

Holy Bible

Aionian Edition®

Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 12/28/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.0.0 (Pro) on 3/15/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Afaan Oromoo at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Uumama	11
Ba'uu	57
Lewwota	95
Lakkoobsa	123
Keessa Deebii	162
Iyyaasuu	194
Abbootii Murtii	216
Ruut	238
1 Saamu'eel	242
2 Saamu'eel	271
1 Mootota	296
2 Mootota	327
1 Seenaa	356
2 Seenaa	383
Izraa	417
Nahimiyyaa	426
Asteer	440
Iyyoob	448
Faarfannaa	471
Fakkeenyaa	526
Lallaba	545
Weedduu	552
Isaayyaas	556
Ermiyaas	601
Faaruu	652
Hisqi'eel	657
Daani'el	704
Hoose'aa	718
Yoo'eel	725
Amoos	728
Obaadiyaa	734
Yoonaas	735
Miikiyaas	737
Naahoom	741
Anbaaqoom	743
Sefaaniyyaa	745
Haagee	747
Zakkaariyaas	749
Miilkyaas	757

NEW TESTAMENT

Maatewos	763
Maarqos	793
Luqaas	812
Yohannis	845
Hojii	869
Roomaa	902
1 Qorontos	915
2 Qorontos	928
Galaatiyaa	937
Efesoon	942
Fiiliphisiyuus	947
Qolosaayis	951
1 Tasaloniiqee	954
2 Tasaloniiqee	957
1 Xiimotewos	959
2 Xiimotewos	963
Tiitoo	966
Fiilmoonaa	968
Ibroota	969
Yaaqoob	979
1 Phexros	983
2 Phexros	987
1 Yohannis	990
2 Yohannis	994
3 Yohannis	995
Yihuudaa	996
Mul'ata	997

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

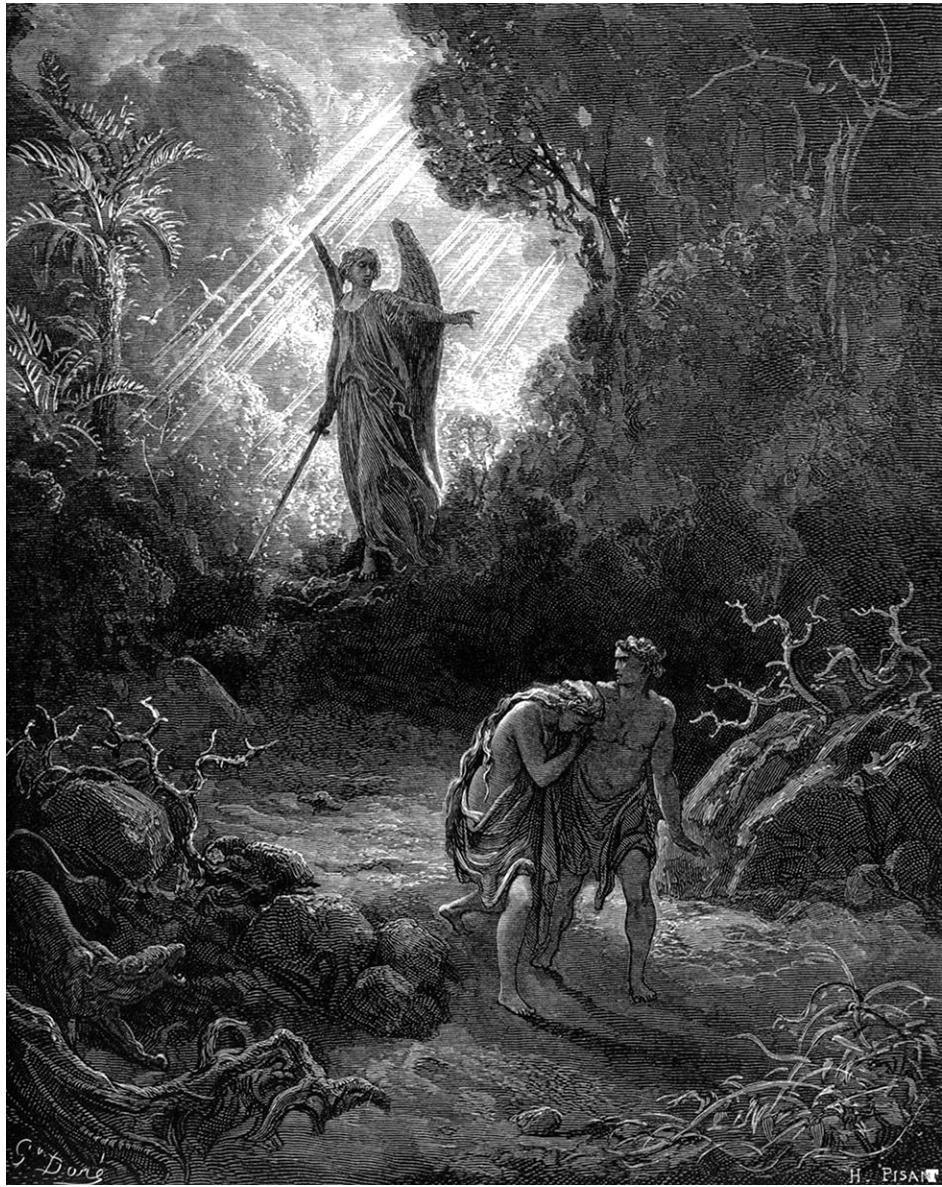
Maps

Destiny

Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

Erga nama achi baasee booddee karaa muka jirenyaatti geessu eegsisiuuf jedhee
kiirubeelotaa fi goraadee boba'u kan astii fi achi gaggaragalu tokko
Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.

Uumama 3:24

Uumama

1 Jalqabatti Waaqni samiiwanii fi lafa uume. **2** Lafti kan bifa hin qabnee fi duwwaa turte; dukkannis tuujuba irra ture; Hafuurri Waaqaas bishaan irra sosocho'a ture. **3** Waaqnis, "Ifni haa ta'u" jedhe; ifnis ni ta'e. **4** Waaqnis akka ifni sun gaarii ta'e arge; ifaa fi dukkanas gargar baase. **5** Waaqnis ifa sanaan "Guyyaa" jedhe; dukkana sanaan immoo "Halkan" jedhee moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa tokkoffaa. **6** Waaqnis, "Bishaanii fi bishaan gargar baasuu bantiin bishaanota gidduu haa jiraatu" jedhe. **7** Kanaafuu Waaqni bantii tolchee bishaan bantii jalaatii fi kan bantiin olii gargar baase. Akkasumas ta'e. **8** Waaqnis bantii sana "samii" jedhee moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa lammaffaa. **9** Waaqnis, "Bishaan samiidhaa gad jiru iddo tokkotti walitti haa qabamu; lafti gogaanis haa mul'atu" jedhe. Akkasumas ta'e. **10** Waaqni lafa gogaa sanaan "lafa" jedhe; bishaanicha walitti qabameen immoo "galaana" jedhee moggaase. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **11** Ammas Waaqni, "Lafti biqiltuuwan haa baastu; biqiltuuwan akkuma gosa gosa isaaniitti sanyii baasan, mukkeen ija kennanii iji isaanii immoo sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa gosa isaaniitti lafa irratti haa argaman" jedhe. Akkasumas ta'e. **12** Laftis biqiltuu akkuma gosa isaatti sanyii baasu, muka ija kennu, kan iji isaas sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa isaatti baaste. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **13** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa sadaffaa. **14** Waaqnisakkana jedhe; "Guyyaa fi halkan gargar baasuu bantii samii irratti ifawwan haa ta'an; isaanis mallattoowwan waqtileen, guyyoonnii fi waggoonni ittiin beekamar haa ta'an; **15** isaanis ifawwan bantii samii irraa kan lafaaf ifa kennan haa ta'an." Akkasumas ta'e. **16** Waaqni ifa gurguddaa lama uume; kunis akka ifni guddaan guyyaa, inni xinnaan immoo halkan mo'uuf. Akkasuma urjiwwan illee uume. **17** Waaqnis akka isaan lafaaf ifa kennanii bantii samii irra isaan kaa'e; **18** kunis akka isaan guyyaa fi halkan mo'anii fi akka ifa sana dukkana irraa gargar baasaniif. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **19** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa afuraffaa. **20** Waaqnis, "Bishaan uumamawwan lubbu qabeeyyii munyuuqaniin haa guutamu; simbirroonnis lafaa

olitti, bantii samii keessa haa barrisan" jedhe. **21** Kanaafuu Waaqni uumamawwan galaanaa gurguddaa, lubbu qabeeyyii munyuuqan kanneen galaana keessa jiraatan hundaa fi simbirroota qoochoo qaban hunda akkuma gosa isaaniitti uume. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **22** Waaqnis, "Horaa; baay'adhaa; bishaan galaanotaas guutaa; simbirroonnis lafa irratti haa baay'atan" jedhee isaan eebbise. **23** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa shanaffaa. **24** Waaqnis, "Lafti akkuma gosa gosa isaaniitti uumamawwan lubbuu qabeeyyii jechuunis horii, uumamawwan lafa irra mumunyuuqan, bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti haa kennitu" jedhe. Akkasumas ta'e. **25** Waaqni bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti, horii akkuma gosa gosa isaaniitti, uumamawwan lafa irra mumunyuuqanis akkuma gosa gosa isaaniitti uume. Waaqni wanni kun akka gaarii ta'e arge. **26** Waaqnis, "Kottaa akka bifa keenyaatti, akka fakkeenya keenyaattis nama uumnaa; isaanis qurxummii galaanaa irratti, simbirroo samii irratti, horii irratti, lafa hundumaa fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundumaa irratti aangoo haa qabaatan" jedhe. **27** Kanaafuu Waaqni akka bifa isaatti nama uume; akka bifa Waaqaatti isa uume; innis dhiiraa fi dubartii taasisee isaan uume. **28** Waaqnis isaan eebbisee, "Horaa, baay'adhaas; lafa guutaa harka keessan jalattis bulfadhaa. Qurxummii galaanaa irratti, simbirroota samii irratti, uumama lafa irra munyuuqu hunda irratti aangoo qabaadhaa" jedheen. **29** Ergasii Waaqniakkana jedhe; "Kunoo ani akka isaan nyaata isinii ta'aniif biqiltuu lafa hunda irratti sanyii kenu hundaa fi muka iji isaa sanyii of keessaa qabu gosa hunda isinii kenneera. **30** Anis bineensa lafaa hundaaf, simbirroota samii hundaaf, uumama lafa irra munyuuqu hundaaf jechuunis waan hafuura jireenyaa of keessaa qabu hundaaf akka nyaata isaanii ta'uuf biqiltuu lalisa hunda nan kenna." Akkasumas ta'e. **31** Waaqnis waan hojete hunda ilaale; wanni sunis dhugumaan gaarii ture. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa ja'affaa.

2 Uumamni samiitii fi lafaa, kan waan isaan keessa jiru hundaas haala kanaan xumurame. **2** Waaqni hojii hojechaa ture hunda guyyaa torbaffaatti fixe; kanaafuu inni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote. **3** Waaqni sababii gaafa sana hojii waa

uumuu kan hojjechaa ture hunda irraa boqoteef guyyaa torbaffaa eebbisee qulqulleesse. **4** Seenaan samiiwwaniitii fi lafaa kan yeroo isaan uumamanii, yeroo Waaqayyo Waaqni lafaa fi samiiwwan uumee kanaa dha. **5** Sababii Waaqayyo Waaqni bokkaa hin roobsinii, namni lafa qotus waan hin jiraatiniif margi tokko iyuu lafa irratti hin mul’anne; biqiltunis lafa qotisaa irratti hin biqille ture. **6** Garuu bishaan lafa keessaa burqee lafa hunda obaasa ture. **7** Waaqayyo Waaqni biyyoo lafaa irraa nama tolche; hafuu jireenyas funyaan isaatti baafate; namnis uumama jiraataa ta’e. **8** Waaqayyo Waaqnis Eeden keessatti gama ba’ a biiftuutti iddo biqiltuu qopheesse; nama tolche sanas achi keessa kaa’ e. **9** Waaqayyo Waaqni mukkeen gosa hundaa lafa keessaa biqilche; inni mukkeen ija namaatti tolanii fi nyaataafis gaarii ta’ an biqilche. Iddoo biqiltuu sana keessas muka jireenyatii fi muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu ture. **10** Lagni iddo biqiltuu sana obaasu tokkos Eeden keessaa burqa ture; lagni sun Eedenii ka’ ee gargar ba’ ee laga afur ta’e. **11** Maqaan laga tokkoffaa Phiishoon; innis guutummaa biyya Hawiila, iddo warqeent jirutti naanna’ee yaa’ a. **12** Warqeent biyya sanaa gaarii dha; hapheen urgaa’uu fi sardooniksiin achitti argamu. **13** Maqaan isa lammaffaa Giihoo; innis guutummaa lafa Itoophiyaatti naanna’ee yaa’ a. **14** Maqaan laga sadaffaa Xegroosi; innis karaa ba’ a biiftuuttiin Asoor cina yaa’ a. Lagni afuraffaan immoo Efraaxiis jedhama. **15** Waaqayyo Waaqni akka inni isa misoomsuu fi akka inni isa eeguuf jedhee nama fuudhee Iddoo Biqiltuu Eeden keessa kaa’ e. **16** Waaqayyo Waaqnisakkana jedhee nama ajaje; “Muka iddo biqiltuu kana keessa jiru hunda irraa nyaachuu ni dandeessa; **17** garuu muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu sana irraa hin nyaatin; gaafa isa irraa nyaatte dhugumaan ni duutaatii.” **18** Waaqayyo Waaqni, “Namni kophaa isaa ta’uun gaarii miti; gargaartuu isatti tolto nan tolchaaf” jedhee. **19** Waaqayyo Waaqnis bineensaa fi simbirroota samii hundumaa lafa irraa tolche. Maqaa inni isaaniif baasu ilaaluuf jedhees gara namichaatti isaan fide; wanni namichi sun tokkoo tokkoo uumamawwan lubbu qabeeyyii ittiin waame kam iyuu maqaa ta’eeef. **20** Namichi sunis horii qe’ee hundaaf, simbirroota samii hundaaf, bineensa hundaaf maqaa baase. Addaamiif garuu gargaartuu isatti tolto hin argamne. **21** Kanaafis Waaqayyo Waaqni

akka namichi hirribaan of wallalu godhe; utuma inni rafaa jiruu lafee cinaacha isaa keessaa tokko fuudhee iddo sana fooniin duuche. **22** Waaqayyo Waaqni lafee cinaachaa kan namicha keessaa fuudhe sana irraa dubartii tolchee gara namichaatti geesse. **23** Namichisakkana jedhe; “Egaa lafeen kun lafee lafee kootii ti; foon kunis foon foon kootii ti; isheen waan dhiira irraa argamteef ‘dubartii’ jedhamti.” **24** Kanaafuu namni abbaa fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaatti ni maxxana; isaanis foon tokko ta’u. **25** Namichii fi niitiin isaa qullaa isaanii turan; garuu wal hin qaana’an ture.

3 Bineensa Waaqayyo Waaqni uume hunda keessaa bofti haxxee ture. Dubartittidhaanis, “Dhuguma Waaqni, ‘Muka iddo biqiltuu keessa jiru kam irraa iyuu hin nyaatinaa’ isiniin jedheeraa?” jedhe. **2** Dubartittinidis deebiftee bofa sanaanakkana jette; “Ija mukkeen iddo biqiltuu keessa jiranii nyaachuu ni dandeena; **3** garuu Waaqni, ‘Muka walakkaa iddo biqiltuu sanaa keessa jiru irraa ija hin nyaatinaa; ittis hin bu’inaa; yoo kanaa achii ni duutuu’ jedheera.” **4** Bofichis deebisee dubartittidhaanakkana jedhe; “Isin dhugumaan hin duutan. **5** Waaqni akka yommuu isin ija mukichaa nyaattan iji keessan banamu, akka isin waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan akka Waaqaa taatan ni beekaati.” **6** Dubartittinidis yommuu akka iji mukichaa nyaataaf gaarii, kan ija namaatti tolu, ogummaa argachuufis akka nama gojomaasisu argitetti fudhattee nyaatte. Dhirsii ishees ishee wajjin ture; isaafis ni laatte; innis ni nyaate. **7** Iji lachanisaaniis ni baname; qullaa hafuu isaaniis beekan; kanaafis baala harbuu hodhanii marxoo tolafatan. **8** Akkuma aduun qabbanoofteenis namichii fi niitiin isaa utuu Waaqayyo Waaqni iddo biqiltuu sana keessa deemuu sagalee isaa dhaga’an; isaanis mukkeen iddo biqiltuu keessa Waaqayyo Waaqa duraa dhokatan. **9** Waaqayyo Waaqni garuu namicha waamee, “Ati eessa jirta?” jedheen. **10** Namichis deebisee, “Ani utuu ati iddo biqiltuu keessa deemuu nan dhaga’ e; waan qullaa koo tureefis nan sodaadhe; nan dhokadhes” jedheen. **11** Innis, “Eenyutu akka ati qullaa taate sitti hime? Muka ani ija isaa hin nyaatin jedhee si ajaje sana irraa nyaatte moo?” jedheen. **12** Namichis, “Dubartittiaati akka isheen na wajjin jiraattuuf naa kennite sanatu ija mukichaa irraa naa kenne; anis nan nyaadhe” jedhe. **13** Waaqayyo Waaqnis dubartittidhaan, “Wanni

ati hojjette kun maali?" jedhe. Dubartittiin immoo, "Bofti na gowwoomsinaanan nyaadhe" jette. **14** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni bofichaanakkana jedhe; "Ati sababii waan kana gooteef, "Horii hundumaa keessaa, bineensa hundumaa keessaa kan abaaramte ni taata! Bara jirenya keetii guutuu garaa keetiin lafa irra loota; biyyoo illee ni nyaatta. **15** Si'ii fi dubartitti, sanyii keetii fi sanyii ishee gidduutti diinummaa nan uuma; inni mataa kee ni tuma; atis koomee isaa ni iddita." **16** Dubartittiidhaanisakkana jedhe; "Yommuu ati mucaa deessutti ani dhiphina kee akka malee nan baay'isa; ciniinsuudhaanis ijomlee ni deessa. Fedhiin kee garuma dhirsa keetii ta'a; innis srratti ol aantummaa qabaata." **17** Addaamiin immooakkana jedhe; "Waan ati dubbii niitii keetii dhageessee muka ani ija isaa irraa, 'hin nyaatin' jedhe irraa nyaatteef, "Lafti sababii keetiif kan abaaramte taati; atis bara jirenya keetii guutuu dadhabbiidhaan ishee irraa nyaatta. **18** Isheen qoraattii fi sokorruu sitti biqilchiti; atis biqiltuu lafaa ni nyaatta. **19** Ati waan lafa irraa argamteef, hamma lafatti deebitutti dafqa fuula keetiiin buddeena nyaatta; waan biyyoo taateefis, gara biyyootti deebita." **20** Addaamis sababii isheen haadha jiraatoo hundaa taateef niitii isaa "Hewaan" jedhee moggaase. **21** Waaqayyo Waaqni Addaamii fi Hewaaniif gogaa irraa uffata hojjetee isaanitti uffise. **22** Waaqayyo Waaqnis, "Kunoo namni waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan nu keessaa akka isatokkoo ta'eera. Ammas harka isaa hiixatee, ija muka jirenyaa ciratee nyaachuu, bara baraanis jiraachuun isaaaf eeyyamamuu hin qabu" jedhe. **23** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni lafa biqiltuu Eeden keessaa namicha baasee akka inni lafuma irraa argame sana misoomsu godhe. **24** Erga nama achii baasee booddee karaa muka jirenyaaatti geessu eegsisuuf jedhee kiirubelotaa fi goraadee boba'u kan asii fi achi gaggaragaluu tokko Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.

4 Addaam niitii isaa Hewaan bira ga'e; isheeniusulfooftee Qaayinin deesse. Isheenius, "Ani gargaarsa Waaqayyootiin ilma tokko argadheera" jette. **2** Itti aansitees obboleessa isaa Abeelin deesse. Abeel tiksee hoolotaa ture; Qaayin immoo lafa qota ture. **3** Yeroo muraasa keessatti Qaayin waan lafti baafteef keessaa Waaqayyoof aarsaa dhi'eesse. **4** Abeel immoo hangafoota hoolota isaa keessaa cooma cooma isaa dhi'eesse. Waaqayyo faara tolaadhaan gara Abeelii fi

gara aarsaa inni dhi'eesse sanaa ilaale. **5** Gara Qaayinii fi gara aarsaa isaa garuu hin ilaalle. Kanaafuu Qaayin akka malee aaree fuulli isaa gurraacha'e. **6** Waaqayyos Qaayiniinakkana jedhe; "Ati maaliif aarte? Fuulli kees maaliif gurraacha'e?" **7** Utuu waan qajeelaa hojjetee silaa ati fudhatama argatta mitii? Garuu yoo waan qajeelaa hojjechuu baatte cubbuun balbala kee durattiriphee si eeggata; si qabachuu barbaadas; ati garuu isamo'achuu qabda." **8** Qaayinis ergasii obboleessa isaa Abeeliin, "Kottu mee dirreetti baanaa" jedhe. Utuma dirree irra jirauus Qaayin obboleessa isaa Abeelittika'ee isa ajeese. **9** Waaqayyos, "Obboleessi kee Abeel eessa jira?" jedhee Qaayin gaafate. Qaayin immoo, "Ani hin beeku; ani eegduu obboleessa kootiitii?" jedhee deebise. **10** Waaqayyoakkana jedhe; "Ati maal goote? Dhiigni obboleessa keetii lafaa natti iyyaa jira. **11** Ati amma abaaramaa dha; lafa dhiiga obboleessa keetii si harkaa fudhachuuf afaan banatte irraas ni ari'amta. **12** Yeroo ati lafa qotattutti lafti deebitee midhaan siif hin kennitu. Ati lafa irratti joortuu boqonnaah hin qabne taata." **13** Qaayin immoo Waaqayyoonakkana jedhe; "Adabamuun koo waan ani baachuu danda'uun ol. **14** Kunoo ati har'a biyyaa na ari'aa jirta; anis fuula kee duraa nan dhokadha; lafa irratti joortuu boqonnaah hin qabne nan ta'a; namni na argatu kam iyyuu na ajeesa." **15** Waaqayyo garuu, "Akkana miti; namni Qaayinin ajeesuu kam iyyuu dachaa torba haaloo baafama" jedheen. Waaqayyos akka namni isa argatu tokko iyyuu isa hin ajeefneef Qaayinitti mallatloo godhe. **16** Ergasiis Qaayin fuula Waaqayyoo duraa ba'ee Eeden irraa karaa ba'a biiftuutiin biyya Noodi keessa jiraate. **17** Qaayin niitii isaa beeke; isheeniusulfooftee Henookin deesse. Qaayinis magaalaa tokko hundeesse; magaalaa sanas Henook jedhee maqaa ilma isatiin waame. **18** Henook Iiraadin dhalche; Iiraadi Me'eelin dhalche; Mehuuyaa'el Matusaa'elin dhalche; Matusaa'el immoo Laamehin dhalche. **19** Laameh dubartoota maqaan isaanii Aadaa fi Xiiilaajedhamu lamaan fuudhe. **20** Aadaan Yaabaalin deesse; Yaabaalis abbaa warra dinkaana keessa jiraatanihorii horsiisanii ture. **21** Maqaan obboleessa isaa Yuubaal ture; inni immoo abbaa warra kiraara rukutaniitii fi ulullee afuufanii ti. **22** Xiiilaan immoo ilma Tuubaal Qaayin jedhamu kan naasii fi sibiila tumee meeshaawwan garaa garaa hojjetu deesse; obboleettiin Tuubaal Qaayinis Na'amaa turte. **23**

Laameh niitota isaatiin akkana jedhe; “Aadaa fi Xiilaan na dhaga’aa; yaa niitota Laamehii dubbii koo dhaggeeffadhaa. Nama tokko waan inni na madeesseef, dargaggeessa tokko waan inni na miidheef ani isa ajjeeseeera. **24** Yoo Qaayiniif dachaa torba haaloon baafame Laamehii immoo dachaa torbaatamii torba ni baafama.” **25** Addaam ammas niitii isaa beeke; isheenis ilma deesse; maqaa isaas, “Erga Qaayin Abeelin ajjeesee as Waaqni iddo Abeel daa’ima biraa naa kenneera” jettee “Seeti” jettee moggaafte. **26** Seetiifis ilmi ni dhalate; innis Enoosh jedhee isa moggaase. Bara sana namoonni maqaa Waaqayyoo waammachuu jalqaban.

5 Kun gal mee sanyii Addaam. Waaqni yeroo nama uumetti akka fakkeenya Waaqaatti isa tolche. **2** Innis dhiiraa fi dubartii taasisee isaan uume; isaan eebbises. Yeroo uumamanis “Nama” jedhee isaan waame. **3** Addaam waggaa 130 jiraate; innis akka fakkaattii isaatti, akka bifa isaattis ilma dhalchee Seeti jedhee maqaa baaseef. **4** Addaam erga Seeti dhalatee booddee waggaa 800 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **5** Walumatti Addaam waggaa 930 jiraatee du’e. **6** Seeti waggaa 105 jiraatee Enooshin dhalche. **7** Erga Enooshin dhalchee booddees Seeti waggaa 807 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **8** Walumatti Seeti waggaa 912 jiraatee du’e. **9** Enoosh waggaa 90 jiraatee Qeenaanin dhalche. **10** Erga Qeenaanin dhalchee booddees Enoosh waggaa 815 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **11** Walumatti Enoosh waggaa 905 jiraatee du’e. **12** Qeenaan waggaa 70 jiraatee Mahalaleelin dhalche. **13** Erga Mahalaleeliin dhalchee booddee Qeenaan waggaa 840 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **14** Walumatti Qeenaan waggaa 910 jiraatee du’e. **15** Mahalaleel waggaa 65 jiraatee Yaaredin dhalche. **16** Erga Yaaredin dhalchee booddee Mahalaleel waggaa 830 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **17** Walumatti Mahalaleel waggaa 895 jiraatee du’e. **18** Yaared waggaa 162 jiraatee Henookin dhalche. **19** Erga Henookin dhalchee booddee Yaared waggaa 800 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa qaba ture. **20** Walumatti Yaared waggaa 962 jiraatee du’e. **21** Henook waggaa 65 jiraatee Matuuselaa dhalche. **22** Henook erga Matuuselaa dhalchee booddee waggaa 300 Waaqa wajjin deddeebi’e; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **23** Walumatti Henook waggaa 365

jiraate. **24** Henook Waaqa wajjin deddeebi’e; waan Waaqni isa fudhateef inni deebi’ee hin argamne. **25** Matuuselaan waggaa 187 jiraatee Laamehin dhalche. **26** Erga Laamehin dhalchee booddee Matuuselaan waggaa 782 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **27** Walumatti Matuuselaan waggaa 969 jiraatee du’e. **28** Laameh waggaa 182 jiraatee ilma dhalche. **29** Innis, “Hojii nu lafa Waaqayyo abaare kana irratti hojjenuu fi dadhabbi harka keenyaa kana keessatti nu jajjabeessa” jechuudhaan maqaa isaa Nohi jedhee moggaase. **30** Laameh erga Nohin dhalchee booddee waggaa 595 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **31** Walumatti Laameh 777 jiraatee du’e. **32** Nohi erga waggaa 500 jiraatee booddee Seem, Haamii fi Yaafetin dhalche.

6 Yeroo namoonni biyya lafaa irratti baay’achuu jalqabani intallan dhalataniifitti, **2** Ilmaan Waaqaa akka intallan namootaa babbareedoo ta’an argan; isaan keessaas abbuma filatan fuudhan. **3** Yommus Waaqayyo, “Namni waan foon ta’eef Hafuurri koo bara baraan isa keessa hin jiraatu; barri jireenya isaas waggaa dhibba tokkoo fi digdama ta’a” jedhe. **4** Bara sanaa fi ergasiis Nefiliimonni lafa irra turan; ilmaan Waaqaas yommuu gara intallan namaa dhaqanitti ijoollee dhalchan. Isaanis gootota durii warra beekamoo turan. **5** Waaqayyos akka jal’inni namaa lafa irratti baay’atee, wanni namni yeroo hunda garaa isaatti yaadu hundinuu jal’aa qofa ta’e arge. **6** Waaqayyos waan lafa irratti nama uumeef ni gaabbe; garaan isaas ni gadde. **7** Kanaafuu Waaqayyo, “Ani sanyii namaa kan ofii kootiin uume lafa irraa nan balleessa. Namaa fi horii, uumama lafa irra munyuuqu, simbirroota samii nan balleessa; ani isaan uumuu kootti gaabbeeraati” jedhe. **8** Nohi garuu fuula Waaqayyoo duratti surraa argate. **9** Seenaan Nohii fi maatii isaa kanaa dha. Nohi namoota bara isaa turan gidduutti nama qajelaa, nama hir’ina hin qabne kan Waaqa wajjin deddeebi’u ture. **10** Nohi ilmaan sadii dhalche; isaanis: Seem, Haamii fi Yaafet. **11** Lafti fuula Waaqaa duratti faalamtee jeequmsaan guutamte turte. **12** Sababii namoonni lafa irraa hundinuu karaa isaanii faalaniif, Waaqni akka lafti faalamte arge. **13** Kanaafuu Waaqni Nohiin akkana jedhe; “Waan lafti sababii isaaniitiin jeequmsaan guutamteef, ani nama hunda nan balleessa; kunoo ani dhugumaan lafaa fi isaan nan barbadeessa. **14** Ati muka Goofar

irraa doonii tolfadhu; keessa isaattis kutaa garaa garaa qopheessi; keessaa fi duuba isaa hapeedhaan duuchi. **15** Haalli ati ittiin doonicha tolchitu kanaa dha; dheerina isaa dhundhuma dhibbaa sadii, bal'ina isaa dhundhuma shantama, ol dheerina isaa dhundhuma soddoma godhi. **16** Doonichaaf bantii dhundhuma tokko ol ka'u hojjedhu; cinaacha isaa irrattis balbala baasi; kanas abbaa darbii sadii jechuunis kan gadii, kan giddutii fi kan gubbaa godhii hojjedhu. **17** Kunoo, ani uumamawwan lubbu qabeeyyii hunda samii jalaa balleessuuf bishaan badiisaa lafatti nan fida; wanni lafa irra jiraatu hundinuu ni bada. **18** Si wajjin garuu kakuu nan gala; atis doonii seenta; atii fi ilmaan kee, niitiin keetii fi niitonni ilmaan keetiis ni seentu. **19** Uumamawwan lubbu qabeeyyii hundumaa keessaa akka isaan si wajjin jiraataniif lama lama, kormaa fi dhalaa doonichatti galchi. **20** Simbirroota keessaaakkuma gosa gosa isaanii, horii keessaaakkuma gosa gosa isaanii, uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaaakkuma gosa gosa isaanii, lama lama ta'anii jiraachuuuf gara kee dhufu. **21** Waan nyaatamu hunda keessaa waa fuudhii of biratti walitti qabi! Kunis nyaata keetii fi nyaata isaanii ni ta'a." **22** Nohiakkuma Waaqni isa ajajetti waan hunda hojjete.

7 Waaqayyos Nohiinakkana jedhe; "Ani akka ati dhaloota kana keessaa na duratti qajeelaa taate argeeraatii maatii kee hundumaa wajjin doonicha seeni. **2** Bineensa qulqulluu gosa hunda keessaa kormaa fi dhalaa cimdii torba, bineensa qulqulluu hin ta'in gosa hunda keessaa cimdii tokko, **3** gosa simbirrootaa hunda keessaa illee akka sanyiin lafa hunda irratti hafee jiraatuuf kormaa fi dhalaa cimdii torba fudhadhuu seeni. **4** Ani guyyaa torba booddee halkan afurtamaa fi guyyaa afurtamaa bokkaa nan roobsa; uumama jiraataa ani mataan koo uume hunda lafa irraa nan haxaa'a." **5** Nohis waan Waaqayyo isa ajaje hunda ni hojjete. **6** Yeroo bishaan badiisaa dhufetti Nohi nama waggaa dhibba ja'a ture. **7** Nohii fi ilmaan isaa, niittii isatii fi niitonni ilmaan isaa bishaan badiisaa jalaa ba'uuf doonii seenan. **8** Bineensonni qulqulluu fi kan qulqulluu hin ta'in, simbirroonni fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundi, cimdii cimdiidhaan, **9** kormaa fi dhalaan gara Nohi dhufaniiakkuma Waaqni Nohiin ajajetti doonicha seenan. **10** Guyyaa torba booddee bishaan badiisaa lola'ee lafa guute. **11** Bara jireenya Nohi waggaa dhibba ja'affaa

keessa, ji'a lammaffaatti, ji'a sana keessaas guyyaa kudha torbaffaatti burqaawwan tuujuba gurguddaa hundi ni dho'an; foddaawwan bishaan samiis ni banaman. **12** Bokkaanis guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa lafatti roobe. **13** Guyyuma sana Nohii fi ilmaan isaa, Seem, Haamii fi Yaafet, niittii isatii fi niitota ilmaan isaa sadanii wajjin doonicha seenan. **14** Isaanis bineensota hunda, akkuma gosa isaanii, horii hunda akkuma gosa isaanii, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundaa fi simbirroota hunda akkuma gosa isaanii, waan qoochoo qabu hundas of faana fudhatanii seenan. **15** Uumamawwan hafuura jireenya of keessaa qaban hundinuu cimdi cimdiidhaan gara Nohi dhufanii doonicha seenan. **16** Bineensonni akkuma Waaqni Nohin ajajetti dooniitti galan kormaa fi dhalaa uumamawwan lubbu qabeeyyii hundaa turan; ergasii immoo Waaqayyo alaan itti cufe. **17** Bishaan badiisaas ittuma fufee guyyaa afurtamaaf lafa irra ture; bishaan sunis dabalaas deeme doonii sana lafa irraa ol kaase. **18** Bishaanichis ol ka'ee lafa irratti akka malee baay'ate; dooniin sunis bishaanicha irra deeme. **19** Bishaanichis akka malee ol ka'aa deeme tulluuwan samii jala jiran hunda haguuge. **20** Bishaanichi dhundhuma kudha shan caalaa ol ka'uudhaan tulluuwan dhokse. **21** Uumamawwan lubbu qabeeyyiin lafa irra jiraatan hundi jechuunis, simbirroonni, horii, bineensonni, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundii fi namoonni hundi ni barbadaa'an. **22** Wanni lafa gogaa irra jiraatu kan funyaan isatiin hafuura jireenya baafatu hundinuu ni du'e. **23** Uumamawwan lubbu qabeeyyiin lafa irra jiraatan hundinuu ni haxaa'aman; namnii fi horii, uumamawwan lafa irra munyuuqanii fi simbirroonni samii, lafa irraa ni haxaa'aman. Nohii fi warra isa wajjin doonii keessa turan qofattu hafe. **24** Bishaan sunis bultii dhibba tokkoo fi shantamaa lafa irra lola'e.

8 Waaqni garuu Nohin, bineensotaa fi horii isa wajjin doonii keessa turan hunda yaadate. Innis bubbee lafatti erge; bishaanichis gad gale. **2** Burqaawwan tuujubawaniitii fi foddaawwan samiwwanii ni cufaman; bokkaan samii keessaa gad roobus ni caame. **3** Bishaan sunis suutuma suuta lafa irraa hir'achaa deeme dhuma bultii dhibba tokkoo fi shantamaatti gad bu'e. **4** Dooniin sunis guyyaa kudha torbaffaa ji'a torbaffaatti tulluu Araaraati gubbaa qubate. **5**

Bishaanichi hamma ji'a kurnaffaatti gaduma galaa deeme. Guyyaa jalqaba ji'a kurnaffaattis mataawwan tulluuwanii mul'atan. **6** Guyyaa afurtama booddee Nohi foddaa dooniitti baasee ture sana bane; **7** innis arraagessa tokko gad dhiise; arraagessi sunis hamma bishaanichi lafa irraa gogutti asii fi achi deddeebi'aa ture. **8** Ergasii immoo akka bishaanichi lafa irraa hir'ate hubachuuf gugee tokko erge. **9** Garuu sababii bishaan lafa hunda irraa guutee jiruuf gugeen sun iddo qubatu dhabdee gara Nohi dooniitti deebite. Innis harka isaa gad hiixatee gugee sana gara dooniitti iddo ofii jirutti ol galche. **10** Ammas guyyaa torba turee gugee sana doonii keessaa gad baasee erge. **11** Gugeen sunis galgala yommuu gara isaatti deebitetti kunoo, baala ejersaa kan amma kutame afaanitti qabattee turte. Kanaanis Nohi akka bishaanichi gad hir'ate beeke. **12** Ammas guyyaa bira laf a torba turee gugee sana deebisee erge; gugeen sun garuu lammata gara isaatti hin deebine. **13** Umurii Nohii wagga dhibba ja'aa fi tokkoffaatti, guyyaa tokkoffaa ji'a jalqabaatti, bishaanichi lafa irraa goge. Nohis qadaada doonii sanaa irraa fuudhee ilaalee kunoo akka lafti gogde arge. **14** Guyyaa digdamii torbaffaa ji'a lammaffaatti lafti guutummaan guutuutti gogde. **15** Waaqnis Nohii akkana jedhe; **16** "Atii fi niitiin kee, ilmaan keetii fi niitonni ilmaan keetii kottaa doonii keessaa ba'aa. **17** Akka isaan lafa irratti baay'ataniif, akka isaan horanii lafa irratti baay'ataniif, gosa uumamawwan lubbu qabeeyyi si wajjin jiran hunda jechuunis simbirroota, bineensotaa fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hunda gad baasi." **18** Kanaafuu Nohi ilmaan isatii fi niitiis isaa, niitota ilmaan isaa wajjin gad ba'e. **19** Bineensonni hundii fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundinuu, simbirrooni hundi jechuunis wanni lafa irra jiraatu hundi gosuma gosaan doonii sana keessaa gad ba'an. **20** Nohis Waaqayyoof iddo aarsaa ijaare; horii fi simbirroota qulqulluu hunda keessaa fuudhee iddo aarsaa sana irratti aarsaa gubamu dhi'eesse. **21** Waaqayyoos foolii tolaa sana urgeeffatee garaa isaa keessatti akkana jedhe; "Yoo wanni namni ijoollummaa isatii jalqabee garaa isatii yaadu hammina ta'e illee ani sababii namaatiif jedhee lammata lafa hin abaaru. Ani akkan kanaan dura godhe sana deebi'ee uumamawwan jiraatoo hunda hin balleessu. **22** "Hamma lafti jirtutti, midhaan facaasuu

fi walitti qabuun, dhaamochii fi ho'i, bonnii fi ganni, halkanii fi guyyaan gonkumaa hin hafan."

9 Waaqni akkana jedhee Nohii fi ilmaan isaa eebbise; "Horaa, baay'adhaa, lafas guutaa. **2** Sodaachisuu fi naasisuun keessan bineensota lafaa hundumaa fi simbirroota samii hundumaa, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundumaa fi qurxummiwwan galaanaa hundumaa irra haa bu'u; isaan harka keessanitti kennamaniiru. **3** Wanni jiraatuu fi wanni munyuuqu hundi nyaata isiniif ni ta'a. Ani akkuman biqila lalisaa isinii kenne sana ammas waan hunda isiniif nan kenna. **4** "Isin garuu foon lubbuu isaa wajjin jechuunis dhiiga isaa wajjin hin nyaatinaa. **5** Ani dhugumaan dhiiga keessan kan lubbuun keessan keessa jirtu nan barbaada. Bineensa hunda irraa nan barbaada. Obboleessa nama hundaa irraas lubbuu namaa nan barbaada. **6** "Nama dhiiga namaa dhangalaasu, dhiigni isaa harka namaatiin dhangalaafama; Waaqni bifa Waaqaatiin nama uumeetii. **7** Isinis horaa, baay'adhaa; lafa guutaa, irrattis baay'adhaa." **8** Ergasii Waaqni Nohii fi ilmaan isaa warra isaa wajjin turaniin akkana jedhe; **9** "Kunoo ani isinii fi sanyii keessan warra isin booddee wajjin kakuu koo nan hundeessa. **10** Akkasumas uumamawwan lubbu qabeeyyi isin wajjin turan hunda jechuunis simbirroota, horii fi bineensota lafaa hunda, waan isin wajjin doonii keessaa ba'e hunda, uumamawwan lafa irra jiraatan hunda wajjinis kakuu koo nan hundeessa. **11** Akka si'achi wanni lubbuu qabu hundi deebi'ee bishaan badiisaatiin hin badneef, si'achi bishaan badiisa lafa balleessuuf gonkumaa akka hin dhufneef ani isin wajjin kakuu koo nan hundeessa." **12** Waaqni akkana jedhe; "Mallattoon kakuu kan ani ofii kootii fi isin gidduutti, uumamawwan lubbuu qabeeyyi isin bira jiran hunda gidduutti, dhaloota dhufuuf jiru hundaaf galu kanaa dha. **13** Ani sabbata koo duumessa keessa dhaabeera; innis kakuu anaa fi lafa gidduu jiruuf mallattoo ta'a. **14** Yeroo ani lafa irratti duumessa fidee sabbanni koo duumessa keessaan mul'atutti, **15** ani kakuu koo kan ofii kootii fi isin gidduu, uumamawwan lubbu qabeeyyi gosa hundaa gidduu jiru sana nan yaadadha. Bishaanonnis deebi'anii lubbuu hunda balleessuuf gonkumaa bishaan badiisa hin ta'an. **16** Yeroo sabbanni koo duumessa keessaan mul'atutti, ani isa ilaalee kakuu bara baraa kan Waaqaa fi uumamawwan lubbu qabeeyyi gosa hundaa kanneen

lafa irra jiraatan gidduu jiru sana nan yaadadha.” **17** Kanaafuu Waaqni Nohiin, “Kun mallattoo kakuu ani ofii kootii fi lubbuu lafa irra jiraatu hunda gidduu dhaabe sanaa ti” jedhe. **18** Ilmaan Nohi warri doonii keessaa ba'an Seem, Haamii fi Yaafet turan. Haam abbaa Kana'aanii ti. **19** Ilmaan Nohi jara kana sadan turan; sanyiin namaa kan lafa hunda irra bittinneeffames isaanuma irraa argame. **20** Nohi qonnaan bulaa ta' ee wayinii dhaabuutti nama jalqabaa ture. **21** Innis daadhii wayinii sanaa dhugee machaa'e; qullaa isaas dunkaana isaa keessa ciise. **22** Haam abbaan Kana'aan qullaa abbaa isaa argee obboloota isaa lamaan ala turanitti hime. **23** Seemii fi Yaafeti garuu wayyaa fuudhanii gatiittii isaanii lamaan irra buufatanii dugda duubaan deemanii qullaa abbaa isaaniitti uffisan. Waan fuulli isaanii achi garagalee tureef isaan qullaa abbaa isaanii hin argine. **24** Nohis yeroo machiin isaa irraa galetti waan ilmi isaa inni xinnaan isatti hujjete beekee **25**akkanaa jedhe; “Kana'aan abaaramaa haa ta'u! Inni obboloota isatiif garba garbootaa haa ta'u.” **26** Akkanas jedhe; “Waaqayyo Waaqni Seem haa eeb bifamul! Kana'aan immoo garbicha Seem haa ta'u. **27** Waaqni biyya Yaafet haa bal'isu; Yaafet dunkaanota Seem keessa haa jiraatu; Kana'aan immoo garbicha isaa haa ta'u.” **28** Bishaan badiisaa booddee Nohi waggaa 350 jiraate. **29** Walumatti Nohi waggaa 950 jiraatee du'e.

10 Seenaan ilmaan Nohi jechuunis kan Seem, kan Haamii fi kan Yaafet kana; isaanis bishaan badiisaa booddee ilmaan dhalchan. **1** Ilmaan Yaafet: Goomer, Maagoog, Meedee, Yaawaan, Tuubaal, Meshekii fi Tiiraas turan. **3** Ilmaan Goomer: Ashkenas, Riifaatii fi Toogarmaa turan. **4** Ilmaan Yaawaan: Eliishaa, Tarshiish, Kitiimii fi Roodaanota turan. **5** Uummanni qarqara galaanaas tokkoon tokkoon isaanii akkuma afaan isaaniitti fi akkuma saba isaaniitti gara biyyoota isaaniitti bibittinnaa'an. **6** Ilmaan Haam: Kuushi, Misrayim, Fuuxii fi Kana'aan turan. **7** Ilmaan Kuushi: Saabaa, Hawilaa, Sabtaa, Ra'ima fi Sabtekaa turan. Ilmaan Ra'ima: Shebaa fi Dedaan turan. **8** Kuushi abbaa Naamruud; Naamruudis lafa irratti loltuu jabaa ta'e. **9** Innis fuula Waaqayyoo duratti adamsaa jabaa ture; kanaafuu, “Fuula Waaqayyoo duratti adamsaa jabaa akka Naamruudi” jedhame. **10** Jalqabni mootummaa isaa Shine'aar keessatti Baabilon, Ereki, Akaadii fi Kaalnee ture. **11** Innis

biyya sanaa ba'ee Asoor dhaqe; achittis Nanawwee, Rehoobootii fi Kaalahi ijaare; **12** akkasumas Resen ishee Nanawwee fi Kaalah gidduutti argamtu ni ijaare; Resen kunis magaalaa guddoo dha. **13** Misrayim immoo abbaa Luudiimootaa, Anaamiimotaa, Lehaabiimotaa, Naftahiimootaa, **14** Fatrusiimotaa, Kaseluhiimotaa, jechuunis warra Filisxeemonni irraa dhalatanii fi Kaftooriimotaa ti. **15** Kana'aan abbaa Siidoon ilma isaa hangaftichaa, akkasumas kan Heetotaa, **16** Yebuuosataa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **17** Hiiwotaa, Arkaawotaa, Siinotaa, **18** Arwaadewotaa, Zemaarotaati fi Hamaatotaa ture. Ergasii gosooni Kana'aan ni bibittinnaa'an; **19** daariin Kana'aanis Siidoonii ka'ee karaa Geraaraatiin hamma Gaazaatti bal'ate; karaa Sodom, Gomoraa, Adimaatii fi Zeboo'iimiitiinis hamma Lashaatti bal'ate. **20** Ilmaan Haam akkuma gosaa fi afaan isaaniitti, akkuma biyyaa fi saba isaaniitti kanneenii dha. **21** Seemiifis ilmaan ni dhalatan; obboleessi Seem hangafti Yaafet ture; Seemis abbaa ilmaan Eeber hundaa ture. **22** Ilmaan Seem Eelaam, Ashuur, Arfaakshad, Luudii fi Arraam turan. **23** Ilmaan Arraam Uuzi, Huuli, Geterii fi Meshek turan. **24** Arfaakshad Sheelaa dhalche; Sheelaan immoo Eeberin dhalche. **25** Eeberiifis ilmaan lamatu dhalate; sababii bara isaa keessa lafti gargar qoodamteef maqaan isa tokkoo Felegi jedhamee moggaafame; maqaan obboleessa isaa immoo Yooqxaan jedhamee moggaafame. **26** Yooqxaan immoo Almoodaad, Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **27** Hadooraam, Uuzaal, Diqlaa, **28** Oobaal, Abiimaa'eel, Shebaa, **29** Oofir, Hawilaa fi Yoobaabin dhalche. Warri kunneen hundinuu ilmaan Yooqxaanii ti. **30** Lafti jireenya isaanii Meeshaa ka'ee karaa Sefaariitiin hamma gaarran ba'a biiftuutti bal'ata. **31** Ilmaan Seemi akkuma gosaa fi afaan isaaniitti, akkuma biyyaa fi saba isaaniitti kanneenii dha. **32** Warri kun gosoota ilmaan Nohi kanneen akkuma dhaloota isaaniitti saba isaanii keessa jirani dha; bishaan badiisatiin booddee saboonni warruma kana irraa lafa irra faffaca'an.

11 Bara sana addunyaan guutuun afaan tokkoo fi haasaa tokko qaba ture. **2** Namoonni akkuma gara ba'a biiftuutti godaananiin, Shine'aar keessatti lafa diriiraa argatanii achi qubatan. **3** Isaanis, “Kottaa mee xuubii hujjennee ibiddaan gubnaa” waliin jedhan. Isaanis qooda dhagaa, xuubiitti fayyadaman; hapheedhaaf immoo leeletti fayyadaman. **4** Ergasii,

“Kottaa mee akka ofii keenyaa maqaa argannuu fi akka addunyaa guutuu irra hin bibittinnoofneef magaalaa gamoon isaa samii qaqqabu tokko ijaarrannaa” jedhan. **5** Waaqayyo garuu magaalaa fi gamoo isaan ijaaraa turan sana ilaaluuf gad bu’e. **6** Waaqayyosakkana jedhe; “Erga isaan akka saba tokko kan afaanuma tokko dubbatuutti waan kana hojjechu Jalqabanii, yoos amma wanni isaan hojjechuuf karoorfatan kan isaanifi hin danda’ amne tokko iyuu hin jiraatu. **7** Kottaa mee gad buunee, akka isaan wal hin hubanneef afaan isaanifi waliin dhoofnaa!” **8** Kanaafuu Waaqayyo achii isaan baasee lafa hunda irra isaan bittinnees; isaanis magaalaa ijaaruu dhiisan. **9** Waan Waaqayyo achitti afaan addunyaa hunda waliin makeef iddoon sun Baabilon jedhame; Waaqayyo iddo sanaa isaan baasee lafa hunda irra isaan bittinnees. **10** Seenaan maatii Seem kana. Bishaan badiisaa booddee waggaa lamatti Seem yeroo umuriin isaa waggaa 100 guutetti Arfaakshadin dhalche. **11** Seem erga Arfaakshadin dhalchee booddee waggaa 500 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **12** Arfaakshad waggaa 35 jiraatee Sheelaa dhalche. **13** Arfaakshad erga Sheelaa dhalchee booddee waggaa 403 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **14** Sheelaan waggaa 30 jiraatee Eeberin dhalche. **15** Sheelaan erga Eeberin dhalchee booddee waggaa 403 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **16** Eeber waggaa 34 jiraatee Felegin dhalche. **17** Eeber erga Felegin dhalchee booddee waggaa 430 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **18** Felegi waggaa 30 jiraatee Re’uu dhalche. **19** Felegi erga Re’uu dhalchee booddee waggaa 209 jiraatee ilmaanii fi intallan biraas dhalche. **20** Re’uu waggaa 32 jiraatee Seruugin dhalche. **21** Re’uu erga Seruugin dhalchee booddee waggaa 207 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **22** Seruugi waggaa 30 jiraatee Naahoorin dhalche. **23** Seruugi erga Naahoorin dhalchee booddee waggaa 200 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **24** Naahoor waggaa 29 jiraatee Taaraa dhalche. **25** Naahoor erga Taaraa dhalchee booddee waggaa 119 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **26** Taaraan waggaa 70 jiraatee Abraam, Naahoorii fi Haaraanin dhalche. **27** Seenaan maatii Taaraa kana. Taaraan Abraam, Naahoorii fi Haaraanin dhalche. Haaraan immoo Looxin dhalche. **28** Haaraan utuma abbaan isaa Taaraan jiruu Uuri biyya Kaldootaa keessatti lafuma itti dhalatetti du’e. **29** Abraamii fi Naahoor niitii

fuudhan. Maqaan niitii Abraam Saaraa, maqaan niitii Naahoor immoo Miilkaa ture. Miilkaan intala Haaraan. Haaraan kun immoo abbaa Miikaatii fi Yiskaa ture. **30** Saaraan dhabduu turte; ijoollees hin deenye. **31** Taaraan ilma isaa Abraamin, ilma ilma isaa jechuunis Loox ilma Haaraanii fi niitii ilma isaa jechuunis Saaraa niitii Abraam fudhatee Kana’aan dhaquuf, Uuri biyya Kaldootaa walii wajjin ba’an; garuu yeroo Kaaraan ga’ anitti achuma qubatan. **32** Taaraan waggaa 205 jiraatee Kaaraanitti du’e.

12 Waaqayyo Abraamiinakkana jedhe; “Biyya kee, saba keetii fi mana abbaa keetii dhiisitii gara biyya ani si argisiisuu dhaqi. **2** “Ani saba guddaa sin taasisa; sin eebbisas; maqaa kee illee guddaa nan taasisa; atis eebba taataa. **3** Ani warra si eebbisnan eebbisa; warra si abaaran nan abaara; sabni lafa irraa hundinuu karaa keetiin eebbfama.” **4** Kanaafuu Abraam akkuma Waaqayyo isatti himetti ka’ee deeme; Looxis isa wajjin deeme. Abraam yeroo Kaaraanii ba’etti nama waggaa torbaatamii shan ture. **5** Innis niitii isaa Saaraa, ilma obboleessa isaa Loox, qabeenya walitti kuufatan hundumaa fi namoota Kaaraanitti argatan hundumaa qabatee Kana’aan dhaquuf ka’e; isaanis achi ga’an. **6** Abraamis hamma qilxuu Mooree kan Sheekem keessatti argamuutti biyyattii keessa deeme. Yeroo sana warri Kana’aan biyya sana keessa turan. **7** Waaqayyo Abraamitti mul’atee, “Ani biyya kana sanyii keetiif nan kenna” jedheen. Kanaafuu inni achitti Waaqayyo isatti mul’ate sanaaf iddo aarsaa ijaare. **8** Achii ka’ee gara gaarran Beet’eel irraa gara ba’ a biiftuutti argamanii deemee Beet’elin gara lixa biiftuutti, Aayin immoo gara ba’ a biiftuutti hambisee dukaana isaa dhaabbate. Achitti Waaqayyoof iddo aarsaa ijaaree maqaa Waaqayyoo waammate. **9** Abraam ergasii ka’ee gara Negeebitti karaa isaa itti fufe. **10** Bara sana beelli biyya sanatti bu’ee ture; beelli sun waan hammaateef Abraam achi jiraachuuf jedhee Gibxitti gad bu’e. **11** Innis yeroo Gibxi seenuu ga’etti niitii isaa Saaraanakkana jedhe; “Ani akka ati dubartii bareedduu taate nan beeka. **12** Warri Gibxi yommuu si argan, ‘Kun niitii isaa ti’ jedhanii na ajjeesu; si’i immoo ni hambisu. **13** Akka isaan siif jedhanii haala tolaan na ilaalanii fi akka lubbuun koos sababii keetiin du’ a ooltoor maaloo, ‘Ani obboleettii isaa ti’ jedhi.” **14** Yeroo Abraam Gibxi seenettis warri Gibxi akka

Sooraan dubartii baay'ee bareedduu taate argan. **15** Qondaaltonni Fara'ooniis yommuu ishee arganitti ishee jajanii Fara'ooniitti himan; isheenis masaraa mootummaa Fara'ooniitti geeffamte. **16** Fara'oon sababii isheetiif jedhee Abraamin haala tolaadhaan ilaale; Abraamis hoolotaa fi loon, harroota korommii fi dhaltuu, tajaajiltoota dhiiraa dubartii, gaalas argate. **17** Waaqayyo garuu sababii niitii Abraam, sababii Saaraatiif jedhee Fara'oonii fi warra mana isaa jiraatan dhukkuba hamaan dha'e. **18** Kanaafuu Fara'oon Abraamin ofitti waameeakkana jedheen; "Ati maal natti hojjette? Akka isheen niitii kee taate maaliif natti hin himin? **19** Ati maaliif, 'Isheen obboleettii koo ti' jettee, akka ani niitummaaf ishee fudhadhu na goote? Ammas niitiin kee kunoo ti; ishee fudhadhuu deemi!" **20** Fara'oonis waa'ee Abraam irratti namoota isaa ajaje; isaanis Abraamii fi niitii isaa, waan inni qabu hunda wajjin geggeessan.

13 Abraam niitii isaatii fi waan qabu hunda wajjin Gibxii ka'ee Negeebitti ol ba'e; Looxis isa wajjin deeme. **2** Abraamis horiin, meetii fi warqeedhaan akka malee soorome. **3** Innis Negeebii ka'ee hamma Beet'eel, iddoobet'eelii fi Aayi gidduu, lafa dukaanni isaa jalqabatti ture sana ga'utti iddo tokkoo gara iddoobiraatti deemsaa isaa itti fufe; **4** iddoon suris lafa inni yeroo jalqabaatiif iddoob aarsaa itti ijaaree dha. Abraamis achitti maqaa Waaqayyo waammate. **5** Loox namichi Abraam wajjin deemaa ture suni akkasuma bushaayee, saawwanii fi dukaanota qaba ture. **6** Yeroo isaan walii wajjin jiraatanitti lafti isaanitti dhiphatte; sababii qabeenyi isaanii akka malee guddateefis isaan wal bira jiraachuu hin dandeenye. **7** Kanaafuu tiksoota Abraamii fi tiksoota Loox gidduutti lolli uumame. Yeroo sanatti Kana'aanonnii fi Feerzonnis biyya sana keessa jiraachaa turan. **8** Abraamis Looxiinakkana jedhe; "Nu waan obboloota taaneef, si'ii fi ana gidduu yookaan tiksoota keetii fi tiksoota koo gidduu lolli hin jiraatin. **9** Lafti hundi fuula kee dura jirti mitii? Kottu gargari godaannaa. Yoo ati gara bitaatti deemte, ani gara mirgaatti nan deema; yoo ati gara mirgaatti deemte immoo ani gara bitaatti nan deema." **10** Looxis ol jedhee ilaalee akka hurufni Yordaanos hundi akkuma iddoobiqiltuu Waaqayyo akkuma biyya Gibxi kan karaa Zo'aar irra jiru sanaa bishaan baay'ee qabu arge. Kunis utuu Waaqayyo Sodoomii fi Gomoraa hin balleessiniin dura ture. **11** Kanaafuu

Loox hurufa Yordaanos guutummaatti ofii isaatii filatee gara ba'a biiftuutti godaane. Jarri lamaanis akkasitti gargari ba'an. **12** Abraam biyya Kana'aan keessa jiraate; Loox immoo magalaawwan dirree irra jiran gidduu jiraatee dukaana isaa Sodoom bira dhaabbate. **13** Warri Sodoom jal'ota fuula Waaqayyo duratti akka malee cubbuu hoijjetan turan. **14** Erga Loox isa biraan godaanee booddee Waaqayyo Abraamiinakkana jedhe; "Iddoo amma jirtu kanaa ija kee ol fudhadhuutii gara kaabaa fi kibbaa, gara ba'a biiftuutii fi lixa biiftuu ilaali. **15** Anis biyya ati argitu kana hunda bara baraan si'ii fi sanyii keetiif nan kenna. **16** Ani sanyii kee akkuma biyyoo lafaa nan baay'isa; yoo namni biyyoo lafaa lakkauu danda'e, sanyiin kee akkasuma lakkauu amuu danda'a. **17** Ka'iitii dheerinaa fi bal'ina lafa kanaa keessa dedeemi; ani isa siifin kennaatii." **18** Kanaafuu Abraam dukaana isaa buqqifatee qilxuuwan Mamree kanneen Kebroonitti argaman bira jiraachuu dhaqe; achittis iddoob aarsaa Waaqayyoof tolche.

14 Bara sana keessa Amraafel mootiin Shine'aar, Ariyook mootiin Elaasaar, Kedoorlaa'omer mootiin Eelaamii fi Tidi'aal mootiin Sabootaa ka'anii, **2** Beraa mooticha Sodoom, Birishaa mooticha Gomoraa, Shinaab mooticha Adimaa, Shemeerib mooticha Zeboo'iimii fi mooticha Belaa ishee Zo'aar jedhamtu sanaa loluu dhaqan. **3** Mootonni shanan kunneen hundi sulula Siidiim isa Galaana Soogiddaa jedhamu keessatti wal ga'anii humna tokkummaa uummataan. **4** Isaanis wagga kudha shan Kedoorlaa'omer jalatti bulan; wagga kudha sadaffaatti garuu ni fincilan. **5** Wagga kudha afuraffaatti Kedoorlaa'omerii fi mootonni isa wajjin turan ba'anii warra Refaayiim Ashteroot Qaarnaayimiitti, warra Zuuziim Haamitti, warra Eemiim Shaawii Kiriyaataayimiitti, **6** warra Hoori immoo lafa gaara See'iiriitii jalqabanii hamma Eel Phaaraan kan gammoojjiitti dhi'oo jiru sanaatti mo'atan. **7** Ergasii of irra deeb'i'anii Een Mishiphaati jechuunis Qaadesh dhaqanii biyya warra Amaaleq hundaa fi warra Amoor kanneen Hazezoon Taamaar keessa jiraatan humnaan qabatan. **8** Mootichi Sodoom, mootichi Gomoraa, mootichi Adimaa, mootichi Zeboo'iimii fi mootichi Belaa jechuunis Zo'aar ba'anii Sulula Siidiim keessatti loluuf hiriiran. **9** Isaanis Kedoorlaa'omer mootii Eelaam, Tidi'aal mootii Sabootaa, Amraafel mootii Shine'aariitii fi Ariyook

mootii Elaasaar lolan; mootonni afran kunneen mootota shananiin morman. **10** Sululli Siidiim boolla leeleetiin guutamee ture; mootonni Sodoomii fi mootonni Gomoraas baqatanii namoonni tokko tokko boolla sana keessa bu'an; warri hafan immoo gara gaarraniitti baqatan. **11** Mootonni afran sun mi'aa fi nyaata warra Sodoomii fi Gomoraa hunda saamanii sokkan. **12** Waan Loox ilmi obboleessa Abraam Sodoom keessa jiraachaa tureef mootonni sun isa illee qabeenyuma isaa wajjin booji'anii deeman. **13** Namichi baqatee ba'e tokko dhufee oduu kana Abraam Ibrichatti hime. Abraamis qilxuuwwan Mamree kan namicha Amoorii sana bira jiraachaa ture; Mamreen kun obboleessa Eshkoolii fi Aaneer ture; isaan Abraam wajjin kakuu galanii turan. **14** Abraam akka firri isaa booji'ame dhageenyaan namoota mana isaatti dhalatanii leenjifaman 318 walitti waammatee hidhachiisee hamma Daaniitti faana bu'e. **15** Abraamis isaan loluuf jedhee halkaniin namoota isaa gargin qoode; hamma Hoobaa ishee kaaba Damaasqootti argantu sanaattis faana bu'ee isaan dha'e. **16** Innis mi'a hunda deebifate; fira ofii isaa Looxii fi qabeenyaa isaa, dubartootaa fi namoota kaanis deebifate. **17** Abraam Kedoorlaa'omeri fi mootota isa wajjin turan mo'atee deebinaan mootiin Sodoom Sulula Shaawii kan Sulula Mootii jedhamu keessatti isa simachuu ba'e. **18** Malkiiseedeq mootiin Saaleemis buddeena fi daadhii wayinii fideef; innis luba Waaqayyo Waaqa Waan Hundaa Olii ture; **19** innisakkana jedhee Abraamin eebbise; "Abraam, Waaqayyo Waaqa Waan Hundaa Olii, isa samii fi lafa uume sanaan haa ebbifamu. **20** Waaqayyo Waaqni Waan Hundaa Olii, inni diinota kee dabarsee harka keetti kenne sun haa ebbifamu." Ergasii Abraam waan hunda irraa kudhan keessaa tokko isaaaf kenne. **21** Mootiin Sodoomis Abraamiin, "Namoota naa kenniitii qabeenya immoo ofii keetii fudhadhu" jedhee. **22** Abraam garuu mootii Sodoomiitiinakkana jedhee; "Ani harka koo gara Waaqayyo, Waaqa Waan Hundaa Olii, Uumaa samiitii fi lafaatti ol fudhadhee kakadheen jira; **23** akka ati, 'Anatu Abraamin sooromse' hin jenneef ani waan kan kee ta'e keessaa tokko iyyuu, fo'aa yookaan teephaittiin kophee hidhatan iyyuu hin fudhadhu. **24** Waan namoonni koo nyaatanii fi qooda namoota ana wajjin deemanii jechuunis qooda Aaneer, kan Eshkooliitiif

kan Mamree malee ani ofii koo homaa hin fudhadhu; isaan qooda isaanii haa fudhatan."

15 Kana booddee dubbiin Waaqayyoo mul'ataan gara Abraam dhufeeakkana jedhee; "Yaa Abraam hin sodaatin; ani gaachana keetii fi gatii kie guddicha." **2** Abraam garuu, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, waan ani ijoollee hin qabneef namni qabeenya koo dhaaluuf jiru Elii'ezer namicha Damaasqoo kana; egaa ati maal naa kennita?" jedhee. **3** Abraam, "Kunoo ati ijoollee tokko illee naa hin kennine; hojjetaan mana koo jiraatu tokko kunoo na dhaaluuf jira" jedhee. **4** Kunoo dubbiin Waaqayyoo gara isaa dhufee, "Ilma gudeeda keetituu dhaaltuu kee ta'a malee namichi kun dhaaltuu kee hin ta'u" jedhee. **5** Innis Abraamin gad baasee, "Samiiwan ol ilaaliiitii yoo urjiiwwan lakkauu dandeesse lakkaa'i" jedhee. Itti fufees, "Sanyiin kees akkanuma baay'ata" jedheen. **6** Abraam Waaqayyotti amane; innis qajeelummaatti lakkaa'eef. **7** Innis, "Ani Waaqayyo isa akka ati ishee dhaaltuu biyya kana siif kenuuf jedhee Uuri biyya Kaldoottaa keessaa si baasee dha" jedheen. **8** Abraam garuu, "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ani biyya kana dhaaluu koo akkamittin beeka?" jedhee. **9** Kanaafuu Waaqayyo, "Goromsa tokko, re'ee tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii waggaa sadii sadii guutan, akkasumas gugee tokkoo fi gugee sookkee tokko naa fidii" jedheen. **10** Abraamis warra kana hunda gara isaatti fidee, qixxee lamaanitti kukkute; warra qixxee lamaanitti kukkutamanis gamaa gamana kaa'e; simbirroota garuu qixxee lamaanitti hin kukkunne. **11** Ergasii allaattiin foon sanatti gad buute; Abraam garuu irraa ari'e. **12** Utuma aduuun dhi'aa jirtuu hirribni guddaan Abraamin qabe; kunoo dukkanni guddaanii fi sodaachisaan isa irra bu'e. **13** Waaqayyosakkana isaan jedhee; "Akka sanyiin kee biyya kan isaa hin ta'in keessatti alagaa ta'ee waggaa dhibba afuris achitti garboomfamee cunqurfamu dhugumaan beeki. **14** Ani garuu saba isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii immoo isaan qabeenya guddaa fudhatanii achii ba'u. **15** Ati garuu nagaan gara abbootii keetii dhaqxa; bara dheeraas jiraattee awwaalamta. **16** Sanyiin kee dhaloota afuraffaatti as deebi'a; cubbuun Amoorotaa amma iyyuu hin guunneetii." **17** Yommuu aduuun lixxee dukkanaa'ettis kunoo barbadaan ibiddaa aaru guca tokko wajjin mul'atee foon kukkutame sana gidduu darbe. **18** Gaafa sanas

Waaqayyo akkana jedhee Abraam wajjin kakuu gale; “Ani biyya laga Gibxii jalqabee hamma laga Efraaxiis guddichaatti jiru kana sanyii keetiif nan kenna; 19 kunis biyya Qeenotaa, Qeneezotaa, Qadmoonotaas, 20 kan Heetotaa, Feerzotaa, Refaayimootaa, 21 Amoorotaa, Kana’aanotaa Girgaashotaatii fi kan Yebuuusotaa jechuu dha.”

16 Saaraan niitiin Abraam ijoollee isaaf hin deenye turte. Garuu isheen garbittii Aggaar jedhamtu tokko qabdi turte; Aggaaris nama biyya Gibxi turte; 2 Saaraanis Abraamiin, “Kunoo Waaqayyo ijoollee na dhowwateera. Dhaqittii garbittii koo wajjin ciisi; tarii ani karaa isheetiin ijoollee nan argadhan ta’atii” jette. Abraamis waan Sooraan jette fudhate. 3 Erga Abraam waggaa kudhan Kana’aan keessa jiraatee booddee niitiin isaa Saaraan garbittii ishee Aggaar kan nama biyya Gibxi turte sana fuutee akka isheen niitii isaa taatuuf dhirsa isheetiif kennite. 4 Abraamis Aggaar wajjin ciise; isheenis ni ulfoofte. Yommuu akka ulfoofte of irratti beektetti giiftii ishee tuffachuu jalqabde. 5 Saaraan immoo Abraamiin, “Miidhaa na mudate kanatti situ gaafatama. Garbittii koo anattu bobaa kee jala siif galche; amma garuu isheen akka ulfoofte of irratti beeknaan na tuffatte. Egaa Waaqayyo sii fi ana gidduutti murtii haa kennu” jette. 6 Abraamis, “Garbittiin kee keessa harkuma kee jirti; waanuma feete ishee godhi” jedheen. Saaraanis akka malee ishee cunqrsite; kanaafuu Aggaar fuula ishee duraa sokkite. 7 Ergamaan Waaqayyoo gammoojiji keessatti, burqaa bishaanii tokko biratti Aggaarin arge; burqaan bishaanii sunis karaa Shuuritti geessu irratu. 8 Ergamaan sunis, “Yaa Aggaar, garbittii Saaraa, ati eessaa dhufte? Eessa dhaquutti jirta?” jedhe. Isheenis, “Giiftii koo Saaraa baqachuutin jira” jetteen. 9 Kana irratti ergamaan Waaqayyoo sun, “Gara giiftii keetiitti deebi”; gad of qabiitii isheef buli” jedheen. 10 Ergamaan Waaqayyoo sunis itti dabalee, “Ani sanyii kee akka malee nan baay’isa; sababii baay’ina isaatifiis namni tokko iyyuu lakkaa’uu hin danda’u” jedhe. 11 Ergamaan Waaqayyoo sun amma illee akkana isheen jedhe; “Kunoo ati ulfoofteerta; ilmas ni deessa. Maqaa isas Ishmaa’el jedhii moggaasi; Waaqayyo dhiphachuu kee dhaga’eeraatii. 12 Inni nama akka harree diidaa ta’; harki isaa nama hunda irratti ka’; harki nama hundaas isa irratti ka’; obboloota isaa hundaanis jibbamaa jiraata.” 13 Isheenis maqaa

Waaqayyo isheetti dubbate sanaa, “Elroo’ii” jettee waamte. Isheen, “Ani dhugumaan Isa na argu sana argeera” jetteertiitii. 14 Sababiin boollii bishaanii sun, “Be’eer Lahaayiroo’ii” jedhameefis kanuma. Innis hamma har’atti illee Qaadeshii fi Bereed gidduu jira. 15 Aggaaris Abraamiif ilma deesse; Abraamis ilma isheen deesse sana Ishmaa’el jedhee moggaase. 16 Yeroo Aggaar Ishmaa’elin isaaf deessetti Abraam nama waggaa saddeettamii ja’aa ture.

17 Yeroo Abraam nama waggaa sagaltamii sagalii turetti Waaqayyo isatti mul’atee akkana jedheen; “Ani Waaqa Waan Hundumaa Danda’uu dha; ati fuula koo dura amanamummaan deddeebi”; hir’inas hin qabaatin. 2 Ani kakuu koo anaa fi si gidduu nan dhaaba; guddas sin baay’isa.” 3 Abraamis adda isatiin lafatti gombifame; Waaqnis akkana isaan jedhe; 4 “Kunoo, kakuun ani si wajjin galu kana: ati abbaa saba baay’ee taata. 5 Ati si’achi Abraam jedhamtee hin waamantu; waan ani abbaa saboota baay’ee si taasiseef maqaan kee Abrahaam ta’aa. 6 Ani akka ati guddaa baay’attu nan godha; akka sabni hedduun si keessaa argamu nan godha; mootonnis si keessaa ni argamu. 7 Ani Waaqa keetii fi Waaqa sanyii kee kan si duubaan dhufuu ta’uuf jedhee kakuu koo anaa, sii fi sanyii kee kan si duubaa, dhaloota dhufuuf jiru gidduutti kakuu bara baraa godhee nan dhaaba. 8 Biyya Kana’aan guutuu lafa ati amma orma taatee jiraattu kana ani dhaala bara baraa godhee si’ii fi sanyiwan kee warra si booddeetiif nan kenna; anis Waaqa isaanii nan ta’aa.” 9 Waaqni Abrahaamiin akkana jedhe; “Ati immoo kakuu koo eeguu qabda; ati, sanyiin kee warri si duubaas dhaloota isaanii keessatti kakuu koo eeguu qabdu. 10 Kakuun koo kan isin anaa fi si’i gidduutti, sanyii kee kan si’i duubaan dhufu gidduuttiis eeguu qabdan kanaa dha; innis isin keessaa dhiirri hundinuu dhagna haa qabatu. 11 Qola keessan dhagna qabadhaa; kunis kakuu anaa fi isin gidduu jiruuf mallattoo ta’aa. 12 Isin keessaa dhiirri guyyaa saddeet guute dhagna haa qabatu; dhaloota keessan hunda keessatti dhiirri mana keetti dhalate yookaan kan nama biyya ormaa irraa maallaqa keetiin bitame hundi kan sanyii kee hin ta’in dhagna haa qabatu. 13 Mana keetti dhalatanis yookaan maallaqa keetiin bitamanis isaan dhagna haa qabatan. Kakuun koo kan foon keessan irratti godhame kun kakuu bara baraa ta’aa. 14 Dhiirri dhagna hin qabatin, kan qola foon isaa

dhagna hin qabatin kam iyyuu saba ofii isaa keessaa balleeffama; inni kakuu koo cabseeraatii.” **15** Waaqni ammas Abrahaamiinakkana jedhe; “Ati si’achi niitii kee Sooraadhaan, Sooraa hin jettu; maqaan ishee Saaraa ta’aa. **16** Ani ishee nan eebbisa; ishee irraas ilma siif nan kenna. Akka isheen haadha sabootaa taatuufis ishee nan eebbisa; mootonni sabootaa ishee keessaa argamu.” **17** Abrahaamis addaan gombifame; kolfees, “Nama wagga dhibbaatiif ilmi ni dhalataa? Saaraanis wagga sagaltamatti mucaa deessii?” jedhee yaade. **18** Abrahaamis Waaqaan, “Maaloo utuu Ishmaa’eel fuula kee dura naa jiraatee!” jedhe. **19** Waaqnisakkana jedhe; “Tole; garuu niitiin kee Saaraan ilma siif deessi; maqaa isaa Yisihaaq jedhii moggaasi. Anis kakuu koo sanyii isaa kan isa duubaan dhufuuf kakuu bara baraa godhee isa wajjin nan dhaaba. **20** Waa’ee Ishmaa’eel immoo ani si dhaga’eera; kunoo ani, isa nan eebbisa; akka inni baay’atu nan godha; guddaa isa nan baay’isa. Inni abbaa bulchitoota kudha lamaa ta’aa; anis saba guddaa isa nan godha. **21** Kakuu koo garuu Yisihaaq isa Saaraan wagga dhufu keessa yeroo kanatti siif deessu wajjin nan dhaaba.” **22** Waaqni erga Abrahaam wajjin haasa’ee fixatee booddee isa biraa ol ba’e. **23** Abrahaamis guyyuma sana ilmaan isaa Ishmaa’elii fi warra mana isaatti dhalatan yookaan warra maallaqa isaatiin bitaman hunda, dhiira mana isaa hundumaas fuudhee akkuma Waaqni isatti himetti dhagna qabe. **24** Abrahaam yeroo dhagna qabatetti nama wagga sagaltamii sagalii ture. **25** Ilmi isaa Ishmaa’el immoo yeroo dhagna qabatetti nama wagga kudha sadii ture. **26** Abrahaamii fi ilmi isaa Ishmaa’el guyyuma sana dhagna qabatan. **27** Dhirri mana Abrahaam hundinuu, warri mana isaatti dhalatan yookaan warri orma irraa maallaqaan bitamanis isa wajjin dhagna qabatan.

18 Utuma Abrahaam guyyaa saafaadhaan qilxuu Mamree bira balbala dinkaana isaa dura taa’ee jiruu Waaqayyo isatti mul’ate. **2** Abrahaamis ol ilaalee namoota isa bira dhadhaabatan sadii arge. Innis akkuma isaan argeen balbala dinkaana isaa duraa ka’ee isaan simachuudhaaf itti fiige; hamma lafa ga’uttis gad jedhee harka fuudhe. **3** Innisakkana jedheen; “Gooftaa ko, yoo ani si duratti fudhatama argadhe, garbicha kee bira hin darbin. **4** Bishaan xinnoo isiniif haa fidan; miilla dhiqadhaatii muka

kana jala boqodhaa. **5** Erga isin gara garbicha keessanii dhuftanii, ani akka isin dadhabbi baatanii karaa keessan itti fuftanif waan isin nyaattan isiniif kenna.” Isaanis, “Akkuma jette sana godhi” jedhanii deebisan. **6** Kanaafuu Abrahaam dafee Saaraatti dinkaana seenee, “Dafii daakuu bullaa’aa safartuu sadii sukkuumiitii maxinoo tolchi” jedheen. **7** Innis gara saawwaniitti fiigee jabbii gabbatee itti tole tokko filatee hoijetaa tokkotti kenne; hoijetaan sunis qopheessuuf ariifate. **8** Abrahaamis itittuu fi aannan, foon jabbii qopheeffame sanas geessee isaanii dhi’eesse; yeroo isaan nyaachaa turanittis Abrahaam muka tokko jala isaan bira dhaabachaa ture. **9** Isaanis, “Niitiin kee Saaraan eessa jirti?” jedhanii isa gaafatan. Innis, “Kuunnoo dinkaana keessa jirti” jedheen. **10** Isaan keessaa tokko, “Ani dhugumaan bara dhufu keessa yeroo akkanaatti deebi’ee gara kee nan dhufa; niitiin kee Saaraanis ilma ni deessi” jedhe. Yeroo sana Saaraan balbala dinkaanaa kan isa duubaan jiru keessaan dhaggeeffachaa ture. **11** Abrahaamii fi Saaraan umuriin isaanii dheeratee dulloomanii turan; Saaraanis umurii itti mucaa da’uu dandeessu dabartee ture. **12** Kanaafuu Saaraan, “Ani erga jaaree bututee, gooftaan koos erga dulloomee booddee, gammachuu kana qabaachuu nan danda’aa?” jettee of keessatti kolfite. **13** Kana irratti Waaqayyo Abrahaamiinakkana jedhe; “Saaraan maaliif, ‘Ani ergan dulloomee booddee amma dhugumaan mucaa nan da’aa?’ jettee kolfite? **14** Wanni Waaqayyoof hin danda’amne tokko iyyuu jiraa? Ani bara dhufu keessa yeroo murteeffametti deebi’ee gara kee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi.” **15** Saaraanis waan sodaatteef sobdee, “Ani hin kolfine” jette. Inni garuu, “Lakkii kolfiteertaa” jedhe. **16** Namoonni sun yommuu deemuuf ka’anitti gara Sodoom gad ilaalan; Abrahaamis isaan geggeessuuf jedhee isaan wajjin ba’e. **17** Ergasii Waaqayyoakkana jedhe; “Ani waanan gochuuf jiru Abrahaamin nan dhoksaa? **18** Abrahaam dhugumaan saba guddaa fi jabaa ta’aa; sabni lafa irraa hundinuu karaa isaatiin eeb bifama. **19** Akka inni ijoollee isaatii fi sanyii isaa warra isa duubaan dhufan, akka isaan waan qajeelaa fi sirrii ta’ee hoijechuudhaan karaa Waaqayyo eegan ajajuuuf ani isa filadheeraatii; kunis akka Waaqayyo waan Abrahaamiif kakate sana isaaaf guutuuf.” **20** Waaqayosakkana jedhe; “Iyyi Sodoomii fi Gomoraa irratti iyyame guddaa dha; cubbuun isaaniis waan

akka malee hamaa ta'eef 21 ani gad bu'ee akka wanni isaan hojjetan akkuma iyya na qaqqabe sanaa hamaa ta'e nan ilaala. Yoo akkas ta'uu baate immoo natu beeka." 22 Namoonni sunis garagalani Sodoomitti qajeelan; Abrahaam garuu Waaqayyo dura dhaabatee hafe. 23 Abrahaamis isatti dhi'aatee akkana jedhe; "Ati nama qajeelaa nama jal'aa wajjin ni balleessitaa? 24 Yoo namoonni qajeeloon shantamni magaalatti keessa jiraatan hoo? Ati dhugumaan ishee ni balleessitaa? Sababii qajeelota shantamman ishee keessa jiraatan sanaatiif jettee ishee hin oolchituu? 25 Qajeelaa fi hamaa wal qixxee ilaaluudhaan nama qajeelaa nama hamaa wajjin balleessuun sirraa haa fagaatu. Kun sirraa haa fagaatu! Abbaan murtii lafa hundaa waan qajeelaa hin hojjetuu?" 26 Waaqayyo, "Ani yoo magaalaa Sodoom keessatti qajeeltota shantama argadhe, isaaniif jedhee iddo sana guutuu nan oolcha" jedhe. 27 Abrahaam ammas akkana jedhe; "Kunoo ani utuman awwaaraa fi daaraa ta'ee jiruu Gooftaatti dubbachuuf ija jabaadheera; 28 yoo baay'inni qajeeltotaa shantama irraa shan hir'ate hoo? Ati sababii namoota shanan sanaatiif jettee magaalaa sana guutuu ni balleessitaa?" Innis, "Ani yoo nama afurtamii shan achitti argadhe ishee hin balleessu" jedhe. 29 Abrahaam amma illee, "Yoo qajeeltonni afurtamni qofti achitti argaman hoo?" jedhee isatti dubbate. Gooftaanis, "Ani warra afurtama sanaaf jedhee nan dhiisa" jedhe. 30 Abrahaamis, "Mee nan dubbadhaatii Gooftaan, hin aarin. Yoo namoonni soddomni qofti achitti argaman hoo?" jedhe. Gooftaanis, "Ani yoon nama soddoma achitti argadhe ishee hin balleessu" jedhee deebise. 31 Abrahaamis, "Kunoo amma erga ani Gooftaatti dubbachuuf ija jabaadhe, yoo namoonni digdamni qofti achitti argaman hoo?" jedhe. Gooftaanis, "Ani sababii namoota digdama sanaatiif jedhee ishee hin balleessu" jedhe. 32 Abrahaamis, "Yaa Gooftaa amma illee yeroo tokko waa sin gaafadhaatii maaloo hin aarin; yoo namni kudhan qofti achitti argame hoo?" jedhe. Gooftaan immoo, "Ani sababii namoota kurnan sanaatiif jedhee ishee hin balleessu" jedhe. 33 Waaqayyo erga Abrahaam wajjin dubbatee fixee booddee achii deeme. Abrahaam immoo iddo ofii isaatti deebi'e.

19 Ergamoonni Waaqayyoo sun lamaan galgala sana Sodoom ga'an; Looxis karra Sodoomii dura

taa'aa ture. Innis yeroo jara argetti, isaan simachuuf ka'ee isaanitti deeme; gad jedhees adda isaatiin lafatti gombifame. 2 Innis, "Yaa gooftota ko, maaloo mana garbicha keessaniitti goraatii miilla dhiqadhaa bulaa; barii barraaqaan kaatanii karaa keessan itti fufuu dandeessu" jedhe. Isaan immoo, "Hin ta'u; nu waltajji karra irra bullaa" jedhaniin. 3 Inni garuu akka malee isaan dirqisiise; kanaafuu goranii mana isaa seenan; innis maxinoo tolchee nyaata qopheesseef; isaanis ni nyaatan. 4 Utuu isaan hin rafin namoonni kutaalee magaalaa Sodoom hunda keessaa dhufan hundi dargaggoonii fi jaarsoliin mana sana marsan. 5 Isaanis Looxin waamanii, "Namoonni galgala kana gara kee dhufan eessa jiru? Akka nu isaan wajjin ciifnuuf gad nuu yaasi" jedhan. 6 Looxis jara sanatti gad ba'ee balbala of duubaan cufe; 7 Akkanas jedhe; "Yaa obboloota ko, waan hamaa kana hin hojjetinaa! 8 Kunoo ani intallan lama kanneen takkumaa dhiira wajjin hin ciisin qaba. Lamaanuu gad isinii nan baasa; isinis waan feetan isaan gochuu dandeessu. Namoota kanneen garuu waan isaan bantii mana koo jala jiraniif homaa isaan hin godhinaa." 9 Isaanis, "Badi asii!" jedhaniin. Ittuma fufaniis, "Namichi kun nama ormaa kan nu keessa jiraachuu dhufee dha; amma immoo abbaa murtii nutti ta'uu fedha! Nu waan hamaa jara irratti hojjennu caalaa srratti hojjenna" jedhaniin. Isaanis Looxin humnaan dhiibanii balbala sana cabsuu ga'an. 10 Namoonni sunis hiixatanii Looxin harkisanii manatti ol deebisan; balbalichas ni cufan. 11 Ergasii immoo namoota balbala manaa dura turan sana akka isaan balbalicha hin argineef xinnaa fi guddaa isaanii dha'ichaan ija jaamsan. 12 Namoonni lamaan sun Looxin akkana jedhan; "Ati nama biraatokko illee jechuunis soddoota, ilmaan yookaan intallan yookaan nama kan kee ta'e tokko illee magaalaa kana keessaa qabdaa? Asi keessa isaan baafadhu; 13 nu iddo kana balleessuuf deemnaatii. Sababii iyyi saba ishee irratti iyyame fuula Waaqayyoo duratti guddaa ta'eef, Waaqni akka nu ishee balleessiuuf nu ergeera." 14 Kanaafuu Loox gad ba'ee soddoota isaa warra intallan isaa fuudhuuf jiraniin, "Sababii Waaqayyo magaalaa kana balleessuuf ka'eef, dafaatii asii ba'aal!" jedhe. Soddooni isaa garuu waan inni qoosu se'an. 15 Yeroo boruun diimatetti ergamoonni Waaqayyoo sun Looxin jarjarsanii, "Niitii keetii fi intallan kee lamaan as jiran fudhadhuutii dafii ba'i!"

Yoo kanaa achii yeroo magaalattiin adabamtutti atis ni baddaa" jedhaniin. **16** Inni garuu duubatti harkifate; waan Waaqayyo isaaniif garaa laafeef namoonni sun harka isaatii fi harka niitii isaa, intallan isaa lamaanis harka qababii magaalattii keessaa isaan baasan. **17** Akkuma gad isaan baasaniinis ergamoota sana keessaa inni tokko, "Lubbuu kee oolbachuuq baqadhu! Of duuba hin mil'atin! Dirree irra iddo tokko illee hin dhaabatin! Tulluuwanittii ol baqadhu; yoo kanaa achii ni baddaa!" jedhe. **18** Loox garuuakkana isaaniin jedhe; "Yaa gooftota ko, maaloo akkas miti! **19** Kunoo garbichi kee fuula kee duratti fudhatama argateera; ati lubbuu koo oolchitee gara laafina guddaa na argisiifteerta. Ani garuu gara tulluutti ol baqachuu hin danda'u; balaan kun na argata; anis nan du'a. **20** Kunoo, magaalaan itti baqachuu danda'amu tokko as dhi'oo jirti; isheen xinnoo dha. Ani gara isheetti nan baqadha; isheen baay'ee xinnoo dha mitii? Akkasitti lubbuun koo ni baraaramti." **21** Ergamaan sunisakkana jedheen; "Kunoo, ani kadhaa kana siif nan dhaga'a; magaalaat ati waa'ee ishee dubbattu kana ani hin balleessu. **22** Garuu sababii ani hamma ati achi geessutti homaa gochuu hin dandeenyef dafii achitti baqadhu!" Wanni magaalaan sun Zo'aar jedhamteefis kanuma. **23** Yeroo Loox Zo'aar ga'etti aduu baateeturte. **24** Waaqayyo samiiwan keessaa Waaqayyo bira, dinyii boba'u Sodoomii fi Gomoraa irratti roobse. **25** Innis akkasiin magaalaawwan kanneenii fi dirreewan sana guutuu, warra magaalaawwan sana keessa jiraatan hundaa fi biqiltuu biyya sanaa balleesse. **26** Niitiin Looxi garuu of duuba ilaalteetutubaa soogiddaa taatee hafte. **27** Abrahaamis guyyaa itti aanu ganama obboroon ka'ee iddo duraan fuula Waaqayyo dura dhaabachaa ture sanatti deebi'e. **28** Innis gara magaalaawwan Sodoomii fi Gomoraa, gara lafa dirree sanaa hundaas ilaalee aara akka aara boolla ibiddaa keessaa ba'uu tokko isaa biyya sana keessaa ol ka'u arge. **29** Waaqni yeroo magaalaawwan dirree sanaa balleessetti Abrahaamin yaadate; kanaafuu yommuu magaalaawwan Loox keessa jiraachaa ture balleessetti Looxin balaa sana keessaa baase. **30** Loox waan Zo'aar keessa jiraachuu sodaateef intallan isaa lamaan wajjin Zo'aarii ba'ee gaarran irra qubate. Innis intallan isaa lamaan wajjin holqa tokko keessa jiraate. **31** Gaaf tokko intalli isaa isheen hangafti ishee quxisuudhaan akkana jette; "Abbaan keenya

dulloomeera; akka bartee lafa hunda irra jiruutti dhiirri nu wajjin ciisu tokko iyyuu naannoo kan hin jiru. **32** Kottu mee abbaa keenya daadhii wayinii obaasnee isa wajjin ciifnaa; akkasiin sanyiin abbaa keenyaa lafa irratti akka hafu goona." **33** Isaanis halkan sana abbaa isaanii daadhii wayinii obaasan; intalli isheen hangafti ol seentee isa wajjin ciifte. Inni yeroo isheen ciiste yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **34** Guyyaa itti aanutti intalli hangafti ishee quxisuudhaan akkana jette; "Kunoo ani eda abbaa koo wajjin ciiseera. Kottu edanas daadhii wayinii isa obaasnaa; atis ol seenii isa wajjin ciisi; akkasitti sanyiin abbaa keenyaa akka hafu goona." **35** Isaan halkan sanas abbaa isaanii daadhii wayinii obaasan; intalli quxisuun dhaqxee isa wajjin ciiste. Inni ammas yeroo isheen ciiste yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **36** Akkasiin intallan Loox lamaanuu abbaa isaaniiif ulfaa'an. **37** Intalli isheen hangafti ilma deesee maqaa isaa Mo'aab jettee moggaafte. Inni abbaa Mo'aabota har'aa ti. **38** Intalli isheen quxisuunis ilma deesee maqaa isaa Ben-Amii jettee moggaafte; inni immoo abbaa Amoonota har'aa ti.

20 Abrahaam achii ka'ee Negeebitti godaanee Qaadeshii fi Shuuri gidduu jiraate. Innis yeroodhaaf Geraaraa keessa ture. **2** Achittis Abrahaam, "Isheen obboleettii koo ti" jedhee waa'ee niitii isaa, waa'ee Saaraa dubbate. Abiimelek mootiin Geraaraas nama itti ergee Saaraa fudhate. **3** Waaqni immoo halkan abjuudhaan Abiimelekitti dhufee, "Kunoo sababii dubartii sana fuudhatteef ati nama du'ee dha; isheen dhirsa qabdiitii" jedheen. **4** Abiimelek garuu isheetti hin dhi'aanne ture; kanaafuu inniakkana jedhe; "Yaa Gooftaa ati saba qajeelaa balleessita?" **5** Inni mataan isaa, 'Isheen obboleettii koo ti' naan hin jennee? Isheen akkasuma, 'Inni obboleessa koo ti' hin jennee? Anis sammuu qulqulluu fi harka qulqulluudhaan waan kana hojjedhe." **6** Waaqni abjuu sana keessa akkana isaan jedhe; "Eeyyee! Ani akka ati sammuu qulqulluudhaan waan kana hojjette beeka; kanaafuu ani akka ati cubbuu natti hin hojjenneef si dhowween jira. Sababiin ani akka ati ishee bira geessu si hin dhiisiniifis kanuma. **7** Egaa amma niitii namichaa deebisiif; inni waan raajii ta'ef, Waaqa siif kadhata; atis ni jiraatta. Garuu yoo ishee deebisu baatte, ati akka duutu, warri kan kee ta'an hundis

akka du'an dhugumaan beeki." 8 Abiimelek guyaa itti aau ganama obboroon ka'ee qondaaltota isaa hunda walitti waamee waan ta'e hunda isaanitti hime; isaanis akka malee sodaatan. 9 Abiimelekis Abrahaamin ofitti waameeakkana jedheen; "Ati maaliifakkana nu goote? Ani maal si goonaan ati cubbuu guddaaakkanaa anaa fi mootummaa kootti fidde? Ati waan namni hin hoijenne anatti hoijette." 10 Abiimelekis "Ati maaliif waan kana hoijette?" jedhee Abrahaamin gaafate. 11 Abrahaam immooakkana jedhee deebise; "Ani, 'Biyya kana keessa dhugumaan Waaqa sodaachuun hin jiru; isaan sababii niitii kootiif jedhanii na aijeesu' jedheen yaadee ture. 12 Ta'us isheen dhugumaan obboleettii koo ti; yoo haadha koo irraa dhalachuu baatte iyyuu isheen intaluma abbaa koo ti; isheenii niitii koo taate. 13 Anis yeroo Waaqni mana abbaa kootii na baase sana isheedhaan, 'Haalli ati ittiin jaalala naaf qabdu mul'iftu kanaa dha; lafa nu dhaqnu hundumaatti, "Inni obboleessa koo ti" jedhiittii waa'ee koo dubbadhun' jedhe." 14 Abiimelek ergasii hoolaa fi loon, garboota dhiiraa fi nadheenii fidee Abrahaamiif kenne; niitii isaa Saaraas ni deebiseef. 15 Abiimelekis, "Kunoo biyyi koo fuula kee dura jira; idduma feete jiraadhu" jedheen. 16 Saaraadhaanis, "Kunoo ani meetii saqiliikuma tokko obboleessa keetiifin kenna. Kunis akka dhugaa qabaachuun kee fuula warra si wajjin jiranii duratti beekamuuf; ati guutumaan guutuutti dhugaa argatteerta" jedhe. 17 Abrahaamis Waaqa kadhate; Waaqni immoo Abiimelek, niitii isaatii fi garboota isaa dubartoota fayyise; isaanis ijomlee godhatan. 18 Waaqayyo sababii niitii Abrahaam sababii Saaraatiif jedhee gadameessa dubartoota mana Abiimelek jiraatanii hunda cufee tureetii.

21 Waaqayyo akkuma dubbate sana Saaraa yaadate; Waaqayyo waan waadaa galeef sana ni raawwateef. 2 Saaraan ulfooftee bara dulluma isaa keessa yeruma Waaqni waadaa isaf seene sanatti Abrahaamiif ilma deesse. 3 Abrahaamis ilma Saaraan isaf deesse sana Yisihaaq jedhee moggaase. 4 Abrahaam akkuma Waaqni isaa ajaje sanatti Yisihaaq dhalatee guyaa saddeetitti dhagna isa qabe. 5 Yeroo ilmi isaa Yisihaaq dhalateefitti Abrahaam nama wagga dhibbaa ture. 6 Saaraanis, "Waaqni kolfa naa kenneera; namni waan kana dhaga'u hundis na wajjin kolfa" jette. 7 Ittuma fuftees, "Silaa eenyutu Abrahaamiin, 'Saaraan daa'ima hoosisti' jedha ture?

Garuu ani bara dulluma isaa keessa ilma nan da'eef" jette. 8 Mucichi guddatee harma guufame; Abrahaam gaafa Yisihaaq harma guufame sana cidha guddaa qopheesse. 9 Saaraan garuu yeroo ilmi Aggaar Gibxittiin Abrahaamiif deesse sun Yisihaaqitti qosu argite; 10 isheenii Abrahaamiin, "Garbittii kanaa fi ilma ishee ari'i; ilmi garbittii kanaa kun ilma koo Yisihaaq wajjin hin dhaaluutii" jette. 11 Wanni kunis sababii ilma isatiif Abrahaamin akka malee rakkise. 12 Waaqni garuuakkana jedheen; "Waa'ee garbittii keetiittii fi waa'ee mucichaa hin yaadda'in. Sababii sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamamuuf waan Saaraan siin jettu hunda dhaga'i. 13 Inni sanyii kee waan ta'eef ani ilma garbittii sanaa saba nan taasisa." 14 Abrahaamis guyaa itti aau ganama obboroon ka'ee nyaata muraasaa fi bishaan qalqala tokko fuudhee Aggaariif kenne. Waan kanas gatiittii ishee irra kaa'eefii mucaa wajjin ari'e; isheenii achii baatee Gammoojiji Bersheebaa keessa joorte. 15 Yommuu bishaan qalqala keessa dhumetti, isheen mucaa ishee daggala tokko jala keesse. 16 Isheenii, "Mucaa kana isaa du'u ani hin ilaalu" jettee garaa isheetti waan yaaddeef gara darba xiyyaa tokko xinnoo achi hiiqxee naannoo isaa teesse; achi teesees sagalee ishee ol fudhattee boosse. 17 Waaqni boo'icha mucichaa ni dhaga'e; ergamaan Waaqayyo samii keessa Aggaarin waameeakkana jedheen; "Yaa Aggaar ati maal taate? Hin sodaatin; Waaqni boo'icha mucichaa iddooinni ciisee jiruu dhaga'eeraati. 18 Sababii ani saba guddaa isa godhuuf ka'iitii harka keetiin mucicha ol fuudhi; jabeessiitii isa qabi." 19 Waaqni ija ishee baneefii jennaan boolla bishaanii tokko argite. Kanaafuu dhaqxee qalqala sana bishaanii guuttee, waan inni dhugu mucichaaf kennite. 20 Waaqnis mucicha wajjin ture; mucichis ni guddate. Innis gammoojiji keessa jiraate; xiyya darbachuudhaanis beekamaa ture. 21 Innis gammoojiji Phaaraan keessa jiraate; haati isaa biyya Gibxittii niitii argatteef. 22 Yeroo sana Abiimelekii fi Fiikool ajajaan loltoota isaa Abrahaamiinakkana jedhan; "Waan ati hoijettu hunda keessatti Waaqni si wajjin jira. 23 Ati akka ana yookaan ijomlee koo yookaan sanyii koo hin gowwoomsine amma as fuula Waaqaa duratti naa kakadhu. Akkuma ani garaa siif laafe sana atis anaa fi biyya amma orma taatee keessa jiraattu kanaaf garaa laafi." 24 Abrahaamis, "Ani nan kakadha" jedhe. 25 Ergasii Abrahaam

waa'ee boolla bishaanii garboonni Abiimelek isa irraa fudhatan tokkoo Abiimelekitti himate. **26** Abiimelek immoo, "Ani nama waan kana hojjete hin beeku. Atis natti hin himne; ani waa'ee isaa har'uman dhaga'e" jedhe. **27** Kanaafuu Abrahaam hoolaa fi loon fidee Abiimelekiif kenne; jarri lamaanis walii galtee uummataan. **28** Abrahaam gorommii hoolaa torba bushaayee keessaa kophatti baase; **29** Abiimelekis, "Hiikkaan gorommii hoolaa torban ati kophaa isaanii baafte kanneenii maali?" jedhee Abrahaamin gaafate. **30** Abrahaamis, "Akka ani boolla bishaanii kana qotadhe akka ragaa ta'uuf, gorommii hoolaa torban kanneen na harkaa fudhadhu" jedhee deebise. **31** Sababii jarri lamaan sun achitti walii kakataniif iddoon sun Bersheebaa jedhamee waamame. **32** Erga walii galteen sun Bersheebaatti ta'ee booddee Abiimelekii fi Fiikool ajajaan loltoota isaa gara biyya Filisxeemotaatti deebi'an. **33** Abrahaamis Bersheebaa keessa muka tamirii dhaabe; innis achitti maqaa Waaqayyo Waaqa Bara Baraa waammate. **34** Abrahaam biyya Filisxeemotaat keessa bara dheeraa jiraate.

22 Yeroo muraasa booddee Waaqni Abrahaamin gore. Innis, "Abrahaam!" jedhee isa waame. Abrahaamis, "Kunoo asan jira" jedhee deebise. **2** Waaqnisakkana jedheen; "Ilma kee Yisihaaq, ilma kee tokkicha isa jaallattu sana fudhiitii biyya Mooriyaa dhaqi. Tulluu ani sitti himu irratti qalma gubamu godhiitii isa dhi'eessi." **3** Abrahaamis guyyaa itti aanu ganama barraaqaan ka'ee harree isaa fe'ate. Innis hojjettoota isaa keessaa nama lamaa fi ilma isaa Yisihaaqin fudhatee qoraan qalma gubamuuf ga'u cabsatee gara iddo Waaqni isatti hime sanaatti qajeele. **4** Guyyaa sadaffaattis Abrahaam ol ilaalee iddo sana fagootti arge. **5** Innis hojjettoota isaaatiin, "Isin harree wajjin asuma turaa. Anii fi mucichi duuba sana dhaqnaa; achittis waaqeffannee gara keessanitti deebinaa" jedhe. **6** Abrahaamis qoraan aarsaa gubamuuf ta'u fuudhee ilma isaa Yisihaaqin baachise; ofii isaatii immoo ibiddaa fi billaa harkatti qabate. Isaan lamaan utuu walumaan deemaa jiranuu, **7** Yisihaaq, "Yaa abbaa koo" jedhee abbaa isaa Abrahaamitti dubbate. Abrahaamis, "Asan jira ilma koo" jedhee deebise. Yisihaaqis deebisee, "Ibiddii fi qoraan kunoo ti; hoolaan qalma gubamuuf ta'u immoo eessa jira?" jedhe. **8** Abrahaamis deebisee, "Yaa ilma ko, Waaqni mataan isaa hoolaa qalma gubamuuf ta'u ni

kenna" jedhe. Isaan lamaanis walumaan karaa isaanii itti fufan. **9** Yeroo iddo Waaqni isatti hime sana ga'anitti, Abrahaam iddo aarsaa achitti ijaaree iddo aarsaa sana irra qoraan naqe; ilma isaa Yisihaaqin hidhees iddo aarsaa sana irra qoraan gubbaa ciibse. **10** Ergasii inni ilma isaa qaluuf jedhee harka isaa hiixatee billaa fudhate. **11** Ergamaan Waaqayyoo garuu, "Abrahaam! Abrahaam!" jedhee samii keessaa isa waame. Abrahaamis, "Kunoo asan jira" jedhee deebise. **12** Innis, "Ati harka keetiin gurbicha hin tuqin; waan tokko illee isa hin godhin. Waan ati ilma kee, ilmuma tokkicha anaaf jettee hin mararfatinii, ani akka ati Waaqa sodaattu amma beekeera" jedhe. **13** Abrahaamis ol ilaalee kunoo korbeessa hoolaa kan gaanfi isaa daggala keessatti qabamee jiru tokko arge; innis dhaqee hoolaa sana fuudhee qooda ilma isaa qalma gubamu godhee dhi'eesse. **14** Kanaafuu Abrahaam iddo sana "Waaqayyo ni kenna" jedhee moggaase; hamma har'aatti illee, "Tulluu Waaqayyoo irratti, ni kennama" jedhama. **15** Ergamaan Waaqayyoo sunis samii keessaa lammata Abrahaamin waamee **16**akkana jedheen; "Waaqayyo akkana jedha; sababii ati waan kana gootee fi ilma kee, ilmuma kee tokkicha illee na hin dhowwatinii anii maqaa kootiin nan kakadha; **17** anii dhugumaan eebba, sin eebbisaa; sanyii kees akkuma urjii samiitii fi akkuma cirracha qarqara galaanaa nan baay'isa. Sanyiwwan kees magalaawwan diina isaanii ni dhuunfatu. **18** Waan ati naa ajajamteef sabni lafa irraa hundinuu karaa sanyii keetiin eebbfama." **19** Ergasii Abrahaam tajaajiltoota isaaatti deebi'e; isaanis walumaan Bersheebaatti qajeelan; Abrahaamis Bersheebaa keessa jiraate. **20** Yeroo muraasa booddee akkana jedhamee Abrahaamitti himame; "Kunoo, Miilkaan obboleessa kee Naahooriif ilmaan deesseerti; **21** ilmaan isheen deesses inni hangafni Uuzi, obboleessi isaa Buuz, abbaan Arraam immoo Qamu'eel, **22** Keseedi, Hazoo, Fiildaas, Yiidlafif fi Betuu'eel jedhamu." **23** Betuu'eel Ribqaa dhalche. Miilkaan isaan kana saddeettan Naahoor obboleessa Abrahaamiif deesse. **24** Naahor saajjatoo Re'uuma jedhamtu tokko qaba ture; isheen ilmaan Xebaa, Gaham, Tahaashii fi Ma'akaa jedhaman deesseef.

23 Saaraan wagga dhibba tokkoo fi digdamii torba jiraatte; barri jireenya Saaraas kanuma ture. **2** Isheenis Kiriyati Arbaaq jechuunis Kebroon

biyya Kana'aan keessaa sanatti duute; Abrahaamis Saaraadhaaf gadduu fi boo'uudhaaf jedhee dhaqe. **3** Abrahaam reefaa niitii isaa bira ka'ee Heetotaanakkana jedhe; **4** "Ani gidduu keessanitti ormaa fi keessummaa dha. Akka ani du'aa koo itti awwaalladhuuf lafa awwaalaaf ta'u natti gurguraa." **5** Heetonnisakkana jedhanii Abrahaamii fi deebii kenne; **6** "Gooftaa, nu dhaga'i. Ati nu gidduutti shuumii jabaa dha. Du'aa kee iddo awwaala keenyaa keessaa kan akka malee filatamaa ta'etti awwaalladhu. Nu keessaa namni iddo awwaala isaatti du'aa kee awwaallachuu si dhowwatu tokko iyuu hin jiru." **7** Abrahaamis ol ka'ee fuula namoota biyya sanaa fuula Heetotaa duratti gad jedhee harka fuudhe. **8** Akkanasisaaniin jedhe; "Ani du'aa koo akkan awwaalladhu fedhii yoo qabaattan na dhaga'atii Efroon ilma Zoohar sana naa kadhadhaa. **9** Innis holqa Makfelaajedhamu kan qarqara lafa qotiisaa isaatti argamu sana natti ni gurgura. Inni iddo awwaala sana gatii guutuudhaan fuula keessan duratti akka natti gurguruuf naa gaafadhaa." **10** Efroon Heetichi saba isaa gidduu taa'aa ture; innis utuma Heetonnigara karra magaalaa isaa dhufan sun hundi dhaga'anuuakkana jedhee Abrahaamiiif deebii kenne; **11** "Gooftaa ko,akkana miti; mee na dhaggeeffadhu; ani lafa qotiisaa kana siif nan kenna; holqa achi jirus siif nan kenna; ani fuula saba koo duratti holqa kana siifin kenna; du'aa kee itti awwaalladhu." **12** Abrahaam amma illee fuula saba biyya sanaa duratti gad jedhee harka fuudhee, **13** utuma isaan dhaga'anuu Efrooniin, "Yoo fedhii kee ta'e, na dhaga'i. Ani gatii lafa qotiisaa kanaa nan kaffala. Akka ani du'aa koo achitti awwaalladhuuf gatii kana na harkaa fudhadhu" jedhe. **14** Efroonisakkana jedhee Abrahaamiiif deebii kenne; **15** "Gooftaa ko, mee na dhaga'i; gatiin lafa kanaa meetii saqiliidhibba afur ta'a; garuu kun anaa fi si gidduutti maali? Du'aa kee itti awwaalladhu." **16** Abrahaamis waan Efroondubbatee sana fudhatee gatii inni utuma Heetonnidhaga'anuu himate sana madaaleef; gatiin sunis akka madaalii daldaltoota yeroo sanaatti meetii saqiliidhibba afur ture. **17** Akkasitti lafti qotiisaa Efroon kan fuula Mamree dura, Makfelaajeesaa jiru sun jechuunis lafti qotiisatii fi holqi isa keessa jiru, muknidaangaa lafa qotiisaa sana keessa jiru hundi, **18** fuula Heetota gara karra magaalaa dhufan hundaa durattii akka dhaalaatti Abrahaamitti dabarfame. **19** Ergasii

Abrahaam biyya Kana'aan keessa, holqa Makfelaajeesaa Mamree bira jechuunis Kebroon bira jiru sanatti niitii isaa Saaraa Awwaallate. **20** Akkasitti lafa qotiisaa sunii fi holqi achi keessaa akka lafa awwaalaat ta'uuf Heetota irraa akka dhaalaatti Abrahaamitti dabarfame.

24 Yeroo sana Abrahaam dulloomee, umuriin isaa akka malee dheeratee ture; Waaqayyos waan hundumaan isa eebbise. **2** Innis tajaajilaamana isaa hangafa kan waan inni qabu hunda irratti itti gaafatamaa ta'eenakkana jedhe; "Mee harka kee gudeeda koo jala kaa'i. **3** Ani akka ati intallan warra Kana'aan kanneenani gidduu isaanii jiraadhuu keessaa ilma kootiif niitii hin fidneef Waaqayyo Waaqa samiitii fi Waaqa lafaatiin kakattu nan barbaada; **4** garuu gara biyya kootii fi gara firoota koo dhaqitii ilma koo Yisihaaqiif niitii barbaadi." **5** Tajaajilaan sun immoo, "Yoo dubartiin sun na wajjin gara biyya kanaa dhufuuf fedhii qabaachuu baatte hoo? Ani ilma kee gara biyya ati keessaa dhufte sanaatti deebisee geessuun qabaa?" jedhee isa gaafate. **6** Abrahaamisakkana isaan jedhe; "Ati akka ilma koo deebiftee biyya sanatti hin geessine of eeggadhu. **7** Waaqayyo Waaqni samii inni mana abbaa kootii fi biyya ani itti dhaladhe keessaa na fidee, 'Ani biyya kana sanyii keetiif nan kenna' jechuudhaan natti dubbatee kakatee waadaa naa seene sun akka ati achii ilma kootiif niitii fidduuf ergamaa isaa fuula kee dura ni erga. **8** Yoo dubartiin sun si wajjin dhufuuf fedhii qabaachuu baatte immoo ati kakuu koo kana irraa bilisa taata. Ilma koo garuu gonkumaa achi hin deebisin." **9** Kanaafuu tajaajilaan sun harka isaa gudeeda gooftaa isaa Abrahaam jala kaa'ee waa'ee waan kanaa kakateef. **10** Tajaajilaan sunis gaala gooftaa isaa keessaa kudhan fudhatee gooftaa isaa biraaiimmoo kennaawwan filatamoo gosa hundaa fe'ateeqajeele; innis magaalaa Naahoor ishee kaaba dhi'a Phaadaan Arraam keessatti argamtuu dhaqe. **11** Innis akka gaalawwan sun magaalattiin alatti boolla bishaanii cina jijilbeenfatan godhe; yeroon sun gara galgalaa yeroo itti dubartoonni bishaan waraabbachuu ba'an ture. **12** Innisakkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqayyo Waaqa gooftaa koo Abrahaam, har'a na milkeessiitii gooftaa koo Abrahaamiiif garaa laafi. **13** Kunoo, ani burqaa kana bira dhaabahdheen jira; intallan warra magaalaa kanaas bishaan waraabbachuu as ba'aa jiru. **14** Intalli ani, 'Maaloo akka ani bishaan

dhuguuf okkotee kee gad qabi' jedheenii isheenis, 'Dhugi; ani gaalawwan kees siifin obaasaa' naan jettu ishee ati garbicha kee Yisihaaqiif filatte haa taatu. Anis kanaan akka ati gooftaa kootiif garaa laafte beeka.' 15 Utuu inni kadhatee hin fixatin Ribqaan okkotee ishee gatiitti baadhattee dhufte. Isheenis intala ilma Miilkaa kan Betuu'eel jedhamu sanaa turte; Miilkaa immoo niitii obboleessa Abrahaam kan Naahoor jedhamu sanaa ti. 16 Intalli sunis akka malee bareedduu fi durba turte; dhiirri tokko iyuu ishee wajjin hin ciifne. Isheenis gara burqaatti gad buutee okkotee isheetti bishaan guutattee ol deebite. 17 Tajaajilaan sunis ishee simachuuf itti fiigee, 'Maaloo okkotee kee keessaa bishaan xinnoo ishee naa kenni' jedheen. 18 Isheenis, 'Yaa gooftaa ko, dhugi' jetteenii daftee okkotee ishee harkatti gad buufattee bishaan dhugaatii kenniteef. 19 Isheenis erga bishaan isa obaaftee booddee, 'Ani gaalawwan keetiifis hamma isaan dhuganii dheebuu ba'anitti nan waraaba' jette. 20 Daftees okkotee ishee keessaa bidiruutti garagalchitee ammas bishaan waraabuudhaaf gara boolla bishaaniitti fiigde; gaalawwan isaa hundaafis bishaan waraabde. 21 Namichi sunis akka Waaqayyo karaa isaaaf milkeesse yookaan akka isaaaf hin milkeessin baruuf jedhee cal'isee xiyyeffatee ishee ilaala ture. 22 Erga gaalawwan bishaan dhuganii booddee namichi amartii funyaanii kan warqee kan walakkaa saqiliif ulfaatuu fi bitawoo warqee kan saqiliif kudhan ulfaatuu lama gad baasee, 23 'Ati intala eenyuu ti? Yoo mana abbaa keetii iddoon bulan jiraatte maaloo mee natti himi' jedhee gaafate. 24 Isheenis, 'Ani intala Betuu'eel; Betuu'eel immoo ilma Miilkaa Naahoorif deessee dha' isaan jette. 25 Itti dabaltees, 'Cidii fi okaa baay'ee qabna; kutaan isin bultanis jira' jetteen. 26 Namichis gad jedhee Waaqayyo sagade; 27 akkanas jedhe; 'Waaqayyo Waaqni gooftaa koo Abrahaam kan arjummaa isaatii fi amanamummaa isaa gooftaa koo hin dhowwatin sun haa eebbfamu. Waaqayyo anas gara mana obboloota gooftaa kootti karaa irra na qajeelcheera.' 28 Intalattiinis fiigdee dhaqxee warra mana haadha ishee jiranitti waa'ee waan kanaa himte. 29 Ribqaan obboleessa Laabaa jedhamu tokko qabdi turte; Laabaanis fiigee namicha burqaan bishaanii bira jiru sana bira dhaqe. 30 Innis yommuu obboleettii isaa irratti amartii funyaanii warqeetii fi bitawoo argetti, yommuu utuu Ribqaan waan namichi

sun isheedhaan jedhe dubbattuu dhaga'etti, gara namichaatti gad ba'e; namichis burqaa bishaanii cina gaalawwan bira dhaabatee ture. 31 Namicha sanaanis, 'Yaa namicha Waaqayyo eebbise, kottu; ati maaliif ala dhaabatta? Ani manicha qopheesseera; gaalawwaniifis iddo qopheesseera' jedhe. 32 Kanaafuu namichi sun gara manaa dhaqe; Laabaanis gaalawwan irraa fe'iisa buusee cidii fi okaa kenneef; akka miilla isaanii dhiqatanifi immoo namichaa fi warra isa wajjin turaniif bishaan kenne. 33 Ergasiis nyaanni dhi'aateef; namichi sun garuu, 'Ani hamman dhimma koo himadhutti hin nyaadhu' jedhe. Laabaanis, 'Himadhukaa' jedheen. 34 Innis akkana jedhe; 'Ani tajaajilaab Abrahaamii ti. 35 Waaqayyo, gooftaa koo guddaa eebbiseera; innis sooromeera. Hoolotaa fi loowwan, meetii fi warqee, garboota dhiiraatii fi dubartii, gaalawwanii fi harroota isaaaf kenneera. 36 Niitiin gooftaa kootii Saaraan bara dulluma ishee keessaa ilma isaaaf deesse; innis waan qabu hunda ilma isaaatiif kenneera. 37 Gooftaan koo akkana jedhee na kakachiise; 'Ati intallan Kana'aan kanneen ani biyya isaanii keessa jiraadhu keessaa ilma koof niitii hin fidin; 38 garuu gara mana abbaa kootii fi gara gosa koo dhaqitii ilma kootiif niitii fidi.' 39 'Anis, 'Yoo dubartiin sun na wajjin dhufuuf fedhii qabaachuu baattee hoo?' jedhee gooftaa koo nan gaafadhe. 40 'Innis akkana naan jedhe; 'Waaqayyo inni ani fuula isaa dura jiraadhu ergamaa isaa si wajjin ergee karaa kee siif milkeessa; atis gosa koo fi mana abbaa koo keessaa ilma kootiif niitii ni fidda. 41 Ati yommuu gara gosa koo dhaqxu kakuu koo irraa bilisa taata; yoo isaan intala sana sitti kennuu didani iyuu ati kakuu koo irraa bilisa taata.' 42 'Ani har'a yommuu gara burqaa kanaa dhufetti akkanan jedhe; 'Yaa Waaqayyo, Waaqa gooftaa koo Abrahaam yoo fedhii kee ta'e karaa ani deemu naa milkeessi. 43 Kunoo, ani burqaa kana bira dhaabattheera; yoo durbi tokko bishaan waraabbachuu dhuftee ani immoo, 'Maaloo okkotee kee keessaa bishaan xinnoo ishee na obaasi' jedheenii, 44 isheenis, 'Dhugi; ani gaalawwan keetiifis nan waraaba' naan jette, isheen kan Waaqayyo ilma gooftaa kootiif file haa taatu.' 45 'Utuu ani garaa koo keessatti kadhadhee hin fixatin Ribqaan okkotee ishee gatiitti baadhattee gad dhufte. Isheenis gara burqaan sanaatti gad buutee bishaan waraabbat; anis, 'Maaloo bishaan na obaasi' nan jedheen. 46 'Isheenis

daftee okkotee ishee gatiittii irraa gad buufattee, 'Dhugi; ani gaalawwan kees nan obaasaa' jette. Anis nan dhuge; isheen immoo gaalawwan obaafte. 47 "Anis, 'Ati intala eenyuu ti?' jedheen ishee gaafadhe. "Ishee immoo, 'Ani intala Betuu'eel; Betuu'eel immoo ilma Miilkaan Naahooriif deessee dha' jette. "Anis funyaan isheetti amartii, harka isheetti immoo bitawoo nan kaa'e. 48 Anis gad jedhee Waaqayyoof nan sagade; Waaqayyo Waaqa gooftaa koo Abrahaam isa akka ani intala fira isaa ilma isaatifi geessu karaa qajeelaa irra na buuse sana nan eebbise. 49 Egaa isin yoo gooftaa kootti garaa laafummaa fi amanamummaa argisiiftan natti himaa; yoo ta'uu baate immoo akka ani gara bitaatti yookaan gara mirgaatti goru natti himaa." 50 Laabaa fi Betuu'eelis akkana jedhanii deebisan; "Wanni kun Waaqayyo biraa dhufe; nu waan hamaa yookaan waan tolaa sitti dubbachuu hin dandeenyu. 51 Kunoo, Ribqaan fuula kee dura jirti; ishee fudhadhuu deemi; isheenisakkuma Waaqayyo dubbatetti niitii ilma gooftaa keetii haa taatu." 52 Tajaajilaan Abrahaamis yommuu waan isaan jedhan dhaga'etti lafatti gombifamee Waaqayyoof sagade. 53 Kana booddees tajaajilaan sun faaya meetii fi warqee, uffata adda addaas baasee Ribqaadhaaf kenne; obboleessa isheetti fi haadha isheetifis kennaa gatti guddaa baasu kenne. 54 Innii fi namoonni isa wajjin turanis nyaatanii dhuganii achuma bulan. Yommuu isaan guyyaa itti anau ganamaan ka'anitti tajaajilaan sun, "Akka ani gara gooftaa kootti deebi'uuf na geggeessaa" jedhe. 55 Obboleessi isheetti fi haati ishee garuu, "Intalattiin guyyuma kudhan illee nu bira haa turtu; ergasiis isheen deemuu dandeessi" jedhan. 56 Inni garuu, "Erga Waaqayyo karaa koo naa milkeessee isin na hin tursinaa; akka ani gara gooftaa kootti deebi'uuf na geggeessaa" isaaniin jedhe. 57 Isaanis, "Mee intalattii waamnee waan isheen jettu gaafanna" jedhan. 58 Kana irratti isaan Ribqaa waamanii, "Namicha kana wajjin deemuu feetaa?" jedhanii ishee gaafatan. Isheenis, "Ani nan deema" jette. 59 Kanaafuu isaan obboleettii isaanii Ribqaa fi guddiftuu ishee, tajaajilaan Abrahaamii fi namoota isaa wajjin geggeessan. 60 Isaanis akkana jedhanii Ribqaa eebbisan; "Yaa obboleettii keenya, kumaa kumaatama ta'i; sanyiin kee karra diinota isaa haa dhaalu." 61 Ribqaa fi tajaajiltuuwan ishee qophaa'anii gaalawwan isaanii yaabbatanii namicha

faana bu'an; namichis Ribqaa fudhatee deeme. 62 Yeroo sana Yisihaaq boolla bishaanii Be'er Lahaayiroo'itiit dhufee Negeeb keessa jiraachaa ture. 63 Innis gaaf tokko gara galgalaa utuu bakkeetti ba'ee waa yaadaa jiruu oli ilaalee kunoo gaalawwan dhufaa jiran arge. 64 Ribqaanis ol ilaaltees Yisihaaqin argite; gaala irraas buutee 65 tajaajilaan sanaan, "Namichi nu simachuuf bakkee keessa as deemaa jiru sun eenyu?" jettee gaafatte. Tajaajilaan sunis, "Inni gooftaa koo ti" jedhee deebiseef. Kanaafuu haguuggii ishee fudhattee ofitti haguugde. 66 Tajaajilaan sunis waan hujjete hunda Yisihaaqitti hime. 67 Yisihaaqis dunkaana haadha isaa Saaraatti ol ishee galfate; Ribqaa fuudhes. Akkasiin isheen niitii isaa taate; innis ishee jaallate; Yisihaaqis du'a haadha isaa irraa ni jajabaate.

25 Abrahaamis niitii biraa kan maqaan ishee Qexuuraa jedhamu fuudhe. 2 Isheenis Zimraan, Yoqshaan, Medaan, Midyaan, Yishbaaqii fi Shuwaa isaaaf deesse. 3 Yoqshaan Shebaa fi Dedaan dhalche; ilmaan Dedaan immoo Ashuurim, Letuushimotaa fi Le'umoota turan. 4 Ilmaan Midyaan Eefaa, Eefer, Henook, Abiidaa fi Eldaa'aa turan. Warri kunneen hundi sanyiwwan Qexuuraa ti. 5 Abrahaam waan qabu hundumaa Yisihaaqif kenne. 6 Ilmaan saajjatoowwan isaatifi garuu utuma lubbuun jiruu kennaa kenneefi ilma isaa Yisihaaq biraa gara biyya ba'a biiftuutti isaan erge. 7 Abrahaam waggaan dhibba tokkoo fi torbaatamii shan jiraate. 8 Innis umurii dheeraa fi jirenya gaarii jiraatee dulloomee hafuura dhumaabaaafatee du'e; saba isaattis dabalam. 9 Ilmaan isaa Yisihaaqii fi Ishmaa'eel lafa qotisaa Efroon ilma Zoohar namicha gosa Heeti sanaa keessatti holqa Makfelaan kan Mamree biratti argamutti isa awwaalan. 10 Lafti qotisaa sunis kan Abrahaam Heetota irraa bitatee dha; Abrahaamis achitti niitii isaa Saaraa biratti awwaalame. 11 Erga Abrahaam du'ee booddee Waaqni ilma isaa Yisihaaqin eebbise; Yisihaaqis Be'er Lahaayiroo'ii bira jiraate. 12 Seenaan maatii Ishmaa'eel ilma Abrahaam kan Aggaar garbittiin Saaraa intalli biyya Gibxi sun Abrahaamii deesse sanaa kana. 13 Maqaan ilmaan Ishmaa'eel kan akkuma dhaloota isaaniitti tartiibaan barreeffame kana; Nabaayooti ilma Ishmaa'eel hangafticha, Qeedaar, Adbi'eel, Mibsaami, 14 Mishmaa, Duumaa, Maasaa, 15 Hadaad, Teemaa, Yexuur, Naafishii fi Qeedmaa. 16 Jarri kunneen ilmaan Ishmaa'eel; maqaawwan kunneenis akkuma

gandoottaa fi iddo qubata isaaniitti maqaawwan bulchitoota gosoota kudha lamaanii ti. 17 Ishmaa'eel wagga dhibba tokkoo fi soddomii torba jiraate; innis hafuura dhumaa baafatee du'e; saba isaattis dabalam. 18 Sanyiin isaa immoo daangaa Gibxi bira, karaa Asooritti geessu irra, lafa Hawiilaa jalqabee hamma Shuuriitti jiru irra jiraatan. Isaanis obboloota isaanii hundatti diina ta'anii jiraatan. 19 Seenaan maatii Yisihaaq ilma Abrahaam kana. Abrahaam Yisihaaqin dhalche; 20 Yisihaaq yeroo Ribqaa fuudhetti nama wagga afurtamaa ture; Ribqaan kunis intala Betuu'eel namicha Arraam kan kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiiiti fi obboleettii Laabaa namicha Arraam sanaa ti. 21 Yisihaaq sababii niitiin isaa dhabduu turteef Waaqayyo isheef kadhate. Waaqayyos kadhannaa isaatiif deebii kennee niitiin isaa Ribqaani ulfoofte. 22 Daa'immanis garaa ishee keessatti wal dhiibaa turan; isheenis, "Wanni kun maaliif natti dhufe?" jette; kanaafuu Waaqayyo gaafachuu dhaqxee. 23 Waaqayyo immoo akkana jedheen; "Saboota lamatu gadameessa kee keessa jira; uummanni lamaan ati deessus gargari ba'u; sabni tokko saba kaan irra ni jabaata; inni hangafni isa quxisuu tajaajila." 24 Yeroo da'umsi ishee ga'etti ilmaan lakkutu gadameessa ishee keessa ture. 25 Mucaan jalqabatti dhalate diimaa dha; dhagni isaa guutuun uffata rifeensa qabu fakkaata ture; kanaafuu Esaawu jedhanii isa moggaasan. 26 Kana booddee obboleessi isaa koomee Esaawu harkaan qabatee gad ba'e; maqaan issas Yaaqoob jedhame. Yeroo Ribqaan isaan deessetti, Yisihaaq nama wagga jaatamaa ture. 27 Ijoolleen kunis ni guddattan; Esaawu adamsaa beekamaa fi nama bakkee ooluu ta'e; Yaaqoob garuu nama cal'isaa dunkaana keessa oolu ta'e. 28 Yisihaaq waan foon bineensa bosonaa mi'eeffateef Esaawun jaallate; Ribqaan garuu Yaaqoobin jaallatte. 29 Gaaf tokko utuu Yaaqoob ittoo qopheessaa jiruu Esaawu akka malee beela'ee bakkeedhaa dhufe. 30 Innis Yaaqoobiin, "Ani akka malee beela'eeraati, mee ittoo diimaa sana irraa xinnoo naa kenni!" jedhe. Sababiin inni Edoom jedhameefis kanuma. 31 Yaaqoob immoo deebisee, "Dura mirga hangafummaa keetii natti gurguri kaa" jedhe. 32 Esaawus, "Kunoo, ani du'uu ga'eera; yoos mirgi hangafummaa maal na fayyada ree?" jedhe. 33 Yaaqoob garuu, "Duraan dursii naa kakadhu" jedheen; akkasiin inni kakatee mirga hangafummaa isaa Yaaqoobitti gurgurate. 34 Ergasiis

Yaaqoob buddeena fi ittoo misiraa Esaawuuf kenne; innis nyaatee dhugee ka'ee achii deeme. Esaawus akkasiin mirga hangafummaa isaa tuffate.

26 Beela isa bara Abrahaam biyyichatti bu'e sana malee beelli biraa tokko ammas biyya sanatti bu'e; Yisihaaqis gara Geraaraa gara Abiimelek mooticha Filisxeem dhaqe. 2 Waaqayyos Yisihaaqitti mul'atee akkana jedhe; "Biyya ani akka ati keessa jiraattuuf sitti himu keessa jiraadhu malee Gibxitti gad hin bu'in. 3 Biyyuma kana jiraadhu; ani si wajjin nan ta'a; sin eebbisas; biyya kana hunda sii fi sanyii keetiif nan kennaatii. Ani kakuun abbaa kee Abrahaamiif kakadhe sana nan guuta. 4 Ani akkuma urjiwwan samii sanyii kee nan baay'isa; biyya kana hundas isaaniif nan kenna; saboonni lafa irra jiran hundiuus karaa sanyii keetiitiin eebbfifamu. 5 Kunis waan Abrahaam dubbi koo dhaga'ee fedhii koo, ajaja koo, labsii kootii fi seera koo eegeef." 6 Yisihaaqis Geraaraa keessa jiraate. 7 Innis yommuu namoonni biyya sanaa waa'ee niitiin isaa isa gaafatanitti waan Ribqaan bareedduu taateef, "Namoonni naannoo kanaa sababii isheetiif na ajjees ta'a" jedhee yaaduudhaan, "Isheen niitii koo ti" jechuu sodaatee, "Isheen obboleettii koo ti" jedhe. 8 Erga Yisihaaq yeroo dheeraa achi jiraatee booddee, Abiimelek mootichi Filisxeemii foddaa keessaan gad ilaale; utuu Yisihaaq niitiin isaa Ribqaa hooqsuu arge. 9 Abiimelekis Yisihaaqin ofitti waamee, "Isheen dhugumaan niitii kee ti! Yoos ati maaliif, 'Isheen obboleettii koo ti' jette ree?" jedheen. Yisihaaqis, "Waan ani sababii isheetiif lubbuu koo nan dhaba ta'a jedhee yaadeef" jedhee deebiseef. 10 Abiimelek immoo, "Wanni ati nutti hojjette kun maali? Utuu namoota kanneen keessaa tokko niitii kee wajjin ciisee jiraatee silaa ati yakka nutti fiddee turti" jedheen. 11 Kana irratti Abiimelek, "Namni namicha kana yookaan niitii isaa tuqu kam iyyuu dhugumaan ajjeefamuu qaba" jedhee nama hundaaf ajaja kenne. 12 Yisihaaqis biyya sanatti midhaan facafatee waan Waaqayyo isa eebbisif baruma sana keessa dachaa dhibba gal fate. 13 Innis ni hore; hamma akka malee sooromuttis qabeenyi isaa ittuma fufee baay'ate. 14 Innis bushayee, loowwanii fi hojjettoota hedduu qaba ture; Filisxeemonnis isatti hinaafan. 15 Kanaafuu Filisxeemonni boolla bisaanii hojjettoonni abbaa isaa bara Abrahaam keessa qotan hundatti biyyoo naqanii

duuchan. **16** Abiimelekis Yisihaaqin, “Ati baay’ee nu caalaa jabaatteertaatii nurraa deemi” jedhe. **17** Yisihaaq achii ka’ee sulula Geraaraa keessa qubatee achi jiraate. **18** Yisihaaqis boollawwan bishaanii bara abbaa isaa bara Abrahaam keessa qotaman kanneen Filisxeemonni erga Abrahaam du’ee booddee duuchan sana deebisee bane; innis maquma abbaan isaa kenneefii ture sanaan isaan waame. **19** Tajaajiltoonni Yisihaaq sulula sana keessatti lafa qotanii boolla bishaan burquu argatan. **20** Tiksoonni Geraaraa, “Bishaan kun kan keenya!” jedhanii tiksoota Yisihaaq wajjin wal lolan. Kanaafuu inni sababii wal falmaniif boolla bishaanii sana, “Eeseeq” jedhee moggaase. **21** Ergasiis boolla bishaanii biraa qotan; isaan garuu boolla bishaanii sana irrattis wal lolan; kana irratti Yisihaaq boolla bishaanii sana “Sixinnaa” jedhee moggaase. **22** Innis achii ka’ee iddo biraa dhaqee boolla bishaanii biraa achitti qote; namni tokko iyuu isa irratti wal hin lolle. Innis, “Waaqayyo amma iddo bal’aa nuu kenneera; nu biyyattii keessatti ni baay’anna” jechuudhaan Rehooboot jedheen. **23** Innis achii ka’ee gara Bersheebaatti ol ba’e. **24** Waaqayyos halkanuma sana isatti mul’ateeakkana jedheen; “Ani Waaqa abbaa kee Abrahaam; ani waan si wajjin jiruuf hin sodaatin. Garbicha koo Abrahaamiif jedhees ani sin eebbisa; sanyii kees nan baay’isa.” **25** Yisihaaq achitti iddo aarsaa ijaaree maqaa Waaqayyoo waammate. Dunkaana isas achi dhaabbate; tajaajiltoonni isas iddo sanatti boolla bishaanii qotatan. **26** Ergasiis Abiimelek gorsaa isaa Ahuzaatii fi ajajaa loltoota isaa Fiikool wajjin Geraaraadhaa ka’ee gara Yisihaaq dhufe. **27** Yisihaaq immoo, “Isin erga na jibbitanii of biraan ariitanii maaliif gara koo dhuftan?” isaaniin jedhe. **28** Isaanisakkana jedhanii deebisan; “Nu akka Waaqayyo si wajjin jiru ifaan ifatti argineerra; kanaafuu nu, ‘Kakuun walii galtee gidduu keenya jechuunis nuu fi si gidduu jiraachuu qaba’ jenne; mee kottu si wajjin walii galtee godhannaa. **29** Kunisakkuma nu utuu waan gaarii malee waan hamaa sirraan hin ga’in nagaan of irraa si geggeessine sana akka atis nu hin miineef. Ati amma illee nama Waaqayyo eebbisee dha.” **30** Yisihaaqis nyaata isaaniiif qopheesse; isaanis ni nyaatan; ni dhuganis. **31** Namoonni sun guyyaa itti aanu ganama barraaqa ka’anii walii kakatan. Yisihaaqis isaan geggeesse; jarris nagumaan isa biraademan. **32** Guyyuma sana hoijettoonni Yisihaaq

dhufanii waa’ee boolla bishaanii qotan sanaa isaatti himan. Isaanis, “Nu bishaan arganneerra!” jedhan. **33** Innis boolla bishaanii sana, “Shibe’aa” jedhee moggaase. Hamma har’atti maqaan magaalaa sanaa Bersheeba jedhama. **34** Esaawu yeroo umuriin isaa waggaa afurtama guuteetti Yoodiiti intala Bi’eer namicha gosa Heeti akkasumas Baasmati intala Eeloon namicha gosa Heeti fuudhe. **35** Isaanis Yisihaaqii fi Ribqaa gaddisiisan.

27 Yisihaaq dulloomee yeroo iji isaa arguu dadhabetti ilma isaa hangafa Esaawun ofitti waamee, “Yaa ilma koo” jedheen. Innis, “Kunoo asan jira” jedhee deebise. **2** Yisihaaqakkana jedhe; “Kunoo, ani dulloomeera; guyyaa du’aa koo hin beeku. **3** Kanaafuu maaloo mi’aa adamoo keetii jechuunis korojoo xiyya keetii fi iddaa kee qabadhuutii gara dirreetti ba’iittii bineensa naa adamsi. **4** Akka ani utuun hin du’iiniin dura si eebbisuuf, nyaata mi’aaawaa gosa ani jaalladhu naa qopheessiitii akka ani nyaadhuuf naa dhi’eessi.” **5** Yommuu Yisihaaq ilma isaa Esaawutti dubbatetti Ribqaan ni dhaggeeffatti turte. Yeroo Esaawu bineensa adamsee fiduuf gara dirreetti gad ba’etti, **6** Ribqaan ilma ishee Yaqaobiinakkana jette; “Kunoo, ani utuu abbaan kee obboleessa kee Esaawutti dubbatuu dhaga’eera; **7** innis, “Akka ani utuun hin du’iin fuula Waaqayyoo duratti si eebbisuuf bineensa adamsii fidiitii akka ani nyaadhuuf nyaata mi’aawu naa qopheessi’ jedheen. **8** Egaa yaa ilma ko, akkuma ani si ajajutti dubbii koo dhaga’i. **9** Ani akkan abbaa keetiifakkuma inni jaallatutti nyaata mi’aaawaa qopheessuuf gara bushaayee dhaqitii ilmoolee re’ee filatamoo lama naa fidi. **10** Akka inni nyaatee utuu hin du’iin si eebbisuuf abbaa keetiif nyaata dhi’eessi.” **11** Yaqaobis haadha isaa Ribqaadhaanakkana jedhe; “Kunoo, obboleessi koo Esaawu dabbasaa’aa dha; ani garuu rifeensa hin qabu. **12** Yoo abbaan koo na qaqqabatee waan ani isa gowwoomse se’e, ani qooda eebbaa abaarsa ofitti nan fida.” **13** Haati isaa immoo, “Yaa ilma ko, abaarsi sun naaf haa ta’u; ati waanuma ani siin jedhe godhi; dhaqitii re’ootaa sana naa fidi” jetteen. **14** Innis dhaqee ilmoolee re’ootaa sana qabee haadha isaatiif fide; isheen immooakkuma abbaan isaa jaallatutti nyaata mi’aawu qopheessiteef. **15** Ergasiis Ribqaan uffata Esaaw ilma ishee hangaftichaa kan ishee bira ture keessaa kan hunda irra bareedu fuutee Yaqaob ilma ishee isa quxisuu sanatti uffifte.

16 Harka isaatii fi morma isaa iddoorifeensa hin qabnetti gogaa re'ootaa uffifte. 17 Ergasiis nyaata mi'aawaa fi buddeena qopheessitee turte sana ilma ishee Yaaqoobitti kennite. 18 Innis gara abbaa isaa dhaqee, "Yaa abbaa koo" jedhe. Innis, "Yaa ilma ko, kunoo asan jira; ati eenyu?" jedhee deebise. 19 Yaaqoobis abbaa isatiin akkana jedhe; "Ani Esaawu ilma kee isa hangafticha; akkuma ati natti himte sana godheera; akka na eebbiftuuf mee ol jedhiitii waan ani adamsee fide nyaadhu." 20 Yisihaaq ilma isatiin, "Yaa ilma ko, akkamitti akkana daftee argatte?" jedhe. Yaaqoob immoo, "Waaqayyo Waaqa keetu na milkoomse" jedhee deebise. 21 Yisihaaqis Yaaqobiin, "Akka ani si qaqqabathee ilma koo Esaaw ta'u fi ta'u baachuu kee beekuuf mee as dhi'aadhu" jedhe. 22 Yaaqoobis abbaa isaa Yisihaaqitti dhi'aate; abbaan isasisa qaqqabatee, "Sagaleen kun sagalee Yaaqoob; harki kun garuu harka Esaawu" jedhe. 23 Waan harki isaa akkuma harka Esaawu rifeensa qabuuf Yisihaaq gargar baasee isa beekuu hin dandeenye; kanaafuu isa eebbise. 24 Innis, "Ati dhugumaan ilma koo Esaawu?" jedhee gaafate. Inni immoo, "Eeyyee ani isuma" jedhee deebise. 25 Yisihaaqis, "Yaa ilma ko, akka ani nyaadhee si eebbisuuf mee waan adamsitee fidde sana naa kenni" jedhe. Yaaqoob ni dhi'eesseef; innis ni nyaate; daadhii wayiniis ni fideef; innis ni dhuge. 26 Abbaan isaa Yisihaaqis, "Yaa ilma koo as kottuu na dhungadhu" jedheen. 27 Innis itti dhi'aatee isa dhungate. Yisihaaqis foolii wayyaa isaa suufee isa eebbise; akkanas jedhe; "Ilaa, fooliin ilma koo, akkuma foolii lafa qotisaa Waaqayyo eebbissee ti. 28 Waaqni fixeensa samii, lafa gabbataa, midhaanii fi wayinii akka malee baay'atu siif haa kenuu. 29 Saboonni si haa tajaajilan; uummannis siif haa sagadan. Obboloota kee irratti gooftaa ta'i; ilmaan haadha keetiis siif haa sagadan. Warri si abaaran haa abaaraman; warri si eebbisan immoo haa eebbifaman." 30 Akkuma Yisihaaq Yaaqoobin eebbissee fixee Yaaqoob immoo fuula abbaa isaa fuula Yisihaaq duraa gad ba'een, obboleessi isaa Esaawu adamoodhaa dhufee ol gale. 31 Innis nyaata mi'aawaa qopheessee abbaa isatiif fide; abbaa isatiin, "Yaa abbaa ko, ati akka na eebbiftuuf ol jedhiitii waan ani ilmi kee adamsee fide nyaadhu" jedhe. 32 Abbaan isaa Yisihaaqis, "Ati eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis, "Ani ilma kee Esaawu hangafticha" jedhe. 33 Yommus

Yisihaaq akka malee hollachaa, "Yoos namni waa adamsee naa fide eenyu ree? Ani utuu ati hin dhufin hunduma isaa nyaadheen isa eebbise; inni dhugumaan ni eebbfama!" jedhe. 34 Esaawu yommuu waan abbaan isaa dubbate dhaga'etti, abbaa isatiin, "Yaa abbaa ko, anas eebbisi!" jedhee sagalee ol fudhatee hiqqifatee boo'e. 35 Yisihaaq garuu, "Obboleessi kee haxxummaadhaan dhufee eebba kee fudhateera" jedhe. 36 Esaawus, "Maqaan isaa iyyuu dhugumaan Yaaqoob jedhama mitii? Inni kana wajjin yeroo lama na gowwoomsuu isaa ti; jalqabatti hangafummaa koo narraa fudhate; amma immoo eebba koo fudhateera" jedhe. Ergasiis inni, "Ati eebba tokko illee naa hin hambifnee ree?" jedhee gaafate. 37 Yisihaaq immoo akkana jedhee Esaawuuf deebise; "Kunoo ani akka inni srratti gooftaa ta'u fi akka firoonni isaa hundi tajaajiltoota isaa ta'an godheera; akka inni midhaanii fi daadhii wayinii qabaatuufis isa eebbiseera. Egaa yaa ilma koo ani maal siif gochuun danda'a?" 38 Esaawus abbaa isatiin, "Yaa abbaa ko, ati eebbuma tokko qofa qabdaa? Yaa abbaa ko, anas eebbisi!" jedhe. Esaawus sagalee ol fudhatee boo'e. 39 Abbaan isaa Yisihaaqis akkana jedhee deebisef; "Iddoon jireenya keetii lafa gabbataa irraa ni fagaata; fixeensa samii gubbaa irraas ni fagaata. 40 Ati goraadeedhaan jiraatta; obboleessa kees ni tajaajilta. Yeroo isaan mormitutti garuu waanjoo isaa cabsitee morma kee irraa buuuta." 41 Esaawu sababii abbaan isaa Yaaqoobin eebbisef Yaaqoobitti haaloo qabate. Innis garaa isatti, "Yeroon itti abbaa kootiif boo'an dhi'aateera; anis yeroo sana obboleessa koo Yaaqoobin nan ajjeesa" jedhee yaade. 42 Yommuu wanni Esaawu ilmi ishee hangaftichi jedhe isheetti himametti Ribqaan Yaaqoob ilma ishee quxisuu waamsiftee akkana jetteen; "Kunoo, obboleessi kee Esaawu si ajjeesee garaa isaa qabbaneeffachuu barbaada. 43 Kanaafuu yaa ilma koo na dhaga'i; ka'iitii gara obboleessa koo Laabaa kan Kaaraan keessa jiraatu sanaatti baqadhu. 44 Hamma aariin obboleessa keetii qabbanaa'utti yeroo gabaabaaf isa bira turi. 45 Yommuu aariin obboleessa keetii qabbanaa'ee innis waan ati isa goote sana irraanfatutti ani dhaamsa sitti ergee achii sin fichiisiisa. Ani maaliifan guyyaa tokkotti isin lachuu dhaba?" 46 Ribqaanis Yisihaaqin akkana jette; "Ani sababii dubartoota Heetotaa kanneenii jiraachuu jibbeera. Yoo Yaaqoob dubartoota biyya

kanaa jechuunis dubartoota Heetotaa kanneen keessaa niitii fuudhe, jireenyi koo maal anaaf godha reel!”

28 Yisihaaqis Yaaqoobin waamee eebbiseeakkana jedhee isa ajaje: “Intallan warra Kana’aan keessaa hin fuudhin. **2** Ammuma ka’iitii gara kaaba dhi’ a Phaadaan Arraam mana abbaa haadha keetii mana Betuu’el dhaqi. Achiis intallan obboleessa haadha keetii intallan Laabaa keessaa tokko fuudhi. **3** Waaqni Waan Hunda Danda’u sun si haa eebbisu; sanyii siif haa kenuu; akka ati saba bal’aa taatuufis si haa baay’isu. **4** Ati biyya amma alagummaadhaan keessa jiraattu, biyya Waaqni dhaala godhee Abrahaamiiif kenne sana akka dhaaltuuf inni eeba Abrahaamiiif kenne sii fi sanyii keetiif haa kenuu.” **5** Yisihaaqis akkasitti Yaaqoobin erge; Yaaqoobis gara kaaba dhi’ a Phaadaan Arraam gara Laabaa ilma Betuu’el namicha Arraam sanaa dhaqe; Laabaan kun immoo obboleessa Ribqaa, haadha Yaaqoobii fi Esaawu. **6** Esaawu akka Yisihaaq Yaaqoobin eebbisee akka inni achii niitii fuudhuuf gara kaaba dhi’ a Phaadaan Arraamitti isa ergee fi akka isa eebbisettis “Intallan warra Kana’aan hin fuudhin” jedhee isa ajaje yommuu beeketti; **7** Yaaqoob abbaa fi haadha isaatiif ajajamee gara kaaba dhi’ a Phaadaan Arraam dhaqe. **8** Esaawus intallan warra Kana’aan fuula abbaa isaa Yisihaaq duratti hammam jibbamoo akka ta’an hubate. **9** Kanaafuu Esaaw gara Ishmaa’el ilma Abrahaam dhaqee Maahalaati intala Ishmaa’el obboleettii Nabaayoti niitota dur qabu irratti dabalee fuudhe. **10** Yaaqoob Bersheebaa ba’ee Kaaraan dhaqe. **11** Innis iddoor tokko ga’ee aduun dhiinaan achi bule; dhagoota achi turan keessaa tokko fudhatee mataa jala kaa’atee rafuuif ciise. **12** Innis achitti abjuu abjoote; kunoo yaabbannoo lafa dhaabatee fiixeen isaa immoo samii ga’u tokko arge; kunoo ergamoonni Waaqayyo yaabbannoo sana irra ol ba’aa fi gad bu’aa turan. **13** Kunoo Waaqayyo yaabbannoo sana gara irraa dhaabateeakkana jedhee; “Ani Waaqayyo Waaqa abbaa kee Abrahaamii fi Waaqa Yisihaaq; ani lafa ati irra ciiftu kana siif fi sanyii keetiif nan kenna. **14** Sanyiin keeakkuma biyyoo lafaa ni baay’ata; atis gara dhi’atti, gara ba’atti, gara kaabaattii fi kibbaatti ni babal’atta. Uummanni lafa irraa hundinuu karaa keetii fi karaa sanyii keetiitiin ni eebbfama. **15** Kunoo ani si wajjinan jira; lafa ati dhaqxu hundattis sin eega; gara biyya kanaattis deebisee sin fida. Ani hamman waanan waadaa siif

gale sana siif guututti si hin dhiisu.” **16** Yaaqoobis yommuu hirribaa ka’etti, “Dhugumaan Waaqayyo iddo kana jira; ani waan kana hin hubanne” jedhe. **17** Innis sodaatee, “Iddoon kun akkam nama sodaachisa! Kun mana Waaqaa ti malee waan bira miti; kun karra samiiti” jedhe. **18** Yaaqoobis guyyaa itti aau ganama obboroo ka’ee dhagaa mataa jala kaa’atee ture sana fuudhee akka utubaatti ol dhaabe; fiixee isaa irrattis zayitii dhangalaase. **19** Innis maqaa iddo sanaa Beet’el jedhee moggaase; duraan garuu magaalaan sun Luuзи jedhama ture. **20** Ergasiis Yaaqoobakkana jedhee wareege; “Yoo Waaqni na wajjin ta’e, yoo inni karaa ani deemu kana irratti na eege, yoo waan ani nyaadhuu fi waan ani uffadhu naa kenne, **21** yoo ani nagaan mana abbaa kootti deebi’e, Waaqayyo Waaqa koo ni ta’a; **22** dhagaan ani utubaa godhee ol dhaabe kunis mana Waaqaa ta’a; waan ati naa kennitu keessas kudhan keessaa tokko siifin kenna.”

29 Yaaqoobis karaa isaa itti fufee gara warra biyya ba’aa dhufe. **2** Innis ilaalee kunoo boolla bishaanii tokko dirree irratti arge; kunoo karri hoolotaa sadii sababii achii bishaan dhuganiif boolla bishaanii sana bira ciciisaa turan. Dhagaan afaan boolla bishaanii sanaa irra ture guddaa ture. **3** Yeroo karri hoolotaa hundi achitti walitti qabamanitti tiksooni afaan boolla bishaanii irraa dhagaa gangalchanii hoolota bishaan obaasuu turan. Ergasii immoo dhagaa sana iddo isattti deebisanii afaan boolla bishaanii irra kaa’u turan. **4** Yaaqoobis tiksoota sanaan, “Yaa obboloota ko, isin warra eessaati?” jedhee gaafate. Isaanis, “Nu warra Kaaraaniiti” jedhanii deebisan. **5** Innis, “Laabaa ilma Naahoor beektuu?” jedheen. Jarris, “Eeyyee, beekna” jedhanii deebisan. **6** Yaaqoob immoo, “Inni fayyumaa?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Eeyyee, fayyuma; kunoo intalli isaa Raahel iyyuu hoolota fiddee dhufaa jirti” jedhanii. **7** Innis, “Kunoo, amma lafti guyyaa dha; yeroo itti hoolonni walitti qabaman miti. Hoolota bishaan obaasaatiidhaqaa dheechisaa” jedheen. **8** Isaanis, “Nu hamma karri hoolotaa hundinuu walitti qabamanii dhagaan sun afaan boolla bishaanii irraa gangalfamutti hin dandeenyu; ergasii hoolota bishaan obaafna” jedhanii deebisan. **9** Utuma inni jara wajjin haasa’aa jiruu, Raahel waan tiksee turteef hoolota abbaa ishee ooftee dhufte. **10** Yaaqoob yommuu Raahel, intala obboleessa haadha isaa intala Laabaatii fi hoolota Laabaa argetti

dhaqee dhagaa afaan boolla bishaanii irraa gangalchee hoolota eessuma isaa bishaan obaase. **11** Yaaqoobis Raaheliin dhungate; sagalee ol fudhatee boo'e. **12** Inni fira abbaa ishee akka ta'e fi ilma Ribqaa akka ta'e Raahelitti hime; isheenii fiigaa dhaqxee abbaa isheetti himte. **13** Laabaan akkuma waa'ee ilma obboleettii isaa waa'ee Yaaqoob dhaga'een isa simachuuf ariifatee ba'e. Innis erga hammatee dhungatee booddee mana isaatti fudhatee gale; Yaaqoobis waan kana hunda Laabaatti hime. **14** Laabaan immoo, "Ati dhugumaan foon kootii fi dhiiga koo ti" jedheen. Yaaqoob erga ji'a tokko guutuu Laabaa wajjin turee booddee, **15** Laabaanakkana isaan jedhe; "Ati sababii fira koo taateef tola naa hojjechuu qabdaa? Mindaan kee akka hammam ta'u qabu natti himi." **16** Laabaan intallan lama qaba ture; maqaan ishee hangafaa Liyaa ture; maqaan ishee quxisuu immoo Raahel jedhama ture. **17** Iji Liyaa dadhabaa ture; Raahel garuu bareedduu fi simboo qabeettii ture. **18** Yaaqoob Raahelin jaallatee, "Ani waa'ee intala kee ishee quxisuu, Raaheliif jedhee waggaa torba sin tajaajila" jedheen. **19** Laabaan immoo, "Nama biraaf ishee kennuu irra siif kennuu naa wayya; asuma na bira turi" jedhe. **20** Kanaafuu Yaaqoob Raahelin argachuuuf jedhee waggaa torba tajaajile. Inni waan ishee jaallateef waggoonni kunneen guyyoota muraasa isatti fakkaatan. **21** Yaaqoobis Laabaadhaan, "Waan yeroon koo xumurameef akka ani ishee bira ga'uuf niitii koo naa kenni" jedhe. **22** Kanaafuu Laabaan namoota iddo sana jiran hunda walitti qabee cidha qopheesse. **23** Garuu yeroo lafti galgalaa'etti intala isaa Liyaa fidee Yaaqobiif kenne; Yaaqoobis ishee bira ga'e. **24** Laabaanis akka isheen hojjettuu ishee taatuuf garbittii isaa Zilfaa, intala isaa Liyadhaaf kenne. **25** Yommuu lafti bari'etti kunoo Liyaa ta'uun ishee beekame! Yaaqoobis Laabaadhaan, "Wanni ati na goote kun maali? Ani Raaheliif jedhee si hin tajaajillee? Yoos ati maaliif na gowwoomsite ree?" jedhe. **26** Laabaanisakkana jedhee deebise; "Biyya keenya keessatti intala hangafa dura intala quxisuu heerumsiisuun duudhaa keenya miti. **27** Torban misirrummaa intala kanaa raawwadhu; ergasiis yoo ati waggaa bira torba naaf hojjette quxisuu ishees siif kennina." **28** Yaaqoobis akkasuma godhe. Torban sanas Liyaa wajjin dabarse; ergasiis Laabaan intala isaa Raahelin isatti heerumsiise. **29** Laabaan akka isheen hojjettuu ishee taatuuf xomboree isaa Bilihaan,

intala isaa Raaheliif kenne. **30** Yaaqoobis Raahel bira ga'e; innis Liyaa caalaatti Raahelin jaallate. Waggoota biraa torbas Laabaaf hojjete. **31** Waaqayyo yommuu akka Liyan hin jaallatamin argettii gadameessa ishee baneef; Raahel garuu dhabduu turte. **32** Liyan ulfooftee ilma deesse. Isheenii waan, "Waaqayyo dhiphina koo argeeraatii dhugumaan si'achi dhirsi koo na jaallata" jetteef maqaa isaa Ruubeen jettee moggaafte. **33** Isheen ammas yommuu ulfooftee ilma deessetti, "Waaqayyo sababii akka ani hin jaallatamin dhaga'eef ilma kanas naa kenne" jettee maqaa isaa Simi'oon jettee moggaafte. **34** Ammas ulfooftee ilma deesse; isheenii, "Sababii ani ilmaan sadii isaaaf da'eef amma dhirsi koo natti maxxana" jette; kanaafuu mucaan sun Lewwii jedhamee moggaafame. **35** Ammas isheen ulfooftee ilma deesse; isheenii, "Amma Waaqayyo nan galateeffadha" jette. Kanaafuu maqaa isaa Yihuudaa jettee moggaafte. Ergasiis da'u ni dhiifte.

30 Raahel yommuu akka Yaaqobiif ijoollee tokko iyyuu hin da'in argitetti obboleettii isheetti hinaafte. Yaaqobiiniis, "Ijoollee naa kenni, yoo kanaa achii nan du'a!" jette. **2** Yaaqoobis isheetti aaree, "Anatu iddo Waaqa isa ijoollee si dhowwate sanaa jira moo?" jedheen. **3** Isheenii, "Xomboreen koo Bilihaan kunoo ti; akka isheen qooda koo ijoollee naaf deessee anis karaa isheettiin ijoollee argadhuuf dhaqii ishee bira ga'i" jette. **4** Isheenii xomboree ishee Bilihaa akka niitii isaa taatuuf kenniteef. Yaaqoobis ishee bira ga'e; **5** isheenii ulfooftee ilma isaaaf deesse. **6** Kana irattii Raahel, "Waaqni naa murteesseera; kadhannaa koos dhaga'ee ilma naa kenneera" jette. Kanaafuu maqaa isaa Daan jettee moggaafte. **7** Xomboreen Raahel Bilihaan ammas ulfooftee Yaaqobiif ilma lammaffaa deesse. **8** Raahelis, "Ani obboleettii koo wal'aansoo guddaa qabee mo'adheera" jette. Maqaa isaa Niftaalem jettee moggaafte. **9** Liyan akka ijoollee da'u dhiifte hubatte; xomboree ishee Zilfaa fuutaa akka niitii isaa taatuuf Yaaqobiif kennite. **10** Xomboreen Liyaa Zilfaanis Yaaqobiif ilma deesse. **11** Liyan immoo, "Maal milkiin akkanaa!" jettee maqaa isaa Gaad jettee moggaafte. **12** Xomboreen Liyaa Zilfaan Yaaqobiif ilma lammaffaa deesse. **13** Ergasiis Liyan, "Ani akkaman gammade! Dubartoonnis, 'Eebifamtuu naan jedhu" jette. Kanaafuu maqaa isaa Aasheer jettee moggaafte. **14** Yeroo haamaa qamadiitti Ruubeen

gara bakkeetti ba'ee ija hudhaa argatee haadha isaa Liyaadhaaf fide. Raahelis Liyaadhaan, "Maaloo ija hudhaa ilma keetii irraa waa naa kenni" jette. **15** Liyaan immoo, "Dhirsa koo narraa fudhachuun kee sitti xinnaatee? Hudhaa ilma koos ni fudhataa?" jetteen. Raahelis, "Qooda hudhaa ilma keetii inni edana si wajjin haa bulu" jetteen. **16** Gaafa sana galgala yeroo Yaaqoob lafa qotiisaatii galetti Liyaan isa simachuuf gad baatee, "Waan ani hudhaa ilma kootiin si kireeffadheef ati har'a na wajjin bulu qabda" jetteen. Yaaqoobis halkan sana ishee wajjin bule. **17** Waaqnis Liyaa dhaga'e; isheenis ulfooftee Yaaqoobiif ilma shanaffaa deesse. **18** Liyaanis, "Waan ani xomboree koo dhirsa kootiif kenneef Waaqni gatii koo naa baaseera" jette. Kanaafuu Yisaakor jettee isa moggaafte. **19** Liyaan ammas ulfooftee Yaaqoobiif ilma ja'affaa deesse. **20** Liyaanis, "Waaqni kennaa gaarii naaf kenneera; sababii ani ilmaan ja'a isaaq da'eef dhirsi koo si'achi ulfina naa kenna" jette. Kanaafuu maqaa isaa Zebuulloon jettee moggaafte. **21** Ergasiis intala tokko deessee Diinaa jettee moggaafte. **22** Waaqnis Raahelin yaadate; kadhannaas ishees dhaga'ee gadameessa ishee baneef. **23** Isheenis ulfooftee ilma deessee, "Waaqni qaanii koo narraa fuudheera" jette. **24** Isheenis maqaa isaa Yoosef jettee moggaaftee, "Waaqayyo ilma biraa naaf haa dabalu" jette. **25** Erga Raahel Yoosefin deessee booddee Yaaqoob Laabaadhaan akkana jedhe; "Akka ani biyya dhalootaa kootti deebi'uuf, gad na dhiisi. **26** Ani nan deemaatii niitota koo fi ijoollee koo warra ani isaaniif jedhee siif tajaajile naa kenni. Akka ani hojii baay'ee siif hojjedhe ati iyyuu beekta." **27** Laabaan garuu akkana jedheen; "Maaloo yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe asuma turi; ani akka Waaqayyo sababii keetiin na eebbise mul'ataan beekeeraatti." **28** Itti fufees, "Mee mindaa ani siif kaffaluu qabu natti himi; ani siifin kaffalaatii" jedhe. **29** Yaaqoobis akkana jedheen; "Akka ani hammam siif hojjedhe, horiin kees hammam akka harka kootti baay'ate atuu ni beekta. **30** Wanni xinnaan ati utuu ani hin dhufin dura qabdu sun amma akka malee siif baay'ateera; lafa ani ture kamitti iyyuu Waaqayyo si eebbiseera. Garuu yeroon ani itti maatii kootiif yaadu yoomi ree?" **31** Innis, "Wanni ani siif kennu maali ree?" jedhee gaafate. Yaaqoob immoo akkana jedhee deebise; "Homaa naaf hin kennin; garuu yoo ati waan kana naaf goote ani ittuma fufee bushaayee

kee nan tiksa; nan eegas; **32** ani har'a bushaayee kee hunda keessa ba'ee hoolota cocorree fi buburree hunda, hoolaa magaala fi re'oota cocorree yookaan buburree hunda addaan nan baasa; isaan kunneen mindaa koo ta'u. **33** Yeroo ati mindaa naa kennite sana to'achuu dhuftutti, amanamummaan koo dhugaa naa ba'a. Hoolota fi re'oota koo keessatti re'een cocorree yookaan buburree hin ta'in kam iyyuu, hoolaa keessaa immoor kan gurraacha hin ta'in kam iyyuu yoo argame akka waan hatameetti haa ilaalamu." **34** Laabaanis, "Tole,akkuma ati jette haa ta'u" jedhe. **35** Guyyuma sana Laabaan korbeeeyyi re'ee halluu qaxxaamuroo qabanii fi buburree hunda, goromii re'ee cocorree fi buburree kanneen adaadii qaban hunda, akkasumas hoolota gugurraacha hunda fuudhee ilmaan isaatti kenne. **36** Innis ofii isaatii fi Yaaqoob giddutti lafa adeemsa guyyaa sadii hambise; Yaaqoob immoo bushaayee Laabaa kanneen hafan tiksuu itti fufe. **37** Yaaqoobis damee alaltuu, kan looziitii fi hadheessa jiidhaa isaa darbee darbee naannessee qoola isaa irraa quncisuudhaan dhagna mukichaa isa keessaa adii sana mul'ise. **38** Yaaqoobis yeroo bushaayeen sun bishaan dhuguuf dhufanitti damee qolli irraa quncifame sana fuula isaanii dura bidiruu bishaan itti obaasan keessa kaa'e. Bushaayeen yeroo sun bishaan dhuguu dhufanitti gojoma'anii **39** ulee sana duratti wal hobobsu turan; isaanis ilmoolee halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree dhalan. **40** Yaaqoobis ilmoolee bushaayee kophatti baase; bushaayee Laabaa kanneen hafan garuu warra halluu qaxxaamuroo qabanii fi gurraacha dura dhaabe. Akkasitti hoolota isaa addaan baase malee bushaayee Laabaatti hin makne. **41** Yeroo dhaltuuwan jajjaboon gojoma'an kam iyyuu, Yaaqoob akka isaan ulee sana biratti wal hobobsaniiif jedhee ulee sana fuula isaanii dura bidiruu keessa kaa'aa ture; **42** dhaltuuwan dadhaboo dura garuu ulee sana hin keenye. Kanaafuu warri dadhaboon kan Laabaa, warri jajjaboon immoo kan Yaaqoob ta'an. **43** Namichi kun haala kanaan akka malee soorome; innis bushaayee baay'ee, garboota dubartootaatiif fi dhiirotaa, gaalawwanii fi harroota qaba ture.

31 Yaaqoobis akka ilmaan Laabaa, "Yaaqoob waan abbaan keenya qabu hunda fudhateera; qabeenya kana hundas waanuma kan abbaa keenya ture irraa

argate” jedhan dhaga’e. 2 Yaaqoobis fuula Laabaa ilaa; kunoo fuulli isaa akka duraatti isatti hin tolle. 3 Waaqayyo Yaaqoobiin, “Biyya abbaa keetii fi fira keetti deebi’i; anis si wajjin nan ta’a” jedhe. 4 Kanaafuu Yaaqoob akka isaan bakkeetti lafa bushaayeen isaa jiranitti gad ba’aniif gara Raahelii fi Liyaatti ergaa erge. 5 Innis akkana isaaniin jedhe; “Ani akka abbaan keessan akka kanaan duraa sana fuula natti hin tolle hubadheera; garuu Waaqni abbaa kootii na wajjin jira. 6 Akka ani humna koo guutuudhaan abbaa keessaniiif hojjedhe isinuu beektu; 7 ta’us abbaan keessan mindaa koo yeroo kudhan geedduudhaan na gowwoomse. Waaqni garuu akka inni na miidhu hin eeyyamneef. 8 Yeroo inni, ‘Bushaayeen cocorreen mindaa kee ta’u jedhetti, bushaayeen hundi ilmaan cocorree dhalan; yeroo inni, ‘warri halluu qaxxaamuroo qaban mindaa kee ta’u jedhetti immoo bushaayeen hundi ilmaan qaxxaamuroo qaban dhalan. 9 Waaqni karaa kanaan horii abbaa keessanii fuudhee naa kenne. 10 “Anis gaaf tokko waqtii gaana bushaayeetti abjuu keessa ol ilaalee kunoo korbeeyyiin re’ootatti hobobsan akka halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree ta’an nan arge. 11 Ergamaan Waaqayyoos abjuu keessa, ‘Yaaqoob’ naan jedhe. Ani, ‘Kunoo asan jira’ jedheen deebise. 12 Inni immoo akkana naan jedhe; ‘Akka korbeeyyiin re’ootaa kanneen bushaayeetti hobobsan hundinuu halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree ta’an ol jedhii ilaali. Ani waan Laabaan sitti hojjete hunda argeeraatii. 13 Ani Waaqa Beet’el lafa ati itti utubaa dibdee wareega naaf wareegde sanaa ti. Amma ka’iittii biyya kana keessaa ba’iittii gara biyya fira keetiitti deebi’i.” 14 Kana irratti Raahelii fi Liyan akkana jedhanii deebisan; “Qoodni yookaan dhaalli mana abbaa keenyaatti nuu hafe jiraa? 15 Inniakkuma ormaatti nu ilaala mitii? Inni nu gurgurateeraatii maallaqa sababii keenyaaf kenname nyaatee fixeera. 16 Qabeenyi Waaqni abbaa keenya irraa fuudhe hundi kan keenya fi kan ijoollee keenya ti. Egaa waan Waaqni sitti hime hunda godhi.” 17 Yaaqoobis ijoollee isaatii fi niitota isaa gaalawwan irra kaa’ate; 18 horii fi qabeenya kaaba dhi’ a Phaadaan Arraamiitti horatte hunda of dura oofee gara biyya Kana’aan abbaa isaa Yisihaaq bira dhaquuf ka’e. 19 Laabaan hoolota isaa irraa rifeensa murmuruu dhaqe; Raahel immoo waaqota abbaa ishee hatte. 20 Yaaqoobis akka isa dhiisee baqachuu yaade

isa dhoksuudhaan Laabaan namicha Arraam sana gowwoomse. 21 Innis waan qabu hunda fudhatee baqate; laga Efraaxiis ce’ee biyya gaara Gili’aaditti qajeele. 22 Akka Yaaqoob baqate guyyaa sadaffaatti Laabaatti himame. 23 Laabaanis firoota isaa fudhatee guyyaa torba Yaaqoob duukaa bu’ee biyya gaara Gili’aaditti isa qaqqabe. 24 Waaqnis halkan abjuudhaan gara Laabaan namicha biyya Arraam sanaa dhufee, “Ati waan gaariis ta’u hamaa tokko iyyuu Yaaqoobitti akka hin dubbanne of eeggadhu” isaan jedhe. 25 Yaaqoob yeroo Laabaanisa qaqqabetti, biyya gaaraa Gili’aad keessa dunkaana isaa dhaabbatee ture; Laabaa fi firoonni isas achi qubatan. 26 Laabaanis Yaaqoobiin akkana jedhe; “Ati na gowwoomsitee intallan koo akka booji’amtotta waraanaatti fudhattee deemuun kee maal gochuu kee ti? 27 Ati maaliif dhoksaan baqatte? Maaliifis na gowwoomsite? Akka ani gammachuu fi faarfannaadhaan, dibbee fi baganaadhaan si geggeessuuf maaliif natti himuu didde? 28 Ati akka ani ijoollee ijoollee kootiitii fi intallan koo dhungadhee nagaatti jedhu naaf hin eeyyamne. Ati hojji gowwummaa hojjete. 29 Ani isin miidhuu humna qaba; garuu eda Waaqni abbaa keessanii, ‘Ati waan gaariis ta’u hamaa tokko illee Yaaqoobitti akka hin dubbanne of eeggadhu’ naan jedhe. 30 Ati sababii mana abbaa keetiitti deebi’uu akka malee hawwiteef deemteerta; garuu maaliif waaqota koo hatte?” 31 Yaaqoobis akkana jedhee Laabaaf deebii kenne; “Ati intallan kee humnaan narraa fudhatta jedhee waanan sodaadheef nan deeme. 32 Namni ati waaqota kee isa biratti argattu jiraachuu hin qabu. Akka wannikan kee ta’e na bira jiruu fi akka hin jirre atuu fuula firoota keenya duratti sakatta’i; yoo jiraate immoo fudhadhu.” Yaaqoob Raahel waaqota sana hattuu ishee Yaaqoob hin beeku ture. 33 Laabaanis dunkaana Yaaqoob, dunkaana Liyatii fi dunkaana xomboreewwan lamaanii seenee homaa dhabee. Erga dunkaana Liyatii ba’ee booddees dunkaana Raahel seene. 34 Raahel immoo waaqota mana keessaa hatte sana kooraa gaalawwan ishee jala keessee irra taa’aa turte. Laabaanis waan dunkaanicha keessa jiru hunda keessa barbaade; garuu homaa hin arganne. 35 Raahelis abbaa isheetiin, “Yaa gooftaa ko, sababii ani ka’ee fuula kee dura dhaabachuu dadhabeef hin aarin; ani xuriin of irraa qabaa” jette. Innis ni sakatta’e malee waaqota sana hin arganne. 36 Yaaqoobis Laabaatti

aaree isatti dheekkame. Innis akkana jedhee gaafate; “Yakki koo maali? Wanni ati akkana na adamsituuf ani cubbuu maalii hojjedheeti? **37** Ati mi'a koo hunda sakattaateerta; egaa mi'a mana keetii keessaa maal argatte? Yoo jiraate firoota keetii fi firoota koo duratti dhi'eessiitii isaan nu lamaan gidduutti murtii haa kennan. **38** “Ani waggoota digdaman kana si wajjin jiraadheera. Hoolonnii fi re'oonni kee tokko iyyuu hin gatanne; ani bushaayee kee keessaas korbeeyyii hin nyaanne. **39** Ani horii bineensi cabse gara keetti hin fidne; horii bades anatu kaffalaa ture. Waan guyyaas ta'u halkan hatame hundaaf ati na kaffalchiifatta turte. **40** Haalli ani keessa jiraadhe kana ture; guyyaas ho'a, halkan immoo dhaamochatu na waxala ture; hirribnis ija koo irraa bade. **41** Akkasiin ani waggoota digdamman kana mana kee ture. Ani waggaa kudha afur intallan kee lamaaniif jedhee, waggaa ja'a immoo bushaayee keetiif jedhee siif hojjedheera; ati immoo yeroo kudhan mindaa koo geeddarte. **42** Waaqni abbaa ko, Waaqni Abrahaam, Sodaan Yisihaaq utuu na wajjin jiraachuu baate ati silaa harka duwwaan baasta turte. Waaqni garuu rakkina koo fi dadhabbiif koo argee eda sitti dheekkame.” **43** Laabaan akkana jedhee Yaaqoobiif deebise; “Dubartoonni kunneen intallan koo ti; ijoolleen kunneenis ijoolluma koo ti; bushaayeen kunneenis bushaayee koo ti. Wanni ati argitu hundi kanuma koo ti. Yoos ani waa'ee intallan koo kanneenii fi waa'ee ijoolle isaan da'anii har'a maal gochuun danda'a? **44** Kottu mee anii fi ati amma walii kakanna; kakuun kunis anaa fi si gidduutti ragaa haa ta'u.” **45** Yaaqoobis dhagaa tokko fuudhee akka utubaatti dhaabe. **46** Innis firoota isatiin, “Dhagaa walitti qabaa” jedhe. Isaanis dhagaa walitti qabaniif tuulan; jarris tuullaa sana biratti nyaata nyaatan. **47** Laabaan tuullaa sanaan “Yigaarsahaadutaa” jedhee moggaase; Yaaqoob immoo “Gili'aad” jedheen. **48** Laabaanis, “Tuullaa kun anaa fi si gidduutti ragaa dha” jedhe. Gaala'aad jedhamuu isaan kanumaaf. **49** Akkasumas Miisphaa jedhame; Laabaan akkana jedhee tureetii; “Yeroo nu gargar baanutti Waaqayyo sii fi ana gidduutti eegduu haa ta'u. **50** Yoo ati intallan koo rakkifte yookaan yoo ati intallan koo irratti niitota biraan fuute, yoo namni tokko iyyuu nu bira hin jirre kunoo Waaqni anaa fi si'i gidduutti ragaa dha.” **51** Laabaan ammas Yaaqoobiin akkana jedhe; “Tuullaa kanaa fi utubaan anii sii fi ana gidduutti dhaabe kana ilaali.

52 Akka ani si miidhuuf jedhee tuullaa kana darbee gara keetti hin ceene, akka atis na miidhuuf jettee tuullaa kanaa fi utubaan kana dabartee gara kootti hin ceene tuullaan kun ragaa dha; utubaan kunis ragaa dha. **53** Waaqni Abrahaam, Waaqni Naahoor, Waaqni abbootii isaanii nu gidduutti murtii haa kenuu.” Yaaqoobis akkasitti maqaa Sodaan abbaa isaa Yisihaaqiin kakate. **54** Innis biyya gaaraa sanatti aarsaa dhi'eessi firoota isaa nyaatatti waame. Isaanis erga nyaatani booddee achuma bulan. **55** Laabaanis guyyaa itti aanu ganama bariidhaan ka'ee ijoolle ijoolle isatii fi intallan isaa dhungatee isaan eebbise. Ergasiis achii ka'ee gara iddoa isatii deebi'e.

32 Yaaqoobis karaa isaa itti fufe; ergamoonni Waaqayyoos isatti dhufan. **2** Innis yommuu isaan argetti, “Kun buufata Waaqaa ti” jedhe; iddoa sanas Mahanayiim jedhee moggaase. **3** Yaaqoobis gara obboleessa isaa Esaawu kan biyya Edoom lafa See'iir jedhamu keessa jiraatuutti ergamoota of dura erge. **4** Innis akkana jedhee isaan ajaje: “Isin gooftaa koo Esaawuun akkana jedhaa: ‘Garbichi kee Yaaqoob akkana jedha; ani Laabaa bira jiraadhee hamma ammaattis isuma biran ture. **5** Ani loonii fi harroota, hoolotaa fi re'oota, hojettoota dhiiraatii fi dubartootas qaba. Ammas ani fuula kee duratti surraa akkan argadhuuf ergaa kana gooftaa kootti nan erga.” **6** Ergamoonni sunis gara Yaaqoobitti deebi'anii, “Nu obboleessa kee Esaawu bira dhaqneerra; innis si simachuuf dhufaa jira; namoonni dhibba afur isa wajjin jiru” jedhaniin. **7** Yaaqoobis akka malee sodaatee dhiphate; namoota isa wajjin turanis garee lamatti quode; bushaayee, loowwanii fi gaalawwan illee akkasuma garee lamatti quode. **8** Innis, “Yoo Esaawu dhufee garee tokko dha'e, gareen kaan jalaa ba'a” jedhee yaade. **9** Yaaqoob akkana jedhee kadhate; “Yaa Waaqa abbaa koo Abrahaam, Waaqa abbaa koo Yisihaaq, yaa Waaqayyo, isa ‘Ati gara biyya keetii fi gara firoota keetiitii deebi'i, ani waan gaarii siifin godhaa' naan jette sun, **10** ani gaarummaa fi amanamummaa ati ana garbicha kee argisifte kana hundaaf hin malu. Ani yeroo Yordaanos kana ce'etti ulee koo qofa qaban ture; amma garuu garee lama ta'een jira. **11** Ani akka ati harka obboleessa koo Esaawu jalaa na baastu sin kadhadha. Ani, ‘Inni dhufee na ajjeesa; haadhotas ijoolle isaanii wajjin ni ajjeesa’ jedhee sodaadheeraatii. **12** Ati garuu, ‘Ani dhugumaan waan

gaarii siifin godha; sanyii kees akka cirracha galaanaa kan lakkaa'amuu hin dandeenyen sanaa nan godha' jetteerta.” **13** Inni halkan sana achuma bule; waan of biraan qabu keessaas kennaa obboleessa isaa Esaawuuf kennu filate; **14** isaanis re'oota dhaltuu dhibba lama, korbeeyyii re'ee digdama, hoolota dhaltuu dhibba lama, korbeeyyii hoolaa digdama, **15** gaalawwan dhalaa soddoma ilmaan isaanii wajjin, saawwan afurtama, jiboota loonii kudhan, harroota dhaltuu digdama, wadala harrootaa kudhan turan. **16** Inni karra karraan addaan baasee tajaajiltoota isatti kennee, “Na dura darbaa deemaa; karrawwan horii gidduuttsi lafa hambisaa” jedhee tajaajiltoota isaa ajaje. **17** Namicha fuula duraan jiru sanaanis akkana jedhe: “Yoo Esaaw obboleessi koo sitti dhuf, ‘Ati kan eenyuu ti? Eessa dhaqxa? Horiin fuula kee dura jiru kun kan eenyuu ti?’ jedhee si gaafate, **18** ati, ‘Kan garbicha kee Yaaqoob. Isaanis kennaa gooftaa koo Esaawuuf ergamanii dha; kunoo, Yaaqoobis nu duubaan dhufaa jira’ jechuu qabda.” **19** Namicha lammaffaa, sadaffaa fi warra karrawwan sana faana deeman hundas akkana jedhee ajaje; “Isinis yoo Esaawun argitan waanuma kana isatti himaa. **20** Akkasumas, ‘Kunoo garbichi kee Yaaqoob nu duubaan dhufaa jira’ jedhaa.” Inni, “Ani kennaa of dura ergeef kanaan isa nan araafadha; ergasii immoo ani yommuun isa argutti tarii inni na simata ta'a” jedhee yaadee tureetii. **21** Kennaan Yaaqoobiis isa dura darbe; Yaaqoob garuu halkan sana qubata sana keessa bule. **22** Halkanuma sana Yaaqoob ka'ee niitota isaa lamaan, xomboreewwan isaa lamaanii fi ilmaan isaa kudha tokko fudhatee malkaa Yaaboq ce'e. **23** Innis erga laga isaan ceesisee booddee qabeenya isaa hunda erge. **24** Yaaqoob immoo kophaa isaa hafe; namichi tokkos hamma lafti bariitutti wal'aansoo isa qabe. **25** Namichis yommuu akka Yaaqoobin mo'achuu hin dandeenyen argetti, buusaa luqqeettuu Yaaqoob tuqe; yeroo inni namicha wajjin wal'aansoo qabettis luqqeettuu Yaaqoob ni adoode. **26** Namichis, “Waan bari'uu ga'eef gad na dhiisi” jedhe. Yaaqoob garuu, “Yoo ati na eebbifte malee ani gad si hin dhiisu” jedhee deebise. **27** Namichis, “Maqaan kee eenyu” jedhee isa gaafate. Inni immoo, “Yaaqoob” jedhee deebise. **28** Namichis, “Ati sababii Waaqaa fi namoota wajjin wal'aansoo qabdee mo'atteef si'achi Israa'el jedhamta malee Yaaqoob hin jedhamtu” jedhe. **29** Yaaqoobis, “Maaloo

maqaa kee natti himi” jedheen. Inni garuu, “Ati maaliif maqaa koo gaafatta?” jedheen. Ergasiis inni achumatti isa eebbise. **30** Yaaqoobis, “Ani ifaan ifatti Waaqa argeeraatii; lubbuun koo garuu oolfamteerti” jedhee iddoa sana Phenii'el jedhee moggaase. **31** Akkuma inni Phenuu'elien darbeen aduun isatti baate; innis sababii luqqeettuu isatiif okkolaa ture. **32** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'aatti ribuu tafaa hin nyaatan; inni buusaa luqqeettuu Yaaqoob kan tafaan wal qabatu tuqee tureetii.

33 Yaaqoobis ol jedhee ilaalee kunoo Esaawu namoota dhibba afur wajjin utuu dhufaa jiruu arge; innis Liyaatti, Raahelii fi xomboreewwan lamaanitti ijoollee gargari hire. **2** Xomboreewwanii fi ijoollee isaanii dura aanse; Liyaa fi ijoollee ishee itti aansee, Raahelii fi Yoosefin immoo dugda duuba buuse. **3** Ofii isatii immoo isaan dura darbee hamma obboleessa isaa bira ga'utti yeroo torba lafatti gad jedhee harka fuudhe. **4** Esaawu garuu Yaaqoobin simachuuf itti fiigee isa hammate; morma isattis marmee isa dhungate. Isaan lachanuu walitti boo'an. **5** Esaawus ol jedhee ilaalee dubartootaa fi ijoollee argee, “Warri si wajjin jiran kunneen eenyu?” jedhee gaafate. Yaaqoobis deebise, “Isaan ijoollee Waaqni arjummaadhaan ana garbicha keetif kennee dha” jedhe. **6** Xomboreewwanii fi ijoolleen isaanii dhi'aatanii gad jedhanii harka fuudhan. **7** Itti aansaniis Liyaa fi ijoolleen ishee dhufanii gad jedhanii harka fuudhan. Dhuma irratti immoo Yoosefii fi Raahel dhufanii gad jedhani harka fuudhan. **8** Esaawu, “Bushayee fi loon ani argu kun hundi maali?” jedhee gaafate. Yaaqoobis, “Ani fuula kee fuula gooftaa koo duratti fudhatama argachuuf jedhee ti” jedhe. **9** Esaawu immoo, “Yaa obboleessa koo ani waan na ga'u qaba. Ati waan qabdu ofuma keetii hambifadhu” jedheen. **10** Yaaqoobis akkana jedhe; “Maaloo akkas miti! Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, kennaa kana na harkaa fudhadhu. Egaa amma ati fuula tolaadhaan na simatteerta; fuula kee arguun anaaf akkuma fuula Waaqaa arguutii. **11** Sababii Waaqni natti arjoomee anis waan na barbaachisu hunda qabuuuf maaloo kennaa ani siif fide kana fudhadhu.” Esaawus waan Yaaqoob cimsee isakadhateef kennaa sana ni fudhate. **12** Esaawus, “Kottu karaa keenya itti fufnee haa deemnu; ani si dura nan

bu'aa" jedhe. **13** Yaaqoob garuu akkana isaan jedhe; "Akka ijoolleen dadhaboo ta'anii fi akka anis hoolotaa fi saawan hoosisaniif kunuunsa gochuu qabu ati gooftaan koo ni beekta. Horiin kunneen yoo guyyuma tokkoon jarjarsuudhaan oofaman hundi isaanii ni dhumu. **14** Gooftaan koo garbicha isaa dura darbee haa deemu; ani immoo hamman See'iiritti gooftaa koo qaqqabutti akkuma humna bushaayee fuula koo dura jirutii fi akkuma humna ijolleetti suuta jedhee nan deema." **15** Esaawus, "Yos namoota koo keessaa muraasa si biratti nan dhiisa" jedhe. Yaaqoob immoo, "Kun maaliif barbaachisaa? Fuula gooftaa koo duratti fudhatama argachuun qofti na ga'a" jedhe. **16** Esaawus guyyuma sana karaa isaa irra See'iiritti deebi'e. **17** Yaaqoob garuu Sukooti dhaqee achitti ofii isaatiif mana ijaarrate; horii isaatiif immoo daasii ijaare. Kanaafuu iddoon sun Suukooti jedhame. **18** Yaaqoob erga kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiiitii deebi'e booddee nagaan magaalaa Sheekem ishee biyya Kana'aan keessaa sana ga'ee fuula magaalattii dura qubate. **19** Innis lafa dinkaana isaa irra dhaabate sana ilmaan Hamoor irraa meetii dhibbaan bitate; Hamoor immoo abbaa Sheekem. **20** Yaaqoobis achitti iddo aarsaa ijaaree El Elohee Israa'el jedhee moggaase.

34 Diinaan intalli Liyaan Yaaqoobiif deesse sun dubartoota biyyattii ilaaluudhaaf gad baate. **2** Sheekem ilmi Hamoor namicha gosa Hiiwii kan bulchaa biyya sanaa ture ishee arge; innis qabee humnaan ishee gudeede. **3** Qalbiin isaas Diinaa intala Yaaqoobiin fudhatame; innis ishee jaallatee afaan tolaa itti dubbate. **4** Sheekemis abbaa isaa Hamooriin, "Intala kana na fuusisi" jedhe. **5** Yaaqoob yommuu intalli isaa Diinaan akka gudeedamte dhaga'etti, ilmaan isaa dirree irra horii tiks turan; kanaafuu Yaaqoob hamma isaan galanitti ni cal'ise. **6** Hamoor abbaan Sheekemis Yaaqoob wajjin dubbachuu dhage. **7** Ilmaan Yaaqoobis akkuma waan uumame sana dhaga'aniin dirreedhaa dhufan. Isaanis sababii Sheekem intala Yaaqoob wajjin ciisuudhaan Israa'el keessatti waan jibbisisa hojjeteef ni gaddan; akka malees aaran. **8** Hamoor garuu akkana isaaniin jedhe; "Qalbiin ilma koo Sheekem intala keessan irra bu'eera. Maaloo isatti ishee heerumsiisaa. **9** Fuudhaa fi heerumaan walitti firoomnaa; intallan keessan nuu kennaa; intallan keenyas fuudhaa. **10** Nu wajjin jiraadhaa; biyyattiin fuula keessan dura jirti; keessa jiraadhaatii

itti daldala; qabeenyaas itti horadhaa." **11** Sheekemis abbaa Diinaatiif fi obboloota isheetiin akkana jedhe; "Ani fuula keessan duratti fudhatama argannaan waanuma isin naan jettan isiniif nan kenna. **12** Isinis gabbara misirittiitii fi kennaa ani fiduu qabu hamma feetan natti muraa; anis waan isin naan jettan nan baasa. Intalattii qofa natti heerumsiisaa." **13** Ilmaan Yaaqoob immoo waan Sheekem obboleettii isaanii Diinaa gudeedeef yeroo Sheekemii fi abbaa isaa Hamooriif deebii kennanitti haxxummaadhaan dubbatan. **14** Isaanis akkana isaaniin jedhan; "Nu waan akkanaa gochuu hin dandeenyu; nu nama dhagna hin qabatiniif intala keenya kennuu hin dandeenyu. Kun nuuf salphina. **15** Nu waan tokko qofaan tole isiniin jenna; kunis yoo isin dhiira keessan hunda dhagna qabdanii akkuma keenya taatanii dha. **16** Ergasii nu intallan keenya isinii kennina; intallan keessan immoo ni fuuna. Gidduu keessan ni jiraanna; isin wajjinis saba tokko ni taana. **17** Garuu yoo isin dhagna qabachuu diddan nu obboleettii keenya fudhannee deemna." **18** Dubbiin isaanii Hamoorii fi Sheekem ilma Hamoor ni gammachiise. **19** Sheekem namoota mana abbaa isaa jiraatan hunda caalaa kabajamaa ture; inni sababii intala Yaaqoobitti gammadeef waan kana lafa irra hin harkifne; **20** Hamoorii fi ilmi isaa Sheekem gara karra magaalaa isaanii dhufanii namoota magaalaa isaaniitiin akkana jedhan; **21** "Jarri kun nuuf warra nagaatii; kanaafuu biyyattii keessa jiraatanii itti haa daldalatan. Biyyattiin isaaniif lafa bal'aa qabdi; nu intallan isaanii haa fuunu; isaanis intallan keenya haa fuudhan. **22** Garuu namoonni kunneen akka saba tokkotti nu wajjin jiraachuuf tole kan jedhan yoo dhiironni keenya akkuma isaanii dhagna qabatan qofa. **23** Loon isaanii, qabeenya isaaniiitii fi horiin isaanii kaan hundinuu kanuma keenya hin ta'anii? Kanaafuu kottaa tole isaaniin jennaa; isaanis nu wajjin ni jiraatu." **24** Namoonni karra magaalaa sanaatiin gad ba'an hundinuu Hamoorii fi ilma isaa Sheekemiin walii galan; dhiironni karra magaalaa sanaatiin gad ba'an hundinuu dhagna qabatan. **25** Guyyaa sadii booddee utuma isaan dhukkubsachaa jiranuu, ilmaan Yaaqoobi keessaa namni lama Simi'oonii fi Lewwiin, obboloonni Diinaa, goraadee isaanii fudhatanii magaalaa homaa quba hin qabne sana dha'ani dhiira hunda ajjeesan. **26** Isaanis goraadeedhaan Hamoorii fi ilma isaa Sheekemin

ajjeesanii Diinaa immoo mana Sheekemiitii fudhatanii qajeelan. **27** Ilmaan Yaaqoobis reeffawwan irra darbanii magaalaa obboleettiin isaanii itti gudeedamte sana saaman. **28** Isaanis bushaayee isaanii, loon isaanii, harroota isaaniitii fi waan isaan magaalaa keessaa fi alaa qaban hunda fudhatan. **29** Qabeenya isaanii hunda, dubartootaa fi ijoollee isaanii hunda fudhatanii deeman; waan mana keessa jiru hundas ni booji'an. **30** Yaaqoobis Simi'oonii fi Lewwiidhaanakkanaa jedhe; "Isin akka ani Kana'aanotaa fi Feerzota biyya kana jiraatanitti xireeffatamu gochuudhaan rakkoo natti fiddan. Nu baay'inaan xinnoo dha; yoo isaan humna walitti dabalatanii na lolan anii fi warri mana koo hundinuu ni dhumna." **31** Isaan garuu, "Yoos inni akkuma sagaagaltuu tokkootti obboleettii keenyatti haa taphatuu ree?" jedhanii deebisan.

35 Waaqni Yaaqoobiin, "Ka'iitii Beet'eelitti ol ba'ii achi jiraadhu; achittis Waaqa yeroo ati obboleessa kee Esaawun baqatetti sitti mul'ate sanaaf iddo aarsaa tolchi" jedhe. **2** Yaaqoob warra mana isaa jiranii fi warra isa wajjin turan hundaanakkanaa jedhe; "Waaqota ormaa kanneen isin of biraa qabdan irraa fagaadhaa; of qulqulleessaa; uffata keessanis geeddaradhaa. **3** Kottaa kaanee Beet'eelitti ol baanaa; anis achitti Waaqa gaafa rakkina kootii deebii naa kenne isa iddo ari dhaqe hundumatti na wajjin ture sanaaf iddo aarsaa nan tolcha." **4** Isaanis waaqota ormaa kanneen isaan of biraa qaban hundaa fi loottii gurra isaanii Yaaqoobitti kennan; Yaaqoobis fuudhee qilxuu Sheekemii jalatti awwaale. **5** Isaanis ka'anii qajeelan; akka namni tokko iyyuu isaan duukaa hin buuneef naasisuun Waaqaa magaalawwan naannoo isaanii jiran irra bu'e. **6** Yaaqoobii fi namoonni isa wajjin turan hundi gara Luuzi kan Beet'eel jedhamtuu ishee biyya Kana'aan keessatti argamtu sanaa dhufan. **7** Innis achitti iddo aarsaa tolchee sababii yeroo inni obboleessa isaa jalaa baqachaa turetti Waaqni achitti isatti of mul'iseef iddo sana El Beet'eel jedhee waame. **8** Debooraan guddiftuun Ribqaa duuttee Beet'eelii gaditti qilxuu jalatti awwaalamte. Maqaan isaaas Aloonbaakut jedhame. **9** Erga Yaaqoob kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiitii deebi'ee booddee Waaqni ammas isatti mul'atee isa eebbise. **10** Waaqni, "Maqaan kee Yaaqoob; si'achi garuu ati Yaaqoob hin jedhamtu; maqaan kee Israa'el jedhama" jedheen.

Maqaan isaaas Israa'el jedhame. **11** Waaqni akkana isaan jedhe; "Ani Waaqa Waan Hunda Danda'u dha; hori; baay'adhus. Sabnii fi waldaan sabootaa sirraa argamu; mootonnis mudhii kee keessaa ba'u. **12** Ani biyya Abrahaamii fi Yisihaaqiif kenne siifis nan kenna; ani biyya kana sanyii kee warra si booddeetiifis nan kenna." **13** Waaqnis iddo itti isa wajjin haasa'aa ture sanatti isa dhiisee ol ba'e. **14** Yaaqoob iddo itti Waaqni isa wajjin dubbate sana utubaa dhagaa tokko dhaabee kennaa dhugaatii irratti dhangalaase; zayitiis irratti dhangalaase. **15** Yaaqoobis iddo itti Waaqni isa wajjin dubbate sana Beet'eel jedhee moggaase. **16** Isaanis Beet'eelii ka'anii adeemsa isaanii itti fufan. Akkuma isaan Efraataatti dhi'aataniniis Raahel ciniinsuun qabamtee akka malee muddamte. **17** Utuu isheen da'uuf ciniinsuu jabaa keessa jirtuus deessiftuun, "Ati waan ilma biraa deessuuf hin sodaatin" jetteen. **18** Raahel garuu waan du'u geesseef utuma lubbuun ishee ba'aa jirtuu Ben-Oonii jettee ilma ishee moggaafte. Abbaan isaa garuu Beniyaam jedhee isa moggaase. **19** Akkasiin Raahel duuttee karaa Efraataatti geessu irratti awwaalamte; Efraataan kun immoo Beetlihem. **20** Yaaqoobis awwala ishee irra soodduu dhaabe; soodduun sunis hamma har'aattuu awwala Raahel argisiisa. **21** Israa'el ammas achii ka'ee Migdaal Eederiin gamatti dunkaana isaa dhaabbate. **22** Utuu Israa'el biyya sana jiraatuun Ruubeen ol seenee saajjatoo abbaa isaa Bilihaa wajjin ciise; Israa'elis waan kana dhaga'e. Yaaqoob ilmaan kudha lama qabatute; isaanis: **23** Ilmaan Liyaa: Ruubeen jechuunis ilma Yaaqoob isa hangafa, Simi'oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakorii fi Zebululoon. **24** Ilmaan Raahel: Yoosefii fi Beniyaam. **25** Ilmaan Bilihaa jechuunis xomboree Raahel: Daanii fi Niftaaalem. **26** Ilmaan Zilfaa jechuunis xomboree Liyaa: Gaadii fi Aasheer. Isaan kunneen ilmaan Yaaqoob kanneen kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiitti isaaaf dhalatanii dha. **27** Yaaqoobis gara abbaa isaa, gara Yisihaaq, gara magaalaa Mamree ishee Kiriyaati Arbaaq kan Kebroon jedhamtuu, iddo Abrahaamii fi Yisihaaq alagoota ta'anii jiraachaa turan sanaa dhufe. **28** Yisihaaq wagga dhibba tokkoo fi saddeettama jiraate. **29** Innis umurii quufee, dulloomee hafuura isaa kan dhumaa baafatee du'e; gara saba isaattis dabalam. Ilmaan isaa Esaawuu fi Yaaqoobis isaa awwaalan.

36 Seenaan maatii Esaawu kan Edoom jedhamu sanaa kana. **2** Esaaw niitota isaa dubartootaa Kana'aan keessaa fuudhe; isaanis Aadaa intala Eeloon namicha gosa Heetii fi Oholiibaamaa intala Aannaa ilma Zibe'oon namicha gosa Hiiwii, **3** akkasumas Baasmati intala Ishmaa'eel obboleettii Nabaayoti. **4** Aadaan Eliifaazin Esaawuuf deesse; Baasmati immoo Re'uu'eelin deesse. **5** Oholiibaamaanis Ye'uushi, Ya'ilamii fi Quoraahi deesse. Isaan kunneen ilmaan Esaawu kanneen Kana'aanitti isaaaf dhalatanii dha. **6** Esaawu niitota isaa, ilmaan isaa, intallan isatii fi warra mana isaa jiraatan hunda, akkasumas karra loon isaa, horii isaa kaan hundaa fi qabeenya biyya Kana'aanitti horate hunda fudhatee obboleessa isaa Yaaqoob bira ka'ee biyya bira dhaqe. **7** Waan qabeenya isaanii akka malee baay'ateef isaan walii wajjin jiraachuu dadhaban; lafti isaan jiraachaa turanis sababii baay'ina horii isaanitiif isaan ga'uu hin dandeenye. **8** Esaawu biyya gaara See'iir keessa jiraate; Esaawu jechuun Edoomii dha. **9** Seenaan maatii Esaawu abbaa Edoomotaa kan warra biyya gaara See'iir keessa jiraatanii kana. **10** Maqaan ilmaan Esaawu: Eliifaaz, ilma Aadaa niitii Esaawuutii fi Re'uu'eel ilma Baasmati niitii Esaawu ti. **11** Ilmaan Eliifaaz: Teemaan, Oomaar, Zefoo, Gaataamii fi Qenaz. **12** Eliifaaz ilmi Esaawus saajjatoo Tiimnaa jedhamtu qaba ture; isheenis Amaaleqin Eliifaazif deesse. Isaan kunneen ilmaan ilmaan Aadaa niitii Esaawu. **13** Ilmaan Re'uu'eel: Nahaati, Zeraa, Shamaa fi Miizaah. Isaan kunneen ilmaan ilmaan Baasmati niitii Esaawu. **14** Oholiibaamaan niitiin Esaawu intalli Aannaa ilma Zibe'oon Esaawuuf: Ye'uushi, Ya'ilamii fi Quoraahi deesse. **15** Isaan kunneen sanyiwwan Esaawu keessaa hangafoota turan: Ilmaan Eliifaaz ilma Esaawu isa hangafaa: Teemaan hangafticha, Oomaar hangafticha, Zefoo hangafticha, Qenaz hangafticha, **16** Quoraahi hangafticha, Gaataam hangaftichaa fi Amaaleq hangafticha. Isaan kunneen hangafoota biyya Edoom keessatti Eliifaaz irraa dhalatanii dha; isaanis ilmaan Aadaa ti. **17** Ilmaan Re'uu'eel ilma Esaawu: Nahaati hangafticha, Zeraa hangafticha, Shamaa hangaftichaa fi Miizaah hangafticha. Isaan kunneen hangafoota biyya Edoomitti Raaqu'el irraa dhalatanii dha; isaanis ilmaan Baasmati niitii Esaawu. **18** Ilmaan Oholiibaamaa niitii Esaawu: Ye'uushi hangafticha, Ya'ilamaa hangaftichaa fi Quoraahi hangafticha.

Isaan kunneen hangafoota Ahiliibaamaa niitii Esaawu intala Aannaa irraa dhalatanii dha. **19** Isaan kunneen ilmaan Esaawu Edoom jedhamu sanaa turan; isaan kunneen hangafoota isaanii turan. **20** Isaan kunneen ilmaan See'iir namicha gosa Hoorii kanneen biyya sana keessa jiraachaa turanii dha; isaanis: Looxaan, Sobaal, Zibe'oon, Aannaa, **21** Diishoon, Eezerii fi Diishaan. Ilmaan See'iir kanneen biyya Edoom keessaa kunneen hangafoota hoorotaa turan. **22** Ilmaan Looxaan: Hoorii fi Hoomaam. Tiimnaa obboleettii Looxaan. **23** Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Oonaami. **24** Ilmaan Zibe'oon: Ayyaa fi Aannaa. Aannaan kunis namicha utuu harroota abbaa isaa Zibe'oon tiksuu gammoojiji keessatti burqaa bishaan danfaa argatee dha. **25** Ijoollee Aannaa: Diishoonii fi Oholiibaamaa intala Aannaa. **26** Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan, Yitraanii fi Keraan. **27** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawaanii fi Aqaan. **28** Ilmaan Diishaan: Uuzii fi Araan. **29** Isaan kunneen hangafoota Hoorotaa ti: Looxaan, Sobaali, Zibe'oon, Aannaa, **30** Diishoon, Eezerii fi Diishaan. Isaan kunneen biyya See'iiri keessatti akkuma gosa gosa isaaniitti hangafootaa Hoorotaa turan. **31** Mootonni utuu mootiin Israa'el tokko iyyuu hin mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: **32** Belaa ilmi Be'oor mootii Edoom ta'e. Magaalaan isaa Diinhaabaa jedhamee moggaafame. **33** Belaa duunaan Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **34** Yoobaab duunaan Hushaam namichi biyya Teemaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **35** Hushaam duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti Midyaanin mo'ate sun iddo isaa bu'ee mootii ta'e. Maqaan magaalaas isaa Aawiit jedhame. **36** Hadaad duunaan Samlaan namichi Masreeqaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **37** Samlaan duunaan Shaawul namichi biyya Rehoobooti ishee laga bira jirtu sanaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **38** Shaawul duunaan Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **39** Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor duunaan immoo Hadaad iddo isaa bu'ee mootii ta'e. Magaalaan isaaas Faa'uu jedhame. Maqaan niitii isaa immoo Maheexabi'eel jedhama ture. Isheenis intala Maxreed intala Mee-Zaahaab turte. **40** Hangafoonni Esaawu irraa dhalatan akkuma gosa gosa isaaniitti fi akkuma naannoo jireenya isaaniitti maqaa maqaan kanneenii dha: Tiimnaa, Aalwaa, Yeteteeti, **41** Oholiibaamaa, Eelaa,

Phiinoon, 42 Qenaz, Teemaan, Mibzaar, 43 Magidii'elii fi Iiraam. Namoonni kunneen akkuma lafa biyya qabatanii keessa jiraataniitti hangafoota Edoom turan. Esaawuun kunis abbaa Edoomotaa ti.

37 Yaaqob biyya abbaan isaa ture, Kana'aan keessa jiraate. 2 Seenaan maatii Yaaqob kana. Yoosef yeroo dargaggeessa waggaa kudha torba turetti obboloota isaa, ilmaan niitota abbaa isaa jechuunis ilmaan Bilihaatii fi Zilfaa wajjin bushaayee tiksa ture; innis waa'ee obboloota isaa oduu hamaa abbaa isatiif fide. 3 Israa'el waan bara dullumaa keessa isa dhalcheef ilmaan isaa hunda caalaa Yoosefin jaallata ture; innis qoloo faayeffame hujjetee. 4 Obboloonni isaas yommuu akka abbaan isaanii isaan hunda caalaa isa jaallate hubatanitti Yoosefin jibban; afaan nagaas itti dubbachuu hin dandeeny. 5 Yoosef abjuu abjoote obboloota isaatti hime; isaanis ittuma caalchisanii isa jibban. 6 Innisakkana isaaniin jedhe; "Mee abjuu ani arge kana dhaga'aa: 7 Nu lafa qotisaa keessatti bissii midhaanii hidhaa ture; kunoo, bissiin koo ol jedhee dhaabate; bissiwwan keessan immoo bissii kootti naanna'anii gad jedhanii sagadanii." 8 Obboloonni isaas, "Ati nu irratti mootii ta'uun barbaaddaa? Dhugumaan situ nu bulchaa?" jedhaniin. Isaanis sababii abjuu isatiif fi sababii waan inni dubbateetiif ittuma caalchisanii isa jibban. 9 Ergasius abjuu biraa abjoote obboloota isaatti hime. Akkanas jedheen; "Kunoo, ari abjuu biraa abjoodheera; aduu fi ji'i, urjiwwan kudha tokkos gad jedhanii naa sagadu." 10 Yommuu inni waan kana abbaa isatiif fi obboloota isatti himetti abbaan isaa, "Abjuun ati abjootte kun maali? Ani, haati keetii fi obboloonni kee dhugumaan dhufnee fuula kee duratti gad jennee siif sagadnaa?" jedhee isatti dheekkame. 11 Obboloonni isaa isatti hinaafan; abbaan isaa garuu waan kana garaatti qabate. 12 Gaaf tokko obboloonni isaa bushaayee abbaa isaanii Sheekem bira dheechisuu dhaqan; 13 Israa'elis Yoosefiin, "Akkuma ati beektu obboloonni kee Sheekem bira bushaayee dheechisaa jiru. Mee kottu ani gara isaaaniitti si ergaa" jedhe. Yoosefis, "Kunoo asan jira" jedheen. 14 Israa'el immoo, "Mee dhaqitii akka obboloonni kee, bushaayeenis nagaa ta'anii fi akka hin ta'in ilaaliitii deebi'ii natti himi" jedheen. Innisakkasiin Sulula Kebrooniitii Sheekemitti isa erge. Yoosefis Sheekem ga'e; 15 namichi tokko

isa arge; kunoo inni dirree irra jooraa ture; namichi sunis, "Ati maal barbaadda?" jedhee isa gaafate. 16 Yoosefis deebisee, "Ani obboloota koon barbaada. Ati iddoa isaan bushaayee isaanii dheechisan mee natti himi" jedheen. 17 Namichis deebisee, "Isaan asii deemaniiru; ani 'Gara Dootaan haa dhaqnu' jechuu isaanii dhaga'eera" jedhe. Yoosefis obboloota isaa duukaa bu'ee Dotaayin biratti isaan argate. 18 Isaan garuu fagootti isa arganii isa aijeesuuf utuu inni isaan bira hin ga'in mari'atan. 19 Isaanisakkana waliin jedhan; "Kunoo abbaan abjuu sun dhufaa jira! 20 Kottaa aijeefn ee boollawan as jiran keessaa tokkotti isa gannee bineensa hamaatu isa nyaate jenna. Ergasii immoo abjuun isaa maal akka ta'u ilaalla." 21 Ruubeen waan kana dhageenyaan isaan harkaa isa baase. Innisakkana jedhe; "Lakkii isa hin aijeefnu; 22 dhiiga hin dhangalaasinaa. Gammoojji keessatti boolla kana keessa isa buusaa malee harka keessaniin isa hin tuqinaa." Ruubeen isaan harkaa isa baasee gara abbaa isaaatii isa deebisuu akkana jedhe. 23 Yeroo Yoosef obboloota isaa bira ga'etti isaan qoloo inni uffate, qoloo miidhagaa sana isa irraa baasanii, 24 isa fuudhanii boollatti gad darbatan. Booll sunis duwwaa ture; bishaanis hin qabu ture. 25 Obboloonni isaa buddeena nyaachuuftataa'an; ol jedhaniis kunoo, daldaltoota warra Ishmaa'el kanneen Gili'aadii dhufaa jiran argan. Isaanis urgooftuu, haphee dibataatiif i qumbii gaalawwan isaaaniitti fe'atanii Gibxitti geessaa turan. 26 Yihuudaanis obboloota isaaatii akkana jedhe; "Obboleessa keenya aijeefn ee dhiiga isaa dhoksuun bu'aa maalii nuu qaba? 27 Kottaa Ishmaa'elootatti isa gurgurra malee harka keenyaan isa hin tuqnuu; inni obboleessa keenya fi foon keenya." Obboloonni isaa yaada kana fudhatan. 28 Yommuu daldaltoonni Midyaan achiin darbuuf dhufanittis obboloonni Yoosef boolla keessaa harkisanii ol isa baasanii meetii saqilii digdamaatti Ishmaa'elootatti isa gurguratan; jarris Gibxitti isa geessan. 29 Ruubeen gara boolla sanaatti deebi'e; Yoosef boolla sana keessa hin turre; innis uffata ofii isaa tarasaase. 30 Innis gara obboloota isaa dhaqee, "Gurbichi achi hin jiru! Egaa ani eessan dhaqa?" jedheen. 31 Isaanis qoloo Yoosef fuudhanii re'ee tokko qalani qoloo sana dhiiga keessa cuuphan. 32 Qoloo miidhagaa sanas abbaa isaaaniitti geessanii, "Nu qoloo kana arganneerra; mee qoloo ilma keetii ta'uun fi ta'uun baachuu isaa ilaali" jedhan. 33 Innis

qoloo sana beekee, "Kun qoloo ilma kootii ti! Bineensa hamaatu isa nyaate. Dhugumaan Yoosef ciccirameera" jedhe. **34** Kana irratti Yaaqoob uffata ofii isaa tarsaase; wayyaa gaddaa mudhiitti hidhatee guyyaa baay'ee ilma isaatif gadde. **35** Ilmaan isaatii fi intallan isaa hundinuu isa jajjabeessuuf ka'an; inni garuu jajjabaachuu didee, "Lakkii ani gaddaa gara ilma koo sii'oolitti gad bu'a" jedhe. Akkasiin abbaan isaa ni boo'eef. (Sheol h7585) **36** Gidduu sana warri Midyaan sun Gibxi keessatti Phoxiifaaraa namicha qondaaltota Fara'oon keessaa tokko ture kan ajajaa waardiyyaa ta'e tokkotti Yoosefin gurguratan.

38 Yeroo kanatti Yihuudaan obboloota isaa biraan deemee namicha Adulaam kan Hiiraam jedhamu tokko bira jiraachuuf gad bu'e. **2** Achittis Yihuudaan intala namicha Kana'aan kan Shuuwaan jedhamu tokkoo arge; innis ishee fuudhee ishee bira ga'e; **3** isheenis ulfooftee ilma deesse; maqaan isaaas Eer jedhame. **4** Ammas ulfooftee ilma deesse; maqaa isaaas Oonaan jettee moggaafte. **5** Ammas ittuma dabaltee ulfooftee ilma bira deessee maqaa isaa Sheelaa jettee moggaafte. Isheenis Kiziibitti isaa deesse. **6** Yihuudaanis Eer ilma isaa hangafticha niitii fuisse; maqaan ishee Taamaar jedhama ture. **7** Garuu Eer ilmi Yihuudaa hangaftichi sun fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture; kanaafuu Waaqayyo isa aijeesee. **8** Yihuudaanis Oonaaniin, "Obboleessa keetiif sanyii dhaabuuf jedhiiiti niitii obboleessa keetii bira ga'iitiidirqama waarsummaa keetii isheef guuti" jedhe. **9** Oonaan garuu akka ijooleen dhalattu sun kan isaa hin taane beeke; kanaafuu akka obboleessa isaatif sanyii hin dhaabneef jedhee yeroo niitii obboleessa isaa bira ga'u hunda afeetaa lafatti dhangalaasa ture. **10** Wanni inni hojjete sun fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture; kanaafuu Waaqayyo isas ni aijeesee. **11** Ergasii Yihuudaan niitii ilma isaa Taamaariin, "Hamma ilmi koo Sheelaa guddatutti haadha hiyyeessaa ta'iitiimana abbaa keetii jiraadhu" jedhe. Inni, "Mucaan kunisakkuma obboloota isaa du'aa laata" jedhee yaadee tureetii. Kanaafuu Taamaar mana abbaa ishee jiraachuu dhaqxee. **12** Bara dheeraa booddees intalli Shuuwaa niitiin Yihuudaa duute. Yihuudaanis gadda isaa irraa bayyanannaan gara Tiimnaahitti lafa warra hoolota isaa irraa rifeensa murmuraniitti ol ba'e; michuun isaa Hiiraam namichi Adulaam isaa wajjin deeme. **13** Taamaaris, "Kunoo abbaan dhirsa

keetii hoolota isaa irraa rifeensa murmuruuf jedhee Tiimnaahitti ol ba'aajira" jedhanii yeroo itti himanitti, **14** wayyaa haadha hiyyeessaa of irraa baaftee of dhoksuuf haguuggii haguuggatte; ergasiis balbala Enaayimitti ol galchu kan daandii Tiimnaahitti geessu irra jiru dura teesse. Sheelaa guddatu iyyuu isheen akka niitummaadhaan isaa hin kennamin beektee tureetii. **15** Yihuudaan yommuu ishee argetti sababii isheen fuula ishee haguuggattee tureef sagaagaltuu ishee se'e. **16** Innis utuu akka isheen niitii ilma isaa taate hin beekin karaa cina iddo ishee jirtu ishee bira dhaqee, "Mee kottu si wajjin nan ciisaa" jedheen. Isheenis, "Ati na wajjin ciisuuf maal naa kennita?" jettee isa gaafatte. **17** Inni immoo, "Ani bushaayee koo keessaa ilmoo re'ee tokko siifin erga" jedheen. Isheenis, "Hamma ilmoo sana naa ergitutti waan bira qabsiisa naa kennita?" jetteen. **18** Innis, "Ani qabsiisa maalin siif kenna?" jedheen. Isheenis deebiftee, "Chaappaa kee hidhaa isaa wajjin, ulee qabattee deemtus naa kenni" jetteen. Innis wantoota kanneefii ishee wajjin ciise; isheenis ni ulfoofte. **19** Erga achii deemtee booddee haguuggii ishee of irraa baaftee wayyaa dhirsi ishee irraa duunaan uffattee turee sana deebiftee uffatte. **20** Yihuudaan waan qabsiisa kenne dubartii sana irraa deebifachuuf jedhee karaa michuu isaa namicha Adulaam sanaatiin ilmoo re'ee ergeef; namichi garuu ishee hin argine. **21** Namichis, "Sagaagaltuun Enaayim bira, daandii irra taa'aa turte sun eessa jirti?" jedhee warra achi jiraatan gaafate. Jarri immoo deebisanii, "Sagaagaltuun tokko iyyuu as hin turre" jedhan. **22** Innis gara Yihuudaatti deebi'ee, "Ani dubartittii arguu hin dandeenyne. Akkasumas warri iddo sana jiraatan, 'Sagaagaltuun tokko iyyuu as hin turre' jedhan" jedheen. **23** Yihuudaanis, "Isheen waan qabattee sana haa hambifattu; yoo kanaa achii nu waan kolfaa taanaa. Kunoo ani ilmoo re'ee kana isheef ergeera; ati garuu ishee dhabde" jedhe. **24** Gara ji'a sadii booddee, "Taamaar niitiin ilma keetii sagaagaltuu taateerti; kanaanis ishee amma ulfoofteerti" jedhanii Yihuudaatti himan. Yihuudaan immoo, "Gadi baasaatiibiddaan gubaa ishee aijeesaa!" jedhe. **25** Isheenis utuma gadbaafamaa jirtuu, "Ani abbaa mi'a kanaa irraa ulfaa'eera" jettee abbaa dhirsa isheetti ergaa ergite. Akkasumas, "Chaappaa fi kirriin isaa, uleen kunis kan eenyuu akka ta'e mee ilaali addaan baafadhu"

jetteen. **26** Yihuudaanis mi'a kana beekee, "Sababii ani ilma koo Sheelaatti ishee hin heerumiisiiniif, ishee na caalaa qajeeltuu dha" jedhe. Innis deebi'ee ishee bira hin geeny. **27** Yommuu yeroon da'umsa ishee ga'etti, kunoo, ilmaan lakkutu gadameessa ishee keessa ture. **28** Utuu isheen da'umsa irra jirtuu inni tokko harka isaa gad baafate; deessiftunis qabdee, "Isa kanatu dura lafa ga'e" jettee kirrii diimaa harka isatti hiite. **29** Akkuma inni harka isaa ol deebifateen kunoo obboleessi isaa dhalate; deessiftunis, "Ati akkamiin ofuma keetiin cabsitee baate?" jette. Maqaan isas Faares jedhame. **30** Obboleessi isaa kan kirrii diimaa harka irraa qabu sunis ni dhalate; innis Zaaraa jedhamee moggaafame.

39 Yeroo kanatti Yoosef Gibxitti geeffamee ture.

Phoxiifaaraan namichi Gibxi qondaalli Fara'oon kan ajajaa waardiyyaa ture sun Ishmaa'eeloota achiisa geessan irraa isa bitate. **2** Yoosefis waan Waaqayyo isa wajjin tureef nama milkaa'aa ta'e; innis mana gooftaa isaa namicha biyya Gibxi sanaa jiraate. **3** Gooftaan isas akka Waaqayyo isa wajjin jiruu fi akka Waaqayyo waan inni hojjetu hunda keessatti isa milkoomse arge; **4** Yoosefis fuula gooftaa isaa duratti fudhatama argatee hojjetaa isaa amanamaata'e. Phoxiifaaraanis mana isaa irratti isa muude; waan qabu hundumas akka inni eeguu maanittu kenne. **5** Gaafa inni mana isaatii fi waan inni qabu hunda irratti isa muudee jalqabee Waaqayyo sababii Yooseftiif jedhee mana namicha Gibxi sanaa eebbise. Eebbi Waaqayyoos waan Phoxiifaaraan manaa fi alaa qabu hunda irra ture. **6** Kanaafuu Phoxiifaaraan waan qabu hunda harka Yoosef jala galche; innis waan nyaatu qofa malee qabeenya isaa tokko illee hin beeku ture. Yoosef dhaaba toleessaa fi miidhagaa ture; **7** niitiin gooftaa isas waan kana booddee ija ishee Yoosef irra buufattee, "Kottuu na bira ga'il!" jetteen. **8** Inni garuu didee akkana isheen jedhe; "Kunoo, gooftaan koo waan mana keessa jiru tokko illee hin beeku; inni waan qabu hunda natti kenneera. **9** Mana kana keessatti namni na caalu tokko iyyuu hin jiru. Sababii ati niitii isaa taateef si'i malee wanni gooftaan koo natti hin kennin tokko iyyuu hin jiru. Yoos ani akkamittan waan hamaa akkasii raawwachuudhaan Waaqatti cubbuu hojjedha ree?" **10** Isheen guyyuma guyyaan Yoosefitti dubbattu iyyuu, inni ishee bira ga'uu yookaan ishee biratti argamuu illee ni dide. **11**

Gaaf tokko Yoosef hojji isaa hojjechuuf mana seene; tajaajiltoota warra mana sanaa keessaas namni tokko iyyuu achi hin turre. **12** Isheenis wayyaa isaa qabattee, "Kottuutii na bira ga'il!" jetteen. Inni garuu wayyaa isaa isheetti gad lakkisee fiigee manaa ba'e. **13** Isheenis yommuu akka inni wayyaa isaa isheetti gad lakkisee fiigee manaa ba'e argitetti, **14** hojjetoota mana ishee waamtee akkana jetteen; "Kunoo, inni Ibricha kana akka nutti taphatuuf fide! Inni na bira ga'uuf natti ol seennaan ani sagalee guddaan iyye. **15** Innis gargaarsa barbaachaaf iyyuu koo dhageenyaan wayyaa isaa na biratti dhiisee fiigee manaa ba'e." **16** Isheen hamma gooftaan isaa galutti wayyaa isaa of bira keesse. **17** Akkana jettees oduu kana isatti himte: "Garbichi Ibrichi ati nuu fidde sun natti taphachuuf natti ol seene. **18** Garuu akkuma ani gargaarsa barbaachaaf iyyeen inni wayyaa isaa na biratti dhiisee fiigee manaa ba'e." **19** Gooftaan isaa yommuu oduu niitiin isaa, "Wanni garbichi kee na godhe kana" jettee itti himte sana dhaga'etti aaree gubate. **20** Gooftaan isas Yoosefin fuudhee mana hidhaa iddo hidhamtooni mootichaa itti eegaman keessa buuse. Ta'us yeroo Yoosef mana hidhaa keessa turetti, **21** Waaqayyo isa wajjin ture; fuula ajajaa mana hidhaa sanaa durattis gaarummaa isaa itti argisiise; akka fudhatamas argatu godhe. **22** Ajajaan mana hidhaa sunis namoota mana hidhaa jiran hunda irratti Yoosefin muude; waan achitti hojjetamu hunda irrattis itti gaafatamaa isa godhe. **23** Sababii Waaqayyo isa wajjin turee fi waan inni hojjetu kam iyyuu isaa milkeessef ajajaan mana hidhaa sun waan itti gaafatama Yoosef jala jiru hundaaf yaaddoo tokko illee hin qabu ture.

40 Kana booddee namichi mootii Gibxiitiif dhugaatii dhi'eessuu fi namichi buddeena tolchu gooftaa isaanii mootii Gibxi sana gaddisiisan. **2** Fara'oonis qondaaltota isaa lamaanitti jechuunis itti gaafatamaa dhugaatitii fi itti gaafatamaa tolchaa buddeenaatti aare; **3** innis mana ajajaa waardiyyaa keessa mana hidhaa iddo Yoosef itti hidhamee ture keessa isaan buuse. **4** Ajajaan waardiyyaa Yoosefitti isaan kenne; Yoosefis isaan tajaajilaa ture. Jarris guyyaa baay'ee mana hidhaa turan; **5** isaan lachanuu jechuunis namichi mootii Gibxiitiif dhugaatii dhi'eessuu fi namichi buddeena tolchu tokkoon tokkoon isaanii halkanuma tokko keessatti abjuu abjootan; tokkoon tokkoon abjuu sanaas hiikkaa mataa isaa qaba ture.

6 Yoosef guyyaa itti aanu ganama isaan bira dhaqe; kunoo utuu gaddanii jiranuus isaan arge. 7 Innis, "Fuulli keessan har'a maaliifakkanaa'da?" jedhee qondaaltota Fara'oona warra isa wajjin mana gooftaa isaa keessa mana hidhaa turan sana gaafate. 8 Isaanis, "Nu lachuu abjuu abjoonnee nama nuu hiiku dhabne" jedhaniin. Kana irratti Yoosef, "Hiikkaan kan Waaqaa ti mitii? Mee abjuu keessan natti himaa" jedheen. 9 Itti gaafatamaan dhugaatii sun akkana jedhee abjuu isaa Yoosefitti himate; "Abjuu koo keessatti kunoo muka wayinii tokkotu fuula koo dura ture; 10 mukti wayinii sunis damee sadii qaba ture. Innis akkuma lateen daraare; hurbuun ija isaas ni bilchaatte. 11 Xoofoon Fara'oona na harka ture; anis ija wayinii fuudhee xoofoo Fara'oontti cuunfee xoofoo sana harka Fara'oontti kenne." 12 Yoosefis akkana jedheen; "Hiikkaan isaa kana; dameewwan sadan sun guyyaa sadii. 13 Guyyaa sadii keessatti Fara'oona mataa kee ol qaba; taayitaa keettis si deebisa; akkuma yeroo dhugaatii dhi'eessaafii turte sana atis xoofoo Fara'oona harka isaatti ni kennita. 14 Garuu yeroo sitti tolutti na yaadadhu; waan gaariis naa godhi. Waa'ee koo Fara'oontti himiitii mana hidhaa kanaa na baasi. 15 Ana biyya Ibrootaatii hatanii na fidaniitii; biyya kana keessattis ani waan boolla kana keessa na buusisu tokko illee hin hojenne." 16 Itti gaafatamaan buddeenaan sunis yommuu akka Yoosef abjuu sanaaf hiikkaa gaarii kenne argettii Yoosefin akkana jedhe; "Anis abjuu tokkon abjoodhe; kunoo gundoowwan buddeenaan sadii mataa koo irra turan. 17 Gundoo ol aanu irra buddeena gosa garaa garaa kan Fara'ooniif qopheeffametu ture; garuu simbirrooni matuma koo irratti gundoo sana keessaa nyaachaa turan." 18 Yoosef immoo akkana jedhe; "Hiikkaan isaa kana; gundoowwan sadan sun guyyaa sadii. 19 Guyyaa sadii keessatti Fara'oona mataa kee ol qaba; mukatti si rarasa. Simbirrooniis foon kee ni nyaatu." 20 Guyyaan sadaffaan guyyaa itti Fara'oona dhalate ture; Fara'ooniis qondaaltota isaatiif cidha qopheesse. Innis itti gaafatamaa dhugaatiitii fi itti gaafatamaa buddeenaan sana fuula qondaaltota isaa duratti dhi'eesse: 21 Itti gaafatamaa dhugaatii sana hojii isaatti deebise; namichi xoofoo sana ammas harka Fara'oontti kenne. 22 Itti gaafatamaa buddeenaan sana garuu akkuma Yoosef abjuu isaanii hiikeeffiti

arraase. 23 Ta'us itti gaafatamaan dhugaatii sun Yoosefin ni irraanfate malee isa hin yaadanne.

41 Erga waggaan lama guutuun darbee booddee Fara'oona abjuu tokko abjoota. Kunoo inni qarqara laga Abbayyaa dhaabachaa ture. 2 Kunoo, saawwan babbareedoo fi gagabbatoon torba laga Abbayyaa keessaa ol ba'an; isaanis shambaqqoo keessa dheedaa turan. 3 Ammas kunoo, saawwan fofokkisoo fi huuqqatoon kanneen bira torba laga Abbayyaa keessaa ol ba'anii saawwan ededa lagaa turan sana bira dhadhaabatan. 4 Saawwan fofokkisoo fi huuqqatoon sunis saawwan babbareedoo fi gagabbatoon torban sana nyaatan. Fara'oonis hirribaa dammaqe. 5 Ammas deebi'ee rafee abjuu lammaffaa abjoota; kunoo mataan midhaanii torba misee tolee somaa tokko irratti guddachaa ture. 6 Ergasii immoo kunoo mataan midhaan qaqancaroo hobomboletti ba'aa biiftuutiin gubatanii torba bira bibbiqilan. 7 Mataan midhaan qaqancaroo sanaas mataa misee tole torban sana lilliqimse; Fara'oonis hirribaa dammaqe; kunoo wanni sunis abjuu ture. 8 Ganama sana yaadni isaa ni jeeqame; inni nama ergee tolfatootaa fi beektota Gibxi hunda waamsifate. Fara'oonis abjuu isaa isaanitti hime; garuu namni abjuu sana isaf hiikuu danda'u tokko illee hin argamne. 9 Ergasii itti gaafatamaan dhugaatii sun Fara'ooniin akkana jedhe; "Ani har'a balleessaa koo yaadadheera. 10 Yeroo tokko Fara'oona tajaajiltoota isaatti aaree anaa fi itti gaafatamaa buddeenaan sana mana ajajaa waardiyyaa keessatti hidhe. 11 Tokkoon tokkoon keenya halkanuma tokkoon abjuu abjoonne; tokkoon tokkoon abjuu sanaas hiikkaa mataa isaa qaba ture. 12 Ibrichi dargaggeessi tokko nu wajjin achi ture; innis tajaajilaa ajajaa eegumsaa ture. Nu abjuu keenya itti himannaan inni tokkoo tokkoo keenyaaf akkuma abjuu keenyaatti hiikkaa isaa nutti hime. 13 Akkuma inni nuu hiike sana ta'e; ani iddo kootti nan deebi'e; namichi kaanis ni fannifame." 14 Fara'oonis nama ergee Yoosefin waamsise; boolla hidhaa keessaa baasaniis dafanii isaa fidan. Innis haaddatee uffata isaa geeddarratee fuula Fara'oona duratti dhi'aate. 15 Fara'oonis Yoosefin, "Ani abjuu abjoodheen ture; garuu namni tokko iyyuu naa hiikuu hin dandeeny. Ani akka ati yeroo abjuu dhageessu hiikuu dandeessu dhaga'eera" jedhe. 16 Yoosef immoo, "Ani hiikuu hin danda'u; Waaqni garuu Fara'ooniif deebii nagaa ni kenna" jedhee Fara'ooniif

deebise. 17 Fara'oonis Yoosefiinakkana jedhe; "Ani abjuu kootiin qarqara laga Abbayyaa irra dhaabachaa ture; 18 Kunoo saawwan gagabbatoo fi babbareedoon torba lagicha keessaa ol ba'anii shambaqqoo keessa dheedaa turan. 19 Isaan duubaan immoo saawwan huuqqatoo, baay'ee fofokkiso fi qaqlloon biraatoba ol ba'an; ani takkumaa saawwan fofokkiso akkanaa guutummaa biyya Gibxi keessatti hin argine. 20 Saawwan huuqqatoo fi fofokkiso sun saawwan gagabbatoo duraan ol ba'an torban sana nyaatan. 21 Garuu erga isaan nyaatanii booddee namni tokko illee akka isaan saawwan sana nyaatan beekuu hin dandeenye; isaanakkuma utuu hin nyaatiniin dura turan sana fofokkiso turaniitii. Anis hirribaa nan dammaqe. 22 "Akkasumas ani abjuu kootiin mataa midhaanii torba kan misee fi gaggaaarii somaa tokko irratti guddachaa jiru nan arge. 23 Isaan duubaanis kunoo mataan midhaanii cocoollagaan, qaqlaan kan hobombolettii ba'a biiftuutiin gubate torba ol ba'e. 24 Mataawwan midhaanii qaql'aan sun mataa midhaanii gaggaaarii torban sana liqimsan; anis waan kana tolchitootatti nan hime; garuu namni tokko iyyuu naa ibsuu hin dandeenye." 25 Yoosef immoo Fara'ooniinakkana jedhe; "Abjuun Fara'oon lamaanuu tokkuma. Waaqni waan hojjechuuf jiru Fara'oonitti mul'iseera. 26 Saawwan babbareedoon torba waggaa torba; mataawwan midhaanii gaggaaarii torbas waggaa torba; abjuun sun tokkuma. 27 Saawwan qaqlloo fi fofokkiso sun torban duubaan ol ba'anis waggaa torba; mataawwan midhaanii qaqlaaroon hobombolettii ba'a biiftuutiin gubatan torban immoo waggoota beelaa torba. 28 "Wanni kunakkuma ani Fara'oonitti himee dha. Waaqni waan hojjechuuf jiru Fara'oonitti argisiiseera. 29 Barri quufaa guddaan isaa torba biyya Gibxi guutuutti ni dhufa; 30 isaan booddeedhaan garuu waggooni beelaa torba ni dhufu. Quufni biyya Gibxi hundi ni irraanfatama; beelli sunis biyya balleessa. 31 Waan beelli duubaan dhufu sun baay'ee hamaa ta'uuf quufni biyyattii hin yaadatamu. 32 Abjuun kun bifa lamaan Fara'oonitti kennamuun isaa waan dubbichi Waaqan murteeffameef dha; Waaqnis waan kana dafee ni raawwata. 33 "Kanaafuu Fara'oon nama hubataa fi beekaa tokko filatee biyya Gibxi irratti haa muudu. 34 Fara'oon akka isaan waggoota quufaa torban keessa midhaan biyya Gibxiitii galfamu harka shan keessaa harka tokko walitti qabaniif qondaaltota

biyya irratti haa muudu. 35 Isaanis waggoota gaarii dhufuuf jiran kana keessa midhaan hunda walitti haa qaban; akka nyaataaf ta'uufis midhaan kana taayitaa Fara'oon jalatti magalaawwan keessatti haa kuusan; haa eeganis. 36 Midhaan kunis akka biyyattiin beelaan hin badneef waggoota beelaa torban Gibxitti dhufuuf jiru keessa akka fayyaduuf biyyattiidhaaf ol haa kaa'amu." 37 Dubbichis Fara'oonii fi qondaaltota isaa hunda biratti gaarii ture. 38 Fara'oonis, "Nama akka namicha kanaa kan Hafurri Waaqaa keessa jiru argachuu dandeenyaa ree?" jedhee isaan gaafate. 39 Fara'oonis Yoosefiinakkana jedhe; "Erga Waaqni waan kana hunda sitti mul'ise, namni akka kee hubataa fi beekaa ta'e tokko iyyuu hin jiru. 40 Ati masaraa koo irratti itti gaafatamaa taata; sabni koo hundinuuus ajaja kee jalatti bulu. Ani ulfina teessoo qofaan si caala." 41 Fara'oonis Yoosefiin, "Ilaa, ani biyya Gibxi hunda irratti si muudeera" jedhe. 42 Ergasiis Fara'oon qubeelaa chaappaa isaa quba isaa irraa baasee quba Yoosefitti kaa'e. Uffata qunceet talbaa haphii irraa hojjetame isatti uffise; amartii warqee morma isaatti kaa'e. 43 Innis gaarii isaa isalammaffaa irra isa teessise; namoonnis, "Sagadaa!" jechaa fuula isaa dura deemanii iyyaa turan; akkanaan Fara'oon biyya Gibxi hunda irratti isa muude. 44 Ergasiis Fara'oon Yoosefiin, "Ani Fara'oonii dha; garuu ajaja kee malee namni guutummaa Gibxi harka isaa yookaan miilla isaa sochoosu tokko iyyuu hin jiru" jedhe. 45 Fara'oonis Yoosefiif maqaa Zaafenaat-Phane'aa jedhamu baase; intala Phooxiiferaa lubicha magaalaan Ooni kan Aasenati jedhamtu illee itti heerumiise. Yoosefis biyya Gibxi hunda keessa naanna'e. 46 Yoosef yeroo tajaajila Fara'oon mooticha Gibxi jalqabetti nama waggaa soddomaa ture; innis fuula Fara'oon duraa ba'e deemee biyya Gibxi hunda keessa nanaanna'e. 47 Waggoota quufaa torban sana keessa lafti midhaan akka malee baay'atu kennite. 48 Yoosefis midhaan waggoota torban sana keessa Gibxi galfame hunda walitti qabee magalaawwan keessatti kuuse. Midhaan lafa qotisaa naannoo magaalaas tokkoo tokkoo magaalaas sanaa keessatti kuuse. 49 Yoosefis midhaan baay'inni isaa guddaa akka cirracha galaanaa ta'e kuuse. Waan midhaan sun safaramuu hin danda'aminif inni safaruu dhiise. 50 Yoosef utuu waggooni beelaa sun hin dhufin dura Aasenati intala Phooxiiferaa lubicha magaalaas Ooni irraa ilmaan

lama dhalche. **51** Yoosefis, “Waaqni rakkina koo hundaa fi mana abbaa koo hunda na irraanfachiiseera” jedhee maqaa ilma isaa hangaftichaa Minaasee jedhee moggaase. **52** “Waaqni biyya ani itti rakkadhe keessatti na baay’iseera” jedhee ilma isaa isa lammaffaa immoo Efreem jedhee moggaase. **53** Gibxi keessatti waggoonni quufaa torban sun darbee, **54** akkuma Yoosef dubbate sana waggoonni beelaa torba jalqabe. Biyyoota bira a hunda keessa beelatu ture; biyya Gibxi guutuu keessa garuu midhaanit u ture. **55** Yeroo Gibxi guutuu beela’uu jalqabetti namoonni midhaan barbaadanii Fara’oonitti iyyatan; Fara’oon immoo warra Gibxi hundumaan, “Yoosef bira dhqaatii waan inni isinitti himu godhaa” jedhe. **56** Beelli guutuummaa biyyattii keessa babal’annaan Yoosef mankuusaalee hundumaa banee namoota Gibxitti midhaan gurgure; beelli Gibxi hunda keessatti hammaatee tureetii. **57** Waan guutuu addunyaa irratti beelli hammaateef biyyoonni hundinuu Yoosef irraa midhaan bitachuuf gara Gibxi dhufaa turan.

42 Yaaqoob yommuu akka Gibxi keessa midhaan

juru dhaga’etti, ilmaan isaatiin, “Isin maaliif wal ilaaltu?” jedhe. **2** Itti fufees, “Kunoo ani akka Gibxi keessa midhaan juru dhaga’era. Akka nu du’u jalaa baanee jiraannuuf gad bu’atii achii midhaan nuu bitaa” jedhe. **3** Obboloota Yoosef keessaa kudhan Gibxi keessaa midhaan bituuf gad bu’u. **4** Yaaqoob garuu balaatu isa irra ga’u jedhee waan sodaateef obboleessa Yoosef Beniyaamin isaan wajjin hin ergine. **5** Beelli biyya Kana’aan keessa waan tureef ilmaan Israa’elis warra midhaan bitachuuf dhagan wajjin deeman. **6** Yoosefis bulchaa biyyattii kan uummata biyyattii hundatti midhaan gurguru ture. Obboloonni Yoosefis yommuu achi ga’anitti fuula isaaniitiin lafatti gombifamanii sagadaniif. **7** Yoosef akkuma obboloota isaa argeen isaan beeke; garuu akkuma nama isaan hin beekneetti afaan hamaa isaanitti dubbatee, “Isin eessaa dhuftan?” jedhee isaan gaafate. Jarris, “Midhaan bitachuuf jennee Kana’aanii dhufne” jedhanii deebisan. **8** Yoo Yoosef obboloota isaa beeke iyyuu jarri isaa hin beekne. **9** Innis abjuu waa’ee isaanii abjoote sana yaadatee, “Isin basaastota dadhabbi biyyattii basaasuuuf dhuftanii dha!” jedheen. **10** Isaan immoo akkana jedhanii deebisan; “Yaa gooftaa akkas miti; nu garboonni kee midhaan bitachuuf dhufne. **11** Nu hundi ilmaan abbaa tokkoo ti; nu garboonni kee

namoota amanamoo dha malee basaastota miti.” **12** Innis, “Akkas miti; isin dadhabbi biyyattii basaasuu dhuftan” jedheen. **13** Isaan garuu akkana jedhanii deebisan; “Nu garboonni kee obboloota kudha lama, ilmaanuma abbaa tokkoo kan biyya Kana’aan jiraatuu ti. Kunoo quxisuun hunda keenyaa amma abbaa keenya bira jira; inni tokko garuu hin jiru.” **14** Yoosef garuu akkana jedheen; “Akkuma ani isiniin jedhe sana isin basaastota! **15** Akki isin ittiin qoramtan kana; ani maqaa Fara’ooniin nan kakadha; yoo obboleessi keessan quxisuun sun as dhufe malee isin asii hin sochootan. **16** Akka inni dhaqee obboleessa keessan fiduuf of keessaa nama tokko ergaa; isin warri haftan immoo mana hidhaatti galfamtu; akkasiinis dubbiin keessan qoratamee akka dhugaa ta’ee fi akka dhugaa hin ta’in ni ilaalamu; yoo kanaa achii, ani maqaa Fara’ooniin nan kakadha; isin dhugumaan basaastota!” **17** Innis hunda isaanii guyyaa sadii mana hidhaa keessa turse. **18** Guyyaa sadaffaatti Yoosef akkana isaanii jedhe; “Isin waan kana godhaa; ni jiraattu; ani Waaqa nan sodaadhaati. **19** Isin yoo namoota amanamoo taatan obboloota keessan keessaa tokko as mana hidhaa haa turu; warri kaan garuu deemaa; maatii keessan kanneen beela’aniif midhaan geessaa. **20** Garuu obboleessa keessan quxisuu naa fidaa; akkasiinis dubbiin keessan ni mirkanoeffama; isinis hin duutan.” Isaanis akkasuma godhan. **21** Isaanis akkana waliin jedhan; “Nu dhugumaan sababii obboleessa keenyatiif adabamaa jirra. Yeroo inni nu kadhatetti lubbuun isaa hammam akka dhiphachaa turte argineerra; nu garuu isaa dhaga’uu didne; dhiphinni kun kanaaf nutti dhufe.” **22** Ruubeen immoo, “Ani, ‘Gurbaa kana hin miidhinaa’ jedhee isinitti hin himnee? Isin garuu na dhaga’uu diddan! Kunoo nu dhiiga isaaatti ni gaafatamna” jedhe. **23** Sababii Yoosef karaa nama afaan hiikuutiin isaanitti dubbachaa tureef isaan akka inni waan isaan dubbatan hubatu hin beekne. **24** Yoosef achi isaan irraa garagalee boo’uu jalqabe; ergasii immoo isaanitti garagalee isaanitti dubbate. Simi’ooninis isaan keessaa baasisee fuuluma isaanii duratti hiisise. **25** Yoosef akka qalqalloo isaanitti midhaan guutaniif, akka meetii tokkoo tokkoo isaanii deebisanii qalqalloo isaanii keessa isaanifi kaa’aniif fi akka karaa isaanitiif galaa isaanifi kennan ajaje. Erga wanni kun isaanifi godhamee booddee **26** jarri midhaan isaanii harroota isaanitti fe’atanii qajeelan. **27** Isaan keessaa inni

tokko iddo bulanitti harree isaatiif nyaata kenuuf jedhee qalqalloo isaa bane; kunoo afaan qalqalloo keessattii meetii isaa argate. **28** Innis obboloota isaatiin, “Meetiin koo naa deebei’era; kunoo qalqalloo koo keessa jira” jedhe. Kana irratti isaan na’anii walitti garagalani hollachaa, “Wanni Waaqni nutti hojjete kun maali?” jedhan. **29** Isaanis gara biyya Kana’aan abbaa isaanii Yaaqoob bira dhufanii waan isaan irra ga’e hunda isatti himan; akkanas jedhan; **30** “Namichi gooftaa biyya sanaa ta’e afaan hamaa nutti dubbatee akka waan nu biyyattii basaasuu dhaqneetti nu lakkaa’e. **31** Nu garuuakkana jenneen; ‘Nu namoota amanamoo dha malee basaastota miti. **32** Nu obboloota kudha lama ilmaanuma abbaa tokkoo ti; inni tokko hin jiru; quxisuun hunda keenyaa immoo abbaa keenya bira biyya Kana’aan jira.’ **33** “Namichi gooftaa biyya sanaa ta’e immooakkana nuun jedhe; ‘Akki ani akka isin namoota amanamoo taatanii fi hin ta’in ittiin beeku kana; obboloota keessan keessaa isa tokko as na biratti dhiisaatii maatii keessan kan beela’aniif midhaan geessaa. **34** Garuu akka ani akka isin namoota amanamoo malee basaastota hin ta’in beekuuf obboleessa keessan isa quxisuu sana naa fidaa. Ergasii ani obboleessa keessan deebisee isinii kenna; isinis biyya kana keessatti daldalachuun i dandeessu.” **35** Yommuu isaan qalqalloo isaanii keessaa midhaan garagalchanitti, kunoo meetiin tokkoo tokkoo isaanii hidhaa hidhaan qalqalloo isaanii keessa ture. Isaanii fi abbaan isaanii yeroo meetii hidhame sana arganitti ni rifatan. **36** Abbaan isaanii Yaaqoobis, “Isin ijolleekoo na dhabsiiftan. Yoosef hin jiru; Simi’oonis hin jiru. Amma immoo Beniyaamin fudhachuu barbaaddu. Wanni hundi natti hammaateera!” jedheen. **37** Ruubeen immoo abbaa isaatiin, “Yoo ani deebisee isa siif fiduu baadhe ilmaan koo lamaan ajjeesuu ni dandeessa; isa imaanaa natti kenna; ani deebisee isa nan fida” jedhe. **38** Yaaqoob garuuakkana jedhe; “Ilmi koo isin wajjin achi gad hin bu’u; obboleessi isaa du’eera; isa qofatu hafe. Yoo karaa keessan irratti balaan isa irra ga’e, isin akka arriin koo gaddaan awwala seenu gootu.” (Sheol h7585)

43 Amma illee beelli biyyattiitti baay’ee hammaatee ture. **2** Erga isaan midhaan biyya Gibxiitii fidan sana nyaatanii fixanii booddee abbaan isaanii, “Ammas dhaqaatii midhaan xinnoo dabalaan nuu bitaa”

jedheen. **3** Yihuudaan immooakkana isaan jedhe; “Namichi sun, ‘Yoo obboleessi keessan isin wajjin dhufe malee isin lammata ija koo hin argitan’ jedhee of eeggannoo cimaa nuu kenne. **4** Yoo ati obboleessa keenya nu wajjin ergite nu dhaqnee midhaan siif binna. **5** Sababii namichi sun, ‘Yoo obboleessi keessan isin wajjin dhufe malee isin lammata ija koo hin argitan’ nuun jedheef, yoo ati isa ergite malee nu gad hin buunu.” **6** Israa’el immoo, “Isin maaliif akka obboleessa biraab qabdan namichatti himuudhaan rakkina natti fiddan?” jedhee gaafate. **7** Isaanisakkana jedhanii deebisan; “Namichi waa’ee mataa keenyaati fi waa’ee maatii keenyaa jabeessee nu gaafate. Innis, ‘Abbaan keessan amma iyuu jiraa? Obboleessa biraab qabduu?’ jedhee nu gaafate; nu gaaffiidi huma isaa deebifneef. Yoos akka inni, ‘Obboleessa keessan as fidaa’ nuun jedhu akkamiin beekuu dandeenyaree?’ **8** Yihuudaanis abbaa isaa Israa’eliinakkana jedhe; “Akka nu, atii fi ijolleen keenya du’ajalaa baanee jiraannuuf gurbicha na wajjin ergi; nu kaanee deemnaatii. **9** Ani wabii isaafin ta’a; waa’ee isaaas anuma mataa koo gaafachuu ni dandeessa. Yoo ani deebisee isaa siif fidee fuula kee dura dhaabuu baadhe, ani bara jirenya koo guutuu fuula kee duratti balleessaa kanatti nan gaafatama. **10** Utuu turuu baanee silaa yoono yeroo lama dhaqnee deebineerra ture.” **11** Kana irratti abbaan isaanii Israa’elakkana isaanii jedhe; “Erga akkas ta’ee waan kana godhaa; oomisha biyya kanaa filatamaa keessaa kennaa tokko tokko jechuunis haphee dibatan xinnoo ishee, damma xinnaa isaa, urgooftuu fi qumbii xinnoo ishee, ocholooniif i lawuzii xinnoo ishee geessaatii namichaaf kennaa. **12** Isin waan meetii afaan qalqalloo keessanii keessa kaa’amee isinii deebi’e sana deebisuu qabdaniif meetii sana harka lama fudhadhaatii deemaa; meetiin sun dogoggoraan dhufe ta’atii. **13** Obboleessa keessanis fudhadhaatii dafaa gara namichaatti deebi’aa. **14** Akka inni obboleessa keessan kaanii fi Beniyaam illee isin wajjin deebisee erguuf Waaqni Waan Hunda Danda’u akka namichi garaa isinii laafu haa godhu. Ani yoo ijolleekoo dhabe illee ijolleekoo nan dhaba.” **15** Namoonni sunis kennaawwan sana, meetii sana harka lamaa fi Beniyaaminis fudhatanii ariitiidhaan Gibxiitti gad bu’anii fuula Yoosef dura dhadhaabatan. **16** Yoosefis yommuu Beniyaamin isaan biratti argetti hangafa hojettoota mana isatiin, “Namoota kana mana

kootti geessi; horii tokko qalii nyaata qopheessi; isaan sa'aati ja'atti na wajjin nyaatuutii" jedhe. **17** Namichi sunis akkuma Yoosef isa ajaje godhe; jara sanas mana Yoosefitti geesse. **18** Namoonni sun yeroo mana Yoosefitti geeffamanitti sodaatanii akkana jedhan; "Nu sababii meetii yeroo jalqabaa deebi'ee afaan qalqaloo keenyaa keessatti argame sanaatiif as fidamne; inni nu rukutee, nu mo'atee, akka garbootaatti nu qabatee harroota keenya fudhachuu barbaada." **19** Kanaafuu jarri gara hangafa hojjettoota Yoosefitti ol ba'anii balbala manaa duratti itti dubbatan. **20** Akkanas jedhan; "Yaa gooftaa, nu yeroo jalqabaa midhaan bitachuuf as gad buunee turre. **21** Nus yeroo iddo bullu geenyee qalqaloo keenya bannetti tokkoon tokkoon keenya afaan qalqaloo keenyaa keessatti meetii keenya akkuma jirutti arganne. Kanaafuu meetii sana deebifnee fidnee dhufneerra. **22** Meetii biraas ittiin midhaan bitachuuf fidnee dhufneerra. Enyu akka meetii keenya qalqaloo keenya keessa nuu kaa'es hin beeknu." **23** Innis deebisee, "Homaa miti; hin sodaatinaa. Waaqni keessan, Waaqni abbaa keessanii qalqaloo keessanitti badhaadhummaa isinii naqeer; meetiin keessan na ga'ee jira" jedheen. Ergasiis Simi'oonin gara isaaniitti gad baase. **24** Hangafni hojjettootaa sunis jara sana mana Yoosefitti geesse akka isaan miilla isaanii dhiqataniif bishaan kenneef; harroota isaaniitiif immoo okaa kenne. **25** Isaanis achitti akka nyaatan waan dhaga'aniif dhufaatii Yoosef kan sa'aati ja'aatiif kennaa isaanii qopheeffatan. **26** Yeroo Yoosef manatti galetti isaan kennaa manatti ol galchanii turan sana kennaniif; fuula isaa durattis lafatti gombifamanii harka fuudhan. **27** Innis nagaa isaan gaafatee, "Abbaan keessan jaarsi isin waa'ee isaa natti himtan sun akkam? Inni amma iyuu jiraa?" jedheen. **28** Jarris, "Tajaajilaan kee abbaan keenya amma iyuu ni jira; nagumas" jedhanii deebisan. Ulfina isaaaf kennuufis gad jedhan. **29** Innis ol ilaalee obboleessa isaa, ilma haadha isaa Beniyaamin argee, "Inni kun obboleessa keessan quxisuu isin waa'ee isaa natti himtan sanaa?" jedhee gaafate. Itti fufees, "Ilma ko, Waaqni si haa eebbisu" jedheen. **30** Yoosef yommuu obboleessa isaa argetti garaan raafamee dafee gad ba'e; boo'uu barbaadees kutaa mana isaa seenee achitti boo'e. **31** Ergasiis fuula isaa dhiqatee gad ba'e; of jajjabeesees, "Nyaanni haa dhi'atu" jedhe. **32** Jarris sababii warri Gibxi Ibroota wajjin

hin nyaanneef Yoosefii kophaatti, obboloota isaatiif kophaatti, warra Gibxi kanneen isa wajjin nyaataniifis kophaatti dhi'eessan; Ibroota wajjin nyaachuu warra Gibxi biratti jibbisiisa tureetii. **33** Namoonni sunis akkuma umurii isaaniitti hangafaa jalqabani hamma quxisuutti fuula isaa dura tataa'anii dinqifatanii wal ilaalan. **34** Maaddii Yoosef irraas nyaanni qoodameef; qoodni Beniyaam garuu qooda tokko tokko isaaniitiif kenname dachaa shan ta'a ture. Jarris akkasiin Yoosef wajjin dhuganii itti ho'e.

44 Yoosefis akkana jedhee hangafa hojjettoota mana isaa ajaje; "Qalqaloo jara kanaa hamma baachuu danda'utti midhaan itti guuti; meetii tokkoo tokkoo isaaniis afaan qalqaloo isaanii keessa kaa'i. **2** Xoofoo koo isa meetii irraa hojjetame immoo meetii inni ittiin midhaan bitachuu dhufe wajjin afaan qalqaloo isa quxisuu sanaa keessa kaa'i." Namichis akkuma Yoosef isa ajaje godhe. **3** Namoonni sun akkuma lafti bariiteen harroota isaanii wajjin geggeeffaman. **4** Utuma isaan magaalaa sana irraa hin fagaatin Yoosef hangafa hojjettoota isaaatiin akkana jedhe; "Dafii jara kana duukaa bu'i; yommuu qaqqabduuti immoo akkana jedhiin; 'Isin maaliif waan gaarii waan hamaadhaan deebiftu? **5** Xoofoon kun xoofoo gooftaan koo ittiin dhuguu fi ittiin waa himu mitii? Isin waan kana gochuudhaan waan hamaa hojjetan." **6** Innis yommuu isaan qaqqabetti waanuma kana isaanitti dubbate. **7** Jarris akkana isaan jedhan; "Gooftaan koo maaliif dubbi akkanaa dubbata? Waan akkanaa hojjechuun tajaajiltoota kee irraa haa fagaatu! **8** Kunoo nu meetii afaan qalqaloo keenyaa keessatti arganne iyuu biyya Kana'aaniitii deebifnee siif fidne. Yoos nu maaliif mana goftaa keetiitii meetii yookaan warqee hanna ree? **9** Tajaajiltoota kee keessaa namni wanni kun biratti argame kam iyuu haa du'u; nu warri hafne immoo garboota gooftaa koo ni taana." **10** Inni immoo jaraan, "Amma akkuma isin jettan haa ta'u; abbaan wanti kun biratti argame garbicha naaf ta'a; isin warri kaan immoo gad dhiifamtu" jedhe. **11** Tokkoon tokkoon isaanii dafanii qalqaloo isaanii lafa keeyyatani hiikan. **12** Hangafni hojjettootaa sunis hangafaa jalqabee hamma quxisuutti sakatta'e. Xoofoon sunis qalqaloo Beniyaam keessatti argame. **13** Kana irratti isaan uffata isaanii tarsaasan. Hundi isaanii harroota isaanii fe'atanii magaalattiitti deebi'an. **14** Yoosef yeroo

Yihuudaa fi obboloonni isaa ol seenanitti amma iyyuu mana keessa ture; isaanis fuula isaa duratti kukkufan. 15 Yoosefis, “Wanti isin hojettan kun maal? Akka namni akka kootii hooda himuudhaan waa arguu danda’u isin hin beektanii?” isaaniin jedheen. 16 Yihuudaaan immooakkana jedhee deebise; “Nu gooftaa kootiin maal jechuu dandeenyaa? Nu maal dubbachuu dandeenyaa? Nu qulqulluu ta’uu keenyaakkamiin mirkaneessuu dandeenyaa? Waaqni balleessaa garboota keetii ifatti baaseera. Kunoo nu garboota gooftaa koo ti; nu hundi keenya, namni xoofoon sun biratti argames garboota kee ti.” 17 Yoosef garuu, “Waanakkanaa hojjechuun narraa haa fagaatu! Nama xoofoon biratti argame qofatu garbicha koo ta’aa. Warri haftan garuu nagaadhaan gara abbaa keessaniitti deebi’aa” jedhe. 18 Yihuudaaan immoo Yoosefitti dhi’ataaeeakkana jedhe: “Maaloo gooftaa ko, akka garbichi kee waan tokko gooftaa kootti dubbatu eeyyamiif. Atiakkuma Fara’oon taatus garbicha keetti hin aarin. 19 Gooftaan koo, ‘Isin abbaa yookaan obboleessa qabduu?’ jedhee garboota isaa gaafatee ture. 20 Nus, ‘Abbaa dulloomaa tokko qabna; ilmi quxisuun bara dulluma isaa keessa isaaaf dhalate tokkos jira. Obboleessiisaas du’eera; ijoollee haati isaa deesse keessaa isaa qofatu hafe; abbaan isaa isaa jaallata’ jennee turre. 21 ‘Atis garboota keetiin, ‘Akka ani ija kootiin isaa arguuf naa fidaa’ jette. 22 Nus gooftaa kootiin, ‘Mucichi abbaa isaa dhiisee deemuu hin danda’u; yoo inni isaa dhiisee biraa deeme abbaan isaa ni du’aa jenne. 23 Ati immoo garboota keetiin, ‘Yoo obboleessi keessan inni quxisuun isin wajjin dhufuu baate, isin lammata fuula koo hin argitan’ jette. 24 Nus yeroo gara garbicha kee abbaa kootti deebinetti waan gooftaan koo jedhe isatti himne. 25 ‘Abbaan keenya, ‘Ammas dhaqaatii midhaan xinnoo dabalaa nuu bitaa’ nuun jedhe. 26 Nu garuu, ‘Nu dhaquu hin dandeenyu; yoo obboleessi keenya inni quxisuun nu wajjin jiraate qofa dhaqna. Yoo obboleessi keenya inni quxisuun nu wajjin dhaquu baate nu fuula namichaa arguu hin dandeenyu’ jenne. 27 ‘Abbaan koo garbichi kee immooakkana nuun jedhe; ‘Akka niitiin koo ilmaan lama naa deesse isin ni beektu. 28 Isaan keessaas inni tokko na biraan ba’e; anis, “Inni dhugumaan ciccirameera” nan jedhe. Ani ergasii isaa hin argine. 29 Yoo isin isakanas na duraa fuutanii balaan isaa irra ga’e, isin akka arriin koo gaddaan awwaala seenu gooto.’ (Sheol

h7585) 30 “Kanaafuu amma yeroo ani gara garbicha kee abbaa kootti deebi’utti, yoo mucichi nu wajjin jiraachuu baate abbaan koo kan jireenyi isaa jirenyamucichaatiin walitti hidhame sun, 31 akka mucichi nu wajjin hin jirre argee du’a. Nu garboonni kees akka arriin abbaa keenya garbicha keetii gaddaan awwaala seenu goona. (Sheol h7585) 32 Ani garbichi kee akka mucaan kun nagaadhaan deebi’u abbaa koo duratti wabii ta’ee, ‘Yaa abbaa ko, yoo ani deebisee isa siifiduu baadhe, ani bara jirenyaa koo guutuu fuula abbaa koo duratti balleessaa kanatti nan gaafatama!’ jedhe. 33 “Egaa amma ani garbichi kee iddo mucichaa garbicha gooftaa koo ta’ee asitti nan hafa; mucichi immoo obboloota isaa wajjin haa deebi’u. 34 Yoo mucichi na wajjin hin jiraatin ani akkamittin gara abbaa kootii deebi’uu danda’aa? Waawuu; akka ani gadda abbaa kootti dhufu argu na hin godhin.”

45 Kana irratti Yoosef namoota hunda duratti of qabuu dadhabee, “Namoota hunda fuula koo duraa gad yaasa!” jedhee iyye. Kanaaf yommuu Yoosef obboloota isatti of beeksisetti namni tokko iyyuu isa bira hin turre. 2 Sababii inni guddisee boo’eef warri Gibxi ni dhaga’an; warra masaraa Fara’oon birattis ni dhaga’ame. 3 Yoosefis obboloota isattiin, “Ani Yoosef; abbaan koo amma iyyuu jiraa?” jedhee gaafate. Obboloonni isaa garuu sababii fuula isaa duratti na’anii turaniif deebii isaaf kennuu hin dandeenyaa. 4 Yoosefis obboloota isattiin, “Mee as natti dhi’aadhaa” jedhe. Isaan isatti dhi’annaan inniakkana jedhe; “Ani Yoosef obboleessa keessanisa isin Gibxitti gurgurtan sanaa dha! 5 Ammas sababii asitti na gurgurtaniif hin gaabbinaa; ofittis hin aarinnaa. Waaqni lubbuu baraaruuf jedhee isin dura na ergeeraatii. 6 Waggoota lamaan kana beelatu biyyattikeessa ture; waggoota shanan dhufan keessas lafa qotachuu fi midhaan galfachuun hin jiru. 7 Waaqni lafa irratti sanyii isiniif hambisuu fi furii guddadhaan lubbuu keessan oolchuuf jedhee isin dura na erge. 8 “Waaqatu as na erge malee isin miti. Inni Fara’ooniif abbaa na godhe; warra mana isaa jiran hunda irratti gooftaa, biyya Gibxi hunda irratti immoo bulchaa na godhe. 9 Ammas dafaa gara abbaa kootti deebi’atiiakkana isaan jedhaa; ‘Ilmi kee Yoosefakkana jedha: Waaqni Gibxi hunda irratti gooftaa na godheera. Gara kootti gad bu’i; hin turinis. 10 Ati biyya Gooshen

keessa ni jiraatta; ati, ijoolleen keetii fi ijoolleen ijoolleeketii, bushaayeen kee, loon keetii fi wanni ati qabdu hundi natti dhi'aattanii jiraatu. **11** Sababii amma iyyuu waggaan beelaa shan dhufaa jiruuf ani achitti sin soora; yoo kanaa achii atii fi warri mana kee jiraatan, wanni ati qabdu hundiuus ni rakkattu.' **12** "Akka namni isimitti dubbachaa jiru kun anuma ta'e kunoo, iji keessan, iji obboleessa koo Beniyaamis ni arga. **13** Ulfina Gibxi keessatti naa kennname hundaa fi waan argitan hunda abbaa kootti himaa. Abbaa koos dafaatii as fidaa." **14** Ergasiis morma obboleessa isaa Beniyaamitti marmee boo'e; Beniyaamis boo'aa isa hammate. **15** Yoosefis obboloota isaa hunda dhungatee itti boo'e. Ergasii obboloonni isaa isa wajjin haasa'an. **16** Yommuu akka obboloonni Yoosef dhufan masaraa Fara'oonitti dhaga'ametti, Fara'oonii fi qondaaltonni isaa ni gammadan. **17** Fara'oonis Yoosefiniakkana jedhe; "Obboloota keetiin akkana jedhi; 'Waan kana godhaa: Horii keessan fe'adhaa biyya Kana'aaniitti deebi'atii **18** abbaan keessanii fi maatiwwan keessan natti fidaa. Ani lafa biyya Gibxi keessaa lafa hunda caalu isiniif nan kenna. Isin cooma biyyattii ni nyaattu.' **19** "Akkasumas akkana jedhii isaanitti himi; 'Waan kana godhaa: Ijoollee keessanifis, niitota keessanifis biyya Gibxiitii gaariiwwan fudhadhaa; abbaa keessanis fidaatii kottaa. **20** Waa'ee qabeenya keessanii hin yaadda'inaa; wanni biyya Gibxi guutuu keessaa waan hunda caalu kan keessan ta'atii.'" **21** Ilmaan Israa'elis akkasuma godhan. Yoosefis akkuma Fara'oon isa ajajetti gaariiwwan kenneefii karaa isaanitiif illee galaa galaaseef. **22** Tokkoo tokkoo isaanitiif wayyaa kenne; Beniyaamiif garuu meetii saqilii dhibba sadiitii fi wayyaa irraa jalaa shan kenne. **23** Abbaa isaatiiif immoo harroota, wanni biyya Gibxi gaggaariin itti fe'ame kudhan, akkasumas harroota dhaltuu midhaan, buddeena fi galaan biraa karaa isaatiiif itti fe'ame kudhan erge. **24** Innis akkasitti obboloota isaa erge; innis yeroo isaan qajeelanitti, "Karaatti wal hin lolinaa!" jedheen. **25** Isaanis Gibxi keessaa ol ba'anii gara biyya Kana'aan abbaa isaanii Yaaqoob bira dhaqan. **26** Isaanis, "Yoosef amma iyyuu jira! Biyya Gibxi guutuu iyyuu isumatu bulcha" jedhaniin. Yaaqoob immoo naasuuudhaan of wallaale; jara amanuu hin dandeenya. **27** Garuu yeroo jarri waan Yoosef isaanii jedhe hunda isatti himanii innis gaariiwwan Yoosef isa fchisiisuuuf ergeef sana argettii

lubbuun abbaa isaanii Yaaqoob ni bayyanatte. **28** Israa'elis, "Na ga'a! Ilmi koo Yoosef amma iyyuu jira. Anis utuun hin du'in dhaqee isa nan arga" jedhe.

46 Israa'el waan qabu hunda fudhatee ka'e; yeroo Bersheebaa ga'ettis Waqa abbaa isaa Waaqa Yisihaaqiifis aarsaa dhi'eesse. **2** Waaqnis halkan mul'ataan, "Yaaqoob! Yaaqoob!" jedhee Israa'elitti dubbate. Innis, "Kunoo ani as jira" jedhee deebise. **3** Waaqnis akkana jedhe; "Ani Waaqayyo, Waaqa abbaa keetii ti. Gibxitti gad bu'uu hin sodaatin; ani achitti saba guddaa sin taasisaatii. **4** Ani si wajjin Gibxitti gad bu'ee deebisee sin fida. Harkuma Yooseftu ija kee walitti siif qaba." **5** Yaaqoobis Bersheebaadhaa ka'ee qajeele; ilmaan Israa'elis abbaa isaanii Yaaqoob, ijoollee isaanittii fi niitota isaanii gaariiwwan Yaaqoobin baachuu Fara'oon erge sana irra teessisan. **6** Yaaqoobii fi sanyiin isaa hundis horii isaanittii fi qabeenya Kana'aanitti horatan of faana fudhatanii Gibxitti godaan. **7** Innis sanyii isaa hunda jechunis ilmaan isaa, ilmaan ilmaan isaa, intallan isaatii fi intallan ilmaan isaa fudhatee Gibxitti godaane. **8** Maqaawwan ilmaan Israa'el warra Gibxitti godaan sanaa jechunis Yaaqoobii fi sanyiwwan isaa kanneenii dha; Ruubeen jechunis ilma Yaaqoob hangafticha. **9** Ilmaan Ruubeen: Henook, Faluusoo, Hezroonii fi Karmii. **10** Ilmaan Simi'oont: Yemuu'eel, Yaamiin, Oohad, Yaakiin, Zooharii fi Shaawul ilma dubartii Kana'aan sanaa. **11** Ilmaan Lewwii: Geershoon, Qohaati fi Meraarii. **12** Ilmaan Yihuudea: Eeri, Oonaan, Sheelaa, Faaresii fi Zaaraa. Eerii fi Oonaan garuu biyya Kana'aanitti du'an. Ilmaan Faares: Hezroonii fi Hamuul. **13** Ilmaan Yisaakor: Toolaa, Fuwaa, Yoobii fi Shimroon. **14** Ilmaan Zebuuloon: Sered, Eeloonii fi Yahili'eel. **15** Isaan kunneen intala isaa Diinnaa dabalatee ilmaan Liyaan kaaba dhi'a Phaadaan Arraamitti Yaaqoobiif deessee dha. Ilmaanii fi intallan isaa kunneen walumaa galatti soddomii sadii turan. **16** Ilmaan Gaad: Ziifyon, Hagi, Shuuunii, Esboon, Eerii, Aroodii fi Ari'eel. **17** Ilmaan Aasheer: Yimnaa, Yishwaa, Yishwii fi Beriyyaa. Obboleettiin isaanis Seraa dha. Ilmaan Beriyyaa: Hebeeri fi Malkii'eel. **18** Isaan kunneen ijoollee Ziifaan Yaaqoobiif deessee dha. Ziifaan ishee Laabaan intala isaa Liyaadhaaf kenne sanaa dha. Isaan walumaa galatti kudha ja'a turan. **19** Ilmaan Raahel niitii Yaaqoob: Yoosefii fi Beniyaam. **20** Minaasee fi Efrem,

Aasenati intala Phooxiiferaa lubicha magaalaa Ooni sanaa irraa Gibxi keessatti Yoosefiif dhalatan. **21** Ilmaan Beniyaam: Belaa, Beker, Ashbeel, Geeraa, Na'amaan, Eehii, Roosh, Muufiim, Hufiimii fi Ardi. **22** Isaan kunneen ilmaan Raahel Yaaqoobiif deessee dha; isaan walumaa galatti nama kudha afur turan. **23** Ilmi Daan: Hushiimii dha. **24** Ilmaan Niftaalem: Yahizeel, Guunii, Yeexerii fi Shiileem. **25** Isaan kunneen ilmaan Bilihaan Yaaqoobiif deessee dha; Bilihaan ishee Laabaan intala isaa Raaheliif kenne sanaa dha; isaan walumaa galatti nama torba turan. **26** Namoonni Yaaqoob wajjin Gibxitti godaanan utuu niiota ilmaan isaa hin dabalatin sanyiin isaa walumaa galatti jaatamii ja'a turan. **27** Ilmaan Gibxitti Yoosefiif dhalatan lamaan dabalatee misesenonsooni maatii Yaaqoob warri Gibxitti godaanan walumaa galatti torbaatama turan. **28** Yaaqoobis akka inni dhaqee karaa Gooshenitti nama geessu gaafatuuf Yihuudaa of dura gara Yoosefitti erge. Yommuu isaan Gooshen ga'anitti, **29** Yoosef gaarii isaa qopheeffatee abbaa isaa Israa'el simachuuf Gooshenitti qajeele. Innis akkuma fuula isaa duratti mul'ateen morma isatti marmee yeroo dheeraa boo'e. **30** Israa'elis Yoosefiin, "Ani sababii akka ati amma iyyuu lubbuun jirtu ofii kootiin argeef si'achi du'u illee hin gaabbu" jedhe. **31** Yoosefis obboloota isatiif fi warra mana abbaa isaa jiraataniin akkana jedhe; "Ani ol ba'ee Fara'oontti nan dubbadha; akkanas nan jedhaan; 'Obboloonni koo fi warri mana abbaa koo jiraatan kanneen biyya Kana'aan jiraachaa turan natti dhufaniiru. **32** Namoonni kunneen tiksoota; isaan loon tikfatuutii. Isaan bushaayee isaanii, loonii fi waan qaban hunda fudhatanii dhufan." **33** Yoo Fara'oontti isin waamee, 'Hojjin keessan maal?' jedhee isin gaafate, **34** 'Nu garboonni kee akkuma abbootii keenyaa ijoollummaa keenyaa jalqabnee hamma ammaatti horii tikfachaa turre' jedhaa deebisaa. Yoos inni sababii tiksooni hundinuu warra Gibxi biratti jibbamaniif akka isin biyya Gooshen keessa jiraattan isinii eeyyamaa.'

47 Yoosefis gara Fara'oontti dhaqee, "Abbaan kootii fi obboloonni koo bushaayee isaanii, loon isaanitii fi waan qaban hunda fudhatanii biyya Kana'aan dhufanii kunoo biyya Gooshen jiru" jedhee itti hime. **2** Innis obboloota isaa keessaa nama shan filatee Fara'oontti dhi'eesse. **3** Fara'oontti, "Hojjin keessan maali?" jedhee obboloota Yoosef gaafate. Isaanis, "Nu

garboonni kee akkuma abbootii keenyaa tiksoota" jedhanii deebisaniif. **4** Akkanas jedhaniin; "Sababii beelli biyya Kana'aanitti cimee bushaayeen garboota keetii waan dheedan dhabaniif nu yeroo gabaabaa as jiraachuu dhufne. Akka nu garboonni kee biyya Gooshen keessa jiraannuuf maaloo nuu eeyyami." **5** Fara'oontti Yoosefiin akkana jedhe; "Abbaan keetii fi obboloonni kee siif dhufaniiru; **6** lafti Gibxi fuuluma kee dura jira; abbaa keetii fi obboloota kee iddo lafa hundumaa caalu irra qubachiisi. Isaan biyya Gooshen keessa haa jiraatan. Ati yoo namoota isaan keessaa dandeettii qaban beekte loon koo irratti itti gaafatamtoota isaan godhi." **7** Ergasii Yoosef abbaa isaa Yaaqoobin fidee fuula Fara'oontti duratti dhi'eesse. Erga Yaaqoob Fara'oontin eebbisee booddee, **8** Fara'oontti, "Umuriin kee hammam?" jedhee isa gaafate. **9** Yaaqoobis Fara'oontti akkana jedhe; "Barri ani keessumummaan jiraadhe waggaa dhibbaa tokkoo fi soddoma. Baroontti koos muraasa; hamaadhas; innis bara abbootiin koo keessumummaan jiraatan sanaan wal qixxee miti." **10** Kana booddee, Yaaqoob Fara'oontti eebbisee fuula isaa duraa gad ba'e. **11** Yoosefis akkuma Fara'oontti isa ajajetti abbaa isatiif fi obboloota isaa Gibxi keessa qubachiise; lafa lafa hunda caalu, aanaa Raamsee handhuuraa godhee isaanii kenne. **12** Akkasumas Yoosef abbaa isatiif, obboloota isatiif fi warra mana abbaa isaa jiran hundaaf akkuma baay'ina ijoolle isaanitti midhaan kenne. **13** Waan beelli akka malee cimeef biyyattii guutuu keessa wanni nyaatamu hin jiru ture; sababii beela sanaatiinis Gibxii fi Kana'aan akka malee miidhaman. **14** Yoosefis kaffaltii midhaan namoonni bitachaa turan sanaa maallaqa biyya Gibxii fi Kana'aan keessatti argamu hunda walitti qabee masaraa Fara'oontti galche. **15** Maallaqni warra Gibxii fi warra Kana'aan dhumaan warri Gibxi hundi gara Yoosef dhufanii, "Midhaan nuu kenni. Nu maaliif fuula kee duratti duuna? Maallaqni keenya dhumeera" jedhan. **16** Yoosef immoo, "Erga maallaqni keessan dhumeer horii keessan fidaa; qooda horii keessanii ani midhaan isiniif nan kenna" jedhe. **17** Isaanis horii isaanii Yoosefitti fidan; Yoosefis qooda fardeen isaanii, qooda bushaayee isaanii, qooda loowwan isaanitii fi qooda harroota isaanii midhaan kenneef. Innis bara sana geeddararaa horii isaanii hundaa midhaan isaan soore. **18** Waggaan sun dhumaan jarri waggaan itti aanutti gara isaa dhufanii akkana jedhan; "Erga

maallaqni keenya dhumee horiin keenya kan kee ta'ee as, yaa gooftaa keenya akka dhagna keenyaa fi lafa keenya malee wanni tokko iyyuu nuuf hin hafin nu gooftaa keenya jalaa hin dhoksinu. **19** Nu maalif fuula kee duratti duuna? Nuu fi lafti keenyas maalif badna? Nuu fi lafa keenya fudhadhuutii qooda isaa midhaan nuuf kenni. Nu lafa keenya wajjin Fara'ooniif ni garboomna. Akka nu du'a jalaa baanee jiraannuuf, akka laftis duwwaan hin hafneef sanyii nuuf kenni.” **20** Yoosefis lafa biyya Gibxi hundumaa Fara'ooniif bite. Warri Gibxi hundi waan beelli isaanitti cimeef lafa isaanii gurguran; laftis kan Fara'oon ta'e; **21** Yoosefis daangaa biyya Gibxi tokko irraa hamma daangaa kaaniitti saba garbummaa jala galche. **22** Lafti inni hin bitin lafa lubootaa qofa ture; kunis sababii isaan Fara'oon irraa qooda argatanii fi sababii qooda Fara'oon isaaniif kennu sanaan jiraataniif. Kanaafuu isaan lafa isaanii hin gurgurre. **23** Yoosefis saba sanaan akkana jedhe; “Kunoo ani har'a isinii fi lafa keessan Fara'ooniif biteera. Kunoo lafatti sanyii facaafadhaa. **24** Yommuu midhaan galfamutti harka shan keessaa harka tokko Fara'ooniif ni kennitu. Harka afran hafe immoo sanyii facaafattan, nyaata ofii keessanii, nyaata warra mana keessan jiraataniitii fi nyaata ijoollee keessanii godhattu.” **25** Jarris, “Ati du'a nu oolchiteerta; nu fuula gooftaa keenyaa duratti fudhatama haa argannuu malee Fara'ooniif garboota ni taana” jedhan. **26** Yoosefis akkasiin akka harka shan keessaa harki tokko kan Fara'oon ta'uuf Gibxi keessatti seera lafaa dhaabe; seerri sun hamma har'aatti illee ittiin hojjetamaa jira. Lafa lubootaa qofattu utuu kan Fara'oon hin ta'in hafe. **27** Israa'eloonnis Gibxi keessa kutaa biyya Gooshen keessa qubatan. Achittis qabeenya argatan; horaniis guddaa baay'atan. **28** Yaaqoob waggaan kudha torba biyya Gibxi keessa jiraate; barri jireenya isaa waggaan dhibba tokkoo afurtamii torba ture. **29** Israa'elis yeroon du'a isaa dhi'aannaan ilma isaa Yoosefin ofitti waamee akkana jedheen; “Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhe, mee harka kee gudeeda koo jala kaa'iitii akka gaarummaa na argisiiftu fi akka naaf amanamtu waadaa naaf seeni. Gibxitti na hin awwaalin; **30** yeroo ani abbootii koo wajjin boqodhutti biyya Gibxii na baasii iddoa isaan itti awwaalamaniitti na awwaali.” Innis, “Akkuma ati jette nan godha” jedhe. **31** Israa'elis, “Naa kakadhu” jedheen. Yoosefis

ni kakateef. Israa'el immoo mataa ulee isaatti irkatee sagade.

48 Yeroo muraasa booddee, “Kunoo, abbaan kee dhukkubsateera” jedhanii Yoosefitti himan. Innis ilmaan isaa lamaan Minaasee fi Efreemin fudhatee dhaqe. **2** Yaaqoob yeroo, “Ilmi kee Yoosef gara kee dhufeera” jedhanii itti himanitti, Israa'el of jajjabeessee ka'ee siree irra taa'e. **3** Yaaqoobis Yoosefiin akkana jedhe; “Waaqni Waan Hunda Danda'u biyya Kana'aan keessatti Luuzitti natti mul'atee achitti na eebbise; **4** akkanas naan jedhe; ‘Ani akka ati hortuu fi akka ati baay'attu nan godha. Tuuta sabaa sin godha; ani biyya kana dhaala bara baraa godhee sanyiwwan kee warra si booddeetiif nan kenna.’ **5** “Egaa amma ilmaan kee lamaan warri utuu ani as gara kee hin dhufin dura Gibxitti siif dhalatan sunakkuma ilmaan kootti ilaalamu; akkuma Ruubeenii fi Simi'ooneen koo ta'an sana Efreemii fi Minaaseen kanuma koo ta'u. **6** Ijoolleen isaan booddeen siif dhalatan kan kee ta'u. Dhaala qoodachuu keessatti immoo maqaa obboloota isaanii jalatti lakkaa'amu. **7** Yeroo ani kaaba dhi'a Phaadaaniitii deebi'aa turetti utuma Efraataa ga'uuf xinnuma nuu hafee jiruu Raahel biyya Kana'aan keessatti na jalaa duunaan achumatti karaa Efraataa dhaqu biratti awwaalladhe.” Efraataan kunis Beetlihemii dha. **8** Israa'el yeroo ilmaan Yoosef argetti, “Isaan kunneen eenyu?” jedhee gaafate. **9** Yoosef immoo abbaa isatiin, “Isaan kunneen ilmaan biyya kanatti Waaqni naaf kennee dha” jedhe. Kana irratti Israa'el, “Akka ani isaan eebbisuuf natti fidi” jedhe. **10** Yeroo kanatti Israa'el dulloomee iji isaa dadhabee ture; innis waa hubachuu hin danda'u ture. Kanaafuu Yoosef ilmaan isaa Israa'elitti dhi'eesse; Israa'elis isaan dhungate; isaan hammates. **11** Israa'elis Yoosefiin, “Ani fuuluma kee iyyuu nan arga jedhee hin yaadne; Waaqni garuu akka ani ijoollee kee iyyuu argu naa eeyyame” jedhe. **12** Yoosefis jilba Israa'el irraa achi isaan butee fuula isatiin lafatti gad gombifame. **13** Innis ergasii lamaan isaanii iyyuu fuudhee Efreemin karaa mirga isatiin gara harka Israa'el isa bitaatti, Minaasee immoo bitaa isatiin gara harka Israa'el isa mirgaatti fidee isatti dhi'eesse. **14** Israa'el garuu utuma Efreem quxisuu ta'ee jiruu harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaa'e; Minaaseen immoo utuma hangafa ta'ee jiruu Israa'el harka isaa wal qaxxaamursee harka isaa bitaa mataa Minaasee

irra kaa'e. 15 Innis akkana jedhee Yoosefin eebbise; "Waaqni inni abbootiin koo Abrahaamii fi Yisihaaq fuula isaa dura jiraatan, Waaqni inni bara jireenya koo guutuu hamma har'aatti tiksee koo ture sun, 16 Ergamaan Waaqayyoo kan balaa hunda jalaa na baase sun ilmaan kanneen haa eebbisu. Isaan maqaa kootiin, maqaa abbooti koo Abrahaamii fi Yisihaaqiin haa waamaman; isaan lafa irratti guddaa haa baay'atan." 17 Yoosef yommuu akka abbaan isaa harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaa'e argetti ni gadde; kanaafuu inni harka abbaa isaa mataa Efreem irraa fuudhee mataa Minaasee irra kaa'uuf jedhee kaase. 18 Yoosef abbaa isaatiin, "Yaa abbaa ko, akkas miti; inni kun hangafa; harka kee mirgaa mataa isaa irra kaa'i" jedhe. 19 Abbaan isaa garuu didee akkana jedheen; "Ani nan beeka; yaa ilma koo nan beeka. Innis saba ta'a; saba guddaa isaa ta'a. Ta'uus obboleessi isaa inni quxisuun isa caalaa guddaa ta'a; sanyiin isaa tuuta saba baay'ee ni ta'a." 20 Innis gaafa sana akkana jedhee isaan eebbise; "Israa'el maqaa keetiin eebba kana kenna; 'Waaqni akka Efreemii fi akka Minaasee isin haa taasisu.'" Yoosefis akkasiin Minaasee dura Efreemin dabarse. 21 Ergasii Israa'el Yoosefiin akkana jedhe; "Kunoo ani du'u ga'eera; Waaqni garuu isin wajjin ta'ee biyya abbaa keessaniitti isin deebisa. 22 Ani qooda obboloota keetii caalchisee qooda tokko siifin kenna; kuniis lafa ol ka'aa ani Amoorota irraa goraadee koo fi iddaa kootiin fudhadhe sanaa dha."

49 Yaaqoob ilmaan isaa ofitti waamee akkana jedhe: "Akka ani waan bara dhuma keessa isinitti dhfuu isinitti himuuf mee walitti qabamaa. 2 "Yaa ilmaan Yaaqoob mee walitti qabamaa dhaggeeffadhaa; abbaa keessan Israa'elin dhaggeeffadhaa. 3 "Yaa Ruubeen, ati ilma koo hangafa; humna koo, mallattoo jalqabaa kan jabina kootii ti; ati ulfinaan ni caalta; humnaan illee ni caalta. 4 Ati akka bishaanii asii fi achi raafamta; ol aantummaas hin qabaattu; ati siree abbaa keetiitti ol baatee, afata kootti ol baatee xureessiteertaati. 5 "Simi'oonii fi Lewwiin obboloota; goraadeen isaanii mi'a fincilaa ti. 6 Lubbuun koo marii isaaniiitti hin seenin; ulfinni koos yaa'ii isaaniiitti hin dabalamin; isaan dheekkamsa isaaniiittiin nama ajjeesaniiruutii; fedhii ofii isaaniiittiin qotiyyoo naafachiisaniiru. 7 Aariin isaanii inni hamaan, dheekkamsi isaanii inni gara jabeessi abaaramaa haa ta'u! Ani Yaaqoob keessa

isaan nan bittinneessa; Israa'el keessas isaan nan facaasa. 8 "Yaa Yihuudaa obboloonni kee si leellisu; harki kee morma diina keetii qaba; ilmaan abbaa keetii siif sagadu. 9 Yaa Yihuudaa ati saafela leencaa ti; yaa ilma koo ati adamoodhaa deebita. Inni akka leencaa, akka leenca dhalaas, riphee ciisa; eenyutu ija jabaatee isa kaasa ree? 10 Hamma bulchaan dhufutti bokkuun harka Yihuudaatii, uleen bulchiinsaa miilla isaa gidduudhaa hin dhabamu; saboonnis isaaaf ni ajajamu. 11 Inni harree isaa muka wayiniitti, ilmoo harree isaa immoo damee filatamaatti hidhata; wayyaa isaa daadhii wayiniittiin, wandaboo isaa immoo dhiiga gumaa wayiniittiin miiccata. 12 Iji isaa daadhii wayinii irra diimata; ilkaan isaa immoo aannan irra addata. 13 "Zebuuloon qarqara galaanaa jiraata; buufata dooniiwwaniis ta'a; daangaan isaa hamma Siidoonaatti bal'ata. 14 "Yisaakor harree jabaa fe'iisa lama gidduu ciisuu dha. 15 Innis yeroo akka iddoon boqonnia isaa hammam gaarii ta'ee fi akka lafti isaa tolaa ta'e argutti ba'aa baachuuf gatiittii isaa gad qabata; hojii humnaa hojjechuuf of kenna. 16 "Daan gosoota Israa'el keessaa akka isa tokkootti, saba isaatiif murtii qajeelaa ni kenna. 17 Daan bofa qarqara karaa ti; akka buutii daandii irraa, kan akka namichi farda yaabbatu gara duubaatti kufuuf kottee fardaa idduu ni ta'a. 18 "Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan eeggadha. 19 "Gaad weerartootaan ni dha'ama; inni garuu faana bu'ee isaan dha'a. 20 "Aasheer buddeenni isaa furdaa dha; inni mootiidhaaf nyaata tolaa ni kenna. 21 "Niftaalem borofa hiikamtee dha; dubbii gaariis ni dubbata. 22 "Yoosef muka wayinii ija qabeessa, muka wayinii ija qabeessa burqaa bishaaniitti dhi'oo jiruu dha; dameen isaa dallaa irra yaa'a. 23 Warri iddaa qabatan waraana isatti banan; isatti futtaasan; isa jibbanis. 24 Garuu iddaan isaa jabaatee hafe; irreen harka isaa, harka Waaqa Jabaa Yaaqoobiin jabeeffame. Achiis Tiksee sanaan, Kattaa Israa'eliin, 25 Waaqa abbaa keetii isa si gargaaruun, Waaqa Waan Hunda Danda'u isa eebba samii gubbaatiin, eebba gadi fagoo isa jalaatiin, eebba harmaatii fi gadameessaatiin si eebbisu sanaan ni eebbfamta. 26 Eebbi abbaa keetii, eebba tulluuwwan durii, arjummaa gaarran durii caala. Kun hundi mataa Yoosefiitti, gubbee mataa isaa obboloota isaa keessaa hoogganaa ta'eetti haa qabatu. 27 "Beniyaam yeeyyii baay'ee beela'ee dha; ganama waan adamse itti gaggabee nyaata; galgala immoo

boojuu hira.” 28 Warri kunneen hundi gosoota Israa’el kudha lamaan; kenis waan abbaan isaanii yeroo eebba tokkoo tokkoo isaaniiif ta’uun isaan eebbisetti isaanitti dubbatee dha. 29 Ergasiis Yaaqoob akkana jedhee isaan ajaje; “Ani gara saba kootiitti walitti qabamuu ga’eera; holqa lafa qotiisaa Efroon namicha gosa Heeti sanaatti abbootii koo biratti na awwaalaa. 30 Holqi kunis holqa biyya Kana’aan keessatti Mamree biratti lafa qotiisaa Makfela keessatti argamu kan Abrahaam iddo awwaalaa godhachuuuf Efroon namicha gosa Heeti sana irraa lafa qotiisaa wajjin bitatee dha. 31 Abrahaamii fi niitiin isaa Saaraan achitti awwaalaman; Yisihaaqii fi niitiin isaa Ribqaan achitti awwaalaman; anis achumattan Liyaa awwaale. 32 Lafti qotiisaatii fi holqi isa keessa jiru Heetota irraa bitaman.” 33 Yaaqoob akkuma ilmaan isaa ajajuu raawwateen miilla isaa siree irratti ol deebifatee hafuura dhumaabaaafate; gara saba isaattis walitti qabame.

50 Yoosefis abbaa isaa irratti kufee boo’ef; isa dhungates. 2 Ergasii immoo Yoosef tajaajiltoota isaa kanneen ogeessota fayyaa ta’an akka isaan reeffa abbaa isaa qorichaan sukkuuman ajaje; jarris reeffa Israa’el qorichaan sukkuuman; 3 waan kana gochuun bultii afurtama guutuu isaanitti fudhate; yeroon qoricha reeffa dibuuf barbaachisu kana tureetii. Warri Gibxiis bultii torbaatama isaaq boo’an. 4 Guyyoonni gaddaa darbinaan Yoosef warra mana Fara’oon jiraataniin akkana jedhe; “Yoo ani fuula keessan duratti fudhatama argadheera ta’e, akkana jedhaatii Fara’oonitti naa himaa: 5 ‘Abbaan koo akkana jedhee na kakachiiseera; “Kunoo ani du’uu ga’eera; awwaalaani biyya Kana’aan keessatti ofii kootiif qotadhetti na awwaalaa.” Kanaafuu maaloo ani amma dhaqee abbaa koo nan awwaalladha; ergasii immoo nan deebi’a.” 6 Fara’oonis, “Dhaqitii akkuma inni si kakachiise sanatti abbaa kee awwaalladhu” jedheen. 7 Yoosefis abbaa isaa awwaallachuu dhaqe. Qondaaltonni Fara’oon hundinuu hangafoonni mana isaatii fi hangafoonni Gibxi hundi isa wajjin deeman. 8 Akkasumas warri mana Yoosef jiraatan, obboloota isaatii fi warri mana abbaa isaa jiraatan hundi isa wajjin deeman. Ijoollee isaanii, bushaayee isaaniiitii fi loon isaanii qofattu, Goosheniitti hafe. 9 Gaariiwanii fi warri farda yaabbatanis isa wajjin deeman. Tuunni sunis akka malee guddaa ture. 10 Isaanis yommuu Yordaanos gama oobdii Axaad bira ga’anitti sagalee isaanii ol

fudhatanii gadoodanii boo’an. Yoosefis achitti abbaa isaatiffi guyyaa torba boo’e. 11 Namoonni Kana’aan warri achi jiraachaa turan boo’icha oobdii Axaad biratti boo’ame sana arganii, “Boo’ichi kun warra Gibxiitiif boo’icha guddaa dha” jedhan. Kanaafuu iddoon sun Abeel Misraayim jedhamee moggaafame. Iddoon sunis Yordaanos gamatti argama. 12 Ilmaan Yaaqoob akkuma inni isaan ajaje sana godhan; 13 isaanis biyya Kana’aanitti isa geessanii holqa Mamree biratti lafa qotiisaa Makfela keessatti argamu kan Abrahaam iddo awwaalaa godhachuuuf Efroon namicha gosa Heeti sana irra lafa qotiisaa wajjin bitate sanatti awwaalan. 14 Yoosef erga abbaa isaa awwaallatee booddee obboloota isaatii fi warra isa wajjin abbaa isaa awwaaluu dhaqan hunda wajjin Gibxitti deebi’e. 15 Obboloonni Yoosef erga abbaan isaanii du’ee booddee, “Yoo Yoosef hamaa nu isatti hojennee hundaaf haaloo qabatee haaloo nutti ba’e hoo?” jedhan. 16 Isaanis akkana jedhanii Yoosefitti dhaammatan; “Abbaan kee utuu hin du’in dura akkana jedhee ajaje; 17 ‘Isin akkana jedhaa Yoosefitti himaa; ani akka ati cubbuu fi balleessaa obboloonni kee si miidhuuf jedhanii sitti hojjetan sana isaanii dhiiftu sin kadhada.’ Maaloo cubbuu tajaajiltoota Waaqa abbaa keetii dhiisi.” Yoosefis yommuu ergaa isaanii dhaga’etti ni boo’e. 18 Obboloonni isaaas dhufanii fuula isaa duratti lafa dha’anii, “Kunoo nu garboota kee ti” jedhan. 19 Yoosef garuu akkana isaanii jedhe; “Hin sodaatinaa. Anatu iddo Waaqaa bu’aa? 20 Isin hamaa natti yaaddan; Waaqni garuu akkuma amma ta’ee jiru kana lubbuu nama baay’ee baraaruuf jedhee waan gaariif yaade. 21 Egaa hin sodaatinaa. Ani isinii fi ijoollee keessan nan sooraatii.” Innis waan garaa isaan ciibusi isaanitti dubbatee isaan jajjabeesse. 22 Yoosef maatii abbaa isaa wajjin Gibxi keessa ture. Innis waggaa dhibba tokkoo fi kudhan jiraate. 23 Dhaloota sadaffaa ijoollee Efreem arge. Akkasumas ilmaan Maakiir ilma Minaasee jilba Yoosef irratti dhalatan. 24 Yoosefis obboloota isaatii akkana jedhe; “Ani du’uu ga’eera. Waaqni garuu dhugumaan dhufee isin gargaara; biyya kanaa isin baasees gara biyya Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kakuun waadaa gale sanaatti isin geessa.” 25 Yoosefis ijoollee Israa’el kakachiisee akkana jedheen; “Waaqni dhugumaan dhufee isin gargaara; isinis lafee koo biyya kanaa ol baasuu qabdu.” 26 Yoosefis waggaa dhibba tokkoo fi

kudhanitti du'e. Jarris qorichaan sukkuumanii Gibxitti
sanduuqa reefaa keessa isa kaa'an.

Ba'uu

1 Maqaan ilmaan Israa'el kanneen maatii isaanii qabatanii Yaaqoob wajjin Gibxi dhaqanii kanaa dha: **2** Ruubeen, Simi'oon, Lewwii fi Yihuudaa; **3** Yisaakor, Zebuuloonii fi Beniyaam; **4** Daanii fi Niftaalem; Gaadii fi Aasheer. **5** Namoonni sanyii Yaaqoob irraa dhalatan walumaa galatti torbaatama turan; Yoosef durumaanuu Gibxi ture. **6** Yooseffii fi obboloota isaa hundi, dhaloonti sun hundinuuus, ni du'an. **7** Israa'eloonni garuu horanii akka malee baay'atan; baay'ataniis akka malee jabaatan; biyyattii keessas ni guutan. **8** Ergasii mootiin waa'ee Yoosef hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e. **9** Innis saba isaatiinakkana jedhe; "Kunoo, Israa'eloonni nu caalaa baay'ataniiru; nu caalaas jabaataniiru. **10** Kottaa akka isaan kana caalaa hin baay'anneef, yoo waraanni ka'es diinota keenya gargaaranii akka nu hin waraannee fi akka biyyattii keessaa baqatanii hin baaneef haxxummaadhaan isaan qabna." **11** Kanaafuu itti gaafatamtoota isaan cunqursanii hojii humnaa hojjechiisan isaanitti muudan; Israa'eloonnis Fiitoomii fi Raamsee magaalaawwan waa itti kuusan godhanii Fara'ooniif ijaaran. **12** Isaan garuu hamma cunqursaan isaanitti jabaachaa deeme sana baay'ataniif lafa guutan; kana irratti warri Gibxi saba Israa'el sodaatan. **13** Warri Gibxis Israa'elootatti gara jabinaan isaan hojjechiifatan. **14** Isaanis suphee fi xuubii hojjechiisuudhaan, lafa qotisaas keessas hojii garaa garaa hunda hojjechiisuudhaan hojii itti cimsanii jireenya isaanitti hadheessan; warri Gibxi hojii jabaa jara hojjechiisan hunda keessatti garaa isaaniiif hin laafan ture. **15** Mootiin Gibxi deessistoota Ibrootaa kanneen Siipaaraa fi Fuuhaa jedhamaniinakkana jedhe; **16** "Isin yommuu dubartoota Ibrootaa da'umsa irratti gargaartanii fi barcuma da'umsaa irratti isaan argitan, yoo dhiira ta'e ajjeesaa; yoo durba taate immoo haa jiraattuu dhiisaa." **17** Deessistoonni sun garuu waan Waaqa sodaataniif, waan mootiin Gibxi isaanitti hime sana hin goone; ijoollee dhiiraas akka isaan jiraataniif dhiisan. **18** Mootiin Gibxis deessistoota sana ofitti waamee, "Isin maaliif waan kana gootan? Maaliifis ijoollee dhiiraas akka isaan jiraataniif dhiiftan?" jedhee isaan gaafate. **19** Deessistoonni sunis, "Dubartoonni Ibrootaa akka dubartoota warra Gibxi miti; isaan waan jajjaboo

ta'aniif utuu deessistoonni isaan bira hin ga'in da'anii nama eegu" jedhanii Fara'ooniif deebisan. **20** Waaqnis deessistoota sanaaf waan gaarii godhe; Israa'eloonnis baay'atanii akka malee jabaatan. **21** Sababii isaan Waaqa sodaataniif Waaqni deessistoota sanaaf maatii ofii isaanii kenneef. **22** Kana irratti Fara'oon, "Ilma dhalatu hunda laga Abbayyaa keessa buusaa; durbi hundi garuu haa jiraattuu dhiisaa" jedhee saba isaa hunda ajaje.

2 Sanyii Lewwii keessaa namichi tokko intala Lewwii tokko fuudhe; **2** isheenil ulfooftee ilma deesse. Yommuu akka inni bareedaa ta'e argitetti ji'a sadii isa dhoksite. **3** Kana caalaa isa dhoksuu akka hin dandeenye yeroo beektetti garuu guuboo dhallaaduu irraa hojjetame tokko fuutee haphee fi leelee itti dhoobde; mucaa sana guuboo keessa ciibsitee qarqara laga Abbayyaa shambaqqoo keessa keesse. **4** Obboleettiin isaa immoo waan mucicha irra ga'u ilaaluuf jettee fagoo dhaabachaa turt. **5** Yeroo sana intalli Fara'oon dhagna dhiqachuuf gara laga Abbayyaa tti gad buute; dubartoonni ishee tajajilaniis qarqara laga sanaa irra asii fi achi dedeemaa turan. Isheenil guuboo sana shambaqqoo keessatti argitee akka dhaqxee fidduuf garbittii ishee ergite. **6** Isheenil guuboo bantee mucaa sana argite; kunoo mucichis boo'aa ture. Isheenil garaa laafteefii, "Kun daa'imman Ibrootaa keessaa tokkoo dha" jette. **7** Obboleettiin mucichaas intala Fara'ooniin, "Akka isheen hoosiftee siif guddiftuuf dhaqee dubartoota Ibrootaa keessaa guddiftuu tokko siif waamuu?" jette. **8** Isheenil, "Eeyyee, dhaqi" jetteen. Intalli sunis dhaqxee haadha mucaa sanaa waamte. **9** Intalli Fara'oonis dubartittiidhaan, "Mucaa kana fuudhii naa hoosisi; ani mindaa kee siifin kennaa" jette. Dubartiin sunis daa'ima sana fuutee hoosifte. **10** Mucaan sun guddannaan isheen intala Fara'ooniit fidde. Innis ilma ishee ta'e. Isheenil, "Ani bishaan keessaa isa nan baase" jechuudhaan maqaa isaa Musee jettee moggaafte. **11** Museen erga guddatee booddee gaafa tokko lafa sabni isaa ture dhaqee utuu isaan hojii dadhabsiisaa hojjetanuu arge; utuu namni Gibxi tokkos Ibrootaa saba isaa keessaa nama tokko rukutuu arge. **12** Innis asii fi achi ilaalee akka namni tokko iyyuu hin jirre mirkaneeffate; namicha Gibxi sana ajjeesee cirracha keessa dhokse. **13** Guyyaa itti aanutti immoo gad ba'ee utuu Ibroonni lama

wal lolanuu arge. Ibricha balleessaa qabuunis, “Ati maaliif Ibricha akka keetii rukutta?” jedhee gaafate. **14** Namichi sunis, “Eenyutu narratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe? Akkuma namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee ajjeesuu barbaaddaa?” jedheen. Kana irratti Museen, “Dhugumaan wanni ani hojjedhe sun beekameera jechuu dha” jedhee sodaate. **15** Fara’oon yommuu waan kana dhaga’etti Musee ajjeesuu yaale; Museen garuu Fara’oon jalaa gara Midyaanitti baqate; yommuu achi ga’ettis boolla tokko bira taa’e. **16** Lubni Midyaan tokko intallan torba qaba ture; isaanis dhufanii bushaayee abbaa isaanii obaasuuuf bishaan budduusqanii bidiruutti guutaa turan. **17** Tiksoonnis dhufanii isaan ari’an; Museen garuu ka’ee isaan gargaaree bushaayee isaanii obaaseef. **18** Yeroo dubarri sun gara abbaa isaanii Re’uu eelitti deebi’anitti, inni, “Isin har’akkaa daftanii deebitan?” jedhee isaan gaafate. **19** Isaanis, “Namicha Gibxi tokkotu tiksoota jalaa nu baase; inni bishaan iyyuu nuu budduusqsee bushaayee nuuf obaase” jedhanii deebisan. **20** Inni immoo intallan isaatiin, “Inni eessa jira? Isin maaliif isa dhiiftanii dhuftan? Akka inni waa nyaatuufis dhaqaatii waamaa” jedhe. **21** Museen is namicha bira jiraachuu jaallate; namichis intala isaa Ziphooraa Museetti heerumiise. **22** Siipaaraan ilma deesse; Museen, “Ani alagaa ta’ee biyya ormaa jiraadheera” jechuudhaan maqaa isaa Geershoom jedhee moggaase. **23** Bara dheeraa sana keessa mootiin Gibxi ni du’e. Namoonni Israa’elis sababii garbummaa keessa turaniif ni aadan; ni iyyanis; iyyi isaan sababii garbummaa jala turaniif gargaarsa argachuuf iyyanis Waaqa bira ga’e. **24** Waaqnis aaduu isaanii dhaga’ee kakuu isaa kan Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin gale sana yaadate. **25** Waaqnis saba Israa’el ilaale; Waaqni akka isaan itti jiran beeke.

3 Museen bushaayee abbaa niitii isaa Yetroo lubicha Midyaan sanaa tiksaa ture; innis gaaf tokko hamma dhi’lafa gammoojiitti bushaayee sana oofee gara tulluu Waaqaa gara Kooreeb dhufe. **2** Achittis Ergamaan Waaqayyoo daggala boba’u keessaar arraba ibiddaa keessaan isatti mul’ate. Museen daggalli sun boba’u illee akka hin gubatin arge. **3** Museen, “Daggalli kun maaliif hin gubatu laata? Ani itti goree waan dinqisiisaa kana ilaaluu qaba” jedhe. **4** Waaqayyos yommuu akka Museen ilaaluuf achi

gore argetti, Waaqni daggala sana keessa, “Musee! Musee!” jedhee isa waame. Museen, “Kunoo ani asan jira” jedhee deebise. **5** Waaqni immoo, “As hin dhi’aatin; Sababii iddoon ati dhaabatu kun qulqulluu ta’eef kophee kee baafadhu” jedheen. **6** Itti fufees, “Ani Waaqa abbaa keetii, Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob” jedhe. Kana irratti Museen Waaqa ilaaluu waan sodaateef fuula isaa dhokfate. **7** Waaqayyoakkana jedhe; “Ani dhugumaan dhiphina saba koo warra Gibxi keessa jiraatan irra ga’u argeera. Iyya isaan warra humnaan isaan hojjechiisan jalaa ba’uuf iyyanis dhaga’era; ani rakkina isaaniis nan beeka. **8** Kanaafuu ani harka warra Gibxiitii isaan baasee gara biyya gaarii fi bal’atti, biyya aannanii fi dammi keessa burquutti jechuunis gara biyya Kana’aanotaatti, Heetotaatti, Amoorotaatti, Feerzotaatti, Hiiwotaattii fi Yebuusotaatti ol isaan baasuuuf jedhee gad bu’era. **9** Amma kunoo iyyi Israa’elootaa na bira ga’era. Ani haala itti warri Gibxi isaan cunqursanis argeera. **10** Kanaafuu ati amma dhaqi. Ani akka ati saba koo Israa’eloota Gibxi keessa baafuuuf Fara’oonitti sin erga.” **11** Museen garuu Waaqaan, “Fara’oon bira dhaqee Gibxii Israa’eloota baasuuuf ani eenyu?” jedhe. **12** Waaqnisakkana jedhe; “Ani si wajjin nan ta’a. Ati saba sana Gibxii yommuu baafutti isin tulluu kana irratti Waaqa waaqeffattu. Si erguu kootiifis kun mallattoo siif ta’a.” **13** Museen immoo Waaqaan, “Kunoo ani gara Israa’elootaa dhaqee, ‘Waaqni abbaa keessanii na ergeera’ yommun jedhutti yoo isaan, ‘Maqaan isaa eenyu?’ jedhanii na gaafatan, ani maal jedheen isaanitti hima?” jedhe. **14** Waaqnis Museedhaan, “ANI ANUMA; ati saba Israa’eliin, ‘Inni ANI ANUMA jedhu sun gara keessanitti na ergeera’ jedhi” jedheen. **15** Waaqni ammas Museedhaanakkana jedhe; “Israa’elootaanakkana jedhi; ‘Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, Waaqni Yaaqoob isinitti na ergeera.’ ‘Maqaan kun bara baraan maqaa koo ti; maqaa anि dhalootaa hamma dhalootaatti ittiin yaadatamuu dha. **16** ‘Dhaqii maanguddoota Israa’el walitti qabitiiakkana jedhiin; ‘Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii, Waaqni Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob natti mul’ateeakkana jedhe: ‘Ani isin ilaaleera; waan Gibxitti isin irra ga’es argeera. **17** Kanaafuu ani rakkina Gibxi keessa isin baasee biyya aannanii fi dammi keessa burqu

jechuunis biyya Kana'aanotaa, Heetotaa, Amoorotaa, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi biyya Yebuuusotaatti isin geessuuf murteesseera.” 18 “Maanguddoонни Israa’el si dhaga’u. Atii fi maanguddoонни Israa’el mootii Gibxi bira dhaqxanii, ‘Waaqayyo Waaqni Ibrootaa nutti mul’ateera; egaa amma akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi’eessinuuf gara gammoojjiitti karaa guyyaa sadii nuu eeyyami’ jettuun. 19 Garuu akka mootiin Gibxi yoo irreen jabaan isa dirqisise malee deemuuif isinii hin eeyyamne anuu beeka. 20 Ani dinqii isaan gidduutti hojjedhu hundaan irree koo hiixadhee namoota Gibxi nan dha’ a. Ergasii inni akka deemtan isiniif eeyyama. 21 “Anis akka sabni kun fuula warra Gibxi duratti surraa argatu nan godha; isin is yommuu Gibxii baatanitti harka duwwaa hin baatan. 22 Tokkoon tokkoon dubartii mi’ a meetii, mi’ a warqeetii fi uffata gaafattee ollaa isheetti fi dubartii mana ishee jiraattu irraa haa fudhattu; kanaanis ilmaanii fi intallan keessanitti uffiftu. Akkasiinis qabeenya warra Gibxi boojitanii baatu.”

4 Museen, “Yoo isaan, ‘Waaqayyo sitti hin mul’anne’ jedhanii na amanuu yookaan na dhaga’uu didan hoo?” jedhee deebise. 2 Kana irratti Waaqayyo, “Wanti harka kee keessa jiru sun maali?” jedheen. Museen immoo, “Ulee dha” jedhee deebise. 3 Waaqayyos, “Lafa buusi” jedheen. Museen lafa buufnaan uleen sun bofa ta’ e; innis irraa baqate. 4 Waaqayyo garuu Museedhaan, “Harka kee hiixadhuutii eegee isaa qabi” jedhe. Museen is hiixatee bofa sana qabe; bofti sunis harka isaa keessatti deebi’ee ulee ta’ e. 5 Waaqayyos, “kun akka isaan Waaqayyo Waaqni abbootii isaanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, Waaqni Yaaqoob sitti mul’ate akka amananiif” jedhe. 6 Waaqayyos Museedhaan, “Harka kee bobaa kee keessa kaa’adhu” jedhe. Museen is harka isaa bobaa isaa keessa kaa’ate; yommuu inni baafatettis, kunoo harki isaa lamxii akka cabbii ta’ e. 7 Innis Museedhaan, “Harka kee deebisii bobaa kee keessa kaa’adhu” jedhe; Museen is deebisee harka isaa bobaa isaa keessa kaa’ate; yommuu inni baafatettis, kunoo harki isaa deebi’ee akkuma dhagna isaa isa kaanii ta’ e. 8 Waaqayyos akkana jedhe; “Isaan yoo si amanuu baatanii mallattoo isaa jalqabaa fudhachuu didan mallattoo lammaffaa ni amanu ta’ a. 9 Yoo isaan mallattoo kana lamaan amanuu baatanii si dhaga’uu didan bishaan laga Abbayyaa budduuqsiitii lafa gogaa irratti dhangalaasi.

Bishaan ati lagicha irraa budduuqsite sunis lafa gogaa irratti dhiiga ta’ a.” 10 Museenis Waaqayyoon, “Yaa Gooftaa, ani duris ta’ u yookaan erga ati garbicha keetti dubbachuu jalqabdee as nama arraba qajeelu miti. Ani nama afaan isaa hidhamee arrabni isaaas itti ulfaatuu dha” jedhe. 11 Waaqayyos akkana isaan jedhe; “Kan afaan namaan uume eenyu? Kan akka namni arrabidaa ta’ u yookaan duudu godhu eenyu? Kan agartuu ijaa namaaf kenuu yookaan jaamsu eenyu? Anuma Waaqayyo mitii? 12 Amma dhaqi; ani afaan kee wajjin nan ta’ a; waan ati jettus sin barsiisa.” 13 Museen garuu, “Yaa Gooftaa, maaloo nama biraa ergi” jedhe. 14 Dheekkamsi Waaqayyoos Musee irratti boba’ e; innis akkana jedhe; “Obboleessi kee Aroon Lewwichi jira mitii? Ani akka inni akka gaariitti dubbatu nan beeka. Kunoo, inni gara kee dhufuutti jira. Inni yommuu si argutti ni gammada. 15 Ati isatti dubbatee afaan isaa keessa dubbiin ni keessa; anis afaan keetii fi afaan isaa wajjin nan ta’ a; waan isin hojjettanis isin nan barsiisa. 16 Inni uummatatti siif dubbata; inni afaan siif ta’ a; ati immoo isaaaf akka Waaqaa ni taata. 17 Ati ulee ittiin mallattoo argisiftu kana harkatti qabadhu.” 18 Museen gara abbaa niitii isaa gara Yetrootti deebi’ee, “Akka ani gara saba koo warra Gibxi jiraatanitti deebi’ee hamma ammaatti lubbuun jiraachuu isaanii arguuf maaloo naa eeyyami” jedheen. Yootooris, “Nagaan dhaqi” jedheen. 19 Waaqayyo Midyaanitti Museedhaan, “Namoonni si ajjeesuu barbaadan hundi du’aniiruutii Gibxitti deebi’i” jedhee ture. 20 Kanaafuu Museen niitii isaatii fi ilmaan isaa fuudhatee harree irra kaa’ee Gibxitti deebi’ e. Innis ulee Waaqaa harkatti qabatee ture. 21 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Ati yeroo Gibxitti deebitutti dinqiiwan anii akka ati hojjetuuf humna siif kenne sana hunda fuula Fara’oon duratti hojjedhu. Ani garuu akka inni saba sana gad hin lakkifne mata jabeessa isa nan godha. 22 Ati Fara’ooniin akkana jedhi; ‘Waaqayyo akkana jedha: Israa’el ilma koo hangafa; 23 anis, “Akka ilmi koo na tajaajiluuf gad lakkisi” jedhee sitti himeera. Ati garuu isa gad lakkisuu didde; kanaafuu, kunoo anii ilma kee hangafa nan ajjeesa.” 24 Waaqayyo karaa irratti iddo bultiitti Museetti dhufee isa ajjeesuu barbaade. 25 Ziphooraa garuu dhagaa qara qabu fudhattee qola dhagna ilma ishee kuttee ittiin miilla Musee tuqxe. Isheenis, “Ati dhugumaan anaaf misirricha dhiigaati” jette. 26 Waaqayyos isa dhiise. Yeroo sana isheen

waa'ee dhagna qabaatiif, "Misirricha dhiigaa ti" jette. **27** Waaqayyos Arooniin, "Ati Musee simachuuf gara gammoojiji dhaqil!" jedhe. Innis dhaqee Tulluu Waaqaa irratti Musee argatee isa dhungate. **28** Yeroo sana Museen dubbii Waaqayyo akka inni dubbatuuf isa erge hundaa fi mallattoowwan akka inni hojjetuuf isa ajaje hunda Aroonitti hime. **29** Musee fi Aroon maanguddoota Israa'el hunda walitti qaban; **30** Aroonis waan Waaqayyo Museetti hime hunda jaratti hime. Mallattoowwanis fuula namootaa duratti hojjete; **31** isaanis ni amanan. Jarris yommuu akka Waaqayyo saba Israa'el ilaalee fi akka inni rakkina isaaniis arge dhaga'anitti gad jedhanii sagadan.

5 Ergasii Musee fi Aroon Fara'oone bira dhaqanii,

"Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha; 'Akka inni gammoojiji ayyaana naa ayyaansuuf saba koo gad dhiisi.'" **2** Fara'oone immoo, "Akka ani isaaf ajajamee Israa'elin gad dhiisuuf Waaqayyo kun eenyu? Ani Waaqayyo sana hin beeku; Israa'elinis gad hin dhiisu" jedhe. **3** Isaanisakkana jedhan; "Waaqni Ibrootaa nutti dhufeera. Akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessiuuf gara gammoojiji karaa guyyaa sadii nuu eeyyami; akkas ta'uu baanmaan inni dha'ichaan yookaan goraadeedhaan nu dha'a." **4** Mootiin Gibxi garuu, "Yaa Musee fi Aroon, isin maaliif saba kana hojii dhowwitu? Hojii keessanitti deebi'aa!" isaaniin jedhe. **5** Fara'oone ittuma fufee, "Kunoo sabni biyyattii amma baay'ateera; isin immoo hojii isaan dhowwaa jirtu" jedhe. **6** Guyyuma sana Fara'ooneakkana jedhee itti gaafatamtoota hojiitii fi qondaaltota sabaa ajaje; **7** "Si'achi xuubii hojjechuudhaaf saba kanaaf cidii hin kenninaa; isaan ofuma isaanittii dhaqanii cidii haa barbaaddatan. **8** Garuu akka isaan lakkobsa xuubii kan duraan hojjechaa turan sana hojjetan godhaa; hamma isaanitti ramadame hin hir'isinaa. Isaan dhibaa'oo dha; kanaafuu, 'Nu dhaqnee Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessina' jedhanii iyaa jiru. **9** Akka isaan hojjidhaan qabamanii dubbii sobaatiif xiyyeffannoo hin kennineef hojii isaanitti cimsaa." **10** Itti gaafatamtoonni hojiitii fi qondaaltonni sabaa gad yaa'anii saba sanaanakkana jedhan; "Fara'ooneakkana jedha: 'Ani si'achi cidii isinii hin kenuu. **11** Lafa itti argachuu dandeessan dhaqaatii ofii keessanii cidii barbaaddadhaa; hojii keessan garuu gonkumaa hin hir'atu.'" **12** Sabni sun qooda cidii, haafa walitti qabachuuf jedhee biyya

Gibxii guutuu keessa faffaca'e. **13** Itti gaafatamtoonni sunis, "Isin hojii keessan kan guyyaa guyyaaakkuma yeroo cidiin ture sanaatti hojjedhaa raawwadhaa" jedhanii isaan jarjarsaa turan. **14** Israa'eloonni qondaaltota hojii ta'an kanneen itti gaafatamtoota garboota Fara'ooniin muudamanis reebamanii, "Isin kaleessaa fi har'a maaliif qooda xuubii kan akka hojjetanii isinii ramadame sanaakkuma duriitti hin guittanne?" jedhamanii gaafatamaa turan. **15** Israa'eloonni to'attoota hojii ta'anis dhaqaniiakkana jedhanii Fara'ooniitti iyyatan; "Ati maaliif tajaajiltootake akkas goota? **16** Cidiin tajaajiltootakeetii hin kennamu; ta'us, 'Xuubii hojjedhaal' nuun jedhan. Kunoo tajaajiltoonni kee reebamaa jiru; balleessaan garuu kanuma saba keetii ti." **17** Fara'ooneakkana jedhe; "Isin dhibaa'oo dha; isin dhibaa'oo dha! Kanaafuu isin, 'Nu dhaqnee Waaqayyoof aarsaa dhi'eessina' jettan. **18** Amma dhaqaatii hojjedhaa; cidiin isinii hin kennamu; garuu xuubii isinitti ramadame hojjetanii guutuu qabdu." **19** Israa'eloonni to'attoota hojii ta'an yommuu, "Isin lakkobsa xuubii kan guyyaa guyyaatti akka hojjetanii isin irraa eegamu sana hir'isuu hin qabdan" jedhamee isaanitti himametti akka rakkina keessa seenan hubatan. **20** Yeroo Fara'oone bira gad ba'anitti utuu Musee fi Aroon isaan eeganuu argatan; **21** isaanis, "Waan isin akka Fara'oonee fi qondaaltonni isaa nu xireeffatan gootanii akka isaan nu ajjeesaniif goraadee harka isaanii keessa keessaniif Waaqayyo isinitti haa ilaalu; isinitti haa murus!" jedhan. **22** Museen gara Waaqayyootti deebi'eeakkana jedhe; "Yaa Goftaa, ati maaliif saba kanatti rakkina fidde? Ati kanaaf na ergitee? **23** Gaafa ani maqaa keetiin dubbachuuf Fara'oone bira dhaqee jalqabee inni saba keetti rakkinuma fidaa jira; ati garuu gonkumaa saba kee hin furre."

6 Waaqayyos Museedhaan, "Amma waan ani Fara'oone irratti hojjedhu ati ni argita: sababii irree koo jabaa sanaatiif mootichi gad isaan dhiisa; sababii irree koo jabaa sanaatiifis mootichi biyya isaa keessaa isaan ari'a" jedhe. **2** Waaqni ammas Museedhaanakkana jedhe; "Ani Waaqayyo. **3** Ani akka Waaqa Waan Hunda Danda'uuttan Abrahaamitti, Yisihaaqittii fi Yaaqobitti mul'adhe; garuu maqaa koo Waaqayyoona isaanitti of hin beeksifne. **4** Akkasumas ani biyya Kana'aan lafa isaan akka alagaatti keessa jiraattan sana

isaanii kenuuuf jedhee isaan wajjin kakuu galeera. 5 Kana irrattis, ani aaduu saba Israa'el kanneen warra Gibxiin garboomfaman sanaa dhaga'ee kakuu koo yaadadheera. 6 "Kanaafuu saba Israa'eliinakkana jedhi: 'Ani Waaqayyo; waanjoo warra Gibxi jalaa isin nan baasa; ani garbummaa isaanii jalaa isin nan baasa; irree diriiraa fi murtii jabaadhaanis isin nan fura. 7 Ani akka saba ofii kootti isin fudhadha; Waaqa keessan nan ta'a. Yeroo sana isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan kan waanjoo warra Gibxi jalaa isin baase ta'e ni beektu. 8 Ani biyya isan Abrahaamiiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kenuuuf harka koo ol qabadhee kakadhe sanatti isin nan galcha. Dhaala godhees isiniif kenna. Ani Waaqayyo." 9 Museenis waan kana saba Israa'elitti hime; isaan garuu waan abdii kutatanii fi garbummaa hamaa keessa turaniiif isa hin dhageeny. 10 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 11 "Dhaqitii akka inni biyya isaa keessaa Israa'eloota gad lakkisuuf Fara'oon mooticha Gibxitii himi." 12 Museen garuu Waaqayyoon, "Kunoo Israa'eloonni na hin dhageeny; yoos Fara'oon akkamitti na dhaga'a ree? Afaan koo qajeelchee hin dubbatatuutii" jedhe. 13 Waaqayyo garuu waa'ee Israa'elootaatii fi waa'ee Fara'oon mooticha Gibxi Musee fi Aroonitti dubbatee akka isaan saba Israa'el Gibxii baasan isaan ajaje. 14 Hangafoonni balbalawwan isaanii kanneenii dha: Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa: Henook, Faluus, Hezroonii fi Karmii. Warri kunneen gosoota Ruubeen. 15 Ilmaan Simi'oont: Yemuu'eel, Yaamiin, Oohad, Yaakiin, Zoohar, Shaawul ilma dubartittii Kana'aan. Isaan kunneen maatiwwan Simi'oont. 16 Maqaan ilmaan Lewwiis akkuma dhaloota isaaniitti kanaa dha: Geershoon, Qohaati fi Meraarii. Lewwiin waggaa 137 jiraate. 17 Ilmaan Geershoon akkuma maatii isaaniitti: Loobeenii fi Shime'ii. 18 Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. Qohaati waggaa 133 jiraate. 19 Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Isaan kunneen akkuma dhaloota isaaniitti maatiwwan Lewwii ti. 20 Amraam obboleettii abbaa isaa Yookebeedin fuudhe; isheenii Aroonii fi Musee deesseef. (Amraam waggaa 137 jiraate.) 21 Ilmaan Yizihaar: Qooraahi, Naafegii fi Zikrii. 22 Ilmaan Uzii'eel: Miishaa'eel, Elzaafaanii fi Sitrii. 23 Aroon intala Amiinaadaab obboleettii Nahishoon Eliisheebaa fuudhe; isheenii Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaarin deesseef. 24 Ilmaan Qooraahi: Asiir, Elqaanaa fi

Abii'aasaaf. Isaan kunneen maatiwwan Qooraahii ti. 25 Ele'aazaar ilmi Aroon intallan Fuut'eel keessaa tokko fuudhe; isheenii Fiinehaasin deesseef. Isaan kunneen akkuma maatiwwan isaaniitti hangafoota balbala Lewwii ti. 26 Aroonii fi Museen warri Waaqayyo, "Isin akkuma kutaa kutaa isaaniitti Gibxi keessaa Israa'eloota baasaa" jedheen sun isaanuma kana. 27 Isaanis warra waa'ee Gibxi keessaa Israa'eloota baasuu Fara'oon mooticha Gibxitii dubbatan sanaa dha. Musee fi Aroon isaanuma kana. 28 Waaqayyo yeroo Gibxi keessatti Museetti dubbatee sana 29akkana jedheen; "Ani Waaqayyoo dha. Waan ani sitti himu hunda Fara'oon mooticha Gibxitii himi." 30 Museen garuu Waaqayyoon, "Kunoo, ani waan afaan koo qajeelchee dubbachuu hin dandeenyee Fara'oon akkamiin na dhaga'a?" jedhe.

7 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Ilaa, ani Fara'ooniif waqa si godheera; obboleessi kee Aroon immoo raajii siif ta'a. 2 Ati waan ani si ajaju hunda ni dubbat; obboleessi kee Aroon immoo akka inni Israa'eloota biyya isaa keessaa gad dhiisu Fara'oonitti ni hima. 3 Ani garuu Fara'oonin mata jabeessa nan godha; yoo ani biyya Gibxi keessatti mallattoowwanii fi dinqiiwwan koo baay'ise iyyuu, 4 inni isin hin dhaggeeffatu. Ani harka koo Gibxi irratti ol nan kaasa; murtii jabaadhaanis raayyaa koo, saba Israa'el biyya Gibxi keessaa nan baasa. 5 Warri Gibxi yommuu ani harka koo Gibxi irratti ol kaafadhee saba Israa'el achi keessaa baasutti akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." 6 Musee fi Aroonisakkuma Waaqayyo isaan ajaje godhan. 7 Yeroo Fara'oonitti dubbatanitti Museen nama waggaa saddeettama ture; Aroon immoo nama waggaa saddeettamii sadii ture. 8 Waaqayyos Musee fi Arooniinakkana jedhe; 9 "Yommuu Fara'oon, 'Dinqi hojjedhaa' isiniin jedhutti, ati immoo Arooniin, 'Ulee kee fuudhiitii fuula Fara'oon durattila lafa buusi' jetta; uleen sunis bofa ta'a." 10 Musee fi Aroon Fara'oon bira dhaqaniiakkuma Waaqayyo isaan ajaje sana godhan. Aroon fuula Fara'oonii fi qondaaltota isaa durattila ulee isaa lafa buuse; uleen sunis bofa taate. 11 Fara'oonis beektotaa fi falflatoota ofitti waame; tolfattoonni Gibxi ogummaa isaanii dhokataa sanaan akkasuma godhan. 12 Tokkoon tokkoon isaanii ulee isaanii lafa buusan; uleen isaanii bofa ta'e. Uleen Aroon garuu ulee isaanii liqimsite. 13 Ta'us Fara'oon

akkuma Waaqayyo dubbate sana mata jabeessa ta'ee isaan dhaggeeffachuu dide. **14** Kana irratti Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Fara'oon mata jabeessa ta'eera; saba sanas gad dhiisuu dide. **15** Ganamaan gara Fara'oon dhaqii; kunoo inni bishaanitti gad ba'a. Ulee bofatti geeddaramte sana harkatti qabadhuutii qarqara laga Abbayyaaatiisa eegi. **16** Akkanas jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni lbrootaaakkana jedhee sitti na ergeera: Akka sabni koo dhaqee gammoojiji keessatti naaf sagaduuf gad lakkisi. Ati garuu hamma ammaatti ajajamuu diddeerta. **17** Waaqayyoakkana jedha: Akka ani Waaqayyo ta'e ati kanaan beekta: Kunoo ani ulee harka koo keessa jiru kanaan bishaan Abbayyaa nan dha'a; bishaan sunis dhiigatti geeddarama. **18** Qurxummiwwan laga Abbayyaa keessaa ni du'u; lagni sunis ni ajaa'a; warri Gibxis bishaan laga sanaa dhuguu hin danda'an." **19** Waaqayyo immoo Museedhaanakkana jedhe; "Arooniinakkana jedhi; 'Ulee kee qabadhuutii bishaanota Gibxi irratti, lageenisaanii irratti, doloollooisaanii irratti, harooisaanii fi kuusaa bishaanii hunda irratti harka kee diriirsi.' Isaanis dhiigatti geeddaramu. Gibxi guutuun dhiigaan guutama; qodaan mukaatii fi okkoteen dhagaa dhiigaan guutaman." **20** Musee fi Aroonakkuma Waaqayyo isaan ajaje sana godhan. Aroon ulee isaa ol fuudhee fuula Fara'ooniitii fi qondaaltota isaa duratti bishaan Abbayyaa dha'e; bishaan sun hundis dhiigatti geeddarama. **21** Qurxummiwwan Abbayyaa duunaan lagichi ajaa'e; warri Gibxis bishaan isaa dhuguu hin dandeenye. Gibxi guutuunis dhiigaan guutame. **22** Garuu tolftatoonni Gibxi tolchaisaaniiinakkasuma hoijetan; Fara'oonis mata jabeessa ta'e. Innisakkuma Waaqayyo jedhe sana Musee fi Aroon dhaga'uudide. **23** Fara'oonis deebi'ee masaraa isaa seen; innis waan kana yaadatti illee hin qabanne. **24** Warri Gibxi hundi waan bishaan laga sanaa dhuguu hin danda'iniif bishaan dhugaatii baafachuuuf jedhanii qarqara Abbayyaa qotatan. **25** Erga Waaqayyo Abbayyaan dha'ee guyyaan torba darbe.

8 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Fara'oon bira dhaqiiakkana jedhiin; 'Waaqayyoakkana jedha: Akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi. **2** Yoo ati gadisa dhiisuu didde immoo kunoo ani biyya kee guutuutti dha'icha fattee nan erga. **3** Lagni Abbayyaa fatteedhaan guutuma; isaanis ol ba'anii mana keetti, dinqa keetti, siree keetti, mana hoijettoota keetiitti, saba keetti,

iddoo ibiddaa keetti, qodaa bukoo keetiittis nam'u. **4** Fatteewwan kunneen si'ii fi saba kee, qondaaltota kee hundas ni yaabbaatu." **5** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Arooniinakkana jedhi; 'Ulee kee qabadhuutii harka kee burqaawwan irratti, lageenii fi kuusaa bishaanii irratti ol kaafadhuutii akka fatteewwan biyya Gibxitti dhufan godhi.'" **6** Aroon harka isaa bishaanota Gibxitti ol kaafate; fatteewwanis ol ba'anii biyya sana guutan. **7** Tolfattoonnis falfala isaanii inakkasuma godhan; biyya Gibxittis fatteewwan fidan. **8** Fara'oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee, "Akka inni anaa fi saba koo irraa fatteewwan fageessuuif Waaqayyo kadhadaa; anis akka sabni keessan dhaqee Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuuif gadin dhiisa" jedhe. **9** Museen Fara'ooniin, "Akka fatteewwan si'ii fi manneen kee irraa badanii laga Abbayyaa qofa keessatti hafaniif yeroo ani itti siif, qondaaltota keetii fi saba keetiif illee Waaqa kadhadhu ati na beeksiis" jedhe. **10** Fara'oon immoo, "Bor" jedheen. Museenakkana jedhee deebise; "Waaqayyo Waaqa keenyaa fakkaatu kan tokko iyyuu akka hin jirre akka beektuufakkuma ati jettu ta'a. **11** Fatteewwan sun si'ii fi manneen kee irraa, qondaaltota keetii fi saba kee irraa ni badu; laga Abbayyaa qofa keessattis ni hafu." **12** Musee fi Aroon erga Fara'oon biraagad ba'anii booddee Museen waa'ee fatteewwan Waaqni Fara'ooniitierge sanaa Waaqayyotti iyye. **13** Waaqayyoakkuma Museen kadhate godhe. Fatteewwan sunis mana keessatti, oobdii irratti, dirree irrattis dhuman. **14** Fatteewwan sunis walitti qabamanii tuulaman; biyyattiinis ni ajoofte. **15** Fara'oon garuu yommuu akka dha'ichi sun qabbanaa'e argettiakkuma Waaqayyo dubbateeture sana mata jabeessa ta'ee Musee fi Aroonin dhaga'uudide. **16** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan, "Arooniin, 'Ulee kee ol kaasiitii awwaara lafaa dha'i' jedhi; awwaarri sunis biyya Gibxi guutuu keessatti injiraan ta'a" jedhe. **17** Isaanisakkasumagodhan. Yommuu Aroon harka isaa isa ulee qabate ol kaafatee awwaara lafaa dha'etti injiraan namaa fi horiitti duudde. Awwaarri guutuu biyya Gibxi keessa jiru hundi injiraan ta'e. **18** Tolfattoonni garuu falfala isaanii injjiraan gad yaasuu yaalanii dadhaban. Injiraanis namaa fi horii irra ture. **19** Tolfattoonnis Fara'ooniin, "Kun quba Waaqaa ti" jedhan. Fara'oon garuuakkuma Waaqayyo dubbate sana mata jabeessa ta'ee dhaga'uudide. **20** Waaqayyo Museedhaanakkana

jedhe; “Ganama barii ka’iitii fuula Fara’oon duratti dhi’aadhu; kunoo inni gara bishaanitti gad ba’; akkanas jedhiin; ‘Waaqayyoakkana jedha: Akka inni na tajaajiluuf saba koo gad dhiisi. 21 Yoo ati saba koo gad dhiisuu didde immoo kunoo, ani tuuta tisiisaa sitti, qondaaltota keetti, saba keetti, manneen keetti nan erga. Manneen warra Gibxi, lafti isaan jiraatanis tisiisaan guutamu. 22 “Ani garuu guyyaa sana iddo sabni koo jiraatu Gooshenin haala addaatiin nan ilaala; akka ati akka ani Waaqayyo biyya kana keessa jiru beektuuf tisiisni tokko iyyuu achi hin jiraatu. 23 Ani saba kootii fi saba kee gidduutti garaa garummaa nan uuma. Mallattoon kunis bori ta’.” 24 Waaqayyos akkasuma godhe. Tisiisni baay’een mana Fara’oonii fi manneen qondaaltota isaatti duude; biyyi Gibxi guutuunis tisiisaan balleffame. 25 Fara’oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee, “Dhaqaatii biyyuma kana keessatti Waaqa keessaniif aarsaa dhi’eessaa” jedheen. 26 Museen immoo deebisee akkana jedhe; “Akkas gochuun qajeelaa hin ta’u; aarsaan nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf dhi’eessinu warra Gibxi biratti jibbamaa dha. Kunoo, yoo nu aarsaa fuula isaanii duratti jibbamuu dhi’eessine isaan dhagaadhaan nu hin tumanii ree? 27 Akkuma inni nu ajajetti nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi’eessuuuf gara gammoojiji karraa guyyaa sadii deemuu qabna.” 28 Fara’oonis, “Ani akka isin gammoojiji keessatti Waaqayyo Waaqa keessaniif aarsaa dhi’eessitanifiif gadin isin dhiisa; garuu baay’ee fagaattani hin deeminaa. Isinis Waaqa naa kadhadhaa” jedhe. 29 Museen is akkana jedhee deebise; “Kunoo, ani akkuman si biraad deemeen akka bor tisiisni Fara’oon irraa, qondaaltota isaatii fi saba isaa irraa ka’u Waaqayyo nan kadhadha. Yaa Fara’oon ati garuu, akka sabni kun Waaqayyoof aarsaa dhi’eessuuuf gad dhiisuu diddee ammas nu hin gowwoomsin.” 30 Museen ergasii Fara’oon biraa ba’ee Waaqayyo kadhate; 31 Waaqayyos akkuma Museen is kadhate sana godhe; tisiisni sunis Fara’oonin, qondaaltota isaatii fi saba isaa gad dhiisee deeme; tisiisni tokko iyyuu hin hafne. 32 Fara’oon garuu ammas mata jabeessa ta’; saba sanas gad dhiisuu dide.

9 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Fara’oon bira dhaqiiitii akkana jedhiin; ‘Waaqayyo Waaqni Ibrootaa akkana jedha; ‘Akka sabni koo na tajaajiluuf

gad dhiisi.” 2 Yoo ati gad dhiisuu diddee isaan danqite, 3 kunoo harki Waaqayyoo horii kee kanneen dirree irra oolan fardeen, harrootaa fi gaalawwan keetti, loon, hoolotaa fi re’oota keetti dha’icha hamaa ni fida. 4 Waaqayyo garuu akka horiin saba Israa’el tokko iyyuu hin duuneef horii Israa’elii fi horii warra Gibxi gidduutti garaa garummaa ni uuma.” 5 Waaqayyo yeroo murteesee, “Waaqayyo bor waan kana biyyattii keessatti ni hojjeta” jedhe. 6 Waaqayyos guyyaa itti aanutti waan kana hojjete: Horiin warra Gibxi hundi ni dhume; horii warra Israa’el keessaa garuu tokko iyyuu hin duune. 7 Fara’oonis namoota qoratan ergee, kunoo akka horii saba Israa’el keessaa tokko illee hin du’in beeke. Ta’us Fara’oon mata jabeessa ta’ee saba sana gad dhiisuu dide. 8 Waaqayyo immoo Musee fi Arooniin akkana jedhe; “Daaraa harka guutuu iddo ibiddaatii hammaaraa; Museen is daaraa sana fuula Fara’oon duratti samiitti ol haa facaasu. 9 Innis biyya Gibxi guutuu keessatti awwaara ta’; dhullaan malaa yaasus namaa fi horii guutuu biyyattii keessa jiranitti yaa’.” 10 Isaan boolla ibiddaa irraa daaraa hammaarratanii fuula Fara’oon dura dhaabatar. Museen is daaraa sana samiitti ol facaase; dhullaan malaa yaasus namaa fi horiitti yaa’e. 11 Tolfattoonnis sababii dhullaatiif Musee dura dhaabachuu hin dandeenye; dhullaan tolfatootaa fi warra Gibxi hundatti yaa’ee tureetii. 12 Garuu Waaqayyo akkuma Museetti hime sana Waaqayyo Fara’oonin mata jabeessa godhe; innis Musee fi Aroonin dhaga’uu dide. 13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Ganama barii ka’iitii fuula Fara’oon dura dhaabdu; akkanas jedhiin; ‘Waaqayyo Waaqni Ibrootaa akkana jedha; akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi; 14 yoo kanaa achii ani amma dha’icha koo hunda sitti, qondaaltota keetii fi saba keetti nan erga; kunis akka ati akka Waaqni akka koo lafa hunda irra hin jirre beektuuf. 15 Silaa amma ani harka koo ol fudhadhee si’ii fi saba kee dhukkuba hamaan dha’uu nan danda’at ure; atis lafa irraa badda ture. 16 Ani garuu humna koo srratti argisiisuu fi akka maqaan koo lafa hunda irratti labsamuuf jedheen kaayyoo kanaaf si jiraachise. 17 Ati amma iyyuu saba koo irratti ol ol of qabda; jaras gad hin dhiiftu. 18 Kunoo ani bori yeroo akkanaatti cabbii hamaa erga Gibxi hundeffamtee jalqabee hamma ammaatti takkumaa Gibxitii hin bu’in tokko nan buusa. 19 Egaa amma nama ergiitii horii keetii fi waan

alaqabdu hunda manatti galchisiisi; cabbiin sunis namaa fi horii manatti hin galin kanneen alatti hafan hundatti ni bu'a; isaanis ni dhumu.” **20** Qondaaltota Fara'oon keessaa warri dubbii Waaqayyoo sodaatan garboota isaaniitii fi horii isaanii manatti galfachuuuf ariifataniif sokkan. **21** Warri dubbii Waaqayyootiif xiyyeffannoo hin kennis immoo garboota isaaniitii fi horii isaanii alatti dhiisan. **22** Waaqayyo Museedhaan, “Akka cabbiin biyya Gibxi hundatti namatti, horii fi biqiltuu lafa qotisaa Gibxi hunda irratti bu'uuf harka kee gara samiitti diriirsi” jedhe. **23** Yommuu Museen ulee isaa gara samiitti diriirsettis Waaqayyo kakawhee fi cabbiin erge; ibiddis gara lafaatti gad bu'e. Waaqayyos biyya Gibxitti cabbii roobse; **24** cabbiin ni bu'e; ibiddis cabbii wajjin wal make. Cabbiin hamaan akkanaa erga Gibxi saba taatee beekamtee as takkumaa guutuu biyyattiitti hin buune. **25** Cabbiin sunis biyya Gibxi keessatti waan ala jiru hunda namas horiis ni dha'e; biqiltuu lafa qotisaa hundas ni balleesse; muka hundas ni barbadeesse. **26** Lafti cabbiin itti hin bu'in biyya Gooshen iddo Israa'eloonni jiraatan qofa ture. **27** Fara'oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee akkanaa jedheen; “Ani amma cubbuu hojjedheera; Waaqayyo qajeelaa dha; anii fi sabni koo garuu balleessaa hojjenneerra. **28** Sababii bakakkaa fi cabbiin nutti baay'ateef isin Waaqayyoon nuuf kadhadhaa. Anis gad isin nan dhiisa; isin hammana caalaa as turuu hin qabdan.” **29** Museenis akkanaa jedhee deebise; “Ani yommuu magaalaa kana keessaa ba'utti harka koo bal'isee Waaqayyo nan kadhadha. Bakakkaan ni dhowwama; cabbiinis si'achi hin jiraatu; kanaanis ati akka lafti kan Waaqayyo taate ni beekta. **30** Ani garuu akka atii fi qondaaltonni kee amma iyyuu Waaqayyo Waaqa hin sodaanne nan beeka.” **31** Waan talbaan daraaree, garbuun immoo bilchaatee tureef talbaa fi garbuun ni badan. **32** Qamadii fi honboriin garuu waan turanii bilchaataniiif hin badne. **33** Museenis Fara'oon biraa deemee magaalaa keessaa gad ba'e; innis harka isaa gara Waaqayyotti bal'ise; bakakkaa fi cabbiin ni dhowwaman. Bokkaanis deebi'ee biyyattiitti hin roobne. **34** Fara'oonis yommuu akka bokkaan, cabbiin fi bakakkaan dhowwaman argetti ammas cubbuu hojjete; innii fi qondaaltonni isaa mata jabeeyyii ta'an. **35** Akkuma Waaqayyo karaa Museetiin dubbate sana, Fara'oon mata jabeessa ta'e; saba Israa'elis gad dhiisuu dide.

10 Waaqayyos Museedhaan akkanaa jedhe; “Fara'oonitti ol seeni; ani akka mallattoowwan koo kanneen isaan gidduutti hojjedhuuf jedhee Fara'oonii fi qondaaltota isaa mata jabeeyyii godheera; **2** kunis akka ati waan ani warra Gibxi godhe, mallattoo ani isaan gidduutti argisiises ijoolle keetii fi ijoolle keetiitti himtee akka ani Waaqayyo ta'e akka beektaniif ta'e.” **3** Musee fi Aroonis Fara'oon bira dhaqanii akkanaa jedhaniin; “Waaqayyo Waaqni lbrootaa akkanaa jedha: ‘Ati hamma yoomiitti fuula koo duratti gad of qabuu didda? Akka isaan na tajaajilaniif saba koo gad dhiisi. **4** Yoo ati gad isaan dhiisuu didde, kunoo ani bori biyya keetti hawaannisa nan fida. **5** Hawwaannisni kunis hamma namni tokko iyyuu arguu dadhabutti lafa haguuga. Innis waanuma cabbii irraa isinii hafe illee ni fixa; mukkeen alatti isinii guddachaa jiranis nyaatee fixa. **6** Inni mana kee, mana qondaaltota keetii hundaa fi mana warra Gibxi hundumaa guuta; kunis waan abbootiin keetii fi abbootiin abbooti keetii gaafa biyya kana qubatanii jalqabanii hamma har'aatti hin arginii dha.” Kana booddee Museen garagalee Fara'oon bira ba'e. **7** Qondaaltonni Fara'oonis, “Namichi kun hamma yoomiitti kiyyoo nutti ta'a? Namoonni kun akka Waaqayyo Waaqa isaanii tajaajilaniif gad dhiisi. Akka Gibxi badde ati amma illee hin hubanee?” jedhaniin. **8** Musee fi Aroonin deebisanii Fara'oonitti geessan; Fara'oonis, “Dhaqaatii Waaqayyo Waaqa keessan waaqeffadhaa! Garuu eenyutu deema?” jedheen. **9** Museenis, “Nu sababii ayyaana Waaqayyoo ayyaaneffannuuf dargaggoota keenyaa fi maanguddoota keenya, ilmaanii fi intallan keenya, bushayee fi loon keenya qabannee deemna” jedhee deebise. **10** Fara'oonis akkanaa jedhe; “Yoo ani dubartoota keessanii fi ijoolle keessan isin wajjin gad dhiise, mee Waaqayyo isin wajjin haa ta'u! Kunoo waan hamaatu isin dura jira. **11** Kun hin ta'u! Akka warri dhiiraa qofti dhaqanii Waaqayyo waaqeffatan godhaa; isin kanuma barbaaddaniitii.” Isaanis fuula Fara'oon duraa gad baafaman. **12** Waaqayyos Museedhaan, “Akka hawaannisni biyya Gibxitti bu'ee biqiltuu lafa qotisaa hunda, waan cabbii irraa hafe hundas nyaatuuf harka kee Gibxi irratti diriirsi” jedhe. **13** Museenis ulee isaa Gibxi irratti diriirsinaan Waaqayyo guyyaa sana guutuu fi halkan sana guutuu akka

bubbeen ba'a biiftuu biyyattii keessatti bubbisu godhe; ganama itti aanus bubbeen sun hawwaannisa fidee dhufe; 14 hawwaannisni sunis Gibxi guutuu weerare; biyya hunda keessas baay'inaan qubate. Dha'ichi hawwaannisaa kan akkasii duraan takkumaa bu'ee hin beeku; ergasiis takkumaa deebi'ee hin buune. 15 Hawwaannisni sunis hamma lafti gurraacha'utti lafa hunda haguuge; innis waan cabbii irraa hafe hunda, waan alatti biqile hunda, ija mukaa illee ni nyaate. Biyya Gibxi hunda keessatti wanmi lalisaan tokko iyuu muka irratti yookaan biqiltuu irratti hin hafne. 16 Fara'oonis dafee Musee fi Aroomin waamee akkana jedheen; "Ani Waaqayyo Waaqa keessanii fi isinitti cubbuu hojjedheera. 17 Egaa mee cubbuu koo naa dhiisaa; akka inni dha'icha nama ajjeesu kana narraa fuudhuufis Waaqayyo Waaqa keessan naa kadhadhaa." 18 Museen Fara'oon biraad gad ba'ee Waaqayyo kadhate. 19 Waaqayyos bubblee sana gara bubblee lixa biiftuu jabaatti geeddare; bubbeen sunis hawwaannisa sana fuudhee Galaana Diimaatti naqe. Gibxi keessatti hawwaannisni tokko iyuu hin hafne. 20 Waaqayyo garuu Fara'oonin mata jabeessa godhe; Fara'oonis Israa'eloota gad hin dhiifne. 21 Waaqayyo immoo Museedhaan, "Akka dukkanni Gibxi irra bu'uuf harka kee gara samiitti diriirsi" jedhe. 22 Museen harka isaa gara samiitti diriirse; dukkanni limixiin isaa guyyaa sadii Gibxi guutuu haguuge. 23 Guyyaa sadan sana namni wal hin argu ture; lafa jiruus hin socho'u ture. Israa'eloonni hundi garuu iddo jiraatanitti ifa qabu turan. 24 Fara'oonis Musee ofitti waamee, "Dhaqaatii Waaqayyo waaqeffadhaa. Dubartoonnii fi ijoolleen keessanis isin wajjin haa deeman; bushaayee fi loon keessan qofa dhiisaa deemaa" jedheen. 25 Museen garuu akkana jedhe; "Ati akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa fi qalma gubamu dhi'eessinuuf nuu eeyyamuu qabda. 26 Horiin keenyas nu wajjin dhaquu qaba; kotteen tokko iyuu hin hafu. Waaqayyo Waaqa keenya waaqeffachuuuf isaan keessaa tokko tokkotti fayyadamma; hamma achi geenyutti Waaqayyo waaqeffachuuuf maalitti akka fayyadamnu hin beeknu." 27 Waaqayyo garuu Fara'oonin mata jabeessa godhe; innis gad isaan dhiisuu dide. 28 Fara'oonis Museedhaan, "Fuula koo duraa badi! Lammata fuula koo akka hin argine beekkadhu; ati gaafa fuula koo argite ni duuta!" jedhe.

29 Museen deebisee, "Akkuma ati jette, ani lammata fuula keetti hin mul'adhu" jedhe.

11 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ani amma illee dha'icha tokko Fara'oonii fi Gibxitti nan fida. Ergasii inni asii isin baasa; yeroo asii isin baasutti immoo inni guutumaan guutuutti isin ari'a. 2 Akka tokkoon tokkoon dhiiraatii fi tokkoon tokkoon dubartii ollaa isaanii irraa mi'a meetiitii fi mi'a warqee ergifatan saba kanatti himi." 3 Waaqayyo akka sabni Israa'el fuula warra Gibxi duratti surraa argatan godhe; kana malees Museen biyya Gibxi keessatti, fuula qondaaltota Fara'ooniitii fi fuula saba Gibxi duratti akka malee ulfina qabeessa ture. 4 Museen akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha; 'Ani gara halkan walakkaatti Gibxi hunda keessa nan darba. 5 Ilma Fara'oon namicha teessoo irra taa'u sanaa hangafaa jalqabee hamma ilma xomboree ishee midhaan daaktu sanaa hangafaatti ilmi hangafni biyya Gibxi keessaa hundi ni du'a; akkasumas hangafni horii hundi ni du'a. 6 Biyya Gibxi guutuu keessattis wawwaachuu guddaan takkumaa dhaga'amee hin beekin yookaan deebi'ees hin dhaga'amne tokko ni dhufa. 7 Garuu saba Israa'el keessaa nama tokkotti iyuu yookaan horii tokkotti iyuu sareen tokko iyuu hin duttu.' Isinis waan kanaan akka Waaqayyo Gibxii fi Israa'el gidduutti garaa garummaa fidu ni beektu. 8 Qondaaltonni kee kunneen hundinuu gara koo dhufanii naa sagadan; 'Atis, namoonni si duukaa bu'an hundinuu deemaa!' jedhu; anis ergasii nan deema." Museen akka malee aaree Fara'oon biraab'a'e. 9 Waaqayyo Museedhaan, "Akka dinqiin koo biyya Gibxitti baay'atuuf Fara'oon isin dhaga'uu dida" jedhe. 10 Musee fi Aroonis dinqiwwan kanneen hunda fuula Fara'oon duratti hojjetan; Waaqayyo garuu Fara'oonin mata jabeessa godhe; innis akka Israa'eloonni biyya isaa keessaa hin baane dhowwe.

12 Waaqayyos biyya Gibxi keessatti Musee fi Arooniin akkana jedhe; 2 "Ji'i kun ji'a jalqabaa isinii haa ta'u; innis wagga keessaa ji'a jalqabaa isinii haa ta'u. 3 Ji'a kana keessa bultii kurnaffaatti tokkoon tokkoon namaa xobbaallaa hoolaa tokko akkuma manneen abbootii isaaniitti tokkoo tokkoo manaatii fi xobbaallaa hoolaa tokko akka fudhatu guutummaa hawaasa Israa'elitti himaa. 4 Yoo warri mana tokko jiraatan muraasa ta'anii hoolaa tokko

guutummaatti fixuu baatan, isaanakkuma baay'ina namoota achi jiraataniitti ollaa isaanitti aanu wajjin haa qoodatan. Isinisakkuma waan tokkoon tokkoon namaayaachuu danda'uutti xobbaallaa hoolaa hammam akka barbaachisu murteessuu qabdu. 5 Xobbaallaan keessan ilmo hoolaa wagga tokkoo kan mudaan hin qabne ta'uu qaba; xobbaallaa sanas hoolota keessaa yookaan re'oota keessaa fudhachuu dandeessu. 6 Xobbaallaan sanas hamma bultii kudha afuraffaa ji'a kanaatti eegaa; yaa'iin waldaa Israa'el guutuunis galgala sana xobbaallaa sana haa qalatu. 7 Ergasii immoo dhiiga sana irraa xinnoo fuudhanii michichila balbalaa lamaanii fi buusaa balbalaa isa ol aanu kan mana itti xobbaallaa sana nyaatanii haa diban. 8 Isaanis halkanuma sana foon sana ibiddaan waaddatanii biqiltuu hadhooftuu fi maxinoon haa nyaatan. 9 Ibiddaan waaddadhaatii nyaadhaa malee foon dheedhii yookaan kan bishaaniin affeelame hin nyaatinaa; mataa isaa, lukaa fi mi'a garaa wajjin waaddadhaatii nyaadhaa. 10 Hamma lafti bariitutti homaa hin hambisinaa; waan hamma ganamaatti irraa hafu garuu gubaa. 11 Haallii isin itti nyaattanis kunotti; mudhii keessan hidhadhaa; kophe keessan miillatti kaa'adhaa; ulee keessan illee harkatti qabadhaatii jarjarsuun nyaadhaa; inni Faasiikaa Waaqayyo ti. 12 "Anis halkanuma sana Gibxi keessa nan darba; hangafa Gibxis namaa fi horii nan dha'a; waaqota Gibxi hundattis nan mura; ani Waaqayyo. 13 Dhiigni sunis manneen isin keessa jiraattan irratti mallatoo isinii ta'a; ani yommuun dhiiga sana argutti isin irraan darba. Yeroo ani biyya Gibxi dha'uttis dha'ichi badiisaa tokko iyyuu isin hin tuqu. 14 "Guyyaan kun guyyaa yaadannoo isiniif haa ta'u; akka ayyaanaatti Waaqayyoof ni ayyaaneffattu; dhaloota keessan hunda keessattis sirna bara baraa godhantanii ni eegdu. 15 Isin bultii torba maxino nyaachuu qabdu; guyyaa jalqabaatti mana keessanii raacitii baasaa gataa; namni kam iyyuu guyyaa jalqabaatii kaasee hamma guyyaa torbaffaatti yoo buddeena bukaa'e nyaate saba Israa'el keessaa haa balleeffamu. 16 Guyyaa jalqabaatii wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; wal ga'ii qulqulluu biraan immoo guyyaa torbaffaatti qabaadhaa. Waan namni hundi nyaatu qopheessuu malee guyyoota kanneen hojii tokko iyyuu hin hojjetinaa; wanni isin hojjechuu dandeessan kanuma. 17 "Sababii guyyaaani itti raayyaa keessa Gibxi keessaa baase guyyuma

kana ta'eef Ayyaana Maxinoo kana ayyaaneffadhaa; guyyaa kanas sirna bara baraa godhadhaatii dhaloota keessan hunda keessatti ayyaaneffadhaa. 18 Isin ji'a jalqabaatii galgala bultii kudha afuraffaadhaa hamma galgala guyyaa digdamii tokkoffaatti maxinoo nyaattu. 19 Bultii torbaaf raacitii tokko illee mana keessanitti hin argamin; alagaas ta'u dhalataan biyyaa, namni waan raacitii qabu nyaatu kam iyyuu waldaa Israa'el keessaa haa balleeffamu. 20 Waan raacitii qabu tokko illee hin nyaatinaa; lafa jiraattan hundatti Maxinoo nyaadhaa." 21 Museen maanguddoota Israa'el hunda ofitti waamee akkana jedheen; "Dhaqaatii maatii keessaniif xobbaallaa filadhaatii Faasiikaa qalaa. 22 Hiisophii qabaa tokkoo fuudhaa; dhiiga waciitii keessa jiru sana keessa cuuphaatii michichila balbalaa lamaanii fi buusaa balbalaa isa ol aanu dibaa. Isin keessaa namni tokko iyyuu hamma lafti bariitutti balbala mana ofii isaatii gad hin ba'in. 23 Waaqayyo yeroo warra Gibxi dha'uuf biyyattii keessa darbutti michichila balbalaa lamaan irratti fi buusaa balbalaa isa ol aanu irratti dhiiga sana argee balbala sana bira darba; akka inni waa balleessu sun mana keessan seenee isin ajjeesus hin eeyyamuuf. 24 "Isinis qajeelfama kana akka seera bara baraa kan isinii fi sanyii keessaniif kennameetti kabajaa. 25 Isinis yeroo biyya Waaqayyoakkuma waadaa gale sanatti isinii kenu seentanitti sirna kana eegaa. 26 Yommuu ijoolleen keessan, 'Sirni kun isiniif hiikkaa maalii qaba?' jedhanii isin gaafatanitti, 27 akkana jedhaa isaanitti himaa; 'Kun qalma Faasiikaa Waaqayyo ti; inni yeroo warra Gibxi dha'etti manneen Israa'eloota Gibxi keessa turan sanaa irra darbee manneen keenya nuuf oolcheeraatii.'" Kana irratti namoonni gad jedhanii waaqeffatan. 28 Israa'eloonnisakkuma Waaqayyo Musee fi Aroonin ajaje sana godhan. 29 Halkan walakkaatti Waaqayyo ilma Fara'oona namicha teessoo irra taa'u hangafaa jalqabee hamma ilma namicha boolla mana hidhaa keessa jiru hangafaatti hangafoota Gibxi hunda dha'e; hangafoota horiis akkasuma dha'e. 30 Fara'oona fi qondaaltonni isaa hundi, warri Gibxi hundis halkaniin ka'an; sababii manni namni keessaa hin du'in tokko iyyuu hin turiniif boo'icha guddatu Gibxi keessa ture. 31 Fara'oona halkan sanaan Musee fi Aroonin ofitti waamee akkana jedhe; "Ka'aa! Isinii fi Israa'eloonni saba koo keessaa ba'aa! Akkuma gaafattan sana dhaqaatii Waaqayyo

waaqeffadhaa. 32 Akkuma jettan sana bushaayee fi loon keessan fudhadhaati deemaa; anas eebbisaa.”

33 Warri Gibxis akka sabni sun dafee biyya sanaa ba’u jarjarsan; isaanis, “Yoo kanaa achii nu hundi ni dhunmaa” jedhan. 34 Kanaafuu sabni sun bukoo isaanii utuu hin bukaa’in fudhatanii, qodaa bukoo isaanii wayyaa isaanii in maranii gatiitti baadhatan. 35 Israa’eloonnis akkuma Museen isaanitti hime sana godhan; isaanis mi’ a meetiitii fi warqee, wayyaa warra Gibxi gaafatan. 36 Sababii Waaqayyo fuula warra Gibxi duratti Israa’elootaaf surraa kenneef, warri Gibxi waan isaan gaafatan hunda kenniaa; isaanis akkasiin qabeenya warra Gibxi booji’ anii ba’an. 37 Israa’eloonnis Raamseedhaa ka’anii Sukootitti qajeelan. Isaanis nadheenii fi ijoollee malee namoota lafoo gara kuma dhibba ja’ turan. 38 Uummanni walitti makame hedduun, akkasumas horiin jechuunis bushaayee fi loon baay’een isaan wajjin ba’an. 39 Isaanis bukoo Gibxi fudhatanii dhufan sana irraa Maxinoo tolftan. Sababii isaan jarjarsuudhaan Gibxi keessaa baafamanii yeroo itti nyaata qopheeffatan illee dhabaniif bukoon sun raacitii hin qabu ture. 40 Barri Israa’eloonni Gibxi keessa jiraatan waggaa 430 ture. 41 Dhuma waggaa 430 sanaatti guyyuma sana raayyaan Waaqayyoo hundi biyya Gibxiitii ba’e. 42 Waaqayyo Gibxi keessaa isaan baasuudhaaf dammaqee halkan sana waan isaan eegeef, halkan kun Israa’eloota hundumaaf halkan itti Waaqayyoof ulfina kenuudhaaf dammaqanii eegani dha. 43 Waaqayyos Musee fi Arooniin akkana jedhe; “Seerri Faasiikaa kanaa dha: “Ormi tokko iyuu isa irraa hin nyaatin. 44 Garbichi bitame kam iyuu erga dhagna qabdaniib booddee haa nyaatu; 45 keessummaan yookaan namni hojjetaan qacarame garuu hin nyaatin. 46 “Hoolaan sun manuma tokko keessatti haa nyaatamu; foon isaa tokko iyuu manaa gad hin baasinaa. Lafee isaa keessaas tokko iyuu hin cabsinaa. 47 Waldaan Israa’el hundis ayyaana kana haa ayyaaneffatu. 48 “Ormi isin wajjin jiraatu yoo Faasiikaa Waaqayyoo ayyaaneessuu barbaade inni dhiirota mana isaa jiraatan hunda dhagna haa qabu; ergasiis akkuma dhalataa biyyaatti ayyanicha haa ayyanessu. Dhiirri dhagna hin qabatin tokko iyuu garuu hoolaa sana hin nyaatin. 49 Dhalataa biyyatiifis ta’u orma isin gidduu jiraatuuf seerri tokkuma.” 50 Israa’eloonni hundis akkuma Waaqayyo Musee fi Aroonin ajaje

sana godhan. 51 Waaqayyos gaafuma sana kutaa kutaa isaanii in Israa’eloota biyya Gibxi keessaa baase.

13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Dhiira hangafa hunda addaan naa baasi; Israa’eloota keessaa namas ta’u horiin hangafni gadameessa banu kam iyuu kan koo ti.” 3 Yommus Museen uummataan akkana jedhe; “Sababii Waaqayyo irree jabaadhaan achii isin baaseef guyyaa itti mana garbummaati Gibxi keessaa baatan kana yaadadhaa. Waan raacitii qabu tokko illee hin nyaatin. 4 Isin ji’ a Abiibii keessa guyyaa har’aa baatan. 5 Yeroo Waaqayyo gara biyya Kana’aanotaa, Heetotaa, Amoorotaa, biyya Hiiwotaa fi Yebuuotaatti jechuunis biyya aannanii fi damma baasu kan inni akka siif kenu abbootii keetiif kakate sanatti si galchutti ati ji’ a kana keessa ayyaana kana ayyaaneffatta; 6 ati bultii torba Maxinoo nyaatta; guyyaa torbaffaatti immoo ayyaana Waaqayyoo ta’ a. 7 Guyyaa torban sana Maxinoo nyaadhu; wanni raacitii qabu tokko iyuu si biratti hin argamin; daangaa kee hunda keessattis raacitiin hin argamin. 8 Gaafas, ‘Ani waan Waaqayyo yeroo ani Gibxi keessaa ba’etti naa godhe sanaaf jedhee waan kana godha’ jedhiitii ilma keetti himi. 9 Sirni kuniis akka seerri Waaqayyoo arraba kee irra jiraatuuf harka kee irratti akka mallattoo, adda kee irratti immoo akka yaadannoo siif ta’ a. Waaqayyo harka isaa jabaa sanaan Gibxii si baaseetii. 10 Atis sirna kana wagguma waggaan yeroo isaatti eeguu qabda. 11 “Yommuu Waaqayyo akkuma si’ii fi abbootii keetiif kakuudhaan waadaa gale sanatti biyya Kana’aanotaa si galchee biyyattii siif kennutti, 12 ati hangafa gadameessa banu hunda Waaqayyoof kennita. Kormi horii keetii hangafni hundinuu kan Waaqayyoo ti. 13 Harree hangafa kam iyuu ilmoo hoolaatiin furi; yoo furuu baatte garuu morma isaa cabsi. Ilmaan kee keessaas hangafa kam iyuu furi. 14 “Bara dhufuuf jiru keessa yoo ilmi kee, ‘Kun maal jechuu dha?’ jedhee si gaafate ati akkana jedhiin; Waaqayyo harka jabaadhaan Gibxii, mana garbummaa keessaa nu baase. 15 Yommuu Fara’oon mataa jabaatee gad nu dhiisuu didetti, Waaqayyo hangafa Gibxi hunda namaa fi horii ajjeese. Sababiin ani korma hangafa gadameessa banu hunda Waaqayyoof aarsaa dhi’ eessuu fi sababiin ani ilmaan koo keessaa hangafa hunda furuuf kanuma.’ 16 Waaqayyo irree jabaadhaan Gibxii nu baasuu isaatiif wanni kun harka kee irratti mallattoo, adda kee

irrattis mallattoo ta'a." 17 Yeroo Fara'oон saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta'u iyyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchine; sababiin isaas Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratanii Gibxitii deebi'uun danda'an" jedhee ti. 18 Kanaafuu Waaqni karaa naannoo gammoojjiitiin gara Galaana Diimaatti saba sana qajeelche. Israa'eloonnis waraanaaf qophaa'anii biyya Gibxiitii ba'an. 19 Sababii Yoosef, "Waaqni dhugumaan isin gargaara; isinis gaafas lafee koo asii fuudhaa ba'aa" jedhee Israa'eloonni kakachiisee tureef Museen lafee Yoosef fuudhee ba'e. 20 Isaanis Sukootii ka'anii Eetaam keessa qarqara gammoojji qubatan. 21 Waaqayyo akka isaan halkanii guyyaa deemuu danda'aniiif guyyaa utubaa duumessatiin isaan dura deemee karaa isaan argisiise; halkan immoo isaaniiif ibsuuf jedhee utubaa ibiddatiin isaan dura deemaa ture. 22 Utubaan duumessaa guyyaa guyyaa, utubaan ibiddaa immoo halkan halkan uummata duraa hin dhabamne ture.

14 Ergasii Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 2

"Akka isaan of irra garagalani Phii Hahiiroti bira, Migdoolii fi galaana gidduu qubatan Israa'elootatti himi. Isaan fuullee Ba'al Zefoon, galaana cina qubachuu qabu. 3 Fara'ooni, 'Israa'eloonni burjaaja'anii biyya keessa jooraa jiru; gammoojjiin isaan marseera' jedhee yaade. 4 Anis garaa Fara'oон nan jabeessa; inni faana dha'ee isaan duukaa bu'a. Anis karaa Fara'ooniitii fi karaa loltoota isaa hundaatiin ofii kootiif ulfina nan argadha; warri Gibxi akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." Israa'eloonnis akkasuma godhan. 5 Mootiin Gibxi akka sabni sun baqatee ba'e yommuu itti himametti Fara'ooni fi qondaaltonni isaa yaada waa'ee saba sanaa qaban geeddarratanii, "Akka sabni Israa'el nu tajaajiluu dhiisee deemuuf gad dhiisuun keenya maal gochuu keenya?" jedhan. 6 Innis gaarii isaa qopheeffatee, loltoota isaas fudhatee ka'e. 7 Gaariiwan filatamoo dhibba ja'a, gaariiwan Gibxi biraa hunda kanneen ajajjuuwan isaan hunda irra jiran fudhatee ka'e. 8 Waaqayyos Fara'oон mooticha Gibxi mata jabeessa godhe; Fara'ooni Israa'eloota warra sodaa malee ba'aa turan sana duukaa bu'ee ari'e. 9 Warri Gibxis fardeenii fi gaariiwan Fara'oон hundi, abbootiin fardaati fi loltooni lafoon Israa'eloota duukaa bu'anii isaanii Phii Hahiiroti bira fuullee Ba'al Zefoon qarqara galaanaa qubatanii jiran qaqqaban. 10 Yeroo Fara'oон itti dhi'aatettis Israa'eloonni ol

ilaalanii kunoo warri Gibxi dugda duubaan isaan faana dhufan argan. Isaanis sodaatanii Waaqayyotti iyyatan. 11 Isaanis Museedhaanakkana jedhan; "Ati waan iddoon awwaalaa Gibxi hin jirreef akka nu gammoojji keessatti dhumnuuf as nu fiddee? Ati Gibxi nu baasun kee maal nu gochuu kee ti? 12 Nu Gibxi keessatti, 'Akka warra Gibxi tajaajilluuf nu dhiisi' siin hin jennee? Gammoojji keessatti dhumuu irra warra Gibxi tajaajiluu nuu wayya ture!" 13 Museenakkana jedhee saba sanaaf deebise; "Hin sodaatinaa; jabaadhaa dhaabadhaa! Fayyisuu Waaqayyoo kan inni har'a isinii godhu ilaala! Warra Gibxi kan har'a argitan kana lammata deebitanii hin argitan. 14 Waaqayyo isiniif lola; isin gab jedhaa." 15 Waaqayyos Museedhaanakkana jedhe; "Ati maaliif natti iyyita? Akka isaan adeemsaa isaanii itti fufaniif Israa'elootatti himi. 16 Ulee kee ol fuudhiitii harka kee galaana irra diriirfadhu; akka Israa'eloonni lafa gogaa irra galaana gidduu darbaniif bishaan gargari quodi. 17 Ani immoo akka isaan dugda isaanii duubaan seenaniif garaa warra Gibxi nan jabeessa. Anis Fara'ooni fi loltoota isaa hunda irratti, gaariiwan isaatii fi abbootii fardaa isaa irratti ulfina argadhutti warri Gibxi akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." 18 Yommus ergamaan Waaqayyoo kan saba Israa'el dura deemaa ture sun ka'ee gara dugda isaanii duubaatti darbe. Utubaan duumessaa sunis fuula isaanii duraa ka'ee isaan duuba dhaabate; 20 utubaan sunis loltoota Gibxii fi loltoota Israa'el gidduu seene. Duumessi sun halkan sana gama tokkotti dukkana, gama kaanitti immoo ifa fide; kanaafuu halkan sana guutuu garee lamaan keessaa tokko illee garee kaanitti hin dhi'anne. 21 Museen harka isaa galaana irra diriirfate; Waaqayyos halkan sana guutuu bubbee ba'a biiftuu jabaadhaan galaanicha gara duubaatti deebisee galaanicha lafa gogaa godhe. Bishaan sunis gargari quodame; 22 Israa'eloonnis galaanicha gidduu lafa gogaa irra darban; bishaanichis karaa mirgaa isaanii fi karaa bitaa isaanii keenyan ta'eef. 23 Warri Gibxi isaan duukaa bu'anii fardeen Fara'oон, gaariiwan isaatii fi abbootiin fardaa isaa galaana seenan. 24 Yommuu lafti bari'etti Waaqayyo utubaan ibiddati fi duumessaa keessaa loltoota Gibxi sana gad ilaalee gara itti goran isaan wallaachise. 25 Akka isaan rakkinaan oofaniifis gommaa gaariiwan isaanii irraa baase.

Warri Gibxis, "Waan Waaqayyo gama Israa'elootaa dhaabatee warra Gibxi lolaa jiruuf kottaa isaan duraa baqannaa" jedhan. 26 Waaqayyos Museedhaan, "Akka bishaanonnii warra Gibxi irra, gaariiwwanii fi abbootii fardaa isaanii irra garagalaniif harka kee galaana irratti diriirsti" jedhe. 27 Museenii harka isaa galaanicha irratti diriirse; yeroo lafti bari'ettis galaanni sun iddo Isaatti deebi'e. Warri Gibxis bishaan sana jalaa baqatan; Waaqayyos haxaa ee galaanatti isaan naqe. 28 Bishaan sun iddo Isaatti deebi'ee gaariiwwanii fi abbootii fardaa jechuunis loltoota Fara'oон kanneen Israa'eloota duukaa bu'anii galaana seenan sana hunda liqimse. Isaan keessaas namni tokko iyyuu hin hafne. 29 Israa'eloonni garuu bishaanichi karaa mirga Isaaniitii fi karaa bitaa Isaaniitiin keenyan ta'eefii galaanicha keessa lafa gogaa irra darban. 30 Gaafas Waaqayyo harka warra Gibxi jalaa Israa'eloota baase; warri Israa'elis reeffa warra Gibxi qarqara galaanaatti argan. 31 Israa'eloonnis yommuu humna guddaa kan Waaqayyo warra Gibxi irratti mul'ise sana arganitti, Waaqayyoon sodaatan; Isaanis Waaqayyoo fi tajaajilaa isaa Musee amanan.

15 Yommus Musee fi Israa'eloonni Faarfannaan kana Waaqayyoof faarfatan: "Ani Waaqayyoof nan faarfadha; inni ol ol jedheeraatii. Inni fardaa fi namicha farda yaabbate galaanatti gad darbateera. 2 "Waaqayyo jabina kootii fi faarfannaan koo ti; inni fayyina koo ta'eera. Inni Waaqa koo ti; anis isaan jajadha; inni Waaqa abbaa kootii ti; anis isa ol ol nan qaba. 3 Waaqayyo goota waraanaa ti; maqaan isaa Waaqayyo. 4 Inni gaariiwwan Fara'oонii fi loltoota isaa galaanatti gad darbateera. Qondaaltota Fara'oон keessa filatamtoonni, Galaana Diimaa keessa dhidhimianni. 5 Tuujubni isaa irra gara gale; Isaanis akkuma dhagaa tuujubatti gad dhidhiman. 6 Yaa Waaqayyo, harki kee mirgaa humnaan ulfina qabeessa. Yaa Waaqayyo, harki kee mirgaa diina ni hurreessa. 7 "Ati guddina ulfina keetiitiin warra siin morman gad darbatte. Aarii kee boba'aan ergite; innis akkuma habaqiitti gubee isaaan fixe. 8 Hafuura funyaan keetiitiin bishaanonnii tuulaman. Bishaan yaa'u akkuma keenyaniitti ol dhaabate; tuujuboonnis walakkaa galaanatti ititan. 9 Diinni, 'Ani faana bu'ee isaa qaqqaba. Boojuu nan goodadha; anii isaaan irratti fedhii koo nan guutadha. Goraadee koo nan

luqqifadha; harki koo isaan barbadeessa' jedhee nan dhaadate. 10 Ati garuu bubbbee kee itti bubbifie; galaanni immoo isaan irra gara gale. Isaanis akkuma sibiilaa bishaanota jajjaboodhaan liqimfaman. 11 Yaa Waaqayyo, waaqota keessaa eenyutu si fakkata? Qulqullinaan simboo qabeessi, ulfinaan sodaachisaan, hojii dinqii hojjechuttis kan akka keetii eenyu? 12 "Ati harka kee mirgaa diriirfannaan, lafti isaa liqimsite. 13 Ati saba furte sana, jaalala kee hin geeddararamneen geggeessita. Jabina keetiiniis gara iddo jirenya keetii qulqulluutti isaa qajeelchita. 14 Saboonni dhaga'anii hollatu; muddamsuunis saba Filisxeem qabate. 15 Hangafoonni Edoom ni rifatu; bulchitoota Mo'aabis naasuutu qabata; warri Kana'anis bishaanuma ta'u; 16 sodaa fi abdiit kutachuun isaa irra bu'a. Yaa Waaqayyo, hamma sabni kee darbutti, hamma sabni ati bitatte sun darbutti jabina harka keetiitiin isaa akkuma dhagaa cal'isu. 17 Yaa Waaqayyo, ati gara tulluu dhaala keetiitti, gara lafa iddo jirenya keetii godhachuu tolfatteetti, yaa Gooftaa ati gara iddo qulqullu harki kee hundeesseetti ol galchitee isaa dhaabda. 18 "Waaqayyo, bara baraa hamma bara baraatti mo'a." 19 Yommuu fardeen, gaariiwwanii fi abbootii fardaa kan Fara'oон galaana seenanitti Waaqayyo bishaanota isaa irra garagalche; Israa'eloonni garuu lafa gogaa irra deemanii galaana keessa darban. 20 Miiriyaam obboleettiin Aroon raajittiin sun dibbee harkatti qabattee kaate; dubartoonni hundinuuus dibbee Isaanii fudhatanii sirbaa ishee faana bu'an. 21 Miiriyaamis akkana jettee Isaaniif faarfattie: "Waaqayyo faarfadhaa; inni ulfinaan mo'ateeraatii. Inni fardaa fi namicha farda yaabbate galaanatti gad darbateera." 22 Museenii saba Israa'el Galaana Diimaa biraan fuudhee qajeelche; Isaanis Gammoojiji Shuuri seenan. Israa'eloonnis utuu bishaan hin argatin guyyaa sadii gammoojiji keessa deeman. 23 Isaanis yommuu Maaraa ga'anitti bishaan isaa dhuguu hin dandeenyee; bishaan sun hadhaa'aa tureetii. Wanni iddoon sun Maaraa jedhameefis kanuma. 24 Jarri sunis, "Nu maal haa dhugnuu?" jedhanii Museetti guunguman. 25 Yommus Museen Waaqayyotti iyyinaan, Waaqayyo muka tokko isa argisiise. Innis muka sana bishaanitti gad darbate; bishaan sunis ni mi'aawe. Waaqayyos iddo sanatti sirnaa fi seera Isaaniif baase; achittis isaaan qore. 26 Innis akkana jedhe; "Ati yoo sagalee Waaqayyo Waaqa keetii garaa tokkoon dhageesse, yoo waan

fuula isaa duratti qajeelaa ta'e hoijette, yoo ajaja isaa qalbeeffattee fi yoo seera isaa hunda eegde, ani dhukkuba warra Gibxitti fide sana keessaa tokko iyuu sitti hin fidu; ani Waaqayyo si fayyisuudhaatii.” **27** Isaanis gara Eelim iddo burqaan kudha lamaa fi mukkeen meexxii torbaatamni turan dhufanii achi bishaan bira qubatan.

16 Waldaan Israa'el hundi biyya Gibxiitii ba'anii

ji'a lammafaatti, ji'a sana keessaas guyyaa kudha shanffaatti Eeliimii ka'anii gara gammoojji Siin isa Eelimii fi Siinaa gidduu jiru sanaa dhaqan. **2** Gammoojji keessattis hawaasni sun guutuun Musee fi Aroonitti guunguman. **3** Israa'eloonnisakkana isaaniin jedhan; “Nu biyya Gibxitti yeroo okkotee foonii bira teenyee hamma quufnuttu buddeena nyaachaa turre sana harka Waaqayyootti utuu duuneerra ta'ee! Isin garuu akka waldaan kun guutuun beela'ee dhumu gochuuf achii nu baaftanii gammoojji kanatti nu fiddaniirtu.” **4** Waaqayyo immoo Museedhaanakkana jedhe; “Kunoo, ani samii irraa buddeena gad isinii nan roobsa. Sabni sunis guyyuma guyyaan gad ba'ee waan guyyaa tokkoof isa ga'u walitti haa qabatu. Anis karaa kanaan isaan qoree seera koo eeguu fi eeguu baachuu isaanii nan ilaala. **5** Isaanis guyyaa ja'affaatti waan walitti qabatan sana haa qopheeffatan; wanni kunis waan isaan guyyaa biraa walitti qabatanitti harka lama haa ta'u.” **6** Musee fi Aroon Israa'eloota hundaanakkana jedhan; “Kan biyya Gibxiitii isin baase Waaqayyo akka ta'e galgala kana ni beektu. **7** Ganama immoo ulfina Waaqayyo argitu; inni akka isin isatti guungumtan dhaga'eeraatii. Nu eenyu taanaan isin nutti guungumtu?” **8** Museenakkana jedhe; “Yeroo inni akka isin nyaattaniif galgala foon, ganama immoo buddeena isin barbaaddan hunda isinii kennutti isin akka inni Waaqayyo ta'e ni beektu; inni guungummii isin isatti guungumtan dhaga'eeraatii. Nu eenyuu dha? Isin Waaqayyotti guungumaa jirtu malee nutti hin guungumne.” **9** Yommus Museen, “Waldaa Israa'el hundaan, 'Sababii inni akka isin guungumtan dhaga'eef isin fuula Waaqayyoo duratti dhi'aadhaa' jedhi” jedhee Aroonitti hime. **10** Yeroo Aroon guutummaa waldaa saba Israa'elitti dubbachaa turetti isaan gara gammoojji ilaala turan; kunoo, ulfinni Waaqayyoo duumessa keessaan mul'ate. **11** Waaqayyos Museedhaanakkana jedhe; **12** “Ani guungummii saba Israa'el dhaga'eera.

Ati immoo, 'Isin yeroo lafti dimimmisofttutti foon nyaattu; ganama immoo buddeena nyaattanii quufts. Isinis yeroo sana akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e ni beektu' jedhii isaanitti himi.” **13** Galgaluma sana dimbiriqqueen dhuftee iddo qubanna sana guutte; guyyaa itti aanu ganama immoo fixeensi naannoo qubanna sanaa ture. **14** Yommuu fixeensi bu'ettis, kunoo wantoonni haphiin akka qorraa lafa irraa addaatan dirree gammoojji irra bubbu'an. **15** Israa'eloonnis yommuu waan kana arganitti, “Wanni kun maali?” waliin jedhan. Isaan wanni sun maal akka ta'e hin beekne tureetii. Museenakkana isaaniin jedhe; “Wanni kun buddeena akka isin nyaattaniif Waaqayyo isiniif kennee dha. **16** Waaqayyoakkana jedhee ajajeera: ‘Tokkoon tokkoon namaa hamma barbaadu walitti haa qabatu. Akkuma baay'ina nama dinkaana keessan keessaatti tokkoo tokkoo namaatiif gomoorii tokko fudhadhaa.’” **17** Israa'eloonniakkuma isaanitti himame godhan; garri tokko baay'ee, warri kaan immoo xinnoo walitti qabatan. **18** Yommuu isaan gomooriidhaan safaranitti isa baay'ee walitti qabate irraa hin hafne; isa xinnoo walitti qabatettis hin hir'anne. Tokkoon tokkoon namaa hammuma barbaadu walitti qabate. **19** Museen, “Namni tokko iyuu waan walitti qabate keessaa tokko illee ganamaaf hin bulfatin” jedheen. **20** Ta'usisaan keessaa namoonni tokko tokko Musee hin dhageeny; waan walitti qabatan keessaas gartokko ganamaaf bulfatan; innis raamma'ee ajaa'e. Kanaafuu Museenisaanitti aare. **21** Tokkoon tokkoon namaa ganama ganama hammuma barbaadu walitti qabate; innis yommuu aduun ho'itetti baqee bade. **22** Guyyaa ja'affaatti jarri harka lama jechuunis mata mataatti gomoorii lama walitti qabatan; hooggantoonni waldichaa hundis dhaqanii Museetti himan. **23** Innisakkana jedheen; “Waaqayyoakkana jedhee ajaje: ‘Bor guyyaa sanbata boqonaa ta'a; innis sanbata Waaqayyoof qulqulla'ee dha. Waan tolfachuu barbaaddan tolfadhaa; waan affeelachuu barbaaddanis affeeladhaa. Waan irraa hafu hunda immoo hamma ganamaatti turfadhaa.’” **24** Jarrisakkuma Museenisaanajajetti hamma ganamaatti turfatan; nyaanni sunis hin ajoofne yookaan hin raammofne. **25** Museenakkana jedhe; “Waan guyyaan har'aan sanbata Waaqayyo ta'eef nyaata kana har'a nyaadhaa; isin har'a dirree irratti isa hin argattan. **26** Isinis nyaata sana guyyaa ja'a walitti qabadhaa;

guyyaa torbaffaatti jechuunis guyyaa Sanbataatiin garuu tokko iyyuu hin argamu.” **27** Jara sana keessaa namoonni tokko immoo guyyaa torbaffaatti walitti qabachuuf gad ba’an; garuu homaa hin arganne. **28** Kana irratti Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Isin hamma yoomiitti ajaja koo fi qajeelfama koo eeguu diddu? **29** Waaqayyo Sanbata akka isinii kenne hubadhaa. Sababiin inni guyyaa ja’affaatti buddeena guyyaa lamaaf ta’u isinii kennuufis kanuma. Namni hundinuu guyyaa torbaffaatti idduma jiru haa turu. Namni tokko iyyuu gad hin ba’in.” **30** Sabni sunis guyyaa torbaffaatti ni boqote. **31** Sabni Israa’el buddeena sana “manna” jedhee moggaase. Mannaan kunis sanyii dinbilaalaa fakkaata; adiidhas; mi’aan isaas akka bixxilee dammaan tolfamee ti. **32** Museen akkana jedhe; “Waaqayyo akkana jedhee ajaje: ‘Akka inni dhaloota dhufuuuf turfamuuf Mannaan gomoorii tokko fuudhaa; kunis akka isaan buddeena ani yeroo biyya Gibxi keessaa isin baasetti akka isin gammoojiji keessatti nyaattaniif isinii kenne sana arganiif.’” **33** Museen Arooniin, “Okkote tokko fuudhiitii mannaa gomoorii tokko itti naqi; akka mannaan kun dhaloota dhufuuuf turfamuuf fuula Waaqayyo dura kaa’i” jedhe. **34** Aroonis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti akka mannaan sun turfamuuf fuula Dhugaa Ba’uu dura kaa’e. **35** Sabni Israa’el hamma biyya keessa qubatumu sana ga’anitti waggaa afurtama mannaa nyaatan; isaanis hamma daarii biyya Kana’aan ga’anitti mannaa nyaatan. **36** Gomooriin tokko harka kurnaffaa iifii tokkoo ti.

17 Waldaan ijoollee Israa’el hundi akkuma Waaqayyo ajajetti Gammoojiji Siiniitii ka’aniidoo tokko irraa gara iddo biraatti darbaa dhaqanii Refidiim qubatan. Garuu sabni sun bishaan dhugatiit hin arganne. **2** Kanaafuu isaan, “Bishaan dhugnu nuu kenni” jedhanii Musee lolan. Museen immoo deebisee, “Isin maaliif na loltu? Waaqayyo maaliif qortu?” jedheen. **3** Jarris bishaan dheebotanii Museetti guunguman; akkanas jedhan; “Ati maaliif akka nu, ijooleen keenyaa fi horiin keenya dheebuun dhumnuuf biyya Gibxiitii nu baafte?” **4** Kana irratti Museen gara Waaqayyootti iyee, “Ani saba kana maal godha? Isaan dhagaan na tumuuf xinnumatu hafe” jedhe. **5** Waaqayyo immoo akkana jedhee Museef deebii kenne; “Saba kana dura darbii deemi. Maanguddoota

Israa’el keessaa tokko tokko of faana fudhadhuutii ulee ittiin laga Abbayaa dhoofte sana harkatti qabadhuu deemi. **6** Kunoo ani kattaa Kooreeb sana bira fuula kee dura achi nan dhaabahda; akka namoonni bishaan dhuganiif ati kattaa sana dha’i; bishaanis isa keessaa ni ba’aa.” Kanaafuu Museen fuula maanguddoota Israa’el duratti akkasuma godhe. **7** Sababii Israa’eloonti lola kaasanii fi sababii isaan, “Waaqayyo nu wajjin jira moo hin jiru?” jechuudhaan Waaqayyoon qoraniiif Museen iddo sana Maasaahii fi Mariibaa jedhee moggaase. **8** Amaaleqoonni dhufanii Refidiimitti Israa’eloota lolan. **9** Museenis Iyyaasuudhaan, “Namoota keenya keessaa muraasa filadhuutii dhaqii Amaaleqoota loli. Ani bor ulee Waaqaa harka kootti qabadhee fiijee gaara irra nan dhaabahda” jedhe. **10** Yeroo Museen, Aroonii fi Huuri fiijee gaaratti ol ba’anitti, Iyyaasuun akkuma Museen ajajetti Amaaleqoota lola ture. **11** Yeroo Museen harka isaa ol qabatutti Israa’eloonti ni mo’atu turan; yeroo inni harka isaa gad buufatu immoo Amaaleqoonni ni mo’atu turan. **12** Isaanis yeroo harki Musee dadhabaa deemetti dhagaa tokko fuudhanii isa jala kaa’an; innis irra taa’e. Aroonii fi Huuri inni tokko garanaan inni kaan immoo garasiin goranii akka harki isaa hamma aduuun dhiitutti gad hin deebineef ol qabaniif. **13** Akkasiin Iyyaasuun loltoota Amaaleqootaa goraadeedhaan mo’ate. **14** Ergasiin Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Akka wanni kun yaadatumuuf kitaabatti barreessi; Iyyaasuun waan kana dhaga’uu isaa mirkaneessi; ani guutumaan guutuutti yaadannoo Amaaleqootaa samii jalaa nan balleessaatii.” **15** Museenis iddo aarsaa ijaaree, “Waaqayyo Faajiji koo ti” jedhee moggaase. **16** Innis, “Harki gara teessoo Waaqayyootti ol kaafameera. Waaqayyos dhaloota tokkoo gara dhaloota kaaniitti Amaaleqoota ni lola” jedhe.

18 Yetroo lubichi Midyaaniitii fi abbaan niitii Musee sun waan Waaqni Musee fi saba isaa Israa’elif godhe hunda, akkasumas akka Waaqayyo itti Israa’elin Gibxii baase dhaga’e. **2** Erga Museen niitii isaa Ziphooraa ergee booddee Yetroo abbaan niitii Musee, ishee fi **3** ilmaan ishee lamaan simate. Maqaan ilma isaa tokkoo Geershoom jedhame; Museen, “Ani biyya ormaa keessatti alagaa ta’era” jedheeraatii. **4** Kaan immoo, “Waaqni abbaa kootii gargaaraa kooti; inni goraadee Fara’oon jalaa na baaseera”

jechuudhaan Elii'ezer jedhee moggaase. **5** Yetroon abbaan niitii Musees niitii Museetii fi ilmaan Musee wajjin gammoojji keessatti gara tulluu Waaqaa iddo Museen qubatee jirutti isa bira dhufe. **6** Yetroonis, "Ani abbaan niitii keetii Yootoor niitii keetii fi ilmaan ishee lamaan wajjin gara kee dhufaa jira" jedhee dhaamsa itti ergee ture. **7** Museenis abbaa niitii isaa simachuuf gad ba'e; gad jedhees harka fuudhee isa dhungate. Isaanis nagaa wal gaafatanii dafkaana seenan. **8** Museen waan Waaqayyo sababii saba Israa'eliif jedhee Fara'oontii fi warra Gibxi irratti hojjete, rakkina karaa irratti isaan mudate hundaa fi akka itti Waaqayyo isaan oolche abbaa niitii isaatti hime. **9** Yetroonis waan gaarii Waaqayyo harka warra Gibxi keessaa isaan baasuudhaan saba Israa'eliif godhe hundaaf ni gammade. **10** Innis akkana jedhe; "Waaqayyo harka warra Gibxii fi harka Fara'oonti keessaa isin baasee fi inni saba sana harka warra Gibxii baase sun haa eebbfamu. **11** Ani amma akka Waaqayyo waaqota kaan hunda caalaa guddaa ta'e nan beekaa; inni warra of tuulummaadhaan Israa'elin rakkisan irratti waan kana raawwateeraatii." **12** Yommus Yetroon abbaan niitii Musee sun aarsaa gubamuu fi aarsaa biraan Waaqaaf fide; Aroonis fuula Waaqaa duratti Musee fi abbaa niitii Musee wajjin buddeena nyaachuuf maanguddoota Israa'el hunda wajjin dhufe. **13** Guyyaa itti aanutti Museen sabaaf murtii kennuuf taa'e; sabni sunis ganamaa hamma galgalaatti naannoo isaa dhaabate. **14** Abbaan niitii isas yommuu waan Museen sabaaf hojjetu hunda argetti, "Wanni ati sabaaf hojjettu kun maali? Ati maaliif kophaa kee teessee sabni kun immoo ganamaa hamma galgalaatti naannoo kee dhadhaabata?" jedhe. **15** Museen immoo akkana jedhee deebiseef; "Sabni kun fedhii Waaqaa barbaacha gara koo dhufaati. **16** Isaan yommuu falmii qabaatanitti dhimma isaanii natti dhi'eefatu; anis abbootii dhimmaa gidduutti murtii nan kenna; sirnaa fi seera Waaqaas isaanitti nan hima." **17** Abbaan niitii Musee akkana jedhee deebise; "Wanni ati gootu kun gaarii miti. **18** Atii fi sabni si bira dhufu kun akkasumaan of dadhabsiiftu. Hojiin kunis akka malee sitti ulfaata; ati kophaa kee hojjechuu hin dandeessu. **19** Ani gorsa siif kennaatii amma na dhaga'i; Waaqni si wajjin haa ta'u. Ati fuula Waaqaa duratti iddo bu'aa sabaa taatee dhimma isaanii Waaqatti fiduu qabda. **20** Sirnaa fi seera isaan barsiisi; akka isaan itti jiraachuu

qababii fi waan isaan hojjechuu qaban isaanitti argisiisi. **21** Kana malees ati saba hunda keessaa namoota dandeetii qaban jechuunis, namoota Waqaq sodaatan, namoota amanamoo kanneen matta'aa jibban filadhuutii ajajjuuwan kumaa, ajajjuuwan dhibbaa, ajajjuuwan shantamaatii fi ajajjuuwan kudhanii godhii muudadhu. **22** Isaan yeroo hunda sabaaf murtii haa kennan; dubbii cimaa hunda garuu sitti haa fidan; dubbii laayyoo immoo ofumaan haa murteessan. Kun ba'aa kee siif salphisa; isaan si wajjin ba'aa ni baatuutii. **23** Yoo ati waan kana goote, yoo Waqaqnis waanuma kana si ajaje ati jabaattee dhaabachuu dandeessa; sabni kun hundis nagaadhaan mana ofii isaatti gala." **24** Museenis abbaa niitii isaa dhaga'ee waan inni jedhe hunda godhe. **25** Innis Israa'el hunda keessaa namoota dandeetii qaban filatee hooggantoota sabaa, ajajjuuwan kumaa, ajajjuuwan dhibbaa, ajajjuuwan shantamaatii fi ajajjuuwan kudhanii isaan godhate. **26** Isaanis abbootii murtii ta'anii yeroo hunda saba sana tajaajilan; dubbii jabaa Museetti fidan; dubbii laayyoo ta'e hunda immoo ofumaan murteessan. **27** Ergasiis Museen abbaa niitii isaa geggeesse; Yootooris deebi'ee biyya isaatti gale.

19 Israa'eloonni erga Gibxii ba'anii as ji'a sadaffaa keessa guyyuma itti Gibxii ba'an sana Gammoojji Siinaa ga'an. **2** Isaanis erga Refidiimii ka'anii booddee Gammoojji Siinaa seenan; sabni Israa'elis Gammoojji sana keessa fuullee tulluu sanaa qubatan. **3** Museenis gara Waaqaatti ol ba'e; Waaqayyos tulluu irraa isa waamee akkana jedheen; "Ati mana Yaaqoobiin akkana jetta; saba Israa'elittis waan kana himi: **4** 'Waan ani warra Gibxi godhee fi akka ani itti qoochoo risaa irratti isin baadhee gara kootti isin fide isin mataan keessan iyyuu argitaniirtu. **5** Ammas isin yoo naaf ajajamtan, yoo kakuu koo eegdan isin saboota hunda keessaa qabeenya addaa naaf taatu. Yoo lafti hundinuu kan koo ta'e illee, **6** isin mootummaa lubootaatii fi saba qulqulluu naaf taatu.' Dubbiin ati saba Israa'elitti himuu qabdus kanuma." **7** Museen deebi'ee maanguddoota sabaa walitti waamee, dubbii akka inni dubbatuuf Waaqayyo isa ajaje sana hunda fuula isaanii duratti dhi'eesse. **8** Jarri hundinuu afaan tokkoon, "Nu waan Waaqayyo jedhe hundumaa ni goona" jedhanii deebisan; Museen immoo waan jarri jedhan deebisee Waaqayyotti fide. **9** Waaqayyo

Museedhaan akkana jedhe; "Akka sabni kun anaa si wajjin dubbatu dhaga'ee yeroo hunda si amanatuuf kunoo ani duumessa yabbuu keessaan gara kee nan dhufa." Ergasiis Museen waan sabni sun jedhe Waaqayyotti hime. 10 Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Gara sabaa dhaqitii har'aa fi bori isaan qulqulleessi. Akka isaan wayyaa isaanii miiccatanii 11 guyyaa sadaffaaf qophaa'an godhi; gaafa sana utuma sabni hundi ilaaluu Waaqayyo Tulluu Siinaa irratti gad ni bu'atii. 12 Naannoo tullichatti saba sanaaf daangaa tolchiitii akkana jedhiin; 'Isin akka tulluu sanatti ol hin baane yookaan akka qarqara isaa illee hin tuqne of eeggadhaa. Namni tulluu sana tuqu kam iyyuu haa ajjeefamu. 13 Inni dhagaadhaan haa tumamu yookaan xiyyaan haa waraanamu; harki tokko iyyuu isa hin tuqin; horiis ta'u namni akka jiraatu hin eeyyamamuuf.' Isaan yeroo malakanni utuu gargar hin citin afuufamu qofa tulluutti ol ba'uu danda'u." 14 Museen tulluu irraa gara sabaatti gad bu'ee saba sana qulqulleesse; isaanis uffata isaanii miiccatan. 15 Innis saba sanaan, "Guyyaa sadaffaaf of qopheessaa; dubartii biras hin ga'inaa" jedhe. 16 Ganama guyyaa sadaffaa sana tulluu sana irra bakakkaa, balaqqeessaa fi duumessa yabbuu, akkasumas sagalee malakataa guddaatu dhaga'ame. Warri iddo qubataa sana keessa jiraatan hundis ni hollatan. 17 Museenis saba sana iddo qubannaatii baasee gara Waaqaatti fide; jarris miilla tulluu sanaa jala dhadhaabatan. 18 Tulluu Siinaa hundis sababii Waaqayyo ibiddaan irratti gad bu'ef aaraan haguugame. Aarri sunis akkuma aara boolla ibiddaatii ba'uutti ol ba'e; tulluun sunis guutumaan guutuutti akka malee raaafame; 19 sagaleen malakataa ittuma guddachaa deeme. Museenis ni dubbate; sagaleen Waaqaas deebii kenneef. 20 Waaqayyo fiixee Tulluu Siinaa irratti gad bu'ee Musee gara fiixee tulluu sanaatti ol waame. Museenis ol ba'e; 21 Waaqayyo immoo akkana isaan jedhe; "Akka isaan Waaqayyo ilaaluuf jedhanii daarii hin dabarree fi akka isaan keessaas namni baay'een hin duuneef gad bu'iitii isaan akeekkachiisi. 22 Akka Waaqayyo isaan hin balleessineef luboontii Waaqayyotti dhi'aatan iyyuu of haa qulqulleessan." 23 Museen immoo Waaqayyo, "Sababii ati mataan kee, 'Naannoo Tullichatti daangaa dhaabiiitii isa qulqulleessiitii addaan baasi' jettee akeekkachiisa nuu kenniteef sabni kun Tulluu Siinaatti ol ba'uu hin danda'u" jedhe. 24

Waaqayyos, "Gadi bu'iitii Aroonin fidii kottu. Garuu luboontii fi uummanni gara Waaqayyotti ol dhufuuf jedhanii daangaa hin darbin; yoo kanaa achii inni isaan balleessa" jedhee deebise. 25 Museenis gad bu'ee waan kana uummatatti hime.

20 Waaqni akkana jedhee dubbii kana hunda dubbate: 2 "Ani Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxii, biyya garbummaatii si baasee dha. 3 "Ati ana malee waaqota biraa tokko illee hin qabaatin. 4 Ati bifa waan ol samii gubbaa yookaan gad lafa irra yookaan bishaan lafa jalaa keessa jiru kamiitiin iyyuu Waaqa tolfamaa ofii keetif hin tolfaatin. 5 Isaaaniif hin sagadin yookaan isaan hin waaqeffatin; ani Waaqayyo Waaqni kee Waaqa hinaafu kan sababii cubbuu abbootiitif jedhee ijoollee warra na jibbanii hamma dhaloota sadii fi afuriitti adabee 6 warra na jaallatani ajajawwan koo eegan immoo hamma dhaloota kumaatti jaallatuu dha. 7 Maqaa Waaqayyo Waaqa keetii akkasumaan hin dha'in; Waaqayyo warra akkuma argan maqaa isaa dha'an utuu hin adabin hin dhiisutii. 8 Guyyaa Sanbataa qulqulleessuudhaan yaadadhu. 9 Guyyoota ja'a hojjedhu; hojji kee hundas hojjetadhu; 10 guyyaan torbaffaan garuu sanbata Waaqayyo Waaqa keetii ti. Gaafas hojji tokko illee hin hojjetin; ati yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan hojjetaan kee yookaan xomboreen kee yookaan horiin kee yookaan alagaan magaalaat kee keessa jiraatu tokko iyyuu homaa hin hojjetin. 11 Waaqayyo guyyaa ja'a keessatti samii fi lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumee guyyaa torbaffaatti boqoteetii. Kanaafuu Waaqayyo Sanbata eebbisee qulqulleesse. 12 Akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraattuuf abbaa keetii fi haadha keetif ulfina kenni. 13 Hin ajjeesin. 14 Hin ejjin. 15 Hin hatin. 16 Ollaa keetti sobaan dhugaa hin ba'in. 17 Mana namaa hin hawwin. Niitii namaa yookaan hojjetaa isaa yookaan xomboree isaa yookaan qotiyoo isaa yookaan harree isaa yookaan waan namaa kam iyyuu hin hawwin." 18 Jarri hundinuus yommuu bakakkaa fi balaqqeessaa, sagalee malakataati fi tulluu aaru hubatanitti sodaadhaan hollatan. Isaan fagoo dhaabatanii 19 Museedhaan, "Ati mataan kee nutti dubbadhu; nu ni dhaggeeffannaa. Garuu Waaqni nutti hin dubbatin. Yoo kanaa achii nu ni dhumnaa" jedhan. 20 Museen immoo saba sanaan, "Hin sodaatinaa.

Akka Waaqa sodaachuun isin wajjin jiraatee cubbuu hojjechuu irraa isin eeguuf jedhee Waaqni isin qoruuf dhufeera” jedhe. 21 Yeroo Museen dukkana limixii iddo Waaqni turetti dhi'aatetti, namoonni fagoo dhaabatan. 22 Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Saba Israa’elitti waan kana himi: ‘Akka ani samii irraa isinitti dubbadhe isin mataan keessan argitaniirtu; 23 ana biratti waaqota kam iyyuu hin tolfatinaa. Waaqota meetii yookaan waaqota warqee hin tolfatinaa. 24 “Biyyoo lafaa irraa iddo aarsaa naa tolchiitii isa irratti qalma gubamu, aarsaa nagaa, hoolota kee, re’oota keetii fi loon kee aarsaa dhi’eessi. Ani iddo akka maqaan koo itti yaadatamu godhu hundatti gara kee dhufee sin eebbisa. 25 Yoo dhagaa irraa iddo aarsaa naa ijaarte immoo dhagaa soofame irraa hin ijaarin; yoo meeshaadhaan isa tuqxe ni xureessitaatii. 26 Akka qullaan kee isa irratti hin mul’anneef gulantaadhaan iddo aarsaa kootti ol hin ba’in.’

21 “Seerawan ati isaan dura keessu kanneenii dha: 2 “Ati yoo lbroota keessaa garbicha bitatte inni waggaajaa ja’siif haa hoijjetu. Waggaajaa torbaffaatti garuu inni kaffaltii malee bilisa haa ba’u. 3 Inni yoo kophaa isaa dhufee jiraate kophaa isaa bilisoomee haa deemu; yeroo dhufutti inni yoo niitii qabaate isheenii isaa wajjin haa deemtu. 4 Yoo gooftaan isaa niitii isaa fuusisee isheenii ilmaan yookaan intallan deeseeftii jiraatte, ishee fi ijoolleen ishee kan gooftaa ishee ta’u; namichi qofti bilisa ta’ee haa deemu. 5 “Garuu garbichi sun, ‘Ani gooftaa koo fi niitii koo, ijoollee koos nan jaalladha; ani bilisa ba’ee deemuu hin barbaadu’ yoo jedhe, 6 gooftaan isaa fuula abbootii murtii duratti isaa haa dhi’eessu; gara balbalaatti yookaan gara michichila balbalaatti geeseeses mutaadhaan gurra isaa haa uru. Ergasii inni bara jirenya isaa guutuu isaa tajaajila. 7 “Namni yoo intala isaa akka garbittiitti gurgurate, isheen akka garbichi tokko itti bilisa ba’utti bilisa haa ba’in. 8 Yoo isheen goofticha ofii isaatiffi ishee filate sanatti toluu baatte inni akka isheen furamtuu haa godhu. Inni waan isheef amanamuu dhabeef dabarsee ormatti ishee gurguruuf mirga hin qabu. 9 Yoo ilma isaatiffi ishee filate immoo mirga intala ofii isaatiffi kenu isheefis haa kenu. 10 Yoo niitii biraa fuudhe immoo niitii isaa kan jalqabaa sana nyaata, uffataa fi mirga niitiif malu itti hin hir’isii. 11 Yoo inni wantoota sadan kanneen isheef gochuu

dide garuu isheen kaffaltii maallaqaa tokko malee bilisa ba’uu qabdi. 12 “Namni nama rukutee ajeesuu innis haa ajeefamu. 13 Inni riphee utuu hin eeggatin Waaqatu harka isaa buuse yoo ta’e garuu iddo ani ramadutti haa baqatu. 14 Garuu yoo namni tokko ittuma yaadee dabaan nama ajeese iddo aarsaa koo biraa fuudhaatii ajeesaa. 15 “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa rukutu haa ajeefamu. 16 “Namni nama hatee yoo gurgurate yookaan namichi hatame sun harka isaatti yoo argame hattichi haa ajeefamu. 17 “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu haa ajeefamu. 18 “Yoo namoonni wal lolanii inni tokko isa kaan dhagaadhaan yookaan abooteedhaan rukutee namichi rukutame sun du’uu baatee garuu siree irratti hafe, 19 ergasii immoo yoo inni ka’ee ulee isaa dhadhaabachaa asii fi achi ala keessa deddeeme namichi isa dha’ee sun itti hin gaafatamu; sababii yeroo namicha miidhame sanaa jalaa balleesseef garuu gatii haa baasu; hamma inni guutumaan guutuutti fayyuttis isaa haa wal’aanu. 20 “Yoo namni tokko uleedhaan garbicha isaa yookaan garbitti isaa dha’ee garbichi sunis harka isaatti du’ee namichi haa adabamu; 21 garuu sababii garbichi sun qabeenya isaa ta’eef yoo garbichi sun bultii tokko yookaan bultii lama booddee ka’e, namichi hin adabamu. 22 “Yoo namoonni wal lolaa jiran dubartii ulfoofte tokkotti bu’anii ulfii garaadhaa ba’ee garuu miidhamni hamaan ishee hin qaqqabin, namichi ishee miidhe sun waan dhirsii dubartittii isaa gaafatee fi waan abbootiin murtii murteessan baasuu qaba. 23 Yoo miidhamni hamaan jiraate garuu, qooda lubbuu, lubbuu; 24 qooda ijaa, ija; qooda ilkaanii, ilkaan; qooda harkaa, harka; qooda miillaa, miilla; 25 qooda gubuu, gubuu; qooda madaa, madaa; qooda buruqsuu, buruqsuu baafta. 26 “Namni tokko yoo ija garbicha isaa yookaan ija garbitti isaa rukutee jaamse, inni qooda ija sanaa garba sana bilisa haa baasu. 27 Inni yoo ilkaan garbicha isaa yookaan ilkaan garbitti isaa rukutee cabse, qooda ilkaan sanaa garba sana bilisa haa baasu. 28 “Qotiyoon tokko yoo dhiira yookaan dubartii waraaneey ajeese qotiyoon sun dhagaadhaan tumamee haa ajeefamu; foon isaas hin nyaatamin. Garuu abbaan qotiyoo sanaa itti hin gaafatamu. 29 Yoo qotiyoon sun durumaanuu amala nama waraanuu qabaachuun isaa beekamee abbaan isaas akka isa eeggatu gorfamee garuu waan inni isa eeggachuu dideef qotiyoon sun dhiira

yookaan dubartii ajeeese, qotiyoon sun dhagaadhaan rukutamee haa ajeeefamu; abbaan qotiyoo sanaas haa ajeeefamu. **30** Ta'us inni yoo gumaa gaafatame waan gaafatame hunda kaffalee lubbuu isaa haa oolfatu. **31** Yoo qotiyoon sun ilma yookaan intala tokko waraane illee seeruma kanatu hoijeta. **32** Yoo qotiyoon sun garbicha yookaan garbittii waraane abbaan qotiyoo sanaa goofaa garba sanaatiif meetii saqiliis soddoma haa kaffalu; qotiyoon sunis dhagaan rukutamee haa ajeeefamu. **33** “Namni tokko yoo boolla afaan banaa dhiise yookaan yoo boolla qotee utuu hin duuchin dhiisee sangaan yookaan harreen boolla sana keessa bu'e, **34** abbaan boolla sanaa abbaa horii sanaatiif maallaqa haa baasu; horiin du'e sun immoo kan isaa haa ta'u. **35** “Yoo qotiyoon nama tokkoo qotiyoo nama biraa miidhee du'aan ga'e jarri qotiyoo fayyaa sana haa gurgurani; gatii qotiyoo sanaatiif fi qotiyoo du'e sana qixxeetti haa qooddatani. **36** Yoo qotiyoon sun durumaanuu amala horii waraanuu qabaachuu isaa beekamee garuu waan abbaan isaa isa eeggachuu dideef abbaan qotiyoo sanaa qooda qotiyoo, qotiyoo haa baasu; qotiyoon du'e sun immoo kan isaa haa ta'u.

22 “Namni tokko yoo sangaa yookaan hoolaa hatee qalate yookaan gurgurate, qooda qotiyoo tokkoo sangaa shan, qooda hoolaa tokkoo immoo hoolaa afur haa baasu. **2** “Hattuun tokko utuu cabsee seenuu yoo qabamee tumamee kanumaan du'e, namichi isa ajeeese sun dhiiga isaatti yakkaan hin gaafatamu; **3** garuu yoo wanni kun erga aduun baatee ta'e, namichi dhiiga sanatti yakkaan ni gaafatama. “Hattuun waan hate haa deebisu; homaa hin qabu yoo ta'e garuu hanna isaatiif gatii baasuudhaaf haa gurguramu. **4** Horiin hatame sun sangaa yookaan harree yookaan hoolaa taanaan yoo utuu lubbuun jiruu harka isaatti argame hattuun sun dachaa baasuu qaba. **5** “Namni tokko yoo utuu lafa qotisaa yookaan dhaabaa wayinii keessa horii tikfatuu horii isaa gad lakkisee horiin sun dhaqee kaloo nama biraa dheede, inni lafa qotisaa ofii isaa irraa yookaan dhaabaa wayinii ofii isaa irraa kan waan hunda caalu iddo haa buusuuf. **6** “Yoo ibiddi ka'ee daggala seenee akkasiin midhaan tuulame yookaan midhaan dhaabatu yookaan lafa qotisaa gube, namichi ibidda qabsiise sun gatii baasuu qaba. **7** “Namni tokko yoo maallaqa yookaan mi'a imaanaa namatti kennatee,

wanni sun mana namichaatii hatamee hattuun sun qabame, hattichi dachaa kaffaluu qaba. **8** Yoo hattuun sun hin argamin garuu abbaan mana sanaa akka mi'a nama kaanii tuqee fi akka hin tuqin mirkaneessuuf fuula abbootii murtii duratti haa dhi'eeffamu. **9** Namni tokko yoo qotiyoo, harree, hoolaa, uffata yookaan mi'a bade tokko miliqsee namni tokko dhufee, ‘Kun kan koo ti' jedhe, falmiin isaanii fuula abbootii murtii duratti haa dhi'eeffamu. Namichi abbootiin murtii itti muran sunis ollaa isaatiif harka lama haa baasu. **10** “Yoo namni tokko ollaa isaatiif harree, qotiyoo, hoolaa yookaan horii biraa imaanaa kennatee horiin suni utuu namni hin argin du'e yookaan miidhame yookaan hatame, **11** namichi sun akka qabeenya ollaa isaa hin tuqin mirkaneessuuf fuula Waaqayyoo duratti haa kakatu; abbaan qabeenya sunis kakuu kana fudhachuu qaba; gatiis hin gaafatu. **12** Yoo horiin sun isa jalaa hatamee jiraate garuu namichi abbaa horii sanaatiif baasuu qaba. **13** Yoo horii sana bineensatu nyaate ta'e immoo akka ragaa ta'uuf waan bineensa irraa hafe haa dhi'eessu malee horii nyaatame sanaaf gatii hin baasin. **14** “Namni tokko yoo ollaa isaa irraa horii ergifatee horiin sun iddo abbaan horii hin jirretti miidhame yookaan du'e, namichi ergifate sun gatii haa baasu. **15** Yoo abbaan horii sanaa achi jiraate garuu namichi ergifate sun gatii baasuu hin qabu. Yoo horiin sun kireeffamee jiraate immoo maallaqni baafame sun kiraan horii du'e sanaa haa ta'u. **16** “Namni tokko yoo durba hin kaadhimatamin gowwoomsee ishee wajjin ciise, inni gabbara misirrittiif malu baaseefii ishee haa fuudhu. **17** Yoo abbaan ishee intalattii namichaaf kennuu dide immoo namichi sun gabbara durbaaf malu baasuu qaba. **18** “Ati akka dubartiin falfaltuun lubbuun jiraattu hin eeyyamin. **19** “Namni horii wajjin ciisu kam iyyuu ajeeefamu qaba. **20** “Namni Waaqayyo tokkichaaf malee Waaqa biraatiif aarsaa dhi'eessu galaafatamu qaba. **21** “Isinis waan biyya Gibxii keessatti alagoota turtaniif alagaatti daba hin hoijetinaa; hin cunqursinaas. **22** “Haadha hiyyeessaatiif fi ijoolee abbaan irraa du'e hin hacuucinnaa. **23** Yoo isin isaan miitanii isaan immoo natti boo'an ani dhugumaan boo'icha isaanii nan dhaga'a. **24** Aariin koo ni boba'a; anis goraadeedhaanan isin fixa; niitonni keessan haadhota hiyyeessaatii ta'u; ijooleen keessanis kanneen abbaa hin qabne ta'u. **25** “Ati yoo saba koo

keessaa hiyyeessa si bira jiraatu tokkoof maallaqa ligeessite, akka nama hiiqii argachuuf kennuu hin ta'in; dhalas hin gaafatin. 26 Ati yoo wayyaa nama biraq qabdi qabatte, utuu aduu hin dhi'in deebisiif; 27 wanni inni dhagna isaatti uffatu wayuma sanaatii. Wanni inni uffatee rafu biraq maali? Ani waanan gara laafessa ta'eef, yoo inni natti ol iyyate nan dhaga'a. 28 "Waaqa hin arrabsin; bulchaa saba keetiis hin abaarin. 29 "Mataa midhaan keetiitii fi dhangala'aa wayinii keetii irraa aarsaa dhi'eessuu hin tursin. "Ilmaan kee keessaas hangafa naa kennuu qabda. 30 Loon keetii fi hoolota kee akkanuma godhi. Isaanis bultii torba haadha isaanii bira haa turan; guyyaa saddeettaffaatti garuu naa kenni. 31 "Isin saba koo qulqulluu ni taatu. Kanaafuu foon horii bineensi alatti cabsee kam iyyuu hin nyaatinaa; foon akkanaa saree dura buusaa.

23 "Oduu sobaa hin odeessin; dhuga ba'uun jal'aa kennuudhaan nama balleessaa hojjete hin gargaarin. 2 "Waan hamaa hojjechuuf jettee nama baay'ee faana hin bu'in. Fuula seeraa durattu yommuu dhugaa baatu, gara nama baay'ee gortee murtii hin jal'isin; 3 murtii irratti hiyyeessaaf hin loogin. 4 "Yoo sangaa yookaan harree diina keetii kan baduutti jiru argite deebisiif geessiif. 5 Yoo harree nama si jibbu tokkoo utuu isheen ba'aa baattee kuftee jirtuu argite achitti hin dhiisii; isa gargaarii ol kaasi. 6 "Murtii irratti hiyyeessa saba keetii jalaa murtii hin dabsin. 7 Himata sobaa keessatti hin hirmaatin; waan ani nama balleessaa hojjete hin qulqulleessineef nama yakka hin qabne yookaan nama qajeelaa hin aijeesin. 8 "Ati matta'aa hin fudhatin; matta'aan ogeeyyi ni jaamsaatii; dubbii qajeeltotaas jal'isa. 9 "Alagaa hin cunqursin; isin waan biyya Gibxiitti alagaa turtaniif alagaa ta'uun maal akka ta'e isin mataan keessan ni beektuutii. 10 "Waggaaja'a lafa qotisaa kee facaafadhu; midhaanis galfadhu; 11 waggaaj torbaffaatti garuu lafa sana boqochiisi malee hin qotin. Akkasiin hiyyeyyiin saba keetii laficha irraa nyaata argatu; waan isaan irraa hafe immoo bineensi haa nyaatu. Muka wayinii keetiitii fi muka ejersa keetis akkasuma godhi. 12 "Guyyaa ja'a hojji kee hojjetadhu; akka sangaan keetii fi harreen kee boqotaniif, akka garbichi mana keetti dhalatee fi alagaan aara galfataniif guyyaa torbaffaatti hin hojjetin. 13 "Waan ani isinitti hime hunda eegaa; maqaa waaqota biraq hin waammatinaa;

afaan keessanii iyyuu hin ba'in. 14 "Ati waggaatti yeroo sadii ayyaana naa ayyaaneffadhu. 15 "Ayyaana Maxinoo Ayyaaneffadhu; akkuma ani si ajaje sana bultii torba Maxinoo nyaadhu. Waan kanas ji'a Abiibii keessa yeroo murtaa'etti godhi; ati ji'a sana keessa Gibxii baateetii. "Namni tokko iyyuu harka duwwaa fuula koo durattu hin dhi'aatin. 16 "Mataa midhaan keetii kan lafa qotisaa keetti facaafatteen Ayyaana Galchaa Midhaanii ayyaaneffadhu. "Dhuma waggaatti yeroo midhaan kee lafa qotisaa irraa walitti qabattutti Ayyaana Galchaa Midhaanii ayyaaneffadhu. 17 "Dhiirri hundi waggaatti yeroo sadii fuula Waaqayyoo Gooftaa durattu haa dhi'aatu. 18 "Dhiiga aarsaa waan raacitii qabu wajjin naa hin dhi'eessin. "Coomni aarsaa ayyaana koos hamma bariitti hin turin. 19 "Mataa midhaan lafa keetii keessa filatamaa isaa gara mana Waaqayyo Waaqa keetii fidi. "Ilmoo re'ee aannan haadha isheetiin hin affeelin. 20 "Akka inni karaa irratti si eegee iddoa ani qopheessetti si galchuuf kunoo ani fuula kee dura ergamaa koo tokko nan erga. 21 Xiyyeffadhuutii waan inni jedhu dhaggeeffadhu. Isatti hin finciliin; inni waan Maqaa koo of irraa qabuuf fincila kee siif hin dhiisutii. 22 Yoo ati waan inni jedhu akka gaarii dhaggeeffatee waan ani dubbadhu hunda goote, ani diinota keetti diina nan ta'a; warra siin mormaniinis nan morma. 23 Ergamaan koos fuula kee dura deemee biyya Amoorotaatti, Heetotaatti, Feerzotaatti, Kana'aanotaatti, Hiiwotaatti fi Yebuuotaatti si galcha; anis jara nan balleessa. 24 Waaqota isaaniitiif hin sagadin; hin waaqeffatinis; hojji isaanii faanas hin bu'in. Ati isaan balleessitee soodduu waaqeffanna isaanii illee caccabsuu qabda. 25 Waaqayyo Waaqa kee waqqeffadhu; innis midhaan keetii fi bishaan kee ni eebbisa. Dhukkubas isin giddiudhaa nan balleessa; 26 biyya kee keessatti dubartiin ulfi irraa ba'u yookaan dhabduun tokko iyyuu hin argamtu. Jireenya guutuus siif nan kenna. 27 "Ani sodaachisuu koo si dura ergee saba ati itti dhuftu hunda nan burjaajessa. Akka diinonni kee hundinuu dugda sitti galanii baqatanis nan godha. 28 Akka inni Hiiwota, Kana'aanotaatti fi Heetota karaa kee irraa ari'uuf ani si duraan sonsa nan erga. 29 Akka lafti onee bineensi wal horee sitti hin baay'anneef ani waggaaj tokko keessatti saba kana si duraa ari'ee hin baasu. 30 Hamma ati baay'attee biyyattii dhaaltutti ani xinnoo xinnoon fuula kee duraa isaan nan baasa. 31

"Anis daarii kee Galaana Diimaadhaa jalqabee hamma Galaana Filisxeemiitti, lafa alootii jalqabee hamma Laga Efraaxiisiitti siifin dhaaba. Namoota biyya sana jiraatanis dabarsee harka keetti nan kenna; ati immoo of duraa ariitee isaan baafta. **32** Ati isaan wajjin yookaan waaqota isaanii wajjin kakuu tokko illee hin galin. **33** Akka isaan biyya kee keessa jiraatan hin eeyyamaniif; yoo akkas ta'e isaan akka ati cubbuu natti hoijettu si godhu; ati waaqota isaanii waaqeffannaa kun dhugumaan kiyyoo sitti ta'atii."

24 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Atii fi Aroon, Naadaabii fi Abiihuu, maanguddoota Israa'el keessaas namoonni torbaatamni gara Waaqayyotti ol ba'aa; alaalatti sagadaa; **2** garuu Museen qofti Waaqayyotti haa dhi'aatu; warri kaan immoo hin dhi'aatin. Sabni isa wajjin ol hin ba'in." **3** Museen dhaqee dubbii fi seera Waaqayyoo hunda saba sanatti hime; sabni sunis, "Nu waan Waaqayyo jedhe hunda ni goona" jedhee afaan tokkoon deebise. **4** Ergasii Museen waan Waaqayyo dubbatte hunda barreesse. Guyyaa itti aaru ganamaanis ka'ee miilla tulluu jalatti iddo aarsaa ijaare; utubaa dhagaa kudha lama kanneen gosoota Israa'el kudha lamaan iddo bu'anis dhaabe. **5** Innis dargaggoota Israa'el erge; isaanis aarsaa gubamuu fi jiboota aarsaa nagaa godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. **6** Museen walakkaa dhiiga sanaa waciitiitti naqe; walakkaa hafe immoo iddo aarsaa irratti faffacaase. **7** Innis kitaaba kakuu fuudhee saba sanaaf dubbise. Isaanis, "Nu waan Waaqayyo jedhe hunda ni goona; ni ajajamnas" jedhanii deebisan. **8** Yommus Museen dhiiga sana fuudhee sabatti faffacaasee, "Kunoo kun dhiiga kakuu kan Waaqayyo akkuma dubbii kana hundaatti isinii dhaabee dha" jedhe. **9** Musee fi Aroon, Naadaabii fi Abiihuu, maanguddoonni Israa'el torbaatamnis ol ba'anii **10** Waaqa Israa'el argan. Miilla isaa jalattis waan akka afaa dhagaa Sanpeer kan akkuma samiitti qulqullaa'e tokkotu afamee ture. **11** Waaqni garuu qondaaltota saba Israa'el kanneenitti harka isaa ol itti hin kaafne; isaan Waaqa argan; ni nyaatan; ni dhuganis. **12** Waaqayyos Museedhaan, "Gara kootti tulluutti ol ba'i; asis turi; anis gabateewwan dhagaa kanneen ani akka qajeelfama isaanii ta'uuf seeraa fi ajajawwan itti barreesse siif nan kenna" jedhe. **13** Ergasii Museen gargaaraa isaa Iyyasuu wajjin ka'ee

deeme; Museen tulluu Waaqaatti ol ba'e. **14** Innis maanguddoota sanaan akkana jedhe; "Hamma nu gara keessanitti deebinutti asitti nu eegaa. Kunoo Aroonii fi Huuri isin bira jiran; namni falmii qabu isaan bira dhaquu danda'a." **15** Yeroo Museen tulluutti ol ba'etti duumessi tulluu sana haguuge; **16** ulfinni Waaqayyoos Tulluu Siinaa irra bu'e. Duumessi sunis guyyaa ja'a tulluu sana haguuge; guyyaa torbaffaatti immoo Waaqayyo duumessicha keessaa Musee waame. **17** Ulfinni Waaqayyoos ibidda waa gubu fakkatee fiixee tulluu irraa saba Israa'elitti mul'achaa ture. **18** Museen tulluutti ol ba'ee duumessa keessa seene. Innis guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irra ture.

25 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka isaan kenna naa fidaniif saba Israa'elitti himi. Nama garaa isaa guutuudhaan kennuu fedhu hunda harkaa kenna naa fuudhaa. **3** "Kennaan isaan harkaa fuutanis: "Warqee, meetii fi naasii; **4** kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi wayyaa haphii quncee talbaa irraa hoijetame; rifeensa re'ee; **5** gogaa korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, gogaa duugame, muka laaftoo, **6** ibsaadhaaf, zayitii ejersaa, urgooftuwwan immoo zayitii dibatamuu fi ixaana urgaauu; **7** dhagaawwan sardooniiksii, dooqa gati jabeessa, dirataa fi qomee irratti kaa'atamuu dha. **8** "Ergasii akka isaan iddo qulqulluu naa qopheessan godhi; anis gidduu isaanii nan jiraadha. **9** Dunkaana qulqulluu kanaa fi mi'a isaa hunda akkuma bifa ani sitti argisiisutti hoijedhaa. **10** "Isaan muka laaftoo irraa taabota haa tolchan; taabonni sunis dhundhuma lamaa fi walakkaa dheerata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa ol dheerata ture. **11** Keessaa fi duuba isaatti warqee qulqulluu uffisi; naannoo isaattis marsaa faaya warqee naannessii tolchi. **12** Taabota sanaafis qubeelaa warqee afur tolchiitii miilla isaa afranitti jechuunis lama gama tokkoon, lama immoo gama kaaniin itti kaa'i. **13** Muka laaftoo irraa danqaraawwan tolchiitii warqee itti uffisi. **14** Taaboticha ittiin baachuudhaaf danqaraawwan sana qubeelaawwan keessa loosi. **15** Danqaraawwan kunneen qubeelaawwan taabotichaa keessa haa turan; keessaa baafamuus hin qaban. **16** Atis dhuga ba'umsa ani sitti kennu Taaboticha keessa kaa'i. **17** "Warqee qulqulluu irraa teessoo araaraa tolchi; dheerinni isaas dhundhuma lamaa fi walakkaa, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa haa ta'u. **18** Moggaa

lamaan teessoo araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubeelii lama tolchi. **19** Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, kiirubii lammaffaa immoo moggaa kaan irratti tolchi; kiirubeelii sanas teessoo araaraa wajjin kutaa warqee tokkicha irraa moggaa lamaan irratti tolchi. **20** Kiirubeeliin sun qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa ittiin haa gaaddiseessan; Kiirubeeliin kunneen fuula isaanii walitti garagalfatanii teessoo araaraa haa ilaalan. **21** Teessoo araaraa sana taaboticha irra kaa'i; dhuga ba'uun ani sitti kenu immoo taaboticha keessa kaa'i. **22** Ani achitti si arga; teessoo araaraa irraa, kiirubeelii lamaan taabota kakuu seeraa irra jiran gidduudhaa waa'ee ajajawwan ani saba Israa'eliitiif sitti kenu hundaa sittin hima. **23** "Muka laaftoo irraa minjaala dhundhuma lama dalga dheeratu, kan dhundhuma tokko bal'atee ol dheerinni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'e tolchi. **24** Warqee qulqulluu itti uffisiitii naannoo isaatti marsaa warqee tolchi. **25** Naannoo isaa irrattis hidhii hamma bal'ina harkaa ga'uun fi faaya warqee tolchi. **26** Minjaala kanaafis qubeelaa warqee afur hojjedhuutii goleewwan afranitti iddo miilli afran jiranitti kaa'i. **27** Qubeelaawwan kunneenis akka danqaraa ittiin minjaala baatan qabataniif xiyyoo sanatti dhi'aachuu qabu. **28** Muka laaftoo irraa loosawwan tolchi; warqee itti uffisiitii minjaala sana ittiin baadhu. **29** Dhibaayyuu dhi'eessuufis caabiiwan isaa, waciitiwwan isaa, okkoteewwan isaatti fi waciitiwwan isaa warqee qulqulluu irraa tolchi. **30** Buddeena ilaalchaas yeroo hunda fuula koo dura minjaala kana irra kaa'i. **31** "Baattuu ibsaas warqee qulqulluu irraa tolchi; baattuu ibsaas kunis tumamee haa tolfamu; somaa isaa, damee isaa, waciitii isaa, hudhaa isaatti fi daraaraa isaa warqeedhuma sana irraa tolchi. **32** Bitaa mirga baattuu ibsaas sana keessaas dameewwan ja'a jechuunis sadii gama tokkoon, sadii immoo gama kaaniin haa baafaman. **33** Xoofooowwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii damee tokko irratti, waciitiwwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii immoo damee kaan irratti tolchi; dameewwan ja'aan baattuu ibsaas irraa babba'an hunda irrattis akkasuma tolchi. **34** Xoofooowwan hudhaa fi daraaraa qaban kanneen bifaa lawuziitiin hojjetaman afur baattuu ibsaas sana irra haa jiraatan. **35** Hudhaan tokko cimdi jalqabaa kan dameewwan baattuu ibsaas

irraa babba'an jala, hudhaan lammaffaan cimdi lammaffaa jala, hudhaan sadaffaan immoo cimdi sadaffaa jala ture. Walumaa galatti dameewwan ja'atu ture. **36** Hudhaawwanii fi dameewwan hundinuu baattuu ibsaas sana wajjin warqeedhuma qulqulluu tumame tokko irraa haa tolfaman. **37** "Atis ibsaawwan torba tolchiif; akka lafa fuula isaanii dura jiru ibsanifiis baattuu ibsaas irraa isaan dhadhaabi. **38** Wanni ittiin daaraa isaa dhadha'anii fi caabiin daaraa sana baattu warqee qulqulluu irraa haa hojjetaman. **39** Baattuu ibsaati fi mi'i isaa hundi warqee qulqulluu taalaantii tokkootiin haa hojjetamani. **40** Atis akkuma fakkeenya tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti hojjechuu kee mirkaneeffadhu.

26 "Golgaawwan kudhan kanneen quncee talbaa gaarii fo'amee fi kan kirrii bifaa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaa irraa hojjetamaniin dunkaana qulqulluu hojjedhu; golgaawwan sana irrattis ogeessi harka qajeelu tokko kiirubeelii haa hojjetu. **2** Golgaawwan hundinuu wal qixxee haa ta'an; dheerinni tokkoo tokkoo golgaawwanii dhundhuma digdamii saddeeti, bal'inni isaa immoo dhundhuma afur haa ta'u. **3** Golgaawwan shan walitti qabsiisi; golgaawwan hafan shanan kaan illee akkasuma walitti qabsiisi. **4** Golgaawwan walitti qabsiifaman kanneen jalqabaa keessaan handaara isa moggaa irratti huccuu bifaa cuquliisaa irraa gurroowwan tolchi; golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa irrattis akkasuma tolchi. **5** Gurroowwan shantama golga tokko irratti tolchi; gurroowwan shantama immoo golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa keessaan moggaa isa tokkootti tolchi. Gurroowwan sunis gamaa gamanatti haa tolfaman. **6** Akka dunkaanni qulqulluun sun tokko ta'uufis hokkoowwan warqee shantama tolchiitii golgaawwan sana ittiin walitti qabsiisi. **7** "Haguuggii gubbaa dunkaana qulqulluu irra jiru haguuguufis golgaawwan rifeensa re'oottaa kudha tokko hojjedhu. **8** Golgaawwan kudha tokkoon sun hundi wal qixxee haa ta'an; dheerinni isaanii dhundhuma soddoma, bal'inni isaanii immoo dhundhuma afur haa ta'u. **9** Golgaawwan shan iddo tokkotti walitti qabsiisi; golgaawwan ja'an kaan immoo iddo tokkotti walitti qabsiisi; golgaa ja'affaa sanas fuula dunkaaniccha duraan iddo lamatti ol dachaasi. **10** Golgaawwan gama tokkoon walitti qabsiifaman keessaan handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchi;

golgaawwan gama kaan irratti walitti qabsiifaman keessaas handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchi. 11 Ergasiis qabduuwwan naasii shantama tolchi; qabduuwwan sanas akka inni tokko ta'uuf ittiin walitti qabsiisuuf gurroowwan keessa galchi. 12 Wanni golgaawwan dunkaanicha irraa hafe, walakkaan golgaa hafe sanaa dugda dunkaan qulqulluu irraan gad haa rarra'u. 13 Akka dunkaan qulqulluu sana haguuguufis dheerina golgaawwan dunkaanicha irraa hafe keessaan dhundhumni tokko gama tokkoon, dhundhumni tokko immoo gama kaaniin bitaa fi mirgaan dunkaan qulqulluu irraan gad haa rarra'u. 14 Dunkaan sanaafis irra buusaa kaldhee korbeeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, isa irraan immoo irra buusaa gogaa duugamee hojjedhu. 15 "Dunkaan qulqulluu sanaafis muka laaftoo irraa tuggeewwan qaqqajeeeloo hojjedhu. 16 Dheerinni tokkoo tokkoo tuggeewwan sanaas dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa haa ta'u; 17 tokkoon tokkoon tuggeewwan sanaas akka wal keessa galuu danda'uuf mucha lama lama haa qabaatu; tuggeewwan dunkaan qulqulluu sanaa hunda akkasitti tolchi. 18 Gama kibba dunkaan qulqulluu sanaatiifis tuggeewwan digdama hojjedhu; 19 tuggeewwan digdamman sana jalatti miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama gurra isaa lamaaniif, tuggee kaan jalattis miilla lama gurra isaa lamaaniif tolchi. 20 Gama dunkaan qulqulluu sanaa kaaniifis karaa kaabaatiin tuggeewwan digdama tolchi; 21 miilla meetiis afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama, tuggee kaan jalattis miilla lama tolchi. 22 Karaa lixa biiftuutiin, dugda duuba dunkaan qulqulluu sanaatiif tuggee ja'a tolchi; 23 karaa dugda duubaas golee dunkaan qulqulluu sanaatiif utuba lama tolchi. 24 Tuggeewwan golee kunneen jalaa hamma gubbaatti walitti fayyifamanii bantii irratti qubeelaa tokkoon walitti haa qabsiifaman; tuggeewwan golee lamaaniis akkasuma ta'uu qabu. 25 Kanaafuu tuggeewwan saddeeti kanneen miilla meetii kudha ja'a qabanitu jira; tokkoon tokkoon tuggee sanaas miilla lama lama qaba. 26 "Akkasumas muka laaftoo irraa dagaleewwan tolchi; tuggeewwan dunkaan qulqulluu sana irra gama tokkoon jiraniif dagaleewwan shan, 27 tuggeewwan gama kaaniin jiraniif dagaleewwan shan, shan tuggeewwan dugda duubaan karaa lixa biiftuutiin

jiraniif immoo dagaleewwan shan tolchi. 28 Dagalee walakkaa jiru sana akka inni gidduu tuggeewwaniitiin moggaa tokkoo hamma moggaa kaaniitti fulla'u godhi. 29 Tuggeewwan sana irras warqee itti uffisi. Akka dagaleewwan baatanifi qubeelaawwan warqee itti tolchi; dagaleewwan sanaa akkasuma warqee itti uffisi. 30 "Dunkaan qulqulluu kana akkuma karoora tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti dhaabi. 31 "Kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa golgaa tulchi; golgaa kana irrattis ogeessi harka qajeelu tokko fakkii kiirubeelii haa tolchi. 32 Golgaa kana hokkoo warqeeitiin utubaawwan muka laaftoo kanneen warqeen itti uffifamee miilla meetii afur irra dhadhaabatan afuritti rarraasi. 33 Golgaa sana hokkoowwanitti rarraasiitii taabota kakuu seeraa immoo dugda isaa duubaan kaa'i. Golgaan sunis Iddoo qulqulluu, Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana irraa addaan baasa. 34 Teessoo araaraas Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana keessa taabota kakuu seeraa irra kaa'i. 35 Minjaala sanaa golgaadhaan ala, gama kaaba dunkaan qulqullutiin dhaabi; baattuu ibsaa immoo fuullee minjaala sanaa gama kibba dunkaanichiatiin dhaabi. 36 "Balbal dunkaanichiatiif immoo golgaa kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee harkaan irratti hodhame tokko faayessii tolchi. 37 Golgaa kanaafis hokkoo warqeeiti fi utuba muka laaftoo kan warqeen itti uffifamee shan tolchi. Naasii tumiitii miilla shan tolchiif.

27 "Muka laaftoo irraa iddo aarsaa dhundhuma sadii ol dheeratu ijaari; iddoon aarsaa kunis dheerina dhundhuma shanii fi bal'ina dhundhuma shanii qabaatee gama afraniinuu wal qixxee haa ta'u. 2 Tokkoo tokkoo goleewwan afraniitti gaanfa tolchi; gaanfaa fi iddoon aarsaa sun mukuma tokko irraa haa ta'u; iddo aarsaa sana irrattis naasii uffisi. 3 Mi'a isaa hunda jechuunis waan ittiin daaraa haran, waan ittiin daaraa hammaaran, waciitii, hokkoo fooniitii fi baattuu ibiddaa naasii irraa tolchi. 4 Naasii wal keessa xaxameen gingilchaa hojjedhuutii tokkoo tokkoo rogawwan gingilchaa sanaa afraniif qubeelaawwan naasii tolchi. 5 Gingilchaa sanaa akka inni hamma walakkaa iddo aarsaatti ol ka'uuf qarqara iddo aarsaa jalaan kaa'i. 6 Iddoo aarsaa sanaafis danqaraawwan muka laaftoo tolchiitii

naasii itti uffisi. 7 Danqaraawwan sunis akka yeroo iddoon aarsaa baatamutti gama lamaaniin oolaniif qubeelaawwan keessa haa loofaman. 8 Akkuma tulluu irratti sitti argisiifame sanatti iddo aarsaa kan keessi isaa duwwaa ta'e saanqaa irraa hojjedhu. 9 "Dunkaana qulqulluu sanaaf oobdii hojjedhu. Oobdichis gama kibbaatiin dhundhuma dhibba tokko haa dheeratu; innis golgaa quncee talbaa gaarii fo'ame irraa hojjetamee 10 utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaban haa qabaatu; hokkoowwanii fi somaawwan utubaawwan kanneenis meetii irraa haa hojjetaman. 11 Gama kaabaatiinis akkasuma dhundhuma dhibba tokko dheeratee golgaawwan utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaban haa qabaatu; hokkoowwanii fi somaawwan utubaawwan kanaas meetii irraa haa tolfaman. 12 "Oobdiin kun gama lixaatiin dhundhuma shantama bal'atee golgaawwan, utubaa kudhanii fi miilla kudhan qaban haa qabaatu. 13 Oobdiin kun fiixee ba'atiin karaa ba'a biiftuutiin akkasuma dhundhuma shantama haa bal'atu. 14 Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis karaa balbala tokkoo irra haa jiraatan. 15 Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis gama kaaniin haa jiraatan. 16 "Balbala oobdii sanaatiifis golgaa dhundhuma digdama dheeratee utubaa afurii fi miilla afur qabu kan kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dha'amee irratti faayeffamee hojjetame tokko tolchi. 17 Utuboonti naannoo oobdii sanaa hundinuu somaawwanii fi hokkoowwan meetitii fi miillawwan naasii haa qabaatan. 18 Oobdiin sun dheerina dhundhuma dhibba tokkoo fi bal'ina dhundhuma shantamaa haa qabaatu; golgaa quncee talbaa gaarii fo'amee dhundhuma shan ol dheeratuu fi miillawwan naasii irraa hojjetame haa qabaatu. 19 Mi'i tajaajila dunkaana qulqulluu sanaatiif fayyadu biraahundi, tajaajila kam iyuu taanaan, qofoo dunkaanichaatii fi qofoo oobdii sanaa hunda dabalatee naasii irraa haa hojjetamu. 20 "Akka ibsaan ittuma fufee boba'uuf akka isaan zayitii ejersa cuunfame taliila isaa ibsaadhaaf siif fidan saba Israa'el ajaji. 21 Aroonii fi ilmaan isaa dunkaana wal ga'ii keessatti golgaa fuula taabota kakuu seeraa dura jiruun alatti akka ibsaan sun galgalaa hamma ganamaatti fuula Waaqayyoo duratti boba'uuf haa

godhan. Wanni kunis saba Israa'el keessatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u.

28 "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif obboleessa kee Aroon, isa wajjinis ilmaan isaa Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaarin saba Israa'el keessaa ofitti dhi'eessi. 2 Akka inni ulfinaa fi miidhagina argatuufis obboleessa kee Aroonii uffata qulqulluu hodhi. 3 Akka inni luba ta'ee na tajaajiluuuf namoota beekumsa qaban kanneen ani ogummaa akkanaa kenneef hunda akka isaan akka inni addaan baafamuuf jedhanii Aroonii uffata hodhan itti himi. 4 Uffanni isaan hojjetanis: kiisii qomaa, dirata, wandaboo, kittaa miidhagfamee dhawame, marata mataatii fi sabbataa dha. Jarris akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif obboleessa kee Aroonii fi ilmaan isatiif uffata qulqulluu kana haa hojjetan. 5 Ogeeyyiin sunis warqee fi kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ametti haa fayyadaman. 6 "Ogeessa harka tolu tokko warqee, kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee fi bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dirata hojjechiisi. 7 Diranni kunis akka walitti guduunfamuu danda'uuf funyoo gatiittii lama kanneen fiixee isaa lamaanitti rarraafaman haa qabaatu. 8 Sabbanni isaa kan ogummaadhaan dha'ames akkuma isaa dirata wajjin tokko ta'ee warqeedhaan, kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen haa hojjetamu. 9 "Dhagaawwan sardooniksii lama fuudhiitii maqaa ilmaan Israa'el isaan irratti soofii barreessi. 10 Akkuma toora dhaloota isaaniitti, maqaa ja'a dhagaa tokko irratti, maqaa ja'aan hafes dhagaa kaan irratti soofii barreessi. 11 Akkuma ogeessi faayaa tokko chaappaa soofee hojjetu sana atis dhagaa lamaan sana irratti maqaa ilmaan Israa'el soofii barreessi; ergasiis faaya warqee itti naannessiitii 12 akka inni ilmaan Israa'eliif dhagaa yaadannoo ta'uuf funyoo gatiittii dirata sanatti qabsiisi. Aroonis maqaa sana yaadannoo godhee fuula Waaqayyoo duratti gatiittii isaa lamaanitti haa baatu. 13 Ati immoo faaya warqee itti naannessiitii 14 foncaa warqee qulqulluu kan akka funyootti fo'ame lama tolchi; foncaa fo'ame sana illee faaya sanatti qabsiisi. 15 "Ogeessa harka tolu tokko kiisii qomaa kan murtii hojjechiisi; isas akkuma dirata sanaatti warqeedhaan, kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen hojjedhu. 16 Kiisiin

qomaa kun gama afraniinuu wal qixxee fi dachaa ta'ee dheerina taakkoo fi bal'ina taakkoo tokko haa qabaatu. **17** Dhagaawwan gati jabeeyyiis toora afuriin irratti maxxansi. Toora jalqabaa irratti sardiyoon, tophaaziyonii fi biiralee; **18** toora lammaffaa irratti baluur, sanpeerii fi almaaz; **19** toora sadaffaa irratti yaakinti, kelqedooni fi yaakinti, **20** toora afuraffaa irratti biiralee, sardooniksii fi yaasphiidi maxxansi. Dhagaawwan kanneenittis marsaa faaya warqee tolchi. **21** Dhagaawwan kudha lama kanneen tokkoo tokkoo isaanii irratti maqaa gosoota kudha lama keessaa maqaan tokko akkuma chaappaatti soofame haa jiraatan; tokkoon tokkoon dhagaawwan sanaas maqaa ilmaan Israa'el tokko tokkoof dhaabata. **22** "Kiisii qomaatiifis foncaa warqee qulqulluu akka funyootti fo'ame tolchi. **23** Kiisii qomaa sanaafis qubeelaa warqee lama tolchiitii qubeelaa warqee lamaan roga kiisii qomaa lamaanitti qabsiisi. **24** Foncaa warqee sana lamaanis qubeelaawwan rogawwan kiisii qomaa sanatti guduunfi. **25** Mataa lamaan foncaa lamaan sanaa kaan immoo marsaawwan faayaa lamaanitti guduunfiitii karaa fuula duraatiin foncaa dirataa kan gatiittiitii qabsiisi. **26** Qubeelaawwan warqee lama tolchiitii rogawwan kiisii qomaa biraa kanneen karaa moggaa keessatiin diratatti aananii jiran lamaanitti kaa'i. **27** Ammas qubeelaawwan warqee lama biraa tolchiitii sabbata dirataatiin olitti hodhaatti dhi'eessii funyoo gatiitti lamaan fuula dirataa duraan jiru sana jalaan itti hidhi. **28** Akka kiisiin qomaa dirata irraa hin sosochooneef qubeelaawwan kiisii qomaa sun sabbata mudhiitiin walitti qabsiifamanii funyoo bifa cuquliisaatiin qubeelaawwan diratatti haa qabsiifaman. **29** "Aroon yeroo iddo qulqulluu ol seenu hunda akka fuula Waaqayyoo duratti yaadanno baraa baraa ta'uuf laphee isaa irratti kiisii qomaa kan murtiitiin maqaa ilmaan Israa'el ni baata. **30** Akka isaan yeroo Aroon fuula Waaqayyoo dura dhufu hunda laphee isaa irra jiraataniif Uriimii fi Tumiimii akkasuma kiisii qomaa keessa kaa'i. Akkasiinis Aroon yeroo hunda mi'a ittiin Israa'elootaaf murtii kennu fuula Waaqayyoo duratti laphee isaa irratti baata. **31** "Huccuu bifti isaa guutumaan guutuutti cuquliisa ta'e irraa wandaboo dirataa tolchi; **32** walakkaa gubbaa isaattis afaan ittiin mataa seensifatan tolchi. Akka inni hin tarsaaneefis qarqara afaan isaa irra wanni faayeffamee qopheeffamee haa jiraatu. **33**

Naannoo xiyyoo wandaboo sanaatti immoo kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee fi bildiimaadhaan roomaanii hojjedhuutii gidduu isaatti immoo bilbila warqee tolchi. **34** Bilbilli warqeetii fi roomaanii sun wal jala dadarbanii naannoo xiyyoo wandaboo sanaatti haa hojjetaman. **35** Aroon yeroo tajaajilu wandaboo kana haa uffatu; akka inni hin duuneef yommuu inni fuula Waaqayyoo dura iddo qulqulluu seenuu fi yommuu inni achii gad ba'utti sagaleen bilbila sanaa ni dhaga'ama. **36** "Warqee qulqulluu irraa faaya tolchii, Kan Waaqayyoof Qulqulleeffame, jedhiitiiakkuma waan chaappaat irratti soofamuutti soofii barreessi. **37** Faaya sana marata mataatiin wal qabsiisuu funyoo bifa cuquliisa itti hidhi; innis marata mataa fuula duraan haa ta'u. **38** Faayi kunis adda Aroon irra taa'a; Aroonis yakka kennaawwan qulqulluu ilmaan Israa'el dhi'eessan keessatti argamu hunda ni baata. Kunis akka isaan fuula Waaqayyoo duratti fudhatama argataniif adda Aroon irra jiraata. **39** "Quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ame dhoofsisiitii qomee hojjedhu; marata mataa illee quncee talbaa gaarii irraa tolchi. Sabbannis ogeessa harka qajeeluun haa tolfamu. **40** Akka ilmaan Aroonis ulfinaa fi miidhagina argataniif qomee, sabbataa fi marata mataa tolchiif. **41** Erga uffataa kana obboleessa kee Aroonittii fi ilmaan isatti uffiftee booddee dibii isaan muudi. Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniifis isaan qulqulleessi. **42** "Qumxaa wayyaa jalaa kan mudhiidhaa jalqabee hamma gudeedaatti qullaa namaa dhoksu quncee talbaa irraa hojjedhuuf. **43** Aroonii fi ilmaan isaa akka balleessaa hojjetanii hin duuneef yeroo dukaana wal ga'ii seenan yookaan iddo qulqulluu sanatti tajaajila kennuuf iddo aarsaatti dhi'aatan uffataa kana uffachuu qabu. "Kunis Aroonii fi sanyii isatiif sirna baraa baraa haa ta'u.

29 "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif wanni ati isaan qulqulleessuuf gootu kanaa dha; dibicha tokkoo fi korbeeyyi hoolaa kanneen mudaan hin qabne lama fuudhi. **2** Daakuu qamadii filatamaa irraa Maxinoo, Maxinoo zayitiidhaan sukkuumamee fi bixxillee zayitiin irra dibame tolchi. **3** Isaan kanas gundoo keessa kaa'iitii dibichaa fi korbeeyyi hoolaa wajjin dhi'eessi. **4** Ergasii immoo Aroonii fi ilmaan isaa gara balbala dukaana wal ga'itti fidiitii bishaaniin isaan dhiqi. **5** Uffatas fuudhiitii qomee, wandaboo

dirataa, dirataa fi kiisii qomaa Aroonitti uffisi. Dirata sanas sabbata ogummaadhaan dha'ameen hidhi. 6 Mataa isaatti marata mari; marata sanatti immoo gonfoo qulqulluu qabsiisi. 7 Zayitii ittiin dibdu fuudhiitii mataa isaa irratti dhangalaasuudhaan isa dibi. 8 Ilmaan isaa fidii qomee isaanitti uffisi; 9 mataa isaaniitti marata mari. Ergasii immoo Aroonii fi ilmaan isaatti sabbata hidhi. Lubummaanis seera bara baraatiin kan isaanii ti. "Atis akkasiin Aroonii fi ilmaan isaa muudi. 10 "Dibicha sana gara fuula dafkaana wal ga'iitti fidi; Aroonii fi ilmaan isaa immoo harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an. 11 Atis fuula Waaqayyoo duratti, balbala dafkaana wal ga'ii irratti isa qali. 12 Dhiiga dibicha sanaa irraa xinnoo fuudhiitii quba keetiin gaanfa iddo aarsaa dibi; kan hafe immoo miilla iddo aarsaa irratti dhangalaasi. 13 Moora mi'a garaatti haguugame hunda, haguuggii tiruutii fi moora kalee lamaanitti haguugame fuudhiitii iddo aarsaa irratti gubi. 14 Foon dibicha sanaa, gogaa isaatii fi cumaa isaa garuu qubata keessaa gad baasii gubi. Inni aarsaa cubbuu ti. 15 "Korbeeyyi hoolaa sana keessaa tokko fidi; Aroonii fi ilmaan isaa harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an. 16 Korbeessa hoolaa sana qalii dhiiga isaa fuudhiitii gama hundaan iddo aarsaatti facaasi. 17 Korbeessa hoolaa sana gargar kukkutii mi'a garaatii fi luka isaa miicitii mataa fi kutaawan kaan wajjin kaa'i. 18 Korbeessa hoolaa sana guutumaan guutuutti iddo aarsaa irratti gubi. Kunis qalma Waaqayyoof gubamu, aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamuu dha. 19 "Korbeessa hoolaa kaan illee fidi; Aroonii fi ilmaan isaa harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an. 20 Korbeessa hoolaa sana qali; dhiiga isaa irraas fuudhiitii fiixee surra Aroon mirgaatii fi fiixee surra ilmaan isaa mirgaa dibi; quba abbuudduu harka mirgaa isaaniitii fi quba abbuudduu miilla mirgaa isaanii illee dibi. Dhiiga hafe immoo gama hundaan iddo aarsaatti facaasi. 21 Dhiiga iddo aarsaa irra jiru irraa, zayitii ittiin diban irraas fuudhiitii Aroonii fi uffata isaatti, ilmaan isaatii fi uffata isaaniitti facaasi. Akkasiin innii fi ilmaan isaa, uffanni isaaniis ni qulqulla'u. 22 "Korbeessa hoolaa kana irraas cooma, duboo, moora mi'a garaa haguug, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanitti jiru, akkasumas tafa mirgaa fuudhi. Korbeessi hoolaa kunis hoolaa ittiin lubummaa kennanii dha. 23 Gundoo Maxinoo

baatu kan fuula Waaqayyoo dura jiru sana irraa maxinoo tokko, maxinoo zayitiidhaan tolfame tokkoo fi bixxilee tokko fuudhi. 24 Wantoota kanneen hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'iitii aarsaa sochoofamu godhii fuula Waaqayyoo duratti sochoosi. 25 Ergasii immoo harka isaaniitii fuudhii akka urga Waaqayyotti tolu ta'uuf aarsaa gubamu wajjin iddo aarsaa irratti gubi; kunis aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamuu dha. 26 Erga handaraafa hoolaa Aroon ittiin luba ta'e sana fuuthee booddee aarsaa sochoofamu godhii fuula Waaqayyoo duratti sochoosi; kunis qooda kee ti. 27 "Handaraafa aarsaa sochoofamuu, luka korbeessa hoolaa isa kan Aroonii fi ilmaan isaa isa yeroo isaan luba ta'an aarsaa ta'ee dhi'aate sana qulqulleessi. 28 Kunis qooda bara baraa kan sabni Israa'el yeroo hunda Aroonii fi ilmaan isaatiif kennuu dha. Innis gumaacha sabni Israa'el aarsaa nagaa irraa Waaqayyoof kennuu dha. 29 "Akka isaan ittiin dibamanii luba ta'aniif uffanni Aroon qulqulluu kan ilmaan isaa haa ta'u. 30 Ilmi iddo isaa bu'ee luba ta'uudhaan Iddoo Qulqulluu keessa tajaajiluuf gara dafkaana wal ga'ii dhufu bultii torba uffata kana haa uffatu. 31 "Korbeessa hoolaa isa ittiin luba ta'an sana fuudhiitii foon isaa Iddoo Qulqulluutti affeeli. 32 Aroonii fi ilmaan isaa foon hoolaa sanaatii fi buddeena gundoo irraa sana balbala dafkaana wal ga'ii duratti haa nyaatan. 33 Isaanis aarsaa isaan ittiin luba ta'anii fi qulqulleeffamuu isaaniitiif ittiin araarri bu'ee haa nyaatan. Sababii aarsaan sun qulqulluu ta'eef garuu namni kaan hin nyaatin. 34 Yoo foon korbeessa hoolaa ittiin luba ta'an kam iyyuu yookaan buddeenni kam iyyuu hafee bulu ibiddaan gubi; sababii qulqulluu ta'eef nyaatamuun hin qabu. 35 "Waan ani si ajaje hunda Aroonii fi ilmaan isaatiif godhi. Bultii torba guutuu seera lubummaa isaaniif raawwadhu. 36 Akka araarri bu'uufis guyyuma guyyaan dibicha qalii aarsaa cubbuu dhi'eessi. Iddoo aarsaa sanaaf aarsaa araaraa dhi'eessuudhaan qulqulleessi; addaan baasuuudhaafis isa dibi. 37 Iddoo aarsaa sanaafis bultii torba araaraa buusiiitii isa qulqulleessi. Yoos iddoon aarsaa sun waan hunda caalaa qulqulluu ta'a; wanni isa tuqu hundinuu ni qulqulleffama. 38 "Wanni ati yeroo hunda iddo aarsaa irratti guyyaa guyyaan dhi'eessitu kanaa dha: Xobbaallaawwan kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'e lama; 39 tokko ganama, kaan immoo galgala dhi'eessi. 40 Xobbaalla jalqabaa sana wajjinis

daakuu ba'eessa isaa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayitii ejersaa kan cuunfamee iinii tokko harka afur keessaa harka tokkoon sukkuumame dhi'eessi; akkasumas daadhii wayinii iinii harka afur keessaa harka tokko dhibaayyu godhii dhi'eessi. **41** Xobbaallaa hoolaa kaan immoo kennaa midhaanii fi kan dhibaayyu wajjin akkuma isa ganamaa sanaatti galgala dhi'eessi; kunis aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dha. **42** "Qalmi gubamu kun dhaloota dhufu keessattis yeroo hunda balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eeffamu. Anis gara keessan dhufee achitti isinitti nan dubbadha; **43** saba Israa'el wajjinis achumatti wal argina; iddoon sunis ulfina kootin ni qulqulleeffama. **44** "Ani dunkaana wal ga'ii fi iddo aarsaa sana nan qulqulleessa; Aroonii fi ilmaan isas akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif nan qulqulleessa. **45** Anis saba Israa'el keessa nan jiraadha; Waaqa isaanii nan ta'a. **46** Isaanis akka ani Waaqayyo Waaqa isaanii kan gidduu isaanii jiraachuuf jedhee biyya Gibxiitii keessaa isaan baase ta'e ni beeku; ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti.

30 "Iddo aarsaa kan ixaanni irratti aarfamu muka laaftoo irraa tolchi. **2** Iddoon aarsaa kunis dalga dheerina dhundhuma tokko, bal'ina dhundhuma tokkootii fi ol dheerina dhundhuma lamaa qabaatee gama afraniinuu wal qixxee haa ta'u; gaanfawwan isas iddo aarsaa sanaan walitti waanuma tokko irraa haa tolfaman. **3** Gubbaa isaa irra, cinaacha isaa hundumaa fi gaanfawwan isattti warqee qulqulluu uffisiitii naannoo isattti marsaa warqee naannessii tolchi. **4** Iddoo aarsaa sanaafis marsaawwan warqee isatati gaditti qubeelaawwan warqee lama tolchi; qubeelaawwan kanas akka isaan danqaraawwan ittiin iddo aarsaa baatan qabataniif gamaa gamanaan cinaacha lamaanitti tolchi. **5** Danqaraawwan muka laaftoo tolchiitii warqee itti uffisi. **6** Iddoo aarsaa sanas fuula golgaa taabota kakuu seeraa bira jiru sanaa dura, fuula teessoo araaraa kan kakuu seeraatiin ol jiruu dura iddo anii itti si argu sana dhaabi. **7** "Aroon yommuu ganama ganama ibsaa qoqopheessutti iddo aarsaa irratti ixaana urgaa'aa haa aarsu. **8** Akka ixaanni sun dhaloota dhufu keessatti illee yeroo hunda fuula Waaqayyo duratti aaruuf Aroon yommuu galgala galgala ibsaa qabsiisutti ixaana haa aarsu. **9** Iddoo aarsaa kana irratti ixaana gosa bira yookaan qalma gubamu yookaan kennaa midhaanii hin dhi'eessin;

dhibaayyuus irratti hin dhibaafatin. **10** Aroonis waggaatti yeroo tokko gaanfawwan iddo aarsaa irratti aarsaa araara buusu haa dhi'eessu; aarsaan waggaatti dhi'eeffamu kun dhiiga aarsaa cubbuu kan araari ittiin argamu wajjin dhaloota dhufu keessatti haa dhi'eeffamu. Aarsaan kunis Waaqayyoof waan hundumaa caalaa qulqulluu dha." **11** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Yommuu ati baay'ina saba Israa'el lakkoottutti tokkoon tokkoon namaa yeroo lakkaa'amutti furii lubbuu isaa Waaqayyoof haa kenu. Yoos yeroo ati isaan lakkoottutti dha'ichi tokko iyuu isaan hin argatu. **13** Namni warra lakkaa'amanitti dabalamu kam iyuu akkuma saqilii iddo qulqulluu kan geeraa digdamaa ulfaatu sanaatti walakkaa saqilii haa kenu. Walakkaan saqilii kunis kennaa Waaqayyoof dhi'eeffamu dha. **14** Warra lakkaa'aman keessaa kanneen umuriin isaanii wagga digdama yookaan isaa oli ta'e hundinuu Waaqayyoof kennaa haa dhi'eessan. **15** Yommuu isin lubbuu keessan furuuf jettanii Waaqayyoof kennaa dhi'eessitanitti sooreyyiin walakkaa saqiliitii oli hin kennis; hiyyeyyiinis walakkaa saqiliitii gad hin kennis. **16** Maallaqa furii sanas Israa'eloota harkaa fudhiitii tajaajila dunkaana wal ga'ii sanaa irra oolchi; kunis lubbuu keessaniiif furii ta'uuf fuula Waaqayyo duratti yaadannoo saba Israa'el ta'a." **17** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **18** "Gabatee naasii kan miilla naasii qabu dhiqannaadhaaf tolchi. Isas dunkaana wal ga'iitii fi iddo aarsaa gidduu kaa'iitii bishaan itti naqi. **19** Aroonii fi ilmaan isaa bishaani sanaan harka isaanii fi miilla isaanii haa dhiqatan. **20** Isaanis akka hin duuneef yeroo dunkaana wal ga'ii seenan bishaaniin dhiqatu; akkasumas yommuu aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu gubuudhaaf tajaajiluuf iddo aarsaatti dhi'aatanitti, **21** akka hin duuneef harka isaanii fi miilla isaanii haa dhiqatan. Kunis dhaloota dhufu keessatti Aroonii fi sanyii isatiif seera dhaabataa ta'a." **22** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **23** "Urgooftuuwan urgooftuu hunda caalan jechuunis qumbii qulqulluu saqilii 500, qarafaa urgaa'aa walakkaa isaa jechuunis saqilii 250, marga citaa urgaa'aa saqilii 250, **24** burgudii saqilii 500 fudhadhu; hundi isaa iyuu akkuma saqilii iddo qulqulluutti haa ta'u; akkasumas zayitii ejersaa iinii tokko fudhadhu. **25** Urgooftuuwan kanneeniiis zayitii ittiin diban qulqulluu isaa jechuunis makaa urgaa'aa akkuma

ogeessa urgooftuu qopheessu tokkootti tolchi. Kunis zayitii ittiin diban qulqulluu isaa ta'a. **26** Zayitii kanaanis dinkaana wal ga'ii, taabota kakuu seeraa, **27** minjaalaa fi mi'a isaa hunda, baattuu ibsaa fi mi'a isaa, iddo aarsaa ixaanaa, **28** iddo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda, gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa dibi. **29** Akka isaan waan hunda caalaa qulqulluu ta'aniif isaan qulqulleessi; wanni isaan tuqu kam iyyuus ni qulqulla a. **30** "Akka isaan luboota ta'aniif na tajaajilaniif Aroonii fi ilmaan isaa dibi qulqulleessi. **31** Israa'elootaanakkana jedhi; 'Kun zayitii qulqulluu ittiin dhaloota dhufuu jiru diban naaf haa ta'u. **32** Zayitii kana dhagna nama biraat irratti hin dhangalaasin yookaan zayitii kam iyyuu karaa kanaan hin qopheessin. Zayitiin kun qulqulluu dha; innis isiniif qulqulluu haa ta'u. **33** Namni shittoo shittoo sana fakkaatu hoijetu kan nama biraattis dibu saba isaa keessaa haa balleeffamu." **34** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Urgoofuu jechuunis hamphhee urgaa'u, elellaan urgaa'u, aannan muka urgaa'uu, ixaana makaa hin qabne kan hundi isaa iyyuu baay'ina wal qixxee qabu fudhadhuutii, **35** akkuma namni urgooftuu qopheessu tokko hoijettutti ixaana makamaa urgaa'u tolchi. Ixaana kanattis soogidda naqitii qulqulleessi; akka qulqulluu ta'us godhi. **36** Isa keessas gartokko daakii bulleessiitii dinkaana wal ga'ii keessa fuula taabota kakuu seeraa dura iddo ani itti si argu sana kaa'i. Innis kan waan hunda caalaa qulqulla'u isiniif haa ta'u. **37** Haala kanaan ixaana ofii keessaniif hin qopheeffatinaa; akka inni Waaqayyoof qulqulluu ta'es hubadhu. **38** Namni urgaa isatti gammaduuf jedhee waan isa fakkaatu tokko illee hoijetu saba ofii keessaa haa balleeffamu."

31 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **2** "Ilaa, ani gosa Yihuudaa keessaa Bezali'eel ilma Uuri, ilma Huuri filadheera; **3** ani Hafuura Waaqaatiin, ogummaadhaan, dandeettii fi beekumsa hojii harkaa gosa hundumaan isa guuteera; **4** Kunis akka inni warqeedhaan, meetii fi naasiidhaan hojii ogummaa hoijettuuf; **5** akka inni dhagaawwan muree qopheessuuf, akka muka soofuu fi akka hojii ogummaa harkaa kan gosa hundaa keessatti hirmaatuuf. **6** Akkasumas ani kunoo akka inni isa gargaaruuf Oholiyaab ilma Ahiisaamaak kan gosa Daan sana muudeera. "Akka isaan waan ani si ajaje hunda hoijetaniif ogeeyyi hojii harkaa hundaaf ogummaa

kenneera. **7** "Isaanis dunkaana wal ga'ii, taabota kakuu seeraatii fi teessoo araaraa kan taabota sana irra jiru, mi'a dinkaana sanaa hunda jechuunis **8** minjaalaa fi mi'a isaa, baattuu ibsaa kan warqee qulqulluu irraa tolfaamii fi mi'a isaa hunda, iddo aarsaa ixaanaa, **9** iddo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda, gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa, **10** wayyaawan miidhagfamanii dha'aman, wayyaawan Aroon lubichaaf qulqulleeffamanii fi wayyaawan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilan uffatan, **11** Iddoo Qulqulluu sanaaf immoo zayitii dibataatii fi ixaana urgaa'u haa qopheessan. "Isaan akkuma ani si ajaje sanatti haa hoijetan." **12** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **13** "Saba Israa'eliinakkana jedhe; 'Isin Sanbatoota koo eegaa. Ani Waaqayyo isa isin qulqulleessu akkan ta'e akka beektaniiif kun dhaloota dhufu keessatti anaa fi isin gidduutti mallattoo ta'a. **14** "Waan Sanbanni isiniif qulqulluu ta'eef isa eegaa. Namni Sanbata xureessu haa ajjeefamu; namni guyyaa sana hojii hoijetu kam iyyuu saba isaa keessaa haa balleeffamu. **15** Guyyaa ja'a hojii haa hoijetamu; guyyaan torbaffaan garuu sanbata boqonnaa ti; guyyaan kun Waaqayyoof qulqulluu dha. Namni guyyaa Sanbataa hojii hoijetu kam iyyuu haa ajjeefamu. **16** Israa'eloonti Sanbata kana kakuu bara baraa godhatanii dhaloota dhufu keessa haa eegan. **17** Kunis anaa fi Israa'eloota gidduutti mallattoo bara baraa ta'a; Waaqayyo guyyaa ja'a keessatti samii fi lafa uumee guyyaa torbaffaatti boqotee aara galfateeraatii." **18** Waaqayyo akkuma Gaara Siinaa irratti Museetti dubbatee raawwateen gabatee dhugaa lamaan jechuunis gabateewwan dhuga ba'umsaa kanneen qubni Waaqaa irratti barreesse sana isatti kenne.

32 Sabni sunis yommuu akka Museen tulluu irratu argetti Aroonin marsee, "Musee namicha biyya Gibxiitii baasee nu fide sana waan inni ta'e hin beeknuutii ka'ii waaqota nu dura deeman nuu tolchi" jedhe. **2** Aroon immoo, "Warqee gurraa kan niitonni keessan, ilmaan keessanii fi intallan keessan keeyyatan irraa baasaatii natti fidaa" jedhee deebiseef. **3** Namoonni hundinuu warqee gurra isaanii of irraa baasanii Aroonitti fidan. **4** Innis warqee sana isaan harkaa fuudhee mi'a ittiin hoijetaniif baqsee Waaqa tolfaamaa bifaa jabbiiitiin hoijetame tokko tolche;

isaanis, "Yaa Israa'el isaan kunneen waaqota kee warra biyya Gibxitii si baasanii dha" jedhan. 5 Aroonis yommuu waan kana argetti fuula jabbii sanaa duratti iddo aarsaa ijaaree, "Bori Waaqayyoof ayyaanni ni ayyaaneffama" jedhee labse. 6 Isaanis guyyaa itti aanu ganama bariin ka'anii, aarsaa gubamu dhi'eessanii aarsaa nagaas fidan. Kana irratti nyaachuu fi dhuguuf tataa'an; sirbuufis ka'an. 7 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Sabni kee kan ati biyya Gibxitii baaftee fidde sun xuraa'eeraatii gad bu'i. 8 Isaan dafanii karaa ani isaan ajaje irraa jal'ataniiru; Waaqa tolfamaa bifa jabbiiin baqfamee qopheeffame illee ofii isaaniitiif tolfatanii aarsaa dhi'eessaniiifii, 'Yaa Israa'el isaan kunneen waaqota kee warra biyya Gibxitii si baasanii dha' jedhanii isa waaqeffataniiru. 9 "Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 'Kunoo, ani akka sabni kun mata jabeessa ta'e argeera. 10 Kanaafuu akka aariin koo isaanitti boba'uu fi akka ani isaan balleessuuf na dhiisi. Yommus ani saba guddaa si taasisa.'" 11 Museen garuu fuula gargaarsa Waaqayyo Waaqa isaa barbaaddate; akkanas jedhe; "Yaa Waaqayyo, dheekkamsi kee maaliif saba kee warra ati humna guddaa fi irree jabaadhaan biyya Gibxitii baafte sanatti boba'a? 12 Warri Gibxii maaliif, 'Inni duruma iyuu yaada hamaadhaan tulluuwan irratti isaan fixuu fi lafa irraa isaan balleessuuf Gibxii isaan baasee?' jedhu. Aarii kee boba'aa sana irraa deebi'i; obsis; saba keettis badiisa hin fidin. 13 Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi Israa'elin warra, 'Ani sanyii kee akka urjiwwan samii irraa nan baay'isa; lafa ani waadaa isaaniif seene kana hundas sanyii keessaniif nan kenna; isaanis bara baraan lafa sana ni dhaalu' jettee maqaa keetiin kakkateef sana yaadadhu.' 14 Kana irratti Waaqayyo yaada geeddaratee badiisa saba isaatti fiduuf ture sana dhiise. 15 Museen gabateewwan kakuu lamaan sana harkatti qabatee deebi'ee tulluu irraa gad bu'e. Gabatee sana irrattis karaa lachuu, duraa duubaan barreeffamee ture. 16 Gabateewwan sanas Waaqatu hojjete; katabbiin sunis katabbi Waaqaa kan gabateewwan sana irratti soofamee barreeffamee dha. 17 Iyyasuunis yommuu waca namootaa dhaga'etti Museedhaan, "Iddoo buufataa keessa sagalee waraanaatu jira" jedhe. 18 Museen immoo akkana jedhee deebise: "Sagaleen ani dhaga'u kun sagalee sirbaati malee sagalee moo'uu, yookaan sagalee mo'atamuu miti." 19 Museen isakkuma iddo

qubataatti dhi'aatee jabbii fi shuubbisa sana argeen aaree gubate; gabateewwan sana harka isaa irraa darbatee tulluu sana jalatti caccabse. 20 Innis jabbii jarri tolchan sana fuudhee ibiddaan gube; daakee bulleesees bishaanitti firfirsee Israa'eloota obaase. 21 Museen isakkuma, "Sabni kun maal si goonaan ati cubbuu guddaa akkasii keessa isaan buufte?" jedhe. 22 Aroon immoo deebisee akkana jedhe; "Yaa gooftaa ko, aartee hin gubatin; akka sabni kun gara hamminaatti jal'atu atuu beekta. 23 Isaan, 'Musee namicha Gibxii baasee nu fide sana waan inni ta'e hin beeknuutii waaqota nu dura deeman nuu tolchi' naan jedhan. 24 Anis, 'Namni warqee qabu of irraa haa baasu' jedheen; isaanis warqee sana natti kennan; anis ibidda keessa nan buuse; inni immoo jabbii ta'ee ba'e!'" 25 Museen akka sabni sun gad dhiisiitti jiraate, Aroonis akka isaan to'annaadhaan ala ta'an akka godhee fi akka isaan diinota isaanii birattis waan kolfaa ta'an arge. 26 Kanaafuu Museen karra qubataa dura dhaabatee, "Mee warri gara Waaqayyo gortan hundi gara koo kottaa" jedhe. Lewwonni hundis isa biratti walitti qabaman. 27 Ergasii inni akkana isaaniin jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Tokkoon tokkoon namaa mudhii isaatti goraadee haa hidhatu; tokkoon tokkoon namaas qubata sana keessa karra tokko irraa gara karra kaaniitti asii fi achi deemeet obboloota isaa, michoota isaatii fi ollaa isaa haa ajjeesu.'" 28 Lewwonnis akkuma Museen isaan ajaje godhan; guyyaa sana saba sana keessaa nama gara kuma sadiit du'e. 29 Museen, "Isin waan ilmaan keessanii fi obboloota keessanitti kaataniif har'a Waaqayyoof addaan baafamtaniirtu; innis guyyaa har'aa isin eebbiseera" jedhe. 30 Museen guyyaa itti aanutti saba sanaan, "Isin cubbuu guddaa hojettaniirtu. Garuu ani amma gara Waaqayyootti ol nan ba'a; tarii ani cubbuu keessaniiif araara nan buusa ta'a" jedhe. 31 Museen isakkuma, "Sabni kun cubbuu akkam guddaa hojjet! Isaan ofii isaaniitiif waaqota warqee tolfataniiru. 32 Ta'us maaloo amma cubbuu isaanii dhiisiif; yoo kanaa achi kitaaba barreessite sana keessaa maqaa koo haqi." 33 Waaqayyo immoo Museedhaan akkana jedhe; "Ani nama cubbuu natti hojjette kitaaba koo irraa nan haqa. 34 Amma ka'iitii gara lafa ani sitti hime sanaatti saba kana qajeelchi; kunoo ergamaan koos fuula kee dura ni deema. Garuu

gaafa yeroon ani isaan adabu ga'utti ani cubbuu isaaniiif isaan nan adaba.” 35 Sababii balleessaa isaan jabbii Aroon tolche sanaan hojjetaniitiif Waaqayyo balaadhaan saba sana dha'e.

33 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; “Atii fi sabni ati biyya Gibxiitii baaftee fidde kun asii ba'aatii gara biyya ani Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif, ‘Ani sanyii keetiff nan kenna’ jedhee kakadhe sanaa dhaqaa. 2 Ani ergamaa koo fuula kee duraan ergee Kana'aanota, Amoorota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota ari'ee nan baasa. 3 Gara biyya aannanii fi dammi keessaa burquu dhaqii. Garuu waan ati saba mata jabeessa taateef ani akka karaatti si hin balleessineef si wajjin hin deemu.” 4 Jarri yommuu oduu hamaa kana dhaga'anitti gadduu jalqaban; isaan keessaas namni tokko iyyuu faaya tokko illee hin kaa'anne. 5 Waaqayyo Museedhaanakkana jedheeraati; “Saba Israa'eliinakkana jedhi; ‘Isin saba mata jabeeyyii dha. Ani utuu yeruma muraasa illee isin wajjin deemee silaa isin balleessa ture; isin amma faayawwan keessan of irraa baasaa; anis waanan isin godhu nan murteessaa.” 6 Kanaafuu Israa'eloonni Gaara Kooreeb biratti faayawwan isaanii of irraa baasan. 7 Museen dunkaana tokko fuudhee iddo qubataa sana keessaa baasee achi fageesee dhaabatue; dunkaana sanas, “dunkaana wal ga'ii” jedhee moggaase. Namni Waaqayyoon barbaadatu hundinuu iddo qubataa sana keessaa ba'ee gara durkaana wal ga'ii sanaa dhaqa ture. 8 Yeroo Museen ba'ee gara dunkaana sanaa dhaqu hunda sabni hundinuu ka'ee balbala dunkaana ofii isaa dura dhaabatee hamma inni dunkaanicha seenutti ilaala ture. 9 Yeroo Museen dunkaana sana seenutti utubaan duumessaa gad bu'ee balbala dunkaanicha dura dhaabata ture; Waaqayyo Musee wajjin dubbata ture. 10 Sabni yeroo utubaan duumessaa kan balbala dunkaanaa dura dhaabatu argutti hundi isaa ol ka'ee tokkoon tokkoon namaa dunkaana ofii isaa duratti sagada ture. 11 Waaqayyo akkuma nama michuu isaa wajjin haasa'u tokkootti ifumaan ifatti Museetti dubbachaa ture. Ergasiis Museen iddo qubataatti deebi'a ture; gargaaraan isaa, Iyyasuuun ilmi Nuuni dargaggeessi suni garuu dunkaana sana biraa hin deemu ture. 12 Museen Waaqayyoonakkana jedhe; “Ilaa, ati, ‘saba kana dura bu'ii baasi’ naan jetteerta; garuu ana wajjin eenyuu

akka ergitu na hin beeksifne. Ati, ‘Ani maqaadhaan si beeka; ati na biratti fudhatama argateerta’ jette. 13 Ammas ani fuula kee duratti surraa argadhee yoon jiraadhe, akka ani si beekuu fi akka ani fuula kee duratti surraa argadhuuf karaa kee na barsiisi; akka sabni kun saba kee ta'es yaadadhu.” 14 Waaqayyo deebisee, “Ani si wajjin nan deema; boqonnaas siifin kenna” jedhe. 15 Museen immooakkana jedheen; “Yoo ati nu wajjin deemu baate, asii nu hin baasin. 16 Ati nu wajjin deemu baannaan namni akkamiin akka ati anaa fi saba keetti gammaddu beeka? Wanni anaa fi saba kee saboota lafa irraa kaan hunda irraa addaan baasu biraa maali ree?” 17 Waaqayyo immoo Museedhaan, “Ani waan ati amma kadhattere kana nan godha; ati fuula koo duratti ayyana argatteeraati; anis maqaadhaan si beeka” jedhe. 18 Museenis, “Maaloo ulfina kee na argisiisi” jedhe. 19 Waaqayyo immooakkana jedhe; “Ani gaarummaa koo hundumaa fuula kee dura nan dabarsa; maqaa Waaqayyo fuula kee duratti nan labsa. Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuufiis garaa nan laafa. 20 Garuu waan namni fuula koo argee jiraachuu hin dandeenyee ati fuula koo arguu hin dandeessu.” 21 Ergasiis Waaqayyoakkana jedhe; “Kunoo as na bira iddoon ati kattaa irra dhaabachuu dandeessu jira. 22 Ani yeroo ulfinni koo darbuutti jiru holqa kattaa keessa si kaa'ee hamma ani darbutti harka kootiin si da'eessa. 23 Ergasiis ani harka koo nan fudhadha; atis dugda koo ni argita; fuulli koo garuu argamuu hin qabu.”

34 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; “Gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen duraa sanaatti soofi; anis dubbii gabateewwan ati caccabsite sana irra turan isaan irratti nan barreessa. 2 Atis ganamaan qophayiitiif Tulluu Siinaatti ol ba'i. Achitti, fiixee tulluu sanaa irratti fuula koo duratti of dhi'eessi. 3 Namni tokko iyyuu si wajjin hin dhufin yookaan tulluu sana irratti eessumattuu hin mul'atin. Bushaayee fi loon iyyuu fuula tulluu sanaa duratti hin bobba'in.” 4 Museenis gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen jalqabaatti soofe; innis gabateewwan lamaanis harkatti qabatee akkuma Waaqayyo isa ajajetti ganama bariin Tulluu Siinaatti ol ba'e. 5 Waaqayyo duumessaan gad bu'ee isa wajjin achi dhaabate; maqaa Waaqayyo ni labse. 6 Waaqayyo fuula Musee dura darbeeakkana jedhee labse;

“Waaqayyo, Waaqayyo Waaqa gara laafessaa fi arja, kan dafee hin aarre, kan jaalallii fi amanamummaan isaa guddaa, 7 kan araara isaa dhaloota kumaatamaaf tursu, kan hammina, fincila fi cubbuu namaaf dhiisuu dha. Ta’u illee inni nama yakka hojjetu adabu malee hin dhiisu; inni hamma dhaloota sadaffaa fi afuraffaatti sababii cubbuu abbootii isaaniitiif jedhee ijoollee isaaniitii fi ijoollee ijoollee isaanii ni adaba.” 8 Museen yommuu suma lafatti gad jedhee sagade. 9 Innis, “Yaa Gooftaa, yoo ani fuula kee duratti ayyaana argadhee jiraadhe, Gooftaan nu wajjin haa deemu. Yoo sabni kun saba mata jabeessa ta’e illee hammina keenyaa fi cubbuu keenya nuu dhiisi; dhaala kees nu godhadhu” jedhe. 10 Kana irratti Waaqayyo akkana jedhe; “Kunoo ani si wajjin kakuu nan gala. Ani fuula saba kee hundaa duratti dinqiiwan kanaan dura saba kam iyyuu keessatti, addunyaa hunda keessatti takkumaa hin hojjetamin nan hojjedha. Sabni ati keessa jiraattus akka hojiin ani Waaqayyo siif hojjedhu hammam sodaachisaa ta’e ni arga. 11 Waan ani har’ a si ajajuuf ajajami. Anis Amoorota, Kana’anota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota fuula kee duraa ari’ee nan baasa. 12 Akka warra biyya ati itti galuuf deemtu sana keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu; yoo kanaa achii isaan kiyyoo sitti ta’u. 13 Idooowwan aarsaa isaanii diigaa; siidaawwan waaqeffannaa isaanii caccabsaa; utubaawwan Aasheeraa isaanii jijigsaa. 14 Sababii Waaqayyo maqaan isaa Hinaafaa jedhamu sun Waaqa hinaafu ta’ef ati Waaqa biraan hin waaqeffatin. 15 “Ati akka warra biyya sana keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu. Sababiin isaa isaan yommuu waaqota isaanii wajjin sagaagalani fi yommuu waaqota isaanii wajjin sagaagalani fi isaan akka ilmaan kees akkuma isaanii sagaagalani godhu. 17 “Waaqota tolfamoo baqfamanii hojjetaman hin tolfatin. 18 “Ayyaana Maxinoo ayyaaneffadhu. Ati sababii ji’ a Abiibii keessa Gibxii baateef akkuma ani si ajaje sanatti ji’ a Abiibii keessa yeroo murteeffametti bultii torba Maxinoo nyaadhu. 19 “Kan jalqabatti gadameessa saaqee ba’u hundi kan koo ti; kormi horii keetii hangafni jechuunis kormi looniitii fi kormi hoolotaa hangafni koo ti. 20 Harree hangafa

xobbaallaa hoolaatiin furi; yoo furuu baatte immoo morma isaa cabsi. Ilmaan kee hangafa hundas furi. “Namni tokko iyyuu harka duwwaa fuula koo duratti hin dhi’aat. 21 “Guyyaa ja’ a hojji hojjedhu; guyyaa torbaffaatti garuu boqodhu. Yeroo qonnaatii fi yeroo midhaan galfamutti boqodhu. 22 “Mataa qamadii jalqabaa irratti Ayyaana Torbanootaa ayyaaneffadhu; dhuma waggaa irratti immoo ayyaana galchaa midhaanii ayyaaneffadhu. 23 Dhiirri kee hundi waggaaatti yeroo sadii fuula Waaqayyo Gooftaa, fuula Waaqa Israa’el duratti haa dhi’aat. 24 Ani Namoota Ormaa si duraa ari’ee nan baasa; daangaa kee nan bal’isa; yoo ati waggaatti yeroo sadii Waaqayyo Waaqa kee duratti dhi’achuu dhaqxus namni tokko iyyuu biyya kee fudhachuu hin hawwu. 25 “Dhiiga aarsaa waan raacitii qabu wajjin naa hin dhi’essin; qalmi Ayyaana Faasiikaa irraa hafus hamma bariitti hin turin. 26 “Mataa midhaan lafa keetii keessaa filatamaa isaa gara mana Waaqayyo Waaqa keetii fidi. “Ilmoo re’ee aannan haadha isheetiin hin affeelin.” 27 Waaqayyos Museedhaan, “Dubbii kana barreessi; ani akkuma dubbii kanaatti si’ii fi saba Israa’el wajjin kakuu galeeraatii” jedhe. 28 Museen isutu buddeena hin nyaatin yookaan utuu bishaan hin dhugin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama Waaqayyo bira achi ture. Innis dubbii kakuu sana jechuunis Ajajawwan Kurnan gabateewwan sana irratti barreesse. 29 Museen gabateewwan Dhuga ba’umsaa lamaan sana harkatti qabatee Tulluu Siinaa irraa gad bu’e; innis sababii Waaqayyo wajjin dubbachaa tureef akka fuulli isaa calaqqisu hin beekne ture. 30 Yommuu Aroonii fi sabni Israa’el hundi Musee organitti kunoo, fuulli isaa calaqqisaa ture; isaanis isatti dhi’achuu sodaatan. 31 Museen garuu isaan waame; Aroonii fi bulchitoonni hawaasicha hundinuu gara isattii deebi’an; innis isaanitti dubbate. 32 Sabni Israa’el hundi isatti dhi’ate; innis waan Waaqayyo Gaara Siinaa irratti isatti dubbate hunda isaan ajaje. 33 Museen yommuu isaanitti dubbatee fixatetti fuula isaa haguuggate. 34 Yommuu Waaqayyo wajjin dubbachuudhaaf fuula isaa duratti ol seenu garuu hamma achii ba’utti haguuggi sana of irraa fuudha ture. Yommuu inni achii ba’ee waan ajajame sana saba Israa’elitti himutti, 35 isaan akka fuulli isaa calaqqisu argan. Ergasii Museen hamma Waaqayyo wajjin dubbachuuf ol galutti fuula isaa deebisee haguuggata ture.

35 Museen waldaa Israa'el guutuu walitti qabee akkana jedheen; "Wanni Waaqayyo akka isin hojjettan isin ajaje kana: **2** Guyyaa ja'a hojiin haa hojjetamu; guyyaan torbaffaan garuu isiniif guyyaa qulqulluu dha; Waaqayyoof immoo sanbata boqonnaa ta'a. Namni guyyaa kana hojii hojjetu kam iyyuu haa ajjefamu. **3** Guyyaa Sanbataatiin lafa jiraattan kamitti iyyuu ibidda hin qabsiisinaa." **4** Museenis waldaa Israa'el guutuudhaan akkana jedhe; "Wanni Waaqayyo ajaje kana: **5** Waan qabdan irraa Waaqayyoof kennaa dhi'eessaa. Namni fedhii qabu hundinuu: "kennaa warqee, meetii fi naasii Waaqayyoof haa fidu. **6** Kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa gaarii, rifeensa re'ee, **7** gogaa korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphamee fi gogaa duugame, muka laaftoo, **8** ibsaadhaaf zayitii ejersaa, zayitii ittiin dibanii fi ixaana urgaa'uuf immoo urgooftuuwan, **9** dhagaawwan sardooniiksii, dooqa gati jabeessa, dirataa fi qomee irratti kaa'atamu kan bira haa fidu. **10** "Isin keessaa namoonni ogeeyyiin hundi dhufanii waan Waaqayyo ajaje hunda haa hojjetan: **11** "Kunis dunkaana qulqulluu dunkaana isaatii fi irra buusaa isaa wajjin, hokkoowwan isaa, tuggee isaa, dagalee isaa, utubaa isaa, miilla isaa, **12** taabota danqaraa isaa wajjin, teessoo araaraatii fi golgaa isa dhoksus, **13** minjaala danqaraa isaatii fi mi'a isaa hunda wajjin, buddeena ilaalchaa; **14** baattuu ibsaa kan ifaaf ta'u mi'a isaa wajjin, ifa sanaafis ibsaa fi zayitii, **15** iddo aarsaa ixaanana danqaraa isaa wajjin, zayitii ittiin dibanii fi ixaana urgaa'u, karra ittiin dunkaana qulqulluu seenanifiis golgaa balbalaa, **16** iddo aarsaa kan qalma gubamuu gิงilchaa isaa kan naasii irraa hojjetame wajjin, danqaraawwan isaatii fi mi'a isaa hunda, caabii naasii miilla isaa wajjin, **17** golgaawwan oobdii utubaawwanii fi miillawwan isaanii wajjin, golgaa karra oobdii sanaa, **18** dunkaana qulqulluu fi qofowwan oobdii dunkaana qulqullutii fi funyoowwan isaanii, **19** wayyaawwan fo'amanii dha'aman kanneen isaan yeroo iddo qulqulluu keessa tajaajilan uffataman jechuunis wayyaawwan Aroon lubichaaf qulqulleeffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilanitti uffatan haa hojjetan." **20** Ergasiis hawaasni Israa'el guutuun Musee bira a ba'anii deeman; **21** namni fedhii qabuu fi namni yaadni isaa isa kakaase hundi dhufee hojii dunkaana wal ga'i sanaatiif, tajaajila isaa hundaa

fi hojii wayyaawwan qulqulluu sanaatiif kennaa Waaqayyoof fide. **22** Dhiirrii fi dubartiin fedhii qaban hundi mi'a warqee irraa hojjetame kanneen gosa gosaa fidan; bitawoo, lootii, qubeelaa fi faaya fidan. Hundi isaanii iyyuu warqee isaanii aarsaa sochoofamu godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. **23** Namni kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee yookaan bildiimaa yookaan quncee talbaa ba'eessa yookaan rifeensa re'ee, kalmee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphamee fi gogaa duugame qabu hundi ni fide. **24** Warri kennaa meetii yookaan naasii dhi'eessan kennaa Waaqayyoof dhi'eeffamu godhanii fidan. Namni muka laaftoo kan qooda hojii sanaa kamiif iyyuu ta'u qabu hundas ni fide. **25** Dubartoonni ogeeyyiin hundis harkaan fo'anii kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa ba'eessa fo'an sana fidan. **26** Dubartoonni fedhii fi ogummaa qaban hundinuu rifeensa re'ee fo'an. **27** Bulchitoonni dhagaawwan sardooniiksii fi dhagaawwan gati jabeeyyi biraa dirataa fi kiisii qomaatti akka kaa'atamuuf fidan. **28** Akkasumas urgooftuu fi zayitii ibsaadhaaf, zayitii ittiin dibanii fi ixaana urgaa'uuf fidan. **29** Dhiironnii fi dubartoonni Israa'el warri fedhii qaban hundi hojii akka isaan hojjetaniif Waaqayyo karaa Museetiin isaan ajaje sana hundaaf fedhii isaanii Waaqayyoof kennaa fidan. **30** Yommus Museen saba Israa'eliin akkana jedhe; "Ilaa Waaqayyo gosa Yihuudaa keessaa Bezali'eel ilma Uuri ilma Huuri filateera; **31** Hafuura Waaqaatiin, ogummaadhaan, dandeettii fi beekumsa hojii harkaa gosa hundaa keessatti hirmaatuuf. **34** Waaqnis Bezali'eelii fi Oholiyaab ilma Ahisaamaak kan gosa Daan sanaaf dandeettii isaan ittiin warra kaan barsiisan kenne. **35** Akka isaan ogeeyyi hojii harkaa, bifa baastota fi warra kirrii bifa cuquliisatiin, dhiilgeen, bildiimaa fi quncee talbaa ba'eessaan miidhagsanii fi wayyaa dhooftota hundi isaanii ogeeyyi hojii harkaatii fi bifa baastota ta'anii ogummaa hojii gosa hundaa hojjechuutiin isaan guute.

36 Bezali'eel, Oholiyaabii fi namni Waaqayyo ogummaa fi dandeettii isaan ittiin hojii ijaarsa iddo qulqulluu sanaa hunda beekan kenneef hundi

akkuma Waaqayyo ajajetti hojii kana haa hojjetan.” 2 Museen Bezali’eel, Oholiyaabii fi ogeessa Waaqayyo dandeettii kenneef kan dhufee hojii sana hojjechuuf fedhii qabu hunda waame. 3 Isaanis kennaawwan Israa’eloonni ijaarsa iddo qulqulluu sanaatiif jedhanii fidan hunda Musee harkaa fuudhan. Namoonni Israa’elis fedhii isaaniitiin ganama ganama kennaa isaanii fiduu itti fufan. 4 Ogeeyyiin hojii harkaa kanneen iddo qulqulluu sana hojjetan hundi hojii isaanii dhiisanii dhufanii 5 Museedhaan, “Sabni kun waan hojii Waaqayyo akka hojjetamuuf ajaje sanaaf barbaachisu caalaa fidaa jira” jedhan. 6 Museenis ajaja kenne; isaanis, “Dhiirri yookaan dubartiin tokko iyyuu waan biraatokko illee kennaa godhee iddo qulqulluu sanaaf hin dhi’eessin” jedhanii iddo qubataa sana keessatti labsan. Kanaafuu namoonni itti fufanii waa fiduu dhowwaman. 7 Wanti isaan duraanuu qaban hojii hunda hojjechuuf ga’aa fi irraa hafaa tureetii. 8 Hojjetoota sana keessaaas ogeeyyiin hundi golgaawwan kudhan kanneen quncee talbaa gaarii fo’amee fi kan kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaa irraa hojjetamaniin dunkaana qulqulluu haa hojjetan; golgaawwan sana irrattis ogeeyyiin harka qajeelan kiirubeelii hojjetan. 9 Golgaawwan sun hundinuu wal qixxee ta’aniitokkoon tokkoon isaanii dheerina dhundhuma digdamii saddeetiitii fi bal’ina dhundhuma afur qabu ture. 10 Isaanis golgaawwan shan walitti qabsiisan; shanan kaan illee akkasuma walitti qabsiisan. 11 Isaanis golgaawwan walitti qabsiifaman kanneen jalqabaa keessaa handaara isa mogcaa irratti huccuu bifa cuquliisaa irraa gurroowwan tolchan; golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa irrattis akkasuma tolfaman. 12 Isaanis golgaa tokko irratti gurroowwan shantama tolchan; gurroowwan shantama immoo golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa keessaa isa mogcaa irratti tolchan; gurroowwan sunis gamaa gamanaan turan. 13 Akka dunkaanni qulqulluu sun tokko ta’uufis hokkoowwan warqee shantama tolchanii golgaawwan sana ittiin walitti qabsiisan. 14 Isaanis haguuggii gubbaa dunkaana qulqulluu sanaa irra jiru haguuguuf golgaawwan rifeensa re’ee kudha tokko hojjetan. 15 Golgaawwan kudha tokkoon sun hundi wal qixxee turan; dheerinni isaanii dhundhuma soddoma, bal’inni isaanii immoo dhundhuma afur ture. 16 Isaanis golgaawwan shan iddo tokkotti walitti

qabsiisan; golgaawwan kaan ja’aan immoo iddo tokkotti walitti qabsiisan. 17 Ergasiis golgaawwan gama tokkoon walitti qabsiifaman keessaa handaara isa mogcaa irratti gurroowwan shantama tolchan; golgaawwan gama kaan irratti walitti qabsiifaman keessas handaara isa mogcaa irratti gurroowwan shantama tolchan. 18 Akka dunkaanni sun tokko ta’uuf ittiin walitti qabsiisuuf qabduuwwan naasii shantama tolchan. 19 Dunkaana sanaafis irra buusaa kaldhee korbeeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, isa irraan immoo irra buusaa gogaa duugamee hojjetan. 20 Dunkaana qulqulluu sanaafis muka laaftoo irraa tuggeewwan qaqqajeloo hojjetan. 21 Dheerinni tokkoo tokkoo tuggeewwan sanaas dhundhuma kudhan, bal’inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ture. 22 Tokkoon tokkoon tuggeewwan sanaas akka wal keessa galuu danda’uuf mucha lama lama qaba ture. Tuggeewwan dunkaana qulqulluu sanaa hunda akkasitti tolchan. 23 Gama kibba dunkaana qulqulluu sanaatiifis tuggeewwan digdama hojjetan; 24 tuggeewwan digdamman sana jalatti miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama gurra isaa lamaaniif, tuggee kaan jalattis miilla lama gurra isaa lamaaniif tolchan. 25 Gama dunkaana qulqulluu sanaa kaaniifis karaa kaabaatiin tuggeewwan digdama tolchan. 26 Isaaniifis miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama, tuggee kaan jalattis miilla lama tolchan. 27 Karaa lixa biiftuutiin, dugda duuba dunkaana qulqulluu sanaatiif tuggee ja’ hojjetan. 28 Karaa dugda duubaas golee dunkaana qulqulluu sanaatiif utubaa lama tolchan. 29 Tuggeewwan golee kunneen jalaa hamma gubbaatti walitti fayyifamanii bantii irratti qubeelaa tokkoon walitti qabsiifaman; tuggeewwan golee lamaaniis akkanuma hojjetan. 30 Kanaafuu tuggeewwan saddeeti kanneen miilla meetii kudha ja’ qabanitu ture; tokkoon tokkoon tuggee sanaas miilla lama lama qaba ture. 31 Akkasumas muka laaftoo irraa dagaleewwan tolchan; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sana irra gama tokkoon jiraniif dagaleewwan shan, 32 tuggeewwan gama kaaniin jiraniif shan, tuggeewwan dugda duubaan karaa lixa biiftuutiin jiraniif immoo dagaleewwan shan tolchan. 33 Dagalee walakkaa jiru sana akka inni gidduu tuggeewwaniitiin mogcaa tokko hamma mogcaa kaaniitti fulla’u godhan. 34 Tuggeewwan

sanaattis warqee dibanii akka dagaleewwan baataniif qubeelaawwan warqee itti tolchan. Dagaleewwan sanaattis akkasuma warqee uffisan. **35** Isaanis kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa golgaa tolchan; golgaa kana irrattis ogeessi harka qajeelu tokko fakkii kiirubelii tolche. **36** Golgaa sanaafis utubaawwan muka laaftoo afur tolchanii warqee itti uffisan; utubaa sanaafis hokkoowwan warqee hoijetanii miilla meetii afur itti tolchan. **37** Isaanis balbala dunkaanichaatiif golgaa kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee harkaan irratti hodhame tokko faayessanii tolchan. **38** Isaanis utuboota hokkoo qaban shan hoijetanii, fiixee fi somaawwan utubootaatti warqee uffisan; miilla isaanii shananis naasii irraa tolchan.

37 Bezali'eel muka laaftoo irraa taabota tolche; taabonni sunis dhundhuma lamaa fi walakkaa dheerata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa ol dheerata ture. **2** Innis keessaa fi duuba isaatti warqee qulqulluu uffise; naannoo isaattis marsaa faaya warqee naannessee tolche. **3** Qubeelaaw warqee afur tolcheefii miilla isaa afranitti qabsiise; qubeelaaw lama gama tokkoon, qubeelaaw kaan immoo gama kaaniin itti kaa'e. **4** Ergasiis muka laaftoo irraa danqaraawwan tolchee warqee itti uffise. **5** Innis taabota sana ittiin baachuudhaaf danqaraawwan sana qubeelaawwan keessa loose. **6** Innis warqee qulqulluu irraa teessoo araaraa tolche; teessoon sunis dheerina dhundhuma lamaa fi walakkaa fi bal'ina dhundhuma tokkoo fi walakkaa qaba ture. **7** Moggaa lamaan teessoo araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubelii lama tolche. **8** Innis Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, Kiirubii lammaffaa moggaa kaan irratti tolche; kiirubelii lamaan sana moggaa teessoo araaraa lamaan irratti teessoo araaraa wajjin mukuma tokko irraa tolche. **9** Kiirubeliin sun qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa sanatti gaaddiseessu turan. Kiirubeliin kunneen fuula isaanii walitti garagalfatanii gara teessoo araaraa ilaalu turan. **10** Isaanis muka laaftoo irraa minjaala dalga dheerinni isaa dhundhuma lama, bal'inni isaa dhundhuma tokko, ol dheerinni isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa tolchan. **11** Isaanis warqee qulqulluu itti uffisanii naannoo isaatti marsaa warqee tolchan. **12** Naannoo

isaa irrattis hidhii hamma bal'ina harkaa ga'uu fi faaya warqee tolchan. **13** Isaanis qubeelaaw warqee afur minjaala sanaaf hoijetanii iddo miilli afran turetti goleewwan afranitti qabsiisan. **14** Qubeelaawwan sunis akka danqaraa minjaalli sun ittiin baatamu qabaniif xiyyoo sanatti dhi'eefamanii kaa'aman. **15** Danqaraawwan minjaalli ittiin baatamu sun muka laaftoo irraa hoijetanii warqeen itti uffifamee ture. **16** Mi'oota minjaala sana irra kaa'aman jechuunis caabiiwwan isaa, waciitiwwan isaa, waciitiwwan isaatti fi okkoteewwan isaa kanneen ittiin dhibaayyu dhibaafatan warqee qulqulluu irraa tolchan. **17** Baattuu ibsaa, somaa isaatti fi damee isaa wajjin warqee qulqulluu irraa tumanii tolchan; waciitii isaa, hudhaa isaatti fi daraaraa isaa illee warqeedhuma tokko irraa tolchan. **18** Bitaa mirga baattuu ibsaa sana keessaas dameewwan ja'a jechuunis sadii gama tokkoon sadii immoo gama kaaniin baafaman. **19** Xofoowwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii damee tokko irratti, waciitiwwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii immoo damee kaan irratti tolchan. Dameewwan ja'aan baattuu ibsaa irraa babba'an hunda irrattis akkasuma tolchan. **20** Xofoowwan hudhaa fi daraaraa qaban kanneen bifa lawuziitiin tolfaman afur baattuu ibsaa sana irra turan. **21** Hudhaan tokko cimdii jalqabaa kan dameewwan baattuu ibsaa irraa babba'an jala, hudhaan lammaffaan cimdii lammaffaa jala, hudhaan sadaffaan immoo cimdii sadaffaa jala ture; walumaa galatti dameewwan ja'atu ture. **22** Hudhaawwanii fi dameewwan hundinuu baattuu ibsaa sana wajjin warqeedhuma qulqulluu tumame tokko irraa tolfaman. **23** Ibsaa torban sana, waan ittiin daaraa isaa dhadha'anii fi baattuu daaraa sana baattu illee warqee qulqulluu irraa tolchan. **24** Baattuu ibsaatii fi mi'a isaa hunda warqee qulqulluu taalaantii tokko irraa tolchan. **25** Isaanis muka laaftoo irraa iddo aarsaaixaanaa tolchan; iddoon aarsaa kunis dalga dheerina dhundhuma tokko, bal'ina dhundhuma tokkoo fi ol dheerina dhundhuma lamaa qabaatee gama afraniinuu wal qixxee ture. Gaanfawwan isaas iddo aarsaa sanaan walumatti hoijetaman. **26** Isaanis gubbaa isaa irra, cinaacha isaa hundumaa fi gaanfawwan isaatti warqee qulqulluu uffisanii naannoo isaatti marsaa warqee naannessanii tolchan. **27** Iddoo aarsaa sanaafis

marsaawwan warqee isaatii gaditti qubeelaawwan warqee lama tolchan; qubeelaawwan kanas akka isaan danqaraawwan ittiin iddo aarsaa baatan qabataniif gamaa gamanaan cinaacha lamaanitti tolchan. **28** Isaanis danqaraawwan muka laaftoo tolchanii warqee itti uffisan. **29** Akkasumas akkuma ogeessa urgoofuu qopheessu tokkootti zayitii ittiin diban qulqulluu fiixaana urgaa'aa makaa hin qabne tolchan.

38 Isaanis muka laaftoo irraa iddo aarsaa qalma gubamuu kan dhundhuma sadii ol dheeratu ijaaran; iddoon aarsaa kunis dheerina dhundhuma shanii fi bal'ina dhundhuma shanii qabaatee gama afraniinuu wal qixxee ture. **2** Tokkoo tokkoo goleewan Afraniitti gaanfa tolchan; gaanfaa fi iddo aarsaa sana mukuma tokko irraa tolchan; iddo aarsaa sana irrattis naasii uffisan. **3** Isaanis mi'a isaa hunda jechuunis waan ittiin daaraa haran, waan ittiin daaraa hammaaran, waciitii, hokkoo fooniitii fi baattuu ibiddaa naasii irraa tolchan. **4** Iddoo aarsaa sanaafis naasii wal keessa xaxameen gิงilchaa hoijetanii akka inni hamma walakkaa iddo aarsaatti ol ba'ee marsaa isaa jalaan jiraatu godhan. **5** Akka isaan danqaraawwan qabataniifis goleewan ginggaalchaa naasii sanaa afraniif qubeelaawwan naasii hoijetan. **6** Danqaraawwan muka laaftoos tolchanii naasii itti uffisan. **7** Iddoo aarsaa sana ittiin baachuuufis danqaraawwan sana qubeelaawwan gamaa gamanaan iddo aarsaa irra jiran keessa galchan. Iddoo aarsaa sanas keessa isaa duwwaa godhanii saanqaa irraa tolchan. **8** Isaanis gabatee itti dhiqatan kan naasii miilla isaa kan naasii irraa hoijetame wajjin of ilaalewwan dubartoota balbala dinkaana wal ga'ii dura tajaajilani irraa tolchan. **9** Kanatti aansanii oobdii tolchan. Oobdichis gama kibbaatiin dhundhuma dhibba tokko dheeratee golgaa quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ame irraa hoijetames qaba ture; **10** utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaba ture; utubaawwan kunneenis hokkoowwanii fi somaawwan meetii irraa hoijetaman qabu ture. **11** Gama kaabaatiin isakkasuma dhundhuma dhibba tokko dheeratee utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaba ture; utubaawwan sunis hokkoowwanii fi somaawwan meetii irraa tolzman qabu ture. **12** Gama lixaatiin dhundhuma shantama bal'atee golgaawwan utubaab kudhamii fi miilla kudhan qaba ture; hokkoowwanii fi somaawwan utuboota sanaas

meetii irraa hoijetaman. **13** Fiihee ba'aatiin, karaa ba'a biiftutiin dhundhuma shantama bal'ata ture. **14** Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaab sadii fi miilla sadii qabanis karaa balbala tokkoo irra turan. **15** Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaab sadii fi miilla sadii qabanis balbala oobdii sana irra gama kaaniin turan. **16** Golgaawwan naannoo oobdii sanaa hundi quncee talbaa kan qal'dhifamee fo'ame irraa tolzman. **17** Miillawwan utuboota sanaa naasii irraa tolzman. Hokkoowwanii fi somaawwan utubootaa immoo meetii irraa tolzmanii fiihee utuboota sanaatti meetii uffisan. Utubooni oobdii sanaa hundinuu somaawwan meetii qabu turan. **18** Golgaan balbala oobdii sanaa kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dha'amee irratti faayeffamee hoijetame tolzman. Innis dhundhuma digdama dalga dheeratee akkuma oobdichaa dhundhuma shan ol dheerata ture; **19** utubaab afurii fi miilla naasii afuris qaba ture. Hokkoowwanii fi somaawwan isaanii meetii irraa tolzmanii fiihee isaanitti meetiin uffifamee ture. **20** Qofoon dinkaana qulqulluutii fi qofoon naannoo oobdii sanaa hundi naasii irraa tolzman. **21** Baay'inni mi'a dinkaanni qulqulluun jechuunis dinkaanni dhuga ba'umsaa ittiin hoijetamee kan Lewwonni ajaja Museetiin qajeelfama Iitaamaar ilma Aroon lubichaatiin galmeessan kanaa dha. **22** Bezali'eel ilmi Uuri jechuunis ilmi ilma Huur namichi gosa Yihuudaa sun waan Waaqayyo Musee ajaje hunda hojjete. **23** Oholiyaab ilmi Ahiisaamaak namichi gosa Daan sunis isa wajjin ture; innis ogeessa hojii harkaa, ogeessa bifa baasuu fi kan kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen waa faayessu ture. **24** Baay'inni warqee aarsaa sochofamuu kan hojii iddo qulqulluu sanaa hunda irra oole walumaa galatti akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti taalaantii **29** fi saqilii 730 ture. **25** Meetiin namoota waldaa keessaa lakkaa'aman irraa argames akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti taalaantii 100 fi saqilii 1,775 ture. **26** Namoonni warra duraan lakkaa'amanii jiranitti dabalaman kanneen umuriin isaanii waggaa digdama yookaan hammanaa ol ta'e 603,550 turan. Isaan kunneenis akka madaalii iddo qulqulluutti matuma mataan beekaa tokko tokko jechuun walakkaa saqilii tokko tokko baasan. **27** Meetiin taalaantii 100 sanaan miillawwan iddo qulqulluutti fi miillawwan golgaatu

hojjetame; taalaantii 100 fi miilla 100 hojjetame; miilla tokkoof taalaantii tokkotu barbaachise jechuu dha. **28** Isaanis saqilii 1,775 sana hokkoo utubaawwanii tolchuuf, fiixee utubaawwaniitti uffisuu fi somaawwan isaanii tolchuuf itti fayyadaman. **29** Naasiin aarsaa sochofamuus taalaantii 70 fi saqilii 2,400 ture. **30** Isas miilla balbala dunkaana wal ga'ii, iddo aarsaa kan naasii irraa hojjetame, gิงilchaa isaa kan naasii irraa hojjetamee fi mi'a isaa hunda tolchuuf itti fayyadaman; **31** akkasumas miilli naannoo oobdii, miilli balbala oobdii, qofooowan dunkaana qulqulluu hundii fi qofooowan naannoo oobdii hundi naasii irraa hojjetaman.

39 Isaanis uffata kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee fi bildiimaan dha'ame kan iddo qulqulluu keessa tajaajiluuf fayyadu hojjetan. Akkuma Waaqayyo Musee ajajettis uffata qulqulluu Aroonii hojjetan. **2** Isaanis warqee fi kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dirata hojjetan. **3** Isaanis kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa qal'aa isaa tolchuuf jedhanii warqee sana ogummaa harkaatiin tumanii akka baalaatti haphisanii fo'aa fo'aatti gargar kukkutan. **4** Isaanis akka inni walitti guduunfamuu danda'uuf funyoo gatiittii kan golee isaa lamaanitti hidhamee ture dirata sanaaf tolchan. **5** Sabbanni isaa kan ogummaadhaan dha'ames akkuma isaa dirata wajjin tokko ta'ee warqeedhaan, kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojjetame. **6** Isaanis dhagaawwan sardooniiksii qopheessanii marsaa faaya warqee naannoo isaatti tolchan; maqaa ilmaan Israa'elis akka chaappaatti isaan irratti soofan. **7** Ergasiis akka ilmaan Israa'eliif dhagaa yaadannoo ta'uuf akkuma Waaqayyo Musee ajajetti dhagaawwan sana funyoo gatiittii dirata sanaatti qabsiisan. **8** Isaanis akkuma dirata sanaatti warqeedhaan, kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen ogummaadhaan kiisiin qomaa tolchan. **9** Kiisiin qomaa kun gama afraniinuu wal qixxee ture; innis walitti dachaa ta'ee dheerina taakkuu tokkoo fi bal'ina taakkuu tokkoo qaba ture. **10** Dhagaawwan gati jabeeyyiis toora afuriin irratti maxxansan. Toora jalqabaa irratti sardiyoon, tophaaziyoonii fi biiralee, **11** toora lammaffaa irratti baluur, sanpeerii fi almaaz, **12** toora sadaffaa irratti yaakinti, kelqedoonii fi yaakinti,

13 toora afuraffaa irratti biiralee, sardooniiksii fi yaasphiidi maxxansan. Dhagaawwan kanneenittis marsaa faaya warqee tolchan. **14** Dhagaawwan kudha lama kanneen tokkoo tokkoo isaanii irratti maqaa gosoota kudha lama keessaa maqaan tokkoakkuma chaappaatti soofame ni turan; tokkoon tokkoon dhagaawwan sanaas maqaa ilmaan Israa'el tokko tokkoof dhaabate. **15** Kiisiin qomaatiifis foncaa warqee qulqulluu akka funyotti fo'aniit tolchan. **16** Isaanis marsaa faaya warqee lamaa fi qubeelaa warqee lama tolchanii qubeelaawwan sana rogawwan kiisiin qomaa keessaa lamatti guduunfan. **17** Foncaa warqee sana lamaanis qubeelaawwan rogawwan kiisiin qomaa sanatti guduunfan. **18** Mataa lamaan foncaa lamaan sanaa kaan immoo marsaawwan faayaa lamaanitti guduunfanii karraa fuula duraatiin foncaa dirataa kan gatiitti qabsiisan. **19** Qubeelaawwan warqee lama tolchanii rogawwan kiisiin qomaa biraa kanneen karraa moggaa keessaatiin diratatti aananii jiran lamaanitti qabsiisan. **20** Ergasiis qubeelaawwan warqee lama biraa tolchanii sabbata mudhiitii olitti garjalee funyoo gatiittii lamaan, fuula dirataa duraan jiru sanaatti qabsiisan. **21** Isaanis akka kiisiin qomaa dirata irraa hin sosochoneef qubeelaawwan kiisiin qomaa sana sabbata mudhiitiin walitti qabsiisanii akkuma Waaqayyo Musee ajajetti funyoo bifa cuqliisaatiin qubeelaawwan diratatti qabsiisan. **22** Isaanis huccuu guutumaan guutuutti bifti isaa cuqliisa ta'e irraa wandaboo dirataa tolchan; **23** walakkaa gubbaa wandaboo sanaattis afaan ittiin mataa seensifatan tolchan; akka inni hin tarsaaneefis qarqara afaan isaa irra waa naannessanii hodhan. **24** Isaanis xiyyoo wandaboo sanaatti kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen roomaanii hojjetan. **25** Warqee qulqulluu irraas bilbila hojjetanii roomaanota giddiudhaan naannoo xiyyoo wandabootti qabsiisan. **26** Bilbillii fi roomaanii sun akkuma Waaqayyo Musee ajajetti tokko tokkoon wal keessa makamanii naannoo xiyyoo wandaboo tajaajilaaf uffatamu sanaatti qabsiifaman. **27** Aroonii fi ilmaan isaatiif immoo kittaa quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dhoofsisanii hojjetan; **28** akkasumas quncee talbaa qal'aa isatiin marata mataa, quncee talbaatiin gonfoo, quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen immoo uffata wayyaa jalaa hojjetanif. **29** Sabbannis quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee fi

kirii bifa cuqliisaa, dhiilgee fi bildiimaan faayeffame akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojjetame. **30** Isaanis warqee qulqulluu irraa faaya gonfoo qulqulluu tolchanii akkuma waan chaappaa irratti qirixamuutti: Kan Waaqayyoof Qulqulleeffame, jedhanii irratti barreessan. **31** Ergasiis faaya sana marata mataatiin wal qabiisuu jedhanii akkuma Waaqayyo Musee ajajetti funyoo bifa cuqliisaa itti hidhan. **32** Akkasiin hojiin dinkaana qulqulluu kan dinkaana wal ga’ii hundi xumurame. Israa’eloonnis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti waan hunda hojjetan. **33** Isaanis dinkaana qulqulluu sana Museetti fidan: dinkaanaa fi mi’aa isaa hunda, hokkoowwan isaa, tuggeewwan isaa, dagaleewwan isaa, utuboota isaatii fi miillawwan isaa; **34** irra buusa kal’ee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, irra buusa gogaa duugameetii fi golgaa da’eessu; **35** taabota kakuu seeraa, danqaraa isaatii fi teessoo araaraa wajjin; **36** minjaala mi’aa isaa hundaa fi buddeena ilaachaa wajjin; **37** baattuu ibsaa kan warqee qulqulluu irraa hojjetame, ibsaawwan tarree galanii fi mi’aa isaa hunda wajjin, zayitii ibsaa; **38** iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetame, zayitii ittiin diban,ixaana urgaau, golgaa balbala dinkaanaa; **39** iddo aarsaa kan naasii irraa hojjetame, gิงilchaa isaa kan naasii irraa hojjetame wajjin, danqaraawwan isaatii fi mi’aa isaa hunda, caabii miilla isaa wajjin; **40** golgaawwan oobdii utubaawwanii fi miillawwan isaanii wajjin, golgaa karra oobdii sanaa, funyoowwanii fi qofoowwan oobdii, mi’aa dinkaana qulqulluu kan dinkaana wal ga’ii hunda; **41** wayyaawwan fo’amanii dha’aman kanneen yeroo iddo qulqulluu keessa tajaajilan uffataman, jechuunis wayyaawwan Aroon lubichaaf qulqulleeffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilanitti uffatan fe’aa. **42** Israa’eloonnis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojii hunda hojjetan. **43** Museenis hojii sana to’atee akkuma Waaqayyo ajajetti hojjechuu isaanii arge. Museenis isaan eebbise.

40 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe: **2** “Guyyaa jalqaba ji’ a jalqabaatti dinkaana qulqulluu jechuunis dinkaana wal ga’ii dhaabi. **3** Taabota kakuu seeraa isa keessa kaa’itii taaboticha golgaadhaan da’eessi. **4** Minjaala ol galchitii mi’aa isaa tottolchi. Ergasiis baattuu ibsaa ol galchitii ibsaa isaa irra dhaabi. **5** Iddoo aarsaaixaanaa kan warqee irraa hojjetame fuula taabota kakuu seeraa dura dhaabiitii

balbala dinkaana qulqulluutti immoo golgaa fannisi. **6** “Iddoo aarsaa qalma gubamuu sanas fuula balbala dinkaana qulqulluu jechuunis dinkaana wal ga’ii dura dhaabi; **7** gabatee itti dhiqatanis dinkaana wal ga’itii fi iddo aarsaa gidduu dhaabiitii bishaan itti naqi. **8** Naannoo isaattis oobdii hojgedhuutii balbala isaatti golgaa kaa’i. **9** “Zayitii ittiin diban fuudhiitii dinkaana qulqulluu fi waan isa keessa jiru hunda dibi; dinkaanichaa fi mi’aa isaa hunda qulqulleessi; innis ni qulqulla’aa. **10** Ergasiis iddo aarsaa qalma gubamutti fi mi’aa isaa hunda dibi; iddo aarsaa sana qulqulleessi; innis waan hunda caalaa qulqulla’aa ta’aa. **11** Gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa dibiitii isaan qulqulleessi. **12** “Aroonii fi ilmaan isaa gara balbala dinkaana wal ga’itii fidiitii bishaaniin isaan dhiqi. **13** Ergasii Aroonitti wayyaa qulqulluu uffisi; akka inni lubummaadhaan na tajaajiluufis dibiitii isaa qulqulleessi. **14** Ilmaan isaa fidiitii kittaa itti uffisi. **15** Akka isaan lubummaadhaan na tajaajilaniifis akkuma abbaa isaanii dibde sanatti isaan dibi; dibamuun isaanii kunis dhaloota dhufu hunda keessatti lubummaa itti fufu ta’aa.” **16** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti waan hunda hojjete. **17** Kanaafuu dinkaanni qulqulluun sun wagga lamaffaa keessa guyyaa jalqabaa kan ji’ a jalqabaatti dhaabame. **18** Museen yeroo dinkaana qulqulluu sana dhaabetti miillawwan dinkaanichaa itti kaa’ee; tuggeewwan isaa dhadhaabe; dagaleewwan isaa loose; utuboota isaa dhadhaabe. **19** Innis akkuma Waaqayyo isa ajajetti dinkaana qulqulluu irraan dinkaana diriirsee dinkaana sanatti immoo irra buusa uffise. **20** Dhuga ba’umsa sana fuudhee taabota keessa kaa’ee; danqaraawwanis taabottatti hidhe; teessoo araaraa immoo taabota gubbaa kaa’ee. **21** Museen akkuma Waaqayyo isa ajajetti taabota sana dinkaana qulqulluutti ol galchee golgaa da’eessu fanniseef; taabota kakuu seeraa sanas da’eesse. **22** Museenis minjaala sana gama kaaba dinkaana qulqulluuttiin dinkaana wal ga’ii keessa golgaa sanaan ala kaa’ee. **23** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis fuula Waaqayyo duratti buddeena achi irra kaa’ee. **24** Baattuu ibsaa immoo gama kibbaa dinkaana qulqulluuttiin dinkaana wal ga’ii keessa fuullee minjaalaatiin kaa’ee. **25** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis ibsawwan sana fuula Waaqayyo dura dhadhaabe. **26** Museenis iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetame sana fuula golgaa

duraan dunkaana wal ga'ii keessa dhaabe. **27** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis ixaana urgaa'aa isa irratti aarse. **28** Balbala dunkaana qulqulluu irrattis golgaa fannise. **29** Inni akkuma Waaqayyo isa ajajetti iddo aarsaa qalma gubamuu sana balbala dunkaana qulqulluu kan dunkaana wal ga'ii bira dhaabee qalma gubamuu fi kennaa midhaanii isa irratti dhi'eesse. **30** Gabatee sanas dunkaana wal ga'iitii fi iddo aarsaa gidduu kaa'ee bishaan dhiqataa itti naqe; **31** Museen, Arooni fi ilmaan Arooniis harka isaaniitii fi miilla isaanii dhiqachuuf itti fayyadamu turan. **32** Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti yeroo dunkaana wal ga'ii seenan yookaan yeroo iddo aarsaatti dhi'aatan hunda ni dhiqatu turan. **33** Museenis naannoo dunkaana qulqullutii fi iddo aarsaatti oobdii hojjetee balbala waltajjicha irra golgaa dhaabe; akkasiin Museen hojii sana hojjetee fixe. **34** Ergasisiis duumessi dunkaana wal ga'ii haguuge; ulfinni Waaqayyoos dunkaana qulqulluu sana guute. **35** Museenis sababii duumessi sun dunkaana wal ga'ii irra bu'ee fi sababii ulfinni Waaqayyoo dunkaana qulqulluu guuteef dunkaana wal ga'ii seenuu hin dandeenye. **36** Israa'eloonni karaa isaanii hunda keessatti yommuu duumessi dunkaana qulqulluu irraa ka'u hunda ka'anii deemsa isaanii itti fufu turan. **37** Yoo duumessi irraa ka'u baate garuu hamma gaafa duumessi sun irraa ka'uutti hin deeman ture. **38** Kanaafuu karaa isaanii hunda keessatti fuula saba Israa'el hundaa duratti guyyaa guyyaa duumessi Waaqayyoo dunkaana qulqulluu irra ture; halkan halkan immoo ibiddi duumessa sana keessa ture.

Lewwota

1 Waaqayyo Musee waamee dunkaana wal ga'ii keessaaakkana jedhee itti dubbate; **2** "Israa'elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'Isin keessaa namni kam iyyuu yommuu horii keessaa Waaqayyoof kennaa dhi'eessutti karra loonii yookaan bushaayee keessaa haa dhi'eessu. **3** "Yoo kennaan sun qalma gubamu kan karra loonii ta'e, namichi sun korma hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. Akka aarsaan sun fuula Waaqayyoo duratti fudhatama argatuufis balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa dhi'eessu. **4** Namichis mataa horii aarsaa gubamuuf dhi'eeffamu sanaa irra harka isaa haa kaa'u; kunis araara isaaaf buusuuf qooda isaa fudhatama argata. **5** Innis fuula Waaqayyoo duratti korma haa qalu; ilmaan Aroon luboonni dhiiga sana fuudhanii iddo aarsaa kan balbala dunkaana wal ga'ii dura jirutti gama hundaan haa facaasan. **6** Innis aarsaa gubamu sana irraa gogaa baasee kutaa kutaatti murmura. **7** Ilmaan Aroon lubichaa immoo iddo aarsaa irratti ibidda qabsiisanii qoraan irra haa naqan. **8** Ergasiis ilmaan Aroon luboonni kutaa murmurame, mataa fi cooma isaas qoraan iddo aarsaa irratti boba'u irra tarree haa naqan. **9** Innis mi'a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichis hunda isaa iddo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **10** "Yoo aarsaan sun qalma gubamu kan bushaayee jechuunis hoolaa yookaan re'ee ta'e namichi dhi'eessu sun korma hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. **11** Innis gama kaaba iddo aarsatiin fuula Waaqayyoo duratti haa qalu; ilmaan Aroon luboonni immoo gama hundaan dhiiga isaa iddo aarsaatti haa facaasan. **12** Namichi suris kutaa kutaatti haa murmuru; lubichi immoo mataa fi cooma isaa qoraan iddo aarsaa irratti boba'aa jiru irra tarree haa naq. **13** Innis mi'a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichi immoo hunda isaa fidee iddo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **14** "Yoo aarsaan Waaqayyoof dhi'aatu sun qalma gubamu kan simbirrootaa ta'e namichi sun gugee yookaan gugee sookkee haa dhi'eessu. **15** Lubichi sun gara iddo aarsaatti haa fidu; mataa isaaas micciiree irraa haa kutu; ergasiis immoo iddo

aarsaa irratti haa gubu; dhiigni isaa immoo iddo aarsaa cinatti haa coccobu. **16** Mi'a garaa isaa baallee isaa wajjin baasee karaa ba'a biiftuutiin iddo aarsaa cinatti lafa daaraan jirutti haa gatu. **17** Karaa qoochoo isaatiin haa baqaqsu; garuu guutumaan guutuutti gargar hin baasin; ergasii lubichi iddo aarsaa irratti qoraan boba'aa jiru irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha.

2 "Namni tokko yommuu kennaa midhaanii Waaqayyoof dhi'eessutti, kennaan isaa daakuu bullaa'aa haa ta'u. Innis zayitii itti haa naqu; ixaanas itti dabalee, **2** ilmaan Aroon luboota sanatti haa fidu. Lubichis daakuu bullaa'aa zayitiin itti naqame sana irraa konyee tokko ixaana hunda wajjin haa fuudhu; kanas kutaa yaadannoo aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu. **3** Kennaan midhaanii hafe immoo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsaawan hunda caalaa qulqulluu kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dha. **4** "Yeroo ati kennaa midhaanii barbadaa ibiddaa irratti tolfamee dhi'eessutti, kennaan sun daakuu bullaa'aa jechuunis maxinoo zayitiin itti makame yookaan bixxillee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibame haa ta'u. **5** Kennaan kee kennaa midhaanii kan eelee irratti qopheeffame taanaan kennaan sun daakuu bullaa'aa hin bukaa'in kan zayitiin itti makame irraa haa ta'u. **6** Isa caccabiitii gubbaa isatti zayitii naqi; inni kennaa midhaanii ti. **7** Kennaan midhaan keetii yoo eelee irratti qopheeffame, kennaan sun daakuu bullaa'aa fi zayitii irraa haa qopheeffamu. **8** Kennaa midhaanii kan wantoota kanneen irraa qopheeffame Waaqayyoof fidi; kanas luba iddo aarsaatti geessutti kenni. **9** Innis Kennaa midhaanii sana irraa kutaa yaadannoo fuudhee kennaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolou godhee iddo aarsaa irratti haa gubu. **10** Kennaan midhaanii hafe immoo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsaawan hunda caalaa qulqulluu kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dha. **11** "Kennaan midhaanii kan isin Waaqayyoof dhi'eessitan hundinuu utuu raacitiin itti hin makamin qopheeffamu qaba; isin kennaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu tokko keessatti raacitii yookaan damma tokko illee gubuu hin qabdaniitii. **12** Kennaa kanas akka mataa midhaaniitti Waaqayyoof dhi'eessu dandeessu;

garuu akka kennaa urgaa'aa tokkootti iddo aarsaa irratti dhi'aachuu hin qabu. **13** Kennaa midhaan keetii hunda soogiddaan mi'eessi; soogidda kakuu Waaqa keetii kennaa midhaan keetii keessaa hin hambisin; kennaa kee hundatti soogidda dabali. **14** “Ati yoo mataa midhaanii keessaa kennaa midhaanii Waaqayyoof fidde, mataa midhaan asheetee ibiddaan waadamee sukkumamee dhi'eessi. **15** Zayitii itti naqijitii ixaanas itti dabali; kun kennaa midhaanii ti. **16** Lubni sunis kutaa yaadannoo midhaan sukkumamee sanaatii fi zayitii sana ixaana hunda wajjin kennaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu godhee haa gubu.

3 “Kennaan nama tokkoo yoo aarsaa nagaa ta'e, namichi sunis karra loonii keessaa horii tokko, korma yookaan dhalaa yoo dhi'eesse, inni horii hir'ina hin qabne fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eessu. **2** Namichi sun mataa kennaa isaa irra harka isaa haa kaa'u; balbala dunkaana wal ga'ii durattis haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon luboonti sun dhiiga horii sana iddo aarsaa sanatti gama hundaan haa facaasan. **3** Innis aarsaa nagaa irraa aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu haa fidu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **4** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'a. **5** Ergasiis ilmaan Aroon waan kana aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhanii iddo aarsaa irratti aarsaa gubamu kan qoraan boba'u irra jiru irratti haa guban. **6** “Inni yoo bushaayee keessaa horii tokko akka aarsaa nagaatti Waaqayyoof dhi'eesse, korma yookaan dhalaa hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. **7** Inni yoo xobbaallaa hoolaa dhi'eesse, fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eessu. **8** Namichi sunis mataa kennaa isaa irra harka isaa kaa'ee balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa iddo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. **9** Innis aarsaa nagaa sana irraa qalma ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu haa fidu; kunis cooma isaa, duboo isaa kan lafee dugdaatti dhi'eeffamee kutame hunda, moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **10** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i. **11** Lubni sunis waan kana nyaata godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; nyaanni kunis aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dha.

12 “Yoo kennaan isaa re'ee ta'e, inni fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **13** Namichi sun mataa re'ee sanaa irra harka isaa kaa'ee fuula dunkaana wal ga'ii duratti haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa iddo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. **14** Innis waan dhi'eessu keessaa kennaa kana kennaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu godhee haa dhi'eessu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **15** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i. **16** Lubni sunis waan kana nyaata godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; kunis aarsaa urgaa'aa ibiddaan dhi'eeffamu dha. Coomni hundinuu kan Waaqayyo ti. **17** “Isin cooma tokko illee yookaan dhiiga tokko illee hin sooratinaa; wanni kun lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf jiru keessatti seera hin geeddaramnee dha.”

4 Waaqayyo akkana jedhee Museetti dubbate; **2**

“Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Yoo namni utuu hin beekin waan Waaqayyo dhowwe cabsuudhaan cubbuu hojjete. **3** “Lubichi dibame yoo cubbuu hojjete akkasiin sabatti cubbuu fide, inni cubbuu hojjete sanaaf dibicha hir'ina hin qabne tokko aarsaa cubbuu godhee Waaqayyoof haa dhi'eessu. **4** Innis dibicha sana balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eessu. Mataa dibicha sanaa irras harka isaa kaa'ee fuula Waaqayyo duratti haa qalu. **5** Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee dunkaana wal ga'ii qabatee haa seenu. **6** Lubni sunis quba isaa dhiiga keessa cuphee dhiiga sana irraa golgaa iddo qulqulluu duratti yeroo torba fuula Waaqayyo duratti haa facaasu. **7** Ergasiis lubni sun dhiiga sana irraa gaanfawwan iddo aarsaa ixaana urgaa'u kan dunkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyo dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana wal ga'ii irratti miilla iddo aarsaa gubamu jalatti haa dhangalaasu. **8** Innis dibicha aarsaa cubbuutii dhi'eeffamee sana irraa cooma hunda haa baasu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **9** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan inni kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i; **10** waan kanas akkuma loon aarsaa nagaatiif dhi'eeffamu irraa moorri baafamu sanatti haa baasu. Lubnis iddo

aarsaa kan aarsaa gubamuu irratti haa gubu. 11 Garuu gogaa dibicha sanaatii fi foon isaa hunda, mataa fi miilla isaa, mi'a garaatii fi cumaa isaa, 12 jechuunis waan dibicha sanaa kan hafe hunda qubata keessaa gad baasee gara iddo seeraan qulqulluu ta'e kan daaraan itti gatamuutti haa geessu; daaraa tuulame irrattis ibidda qoraaniitiin haa gubu. 13 "Yoo waldaan Israa'el hundi utuu hin beekin cubbamee waan ajaja Waaqayyoo keessatti dhowwame hojjete waldaan sun waa'ee waan sanaa beekuu baatu illee yakka qabeessa ta'a. 14 Yommuu cubbuun isaan hojjetan beekamutti waldaan sun dibicha tokko aarsaa cubbuu godhee dafkaana wal ga'ii duratti fidee haa dhi'eessu. 15 Maanguddooni waldaa fuula Waaqayyoo duratti mataa dibicha sanaa irra harka isaanii haa kaa'an; dibichi sunis fuula Waaqayyoo duratti haa qalamu. 16 Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee gara dafkaana wal ga'iitti haa fidu. 17 Innis quba isaa dhiiga keessa cuuphee golgaa duratti yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa facaasuu. 18 Lubni sunis dhiiga sana irraa gaafawwan iddo aarsaa kan dafkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyoo dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dafkaana wal ga'ii irratti miilla iddo aarsaa gubamuu jalatti haa dhangalaasu. 19 Inni cooma hunda irraa baasee iddo aarsaa irratti haa gubu; 20 dibicha kanasakkuma dibicha aarsaa cubbuutii dhi'eeffame sana godhe haa godhu; lubnis haaluma kanaan araara isaanii buusa; isaanis dhiifama argatu. 21 Innis ergasii dibicha sana qubata keessaa gad baaseeakkuma dibicha jalqabaa gube sana haa gubu; kunis aarsaa cubbuu waldaa ti. 22 "Bulchaan tokko yoo utuu hin beekin cubbuu hojjeteet waan ajaja Waaqayyo Waaqa isaa keessatti dhowwame hojjete inni yakka qabeessa ta'a. 23 Inni yommuu cubbuu hojjete sana beeketti korma re'ee kan hir'ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaatiif haa fidu. 24 Mataa re'ee sanaa irra harka isaa kaa'ee iddo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula Waaqayyoo duratti haa qalu; kunis aarsaa cubbuu ti. 25 Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutii dhi'eeffame irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddo aarsaa kan aarsaan gubamuu itti dhi'eeffamutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. 26 Innisakkuma cooma aarsaa nagaatiif dhi'eeffame gube sana moora hunda iddo aarsaa irratti haa gubu;

lubichi haala kanaan namichaaf araara cubbuu buusa; innis dhiifama argata. 27 "Saba keessaa namni tokko yoo utuu hin beekin waan ajaja Waaqayyoo keessatti dhowwame keessaa tokko illee cabsuudhaan cubbuu hojjete inni yakka qabeessa ta'a. 28 Inni yommuu akka cubbuu hojjete beeketti cubbuu hojjete sanaaf re'ee dhaltuu hir'ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaatiif haa fidu. 29 Mataa re'ee aarsaa cubbuutii dhi'eeffamte sanaa irras harka isaa kaa'ee iddo aarsaa gubamuu haa qalu. 30 Lubni sunis ergasii dhiiga sana irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddo aarsaa kan aarsaan gubamuu irratti dhi'eeffamutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. 31 Akkuma moorri itti aarsaa nagaa irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu. Akkasiinis lubni araara buusaaf; innis dhiifama argata. 32 "Inni yoo hoolaa tokko aarsaa cubbuu ofii isaatiif fide, dhaltuu hir'ina hin qabne haa fidu. 33 Mataa hoolaa sanaa irras harka isaa kaa'ee iddo aarsaan gubamuu itti qalamutti aarsaa cubbuutii haa qalu. 34 Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutii dhi'eeffame irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddo aarsaa kan aarsaan gubamuu haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. 35 Akkuma moorri itti hoolaa aarsaa nagaatiif dhi'eeffamu irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu gubbaatti iddo aarsaa irratti haa gubu. Lubnis akkasiin cubbuu namichi hojjeteef araara buusaaf; innis dhiifama argata.

5 "Namni tokko yoo waan nama kakachiisu dhaga'ee waa'ee waan arge yookaan beeku sanaa dhugaa ba'uu diduudhaan cubbuu hojjete inni itti gaafatama. 2 "Yookaan namni tokko yoo waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e jechuunis raqa bineensa xuraa'aa yookaan horii xuraa'aa yookaan uumamawwan xuraa'oo kanneen lafa irra munyuuqanii utuu hin beekin tuqe inni xuraa'eera; yakka qabeessas ta'a. 3 Yookaan inni yoo xuraa'ummaa namaa jechuunis waan isa xureessu kam iyyuu utuu hin beekin tuqe, yommuu waan sana beeketti yakka qabeessa ta'a. 4 Yookaan namni yoo utuu itti hin yaadin waan gaarii yookaan hamaa gochuuf kakate, waa'ee waan utuu itti hin yaadin kakate sanaa beekuu baatu illee

maalumaafuu yommuu waan sana beeketti inni yakka qabeessa ta'a. 5 Inni yoo karaa kanneen keessaa tokkoon iyyuu yakka qabeessa ta'e karaa kamiin akka hojjete haa himatu; 6 adaba cubbuu hojjete sanaatiifis akka aarsaa cubbuu isaaftaatuuf bushaayee keessaa hoolaa yookaan re'ee dhaltuu Waaqayyoof haa fidu; lubnis cubbuu namichaatiif aarsaa aaraaraa haa dhi'eessu. 7 "Namichi sun cubbuu hojjeteef hoolaa dhi'eessuutti harka qalleessa yoo ta'e adabbii cubbuu isaatiif gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutiif tokko immoo aarsaa gubamuuf Waaqayyoof haa fidu. 8 Lubattis isaan haa fidu; lubni immoo kan aarsaa cubbuutiif taatu duraan dursee haa dhi'eessu. Innis mataa ishee micciiree morma ishee haa cabsu; garuu irraa hin kutin. 9 Dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa fuudhee cinaacha iddo aarsaatti haa facaasu; dhiigni hafe immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaafamu; kun aarsaa cubbuu ti. 10 Ergasisiis lubichi akkuma ajajametti kan lammaffaa sana aarsaa gubamu godhee cubbuu namichi hojjeteef aarsaa aaraaraa haa dhi'eessu; innis dhiifama argata. 11 "Namichi sun yoo gugee lama yookaan gugee sosookkee lama dhi'eessuutti harka qalleessa ta'e inni cubbuu hojjete sanaaf daakuu bullaa'aa iifii tokkoo keessaa harka kurnaffaa aarsaa cubbuutiif haa dhi'eessu. Sababii wanni kun aarsaa cubbuu ta'eef namichi zayitti yookaanixaana itti hin dabalin. 12 Innis lubatti haa fidu; lubichi immoo konyee tokko irraa fuudhee akka kutaa yaadannoo tokkootti aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffame gubbaatti iddo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa cubbuu ti. 13 Lubichis haala kanaan cubbuu namichi hojjeteef aaraaraa buusa; innis dhiifama argata. Aarsaan hafe immoo akkuma aarsaa midhaaniitti kan lubichaa ta'a." 14 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 15 "Namni yoo seera cabsee utuu hin beekin waan Waaqayyoof qulqulleeffame kam iyyutti cubbuu hojjete inni adabbii cubbuu isaatiif bushaayee keessaa korbeessa hoolaa kan hir'ina hin qabne kan gatiin isaa akka saqilii iddo qulqulluutti meetiidhaan tilmaamame tokko aarsaa yakkaa godhee Waaqayyoof haa fidu; kun aarsaa yakkaa ti. 16 Namichi sunis waan wantoota qulqulluu irraa hir'ise sana iddo haa buusu; gatii waan sanaa illee harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa lubatti haa kenu; lubni sunis korbeessa hoolaa aarsaa yakkatiif dhi'eeffame sanaan

araara buusaaf; innis dhiifama argata. 17 "Namni yoo cubbuu hojjeteetee waan ajajawwan Waaqayyoof keessatti dhowwame hojjete, inni yoo beekuu baate illee yakka qabeessa ta'eera; itti gaafatamas. 18 Innis akka tilmaama keetiitti bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne tokko aarsaa yakkaa godhee lubatti haa fidu. Lubichis haaluma kanaan yakka namichi utuu hin beekin hojjeteef aaraaraa buusa; innis dhiifama argata. 19 Kun aarsaa yakkaa ti; namichi sun Waaqayyotti yakka hojjeteera."

6 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Namni yoo waa'ee waan imaanaa isatti kennamee yookaan waan isa bira kaa'amee yookaan waan hatame tokkoo ollaa isaa gowwoomsuudhaan yookaan saamuudhaan cubbuu hojjete Waaqayyoof amanamuu baate, 3 yookaan yoo qabeenya bade argee waa'ee isaa soba dubbate yookaan yoo sobaan kakate yookaan yoo cubbuu akkasiin kan namoonni hojjetan kam iyyuu hojjete, 4 yoo akkasiin cubbuu hojjete yakka qabeessa ta'e inni waan hate yookaan waan humnaan saame yookaan waan imaanaa isatti kenname yookaan waan bade kan lafaa arge sana 5 yookaan waan sobaan itti kakate hunda haa deebisu. Inni waan sana guutummaatti iddo haa buusu; gatii waan sanaas harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa guyyuma aarsaa yakka ofii isaa dhi'eeffatutti abbaa qabeenya sanaatiif haa kenu. 6 Ergasiis inni bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne kan gatiin isaa gatii adabbii yakka tokkootti tilmaamamu aarsaa yakkaa ofii isaa kan Waaqayyoof dhi'eeffamu godhee lubatti haa fidu. 7 Lubichi haaluma kanaan fuula Waaqayyoof duratti aaraara isaa buusa; innis wantoota kanneen keessaa waan hojjete kan yakka qabeessa isa godhe kamiif iyyuu dhiifama argata." 8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 9 "Aroonii fi ilmaan isaatiif ajaja kana kenni: 'Seerri aarsaa gubamu kanaa dha; aarsaan gubamu hamma lafti bariitutti halkan guutuu ibidda iddo aarsaa irra jiru gubbaa haa turu; ibiddis ittuma fufee iddo aarsaa irratti haa boba'u. 10 Lubni sunis uffata isaa kan quncee talbaa irraa hojjetamee fi uffata wayyaa jalaan dhagna isattii aanu kan quncee talbaa irraa hojjetame haa uffatu; ergasiis daaraa aarsaa gubamu kan ibiddi iddo aarsaa irratti gubee fixe sana haree iddo aarsaa cina haa kaa'u. 11 Ergasiis uffata sana of irraa baasee

kan biraa haa uffatu; daaraa sanas baatee qubata keessaa gad baasee lafa akka seeraatti qulqulluu ta'etti haa geessu. **12** Ibddi iddo aarsaa irra jiru yeroo hunda boba'uu qaba; yoom iyyuus hin dhaamin. Lubichi ganama ganama ibidda sanatti qoraan haa naqu; aarsaa gubamu ibidda irratti haa qopheessu; kana irrattis cooma aarsaa nagaa haa gubu. **13** Iddoo aarsaa irratti ibiddi yeroo hunda haa boba'u; gonkumaas hin dhaamin. **14** "Seerri kennaan midhaanii kanaa dha: Ilmaan Aroon waan kana fuullee iddo aarsaatti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessan. **15** Lubnis daakuu bullaa'aa konyee tokkoo fi zayitii,ixaana kennaan midhaanii irra jiru hunda wajjin fuudhee urgaa Waaqayyotti tolu godhee akka kutaa yaadannootti iddo aarsaa irratti haa gubu. **16** Aroonii fi ilmaan isaa immoo waan irraa hafe haa nyaatan; kun maxinoo iddo qulqulluutti nyaatamuu qabuu dha; isaanis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti haa nyaatan. **17** Wanni kun raacitiidhaan tolfamuu hin qabu; ani kennaan ibiddaan naa dhi'eefamu keessaa akka qooda isaaniitti waan kana isaaniif kenneera. Kunis akkuma aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaatti waan hunda caalaa qulqulluu dha. **18** Sanyiin Aroon kan dhiira ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu danda'a. Kunis qooda kennaan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu keessaa dhaloota keessan kan dhufutti bara bараan Arooniif kenneeme dha; namni isa tuqu hundinuu ni qulqullaa'a." **19** Waaqayyo Museedhaanakkanaa jedhe; **20** "Kennaan Aroonii fi ilmaan isaa guyyaa inni dibamutti Waaqayyoof dhi'eessuu qaban kanaa dha: Daakuu bullaa'aa iifii kudhan keessaa tokkoo jechuunis walakkaa isaa ganama, walakkaa immoo galgala yeroo hunda kennaan midhaanii godhanii haa dhi'eessan. **21** Kunis zayitiidhaan eelee irratti haa tolfamu; akka gaariitti walitti makiitii kennaan midhaan sanaa caccabsii urgaa Waaqayyotti tolu godhii dhi'eessi. **22** Ilmi isaa kan luba ta'ee dibamee iddo isaa bu'u waan kana haa qopheessu; kennaan kun sababii qooda Waaqayyoo kan bara bараа ta'eef guutummaatti haa gubamu. **23** Kennaan midhaanii kan lubichi dhi'eessu hundi guutummaatti haa gubamu; aarsaan sun nyaatamuu hin qabuutii." **24** Waaqayyo Museedhaanakkanaa jedhe; **25** "Aroonii fi ilmaan isaaatiinakkanaa jedhi: 'Seerri aarsaan cubbuu ittiin dhi'eefamu kanaa dha: Aarsaan cubbuu iddo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula Waaqayyoo duratti haa

qalamu; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **26** Lubni isa dhi'eessu aarsaa kana haa nyaatu; kunis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti iddo qulqulluutti nyaatamuu qaba. **27** Namni foon sana tuqu kam iyyuu ni qulqullaa'a; yoo dhiigni isaa tokko iyyuu uffatatti faca'e uffata sana iddo qulqulluutti miicuu qabda. **28** Okkoteen suphee kan foon sun itti affeelame haa cabsamu; yoo okkotee naasiitti affeelame garuu haqamee bishaaniin haa dhiqamu. **29** Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu ni danda'a; kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **30** Garuu aarsaan cubbuu kan araara buusudhaaf dhiigni isaa gara dunkaana wal ga'ii Iddoo Qulqulluutti fidamu kam iyyuu nyaatamuu hin qabu; inni gubamu qaba.

7 "Seerri aarsaa yakkaa kan waan hunda caalaa qulqulluu ta'e sanaa kana: **2** Aarsaan yakkaa iddo aarsaan gubamu itti qalamutti haa qalamu; dhiigni isaa immoo gama hundaan iddo aarsaatti facaafamu qaba. **3** Moorri isaa hundinuu aarsaa ta'ee dhi'eefamu qaba; kunis duboo fi moora mi'a garaa haguugu, **4** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggiin tiruu kan kaleewwan wajjin ba'u wal faana haa dhi'aatu. **5** Lubichis aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aatu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa yakkaa ti. **6** Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu danda'a; kun garuu iddo qulqulluutti nyaatamuu qaba; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **7** "Seerri aarsaan cubbuutii fi aarsaan yakkaa ittiin dhi'eefamu tokkuma; aarsaawwan kunneenis kan luba ittiin araara buusuu ta'u. **8** Lubni namaaf jedhee aarsaan gubamu dhi'eessu tokko gogaa aarsaan gubamu sanaa ofii isaaatiif haa fudhatu. **9** Kennaan midhaanii kan barbadaa ibiddaa irratti yookaan eelee irratti yookaan beddee irratti bilchaate kam iyyuu luba isa dhi'eessuuf haa kennamu; **10** kennaan midhaanii kam iyyuu jechuunis kan zayitiin itti makame yookaan goggogaan ilmaan Aroon hundaaf wal qixxee haa kennamu. **11** "Seerri aarsaa nagaa kan namni tokko ittiin Waaqayyoof dhi'eessuu qabu kana. **12** "Inni yoo galata galchuuf aarsaa dhi'eeffate, aarsaa galataa kana wajjin maxinoo zayitiin itti makame, bixxilee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibamee fi maxinoo daakuu bullaa'aa kan akka gaarii sukkuumamee zayitiin itti makame haa dhi'eessu. **13** Aarsaa nagaa kan galataaf dhi'eeffatu wajjinis

kennaa maxinoo raacitii qabu haa dhi'eessu. **14** Aarsaa hunda keessaa tokko tokko fuudhee akka kennaa Waaqayyoof dhi'eeffamu tokkoottti haa fidu; kunis luba dhiiga aarsaa nagaan facaasu sanaaf haa kennamu. **15** Foon aarsaa nagaan kan galataaf dhi'eeffamu gaafuma dhi'aate sana nyaatamee dhumuun qaba; wanni tokko iyyuu isa irraa hafee buluu hin qabu. **16** “Yoo aarsaan isaa wareega guuttachuuuf yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu ta'e, aarsaan sun guyyumaan inni dhi'eesse nyaatamuun qaba; kan hafe garuu guyyaa itti aanu nyaatamuun danda'a. **17** Foon aarsaa sana irraa hamma guyyaa sadaffaatti hafe gubamuun qaba. **18** Foon aarsaa nagaan sana irraa yoo wanni tokko iyyuu guyyaa sadaffaatti nyaatamee aarsaan sun hin fudhatamu. Kun sababii xuraa'aa ta'eef nama dhi'eesse sanaaf fudhatama hin qabaatu. Namni foon sana irraa nyaatu itti gaafatama. **19** “Foon waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e kam iyyuu tuqe hin nyaatamin; foon sun gubamuun qaba. Foon kaan garuu namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu nyaachuu danda'a. **20** Garuu namni xuraa'aan yoo foon aarsaa nagaan kan Waaqayyoof dhi'eeffame nyaate, inni saba ofii keessaa haa balleeffamu. **21** Namni yoo waan xuraa'aa jechuunis xuraa'ummaa namaa yookaan horii xuraa'aa yookaan waan xuraa'aa kam iyyuu, waan jibbisisaat tuqee ergasii immoo foon aarsaa nagaan kan Waaqayyoof dhi'aate keessaa nyaate namni sun saba ofii keessaa haa balleeffamu.” **22** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **23** “Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Moora loonii yookaan kan hoolaa yookaan kan re'ee kamii iyyuu hin nyaatinaa. **24** Coomni horii du'ee argamee yookaan bineensi aijeesee waan biraaf haa oolu; isin garuu isa nyaachuu hin qabdan. **25** Namni horii ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffame irraa cooma isaa nyaate kam iyyuu saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu. **26** Isin lafa jiraattan hundatti dhiiga simbirroo yookaan horii gosa kamii iyyuu hin nyaatinaa. **27** Namni kam iyyuu yoo dhiiga nyaate saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu.” **28** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **29** “Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Namni aarsaa nagaan Waaqayyoof dhi'eessu kanuma irraa fuudhee aarsaa ofii isaa Waaqayyoof haa dhi'eessu. **30** Aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamus harkuma isaatiin haa fidu; cooma sana handaraafa wajjin haa fidu; handaraafas aarsaa sochoofame godhee fuula Waaqayyoof duratti haa sochoosu. **31** Lubichi cooma sana iddo aarsaa

irratti haa gubu. Handaraafni isaa garuu Aroonii fi ilmaan isaatiif haa kennamu. **32** Tafa mirgaa kan aarsaa nagaan keessanii kennaa godhaatii lubaaf kennaa. **33** Ilmi Aroon kan dhiigaa fi cooma aarsaa nagaan dhi'eessu sun tafa mirgaa qooda ofii isaa godhee haa fudhatu. **34** Ani aarsaa nagaan kan Israa'elootaa irraa handaraafa sochofamee fi tafa dhi'aate sana fudhadheera; kanas akka qooda isaan bara bараан Israa'eloota irraa argataniitti Aroon lubichaa fi ilmaan isaatiif kenneera.” **35** Gaafa isaan lubummaadhaan Waaqayyoon tajaajiluuf dhi'aatanitti aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aate irraa qoodni Aroonii fi ilmaan isaatiif ramadame kana. **36** Guyyaa isaan dibamanitti, akka Israa'eloonni qooda isaanii godhanii bara bараан dhaloota dhufutti waan kana isaanii kennan Waaqayyo ajajeera. **37** Egaa seerri dhi'eessuu aarsaa gubamuun, kennaa midhaanii, aarsaa cubbuu, aarsaa yakkaa, seerri dibamuun lubummaatii fi aarsaa nagaan kanaa dha; **38** kunis ajaja Waaqayyo gaafa akka Israa'eloonni Gammoojji Siinaatti kennaa isaanii Waaqayyoof dhi'eessan Gaara Siinaa irratti Museedhaaf kennee dha.

8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Aroonii fi ilmaan isaa, uffata isaanii, zayitii ittiin diban, dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'eeffamu, korbeeeyyi hoolaa lamaa fi gundoo maxinoo baatu fidu; **3** waldaa hundas balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabi.” **4** Museenii akkuma Waaqayyo isa ajaje sana godhe; waldaan hundis balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabame. **5** Museenii waldaan sanaan, “Wanni Waaqayyo akka hoijetamu ajaje kana” jedhe. **6** Ergasiis Museen Aroonii fi ilmaan isaa gara fuula duraatti fidee bishaaniin isaan dhiqe. **7** Innis Aroonitti kittaa uffisee sabbataan hidheef; wandabooz itti uffisee isaa irratti dirata dabaleef; dirata sanas sabbata ogummaadhaan hoijetameen hidheef. **8** Kiisii qomaa itti kaa'ee kiisii sana keessa immoo Uriimii fi Tumiimii kaa'e. **9** Museenii akkuma Waaqayyo isa ajajetti mataa Aroonitti marata mare; marata sana irrattis karaa fuula duraatiin faaya warqee kan gonfoo qulqulluu tolche. **10** Ergasiis Museen zayitii ittiin diban fuudhee dunkaana qulqulluu fi waan achi keessa jiru hunda dibee qulqulleesse. **11** Zayitii sana irraas fuudhee iddo aarsaa irratti yeroo torba facaase; akka isaan qulqulleessuufis iddo aarsaatii fi mi'a isaa hunda

akkasumas gabatee itti dhiqatan miilla isaa wajjin zayitii dibe. **12** Zayitii ittiin diban irraas fuudhee mataa Aroon irratii dhangalaase; qulqulleessuufisa dibe. **13** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti ilmaan Aroon gara fuula duraatti baasee kittaa itti uffise; sabbata hidheefii gonfoo mataa isaaniitti kaa'e. **14** Ergasii immoo aarsaa cubbuutif dibicha dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaaas mataa dibicha sanaa irra harka isaanii kaa'an. **15** Museenis dibicha sana qalee dhiiga fuudhee iddo aarsaa qulqulleessuuf quba isatiin gaanfa iddo aarsaa hunda dibe; dhiiga hafe immoo miilla iddo aarsaa jalatti gad naqe. Araara isaa buusuufis iddo aarsaa sana qulqulleesse. **16** Akkasumas moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii fuudhee iddo aarsaa irratii gube. **17** Dibicha sana, gogaa isaa, foon isattii fi cumaa isaa garuu akkuma Waaqayyo isa ajajetti qubata keessaa gad baasee gube. **18** Ergasii immoo aarsaa gubamuuf korbeessa hoolaa dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaaas mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **19** Museen immoo korbeessa hoolaa sana qalee dhiiga isaa iddo aarsaatti gama hundaan facaase. **20** Korbeessa hoolaa sana gargar kukkutee mataa, bu'aa fi cooma isaa gube. **21** Innis mi'a garaatii fi luka bishaaniin dhiqee korbeessa hoolaa sana guutuu iddo aarsaa irratii gube. Kunis aarsaa gubamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa akkuma Waaqayyo Musee ajajetti Waaqayyoof dhi'eefamee dha. **22** Innis ergasii korbeessa hoolaa kaan jechuunis hoolaa ittiin muudan sana dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaa immoo mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **23** Museenis hoolaa sana qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra Aroon mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa dibe. **24** Ilmaan Aroonis gara fuula duraatti baasee dhiiga fuudhee fiixee gurra isaanii mirgaa, quba abbuudduu harka isaanii mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa ittiin tuqe. Ergasiis dhiiga sana iddo aarsaatti gama hundaan facaase. **25** Innis cooma, duboo, moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii, tafa mirgaa fuudhe. **26** Ergasiis gundoo maxinoo baatu kan fuula Waaqayyo dura ture sana irraa maxinoo tokko, maxinoo zayitiidhaan tolfame tokkoo fi bixxilee tokko fuudhe; waan kanas cooma sanaa fi tafa mirgaa irra kaa'e. **27** Innis wantoota kanneen

hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'ee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyo duratti sochoose. **28** Museenis wantoota kanneen harka isaaniitti fuudhee aarsaa ittiin luba ta'an kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa godhee iddo aarsaa irratii aarsaa gubamu gubbaatti gube. **29** Museenis handaraafa fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyo duratti sochoose; kunis akkuma Waaqayyo isa ajajetti qooda Museen korbeessa hoolaa ittiin luba ta'an irraa argatuu dha. **30** Ergasiis Museen zayitii ittiin dibanii fi dhiiga iddo aarsaa irra jiru irraa fuudhee Aroonii fi uffata isattii, ilmaan isattii fi uffata isaa, ilmaan isattii fi uffata isaanii qulqulleesse. **31** Museenis Aroonii fi ilmaan isatiin akkana jedhe; "Foon sana balbala dunkaana wal ga'ii duratti affeella; akkuma ani 'Aroonii fi ilmaan isaa haa nyaatan' jedhee ajajetti foon sana buddeena gundoo aarsaan ittiin luboota ta'an keessa kaa'amu sana keessa jiru wajjin achumatti nyaadhaa. **32** Foonii fi buddeena hafu immoo ibiddaan gubaa. **33** Sababii luba ta'uun keessan bultii torba fudhatuuf hamma yeroon luba ta'uun keessanii raawwatutti bultii torba balbala dunkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa. **34** Waan har'a hojjetame kana Waaqayyotu araara isinii buusuuf akka hojjetamu ajaje. **35** Isin akka hin duuneef bultii torba halkanii fi guyyaa balbala dunkaana wal ga'ii dura turaatii waan Waaqayyo isin irraa barbaadu hojjedhaa; wanni ani ajajame kanaatii." **36** Aroonii fi ilmaan isaa waan Waaqayyo karaa Museetiin ajaje hunda hojjetan.

9 Museen bultii saddeettaffaatti Aroon, ilmaan Aroonii fi maanguddoota Israa'el waame; **2** Arooniis akkana jedhe; "Aarsaa cubbuutif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko kanneen hir'ina hin qabne fuudhii fuula Waaqayyo duratti dhi'eessi. **3** Ergasiis Israa'elootaan akkana jedhi: 'Aarsaa cubbuutif korbeessa re'ee tokko, aarsaa gubamuuf immoo dibicha tokkoo fi korbeessa hoolaa kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'ee fi kanneen hir'ina hin qabne, **4** aarsaa nagaatiif immoo sangaa tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko, kennaa midhaanii kan zayitiidhaan sukkuumame wajjin fuula Waaqayyo duratti aarsaa gochuuf dhi'eessi. Har'a Waaqayyo isinitti mul'ataatii." **5** Isaanis waan Museen isaan ajaje sana fuula dunkaana

wal ga'ii duratti fidan; waldaan hundinuu dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabate. **6** Museenis, "Akka ulfinni Waaqayyoo isiniti mul'atuuf wanni Waaqayyoo akka isin gootan isin ajaje kana" jedhe. **7** Ergasii Museen Arooniinakkana jedhe; "Gara iddo aarsaa kottuutii aarsaa cubbuu keetiitii fi aarsaa kee kan gubamu dhi'eefadhuutii ofii keetii fi sabaaf araara buusi; akkuma Waaqayyo ajajettis aarsaa sabaa dhi'eessiitii araara isaanif buusi." **8** Aroon gara iddo aarsaa dhufee dibicha aarsaa kan sababii cubbuu isatiif dhi'aate sana qale. **9** Ilmaan isaaas dhiiga isatti fidan; inni immoo dhiiga sana keessa quba isaa cuuphee gaanfawwan iddo aarsaa dibe; dhiiga hafe immoo miiłoo iddo aarsaa jalatti dhangalaase. **10** Innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti aarsaa cubbuu sana irraa moora, kaleewwanii fi haguuggii tiruu iddo aarsaa irratti gube; **11** foonii fi gogaa isaa immoo qubata keessa baasee gube. **12** Innis ergasii aarsaa gubamu qale. Ilmaan isaaas dhiiga fidanii itti kennan; innis iddo aarsaa irratti gama hundaan facaase. **13** Isaanis aarsaa gubamu bu'aa bu'aadhaan, mataa wajjin isatti kennan; innis iddo aarsaa irratti gube. **14** Mi'a garaatii fi luka qalma sanaas dhiqe iddo aarsaa irratti, aarsaa gubamu gubbaatti gube. **15** Itti aansees Aroon aarsaa sabaa dhi'eesse; re'ee aarsaa cubbuu sabaatiif dhi'eeffamu sana fuudhee qale; akkuma duraan hojjetettis aarsaa cubbuu godhee dhi'eesse. **16** Innis aarsaa gubamu fidee akkuma ajajametti dhi'eesse. **17** Kennaa midhaaniis fidee konyee tokko irraa fuudhee aarsaa ganama ganama gubamu irratti dabalee iddo aarsaa irratti gube. **18** Aroonis sanga fi korbeessa hoolaa sana aarsaa nagaa kan sabaaf jedhamee dhi'eeffamu godhee qale. Ilmaan isaa immoo dhiiga fidanii isatti kennan; innis dhiiga sana iddo aarsaa irratti gama hundaan facaase. **19** Cooma sangaatii fi korbeessa hoolaa sanaa jechuunis duboo, moora mi'a garaa haguugu, kaleewwanii fi haguuggii tiruu, **20** handaraafota irra kaa'an; Aroonis cooma sana iddo aarsaa irratti gube. **21** Aroonis akkuma Museen isa ajajetti handaraafotaa fi tafa mirgaa aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti sochoose. **22** Aroon harka isaa sabatti bal'isee isaan eebbise. Erga aarsaa cubbuu, aarsaa gubamu fi aarsaa nagaa dhi'eessee booddees gad bu'e. **23** Musee fi Aroonis dunkaana wal ga'ii seenan; yommuu achii ba'anittis saba eebbisan; ulfinni Waaqayyoos

saba hundatti mul'ate. **24** Ibiddis Waaqayyo biraa ba'ee aarsaa gubamu fi cooma iddo aarsaa irra ture sana fixe; sabni hundis waan kana argee ililche; adda isaatiinis gombifamee sagade.

10 Ilmaan Aroon jechuunis Naadaabii fi Abiihuu girgiraa isaanii fudhatanii ibidda itti naqaniiixaana irratti firfirsan; isaanis ibidda hin eeyyamamne kan Inni hin ajajin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan. **2** Kanaafuu ibiddi Waaqayyo biraa ba'ee gubee isaan fixe; isaanis fuula Waaqayyoo duratti dhuman. **3** Museenis Arooniinakkana jedhe; "Wanni Waaqayyo dubbate kanaa dha: ""Ani warra natti dhi'aatan gidduutti, qulqullina koo nan argisiisa; saba hunda durattis ani nan ulfaadha." Aroon immoo ni cal'ise. **4** Museenis Miishaa'elii fi Elzaafaan ilmaan Uzii'el obboleessa abbaa Aroon sanaa ofitti waamee, "Kottaatii durbiiwan keessan fuula iddo qulqulluu duraa fuudhaatii qubata keessa gad baasaan" jedhe. **5** Jarris dhufanii akkuma Museen ajajetti akkuma isaan kittaa isaanii uffatanii jiranitti fuudhanii qubata keessa gad isaan baasan. **6** Ergasii Museen Aroonii fi ilmaan Aroon, Ele'aazaarii fi Iitaamaariinakkana jedhe; "Mataa keessan filachuu hin dhiisinaa; wayyaa keessanis hin tarsaasinaa; yoo kanaa achii isin ni duutu; Waaqayyos saba guututti dheekkama. Garuu firoonni keessan manni Israa'el hundi warra Waaqayyo ibiddaan balleesse sanaaf boo'uu danda'u. **7** Sababii zayitiin Waaqayyoo kan ittiin diban isin irra jiruuf isin balbala dunkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa; yoo kanaa achii ni duutu." Isaanis akkuma Museen isaan ajaje godhan. **8** Waaqayyos Arooniinakkana jedhe; **9** "Atii fi ilmaan kee yommuu dunkaana wal ga'ii ol seentanitti daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhuginaa. Yoo kanaa achii ni duutu. Wanni kun dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a. **10** Isin waan qulqulluu fi waan qulqulluu hin ta'in, waan xuraa'aa fi waan xuraa'aa hin ta'in addaan baftanii beekuu qabdu; **11** seera Waaqayyo karaa Museetiin isaanii kenne hundas saba Israa'el barsiisuu qabdu." **12** Museenis Aroonii fi ilmaan Aroon warra hafan jechuunis Ele'aazaarii fi Iitaamaariinakkana jedhe; "Kennaa midhaanii kan aarsaawwan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffaman sana irraa hafe fuudhaatii utuu inni hin bukaa'in tolchaatii iddo aarsaa biratti nyaadhaa; aarsaan kun waan hunda

caalaa qulqulluudhaatii. **13** Wanni kun aarsaawwan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffaman keessaa sababii qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta'eef lafa qulqulluutti nyaadhaa; aniakkana ajajameeraatii. **14** Garuu ati, ilmaan keetii fi intallan kee handaraafa sochofamee fi tafa dhi'eeffamee sana nyaachuu dandeessu. Waan kanas iddo seeraan qulqulluu ta'etti nyaadhaa. Wanni kun qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta'ee aarsaa nagaa kan saba Israa'el irraa isiniif kennamee dhaatii. **15** Tafni dhi'eeffamee fi handaraafni sochofamee sun akka aarsaa sochofamuuf tokkootti akka fuula Waaqayyoo duratti sochofamuuf cooma aarsaa ibiddaan dhi'eeffamee wajjin fidamuuf qaba; kunisakkuma Waaqayyo ajajetti qooda keetii fi qooda ilmaan keetii kan bara baraa ti." **16** Museenis re'ee aarsaa cubbuu sana jabeessee barbaade; kunoo re'een sun gubamee ture; innis ilmaan Aroon warra hafanitti jechuunis Ele'aazaarii fi Iitaamaaritti aareeakkana jedhee isaan gaafate; **17** "Isin maaliif aarsaa cubbuu sana iddo qulqulluutti hin nyaatin? Aarsaan sun waan hunda caalaa qulqulluu dha; innis akka isin fuula Waaqayyoo duratti araara isaaniif buusuudhaan yakka sabaa balleessitaniif isiniif kenname. **18** Kunoo, dhiigni isaa Iddoo Qulqulluutti ol hin galfamne; isinakkuma ani ajajetti re'ee sana naannoo Iddoo Qulqulluutti nyaachuu qabdu ture." **19** Aroonis Museedhaanakkana jedhe; "Kunoo, isaan har'a aarsaa isaanii kan cubbuutii fi aarsaa isaanii kan gubamu fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessaniiru; garuu wanniakkasiikun na qaqqabeera. Utuu ani aarsaa cubbuu sana har'a nyaadhee jiraadhee silaa wanni sun fuula Waaqayyoo duratti ni fudhatama turee?" **20** Museenis yommuu waan kana dhaga'etti ni gammade.

11 Waaqayyos Musee fi Arooniinakkana jedhe; **2**

"Israa'elootaanakkana jedhaa: 'Bineensota lafa irra jiraatan hunda keessaa kanneen isin nyaachuu dandeessan isaan kanaa dha: **3** Bineensa kotteen isaa guutumaan guutuutti baqaqaa ta'ekan alala guuru kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **4** "Kanneen alala qofa guuran yookaan kotteen isaanii qofti baqaqaa ta'egaruu nyaachuu hin qabdan. Gaalli yoo alala guure iyyuu kottee baqaqaa hin qabu; inni isiniif qulqulluutti miti. **5** Osoleen yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluutti miti. **6** Illeettiin yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluutti miti. **7**

Booyyeen yoo kottee baqaqaa qabaate iyyuu alala hin guuru; inni isiniif qulqulluutti miti. **8** Isin foon isaanii nyaachuu yookaan raqa isaanii tuquu hin qabdan; isaan isiniif qulqulluutti miti. **9** "Uumamawwan bishaan galaanotaa fi bishaan lageenii keessa jiraatan hunda keessaa kanneen qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **10** Garuu uumamawwan galaanotaa fi lageen keessa jiraatan kanneen qoochoo fi qola hin qabne hundi, uumamawwan bishaan keessa munyuuqan hundi yookaan kanneen bishaan keessa jiraatan hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an. **11** Isaan isin duratti xuraa'oo waan ta'aniif foon isaanii hin nyaatinaa; raqni isaanis xuraa'aa haa ta'u. **12** Wanni bishaan keessa jiraatu kan qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu isiniif xuraa'aa haa ta'u. **13** "Isaan kenneen simbirroota isin jibbuu qabdanii dha; hin nyaataman; isaan xuraa'oo dha: risaa, rumicha, rumicha gurraacha, **14** culullee, culullee gurraacha gosa garaa garaa, **15** arraagessa gosa garaa garaa, **16** guchii, urunguu, allaattii bishaanii, coroffee gosa garaa garaa, **17** urunguu xinnaa, daakiyee, urunguu guddaa, **18** urunguu adii, urunguu gammoojiji, allaattii raqaa, **19** huummoo, huummoo gosa kamii iyyuu, haadha gaayyee, simbira halkanii. **20** "Ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman hundi isiniif xuraa'oo haa ta'ani. **21** Ta'us ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman keessaa tokko tokko nyaachuu ni dandeessu; isaanis warra ittiin lafa irra utealuuf miilla dadacha'u qabaniif dha. **22** Isaan keessaas hawaannisa gosa garaa garaa, hawaannisa magariisa garaa garaa, farda waaqaa garaa garaa fi korophisa garaa garaa nyaachuu dandeessu. **23** Garuu ilbiisota barrisan kanneen miilla afur qaban biraa hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an. **24** "Isin wantoota kanneenii of xureessitu; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa dha. **25** Namni reeffa isaanii tokko illee lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **26** "Bineensi kottee baqaqaa qabu kan kotteen isaa guutumaan guutuutti gargar hin qoodamin yookaan alala hin guurre kam iyyuu isiniif xuraa'aa dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu xuraa'aa ta'a. **27** Bineensota miilla afuriin deeman hunda keessaa kanneen faanaan ejjetan isiniif xuraa'oo dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **28** Namni raqa isaanii lafaa fuudhu

kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Isaanis isiniif xuraa'oo dha. 29 "Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kenneen isiniif xuraa'oo dha; isaanis: tuqaa, hantuuta, loccuu gurguddaa gosa gosaa, 30 loccuu cirrachaa, naacha, qarcoo, qarcabboo fi gaararraa dha. 31 Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kenneen isiniif xuraa'oo dha; namni raqa isaanii tuqus hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 32 Uumamawwan sana keessaa tokko yoo du'ee mi'a wayii irra bu'e, mi'i sun faayidaan isaa waan fedhe iyyuu ta'u, inni muka irraa, huccuu irraa, gogaa irraa yookaan keeshaa irraa hojjetamu illee mi'i sun xuraa'aa ta'a; mi'a sana bishaan keessa buusaa. Innis hamma galgalaatti xuraa'aa ta'ee ergasii immoo qulqulluu ta'a. 33 Isaan keessaa tokko okkotee keessa yoo bu'e, wanni okkotee sana keessa jiru hundi xuraa'aa ta'a; isinis okkotee sana cabsuu qabdu. 34 Nyaanni nyaatamuu danda'u kan garuu bishaan okkotee akkasii keessaa itti naqame kam iyyuu xuraa'aa dha; dhugaatiin okkotee sana keessaa dhugamuu danda'u kam iyyuu xuraa'aa dha. 35 Wanni raqa uumamawwan kanaa keessaa tokko iyyuu irra bu'u kam iyyuu xuraa'aa ta'a; eeleen yookaan okkoteen waa itti bilcheessan cabsamuu qaba. Isaan xuraa'oo dha; isinis akka mi'a xuraa'atti isaan ilaalaa. 36 Burqaan yookaan boollu bishaan itti kuufamu immoo qulqulluu ta'ee tura; garuu namni raqa kana keessaa tokko illee tuqu xuraa'aa dha. 37 Raqni tokko sanyii facaafamuuf jiru irra yoo bu'e sanyiin sun qulqulluu ta'ee hafa. 38 Garuu sanyii sana irratti bishaan naqamee raqni wayii yoo irra bu'e sanyiin sun isiniif xuraa'aa dha. 39 "Horiin akka isin nyaattaniif isiniif eeyyamame tokko yoo du'e, namni raqa isaa tuqe kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 40 Namni raqa sana irraa waa nyaatu wayyaa isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Namni raqa sana lafaa fuudhe wayyaa isaa miiccadhuu qaba; innis hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 41 "Uumamni lafa irra munyuuqu kam iyyuu xuraa'aa dha; nyaatamuus hin qabu. 42 Uumama lafa irra loo'u kan garaadhaan lafa irra loo'u yookaan miilla afuriin yookaan miilla hedduun deemu kam iyyuu hin nyaatinaa; inni xuraa'aa dha. 43 Uumamawwan kanneen keessaa tokkoon iyyuu of hin xureessinaa. Isin akka xuraa'oo hin taaneef isaanii of hin xureessinaa. 44 Ani Waaqayyo Waaqa keessanii

dha; waan ani qulqulluu ta'eef isinis of qulqulleessaati qulqulloota ta'aa. Uumama lafa irra munyuuqu kamiin iyyuu of hin xureessinaa. 45 Ani Waaqayyo kan Waaqa keessan ta'uuf jedhee biyya Gibxiitii isin baasee dha; kanaafuu ani qulqulluudhaatii isinis qulqulluu ta'aa. 46 "Seerri waa'ee horii, simbirroo, lubbuu qabeeyyii bishaan keessa munyuuqan hundaa fi uumama lafa irra munyuuqu hundaa kanaa dha. 47 Isin waan xuraa'aa fi waan qulqulluu, uumama nyaatamuu fi kan hin nyaatamne addaan baaftanii beekuu qabdu."

12 Waqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2

"Israa'elootaan akkana jedhi: 'Dubartiin ulfoontee ilma deessee jirtu akka seeraatti akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti bultii torbaaf xurooftuu taati. 3 Ilmi sunis guyya saddeetffaatti dhagna haa qabatu. 4 Ergasiis dubartiin sun dhiiga ishee irraa qulqulleeffamuuf bultii soddomii sadii eeggachuu qabdi, Ishee hamma yeroon qulqulleeffamuu ishee raawwatamutti waan qulqulluu hin tuqin yookaan gara iddo qulqulluu hin dhaqin. 5 Isheen yoo durba deessee jiraatte akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti torban lamaaf xurooftuu taati; ergasiis immoo dhiiga ishee irraa qulqulleeffamuuf bultii jaatamii ja'a eeggachuu qabdi. 6 "Isheen gaafa yeroon qulqulleeffamuu ishee kan sababii ilmaa yookaan intalaa raawwatamutti, xobbaallaa hoolaa kan wagga tokkoo aarsaa gubamuuf, gugee sookkee tokko yookaan gugee tokko aarsaa cubbuutiif balbala dukaana wal ga'ii duratti gara lubaa haa fiddu. 7 Innis isheedhaaf araara buusuuf jedhee waan kana fuula Waaqayyo duratti aarsaa dhi'eessa; isheenis ergasiis akka seeraatti dhangala'aa dhiiga ishee irraa qulqullofti. "Seerri dubartii ilma yookaan durba deessuu kanaa dha. 8 Isheen yoo xobbaallaa hoolaa fiduu hin dandeenye, gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa gubamuuf kaan immoo aarsaa cubbuutiif haa fiddu. Haala kanaan lubichi isheedhaaf araara buusa; isheenis ni qulqullofti."

13 Waqayyos Musee fi Arooniin akkana jedhe;

2 "Namni yoo gogaa dhagna isaa irraa iitoo yookaan finniisa yookaan baarolee qabaatee wanni sun gogaa dhagna isaa irratti gara lamxiitti geeddaram, namichi sun gara Aroon lubichaatti yookaan ilmaan isaa luboota keessaa gara isa tokkotti haa geeffamu. 3 Lubni sun madaa gogaa dhagna namichaa irra jiru

haa qoru; yoo rifeensi madaan sana irra jiru addaatee madaan sun gogaa keessa darbee foonitti gad seene, dhukkubni sun dhukkuba lamxii ti. Lubichis erga isa qoree booddee akka inni akka seeraatti xuraa'aa ta'e haa labsu. 4 Yoobaaroleen gogaa namichaa irra jiru addaatee garuu gogaa keessa darbee foonitti gad hin seenin, yoo rifeensi madaan sana irra jirus hin addaatin, lubichi namicha madaa'e sana bultii torba kophaatti baasee haa tursu. 5 Bultii torbaffaatti immoo lubichi isa haa qoru; lubni yoo akka madaan sun hin geeddaraminii fi akka inni gogaa namichaa irra hin faffaca'in arge ammas bultii torba kophaatti baasee isa haa tursu. 6 Amma illee lubichi bultii torbaffaatti namicha haa qoru; kunoo, yoo madaan sun qooree gogaa irra hin faffaca'in, lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni sun cittoo dha. Namichi wayyaa isaa haa miiccatu; inni ni qulqullaa'a. 7 Garuu inni erga qulqulluu ta'uun isaa akka labsamuuf lubatti of argisiisee booddee yoo cittoon sun gogaa isaa irra faffaca'e inni amma illee lubatti of argisiisuu qaba. 8 Lubichis isa haa qoru; yoo cittoon sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e haa labsu; wanni kun lamxii dha. 9 "Namni yoo lamxii qabaate inni lubatti fidamuu qaba. 10 Lubichi isa haa qoru; kunoo yoo iiti adiin kan rifeensa addeesse gogaa irra jiraatee fi foon iita sanaa diimatee mul'ate, 11 wanni sun dhukkuba gogaa kan hin fayyinee dha; lubichis akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu. Waan inni duraanuu xuraa'aa ta'eef lubichi kophaatti baasee isa tursuun barbaachisaa miti. 12 "Dhukkubni sun hamma lubni arguu danda'utti gogaa isaa irra yoo faffaca'ee gogaa namicha madaa'e sanaa mataadhaa hamma miillaatti haguuge, 13 lubichi isa haa qoru; kunoo yoo dhukkubni sun guutumaan guutuutti dhagna namichaa wal ga'e inni akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu. Waan dhagni isaa guutuun addaateef namichi sun qulqulluu dha. 14 Inni garuu yeroo iita foon isaa keessaan diimatee mul'atu qabaatu xuraa'aa dha. 15 Lubichi yeroo foon diimatee mul'atu argutti akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; foon diimate xuraa'aa dha; namichis lamxii qaba. 16 Yookaan yoo foon diimaan geeddaramee addaate namichi lubatti of argisiisuu haa dhaqu. 17 Lubnis isa haa qoru; yoo madaan sun addaate lubichi akka namichi madaa'e sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichis ni qulqullaa'a. 18 "Namni

gogaa isaa irraa dhullaa yoo qabaatee dhullaan sun fayyee jiraate, 19 yoo iddo dhullaan ture sanatti iiti adiin yookaanbaaroleen diimaan adiin mul'ate inni lubatti of haa argisiisuu. 20 Lubnis isa haa qoru; kunoo yoo wanni sun waan gogaa keessa darbee foon seene fakkaatee rifeensi isa keessaas addaate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e haa labsu. Wanni kun dhukkuba lamxii iddo dhullaan turetti ba'ee dha. 21 Garuu yommuu lubni baarolee sana qorutti, kunoo yoo rifeensi adiin irra hin jiraatinii fi yoobaaroleen sun utuu gogaa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubni kophaatti baasee bultii torba isa haa tursu. 22 Yoobaaroleen sun gogaa irra faffaca'e, lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun dhukkuba namatti darbuu dha. 23 Garuubaaroleen sun yoo hin geeddaraminii fi yoo hin faffaca'in, inni godaannisa dhullaa sanaa ti; lubnis akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu. 24 "Yoo namni gogaa isaa irraa gubaa qabaatee foon diimaa iddo gubamaa sanaa irrattibaaroleen diimaan adiin yookaan adiin mul'ate, 25 lubni baarolee sana haa qoru; kunoo yoo rifeensi achi irra jiru addaateebaaroleen sunis gogaa keessa darbee foon seene wanni kun lamxii iddo gubate sana irratti ba'uu dha. Lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. 26 Garuu yoo lubni iddo gubate sana qoree rifeensi adiinbaarolee sana irra hin jiraatinii fi yoobaaroleen sun utuu gogaa keessa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubichi namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. 27 Guyyaa torbaffaatti lubichi isa haa qoru; yoobaaroleen sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubni sun akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. 28 Ta'us yoobaaroleen sun hin geeddaraminii fi utuu gogaa irra hin faffaca'in bade wanni kun itoo gubaa sana keessa ba'ee dha. Lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni kun godaannisa gubaa sanaa ti. 29 "Yoo dhiirri yookaan dubartiin mataa irraa yookaan areeda irraa madaa qabaatan, 30 lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo madaan sun gogaa keessa darbee foon seenee rifeensi achi irra jiru keeloo fakkaatee qaqal'ate, lubichi akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun hooqxoo mataa yookaan areedaa kan namatti darbuu dha. 31 Garuu yeroo lubni madaa akkanaa qorutti kunoo yoo madaan sun waan gogaa darbee foon seene hin fakkaatinii fi yoo rifeensi gurraachi tokko iyuu madaa

sana irra hin jiraatin lubni sun namicha hooqxoon qabe sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **32** Guyyaa torbaffaatti lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoon sun hin faffaca'in, yoo rifeensi keeloon achi irra hin jiraatinii fi hooqxoon sun waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin, **33** namichi sun iddo madaa'e sana qofa dhiisee mataa isaa haa haadatu; lubni sunis ammas namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **34** Guyyaa torbaffaattis lubni sun hooqxoo sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoon sun gogaa irra hin faffaca'inii fi waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin lubichi akka namichi sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichi wayyaa isaa haa miiccatu; innis ni qulqullaa'a. **35** Garuu erga akka namichi qulqulluu ta'e labsamee booddee yoo hooqxoon sun gogaa irra faffaca'e, **36** lubni isa haa qoru; kunoo yoo hooqxoon sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi rifeensa keeloo sakatta'uu hin qabu; namichi sun xuraa'aa dha. **37** Garuu akka hubannaa lubichaatti hooqxoon sun geeddaramuu baatee rifeensi gurraachi irratti biqillaan hooqxoon sun fayyeera; namichis qulqulluu dha; lubnis akka inni qulqulluu ta'e haa labsu. **38** "Yommuu dhiirri yookaan dubartiin gogaa dhagna isaa irraa baarolee qabaatanitti, **39** lubni isaan haa qoru; kunoo yoo baaroleen sun adii daalacha ta'e kun cittoo gogaa irratti ba'e kan nama hin miinee dha; namichis qulqulluu dha. **40** "Namni yoo rifeensi mataa isaa dhumee molaa'e inni qulqulluu dha. **41** Yoo rifeensi mataa isaa fuula duraan irraa dhumee molaa'es inni qulqulluu dha. **42** Garuu inni yoo moluu mataa isaa irraa yookaan moluu adda isaa irraa madaa adii diimatu qabaate wanni kun lamxii moluu mataa isaa yookaan moluu adda isaa keessaa ba'u dha. **43** Lubni isa haa qoru; kunoo yoo madaan iita'e kan mataa isaa irraa yookaan adda isaa irraa sunakkuma lamxii gogaa irratti ba'ee adii diimatu ta'e, **44** namichi dhukkubsataa fi xuraa'aa dha. Sababii madaa mataa namichaa irra jiru sanaatiifis akka namichi xuraa'aa ta'e lubni sun haa labsu. **45** "Namni lamxii akkasii qabu uffata tatarsa'aa haa uffatu; rifeensa mataa isaatti waa hin maratin; afaan isaaas haguuggatee, 'Ani xuraa'aa dha! Ani xuraa'aa dha!' jedhee haa iyyu. **46** Inni hamma dhukkubni sun irra jirutti xuraa'aa dha; kophaa isaa haa jiraatu; qubata keessaa ba'ee ala haa jiraatu. **47** "Yoo uffanni suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa

hojjetame kam iyyuu, **48** uffanni quncee talbaa irraa yookaan suufii irraa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame kam iyyuu, gogaan yookaan wanni gogaa irraa hojjetame kam iyyuu lamxii qabaate, **49** yoo dhukkubni uffata irra yookaan gogaa irra yookaan uffata dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan mi'a gogaa irra jiru sun magariisa ta'e yookaan diimate wanni kun waan lamxii ta'eef lubatti haa argisiifamu. **50** Lubnis lamxii sana qoree mi'a dhukkubaan faalame sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **51** Guyyaa torbaffaatti lubichi lamxii sana haa qoru; yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan uffata wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan gogaa waan kamiif iyyuu fayyadu irra faffaca'e wanni kun lamxii hamaa dha; mi'i sunis xuraa'aa dha. **52** Sababii lamxiin sun hamaa ta'eef lubichi uffata yookaan wayyaa suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame kan dhukkuba sanaan faalame kam iyyuu haa gubu; mi'i sunis gubamu qaba. **53** "Garuu yeroo lubni lamxii sana qorutti kunoo yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame irra yookaan baate, **54** lubichi akka mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamu haa ajaju. Ergasii immoo mi'a sana kophaatti baasee ammas bultii torba haa tursu. **55** Erga mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamee booddee lubichi mi'a sana haa qoru; lamxiin sun yoo faffaca'u baate illee bifti isaa geeddaramuu baannaan uffanni sun xuraa'aa dha. Yoo lamxiin sun gama tokkoon yookaan gama kaaniin mi'a sana faalee jiraate, mi'i sun ibiddaan haa gubamu. **56** Erga mi'i sun miiccamee booddee yeroo lubni qorutti yoo lamxiin sun badee jiraate lubichi iddo lamxiidhaan faalame sana uffata yookaan gogaa yookaan wayyaa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame irraa haa tarsasu. **57** Garuu yoo lamxiin sun deebi'ee uffata irratti yookaan wayyaa dha'ame irratti yookaan wal keessa loofamee hojjetame irratti yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame kam iyyuu irratti argame, lamxiin sun faffaca'aa jira; wanni lamxii qabu ibiddaan haa gubamu. **58** Uffanni yookaan wayyaan dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'i gogaa irraa hojjetame kan miiccamee lamxiin irraa bade kam

iyuu ammas haa miiccamu; innis ni qulqulla'a." 59 Wanni kun seera akka uffanni suufi irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame, wayyaan dha'ame yookaan wal keessa loafamee hojjetame yookaan mi'i gogaa irraa hojjetamee lamxiidhaan faalame kam iyyuu xuraa'aa ta'ee fi akka hin ta'in labsuuf kennamee dha.

14 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 2 "Kun seera nama lamxii qabu tokkoof guyyaa inni itti qulqulleeffamuuf kennamee dha; namicha lubatti haa fidamu. 3 Lubni sun iddo qubataa keessaa gad ba'ee namicha haa qoru. Kunoo, yoo namicha lamxii qabu sun fayyee jiraate, 4 lubichi akka sababii namicha qulqulleeffamu sanaatiif simbirroonni lubbuu qaban qulqulluun lamaa fi mukni birbirsa, kirriin bildiimaa fi hiiSophiin fidaman haa ajaju. 5 Lubni sunis ergasii akka simbirroota sana keessaa isheen tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti qalamtu haa ajaju. 6 Innis simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee muka birbirsa, kirrii bildiimaa fi hiiSophi wajjin dhiiga simbirroo bishaan yaa'u irratti qalamte sanaa keessa haa cuuphu. 7 Lubichi namicha lamxii irraa qulqulleeffamu sanatti yeroo torba faffacaasee akka inni qulqullu ta'e haa labsu; ergasii simbirroo lubbuu qabdu sana dirreetti gad haa dhiis. 8 "Namichi qulqulleeffamu sun uffata isaa miiccahuu, rifeensa isaa hunda haaddachuu fi dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; akkasiin inni akka seeraatti qulqullu ta'a. Ergasii iddo qubataatti ol galuu danda'a; garuu bultii torba dunkaana isatiin ala turuu qaba. 9 Guyyaa torbaffaattis rifeensa isaa hunda haaddachuu qaba; mataa isaa, areeda isaa, nyaara isatiif rifeensa isaa biraa haa haaddatu. Uffata isaas miiccatee dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; innis ni qulqulla'a. 10 "Guyyaa saddeettaffattis namichi sun korbeeyyii hoolaa kanneen hir'ina hin qabne lamaa fi hoolaa dhalaa waggaa tokko kan hir'ina hin qabne tokko, daakuu bullaa'aa iifii tokko kan zayitiidhaan sukkuumame irraa harka kudhan keessaa harka sadii kan kennaa midhaaniitiif ta'u fi zayitii loogii tokko haa fidu. 11 Lubni akka namichi qulqullu ta'e labsu sun namicha qulqulleefamu sanaa fi kennawwan isaa balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. 12 "Ergasiiis lubichi korbeeyyii hoolaa sana keessaa tokko fuudhee aarsaa yakkaa godhee loogii zayitii tokko wajjin haa dhi'eessu; innis

aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. 13 Xobbaallaa hoolaa sanas iddo aarsaan cubbuutii fi aarsaan gubamu itti qalamanitti haa qalu. Akkuma aarsaa cubbuu sana aarsaan yakkaas kan lubaa ti; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqullu dha. 14 Lubichis dhiiga aarsaa yakkaa sana irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. 15 Lubni sun zayitii loogii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaatti haa naqu; 16 quba harka isaa mirgaas zayitii barruu harka isaa irra jiru keessa cuuphee quba isatiin yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa faceasu. 17 Lubni sun zayitii barruu isaa irratti hafe irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu qabu sanaa, quba abbuudduu miilla isaa mirgaa, dhiiga aarsaa yakkaa sana irratti dabalee haa dibu. 18 Lubichi zayitii barruu harka isaa irratti hafe immoo mataa namicha qulqulleeffamu sanaatti naqee fuula Waaqayyoo duratti araara haa buusuuf. 19 "Ergasiiis lubichi aarsaa cubbuu dhi'eesssee namicha xuraa'ummaa ofii irraa qulqulleeffamu sanaaf araara haa buusu. Sana booddee lubni sun aarsaa gubamu haa qalu; 20 kanas kennaa midhaanii wajjin iddo aarsaa irratti dhi'eesssee araara isaa haa buusu; namichis qulqullu ta'a. 21 "Ta'us namichi sun yoo hiyyeessa ta'ee waan kana dhi'eessuu hin dandeenye, akka sochoofamee araarri isaa buufamuuf inni xobbaallaa hoolaa tokko aarsaa yakkaa godhee daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame kan kennaa midhaaniitiif ta'u iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko zayitii loogii tokko wajjin haa fidu; 22 akkasumas waan fiduu danda'u jechuunis gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutii kaan immoo aarsaa gubamuuf haa fidu. 23 "Guyyaa saddeettaffattis inni qulqulla'a ummaa isatiif balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti waan kana lubatti haa fidu. 24 Lubni sunis xobbaallaa hoolaa aarsaa yakkaa sana zayitii loogii tokko wajjin fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. 25 Xobbaallaa hoolaa sanas aarsaa yakkaatii qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. 26 Lubichis zayitii sana irraa fuudhee

barruu harka isaa bitaa irratti haa naqu; 27 quba harka isaa mirgaatiinis zayitii barruu isaa irra jiru sana irraa yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa facaasu. 28 Zayitii barruu isaa irra jiru irraa fuudhee idduma dhiiga aarsaa yakkaa ittiin tuqe sana jechuunis fiixee gurra namicha qulqulleeffamu sanaa mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatiif fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. 29 Lubichis fuula Waaqayyoo duratti araara isaa buusuuf zayitii barruu isaa irratti hafe sana mataa namicha qulqulleeffamu sanaa irratti haa naqu. 30 Lubni sunis gugeewwan yookaan gugee sosookkee namichi dhi'eessuu danda'u haa dhi'eessu; 31 isaan kanneen keessaas tokko aarsaa cubbuutii, kaan immoo aarsaa gubamuuf, kennaa midhaanii wajjin haa dhi'eessu. Haala kanaanis lubichi namicha qulqulleeffamu sanaaf fuula Waaqayyoo duratti araara ni buusa." 32 Kun seera nama lamxii qabaatee waan ittiin qulqulleeffamu baasuu hin dandeenyeef kennamee dha. 33 Waaqayyos Musee fi Arooniin akkana jedhe; 34 "Yommuu isin biyya Kana'aan kan ani akka dhaalaatti isiniif kennu sana seentanii anis mana biyya sanaa keessaat tokkotti dhukkuba lamxii facaasutti, 35 abbaan mana sanaa deemee, 'Ani mana koo keessatti waan lamxii fakkaatu tokko argeera' jedhee lubatti haa himu. 36 Lubichis akka wanni mana sana keessa jiru tokko iyyuu xuraa'aa dha jedhamee hin labsamneef utuu lamxii sana qoruuf ol hin seenin dura akka mana sana keessaat mi'i gad baafamu haa ajaju. Ergasii lubichi ol seenee manicha haa qoru. 37 Innis lamxii keenyan manaa irra jiru haa qoru; yoo wanni sun dhooqa magariisa yookaan diimatu qabaatee keenyan manaa keessa gad seene, 38 lubichi mana sana keessaat balbalaan gad ba'ee bultii torbaaf mana sana haa cufu. 39 Guyyaa torbaffaatti lubichi mana sana qoruuf haa deebi'u. Kunoo yoo lamxiin sun keenyan manaa irratti babal'atee jiraate, 40 lubichi akka dhagaawwan faalaman achi keessaat baafamanii lafa xuraa'aa magaalaan ala jirutti gataman haa ajaju. 41 Akka keenyan mana sanaa karaa keessaatiin guutummaatti soqamee wanni irraa hooqame sunis lafa xuraa'aa magaalaan ala jirutti gad gatamu haa godhu. 42 Iddoo dhagaawwan sun hooqamanii ba'an sanas dhagaawwan haaraa fidanii iddoo haa buusan; dhoqqee haaraadhaanis manicha haa maragan. 43 "Yoo lamxiin sun erga dhagaawwan ba'anii manichi hooqamee maragamee

booddee deebi'ee mana keessatti mul'ate, 44 lubichi dhaqee haa qoru; lamxiin sun kunoo yoo mana keessa babal'atee jiraate, kun lamxii hamaa dha; manichis xuraa'aa dha. 45 Manni sun haa diigamu; dhagaan isaa, mukni isaa akkasumas maraggiin isaa hundinuu lafa xuraa'aa magaalaan ala jirutti haa gatamu. 46 "Namni yoo utuu manichi cufamee jiruu ol seene, namni sun hamma galgalaatti xuraa'aa dha. 47 Namni mana sana seenee rafe yookaan keessatti waa nyaate uffata isaa haa miiccatu. 48 "Garuu yoo lubni lamxii sana qoruudhaaf dhufee erga manichi maragamee booddee lamxiin sun babal'achuu baate waan lamxiin sun badeef lubni sun akka manni sun qulqulla'e haa labsu. 49 Innis manicha qulqulleessuu simbirroo lama, muka birbirsa, kirrii bildiimaa fi hiisophii haa dhi'eessu. 50 Innis simbirroo sana keessaat tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti haa qalu. 51 Ergasiis birbirsa, hiisophii, kirrii bildiimaa fi simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee dhiiga simbirroo qalamtee fi bishaan yaa'u keessa cuuphee yeroo torba mana sanatti haa facaasu. 52 Innis dhiiga simbirrootiin, bishaan yaa'uun, simbirroo jirtuun, birbirsaan, hiisophii fi kirrii bildiimaadhaan manicha haa qulqulleessu. 53 Simbirroo jirtuu immoo magaalaan alatti baasee dirreetti gad haa dhiisu. Haala kanaanis manichaaf araara buusa; manichis ni qulqulla'a." 54 Kun seera dhukkuba lamxiitii fi hooqoodhaaf, 55 lamxii wayyaa irratti yookaan mana keessatti mul'atuuf, 56 iitoodhaaf, finniisaaf yookaan baaroleedhaaf, 57 akka wanni tokko qulqullu yookaan xuraa'aa ta'e addaan baasuuif kennamee dha. Kun seera lamxiidhaaf kennamee dha.

15 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; 2 "Akkaa jedhaatii Israa'elootatti himaa; 'Namni kam iyyuu dhangala'aa saala isaa keessaat ba'u yoo qabaate, inni sababii dhangala'aa sanaatiifuu xuraa'aa dha. 3 Dhangala'aan sun ittuma fufee saala isaa keessaat ba'uus dhaabatus namicha inuma xureessa. Akki itti dhangala'aan saala isaa keessaat ba'u sun isa xureessuu kanaa dha. 4 "Sireen namni dhangala'aan saala isaa keessaat ba'u irra ciisu hundinuu xuraa'aa ta'a; wanni inni irra taa'u hundinuu xuraa'aa ta'a. 5 Namni siree namicha sanaa tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 6 Namni waan namichi dhangala'aan saala isaa keessaat ba'u sun irra taa'e

irra taa'u kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 7 "Namni nama dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sana tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 8 "Yoo namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun nama qulqullaa'aa kamitti iyyuu tufe, namichi itti tufame sun uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 9 "Kooraan namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun irra taa'u hundinuu xuraa'aa ta'a. 10 Namni waan isa jala ture tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Namni isaan kanneen lafaa fuudhu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 11 "Namni namichi dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun utuu harka isaa bishaaniin hin dhiqatin tuqu kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 12 "Okkoteen suphee kan namni dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u sun tuqu haa caccabsamu; mi'i muka irraa hoijetame kam iyyuu bishaaniin haa dhiqamu. 13 "Namni yommuu dhangala'aan saala isaa keessaa ba'u irraa qulqulleeffamutti akka seeraatti qulqulleeffamuu isaatiif bultii torba haa lakkaa'atu; uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaan yaa'uun haa dhiqatu; innis ni qulqullaa'a. 14 Innis guyyaa saddeetaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama qabatee fuula Waaqayyoo dura dhufee balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa kennu. 15 Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutiif kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala kanaanis lubni sun sababii dhangala'aa nama sanaatiif fuula Waaqayyoo duratti araara buusa. 16 "Namni tokko yommuu afeetaan dhangalaasutti dhagna isaa guutuu bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 17 Uffanni yookaan itilleen afeetaan tuqu kam iyyuu bishaaniin haa miiccamu; mi'i sun hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 18 Namni yoo niitii tokko wajjin ciisee afeetaan dhangalaase, lamaan isaanii iyyuu bishaaniin dhagna isaanii haa dhiqatan; isaan hamma galgalaatti xuraa'oo ta'u. 19 "Dubartiin yoo dhangala'a dhiigaa kan yeroo isaa eeggatee dhagna ishee keessaa ba'u qabaatte, ishee xuraa'ummaa xurii ji'aa isheettiif bultii torba turti; namni ishee tuqu kam iyyuu hamma

galgalaatti xuraa'aa ta'a. 20 "Wanni isheen yeroo xurii isheetti irra ciiftu xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyyuu xuraa'aa ta'a. 21 Namni sreee ishee tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 22 Namni waan isheen irra teessu tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 23 Namni yoo sreees ta'u waan isheen irra taa'aa turte kam iyyuu tuqe inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 24 "Namni yoo ishee wajjin ciisee xuraa'ummaan ishee isa tuqe, inni bultii torba xuraa'aa ta'a; siren inni irra ciisu kam iyyuu xuraa'aa ta'a. 25 "Dubartiin tokko yoo yeroo xurii ji'aa ishee malee guyyaa baay'eedhaaf dhangala'a dhiigaa qabaatte yookaan yoo dhangala'a dhiigaa kan yeroo xurii ishee booddees ittuma fufu qabaatte ishee akkuma yeroo xurii ishee sanatti hamma dhangala'aan sun jirutti xurooftuu taati. 26 Sireen isheen yeroo dhangala'aan ishee ittuma fufee yaa'utti irra ciiftu akkuma sreee ishee kan yeroo xurii ji'aa ishee sanaatti xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyyuu akkuma yeroo xurii isheetti xuraa'aa ta'a. 27 Namni isaan tuqu kam iyyuu ni xuraa'a; inni uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. 28 "Isheen erga dhangala'a ishee irraa qulqullooftee booddee guyyaa torba haa lakkaa'attu; ergasii immoo akka seeraatti ni qulqullofti. 29 Isheen ishee guyyaa saddeetaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama fuutee, balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fiddu. 30 Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutiif, kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala kanaanis sababii xuraa'ummaa dhangala'aa isheettiif fuula Waaqayyoo duratti araara buusa. 31 "Isin akka Israa'eloonni iddo bultii koo kan gidduu isaanii jiru sana xureessuudhaan xuraa'ummaa isaaniiitiin hin duuneeif waan isaan xureessu irraa addaan isaan baasuu qabdu." 32 Wanni kun seera nama dhangala'aan saala isaa keessaa ba'uuf, nama afeetaan saala isaa keessaa ba'u xureessuuf, 33 dubartii xurii ji'aa qabduuf, dhiira yookaan dubartii dhangala'aan saala keessaa ba'uu fi nama dubartii akka seeraatti qulqulluu hin ta'in tokko wajjin ciisu kamiif iyyuu kennamee dha.

16 Waaqayyos du'a ilmaan Aroon kanneen yeroo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aatanitti du'an sana lamaanii booddee Museetti dubbate. 2 Waaqayyo

Museedhaan akkana jedhe; "Sababii ani teessoo araaraa gararraatti duumessaan mul'adhuuf akka obboleessi kee Aroon yeruma fedhetti gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu kan golgaa keessa fuula teessoo araaraa dura taabota irra jiru sanaa ol hin seenne itti himi; yoo kanaa achii inni ni du'a. 3 "Akki Aroon itti Iddoo Iddoo Hunda Caalaa qulqulluu sana seenu kanaa dha: Aarsaa cubbuutiif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fidu. 4 Innis kittaa quncee talbaa irraa hojjetame qulqulluu isaatii fi uffata dhagna isaatti aauu kan quncee talbaa irraa hojjetame haa kaa'atu. Sabbata quncee talbaa irraa hojjetame hidhatee marata mataa kan quncee talbaa irraa hojjetames haa maratu; kunneen uffata qulqulluu dha. Kanaafuu inni utuu uffata sana hin uffatin dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu. 5 Waldaa saba Israa'el irraas aarsaa cubbuutiif korommii re'ee lama, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fuudhu. 6 "Aroon aarsaa cubbuu ofii isaatiif dibicha sana dhi'eess ee ofii isaatii fi warra mana isaa jiranii araara haa buusu. 7 Ergasiis re'ota lamaan sana fuudhee balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. 8 Aroonis re'ota sana lamaanittii ixaa haa buusu; ixaa tokko Waaqayyoof, kaan immoo re'ee gad lakkifamuuf haa buusu. 9 Aroonis re'ee ixaan Waaqayyoo irra bu'e sana fidee aarsaa cubbuu godhee haa dhi'eessu. 10 Garuu re'een akka re'ee gad lakkifamu ta'uuf ixaadhaan filatame sun akka re'ee gad lakkifamu tokkootti gammoojiiitti gad ari'amuudhaan akka araara buusuuf utuu lubbuudhaan jiruu fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eefamu. 11 "Aroonis aarsaa cubbuu ofii isaatiif dibicha sana dhi'eess ee ofii isaatii fi warra mana isaa jiranii araara haa buusu; dibicha sanas cubbuu ofii isaatiif haa qalu. 12 Innis girgiraa barbadaa ibiddaa iddo aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru irraa itti guutame tokko fuudhee ixaana urgaa'aa daakamee bullaa'es konyee lama fuudhee golgaa sana keessa haa seenu. 13 Innis akka hin duuneef, akka arri ixaana sanaa teessoo araaraa kan dhuga ba'umsaa gubbaa jiru sana haguuguuf ixaana sana ibidda fuula Waaqayyoo dura jirutti haa naqu. 14 Dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee karaa fuulduuraatiin teessoo araaraatti quba isaatiin haa facaasu; ergasiis immoo dhiiga isaa fuudhee fuula teessoo araaraa duratti yeroo torba quba isaatiin haa facaasu. 15 "Re'ee

sanasa aarsaa cubbuu sabaa godhee haa qalu; dhiiga isaa fuudhee golgaa keessa seenuudhaanakkuma dhiiga dibicha sanaa godhe sana haa godhu; dhiiga sanas teessoo araaraa irratti fi fuula teessoo araaraa duratti haa facaasu. 16 Cubbuun isaanii waanuma fedhe ta'u illee inni sababii xuraa'ummaa fi fincila saba Israa'eliif Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana haala kanaan araara haa buusu; dunkaana wal ga'ii kan xuraa'ummaa isaanii keessa isaan gidduu jiruufis akkasuma haa godhu. 17 Yeroo Aroon Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana keessatti araara buusuuf ol seenee jalqabee hamma inni ofii isaatiif, warra mana isaa jiranii fi waldaa Israa'el hundaaf araara buusee gad ba'utti namni tokko iyyuu dunkaana wal ga'ii keessatti hin argamin. 18 "Ergasiis iddo aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru sanatti gad ba'ee iddo aarsaa sanaaf araara haa buusu. Innis dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee, dhiiga re'ee sanaa irraas fuudhee gaanfa iddo aarsaa sanaa hunda irratti haa naqu. 19 Innis iddo aarsaa sana xuraa'ummaa saba Israa'el irraa qulqulleesee addaan baasuuf dhiiga sana irraa quba isaatiin yeroo torba iddo aarsaa irratti haa facaasu. 20 "Aroon erga Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana, dunkaana wal ga'iiitii fi iddo aarsaatiif araara buusee raawwatee booddee re'ee lubbuudhaan jiru sana gara fuulduuraatti haa dhi'eessu. 21 Innis harka isaa lamaanuu mataa re'ee lubbuudhaan jiru sanaa irra kaa'ee achi irratti hamminaa fi fincila saba Israa'el jechuunis cubbuu isaanii hunda hima. Yakka hundas mataa re'ee sanaa irra kaa'ee re'ee sana nama hojii kanaaf filatame tokkotti kennee gara gammoojiiitti haa ari'u. 22 Re'een sunis cubbuu isaanii hunda of irratti baatee gara lafa namni hin dhaqneetti geessa; namichis gammoojii keessatti isa gad dhiisa. 23 "Ergasiis Aroon dunkaana wal ga'ii seenee uffata quncee talbaa irraa hojjetame kan utuu Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana hin seenin uffata sana baafatee achumatti haa dhiis. 24 Innis lafa qulqulluu tokkotti dhagna isaa bishaaniin dhiqatee uffata isa haa uffatu; ergasiis immoo gad ba'ee ofii isaatii fi saba sanaaf araara buusuuf, ofii isaatiif aarsaa gubamu, saba sanaafis aarsaa gubamu haa dhi'eessu. 25 Cooma aarsaa cubbuu illee iddo aarsaa irratti haa gubu. 26 "Namichi re'ee sana akka re'ee gad lakkifamu tokkootti gad dhiis sun wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu;

ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a. 27 Dibichii fi re'een aarsaa cubbuutiif dhi'eeffaman kanneen dhiigni isaanii araara buusuuf Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluutti fidame sun qubata keessaa haa baafaman; gogaan isaanii, foonii fi mi'i garaa isaanii haa gubamu. 28 Namichi wantoota kanneen gubus uffata isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a. 29 "Seerri bara baraan isiniif kennname kanaa dha: Dhalataa biyyaas ta'u alagaan isin gidduu jiraatu guyyaa kurnaffaa ji'a torbaffaatti gad of haa qabu; hojii tokko iyyuu hin hojjetin. 30 Sababiin isaa isin qulqullesuuuf guyyaaan kun guyyaa itti araarri bu'u dha; ergasiis isin fuula Waaqayyoo duratti cubbuu keessan hunda irraa ni qulqulloftu. 31 Kun waan sanbata boqonnaa ta'eef isin gad of deebisuu qabdu; innis seera bara baraa ti. 32 Lubni iddo abbaa isaa bu'ee luba ol aanaa ta'uuf dibamee muudamu araara buusuu qaba; innis wayyaa qulqulluu kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, 33 Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluuf, dinkaana wal ga'iitiif, iddo aarsaatiif, lubootaa fi miseensota waldaa hundaafis araara haa buusu. 34 "Seerri bara baraan isiniif kennname kanaa dha: Kunis akka cubbuu Israa'elootaa hundaaf waggaatti yeroo tokko araarri buufamuuf." Wanni sunis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojjetame.

17 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Aroonii fi ilmaan isaatti, saba Israa'el hundattis akkana jedhii himi; 'Wanni Waaqayyo ajaje kunoo kana: 3 Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yoo qubata keessatti yookaan qubataan alatti sangaan yookaan hoolaa yookaan re'ee qalee 4 dinkaana qulqulluu Waaqayyoo duratti aarsaa godhee Waaqayyoof dhi'eessuuf balbala dinkaana wal ga'iitti fiduu baate namichi sun dhiiga dhangalaasee sanatti ni gaafatama; inni dhiiga dhangalaaseeraatti saba isaa keessaa haa balleeffamu. 5 Kunis akka Israa'eloonni aarsawwan amma alatti dhi'eessaa jiran kana Waaqayyoof fidaniif. Isaanis aarsawwan kanneen aarsaa nagaan godhanii Waaqayyoof dhi'eessuuf balbala dinkaana wal ga'ii irattu lubatti haa fidan. 6 Lubichis dhiiga sana iddo aarsaa Waaqayyoo kan balbala dinkaana wal ga'ii irra jiru sanatti haa facaasu; cooma isaas urgaa Waaqayyotti tolu godhee haa gubu. 7 Isaanis si'achi waqaqota tolfamoo bifa re'ee kanneen duukaa bu'anii sagaagalaa turan sanaaf aarsaa isaanii tokko illee

dhi'eessuu hin qaban; kunis isaaniif dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a.' 8 "Akkanas isaaniin jedhi; 'Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan isaan gidduu jiraatu kam iyyuu yoo aarsaa gubamu yookaan qalma dhi'eessuu 9 balbala dinkaana wal ga'ii duratti Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuuf fiduu baate namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu. 10 "Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu isaanii jiraatu kam iyyuu dhiiga yoo nyaate, ani nama dhiiga nyaate sana fuula ittin hammaa dha; saba isaa keessaa isaa nan balleessa. 11 Sababiin jireenyi waan lubbuu qabu tokkoo dhiiga keessa jiruuf ani ittiin araara lubbuu keessanii buusuudhaaf dhiiga sana iddo aarsaa irratti isiniif kenneera; wanni jireenyi namaatiif araara buusus dhiiga. 12 Kanaafuu ani Israa'elootaan, "Isin keessaa namni tokko iyyuu dhiiga hin nyaatin yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu dhiiga hin nyaatin" nan jedha. 13 "Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu kan bineensa yookaan simbira nyaatamu adamsu kam iyyuu dhiiga waan sanaa dhangalaasee biyyoo itti haa deebisu; 14 jireenyi waan lubbuu qabu tokkoo dhiiga isaa ti. Sababiin ani Israa'elootaan, "Waan jireenyi waan lubbuu qabu hundaa dhiiga isaa ta'eef isin dhiiga waan lubbuu qabu tokko illee hin nyaatinaa; namni dhiiga nyaatu kam iyyuu saba keessaa haa balleeffamu" jedheefis kanuma. 15 "Namni kam iyyuu dhalataa biyyaas ta'u alagaan waan du'ee argame yookaan bineensi ciccire nyaatu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti akka seeraatti xuraa'aa dha; ergasii ni qulqullaaf'a. 16 Yoo uffata isaa miiccahuu fi dhagna isaa dhiqachuu baate garuu inni cubbuu sanatti ni gaafatama."

18 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Akkana jedhii Israa'elootatti himi; 'Ani Waaqayyo Waqa keessan. 3 Isin waan isaan biyya Gibxi, biyya isin keessa jiraachaa turtan sana keessatti hojjetan hin hojjetinaa; waan biyya Kana'aan, biyya ani itti isin galchuuf jiru keessatti hojjetamus hin hojjetinaa. Seera isaanii duukaa hin bu'inaa. 4 Isin seera kootiif ajajamaa; ajaja koos sirriitti eegaa; ani Waaqayyo Waqa keessanii dha. 5 Ajaja koo fi seera koo eegaa; namni isaaniif ajajamu isaaniin jiraataati; ani Waaqayyo. 6 "Namni kam iyyuu fira dhiigaa kam iyyuu wajjin wal bira

ga'uuf itti hin dhi'aatin; ani Waaqayyo. 7 "Haadha kee wajjin wal bira ga'uudhaan abbaa kee hin salphisin; isheen haadha kee ti; ishee wajjin wal bira hin ga'in. 8 "Niitii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga'in; wanni kun abbaa kee salphisa. 9 "Isheen manuma keettis ta'u yookaan alatti dhalattu illee obboleettii kee, intala abbaa keetii yookaan haadha keetii wajjin wal bira hin ga'in. 10 "Intala ilma keetii yookaan intala intala keetii wajjin wal bira hin ga'in; wanni kun si salphisa. 11 "Intala niitii abbaa keetii kan abbaa keetiif dhalatte wajjin wal bira hin ga'in; isheen obboleettii kee ti. 12 "Obboleettii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga'in; isheen abbaa keetiif fira dhiigaa ti. 13 "Obboleettii haadha keetii wajjin wal bira hin ga'in; isheen haadha keetiif fira dhiigaa ti. 14 "Wal bira ga'uuf jettee niitii obboleessa abbaa keettiit dhi'aattee isa hin salphisin; isheen niitii obboleessa abbaa keetii ti. 15 "Niitii ilma keetii wajjin wal bira hin ga'in. Isheen niitii ilma keetii ti; ishee wajjin wal bira hin ga'in. 16 "Niitii obboleessa keetii wajjin wal bira hin ga'in; wanni sun obboleessa kee salphisa. 17 "Dubartii tokkoo fi intala ishee wajjin wal bira hin ga'in. Intala ilma dubartii sanaa yookaan intala intala ishee wajjin wal bira hin ga'in; isaan isheedhaaf fira dhiigaa ti; wanni kun jal'ina. 18 "Utuu niitiin kee lubbuudhaan jirtuu obboleettii ishee masaanuu ishee gootee hin fuudhin; ishee wajjin wal bira hin ga'in. 19 "Yeroo dubartiin tokko xuraa'ummaa xurii ji'aa of irraa qabdutti, bira ga'uudhaaf jettee isheetti hin dhi'aatin. 20 "Niitii namaa wajjin wal bira geessee isheedhaan of hin xureessin. 21 "Ijoollee kee keessaa tokko illee akka Moolekiif aarsaa ta'aniif hin kennis; ati maqaa Waaqa keetii hin xureessin. Ani Waaqayyo. 22 "Akka namni dubartii wajjin ciisu ati dhiira wajjin hin ciisin; wanni kun hojii jibbisiisa dha. 23 "Horii kam iyyuu wajjin wal bira geessee of hin xureessin; dubartiin horii wajjin wal bira ga'uuf ofii ishee itti hin kennis; kun waan karaa irraa goree dha. 24 "Sababii namoonni ani ari'ee isin duraa baasuuf jiru kunneen haala kanaan xuraa'aniif isin karaa kanneen keessaa kamin iyyuu of hin xureessin. 25 Lafti iyyuu xuroofteerti; kanaafuu ani sababii cubbuu isheetiifan ishee adabe; laftis jiraattota ishee ni tufti. 26 Isin garuu ajaja koo fi seera koo eegaa. Dhalataan biyyaatii fi alagoonni isin gidduu jiraatanis waan jibbisiisa kana keessaa kam iyyuu hin hojjetin. 27 Namoonni isiniin dura biyya

sana keessa jiraatanis waan kana hunda hojjetaniiakkasiin biyyattiin xuroofte. 28 Isinis lafa kana yoo xureessitan, laftiakkuma saboota isin dura turan tufte sana isiniin illee ni tufti. 29 "Namni wantoota jibbisiisoo kanneen keessaa tokko illee hojjetu kam iyyuu saba isaa keessaa haa balleeffamu. 30 Ajaja koo eegaa; barteeawan jibbisiisoo isin dura hojjetamaa turan sana keessaa tokko illee duukaa buutanii ittiin of hin xureessin; ani Waaqayyo Waaqa keessan."

19 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Akkana jedhii waldaa saba Israa'el hundatti himi; 'Ani Waaqayyo Waaqni keessan qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta'aa. 3 "Tokkoon tokkoon keessan haadha keessanii fi abbaa keessaniif ulfina kennaa; Sanbatoota koos eegaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 4 "Gara waaqota tol famootti hin deebi'inaa yookaan sibiila baqfame irraa ofii keessaniif waaqota hin tol fatinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 5 "Yommuu aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi'eessitanitti akka aarsaan keessan fudhatama isiniif argatu godhaati dhi'eessaa. 6 Aarsaan isin dhi'eessitanis guyyuma sana yookaan guyyaa itti aanu haa nyaatamu; garuu wanni hafee hamma guyyaa sadaffaatti ture haa gubamu. 7 Waan kana keessaa tokko iyyuu yoo guyyaa sadaffaatti nyaatame xuraa'aa dha; fudhatamas hin argatu. 8 Namni waan sana nyaatu sababii waan Waaqayyo qulqulleeffame xureeseefti gaafatama; namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu. 9 "Yommuu oomisha lafa keessanii walitti qabattanitti hamma daariitti hin haaminaa; qarmii isaa illee hin funaannatinaa. 10 Qarmii iddo dhaabaa wayinii keetii hin funaanin yookaan ija wayinii keetii kan harca'e hin funaanin. Hiyyeyyii fi alagootaaf dhiisaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 11 "Hin hatinaa. "Hin sobinaa. "Wal is hin gowwoomsinaa. 12 "Sobaan maqaa kootiin hin kakatinaa; akkasiis maqaa Waaqa keessanii hin xureessin. Ani Waaqayyo. 13 "Ollaa kee gowwoomsitee waa irraa hin fudhatin yookaan hin saamin. "Mindaa nama qaxarame tokkoo hamma bari'utti of bira hin bulchin. 14 "Nama gurra duudaa hin abaarin yookaan nama jaamaa dura gufuu hin kaa'in; garuu Waaqa kee sodaadhu. Ani Waaqayyo. 15 "Murtii hin jal'isinaa; nama wal caalchisuudhaan gara hiyyeessaa hin gorinnaa; nama guddafis hin looginnaa; ollaa keetiif garuu murtii qajeelaa kenni. 16 "Saba kee gidduutti hamii hin facaasin. "Waan jireenya ollaa

keetii balaa irra buusu hin hoijjetin. Ani Waaqayyo. 17 “Garaa keetti obboleessa kee hin jibbin; akka cubbuu isaa keessatti qooda hin qabaanneef ollaa kee ifaan ifatti itti dheekkami. 18 “Saba kee keessaa nama tokkotti iyyuu haaloo hin ba’in yookaan haaloo itti hin qabatin; ollaa kee garuu akkuma ofii keetti jaalladhu. Ani Waaqayyo. 19 “Sirna koo eegaa. “Horii gosa gosaa walitti hin diqaalomsinaa. “Midhaan gosa lama lafa qotisaa keessanitti hin facaasinaa. “Wayyaa waan lama irraa hoijjetame hin uffatinaa. 20 “Namni garbitti nama biraaf kaadhimamte kan hin furamin yookaan bilisummaan ishee hin kennaminiif wajjin yoo wal bira ga’e isaan adabamu qabu; ta’us waan dubartiin sun hin bilisoominiif isaan hin ajjeefamin. 21 Namichi sun garuu korbeessa hoolaa tokko aarsaa yakkaatiif gara balbala dunkaana wal ga’iitti Waaqayyoof haa fidu. 22 Lubichis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaa sanaan cubbuu namichi hojjete sanaaf fuula Waaqayyoo duratti araara haa buusu; cubbuun namichaas ni dhiifamaaf. 23 “Isin yommuu biyyattiitti galtanii muka ija kennu kan gosa hundaa dhaabdaniitti, akka waan iji isaa dhowwameetti fudhadhaa. Isin akka waan iji sun hamma waggaa sadiitti dhowwameetti ilaala; iji sun hin nyaatamin. 24 Waggaafuraffaatti immoo iji isaa hundinuu ni qulqulla’; Waaqayyoofis aarsaa galataa ta’; 25 Waggaashanaffaatti garuu ija isaa nyaachuu dandeessu. Haala kanaan oomishni keessan ni guddata. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 26 “Utuu dhiigni keessa jiruu foon kam iyyuu hin nyaatinaa. “Tolcha yookaan falfala hin hoijjetinaa. 27 “Rifeensa mataa keessanii naannessitanii hin haaddatinaa yookaan qarqara areeda keessaniis hin murmuratinaa. 28 “Nama du’eeef jettanii dhagna keessan hin mammadeessinaa yookaan mallattoo tumaa tokko illee of irratti hin tolfatinaa. Ani Waaqayyo. 29 “Akka lafti halalummaatti deebitee hamminaan hin guutamneef intala kee akka isheen ejjitu gochuudhaan ishee hin salphisin. 30 “Sanbatoota koo eegaa; iddo qulqulluu koos kabajaa. Ani Waaqayyo. 31 “Isin akka hin xuroofneef ilaaltota bira hin deeminaa yookaan warra ekeraa dubbisan hin barbaadinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 32 “Warra dulloomaniiif ka’i; jaarsaaf ulfina kenni; Waaqa kee sodaadhu. Ani Waaqayyo. 33 “Yoo alagaan biyya keessan keessa isin wajjin jiraate isa hin cunqursinaa. 34 Alagaan isin gidduu jiraatu sun akka dhalataa biyya keessaniitti haa ilaalamu. Akka ofii keessaniitti isa

jaalladhaa; isinis biyya Gibxitti alagoota turtaniitii. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 35 “Isin yommuu dheerina, ulfinaa fi baay’ina wayii safartanitti madaalii gowwoomsaatti hin fayyadaminaa. 36 Safartuu fi madaalii dhugaatti, iifii fi iini dhugaatti fayyadamaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan biyya Gibxii baasee isin fidee dha. 37 “Ajajaa fi seera koo hunda eegaati duukaa bu’aa. Ani Waaqayyo.”

20 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 2

“Israa’elootaanakkana jedhi; ‘Namni Israa’el yookaan alagaan Israa’el keessa jiraatu kan ilmaan isaa keessaa Moolekiif kennu kam iyyuu haa ajjeefamu; sabni biyya sanaa dhagaadhaan isa haa tumu. 3 Sababii namichi sun ilmaan isaa Moolekiif kennuudhaan iddo qulqulluu koo xureessee maqaa koo qulqulluu sana salphiseef, ani fuula itti hammaadhee saba isaa keessaa isa nan balleessa. 4 Sabni biyya sanaa yeroo namichi sun ilmaan isaa keessaa tokko Moolekiif kennutti yoo fuula irraa deebifatee isa ajjeesuu dhiise, 5 ani namicha sanaa fi maatii isaatti fuula hammaadhee isaa fi warra isa faana bu’anii sagaagaluuudhaan Moolekitti of kennan hunda saba isaanii keessaa nan balleessa. 6 “Nama isaan duukaa bu’uudhaan sagaagaluuf jedhee gara ilaaltotaatii fi warra ekeraa dubbisanitti deebi’utti ani fuula ittan hammaadha; saba isaa keessaa isa nan balleessa. 7 “Of qulqulleessaa; qulqullootaa ta’; ani Waaqayyo Waaqa keessaniitii. 8 Sirna koo eegaa; duukaa bu’as. Ani Waaqayyo isaa isin qulqulleessuu dha. 9 “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa abaare kam iyyuu haa ajjeefamu. Inni abbaa isaa yookaan haadha isaa abaareeraatii dhiigni isaa matuma isaatti deebi’; 10 “Yoo namni niitii nama biraa wajjin jechuunis niitii ollaa isaa wajjin sagaagale namichi sagaagalee fi niitiin sagaagalte sun haa ajjeefaman. 11 “Namni yoo niitii abbaa isaa wajjin ciise inni abbaa isaa salphiseera. Namichis, dubartiin sunis haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’; 12 “Yoo namni niitii ilma isaa wajjin ciise lamaan isaanii iyyuu haa ajjeefaman. Isaan haraamuu dha; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’; 13 “Yoo namni akkuma dubartii wajjin ciisutti dhiira wajjin ciise lamaan isaanii iyyuu waan jibbisiisaa hoijjetaniiru. Isaan haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’; 14 “Namni tokko yoo intala fi haadha ishee fuudhe, wanni kun xuraa’ummaa dha. Akka isin gidduutti xuraa’ummaan akkasii hin

argamneef namichii fi dubartoonni lamaan ibiddaan haa gubaman. 15 “Namni tokko yoo horii wajjin wal bira ga’ee haa ajeeefamu; horii sana illee ajeesaa. 16 “Yoo dubartiin horii kamitti iyyuu dhi’aattee horii sana wajjin wal bira geesse, dubartiin sunii fi horiin sun haa ajeeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’aa. 17 “Namni tokko yoo obboleettii isaa jechuunis intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa fuudhee wal bira ga’an wanni kun salphina. Isaan utuma sabni isaanii arguu saba isaanii keessaa haa balleeffaman; namichi kun obboleettii isaa salphiseera; itti gaafatamas. 18 “Namni tokko yoo yeroo dubartiin tokko xurii ji’aa of irraa qabdutti ishee bira ga’ee, inni madda dhangala’aa ishee ifatti baaseera; isheenis madda dhangala’aa ishee mul’ifteerti. Lamaan isaanii iyyuu saba isaanii keessaa haa balleeffaman. 19 “Obboleettii haadha keetii yookaan abbaa keetii wajjin wal bira hin ga’in; wanni sun fira dhiigaa salphisaati; isin lamaanuu itti gaafatamu. 20 “Namni tokko yoo niitii eessuma isaa wajjin wal bira ga’ee inni eessuma isaa salphiseera. Isaan itti gaafatamu; utuu ijoollee hin argatinis du’u. 21 “Namni tokko yoo niitii obboleessa isaa fuudhe, wanni kun hojii xuraa’ummaa ti; innis obboleessa isaa salphiseera. Isaan ijoollee malee hafu. 22 “Akka lafti ani akka isin keessa jiraattaniif itti isin fidu sun isin hin tufneef ajajaa fi seera koo hunda eegaa; duukaa bu’as. 23 Isin bartee saboota ani fuula keessan duraa ari’ee baasuuif jiru kanneenii duukaa hin bu’inaa; sababii isaan wantoota kanneen hunda hoijetaniif ani isaan jibbeera. 24 Ani garuu, “Isin lafa isaanii ni dhaaltu; anis lafa aannanii fi damma baasu dhaala godhee isiniifin kenna” jedheera. Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan saboota kaan irraa addaan isin baasee dha. 25 “Kanaafuu isin bineensa qulqulla’aa fi xuraa’aa, simbirroo xuraa’aa fi qulqulla’aa addaan baasaa. Bineensa yookaan simbirroo yookaan waan lafa irra munyuuqu kanneen ani isiniif xuraa’ota jedhee addaan baase kamiin iyyuu of hin xureessinaa. 26 Sababii ani Waaqayyo qulqulluu ta’ee fi akka isin kan koo taataniifis saboota kaan irraa addaan isin baaseef, isin qulqulloota naaf ta’aa. 27 “Dhiirri yookaan dubartiin ilaalan yookaan ekeraa dubbisan haa ajeeefaman. Isaan dhagaadhaan haa tumaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’aa.”

21 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; “Akkan jedhiitii ilmaan Aroon luboota sanatti dubbadhu:

‘Lubni tokko nama fira isaa keessaa du’eeif jedhee of hin xureessin; 2 garuu firoota dhiigaatiif jechuunis haadha isaa, abbaa isaa, ilma isaa, intala isaa, obboleessa isaa, 3 yookaan obboleettii isaa kan sababii hin heeruminif isa wajjin jiraattuuf jedhee of xureessuu danda’aa. 4 Garuu namoota karaa fuudhaa fi heerumaatiin firoota isaa ta’aniif jedhee of hin xureessin; akkasiinis xuraa’aa hin ta’in. 5 “Luboонни mataa isaanii yookaan qarqara areeda isaanii hin haadatin yookaan dhagna isaanii hin madeessin. 6 Isaan Waaqa isaaniitiif qulqulloota haa ta’an; maqaa Waaqa isaanii hin xureessin. Isaan waan aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’effamu, nyaata Waaqa isaanii sana dhi’eessaniif qulqulloota ta’uu qabu. 7 “Luboонни sababii Waaqa isaaniitiif qulqulloota ta’aniif isaan dubartoota sagaagalummaadhaan xuraa’an yookaan kanneen dhirsoota isaanii hiikan fuudhui hin qaban. 8 Ati isa qulqulleessi; inni nyaata Waaqa keetii dhi’eessati. Inni siif haa qulqulla’u; ani Waaqayyo inni isin qulqulleessu qulqulluudhaatii. 9 “Intalli luba tokkoo yoo sagaagalummaadhaan of xureessite isheen abbaa ishee salphifti; isheen ibiddaan haa gubamtu. 10 “Lubni obboloota isaa keessaa luba ol aanaa ta’ee zayitiin ittiin diban mataa isaa irratti naqame kan akka uffata lubummaa uffatuuf muudame tokko mataa isaa filachuu hin dhiisin yookaan uffata ofii hin tarsaasin. 11 Inni iddoreeffi jiru hin seenin. Abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif iyyuu jedhee of hin xureessin; 12 yookaan sababii zayitiin ittiin diban kan Waaqa isaa isa irra jiruuf inni iddo qulqulluu sana keessaa hin ba’in yookaan iddo qulqulluu Waaqa isaa hin xureessin. Ani Waaqayyo. 13 “Dubartiin inni fuudhu durba ta’uu qabdi. 14 Inni haadha hiyyeessaa, niitii dhirsi hiike yookaan niitii sagaagalummaadhaan xuroofte hin fuudhui; garuu gosa isaa keessaa durba haa fuudhu; 15 kunis akka inni gosa isaa keessatti sanyii isaa hin xureessineef. Ani Waaqayyo isaa qulqulleessu dha.” 16 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 17 “Arooniinakkana jedhi: ‘Dhaloota itti aau keessatti sanyii kee keessaa namni hir’ina qabu kam iyyuu nyaata Waaqa isaa dhi’eessuuf hin dhi’aatin. 18 Namni hir’ina kam iyyuu qabu tokko iyyuu jechuunis namni jaamaan yookaan naafni, namni bifaa fi dhagna hin tolle, 19 namni miilla yookaan harka cabaa qabu, 20 yookaan namni dugda goophoo yookaan ooluun yookaan namni dhibee ijaa

qabu yookaan namni madaa mala'u qabu, yookaan namni cittoo qabuu fi namni kolaafame hin dhi'aatin. **21** Sanyii Aroon lubichaa keessaa namni hir'ina qabu kam iyyuu aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dhi'eessuuf hin dhi'aatin. Inni waan hir'ina qabuuf nyaata Waaqa isaa dhi'eessuuf hin dhi'aatin. **22** Innis nyaata Waaqa isaa kan nyaata hunda caalaa qulqulluu ta'ee fi nyaata qulqulluu nyaachuu danda'a. **23** Garuu inni sababii hir'ina qabuuf akka iddo qulqulluu koo hin xureessineef golgaa keessa hin seenin yookaan iddo aarsaatti hin dhi'aatin. Ani Waaqayyo isa isaan qulqulleessuu dha.” **24** Museen Aroonitti, ilmaan Aroonittii fi Israa’eloota hundatti waan kana hime.

22 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akka isaan maqaa koo qulqullicha hin xureessineef, akka isaan aarsaa qulqulluu Israa’eloonni addaan baasanii naa fidan sana akka gaariitti eeganiif Aroonii fi ilmaan isaatti himi. Ani Waaqayyo. **3** “Akkanas Isaaniin jedhi: ‘Dhaloota dhufu keessa yoo sanyii kee keessaa namni tokko illee utuu akka seeraatti hin qulqulla’in aarsaa Israa’eloonni Waaqayyoof addaan baasanitti dhi'aate namni sun fuula koo duraa haa balleeffamu. Ani Waaqayyo. **4** “Sanyii Aroon keessaa namni tokko yoo lamxii yookaan dhangala’aa saala isaa keessaa ba’u qabaate inni hamma qulqulla’utti aarsaa qulqulluu sana hin nyaatin. Akkasumas yoo waan reefaan xuraa’e yookaan nama afeetaa saala isaa keessaa dangala’u tuqe, **5** yookaan yoo waan lafa irra loo’u kan isa xureessu yookaan nama isa xureessu kam iyyuu tuqe, xuraa’ummaa kam iyyuu taanaan, **6** namni waan akkasii kam iyyuu tuqu hamma galgalatti xuraa’aa ta’aa. Inni yoo dhagna isaa bishaaniin dhiqate malee aarsaa qulqulluu sana keessaa tokko illee hin nyaatin. **7** Inni yeroo aduuun lixxutti ni qulqulla’aa; ergasii immoo sababii wanni sun nyaata isaa ta’ee aarsaa qulqulluu sana nyaachuu danda'a. **8** Inni waan du’ee argame yookaan waan bineensi ciccire nyaachuudhaan of hin xurreessin. Ani Waaqayyo. **9** “Lubooni akka ajaja koo tuffachuudhaan cubbuu hoijetanii hin duuneef ajaja koo haa eegan. Ani Waaqayyo isaan qulqulleessuu dha. **10** “Namni maatti lubaa hin ta’in yookaan keessummaan lubaa yookaan namni lubichaaf qaxaramee hoijetu tokko illee aarsaa qulqulluu sana nyaachuu hin danda'u. **11** Garuu yoo lubni maallaqaan garbicha bitate, yookaan yoo garbichi mana isaatti dhalate, garbichi sun nyaata

lubichaa nyaachuu danda'u. **12** Intalli lubaa yoo nama luba hin ta'initti heerumte, isheen aarsaa qulqulluu sana irraa nyaachuu hin dandeessu. **13** Ta'us intalli lubaa yoo haadha hiyyeessaa taate yookaan dhirsaan wal hiiktee utuu ijoolee hin qabaatin akkuma yeroo ijoollummaa isheetti mana abbaa ishee jiraachuu deebite, isheen nyaata abbaa ishee irraa nyaachuu ni dandeessi. Ormi garuu nyaachuu hin danda'u. **14** “Namni yoo utuu hin beekin aarsaa qulqulluu tokko nyaate, inni waan sana iddo buusee gatii waan sanaa harka shan keessaa harka tokko itti dabalee lubichaaf haa kenuu. **15** Luboonnis aarsaa qulqulluu Israa’eloonni Waaqayyoof dhi'eessan hin xureessin **16** yookaan akka sabni sun aarsaa qulqulluu sana nyaatu eeyyamuufiidaan yakka gatii baasisu isaanitti hin fidin. Ani Waaqayyo isaan qulqulleessuu dha.” **17** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **18** “Aroonitti, ilmaan isaattii fi Israa’eloota hundatti akkana jedhii himi; ‘Yeroo saba Israa’el keessaa namni tokko yookaan alagaan Israa’el keessa jiraatu kam iyyuu aarsaa gubamu godhee wareega isaa yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu Waaqayyoof dhi'eessutti, **19** isin akka wanni sun fudhatama isiniif argatuuf loon, hoolota yookaan re'oota keessaa korma hir'ina hin qabne tokko dhi'eessuu qabdu. **20** Sababii inni isinii hin fudhatamneef waan hir'ina qabu kam iyyuu hin dhi'eessinaa **21** Yeroo namni loon yookaan bushaayee keessaa wareega guuttachuuuf aarsaa fedhiidhaan dhi'eeffamu godhee aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi'eessutti akka wanni sun fudhatama argatuuf wanni sun waan fayyaalessa yookaan waan hir'ina hin qabne haa ta'u. **22** Horii jaamaa yookaan cabaa yookaan dooluu yookaan kormommuu yookaan kan dhangala’aan dhagna isaa keessaa ba’u yookaan kan madaa mala'u qabu Waaqayyoof hin dhi'eessinaa. Kanneen akkasii keessaa tokko iyyuu aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu gootanii iddo aarsaa irra hin kaa'inaa. **23** Ta'us sangaa yookaan hoolaa gar malee dheeraa yookaan gar malee gabaabaa ta'e aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu gootanii dhi'eessuu ni dandeessu; garuu wanni kun wareega keessan guutuuf fudhatama hin argatu. **24** Horii kolaafame yookaan kan tumame, kan kolaan isaa baqaqfame yookaan irraa murame tokko Waaqayyoof hin dhi'eessinaa; isin waan akkasii biyya keessan keessatti hin godhinaa; **25** horii akkasii nama ormaa harkaa fuutanii nyaata Waaqa

keessanii gootanii hin dhi'eessinaa. Horiin sun waan kolaafamee hir'ina qabuuf isiniif hin fudhatamu.” **26** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **27** “Dibichi yookaan hoolaan yookaan re’een yommuu dhalatutti hamma bultii torbaatti haadha isaa wajjin haa turu. Guyyaa saddeettaffaadhaa jalqabee immoo aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu ta'ee fudhatama ni argata. **28** Guyyuma tokkotti, sa’ a yookaan hoolaa ilmoo isaa wajjin hin qalinaa. **29** “Gaafa aarsaa galataa Waaqayyoof dhi'eessitanitti akka isiniif fudhatamuuf haala kanaan dhi'eessaa. **30** Aarsaan kenis gaafuma sana nyaatamuu qaba; waan tokko illee hin bulchinaa. Ani Waaqayyo. **31** “Ajajawwan koo eegaa; duukaa bu’as. Ani Waaqayyo. **32** Maqaa koo qulqullichaa hin xureessinaa. Akka anि qulqulluu ta’e Israa’eloonni haa beeksisan. Ani Waaqayyo kan isin qulqulleessu **33** kanan Waaqa keessan ta’uudhaaf biyya Gibxii isin baasee dha. Ani Waaqayyo.”

23 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akkana jedhiitii Israa’elootatti dubbadhu; ‘Kunneen ayaanota koo murtaa’oo, ayaanota Waaqayyoo kanneen isin guyyoota wal ga’ii qulqulluu jettanii labsitanii dha. **3** “Guyyonni isin hojii itti hoijettan ja’atu jira; guyyaan torbaffaan garuu sanbata boqonnaa, guyyaa wal ga’ii qulqulluu ti. Isin hojii tokko illee hin hoijetinaa; iddo isin jiraattan kamitti iyyuu kun sanbata Waaqayyoo ti. **4** “Isaan kunneen ayaanota Waaqayyoo murteeffamoo, waldaawwan qulqulluu isin yeroo isaaniitti labsitanii dha; **5** Faasiikaan Waaqayyoo galgala bultii kudha afuraffaa ji’ a jalqabaatti jalqabama. **6** Guyyaa kudha shanaffaa ji’ a jalqabaatti Ayyaana Waaqayyoo kan maxinootu jalqabama; isinis guyyaa torba buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa. **7** Guyyaa jalqabaatti wal ga’ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. **8** Bultii torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dhi'eessaa. Bultii torbaffaatti wal ga’ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa.” **9** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **10** “Akkana jedhii Israa’elootatti dubbadhu; ‘Yommuu biyya ani isiniif kennutti galtanii oomisha walitti qabdanitti bissii mataa midhaan walitti qabdan sanaa lubatti fidaa. **11** Innis akka bissiin sun fudhatama isiniif argatuuf fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu; lubichis guyyaa Sanbata booddee jirutti haa sochoosu. **12** Guyyaa bissii sana sochooftanitti, xobbaallaa hoolaa waggaa

tokkoo kan hir’ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii Waaqayyoof dhi'eessaa; **13** kana wajjinis aarsaa midhaanii daakuu bullaa’aa zayitiidhaan sukkuumame iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama aarsaa urgaa’aa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu fi dhibaayyuu daadhii wayinii iimii tokko irraa harka afur keessaa harka tokko dhi'eessaa. **14** Isin hamma gaafa kennaan kana Waaqayyoof dhi'eessitanitti buddeena yookaan akaayii yookaan asheetii hin nyaatinaa. Kunis iddo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta’u. **15** “Guyyaa Sanbata booddee jiru, gaafa bissii aarsaa sochoofamu fiddanii jalqabaatti torbanoota torba guutuu lakkaa’aa. **16** Hamma guyyaa Sanbata torbaffaa booddee jiruutti guyyaa shantama lakkaa’aa; ergasii immoo aarsaa midhaan haaraa Waaqayyoof dhi'eessaa. **17** Iddoo jiraattan hundatti buddeena lama kan daakuu bullaa’aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka lamaa kan raacitiin itti makamee tolfame kennaan hangafa kan sochoofamu godhaatii Waaqayyoof fidaa. **18** Buddeena kana wajjinis xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen hir’ina hin qabnee fi kanneen waggaa tokko tokkoo, dibicha tokkoo fi korbeeyyii hoolaa lama dhi'eessaa. Isaanis aarsaa midhaan isaaniitti fi aarsaa dhibaayyuu isaanii wajjin Waaqayyoof aarsaa gubamu ta’u; kunis aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **19** Ergasiis aarsaa cubbuutif korma re’ee tokko akkasumas xobbaallaa hoolaa lama kanneen waggaa tokko tokkoo aarsaa nagaatiif qalaa. **20** Lubni immoo xobbaallaa hoolaa sana lamaan aarsaa sochoofamu godhee buddeena jalqabaa wajjin fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. Isaan kunneenis kan Waaqayyoof qulqulleffamanii dha; qooda lubootaatis. **21** Isin gaafuma sana wal ga’ii qulqulluu labsaa; hojii idilees hin hoijetinaa. Kunis iddo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta’u. **22** “Yommuu oomisha lafa keessanii walitti qabdanitti hamma qarqaraatti hin haaminaa yookaan qarmii isaa hin funaaninaa; waan kana hiyyeeyyii fi alagootaaf hambisa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan.” **23** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **24** “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Isin guyyaa jalqaba ji’ a torbaffaatti sanbata boqonaa qabaadhaa; yaa’ii qulqulluu sagalee malakataatiin ayaaneffamus qabaadhaa. **25** Aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dhi'eessaa malee hojii idilee

hin hojjetinaa.” 26 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 27 “Guyyaan kurnaffaan ji'a torbaffaa guyyaa aaraari bu'uu dha. Wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; gad ofi deebisaa; Waaqayyoofis aarsaa ibiddaan dhi'effamu dhi'eessaa. 28 Sababii guyyaan sun Guyyaa Araarri Bu'u, yeroo itti fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti aaraari isiniif bu'u ta'eef hojii tokko illee hin hojjetinaa. 29 Namni gaafuma sana gad of hin deebifne kam iyyuu saba isaa keessa baafamee ni balleeffama. 30 Nama gaafa sana hojii tokko illee hojjetu kam iyyuus ani saba isaa gidduudhaa nan balleessa. 31 Isin hojii tokko iyyuu hin hojjetinaa. Kunis lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u. 32 Kun isiniif sanbata boqonaa ti; isinis gad of deebisuu qabdu. Galgala bultii saglaffaa ji'a sanaatii jalqabaatii hamma galgala itti aanutti sanbata keessan ayyaaneffadhaa.” 33 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 34 “Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti Ayyaana Dunkaana Qulqulluu Waaqayyootu jalqabama; kunis bultii torba tura. 35 Guyyaan jalqabaa wal ga'ii qulqulluu dha; hojii idilees hin hojjetinaa. 36 Guyyaa torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamu dhi'eessaa; guyyaa saddeettaffaatti immoo wal ga'ii qulqulluu godhadhaatii aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamu dhi'eessaa; kun guyyaa wal ga'in qulqulluu itti xumuramuu dha; hojii idilees hin hojjetinaa. 37 “Kunneen ayyaanota Waaqayyoo murtaa'oo isin aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamu, aarsaa gubamu, aarsaa midhaanii, qalmaa fi dhibaayyuu guyyaa kamiif iyyuu barbaachisu dhi'eessuuf wal ga'iiwwan qulqulluu itti labsitanii dha. 38 Aarsaawwan kunneen kennaawwan isin Sanbata Waaqayyootiif dhi'eessitanii fi kennaawwan keessan, kennaawwan wareega keessanii fi kennaawwan isin fedhiidhaan kennitan hunda irratti dabaltanii Waaqayyoof fiddanii dha. 39 “Erga oomisha lafa keessanii walitti qabdaniif booddee bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatii jalqabaatii bultii torba Waaqayyoof ayyaana ayyaaneffadhaa; guyyaan jalqabaa sanbata boqonaa ti; guyyaan saddeettaffaaniis akkasuma sanbata boqonaa ti. 40 Guyyaa jalqabaa ija muka gaarii, damee meexxii, damee muka baala qabutii fi alaltuu qabadaatii guyyaa torba fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti gammadaa. 41 Waguma waggaan ayyaana Waaqayyoo guyyaa torba

ayyaaneffadhaa. Kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u; ji'a torbaffaattis isa ayyaaneffadhaa. 42 Bultii torba daasii keessa turaa; dhalataan Israa'el hundinuu daasii keessa haa turu; 43 ijoolleen keessanis akkasiin akka ani yeroo biyya Gibxiitii Israa'eloota baasetti daasii keessa isaan turse ni beeku. Ani Waaqayyo Waaqa keessan.” 44 Museenis ayyaanota Waaqayyoo murtaa'oo Israa'elootatti labse.

24 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Akka ibsaan ittuma fufee boba'uuf akka isaan zayitii ejersaa kan cuunfamee taliila ta'e siif fidanif ijoolle Israa'el ajaji. 3 Aroonis ibsaawwan sana golgaa taabota kakuu seeraa kan dunkaana wal ga'ii keessa jiru sanaan alatti fuula Waaqayyoo duratti galgalaa hamma ganamaatti ittuma fufee haa qopheessu. Kunis dhaloota keessaniif seera bara baraa haa ta'u. 4 Ibsaawwan baattuu ibsaan kan warqee qulqulluu irraa hojjetaman irra fuula Waaqayyoo dura jiran sun ittuma fufanii qopheeffamuu qabu. 5 “Daakuu bullaa'aa fuudhiitii buddeena kudha lama tolchi; tokkoon tokkoon buddeena sanaas daakuu iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka lama lamaan haa tolfamu. 6 Buddeena kanas toora tokko keessa ja'a ja'a godhiitii minjaala warqee qulqulluu irraa hojjetamee fuula Waaqayyoo dura jiru irra toora lamaan kaa'i. 7 Akka inni qooda buddeena sanaa kutaa yaadannootii fi aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamu ta'uuf tokkoo tokkoo toora sanaa irraixaana qulqulluu kaa'i. 8 Buddeenni kunis akka kakuu bara baraa ta'ee saba Israa'el iddo bu'uuf yeroo hunda Sanbatuma Sanbataan fuula Waaqayyoo dura haa kaa'amu. 9 Buddeenni kun qooda Arooniitii fi ilmaan isaa ti; isaanis sababii buddeenni kun qooda isaanii kan bara baraa kan aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effame keessaa kutaa waan hunda caalaa qulqullaa'e ta'eef iddo qulqulluuttiisa haa nyaatan.” 10 Namichi haati isaa gosa Israa'elii fi abbaan isaa immoo nama biyya Gibxiitii ta'e tokko Israa'eloota gidduu ba'e; lollis qubata keessatti isaa fi Israa'elicha tokko gidduutti ka'e. 11 Ilmi dubartii Israa'el sunis Maqaa Waaqaa arrabse; ni abaares; kanaafuu Museetti isa fidan. Maqaan haadha namicha sanaas Sheloomiit jedhama; isheen immoo intala namicha gosa Daanii kan Dibraayi jedhamuu ti. 12 Isaanis hamma fedhiin Waaqayyoo isaanii ifutti eegumsa jala isa tursan. 13 Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe: 14 “Namicha Waaqa arrabse sana qubata

keessaa gad baasi. Warri isa dhaga'an hundinuu harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an; waldaan hundi immoo dhagaadhaan isa haa tumu. **15** Israa'elootaan akkana jedhi; 'Namni kam iyyuu yoo Waaqa isaa abaare inni cubbuu hojjeteef itti gaafatama; **16** namni Maqaa Waaqayyoo arrabsu haa ajjeefamu. Waldaan hundi dhagaadhaan isa haa tumu. Alagaas ta'u dhalataan biyyaa yoo Maqaa Waaqaa arrabse haa ajjeefamu. **17** "Namni nama ajjeese kam iyyuu haa ajjeefamu. **18** Namni horii namaa ajjeese horii sana iddo haa buusu. **19** Namni tokko yoo ollaa isaa midhe, wanni inni nama sana godhe isa irrattis haa godhamu; **20** kunis qooda cabaa cabaa, qooda ijaa ija, qooda ilkaanii ilkaan jechuu dha. Innisakkuma nama midhe sana isa irrattis haa godhamu. **21** Namni horii ajjeese horii sana iddo haa buusu; namni nama ajjeese garuu haa ajjeefamu. **22** Alagaas ta'u dhalataa biyyatiif seera tokkicha qabaadhaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan." **23** Museen waan kana Israa'eloottatti himi; isaanis namicha Waaqa arrabse sana qubata keessaa gad baasanii dhagaadhaan tuman; Israa'eloonniakkuma Waaqayyo Musee ajaje godhan.

25 Waaqayyo Gaara Siinaa irratti Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkana jedhii Israa'eloottatti himi: 'Yommuu biyya ani isinii kennutti galtan, biyyattin mataan ishee sambata Waaqayyoo haa kabajju. **3** Wagga ja'a lafa qotiisaa kee facaafadhu; wagga ja'a immoo wayinii kee irraa qori; ija isas walitti qabadhu. **4** Wagga torbaffaatti garuu lafti sanbata boqonaa haa qabaatu; kunis sanbata Waaqayyoof kabajamuu dha. Lafa qotiisaa kee hin facaafatin yookaan wayinii kee irraa hin qorin. **5** Waan ofin biqile hin haammatin yookaan wayinii hin qoramin irraa ija walitti hin qabatin. Lafti boqonaa wagga tokkoo haa argattu. **6** Wanni lafti wagga sanbataatti kennitu nyaata kee haa ta'u jechuunis si'i mataa keetiif, garboota kee dhiiraa fi dubartiidhaaf, warra qaxaramanii hojjetanii fi alagoota yeroodhaaf si wajjin jiraataniif nyaata haa ta'u; **7** akkasumas horii keetii fi bineensa daggalaa kanneen biyya kee keessa jiraataniif nyaata haa ta'u. Wanni lafti baantu kam iyyuu haa nyaatamu. **8** "Waggoota sanbataa torba jechuunis waggoota torba yeroo torba lakkaa'i; waggoonni sanbataa torban waggoota afurtamii sagal ta'u. **9** Guyyaa kurnaffaaji'a torbaffaatti

immoo guutummaa biyya keessatti malakata dhageessi; Guyyaa Araarri Bu'uttis guutummaa biyyaa keessatti malakata dhageessi. **10** Wagga shantamaffaa qulqulleessaatii guutummaa biyyattii keessatti jiraattota hundaaf bilisummaa labsaa. Kunis iyyoobeeliyyuu isinii ta'a; tokkoon tokkoon namaa deebi'ee gara qabeenya isaattii fi gara maatii isaattii haa galu. **11** Waggaan shantamaffaan iyyoobeeliyyuu isinii haa ta'u; hin facaafatin; waan ofin biqile hin haammatinaa; wayinii hin qoramin irraas ija isaa walitti hin qabatin. **12** Kun sababii iyyoobeeliyyuu ta'eef qulqulluu isinii haa ta'u; waan lafa qotiisaa irraa galfamu nyaadhaa. **13** "Wagga Iyyoobeeliyyuu kana keessa tokkoon tokkoon namaa gara qabeenya isaattii haa deebi'u. **14** "Yoo nama saba kee ta'etti lafa gurgur yookaan waan tokko isa irraa bitte, wal hin gowwoomsinaa. **15** Ati waggoota wagga Iyyoobeeliyyuu booddee jiran irratti hundooftee nama saba keetii irraa bitadhu. Innis baay'ina waggoota galchaa midhaanii lakkaa'ee sitti haa gurguru. **16** Yoo waggaan baay'ee ta'e gatii isaa dabaliif; yoo waggaan isaa gabaabaa ta'e immoo gatii isaa hir'isi; sababiin isaa wanni inni sitti gurguru baay'ina midhaanii ti. **17** Wal hin cunqursinaa; garuu Waaqa sodaadhaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. **18** "Ajaja koo duukaa bu'aa; seera koo illee eegaa; isinis biyyattii keessa nagaan ni jiraattu. **19** Lafti ija ni kennit; isinis hamma quufanitti nyaattu; nagaadhaanis ni jiraattu. **20** Isinis, "Nu yoo facaafachuu yookaan midhaan keenya walitti qabachuu baanne wagga torbaffaatti maal nyaanna?" jettanii gaafattu ta'a. **21** Akka lafti midhaan wagga sadiif ga'u isinii kennituuf ani wagga ja'affaatti eebba koo isinii nan erga. **22** Yeroo wagga saddeettaffaatti facaafattanittis waanuma duraan galfattan irraa nyaattu; hamma midhaan wagga saglaffaa walitti qabattanitti midhaanuma kana nyaattu. **23** "Lafti sababii kanuma koo taateef bara baraan hin gurguramin; isin anaaf alagaa fi keessummoota. **24** Biyya akka dhaalaatti qabattan guutuu keessatti waan ittiin lafa furtan baasaa. **25** "Obboleessi kee tokko hiyyoomee lafa isaa yoo gurgure, namni fira isaa kan dhi'oo ta'e dhufee waan firri isaa gurgure sana haa furuuf. **26** Garuu yoo namichi sun fira lafa isaa furuuf dhabee inni mataan isaa waan ittiin lafa isaa furatu argate, **27** waggoota yeroo inni lafa isaa gurgure sanaa as jiran lakkaa'ee namicha itti

gurgure sanaaf maallaqa isaa haa deebrisu; innis gara lafa ofiitti haa deebi'u. **28** Garuu yoo waan namicha sanaaf deebisu dhabee, wanni inni gurgure sun hamma waggaa iyyoobeeliyyuutti harkuma namicha bite sanaa haa turu. Wagga iyyoobeeliyyuu keessa ni deebi'aaf; innis gara qabeenya isaatti ni deebi'a. **29** "Namni yoo magaalaa dallaa qabdu keessatti mana jireenya gurgurate, gaafa gurguratee jalqabee waggaa tokko keessatti furachuu danda'a. Mirgi furachuu isas hamma waggaa tokkootti tura. **30** Yoo utuu waggaan tokko hin guutin furamuu baate manni magaalaa dallaa qabdu keessatti argamu sun qabeenya namicha biteetii fi kan sanyii isaa ta'ee hafa. Wagga iyyoobeeliyyuutti hin deebi'u. **31** Manneen gandoota dalaan itti hin ijaaramin keessa jiran garuu waan akka lafa baadiyyaatti hedamaniif furamuu danda'u. Bara iyyoobeeliyyuutti ni deebifamu. **32** "Lewwonni garuu manneen isaanii kanneen magalaawwan isaanii keessatti argaman furachuufer yeroo kam iyyuu mirga qabu. **33** Qabeenyi Lewwotaa furamuu ni danda'a; manneen magaalaa isaa qabatan keessatti gurguraman bara iyyoobeeliyyuutti ni deebifamu; manneen magaalaa Lewwotaa keessatti argaman Israa'eloota gidduutti qabeenya Lewwotaatii. **34** Lafti dheedaa kan naannoo magaalaa isaaniitti argamu garuu sababii qabeenya isaanii kan bara baraa ta'eef hin gurguramin. **35** "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee isin gidduutti of gargaaruu dadhabee, akka inni isin gidduu jiraachuu danda'uuf akkuma alagaa yookaan keessummaa tokko gargaartutti isa gargaar. **36** Akka namni sun si wajjin jiraachuu danda'uuf Waaqa kee sodaadhu malee dhala tokko iyyuu isaa irraa hin fudhatin. **37** Maallaqa kee dhalaan hin liqeessiniif yookaan nyaata kee bu'aa itti herregattee hin kenniniif. **38** Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan biyya Kana'aan isiniif kennuu fi Waaqa keessan ta'uuf biyya Gibxii isin baasee dha. **39** "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee sitti of gurgure akka garbichaatti isa hin hojjechiifatin. **40** Inni akka hojjetaa qaxaramaa yookaan nama yeroodhaaf isin wajjin jiraatuu haa ta'u; inni hamma Wagga iyyoobeeliyyuutti siif haa hojjetu. **41** Ergasii inni ijoollee isaa wajjin gad haa lakkifamu; inni gara maatii isaatii fi qabeenya abbootii isaatti haa deebi'u. **42** Israa'eloonni sababii garboota koo warra ani biyya Gibxiiitii baasee fide ta'aniif akka garbootaatti hin gurguramin. **43** Waaqa kee

sodaadhu malee gara jabinaan isaa hin bulchin. **44** "Garboonni kee dhiironnii fi dubartoonni saboota naannoo kee jiraatan gidduudhha haa dhufan; isin isaa keessa garboota bitachuu dandeessu. **45** Akkasumas keessummoota isin gidduu jiraatanii fi maatii isaanii warra biyya keessanitti dhalatan keessa garboota bitachuu dandeessu; isaanis qabeenya keessan haa ta'an. **46** Akka qabeenya dhaalamuutti ijoollee keessanitti dabarsuu dandeessu; bara jireenya isaanii guutuus isaa garboomfachuu dandeessu; Israa'eloota obboloota keessan ta'an garuu gara jabinaan hin bulchinnaa. **47** "Yoo alagaan yookaan keessummaan si wajjin jiraatu tokko sooromee obboleessi kee immoo hiyyoomee alagaa si wajjin jiraatutti yookaan maatii alagaa sanaatti of gurgure, **48** inni erga of gurguree booddee furamuuf mirga qaba. Firoota isaa keessaas namni tokko isa furuu danda'a. **49** Obboleessi abbaa isaa yookaan ilmi obboleessa abbaa isaa yookaan aantee isaa keessa firri dhiigaa isaa furuu danda'a. Yookaan inni iyyuu yoo soorome of furuu danda'a. **50** Innii fi namichi isa bite sun waggaa inni itti of gurguree jalqabee hamma waggaa iyyoobeeliyyuutti haa lakkaa'an. Gatiin furii isas baay'ina waggoota sanaa irratti hundaa'a; yeroon inni namicha isa bitate sana bira ture immoo akka nama qacaramee hojjete tokkootti herregama. **51** Yoo akka herrega isaaniitti waggoonni baay'een hafan inni gatii ittiin bitame sana keessa harka baay'ee namicha sanaaf deebisuu qaba. **52** Yoo waggoonni hamma Wagga iyyoobeeliyyuutti hafan muraasa ta'an inni waggoota hafan sana herregatee gatii furama isaa haa kaffalu. **53** Inni akkuma nama waggaa waggatti qaxaramu tokkootti isaa wajjin haa jiraatu; fuula kee durattis inni gara jabinaan isaa hin bulchin. **54** "Yoo inni karaa kanneeniin furamuu baates innii fi ijoolleens isaa Wagga iyyoobeeliyyuutti furamuuf qabu; **55** Israa'eloonni garboota kootii. Isaan garboota koo kanneen ani biyya Gibxii baasee fidee dha. Ani Waaqayyo Waaqa keessan.

26 "Waaqota tolfamoo hin tolfatinaa; fakkii yookaan dhagaa waaqeffanna hin dhaabatinaa; fuula isaanii duratti sagaduuf jettaniis biyya keessan keessatti dhagaa soofame hin dhaabinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. **2** "Sanbatoota koo eegaa; iddo qulqulluu koos kabajaa. Ani Waaqayyo. **3** "Yoo isin sirna koo duukaa buutanii ajajawwan koos

eegdanii hojii irra oolchitan, 4 ani yeroo isaatti bokkaa isiniifan kenna; lafti midhaan ishee, mukkeen dirrees ija isaanii ni kenuu. 5 Midhaan dha'achuu keessan hamma yeroo ija wayinii cirattaniitti itti fufa; ija wayinii cirachuun keessan hamma yeroo facaasaatti ittuma fufa; isinis nyaata keessan hamma quuftanitti nyaattanii lafa keessan irra nagaadhaan jiraattu. 6 “Ani biyyattii keessa nagaa nan buusa; isin ni raftu; wanni tokko iyyuu isin hin sodaachisu. Biyyattii keessa bineensota hamoo nan baasa; goraadeenis biyya keessan keessa hin darbu. 7 Isin diinota keessan ni ariit; isaan immoo goraadeedhaan fuula keessan duratti dhumu. 8 Isin nama shan taatanii nama dhibba tokko ariit; dhibba tokko taatanii immoo kuma kudhan ariit; diinonni keessan goraadeedhaan fuula keessan duratti dhumu. 9 “Ani fuula tolaadhaan gara keessan ilaalee akka isin hortanii baay'attan nan godha; kakuu isin wajjin qabus nan jabeessa. 10 Isin midhaan bara darbee nyaachaa utuu inni gombisaa keessaa hin dhumin, midhaan haaraadhaaf iddoqopheessuuf jettanii midhaan bara darbee sana gad baafuu. 11 Iddoo jirenya kootii isin gidduu nan godhadha; lubbuun koos isin hin balfitu. 12 Ani isin gidduu jiraadhee Waaqa keessan nan ta'a; isinis saba koo ni taatu. 13 Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan akka isin lammata garboota warra Gibxi hin taaneef biyya Gibxii baasee isin fidee dha; ani hidhaa waanjoo keessanii kutee akka isin mataa ol qabattanii deemtan godheera. 14 “Garuu yoo na dhaga'uu diddanii ajajawwan kanneen hunda eeguu baattanii kakuu koo cabsitan, 15 yoo sirna koo tuffattanii seera koo balfitan, yoo ajajawwan kanneen hunda eeguu baattanii kakuu koo cabsitan, 16 ani wantoota kanneen isinittin fida: Isaanis naasuu, dhukkuba nama huqqisu, dhukkuba dhagna nama gubu kan agartuu namaa balleessee jirenya namaa gogsu isinitti nan fida. Isin akkasumaan midhaan facaafattu; diinota keessantti nyaataati. 17 Akka isin diinota keessanii mo'amtaniif ani fuula isinittan hammaadha; warri isin jibban isin bulchu; isin utuu eenu iyyuu isin hin ari'in ni baqattu. 18 “Yoo isin wantoota kanneen hunda booddee naa ajajamuu diddan ani cubbuu keessaniiif dachaa torba isin adaba. 19 Of tuulummaa humna keessanii nan cabsa; samii keessan akka sibiila, lafa keessan immoo akka naasii nan godha. 20 Humni keessan akkasumaan bada; lafti keessan midhaan isaa,

mukkeen isja isaanii hin kennaniitii. 21 “Yoo isin naan mormitanii na dhaga'uu diddan, ani akkuma cubbuu keessanii dha'icha dachaa torba isinitti nan fida. 22 Anis bineensota bosonaa isinittan erga; isaanis ijoollee keessan isin jalaa ni butatu; horii keessan ni barbadeessu; baay'inni keessan ni xinnaata; daandiiwan keessanis duwwaa hafu. 23 “Yoo isin waan kanneenii deebi'uu diddanii naan mormuu keessan itti fuftan garuu, 24 ani mataan koo isiniinan morma; sababii cubbuu keessaniiifis dachaa torba isin nan miidha. 25 Kakuu cabsuu keessaniiifis goraadee isinitti fidee haaloo isin nan baafadha. Yommuu isin gara magaalaawwan keessanii baqattanitti ani gidduu keessanii dha'icha nan erga; isinis dabarfamtanii harka diinotaatti kennantu. 26 Yommuu ani madda buddeena keessanii gogsutti, dubartoonni kudhan eelee tokkotti buddeena tolchu, isaanis buddeena sana madaalanii isinii kenuu; isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. 27 “Yoo isin waan kanaanis na dhaga'uu diddanii garuu naan mormuutti fuftan, 28 anis aaree isiniinan morma; ani mataan koo sababii cubbuu keessaniiifis dachaa torba isiniinan adaba. 29 Isin foon ilmaan keessanii fi foon intallan keessanii ni nyaattu. 30 Iddowwan sagadaa keessan barbadeessee iddoowwan aarsaa ixaanaa keessan nan caccabsa; reeffa keessanis waaqota keessan warra lubbuu hin qabne sana irra nan tuula; isinis nan balfa. 31 Magaalaawwan keessan nan diiga; iddoowwan qulqulluu keessan nan onsa; urgaa keessan gammachiisaas hin urgeeffadhu. 32 Ani akka diinonni keessan kanneen achi jiraatan rifataniif biyyattii nan onsa; 33 ani saboota gidduu isin nan bittinneessa; goraadee koo luqqifadhees isin nan ari'a. Biyyi keessan ni ona; magaalaawwan keessan immoo ni diigamu. 34 Biyyattiinis yeroo ontee isin biyya diinota keessanii keessa jiraattanitti sanbata isheetti ni gammaddi; laftis boqottee sanbata isheetti gammaddi. 35 Biyyattiin yeroo onte kana hunda boqonmaa sanbatootaa kan yeroo isin ishee irra jiraattanitti hin argatin ni argatti. 36 “Warra isin keessaa hafan, ani utuma isaan biyya diinota isaanii jiranuu garaa isaaniitti naasuu nan buusa. Sagaleen baala qilleensi raasuu isaan ari'a; utuma namni isaan ari'u tokko illee hin jiraatin isaan akkuma waan goraadee jalaa baqataniitti fiigu; ni kukkufus. 37 Namni isaan ari'u jiraachuu baatu illee isaan akkuma waan goraadee jalaa baqataniitti

wal gufachiisu. Isin fuula diinota keessanii dura dhaabachuu hin dandeessan. **38** Isin saboota ormaa gidduutti dhumtu; lafti diinota keessaniis isin liqimsiti. **39** Warri isin keessaa hafan immoo sababii cubbuu isaaniitiif lafa diinota isaanii keessatti badu; sababii cubbuu abbootii isaaniiitiis ni badu. **40** “Garuu yoo isaan cubbuu isaaniiiti fi cubbuu abbootii isaanii jechuunis gantummaa fi daba isaan natti hoijetan **41** kan akka ani isaanii mormuu fi akka ani biyya diinota isaaniiiti isaan ergu himatan, yoo garaan isaanii kan dhagna hin qabatin sun gad of deebisee isaan gatii cubbuu isaaniiitiif malu baasan, **42** ani kakuu koo kanan Yaaqoob wajjin gale, kakuu koo kanan Yisihaaq wajjin gale, kakuu koo kanan Abrahaam wajjin gale sana nan yaadadha; biyyattiis nan yaadadha. **43** Lafti isaan malee hafti; yeroo isaan malee haftuttis sanbatoota isheetti ni gammaddi. Isaan sababii seera koo tuffatanii ajaja koos balfaniif gatii cubbuu isaanii ni baasu. **44** Ta’us utuu isaan biyya diinota isaanii keessa jiranuu ani kakuu koo kanan isaan wajjin gale sana cabsee guutumaan guutuutti isaan balleessuuf jedhee isaan hin tuffadhu yookaan isaan hin balfu. Ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti. **45** Garuu ani isaaniiif jedhee kakuu ani abbootii isaanii warra ani Waaqa isaanii ta’uuf utuu saboonti arganuu biyya Gibxiitii baasee fide sana wajjin gale nan yaadadha. Ani Waaqayyo.” **46** Kunneen labsiwwan, seerawwanii fi qajeelcha Waaqayyo Gaara Siinaa irratti harka Museetiin ofii isaatii fi Israa’eloota gidduutti baasee dha.

27 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **2** “Akkana jedhii Israa’eloottatti himi: ‘Namni yoo gatii wal madaalu kennuudhaan Waaqayyoof nama kennuuf wareega addaa godhe, **3** dhiira umuriin isaa waggaadigdamaa hamma jaatamaa ta’ef, akka safartuu saqilii iddo qulqulluutti herregni isaa meetii saqilii shantama haa ta’u. **4** Yoo dubartii taate immoo herregni ishee meetii saqilii soddoma haa ta’u. **5** Yoo nama umuriin isaa wagga shanii fi digdama gidduu ta’e, herregni dhiiraa meetii saqilii digdamatti, kan dubartii immoo meetii saqilii kudhanitti haa herregamu. **6** Nama umuriin isaa ji’ a tokkoo hamma wagga shanii ta’e immoo herregni isaa, dhiiraa meetii saqilii shan, durbaaf immoo meetii saqilii sadii haa ta’u. **7** Namni umuriin isaa wagga jaatama yookaan sanaa ol ta’e dhiirri meetii saqilii kudha

shanitti, dubartiin immoo meetii saqilii kudhanitti haa herregamu. **8** Namni wareega wareegu hiyyoomee gatii murtaa’e sana yoo baasuu dadhabe, Museen nama sana lubatti haa fidu; lubni immoo akkuma dandeettii namicha wareega wareege sanaatti gatii isaa haa herreguuf. **9** “Wanni namichi sun wareege horii fuula Waaqayyo duratti aarsaa fudhatama qabu yoo ta’e horiin Waaqayyoof kenname kan akkasii hundi ni qulqulla’ a. **10** Namichis horii sana geedduuu yookaan horii gaarii horii jibbamaan yookaan horii jibbamaa horii gaarii iddo haa buusin; yoo inni horii tokko horii biraa iddo buuse horiin lamaanuu qulqulluu ta’u. **11** Yoo horiin inni wareege sun akka seeraatti xuraa’aa jechuunis kan Waaqayyoof aarsaa ta’ee dhi’achuu hin dandeenyey ta’e namichi sun horii sana gara lubatti haa fidu; **12** lubichis akka horiin sun gaarii yookaan jibbamaa ta’e haa madaalu. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta’u. **13** Namichi sun yoo horii sana furachuu barbaade gatii herregame sanatti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba. **14** “Yoo namni tokko mana ofii Waaqayyoof qulqulleesse, akka manni sun gaarii yookaan gadhee ta’e lubichi gatii isaa haa herregu. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta’u. **15** Namichi mana isaa Waaqaaf qulqulleesse sun yoo mana ofii furachuu barbaade, gatii herregame sanatti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba; manni sunis deebi’ee kan isaa ta’ a. **16** “Yoo namni lafa dhaalaan argate irraa Waaqayyoof qulqulleesse gatiin lafa sanaa akkuma baay’ina sanyii lafa sanaaf barbaachisuutti jechuunis garbuun safartuu homeerii tokko meetii saqilii shantamatti herregama. **17** Yoo inni lafa qotisaa isaa Wagga Iyyoobeeliyyuu keessa qulqulleesse gatiin duraan hedame sun hin geeddaramu. **18** Garuu yoo inni wagga Iyyoobeeliyyuu booddee lafa qotisaa isaa qulqulleesse lubichi akkuma baay’ina waggoota hamma wagga Iyyoobeeliyyuu itti aanuutti jiraniitti herrega; gatiin shallagame gad bu’ a. **19** Yoo namichi lafa qotisaa isaa Waaqaaf addaan baasu sun lafa qotisaa isaa furachuu barbaade, inni gatii hedametti harka shan keessaa harka tokko haa dabalu; lafti qotisaa sunis deebi’ee kan isaa ta’ a. **20** Ta’us yoo inni lafa qotisaa sana furachuu baate, yookaan dabarsee nama biraatti gurgure, lafti qotisaa sun deebi’ee furamuu hin danda’ u. **21** Lafti qotisaa sun yommuu Wagga Iyyoobeeliyyuu keessa gad dhiifamutti

akkuma lafa qotiisaa Waaqayyoof kennameetti addaan baafama; kunis qabeenya lubootaa ta'a. 22 "Yoo namni tokko lafa qotiisaa dhaalaan hin argatin kan ofii isaatii bitate Waaqayyoof qulqulleesse, 23 lubni gatii lafa qotiisaa sanaa hamma Waggaa Iyyoobeeliyyuutti herrega; namichis gatii herregame sana gaafuma sana kan Waaqayyoof qulqulleeffame godhee haa baasu. 24 Waggaa Iyyoobeeliyyuutti lafti qotiisaa sun namichuma irraa bitame kan abbaa lafa qotiisaa sanaa tureef ni deebi'a. 25 Gatiin hundinuu akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti jechuunis geeraan digdamni saqilii tokkootti herregama. 26 "Ta'us namni tokko iyuu horii hangafa qulqulleessuu hin danda'u; hangafti duraanuu Waaqayyoof qulqulleeffameeraatii; sangaas ta'u hoolaan hangafni kan Waaqayyoo ti. 27 Yoo horiin sun xuraa'aa ta'e inni gatii herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee deebisee bitachuu danda'a. Yoo inni furachuu baate immoo horiin sun gatii isaaaf herregametti gurgurama. 28 "Garuu wanni namni qabu kan inni Waaqayyoof qulqulleessu tokko illee jechuunis namas ta'u horiin yookaan lafti dhaalaan argame hin gurguramu yookaan hin furamu. Wanni akkasiin qulqulleeffame hundinuu akka malee Waaqayyoof qulqulluudhaatii. 29 "Namni akka ajjeefamuuf murteeffame tokko illee hin furamu; inni ajjeefamuu qaba. 30 "Wanni lafti baaftu kam iyuu sanyiis ta'u ija mukaa harka kudhan keessaa harki tokko kan Waaqayyoo ti; kun waan Waaqayyoof qulqulleeffamee dha. 31 Namni yoo kennaa isaa kan harka kudhan keessaa harka tokko ta'e sana furachuu barbaade inni gatii kennaa sanaaf herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee haa baasu. 32 Kennaan karra loonii fi bushaayee guutuu keessaa harka kudhan keessaa harka tokko ta'e jechuunis horiin ulee tiksee jala ba'ee darbu hunda keessaa harka kudhan keessaa harki tokko Waaqayyoof qulqulla'a. 33 Inni horii jibbamaa keessaa horii gaarii hin filatin yookaan iddo hin buusin; yoo inni iddo buuse horiin lamaanuu qulqulluu ta'u; furamuus hin danda'u." 34 Kunneen ajajawwan Waaqayyo Gaara Siinaa irratti karaa Museetiin Israa'elootaaf kennee dha.

Lakkoobsa

1 Erga sabni Israa'el biyya Gibxiitii ba'ee booddee waggaa lammaffaa keessaa, guyyaa jalqaba ji'a lammaffaatti Waaqayyo dafkaana wal ga'ii keessatti, Gammoojji Siinaa keessatti Museetti dubbate. Innisakkana jedheen; **2** "Waldaa saba Israa'el hunda lakkaa'atii balbala balbalaanii fi maatii maatiidhaan maqaa dhiirotaa tokko tokkoon barreeessa. **3** Namoota Israa'el keessaa dhiirota umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hunda atii fi Aroon kutaa kutaa isaaniitiin lakkaa'aa. **4** Tokkoo tokkoo gosaa keessaa namni hangafa maatii ofii isaa ta'e isin gargaaruu qaba. **5** "Maqaan namoota isin gargaaruu qabanii kanneenii dha: "Gosa Ruubeen keessaa Eliizuur ilma Shedee'uur; **6** gosa Simi'oон keessaa Shilumii'eel ilma Zuriishadaayi; **7** gosa Yihuudaa keessaa Nahishoon ilma Amiinaadaab; **8** gosa Yisaakor keessaa Naatnaa'el ilma Zuuwaar; **9** gosa Zebuuloon keessaa Eliyaab ilma Heeloon; **10** ilmaan Yoosef keessaa: gosa Efreem keessaa Eliishaamaa ilma Amiihuud; gosa Minaasee keessaa Gamaali'eel ilma Phedaasuuri; **11** gosa Beniyaam keessaa Abidaan ilma Gaadeeyoon, **12** gosa Daan keessaa Ahii'ezer ilma Amiishadaay; **13** gosa Aasheer keessaa Fagi'eel ilma Okraan; **14** gosa Gaad keessaa Eliyaasaaf ilma De'u'eel; **15** gosa Niftaalem keessaa Ahiiraa ilma Eenaan." **16** Namoonni kenneen warra dura bu'ota gosoota abbootii isaanii ta'anii waldaa sana keessaa filatamanii dha. Isaanis hangafoota balbalawwan Israa'el turan. **17** Musee fi Aroon namoota maqaan isaanii eerame kanneen fudhatanii, **18** guyyaa jalqaba ji'a lammaffaatti waldaa hunda walitti waaman. Namoonni sunis akkuma balbalaa fi maatii isaaniitti hidda dhaloota isaanii himatan; dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame; **19** innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti Gammoojji Siinaa keessatti saba sana lakkaa'e. **20** Sanyii Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti tokko tokkoon maqaa maqaadhaan barreeffaman. **21** Baay'inni gosa Ruubeen nama 46,500 ture. **22** Sanyii Simi'oон keessaa: Dhiironni umuriin isaanii

waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti tokko tokkoon maqaa maqaadhaan barreeffaman. **23** Baay'inni gosa Simi'oон nama 59,300 ture. **24** Sanyii Gaad keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **25** Baay'inni gosa Gaad nama 45,650 ture. **26** Sanyii Yihuudaa keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **27** Baay'inni gosa Yihuudaa nama 74,600 ture. **28** Sanyii Yisaakor keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **29** Baay'inni gosa Yisaakor nama 54,400 ture. **30** Sanyii Zebuuloon keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmeewwan balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **31** Baay'inni gosa Zebuuloon nama 57,400 ture. **32** Ilmaan Yoosef keessaa: Sanyii Efreem keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **33** Baay'inni gosa Efreem nama 40,500 ture. **34** Sanyii Minaasee keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **35** Baay'inni gosa Minaasee nama 32,200 ture. **36** Sanyii Beniyaam keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **37** Baay'inni gosa Beniyaam nama 35,400 ture. **38** Sanyii Daan keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmees balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **39** Baay'inni gosa Daan nama 62,700 ture. **40** Sanyii Aasheer keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen

lola dhaquu danda'an hundinuuakkuma gal mee balbalaa fi maatii isaanii maqaa maqaadhaan barreeffaman. **41** Baay'inni gosa Aasheer nama 41,500 ture. **42** Sanyii Niftaalem keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuuakkuma gal mee balbalaa fi maatii isaanii maqaa maqaadhaan barreeffaman. **43** Baay'inni gosa Niftaalem nama 53,400 ture. **44** Dhiironni kunneen warra Musee fi Aroon hangafoota Israa'el kudha lamaaniin lakkaa'aman turan; hangafoonni kunneenis tokkoon tokkoon isaanii iddo bu'ota maatii isaanii turan. **45** Israa'eloonni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen Israa'el keessatti lolaaf ba'uu danda'an hundinuuakkuma maatii isaanii lakkaa'aman. **46** Walumaa galatti baay'inni nama 603,550 ture. **47** Lewwonni garuu akka gosa abbootii isaanii warra kaan wajjin hin lakkaa'amne. **48** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhee ture: **49** "Ati gosa Lewwii hin lakkaa'in yookaan lakkobsa saba Israa'eloota kaanii hin dabalin. **50** Qooda kanaa akka Lewwonni itti gaafatamtoota dunkaana dhuga ba'umsaa, mi'a isaa hundaa fi waan inni qabu hundaa ta'aniif isaan muudi. Isaanis dunkaana qulqulluu fi mi'a isaa hunda haa baatan; dunkaanicha haa tajaajilan; naannoo isaa haa qubatan. **51** Yeroo dunkaanni qulqulluu deemuu qabutti Lewwonni dunkaana sana haa buqqisan; yeroo dunkaanichi dhaabamus Lewwonni haa dhaaban. Namni dunkaanichatti dhi'aatu bira haa ajjeefamu. **52** Israa'eloonnis tokkoon tokkoon nama qubata isaa keessaa fi faajjii isaa jalatti kutaa kutaadhaan dunkaana isaanii haa dhaabbatan. **53** Ta'us Lewwonni akka dheekkamsi Waaqayyo waldaa Israa'elitti gad hin buuneef dunkaanota isaanii naannoo dunkaana dhuga ba'umsaa haa dhadhaabatan. Lewwonni eegumsa dunkaana dhuga ba'umsaatti itti gaafatamtoota ta'uu qabu." **54** Israa'eloonniakkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti waan kana hunda hujjetan.

2 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2** "Israa'eloonnis tokkoon tokkoon nama faajjii ofii isaanii jalatti faajjii maatii isaa wajjin dunkaana irraa xinnuma fagaatee naannoo dunkaana wal ga'ii haa qubatu." **3** Gama ba'atiin, karaa ba'a biiftuutin: kutaawwan qubata Yihuudaa faajjii isaanii jala haa qubatan. Hoogganaan ijoolee Yihuudaa Nahishoon ilma Amiinaadaabii ti. **4** Lakkobsi kutaa isaa

namoota 74,600. **5** Gosti Yisaakor isaanitti aane haa qubatu. Hoogganaan ijoolee Yisaakor Naatnaa'el ilma Zuwaar ture. **6** Lakkobsi kutaa isaa namoota 54,400. **7** Gosti Zebulloon kanatti haa aanu. Hoogganaan ijoolee Zebulloon Eliiyaab ilma Heeloonii ti. **8** Lakkobsi kutaa isaa namoota 57,400. **9** Namoonni qubata Yihuudatti lakkaa'aman hundisakkuma kutaa kutaa isaanii 186,400 turan. Isaanis duraan dursanii qajeelu. **10** Gama kibbaatiin: kutaawwan qubata Ruubeen faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan ijoolee Ruubeen Eliizuur ilma Shedee'uuri ti. **11** Lakkobsi kutaa isaa namoota 46,500. **12** Gosti Simi'oon isaanitti aane haa qubatu. Hoogganaan gosa Simi'oon Shilumii'eel ilma Zuriishadaayii ti. **13** Lakkobsi kutaa isaa namoota 59,300. **14** Gosti Gaad isaanitti haa aanu. Hoogganaan gosa Gaad Eliyasaf ilma De'u'u'eelii ti. **15** Lakkobsi kutaa isaa namoota 45,650. **16** Namoonni qubata Ruubeenitti lakkaa'aman hundisakkuma kutaa kutaa isaanii 151,450 turan. Isaan kunneenis warra duraatti aanaanii deemu. **17** Ergasiis dinkaanni wal ga'itii fi qubanni Lewwotaa qubataawwan gidduu haa deeman. Isaanisakkuma toora qubata isaanii tokkoon tokkoon isaanii iddo isaanii eeggatanii faajjii isaanii jala haa deeman. **18** Gama dhi'attiin gareen qubata Efreem faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan ilmaan Efreem Eliishaamaa ilma Amiihuudii ti. **19** Lakkobsi kutaa isaa namoota 40,500: **20** Gosti Minaasee isaanitti haa aanu. Hoogganaan ijoolee Minaasee Gamaali'eel ilma Phedaasuurii ti. **21** Lakkobsi kutaa isaa namoota 32,200. **22** Gosti Beniyaam itti haa aanu. Hoogganaan ilmaan Beniyaam Abiidaan ilma Gaadeeyoonii ti. **23** Lakkobsi kutaa isaa namoota 35,400: **24** Namoonni qubata Efreemitti lakkaa'aman hundis kutaa kutaa isaanii 108,100 turan. Isaan kunneen immoo kutaa sadaffaa ta'anii deeman. **25** Gama kaabaatiin kutaawwan qubata Daan faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan gosa Daan Ahii'ezer ilma Amiishadaayii ti. **26** Lakkobsi kutaa isaa namoota 62,700. **27** Gosti Aasheer isaanitti aane haa qubatu. Hoogganaan ijoolee Aseer Fagi'eel ilma Okraanii ti. **28** Lakkobsi kutaa isaa namoota 41,500: **29** Gosti Niftaalemitti haa aanu. Hoogganaan ijoolee Niftaalem Ahiiraa ilma Eenaanii ti. **30** Lakkobsi kutaa isaa namoota 53,400: **31** Namoonni qubata Daaniitti lakkaa'aman hundis 157,600 turan. Isaanis dhuma

irratti faajjii isaanii jalaan haa deeman. **32** Namoonni kunneen saba Israa'el warra akkuma maatii isaaniitti lakkaa'amanii dha. Lakkobsi warra qubata keessaa kanneen kutaa kutaa isaaniittiin lakkaa'aman hundaa 603,550. **33** Lewwonni garuu akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti Israa'eloota kaan wajjin hin lakkaa'amne. **34** Akkasiin Israa'eloonni waan Waaqayyo Musee ajaje hunda hojjetan; isaanis haaluma kanaan faajjii isaanii jala haa qubatan; haaluma kanaanis tokkoon tokkoon isaanii balbalaa fi maatii isaanii wajjin ba'anii haa deeman.

3 Yeroo Waaqayyo Tulluu Siinaa irratti Museetti dubbatetti seenaan sanyii Aroonii fi Musee kanaa dha. **2** Maqaan ilmaan Aroon: Naadaab hangafticha, Abiihoo, Ele'aazaarii fi litaamaar. **3** Kunneen maqaawwan ilmaan Aroon jechuunis luboota muudaman kanneen akka luboota ta'anii tajaajilaniif dibaman sanaa ti. **4** Naadaabii fi Abiihoo garuu yeroo Gammoojji Siinaa keessatti ibidda hin eeyyamamin fuula Waaqayyo duratti dhi'eessanitti fuuluma isaa duratti du'an. Isaan ilmaan tokko illee hin qaban ture. Kanaafuu Ele'aazaarii fi litaamaar bara abbaan isaanii Aroon lubbuun jiraatetti luboota ta'anii tajaajilan. **5** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **6** "Gosa Lewwii fidiitii akka isaan Aroon lubicha gargaaraniiif isa dura dhaabi. **7** Isaanis hojii dunkaana qulqulluu hojjechuudhaan waan isa irraa barbaadamu fi waan waldaa hunda irraa barbaadamu fuula dunkaana wal ga'ii duratti haa raawwatan. **8** Isaan hojii dunkaana qulqulluu hojjetanii dirqama Israa'elootaa guutuudhaan mi'a dunkaana wal ga'ii hunda haa eegan. **9** Lewwota sana Aroonii fi ilmaan isatti kenni; isaan warra saba Israa'el keessaa guutumaan guutuutti isatti kennamanii dha. **10** Ati akka isaan luboota ta'anii tajaajilaniif Aroonii fi ilmaan isaa muudi; namni biraa kan iddo qulqulluu sanatti dhi'aatu garuu ajjeefamuu qaba." **11** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **12** "Kunoo ani Israa'eloota keessaa qooda dhiira hangafa dubartoota Israa'el hundaa Lewwota fudhadheera. Lewwonni kan koo ti; **13** hangafti hundinuu kan kootii. Ani yeroo biyya Gibxi keessatti hangafa hunda ajjeesetti hangafa Israa'el hunda jechuunis namas ta'u horii ofii kootiif addaan baafadheera. Isaan kan koo ta'an. Ani Waaqayyo." **14** Waaqayyo Gammoojji Siinaa keessatti Museedhaanakkana jedhe; **15** "Lewwota

maatii isaaniitii fi balbala isaaniitiin lakkaa'i. Dhiira ji'a tokkoo yookaan hammasii olii hunda lakkaa'i." **16** Museen akkuma dubbiin Waaqayyoo isa ajajetti isaan lakkaa'e. **17** Kunneen maqaawwan ilmaan Lewwii ti: Geershoon, Qohaatii fi Meraarii. **18** Kunneen maqaawwan ilmaan Geershoonii ti: Loobeenii fi Shime'ii. **19** Balbalawwan Qohaatotaa: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **20** Balbalawwan Meraarotaa: Mahilii fi Muusii. Kunneen akkuma maatii isaaniitti balbalawwan Lewwotaa ti. **21** Balbalawwan Liibnii fi Shime'ii kan Geershoon turan; isaanis balbalawwan Geershoonotaa ti. **22** Baay'inni dhiirota umuriin isaanii ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen lakkaa'aman hundaa 7,500 ture. **23** Balbalawwan Geershoonotaa karaa lixa biiftutiin dunkaana qulqulluu dugda duubaan qubatan. **24** Hoogganaan balbalawwan Geershoonotaa Eliyaasaaf ilma Laa'el ture. **25** Itti gaafatamni Geershoononni dunkaana wal ga'ii keessatti qabanis dunkaana qulqulluu, dunkaanaa fi irra buusaa isaa, golgaa balbala dunkaana wal ga'ii irra jiru, **26** golgaawwan oobdii, golgaa balbala dallaa kan dunkaana qulqulluu fi iddo aarsaatti naanna'ee jiru, funyoo fi tajaajilaakkanaa kennu hunda eeguu ture. **27** Balbalawwan Amraamotaa, Yizihaarotaa, Kebroonotaa fi Uzii'eelotaa balbalawwan Qohaatii ti; isaanis balbalawwan Qohaatotaa turan. **28** Baay'inni dhiirota ji'a tokkoo fi hammasii olii hundaa 8,600 ture. Qohaatonni iddo qulqulluu sana eeguutti itti gaafatamtoota turan. **29** Balbalawwan Qohaatotaa karaa kibba dunkaana qulqullutiin qubatan. **30** Hoogganaan maatiwwan balbalawwan Qohaatotaa Eliisaafaan ilma Uzii'eel ture. **31** Isaanis taabota, minjaala, baattuu ibrasaa, iddoowwan aarsaa, mi'a iddo qulqulluu ittiin tajaajilan, golgaa fi wantoota tajaajilaakkanaa kennan hunda eeguutti itti gaafatamtoota turan. **32** Hoogganaan Lewwotaa hangafti Ele'aazar ilma Aroon lubichaa ture. Innis warra itti gaafatamtoota eegumsa iddo qulqulluu turan sana irratti dibame. **33** Balbalawwan Mahelootaa fi Muusotaa kan Meraarii turan; isaanis balbalawwan Meraarotaa ti. **34** Baay'inni dhiirota umuriin isaanii ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen lakkaa'aman hundaa 6,200 ture. **35** Hoogganaan maatiwwan balbalawwan Meraarotaa Zurii'eel ilma Abiihaayilii ti; isaanis karaa kaaba dunkaana qulqullummaatiin qubatan. **36** Meraaronnis tuggeewwan dunkaana qulqulluu,

dagaleewwan isaa, utubaawwan isaa, miillawwan isaa, mi'a isaa hundaa fi wantoota tajaajilaakkanaa kennan hunda, **37** akkasumas utubaawwan oobdii sanatti naanna'anii jiran, miillawwan isaanii, qofoo dunkaanaa fi funyoowwan isaa eeguuf muudaman. **38** Museen, Aroonii fi ilmaan Aroon dunkaana qulqulluu irraa karaa ba'aa, qixa ba'a biiftuutiin fuula dunkaana wal ga'ii dura qubatan. Isaanis iddo Israa'elootaa bu'anii iddo qulqulluu eeguutti itti gaafatamtoota turan. Namni biraan kan iddo qulqulluu sanatti dhi'aatu haa ajjeefamu. **39** Lewwonni lakkaa'aman hundi kanneen Musee fi Aroon ajaja Waaqayyootiin akkuma balbala balbala isaaniitti lakkaa'an, dhiironni ji'a tokkoo fi hammasii olii hundi 22,000 turan. **40** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Dhiirota Israa'el hangafoota kanneen ji'a tokkootii fi hammasii olii hunda lakkaa'ii maqaa isaanii barreessi. **41** Qooda ijoollee Israa'el kanneen hangafa ta'an hundaa Lewwota naa fudhadhu; qooda ilmaan hangafa horii Israa'elootaa hundaa horii Lewwotaa naa fudhadhu. Ani Waaqayyo." **42** Museen akkuma Waaqayyo isa ajajetti hangafoota Israa'el hunda lakkaa'e. **43** Dhiironni hangafoonni ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen maqaa maqaan barreeffaman hundii 22,273 turan. **44** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **45** "Qooda ijoollee Israa'el kanneen hangafa ta'an hundaa Lewwota fudhadhu; qooda horii Israa'elootaa horii Lewwotaa fudhadhu. Lewwonni kan koo ti. Ani Waaqayyo. **46** Israa'eloota hangafoota 273 kanneen baay'ina Lewwotaa caalan furuuf, **47** tokkoo tokkoo isaaniittiif akkuma madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii shan shan fuudhi; saqiliin tokko geeraa digdama. **48** Maallaqa Israa'eloota dabalaman furuuf fuudhame sanas Aroonii fi ilmaan isaatti kenni." **49** Museen maallaqa sana Israa'eloota lakkobsaan warra Lewwotaan furamaniin ol ta'an sana irraa fuudhe. **50** Innis akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti meetii saqilii 1,365 ulfaattu Israa'eloota hangafa irraa fuudhe. **51** Museen akkuma dubbii Waaqayyotti, akkuma Waaqni Musee ajajetti maallaqa furii sana Aroonii fi ilmaan isaatti kenne.

4 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2**

"Lewwota keessaa gosa Qohaatotaa balbala balbalaa fi maatti maatti isaaniittiin lakkaa'i. **3** Dhiirota umuriin isaanii waggaas soddomaa hamma shantamaa kanneen

hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuuf dhufan hunda lakkaa'i. **4** "Hojjiin Qohaatonni wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'aniin wal qabatee dunkaana wal ga'ii keessatti hojjetan kanaa dha. **5** Yommuu qubanni deemuuf ka'utti Aroonii fi ilmaan isaa ol galanii golgaa da'eessu sana gad haa buusan; golgaa sanaanis taabota kakuu seeraatti haa haguugan. **6** Waan kanattis gogaa duugame uffisanii huccuu bifti isaa guutumaan guutuutti cuquliisa ta'e irraan haa afan. Danqaraawwanis iddo iddo isaanii keessa haa galchan. **7** "Isaanis huccuu bifa cuquliisa tokko minjaala Buddeena Ilaalchaatti uffisanii gabatee, caabii fi waciitii akkasumas okkotee ittiin dhibaayyuu dhi'eessan isa irra haa kaa'an; buddeenni yeroo hunda achii hin dhabamne sunis isa irra haa kaa'amu. **8** Huccuu bildiimaa isaan irra haa diriirsan; gogaa duugame itti haa uwvisan; danqaraawwan isaa iddo isaanii keessa haa galchan. **9** "Huccuu bifti isaa cuquliisa fuudhanii baattuu ibsaa kan ibsuuf tolchame ibsaa isaa wajjin, waan ittiin fo'aa ibsaa kutanii fi baattuu daaraa, meeshaawwan zayiti kanneen hojii kanaaf oolan hundas ittiin haa haguugan. **10** Ergasiis waan kanaa fi mi'a isaa hunda gogaa duugameen maranii wasaasaa ittiin waa baatan irra haa kaa'an. **11** "Huccuu bifti isaa cuquliisa ta'es iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetametti uffisanii gogaa duugame itti haa haguugan; danqaraawwan isaa iddo isaanii keessa haa galchan. **12** "Meeshaawwan ittiin iddo qulqulluu keessa tajaajilan hundas fuudhanii huccuu bifa cuquliisaatiin maranii gogaa duugameen haguuganii wasaasaa ittiin waa baatan irra haa kaa'an. **13** "Isaanis iddo aarsaa irraa daaraa haranii huccuu diimaa dhiilgee itti haa uffisan. **14** Ergasiis mi'a iddo aarsaa ittiin tajaajilan hunda, baattuu ibiddaa, qabduuwwan foonii, meeshaa ittiin daaraa hammaaranii fi waciitii isa irra haa kaa'an. Gogaa duugamee isa irraan haa afan; danqaraawwan isaa iddo isaanii keessa haa galchan. **15** "Erga Aroonii fi ilmaan isaa meeshaawwan qulqulluu sanaa fi mi'a qulqulluu hunda haguuganii fixanii booddee yeroo qubanni sun godaanuuf ka'utti Qohaatonni mi'a kana baachuudhaaf haa dhufan. Isaan garuu mi'a qulqulluu sana hin tuqin; yoo tuqan ni du'uutii. Qohaatonni waan dunkaana wal ga'ii keessa jiru hunda haa baatan. **16** "Ele' aazaar ilmi Aroon lubichaa itti gaafatamaa zayitiibsa, ixaana urgaa'aa, kennaa midhaanii kan

yroo baay'ee dhi'eeffamuu fi zayitii ittiin dibanii haa ta'u. Inni dinkaana qulqulluu hundaa fi waan isa keessa jiru hundatti, mi'aa fi meeshaawwan isaa qulqulluuttis itti gaafatamaa haa ta'u." 17 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; 18 "Balbalawwan gosa Qohaatii Lewwota keessaa hin balleessinaa. 19 Akka isaan yommuu wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'anitti dhi'aatanitti, akka lubbuun jiraatan malee hin duuneef waan kana isaaniif godhaa: Arooni fi ilmaan isaa iddo qulqulluu seenanii waan tokkoon tokkoon namaa hojjetuu fi baatu haa qoqqoodan. 20 Qohaatonni garuu akka hin duuneef yeroo xinnaaf illee wantoota qulqulluu ilaaluudhaaf ol seenuu hin qaban." 21 Waaqayyo Museen akkana jedhe; 22 "Geershoonotas maatii maatii isaanii fi balbala balbala isaaniitiin lakkaa'i. 23 Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dinkaana wal ga'ii hojjechuu dhufan hunda lakkaa'i. 24 "Tajaajilli balbalawwan Geershoonotaa hojii hojjechuu fi ba'aa baachuudhaan tajaajilan kanaa dha: 25 Isaan golgaa dinkaana qulqulluu, dinkaana wal ga'ii, uffata isaa fi irra buusaa isaa kan gogaa duugame irraa hojjetame, golgaa balbala dinkaana wal ga'ii, 26 golgaawwan dallaa dinkaana qulqulluu fi iddo aarsaatti naanna'ee jiru sanaa, golgaa balbala isaa, funyoo fi mi'a tajaajila kanaaf fayyadu hunda baatu. Geershoononni waan wantoota kanaan hojjetamuu qabu hunda haa hojjetan. 27 Tajaajilli Geershoonotaa hundi ba'aa baachuus ta'u hojiin biraajaa Arooni fi ilmaan isaa kennaniin haa adeemsifamu. Waan isaan baachuu qaban hundas akkuma itti gaafatamaa isaaniitti qoqoodaafii. 28 Tajaajilli balbalawwan Geershoonotaa dinkaana wal ga'itti kennan kanaa dha. Hojiin isaanii Iitaamaar ilma Aroon lubichaatiin haa qajeelfamu. 29 "Meraarota balbala balbala fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'i. 30 Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dinkaana wal ga'ii hojjechuu dhufan hunda lakkaa'i. 31 Wanni isaan yeroo hojii dinkaana wal ga'ii hojjetanitti godhan kanaa dha: kunis tuggeewwan dinkaana qulqulluu, dagaleewwan isaa, utubootaa fi miillawwan isaanii, 32 utubootaa oobdiitti naanna'anii jiran miillawwan isaanii wajjin, qofoowwan dinkaanaa, funyoowwan, mi'a isaanii hundaa fi wantoota hojii kanaaf fayyadan hunda baachuu dha. Isinis waan tokkoon tokkoon namaa baatu addaan baasaatii

ramadaafii. 33 Tajaajilli balbalawwan Meraarotaa qajeelfama Iitaamaar ilma Aroon lubicha jala dinkaana wal ga'ii keessatti kennan kanaa dha." 34 Museen, Arooni fi hooggantoonni waldaas Qohaatota balbala balbala fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'an. 35 Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dinkaana wal ga'ii keessaa sana keessa hojjechuuf dhufan hundi 36 balbala balbalaan lakkaa'amanii 2,750 turan. 37 Kun lakkobsa balbalawwan Qohaatota warra dinkaana wal ga'ii keessa hojjechaa turanii ti. Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyoo kan karaa Museetiin kennameetiin isaan lakkaa'an. 38 Geershoononni balbala balbala fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'aman. 39 Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dinkaana wal ga'ii keessa hojjechuuf dhufan hundi 40 balbala balbala fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'amanii 2,630 turan. 41 Balbalawwan Geershoonotaa, warri hojii dinkaana wal ga'ii keessa hojjetan kanneen Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyootti lakkaa'an hundi kanneenii dha. 42 Meraaronnis balbala balbala fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'aman. 43 Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dinkaana wal ga'ii keessa tajaajilu dhufan hundi 44 balbala balbala isaaniitiin lakkaa'amanii 3,200 turan. 45 Warri balbalawwan Meraarotaa keessaa lakkaa'aman kanneen Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyoo kan karaa Museetiin kennameetiin sanaatti lakkaa'an kanneenii dha. 46 Museen, Arooni fi hooggantoonni Israa'el Lewwota hunda balbala balbala fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'an. 47 Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii tajaajilaa hojjechuu fi dinkaana wal ga'ii baachuu dhufanii 48 lakkaa'aman hundi 8,580 turan. 49 Isaanis akkuma ajaja Waaqayyoo kan karaa Museetiin kennameetiin tokkoon tokkoon isaanii waan hojjechuu qabanitti ramadaman; wanni isaan baachuu qabanis isaanitti himame. Akkasiin isaan akkuma Waaqayyo Musee ajajetti lakkaa'aman.

5 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Nama dhukkuba gogaa kan namatti darbu qabu yookaan nama dhangala'aa dhagnaa qabu yookaan nama sababii waan du'e tokkootiin xuraa'aa ta'e kam iyyuu akka qubata keessaa baasaniif saba Israa'el

ajaji. 3 Dhiiras dubartiis gad baasaa; akka isaan qubata isaanii iddoorani gidduuu isaanii jiraadhu sana hin xureessineef qubata keessaa isaan baasaa.” 4 Israa’eloonnis akkanuma godhanii qubata keessaa isaan baasan. Isaanis akkuma Waaqayyo Museetti hime sana godhan. 5 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 6 “Warra Israa’eliin akkana jedhi: ‘Yoo dhiirri yookaan dubartiin tokko karaa kamiin iyyuu nama kaanitti balleessa hojjechuudhaan Waaqayyo duratti amanamummaa dhabe, namni sun yakkamaa dha; 7 cubbuu hojjetes himachuu qaba. Yakka isaatifis guutumaan guutuutti haa kiisu. Kiisii sana irrattis harka shan keessaa harka tokko dabalee namicha miidhame sanaaf haa kennu. 8 Namni yakki isaa irrattis hojjetame sun yoo fira aantee kan kiisii sana isaaaf fuudhu qabaachuu baate garuu kiisiin sun kan Waaqayyoo ti; korbeessa hoolaa ittiin araarri isaaaf buufamu wajjin lubaaf haa kennamu. 9 Buusiiwwan qulqulluun Israa’eloonni lubatti fidan hundi kan isaa ti. 10 Wantoonni qulqulluun kanuma abbootii isaanii ti; wanni isaan lubichaaf kennan garuu kanuma lubichaai ti.” 11 Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 12 “Akkana jedhiitii saba Israa’elitti dubbadhu: ‘Yoo niitiin nama kamii iyyuu karaa irraa baduudhaan isaaaf amanamuu baattee 13 dhiira biraa wajjin ciifte, yoo dhirsi ishees waan kana beekuu baate, yoo xuraa’ ummaan ishee akkuma dhokatetti hafe, yoo namni ishee irratti dhugaa ba’u hin argamin, isheen yoo waan kana irratti hin qabamin, 14 yoo dhirsa ishee hafuurri hinaaffaa qabatee inni niitii isaa shakke, yoo isheen xurooftuu taate yookaan yoo inni hinaafee ishee shakkee isheen xurooftuu hin ta’in, 15 inni niitii isaa lubatti haa geessu. Akkasumas inni kennaa daakuu garbuu iifii harka kudhan keessaa harka tokko qooda ishee haa geessu. Kennaan midhaanii kan sababii hinaaffaatiif dhi’effamu kun waan kennaa yaadannoo kan yakka yaadachiis ta’ef, inni zayitii fiixaana itti naquu hin qabu. 16 “Lubichis ishee fidee fuula Waaqayyoo dura ishee haa dhaabu. 17 Ergasii inni bishaan qulqulluu okkottee supheetti haa naqu; lafa dinkaana qulqulluu irraa biyyoo fuudhee bishaan sana keessa haa buusu. 18 Lubichis erga dubartii sana fuula Waaqayyoo dura dhaabee booddee rifeensa mataa ishee hiikee kennaa yaadannoo jechuunis kennaa midhaanii kan hinaaffaaf dhi’effamu sana harka ishee keessa kaa’aa; bishaan hadhaa’aa abaarsa

fidu sanas harka ofiitti qabata. 19 Lubichis dubartii sana ni kakachiisa; akkanas jedhaan; “Yoo utuu ati dhirsa qabduu namni biraa si wajjin hin ciisini fi yoo ati karaa irraa baddee hin xuraa’in bishaan hadhaa’aa abaarsa fidu kun si hin miidhin. 20 Garuu ati yoo karaa irraa baddee utuu dhirsa qabduu nama dhirsa kee hin ta’in wajjin ciiftee of xureessitee argamte; 21 kana irratti lubichi kakaa abaarsaa ishee kakachiisa; akkanas jedhaan; “Waaqayyo gudeeda kee tortorsee garaa kee illee bokoksee saba kee gidduutti kakaa fi abaarsaaf si haa godhu. 22 Akka garaan kee bokokuu fi akka gudeedni kee tortoruuf bishaan abaarsa fidu kun dhagna kee haa seenu.” “Dubartiin sunis, ‘Ameen, ameen’ haa jettu. 23 “Lubichis abaarsawwan sana kitaaba maramaa irratti haa barreessu; ergasiis bishaan hadhaa’aa sanatti irraa haa dhiqu. 24 Innis akka dubartiin sun bishaan hadhaa’aa abaarsa fidu sana dhugdu haa godhu; bishaan abaarsaa fi dhiphina hamaa fidu sunis ishee seena. 25 Lubichis kennaa midhaanii kan hinaaffaa sana ishee harkaa fuudhee fuula Waaqayyoo duratti sochoosee gara iddoor aarsaa fida. 26 Lubni sunis kennaa midhaanii sana irraa konyee tokko kennaa yaadannootiif fuudhee iddoor aarsaa irratti haa gubu; ergasiis akka dubartiin sun bishaan sana dhugdu haa godhu. 27 Yoo isheen of xureessitee dhirsa isheetiif amanamuu baattee, yommuu isheen bishaan abaarsa fidu sana dhugdutti bishaan sun ishee seenee dhiphina hamaa isheetti fida; garaan ishee ni bokoka; gudeedni ishee ni tortora; isheenis saba ishee biratti abaaramtuu taati. 28 Garuu yoo dubartiin sun of xureessuu baattee fi yoo qulqulluu taate isheen yakka irraa bilisa taati; da’uus ni dandeessi. 29 “Yoo dubartiin utuma dhirsa qabduu karaa irraa gortee of xureessitee 30 yookaan yoo dhiirri sababii niitii ofi shakkuuf hafuurri hinaaffaa isaa qabate, seerri hinaaffaaf kennname kanaa dha. Lubichi dubartii sana fuula Waaqayyoo dura dhaabee seera kana hunda ishee irratti haa raawwatu. 31 Dhirsi sun balleessaa irraa bilisa ta’aa; dubartiin sun garuu gatii cubbuu ishee argatti.”

6 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Akkana jedhiitii saba Israa’elitti dubbadhu: ‘Dhiirri yookaan dubartiin tokko yoo Waaqayyoof addaan of baasuuf wareega addaa yookaan wareega Naazirummaa wareegan, 3 daadhii wayinii fi dhugaatii nama

macheessu irraa of haa eeggatan; namni sun dhangaggaa'aa daadhii wayinii irraa hoijetame yookaan dhangaggaa'aa dhugaatii nama macheessuu biraan hin dhugin. Inni cuunfaa gumaa wayinii dhuguu yookaan ija wayinii asheetii yookaan goggogaa isaa nyaachuu hin qabu. 4 Innis bara Naazirummaa isaa hunda keessa waan gumaa wayinii irraa argamu kam iyyuu sanyii isaaas ta'u qola isaa nyaachuu hin qabu. 5 "Bara wareega addaan baafamuu isaa hunda keessa qarabaan tokko iyyuu mataa isaa hin tuqin. Hamma yeroon inni itti Waaqayyoof addaan baafame sun xumuramutti inni qulqulluu haa ta'u; akka rifeensi mataa isaa guddatuufis gad haa dhiisuu. 6 "Naazirichi bara Waaqayyoof addaan of baase hunda keessa reefattii dhi'aachuu hin qabu. 7 Sababii mallattoon inni ittiin Waaqayyoof addaan baafame mataa isaa irra jiruuf yoo abbaan isaa yookaan haati isaa, obboleessi isaa yookaan obboleettiin isaa du'an illee isaanif jedhee akka seeraatti of hin xureessim. 8 Innis bara itti addaan baafame sana hunda keessa kan Waaqayyoof qulqulleeffamee dha. 9 "Yoo namni tokko iddo Naazirichi jirutti akka tasaa du'ee akkasiin rifeensa inni addaan baase sana xureesse, inni guyyaa itti qulqulleeffamutti jechuunis guyyaa torbaffaatti mataa isaa haa haaddatu. 10 Ergasiis inni guyyaa saddeetaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fidu. 11 Sababii inni iddo reefji jirutti argamuudhaan cubbuu hoijeteef lubichi isa tokko aarsaa cubbuu, isa kaan immoo aarsaa gubamu godhee araara buusuuf haa dhi'eessuuf. Guyyuma sanas rifeensa mataa isaa addaan haa baasu. 12 Innis yeroo itti addaan baafame keessa ammas Waaqayyoof addaan of haa baasu; xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'es aarsaa yakkaa godhee haa fidu. Garuu sababii inni yeroo addaan ba'iisa isaa keessa xureeffameef guyyooni darban hin lakkaa'aman. 13 "Egaa yeroo addaan ba'umsi isaa xumuramutti seerri Naazirichaattaa kanaa dha: Inni gara karra dunkaana wal ga'itti haa fidamu. 14 Achitti aarsaa isaa Waaqayyoof haa dhi'eessu; kunis xobbaallaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabnee kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e aarsaa gubamuuf, xobbaallaa hoolaa dhaltuu hir'ina hin qabne kan umuriin ishee waggaa tokko ta'e aarsaa cubbuutii, korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne aarsaa nagaatiif, 15

kana wajjinis Maxinoo gundoo tokko, Maxinoo daakuu bullaa'aa irraa tolfame kan zayitiidhaan sukkuumame, bixxilee zayitiin irra dibame akkasumas kennaa midhaanii fi dhibaayyuu isaanii haa dhi'eessu. 16 "Lubichis fuula Waaqayyoo duratti isaan fidee aarsaa cubbuutii fi aarsaa gubamu haa dhi'eessu. 17 Innis korbeessa hoolaa sana Maxinoo gundoo irra jiru sana wajjin aarsaa nagaa godhee Waaqayyoof haa dhi'eessu; akkasumas lubichi kennaa midhaaniitii fi dhibaayyuu isaa haa dhi'eessu. 18 "Ergasi Naazirichi balbala dunkaana wal ga'ii duratti rifeensa addaan baase sana haa haaddatu. Rifeensa sanas fuudhee ibidda aarsaa nagaa jalaan jiru sana keessa haa buusu. 19 "Erga Naazirichi rifeensa ittiin addaan baafame sana haaddatee booddee lubni sun foon gatiittii korbeessa hoolaa kan affeelmanee fi Maxinoo fi bixxilee hin bukaa'in gundoo sana irraa fuudhee harka namichaa irra haa kaa'u. 20 Ergasiis lubichi aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti isaan haa sochoosu; isaanis handaraafa sochoofamee fi tafa dhi'eeffame sana wajjin lubichaaf kan qulqulleeffamanii dha. Ergasi Naazirichi daadhii wayinii dhuguu ni danda'a. 21 "Seerri Naaziricha waan kennuu danda'u kaan dabalateeakkuma addaan ba'umsi isaatti kennaa isaa Waaqayyoof wareegu tokkoo kanaa dha. Innis akkuma seera Naazirichaattaa waan wareege sana raawwachuu qaba." 22 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 23 "Aroonii fi ilmaan isaattiakkana jedhii himi; 'Akki isin itti Israa'eloota eebbiftan kanaa dha. Akkana jedhaanii: 24 "Waaqayyo si haa eebbisu; si haa eegus; 25 Waaqayyo fuula isaa siif haa ibsu; garaa siif haa laafu. 26 Waaqayyo fuula isaa gara keetti haa deebisu; nagaas siif haa kennu." 27 "Akkasitti isaan maqaa koo saba Israa'el irra kaa'u; anis isaan nan eebbisa."

7 Museen erga dunkaana qulqulluu sana dhaabee fixatee booddee, dunkaanichaa fi mi'a isaa hunda dibe; ni qulqulleesses. Akkasumas iddo aarsaatii fi mi'a isaa hunda dibe qulqulleesse. 2 Ergasiis hooggantoonni Israa'el, hangafoonni maatiwwanii kanneen hooggantootaa gosootaa ta'anii warra lakkaa'aman sana qajeelchanis kennaa dhi'eessan. 3 Isaanis gaariiwwan haguugaman ja'aa fi sangoota kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo hooggantootaa irraa sangaa tokko, lama lama ta'anii immoo gaarii tokko kennaa ofii godhanii fuula Waaqayyoo duratti

fidan. Kennaawwan kanneenis dunkaana qulqulluu sana duratti dhi'eessan. 4 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 5 "Akka isaan hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuu keessatti fayyadaniif kennaawwan kanneen isaan harkaa fuudhi. Waan kanaakkuma hojiin tokkoo tokkoo namaa barbaaddutti Lewwotatti kenni." 6 Museen is gaariiwanii fi sangoota sana fuudhee Lewwotatti kenne. 7 Innisakkuma hojii isaaniitiif malutti gaariiwan lamaa fi sangoota afur ilmaan Geershoonitti kenne; 8 gaariiwan afurii fi sangoota saddeetakkuma hojii isaaniitiif malutti ilmaan Meraaritti kenne. Isaan hundinuu qajeelfama Iitaamaar ilma Aroon lubichaa jala turan. 9 Ilmaan Qohaati garuu sababii mi'a qulqulluu gatiitti baachuun hojii isaanii ta'eef Museen homaa isaaniitti hin kennine. 10 Yeroo iddoon aarsaa dibametti hooggantoonni kennaawwan isaanii eeba iddo aarsaatiif fidanii iddo aarsaa duratti dhi'eessan. 11 Waaqayyo Museedhaan, "Dura bu'aan tokko guyyuma tokko kennaan isaa sirna eeba iddo aarsaa sanaatiif haa dhi'eessu" jedhee tureetii. 12 Namni guyyaa jalqabaatti kennaan ofii fide Nahishoon ilma Amiinaadaab kan gosa Yihuudaa ture. 13 Kennaan isas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokkoo fi waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu kan tokkoon tokkoon isaanii akka kennaan midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 14 cilfaa warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, 15 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 16 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 17 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyi hoolaa shan, korbeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'e ture. Kennaan Nahishoon ilmi Amiinaadaab dhi'eesse kana ture. 18 Guyyaa lammaffaattis Naatnaa'el ilma Zuwaar dura bu'aa Yisaakoritu kennaan isaa fide. 19 Kennaan inni fides gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaan midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 32 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, 33 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 34 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 35 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyi hoolaa shan, korbeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaa korbeeyyi hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliyaab ilma Heeloon kana ture. 30 Guyyaa afuraffaatti Eliizuur ilma Shedee'uur dura bu'aa ijoollee Ruubeenitu kennaan isaa fide. 31 Kennaan isas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaan midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 32 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, 33 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 34 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 35 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyi hoolaa shan, korbeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaa korbeeyyi hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliizuur ilma Shedee'uur kana ture. 36 Guyyaa shanaffaatti Shilumii'el ilma Zuriishadaayi

sukkuumameen guutaman, 20 caabii warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, 21 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 22 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 23 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyi hoolaa shan, korbeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaa waggaa tokko tokkoo ture. Kennaan Naatnaa'el ilma Zuwaar kana ture. 24 Guyyaa sadaffaatti Eliyaab ilma Heeloon hangafa ijoollee Zebuuloonitu kennaan isaa fide. 25 Kennaan isas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaan midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 26 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, 27 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 28 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 29 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyi hoolaa shan, korommii re'ee shanii fi xobbaallaa korbeeyyi hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokkoo ture. Egaa kennaan Eliyaab ilma Heeloon kana ture. 30 Guyyaa afuraffaatti Eliizuur ilma Shedee'uur dura bu'aa ijoollee Ruubeenitu kennaan isaa fide. 31 Kennaan isas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaan midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 32 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, 33 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 34 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 35 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyi hoolaa shan, korbeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaa korbeeyyi hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliizuur ilma Shedee'uur kana ture. 36 Guyyaa shanaffaatti Shilumii'el ilma Zuriishadaayi

hoogganaa ijoollee Simi'oonitu kennaa isaa fide. **37** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko, kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkumameen guutaman, **38** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **39** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **40** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **41** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Shilumii'eel ilma Zuriishadaayi kana ture. **42** Guyyaa ja'affaatti Eliyaasaaf ilma De'u'eel dura bu'aa ijoollee Gaaditu kennaa isaa fide. **43** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kana akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkumameen guutaman, **44** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **45** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e, **46** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **47** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korommii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliyaasaaf ilma De'u'eel kana ture. **48** Guyyaa torbaffaatti Eliishaamaa ilma Amiihuud dura bu'aa ijoollee Efreemitu kennaa isaa fide. **49** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkumameen guutaman, **50** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **51** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa

waggaa tokko ta'e tokko, **52** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **53** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliishaamaa ilma Amiihuud kana ture. **54** Guyyaa saddeettaffaatti Gamaali'eel ilma Phedaasuur hoogganaa ijoollee Minaaseetu kennaa isaa fide. **55** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkumameen guutaman, **56** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame, **57** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e, **58** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **59** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korommii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Gamaali'eel ilma Phedaasuur kana ture. **60** Guyyaa saglaffaatti Abiidaan ilma Gaadeyoon dura bu'aa ijoollee Beniyaamitu kennaa isaa fide. **61** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkumameen guutaman, **62** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaateeixaanaan guutame, **63** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **64** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **65** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Abiidaan ilma Gaadeyoon kana ture. **66** Guyyaa kudhannaffaatti Ahii'ezer ilma Amiishadaay dura bu'aa ijoollee Daanitu kennaa isaa fide. **67** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii

kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 68 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, 69 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 70 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 71 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi korbeeyyii hoolaa xixinnaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokkoo ture. Egaa kennaan Ahii'ezer ilma Amiishadaay kana ture. 72 Guyyaa kudha tokkoffaatti Fagi'eel ilma Okraan hoogganaaa ijoollee Aasheeritu kennaa isaa fide. 73 Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daaku bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 74 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, 75 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 76 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 77 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokkoo ture. Egaa kennaan Fagi'eel ilma Okraan kana ture. 78 Guyyaa kudha lammaffaatti Ahiiraa ilma Eenaan hoogganaaa ijoollee Niftaalementu kennaa isaa fide. 79 Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daaku bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, 80 xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, 81 aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, 82 aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, 83 aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan

hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokkoo ture. Egaa kennaan Ahiiraa ilma Eenaan kana ture. 84 Kennaan hooggantoonni Israa'el gaafa iddoon aarsaa dibame sana sirna eebbaatiif dhi'eessan kana ture; isaanis gabatee meetii kudha lama, waciitii meetii kudha lamaa fi xuwwee warqee kudha lama: 85 Tokkoon tokkoon isaanii meetii saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu ture; tokkoon tokkoon waciitii meetii saqilii torbaatama ulfaata ture. Mi'i meetii kun akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti walumaa galatti saqilii kuma lamaa fi dhibbaafur ulfaata ture. 86 Xuwwewwan warqee kudha lamaan kanneen ixaanaan guutamanis tokkoon tokkoon isaanii akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii kudhan ulfaatu turan. Xuwwewwan warqee walumaa galatti saqilii dhibba tokkoo fi digdama ulfaatu turan. 87 Baay'inni horii aarsaa gubamuuf dhi'eeffamanii walumaa galatti jiboota loonii kudha lama, korbeeyyii hoolaa kudha lama, xobbaallaawwan hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'e kudha lama ture; kennaan midhaaniis isaan wajjin dhi'eeffameera. Korbeeyyiin re'ee kudha lama aarsaa cubbuutiif dhi'eeffamanii turan. 88 Baay'inni horii aarsaa nagaatiif dhi'eeffamanii walumaa galatti sangoota digdamii afur, korbeeyyii hoolaa jaatama, korbeeyyii re'ee jaatamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ture. Kennaawwan erga iddoon aarsaa dibamee booddee sirna eebba isatiif dhi'eeffaman kanneen turan. 89 Museen yommuu Waaqayyo wajjin dubbachuuuf dunkaana wal ga'ii ol seenetti teessoo araaraa kan taabota kakuu seeraa irra jiruun olitti kiirubeeli lamaan gidduudhaa sagalee isatti dubbatu dhaga'e. Waaqayyo isa wajjin dubbate.

8 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 2 "Aroonittiakkana jedhii dubbadhu; 'Yeroo ati ibsaawwan torban qabsiiftutti isaan iddo baattuu ibsaa fuula dura jiru haa ibsan.'" 3 Aroonis akkasuma godhe; innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti akka isaan fuula baattuu ibsaa duraan ifa kennaniif ibsaawwan sana qabsiise. 4 Akki itti baattuu ibsaa tolfameakkana: Miilla isaa irraa jalqabee hamma daraaraa isaatti warqee tumame irraa hojjetame. Baattuu ibsaa sun akkuma fakkeenya Waaqayyo Museetti argisiise sanaatti hojjetame. 5 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe: 6 "Saba Israa'el keessaa Lewwota fuudhii qulqulleessuufis waan kana

godhi: bishaan qulqullaan'ummaa isaanitti facaasi; akka isaan dhagna isaanii guutuu haaddataniiakkasiin uffata ofii miiccatanii of qulqulleessan godhi. **8** Isaanis dibicha loonii tokko kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame wajjin haa fuudhan; atis dibicha loonii lammaffaa aarsaa cubbuutiif fuudhi. **9** Lewwota fuula dunkaana wal ga'ii duratti dhi'eessiitii waldaa Israa'elootaa guutuu walitti qabi. **10** Lewwotas fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessi; sabni Israa'el harka isaanii Lewwota irra haa kaa'an. **11** Aroonis akka Lewwonni Waaqayyo tajaajiluu danda'aniif saba Israa'el keessaa aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti isaan haa dhi'eessu. **12** "Erga Lewwonni harka isaanii mataa jiboota sanaa irra kaa'anii booddee ati Lewwotaaf araaraa buusuudhaaf dibicha tokko aarsaa cubbuu, kaan immoo aarsaa gubamu godhiitii Waaqayyoof dhi'eessi. **13** Akka Lewwonni fuula Aroonii fi fuula ilmaan isaa dura dhaabatan godhi; ergasiis aarsaa sochoofamu godhiitii Waaqayyotti isaan dhi'eessi. **14** Haala kanaan Israa'eloota kaan keessaa Lewwota addaan baasi; Lewwonnis kan koo haa ta'an. **15** "Erga ati Lewwota qulqulleessitee aarsaa sochoofamu gootee isaan dhi'eessitee booddees isaan hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuuf haa dhufan. **16** Isaan Israa'eloota keessaa guutumaan guutuutti naaf kennamuu qabu. Ani qooda hangafa saba Israa'el kan gadameessa saaqua hundaa Lewwota ofii kootiif fudhadheera. **17** Israa'el keessaa dhiirri hangafni hundi namasta'u horiin kan koo ti. Ani yeroon biyya Gibxi keessatti hangafa hunda ajjeese sana ofii kootiifan addaan isaan baafadhe. **18** Ani qooda ilmaan Israa'el hangafoota hundaa Lewwota fudhadheera. **19** Yommuu Israa'eloonni iddo qulqulluutti dhi'aatanitti akka dha'ichi isaan hin arganneef, akka isaan Israa'elootaaf araara buusanii fi akka isaan tajaajila Israa'elootaa dunkaana wal ga'ii keessatti raawwataniif ani Lewwota saba Israa'el hunda keessaa Aroonii fi ilmaan isaatiif kennaa godhee kenneera." **20** Museen, Aroonii fi waldaan Israa'el guutuu akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana Lewwotas godhan. **21** Lewwonnis of qulqulleessanii wayyaa ofii miiccatan. Aroonis akkuma aarsaa sochoofamuutti fuula Waaqayyoo duratti isaan dhi'eesse; isaan qulqulleessuufis araara isaaniif buuse. **22** Ergasiil Lewwonni qajeelcha Aroonii fi ilmaan isaatiif hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuudhaaf dhufan.

Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana Lewwotas godhan. **23** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **24** "Kun seera Lewwotaaf kennamee dha: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamii shanii fi hammasii olii hojii dunkaana wal ga'ii keessatti hirmaachuuf haa dhufan; **25** umurii waggaa shantamaatti garuu tajaajila isaanii haa dhaaban; deeb'i'aniis hin tajaajilin. **26** Hojii dunkaana wal ga'ii irratti obboloota ofii gargaaruu ni danda'u; ofii isaanitii garuu hojii sana hin hojjetin. Egaa kun haala itti ati itti gaafatama Lewwotaa ramadduu dha."

9 Waaqayyo erga isaan Gibxii ba'anii booddee ji'a jalqabaa kan waggaa lammaffaatti Gammoojjii Siinaa keessattiakkana jedhee Museetti dubbate; **2** "Israa'eloonni yeroo murtaa'etti Faasiikaa haa ayyaaneffatan. **3** Isin akkuma seeraa fi dambii ayyaana kanaa hundaatti yeroo murtaa'etti ji'a sana keessa, dimimmisa galgala guyyaa kudha afuraffaatti ayyaaneffadhaa." **4** Museen akka isaan Faasiikaa ayyaaneffatan Israa'elootatti hime; **5** isaanis ji'a jalqabaa keessa dimimmisa galgala guyyaa kudha afuraffaatti Gammoojjii Siinaa keessatti ayyaaneffatan. Sabni Israa'el akkuma Waaqayyo Musee ajajetti waan hunda godhe. **6** Isaan keessaa namoonni tokko tokko sababii reeffa tuqanii xuraa'aniif guyyaa sana Faasiikaa ayyaaneffachuu hin dandeenye. Isaan guyyuma sana gara Musee fi Aroonii dhufanii, **7** Museedhaanakkana jedhan; "Nu sababii reeffa namaa tuqneef xuroofneerra; garuu maaliif yeroo murtaa'ee sanatti Israa'eloota kaan wajjin aarsaa Waaqayyoo dhi'eessuu dhowwamne?" **8** Museenis, "Hamma ani waan Waaqayyo waa'ee keessan ajaju dhaga'utti turaa" jedheen. **9** Waaqayyos Museedhaanakkana jedhe; **10** "Israa'elootaanakkana jedhi: 'Isin keessaa yookaan ilmaan keessan keessaa namni tokko yoo reeffa tuqee xuraa'e yookaan karaa fagoo deeme, inni amma iyuu Faasiikaa Waaqayyoo ayyaaneffachuu ni danda'a. **11** Isaanis ji'a lammaffa keessa guyyaa kudha afuraffaa dimimmisa galgala Faasiikaa haa ayyaaneffatan. Faasiikaa sanas Maxinoo fi baala hadhaa'aa wajjin haa nyaatan. **12** Isaanis wantoota kanneen keessaa tokko iyuu hamma ganamaatti hambisuu yookaan lafee isaa keessaa tokko iyuu cabsuu hin qaban. Isaan yommuu Faasiikaa ayyaaneffatanitti dambiiwwan hunda duukaa bu'uu qabu. **13** Garuu namni qulqulluu

ta'ee karaa hin deemin yoo Faasiikaa ayyaneffachuu baate inni sababii yeroo murtaa'etti aarsaa Waaqayyoo hin dhi'eessiniif saba isaa keessaa haa balleeffamu. Namichi sun gatii cubbuu isaa ni argata. **14** "Alagaan isin gidduu jiraatu kan Faasiikaa Waaqayyoo ayyaneffachuu fedhu tokko akkuma seeraa fi dambii Faasiikaatti haa ayyaneffatu. Isinis alagaa fi dhalataa biyyaatiif seeruma tokkicha qabaadhaa." **15** Gaafa dafkaanni qulqulluun dhaabame sana duumessi dafkaana sana jechuunis dafkaana dhuga ba'umsaa haguuge. Duumessi dafkaana qulqulluudhaan olii sunis galgalaa hamma ganamaatti ibidda fakkaata ture. **16** Wanni kunis yeroo hunda akkanuma ture; guyyaa duumessi isa haguuga ture; halkan immoo duumessi sun ibidda fakkaata ture. **17** Yeroo duumessi sun dafkaana irraa ka'u Israa'eloonni ka'anii deemu turan; lafa duumessi bu'u immoo Israa'eloonni ni qubatu. **18** Israa'eloonni ajaja Waaqayyootiin ka'anii deemu; ajajuma isaatiinis qubatu. Yeroo duumessi dafkaana qulqulluun ol jiru isaanis qubata keessa turan. **19** Yoo duumessi sun guyyaa hedduu dafkaana gubbaa tures Israa'eloonni seera Waaqayyootiif waan ajajamaniif iddo sanaa ka'anii hin deeman ture. **20** Yeroo tokko tokko duumessi sun guyyaa xinnaadhaaf dafkaana qulqullu gubbaa oolee bula ture; isaanis ajaja Waaqayyootiin qubatu; ajajuma isaatiinis ka'anii deemu. **21** Yeroo tokko tokko duumessi sun galgalaa hamma ganamaatti jiraata ture; yommuu duumessi ganamaan ka'u isaanis ka'anii deemu. Guyyas ta'u halkan, yeroo duumessi ka'u isaanis ka'anii deemu. **22** Yeroo duumessi sun guyyaa lamas ta'u ji'a tokko yookaan waggaa tokko dafkaana qulqullu irra turutti Israa'eloonni qubatuma keessa turu malee ka'anii hin deeman ture; yeroo duumessichi ka'utti garuu ka'anii deemu. **23** Isaan ajaja Waaqayyootiin qubatu; ajajuma Waaqayyootiin ka'anii deemu. Akkuma ajaja Waaqayyo karaa Museetiin kenne sanaattis seera isaatiif ajajamu.

10 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe: **2** "Meetii tumame irraa malakata lama tolfadhuutii hawaasa walitti waamuu fi akka qubanni ka'ee deemu gochuuf itti fayyadami. **3** Yeroo malakanni lamaan afuufamanitti hawaasni hundi balbala dafkaana wal ga'iitti fuula kee duratti walitti haa qabamu. **4** Yoo malakanni tokko qofti afuufame garuu hooggantoonni jechuunis abbootiin gosoota Israa'el fuula kee duratti

walitti haa qabaman. **5** Yeroo malakanni afuufamutti gosooni gama ba'a biiftutiin qubatan ka'anii haa deeman. **6** Yeroo malakanni si'a lammaffaa afuufamutti immoo gosooni gama kibbaatiin qubatan ka'anii haa deeman. Malakanni afuufamu sun mallattoo isaan ittiin qubata keessaa ba'anii dha. **7** Hawaasa walitti qabuudhaaf malakata afuufi; garuu mallattoo wal fakkaatuun hin afuufin. **8** "Ilmaan Aroon luboonni malakataawwan sana haa afuufan. Kunis isinii fi dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u. **9** Isin yommuu biyya keessan keessatti diina isin cunqursu tokkotti duuluuf baatanitti malakataawwan sana afuufaa. Yoos Waaqayyo Waaqni keessan isin yaadatee diina keessan jalaa isin baasa. **10** Akkasumas guyyaa gammachuu keessanii jechuunis gaafa ayyana beekamaa fi Ayyana Baatii Haaraatti aarsaa keessan kan gubamuu fi aarsaa keessan kan nagaa irratti malakataawwan afuufaa; wanni kunis fuula Waaqa keessanii duratti yaadannoo isinifit ta'a. Ani Waaqayyo Waaqa keessan." **11** Ji'a lammaffaa waggaa lammaffaa keessa guyyaa digdammaffaatti duumessi sun dafkaana dhuga Ba'umsaa irraa ka'e. **12** Israa'eloonnis Gammoojji Siinaatii ka'anii hamma duumessi sun Gammoojji Phaaraanii keessa qubatutti iddo tokko irraa gara iddo biraatti deeman. **13** Isaan yeroo jalqabaa kanatti ajaja Waaqayyo karaa Museetiin kenneen ka'anii deeman. **14** Kutaan qubata ijomlee Yihuudaa faajjii isaanii jalaan jalqabatti deeman. Nahishoon ilmi Amiinaadaab ajajaa isaanii ture. **15** Naatnaa'el ilmi Zuwaar ajajaa kutaa gosa Yisaakor ture; **16** Eliiyaab ilmi Heeloon ajajaa kutaa gosa Zebulloon ture. **17** Dafkaanni qulqulluun sunis achi buqqifame; akkasiin Geershoononnii fi Meraaronni warri dafkaana baatan ka'anii deeman. **18** Kutaan qubata Ruubeenis faajjii isaanii jalaan itti aananii deeman. Eliizuur ilmi Shedee'uur ajajaa isaanii ture. **19** Shilumii'el ilmi Zuriishadaayi ajajaa kutaa gosa Simi'oon ture; **20** Eliyasaaf ilmi De'uu'el ajajaa kutaa gosa Gaad ture. **21** Ergasii Qohaatonni mi'a qulqullu baatanii ka'anii deeman. Dafkaanni qulqulluun sun immoo utuu isaan achi hin ga'in dhaabamee ture. **22** Kutaan qubata Efreemis faajjii isaanii jalaan itti aananii deeman. Eliishaamaan ilmi Amiihuud ajajaa isaanii ture. **23** Gamaali'el ilmi Phedaasuur ajajaa kutaa gosa Minaasee ture; **24** Abiidaan ilmi Gaadeeyoon ajajaa kutaa gosa Beniyaam ture. **25** Dhuma irratti kutaan

qubata Daan eegduu karaa duubaan kan kutaawwan hundaa ta'anii faajjii isaanii jalaan ka'anii deeman. Ahii'ezer ilmi Amiishadaay ajajaa isaanii ture. **26** Fagi'eel ilmi Okraan ajajaa kutaa gosa Aasheer ture; **27** Ahiiraan ilmi Eenaan ajajaa kutaa gosa Niftaalem ture. **28** Egaa kutaawwan saba Israa'el yommuu ka'anii deemanitti tartiiba kanaan socho'an. **29** Ergasii Museen Hoobaab ilma Re'uu'eel, namicha Midyaan abbaa niittii Musee sanaan akkana jedhe; "Nu biyya Waaqayyo, 'Ani isinii kenna' nuun jedhe sana dhaquuf deemaa jirra. Nu waan gaarii siif goonaatii kottuu nu wajjin deemi; Waaqayyo waan gaarii Israa'elootaaf kakateeraatii." **30** Inni immoo, "Lakki ani hin deemuu; ani biyyuma kootti gara saba kootti nan deeb'i'a" jedhee deebise. **31** Museen garuu akkana jedheen; "Maaloo nu dhiistee hin deemin. Ati gammoojii keessatti iddo nu qubannu ni beekta; ijas nuu ta'uu dandeessa. **32** Yoo ati nu wajjin deemte nu waan gaarii Waaqayyo nuu kennu si wajjin qoodanna." **33** Isaan tulluu Waaqayyo irraa ka'anii guyyaa sadii deeman. Taabonni kakuu Waaqayyoos iddo nu qubannu ni beekta; ijas nuu ta'uu dandeessa. **34** Duumessi Waaqayyo sun yeroo isaan qubata keessaa ba'an guyyaa guyyaa isaan irra ture. **35** Yeroo taabonni sun ka'ee deemu Museen akkana jedha ture; "Yaa Waaqayyo, ka'i! Diinonni kee haa bittinneffaman; warri si jibbanis fuula kee duraa haa baqatan." **36** Yeroo inni boqochuuf dhufu akkana jedha ture; "Yaa Waaqayyo, gara kumaatama Israa'el hedduutti deeb'i."

11 Sabni sun utuma Waaqayyo isa dhaga'uu waa'ee rakkina isaa guungume; innis yommuu waan kana dhaga'etti ni aare. Kana irratti ibiddi Waaqayyo isaan gidduutti boba'ee qarqara qubata isaanii gube. **2** Sabni Museetti iyee; Museen immoo Waaqayyoon kadhatee ibiddi sun dhaame. **3** Sababii ibiddi Waaqayyo biraagad bu'ee gidduu isaaniitti boba'eef, iddoon sun "Tabeeraa" jedhamee waamame. **4** Sabni wal makaan isaan wajjin tures nyaata biraa dharra'e; Israa'eloonni ammas akkana jedhanii boo'uu jalqaban; "Nu utuu foon nyaannu argannee! **5** Nu biyya Gibxi keessatti qurxummii toluma nyaanne; akkasumas dabaaqula, habaabii, goodarree, qullubbii diimaa fi qullubbii adii nyaanne sana ni yaadanna. **6** Amma garuu fedhiin nyaataa nurraa badeera; mannaa kana malees waan

tokko illee hin arginu!" **7** Mannaan sun akka sanyii dinbilaalaa ta'ee bifiti isaa haphee fakkaata ture. **8** Namoonnis mannaa sana nanaanna'anii walitti qabaniidhagaa daakuutti daakachaa yookaan mooyyeetti tumachaa turan. Isaanis mannaa sana okkoteetti affeelu yookaan maxinoo isaa tolfaatu turan. Innis akka waan zaytii ejersaatiin qopheeffameetti mi'aawa ture. **9** Galgala yommuu fixeensi qubata irra bu'etti mannaan sunis gad bu'e. **10** Museen utuu namoonni maatii hundaa balbala dinkaana ofii isaa duratti boo'anuu dhaga'e. Waaqayyos akka malee aare; Museen immoo ni dhiphate. **11** Innis akkana jedhee Waaqayyoon gaafate; "Ati maaliif dhiphina kana garbicha keetti fidde? Ati kan ba'aa saba kanaa hunda narra keesse ani maal balleessee si gaddisiiseeti? **12** Saba kana hunda anatu ulfaa'ee? Anatu isaan da'ee? Ati maaliif akka ani akkuma guddiftuun daa'ima baattutti gara biyya ati abbootii isaaniitiif kakuudhaan waadaa galteetti irree kootti baadhee isaan geessuudhaaf na ajajja? **13** Ani saba kana hundaaf foon eessaan argadha? Isaan, 'Foon nyaannu nuu kenni!' jedhanii natti boo'u. **14** Ani kophaa koo saba kana hunda baachuu hin danda'u; ba'an kun akka malee natti ulfaata. **15** Ati yoo akkana na goota ta'e, yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, maaloo ammuma na ajeesi; akka ani gidiraa natti dhufu argus na hin godhin." **16** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Maanguddoota Israa'el keessaa nama torbaatama kanneen hooggantootaa fi qondaaltota sabaa ta'uu isaanii beektu naa fidi. Akka isaan gara dinkaana wal ga'ii dhufanii si wajjin achi dhadhaabatan godhi. **17** Ani gad bu'ee achitti si wajjin nan dubbadha; Hafuura sirra jiru irraas fuudhee isaan irra nan kaa'a; isaanis akka ati kophaa kee ba'aa sana hin baanneef ba'aa saba sanaa si wajjin baatu. **18** "Saba kanaan akkana jedhi: 'Isin bori foon nyaattuutii of qulqulleessaa qophaa'aa. Waaqayyo yeroo isin, "Nu utuu foonuma nyaannu argannee! Yeroo nu biyya Gibxi keessa jirru nuu wayya ture!" jettanii boosan dhaga'eeraatii. Waaqayyo amma foon isinii kenna; isinis ni nyaattu. **19** Isin hamma guyyaa tokkoo, yookaan lamaa, yookaan shanii, kudhanii, yookaan digdamaa qofa hin nyaattan; **20** garuu ji'a tokko guutuu hamma funyaaniin isin ba'utti, hamma nuffitanittis nyaattu; isin Waaqayyo gidduu keessan jiru sana diddani, "Nu maaliif biyya Gibxi keessaa baane?" jettanii fuula isaa duratti

boossanii turtaniitii.” 21 Museen garuu akkana jedhe; “Kunoo ani namoota lafoo kuma dhibba ja’ a gidduu jira; ati immoo, ‘Ani foon isaan ji’ a guutuu nyaatan kennaaf’ jetta. 22 Utuma bushayee fi karri loonii isaanii qalamanii iyuu ga’aa laata? Utuma qurxummiin galaana keessaa hundi isaanii qabamee iyuu ga’aa laata?” 23 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Harki Waaqayyoo gabaabaadhaa? Ati akka wanni ani siin jedhu siif guutamuu fi akka siif hin guutamne amma ni argita.” 24 Museen dhaqee waan Waaqayyo jedhe sana sabatti hime. Innis saba sana keessaa maanguddoota torbaatama walitti qabee akka isaan naannoo dunkaanaa dhadhaabatan godhe. 25 Ergasiis Waaqayyo duumessaan gad bu’ee isatti dubbate; Hafuura isa irra jirus fuudhee maanguddoota torbaatamman sana irra buuse. Isaanis yeroo Hafuurri sun isaan irra boqtetti raajii dubbatan; ergasiim immoo deebi’ani raajii sana hin dubbanne. 26 Ta’u illee namoonni lama kanneen maqaan isaanii Eladaadii fi Meedaad jedhaman qubata keessatti hafanii turan. Isaanis maanguddoota sana keessatti galmeeffamanii turan malee gad ba’ani gara dunkaanaa hin dhaqne ture. Hafuurri immoo isaan irra illee bu’e; isaanis qubata keessatti raajii dubbatan. 27 Dargaggeessi tokko fiigee dhaqee, “Eladaadii fi Meedaad raajii dubbachuutti jiru” jedhee Museetti hime. 28 Iyyasuun ilmi Nuuni kan ijollummaa ofitii jalqabee gargaartuu Musee ture sun ka’ee, “Yaa Musee, yaa gooftaa ko, isaan dhowwi!” jedhee dubbate. 29 Museen garuu akkana jedhee deebise; “Ati anaaf hinaaftaa? Ani utuu sabni Waaqayyoo hundinuu raajota ta’ani Waaqayyos Hafuura isaa isaan irra kaa’ ee nan hawwa!” 30 Ergasiis Musee fi maanguddoonee Israa’el gara qubataatti deebi’an. 31 Bubbeen tokkos Waaqayyo biraa ba’ee galaana keessaa dimbiriqqee gara qubataatti oofe. Bubbeen sunis dimbiriqqee sana naannoo qubata sanaatti gama hundaan hamma deemsaa guyyaa tokko fagaatu harcaasee hamma dhundhuma lamaa oli tuule. 32 Guyyaa sana guutuu fi halkan sana guutuu, guyyaa itti aanu guutuus sabni sun gad ba’ee dimbiriqqee sana walitti qabate; isaan keessaas namni homeerii kudhanii gad walitti qabate hin turre. Ergasiim dimbiriqqee sana naannoo qubata sanaa afatan. 33 Garuu utuma foon sun amma illee gidduu ilkaan isaanii jiruu, utuu hin alafatin Waaqayyo isaanitti aaree dha’icha hamaadhaan isaan dha’ee. 34 Sababii isaan namoota

nyaataa biraa dharra’an achitti awwalaniif maqaan iddo sanaa, “Qiibrooti Haataa’abaa” jedhame. 35 Sabni sunis Qiibrooti Haataa’abaadhaa ka’ee gara Haxeroott dhaqee achi jiraate.

12 Miiriyaamii fi Aroon sababii Museen dubartii

Itoophiyaa fuudheef isaan mormuudhaan dubbachuu jalqaban; inni dubartii Itoophiyaa fuudhee tureetii. 2 Isaanis, “Waaqayyo karaa Musee qofaan dubbatee? Inni karaa keenyaanis dubbatee ture mitii?” jedhan. Waaqayyos dubbii kana dhaga’e. 3 Museen namoota lafa irra jiraatan hunda caalaa nama akka malee gad of qabu ture. 4 Waaqayyos yommusuma Museen, Aroonii fi Miiriyaamiin, “Isin sadanuu gara dunkaana wal ga’iitti gad ba’aa” jedhe. Isaan sadanuuus gad ba’ an. 5 Ergasiis Waaqayyo utubaa duumessaan keessaan gad bu’ee balbala dunkaanaa irra dhaabatee Aroonii fi Miiriyaamin waame. Jarri lachuu isatti dhi’annaan, 6 inni akkana jedheen; “Dubbii koo dhaga’aa: “Yoo raajii Waaqayyoo gidduu keessan jiraate, ani mul’ata keessa isatti of nan mul’isa; abjuudhaanis isatti nan dubbadha. 7 Garuu garbichi koo Museen akkana miti; inni mana koo hunda keessatti amanamaa dha. 8 Ani utuu dhoksaadhaan hin ta’in, ifaan ifatti isatti nan dubbadha; inni bifa Waaqayyoo ni arga. Yoos isin maaliif garbicha koo Museedhaan mormuudhaan dubbachuu hin sodaanne ree?” 9 Aariin Waaqayyos isaan irratti boba’ee; innis isaan dhiisee deeme. 10 Yommuu duumessi sun dunkaana gubbaadhaa ol ka’etti kunoo, Miiriyaam lamxooftee akkuma cabbii addaattee turt. Aroonis gara isheetti garagalee akka isheen lamxii qabdu arge; 11 innis Museedhaan akkana jedhe; “Maaloo yaa gooftaa ko, cubbuu nu gowwummaadhaan hoijenne sana nutti hin lakkaa’ in. 12 Akka gatata foon isaa gariin nyaatamee gadameessa haadha isaa keessaa ba’u tokkoo ishee hin godhin.” 13 Museen Waaqayyotti boo’ee, “Yaa Waaqayyo, maaloo ishee fayyisi!” jedhe. 14 Waaqayyo akkana jedhee Museedhaaf deebii kenne; “Utuu abbaan ishee fuula isheetti tufee silaa isheen bultii torba salphina keessa turti mitii ree? Isheen bultii torba qubataan ala haa turtu; ergasiim deebitee dhufuu dandeessi.” 15 Miiriyaam bultii torba qubataan ala turt; sabni sunis hamma isheen deebitutti deemsaa itti hin fufne. 16 Ergasiis sabni sun Haxeroott ka’ee Gammoojji Phaaraan keessa qubate.

13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Akka isaan dhaqanii biyya Kana’aan ishee ani Israa’elootaaf kennuuf jiru sana basaasaniiif namoota ergi. Tokkoo tokkoo abbootii gosaa keessaa hoogganaa tokko ergi.” 3 Museen ajaja Waaqayyootiin Gammoojji Phaaraan keessaa isaan erge. Hundi isaanii hooggantoota Israa’eloota turan. 4 Maqaan isaanii kanneenii dha: Gosa Ruubeen keessaa Shamuu’aa ilma Zakuur; 5 gosa Simi’oon keessaa Shaafaaxi ilma Hoorii; 6 gosa Yihuudaa keessaa Kaaleb ilma Yefunee; 7 gosa Yisaakor keessaa Yigi’aal ilma Yooslef; 8 gosa Efreem keessaa Hooshee’aa ilma Nuuni; 9 gosa Beniyaam keessaa Phaaltii ilma Raaphuu; 10 gosa Zebululoon keessaa Gadii’el ilma Soodii; 11 gosa Minaasee jechuunis gosa Yooslef keessaa Gadii ilma Suus; 12 gosa Daan keessaa Amii’el ilma Gemaal; 13 gosa Aasheer keessaa Sexuur ilma Miikaa’el; 14 gosa Niftaalem keessaa Naahibii ilma Wofsii; 15 gosa Gaad keessaa Ge’uu’el ilma Maakii ti. 16 Egaa maqaawwan kunneen maqaawwan namoota akka isaan biyya sana basaasaniiif jedhee Museen ergee dha. Museenis Hooshee’aa ilma Nuuni sana, “Iyyasuu” jedhee moggaase. 17 Museen yommuu akka isaan biyya Kana’anii basaasaniiif isaan ergetti akka jedheen; “Karaa Negeeb darbaatii gara biyya gaaraatti ol ba’aa. 18 Biyyi sun maal akka fakkaattu, namoonni achi jiraatanis jajjaboo yookaan dadhaboo, muraasa yookaan hedduu ta’uu isaanii ilaala. 19 Isaan biyya akkamii keessa jiraatu? Gaarii yookaan gadhee? Magaalaawwan akkamii keessa jiraatu? Dallaa dhagaa hin qaban moo da’oo jabaa qabu? 20 Lafti isaa gabbataa dha moo gabbataa miti? Muka qaba moo hin qabu. Jabaadhaatii ija biyyattii keessaa muraasa fidaa.” Waqtin sun yeroo iji wayinii kan jalqabaa itti bilchaatu ture. 21 Isaan ol ba’anii Gammoojji Siin irraa jalqabani hamma Rehoobitti gara Leeboo Hamaatitti biyyattii basaasan. 22 Isaanis karaa Negeeb ol ba’anii gara Kebroon lafa Ahiiiman, Sheeshaayii fi Talmaayi ilmaan Anaaq sun jiraataniitti dhufan. Kebroon kuniis utuu Zoo’aan isheen biyya Gibxi sun hin ijaaramin wagga torbaan dura ijaaramte. 23 Isaanis yommuu Sulula Eshkool ga’anitti hurbuu ija wayinii tokko kutan. Wayinii sanas roomaanii fi harbuu wajjin nama lama ta’anii danqaraadhaan baatan. 24 Iddoon sun sababii hurbuu ija wayinii kan warri Israa’el kutan sanaatiif Sulula Eshkool jedhame. 25 Jarris dhuma

bultii afurtamaatti biyya sana basaasanii deebi’an. 26 Isaanis gara Qaadesh ishee Gammoojji Phaaraan keessaa gara Musee fi Aroon, gara waldaa Israa’el guutuu deebi’anii dhufan. Achittis gabaasa isaaniif dhi’eessan; ija biyyattii isaan argisiisan. 27 Isaanis akkana jedhanii Museetti himan: “Nu gara biyya ati itti nu ergite sanaa dhaqneerra; biyyattiin aannanii fi damma baafti! Iji ishees kunoo kana. 28 Garuu namoonni achi jiraatan jajjaboo dha; magaalaawwan ishee dallaa jabaa qabu; gurguddaa dhas. Nu sanyii Anaaq iyyuu achitti argineerra. 29 Amaaleqoonni Negeeb keessa jiraatu; Heetonne, Yebuusonni fi Amooronni biyya gaaraa keessa jiraatu; Kana’anonni immoo galaana bira fi qarqara Yordaanos jiraatu.” 30 Kaalebis fuula Musee duratti saba cal’isiisee, “Nu dafnee ol baanee biyyattii haa dhaallu; mo’achuun ni dandeenyatii” jedhe. 31 Namoonni isa wajjin ol ba’anii turan garuu, “Nu warra sana dha’uu hin dandeenyu; isaan nurra jajjaboo dha” jedhan. 32 Isaanis waa’ee biyya basaasan sanaa saba Israa’el gidduutti oduu gadhee tamasaasan. Akkanas jedhan; “Biyyi nu basaasne sun biyya warra ishee keessa jiraatu iyyuu nyaattuu dha. Namoonni nu achitti argine hundinuu dhedheeroo dha. 33 Achitti Nefiiliimota argine; ilmaan Anaaq Nefiiliimota irraa dhufan. Nu ofuma keenyatti iyyuu korophisa fakkaanne; fuula isaanii durattis akkasuma taane.”

14 Halkan sana namoonni waldaa sanaa hundinuu sagalee isaanii ol fudhatanii boo’an. 2 Israa’eloonni hundinuu Musee fi Aroonitti guunguman; waldaan guutunis akkana isaaniin jedhe; “Nu utuu biyyuma Gibxitti dhumnee jiraannee! Yookaan utuu gammoojji kana keessatti dhumnee jiraannee! 3 Waaqayyo maaliif akka nu goraadeedhaan dhumnuuf jedhee biyya kanatti nu fida? Niitonni keenyaa fi ijoolleen keenya ni booji’amu. Biyya Gibxitti deebi’uun nuu hin wayyuu?” 4 Isaanis, “Amma hoogganaa filannee biyya Gibxitti haa deebinu” waliin jedhan. 5 Kana irratti Musee fi Aroon fuula guutummaa yaa’ii Israa’el kanneen achitti walitti qabamanii duratti addaan lafatti gombifaman. 6 Jarreen biyyattii keessa deemanii basaasan keessaa Iyyasuuun ilmi Nuuniitii fi Kaaleb ilmi Yefunee uffata ofii tarsaasanii, 7 guutummaa yaa’ii Israa’elootaatiin akkana jedhan; “Biyyi nu keessa deemnee basaasne sun akka malee gaarii

dha. 8 Waaqayyo yoo nutti gammade biyya sanatti nu galchee biyyattii aannanii fi damma baafstu sana nuu kenna. 9 Isin garuu Waaqayyotti hin fincilinea. Waan nu isaan lilliqimsinuuf namoota biyya sanaa hin sodaatinaa. Gaaddisni isaan irraa ka'eera; Waaqayyo nu wajjin jira. Isaan hin sodaatinaa.” 10 Waldaan guutuun garuu dhagaan isaan tumuudhaaf mari'ate. Ulfinni Waaqayyoos fuula dunkaana wal ga'ii duratti Israa'eloota hundatti mul'ate. 11 Waaqayyos Museedaanakkana jedhe; “Sabni kun hamma yoomiittiakkana na tuffata? Utuma ani mallattoowwan kanneen hunda gidduu isaaniitti hojjedhooisaan hamma yoomiitti na amanuu didu? 12 Ani golfaadhaan dha'eeisaan nan balleessa; si'i garuu saba isaan caalaa guddaa fi jabaa sin godha.” 13 Museen Waaqayyoonakkana jedhe; “Warri Gibxi waa'ee waan kanaa ni dhaga'u! Ati humna keetiin saba kana gidduu isaaniitti baaftee fiddeertaati. 14 Isaanis waa'ee waan kanaa saba biyya sana keessa jiraatutti ni odeeessu. Yaa Waaqayyo, isaan akka ati saba kana gidduu jirtu dhaga'aniiru; yaa Waaqayyoisaan akka ati fuuluma isaaniitti mul'atu, akka duumassi keeisaaniin ol jiruu fi akka ati guyyaa utubaa duumessaatiin, halkan immoo utubaa ibiddaatiinisaan dura deemtu dhaga'anii jiru. 15 Yoo ati saba kana yeruma tokkotti barbadeessite, saboonni oduu waa'ee keetii dhaga'an, 16 ‘Waaqayyo biyya kakuudhaan waadaa isaaniif gale sanatti saba kana galchuu hin dandeeny; inni kanumaaf gammoojji keessattiisaan gogorra'e' jedhu. 17 ‘Egaaakkuma atiakkana jettee dubbatte sanatti jabinni Gooftaa haa argisiifamu: 18 ‘Waaqayyo dafee hin aaru; jaalalli isaa immoo guddaa dha; inni cubbuu fi fincila namaaf dhiisa. Ta'u illee inni nama yakka hojjetu adabu malee hin dhiisu; inni hamma dhaloota sadaffaa fi afuraffaatti sababii cubbuu abbootiiisaaniittiif jedhee ijoolee ni adaba.’ 19 Akkuma yeroo isaan biyya Gibxii ba'anii jalqabdee hamma ammaatti dhiifamaisaaniif goote sanaakkuma jaalala kee guddaa sanaatti cubbuu saba kanaa dhiisiif.” 20 Waaqayyoakkana jedhee deebiseef; “Aniakkuma ati kadhattere sanaisaaniif dhiiseera. 21 Ta'u illeeakkuma ani dhugumaan jiraataatata'eefiakkuma ulfinni Waaqayyoo dhugumaan lafa hunda guute sana, 22 namoota ulfina koo arganii, mallattoowwanani biyya Gibxiitii fi gammoojji keessatti hojjedhe arganii garuu naa ajajamuudidaniiyeroo kudhan na qoran

sana keessaa namni tokko iyyuu, 23 tokkoonaisaanibiyyaani kakuudhaan abbootiiisaaniittiif waadaa gale sana hin argan. Namni na tuffate tokko biyya sana hin argu. 24 Garbicha koo Kaaleb garuu sababii inni hafuura addaa qabuu fi sababii garaa guutuudhaan na duukaa bu'aa jiruuf, ani biyya inni dhaqe sanattiisa galcha; sanyiinisaas biyya sana ni dhaala. 25 Sababii Amaaleqoonnii fi Kana'aanonni Sululootakeessa jiraataaniif, isin bor deebi'atii karaa Galaana Diimaatiin gammoojjiitti qajeelaa.” 26 Waaqayyo Musee fi Arooniinakkana jedhe: 27 “Waldaan hamaan kun hamma yoomiitti natti guunguma? Ani guungummii Israa'eloota guungumtootaa sanaa dhaga'eera. 28 Akkana jedhiiisaanitti himi; ‘Waaqayyoakkana jedha; ani jiraataadhaatii, akkuma isin gurra kootti dubbattan sana anis isinitti godha: 29 Reeffikeessan jechuunis reeffi warra umuriinisaanii waggaadigdamaa fi digdamaa olii kanneen lakkoobsa uummataa keessatti lakkaa'amanii natti guunguman hundaa gammoojji kana keessatti harca'ee hafa. 30 Kaaleb ilma Yefuneetii fi Iyyasuu ilma Nuunimalee tokkoonkeessan iyyuu biyyaani keessa isin qubachiisuuuf kakadhe sanatti hin galtan. 31 Ani garuu ijooleekeessan warra isin ni booji'amu jettan sana itti nan galcha; isaanis biyya isin tuffattan sana ni beeku. 32 Isin garuu, reeffi keessan gammoojsuma kana keessatti harca'a. 33 Ijooleenkeessan waggaafurtama gammoojji kana keessa ni jooru; hamma isin hundi gammoojji keessatti dhumentanittiisaan sababii amanamummaa dhabuu keessaniittiif achitti rakkatu. 34 Isinakkuma bultii afurtama biyya sana basaastan, akkasuma bultiintokko akka waggaatokkoottilakkaa'ameewaggaafurtama cubbuu keessaniif dhiphattu; yeroo sana isin akka anisiniin mormu ni beektu.’ 35 Ani Waaqayyo waan kana dubbadheen jira; ani dhugumaan waan kana waldaahamaan naan mormuuf walitti gurmaa'e kana guutuutti nan fida. Isaan gammoojji kana keessatti dhumu; asumattis ni du'u.” 36 Namoonni Museen akkaisaan biyyattibasaasaniif erge yommuu achii deebi'anitti waa'ee biyya sanaa gabaasa hamaawaldaatti gabaasaniif akka waldaan Museetti guungumu godhan jechuunis 37 namoonni waa'ee biyyattii gabaasa hamaagabaasutti gaafataman sun dha'ichaan fuula Waaqayyoo durattidhumaan. 38 Namoota biyyattii basaasuu dhaqankeessaa Iyyasuu ilma Nuunitii fi Kaaleb ilma Yefunee

qofatu du'a oole. **39** Museen waan kana hunda Israa'elootatti himnaan isaan akka malee boo'an. **40** Isaanis guyyaa itti aanu ganamaan fiixee biyya gaaraatti ol ba'anii, "Nu cubbuu hojenneerra; nu amma gara lafa Waaqayyo waadaa nuu gale sanaa dhaqna" jedhan. **41** Museen garuuakkana jedhe; "Isin maaliif ajaja Waaqayyoo cabsitu? Wanni kun isiniif hin milkaa'u! **42** Akka diinota keessaniin hin mo'atamneef ol hin ba'inaa; Waaqayyo isin wajjin hin jiruutii; **43** Amaaleqoonnii fi Kana'aanonni achitti isinitti dhufuutii. Sababii isin Waaqayyo irraa garagaltaniif inni isin wajjin hin jiraatu; goraadeedhaan barbadeeffamtu." **44** Isaan garuu utuu Musee fi taabonni kakuu Waaqayyoo qubata keessaa gad hin ba'in yaaduma isaaniitiin ka'anii fiixee biyya gaaraatti ol ba'an. **45** Yommus Amaaleqoonnii fi Kana'aanonni gaara sana irra jiraatan gad bu'anii isaan dha'anii hamma Hormaatti isaan ari'an.

15 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **2** "Saba Israa'elittiakkana jedhii dubbadhu: 'Yommuu biyya ani akka isin keessa jiraattaniif isiniif kennu sana seentanii **3** aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu, loon keessaa yookaan bushaayee keessaa fuutanii aarsaa gubamu yookaan qalma wareega addaatiif yookaan aarsaa fedhii keessanii yookaan aarsaa ayyaana waggaa Waaqayyoof dhi'eessitu, **4** namni aarsaa dhi'eessu sun daakuu bullaa'aa iifii harka kudhan keessaa harka tokko kan zayitii iinii harka afur keessa harka tokkootiin sukkuumame kennaa midhaanii godhee Waaqayyoof haa dhi'eessu. **5** Tokkoo tokko xobbaallaa hoolaa kan aarsaa gubamuuf yookaan qalmaaf dhi'eeffamu wajjinis daadhii wayinii iinii harka afur keessaa harka tokko dhibaayyuudhaaf qopheessi. **6** "Korbeessa hoolaa tokko wajjinis daakuu bullaa'aa iifii harka kudhan keessaa harka lama kan zayitii iinii harka sadii keessaa harka tokkoon sukkuumameen kennaa midhaanii qopheessi. **7** Daadhii wayinii iinii harka sadii keessaa harka tokko dhibaayyuu urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhii dhi'eessi. **8** "Ati yommuu dibicha loonii tokko aarsaa gubamu yookaan qalma wareega addaatiif yookaan aarsaa nagaatiif Waaqayyoof qopheessitutti, **9** dibicha sana wajjin kennaa midhaanii fidi; kennaan sunis daakuu bullaa'aa iifii harka kudhan keessaa harka sadii kan zayitii walakkaa iiniitiin sukkuumame haa ta'u. **10**

Akkasumas daadhii wayinii iinii walakkaa dhibaayyuu godhii fidi. Wanni kunis aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu ta'a. **11** Tokkoon tokkoon dibicha loonii yookaan korbeessa hoolaa, tokkoon tokkoon xobbaallaa hoolaa yookaan korbeessa re'ee xinnaa haaluma kanaan haa qopheeffaman. **12** Akkuma baay'ina waan qopheessitan sanaatti akkuma lakkobsa isaaniitti, tokkoo tokkoo isaaniitiif akkanuma godhaa. **13** "Namni dhalataa biyya sanaa ta'e hundinuu yeroo aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu fidutti wantoota kanneen haaluma kanaan haa hoijetu. **14** Dhaloota dhufu keessattis alagaan yookaan namni gidduu keessan jiraatu yeroo aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessutti akkuma isin gootan kana haa godhu. **15** Yaa'iin sun isinii fi alagaa isin gidduu jiraatuuf illee seeruma tokko haa qabaatu; kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraai ti. Atii fi alagaan sun fuula Waaqayyoo duratti wal qixxee dha. **16** Isiniifis alagaa isin gidduu jiraatuufis seerrii fi dambiin tokkuma haa ta'u." **17** Waaqayyos Museedhaanakkana jedhe; **18** "Akkana jedhii Israa'elootatti dubbadhu: 'Isin yeroo biyya ani itti isin galchu sana seentanii **19** midhaan ishee nyaattanitti, nyaata sana irraa Waaqayyoof kennaa dhi'eessaa. **20** Bukoo keessan kan jalqabaa irraa maxinoo tokko kennaa dhi'eessaa; isas akka aarsaa oobdii irraa fuudhameetti dhi'eessaa. **21** Dhaloota dhufu hundumaa keessattibukoo keessan kan jalqabaa irraa Waaqayyoof kennaa kennuu qabdu. **22** "Yoo isin utuu hin beekin ajajawwan Waaqayyo Museetti kenne kanneen keessaa tokko illee **23** jechunis yoo isin ajaja Waaqayyo kan gaafa Waaqayyo ajaja kana kennee jalqabee dhaloota dhufu keessa illee ittuma fufuudhaan karaa Museetiin isin ajaje kam iyyuu cabsitan, **24** yoo wanti kun dogoggoraan utuu waldaan hin beekin hoijetamee jiraate waldaan sun hundi dibicha loonii aarsaa gubamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu, kennaa midhaanii fidi dhibaayyuu ajajame wajjin, aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee haa dhi'eessan. **25** Lubnis waldaa saba Israa'el hundaaf araara haa buusu; isaanis waan utuu hin beekin cubbuu hoijetaniif, balleessaa isaaniitiifis waan aarsaa ibiddaan dhi'eeffamuu fi aarsaa cubbuu Waaqayyoof fidanii dhiifama ni argatu. **26** Sababii sabni hundi balleessaa dogoggoraan hoijetamee sana

keessatti hirmaateefis waldaan saba Israa'el hundii fi alagaawwan isaan gidduu jiraatan dhiifama ni argatu. **27** "Garuu yoo namni tokko qofti utuu hin beekin cubbuu hojjete inni goromtii re'ee kan umuriin ishee waggaan tokkoo aarsaa cubbuutiif haa fidu. **28** Lubni sunis namicha utuu itti hin yaadin cubbuu hojjete sanaaf fuula Waaqayyoo duratti araara haa buusu; erga aaraari isaa bu'ee booddee immoo namichi sun dhiifama ni argata. **29** Dhalataa Israa'eliifis ta'u yookaan alagaa isin gidduu jiraatuuf, nama utuu itti hin yaadin cubbuu hojjete hundaaf seerri tokkuma haa ta'u. **30** "Garuu dhalataa biyyas ta'u yookaan alagaan, namni beekaa cubbuu hojjetu Waaqayyoon arrabsuu isaa ti; namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu. **31** Namichi sun sababii dubbii Waaqayyoo tuffatee fi sababii ajaja isaa cabseef inni haa balleeffamu; balleessaa isaattis isatu gaafatama." **32** Yeroo sabni Israa'el gammoojii keessa turetti, namni tokko utuu guyyaa Sanbataatiin qoraan walitti qabatuu argame. **33** Warri utuu inni qoraan walitti qabatuu organis Museetti, Arooniitii fi waldaa guutuutti isa geessan; **34** sababii wanni isa godhan hin beekaminiif hidhanii isa tursan. **35** Waaqayyo Museedhaan, "Namichi du'uu qaba. Waldaan sun guutuun qubataan alatti dhagaadhaan isa haa tumu" jedhe. **36** Waldaan sun akkuma Waaqayyo Musee ajajetti namicha sana qubata keessaa gad baasee dhagaadhaan tumee ajjeese. **37** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **38** "Akkana jedhii Israa'elootatti dubbadhu: 'Dhaloota dhufu hunda keessa qarqara wayyaa keessanii irratti handaara tolfadhaa; tokkoon tokkoon handaara sanaas fo'aa bifa cuquliisa haa qabaatu. **39** Isin handaara kana ilaaltanii ajaja Waaqayyoo hunda yaadattu; kunis akka ajaja kana eegdani hawwii garaa keessaniitii fi hawwii ija keessanii duukaa bu'uudhaan hin sagaagalleef. **40** Yoos isin ajaja koo hunda yaadattanii ni eegdu; Waaqa keessaniifis qulquloota ni taatu. **41** Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan Waaqa isinii ta'uuf jedhee biyya Gibxii isin baasee dha. Ani Waaqayyo Waaqa keessan."

16 Qooraahi ilmi Yizihaar, ilmi Qohaati, ilmi Lewwii, gosa Ruubeen keessaa immoo ilmaan Eliyaab, Daataanii fi Abiiraam akkasumas Ooni ilmi Phelet ka'anii **2** Museedhaan morman. Isaan wajjinis namoota Israa'el jechuunis hooggantoota waldaa bebeekamoo kanneen miseensa yaa'ii ta'anii muudamanii turan 250 ga'antu ture. **3** Isaanis Musee fi Arooniin mormuuf

jedhanii tokkummaadhaan walitti qabamanii dhufaniiakkana isaaniin jedhan; "Isin dubbii baay'iftaniirtu! Waldaan kun guutummaatti tokkoon tokkoon isaanii iyuu qulqulluu dha; Waaqayyos isaan wajjin jira. Yoos isin maaliif waldaa Waaqayyoo irratti of tuulturee?" **4** Museen dubbii kana dhageenyaan addaan lafatti gombifame. **5** Ergasiis Qooraahii fi warra isa duukaa bu'an hundaan akkana jedhe: "Bori ganama Waaqayyo nama kan isaa ta'ee fi nama qulqulluu ta'e ni argisiisa; akka namni sun gara isaatti dhi'atau illee ni godha. Inni nama filatee sana akka inni itti dhi'atau godha. **6** Qooraahi, atii fi warri si duukaa bu'an hundi waan kana godhaa: Girgiraawwan fudhadhaatii **7** bori fuula Waaqayyoo duratti ibiddaa fi ixaana itti naqaa. Namni Waaqayyo filatu inni nama qulqulluu ta'a. Isin Lewwonni dubbii baay'iftaniirtu!" **8** Museen Qooraahiidhaan akkana jedhe; "Isin Lewwonni mee dhaga'aa! **9** Waaqni Israa'el waldaa Israa'el kaan keessaa isin filatee akka isin hojji dunkanaa qulqulluu Waaqayyoo hojjettanii fi akka isin fuula waldaa dura dhaabatanii isaan tajaajiltanii jedhee ofitti isin dhi'eessuun isaa isin hin ga'uu? **10** Inni si'ii fi Lewwota si wajjin jiran hunda ofitti dhi'eesseera; isin garuu lubummaa illee fudhachuu barbaaddan. **11** Kanaafuu atii fi miiltonni kee hundinuu walitti qabamtanii Waaqayyoon mormitan. Aroon isin itti guungumtan kun eenyuu dha?" **12** Museen ergasii ilmaan Eliyaab Daataanii fi Abiiraam waamsise. Isaan garuu akkana jedhan; "Nu hin dhufnu! **13** Ati gammoojii keessatti nu fixuuf jettee biyya aannanii fi damma baasu keessaa nu baasuun kee si hin ga'uu? Amma immoo gooftaa nutti ta'uu feetaa? **14** Kana malee iyuu ati biyya aannanii fi damma baasutti nu hin galchine yookaan dhaala lafa qotisaatii fi iddo dhaabaa wayinii nuu hin kennine. Ati ija namoota kanaa ni baafaa? Lakkii, nu hin dhufnu!" **15** Museen akka malee aaree Waaqayyoon, "Aarsaa isaanii hin fudhatin. Ani harree tokko illee isaan irraa hin fudhanne yookaan isaan keessaa nama tokko illee hin miine" jedhe. **16** Museen Qooraahiidhaan akkana jedhe; "Atii fi miiltonni kee hundinuu akkasumas ati, isaanii fi Aroon bori fuula Waaqayyoo duratti argamaa. **17** Tokkoon tokkoon namaa girgiraa isaa fudhatee, ixaana itti naqatee fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu; girgiraawwan kunneenis walumaa galatti 250 ta'u. Akkasumas atii fi Aroon girgiraa keessan dhi'eessuu

qabdu.” 18 Tokkoon tokkoon namaa gиргираа isaa fudhatee, ibiddaa fiixaana itti naqatee Musee fi Aroon wajjin balbala dinkaana wal ga’ii dura dhaabate. 19 Yeroo Qooraahi isaaniin mormuuf jedhee duukaa buutota isaa hunda balbala dinkaana wal ga’ii duratti walitti qabetti, ulfinni Waaqayyo waldaa guutuutti mul’ate. 20 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; 21 “Akka ani yeruma tokkoon isaan fixuuf waldaa kana irraa gargar ba’aa.” 22 Musee fi Aroon garuu addaan lafatti gombifamanii akkana jedhanii iyyan; “Yaa Waaqayyo Waaqa hafuurota sanyii nama hundaa, ati yoo namni tokko yakke waldaa guutuutti dheekkamtaa?” 23 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 24 “Waldaa kanaan, ‘Dunkaanota Qooraahi, kan Daataaniitii fi Abiiraam irraa fagaadhaa’ jedhi.” 25 Museen is ka’ee gara Daataanii fi Abiiraam dhaqe; maanguddoонни Israa’elis isa duukaa bu’an. 26 Innis waldaa sanaan, “Dunkaanota hamoo kanneenii irraa fagaadhaa! Isin akka sababii cubbuu isaanii hundaan hin barbadeeffamneef waan kan isaanii ta’e kam iyyuu hin tuqinaa” jedhe. 27 Isaan dukaanota Qooraahi, kan Daataanii fi kan Abiiraamiis irraa fagaatan. Daataanii fi Abiiraamiis gad ba’aniitii, ijoolee fi daa’imman isaanii wajjin balbala dukaanota isaanii dura dhadhaabachaa turan. 28 Ergasii Museen akkana jedhe; “Ani wantoota kanneen hunda akkan hojjedhuuf Waaqayyo akka na erge, kunis yaada koo akka hin ta’in isin kanaan ni beektu: 29 Yoo namoonni kunneen du’uma uumamaan dhufu du’ani fi wanni nama hundatti dhufu isaanitti dhufe Waaqayyo na hin ergine. 30 Garuu yoo Waaqayyo waan guutummaan guutuutti haaraa ta’e tokko isaanitti fidee lafti afaan bantee waan isaan qaban hunda wajjin isaan liqimsite, yoo isaanis utuma lubbuun jiranuu boolla bu’an, isin akka namoonni kunneen Waaqayyoon tuffatan ni beektan.” (Sheol h7585) 31 Akkuma inni waan kana hunda dubbatee fixateen lafti isaan jalaa baqaqxee; 32 lafti sunis afaan bantee warra mana isaanii, namoota Qooraahi hundaa fi qabeenya isaanii hunda wajjin isaan liqimsite. 33 Isaanis waan qaban hunda wajjin jiraatti boolla bu’an; laftis isaan irratti afaan walitti deebifatte; isaanis akkasiin waldaa keessaa balleeffaman. (Sheol h7585) 34 Isaan iyyinaan Israa’eloonni naannoo isaanii turan hundinuu, “Lafti kun nuunis ni liqimsiti!” jedhanii iyaya baqatan. 35 Ibiddi Waaqayyo biraa gad bu’ee

namoota 250 kanneen aarsaaixaanaa dhi’eessaa turan sana fixe. 36 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 37 “Akka inni gиргираawwan sana lafa jarri itti gubamanii fuudhee cilee isaanii kan boba’u achi fageessee keessaa bittinneessuuf Ele’azaar ilma Aroon lubichaatti himi; gиргираawwan sun qulqulluudhaatii. 38 Gиргираawwan kunneen is gиргираawwan namoota lubbuu isaaniiitii muruudhaan cubbuu hojjetanii ti. Gиргираawwan sanas iddo aarsaatti uffisuudhaaf tumii haphisi; isaan fuula Waaqayyo duratti dhi’effamanii qulqulluutaa’aniiruutii. Isaanis Israa’elootaaf mallattoo haa ta’an.” 39 Ele’azaar lubichi gиргираawwan naasii kanneen namoonni gubaman sun dhi’eessan sana iddo aarsaatti uffisuudhaaf jedhee walitti qabee tume. 40 Kanas akkuma Waaqayyo karaa Museetiin is ajajetti hojjete. Kunis akka sanyii Aroon malee namni tokko iyyuuixaanaa aarsuuf fuula Waaqayyo duratti hin dhi’anne, yoo kanaa achii akka inni akkuma Qooraahiiitii fi miiltota isaa sanaa ta’u Israa’eloota yaadataniif. 41 Guyyaa itti aanutti waldaan Israa’el hundi, “Isin saba Waaqayyo fixxan” jedhanii Musee fi Aroonittii guunguman. 42 Garuu yeroo waldaan sun Musee fi Arooniin mormuudhaaf walitti qabamee gara dukaanota wal ga’ii ilaletti, kunoo duumessi dukaana sana haguuge; ulfinni Waaqayyoos ni mul’ate. 43 Musee fi Aroon gara fuuldura dukaana wal ga’ii dhaqan; 44 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 45 “Akka ani yommusuma isaan balleessuuf, waldaa kana biraa fagaadhu.” Isaanis addaan lafatti gombifaman. 46 Ergasii Museen Arooniin akkana jedhe; “Gиргира kee fudhadhuutii iddo aarsaa irraaixaana ibidda wajjin itti naqadhuutii araara isaanif buusuudhaaf gara waldaatti fiigi. Dheekkamsi Waaqayyo biraa dhufeera; dha’ichi jalqabeera.” 47 Aroon akkuma Museen jedhe sana fiigee gidduu waldaa seene. Yeroo kanatti dha’ichi gidduu waldaatti jalqabee ture. Aroon garuuixaana dhi’eesssee araara isaanif buuse. 48 Innis warra jiruu fi warra du’e gidduu ijajje; dha’ichi sunis ni dhaabate. 49 Garuu namoota sababii Qooraahiiitii dhuman malee namoota 14,700 ga’antu dha’icha sanaan dhume. 50 Aroon sababii dha’ichi sun dhaabateef gara balbala dukaanota wal ga’ii gara Museetti deebi’e.

17 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Israa’elootatti dubbadhuutii hooggantoota gosa abbootii isaanii harkaa ulee tokko tokko, walumaa

galatti uleewwan kudha lama fuudhi. Maqaa tokkoo tokkoo namaas ulee isaa irratti barreessi. 3 Sababii tokkoo tokkoo hoogganaa gosa abbootiitiif uleen tokko jiraachuu qabuuf maqaa Aroon ulee Lewwii irratti barreessi. 4 Uleewwan kanneen dunkaana wal ga'ii keessa fuula taabota kakuu seeraa dura iddoa ani itti isiniin wal argu sana kaa'i. 5 Uleen nama ani filadhuu ni lata; anis guungummii Israa'eloonni yeroo hunda isinitti guunguman of irraa nan kuta." 6 Museen Israa'elootatti dubbate; hooggantoonni isaaniis uleewwan kudha lama jechuunis hooggantoota tokkoo tokkoo gosa abbootii isaanitiif ulee tokko tokko isatti kennan; uleen Aroonis uleewwan sana keessa ture. 7 Museenis uleewwan sana dunkaana dhuga ba'umsaa keessa fuula Waaqayyoo dura kaa'e. 8 Guyyaa itti aanutti Museen dunkaana dhuga ba'umsaa seenee uleen Aroon kan gosa Lewwii iddo bu'u sun isaa latu qofa utuu hin ta'in hudhee daraaree lawuzii naqate arge. 9 Museen ulee sana hunda fuula Waaqayyoo duraa alatti gad baasee Israa'eloota hundatti fide. Isaanis ilaalanii tokkoon tokkoon namaas ulee ofii isaa fudhate. 10 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ulee Aroon fuudhiitii akka inni finciltootaaf mallattoo ta'uuf fuula taabota kakuu seeraa dura deebisii kaa'i. Kun akka isaan hin dhumneef natti guungumu isaanii sana dhaabachiisa." 11 Museenis akkuma Waaqayyo isa ajaje sana godhe. 12 Israa'eloonni Museedhaan akkana jedhan; "Nu ni duuna! Nu badneerra; nu hundinuu badneerra! 13 Namni dunkaana qulqulluu Waaqayyootti dhi'aatu kam iyyuu ni du'a. Nu amma du'uuf jirraa?"

18 Waaqayyo Arooniin akkana jedhe; "Ati, ilmaan keetii fi maatiin abbaa keetii si wajjin yakka iddo qulqulluutti hoijetametti ni gaafatamu. Yakka lubummaatti hoijetame si'ii fi ilmaan kee qofatu itti gaafatama. 2 Akka isaan yeroo atii fi ilmaan kee fuula dunkaana dhuga ba'umsaa duratti tajaajiltanitti sitti dabalamanii si gargaaraniif obboloota kee warra gosa Lewwii, warra gosa abbaa keetii sana fidi. 3 Isaanis ajaja kee dhaga'uudhaan hojiiwan dunkaana keessa hunda haa hoijetan; garuu mi'a iddo qulqulluutti yookaan iddo aarsaatti dhi'aachuu hin qaban. Yoo akkas ta'e isaanis, atis ni duutu. 4 Isaanis dunkaana wal ga'ii eeguudhaaf isinitti dabalamuu qabu; hojii dunkaana sanaa hundas haa hoijetan. Namni biraan iddo isin jirtanitti dhi'aachuu hin qabu. 5 "Isin akka

dheekkamsi ammas Israa'eloota irra hin buuneef eegumsa iddo qulqulluutti fi eegumsa iddo aarsaatti ni gaafatamu. 6 Ani mataan koo obboloota keessan Lewwota kennaawwan isinii kennaman godhee saba Israa'el keessa filadheera; isaanis akka hojii dunkaana wal ga'ii keessa hoijetaniif Waaqayyoof kennamanii jiru. 7 Garuu hojii iddo aarsaatti fi hojii golgaa keessa hunda si'ii fi ilmaan kee qofatu hojjeta. Ani hojii lubummaa kennaa godhee isinif nan kenna. Namni biraan kan iddo qulqulluutti dhi'aatu haa ajeefamu." 8 Waaqayyo Arooniin akkana jedhe; "Ani mataan koo itti gaafatamaa aarsaawwan naa dhi'effamanii si godheera; ani aarsaawwan qulqulluu Israa'eloonni naaf dhi'eessan hunda akka isaan bara baraan qoodaa fi ga'ee keessa ta'aniif si'ii fi ilmaan keetiif kenneera. 9 Kunis aarsaawwan waan hunda caalaa qulqulluu ta'an kanneen ibiddi hin tuqin keessa qooda kee ta'a. Kennaawwan isaan aarsaawwan waan hunda caalaa qulqulluu ta'an godhanii naaf fidan jechuunis aarsaawwan midhaanii yookaan aarsaawwan cubbuu yookaan aarsaawwan yakkaa hunda keessa qoodni sun kan keetii fi kan ilmaan keetii ti. 10 Isas iddo iddo hunda caalaa qulqulluu ta'etti nyaadhu; dhiirri hundi haa nyaatu; innis qulqulluu siif haa ta'u. 11 "Wanni kunis kanuma kee ti; aarsaan sochoofamu kan kennaa saba Israa'el hunda irraa addaan baafame kanuma kee ti. Anis waan kana si'ii fi ilmaan keetii fi intallan kee kanneen si wajjin jiraataniif qooda bara bara godhee kenneera. Mana kee keessa namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu ni danda'a. 12 "Zayitii ejersaa filatamaa hunda, daadhii wayinii filatamaa hundaa fi waan galfatan keessa mataa midhaanii kan isaan Waaqayyoof dhi'eessan siif nan kenna. 13 Mataan midhaanii kan isaan waan biyyattii irraa argatan hunda keessa Waaqayyoof fidan kan kee haa ta'u; mana kee keessa namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu ni danda'a. 14 "Israa'el keessatti wanni qulqulleeffamee Waaqayyoof kennname hundinuu kee ti. 15 Wanni gadameessa saaqua kam iyyuu namas ta'u horiin Waaqayyoof dhi'effamu hundi kan kee ti. Ati garuu ilma hangafa, horii qulqulluu hin ta'in keessa immoo korma hangafa furuu qabda. 16 Yeroo umuriin isaanii ji'a tokko ta'utti akka saqiliiddo qulqulluu kan geeraa digdama ulfaatu sanaatti gatii furii murtaa'e meetii saqili shaniin isaan furi. 17 "Garuu sangaa

hangafa, hoolaa hangafaa fi re'ee hangafa hin furin; isaan qulqulluu dha. Dhiiga isaanii iddo aarsaa irratti facaasi; cooma isaanii immoo aarsaa ibiddaan dhi'eefamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhiitii gubi. **18** Akkuma handaraafni aarsaa sochoofamuutii fi tafni mirgaa kan kee ta'e sana foon isaanis kan kee ta'a. **19** Ani waan aarsaa qulqulluu Israa'eloonni Waaqayyoof dhi'eessan irraa addaan baafame hunda siif, ilmaan keetii fi intallan keetif qooda bara baraa godhee nan kenna. Innis fuula Waaqayyoo duratti si'ii fi sanyii keetif kakuu soogiddaa kan bara baraa ti." **20** Waaqayyo Arooniinakkana jedhe; "Ati biyya isaanii keessatti dhaala tokko illee yookaan qooda tokko illee isaan gidduudhaa hin qabaattu; ani saba Israa'el keessatti qooda keetii fi dhaala kee ti. **21** "Kunoo ani kennaa Israa'el keessa jiru kudhan keessaa tokko hunda waan isaan tajaajila dunkaana wal ga'ii tajaajilaniif dhaala godhee Lewwotaaf kenneera. **22** Si'achi Israa'eloonni akka cubbuu hin baannee fi akka hin duuneef dunkaana wal ga'iti hin dhi'aatin. **23** Kan hojii dunkaana wal ga'ii hojjetuu fi kan itti gaafatama yakka achitti hojjetamuu fudhatu Lewwotuma. Kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraa ti. Isaan saba Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin argatan. **24** Qooda kanaa ani waan Israa'eloonni kudhan keessaa tokko aarsaa godhanii Waaqayyoof dhi'eessan sana dhaala isaanii godhee Lewwotaaf kenneera. Sababiin ani, 'Isaan saba Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin qabaatan' jedhee waa'ee isaanii dubbadheefis kanuma." **25** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **26** "Akkana jedhii Lewwotatti dubbadhu: 'Yommuu kennaa harka kudhan keessaa harka tokko kan ani dhaala keessan godhee isiniif kenne sana Israa'eloota irraa fudhatanitti isin kennaa sana harka kudhan keessaa harka tokko aarsaa Waaqayyoo godhaa dhi'eessaa. **27** Aarsaan keessanis akkuma midhaan oobdii irraa yookaan akkuma cuunfaa iddo ija wayinii itti cuunfanii keessaa ba'eetti isiniif herregama. **28** Isinis haaluma kanaan kennaa harka kudhan keessaa harka tokko kan Israa'eloota irraa argatan hunda keessaa Waaqayyoof aarsaa ni dhi'eessitu; kennaaawan kanneen keessaas waan qooda Waaqayyoo ta'e Aroon lubichaaf kennaa. **29** Waan isinii kennname hunda keessaa kutaa waan hunda caalaa gaarii fi qulqulluu ta'e qooda Waaqayyoo godhaatii dhi'eessaa." **30** "Lewwotaanakkana jedhi:

'Yommuu isin kutaa waan hunda caalaa gaarii ta'e dhi'eessitanitti kutaan sun akka midhaan oobdii irraa yookaan akka cuunfaa iddo ija wayinii itti cuunfan keessaa ba'eetti isinii herregama. **31** Sababii wanni kun mindaa hojii dunkaana wal ga'ii kan isin hojjetanii ta'eef isinii fi namoonni mana keessan jiraatan waan hafe sana iddo barbaadan kamitti iyyuu nyaachuu dandeessu. **32** Qooda isaa kan waan hunda caalu sana dhi'eessuudhaan isin waan kana keessatti yakka hin qabaattan; yoos isin aarsaa Israa'elootaa qulqulluu sana hin xureessitan; hin duutanis."

19 Waaqayyo Musee fi Arooniinakkana jedhe:

"Seerri Waaqayyo ajaje kana: Akka Israa'eloonni goromsa diimtuu hir'ina yookaan hanqina hin qabne kan takkumaa waanjoon morma ishee hin tuqin tokko siif fidan itti himi. **3** Goromsa sanas Ele'aazaar lubichatti kennaa; raaddi sunis qubata keessaa gad baafamtee fuula isaa duratti haa qalamtu. **4** Ele'aazaar lubichi quba isaatiin dhiiga goromsa sanaa irraa xinnoo fuudhee dunkaana wal ga'ii duratti yeroo torba haa facaausu. **5** Utuma inni ilaaluu gogaan, foon, dhiignii fi cumaan goromsa sanaa haa gubamu. **6** Lubni sun qoraan birbirsa, hiisophii fi kirrii bildiimaa goromsa gubantu sanatti haa darbatu. **7** Lubni sun ergasii wayyaa ofii isaa miiccatee dhagna ofii isaa illee bishaaniin dhiqachuu qaba. Innis qubatatti galuu danda'a; garuu hamma galgalaatti akka seeraatti xuraa'aa ta'ee tura. **8** Namichi goromsa sana gubus wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; innis hamma galgalaatti xuraa'ee tura. **9** "Namni qulqulluun tokko daaraa goromsa sanaa walitti haree qubata keessaa baasee iddo seeraan qulqulluu ta'e tokko haa kaa'u. Daaraa kanas waldaan Israa'el bishaan ittiin qulqulleessan wajjin itti fayyadamuudhaaf ol kaa'ata; innis cubbuu irraa qulqulleeffamuuf fayyada. **10** Namni daaraa goromsa sanaa walitti haru sunis wayyaa ofii isaa miiccahuu qaba; innis akkasuma hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Kunis Israa'elootaa fi alagoota gidduu isaanii jiraataniif seera bara baraa ta'a. **11** "Namni reeffa nama kamii iyyuu tuqu bultii torba xuraa'aa ta'a. **12** Inni guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbaffaatti bishaaniin of qulqulleessuu qaba; ergasii qulqulluu ta'a. Garuu yoo guyyaa sadaffaa fi torbaffaatti of qulqulleessuu baate inni hin qulqulla'u. **13** Namni

reeffa nama kamii iyyuu tuqee of hin qulqulleessin hundi dinkaana Waaqayyoo qulqullicha sana xureessa. Namni sun saba Israa'el keessaa ni balleeffama. Sababii bishaan ittiin qulqulleessan isatti hin facaafaminiif inni xuraa'aa dha; xuraa'ummaan isaas isuma irratti hafa. **14** "Yeroo namni tokko dinkaana keessatti du'utti seerri kana: Namni dinkaana sana seenu hundii fi namni dinkaana keessa jiru hundi bultii torbaaf xuraa'aa ta'a; **15** qodaan afaan banaa kan qadaadni jabeeffamee itti hin qadaadamin hundi xuraa'aa ta'a. **16** "Namni alatti nama goraadeedhaan ajeefame yookaan nama ofumaan du'e tuqu kam iyyuu yookaan namni lafee namaa yookaan awwaala tuqu kam iyyuu bultii torbaaf xuraa'aa ta'a. **17** "Nama xuraa'aaf aarsaa ittiin qulqulleessuuf gubame sana irraa daaraa xinnaa isaa fuudhii okkotee tokkotti naqitii bishaan yaa'u itti dhangalaasi. **18** Ergasiis namni akka seeraatti qulqullu ta'e hiisophii xinnaa isaa fuudhee bishaan sana keessa cuuphee dinkaanaa fi mi'a isaa hundatti, namoota achi turanittis haa faffacaasu. Akkasumas nama lafee namaa yookaan awwaala yookaan nama ajeefame yookaan nama ofumaan du'e tuqetti haa faffacaasu. **19** Namichi qulqulluun sun guyyaa sadaffaa fi torbaffaatti namicha xuraa'aa sanatti haa faffacaasu; guyyaa torbaffaatti immoo isa qulqulleessuu qaba. Namichi qulqulleefamu sun wayyaa ofii isaa miiccachuu, dhagna ofii isas bishaaniin dhiqachuu qaba; innis galgala sana qulqullu ta'a. **20** Garuu namni xuraa'aa yoo of qulqulleessuu baate, inni sababii iddo qulqullu Waaqayyo xureesseef waldaa keessaa ni balleeffama. Bishaan ittiin qulqulleessan sun isatti hin facaafamneetii inni xuraa'aa dha. **21** Kun isaaniif seera bara baraa ti. "Namichi bishaan ittiin qulqulleessan faffacaasu sun wayyaa ofii isaa haa miiccatu; namni bishaan ittiin qulqulleessan tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **22** Wanni namni xuraa'aan tokko tuqu kam iyyuu xuraa'aa ta'a; namni waan sana tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a."

20 Ji'a jalqabaatti waldaan Israa'elootaa guutuun Gammoojjii Siin ga'e; isaanis Qaadesh keessa turan. Miiriyaamis achitti duutee awwaalamte. **2** Waldaan sun bishaan hin qabu ture; kanaafuu waldaan sun Musee fi Arooniin mormuuf walitti qabame. **3** Isaanis akkana jedhanii Musee fi Arooniin lolan; "Maaloo utuu nus gaafuma obboloonni keenya fuula Waaqayyoo duratti du'an sana duunee jiraannee! **4**

Isin maaliif waldaa Waaqayyoo gammoojjii kanatti fiddan? Akka nuu fi horiin keenya asitti dhumnuufii? **5** Maaliif biyya Gibxiitii iddo hamaa kanatti gad nu baaftan? Iddoon kun midhaan yookaan harbuu yookaan ija wayinii yookaan roomaanii hin qabu. Bishaan dhugaatiis hin jiru!" **6** Musee fi Aroon waldaa biraa gara balbala dinkaana wal ga'ii deemanii addaan lafatti gombifaman; ulfinni Waaqayyoos isaanitti mul'ate. **7** Waaqayyoos Museedhaan akkana jedhe; **8** "Ulee sana fuudhiitii, atii fi obboleessi kee Aroonis waldaa walitti qabaa. Fuuluma isaanii durattis kattaa sanatti dubbadhaa; kattaan sunis bishaan baasa. Atis kattaa sana keessa waldaadhaaf bishaan baafta; akkasiin isaanii fi horiin isaanii bishaan dhuguu danda'u." **9** Kanaafuu Museen akkuma inni isa ajaje sanatti ulee fuula Waaqayyoo dura jiru sana fuudhe. **10** Musee fi Aroon kattaa sana duratti waldaa walitti qaban; Museen waldaa sanaan, "Finciltoota nana, mee dhaga'aa; nu kattaa kana keessa bishaan isinii baasuu qabnaa?" jedhe. **11** Museen harka ol fudhatee ulee isaa sanaan yeroo lama kattaa sana dha'e. Bishaan achi keessa lolaanaan waldaa fi horiin isaanii dhugan. **12** Waaqayyo garuu Musee fi Arooniin akkana jedhe; "Sababii isin fuula Israa'elootaa duratti akka qulqullummaa kootiitti na kabajjanii natti amanuu diddaniif, isin biyya ani isaanii kenne sanatti waldaa kana hin galchitan." **13** Kun bishaan Mariibaa, lafa Israa'eloonni itti Waaqayyoon wal dhabanii fi lafa inni itti akka qulqullu ta'e gidduu isaaniitti of argisiisee ti. **14** Museen akkana jedhee Qaadesh irraa mootii Edoomiitti ergamoota erge: "Obboleessi kee Israa'el akkana jedha: Ati waa'ee rakkina nutti dhufe hundaa ni beekta. **15** Abbootiin keenya Gibxitti gad bu'an; nus wagga hedduu achi jiraanne. Warri Gibxis nuu fi abbootiin keenya cunqursan; **16** garuu nu Waaqayyotti iyyaannaan, inni nu dhaga'ee ergamaa isaa ergee biyya Gibxii nu baase. "Nu amma as Qaadeshitti jechunis magaalaa daarii biyya keetii irra jiru tokko keessa jirra. **17** Maaloo mee akka biyya kee keessa baanee dabarru nuu eeyyami. Nu lafa qotisaa yookaan iddo dhaabaa wayinii tokko keessa iyyuu hin yaanu yookaan bishaan boolla bishaanii tokkoo iyyuu si duraa hin dhugnu. Nu karaa mootichaa irra godaanna malee hamma daarii kee keessa baanutti bitaa mirgatti hin gorru." **18** Edoom immoo akkana jedhee deebii kenne: "Isin asiin darbuu hin dandeessan; yoo darbuu yaaltan immoo

nu isinitti kaanee goraadeedhaan isin dhoofna.” 19 Israa’eloonnis akkana jedhanii deebii kennan: “Nu karuma guddicha irra yaana; yoo nu yookaan horiin keenya bishaan keessan kam iyyuu dhuge, nu gatii isiniif kaffalla. Nu miilla qofaan yaanee darbuu feena; kana malee waan biraan hin feenu.” 20 Isaan amma illee akkana jedhanii deebisan: “Isin asin hin dabartan.” Edoomis loltoota baay’ee fi jajjaboo fudhatee isaanitti gad ba’ e. 21 Sababii Edoom biyya ofii isaa keessaan darbuu isaan dhowweef Israa’eloonni isaan irraa deebi’an. 22 Sabni Israa’el hundinuu Qaadeshii ka’ee Tulluu Hoori ga’e. 23 Waaqayyos Tulluu Hoori cinatti daangaa Edoom biratti Musee fi Arooniin akkana jedhe; 24 “Aroon gara abbootii isaaatti walitti qabama. Sababii isin lachuu bishaan Mariibaa biratti ajaa kootti finciltaniif, inni biyya ani Israa’elootaaf kennutti hin galu. 25 Aroonii fi ilma isaa Ele’azaar fuudhiitii Tulluu Hooritti ol baasi. 26 Aroon irraa uffata isaa baasitiit ilma isaa Ele’azaaritti uffisi; Aroon gara abbootii isaaatti walitti qabamaatii. Inni achitti du’ a.” 27 Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sana godhe: Isaanis utuma waldaan Israa’el guutuun ilaalu Tulluu Hooritti ol ba’ an. 28 Museenis uffata Aroon irraa baasee ilma isaa Ele’azaaritti uffise. Aroonis achuma tulluu sana gubbaatti du’ e. Musee fi Ele’azaaritis tulluu sana irraa gad bu’ an; 29 yommuu waldaan Israa’el hundi akka Aroon du’ e dhaga’etti manni Israa’el guutuun bultii soddoma boo’ eef.

21 Mootiin Aaraad namichi Kana’aan kan Negeeb keessa jiraatu sun akka Israa’el karaa Ataarium irra dhufaa jiru dhageenyaan Israa’eloota lolee isaan keessaan nama tokko tokko booji’ e. 2 Israa’eloonnis, “Yoo ati saba kana dabarsitee harka keenyatti kennite, nu guutumaan guutuutti magaalaalaa isaanii barbadeessina” jedhanii Waaqayyoof wareegan. 3 Waaqayyos iyya Israa’el dhaga’ee warra Kana’aan dabarsee harka isaanitti kenne. Israa’eloonnis isaanii fi magaalaawwan isaanii illee guutumaan guutuutti barbadeessan; kanaafuu iddoon sun Hormaa jedhamee waamame. 4 Isaanis Edoom duubaan darbanii deemuuf jedhanii Gaara Hoorii ka’anii karaa Galaana Diimaatti geessu irra qajeelan. Sabni sun garuu karumatti obsa fixate; 5 isaanis Waaqaa fi Museedhaan mormanii akkana jechuudhaan dubbatan; “Isin maaliif akka gammoojji keessatti

dhumnuuf biyya Gibxii nu baaftan? Buddeenni hin jiru! Bishaan hin jiru! Nus nyaata balfamaa kana jibbinezza!” 6 Waaqayyos bofawwan hadhaa qaban gidduu isaanitti erge; bofawwan sunis isaan iddanii Israa’eloonni baay’een dhuman. 7 Sabni sunis gara Musee dhufee akkana jedhe; “Nu yeroo Waaqayyoo fi sitti afaan dabarre sana cubbuu hojenne. Akka Waaqayyo bofawwan kanneen nurraa fageessuuf nuuf kadhadhu.” Museen saba sanaaf kadhat. 8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Bofa tokko tolchiitii utubaatti fannisi; namni bofni idde kam iyyuu bofa ati tolchite sana ilaalee jiraachuu danda’ a.” 9 Museen bofa naasii tokko tolchee utubaatti fannise. Ergasiis namni bofti idde kam iyyuu yeroo bofa naasii sana ilaalu ni jiraata ture. 10 Israa’eloonni fuula duratti qajeelani Oobooti keessa qubatan. 11 Ergasiis Oobooti ka’anii Iyyee Abaariim lafa karaa ba’ a biiftutiin fulle Mo’abitti gammoojji keessatti argamu qubatan. 12 Achii ka’anii Sulula Zered keessa qubatan. 13 Achii ka’anii daarii Arnoon lafa gammoojji keessaan kan bulchiinsa Amoorotaa keessa seentu sana irra qubatan. Arnoon lafa daarii Mo’ab irraa kan Mo’abii fi Amoor gidduu jirtuu dha. 14 Sababiin Kitaabni Waraana Waaqayyoo akkana jedhuuf kana: “Waaheb Suufaa keessaan fi lageen, Arnoonii fi 15 irraan-gadee sululaa kan gara Aaritti geessuu fi daarii Mo’ab irratti argamu.” 16 Achii ka’anii gara Bi’eer boolla bishaanii kan Waaqayyo Museedhaan, “Saba walitti qabi; ani bishaan kennaafii” jedhe sanaa karaa isaanii itti fufan. 17 Israa’elis faarfannaa kana faarfate: “Yaa boolla bishaanii nana, burqi! Isinis waa’ee isaa faarfadhaa; 18 Boolla bishaanii ilmaan mootii qotan, kan kabajamoonni sabaa, qajeelcha warra seera kennutiin ulee isaanittiin qotan faarfadhaa.” Isaan ergasiis gammoojji sana keessaan ba’ anii Mataanaa dhaqan; 19 Mataanaadhaa ka’anii Nahaali’el dhaqan; Nahaali’elii ka’anii Baamooti dhaqan; 20 Baamooti immoo ka’anii sultula Mo’ab, iddo itti fiixeen Phisgaa gammoojjiit garagaltu qubatan. 21 Israa’elis Sihoon mooticha Amoorotaatiin akkana jechuuf ergamoota ergate: 22 “Akka nu biyya kee keessaan darbinu nuuf eeyyami. Nu lafa qotisaa yookaan iddo dhaabaa wayinii tokkotti iyyuu hin gorru yookaan bishaan boolla bishaanii tokkoo illee hin dhugnu. Nu hamma biyya kee keessaan baanutti karaa mootichaa irra yaana.” 23 Sihoon garuu akka Israa’el biyya isaa

keessa ba'ee darbu hin eeyyamne. Innis loltoota ofii guutuu walitti qabatee Israa'elin loluuf gammoojjiitti gad ba'e. Yommuu Yaahazi ga'ettis Israa'eliin wal lole. **24** Israa'el garuu goraadeedhaan isa aijeesee Arnoonii jalqabee hamma Yaaboq ga'utti biyya isaa qabate; garuu sababii dallaan daangaa Amoorotaa jabaan tureef inni hamma daangaa Amoonotaa qofatti deemuu danda'e. **25** Israa'elis magaalaawwan Amoorotaa hunda, Heshboonii fi qubatawwan naannoo ishee jiran hunda qabatee keessa qubate. **26** Heshboon kun magaalaa Sihoon mootii Amoorotaa isa mooticha Mo'aab kan duraa lolee biyya isaa hunda hamma Arnoonitti irraa fudhate sanaa ture. **27** Sababiin weellistooni akkana jedhaniif kana: "Gara Heshboon kottaa; isheen deebitee haa ijaaramtu; Magaalaan Sihoonis haa haaromfamtu. **28** "Heshboon keessaa ibiddi, magaalaa Sihoon keessaa arrabni ibiddaa ba'e. Ibiddi sun Aari magaalaa Mo'aab, jiraattota gaara Arnoonis gubee barbadeesse. **29** Yaa Mo'aab, siif wayyoo! Yaa warra Kemoosh, isin barbadooftaniirtu! Inni ilmaan isaa akka baqattootaatti, intallan isaa immoo akka booji'amtottaatti, Sihoon mootii Amoorotaatti dabarsee kenneera. **30** "Nu garuu isaan garagachineerra; Heshboon hamma Diiboonitti barbadoofteerti. Nus hamma Noofaa ishee gara Meedebaatti diriirtu sanaatti isaan barbadeessineerra." **31** Akkasiin Israa'el biyya Amoor keessa qubate. **32** Museen Ya'izeeritti basaastota erge; isaanis qubatawwan naannoo ishee qabatanii Amoorota achi keessa jiraachaa turan ari'anii baasan. **33** Isaanis ergasii deebi'anii karaa Baashaan qabatanii ol ba'an; Oogi mootichi Baashaaniitti fi loltooni isaa guutuu Edreyiitti isaaniin wal loluuf itti gad ba'an. **34** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Sababii ani guutuu loltoota isatii fi biyya isaa illee dabarsee harka keetti kenneef isa hin sodaatin. Waanuma Sihoon mootiin Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sana goote isa illee godhi." **35** Isaan isaa, ilmaan isatii fi loltoota isaa hunda utuu nama tokko illee hin hambisiniif dha'anii biyya isaa illee irraa fudhatan.

22 Israa'eloonni gara dirree Mo'aabitti qajeelaniii Yerikoon gama qarqara Yordaanos qubatan. **2** Baalaaq ilmi Ziphoori waan Israa'el Amoorotatti hojjete hunda arge; **3** Mo'aabis waan sabni sun akka malee baay'ee ta'eef ni sodaate. Mo'aabis

sababii Israa'elootaatiif raafame. **4** Warri Mo'aabis maanguddoota Midyaaniin, "Namoonni baay'een kunneen akkuma qotiyyoon marga bakkee dheedee fixu sana waan naannoo keenya jiru dheedee fixa" jedhan. Kana irratti Baalaaq ilmi Ziphoori kan yeroo sana mootii Mo'aab ture sun, **5** akka isaan Bala'aam ilma Be'oor kan biyyuma itti dhalate keessa laga Efraaxiis bira Phetoori keessa jiraachaa ture sana waamanifi ergamoota erge. Baalaqis akkana jedhe: "Kunoo, sabni tokko biyya Gibxii ba'ee dhufeera; kunoo isaan lafa guutanii natti aananii qubataniiru. **6** Sababii isaan na caalaa humna qabaniif amma kottuutii isaan abaari. Yoos ani isaan mo'adhee biyya keessaa ari'ee isaan baasuu nan danda'a ta'a. Ani akka warri ati eebbiftu eebbfaman, warri ati abaartus abaaraman nan beekaatti." **7** Maanguddoonni Mo'aabii fi Midyaan sun ka'anii kaffaltii mortuu sanaa fudhatanii deeman. Isaanis yommuu Bala'aam bira ga'anitti waan Baalaaq jedheen sana itti himan. **8** Bala'aamis, "Halkan kana asuma bulaa; anis deebii Waaqayyo naaf kennu isinitti nan hima" jedheen. Qondaaltonni Mo'aab sun isuma bira turan. **9** Waaqni gara Bala'aam dhufee, "Namoonni si wajjin jiran kunneen eenyu?" jedhee gaafate. **10** Bala'aamis akkana jedhee Waaqaf deebii kenne; "Baalaaq ilmi Ziphoori, mootichi Mo'aab akkana jedhee ergaa kana natti erge: **11** 'Kunoo, sabni biyya Gibxii ba'ee dhufe tokko lafa guuteera; ati amma kottuutii isaan naaf abaari. Yoos ani isaan lolee ari'ee biyyaa baasuu nan danda'a ta'atii.'" **12** Waaqayyo garuu Bala'aamiin, "Isaan wajjin hin deemin. Sababii isaan eebbfamoo ta'aniif ati saba sana hin abaarin" jedhe. **13** Bala'aam ganama itti aanu ka'ee qondaaltota Baalaaqiin, "Sababii Waaqayyo isin wajjin deemuu na dhowweef, isin amma ka'aa biyya keessanitti deebi'aa" jedhe. **14** Qondaaltonni Mo'aab gara Baalaqitti deebi'anii, "Bala'aam nu wajjin dhufuu dide" jedhaniin. **15** Baalaqis qondaaltota warra duraa sana caalaa baay'ee fi caalaa bebeekamoo kan biraar erge. **16** Isaanis dhufanii Bala'aamiin akkana jedhan: "Wanni Baalaaq ilmi Ziphoori jedhu kunoo kana: 'Maaloo wanni tokko iyyuu gara koo dhufuu si hin dhowwin; **17** ani ulfina guddaa siif nan kennaatii; waan ati jettu hundas nan guuta. Kottuu saba kana naa abaari.'" **18** Bala'aam garuu akkana jedhee deebiseef; "Utuu Baalaaq masaraa isaa kan meetii fi warqeent guutame sana naaf kenne illee, ani

ajaja Waaqayyo Waaqa kootiin alatti waan xinnaa yookaan guddaa tokko illee hojjechuu hin danda'u. **19** Akka ani waan Waaqayyo natti himu kan bira beekuu danda'uuf isinis akkuma warra kaanii as bulaa." **20** Halkan sana Waaqayyo gara Bala'aam dhufee, "Sababii namoonni kunneen si waamuu dhufaniif, isaan wajjin deemi; garuu waanuma ani sitti himu qofa hojjedhu" jedheen. **21** Bala'aam ganamaan ka'ee harree isaa irra kooraat aatee qondaaltota Mo'aab sana wajjin deeme. **22** Waaqni garuu inni deemnaan itti aare; ergamaan Waaqayyoo tokkos isaan mormuuf jedhee karaa irra dhaabate. Bala'aamis harree isaa yaabbatee deemaa ture; tajaajiltoonni isaa lamaan isa wajjin turan. **23** Harreen sun immoo ergamaa Waaqayyoo kan goraadee luqqifatee harkatti qabatee karaa irra dhaabatu arginaan of irra gara galtee karaa irraa gortee lafa qotiisa seente. Bala'aamis karaatti ishee deebisuudhaaf harree sana rukute. **24** Ergamaan Waaqayyoo sun garuu daandii dhiphoo, iddoor dhaabaa wayinii lama kanneen gama lamaan dallaa qaban gidduu baatu irra dhaabate. **25** Harreen sun ergamaa Waaqayyoo arginaan, dallaatti maxxantee miilla Bala'aam dallaatti buufte. Inni ammas harree sana rukute. **26** Ergamaan Waaqayyoos fuula duratti hiiqee daandii dhiphaa iddoor ittiin mirgatti yookaan bitaatti goran hin qabne tokko irra dhaabate. **27** Harreen sun ergamaa Waaqayyoo arginaan Bala'aam jalaa gad ciifte; innis aaree ulee ofitiin harree sanaa rukute. **28** Kana irratti Waaqayyo afaan harree sanaa banee harreen sun Bala'aamiin, "Ani maal si yakkinaan ati akkas yeroo sadii na rukutte?" jette. **29** Bala'aamis harree sanaan, "Ati na gowwoomsite; ani utuu goraadee of harkaa qabaadhee silaa ammuman si ajjeesa" jedhe. **30** Harreen sun amma illee Bala'aamiin akkana jette; "Ani harree kee kan ati hamma har'aatti guyyaa hunda yaabbattu mitii? Ani takkumaa waan akkasii sitti hojjedhee beekaa?" Innis, "Lakkii" jedhee deebiseef. **31** Yommus Waaqayyo ija Bala'aam bane; Bala'aamis ergamaa Waaqayyoo kan goraadee luqqifatee karaa irra dhaabatu arge. Kana irratti inni addaan lafatti gombifamee sagade. **32** Ergamaan Waaqayyoo sun akkana jedhee isa gaafate; "Ati maaliif yeroo sadan kana harree kee rukutte? Kunoo ani waan karaan kee fuula koo duratti jal'aa ta'eef siin mormuudhaafan dhufe. **33** Harreen kun na argitee yeroo kana sadanuu narraa gorte. Utuu isheen narraa goruu baattee

silaa ani yoona si ajjeesee ishee immoo hambisature." **34** Bala'aamis ergamaa Waaqayyootiin, "Ani cubbuu hojjedheera. Ani akka ati naan mormuuf jettee karaa irra dhaabatte hin hubanne. Ammas yoo sitti hin tolin ani nan deebi'a" jedhe. **35** Ergamaan Waaqayyoo sunis Bala'aamiin, "Namoota kana wajjin deemi; garuu waanuma ani sitti himu qofa dubbadhu" jedhe. Akkasiin Bala'aam qondaaltota Baalaaq sana wajjin deeme. **36** Baalaaqis akka Bala'aam dhufaa jiru dhageenyaa, magaalaat Mo'aab kan daarii Arnoon irratti argamuttiisa simachuudhaaf ka'ee deeme. **37** Baalaaqis Bala'aamiin akkana jedhe; "Ani dhaamsa ariifachiisaa sitti hin erginee? Ati maaliif na bira hin dhufne? Ani dhugumaan ulfina siif kennuu hin danda'u?" **38** Bala'aamis, "Kunoo ani si bira dhufere. Garuu ani waanuman arge dubbachuu nan danda'aa? Ani waanuma Waaqni afaan koo keessa kaa'u qofan dubbachuu qaba" jedhee deebise. **39** Bala'aamis ka'ee Baalaaq wajjin Qiiriyaati Haxoti dhaqe. **40** Baalaaq loonii fi hoolaa aarsaa dhi'eesssee gara tokko Bala'aamii fi qondaaltota isa wajjin turanif kenne. **41** Ganama itti aanus Baalaaq, Bala'aamin Baamooti Ba'aalitti ol baase; innis achi dhaabatee saba Israa'el warra daangaa gamaa irra jiran arge.

23 Bala'aamis Baalaaqiin, "Iddoor aarsaa torba asitti naaf ijaari; amma illee korommii loonii torbaa fi korbeeeyii hoolaa torba naa qopheessi" jedhe. **2** Baalaaqis akkuma Bala'aam jedhe sana godhe; isaan lamaan tokkoo tokkoo iddoor aarsaa irratti korma loonitii fi korbeessa hoolaa tokko tokko aarsaa dhi'eessan. **3** Ergasii Bala'aam Baalaaqiin akkana jedhe; "Ani xinnoo achi sirraa nan siqa; ati immoo asuma aarsaa kee bira turi. Tarii Waaqayyo anaa wajjin wal arguuf ni dhufa ta'a. Waan inni natti mul'isu kam iyuu ani sittin hima." Innis gara gaara tokkoo dhaqe. **4** Waaqayyo isaan wal arginaan Bala'aam, "Ani iddoor aarsaa torba qopheessee tokkoo tokkoo isaa irratti korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko qopheesseeera" jedhe. **5** Waaqayyo ergaa tokko afaan Bala'aam keessa kaa'ee, "Baalaaqiitii deebi'iitii ergaa kana itti himi" jedheen. **6** Bala'aam Baalaaqiitii deebi'ee isaa qondaaltota Mo'aab wajjin aarsaa isaa bira dhaabatu arge. **7** Bala'aam ergaa isaa akkana jedhee dubbate: "Baalaaq Arraam irraa, mootichi Mo'aab gaarran ba'aa irraa na fide. Innis, 'Kottuutii Yaaqoobin naa abaari; kottuutii Israa'elin

naa balaaleffadhu' jedhe. 8 Ani akkamittan warra Waaqni hin abaarin abaaruu danda'a? Ani akkamittan warra Waaqayyo hin balaaleffatin balaaleffachuu danda'a? 9 Fiixee gaarranii irraa anि isa nan arga; tulluuwan irraas isa nan ilaala. Saba kophaa isaa jiraatu, kan saba kaan keessatti of hin lakkofne nan arga. 10 Eenyutu awwaara Yaaqoob lakkaa'uu danda'a? Eenyutu Israa'el keessaa kurmaana isaa illee lakka'a? Ani du'a nama qajelaa haa du'u; dhunni koosakkuma dhuma isaa haa ta'u!" 11 Baalaaqis Bala'aamiin, "Wanni ati na goote kun maali? Ani akka ati diina koo naa abaartuufin si fide; ati kunoo isaa eebbifte malee waan tokko iyyuu isaa hin goone!" jedhe. 12 Innis, "Ani waan Waaqayyo afaan koo keessa kaa'u hin dubbadhuu?" jedhee deebii kenneef. 13 Baalaaq, "Mee gara lafa itti isaa arguu dandeessu biraan na wajjin kottu; ati gara tokko qofa malee hunduma isaanii arguu hin dandeessu. Achiis isaan naa abaari" jedheen. 14 Inni gara dirree Xoofiim kan fiixee Phisgaa irratti argamuutti isa geesse; achittis iddo aarsaa torba ijaaree tokkoo tokkoo iddo aarsaa sanaa irratti korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse. 15 Bala'aamis Baalaaqiin, "Ati hamma ani achi siqee Waaqa wajjin wal argutti asuma aarsaa kee bira turi" jedhe. 16 Waaqayyo Bala'aam wajjin wal argee ergaa tokko afaan isaa keessa kaa'ee, "Baalaaqitti deebi'iitii ergaa kana itti himi" jedheen. 17 Bala'aam Baalaaq bira dhaqee isaa qondaaltota Mo'aab wajjin aarsaa isaa bira dhaabatu arge. Baalaaqis, "Waaqayyo maal jedhe?" jedhee Bala'aamiin gaafate. 18 Bala'aamakkana jedhee ergaa isaa dubbate: "Yaa Baalaaq, ka'iitii dhaggeeffadhu; yaa ilma Ziphori na dhaga'i. 19 Waaqni nama miti; inni hin sobu; yookaan gaabbuudhaaf inni ilma namaa miti. Inni waa dubbatee ergasii hin hoijetuu? Inni waa abdachiisee ergasii hin raawwatuu? 20 Kunoo ani eebbisuudhaaf ajaja argadheera; inni eebbiseera; anis geeddaruu hin danda'u. 21 "Inni Yaaqoob keessatti daba hin argine; rakkina tokko illee Israa'el keessatti hin argine. Waaqayyo Waaqni isaanii isaa wajjin jira; illicheen Mootii isaan wajjin jira. 22 Waaqayyo biyya Gibxiitii isaan baase; inni jabina akka jabina gafarsaa qaba. 23 Yaaqoob irratti falfalli tokko iyyuu hin hoijetu; Israa'el irrattis tolchi tokko iyyuu hin hoijetu. Amma Yaaqoobii fi Israa'eliin, 'Waan Waaqni hoijete ilaalaal!' jedhama. 24 Kunoo sabni sun akka

leenca dhalaatti ka'a;akkuma leencaattis ol jedha; inni hamma waan adamsate nyaatee fixutti, hamma dhiiga waan aijefate sanaa dhuguttis hin ciisu." 25 Baalaaq Bala'aamiin, "Ati gonkumaa isaan hin abaarin yookaan isaan hin eebbisin" jedhe. 26 Bala'aamis, "Ani akka waan Waaqayyo jedhu kam iyyuu hojjedhu sitti hin himnee?" jedhee Baalaaqiif deebise. 27 Ergasii Baalaaq Bala'aamiin, "Mee kottu amma illee ani iddo biraa sin geessaa. Tarii achii jara naaf abaaruun kee Waaqa gammachiisa ta'aatii" jedhe. 28 Baalaaqis Bala'aamin fiixee tulluu Phe'oor kan irra dhaabatanii gammoojiji sana gad ilaalanitti ol baase. 29 Bala'aamis Baalaaqiin, "Idoo aarsaa torba asitti naaf ijaari; ammas korommii loonii torbaa fi korbeeyyii hoolaa torba naaf qopheessi" jedhe. 30 Baalaaqisakkuma Bala'aam jedheen sana godhe; tokkoo tokkoo iddo aarsaa irrattis korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse.

24 Bala'aam yeroo akka Israa'elin eebbisuun Waaqayyoon gammachiise argetti akka yeroo kaanii falfala barbaacha hin dhaqne; garuu fuula isaa gara gammoojijiitti deebifate. 2 Yommuu Bala'aam ol mil'atee akka Israa'el gosa gosaan qubate argetti Hafuurri Waaqaa isaa irra bu'e; 3 innisakkana jedhee ergaa isaa dubbate: "Ergaa Bala'aam ilma Be'oor, ergaa nama iji isaa sirriitti arguu, 4 ergaa nama dubbii Waaqaa dhaga'uua isaa Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa mul'ata argu kan kufee iji isaa banamu sanaa: 5 "Yaa Yaaqoob, dafkaanoni kee, Yaa Israa'el, iddoon ati jiraattu akkam miidhaga! 6 "Isaanakkuma sulula diriiraa,akkuma iddo biqiltuu kan afaan lagaa,akkuma argeessa Waaqayyo dhaabee,akkuma birbirsaar qarqara bishaanii ti. 7 Okolee isaa keessaa bishaantu lola'a; sanyiin isaa bishaan baay'ee argata. "Mootiin isaa Agaag caala; mootummaan isaa ni kabajama. 8 "Waaqayyo Gibxii isaa baase; inni jabina akka jabina gafarsaa qaba. Inni saba diinota isaa ta'e nyaata; lafee isaanii ni caccabsa; xiyya ofii isaaatiin isaan waraana. 9 Inniakkuma leenca ciiseera;akkuma leenca dhalaas ciiseera; eenyutu isaa dammaqsa? "Warri si eebbisanaa haa eebbifaman; warri si abaaranis haa abaaraman!" 10 Baalaaq Bala'aamitti aare. Innis harka ofii isaa walitti rurrukutee Bala'aamiinakkana jedhe; "Ani akka ati diina koo abaartuufan si waammadhe; ati kunoo yeroo sadan kana isaan eebbifte. 11 Amma dafii asii deemii mana keetti gali! Ani ulfina guddaa

siif nan kenna jedheen ture; amma garuu Waaqayyo akka ati ulfina hin arganne si godheera.” **12** Bala'aamis Baalaaqiinakkana jedhe; “Ani ergamoota ati nattie ergite sanattiakkana jedheen hime mitii? **13** ‘Utuu Baalaaq masaraa meetii fi warqeentuutame sana naaf kennee iyuu, ani waanuma Waaqayyo jedhe qofan dubbadha malee ajaja Waaqayyootiin alatti waan yaada koo gaarii yookaan hamaa tokko iyuu hojjechuu hin danda'u.’ **14** Kunoo ani amma saba koottiin nan deebi'a; garuu mee kottu ani waan sabni kunaara dhufu keessa saba keetiif godhu sin beeksisa.” **15** Inniakkana jedhee ergaa isaa dubbate: Ergaa Bala'aam ilma Be'oor, ergaa nama iji isaa sirriitti arguu, **16** ergaa nama dubbii Waaqaa dhaga'uun kan beekumsa Waaqa Waan Hunda Olii qabu kan Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa mul'ata argu kan kufee diriiruu, iji isaa kan banamu sanaa: **17** “Ani isa nan arga; garuu amma miti; ani isa nan ilaala; garuu dhi'ootti miti. Yaaqoob keessaa urjiin tokko ni ba'a; Israa'el keessaa bokkuun tokko ol ka'a. Inni adda warra Mo'aab, buqqee mataa ilmaan Seet hundaas ni caccabsa. **18** Edoom ni mo'atama; See'iir, diinni isaa ni mo'atama; Israa'el garuu jabaachaa deema. **19** Yaaqoob keessaa bulchaan tokko ni ka'a; warra magaalaa sana keessatti lubbuudhaan hafanis ni barbadeessa.” **20** Ergasiis Bala'aam Amaaleqin argeeakkana jedhee ergaa ofii isaa itti dubbate: “Amaaleq saboota keessaa kan jalqabaa ture; dhunni isaa garuu barbadaa'uun dha.” **21** Ergasiis Qeenota argeeakkana jedhee ergaa ofii isaa itti dubbate: “Iddoon ati jiraattu jabaa dha; manni kees kattaa keessatti ijaarame; **22** ta'us isin warri Qeenotaa, gaafa Asoor isin booji'u ni baddu.” **23** Innisakkana jedhee ergaa isaa itti dubbate: “Wayyo! Yeroo Waaqayyo waan kana hoijetu eenyutu jiraachuu danda'a? **24** Dooniiwan qarqara Kitiim irraa ni dhufu; isaanis Asoorii fi Eeberin ni qabatu; garuu isaanis ni barbadeeffamu.” **25** Ergasiis Bala'aam ka'ee mana ofii isaaatideebi'e; Baalaaq immoo karaa ofii isaa qajeele.

25 Israa'eloonni yeroo Shixiim keessa turanitti dhiironni isaanii dubartoota Mo'aab wajjin sagaagaluu jalqaban. **2** Dubartoonni kunneenis gara qalma waaqota isaanittti saba sana afeerraan, sabni sun qalma sana nyaatee waaqota sanaaf sagade. **3** Israa'el Ba'aal Phe'oor duukaa bu'e. Dheekkamsi Waaqayyoos isaanitti boba'e. **4** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; “Akka dheekkamsi Waaqayyoo jabaan sun saba

Israa'el irraa deebi'uuf, hangafoota saba sanaa hunda fuudhiitti guyyaa adiidhaan fuula Waaqayyoo duratti isaan fannisi.” **5** Museen abbootii murtii Israa'eliin, “Tokkoon tokkoon keessan namoota keessan kanneen Ba'aal Phe'oor duukaa bu'an fixaa” jedhe. **6** Kunoo namichi Israa'el tokko utuma isaan balbala dunkaana wal ga'i duratti boo'aa jiranuu fuula Museetii fi fuula waldaa Israa'el guutuu duratti dubartii Midyaan tokko gara maatii ofii isaaatii fidate. **7** Fiinehaas ilmi Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa waan kana arginaan waldaa sana keessaa ba'ee eeboo harkatti qabatee **8** namicha Israa'el sana duukaa bu'ee dunkaana seene; namicha Israa'elii fi dubartittiis walitti waraanee dhagna isheetti fullaase. Akkasiin dha'ichi Israa'elitti dhufu sun ni dhowwame. **9** Garuu baay'inni namoota dha'icha sanaan dhumanii 24,000 ga'ee ture. **10** Waaqayyos Museedhaanakkana jedhe; **11** “Fiinehaas ilmi Ele'aazaar ilma Aroon lubicha sanaa dheekkamsa koo Israa'eloota irraa deebiseera; inni akka ani hinaaffaa kootiin isaan hin balleessineef, akkuma ani ulfina kootiif isaan gidduutti hinaafu sana innis hinaafeeraati. **12** Kanaafuu kunoo akka ani kakuu koo kan nagaa isawajjin godhadhu itti naaf himi. **13** Sababii inni ulfina Waaqa isaaatii hinaafee Israa'elootaafaraara buuseef, innii fi sanyiin isaa kakuu lubummaa kan bara baraa qabaatu.” **14** Maqaan namicha Israa'el kan dubartii Midyaan wajjin ajeefame sanaa Zimrii ilma Saaluu ti; innis hoogganaa maatii Simi'oon. **15** Maqaan dubartii Midyaan kan ajeefamte sanaa Kozbii intala Zuuri hangafa maatii Midyaan tokkoo ti. **16** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **17** “Midyaanota akka diinaatti ilaalitii ajeesi; **18** kunis waan isaan sababii Phe'ooriitii fi obboleettii isaanii Kozbii intala hoogganaa warra Midyaan, dubartii guyyaa sababii Phe'ooriitiin dha'ichi dhufu sana ajeefamte sanaa irratti isin gowwoomsan sana akka diinaatti isin ilaalaniif.”

26 Dha'icha sana booddee Waaqayyo Musee fi Ele'aazaar ilma Aroon lubichaatiinakkana jedhe; **2** “Waldaa saba Israa'el warra umuriin isaanii waggaadigdamaa fi hammasii ol ta'e kanneen loloota Israa'el keessa tajaajiluu danda'an hunda maatii maatiidhaan lakkaa'a.” **3** Musee fi Ele'aazaar lubichi dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamattiakkana jedhanii isaan wajjin dubbatan; **4** “Akkuma Waaqayyo Musee ajajetti namoota umuriin isaanii

waggaa digdamaatii fi hammasii olii lakkaa'aa." Jarri kunneen Israa'eloota biyya Gibxiitii ba'anii dha: **5** Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa: karaa Henookiitiin, balbala Hanookotaa; karaa Faluutiin, balbala Faluuwotaa; **6** karaa Hezrooniitiin, balbala Asroonotaa; karaa Karmiitiin, balbala Karmootaa. **7** Jarri kunneen balbalawwan Ruubeen; baay'inni isaaniis 43,730 ture. **8** Ilmi Faluuus Eliiyaab; **9** ilmaan Eliyaabis Nemuu'eel, Daataanii fi Aberoon. Daataanii fi Abiiraam kunneen qondaaltota waldaa kanneen Musee fi Aroonitti fincilanii dha; isaan yeroo Qooraahii fi duukaa buutonni isaa Waaqayyotti fincilan sanas achi keessa turan. **10** Laftis afaan banattee Qooraahii fi isaan illee liqimsite; warri garee Qooraahii immoo yeroo ibiddii namoota 250 fixe sana dhuman. Isaanis mallattoo namoonni ittiin of eeggatan ta'an. **11** Ilmaan Qooraahi garuu hin duune. **12** Ilmaan Simi'oон akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Nemuu'eel, balbala Nemuu'eelotaa; karaa Yaamiin, balbala Yaamiinotaa; karaa Yaakiin, balbala Yaakiinotaa; **13** karaa Zeraan, balbala Zeroottaa; karaa Shaawul, balbala Shaawulootaa ti. **14** Jarri kunneen balbalawwan Simi'oonii ti; isaanis namoota 22,200 turan. **15** Ilmaan Gaad akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Zefoon, balbala Zefoonotaa; karaa Hagii, balbala Hagootaa; karaa Shuuunii, balbala Shuunotaa; **16** karaa Oznii, balbala Oznootaa; karaa Eerii, balbala Eerotaa; **17** karaa Arood, balbala Aroodotaa; karaa Ari'eel, balbala Ari'eelotaa ti. **18** Jarri kunneen balbalawwan Gaadii ti; baay'inni isaaniis 40,500 ture. **19** Eerii fi Oonaan ilmaan Yihuudaa ti; isaan garuu Kana'aan keessatti du'an. **20** Ilmaan Yihuudaa akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Sheelaa, balbala Sheelaanotaa; karaa Faares, balbala Faaresotaa; karaa Zaaraa, balbala Zaarotaa ti. **21** Ilmaan Faaresis kanneenii dha: karaa Hezroon, balbala Hezroonotaa; karaa Hamuul, balbala Hamuulotaa ti. **22** Jarri kunneen balbalawwan Yihuudaa ti; baay'inni isaaniis 76,500 ture. **23** Ilmaan Yisaakor akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Toolaa, balbala Toolotaa; karaa Fuwaa, balbala Fuuwotaa; **24** karaa Yaashuub, balbala Yaashuubotaa; karaa Shimroon, balbala Shimroonotaa ti. **25** Jarri kunneen balbalawwan Yisaakor; baay'inni isaaniis 64,300 ture. **26** Ilmaan Zebuuloon akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Sered, balbala Seredootaa;

karaa Eeloon, balbala Eeloonotaa; karaa Yahili'eel, balbala Yahili'eelotaa ti. **27** Jarri kunneen balbalawwan Zebuuloon; baay'inni isaaniis 60,500 ture. **28** Ilmaan Yoosef akkuma balbala balbala isaaniitti: Minaasee fi Efreem. **29** Ilmaan Minaasee: karaa Maakiir, balbala Maakirotaa; Maakiir kun abbaa Gili'aad; karaa Gili'aad, balbala Gili'aadotaa ti. **30** Ilmaan Gili'aad isaan kanneenii dha: karaa Li'ezer, balbala Li'ezeroottaa; karaa Heleq, balbala Heleqootaa; **31** karaa Asri'eel, balbala Asri'eelotaa, karaa Sheekem, balbala Sheekemotaa; **32** karaa Shemiidaa, balbala Shemiidaa; karaa Heefer, balbala Heeferotaa ti. **33** Zelofehaad ilmi Heefer ilmaan hin qabu ture; inni intallan qofa qaba ture; maqaan isaaniis Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa dha. **34** Jarri kunneen balbalawwan Minaasee ti; baay'inni isaaniis 52,700 ture. **35** Ilmaan Efreem akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Shuutelaa, balbala Shuutelootaa; karaa Beker, balbala Bekerotaa; karaa Taahan, balbala Taahanotaa ti. **36** Ilmaan Shuutelaa isaan kanneenii dha: karaa Eeraan, balbala Eeraanotaa ti. **37** Jarri kunneen balbalawwan Efreem; baay'inni isaaniis 32,500 ture. Isaan kunneen ilmaan Yoosef warra akkuma balbala balbala isaaniitti lakkaa'amanii dha. **38** Ilmaan Beniyaam akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Belaa, balbala Belaa'otaa; karaa Ashbeel, balbala Asbeelotaa; karaa Ahiiraam, balbala Ahiiraamotaa; **39** karaa Shefuufaami, balbala Shefuufaamotaa; karaa Huufaam, balbala Huufaamotaa ti. **40** Ilmaan Belaa, karaa Ardi fi Na'amaan: karaa Ardi, balbala Ardoottaa; karaa Na'amaan, balbala Na'amaanotaa ti. **41** Jarri kunneen balbalawwan Beniyaam; baay'inni isaaniis 45,600 ture. **42** Ilmaan Daan akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Shuuhaam, balbala Shuuhaamotaa ti. Jarri kunneen balbalawwan Daan: **43** Isaan hundinuu balbalawwan Shuuhaamotaa ti; baay'inni isaaniis 64,400 ture. **44** Ilmaan Aasheer akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Yimnaa, balbala Yuumnootaa; karaa Yishwii, balbala Yishwiyyotaa; karaa Beriiyaa, balbala Beriiyootaa; **45** karaa ilmaan Beriiyaa immoo: karaa Hebeer, balbala Hebeerotaa; karaa Malkii'eel, balbala Malkii'eelotaa ti. **46** Aasheer intala Seraa jedhamtu tokko qaba ture. **47** Jarri kunneen balbalawwan Aasheer; baay'inni isaaniis 53,400 ture. **48** Ilmaan Niftaalem akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa

Yahizeel, balbala Yahizeelotaa, karaa Guunii, balbala Guunotaa; **49** karaa Yeexer, balbala Yeexirotaa; karaa Shiileem, balbala Shiileemotaa ti. **50** Jarri kunneen balbalawwan Niftaalem; baay'inni isaaniis 45,400 ture. **51** Walumaa galatti baay'inni dhiira Israa'el 601,730 ture. **52** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **53** "Biyyi sun akkuma baay'ina maqaa namaatti dhaala ta'ee isaan kanneeniif haa qoodamu. **54** Balbala guddaadhaaf dhaala guddaa, balbala xinnaadhaaf immoo dhaala xinnaa kenni; tokkoon tokkoon balbalaa akkuma baay'ina namoota galmeeffamaniitti dhaala isaa haa argatu. **55** Garuu biyyi sun ixaadhaan haa qoqodamtu. Isaanis akkuma maqaawwan gosoota abbootii isaaniitti ni dhaalu. **56** Tokkoon tokkoon dhaala sanaa garee guddaa fi garee xinnaa gidduutti ixaadhaan haa qoodamu." **57** Lewwonni balbala balbalaan lakkaa'aman kanneeniif dha: karaa Geershoon, balbala Geershoonotaa; karaa Qohaati, balbala Qohaatotaa; karaa Meraarii, balbala Meraarotaa ti. **58** Jarri kunneenis balbalawwan Lewwotaa ti: balbala Liibnotaa, balbala Kebroonotaa, balbala Mahelootaa, balbala Muusotaa, balbala Qooraahotaa. Qohaati abbaa Amraam; **59** maqaan niitii Amraam Yookebeed. Isheen intala Lewwii kan biyya Gibxitti Lewwiif dhalattee dha. Amraamiiifis Aroon, Musee fi obboleettii isaanii Miiriyaam deesse. **60** Aroon abbaa Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaar. **61** Naadaabii fi Abiihuu garuu yeroo ibidda hin eeyyamamin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan sana du'an. **62** Dhiironni umuriin isaanii ji'a tokkoo fi hammasii ol ta'e kanneen lakkaa'aman hundi 23,000 turan. Isaanis sababii gidduu isaaniitti dhaala hin argatiniif Israa'eloota kaan wajjin hin lakkaa'amne. **63** Isaan kunneen warra yeroo Musee fi Ele'aazaar lubichi dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Israa'eloota lakkaa'an sana lakkaa'amaniif dha. **64** Namoota karaa Museetii fi Aroon lubichaan Gammoojiji Siinnaa keessatti lakkaa'aman keessaa namni tokko iyyuu isaan gidduu hin turre. **65** Sababii Waaqayyo waa'ee isaanii, "Isaan Gammoojiji keessatti ni dhumu" jedhee dubbatee tureef, Kaaleb ilma Yefunee fi Iyyasuu ilma Nuuni malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin hafne.

27 Balbala Minaasee ilma Yoosef keessaaas intallan Zelofehaad ilma Heefer, ilma Gili'aad, ilma Maakiirii fi ilma Minaaseetu dhi'aate. Maqaan intallan

sanaas Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa dha. **2** Isaanis balbala dunkaana wal ga'ii dura, fuula Musee fi Ele'aazaar lubicha dura, fuula hooggantootaatiif fi waldaa hundaa dura dhaabatanii akkana jedhan; **3** "Abbaan keenya Gammoojiji keessatti du'e. Inni hooggantoota Qooraahi kanneen Waaqayyotti fincilan sana keessa hin turre. Garuu inni cubbudhuma ofii isaatiin du'e. Ilmaanis hin qabu ture. **4** Maalif maqaan abbaa keenya sababii inni ilma hin qabneef balbala isaa keessaan bida? Firoota abbaa keenya gidduutti dhaala nuu kenni." **5** Museen dubbii isaanii sana fuula Waaqayyoo duratti dhi'eesse; **6** Waaqayyos akkana jedheen; **7** "Wanni intallan Zelofehaad jedhan kun sirrii dha. Atis firoota abbaa isaanii gidduutti dhaala kenniif; dhaala abbaa isaaniiisaaniiif dabarsi. **8** "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Yoo namni utuu ilma hin dhalchin du'e, dhaala isaa intala isaatiif dabarsaa. **9** Yoo inni intalas qabaachuu baate dhaala isaa obboloota isaatiif kennaa. **10** Yoo inni obboloota qabaachuu baate dhaala isaa obboloota abbaa isaatiif kennaa. **11** Yoo abbaan isaa obboloota qabaachuu baate immoo dhaala isaa balbala isaa keessaan fira aanteef kennaa; firri sun haa dhaalu. Kunis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti saba Israa'eliif sirna seera qabeessa haa ta'u." **12** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Tulluu Abaariim kanatti ol ba'iitii biyya ani saba Israa'eliif kenne ilaali. **13** Erga biyya sana argitee booddee atis akkuma obboleessa kee Aroon gara saba keetiitti walitti qabamta; **14** yeroo waldaan Gammoojiji Siin keessatti natti finciletti isin lachanuus ajaja kootti finciltanii turtaniitii. Isin bishaanota sana biratti fuula isaanii duratti qulqullina koo hin mul'ifne." Bishaanonnee kunneenis bishaanota Mariibaa Qaadesh kan Gammoojiji Siin keessa jiranii dha. **15** Museenis Waaqayyoon akkana jedhe; **16** "Waaqayyo Waaqni hafuurota nama hundaa waldaa kana irratti nama tokko haa muudu; **17** namichi kunis akka sabni Waaqayyoo akkuma hoolota tiksee hin qabnee hin taaneef kan isaan dura gad ba'uu fi ol galu, kan gad isaan baasuu fi ol isaan galchuu dha." **18** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Iyyasuu ilma Nuuni, namicha hafuurri keessa jiru sana fuudhii harka kee isa irra kaa'i. **19** Akka inni fuula Ele'aazaar lubichaatiif fi fuula waldaa Israa'el hundaa dura dhaabatu godhi; fuuluma isaanii durattis isa muudi. **20** Akka sabni Israa'el hundi isaaaf ajajamuuf aangoo

kee irraa kenniif. 21 Innis fuula Ele'aazaar lubichaa kan fuula Waaqayyoo duratti Uriimidhaan gaafatee murtii isaaaf kennuu dura dhaabachuu qaba. Innii fi waldaan Israa'elootaa hundi ajaja isaatiin ba'u; ajajuma isaatiiniis galu." 22 Museen akkuma Waaqayyo isaa ajaje sana godhe. Innis Iyyasuu geessee akka inni fuula Ele'aazaar lubichaati fi fuula waldaa Israa'el hundaa dura dhaabatu godhe. 23 Ergasiis akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajaje sana harka ofii isaa isa irra kaa'ee isa muude.

28 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Ajaja kana Israa'elootaaf kenni; akkanas jedhiin: 'Aarsaa nyaataa kan ibiddaan anaaf dhi'eeffamu kan fooliin isaa natti tolu sana yeroo murtaa'etti naa dhi'eessuu keessan mirkaneeffadhaa.' 3 Akkana isaanii jedhi; 'Aarsaan isin ibiddaan Waaqayyoof dhi'eessitan isa kana: xobbaallaawwan hoolaa lama kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokkootii fi kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan yeroo hunda guyyuma guyyaan dhi'eeffamu godhaa dhi'eessaa. 4 Xobbaallaa hoolaa tokko ganama, kaan immoo galgala dhi'eessi. 5 Kana wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayiti ejersaa kan cuufamee iinii tokko harka afur keessaa harka tokkoon sukkuumame dhi'eessi. 6 Kunis aarsaa yeroo hunda gubamu kan fooliin isaa toluu fi kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu kan Tulluu Siinaa irratti ajajamee dha. 7 Dhibaayyuun tokkoo tokko xobbaallaa hoolaa wajjin dhi'eeffamus dhugaatii cimaa iinii tokko irraa harka afur keessaa harka tokko haa ta'u; dhibaayyuun sanas iddo qulqulluu keessatti Waaqayyoof dhangalaasi. 8 Xobbaallaa hoolaa kaan immoo akkuma kennaa midhaaniitii fi kan dhibaayyuun wajjin ganama dhi'eessite sanaa galgalas dhi'eessi. Kunis aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan fooliin isaa Waaqayyotti toluu dha. 9 "Guyyaa Sanbataa xobbaallaawwan hoolaa lama kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'ee fi hir'ina hin qabne aarsaa dhibaayyuutii fi kennaa midhaanii akkasumas kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki lama zayitiidhaan sukkuumame wajjin dhi'eessi. 10 Kunis aarsaa gubamu kan aarsaa yeroo hunda gubamu fi dhibaayyuun isatti dabalamee Sanbataa Sanbataan dhi'eeffamuu

dha. 11 "Jalqaba ji'oota keessanii hundatti jiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'ee fi kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii Waaqayyoof dhi'eessaa. 12 Tokkoo tokkoo jiboota loonii wajjin kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame, korbeessa hoolaa sana wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki lama zayitiidhaan sukkuumame dhi'eeffamu qaba; 13 tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaa wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayitiidhaan sukkuumame dhi'eeffamu qaba. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu fi fooliin isaa toluu dha. 14 Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjin dhibaayyuun daadhii wayinii iinii tokkoo irraa walakkaa isaa, tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaa wajjin iinii tokko irraa harka sadii keessaa harka tokko, korbeessa hoolaa sana wajjinis iinii tokko irraa harka afur keessaa harki tokko haa dhi'eeffamu. Kunis aarsaa gubamu kan waggaa keessatti baatii haaraatti dhi'eeffamu dha. 15 Akkasumas aarsaa cubbuutiif korbeessa re'ee tokko Waaqayyoof dhi'eessaa; innis aarsaa yeroo hunda gubamu fi dhibaayyuun isatti dabalamee dhi'eeffama. 16 "Bultii kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti Faasiikaan Waaqayyoo ayyaneffamu qaba. 17 Bultii kudha shanaffaa ji'a kanaatti ayyaanatu jira; isinis guyyaa torba Maxinoo nyaattu. 18 Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. 19 Jiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii ibiddaan Waaqayyoof dhi'eessaa. 20 Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame, korbeessa hoolaa wajjin iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, 21 xobbaallaawwan hoolaa torban wajjin tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaatiif iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessi. 22 Akkasumas akka araari isinii bu'uuf korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessi. 23 Kanas aarsaa gubamu kan yeroo hunda ganama dhi'eeffamutti dabalaatii

dhi'eessaa. **24** Haaluma kanaan nyaata aarsaa ibiddaan dhi'eeffamuu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu sana bultii torbaaf guyyuma guyyaan dhi'eessaa; innis aarsaa gubamu fi dhibaayyuu isaa kan yeroo hunda dhi'eeffamutti dabalamee haa dhi'eeffamu. **25** Bultii torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. **26** "Ayyaana Torbanootaa keessa guyyaa ayyaana mataa midhaaniitti yeroo kennaan midhaan haaraa Waaqayyoof dhi'eessitan sana wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. **27** Jiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'e aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **28** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame haa dhi'eeffamu. Korbeessa hoolaa wajjin iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki lama, **29** Xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki tokko haa dhi'eeffamu. **30** Akkasumas akka araarri isinii bu'uf korbeessa re'ee tokko itti dabalaatii dhi'eessaa. **31** Aarsaawwan kanneen dhibaayyuu isaanii wajjin, aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamuu fi kennaan midhaan isaatti dabalaatii dhi'eessaa; horiin sunis kan hir'ina hin qabne ta'uu isaanii mirkaneeffadhaa.

29 "Guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; gaafas hojii idilee hin hoijetinaa. Guyyaan kun guyyaa isin itti malakata afuuftanii dha. **2** Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **3** Dibicha sana wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa. Korbeessa hoolaa wajjinis iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki lama, **4** xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **5** Akkasumas akka araarri isinii buufamuuf korbeessa re'ee tokko itti dabalaatii aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **6** Aarsaawwan kunneen akkuma amala isaaniitti aarsaawwan gubaman kanneen ji'a ji'attii fi guyyaa guyyaatti dhi'eeffamanii fi kennaawwan

midhaaniitti fi dhibaayyuu isaaniitti dabalamani dhi'eeffamanii dha. Isaanis aarsaawwan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffaman kanneen fooliin isaanii toluu dha. **7** "Bultii kurnaffaa ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; isinis gad of deebisaa; hojii tokko illes hin hoijetinaa. **8** Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'e kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu godhaa dhi'eessaa. **9** Dibicha sana wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **10** xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **11** Akkasumas aarsaa cubbuu kan araaraa buusuuf dhi'eeffamuu fi aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaan midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **12** "Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilee hin hoijetinaa. Waaqayyoofis bultii torba ayyaana ayyaaneffadhaa. **13** Jiboota loonii kudha sadii, korbeeyyi hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti toluu fi kan ibiddaan dhi'eeffamu dhi'eessaa. **14** Tokkoo tokkoo jiboota kudha sadanii wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa; tokkoo tokkoo korbeeyyi hoolaa lamaan sanaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **15** tokkoo tokkoo xobbaallaawwan hoolaa kudha afur sanaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **16** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu kennaan midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **17** "Bultii lammaffaatti jiboota loonii kudha lama, korbeeyyi hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **18** Akka lakkooobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota

loonii, korbeeyyii hoolaatii fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. 19 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaaniitti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 20 "Bultii sadaffaatti jiboota loonii kudha tokko, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. 21 Akka laccoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjinis kennaa midhaan isaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. 22 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 23 "Bultii afuraffaatti jiboota loonii kudhan, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. 24 Akka laccoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. 25 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 26 "Bultii shanaffaatti jiboota loonii sagal, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. 27 Akka laccoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. 28 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 29 "Bultii ja'affaatti jiboota loonii saddeeti, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. 30 Akka laccoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitii fi dhibaayyuu

isaanii dhi'eessaa. 31 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 32 "Bultii torbaffaatti jiboota loonii torba, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. 33 Akka laccoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaanisaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. 34 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 35 "Bultii saddeettaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilee hin hoijetinaa. 36 Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'eeffamuu fi kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. 37 Akka laccoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti dibicha loonii, korbeessa hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. 38 Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. 39 "Aarsaa keessan kan gubamu, kennaa midhaan keessanii, dhibaayyuu keessanii fi aarsaa keessan kan nagaa, kan wareega keessanii fi aarsaa fedhii keessanii dhi'eessitanitti dabalaatii ayyana keessan beekamaa sana irratti Waaqayyoof dhi'eessaa." 40 Museenis waan Waaqayyo isaa ajaje hunda Israa'elootatti hime.

30 Museen abbootii gosoota Israa'eliinakkana jedhe:
"Wanni Waaqayyo ajaje kanaa dha: 2 Namni tokko yoo Waaqayyoof waa wareege yookaan akka waan tokko hoijetu ofumaa isaatiin yoo kakate, inni kakuu ofii sana hin cabsin; qooda kanaa waan dubbate hunda guutuu qaba. 3 "Yoo intalli tokko utuma mana abbaa ishee jirtuu Waaqayyoof wareega wareegde yookaan waan tokko gochuudhaaf dirqama keessa seente, 4 yoo abbaan ishees waa'ee wareega ishee yookaan dirqama keessa seenuu ishee dhaga'ee homaa

isheen jechuu baate wareegni isheettii fi dirqamni isheen seente sun hundi hin geeddaramu. **5** Yoo abbaan ishee waan kana dhaga'ee ishee dhowwe garuu wareega ishee yookaan kakuu isheen ittiin dirqama seente keessaa tokko iyuu hin guutamu; sababii abbaan ishee ishee dhowweef Waaqayyo ishee ni bilisoomsa. **6** "Yoo isheen erga wareegaa seentee booddee yookaan erga dubbii utuu itti hin yaadin dubbatteen dirqama seentee booddee heerumte, **7** dhirsi ishees yoo waan kana dhaga'ee homaa isheen jechuu baate wareegni ishee yookaan dirqamni isheen seente sun hin geeddaramu. **8** Garuu dhirsi ishee yoo yeroo waan kana dhaga'utti ishee dhowwe, wareegaa ishee kan dirqama keessa ishee galchu yookaan waadaa isheen utuu itti hin yaadin dirqama keessa of galchite sana ishee jalaa diiga; Waaqayyo ishee bilisoomsa. **9** "Wareegni haadha hiyyeessaa yookaan dubartii dhirsa jalaa baatee, dirqamni isheen seente kam iyuu ishee qabata. **10** "Yoo dubartiin dhirsa ishee wajjin jiraattu tokko wareegaa tokko wareegdee yookaan waan tokko gochuudhaaf kakuudhaan dirqama keessa of galchite, **11** dhirsi ishees yoo waan kana dhaga'ee homaa isheedhaan jechuu baate yookaan yoo ishee dhowwwu baate wareegni ishee yookaan waadaa isheen ittiin dirqama keessa of galchite sun hundi hin geeddaramu. **12** Garuu yoo dhirsi ishee yeroo waan kana dhaga'utti ishee jalaa diige, wareegaa ishee yookaan waadaa afaan isheettii ba'e keessaa tokko iyuu hojii irra hin oolu; sababii dhirsi ishee jalaa diigeef, Waaqayyo ishee bilisoomsa. **13** Dhirsi ishee wareegaa isheen wareegdu yookaan waadaa isheen gad of qabuuf kakuudhaan seentu kam iyuu fudhachuu yookaan diiguu ni danda'a. **14** Garuu yoo dhirsi ishee guyyuma guyyaan homaa isheen jechuu baate, inni wareegaa ishee yookaan dirqama ishee irra jiru hunda fudhateera jechuu dha. Inni sababii gaafa waa'ee waan kanaa dhaga'ee sana homaa isheedhaan hin jedhiiniif waan sana fudhateera. **15** Ta'us inni yoo erga waa'ee waan kanaa dhaga'ee booddee waadaa sana diige yakka isheetti ni gaafatama." **16** Isaan kuneen seerawwan dhirsaa fi niitii gidduu akkasumas abbaa fi intala isaa kan yeroo ijoollummaa isheetti mana isaa jirtu gidduu jiraachuu qabu kan Waaqayyo Musee ajajee dha.

31 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Saba Israa'eliif jedhiitii warra Midyaan irratti haaloo

ba'i. Ergasii ati gara saba keetiitti walitti qabamta." **3** Kana irratti Museen saba sanaan akkana jedhe; "Akka isaan warra Midyaanmitti duulanii haaloo Waaqayyo isaan irratti ba'aniif namoota keessan keessaa muraasa hidhachiisa. **4** Tokkoo tokkoo gosa Israa'el keessaa nama kuma tokko tokkoo duulatti ergaa." **5** Akkasitti tokkoo tokkoo gosa Israa'el keessaa namoonni kumni tokko tokko walitti buufamanii namni kumni kudha lama lolaaf hidhate. **6** Museenis tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama kuma tokko tokko Fiinehaas ilma Ele'aazaar lubichaa isa mi'a iddo qulqullutii fi malakata afuufamu harkatti qabate sana wajjin gara waraanaatti erge. **7** Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti warra Midyaan lolanii dhiira hunda ajjeesan. **8** Mootonni Midyaan shanan jechuunis Eewii, Reqem, Zuuri, Huurii fi Rebaanis warra ajjeefaman keessa turan. Akkasumas Bala'aam ilma Be'or goraadeedhaan ajjeesan. **9** Israa'eloonni dubartootaa fi ijoolllee warra Midyaan booji'an; loon, bushaayee fi qabeenya isaanii hundas ni saaman. **10** Magaalaawwan Midyaanonnii keessa jiraatan hundaa fi qubataawan isaanii hunda ibiddaan guban. **11** Isaanis waan booji'anii fi waan saaman hunda namaa fi horii illee fuudhanii **12** warra booji'an, waan qabatanii fi waan saaman gara iddo qubata isaanii kan fuula Yerikoo dura, Yordaanos cina, dirreewan Mo'aab keessa jiruutti gara Museetti, gara Ele'aazaar lubichaati fi gara waldaa Israa'elitti fidan. **13** Museen, Ele'aazaar lubichii fi hooggantoonni waldaa hundi qubataan alatti isaan simachuuf gad ba'an. **14** Museenis ajajjuuwwan loltootaa jechuunis ajajjuuwwan kumaatiif fi ajajjuuwwan dhibbaa kanneen lolaa galanitti aare. **15** Innis akkana jedhee isaan gaafate; "Isin maalif dubartoota hunda hambiftan?" **16** Kunoo warri waan Phe'ooritti ta'e sana keessatti gorsa Bala'aam fudhachuuudhaan akka dha'ichi saba Waaqayyo irra bu'uuf Israa'eloota Waaqayyo irraa deebisan isaan turan. **17** Ammas ilmaan dhiiraa hunda fixaa; akkasumas dubartii dhiira wajjin ciifte hunda ajjeesaa. **18** Garuu dubara takkumaa dhiira wajjin hin ciisin ofii keessaniif hambifadhaa. **19** "Isin keessaa namni nama ajjeese kam iyuu yookaan namni nama ajjeefame tuqe kam iyuu bultii torba qubataan ala haa turu. Bultii sadaffaa fi bultii torbaffaattis ofii keessaniif fi boojuu keessan qulqulleessaa. **20** Uffata hunda akkasumas waan gogaa irraa, rifeensa re'ee irraa

yookaan muka irraa hoijetame hunda qulqulleessaa.” **21** Ergasiis Ele’azaar lubichi loltoota duula dhaqanii turan sanaan akkana jedhe; “Qajeelfamni seeraa kan Waaqayyo Museef kenne kanaa dha: **22** Warqee, meetii, naasii, sibiila, qorqoroo, dilaalii fi **23** wanni ibidda irraa hafuu danda’u kam iyuu ibidda keessa dabarfamee qulqulla’uu qaba. Garuu wanni sun bishaan qulqulla’ummaatiinis qulqulleeffamuu qaba. Wanni ibidda irraa hafuu hin dandeenyne kam iyuu bishaan sanaan qulqulleeffama. **24** Guyyaa torbaffaatti uffata keessan miiccadhaa; isinis ni qulqulleeffamu. Ergasiis qubatatti galuu dandeessu.” **25** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **26** “Ati, Ele’azaar lubichii fi abbootiin maatii waldaa sanaa namootaa fi horii booji’aman lakkaa’aa. **27** Boojuu sanas loltoota duula dhaqanii turanii fi waldaa hunda gidduutti iddo lamatti qoodi. **28** Loltoota duulan irraa namas ta’u loon, harroota, hoolota yookaan re’oota dhibba shan keessaa tokko Waaqayyoof gibira fuudhi. **29** Gibira sanas walakkaa qooda isaanii irraa fuudhii qooda Waaqayyo godhiitii Ele’azaar lubichatti kenni. **30** Walakkaa qooda saba Israa’el irraa immoo namas ta’u loon, harroota, hoolota, re’oota yookaan horii biraan shantama keessaa tokko fuudhiitii Lewwota warra itti gaafatamtoota dunkaana Waaqayyo ta’anitti kenni.” **31** Musee fi Ele’azaar lubichi akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana godhan. **32** Wanti boojuu loltoonni fudhatan irraa hafe hoolota 675,000, **33** loon 72,000, **34** harroota 61,000, **35** dubartoonni takkumaa dhiira wajjin hin ciisin 32,000 turan. **36** Qoodni walakkaa kan warra duulaniif qoodame: Hoolota 337,500 **37** keessaa gibirri Waaqayyo 675 ture; **38** loon 36,000 keessaa gibirri Waaqayyo 72 ture; **39** harroota 30,500 keessaa gibirri Waaqayyo 61 ture; **40** nama 16,000 keessaa gibirri Waaqayyo 32 ture. **41** Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sanatti gibira sana qooda Waaqayyo godhee Ele’azaar lubichatti kenne. **42** Qooda walakkaa kan Museen warra duulan irraa Israa’elootaaf qoode: **43** Walakkaan boojuu kan waldaa sanaa hoolota 337,500, **44** loon 36,000, **45** harroota 30,500, **46** nama 16,000 ture. **47** Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sanatti walakkaa saba Israa’el irraa namaa fi horii shantama keessaa tokko fuudhee Lewwota warra itti gaafatamtoota dunkaana Waaqayyo ta’anitti kenne. **48** Ergasiis ajajjuuwan loltoota kumaatama irratti aangoo qaban jechuunis

ajajjuuwan kumaatii fi ajajjuuwan dhibbaa gara Musee dhaqanii **49**akkana jedhaniin; “Nu garboonni kee loltoota ajaja keenya jala jiran lakkofneerra; namni tokko iyuu hin hir’anne. **50** Kanaafuu nu waan tokkoon tokkoon keenya arganne jechuunis mi’ a warqee, arboora, bitawoo, qubeelaa chaappaa, loottii fi amartii mormaa akka fuula Waaqayyo duratti aarsaa araara nuu buusuuf kennaan Waaqayyoof dhi’effamu goonee fidneerra.” **51** Musee fi Ele’azaar lubichis warqee fi faayawan harkaan tolfaman hunda isaan harkaa fuudhan. **52** Warqeen ajajjuuwan kumaatii fi ajajjuuwan dhibbaa kennan kanneen Musee fi Ele’azaar akka kennaatti Waaqayyoof dhi’essan hundi saqili 16,750 ullaatu ture. **53** Tokkoon tokkoon loltootaa ofii isaaaniitiif boojuu fudhatanii turan. **54** Musee fi Ele’azaar lubichis warqee sana ajajjuuwan kumaatii fi ajajjuuwan dhibbaa harkaa fuudhanii akka Israa’eloonni fuula Waaqayyo duratti ittiin yaadatamaniif dunkaana wal ga’itti ol galchan.

32 Ilmaan Ruubeenii fi ilmaan Gaad warri loonii fi bushaayee hedduu qaban akka biyyi Ya’izeerii fi biyyi Gili’aad horii isaaaniitiif tolu argan. **2** Isaan gara Musee, gara Ele’azaar lubichaati fi gara hooggantoota waldaa dhufanii akkana jedhan; **3** “Axaaroti, Diiboon, Ya’izeer, Niimraa, Heshboon, Ele’aalee, Sebaamaa, Neboo fi Be’oon, **4** biyyi Waaqayyo fuula waldaa Israa’el duratti rukute sun horiif tolaa dha; nu tajaajiltooni kees horii qabna. **5** Yoo nu fuula kee duratti fudhatama argannee jiraanne biyyi kun nu tajaajiltoota keetiif handhuuraa ta’ee haa kennamu. Akka nu Yordaanos gama ceenus hin godhin.” **6** Museenis ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeenii akkana jedhe; “Obboloonni keessan duula dhaqanii isin immoo as teessuu? **7** Isin maaliif akka Israa’eloonni biyya Waaqayyo isaanii kenne sanatti ce’anii hin galleef abdii isaan kutachiiftuu? **8** Kun waanuma abbootiin keessan gaafa ani akka isaan biyyattii ilaalaniiif jedhee Qaadesh Barnee irraa isaan erge sana hoijetanii dha. **9** Isaanis erga gara Sulula Eshkool dhaqanii biyya sana arganii booddee akka Israa’eloonni biyya Waaqayyo isaaniiif kennetti hin galleef abdii isaan kutachiisan. **10** Dheekkamsi Waaqayyoos guyyuma sana boba’e; innis akkana jedhee kakate; **11** ‘Waan isaan garaa guutuudhaan na faana deemuu didaniif, namoota waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen biyya Gibxiitii ba’anii dhufan keessaa namni tokko

iyyuu biyya ani Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif waadaa gale sana hin argu. **12** Kaaleb ilma Yefunee kan gosa Qeneezii fi Iyyasuu ilma Nuuni malee namni tokko iyyuu hin argu; isaan lamaan garaa guutuudhaan Waaqayyo duukaa bu'aniiruutii.' **13** Dheekkamsi Waaqayyo Israa'el irratti boba'e; innis hamma dhalooni fuula isaa duratti waan hamaa hojjete sun hundi dhumutti akka isaan waggaa afurtama gammoojiji keessa jooran godhe. **14** "Yaa sanyii cubbamootaa nana, isin kunoo dheekkamsa Waaqayyo kan Israa'el irratti boba'e sana ittuma caalchisuuf iddo abbootii keessanii buutaniirtu. **15** Yoo isin isa duukaa bu'uu irraa garagaltan inni ammas gammoojiji kana keessatti saba kana hunda ni dhiisa; isinis uummata kana ni balleessitu." **16** Isaan gara isaa dhufaniiakkana jedhaniin; "Nu asitti horii keenyaaf dallaa, dubartootaa fi ijoolee keenyaaf immoo magaalaawwan ijaarra. **17** Nu garuu hamma lafa isaanitiin isaan geenyutti hidhannee Israa'el dura deemuuf qophaa'oo dha. Yeroo kanatti akka jiraattooni biyyattii isaan hin tuqneef dubartoonii fi ijooleen keenya magaalaawwan dallaa jabaa qaban keessa haa jiraatan. **18** Hamma tokkoon tokkoon Israa'elootaa dhaala ofii isaanii argatanitti nu mana keenyatti hin deebinu. **19** Sababii dhaalli keenya laga Yordaanos irraa gara ba'aatti nuuf kennameef nu Yordaanos irraa gama kaaniin isaan wajjin waan dhaallu hin qabnu." **20** Museenisakkana isaanii jedhe; "Yoo isin waan kana gootan, yoo isin fuula Waaqayyo duratti hidhantanii duulaaf kaatan, **21** yoo isin hundinuu hamma inni diinota ofii isaa fuula ofii isaa duraa ari'ee baasutti hidhantanii fuula Waaqayyo dura Yordaanosin ceetan, **22** yeroo biyyattii fuula Waaqayyo duratti mo'atamtutti isin itti gaafatama Waaqayyo fi saba Israa'eliif qabdan irraa ni bilisoomtu. Biyyi sunis fuula Waaqayyoo duratti dhaala keessan ta'a. **23** "Garuu isin yoo waan kana gochuu baattan, kunoo Waaqayyotti cubbuu hojjechuu keessan; akka cubbuun keessan isin argatu illee beekkadhaa. **24** Dubartootaa fi ijoolee keessaniiif magaalaawwan, bushaayee keessaniiif immoo dallaa ijaaraa; isin garuu waan waadaa galtan sana guutaa." **25** Ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeen Museedhaanakkana jedhan; "Nu garboonni keeakkuma gooftaan keenya nu ajaju goona. **26** Ijooleen keenyaa fi niitonni keenya, bushaayeen keenyaa fi loon keenya,

asuma magaalaawwan Gili'aaditti haa hafan. **27** Nu garboonni kee garuu tokkoon tokkoon keenyaakkuma gooftaan keenya jedhe sana duulaaf qophoofnee fuula Waaqayyoo duratti duuluuf ni ceena." **28** Ergasiis Museen waa'ee isaanii Ele'aazaar lubichaaf, Iyyasuu ilma Nuunitii fi abbootii maatii gosoota Israa'eliif ajaja kenne. **29** Innisakkana isaanii jedhe; "Yoo ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeen, namni waraanaaf hidhate hundi fuula Waaqayyoo duratti isin wajjin Yordaanos ce'e, yommuu biyyattiin isin harka galtutti biyya Gili'aad sana kennaafii. **30** Garuu isaan yoo duulaaf hidhantanii isin wajjin ce'u baatan, Kana'aan keessatti isin wajjin lafa haa argatan." **31** Ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeenisakkana jedhanii deebii kennan; "Nu garboonni kee waan Waaqayyo jedhe ni goona. **32** Nu mi'a lolaa hidhannee fuula Waaqayyoo dura ceenee Kana'aan seenna; garuu qabeenyi nu dhaallu Yordaanosiin gamatti nuuf haa hafu." **33** Museenis mootummaa Sihoon mootii Amoorotaa fi mootummaa Oogi mootii Baashaan jechuunis biyya sana guutuu magaalaawwan isaanitiif bulchiinsa naannoo isaanii jiru sana ilmaan Gaadiitiif, ilmaan Ruubeenii fi walakkaa gosa Minaasee ilma Yooseefiif kenne. **34** Ilmaan Gaadis magaalaawwan Diiboon, Axaaroti, Aro'eer, **35** Atroot Shoofaan, Ya'izeer, Yoghbihaa, **36** Beet Niimraa fi Beet haaraan magaalaawwan jajjaboo godhanii ijaaran. Bushaayee isaanitiifis dallaa ijaarratan. **37** Ilmaan Ruubeenis magaalaawwan Heshboon, Ele'aaleenii fi Kiriyaataayim, **38** akkasumas Neboo fi Ba'al Me'oont jechuunis magaalaawwan maqaan isaanii geeddaramee fi Sibimaa deebisanii ijaaran. Isaanis magaalaawwan deebisanii ijaaran sanaaf maqaa baasan. **39** Ijooleen Maakiir ilma Minaasees gara Gil'aad dhaqanii biyyattii qabatanii Amoorota achi turan ari'anii baasan. **40** Museenis Gili'aadin ijoolee Maakiir sanyii Minaaseetiif kenne; isaanis achi qubatan. **41** Yaa'iir ilmi Minaasees dhaqee gandoota isaanii fudhatee gandoota Yaa'iirrootaa jedhee moggaase. **42** Noobaan immoo Qeenaatii fi gandoota naannoo isaa jiran qabatee Noobaa jedhee maqaa ofii isatiini waame.

33 Sadarkaaleen adeemsa saba Israa'el kan yeroo isaan kutaa kutaadhaan qajeelfama Museetii fi Aroon jalatti biyya Gibxii ba'anii kana. **2** Museen ajaja Waaqayyootiin sadarkaalee adeemsa isaanii

galmeesse. Adeemsi isaaniis sadarkaa sadarkaadhaan kunoo ti: 3 Israa'eloonni ji'a jalqabaa keessa guyyaa kudha shanaffaatti guyyaa Faasiikaatti aanu Raamseedhaa ka'anii qajeelan. Isaanis utuma warri Gibxii hundi isaan arganuu irree jabaadhaan deeman; 4 yeroo kana warri Gibxi ilmaan hangafa isaanii kanneen Waaqayyo isaan gidduudhaa fixe hunda awwaallachaa turan; waaqota warra Gibxitte Waaqayyo muree tureetii. 5 Israa'eloonnis Raamseedhaa ka'anii Sukooti qubatan. 6 Sukootii ka'anii Eetaam ishee qarqara gammoojjiitti argamtu keessa qubatan. 7 Eetaamii ka'anii gara Phii Hahiiroti kan gama ba'a Ba'aal Zefooniitti argamtuutti garagalani Migdool bira qubatan. 8 Fiihahiirootii ka'anii galaana keessa darbanii gammoojji seenan; isaanis Gammoojji Eetaamii keessa bultii sadii deemanii Maaraa qubatan. 9 Maaraadhaa ka'anii Eelim lafa burqaa kudha lamaa fi muka meexxii torbaatama qabu sana dhaqanii achi qubatan. 10 Eelimii ka'anii Galaana Diimaa cina qubatan. 11 Galaana Diimaadhaa ka'anii Gammoojji Siin keessa qubatan. 12 Gammoojji Siiniitti ka'anii Dofqaa qubatan. 13 Dofqaadhaa ka'anii Aaluush qubatan. 14 Aaluushii ka'anii Refiidiim lafa bishaan namni dhugu hin jirre qubatan. 15 Refiidiimii ka'anii Gammoojji Siinaa keessa qubatan. 16 Gammoojji Siinaatii ka'anii Qiibrooti Hataabaa qubatan. 17 Qiibrooti Hataabaadhaa ka'anii Haxeroottii qubatan. 18 Haxeroottii ka'anii Riitmaa qubatan. 19 Riitmaadhaa ka'anii Rimoon Phereez qubatan. 20 Rimoon Phereezii ka'anii Libnaa qubatan. 21 Libnaadhaa ka'anii Riisaa qubatan. 22 Riisaadhaa ka'anii Qehelaataa qubatan. 23 Qehelaataadhaa ka'anii Gaara Shafer bira qubatan. 24 Gaara Shafer bira ka'anii Haraadaa qubatan. 25 Haraadaa ka'anii Maqheelooti qubatan. 26 Maqheelootii ka'anii Tahaati qubatan. 27 Tahaatii ka'anii Taaraa qubatan. 28 Taaraadhaa ka'anii Miitiqaa qubatan. 29 Miitiqaadhaa ka'anii Hashmoonaa qubatan. 30 Hashmoonaadhaa ka'anii Mooserooti qubatan. 31 Mooseroottii ka'anii Benee Yaa'akaan qubatan. 32 Benee Yaa'akaanii ka'anii Hoori Hagidgaad qubatan. 33 Hoori Hagidgaadii ka'anii Yoxbaataa qubatan. 34 Yoxbaataadhaa ka'anii Abroonaa qubatan. 35 Abroonaadhaa ka'anii Eziyon Geber qubatan. 36 Eziyon Geberii ka'anii Gammoojji Siin keessa Qaadesh qubatan. 37 Qaadeshii ka'anii daarii biyya Edoom irra Tulluu Hoori bira qubatan. 38

Aroon lubichis ajaja Waaqayyootiin Tulluu Hooriitti ol ba'e; innis erga Israa'eloonni biyya Gibxitte ba'anii booddee waggaa afurtamaffaatti guyyaa jalqaba ji'a shanaffaatti achitti du'e. 39 Aroon yommuu Tulluu Hoori irratti du'e sana umuriin isaa waggaa dhibba tokkoo fi digdamii sadii ture. 40 Mootiin Aaraad namichi Kana'aan kan Negeeb keessa jiraachaa ture sun akka sabni Israa'el dhufaa jiru dhaga'e. 41 Isaanis Tulluu Hooriitti ka'anii Zalmoona qubatan. 42 Zalmoonaadhaa ka'anii Phuunon qubatan. 43 Phuunoniidhaa ka'anii Oobooti qubatan. 44 Oobootii ka'anii daarii Mo'aab irra Iyyee Abaariim qubatan. 45 Iyyiimii ka'anii Diiboongaad qubatan. 46 Diiboongaadii ka'anii Almoon Diiblaatayim qubatan. 47 Almoon Diiblaatayimii ka'anii Neboo tulluuwwan Abaariim bira qubatan. 48 Tulluuwwan Abaariimiitii ka'anii dirreewan Mo'aab irra, Yordaanos bira, Yerikoo gama qubatan. 49 Isaanis dirreewan Mo'aab kan Yordaanos cina Beet Yashiimootii jalqabee hamma Abeel Shixiimiitti jiru sana irra qubatan. 50 Waaqayyos dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Museedhaan akkana jedhe; 51 "Akkana jedhii saba Israa'elitti dubbadhu; 'Isin yommuu Yordaanos ceetanii Kana'aanitti galantanitti, 52 jiraattota biyya sanaa of duraa ari'aa baasaa. Fakkiwwan isaanii kanneen soofamanii hojjetamanii fi waaqota isaanii kanneen baqfamanii tolfaman hunda barbadeessaa; gaarran sagadaa isaanii hundas diigaa. 53 Sababii ani biyyattii handhuuraa godhee isinii kenneef, biyyattii dhuunfadhaa keessa jiraadhaa. 54 Biyya sanas maatiwwan keessaniif dhaala godhaatii ixaadhaan gargari qoodaa; maatii baay'eedhaaf dhaala guddaa, maatii muraasaaf immoo dhaala xinnaa kennaa. Iddoon ixaadhaan isaanii ba'e kan isaanii ta'a. Isinis akkuma gosoota abbootii keessaniitti dhaalaa. 55 "Garuu yoo isin warra biyya sana jiraatan achii baasuu baattan, warri isin akka isaan achi jiraataniiif dhiiftan sun akka huuba ija keessaatii fi akka qoraattii cinaacha keessaa isinitti ta'u. Biyya isin keessa jiraattan keessattis isin rakkisu. 56 Anis waanan isaan gochuu yaade sana isinitti nan fida."

34 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Akkana jedhii Israa'eloota ajaji: 'Yeroo isin Kana'aan seentanitti biyyi akka dhaalaatti isinii kennantu sun daangaawwan kanneen qabaatti: 3 "Daangaan keessan

kan gama kibbaa Gammoojji Siin kan qarqara Edoom irra jirtu irraa jalqaba; karaa ba'atiin daangaan keessan kan kibbaa dhuma Galaana Soogiddaa irraa jalqaba; **4** daangaan keessan kibba irraa gara tabba Aqrabiimitti deebi'ee, gara Siinitti ce'ee hamma kibba Qaadesh Barneetti deema. Ergasiis gara Hazar Adaaritti ittuma fufee gara Azimoonitti darba. **5** Daangaan sunis Azimoon irraa gara laga Gibxitti deebi'ee galaana ga'ee dhuma. **6** Daangaan keessan kan gama dhi'aa immoo qarqara Galaana guddichaa ti. Kunis gama dhi'atiin daangaa keessan ta'a. **7** Daarii keessan kan kaabaatiif galaana guddaadhaa hamma Tulluu Huuritti, **8** Tulluu Huuriitii hamma Leeboo Hamaatiitti mallattoo tolchaa. Daariin sunis hamma Zedaditti deemee **9** hamma Ziifronitti itti fufee Hazar Eenaan irratti dhuma. Kunis daarii keessan kan kaabaa ta'a. **10** Daarii keessan kan ba'atiifis Hazar Eenaanii jalqabaatii hamma Shefaamaatti mallattoo tolchaa. **11** Daariin sunis Shefaamaa jalqabee karaa ba'a Aayiniitiin hamma Riibilaatti gad bu'a; itti fufees hamma ededa gama ba'aa Galaana Kinereetitti argamuutti deema. **12** Daariin kunis Yordaanositti gad bu'ee Galaana Soogiddaa ga'ee dhaabata. "Egaa biyyi gama hundaan daarii qabu kun keessan ta'a." **13** Museenakkana jedhee Israa'eloota ajaje: "Biyya kana dhaala godhadhaatii ixaadhaan qoodadhaa; Waaqayyo akka biyyi kun gosa sagalii fi walakkaadhaaf kennamu ajajeera; **14** maatiwwan gosa Ruubeen, kan gosa Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee dhaala ofii fudhataniiruutii. **15** Gosoonni lamaanii fi walakkaan gosa tokkoo Yordaanos gamaa, fuullee Yerikootii gara ba'a biiftuutti karaa ba'atiin dhaala isaanii argataniiruutii." **16** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhee; **17** "Maqaan namoota akka dhaalaatti lafa kana isinii qoodaniis Ele'aazaar lubichaa fi Iyyasuu ilma Nuunii ti. **18** Isinis akka isaan lafa dhaala qoodaniif tokkoo tokkoo gosaa keessaa hoogganaan tokko filadhaa. **19** "Maqaan isaanii kanneenii dha: "Gosa Yihuudaa keessaa, Kaaleb ilma Yefunee; **20** gosa Simi'oon keessaa, Shemuu'eel ilma Amiihuud; **21** gosa Beniyaam keessaa, Eliidaad ilma Kisloon; **22** gosa Daan keessaa hoogganaan, Bukii ilma Yoogili; **23** gosa Minaasee ilma Yoosef keessaa hoogganaan, Hanii'eel ilma Eefoodi; **24** gosa Efreem ilma Yoosef keessaa hoogganaan, Qamu'eel ilma Shiifxaan; **25** gosa Zebulloon keessaa hoogganaan, Eliisaafaan ilma Phaarnaak; **26** gosa

Yisaakor keessaa hoogganaan, Phaaltii'eel ilma Azaan; **27** gosa Aasheer keessaa hoogganaan, Ahiihuud ilma Sheloomii; **28** gosa Niftaalem keessaa hoogganaan, Phedaa'eel ilma Amiihuud." **29** Namoonni kunneen warra Waaqayyo akka isaan biyya Kana'aan keessatti Israa'elootaaf dhaala hiraniif isaan ajajee dha.

35 Waaqayyoos dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Museedhaanakkana jedhee; **2** "Israa'eloonni dhaala ofii isaanii argachuu jiran keessaa magaalaawwan Lewwonni keessa jiraatan akka isaanii kennan Israa'eloota ajaji. Lafa horii itti bobbaafatanis naannoo magaalaawwaniitti haa kennaniif. **3** Isaanis magaalaawwan keessa jiraatanii fi lafa itti loon isaanii fi horii isaanii kaan hunda bobbaafatan ni qabaatu. **4** "Lafti horiin itti bobba'u kan isin naannoo magaalaawwaniitti Lewwotaaf kennitan sun dallaa magaalaa irraa jalqabee gama hundaan dhundhuma kuma tokko achi bal'ata. **5** Magaalaasana gidduutti hambisudhaan karaa alaatiin gama ba'atiin dhundhuma kuma lama, gama kibbaatiin dhundhuma kuma lama, gama dhi'atiin dhundhuma kuma lama safaraa. Iddoowwan kunneen magaalaawwan sanaaf iddoowwan itti horii bobbaafatan ta'u. **6** "Magaalaawwan ja'an isin Lewwotaaf kennitan magaalaawwan itti baqatan kanneen namni nama ajjeese itti baqatu ta'u. Magaalaawwan afurtamii lamas kanatti dabalaatii isaanii kennaa. **7** Walumaa galatti magaalaawwan afurtamii saddeet kanneen lafa tika ofii isaanii qaban Lewwotaaf kennaa. **8** Magaalaawwan isin lafa Israa'eloonni dhaalan irraa Lewwotaaf kennitan, akkuma qooda dhaala tokkoo tokkoo gosaatti haa ta'u; gosa dhaala baay'ee qabu irraa magaalaawwan baay'ee, gosa dhaala muraasa qabu irraa immoo magaalaawwan xinnoo fuudhaa." **9** Waaqayyoos Museedhaanakkana jedhee: **10** "Israa'elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'Isin yommuu Yordaanosin ceetanii Kana'aanitti galtanitti, **11** akka isin magaalaawwan itti baqatan kanneen namni tasa nama ajjeese itti baqatu isinii ta'aniif magaalaawwan filadhaa. **12** Magaalaawwan kunneenis akka namni nama ajjeesuudhaan himatame utuu murtii argachuu waldaa duratti hin dhi'aatin hin duuneef iddooinni itti nama haaloo isa ba'u jalaa baqatu ta'u. **13** Magaalaawwan isin kennitan ja'an kunneenis magaalaawwan itti baqattan isinii ta'u. **14** Yordaanos gamanaan magaalaawwan sadii, Kana'aan

keessaa immoo magaalaawwan sadii, magaalaawwan itti baqatan godhaa kennaa. **15** Magaalaawwan ja'an kunneen akka namni tasa nama ajeese kam iyyuu itti baqatuuf Israa'elootaaf, alagootaa fi saba isaan gidduu jiraatuuf iddoor itti baqatan ta'u. **16** "Namni tokko yoo meeshaa sibiilaatiin nama dha'ee namichi sun du'e, inni ajeese sun nama gumaa ti; namichi ajeese sun ajeefamuu qaba. **17** Yookaan namni tokko yoo dhagaa nama ajeesuu danda'u harkatti qabatee nama dha'ee ajeese, inni nama gumaa ti; namichi nama ajeese sun ajeefamuu qaba. **18** Yookaan namni tokko yoo meeshaa mukaa kan nama ajeesuu danda'u harkatti qabatee nama dha'ee namichi sun du'e, inni ajeese sun nama gumaa ti; namichi nama ajeese sun ajeefamuu qaba. **19** Namichi haaloo dhiigaa ba'u sun namicha nama ajeese sana haa ajeesu; inni yommuu argatutti isa haa ajeesu. **20** Namni tokko yoo jibbaan nama darbatee lafaan dha'ee yookaan beekaa waa itti darbachuudhaan isa ajeese, **21** yookaan yoo diinummaadhaan ka'ee harkaan isa dha'ee namichi sun du'e, inni nama ajeese sun ajeefamuu qaba; inni nama gumaa ti. Namichi haaloo dhiigaa ba'u sun namicha nama ajeese sana yeroo argatutti isa haa ajeesu. **22** "Garuu inni yoo utuu diinummaa hin qabaatin tasa nama darbatee lafaan dha'ee yookaan utuu hin beekin waan tokko isatti darbatee **23** yookaan utuu isa hin argin dhagaa isa ajeesuu danda'u itti gad dhiisee namichi sun du'e, inni waan diina isaa hin ta'inii fi isa miidhuuf hin yaadiniif **24** waldaan sun akkuma seera kanneeniitti namicha nama ajeese sanaa fi isa haaloo dhiigaa ba'u sanaa gidduu murtii haa kenu. **25** Waldaan sun namicha nama ajeesuudhaan himatame sana harka namicha haaloo dhiigaa ba'u sanaa jalaa baasee magaalaan inni itti baqatee ture sanatti deebisee isa haa ergu. Innis hamma lubni ol aanaan zayitii qulqulluudhaan dibame sun du'utti achuma haa turu. **26** "Ta'us yoo namichi nama ajeese sun daarii magaalaan itti baqate sanaa keessaa ba'ee **27** namichi haaloo dhiigaa ba'u sun magaalaan sanaan alatti isa argate, namichi haaloo dhiigaa ba'u sun namicha himatame sana ajeesuu danda'a; yakka ajeechaa sanaattis hin gaafatamu. **28** Namichi nama ajeese sun hamma lubni ol aanaan sun du'utti magaalaan itti baqate keessa turuu qaba; inni erga lubichi ol aanaan du'ee booddee gara qabeenya isaatti deebi'u danda'a.

29 "Isaan kunneenis dhaloota dhufu keessatti lafa isin jiraattan kamitti iyyuu seeraa fi qajeefama isiniif haa ta'an. **30** "Namni kam iyyuu yoo nama ajeese namichi sun ragaa dhugaa baatonni kennaniin ajeefama. Ta'us namni kam iyyuu dhuga ba'umsa nama tokkoo qofaan hin ajeefamin. **31** "Namicha nama ajeesee duuti isaaf malu tokko irraa gumaa lubbuu hin fudhatinaa. Inni ajeefamuu qaba. **32** "Akka inni utuu lubichi ol aanaan hin du'in dura biyya ofii isaatti deebi'ee achi jiraatu eeyyamuuf jettanii nama gara magaalaalaa itti baqatanii baqate kamiif iyyuu gumaa hin fudhatinaa. **33** "Sababii dhangalaafamuun dhiigaa biyya xureessuuf, isin biyya keessa jiraattan sana hin xureessinaa; dhiiguma namicha dhiiga dhangalaase sanaatiin malees biyya dhiigni itti dhangalaafame sanaaf araarii hin buufamu. **34** Biyya isin keessa jirtan iddoor ani jiraadhu sana hin xureessinaa. Ani Waaqayyo Israa'eloota gidduu nan jiraadhaati."

36 Abbootiin maatii ilmaan Gili'aad ilmaan Maakiir, ilma Minaasee kanneen maatiwwan ilmaan Yoosef keessaa dhufan sun fuula Museetii fi fuula hooggantoota abbootii maatiwwan saba Israa'el duratti dhi'aatanii dubbatan; **2** akkanas jedhan; "Akka ati biyyattii dhaala gootee ixaadhaan saba Israa'eliif kennituuf Waaqayyo Gooftaa koo ajajeera; akkasumas akka ati dhaala obboleessi keenya Zelofehaad intallan isaatiif kennitu inni si ajajeera. **3** Garuu yoo isaan ilmaan gosoota saba Israa'el kaanitti heeruman dhaalli isaanii dhaala abbootii keenyaa keessaa fuudhamee dhaala gosa isaan itti heerumaniitti dabalam. Yoos dhaala ixaadhaan nuu qoodame irraa gariin isaa ni fuudhama. **4** Yommuu Waggaan Iyyoobeeliyyuu kan saba Israa'el dhufutti dhaalli isaanii sun dhaala gosa isaan itti heerumaniitti dabalam; dhaalli isaanii dhaala gosa abbootii keenyaa irraa fudhatama." **5** Kana irratti Museen akkuma Waaqayyo dubbate sana akkana jedhee saba Israa'el ajaje: "Wanni gosti ilmaan Yoosef jedhu sirrii dha. **6** Wanni Waaqayyo waa'ee intallan Zelofehaad ajaje kanaa dha: Isaan gosa abbaa isaanii qofa keessaa haa ta'u malee nama jaallatanitti haa heeruman. **7** Sababii tokkoon tokkoon ilmaan Israa'el dhaala gosa abbaa isaa irraa argatu jabeessee qabatuuf, dhaalli ilmaan Israa'el gosa tokko irraa gosa kaanitti hin darbin. **8** Akka tokkoon tokkoon ilmaan Israa'el dhaala abbootii isaa argatuuf, gosa ilmaan Israa'el keessaa intalli dhaala argattu kam iyyuu gosa

abbaa ishee keessaa nama tokkotti heerumu qabdi. **9** Sababii tokkoon tokkoon gosa ilmaan Israa'el dhaala ofii isaa jabeessee qabatuuf, dhaalli tokko iyyuu gosa tokko irraa gosa kaanitti hin darbin." **10** Intallan Zelofehaad akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana godhan. **11** Intallan Zelofehaad Mahilaan, Tiirzaan, Hoglaan, Miilkaa fi Nohi ilmaan obboloota abbaa isaaniitti heeruman. **12** Isaanis maatiiwan ilmaan Minaasee ilma Yoosef keessatti waan heerumaniiif dhaalli isaanii gosa maatii abbaa isaanii harkatti hafe. **13** Ajajawwanii fi murtiiwan Waaqayyo dirreewan Mo'ab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti karaa Museetiin ilmaan Israa'eliif kenne kanneenii dha.

Keessa Deebii

1 Dubbiin kun dubbii Museen yeroo isaan gammoojji gama ba'a Yordaanositti, Arabbaa fuullee Suufitti argamu sana keessa, Phaaraanii fi Toofel, Laabaan, Haxerootii fi Diizaahaab gidduu turanitti Israa'eloota hundatti dubbatee dha. **2** Kooreebii karaa Tulluu See'iiriin Qaadesh Barnee ga'uuf guyyoota kudha tokko fudhata. **3** Museenis waggaa afurtamaffaa keessa guyyaa tokkoffaa ji'a kudha tokkoffaatti waan Waaqayyo waa'ee isaanii isa ajaje hunda Israa'elootatti hime. **4** Kunis erga inni Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture mo'atee Oogi mootii Baashaan kan Ashtaaroti bulchaa ture illee Edreyiitti mo'atee booddee dha. **5** Ba'a Yordaanositti biyya Mo'aab keessatti Museenakkana jedhee seera kana ibsuu jalqabe: **6** Waaqayyo Waaqni keenya Kooreebittiakkana nuun jedhe; "Isin tulluu kana bira yeroo dheeraa turtaniirtu. **7** Qubata buqqisaa ka'atii gara biyya gaaraa Amoorotaatti deemsaa keessan itti fufaa; ergasiis saboota naannoo Arabbaatti argaman hunda keessa, biyya tulluuwanii keessa, biyyoota gama dhi'attiin cina tulluuwanii argaman keessa, Negeebii fi qarqara galaanaa, biyya Kana'aanotaatiif jechuunis Abrahaamiif, Yisihaaqiiif, Yaaqoobii fi sanyii isaanii warra isaanii duubaatiif kennuuf kakate sanatti galaatii dhaalaa." **9** Ani yeroo sanatti akkanan isiniin jedhe; "Ani kophaa koo isin baachuu hin danda'u. **10** Waaqayyo Waaqni keessan isin baay'iseera; kunoo, isin har'aakkuma urjiwwan samii baay'attaniirtu. **11** Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii yeroo kuma isin haa baay'isu;akkuma abdii kenne sanattis isin haa eebbisu! **12** Ani garuu akkamitti kophaa koo rakkina keessan, ba'aa keessanii fi wal mormii keessan baachuu danda'aa? **13** Tokkoo tokkoo gosoota keessanii keessaa namoota ogeeyyii, hubattootaa fi kabajamoo filadhaa; anis isin irratti bulchitoota isaan nan taasisa." **14** Isinis, "Wanni ati dhi'eessite gaarii dha" jettanii naaf deebiftan. **15** Ani hangafoota gosoota keessanii jechuunis namoota ogeeyyii fi kabajamoo fudhadhee akka isaan ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaa, ajajjuuwwan shantamaatii fi ajajjuuwwan kudhanii

ta'anii isin irratti aangoo qabaatan nan muude. **16** Anis yeroo sanattiakkana jedhee abbootii murtii keessan nan ajaje; "Mormii obboloota keessan gidduuutti ka'u dhaga'aa; yoo wal mormiin ka'u sun Israa'eloota obboloota gidduuutti yookaan nama Israa'el tokkoo fi alagaa tokko gidduuutti ta'e murtii qajeelaa kenna. **17** Murtii kennuu keessatti nama wal hin caalchisinaa; guddaas xinnaas wal qixxee dhaga'aa. Sababii murtiin kan Waqaqa ta'eef eenyuun iyuu hin sodaatinaa. Waan humna keessanii ol ta'e natti fidaa; anis nan ilalaalaa." **18** Ani yeroo sanatti waan isin gochuu qabdan hunda isin ajajeera. **19** Nus ergasiiakkuma Waaqayyo Waaqni keenya nu ajajetti Kooreebii kaanee gammoojji guddaa fi sodaachisaa isin argitan sana keessa dabarree gara biyya gaaraa Amoorotaa dhaqne;akkasiinis Qaadesh Barnee geenyee. **20** Anisakkana isiniin jedhe; "Isin biyya gaaraa Amoorotaa kan Waaqayyo Waaqni keenya nuu kenuu geessaniirtu. **21** Kunoo, Waaqayyo Waaqni keessan biyyattii isiniif kenneera. Dhaqaatiiakkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isinitti hime sanatti ishee dhaalaa; hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa." **22** Ergasisis hundi keessan na bira dhuftanii, "Akka isaan biyyattii nuu basaasaniif duraan dursinee namoota erganna; isaanis waa'ee karraa achi nu geessutii fi magaalaawwan nu itti dhufnuu oduu nuu fidu" jettan. **23** Yaadni sunis gaarii natti fakkaate; anikudha lamaan keessan jechuunis tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama tokkonan filadhe. **24** Isaanis ka'anii biyya gaaraatti ol ba'anii Sulula Eshkool ga'anii biyyattii basaasan. **25** Ija biyyattii keessaas waa fidanii dhufanii, "Biyyi Waaqayyo Waaqni keenya nuuf kenuu kun gaarii dha" jedhanii nutti himan. **26** Isin garuu dhaquu diddanii ajaja Waaqayyo Waaqa keessaniitti finciltan. **27** Dunkaana keessan keessattisakkana jettanii guungumtan; "Waaqayyo nu jibba; kanaafuu biyya Gibxiitii nu baasuun isaatuu akka isaan nu balleessaniif harka Amoorotaatti dabarsee nu kennuuf. **28** Egaa nu eessa dhaquu dandeenyaa? Obboloonni keenya, Jarri nu caalaa jajjaboo fi hojjaan isaanii dhedheeraa dha; magaalaawwan isaanis gurguddaa fi dallaawwan samii ga'anii marfamaniiru; kana biratti immoo ilmaan Anaaq argineerra' jedhanii nu sodaachisan." **29** Anis akkanan isiniin jedhe; "Hin rifatinaa; isaan hin sodaatinaa. **30** Waaqayyo Waaqni keessan kan fuula keessan dura deemu kunakkuma ija keessan duratti biyya Gibxi keessatti isinii godhe

sana isiniif ni lola; **31** gammoojiji keessattis akkasuma. Hamma as geessanittis karaa deemtan hundatti akkamitti akka Waaqayyo Waaqni keessan akkuma abbaan ilma isaa baatutti isin baate argitaniirtu.” **32** Ta’us isin Waaqayyo Waaqa keessan **33** isa iddo isin qubattan barbaaduu fi daandii isin deemuu qabdan isin argisiisuudhaaf jedhee halkan ibiddaan, guyyaa immoo duumessaan isin dura deemee isin qajeelchaa ture hin amananne. **34** Waaqayyos yommuu waan isin jettan dhaga’etti dheekkamee akkana jedhee kakate: **35** “Dhaloota hamaa kana keessaa namni tokko iyyuu biyya gaarii ani akka abbootii keessaniif kenuu kakuu gale sana hin argu; **36** Kaaleb ilma Yefunee sana malee kan argu hin jiru. Inni biyya sana ni arga; sababii inni garaa guutuudhaan Waaqayyo duukaa bu’eef ani lafa inni miilla isaaa irra dhaabbate sana isaa fi sanyii isaatif nan kenna.” **37** Sababii keessaniif Waaqayyo natti illee dheekkamee akkana jedhee; “Ati iyyuu itti hin galtu. **38** Gargaaraan kee Iyyasuun ilmi Nuuni garuu itti gala. Inni waan Israa’eloota biyyattii dhaalchisuuf isa jajjabeessi. **39** Daa’imman isin ni booji’aman jettan, ilmaan keessan kanneen waan tolaa fi hamaa gargar baasanii hin beekne biyya sanatti ni galu. Ani isaaniifan kenna; isaanis ni dhaalu. **40** Isin garuu duubatti deebi’atii daandii gara Galaana Diimaatti geessu qabdaatii gammoojijiit qajeelaa.” **41** Isin, “Nu Waaqayyotti cubbuu hojjenneerra. Dhaqnee akkuma Waaqayyo Waaqni keenya nu ajajetti lolla” jettanii deebiftan. Biyya gaaraa dhaquun waan salphaa isinitti fakkaatee akkasiin tokkoon tokkoon keessan mi’ a lolaa qabattanii kaatan. **42** Waaqayyo garuu, “Waan ani isin wajjin hin jirreel lolaaf hin ba’inaa. Isin diinota keessani ni mo’atamu’ jedhii isaanitti himi” naan jedhe. **43** Anis akkasuman isinitti hime; isin garuu na hin dhageeny. Ajaja Waaqayyotti finciltanii of tuulummaa keessaniin biyya gaaraatti duultan. **44** Amooronni gaarran irra jiraatan isinitti dhufan; isaanis akkuma tuuta kanniisaatti ba’aniis gugsan; See’irii hamma Hormaatti isin dha’an. **45** Isin deebitanii dhuftanii fuula Waaqayyo duratti boosan; inni garuu boo’icha keessan hin dhageeny; gurra isas isiniif hin kennine. **46** Akka yeroo isin achi jiraattanitti, guyyoonni isin Qaadesh keessa jiraattan baay’ee dha.

2 Ergasii akkuma Waaqayyo natti himetti, duubatti deebinee karaa Galaana Diimaatiin gara

gammoojijiit qajeelle; yeroo dheeraadhaafis naannoo biyya gaaraa See’ir keessa joorre. **2** Waaqayyos akkana naan jedhe; **3** “Biyya gaaraa kana naanna’uun isin ga’; gara kaabaatti garagalaa. **4** Saba kana akkana jedhii ajaji: ‘Isin biyya obboloota keessan sanyiwwan Esaawu kanneen See’ir keessa jiraatanii keessa darbitu. Isaan isin sodaatu; isin garuu jabeessaa of eeggadhaa. **5** Lolaaf isaan hin kakaasinaa; ani lafa isaanii irraa iddo isin miilla keessan irra dhaabbattan illee isiniif hin kenuutii. Ani biyya gaaraa See’ir dhaala godhee Esaawuuf kenneera. **6** Nyaata achii nyaattanii fi bishaan dhugdaniif maallaqa baafuuuf.” **7** Waaqayyo Waaqni keessan waan isin hojjettan hundaan isin eebbeisera. Inni deemsa dheeraa isin gammoojiji bal’aa kana keessa deemtan irratti isin eegeera. Waaqayyo Waaqni keessan waggoota afurtamman kanneen isin wajjin ture; isinis waan tokko illee hin dhabne. **8** Obboloota keenya ilmaan Esaawu warra See’ir keessa jiraatan bira dabarree deemne. Nus daandii Arabbaan kan Eelaatii fi Eziyoon Geberii dhufu irraa garagallee karaa daandii gammoojiji Mo’ab deemne. **9** Ergasii Waaqayyo akkana naan jedhe; “Waan ani lafa Mo’ab irraa isiniif hin kennineef akkasumaan isaan hin rakkisinaa; waraanaafis isaan hin kakaasinaa. Ani Aarin dhaala godhee sanyii Looxiif kenneeraatii.” **10** Eemiimoonni achi jiraachaa turan; isaanis namoota jajjaboo fi baay’ee dha; akkuma Anaaqotaas dhedheeroo turan. **11** Isaan kenneen akkuma Anaaqotaas, Refaayimoota jedhamanii hedamu turan; Mo’abonni garuu Eemiimoota jedhuun. **12** Huuronni kenneen See’ir keessa jiraachaa turan; ilmaan Esaawu garuu ari’ani achii isaan baasan. Isaanis akkuma Israa’eloonni biyya Waaqayyo dhaala isaaniif kenne sana keessatti godhan sana Hoorota achi balleessanii ofii isaaniitti biyya jaraa keessa qubatan. **13** Waaqayyo, “Ammuma ka’atii Laga Zered ce’aa” nuun jedhe. Nu laga sana ceene. **14** Yeroo nu Qaadesh Barnee kaanee jalqabee hamma laga Zered ceenutti waggaa soddomii saddeet fudhate. Akkuma Waaqayyo isaanitti kakaatetti dhalooni dhiira waraanaa hundi yeroo sanatti qubata keessaa dhume. **15** Harki Waaqayyoos qubata keessaa isaan balleessuudhaaf isaan irra ture. **16** Yeroo loltoonni hundi saba keessaa dhumanitti, **17** Waaqayyo akkana naan jedhe; **18** “Ati har’ a daarii Mo’ab, Aari keessa dabarta. **19** Yommuu Amoonotatti

dhufitanitti akkasumaan isaan hin rakkisinaa yookaan waraanaaf isaan hin kakaasinaa; ani biyya isaanii keessaa tokko illee dhaala godhee isiniif hin kenuutii. Ani biyya isaanii sanyii Looxiif handhuuraa godhee kenneera.” 20 Kunis biyya Refaayimoota achi jiraachaa turaniti jedhamee hedama; Amoononni garuu Zamzumoota jedhanii isaan waamu ture. 21 Isaanis namoota jajjaboo fi baay’ee dha; akkuma Anaaqotaa dhedheeroo turan. Waaqayyos fuula Amoonota achii isaan baasanii iddoa isaanii qubatan sanaa duraa isaan barbadeesse. 22 Waaqayyos yommuu Hoorota fuula isaanii duraa balleessetti ilmaan Esaawu kanneen See’iir keessa jiraachaa turanis akkasuma godhe. Isaanis jara achii baasanii hamma har’atti biyya isaanii keessa jiraatan. 23 Awoota gandoota hamma Gaazaatti jiran keessa jiraatan immoo Kaftooronni Kaftoorii ba’anii dhufan sun balleessanii iddoa isaanii qubatan. 24 “Ka’atii Laga Arnoon ce’aa; ani kunoo, Sihoon Amooricha mootii Heshbooniitii fi biyya isaa illee dabarsee harka keessanitti isinii kenneeraatii. Waraana itti banaatii biyya sana qabachuu jalqabaa. 25 Anis naasisuu fi sodaachisuu keessan saboota samii gad jiran hundatti buusuu hardhuma nan jalqaba. Isaanis oduu waa’ee keessanii dhaga’anii sababii keessaniif hollatu; naasuunis isaan qabata.” 26 Anisakkana jedhee gammoojii Qidemooti keessa Sihoon mooticha Heshbooniitii ergamoota nagaa nan erge; 27 “Akka nu biyya kee keessaan darbinu nuu eeyyami. Nu karaa guddicha irraa hin gorru; mirgattis gara bitaattis hin gorru. 28 Waan nyaannuu fi bishaan dhugnu maallaqaan nutti gurguri. Akka miilla qofaan achi keessa dabarru nuuf eeyyami; 29 akkuma ilmaan Esaawu kanneen See’iir keessa jiraatanii fi Mo’abonni Aari keessa jiraatan nuuf godhan sana atis hamma nu gara biyya Waaqayyo Waaqni keenya nuu kenuutti galuuf laga Yordaanos ceenutti akkasuma nuuf godhi.” 30 Sihoon mootiin Heshboon garuu akka nu dabarru nuuf eeyyamuudide. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma amma godhe kana dabarsee harka keessanitti isa kenuuuf mataa fi garaa isaa jabeessee tureetii. 31 Waaqayyos, “Kunoo, ani Sihoonii fi biyya isaa dabarsee siif kenuuuf jalqabeera. Ati biyya isaa dhaaluuf qabachuu jalqabi” naan jedhe. 32 Yommuu Sihoonii fi guutummaan loltoota isaa nu waraanuuf Yaahazitti ba’anitti, 33 Waaqayyo Waaqni keenya dabarsee harka keenyatti

isa nuuf kenne; nus isa, ilmaan isaatii fi loltoota isaa hunda dhoofne. 34 Yeroo sanattis magaalaawwan isaa hunda qabannee dhiirota, dubartootaa fi ijoollee, tokkoo tokkoo magaalaawwanii guutumaan guutuutti barbadeessine. Nama tokko illee hin hambifne. 35 Garuu horii fi boojuu magaalaawwan qabanne sana keessaa boojine ofii keenyaaf fudhanne. 36 Magaalaal Aro’eer kan qarqara Sulula Arnoonitti argamuu fi magaalaal sululicha keessatti argamuu jalqabee magaalaal hamma Gili’aaditti argamu keessaa tokko iyyuu nu ittisuu hin dandeenye. Waaqayyo Waaqni keenya hunda isaanii dabarsee nuuf kenne. 37 Garuu akkuma ajaja Waaqayyo Waaqni keenya nuuf kenne sanaatti isin gara biyyoota Amoonotaa tokkootti illee yookaan gara biyya qarqara laga Yaabooq irratti argamuu yookaan biyyoota naannoo magaalaawwan gaarran irratti argamaniitti hin dabarre.

3 Ergasiis deebinee karaa Baashaan qabannee ol baane; Oogi mooticha Baashaan immoo loltoota isaa guutuu wajjin Edreyiitti nuun wal loluuf gad ba’e. 2 Waaqayyos, “Waan ani isa, guutummaa loltoota isaatii fi biyya isaa illee dabarsee harka keetti kenneef isa hin sodaatin. Akkuma Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sana goote isa illee godhi” naan jedhe. 3 Waaqayyo Waaqni keenya Oogi mootii Baashaanii fi guutummaa loltoota isaa dabarsee harka keenyatti kenne. Nus utuu homaa hin hambisin isaan balleessine. 4 Yeroo sanattis magaalaawwan isaa hunda qabanne. Magaalaawwan jaatama mootummaa Oogi mooticha Baashaan kanneen kutaa biyya Argobbi jala turan keessaa kan nu hin qabatin tokko iyyuu hin jiru. 5 Magaalaawwan kunneen hundi dallaa dhagaa dhedheeroo, karraa fi danqaraa qabu turan; akkasumas magaalaawwan dallaa hin qabne baay’etutu. 6 Nus akkuma Sihoon mootii Heshboon goone sana dhiirota, dubartootaa fi ijoollee tokkoo tokkoo magaalaawwanii guutumaan guutuutti barbadeessine. 7 Horii fi boojuu magaalaawwan isaanii keessaa saamne hunda garuu ofii keenyaaf fudhannee galle. 8 Yeroo sanattis mootota Amoorotaa lamaan kana irraa karaa ba’ a Yordaanos biyya Sulula Arnoonitti jalqabee hamma Tulluu Hermoonitti jiruu fudhanne. 9 Siidoononnis Hermoon kana Siiriyoon jedhanii waamu; Amooronni immoo Seniiri jedhanii waamu. 10 Nus magaalaawwan dirree irratti argaman hunda,

Gili'aad hunda, Baashaanii hamma Salkaa fi Edreyiitti jiru hunda, magaalaawwan mootummaa Oogi kanneen Baashaan keessatti argaman hunda qabanne. **11** Gosa Refaayimootaa keessaa Oogi mootii Baashaan qofatu hafe. Kunoo siren isaa sibiila irraa hojjetamee dalga dheerinni isaa dhundhuma sagal bal'inni isaa immoo dhundhuma afur ture. Siren kunis amma iyyuu Rabbaa Amoonotaa keessatti argama. **12** Ani biyya yeroo sanatti qabanne keessaa biyya karaa Kaaba Aro'eeriitiin qarqara Sulula Arnoon jirutti dabalee walakkaa biyya gaaraa Gili'aad magaalaawwan isaa wajjin gosa Ruubeenii fi Gaadiif kenne. **13** Biyya Gili'aad kan hafee fi guutummaa Baashaan jechuunis mootummaa Oogi walakkaa gosa Minaaseetiifan kenne. Guutummaan kutaa Argobbi kan Baashaan keessaa sun biyya Refaayimootaa jedhamee beekamatu. **14** Yaa'iir ilmi Minaasee immoo guutummaa kutaa Argobbi kan hamma daarii Geshuurotaatiif fi Ma'akaatotaatti jiru fudhate; biyyi sunis maqaa isatiin moggaafame; kanaafuu Baashaan hamma har'aatti Haaboot Yaa'iir jedhama. **15** Gili'aad immoo Maakiiriifan kenne. **16** Walakkaa sulula isaa garuu daangaa gochuudhaan Gili'aadii jalqabee hamma Sulula Arnoonitti, achii immoo bulchiinsa daangaa Amoonotaa kan hamma laga Yaaboqitti jiru gosa Ruubeenii fi Gaadiifan kenne. **17** Daangaan isaa karaa lixaatiin Yordaanos isa Arabbaa keessatti argamu sanaa dha; kunis Kinereetii jalqabee hamma Galaana Arabbaa kan Galaana soogiddaa jedhamuutti diriiree tabba Phisgaatii gaditti argama. **18** Anis yeroo sanattiakkana jedheen isin ajaje: "Waaqayyo Waaqni keessan akka dhaaltaniif lafa kana isiniif kenneera. Ta'us namoonni jajjaboon keessan hundi waraanaaf hidhatanii obboloota keessan Israa'eloota dura gamatti ce'uu qabdu. **19** Garuu niitonni keessan, ijoolleen keessanii fi horiin keessan magaalaawwan ani isiniif kenne keessa haa turan; ani akka isin horii baay'ee qabdan beekaati. **20** Kunis hamma Waaqayyo akkuma isin boqochiise sana obboloota keessan boqochiisee isaaniinis lafa Waaqayyo Waaqni keessan Yordaanoosiin gamatti isaaniif kenne sana dhaalanitti. Sana booddee tokkoon tokkoon keessan gara biyya ani dhaala isiniif kenneetti ni deebitu." **21** Anis yeroo sanattiakkana jedheen Iyyasuu ajaje: "Ati waan Waaqayyo Waaqni kee mootota kanneen lamaan godhe hunda ija keetti argiteerta. Waaqayyo,

mootummoota isin itti yaatan hundas akkasuma ni godha. **22** Isin isaan hin sodaatinaa; Waaqayyo Waaqni keessan mataan isaa isiniif lolaati." **23** Yeroo sanatti aniakkana jedheen Waaqayyoon nan kadhadhe; **24** "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati guddina keetii fi harka kee jabaa sana garbicha keetti argisiisu jalqabdeerta. Silaa kan hojii jabaa akkasii kan ati hojjettu hojjechuu danda'u Waaqa kamtu samii irra yookaan lafa irra jira? **25** Akka ani ce' ee biyyattii gaarii Yordaanos gama jirtu jechuunis biyya gaaraa gaarii sanaa fi Libaanoon argu naa eeyyami." **26** Waaqayyo garuu waan sababii keessanii natti dheekkameef, na dhaga'u dide. Waaqayyo akkana naan jedhe; "Kun ni ga'a; lammata waa'ee waan kanaa natti hin dubbatin. **27** Fiixee Phisgaatti ol ba'iittii gara lixa fi kaabaa, gara kibbaa fi ba'aa ilaali. Ati waan Yordaanos hin ceeneef biyyattii ijuma keetiin ilaali. **28** Garuu akka inni saba kana qajeelchee ceesisee akka isaan biyya ati ilaaltu kana dhaalan godhuuf Iyyasuu ajaji; isa jajjabeessi; cimsis." **29** Nu sulula Beet Phe'oor bira jiru keessa turre.

4 Yaa Israa'el, ajajawwanii fi seerawwan ani isin barsiisu dhaga'aa. Akka jiraattanii fi dhaqxanii biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isiniif kenu dhaaltaniifis isaan duukaa bu'aa. **2** Ajaja Waaqayyo Waaqa keessanii kan ani isiniif kenu eegaa malee waan tokko illee itti hin dabalinaa yookaan irraa hin hir'isinaa. **3** Isin waan Waaqayyo Ba'aal Phe'oritti hojjete ijuma keessanii argitaniirtu. Waaqayyo Waaqni keessan warra isin gidduudhaa Ba'aal Phe'or duukaa bu'an hunda balleesseera; **4** isin warri Waaqayyo Waaqa keessan qabattan hundi garuu hamma har'aatti lubbuudhaan jiraattan. **5** Kunoo, akka isin biyya dhaaluuf itti galuuf jirtanitti isaan duukaa buutaniif aniakkuma Waaqayyo Waaqni koo na ajajetti ajajawwanii fi seerawwan isin barsiiseera. **6** Kunis akka saboonni waa'ee ajajawwan kanaa hunda dhaga'anii, "Dhugumaan sabni guddaan kun saba ogeessaa fi hubataa dha" jedhaniif ogummaa fi hubanna keessan sabootatti argisiisatii akka gaariitti isaan eegaa. **7** Sabni guddaan akka yeroo nu Waaqayyo Waaqa keenya waammanutti nutti dhi'aatu sana waaqonni isaanii itti dhi'aatan kan biraa kami? **8** Sabni guddaan ajajawwanii fi seera qajeelaa akka seera ani har'a fuula keessan dura kaa'u kanaa qabu biraa kami? **9** Akka waan iji kee arge hin daganneef yookaan akka hamma ati lubbuudhaan

jirtutti garaa keetii hin badneef ofuma eeggadhu; jabaadhuu of eeggadhu. Waan kanas ijoollee keetii fi ijoollee ijoollee keetii barsiisi. **10** Gaafa isin Kooreebitti fuula Waaqayyo Waaqa keessanii dura dhaabattan, yeroo inni, “Akka isaan hamma lubbuudhaan lafa irra jiraatan hundatti na sodaachuu baratanii ijoollee ijoollee isaanii illee na sodaachuu barsiisiif dubbii koo haa dhaga’aniitii namoota walitti qabi” naan jedhe sana yaadadhaa. **11** Isin utumaa tulluun sun boba’aa ibidda hamma wiirtuu samiitti ol ba’ee duumessa gurraachaa fi dukkana limixiidaan haguugamee jiruu itti dhi’attanii miilla tulluu sanaa jala dhadhaabattan. **12** Ergasiis Waaqayyo ibidda keessaa isinitti dubbate. Isinis sagalee dubbii sanaa malee bifa tokko illee hin argine; sagalee tokko qofatu ture. **13** Innis kakuu isaa jechuunis Ajajawwan Kurnan akka isin isaan duukaa buutaniif isin ajaje sana isiniif labse. Ergasii immoo gabatee dhagaa lama irratti isaan barreesse. **14** Waaqayyos yeroo sanatti akka ani ajajawwanii fi seerawan biyya isin Yordaanos ceetanii dhaaltan sana keessatti duukaa bu’uu qabdan isin barsiisu na ajaje. **15** Gaafa Waaqayyo Kooreeb irratti ibidda keessaa isinitti dubbatetti isin bifa tokko illee hin argine. Kanaafuu jabeessaa of eeggadhaa; **16** kunis akka isin hin xuroofne, akka Waaqa tolfaamaa bifa dhiiraatiin yookaan dubartiitiin soofame kam iyyuu ofii keessaniiif hin tolfaanee **17** yookaan horii lafa irra jiraatu yookaan simbira samii keessa barrisu kam iyyuu **18** yookaan uumama lafa irra munyuuqu kam iyyuu yookaan qurxummii lafa jala bishaan keessa jiraatu kam iyyuu hin tolfaanneef. **19** Ati yommuu samii ol ilaltee aduu, ji’aa, urjiwwanii fi raayyaa samii hunda argitutti gowwoomfamtee fuula waan Waaqayyo Waaqni kee saboota samiidhaa gadii hundaaf qoodee kennee duratti gad jettee hin sagadin. **20** Waaqayyo garuu akka isin akkuma amma jirtan kana dhaala isaa taataniif badaa sibiila itti baqsan jechuunis biyya Gibxitti baasee isin fide. **21** Waaqayyos sababii keessaniiif natti dheekkamee akka ani laga Yordaanos ce’ee biyya gaarii kan Waaqayyo Waaqni keessan dhaala godhee isiniif kenu sana hin seenne kakate. **22** Ani biyyuma kanatti nan du’aa; ani Yordaanosin hin ce’u; isin garuu ceetanii biyya gaarii sana dhaaluuf jirtu. **23** Akka kakuu Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin gale sana hin daganne of eeggadhaa; waaqota tolfaamoo Waaqayyo Waaqni

keessan isin dhowwe bifa kamiin iyyuu ofii keessaniiif hin tolfatinaa. **24** Waaqayyo Waaqni keessan ibidda gubee balleessuudhaati; Waaqa hinaafudhas. **25** Isin erga ijoollee fi ijoollee ijoollee keessanii hortanii biyya sana keessa bara dheeraa jiraattanii booddee, yoo xurooftanii fakkii waaqota tolfaamoo bifa kamii iyyuu tolchitanii fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti waan hamaa hojjettanii dheekkamsaaf isa kakaftan, **26** akka isin biyya Yordaanos ceetanii dhaaltan irraa ariitiidhaan dhabamtan ani guyyaa har’aa samii fi lafa dhugaa baatota godhee isinitti nan waama. Iddoo sana yeroo dheeraa hin jiraattan; isin guutumaan guutuutti barbadooftu. **27** Waaqayyos saboota keessa isin faffacaasa; saboota warra Waaqayyo isaan gidduutti isin faffacaase keessattis muraasa taatanii haftu. **28** Isinis achitti waaqota harka namaatiin mukaa fi dhagaa irraa hojjetaman kanneen arguu yookaan dhaga’uu yookaan nyaachuu yookaan fuunfachuu hin dandeenye waaqeffattu. **29** Garuu yoo achittis Waaqayyo Waaqa keessan barbaaddan ni argattu; isin yoo garaa fi yaada keessan guutuudhaan isa barbaaddan ni argattu. **30** Yommuu dhiphattiee wanni kun hundi sitti dhufutti, baroota dhufuuf jiran keessa gara Waaqayyo Waaqa keetiitti ni deebita; isaaftis ni ajajamta. **31** Waaqayyo Waaqni kee Waaqa araaraa ti; inni si hin gatu yookaan si hin balleessu yookaan kakuu abbootii keetiif kakate sana hin dagatu. **32** Waa’ee baroota durii kan utuu ati hin dhalatin dura gaafa Waaqayyo lafa irratti nama uumee jalqabee ture sana iyyafadhaa; daarii samii tokko irraa hamma daarii kaaniitti iyyafadhaa. Wanni guddaanakkanaa takkumaa uumamee yookaan wanniakkanaa takkumaa dhaga’amee beekaa? **33** Sabni akka keessan sagalee Waaqaa kan ibidda keessaa dubbatu dhaga’ee lubbuudhaan jiraate kan biraa takkumaa argameeraa? **34** Waaqni kam iyyuu takkumaa akka Waaqayyo Waaqni keessan utuma iji keessan arguu biyya Gibxitti isinii godhe sana saba tokko saba biraa keessaa qorumsaan, mallattoo fi dinqiidhaan, waraanaan, harka jabaa fi irree diriifameen, yookaan hojii guddaa fi sodaachisaadhaan baasee kan ofii isaa godhachuu yaale jira? **35** Isinis Waaqayyo Waaqa ta’uu isaa akka beektaniif wantoonni kunneen isinitti argisiifaman; isa malees kan biraa hin jiru. **36** Inni si adabachuuuf jedhee samiidhaa sagalee isaa si dhageessise. Lafa irratti ibidda isaa guddicha sitti

argisiisee atis ibidda keessaa dubbii isaa dhageesse. **37** Inni waan abbootii kee jaallatee isaan booddees sanyiwwan isaanii filateef ofii isaatiin humna isaa guddaadhaan biyya Gibxiitii baasee isin fide; **38** kanas akka har'a ta'ee jiru kana saboota si caalaa gurguddaa fi jajjaboo si duraa ari'ee biyya isaanii dhaala godhee siif kennuuf itti si fide. **39** Har'a akka Waaqayyo ol samii gubbaatti, gad lafa irrattis Waaqa ta'e beeki; garaa keettis qabadhu. Kan biraas hin jiru. **40** Akka sii fi ijoollee kee warra si'iin duubaatiif toluu fi akka biyya Waaqayyo Waaqni kee bara baraan siif kennutti umuriin kee dheeratuuf qajeelchawwanii fi ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu eegi. **41** Yeroo sanatti Museen magaalaawwan ba'a Yordaanos sadii addaan baafate; **42** kunis lafa namni nama ajjeese yoo utuu itti hin yaadin nama ajjeese itti baqatuu dha. Innis magaalaawwan kanneen keessaa tokkotti baqatee lubbuu isaa oolfachuu danda'a. **43** Magaalaawwan sunis kanneen turan: Bezer kan gammoojji keessa tabba irra jirtu gosa Ruubeeniif, Raamooti kan Gili'aaditti argantu gosa Gaadiif, Goolaan kan Baashaanitti argantu immoo gosa Minaaseef. **44** Kun Seera Museen Israa'eloota dura kaa'ee dha. **45** Qajeelchi, ajajnii fi seerri Museen yommuu isaan biyya Gibxii ba'anitti Israa'elootaaf kenne kanaa dha; **46** kunis yeroo isaan Sulula Beet Phe'oor biyya ba'a Yordaanositti argantu keessa turanitti ta'e; biyyi kunis biyya Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon keessa jiraachaa turee Musee fi Israa'eloonni yeroo biyya Gibxii ba'anitti isa mo'atanii ti. **47** Isaanis biyya isaatii fi biyya Oogi mooticha Baashaan jechuunis biyyoota mootota Amoorii lamaan ba'a Yordaanositti argaman dhaala godhanii fudhatan. **48** Biyyi kunis Aro'eer kan daarii Sulula Arnoonii jalqabee hamma Gaara Sihoonitti jechuunis hamma Hermooniiitti bal'ata; **49** innis Arabbaa ba'a Yordaanosii hamma galaana Arabbaatti jiru kan tabba Phisgaatii gaditti argamu hunda dabalata.

5 Museen Israa'eloota hunda walitti qabee akkana isaanin jedhe: Yaa Israa'el ajajawwanii fi seerawwan ani har'a utuma isin dhageessanuu labsu kana dhaga'aa. Baradhaatii jabeessaa isaan duukaa bu'aa. **2** Waaqayyo Waaqni keenya Kooreebitti nu wajjin kakuu gale. **3** Waaqayyo kakuu kana nu wajjin, nu warra har'a lubbuudhaan as jiraannu hunda wajjin gale malee abbootii keenya wajjin hin galle. **4** Waaqayyo tulluu

irratti ibidda keessaa ifaan ifatti isinitti dubbate. **5** Yeroo sanatti waan isin ibidda sodaattanii tulluutti ol hin ba'inif ani dubbii Waaqayyo isinitti himuuf isinii fi Waaqayyo gidduu dhaabahdhe. Innis akkana jedhe: **6** "Ani Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxii, biyya garbummaatii si baasee dha. **7** "Ati ana malee waaqota biraa tokko illee hin qabaatin. **8** Ati bifa waan ol samii gubbaa yookaan gad lafa irra yookaan bishaan lafa jalaa keessa jiru waqa tolfamaa kamiiitiin iyuu ofii keetiif hin tolfatin. **9** Isaaniif hin sagadin yookaan isaan hin waaqeffatin; ani Waaqayyo Waaqni kee, Waaqa hinaafu kan ijoollee warra na jibbanii sababii cubbuu abbootiitiif jedhee hamma dhaloota sadii fi afuriitti adabee **10** warra na jaallatani ajajawwan koo eegan immoo hamma dhaloota kumaatti jaallatuu dha. **11** Maqaa Waaqayyo Waaqa keetii akkasumaan hin dha'in; Waaqayyo warra akkuma argan maqaa isaa dha'an utuu hin adabin hin dhiisutti. **12** Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti guyyaa Sanbataa qulqulleessuudhaan eegi. **13** Guyyoota ja'a hojjedhu; hojii kee hundas hojjetadhu; **14** guyyaan torbaffaan garuu sanbata Waaqayyo Waaqa keetii ti. Gaafas hojii tokko illee hin hojjetin; ati yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan hojjetaan kee yookaan xomboreen kee yookaan qotiyoon kee yookaan harreen kee yookaan horiin kee kam iyuu yookaan alagaan magaala kee keessa jiraatu tokko iyuu homaa hin hojjetin. Hojjetaan keetii fi hojjettuu kee akkuma kee haa boqotan. **15** Akka atis biyya Gibxitti garba turtee fi ergasii immoo Waaqayyo Waaqni kee harka jabaa fi irree diriifameen achii si baase yaadadhu. Kanaafuu Waaqayyo Waaqni kee akka ati Sanbataa eegdu si ajaje. **16** Akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraattuu fi akka sitti toluu akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni. **17** Hin ajjeesin. **18** Hin ejjin. **19** Hin hatin. **20** Ollaa keetti sobaan dhugaa hin ba'in. **21** Niitii namaa hin hawwin. Mana namaa yookaan lafa qotisaa yookaan hojjetaa yookaan xomboree isaa, qotiyoo isaa yookaan harree isaa, yookaan waan namaa kam iyuu hin hawwin." **22** Ajajawwan Waaqayyo tulluu gubbaatti, ibidda, duumessaa fi dukkan limixii keessa waldaa keessan guutuutti sagalee guddaadhaan labse kanneenii dha; wanni inni itti dabales hin jiru. Ergasiis inni ajajawwan sana gabateewwan dhagaa lama irratti barreesee

natti kenne. **23** Yeroo isin utuu tulluun sun ibiddaan boba'uu dukkana keessaa sagalee sana dhageessanitti, hooggantoonni gosoota keessanittii fi maanguddoonni keessan hundi gara koo dhufan. **24** Isinis akkana jettan; "Kunoo Waaqayyo Waaqni keenya ulfinaa fi guddina isaa nu argisiiseera; ibidda keessas sagalee isaa nu dhageessiseera. Nu har'a akka namni yoo Waaqni isatti dubbate illee jiraachuu danda'u argineerra. **25** Amma garuu nu maaliif duuna? Nu yoo sagalee Waaqayyo Waaqa keenya deebee dhageenyne ni duuna; ibiddii guddaan kunis nu barbadeessa. **26** Nama du'aa hin olle hunda keessaa eenyutu takkumaa sagalee Waaqa jiraataa ibidda keessaa dubbatuu dhaga'ee akka nu dhageenye jiraanne kana utuu hin du'in hafe? **27** Itti dhi'aadhutii waan Waaqayyo Waaqni keenya jedhu hunda dhaga'i. Ergasii immoo waan Waaqayyo Waaqni keenya sitti himu hunda nutti himi. Nu ni dhaggeeffanna; ni ajajamnas." **28** Waaqayyo yommuu isin natti dubbattanitti isin dhaga'eera; Waaqayyo akkana naan jedhe; "Ani waan namoonni kunneen siin jedhan dhaga'eera. Wanni isaan jedhan hundinuu gaarii dha. **29** Akka hamma bara baraatti isaanii fi ijollee isaaniitti toluuf isaan utuu yeroo hunda garaa na sodaatee ajaja koo hunda eegu qabaatanii akkam gaarii ture! **30** "Dhaqitiit, 'Dunkaana keessanitti deebi'aa' jedhiin. **31** Ati garuu asuma na bira turi. Ani ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerawwan ati akka isaan biyya ani dhaala godhee isaanif kenne keessatti eeganiif isaan barsiiftu hunda sitti nan hima." **32** Kanaafuu waan Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje of eeggannaadhaan eegaa; mirgatti yookaan bitaatti hin gorinnaa. **33** Akka biyya dhaaltan keessa jiraachuu dandeessan, akka isinitti tolee umurii dheeraa illee qabaattaniiif karaa Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje hunda irra deemaa.

6 Ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerri isin yeroo biyya Yordaanos ceetanii dhaaltanitti eegdan kanneen akka ani isin barsiisuuf Waaqayyo Waaqni keessan na ajaje kanneenii dha; **2** kunis akka bara jireenya keessanii guutuu isin, ijoolleen keessanii fi ijoolleen ijollee keessanii qajeelfamawwanii fi ajajawwan ani isiniif kenne hunda eeguudhaan Waaqayyo Waaqa keessan sodaattanii umuriin keessan dheeratuuf. **3** Yaa Israa'el dhaga'i; akka biyya aanmanii fi dammi keessaa burqu sana keessatti akkuma

Waaqayyo Waaqni abbootii keetii si abdachiise sanatti sitti tolee guddaa baay'attuuf ajajami. **4** Yaa Israa'el dhaga'i; Waaqayyo Waaqni keenya Waaqayyo tokkicha. **5** Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan Waaqayyo Waaqa kee jaalladhu. **6** Ajajawwan ani har'a siif kenneun garaa kee keessa haa jiraatan. **7** Ijoollee kees cimsii barsiisi. Yeroo mana teessu, yeroo karaa deemtu, yeroo ciiftuu fi yeroo dammaqxutti waa'ee isaanii odeessi. **8** Akka mallattootti harkatti hidhadhu; adda kee irrattis maxxanfadhu. **9** Michichilawwan balbala mana keetiitti fi karrawwan kee irrattis isaan barreessi. **10** Yeroo Waaqayyo Waaqni kee biyya magaalaawwan gurguddaa fi babbareedoo kanneen ati hin ijaarin siif kennuuf gara biyya abbootii kee jechuunis Abrahaamiiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kakate sanatti si galchutti, **11** yeroo manneen mi'a gosa hundaa kan ati hin guutatiniin guutame, boolla bishaanii kan ati hin qotin, mukkeen wayiniitii fi ejersaa kanneen ati hin dhaabin siif kennamanii atis nyaattee quuftutti, **12** ati akka Waaqayyo biyya Gibxi, biyya garbummaatti si baase sana hin daganne of eeggadhu. **13** Waaqayyoon Waaqa kee sodaadhu; isuma qofa tajaajili; maqaa isatiiniis kakadhu. **14** Waaqota biraa jechuunis waaqota saboota naannoo keetii duukaa hin bu'in; **15** sababii Waaqayyo Waaqni kee inni gidduu kee jiraatu sun Waaqa hinaafu ta'eef, aariin isaa srratti boba'ee lafa irraa si balleessa. **16** Akka Maasaah keessatti gootan sana Waaqayyo Waaqa keessan hin qorinaa. **17** Ajajawwan Waaqayyo Waaqa keessanii, qajeelfamawwanii fi seerawwan inni isiniif kenne akka gaariitti eegaa. **18** Akka sitti toluu fi akka biyya gaarii Waaqayyo abbootii keetiif kennuuf kakate sana seentee dhaaltuuf waan fuula Waaqayyo duratti qajeelaa fi gaarii ta'e hojjedhu. **19** Ati akkuma Waaqayyo jedhe sanatti diinota kee hunda fuula kee duraa ni baafta. **20** Gara fuul-duraatti yoo ilmi kee, "Hiikkaan qajeelchawwanii, ajajawaniitii fi seerawwan Waaqayyo Waaqni keenya isin ajaje kanaa maali?" jedhee si gaafate, **21**akkana jedhii itti himi; "Nu Gibxitti garboota Fara'oон turre; Waaqayyo garuu harka jabaadhaan Gibxii baasee nu fide. **22** Waaqayyo fuuluma keenya duratti biyya Gibxitti, Fara'oонii fi namoota mana isaa keessa jiraatan hunda irratti mallattoo fi dinqiwwan sodaachisaa fi gurguddaa hojjete. **23** Inni garuu biyya abbootii

keenyaaf kakuudhaan waadaa gale sanatti nu galchee nu dhaalchisuuf jedhee achii baasee nu fide. **24** Waaqayyo akka nuakkuma amma jirru kanatti yeroo hunda nutti tolee jiraannuuf akka nu ajajawwan kanneen hunda eegnuu fi akka Waaqayyo Waaqa keenya sodaannu nu ajaje. **25** Nu yooakkuma inni nu ajajetti seera kana hunda fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa duratti of eeggannaadhaan eegne, sun qajeelummaa keenya ta'a."

7 Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galaa jirtu kanatti si fidee saboota hedduu jechuunis Heetota, Girgaashota, Amoorota, Kana'aanota, Feerzota, Hiwitota fi Yebuuusota jechuunis saboota isin caalaa gurguddaa fi jajjaboo torba fuula kee duraa ari'ee baasutti, **2** yommuu Waaqayyo Waaqni kee dabarsee isaan siif kennee atis isaan mo'attutti, guutumaan guutuutti isaan barbadeessi. Isaan wajjin kakuu tokko illee hin seenin; garaas isaanii hin laafin. **3** Isaanitti hin soddoomin; ilmaan isaanitiif intallan kee hin kennis yookaan intallan isaanii ilmaan keetiif hin fidin; **4** sababiin isaan isaan ilmaan kee na duukaa bu'uu irraa deebisanii akka isaan waaqota biraajil godhu; dheekkamsi Waaqayyoos sitti boba'ee dafee si balleessa. **5** Wanni isin isaan gochuu qabdan kana: iddoowan aarsaa isaanii diigaa; siidaawwan waaqeffannaa isaanii caccabsaa; utubaawwan Aasheeraa isaanis jijjigaa; waaqota isaanis ibiddaan gubbaa. **6** Ati saba Waaqayyo Waaqa keetiif qulqulluu taatee dha. Waaqayyo Waaqni kee akka ati saba isatii fi qabeenya isaa jaallatamaa taatuuf jedhee saboota lafa irra jiraatan hunda keessaa si filate. **7** Wanni Waaqayyo isin jaallatee isin filateef waan isin saboota kaan caalaa baay'ee taataniif miti; isin saboota hunda caalaa xinnoo turtan. **8** Garuu wanni Waaqayyo harka jabaadhaan isin baasee biyya garbummaatii fi irree Fara'oon mooticha Gibxi jalaa isin fureef sababii isin jaallatee kakuu abbootii keessan wajjin gale sana eeggef. **9** Kanaafuu akka Waaqayyo Waaqni kee Waaqa ta'e beeki; inni Waaqa amanamaa warra isa jaallatanii ajaja isaa eeganiif kakuu fi araara isaa hamma dhaloota kumaatti eeguu dha. **10** Warra isa jibban garuu, balleessuuf gatii isaanii mataa isaanitti deebisa; nama isa jibbus gatii isaa mataa isaanitti deebisuudhaaf lafa irra hin harkifatu. **11** Kanaafuu ati ajajawwan, qajeelchawwanii fi seerawwan ani har'a siif kennu kanneen eegi. **12** Yoo ati seerawwan kanneenif

xiyyeffannaa kennitee of eeggannaadhaan duukaa buute, Waaqayyo Waaqni keeakkuma abbootii keetiif kakate sana kakuu fi araara isaa siifis ni eega. **13** Inni si jaallata; si eebbisa; si baay'isas. Biyya siif kennuuf abbootii keetiif kakuu gale keessatti ija garaa keetii, oomisha lafa keetii jechuunis midhaan, wayinii haaraa fi zayitii, jabbiiwwan loon keetii, xobbaallaawwan bushaayee keetii siif eebbisa. **14** Ati saboota kam iyuu caalaa ni eebbifamta; dhiira yookaan dubartii kee keessaa tokko illee ijoollee hin dhabu yookaan loon kee keessaa tokko illee hin maseenu. **15** Waaqayyo dhukkuba hunda sirraa fuudha. Inni dhukkuboota suukaneessaa ati biyya Gibxitti argite sana warra si jibbanitti fida malee sitti hin fidu. **16** Ati saboota Waaqayyo Waaqni kee dabarsee sitti kennu hunda balleessuu qabda. Ati isaanif garaa hin laafin; kuni kiyyoo sitti ta'atii waaqota isaanii hin waaqeffatin. **17** Ati, "Saboonni kunneen nu caalaa jajjaboo dha; nu akkamitti isaan baafna?" jettee yaadda ta'a. **18** Garuu ati isaan hin sodaatin; waan Waaqayyo Waaqni kee Fara'oonii fi guutummaa Gibxitti hojjete sana yaadadhu. **19** Ati qormaatawwan gurguddaa, mallattoowwanii fi dinqiwwan, harka jabaa fi irree diriirfame kan Waaqayyo Waaqni kee ittiin si baase sana ijuma keetiin argiteerta. Waaqayyo Waaqni kee saboota ati amma sodaattu hundas akkasuma godha. **20** Kana caalaa iyuu Waaqayyo Waaqni kee hamma warri lubbuudhaan hafanii si duraa dhokatan iyuu barbadaa'anitti gidduu isaanitti sonsa ni erga. **21** Sababii Waaqayyo Waaqni kee inni gidduu kee jiru sun Waaqa guddaa fi sodaachisaa ta'eef isaan hin sodaatin. **22** Waaqayyo Waaqni kee saboota sana xinnoo xinnoodhaan fuula kee duraa ni baasa; akka bineenonni bosonaa naannoo keetti hin baay'anneef yeruma tokkotti isaan balleesuu siif hin eeyyamamu. **23** Waaqayyo Waaqni kee garuu hamma isaan badanitti isaan raatessuudhaan dabarsee harka keetti isaan kenna. **24** Mootota isaanis dabarsee sitti kenna; atis maqaa isaanii samii jalaa ni balleessita. Hamma ati isaan balleessitutti namni fuula kee dura dhaabachuu danda'u tokko iyuu hin jiru. **25** Fakkii waaqota isaanii ibiddaan gubi; meetii fi warqee isaan irra jiru hin hawwin; ofii keetiifis hin fudhatin; yoo kanaa achii inni sababii fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti jibbisiisa ta'eef kiyyoo sitti ta'a. **26** Waan jibbisiisa gara mana keetiitti hin galchin; yoo kanaa achii atis

akkuma isaa badiisaaf addaan baafamta. Waan inni badiisaaf addaan baafameef ati guutumaan guutuutti isa jibbi; balfis.

8 Isin akka lubbuun jiraattan, akka baay'attanii fi akka biyya Waaqayyo kakuudhaan abbootii keessan abdachiise sanatti galtanii dhaaltaniif ajaja ani har'a siif kenu hunda of eggannaadhaan duukaa bu'aa. **2** Waaqayyo Waaqni kee gad si qabee si qoruudhaan waan garaa kee keessa jiru jechuunis akka ati ajajawwan isaa eegduu fi hin eegne beekuuf karaa inni waggoota afurtamman kanneen guutu gammoojji keessa si qajeelche yaadadhu. **3** Innis gad si deebisee si beelessee "manna" ati yookaan abbootii kee hin beekin si soore; kunis akka namni dubbii afaan Waaqayyootii ba'u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraanne si barsiisuuf. **4** Waggoota afurtamman kanneen keessa uffanni kee hin dhumne; miilli kees hin iitofne. **5** Akka Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbaan ilma isaa adabatu akka si adabu beeki. **6** Daandiwwan isaa irra deemuu fi isa sodaachuudhaan ajajawwan Waaqayyo Waaqa keetii eegi. **7** Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii kan lageen, haroowwanii fi burqaawwan sululootaa fi gaarran keessaa yaa'aniitti si galchaatii. **8** Biyya qamadii fi garbuu, wayinii fi harbuu, roomaanii, zayitii ejersaatiif damma baasutti, **9** biyya ati hir'ina malee buddeena nyaattuu fi biyya ati keessaa homaa hin dhabne, biyya kattaan sibila ta'e, biyya ati gaarran keessaa sibila diimaa baasuu dandeessuu dha. **10** Yeroo nyaattee quuftutti, sababii Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii akkasii siif kenneef isa jajadhu. **11** Ati akka ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerawwan isaa kanneen ani har'a siif kenu eeguu baachuudhaan Waaqayyo Waaqa kee hin daganne of eeggadhu. **12** Yoo kanaa achii yommuu nyaattee quuftutti, yommuu mana gaarii ijaarrattee keessa jiraattutti, **13** yommuu loonii fi bushaayeen kee wal horanii meetii fi warqeen kee dabaluu fi yommuu wanni ati qabdu hundi baay'atutti, **14** ati of tuultee Waaqayyo Waaqa kee isa biyya Gibxi, biyya garbummaatii baasee si fide sana ni dagatta. **15** Innis gammoojji bal'aa fi sodaachisaa, biyya dheebuutii fi kan bishaan hin qabne, biyya bofa hadhaa qabuu fi torbaanqabaan keessa guute sana keessa si deemsise. Kattaa jabaas keessas bishaan siif burqisiise. **16** Akka dhuma irratti sitti toluuf jedhee gad si qabuu fi si

qoruudhaaf, waan takkumaa abbootii kee hin beekin gammoojji keessatti "manna" ati nyaattu siif kenne. **17** Ati, "Humna kootii fi jabina harka kootu qabeenya kana naaf argamsiise jettee" yaadda ta'a. **18** Garuu Waaqayyo Waaqa kee yaadadhu; kan akkuma har'a jiru kanatti akka ati qabeenya horattuuf dandeettii siif kennee waadaa kakuudhaan abbootii keetiif gale sana siif eeg eisaatii. **19** Yoo ati Waaqayyo Waaqa kee irraanfattee waaqota biraa duukaa buute, yoo isaan waaqeffattee fi isaaniif sagadde akka isin dhugumaan baddan ani har'a dhugaa isinitti nan ba'a. **20** Akkuma Saboota Waaqayyo fuula keessan duraa balleesse sanaa Waaqayyo Waaqa keessaniif waan ajajamuu didaniif akkasuma isinis ni balleeffamtu.

9 Yaa Israa'el dhaga'i. Ati Saboota si caalaa gurguddaa fi humna qabeeyyii, magaalaawwan dallaa samii ga'uun marfaman qaban achii baaftee dhaaluuf Yordaanos ce'uuf jirta. **2** Namoonni sun ilmaan Anaaq warra jajjaboo fi dhdheeroo dha! Atis waa'ee isaanii ni beekta; akka, "Eenyutu Anaaqota dura dhaabachuu danda'a?" jedhamu illee dhageesseerta. **3** Ta'us kan akkuma ibidda waa gubee fixuu si dura ce'u Waaqayyo Waaqa kee ta'uu isaa har'a beeki. Inni isaan balleessa; fuula kee durattis gad isaan deebisa. Atis akkuma Waaqayyo si abdachiise sanatti ariitee isaan baafaa; daftees isaan fixxa. **4** Erga Waaqayyo Waaqni kee fuula kee duraa ari'ee isaan baasee booddee ati garaa keetti, "Waaqayyo sababii qajeelummaa kootiif akka ani biyya kana dhaalu as na fide" hin jedhin. Waaqayyo sababii hammina isaaniitiif saboota kanneen fuula kee duraa ari'ee baasa. **5** Ati biyya isaaniitti galtee kan dhaaltu qajeelummaa keetiin yookaan gaarummaa garaa keetiitiin utuu hin ta'in Waaqayyo kakuu abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif gale sana guutuudhaaf jedhee Waaqayyo Waaqni kee saboota kanneen sababii hammina isaaniitiif fuula kee duraa ari'ee baasa. **6** Egaa Waaqayyo Waaqni kee kan biyya gaarii kana akka dhaaltuuf siif kenu sababii qajeelummaa keetiitiif akka hin ta'in hubadhu; ati saba mata jabeessaatii. **7** Ati akkamitti akka gammoojji keessatti Waaqayyo Waaqa kee dheekkamsaaf kakaafte yaadadhu; hin dagatinis. Ati gaafa biyya Gibxi baatee jalqabdee hamma as geessutti Waaqayyotti fincilaa turte. **8** Isin Kooreebitti iyyuu Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasnaan Waaqayyo isin barbadeessuuf isinitti aare. **9** Ani yeroo gabateewwan

dhagaa jechuunis gabateewwan kakuu Waaqayyo isin wajjin gale sanaa fuudhuuf tulluutti ol ba'etti guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irran ture; ani buddeena tokko illee hin nyaanne; bishaan illee hin dhugne. **10** Waaqayyos gabateewwan dhagaa lama kanneen quba Waaqayyootiin irratti barreeffame natti kenne. Ajajawwan Waaqayyo yeroo isin walitti qabamtanitti tulluu irratti ibidda keessaa isinitti labse hundi gabateewwan sana irra turan. **11** Dhuma guyyaa afurtamaatii fi halkan afurtamaatti Waaqayyo gabateewwan dhagaa lama jechuunis gabateewwan kakuu natti kenne. **12** Gaafas Waaqayyoakkana naan jedhe; “Ka’ii dafii gad bu’i; sabni kee kan ati biyya Gibxiitii baaftee fidde sun xuraa’eraatii. Isaan waan ani isaan ajaje irraa dafanii garagalaniif ofii isaaniitiif Waaqa baqfamee hoijetame tolfataniiruutii.” **13** Waaqayyo ammasakkana naan jedhe; “Ani saba kana argeera; kunoo inni saba mata jabeessa! **14** Akka ani isaan balleessee maqaa isaanii illee samii gadii haquuf na dhiisi; si’i immoo isaan caalaa saba guddaa fi jabaa nan godha.” **15** Anis of irra garagalee utuma tulluun sun boba’aa jiruu tulluu irraa gad nan bu’e. Gabateewwan kakuu lamaan sunis na harka turan. **16** Anis nan arge; kunoo isin Waaqayyo Waaqa keessanitti cubbuu hoijettanii turtan; isin bifa jabbiiin Waaqa baqfamee hoijetame ofii keessaniiif tolfattanii turtan. Isin daftanii karaa Waaqayyo isin ajaje irraa jal’attan. **17** Kanaafuu ani gabateewwan lamaan sana harka koo irraa darbadhee ijuma keessan duratti nan caccabse. **18** Sababii cubbuu isin hoijettan hundaa kan isin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijechuudhaan dheekkamsaaf isa kakaftan sanaatiif ani ammas fuula Waaqayyoo duratti gombifamee utuun buddeena hin nyaatinii fi bishaan hin dhugin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtaman ture. **19** Sababii inni isin balleessuuf aaree tureef, ani aarii fi dheekkamsa Waaqayyoo nan sodaadhe. Waaqayyo garuu amma illee na dhaga’e. **20** Waaqayyo Aroonin balleessuuf akka malee itti aaree ture; ani garuu yeroo sana Arooniifis nan kadhadhe. **21** Akkasumas ani cubbuu keessan bifa jabbii isin tolfattan sanaa fuudhee ibiddaan nan gube. Caccabsees hamma inni bullaa’aa akka awwaaraa ta’utti bulleessee burqaa tulluu irraa gad yaa’uttan firfirse. **22** Isinis Tabeeraatti, Maasaahii fi Qiibrooti Hataawaatti Waaqayyo dheekkamsiiftan. **23** Waaqayyo yommuu Qaadesh Barneetii isin baasetti, “Ol ba’atii

biyya ani isiniif kenne sana dhaalaa” isiniin jedhe. Isin garuu ajaja Waaqayyo Waaqa keessaniiiti finciltan. Isas hin amananne; hin ajajamneefis. **24** Isin erga ani isin beekee jalqabdaniif Waaqayyotti finciltaniirtu. **25** Sababii Waaqayyo akka isin balleessu dubbatee tureef ani guyyaa afurtamaa fi halkan afurtaman sana fuula Waaqayyoo duratti lafatti nan gombifame. **26** Anisakkana jedheen Waaqayyoon kadhadhe; “Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati saba kee, dhaala kee kan humna kee guddichaa fi harka kee jabaadhaan furtee biyya Gibxii baafte kana hin balleessin. **27** Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoobin yaadadhu. Mata jabina saba kanaa, hammina isaatii fi cubbuu isaa hin ilaalin. **28** Yoo kanaa achii biyyi ati keessaa nu baafte sun, ‘Waaqayyo waan biyya waadaa isaaniif gale sanatti isaan galchuu hin dandeenyee fi waan isaan jibbeef gammoojii keessatti isaan fixuuf isaan baase’ jedha. **29** Isaan garuu saba keetii fi dhaala kee kan ati humna jabaa fi irree diriirfameen baaftee fiddee dha.”

10 Yeroo sanas Waaqayyoakkana naan jedhe;

“Gabateewwan dhagaa kanneen gabateewwan jalqabaa fakkaatan lama soofiitii tulluutti ol ba’ii na bira kottu. Taabota mukaas hojjedhu. **2** Anis dubbiigabateewwan jalqabaa kanneen ati caccabsite sana irra turan gabateewwan kanneen irratti nan barreessa. Atis taabota keessa isaan keessa.” **3** Ani muka laaftoo irraa taabota tolchee gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen jalqabaatti nan soofe; gabateewwan lamaanis harkatti qabadhee tulluu sanatti ol nan ba’e. **4** Waaqayyo guyyaa wal ga’ii sana tulluu irraa Ajajawwan Kurnan ibidda keessaa isinitti dubbate sana akkuma barreeffama duraatti gabateewwan kanneen irratti barreesse; Waaqayyos gabateewwan kanneen natti kenne. **5** Anis tulluu sana irraa gad bu’ee akkuma Waaqayyo na ajajetti gabateewwan sana taabota isa ani hojjedhee ture keessa nan kaa’e; isaanis amma achi jiru. **6** Israa’eloornis Bi’eerooti Benee Yaa’akaanii ka’anii gara Mooseraatti qajeelan. Aroonis achitti du’ee awwaalame; ilmi isaa Ele’azaar iddo isaa bu’ee luba ta’e. **7** Achii ka’anii Gudgodaa dhaqan; ergasiis gara Yoxbaataa biyya bishaanota yaa’an qabduutti darban. **8** Yeroo sanatti Waaqayyo gosa Lewwii akka inni taabota kakuu Waaqayyoo baatuuf, akka fuula Waaqayyoo dura dhaabatee isa tajaajiluu fi akka maqaa isaatiin eebbisuuf hamma

har'aatti addaan baase. 9 Sababiin gosti Lewwii akka obboloota isaa gidduutti qooda yookaan dhaala hin qabaanne godhameefis kanuma. Akkuman Waaqayyo Waaqni kee isaanitti himetti, Waaqayyo dhaala isaanii ti. 10 Ammas ani akkuma yeroo jalqabaa godhe sana guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa tulluu sana irran ture; Waaqayyo ammas na dhaga'e. Inni si balleessuudhaaf fedhii hin qabu. 11 Waaqayyo, "Deemi; akka isaan biyya ani abbootii isaaniiif kennuudhaaf kakadhe sana seenanii dhaalanii saba kana dura bu'ii deemi" naan jedhe. 12 Yaa Israa'el, wanni Waaqayyo Waaqni kee sirraa barbaadu maali? Akka ati Waaqayyo Waaqa kee sodaattu, akka daandii isaa hunda irra deemtu, akka isa jaallattu, akka Waaqayyo Waaqa kee garaa kee guutuu fi lubbuu kee guutuudhaan tajaajiltu, 13 akka siif toluuf, akka ati ajajawwanii fi qajeelchawwan Waaqayyo kanneen ani har'a siif kennu eegduu mitii? 14 Kunoo samiin, samiin samiiwanii olii, laftii fi wanni ishee keessa jiru hundinuu kan Waaqayyo Waaqa keetii ti. 15 Ta'us akkuma har'a ta'ee jiru kana, Waaqayyo jaalalaan qalbii isaa abbootii keessan irra buufate; isin warra sanyii isaanii taatanis saboota hunda caalchisee filate. 16 Kanaafuu qalbii keessan dhagna qabaa; si'achis mataa jabeeyyii hin ta'inaa. 17 Waaqayyo Waaqni keessan Waaqa waaqotaa, Gooftaa gooftotaa, Waaqa guddaa, jabaa fi sodaachisaa, kan nama wal hin caalchifnee fi kan matta'aa hin fudhannedhaatii. 18 Inni ijomlee abbootii hin qabnee fi niitota dhirsoonni isaanii irraa du'aniif ni falma; alagootas nyaataa fi uffata isaanii kennuudhaan jaallata. 19 Alagoota jaalladhaa; isin mataan keessan biyya Gibxitti alagoota turtanii. 20 Waaqayyo Waaqa kee sodaadhu; isa tajaajilis. Isatti maxxani; maqaa isatiiniis kakadhu. 21 Inni ulfina kee ti; inni Waaqa kee kan dinqiiwan gurguddaa fi sodaachisaa ati ija keetiin argite sana siif hojjeteet dha. 22 Abbootiin kee warri Gibxitti gad bu'an nama torbaatama turan; amma garuu Waaqayyo Waaqni kee akka urjii samii keessaa si baay'iseera.

11 Waaqayyo Waaqa kee jaalladhu; yeroo hundas fedhii isaa, qajeelchawwan isaa, seerawwan isatiif fi ajajawwan isaa eegi. 2 Kan adabbii Waaqayyo Waaqa keessanii, surraa isaa, harka isaa jabaa fi irree isaa kan diriifame beeke yookaan arge isinuma malee akka ijomlee keessan hin ta'in har'a yaadadhaa. 3 Mallattoowwanii fi wantoota inni Gibxi keessatti

Fara'oontiib Gibxii fi biyya isaa guutuu irratti hojjete, 4 waan inni loltoota Gibxi, fardeenii fi gaariiwanis godhe, utuma isaan isin duukaa bu'anuu akka inni Galaana Diimaadhaan isaan haguuge, akka itti Waaqayyo badiisa bara baraa isaanitti fide yaadadhaa. 5 Waan inni hamma isin iddo kana geessanitti lafa gammoojji keessatti isiniif godhe kan arge ijomlee keessan miti; 6 isaan waan inni gaafa lafti afaan ishee banattee guutummaa Israa'el gidduutti Daataanii fi Abiiraam ilmaan Eliyaab namicha gosa Ruubeen sana maatii isaanii wajjin, dunkaanota isaaniiif fi qabeenya isaanii kan lubbuu qabu hunda liqimsitetti isaan godhe hin argine. 7 Iji keessan garuu waan guddaa Waaqayyo godhe kanneen hunda argeera. 8 Kanaafuu isin akka Yordaanosin ceetanii biyya dhaaluuf jirtanitti galuu jabaattanii ajajawwan ani har'a isinii kenu hunda eegaa; 9 kunis akka isin biyya Waaqayyo abbootii keessanii fi sanyii isaaniiif kennuuf kakate kan aannanii fi damma baasu sana keessatti bara dheeraa jiraattanii. 10 Biyyi ati dhaaluuf itti galaa jirtu kun akka biyya Gibxi kan ati keessaa baatee dhufte kan ati akkuma lafa biqiltuutti sanyii kee facaaftee miilla keetiin bishaan obaafte sanaa miti. 11 Biyyi ati Yordaanos ceetee dhaaltu kun garuu biyya tulluuwanii fi sululawwanii kan samiidhaa bokkaa argatuu dha. 12 Biyyi kun biyya Waaqayyo Waaqni kee kunuunsuu dha; jalqaba waggaattii hamma dhuma waggaattis iji Waaqayyo Waaqa keetii ishee irraa hin buqqa'u. 13 Yoo ajajawwan ani har'a isiniif kennu amanamummaadhaan eegdan jechuunis yoo isin Waaqayyo Waaqa keessan jaallattanii garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiltan, 14 akka ati midhaan kee, wayinii keetii fi zayitii kee galfattuuf ani yeroo isatti bokkaa birraatiif fi bokkaa arfaasaa lafa keetti nan roobsa. 15 Loon keetiif marga bakkee nan kenna; atis nyaattee quufa. 16 Of eeggadhaa! Yoo kanaa achii isin akka garagaltanii waaqota biraa waaqeffattanii fi isaanifis sagaddan gowwoomfamtu. 17 Ergasii dheekkamsi Waaqayyo isinitti boba'a; innis akka bokkaan hin roobne, laftis oomisha hin kennineef samiiwan ni cufa; isinis biyya gaarii Waaqayyo isiniif kennu irraa daftanii ni baddu. 18 Dubbiowan koo kanneen garaa fi qalbii keessanitti qabadhaa; akka mallattootti harkatti hidhadhaa; adda keessan irrattis maxxanfadhaa. 19 Ijomlee keessanis barsiisaa; yeroo mana teessu, yeroo

karaa deemtu, yeroo ciiftuu fi yeroo dammaqxutti waa'ee isaanii odeessi. **20** Michichilawwan balbala mana keetiitii fi karrawwan kee irrattis isaan barreessi; **21** kunis akka umuriin keessanii fi umuriin ijomlee keessanii biyya Waaqayyo abbootii keessaniiif kenneuf kakate keessatti akkuma umurii samiiwwan lafaa oli jiraniitti dheeratuuf. **22** Yoo isin ajajawwan ani isiniif kennef kanneen hunda of eeggannoodhaan duukaa buutan jechuunis yoo isin Waaqayyo Waaqa keessan jaallattan, karaa isaa hunda irra deemtanii fi isatti maxxant, **23** Waaqayyo saboota hunda fuula keessan duraa ari'ee ni baasa; isinis saboota isin caalaa gurguddaa fi jajjaboo ni dhaaltu. **24** Lafti miilli keessan irra dhaabate hundinuu keessan ta'a; daariin keessanis gammoojiidhaa hamma Libaanoonitti, laga Efraaxiisii hamma galaana lixaatti ni bal'ata. **25** Namni kam iyyuu fuula keessan dura dhaabachuu hin danda'u. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma isin abdachiiisetti rifachiisuu fi sodaachisuu keessan lafa isin dhaqsan hunda irra ni buusa. **26** Kunoo, ani har'a eebbaa fi abaarsa fuula keessan dura nan kaa'a; **27** eebbi kunis yoo isin ajajawwan Waaqayyo Waaqa keessanii kanneen ani har'a isiniif kennef eegdanii dha. **28** Abaarsi immoo yoo isin ajajawwan Waaqayyo Waaqa keessanii dhaga'uun diddanii karaa ani har'a isin ajaje irraa garagaltanii waaqota biraan kanneen isin duraan hin beekne duukaa buutanii dha. **29** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galtu kanatti si fidutti Tulluu Gerziim irratti eebba, Tulluu Eebaal irratti immoo abaarsa labsita. **30** Tulluuwan kunneen Yordaanos gamatti, karaa gara lixa biiftuutti geessuun gama lixaatti, muka Mooree guddicha biratti, biyya Kana'anota Arabbaa keessa jiraatan keessatti fuullee Gilgaalitti argamu mitii? **31** Isin biyya Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kennef seentanii dhaaluuf Yordaanosin ce'uudhaaf jirtu; yommuu lafa sana dhaaltanii irra jiraattanitti, **32** ajajawwanii fi seerawwan ani har'a fuula keessan dura kaa'u hunda eegaa.

12 Sirnawwanii fi seerawwan isin bara lafa irra

jiraattan guutuu biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii akka isin dhaaltaniiif isiniif kennef keessatti of eeggannaadhaan eegdan kanneenii dha. **2** Iddowwan saboonni isin irraa fudhattan waqqota isaanii itti waqqeffatan kanneen tulluuwan ol dhedheeroo fi gaarran irraa, akkasumas kanneen muka

lalisaa kam iyyuu jala hunda guutumaan guutuuuti balleessaa; **3** iddoowwan aarsaa isaanii diigaa; utubaawwan isaanii kanneen sagadaa caccabsaa; Aasheeraa isaanii ibiddaan gubaa; fakkii waqqota isaanii kukkanataa gataa; maqaa isaanii illee iddo sanaa balleessaa. **4** Isin haala isaan waqqeffataniin Waaqayyo Waaqa keessan hin waqqeffatinaa. **5** Garuu iddo Waaqayyo Waaqni keessan Maqaa isaa achi dhaabuuf jedhee iddo jirenya isatiif gosoota keessan hunda keessaa filatu barbaadaa. Achis dhaqaa; **6** achittis aarsaa gubamuu fi qalma keessan, kennaa keessan kudhan keessaa tokko, kennaa addaa, waan kenneuf wareegdanii fi kennaa fedhiidhaan kennitan, loonii fi bushaayee keessan keessaa hangafa dhi'eessaa. **7** Achittis atii fi warri mana kee jiraatan fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti ni nyaattu; sababii Waaqayyo Waaqni keessan hojii harka keessanii hundaan isin eebbiseefis ni gammaddu. **8** Akka nu har'a godhaa jirru kana, akka tokkoon tokkoon namaa waanuma tolaa itti fakkaate godhu kana hin godhinaa; **9** isin amma iyyuu boqonaa fi dhaala Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kennef hin geenyetii. **10** Garuu Yordaanos ceetanii biyya Waaqayyo Waaqni keessan dhaala godhee isiniif kennef keessa ni qubattu; innis akka isin nagaan jiraattanii diinota naannoo keessanii hunda jalaa boqonaa isinii kenna. **11** Ergasiis gara Waaqayyo Waaqni keessan iddo jirenya Maqaa isatiif filatuutti waan ani isin ajaje hunda fiduu qabdu; kunis aarsaa gubamuu fi qalma keessan, kennaa keessan kudhan keessaa tokko, kennaa addaa, akkasumas wareega filatamaa Waaqayyoof kenneuf wareegdan hundaa dha. **12** Achittis isin, ilmaanii fi intallan keessan, hojjetaa fi xomboreen keessan, akkasumas Lewwonni magaalaawwan keessan keessa jiraatan kanneen qooda yookaan dhaala mataa isaanii hin qabnes fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti gammadaa. **13** Akka aarsaa keessan kan gubamu idduma argitan hundatti hin dhi'eessine of eeggadhaa. **14** Iddoo Waaqayyo gosoota kee keessaa filatu tokko qofatti aarsaawwan gubaman dhi'eessi; achittis waan ani si ajaju hunda eegi. **15** Ta'us akkuma eebba Waaqayyo Waaqni kee siif kenneutti, magaalaawwan kee kam iyyuu keessatti kuruphee yookaan gadamsa qaladhuutii hamma feete nyaadhu; warri akka seeraatti hin qulqulla'anii fi warri qulqulla'anis foon kana nyaachuu ni danda'u. **16** Isin garuu dhiiga sana hin nyaatinaa; akkuma

bishaaniitti lafatti dhangalaasaa. **17** Ati midhaan kee yookaan daadhii wayinii keetii yookaan zayitii kee harka kudhan keessaa harka tokko yookaan kennaa hangafa loon keetii yookaan kan bushaayee keetii yookaan waan kennuuf wareega gootu kam iyyuu yookaan kennaa fedhii keetiin kennitu yookaan kennaa addaa magaalaawwan kee keessatti hin nyaatin. **18** Qooda kanaa iddo Waaqayyo Waaqni kee filatuutti ati, ilmaan kee, intallan kee, hojjettoonni kee dhiiraa dubartiin, Lewwonni magaalaawwan kee keessa jiraatan fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nyaadhaa; atis waan harki kee hojjetu hundaan fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti gammadi. **19** Bara biyya kee keessa jiraattu guutuu akka Lewwota hin daganne of eeggadhu. **20** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee akkuma si abdachiiiseti biyya kee siif bal’isutti, ati yoo foon dharraatee, “Ani foon nyaachuu fedha” jette, hamma feete nyaachuu dandeessa. **21** Yoo iddoon Waaqayyo Waaqni kee Maqaa isaa achi dhaabbachuuuf filatu akka malee sirraa fagoo ta’e, akkuma ani si ajajetti loonii fi bushaayee Waaqayyo Waaqni kee siif kerne keessaa qalachuu, magaalaawwan kee keessattis hamma feete nyaachuu dandeessa. **22** Akkuma kurupheen yookaan gadamsi nyaatamu sana isaan nyaadhu; warri akka seeraatti hin qulqullaa’ini fi warri qulqullaa’an hundi nyaachuu ni danda’u. **23** Garuu akka dhiiga hin nyaanne of eeggadhu; sababiin isaa dhiigni waan lubbuu ta’eef ati foon wajjin lubbuu hin nyaatin. **24** Ati dhiiga hin nyaatin; akkuma bishaanii lafatti dhangalaasi. **25** Akka si’ii fi ijoollee kee kanneen si duubaan dhalataniif tolouf ati dhiiga hin nyaatin; ati fuula Waaqayyo duratti waan qajeelaa hojjechaa jirtaatii. **26** Garuu wantoota kee qulqulluu fi waan kennuuf wareegde fudhadhuu iddo Waaqayyo filatu dhaqi. **27** Foonii fi dhiiga aarsaa kee kan gubamuu iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii irratti dhi’eessi. Dhiigni aarsaa keetii iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii biratti dhangalaafamuu qaba; foon isaa garuu nyaachuu dandeessa. **28** Akka si’ii fi ijoollee kee kanneen si duuba dhalataniif yeroo hunda tolouf qajeelchawwan ani siif kennu kanneen hunda of eeggannaadhaan eegi; sababiin isaa ati ija Waaqayyo Waaqa keetii duratti waan gaarii fi qajeelaa hojjechaa jirtaatii. **29** Waaqayyo Waaqni kee saboota ati weerartee biyyaa baasuuf jirtu fuula kee duraa ni balleessa. Ati garuu yommuu ariitee isaan baaftee

lafa isaanii irra qubattutti, **30** erga isaan fuula kee duraa balleeffamanii booddees, “Saboonni kunneen akkamitti waaqota isaanii tajaajilu? Anis akkasuman godha” jettee waa’ee waaqota isaanii gaafachuudhaan kiyyoo keessa akka hin galle of eeggadhu. **31** Isaan sababii waaqota isaanii waaqeffachuudhaan hojji jibbisiisaa Waaqayyo jibbu hedduu hojjetaniif, ati haala isaanii Waaqayyo Waaqa kee hin waqeffatin. Isaan ilmaan isaanii fi intallan isaanii illee waaqota isaaniiifi aarsaa godhanii ibiddaan gubu. **32** Ati waan ani si ajaju hunda eegi; itti hin dabalin; irraas hin hir’isin.

13 Yoo raajiin yookaan namni abjuudhaan waan dhufaa jiru himu tokko gidduu keessanitti argamee mallattoowwan yookaan dinqii isinitti hime, **2** yoo mallattoon yookaan dinqii inni isinitti hime sun raawwatamee innis, “Kottu waaqota biraa kanneen ati duraan hin beekne duukaa buunee haa waaqeffannu” siin jedhe, **3** ati dubbi raajii yookaan nama abjootu sanaa hin dhaggeeffatin; Waaqayyo Waaqni kee akka isin garaa keessan guutuu fi yaada keessan guutuudhaan isa jaallattan qoruuf waan kana godhaati. **4** Waaqayyo Waaqa keessan duukaa bu’aa; isa sodaadhaa. Ajajawwan isaa eegaa; isaaaf ajajamaa; isa tajaajilaa; isattis maxxanaa. **5** Raajaan yookaan namichi abjuu abjootu sun, sababii akka isin Waaqayyo Waaqa keessan kan biyya Gibxiitii isin baasee biyya garbummaa jalaa isin fure sanattti finciltan dubbateef ajjeefamuu qaba; inni karaa Waaqayyo Waaqni keessan akka duukaa buutan isin ajaje irraa isin jal’isuuf yaaleera; hamaa of keessaa balleessi. **6** Yoo obboleessi kee yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan niitiin kee kan ati jaallattu yookaan michuun kee, “Kottu waaqota biraa kanneen atis taatu abbootiin kee hin beekin waqeffannaa” jedhee dhoksaadhaan si dogoggorsuu barbaade, **7** yoo inni waaqota saboota naannoo keetii, kanneen dhi’oo yookaan fagoo jiran, warra daarii lafaa tokkoo hamma daarii lafaa kaaniitti jiranii waaqeffanna, siin jedhe, **8** tole hin jedhiniif yookaan isa hin dhaga’in. Hin na’iniif. Isaaaf hin hilin yookaan harka irra hin qabda. **9** Ati isa ajjeesuu qabda. Isa ajjeesuufis jalqabatti harki kee, itti aansees harki saba hundaa haa ka’u. **10** Waan inni akka ati Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxi, biyya garbummaati si baase sana irraa garagaltu godheef dhagaadhaan tumii isa ajjeesi. **11** Ergasii Israa’eloonni hundi dhaga’aniif ni

sodaatu; si gidduuudhaas eenyu iyyuu deebi'ee waan hamaa akkasii hin hoijetu. **12** Yoo ati magaalaawwan akka ati keessa jiraattuuf Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessaa tokkotti iyyuu utuu akkas jedhamuu dhageesse, **13** yoo namoonni hamoon isin gidduuudhaa ka'anii, "Kottaa waaqota biraa kanneen isin hin beekne waaqeffannaa" jedhanii saba magaalaa isaanii dogoggorsu ta'e, **14** dubbii sana iyyaafadhu; qoradhu; sirriitti gaafadhu. Kunoo, yoo dubbiin sun dhugaa ta'ee wanni jibbisiisaan kun gidduu keetti hoijetamuun isaa mirkanaa'e, **15** ati namoota magaalaa sana keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixi; magaalaa sana illee namoota isheetii fi horii ishee wajjin guutumaan guutuutti barbadeessi. **16** Mi'a boojuu kan magaalaa sanaa argame hunda walakkaa oobdii isheetti walitti qabiitii magaalaa sana guutuu boojuu ishee wajjin Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa guutummaan gubamu godhiitii gubi. Isheen bara bараan barbadooftee haa haftu; deebitees hin ijaaramin. **17** Akka Waaqayyo dheekkamisa isaa sodaachisaa irraa deebi'uuf wanni abaarame tokko harka keetti hin argamin; inni siif araarama; garaa siif laafa; akkuma abbootii keetif kakanetti si baay'isa; **18** kunis waan ati ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu hunda eegdee fuula isaa duratti waan qajeelaa hojechuudhaan Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamtuuf.

14 Isin ijlollee Waaqayyo Waaqa keessanii ti. Nama du'eef jettanii of hin murmurinaa yookaan rifeensa adda keessaniin oli jiru hin haaddatinaa; **2** ati Waaqayyo Waaqa keetiif saba qulqulluudhaati. Waaqayyo akka ati qabeenya isaa jaallatamaa taatuuf jedhee saboota lafa irra jiraatan hunda keessaa si filateera. **3** Ati waan jibbisiisa tokko illee hin nyaatin. **4** Horiin isin nyaachuu dandeessan kanneenii dha; sangaa, hoolaa, re'ee, **5** gadamsa, kuruphee, borofa, re'ee diidaa, waaliyya, saalaa fi hoolaa tulluu. **6** Horii kotteen isaa baqaqee iddo lamatti gargar qoodame kan halala guuru nyaachuu ni dandeessu. **7** Garuu warra halala guuran yookaan warra kottee baqaqaa qaban keessaa gaala, illeettii, yookaan osolee hin nyaatinaa; isaan kunneen halala guuran iyyuu waan kotteen isaanii duudaa ta'eef isaan akka seeraatti isiniif qulqullu miti. **8** Booyyeen isqluullu miti; kotteen isaa baqaqaa ta'us booyyeen halala hin guuru. Isin foon isaanii hin nyaatinaa yookaan raqa isaanii hin tuqinaa. **9** Uumamawwan bishaan keessa jiraatan

hunda keessaa warra qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **10** Garuu warra qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu hin nyaatinaa; isaan isiniif qulqullu miti. **11** Isin simbira qulqullu kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **12** Isaan kanneen garuu hin nyaatinaa; isaanis risaa, rumicha, rumicha gurraacha, **13** culullee, culullee gurraacha, culullee gosa garaa garaa, **14** arraagessa gosa garaa garaa, **15** guchii, urunguu, allaattii bishaanii, coroffee gosa garaa garaa, **16** urunguu xinnaa, urunguu guddaa, urunguu adii, **17** urunguu gammoojii, abbaa koddaa, urunguu guddaa, **18** huummoo, allaattii gosa kamii iyyuu, haadha gaayyeetii fi simbira halkanii ti. **19** Ilbiisonni barrisan hundinuu isiniif qulqullu miti; isaan hin nyaatinaa. **20** Uumamawwan qoochoo qaban kanneen qulqullu ta'an kam iyyuu garuu nyaachuu dandeessu. **21** Waan ofii isaatiin du'e tokko illee hin nyaatin. Akka inni nyaatuuf alagaa magaalaa kee keessa jiraatuuf kennu yookaan nama ormaa tokkotti gurguradhu. Ati garuu saba Waaqayyo Waaqa keetiif qulqulleeffamtee dha. Ilmoo re'ee tokko aannan haadhaa isheettiin hin affeelin. **22** Waan lafti qottisaa kee waggaatti kennu hunda keessaa kudhan keessaa tokko kophaatti baasii kaa'i. **23** Akka Waaqayyo Waaqa kee sodaachuu barattuuf iddo inni akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatutti midhaan kee, wayinii kee haaraa fi zayitii kee akkasumas hangafa loonii fi bushayee kee fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nyaadhu. **24** Garuu yoo iddoon sun akka malee fagaatee, atis Waaqayyo Waaqa keetiin eebbfamtee sababii iddoon Waaqayyo akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatu sun fagoo ta'eef kennaa kee kudhan keessaa tokko baachuu dadhabde, **25** kennaa kee kan kudhan keessaa tokko sana meetiitti geeddariitii, meetii sana qabadhuutii iddo Waaqayyo Waaqni kee filatu dhaqi. **26** Meetii sanaanis waanuma feete jechuunis, loon, hoolota, daadhii wayinii yookaan dhugaatii jabaa, yookaan waan barbaadde kam iyyuu biti. Ergasii atii fi warri mana keetii fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nyaadhaa gammadaa. **27** Lewwonni magaalaa kee keessa jiraatan qooda yookaan dhaala ofii isaanii waan hin qabneef ati isaan hin dagatin. **28** Yeroo hunda dhuma wagga sadaffaatti waan wagga sana keessa galfatte kudhan keessaa tokko fuudhiitii magaalaaawwan keessatti kuusi. **29** Kunis akka Lewwonni qooda yookaan dhaala ofii isaanii hin qabne, alagoonni, ijlolleen abbaa hin

qabnee fi niitonni dhirsoonni isaanii irraa du'an warri magaalaawwan keessa jiraatan nyaatanii quufanii fi akka Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hundaan si eebbisuuf.

15 Ati yeroo hunda dhuma waggaa torbaffaatti gatii namaaf dhiisuu qabda. 2 Kunis akkanatti ta'a: namni liqii kenu hundii liqii ollaa isaa nama Israa'elif liqeesse dhiisuuufi qaba. Sababii yeroon Waaqayyo kan itti gatiin namaaf dhiifamu labsameef inni ollaa isaa yookaan obboleessa isaa Israa'elicha irraa waan isaaf liqeesse hin gaafatin. 3 Ati waan alagaaf liqeessite gaafachuu ni dandeessa; garuu waan obboleessi kee sirraa liqeffate dhiisuuufi qabda. 4 Ta'uus waan Waaqayyo Waaqni kee biyya akka ati dhaaltuuf siif kenu irratti akka malee si eebbisuuf hiyyeessi gidduu keetti hin argamu; 5 kunis yoo ati guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keetiif ajamtee fi yoo ati ajajawwan ani har'a siif kenu kanneen hunda eegde qofa ta'a. 6 Waan Waaqayyo Waaqni kee akkuma si abdachiiiseti si eebbisuuf ati saboota baay'eedhaaf liqeessita malee tokko irraa iyyuu hin liqeffattu. Ati saboota baay'ee bulchita malee isaan si hin bulchan. 7 Magaalaawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kenu keessatti yoo obboloota kee gidduu hiyyeessi jiraate obboleessa kee sana irratti garaan kee hin jabaatin yookaan isa gargaaruu irraa harka kee hin deebifatin. 8 Qooda kanaa harka kee isaaf diriirsiitii waan isa ga'u liqeessiif. 9 Akka yaadni hamaan, "Waggaan torbaffaan, waggaa itti gatiin namaaf dhiifamu sun dhi'aateera" jedhu si keessatti kuufamee ati akkasiin obboleessa kee rakkataa ija hamaadhaan ilaaltee gargaaruu hin dhiifne of eeggadhu. Inni Waaqayyotti ol iyyata; kunis cubbuu sitti ta'a. 10 Ati arjummaadhaan isaaf kenni; yommuu kennituufis garaan kee hin gaabbin; sababii kanaaf Waaqayyo Waaqni kee hojii kee hundaa fi waan harki kee qabate hundaan si eebbisuuf. 11 Yoom iyyuu taanaan hiyyeeyyiin lafa irra ni jiraatu. Kanaafuu ani akka ati harka kee obboloota keetiif, hiyyeeyyi fi rakkattoota biyya keetiifdiriirfattu sin ajaja. 12 Yoo namni gosa Ibrootaa, dhiirri yookaan dubartiin sitti gurguramtee waggaa ja'a siif hojette, waggaa torbaffaatti bilisa baasii gad dhiisi. 13 Yommuu gad dhiifttus harka duwwaa hin geggeessin. 14 Bushaayee kee keessaa, oobdii fi iddo Waaqayyo Waaqni kee siif kenu kamitti iyyuu Faasiikaa hin dhi'eessi; 6 garuu lafa inni iddo jirenya Maqaa isaaifi filatutti galgala yeroo biiftuun gad buututti yaadannoo guyyaa itti biyya Gibxiitii baateetiif aarsaa Faasiikaa dhi'eessi. 7 Aarsaa Faasiikaa sana waadiitii

Waaqayyo Waaqni kee si eebbisetti isaaf kenni. 15 Akka atis biyya Gibxitti garba turtee fi akka Waaqayyo Waaqni kee si fure yaadadhu. Wanni ani har'a ajaja kana siif kennuufis kanuma. 16 Garuu yoo garbichi kee sun sababii si'ii fi maatii kee jaallatuuf si wajjin jiraachuun itti tolee, "Ani si dhiisee hin deemu" siin jedhe, 17 mutaa fuudhii balbala irratti gurra isaa uri; innis bara baaan garbicha kee ta'a. Garbitti kees akkasuma godni. 18 Garbicha kee bilisoomsuun waan ulfaataa sitti hin fakkaatin; tajaajilli isaa kan waggaa ja'aa sun gatii nama qaxaramee hojjetu tokkootti harka lama tureetii. Waaqayyo Waaqni kee waan ati hojjetu hundaan si eebbisuuf. 19 Loonii fi bushaayee kee keessaa korma hangafa hunda Waaqayyo Waaqa keetiif addaan baasi; qotiyoo kee keessaa hangafaan hin hojjetin; hangafa hoolaa keetii irraa rifeensa hin murin. 20 Waggaan waggaadhaan atii fi maatiin kee iddo Waaqayyo Waaqni kee filatutti fuula isaa duratti isaan nyaattu. 21 Yoo horiin sun hir'ina qabaate jechuunis yoo inni naafa yookaan jaamaa yookaan mudaa hamaa kam iyyuu qabaate, ati horii sana aarsaa gootee Waaqayyo Waaqa keetiif hin dhi'eessin. 22 Ati magaala kee keessatti nyaadhu. Akkuma waan horiin sun kuruphee yookaan gadamsa ta'eetti namni akka seeraatti qulqulluu hin ta'inii fi kan qulqulluu ta'e nyaachuu danda'a. 23 Ati garuu dhiiga sana hin nyaatin; akkuma bishaaniitti lafatti dhangalaasi.

16 Sababii Waaqayyo Waaqni kee ji'a Abiibii keessa halkaniin Gibxii si baaseef ji'a Abiibii kabaji; Faasiikaa Waaqayyo Waaqa keetiis ayyaaneffadhu. 2 Iddoo Waaqayyo Waaqni kee akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatutti bushaayee kee yookaan loon kee keessaa Faasiikaa godhii Waaqayyo Waaqa keetiif qali. 3 Ati akka bara jirenya keetii guutuu guyyaa itti Gibxii baate sana yaadattuuf Faasiikaa sana buddeena raacitiit qabu wajjin hin nyaatin; garuu ati sababii ariitiidhaan biyya Gibxiitii baateef bultii torba maxinoo jechuunis buddeena rakkinaa nyaadhu. 4 Guutummaa biyya keetii keessatti bultii torbaaf raacitiin hin argamin. Foon ati galgala guyyaa jalqabaatti aarsaa gootu hamma bariitti hin turin. 5 Ati magaala Waaqayyo Waaqni kee siif kenu kamitti iyyuu Faasiikaa hin dhi'eessi; 6 garuu lafa inni iddo jirenya Maqaa isaaifi filatutti galgala yeroo biiftuun gad buututti yaadannoo guyyaa itti biyya Gibxiitii baateetiif aarsaa Faasiikaa dhi'eessi. 7 Aarsaa Faasiikaa sana waadiitii

iddoo Waaqayyo Waaqni kee filatutti nyaadhu. Ergasiis ganama gara dunkaana keetiitti deebi'i. **8** Bultii ja'a maxinoo nyaadhu; bultii torbaffaatti immoo Waaqayyo Waaqa keetiif wal ga'ii qulqulluu godhi; hojii illee hin hoijjetin. **9** Gaafa midhaan kee haamuu jalqabdee kaasii torbanoota torba lakkaa'i. **10** Ergasiis akkuma baay'ina eeba Waaqayyo Waaqni kee siif kenneetti kennaa fedhiidhaan kennitu dhi'eessuudhaan Ayyaana Torbanootaa Waaqayyo Waaqa keetiif ayyaaneffadhu. **11** Ati, ilmaanii fi intallan kee, hoijjettoonni kee dhiironnii fi dubartiin, Lewwonni magaalaawwan kee keessa jiraatan, alagoonni, ijoollen abbaa hin qabnee fi niitonni dhirsoonni isaanii irraa du'an kanneen isin gidduu jiraatan achitti, iddo Waaqayyo Waaqni kee iddo jirenya Maqaa isaatiif filatutti fuula isaa duratti ni gammaddu. **12** Ati akka Gibxitti garba turt yaadadhu; seera kanas akka gaariitti eegi. **13** Erga oobdii fi iddo cuunfaa wayinii keetii irraa oomisha kee galfattee booddee guyyaa torbaaf Ayyaana Daasii ayyaaneffadhu. **14** Ati, ilmaanii fi intallan kee, tajaajiltoonni kee dhiironnii fi dubartoonni, Lewwoni, alagoonni, ijoollen abbootii hin qabnee fi dubartoonni dhirsoonni isaanii irraa du'an kanneen magaalaawwan kee keessa jiraatan ayyaana kee irratti gammadaa. **15** Ayyaana kanas iddo Waaqayyo filatutti bultii torbaaf Waaqayyo Waaqa keetiif ayyaaneffadhu. Sababii Waaqayyo Waaqni kee oomisha keetii fi hojii harka keetii hundaan si eebbisuuf gammachuun kee guutuu ta'a. **16** Dhiirri kee hundi waggaatti yeroo sadii iddo inni filatutti fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti dhi'aachuu qabu; kunis yeroo Ayyaana Maxinoo, yeroo Ayyaana Torbanootaatiif fi yeroo Ayyaana Daasii ti. Namni tokko iyuu harka duwwaa fuula Waaqayyoo duratti hin dhi'aatin: **17** Tokkoon tokkoon keessan akkuma baay'ina eeba Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenneetti kennaa fidaa. **18** Magaalaawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kennuundattuu gosoota kee hundaaf abbootii seeraatiif fi qondaaltota muudi; isaanis dhugaadhaan namootaaf murtii kennu. **19** Ati murtii hin jal'isin yookaan nama wal hin caalchisin. Matta'aa hin fudhatin; matta'aan ija ogeeyyi jaamsee dubbi qajeeltotaas jal'isa. **20** Ati akka lubbuudhaan jiraattee lafa Waaqayyo Waaqni kee siif kennu dhaaltuuf murtii qajeelaa qofa duukaa bu'i. **21** Iddoo aarsaa kan Waaqayyo Waaqa keetiif dhaabde bira siidaa Aasheeraa hin dhaabin. **22** Soodduu dhagaa

kan Waaqayyo Waaqni kee jibbu ofii keetiif hin dhaabbatin.

17 Sangaa yookaan hoolaa fafa yookaan hir'ina kam iyuu qabu Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa hin dhi'eessin; wanni akkasiisa isabiratti jibbisiiasa dhaatii. **2** Yoo dhiirri yookaan dubartiin magaalaawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa tokko keessa gidduu kee jiraattu tokko kakuu isaa cabsuudhaan fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti waan hamaa hoijjetee argame, **3** yoo ajaja koo darbee waaqota ormaa waaqeffate, gad jedhee biiftuuf yookaan ji'aaf yookaan urjiwwan samiitiif sagadde, **4** yoo wanni kun sitti himamee atis dhageesse, dubbicha gad qabii akka gaariitti qoradhu; yoo wanni jedhame sun dhugaa ta'ee wanni jibbisiiasa akkasiisa Israa'el keessatti hoijjetamuun isaa mirkanaa'e, **5** namicha yookaan dubartii waan hamaa kana hoijette gara balbala magaalaasanaatti geessiitii dhagaadhaan tumii ajeesi. **6** Namni duuti isaaaf malu tokko dhuga ba'umsa nama lamaa yookaan sadiitiin haa ajeefamu; garuu dhuga ba'umsa nama tokkoo qofaan namni kam iyuu ajeefamuun hin qabu. **7** Yommuu ajeefamus jalqabatti harki dhuga baatotaa, itti aansee immoo kan sabaa isa irra haa bu'u; ati waan hamaa of keessa baasuu qabda. **8** Yoo dubbiwwan murteessuuf rakkisaa ta'an mana murtii keetti dhi'aatan jechuunis kan akka dhiiga dhangalaasuu, wal mormii seera tokkootii fi kan biraa, yookaan miidhaa dhagna irra ga'u kan garaa garaa gidduuutti wanni murtii kennuuf rakkisu yoo ka'e, ati lafa Waaqayyo Waaqni kee filatutti geessi. **9** Gara Lewwota warra luboota ta'aniitii fi qondaaltota yeroo sana hojii irra turanii dhaqi. Waa'ee dubbii sanaa isaaniin mari'adhu; isaanis murtii isaa sitti himu. **10** Atis akkuma yaada isaan siif kennan sanaatti iddo Waaqayyo filatutti murtii kennuuf qabda. Waan hunda qajeelfama isaan siif kennaniin hojjedhu. **11** Akka seera isaan si barsiisaniittii fi akka qajeelfama isaan siif kennaniitti hojjedhu. Waan isaan sitti himan irraa mirgatti yookaan bitaatti hin gorin. **12** Namni abbaa seeraa yookaan luba Waaqayyo Waaqa kee tajaajiluuuf achi dhaabatu tuffatu haa ajeefamu. Ati waan hamaa Israa'el keessaa baasuu qabda. **13** Sabni hundis waan kana dhaga'ee ni sodaata; itti deebi'ees hin tuffatu. **14** Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galtee dhaaltuu fi biyya sana keessa qubattee, "Akkuma saboota naannoo koo jiraataniitti

anis mootii of irrattan moosisa” jettutti, **15** mootii Waaqayyo Waaqni kee filatu of irratti moosisi. Nama obboleessa kee Israa’el ta’e keessaa malee nama biyya alaa of irratti hin moosisin. **16** Sababii Waaqayyo, “Lammata garas hin deebitan” jedhee sitti himeef, mootichi ofii isaatii fardeen hin baay’ifatin yookaan lakkobosa fardeenii baay’ifachuu jedhee gara Gibxitti saba hin deebisin. **17** Akka yaadni isaa hin badneef inni niitota baay’ ee fuudhuu hin qabu; meetii fi warqee baay’isees walitti qabachuu hin qabu. **18** Inni yommuu teessoo mootummaa isaa irra taa’utti garagalchaa seera kanaa luboota Lewwota ta’an irraa fudhatee kitaaba maramaa irratti ofii isaatii haa barreeffatu. **19** Inni akka Waaqayyo Waaqa isaa sodaachuu baratuuf dubbii seera kanaa hundaa fi ajajawwan kanneen of eeggannaadhaan duukaa bu’uuf kitaabichi isa wajjin haa turu; innis bara jirenya isaa guutuu haa dubbisu; **20** kunis akka inni akka waan obboloota isaa caaluutti of ilaalee seericha irraa gara mirgaatti yookaan bitaatti hin gorreef. Akkasiinis innii fi sanyiin isaa mootummaa isaa irratti Israa’el keessatti bara dheeraadhaaf ni moo’u.

18 Luboonni warri Lewwota ta’an jechuunis gosti Lewwii hundi Israa’el wajjin qooda lafaa yookaan dhaala hin argatan. Isaan aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’atuu irraa haa nyaatan; kun qooda isaanii. **2** Isaan obboloota isaanii gidduutti dhaala tokko iyuu hin qabaatin; akkuma inni isaan abdachiiisetti Waaqayyo dhaala isaanii. **3** Qoodni luboonni saba aarsaa kormaa yookaan hoolaa dhi’eessu irraa argachuu malan foon harkaa, kan mangaagaatii fi mi’ a garaati. **4** Mataa midhaan keetii, daadhii wayinii haaraa fi zayitii kee kan jalqabaa akkasumas suufii jalqabaa kan hoolaa kee irraa haaddu isaanii kennuu qabda; **5** kunis sababii Waaqayyo Waaqni kee akka isaan yeroo hunda dhaabatanii maqaa Waaqayyooti tajaajilaniif gosoota kee hunda keessaa sanyii isaanii filateef. **6** Lewwichi tokko yoo magaalaawwan kee kanneen guutummaa Israa’el keessatti argaman kam iyuu keessaa iddo jiraatuut ba’ee garaa guutuudhaan iddo Waaqayyo Waaqni filatu dhufe, **7** innis akkuma Lewwota fuula Waaqayyoo dura dhaabatanii tajaajilaniitti achitti maqaa Waaqayyo Waaqa isaatii haa tajaajilu. **8** Inni qabeenya maatii isaa kan gurguramu irraa maallaqa argatu illee Lewwota michoota isaa wajjin

faayidaa argamu wal qixxee hirmaachuu qaba. **9** Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galtutti, hojii balfamaa saboonni achi jiraatan hujjetan sana hujjechuu hin baratin. **10** Namni ilma isaa yookaan intala isaa ibiddatti aarsaa godhu, namni waa himu yookaan falfala hujjetu, namni milkii ilaalu, tolftattuun, **11** yookaan xibaartuun, ilaaltuun yookaan eker dubbistuu yookaan namni nama du’ e wajjin dubbatu tokko iyuu gidduu keetti hin argamin. **12** Namni waan akkasii hujjetu kam iyuu fuula Waaqayyoo duratti balfamaa dha; sababii hojii jibbisiisaa kanaatiifis Waaqayyo Waaqni fuula kee duraa saboota ari’ee ni baasa. **13** Ati fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti hir’ina malee jiraachuu qabda. **14** Saboonni ati lafa isaanii irraa buqqiftu warra falfala hujjetan yookaan warra ilaalanii dha. Garuu akka ati waan akkasii hujjetu Waaqayyo Waaqni kee siif hin eeyyamamne. **15** Waaqayyo Waaqni kee obboloota kee keessaa raajii akka kootii tokko siif kaasa. Atis isa dhaga’uu qabda. **16** Wanni ati gaafa waldaan Kooreebitti walitti qabame, “Ani akka hin duuneef lammata sagalee Waaqayyo Waaqa kootii hin dhaga’u yookaan ibidda guddaa kana si’achi hin argu” jettee Waaqayyoon Waaqa kee kadhatte kanaatii. **17** Waaqayyo akkana naan jedhe: “Wanni isaan jedhan gaarii dha. **18** Ani raajii akka keetii obboloota isaanii gidduudhaa isaaniiif nan kaasa; dubbii koo afaan isaa keessa nan kaa’; innis waan ani isa ajaju hunda isaanitti hima. **19** Nama dubbii koo kan raajin maqaa kootiin dubbatu dhaga’uu didu kam iyuu, ani mataan koo isa nan gaafadha. **20** Garuu raajin waan maqaa kootiin dubbatu fakkeesee waan ani akka inni dubbatu isa hin ajajin kam iyuu dubbatu yookaan kan maqaa waqaota biraatiin dubbatu haa aijeefamu.” **21** Ati garaa keetti, “Nu dubbii Waaqayyo nutti hin dubbatin akkamitti beekuu dandeeny?” jette ta’a. **22** Yoo wanni raajin tokko maqaa Waaqayyootiin dubbate utuu hin guutamin hafe, dubbiin sun dubbii Waaqayyo hin dubbatinii dha. Raajin sun itti fakkeesee dubbateeraatii isa hin sodaatin.

19 Yommuu Waaqayyo Waaqni kee saboota biyya isaanii siif kennu balleessutti, yommuu ati ariitee isaan baaftee magaalaawwanii fi manneen isaanii keessa qubattutti, **2** walakkaa biyya Waaqayyo

Waaqni kee akka ati dhaaltuuf siif kennutti ofii keetiif magaalaawwan sadii addaan baafadhu. 3 Akka namni nama ajeeese kam iyyuu itti baqatuuf daandiiwan hojjedhuutii biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu iddoqoodi. 4 Seerri waa'ee nama nama ajeeesee lubbuu isaa baafachuuf achitti baqatuu jechuunis kan utuu hammina itti hin yaadin akka tasaa nama ollaa isaa ajeesuu tokko ilaalu kanaa dha. 5 Namni tokko yoo muka murachuuf namicha ollaa isaa wajjin bosona seenee utuu muka muruuf qottoo isaa ol fudhatuu akkuma tasaa sibiilli irraa buqqa'ee namicha ollaa isaa sana dha'ee ajeeese, namni sun magaalaawwan kanneen keessaa isa tokkotti baqatee lubbuu ofii isaa oolfachuu danda'a. 6 Yoo kanaa achii namni haaloo dhiigaa baasu tokko waan namichi nama ajeeese sun utuu duraan dursee hammina itti hin yaadin ollaa isaa ajeeseeef yoo ajeefamuu hin qabaatin illee fagoo ta'u iyyuu inni aariidhaan duukaa bu'ee qaqqabeesa isaa ajeesuu danda'a. 7 Sababiin ani akka ati magaalaasadii ofii keetiif addaan baafattu si ajajefis kanuma. 8 Yoo Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbootii keetiif kakuudhaan waadaa gale sanatti biyya kee siif bal'isee biyya waadaa isaaniif gale sana guutummaatti siif kenne, 9 ati Waaqayyoon Waaqa kee akka jaallachuu fi yeroo hunda karaa isaa irra akka deemtuuf ajajawwan ani har'a siif kennu hunda akka gaariitti yoo eegde, magaalaawwan kanneen irratti magaalaawwan sadii ni dabalatta. 10 Akka lafa kee kan Waaqayyo Waaqni kee dhaala godhee siif kennu keessatti dhiigni nama qulqulluu hin dhangalaanee fi atis yakka dhiiga dhangalaasutti akka hin gaafatamneef waan kana godhi. 11 Garuu yoo namni tokko nama ollaa isaa jibbee riphee eeggachuudhaan miidhaa irraan ga'ee isaa ajeesee ergasii immoo magaalaawwan kanneen keessaa tokkotti baqate, 12 maanguddooni magaalaasinni keessa jiraachaa turee nama itti erganii magaalaasinni itti baqate sanaa isa haa fchisiisan; akka inni ajeesuufis nama haaloo dhiigaa ba'utti dabarsanii isaa haa kennan. 13 Garaa hin laafiniif; akka siif toluuuf yakka dhangalaafama dhiiga nama qulqulluu Israa'el keessaa balleessi. 14 Biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaaltuuf siif kennu keessatti dhaala dabarfamee siif kennamu irratti dhagaa mallattoo daangaa ollaa keetii kan namoonni durii dhaaban hin hiiqsin. 15 Nama yakka yookaan seera cabsuu kamiin iyyuu himatame

tokkotti muruuf dhuga ba'umsi nama tokkoo ga'aa miti. Dubbiin sun dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffamuu qaba. 16 Yoo dhuga baatuun jal'aan tokko sobaan nama tokkotti dhugaa ba'e, 17 namoonni wal dhaban lamaan fuula Waaqayyoo duratti lubootaa fi abbootii murtii kanneen yeroo sanatti hojji irra jiran dura haa dhaabatan. 18 Abbootiin murtiis dubbicha gad fageessanii haa qoran; yoo dhuga baatuun sun sobduu ta'uun isaa mirkanaa ee obboleessa isaa irratti sobaan dhugaa ba'e, 19 waanuma inni obboleessa isaa gochuu yaade sanaa isa godhaa. Ati hamaa of keessaa baasuu qabda. 20 Namoonni hafan waan kana dhaga'anii ni sodaatu; wanni hamaan akkasiis lammata gidduu keetti hin hoijetamu. 21 Ati gara laafina tokko iyyuu hin argisiisin; qooda lubbuu lubbuun, qooda ijaa ijji, qooda ilkaanii ilkaan, qooda harkaa harki, qooda miillaas miilli baafamuu qaba.

20 Sababii Waaqayyo Waaqni kee inni biyya Gibxiitiis si baase sun si wajjin jiruuf yommuu diinota kee loluuf baatutti fardeenii fi gaariiwan akkasumas humna waraanaa kan humna waraanaa kee caalu argitutti hin sodaatin. 2 Yommuu ati waraanatti dhi'aattutti lubni fuula duratti ba'ee loltootatti haa dubbatu. 3 Innisakkana haa jedhu; "Yaa Israa'el, isin har'a diinota keessan loluuf waraanatti seenuuf jirtu. Garaan keessan hin raafamin yookaan hin sodaatinaa; hin na'inaa yookaan fuula diinota keessanii duratti hin hollatinaa. 4 Kan mo'anna isiniif kennuuf jedhee diinota keessan isiniif loluuf isin wajjin ba'u Waaqayyo Waaqa keessaniiit." 5 Ajajjoonni loltootaa immoo loltootaanakkana haa jedhan: "Namni mana haaraa ijaaree hin eebbisiisin tokko iyyuu jiraa? Inni gara mana isaa haa deebi'u; yoo kanaa achii inni waraana irratti du'ee namni biraanama isaa ebbisa. 6 Namni wayinii dhaabee irraa hin nyaatin jiraa? Inni gara mana isaa haa deemu; yoo kanaa achii inni lola keessatti du'ee namni biraanwayinii sana nyaata. 7 Namni niitii fuudhuuf kadhatee utuu hin fuudhin dhufe jiraa? Inni gara mana isaa haa deemu; yoo kanaa achii inni lola irratti du'ee namni biraanishee fuudha." 8 Ajajjoonni loltootaa ammas, "Namni sodaatu yookaan kan garaan isaa raafamu jiraa? Akka garaan obboloota isaa hin raafamneef inni gara mana isaa haa deebi'u" haa jedhan. 9 Ajajjoonni yommuu loltootatti dubbatanii raawwatanitti loltoota irratti

ajajjoota haa muudan. **10** Ati yommuu magaalaa tokko dha'uuf baatutti, duraan dursii namoota magaalaa sana keessa jiraataniif waamicha nagaa godhi. **11** Yoo isaan tole jedhanii balbala siif banan, namni hundi siif haa bulu; hojjetaa kees haa ta'u. **12** Yoo isaan waamicha nagaa fudhachuu didanii waraanaaf sitti ba'an ati magaalattii marsi. **13** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee dabarsee isaan sitti kennutti dhiirota magaalattii keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixi. **14** Garuu nadheenii fi ijollee, horii fi waan magaalattii keessatti argamu hunda booji'itii ofii keetii fudhadhu; ati boojuu Waaqayyo Waaqni kee diinota kee irratti siif kennetti fayyadamuu ni dandeessa. **15** Akki ati magaalaawwan saboota naannoo keetii hin ta'in kanneen akka malee fagoo ta'an gootus kanuma. **16** Ta'us magaalaawwan saboota Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu keessatti waan hafuura baafatu tokko illee hin hambisin. **17** Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti guutumaan guutuutti isaan barbadeessi; isaanis Heetota, Amoorota, Kana'aanota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota. **18** Yoo kanaa achii akka ati waan jibbisiisaa isaan waaqota isaanii waaqeffachuudhaan hojjetan sana duukaa buutu si barsiisuu; atis Waaqayyo Waaqa keetti cubbuu hojjetta. **19** Ati yommuu yeroo dheeraadhaaf magaalaa sana marsitee qabachuudhaaf ishee waraantutti, mukkeen ishee qottoodhaan cirtee hin balleessin; ati midhaan isaanii nyaachuu dandeessaatii isaan hin cirin. Ati kan isaan marsitu mukkeen bosonaa namoota ta'aniitii? **20** Garuu hamma magaalaan si wajjin wal loltu sun kuftutti mukkeen akka isaan gumaa hin naqanne beektu murtee hojji ijaarsa marsuutif itti fayyadamuu ni dandeessa.

21 Yoo namni tokko biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaaltuuf siif kennu keessatti du'ee argamee namni isa ajjeese hin beekamin, **2** maanguddoonee keetii fi abbootiin murtii kee dhaqanii fageenya iddooinni itti du'ee fi magaalaawwan itti dhi' aatan gidduu jiru haa safaran. **3** Ergasiis maanguddoonee magaalaa reeffichatti aantu keessa jiraatan goromsa takkumaa hin hojjetin kan waanjoo hin baatin fuudhanii **4** goromsa sana gara sulula hin qotamin yookaan wanni tokko iyyuu irra hin facaafamin kan bishaan yaa'u qabuutti haa geessan. Sulula sana keessattis morma goromsa sanaa haa cabsan. **5** Luboonni jechuunis ilmaan Lewwii sababii akka tajaajilaniif fi

akka maqaa Waaqayyootiin eebbisaniif, akka dubbii wal dhabiisaatii fi miidhaa dhagnaa kami irratti iyyuu murtii kennaniif Waaqayyo Waaqa keetiin filatamaniif isaan fuulduraatti haa dhi'aatan. **6** Ergasiis maanguddoonee magaalaa reeffichatti baay'ee dhi'aattuu hundi goromsa sulula keessatti mormi cabsame sana irratti harka isaanii haa dhiqatan. **7** Isaanis akkana haa jedhan: "Harki keenya dhiiga kana hin dhangalaafne yookaan yommuu wanni kun hojjetame iji keenya hin argine. **8** Yaa Waaqayyo, aarsaa araaraa kana saba kee Israa'el kan furte sanaaf fudhadhu; dhiiga nama qulqulluu kanaas saba keetti hin herregin. Yakkii dhiiga dhangalaafamees isaanii haa dhiifamu. **9** Atis sababii waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjetteef yakka dhangalaafamuu dhiiga nama qajeelaaakkasiin gidduu keetii ni balleessita." **10** Ati yommuu diinota kee loluuf duultee Waaqayyo Waaqni kee dabarsee harka keetti isaan siif kennee boojuu fudhattutti, **11** yoo warra booji'aman keessatti dubartii bareedduu tokko argitee ishee jaallatte niitii ofii keetii godhattee ishee fuudhhuu dandeessa. **12** Mana keetti ishee galchi; isheenis mataa ishee haa haaddattu; qeensa ishees haa qorattu; **13** uffata isheen yeroo booji'amtetti uffachaa turtes irraa baasi. Erga isheen mana kee keessa jiraattee ji'a tokko guutuu abbaa fi haadha isheetiif boossee booddee ati ishee wajjin ciiftee dhirsa ishee ta'u dandeessa; isheenis niitii kee ni taati. **14** Ati yoo isheetti gammaduu baatte akka isheen gara feete deemtu gad dhiisi. Ati waan ishee salphifteef ishee gurguruu yookaan akka garbittiitti ishee ilaaluu hin qabdu. **15** Namni tokko yoo niitota lama qabaatee ishee tokko jaallatee garuu lamaan isaanii iyyuu ilmaan da'aniif, yoo ilmi hangafni niitii inni hin jaallanne sana irraa dhalate, **16** namichi yommuu qabeenya isaa ilmaan isaatiffi qoodutti mirga hangafummaa ilma niitii jibbe sanaa ilma niitii jaallatuutif dabarsee kennuu hin qabu. **17** Garuu ilma hangafticha niitii hin jaallanne sana irraa dhalcheef qooda dhaala isaa keessaa harka lama kennuufiidhaan isa beeksisuu qaba. Ilmi sun mallattoo jalqabaa kan jabina abbaa isaa ti. Mirgi hangafummaa kan isaa ti. **18** Namni tokko yoo ilma mata jabeessaa fi fincilaa abbaa fi haadha isaatiffi hin ajajamnee fi kan yommuu isa adaban hin dhageenye qabaate, **19** abbaa fi haati isaa qabaniif balbala magaalaa isaa duratti maanguddootatti isa haa fidan. **20** Isaanis,

“Gurbaan keenya kun mata jabeessaa fi fincilaa dha; nuuf hin ajajamu; inni albaadhessaa fi machooftuu dha” jedhanii maanguddootatti haa himan. **21** Ergasiis namoonni magaalaa isaa hundi dhagaadhaan tumanii isa ajjeesu. Ati hamaa of gidduuudhaa baasuu qabda. Israa’eloonni hundi waan kana dhaga’anii ni sodaatu. **22** Yoo namni tokko cubbuu adabbii du’ a isatti mursiisu hojjeteet ajeefamee reeffi isaa mukatti fannifame, **23** ati reeffa isaa muka irra bulchuu hin qabdu. Waan namni muka irratti fannifamu abaarsa Waaqaa jala jiruuf isa gaafuma sana awwaali. Ati biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu hin xureessin.

22 Utuu sangaan yookaan hoolaan obboleessa keetii badaa jiruu yoo argite, deebisiitii isatti fidi malee cal’iftree bira hin darbin. **2** Yoo obboleessi sun sirraa fagoo jiraate yookaan yoo isa beekuu baatte sangaan yookaan hoolaa sana fuudhii galiitii hamma inni barbaacha dhufutti of bira tursi. Ergasii deebisii isaaaf kensi. **3** Yoo harreen yookaan wayyaaan yookaan wanni fedhe iyyuu obboleessa kee jalaa badee argite akkasuma godhi malee dhiftee bira hin darbin. **4** Yoo harreen yookaan sangaan obboleessa keetii karaa irratti kufee argite akka inni ol kaasee miilla isatiatiin dhaabu gargaari malee bira hin darbin. **5** Dubartiin uffata dhiiraa uffachuu hin qabdu yookaan dhiirri uffata dubartii uffachuu hin qabu; Waaqayyo Waaqni kee nama waan akkasii hojjetu kam iyyuu ni jibbaatii. **6** Ati yoo mana simbiraa kan muka irra yookaan lafa jiru utuu haati cuucii ishee yookaan anqaquu ishee hammathee jirtuu karaa cinatti argite haadha sana cuucii ishee wajjin hin fudhatin; **7** ati cuucii ishee fudhachuu ni dandeessa; garuu akka siif tolee bara dheeraa jiraattuuf akka haadha gad dhifte mirkaneeffadhu. **8** Yommuu mana haaraa ijaartutti akka namni bantii manaa irraa kufee mana keetti yakka dhangala’uu dhiigaa hin fidneef qarqara bantii isatti ittisa tolchi. **9** Iddoo dhaabaa wayinii keetti keessa sanyii gosa lamaa hin facaasin; yoo ati akkas goote sanyii ati facaafte sana qofa utuu hin ta’in iji iddo dhaabaa wayinii keetiis ni bada. **10** Qotiyoo fi harree walitti camaddee ittiin hin qotin. **11** Uffata suufii fi quncee talbaa kan walitti fo’amee dha’ame hin uffatin. **12** Roga wayyaa uffattuu aftran irratti handaara tolchi. **13** Yoo namni tokko niitii fuudhee erga ishee wajjin ciisee booddee ishee jibbee, **14** ishees qaanessee maqaa balleessuudhaan,

“Ani niitii tana fuudheera; garuu yommuu ani ishee wajjin ciisetti waan durbummaa ishee mirkaneessu hin arganne” jedhee, **15** abbaa fi haati intalattii ragaa durbummaa ishee mirkaneessu balbala irratti maanguddoota magaalattiitii haa dhi’eessan. **16** Abbaan intalattiis maanguddootaan akkana haa jedhu; “Ani intala koo nama kanatti heerumsiiseera; inni garuu ishee jibbe. **17** Maqaa ishees balleessee, ‘Ani intala kee durbummaa isheetiin hin arganne’ jedhe. Garuu ragaan durbummaa intala kootii mirkaneessu kunoo ti.” Kana irratti abbaa fi haati ishee fuula maanguddoota magaalattii duratti wayyaa sana haa diriirsan; **18** maanguddoonni sunis namicha sana qabani haa adaban. **19** Isaanis sababii namichi kun maqaa durba Israa’el tokkoo xureesseef meetii saqilii dhibba tokko baasisanii abbaa intalattiitif haa kennan; isheen niitii isaa taatee haa jiraattu; innis hamma lubbuudhaan jirutti ishee hiikuu hin danda’u. **20** Ta’us yoo himannaan dhi’ate sun dhugaa ta’ee ragaan durbummaa intalattii mirkaneessu hin argamin, **21** isheen balbala mana abbaa ishee duratti fidamtee namoonni magaalaa ishee hamma isheen duututti dhagaadhaan ishee haa tuman; isheen utuma mana abbaa ishee jirtuu sagaagaluudhaan gocha Israa’el keessatti qaanii ta’e hojjetteerti. Ati gidduu keetii waan hamaa baasuu qabda. **22** Yoo namni tokko utuu niitii nama biraa wajjin ciisuu argame lamaan isaanii iyyuu, namichi ishee wajjin ciisee fi dubartiin sun ajeefamuu qabu. Ati Israa’el keessaa waan hamaa baasuu qabda. **23** Yoo namni tokko durba kaadhimamte magaalaatti argee ishee wajjin ciise, **24** waan isheen utuu magaalaa keessa jirtuu na oolchaa jettee hin iyyiniif, namichi immoo waan niitii nama biraa salphiseef, lamaan isaanii iyyuu gara balbala magaalaatti geessaatii hamma isaan du’anitti dhagaadhaan tumaa. Waan hamaa gidduu keessanii balleessaa. **25** Garuu yoo namni tokko durba kadhatamte tokko baadiyyaatti argee ishee gudeede, namichi waan kana godhe qofti haa ajeefamu. **26** Intalattii hin tuqinaa; isheen cubbuu du’aan ishee ga’u tokko iyyuu hin hojjenneetii. Dubbiin akkasii nama balaa buusee namicha ollaa isaa ajeesuu wal fakkaata; **27** kunis waan namichi durba kaadhimamte sana baadiyyaatti argatee yoo iyyite illee namni isheef birmatu hin argamneef. **28** Namni tokko yoo durba hin kaadhimamin tokko argee humnaan ishee gudeedee

wanni kun beekame, **29** inni abbaa isheetii fi meetii saqilii shantama haa baasu. Inni waan gudeedee durbummaa ishee balleesef ishee fuudhuu qaba. Hamma lubbuun jiruttis ishee hiikuu hin danda'u. **30** Namni tokko niitii abbaa isaa fuudhuu hin qabu; inni siree abbaa isaa hin xureessin.

23 Namni kolaafame yookaan dhagni saala isaa irraa murame kam iyuu waldaa Waaqayyo hin seenin. **2** Namni haraamuudhaan dhalate yookaan sanyiin isaa kam iyuu hamma dhaloota kurnaffaatti waldaa Waaqayyo hin seenin. **3** Namni gosa Amoon yookaan gosa Mo'aab yookaan sanyiin isaa kam iyuu hamma dhaloota kurnaffaatti waldaa Waaqayyo hin seenin. **4** Isaan yeroo ati Gibxii baatetti karaa irratti buddeenaan yookaan bishaaniin si hin simanne; qooda kanaa akka inni si abaaruuf Bala'aam ilma Be'oor namicha biyya Phetoor ishee Phaadaan Arraamitti argamtu sana keessa jiraatu sitti bitan. **5** Ta'us Waaqayyo Waaqni kee abaarsa sana eebbatti siif geedhare malee Bala'aamin hin dhageeny; Waaqayyo Waaqni kee si jaallataatii. **6** Ati hamma lubbuudhaan jirtutti akka isaan nageenyaa fi badhaadhummaa qabaatan hin barbaadin. **7** Waan inni obboleessa kee ta'eef nama gosa Edoom hin tuffatin. Ati sababii akka alagaatti biyya isaa keessa jiraatteef nama Gibxi hin tuffatin. **8** Ijoolleen dhaloota sadaffaa kanneen isaaniif dhalatan waldaa Waaqayyo seenuu ni danda'u. **9** Yommuu diinota kee loluuf baatutti xuraa'ummaa hunda irraa of eegi. **10** Namni tokko yoo halkan afeetaa dhangalaasuudhaan of xureesse inni qubata keessaa gad ba'ee ala haa turu. **11** Gara galgalaa garuu dhiqatee yeroo aduun dhiitutti gara qubataatti haa deebi'u. **12** Ati qubataan alatti lafa itti gad baatu qopheeffadhu. **13** Meeshaa kee keessaa waan ittiin lafa qottu qabaadhu; ati yommuu gad teessee kaatutti boolla qotitii biyyoo itti deebisi. **14** Waaqayyo Waaqni kee si eeguu fi diinota kee dabarsee sitti kennuudhaaf qubata kee keessa deddeebi'aati; akka inni gidduu keetti waan xuraa'aa argee sirraa hin deebineef qubanni kee qulqulluu ta'uun qaba. **15** Yoo garbichi tokko kooluu sitti gale, ati dabarsitee gooftaa isaatti isa hin kennis. **16** Inni gidduu kee lafa jaallatee fi magaalaa filate keessa haa jiraatu. Atis isa hin cunqursin. **17** Dhiirri yookaan dubartiin Israa'el kam iyuu sagaagaltuu mana waaqa tolfamaa hin ta'in. **18** Dubartii yookaan dhiira sagaagalu tokko irraa akka galchaatti kennaa

fuutee mana Waaqayyo Waaqa keetiitti hin fidin; lachan isaanii iyuu fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti jibbisiso dhaatii. **19** Ati maallaqa yookaan nyaata yookaan waan dhala argamsiisu kam iyuu dhalaan obboleessa keetiif hin ligeessin. **20** Ati nama ormaa irraa dhala gaafachuu ni dandeessa; garuu akka Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galtutti waan harki kee tuqe hundaan si eebbisuuf obboleessa kee irraa dhala hin fudhatin. **21** Ati yoo Waaqayyo Waaqa keetiif wareega tokko wareegde, sababii Waaqayyo Waaqni kee cimsee waan sana sirraa barbaaduuf akka cubbuu sitti hin taaneef dafiitii of irraa baasi malee lafa irra hin harkisin. **22** Yoo wareeguu baatte garuu ati cubbamaa hin taatu. **23** Waan arrabni kee dubbate gochuuf of eeggadhu; afaanuma keetiin jaallatee Waaqayyo Waaqa keetiif wareegdeertaatii. **24** Ati yoo iddo dhaabaa wayinii ollaa keetii keessa seente, ija feete hunda nyaadhu; garuu tokko illee guuboo kee keessa hin kaa'atin. **25** Yoo lafa qotisaa midhaan ollaa keetii keessa seente, asheetii cirachuu ni dandeessa; garuu midhaan isaa kan dhaabatutti haamtuu kee hin buusin.

24 Namni tokko erga niitii fuudhee booddee yoo waan fafaa ishee irratti argee ishee jibbe, inni waraqaa ragaa hiikkaa barreesee itti kennuudhaan mana isaatii baasee ishee haa geggeessu. **2** Isheen erga mana isaatii baatee booddee yoo niitii nama biraa taate, **3** yoo dhirsii ishee lammaffaan ishee jibbee waraqaa hiikkaa barreesee kenneefii mana isaatii ishee baase yookaan yoo inni du'e, **4** dhirsii inni jalqabaa kan ishee hiike sun erga isheen xurooftee booddee deebi'ee ishee fuudhuun isaf hin eeyyamamu. Wanni kun fuula Waaqayyo duratti balfamaa dha. Ati biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennutti cubbuu hin fidin. **5** Namni dhi'eenyatti niitii fuudhe tokko lafa waraanaatti hin ergamin yookaan akka hojii biraa hojjetu hin dirqamin; inni wagga tokkoof mana ofii isaa haa turu; niitii isaa haa gammachiisu. **6** Ati dhagaa daakuutii fi majii isaa yookaan majii isaa qofa illee taanaan akka qabdiitti hin fudhatin; kun lubbuu namaa qabdi godhanii fudhachuu ta'atii. **7** Namni tokko yoo obboleessa isaa kan gosa Israa'el tokko hatee garbicha godhate yookaan gurgurute inni aijefamuu qaba. Ati waan hamaa gidduu keetii baasi. **8** Waa'ee nama lamxaa'ee

garuu akkuma Lewwonni luboota ta'an qajeelcha siif kennan sanatti hojjechuu kee qalbeeffadhu. Ati waan ani isaan ajaje of eeggannaadhaan duukaa bu'uu qabda. **9** Waan Waaqayyo Waaqni kee erga isin biyya Gibxiitti baatanii booddee karaa irratti Miiriyaamitti fide sana yaadadhu. **10** Yommuu ollaa keetiif liqii gosa kamii iyuu kennitutti waan inni akka qabdii siif kenu fudhachuudhaaf mana isaa hin seenin. **11** Ati ala turiitti namichi ati waa liqeessituuf sun qabdii siif kenu sana siif haa fidu. **12** Yoo namni sun hiyyeessa ta'e qabdii isaa of bira hin bulchin. **13** Akka inni kootii isaa uffatee buluuf utuu aduun hin dhi'in deebisiif. Innis si eebbisa; wanni kun immoo fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti akka hojii qajeelummaatti siif hedama. **14** Obboleessa kee nama gosa Israa'el yookaan alagaa magalaawwan kee tokko keessa jiraatu illee taanaan hiyyeessa yookaan rakkataa qaxarame tokko hin saamin. **15** Gattii inni ittiin hojjete gaafuma sana utuu aduun hin lixin kenniif; waan hiyyeessa ta'eef inni abdiidhaan eegataatii. Yoo kanaa achii inni Waaqayyoon sitti waammatee wanni kun cubbuu sitti ta'a. **16** Abbootiin sababii ijoollees isaaniitiif ajeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootiis isaaniitiif ajeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatiif du'a. **17** Ati murtii alagaa yookaan ijoolle abbaa hin qabnee hin jal'isin yookaan uffata haadha hiyyeessaa qabdii hin fudhatin. **18** Ati akka biyya Gibxitti garbicha turtee fi akka Waaqayyo Waaqni kee achii si fure yaadadhu. Wanni ani akka ati waan kana hojjettuu si ajajuufis kanuma. **19** Yommuu midhaan lafa qotiisaa keetii walitti qabdutti yoo bissiin hafe jiraate isaaft jettee duubatti hin deebi'in; akka Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hundaan si eebbisuuf alagoota, ijoolle abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessatiif dhiisi. **20** Yommuu ija muka ejersa keetii harcaftuttis kan hafe funaannachuuuf jettee hin deebi'in; waan hafe sana alagaaf, ijoolle abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessatiif dhiisi. **21** Yommuu ija iddo dhaabaa wayinii keetii walitti qabduttis waan hafe funaannachuuuf hin deebi'in. Waan hafe sana alagaadhaaf, ijoolle abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessatiif dhiisi. **22** Ati akka Gibxitti garbicha turte yaadadhu. Wanni ani akka ati waan kana gootu si ajajuufis kanuma.

25 Yoo namoonni lama wal dhabanii gara mana murtii dhufan, abbootiin seeraa isa qulqulluu gad

dhiisanii isa yakka qabutti muruu qabu. **2** Yoo namicha balleessaa qabu sanaaf garafamuun male abbaan murtii akka inni ciis u godhee fuula namichaa duratti lakkooobsa yakka isaatiif maluun isa haa garafsiis. Inni kana caalaa yoo garafame obboleessi kee fuula kee duratti ni qaana'a. **4** Qotiyoyoo midhaan siribsiisutti jiru afaan hin hidhin. **5** Yoo obboloonni wajjin jiraatanii isaan keessa tokko utuu ilma hin dhalchin du'e, niitiin isaa maatiidhaa alatti heerumuun hin qabdu. Waarsaan ishee ishee fuudhee niiti haa godhatu; waan waarsaan tokko guutuufi qabus isheedhaaf haa guutu. **6** Akka maqaan isaa Israa'el gidduudhaa hin badneef ilmi isheen deessu hangafni maqaa obboleessa du'e sanaatiin haa waamamu. **7** Ta'us yoo namichi sun niiti obboleessa isaa fuudhoo hin barbaanne isheen gara balbala magalaatti maanguddoota bira dhaqxee, "Waarsaan koo maqaa obboleessa isaa Israa'el keessatti waamsisuu dideera. Inni waan waarsaan tokko guutuu qabu naaf hin guutu" haa jettuun. **8** Ergasii maanguddoonee magaalaa isaatii waamanii isaa haa haasofsiisan. Yoo inni yaada isaa geeddarachuu didee, "Ani ishee fuudhoo hin fedhu" jedhe, **9** niiti obboleessa isaa sun fuula maanguddootaa duratti gara isaa dhaqxee kophee miilla isaa tokko irraa baafti; fuula isaattis tuftee, "Nama obboleessa isaatii mana hin dhaabne irratti waan akkanaatu raawwatama" haa jettu. **10** Sanyiin nama sanaas Israa'el keessatti, "Maatii kopheen irraa baaftame" jedhamee waamama. **11** Yoo utuu namoonni lama wal lolanii, niitiin isaa tokkoo dhuftee dhirsaa ishee harka namicha isaa tumaa jiru sanaatii baasuuf harka ishee hiixattee saala namichaa qabde, **12** ati harka ishee irraa muri. Garaa hin laafiniif. **13** Korojoo kee keessa madaaliwwan wal caalan lama jechuun tokko ulfaataa tokko immoo kan hin ulfaanne hin qabaatin. **14** Mana kee keessa safartuuwan garaa garaa lama jechuunis tokko guddaa tokko immoo xinnaa hin qabaatin. **15** Ati akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kenu keessa bara dheeraa jiraattuuf madaalii fi safartuu qajeelaa fi amanamaa ta'e qabaadhu. **16** Waaqayyo Waaqni kee nama waan akkasii hojjetu kam iyuu, nama jal'ina hojjetu kam iyuu ni balfaatii. **17** Waan Amaaleqoonni yeroo ati Gibxii baatu karaa irratti si godhan sana yaadadhu. **18** Isaan yeroo ati dadhabdee bututtee turtetti karaa irratti

si argatanii warra duubaan tirachaa turan hunda ajireesan; Waaqas hin sodaanne. **19** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya dhaala godhee siif kennu keessatti diinota naannoo keetii irraa boqonaa siif kennutti, yaadannoo Amaaleq samii jalaa balleessi. Waan kana hin dagatin!

26 Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee dhaala godhee siif kennutti galtee dhaaltee keessa qubattutti, **2** midhaan lafa biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu irraa argattu hunda irraa mataa isaa fuudhiitii guuboo keessa kaa'i. Ergasiis iddo Waaqayyo Waaqni kee iddo jirenya Maqaa isatiif filatu dhaqi; **3** luba yeroo sanatti hojii irra jiruun, "Ani biyya Waaqayyo akka nuu kennu abbootii keenyaaf waadaa galetti dhufuu koo har'a fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nan labsa" jedhi. **4** Lubni sunis guuboo sana si harkaa fuudhee iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii dura ni kaa'a. **5** Atis Waaqayyo Waaqa kee duratti akkana jettee ni labsita; "Abbaan koo nama biyya Arraam kan asii fi achi godaanu ture; innis namoota xinnoo fudhatee Gibxitti gad bu'e; achis jiraatee saba guddaa, humna qabeessaa fi akka malee baay'ee ta'e. **6** Warri Gibxi garuu nu hacuucuu fi nu dhiphisuudhaan hojii jabaa nutti fe'an. **7** Nu ergasiis gara Waaqayyo Waaqa abbootii keenyaatti iyyanne; Waaqayyos sagalee keenya dhaga'ee rakkina keenya, dadhabbi keenyaa fi hacuucamuu keenya arge. **8** Kanaafuu Waaqayyo harka jabaa fi irree diriifameen, sodaachisa guddaadhaan, mallattoo fi dinqiidhaan Gibxii nu baase. **9** Iddoo kanattis nu fidee biyya aannanii fi damma baaftu kana nuuf kenne; **10** ammas yaa Waaqayyo kunoo, ani midhaan lafa ati naa kennitee irraa mataa isaa fideera." Guuboo sanas fuula Waaqayyo Waaqa keetii dura kaa'iitii fuula isaa duratti gad jedhii sagadi. **11** Ati, Lewwonnii fi alagoonni gidduu kee jiraatan waan gaarii Waaqayyo Waaqni kee sii fi maatii keetiif kenne hundaan gammadaa. **12** Yommuu waggaa sadaffaatti jechuunis waggaa itti kennaa kudhan keessaa tokko baafamutti midhaan kee irraa erga kennaa kudhan keessaa tokko baafetee raawwatee booddee akka isaan magalaawwan kee keessatti nyaatanii quufaniif Lewwotaaf, alagootaaf, ijoolee abbaa hin qabnee fi haadhota hiyyeessaatiif kenni. **13** Ergasiis Waaqayyo Waaqa keetiin akkana jedhi; "Ani akkuma ajaja kee kan ati na ajajje hundaatti qooda qulqulluu mana kootii baasee Lewwotaaf,

alagootaaf, ijoolee abbaa hin qabnee fi haadhota hiyyeessaatiif kenneera. Ani ajajawwan kee irraa hin gorre yookaan tokkoo isaanii illee hin daganne. **14** Ani yeroon gadda irra tures kutaa qulqulluu sana irraa homaa hin nyaanne; yookaan ani yeroon xuraa'etti isa irraa waan tokko illee hin fuune; warra du'aniifis hin dhi'eessine; ani Waaqayyo Waaqa kootiif ajajameera; waan ati na ajajje hundas hojjedheera. **15** Samii irraa, iddo jirenya keetii qulqulluu irraa gad ilaali; saba kee Israa'elii fi biyya akkuma abbootii keenyaaf waadaa galtetti nuu kennite kan aannanii fi dammi keessaa burqu kana eebbisi." **16** Waaqayyo Waaqni kee akka ati ajajawwanii fi seerawwan kanneen eegdu har'a si ajaja; ati akka garaa kee guutuu fi lubbuu kee guutuudhaan isaan eegdu of eeggadhu. **17** Ati akka Waaqayyo Waaqa kee ta'ee fi akka karaa isaa irra deddeebitu, akka qajeelchawwan isaa, ajajawwanii fi seerawwan isaa eegdee isaaif ajajamtu har'a dubbatteerta. **18** Waaqayyos akkuma abdachiise sanatti akka ati saba isatiif fi qabeenya isaa taatee ajajawwan isaa hunda eegdu har'a dubbatteera. **19** Inni akka saboota uume hundaan olitti galataan, maqaa fi ulfinaan ol si kaasuu fi akkuma waadaa gale sanaatti akka ati Waaqayyo Waaqa keetiif saba qulqulluu taatu dubbatteera.

27 Musee fi maanguddoorni Israa'el akkana jedhanii saba ajajan; "Ajajawwan ani har'a isiniif kennu kanneen hunda eegaa. **2** Erga biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galuuif Yordaanos ceetanii booddee dhagoota gurguddaa dhaabiitii nooraa dibi. **3** Yommuu akkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keetii si abdachiisetti biyya aannanii fi dammi keessaa burqu kan Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galuuif ceetutti dubbiawan seera kanaa hunda dhagoota irratti barreessi. **4** Ati erga Yordaanos ceetee booddee akkuma ani har'a si ajajutti dhagoota kanneen Tulluu Eebaal irra dhaabii nooraa dibi. **5** Achittis Waaqayyo Waaqa keetiif iddo aarsaa kan dhagaa irraa hojjetame dhaabi; mi'a sibiila tokko iyyuu hin fayyadamin. **6** Iddoo aarsaa Waaqayyoo Waaqa keetii dhagaa hin soofaminiin hojjedhu; achi irrattis Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa gubamu dhi'eessi. **7** Achittis aarsaa nagaa qalii nyaadhuutii fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti gammadi. **8** Dhagoota irratti dubbiawan seera kanaa hunda ibsii barreessi." **9** Musee fi Lewwonni luboota ta'an Israa'eloota hundaan akkana jedhan; "Yaa Israa'el, cal'isii dhaga'i! Ati har'a saba Waaqayyo Waaqa

keetii taateerta. **10** Waaqayyo Waaqa keetiff ajajamiitii ajajawwan isaatii fi qajeelchawwan ani har'a siif kenuu dhaga'i." **11** Museenis gaafasumaakkana jedhee saba ajaje: **12** Yommuu isin Yordaanosin ceetanitti gosoонни Simi'oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Yoosefii fi kan Beniyaam saba eebbisuuf gaara Gerziim irra haa dhaabatan. **13** Gosoонни Ruubeen, Gaad, Aasheer, Zebuuloon, Daanii fi Niftaalem immoo abaaruuf Tulluu Eebaal irra haa dhaabatan. **14** Lewwonni sagalee isaanii ol fudhataniiakkana jedhanii saba Israa'el hundatti haa labsan: **15** "Namni fakkii soofu yookaan baqsee Waaqa tolfamaa jechuunis waan fuula Waaqayyoo duratti balfamaa ta'e hoijetu kan waan ogummaa harkaatiin hoijetame dhoksee ol dhaabu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **16** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa qaanessu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **17** "Namni dhagaa daarii ollaa isaa dhiibu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **18** "Namni nama jaamaa karaa irraa jal'isu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **19** "Namni murtii alagaa, ijoollee abbaa hin qabneetii fi niitota dhirsoонни isaanii irraa du'anii jal'isu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **20** "Namni niitii abbaa isaa wajjin ciisu haa abaaramu; inni siree abbaa isaa xureesseeraati." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **21** "Namni horii kam iyyuu wajjin wal bira ga'u haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **22** "Namni obboleettii isaa intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa wajjin ciisu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **23** "Namni haadha niitii isaa wajjin ciisu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **24** "Namni dhoksaadhaan ollaa isaa ajjeesu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **25** "Namni nama qulqulluu ajjeesuuf jedhee matta'aa fudhatu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **26** "Namni dubbiwwan seera kanaa eeguudhaan jabaatee hin dhaabanne haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu.

28 Yoo ati guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keetiff ajajamtee ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kenuu of eeggannaadhaan duukaa buute, Waaqayyo Waaqni kee saboota lafa irra jiraatan

hundaa olitti ol si qaba. **2** Yoo ati Waaqayyo Waaqa keetiff ajajamte eebbi kun hundi siif ta'a; si faana deemas: **3** Ati magalaatti ni eebbfamta; baadiyyaattis ni eebbfamta. **4** Iji gadameessa keetii, iji lafa keetii, iji horii keetii, jabbii loon keetiitii fi korbeeyyiin bushaayee keetii ni eebbfamtu. **5** Guuboon keetii fi mi'i bukoo keetii ni eebbfamtu. **6** Ati yommuu galtu ni eebbfamta; yommuu baatus ni eebbfamta. **7** Waaqayyo akka diinonni kee kanneen sitti ka'an fuula kee duratti mo'ataman ni godha. Isaan karaa tokkoon sitti dhufu, garuu karaa torbaan si baqatu. **8** Waaqayyo gombisaa keetii fi waan harki kee qabate hundatti eebba isaa ni erga. Waaqayyo Waaqni kee biyya siif kenuu keessatti si eebbisa. **9** Yoo ati ajaja Waaqayyo Waaqa keetii eegdee karaa isaa irra deddeebite, Waaqayyo akkuma kakuudhaan si abdachiisetti saba isaa qulqulluu godhee si dhaaba. **10** Ergasiis saboonni lafa irra jiraatan hundi akka ati maqaa Waaqayyootiin waamantu organii si sodaatu. **11** Waaqayyo biyya siif kenuu abbootii keetiff kakate keessatti ijoolleedhaan, jabbootaa fi midhaan lafaatiin sooruma irra dhangala'aa siif kenna. **12** Waaqayyo yeroodhaan lafa keetti bokkaa ergee hojii harka keetii hunda eebbisuuf gombisaa badhaadhummaa isaa jechuunis samiiwwan ni bana. Ati saboota hedduudhaaf ni liqeessita malee tokkoo isaanii irraa iyyuu hin liqeefattu. **13** Waaqayyo mataa si godha malee eegee si hin godhu. Ati yoo ajajawwan Waaqayyo Waaqa keetii kanneen ani har'a siif kenuu of eeggannaadhaan eegdee duukaa buute, yeroo hunda irra aanta malee jala hin aantu. **14** Ati waqaota biraa duukaa bu'u fi tajaajiluudhaan ajajawwan ani har'a siif kenuu kanneen irraa mirgattis bitaattis hin gorin. **15** Garuu yoo ati Waaqayyo Waaqa keetiff ajajamuu baattee ajajawwan isaatii fi qajeelchawwan isaa kanneen ani har'a siif kenuu hunda of eeggannaadhaan eeguu didde, abaaarsawwan kunneen hundi si qaqqabu; si liqimsus: **16** Ati magalaatti ni abaaramta; baadiyyaattis ni abaaramta. **17** Guuboon kee ni abaarama; mi'i bukoo keetiis ni abaarama. **18** Iji gadameessa keetii, iji lafa keetii, jabbii loon keetiitii fi korbeeyyiin bushaayee keetii ni abaaramu. **19** Ati yommuu galtu ni abaaramta; yommuu baatu illee ni abaaramta. **20** Ati sababii isa dhiiftee waan hamaa hoijetteef Waaqayyo hamma ati barbadooftee daftees lafa irraa dhabamtutti waan harki kee hoijetu

hundaan abaarsa, joonja'uu fi dheekkamsa sitti erga. **21** Waaqayyo hamma biyya ati dhaaluuf itti galtu irraa si balleessutti dhukkubaan si dha'a. **22** Waaqayyo hamma ati lafa irraa dhabamtuutti, dhukkuba nama huqqisuun, dhagna gubaa fi dhullaadhaan, ho'a aduutii fi bona hamaadhaan, coollaguu fi waagiidhaan si dha'a. **23** Samiin mataa keetii olii naasii, lafti miilla kee jalaa sibiila ta'a. **24** Waaqayyo bokkaa lafa keetii awwaaraa fi daaraatti geeddara; kunis hamma ati baddutti samiidhaa sitti gad harca'a. **25** Waaqayyo akka ati diina kee duratti mo'atamu godha. Ati karaa tokkoon isaanitti dhufta; garuu karaa torbaan isaan duraa baqatta; mootummoota lafa irra jiran hundaaf waan kolfaa taata. **26** Reeffi kee simbirroota samii hundaa fi bineensota lafaatiif nyaata ta'a; namni sodaachisee isaan ari'us hin jiraatu. **27** Waaqayyos dhukkuba ati hin fayyine jechuunis dhullaa biyya Gibxiitiin, iitaan, madaa mala'uu fi cittoodhaan si dhiphisa. **28** Waaqayyo maraatummaadhaan, jaamummaa fi burjaaja'uus sammuutiin si dhiphisa. **29** Ati guyyaa saafaa akka jaamaa dukkana keessa waa qaqqabatuutti deemta; wanni ati hoijettu hundinuu siif hin milkaa'u; guyyuma guyyaan cunqurfamtee saamamta; kan si oolchus hin jiru. **30** Ati niitii kaadhimatta; garuu nama biraatu ishee wajjin ciisa. Mana ijaarratta; garuu keessa hin jiraattu. Wayinii dhaabbatta, garuu ija isaa hin nyaattu. **31** Sangaan kee fuula kee duratti qalama; garuu ati foon isaa irraa homaa hin nyaattu. Harreen kee humnaan sirraa fudhatama; siif hin deebifamus. Hoolonni kee diinota keetiif kennamu; namni isaan harkaa buusus hin jiru. **32** Ilmaanii fi intallan kee namoota ormaatiif kennamu; iji kees guyyuma guyyaan isaan eeguudhaan fajaja; ati harka ol fudhachuu humna hin qabaattu. **33** Oomisha lafa keetiitii fi humna keetii hunda namoonni ati hin beekne ni nyaatu; ati bara jirenya keetii guutuu cunqurfamtee jiraachuu malee homaa hin qabaattu. **34** Wanni ati argitu hundi si maraacha. **35** Waaqayyo faana miilla keetiitii jalqabee hamma gubbaa mataa keetii ga'utti madaa hin fayyine kan nama dhiphisuun jilbaa fi miilla kee ni dha'a. **36** Waaqayyo si'ii fi mootii ati of irratti moosifte saboota ati yookaan abbootiin kee hin beekinitti ni kenna. Atis achitti waaqota bira, waaqota mukaatii fi kan dhagaa ni waaqeffatta. **37** Saboota Waaqayyo itti si geessu hunda keessatti waan qaanii, kan kolfaatii fi kan quba itti qaban ni taata.

38 Lafa qotiisaa kee keessa sanyii baay'ee facaafatta; garuu sababii hawwaannisni nyaatee fixuuf xinnoo walitti qabatta. **39** Atis wayinii dhaabdee kunuunsita; garuu waan raammoon nyaatuuf daadhii isaa hin dhugdu yookaan ija isaa hin cirattu. **40** Biyya kee guutuu keessaa muka ejersaa qabaatta; garuu waan iji isaa lafatti harca'uuf ati zayitii isattii hin fayyadamtu. **41** Ati ilmaanii fi intallan qabaatta; garuu isaan waan booji' amaniif kan kee hin ta'an. **42** Mukaa fi oomisha lafa qotiisaa keetii hunda tuuta hawwaannisaatu fixa. **43** Alagaan gidduu kee jiraatu si caalaa guddata; ati garuu gad deemta. **44** Isatu siif ligeessa malee ati isaaf hin ligeessitu. Inni mataa ta'a; ati garuu eegee taata. **45** Abaarsi kun hundinuu si qaqqaba. Ati waan Waaqayyo Waaqa keetiif hin ajajamnee fi waan ajajawwanii fi qajeelchawwan inni siif kenne hin eeginiif hamma ati baddutti abaarsi kun si biraa hin hafu; si fudhatas. **46** Isaan bara baraan si'ii fi sanyii keetti mallattoo fi dinqii ta'u. **47** Ati waan yeroo sooromaatti galataa fi gammachuudhaan Waaqayyo Waaqa kee hin tajaajiliniif, **48** beelaa fi dheebuudhaan, daaraa fi hiyyummaa hamaadhaan diinota Waaqayyo sitti kaasu ni tajaajilta. Inni hamma si balleessutti waanjoo sibiila morma keetti kaa'a. **49** Waaqayyo biyya akka malee fagoo irraa, daarii lafaatiis saba akka risaa dafee gad bu'u kan ati afaan isaa hin beekne sitti kaasa; **50** innis saba jaarsaaf ulfina hin kennine, kan daa'immaniif garaa hin laafnee fi kan akka malee sodaachisuu dha. **51** Isaanis hamma ati baddutti ija loon keetiitii fi ija lafa keetii ni nyaatu. Hamma ati barbadooftutti midhaan tokko iyyuu, daadhii wayinii haaraa yookaan zayitii, jabboota loon keetiitii fi korbeeyyi bushaayee keetii tokko illee siif hin dhiisan. **52** Isaan magaalaa biyya keetii hunda hamma dallaawwan ittisaa kanneen ati amanattu jijjiganitti ni marsu; magaalaa biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kenuu keessa jiran hunda iyyuu ni marsu. **53** Ati sababii dhiphina diinonni kee yeroo si marsanitti sitti fidaniitiif ija gudeeda keetii, foon ilmaanii fi intallan keetii kanneen Waaqayyo Waaqni kee siif kennee ni nyaatta. **54** Namni gidduu keetii akka malee gara laafessaa fi garraamii ta'e iyyuu obboleessa isaatiif yookaan niitii isaa kan jaallatuuf yookaan ijoolee isaa warra hafaniif garaa hin laafu; **55** inni foon ijoolee isaa kan nyaachaa jiru irraa xinnoo ishee illee tokko isaanitiif iyyuu hin kenuu. Sababii

dhiphina diinonni kee yeroo magaalaawwan kee hunda marsanitti sirraan ga'aniitiif wanni isaaaf hafe kanuma qofaatii. **56** Niitiin arjaa fi boontuun gidduu kee jiraattu kan sababii akka malee arjaa fi boontuu taateef miilla isheetiin lafa hin tuqne iyyuu dhirsa ishee kan jaallattutti, ilma isheetiin fi intala isheetiin illee ni hammaatti; **57** isheen hobbaatii garaa isheetiin ba'uu fi ijoollee deessu illee ni jibbiti. Sababiin isheen waan kana gootuufis yeroo marfamaa fi rakkinaatti, yommuu diinonni kee magaalaa kee keessatti si dhiphisanitti dhoksitee nyaachuuf jettee ti. **58** Yoo ati of eeggannaadhaan dubbiwwan seera kanaa kanneen kitaaba kana keessatti barreffaman hunda duukaa bu'uu dhiiftee maqaa Waaqayyo Waaqa keetii kabajamaa fi sodaachisaa sana sodaachuu baatte, **59** Waaqayyo si'ii fi sanyii keetti dha'icha sodaachisaa, balaa dhiphisaa fi kan yeroo dheeraa turu, dhukkuba akka malee hamaa fi dafee hin fayyine ni erga. **60** Dhukkuboota Gibxi kanneen ati sodaattu sitti fida; isaanis ciniinanii sitti qabatu. **61** Akkasumas hamma ati dhabamtutti Waaqayyo dhukkubootaa fi rakkinnoota biraa kanneen Kitaaba Seeraa kana keessatti hin barreffamin sitti fida. **62** Isin sababii Waaqayyo Waaqa keessaniif ajajamuu diddaniif isin warra akka urjiwwan samii baay'attanii turtan keessaa xinnootu hafa. **63** Akkuma isin sooromsuu fi isin baay'isuun Waaqayyo gammachiisu sana isin balleessuu fi isin barbadeessuunis isa gammachiisa. Isin biyya dhaaluuf itti galtan keessaa ni buqqaatu. **64** Ergasiis Waaqayyo daarii lafaa tokko irraa hamma daarii lafaa kaaniitti saboota hunda gidduutti si bittinneessa. Ati achitti waaqota bira, waaqota mukaatii fi kan dhagaa kanneen atii fi abbootiin kee hin beekin ni waqaeffatta. **65** Ati saboota sana gidduutti boqonnaa hin argattu; lafa kophee miilla keetii irra keeyyattu illee hin argattu. Achittis Waaqayyo sammuu dhiphatu, ija hawwiidhaan fajajuu fi garaa abdii kutatu siif kenna. **66** Ati halkanii guyyaa sodaadhaan qabamtee utuu lubbuun kee wabii hin argatin, yeroo hunda yaaddoodhaan jiraatta. **67** Sababii sodaa garaa kee guutuu sanaatii fi waan ija keetiin argitu sanaatiif ganama, "Utuu bari'uu baateel!" galgala immoo, "Utuu dhi'uu baateel!" jette. **68** Karaa ani ati lammata as hin deebitu siin jedheenis Waaqayyo dooniidhaan Gibxitti si deebisa. Achittis akka garboota dhiraab dubartiitti diinota keessanitti

gurguramuuf of dhi'eessitu; garuu namni tokko iyyuu isin hin bitatu.

29 Dubbiin kakuu kan Waaqayyo kakuu Kooreebitti isaan wajjin gale sana irratti dabalee akka inni Mo'aab keessatti Israa'eloota wajjin galuuf Musee ajaje kanaa dha. **2** Museen Israa'eloota hunda walitti waameeakkana jedheen: Waan Waaqayyo Gibxi keessatti Fara'o'on irratti, qondaaltota isaa hundaa fi guutummaa biyya isaa irratti hojjete hunda iji keessan argeera. **3** Isin qorumsawwan gurguddaa sana, mallattoowwanii fi dinqiiwwan gurguddaa sana ijuma keessaniin argitaniirtu. **4** Waaqayyo garuu hamma har'aatti qalbii hubatu yookaan ija argitu yookaan gurra dhaga'u isinii hin kennine. **5** Yeroo waggoota afurtamman ani gammoojiji keessa isin geggesse sanatti uffanni keessan isin irratti hin dhumne yookaan kopheen miilla keessan irratti hin ciccinne. **6** Isin buddeena hin nyaanne; daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne. Ani akka isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e beektaniifan waan kana godhe. **7** Yommuu isin as geessanitti Sihoon mootiin Heshboonii fi Oogi mootiin Baashaan nu loluuf nutti ba'an; nu garuu isaan mo'anne. **8** Biyya isaaniis fudhannee gosa Ruubeeniif, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala goonee kennine. **9** Isin akka waan hojjettan hundaan milkoontaiif dubbiwwan kakuu kanaa of eeggannaadhaan duukaa bu'aa. **10** Hundi keessan jechuunis qajeelchitoonii fi hooggantoonni keessan, maanguddoonnii fi qondaaltonni keessan akkasumas namoonni Israa'el kanneen biraa hundinuu har'a fuula Waaqayyo Waaqa keessanii dura dhaabattaniirtu; **11** ijoolleen keessanii fi niitonni keessan akkasumas alagoonni muka kee ciraa, bishaan kees waraabaa qubata kee keessa jiraatan si wajjin dhaabataniiru. **12** Atis kakuu Waaqayyo har'a si wajjin galee kakaadhaan siif mirkaneessu kana Waaqayyo Waaqa kee wajjin galuuf as dhaabatteerta; **13** innis akkuma si abdachiisee abbootii kee Abrahaamiif, Yishaaqii fi Yaaqoobiif waadaa gale sanatti akka ati saba isaa taatee innis Waaqa kee ta'uuf jabeessee si dhaabuuif waan kana godhe. **14** Anis kakuu kakaadhaan mirkanaa'e kana isin qofa wajjin utuu hin ta'in, **15** warra nu wajjin as fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa dura dhaabatan warra har'a as hin jirre wajjinis nan gala. **16** Akka nu itti Gibxi keessa jiraannee fi yommuu as dhufnus akka

nu itti biyyoota keessa dabarre isin mataan keessanuu ni beektu. **17** Isinis gidduu isaaniitti fakkiwwan isaanii jibbisiisoo, waaqota isaanii tolfamoo kanneen muka, dhagaa, meetii fi warqee irraa hoijetaman argitaniirtu. **18** Akka dhiirri yookaan dubartiin balballi yookaan gosti garaan isaa Waaqayyo Waaqa keenya irraa garagalee waaqota saboota sanaa faana bu'e isin gidduu hin jiraanne mirkaneeffadhaa; akka hiddi summii hadhaa'aa akkasii baasu tokko iyyuu isin gidduu hin jiraanne qulqulleeffadhaa. **19** Namni akkasii yommuu dubbii kakuu kanaa dhaga'utti, garaa isaatti of eebbisee, "Ani yoon akka fedhii kootti deeme illee nagaa qaba" jedhee yaada. Kun immoo lafa jiidhaa irrattis ta'u lafa goggogaa irratti badiisa fida. **20** Waaqayyo nama sanaaf gonkumaa dhiifamaa hin godhu; dheekkamsi isaatii fi hinaaffaan isaa namicha sana irratti boba'a. Abaarsi kitaaba kana keessatti barreffame hundi isa qaqqaba; Waaqayyo samii jalaa maqaa isaa ni dhabamsiisa. **21** Akkuma kakuu abaarsa Kitaaba Seeraa kana keessatti barreffame hundaatti, Waaqayyo gosoota Israa'el hunda keessaa badiisaaf kophatti isa baasa. **22** Dhaloorni itti aanu jechuunis ijoolleen keessan warri isiniin duuba dhufan akkasumas keessummoonni biyyoota fagootii dhufan dha'icha guddaa biyyattii irra ga'ee fi dhukkuba Waaqayyo ittiin ishee dha'e ni argu. **23** Guutummaan biyyattii gammoojji gubduu kan soogiddaa fi dinyaan guutamte kan wanni tokko iyyuu irratti hin dhaabamne, kan wanni tokko iyyuu irratti hin biqille, kan biqiltuun tokko iyyuu irratti hin guddanne taati. Badiisni ishee irra ga'us akka badiisa Sodoomiitii fi Gomoraa, Adimaatii fi Zeboo'iim kanneen Waaqayyo dheekkamsa guddaadhaan isaan barbadeesse sanaa ni ta'a. **24** Sabni hundinuu, "Waaqayyo maaliif waan akkasii biyya kanatti fide? Dheekkamsi sodaachisaan boba'u kunis maaliif dhufe?" jedhanii gaafatu. **25** Deebiin isaas kana ta'a; "Kun sababii sabni kun kakuu Waaqayyo Waaqni abbootii isaanii yeroo Gibxii isaan baasetti isaan wajjin gale sana dhiisaniif. **26** Isaanis dhaqanii waaqota bira, kanneen hin beekiniif waaqota inni isaaniif hin kennis waqaeffatan; gad jedhaniis sagadaniif. **27** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo biyya kanatti boba'ee akka inni abaarsa kitaaba kana keessatti barreffame hunda itti fidu godhe. **28** Waaqayyo aarii sodaachisaan fi dheekkamsa guddaadhaan biyya isaanitii isaan buqqise; akkuma

amma jiru kanattis biyya biraatti isaan darbate." **29** Wanti dhoksaan kan Waaqayyo Waaqa keenya ti; kan mul'ifame garuu akka nu dubbii seera kanaa hunda eegnuuf bara bараan kan keenya fi kan ijoolee keenya ti.

30 Yommuu eebbi fi abaarsi ani fuula kee dura kaa'e kun hundi si argatee ati saboota Waaqayyo Waaqni kee keessatti si bittinneessu hunda gidduu jiraatutti yoo ati waan sana yaadattu, **2** yommuu atii fi ijooleen kee gara Waaqayyo Waaqa keetiitti deebitanii akkuma waan ani har'a isin ajatu hundaatti garaa keessanii fi lubbuu keessan guutuudhaan isaaajamat, **3** Waaqayyo Waaqni kee boojuu kee siif deebisee garaa siif laafuudhaan saboota gidduu isaaniitti si bittinneesse hunda keessaa deebisee walitti si qaba. **4** Yoo ati samii jalatti lafa akka malee fagootti geeffamtee jiraatte illee Waaqayyo Waaqni kee walitti si qaba; deebisees si fida. **5** Inni biyya abbootii keetiitti si galcha; atis ni dhaalita. Inni abbootii kee caalaa si sooromsa; akka malee si baay'isas. **6** Akka ati garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan isaa jaallatee jiraattuuf Waaqayyo Waaqni kee garaa keetii fi garaa sanyiwwan keetii dhagna ni qaba. **7** Waaqayyo Waaqni kee abaarsa kana hunda warra si jibbanii si rakkisan irra ni kaa'a. **8** Atis deebitee Waaqayyoof ni ajamat; ajaja isaa kanneen ani har'a si ajatu hundas ni eegda. **9** Ergasiis Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hunda fi ijoolee gudeeda keetii ba'aniin, jabboota keetii fi midhaan lafa qotisa keetiittiin si sooromsa. Waaqayyo akkuma abbootii keetti gammade sana sittis gammadee si sooromsa; **10** kunis yoo ati Waaqayyo Waaqa keetiif ajamattee ajajawwanii fi qajeelchawwan isaa kanneen Kitaaba Seeraa kana keessatti barreffaman eeguudhaan garaa kee guutuuf fi lubbuu kee guutuudhaan gara Waaqayyo Waaqa keetiitti deebite ta'a. **11** Wanni ani har'a si ajatu kun rakkisaa yookaan kan sirraa fagaate miti. **12** Akka ati, "Akka nu dhageenyee isa eegnuuf eenyutu gara samiitti ol ba'ee fidee nutti hima?" jettee hin gaafanneef inni ol samii gubbaa hin jiru. **13** Yookaan akka ati, "Akka nu dhageenyee isa eegnuuf eenyutu galaana ce'ee fidee nutti hima?" jettee hin gaafanneef inni galaana gama hin jiru. **14** Dubbiin sun garuu baay'ee sitti dhi'oo jira; akka ati isa eegduufis inni afaan keetii fi garaa kee keessa jira. **15** Kunoo ani

har'a jireenyaa fi eebba, du'aa fi badiisa fuula kee dura kaa'eera. **16** Ani akka ati Waaqayyo Waaqa kee jaallattu, akka karaa isaa irras deemtuu fi akka ati ajajawwan isaa, qajeelchawwan isaatii fi seerawwan isaa eegdu si ajaja; ergasiis ati lubbuun jiraattee ni baay'atta; Waaqayyo Waaqni kees biyya ati dhaaluuf itti galtutti si eebbisa. **17** Garuu yoo yaadni kee karaa irraa jal'atee ati ajajamuu baatte, yoo ati waaqota kaan waaqeffachuu fi isaan tajaajiluuf jettee fudhatamte, **18** ani akka isin dhugumaan baddan har'a isinittin hima. Isin Yordaanosin ceetanii biyya itti galtanii dhaaltan keessas bara dheeraa hin jiraattan. **19** Ani akkan jireenyaa fi du'a, eebbaa fi abaarsa fuula kee dura kaa'ee jiru har'a samii fi lafa ragaan godhee sitti waama. Egaa atii fi ijoolleen kee akka jiraattaniif jirenyaa filadhu; **20** kunis akka ati Waaqayyo Waaqa kee jaallatuuf, akka dubbii isaa dhageessee isatti maxxantee jiraattuuf. Waaqayyo sababii jirenyaa kee ta'eef, biyya abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kennuuf kakateef sana keessatti bara dheeraa siif kenna.

31 Ergasiis Museen dhaqee dubbii kana Israa'el hundatti dubbate: **2** "Ani amma nama waggaan dhibbaa fi digdamaa ti; si'achis isin hoogganuu hin danda'u. Waaqayyo, 'Ati Yordaanos hin ceetu' naan jedheera. **3** Waaqayyo Waaqni kee mataan isaa si dura ni ce'a. Inni saboota kanneen fuula kee duraa ni barbadeessa; atis biyya isaanii ni dhaalta. Akkuma Waaqayyo jedhetti, Iyyasunis si dura ni ce'a. **4** Waaqayyo akkuma Sihoonii fi Oogi mootota Amoorotaa sana biyya isaanii wajjin balleesse sana isaan kanneenis ni balleessa. **5** Waaqayyo dabarsee harka keessanitti isaan kenna; isinis waan ani isin ajaje hunda isaan gochuu qabdu. **6** Cimaa; jabaadhaa. Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin deemaatiif isin sababii isaanitiif jettanii hin sodaatinaa yookaan hin rifatinaa; inni gonkumaa isin hin dhiisu yookaan isin hin gatu." **7** Kana irratti Museen Iyyasuu ofitti waamee fuula Israa'el hundaa durattiakkana jedheen; "Ati sababii biyya Waaqayyo isaanifiif kennuuf abbootii isaanitiif kakatetti galuuf saba kana wajjin deemtuuf cimi; jabaadhus; biyyattiis akka dhaalan godhi. **8** Waaqayyo mataan isaa si dura ni deema; si wajjinis ni jiraata; inni si hin dhiisu yookaan si hin gatu. Hin sodaatin; abdiis hin kutatin." **9** Museenis seera kana barreessee ilmaan Lewwii kanneen luboota ta'anii

taabota kakuu Waaqayyo baatanii fi maanguddoota Israa'el hundatti kenne. **10** Ergasiis Museen akkana jedhee isaan ajaje; "Dhuma waggaan torbaffaatti, yeroo itti gatiin dhiifamutti, yeroo itti Ayyaanni Daasii ayyaaneffamutti, **11** yommuu Israa'el hundi fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti mul'achuuf lafa inni filatu dhufanitti akka isaan dhaga'aniif fuula isaanii duratti seera kana isaanii dubbifta. **12** Akka isaan dubbii seera kanaa hunda dhaga'aniif Waaqayyo Waaqa kee sodaachuu baratanii fi of eeggannaadhaan faana bu'aniif namoota jechuunis dhiirota, dubartoota, ijoolle fi alagoota magaalaawwan kee keessa jiraatan walitti qabi. **13** Bara isin biyya Yordaanos ceetanii dhaaltan keessa jiraattan guutuu ijoolleen isaanii kanneen seera kana hin beeknes dhaga'uu fi Waaqayyo Waaqa isaanii sodaachuu barachuu qabu." **14** Waaqayyo Museedhaan, "Yeroon ati duutu dhi'aateera. Akka ani waan inni hojjechuu malu itti himuuf Iyyasuu waamiitii dunkaana wal ga'ii biratti dhi'aadhaa" jedhe. Musee fi Iyyasunis dhufanii dunkaana wal ga'ii duratti dhi'aatan. **15** Waaqayyo utubaa duumessaatiin dhufee dunkaanicha keessatti mul'ate; duumessi sunis balbala dunkaanichaa dura dhaabate. **16** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ati abbootii kee wajjin ni boqotta; sabni kun immoo yommuu suma biyya dhaaluuf itti galutti waaqota Namoota Ormaa duukaa bu'ee sagaagaluu jalqaba. Isaan na dhiisanii kakuu ani isaan wajjin gale ni cabsu. **17** Gaafas ani isaanitti aaree isaan nan dhiisa; fuula koos isaan duraa nan dhoksa; isaanis ni barbadeeffamu. Badiisa fi rakkoo baay'eetu isaanitti dhufa; isaanis gaafasi, 'Badiisni kun waan Waaqni keenya nu wajjin hin jirreef nutti dhufe mitii?' jedhanii gaafatu. **18** Waan isaan gara waaqota biraatti garagalaniif ani sababii hammina isaanii hundaatiif guutumaan guutuutti fuula koo isaan duraa nan dhokfadha. **19** "Akka isaanitti ragaa naa ta'uuf, faarfannaan kana barreeffadhuutii akka isaan faarfatanifiif Israa'eloota barsiisi. **20** Yommuu ani biyya aannanii fi dammi keessaa burqu kan ani abbootii isaanitiif kakuudhaan waadaa galetti isaan fidutti isaan nyaatanii quufanii narraa garagaluudhaan waaqota biraa waaqeffatu; na dhiisanis kakuu koo ni cabsu. **21** Faarfannaan kunis yommuu badiisni fi rakkinni isaanitti dhufuti ragaa isaanitti ta'a; kun sanyii isaanii keessatti hin irraanfatamuutii. Ani utuu biyya kakuudhaan waadaa isaanii galetti isaan hin

fidin iyyuu waan isaan gochuuf yaadan nan beekaatii.” **22** Kanaafuu Museen gaafas faarfannaa kana barreesee Israa’eloota barsiise. **23** Waaqayyo lyyasuu ilma Nuunitiif ajaja, “Ati sababii biyya ani kakuudhaan waadaa isaanii galetti Israa’eloota galchituuf cimi, jabaadhu; ani mataan koo si wajjin jiraa” jedhu kenne. **24** Museen erga dubbii seera kanaa jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba irratti barreesee fixee booddee, **25** Lewwota taabota kakuu Waaqayyoo baataniiif ajaja kana kenne: **26** “Kitaaba Seeraa kana fudhuutii taabota kakuu Waaqayyo Waaqa keetii bira kaa’i. Kunis akka inni achuma taa’ee ragaa isinitti ta’uuf. **27** Ani akka isin finciltootaa fi mata jabeeyyi taatan nan beekaatii. Isin yoo utuma ani jiruu Waaqayyotti finciltan, erga ani du’ee booddee immoo hammam caalaa haa finciltan ree! **28** Akka ani akka isaan dhaga’aniif dubbii kana isaanitti hime akka isaanitti ragaa ta’uuf samii fi lafa waammachuu danda’uuf maanguddoota gosoota keessanii hundaa fi qondaaltota keessan hunda fuula koo duratti walitti qabaa. **29** Ani akka isin erga ani du’ee booddee guutumaan guutuutti xurooftanii ajaja ani isinii kenne irraa garagaltan nan beekaatii. Baroota dhufuuif jiran keessa rakkinni isinitti dhufa; isin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjettanii hojjidhuma harka keessaniiitiin dheekkamsaaf isa kakaftuutii.” **30** Museenis jalqabaa hamma dhumaatti dubbii faarfannaa kanaa guutummaa waldaa Israa’elitti akkana jedhee dhageessise:

32 Yaa samiiwwan, dhaga’aa; ani nan dubbadha; yaa lafa, atis dubbii afaan kootii dhaga’i. **2** Barsiisni koo akka bokkaa haa roobu; dubbiin koos akka fixeensaa gad haa coccophu; marga irratti akka tiifuu, biqiltuu corqaa irrattis akka bokkaa guddaa haa roobu. **3** Ani maqaa Waaqayyoo nan labsa. Guddina Waaqa keenyaa jajadhaa! **4** Inni Kattaa dha; hojiin isaa mudaan hin qabu; daandiiwwan isaa hundinuu qajeelaa dha. Inni Waaqa amanamaa hin dogoggorre, tolaa fi qajeelaa dha. **5** Isaan hamminaa isatti hojjetaniiru; si’achi isaan sababii qaanii isaaniiitiif ijoollee isaa miti; isaan dhaloota jal’aa fi micciiramaa dha. **6** Yaa saba gowwaa, kan ogummaa hin qabne, ati akkasitti Waaqayyoof deebii kennitaa? Inni Abbaa kee, Uumaa kee, kan si hojjetee fi si tolche mitii? **7** Baroota durii yaadadhu; dhaloota darbe illee qalbeeffadhu. Inni

siif ibsaatii abbaa kee gaafadhu; maanguddoota kees gaafadhu; isaan sitti himuutii. **8** Waaqni Waan Hundaa Olii yommuu sabootaaf dhaala isaaniiif kennetti, yommuu sanyii namaas gargar qoqoodetti, akkuma baay’ina ilmaan Israa’elitti namootaaf daarii dhaabe. **9** Qoodni Waaqayyoo saba isaa ti; Yaaqoob immoo dhaala dhuunfaa isaa ti. **10** Inni lafa gammoojji, lafa onaatiif fi gammoojji nama gubu keessatti isa argate. Inni gaachana ta’ee eegi; akka qaroo ija isaattis isa eegi; **11** akkuma risaan mana ishee diigdee ilmaan ishee irra qoochoo qabdu, akkuma qoochoo ishee bal’iftree ol isaan fudhattu, akkuma qoochoo isheetiiniis isaan baattu sana, **12** Waaqayyo qofatu isa geggesse; waaqni ormaa tokko iyyuu isa wajjin hin turre. **13** Inni lafa ol ka’aa irra isa burraaqsiise; midhaan lafa qotiisa isa soore. Kattaa keessaa damma isa nyaachise; dhagaa gurraacha keessaa immoo zayitii kenneef; **14** dhadhaa fi aannan saawaanii fi bushaayee, xobbaallaawwanii fi re’oota cooman, korbeeeyyi hoolaa filatamoo Baashaan, ija qamadii gaariisisa soore. Ati cuunfaa dhiiga wayinii qulqulluu ni dhugde. **15** Yishuruun ni gabbate; ni dhiite; nyaatee quufe; ni ulfaate; ni cululuqe. Waaqa isa uume ni dhiise; Kattaa Fayyisaa isaa ta’es ni tuffate. **16** Isaan waaqota ormaatiiniisa hinaafsiisan; waaqota jibbisiisoo isaaniiitiiniisa dheekkamsiisan. **17** Isaan hafuuota hamoo Waaqa hin ta’iniif, waaqota hin beekiniif, waaqota reefuu dhufaniif, waaqota abbootiin keessan hin sodaatiiniif aarsaa dhi’essan. **18** Ati Kattaa si dhalche gante; Waaqa si uume irraanfatte. **19** Waaqayyo waan kana argee isaan tuffate; inni ilmaanii fi intallan ofii isatti aareeraatii. **20** Innis, “Ani fuula koo isaan duraa nan dhokfadha; dhuma isaaniiis nan arga” jedhe; isaan dhaloota jal’aa, ijoollee hin amanamneedhaatii. **21** Isaan waan Waaqa hin ta’iniin na hinaafsiisan; waaqota tolfamoo isaanii kanneen faayidaa hin qabneenis na aarsan. Anis warra saba hin ta’iniin akka isaan hinaafan nan godha; saba hubannaa hin qabneenis isaan nan aarsa. **22** Dheekkamsa kootiin ibiddi qabsiifameeraatii; innis hamma sii’oolitti gad dhidhimee ni boba’aa. Lafaa fi waan isheen baafuu ni nyaata; hundee tulluwwaniitti illee ibidda qabsiisa. (Sheol h7585) **23** “Ani waan hamaa isaan irra nan tuula; xiyya koos isaanitti nan fixadha. **24** Beela hamaa, golfaa nyaatee nama fixuu fi dha’icha isaanitti nan erga; ilkaan bineensaa qaramaa isaa, hadhaa buutii

lafa irra lootuus isaanitti nan erga. **25** Karaa guddaa irratti goraadeen warra ijoollee hin qabne isaan godha; mana isaanii sodaatu mo'a. Dargaggoonnii fi dargaggeetiiwwan, daa'immanii fi maanguddoonnee ni dhumu. **26** Anis isaan nan bittinneessa; yaadannoo isaaniis sanyii namaa keessaan balleessa. **27** Garuu akka diinonni isaanii of tuulanii, 'Harka keenyuut mo'ate malee, Waaqayyo waan kana hunda hin goone' hin jenne, ani dhaadannoo diinaa sodaadheera." **28** Isaan saba qalbii hin qabne, kan hubannaa tokko illee hin qabnee dha. **29** Isaan utuu ogeeyyii ta'anii waan kana hubatanii silaa dhuma isaanii ni beekuturan! **30** Yoo Kattaan isaanii isaan gurgure malee, yoo Waaqayyo dabarsee isaan kenne malee, akkamitti namni tokko nama kuma tokko yookaan namni lama nama kuma kudhan gugsa? **31** Kattaan isaanii akka kattaa keenyaa miti; kana immoo diinonni keenya iyuu hin ganan. **32** Wayiniin isaanii wayiniin Sodoomiitii fi lafa qotiisa Gomoraa irraa dhufa. Iji wayiniin isaanii summiidhaan, hurbuun isaaniis waan hadhhaa'uun guutameera. **33** Wayiniin isaanii hadhhaa bofaa, summii bofa hadhaan isaa nama ajjeesuu ti. **34** "Kun waan na biratti eegame, kan gal mee koo keessattis chaappaadhaan cufame mitii? **35** Haaloo baasunun kan koo ti; ani gatii nan deebisa. Yeroo isaatti miilli isaanii ni mucucaata; guyyaan badiisa isaanii dhi'aateera; badiisni isaanii isaanitti ariifateera." **36** Waaqayyo yommuu akka isaan humnaa dhaban, akka garbichis ta'u namni birmaduun tokko iyuu hin hafne argutti, saba isaatiif ni murteessa; tajaajiltoota isaatiifis garaa laafa. **37** Innisakkana jedha: "Kattaan isaan itti da'atan, waaqonni tolfamoon isaanii amma eessa jiru? **38** Waaqonni cooma qalma isaanii nyaatan, kanneen dhibaayyuu daadhii wayiniin isaanii dhuganis eessa jiru? Mee ka'anii isaan haa gargaaran! Mee da'annoo haa kennaniif! **39** "Akka ani mataan koo Isa ta'e beekaa! Ana malee Waaqni biraan hin jiru. Ani nan ajjeesa; nan jiraachisas; nan madeessa; nan fayyis; namni harka kootii baasuu danda'u tokko iyuu hin jiru. **40** Ani dhugumaan bara baraan jiraataadhaatii harka koo samiitti ol qabee nan kakadha; **41** ani yommuun goraadee koo calaqqisaa qaradhee harki koo murtiidhaaf isa qabatutti, ani diinota koo haaloo nan ba'a; warra na jibbaniif illee waan isaaniif malu nan kenna. **42** Yommuu goraadeen koo foon nyaatutti, ani akka

xiyyi koo dhiigaan machaa'u nan godha; dhiigni sunis dhiiga warra qalamaniitii fi booji'amanii kan mataa hooggantoota diinaa ti." **43** Sababii inni haaloo dhiiga tajaajiltoota isaa ba'uuf, yaa sabootaa, namoota isaa wajjin gammadaa. Inni diinota isaa haaloo ba'a; biyyaa fi saba isaatiif araara ni buusa. **44** Museenii Iyyasuu ilma Nuuni wajjin dhufee dubbiwwan faarfannaa kana hunda namoota dhageessise. **45** Innis yommuu dubbiwwan kanneen hunda Israa'eloota hundatti dubbatee fixetti, **46**akkana isaaniin jedhe; "Akka isaan dubbiwwan seera kanaa hunda of eeggannaadhaan eeganiif akka isin ijoollee keessaan ajajjan, dubbiwwan ani har'a ifa baasee isinitti himu hunda qalbiitti qabadhaa. **47** Isaan isiniif jirenya malee dubbi faayidaa hin qabne miti. Dubbiwwan kanaan biyya laga Yordaanos ceetanii dhaaltan keessa bara dheeraa ni jiraattu." **48** Gaafasuma Waaqayyoakkana jedhee Museetti hime; **49** "Biyya Mo'aab kan fuullee Yerikoo jiru, tulluuwan Abaariim keessa tulluu Nebootti ol ba'iitii biyya Kana'aan, biyya ani Israa'elootaaf dhaala godhee kennu fuulleeti ilaali. **50** Akkuma obboleessi kee Aroon tulluu Hoori irratti du'ee gara abbootii isaatti walitti qabame sana, atis tulluu yaabbattu sana irratti ni duuta; gara abbootii keetiittis walitti qabamta. **51** Kunis waan isin lamaanuu Gammoojji Siin, Qaadesh keessatti bishaan Mariibaa biratti fula Israa'elootaa duratti na amanuu diddanii fi sababii Israa'eloota giddutti qulqullummaa koo hin eeginiif. **52** Kanaafuu ati fagootti argita malee biyya ani Israa'elootaaf kennu sanatti hin galtu."

33 Eebbi Museen namni Waaqaa sun utuu hin du'in dura ittiin Israa'eloota eebbise kana; **2** innisakkana jedhe: "Waaqayyo tulluu Siinaa irraa dhufe; isaan irrattis See'iir irraa akka aduu ganamaatti ba'e; Tulluu Pharaan irraa isaan eebbise. Inni qulqulloota isaa kumaatama wajjin dhufe; karaa harka isaa mirgaatiin ibidda boba'utu ba'e. **3** Dhugumaan situ saba jaallata; qulqullooni hundinuu harka kee keessa jiru. Hundi isaanii miilla kee jalatti kufu; qajeelfamas sirraa argatu; **4** Museen seera nuu kenneera; kunis dhaala waldaa Yaaqoob. **5** Yeroo hooggantoonni sabaa gosoota Israa'el wajjin walitti qabamanitti inni Yishuruun irratti mootii ture. **6** "Ruubeen haa jiraatu malee hin du'in; yookaan baay'inni namoota isaa hin xinnaatin." **7** Waa'ee Yihuudaasakkana jedhe:

“Yaa Waaqayyo, iyya Yihuudaa dhaga’i; gara saba isaattis isa fidi. Inni harka ofii isaatiin of haa eegu. Yommuu inni diinota isaatiin wal lolutti gargaaraa isaa ta’i!” 8 Inni waa’ee Lewwiis akkana jedhe: “Tumiimii fi Uriimiin kee tajaajilaa kee amanamaadhaaf haa ta’u. Ati lafa Maasaah jedhamutti isa qorte; bishaan Mariibaa irratti isa lolte. 9 Waa’ee abbaa fi haadha isaas, ‘Ani isa hin argine’ jedhe. Inni obboloota isaa addaan hin baafanne; ijoollee isaas hin beekne; isaan dubbii keetiif ajajamanii kakuu kee eeganiiruutii. 10 Inni ajaja kee Yaaqoobin, seera kee immoo Israa’elin ni barsiisa. Fuula kee duratti ixaana, iddo aarsaa keetii irratti illee aarsaa gubamu guutuu ni dhi’eessa. 11 Yaa Waaqayyo, ogummaa isaa hunda eebbisii; waan harki isaa hojjetuttis gammadi. Mo’oo warra isatti ka’anii cabsi; akka isaan lammataa hin kaane godhiitii diinota isaa dha’i.” 12 Waa’ee Beniyaam akkana jedhe: “Namni Waaqayyo isa jaallatu eegumsa isaatiin nagaan haa jiraatu; inni guyyaa guutuu isa eegaatii; namni Waaqayyo isa jaallatu gatiittii isaa gidduu boqota.” 13 Waa’ee Yoosef akkana jedhe: “Waaqayyo biyya isaa haa eebbisu; fixeensa filatamaa samiidhaa buusuudhaan bishaan boolla gad fagoo keessaatiin, 14 midhaan filatamaa aduuu biqilchituun, waan akka malee gaarii kan ji’i kennuun, 15 kennaawwan filatamoo tulluuwwan duriitiin, badhaadhummaa gaarran bara baraatiin, 16 kennaa filatamaa lafaatiif fi guutummaa isaatiin, surraa isa daggala boba’u keessa ture sanaatiin haa eebbisu. Isaan kуннеen hundi mataa Yoosef kan obboloota isaa gidduutti bulchaa ta’e sanaa irra haa bu’an. 17 Inni ulfinaan korma hangafa fakkaata; gaanfawwan isaa akka gaanfawwan gafarsaa ti. Isaaniniis hamma daarii lafaatti saboota ni waraana. Isaanis kuma kurnan Efreem, akkasumas kumaatama Minaasee ti.” 18 Waa’ee Zebuuloonis akkana jedhe: “Zebuuloon ati gad ba’uu keetiin, Yisaakor atis dafkaanota kee keessatti gammadi. 19 Isaan saboota gara tulluutti ni waamu; achittis aarsaa qajeelummaa ni dhi’eessu; isaan sooroma irra dhengala’aa galaana keessaatiin, qabeenya cirracha keessa dhokfameenis ni gammadu.” 20 Waa’ee Gaad immoo akkana jedhe: “Namni bulchiinsa Gaad bal’isu eebbfamaa dha! Gaad irree fi mataa caccabsaa akka leencaatti achi jiraata. 21 Inni ofii isaatiif lafa gabbataa filate; qoodni hooggantootaa isaaft turfame. Yommuu hooggantoonni sabaa walitti qabamanitti, inni fedhii

qajeelumma Waaqayyootii fi murtii Israa’elitti mure sana fiixaan baase.” 22 Waa’ee Daanis inni akkana jedhe: “Daan akka ilmoolee leencaa kan Baashaan keessaa utaalee ba’uu ti.” 23 Waa’ee Niftaalemis akkana jedhe: “Niftaalem surraa gonfateera; eebba Waaqayyootiinis guutameera; inni biyya karaa lixaati fi kibbaatiin jiru ni dhaala.” 24 Waa’ee Aasheer immoo akkana jedhe: “Aasheer ilmaan hunda caalaa eebbfamaa dha; inni obboloota isaa duratti fudhatama haa argatu; miilla isaa zayiti keessa haa cuuphatu. 25 Danqaraan balbala keetii sibiila fi naasii ta’; jabinni kees akkuma baroota jirenya keetii ni ta’aa. 26 “Waaqni akka Waaqa Yishuruun, kan si gargaaruuf jedhee samiiwwan irra, surraa isaatiinis duumessoota irra gulufu tokko illee hin jiru. 27 Waaqni bara baraa iddo jireenyaa keetii ti; irreen bara baras si jalaan jira. Inni, ‘Isaan balleessi’ jedhee diinota kee fuula kee duraa ni ari’aa. 28 Kanaafuu Israa’el kophaa isaa nagaadhaan jiraata; lafa fixeensi samii itti coccophutti, biyya midhaanii fi wayinii haaraatti namni burqaa Yaaqoob tuqu hin jiru. 29 Yaa Israa’el, ati eebbfamaa dha! Sabni Waaqayyo isa fayyise, kan akka keetii eenyu? Inni gaachana keetii fi gargaaraa kee ti; goraadee ulfina keetiitis. Diinonni kee sodaadhaan fuula kee duraa duubatti deebi’u; ati immoo iddoowwan waaqeffannaa isaanii irra ejjetta.”

34 Museenis dirree Mo’abii ka’ee fuullee fiixee

Phisgaa kan Yerikotti argamutti, gaara Nebootti ol ba’e. Achittis Waaqayyo guutummaa biyyattii isatti argisiise; kunis Gili’adii hamma Daanitti, 2 guutummaa Niftaalem, biyya Efreemiitii fi Minaasee, guutummaa biyya Yihuudaa kan hamma galaana lixaatti bal’atee jiru, 3 Negeebii fi Magaalaa Meexxii kan sulula Yerikootii jalqabee hamma Zo’ariitti argamu dha. 4 Ergasii Waaqayyo, “Kun biyya ani yeroo, ‘Sanyii keetiif nan kenna’ jedhetti kakuudhaan Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif waadaa galee dha. Ani akka ati ija keetiin argitu godheera; ati garuu achi hin ceetu” jedheen. 5 Museen garbichi Waaqayyoos akkuma Waaqayyo isaan jedhetti achuma Mo’ab keessatti du’e. 6 Innis biyya Mo’abitti sulula fuullee Beet Phe’ooritti argamu keessatti isa awwaale; garuu hamma har’atti awwaalli isaa eessa akka jiru namni tokko iyuu hin beeku. 7 Museen yeroo du’etti nama wagga dhibba tokko fi digdama ture; ta’us iji isaa hin dadhabne; humni isaanis hin laafne.

8 Israa'eloonni hamma yeroon gaddaa raawwatutti dirree Mo'aab irratti bultii soddoma Museedhaaf boo'an. **9** Waan Museen harka isaa isa irra kaa'ee tureef Iyyaasuun ilmi Nuuni hafuura ogummaatiin guutame. Kanaafuu Israa'eloonni isa dhaga'anii waan Waaqayyo Musee ajaje godhan. **10** Ergasii raajiin akka Musee kan ifaan ifatti Waaqayyoon beeku tokko iyyuu Israa'el keessatti hin kaane; **11** kan Waaqayyo akka inni Fara'o on irratti, qondaaltota isaatii fi guutuu biyya isaa irratti mallattoowwanii fi dinqiiwan sana hojjetuuf Gibxitti ergee waan sana hojjete tokko iyyuu hin jiru. **12** Namni tokko iyyuu takkumaa humna guddaa yookaan hojji akka malee sodaachisaa Museen fuula Israa'eloota hundaa duratti argisiise sana hin argisiifneetii.

Iyyaasuu

1 Erga Museen garbichi Waaqayyoo sun du'ee booddee Waaqayyoakkana jedhee Iyyaasuu ilma Nuuni gargaaraa Musee sanatti dubbate: **2** "Garbichi koo Museen du'eera. Egaa amma atii fi sabni kun hundinuu gara biyya ani isaaniif, Israa'elootaaf kennuuf jiruutti galuuf Laga Yordaanos ce'uuf qophaa'aa. **3** Anis akkuma Museef waadaa gale sanatti iddo miilli keessan ga'e hunda isiniifan kenna. **4** Daangaan keessanis gammoojiiidhaa jalqabdee hamma Libaanoonitti, lagicha guddaa Efraaxiisi jalqabdee biyya Heetotaa hunda keessa baatee karaa dhi'attiin hamma Galaana Guddaatti bal'atti. **5** Bara jireenya keetii guutuu namni si dura dhaabachuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. Ani akkuman Musee wajjin ture sana si wajjinis nan ta'a; ani gonkumaa si hin gatu yookaan si hin dhiisu. **6** Ati sababii akka isaan biyya ani abbootii isaaniitiif kennuuf kakadhe sana dhaalaniif saba kana hoogganuuuf cimi; ija jabaadhus. **7** "Cimi; ija jabaadhus. Seera garbichi koo Museen siif kenne hundumaaf of eeggannaadhaan ajajami; akka gara deemtu hundumatti siif milkaa'uufis mirgatti yookaan bitaatti hin gorin. **8** Kitaabni Seeraa kun afaan keetii hin bu'in. Waan isa keessatti barreeffame hunda gochuuf akka of eeggattuufis halkanii guyyaa itti yaadi. Akkasiinis ati ni badhaata; ni milkoofas. **9** Ani akkana jedhee si hin ajajnee? Cimi; ija jabaadhus. Waan Waaqayyo Waaqni kee iddo ati deemtu hundumatti si wajjin ta'uuf, hin sodaatin; abdiis hin kutatin." **10** Kanaafuu Iyyaasuuun akkana jedhee qondaaltota sabaa ajaje: **11** "Qubata keessa dedeemaatii namootaan, 'Galaa keessan qopheeffadhaa. Isin biyya Waaqayyo Waaqni keessan isinii kennuuf jiru sana dhaala ofii keessanii gootanii fudhachuuuf bultii sadii keessatti Yordaanos ni ceetu.'" **12** Iyyaasuuun garuu gosa Ruubeeniin, gosa Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaaseetiin akkana jedhe: **13** "Ajaja garbichi Waaqayyo Museen isinii kenne sana yaadadhaa; 'Waaqayyo Waaqni keessan boqonnaa isinii kenna; biyya kanas isinii kenneera.' **14** Niitonni keessan, ijoolleen keessanii fi horiin keessan biyya Museen gama ba'a Yordaanos isinii kenne keessa haa turan; garuu namoonni keessan warri lolaaf qophaa'an hundi obboloota keessan dura gamatti haa ce'an. Isin obboloota keessan gargaaruu qabdu; **15** hamma Waaqayyo akkuma isinii godhe sana isaaniifis

boqonnaa kennee isaanis biyya Waaqayyo Waaqni keessan isaanii kenuu dhaalanitti isaan gargaaruu qabdu. Ergasii deebitani biyya keessan kan Museen garbichi Waaqayyo sun gama ba'a Yordaanosittti karaa ba'a biiftuu isinii kenne sana ni dhaaltu." **16** Isaanis akkana jedhanii Iyyaasuuuf deebii kennan; "Nu waan ati nu ajajje kam iyyuu ni hojjenna; gara ati nu ergitu kam iyyuu ni deemna. **17** Nu akkuma Museedhaaf guutumaan guutuutti ajajamne sana siifis akkasuma ni ajajamna. Waaqayyo Waaqni kee garuu akkuma Musee wajjin ture sana si wajjinis haa ta'u. **18** Namni ajaja keetti finciliuufi dubbii ati karaa kamiin iyyuu isa ajajjeef hin ajajamne hundi haa aijeefamu. Ati qofti cimi; ija jabaadhus!"

2 Ergasii Iyyaasuuun ilmi Nuuni, "Dhaqaatii biyya sana, keessumattuu Yerikoo basaasaa" jedhee dhoksaan basaastota lama biyya Shixiimiitii erge. Isaanis deemanii mana sagaagaltittii Rahaab jedhamtu tokkoo seenanii achuma turan. **2** Mooticha Yerikottis, "Kunoo! Israa'eloota keessaa namoonni tokko tokko biyyattii basaasuuuf galgala kana as dhufaniiru" jedhamee himame. **3** Kanaafuu mootichi Yerikoo, "Sababii isaan guutummaa biyyattii basaasuuuf dhufaniif namoota gara kee dhufanii mana kee seenan sana gad baasi" jedhee dhaamsa kana Rahaabitti erge. **4** Dubartittiin garuu namoota lamaan fuutee dhoksite. Isheenis akkana jette; "Dhuguma namoonni gara koo dhufaniiru; ani garuu akka isaan eessaa dhufan hin beekne. **5** Isaanis galgala yommuu yeroon karri magaalattii cufamu ga'etti ba'anii deeman. Karaa isaan deemanis ani hin beeku. Isaan qaqqabdu ta'atii dafaa isaan duukaa bu'aa." **6** Isheen garuu gara bantii manaatti ol isaan baaftee cidii talbaa kan bantii manaa irratti tuultee turte jala isaan dhoksite. **7** Kanaafuu namoonni basaastota sana duukaa bu'uudhaaf karaa gara malkaa Yordaanos geessu irra bu'anii qajeelan; karri sunis akkuma duukaa buutonni sun ba'aniin cufame. **8** Isheenis utuu basaastonni sun buluuf hin ciciisin gara bantii manaatti ol baatee **9** akkana isaaniin jette; "Ani akka Waaqayyo biyya kana isinii kennee fi akka isin sodaachuun nurra bu'es nan beeka; namni biyya kana keessa jiraatu hundinuu sababii keessanii fuula keessan duratti sodaadhaan hollachaa jira. **10** Yommuu isin Gibxii baatanitti akka itti Waaqayyo Galaana Diimaa fuula keessan duratti gogse, waan isiniss

Sihoonii fi Oogi mootota Amoorotaa kanneen gama ba'a Yordaanositti guutumaan guutuutti balleessitan sana lamaan gootan dhageenyerra. 11 Nu yommuu waa'ee waan kanaa dhageenyetti sababii keessaniif onneen keenya baqxee abdii kutanne. Waaqayyo Waaqni keessan ol samii gubbaatti, gad lafa irrattis Waaqaatii. 12 "Egaa amma sababii ani garaa isinii laafeef isinis akkasuma akka maatii kootiif garaa laaftan maqaa Waaqayyootiin naa kakadhaa. Mallatoo dhugaas naa kennaa; 13 kunis akka isin lubbuu abbaa kootii, haadha kootii, obbolootaa fi obboleettota kootii, waan kan isaanii ta'e hundaa fi lubbuu keenya du'a oolchitaniif." 14 Namoonnis, "Lubbuun keenya sababii lubbuu keessaniitiif haa badduu! Yoo isin waan nu hojjennu kana namatti himuu baattan nu yommuu Waaqayyo biyya kana nuu kennutti gara laafinaa fi amanamummaadhaan si simanna" jedhanii ishee abdachiisan. 15 Kanaafuu isheen sababii manni isheen keessa jiraattu sun dallaa magaalattiiti wal qabatuuf foddaa keessaan funyoodhaan gad isaan buufte. 16 Isheeniss akkana isaaniin jette; "Akka warri isin duukaa bu'an sun isin hin argineef gara gaarraniitti baqadhaa. Hamma isaan deebi'anitti guyyoota sadii achitti dhokadhaa; ergasii immoo karaa keessan deemaa." 17 Namoonni sunis akkana jedhaniin; "Kakuun ati nu kakachifte kun kan nu qabachuu danda'u, 18 yoo ati yommuu nu biyyattii seennutti funyoo bildiimaa kana foddaa ittiin gad nu buufte kanatti hiitee abbaa keetii fi haadha kee, obboloota keetii fi maatii kee hunda mana keetti galchite qofa. 19 Namni tokko iyyuu yoo mana kee keessaa gara daandii alaatti gad ba'e, dhiigni isaa matuma isaatti deebi'a; nu itti hin gaafatamnu. Nama si wajjin mana kee keessa jiru immoo yoo harki tokko iyyuu isa tuqe, dhiigni isaa mataa keenyatti deebi'a. 20 Garuu yoo ati waan nu hojjennu kana namatti himte, nu kakuun ati nu kakachifte sana jalaa bilisa baana." 21 Isheenis, "Fudhadheera; akkuma isin jettan haa ta'u" jettee deebifte. Kanaafuu isheen isaan ergite; isaanis ka'anii deeman. Isheen funyoo bildiimaa sana foddaa sanatti hiite. 22 Isaanis yommuu ba'anitti gara gaarranii deemanii hamma duukaa buutonni sun karaa irra barbaadanii isaan dhabanii deebi'anitti guyyaa sadii achi turan. 23 Basaastonni lamaan sunis deebi'anii gaarran keessaa ba'anii malkaadhaan laga ce'uudhaan gara Iyyasuu ilma Nuuni dhufan; waan isaan irra

ga'e hundas isatti himan. 24 Isaanis Iyyasuuudhaan, "Waaqayyo dhugumaan biyyattii guutuu harka keenyatti kenneera; namoonni hundinuu sababii keenyaaf sodaadhaan hollachaa jiru" jedhan.

3 Iyyasuu fi Israa'eloonni hundinuu ganama barii Shixiim keessaa ba'anii gara Laga Yordaanos dhufan. Utuu gamatti hin ce'in duras achi qubatan. 2 Bultii sadii booddee ajajoonni loltootaa qubata keessa dedeemanii, 3 akkana jedhanii namoota ajajan: "Isin yommuu taabota kakuu Waaqayyo Waaqa keessanii fi Lewwota luboota ta'an isaanii taaboticha baatan argitanitti iddo keessanii kaatanii taaboticha faana bu'u qabdu. 4 Isin sababii duraan karaa kanaan hin darbiniif, karaa deemuun isinii malu ni beektu. Garuu isinii fi taaboticha gidduutti gargari fageenya gara dhundhuma kuma lama hambisaa; ittis hin dhi'atinaa." 5 Iyyasuuunis uummataan, "Of qulqulleessaa; Waaqayyo bor gidduu keessanitti wantoota dinqisiisaa ni hojjetaati" jedhe. 6 Iyyasuuunis lubootaan, "Taabota kakuu fuudhaatii uummata dura darbaa" jedhe. Kanaafuu isaan taaboticha fuudhanii uummata dura darban. 7 Waaqayyos Iyyasuuudhaan akkana jedhe; "Akka isaan akka ani akkuman Musee wajjin ture sana si wajjin jiru beekaniif, ani har'a fuula Israa'eloota hundaa duratti nama guddaa si gochuu nan jalqaba. 8 Atis luboota taabota kakuu baataniin, 'Isin yommuu qarqara bishaan Yordaanos geessanitti, dhaqaatii laga keessa dhadhaabdhaa' jedhi." 9 Iyyasuuunis Israa'elootaan akkana jedhe; "As kottaatii dubbii Waaqayyo Waaqa keessanii dhaga'aa. 10 Akki isin itti akka Waaqni jiraataan gidduu keessan jiruu fi akka inni dhugumaan Kana'anota, Heetota, Hiiwota, Feerzota, Girgaashota, Amoorotaa fi Yebuuusota fuula keessan duraa ari'ee baasu beektan kanaa dha. 11 Kunoo, taabonni kakuu Gooftaa lafa hundumaa isin duraan Yordaanos ni seena. 12 Kanaafuu amma gosoota Israa'el keessaa nama kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama tokko tokko filadhaa. 13 Akkuma luboonni taabota Waaqayyo Gooftaa lafa hundaa baatan miilla isaanii Yordaanos keessa seensisaniin, bishaan isaa kan gubbaadhaa gad yaa'u ni cita; tuulamees ol dhaabata." 14 Kanaaf yommuu namoonni laga Yordaanos ce'uuf qubata isaanii keessaa ba'anitti, luboonni taabota kakuu baataniii isaan dura darbanii

deeman. **15** Yeroo midhaan galfamu hunda lagni Yordaanos guutee irra dhangala'a. Ta'usakkuma luboonti taaboticha baatan Yordaanos ga'anii miilli isaanii qarqara bishaanii tuqeen, **16** bishaan burqaa oliitii dhufu yaa'uu dhiise. Iddoo magaalaa Addaam jedhamu kan Zaareetaan biraan sana irraa fagaatee tuulamee dhaabate; bishaan gara Galaana Arabbaatti yookaan Galaana soogiddaatti gad yaa'us guutumaan guutuutti cite. Kanaafuu namoonni fullee Yerikootiin gara gamaatti ce'an. **17** Yeroo Israa'eloonni hundi darbaa turanitti luboonti taabota kakuu Waaqayyoo baatan sun hamma sabni guutumaan guutuutti lafa goggogaa irra ce'utti walakkaa Yordaanos keessa qajeelani lafa goggogaa irra dhaabatan.

4 Waaqayyos erga sabni guutuun Yordaanosin ce'ee booddee, Iyyasuuudhaan akkana jedhe; **2** "Saba keessaa nama kudha lama, tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama tokko tokko filadhuutii **3** akka isaan walakkaa Yordaanos keessaa iddo luboonti dhadhaabatan sanaa dhagoota kudha lama fuudhanii, baatanii isin wajjin deemanii iddo isin edana bultanitti lafa kakaa'an itti himi." **4** Kanaafis Iyyasuuun, namoota kudha lamaan Israa'eloota keessaa, tokkoo tokkoo gosaa keessaa tokko tokko filate sana walitti waamee **5** akkana jedheen; "Taabota Waaqayyo Waaqa keessanii kana dura darbaatti walakkaa Yordaanos seenaa. Tokkoon tokkoon keessanis akkuma baay'ina gosoota Israa'elootaatti dhagaa tokko tokko fudhantanii gatiitti keessanitti baachuu qabdu. **6** Kunis akka wanni kun gidduu keessanitti mallattoo ta'uuf. Yommuu ijoolleen keessan gara fuulduraatti, 'Dhagooni kunneen maal argisiisu?' jedhanii isin gaafatanitti, **7** akka bishaan laga Yordaanos fula taabota kakuu Waaqayyoo duratti gargar cite itti himaa. Yommuu taabonni kun laga Yordaanos ce'etti bishaan Yordaanos gargar cite. Dhagaawwan kunneen saba Israa'eliif yaadannoo bara baraa ta'u." **8** Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Iyyasuuun isaan ajaje godhan. Isaanis akkuma Waaqayyo Iyyasuuutti hime sana, akkuma baay'ina gosoota Israa'elootaatti dhagoota kudha lama walakkaa Yordaanos keessaa fuudhan; hamma iddo qubata isaamiittis baatanii achitti lafa kaa'atan. **9** Iyyasuuunis dhagoota kudha lamaan walakkaa Yordaanos keessa iddo luboonti taabota kakuu baatan sun ijaajja turan sana ol dhadhaabe. Isaanis

hamma har'aatti achuma jiru. **10** Luboonti taabota kakuu baatan sunis hamma wanni Waaqayyo akka inni namootatti himuuf Iyyasuu ajaje hundi akkuma Museen Iyyasuu ajajetti raawwatamutti walakkaa Yordaanos keessa dhadhaabachaa turan. Namoonnis dafanii ce'an; **11** akkuma hundi isaanii ce'aniinis utuma namoonni arganuu taabonni Waaqayyooti fi luboonti gara gama kaaniitti ce'an. **12** Ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee akkuma Museen isaan ajajetti mi'a lolaa hidhatanii Israa'eloota dura gara gamaatti ce'an. **13** Namni gara kuma afurtamaa ta'u warraanaaf hidhatee fula Waaqayyoo dura gara dirree Yerikotti lolaaf ce'e. **14** Waaqayyos guyyaa sana fuula Israa'eloota hundaa duratti Iyyasuu nama guddaa godhe; isaanis akkuma Museef ulfina kenna turan sana bara jirenya isaa guutuu Iyyasuuufi ulfina kenna. **15** Ergasiis Waaqayyo Iyyasuuudhaan akkana jedhe; **16** "Akka isaan Yordaanos keessaa ol ba'aniif luboota taabota kakuu seeraa baatan sana ajaji." **17** Kanaafuu Iyyasuuun, "Yordaanos keessaa ol ba'aa" jedhee luboota ajaje. **18** Luboonti taabota kakuu Waaqayyoo baatanii laga keessaa ol ba'an. Akkuma isaan miilla isaanii lafa gogaa irra dhaabbataniin bishaan Yordaanos iddo ofiitti deebi'ee akkuma duraanii guutee irra dhangala'e. **19** Guyyaa kurnaffaa ji'a jalqabaatti namoonni Yordaanos keessaa ol ba'anii Gilgalisa ba'a daarii Yerikoo keessa qubatan. **20** Iyyasuuunis dhagoota kudha lamaan isaan Yordaanos keessaa fuudhan sana Gilgal keessa dhadhaabe. **21** Innis Israa'elootaan akkana jedhe; "Gara fuulduraatti yoo sanyiin keessan, 'Dhagaawwan kunneen maal argisiisu?' jedhanii abbooti isaanii gaafatan, **22** 'Israa'el lafa gogaa irra Yordaanos ce'e' jedhaa itti himaa. **23** Waaqayyo Waaqni keessan hamma isin gamatti ceetanitti fuuluma keessan duratti Yordaanos gogsee tureetii. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma hamma nu ceenutti Galaana Diimaa fula keenya duratti gogse sana Yordaanosiinis gogse. **24** Innis akka sabni lafaa hundinuu akka harki Waaqayyoo jabaa ta'e argisiisu fi akka isinis yeroo hunda Waaqayyo Waaqa keessan sodaattaniif waan kana hujjet."

5 Mootonni Amoorotaa kanneen gama dhi'a Yordaanos jiraatanii fi mootonni Kana'aanotaa kanneen qarqara galaanaa jiraatan hundi akka Waaqayyo hamma nu ceenutti fula saba Israa'el

duratti Yordaanos gogse yommuu dhaga'anitti onneen isaanii ni baqxee; deebi'aniis fuula Israa'elootaa dura dhaabachuu sodaatan. 2 Waaqayyo yeroo sana Iyyasuudhaan, "Haaduu qara qabu tolchitii ammas Israa'eloota dhagna qabi" jedhe. 3 Kanaafuu Iyyasuun haaduu qara qabu tolchee Gibe'aat Aaralootitti Israa'eloota dhagna qabe. 4 Sababiin Iyyasuun waan kana hojjeteef kana: Warri biyya Gibxii ba'anii dhufan hundinuu jechuunis dhiironni lolan hundinuu erga Gibxii ba'anii booddee gammoojiji keessatti karaatti dhuman. 5 Namoonni Gibxii ba'an hundi dhagna qabatanii turan; warri yeroo Gibxii ba'anii gammoojiji keessa deemaa turanitti karaatti dhalatan garuu dhagna hin qabamne. 6 Israa'eloonni sababii Waaqayyoof ajajamuu didaniif hamma namoonni yeroo Gibxii ba'anitti loluu danda'an hundi dhumanitti waggaafurtama gammoojiji keessa jooran. Waaqayyo akka isaan biyya inni nuu kennuuf abbootii isaanii abdachii see ture, biyya aannanii fi damma baafuu sana hin argine isaanitti kakatee tureetii. 7 Kanaafuu inni qooda isaanii ilmaan isaanii kaase; isaanis warra Iyyasuun dhagna qabee dha. Isaan sababii karaatti dhagna hin qabaminiiif hamma har'aatti utuu dhagna hin qabamin jiraatan. 8 Isaanis erga sabni guutuun dhagna qabamee booddee hamma fayyanitti lafuma jiran sana qubata keessa turan. 9 Waaqayyo Iyyasuudhaan, "Ani har'a arrabsoo Gibxi sana isin irraa gangalcheera" jedhe. Kanaafuu iddoon sun hamma har'aatti Gilgaal jedhamee waamama. 10 Galgala bultii kudha afuraffaa ji'a sanaatti sabni Israa'el utuma dirree Yerikoo irra Gilgaal keessa qubatee jiruu Faasiikaa ayyaaneffate. 11 Isaanis guyyaa Faasiikaatti aanee dhufu, gaafuma sana midhaan biyyattii keessaa waa nyaatan; kunis Maxinoo fi asheetii waadamee dha. 12 Mannaanis guyyuma isaan midhaan biyya sanaa nyaatanitti aanu gad bu'u dhiise; ergasii mannaan tokko iyuu warra Israa'eliif gad hin buune; garuu isaan waggaaf sana keessa midhaan biyya Kana'aan nyaatan. 13 Iyyasuun yommuu Yerikotti dhi'aatetti, ol mil'atee nama goraadee luqqifame harkatti qabatee isa dura dhaabatu tokko arge. Iyyasuun gara isaa dhaqee, "Ati gara keenya moo gara diinota keenyaa ti?" jedhee isaa gaafate. 14 Innis deebisee, "Ani gara eenyuu iyuu miti; garuu ani amma akka ajajaa loltoota Waaqayyootti dhufeera" jedhe. Iyyasuunis addaan lafatti gombifamee sagadee, "Ergaan Gooftaan koo

garbicha isaaatiif qabu maali?" jedhee isaa gaafate. 15 Ajajaan loltoota Waaqayyoos Iyyasuudhaan, "Sababii iddoon ati dhaabattu kun qulqulluu ta'eef kopheee kee of irraa baasi" jedhe. Iyyasuunis akkasuma godhe.

6 Yeroo sanatti Yerikoon sababii Israa'elootaatiif jabeeffamtee cufamtee turte. Namni tokko iyuu gad hin ba'u; namni tokko iyuu ol hin seenu ture. 2 Waaqayyoos Iyyasuudhaan akkana jedhe; "Kunoo ani mootii isheetii fi loltoota ishee wajjin Yerikoo dabarsee harka keetti kenneera. 3 Hidhattoota hunda wajjin yeroo tokko magaalattii irra naanna'aa; kanas bultii ja'a hojjedhaa. 4 Luboonni torbas malakata torba kanneen gaanfa hoolaa irraa hojjetaman qabatanii taabota dura haa deeman. Isinis guyyaa torbaffaatti yeroo torba magaalattii irra nanaanna'aa; luboonnis malakata haa afuufan. 5 Yommuu isaan sagalee malakataa dheeraa isaa dhageessisanitti namni hundinuu sagalee guddaadhaa haa iyuu; dallaan magaalaa sanaa yommusuma jiga; namoonnis ol ba'u; namni hundinuu qajelee itti seena." 6 Kanaafuu Iyyasuun ilmi Nuuni luboota ofitti waamee, "Taabota kakuu Waaqayyo fuudhaatii luboonnis torba malakata baatanii isa dura haa deeman" jedheen. 7 Namootaanis, "Fuula duratti deemaati magaalaa sana irra naanna'aa; loltooni hidhatanis taabota Waaqayyo dura haa deeman" jedhe. 8 Erga Iyyasuun namootatti dubbatee booddee, luboonnis torban fuula Waaqayyo duratti malakata torba baatan sun malakata isaanii afuufaa dura darban; taabonni kakuu Waaqayyoos isaan duukaa bu'e. 9 Loltooni mi'a lolaa hidhatanis luboota malakata afuufaa turan dura deeman; loltooni dugda duubaa immoo taaboticha duukaa bu'an. Yeroo kana hundas malakanni afuufamaa ture. 10 Iyyasuun garuu namootaan, "Iyya lolaa hin iyiyinaa; sagalee keessan ol hin fudhatinaa; hamma guyyaa ani iyaa isiniin jedhuutti dubbii tokko illee hin dubbatinaa. Gaafas iyyaal" jedhe. 11 Kanaafuu inni akka taabonni Waaqayyo baatamee magaalaa sana irra yeroo tokko naanna'u godhe. Ergasiis namoonni gara qubataatti deebi'anii achi bulan. 12 Iyyasuun guyyaa itti aanu ganama barii ka'e; luboonnis taabota Waaqayyo ol fuudhan. 13 Luboonnis torban malakata torba baatanis taabota Waaqayyo dura deemaa malakatas afuufaa fuula duratti qajeelan. Loltooni mi'a lolaa hidhatan isaan dura bu'an; loltooni dugda

duubaa immoo taabota Waaqayyoo duukaa bu'an; malakannis ittuma fufee afuufamaa ture. **14** Kanaafuu guyyaa lammafaatti yeroo tokko magaalattii irra naanna'anii gara qubataatti deebi'an. Kanas bultii ja'a hoijjetan. **15** Guyyaa torbaffaatti ganama barii ka'anii haaluma duraa sanaan yeroo torba magaalattii irra naanna'an; isaan gaafuma sana qofa yeroo torba magaalattii irra naanna'an. **16** Marsaa torbaffaatti yommuu luboonni malakata afuufanitti Iyyasuun akkana jedhee namoota ajaje; "Iyyaal! Waaqayyo magaalattii isinii kenneeraatiil **17** Magaalattii fi wanni ishee keessa jiru hundinuu Waaqayyoof addaan haa baafaman. Sababii isheen basaastota nu erganne sana dhoksiteef, Rahaab sagaagaltiin qofti warra mana ishee keessa jiran hunda wajjin haa baraaramtu. **18** Isin garuu akka isaan keessaa tokko illee fudhattanii akkasiin badiisa ofitti hin fidheef waan laguu ta'e irraa fagaadhaa. Yoo kanaa achii isin qubata Israa'eliitti iyyuu badiisa fiddanii rakkina irraan geessu. **19** Meetii fi warqeent hundi, mi'i naasiitii fi sibiila hundi sababii Waaqayyoof qulqulleeffamaniif mankuusa isaatti galuu qabu." **20** Yommuu malakanni afuufametti namoonni ni iyyan; yommuu sagaleen malakata sanaa dhaga'amee namoonnis sagalee guddaadhaan iyyanitti dallaan magaalaa sanaa ni kufe. Kanaafuu namni hundi fuul durattti girrisee seenuudhaan magaalaa sana qabate. **21** Isaanis waan magaalaa sana Waaqayyoof addaan baasaniif waan isa keessa jiru hunda jechuunis dhiiraa dubartii, xinnaa guddaa, loon, hoolotaa fi harroota goraadeedhaan fixan. **22** Iyyasuunis namoota lamaan biyya sana basaasanii turaniin, "Mana sagaagaltuu sanaa ol seenaatiif akkuma isin isheeef kakattanitti ishee fi warra kan ishee ta'an hunda gad baasaa fidaa" jedhe. **23** Kanaafuu dargaggoonni basaasuu dhaqanii turan sun ol seenanii Rahaab, abbaa isheetii fi haadha ishee, obboloota isheetii fi waan kan ishee ta'e hundumaa gad baasan. Maatii ishee hundas alatti baasaniif qubata Israa'eliittiin ala isaan tursan. **24** Ergasii guutummaa magaalaa sanaatii fi waan ishee keessa jiru hunda guban; garuu meetii fi warqee, mi'a naasiitii fi sibiila mankuusa mana Waaqayyootti galchan. **25** Iyyasuun garuu sababii isheen namoota inni akka basaasaniiif gara Yerikotti ergee ture sana dhoksiteef Rahaab sagaagaltuu sana maatii isheetii fi waan kan ishee ta'e hunda wajjin ni baraare; isheenis hamma ammaatti Israa'eloota gidduu jiraatti.

26 Iyyasuunis yeroo sanatti akkana jedhee kakate; "Namni magaalaa Yerikoo kana deebisee ijaaru fuula Waaqayyoo durattti abaaramaa haa ta'u: "Inni hundee ishee buusnaan, ilmi isaa hangafti haa du'u; karra ishee ijaaru jalqabnaan, ilmi isaa quxisuun haa du'u." **27** Kanaafuu Waaqayyo Iyyasuun wajjin ture; maqaan isaas guutummaa biyyatii keessatti beekame.

7 Israa'eloonni garuu waan Waaqayyoof addaan baafame irratti amanamummaa dhaban; Aakaan ilmi Karmii, ilmi Zabdi, ilmi Zaaraa kan gosa Yihuudaa waan Waaqayyoof addaan baafame sana keessaa waan tokko tokko fudhate. Kanaafis dheekkamsi Waaqayyoo Israa'el irratti boba'e. **2** Kana irratti Iyyasuun Yerikoodhaa gara Aayi kan Beet Aawwen bira gama ba'a Beet'eelitti argamtu sanaatti nama ergee, "Dhaqaatii naannoo sana basaasaa" jedhe. Kanaafuu namoonni ol ba'anii Aayin basaasan. **3** Isaanis gara Iyyasuutti deebi'anii, "Namni hundinuu Aayitti ol ba'uun hin qabu. Sababii namni muraasni qofti achi jiruuf akka isaan dhaqanii biyyattii fudhataniif nama kuma lama yookaan kuma sadii ta'u ergi malee namoota hundumaa hin dadhabsiisin" jedhaniin. **4** Kanaafuu namoonni gara kuma sadii ta'an ka'anii ol ba'an; isaan garuu namoota Aayi duraa baqatan; **5** namoonni Aayis gara nama sodomii ja'a isaan jalaa fixan. Isaanis karra magaalattiitii jalqabani hamma Shabaariimiitti Israa'eloota ari'anii ededa irratti isaan fixan; kanaanis onneen namootaa baqxee akka bishaanii taate. **6** Iyyasuunis uffata isaa tarasaasee fuula taabota Waaqayyoo durattti addaan lafatti gombifamee hamma galgalaatti achuma ture. Maanguddoonti saba Israa'elis akkasuma godhanii mataa ofii isaanii irratti awwaara firfirsan. **7** Iyyasuunis akkana jedhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati maaliif akka isaan nu fixaniif harka Amoorotaatti nu kenuuf jettee saba kana Yordaanosin ceesifte? Silaa utuu Yordaanos gamatti hafnee nuuf wayya ture! **8** Yaa Gooftaa, erga sabni Israa'el diinota isaa baqatee ani amma maal jechuu danda'a? **9** Kana'aanonnii fi saboonni biyya kanaa kan biraa waan kana dhaga'anii nu marsanii maqaa keenya lafa irraa ni balleessu. Yoos ati maqaa kee guddaa sanaaf maal goota?" **10** Waaqayyos Iyyasuudhaan akkana jedhe; "Ol ka'i! Ati maaliif addaan gombifamte? **11** Israa'el cubuu hoijeteera; isaan kakuu koo kan ani akka isaan eeganiif isaan ajaje sana cabsaniiru. Isaan waan addaan naa

baafame keessaa waan tokko tokko fudhataniiru; hataniiru; sobaniiru; waan sanas qabeenya isaanii wajjin ol kaa'ataniiru. **12** Wanni Israa'eloonni diinota isaanii dura dhaabachuu hin dandeenyefis kanuma; isaan sababii badiisaaf ramadamaniiif dugda duubatti garagalaniif diinota isaanii baqatan. Ani hamma ati waan badiisaaf ajajame kam iyuu gidduu keessanii balleessitutti si'achi isin wajjin hin jiraadhu. **13** "Ka'iiti saba qulqulleessi. Akkanas isaaniin jedhi; 'Boriif ofi qulqulleessaa; wanni Waaqayyo Waaqni Israa'el jedhu isa kanaatii; yaa Israa'el, wanni hirmii ta'e tokko gidduu keessan jira. Isin hamma waan sana of keessaa baaftanitti diinota keessan of irraa ittisuun hin dandeessan. **14** "Kanaafuu ganama gosa gosaan ofi dhi'eessaa. Gosti Waaqayyo filatu balbala balbalaan gara fuula duraatti haa ba'u; balballi Waaqayyo filatus maatiin maatiidhaan gara fuula duraatti haa ba'u; maatiin Waaqayyo filatus nama tokko tokkoon gara fuula duraatti haa ba'u. **15** Namni waan balleeffamuu qabu wajjin qabame, waan qabu hundumaa wajjin ibiddaan haa gubamu. Inni kakuu Waaqayyo cabseera; waan Israa'el keessatti qaanii ta'es hojjeteera!" **16** Kanaafuu Iyyasuun ganama bariin ka'ee saba Israa'el gosa gosaan gara fuula duraatti baase; gosti Yihuudaas ni filatame. **17** Balballi Yihuudaa gara fuula duraatti ba'e; Iyyasuunis balbala Zaaraa addaan baase. Balballi Zaaraas maati maatiin gara fuula duraatti ba'e; Zabdiinis ni filatame. **18** Iyyasuunis maati isaa nama tokko tokkoon gara fuula duratti baase; Aakaan ilmi Karmii, ilmi Zabdi, ilmi Zaaraa kan gosa Yihuudaa ni filatame. **19** Kana irratti Iyyasuun Aakaaniin akkana jedhe; "Yaa ilma ko, Waaqayyo Waaqa Israa'eliif ulfina kenni; cubbuu kees isatti himadhu; mee waan hojjette natti himi; na hin dhoksin." **20** Aakaanis akkana jedhee deebise; "Wanni kun dhugaa dha! Ani Waaqayyo Waaqa Israa'elitti cubbuu hojjedheera. Wanni ani hojjedhes kunoo kana: **21** Ani waan Baabilonii booji'ame keessaa waaroo bareedaa tokko, meetii saqili dhibba lamaa fi warqee saqili shantama ulfaatu arginaan kajeelee fudhadheera. Mi'i kunis dinkaana koo keessatti meetii jala lafa keessatti dhokfameera." **22** Kanaafuu Iyyasuun ergamoota erge; isaanis gara dinkaana sanaatti fiigan; mi'i sunis dinkaanicha keessatti, meetii jala dhokfamee ture. **23** Isaan mi'a sana dinkaanicha keessaa guuranii gara Iyyasuutii fi Israa'eloota hundaatti fidanii fuula

Waaqayyoo duratti diriirsan. **24** Ergasiis Iyyasuu fi Israa'eloonni hundi Aakaan ilma Zaaraa, meetii, waaroo, muraa warqee, ilmaan isatii fi intallan isaa, loon isaa, harroota isaa, hoolota isaa, dinkaana isatii fi waan inni qabu hunda guuranii Sulula Aakoritti geessan. **25** Iyyasuunis, "Ati maaliif rakkina kana hunda nutti fidde? Waaqayyo har'a rakkina sitti fida" jedheen. Israa'eloonni hundinuu dhagaadhaan isatuman; jara kaan illee erga dhagaadhaan tumanii booddee ibiddaan isaan guban. **26** Aakaan irratti tuulaa dhagaa guddaa hamma har'aatti illee jiru tokko tuulan. Waaqayyos dheekkamsa isaa guddaa sana irraa deebi'e. Kanaafis iddoon sun hamma har'aatti Sulula Aakor jedhamee waamama.

8 Ergasiis Waaqayyo Iyyasuudhaan akkana jedhe;

"Hin sodaatin yookaan abdii hin kutatin. Loltoota hunda fudhadhuutii ol ba'ii magaalaay Aayi loli. Ani kunoo mootii Aayi, nama isaa, magaalaay isatii fi biyya isaa harka keetti dabarsee kenneeraatii. **2** Akkuma Yerikoo fi mootii ishee goote sana, Aayii fi mootii ishee illee goota; yeroo kana garuu boojuu fi horii ishee ofii keessanii fudhachuu dandeessu. Nama riphee magaalatti eegu karaa duubaatiin kaa'i." **3** Iyyasuu fi loltoonni hundinuu ka'anii Aayin loluuf ba'an. Innis loltoota isaa warra jajjaboo keessaa nama kuma soddoma filatee halkaniin erge; **4** akkanas jedhee isaan ajaje: "Mee qalbiidhaan na dhaga'aa. Isin boroo magaalatti riphxu. Guddiftanii irraa hin fagaatinaa. Hundi keessan qophaa'aa. **5** Anii fi warri na wajjin jiran hundi magaalaay sanatti dhi'aanna; yommuu namoonni akkuma duraa sana fuula duraan nutti dhufan nu isaan duraa baqanna. **6** Isaanis sababii, 'Jarri kun akkuma duraa sana nu baqachaa jiru' nuun jedhaniif, hamma nu magaalaay sana irraa isaan fageessinutti nu duukaa bu'u. Kanaafuu yommuu nu isaan baqannutti, **7** isin immoo iddooyi itti riphxanii kaatanii magaalaay sana qabattu. Waaqayyo Waaqni keessanis magaalaay sana harka keessanitti dabarsee ni kenna. **8** Isin yommuu magaalaay sana qabattanitti ibidda itti qabsiisa. Waan kanas akkuma Waaqayyo ajajetti hojjedhaa. Kunoo ani isin ajajeera." **9** Ergasiis Iyyasuun isaan erge; isaanis gara iddooyi itti riphan kan gama ba'a Aayitiin Beet'elii fi Aayi gidduu jiru sanaa dhaqan; Iyyasuun garuu halkan sana uummata wajjin bule. **10** Guyyaa itti aanu ganama barii Iyyasuun namoota ofii isaa walitti qabatee innii fi maanguddoorni Israa'el namoota

dura Aayitti ol qajeelan. 11 Loltoonni isa wajjin turan hundinuu ol ba'anii fuula duraan magaalattiiti dhi'aatanii karaa kaaba Aayitiin qubatan. Sululli tokkos isaanii fi magaalattii gidduutti argama ture. 12 Iyyasuun nama gara kuma shan fudhatee gama lixa magaalattiitiin Beet'elii fi Aayi gidduutti riphsiiise. 13 Isaanis namoota, jechuunis loltoota gama kaaba magaalattiitiin turan hundaa fi warra dugda duubaan gama lixaatiin riphanii turan iddo iddo isaanii qabsiisan. Iyyasuun garuu gara sululaatti gad bu'ee halkan sana achi bule. 14 Mootiin Aayi yommuu waan kana argetti, innii fi namoonni magaalaa sanaa hundinuu iddo Arabbaan olii tokkotti Israa'elootaan wal waraanuuf ganama bariin ariifatani ba'an. Inni garuu akka waraanni riphee dugda magaalaa sanaa duubaan isa eeggatu hin beekne. 15 Iyyasuun fi Israa'eloonni hundi waan ari'aman of fakkeessanii dugda duubatti deebi'anii fuula isaanii dura gara gammoojjiitti baqatan. 16 Namoonni Aayi hundinuuus akka Israa'eloota ari'aniif walitti waamaman; isaanis Iyyasuun faana bu'aniiakkasiin magaalattii irraa fageeffaman. 17 Namni Israa'eloota faana bu'ee ari'uuf hin ba'in tokko iyyuu Aayi yookaan Beet'el keessatti hin hafne. Magaalattiis eegumsa malee hambisanii Israa'eloota ari'uuf ba'an. 18 Waaqayyos Iyyasuudhaan, "Sababii ani magaalattii harka keetti dabarsee kennuuf, eeboo harkaa qabdu gara Aayitti deebifadhu" jedhe. Kanaafuu Iyyasuun eeboo isaa gara Aayitti deebifate. 19 Akkuma inni waan kana godheen warri riphanii eeggachaa turan sun dafanii iddo isaanitii ka'anii fuul duratti fiigan. Isaanis magaalattii seenanii qabatan; dafanis ibidda itti qabsiisan. 20 Namoonni Aayi yommuu garagalaniif of duuba ilaalanitti aara magaalattii kan samiitti ol ka'u argan; garuu sababii Israa'eloonni duraan gara gammoojjiitti baqatan sun amma warra isaan ari'aa jiranitti garagalaniif, jarri eessumattuu baqachuuuf carraa tokko illee hin arganne. 21 Iyyasuun fi Israa'eloonni hundinuu yommuu akka warri riphee eeggachaa ture sun magaalattii qabatee fi akka arri magaalattii irraa ka'u arganitti of irra garagalaniif namoota Aayi dha'an. 22 Namoonni riphanii turanis magalaadhaa ba'anii isaanitti dhufan; kanaafuu Israa'eloonni gamanaa gamasiin isaan marsanii jarri Israa'eloota gidduutti qabaman. Israa'eloonnis akka namni tokko iyyuu hin hafneef yookaan

baqatee hin miliqneef isaan fixan. 23 Mootii Aayi garuu lubbuudhumaaan qabanii Iyyasuutti fidan. 24 Israa'eloonni yommuu dhiirota Aayi hunda dirree fi gammoojji jarri itti Israa'eloota ari'an sanatti qalanii isaan fixanitti, Israa'eloonni hundinuu gara Aayitti dacha'anii warra achitti hafes goraadeedhaan barbadeessan. 25 Namoonni Aayi kanneen gaafasi dhuman dhiiraa dubartiin kuma kudha lama turan. 26 Iyyasuun hamma namoota Aayi keessa jiraatan hunda fixutti harka isaa kan diriirfatee ittiin eeboo qabate sana hin dachaafanne tureetii. 27 Israa'el garuu akkuma Waaqayyo Iyyasuun ajajetti horii fi boojuu magaalattii qofa fudhate. 28 Akkasitti Iyyasuun Aayin gubee tuulaa daaraa godhe hambise; hamma har'aattis isheen akkuma barbadooftetti jirti. 29 Innis mootii Aayi muka irratti fannisee hamma biiftuun lixxutti achumatti isa dhiise. Iyyasuun yommuu aduun dhiitetti akka isaan reeffa isaa muka irraa gad buusani karra magaalattii duratti darbatan isaan ajaje. Isaanis tuulaa dhagaa guddaa hamma har'aattis jiru reeffa sana irratti tuulan. 30 Ergasiis Iyyasuun Tulluu Eebaal irratti Waaqayyo Waaqa Israa'eliif iddo aarsaa ijaare. 31 Iddoo aarsaa kanas akkuma Museen garbichi Waaqayyoo Israa'eloota ajaje sanatti hojjete. Innis akkuma Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffametti dhagaa hin soofamin kan sibiilli hin tuqiniin hojjete; isa irrattis aarsaa gubamu dhi'eessanii aarsaa nagaas Waaqayyoof qalan. 32 Iyyasuunis achumatti fuula Israa'elootaa duratti, seera Museen barreessee ture sana dhagaa irratti garagalche. 33 Israa'eloonni hundinuu, alagaa fi dhalataan biyyaa, maanguddoota isaanii wajjin, ajajoota loltootaatii fi abbootii seeraa wajjin, Lewwota luboota ta'an kanneen taabota kakuu Waaqayyoo baatan sanatti fuula deebifataniit bitaa mirgaan dhadhaabatan. Akkuma Museen garbichi Waaqayyoo akka isaan saba Israa'el eebbisaniif jalqabatti isaan ajaje sanatti walakkaan isaanii Tulluu Gerziim dura dhadhaabatanii walakkaan isaanii immoo Tulluu Eebaal dura dhadhaabatan. 34 Ergasiis Iyyasuun akkuma Kitaaba Seeraa keessatti barreeffametti dubbii seeraa hunda kan eebaatii fi kan abaarsaa ni dubbise. 35 Dubbii Museen isa ajaje hunda keessaa wanni Iyyasuun waldaa Israa'el hundaaf akkasumas dubartootaaf, daa'immanii fi alagoota gidduutti isaanii jiraataniiif utuu hin dubbisin bira darbe tokko iyyuu hin turre.

9 Mootonni Heetotaa, Amoorotaa, Kana'aanotaa, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi Yebuuusotaa kanneen gama lixa Yordaanos biyya gaaraa, lafa gammoojjiitii fi qarqara Galaana Guddichaa kan hamma Libaanoonitti jiru keessa jiraatan yommuu waan kana dhaga'anitti, **2** Iyyasuu fi Israa'elitti waraana banuuf walitti qabaman. **3** Namoonni Gibe'oon garuu yommuu waan Iyyasuu Yerikoo fi Aayi godhe dhaga'anitti, **4** isaanis gama isaaniitiin daba hojjechuuf mari'atan; isaanis nama karaa deemu fakkaatanii keeshaa moofa'ee fi qalqalloo daadhii wayinii kan dulloomee tarsa'ee erbame harree isaaniitti fe'atanii qajeelan. **5** Kophee moofa'ee erbame miillatti kaa'atanii wayyaa moofa'e uffatan. Buddeenni isaan fudhatanii deeman hundis goggogaa fi kan arraa'ee ture. **6** Isaanis qubata Gilgaalitti Iyyasuu bira dhaqanii isaa fi namoota Israa'eliin, "Nu biyya fagoodhhaa dhufne; kanaafuu kottaa walii galtee godhanna" jedhan. **7** Namoonni Israa'el immoo Hiiwotaan, "Tarii isin asuma nutti dhi'oo jiraattu ta'a; yoos nu akkamiin isin wajjin walii galtee godhachuu dandeenya ree?" jedhan. **8** Isaan garuu Iyyasuuudhaan, "Nu garboota kee ti" jedhan. Iyyasunis, "Isin eenyuu dha? Eessaa dhuftani?" jedhee isaan gaafate. **9** Isaanis akkana jedhanii deebisaniif; "Nu garboonni kee sababii maqaa Waaqayyo Waaqa keetii dhageenyeeif biyya akka malee fagootii dhufne. Nu oduu waa'ee isaatii fi waan inni biyya Gibxii keessatti hojjete hundumaa dhageenyerraati; **10** waan inni mootota Amoorotaa lamaan warra gama ba'a Yordaanos jiraatan jechuunis Sihoon mootii Heshboonii fi Oogi mootii Baashaan kan Ashtaaroti bulchaa ture sana godhe hundumaa dhageenyerra. **11** Maanguddoonni keenyaa fi jiraattonni biyya keenyaa hundinuu, 'Karaa keessaniif waan nyaattan harkatti qabadhaatii isaan arguu dhaqaa, "Nu garboota keessanii dha; kanaafuu kottaa walii galtee godhanna" jedhaanii' nuun jedhan. **12** Buddeenni keenya kun gaafa nu hidhannee gara keessan dhufuuf manaa baane ho'aa ture. Amma garuu akka inni goggogee arraa'e argaa. **13** Qalqalloon nu daadhii wayinii itti guutanne kunis haaraa ture; amma garuu akka inni tatarsa'e ilaala. Uffanni keenyaa fi kopheen keenyas deemsa karaa dheeraa kanaan nu jalaa dhumeera." **14** Namoonni Israa'el galaa isaanii irraa waa fudhatan malee Waaqayyoon gorsa hin gaafanne. **15** Iyyasunis akka isaan jiraataniif

isaan wajjin walii galtee nagaa godhe; hooggantoonni waldaas waan kana kakuudhaan mirkaneessan. **16** Warri Israa'el immoo erga Gibe'oonota wajjin walii galtee godhatan guyyaa sadii booddee akka jarri warra naannoo isaanii kanneen isaanitti dhi'oo jiraatan ta'an dhaga'an. **17** Kanaafuu Israa'eloonni ka'anii guyyaa sadaffaatti gara magaalaa isaanii jechuunis gara Gibe'oon, Kefiira, gara Bi'eeroottii fi Kiriyaati Ye'aariim dhufan. **18** Israa'eloonni garuu sababii hooggantoonni waldaa maqaa Waaqayyo Waaqa Israa'eliitiin isaaniif kakatanii turaniiif isaan hin tuqne. Waldaan sun guutuunis hooggantootatti guungume; **19** hooggantoonni hundi garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu Waaqayyo Waaqa Israa'eliin isaanii kakanneerra; kanaafuu nu amma isaan tuquu hin dandeenyu. **20** Wanni nu isaan goonu kana: Akka kakuu isaanii kakanne sana cabsinee dheekkamsi nurra hin buuneef akka isaan jiraataniif ittuma dhiifna." **21** Hooggantoonni sunis ittuma fufanii, "Jarri haa jiraatan; garuu guutummaa sabaatiif warra muka muranii fi warra bishaan waraaban haa ta'an" jedhan. Akkasiinis kakuun hooggantoonni isaaniif galan sun ni eegame. **22** Iyyasuuunis Gibe'oonota ofitti waamee akkana jedheen; "Isin maaliif utuma nutti dhi'oo jiraattanuu, 'Nu biyya isin irraa fagoo ta'e keessa jiraanna' jettanii nu gowwoomsitan? **23** Isin amma abaarsa jala jirtu; tokkoon keessan iyyuu mana Waaqa kootiif muka muruu fi bishaan waraabuu jalaa hin baatan." **24** Isaanis akkana jedhanii Iyyasuuu deebii kennan; "Akka Waaqayyo Waaqni kee akka Museen biyyaattii guutuu isinii kennuu fi akka inni warra achi jiraatan hunda fuula keessan duraa balleesuuf garbicha isaa Musee ajaje nu garboota keetti dhugumaan himameera. Kanaafuu nu sababii keessaniif jennee lubbuu keenyaaf sodaanne; wanni nu waan kana gooneefis kanuma. **25** Nu kunoo amma harka kee keessa jirra. Atis waan gaarii fi qajeelaa seete hundumaa narratti raawwadhu." **26** Kanaafuu Iyyasuuun Israa'eloota duraa isaan baase; Israa'eloonnis isaan hin ajjeefne. **27** Innis guyyuma sana Gibe'oonota sana saba hundaaf, akkasumas iddo Waaqayyo filatutti iddo aarsaa Waaqayyoootif warra muka muranii fi warra bishaan waraaban isaan godhe. Isaanis hamma har'aatti kanuma hojjetu.

10 Adoonii-Zedeq Mootiin Yerusaalem akka Iyyasuu Aayin qabatee guutumaan guutuutti

barbadeesse, akka inniakkuma Yerikoo fi mootii ishee godhe sana Aayii fi Mootii ishee godhe, akkasumas akka namoonni Gibe'oon Israa'eloota wajjin walii galtee nagaa godhatanii isaan bira jiraatan dhaga'e. 2 Sababii magaalaan Gibe'oon akkuma magaalaalaa moototaa tokkootti magaalaan hangafa taateef innii fi namoonni isaa akka malee rifatan; magaalaan Gibe'oon magaalaan Aayi caalaa guddoo turt; namoonni ishees loltoota jajjaboo turan. 3 Kanaafuu Adoonii-Zedeq mootichi Yerusaalem sun Hoohaam mooticha Kebroonitti, Phiraam mooticha Yarmuutitti, Yaafiyaa mooticha Laakkiishii fi Debiir mooticha Egloonitti ergee, 4 "Sababii isheen Iyyasuu fi Israa'el wajjin walii galtee nagaa godhatteef ol kottaatii Gibe'oonin waraanuu na gargaaraa" jedheen. 5 Kanaafuu mootonni Amoorotaa shananuu jechuunis mootiin Yerusaalem, mootiin Kebroon, mootiin Yarmuut, mootiin Laakkiishii fi mootiin Egloon humna waraanaa walitti dabalatan. Isaanis loltoota isaanii hunda fudhatanii ol ba'anii Gibe'oonin marsanii waraanan. 6 Namoonni Gibe'oonis qubata Gilgaal gara Iyyasuu ergaa erganiiakkana jedhaniin; "Ati garboota kee hin dhiisin. Dafii nu qaqqabiitii nu oolchi; sababii mootonni Amoorotaa kanneen biyya gaaraa keessa jiraatan hundi nu waraanuuf loltoota walitti dabalataniif nu gargaari." 7 Kanaafuu Iyyasuu loltoota isaa hunda wajjin, namoota waraanaa jajjabeeyyii hundas dabalatee Gilgaalii ol ba'e. 8 Waaqayyos Iyyasuuudhaan, "Isaan hin sodaatin; ani harka keetti dabarsee isaan kenneera. Tokkoon isaanii iyyuu fuula kee dura dhaabachuu hin danda'an" jedhe. 9 Kanaafuu Iyyasuuun Gilgaalii ba'ee halkan guutuu deemaa bullee tasuma isaanittidhufe. 10 Waaqayyos fuula Israa'elootaa duratti isaan burjaajesse; Israa'eloonnis Gibe'oonitti mo'anna guddaadhaan isaan mo'atan. Karaa Beet Horoonitti geessu irra isaan ari'aa hamma Azeeqaa fi Maqeedaatti isaan gogorra'an. 11 Utuma isaan Israa'eloota duraa karaa Beet Horooniin gara Azeeqaatti gad baqachaa jiranuu Waaqayyo samiidhaa cabbii gurguddaa itti roobse; warra goraadee Israa'elootaatiin dhuman caalaa kanneen cabbii kanaan dhumanitu baay'ata. 12 Gaafa Waaqayyo Amoorota dabarsee Israa'elootatti kenne sana Iyyasuuun fuula Israa'elootaa duratti Waaqayyoon akkana jedhe: "Yaa aduu, Gibe'oon gubbaa dhaabadhu; yaa ji'a, atis Sulula Ayaaloon

gubbaa dhaabadhu." 13 Kanaafuu hamma sabni diinota isaa haaloo baafatutti aduuun idduma jirtu dhaabat; ji's ni dhaabate; wanni kun Kitaaba Yaashaar keessatti barreefameera mitii? Aduun walakkaa samii keessa dhaabattee guyyaa tokko guutuu utuu hin dhi'in turte. 14 Guyyaan Waaqayyo nama dhaga'e kan akkasii gaafasiin dura yookaan ergasii takkumaa ta'ee hin beeku. Waaqayyo dhugumaan Israa'eliif lolaa ture! 15 Ergasii Iyyasuuun Israa'eloota hunda wajjin qubata Gilgaal jiru sanatti deebi'e. 16 Mootonni shanan sun baqatanii holqa Maqeedaa keessatti dhokatanii turan. 17 Akka mootonni shanan holqa Maqeedaa keessatti dhokatan Iyyasuuutti himame; 18 innis akkana jedhe; "Dhagaa guddaa isaa afaan holqa sanaatti gangalchaatii akka isaan eeganiif namoota achitti ramadaa. 19 Isin diinota keessan ari'atii karaa dugda duubaatiin rukutaa malee hin dhaabatinaa! Sababii Waaqayyo Waaqni keessan dabarsee harka keessanitti isaan kenneef akka isaan magaalaawwan isaanii seenan hin godhinaa." 20 Kanaafuu Iyyasuu fi Israa'eloonni hamma namni muraasni hafutti guutumaan guutuutti isaan barbadeessan. Warri hafan immoo magaalaawwan isaanii kanneen jajjabeeffamanii ijaaramanitti galan. 21 Loltoonni hundi nagumaan gara qubata Maqeedaa gara Iyyasuuutti deebi'an; namni tokko iyyuu afaan isaa Israa'elootatti hin bananne. 22 Iyyasuuunis, "Mee afaan holqa sanaa banaatii mootota shanan sana gad naa baasaa" jedhe. 23 Isaanis mootota shanan sana jechuunis mootii Yerusaalem, mootii Kebroon, mootii Yarmuut, mootii Laakkiishii fi mootii Egloon holqa keessaa baasanii fidan. 24 Yommuu isaan mootota kana shanan Iyyasuuutti fidan, inni namoota Israa'el hunda walitti waamee ajajoota loltootaa kanneen isa wajjin dhufaniin, "Kottaatii miilla keessaniin morma mootota kanneenii irra ejjadhaa" jedhe. Isaanis gara fuula duraatti ba'anii miilla isaaniiin morma mootota sanaa irra ejjetan. 25 Iyyasuuun, "Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa. Jabaadhaa; cimaas. Wanni Waaqayyo diinota isin loluuf deemtan hunda irratti godhuuf jirus kanuma" jedheen. 26 Iyyasuuun ergasii mootota sana dha'ee ajjeesee mukkeen shan irratti isaan fannise; isaanis hamma lafti galgalooftutti akkuma muka irratti fannifamanitti turan. 27 Yeroo aduun dhiitetti Iyyasuuun ajaja kenne; jarris mukkeen irraa gad isaan buusani holqa isaan keessa dhokatanii

turan sanatti isaan daddarbatan. Afaan holqa sanaa irras dhagaa gurguddaa hamma guyyaa har'aatti illee achuma jiru naqan. **28** Iyyaasuunis guyyuma sana Maqeedaa qabate. Innis magaalaa sanaa fi mootii ishee goraadeedhaan dha'ee nama achi keessa jiru hunda fixe. Nama tokko iyyuu hin hambifne. Mootii Maqeedaas akkuma mootii Yerikoo godhe sana godhe. **29** Iyyaasuun fi Israa'eloonni isa wajjin turan hundi Maqeedaadhaa ba'anii dhaqanii Libnaa lolan. **30** Waaqayyos magaalaa sanaa fi mootii ishee dabarsee harka Israa'elootaatti kenne. Iyyaasuun magaalattii fi nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixe. Inni nama tokko illee achitti hin hambifne. Mootii ishee illee akkuma mootii Yerikoo godhe sana godhe. **31** Iyyaasuun fi Israa'eloonni hundi isa wajjin Libnaadhaa ka'anii Laakkish dhaqan; isaanis magaalaa sana marsanii waraanan. **32** Waaqayyos Laakkish dabarsee harka Israa'elootaatti kenne; Iyyaasuunis guyyaa lammaffaatti ishee qabate. Akkuma Libnaa godhe sana magaalaa sanaa fi warra ishee keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixe. **33** Yeroo sanatti Hooraam mootichi Geezir, Laakkish gargaaruudhaaf dhufeture; iyyaasuun garuu isaa fi loltoota isaa ni mo'ate; namni tokko iyyuu hin hafne. **34** Ergasiis Iyyaasuun fi Israa'eloonni hundi Laakkishii ka'anii gara Egloon dhaqan; marsaniis ishee waraanan. **35** Guyyuma sana ishee qabatanii akkuma Laakkish godhan sana ishee fi nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. **36** Iyyaasuun fi Israa'eloonni hundis isa wajjin Egloonii ka'anii gara Kebroonitti ol ba'anii ishee waraanan. **37** Isaanis magaalattii qabatanii mootii ishee, gandoota isheetii fi nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. Nama tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma Egloon godhan sana ishee fi nama ishee keessa jiru hunda guutumaan guutuutti barbadeessan. **38** Ergasiis Iyyaasuun fi Israa'eloonni hundi isa wajjin of irra deebi'anii Debiirin dha'an. **39** Isaanis magaalattii, mootii isheetii fi gandoota ishee qabatanii goraadeedhaan fixan. Namoota ishee keessa jiraatan hundas guutumaan guutuutti fixan. Nama tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma Libnaa, mootii isheetii fi Kebroon godhan sana Debiirii fi mootii ishee godhan. **40** Iyyaasuunis akkasiin guutummaa biyya sanaa, biyya gaaraa, Negeebi, biyya gammoojji, tabbawwan tulluutii fi mootota isaanii hundas mo'ate. Inni akkuma Waaqayyo Waaqni Israa'el

ajajetti waan hafuura baafatu hunda guutumaan guutuutti balleesse malee nama tokko illee hin hambifne. **41** Iyyaasuun Qaadesh Barnee irraa jalqabee hamma Gaazaatti, guutummaa biyya Gooshen hamma Gibe'oonitti qabate. **42** Sababii Waaqayyo Waaqni Israa'el Israa'elif lollef Iyyaasuun mootota kanneenii fi lafa isaanii loluma tokkoon mo'ate. **43** Ergasiis Iyyaasuun Israa'eloota hunda wajjin gara qubata Gilgaalitti deebi'e.

11 Yaabiin mootichi Haazoor waan kana dhageenyaan Yoobaab mooticha Maadoonitti, mootota Shimroonii fi Akshaafitti ergaa ergate; **2** akkasumas mootota kaabaa kanneen tulluuwan irra jiraatanitti, kanneen gama kibba Kinereetiin Arabbaa keessa jiraatanitti, kanneen gama dhi'a biiftuutiin lafa gammoojjiitii fi Door keessa jiraatanitti ergaa ergate; **3** Kana'anota gama ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutiin jiraatanitti, Amoorotatti, Heetotatti, Feerzotaatti Yebuusota biyya gaaraa keessa jiraatanitti fi mootota Hiiwotaa kanneen Gaara Hermoon jala biyya Miisphaa keessa jiraatanitti ergaa ergate. **4** Isaanis tuuta loltoota isaanii hunda, fardeenii fi gaariiwwan lolaa baay'ee jechuunis humna waraanaa guddaa kan akka cirracha qarqara galaanaa baay'atu qabatanii dhufan. **5** Mootonni kunneen hundi loltoota isaanii walitti makatanii Israa'eloota waraanuu Bishaanota Meeroon cina qubatan. **6** Waaqayyo Iyyaasuudhaanakkana jedhe; "Sababii ani bor yeroo kanatti reeffa isaanii hunda dabarsee Israa'elootatti kenuuf hin sodaatin. Ati hidda kottee fardeen isaanii kukkutee gaariiwwan isaanii gubuu qabda." **7** Kanaafuu Iyyaasuun fi loltooni isaa hundi tasuma bishaan Meeroon biratti isaanitti dhufanii isaan dha'an; **8** Waaqayyos dabarsee harka Israa'elootaatti isaan kenne. Isaanis jara mo'atanii hamma Siidoonaa Guddootti, hamma Misrefooti Maayimiitti, hamma Sulula Miisphaa kan gama ba'a biiftuutti isaan ari'an; hamma namni hundi dhumuttis isaan dha'an. **9** Iyyaasuunis akkuma Waaqayyo ajaje sana isaan godhe; innis hidda kottee fardeen isaanii kukkutee gaariiwwan isaanii kan lolaa gube. **10** Yeroo sanatti Iyyaasuun of irra deebi'ee Asoor qabatee mootii ishee goraadeedhaan ajjeese. Haazooris magaalaa guiddittii mootummoota kanneen hundumaa turte. **11** Isaanis nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. Waan hafuura baafatu tokko illee utuu

hin hambisin guutumaan guutuutti balleessan; Iyyasuuun Haazoorinis ni gube. **12** Iyyasuuun magaalaawwan moototaa hundaa fi mootota isaanii illee qabatee goraadeedhaan fixe. Innis akkuma garbichi Waaqayyoo Museen ajajetti guutumaan guutuutti isaan balleesse. **13** Ta'us Israa'eloonni magaalaa Haazoor ishee Iyyasuuun gube sana malee magaalaawwan tabba irratti ijaaraman tokko illee hin gubne. **14** Israa'eloonni boojuu fi horii magaalaa sanaa hunda ofii isaaniitiif fudhatan; namoota hunda garuu guutumaan guutuutti goraadeedhaan fixan; nama hafuura baafatu tokko illee hin hambifne. **15** Akkuma Waaqayyo garbicha isaa Musee ajaje sana Museen is akkasuma Iyyasuu ajaje; Iyyasuuun is akkasuma godhe; inni waan Waaqayyo Musee ajaje keessaa waan tokko illee utuu hin hoijetin hin hambifne. **16** Iyyasuuun akkasiin guutummaa biyya sanaa qabate; kunis biyya gaaraa, Negeeb hunda, guutummaa Gooshen, gammoojii gama lixa aduu, Arabbaa fi gaarran Israa'el gammoojii isaanii wajjin, **17** Tulluu Halaaq kan gaara See'iiritti ol ka'uun jalqabani hamma Ba'aal Gaad kan Tulluu Hermoon jala hamma sulula Libaanoonitti jiru booji'e. Innis mootota isaanii hunda gogorra'ee aijeesee. **18** Iyyasuuunis bara dheeraa mootota kanneen hundatti waraana banaa ture. **19** Hiiwota Gibe'oone keessa jiraatan malee magaalaan tokko iyyuu Israa'eloota wajjin walii galtee nagaa hin godhanne; Israa'eloonni magaalaawwan hunda waraanani qabatan. **20** Akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti gara laafina tokko malee isaan barbadeessuudhaan guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaaf jedhee akka isaan Israa'elootatti waraana bananiif kan garaa isaanii jabeesse Waaqayyo mataa isaa ti. **21** Iyyasuuun yeroo sanatti dhaqee biyya gaaraa keessaa jechuunis Kebroon, Debiirii fi Aanaab, akkasumas biyya gaaraa Yihuudaatiif fi biyya gaaraa Israa'el hunda keessaa Anaaqota barbadeesse. Iyyasuuun isaanii fi magaalaawwan isaaniis guutumaan guutuutti barbadeesse. **22** Gaazaa, Gaatii fi Ashdoodi malee kutaan biyya Israa'el kan Anaqonni keessatti hafan tokko iyyuu hin turre. **23** Kanaafuu Iyyasuuun akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti biyya guutuu qabatee akkuma mana gosa gosa isaaniitti dhaala godhee Israa'elootaaf kenne. Biyyattiinis akkasiin waraana irraa boqonaa argatte.

12 Warri Kunneen mootota Israa'eloonni mo'atanii biyyoota isaanii jechuunis gama ba'a Arabbaa hunda dabalatee, ba'a Yordaanos, Sulula Arnooniitii hamma Tulluu Hermoonitti irraa fudhatanii dha: **2** Sihoon mootiin Amoorotaa, Heshboon keessa taa'ee Aro'eer ishee qarqara sulula Arnooniitii argamtu sanaa jalqabee hamma Laga Yaaboq kana daarii Amoonotaatti bulchaa ture; kunis walakkaa Gili'aad dabalata. **3** Akkasumas ba'a Arabbaa Galaana Kinereetiitii jalqabee hamma Galaana Arabbaa yookaan Galaana Soogiddaatti, hamma Beet Yashiimootitti, achii immoo karaa Kibbaatiin hamma tabba Phisgaatti bulchaa ture. **4** Oogi mootichi Baashaan kan sanyii Refaayim keessaa isa dhumaat'a sun Ashtaarotti fi Edreyii bulchaa ture. **5** Innis Tulluu Hermoon, Salkaa, guutummaa Baashaan hamma Geshuurotaattii fi Ma'akaataatti, walakkaa Gili'aad immoo hamma daangaa Sihoon mooticha Heshboonitti bulchaa ture. **6** Museen garbichi Waaqayyootii fi Israa'eloonni isaan mo'atan. Museen garbichi Waaqayyoo biyya isaanii Ruubeenotaaf, gosa Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala godhee kenne. **7** Mootonni biyya Iyyasuu fi Israa'eloonni Yordaanoosiin gama lixa biiftuutti mo'atanii kanneenii dha: biyyi isaaniis Ba'aal Gaad Sulula Libaanoon keessa jirtu sanaa jalqabee hamma Tulluu Halaaq kan gara See'iir lafa Iyyasuuun akkuma gosa gosa isaaniitti dhaala godhee Israa'elootaaf kenne sanaatti ol ka'uun dha. **8** Biyyoonni kenneenis biyya gaaraa, biyya karaa lixa, Arabbaa, tabba tulluu, lafa aloatii fi Negeebi jechuunis biyyoota Heetotaa, Amoorotaa, Kana'anota, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi Yebuusotaa ti. Mootonnis kanneenii dha: **9** Mootii Yerikoo, tokko mootii Aayi kan Beet'eel bira, tokko **10** mootii Yerusaalem, tokko mootii Kebroon, tokko **11** mootii Yarmuut, tokko mootii Laakkish, tokko **12** mootii Egloon, tokko mootii Geezir, tokko **13** mooticha Debiir, tokko mootii Gaadeer, tokko **14** mootii Hormaa, tokko mootii Aaraad, tokko **15** mootii Libnaa, tokko mootii Adulaam, tokko **16** mootii Maqeedaa, tokko mootii Beet'eel, tokko **17** mootii Tafuu'a, tokko mootii Heefer, tokko **18** mootii Afeeq, tokko mooticha Lashaaroon, tokko **19** mootii Maadoon, tokko mootii Haazoor, tokko **20** mootii Shimroon Meroon, tokko mootii Akshaaf, tokko **21** mootii Ta'anaak, tokko mootii Megidoo, tokko **22** mootii Qaadesh, tokko mootii Yoqeni'aam

kan Qarmeloos jiraatu, tokko 23 mootii Door kan tabba Door irra jiraatu, tokko mootii Gooyim kan Gilgaal keessaa jiraatu, tokko 24 mootii Tiirzaa, tokko. Isaanis walumatti mootota soddomii tokko turan.

13 Waaqayyos yeroo Iyyasuun bara dheeraa jiraatee dulloomettiakkana jedheen; “Ati amma akka malee dulloomteerta; garuu amma iyuu lafti dhaalamuu qabu baay’eetu jira. 2 “Lafti hafe sunis kanaa dha: “guutummaa biyya Filisxeemotaatii fi Geshuurotaa, 3 karaa ba’ a Gibxiitiin laga Shihoorii hamma kaaba daarii Ashqaloonitti jiru hundi akka biyya Kana’aanotaatti hedama. Kunis biyya Awootaa kan kutaa biyyoota bulchitoota Filisxeemotaan shanan jechuunis Gaazaa, Ashdood, Eqroon, Gitii fi Eqroon; 4 karaa kibbaatiin immoo guutummaa biyya Kana’aanota, Me’araa Siidoonaatii hamma Afeeqiitti biyya Amoorotaa 5 kan biyya Gebaalotaa ti; akkasumas karaa ba’atiin guutummaa Libaanoon, Ba’al Gaad kan Tulluu Hermoon jalaa hamma Leeboo Hamaatitti. 6 “Ani mataan koo jiraattota biyya gaaraa kanneen Libaanoonii hamma Misrefooti Maayimiitti jiraatan jechuunis Siidoonota hunda fuula Israa’elootaa duraa ari’ee nan baasa. Ati akkuma ani si ajajetti biyya kana akka dhaalaatti Israa’elootaaf hiri; 7 kanas gosoota sagallanii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala godhii hiri.” 8 Walakkaan gosa Minaasee kaan, gosti Ruubeenii fi gosti Gaad biyya Yordaanosiin gama ba’aa kan Museen garbichi Waaqayyoo isaaniif kennee ture sana akkuma inni isaaniif qoodetti fudhatan. 9 Biyyi sunis Aro’eer kan qarqara Sulula Arnoonii, argamtuu fi magaala walakkaa sulula sanaa keessatii jalqabee dirree Meedebaan dabalatee hamma Diibooniitti diriira; 10 akkasumas magaalaawwan Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sanaa hunda dabalatee hamma daarii Amoonotaatti diriira ture. 11 Kana malees Gili’aad, biyya Geshuurotaatii fi Ma’akaatotaa, guutummaa Tulluu Hermoonii fi guutummaa Baashaan hamma Salkaatti 12 jechuunis guutummaa mootummaa Oogi kan Baashaan keessaa isa Ashtaarotii fi Edreyii bulchaa ture kan sanyii Refaayimootaa keessaa isa dhuma ta’e sanaatti diriira. Museenis isaan mo’atee biyya isaanii fudhate. 13 Garuu sababii Israa’eloonni ari’anii isaan hin baasinif Geshuuronni fi Ma’akaatonni hamma ammaatti Israa’eloota gidduu jiraatu. 14 Gosa

Lewwiitiif garuu inni dhaala tokko illee hin kennine; akkuma inni waadaa isaaniif gale sanatti aarsaan ibiddaan Waaqayyo Waaqa Israa’eliif dhi’effamu dhaala isaaniitii. 15 Wanni Museen gosa Ruubeenii, balbala balbalaan kenne kanaa dha: 16 Biyya Aro’eer kan qarqara Sulula Arnoon, magaalaatii walakkaa sululaatii jalqabee dirree Meedebaan bira jiru hunda 17 hamma Heshboonii fi magaalaawwan ishee kanneen dirree irra jiran hunda jechuunis Diiboon, Baamooti Ba’al, Beet Ba’al Me’oon, 18 Yaahizaa, Qidemoot, Meefi’aat, 19 Kiriyaataayim, Sibimaa, Zeret Shahari ishee gaara sululaa irratti argamtu, 20 Beet Phe’oor, tabba Phisgaatii fi Beet Yashiimoot 21 jechuunis magaalaawwan dirree irraa hundumaa fi guutummaa mootummaa Sihoon mooticha Amoorotaa kan Heshboon keessa jiraatee bulchaa ture hundaa ti. Museenis Sihoonii fi bulchitoota Midyaanotaa kanneen Eewii, Reqem, Zuuri, Huurii fi Rebaa mo’ate; isaanis Sihooniin walii galanii biyya sana keessa jiraachaa turan. 22 Israa’eloonni warra lola keessatti ajjeefaman irratti dabalanii Bala’am ilma Be’oor falfalticha sanas goraadeedhaan ajjeesan. 23 Daangaan Ruubeenotaa qarqara laga Yordaanos ture. Magaalaawwan kanneenii fi gandoonni isaanii akkuma balbala balbala isaaniitti dhaala gosa Ruubeen. 24 Wanni Museen gosa Gaadiitiif balbala balbalaan kenne kanaa dha: 25 Daangaan isaanii Ya’izeer, magaalaawwan Gili’aad hundumaa fi walakkaa biyya Amoonotaa kan hamma Aro’eeritti diriiree gara ba’ a Rabbaatti argamuu dha; 26 akkasuma Heshboonii jalqabee hamma Raamaatitti Miisphaa fi Betooniimitti, Mahanayiimii jalqabee hamma daangaa Debiiritti diriiruu dha; 27 amma illee sulula keessa, Beet Haaraam, Beet Niimraa, Sukooti, Zaafoonii fi biyya Sihoon mootichi Heshboon bulchu kan gara ba’ a Yordaanos kan hamma dhuma Galaana Kinereetitti diriiree jiru sanaa dha. 28 Magaalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii akkuma balbala balbala isaaniitti dhaala gosa Gaad. 29 Wanni Museen walakkaa gosa Minaaseetiif jechuunis walakkaa maatii sanyii Minaaseetiif balbala balbalaan kenne kanaa dha: 30 Daangaa biyya Mahanayiimii jalqabee biyya Baashaan guutuu dabalatee naannoo bulchiinsa Oogi mooticha Baashaan jechuunis qubata Yaa’iir kan Baashaan keessaa magaala jaatama, 31 walakkaa biyya Gili’aad, Ashtaarotii fi Edreyii, magaala Oogi

mootichi Baashaan jiraatuutti diriira. Kunis qooda sanyii Maakiiriif ilma Minaasee jechuunis walakkaa ilmaan Maakiiriif balbala balbalaan kennamee dha. **32** Kun dhaala Museen yeroo Yordaanos gama jechuunis gama ba'a Yerikoo dirree Mo'aab keessa ture sanatti qoodee dha. **33** Gosa Lewwiitiif garuu Museen waan tokko illee hin kennine; akkuma inni waadaa isaaniif gale sanatti Waaqayyo Waaqni Israa'el dhaala isaanii ti.

14 Lafti Israa'eloonni biyya Kana'aan keessatti akka dhaalaatti argatan kan Ele'aazaar lubichi, Iyyasuu ilmi Nuunitii fi hangafoonni balbala gosoota Israa'el isaaniif qoodan kanaa dha. **2** Dhaalli isaanii kunis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti ixadhaan gosa sagalii fi walakkaa gosa tokkootiif kenname. **3** Museen karaa ba'a Yordaanosiin gosoota lamaanii fi walakkaaf dhaala godhee kennee ture; gosa Lewwiitiif garuu warra kaan gidduutti dhaala tokko illee hin kennine; **4** ilmaan Yoosef gosa lama ta'anii turaniitii; isaanis Minaasee fi Efrem. Lewwonni garuu magaalaawwan keessa jiraatan, bushaayee fi loon isaanii bobbaafatan malee qooda lafaa tokko illee hin arganne. **5** Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyo Musee ajajetti biyya sana hiratan. **6** Ergasiis namoonni Yihuudaa Gilgalitti gara Iyyasuu dhufan; Kaaleb ilmi Yefunee namichi gosa Qeneez sun akkana jedheen; "Ati waan Waaqayyo Qaadesh Barnee keessatti waa'ee keetii fi waa'ee koo Musee nama Waaqaa sanatti dubbate ni beekta. **7** Yeroo Museen garbichi Waaqayyo sun akka ani biyyattii basaasuuq Qaadesh Barneetii na erge umuriin koo waggaa afurtama ture. Anis gabaasa waan mirkaneeffadhe sanaa nan fideef; **8** obboloonni koo warri na wajjin achi dhaqan garuu akka onneen sabaa sodaadhaan baqxu godhan. Ta'us ani garaa koo guutuudhaan Waaqayyo Waaqa koo duukaa bu'e. **9** Kanaafuu Museen gaafasakkana jedhee naa kakate; 'Sababii ati garaa kee guutuudhaan Waaqayyo Waaqa koo duukaa buuteef, lafti miilli kee tuqe sun hamma bara baraatti dhaala keetii fi dhaala ilmaan keetii ta'a.' **10** "Egaa Waaqayyo akkuma waadaa gale sanatti, gaafa Museedhaan akkas jedhe kan yeroo Israa'el gammoojji keessa asii fi achi jooraa turee jalqabee waggaa afurtamii shan na jiraachiseera. Kanaafuu ani har'a kunoo waggaa saddeettamii shan guuteera! **11** Ani har'as akkuma gaafa Museen na erge sanaa jabaan dha; ani akkuman dur ture sana amma iyyuu

duula dhaquuf jabaa dha. **12** Egaa amma biyya gaaraa kan Waaqayyo gaafa sana waadaa naa gale kana naa kenni. Ati mataan kee iyyuu akka Anaaqonni achi keessa jiraatan, akka magaalaawwan isaanii gurguddaa ta'anii fi dallaa jabaan marfaman gaafas dhageeserta; yoo Waaqayyo na gargaare garuu ani akkuma Waaqayyo jedhe sanatti ari'ee isaan baasa." **13** Iyyasuuunis Kaaleb ilma Yefunee eebbisee Kebroonin dhaala godhee kennef. **14** Kanaafuu sababii inni garaa isaa guutuudhaan Waaqayyo Waaqa Israa'el duukaa bu'eef Kebroon hamma har'aatti iyyuu dhaala Kaaleb ilma Yefunee namicha gosa Qeneez sanaa taatee hafte. **15** Kebroon duraan maqaa namicha Arbaaq jedhamu kan Anaaqota hunda keessaa nama guddaa ture tokkootiin Kiriyaati Arbaaq jedhamtee waamamaa turte. Ergasiis biyyattiin waraana irraa boqotte.

15 Qoodni gosa Yihuudaatiif balbala balbalaan ramadame hamma daarii Edoomitti, qarqara kibbaatiin immoo hamma Gammoojji Siinitti bal'ata. **2** Daariin isaanii karaa kibba galoo galaanaa qarqara kibba Galaana soogiddaattii jalqabee **3** kibba Malkaa Aqrabiim qaxxaamuree gara Siin itti fufee hamma kibba Qaadesh Barneetti deema. Ergasiis Hezroon darbee Adaaritti ol ba'ee gara Qarqaatti gora. **4** Ergasiis immoo achii ka'ee karaa Azimooniin darbee hamma lafa goggogaa Gibxiitti dhufee galaana ga'ee dhaabata. Daariin isaanii kan gara kibbaa kanaa dha. **5** Daariin gara ba'as Galaana Soogiddaa ture; innis hamma dhuma laga Yordaanositti deema. Daariin gara kaabaa immoo galoo galaanaa kan qarqara Yordaanosii jalqabee **6** gara Beet Hoglaatti ol ba'ee ergasiis immoo karaa kaaba Beet Arabbaatiin gara Dhagaa Boohan ilma Ruubeenitti deema. **7** Daariin sunis ergasiis Sulula Aakor keessaa Debiiritti ol ba'ee gara Gilgaal gama kibba laga sanaatiin fuullee Malkaa Adumiim sanaa kaabatti gora. Daariin kun ittuma fufee gara bishaanota Een Shemesh darbee Een Roogelitti gad ba'a. **8** Ergasiis karaa kibba tabba magaalaa Yebuuusotaatiin jechuunis Yerusaalemitiin ba'ee Sulula Ben Hinoom irraan darba. Achiis ba'ee qarqara kaaba Sulula Refaayimitti fiixee tulluu gama lixa Sulula Hinoom jirutti ol ba'e. **9** Daariin sun ammas fiixee gaaraa irraa ka'ee gara burqaa bishaanota Neftoo'aatti qajeelee magaalaawwan Tulluu Efrooniin ba'ee gara

Ba'aalaatti jechuunis Kiriyaati Ye'aariimitti gad bu'e. **10** Ergasii Ba'aalaa irraa Tulluu See'iiriitti gara lixaatti garagalee tabba kaaba Tulluu Yi'aariim jechuunis Kesaaloon irra ba'ee itti fufuudhaan Beet Shemeshitti gad bu'ee Tiiimnaahitti darba. **11** Gara kaaba tabba Eqroonitti darbee Shikeroonitti goree Tulluu Ba'aalaa irra qaxxaamuruudhaan hamma Yabni'eelitti deema. Daariin sunis galaana ga'ee dhaabate. **12** Daariin gara lixa immoo qarqara Galaana Guddaa ti. Daariiwwan akkuma balbala gosa isaaniitti saba Yihuudaa marsanis kanneenii dha. **13** Iyyasuuun akkuma Waaqayyo isa ajajetti, qooda Yihuudaa irraa kutee Kebroon biyya Kiriyaati Arbaaq jedhamtu sana Kaaleb ilma Yefuneetiif kenne. Arbaaq kunis abbaa Anaaq. **14** Kaalebis ilmaan Anaaq sadan jechuunis Sheeshaayiin, Ahiimani fi Talmayi sanyii Anaaq ari'ee achii baase. **15** Achiis namoota biyya Debiir ishee dur Kiriyaati Seefer jedhamaa turte sana keessa jiraatanitti duule. **16** Kaalebis, "Ani nama Kiriyaati Seefer lolee qabatutti intala koo Aaksaa nan heerumiisa" jedhe. **17** Obboleessi Kaaleb, Otnii'eel ilmi Qenaz magaalattii qabate; Kaalebis intala isaa Aksaa isatti heerumiise. **18** Isheeniyeroo gara Otnii'eel dhuftetti akka inni abbaa ishee lafa qotisaad kadhatu isa kakaafte. Kaalebis yommuu isheen harree ishee irraa buutetti, "Ani maal siif godhu?" jedhee ishee gaafate. **19** Isheeniyeroo deebiftee, "Waan addaa tokko naa godhi. Akkuma Negeeb keessatti lafa naa kennite sana burqaawwan bishaaniis naa kenni" jetteen. Kaalebis burqaawwan oliitii fi gadii kennieef. **20** Dhaallii gosti Yihuudaa balbala balbalaan argate kunoo kana: **21** Negeeb keessaa magaalaawwan gosa Yihuudaa kanneen qarqara kibbaatti daarii Edoom irratti argaman kanneenii dha: Qabz'i'eel, Eederi, Yaaguur, **22** Qiinaa, Diimona, Adi'aadaa, **23** Qaadesh, Haazoor, Yitinaan, **24** Ziif, Telem, Ba'aalooti, **25** Haazoor Hadaataa, Keriyyooti kan Hezroon jedhamtu sana, **26** Amaam, Shemaa, Molaadaa, **27** Hazar Gadaa, Heshmoon, Beet Phelexi, **28** Hazar Shuu'aal, Bersheebaa, Biziyootiyaa, **29** Ba'aalaa, Iyyiim, Ezem, **30** Eltolaad, Kisii, Hormaa, **31** Siiqlaag, Madmaanaa, Saansaanaa, **32** Lebaa'oot, Shiilihiim, Aayinii fi Rimoonii dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii walumaa galatti digdamii sagal turan. **33** Karaa sulula lixa biiftuutiin immoo: Eshitaa'ol, Zoraa, Ashinaa, **34** Zaano'aa, Een Ganiim, Tafuu'aa, Eenaami, **35** Yarmuuti, Adulaam, Sookoo,

Azeeqaa, **36** Sha'arayiim, Aaditaayim, Gedeeraa fi Gedeerootaayimii dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha afur turan. **37** Zenaan, Hadaashaa, Migdaal Gaad, **38** Dili'aan, Miisphaa, Yoqtieel, **39** Laakkiish, Boozqaati, Egloon, **40** Kaboon, Lahimaas, Kiitiliish, **41** Gedeerooti, Beet Daagon, Na'amaa fi Maqeedaa dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha ja'a turan. **42** Libnaa, Eteeri, Ashaan, **43** Yiftaa, Ashinaa, Nezibi, **44** Qeyiilaa, Akzibii fi Maareeshaa dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii sagal turan. **45** Eqroon, qubatawwanii fi gandoota naannoo ishee jiran wajjin, **46** akkasumas karaa lixa Eqrooniitiin qubatawwanii fi gandoota isaanii kanneen naannoo Ashdood jiran hunda, **47** Ashdood, magaalaa isheetii fi gandoota ishee, Gaazaa, magaalaa isheetii fi gandoota ishee kanneen hamma Laga Gibxii fi hamma qarqara Galaana Guddichaatti jiranii dha. **48** Biyya gaaraa keessatti immoo: Shaamii, Yatiir, Sookoo, **49** Danaa, Kiriyaati Sanaa jechuunis Debiir, **50** Aanaab, Eshitmo'aa, Aaniim, **51** Gooshen, hooloonii fi Giiloo dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha tokko turan. **52** Araab, Duumaa, Eshi'aan, **53** Yaanuum, Beet Tafuu'aa, Afeeqaa, **54** Humtaa, Kebroon ishee Kiriyaati Arbaaq jedhamtuu fi Zii'orii dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii sagal turan. **55** Maa'oon, Qarmeloos, Ziif, Yutaa, **56** Yizri'eel, Yooqidi'aam, Zaano'aa, **57** Qaayin, Gibe'aa fi Tiiimnaahii dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudhan turan. **58** Halhuul, Beet Zuuri, Gedoor, **59** Ma'aaraati, Beet Anootii fi Elteeqoonii dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii ja'a turan. **60** Kiriyaati Ba'aal kan Kiriyaati Ye'aariim jedhamtuu fi Raabbaa dha; magaalaawwanii fi gandoonni ishee lama turan. **61** Gammoojji keessatti immoo: Beet Arbabaa, Midiin, Sekaakaa, **62** Niibishaan, Magaalaa Soogiddaatii fi Een Gaadii dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii ja'a turan. **63** Sabni Yihuudaa garuu Yebuuusota Yerusaalem keessa jiraachaa turan sana ari'anii baasuu hin dandeenye; Yebuuusonis hamma har'aatti saba Yihuudaa wajjin Yerusaalem keessa jiraatu.

16 Qoodni Yoosuf Yordaanos Yerikoo biratti argamtu, karaa ba'a bishaanota Yerikootii ka'ee gammoojji keessa qaxxaamuree biyya gaaraa Beet'eelitti ol ba'a. **2** Luuzi ishee Beet'eel jedhamtu sanaa ka'ee gara biyya Arkaawotaa kan Axaaroti

keessatti argamtu sanaatti ce'a. **3** Achii immoo gara liixa biyya Yafleexotaatti gad bu'ee Beet Horoon ga'ee gara Geezir itti fufee galaanicha ga'ee dhaabata. **4** Akkasitti Minaasee fi Efreem, ilmaan Yoosef dhaala isaanii argatan. **5** Qoodni gosti Efreem balbala balbalaan argatte kunoo kana: Daariin dhaala isaanii gara ba'atiin Axaaroti Adaarii ka'ee hamma Beet Horoon gara Ol aanuutti deemee **6** hamma galaanaatti itti fufa. Karaa kaabaatiin Mikmetaati ka'ee karaa ba'atiin gara Taanaat Shiiloo goree achiin darbee ba'a Yaano'aatti qajeela. **7** Ergasii immoo Yaano'aadhaa ka'ee Axaarotii fi Na'araatti gad bu'ee Yerikoo irra naanna'ee Yordaanositti gad ba'a. **8** Daariin sun Tafuu'aadhaa ka'ee gama Lixaatiin Laga Qaanaatti gad bu'ee galaana ga'ee dhaabata. Dhaalli gosti Efreem balbala balbalaan argatte kanaa dha. **9** Daariin kun magaalaawwanii fi olloota isaanii kanneen dhaala gosa Minaasee keessatti gosa Efreemii hambifaman hundas ni dabalata. **10** Isaan Kana'aanota Geezir keessa jiraachaa turan sana ari'anii achii hin baafne ture; hamma har'aatti Kana'aanoni saba Efreem gidduu jiraatu; garuu akka hojii humnaa hoijetan dirqamu.

17 Gosti Minaasees qooda argatte; inni ilmaan Yoosef hangafa tureetii. Maakiir ilmi Minaasee hangaftichi abbaan Gili'aadotaa sun sababii loltuu jabaa ta'eef Gili'aadii fi Baashaan isaaf kennaman. **2** Kanaafuu qoodni kun saba Minaasee warra hafaniif jechuunis balbala Abii'ezer, Heleq, Asrii'eel, Sheekem, Heeferii fi Shemiidaaf kennname. Kunneenis balbala balbala isaaniitiin ilmaan Minaasee ilma Yoosef kanneen biraa ti. **3** Zelofehaad ilmi Heefer, ilmi Gili'aad, ilma Maakiir, ilmi Minaasee sun intallan malee ilmaan hin qabu ture. Maqaan intallan isaas Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa. **4** Isaanis gara Ele'aazaar lubichaa, gara Iyyasuu ilma Nuunitii fi gara hooggantootaa dhaqanii "Waaqayyo akka inni obboloota keenya gidduutti dhaala nuu kennuuf Musee ajajeera" jedhan. Kanaafuu Iyyasuu akkuma ajaja Waaqayyootti obboloota abbaa isaanii wajjin dhaala kenneef. **5** Minaaseen Gili'aadii fi Baashaan keessaa gama ba'a Yordaanositti lafa iddo kudhanitti hiramu qaba ture. **6** Kunis sababii intallan gosa Minaasee sun ilmaan dhiiraa gidduutti qooda argataniif. Lafti Gili'aad ilmaan Minaasee kanneen hafaniif kennamte. **7** Daangaan gosa Minaasee Aasheerii ka'ee hamma

Mikmetaati kan karaa ba'a Sheekem jirtu sanaatti bal'ata. Daangaan sunis achii ka'ee kibbaan gad bu'ee saba Een Tafuu'aa keessa jiraatus dabalata. **8** Biyyi Tafuu'aa kan Minaasee turte; Tafuu'aan mataan ishee garuu karaa daangaa Minaaseetiin kan ilmaan Efreem turte. **9** Daangaan sun karaa kibbaatiin ittuma fufee Laga Qaanaa bira ga'a. Magaalaawwan Efreem kanneen magaalaawwan Minaasee gidduutti argamanitu ture; daangaan Minaasee garuu Kaaba lagichaa irra darbee galaana bira ga'ee dhaabata. **10** Biyyi sun karaa kibbaatiin kan gosa Efreemii; karaa kaabaatiin immoo kan gosa Minaasee ti. Biyyi Minaasee hamma galaanaatti deemee karaa kaabaatiin Aasheerin, karaa ba'atiin immoo Yisaakorin daangeessa. **11** Minaaseenis Yisaakorii fi Aasheer keessaa Beet She'aan, Yible'aamii fi saba Door, Eendoor, Ta'anaakii fi Megidoo qubatawwan naannoo isaanii jiran wajjin qaba ture; sadaffaan immoo Naafotii dha. **12** Ta'us sababii Kana'aanoni biyya sana jiraachuuf kutatanii turaniif gosti Minaasee magaalaawwan kanneen qabachuu hin dandeenyee. **13** Garuu Israa'eloonni yommuu jabina argachaa dhufanitti akka isaan hojii humnaa hoijetan godhan malee Kana'aanota achii hin baafne. **14** Namoonni Yoosefis Iyyasuuudhaan, "Ati maaliif ixa tokkoo fi qooda tokko qofa dhaala nuu kennite? Nu saba akka malee baay'ee fi saba Waaqayyo guddisee eebbisee dha" jedhan. **15** Iyyasuuunis, "Yoo isin akka malee baay'attanii biyyi gaaraa Efreem kun isinitti dhiphattie bosona seenaati biyya Feerzotaati fi Refaayimootaa keessatti iddo jireenyaa qopheeffadhaa" jedhee deebiseef. **16** Namoonni Yoosefis, "Biyyi gaaraa kun nu hin ga'u; Kana'aanoni lafa diriiraa irra jiraatan hundi, warri Beet She'aanii fi qubatawwan ishee akkasumas warri Sulula Yizri'eel keessa jiraatan hundi gaariiwan sibilaa qaban" jedhanii deebisan. **17** Iyyasuuun garuu mana Yoosefiin jechuunis Efreemii fi Minaaseedhaan akkana jedhe; "Isin saba akka malee baay'ee kan humna guddaa qabuu dha. Ixa tokko qofa hin qabaattan. **18** Biyya gaaraa kan bosonaa garuu ni qabaattu; bosona cira; biyyattiimis hamma qarqara daangaa isheetti kanuma keessan taati; Kana'aanoni yoo gaariiwan sibilaa qabaatanii jajjaboo ta'anis isin ariitanii isaan baasuu dandeessu."

18 Guutummaan waldaa Israa'el Shiilootti walitti qabamee dinkaana wal ga'ii achitti dhaabate.

Biyyattiin harka isaanii jala galte; **2** ta'us amma illee gosoонни Israa'el torba dhaala isaanii hin fudhanne тure. **3** Kanaafuu Iyyasuun Israa'elootaanakkana jedhe; "Isin utuu biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isinii kenne kana hin fudhatin hamma yoomiitti turtu? **4** Tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama sadii sadii kennadhaa. Anis akka isaan biyya sana ilaalaniиakkuma dhaala gosa hundaatti waa'ee ishee barreessaniif isaan nan erga. Isaanis ergasii gara kootti deebi'u. **5** Isin biyya sana iddo torbatti quodoo qabdu. Yihuudaan biyya karaa Kibbaa keessatti hafee manni Yoosef immoo biyya karaa kaabaatti hafuu qaba. **6** Isin erga waa'ee biyya iddo torbatti quodamte sanaa barreessitanii booddee gabaasa natti fidaa; anis fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa duratti ixaa isinii buusa. **7** Gosti Lewwii garuu gidduu keessanitti qooda lafaa hin argatu; sababiin isaas tajaajilli lubummaa kan isaan Waaqayyoof kennan sun dhaala isaanii ti. Gosti Gaad, kan Ruubeenii fi walakkaan gosa Minaasee duraanuu karaa ba'a Yordaanosiin qooda isaanii argatanii jiru. Museen garbichi Waaqayyoo sun isaaniif kennee тure." **8** Kanaafuu jarri karaa isaanii qabatanii qajeelan; Iyyasuunis warra haala biyyattii barreessuu dhaqaniinakkana jedhe; "Dhaqatii biyya sana sakatta'atii waa'ee ishee galmeessaa. Ergasii immoo gara koo kottaa; anis asuma Shiilotti fuula Waaqayyoo duratti ixaa isiniif nan buusa." **9** Kanaafuu namoonni sun ka'anii biyya sana keessa dedeemanii waa'ee haala ishees magaalaalaa magaalaadhaan iddo torbatti quodanii kitaaba maramaa irratti barreessanii qubata Shiilotti gara Iyyasuutti deebi'an. **10** Iyyasuun ergasii Shiiloo keessatti fuula Waaqayyoo duratti ixaa buuseef;akkuma qooda gosa isaaniittis Israa'elootaaf biyyattii hire. **11** Ixaan jalqabaaakkuma balbala balbala isaaniitti gosa Beniyaamiif ba'e. Biyyi isaan ixaadhaan argatanis gosa Yihuudaatii fi gosa Yoosef gidduutti argama. **12** Karaa kaabaatiin daariin isaanii Yordaanosiik'a'ee kaaba tabba Yerikoo irra darbuudhaan karaa lixaatiin biyya gaaraatti gad bu'ee gammoojjii Beet Aawweniitiin ba'a. **13** Achii ka'ee kibba tabba Luuzzitti jechuunis Beet'eelitti darbee gara Axaaroti Adaar kan gaara kibba Beet Horoon isa gadii sanaatti gad bu'a. **14** Daariin sunis karaa kibbaatiin gaara Beet Horoonitti garagalee jiru sanaa ka'ee karaa lixaatiin gara kibbaatti goree magaalaalaa ilmaan Yihuudaan kan Kiriyaati Ba' aal jechuunis Kiriyaati Ye'aariim ga'a. Kunis daangaa

lixaatiin ti. **15** Daangaan kibbaa karaa lixaatiin qarqara Kiriyaati Ye'aariimiiiti jalqaba; daangaan isaa immoo gara bishaan Neftoo'aatti gad bu'a. **16** Daangaan sunis karaa kaaba Sulula Refaayimiitiin gara gaara Sulula Ben Hinoomitti garagalutti gad bu'a. Innis tabba kibba magaalaalaa Yebuusotaa biraan gara Sulula Hinoomitti itti fufee gara Een Roogelitti gad bu'a. **17** Ergasii gara kaabaatti goree Een Shemesh dhaqa; achii ka'ees gara Geliloot kan Malkaa Adumiimitti gara galtee jirtu sanaa itti fufee hamma Dhagaa Boohan ilmaan Ruubeen sanaatti gad bu'a. **18** Ammas gara tabba kaaba Arabbaatti itti fufee gara Arabbaatti gad bu'a. **19** Ergasii tabba kaaba Beet Hoglaatti qajeelee karaa kaaba galoo Galaana Soogiddaa kan karaa kibbaatiin afaan Yordaanosisiit argamtuutiin ba'a. Kun daarii karaa kibbaa ti. **20** Lagni Yordaanosisiit karaa ba'atiin daarii ta'a. Isaan kunneen daariiwwan dhaala ilmaan Beniyaamiitiif karaa hundaan dhaabamanii dha. **21** Magaalaawwan gosti Beniyaamakkuma maatii maatii isaaniitti argatan kanneenii dha: Yerikoo, Beet Hoglaa, Eemeqi Qaziizi, **22** Beet Arabbaa, Zemaaraayim, Beet'eel, **23** Aawiim, Faaraa, Ofraa, **24** Kefar Aamoonaay, Ofnii fi Gebaa dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha lama turan. **25** Gibe'oон, Raamaa, Bi'eerooti, **26** Miisphaa, Kefiira, Moozaa, **27** Reqem, Yirphi'eel, Taraalaa, **28** Zeelaa, Haa'elef, magaalaalaa Yebuusotaa jechuunis Yerusaalem, Gibe'aa fi Qiiriyati; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha afur turan. Dhaalli gosti Beniyaam balbala balbalaan argate kanaa ture.

19 Ixaan lammaffaan gosa Simi'ooniif balbala balbalaan ba'e. Dhaalli isaaniis dhaala gosa Yihuudaan keessatti argama. **2** Kunis: Bersheebaa yookaan Shebaa, Molaadaa, **3** Hazar Shuu'aal, Baalaa, Ezem, **4** Eltolaad, Betuul, Hormaa, **5** Siiqlaag, Beet Markaabot, Hazar Suusaa, **6** Beet Lebaa'otii fi Shaaruheen; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha sadii turan; **7** Ayin, Rimoont, Eteerii fi Ashaan, magaalaawwanii fi gandoota isaanii afran, **8** akkasumas gandoota naannoo magaalaawwan kanneenii jiran kanneen hamma Baa'ilaaat Bi'eritti jechuunis hamma Raamaat ishee Negeeb keessaa sanaatti bal'ata. Dhaalli gosti Simi'oon balbala balbalaan argate kanaa dha. **9** Sababii quodni gosa Yihuudaan hamma isaan barbaadanii ol ta'eef dhaalli gosa Simi'oon kun qooda

gosa Yihuudaa irraa fudhatame. Kanaafuu gasti Simi'oon Yihuudaa keessatti dhaala argate. **10** Ixaan sadaffaan gosa Zebululooniif balbala balbalaan ba'e; kunis: Daariin dhaala isaanii hamma Saariiditti deema. **11** Achiis karaa lixaatiin gara Mare'aalaatti gad bu'ee Dabesheetitti riiqatee hamma laga Yoqeni'aam dura jiru sanaatti deema. **12** Ergasiis Saariid irraa gara Kisloti Taaboor biyya ba'a biiftuutti argantu sanaatti gara ba'aatti goree Daaberaatitti qajeelee hamma Yaafiiyatti deema. **13** Achiis karaa ba'aatiin itti fufee Gat Heeferii fi Eetqaaxin dhaqa; Rimooniin gad ba'ee gara Ne'aahitti gora. **14** Daariin sunis karaa kaabaatiin gara Hanaatoonitti goree Sulula Yiftaa Eelitti dhuma. **15** Kanneen irrattis Qaataat, Naahaalal, Shimroon, Yidalaa fi Beetlihem dabalamaniiru. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalaawwan kudha lama turan. **16** Magaalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gasti Zebulloon balbala balbalaan argatee dha. **17** Ixaan afuraffaan gosa Yisaakoriiif balbala balbalaan ba'e. **18** Biyyi isaaniis: Yizri'eel, Kesuloot, Suunam, **19** Hafaarayim, Shii'oон, Anaaharat, **20** Rabiit, Kishoon, Ebezi, **21** Remeet, Een Ganiim, Een Hadaa fi Beet Phaxeex. **22** Daariin isaanii Taaboor, Shahazumaa fi Beet Shemesh tuqee Yordaanos ga'ee dhaabata. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalaawwan kudha ja'a turan. **23** Magaalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gasti Yisaakor balbala balbalaan argatee dha. **24** Ixaan shanaffaan gosa Aasheeriif balbala balbalaan ba'e. **25** Biyyi isaaniis: Helqaat, Halii, Beten, Akshaaf, **26** Alaamelek, Amaadii fi Mishi'aal. Daangaan sunis karaa lixaatiin Qarmelosii fi Shiihoor Libnaat tuqa. **27** Ergasiis karaa ba'a biiftuutiin gara Beet Daagonitti goree Zebululoonii fi Sulula Yiftaa Eelitti qabatee Kaabuulin gara bitaatti dhiisee karaa kaabaatiin Beet Emeeqii fi Ne'iif'eelitti qajeeela. **28** Achiis ka'ee gara Eebroon, Rehoob, gara Hamoonii fi Qaanaatti ol ba'ee hamma Siidoonaa Guddichaatti deema. **29** Daangaan sunis ergasiis gara Raamaatti goree magaalaalaa Xiiroos kan dallaa jabaa qabu sanaa dhaqee gara Hoosaatti goree karaa Akzibiitiin galaana ga'ee dhaabata; **30** kunis biyya Umaa, biyya Afeeqiitii fi Rehoob dabalata. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalaawwan digdamii lama turan. **31** Magaalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gasti Aasheer balbala balbalaan argatee dha. **32** Ixaan ja'affaan gosa Niftaalemiif balbala

balbalaan ba'e; kunis: **33** Daariin isaanii Heelefii fi muka guddaa Za'aanaaniim keessa jiru sanaa ka'ee Adaamii Neqebii fi Yabni'eel irraan gara Laquumiitti qajeelee Yordaanos ga'ee dhaabata. **34** Daariin sun Aznoot Taabooritti qajeelee gara lixaatti goruudhaan Huuqooqi ga'ee dhaabata. Innis karaa kibbaatiin Zebululoon, karaa lixatiin Aasheer, karaa ba'aatiin immoo Yordaanos tuqa. **35** Magaalaawwan dallaa jabaa qaban kanneenii dha: Zidiimi, Zeeri, Hamaati, Raqaati; Kinereeti, **36** Adaamaa, Raamaa, Haazoor, **37** Qaadesh, Edreyii, Een Haxoor, **38** Yiroon, Migdaal Eel, Horeem, Beet Anaatii fi Beet Shemesh. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalaawwan kudha sagal turan. **39** Magaalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gasti Niftaalem balbala balbalaan argatee dha. **40** Ixaan torbaffaan gosa Daaniif balbala balbalaan ba'e. **41** Biyyi isaan Dhaalanis: Zoraa, Eshitaa'ol, Iir Shemesh, **42** Sha'alabiin, Ayaloon, Yitlaa, **43** Eeloon, Tiimnaahi, Eqroon, **44** Elteqee, Gibetoon, Baa'ilaaati, **45** Yihuud, Benee Beraaq, Gat Rimoon, **46** Meyaarqoonii fi Raqoon Yoopheetti garagalee argamu sanaa dha. **47** Ijoolleen Daan garuu sababii lafti dhaalan sun isaanitti dhiphatteef ol ba'anii Lesheemin waraanani qabatan; erga goraadeedhaan dha'anii booddee ishee dhuunfatan. Isaanis Lesheem keessa qubatanii Daan jedhanii maqaa abbaa isaaniitiin ishee moggaasan. **48** Magaalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gasti Daan balbala balbalaan argatee dha. **49** Israa'eloonnis erga biyyattii ixaadhaan qoodamte sana hiranii fixanii booddee gidduu isaaniitti Iyyasu ilma Nuunitiif dhaala kennan; **50** dhaala kanas akkuma Waaqayyo ajajetti kennan. Isaanis magaalaalaa inni gaafatee kennaniif; magaalaan sunis Timnaat Seeraa kan biyya gaaraa Efreemitti argamtuu dha. Innis magaalaa sana ijaaree keessa jiraate. **51** Kunneen biyyoota Ele'aazaar lubichi, Iyyasuun ilmi Nuunitiif fi hangafoonni gosoota Israa'el Shiilootti fuula Waaqayyo duratti balbala dunkaana wal ga'ii irratti ixaadhaan kennanii dha. Isaanis akkasiin biyyattii quoduu xumuran.

20 Ergasiis Waaqayyo Iyyasuudhaan akkana jedhe: **2** "Akkuma ani karaa Museetiin isin ajaje sanatti akka Israa'eloonni magaalaawwan itti kooluu galan filatan itti himi; **3** kunis akka namni tasuma yookaan utuu itti hin yaadin nama ajjeese kam

iyuu itti kooluu galee nama haaloo dhiigaa baasu duraa ba'uuf. 4 Inni yommuu magaalaawwan sana keessaa tokkotti kooluu galutti karra magaalattii irra dhaabatee fuula maanguddoota magaalaa sanaa duratti dhimma isaa himachuu qaba. Isaanis ergasii magaalaa isaaniitti isa simatanii akka inni isaan wajjin jiraatuuf iddo kennuufi qabu. 5 Yoo namni haaloo dhiigaa baasu isa duukaa bu'e illee, sababii inni utuu itti hin yaadinii fi utuu duraan jibba wal irraa hin qabaatin nama ollaa isaa ajjeeseeif, isaan namicha sana dabarsanii kennuu hin qaban. 6 Inni hamma fuula waldaa dura qorumsaaf dhaabatuttiif fi hamma lubni ol aanaan yeroo sanatti tajaajilaat ure du'utti magaalaadhuma sana keessa jiraachuu qaba. Ergasii inni mana isaatti, gara magaalaa keessaa baqate sanaatti deebi'uudanda'a." 7 Kanaafuu isaan biyya gaaraa Niftaalem keessaa Qaadesh ishee Galiilaa keessaa sana, biyya gaaraa Efreem keessaa Sheekem, biyya gaaraa Yihuudaa keessaa immoo Kiriyaati Arbaaq kan Kebroon jedhamtu sana filatan. 8 Yordaanos gamaa karaa lixa Yerikootiin, biyya gosa Ruubeen keessaa Bezer ishee gammoojji diriiraa keessaa sana, biyya gosa Gaad keessaa Raamooti ishee Gili'aad keessatti argamtu, biyya gosa Minaasee keessaa immoo Goolaan ishee Baashaan keessatti argamtu sana filatan. 9 Magaalaawwan akka namni tasa nama ajjeese kam iyuu itti baqatuuf Israa'eloota hundaa fi alagoota gidduu isaanii jiraatanii filataman kanneenii dha; kunis akka inni hamma harka waldaa jirutti namicha haaloo dhiigaa baasu sanaan hin ajjeefamneef.

21 Hangafoonni maatii Lewwotaa Ele'aazaar lubichatti, Iyyasuu ilma Nuunittii fi hangafoota maatiwwan gosoota Israa'el kaanitti dhi'aatanii 2 Shiloo Kana'aan keessatti argamtu sana keessatti, "Waaqayyo akka isin magaalaa nu keessa jiraannu lafa tikaan horii keenyaaf ta'u wajjin nuu kennitan karaa Museetiin ajajee ture" jedhaniin. 3 Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyo ajajetti dhaala ofii isaanii keessaa magaalaawwan kanneenii fi lafa tikaan Lewwotaaaf kennan. 4 Ixaan jalqabaa gosa Qohaatiif balbala balbalaan ba'e. Lewwota sanyii Aroon lubichaatiifis gosa Yihuudaa, gosa Simi'oonii fi gosa Beniyaam keessaa magaalaawwan kudha sadii ixaadhaan argatan. 5 Sanyii Qohaati warra hafaniif immoo balbala gosa Efreem, gosa Daanii

fi walakkaa gosa Minaasee keessaa magaalaawwan kudhan ixaadhaan argatan. 6 Sanyiwwan Geershoonif balbala gosa Yisaakor, gosa Aasheer, gosa Niftaalemii fi walakkaa gosa Minaasee kan Baashaan keessaa sana irraa magaalaawwan kudha sadii ixaadhaan argatan. 7 Sanyiwwan Meraariis balbala balbalaan gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi gosa Zebulloon keessaa magaalaawwan kudha lama ixaadhaan argatan. 8 Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajaje sanatti magaalaawwan kanneenii fi lafa tikaan ixaadhaan Lewwotaaaf kennan. 9 Gosa Yihuudaa fi gosa Simi'oon irraa magaalaawwan kanneen maqaa maqaadhaan qoodan; 10 sababii ixaan jalqabaa isaanii ba'eef magaalaawwan kunneen sanyiwwan Aroon warra Lewwotaa keessaa balbala Qohaati ta'aniif kennaman: 11 Isaanis Kiriyaati Arbaaq jechuunis Kebroon ishee biyya gaaraa Yihuudaa keessaa sana lafa tikaan naannoo ishee wajjin kennaniif. Arbaaq abbaa Anaaq ture. 12 Lafa qotiisa fi gandoota naannoo magaalattii jiran garuu Kaaleb ilma Yefuneetiif handhuuraa godhanii kennan. 13 Kanaafuu sanyiwwan Aroon lubichaatiif Kebroon jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti baqatuu fi Libnaa, 14 Yatiir, Eshtimo'aa, 15 Hooloon, Debiir, 16 Aayin, Yutaanii fi Beet Shemeshi lafa tikaan wajjin kennameef; isaan kunneen magaalaawwan sagallan gosoota lamaan irraa qoodamaniifii dha. 17 Gosa Beniyaam irraas Gibe'oon, Gebaa'i, 18 Anaatootii fi Almoon lafa tikaan wajjin kennaniif; isaanis magaalaawwan afurii dha. 19 Magaalaawwan lafa tikaan wajjin sanyiwwan Aroon kanneen luboota ta'aniif kennaman hundi kudha sadii turan. 20 Qohaatota balbala Lewwii warra hafaniif gosa Efreem irraa magaalaawwan kanneentu ixaadhaan argatan: 21 Isaanis biyya gaaraa Efreem keessaa Sheekem jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu itti baqatu sanaa fi Geezir, 22 Qibxaayimii fi Beet Horoon, walumatti magaalaawwan afur lafa tikaan wajjin fudhatan. 23 Akkasumas gosa Daan keessaa Elteqee, Gibetoon, 24 Ayaaloonii fi Gat Rimoon, walumaa galatti magaalaawwan afur lafa tikaan wajjin fudhatan. 25 Walakkaa gosa Minaasee keessaa immoo Ta'anaakii fi Gat Rimoon, magaalaawwan lama lafa tikaan wajjin fudhatan. 26 Magaalaawwan kurnan kunneen hundii fi lafti tikaan isaanii balbala gosa Qohaati warra hafaniif kennaman. 27 Geershoonota

balbala Lewwiitiif immoo: Walakkaa gosa Minaasee keessaa, Goolaan ishee Baashaan keessaa jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti baqatu sanaa fi Be'eshitiraa, magaalaawwan lamaa fi lafa tikaasisaaniitu kennameef; **28** gosa Yisaakor keessaa Kishoon, Daaberaati, **29** Yarmuutii fi Een Ganiim, magaalaawwan afurii fi lafa tikaasisaaniitu kennameef; **30** gosa Aasheer keessaa Mishi'aal, Abdoon, **31** Helqaatii fi Rehoob, magaalaawwan afurii fi lafa tikaasisaaniitu kennameef; **32** gosa Niftaalem keessaa Qaadesh ishee Galiilaa keessaa, magaalaan namni nama ajjeesee himatamu tokko itti kooluu galuu akkasumas Hamoot Doorii fi Qartaan, magaalaawwan sadii lafa tikaasisaanii wajjin kennameef. **33** Gosoota Geershoonotaatiif immoo magaalaawwan kudha sadiitu lafa tikaasisaanii wajjin kennameef. **34** Lewwota hafan warra balbala Meraarii ta'aniif: gosa Zebuuloon keessaa, Yoqeni'aam, Qartaan, **35** Dimnaa fi Naahaalal, magaalaawwan afurtu lafa tikaasisaanii wajjin kennameef; **36** gosa Ruubeen keessaa Bezer, Yaahizaa, **37** Qidemootii fi Meefi'aat, magaalaawwan afur lafa tikaasisaanii wajjin kennameef; **38** gosa Gaad keessaa immoo, Raamooti ishee Gili'aad keessaa jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti kooluu galuu, Mahanayiim, **39** Heshboonii fi Ya'izeer, walumaa galatti magaalaawwan afurtu lafa tikaasisaanii wajjin kennameef. **40** Lewwota hafan warra balbala Meraarii ta'aniif walumaa galatti magaalaawwan kudha lamatu ixaadhaan kennameef. **41** Magaalaawwan Lewwotaa kanneen biyya Israa'eloonni dhuunfatan keessatti argaman lafa tikaasisaanii wajjin walumaa galatti afurtamii saddeet turan. **42** Tokkoon tokkoon magaalaawwan kanneenii naannoo isaaniitii lafa tikaasisaanii qabu turan; magaalaawwan hundinuu akkanuma. **43** Kanaafuu Waaqayyo biyya abbootii isaaniitiiif kennuuf kakate hunda saba Israa'eliif kenne; isaanis biyya sana qabatanii achi jiraatan. **44** Waaqayyo akkuma abbootii isaaniitiiif kakate sana karaa hundaan boqonnaa isaanii kenne. Diinni isaanii tokko iyyuu fuula isaanii dura dhaabachuu hin dandeenye; Waaqayyo diinota isaanii hunda dabarsee harka isaaniitii kenne. **45** Waadaa gaarii Waaqayyo mana Israa'eliif gale keessaa tokko iyyuu hin hafne; hundinuu guutameera.

22 Ergasiis Iyyasuuun gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee walitti waamee **2** akkana jedheen; "Isin waan Museen garbichi Waaqayyo ajaje

hundumaa hojettaniirtu; waan ani isin ajaje hundas naa ajajamtaniirtu. **3** Isin bara dheeraaf, hamma har'aatti illee obboloota keessan hin daganne; ajaja Waaqayyo Waaqni keessan isinii kennes eegdaniirtu. **4** Waaqayyo Waaqni keessan akkuma waadaa gale sanatti obboloota keessan boqochiiseera; isin biyya Museen garbichi Waaqayyoo Yordaanos gamaa isinii kenne sanatti gara mana keessaniitti deebi'aa. **5** Garuu akka Waaqayyo Waaqa keessan jaallattaniif, akka karaa isaa hunda irra deemtaniif, akka ajajawwan isaa eegdaniif, akka isatti maxxantaniif fi akka garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiltaniif ajajaa fi seera Museen garbichi Waaqayyoo isinii kenne sana jabeessaa eegaa." **6** Ergasiis Iyyasuuun eebbisee gad isaan dhiise; isaanis gara mana isaaniitii deebi'an. **7** Museen walakkaa gosa Minaaseetiif Baashaan keessaa lafa kennee ture; Iyyasuuun immoo walakkaa kaanif Yordaanosin gama lixaatti obboloota isaanii cinatti lafa kenne. Iyyasuuun yommuu gara mana isaaniitii isaan ergetti isaan eebbise; **8** akkanas jedheen; "Qabeenya keessan guddaa jechuunis horii baay'ee, meetii, warqee, naasii fi sibiila akkasumas uffata baay'ee fudhadhaa galaatii boojuu diinota keessan irraa boojitan sana obboloota keessan wajjin qoeddadhaa." **9** Kanaafuu gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee gara biyya ofii isaanii gara Gili'aad ishee akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajajetti argatan sanaatti deebi'uuf jedhanii Shiiloo ishee Kana'aan keessaa sanatti Israa'eloota dhiisanii deeman. **10** Gosti Ruubeen, gasti Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee yommuu Galilooti biyya Kana'aan keessaa kan Yordaanos biraa sana ga'anitti, iddo aarsaa guddaa isaa Yordaanos biratti tolchan. **11** Israa'eloonni yommuu akka isaan gama Israa'elootaatiin daarii Kana'aan irratti Galilooti ishee Yordaanos cinaa sanatti iddo aarsaa tolchan dhaga'anitti, **12** guutummaan waldaa Israa'el isaanitti duuluuf Shiilotti walitti qabaman. **13** Kanaafuu Israa'eloonni Fiinehaas ilma Ele'aazaar lubichaa sana gara gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi gara walakkaa gosa Minaasee warra Gili'aad keessa jiraatanitti ergan. **14** Isa wajjinis hangafoota kudhan, tokkoon tokkoon gosa Israa'eliif nama tokko ergan; tokkoon tokkoon isaaniis hangafa balbala maatii Israa'el. **15** Isaanis Gili'aaditti gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee bira dhufanii akkana isaaniin jedhan:

16 “Guutummaan waldaa Waaqayyoo akkana jedha: ‘Isin akkamitti akkanaan amanamummaa Waaqa Israa’el wajjin qabdan sana cabsitu? Isin akkamitti Waaqayyo irraa garagaltanii isatti finciliudhaan ofii keessaniif iddo aarsaa tolfattu? 17 Cubbuun Phe’oor keessatti hojjetame sun nu hin ga’uu? Dha’ichi saba Waaqayyoo irra bu’u iyuu, nu hamma har’atti cubbuu sana irraa of hin qulqulleessine. 18 Isin ammas Waaqayyo irraa garagaluu keessanii? “Yoo isin har’aa Waaqayyotti finciltan inni immoo bori hawaasa Israa’el hundatti ni dheekkama. 19 Yoo lafti isin qabattan sun xuroofte, gara lafa Waaqayyo iddo dinkaanni Waaqayyoo dhaabatuu kottaatii nu wajjin lafa qoodadhaa. Garuu iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyaa malee iddo aarsaa biraa ofii keessanii tolfattanii Waaqayyotti yookaan nutti hin fincilinea. 20 Yeroo Aakaan ilmi Zaaraa waan dhowwamaa ta’e fudhachuudhaan cubbuu hojjetetti waldaa Israa’el hundatti dheekkamsi hin dhufnee? Namni sababii cubbuu isaatiin du’e isa qofa miti.” 21 Kana irratti gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee akkana jedhanii hangafoota maatiwwan Israa’eliiif deebisan; 22 “Waaqayyo Waaqni waaqotaa, Waaqayyo Waaqni waaqotaa ni beeka! Israa’elis haa beeku! Yoo wanni kun Waaqayyotti finciliuf yookaan isaa ajajamuu diduuf ta’e har’aa nu hin hambisin. 23 Yoo nu Waaqayyo irraa deebi’uuf jennee, aarsaa gubamu fi kennaan midhaanii, yookaan aarsaa nagaa achi irratti dhi’eessuuf iddo aarsaa ofii keenyaa tolfannee jiraanne, Waaqayyo mataan isaa itti nu haa gaafatu. 24 “Sababiin nu waan kana gooneef ijoolleen keessan gara fuula duraatti ijoollee keenyaan akkana jedhu ta’ a jennee sodaannee ti; ‘Isin Waaqayyo Waaqa Israa’el irraa maali qabdu? 25 Waaqayyo nuu fi isin jechuunis isin gosa Ruubeenii fi gosa Gaad gidduu Yordaanos daarii godhee dhaabeera! Isin Waaqayyo irraa qooda tokko illee hin qabdan.’ Kanaafuu ijoolleen keessan akka ijoolleen keenya Waaqayyoona sodaachuu dhiisan godhu ta’a. 26 “Sababiin nu, ‘Kottaa qophoofnee iddo aarsaa tokko tolfannaa; garuu iddoon aarsaa kun kan aarsaan gubamu yookaan qalmi irratti dhi’eefamuu miti’ jenneefis kanuma. 27 Karaa biraam immoo akka iddoon aarsaa kun akka nu aarsaa keenya kan gubamu, qalma keenyaa fi aarsaa nagaatiin iddo qulqulluu isaatti Waaqayyoona waaqeffannuuf nu, isinii fi dhaloota dhufu gidduutti dhugaa baatuu ta’uuf.

Kana booddee ijoolleen keessan ijoollee keenyaan, ‘Isin Waaqayyo irraa qooda tokko illee hin qabdan’ jechuu hin danda’an. 28 “Nus akkana jenne; ‘Yoo isaan baroota dhufuuf jiran keessa nuun yookaan dhaloota keenyaan akkas jedhan, mee fakkii iddo aarsaa Waaqayyoo kan abbootiin keenya aarsaa gubamu yookaan qalma irratti dhi’eessuuf utuu hin ta’in akka inni nuu fi isin gidduutti dhuga baatuu ta’uuf tolchan kana ilaala jennaan.’ 29 “Iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyaa kan dinkaana isaa qulqulluu dura dhaabatu sana malee har’aa iddo aarsaa kan aarsaan gubamu, kennaan midhaaniitii fi qalmi irratti dhi’eefamu kan biraat tolchuudhaan Waaqayyotti fincillee isa irraa garagaluun nurraa haa fagaatu.” 30 Fiinehaas lubichi, qajeelchitooni sabaatii fi hangafoonni maatiwwan Israa’el yommuu waan gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi gosti Minaasee jedhan dhaga’anitti ni gammadan. 31 Fiinehaas ilmi Ele’azaar lubichaas ijoollee Ruubeenii, ijoollee Gaadii fi ilmaan Minaaseetiin, “Nu har’aa sababii isin waan kana keessatti Waaqayyoof amanamummaa hin dhiisiniif akka Waaqayyo nu wajjin jiru beekneerra. Isin amma Israa’eloota harka Waaqayyoo jalaa baaftaniirtu” jedhe. 32 Ergasiis Fiinehaas ilmi Ele’azaar lubichaa fi qajeelchitooni sun ijoollee Ruubeenii fi ijoollee Gaad wajjin Gili’aditti wal ga’ii godhatanii gara Kana’anitti deebi’anii oduu achii fidan Israa’elootatti himan. 33 Isaanis oduu kana dhaga’anii gammadanii Waaqa galateeffatan. Lammatas itti deebi’anii waa’ee isaanitti duuluu fi biyya gosti Ruubeenii fi gosti Gaad keessa jiraatu sana balleessuu hin dubbanne. 34 Gosti Ruubeenii fi gosti Gaadis maqaa kanaan iddo aarsaa sana moggaasan: Iddoon Aarsaa kun akka Waaqayyo Waaqa ta’e Nu Gidduutti Dhugaa Baatuu dha.

23 Erga barri dheeraan darbee Waaqayyos diinota isaan marsan hunda irraa Israa’eloota boqochiisee booddee Iyyasuu bara dheeraa jiraatee dulloome; 2 innis Israa’eloota hunda jechuunis maanguddoota isaanii, hooggantoota isaanii, abbootii murtii isaaniiitii fi qondaaltota isaanii ofitti waamee akkana jedheen: “Kunoo ani bara dheeraa jiraadhee dulloomeera. 3 Isin mataan keessanuu waan Waaqayyo Waaqni keessan isiniif jedhee saboota kana godhe hundumaa argitaniirtu; Waaqayyo Waaqa keessantu isiniif lole. 4 Akka ani itti biyya saboota hafanii

jechuunis biyya saboota ani Yordaanosii jalqabee hamma lixa Galaana Guddichaatti mo'adhe sanaa hunda gosoota keessaniif dhaala godhee kenne mee yaadadhaa. 5 Waaqayyo Waaqni keessan mataan isaa iyyuu fuula keessan duraa ari'ee isaan baasa. Inni fuula keessan duraa dhiibee isaan baasa; isin immoo akkuma Waaqayyo Waaqni keessan isin abdachii se sanatti biyya isaanii qabattu. 6 "Jabaadhaa dhaabdhaha; akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffame hunda, utuu gara mirgaatti yookaan bitaatti hin jal'atin jabeessaa eegaa. 7 Saboota gidduu keessanitti hafan kanneenitti hin makaminaa; maqaa waaqota isaanii hin dha'inaa yookaan ittiin hin kakatinaa. Waaqota sana hin tajaajilinaa yookaan isaanii hin sagadinaa. 8 Garuu akkuma hamma har'aatti gochaa turtan sana jabaadhaa Waaqayyo Waaqa keessanitti maxxanaa. 9 "Waaqayyo saboota gurguddaa fi humna qabeeyyi fuula keessan duraa ari'ee baaseera; hamma ammaatti namni tokko iyyuu isin dura dhaabachuu hin dandeeny. 10 Sababii Waaqayyo Waaqni keessan akkuma waadaa gale sana isinii loluuf namni keessan tokkichi nama kuma tokko ari'a. 11 Kanaafuu Waaqayyo Waaqa keessan cimsaa jaalladhaa. 12 "Garuu yoo isin karaa irraa jal'attanii hambaa saboota gidduu keessan jiraatan kanneenitti maxxantan, yoo isin isaaniin walfuutanii isaanitti makamtan, 13 akka Waaqayyo Waaqni keessan si'achi saboota kanneen isin duraa ari'ee hin baafne beekkadhaa. Qooda kanaa isaan hamma isin biyya gaarii Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenne kana keessaa dhumtanitti iddaa fi kiyyoo isinitti ta'u; dugda keessanitti qaccee, ija keessanittis qoraattii ta'u. 14 "Kunoo ani karaa lafa hundaa deemuufin jira. Akka waadaa gaarii Waaqayyo Waaqni keessan isiniif gale hunda keessaa tokko iyyuu utuu hin guutamin hafee hin jirre isin garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan ni beektu. Waadaan hundi guutameera; tokko iyyuu hin hir'anee. 15 Garuu akkuma waadaan gaariin Waaqayyo Waaqa keessanii hundi guutame sana, Waaqayyo akkasuma waan hamaa ittiin isin sodaachise sana hunda hamma biyya gaarii isinii kenne kana irraa isin fixutti isinitti fida. 16 Yoo isin kakuu Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje cabsitanii dhaqxanii waaqota biraa tajaajiltanii fi isaaniiif sagaddan dheekkamsi Waaqayyoo isinitti boba'; isinis biyya gaarii inni isinii kenne sana irraa daftanii ni baddu."

24 Iyyaasuunis ergasii gosoota Israa'el hunda Sheekemitti walitti qabe. Innis maanguddoota, hooggantoota, abbootii murtii fi qondaaltota Israa'el walitti waame; isaanis fuula Waaqaa duratti dhi'aatan. 2 Iyyaasuun saba hundaanakkana jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: 'Abbootiin keessan bara durii, Taaraa abbaa Abrahaamii fi Naahoor dabalatanii Laga gama jiraatanii waaqota biraa waaqeffatan. 3 Ani garuu abbaa keessan Abrahaam biyya Laga gamaatii fuudhee biyya Kana'aan keessa isa dabarsee sanyii baay'ee kenneef. Ani Yisihaaqin isaafan kenne; 4 Yisihaaqiif immoo Yaaqoobii fi Esaawun kenne. Biyyaa gaaraa See'iir Esaawufin kenne; Yaaqoobii fi ilmaan isaa garuu Gibxitti gad bu'an. 5 "Anis Musee fi Aroon ergee waanan achitti hojjedheen namoota Gibxi dha'ichaan dha'ee achii isin baase. 6 Yeroo ani abbootii keessan biyya Gibxi keessaa baasetti, isin gara galaanaa dhuftan; warri Gibxi immoo gaariwwan lolaatti fi warra fardeen yaabbataniin hamma Galaana Diimaatti isaan hordofan. 7 Isaan gargaarsa barbaaduuf Waaqayyotti iyyatan; innis isaanii fi warra Gibxi gidduu dukkana buuse; warra Gibxitti galaana fidee isaan ukkaamse. Isin waan ani warra Gibxi godhe ijuma keessanii argitan. Ergasiis isin bara dheeraa gammoojji keessa jiraattan. 8 "Anis biyya Amoorota gama ba'a Yordaanos jiraachaa turan sanaatti isin nan fide. Isaanis isin lolan; ani garuu dabarsee harka keessanitti isaan kenne. Ani fuula keessan duraa isaan nan barbadeesse; isinis biyya isaanii qabattan. 9 Baalaaq ilmi Ziphoori mootichi Mo'aab sun yeroo Israa'elitti duuluuf qophaa'etti akka inni isin abaaruuf Bala'aam ilma Be'ooritti dhaamsa ergate. 10 Ani garuu Bala'aamin hin dhaggeeffanne; kanaafuu inni irra deddeebi'ee isin eebbise; anis harka isaa keessaa isin nan baase. 11 "Isinis ergasii laga Yordaanos ceetanii Yerikoo dhuftan. Jiraattonni Yerikoo akkuma Amooronni, Feerzonni, Kana'aanonni, Heetonni, Girgaashonni, Hiiwonnni fi Yebuusonni godhan sana isin lolan; ani garuu dabarseen harka keessanitti isaan kenne. 12 Ani sonsa isaanii fi mootota Amoorotaa lamaan fuula keessan duraa ari'ee baasu isin dura nan erge. Isin goraadee keessanii fi iddaa keessanii isaan hin ariine. 13 Ani akkastiin biyya isin itti hin dadhabinii fi magaalaa isin hin ijaarin isiniifan kenne; isinis isaan keessa jiraattanii iddo dhaabaa wayiniitti fi muka ejersaa kan ofii keessanii hin dhaabin irraa nyaattan.'

14 “Egaa Waaqayyoona sodaadhaatii amanamummaa guutuudhaan isa tajaajilaa. Waaqota abbootiin keessan Laga gamaa fi biyya Gibxitti waaqeffatan sana gataatii Waaqayyoona tajaajilaa. 15 Isin garuu yoo Waaqayyoona tajaajiluu hin barbaanne, waaqota abbootiin keessan Laga gamatti tajaajilaa turan sana yookaan waaqota Amoorotaa biyya isaanii keessa jiraattan kanneenii keessaa har'a filadhaa. Anii fi manni koo garuu Waaqayyoona waaqeffanna.” 16 Sabnis akkana jedhee deebiseef; “Waaqota biraa tajaajiluudhaaf jennee Waaqayyoona dhiisuuun nurraa haa fagaatu! 17 Kan biyya Gibxi, biyya garbummaa sana keessaa nuu fi abbootii keenya baasee waan mallattoowwan gurguddaa sana ija keenya duratti hojjete Waaqayyo Waaqa keenyaa dha. Inni karaa keenya hunda irrattii fi saboota nu gidduu isaanii tarre sana hunda gidduuutti nu eege. 18 Waaqayyo saboota hunda, Amoorota biyya sana keessa jiraachaa turanis fuula keenya duraa ari'ee baase. Sababii inni Waaqa keenya ta'eef nu Waaqayyoona tajaajilla.” 19 Iyyaasunis sabaan akkana jedhe; “Isin Waaqayyoona tajaajiluu hin dandeessan. Inni Waaqa qulqulluu dha. Inni Waaqa hinaafuu dha. Inni fincila keessanii fi cubbuu keessan isinii hin dhiisu. 20 Yoo isin Waaqayyoona dhiiftanii waaqota ormaa tajaajiltan, inni erguma waan gaarii isinii godhee booddee garagalee balaa isinitti buusee isin balleessa.” 21 Namoonni garuu Iyyaasudhaan, “Lakk! Nu Waaqayyoona tajaajilla” jedhan. 22 Iyyaasunis deebisee, “Isin akka Waaqayyoona tajaajiluu filattan ofii keessanitti dhugaa baatota taataniirtu” jedheen. Isaanis deebisanii, “Eeyyee, nu dhugaa baatota” jedhan. 23 Kana irratti Iyyaasun, “Yoos amma waaqota ormaa kanneen isin gidduu jiran sana baasaa gataatii garaa keessan Waaqayyo Waaqa Israa'elitti kennaa” jedheen. 24 Sabnis Iyyaasudhaan, “Nu Waaqayyo Waaqa keenya tajaajilla; ni ajajamnaafis” jedhe. 25 Iyyaasun guyyaa sana sabaaf kakuu galee Sheekemitti ajajaa fi seera baase. 26 Innis waan kana Kitaaba Seera Waaqaa keessatti barreesse. Dhagaa guddaa tokkos fuudhee iddo qulqulluu Waaqayyo biratti qilxuu tokko jala dhaabe. 27 Inni nama hundaan akkana jedhe; “Kunoo! Dhagaan kun dhugaa nutti ba'aa. Inni dubbii Waaqayyo nutti dubbate hunda dhaga'eera. Yoo isin Waaqa keessaniif hin amanamin dhagaan kun dhugaa isinitti ba'a.” 28 Kanaafuu Iyyaasun tokkoo tokkoo namaa gara dhaala mataa

mataa isaatti erge. 29 Sana booddee Iyyaasuu ilmi Nuuni, garbichi Waaqayyo sun, wagga dhibba tokkoo fi kudhanitti du'e. 30 Isaanis lafa dhaala isaa, Timnaat Seeraa kan biyya gaaraa Efreem keessatti karaa kaaba Tulluu Ga'aashitti argamtu sanatti isa awwaalan. 31 Sabni Israa'el bara jirenya Iyyaasuu guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii jiraatanii waan Waaqayyo Israa'eliiif godhe hunda arganii keessa Waaqayyoona tajaajileera. 32 Lafeen Yoosef kan Israa'eloonni biyya Gibxii baasanii fidanis Sheekemitti lafa Yaaqoob meetii dhibba tokkoon ilmaan Hamoor, abbaa Sheekem irraa bitee sanatti awwaalame. Lafti kunis dhaala sanyii Yoosef ta'e. 33 Ele'aazaar ilmi Aroonis du'ee Gibe'a lafa biyya gaaraa Efreem kan ilma isaa Fiinehaasiif ixaadhaan kennname keessatti awwaalame.

Abbootii Murtii

1 Erga Iyyasuun du'ee booddee Israa'eloonni, "Kana'aanota loluudhaaf eenyu dursee nuuf haa ba'u?" jedhanii Waaqayyoon gaafatan. **2** Waaqayyo, "Yihuudaan dursee haa ba'u; kunoo, ani biyyattii dabarsee harka isaatti kenneera" jedhee deebiseef. **3** Namoonni Yihuudaas obboloota isaanii ilmaan Simi'ooniin, "Kottaa gara lafa qooda keenyaatti Kana'aanota loluuf wajjin baanaa; nus gama keenyaan gara lafa qooda keessaniitti isin wajjin ni baanaa" jedhan. Kanaafuu namoonni Simi'oон isaan wajjin ba'an. **4** Yommuu Yihuudaan ba'ettis Waaqayyo Kana'aanotaa fi Feerzota dabarsee harka isaaniitti kenne; isaanis iddo Bezeq jedhamutti nama kuma kudhan fixan. **5** Achittis Adoonii-Bezeq arganii isa lolan; Kana'aanotaa fi Feerzotas mo'atan. **6** Adoonii-Bezeq achii baqate; isaan garuu ari'anii isa qaban; quba abbuudduu harkaati fi quba abbuudduu miilla isaa irraa kutan. **7** Ergasiis Adoonii-Bezeq, "Mootonni qubni abbuudduu harka isaaniitti fi qubni abbuudduu miilla isaanii irraa cirame torbaatamni waan maaddii koo jalatti harca'e funaannachaa turan. Amma garuu Waaqni waanuma ani isaanitti hojjedhe naa deebise" jedhe. Isaanis Yerusaalemitti isa fidan; innis achitti du'e. **8** Namoonni Yihuudaan Yerusaalemiinis akkasuma dha'anii qabatan. Magaalattiis goraadeedhaan dha'anii ibidda itti qabsiisan. **9** Ergasiis namoonni Yihuudaan Kana'aanota biyya gaaraa, Negeebii fi gammoojiji karaa lixa biiftuu keessa jiraatan loluudhaaf gad bu'an. **10** Namoota Kana'aan kanneen Kebroon ishee dur Kiriyaati Arbaaq jedhamtu keessa jiraatanittis duulanii Sheeshaayiin, Ahiiimanii fi Talmaayin mo'atan. **11** Achiis namoota biyya Debir ishee dur Kiriyaati Seefer jedhamaa turte sana keessa jiraatanitti duulan. **12** Kaalebis, "Ani nama Kiriyaati Seefer loolee qabatutti intala koo Aaksaa nan heerumiisa" jedhe. **13** Obboleessi Kaaleb quxisuun, Otnii'eel ilmi Qenaz magaalattii qabate; Kaalebis intala isaa Aaksaa isatti heerumiise. **14** Isheenis yeroo gara Otnii'eel dhuftetti, akka inni abbaa ishee lafa qotisaa kadhatu isa kakaafte. Kaalebis yommuu isheen harree ishee irraa buutetti, "Ani maal siif godhu?" jedhee ishee gaafate. **15** Isheenis deebiftee, "Waan addaa tokko naa godhi. Akkuma Negeeb keessatti lafa naa kennite sana burqaawwan bishaaniis naa

kenni" jetteen. Kaalebis burqaawwan oliitii fi gadii kenneef. **16** Sanyiwwan Qeenii namicha abbaa niitii Musee sanaa namoota gammoojiji Yihuudaa keessa Negeeb ishee Aaraad biratti argamtu keessa jiraatan gidduu jiraachuuf jedhanii namoota Yihuudaa wajjin Magaalaa Meexxiitii ol ba'an. **17** Namoonni Yihuudaa obboloota isaanii ilmaan Simi'oон wajjin dhaqanii Kana'aanota Zefaati keessa jiraatan waraan; magaalattiis guutumaan guutuutti barbadeessan. Kanaafuu magaalattiin Hormaa jedhamtee waamamte. **18** Akkasumas namoonni Yihuudaa Gaazaa gandoota naannoo ishee wajjin, Ashqaloon gandoota naannoo ishee wajjin, Eqroon naannoo ishee wajjin qabatan. **19** Waaqayyo namoota Yihuudaa wajjin ture. Kanaafuu isaan biyya gaaraa sana qabatan; garuu sababii namoonni dirree irra jiraatan gaariwwan sibiilaq qabaniif achii isaan baasuu hin dandeenye. **20** Akkuma Museen abdachiisee turetti Kebroon Kaalebiif kennamte; innis ilmaan Anaaq sadan achii ari'ee baase. **21** Ijoolleen Beniyaam garuu Yebuusota Yerusaalem keessa jiraachaa turan sana achii baasuu hin dandeenye; hamma ammaatti Yebuusoni Beniyaamota wajjin iddo sana jiraatan. **22** Gosti Yoosef immoo Beet'eel waraan; Waaqayyo isaan wajjin ture. **23** Yommuu isaan gara Beet'eel ishee dur Luuзи jedhamtutti basaastota erganitti, **24** basaastonni sun namicha magalaadhaa ba'ee dhufu tokko organii, "Karaa ittiin magaalaa seenan nu argisiisi; nus waan gaarii siif goona" jedhaniin. **25** Innis itti argisiise; isaanis namicha sanaa fi maatii isaa guutuu dhiisanii magaalaa sana goraadeedhaan dha'an. **26** Namichis gara Heetotaa deemee magaalaa Loozaa jedhamtu hundeesse; isheen hamma ammaatti Luuзи jedhamtee waamamti. **27** Minaaseen garuu namoota Beet She'aanitii fi gandoota naannoo ishee yookaan Ta'anaakii fi gandoota naannoo ishee yookaan Doorii fi gandoota naannoo ishee yookaan Yible'aamii fi gandoota naannoo ishee yookaan Megidoo fi gandoota naannoo ishee jiraatan achii hin baafne; kanaafuu Kana'aanoni ittuma fufanii achi jiraachuuf murteeffatan. **28** Israa'eloonni yommuu jabaachaa dhufanitti akka isaan hojji humnaa hojjetan isaan dirqisiisan malee Kana'aanota guutumaan guutuutti achii hin baafne. **29** Efremis Kana'aanota Geezir keessa jiraatan achii hin baafne; Kana'aanoni garuu ittuma fufanii achuma isaan gidduu jiraatan. **30**

Zebuuloonis Kana'aanota Qixroon yookaan Nahalol keessa jiraatan kanneen gidduu isaaniitti hafan hin baafne; garuu akka isaan hojii humnaa hoijjetan godhan. **31** Aasheeris warra Akoo yookaan Siidoon yookaan Ahilaab yookaan Akziib yookaan Helbaa yookaan Afiiqii fi Rehoob keessa jiraatan hin baafne; **32** namoonni Aasheer sababii isaan jara ari'anii hin baasiniif Kana'aanota biyya sana jiran gidduu jiraatan. **33** Niftaalem warra Beet Shemeshii fi Beet Anaati keessa jiraatan hin baafne; namoonni Niftaalem garuu Kana'aanota biyya sana turan gidduu jiraatan; warri Beet Shemeshii fi Beet Anaati dirqamsiifamanii hojii humnaa hojjechaafii turan. **34** Amooronni immoo warra Daan gara biyya gaaraatti dhiiban malee akka isaan sululatti gad bu'an hin eeyyamneef ture. **35** Amooronnis itti fufanii Tulluu Herees irra, Ayalloonii fi Sha'albiim keessa jiraatan; garuu yommuu humni mana Yoosef jabaachaa dhufetti isaanis hojii humnaa isaanii hojjechuuf dirqisiifaman. **36** Daariin Amoorotaa Aqrabiimii jalqabee karaa Seelaatiin ol ba'a ture.

2 Ergamaan Waaqayyoo Gilgaalii Bookiimitti ol ba'ee akkana jedhe; "Ani Gibxii isin baasee biyya ani abbootii keessaniif kenuuf kakadhe sanatti isin fideera. Akkanas nan jedhe; 'Ani kakuu isin wajjin gale sana gonkumaa hin diiug; **2** isinis warra lafa kana irra jiraatan wajjin kakuu hin galinuu; iddo aarsaa isaanii garuu caccabsaa.' Ta'us isin naaf hin ajajamne. Isin maaliif waan kana gootan? **3** Kanaafuu ani amma akka fuula keessan duraa ari'ee isaan hin baafne isinitti nan hima; isaan iddo isinitti ta'u; waaqonni isaanii immoo kiyyoo isinitti ta'u." **4** Yeroo ergamaan Waaqayyoo waan kana Israa'eloota hundatti dubbatetti namoonni sagalee isaanii ol fudhatanii boo'an; **5** isaanis iddo sana Bookiim jedhanii waaman. Achittis Waaqayyoof aarsaa dhi'eessan. **6** Erga Iyyaasuun Israa'eloota gad dhiisee booddee tokkoon tokkoon isaanii biyyattii dhaaluuf gara dhaala ofii isaanii deeman. **7** Uummanni bara jireenyaa Iyyaasuun guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii jiraatanii waan guddaa Waaqayyo Israa'elief godhe argan sunis Waaqayyoon tajaajilan. **8** Iyyaasuun ilmi Nuuni garbichi Waaqayyoo wagga dhibba tokkoo fi kudhanitti du'e. **9** Isaanis lafa dhaala isaa Timnaat Herees kan biyya gaaraa Efremitti karaa kaaba Tulluu Ga'aashitti argantu sanatti isa awwaalan. **10** Erga dhaloonti sun guutuu gara abbootii isaanitti

walitti qabamanii booddee dhaloonti Waaqayyoon hin beekin yookaan waan inni saba Israa'elief godhe hin beekin kan bira ka'e. **11** Israa'eloonnis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijjetan; Ba'aaliin is ni tajaajilan. **12** Isaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii kan Gibxii isaan baasee sana ni dhiisan. Waaqota adda addaa kanneen saboota naannoo isaanii jiraatanii duukaa bu'an; ni waqaeffatanis. Waaqayyonis dheekkamsaaf kakaasan; **13** isaan is dhiisanii Ba'aaliif fi Ashtooretin waqaeffataniiruutii. **14** Waaqayyos Israa'elootatti dheekkamee saamtota isaan saamanitti dabarsee isaan kenne. Diinota naannoo isaanii kanneen isaan of irraa ittisuu hin dandeenye hundatti isaan gurgure. **15** Yommuu Israa'eloonni lolaaf ba'anitti akkuma inni duraan kakate sanatti harki Waaqayyoo isaanitti hammaatee akka isaan mo'ataman godha ture. Isaanis rakkina guddaa keessa bu'an. **16** Waaqayyos abbootii murtii kanneen saamtota jalaa isaan baasan isaanif kaase. **17** Isaan garuu waaqota biraa wajjin sagaagalani isaan waqaeffatan malee abbootii murtii sana hin dhaggeeffanne. Karaa abbootiin isaanii Waaqayyoof ajajamuudhaan irra deema turan sana irraa dafanii jal'atan; isaan waan abbootiin isaanii godhan hin goone. **18** Waaqayyo yeroo abbaan murtii tokko isaanii kaasetti hamma abbaan murtii sun jirutti isa wajjin jiraatee harka diinota isaanii jalaa isaan baasa ture; Waaqayyo yeroo isaan sababii warra isaan cunqursanii fi warra isaan miidhaniitiin wawwaatanitti garaa laafaaf tureetii. **19** Yommuu abbaan murtii sun du'u garuu isaan waaqota biraa duukaa bu'uudhaan, tajaajiluu fi isaan waqaeffachuudhaan abbootii isaanii iyyuu caalaa gara hamminaatti deebi'an. Hojii hamminaatti fi mataa jabina isaanii irraas hin deebi'an ture. **20** Kanaafuu Waaqayyo Israa'elitti akka malee dheekkamee akkana jedhe; "Waan sabni kun kakuu ani abbootii isatiif gale sana cabsee anas dhaga'uud dideef, **21** ani si'achi saboota Iyyaasuun yeroo du'etti isaan gidduutti dhiise sana isaan duraa ari'ee hin baasu. **22** Karaa saboota kanaatiin is akka isaan akkuma abbootii isaanii karaa Waaqayyoo eeganii irra deddeebi'anii fi akka isaan hin eegne ilaaluuf jedhee Israa'elin nan qora." **23** Kanaafuu Waaqayyo akka saboonni kunneen achumatti hafan eeyyame; harka Iyyaasuutti dabarsee isaan kenuudhaan dafee achii isaan hin baafne.

3 Saboonni Waaqayyo Israa'eloota waraana Kana'aan keessatti deemsifame kam iyyuu irratti hirmaatanii hin beekin hunda qoruuf jedhee idduma isaan turanitti hambise kanneenii dha; **2** innis akka Israa'eloonni kanaan dura waraana keessatti hirmaatanii hin beekin muuxannoo argataniif waan kana godhe; **3** kanneen utuu hin ba'in achumatti hafanis: bulchitoota Filisxeemotaa shanan, Kana'aanota hunda, Siidoonotaa fi Hiiwota Tulluu Ba'al Hermoonii jalqabani hamma balbala Hamaatitti gaarran Libaanoon gubbaa jiraatanii dha. **4** Isaan kunneen warra Israa'eloonni ajaja Waaqayyoo kan inni karaa Museetiin abbootii isaaniif kennee ture sana eeguu fi eeguu baachuu isaanii ittiin qoramanii ilaalamaniif hambifamanii dha. **5** Kanaafuu Israa'eloonni Kana'aanota, Heetota, Amoorota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota gidduu jiraatan. **6** Isaanis intallan jaraa fuudhan; intallan ofii isaanii immoo ilmaan isaaniitti heerumsiisan; waaqota isaaniis ni waqaaffatan. **7** Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijetan; Waaqayyo Waaqa isaanii irraanfataniif Ba'aalii fi Asheeraa waqaaffatan. **8** Aariin Waaqayyo Israa'elootatti boba'e; kanaafuu mootii Phaadaan Arraam Kuushan-Rishaataayimitti dabarsee isaan gurgure; Israa'eloonnis wagga saddeeti isa jalatti bulan. **9** Waaqayyo garuu yeroo isaan gara isaatti iyyatanitti nama isaan furu tokko jechuunis obboleessa Kaaleb quxisuu, Otnii'eel ilma Qenaz sana akka inni isaan furuuf kaaseef. **10** Hafuurrii Waaqayyoo isa irra bu'e; kanaafuu inni abbaa murtii Israa'elootaa ta'ee duulaaf ba'e. Waaqayyos Kuushan-Rishaataayim mooticha Phaadaan Arraam sana dabarsee harka Onnii'elitti kenne; innis isa mo'ate. **11** Kanaafuu biyyi sun hamma Otnii'eel ilmi Qenaz du'utti wagga afurtama nagaa argate. **12** Ammas Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijetan; sababii isaan waan hamaa kana hoijetaniif Waaqayyo akka Egloon mootiin Mo'aab harka isaa isaanitti cimsuuf dabarsee isaan kenne. **13** Innis Amoonotaa fi Amaaleqoota walitti qabatee Israa'eloota waraane; isaanis Magaalaa Meexxii qabatan. **14** Israa'eloonni wagga kudha saddeet Egloon mootii Mo'aab jalatti bulan. **15** Israa'eloonni ammas gara Waaqayyootti iyyatan; innis nama isaan furu tokko jechuunis Eehuud nama harka bitaachaa, ilma Geeraa sana gosa Beniyaam keessaa isaanii kaase. Israa'eloonnis akka inni Egloon

mootii Mo'aab sanaaf gibira geessu Naa'odin ergan. **16** Eehuudis goraadee gama lamaan qara qabu kan meetira walakkaa dheeratu tol fatee uffata isaa jalaan tafa mirgaatti hidhate. **17** Gibira sana Egloon mooticha Mo'aab namicha akka malee furdaa ture sanaaf dhi'eesse. **18** Naa'od erga gibira sana dhi'eesse booddee namoota baataniifii dhufan geggeesse. **19** Inni garuu iddoa dhagaan baafamu kan Gilgaal biratti argamu bira ga'ee duubatti deebi'uudhaan, "Yaa mootii ani waan dhoksaatti sitti himu tokko qaba" jedhe. Mootichis, "Cal'isaa!" jedhe; warri isa bira turan hundiuus isa dhiisani ba'an. **20** Utuu mooticha kutaa mana isaa iddoa qabbanaa'aa tokko kophaa isaa taa'ee jiruu Eehuud itti dhi'aatee, "Ani ergaa Waaqa biraa siif ergame qaba" jedheen. Egloonis teessoo isaa irraa ol ka'e; **21** Eehuud harka isaa bitaa diriirsee tafa mirga isaa irraa goraadee luqqifatee garaa mootichaa keessa fullaase. **22** Qabannoona isaa utuu hin hafin garaa seenee sibiilli isaa duubaan ba'e. Naa'od goraadicha garaa mootichaa keessaa hin buqqifne; moorris goraadee sana haguugee ture. **23** Ergasiis Eehuud Egloonitti balbala cufee karaa borootiin ba'ee qajeele. **24** Erga Eehuud deemee booddee tajaajiltoonni mootichaa dhufan; balbala kutaa mana ol aanuuusakkuma inni cufamee jirutti argan. Isaanis, "Tarii inni mana boolii gad taa'ee jira ta'a" jedhan. **25** Hamma dadhabanittis eegan; garuu waan inni utuu balbala hin banin tureef furtuu fudhataniif balbala banan. Kunoo gooftaan isaanii du'ee lafa irra diriiree ture. **26** Utuma isaan dhaabatanii eegaa jiranuu Eehuud fagaatee deeme. Karaa lafa dhagaan itti soofamuutiin darbee gara Se'iiraatti baqate. **27** Innis yommuu achi ga'etti biyya gaaraa Efrem keessatti malakata afuufe; Israa'eloonnis hooggantummaa isatiin biyya gaaraa sana irraa isa wajjin gad bu'an. **28** Eehuudis, "Diina keessan Mo'aabin Waaqayyo dabarsee harka keessanitti isinii kenneeraatii na duukaa bu'a!" jedheen. Isaanis malkaa Yordaanos kan gara Mo'aabitti geessu sana qabatanii nama tokko illee achiin darbuu dhowwan. **29** Yeroo sanatti Mo'aabota hundi isaanii jajjaboo fi humna qabeeyyi ta'an kuma kudhan fixan; namni tokko iyyuu isaan jalaa hin baane. **30** Gaafa sana Mo'aab harka Israa'elitti galfamte; biyyattiinis wagga saddeettamaaf nagaa argatte. **31** Eehuuditti aane Shamgaard ilmi Anaat ka'e; innis ulee ittiin qotiyoo

tuttuqaniin Filisxeemota dhibba ja'a fixe. Akkasiinis Israa'eloota baraare.

4 Erga Eehuud du'ee booddee Israa'eloonni ammas fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijetan. **2** Kanaafuu Waaqayyo Yaabiin mootii Kana'aan kan Haazoor taa'ee bulchaa turetti dabarsee isaan gurgure. Ajajaan loltoota isaa Siisaaraa jedhama ture; innis Harooshet Hagooyim keessa jiraata ture. **3** Inni sababii gaariiwan sibilaan dhibba sagal qabuuf waggaa digdama akka malee Israa'eloota hacuue; isaanis gargaarsa barbaacha Waaqayyotti iyyatan. **4** Yeroo sanatti niitiin Lafiidot Debooraan raajittiin Israa'elin bulchaa ture. **5** Isheenis biyya gaaraa Efreemitti Muka Meexxi Debooraan kan Raamaa fi Beet'eel gidduutti argamu sana jala teessee murtii kennaa ture. Sabni Israa'elis murtii argachuuf gara ishee dhufaa ture. **6** Isheenis Baaraaqi ilma Abiinoo'am biyya Niftaalem magaalaa Qaadeshiittii waamsifateeakkana jetteen; "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedhee si ajaja; 'Ka'i; gosa Niftaalemii fi gosa Zebuuloon keessaa nama kuma kudhan fudhadhuutii Tulluu Taabooriitti ol ba'i. **7** Anis Siisaaraa, ajajaa loltoota Yaabiin sana gaariiwan lolaatii fi loltoota isaa wajjin akka inni gara Laga Qiishoonitti ba'u nan kakaasa; isas harka keetti dabarsee nan kenna." **8** Baaraaqis, "Yoo ati na wajjin deemte, ani nan deema; yoo ati na wajjin hin deemin garuu anis hin deemu" jedheen. **9** Debooraanis, "Ani dhugumaan si faana nan deema. Yoo ati haala kanaan deemte garuu ulfinni si'iif hin ta'u; Waaqayyo dabarsee Siisaaraa harka dubartiitti kennaatii" jetteen. Kanaafuu Debooraan Baaraaqi faana gara Qaadesh deemte; **10** Baaraaqis achitti namoota gosa Zebuuloonii fi gosa Niftaalem walitti waame. Namoonni kuma kudhan isa duukaa bu'an; Debooraanis isa faana deemte. **11** Yeroo sanatti Hebeer namichi gosa Qeen abbaan niitii Musee sun Qeenota ilmaan Hoobaab kaan irraa citee Qaadesh biratti lafa Za'aanaaniim jedhamutti qilxuu guddaa jala dinkaana isaa dhaabbatee ture. **12** Siisaaraan yommuu akka Baaraaqi ilma Abiinoo'am sun gara Tulluu Taabooriitti ol ba'ee dhaga'etti, **13** gaariiwan sibilaan dhibba sagalii fi loltoota isaa kanneen Harooshet Hagooyimii hamma Laga Qiishoonitti argaman hundumaa walitti qabate. **14** Kana irratti Debooraan Baaraaqiin, "Ka'il Guyyaan Waaqayyo Siisaaraa dabarsee harka keetti kenne har'a. Kunoo Waaqayyo si dura ba'eera"

jette. Kanaafuu Baaraaqi namoota kuma kudhan fudhatee Tulluu Taaboor irraa gad bu'e. **15** Waaqayyos akka Siisaaraan, gaariiwan isaatii fi loltooni isaa hundinuu goraadeedhaan fuula Baaraaqi duratti mo'atamanii duubatti deebi'an godhe; Siisaaraan gaarii isaa irraa bu'ee miillaan baqate. **16** Baaraaqi garuu gaariiwanii fi loltoota Siisaaraa hamma Harooshet Hagooyimiitti ari'e; loltooni Siisaaraa hundinuu goraadeedhaan dhuman. Namni tokko iyyuu hin hafne. **17** Siisaaraan garuu sababii Yaabiin mooticha Haazoorii fi Hebeer namicha balbala Qeen sana gidduu hariiroon gaariin tureef gara dinkaana Yaa'eel niitii Hebeer sanaatti miillaan baqate. **18** Yaa'eelis Siisaaraa simachuuf gad baatee, "Kottu yaa gooftaa koo; kottu ol seeni; hin sodaatin" isaan jette. Innis dinkaana ishee seene; isheenis wayyaa isa irra buuftee dhoksite. **19** Innis, "Ani dheebodheera; maaloo bishaan naa kenni" jedheen. Isheenis qabee aannanii bantee waan inni dhugu kenniteefiisa dhoksite. **20** Innis, "Balbala dinkaanaa dura dhaabadhu; yoo eenu iyyuu dhufee, 'Namni as jiraa?' siin jedhe, 'hin jiru' jedhi" isheen jedhe. **21** Yaa'eel niitiin Hebeer garuu utuu Siisaaraan hirriba cimaa keessa jiruu qofoo dinkaanaa fi burruusa fudhattee suuta jettee bira geesse. Qofoo sanaanis isa waraantee lafatti hodhite; innis ni du'e. **22** Yommuu Baaraaqi Siisaaraa duukaa bu'ee dhufettis, Yaa'eel isa simachuudhaaf gad baatee, "Kottu nama ati barbaaddu sittan argisiisa" jetteen. Kanaafuu inni ishee wajjin gara dinkaanichaatti ol seenee Siisaaraa akkuma illeen isaa qofoodhaan waraanametti reeffa isaa arge. **23** Waaqnis gaafa sana akka Yaabiin mootiin Kana'aanotaa fuula Israa'elootaa duratti mo'atamu godhe. **24** Harki Israa'elootaas hamma isaan Yaabiin mooticha Kana'aanotaa galaafatanitti jajjabaachaa deeme.

5 Gaafas Debooraa fi Baaraaqi ilma Abiinoo'amakkana jedhanii faarfatan: **2** "Yommuu ilmaan moototaa Israa'elin hoogganan, yommuu sabni Israa'elis jaallatee of kennutti Waaqayyo galateeffadhaa! **3** "Yaa mootota, waan kana dhaga'aa! Bulchitoonis dhaggeeffadhaa! Waaqayyo nan faarfadha; amma illee nan faarfadha; Waaqayyo Waaqa Israa'eliif nan weeddisa. **4** "Yaa Waaqayyo, yeroo ati biyya See'iirii baate, yeroo ati biyya Edoomii kaate, lafti ni sochoote; samiawanis bokkaa, duumessoonnis

bishaan gad roobsan. 5 Tulluuwwan fuula Waaqayyo Waaqa Siinaa duratti, fuula Waaqayyo Waaqa Israa'el duratti ni raafaman. 6 "Bara Ilma Anaat, jabana Shamgaar, bara Yaa'eel keessa daandiiwwan ni onan; karaa deemtonnis daandii jajal'aa irra deeman. 7 Hamma anii Debooraan, haadha ta'ee Israa'eliif ka'utti, gandoonni Israa'el duwwaa hafu. 8 Yommuu isaan waaqota haaraa filatanitti, waraanni hamma karra magaalatti dhufe; gaachanni yookaan eebloon tokko, Israa'eloota kuma afurtama gidduutti hin argamne. 9 Garaan koo bulchitoota Israa'el kanneen fedhiidhaan saba gidduutti argaman wajjin jira. Waaqayyoon leellisaa! 10 "Isin warri harroota adaadii yaabbatan, warri kooraa baladii qabu irra teessan, warri karaa irra deemtan hubadhaa; 11 sagalee faarfattootaa dhaga'a. Isaan hojii qajeelummaa Waaqayyo, hojii qajeelummaa loltooni isaa Israa'el keessatti godhan odeessu. "Ergasii saboonni Waaqayyo, gara karra magaalattiitti gad bu'an. 12 'Yaa Debooraal! Dammaqi; dammaqi; dammaqi; faarfannaas faarfadhu! Yaa Baaraaqi! Dammaqi; yaa ilma Abiinoo'am booji'amtoota kee booji'ii fudhadhu.' 13 "Namoonni hafanis, gara warra gurguddaatti gad bu'an; sabni Waaqayyoos, akka loltuu jabaatti gara koo dhufe. 14 Warri hiddi isaanii Amaaleq keessa jiru tokko tokkos Efrem dhufan; Beniyaamis namoota si duukaa bu'an wajjin ture. Ajajjoonni loltoota Maakiir, warri bokkuu ajajjuu qabatanis Zebululoonii gad bu'an. 15 Hangafonni Yisaakor Debooraa wajjin turan; Yisaakoris Baaraaqi wajjin ture; innis Baaraaqi wajjin gara sululaatti gad bu'e. Gosa Ruubeen gidduu, qorannoo yaadaa guddaatu ture. 16 Ati maaliif mar'achuu isaanii dhaga'uuf jettee gola bushaayee keessa ture? Gosa Ruubeen gidduu, qorannoo yaadaa guddaa isatu ture. 17 Gili'aad Yordaanos gama taa'e; Daan maaliif dooniiwwan keessatti hafe? Aasheer qarqara galaanaatti hafe; buufata isaa keessas ture. 18 Sabni Zebululoon du'aaf of saaxile; Niftaalemis gaarran biyya isaa irratti akkasuma godhe. 19 "Mootonni dhufanii lolan; mootonni Kana'aanis Ta'anaakitti bishaanota Megidoo biratti lolan; boojuu meetii tokko illee hin fudhanne. 20 Samii keessaa urjiiwwan ni lolan; adeemsa isaanii irrattis Siisaaraadhaan lolan. 21 Lagni durii, lagni Qiishoon, lagni Qiishoon sun haxaa'ee isaan fudhate. Yaa lubbuu ko, jabaadhuu ful duratti deemil! 22 Kotteen fardeenii guddisee didiche; ni gulufan;

jabeessaniis gulufan. 23 Ergamaan Waaqayyoos, 'Meerozin abaaraa. Saba ishees jabeessaatii abaaraa; akka Waaqayyo warra jajjabotti ka'u gargaaruudhaaf, isaan Waaqayyoon gargaaruudhaaf hin dhufneetii' jedhe. 24 "Yaa'eel niitiin Hebeer Qeenichaa sun dubartoota hunda keessaa haa eebbfamtu; isheen dubartoota dinkaana keessa jiraatan hunda keessaa haa eebbfamtu. 25 Inni bishaan kadhate; isheen immoo aannan kenniteef; qabee ulfinaatti itittuu dhi'eessiteef. 26 Harka ishee gara qofoo dinkaanaatti hiixatte; harka ishee mirgaatiin burruusa fudhatte; isheen Siisaaraa dhooftee mataa isaa buruqsite; waraantees illee isaa keessa fullaafte. 27 Innis miilla ishee jalatti gombifame; kufee diriires. Miilla ishee jalatti gombifame; ni kufe; iddo gombifamettis kufee du'e. 28 "Haati Siisaaraa foddaa keessaan gad ilaalte; qaawwa keessaanis iyyitee, 'Gaariin isaa maaliif dhufuuf lafa irra harkifate? Didichuun gaariiwwan isaa maaliif ture?' jette. 29 Dubartoota ishee keessaa isheen ogeettiin deebii kenniteef; ta'us isheen ofuma isheettiin deebiftee, 30 'Isaan boojuu argatanii addaan qoodachuutti jiru mitii? Tokkoon tokkoon namaa dubartii tokko tokko yookaan lama lama argata mitii? Siisaaraadhaaf uffanni boojuu kan halluudhaan faayeffame, uffanni halluudhaan miidhagfamee hodhame, morma kootiif immoo uffata akka malee miidhagfamee hodhame quodoo mitii? Kun hundi boojuu dha.' 31 "Kanaafuu yaa Waaqayyo, diinonni kee hundi haa barbadaa'ani! Warri si jaallatan garuu akka biiftuu, ishee humna guutuun baatu sanaa haa ta'an." Ergasii biyyattiin waggaa afurtama nagaa argatte.

6 Israa'eloonni fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hoijjetan; innis dabarsee wagga torbaaf harka Midyaanotaatti isaan kenne. 2 Israa'eloonni sababii harki Midyaanotaa isaanitti jabaateef tulluuwwan irratti, holqaa fi da'annoq jaba keessatti ofii isaanitiif iddo jiraatanii fi iddo itti da'atan qopheeffatan. 3 Yeroo Israa'eloonni midhaan facaafatan hunda Midyaanoni, Amaaleqoonni fi namoonni ba'a biiftuu kaan dhufanii isaan weeraru turan. 4 Achis qubatanii midhaan hamma Gaazaatti jiru hundumaa balleessan; isaan waan lubbuu qabu hoolota, loon yookaan harroota tokko illee Israa'elootaaf hin hambifne. 5 Akkuma tuuta hawaannisaattis horii fi dinkaana isaanii fudhatanii isaan irra yaa'an. Namootaa fi

gaalawwan isaanii lakkaa'uun hin danda'amu ture; isaanis biyya sana barbadeessuudhaaf weeraran. **6** Sababii Midyaanonne akka malee isaan hiyyoomsaniif Israa'eloonni gargaarsa barbaacha gara Waaqayyootti iyyatan. **7** Yeroo Israa'eloonni sababii Midyaanotaatiif gara Waaqayyootti iyyatanitti, **8** inni raajiiakkana jedhee dubbatu tokko isaaniiif erge; "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: Ani biyya Gibxi, biyya garbummaati baaseen isin fide. **9** Ani humna warra Gibxii fi harka cunqursitootaa jalaa isin furee fuula keessan duraas ari'ee isaan baasee biyya isaanii isinii kenneera. **10** Isiniinis, 'Ani Waaqayyo Waaqa keessan; waaqota Amoorotaa kanneen isin biyya isaanii keessa jiraattan sanaa hin waaqeffatinaa' jedheera. Isin garuu sagalee koo hin dhageeny." **11** Ergamaan Waaqayyoos ganda Ofraa jedhamu dhufee qilxuu Yoo'aash namicha sanyii Abii'ezer sanaa jala taa'e; Gidewoon ilmi Yoo'aash immoo akka Midyaanonne hin argineef iddoa wayiniin itti cuunfamutti dhoksee qamadii dha'ata ture. **12** Ergamaan Waaqayyoos isatti mul'atee, "Yaa loltuu goota nana, Waaqayyo si wajjin jira" jedheen. **13** Gidewoon garuuakkana jedhee deebise; "Garuu yaa gooftaa, utuu Waaqayyo nu wajjin jiraatee wanni kun hundi maaliif nurra ga'a? Dinqiwwan isaa kanneen abbooti keenya, 'Waaqayyo biyya Gibxiitii nu baaseera' jedhanii nutti himan sun hundi eessa jiru ree? Amma garuu Waaqayyo nu dhiisee harka Midyaanotaatti dabarsee nu kenneera." **14** Waaqayyo gara Gidewoonitti garagalee, "Humna qabdu kanaan dhaqiti harka Midyaanotaa jalaa Israa'eloota bilisa baasi. Anatu si ergaa jira mitii?" jedheen. **15** Gidewoon garuu, "Yaa Gooftaa, gosti koo sanyii Minaasee keessaa baay'ee dadhabaa dha; anis maatii koo keessaa nama gad aanaa dha. Egaa ani akkamittin saba Israa'el bilisoomsuu danda'a ree?" jedhee gaafate. **16** Waaqayyos, "Ani si wajjin jira; atis Midyaanota hunda walitti qabdee dhoofta" jedhee deebiseef. **17** Gidewoonisakkana jedhee deebise; "Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhee jiraadhe, kan natti dubbachaa jiru dhugumaan si'i ta'uu mallattoona argisiisi. **18** Maaloo hamma ani deebi'ee aarsaa koo fidee fuula kee duratti dhi'eessutti hin deemin." Waaqayyos, "Ani hamma ati deebitutti sin eega" jedheen. **19** Gidewoon gara mana isaa deemee ilmoo re'ee tokko qalee qopheessee daakuu iifii tokko fuudhee buddeena raacitii hin qabne tolche. Foon

sanas gundoo irra kaa'ee bishaan foon sanaa immoo okkoteetti naqee fiduudhaan qilxuu jalatti aarsaa isaaaf dhi'eesse. **20** Ergamaan Waaqaas, "Foonii fi Maxinoo kana fuudhiitii kattaa kana irra kaa'; bishaan isaa immoo dhangalaasi" jedhe. Gidewoonis akkasuma godhe. **21** Ergamaan Waaqayyo sunis fiihee ulee harka isaa tureetiin foonii fi Maxinoo sana tuqe. Ibiddi kattaa keessaa ba'ee foonii fi Maxinoo sana nyaate. Ergamaan Waaqayyoos fuula isaa duraa dhabame. **22** Gidewoon yommuu akka ergamaa Waaqayyo arge beeketti, "Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa! Ani ifaan ifatti ergamaa Waaqayyo argeeraatii!" jedhe. **23** Waaqayyo garuu, "Nagaan siif haa ta'u! Hin sodaatin, ati hin duutuutii" jedheen. **24** Kanaafuu Gidewoon Waaqayyoof achitti iddoa aarsaa ijaaree, "Waaqayyo Nagaa dha" jedhee moggaase. Iddoon aarsaa kun hamma har'aatti lafa Abii'ezerootaa irra iddoa Ofraa jedhamu dhaabateera. **25** Waaqayyo halkanuma sanaakkana isaan jedhe; "Karra loon abbaa keetii keessaa korma lammaffaa kan waggaatoba guute tokko fuudhi. Iddoo aarsaa kan abbaan kee Ba'aaliif tolche diigi; utubaa Aasheeraa kan isa bira dhaabames jigs. **26** Fiihee gaara kanaa irrattis Waaqayyo Waaqa keetii iddoa aarsaa bareedaa isaa tolchi. Qoraan utubaa Aasheeraa kan jigsite sanattis fayyadami korma lammaffaa sana aarsaa gubamu godhiitii dhi'eessi." **27** Gidewoonis hojjettoota isaa keessaa nama kudhan fudhateeakkuma Waaqayyo isatti hime sana godhe. Garuu waan maatii isaatii fi namoota magaalaa sana jiraatan sodaateef guyyaa adiin gochuu irra halkan filate. **28** Ganama barii yommuu namoonni magaalaa sana hirribaa ka'anitti iddoon aarsaa Ba'aal diigamee, utubaa Aasheeraas kufee korma lammaffaan iddoa aarsaa haaraa tolfaame sana irratti qalamee ture! **29** Isaanis, "Eenyutu waan kana hojjete?" jedhanii wal gaafatan. Yommuu gad fageenyaan qoratanittis, "Gidewoon ilma Yoo'aashitu waan kana godhe" jedhan. **30** Namoonni magaalaa sanaas Yoo'aashiin, "Ilma kee gad baasi. Inni sababii iddoa aarsaa Ba'aal diigee utubaa Aasheeraas jigseef ajeefamuu qaba" jedhan. **31** Yoo'aash garuu saba aariidhaan guutamee isa marse sanaanakkana jedhe; "Isin Ba'aaliif falmuu barbaaddu? Isas oolchuu feetuu? Namni isaaaf falmu yoo jiraate inni ganama haa du'u! Ba'aal utuu dhugumaan Waaqa ta'ee yommuu namni tokko iddoa aarsaa isaa diigu inni of irraa

dhowwuu danda'a ture." 32 Kanaafuu isaan sababii inni iddoa aarsaa isaa jalaa diigeef, "Ba'aal mataan isaa haa falmatu" jechuudhaan Gidewooniin, "Yerub-Ba'aal" jedhanii waaman. 33 Ergasiis Midyaanonne hundi, Amaaleqoonnii fi namoonni karaa ba'a biiftuu humna isaanii walitti dabalatanii Yordaanos ce'uudhaan Sulula Yizri'el keessa qubatan. 34 Hafuurri Waaqayyoos dhufee Gidewoon irra bu'e; innis akka Abii'ezerooni isa duukaa bu'aniif waamuuf malakata afuufe. 35 Guutummaa Minaasee keessas ergamoota ergate; isaanis isa duukaa bu'uuf walitti qabaman; akkasumas gara Aasheer, Zebuuloonii fi Niftaalemitti ergate; isaanis jara simachuuf gad yaa'an. 36 Gidewoonis Waaqaan akkana jedhe; "Yoo atiakkuma waadaa galtetti harka kootiin Israa'el furte, 37 kunoo, ani wayyaa rifeensa hoolaa irraa hoijetame tokko oobdii irra nan dirirsa. Yoo rifeensa hoolaa sana qofa irra fixeensi bu'ee lafti immoo goggogaa ta'e, ani akka atiakkuma jette sana harka kootiin Israa'el furtu nan beeka." 38 Wanni sunis akkasuma ta'e. Gidewoonis guyyaa itti aanu ganamaan ka'e; yeroo inni wayyaa rifeensa hoolaa irraa hoijetame sana micciirettis bishaan waciitii guutuutu keessaa cuunfame. 39 Kana irratti Gidewoon Waaqaan, "Natti hin dheekkamin. Amma illee waan tokkon si gaafadha. Akka ani rifeensa hoolaa sana irratti yaalii biraa godhuuf naa eeyyami. Amma immoo rifeensa sana goggogsiitii fixeensa lafatti uffisi." 40 Waaqnis halkan sana akkasuma godhe. Rifeensa hoolaa sana qofatu goggogaa ture; lafti guutuun fixeemsaan haguugamee ture.

7 Yerub-Ba'aal namichi Gidewoon jedhamu sunii fi namoonni isaa hundi ganama ka'anii burqaa Harood bira qubatan. Qubanni Midyaanotaa iddoa namoonni Gidewoon qubatan sanaan karaa kaabaatiin gaara Mooree bira sulula keessa ture. 2 Waaqayyo Gidewooniin akkana jedhe; "Akka ani Midyaanota dabarsee harka isaaniitti hin kennineef Israa'eloonni si wajjin jiran akka male baay'ee dha. Akka sabni Israa'el, 'Jabina kootu na oolche' jedhee natti hin koorreef, 3 'Namni sodaatee hollate kam iyyuu Tulluu Gili'aad dhiissee gara mana isattii haa deebi'u' jedhiitii amma sabatti himi." Kanaafuu namoonni kuma digdamii lama deebi'anii kuma kudhan achitti hafan. 4 Waaqayyo garuu Gidewooniin akkana jedhe; "Amma iyyuu namoota baay'eetu jira. Isaan fudhadhuutii

gara bishaaniitti gad bu'i; ani achitti isaan gargari siif fo'a. Yoo ani, 'Inni kun si wajjin ni deema' jedhe, inni ni deema; yoo ani, 'Inni kun si wajjin hin deemu' jedhe garuu inni hin deemu." 5 Kanaafuu Gidewoon namoota gara bishaaniitti gad buuse. Waaqayyo achitti, "Warra akkuma sareetti arrabaan bishaan dhugan, warra jilbeenfatanii dhugan irraa gargari baasi" isaan jedhe. 6 Namoonni dhibba sadii konyee isaaniitti waraabbatanii dhugan. Warri hafan hundi garuu dhuguuf jilbeenfatan. 7 Waaqayyo Gidewooniin, "Ani namoota harka isaaniittiin dhugan dhibba sadan kanaan si furee Midyaanota dabarsee harka keetti nan kenna. Warri kaan hundi gara qe'ee isaaniitti haa deebi'an" jedheen. 8 Kanaafuu Gidewoon akka Israa'eloonni hafan hundi gara dunkaana isaaniitti deebi'an godhee namoota dhibba sadan garuu turfate; isaanis warra kaan irraa galaa fi malakata fudhatan. Qubanni Midyaanotaa Gidewooniin gad sulula keessa ture. 9 Halkanuma sana Waaqayyo Gidewooniin akkana jedhe; "Ka'iitii qubata sanatti gad bu'i; ani dabarsee harka keetti siifin kennaatii. 10 Ati yoo gad bu'uu sodaatte garuu tajaajilaan kee Fuuraa wajjin gara qubata sanaatti gad bu'iitii 11 waan isaan dubbachaa jiran dhaga'i. Sana booddee qubata sana ruktuudhaaf jabina ni argatta." Kanaafuu innii fi tajaajilaan isaa Fuuraan gara moggaa qubata sanaatti gad bu'an. 12 Midyaanonne, Amaaleqoonnii fi namoonni ba'a biiftutii dhufan hundi akkuma hoomaa hawwaannisa walitti gobbatanii sululicha keessa qubatanii turan. Baay'inni gaalawwan isaaniis akkuma cirracha qarqara galaanaa lakkobsa hin qabu ture. 13 Gidewoonis utuu namichi tokko waa'ee abjuu isaa michuu ofii isattii himuu achi ga'e. Namichi sunis akkana jedhe; "Ani abjuu tokko nan abloodhe; kunoo maxinoon garbuu tokko gangalachaa dhufee qubata Midyaanotaa irra bu'e. Innis dhufee akka dunkaanni jiguuf humnaan dha'e; dunkaanni sunis ni kufe." 14 Michuun isaaas deebisee, "Kun goraadee Gidewoon ilma Yoo'aash Israa'elichaati malee waan biraa miti. Waaqnis Midyaanotaa fi guutummaa qubata sanaa dabarsee harka Gidewooniitti kenneera" jedhe. 15 Gidewoon yommuu abjuu sanaa fi hiikkaa isaa dhaga'etti Waaqaaf sagade. Gara qubata Israa'elootaattis deebi'ee, "Ka'aa! Waaqayyo qubata Midyaanotaa dabarsee harka keessanitti kenneeraa" jedhe. 16 Innis namoota

dhibba sadan garee sadiitti qooduudhaan, harka hunda isaaniitti malakataa fi okkotee guci keessa jiru qabachiise. **17** Gidewoonis akkana isaaniin jedhe; “Na ilaala; waan ani hojjedhus hojjedhaa; yommuu ani qarqara qubatichaatti dhi'aadhatti qalbeeffadhaatii waanuma ani godhu godhaa. **18** Yeroo anii fi warri na wajjin jiran hundii malakata keenya afuufnutti, isinis naannoo qubatichaahaa hundatti afuufaati, ‘Waaqayyoof, Gidewooniifis’ jedhaa iyyaa.” **19** Gidewoonii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi sunakkuma waardiyyoonni wal geeddaraniin jalqaba eegumsa walakkaa halkaniitti qarqara qubata sanaa bira ga'an. Isaanis malakata isaanii afuufanii okkotee harka isaanii jiru caccabsan. **20** Gareen sadanuu malakata isaanii afuufanii okkotee harka isaanii jiru caccabsan. Harka bitaatti guca, harka mirgaatti immoo malakata afuufan qabatanii, “Goraadee Waaqayyootii fi Gidewoon!” jedhanii iyyan. **21** Tokkoon tokkoon namaas naannoo qubatichaatti iddo kennameef qabate; Midyaanonna hundis iyyaa baqatan. **22** Yeroo malakanni dhibbi sadan sun afuufametti Waaqayyo akka namni qubata sana keessa ture tokko tokkoon goraadee isaa walitti luqqifatu godhe; raayyaan waraanaas karaa Zereeraatiin gara Beet Shiixaatti, isa biras darbanii hamma daarii Abeel Mehoolaa ishee Xabaati bira jirtu sanaatti baqatanii deeman. **23** Israa'eloonnis Niftaalem, Aasheerii fi Minaasee hundumaa keessaa waamanii Midyaanota of dura ari'an. **24** Gidewoonis guutummaa biyya gaaraa Efreemitti ergamoota ergee, “Kottaa Midyaanotatti duulaatii bishaanota hamma Beet Baaraatti jiranii fi laga Yordaanos isaan dursaatii qabadhaa” jedhe. Kanaafuu namoonni Efreem hundi ba'anii bishaanota hamma Beet Baaraatti jiranii fi laga Yordaanos qabatan. **25** Akkasumas hooggantoota Midyaanota lamaan jechuunis Hereebii fi Ze'ebbin qabatan. Hereeb kattaa Hereeb biratti Ze'eb immoo iddo wayinii itti cuunfan kan Ze'ebiitti ajjeesan. Isaanis Midyaanota ari'anii mataa Hereebii fi mataa Ze'eb gara gama laga Yordaanos Gidewoonitti fidan.

8 Namoonni Efreem, “Ati maaliif akkana nu goote? Yeroo Midyaanin dha'uuf duultetti maaliif nu hin waamin?” jedhanii Gidewoon gaafatan. Akka malees isatti dheekkaman. **2** Inni immoo akkana jedhee deebiseef; “Wanni ani hojjedhe yoo waan

isin hojjettaniin wal bira qabame gatii maalii qaba? Qarmiin wayinii Efrem oomisha wayinii Abii'ezer sana hunda hin caaluu? **3** Waaqni hooggantoota Midyaanota jechuunis Hereebii fi Ze'ebbin dabarsee harka keessanitti kenneera. Egaa ani waan isin hojjettaniin wajjin kan wal qixxaatu maal hojjechuun danda'a ture?” Yommuu inni waan kana jedhettis aariin isaan isatti aaran ni qabbanaa'e. **4** Gidewoonii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi sadan dhufanii Yordaanos ce'an; isaan akka malee dadhaban iyyuu ittuma fufanii jara ari'an. **5** Inni namoota Sukootiitiin, “Loltoota kootiif buddeena kennaa; isaan baay'ee na duraa dadhabaniiruutii; ani amma iyyuu mootota Midyaanota jechuunis Zebaa fi Zalmunaa ari'aa jira” jedhe. **6** Qondaaltonni Sukoot garuu, “Loltoota keetiif nu buddeena kan kenniu ati Zebaa fi Zalmunaa harka keetti galfatteertaa?” jedhaniin. **7** Gidewoonis deebisee, “Tole kaa, yommuu Waaqayyo dabarsee Zebaa fi Zalmunaa harka kootti kennutti ani qoraattii gammoojjiitii fi arangamaadhaan foon keessan ciccira” jedheen. **8** Achiis gara namoota Phenuu'eel dhaqee akkuma warra duraa sana kadhatetti isaanis gaafate; isaan garuu akkuma warri Sukoot deebisanitti deebii kennan. **9** Kanaafuu inni namoota Phenuu'eliin, “Ani yeroo mo'adhee deebi'utti gamoo kana nan jgsa” jedhe. **10** Yeroo sanatti Zebaa fi Zalmunaan loltoota isaanii kanneen kuma kudha shanitti hedaman wajjin iddo Qarqari jedhamu turan; isaan kunneenis loltoota namoota ba'a biiftutii walitti qabaman keessaa hafan hundaa dha; warri goraadee hidhatan kumni kudha lama dhumanii turaniitii. **11** Gidewoonis karaa warra ba'a Noobaahitii fi Yobjihaatiin dinkaana keessa jiraatanii ba'ee loltoota homaa hin bir'atin dha'e; raayyaan waraanaa sun of dagatee tureetii. **12** Moottonni Midyaan lamaan jechuunis Zebaa fi Zalmunaan ni baqatan; Gidewoon garuu ari'ee isaan qabate; loltoota isaaniis gargari bittinnees. **13** Ergasi Gidewoon ilmi Yoo'aash karaa Malkaa Herees ba'ee duulaa gale. **14** Inni dargaggeessa Sukoot tokko qabee qorate; dargaggeessi sunis maqaa qondaaltota Sukootii fi maanguddoota magaalattii walumatti maqaa nama torbaatamii torba barreesee kenneef. **15** Gidewoonis dhufee namoota Sukootiin, “Zebaa fi Zalmunaan isin, ‘Nu namoota kee warra dadhabaniif buddeena kan kenniu ati Zaabiheelii fi Zalmunaa harka keetti galfatteertaa?’ jettanii waa'ee isaanii natti qoostan

sun kunoo ti” jedhe. **16** Innis maanguddoota magaalaa sanaa fuudhee qoraattii fi arangamaa gammoojjiitiin adabuudhaan namoota Sukootiitiif barumsa kenne. **17** Gamoo Phenuu’elis jigsee namoota magaalattii fixe. **18** Ergasiis inni, “Namoonni isin Taabooritti fixxan warra akkamiiitii?” jedhee Zebaa fi Zalmunaa gaafate. Isaanis, “Namootuma akka keessanii kanneen hundi isaanii ilmaan mootii fafakkaatanii dha” jedhaniin. **19** Gidewoonis deebisee, “Isaan obboloota koo ilmaanuma haadha kootii turan. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, utuu isin isaan ajjeesuu baattanii ani isin hin ajjeesu ture” jedhe. **20** Innis gara Yeteer ilma isaa hangaftichaatti garagalee, “Ka’iitii isaan fixi!” jedheen. Yeeteer garuu sababii ijoollee ta’eef sodaatee goraadee isaa hin luqqifanne. **21** Ergasiis Zebaa fi Zalmunaa, “Ka’iitii atumti nu ajjeesi; ‘Jabinni namaaakkuma dhagna isaatii’” jedhaniin. Gidewoonis ka’ee isaan ajjeese; faaya morma gaalawwan isaaniis fudhate. **22** Namoonni Israa’elis Gidewooniin, “Ati waan harka Midyaanotaa jalaa nu baafteef ati, ilmi keetii fi ilmi ilma keetii nu bulchaa” jedhan. **23** Gidewoon garuu, “Ani isin hin bulchu; ilmi koos isin hin bulchu. Waaqayyotu isin bulcha” isaaniin jedhe. **24** Innis, “Ani waa tokko isin kadhadha; kunis akka tokkoon tokkoon keessan qooda boojuu keessanii irraa lootii naa kennitanii dha” jedhe. Lootii warqee kaa’achuun bartee Ishmaa’eloootaa tureetii. **25** Isaanis, “Nu gammachuudhaan kennina” jedhaniin deebisan. Kanaafuu wayyaa lafa irra diriirsanii tokkoon tokkoon namaa boojuu isaa irraa lootii itti darbate. **26** Amartiin warqee kan inni kadhate saqilii kuma tokkoo fi dhibba torba yookaan kiiloo giraamii kudha sagalii fi walakkaa ulfaata ture; kunis waan mormatti hidhatan, uffata diimaa dhiilgee kan mootonni Midyaan uffatanii fi foncaa morma gaalawwan isaanii irra ture hin dabalatu. **27** Gidewoonis warqee sanaan dirata tolchee magaalaa itti dhalate Ofraa keessa kaa’e. Israa’eloonni hundis achitti efuudicha waaqeffachuudhaan sagaagal. Kunis Gidewooniif maatii isaatti kiyoo ta’e. **28** Midyaanomnis akkasiin fuula Israa’elootaa duratti mo’ataman; lammatas mataa isaanii ol hin qabanne. Biyyattiinis bara Gidewoon keessa waggaafurtama nagaa argatte. **29** Yerub-Ba’al ilmi Yoo’ash achi jiraachuuf gara mana ofi isaatti deebi’e. **30** Inni sababii niitota baay’ee fuudheef ilmaan torbaatama qaba ture. **31**

Saajjatoon isaa kan Sheekem keessa jiraachaa turtes ilma deesseefii turt; innis Abiimelek jedhee isaa moggaase. **32** Gidewoon ilmi Yoo’ash bara dheeraa jiraatee du’e. Innis Ofraa biyya Abii’ezeroottaa keessatti, lafa awwaala abbaa isaa Yoo’ashitti awwaalame. **33** Akkuma Gidewoon du’een Israa’eloonni amma illee Ba’al wajjin sagaagal. Ba’al Beriitinis Waaqa isaanii godhatanii **34** Waaqayyo Waaqa isaanii kan harka diinota isaanii hundumaa jalaa isaan baase sana dagatan. **35** Isaanis maatii Yerub-Ba’aliif jechuunis Gidewooniif waan gaarii inni isaanif godhe hunda yaadatanii arjummaa hin gooneef.

9 Abiimelek ilmi Yerub-Ba’al gara obboloota haadha isaa kanneen Sheekem keessa jiraatanii dhaqee isaanii fi gosa haadha isaa hundaanakkana jedhe; **2** “Jiraattota Sheekem hundumaan, ‘Kam isinii wayya? Yoo ilmaan Yerub-Ba’al torbaatamni isin bulchan moo yoo namni tokko isin bulche wayya?’ jedhaa gaafadhaa. Akka ani foonii fi dhiiga keessan ta’e immoo yaadadhaa.” **3** Obboloonni haadha isasas dubbii kana gurra Sheekemotaatiin ga’an; garaan isaaniis gara Abiimelek goruu kajeele; isaan, “Inni obboleessa keenya” jedhaniiruutii. **4** Isaanis mana sagadaa Ba’al Beriit keessaa meetii gara giraamii dhibba saddeet ulfaatu kennanif; Abiimeleks meetii sanaan kashlabboota isa faana bu’an qaxarate. **5** Gara mana abbaa isaa kan Ofraatti argamuu dhaqee obboloota isaa ilmaan Yerub-Ba’al torbaatama dhagaa tokko irratti qale. Yootaam ilmi Yiruba’al quxisuun garuu dhokatee isa jalaa miliqe. **6** Namoonni Sheekemii fi Beet Miiloo hundi Abiimelekin moosisuuf jedhaniin Sheekemitti utubaa mukaa guddaa tokko biratti walitti qabaman. **7** Yootaam yommuu wanni kun itti himametti fiixee Gaara Gerziimitti ol ba’ee sagalee guddaadhaanakkana isaaniin jedhe; “Yaa jiraattota Sheekem, akka Waaqni isin dhaga’uuf na dhaggeeffadhaa. **8** Gaaf tokko mukkeen mootii moosifachuuf ba’an; isaanis muka ejersaatiin, ‘Mootii nuu ta’i’ jedhan. **9** “Mukni ejersaa garuu, ‘Ani mukkeen hundaa olitti raafamuudhaaf jedhee zayitii koo kan Waaqnii fi namni ittiin kabajaman dhowwadhuu ree?’ jedhee deebisee. **10** “Itti aansaniis mukkeen muka harbuutiin, ‘Kottuutii mootii nuu ta’i’ jedhan. **11** “Mukni harbuu garuu deebisee, ‘Ani mukkeen hundaa olitti ba’ee raafamuuf jedhee ija koo mi’awaa fi gaarii sana kennuu dhiisuu ree?’ jedhe. **12**

“Mukkeenis muka wayiniitiin, ‘Kottuutii mootii nuu ta’i’ jedhan. 13 “Mukni wayinii garuu deebisee, ‘Ani mukkeen hundaa olitti ba’ee raafamuuf jedhe daadhii wayinii kootii kan Waaqaa fi nama gammachiisu sana kennuu dhiisuu?’ jedhe. 14 “Dhuma irrattis mukkeen hundi muka qoraattiitiin, ‘Kottuutii mootii nuu ta’i’ jedhan. 15 “Mukni qoraattiis mukkeenii, ‘Isin yoo dhugumaan na moosifachuu feetan, kottaati gaaddisa koo jalatti da’effadhaa; yoo akkas ta’uu baate garuu ibiddi muka qoraattii keessaa ba’ee birbirsa Libaanoon haa barbadeessu’ jedhe. 16 “Egaa isin Abiimelekin moosisuun keessan yoo karaa dhugaatii fi amanamummaan ta’e, yoo Yerub-Ba’alii fi maatii isatiif waan gaarii gochuuf ta’e, yoo waan isaaaf malu isaaaf gochuuf ta’e, 17 abbaan koo lubbuu isaa du’aaaf saaxilee harka Midyaanotaa jalaa isin baasuuif isinii loleeraatii; 18 isin garuu har’aa maatii abbaa kootti kaatanii ilmaan isaa jechuunis nama torbaatama dhagaa tokko irratti qaltan; sababii inni fira keessan ta’eef Abiimelek ilma garbittii sana namoota Sheekem irratti moosiftan; 19 egaa yoo isin har’aa dhugaa fi amanamummaadhaan Yerub-Ba’alii fi maatii isatiif waan gaarii gootan, isin Abiimelekitti gammadaa; innis isinitti haa gammadu! 20 Akkas ta’uu baannaan garuu ibiddi mana Abiimelekii ba’ee namoota Sheekemii fi Beet Miiloo haa fixu; akkasumas ibiddi namoota Sheekemii fi Beet Miiloo biraan ba’ee Abiimelekin haa balleessu!” 21 Yootaamis Bi’eeritti baqatee sababii obboleessa isaa Abiimelekin sodaateef achuma jiraate. 22 Erga Abiimelek waggaan sadii Israa’el bulchee booddee, 23 Waaqnis Abiimelekii fi namoota Sheekem gidduutti hafuura hamaa erge; Sheekemonnis Abiimelekitti daba hoijetan. 24 Waaqnis yakka ilmaan Yerub-Ba’al torbaataman sanatti hoijetamee fi dhiiga isaanii kan dhangalaafame sanaaf, Abiimelek obboleessa isaanii kan isaan qale sanaa fi namoota Sheekem kanneen akka inni obboloota isaa fixuuf isa gargaaran sana haaloo ba’uuf waan kana godhe. 25 Namoonni Sheekemis akka isaan riphanii isa eegataniif fiixee gaaraa irra namoota kaa’atan; isaanis nama achiin darbu hunda saamaan; wanni kunis Abiimelekitti odeeoffame. 26 Yeroo kanatti Ga’al ilmi Ebeed obboloota isaa wajjin gara Sheekem dhufe; Sheekemonnis isa abdatan. 27 Isaanis erga gara lafa qotiisaan wayiniitti ba’anii wayinii walitti qabatanii booddee cuunfanii galma waaqa tolfamaa

isaaniitti ayyaana ayyaaneffatan. Nyaatanii dhuganiis Abiimelekin abaaran. 28 Ga’al ilmi Ebeedisakkana jedhe; “Akka nu isaaaf bulluuf Abiimelekii fi Sheekem eenyu? Abiimelek ilma Yerub-Ba’al mitii? Zebulis itti aanaa isaa mitii? Isin namoota Hamoor abbaa Sheekem tajaajila! Nu maaliif Abiimelekin tajaajilla? 29 Utuu sabni kun ajaja koo jala jiraatee silaa ani Abiimelekin lafa irraa nan balleessa ture; ‘Waraana kee dabaldhuutii gad ba’i!’ isaan nan jedhas ture.” 30 Zebul bulchaan magaalattii yeroo waan Ga’al ilmi Ebeed jedhe dhaga’etti akka malee aare. 31 Akkana jedhees dhoksaadhaan gara Abiimelekitti ergamoota erge; “Ga’al ilmi Ebeedii fi obboloonni isaa gara Sheekem dhufanii saba magaalaa sitti kakaasaa jiru. 32 Kanaafuu atii fi namoonni kee halkaniin baatanii lafa qotiisaan keessa riphuu qabdu. 33 Ganama akkuma aduuun baateen magaalaa sana cabsaa seenaa. Yommuu Gala’alii fi namoonni isaa sitti dhufanittis waan harki kee hoijechuu malu kam iyyuu hoijedhu.” 34 Abiimelekis namoota isa wajjin turan hunda wajjin halkaniin ka’ee garee afuritti qoodamuudhaan Sheekemitti dhi’atee riphe. 35 Akkuma Ga’al ilmi Ebeed ba’ee karra magaalaa sanaa irra dhaabateen, Abiimelek namoota isaa wajjin iddo riphee ture sanaa itti gad ba’e. 36 Ga’al yommuu isaan argetti Zebuliin, “Kunoo namoonni fiixee gaarranii irraa gad dhufaa jiru!” jedhe. Zebulis deebisee, “Gaaddisa tulluuwwaniitu namoota sitti fakkaate” jedheen. 37 Ga’al garuu ammas deebisee, “Ilaali; namoonni handhuura lafaatii dhufaa jiru; gareen tokkos karaa muka abdaariitiin dhufaa jira” jedhe. 38 Zebulis, “Ati kan, ‘Akka nu isaaaf bulluuf Abiimelek kun eenyu?’ jette, oduun kee sun amma meerre? Namoonni ati tuffatte isaan kana mitii? Mee ba’iitii jara loli kaal!” jedheen. 39 Kanaafuu Ga’al namoota Sheekem hoogganee Abiimelekin loluuf ba’e. 40 Abiimelekis isa ari’ee; innis duraa baqate; namoonni baay’eenis madaa’anii hamma karra magaalattii harca’an. 41 Abiimelek Aruumaa keessa ture; Zebul immoo Ga’alii fi obboloota isaa ari’ee Sheekem keessaa baase. 42 Guyyaa itti aauu namoonni Sheekem dirreetti ba’an; wanni kunis Abiimelekitti himame. 43 Innis namoota isaa fudhatee garee sadiitti quodee dirree irratti riphee eeggate. Yeroo namoota magaalaa ka’anii dhufaa jiran argettis isaan loluudhaaf ka’e. 44 Abiimelekii fi gareen isa wajjin turan gara

karra magaalattiitti gugatan. Gareen hafan lamaan immoo gara warra dirree irratti ba'anii turaniitti fiiganii isaan fixan. **45** Abiimelek gaafas guyyaa guutuu lolee magaalattii qabate; jiraattota ishees fixee magaalattii illee barbadeessee soogidda itti facaase. **46** Namoonni gamoo Sheekem keessa jiraatan yommuu waan kana dhaga'anitti gara da'anno manaa sagadaa Elbiriittti ol galan. **47** Abiimelekis yommuu akka namoonni Sheekem achitti walitti qabaman dhaga'etti, **48** namoota isaa hundumaa wajjin Tulluu Zalmoonitti ol ba'e. Abiimelekis qottoo harkatti qabatee dameewwan mukaa mummuree ol fuudhee gatiittii isaatti baate. Namoota isa wajjin jiraniinis, "Dafaa! Waanuma anaa godhu argitan sana godhaa!" jedhe. **49** Namoonni hundinuuus dameewwan mukaa mummurataniit Abiimelekin duukaa bu'an. Dameewwan sanas da'anno Sheekemonni itti baqatan sanatti irkisanii ibidda itti qabsiisan. Kanaafuu namoonni gamoo Sheekem keessa turan hundinuu dhiironnii fi dubartoonni gara kuma tokko ta'an dhuman. **50** Ergasiis Abiimelek gara Tebez dhaqee magaalaa sana marsee qabate. **51** Ta'us waan gamoon jabaan tokko magaalaa sana keessa tureef jiraattonni magaalaa sanaa dhiiraa dubartiin utuu hin hafin itti baqatan. Keessaanis ofitti cufanii bantii isaatti ol ba'an. **52** Abiimelekis dhufee gamoo sana dha'e; yommuu inni ibiddaan gubuudhaaf balbala gamoo sanaatti dhi'aatetti garuu, **53** dubartiin tokko gubbaadhaa majii dhagaa itti gad dhiiftee buqqee mataa isaa cabsite. **54** Innis dafee dargaggeessa mi'a lolaa baatuuf tokko waamee, "Akka isaan, 'dubartiitisa aijeesee' jechuu hin dandeenyeef goraadee kee luqqifadhuu na aijeesi" jedheen. Kanaafuu dargaggeessi sun isa waraane; innis ni du'e. **55** Israa'eloonnis yommuu akka Abiimelek du'e arganitti gara mana isaaniitti deebi'an. **56** Akkasiin Waaqni hammina Abiimelek obboloota isaa torbaatama qaluudhaan abbaa ofiitti hojjeteef gatii hojii isaa kenneef. **57** Akkasumas Waaqni hammina namoonni Sheekem hojjetan hunda matuma isaaniitti deebise. Abaarsi Yootaam ilma Yerub-Ba'alisaan irra ga'e.

10 Erga Abiimelek du'ee booddee namichi gosa Yisaakor, Toolaan ilmi Phuwaa ilmi Doodoo Israa'el baraaruuf ka'e. Innis biyya gaaraa Efreem keessa Shaamiir jiraate. **2** Tolaan waggaan digdamii

sadii Israa'elin bulche; ergasiis du'ee Shaamiiritti awwaalame. **3** Isatti aanee Yaa'iir namichi gosa Gili'aad ka'ee waggaan kudha lama Israa'elin bulche; **4** innis ilmaan soddoma kanneen harroota soddoma yaabbatan qaba ture. Isaanis magalaawwan hamma har'aatti gandoota Yaa'iir jedhaman soddoma Gili'aad keessaa qabu turan. **5** Yaa'iiris du'ee Qaamonitti awwaalame. **6** Ammas Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan. Ba'aalii fi Ashtooreti akkasumas waaqota Sooriyaa, Siidoonaa, Mo'aab, Amoonii fi kan Filisxeem waaqeffatan. Waan Israa'eloonni Waaqayyoon dhiisanii isa waaqeffachuu didaniif, **7** inni isaanitti dheekkame. Dabarsees harka Filisxeemotaatti fi Amoonotaatti isaan gurgure; **8** isaanis bara sana ijoollee Israa'el gad cabsanii cunqursan. Israa'eloota biyya Amoorotaa kan Gili'aad keessa karaa ba'aatiin laga Yordaanos bira jiraatan hundumaa waggaan kudha saddeet akka malee cunqursan. **9** Amoononnis gosa Yihuudaa, gosa Beniyaamii fi mana Efreem waraanuuudhaaf laga Yordaanos ce'an. Israa'elonnis akka malee raafaman. **10** Kanaafuu Israa'eloonni, "Nu si Waaqa keenya dhiifnee Ba'aal waaqeffachuuudhaan yakka sitti hojjenneerra" jedhanii Waaqayyotti iyyatan. **11** Waaqayyos akkana jedhee deebiseef; "Yeroo warri Gibxi, Amooronni, Amoononni, Filisxeemonni, **12** Siidoononni, Amaaleqoonnii fi Maa'oononni isin cunqrsinaan isin natti iyyattanitti ani harka isaanii jalaa isin hin baafnee? **13** Isin garuu na dhiiftanii waaqota biraa waaqeffattan; kanaafuu ani si'achi isin hin baasu. **14** Deemaatii waaqota filattan sanatti iyyadhaa. Yommuu isin rakkattan isaanumti isin haa oolchan!" **15** Israa'eloonnis Waaqayyoon, "Nu cubbuu hojjenneera. Ati waan feete nu godhi; amma garuu maaloo nu baasi" jedhan. **16** Isaanis waqqota ormaa gidduu isaaniitii balleessanii Waaqayyoon waaqeffatan. Innis ergasiis dhiphina Israa'el cal'isee ilaaluu hin dandeenye. **17** Yeroo Amoononni Gili'aaditti wal ga'anitti Israa'eloonnis wal ga'anii Miispaa qubatan. **18** Hooggantoonni namoota Gili'aadis, "Namni jalqabatti Amoonotatti waraana banu inni jiraattota Gili'aad hundaaf hoogganaa ta'a" waliin jedhan.

11 Yiftaan namichi gosa Gili'aad sun goota ture. Abbaan isaa Gili'aad jedham; haati isaa immoo sagaagaltuu turte. **2** Niitiin Gili'aadis Gili'aadiif ilmaan

deesse; isaanis yommuu guddatanitti Yiftaadhaan, "Ati waan dubartii biraan irraa dhalatteef dhaala tokko illee maatii keenya irraa hin argattu" jedhanii isa ari'an. 3 Kanaafuu Yiftaan obboloota isaa duraan baqatee biyya Xoob jedhamu keessa jiraate; gareen kashlabbootaa naannoo isaatti walitti qabamanii isa duukaa bu'an. 4 Yeroo xinnoo booddee, yommuu Amoononni saba Israa'elitti waraana kaasanitti, 5 maanguddoorni Gili'aad Yiftaa barbaacha gara Xoob deeman. 6 Isaanis, "Akka nu Amoonota waraanuu dandeenyuu fottuu ajajaa nuu ta'i" jedhaniin. 7 Yiftaanis, "Isin na jibbitanii mana abbaa kootii na hin ariinnee? Amma yommuu rakkattan maaliif na bira dhufuut?" isaaniin jedhe. 8 Maanguddoorni Gili'aadis, "Nu sababii kanaaf gara kee dhufneerra; Amoonota waraanuu fottuu na faana kottu; nu warra Gili'aad keessa jiraannu hunda irrattis hoogganaa ni taataa" jedhaniin. 9 Yiftaanis, "Yoo isin akka ani Amoonota waraanuu biyya kootti na deebiftanii Waaqayyos dabarsee harka kootti isaan kenne, dhugumaan ani hoogganaa keessan nan ta'a?" jedheen. 10 Maanguddoorni Gili'aadis deebisanii, "Waaqayyo dhuga ba'aa keenya; dhugumaan nu akkuma ati jette goona" jedhaniin. 11 Kanaafuu Yiftaan maanguddoota Gili'aad wajjin qajeele; sabni Gili'aadis hoogganaa fi abbaa duulaa isa godhate. Innis iddo Miisphaa jedhamutti waan duraan dubbate hundumaa irra deebi'ee fuula Waaqayyoo duratti dubbate. 12 Yiftaan gara mootii Amoonotaatti ergamoota ergee, "Ati kan biyya keenya waraantuuf rakkina maalii nurraa qabda?" jedheen. 13 Mootiin Amoonotaas ergamoota Yiftaatiin, "Sababii Israa'eloonni yeroo Gibxii ba'anitti biyya koo kan Arnoonii fi Yaabooq gidduu jiruu fi biyya koo kan hamma Yordaanositti jiru fudhataniif ani waan kana godheera; kanaafuu amma karaa nagaan naa deebisaa" jedhe. 14 Yiftaanis gara mootii Amoonotaatti deebisee ergamoota isaa ergee; 15 akkanas jedhe: "Yiftaan akkana jedha: Israa'el biyya Mo'aab yookaan biyya Amoonota hin fudhanne. 16 Garuu yeroo Gibxii ba'anitti Israa'eloonni gammoojji keessa gara Galaana Diimaa, achii immoo gara Qaadesh dhufan. 17 Israa'elis gara mootii Edoomitti, 'Akka ani biyya kee keessaan darbu naa eeyyami' jedhee ergamoota ergee; mootiin Edoom garuu hin dhageenye. Gara mootii Mo'aabittis akkasuma ergan; inni illee ni dide. Kanaafuu Israa'el Qaadesh keessa ture. 18 "Itti aansees gammoojji

keessa darbee biyya Edoomii fi biyya Mo'aab irra naanna'ee karaa ba'a biyya Mo'aabiin darbee gama kaaniin Arnoon cina qubate. Garuu sababii Arnoon daarii Mo'aab turteef isaan biyya Mo'aab hin seenne ture. 19 "Ergasiis Israa'el Sihoon mooticha Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sanatti ergamoota ergee, 'Akka nu biyya kee keessa gara biyya keenyaatti dabarru nuu eeyyami' jedheen. 20 Sihoon garuu akka inni karaa biyya isaatiin darbu Israa'elin hin amanne. Kanaafuu inni namoota isaa walitti qabatee Yaahizaa keessa qubatee Israa'elin lole. 21 "Waaqayyo Waaqni Israa'elis Sihoonii fi namoota isaa hunda dabarsee harka Israa'elitti kenne; Israa'eloonnis jara mo'atan; kanaafuu Israa'eloonni biyya Amoorota achi jiraatan hundaa fudhatan; 22 qabeenya biyya Amoor kan Arnoonii hamma Yaabooqitti akkasumas kan gammoojji hamma Yordaanositti jiru hunda fudhatan. 23 "Yoos erga Waaqayyo Waaqni Israa'el fuula saba Israa'el duraa Amoorota ari'ee baasee ati fudhachuudhaaf mirga maalii qabdaa? 24 Ati waan Kemoosh Waaqni kee siif kennu hin fudhattuu? Nus akkasuma waan Waaqayyo Waaqni keenya nuu kenne kam iyyuu ni fudhanna. 25 Ati Baalaaq mootii Mo'aab ilma Ziphoori sana ni caalataa? Inni takkumaa Israa'el waraaneeraa? Yookaanoleeraa? 26 Israa'eloonni wagga dhibba sadii Heshboon, Aro'eer, qubataawan naannoo sanaatii fi magaalaawwan naannoo Arnoon qabatanii turaniiru. Ati yeroo sanatti maaliif deebiftee hin fudhatin? 27 Ani yakka sitti hin hojjenne; ati garuu waraana natti kaasuuudhaan na miiteerta. Kanas Waaqayyo, abbaan murtii ammuma kana ka'ee Israa'elootaa fi Amoonota gidduutti murtii haa kennu." 28 Mootiin Amoonota garuu ergaa Yiftaan isatti ergeef gurra hin kennine. 29 Kana irratti Hafuurri Waaqayyoo Yiftaa irra bu'e. Innis Gili'aadii fi Minaasee keessa darbee Miisphaa ishee Gili'aad keessa jirtu sana keessa qaxxaamuree Amoonotatti duule. 30 Yiftaan akkana jedhee Waaqayyoof wareege; "Yoo ati Amoonota dabarsitee harka kootti kennite, 31 yommuu ani mo'adhee deebi'utti wanni mana kootii na simachuudhaaf jalqabatti ba'u kam iyyuu kan Waaqayyoo ti; anis qalma gubamu godhee isa nan dhi'eessa." 32 Ergasiis Yiftaan Amoonota waraanuu ba'e; Waaqayyos isaan dabarsee harka isaatti kenne. 33 Innis Aro'eerii jalqabee magaalaawwan digdama hamma naannoo Miiniititti akkasumas hamma

Abeel Keraamiimitti argaman guutumaan guutuutti barbadeesse. Amoononnis akkasiin Israa'elootaaf bulan. **34** Yeroo Yiftaan gara Miisphaatti mana isaatti deebi'etti, intalli isaa dibbee rukutaa sirbaa isa simachuuq baate! Isheen intala tokkittii inni qabu ture. Inni ishee malee ilmas ta'u intala biraa hin qabu ture. **35** Innis yommuu ishee argetti wayyaa isaa tarsaasee, "Wayyoo! Yaa mucattii koo! Na balleessite; dhiphina keessa na galchite; ani wareega cabsuu hin dandeenye Waaqayyoof wareegeeraatii" jedhee boo'e. **36** Isheenis akkana jette; "Yaa abbaa ko, ati Waaqayyoof kakatteerta; sababii Waaqayyo diinota kee Amoonota haaloo siif ba'eef, ati waan waadaa galte sana anaan guutadhu. **37** Garuu waan tokko naa eeyyami; sababii ani si'achi hin heerumneef akka ani michoota koo wajjin gaarran irra naanna'ee durbummaa kootiif boo'uuf ji'a lama naa kenni." **38** Innis, "Dhaquu dandeessa" jedheen. Akka isheen ji'a lamaaf deemtus eeyyameef. Isheenis waan si'achi heerumuun hin dandeenyeef dubarran michoota ishee wajjin gaarranitti ol baatee boosse. **39** Ji'a lamaa booddees gara abbaa isheetti deebite; innisakkuma wareege sana godhe. Isheen durba ture. Yeroo sanaa jalqabee wanni kun Israa'eloota biratti bartee ta'ee **40** durboonni Israa'el wagguma waggaan ba'anii guyyaa afur intala Yiftaa namicha Gili'aad sanaa gaddaan yaadatu.

12 Namoonni Efreem walitti qabamanii Daafoon ce'uudhaan Yiftaan, "Ati yeroo Amoonota loluuf baatetti maaliif akka nu si faana deemnuuf nu hin waamne? Nu mana kee srratti gubna" jedhaniin. **2** Yiftaanis akkana jedhee deebiseef; "Anii fi namoonni koo Amoonota loluuf waraana guddaa keessa gallee turre; yommuu ani isin waametti isin harka isaaniitii na hin baafne. **3** Ani yeroo akka isin na hin baafne argetti lubbuu kootti muree Amoonota waraanuuf nan ce'e; Waaqayyos isaan irratti mo'annaa naa kenne. Yoos isin har'a maaliif na loluuf dhuftan ree?" **4** Yiftaanis ergasii namoota Gili'aad walitti waammatee Efreemitti lola kaase. Sababii namoonni Efreem warra Gili'aadiin, "Isin Gili'aadonni warra Efreemii fi Minaasee gantanii dha" jedhaniif Gili'aadonni isaan dha'an. **5** Gili'aadonni malkaawwan Yordaanos kanneen gara Efraataatti geessan qabatan; yeroo baqataan Efraataa tokko, "Ani gamattin ce'a" jedhutti, namoonni Gili'aad, "Ati

nama Efreem mitii?" jedhanii isa gaafatu. Yoo inni, "Waawuu" jedhee deebise, **6** isaan, "Gaarii dha; ati, 'Shiiboleeti' jedhi" jedhaniin. Yoo inni, "Siiboleeti" jedhe, sababii inni qajeelatti "Shiiboleeti" jechuu hin dandeenyeef qabani malkaawwan Yordaanos irratti isa ajjeesu. Yeroo sanatti namoota Efreem kuma afurtamii lamatu ajjeefame. **7** Yiftaan waggaa ja'a Israa'elin bulche. Ergasii Yiftaan namni Gili'aad sun du'ee magaalaa Gili'aad keessaa tokkotti awwaalam. **8** Isaan duubas Ibzaan namichi Beetlihem sun Israa'elin bulche. **9** Innis ilmaan soddomaa fi intallan soddoma qaba ture; intallan isas warra gosa isaa hin ta'initti heerumsiise; ilmaan isaatiifis akka isaan niitota ta'aniif gosa biraa keessaa durboota soddoma fide. Ibzaan waggaa torba Israa'el bulche. **10** Ibzaanis du'ee Beetlihem keessatti awwaalam. **11** Isa booddee Eeloon namichi gosa Zebuuloon sun waggaa kudhan Israa'elin bulche. **12** Eeloonis du'ee biyya Zebuuloon keessatti Ayaaloonitti awwaalam. **13** Isatti aanee immoo Abdoon ilmi Hileel namichi Phiraatoon sun Israa'elin bulche. **14** Innis ilmaan afurtamaa fi ilmaan ilmaanii soddoma kanneen harroota torbaatama yaabbatan qaba ture. Inni waggaa saddeeti Israa'elin bulche. **15** Ergasii Abdoon ilmi Hileel du'ee biyya gaaraa Amaaleqootaatti Efreem keessatti Phiraatoonitti awwaalam.

13 Israa'eloonni ammas fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan; kanaafuu Waaqayyo waggaa afurtama dabarsee harka Filisxeemotaatti isaan kenne. **2** Namicha gosa Daan keessaa dhalatee Zoraa jiraatu kan Maano'aa jedhamu tokkotu ture; niitiin isas dhabduu ijoollee tokko illee hin qabne ture. **3** Ergamaan Waaqayyoos isheetti mul'atee akkana jedheen; "Kunoo ati dhabduu ijoollee hin qabnee dha; garuu ulfooftee ilma deessa. **4** Egaa ati akka daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne yookaan waan xuraa'aa tokko illee hin nyaanne of eeggadhu; **5** ati ulfoofte ilma da'uuf jirtaatii. Qarabaan tokko iyyuu mataa isaa hin tuqin; inni gaafa dhalatee jalqabee Naaziricha ta'uudhaan kan Waqaaf addaan baafame ta'atii; inni harka Filisxeemotaatii Israa'eloota furuu jalqaba." **6** Dubartiin sunis gara dhirsaa ishee dhaqxee akkana jettee itti himte; "Nama Waaqaa tokkotu gara koo dhufe. Innis ergamaa Waaqayyoo fakkaatee akka malee nama sodaachisa. Ani akka inni eessaa dhufe

isa hin gaafanne; innis maqaa isaa natti hin himne. **7** Garuu inni, 'Ati ulfooftee ilma deessa. Egaa si'achi daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugin; waan xuraa'as hin nyaatin; sababiin isaa inni gaafa dhalatee jalqabee hamma du'utti Naaziricha Waaqaa ta'aatii' naan jedhe.' **8** Maano'aanis, 'Yaa Gooftaa, akka namichi Waaqaa kan ati gara keenyatti ergite sun ammas dhufee akka nu itti mucaa dhalatu sana guddisuu qabnu nu barsiisuu akka nuuf ergitu sin kadhadha' jedhee Waaqayyoon kadhate. **9** Waaqnis Maano'aa dhaga'e; ergamaan Waaqayyo sunis utuu isheen lafa qotiisaa keessa teessuu gara dubartii sanaa deebi'ee dhufe; dhirsi ishee Maano'aan garuu ishee wajjin hin turre. **10** Dubartittiis dhirsa isheetti himuuf ariifattee, 'Kunoo! Namichi guyyaa kaan natti mul'ate sun as jira!' jette. **11** Maano'aanis ka'ee niitii isaa duukaa bu'e. Innis yommuu namicha bira ga'etti, 'Namni niitii kootti dubbate si'ii?' jedheen. Innis, 'Anuma' jedhe. **12** Kanaafuu Maano'aan, 'Yeroo dubbiin kee raawwatamutti seerri mucichi ittiin jiraatuu fi hojiin inni hojjetu maali?' jedhee isa gaafate. **13** Ergamaan Waaqayyoosakkana jedhee deebise; 'Niitiin kee waan ani itti hime hunda gochuu qabdi. **14** Isheen waan muka wayinii irraa argamu tokko illee nyaachuu hin qabdu; daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu dhuguu yookaan waan xuraa'aa kam iyyuu nyaachuu hin qabdu. Isheen waan ani ishee ajaje hunda gochuu qabdi.' **15** Maano'aanis ergamaa Waaqayyootiin, 'Hamma nu korbeeessa re'ee xinnaa isaa siif qopheessinutti nuu turi' jedhe. **16** Ergamaan Waaqayyo, 'Ati na tursitu illee, ani nyaata kee kam iyyuu hin nyaadhu. Garuu yoo aarsaa gubamu qopheessuu feete, isa Waaqayyoof dhi'eessi' jedheen. Maano'aan akka inni ergamaa Waaqayyo ta'e hin beekne ture. **17** Sana booddee Maano'aan ergamaa Waaqayyootiin, 'Akka nu yeroo dubbiin ati dubbatte fiixaan ba'utti ulfina siif kenniuuf maqaan kee eenyu?' jedhee gaafate. **18** Innis, 'Ati maaliif maqaa koo gaafatta? Inni akka malee dinqii dha' jedheen. **19** Maano'aanis korbeeessa re'ee xinnaa isaa kennaa midhaanii wajjin geessee kattaa irratti Waaqayyoof aarsaa godhe. Utuma Maano'aa fi niitiin isaa ilaalanuu Waaqayyo waan dinqii godhe. **20** Yeroo arrabni ibiddaa iddo aarsaa irraa samiitti ol ba'etti ergamaan Waaqayyo arraba ibiddaa keessaan ol ba'e. Maano'aa fi niitiin isaa

waan kana arganii adda isaaniitiin lafatti gombifaman. **21** Ergamaan Waaqayyo garuu deebi'ee Maano'aa fi niitii isatti hin mul'anne. Maano'aanis akka inni ergamaa Waaqayyo ta'e beeke. **22** Innis niitii isattiin, 'Nu Waqa argineerraatiidhugumaan ni duuna!' jedhe. **23** Niitiin isaa garuu deebifteeakkana jetteen; 'Waaqayyo utuu nu ajjeesuu barbaadee silaa aarsaa gubamuu fi kennaa midhaanii nu harkaa hin fudhatutre; waan kana hundumas nutti hin argisiis yookaan waan kana amma nutti hin himu ture.' **24** Dubartiin sun ilma deesse; Saamsoon jettees isa moggaafte. Innis ni guddate; Waaqayyoisa eebbise. **25** Hafuurri Waaqayyoos yeroo inni Zoraa fi Eshitaa'ol gidduu qubata Daan keessa turetti isa kakaasu jalqabe.

14 Saamsoon gara Tiimnaahitti gad bu'ee durba Filisxeem tokko achitti arge. **2** Yommuu achii deebi'ettis abbaa fi haadha isattiin, 'Ani Tiimnaahitti intala Filisxeem tokko argeeraatiin na fuusisa' jedhe. **3** Abbaa fi haatii isaa deebisanii, 'Wanni akka ati Filisxeemota dhagna hin qabanne keessaa niitii fuutu si godhu firoota kee keessaa yookaan saba keenya hunda keessaa dubartiin dhabamteetii?' jedhaniin. Saamsoon garuu abbaa isattiin, 'Isheetu naa ta'aatii ishuma naa fidi' jedhe. **4** Abbaa fi haatii isaa akka wanni kun Waaqayyo biraahufin beekne; Waaqayyo karaa ittiin Filisxeemota dha'u barbaadaa tureetii. Yeroo sanatti Filisxeemonni Israa'eloota gad qabani bulchaa turan. **5** Saamsoon abbaa isatii fi haadha isaa wajjin gara Tiimnaahitti gad bu'e. Akkuma isaan iddo dhaabaa wayinii Tiimnaahi bira ga'aniinis leenci saafelli tokko ittanaa isatti dhufe. **6** Hafuurri Waaqayyoos jabinaan Saamsoon irra bu'e; innis homaa of harkaa qabaachuu baatu illee akkuma nama ilmoo re'ee tokko cicciruutti leenca saafela sana ciccire. Garuu waan hojjete sana abbaa fi haadha isatti hin himne. **7** Ergasii gad bu'ee dubartittii wajjin haasa'e; isheen ija isatti tolte. **8** Innis yeroo gabaabaa booddee yommuu ishee fuudhuuf achi deebi'etti raqa leenca sanaa ilaaluuf of irra gara gale. Raqa leencichaa keessaa tuunni kanniisaa guutee damma dammeessee ture; **9** dammichas harka isatti fudhatee nyaachaa karaa isaa itti fufe. Yommuu gara abbaa fi haadha isaa dhufettis damma sana irraa isaaniif kenne; isaanis ni nyaatan. Inni garuu akka damma sana raqa leencaa keessaa fuudhe isaanitti hin himne. **10** Ergasii abbaan isaa intalattii ilaaluuf gad bu'e; Saamsoon akkuma

dargaggoonni yeroo fuudhanitti cidha godhatan sana achitti cidha qopheesse. **11** Yommuu inni achi dhi'aatettis isa arganii amaamota soddoma isaaf kennan. **12** Saamsoonis akkana isaaniin jedhe; “Ani hibboo tokko isinitti nan hima; yoo isin guyyoota cidhichaa torban keessatti hiikkaa isaa argattan, ani wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame soddoma fi uffata kittii soddoma isiniifin kenna. **13** Isin yoo hiikkaa isaa natti himuu dadhabdan wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame soddoma fi uffata kittii soddoma naa kennitu.” Isaanis, “Hibboo kee ni dhageenyaa nutti hima” jedhan. **14** Innis deebisee, “Kan nyaatu keessaa wanni nyaatamu, jabaa keessaa immoo wanni mi’awu ba’e” isaaniin jedhe. Isaanis hamma guyyaa sadiitti hibboo sana hiikuu hin dandeenyeye ture. **15** Isaanis guyyaa afuraffaatti niitii Saamsooniin, “Akka dhirsi kee hiikkaa hibboo kanaa nutti himuuf mee nuu kadhadhu; yoo kanaa achii nu si’ii fi mana abbaa keetii ibiddaan gubnaa. Ati nu saamuuf asitti nu waamtee?” jedhaniin. **16** Niitiin Saamsoonis fuula isaa duratti boo’aa “Ati na jibbiteerta! Ati dhugumaan na hin jaallattu. Ati saba koo hibboo gaafatteerta; garuu hiikkaa isaa natti hin himne” jetteen. Innis deebisee, “Ani abbaa koottii fi haadha kootti iyuu hin himne; egaa ani sitti himuu qabaa?” jedheen. **17** Isheenis guyyaa cidha sanaa torbanuu boottee isa rakkifte; innis sababii isheen ittuma fuftee boqonnaa isa dhowwiteef guyyaa torbaffaatti hiikkaa isaa isheetti hime. Isheen immoo hiikkaa hibboo sanaa saba isheetti himte. **18** Namoonni magaalaa sanaas guyyaa torbaffaatti utuu biiftuun hin lixin, “Wanni damma caalaa mi’awu maali? Jabaan leenca caalu maali?” jedhaniin. Saamsoonis, “Utuu raada kootiin qotachuu baattanii, isin silaa hibboo koo hin hiiktan ture” jedheen. **19** Kana irratti Hafuurri Waaqayyoo jabinaan isa irra bu’e. Innis gara Ashqaloonitti gad bu’ee namoota magaalaa keessaa soddoma ajjeese; waan isaan qabanis irraa fudhatee namoota hibboo sana hiikaniif uffata kittii kenne. Aariidhaanis gubachaa gara mana abbaa isaatti deebi’e. **20** Niitiin Saamsoonis miinjee isaatti heerumsiisan.

15 Ergasii yeroo qamadiin walitti qabamutti Saamsoon korma re’ee xinnaa isaa fudhatee niitii isaa ilaaluu dhaqe. Innis, “Ani daree niitii koo nan seena” jedhe. Abbaan niitii isaa garuu

eyyamuufii dide. **2** Innis, “Ani waan ati ishee jibbiteerta jedhee dhugumaan amaneef miinjee keetti ishee heerumsiiseera; obboleettiin ishee quxisuun, ishee caalaa bareedduu mitii? Qooda sanaa ishee fudhadhu” jedheen. **3** Saamsoon deebisee, “Ani yeroo kanatti yoo miidhaa kam iyuu Filisxeemota irraan ga’e itti hin gaafatamu” isaaniin jedhe. **4** Kanaafuu inni achii ba’ee waangota dhibba sadii qabee lama lamaan eegee isaanii walitti hidhe. Eegee lamaan lamaan isaanii irrattis guca guduunfe; **5** ibiddas itti qabsiisee qamadii Filisxeemota keessatti waangota sana gad lakkise. Midhaan haamamee fi kan hin haamaminitti akkasumas iddo dhaabaa wayiniitii fi ejersaa guggube. **6** Yeroo Filisxeemonni, “Eenyutu waan kana godhe?” jedhaniii gaafatanitti, “Saamsoon dhirsa intala namicha Tiimnaahi sanaatu sababii niitiin isaa miinjee isaatti jalaa heerumsiifamteef waan kana godhe” jedhamee isaanitti himame. Kanaafuu Filisxeemonni ol ba’anii niitii Saamsoonii fi abbaa ishee gubanii ajjeesan. **7** Saamsoonis, “Erga isin akkas gootanii ani hamma haaloo koo baafadhatti isin hin dhiisu” isaaniin jedhe. **8** Akka malees isaan dha’ee hedduu isaanii galaafate. Ergasii gad bu’ee holqa kattaa Eexaam keessa jiraate. **9** Filisxeemonnis ol ba’anii naannoo Lehiitti faffaca’anii Yihuudaa keessa qubatan. **10** Namoonni Yihuudaas, “Isin maaliif nu waraanuuf dhuftan?” jedhaniii isaan gaafatan. Isaanis deebisanii, “Nu Saamsoon hiinee waan inni nu godhe sana isa godhuuf dhufne” jedhan. **11** Ergasiis namoonni kuma sadii Yihuudaadhaa gara holqa Eexaamitti gad bu’anii Saamsooniin, “Ati maali nu goote? Akka Filisxeemonni nu bulchan hin beektuu?” jedhan. Innis, “Ani waanuma isaan na godhan sana isaan irratti nan godhe” jedhee deebise. **12** Isaanis, “Nu si hiinee dabarsinee Filisxeemotatti si kenuuf dhufne” jedhaniin. Saamsoon immoo, “Isin mataan keessan akka na hin ajjeefne naa kakadhaa” jedhe. **13** Isaanis, “Tole, nu si hiinee dabarsinee harka isaaniitti si kennina malee ofii keenyaan si’i hin ajjeefnu” jedhaniin. Kanaafuu funyoo haaraa lamaan isa hidhanii holqa keessaa isa baasan. **14** Yeroo inni Lehiitti dhi'aatettis Filisxeemonni iyaa gara isaa dhufan. Hafuurri Waaqayyoos jabinaan isa irra bu’e. Funyoon harki isaa ittiin hidhamee ture sun akka quncee talbaa kan ibidda keessa bu’ee ta’e; hidhaan isaas harka isaa irraa ciccite. **15** Innis lafee ha’oo harree

haaraa isaa argatee hiixatee fudhate; ittiinis dha'ee nama kuma tokko fixe. **16** Kana irrattis Saamsoon, "Ani lafee ha'oo harree tokkoon, wal irra isaan nan tuule; lafee ha'oo harree tokkootiin, namoota kuma tokko nan ajjeese" jedhe. **17** Innis erga waan kana dubbatee fixatee booddee lafee ha'oo harree sana achi darbate; iddoon sunis Raamaat Leehii jedhame. **18** Innis sababii akka malee dheeboleef, "Ati mo'annaa guddaa akkanaa garbicha keetiif kenniteerta. Egaa ani amma dheebeudhaan du'ee harka warra dhagna hin qabatinii keessan bu'aa?" jechuudhaan Waaqayyoon waammate. **19** Waaqnis boolla Lehii keessa jiru dhoosee bishaan baase. Saamsoonis yommuu bishaan sana dhugetti humni isaa deebi'eefii jabaate. Kanaafuu burqaan suni Een Haqoree jedhamee moggaafame. Innis hamma har'aatti achuma Leehiitti argama. **20** Saamsoon bara Filisxeemotaa keessa waggaa digdama Israa'eloota bulche.

16 Gaaf tokko Saamsoon gara Gaazaa iddoi itti sagaagaltuu tokko arge dhaqe. Ishee wajjin buluufis ol seene. **2** Namoota Gaazaattis, "Saamsoon as jira!" jedhamee himame. Kanaafuu isaan naannoo sana marsanii halkan guutuu riphani karra magaalattii irratti isa eeggatan. Isaanis, "Ganama barii isa ajjeefna" jedhanii halkan sana utuu hin socho'in bulan. **3** Saamsoon garuu hamma walakkaa halkaniitti achi rafe. Ergasii ka'ee cufaawwan karra magaalattii michichila lama wajjin, danqaraa isaatii fi waan hunda buqqise. Ol fuudhees gatiittii isatti baachuudhaan gara fiixee gaara fuullee Kebroonitti ol ba'e. **4** Yeroo muraasa booddee Saamsoon jaalala dubartii sulula Sooreeq keessa jiraattu tokkootiin qabame; maqaan ishees Daliilaan jedhama ture. **5** Bulchitoonni Filisxeemotaa gara ishee dhaqanii, "Akka nu hiinee isa miidhoo dandeenyuuf, akka inni icciitii jabina isaa guddaa kanaatii fi akka nu itti isa mo'achuu dandeenyu sitti himuuf isa sossobi. Tokkoon tokkoon keenyas meetii kuma tokkoo fi dhingga tokko siif kenninaa" jedhanin. **6** Daliilaanis Saamsoonni, "Iccitii jabina kee guddaa sanaatii fi akka ati itti qabamtee hidhamuu dandeessu natti himi" jette. **7** Saamsoon immoo deebisee, "Yoo namni kam iyyuu teephaa haaraa hin gogin torbaan na hidhe, ani akkuma nama biraa kam iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. **8** Bulchitoonni Filisxeemotaa ergasii teephaa haaraa hin gogin torba fidanii isheetti kennan; isheenis ittiisa hiite. **9** Isheen gola keessatti

namoota dhoksitetee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jetteen. Inni garuu teephawwan sana akkuma ribuun yommuu ibidda bira ga'u baqutti rakkina malee of irraa kukkute. Kanaafuu icciitiin jabina isaa hin beekamne. **10** Daliilaan Saamsoonni, "Ati na gowwoomsite; na sobdes. Amma kottuu akka itti hidhamuu dandeessu natti himi" jette. **11** Innis, "Yoo namni kam iyyuu funyoo haaraa namni itti hin fayyadaminii na hidhe, ani akkuma nama biraa kamii iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. **12** Kanaafuu Daliilaan funyoo haaraa fuutee ittiin isa hiite. Namootas golla keessatti dhoksitetee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jetteen. Inni garuu funyoowwan sana akkuma kirriitti harka ofii irraa kukkute. **13** Daliilaanis Saamsoonni, "Ati hamma ammaatti na gowwoomsiteerta; na sobdeertas. Akka itti hidhamu dandeessu natti himi" jette. Innis, "Yoo ati guduruu mataa koo torban walitti footee qofootti na hiite, ani akkuma nama biraa kamii iyyuu dadhabaa nan ta'a" isheen jedhe. Daliilaanis utuu inni rafuu guduruu mataa isaa torban walitti footee, **14** qofootti isa hiite. Ammas isa waamtee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jette. Inni garuu hirribaa ka'ee qofootti sana guduruu mataa isaa wajjin buqqise. **15** Isheenis, "Ati utuu na hin amanin akkamitti, 'Ani si jaalladha' naan jette? Utuu icciitii jabina kee guddaa sanaa natti hin himin, ati na sobuun kee kun yeroo sadaffaa dha" jetteen. **16** Guyyuma guyyaanis hamma lubbuun isaa jirenya jibbitutti dubbii isheetti afaan isa gogsite. **17** Kanaafuu inni waan hunda isheetti hime. Akkanas jedheen; "Sababii ani gaafuma dhaladhee jalqabee Naaziricha ta'ee Waaqaaf addaan baafameef qarabaan takkumaa mataa koo tuqee hin beeku. Yoo mataan koo haadame garuu jabinni koo narraa badee anis akkuma nama biraa kamii iyyuu dadhabaa nan ta'a." **18** Daliilaanis yommuu akka inni waan hunda isheetti hime hubattetti, "Inni waan hunda natti himeeraatii mee deebi'aa kottaa" jettee bulchitoota Filisxeemotaa ergaa ergite. Kanaafuu bulchitoonni Filisxeemotaa harka isaaniitti meetii qabatani gara ishee dhufan. **19** Akka inni gudeeda ishee irra ciisu gootee nama tokko waamtee guduruu mataa isaa torban irraa haadchisiifte. Isheenis akka malee isa rakkisuu jalqabde. Jabinni isaas isa irraa bade. **20** Isheenis, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jetteen. Innis hirribaa ka'ee, "Ani akkuma yeroo

kaanii gad ba'ee of irraa harcaasa" jedhe. Garuu akka Waaqayyo isa dhiisee deeme hin beekne ture. **21** Ergasii Filisxeemonni isa qabanii ija isaa keessaa baasanii gara Gaazaatti isa geessan. Foncaa naasiitiin isa hidhaniis mana hidhaa keessatti daaktuu midhaanii isa godhan. **22** Rifeensi mataa isaa garuu erga haadamee booddee deebi'ee guddachuu jalqabe. **23** Bulchitoonni Filisxeemotaa, "Waaqni keenya, Saamsoon diina keenya sana dabarsee harka keenyatti nuu kenneera" jedhanii gammaduudhaan Daagon Waaqa isaaniitiif aarsaa guddaa dhi'eessuuf walitti qabamanii turan. **24** Namoonnis yeroo isa arganitti Waaqa isaanii galateeffachaa, "Waaqni keenya, diina keenya kan biyya keenya balleesse, kan nama baay'ee nu duraa ajeeese sana dabarsee nuu kenneera" jedhan. **25** Isaanis utuma garaan isaanii gammadaa jiruu, "Akka inni nu bashannansiisuuf mee Saamsoonin waamaa" jedhan. Kanaafuu Saamsoonin mana hidhaatii waamanii fidan; innis isaan bashannansiise. Yommuu isaan utubaawwan gurguddaa gidduu isaa dhaabachiisanitti, **26** Saamsoon tajaajilaa harka isaa qabee ture sanaan, "Akka anii itti irkadhuuf gara utubaawwan mana sagadaa kana qabanii dhaabaniitti na dhi'eessi" jedhe. **27** Manni sagadaa sun dhiiraa dubartiin guutamee ture; bulchitoonni Filisxeemotaa hundinuu achi turan; Saamsoonii tapha argisiisu ilaluuf jedhanii namoonni kuma sadii bantii manichaa irra turan. **28** Saamsoonis akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; "Yaa Waaqayyo Gooftaa, na yaadadhu. Yaa Waaqi, akka anii ija koo lamaaniif Filisxeemota haaloo baafadhuuf yeroo tokko jabina naa kenni." **29** Saamsoonis ergasii utubaawwan gurguddaa lamaan kanneen walakkaa mana sagadaa sanaa dhaabatanii mana sana baatanitti hiixatee tokko harka isaa mirgaatiin, kaan immoo harka isaa bitaatiin qabatee, **30** "Ani Filisxeemota wajjin du'a!" jedhee humna qabu hundaan dhiibe; manichi sagadaas bulchitootaa fi namoota achi keessa turan hunda irratti jige. Kanaafuu namoonni inni yeroo du'a isaaatti ajeeese kanneen inni yeroo jireenyaa isaaatti ajeeese caalaa baay'ee turan. **31** Obboloonni isaaatti fi maatiin abbaa isaa hundinuu reeffa isaa fuudhuu gad bu'an. Isaanis isa fidanii Zoraa fi Eshitaa'ol gidduutti iddoa awwaala abbaa isaa kan Maano'aa keessatti isa awwaalan. Inni wagga digdama Israa'elin bulche.

17 Namicha biyya gaara Efrem keessa jiraatu kan maqaan isaa Miikaayaa jedhamu tokkotu ture;

2 innis haadha isaaatiin, "Meetiin kuma tokkoo fi dhibba tokko ulfaatu kan si duraa badee ani utuu ati nama si jalaa fudhate abaartuu dhaga'e sun na bira jira; kan fudhates anuma" jedhe. Haati isaa, "Yaa ilma ko, Waaqayyo si haa eebbisu" jetteen. **3** Yommuu inni meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko sana deebisee haadha isaaatti kennettis, haati isaa, "Akka ilmi koo fakkii meetii itti uffifame ittiin hojjetuuf ani meetii koo Waaqayyoof addaan baaseera. Ani ammas deebisee sittin kenna" jetteen. **4** Kanaafuu inni meetii sana deebisee haadha isaaifi kenne; isheenis meetii dhibba lama fuutee tumtuu meetiitti kennite; tumtuun sunis fakkii fi Waaqa tolfamaa ittiin hojjete. Fakkii fi Waaqni tolfamaan sunis mana Miikaayaa keessa kaa'aman. **5** Namichi Miikaa jedhamu kunis galma Waaqa tolfamaa qaba ture; innis dirataa fi waaqota tolfamoo tokko tokko tolchee ilmaan isaa keessaa nama tokko luba godhate. **6** Bara sana Israa'el keessa mootiin hin jiru ture; tokkoon tokkoon namaa waanuma isatti tole hojjeta ture. **7** Yeroo sanatti biyya Yihuudaa keessa dargaggeessa gosa Lewwii kan Beetlihem keessa gosa Yihuudaa gidduu jiraatu tokkotu ture. **8** Innis iddo jireenyaa kan biraab barbaaduuf jedhee magaalaa sana dhiisee deeme. Utuma deemuus gara biyya gaaraa Efrem mana Miikaa dhufe. **9** Miikaanis, "Ati eessaa dhufte?" jedhee isaa gaafate. Innis, "Ani nama Lewwii kan Beetlihem biyya Yihuudatii dhufee iddo jireenyaa barbaaduu dha" jedheen. **10** Miikaanis, "Na wajjin jiraadhuutii abbaa fi luba naa ta'i; anis waggaatti meetii kudhan siif kenna; uffata keetii fi nyaata kees nan danda'a" isaan jedhe. **11** Kanaafuu Lewwichi sun isaa wajjin jiraachuu walii gale; dargaggeessi sunis Miikaadhaaf ilmaan isaa keessaa akkuma nama tokkoo ta'e. **12** Miikaanis dargaggeessa Lewwii sana muudate; innis luba isaa ta'ee mana isaa jiraate. **13** Miikaanis, "Erga Lewwichi kun luba koo ta'e, ani akka Waaqayyo waan gaarii naa godhu nan beeka" jedhe.

18 Yeroo sanatti Israa'el keessa mootiin hin jiru ture. Sababii hamma yeroo sanaatti gosoota Israa'el gidduutti dhaalli isaaifi hin kennaminifi gosti Daan iddo qubatan barbaaddachaa turan. **2** Kanaafuu warri Daan akka isaan biyya sana basaasanii fi magaalaa Zoraatii fi Eshitaa'ol keessaa namoota jajjaboo shan ergan. Namoonni kunneenis gosoota isaanii hunda iddo bu'an. Warra erganiinis, "Dhaqaatii biyyattii

sakatta'aa" jedhan. Ergamoonni sunis biyya gaaraa Efreeti ol ba'anii mana Miikaa dhufan; halkan sanas achi bulan. **3** Isaanis yommuu mana Miikaa bira ga'anitti sagalee dargaggeessa Lewwicha sanaa hubatan; kanaafuu itti goranii, "Eenyutu as si fide? Ati maal asii goota? Maaliifis as dhufte?" jedhanii isa gaafatan. **4** Innis, "Miikaatu na qaxarate; anis luba isaa ti" jedhee waan inni isaaf godhe isaanitti him. **5** Isaanis, "Maaloo mee akka karaan keenya milkaa'u fi akka hin milkoofne Waaqa nuu gaafadhu" jedhaniin. **6** Lubichis, "Nagaan deemaa; Waaqayyo karaa keessan isinii mijeesseera" isaaniin jedhe. **7** Kanaafuu namoonni shanan sun ka'anii Laayish dhaqan; akka namoonni achi jiraatan, akkuma warra Siidoonaa sodaa tokko malee nagaadhaan jiraatanis argan. Isaanis sababii lafti isaanii waan hunda qabduuf jirenya badhaadhaa jiraatan. Akkasumas sababii warra Siidoonaa irraa fagaatanii jiraachaa turanii if isaan eenyuma wajjinuu walitti dhufeeyna tokko illee hin qaban ture. **8** Yommuu isaan Zoraa fi Eshitaa'olitti deebi'anitti obboloonni isaanii, "Oduu maalii qabattanii deebitan?" jedhanii isaan gaafatan. **9** Isaanis deebisaniiakkana jedhaniin; "Ka'aa dhaqnee isaan lollaa! Nu akka biyyattiin gabbattuu taate argineerra. Isin waan kana ittuma dhiiftuu? Dhaqxanii qabachuu hin maminaa. **10** Isinis yommuu achi geessanitti saba yaaddoo tokko malee jiraatuu fi biyya bal'aa Waaqni dabarsee harka keessanitti isinii kenuu kan wanni tokko iyuu itti hin hir'atin argattu." **11** Kana irratti gosa Daan keessaa namoonni dhibba ja'a mi'a lolaa hidhatanii Zoraa fi Eshitaa'olii ka'an. **12** Ol ba'anis Yihuudaa keessa iddo Kiriyaati Ye'aariim jedhamu bira qubatan. Sababii kanaaf iddoon sun hamma har'aatti qubata Daan jedhamee waamama; qubanni sunis gama lixa Kiriyaati Ye'aariimitti argama. **13** Isaanis achii itti fufanii gara biyya gaaraa Efreeti ol ba'anii mana Miikaa dhufan. **14** Namoonni Shanan biyya Laayish basaasanii turan sunis, obboloota isaaniiitiin, "Isin akka manneen kana keessaa tokko dirata, fakkii waaqota tolfamoo mana keessaa, fakkii soofamee fi fakkii meetiin itti uffifame qabu beektuu? Amma waan gochuu qabdan beekaa" jedhan. **15** Kanaafuu isaan achi goranii mana Miikaa iddo Lewwichi dargaggeessi sun jiraatu dhufanii nagaa isa gaafatan. **16** Namoonni Daan warri mi'a lolaa hidhatanii dhibbi ja'an balbala ittiin karra seenan irra

dhaabatanii turan. **17** Namoonni biyyattii basaasan shanan ol galanii fakkii soofame, dirata, waaqota tolfamoo mana keessatii fi Waaqa tolfamaa baqfamee hojjetame fudhatan. Yeroo kanatti lubni sunii fi namoonni mi'a lolaa hidhatanii dhibbi ja'an balbala ittiin karra seenan irra dhaabachaa turan. **18** Yommuu namoonni kunneen mana Miikaa seenanii fakkii soofame, dirata, waaqota tolfamoo mana keessaa biraatii fi Waaqa baqfamee hojjetame fudhatanitti lubichi, "Isin maal hojjechaa jirtu?" Isaaniin jedhe. **19** Isaanis, "Cal'isi! Afaan kee qabduu; nu faana kottuutii abbaa fi luba nuu ta'i. Mana nama tokkoo keessa tajaajiluu irra sanyii fi gosa Israa'eliif luba taatee tajaajiluu siif hin wayyuu?" jedhaniin. **20** Lubni sun ni gammade. Innis dirata, waaqota tolfamoo mana keessaa biraatii fi fakkii soofame sana fudhatee isaan wajjin deeme. **21** Isaanis, ijoolee isaanii xixinnoo, horii isaaniitii fi qabeenya isaanii of dura buusaniif irra garagalani qajeelan. **22** Yeroo isaan mana Miikaa irraa xinnoo fagaatanii deemanittis, namoonni ollaan mana Miikaa wal waamanii namoota Daan duukaa bu'anii qaqqaban. **23** Isaan itti iyinaan warri Daan of irra garagalani Miikaadhaan, "Ati maal barbaaddee namoota kee waammattiee nu loluu dhufte?" jedhan. **24** Innis deebisee, "Isin waaqota ani tolfadhee fi luba koo fudhättaniiirtu. Wanni naa hafe maaltu jira? Yoos isin akkamitti, 'Maali taate?' naan jettu ree?" **25** Namoonni Daanis, "Afaan kee nutti hin banin; yoo kanaaachii namoonni obsa hin qabne tokko tokko si dha'u; atii fi maatiin kees lubbuu keessan dhabdu" jedhaniin. **26** Ergasii namoonni Daan karaa isaanii itti fufan; Miikaan akka isaan humna isaati ol ta'an hubatee of irra garagalee gara mana ofii isaatti qajeеле. **27** Isaan waan Miikaan tolfatee fi luba isaa fudhatanii Laayishitti qajeelanii saba yaaddoo tokko malee nagaan jiraatutti duulan. Goraadeedhaan isaan fixanii magaalaa isaanis guban. **28** Sababii isaan Siidoon irraa fagaatanii jiraatanii fi eenyuma wajjin walitti dhufeeyna hin qabneef kan isaan baraaru tokko iyuu hin jiru ture. Magaalaan sun sulula keessa Beet Rehooboot biratti argamti turte. Namoonni Daan magaalaa sana deebisanii ijaaruudhaan achi jiraatan. **29** Magaalaan sun duraan Laayish jedhamti turte; isaan garuu Daan jedhanii maqaa abbaa isaanii Daan namicha Israa'eliif dhalate sanaatiin mogaasan. **30** Achittis namoonni Daan ofii isaaniiitiif waaqota

tolfamoo dhaabbatan; Yoonaataan ilmi Geershoom, ilmi Musee sunii fi ilmaan isaa hamma biyyattiin booji'amtetti luboota gosa Daan turan. **31** Kanaafuu isaan ittuma fufanii bara manni Waaqaa Shiiloo ture guutuu waaqota Miikaan tolfatetti fayyadamaa turan.

19 Yeroo sanatti Israa'el mootii hin qabdu ture.

Lewwichi lafa gammoojji biyya gaaraa Efreem keessa jiraatu tokko Beetlihem Yihuudaa keessaa dubartii tokko saajjatoo godhatee fudhate. **2** Isheen garuu isaaaf amanamtuu hin taane. Isa dhiiftees gara mana abbaa ishee Beetlihem Yihuudaatti deebite. Erga ji'a afur achi turtee booddee, **3** dhirsi ishee araarfatee deebisee galfachuudhaaf gara ishee dhaqe. Innis hojjetaa isaatii fi harroota lama fudhatee deeme. Isheenis mana abbaa isheetti ol isa galchite; abbaan ishees yommuu isa argetti gammachuudhaan isa simate. **4** Abbaan niitii isaa jechuunis, abbaan intalattii akka inni achi turuuf jabeessee isa kadhate; kanaafuu isaan nyaachaa, dhugaas bultii sadii isa bira bubbulan. **5** Guyyaa afuraffaatti ganamaan ka'anii deemuuf qophaa'an; abbaan intalattii garuu dhirsa intala isatiin, "Akka jabaatuuf waa nyaadhu; ergasii ni deemtaa" jedhe. **6** Kanaafuu lachan isaanii wajjin nyaatanii dhuguuf tataa'an. Ergasiis abbaan intalattii, "Maaloo har'a asuma buliitii aara galfadhu" jedheen. **7** Yommuu inni deemuuf ka'ettis abbaan niitii isaa jabeessee isa kadhate; kanaafuu inni halkan sana achi bule. **8** Guyyaa shanaffaatti yommuu inni ganamaan deemuuf ka'etti abbaan intalattii, "Aara galfadhu. Hamma waaree booddeettis asuma turi!" isaan jedhe. Kanaafuu lachan isaanii iyyuu wajjin nyaatan. **9** Yeroo namichi saajjatoo isatii fi tajaajilaas isaa wajjin deemuuf ka'etti abbaan intalattii, "Ilaali! Aduun dhi'uutti jirti. Asuma bulaa; guyyaan galgalaa'eera. Asuma bulaatii aara galfadhaa. Bori ganamaan kaatanii karaa keessan deemuu dandeessu" jedheen. **10** Namichi garuu gaafa sana achi buluu didee harroota isaa lamaan fe'atee saajjatoo isaa fudhatee qajeele. Gara fuullee Yerusaalem ishee Yebuuus jedhamtu sanaa dhufe. **11** Yommuu isaan Yebuuus bira ga'anitti sababii aduun dhiiteef tajaajilaan sun gooftaa isatiin, "Maaloo kottaa magaalaa Yebuuusotaa kanatti gorree haa bullu" jedhe. **12** Gooftaan isas debisee, "Lakkii. Nu magaalaa Namoota Ormaa warra Israa'eloota hin ta'inii hin seennu. Gara Gibe'aatti dabarra" isaan

jedhe. **13** Itti fufees, "Kottu Gibe'aa yookaan Raamaa geenyee tokkoo isaanii keessa bullaa" jedheen. **14** Kanaafuu deemsaa isaanii itti fufanii yeroo isaan Gibe'aa ishee Beniyaam keessatti argamtutti dhi'aatanitti aduun dhiite. **15** Isaanis achi buluuf itti goran. Oobdii magaalaa keessas qubatan; garuu namni tokko iyyuu isaan bulchuuf mana isatti ol isaan hin galchine. **16** Galgaluma sana jaarsi biyya gaaraa Efreemiihii dhufee Gibe'aa jiraatu tokko hojji qonnaatii gale. Namoonni biyyattii garuu gosa Beniyaam turan. **17** Jaarsi sun yommuu ol jedhee oobdii magaalaa keessatti kara deemaa sana argetti, "Ati garam deemta? Eessaa dhufte?" jedhee gaafate. **18** Lewwichiis akkana jedhe; "Nu Beetlihem Yihuudaati dhufnee gara lafa moggaa biyya gaaraa Efreem iddoa ani jiraadhuu dhaquuf deemna. Ani achi dhaqee ture. Ani amma gara mana Waaqayyoo dhaqaan jira. Namni mana isatti na simate tokko iyyuu hin jiru. **19** Nu tajaajiltoonni kee harroota keenyaaf cidii fi okaa qabna; anaa fi tajaajiltuu keetiif, dargaggeessa nu wajjin jiruufis buddeena fi daadhii wayinii qabna. Nu waan tokko illee hin barbaannu." **20** Jaarsichis, "Nagaan siif haa ta'u; ani waan isin barbaachisu hundumaa isiniif nan dhi'eessa; isin garuu oobdii keessa hin bulinaa" jedheen. **21** Kanaafuu inni gara mana isatti ol isa galchee harroota isatiif waan nyaatan kenne. Isaanis erga miilla isaanii dhiqatanii booddee nyaatanii dhugan. **22** Utuu isaan gammadaa jiranuu kashlaboonni magaalaa sanaa tokko tokko mana jaarsichaa marsan. Balbalas dhadha'anii iyyuudhaan, "Akka nu isatti sagaagalluuf namicha mana kee seene sana gad nuu baasi" jedhaniin. **23** Abbaan manichaas gad ba'ee akkana isaanin jedhe; "Lakkisa yaa firoota ko, hammina akkasii hin hojjetinaa; namichi kun waan keessummaa koo ta'eef waan jibbisisa kana hin hojjetinaa. **24** Kunoo intalli koo durbi qulqulluunii fi saajjatoon namichaa as jiru. Ani isaan gad isinii baasaatii waan feetan isaan godhhaa. Namicha kanatti garuu waan jibbisisa akkasii hin hojjetinaa." **25** Ta'us isaan isa hin dhageeny. Kanaafuu Lewwichi saajjatoo isaa gad isaanii baase; isaanis halkan guutuu isheetti taphatanii ganama barii gad ishee dhiisan. **26** Akkuma lafti bariiteenis dubartiin sun gara mana gooftaan ishee ture sanaa dhaqxee balbala duratti kuftee hamma biiftuun baatutti achumatti diriirtee hafte. **27** Yommuu gooftaan ishee ganama barii ka'ee

deemuuf balbala banee gad ba'etti, kunoo saajjatoon isaa kuftee harka ishee gulantaa balbalaa irratti diriirsitee arge. 28 Innis, "Ka'i ni deemnaa" isheen jedhe. Garuu deebiin tokko illee hin turre. Kana irratti namichi sun harree irra ishee kaa'ee gara mana isaatti qajeele. 29 Innis yommuu mana isaa ga'etti haaduu fudhatee saajjatoo isaa sana buusaa buusaatti iddo kudha lamatti kukkanee guutummaa biyya Israa'elitti erge. 30 Namni waan kana arge hundi, "Erga Israa'eloonni Gibxii ba'anii jalqabee wanni akkasii takkumaa argamee yookaan hojjetamee hin beeku. Waa'ee isaa yaadaa! Hubadhaas! Waan gochuu qabnus nutti himaal!" jedhe.

20 Israa'eloonni Daanii hamma Bersheebaatti argaman akkasumas kanneen biyya Gili'aad keessa jiraatan hundi akka nama tokkootti ba'anii iddo Miisphaa jedhamutti fuula Waaqayyoo duratti walitti qabaman. 2 Hooggantoonni namoota gosoota Israa'el hundi wal ga'ii saba Waaqaa irratti argaman; loltoonni kuma dhibba afur goraadee hidhatanii turan. 3 Namoonni gosa Beniyaam akka Israa'eloonni gara Miisphaatti ol ba'an dhaga'an. Namoonni Israa'elis, "Mee akka wanni hamaan kun itti hojjetame nutti himaa" jedhan. 4 Lewwichi dhirsi dubartii ajjeefamte sanaas akkana jedhee deebise; "Anii fi saajjatoon koo achi buluuf biyya Beniyaam Gibe'aa dhufne. 5 Namoonni Gibe'as na ajjeesuuf halkan mana ani bule sana marsan. Isaanis saajjatoo koo humnaan gudeedan; isheenii ni duute. 6 Anis reefa saajjatoo koo fuudhee gargari kukkanee gara biyyoota dhaala gosoota Israa'el hundaatti erge; isaan Israa'el keessatti waan jibbisiiisa fi salphisaa akkasii hojjetaniiruutii. 7 Ammas isin Israa'eloonni hundinuu irratti mari'adhaatii murtii keessan kennaan." 8 Namoonni hundi akkuma nama tokkootti ka'anii akkana jedhan; "Nu keessaa namni tokko iyyuu gara mana isaatti hin galu. Nu keessaa namni tokko iyyuu mana isaatti hin deebi'u. 9 Wanni nu Gibe'aa goonu garuu kana: Akkuma ixaan nuu ba'etti itti duuluu dha. 10 Akka isaan warra duulaniif waan isaan nyaatan fidaniif, gosoota Israa'el hunda keessaa nama dhibba tokko keessaa nama kudhan, nama kuma tokko keessaa nama dhibba tokko, nama kuma kudhan keessaa nama kuma tokko ni fudhanna. Duulli kunis yeroo Gibe'aa ishee Beniyaam keessa jirtu sana qaqqabutti waan isaan Israa'el irratti hojjetan sanaaf adabbii

barbaachisaa ni kenna." 11 Kanaafuu namoonni Israa'el hundi walitti qabamanii akkuma nama tokkootti magaalattiitii duulan. 12 Gosoonni Israa'el gara gosa Beniyaam hundaatti akkana jedhanii nama ergan; "Yakki hamaan gidduu keessanitti hojjetamee kun maali? 13 Ammas akka nu isaan barbadeessinee Israa'el keessaa hammina balleessinuuf namoota Gibe'aa hamoo sana dabarsaa nutti kenna." Beniyaammonni garuu Israa'eloota firoota isaanii dhaga'u didan. 14 Isaanis Israa'eloota waraanuudhaaf magaalaawwan isaaniitii tokkummaadhaan gara Gibe'aa dhufan. 15 Beniyaammonni yeruma tokkotti loltoota filatamoo Gibe'aa keessa jiraatan dhibba torba irratti namoota goraadee hidhatan kuma digdamii ja'a magaalaawwan isaaniitii hiriirsan. 16 Loltoota filatamoo kanneen hunda keessaa dhibba torba bitaachota tokkoon tokkoon isaanii rifeensatti dhagaa furrisanii hin dhabne turan. 17 Israa'eloonni Beniyaamota malee iyyuu namoota goraadee hidhatan kuma dhibba afur qabu turan; kunneen hundinuu gootota turan. 18 Israa'eloonni Beet'elitti ol ba'anii, "Beniyaamota waraanuudhaaf nu keessaa jalqabatti eenyu haa ba'uu?" jedhanii Waaqa gaafatan. Waaqayyos, "Yihuudaan jalqabatti haa ba'u" jedhee deebise. 19 Ijoolleen Israa'elis ganamaan ka'anii Gibe'aa marsan. 20 Namoonni Israa'el Beniyaamota waraanuuf ba'anii Gibe'aatti iddo iddo isaanii qabatan. 21 Beniyaammonnis Gibe'aadhaa ba'anii gaafuma sana dirree waraanaa irratti Israa'eloota kuma digdamii lama fixan. 22 Namoonni Israa'el garuu wal jajjabeessanii iddoohuma gaafa duraa itti hiriiran sanatti iddo iddo isaanii qabatan. 23 Israa'eloonni ol ba'anii hamma galgalatti fuula Waaqayyoo duratti boo'an. Isaanis, "Nu obboloota keenya Beniyaamota waraanuuf amma illee ol baanuu?" jedhanii Waaqayyoon gaafatan. Waaqayyos, "Itti ol ba'aa" jedhee deebise. 24 Israa'eloonni guyyaa lammaffaatti gara Beniyaamotaatti dhi'aatan. 25 Yeroo kanatti, Beniyaammonni Gibe'aadhaa itti ba'anii Israa'eloota goraadee hidhatan kuma kudha saddeet galaafatan. 26 Ergasii ijoolleen Israa'el, sabni hundinuu Beet'elitti ol ba'anii achitti boo'aa fuula Waaqayyoo dura tataa'an. Hamma galgalattis soomanii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan. 27 Israa'eloonnis gorsa Waaqayyoo gaafatan. Bara sana taabonni kakuu

Waaqaa achuma ture; **28** Fiinehaas ilmi Ele'aazaar, ilmi Aroon fuula isaa dura tajaajilaa ture. Isaanis, "Nu amma illee obboloota keenya Beniyaamota waraanuuf haa baanu moo haa dhiifnu?" jedhanii gaafatan. Waaqayyo, "Ba'aa; ani bori isaan dabarsee harka keessanitti kennaatii" jedheen. **29** Kanaafuu Israa'eloonni naannoo Gibe'aatti riphan. **30** Isaanis guyyaa sadafkaatti Beniyaamotatti duulaniiakkuma duraan godhan sana Gibe'aa waraanuudhaaf iddo iddo isaanii qabatan. **31** Beniyaamonnisiisaan waraanuuf ba'anii magaalaa sana irraa fagaatan. Akkuma kanaan duraas Israa'eloota dha'uu jalqaban; daandiiwan Beet'eeliitii fi Gibe'aa irrattis namoota Israa'el gara soddoma ajjeesan. **32** Beniyaamonnisi, "Kunoo nuakkuma kanaan duraa isaan mo'achaa jirra" jedhan; Israa'eloonni immoo, "Kottaa nu gara dugda duubaatti deebinee akka isaan magaalaa keessaa ba'an goonaa" jedhan. **33** Namoonni Israa'el hundinuu iddo turanii ka'anii Ba'aal Taamaaritti iddo iddo isaanii qabatan; waraanni Israa'el kan riphee eegaa tures karaa lixa Gibe'aatiin itti ba'e. **34** Sana booddees namoonni Israa'el filatamoontu kuma kudhan Gibe'aa irratti waraana banan. Waraanni sunis akka malee cimaa ture; Beniyaamoni garuu akka badiin isaanitti dhi'aatee jiru hin beekne ture. **35** Waaqayyo fuula Israa'elootaa duratti Beniyaamota dha'e; Israa'eloonni gaafas Beniyaamota 25,100 kanneen hundi isaanii goraadee hidhatan fixan. **36** Kanaafuu Beniyaamonnii akka mo'ataman hubatan. Yeroo kanatti Israa'eloonni waraana isaanii kan naannoo Gibe'aatti riphee jiru sana abdatanii waan mo'ataman fakkeessanii Beniyaamotaaf iddo gad dhiisan. **37** Waraanni Israa'el riphee ture sunis yeruma tokkoon cabsee Gibe'aa seenee magaalattii goraadeedhaan dha'e. **38** Namoonni Israa'elis akka waraanni riphee ture sun magaalaa keessaa mallattoo duumessa aaraa guddaa isaa argisiisu walii galanii turan; **39** akkasiinis namoonni Israa'el gara lolaatti dacha'an. Beniyaamonnisi waraana jalqabaniii Israa'eloota soddoma ajjeesan; kanaafuu, "Nuakkuma yeroo jalqabaa sana isaan mo'achaa jirra" jedhan. **40** Garuu yommuu magaalattii keessaa aarri ol ba'uu jalqabetti Beniyaamonnisi of irra garagalaniiaara guutummaa magaalattii keessaa samiitti ol ba'aa jiru argan. **41** Kana irratti namoonni Israa'el Beniyaamotatti garagalani; Beniyaamonnisi akka balaanisaanitti dhufe beekanii akka malee sodaataniiitii. **42**

Kanaafuu isaan gara gammoojjiitti fuula deeffatanii Israa'eloota duraa baqatan. Garuu jalaa ba'uu hin dandeeny. Namoonni Israa'el kanneen magaalaa sanaa ba'anii dhufan achitti isaan fixan. **43** Isaanis jara marsanii ari'uudhaan fuullee ba'a Gibe'aatti isaan mo'atan. **44** Loltoonni Beniyaam jajjaboon kuma kudha saddeet ni galaafataman. **45** Utuu isaan garagalani gara gammoojji kattaa Rimoonitti baqachaa jiranuu namoonni kuma shan karaa irratti jalaa dhuman. Israa'eloonni ammas hamma Gidoomitti warra hafan duukaa bu'anii nama kuma lama ajjeesan. **46** Gaafas Beniyaamota goraadee hidhatan kuma digdamii shanitu ajjeefame; hundi isaanis loltoota bebeekamoo turan. **47** Namoonni dhibba ja'a garuu garagalani gara gammoojjiitti kattaa Rimoonitti baqatan; ja'a afuris achi turan. **48** Namoonni Israa'el immoo gara Beniyaamotaatti dacha'anii guutummaa magaalaa sanaa, horii fi waan achitti argan hunda goraadeen fixan. Magaalaa itti dhufan hundas ibiddaan guban.

21 Israa'eloonni, "Nu keessaa namni tokko illee Beniyaamotatti intala isaa heerumsiisuu hin qabu" jedhanii Miisphaatti wal kakachiisani turan. **2** Sabnis gara Beet'el dhaqanii hamma galgalatti fuula Waaqaa dura taa'uudhaan sagalee isaanii ol fuudhanii hiqqifatanii boo'an. **3** Isaanis, "Yaa Waaqayyo, Waaqa Israa'el, wanni kun maaliif Israa'el irra ga'e? Har'a gasti tokko maaliif Israa'el keessaa dhabamaa?" jedhanii iyyan. **4** Namoonnis guyyaa itti aanutti ganamaan iddo aarsaa tolchanii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessan. **5** Ergasiis Israa'eloonni, "Gosoota Israa'el hundumaa keessaa gasti fuula Waaqayyo duratti wal ga'ii irratti hin argamin kami?" jedhanii gaafatan. Namni fuula Waaqayyo duratti wal ga'ii irratti hin argamin haa ajjeefamu jedhanii Miisphaatti walii kakatanii turaniitii. **6** Israa'eloonni garuu obboloota isaanii Beniyaamotaaf garaa laafaniiakkana jedhan; "Har'a gasti tokko Israa'el irraa citeera. **7** Egaa warra hafaniiif akkamitti niitota argachuu dandeeny? Nu akka intallan keenya isaanitti hin heerumsiifne Waaqayyoon kakanneerraatii." **8** Ergasiis, "Gosti Miisphaatti fuula Waaqayyo duratti wal ga'ii irratti hin argamin kami?" jedhan. Isaanis akka namni tokko iyyuu Yaabeesh Gili'aadii gara qubataa wal ga'iidhaaf hin dhufin beekan. **9** Yeroo namoota lakkaa'anittis akka namni Yaabeesh Gili'aad tokko iyyuu achi hin jirre hubatan. **10** Kanaafuu waldaan

sun loltoota kuma kudha lama gara Yaabeeesh Gili'aad ergee akka isaan warra achi jiraatan, dubartootaa fi daa'imman dabalanii goraadeedhaan fixan ajaje. **11** Isaanis, "Wanni isin gochuu qabdan kanaa dha; dhiira hundaa fi dubartoota durbummaa hin qabne hunda ajeeesaa" jedhan. **12** Isaanis namoota Yaabeeesh Gili'aad keessa jiraatan keessaa dubarran takkumaa dhiirri bira hin ga'in dhibba afur argatan; gara biyya Kana'aan kan qubata Shiirootti argamu sanaattis isaan fidan. **13** Ergasiis waldaan guutuun Beniyaamota kattaa Rimoon bira jiraatanitti waamicha nagaa ergan. **14** Beniyaamonnis yeroo sanatti ni dacha'an; dubartoonni Yaabeeesh Gili'aad kanneen du'a jalaa baraaraman akka niitota isaaniif ta'aniif kennamaniif; garuu hunda isaanii wal hin geenye. **15** Namoonnis sababii Waaqayyo gosoota Israa'el gidduutti gargari ba'umsa uumeef Beniyaamiif gaddan. **16** Maanguddoonni waldaasakkana jedhan; "Dubartoonni Beniyaam dhumaniiru; egaa dhiirota hafaniif akkamitti niitota argachuu dandeenya? **17** Akka gosti tokko Israa'el keessaa hin badneef Beniyaamontti hafan dhaaltota argachuu qabu. **18** Nu Israa'eloonni sababii, 'Namni intala isaa Beniyaamotatti heerumsiisu haa abaaramu' jennee kakanneef, intallan keenya niitummaadhaan isaanii kennuu hin dandeenyu. **19** Kunoo ayyaanni Waaqayyoo tokko wagguma waggaan Shiirootti ni ayyaaneffama; Shiiloon kunis Beet'eel irraa gara kaabaatti, karaa Beet'eelii ba'ee Sheekemitti geessu irraa gara ba'aatti akkasumas Leboonaa irraa gara kibbaatti argamti." **20** Kanaafuu isaanakkana jedhanii Beniyaamota gorsan; "Dhaqaa iddo dhaabaa wayinii keessa riphaa eeggadhaa. **21** Ilaalaa; yommuu dubarri Shiiloo sirbaaf ba'anitti iddo dhaabaa wayinii keessaa ba'aatii tokkoo tokkoo keessaniif niitii tokko qabaaqadhaatii gara Beniyaamitti deebi'aa. **22** Yommuu abbootiin isaanii yookaan obboloonni isaanii nutti himatanitti, 'Sababii nu yeroo waraanaatti tokkoo tokkoo isaaniitif niitii arguu hin danda'iniif isin isaan gargaaruudhaan dhiifama nuu godhaa; isinis sababii jaallattanii dubara keessan hin kenniniif balleessaa hin qabdan' jennaan." **23** Beniyaamonnis akkuma isaanitti himame sana godhan; utuma dubarran sirbaa jirantuus tokkoon tokkoon namaa tokko tokko butee akka niitii isaa taatuuf fudhatee qajeele. Ergasiis gara dhaala isaaniitti deebi'anii magaalaa isaanii haaromfataniif achi jiraatan. **24** Yeroo sanattis ijoolleen Israa'el iddo

sanaa ka'anii gara mana isaanii, gara gosa isaanii, gara lammii isaaniitii fi gara dhaala isaaniitti deebi'an. **25** Bara sana Israa'el keessa mootiin hin jiru ture; tokkoon tokkoon namaa waanuma isatti tole hojjeta ture.

Ruut

1 Bara abbootiin murtii bulchaa turanitti beelli biyyatti bu'e; namichi Beetlihem Yihuudaa keessa jiraatu tokko niitii isaatii fi ilmaan isaa lamaan fudhatee biyya Mo'aab jiraachuu dhaqe. **2** Maqaan namichaa Eliimelek, maqaan niitii isaa Naa'omiin, maqaan ilmaan isaa lamaanii immoo Mahilooni fi Kiliyyoon jedhama ture. Isaanis namoota Efraataa kan biyya Yihuudaa Beetlihem keessa jiraatan turan. Jarris biyya Mo'aab dhaqanii achi jiraatan. **3** Eliimelek dhirsi Naa'omiin ni du'e; isheen islaan ishee lamaan wajjin hafte. **4** Isaanis dubartoota Mo'aab fuudhan; isheen tokko Orphaa kaan immoo Ruut jedhamti. Erga isaan waggaa kudhan achi jiraatanii booddee, **5** Mahilooni fi Kiliyyoon ni du'an. Naa'omiinis ilmaan ishee lamaanii fi dhirsa ishee dhabdee kophaa hafte. **6** Isheen is tuuu Mo'aab jirtuu akka Waaqayyo saba isaa yaadatee nyaata kenneef dhageesse; Naa'omiinii fi Niitonni ilmaan ishees gara biyya isheetti deebi'uuf qophaa'an. **7** Isheen is iddo jiraachaa turtee kaatee niitota ilmaan ishee wajjin gara biyya Yihuudaa deebi'uuf karaa qabattee. **8** Ergasiis Naa'omiin niitota ilmaan ishee lamaanii akkana jette; "Tokkoon tokkoon keessan gara mana haadhota keessaniitti deebi'aa. Akkuma dhirsoota keessan kanneen du'anii fi anaafis arjoontan sana Waaqayyo isiniif haa arjoomu. **9** Waaqayyo tokkoo tokkoo keessaniifis mana dhirsa itti heerumtaniitti boqonnaa isinii haa kennu." Isheen is ergasiis isaan dhungate; isaanis sagalee ol fudhatanii boo'anii **10** "Waawuu, nu si wajjin gara saba keetiitti deebina" jedhaniin. **11** Naa'omiin garuu akkana jette; "Yaa intallan ko, gara mana keessaniitti deebi'aa. Maaliif na wajjin deemtu? Ani si'achi ilmaan dhirsa isiniif ta'uu danda'an da'aa? **12** Yaa intallan koo gara mana keessaniitti deebi'aa; ani dhirsa biraatti heerumuudhaaf dulloomeera. Yoo ani abdii qaba jedhee halkanuma kana heerumee ilmaan da'e illee, **13** isin hamma isaan guddatanitti ni eeggattuu? Isaan eeggachuu jettanii utuu hin heerumin haftuu ree? Lakkii yaa intallan koo. Kun isin caalaa natti ulfaata; harki Waaqayyo natti garagaleeraatiil!" **14** Isaan amma illee sagalee isaanii ol fudhatanii boo'an. Kana irratti Orphaan haadha dhirsa ishee dhungattee nagaatti jetteen; Ruut garuu isheetti marmite. **15** Naa'omiinis, "Kunoo, waarsaan kee gara saba isheetii fi waaqota

isheetti deebi'aa jirti. Atis ishee wajjin deebi'i" jetteen. **16** Ruut garuu akkana jettee deebifte; "Akka ani si dhiisu yookaan si bira deebi'u na hin dirqisiis. Iddoo ati deemtu nan deema; iddo ati jiraattu nan jiraadha. Sabni kee saba koo ni ta'a; Waaqni kees Waaqa koo ni ta'a. **17** Iddoo ati itti duututti anis nan du'a; achittis nan awwaalam. Si'achi yoo duuti gargari nu baase malee yoo ani si dhiisee deeme Waaqayyo na haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimu." **18** Naa'omiinis yeroo akka Ruut ishee wajjin deemuuf murteessite hubattetti ishee dirqisiis dhiifte. **19** Kanaafuu dubartoonni lachuu hamma Beetlihemitti deeman. Yommuu isaan Beetlihem ga'anittis sababii isaaniitiif guutummaan magaalattii raafamte; dubartoonnis, "Isheen kun Naa'omiini?" jedhan. **20** Isheen is akkana isaaniin jette; "Naa'omiin jettanii na hin waamina! Sababii Waaqni Waan Hunda Danda'u jirenya koo hadheesee Maaraa jedhaatii na waamaa. **21** Ani harka guutuudhaan ba'e; Waaqayyo garuu harka duwwaa na deebise. Isin maaliif Naa'omiin naan jettu? Waaqayyo na dhiphiseera; Waaqni Waan Hunda Danda'u rakkina natti fideeraatii." **22** Kanaafuu Naa'omiin, niitii ilma ishee Ruut Mo'aabittii wajjin yeroo garbuun haamamu jalqabutti Mo'aabii gara Beetlihemitti deebite.

2 Naa'omiin balbala Eliimelek keessaa fira dhirsa ishee namicha sooreesa Bo'eez jedhamu tokko qabdi turte. **2** Ruut Mo'aabittin Naa'omiiniin, "Ani nama fuula isaa duratti fudhatama argadhu duubaan qarmii funaannachuu gara lafa qotiisaatti achi nan ba'a" jette. Naa'omiinis, "Yaa intala koo dhaqi" jetteen. **3** Kanaafuu isheen gara lafa qotiisa dhaqxee warra midhaan haaman duubaan qarmii funaannachuu jalqabde. Isheen utuma qarmii funaannachaa jirtuu akka lafti qotiisa isheen keessa jirtu sun kan Bo'eez ta'e hubatte; Bo'eez kunis sanyii Eliimelek ture. **4** Yeruma sanatti Bo'eez Beetlihemii dhufee warra midhaan haamaniin, "Waaqayyo isin wajjin haa ta'u!" jedhee nagaa isaan gaafate. Isaanis deebisanii, "Waaqayyo si haa eebbisu!" jedhaniin. **5** Bo'eezis dura bu'aa hojjettoota isatiin, "Intalli kun kan eenyuu ti?" jedhee gaafate. **6** Dura bu'aan sunis akkana jedhee deebise; "Isheen nama Mo'aab; Naa'omiin wajjin biyya Mo'aabii dhufte. **7** Isheen, 'Maalo akka ani hojjettoota duubaan bissii gidduudhaan qarmii funaannadhu naa eeyyami' jette. Isheen yeroo xinnoof

gaaddisa jala boqotte malee ganamaa jalqabdee hamma ammaatti jabaattee hojjechaa turt.” 8 Kana irratti Bo’eez Ruutiinakkana jedhe; “Yaa intala koo na dhaga’i. Gara lafa qotiisaa bira dhaqxee qarmii hin funaanin; iddo kanaas hin deemin. Asumaa hojjettoota koo dubarran wajjin turi. 9 Lafa qotiisaa warri dhiiraa keessaa haaman ilaaliitii dubarran duukaa bu’i. Akka isaan si’i hin tuqne ani warra dhiiraatti himeera. Yeroo dheebottus qodaa bishaanii dhiironni guutan keessaa budduusqsi dhugi.” 10 Kana irrattis isheen addaan lafatti gombifamtee, “Ani utuu nama biyya ormaa ta’ee jiruu fuula kee duratti surraa argadhee ati na arguun kee kun maaliifi?” jettee isa gaafatte. 11 Bo’eez immoo akkana jedhee deebiseef; “Waan ati erga dhirsi kee du’ee jalqabee haadha dhirsa keetiitiif goote hundumaa, akka ati itti abbaa kee, haadha keetii fi biyya kee dhiiftee saba kanaan dura hin beekin wajjin jiraachuudhaaf dhuftes dhaga’eera. 12 Waaqayyo waan ati goote hundaaf gatii kee siif haa deebisu. Waaqayyo Waaqni Israa’el kan ati qoochoo isaa jalatti baqachuudhaaf dhufte sun baay’isee siif haa deebisu.” 13 Isheen akkana jette; “Yaa gooftaa ko, ari yoo akka hojjettoota kee dubarran keessaa akka ishee tokkoottii madaalamuu baadhe illee sababii ati na jajjabeessitee gara laafinaan ana garbittii keetti dubbatteef ani fuula kee duratti surraa argadheera.” 14 Bo’eezis yeroo laaqanaatti, “As kottu. Buddeenas fudhadhuutii wayinii dhangaggaa’atti cuuphadhu” jedheen. Yeroo isheen hojjettoota wajjin teessettis asheetii waadame kenneef. Isheen nyaattee quuftee xinnoon irraa hafeef. 15 Akkuma isheen qarmii funaannachuuuf ol kaateenis Bo’eez akkana jedhee hojjettoota isaa ajaje; “Yoo isheen bissii gidduudhaa illee qarmii funaannatte ishee hin rifachiisinaa. 16 Qooda kanaa bissii keessaa tokko tokko luqqisaatii akka isheen funaannatuuf lafa bubuusaafii malee isheetti hin dheekkaminaa.” 17 Kanaafuu Ruut hamma galgalatti lafa qotiisaa keessaa funaannatte. Garbuu funaannatte sanas ni sukkuumatte; innis gara safartuu iifii tokko ta’e. 18 Isheen garbuu sana baadhattee magaalaatti deebite; haati dhirsa ishees wanni isheen funaannatte hammam akka ta’e argite. Akkasumas Ruut waan guyyaa nyaattee quuftee ishee irraa hafe sana gad baaftee kenniteef. 19 Haati dhirsa ishees, “Ati har’aa eessaa funaannatte? Eessa hojjechaa oolte? Namni xiyyeefannoo kana siif kenne sun haa eebbfamu!”

jette. Ergasiis Ruut waa’ee namicha lafa qotiisaa isaa keessaa funaannachaa oolte sanaa haadha dhirsa isheetti himte. Isheen, “Maqaan namicha ani har’aa bira hojjechaa oole sanaa Bo’eez jedhama” jette. 20 Naa’omiinis, “Waaqayyo inni warra jiranifis warra du’aniifis gara laafina gochuu hin dhiifne sun isaa haa eebbisu!” jette. Itti dabaluudhaanis, “Inni fira keenya kan dhi’oo ti; warra nu dhaaluun irra jiru keessasisa tokkoo dha” isheedhaan jette. 21 Ergasiis Ruut Mo’abittiin, “Inni, ‘Hamma isaan midhaan koo hunda walitti qabani fixanitti iyuu hojjettoota koo wajjin turi’ naan jedheera” jetteen. 22 Naa’omiinis niitii ilma ishee Ruutiin, “Yaa intala ko, dubarran isaa wajjin ooluun siif gaarii dha; ati yoo gara lafa qotiisaa nama bira deemte, miidhaan sirra ga’uu danda’aatii” jette. 23 Kanaafuu Ruut hamma garbuu fi qamadiin haamamee dhumutti tajaajiltoota Bo’eez dubarran wajjin turt. Haadha dhirsa ishee wajjinis jiraatte.

3 Gaaf tokko Naa’omiin haati dhirsa ishee akkana isheedhaan jette; “Yaa intala ko, ani akka ati itti boqottuuf mana mijaa’aa siif barbaaduu hin qabuu? 2 Bo’eez namichi ati tajaajiltoota isaa dubarran sana wajjin turt sun fira keenya mitii? Inni edana oobdiitti garbuu qulleeffata. 3 Kanaafuu dhidhiqadhuutii shittoo dibadhu; uffata kee isa bareedaa illee uffadhu. Ergasiis gara oobdichaa dhaqi; inni garuu hamma nyaatee dhugee raawwatutti akka ati achi jirtu hin beekin. 4 Yeroo inni rafutti iddo inni rafe hubadhu. Ergasii dhaqitiitii wayyaa miilla isaa irraa saaqii ciisi. Innis waan ati gochuu qabdu sitti hima.” 5 Ruutis, “Ani waan ati jettu hunda nan godha” jettee deebifte. 6 Kanaafuu Ruut gara oobdii sanaatti gad buutee waan haati dhirsa ishee godhi jetteen hundumaa goote. 7 Bo’eezis erga nyaatee dhugee gammadee booddee achi fagaatee tuulaa midhaanii bira rafuu dhaqe. Ruutis suuta jettee dhaqxee miilla isaa irraa wayyaa saaqxee rafte. 8 Halkan walakkaatti wanni tokko namicha rifachiise; innis yommuu of irra garagalee ilaaletti dubartii miilla isaa jala ciiftu tokko arge. 9 Innis, “Ati eenyu?” jedhee gaafate. Isheen, “Ana Ruut tajaajiltuu kee ti. Ati sababii na dhaaluuf fira dhi’oo taateef handaara wayyaa keetii narrabuusi” jetteen. 10 Innis deebisee akkana jedheen; “Yaa intala too, Waaqayyo si haa eebbisu; arjummaan kun arjummaa ati kanaan dura goote sana caala; ati dargaggeessa yookaan sooreessa yookaan hiyyeessa faana hin deemneetii.

11 Ammas yaa intala koo hin sodaatin. Ani waan ati gaafattu hunda siif nan godha. Sabni magalaalaa koo keessa jiraatu hundi akka ati dubartii amala gaarii qabdu taate ni beeka. 12 Akka ani fira dhi'oo ta'e beekamaa dha; ta'us namni dhaaluudhaaf ana caalaa fira dhi'oo ta'e jira. 13 Asuma buli; bori ganama namichi yoo si dhaaluu barbaade gaarii dha; inni si haa dhaalu. Yoo inni si dhaaluu hin barbaanne garuu dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani sin dhaala. Hamma lafti bariitutti asuma ciisi.” 14 Kanaafuu isheen hamma lafti bariitutti miilla isaa jala ciifte; garuu utuu namni tokko iyyuu hin beekin dursitee kaate; Bo'eez, “Dubartiin gara oobdii kanaa dhufuun ishee beekamuu hin qabu” jedheeraatii. 15 Akkasumas, “Wayyaa irraan uffatte ofi irraa fuudhii diriirsii qabi” jedheen. Isheenis ni diriirsite; inni garbuu safartuu ja'a safaree ishee baachise. Ergasiis gara magalaatti deebite. 16 Yommuu Ruut gara haadha dhirsa isheetti deebitetti Naa'omiin, “Yaa intala ko, wanni sun akkam ta'e?” jettee ishee gaafatte. Isheenis waan Bo'eez isheef godhe hunda itti himte; 17 itti dabaltees, “Gara haadha dhirsa keetti harka duwwaa hin deebi'in' jedhee garbuu safartuu ja'a kana naa kenne” jetteen. 18 Naa'omiin immoo, “Yaa intala ko, hamma waan dhufu argitutti obsi. Namichi hamma dubbiin kun har'a fala argatutti hin boqtu” isheedhaan jette.

4 Bo'eez gara karra magalaatti ba'ee achi taa'e. Innis yommuu namichi dhaaluuf isa caalaa fira dhi'oo ta'e sun dhufetti, “Yaa michuu ko, as kottuutii na bira taa'l” jedheen. Kanaafuu inni dhaqee taa'e. 2 Bo'eezis maanguddoota magalaalaa keessaa kudhan waamee, “As taa'aa” jedheen; isaanis ni tataa'an. 3 Kana irratti namicha dhaaluuf aantummaa qabu sanaanakkana jedhe; “Naa'omiin isheen Mo'aabii deebite sun lafa obboleessa keenya Eliimelek gurguruuf jirti. 4 Kanaafuu akka ati fuula warra as tataa'aniitii fi fuula maanguddoota saba kootii duratti lafa kana bittuuf ani waan kana sitti himuu yaade. Yoo ofi keetiif dhaaluu barbaadde dhaali. Yoo dhaaluu baatte garuu akka ani beekuuuf natti himi. Waan kana gochuuf si malee namni mirga qabu tokko iyyuu hin jiruutii; namni sitti aanee aantummaa qabu ana.” Namichis, “Ani nan dhaala” jedhe. 5 Bo'eezis, “Egaa gaafa Naa'omiinii fi Ruuti Mo'aabittii irraa lafa bittutti ati maqaa namicha du'e sanaa qabeenya isatiin waamsisuudhaaf niitii isaa illee fudhachuu qabda” jedheen. 6 Kana irratti firri

dhi'oo sun, “Yoos ani qabeenya mataa kootti rakkina fiduu danda'atii dhaaluu hin danda'u. Ati mataan kee mirga dhaaluu kootii fudhadhuutii dhaali. Ani waan kana gochuu hin danda'u” jedheen. 7 Bara durii biyya Israa'eliitti dhaalaa fi qabeenya walitti dabarsuun gareen tokko kophee isaa of irraa baasee garee kaaniif kenuudhaan mirkaneeffama ture. Israa'el keessatti bituu fi gurguruun haaluma kanaan mirkaneeffama ture. 8 Kanaafuu namichi dhaaluuf fira dhi'oo ture sun Bo'eeziin, “Ati mataan kee bitadhu” jedhee kophee of irraa baase. 9 Bo'eezis maanguddootaa fi saba hundaanakkana jedhe; “Akka ani qabeenya Eliimelek, qabeenya Kiliyyooniitii fi qabeenya Mahiloon hunda Naa'omiin irraa bite isin har'a dhugaa baatota. 10 Akkasumas akka maqaan isaa maatii isaa keessaa yookaan biyya isaa keessaa hin badneef ani qabeenya isatiin maqaa isaa waamsisuudhaaf Ruuti Mo'aabittii niitii Mahiloon kana niitii godhadhee fuudhhuu kootiif isin har'a dhugaa baatota!” 11 Maanguddoonii fi namoonni karra sana dura turan hundinuuakkana jedhan; “Nu dhugaa baatota. Waaqayyo dubartii mana kee dhufaa jirtu kana akka Raahelii fi Liyaa warra tokkummaadhaan mana Israa'el ijaaran sanaa haa godhu. Ati Efraataa keessatti nama jabaa, Beetlihem keessatti immoo beekamaa ta'i. 12 Karaa sanyii Waaqayyo dubartii dargaggeettii kana irraa siif kenuutiin maatiin kee akkuma maatii Faares isa Taamaar Yihuudaadhaaf deesse sanaa haa ta'u.” 13 Kanaafuu Bo'eez Ruutin fudhatee niitii godhate. Ishee wajjinis ciise; Waaqayyos akka isheen ulfoonfee ilma deessu ishee gargaare. 14 Dubartoonnis Naa'omiiniinakkana jedhan; “Waaqayyo inni nama si dhaalu si hin dhabsiisin sun haa eebbfamu. Guutummaa Israa'el keessattis inni maqaa haa qabaatu! 15 Innis jireenya kee ni haaromsa; bara dulluma keetiittis si soora. Niitiin ilma keetii isheen si jaallattu kan ilmaan torba siif caaltu sun isa deesseertiitii.” 16 Naa'omiinis mucicha fuutee hammatte; guddiftuu isaa illee taate. 17 Dubartoonni ollaas, “Naa'omiin mucaa argatte” jedhan. Maqaa isaa Oobeedi jedhan. Inni akaakayyuu Daawit, abbaa Isseey. 18 Egaa hiddi dhaloota Faares kanaa dha: Faares abbaa Hezroon; 19 Hezroon immoo abbaa Raam; Raam abbaa Amiinaadaab; 20 Amiinaadaab immoo abbaa Nahishoon; Nahishoon abbaa Salmoon; 21 Salmoon immoo abbaa Bo'eez; Bo'eez immoo abbaa Oobeedi; 22

Oobeedi immoo abbaa Isseey; Isseey immoo abbaa
Daawit.

1 Saamu'eel

1 Namicha biyya gaara Efreem keessa Raamaatayiim Zoofiim jiraatu kan maqaan isaa Elqaanaa jedhamu tokkotu ture; innis ilma Yeroohaam, ilma Eliihuu, ilma Toohuu, ilma Zuufi, ilma Naasiib ture. **2** Innis niitii lama qaba ture; maqaan ishee tokko Haannaa, kaan immoo Pheniinaa jedhama ture. Pheniinaan ijoollee qabdi; Haannaa garuu ijoollee tokko illee hin qabdu ture. **3** Elqaanaan wagguma waggaadhaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf aarsaa dhi'eessuu fi sagaduudhaaf magaalaajiraatu ka'ee gara Shilootti ol ba'a ture. Achittis ilmaan Eelii lamaan Hofniinii fi Fiinehaas luboota Waaqayyoo turan. **4** Yommuu guyyaan itti Elqaanaan aarsaa dhi'eessu ga'utti inni niitii isaa Pheniinaa, ilmaan isatii fi intallan isaa hundaaf foon sana irraa qooda isaanii ni kenna ture. **5** Inni sababii Haannaa jaallatuuf qooda harka lama isheedhaaf kenna ture; Waaqayyo garuu gadameessa ishee cufee ture. **6** Sababii Waaqayyo gadameessa Haannaa cufeef masaanuun ishee akka isheen aartuuf ishee tuttuqaa ture. **7** Kunis wagguma waggaadhaan itti fufe. Yeroo Haannaa gara mana Waaqayyootti ol baatutti masaanuun ishee, ishee tuttuqaa ture; kanaafuu Haannaa ni boossi, nyaatas hin nyaattu ture. **8** Dhirsii ishee Elqaanaanis, "Haannaa ati maaliif boossa? Maaliif hin nyaattu? Garaan kee maaliif gaddaa? Ani ilmaan kudhan siif hin caaluu?" Ishee jedha ture. **9** Gaafa tokko isaan Shilootti erga nyaatani dhuganii booddee Haannaa ol kaatee dhaabate. Eeliin lubichi dhaaba balbala mana qulqullummaa Waaqayyoo bira barcuma irra taa'aa ture. **10** Haannaaanis guddaa gadditee hiqqifatee boo'uudhaan Waaqayyoon kadhatter. **11** Akkanas jettee wareegde; "Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, yoo ati dhiphina garbittii keetii ilaatee na yaadatte, yoo ati garbittii kee dagachuu baattee ilma naa kennite ani bara jirenya isaa guutuu isa Waaqayyoof nan kenna; qarabaan tokko iyuu mataa isaa hin tuqu." **12** Yeroo Haannaa ittuma fuftee fuula Waaqayyoo duratti kadhachaa turtettis Eeliin afaan ishee ilaala ture. **13** Haannaaanis garaa isheetti kadhachaa ture; hidhii isheetu socho'a malees sagaleen ishee hin dhaga'amu ture. Kanaafuu Eeliin waan ishee machoofta se'ee, **14** "Ati hamma yoomiitti machoofta? Daadhii wayinii kee of irraa fageessi" jedheen. **15** Haannaaanis akkana

jettee deebifte; "Lakki akkas miti; yaa gooftaa ko, ani dubartii akka malee dhiphatee dha. Ani lubbuu koo fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase malee daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne. **16** Ati garbittii kee akka dubartii faayidaa hin qabne tokkootti hin ilaalin. Ani sababii dhiphinaa fi gadda koo guddaa sanaatiif hamma ammaatti kadhachaa." **17** Eeliinis, "Nagaan deemi; Waaqni Israa'el waan ati kadhatter siif haa kennu" jedhee deebiseef. **18** Isheenis, "Garbittiin kee fuula kee duratti surraa haa argattu" jette. Ergasiis deemsaa ishee itti fufte; nyaata ni nyaatte; gaddis fuula ishee irratti hin mul'anne. **19** Isaanis guyyaa itti aanu ganama barii ka'anii fuula Waaqayyoo duratti sagadaniii gara mana isaanii Raamaatti deebi'an. Elqaanaan niitii isaa Haannaa bira ga'e; Waaqayyos ishee yaadate. **20** Haannaaan ulfooftee yeroon isaa geenyaan ilma deesse. Maqaa isaas, "Ani Waaqayyo irraa isa kadhadheeraatii" jettee Saamu'eel jettee moggaafte. **21** Elqaanaan warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Waaqayyoof aarsaa waggaa dhi'eessuu fi wareega isaa galchuuf ol ba'e; **22** Haannaa garuu hin dhaqne. Isheenis dhirsaa isheettiin, "Erga mucaan kun harma gu'ee booddee ani isa geesseen fuula Waaqayyoo duratti isa dhi'eessa; innis jirenya isaa guutuu achuma jiraata" jette. **23** Dhirsii ishee Elqaanaanis, "Waanuma jaallatte godhi; ati hamma harma isa guusiftutti asuma turi; Waaqayyo garuu dubbii isaa fiixaan haa baas" jedheen. Kanaafuu dubarttiin mana turtree hamma harma isa guusiftutti ilma ishee hoosifte. **24** Ishee erga mucicha harma guusiftee booddee mucichaa fi dibicha loonii kan umuriin isaa waggaa sadii ta'e, daakuu iifii tokkoo fi daadhii wayinii qalqalloo tokko fudhattee gara Shilooy gara mana Waaqayyootti fidde. Mucichis daa'ima ture. **25** Isaanis dibicha sana qalanii mucicha gara Eeliitti fidan; **26** isheenis akkana jetteen; "Yaa gooftaa ko, du'a lubbuu keetii ti; dubartiin as si bira dhaabattee Waaqayyoon kadhachaa ture sun anuma. **27** Ani mucaa kana argachuuf kadhadheera; Waaqayyos waan ani isa kadhadhe naaf kenneera. **28** Kanaafuu ani amma Waaqayyoofan isa kenna. Bara jirenya isaa guutuu Waaqayyoof ni kennama." Isaanis achitti Waaqayyoof sagadan.

2 Haannaaanis akkana jettee kadhatter: "Garaan koo Waaqayyotti ni gammada; gaanfi koos Waaqayyoon ol kaafama. Afaan koos diinota koo irratti of jaja; ani

fayyisuu keetti nan gammadaatii. 2 “Qulqulluun akka Waaqayyoo tokko iyyuu hin jiru; si malees eenyu iyyuu hin jiru; kattaan akka Waaqa keenyaa tokko iyyuu hin jiru. 3 “Of jajuudhaan hin dubbatinaa; yookaan dubbiin of tuulummaaakkasii afaan keessanii hin ba’in; Waaqayyo Waaqa beekaadhaatii; hojiwwanis isaan madaalamu. 4 “Iddaawan namoota jajjaboo caccabaniiru; namoonni dadhaboon garuu humna hidhataniiru. 5 Warri quufanii turan buddeenatti of gurguraniiru; warri beela’anii turan garuu si’achi hin beela’an. Isheen dhabduu turte ijoolee torba deesse; isheen ijoolee baay’ee qabdu immoo ni dhabde. 6 “Waaqayyo ni aijeesa; ni fayyis; sii’oolitti gad ni buusa; olis ni baasa. (Sheol h7585) 7 Waaqayyo ni hiyyoomsa; ni sooromsa; ni salphisa; ni ulfeessas. 8 Inni hiyyeeyyi awwaara keessaa ni kaasa; rakkattootaa tuulaa daaraa keessaa ol fuudha; inni ilmaan mootii wajjin isaan ni teessisa; barcuma ulfinaas isaan dhaalchisa. “Hundeeawan lafaa kan Waaqayyoo ti; inni hundeeawan sana irra addunyaa kaa’eera. 9 Inni miilla qulqulloota isaa ni eega; namoonni hamoon garuu dukkana keessatti cal’isu. “Namni jabina isaatiin hin mo’atu; 10 warri Waaqayyoon morman ni caccabsamu. Inni samiidhaa isaanitti qaqawweessa’ a. Waaqayyo daarii lafaatti ni murteessa. “Inni mootii isaatiif jabina ni kenna; gaanfa dibamaa isaa illee ol ni kaasa.” 11 Ergasii Elqaanaan gara mana isaa Raamaatti gale; mucichi garuu Eelii lubicha jalatti fuula Waaqayyoo dura tajaajilaan ture. 12 Ilmaan Eelii namoota hamoo turan; Waaqayyonis hin sodaatan ture. 13 Akka bartee luboonni saba wajjin qabaniitti yeroo namni kam iyyuu aarsaa dhi’eessutti utuma foon affeelamaa jiruu tajaajilaan lubichaa hokkoo quba sadii qabu tokko harkatti qabatee dhufee 14 beddee yookaan huuroo yookaan okkotee yookaan xuwhee keessa galcha ture; lubichis waanuma qabduun sun ol baase ofii isatii fudhata ture. Israa’eloota gara Shiloo dhufan hundas haaluma kanaan keessumsiisu turan. 15 Garuu utuma coomni isaa hin gubamin dura tajaajilaan lubichaa dhufee nama aarsaa qalmaa dhi’eessuun, “Waan lubichi foon dheedhii malee affeelamaa si harkaa hin fudhanneef waan isaaaf waadamu naa kenni” jedha ture. 16 Yoo namichi sun, “Jalqaba coomni isaa haa gubamu; ergasii kan barbaadde fudhadhu” jedheenis, tajaajilaan sun deebisee, “Hin ta’uu ammuma naa kenni; yoo ati

didde immoo ani humnaan nan fudhadha” isaan jedha ture. 17 Cubbuun dargaggootaa kun fuula Waaqayyoo duratti akka malee guddaa ture; isaan aarsaa Waaqayyoof dhi’eeffamu ni tuffatu tureetii. 18 Saamu’el garuu dirata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee fuula Waaqayyoo dura ni tajaajila ture. 19 Haati isaa yommuu wagguma waggaan aarsaa waggaan dhi’eessuuf dhirsaa ishee wajjin ol baatutti wandaboo xinnoo ishee hojjettee ni geessitiif ture. 20 Eeliinis, “Durbatti kana irraa qooda ilma isheen Waaqayyoof kennite sanaa Waaqayyo ijoolee isheef haa kennuu” jedhee Elqaanaa fi niitii isaa eebbise. Isaanis deebi’anii mana isaaniitti galan. 21 Waaqayyos Haannaa ni yaadate; isheenis ulfootee ilmaan sadii fi intallan lama ni deesse. Saamu’el mucichis fuula Waaqayyoo duratti ni guddate. 22 Yeroo kanatti Eeliin akka malee dulloomee ture; innis waan ilmaan isaa saba Israa’el hundatti hojjetan hunda akkasumas akka isaan dubartoota balbala dunkaana wal ga’ii irra tajaajilan wajjin ciisan dhaga’e. 23 Kanaafuu inni akkana isaaniin jedhe; “Hammina isin gootan ani saba hundumaa irraa dhaga’eera; isin maalif waan akkasiif gootu? 24 Lakkisaa yaa ilmaan koo; oduun saba Waaqayyoo keessa faca’ee ani dhaga’u kun gaarii miti. 25 Namni tokko yoo nama biraatti cubbuu hojjete Waaqayyotu gidduu galaaf; garuu yoo namni tokko Waaqayyotti cubbuu hojjete eenyutu gidduu galaaf?” Ta’us sababii Waaqayyo isaan aijeesuu barbaadeef ilmaan Eelii gorsa abbaa isaanii hin dhageeny. 26 Saamu’el mucichis guddachaa deemee fuula Waaqayyootii fi fuula namaa duratti surraa argate. 27 Namni Waaqaa tokko gara Eelii dhufee akkana jedheen; “Waaqayyo akkana jedha: ‘Yeroo manni abbaa keetii biyya Gibxi keessa garbummaa Fara’oon jala turetti ani isatti of mul’ifnee? 28 Akka inni luba koo ta’uuf, akka inni gara iddo aarsaa kootti ol ba’uuf, akka inni ixaana aarsuu fi akka fuula koo duratti dirata uffatuuf, ani gosoota Israa’el hunda keessa abbaa kee filadheera; akkasumas aarsaa Israa’eloonni ibiddaan dhi’eessan hunda maatii abbaa keetiitiif kenneera. 29 Egaa isin maalif qalmaa fi aarsaa ani ajaje sana tuffatu? Ati maalif aarsaa saba koo Israa’eliin dhi’eeffamu keessaa filatamaa isaa nyaatanii of gabbisudhaan ana caalaatti ijoolee keetiif ulfina kennita?” 30 “Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Manni keetii fi manni abbaa keetii bara baraan fuula koo dura akka tajaajilaniif ani

waadaa galee ture.’ Amma garuu Waaqayyo akkana jedha: ‘Kun ana irraa haa fagaatu! Warra ulfina naa kennan nan ulfeessa; warri na tuffatan immoo ni tuffatamu. **31** Akka maatii kee keessatti jaarsi hin argamneef, yeroon ani itti jabina keetii fi jabina maatii abbaa keetii cabsu tokko ni dhufa; **32** iddoor jireenya koo keessattis rakkina argita. Israa’eliif wanni gaariin yoo godhamu iyyuu, toora maatii keetii keessatti jaarsi hin argamu. **33** Namni ani iddoor aarsaa koo biraa hin balleessin hundi ija kee imimmaaniin jaamsuu fi garaa kee gaddisiisuuf hambifama; ijoolleen kee hundinuus umurii ijoollummaatti du’u. **34** “Wanni ilmaan kee lamaan Hofniinii fi Fiinehaasitti dhufu siif mallattoo ta’; isaan lachanuu guyyuma tokkotti dhumu. **35** Ani luba amanamaa kan akka waan garaa koo keessa jiruu fi akka waan yaada koo keessa jiruutti hojjetu tokko ofii kootiif nan kaafadha; ani isaaf mana bara baraa nan ijaara; innis fuula dibamaa kootii dura bara bareaan tajaajila. **36** Namni sanyii kee keessaa hafe hundis, “Akka ani muraa buddeena tokkoo illee nyaadhuuf hojii lubummaa keessaa tokko irratti na ramadi” jedhe dhufee meetii tokkoo fi buddeena tokkoof fuula isaa duratti kufee sagadaaf.”

3 Saamu’el mucichi fuula Eelii duratti Waaqayyoon tajaajila ture. Bara sana keessa dubbiin Waaqayyoon yeroo tokko tokko malee hin dhufu ture; mul’anni baay’eenis hin jiru ture. **2** Eeliin inni iji isaa arguu dadhabe sun halkan tokko idduma isaa kan durii rafaa ture. **3** Saamu’elis mana qulqullummaa Waaqayyo keessa iddoor taabonni Waaqaa ture sana ture; ibsaan Waaqaa amma illee hin dhaamne ture. **4** Waaqayyo Saamu’elin ni waame. Saamu’elis, “Ani asin jira” jedhee deebise. **5** Fiigees gara Eelii dhaqee, “Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera” jedheen. Eeliin garuu, “Ani si hin waamne; deebi’ii ciisi” jedheen; innis deebi’ee ciise. **6** Ammas Waaqayyo, “Saamu’el!” jedhee waame; Saamu’elis ka’ee Eelii bira dhaqee, “Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera” jedhe. Eeliinis, “Yaa ilma koo ani si hin waamne; dhaqii ciisi” jedheen. **7** Yeroo sana Saamu’el Waaqayyoon hin beeku ture; dubbiin Waaqayyo isaa hin ibsamne ture. **8** Waaqayyo yeroo sadaffaadhaaf Saamu’elin ni waame; Saamu’elis ka’ee gara Eelii dhaqe, “Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera” jedhe. Eliin yeroo kana akka Waaqayyo mucicha waamaa ture

hubate. **9** Kanaafuu Eeliin Saamu’eliiin, “Dhaqii ciisi; yoo inni si waame, ‘Garbichi kee dhaga’aa jiraatii yaa Waaqayyo dubbadhu’ jedhi” jedheen. Kanaafuu Saamu’el dhaqee iddoor ofii isaa ciise. **10** Waaqayyo dhufee achi dhaabatee akkuma duraan waametti, “Saamu’el! Saamu’el!” jedhee waame. Saamu’elis, “Garbichi kee dhaga’aa jiraatii dubbadhu” jedhe. **11** Waaqayyo Saamu’eliiin akkana jedhe: “Kunoo ani waan gurra namaatti hin tolle tokko Israa’elitti fiduufin jira. **12** Gaafas ani waanan maatii Eelii irratti dubbadhe hundumaa jalqabaa hamma dhumaatti Eeliitti nan fida. **13** Sababii waa’ee cubbuu inni iyyuu beeku tokkootiif ani maatii isaa akkan adabu isatti himeeraatii. Ilmaan isaa waan jibbisiisaa hujjetan; inni garuu isaan hin dhowwine. **14** Kanaaf ani, “Cubbuun mana Eelii aarsaadhaan yookaan qalmaan hin haqamu’ jedhee kakadheera.” **15** Saamu’el hamma bari’utti ni rafe; ergasii balbala mana Waaqayyo bane. Innis mul’ata sana Eeliitti himuu sodaatee ture. **16** Eeliin garuu ofitti isa waamee, “Saamu’el, yaa ilma koo” jedhe. Saamu’elis deebisee, “Ani asin jira” jedheen. **17** Eeliinis, “Inni maal jedhee sitti dubbate? Na hin dhoksin; yoo ati waan inni sitti hime tokko illee na dhoksite Waaqni waan hamaa sitti haa fidu; sittis haa cimsu” isaan jedhe. **18** Kanaaf Saamu’el waan tokkoo illee utuu hin dhoksin waan hundumaa isatti hime. Eeliinis, “Inni Waaqayyo dha; waan isatti tole haa godhu” jedhe. **19** Saamu’el guddachaa deeme; Waaqayyo isa wajjin ture; dubbiis isaa keessas tokkoo iyyuu lafa hin bu’u ture. **20** Israa’eloonni Daanii hamma Bersheebaatti argaman hundi akka Saamu’el raajii Waaqayyo ta’ee fudhatame beekan. **21** Waaqayyo ammas Shiilootti mul’ate; inni karaa dubbiis isatiin Saamu’elitti of mul’iseeraatii.

4 Dubbiin Saamu’el Israa’el hunda bira ga’e. Israa’eloonni Filisxeemota waraanuuudhaaf ba’an. Israa’eloonnis Ebeenezer bira, Filisxeemonni immoo Afeeq keessa qubatan. **2** Filisxeemonni Israa’eloota waraanuuudhaaf loltoota isaanii hiriirsan; akkuma waraanni ho’eenis Israa’eloonni Filisxeemotaan mo’atamanii namoonni kumni afur dirree waraanaa irratti ajjeefaman. **3** Yommuu loltooni Israa’el qubatatti deebi’anitti maangudsoonni Israa’el, “Har’aa Waaqayyo maalif fuula Filisxeemotaa duratti akka nu mo’atamnu godhe? Akka inni nu wajjin deemee

harka diinota keenyaa jalaa nu baasuuf taabota kakuu Waaqayyoo Shiiloodhaa haa fidnu” jedhan. **4** Kanaafuu sabni sun gara Shiilotti namoota erguudhaan taabota kakuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u isa kiirubeel gidduu taa’u sanaa fidan. Ilmaan Eelii lamaan Hofniinii fi Fiinehaasis taabota kakuu Waaqaa wajjin achi turan. **5** Yommuu taabonni kakuu Waaqayyoo gara qubataatti galetti Israa’eloonni hundinuu iyya gammachuu guddaa isaa iyyanii lafa sochoosan. **6** Filisxeemonnis yommuu iyya guddaa sana dhaga’anitti, “Iyyi guddaa qubata Ibrootaa keessaa dhaga’amu kun maali?” jedhanii gaafatan. Yommuu akka taabonni kakuu Waaqayyoo achi gale hubatanittis, **7** Filisxeemonni sodaataniiakkana jedhan; “Waaqni tokko gara qubata Ibrootaa dhufeera; nuuf wayyoo! Wanniakkasii ta’ee hin beeku. **8** Nuuf wayyoo! Eenyutu waaqota jajjaboo kanneen harkaa nu baasa? Isaan waaqota gammoojii keessatti dha’icha garaa garaatiin warra Gibxi dha’anii dha. **9** Yaa Filisxeemotaa jabaadhaa! Dhiirummaa keessanis argisiisaa. Yoo kanaa achii akkuma isin jara garboomfattan sana Ibroonni garba isin godhatu. Dhiirummaa keessan argisiisatiilolaai!” **10** Kanaafuu Filisxeemonni ni lolan; Israa’eloonnis mo’atamanii tokkoon tokkoon namaa gara dunkaana ofiiisaatti baqate. Nama baay’eetu dhume; Israa’elis loltoota lafoo kuma soddoma dhabde. **11** Taabonni Waaqaa ni booji’ame; ilmaan Eelii lamaanuu Hofniinii fi Fiinehaas ni du’an. **12** Gaafuma sana namichi Beniyaam tokko wayyaa isaa tarsaasee, mataa isisaatti daaraa firfirsee fiigaa gara Shiiloo dhaqe. **13** Eeliinis yeroo namichi achi ga’etti sababii waa’ee taabota Waaqaatiif garaan isaa raafameef waa dhaga’uuf jedhee karaa cina barcuma irra taa’ee eegaa ture. Yeroo namichi sun magaalaa seenee waan ta’e hundumaa odeessetti warri magaalaa sanaa hundi ni iyyan. **14** Eeliinis yommuu iyya sana dhaga’etti, “Kun iyya maaliitii?” jedhee gaafate. Namichi sunis dafee dhufee Eeliitti hime; **15** yeroo kana Eeliin nama wagga sagaltamii saddeet waan tureef iji isaa arguu dadhabee ture. **16** Namichis, “Ani ammuma adda waraanaatii dhufuu koo ti; waraana keessaa miliqee ba’uun koos har’uma” jedhee Eeliitti hime. Eeliinis, “Yaa ilma ko, maaltu ta’e ree?” jedhee gaafate. **17** Namichi oduu fide sun deebisee, “Israa’eloonni Filisxeemota duraa baqatan; loltoota irras dhumiisa guddatu ga’e; ilmaan kee lamaanis Hofniinii fi Fiinehaas

ajjeefamaniiru; taabonni Waaqaas booji’ameera” jedheen. **18** Yommuu inni waa’ee taabota Waaqaa dubbatettis, Eeliin barcuma isaa kan balbala cina ture sana irraa dugda duubatti kufe. Nama dulloomaa dhagni isaa ulfaatu waan tureefis mormi isaa cabee du’e. Innis waggaafurtamaaf bulchaa Israa’el ture. **19** Niitiin ilma isaa Fiinehaas ulfa da’ageesse turtur. Isheen yommuu akka taabonni Waaqaa booji’amee fi akka abbaan dhirsa isheetii fi dhirsi ishee du’an dhageessetti ciniinsuun itti hammaatee jilbeenfattee deesse. **20** Yeroo isheen du’uu geessettis dubartoonni ishee gargaaraa turan, “Dhiira deesseertaa jabaadhu” jedhaniin. Isheen garuu homaa hin deebifne yookaan yaadatti hin qabanne. **21** Sababii taabonni Waaqaa booji’amee fi sababii abbaan dhirsa isheetii fi dhirsi ishee du’aniif, “Ulfinni Israa’el irraa fagaateera” jechuudhaan maqaa mucaa ishee likaabood jettee moggaafte. **22** Isheen, “Taabonni Waaqaa waan booji’ameef ulfinni Israa’el irraa fagaateera” jettee.

5 Filisxeemonni erga taabota Waaqaa booji’aniibooddee Ebeenezerii fuudhanii Ashdooditti geessan. **2** Ergasiis taabota sana gara galma Daagonitti geessanii Daagon bira kaa’an. **3** Namoonni Ashdood yommuu guyyaa itti aanu ganamaan ka’anitti Daagon taabota Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamee argan! Isaanis lafaa kaasanii iddo isisaatti isa deebisan. **4** Garuu yommuu isaan guyyaa itti aanu ganama ka’anitti Daagon taabota Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamee ture! Mataa fi harki isas irraa caccabee gulantaa balbalaa irra bubbu’ee ture; dhagna isaa qofatu hafe. **5** Wanni luboonni Daagon yookaan namni galma Daagon kan Ashdood jiru sana ol seenu kam iyyuu hamma har’atti gulantaa balbalaa irra hin ejjenneef kanuma. **6** Harki Waaqayyoo saba Ashdoodii fi naannoo ishee irratti jabaate; badiisa isaanitti fide; iitoos isaanitti naqe. **7** Namoonni Ashdoodis yeroo waan ta’aa ture arganitti, “Sababii harki isaa nuu fi Waaqa keenya Daagon irratti jabaateef taabonni Waaqa Israa’el as turuu hin qabu” jedhan. **8** Kanaaf bulchitoota Filisxeem hunda walitti waamanii, “Taabota Waaqa Israa’el maal gochuu qabna?” jedhanii isaan gaafatan. Isaanis, “Taabota Waaqa Israa’el gara Gaati geessaa!” jedhaniideebisan. Kanaaf taabota Waaqa Israa’el achii baasan. **9** Erga taabota sana achii baasanii booddee harki Waaqayyoo magaalaa sanatti jabaateebadiisa guddaa fide. Namoota magaalaa sana

jiraatanis xinnaadhaa hamma guddaatti dha'e; akka dhiitoon isaanitti yaa'us godhe. **10** Kanaafuu taabota Waaqaa gara Eqroonitti ergan. Akkuma taabonni Waaqaa Eqroon seeneenis namoonni Eqroon, "Isin nuu fi namoota keenya fixuudhaaf taabota Waaqaa nutti fiddan" jedhanii iyyan. **11** Kanaafuu bulchitoota Filisxeem hunda walitti waamanii, "Taabota Waaqa Israa'el asii fageessaa; iddo Isaatti haa deebi'u; yoo kanaa achii inni nuu fi saba keenya fixa" jedhanii. Sodaan du'aa magaalaa sana guutee tureetii; harki Waaqaas akka malee itti jabaatee ture. **12** Warri hin du'inis waan dhiitoon isaanitti yaa'eef iyyi isaanii samiitti ol ba'e.

6 Taabonni Waaqayyoos Filisxeem keessa ji'a torba ture. **2** Filisxeemonnis lubootaa fi ilaaltota waamanii, "Taabota Waaqayyo maal haa goonu? Iddoo Isaatti haala akkamiitiin akka deebifnu nutti himaa" jedhanii. **3** Isaanis deebisanii, "Yoo taabota Waaqa Israa'el deebiftan, kennaa yakkaa wajjin malee duwwaa isaa hin deebisinaa; ergasii isin ni fayyitu; harki Isaas maaliif akka isin irraa hin kaafamin ni beektu" jedhanii. **4** Filisxeemonnis, "Kennaan yakkaa kan nu erginuuf maal ta'u qaba?" jedhanii gaafatan. Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Sababii dha'ichi isinii fi bulchitoota keessan rukute tokkuma ta'eef akkuma baay'ina bulchitoota Filisxeemotaatti dhiitoor warqee shananii fi hantuuta warqee shan ergaa. **5** Fakkii dhiitoo fi fakkii hantuuta kanneen biyya balleessaa jiranii hojjedhaa; Waaqa Israa'eliif immoo ulfina kennaa. Yoos inni harka isaa isin irraa, waaqota keessanii fi biyya keessan irraa ni kaasa ta'a. **6** Isin maaliif akka namoota Gibxiitii fi akka Fara'oona mataa jabeeyyi taatu? Yeroo Waaqayyo adaba cimaadhaanisaan adabetti, isaan akka Israa'eloonni gara barbaadan deemaniif hin eeyyamneefii? **7** "Kanaafuu gaarii haaraa fi saawwan hoosisan kan waanjoon takkumaa irra hin kaa'amin lama qopheessaa. Saawwan sanas gaarii sanatti camadaa; jabboota Isaanii garuu gara manaatti biraa deebisaatii itti cufaa. **8** Taabota Waaqayyo sanas fuudhaatii gaarii irra kaa'aa; mi'a warqee aarsaa yakkaatiif ergitan sanas sanduuqa taabota Waaqayyo bira jiru keessa kaa'aa. Akka inni karaa barbaade deemuufis gad dhiisa; **9** garuu ija isa irraa hin buqqifatinaa. Yoo inni gara biyya isaa gara Beet Shemeshitti qajeele rakkina guddaana kana Waaqayyotu nutti fide. Yoo gara sanatti qajeeeluu

baate garuu dha'ichi kun akkuma tasaa nutti dhufe malee Waaqayyo nutti hin fidne." **10** Isaanis akkasuma godhan. Saawwan lamaan fuudhanii gaariitti camadan; jabboota isaanii manatti deebisanii itti cufan. **11** Isaanis taabota Waaqayyo sana gaariitti fe'an. Sanduuqa hantuuta warqee itti fakkii iitoo baatu sanas isa wajjin fe'an. **12** Saawwan sunis karaa qabatanii utuu bitaa mirgatti hin gorin mar'achaa gara Beet Shemeshitti qajeeelan. Bulchitoota Filisxeemotaas hamma daarii Beet Shemeshitti isaan faana bu'an. **13** Yeroo sanattis namoonni Beet Shemeshi sulula keessaa qamadii haamaa turan; isaanis yommuu ol jedhanii taabota sana arganitti akka malee gammadan. **14** Gaariin sunis lafa qotisaa Iyyasuu nama Beet Shemeshi bira ga'ee kattaa guddaa tokko cina dhaabate. Namoonnis muka gaarii sanaa falaxanii saawwan sana aarsaa gubamu godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. **15** Warri Lewwotaas taabota Waaqayyo sanduuqicha mi'a warqee baatu sana wajjin gad buusani kattaa guddaa irra kaa'an; gaafuma sanas namoonni Beet Shemeshi aarsaa gubamu fi qalma Waaqayyoof dhi'eessan. **16** Bulchitoota Filisxeemotaas shanan erga waan kana hunda arganii booddee gaafuma sana Eqroonitti deebi'an. **17** Iiti warqee kan Filisxeemonni aarsaa yakkaa godhanii Waaqayyoof ergan kanaa dha; isaanis tokko Ashdoodiif, tokko Gaazaaf, tokko Eqrooniif, tokko Gaatiif, tokko immoo Ashqalooniif ergan. **18** Baay'inni hantuutota warqees akkuma baay'ina magaalaawwan Filisxeemotaas kanneen bulchitoota shananiif kennamaniitti ture. Magaalaawwan dallaa jajjaboo qaban kunneenis gandoota of jalaa qabuture. Kattaan guddichi isaan taabota Waaqayyo isirra kaa'an sunis lafa qotisaa Iyyasuu namicha Beet Shemeshi keessatti hamma har'aatti dhugaa baatuu dha. **19** Waaqnis sababii isaan taabota Waaqayyo keessa ilaaliiniif namoota Beet Shemeshi dha'ee isaan keessaa nama torbaatama ajeese. Sababii Waaqayyo akka malee isaan dha'eef namoonni sunni boo'an; **20** namoonni Beet Shemeshis, "Eenyutu fuula Waaqayyo, fuula Waaqa qulqulluu kanaa dura dhaabachuu danda'a? Taabonni kun asii ba'ee eenyu bira haa dhaqu?" jedhanii gaafatan. **21** Ergasii gara Kiriyaati Ye'aariimitti ergamoota organii, "Filisxeemonni taabota Waaqayyo deebisanii; gad kottaatiif taabota sana gara keessanitti fudhadhaa" jedhanii.

7 Kanaafuu namoonni Kiriyaati Ye'aariim dhufanii taabota Waaqayyoo fudhatanii ol ba'an. Isaanis gara mana Abiinaadaab kan gaara irra jiruutti geessan; akka inni taabota Waaqayyoo eeguufis ilma isaa Ele'aazaarin qulqulleessan. **2** Taabonni sun erga gara Kiriyaati Ye'aariim geeffamee yeroo dheeraa dha; walumaa galatti waggaa digdama taa'e. Sabni Israa'el hundinuu boo'ichaan Waaqayyotti deebi'e. **3** Saamu'eelis guutummaa mana Israa'eliinakkana jedhe; "Yoo isin garaa keessan guutuudhaan Waaqayyotti deebitani, waaqota ormaatii fi Ashtooretin waaqeffachuu dhiisudhaan Waaqayyotti of kennitanii isa qofaaf tajaajiltan, inni harka Filisxeemotaa jalaa isin ni baasa." **4** Kanaaf Israa'eloonni Ba'aalii fi Ashtooretin calaasanii Waaqayyoon qofa tajaajilan. **5** Kana irrattis Saamu'eel, "Isin Israa'eloota hundumaa Miisphaatti walitti qabaa; anis Waaqayyoon isiniif nan kadhadhaa" jedhe. **6** Isaanis yommuu Miisphaatti walitti qabamanitti bishaan waraabani, fuula Waaqayyoo durattti dhangalaasan. Gaafas soomanii, "Nu Waaqayyotti cubbuu hoijenneerra" jedhan. Saamu'eelis Miisphaatti saba Israa'el irratti murtii kenna ture. **7** Yommuu Filisxeemonni akka Israa'el Miisphaatti walitti qabame dhaga'anitti bulchitoonni Filisxeem isaan waraanuudhaaf ol ba'an. Ijoolleen Israa'elis yommuu waan kana dhaga'anitti Filisxeemota ni sodaatan. **8** Isaanis Saamu'eeliin, "Akka inni harka Filisxeemotaa jalaa nu baasuuuf gara Waaqayyo Waaqa keenyatti nuu iyyuu hin dhiisin" jedhan. **9** Saamu'eelis ilmoo hoolaa kan hodhu tokko fuudhee jiraa isaa aarsaa gubamu godhee Waaqayyoof dhi'eesse. Qooda Israa'elis gara Waaqayyotti iyye; Waaqayyos deebii kenneef. **10** Utuu Saamu'eel aarsaa gubamu dhi'eessaa jiruu Filisxeemonni Israa'elin loluuf dhi'aatan. Gaafas garuu Waaqayyo sagalee qaqawwee guddaa isaa isaan irratti qaqawweessa'ee waan isaan joonjesseef Filisxeemonni fuula Israa'elootaa duratti ni mo'ataman. **11** Israa'eloonnis Miisphaadhaa ba'anii Filisxeemota karaa irratti gorra'aa hamma Beet Kaari jalaatti isaan ari'an. **12** Ergasii Saamu'eel dhagaa tokko fuudhee Miisphaa fi Sheen gidduu dhaabe. Maqaa isaaas, "Waaqayyo hamma har'aatti nu gargaareera" jedhee, "Ebeenezer" jedhee moggaase. **13** Kanaafuu Filisxeemonni waan mo'atamaniif lammata deebi'anii biyya Israa'elootaa hin weerarre.

Bara jirenya Saamu'eel guutuu harki Waaqayyoo Filisxeemota irratti ni jabaate. **14** Magalaawwan Filisxeemonni Israa'el irraa fudhatanii turan kanneen Eqroonii jalqabani hamma Gaatitti jiran hundinuu Israa'elootaaf ni deebi'an. Israa'elis daangaa ishee Filisxeemota harkaa baafate. Israa'elii fi Amoorota gidduutti nageenyi bu'ee ture. **15** Saamu'eelis bara jirenya isaa guutuu abbaa murtii saba Israa'el ture. **16** Innis wagguma waggaan Beet'eel, Gilgaalii fi Miisphaa keessa naanna'ee iddo hundatti abbaa murtii saba Israa'el ture. **17** Ergasiis gara Raamaa iddo jirenya isatti deebi'ee achittis saba Israa'el irratti murtii kenna ture. Achittis Waaqayyoof iddo aarsaa ijaare.

8 Saamu'eel yeroo dulloometti ilmaan isaa abbootii murtii godhee Israa'elii muude. **2** Maqaan ilma isaa hangaftichaa Yoo'eel, kan isa lammaffaa immoo Abiyaa jedhama; isaanis Bersheebaa keessatti abbootii murtii turan. **3** Ilmaan isaa garuu fakkeenyaa abbaa isaanii duukaa hin buune. Bu'aa hin malle argachuuf jedhanii matta'aa fudhatan; murtiis jal'isan. **4** Kanaafuu maanguddoonni Israa'el wal ga'anii Saamu'eel bira gara Raamaa dhufan; **5** isaanis, "Ati dulloomteerta; ilmaan kee immoo fakkeenyaa kee duukaa hin buune; akkuma saboonni kaan hundi mootii qaban sana mootii nu bulchu nuu muudi" jedhaniin. **6** Garuu, "Mootii nu bulchu nuuf muudi" jechuun isaanii waan Saamu'eelin hin gammachiisiniif inni Waaqayyoon kadhate. **7** Waaqayyos akkana isaan jedhe; "Waan sabni sun siin jedhu hunda dhaga'i; isaan akka ani mootii isaanii hin taaneef na tuffatan malee si hin tuffanne. **8** Isaan waanuma gaafa ani Gibxii isaan baasee jalqabee hamma har'aatti na dhiisanii waaqota gara biraajaa tajaajiluudhaan natti hoijetan sana sittis hoijechaa jiru. **9** Egaa amma waan isaan jedhan dhaga'i; garuu sirriitti isaan akeekkachiisii haala mootii isaan irratti moo'u sanaa isaanitti himi." **10** Saamu'eelis dubbii Waaqayyoo hunda namoota akka mootiin isaanii moosifamuuf gaafatan sanatti hime. **11** Akkanas isaanii jedhe; "Wanni mootiin isin irratti moo'u sun godhu kana: Inni ilmaan keessan fudhatee akka isaan gaariiwan isaa irra tajaajilan godha; abbootii fardaas isaan godhata; isaanis gaariiwan isaa dura figu. **12** Gariin isaanii ajajjuuwwan kumaa, gariin isaanii immoo ajajjuuwwan shantamaa, kaan immoo akka isaan lafa isaa qotanii midhaan isaa walitti qaban godha; warra hafanis akka

isaan mi'a lolaatii fi mi'a gaariiwwan isaa hoijjetan godha. **13** Intallan keessan fudhatee qopheessitoota dibata urgaa'aa, qopheessitoota ittoo fi tolchitoota buddeenaan godhata. **14** Lafa qotisaa keessan isa filatamaa, iddo dhaabaa wayiniitii fi iddo itti ejersa cuunfan isin irraa fudhatee hoijettoota isaatiif kenna. **15** Midhaanii fi ija wayinii keessanii harka kudhan keessaa harka tokko fuudhee qondaaltota isaatiif hoijettoota isaatiif kenna. **16** Garboota dhiiraatii fi garboota dubartii, horii gagaarii fi harroota keessan fudhatee hojii ofii irratti bobbaafata. **17** Bushaayee keessan keessaa harka kudhan keessaa harka tokko ni fudhata; isin mataan keessanuu garboota isaa taatu. **18** Gaafas isin mootii keessan isa ofii keessanii filattan sana jalaa furamuuf ni iyiyitu; garuu guyyaa sana Waaqayyo deebii isinii hin kenuu." **19** Namoonni sun garuu Saamu'eelin dhaga'uu didaniiakkana jedhan; "Hin ta'u! Nu mootii nu bulchu feena. **20** Ergasiis akkuma saboota kaanii taana; mootiin keenyas nu hooggana; nu dura ba'ees lola keenya nuu lola." **21** Saamu'eel yeroo waan namoonni sun jedhan hunda dhaga'etti fuula Waaqayyoo duratti waanuma sana deebisee dubbate. **22** Waaqayyos Saamu'eeliin, "Waan isaan jedhan dhaga'iittii mootii moosisiif" jedhe. Saamu'eelis namoota Israa'eliin, "Tokkoon tokkoon keessan magaalaa keessanitti deebi'aa" jedhe.

9 Gosa Beniyaam keessaa namicha jabaa maqaan isaa Qiish jedhamu tokkotu ture; innis ilma Abii'eel, ilma Xiroor, ilma Bekooraat, ilma namicha gosa Beniyaam sanaa ilma Afiiyaa ture. **2** Innis dargaggeessa miidhagaa Saa'ol jedhamu tokko qaba ture; namoota Israa'el keessaa namni isa caalaa miidhagu tokko iyyuu hin turre; inni gatiittii isaatii olitti nama hunda caalaa dheeraa ture. **3** Yeroo sanas Qiish abbaa Saa'ol jalaa harroonni badnaan, Qiish ilma isaa Saa'oliin, "Tajaajiloota keessaa nama tokko fudhadhuutii dhaqii harroota sana barbaadi" jedhe. **4** Kanaafuu inni biyya gaaraa Efremii fi naanmoo Shaaliishaa jedhamu keessa naanna'e; garuu harroota hin arganne. Isaanis biyya Sha'aliim keessa darban; ta'us harroonni sun achi hin turre. Ergasiis biyya Beniyaamotaa keessa naanna'an; garuu harroota sana hin arganne. **5** Yommuu biyya Zuufi ga'anittis Saa'ol tajaajilaa isa wajjin ture sanaan, "Sababii abbaan koo yoona waa'ee harrootaa yaaduu dhiisee waa'ee keenya yaadda'uuf kottu ni deebinaa!" jedhe. **6** Tajaajilaan sun garuu deebisee, "Kunoo!

Magaalaa kana keessa namni Waaqaa tokko jira; innis guddaa kabajamaa dha; wanni inni jedhu tokko iyyuu lafa hin bu'u. Inni karaa deemuu qabnu nutti hima ta'aatii kottu isa bira dhaqnaa" jedhe. **7** Saa'olis tajaajilaa isaatiin, "Nu yoo dhaqne namichaaf maal kennina? Nyaanni korojoo keenya keessaa dhumeera. Kennaanama Waaqaatiif geessinu tokko illee hin qabnu. Egaa maal qabna ree?" jedhe. **8** Tajaajilaan sun ammas deebisee, "Kunoo ani meetii saqili tokko irraa harka afur keessaa harka tokko qaba. Akka inni karaa deemuu qabnu nutti himuuf waan kana nama Waaqaatiif nan kenna" jedheen. **9** Bara durii Israa'el keessatti namni Waaqa kadhachuu dhaqu tokko, "Kottaa gara nama mul'ata arguu dhaqnaa" jedha ture; sababiin isaa namni har'a raajii jedhamu bara durii nama mul'ata argu jedhamu tureetii. **10** Saa'olis tajaajilaa isaatiin, "Gaarii dha; kottu ni deemnaa" jedhe. Kanaafuu ka'anii gara magaalaa namni Waaqaa sun turee dhaqan. **11** Utuu isaan gara magaalaa tti gaara ol ba'aa jiruu dubarran bishaan waraabuu deeman arganii, "Namichi mul'ata argu sun as jiraa?" jedhanii gaafatan. **12** Isaanis deebisaniiakkana jedhan; "Eeyyee ni jira; inni fuula keessan dura jira. Namoonni waan gaara sagadaa irratti aarsaa dhi'eessaniif inni amma gara magaalaa keenya dhufeeraati dafaa. **13** Akkuma magaalaa seentaniin utuu inni nyaataaf gaaratti ol hin ba'in isa ni argattu. Inni waan qalma sana eebbisuu qabuuutuu inni hin dhufin namoonni nyaachuu hin jalqaban; sana booddee warri waamaman ni nyaatu. Ammuma ol ba'aa; daftaniiisa ni argattu." **14** Isaanis gara magaalaa tti ol ba'an; utuma isaan magaalaa sana seenaa jiruuus Saamu'eel gaara sagadaatti ol ba'uuf jedhee karaatti isaanitti dhufe. **15** Utuu Saa'ol hin dhufin guyyaa tokko dura Waaqayyo waan kana Saamu'eelitti mul'isee ture: **16** "Bori yeroo kanatti biyya Beniyaam irraa nama tokko sitti nan erga. Saba koo Israa'el irratti bulcaa godhiitiiisa dibi; innis saba koo harka Filisxeemotaa jalaa ni baasa. Sababii iyyi isaa na bira ga'eef, ani saba koo ilaaleeraatii." **17** Saamu'eel yommuu Saa'olin argetti, Waaqayyo, "Namichi ani waa'ee isaa sitti dubbadhe sun isa kana; inni saba koo ni bulcha" jedheen. **18** Saa'ol karaa irratti Saamu'eelitti dhi'aatee, "Maaloo manni namicha mul'ata argu sanaa eessa akka ta'e natti himtaa?" jedhee gaafate. **19** Saamu'eelisakkana jedhee deebisee; "Namichi mul'ata argu sun anuma. Isin har'a waan na wajjin nyaata

nyaachuu qabdaniif na dura gaara sagadaatti ol ba'aa. Ani immoo bori ganama sin geggeessa; waan garaa kee jiru hundas sitti nan hima. **20** Waa'ee harroota guyyaa sadiin dura badan sanaa hin yaadda'in; isaan argamaniiru. Hawwiin Israa'el hundi eenyuufii? Si'i fi mana abbaa keetiitiif mitii?" **21** Saa'olis deebisee, "Ani nama gosa Beniyaam kan gosoota Israa'el hunda keessaa gad aanaa ta'e sana mitii? Maatiin koo immoo maatiwwan gosa Beniyaam hunda keessaa gad aana mitii? Yoos ati maaliif waanakkanaa natti dubbatta ree?" jedhe. **22** Saamu'eelis Saa'olii fi tajaajilaa Saa'ol galmatti ol galchee warra nyaataaf waamaman kanneen soddoma ta'aniin gara olii isaan teessise. **23** Saamu'eel namicha nyaata qopheessuun, "Gumaa foonii isa ani kophaa kaa'i siin jedhe sana fidi" jedhe. **24** Namichi nyaata qopheessuun sunis foon lukaa guutummaatti fuudhee fuula Saa'ol dura kaa'e. Saamu'eelis, "Kun waan siif kaa'amee dha. Kunis yeroo ani, 'Ani keessummoota waameera' jedhee jalqabee yeroo murtaa'aa kanaaf kophaaatti siif kaa'ameeraati nyaduhu" jedheen. Saa'olis gaafa sana Saamu'eel wajjin nyaate. **25** Erga gaara sagadaa irraa gara magalaatti gad bu'anii booddee Saamu'eel bantii mana isaa irratti Saa'ol wajjin haasa'e. **26** Isaanis ganama barii ka'an; Saamu'eelis bantii manaa irraa Saa'olin waamee, "Qophaa'i ani sin geggeessa" jedheen. Yeroo Saa'ol qophaa'ettis innii fi Saamu'eel walii wajjin gad ba'an. **27** Utuu gara daarii magalaatti gad bu'aa jiranuuus Saamu'eel Saa'oliin, "Akka tajaajilaan kee nu dursee deemuuif itti himi" jedhe. Tajaajilaan sunisakkuma itti himame godhe; ergasii Saamu'eel, "Akka ani ergaa Waaqaa sitti himuuf ati xinnoo as turi" jedhe.

10 Ergasi Saamu'eel zayitii bilillee tokko fuudhee mataa Saa'ol irratti dhangalaasee isa dhungatee akkana jedhe; "Akka ati dhaala isaa irratti mootuuf Waaqayyo si hin dibnee? **2** Har'a ati yeroo na biraan deemtutti biyya Beniyaam keessatti awwaala Raahel biratti iddo Zelzaa jedhamutti namoota lama ni argita. Isaanis, 'Harroonni ati barbaadaa turte sun argamaniiru. Amma abbaan kee waa'ee harrootaa yaaduu dhiisee waa'ee kee, "Waa'ee ilma koo ani maal godhu laata?" jedhee yaadda'aa jira' siin jedhu. **3** "Ergasiis achi kaatee hamma qilxuu Taaboor guddichaatti ni deemta. Achittis namoonni sadii kanneen gara Waaqaa, gara Beet'eelitti ol ba'aa jiran, inni tokko ilmoolee re'ee sadii, tokko immoo

daabboo sadii, inni kaanis daadhii wayinii qalqalloo tokko baatanii sitti dhufu. **4** Isaanis nagaa si gaafatanii daabboo lama siif kennu; atis isaan harkaa ni fudhotta. **5** "Sana booddees iddo hoomaan waraana Filisxeem jiru gara Gibe'aa gara tulluu Waaqaa ni dhaqxa. Atis akkuma magalaatti dhi'aatteen gareen raajotaa tokko masiinqoo, dibbee, ulullee fi baganaa qabatee gaara gubbaadhaa gad sitti dhufa; isaanis raajii ni dubbatu. **6** Hafuurri Waaqayyoo humnaan sirra ni bu'a; atis isaan wajjin raajii dubbatta; geedaramtees nama biraa taata. **7** Yeroo mallattoowwan kunneen fiixaan ba'anitti waan harka keetti dhufe hunda hojjedhu; Waaqni si wajjin jiraatii. **8** "Ati na dura gara Gilgaalitti gad bu'i. Anis aarsaa gubamuu fi qalma nagaa dhi'eessuuf gara kee nan dhufa; ati garuu hamma ani dhufee waan ati gooto sitti himutti guyyaa torba turuu qabda." **9** Yeroo Saa'ol Saamu'eelin dhiisee deemuuif fuula isaa garagalfatetti, Waaqni Saa'olif qalbii haaraa kenne. Mallattoowwan kunneen hundinuu gaafas raawwataman. **10** Yeroo isaan Gibe'aa ga'anittis gareen raajotaa tokko isatti dhufe; Hafuurri Waaqaas isa irra bu'e; innis isaan wajjin raajii dubbate. **11** Warri duraan isa beekan hundi yeroo raajota wajjin raajii dubbachuu isaa arganitti, "Ilma Qiishiitti maaltu dhufe? Saa'olis garee raajotaa keessaa tokkoo?" jedhanii wal gagaafatan. **12** Namichi achi jiratu tokkos, "Abbaan isaanii eenyu?" jedhee gaafate. Kanaafuu jechi, "Saa'olis garee raajotaa keessaa tokkoo?" jedhu sun mammaaksata'e. **13** Saa'olis erga raajii dubbachuu raawwatee booddee gaara sagadaatti ol ba'e. **14** Obboleessi abbaa Saa'olis tajaajilaa isaatiin, "Isin eessa dhaqsan?" jedhee gaafate. Saa'olis, "Harroota barbaacha deemne; garuu yommuu deebinetti Saamu'eel bira dhaqne" jedhee deebise. **15** Obboleessi abbaa Saa'ol immoo, "Waan Saamu'eel siin jedhe natti himi" jedhe. **16** Saa'olis deebisee, "Inni akka harroonni argaman nutti himeera" jedhe; garuu waan akka inni mootii ta'u Saamu'eel itti hime sana obboleessa abbaa isaatti hin himne. **17** Saamu'eelis namoota Israa'el gara Miisphaatti fuula Waaqayyoo duratti walitti waamee **18** akkana isaaniin jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Ani Israa'elin biyya Gibxiitii baaseera; harka warra Gibxii fi harka mootummoota isaan cunqursaa turan hundaa jalaas isin fureera.' **19** Isin garuu amma Waaqa keessan isa dhiphina

keessanii fi rakkina keessan hunda jalaa isin baase sana dhiiftaniirtu. Isin, ‘waawuu; mootii nu bulchu nuu muudi’ jettaniirtu. Kanaafuu gosa gosaa fi balbala balbala keessaniin fuula Waaqayyoo duratti of dhi’eessaa.” 20 Yommuu Saamu’el gosoota Israa’el hunda fidettis gosti Beniyaam ni filatame. 21 Ergasiis inni gosa Beniyaam balbala balbalaan fuula duratti dhi’eessee balballi Maxriit filatame. Dhuma irrattis Saa’ol ilmi Qiish ni filatame. Inni garuu yommuu isa barbaadanitti hin argamne. 22 Kanaaf namoonni, “Namichi dhufee jiraa?” jedhanii ammas Waaqayyoon gaafatan. Waaqayyos, “Eyyee; garuu inni mi’ a keessa dhokatee jira” jedhe. 23 Isaanis fiiganii achii isa fidan. Innis yeroo dhufee isaan gidduu dhaabatetti gatiittii isaatii olitti nama hunda caalaa dheeraa ture. 24 Saamu’elis saba sana hundaan, “Namicha Waaqayyo isa filate argituu? Saba hunda keessaa kan akka isaa tokko iyyuu hin jiru” jedhe. Namoonnis, “Mootichi bara bараan haa jiraatu!” jedhanii iyyan. 25 Saamu’elis seera mootummaan sun ittiin bulu namootaaaf ibse. Kitaaba keessattis barreessee fuula Waaqayyoo dura kaa’e. Ergasiis Saamu’el namoota hunda gara mana isaanitti of irraa geggesse. 26 Saa’ol garuu Gibe’atti deebi’ee mana ofii isaatii gale; namoonni jajjaboon Waaqni yaada isaanii kakaases isa wajjin deeman. 27 Garuu namoonni kashlabboonni tokko tokko, “Namni kun akkamitti nu oolchuu danda’ a?” jedhan. Isas ni tuffatan. Kennaa tokko illees hin fidneef. Saa’ol garuu ni cal’ise.

11 Naahaash namichi Amoon sun ol ba’ee Yaabeesh Gili’adin marse. Namoonni Yaabeesh hundinuu Naa’ashiin, “Kottu walii galtee godhannaa; nus siif hoijennaa” jedhan. 2 Naahaash namichi Amoon garuu, “Ani kanan isin wajjin walii galtee godhadhu yoo ija mirgaa tokkoo tokkoo keessanii isin keessaa baasee akkasiin Israa’el hunda salphise qofa” jedhee deebiseef. 3 Maanguddoorni Yaabeesh immoo, “Akka nu guutummaa Israa’el keessa ergamoota ergannuuf guyyaa torba nuuf obsi; yoo namni nu oolchu tokko iyyuu jiraachuu baate nu siif bulla” isaan jedhan. 4 Ergamoonni kunneenis yommuu gara Gibe’aa iddo Saa’ol jiraatu dhufanii waan kana namootatti himanitti, namoonni hundi sagalee ol fudhatanii ni boo’an. 5 Yeroo sanatti Saa’ol sangoota isaa oofaa iddo qonnaatii gala ture; innis, “Sabni

kun maal ta’ee boo’a?” jedhee gaafate. Isaanis waan namoonni Yaabeesh jedhan sana isatti himan. 6 Yeroo Saa’ol dubbii kana dhaga’ettis Hafuurri Waaqaa humnaan isa irra bu’e; innis aaree boba’e. 7 Innis sangoota cimdiit tokko fuudhee kukkutee foon isaanii harka ergamootaatti erguudhaan, “Sangoonni nama Saa’olii fi Saamu’elini duukaa hin buune kamii iyyuu akkas ta’u” jedhee guutummaa Israa’el keessa labse. Sodaachifni Waaqayyoos waan nama hunda qabateef namni hundinuu akkuma nama tokkootti ba’e. 8 Saa’ol iddo Bezeq jedhamutti walitti isaan qabe; baay’inni Israa’eloota kuma dhibba sadii, kan warra Yihuudaa immoo kuma soddoma ture. 9 Isaanis ergamoota dhufan sanaan, “Namoota Yaabeesh Gili’adiin, ‘Bor yeroo aduun ho’utti bilisa baatu’ jedhaatii itti himaa” jedhaniin. Yommuu ergamoonni sun dhaqanii waan kana isaanitti odeessanitti warri Yaabeesh akka malee gammadan. 10 Isaanis namoota Amooniin, “Nu bor harka keenya isinitti kennanna; isin waan isinitti gaarii fakkaate hunda nu gochuu ni dandeessu” jedhan. 11 Guyyaa itti aanutti Saa’ol namoota isaa garee sadiitti qoode; gara barii halkaniittis dallaa Amoonotaa cabsanii seenuudhaan hamma lafti ho’utti isaan qalan. Kanneen hafan immoo gargar affaca’an; isaan keessas namni lama iyyuu wal biratti hin hafne. 12 Ergasiis namoonni Saamu’elini, “Warri, ‘Saa’ol narratti mootii ta’uu hin qabu’ jedhan eenyu fa’i? Namoota kanneen nuu fidi ni aijeefnatii” jedhan. 13 Saa’ol garuu, “Guyyaan kun gaafa itti Waaqayyo Israa’elin baraare waan ta’ef namni tokko iyyuu har’aa hin aijeefamu” jedhe. 14 Saamu’el immoo namootaan, “Kottaa Gilgaal dhaqnee mootii ta’uu isaa achitti mirkaneessinaa” jedhe. 15 Kanaafuu namoonni hundinuu gara Gilgaal dhaqanii Saa’ol mootii ta’uu isaa fuula Waaqayyoo duratti mirkaneessan. Aarsaa nagaas fuula Waaqayyoo duratti dhi’eessan; Saa’olii fi sabni Israa’el hundis guddaa gammadan.

12 Saamu’el Israa’eloota hundaan akkana jedhe; “Kunoo ani waan isin naan jettan hunda dhaga’era; mootii isin irratti mooseera. 2 Nama mootii ta’ee isin hoogganuus argattaniirtu. Ani dulloomee arrii baaseera; ilmaan koo kunoo isin wajjin jiru. Ani ijoollummaa kootii jalqabee hamma har’attii isin hoogganeera. 3 Ani asan jira; isinis fuula Waaqayyootii fi fuula mooticha inni dibee duratti dhugaa natti ba’aa. Ani sangaa eenyuun

fudhadhe? Ani harree eenyuu fudhadhe? Ani eenyun gowwoomse? Ani eenyun cunqurse? Ittiin ija koo jaamsuuf ani eenyu harkaan matta'aa fudhadhe? Ani yoon fudhadhee jiraadhe isiniif nan deebisa." 4 Isaanis deebisanii, "Ati nu hin gowwoomsine yookaan nu hin cunqursine. Nama tokko harkaa iyuu waan tokko illee hin fudhanne" jedhan. 5 Saamu'eel immoo, "Akka isin waan tokko illee harka kootti hin argatin Waaqayyo isinitti dhugaa ba'a; dibamaan isaa har'a dhugaa ba'a" isaanii jedhe. Isaanis, "Inni dhuga ba'aa dha" jedhan. 6 Ergasiis Saamu'eel namootaanakkana jedhe; "Kan Musee fi Aroonin dibee abbootii keessan biyya Gibxii baase Waaqayyo dha. 7 Egaa waa'ee hojii qajeelaa kan Waaqayyo isinii fi abbootii keessaniif hojjete hunda akka ani fuula Waaqayyo duratti isinitti falmuuf as dhaabadhaa. 8 "Yeroo Yaaqoob biyya Gibxi seenetti abbootiin keessan Waaqayyootti iyyatan; Waaqayyos Musee fi Aroon warra abbootii keessan biyya Gibxii baasanii iddo kana qubachiisan erge. 9 "Isaan garuu Waaqayyo Waaqa isaanii irraanfatan; kanaaf inni dabarsee harka Siisaaraajajaa waraana Haazooriitti, Filisxeemotaa fi mootii Mo'aabitti isaan gurgure; jarris waraana itti banan. 10 Isaanis Waaqayyotti iyyatanii, 'Nu cubbuu hojjenneerra; Waaqayyo dhiifnee Ba'aalii fi Ashtooretin tajaajilleerra. Amma garuu harka diinota keenyaatii nu baasi; nus si tajaajilla' jedhan. 11 Waaqayyo Yerub-Ba'aalin, Bedaanin, Yiftaa fi Saamu'eelin ergee akka isin nagaan jiraattaniif karaa hundaan harka diinota keessaniitii isin baase. 12 "Yommuu akka Naahaash mootiin Amoonotaa isinitti dhufe argitanitti garuu, Waaqayyo Waaqni keessan mootii keessan ta'u iyuu isin, 'Lakki; nu mootii nu bulchu barbaannaa' jettan. 13 Ammas mootiin isin gaafattanii fi filattan kunoo ti! Waaqayyo mootii isin irratti moosiseera. 14 Yoo isin Waaqayyo sodaattan, yoo isa tajaajiltan, yoo isaaajajamtanii fi yoo ajaja isatti fincilluu baattan, yoo hundi keessanii fi mootiin isin irratti moosifame sun Waaqayyo Waaqa keessan faana buutan gaarii dha! 15 Yoo isin Waaqayyoof ajajamuu baattanii ajaja isatti finciltan akkuma abbootii keessanitti ka'e sana harki isaa isinittis ni ka'a. 16 "Egaa jabaadhaa dhaabadhaati waan guddaa Waaqayyo fuula keessan duratti godhu kana ilaala! 17 Amma yeroo itti qamadiin haamamuu mitii? Ani akka inni qaqawweessaa fi bokkaa erguuf Waaqayyoon nan kadhadha. Isin yeroo mootii isin bulchu gaafattanitti

akka waan hamaa fuula Waaqayyoo duratti hojjettan ni hubattu." 18 Kana irratti Saamu'eel Waaqayyoon waammate; Waaqayyos yeruma sana qaqawweessaa fi bokkaa erge. Namoonni hundinuuus Waaqayyoo fi Saamu'eelin akka malee sodaatan. 19 Namoonni hundinuuus Saamu'eeliin, "Akka nu tajaajiltoonni kee hin dhumneef Waaqayyoon Waaqa kee nuuf kadhadhu; nu cubbuu keenya hunda irratti daballee mootiin narratti akka mo'u gaafachuudhaan daba hojjenneerraatii" jedhan. 20 Saamu'eelis deebiseeakkana jedhe; "Hin sodaatinaa; isin hamminna kana hunda raawwattaniirtu; ta'us garaa guutuudhaan Waaqayyoon tajaajilaa malee Waaqayyo irraa hin deeb'iinaa. 21 Garagaltanii wantoota faayidaa hin qabne kanneen isin fayyaduu yookaan isin oolchuu hin dandeenye duukaa hin bu'inaa; isaan faayidaa hin qabaniitii. 22 Waaqayyo sababii maqaa isaa guddaa sanaatiif jedhee saba isaa hin gatu; Waaqayyo kan ofii isaa isin godhachuu jaallateeraatii. 23 Akka yaada kootti ani isinii kadhachuu dhiisee Waaqayyotti yakka hojjechuun narraa haa fagaatu. Ani karaa gaarii fi qajeelaa ta'e isin nan barsiisa. 24 Garuu Waaqayyoon sodaadhaa; garaa keessan guutuunis amanamuudhaan isaaaf hojjedhaa; waan guddaa inni isinii godhes yaadadhaa. 25 Yoo hamminna hojjechuu itti fuftan garuu, isinis mootiin keessanis ni baddu."

13 Saa'ol yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga soddoma ture; innis wagga afurtamii lama Israa'elin bulche. 2 Saa'ol namoota kuma sadii Israa'el keessaa filate; kumni lama Mikmaasii fi biyya gaaraa Beet'eelitti Saa'ol wajjin, kumni tokko immoo biyya Beniyaam keessatti Gibe'aatti Yoonaataan wajjin turan. Namoota kaan garuu gara mana mana isaaniitti deebise. 3 Yoonaataan qubata waraana Filisxeemotaa kan Gibe'aat keessa ture sana dha'e; Filisxeemonnis waa'ee kanaa dhaga'an. Kana irratti Saa'ol, "Ibroonni hundinuu haa dhaga'anil!" jedhee biyyatti guutuu keessatti malakata afuufise. 4 Israa'el hundinuuus oduu, "Saa'ol qubata waraana Filisxeemotaa dha'eera; Israa'elis Filisxeemota biratti balfameera" jedhu dhaga'an. Namoonnis Saa'ol duukaa bu'uuf Gilgaalitti walitti qabaman. 5 Filisxeemonnis Israa'eloota waraanuuuf gaariiwan kuma soddoma, namoota gaarii oofan kuma ja'aa fi loltoota akka cirracha galaanaa baay'ataniin hiriiran. Ol ba'aniis karaa ba'a Beet Aawwen iddo Mikmaas jedhamu

qubatan. **6** Namoonni Israa'el yommuu akka haalli isaan keessa jiran sodaachisaa ta'ee fi akka loltoonni isaanii sardamaa jiran organitti holqa keessa, qoraattii keessa, kattaa keessa, bowwaa keessaa fi boolla keessa dhokatan. **7** Ibroonni tokko tokko immoo Yordaanos ce'anii biyya Gaadii fi Gili'aad dhaqan. Saa'ol garuu Gilgaalitti hafe; loltoonni isa wajjin turan hundinuu sodaadhaan hollachaa turan. **8** Innis akkuma yeroo Saamu'eel murteesse sanaatti bultii torba ege; Saamu'eel garuu gara Gilgaal hin dhufne; namoonni Saa'olis bibittinnaa'uul jalqaban. **9** Saa'olis, "Aarsaa gubamu fi aarsaa nagaa as naa fidaa" jedhe. Innis aarsaa gubamu ni dhi'eesse. **10** Akkuma Saa'ol aarsaa dhi'eesssee xumureen Saamu'eel dhufe. Saa'olis isa simachuuf gad ba'e. **11** Saamu'eel, "Ati maal gochuu kee ti?" jedhee gaafate. Saa'olis deebiseeakkana jedhe; "Ani yeroon akka sabni bibittinnaa'e, akka ati yeroo murteeffametti hin dhufinii fi akka Filisxeemonni Mikmaasitti walitti qabaman argetti, **12** 'Filisxeemonni Gilgaalitti natti dhufan; anis surraa Waaqayyoo hin kadhanne' jedheen yaade. Kanaafuu aarsaa gubamu dhi'eessuu dirqama natti ta'e." **13** Saamu'eelisakkana jedhe; "Ati waan siif hin malle hojjete; ajaja Waaqayyo Waaqni kee siif kenne hin eegne; utuu ajaja isaa eegdee jiraattee inni mootummaa kee Israa'el irratti jabeessee bara baraan ni dhaaba ture. **14** Amma garuu mootummaan kee jabaatee hin dhaabatu; Waaqayyo nama akka fedhii garaa isaa ta'e argateera; sababii ati ajaja Waaqayyoo hin eeginiif inni dura deemaa saba isaa godhatee isa muudateera." **15** Ergasii Saamu'eel Gilgaal dhiisee gara Gibe'aa ishee biyya Beniyaam keessatti argantuutti ol ba'e; Saa'olis namoota isa wajjin turan ni lakkaa'e. Baay'inni isaanis gara nama dhibba ja'a ture. **16** Yeroo Filisxeemonni Mikmaas keessa qubatanii turanitti Saa'ol, ilmi isaa Yoonaataanii fi namoonni isaan wajjin turan biyya Beniyaam Gibe'aa keessa turan. **17** Gareen weerartootaa iddoo sadiitti qoodamanii qubata Filisxeemotaatii ba'an. Gareen tokko gara Ofraa kan biyya Shuu'aali keessa jiru sanaatti qajeele; **18** gareen lammaffaan karaa Beet Horoonitti, gareen sadaffaan immoo karaa daarii irraangadde Sulula Zeboo'iim kan fuullee gammoojjiitti geessu irra bu'e. **19** Sababii Filisxeemonni, "Ibroonni goraadee yookaan eeboo ofii isaaniiif hin tumsiifatin!" jedhanii turanii Israa'el hunda keessatti namni sibiila tumu tokko iyyuu hin

argamne. **20** Kanaafuu Israa'eloonni hundi maarashaa isaanii, gasoo isaanii, dhagaraa fi haamtuu isaanii qarsiifachuuf gara Filisxeemotaatti gad bu'an. **21** Gatiin ittiin maarashaa fi gasoo qarsiifatan saqilii tokko irraa harka sadii keessaa harka lama; qorbii, dhagaraa fi meeshaa ittiin qotiyoo tuttuqan qarsiifachuuf immoo saqilii tokko irraa harka sadii keessaa harka tokko kaffalu turan. **22** Kanaafuu guyya waraanaa Saa'olii fi Yoonataan malee loltuun tokko iyyuu goraadee yookaan eeboo hin qabu ture. **23** Gaafuma sana gareen Filisxeemota tokko gara malkaa Mikmaasitti gad bu'e.

14 Gaafaa tokko Yoonaataan ilmi Saa'ol dargaggeessa mi'a lolaa isaaaf baatuun, "Kottu gara qubata Filisxeemotaan gama kaaniin jiru sanaatti ceenaa" jedhe. Inni garuu abbaa isaaatti hin himne. **2** Saa'olis Migroon keessa daarii Gibe'aa muka Roomaanii jala taa'aa ture. Namoonni isa wajjin turanis gara dhibba ja'aa ti; **3** Ahiiyaan inni dirata uffatus isaan keessaa tokko ture. Innis ilma Ahiixub obboleessa Iikaabood, ilma Fiinehaas ilma Eelii kan Shiiloo keessatti luba Waaqayyoo ture sanaa ti. Akka Yoonaataan deemes namni tokko iyyuu quba hin qabu ture. **4** Malkaan ittiin Yoonaataan gara qubata waraana Filisxeemotaatti ce'uu barbaade sun bitaa fi mirgaan kattaawwan qara qaban lama qaba ture; inni tokko Bozeezi, kaan immoo Seenee jedhama. **5** Kattaan tokko karaa kaabaa fuullee Mikmaasiin, kaan immoo karaa kibbaa fuullee Gibe'aa dhaabata ture. **6** Yoonaataanis dargaggeessa mi'a lolaa isaaaf baatuun, "Kottu gara qubata warra dhagna hin qabatin sanaatti ceenaa. Maaltu beeka Waaqayyo nu gargaara ta'atii. Baay'eedhaanis ta'u xinnoodhaan wanni fayyisuu irraa Waaqayyo dhowwu tokko iyyuu hin jiru" jedhe. **7** Dargaggeessichi mi'a lolaa isaaaf baatu sunis, "Waan qalbiitti yaadde hunda godhi; duubattis hin deebi'in; anis akkuma yaada keetiitti si wajjinan jira" jedhe. **8** Yoonaataanisakkana jedhe; "Egaa kottu gara isaanitti ceenaa; isaan nu hin argan. **9** Yoo isaan, 'Hamma nu gara keessan dhufnuttu nu eegaa' jedhan, asumatti isaan eegna; garuu isaanitti ol hin baanu. **10** Yoo isaan, 'Gara keenyatti ol kottaa' jedhan garuu kun akka Waaqayyo dabarsee harka keenyatti isaan kenne mallattoo waan nuu ta'uuf itti ol baana.' **11** Lamaan isaanii iyyuu qubata loltoota Filisxeemotaatti of argisiisan. Filisxeemonnis, "Kunoo! Ibroonni

boolla itti dhokatan keessaa ba'aa jiru" jedhan. **12** Namoonni qubata Filisxeemota keessa jiranis, "Ol kottaa; waan tokko isiniti argisiisnaa!" jedhanii Yoonaataanii fi dargaggeessa mi'a lolaa isaaf baatu sanatti iyyan. Kanaaf Yoonaataan dargaggeessa mi'a lolaa isaaf baatuun, "Waaqayyo harka Israa'elootaatti dabarsee isaan kenneeraatii na faana kottu" jedhe. **13** Yoonaataan harkaa fi miilla isaatiin daa'imee ol ba'e; dargaggeessi mi'a lolaa isaaf baatus isa faana ol ba'e. Filisxeemonnis harka Yoonaataanii barbadeeffaman; dargaggeessichi Yoonaataan wajjin tures isa duukaa bu'ee isaan fixe. **14** Yoonaataanii fi namichi mi'a lolaa isaaf baatu sun rukuttaa jalqabaa sana keessatti lafa qotiyoo cimdii tokko oolchuu irratti Filisxeemota gara digdamaa ta'an ajjeesan. **15** Qubata keessatti, lafa qotisaa keessattii fi saba gidduutti naasuutu ta'e; loltoonni qubata keessa turanii fi warri balaa buusan ni hollatan; laftis ni raafamte. Naasuun sunis naasuu Waaqa biraa ergame ture. **16** Yeroo sana waardiyyoonni Saa'ol kanneen biyya Beniyaam keessa Gibe'aa turan utuu loltoonni sun karaa hundaan bittinnaa'anii ni argan. **17** Saa'ol namoota isa wajjin turanii, "Mee loltoota lakkaa'atii nama nu keessaa deeme ilalaalaa" jedhe. Yommuu lakkaa'anittis Yoonaataanii fi namichi mi'a lolaa isaaf baatu sun achi hin turre. **18** Saa'olis Ahiiyaadhaan, "Mee taabota Waaqaa as fid" jedhe. Yeroo sana taabonni sun Israa'eloota harka ture. **19** Utuu Saa'ol lubatti dubbachaa jiruu qubata Filisxeemota keessatti wacni guddachaa dhufe. Kanaafuu Saa'ol lubichaan, "Harka kee gad deebifadhu" jedhe. **20** Saa'olii fi namoonni isaa wal ga'anii gara waraanaa deeman. Isaanis utuu Filisxeemonni burjaaja'anii goraadee ofii isaaniitiin wal cicciranuu argan. **21** Ibroonni duraan Filisxeemota wajjin turanii fi isaan wajjin gara qubata isaaniitti ol ba'an sun gara Israa'eloota warra Saa'olii fi Yoonaataan wajjin turanii deebi'an. **22** Israa'eloonni biyya gaaraa Efrem keessatti dhokatanii turan yommuu akka Filisxeemonni baqachaa jiran dhaga'anitti, lolatti makamanii isaan ari'an. **23** Gaafas Waaqayyo Israa'elin ni baraare; lolli sunis Beet Aawwen darbee itti fufe. **24** Saa'ol, "Hamma galgalatti, hamma ani diinota koo haaloo baafadhatti namni waa nyaatu kam iyyuu abaaramaa haa ta'u!" jedhee waan saba kakachissee tureef gaafas namoonni Israa'el akka malee dhiphatanii turan. Kanaafuu loltoota

keessaa namni tokko iyyuu waa afaaaniin hin qabne. **25** Hoomaan waraanaa hundi bosona seene; dammis lafa ture. **26** Isaanis yeroo bosona seenanitti damma yaa'u argan; ta'us isaan waan kakaa sana sodaataniif namni tokko iyyuu harka isaa afaanitti hin geeffanee. **27** Yoonaataan garuu akka abbaan isaa namoota kakaadhaan qabe hin dhageeny ture; kanaafuu inni fiixee ulee qabatee ture sanaatiin dhaaba dammaa waraanees afaaaniin muuixate; iji isas ni ifeef. **28** Ergasiis loltoota keessaa tokko, "Abbaan kee, 'Namni har'a waa nyaatu kam iyyuu abaaramaa haa ta'u'" jedhee cimsee hoomaa waraanaa kakaadhaan qabeera; namoonnis kanaaf gaggaban" jedhee isatti hime. **29** Yoonaataan immoo akkana jedhe; "Abbaan koo biyyatti rakkina uumeera. Yommuu ani damma kana irraa xinnoo afaaaniin qabetti iji koo akkamitti akka naaf ifee baname mee ilaala. **30** Namoonni utuu boojuu diinota isaanii irraa fudhatan keessaa waa nyaatanii akkam gaarii ture. Silaa Filisxeemonni ajjeefaman kana caalaa baay'atu ture mitii?" **31** Israa'eloonni gaafa sana erga Mikmaasii hamma Ayaaloonitti Filisxeemota dha'anii booddee akka malee dadhabanii turan. **32** Isaanis itti gaggabanii waan booji'an irratti lafa dha'anii hoolota, sangootaa fi jabboota lafatti qalatan; dhiiguma wajjinis nyaatan. **33** Isaan keessaas namichi tokko, "Kunoo namoonni foon dhiiga wajjin nyaachuudhaan Waaqayyotti cubbuu hoijectaa jiru" jedhee Saa'olitti hime. Innis, "Isin seera cabsitaniirtu! Dhagaa guddaa isaa gangalchaatii as naa fidaa" jedhe. **34** Ergasiis, "Isin namoota gidduu affaca'atii, 'Tokkoon tokkoon keessan sangaa fi hoolaa keessan fidaatii qalaa nyaadhaa; isin foon dhiiga isaa wajjin nyaachuudhaan Waaqayyotti cubbuu hin hoijetinaa' isaaniin jedhaa" jedhe. Kanaafuu namni hundi halkan gaafasii sangaa isaa fidee achitti qale. **35** Saa'olis iddo aarsaa Waaqayyoof ijaare; waan kanas yeroo jalqabatiif godhe. **36** Saa'ol, "Kottaa Filisxeemota duukaa buunee hamma lafti bari'utti isaan saamnaa; nama tokko illee lubbuun hin hambifnu" jedhe. Isaanis, "Waan gaarii sitti fakkaate hunda godhi" jedhanii deebisan. Lubichi garuu, "Asumatti Waaqa gaafanna" jedhe. **37** Saa'olis, "Ani Filisxeemota duukaa bu'uu? Ati dabarsitee harka Israa'elitti isaan ni kennitaa?" jedhee Waaqa gaafate. Waaqni garuu gaafa sana deebii hin kennineef. **38** Kanaafuu Saa'ol akkana jedhe; "Hooggantoonni loltootaa hundi as kottaa;

cubbuu har'a hoijetame ifatti baafnaa. **39** Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa Israa'elin baraaru sanaa, yoo namni cubbuu kana hojjete ilma koo Yoonaataan illee ta'e inni du'uu qaba." Garuu isaan keessaa namni tokko iyyuu deebii isaaaf hin kennine. **40** Saa'olis Israa'eloota hundaan, "Isin achi dhaabaddhaa; anii fi ilmi koo Yoonaataan immoo as dhaabanna" jedhe. Namoonnis, "Waan gaarii sitti fakkaate godhi" jedhaniin. **41** Ergasii Saa'ol, "Deebii qajeelaa naa kenni" jedhee Waaqayyoon Waaqa Israa'el kadhate. Ixaanis Yoonaataanii fi Saa'olitti ba'e; namoonnis bilisa ba'an. **42** Saa'olis, "Anaa fi ilma koo Yoonaataan gidduutti immoo ixaa buusaa" jedhe. Ixaan sunis Yoonaataanitti ba'e. **43** Saa'olis Yoonaataaniin, "Ati waan goote natti himi" jedhe. Yoonaataanis, "Ani dhugumaan fiixee ulee kootiin damma xinnoo ishee muuxadheera. Egaa ani du'uun qabaa?" jedhee isatti hime. **44** Saa'olis Yoonaataaniin, "Yoonaataan, yoo ati dhugumaan du'u baatte Waaqni waan kanaa fi kan caalu iyyuu natti haa fidu" jedhe. **45** Namoonni garuu Saa'oliinakkana jedhan; "Yonaataan namni mo'annoo guddaa kana Israa'eliif fide du'u qabaa? Kun gonkumaa hin ta'u! Dhugaa Waaqayyo jiraataa, rifeensi mataa isaa tokko illee lafa hin bu'u; inni gargaarsa Waaqaatiin har'a waan kana godheeraatii." Namoonni akkasiin Yoonaataanin baraaran; innis hin ajjeefamne. **46** Saa'olis Filisxeemota ari'uu ni dhiise; isaanis gara biyya isaaniitti dacha'an. **47** Saa'ol erga Israa'el irratti mootii ta'ee booddee diinota isaanii kanneen gama hundaan turan hunda jechuunis Mo'aabota, Amoonota, Edoomota, Mootota Zoobaa fi Filisxeemota lole. Lafa dhaqu hundattis isaan barbadeessa ture. **48** Gootummaadhaanis Amaaleqoota loolee mo'ate; Israa'elootas harka warra isaan saamanii jalaa baase. **49** Ilmaan Saa'ol Yoonaataan, Yishwii fi Malkii-Shuwaa turan. Maqaan intallan isaa immoo isheen hangafni Meerab, quxisuun immoo Miikaal jedhama ture. **50** Maqaan niitii isaa Ahiinoo'am jedhama ture; isheenis intala Ahiima'az turte. Maqaan ajajaa waraana Saa'ol Abneer ilma Neeriti; Neer immoo obboleessa abbaa Saa'ol. **51** Qiish abbaan Saa'olii fi Neer abbaan Abneer ilmaan Abii'el. **52** Bara jireenyaa Saa'ol guutuu waraana cimaatu Filisxeemota irratti adeemsifamaa ture; Saa'olis yommuu nama jabaa yookaan goota tokko argutti ofitti fudhatee akka isa tajaajilu godhata ture.

15 Saamu'eelis Saa'oliinakkana jedhe; "Akka ati saba isaa Israa'el irratti mootii taatuuf akka ani si dibuuf Waaqayyo na ergeera; kanaafuu ati amma dubbii Waaqayyoo dhaga'i. **2** Waaqayyo Waan Hundumaa Danda'uakkana jedha: 'Waan isaan yeroo Israa'el Gibxii ba'etti karaa irratti isaaniin mormuudhaan godhan sanaaf ani Amaaleqoota nan adaba. **3** Amma dhaqii Amaaleqoota dha'iitii waan kan isaanii ta'e hunda barbadeessi. Isaan hin hambisin; dhiirotaa fi dubartoonni, ijoollee fi daa'imman, loonii fi hoolota, gaalawwanii fi harroota fixi.' **4** Kanaafuu Saa'ol iddo Xilaa'iim jedhamutti namoota walitti qabee lakkaa'e; isaanis loltoota lafoo kuma dhibba lamaa fi namoota Yihuudaa kuma kudhan turan. **5** Saa'olis gara magaalaa Amaaleqootaa dhaqee sulula tokko keessa riphee taa'e. **6** Innis Qeenotaan, "Akka ati Amaaleqoota wajjin isin hin balleessineef achi hiiqaa; isaan irraas fagaadhaa; isin yeroo Israa'eloonni hundi Gibxii ba'anitti waan gaarii isaaniif gootaniirtutii" jedhe. Kanaafuu Qeenonni Amaaleqoota irraa fagaatan. **7** Ergasii Saa'ol Hawilaa hamma Shuuri kan ba'a Gibxiitti argamuutti Amaaleqoota dha'e. **8** Innis Agaag mooticha Amaaleqootaa utuma lubbuun jiruu booji'e; namoota isaa hundas guutumaan guutuutti goraadeen fixe. **9** Saa'olii fi loltoonni isaa garuu Agaagin, hoolotaa fi loon, jabboota coccoomoo fi xobbaallaawwan hoolaa, waan gaarii hundas ni hambisan. Isaan kana guutumaan guutuutti fixuun fedhii isaanii hin turre; garuu waan tuffatamaa fi dadhabaa hunda guutumaan guutuutti barbadeessan. **10** Kana irratti dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara Saamu'eel dhufe; **11** "Ani Saa'olin mootii gochuu kootti gaabbeera; inni sababii narraa garagaleef ajaja koo hin eegne." Saamu'eelis akka malee dhiphatee halkan sana guutuu Waaqayyotti boo'aa bule. **12** Saamu'eelis ganama bariin ka'ee Saa'olin arguu deeme; ta'us, "Saa'ol gara Qarmeloos deemeera. Achittis erga soodduu yaadannoo isaa dhaabbatee booddee gara Gilgaalitti gad bu'eera" jedhamee itti himame. **13** Yeroo Saamu'eel Saa'ol bira dhaqettis Saa'ol, "Waaqayyo si haa eebbisu! Ani ajaja Waaqayyoo eegeera" jedhe. **14** Saamu'eel garuu, "Yoos mar'achuun hoolotaatii fi barooduun sangootaa kan ani dhaga'u kun maali ree?" jedhe. **15** Saa'olis, "Loltootatu Amaaleqoota irraa booji'ee isaan fide; hoolotaa fi loon keessaa kanneen filatamoo ta'an

Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa gochuuf hambisaniiru; nu garuu kanneen hafan guutumaan guutuutti barbadeessineerra” jedhee deebise. **16** Saamu’elis Saa’oliin, “Afachu! Ani waan Waaqayyo eda halkan natti hime sittin himaa” jedhe. Saa’olis deebisee, “Natti himi” jedhe. **17** Saamu’elisakkana isaan jedhe; “Ati ija ofii keetii duratti xinnaa kan taatu iyyuu bulchaa gosa Israa’el hin taanee? Waaqayyos Israa’el irratti mootii godhee si dibeera. **18** Inni, ‘Dhaqitii Amaaleqoota cubbamoota sana guutumaan guutuutti barbadeessi; hamma isaan fixxuttis isaan waraani’ jedhee si ergee ture. **19** Ati maaliif Waaqayyoof hin ajajamne ree? Maaliif gaggabdee boojuu irratti lafa dhooftee fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjette?” **20** Saa’olisakkana jedhee deebise; “Ani Waaqayyoof ajajameera; gara Waaqayyo itti na erges dhaqeera. Ani Amaaleqoota guutumaan guutuutti barbadeessee mootii isaanii Agaagin fideera. **21** Loltoonni garuu Gilgaalitti Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa dhi’eessuuf jedhanii boojuu sana keessaa waan filatamaa Waaqaaf qulqulleeffame keessaa hoolotaa fi loon fudhatan.” **22** Saamu’elis deebiseeakkana jedhe: “Waaqayyo akka yeroo sagalee isaatiif ajajamanitti gammadu sana, aarsaa gubamuu fi qalmatti ni gammadaa? Ajajamuutu aarsaa caala; dhaga’uunis cooma korbeessa hoolaa caala. **23** Fincilli akka cubbuu falfala hojjechuu ti; mata jabinnis akka hammina Waaqa tolfamaa waaqeffachuu ti. Waan ati dubbii Waaqayyoo tuffatteef, anis akka ati mootii hin taane si tuffadheera.” **24** Saa’olis Saamu’eliinakkana jedhe; “Ani cubbuu hojjedheera. Ani ajaja Waaqayyootii fi dubbii kee fudhachuu dideera. Ani waanan namoota sodaadheef isaanii ajajameera. **25** Ammas cubbuu koo naa dhiisiitii akka ani Waaqayyoof sagaduuf na wajjin deebi’i.” **26** Saamu’el immoo, “Ani si wajjin hin deebi’u. Ati dubbii Waaqayyoo tuffatteerta; Waaqayyos saba Israa’el irratti mootii ta’uu kee tuffateera!” jedheen. **27** Akkuma Saamu’el deemuuf of irra garagaleen Saa’ol handaara uffata isaa qabe; uffanni isaas ni tarsa’e. **28** Saamu’elisakkana isaan jedhe; “Waaqayyo har’a mootummaa Israa’el sirraa tarsaasee ollaa kee kan si caalu tokkoof kenneera. **29** Inni ulfina Israa’el ta’e sun takkumaa hin sobu yookaan yaada isaa hin geeddar; akka yaada isaa hin geeddarreef inni nama miti.” **30** Saa’ol immoo deebisee, “Ani cubbuu hojjedheera. Garuu

fuula maanguddoota saba kootiitii fi fuula Israa’el duratti ulfina naa kenni; akka ani Waaqayyo Waaqa keetiif sagaduufis kottuu na wajjin deebi’i” jedhe. **31** Saamu’elakkasiin Saa’ol wajjin deebi’e; Saa’olis Waaqayyoof sagade. **32** Saamu’elis, “Agaag mootii Amaaleqootaa sana as naa fidaa” jedhe. Agaagis, “Hadhaan du’aa dhugumaan narraa fagaateera” jedhee gammadaa gara isaa dhufe. **33** Saamu’el garuu, “Akkuma goraadeen kee dubartoota ilmoo malee hambise sana, haati kees dubartoota keessaa ilmoo malee hafti” jedhe. Saamu’elis Gilgaalitti fuula Waaqayyoo duratti Agaagin ciccire. **34** Ergasiis Saamu’el gara Raamaa deeme; Saa’ol garuu gara mana ofii isaa, gara Gibe’aa Saa’olitti qajeele. **35** Saamu’el hamma gaafa du’etti deebi’ee Saa’olin hin argine; Saamu’el garuu Saa’olif boo’aa ture. Waaqayyos Israa’el irratti Saa’olin mootii gochuu isaatti ni gaabbe.

16 Waaqayyos Saamu’eliinakkana jedhe; “Saa’olisa ani akka inni Israa’el irratti mootii hin taaneef tuffadhe sanaaf hamma yoomiitti boossa? Gaanfa keetti zayitii guutadhuutii deemi; ani gara Isseeyi nama Beetlihemitti sin erga. Ani ilmaan isaa keessaa isa tokko akka mootii ta’uu filadheeraatii.” **2** Saamu’el garuu, “Ani akkamittin deemuu danda’a? Saa’ol yoo waan kana dhaga’e na aijeesa” jedhe. Waaqayyo immooakkana jedhe; “Goromsa tokko fudhadhuu dhajoitii, ‘Ani Waaqayyoof aarsaa dhi’eessuufin dhufe’ jedhi. **3** Isseeyinis gara aarsaatti waami; ani waan ati gootu sitti argisiisa. Atis nama ani sitti argisiisu sana naa dibda.” **4** Saamu’elis waan Waaqayyo isa ajaje godhe. Yommuu inni Beetlihem ga’etti maanguddoonti magaalaa sanaa hollachaa isa simachuu dhufanii, “Ati naguma dhuftee?” jedhanii isa gaafatan. **5** Saamu’elis deebisee, “Eeyyee naguma; ani Waaqayyoof aarsaa dhi’eessuun dhufe. Isinis of qulqulleessaatii na wajjin gara aarsaa kottaa” jedhe. Ergasiis inni Isseeyii fi ilmaan isaa qulqulleessee gara aarsaatti isaan waame. **6** Yeroo isaan achi ga’anittis Saamu’el Eliyaabin argee, “Dhugumaan namni Waaqayyo dibe as fuula Waaqayyo dura dhaabateera” jedhee garaatti yaade. **7** Waaqayyo garuu Saamu’eliin, “Ani isa tuffadheeraatii bifaa isaa yookaan hojjaas isaa hin ilaalin. Waaqayyo waan namni ilaalu hin ilaalu. Namni bifaa ilaala; Waaqayyo garuu waan garaa keessa jiru ilaala”

jedhe. 8 Isseeyis ergasii Abiinaadaabin waamee akka inni fuula Saamu'eel dura darbu godhe. Saamu'eel garuu, "Waaqayyo isa kana hin filanne" jedhe. 9 Isseey akka Shamaan darbu godhe; Saamu'eel garuu, "Waaqayyo isa kanas hin filanne" jedhe. 10 Isseey akka ilmaan isaa torbanuu fuula Saamu'eel dura darban godhe; Saamu'eel garuu, "Waaqayyo isaan kanneen hin filanne" jedhe. 11 Innis, "Ilmaan kee hundi kanneenumaa?" jedhee Isseeyin gaafate. Isseeyis, "Quxxisuun hunda isaanii tokko jira; inni garuu hoolota tiksaa jira" jedhe. Saamu'elis, "Nama itti ergiittii isa fichiisi; nu hamma inni dhufutti hin teenyuutii" jedhe. 12 Kanaaf Isseeyi nama itti ergee isa fichiisi. Innis diimaa, nama iji isaa miidhaguu fi nama dhaaba tolu ture. Waaqayyos, "Ka'ii isa dibi; inni ani filadhe isa kanaatii" jedhe. 13 Kanaafuu Saamu'eel gaanfa zayitii fuudhee fuula obboloota isaa duratti isa dibe; guyyaa sanaa jalqabee Hafuurri Waaqayyoo humnaan Daawit irra bu'e. Saamu'elis gara Raamaa deeme. 14 Hafuurri Waaqayyos Saa'ol irraa fagaate; hafuurri hamaan Waaqayyo bira ergame immoo Saa'olin dhiphise. 15 Tajaajiltoonni Saa'olakkana isaan jedhan; "Kunoo hafuurri hamaan Waaqa bira ergamee si dhiphisaa jira. 16 Egaa gooftaan keenya akka isaan nama baganaa taphachuu danda'u barbaadaniif tajaajiltoota isaa warra fuula isaa dura jiran haa ajaju. Innis yommuu hafuurri hamaan sun Waaqa bira sitti dhufu baganaa siif taphata; sittis ni wayyaa'a." 17 Kanaafuu Saa'ol tajaajiltoota isatiin, "Nama akka gaariitti baganaa taphachuu danda'u tokko barbaadaatii naa fidaa" jedhe. 18 Tajaajiltoota sana keessaa tokko, "Kunoo ilma Isseey nama Beetlihem kan baganaa taphachuu beeku tokko ani argeera. Innis jagnaa fi loltuu dha. Nama dubbii beekuu fi miidhagaa dha. Waaqayyos isa wajjin jira" jedhee deebise. 19 Saa'olis Isseeyitti ergamoota ergee, "Ilma kee Daawit isa hoolota bira jiru sana naa ergi" jedhe. 20 Isseeyis harree tokko fidee buddeena fi daadhii wayinii qalqalloo tokko itti fe'ee, ilmoo re'ee tokko wajjin ilma isaa Daawit in Saa'olif erge. 21 Daawit gara Saa'ol dhufee tajaajila isaa jalqabe. Saa'ol akka malee isa jaallate; Daawit nama mi'a lolaa isaa batuu ta'e. 22 Saa'olis, "Akka inni na wajjin turee na tajaajiluuf Daawitiif eeyyami; ani isatti gammadeeraati" jedhee Isseeyitti dhaame. 23 Yommuu hafuurri hamaan Waaqa bira Saa'olitti

dhufu hunda, Daawit baganaa isaa fudhatee taphata ture; Saa'olis boqonnaa argata; itti wayyaa'as ture. Hafuurri hamaan sunis isa dhiisee deema ture.

17 Yeroo sana Filisxeemonni lolaaf humna isaanii walitti qabatanii Yihuudaa keessatti Sookootitti wal ga'an. Isaanis Sakootii fi Azeeqaa gidduu Efes Damiiim keessa qubatan. 2 Saa'olii fi namoonni Israa'el immoo wal ga'anii Sulula Elaa keessa qubatan; Filisxeemota waraanuufis hiriiran. 3 Filisxeemonni gaara tokko qabatan; Israa'eloonni immoo tulluu kaan qabatan; gidduu isaanii immoo sululatu ture. 4 Namichi beekamaan Gaatii dhufe kan maqaan isaa Gooliyaad jedhamu tokko qubata Filisxeemota keessaa gad ba'e. Hojjaan isas dhundhuma ja'aa fi taakkuu tokko ture. 5 Innis gonfoo naasii mataatti kaa'atee qomee naasii kan saqili kuma shan ulfaatu uffata ture; 6 miilla isattis gambaallee naasii hidhatee gatiittii isatti eeboo baadhata ture. 7 Somaan eeboo isaa furdaa akka muka wayya dhooftuun wayyaa itti martuu ture; sibiilli eeboo isas saqili dhibba ja'a ulfaata ture. Baattuun gaachana isas fuula isaa dura deema ture. 8 Gooliyaadis loltoota Israa'el kanneen waraanaaf hiriiranitti iyyeeakkana jedhe; "Isin waraanaaf hiriirtanii ba'uun keessan maaliif? Ani nama Filisxeem, isin immoo tajaajiltoota Saa'ol mitii? Ofii keessanii nama tokko filadhaatii inni gara kootti gad haa bu'u. 9 Yoo inni na lolee na ajjeesuu danda'e, nu isin jalatti bulla; yoo ani isa mo'adhee isa ajjeese garuu isin nu jalatti bultanii tajaajiltoota keenya taatu." 10 Filisxeemichis, "Ani har'a Israa'eliin nan morkadha! Akka wal lolluuf nama tokko naa kennaa" jedhe. 11 Saa'olii fi Israa'eloonni hundi yommuu dubbii kana dhaga'anitti akka malee raafaman; ni sodaatanis. 12 Daawit ilma Isseeyi namicha Efraataa kan Beetlihem Yihuudaa sanaa ti. Isseeyis ilmaan saddeeti qaba ture; innis bara Saa'ol keessa nama dulloomee jaare ture. 13 Ilmaan Isseey hangafoonni sadan Saa'olin duukaa bu'anii lafa waraanaa dhaqanii turan; maqaan isaanii inni hangafni Eliyaab, inni lammaffaan Abiinaadaab, inni sadaffaan immoo Shamaa jedhama ture. 14 Daawit quxisuu hunda isaanii ture. Isaan hangafoonni sadan Saa'olin duukaa bu'anii deeman; 15 Daawit garuu hoolota abbaa isaa tiksuuuf jedhee Saa'ol bira Beetlihemitti deddeebi'aa ture. 16 Namichi Filisxeem sunis guyyaa afurtama ganamaa ganamaa fi galgala

galgala dhufee isaanitti of mul'isa ture. 17 Isseey immoo ilma isaa Daawitiinakkana jedhe; "Akaayii kana irraa iifii tokkoo fi buddeena kurnan kana fuudhiitii ariitiidhaan obboloota keetiif iddo qubataa isaaniitti geessi. 18 Baaduu kurnan kana immoo ajajaa kumaa isaaniitiif geessi. Haala obboloonni kee keessa jiran ilaaliitii oduu isaanii fidii kottu. 19 Isaan Saa'olii fi namoota Israa'el wajjin Sulula Elaa keessatti Filisxeemota lolaa jiru." 20 Daawitis tiksee biratti bushaayee dhiisee ganama barii ka'ee nyaata sana qabateeakkuma Isseey isa ajajetti ka'ee qajeele. Innis utuu loltoonni dhaadachaa hiriiraan adda waraanaatti yaa'aa jiranuu lafa qubataa ga'e. 21 Israa'elii fi Filisxeemonni tarree tarreedhaan fuula walitti garaglfatan. 22 Daawitis mi'a isaa eegduu mi'aa biratti dhiisee gara adda waraanaatti fiigee obboloota isaa nagaa gaafate. 23 Utuma inni isaan wajjin haasa'aa jiruu, Gooliyad jagnichi Filisxeem namichi Gaati sun hiriira Filisxeemotaa keessaa dubbiidhuma kanaan dura dubbachaa ture sana dubbate; Daawitis isa dhaga'e. 24 Israa'eloonni hundinuu yommuu namicha arganitti sodaa guddaadhaan isa biraabat. 25 Israa'eloonnis, "Isin akka namichi kun as deddeebi'aa jiru argituu? Inni dhugumaan Israa'eliin morkachuuf dhufe. Mootiin nama isa ajjeesuuf qabeenya guddaa kenna. Intala isaa illee itti heerumsiisa; maatii abbaa isas akka Israa'el keessatti gibira hin gabbarre godha" waliin jechaa turan. 26 Daawit namoota isa bira dhadhaabachaa turaniin, "Nama namicha Filisxeem kana ajjeesee Israa'el irraa salphina kana fuudhuuf maaltu godhama? Filisxeemichi dhagna hin qabatin kun akka loltoota Waaqa jiraataa doorsisuuf inni eenyuu?" jedhee gaafate. 27 Namoonnis, "Wanni nama isa ajjeesuuf godhamu kanuma" jedhanii dubbiidhuma duraan dubbachaa turan sana irra deebi'anii itti himan. 28 Eliyaab hangafni Daawit inni jalqabaa Daawit namoota wajjin dubbachaa akka jiru yommuu argettii aaree gubateeakkana jedhe; "Ati maal gochuu as gad buute? Hoolota muraasa sana gammoojji keessatti eenyutti dhiiftee dhufte? Ani of tuulummaa keetii fi hammina garaa keetii nan beeka; ati waraana ilaaluu dhufteetii." 29 Daawit immoo, "Ani amma maalin godhe? Ani dubbachuu illee hin danda'uu?" jedhe. 30 Ergasiis gara nama biraatti garagalee waanuma duraa sana gaafate; namoonnisakkuma jalqabaatti deebisaniif. 31 Wanni Daawit jechaa tures dhaga'amee

Saa'ol qaqqabe; Saa'olis isa waamsise. 32 Daawitis Saa'oliin, "Sababii namicha Filisxeem kanaatiif namni tokko iyyuu abdii hin kutatin; ani garbichi kee dhagee isa nan waraana" jedhe. 33 Saa'olis Daawitiin, "Ati dhaqxee Filisxeemicha kana waraanuu hin dandeessu; ati ijoolle dha; inni immoo ijoollummaa isaatii jalqabee loltuu ture" jedhe. 34 Daawit garuu Saa'oliinakkana jedhe; "Garbichi kee hoolota abbaa isaa tiksaa ture. Yeroo leenci yookaanamaakenni dhufee bushaayee keessaa tokko fudhatutti, 35 ani isa faana fiigee dha'ee hoolaa sana afaanisaatii nan buusitan ture. Yoo inni natti gara gale immoo kokkee isaa qabee dha'ee isa ajjeesa ture. 36 Ani garbichi kee leenca fiamaaketa ajjeeseera; Filisxeemichi dhagna hin qabatin kunisakkuma tokkoo isaanii ta'a; inni loltoota Waaqa jiraataa doorsiseeraatii. 37 Waaqayyo inni irree leencaatii fi irreeamaaketaa jalaa na baase sun harka Filisxeemicha kanaa jalaas na baasa." Saa'olis Daawitiin, "Dhaqi, Waaqayyo si wajjin haa ta'u" jedhe. 38 Ergasiis Saa'ol uffata lolaa kan ofii isaa Daawitituffise. Qomee sibiilaatiti uffisee gonfoonaa si mataa isaatti kaa'eef. 39 Daawitis sababii duraan itti fayyadamee hin beekneef uffata Saa'ol irratti goraadee hidhatee asii fi achi deemuu yaale. Innis Saa'oliin, "Ani waanan duraan itti fayyadamee hin beekneef hidhadhee deemuu hin danda'u" jedhe. Kanaafuu of irraa baase. 40 Ergasiis ulee isaa harkatti qabatee dhagaa soofamaa shan lagaa filatee kiisikoroojoo tikseetti naqate; furrisa isas harkattiqabatee gara Filisxeemichaatti dhi'aate. 41 Namichi Filisxeem sunis namicha mi'a lolaa isaa baatu of dura qajeelchee Daawitittdhi'aate. 42 Innis Daawit ilaaLEE akka inni mucaa diimaa midhagaa ta'e hubatee isa tuffate. 43 Filisxeemichis, "Kan ati ulee qabattee natti dhufuani sareedhaa?" jedhee waaqota ofiiisaatiin Daawit inabaare. 44 Akkasumas, "As kottu; ani foon kee allaattii samiitii fi bineensota bosonaatiifnan kenna!" jedheen. 45 Kana irratti Daawit Filisxeemichaanakkana jedhe; "Ati kunoo goraadee, eeboo fi bodeeqabatee natti dhufu; ani garuu maqaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu, Waaqa loltoota Israa'el kan ati doorsifte sanaatiin sittin dhufa. 46 Har'a Waaqayyo dabarsee harka kootti si kenna; anis si ajjeesee mataakee sirraan kuta. Ani har'a reeffa Filisxeemotaa allaattii samiitii fi bineensota lafaatiifnan kenna; addunyaan hundis akka Israa'el keessa Waaqni jiru ni

beeka. **47** Namoonni asitti walitti qabaman hundi akka Waaqayyo goraadee fi eeboodhaan nama hin baafne ni baru; sababii lolli kun kan Waaqayyoo ta'eef inni dabarsee harka keenyatti isin kenna.” **48** Yommuu Filisxeemichi isa dha'uuf dhufettis Daawit isa loluuf fiigee adda waraanaa seene. **49** Harka isaas korojoo isaa keessa kaa'ee dhagaa tokko fudhatee furrisaan darbatee adda Filisxeemichaa dha'e. Dhagaan sunis adda isaa keessa bade; Filisxeemichis addaan lafatti gombifame. **50** Daawit akkasiin furrisaa fi dhagaadhaan Filisxeemicha mo'ate; Daawit utuma goraadee of harkaa hin qabaatin Filisxeemicha dha'ee aijeesee. **51** Daawit fiigee Filisxeemicha irra ejjete. Goraadee Filisxeemichaas man'ee keessaa luqqisee baafate. Erga isa aijeesee booddees goraadee sanaan mataa isaa irraa kute. Filisxeemonni yommuu akka goonni isaanii du'e arganitti of irra garagalanii baqatan. **52** Ergasii namoonni Israa'elii fi namoonni Yihuudaa ka'anii dhaadachaa hamma balbala Gaatii fi karra Eqroonitti Filisxeemota ari'an. Reeffi Filisxeemotaas karaa Sha'arayiimitti geessu irratti hamma Gaatii fi Eqroonitti harca'e. **53** Israa'eloonni yommuu Filisxeemota ari'uu irraa deebi'anitti qubata isaanii saaman. **54** Daawitis mataa Filisxeemichaa fudhatee gara Yerusaalemitti fide; mi'a lolaa Filisxeemichaas dunkaana ofii isaatti galfate. **55** Saa'ol yommuu akka Daawit Filisxeemicha loluuf deemu argetti, Abneer ajajaa waraana Israa'eliin, “Abneer, gurbaan kun ilma eenyuu ti?” jedhe. Abneeris, “Yaa Mootii, du'a kee ti ani hin beeku” jedhee deebise. **56** Mootichis, “Egaa akka gurbaan kun ilma eenyuu ta'e iyyafadhuutti bira ga'i” jedheen. **57** Akkuma Daawit Filisxeemicha aijeesee deebi'een, Abneer Daawitii mataa Filisxeemichaa harkatti qabatee jiru fuula Saa'ol duratti dhi'eesse. **58** Saa'olis, “Gurbayyoo ati ilma eenyuu ti?” jedhee gaafate. Daawit immoo, “Ani ilma garbicha keetii ilma Isseyi namicha Beetlihem sanaa ti?” jedhee deebise.

18 Erga Daawit Saa'ol wajjin haasa'ee fixatee booddee, lubbuun Yoonaataan lubbuu Daawititti maxxante; Yoonaataanis akkuma lubbuu ofii isaatti isa jaallate. **2** Saa'olis gaafa sanaa jalqabee Daawitii ofitti fudhate; akka inni gara mana abbaa isaatti deebi'us hin eeyyamneef. **3** Yoonaataan sababii akka mataa isaatti isa jaallateef Daawit wajjin kakuu seene. **4** Yoonaataanis qoloo uffatee ture of irraa baasee kittaa isaa, goraadee isaa, iddaa isaatii fi sabbata isaa

dabalee Daawitiif kenne. **5** Daawit iddo Saa'ol itti isa erge hunda dhaqee ni milkaa'a ture. Saa'olis namoota waraanaa irratti isa sadarkaa ol aanaa kenneef. Wanni kunis saba hundaa fi tajaajiltoota Saa'ol hunda gammachiise. **6** Dubartoonnis erga Daawit Filisxeemicha aijeesee booddee yommuu namoonni gara mana ofii isaaniitti deebi'anitti magaalaawwan Israa'el hunda keessaa masiinqoo fi dibbee qabatanii faarfanna gammachuutiin faarfachaa fi shubbisaa Saa'ol mooticha simachuuf ba'an. **7** Dubartoonni sunis wal jalaa qabanii: “Saa'ol kumaatama aijeesee; Daawit immoo kuma kumaatamaa aijeesee” jedhanii faarfatan. **8** Saa'ol akka malee aare; jechi kunis isa hin gammachiifne. Innis, “Isaan Daawitiif kuma kumaatama kennan; anaaf garuu kumaatama qofa kennan. Mootummaa fudhachuu malee maaltu isa hafe?” jedhee yaade. **9** Gaafasii jalqabee Saa'ol ija hinaaffatiin Daawitin ilaala ture. **10** Guyyaa itti aanutti hafuurri hamaan Waaqa biraa humnaan Saa'olitti dhufe. Innis mana isaa keessatti raajii dubbachaa ture; Daawit immooakkuma duraan godhu sana baganaa taphachaa ture. Saa'olis eeboo harkatti qabatee ture; **11** innis, “Ani Daawitin keenyanittan hodha” jedhee waan yaadeef eeboo itti darbate. Daawit garuu yeroo lama isa duraa miliqe. **12** Saa'olis Daawitin sodaate; Waaqayyo Saa'olin dhiisee Daawit wajjin tureetii. **13** Kanaafuu Saa'ol Daawitin fuula ofii isaa duraa fageesee ajajaa kumaa isa godhe; Daawitis loltoota hoogganee ni ba'a; ni galas ture. **14** Sababii Waaqayyo isa wajjin tureef inni waan hojjetu hundumaan ni milkaa'a ture. **15** Saa'olis yeroo akka inni milkaa'e argetti isa ni sodaate. **16** Israa'elii fi Yihuudaa hundi garuu Daawitin ni jaallatan; inni fuula isaanii dura ni ba'a; ni galas tureetii. **17** Saa'olis Daawitiin, “Meerab intalli koo hangafti kunoo ti; ati jagnummaan lola Waaqayyoo loli malee ani ishee sitti nan heerumsiisa” jedhe. Saa'ol, “Harki Filisxeemotaas isa irratti haa ka'u malee ani harka koo isa irratti hin kaasu” jedhee yaadaa tureetii. **18** Daawit garuu Saa'oliin, “Soddaa mootii ta'uuf ani eenyu? Maatiin koo yookaan gosti abbaa koo Israa'el keessatti maali?” jedhe. **19** Kanaafuu yommuu yeroon itti Meerab intalli Saa'ol Daawititti heerumtu dhi'aatetti ishee Adrii'eel nama biyya Mehoolaatitti heerumte. **20** Miikaal intalli Saa'olis Daawitin jaallattee turt; Saa'olis yeroo waa'ee kanaa dhaga'etti ni gammade. **21** Innis, “Akka ishee

kiyyoo isatti taatuu fi akka harki Filisxeemotaa isa argatuuf ani ishee isatti nan heerumsiisa” jedhee yaade. Kanaafuu Saa’ol Daawitiin, “Ati amma soddaa koo ta’uuf carraa lammaffaa qabda” jedhe. 22 Ergasiis Saa’ol, “Kunoo mootiin sitti gammada; tajaajiltoonni isaa hundinuu si jaallatu; ati amma soddaa isaa ta’i jedhaatii dhoksaadhaan Daawitittu himaa” jedhee tajaajiltoota isaa ajaje. 23 Isaanis irra deebi’anii waan kana Daawitittu himan; Daawit garuu, “Soddaa mootiin ta’uun waanuma salphaa seetanii? Ani hiyyeessa; nama hamma kanatti beekamus miti” jedhe. 24 Tajaajiltoonni Saa’ol waan Daawit jedhe isatti himan; 25 Saa’ol immoo, “Mootichi diinota isaa haaloo ba’uuf misaa Filisxeemotaa dhibba tokko malee gabbara biraan tokko illee sirraa hin barbaadu’ jedhaatii Daawitittu himaa” jedhe. Karoori Saa’ol akka Daawit harka Filisxeemotaatti kufu ture. 26 Yommuu tajaajiltoonni sun waan kana Daawitittu himanitti, Daawit soddaa mootiin ta’uuf ni gammade. Kanaafuu utuu yeroon isaa hin ga’in, 27 Daawitii fi namoonni isaa dhaqanii Filisxeemota dhibba lama ajjeesan. Daawitis soddaa mootiin ta’uuf jedhee misaa Filisxeemota ajjeefamanii hunda fidee mootichatti kenne. Kana irratte Saa’ol intala isaa Miikaalin isatti heerumsiise. 28 Saa’ol yommuu akka Waaqayyo Daawit wajjin jiruu fi akka Miikaal isa jaallate hubatetti, 29 ammas akka malee isaa sodaate; bara jireenyaa isaa kan hafe hundas diina isaa ta’ee jiraate. 30 Ajajoonni waraana Filisxeemotaa yeroo hedduu waraanaaf ni ba’u turan; yeroo isaan waraanaaf ba’an hundas Daawit qondaaltota Saa’ol kaan caalaa mo’annaargata ture; maqaan isaa baay’ee beekame.

19 Saa’ol ilma isaa Yoonaataanii fi tajaajiltoota hunda akka isaan Daawitit ajjeesan ajaje. Yoonaataan garuu akka malee Daawitit jaallata ture; 2akkana jedhees isaa akeekkachiise; “Saa’ol abbaan koo karaa ittiin si ajjeesu barbaadachaa jira. Bori ganama of eeggadhu; dhokadhuutii achuma turi. 3 Anis gad ba’ee abbaa koo wajjin dirree ati jirtu irra nan dhaabdhaa. Waa’ee kees isaa wajjin haasa’ee waan inni jedhe sitti hima.” 4 Yoonaataanisakkana jedhee abbaa isaa Saa’olitti waa’ee Daawit waan gaarii dubbate; “Mootichi tajaajilaa isaa Daawitittu yakka hin hoijjetin; inni homaa si hin goone; wanni inni hoijjetes faayidaa guddaa siif argamsiiseera. 5 Daawit lubbuu ofii isatiif yaaduu dhiisee Filisxeemicha

ajjeese. Waaqayyos Israa’el hundaaf mo’anna guddaa kenne; atis waan kana argitee gammaddeerta. Yoos ati maaliif sababii malee isa ajjeesuudhaan nama yakka hin qabne kan akka Daawitittu yakka hoijjetta ree?” 6 Saa’olis Yoonaataanin dhaggeeffatee, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa, Daawit hin ajjeefamu” jedhee kakate. 7 Kanaafuu Yoonaataan Daawitit waamee waan kana hunda itti hime. Saa’olittis isa fide; Daawitis akkuma duriitti Saa’ol dura dhaabate. 8 Ammas lolli ni ka’e; Daawitis dhaqee Filisxeemota lole. Innis humna guddaan isaan dha’e; isaanis isaa duraa baqatan. 9 Garuu utuu Saa’ol eeboo harkatti qabatee mana isaa taa’uu hafuuri hamaan Waaqayyo biraa isatti dhufe. Utuu Daawit baganaa taphachaa jiruu, 10 Saa’ol eebootaa Daawitit keenyanitti hodhuu yaale; Daawit garuu duraa miliqe; Saa’olis eeboo sana keenyanitti fixe. Daawitis halkan sana baqatee jalaa ba’e. 11 Saa’ol akka isaan eeganii ganamaan isaa ajjeesaniif mana Daawitittu namoota erge. Miikaal niitiin Daawit garuu, “Ati yoo halkan kana baqachuu baatte bori ni ajjeefamta” jettee akeekkachiifte. 12 Kanaafuu Miikaal foddaa keessaan Daawitit gad buufte; innis baqatee miliqe. 13 Ergasiis Miikaal fakkii Waaqa tolfamaa tokko fuutaa wayyaa itti uffiftee siree irra ciibsite; boraatii rifeensa re’ees mataa jala keesseef. 14 Yeroo Saa’ol Daawitit qabsiisuuf namoota ergetti Miikaal, “Inni dhukkubsateera” jette. 15 Saa’ol akka isaan Daawitit ilaalaniif deebisee namoota ergee, “Akka ani isaa ajjeesuuf siree isatiin naa fidaa” isaanii jedhe. 16 Yeroo namoonni sun ol seenanitti fakkiin Waaqa tolfamaa sun siree irra ciibsamee, rifeensi re’ees mataa jala kaa’ameefii argame. 17 Saa’olis Miikaaliin, “Ati maaliif akka diinni koo miliqiuuf akkas na gowwoomsite?” jedhe. Miikaalis, “Isatu, ‘Jalaa na miliqsi; yoo kanaa achii ani sin ajjeesaa’ naan jedhe” jetteen. 18 Daawitis yeroo baqatee miliqetti Saamu’el biraa Raamaa dhaqee waan Saa’ol isaa godhe hunda itti hime. Ergasiis innii fi Saamu’el gara Naayot dhaqanii achuma turan. 19 Saa’olittis, “Kunoo Daawit Naayot ishee Raamaa keessatti argamtu keessa jira” jedhanii himan. 20 Kanaafuu inni akka isaa qabaniif namoota itti erge. Isaan garuu yeroo garee raajota raajii dubbatanii kan Saamu’el hoogganaa isaanii ta’ee achi dhaabachaa ture tokko arganitti Hafuurri Waaqaa namoota Saa’ol irra bu’ee isaanis akkasuma raajii dubbatan. 21 Saa’ol yommuu waan kana dhaga’etti

namoota biraan erge; isaanis akkasuma raajii dubbatan. Saa'ol ammas yeroo sadaffaaf namoota erge; isaanis akkasuma raajii dubbatan. 22 Dhuma irratti inni ofuma isaatii ka'ee Raamaa dhaqe; boolla bishaanii guddaa Seekuutti argamu bira ga'ee, "Saamu'eelii fi Daawit eessa jiru?" jedhee gaafate. Namni tokkos, "Isaan Naayot ishee Raamaa keessa jirtu keessa jiru" jedheen. 23 Kanaafuu Saa'ol gara Naayot ishee Raamaa keessa jirtu sanaa dhaqe. Garuu Hafuurri Waaqaa isaa irra bu'e; innis hamma Nawaat ga'utti raajii dubbachaa deeme. 24 Wayyaa isas of irraa baasee fuula Saamu'eel duratti raajii dubbate. Innis halkanii fi guyyaa sana guutuu qullaa isaa ciise. Sababiin namoonni, "Saa'olis raajota keessaa tokkoodhha?" jedhaniif kanuma.

20 Daawitis Naayot ishee Raamaa keessatti argamtuu baqatee Yoonaataan bira deemee, "Ani maalin godhe? Yakkii koos maali? Cubbuun ani fuula abbaa keetii duratti hojjedhee inni na ajjeesu barbaaduuf kami?" jedhee gaafate. 2 Yoonaataanis deebisee, "Kun gonkumaa hin ta'u; ati hin ajjeefamtu! Abbaan koo waan xinnaas ta'u waan guddaa utuu na wajjin hin mari'atin hin hojjetu. Yoos abbaan koo akkam waan kana na dhoksa ree? Wanni kun akkas mitil!" jedhee. 3 Daawit garuuakkana jedhee kakate; "Akka ani fuula kee duratti fudhatama argadhe abbaan kee sirriitti beeka; kanaafuu inni, 'Yoonaataan waan gadduuf akka waan kana beeku hin godhinaa' jedheera. Garuu dhugaa Waaqayyo jiraataa ti; du'a kee ti; anaa fi du'a giddu tarkaanfii tokko qofatu jira." 4 Yoonaataanis Daawitiin, "Waan ati akka ani siif godhu barbaaddu hunda siifin godha" jedhee. 5 Kanaafuu Daawitakkana jedhee; "Bor Ayyaana Baatii ti; anis mootii wajjin maaddiitti dhi'aachuun qaba; garuu akka ani dhaqee hamma galgala iftaaniitti ala dhokadhu naa eeyyami. 6 Yoo abbaan kee na barbaadee na dhabe, 'Daawit waan aarsaan waggaan sababii maatii isaa guutuutif achitti dhi'effamaa jiruuf akka aritiidhaan gara Beetlihem magaalaa ofii isaa dhaquuf cimsee eeyyama na gaafatee jira' jedhiin. 7 Yoo inni, 'Haa ta'u' jedhee, garbichi kee ooleera; yoo inni aare garuu akka inni hammina natti yaade hubachuu dandeessa. 8 Ati garuu garbicha keetiif garaa laafi. Atii fi garbichi kee fuula Waaqayyo duratti kakuu galtaniirtutii. Yoo ani yakka qabaadhe atuu na ajjeesi! Maaliif dabarsitee abbaa keetti na kennita?"

9 Yoonaataanis, "Wanni kun sirraa haa fagaatu! Ani utuu akka abbaan koo si miidhuu barbaade beekee silaa sitti hin himun turee?" jedhee. 10 Daawitis, "Yoo abbaan kee dheekkamsaan siif deebise eenyutu natti hima?" jedhee gaafate. 11 Yoonaataan, "Kottu alatti baanaa" jedhee. Kanaafuu isaan lamaanuu walii wajjin deeman. 12 Kana irratti Yoonaataan Daawitiinakkana jedhee; "Ani Waaqayyo Waaqa Israa'eliin nan kakadha; dhugumaan iftaan yoona yaada abbaa koo nan ilaala! Yoo inni yaada tolaa siif qabaatee ani dhaamsa sitti ergeen si beeksisa. 13 Garuu yoo abbaan koo si miidhuu barbaadee ani immoo si beeksisee nagaadhaan si erguu baadhe, Waaqayyo Yoonaataanin haa adabu; waan caalus itti haa fidu. Waaqayyo akkuma abbaa koo wajjin ta'e sana si wajjinis haa ta'u. 14 Akka ani hin ajjeefamneef ati gara laafina hin geeddaramne kan akka gara laafina Waaqayyoo sana bara jirenya kootii keessa na argisiisi. 15 Yeroo Waaqayyo diinota Daawit lafa irraa barbadeessutti illee gara laafinni kee maatii koo irraa hin citin." 16 Kanaafuu Yoonaataan, "Waaqayyo diinota Daawit itti gaafatamtoota haa godhu" jedhee mana Daawit wajjin kakuu scene. 17 Yoonaataan sababii akkuma lubbuu ofii isaatti Daawitin jaallateef akka inni amma illee isaaf kakatu godhe. 18 Yoonaataanis Daawitiinakkana jedhee: "Bori Guyyaa Ayyaana Baatii ti. Sababii iddoon ati teessu sun duwaa ta'uuf akka ati hin jirre ni beekama. 19 Iftaan galgala iddo yeroo rakkinni kun jalqabetti itti dhokatte sana dhaqitii dhagaa Ezeel bira turi. 20 Ani akka nama waan tokkotti xiyyeefatee darbatuutti xiyya sadii naannoo dhagaa sanaatti nan darbadha. 21 Ergasiis gurbaa tokko ergee, 'Dhaqitii xiyya barbaadi' nan jedha. Yoo ani, 'Ilaa, xiyyi siin garana jira; as fidi' jedheen, dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati homaa hin taatuutii kottu; balaan tokko iyyuu hin jiru. 22 Yoo ani gurbichaan, 'Ilaa, xiyyi siin garas jira' jedhee garuu waan Waaqayyo akka ati deemtu barbaadeef deemuu qabda. 23 Waa'ee waan anaa fi ati mari'anne sanaa akka Waaqayyo bara baraan anaa fi si gidduutti dhuga ba'aa ta'e yaadadhu." 24 Kanaafuu Daawit ala dhokate; yeroo Guyyaan Ayyaana Baatii ga'ettis mootichi waa nyaachuu taa'e. 25 Innis akkuma amala isaa keenyan manaa bira taa'e; Yoonaataan fuullee isaa, Abneer immoo Saa'ol cina taa'e; iddoon Daawit garuu duwaa ture. 26 Saa'ol gaafas homaa hin dubbanne; inni, "Wanni akka seeraatti isa xureessu tokko Daawititii

dhufuu hin oolu; inni dhugumaanuu xuraa'aa dha" jedhee yaadaa tureetii. **27** Garuu guyyaa itti aanu jechuunis ji'a sana keessaa guyyaa lammaffaatti iddoon Daawit ammas duwwaal ture. Kana irratti Saa'ol ilma isaa Yoonaataaniin, "Ilmi Isseey sun maaliif kaleessas har'as nyaataaf hin dhufin?" jedhe. **28** Yoonaataanis akkana jedhee deebise; "Daawit gara Beetlihem deemuuuf jedhee jabeesee eeyyama na gaafate. **29** Innis, 'Sababii maatiin keenya magaalaa sana keessatti aarsaa dhi'eessaa jiruu fi sababii obboleessi koo akka ani achitti argamuuf na ajajeef nan dhaqa. Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe akka ani obboloota koo ilaaluu dhaquuf naa eeyyami' jedhe. Wanni inni utuu maaddii mootichaatti hin dhi'aatin hafeefis kanuma." **30** Saa'ol is akka malee Yoonaataanitti aaree akkana jedheen; "Ati yaa ilma dubartii micciiramtuu fi finciltuu sanaa! Akka ati ilma Isseey kan si'ii fi haadha si deesseef qaanii ta'e sanaaf tumsite ani hin beekuu? **31** Hamma ilmi Isseey lafa irra jirutti atis mootummaan kees jabaattanii hin dhaabattan. Kanaafuu amma nama itti ergiitii gara koo fichiisi; inni du'u qabaati!" **32** Yoonaataanis, "Inni maaliif ajeefama? Maali godhe?" jedhee abbaa isaa Saa'olin gaafate. **33** Saa'ol garuu isa ajeesuudhaaf eeboo itti darbate. Kanaafuu Yoonaataan akka abbaan isaa Daawitin ajeesuuuf kutate beeke. **34** Yoonaataanis akka malee aaree maaddii irraa ka'e; innis sababii hojii qaanii kan abbaan isaa Daawititii hojjete sanaan gaddeef bultii lammaffaa ji'a sanaatti homaa hin nyaanne. **35** Yoonaataan ganama barii Daawitin wal arguuf gad ba'e. Gurbaan xinnaan tokkos isa wajjin ture. **36** Innis gurbaa sanaan, "Fiigiiiti xiyya ani darbadhu sana barbaadi" jedhe. Akkuma gurbaan sun fiigeen Yoonaataan isa duubaan xiyya darbate. **37** Yeroo gurbichi iddo xiyyi Yoonaataan bu'e sana ga'etti, Yoonaataan isa waamee, "Xiyyi siin achi jira mitii?" jedhe. **38** Ergasiis, "Ariifadhu! Dafitii deemi! Hin dhaabatin!" jedhee itti iyye; gurbichis xiyya sana fuudhee gara gooftaa isaatti deebi'e. **39** Gurbaan sun waa'ee waan kana hundaa waan tokko illee hin beekne; Yoonaataanii fi Daawit qofatu beeka ture. **40** Ergasiis Yoonaataan mi'a isaa kan lolaa gurbichatti kennee, "Fuudhiitii gara magaalaaatti deebi'i" jedheen. **41** Erga gurbichi deemee booddee Daawit karaa kibba dhagaa sanaatii ka'ee yeroo sadii gad jedhee fuula Yoonaataan duratti addaan lafatti gombifame. Ergasiis isaan wal

dhungatanii walitti boo'an; Daawit garuu caalaa boo'e. **42** Yoonaataanis Daawitiin, "Anaa fi si gidduutti, sanyii koo fi sanyii kee gidduutti Waaqayyo bara baraan dhugaa baatuu dha' waliin jennee akka firummaan keenya jabaatee dhaabatuuf maqaa Waaqayyootiin walii kakanneerraatii nagaan deemi" jedhe. Ergasiis Daawit ka'ee qajeele. Yoonaataanis gara magaalaatti deebi'e.

21 Daawit gara magaalaaa Noob Abiimelek lubicha bira dhaqe. Ahiimelekis yeroo isa argetti hollatee, "Ati maaliif kophaa kee deemta? Maaliif namni tokko illee si wajjin hin jirru?" jedhee gaafate. **2** Daawitis Ahiimelek lubichaan akkana jedhe; "Mootichi, 'Namni tokko iyyuu waa'ee ergama keetiitii fi qajeelfama keetii beekuu hin qabu' jedhee na ajajeera. Namoota koo immoo akka isaan iddo tokkotti na eegan itti himeera. **3** Egaa isin maal of harkaa qabdu? Buddeena shan yookaan waanuma argachuu dandeessan naa kennaa." **4** Lubichi garuu Daawitiin, "Ani buddeena namni kam iyyuu nyaachuu danda'u asii hin qabu; ta'uus buddeenni qulqulla'aan namoonni dubartii bira hin ga'in qofti nyaachuu danda'an as jira" jedhe. **5** Daawitis, "Dhugumaan akkuma yeroo ani ba'u hunda ta'aa ture sana dubartoonni nurraa dhowwamaniiru. Ergama qulqulluu hin ta'in irratti iyyuu mi'i dargaggootaa qulqulluu dha. Har'a immoo hammam caalaatti haa qulqulla'u reel" jedhee deebise. **6** Kanaafuu lubichi buddeena qulqulleeffame sana isaaaf kenne; buddeena ilaalchaa kan gaafas buddeena ho'aadhaan iddo buufamuuf fuula Waaqayyoo duraa fuudhame sana malee buddeenni biraa achi hin tureetii. **7** Gaafasis tajaajiltoota Saa'ol keessaa tokko akka fuula Waaqayyoo dura turu dirqisiifamee ture; innis Doo'eeg namicha Edoom, itti gaafatamaa tiksee Saa'ol ture. **8** Daawitis, "Ati eeboo yookaan goraadee asii hin qabduu? Ani sababii hojiin mootichaa ariifachiisa ta'eef goraadee yookaan mi'a lolaa tokko illee hin fidannee?" jedhee Ahiimelekis gaafate. **9** Lubichis deebisee akkana jedhe; "Goraadeen Gooliyaad Filisxeemichaa kan ati Sulula Eelaa keessatti aijjeefte sanaa as jira; innis huuccuudhaan maramee dirataan duuba jira. Yoo barbaadde fudhadhu; isa malee goraadeen biraa as hin jiru" jedheen. Daawitis, "Kan akka isaa hin jiruutii naa kenni" jedhe. **10** Daawit gaafas Saa'ol duraa baqatee gara Aakiish mooticha Gaati dhaqe. **11** Tajaajiltooni Aakiish garuu, "Daawit

kun mooticha biyyattii mitii?" Inni kan isaan: "Saa'ol kumaatama ajeese; Daawit immoo kuma kumaatama ajeese' jedhanii faarfatanii sirbaniif sana mitii?" 12 Daawitis waan kana garaatti qabatee Aakiish mooticha Gaati akka malee sodaate. 13 Kanaafuu fuula isaanii duratti akka waan maraatee ta'e; utuma harka isaanii keessa jiruuus cufaa karraa hooqee areeda isaa irra gorora yaasee akka nama maraatee of godhe. 14 Aakiishis tajaajiltoota isaatiiakkana jedhe; "Mee namicha kana ilaala! Inni maraatuu dha! Maaliif gara koo isa fiddan? 15 Akka inni fuula koo durattiakkana ta'uuf isa as fiduun keessan ani nama maraate dhabeetii? Namichi kun mana koo dhufuu qabaa?"

22 Daawit Gaatii ka'ee gara holqa Adulaamitti baqate. Obboloonni isaatii fi maatiin abbaa isaa hundi yeroo waan kana dhaga'anitti gara isaa dhaqan. 2 Namoonni rakkatan hundi yookaan kanneen gatiin irra jiru hundi fi warri of jibban hundi isa biratti wal ga'an; innis hoogganaa isaanii ta'e. Namoonni isawajjin turanis gara dhibba afurii ti. 3 Daawit achii ka'ee Miispaa ishee biyya Mo'aabitti argamtuu dhaqee mooticha Mo'aabiin, "Hamma ani waan Waaqni naaf godhu beekutti akka abbaan koo fi haati koo dhufanii si bira jiraatan ni eeyyamtaa?" jedhe. 4 Innis mootii Mo'aab biratti isaan dhiise; isaanis yeroo Daawit iddooda'anno keessa turetti mooticha bira jiraatan. 5 Ta'uus Gaad raajichi Daawitiin, "Da'anno keessa hin turin. Biyya Yihuudaatti gali" jedhe. Kanaafuu Daawit achii ba'ee bosona Hereeti seene. 6 Saa'ol akka Daawitii fi namoonni isaa argaman dhaga'e. Saa'olis eeboo harkatti qabatee gaara Gibe'aa irra muka tamirii jala taa'aa ture. Qondaaltonni isaa hundinuus isa bira dhaabachaa turan. 7 Saa'olis akkana isaanii jedhe; "Yaa namoota Beniyaam dhaga'aa! Dhugumaan ilmi Isseey lafa qotiisaatii fi iddoa dhaabaa wayinii hunda keessaniif ni kennaa? Hunda keessanis ajajjuuwan kumaatii fi ajajjuuwan dhibbaa ni godhaa? 8 Sababiin isin hundi natti malattaniif kanaa? Yeroo ilmi koo ilma Isseey wajjin kakuu galutti namni tokko iyyuu natti hin himu. Isin keessaa namni tokko iyyuu dhimma koo hin qabu yookaan akka ilmi koo akka inniakkuma har'a gochaa jiru kana akka tajaajilaankoo riphee na eeggatuuf isa natti kakaasu isin keessaa namni tokko iyyuu natti hin himu." 9 Garuu Doo'eeg Edoomichi kan qondaaltota Saa'ol wajjin dhaabachaa ture sun akkana jedhe deebise; "Ani ilma Isseey

isaa gara Noob Ahiimelek ilma Ahiixub biradhuu nan arge. 10 Abiimelekis Waaqayyoon isaaaf kadhate; akkasumas galaa fi goraadee Gooliyaad Filisxeemichaa kenneef." 11 Kana irratti mootichi Ahiimelek lubicha ilma Ahiixubitti nama ergee isaa fi maatii abbaa isaa kanneen Noobitti luboota turan hunda waamsise; isaanis gara mootichaa dhufan. 12 Saa'olis, "Yaa ilma Ahiixub dhaga'i" jedhe. Innis, "Yaa gooftaa, ani kunoottii" jedhee deebise. 13 Saa'olis akkana isaan jedhe; "Ati maaliif buddeena fi goraadee kenniteefi Waaqa kadhachuu fiidhaan akka inni nattifincileeakkuma har'a gochaa jiru kana riphee na eeggatu isa gootee ilma Isseey wajjin natti malatte?" 14 Ahiimelekis deebisee mootichaanakkana jedhe; "Dhirsintala mootichaa, ajajaa loltoota si eeganiitii fi namni mana kee keessatti akka malee kabajamu tajaajiltoota kee hunda keessaa amanamaan akka Daawit eenyu? 15 Waaqa isaaaf kadhachuu koo har'a guyyaa jalqabaati? Miti! Mootichi garbicha kee yookaan maatii abbaa isaa keessaa nama tokko illee yakkamaa hin godhin; garbichi kee waa'ee waan kana hundaa homaa hin beekuutii." 16 Mootichi garuu, "Yaa Ahiimelek, dhugumaan ati ni duuta; atis, maatiin abbaa keetii hundinuus ni duutu" jedhe. 17 Ergasiisimootichi waardiyoota isa bira turaniin, "Sababiiluboonti Waaqayyoon kunneen Daawitiif tumsaniif, itti garagalaatii isaan fixaa. Isaan akka inni baqachaa ture ni beeku; ta'uus natti hin himne" jedhe. Qondaaltonni mooticha garuu luboota Waaqayyo dha'uudhaaf harka isaanii ol fudhachuu hin feene. 18 Mootichis, "Itti garagaliitii luboota fixi" jedhee Doo'eeg Edoomicha ajaje. Kanaafuu Doo'eeg Edoomichi itti garagalee isaan dha'e. Inni gaafas luboota dirata quncee talbaa irraa hoijetame uffatan saddeettamii shan fixe. 19 Noob magaalaal lubootaas, dhiirotaa fi dubartoota ishee, ijoolleefi daa'imman ishee, loon, harrootaa fi hoolota ishee goraadeedhaan barbadesse. 20 Garuu Abiyaataar ilmi Ahiimelek ilma Ahiixub sun miliqee gara Daawitittibaqate. 21 Innis akka Saa'ol luboota Waaqayyo fixe Daawitittihime. 22 Daawitis Abiyaataariiakkana jedhe; "Ani gaafas yeroo Doo'eeg Edoomichi achi turetti akka inni dhugumaan Saa'olittioodeessu beekeera. Badiisa maatii abbaa keetii hundaa anatu gaafatama. 23 Ana wajjin turi; hin sodaatin; namni lubbuu kee barbaadu, lubbuu koos ni barbaada. Ati na wajjin nagumaan jiraatta."

23 Daawit yommuu, “Kunoo, Filisxeemonni Qeyilaatti waraana bananii oobdii saamaa jiru” jedhanii itti himanitti, **2** “Ani dhaqee Filisxeemota kanneen waraanuu?” jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyos, “Dhaqii Filisxeemota waraanii Qeyilaat baraar” jedhee deebiseef. **3** Namoonni Daawit garuu, “Nu as Yihuudaa keessatti iyuu sodaachaa jirra. Yoo loltoota Filisxeemota waraanuuf Qeyilaat dhaqne immoo hammam haa sodaannu!” jedhanii. **4** Daawit ammas deebi’ee Waaqayyoon gaafate; Waaqayyos, “Qeyilaatti gad bu’i; ani Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennaatii” jedhee deebiseef. **5** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa Qeyilaat dhaqanii Filisxeemota waraananii horii isaanii booji’an. Daawitis miidhaa guddaa Filisxeemotatti fidee akkasiin saba Qeyilaat baraa. **6** Abiyaataar ilmi Ahiimelek sunis yeroo gara Qeyilaat gara Daawititti baqatetti dirata fudhatee dhufe. **7** Akka Daawit Qeyilaat dhaqe Saa’olitti himan; innis, “Waan Daawit magaalaa karraa fi danqaraa qabdu keessa seenuuudhaan ofitti cufeef Waaqni isaa dabarsee natti kenneera” jedhe. **8** Saa’ol is akka isaan Qeyilaatti gad bu’anii Daawitii fi namoota isaa marsaniif jedhee loltoota isaa hunda duulaa walitti waammate. **9** Daawitis yeroo akka Saa’ol hammina isatti yaade beeketti Abiyaataar lubichaan, “Dirata sana as fidi” jedhe. **10** Ergasiis Daawit akkana jedhe; “Yaa Waaqayyo, Waaqa Israa’el akka Saa’ol gara Qeyilaat dhufee sababii kootiif jedhee magaalattii barbadeessuuf karoorfate garbichi kee dhugumaan dhaga’eera. **11** Jiraattonni Qeyilaat isatti dabarsanii na kennuu? Akkuma garbichi kee dhaga’e sana Saa’ol ni dhufaa? Yaa Waaqayyo Waaqa Israa’el mee garbicha keetti himi.” Waaqayyos, “Eeyyee inni ni dhufa” jedhe. **12** Daawit ammas, “Jiraattonni Qeyilaat anaa fi namoota koo dabarsanii Saa’olitti ni kennuu?” jedhee gaafate. Waaqayyos, “Eeyyee isin kennu” jedhe. **13** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa kanneen gara dhibba ja’at a’an Qeyilaadhaa ka’anii gara dhaquu danda’an hunda dhaqan. Saa’ol is yommuu akka Daawit Qeyilaat keessaan baqate dhaga’etti achi hin dhaqne. **14** Daawitis da’annoowwan gammoojiji keessaatii fi gaarran Gammoojiji Ziif keessa ture. Saa’ol is guyyuma guyyaan isaa barbaadaa ture; Waaqni garuu dabarsee harka isatti Daawitin hin kennine. **15** Daawit utuu Gammoojiji Ziif keessa iddo Hooreshaa jedhamu tokko jiruu akka Saa’ol is ajeesuuf dhufe beeke. **16**

Yoolaataan ilmi Saa’ol is Daawit bira Hooreshaa dhaqe; maqaa Waaqaatiinis isa jajjabeesse. **17** Innis, “Hin sodaatin; abbaan koo Saa’ol harkumaanuu si hin tuqu. Ati mootii Israa’el taata; ani immoo itti aanaa kee nan ta’aa. Abbaan koo Saa’ol iyuu waan kana ni beeka” jedheen. **18** Isaan lamaanuu fuula Waaqayyoo duratti kakuu walii galan. Ergasii Yoolaataan mana ofii isatti gale; Daawit immoo Hooreshaatti hafe. **19** Namoonni Ziif gara Gibe’aa gara Saa’ol dhaqanii akkana jedhan; “Daawit kibba Yasemooniin gaara Hakiilaa irra da’annoowwan Hooreshaa keessa dhokatee gidduu keenya jira mitii? **20** Yaa mootii, ati gaafa dhufuu feete kottu; nu isaa dabarsinee sitti ni kennina.” **21** Saa’ol is deebisee akkana jedhe; “Waan isin naa yaaddaniif Waaqayyo isin haa eebbisu. **22** Dhaqatii ittuma fufaa qophaa’aa. Iddoo Daawit yeroo baay’ee dhaquu fi nama achitti isa argu illee hubadhaa. Akka inni nama daba hoijetu ta’e natti himaniiru. **23** Iddoo inni itti dhokatu hundumaa barbaadaatii oduu mirkanaa’aa fidaa kottaa. Ergasii ani isin wajjin nan deema; yoo inni naannoo sana jiraate ani kumaatama Yihuudaa hunda keessaan barbaadee isaa nan arga.” **24** Kanaafuu isaan ka’anii Saa’ol dursanii Ziif dhaqan. Daawitii fi namoonni isaa gama kibba Yasemooniin Gammoojiji Maa’oon kan Arabbaatti argamtu keessa turan. **25** Saa’olii fi namoonni isaa Daawitin barbaaduu jalqaban; Daawitis yommuu waan kana itti himanitti gara kattaatti gad bu’ee Gammoojiji Maa’oon keessa ture. Saa’ol is yeroo waan kana dhaga’etti Daawitin ari’uuf Gammoojiji Maa’oon seene. **26** Saa’ol gaara gubbaa karaa tokkoon deemaa ture; Daawitii fi namoonni isaa immoo Saa’ol duraa baqachuuf jedhanii ariifachaa tulluu sana irra karaa kaaniin deeman. Yeroo Saa’olii fi namoonni isaa itti dhi’aatani Daawitii fi namoota isaa qabachuu ga’anitti, **27** ergamaan tokko gara Saa’ol dhufee, “Dafitii kottu! Filisxeemonni biyyattii weeraranii jiruutii” jedhe. **28** Saa’ol is Daawitin ari’uu dhiisee Filisxeemotatti gara gale. Kanaafuu iddoon sun, “Kattaa gargar ba’umsaa” jedhame. **29** Daawitis achii deemee da’annoowwan Een Gaadii keessa jiraate.

24 Erga Saa’ol Filisxeemota ari’uu irraa deebi’ee booddee, “Daawit Gammoojiji Een Gaad keessa jira” jedhanii isatti himan. **2** Kana irratti Saa’ol guutummaa Israa’el keessaan namoota filatamoo kuma sadii fudhatee Daawitii fi namoota isaa barbaacha

gara Kattaa Re'oota diidaa dhaqe. 3 Saa'olis gara dallaa hoolotaa kan karaa cinaa sanaa dhufe; holqa tokkotu achi ture; Saa'olis gad taa'uuf achi seene. Daawitii fi namoonni isaas holquma sana keessa achi fagaatanii turan. 4 Namoonni Daawitis, "Guyyaan Waaqayyo, 'Ani akka atiakkuma feete isa gootuuf diina kee dabarsee harka keetti nan kenna' jedhee waa'ee isaa sitti hime sun har'a" isaan jedhan. Daawitis lafa irra loo'ee utuu hin beekamin fiixee wayyaa Saa'ol irraa kute. 5 Kana booddee Daawit waan fiixee wayyaa Saa'ol kuteef ni gaabbe. 6 Namoota isatiiniis, "Gooftaa koo kan Waaqayyo dibetti waan akkasii gochuu yookaan harka koo isatti ol kaafachuu irraa Waaqayyo na haa oolchu; inni dibamaa Waaqayyootii" jedhe. 7 Daawitis dubbii kanaan namoota isaa ifatee akka isaan Saa'olin hin tuqne godhe. Saa'olis holqa sana keessa ba'ee qajeele. 8 Ergasii Daawit holqa sana keessa ba'ee, "Yaa gooftaa koo mootii" jedhee Saa'olin waame. Yeroo Saa'ol of irra garagalee ilaaletti Daawit gad jedhee, addaan lafatti gombifamee sagade. 9 Innis Saa'oliinakkana jedhe; "Ati maaliif dubbii namoonni, 'Daawit si miidhhuu barbaada' jedhan dhageessa? 10 Akka Waaqayyo holqa kana keessatti dabarsee harka kootti si kenne har'a ijuma keetiin argiteerta. Namoonni tokko tokko akka ani si aijeesu na gorsan; ani garuu si aijeesuu nan dide; anis, 'Sababii inni dibamaa Waaqayyoo ta'eef, ani gooftaa kootti harka koo ol hin fudhadhun' jedhe. 11 Yaa abbaa ko, kunoo fiixee wayyaa keetii harka koo keessatti ilaali! Ani fiixee wayyaa keetii nan kute; garuu si hin aijeefn. Egaa akka ani yakka hin qabnee fi fincilaan hin ta'in hubadhu. Ani homaa si hin goone; ati garuu na aijeesuuf na adamsaa jirta. 12 Waaqayyo si'ii fi ana gidduutti murtii haa kenu. Yakka ati natti hojette Waaqayyo haaloo haa baasu; ani garuu harka kootiinuu si hin tuqu. 13 Akkuma mammaaksi durii, 'Namoota hamoo irraa waan hamaatu dhufa' jedhu sana harki koo si hin tuqu. 14 "Mootiin Israa'el eenyun adamsuuf gad ba'ee? Ati eenyuuun ari'aa jirta? Saree duutee? Tafkiidhaa? 15 Waaqayyo abbaa murtii nuuf ta'ee gidduu keenyatti haa murteessu. Inni dubbii koo ilaalee naaf haa falmu; harka kee jalaas na haa baasu." 16 Yeroo Daawit waan kana dubbatee xumuretti Saa'ol, "Daawit yaa ilma ko, kun sagalee keetii?" jedhee gaafate; sagalee ol fudhatees boo'e. 17 Innisakkana jedhe; "Ati na caalaa nama qajeelaa dha; yeroo ani

waan hamaa sitti yaadetti ati immoo waan gaarii naa goote. 18 Ati waan gaarii naaf goote amma natti himteerta; Waaqayyo dabarsee harka keetti na kennee ture; ati garuu na hin aijeefn. 19 Namni tokko yeroo diina isaa argutti utuu hin miidhin gad dhiisaa? Waan ati har'a naa goote kanaaf Waaqayyo gatii siif haa kenu. 20 Akka ati dhugumaan mootii taatuu fi akka mootummaan Israa'el harka keetti jabaatee dhaabatu anuu beeka. 21 Ati akka sanyii koo hin balleessine yookaan akka maqaa koos maatii abbaa koo keessaa hin balleessine amma maqaa Waaqayyootiin naaf kakadhu." 22 Kana irratti Daawit Saa'olif kakate. Ergasii Saa'ol manatti gale; Daawitii fi namoonni isaa garuu da'annootti deebi'an.

25 Saamu'eel ni du'e; sabni Israa'el hundi wal ga'ee isaaaf boo'e; mana isaa kan Raamaa jirutti isa awwaalan. Kana irratti Daawit achii ka'ee gara Gammoojii Phaaraanitti gad bu'e. 2 Namni Maa'oon kan Qarmeloos keessa qabeenya qabu tokko akka malee sooreessa ture. Innis re'oota kuma tokkoo fi hoolota kuma sadii kanneen Qarmeloositti rifeensa irraa haadatu qaba ture. 3 Maqaan isaa Naabaal, kan niitii isaa immoo Abiigayiilii dha. Isheen dubartii beektuu fi bareedduu ture; dhirsi ishee garuu addaggee fi hamaa ture; gosti isaa gosa Kaaleb. 4 Daawit akka Naabaal Gammoojii keessatti hoolota isaa irraa rifeensa haaddachaa jiruu ni dhaga'e. 5 Kanaafuuakkana jedhee dargaggoota kudhan erge; "Naabaal bira gara Qarmeloos dhaqaatii maqaa kootiin nagaa isa gaafadhaa. 6 Akkanas jedhaanii: 'Bara dhereen jiraadhu! Nagaan siif haa ta'u; nagaan maatii keetiifis haa ta'u! Waan ati qabdu hundaafis haa ta'u! 7 "Ani amma akka yeroon kun yeroo itti hoolota irraa rifeensa haadan ta'e dhaga'eera. Yeroo tiksooni kee nu wajjin turanitti nu isaan hin miine; yeroo isaan Qarmeloos keessa turan guutuus wanni isaan qaban tokko iyyuu jalaa hin badne. 8 Hojjetoota kee gaafadhu; isaan sitti himuutii. Kanaafuu waan nu yeroo gaarii dhufneef dargaggoota kootiif arjoomi. Maaloo tajaajiltoota keetii fi ilma kee Daawitiif waanuma amma harkaa qabdu kenni." 9 Namoonni Daawitis yeroo achi ga'anitti maqaa Daawitiin dhaamsa kana Naabaalitti himanii deebii isaa eeggatan. 10 Naabaalis tajaajiltoota Daawitiifakkana jedhee deebise; "Daawit kun eenyu? Ilmi Isseey kun eenyu? Yeroo ammaa tajaajiltooni hedduun gooftota isaanii jalaa badaa jiru. 11 Egaa ani

maaliifan buddeena koo, bishaan koo fi foon namoota hoolota koo irraa rifeensa haadaniif qale namoota eessaa akka dhufan hin beekamneef kenna?" 12 Namoonni Daawitis of irra garagalanii deebi'an. Yeroo deebi'anittis waan hunda isatti himan. 13 Daawitis namoota isaatiin, "Goraadee keessan hidhadhaa!" jedhe. Kanaafuu isaan goraadee isaanii hidhatan; Daawitis goraadee isaa hidhate. Namoonni gara dhibba afur ta'an Daawit wajjin deeman; namoonni dhibbi lama immoo mi'a biratti hafan. 14 Tajaajiltoota keessaa inni tokkoakkana jedhee Abiigayiil niitii Naabaalitti hime: "Daawit akka isaan gooftaa keenyaaf nagaa dhi'eessaniif gammoojjiidhaa ergamoota ergee ture; inni garuu akka malee isaan arrabse. 15 Ta'us namoonni kunneen nuuf baay'ee gaarii turan. Isaan nu hin miine; yeroo isaan wajjin bosona turre hundas wanti tokko iyyuu nu jalaa hin badne. 16 Yeroo nu hoolota keenya isaan bira tiksaa turre hunda isaan halkanii fi guyaa dallaa nuu ta'anii turan. 17 Sababii gooftaa keenya fi guutummaa mana isaa balaan marseef ati amma waan gochuu dandeessu yaadi. Sababii inni nama hamaaakkanaa ta'eef namni tokko iyyuu isatti dubbachuu hin danda'u." 18 Abiigayiil yeroo hin balleessine. Isheen buddeena dhibba lama, daadhii wayinii qalqaloo lama; hoolota qalmaaf qopheeffaman shan, akaayii safartuu shan, maxinoo ija wayinii dhibba tokkoo fi maxinoo ija harbuu dhibba lama fudhathee harreetti fe'atte. 19 Ergasii tajaajiltoota isheetiin, "Na dursaatii deemaa; ani isinan qaqqaba" jette. Garuu dhirsaa ishee Naabaalitti hin himne. 20 Utuma isheen harree yaabbattee tulluudhaan da'attee gad bu'aa jirtuu Daawitii fi namoonni isaa isheetti dhufan; isheen isaan simatte. 21 Daawitakkana jedhee ture; "Ani akka wanni inni qabu tokko illee jalaa hin badneef gammoojjiitti qabeenya namicha kanaa eeguun koo gatii dhabeera. Inni waan gaarii ani isaaf godheef waan hamaa naaf deebiseera. 22 Yoo ani bori ganama waan kan isaa ta'e keessaa dhiira tokko illee lubbuun hambise, Waaqni Daawitin haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimu!" 23 Abiigayiil yeroo Daawitin argitetti daftee harree ishee irraa buutee adda isheettiin fuula Daawit duratti lafatti gombifamtee sagadde. 24 Isheen isaa irratti kufteeakkana jette: "Yaa gooftaa ko, balleessaan hundi ana qofa irra haa jiraatu. Maaloo akka garbittiin kee sitti dubbattu eeyyamiif; waan

garbittiin kee dubbachuu barbaaddus dhaga'i. 25 Gooftaan koo waa'ee namicha hamaa sanaa waa'ee Naabaal homaattuu hin hedin. Inni akkuma maqaa isaa ti; hiikkaan maqaa isaa gowwaa jechuu dha. Gowwummaanis isa wajjin jira. Ani garbittiin kee garuu namoota gooftaan koo erge sana hin argine. 26 Akka ati dhiiga hin dhangalaafnee fi akka harka keetiin haaloo hin baafne Waaqayyo si eegeera; dhugaa Waaqayyo jiraataa; du'a kee ti; diinonni keetii fi warri gooftaa koo miidhuu barbaadan hundi akkuma Naabaal haa ta'an. 27 Kennaan garbittiin kee gooftaa kootiif fidde kunis namoota si duukaa bu'aniif haa kennamu. 28 "Waan gooftaan koo lola Waaqayyoo loluuf Waaqayyo gooftaa kootiif dhugumaan mootummaa bara baraa ni dhaabaati. Maaloo balleessaa garbitti keetii dhiisiif. Bara jirenya keetii keessas yakki tokko iyyuu srratti hin argamin. 29 Eenyu iyyuu lubbuu kee balleessuuf jedhee si ari'u illee, lubbuu gooftaa koo waldaa jiraattotaa keessatti Waaqayyo Waaqa keetiin ni eegamti. Inni garuu akkuma waan wiirtuu furrisa keessaa furrifamuutti lubbuu diina keetii furrisee ni darbata. 30 Yeroo Waaqayyo akkuma gooftaa kootiif waadaa gale sanatti waan gaarii hunda godheefii Israa'el irratti hoogganaa godhee isa muudutti, 31 gooftaan koo sababii yakka malee dhiiga dhangalaasutiin yookaan sababii haaloo baafachuutiin waan isa gaabbisiisu yookaan waan qalbii isaa tuqu tokko illee hin qabaatin. Yeroo Waaqayyo Waaqni kee gooftaa kootiif waan gaarii godhutti garbitti kee yaadadhu." 32 Daawitis Abiigayiiliinakkana jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el inni akka ati har'a na argituuf natti si erge haa eebbfamu. 33 Ati sababii har'a gorsa gaarii naa kennitee dhiiga dhangalaasuu fi harkuma kootiin haaloo baafachuu irraa na deebifteef eebbfami. 34 Dhugaa Waaqayyo Waaqa Israa'el kan isin miidhuu na dhowwe jiraataa sanaa, utuu ati daftee na arguuf dhufuu baattee silaa ilmaan Naabaal keessaa dhiirri tokko iyyuu hamma lafti bariitutti hin hambifamture." 35 Daawitis ergasii waan isheeisaaf fidde sana harka ishee irraa fuudhatee, "Nagaan galii. Ani waan ati jette dhaga'eera; gaaffii kees fudhadheera" jedhe. 36 Yeroo Abiigayiil gara Naabaal dhaqxetti, inni mana isaatti cidha akkuma cidha mootii tokkoo qopheesee ture. Innis gammachuudhaan guutamee akka malee machaa'ee ture. Kanaafuu isheen hamma

lafti bariitutti waan tokko illee isatti hin himne. **37** Ganama sanas yeroo machiin Naabaal irraa galetti niitiin isaa waan kana hunda itti himte; onneen isas ni dhaabatte; innis akkuma dhagaa ta'e. **38** Bultii kudhan booddee Waaqayyo Naabaalin dha'e; innis ni du'e. **39** Daawitis yeroo akka Naabaal du'e dhaga'etti, "Waaqayyo isa arrabsoo Naabaal haaloo naaf baaseef galanni haa ga'u. Inni garbicha isaa yakka hojjechuu dhowwee yakka Naabaal matuma isaaatti deebiseeraatii" jedhe. Daawitis akka isheen niitii isaaftaatu gaafachuuf Abiigayiilitti ergaa erge. **40** Tajaajiltoonni isaaas Qarmeloos dhaqanii Abiigayiiliin, "Daawit akka ati isaaftaatuuf akka nu isatti si geessinuuf sitti nu erge" jedhan. **41** Isheenis adda isheetiin lafatti gombifamtee, "Garbittiin kee kunoo ti; ani si tajaajiluu fi miilla tajaajiltoota gooftaa koo dhiquuf qophaa'eera" jette. **42** Abiigayiilis daftee harree yaabbattee tajaajiltoota ishee dubara shan qabattee ergamoota Daawit wajjin deebitee dhaqxee Daawitiif niitii taate. **43** Akkasumas Daawit biyya Yizri'el keessaa Ahiiinoo'amin fuudhe; lamaan isaanii iyyuu niitota ta'aniif. **44** Saa'ol garuu Miikaal intala isaa kan niitii Daawit tуре sana Phaltii'el ilma Layish kan lammii Galiiм tуре sanatti heerumsiise.

26 Namoonni Ziif gara Gibe'aa Saa'ol bira dhaqanii, "Kunoo Daawit gaara Hakiilaan kan Yasemoonitti garagaltu irra dhokatee jira mitii?" jedhan. **2** Kanaafuu Saa'ol namoota Israa'el keessaa filataman kuma sadii wajjin Daawitin barbaacha Gammoojjii Ziifitti gad bu'e. **3** Saa'ol qubata isaa daandii gaara Hakiilaan kan Yasemoonitti garagalu sana cina dhaabbate; Daawit garuu gammoojjii keessa ture. Innis yeroo akka Saa'ol isa duukaa bu'aa jiru beeketti, **4** basaastota ergee akka Saa'ol dhugumaan achi ga'e mirkaneeffate. **5** Daawitis achii ba'ee iddo Saa'ol qubate dhaqe. Innis iddo Saa'olii fi Abneer ilmi Neer ajajaan loltootaa ciciisan arge. Saa'ol qubata keessa rafe; loltoonnis isaa marsanii turan. **6** Daawitis Ahiimelek namicha Heetii fi Abiishaayi ilma Zeruuyaa obboleessa Yoo'aabiin, "Eenyutu na wajjin gara qubata kanaa Saa'olitt seena?" jedhee gaafate. Abiishaayis, "Anatu si wajjin seena" jedhe. **7** Kanaafuu Daawitii fi Abiishaayi halkaniin gara loltootaa dhaqan; Saa'ol eeboo isaa mataa isaa bira lafatti dhaabee qubata keessa rafaa ture. Abneerii fi loltoonni immoo isaa marsanii ciciisaa turan. **8** Abiishaayis Daawitiin, "Har'a Waaqin diinota

kee dabarsee harka keetti kenneera. Mee akka ani utuu itti hin deebi'in yeruma tokkoon eeboo kootiin waraaneelafatti isa hodhu naa eeyyami; irra deebi'ee dha'uus na hin barbaachisu" jedhe. **9** Daawit garuu Abiishaayiin akkana jedhe; "Isa hin ajjeesin! Namni nama Waaqayyo dibetti harka ol fudhatee yakka malee hafu jiraa? **10** Dhugaa Waaqayyo jiraataa, Waaqayyo mataan isaa iyyuu isa ni galaafata yookaan inni yeroon isaa ga'ee ni du'a yookaan duula dhaqee achitti ni du'a. **11** Garuu akka ani dibamaa Waaqayyoottti harka koo ol hin kaafanne Waaqayyo na haa eegu; amma garuu eeboo fi cuggee bishaanii kan mataa isaa bira jiru fuudhiitii haa deemnu." **12** Kanaafuu Daawit eeboo fi cuggee bishaanii kan mataa Saa'ol bira ture sana fudhatee ka'anii deeman. Namni waan kana arge yookaan beeke tokko iyyuu hin turre yookaan namni tokko iyyuu hin dammaqne. Sababii Waaqayyo hirriba cimaa isaanitti gad dhiiseef hundi isaanii rafanii turan. **13** Ergasii Daawit gamatti ce'ee fagaatee fiixee gaara irra dhaabate; gidduu isaanii lafa bal'aatu ture. **14** Daawitis loltootaa fi Abneer ilma Neeriitiin, "Yaa Abneer, ati deebii naaf hin kennituu?" jedhee lallabe. Abneeris deebisee, "Ati kan mootiitti iyyitu eenyu?" jedhe. **15** Daawit akkana jedhe; "Abneer, ati jagna mitii? Israa'el keessatti namni siin qixxaatu eenyu? Ati maaliif gooftaa kee mooticha sirriitti hin eegne? Kunoo namni tokko gooftaa kee mooticha ajjeesuuf dhufee tureetii. **16** Wanni ati goote gaarii miti. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, atii fi namoonni kee du'uu qabdu; isin gooftaa keessan dibamaa Waaqayyo sana hin eegneetii. Mee naannoo kee ilaali. Eeboo fi cuggeen bishaanii kan mataa mootichaa bira ture sun meerre?" **17** Saa'ol sagalee Daawit beekee, "Yaa ilma koo Daawit, kun sagalee keetii?" jedhe. Daawitis, "Eeyyee; sagalee koo ti; yaa gooftaa koo mootii" jedhee deebise. **18** Itti fufees akkana jedhe; "Gooftaan koo maaliif tajaajilaa isaa ari'a? Ani maalin godhe? Ani yakka maalin qaba? **19** Egaa mee gooftaan koo mootichi dubbi tajaajilaa isaa haa dhaga'u. Yoo Waaqayyo natti si kakaasee jiraate inni aarsaa haa fudhatu. Garuu namoonni yoo waan kana godhanii jiraatan fuula Waaqayyoo duratti haa abaaraman! Isaan akka ani dhaala Waaqayyoo keessaa qooda hin qabaanneef na ari'anii, 'Dhaqitii waaqota bira tajaajil' jedhan. **20** Dhiigni koo fuula Waaqayyoo duraa fagaatee akka lafatti dhangala'u hin godhin. Akkuma

namni tokko gaara gubbaatti gogorrii adamsu sana mootiin Israa'el tafkii barbaaduu ba'eera." 21 Saa'olis, "Ani yakka hojjedheera. Yaa ilma koo Daawit kottuu deebi'i. Sababii har'a lubbuun koo fuula kee duratti ulfina argatteef ani lammata si miidhuu hin yaalu. Ani dhugumaan hojji gowwummaa hojjedheera; guddaas dogoggoreera jedhe." 22 Daawitisakkana jedhee deebise; "Eeboon mootichaa kunoo ti; dargaggoota kee keessaa namni tokko dhufee haa fuudhu. 23 Waaqayyo nama hundaaf qajeelummaa isaatii fi amanamummaa isatiif gatii ni kenna. Waaqayyo har'a dabarsee harka kootti si kennee ture; ani garuu dibamaa Waaqayyootti harka ol hin fudhadhu. 24 Akkuma ani har'a lubbuu kee ulfeesse kana, Waaqayyos lubbuu koo ulfeesee rakkina hunda jalaa na haa baasu." 25 Kana irratti Saa'ol Daawitiin, "Yaa ilma koo Daawit eebbfami; ati waan guddaa hojjetta; dhugumaanis ni mo'atta" jedhe. Kanaafuu Daawit karaa isaa itti fufe; Saa'olis gara manaatti deebi'e.

27 Daawit garuuakkana jedhee yaade; "Guyyoota kanneen keessaa gaafa tokko ani harka Saa'oliin nan ajjeefama. Wanni ani gochuu qabu guddaan gara biyya Filisxeemotaatti baqachuu dha. Ergasiis Saa'ol guutummaa biyya Israa'el keessa na barbaaduu ni dhiisa; anis harka isaa jalaa nan ba'a." 2 Kanaafuu Daawit namoota dhibba ja'anisa wajjin turan wajjin ka'ee Aakiish mooticha Gaati, ilma Maa'ooki bira dhaqe. 3 Daawitii fi namoonni isaa Gaati keessa Aakiish bira turan. Tokkoon tokkoon namaas maatii isaa wajjin ture; Daawitis niitota isaa lamaan jechuunis Ahiinoo'am kan lammii Yizri'elii fi Abiigayiil lammii Qarmeloos kan niitii Naabaal turte sana wajjin ture. 4 Saa'olis yommuu akka Daawit gara Gaatitti baqate dhaga'etti isa barbaaduu dhiise. 5 Daawitis Aakiishiin, "Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhee jiraadhe, akka ani achi jiraadhuuf magaalaawwan biyyattii keessaa magaalaalaa tokko keessatti iddoon naaf haa kennamu. Garbichi kee maalif si wajjin magaalaalaa mootii keessa jiraata?" jedhe. 6 Akkasiin Aakiish gaafuma sana Siiqlaagin isaaaf kenne; magaalattiin is gaafasii jalqabdee kan mootota Yihuudaa taate. 7 Daawitis wagga tokkoo fi ji'a afur biyya Filisxeemotaajiraate. 8 Yeroo sanattis Daawitii fi namoonni isaa ka'anii Geshuurota, Girzootaa fi Amaaleqoota weeraran. Namoonni kunneen bara duriitii jalqabaniibyssa Shuuri kan hamma Gibxitti bal'atu keessa

jiraachaa turan. 9 Daawit yeroo biyya sana lole hunda dhiira yookaan dubartii tokko illee lubbuun hin hambifne; garuu hoolotaa fi loon, harrootaa fi gaalawwan akkasumas uffata fudhatee gara Aakiishitti deebi'e. 10 Yeroo Aakiish, "Har'a eenyun weerartan?" jedhee gaafatetti, Daawit, "Negeeb Yihuudaa" yookaan "Negeeb Yerami'elotaa" yookaan "Negeeb Qeenotaa" jedhe. 11 Daawitis, "Waan isaan, 'Wanni Daawit godhe kana dha' jedhanii narratti odeessan" jedhee yaadeef akka dhiirri yookaan dubartiin tokko iyyuu Gaatitti geeffamaniif lubbuun hin hambifne. Wanni inni yeroo biyya Filisxeem keessa jiraate hunda hojjetes kanuma ture. 12 Aakiishis waan, "Inni saba isaa Israa'el biratti jibbamaa of godheera; kanaafuu bara baraan garbicha koo ta'a" jedhee yaadeef Daawitini amane.

28 Bara sana keessa Filisxeemonni Israa'eloota loluuf humna isaanii walitti qabatan. Aakiishis Daawitiin, "Akka atii fi namoonni kee na wajjin duuluu qabdan beeki" jedhe. 2 Daawitis, "Waan garbichi kee hojjechuu danda'u ati iyyuu yeroo sana ni argita" jedhe. Aakiish deebisee, "Baay'ee gaarii dha; ani bara jirenya koo guutuu waardiyayaa koo sin godhadha" jedhe. 3 Bara sana Saamu'eel du'ee Israa'eloonni hundi boo'aniifii magaalaa isaa Raamaatti isa awwaalan. Saa'olis ilaaltotaa fi eker dubbiftoota biyyaa baasee ture. 4 Filisxeemonni wal ga'anii Suunamin qubatan; Saa'ol immoo Israa'eloota hunda walitti qabee Gilbo'aa keessa qubate. 5 Saa'ol yeroo qubata Filisxeemotaa argetti ni na'e; garaan isaa sodaan raafame. 6 Innis Waaqayyoon gaafate; Waaqayyo garuu abjuudhaan yookaan Uriimiidhaan yookaan raajotaan deebii hin kennineef. 7 Kana irratti Saa'ol tajaajiltoota isatiin, "Akka ani dhaqee ishee gaafadhuuf dubartii eker dubbiftuu naaf barbaadaa" jedhe. Isaanis, "Kunoo dubartiin ekeraa dubbiftu tokko Eendoor jirti" jedhan. 8 Kanaafuu Saa'ol wayyaa biraa uffatee bifa geeddarachuudhaan tajaajiltoota isaa lama wajjin halkaniin gara dubartii ekeraa dubbiftuu sanaa dhaqe. Innis, "Ekeraa naaf dubbisiitii nama ani maqaa isaa sitti himu ol naaf baasi" jedhe. 9 Dubartiin sun garuu, "Ati waan Saa'ol hojjete dhugumaan beekta. Inni ilaaltotaa fi eker dubbiftoota lafa irraa fixeera. Egaa maalif lubbuu koo kiyyoo du'aa keessa galchita ree?" jetteen. 10 Saa'olis maqaa Waaqayyoottin isheef kakatee, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati waan kanaaf hin adabamtu" jedhe. 11 Dubartittiin sunis, "Ani

eenyun ol siif baasu ree?" jettee gaafatte. Innis, "Saamu'eelin ol naaf baasi" jedhe. **12** Dubartiin sunis yommuu Saamu'eelin argitetti guddiftee iyite. Saa'oliin, "Maaliif na gowwoomsite? Ati Saa'olii dha!" jette. **13** Mootichis, "Hin sodaatin. Ati maal argaa jirta?" isheen jedhe. Dubartiin sunis, "Ani hafuura lafa keessaa ol ba'aa jiru tokko nan arga" jette. **14** Saa'olis, "Inni maal fakkaata?" jedhee gaafate. Isheen, "Jaarsi wayyaa dheeraa uffate tokko ol ba'aa jira" jette. Saa'olis akka namni sun Saamu'eel ta'e beeke; gad jedhees addaan lafatti gombifamee sagade. **15** Saamu'eelis Saa'oliin, "Ati maaliif ol na baasuudhaan na jeeqxa?" jedhe. Saa'olisakkana jedheen, "Ani baay'ee dhiphadheera; Filisxeemonni na lolaa jiru; Waaqnis narraa garagaleera. Inni raajotaan yookaan abjuudhaan deebii naa hin kenuu. Kanaafuu akka ati waan ani gochuu qabu natti himtuufan si waammadhe." **16** Saamu'eelisakkana jedheen; "Ati erga Waaqayyo sirraa garagalee diina sitti ta'ee maaliif na waamta? **17** Waaqayyo waanuma duraan dursee karaa kootiin dubbate sana fiixaan baase. Waaqayyo mootummaa harka kee keessaa butee ollaa kee keessaa nama tokkoof jechuunis Daawitiif kenneera. **18** Sababii ati Waaqayyoof hin ajajaminiiif yookaan dheekkamsa isaa sodaachisaa sana Amaaleqoota irratti hin raawwatiniif Waaqayyo har'a waan kana sitti fideera. **19** Israa'elii fi si'i illee Waaqayyo dabarsee harka Filisxeemotaatti ni kenna; atii fi ilmaan kee bori gara koo dhuftu. Waaqayyos loltoota Israa'el dabarsee Filisxeemotaatti ni kenna." **20** Saa'ol waan dubbi Saamu'eeliin akka malee sodaateef yeruma sana hojjaa isaa guutuudhaan kufe. Inni waan halkanii fi guyyaa sana guutuu homaa hin nyaatiniiif humna dhabee ture. **21** Dubarttiinis yommuu gara Saa'ol dhuftee akka inni akka malee sodaate argitettiakkana jette; "Kunoo tajaajiltuun kee siif ajajamteerti. Ani lubbuu kootti murteesee waan ati jette godheera. **22** Ammas maaloo tajaajiltuu kee dhaga'i; ani nyaata xinnoo siifan kenna; atis nyaattee jabaattee karaa kee qajeelta." **23** Inni immoo, "Hin nyaadhu" jedhee dide. Ta'us namoonni isaa dubarttii wajjin isajajabeeessinaan inni isaan dhaga'e. Lafaa ka'ees siree irra taa'e. **24** Dubartiin sunis dibicha gabbifame tokko manaa qabdi turte; isheen iseroodehuma sana qalte. Daakuu xinnoo futee sukkuumtee buddeena raacitii hin qabne tolchite. **25** Isheen Saa'olii fi namoota

isaatiif dhi'eessite; isaanis ni nyaatan. Halkanuma sanas achii ka'anii deeman.

29 Filisxeemonni loltoota isaanii hunda Afeeqitti walitti qabatan; Israa'eloonni immoo burqaa Yizri'eel keessa jiru bira qubatan. **2** Yommuu bulchitoonni Filisxeem dhibba dhibbaa fi kuma kumaan qoodamanii duulanitti Daawitiif namoonni isaa Aakiish wajjin dugda duuba deemaa turan. **3** Ajajjoonni loltoota Filisxeemis, "Ibroonni kunneen maali asii hojjetu?" jedhanii gaafatan. Aakiishis deebisee, "Kun Daawit qondaalticha Saa'ol mooticha Israa'el sanaa mitii? Inni waggaa tokko caalaa na wajjin ture; gaafa inni Saa'olin dhiisee jalqabee hamma ammaatti ani yakka tokko illee isa irratti hin argine" jedhe. **4** Ajajjoonni loltoota Filisxeem garuu isatti aaraniiakkana jedhan; "Akka inni iddo ati isa itti ramadde sanatti deebi'uuf namicha kana deebisii ergi. Inni nu wajjin duuluu hin qabu; yoo kanaa achii inni lola keessatti nutti garagala. Inni yoo mataa namoota keenyaa kukkutuudhaan ta'e malee akkamitti gooftaa isaatti araaramuu danda'a?" **5** Daawit kun namichuma isaan, "Saa'ol kumaatama aijees; Daawit immoo kuma kumaatama aijees" jedhanii sirbanii shubbisaniif sana mitii?" **6** Kanaafuu Aakiish Daawitin waameeakkana jedheen; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati nama amanamaa turte; ani utuu ati na wajjin loltoota keessa tajaajiltee nan gammada. Gaafa ati na bira dhuftee jalqabee hamma har'aatti ani yakka tokko illee srratti hin argine; garuu bulchitoonni si hin fudhanne. **7** Deebi'ii nagaan deemi; waan bulchitoota Filisxeemota gaddisiisu tokko illee hin hojjetin." **8** Daawit, "Garuu ani maalin godhe? Erga ani gara kee dhufee jalqabee hamma ammaatti yakki ati tajaajila kee irratti argite maali? Ani maaliifin dhqaee diinota gooftaa koo mootichaa waraanuu hin danda'u?" jedhee gaafate. **9** Aakiishakkana jedhee deebiseef; "Ani akka ati fuula koo durattiakkuma ergamaa Waaqayyo namatti tolta beeka; ta'us ajajjoonni Filisxeemota, 'Inni nu wajjin duuluu hin qabu' jedhaniiru. **10** Egaa amma ka'iitii tajaajiltoota gooftaa keetii kanneen si wajjin dhufan wajjin ganamaanakkuma lafti ifeen deemaa." **11** Kanaafuu Daawitiif fi namoonni isaa ganama bariin ka'anii gara biyya Filisxeemota dhaquuf qajeelan; Filisxeemonni immoo gara Yizri'eelitti ol ba'an.

30 Daawitii fi namoonni isaa guyyaa sadaffaatti Xiiqlaag ga'an. Yeroo sanattis Amaaleqoonni Negeebii fi Siiqlaagin weeraranii turan. Isaanis Xiiqlaagin dha'anii ibiddaan guban; 2 dubartootaa fi warra achi keessa turan hunda, dargaggeeyyii fi jaarsolii booji'an. Hunda isaanii fudhatanii deeman malee nama tokko illee hin ajjeefne. 3 Yommuu Daawitii fi namoonni isaa Siiqlaag dhufanitti magaalattiin ibiddaan gubamtee niitonni isaanii, ilmaan isaanii fi intallan isaanii hundinuu booji'amanii turan. 4 Kana irratti Daawitii fi namoonni isaa wajjin turan hamma boo'uu dadhabanitti iyyani boo'an. 5 Niitonni Daawit lamaanuu jechuunis Ahiino'o'am Yizri'eelittiinii fi Abiigayil niitiin Naabaal namichi Qarmeloos sun irraa du'e qabamanii turan. 6 Daawit waan namoonni dhagaadhaan isa tumuuf mari'achaa turaniif akka malee yaadda'e; tokkoon tokkoon namaa sababii ilmaanii fi intallan isaatiif garaan isaa gubatee ture. Daawit garuu Waaqayyo Waaqa isatiin jabina argate. 7 Daawitis Abiyaataar lubicha ilma Ahimelekiin, "Dirata sana naa fidii" jedhe. Abiyaataaris ni fideefi; 8 Daawitis, "Ani garee weerartootaa kana duukaa bu'uu? Ani isaan qaqqabuu nan danda'aa?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Innis deebisee, "Isaan duukaa bu'aa; ni qaqqabdaatii; boojuu illee dhugumaan irraa buufatta" jedheen. 9 Daawitii fi namoonni isaa wajjin turan dhibbi ja'an gara Laga Besoor dhufan; gartokkeen isaaniis achitti hafan. 10 Namoonni dhibba lama waan akka malee dadhabaniiif laga Besoor ce'uu hin dandeeny. Daawitii fi namoonni dhibba afur garuu ittuma fufanii duukaa bu'an. 11 Isaanis namicha Gibxi tokko dirree irratti arganii Daawititti fidanii bishaan inni dhuguu fi waan inni nyaatu kennaniif. 12 Akkasumas bixxillee harbuu cabaa tokkoo fi bixxillee ija wayinii lama kennaniif. Innis nyaatee lubbuun itti deebite; inni guyyaa sadii fi halkan sadii homaa hin nyaanne, bishaanis hin dhugne tureetii. 13 Daawitis, "Ati kan eenyuu ti? Eessaa dhufte?" jedhee isa gaafate. Namichisakkana jedhe; "Ani nama biyya Gibxi; garbicha Amaaleqicha tokkoo ti. Gooftaan koo guyyaa sadiin dura ani fayyaa dhabnaan na gatee deeme. 14 Nus Negeeb kan Kereetotaa, kutaa Yihuudaatii fi Negeeb Kaaleb weerarree Siiqlaagin ibiddaan gubne." 15 Daawitis, "Idoo gareen weerartuu kanaa jirutti na geessuu ni dandeessaa?" jedheen. Innis deebisee, "Akka na

hin ajjeefne yookaan akka dabarsitee gooftaa kootti na hin kennine fuula Waaqaa duratti naa kakadhu; anis iddo isaan jiranitti sin geessaa" jedhe. 16 Yommuu namichi sun iddo isaan jiranitti Daawit in geessetti, Amaaleqoonni sababii boojuu guddaa biyya Filisxeemii fi Yihuudaatii fudhatan sanaatiif baadiyyaa keessa faffaca'anii nyaachaa, dhugaa, sirbaas turan. 17 Daawitis galgala sanaa jalqabee hamma galgala guyyaa itti aanuutti isaan waraane; dargaggeeyyii dhibba afur kanneen gaalawwan yaabataniif baqatan malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin miliqne. 18 Daawit waan Amaaleqoonni booji'an hunda harkaa buufate; niitota isaa lamaanis ni deebifate. 19 Wanni tokko iyyuu hin hir'anne; jechuunis dargaggeessi yookaan jaarsi, dhiirri yookaan durbi, wanni saamame yookaan wanni isaan fudhatan tokko iyyuu hin hir'anne. Daawit waan hunda harkaa buufatee fide. 20 Innis bushaayee fi loon isaanii hunda fudhate; namoonni isaa, "Kun boojuu Daawit" jechaa fuula horii kaanii dura isaan oofan. 21 Daawit gara namoota dhibba lamaan akka malee dadhabanii isa duukaa bu'uu hin danda'in kanneen Laga Besoor biratti duubatti hafan sanaa dhufe. Isaanis Daawitii fi namoota isaa simachuu gad bu'an. Daawitis yeroo namoota sanatti dhi'aatetti nagaa isaan gaafate. 22 Garuu namoonni hamoonii fi warri rakkina uuman kanneen duukaa buutota Daawit wajjin turan hundi, "Waan isaan nu wajjin hin duuliniif nu boojuu deebifanne kana isaan wajjin hin qoeddannu. Ta'us tokkoon tokkoon isaanii niitii fi ijlollee isaanii fudhatanii haa deeman" jedhan. 23 Daawit immooakkana jedhee deebise; "Lakkisa, yaa obboloota ko, isin waan Waaqayyo nuuf kenne irratti waan akkanaa gochuu hin qabdan. Inni nu eegee waraana nutti dhufe illee dabarsee harka keenyatti kenneera. 24 Eenyutu waan isin jettan kana dhaga'a? Qoodni namicha mi'a eeguu, qooda namicha duula dhaqeqetiin tokkuma. Isaan hundi haaluma tokkoon qoeddattu." 25 Daawitis gaafasii jalqabee hamma har'aatti waan kana seeraa fi sirna godhee saba Israa'eliif dhaabe. 26 Daawit yommuu Siiqlaag ga'etti, "Kun kennaa boojuu diinota Waaqayyo keessaa isinii kennamee dha" jedhee maanguddoota Yihuudaa kanneen michoota isaa turaniif boojuu sana irraa erge. 27 Boojuu sanas warra Beet'elitti argamaniiif, warra Raamoot Negeebii fi Yatiir turaniif, 28 warra Aro'er, warra Siifmoot, Eshtimo'aa, 29 warra

Raakaal akkasumas warra magaalaa Yerami'eelotaatii fi magaalaa Qeenotaa keessa jiraataniif, **30** warra Hormaa, warra Boor Aashaan, warra Ataak, **31** warra Kebroon akkasumas iddoowwan Daawitii fi namoonni isaa keessa nanaanna'an hunda jiraataniif erge.

31 Filisxeemonni yeroo kanatti Israa'elitti waraana kaasan; Israa'eloonnis isaan duraa baqatan; hedduun isaaniis Tulluu Gilbo'aa irratti dhuman. **2** Filisxeemonni ittuma jabeessanii Saa'olii fi ilmaan isaa ari'an; isaanis ilmaan isaa jechuunis Yoonaataan, Abiinaadaabii fi Malkii-Shuwaa ajjeesan. **3** Lollis naannoo Saa'olitti baay'ee cime; warri xiyyaan lolanis isa qaqqabani akka malee isa madeesson. **4** Saa'ol is namicha mi'a lolaa isaa baatuun, "Goraadee kee luqqifadhuutii na waraani; yoo kanaa achii namoonni dhagna hin qabamin kunneen dhufanii na waraanani natti taphatuu" jedhe. Namichi mi'a lolaa baatuuf sun garuu waan akka malee sodaateef isa hin waraanne; kanaafuu Saa'ol goraadee ofii isaa luqqifatee irratti kufe. **5** Namichi mi'a lolaa baatu sun yommuu akka Saa'ol du'e argetti innis goraadee ofii isaa irratti kufee Saa'ol wajjin du'e. **6** Kanaafuu Saa'olii fi ilmaan isaa sadan, namichi mi'a lolaa baatuu fi namoonni isaa hundinuu gaafasuma walumaan dhuman. **7** Israa'eloonni qarqara sululaatii fi gama Yordaanos jiran yommuu akka loltoonni Israa'el baqatanii fi akka Saa'olii fi ilmaan isaa dhuman arganitti magaalaawwan isaanii dhiisanii baqatan. Filisxeemonni immoo dhufanii keessa qubatan. **8** Filisxeemonnis guyyaa itti aanutti yommuu warra dhuman irraa hidhannaah hiikkachuu dhufanitti, akka Saa'olii fi ilmaan isaa sadan Tulluu Gilbo'aa irratti kukkanfanii jiran argan. **9** Isaanis mataa Saa'ol irraa kutanii, mi'a lolaa isa irraa fudhatanii akka isaan mana waaqota tolfamoo isaanii keessattii fi saba isaanitiif oduu kana labsaniiif guutummaa biyya Filisxeemotaa keessa ergamoota ergan. **10** Isaanis mi'a lolaa isaa mana Ashtooreti waaqicha tolfamaa keessa kaa'an; reeffa isaa immoo dallaa Beet Shaanitti hodhan. **11** Namoonni Yaabeesh Gili'aad yommuu waan Filisxeemonni Saa'olin godhan dhaga'anitti, **12** namoonni jajjaboon isaanii hundi halkaniin ka'anii dhaqanii reeffa Saa'olii fi reeffa ilmaan isaa dallaa Beet Shaan irraa buusani gara Yaabeeshitti fidanii achitti guban. **13** Ergasii lafee isaanii fuudhanii

Yaabeeshitti muka tamirii jalatti awwaalan; bultii torbas ni sooman.

2 Saamu'eel

1 Saa'ol erga du'ee booddee, Daawit Amaaleqoota rukutuu irraa deebi'ee Siiqlaag keessa guyyaa lama ture. **2** Guyyaa sadaffaatti namichi tokko qubata Saa'olii dhufe; innis wayyaa isaa tarasaasee mataa isaatti awwaara firfirfatee ture. Yommuu Daawit bira ga'ettis ulfina isaaf kennuuf jedhee addaan lafatti gombifame. **3** Daawitis, "Ati eessaa dhufte?" jedhee isa gaafate. Namichi immoo, "Ani qubata Israa'elootaa keessaan baqadhee dhufe" jedhe. **4** Daawitis, "Maaltu dhalate? Mee natti himi" jedhee gaafate. Innis, "Namoonni adda waraanaatii ni baqatan. Baay'een isaanii harca'aniiru; du'aniirus. Saa'olii fi ilmi isaa Yoonaataanis du'aniiru" jedheen. **5** Kana irratti Daawit dargaggeessa oduu kana fideen, "Akka Saa'olii fi ilmi isaa Yoonaataan du'an ati akkamitti beekte?" jedhe. **6** Dargaggeessi sunisakkana jedhee deebise; "Akkuma tasaa ani Tulluu Gilbo'aatti ol ba'een ture; Saa'olis eeboo isaatti irkatee achi ture; gaariiwwan lolaatii fi abbootiin fardaa isa bira ga'an. **7** Innis yommuu garagalee na argetti na waame; anis, 'Maal siif ajajamu?' jedhee isa gaafadhe. **8** "Innis, 'Ati eenu?' jedhee na gaafate. "Ani immoo, 'Ani nama Amaaleq' jedheen deebise. **9** "Ergasiis inni, 'Narra dhaabadhuu na ajjeesi! Waan lubbuun na keessaa hin ba'iniif ani akka malee dhiphachaan jiraatii' naan jedhe. **10** "Kanaafuu ani sababiin akka inni erga kufee hin fayyine beekeef isa irra dhaabadheen isa ajjeese. Gonfoo mataa isaatii fi bitawoo harka isaa fuudhee gooftaa kootiif fideera." **11** Daawitii fi namoonni isa wajjin turan hundi wayyaa of irraa baasanii tatarsaasan. **12** Isaanis Saa'olii fi Yoonaataanii, loltoota Waaqayyootii fi mana Israa'el hundaaf gaddanii ni boo'an; hamma galgalatti ni sooman; isaan goraadeedhaan dhumaniiruutii. **13** Daawitis, "Ati eessaa dhufte?" jedhee dargaggeessicha oduu fide sana gaafate. Innis, "Ani ilma Amaaleq, namicha galtuu ta'e tokkoo ti" jedhee deebise. **14** Daawit immoo, "Yoos ati dibamaa Waaqayyoo tokko galaafachuu harka kee ol fudhachuu maaliif hin sodaatin ree?" jedhee gaafate. **15** Ergasiis Daawit namoota isaa keessaa tokko waamee, "Dhaqitii dha'ii isa ajjeesi!" jedhe. Innis isa dha'e; namichis ni du'e. **16** Daawitis, "Sababii afaanumtti kee, 'Ani nama Waaqayyo isa dibe ajjeeseeera' jedhee dhugaa sitti ba'eef dhiigni kee matuma keetti deebi'a"

jedheen. **17** Daawit faaruu kanaan Saa'olii fi ilma Saa'ol Yoonaataanii boo'e; **18** akkasumas faaruu iddaa jedhamu kana akka namoonni Yihuudaa barsiisfaman ajaje; kunis kitaaba Yaashaar keessatti barreeffameera. Innis: **19** "Yaa Israa'el, ulfinni kee gaarran kee irratti ajjeefameera. Namoonni jajjaboon akkamitti akkas kukkufan! **20** "Waan kana Gaati keessatti hin dubbatinaa; daandiiwwan Ashqaloon irrattis hin labsinaa; yoo kanaa achii intallan Filisxeemotaa ni gammadu; intallan warra dhagna hin qabatiniis ni ililchu. **21** "Yaa tulluuwwan Gilbo'aa, fixeensi isin irra hin bu'in yookaan bokkaan isinitti hin roobin; yookaan lafti qotiisaa midhaan aarsaaf dhi'eeffamu biqilchu isin keessatti hin argamin. Gaachanni nama jabaa achitti xuraa'eeraatii; gaachanni Saa'ol si'achi zaytii hin dibamu. **22** "Dhiiga namoota dhumanii keessaa, foon namoota jajjaboo irraa, iddaan Yoonaataan duubatti hin deebine; goraadeen Saa'olis akkasumaan hin deebine. **23** Saa'olii fi Yoonaataan yeroo lubbuun jiraachaa turanitti, jaallatamoo namni isaanitti gammadu turan; isaan yeroo du'aattis gargari hin baane. Isaan risaa caalaa ariifatu, leenca caalaas jabaatu turan. **24** "Yaa intallan Israa'el, Saa'ol isaa wayyaa bildiimaa fi uffata haphii isinitti uffise, kan wayyaa keessan warqeendhaan miidhagse, sanaaf boo'aa. **25** "Namoonni jajjaboon akkamitti waraana keessatti kufu! Yoonaataan gaarran keessan irratti ajjeefameera. **26** Yaa Yoonaataan obboleessa ko, ani siif gaddeera; ati anaaf nama akka malee jaallatamaa turtur. Jaalallti ati naaf qabdu dinqisiisaa ture; jaalala dubartii caalaa dinqisiisaa ture. **27** "Namoonni jajjaboon akkamitti kufan! Mi'oонni lolaa balleeffamaniiru!"

2 Kana booddee Daawit, "Magaalaawwan Yihuudaa keessaa gara isa tokkootti ol ba'uu?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyos, "Ba'i" jedheen. Daawit immoo, "Gara isa kamiiittin ol ba'a?" jedhee gaafate. Waaqayyos, "Gara Kebroonitti" jedhee deebiseef. **2** Kanaafuu Daawit niitota isaa lamaan jechuunis Ahiinoo'am Yizri'elittii sanaa fi Abiigayil kan Naabaal namichi Qarmeloos sun irraa du'e wajjin ol ba'e. **3** Daawit namoota isa wajjin turan tokkoo tokkoo isaanii maatii isaanii wajjin fudhate; isaanis magaalaawwan Kebroon keessa qubatan. **4** Ergasiis namoonni Yihuudaa gara Kebroon dhufanii mana Yihuudaa irratti Daawitin mootii godhanii diban. Yeroo akka namoonni Yaabeesh Gili'aad Saa'olin

awwaalan Daawititti himametti, 5 inniakkana jedhee gara namoota Yaabeesh Gili'aaditti ergamoota erge; "Sababii isin isa awwaaluudhaan Saa'ol gooftaa keessaniif arjummaa akkasii gootaniif Waaqayyo isin haa eebbisu. 6 Ammas Waaqayyo jaalala isaa kan hin geeddaramnee fi amanamummaa isaa isiniif haa kenuu; ani waan isin akkas gootaniif akkasuma waan gaarii isiniif nan godha. 7 Egaa amma jabaadhaa; cimaa; Saa'ol gooftaan keessan du'eeraati; namoonni Yihuudaa immoo mootii godhatanii of irratti na dibaniiru." 8 Yeroo sanatti Abneer ilmi Neer ajajaan waraanaa Saa'ol Iish-Booshet ilma Saa'ol fuudhee gara Mahanayiimitti dabarse. 9 Innis Gili'aad, Ashuur, Yizri'eel, Efremii fi Beniyaam, akkasumas guutummaa Israa'el irratti isa moosise. 10 Iish-Booshet ilmi Saa'ol yeroo Israa'el irratti mootii ta'etti umuriin isaa waggaa afurtama ture; innis waggaa lama mo'e. Ta'us manni Yihuudaa Daawit duukaa bu'e. 11 Daawitis Kebroonitti mana Yihuudaa irratti waggaa torbaa fi ji'a ja'a mootii ta'e. 12 Abneer ilmi Neer namoota Iish-Booshet ilma Saa'ol sana wajjin Mahanayiimii ka'anii gara Gibe'oon dhaqan. 13 Yoo'ab ilmi Zeruuya fi namoonni Daawit isaan simachuuf ba'anii haroo Gibe'oon biratti itti dhufan. Gareen tokko gama tokkoon, gareen kaan immoo gama kaaniin haroo sana bira tataa'an. 14 Abneeris Yoo'abiin, "Mee dargaggooni ka'anii fuula keenya duratti wal haa tuman" jedhe. Yoo'abis, "Haa ta'u; wal haa tuman" jedhe. 15 Kanaafuu Beniyaam irraa namoonni kudha lama Iish-Booshet ilma Saa'oliif, namoonni kudha lama immoo ka'anii Daawitiif lakkaa'aman. 16 Tokkoon tokkoon namaas mormituu isaa mataa qabee cinaacha isaatti goraad ee diree wal qabataniif kukkufan. Kanaafuu iddoon sun Gibe'oon keessatti lafa goraad ee jedhamee waamame. 17 Lolli gaafa sanaa akka malee jabaa ture; Abneerii fi namoonni Israa'elis namoota Daawitiin mo'ataman. 18 Ilmaan Zeruuya sadan jechuunis Yoo'ab, Abiishaayii fi Asaaheelin achi turan. Asaaheelin akkuma kuruphee bosonaa fiigichatti nama jabaa ture. 19 Innis utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorin faana bu'ee Abneerin ari'e. 20 Abneeris of irra garagalee, "Ati Asaaheeli?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee anuma" jedhee deebise. 21 Ergasiis Abneer, "Gara mirgaatti yookaan bitaatti garagaliitii dargaggeessa tokko qabii mi'a lolaa isaa irraa fudhadhu" jedheen. Asaaheelin garuu isa ari'uu hin dhiifne. 22 Abneer ammas

Asaaheelin, "Na hin ari'in! Ani maaliifan si galaafadha? Ani akkamittin fuula koo ol fudhadhee obboleessa kee Yoo'abin ilaala?" jedhe. 23 Asaaheelin garuu isa ari'uu hin dhiifne; kanaafuu Abneer qara eeboo isaatiin garaa isaa waraane; eeboon sunis keessa fulla'ee dugda isaatiin ba'e. Asaaheelin achitti kufee yommuu suma du'e. Namni hundis iddo Asaaheelin itti kufee du'e sana ga'ee dhaabata ture. 24 Yoo'abii fi Abiishaayi garuu Abneerin ari'an; isaanis yeroo aduun dhi'etti gaara Amaa kan karaa gammoojiji Gibe'ooniit geessu irra Giiyaatti garagalee argamu sana ga'an. 25 Namoonni Beniyaamis Abneer biratti walitti qabaman. Isaanis gareedhaan walgurmeeessanii gaara Amaa gubbaatti hiriiran. 26 Abneeris iyee Yoo'abin waamee, "Goraadeen kun bara baraan waa galaafachuu qabaa? Akka dhumni waan kanaa hadhaa'aa ta'e ati wallalteetii? Ati hamma yoomiitti akka namoonni kee obboloota isaanii ari'uu dhiisan itti hin himtu?" jedhe. 27 Yoo'ab immoo deebise, "Dhugaa Waaqa jiraataa, utuu ati waan kana jechuu baattee silaa namoonni hamma lafti bari'utti obboloota isaanii ari'uu irraa hin deebi'an ture" jedhe. 28 Kanaafuu Yoo'ab malakata afuufe; namoonni hundis Israa'eloota ari'uu dhiisan; lammatas waraanni isaan gidduutti hin kaane. 29 Abneerii fi namoonni isaa halkan sana guutuu Arabbaa keessa yaa'anii darban. Isaanis Laga Yordaanos ce'anii guutummaa Biitroon keessa darbanii gara Mahanayiim dhufan. 30 Ergasiis Yoo'ab Abneerin ari'uu dhiisee namoota isaa hunda walitti qabe. Yeroo sanattis akka namoota Daawit keessaa Asaaheelin malee namoonni kudha sagal badan beekame. 31 Namoonni Daawit garuu namoota Beniyaam keessaa warra Abneer wajjin turan dhibba sadii fi jaatama ajjeesan. 32 Isaanis reeffa Asaaheelin fudhatanii Beetlihemetti iddo awwaala abbaa isaatti awwaalan. Yoo'abii fi namoonni isaa halkan guutuu deemaa bulanii barii obboroo Kebroon ga'an.

3 Mana Saa'oli fi mana Daawit gidduu waraana bara dheeraatu ture. Yeroo Daawit jabaachaa deemetti manni Saa'ol immoo dadhabaa deeme. 2 Daawit Kebroonitti ijoollee dhalche; isaanis: Inni hangafni Amnoon isa Ahiinoo'am Yizri'eelittiin deessee dha; 3 inni lammaffaan Kili'aab ilma Abiigayil isheen Naabaal namichi biyya Qarmeloos irraa du'e sun deessee dha; sadaffaan Abesaaloom ilma Ma'akaa kan intalli Talmaayi mooticha Geshuur sun deessee

dha; **4** afuraffaan Adooniyaa ilma Hagiit; shanaffaan Shefaaxiyaa ilma Abixaal; **5** ja'ffaan Yitre'aam ilma Eglaa niitiin Daawit deessee dha. Isaan kunneen Kebroonitti Daawitiif dhalatan. **6** Yeroo mana Saa'olii fi mana Daawit gidduu waraanni turetti Abneer mana Saa'ol irratti humna isaa jabeeffachaa ture. **7** Saa'olii intala Ayyaa kan Riixiphaa jedhamtu saajjatoo godhatee ture. Iish-Booshetis Abneeriin, "Ati maaliif saajjatoo abbaa kootii wajjin rafte?" jedhe. **8** Abneer immoo waan Iish-Booshet akkas jedheef akka malee aareeakkana jedhe; "Ati mataa saree Yihuudaati? Ani hamma har'aatti mana abbaa kee Saa'olii, mana maatii isaatii fi mana firoota isaatiiif amanamaa dha. Si'i illee dabarsee Daawitittihin kennine. Ati garuu amma waa'ee dubartii kanaatiif na himatta! **9** Yoo ani akka abdiin Waaqni Daawitiif kenne sun raawwatomu gochuu baadhe Waaqayyo Abneer irratti waan hamaa haa godhu; sana caalaa iyyuu isatti haa fidu; **10** wanni Waaqni kakuudhaan isa abdachiise sunis mana Saa'ol irraa mootummaa fuudhee Daanii jalqabee hamma Bersheebaatti Israa'elii fi Yihuudaa irratti teessoo Daawit jabeessee dhaabuu dha." **11** Iish-Booshet waan isa sodaateef Abneeritti waan tokko illee dubbachuu hin dandeenye. **12** Ergasiis Abneer, "Biyyattiin kan eenyuu ti? Na wajjin walii galtee godhadhu; anis akka Israa'el guutumaan guutuutti gara kee goru sin gargaaraa" jedhee Daawitittihergamoota erge. **13** Daawitis, "Gaarii dha; ani si wajjin walii galtee nan godhadha. Garuu waan tokko sin gaafadha; kunis ati yommuu gara koo dhuftutti jalqabatti Miikaal intala Saa'ol naa fidu; yoo kanaa achii gara koo hin dhufin" jedhe. **14** Ergasiis Daawit, "Niiii koo ishee ani misaa Filisxeemota dhibba tokkootiin kaadhimadhe Miikaalin naa ergi" jedhee Iish-Booshet ilma Saa'olitti ergamoota erge. **15** Kanaafuu Iish-Booshet nama ergee dhirsa ishee Phaltii'eel ilma Laayish irraa ishee fudhate. **16** Dhirsi ishees hamma magaalaa Bahuuriimitti boo'aa ishee duukaa bu'e. Abneeris, "Mana keetti deebi'i!" jedheen. Kanaafuu inni ni deebi'e. **17** Abneer maanguddoota Israa'el wajjin mari'ateeakkana jedhe; "Isin kanaan dura akka Daawit mootii keessan ta'u hawwaa turtan. **18** Waaqayyo, 'Ani garbicha koo Daawitiin saba Israa'el harka Filisxeemotaatii akkasumas harka diinota isaanii hundaa keessaa nan baasa' jedhee abdachiiseeraatiif isin waan kana galmaan ga'aal!" **19** Abneer namoota

Beniyaam birattis ni dubbate. Ergasiis Kebroon dhaqee waan Israa'eloonnii fi manni Beniyaam hundi gochuu barbaadan Daawitittihime. **20** Yommuu Abneer namoota isaa digdama wajjin Kebroon dhufetti, Daawit isaa fi namoota isaatiiif cidha qopheesse. **21** Abneeris Daawitiin, "Ani ka'ee deemee akka isaan gooftaa koo mootii wajjin kakuu galanii fi akka ati warra garaan kee fedhe hunda irratti mootii taatuuf Israa'eloota hunda walitti nan qaba" jedhe. Kanaaf Daawit isa geggesse; innis nagaadhaan deeme. **22** Namoonni Daawitii fi Yoo'aab yommuu suma boojuu hedduu fudhatanii duulaa galan. Abneer garuu Daawit wajjin Kebroon hin turre; Daawit isa geggessee inni nagaan deemeeraatii. **23** Yoo'aabii fi loltoonni isa wajjin turan hundi yommuu achi ga'anitti akka Abneer ilmi Neer mooticha bira dhufee mootichi nagaan isa geggesse isatti himame. **24** Kanaafuu Yoo'aab gara mootichaa dhaqeeakkana jedhe; "Maali gochuu kee ti? Kunoo Abneer gara kee dhufee ture. Ati Maaliif isa geggeessite? Inni amma deemeera! **25** Ati Abneer ilma Neer ni beekta; inni si gowwoomsee sochii keetii fi waan ati gochaa jirtu hunda basaasuu dhaaf dhufe." **26** Yoo'aabis Daawit bira ba'ee Abneer duubaan ergamoota erge; isaanis boolla bishaanii kan Siiraa biraasisa deebisan. Daawit garuu waan kana hin beekne. **27** Yeroo Abneer Kebroonitti deebi'ettis Yoo'aab waan kophattiisa wajjin haasa'uu barbaade fakkeessee gara karraattiisa baase. Achittis haaloo dhiiga obboleessa isaa Asaaheel baasuu garaa keessa isa waraane; innis ni du'e. **28** Ergasiis Daawit yommuu waan kana dhaga'ettiakkana jedhe; "Anii fi mootummaan koo bara baraan dhiiga Abneer ilma Neer irraa fuula Waaqayyo duratti qulqulluu dha. **29** Cubbuun dhiiga isaa mataa Yoo'aabii fi mana abbaa isaa hundaa irra haag'a! Namni madaa malaa yaasu yookaan lamxii qabu yookaan namni uleetti rarra'ee deemu yookaan namni goraadeen ajjeefamu yookaan namni waan nyaatu dhabu mana Yoo'aabii hin dhabamin." **30** Sababii inni lola Gibe'oon irratti obboleessa isaanii Asaaheelin ajjeesef Yoo'aabii fi obboleessi isaa Abiishaayi Abneerin ajjeesan. **31** Daawitis Yoo'aabii fi namoota isawajjin turan hundaan, "Uffata keessan tarsaasaatii uffata gaddaa uffadhaa; fuula Abneer durattis boo'aa" jedhe. Daawit mootichis reeffa Abneer geggesse. **32** Isaanis Abneerin Kebroonitti awwaalan; mootichis awwaala Abneer irratti iyeyee

boo'e; namoonni hundinuu ni boo'an. **33** Mootichis faaruu gaddaa kana akkana jedhee Abneeriif faarse: "Abneer akka du'a nama yaraa tokkootti du'u qabaa? **34** Harki kee hin hidhamne; miilli kee foncaadhaan hin gaadi'amne. Ati akkuma nama fuula hamootaa duratti kufu tokkootti kufte." Namoonni hundinuu amma illee ni boo'aniif. **35** Gara saafaattis namoonni hundi dhufanii akka inni waa nyaatuuf Daawitin kadhatan; inni garuu, "Yoo ani hamma biiftuun lixxutti buddeena yookaan waan biraa afaan kootiin qabe Waaqni waan hamaa natti haa fidu; kana caalaat iyyuu natti haa fidu!" jedhee kakate. **36** Namoonni hundinuu waan kana arganii gammadan; dhugumaan wanni mootichi godhe hundi isaan gammachiise. **37** Kanaafuu gaafa sana namoonni hundii fi Israa'el hundi akka ajjeefamuu Abneer ilma Neer keessatti mootichi qooda hin qabne beekan. **38** Mootichis namoota isaatiin akkana jedhe; "Isin akka guyyaa har'aa ilmi mootiitii fi namni guddaan tokko Israa'el keessaa kufe hin beeknee? **39** Ani mootii dibame ta'u illee har'a nama dadhabaa dha; ilmaan Zeruuyaa kunneen natti jabaataniiru. Waaqayyo nama waan hamaa hoijetuuf akkuma hammina hojii isaatti isaaf haa kennu!"

4 Iish-Booshet ilmi Saa'ol yommuu akka Abneer Kebroonitti ajjeefame dhaga'etti humni isaa ni bu'e; Israa'el hundis sodaan guutame. **2** Yeroo sanatti Iish-Booshet ilmi Saa'ol dura buutota garee duultotaa lama qaba ture. Inni tokko Ba'anaa, kaan immoo Rekaab jedhama ture; isaanis ilmaan Rimoon namicha Bi'eeroot kan gosa Beniyaam sanaa ti; Bi'eeroot kun akka kutaa Beniyaamitti lakkaa'ama; **3** namoonni Bi'eeroot kunneen gara Gitayimitti baqatanii hamma har'aatti alagummaan achi jiraatuutii. **4** Yoonaataan ilmi Saa'ol mucaa miilli isaa lachuu naafate tokko qaba ture. Yeroo oduun waa'ee Saa'olii fi Yoonaataan Yizri'eel irraa dhufetti inni nama waggaa shanii ture. Guddiftuun isaas isa fudhattee baqatte; garuu utuu isheen baqachuuf ariifattuu mucichi ishee irraa kufee naafate. Maqaan isaas Mefiiboshet jedhama ture. **5** Rekaabii fi Ba'anaan ilmaan Rimoon namicha gosa Bi'eeroot ka'anii gara mana Iish-Boosheti qajeelan; yeroon isaan itti achi ga'anis guyyaa saafaa yeroo inni itti aara galfatu ture. **6** Isaanis akka nama qamadii barbaaduutti kutaa manaa isa gara keessatti ol seenanii garaa isaa waraan. Ergasiis Rekaabii fi

obboleessi isaa Ba'anaan miliqanii ba'an. **7** Isaanis utuu inni kutaa ciisichaa keessa siree isaa irra rafee jiruu ol seenan. Erga garaa isaa waraan. Mataa sanas fuudhanii halkan guutuu daandii Arabbaa irra deemaa bulan. **8** Isaanis Kebroonitti mataa Iish-Booshet gara Daawit mootichaa fidanii, "Kunoo mataa Iish-Booshet ilma diina kee Saa'ol kan ilma namicha si ajjeesuu barbaadu sanaa. Har'a Waaqayyo Saa'olii fi sanyii isaa illee gooftaa koo mootichaaf haaloo baaseera" jedhaniin. **9** Daawit immoo Rekaabii fi obboleessa isaa Ba'anaa, ilmaan Rimoonii namicha gosa Bi'eerootaa sanaan akkana jedhe; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa rakkina hunda jalaa na baase sanaa, **10** kunoo ani namicha waan oduu gaarii naa fide se'ee, 'Saa'ol du'eera' jedhee natti hime sana qabee Siiqlaagitti ajjeeseera. Egaa wanni ani namicha oduu sana fide badhaase kana dha! **11** Yoos yeroo namoonni hamooni nama balleessaa hin qabne tokko mana isaa keessatti, siree isaa irratti ajjeesanitti ani dhiiga isaa harka keessan irraa hin barbaaduu ree? Lafa irraas hin balleessuu ree?" **12** Kanaafuu Daawit namoota isaa ajaje; isaanis jara ajjeesan. Harkaa fi miilla isaanii irraa kukutanii haroo Kebroon biratti reeffa isaanii fannisan. Mataa Iish-Booshet garuu fuudhanii Kebroonitti awwala Abneer biratti awwaalan.

5 Gosoonni Israa'el hundi Kebroonitti Daawit bira dhufanii akkana jedhan; "Nu foonii fi dhiiga kee ti. **2** Duraan yeroo Saa'ol mootii keenya turetti, namni duula loltoota Israa'el hoogganu si'i ture. Waaqayyos, 'Situ saba koo Israa'elin tiksa; bulchaa isaaniis ni taata' siin jedhee ture.' **3** Yommuu maanguddooni Israa'el hundi Kebroonitti Daawit mooticha bira dhufanitti mootichi Kebroonitti fuula Waaqayyoo duratti isaan wajjin kakuu gale; isaanis Daawitin dibanii Israa'el irratti mootii isa godhan. **4** Daawit yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa soddoma ture; innis waggaa afurtama bulche. **5** Kebroon keessatti waggaa torbaa fi ji'a ja'a Yihuudaa irratti mootii ture; Yerusaalem keessatti immoo waggaa soddomii sadii guutummaa Israa'elii fi Yihuudaa irratti mootii ta'e. **6** Mootichii fi namoonni isaa Yebuusota achi jiraatan loluuf gara Yerusaalemitti ni qajeelan. Yebuusonnis Daawitiin, "Ati as hin seentu; jaamaa fi naafni iyyuu of irraa si deebisu" jedhan. Isaan, "Daawit as seenuu hin danda'u" jedhaniii yaadan. **7** Ta'us Daawit da'annoo

Xiyoon Magaalaa Daawit ni qabate. **8** Daawitis gaafas, “Namni Yebuuusota dha’uuf ba’u kam iyyuu, ‘naafotaa fi jaamota’ lubbuu Daawitiin jibbaman bira ga’uuf karaa bo’oo bishaaniitiin darbuu qaba” jedhe. Sababiin isaan, “Jaamonnii fi naafonni” masaraa mootii hin seenan” jedhaniif kanuma. **9** Daawitis iddoor jireenya isaa da’anno sana godhatee Magaalaa Daawit jedhee moggaase. Inni Miiloodhaa jalqabee naannoo ishee marsee ijaare. **10** Innis sababii Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u isa wajjin tureef yeroon jabaachaa dhufe. **11** Yeroo kanatti Hiiraam mootiin Xiiroos ergamoota wajjin muka birbirsaa, namoota muka soofanii fi warra dhagaa soofan gara Daawit erge; isaanis Daawitiif masaraa ijaaran. **12** Daawitis akka Waaqayyo saba Israa’el irratti mootii godhee jabeessee isa dhaabee fi akka saba Israa’eliif jedhee mootummaa isaa guddiseef ni beeke. **13** Daawitis erga Kebroonii ba’ee booddee saajjatoowwanii fi niitota bira Yerusaalem keessatti fuudhe; ilmaanii fi intallan dabalataa dhalataniif. **14** Maqaan ijoollee isaa kanneen achitti isaaaf dhalataniis Shamuu’aa, Shobaab, Naataan, Soloomoon, **15** Yibehaar, Eliishuuwaa, Nefeg, Yaafiiyaa, **16** Eliishaamaa, Eliyaadaa fi Eliiphelexi jedhamu. **17** Filisxeemonni yommuu akka Daawit dibamee Israa’el irratti mootii ta’e dhaga’anitti, humna guutuudhaan isa barbaacha ol ba’an; Daawit garuu waan kana dhaga’ee gara da’anno jabaatti gad bu’e. **18** Yeroo kanatti Filisxeemonni dhufanii Sulula Refaayim keessa affaca’an; **19** kanaafuu Daawit, “Ani ba’ee Filisxeemota dha’uu? Ati dabarsitee harka kootti isaan kennitaa?” jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyo, “Ba’i; ani dhugumaan Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennaatiif” jedhee deebiseef. **20** Kanaafuu Daawit gara Ba’al Pheraaziim dhaqe; achittis isaan mo’ate. Innis, “Akkuma bishaan mana isaa cabsee yaa’u sana Waaqayyo fuula koo duratti diinota koo cabsee ba’era” jedhe. Kanaafuu iddoon sun Ba’al Pheraaziim jedhamee waamame. **21** Filisxeemonni waaqota isaanii tolfamoo achitti dhiisanii baqatan; Daawitii fi namoonni isaa immoo isaan fuudhanii deeman. **22** Filisxeemonni amma illee dhufanii Sulula Refaayim keessa affaca’an; **23** kanaafuu Daawit Waaqayyoon gaafate; Waaqayyoosakkana jedheen; “Kallattiidhaan itti hin ba’in; garuu duubaan isaan marsiitii muka qilxuu duratti isaan waraani. **24** Akkuma fiixee muka qilxuu irraan sagalee duulaa dhageesseen dafitii ba’i;

Waaqayyo loltoota Filisxeem dha’uudhaaf si dura ba’eera jechuudhaatii.” **25** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqayyo isa ajaje sana Gibe’oon jalqabee hamma Geeziritti Filisxeemota dha’e.

6 Daawit ammas namoota Israa’el keessaa filataman kuma soddoma walitti qabate. **2** Innii fi namoonni isa wajjin turan hundi taabota Waaqaa kan Maqaa, maqaa Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu kan taabota gubbaa, kiirubeeli teessoo irra jiran gidduu jiru sanaatiin waamamu sana achii fiduuf gara Ba’alaa ishee Yihuudaa keessaa sanaa ni dhaqan. **3** Isaanis taabota Waaqaa gaarii haaraa irra kaa’anii mana Abiinaadaab kan gaara irra jiru sanaa baasanii fidan. Ilmaan Abiinaadaabii, Uzaa fi Ahiiyon gaarii haaraa sana offaa turan; **4** taabonni Waaqaas gaarii irra kaa’amee Ahiiyon dura dura deema ture. **5** Daawitii fi Israa’el hundinuu humna isaanii guutuudhaan faarfannaadhaan, masiinqoodhaan, baganaadhaan, dibbeedhaan, bilbilaan, Kililleedhaanis fuula Waaqayyo duratti gammadanii shuubbisaa turan. **6** Yommuu isaan oobdii Naakoon bira ga’anitti waan sangoonni gafataniif Uzaan harka isaa hiixatee taabota Waaqaa qabe. **7** Sababii hojii isaa kan ulfina hin qabneetiif dheekkamsi Waaqayyo Uzaatti boba’e; kanaafuu Waaqni isa rukute; innis achumatti taabota Waaqaa biratti du’e. **8** Daawitis sababii Waaqayyo akka malee Uzaatti dheekkameef ni aare; iddoon sun hamma har’atti Phereez Uzaa jedhamee waamama. **9** Daawitis gaafa sana Waaqayyoon sodaatee, “Taabonni Waaqayyo akkamitti gara koo dhufa?” jedhe. **10** Innis akka taabonni Waaqayyo isaa wajjin Magaalaa Daawit keessa jiraatuuf ofitti fudhachuu hin barbaanne. Qooda kanaa gara mana Oobeed Edoom namicha Gitii sanaatti geesse. **11** Taabonni Waaqayyoos ji’ a sadii mana namicha Gitii kan Oobeed Edoom jedhamu sanaa ture; Waaqayyo isaa fi warra mana isaa jiraatan hunda ni eebbise. **12** Yeroo kanatti, “Waaqayyo sababii taabota Waaqatiif jedhee warra mana Oobeed Edoom jiraatanii fi waan inni qabu hunda ni eebbise” jedhanii Daawit Mootichatti himan. Kanaafuu Daawit gad bu’ee taabota Waaqaa sana mana Abiidaaraatii gammachuudhaan gara Magaalaa Daawititti fide. **13** Innis akkuma namoonni taabota Waaqayyo baatan sun tarkaanfii ja’ achi hiiqaniin sangaa tokkoo fi jabbii coomaa tokko aarsaa dhi’eesse. **14**

Daawitis Dirata quncee talbaa irraa hoijetame uffatee qondaaltota isaa wajjin fuula Waaqayyoo duratti humna isaa guutuun shuubbisa ture; **15** innii fi Israa'el hundi "hoo" jechaa sagalee malakataatiin taabota Waaqayyoo fidan. **16** Yeroo taabonni Waaqayyoo Magaalaa Daawit seenutti Miikaal intalli Saa'ol foddaa keessaan ilaala turte. Isheenis akka Daawit Mootichi fuula Waaqayyoo duratti utaalee shuubbisu yommuu argitetti garaa ishee keessatti isa tuffatte. **17** Isaanis taabota Waaqayyoo fidanii dinkaana Daawit dhaabeef keessa ni kaa'an; Daawitis aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqayyoo duratti dhi'eesee. **18** Innis erga aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessee booddee maqaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uutiin namoota ni eebbise. **19** Ergasiis inni tokkoo tokkoo nama tuuta Israa'elootaa guutuu keessa jiruutif jechuunis dhiirotaafis dubartootaafis buddeena tokko tokko, gumaa foonii tokko tokkoo fi bixxilee ija wayinii tokko tokko ni kenne. Namoonni hundinuuus gara mana mana isaanii deeman. **20** Yommuu Daawit maatii ofii isaa eebbisuuf deebi'ettis Miikaal intalli Saa'ol isa simachuuf baatee, "Har'a mootiin Israa'el akka nama gatii hin qabne tokkootti fuula xomboreewwan hoijettoota isaa duratti qullaa argamuun isaa ulfina ta'eeti moo!" jette. **21** Daawit immoo Miikaaliinakkana jedhe; "Ani fuula Waaqayyo isa abbaa keetii fi warra mana isaa jiran caalchisee na filatee saba Waaqayyoo, Israa'el irratti na muude sanaaf fuula Waaqayyoo duratti nan shuubbisa. **22** Ani kana caalaa iyyuu ofin xinneessa; ija kee durattis of nan salphisa. Xomboreewwan ati jette kanneeniin garuu nan kabajama." **23** Miikaal intalli Saa'ol utuu ijoollee hin argatin duute.

7 Mootichi erga masaraa isaa keessa jiraachuu jalqabee Waaqayyo diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda jalaa isa boqochiisee booddee, **2** Naataan raajichaan, "Ani kunoo mana birbirsaan ijaarame keessan jiraadha; taabonni Waaqaa garuu dinkaana keessa jiraata" jedhe. **3** Naataan immoo mootichaan, "Waaqayyo si wajjin jiraatii waan garaa keetti yaadde kam iyyuu godhi" jedhe. **4** Halkan sana garuu dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Naataan dhufe: **5** "Dhaqitiiakkana jedhii garbicha koo Daawitittihimi; 'Waaqayyoakkana jedha: Kan mana ani keessa jiraadhu naaf ijaaru si'ii? **6** Ani gaafan Israa'eloota Gibxii baasee jalqabee hamma har'aatti

mana keessa hin jiraanne. Ani iddo jirenya koo dinkaana godhadhee iddo tokkoo gara iddo biraa naanna'aan ture. **7** Ani iddoon Israa'eloota hunda wajjin naanna'aa ture kamitti iyyuu bulchitoota akka isaan saba koo Israa'elin eeganif ajaje keessaan nama tokkoon iyyuu, "Isin maaliif mana birbirsa naaf hin ijaarre?" jedhee beekaa? **8** "Egaa ammaakkana jedhii garbicha koo Daawitittihimi; 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uakkana jedha: Ani akka ati bulchaa saba koo Israa'el taatuuf lafa tikaatii fi bushaayee faana deemuu keessaan si fudhadhe. **9** Ani lafa ati dhaqxehundatti si wajjinin ture; diinota kee hundas fuula kee duraa balleesseera. Ammas ani maqaa keeakkuma maqaa namoota addunyaa irratti akka malee gurguddaa ta'anii guddaa nan godha. **10** Ani akka isaan mana ofii isaanii qabaatanii fi si'achi hin raafamneef saba koo Israa'eliif lafa kennee isaan nan dhaaba. Namoonni hamoon akka jalqabatti godhan sana deebi'anii isaan hin cunqursan; **11** isaan si'achi waan gaafa ani saba koo Israa'el irratti abbootii murtii muudee as godhan sana illee hin godhan. Ani diinota kee hunda jalaas sin boqochiisa. "Akka Waaqayyo mataan isaa mana siif ijaaru Waaqayyo sittin hima; **12** yommuu barri jirenya keetii dhumee ati abbootii kee wajjin boqottutti ani akka inni iddo kee bu'uuf sanyii kee kan gudeeda keetii ba'u nan kaasa; mootummaa isaa illee jabeessee nan dhaaba. **13** Kan maqaa kootiif mana ijaaru isa; anis teessoo mootummaa isaa barabaraan jabeessee nan dhaaba. **14** Ani isaaabbaa nan ta'a; innis ilma naa ta'a. Yommuu inni balleessaa hoijettuttis ulee namootaatiin isa nan adaba; alangee ilmaan namaa ittiin garafamaniinis nan garafa. **15** Jaalalli koo garuu akka jaalala ani Saa'ol isa ani fuula kee duraa balleesse sana irraa fudhadhe isa irraa hin fudhatamu. **16** Mannii fi mootummaan kee barabaraan fuula koo dura ni jiraata; teessoon kees barabaraan jabaatee ni dhaabata." **17** Naataanis dubbiimul'ata kanaa hunda Daawitittihime. **18** Ergasiis Daawit mootichi ol seenee fuula Waaqayyoo dura taa'eeakkana jedhe: "Yaa Waaqayyo Gooftaa, kan ati asiin na geesse ani eenyu? Maatiin koos maali? **19** Yaa Waaqayyo Gooftaa, akka waan wannikun fuula kee duratti ga'aa hin ta'iniitti ati waa'ee mana garbicha keetii kan fuul duratti ta'us dubbatte. Yaa Waaqayyo Gooftaa, edaa walitti dhufeenyi ati namoota wajjin qabdu kanaa? **20** "Daawit kana caalaa maal jechuu

danda'a? Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati garbicha kee ni beektaati. **21** Ati sababii dubbii keetiitii fi akkuma fedhii keetiitti waan guddaa kana hojjetee akka garbichi kee beeku goote. **22** "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati akkam guddaa dha! Kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyaan dhageenyetti si malee Waaqni biraa hin jiru. **23** Sabni akka saba kee Israa'el, kan Waaqni akka inni saba isaa ta'uuf maqaa ofii isaa dhaabbachuuuf jedhee isa furuuf saboota ormaatiif fi waaqota isaanii illee fuula isaa duraa ari'uudhaan dinqiwwan gurguddaa fi sodaachisaa argisiisuuudhaan ba'ee biyya Gibxii furee baase kan biraa lafa irraa kamii dha? **24** Ati saba kee Israa'elin kan ofii keetii gootee bara baraan dhaabdeerta; yaa Waaqayyo ati Waaqa isaanii taateerta. **25** "Ammas yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati waadaa garbicha keetii fi mana isaatiif galte sana bara baraan eegi. Kanas akkuma waadaa galte sana raawwadhu; **26** kunis akka maqaan kee bara baraan guddaa ta'uuf. Kana irratti namoonni, 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Israa'el irratti Waaqal' ni jedhu. Manni garbicha kee Daawitis fuula kee duratti jabaatee ni dhaabata. **27** "Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, Waaqa Israa'el ati, 'Ani mana siif nan ijaara' jettee garbicha keetti waan kana mul'ifteerta; kanaafuu garbichi kee kadhannaa kana sitti dhi'eessuuf ija jabina argateera. **28** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati Waaqa! Dubbiin kee amanamaa dha; atis waan gaarii kana garbicha keetiif waadaa galteerta. **29** Akka manni isaa bara baraan jabaattee fuula kee dura dhaabatuuf ammas mana garbicha keetii eebbisuun fedhii kee haa ta'u; yaa Waaqayyo Gooftaa, ati dubbatteertaatii; eeba keetiinis manni garbicha keetii bara baraan ni eebbfama."

8 Ergasii Daawit Filisxeemota mo'atee of jala isaan galfate; magaalaa Meetieg Amaa jedhamtus harka Filisxeemotaatiif baasee fudhate. **2** Daawit Mo'aabotaa ni mo'ate. Lafa irra tarree ciibsees funyoona isaan safare. Kanneen tarree galan keessaas funyoo lama lama safaree aijjeese; kanneen funyoo tokko tokko safare immoo akka isaan jiraatan eeyyameef. Kanaafuu Mo'aabonni Daawit jalatti bulanii gibira fidaniif. **3** Kana irrattis Daawit yeroo Laga Efraaxiis bira yaadannoo ofii deebisee dhaabbachuu dhaqetti mooticha Zoobaa, Hadaadezer ilma Rehoob mo'ate. **4** Daawitis gaariiwwan waraanaa isaa kuma tokko, abbootii fardaa kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma

digdama isa irraa fudhate. Innis fardeen gaariiwwanii dhibba tokko qofa hambisee kanneen hafan hunda mogolee kukkanute. **5** Yeroo warri Sooriya kanneen Damaasqoo jiraatan Hadaadezer mooticha Zoobaa gargaaruuf dhufanittis Daawit isaan keessaa nama kuma digdamii lama fixe. **6** Ergasiis kutaa bulchiinsa Damaasqoo kan biyya Sooriya keessa qubata loltootaa dhaabbate. Warri Sooriyaas isa jalatti bulanii gibira fidaniif. Waaqayyos Daawitiif lafa inni dhaqe hundatti moo'icha kenne. **7** Daawitis gaachana warqee kan ajajjoonni loltoota Hadaadezer qabatan fudhatee gara Yerusaalem fide. **8** Daawit Mootichi magalaawwan Hadaadezer jechuunis Bexaatii fi Beerootaay keessaa sibiila naasii akka malee baay'ee fudhate. **9** Too'iin mootiin Hamaati yommuu akka Daawit guutummaa loltoota Hadaadezer mo'ate dhaga'etti, **10** akka inni sababii mo'anna Daawit Mootichi Too'iin wal lolaa ture sun waraanaa keessatti Hadaadezer irratti argateetiif harka isa fuudhee dhaamsa gammachuu isaaaf dabarsuuf ilma ofii isaa Yooraamin gara isaatti erge. Yooraamis kennaawwan meetii irraa, warqee fi naasii irraa hoijetaman fide. **11** Daawit Mootichis akkuma meetii fi warqee saboota biraan kanneen of jala galfatu hunda irraa booji'ee ture godhe sana mi'oota kanneen illee Waaqayyoof addaan baase. **12** Warri inni of jala galfates Edoom, Mo'aab, Amoonota, Filisxeemota fi Amaaleq turan. Boojuu Hadaadezer ilma Rehoob mooticha Zoobaa irraa booji'es akkasuma addaan baase. **13** Daawitis erga Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudha saddeet fixee deebi'ee booddee beekamaa ta'e. **14** Innis guutummaa Edoom keessa qubata loltootaa dhaabbate; Edoomonni hundinius Daawitiif ni garbooman. Waaqayyos lafa inni dhaqe hundatti Daawitiif mo'anna ni kenne. **15** Daawit guutummaa Israa'el irratti mootii ta'ee saba isaa hundaaf murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hojjete. **16** Yoo'aab ilmi Zeruuyaah hoogganaa loltootaa ture; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ture. **17** Akkasumas Zaadoq ilmi Ahiixubii fi Abiimelek ilmi Abiyaataar luboota turan; Seraayaan immoo barreessaa ture. **18** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa hoogganaa Kereetotaa fi Pheletotaa ture; ilmaan Daawit immoo luboota turan.

9 Daawitis, "Akka ani Yoonaataaniif jedhee arjummaa isaaaf godhu namni maatii Saa'ol keessaa hafe amma jiraa?" jedhee gaafate. **2** Yeroo sanatti namicha

Ziibaa jedhamu tajaajilaa mana Saa'ol tokkotu ture. Innis akka fuula Daawit duratti dhi'aatuuf waamame; mootichis, "Ati Ziibaadhaa?" jedheen. Innis, "Eeyee, ana garbicha kee ti" jedhe. 3 Mootichis, "Akka anि arjummaa Waaqaa isaaaf godhuuf namni maatii Saa'ol keessaa hafe tokko iyyuu hin jiruu?" jedhee gaafate. Ziibaa, "Ilmi Yoonaataan tokko jira; miilli isaa lachuus naafa" jedhee mootichaaf deebise. 4 Mootichis, "Inni eessa jira?" jedhee gaafate. Ziibaan deebisee, "Inni iddo Lodebaar jedhamu mana Maakiir ilma Amii'eel jira" jedhe. 5 Kanaafuu Daawit mootichi nama ergee Lodebaar mana Maakiir ilma Amii'eeleitii isa fichiisiise. 6 Mefiibooshet ilmi Yoonaataan, ilmi Saa'ol yeroo Daawit bira dhufetti ulfina isaaaf kenuuf gad jedhe sagadeef. Daawit immoo, "Mefiibooostee!" jedheen. Innis, "Garbichi kee kunoo ti" jedhee deebiseef. 7 Daawitis, "Ani abbaa kee Yoonaataaniif jedhee arjummaa siifin godhaatii hin sodaatin. Ani lafa akaakayyu keetii, lafa Saa'ol hunda siifin deebisa; atis yeroo hunda maaddii koo irraa nyaatta" jedheen. 8 Mefiibooshetis harka fuudhee, "Ana garbicha kee nama akka saree du'eetti ilaalamuuuf waan kana gochuun kee maaliif?" jedheen. 9 Mootichis Ziibaa garbicha Saa'ol ofitti waameeakkana jedheen; "Ani ilma ilma gooftaa keetiitiif, waan kan Saa'olii fi kan maatii isaa ta'e hunda kenneera. 10 Ati, Ilmaan keetii fi tajaajiltoonni kee akka ilmi ilma gooftaa keetii waan nyaatu argatuuf lafa isaaaf qotuu qabdu. Mefiibooshet ilmi ilma gooftaa keetiis yeroo hunda maaddii koo irraa nyaata." Ziibaan ilmaan kudha shanii fi tajaajiltoota digdama qaba ture. 11 Ziibaanis mootichaan, "Ani garbichi kee waan gooftaan koo mootichi akka ani hojjedhuuf na ajaju hunda nan godha" jedhe. Kanaafuu Mefiibooshet akkuma ilmaan mootii keessaa nama tokkootti maaddii Daawit irraa nyaata ture. 12 Mefiibooshet ilma dargaggeessa Miikaa jedhamu tokko qaba ture; warri mana Ziibaa jiraatan hundi hojjettoota Mefiibooostee turan. 13 Mefiibooshetis sababii yeroo hunda maaddii mootii irraa nyaachaa tureef Yerusaalem keessa jiraata ture; miilli isaa lachuu naafa ture.

10 Ergasiis mootiin Amoonotaa ni du'e; ilmi isaa Haanuunis iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 2 Daawitis, "Akkuma abbaan isaa naa arjoome sana anis Haanuun ilma Naahaashiiif nan arjooma" jedhee

yaade. Kanaafuu Daawit gadda waa'ee abbaa isaatiif itti dhaga'ame isaa ibsuu Haanuunitti ergamoota ni erge. Yommuu namoonni Daawit gara biyya Amoonotaa dhaqanitti, 3 qondaaltonni Amoonotaa Haanuun gooftaa isaaniitiin, "Ati sababii Daawit akka isaan dhaamsa gaddaa sitti himaniif namoota sitti ergeef inni waan abbaa keetiif ulfina kenne seetaa? Daawit akka isaan magaalattii qoratanii, basaasanii fi qabataniif gara kee isaan erge mitii?" jedhan. 4 Kanaafuu Haanuun namoota Daawit sana qaqqabee tokkoo tokkoo isaanii irraa hareeda gama tokkoo haadee wayyaa isaanii illee teessuma irratti cicciree of irraa isaan erge. 5 Daawit yommuu wanni kun isatti himametti sababii isaan akka malee qaana'aniif namoota sanatti ergamoota erge. Mootichis, "Isin hamma areedni keessan isinii guddatutti Yerikoo turaatii ergasii deebi'aa kottaa" jedheen. 6 Amoononni yommuu akka Daawit isaan xireeffate hubatanitti, Beet Rehoobii fi Suubaadhaa loltoota lafoo kan Sooriyaa kuma digdama, mootii Ma'akaa namoota kuma tokko wajjin akkasumas Xoob irraa namoota kuma kudha lama qaxaratan. 7 Daawit yommuu waan kana dhaga'etti Yoo'aabii fi guutummaa loltootaa ni erge. 8 Amoononni immoo ba'anii karra magaalaa sanaa irratti waraanaaf hiriiran; namoonni Sooriyaa warri Suubaan fi Rehoob, akkasumas namoonni Xoobiiitii fi Ma'akaa immoo kophaa isaanii dirree irra turan. 9 Yoo'aabis akka fuula isaa duraa fi dugda isaa duubaan waraanni jiru ni arge; kanaafuu loltoota Israa'el keessaa namoota bebeekamoo filatee adda loltoonni Sooriyaa jiranitti bobbaase. 10 Namoota hafan immoo ajaja obboleessa isaa Abiishaayi jalatti hiriirsee Amoonotatti isaan duulchise. 11 Yoo'aabisakkana jedhe; "Yoo warri Sooriyaa natti jabaatan ati dhuftee na gargaarta; yoo Amoononni sitti jabaatan immoo ani dhufee sin gargaara. 12 Jabaadhu; saba keenyaa fi magalaawwan Waaqa keenyaatiif garaa kutannaadhaan haa lollu. Waaqayyos waan fuula isaa duratti gaarii ta'e ni godha." 13 Ergasii Yoo'aabii fi loltoonni isa wajjin turan warra Sooriyaa waraanuu fuul duratti ni qajeelan; jarris fuula isaa duraa baqatan. 14 Amoononni yommuu akka namoonni Sooriyaa baqatan arganitti isaanis Abiishaayi duraa baqatanii magalaalaa seenan. Akkasiin Yoo'aab Amoonota waraanuu dhiisee Yerusaalemitti deebi'e. 15 Namoonni Sooriyaa yommuu akka

Israa'eloonni isaan mo'atan arganitti lammata walitti qabaman. **16** Hadaadezeris ergamoota ergee namoota Sooriyaan kanneen Laga Efraaxiisiitiin gamaa fichisiise; isaanis hoogganummaa ajajaa waraana Hadaadezer kan Shoobak jedhamuun gara Heelaam deeman. **17** Daawitis yommuu wanni kun isatti himametti, Israa'eloota hunda walitti qabatee Yordaanos ce'ee Heelaam dhaqe. Warri Sooriyaas waraanaaf Daawititti hiriiranii isa lolan. **18** Isaaan garuu Israa'eloota duraa baqatan; Daawitis namoota gaarii waraanaa oofan dhibba torbaa fi loltoota lafoo kuma afurtama fixe. Ajajaa loltoota isaanii Shoobak illee madeesse; innis achumatti du'e. **19** Mootonni Hadaadezerin tajaajilaa turan hundi yommuu akka Israa'elootaan mo'ataman arganitti, Israa'eloota wajjin nagaa uumanii isa jalatti bulan. Kanaafuu namoonni Sooriyaas ergasii Amoonota gargaaruu sodaatan.

11 Birraa keessa yeroo mootonni waraanaaf ba'anitti, Daawit tajaajiltoota isaatii fi loltoota Israa'el hunda wajjin Yoo'aabin erge. Isaanis Amoonota barbadeessanii magaalaa Rabbaa jedhamtu marsan. Daawit garuu Yerusaalemitti hafe. **2** Gaaf tokko galgala Daawit siree isaa irraa ka'ee bantii masaraa mootummaa irra asii fi achi deddeebi'aa ture. Innis bantii gubbaa dhaabatee dubartii dhagna ishee dhiquattu tokko arge. Dubartiin sun baay'ee bareedduu ture; **3** Daawitis waa'ee ishee beekuuf nama itti erge. Namichi sunis, "Isheen Batisheebaa intala Eli'aam, niitii Uuriyaa namicha gosa Heet sanaatii mitii?" jedhe. **4** Daawitis nama itti ergee ishee fichisiise. Isheen gara isaa dhufte; innis ishee wajjin ciise. Isheen xuraa'ummaa ishee irraa qulqullooftee ture. Ergasii gara mana isheetti deebite. **5** Dubartiin sun ulfooftee, "Ani ulfaa'eera" jettee Daawititti ergaa ergite. **6** Kanaafuu Daawit, "Uuriyaa namicha gosa Heet sana naa ergi" jedhee Yoo'aabitti dhaamsa erge. Yoo'aabis gara Daawititti isa erge. **7** Daawitis yommuu Uuriyaa gara isaa dhufetti waa'ee Yoo'aab, waa'ee loltootaatii fi haala waraanni keessa jiru isa gaafate. **8** Ergasii immoo Daawit Uuriyaa, "Gara mana keetiitti gad bu'iitii miilla kee dhiqadhu" jedhe. Kanaafuu Uuriyaa masaraa mootiitii ba'ee deeme; kennaan mootichaas isa faana ergame. **9** Uuriyaa garuu tajaajiltoota gooftaa isaa hunda wajjin karra masaraa mootii dura ciise malee gara mana ofii isaatti gad hin

buune. **10** Daawitis yommuu akka Uuriyaa gara mana isaa hin deemin itti himametti, "Ati reefuu karaadhaa dhufte mitii? Maaliif gara mana keetii hin deemne?" jedhee isa gaafate. **11** Uuriyaa immoo Daawitiin, "Taabonnii fi Israa'el, Yihuudaanis dunkaana keessa jiru; gooftaan koo Yoo'aabii fi namoonni gooftaa koo dirree irra bulu. Egaa ani akkamitti nyaachuu fi dhuguuf, niitii koo wajjinis rafuuf jedhee gara mana koo deema? Du'a kee ti; ani waan akkasii hin godhu!" **12** Daawit, "Ati har'as as buliitii ami bor sin geggeessaa" jedheen. Kanaafuu Uuriyaa gaafa sanaa fi guyyaa itti aanu Yerusaalem keessa ture. **13** Daawitis isa affeere; innis fuula isaa duratti nyaatee dhuge; Daawitis isa macheesse. Uuriyaa garuu halkan sana afata isaa irra tajaajiltoota gooftaa isaa gidduu ciisuu gad ba'e malee gara mana ofii isaa hin deemne. **14** Daawitis lafti bariinaan xalayaa barreesee harkuma Uuriyatiin Yoo'aabitti erge. **15** Xalayicha keessattis, "Iddoo waraanni itti cimetti Uuriyaa ramadi. Akka inni achitti dha'amee du'uufis isa dhiisaa duubatti deebi'aa" jedhee barreesse. **16** Kanaafuu Yoo'aab utuu magaalattii marsaa jiruu iddo akka loltooni ciccimoon jiran beeketti Uuriyaa ramade. **17** Yommuu namoonni magaalaa sanaa itti gad ba'anii Yoo'aabin lolanitti, loltoota Daawit keessaa namoonni tokko tokko du'an; Uuriyaa namichi gosa Heet sunis ni ajjeefame. **18** Yoo'aabis guutummaa oduu waa'ee lola sanaa Daawitiif erge. **19** Akkana jedhees ergamaa sana ajaje; "Yommuu ati waa'ee waraana kanaa mootichatti himtee fixxutti, **20** aariin mootichaa ni boba'a; innis akkana jedhee si gaafachuu danda'a; 'Isin maaliif loluuf akkas magaalaa sanatti dhi'aattan? Isin akka isaan dallaa irraa xiyya isinitti darbatan hin beeknee? **21** Enyetu Abiimelek ilma Yirubesheet sana ajjeese? Dubartiin tokko dallaa irraa majii dhagaa daakuu itti gad dhiiftee Tebeesitti isa hin ajjeefnee? Isin maaliif akkas dallaa sanatti dhi'aattan?" Yoo inni waan kana si gaafate, 'Tajaajilaan kee Uuriyaa namichi gosa Heet sunis du'eera' jedhii itti himi.' **22** Ergamaan sunis ka'ee deemee yommuu achi ga'etti waan Yoo'aab akka inni itti himu isa ajaje hunda Daawititti hime. **23** Ergamaan sun Daawitiin akkana jedhe; "Namoonni nutti jabaatanii dirreetti gad nutti ba'an; nus ariinnee gara karra magaalattiitti isaan deebifne. **24** Ergasiis warri xiyya darbatan dallaa irraa tajaajiltoota keetti darbatan; namoonni mootii tokko tokkos ni du'an.

Tajaajilaan kee Uuriyaan namichi Heet sunis ni du'e." 25 Daawitis ergamaa sanaan, "Egaaakkana jedhii Yoo'aabitti himi; 'Wanni kun abdii si hin kutachiisii; goraadeen yeroo tokko isa tokko, yeroo kaan immoo kan biraan nyaata. Cimsii magaalattii dha'iitii balleessi.' Waan kanas Yoo'aabin jajjabeessuuf jedhi" jedhe. 26 Niitiin Uuriyaa yommuu akka dhirsii ishee du'e dhageessetti ni boosseef. 27 Erga yeroon boo'ichaa darbee booddee Daawit mana ofii isaatti ishee fudhate; isheenii niitii isaa taatee ilma deesseef. Garuu wanni Daawit hojjete sun Waaqayyo hin gammachiisne.

12 Waaqayyos Naataanin gara Daawititti erge. Innis gara Daawit dhufee akkana jedhe; "Namoota lamatu magaalaa tokko keessa jiraata ture; inni tokko sooreessa, kaan immoo hiyyeessa ture. 2 Namichi sooreessi sun hoolotaa fi loon akka malee baay'ee qabat ure; 3 namichi hiyyeessi sun garuu goromtii hoolaa kan bitate xinnoo tokko malee homaa hin qabu ture; innis goromtii hoolaa sana ni kunuunse; hoolaan sunis isaa fi ijoollee isaa biratti guddatte. Isheen nyaata isaa irraa nyaachaa, dhugaatii isaa irraa dhugaa, bobaan isaa jala ciisaa turt. Goromtiin hoolaa kun isaaf akkuma intala isaa turt. 4 "Gaaf tokko keessummaan tokko mana namicha sooreessa sanaa dhufe; namichi sooreessi sunis hoolota yookaan loon ofii isaa keessaan tokko fuudhee keessumichaaf nyaata qopheessuu mararsiifate. Qooda kanaa ilmoo hoolaa namicha hiyyeessa sanaa fuudhee keessummaa mana isaa dhufe sanaaf qopheesse." 5 Daawitis namicha sanatti akka malee aaree Naataaniiin akkana jedhe; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, namichi waan kana godhe sun du'uu qaba! 6 Namichi sun qooda hoolaa sanaa harka afur baasuu qaba; inni gara laafina malee waan kana godheeraatii." 7 Naataanis Daawitiin akkana jedhe; "Namichi sun suma! Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Ani Israa'el irratti mootii godhee si dibeera; harka Saa'ol jalaas si baaseera. 8 Ani mana gooftaa keetii siif kenneera; niitota gooftaa keetii illee bobaan keetti siif kenneera. Ani mana Israa'elii fi mana Yihuudaa siif kenneera. Utuu kunneen hundi sitti xiinaatanii silaa kana caalaa iyyuu siifin kenna ture. 9 Ati maaliif waan ija isaa duratti hamaa ta'e hojjechuudhaan dubbii Waaqayyoo tuffatte? Ati Uuriyaa namicha Heet sana goraadeen ajjeeftee niitii isaa fudhatteerta. Ati goraadee Amoonotaatiin isaa

ajjeefte. 10 Kanaafuu amma sababii ati na tuffattee niitii Uuriyaa namicha Heet sana ofii keetif fudhatteef goraadeen mana kee irraa hin fagaatu." 11 "Waaqayyo akkana jedha: 'Kunoo, ani manuma kee keessaa waan hamaa sitti nan kaasa; utuma iji kee arguu niitota kee fuudhee fira sitti aanuuf nan kenna; innis guyyuma saafaadhaan isaan wajjin ni ciisa. 12 Ati dhoksaatti akkas goote; ani garuu Israa'eloota hunda duratti guyyuma saafaadhaan waan kana nan godha.'" 13 Kana irratti Daawit Naataaniiin, "Ani Waaqayyotti cubbuu hojjedheera" jedhe. Naataan immoo deebisee akkana jedhe; "Waaqayyo cubbuu kee sirraa haqeera; atis hin duutu. 14 Ta'us sababii ati waan kana gochuudhaan Waaqayyoon tuffattee daa'imni siif dhalate sun ni du'a." 15 Erga Naataan gara mana ofii isaa deemee booddee Waaqayyo daa'ima niitiin Uuriyaa Daawitiif deesse ni dha'e; mucichis ni dhibame. 16 Daawitis daa'ima sanaaf Waaqa kadhate. Innis soomee mana isaatti galee halkan hunda lafa rafaa ture. 17 Maanguddoonni mana isaas lafaa isa kaasuuf isa bira dhadhaabatan; inni garuu ni dide; isaan wajjinis homaa hin nyaanne. 18 Daa'imni sunis guyyaa torbaffaatti ni du'e. Tajaajiltoonni Daawit akka daa'imni sun du'e isatti himuu sodaatan; isaan, "Nu yeroo daa'imni sun lubbuun jirutti Daawititti dubbannee ture; inni garuu nu dhaga'uu dide. Amma akkamiin daa'imni sun du'eera jennee itti himna? Yoo nu itti himne inni of miidha ta'a" jedhanii yaadanii turaniitii. 19 Daawit akka tajaajiltoonni isaa walitti asaasaa jiran hubatee daa'imni sun du'uu isaa beeke. Innis, "Mucichi ni du'ee?" jedhee gaafate. Isaanis, "Eeyyee du'eera" jedhanii deebisan. 20 Daawitis lafaa ka'e. Erga dhagna isaa dhiqatee dibatee booddees uffata isaa geeddaratee mana Waaqayyoo seenee waaqeffate. Ergasiis immoo gara mana ofii isaatti galee nyaata gaafannaan dhi'eessaniif; innis ni nyaate. 21 Tajaajiltoonni isaaas, "Ati maaliif akkana goota? Yeroo mucichi lubbuun jirutti ni soomte; ni boosse. Amma garuu mucichi du'eera; ati immoo kaatee nyaatta!" jedhanii isa gaafatan. 22 Innis akkana jedhee deebise; "Ani yeroo mucichi lubbuun turetti nan soome; nan boo'es. Ani, 'Eenyutu beeka? Waaqayyo garaa naa laafee mucichi ni fayya' jedhee yaadeen ture. 23 Amma garuu inni du'eera; yoos ani maaliifin sooma? Ani isa deebisuu nan danda'aa? Anatu gara isaa dhaqa malee inni gara koo hin dhufu!" 24 Ergasiis Daawit niitii

isaa Batisheebaa ni jajjabeesse; dhaqees ishee wajjin ciise. Isheenilma deesseef; maqaa isaa Soloomoon jedhanii moggaasan. Waaqayyo isa ni jaallate; **25** Waaqayyo waan isa jaallateef akka inni Yidiidiyaa jedhamee waamamuuf karaa Naataan raajichaatiin dubbi erge. **26** Yeroo sanattis Yoo'aab magaalaat Amoonotaa kan Rabbaa jedhamu waraanee da'annoo masaraa mootummaa qabate. **27** Yoo'aabis akkana jedhee Daawititt ergamoota erge; "Ani magaalaat Rabbaa waraanee madda bishaan ishee qabadheera. **28** Egaa ati loltoota hafan walitti qabadhuutii magaalattii marsii qabadhu. Yoo kanaa achii ani magaalattii nan fudhadha; isheenilma maqaa kootiin moggaafamti." **29** Kanaafuu Daawit loltoota hunda walitti qabatee dhaqee Rabbaa waraanee qabate. **30** Daawitis mataa mootii isaanii irraa gonfoo fudhate; Gonfichis mataa Daawit irra kaa'ame. Gonfoon sun hamma warqee taalaantii tokkoo ulfaatee dhagaawwan gati jabeeyyiis of irraa qaba ture. Daawitis magaalaat sana keessaa boojuu akka malee baay'ee fudhatee **31** namoota achi keessa turanis gad yaasee akka isaan magaaziidhaan, gasoo sibilaatiif fi qottoodhaan hojii hojjetan godhe; suphees isaan dhoofsise. Daawit magaalaawwan Amoonotaa hunda keessattis akkasuma godhe. Ergasii Daawitii fi loltoonni isaa hundinuu Yerusaalemitti ni deebi'an.

13 Yeroo tokko Amnoon ilmi Daawit Taamaarin jaallate; isheen akka malee bareedduu, obboleettii Abesaaloom ilma Daawit sanaa ture. **2** Amnoon sababii jaalala obboleettii isaa Taamaariitiif akka malee dhiphatee dhibame; sababii isheen durba turteef Amnoon waan waanuma tokko illee ishee gochuu danda'u hin seene. **3** Amnoon michuu akka malee jal'aa kan Yoonaadaab jedhamu tokko qaba ture; Yoonaadaab ilma Shime'aa obboleessa Daawit. **4** Yoonaadaabis Amnooniin, "Yaa ilma mootii, dhagni kee maaliif guyyuma guyyaan huqqachaa deema? Ati natti hin himtuu?" jedhee gaafate. Amnoon immoo, "Ani Taamaar obboleettii Abesaaloom obboleessa kootii jaalladheera" isaan jedhee. **5** Yehoonaadaabis, "Sobiiftii akka nama dhukkubsateetti siree irra ciisi; yommuu abbaan kee si gaafachuu dhufutti, 'Akka ani harka isheetii nyaadhuuf akka obboleettiin koo Taamaar dhuftee fuula koo duratti nyaata naa qopheessitu nan barbaada' jedhiin" jedhee. **6** Kanaafuu Amnoon sobee akka nama dhukkubsate tokkootti

ciise. Yommuu mootichi isa gaafachuu dhufettis Amnoon, "Akka obboleettiin koo Taamaar dhuftee fuula koo duratti nyaata addaa naaf qopheessitee nyaadhu nan barbaada" jedheen. **7** Daawitis gara manaatti Taamaaritti nama ergee, "Gara mana obboleessa kee Amnoon dhaqitii waan inni nyaatu qopheessiif" jedhe. **8** Kanaafuu Taamaar kaatee gara mana obboleessa ishee Amnoon kan ciisee ture sanaa dhaqxe. Daakuu xinnoo ishee fuutee bukeessitee fuula isaa duratti tolchite. **9** Ergasiis buddeena tolchite sana eelee irraa fuutee dhi'eessiteef; inni garuu nyaachuu dide. Amnoon, "Nama hunda narraa baasaa" jedhe. Kanaafuu namni hundi isa biraa ba'e. **10** Ergasiis Amnoon Taamaariin, "Akka ani harka kee irraa nyaadhuuf buddeenicha kutaa ani ciisutti naa fidi" jedhe. Taamaaris buddeena qopheessite sana fuutee Amnoon obboleessa isheetiif lafa inni ciisetti geessite. **11** Inni garuu yommuu isheen nyaata dhi'eessiteefitti humnaan ishee qabatee, "Yaa obboleetti ko, kottuu na wajjin ciisi" jedheen. **12** Isheen immoo deebiftee akkana jetteen; "Yaa obboleessa ko, waan kana hin godhin! Na hin dirqisiisin. Wanni fokkisaan akkasii Israa'el keessatti hojjetamuu hin qabu! Ati waan hamaa kana hin godhin. **13** Ani maalan ta'a? Salphina koos baadhee eessan dhaqa? Ati hoo? Atis Israa'el keessatti akka gowwaa hamaa tokkootti ilaalamuu kee ti mitii? Maaloo mootichatti himadhu; inni sitti heerumuu na hin dhowwutii." **14** Inni garuu ishee dhaga'uu dide; waan ishee caalaa jabaa ta'efis humnaan ishee gudeede. **15** Ergasii Amnoon jibba guddaa ishee jibbe; dhugumaan hamma dur ishee jaallate caalaa ishee jibbe. Amnoonis, "Ka'iittii ba'ii deemi!" isheen jedhe. **16** Isheen immoo, "Hin ta'u! Na ari'uun kee yakka ati duraan natti hojjette caalaa hammaata" jetteen. Inni garuu ishee dhaga'uu dide. **17** Tajaajilaan ofii isaaas waamee, "Dubartii kana narraa baasiitii balbala itti cufi" jedheen. **18** Tajaajilaan isaa sunis gad ishee baasee balbala itti cufe. Isheen uffata faaya adda addatiin miidhagfame uffattee ture; intallan mootii kanneen dubarran qulqulluu ta'an uffata akkasii uffatu tureetii. **19** Taamaaris mataa isheetti daaraa firfirfattee wandaboo ishee dheeraa faayawwaniin miidhagfame sana tarsaafte. Harka ishees mataa irra kaa'attee sagalee ol fudhattee boo'aa deemte. **20** Abesaaloom obboleessi ishee, "Amnoon obboleessi kee si wajjin turee? Yaa obboleetti ko, cal'isi; inni

obboleessuma kee ti. Waan kana garaatti hin qabatin” jedheen. Taamaaris kophaa ishee mana obboleessa ishee mana Abesaaloom jiraatte. 21 Daawit mootichi yommuu waan kana hunda dhaga’etti baay’ee aare. 22 Abesaaloom dubbii tolaa yookaan hamaa tokko illee Amnoonitti hin dubbanne; Abesaaloom sababii inni obboleettii isaa Taamaarin salphiseef akka malee Amnoonin jibbee ture. 23 Waggaa lamaa booddee warri hoolota Abesaaloom irraa rifeensa haadan magaalaa Ba’aal Hasoor kan Efrem biratti argamu sana keessa turan; innis akka isaan achi dhaqaniif ilmaan mootii hunda waame. 24 Abesaaloomis gara mootichaa dhaqee, “Namoonni hoolota garbicha keetii irraa rifeensa haadan dhufaniiru. Maaloo mootichii fi qondaaltonni isaa garbicha kee wajjin haa deeman” jedheen kadhate. 25 Mootichi immoo deebisee, “Lakki yaa ilma ko, nu hundinuu deemuu hin qabnu; nu ba’aa qofa sitti taanaa” jedheen. Abesaaloom jabeesee isa kadhatussaa inni isa eebbise malee isa faana hin deemne. 26 Abesaaloomis, “Yoo ta’uu baate, maaloo obboleessi koo Amnoon nu wajjin haa deemu” jedhe. Mootichi immoo, “Inni maaliif si wajjin deema?” jedheen gaafate. 27 Abesaaloom garuu jabeesee isa kadhate; kanaafuu inni Amnoonii fi ilmaan mootichaa kaan isa wajjin erge. 28 Abesaaloom akkana jedhee namoota isaa ajaje; “Dhaga’aa! Yommuu Amnoon daadhii wayinii dhugee machaa’utti ani, ‘Amnoonin dha’aa’ isini jedha; isinis yommuu suma isa ajjeesaa. Hin sodaatinaa. Anatu ajaja kana isinii kenne mitii? Jabaadhaa; jagnoomaas.” 29 Kanaafuu namoonni Abesaaloom waanuma Abesaaloom isaan ajaje sana Amnoonitti hoijjetan. Ilmaan mootichaa hundinuu ka’anii gaangolii isaanii yaabbatanii baqatan. 30 Utuu isaan karaa irra jiranuu oduun, “Abesaaloom ilmaan mootichaa hunda fixeera; tokkoon isaanii iyyuu hin hafne” jedhu Daawit qaqqabe. 31 Mootichis ol ka’ee uffata isaa tarasaasee lafa ciise; tajaajiltoonni isaa kanneen isa bira dhadhabatanii turan hundinuu uffata isaanii tatarsaasan. 32 Yoonaadaab ilmi Shime’aa ilmi obboleessa Daawit sun garuu akkana jedhe; “Gooftaan koo waan isaan ilmaan mootichaa hunda fixan hin se’in; Amnoon qofatu du’e. Kunis waan Abesaaloom erga Amnoon obboleettii isaa Taamaarin humnaan gudeedee jalqabee itti yaadaa turee dha. 33 Gooftaan koo mootichi waa’ ee oduu ilmaan mootichaa hundi ajjeefamaniiru jedhu sanaa hin yaadda’in;

Amnoon qofatu du’e.” 34 Yeroo kanatti Abesaaloom baqateera. Namichi eegumsaaf dhaabatee tures ol jedhee ilaalee namoota baay’ee daandii Horonaayim kan gaara cina ba’u irra dhufaa jiran arge. Namichi sunis dhaqee, “Ani karaa Horonaayim, cina gaaraatti namoota nan arga” jedhee mootichatti hime. 35 Yoonaadaabis mootichaan, “Kunoo, ilmaan mootichaa dhufanii jiru; wanni kun akkuma garbichi kee jedhe ta’e” jedhe. 36 Akkuma inni dubbatee fixateen ilmaan mootichaa sagalee guddaaadhaan boo’aa ol galan. Mootichii fi tajaajiltoonni isaa hundinuu hiqqifatanii boo’an. 37 Abesaaloom garuu baqatee gara ilma Amiihuud, gara Talmaay mooticha Geshuur sanaa dhaqee. Daawit immoo guyyaa hunda ilma isatiif ni boo’aa ture. 38 Abesaaloom erga baqatee Geshuur dhaqee booddee waggaa sadii achi ture. 39 Mootichis du’a Amnoon irraa jajjabaannaan gara Abesaaloom dhaquuf garaan isaa kaka’e.

14 Yoo’ab ilmi Zeruuyaa akka garaan mootichaa Abesaaloom itti deebi’e beeke. 2 Kanaafuu Yoo’ab gara Teqoo’atti nama ergee dubartii ogeettii tokko fichisiise. Innis akkana isheedhaan jedhe; “Sobiitii akka nama gadda keessa jiruu ta’i. Wayyaa gaddaa uffadhu; dibata kam iyyuu hin dibatin. Akka dubartii nama du’e tokkoof guyyaa hedduu gaddite tokkoos ta’i. 3 Mooticha bira dhaqitii waan kana itti himi.” Yoo’abis waan isheen dubbattu isheetti hime. 4 Dubartiin sun yommuu Teqoo’aadhaa gara mootichaa dhufetti ulfina isaaftu kenuuf addaan lafatti gombifamtee, “Yaa mootii, na gargaari!” jette. 5 Mootichis, “Ati maal rakkatte?” jedhee isheen gaafate. Isheen isaan akkana jette; “Sababii dhirsii koo du’eef ani dhugumaan niitii dhirsaa hin qabnee dha. 6 Ani garbittiin kee ilmaan lama qaban ture. Isaanis alatti wal lolan; sababii namni wal irraa isaan dhowwu tokko iyyuu achi hin turiniif inni tokko isa kaan dha’ee ajjeese. 7 Kunoo, gosti hundi ana garbitti keetti ka’era; isaanis, ‘Waan inni obboleessa ofii isaa ajjeesee akka nu sababii lubbuu obboleessa isaa kan inni ajjeese sanaa isa ajjeefnuuf dabarsii nutti kenni; ergasii dhaaltuu isaa illee ni galaafanna’ jedhu. Isaanis akkasiin akka dhirsii koo maqaa yookaan sanyii lafa irraa hin qabaanneef ibsaan koo tokkicha hafe kana dhaamsu.’ 8 Mootichis dubartii sanaan, “Ani waa’ee keetiif ajaja nan dabarsaatii ati mana keetti gali” jedhe. 9 Dubartiin Teqoo’aa sun garuu, “Yaa gooftaa

ko, yaa mooticha, yakki sun anaa fi maatii abbaa koo irraa haa bu'u; mootichii fi teessoon isaa yakka irraa haa qulqullaa'an" jette. **10** Mootichis deebisee, "Yoo namni kam iyyuu waan tokko illee sitti dubbate isa natti fid; innis deebi'ee si hin rakkisu" jedhe. **11** Ishee immoo, "Kanaafuu akka namni haaloo dhiigaa baasu sun ittuma fufee nama biraa ajjeeseeakkasiin ilmi koo hin ajjeefamneef mootichi Waaqayyoon Waaqa isaa haa waammatu" jette. Innis, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, rifeensi tokkittiin mataa ilma keetii irraa lafa hin bu'u" jedhe. **12** Ergasiis dubartittiin, "Akka ani garbittiin kee gooftaa koo mootichatti dubbii tokkitti dubbadhu naa eeyyami" jette. Innis, "Dubbadhu" jedhee deebise. **13** Dubartittiin immoo akkana jette; "Yoos ati maaliif waan akkasii saba Waaqaatti yaadde? Mootichi ilma isaa kan biyyaa baqate sana hin deebifneetii; akkana jechuun isaa ofitti muruu isaa mitii? **14** Nusakkuma bishaan lafatti dhangala'ee deebi'ee hin waraabamneetti ni duuna. Waaqni garuu karaa namni biyyaa baqate sun ittiin deebi'u barbaada malee akka inni isa irraa fagaatee hafu hin fedhu. **15** "Kanaafuu sababii namoonni na sodaachisaniif ani dubbii kana gooftaa koo mootichatti himuu dhufere. Garbittiin kees waan kana yaadde; 'Ani mooticha nan gaafadhu; innis waan garbittiin isaa gaafatte tole jedha ta'a. **16** Mootichi waan kana dhaga'ee harka namicha anaa fi ilma koo dhaala Waaqni nuu kenne nu dhabsiisu yaaluu jalaa garbittii isaa ni baasaatii.' **17** "Ammas garbittiin kee akkana jette; 'Sababii gooftaan koo mootichi waan gaarii fi hamaa gargari baasee beekuutti akkuma ergamaa Waaqayyo ta'eef dubbiin gooftaa koo mooticha boqonaa naaf haa kennu. Waaqayyo Waaqni kee si wajjin haa ta'u.'" **18** Kana irratti mootichi dubartittiidhaan, "Ati waan ani si gaafadhu kam iyyuu na hin dhoksin" jedhe. Dubartittiin, "Gooftaan koo mootichi haa dubbatu" jette. **19** Mootichi, "Waan kana hunda keessatti harki Yoo'aab si wajjin jiraa?" jedhee gaafate. Dubartiiin sun immoo akkana jettee deebifte; "Yaa gooftaa koo mooticha, du'a kee ti; dubbii gooftaan koo mootichi dubbatu irraa namni gara mirgaatti yookaan gara bitaatti goruu danda'u tokko illee hin jiru. Dhuguma namni akka ani waan kana dubbadhu na ajjee fi kan dubbii kana hundas afaan garbittii keetii keessa kaa'e Yoo'aabuma garbicha kee ti. **20** Yoo'aab garbichi kee waan kana gochuun isaa haala yeroo ammaa

jiru geedduu. Gooftaan koo ogummaa akkuma ogummaa ergamaa Waaqayyo qaba; inni waan lafa irratti ta'u hunda ni beeka." **21** Mootichis Yoo'aabiin, "Tole; ani waan kana nan godha. Ati dhaqii Abesaaloom dargaggeessicha fidi" jedhe. **22** Yoo'aabis ulfina isaaaf kennuuf addaan gombifamee mooticha eebbise. Yoo'aab, "Sababii mootichi kadhanna garbicha isaa dhaga'eef inni akka fuula gooftaa isaa mootichaa duratti fudhatama argate har'a ni beeka" jedhe. **23** Ergasiis Yoo'aab Geshuur dhaqee Abesaaloomin deebisee Yerusaalemitti fide. **24** Mootichi garuu, "Inni gara mana isaa deemuu qaba; inni fuula koo arguu hin qabu" jedhe. Kanaafuu Abesaaloom gara mana isaatti gale; fuula mootichaas hin argine. **25** Guutummaa Israa'el keessa namni akka Abesaaloom miidhaguma isaatiin baay'ee jajame tokko iyyuu hin turre. Inni mataa isaatii jalqabee hamma faana miilla isaatti hir'ina tokko iyyuu hin qabu ture. **26** Yommuu rifeensi mataa isaa itti ulfaatutti waggaatti yeroo tokko of irraa mura ture; yeroo inni rifeensa mataa isaa kana madaalli mootiitiin madaaluttis rifeensi isaa saqilii dhibba lama ulfaata ture. **27** Abesaaloom ilmaan sadii fi intala tokko dhalche. Maqaan intala sanaa Taamaar jedham; isheenis dubartii akka malee bareeddu ture. **28** Abesaaloom utuu fuula mootichaa hin argin wagga lama Yerusaalem keessa jiraate. **29** Ergasiis Abesaaloom Yoo'aabin gara mootichaatti erguuf jedhee nama itti erge; Yoo'aab garuu isa bira dhufuu dide. Kanaafuu yeroo lammaffaa nama itti erge; inni garuu dhufuu dide. **30** Ergasiis Abesaaloom hoijettoota isatiin, "Ilaa, lafti qotisaa Yoo'aab lafa qotisaa kootti aana; innis garbuu achii qaba. Dhaqaatii ibidda itti qabsiisaa" jedhe. Kanaafuu hoijettooni Abesaaloom dhaqanii lafa qotisaa sanatti ibidda qabsiisan. **31** Kana irratti Yoo'aab gara mana Abesaaloom dhaqee, "Hoijettooni kee maaliif lafa qotisaa kootti ibidda qabsiisan?" jedheen. **32** Abesaaloomis deebisee Yoo'aabiin akkana jedhe; "Kunoo ani akka ati, 'Inni, 'Ani maaliifin Geshuurii dhufe? Utuun hamma ammaatti achuma jiraadhee naaf wayya ture!'" jedha' jettee mootichatti naaf himtuuf gara mootichaatti si ergachuuf, na bira kottu jedhee sitti dhaammadheen ture. Ani amma illee fuula mootichaa arguu fedha; yoo ani yakka tokko illee hojjedhee jiraadhe inni na haa ajjeesu." **33** Kanaafuu Yoo'aab gara mootichaa dhaqee waan kana itti hime. Mootichis Abesaaloomin waamsise;

innis dhufee fuula mootichaa duratti addaan lafatti gombifame. Mootichis Abesaaloomin dhungate.

15 Kana irratti Abesaaloom gaarii lolaatii fi fardeen akkasumas namoota fuula isaa dura fiigan shantama ofii isatiif qopheeffate. **2** Innis ganamaan ka'ee daandii gara karra magaalaatti nama geessu irra dhaabata ture. Yeroo namni kam iyyuu iyyata isaa mootii duratti dhi'eefatee murtii argachuuuf dhufutti, Abesaaloom ofitti isa waamee, "Ati magaalaa kamii dhufte?" jedhee gaafata. Namni sunis, "Garbichi kee gosoota Israa'el keessaa gosa tokko keessaa dhufa" jedhee deebisaaf. **3** Ergasiis Abesaaloom, "Kunoo iyyanni kee dhugaa fi qajeelaa dha; garuu akka inni si dhaga'uuf namni mootiin iddo buufate tokko iyyuu hin jiru" jedhaan. **4** Abesaaloomis itti dabalee, "Maal qaba, utuu ani biyya kanatti abbaa murtii ta'ee! Silaa namni iyyata yookaan himata qabu kam iyyuu na bira dhufee anis murtii qajeelaa isaaaf nan kennan ture" jedha. **5** Akkasumas yeroo namni tokko fuula isaa duratti jilbeenfachuuuf gara isaa dhufutti Abesaaloom harka diriinfatee ol isaa qabuudhaan isa dhungata. **6** Abesaaloom akkasiin Israa'eloota murtii qajeelaa argachuuuf gara mootii dhufan hunda simachuudhaan garaa namoota Israa'el hate. **7** Abesaaloomis gara dhuma waggaafuraffaatti mootichaanakkana jedhee; "Akka ani Kebroon dhaqee wareega Waaqayyoof wareegeee ture tokko dhi'eessuuf naaf eeyyami. **8** Ani garbichi kee yeroon biyya Sooriyaa keessa Geshuur jiraachaa turetti, 'Yoo Waaqayyo gara Yerusaalemitti na deebise, ani Kebroonittii Waaqayyoof nan sagada' jedhee wareega kana wareegeen ture." **9** Mootichis, "Nagaan deemi" jedheen. Kanaafuu Abesaaloom gara Kebroon deeme. **10** Abesaaloom garuu akka isaan, "Isinakkuma sagalee malakataa dhageessaniin, 'Abesaaloom Kebroonittii mootii ta'eera' jedhaa" jedhaniif guutummaa gosoota Israa'el keessa dhoksaadhaan ergamoota bobbaase. **11** Namoonni dhibbi lama Yerusaalemii ba'anii Abesaaloom faana bu'an. Isaan akka keessummaatti affereramanii cal'isaniituma deeman malee waa'ee dhimma sanaa waan tokko illee quba hin qaban ture. **12** Abesaaloom yeroo aarsaa dhi'eessutti namichi gosa Giiloo kan Ahiitofel jedhamu, gorsaan Daawit akka magaalaa isaa Giiloodhaa dhufuuf waamsise. Kanaafuu fincilli sun jabaatee duukaa buutonni Abesaaloomis baay'achaa dhufan. **13** Ergamaan tokkos Daawit bira

dhufee, "Garaan namoota Israa'el gara Abesaaloom itti deebi'ee jira" jedhee itti hime. **14** Ergasiis Daawit qondaaltota isaa warra isa wajjin Yerusaalem keessa turaniinakkana jedhee; "Ka'aa ni baqanna! Yoo kanaa achii tokkoon keenya iyyuu Abesaaloom jalaa hin baanu. Dafnee asii deemuu qabna; yoo kanaa achii inni ariitiidhaan dhufee nu qaqqabeee nu balleessaatii; magaalattii illee goraadeedhaan dha'a." **15** Qondaaltonni mootichaas, "Nu tajaajilttooni kee waan goofaan keenya mootichi murteesse kam iyyuu gochuuf qophaa'oo dha" isaan jedhan. **16** Kanaafuu mootichi warra mana isaa jiraatan hunda of faana fudhatee qajeele; saajjatoowwan isaa kudha garuu akka isaan masaraa mootii eeganiif achumatti dhiise. **17** Mootichis akkasiin namoota hunda of faana fudhatee ba'e; isaanis xinnoo achi fagaatanii iddo tokko dhadhaabatan. **18** Namoonni isaa hundinuu Kereetotaa fi Pheletota hunda wajjin mooticha dura qajeelan; akkasumas Gaatonni dhibba ja'a kanneen Gitii isa faana ba'anis fuula mootichaa dura darban. **19** Mootichis Itaayi namicha Gitii sanaanakkana jedhee; "Ati maaliif nu faana dhufta? Deebi'iittii Abesaaloom mooticha wajjin turi. Ati keessummaa biyya keetii booji'amtee dhuftee dha. **20** Ati kaleessuma dhufte. Egaa ani utuun ofii kootiifuu garan dhaqu hin beekin akka ati nu faana joortun si godhaa? Amma beenuu namoota biyya keetii fudhadhuutii deebi'i. Gara laafinnii fi amanamummaan si wajjin haa ta'an." **21** Itaayi garuu deebisee mootichaan, "Dhugaa Waaqayyo jiraataatii fi du'a gooftaa koo mootichaa, jireenyas ta'u du'a taanaan ani tajaajilaan kee gara gooftaan koo mootichi deemu kam iyyuu nan deema" jedhee. **22** Daawit immoo Itaayiin, "Yos darbii fuula duratti deemi" jedhee. Kanaafuu Itaayi namichi Gitii sun namoota isaatii fi maatii isaa kanneen isa wajjin turan hunda fudhatee deeme. **23** Yeroo namoonni sun hundi darbanittis warri baadiyyaa jiraatan hundi sagalee ol fudhatanii boo'an. Mootichis Sulula Qeedroon ce'ee deeme; namoonni hundinuuus ce'anii gara gammoojjiitti qajeelan. **24** Zaadoqis achi ture; Lewwoniisa wajjin turan hundinuu taabota kakuu Waaqaa baatanii turan; isaanis taabota Waaqaa lafa kaa'an; Abiyaataar immoo hamma namoonni hundi magaalaa keessaa ba'anitti aarsaa dhi'eesse. **25** Ergasiis mootichi Zaadoqinakkana jedhee; "Ati taabota Waaqaa fuudhiitii gara magaalaaatti deebi'i. Yoo ani fuula

Waaqayyoo duratti surraa argadhee jiraadhe, inni deebisee na fidee taabota sanaa fi lafa ofii jiraatu na argisiisa. **26** Garuu yoo inni, ‘Ani sitti hin gammanne’ naan jedhe, ani qophaa’aa dha; inni waan fedhe na haa godhu.” **27** Mootichis Zaadoq lubichaan, “Ati nama mul’ataan waa argu mitii? Egaal ilma kee Ahiima’azin akkasumas Yoonaataan ilma Abiyaataar fudhadhuutii nagaan gara magaalaatti deebi’i. Atii fi Abiyaataar ilmaan keessan lamaan fudhadhaatii deemaa. **28** Ani immoo hamman dhaamsa kee dhaga’utti malkaa gammoojji keessaa bira nan tura.” **29** Kanaafuu Zaadoqii fi Abiyaataar taabota Waaqaa sana fuudhanii Yerusaalemitti deebi’anii achuma turan. **30** Daawit garuu Gaara Ejersaatti ol ba’e; yeroo ol ba’uttis boo’aa deemaa ture; innis mataa isaa haguuggatee kophee malee deema ture. Namoonni isa wajjin turan hundinuu mataa isaanii haguuggatanii boo’aa deemu turan. **31** Yeroo kanatti, “Ahiitofelis warra Abesaaloom wajjin fincilan keessaa tokkoo dha” jedhamee Daawititti himame. Kanaafuu Daawit, “Yaa Waaqayyo, gorsa Ahiitofel sana jalaa busheessi” jedhee Waaqa kadhate. **32** Yeroo Daawit iddo wal ga’ii iddo itti namoonni Waaqa waaqeffatan ga’ettis Huushaayi namichi gosa Arkii sun wandaboo ofii tarasaasee daaraa mataatti firfifatee isa simachuuf ba’e. **33** Daawitisakkana jedheen, “Ati yoo na wajjin deemte ba’aa natti taata. **34** Garuu yoo gara magaalaatti deebitee Abesaaloomiin, ‘Yaa mootii, ani duraan garbicha abbaa keetiin ture; amma garuu garbicha kee nan ta’a’ jettee gorsa Ahiitofel busheessite na gargaaruu dandeessa. **35** Zaadoqii fi Abiyaataar luboonni suma wajjin achi jiraatu mitii? Ati waan masaraa mootiiti dhageessu hunda isaanitti himi. **36** Ilmaan isaanii lamaan Ahiima’az ilmi Zaadoqii fi Yoonaataan ilmi Abiyaataar isaanuma wajjin achi jiraatan. Ati waan dhageessu hunda harka isaaniiitiin naa ergi.” **37** Kanaafuu Huushaayi michuun Daawit utuma Abesaaloom Yerusaalem seenaa jiruu achi ga’e.

16 Daawit fiixee gaarichaa darbee xinnoo erga deemee booddee Ziibaan tajaajilaan Mefiibooshet harroota lamatti buddeena dhibba lama, bixxillee ija wayinii dhibba tokko, bixxillee ija harbuu dhibba tokkoo fi daadhii wayinii qalqalloo tokko fe’ee isa simachuuf itti dhufe. **2** Mootichis, “Kana hunda maaliif fidde?” jedhee Siibaa gaafate. Ziibaan immoo,

“Harroota akka maatiin mootichaa Yaabbataniif, buddeena fi bixxillee ija wayinii akka namoonni nyaataniif, daadhii wayinii immoo akka warri gammoojji keessatti dadhaban ittiin bayyanataniif” jedhee deebise. **3** Mootichis, “Ilmi ilma gooftaa keetii eessa jira?” jedhee gaafate. Ziibaan immoo deebisee, “Inni waan, ‘Manni Israa’el har’aa mootummaa akaakayyuu kootii naa deebisa’ jedhee yaaduuf Yerusaalem keessa jiraata” jedhe. **4** Mootichis Ziibaadhaan, “Wanni kan Mefiibooshet ta’ee hundinuu amma kan kee ti” jedhe. Ziibaanis, “Ani akkan fuula gooftaa kootii, fuula mootichaa duratti surraa argadhuuf ofi qabeen si kadhadha” jedhe. **5** Akkuma Daawit mootichi Bahuuriim ga’een namichi balbala maatii Saa’ol tokko itti dhufe. Maqaan isaas Shime’ii ilma Geeraa ti; namichi kunis Daawitin abaaraa gad ba’e. **6** Innis utuma qondaaltonii fi waardiyoonni Daawit hundinuu mirgaa fi bitaan Daawitin marsanii jiranuu hunda isaaniitti dhagaa darbachaa ture. **7** Shime’iinis akkana jedhee isa abaaraa ture; “Asii ba’i; asii ba’i; ati nama dhiigaa ti; namicha hamaa nana! **8** Waaqayyo dhiiga mana Saa’ol kan ati iddo isaa buutee moote sanaa hundaaf gatii kee siif kenneera. Waaqayyo mootummaa kee sirraa fuudhee ilma kee Abesaaloomiif kenneera. Ati sababii nama dhiigaa taateef ni badda!” **9** Abiishaayi ilmi Zeruuyaa mootichaan, “Sareen du’aan kun maaliif gooftaa koo mooticha abaara? Ani dhaqeen mataa isaa irraa kuta” jedhe. **10** Mootichi garuu akkana jedhe; “Yaa ilmaan Zeruuyaa, anii fi isin maal wal irraa qabna? Yoo inni sababii Waaqayyo, ‘Ati Daawitin abaari’ isaan jedheef na abaare eenyutu, ‘Ati maaliif waan kana goota?’ jedhee isa gaafachuu danda’a?” **11** Ergasii Daawit Abiishaayii fi qondaaltota isaa hundaan akkana jedhe; “Ilmi koo kan gudeeda kootii ba’e iyyuu lubbuu koo balleessuu barbaada. Yoos namichi gosa Beniyaam kun hammam kana caalaa hin goone ree! Isa dhiisaa; waan Waaqayyo isa ajajeef inni na haa abaaru. **12** Tarii Waaqayyo dhiphina koo argee abaarsa ani har’aa abaaramaa jiru kana waan gaariitti naa geeddara ta’aa.” **13** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa karaa isaanii itti fufan; Shime’iin immoo isa abaaraa, dhagaa itti darbachaa, awwaaras itti bittinneessaa fuullee isaatiin gaara cina deemaa ture. **14** Mootichii fi namoonni isa wajjin turan hundi dadhabbi guddaadhaan dhufanii achitti

aara galfatan. **15** Yeroo kanattis Abesaaloomii fi namoonni Israa'el hundi gara Yerusaalem dhufan; Ahiitofelis isa wajjin ture. **16** Huushaayi namicha gosa Arkii michuun Daawit sun Abesaaloom bira dhaqee, "Yaa mootii bara bараan jiraadhu! Yaa mootii bara bараan jiraadhu!" jedheen. **17** Abesaaloomis, "Jaalalli ati michuu keetiif qabdu kanaa? Ati maaliif michuu kee wajjin hin deemne?" jedhee Huushaayin gaafate. **18** Huushaayi immoo Abesaaloomi akkana jedhe; "Lakk; ani kan nama Waaqayyo, sabni kunii fi namoonni Israa'el hundi filatanii nan ta'a; isa wajjinis nan jiraadha. **19** Kanaa achi ani eenyun tajaajila? Ani Ilma tajaajiluu hin qabuu? Ani akkuman abbaa kee tajaajile sana si'i illee nan tajaajila." **20** Abesaaloomis Ahiitofeliin, "Mee nu gorsi. Nu maal gochuu qabna?" jedhe. **21** Ahiitofelis deebisee, "Ol seeniitii saajjatoowwan abbaa keetii kanneen inni akka isaan masaraa mootii eeganiif dhiisee biraan deeme wajjin ciisi. Ergasii Israa'eloonni hundi akka ati abbaa kee jibbite dhaga'anii, harki warra si wajjin jiran hundaas ni jabaataa" jedheen. **22** Kanaafuu bantii manaa irra Abesaaloomiif durkaana dhaaban; innis Israa'eloota hunda duratti saajjatoowwan abbaa isaa wajjin ciise. **23** Bara sanatti gorsi Ahiitofel kennaa ture akkuma waan namni tokko Waaqa gaafatuutti ilaalamta ture. Akki itti Daawitis ta'u Abesaaloom gorsa Ahiitofel hunda dhaga'aa turan kanaa dha.

17 Ahiitofelis Abesaaloomiin akkana jedhe; "Ani namoota kuma kudha lama filadhee halkanuma kana Daawitin nan ari'a. **2** Anis yeroo inni dadhabee laafutti isa nan dha'a. Sodaa itti buusee akka namoonni isa wajjin jiran hundis baqatan nan godha. Ani mooticha qofa dha'ee **3** namoota isaa hundas deebisee sittin fida. Duuti namicha ati barbaaddu sanaa deebi'uu nama hundaa ti jechuu dha; ergasii namoonni hundinuu nagaan jiraatu." **4** Karoorri kunis Abesaaloomii fi maanguddoota Israa'el hundatti waan gaarii fakkaate. **5** Abesaaloom garuu, "Mee Huushaayi namicha gosa Arkii sanas waamaatii waan inni jedhu haa dhageenyu" jedhe. **6** Abesaaloom yeroo Huushaayi isa bira dhufetti, "Ahiitofel gorsa kana nuu kenneera. Waan inni jedhe kana haa goonuu? Yoo ta'u baate immoo yaada kee nuu kenni" jedheen. **7** Huushaayis deebisee Abesaaloomiin akkana jedhe; "Gorsi Ahiitofel kenne yeroo kanattis gaarii miti. **8** Ati abbaa keetii fi namoota isaa ni beekta; isaan loltootaa fi warra

akkuma amaaaketa ilmaan ishee jalaa fudhatamteetti nama sodaachisanii dha. Kana irratti abbaan kee muuxannoo waraanaa guddaa qaba; inni halkan halkan loltoota bira hin bulu. **9** Amma illee inni holqa keessa yookaan lafa biraan dhokatee jira ta'a. Yoo inni duraan dursee loltoota kee dha'e, namni waa'ee kanaa dhaga'u kam iyyuu, 'Loltoonni Abesaaloom duuka bu'an ni dhuman' jedhee odeessa. **10** Ergasii immoo sababii Israa'eloonni hundinuu akka abbaan kee nama waraanaa ta'ee fi akka warri isa wajjin jiranis jajjaboo ta'an beekaniif loltoonni ciccimoon warri onneen isaanii akka onnee leencaa ta'e sodaadhaan dhuman. **11** "Egaa wanni ani si gorsu kana: Israa'eloonni lakkobosi isaanii akka cirracha qarqara galaanaa baay'atu kanneen Daanii hamma Bersheebaatti argaman hundi si biratti walitti haa qabamanitii ati isaan dura bu'ii lolatti seeni. **12** Akkasiin lafa inni jirutti isa dhoofna; akkuma Fixeensi ganamaa lafa irra bu'uttis isa irra buuna. Innis ta'u namoonni isaa tokko iyyuu lubbuun hin hafan. **13** Yoo inni gara magaalaa sanaatti baqates, Israa'eloonni hundinuu funyoo fidanii hamma dhagaan xinnaan tokko hin hafnetti magaalaa sana gara sululaatti harkifna." **14** Abesaaloomii fi Israa'eloonni hundinuu, "Gorsa Ahiitofel caalaa gorsa Huushaayi namicha gosa Arkii sanaatu wayya" jedhan. Waaqayyo Abesaaloomitti badiisa fiduuf jedhee gorsa Ahiitofel gaarii sana faayidaa dhabsiiseeraatii. **15** Huushaayis akkana jedhee Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti hime; "Ahiitofel, 'Akkasii fi akkas godhaa' jedhee Abesaaloomii fi maanguddoota Israa'el gorsee ture; ani garuu, 'Akkanaa fi akkana godhaa' jedheen isaan gorse. **16** Amma gara Daawititti ergamoota ergaatii, 'Ati halkan kana holqawwan gammooqjii keessa hin bulin; utuu hin turin ce'ii deemi; yoo kanaa achii mootichii fi namoonni isa wajjin jiran hundinuu ni liqimfamtu' jedhaa itti himaa." **17** Yeroo sanattis Yoonataanii fi Ahiima'az iddoor Een Roogeel jedhamu turan. Intalli xomboreen tokko dhaqxee isaanitti himti ture; isaan immoo dhaqanii Daawit mootichatti himu turan; isaan akka yeroo magaalaa seenanitti hin argamneef of eeggachaa turaniitii. **18** Garuu dargaggeessi tokko isaan argee Abesaaloom itti hime. Kanaafuu lamaan isaanii iyyuu dafanii achii ba'anii mana namicha Bahuuriim keessa jiraatu tokko seenan. Namichi kunis dallaa isaa keessaa boolla qaba ture; isaanis boolla sana keessa

lixan. **19** Niitiin namicha sanaas afaan boolichaa gubbaa waa diriirsitee midhaan achi irra afte. Namni tokko iyuu waan kana hin beekne. **20** Namoonni Abesaaloom yommuu dubartittii bira mana dhufanitti, "Ahiima'azii fi Yoolaataan meerre?" jedhanii gaafatan. Dubartittiis, "Isaan laga ce'anii deemanii" jettee isaaniif deebifte. Jarris barbaadanii isaan dhaban; kanaafuu Yerusaalemitti deebi'an. **21** Erga namoonni Abesaaloom deemanii booddee Ahiima'azii fi Yoolaataan boolla keessaa ol ba'anii Daawit mootichatti himuu dhaqan. Isaanis, "Ammuma kana ka'iitii laga ce'i; Ahiitofel, 'Akkasii fi akkas godhaa' jedhee sirratti isaan gorseeraa" jedhanii. **22** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa hundi ka'anii Yordaanosin ce'an. Yeroo lafti bariitteti namni utuu Yordaanosin hin ce'in hafe tokko iyuu hin turre. **23** Ahiitofelis yommuu akka gorsi isaa fudhatama dhabe beeketti harree isaa fe'atee gara magaalaa iddo mana jirenya isatti qajeele. Innis erga mana isaa tottolfatee booddee of fannise. Akkasiinis du'ee awwaala abbaa isaa keessatti awwaalame. **24** Daawit gara Mahanayiim deeme; Abesaaloom immoo namoota Israa'el hunda wajjin Yordaanosin ce'e. **25** Abesaaloomis Amaasaa qooda Yoo'aab ajajaa loltootaa godhee muude; Amaasaan kun ilma namicha gosa Israa'el kan Yitrah jedhamu isa Abiigayil haadha Yoo'aab, obboleettii Zeruuyaa, intala Naa'aash sana fuudhee ture. **26** Israa'eloonnii fi Abesaaloom biyya Gili'aad keessa qubatan. **27** Yommuu Daawit Mahanayiim ga'ettis, Shoobiin ilmi Naahaash namichi gosa Amoon kan Rabbaadhaa dhufe, Maakiir ilmi Amii'eel kan Lodebaarii dhufee fi Barzilaayiin namichi gosa Gili'aad kan Rogeliimii dhufe **28** afata, waciitii fi mi'ootta suphee irraa hoijetaman fidan. Akkasumas akka isaan nyaataniif qamadii fi garbuu, daakuu fi akaayii, baaqelaa fi misira, **29** dammaa fi itittuu, hoolotaa fi baaduu aannan loon Daawitii fi namoota isatiif fidan. Isaanis, "Namoonni lafa gammoojjiitti beela'aniiru, dadhabaniiru, dheebotaniirus" jedhanii turaniitii.

18 Daawit namoota isa wajjin turan lakkaa'ee ajajjuuwan kumaatii fi ajajjuuwan dhibbaa muudeef. **2** Daawitis harka sadii keessaa harka tokko ajaja Yoo'aab jalatti, harka tokko ajaja Abiishaayi obboleessa Yoo'aab ilma Zeruuyaa jalatti, harka tokko

immoo ajaja Itaayii namicha Gitii jalatti hiriirsee bobbaase. Mootichis loltootaan, "Ani mataan koo dhugumaan isin wajjin nan ba'a" jedhe. **3** Namoonni garuuakkana jedhaniin; "Ati deemuu hin qabdu; yoo nu baqachuuf dirqamne isaan waa'ee keenya dhimma hin qaban; yoo walakkaan keenyas dhumne isaaaniif homaa miti; ati garuu nama akka keenyaa kuma kudhan caalta. Kanaafuu ati yoo magaalaa keessa turree nu gargaarte wayya." **4** Mootichis, "Ani waan gaarii isinitti fakkaate kam iyuu nan godha" jedhee deebise. Kanaafuu mootichi yeroo loltoonni hundi garee dhibbaatii fi garee kumaatiin qajeelanitti karra bira dhaabachaa ture. **5** Mootichis Yoo'aab, Abiishaayii fi Itaayiin, "Anaaf jedhaatii Abesaaloom dargaggeessichaaf garaa laafaa" jedhee ajaje. Loltoonni hundinuu ajaja Daawit waa'ee Abesaaloom ajajjootaaf kenne dhaga'an. **6** Loltoonnis Israa'elin waraanuuuf dirree waraanaatti ba'an; lollis bosona Efreem keessatti ka'e. **7** Achittis loltoonni Israa'el loltoota Daawitiin dha'amani; hubaatiin gaafasiis akka malee guddaa ture; namoota kuma digdamatu dhume. **8** Lolli sunis guutummaa baadiyyaatti babal'ate; namoota goraadeen fixe caalaa kan bosonni liqimsee hambisetu baay'ata. **9** Abesaaloom yeroo kanatti akka tasaa namoota Daawititti dhufe. Innis gaangoo isaa yaabbatee deemaa ture; utuma gaangoon isaa dameelee gobbuu qilxuu guddaa tokkoo jala darbaa jirtuu mataan Abesaaloom muka keessatti qabame. Innis qilleensa irratte rarra'ee hafe; gaangoon inni yaabbatee ture sun garuu deemsa ishee ittuma fufte. **10** Namichi tokko yommuu waan kana argetti, "Ani akka Abesaaloom muka qilxuutti rarra'ee jiru ammuma argeera" jedhee Yoo'aabitti hime. **11** Yoo'aabis namicha waan kana isatti himeen, "Maal jett! Ati isa argiteertaa? Maaliif achumatti rukutte lafaan isa dha'u dhiifte? Silaa anि meetii saqili kudhanii fi sabbata jagnummaa sin badhaasa turee" jedhe. **12** Namichi sun garuu,akkana jedhee deebise; "Utuu saqiliin kuma tokko harka kootti naaf safaramee iyuu ani ilma mootiitti harka koo ol hin fudhadhu. Mootichi utuu nu dhageenyuu si'i, Abiishaayii fi Itaayiin, 'Anaaf jedhaatii Abesaaloom dargaggeessicha eegaa' jedhee ajajeera. **13** Karaa biraa immoo utuu ani kutadhee lubbuu isaa balleessee, sababii wanti mooticha duraa dhokatu tokko iyuu hin jirreef ati mataan kee iyuu natti hin dhi'aattu ture." **14**

Yoo'aabis, "Kana booddee ani haala kanaan si wajjin yeroo balleessuu hin qabu" jedhe. Kanaafuu ankaasee sadii harkatti qabatee utuma Abesaaloom muka qilxuutti rarra'ee lubbuun jiruu garaa isaatti dire. **15** Warri Yoo'aabif mi'a lolaa baatan kurnanis itti naanna'anii Abesaaloomin dha'anii ajjeesan. **16** Kana irratti Yoo'aab malakata afuufe; loltoonnis sababii inni isaan dhowweef Israa'elin ari'uu ni dhiisan. **17** Isaanis reeffa Abesaaloom fuudhanii bosona keessatti boolla guddaa tokkotti darbatanii dhagaa gurguddaa isa irra tuulan. Yeroo kanatti Israa'eloonni hundi gara mana isaaniitti baqatan. **18** Abesaaloom yeroo lubbuun turetti, "Ani ilma maqaa koo waamsisu hin qabu" jedhee iddo Sulula Mootii jedhamutti yaadannoo ofiitiif soodduu dhaabbate. Soodduu sanas maqaa ofii isaatiin moggaase. Hamma har'aatti illee soodduun sun Soodduu Abesaaloom jedhamee waamama. **19** Ahiima'az ilmi Zaadoq, "Ani dhaqee akka Waaqayyo harka diinota isaa jalaa isa baase mootichatti nan hima" jedhe. **20** Yoo'aab immoo, "Namni har'a dhaqee himu si'ii miti; sababii ilmi mootichaa du'eef ati yeroo bira a dhaqxee itti himta; garuu har'a waan kana gochuu hin qabdu" jedheen. **21** Ergasiis Yoo'aab Kuushiidhaan, "Dhaqitii waan argite mootichatti himi" jedhe. Kuushiinis fuula Yoo'aab duratti gad jedhee harka fuudhee fiigaa qajeele. **22** Ahiima'az ilmi Zaadoq ammas Yoo'aabiin, "Wanni fedhe haa dhufu; maaloo anis Kuushii faana nan fiiga" jedhe. Yoo'aab garuu, "Yaa ilma ko, ati maaliif dhaquu barbaadda? Ati oduu badhaasa siif kennisiius tokko iyyuu hin qabdu" jedheen. **23** Inni immoo, "Wanni fedhe haa dhufu; ani fiiguu nan barbaada" jedhe. Kanaafuu Yoo'aab, "Fiigil!" jedheen. Ergasiis Ahiima'az karaa dirreettiin fiigee Kuushii bira darbe. **24** Adoo Daawit karra alaatiif fi kan keessaa gidduu taa'ee jiruu eegduun karaa dhaaba gubbaa manaatiin karaatti ol ba'e. Inni achi ilaalee nama kophaa isaa fiigu tokko arge. **25** Eegduun sunis mooticha waamee waan kana itti hime. Mootichis, "Inni yoo kophaa isaa ta'e, oduu gaarii fiduu qaba" jedhe. Namichi sunis dhi'aachaa dhufe. **26** Ergasiis eegduun sun utuu namni bira a fiiguu argee eegduun karraa waamee, "Kunoo namni bira tokko kophaa isaa fiigaa jira!" jedheen. Mootichis, "Innis oduu gaarii fiduu qaba" jedhe. **27** Eegduun sunis, "Inni jalqabaa waan akka Ahiima'az ilma Zaadoqitti fiigu natti fakkaata" jedhe. Mootichi immoo, "Inni

nama gaarii dha; oduu gaarii fidee dhufa" jedhe. **28** Ahiima'az mooticha waamee, "Wanni hundinuu gaarii dha" jedhe; fuula mootichaa durattis addaan lafatti gombifamee, "Waaqayyo Waaqni kee galata haa argatu; inni warra gooftaa koo mootichatti harka isaanii ol fudhatan dabarsee kenneeraatii" jedhe. **29** Mootichi immoo, "Abesaaloom dargaggeessichi jalaa ba'eeraa?" jedhee gaafate. Ahiima'azis, "Yeroo Yoo'aab garbicha mootichaati fi ana garbicha kee erguuf ka'etti raafama guddatu ture. Garuu wanni sun maal akka ta'e ani hin beeku" jedhee deebise. **30** Mootichis, "As hiiqii dhaabahdu" jedhe. Kanaafuu inni achi hiiqee dhaabate. **31** Ergasiis Kuushiin dhufee, "Gooftaa koo yaa mootii, oduu gammachiisaa dhaga'i! Waaqayyo har'a warra sitti ka'an hunda jalaa si baaseera" jedhe. **32** Mootichis Kuushiidhaan, "Abesaaloom dargaggeessichi jalaa ba'eeraa?" jedhee gaafate. Kuushiinis, "Diinonni gooftaa koo mootichaati fi warri si miidhuuf sitti ka'an hundi akkuma dargaggeessa sanaa haa ta'an" jedhee deebise. **33** Mootichi ni hollate. Kutaa manaa kan karra duraa gubbaattis ol ba'ee boo'e. Yommuu ol ba'uttis, "Yaa ilma koo Abesaaloom! Ilma ko, ilma koo Abesaaloom! Utuu quoda kee ani du'ee jiraadhee; yaa Abesaaloom ilma ko, yaa ilma ko!" jedhe.

19 Yoo'aabittis, "Daawit mootichi Abesaaloomiif boo'uu fi gadduutti jira" jedhamee himame. **2** Sababii guutummaan loltootaa oduu, "Mootichi ilma isaatiif gaddaa jira" jedhu dhaga'eef mo'ichi gaafa sanaa gaddatti geeddaram. **3** Gaafa sana sabni hundis akkuma loltoota mo'atamanii qaana'uudhaan baqatanii magaalaa seenaniitti qaana'ee magaalaa seene. **4** Mootichis fuula isaa haguuggatee, "Yaa ilma koo Abesaaloom! Yaa Abesaaloom ilma ko, yaa ilma koo!" jedhee sagalee ol fudhatee boo'e. **5** Yoo'aab gara mootichaa mana ol seenee akkana jedhe; "Ati har'a fuula namoota kee kanneen lubbuu kee, lubbuu ilmaan keetiitii fi intallan keetii, lubbuu niitota keetiitii fi saajjatoowwan keetii oolchan sana hundaa qaaniidhaan haguugdeerta. **6** Ati warra si jibban jaallattee warra si jaallatan immoo jibbiteerta. Ati akka ajajjoota loltoota keetiitii fi namoota isaanii wayittuu hin hedne har'a mirkaneessiteerta. Har'a utuu hundi keenya duunee Abesaaloom jiraatee ati akka gammaddu ani nan arga. **7** Amma gad ba'iitii namoota kee jajjabeessi. Yoo ati gad ba'uu

baatte akka edana namni tokko iyyuu si biratti hin hafne ani maqaa Waaqayyootiin nan kakadha. Kun immoo rakkina ati ijoollummaa keetii jalqabdee hamma ammaatti keessa dabarte hunda caalaa hammaata.” **8** Kanaafuu mootichi ka’ee karra dura taa’ee. Namoonni hundinuu yommuu, “Mootichi karra dura taa’ee jira” jedhamee itti himametti isa bira dhufan. Yeroo sanatti Israa’eloonni hundi gara mana isaanitti baqatanii turan. **9** Guutummaa gosoota Israa’el keessatti namoonni hundinuuakkana jedhanii wal falmaa turan; “Mootichi harka diinota keenyaa jalaa nu baaseera; namni harka Filisxeemotaa jalaa nu baases isuma. Amma garuu inni sababii Abesaaloomiitiif biyyaa baqateera; **10** Abesaaloom inni nu akka inni bulchaa keenya ta’uuf jennee dibne sun immoo lola irratti du’era. Kanaafuu waa’ee mooticha as deebisuu irratti isin maaliif waan tokko hin mari’anne?” **11** Daawit mootichisakkana jedhee ergaa kana Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti erge; “Akkana jedhaatii maanguddoota Yihuudaa gaafadhaa; ‘Wanni guutummaa Israa’el keessatti odeeaffamaa jiru gurra mootichaa qaqqabeeraatii isin maaliif mooticha mana mootummaa isaatti deebisuu irratti duubatti haftani? **12** Isin obboloota koo, foon kootii fi dhiiga koo ti; yoos mooticha fiduu irratti maaliif duubatti harkifattan ree?” **13** Amaasaanis, ‘Ati foonii fi dhiiga koo mitii? Yoo ani ammaa jalqabee iddo Yoo’aab ajajaa loltoota koo si gochuu baadhe, Waaqni waan hamaa natti haa fidu; waan caalu illee natti haa fidu.” **14** Mootichis akkuma garaa nama tokkootti garaa namoota Yihuudaa hundaa booji’e. Isaanis, “Namoota kee hunda wajjin deebi’i” jedhanii mootichatti ergan. **15** Mootichis biyyatti deebi’ee hamma Yordaanositti dhufe. Namoonni Yihuudaa mooticha simatanii Yordaanosin ceesisanii fiduuf hamma Gilgaalitti dhufan. **16** Shime’iin namichi Bahuuriim ilmi Geeraa kan gosa Beniyaam sunis mooticha simachuuf namoota Yihuudaa wajjin dafee gad bu’e. **17** Isa wajjinis Beniyaamota kuma tokko akkasumas Ziibaa tajaajilaan maatii Saa’ol, ilmaan isaa kudha shananii fi hojjettoota isaa digdamatu. Isaanis mooticha dursanii Yordaanosin ce’an. **18** Isaanis maatii mootichaa simachuuf fi waan inni barbaadu isaa gochuuf malkaa ce’an. Shime’iin ilmi Geeraa yommuu Yordaanosin ce’etti mooticha durattu kufee **19**akkana isaan jedhe; “Gooftaan koo balleessaa

natti hin herregin. Balleessaa garbichi kee yeroo ati gooftaan koo mootichi Yerusaalemii baatetti hojjete garaatti hin qabatin. Mootichi waan sana yaada isaa keessaa haa baasu. **20** Ani garbichi kee cubuu hojjechuu koo beekaati; har’aa garuu ani mana Yoosif hunda keessaa gooftaa koo mooticha simachuuf nama jalqabaa ta’ee dhufeera.” **21** Abiishaayi ilmi Zeruuyaas, “Shime’iin sababii nama Waaqayyo dibe abaareef amma du’uun isaaq hin maluu?” jedhe. **22** Daawit immoo deebisee, “Yaa ilmaan Zeruuyaan anii fi isin maal wal irraa qabna? Isin yeroo ammaa diinota natti taataniirtu! Har’aa namni tokko iyyuu Israa’el keessatti aijeefamuu qabaa? Ani guyyaa har’aa Israa’el irratti mootii ta’uu koo hin beekuu?” jedhe. **23** Kanaafuu mootichi Shime’iidaan, “Ati du’uu hin qabdu” jedhe. Kanas kakaadhaan mirkaneesseef. **24** Mefiibooshet akaakayyuun Saa’olis mooticha simachuuf gad bu’e. Inni gaafa mootichi Yerusaalemii ba’ee jalqabee hamma mooticha deebi’utti miilla isaatiif eegumsa barbaachisaa hin goone yookaan areeda hin haaddanne yookaan uffata isaa hin miiccanne ture. **25** Yeroo inni mooticha simachuuf Yerusaalemii dhufettis mootichi, “Mefiibooshet, ati maaliif na wajjin hin deemne?” jedhee isa gaafate. **26** Innisakkana jedhee deebise; “Yaa gooftaa koo mooticha, ani garbichi kee waanan naafa ta’ee, ‘Akka ani yaabbadhee mooticha faana deemuu danda’uuf harreen koo naaf haa fe’amu’ jedheen ture. Ziibaan tajaajilaan koo garuu na gowwoomse. **27** Inni gooftaa koo mooticha durattis garbicha kee maqaa balleesseera; gooftaan koo mootichi akkuma ergamaa Waaqayyo ti; kanaafuu waan barbaadde hunda godhi. **28** Silaa wanni maatiin abbaa kootii hundinuu mooticha irraa argachuu malan du’ a qofa ture. Ati garuu ana garbicha kee warra maaddii kee irraa nyaatan wajjin teessifte. Kana caalaa wannani akka naa godhamuuf mooticha gaafachuuf mirga qabu maali?” **29** Mootichis, “Maaliif dubbi dheeressita? Ani akka atii fi Ziibaan lafa hunda gargar qooddattan ajajeera” jedheen. **30** Mefiibooshet immoo mootichaan, “Amma erga gooftaan koo mootichi nagaan deebi’ee inni waan hunda haa fudhatu” jedhe. **31** Namichi gosa Gil’aad kan Barzilaay jedhamu tokkos Rogeliimii gad bu’e; innis mooticha geggeessuuf isa wajjin Yordaanos ce’e. **32** Barzilaayiin jaarsa dulloomaa waggaa saddeettama ture. Innis waan nama sooreessa tureef yeroo mootichi

Mahanayiim jiraatetti waan inni nyaatu dhi'eessaafii ture. **33** Mootichis Barzilaayiin, "Gamatti na wajjin ce'iitii na wajjin Yerusaalem jiraadhu; anis sin sooraa" jedhe. **34** Barzilaayiin garuu mootichaanakkana jedhe; "Ani si'achi wagga hammam jiraachuufan mooticha wajjin Yerusaalem dhaqa? **35** Ani yeroo ammaa waggaasaddeettama guuteera. Ani waan gaarii fi waan hamaa addaan baasuu nan danda'aa? Garbichi kee mi' aa nyaataa fi dhugaatii beekaa? Ammas sagalee dhiirotaatii fi dubartoota sirbanii dhaga'uu danda'aa? Yoos garbichi kee maaliif gooftaa koo mootichatti ba'aa dabalamaa ta'a ree? **36** Garbichi kee mooticha wajjin Yordaanos ce'ee xinnoo ishee ni deema; mootichi garuu maaliif haala kanaan galata naaf deebisa? **37** Akka ani yoon du'e magaaluma kootti awwaala abbaa fi haadha koo biratti awwaalamuuuf garbicha kee dhiisi haa deebi'u. Garbichi kee Kimhaam garuu kunoo ti. Inni gooftaa koo mooticha wajjin haa ce'u. Atis waan jaallattu kam iyyuu isaaaf godhi." **38** Mootichis, "Kimhaam na wajjin ni ce'a; anis waan ati jaallattu kam iyyuu isaaaf nan godha; waan ati narraa barbaaddu kam iyyuus siif nan godha" jedhe. **39** Akkasiin namoonni hundinuu Yordaanosin ce'an; mootichis ni ce'e. Mootichis Barzilaayii dhungatee eebbise; Barzilaayiinis gara mana isaatti deebi'e. **40** Yommuu mootichi gara Gilgaalitti darbetti Kimhaam isa wajjin deeme. Loltoonni Yihuudaa hundinuu fi walakkaan loltoota Israa'el mooticha ceesisan. **41** Yommuu suma namoonni Israa'el hundinuu gara mootichaa dhufanii, "Obboloonni keenya warri Yihuudaa maaliif nu dhoksanii mootichaa fi maatii isaa, duukaa buutota isa wajjin Yordaanosin ceesisanii fidani?" jedhaniin. **42** Namoonni Yihuudaa hundis deebisanii namoota Israa'eliin, "Nu waan mootichi fira dhiigaa nuuf ta'eef waan kana goone. Isin waa'ee waan kanaa maaliif aartu? Nu waan mootichaa keessaa tokko illee nyaanneerraa? Waan tokko illees ofii keenyaaf fudhanneerraa?" jedhan. **43** Kana irratti namoonni Israa'el namoota Yihuudaatiin, "Nu mooticha irraa qooda harka kudhan qabna; kana malees nu isin caalaa Daawit irraa mirga qabna. Yoos isin maaliif akkas nu tuffattu ree? Akka mootiin keenya nuuf deebi'uuf kan duraan dursinee gaafanne nu mitii?" jedhaniin deebisan. Garuu deebiin namoonni Yihuudaa deebisan kan Israa'elootaa irra jabaa ture.

20 Yeroo kanatti namichi dabaan Shebaa jedhamu, ilmi Biikrii namicha gosa Beniyaam tokko achi ture. Innis malakata afuufee sagalee guddaaanakkana jedhee iyye; "Nu Daawit irraa qooda hin qabnu; ilma Isseey irraa dhaala tokko illee hin qabnu! Yaa Israa'el, tokkoon tokkoon namaa gara dukaanaa isaatti!" **2** Kanaafuu namoonni Israa'el hundinuu Shebaa ilma Biikrii sana duukaa bu'uuf jedhanii Daawit irraa garagalan. Namoonni Yihuudaa garuu Yordaanosii hamma Yerusaalemitti mootii isaanii wajjin deeman. **3** Daawitis yommuu masaraa isaa kan Yerusaalem keessaatti deebi'etti, saajjatoowwan isaa kurnan akka isaan masaraa eeganiif dhiisee bira deeme sana fuudhee mana tokkotti galchee akka isaan eegaman godhe. Inni waan isaan nyaatan kenneef malee isaan wajjin hin ciifne. Isaanis hamma gaafa du'aniitti akka niitota dhirsoonni irraa du'aniitti kophaa jiraatan. **4** Ergasiis mootichi Amaasaadhaan, "Namoota Yihuudaa guyyaa sadii keessatti walitti naa qabi; atis asitti argami" jedhe. **5** Amaasaan garuu yommuu namoota Yihuudaa waamuu deemetti yeroo mootichi isaaaf kenne caalaa ture. **6** Daawitis Abiishaayidhaan, "Shebaan ilmi Biikrii miidhaa Abesaaloom nu miidhe sana caalaa nu miidha. Ati namoota gooftaa keetii fudhadhuutii isa ari'i; yoo kanaa achii inni magaalaa da'anno qabu argatee nu jalaa miliqa" jedhe. **7** Kanaafuu namoonni Yoo'aabii fi Kereetonni, Pheletonni fi namoonni waraanaa jajjaboon hundi ajaja Abiishaayi jalatti hiriiranii qajeelan. Isaanis Yerusaalemii ka'anii Shebaa ilma Biikrii sana ari'uuf qajeelan. **8** Utuma isaan Gibe'oon keessa kattaa guddaa bira jiranuu Amaasaan isaan simachuuf dhufe. Yoo'aab uffata isaa kan waraanaa uffate; qalqalli goraadeen isaa keessa jirus sabbataan mudhii isaatti hidhamee ture. Akkuma inni gara fuula duraatti tarkaanfateenis goraadichi qalqala isaa keessaa lafa bu'e. **9** Yoo'aabis Amaasaan, "Yaa obboleessoo, akkam jirta?" jedhe. Kana irratti Yoo'aab isaa dhungachuuf harka isaa mirgaatiin hareeda Amesaay qabate. **10** Amesaay akka Yoo'aab goraadee harkaa qabu hin hubanne ture; kanaafuu Yoo'aab goraadee sana garaa isaatti dire; mar'umaan isaaas lafatti jige. Amaasaanis utuu lammata hin waraanamin du'e. Ergasii immoo Yoo'aabii fi obboleessi isaa Abiishaayi Shebaa ilma Biikrii sana ari'an. **11** Namoota Yoo'aab keessaa inni tokko Amesaay bira dhaabatee,

“Namni Yoo’abin jaallatu, kan garee Daawit ta’e hundi Yoo’abin duukaa haa bu’u!” jedhe. 12 Yeroo kanatti reefi Amaasaa dhiigaan faalamee karaa irra ciisa ture; namichi tokkos akka loltoonni hundi achi dhadhaabatan arge. Innis yommuu akka warri gara Amesaay dhufan hundi dhadhaabatan argetti karaa irraa gara lafa qotiisaatti isa harkisee wayyaa irra buuse. 13 Erga reefi Amesaay karaa irraa kaafamee booddee namoonni hundinuu Shebaa ilma Biikrii sana ari’uuf Yoo’ab faana qajeelan. 14 Saabe’eenis gosoota Israa’el hunda keessa darbee gara Abeel Beet Ma’akaatii fi gara biyya Beeriit hundaa dhaqe; namoonni Beeriitis walitti qabamanii isa duukaa bu’an. 15 Loltoonni Yoo’ab wajjin turan hundinuu dhufanii Abeel Beet Ma’akaatii Saabe’ee marsan. Isaanis hamma karra magaalaa sanaatti naannessanii biyyoo tuulan; yommuu dallaa magaalaa sanaa jigsuuf tumaa turanittis, 16 dubartiin ogeettiin tokko magaalattiidhaa isaan waamtee, “Dhaga’aa! Dhaga’aa! Akka ani waa isatti himuu danda’uuf Yoo’ab as haa dhufu itti himaa” jette. 17 Inni gara ishee dhaqe; isheenis, “Ati Yoo’abii?” jettee gaafattee. Innis, “Ani isuma” jedhee deebise. Isheen immoo, “Waan tajaajiltuun kee dubbattu dhaga’i” jette. Innis, “Ani dhaga’aan jira.” 18 Isheenis itti fufteeakkana jette; “Bara durii namoonni, ‘Gara Abeel dhaqaa gorsa gaafadhaa’ jedhu ture; akkasiinis dubbiin ni dhuma ture. 19 Ani warra Israa’el keessa nagaan fi amanamummaan jiraatan keessaa tokkoo dha. Ati magaalaa Israa’el keessatti haadha taate tokko balleessuuf yaadaa jirta. Ati maaliif dhaala Waaqayyoo liqimsuu barbaadda?” 20 Yoo’ab immoo akkana jedhee deebise; “Wanni kun narraa haa fagaatu! Magaalattii balleessuun yookaan liqimsuun narraa haa fagaatu! 21 Wanni kun akkana miti. Namichi Shebaa jedhamu ilmi Biikrii kan biyya gaaraa Efreem sun mootiitti, Daawittitti harka isaa ol fudhateera. Namicha tokkicha kana dabarsaa kennaa; anis magaalaa kana gad dhiisee nan ba’aa.” Dubartiin sunis Yoo’abii, “Mataan namicha sanaa dallaa irraan gad siif darbatama” jette. 22 Ergasii dubartiin sun gorsa ishee kan ogummaan guutame sanaan namoota hunda bira dhaqxee; isaanis matala Shebaa ilma Biikrii sanaa kutanii Yoo’abiiif gad darbatan. Kanaafuu inni malakata afuufe; namoonni isaa magaalattii dhiisanii tokkoon tokkoon namaa mana ofii isaatti gale. Yoo’ab immoo gara Yerusaalem

mooticha biratti deebi’e. 23 Yoo’ab loltoota Israa’el hunda irratti, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa immoo Kereetotaa fi Pheletota irratti ajajaa ta’e; 24 Adooraam namoota hojji humnaa hoijjetan irratti muudame; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ta’e; 25 Shewwaan barreessaa, Zaadoqii fi Abiyaataar immoo luboota turan; 26 akkasumas Iiraas namichi gosa Yaa’iri sun luba Daawit ture.

21 Jabana Daawit keessa beelli waggaa sadii walitti aansee bu’e; kanaafuu Daawit fuula Waaqayyoo barbaade. Waaqayyos, “Sababii Saa’ol Gibe’oonota ajjeesef isaa fi mana isaa irra yakka dhiigaatu jira” jedhe. 2 Mootichis Gibe’oonota walitti qabee isaan wajjin haasa’e. Gibe’oononni hambaa Amoorotaa turan malee ilmaan Israa’elootaa miti; Israa’eloonni akka isaan eegan kakuu seenaniif; Saa’ol garuu hinaaffaa Israa’elii fi Yihuudaaf qabuun Gibe’oonota balleessuu barbaadee ture. 3 Daawitis, “Ani maalin isiniif godha? Akka isin dhaala Waaqayyoo eebbiftaniif ani akkamittin araara buusuu danda’a?” jedhee Gibe’oonota gaafate. 4 Gibe’oononni immoo, “Nu Saa’ol irraa meetii yookaan warqee gaafachuu mirga hin qabnu; yookaan akka namni tokko iyyuu Israa’el keessatti du’u gochuuf nu mirga qabnaa?” jedhanii deebisaniif. Daawitis, “Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?” jedhee gaafate. 5 Isaanis akkana jedhanii mootichaaf deebii kennan; “Nama akka nu diigamnuu fi akka nu Israa’el keessattis iddo tokko illee hin arganne nu godhe sana, 6 sanyii isaa keessaa dhiirri torba nuuf haa kennaman; nus dhaqnee biyya Saa’ol namicha Waaqayyo filate sanaa, Gibe’attii fuula Waaqayyoo duratti isaan fannifnaa.” Kanaafuu mootichi, “Tole isiniifin kenna” jedhe. 7 Mootichi garuu sababii kakuu Waaqayyoo kan Daawitii fi Yoonataan ilma Saa’ol gidduutti godhame sanaatiif jedhee Mefiiboshet ilma Yoonataan ilma Saa’ol du’u jalaa baase. 8 Mootichis Armooni fi Mefiiboshet ilmaan Riixiphaan intalli Ayyaa Saa’olif deesse lamaanii fi ilmaan Meerob intalli Saa’ol Adrii’el ilma Barzilaay namicha gosa Mehoolaatiif deesse shanan geesse. 9 Innis dabarsee Gibe’oonotatti isaan kenne. Jarris isaan ajjeesaniif gaara gubbaatti fuula Waaqayyoo duratti isaan fannisan. Torbaan isaanii iyyuu walumaan dhuman; isaanis akkuma garbuun haamamuu jalqabeen yeroo midhaan haamamutti guyyoota jalqabaatti ajjeefaman. 10 Riixiphaan intalli

Ayyaa sun wayyaa gaddaa fudhattee kattaa irra afatte. Isheenis yeroo midhaan itti haamamuu jalqabdee hamma bokkaan reefa jara ajeefamanii sanatti samiidhaa roobutti akka guyyaa guyyaa allaattiin samii halkan immoo bineensonni bosonaa reefa sana tuqan hin eeyyamne. 11 Wanni Riixiphaan intalli Ayyaa saajjatoon Saa'ol sun hojjette Daawitittii himame; 12 innis dhaqee lafee Saa'olii fi lafee ilma isaa Yoonaataan namoota Yaabeesh Gili' aad biraa fide. Isaan oobdii Beet Shaan iddo Filisxeemonni gaafa Gilbo'aatti Saa'olin aijeesan itti jara fannisan sanaa isaan hatanii turaniitii. 13 Daawitis lafee Saa'olii fi lafee Yoonaataan ilma Saa'ol achii fide; lafeen warra ajeefamanii fannifamaniis walitti qabame. 14 Isaanis lafee Saa'olii fi lafee ilma isaa Yoonaataan biyya Beniyaam keessatti, iddo Zoelaa jedhamutti awwaala Qiish abbaa Saa'ol keessatti awwaalanii waan mootichi ajaje hunda godhan. Sana booddee Waaqni kadhannaa waa'ee biyyattiif dhi'aate ni dhaga'e. 15 Ammas Filisxeemotaa fi Israa'el gidduutti waraanni ni ka'e. Daawitis namoota isaa wajjin Filisxeemota waraanuu duule; innis akka malee dadhabee. 16 Namichi gosa Raafaa kan Yishbii-Benoob jedhamu tokko eeboo naasii kan kiiloo giraamii sadii fi walakkaa ulfaatuu fi goraadee haaraa hidhatee ture; innis Daawitit aijeesuu barbaade. 17 Abiishaayi ilmi Zeruuyaa garuu Daawitin baraaruu dhufe; namicha Filisxeem sanas dha'ee aijeesee. Namoonni Daawitis, "Akka ibsaan Israa'el hin dhaamneef ati si'achi nu wajjin waraana hin dhaqxu" jedhanii kakataniiif. 18 Ergasii immoo lafa Goob jedhamutti Filisxeemota wajjin waraanni biraak'a'e. Yeroo sanattis Siibekaay namichi biyya Hushaa namicha Saaf jedhamu tokko sanyii Raafaa keessaa aijeesee. 19 Waraana biraak'a kan Filisxeemota wajjin Goobitti godhame keessatti immoo Elhaanaan ilmi Ya'iree Oregiim namichi biyya Beetlihem Gooliyad namicha Gitii kan somaan eeboo isaa loosaa wayya dhooftuu ga'u sana ni aijeesee. 20 Ammas waraana Gaatitti godhame kan biraak'a keessatti namicha hamma wayii ga'u kan tokkoo tokkoo harka isaa irraa quboota ja'a ja'a akkasumas tokkoo tokkoo miilla isaa irraa quboota ja'a ja'a walumatti quboota digdamii afur qabu tokkotu ture; innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. 21 Yommuu inni Israa'elin tuttuqettis, Yoonaataan ilmi Shime'ii obboleessi Daawit isaa aijeesee. 22 Jarri afran kunneen sanyiwwan Raafaa warra Gaati keessa

turanii dha. Isaanis harka Daawitii fi harka namoota isaaatiin dhuman.

22 Daawit yommuu Waaqayyo harka diinota isaa hundaa fi harka Saa'ol jalaa isa baasetti dubbiif Faarfanna kana Waaqayyoof faarfate. 2 Innis akkana jedhe: "Waaqayyo kattaa koo ti; da'annoo kootii fi oolchaa koo ti; 3 Waaqni koo kattaa koo kan ani kooluu itti galuu dha; inni gaachana kootii fi gaanfa fayyina koo ti. Inni da'annoo koo cimaa, kooluu kootii fi fayyisa koo ti; ati namoota humnaan namatti ka'an jalaas na baasta. 4 "Ani Waaqayyo galanni isaaaf malu sana nan waammadha; diinota koo jalaas nan baraarama. 5 Dambaliin du'aa na marseera; lolaan badiisaas na liqimseera. 6 Funyoon sii'ool natti marame; kiyoon du'as natti dhufe. (Sheol h7585) 7 "Ani dhiphina koo keessatti Waaqayyoon nan waammadhe; Waaqa kootti nan iyyadhe. Innis mana qulqullummaa isaatii sagalee koo dhaga'e; iyyi koos gurra isaa seene. 8 Lafti ni hollatte; ni sochootes; hundeewwan samiiwwanii ni raafaman; sababii inni dheekkameefis isaan ni hollatan. 9 Arri funyaan isaatii ol ba'e; ibiddi waa barbadeessu afaan isaatii ba'e; cileen boba'us afaan isaatii ba'e. 10 Inni samiiwwan tarsaasee gad bu'e; duumessoonni gurraachis miilla isaa jala turan. 11 Inni kirkubeelin yaabbatee barrise; qoochoo qilleensaatiinis ol ba'e. 12 Inni dukkanaa, duumessa samii kan bokkaadhaan dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. 13 Ifa fuula isaa keessaas bakakkaan balaqqisee ba'e. 14 Waaqayyo samiidhaa ni qaqawweessa'e; sagaleen Waaqa Waan Hundaa Oliis ni dhaga'ame. 15 Inni xiyya isaa darbatee diinota bittinnees; bakakkaas gad dhiisee isaan fixe. 16 Dheekkamsa, Waaqayyootiin humna hafuura funyaan isaatii ba'uuttiinis sululawwan galaanaa ifatti baafaman; hundeewwan lafaas qullaa hafan. 17 "Inni ol gubbaadhaa gad hiixatee na qabe; bishaanota gad fagoo keessaas na baase. 18 Inni diina koo isa jabaa jalaa, amajajota koo warra akka malee natti ciman jalaas na baase. 19 Isaan guyyaa rakkina kootti natti dhufan; Waaqayyo garuu gargaarsa koo ture. 20 Inni iddo bal'aatti na baase; waan natti gammadeefis na oolche. 21 "Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootiitti naa kenneera; akkuma qulqullina harka koottis na badhaase. 22 Ani karaa Waaqayyoo eegeeraatii; Waaqa koo irraa garagalee hammina hin hojenne. 23 Seerri isaa hundinuu fuula koo dura jira; anis ajaja isaa irraa

hin jal'anne. **24** Ani fuula isaa duratti mudaan hin qabutre; cubbuu irraas of eeggadheera. **25** Waaqayyo akkuma qajeelumma kootti, akkuma ani fuula isaa duratti qulqulluu ta'ettis na badhaaseera. **26** “Ati nama amanamaatti amanamummaa kee argisiipta; nama mudaan hin qabnettis kan mudaan hin qabne taata; **27** nama qulqulluutti qulqulluu taata; nama jal'aatti immoo jal'aa taata. **28** Ati warra gad of qaban ni oolchita; warra of tuulan immoo gad deebisuu ifi kee isaan ilaala. **29** Yaa Waaqayyo, ati ibsaan kooti; Waaqayyo dukkana koo ifatti ni geeddara. **30** Ani gargaarsa keetiin loltoota dhiibbadhee nan deema; Waaqa kootiinis dallaa utaaluu nan danda'a. **31** “Waaqa kana, karaan isaa mudaan hin qabu; dubbiin Waaqayyo hir'ina hin qabu. Warra isatti kooluu galan hundaaf inni gaachana ta'a. **32** Waaqayyo malee Waaqni eenyu? Waaqa keenya malees Kattaan eenyu? **33** Kan humna na hidhachiisu, kan akka karaan koos nagaa ta'u godhu Waaqa. **34** Inni miilla koo akka miilla borofaa godha; iddo ol dheeraa irras na dhaabachiisa. **35** Inni harka koo waraanaaf leenjisa; irreen koos iddaa naasii dabsuu ni danda'a. **36** Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf goota; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. **37** Akka koomeen koo hin mucucaanneef, miilla kootiif daandii bal'ifteerta. **38** “Ani diinota koo ari'ee nan balleesse; hamma isaan barbadaa'anittis ani duubatti hin deebine. **39** Ani guutumaan guutuutti isaan nan barbadeesse; isaan deebi'anii ka'uu hin danda'an; isaanis miilla koo jalatti ni kufan. **40** Ati lolaaf humna na hidhachiifte; amajajota koos fuula koo duratti gad deebifte. **41** Akka diinonni koo dugda duubatti deebi'anii baqatan gooteerta; anis amajajota koo barbadeesseera. **42** Isaan gargaarsaaf iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin kennineef. **43** Anis akkuma awwaara lafaatti isaan nan daake; bullessees akkuma dhoqqee daandii irraatti isaan dhidhiite. **44** “Ati lola namootaa jalaa na baafteerta; mataa sabootaa gootee na jiraachifteerta. Sabni ani hin beekne na tajaajila; **45** namoonni ormaa na sossobatan; isaan akkuma waa'ee koo dhaga'anii naaf ajajaman. **46** Isaan hundi abdii kutatan; hollachaas da'annoo isaanii jabaa keessaa ba'an. **47** “Waaqayyo jiraataa dha! Kattaan koo haa eebbfam! Waaqni koo, Kattaan, Fayyisaan koo ol ol haa jedhu! **48** Inni Waaqa haaloo

naa baasu, kan sabootas na jala galchu, **49** kan diinota koo jalaas bilisa na baasuu dha. Ati amajajota kootii ol na goota; gooltota jalaas na baafte. **50** Kanaafuu yaa Waaqayyo, ani saboota gidduutti sin leellisa; faarfannaa galataa illee maqaa keetiif nan faarfadha. **51** “Inni mo'annaawwan gurguddaa mootii isaatiif ni kenna; dibamaa isaa Daawitii fi sanyii isaatiif, araara bara baraa ni argisiisa.”

23 Dubbiin Daawit dhuma irratti dubbate kanaa dha: “Himanni Daawit ilmi Isseey, himanni nama Waaqni Waan Hundaa Olii, ol ol isa qabe, nama Waaqni Yaqaqoob isa dibe faarfataan Israa'el jaallatamaan sunakkana jedhe: **2** “Hafuurri Waaqayyoo karaa kootiin dubbateera; dubbiin isaaas arraba koo irra ture. **3** Waaqni Israa'el dubbateera; Kattaan Israa'elakkana naan jedhe: ‘Namni qajeelummaan saba bulchu, kan sodaa Waaqaatiin bulchu, **4** inni akka ifa biiftuu ganamaa kan iddo duumessi hin jirretti ba'uu, akkuma ifa aduu kan erga bokkaan caamee booddee marga biqilchuu ti.’ **5** “Manni koo Waaqa duratti qajeelaa mitii? Inni kakuu bara baraa na wajjin seenee isas qajeelchee karaa hundaan ni eega mitii? Isatu fayyina koo fiixaan baasee fedhii koo hundas naaf guuta mitii? **6** Namoonni hamoon hundinuu garuu akkuma qoraattii harkaan walitti hin qabamneetti gatamu. **7** Namni qoraattii tuqu kam iyyuu mi'a sibiilaayookaan somaa eeboo qabata; qoraattiin sunis lafuma jirutti gubama.” **8** Maqaan namoota Daawit warra jajjaboo kanaa dha: Yosheeb-Bashebet namichi Tahikmoon hoogganaa sadanii ture; innis lola tokko irratti eeboo mirmirsee namoota dhibba saddeet fixe. **9** Kan isatti aanu immoo Ele'aazaar ilma Doodoo namicha gosa Ahoo'aa ture; innis yeroo Filisxeemota lolaaf achitti walitti qabamanii turan sana waraanauf kutatanitti, namoota jajjaboo Daawit wajjin turan sadan keessaa tokko ture. Ergasii namoonni Israa'el booddeetti deebi'an; **10** inni garuu utuu lafa dhaabatee turee hin socho'in hamma harki isaa dadhabee goraadee isaatti gogutti Filisxeemota ni rukute. Waaqayyo gaafas mo'annoo guddaa kenne. Loltoonis warra du'an irraa hiikachuu qofaaf gara Ele'aazaaritti deebi'an. **11** Isatti aanees Saamaa ilma Aagee namicha gosa Haraaraatu ture. Yommuu Filisxeemonni iddo Leeji jedhamutti lafa qotisaan kan misiraan guutame tokko biratti walitti qabamanitti loltooni Israa'el isaan duraa baqatan.

12 Saamaan garuu lafa qotiisaa walakkaatti iddoq qabatee ture. Innis irraa ittisuudhaan Filisxeemota fixe; Waaqayyo mo'annaa guddaa kenne. 13 Yeroo midhaan haammamutti utuu loltooni Filisxeemota Sulula Refaayim keessatti walitti qabamanii jiranuu, hangafoota soddoman sana keessaa namoonni sadii gara holqa Adulaamitti gara Daawit gad bu'an. 14 Yeroo sanatti Daawit da'anno cimaa keessa ture; loltooni Filisxeem immoo Beetlihem turan. 15 Daawitis Dheebotee, "Utuu namni tokko boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan dhugaatii naa fidee hoo!" jedhe. 16 Kanaafuu namoonni jajjaboona sadan sun qubata Filisxeemota keessaa darbanii boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan waraabani Daawitiif fidan. Inni garuu dhuguun ni dide; qooda kanaa bishaan sana fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase. 17 Innis, "Yaa Waaqayyoo, waan kana gochuun narraa haa fagaatu! Bishaan kun dhiiga namoota lubbuu ofii isaaniitti kutatanii deemanii miti?" jedhe. Kanaafuu Daawit bishaan sana hin dhugne. Egaa wanni namoonni jajjaboona sadan sun hojjetan kana ture. 18 Abiishaayi ilmi Zeruuya obboleessi Yoo'aab hoogganaa sadan isaanii ture. Innis namoota dhibba sadiitti eeboo isaa ol kaafatee isaan fixe; akkasiin innis akkuma namoota sadan sanaa beekamaa ta'e. 19 Abiishaayin warra sadan caalaa ulfina hin argannee ree? Inni yoo isaan keessaa tokko ta'uu baate iyyuu ajajaa isaanii ta'e. 20 Benaayaam ilmi Yehooyaadaa loltuun cimaan biyya Qabzi'eel sunis loltuu mo'annaa gurguddaa argamsiise ture. Innis loltoota Mo'aab kanneen akka malee jajjaboo ta'an lama ajeese. Gaafa cabbiiin robe tokkos boolla keessa seenee leenca ajeese. 21 Inni namicha biyya Gibxi guddicha tokko illee ni ajeese. Namichi Gibxi sun eeboo harkaa qabaatu iyyuu Benaayaam bokkuudhaan isatti ba'e; innis harka namicha Gibxi sanaatii eeboo butatee eeboodhuma isaatiin isa ajeese. 22 Hojiwwan gootummaa kanneen Benaayaam ilmi Yehooyaadaa hojjete kana fa'i; innis akkuma namoota jajjaboo sadan sanaa nama beekamaa ture. 23 Inni namoota soddoman sana keessaa nama kam iyyuu caalaa ulfina guddaa argate; garuu namoota Sadan sanatti hin dabalamne. Daawitis ajajaa eegdota ofii isaa isa godhate. 24 Jara soddoman sana keessattis: Asaaheel obboleessa Yoo'aab, Elhaanaan ilma Doodoo namicha Beetlihem, 25 Shamaa namicha gosa Haroodaa, Eliiqaa

namicha gosa Haroodaa, 26 Heleez namicha Phaaltii, Iiraal ilma Iqeesh nama Teqoo'aa, 27 Abii'ezer nama Anaatoot, Mebunaay nama biyya Hushaa, 28 Zalmoon nama Ahoo'aa, Maharaayi nama Netoofaa, 29 Heeled ilma Ba'anaa nama Netoofaa, gosa Beniyaam keessaa Iitaayi ilma Riibaay namicha Gibe'aa, 30 Benaayaam nama Phiraatoon Hidaay namicha sululoota Ga'aash, 31 Abii-Alboon namicha biyya Arbaa, Azmaawet nama Barhuum, 32 Eliyaabaa namicha Sha'alboon, ilmaan Yaasheen, Yoonaataan, 33 ilma Shamaa namicha Haraaraa sanaa, Ahii'aam ilma Shaaraar namicha Arooda sanaa, 34 Eliiphelexi ilma Ahasbaayi nama Ma'akaat, Eli'aam ilma Ahiitofel nama Giloon, 35 Hezroo nama Qarmeloos, Fa'araay nama biyya Arbii, 36 Yigi'aal ilma Naataan namicha Zoobaa, Baanii gosa Gaad, 37 Zeleq namicha gosa Amoon, Nahaaraay namicha gosa Bi'eeroot kan Yoo'aab ilma Zeruuyaatiif mi'a lolaa baatu sana ture; 38 Iiraas namicha gosa Yitraa, Gaareeb namicha gosa Yitraa, 39 akkasumas Uuriyaa namicha Heet. Walumatti namoota soddomii torba turan.

24 Aariin Waaqayyoo ammas Israa'elitti ka'ee Daawitiin, "Dhaqitii Israa'elii fi Yihuudaa lakkaa'i" jedhee isaanitti kakaase. 2 Kanaafuu mootichi Yoo'aabii fi ajajjoota waraanaa kanneen isa bira turaniin, "Akka ani akka isaan hammam akka baay'atan beekuu danda'uuf gosoota Israa'el kanneen Daanii hamma Bersheebaatti jiraatan hunda keessa deemaatiin namoota loluu danda'an galmeessaa" jedhe. 3 Yoo'aab garuu deebisee, "Waaqayyo Waaqni kee loltoota kee dachaa dhibba caalaa haa baay'isu; iji gooftaa koo mootichaas waan kana haa argu. Garuu gooftaan koo mootichi maaliif waan kana gochuun barbaade?" jedhe. 4 Ta'us dubbiin mootichaa Yoo'aabii fi ajajjoota loltoota yaada geeddarachiise; kanaafuu isaan fuula mootichaa duraa ba'anii namoota Israa'el kanneen loluu danda'an galmeessuu deeman. 5 Isaanis erga Yordaanos ce'anii booddee gara kibba magaalaas sulula keessatti argamuutiin Aro'eer bira qubatan; achii immoo Gaad keessa darbanii Ya'izeeritti qajeelan. 6 Isaanis gara Gili'aadii fi Tabaason Adasaay, itti aansanii gara Daan yaa'anii achii immoo naanna'anii Siidoonaa dhaqan. 7 Ergasiis immoo gara Da'anno Xiiroos, gara magaalaawwan Hiiwotaatii fi Kana'aanotaa hundaa dhaqan. Dhuma irratti immoo gara Bersheebaa kan kibba Yihuudaatti

argamtu sanaa dhaqan. **8** Isaanis erga guutummaa biyyattii keessa naanna'anii booddee ji'a sagalii fi bultii digdamaatti Yerusaalemitti deebi'an. **9** Yoo'aabis lakkooobsa namoota loluu danda'anii mootichatti hime; Israa'el keessa namoota lolaaf ga'umsa qaban kanneen goraadee qabachuu danda'an kuma dhibba saddeeti, Yihuudaa keessa immoo namoota kuma dhibba shanitutre. **10** Daawit waan erga loltoota lakkaa'ee booddee balleessaan itti dhaga'ameef Waaqayyoon, "Ani waan hojjedhe keessatti cubbuu guddaa hojjedheera. Yaa Waaqayyo, ani akka ati balleessa garbicha keetii dhiiftuuf sin kadhadha. Ani hojii gowwummaa guddaa hojjedheeraa" jedhe. **11** Guyyaa itti aanutti utuu Daawit hirribaa hin ka'in ergaan Waaqayyo gara waa himaa Daawit gara Gaad raajichaa dhufe; ergaan sunis, **12** "Dhaqitii Daawitiin, 'Waaqayyoakkana siin jedha; Ani filannoo sadii siifin kenna; akka ani isa sitti fiduuf isaan keessaa tokko filadhu' jedhi" jedha. **13** Kanaafuu Gaad gara Daawit dhaqee, "Waggaa torba biyya kee irra beelli haa bu'uu? Yookaan diinonni kee ji'a sadii si haa ari'anii? Yookaan dha'ichi guyyaa sadii biyya kee haa dha'uu? Egaa amma itti yaadiitii waan ani isa na erge sanaaf deebisu murteessi" jedheen. **14** Daawit immoo Gaadiin, "Ani akka malee dhiphadheera. Waan araarri isaa guddaa ta'eef nu harka Waaqayyo haa seennu; garuu akka ani harka namaa seenu hin godhin" jedhe. **15** Kanaafuu Waaqayyo guyyaa itti aanu ganamaa jalqabee hamma guyyaan murtaa'e raawwatutti Israa'elitti dha'icha fide; Daanii hamma Bersheebaatti namoonni kumni torbaatamini ni dhuman. **16** Yeroo ergamaan Waaqayyo Yerusaalemin balleessuuf harka isaa diriirfatetti Waaqayyo sababii hubaatiin sun isa gaddisiiseef ergamaa isaa kan saba balleessuuf ture sanaan, "Ni ga'! Harka kee deebifadhu" jedhe. Yeroo sana ergamaan Waaqayyo oobdii Arawunaa namicha gosa Yebuus sanaa bira ture. **17** Daawit yommuu ergamaa Waaqayyo kan namoota aijeesaa ture sana argettii, Waaqayyoon, "Namni cubbuu fi balleessaa hojjete anuma. Isaan kуннеen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Harki kee anaa fi maatii koo irra haa bu'u" jedhe. **18** Gaafas Gaad gara Daawit dhaqee, "Ol ba'iitii oobdii Arawunaa namicha gosa Yebuus sanaa keessatti iddo aarsaa Waaqayyoof ijaari" jedheen. **19** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqayyo karaa Gaadiin isa ajajetti ol ba'e. **20** Arawunaa yommuu mil'atee mootichaa fi namoota isaa kanneen gara isaa dhufaa

jiran argettii, gad ba'ee fuula mootichaa duratti addaan lafatti gombifamee sagade. **21** Arawunaanis, "Gooftaan koo mootichi maaliif gara garbicha isaa dhufe?" jedhe. Daawit immoo, "Ani akka dha'ichi saba irra bu'e kun dhaabatuuf, oobdii kee bitee isa irratti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchuunin dhufe" jedhee deebise. **22** Arawunaanis Daawitiin akkana jedhe; "Gooftaan koo mootichi waan isatti tolu kam iyyuu fudhatee haa dhi'eessu. Aarsaa gubamuuf sangoonni kunoo ti; qoraaniif immoo mi'i ittiin midhaan dha'amuu fi waanjoon sangaa as jira. **23** Yaa mootii, Arawunaan waan kana hunda mootichaaf ni kenna." Akkasumas Arawunaan, "Waaqayyo Waaqni kee siif haa fudhatu" isaan jedhe. **24** Mootichi garuu, "Akkas miti; ani gatiidhaan sirraa bituu na barbaachisa. Ani waan gatii itti hin baasin Waaqayyo Waaqa kootiif aarsaa gubamu godhee hin dhi'eessu" jedhee Arawunaaf deebise. Kanaafuu Daawit oobdichaa fi sangoota sana meetii saqili shantamaan bite. **25** Daawitis achitti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchee aarsaa gubamu fi aarsaa nagaa dhi'eesse. Waaqayyos kadhanna waa'ee biyyattiif dhi'aateef deebii kenne; dha'ichiis Israa'el irraa ni deebi'e.

1 Mootota

1 Daawit Mootichi yeroo jaaree dulloometti yoo uffata itti tuulan illee dhagni isaa hin ho'uf ture. **2** Kanaafuu tajaajiltooni isaaakkana jedhaniin; "Durba qulqulluu mooticha tajaajiltuu fi kunuunsitu haa barbaannu. Isheenis gooftaa keenya mootichatti bira ciiftee isa haa ho'iftu." **3** Isaanis biyya Israa'el guutuu keessa durba miidhagduu barbaadanii intala Abiishagi jedhamtu kan gosa Suunam tokko argatanii mootichatti fidan. **4** Intalattiin akka malee miidhagduu ture; isheenis mooticha kunuunsite; ni tajaajiltes; mootichi garuu ishee bira hin ga'u ture. **5** Yeroo sanatti Adooniyaan ilmi Hagiit kan isheen Daawitiif deesse, "Ani mootii nan ta'a" jedhee ol ol of qabe. Kanaafuu inni gaariwwanii fi fardeen akkasumas namoota fuula isaa dura fiigan shantama qopheeffate. **6** Abbaan isaa immoo, "Ati maaliif waanakkanaa goota?" jedhee gonkumaa isa ifatee hin beeku. Inni gurbaa akka malee miidhagaa kan Abesaaloomitti aaneet dhalatee dha. **7** Adooniyaanis Yoo'aab ilma Zeruuyatii fi Abiyaataar lubichaan mari'ate; isaanis isa deeggaran. **8** Garuu Zaadoq lubichi, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa, Naataan raajichi, Shime'iin, Ree'ii fi eegdonni Daawit filatamoo Adooniyaa wajjin hin turre. **9** Adooniyaanis dhagaa Zoohelet isa naannoo Een Roogelitti argamu biratti hoolaa, korma looniitii fi jabboota coccoomoo aarsaa dhi'eesse. Innis obboloota isaa ilmaan mootichaa hunda, namoota Yihuudaa kanneen qondaaltota mootichaa ta'an hunda ni waame; **10** garuu Naataan raajicha yookaan Benaayaa yookaan eegdota filatamoo yookaan obboleessa isaa Solomoonin hin waamne. **11** Ergasii Naataanakkana jedhee Batisheebaa haadha Solomoon gaafate; "Ati akka Adooniyaan ilmi Hagiitii, utuu gooftaan keenya Daawit quba hin qabaatin mootii ta'e hin dhageenyee? **12** Mee amma kottu akka ati itti lubbuu keetii fi lubbuu ilma kee Solomoon oolchuu dandeessu si gorsaa. **13** Amma gara Daawit mootichaa dhaqiitii, 'Yaa gooftaa koo mootii, ati, "Ilmi kee Solomoon anatti aaneet dhugumaan mootii ni ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jettee ana garbitti keetiif hin kakannee? Yoos Adooniyaan maaliif mootii ta'e?" jedhiin. **14** Anis utuma ati achitti mooticha wajjin dubbachaa jirtuu dhufee waan ati jettu sana siif mirkaneessa." **15** Kanaafuu Batisheebaan

kaatee mootii dulloome sana arguuf gara kutaa Abiishagi intalli gosa Suunam sun itti isa kunuunsaaterteetti ol seente. **16** Batisheebaan gad jettee fuula mootichaa duratti jilbeenfatte. Mootichis, "Ati maal barbaadda?" jedhee gaafate. **17** Isheenisakkana jettee deebifteef; "Yaa gooftaa ko, ati mataan kee, 'Ilmi kee Solomoon natti aaneet mootii ni ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jettee maqaa Waaqayyo Waaqa keetiitiin ana garbitti keetiif kakattee ture. **18** Amma garuu Adooniyaan mootii ta'eera; ati gooftaan koo mootichis waan kana quba hin qabdu. **19** Inni kunoo sangoota, jabboota coccoomoo fi hoolota baay'ee aarsaa dhi'eesse ilmaan mootii hunda, Abiyaataar lubicha fi Yoo'aab ajajaa loltootaa waameera; garuu garbicha kee Solomoonin hin waamne. **20** Yaa gooftaa koo mooticha, si booddeedhaan eenyu teessoo gooftaa koo mootichaa irra akka taa'u sirraa beekuudhaaf iji Israa'el hundi sirra jira. **21** Yoo kanaa achii yeroo gooftaan koo mootichi abbootii isaa wajjin boqotutti anii fi ilmi koo Solomoon akka nama balleessaa qabuutti ilaalamna." **22** Utuma isheen amma illee mooticha wajjin dubbachaa jirtuu Naataan raajichi ni dhufe. **23** Isaanis, "Naataan raajichi as jira" jedhaniit mootichatti himan. Kanaafuu Naataan dhufee fuula mootichaa duratti gad jedhee harka fuudhe. **24** Naataanisakkana jedhe; "Yaa gooftaa koo mootii, ati, 'Adooniyaan natti aaneet mootii ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jetteertaa? **25** Inni har'a gad bu'ee sangoota, jabboota coccoomoo fi hoolota baay'ee aarsaa dhi'eesseera. Ilmaan mootichaa hunda, ajajoota loltootaatii fi Abiyaataar lubicha waameera. Isaan amma iyyuu isa wajjin nyaachaa dhugaa, 'Adooniyaan mootichi bara dheeraa haa jiraatul' jechaa jiru. **26** Garuu ana garbicha kee, Zaadoq lubichi, Benaayaa ilma Yehooyaadaatii fi garbicha kee Solomoonin hin waamne. **27** Egaa kun waan gooftaan koo mootichi utuu isa booddeedhaan eenyu akka teessoo gooftaa koo mootichaa irra taa'u garbicha isaa hin beeksisin hojjetedhaa?" **28** Daawit mootichi, "Mee Batisheebaa ol waamaa" jedhe. Kanaafuu isheen gara mootichaatti ol seentee fuula isaa dura dhaabatte. **29** Mootichisakkana jedhee kakateef; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa rakkina hundumaa keessaa na baase sanaa, **30** ani waan duraan maqaa Waaqayyo Waaqa Israa'eliin siif kakadhe sana har'a dhugumaan siif guuta. Ilmi kee Solomoon na booddeedhaan mootii ta'a; iddoo

koos teessoo koo irra ni taa'a." **31** Batisheebaanis addaan gad jettee harka fuutee fuula mootichaa duratti jilbeenfattee, "Gooftaan ko, Daawit mootichi bara baraan haa jiraatu!" jette. **32** Daawit mootichis, "Mee Zaadoq lubicha, Naataan raajichaa fi Benaayaa ilma Yehooyaadaa as waamaa" jedhe. Yommuu isaan fuula mootichaa duratti dhi'aatanitti, **33** inniakkana isaaniin jedhe: "Garboota gooftaa keessanii of faana fudhadhaatii ilma koo Solomoonin gaangoo koo irra teessisaati Giihoonitti gad buusaa. **34** Achittis Zaadoq lubichii fi Naataan raajichi Israa'eloota irratti mootii godhanii isa haa diban. Malakata afuufaati, 'Solomoon mootichi bara dheeraa haa jiraatu!' jedhaa iyyaa. **35** Isinis ergasii isa wajjin ol ba'u qabdu; innis dhufee teessoo koo irra taa'ee iddo koo bu'ee mootii ta'u qaba. Ani akka inni bulchaa ta'uuf Israa'elii fi Yihuudaa irratti isa muudeera." **36** Benaayaa ilmi Yehooyaadaaakkana jedhee mootichaaf deebise; "Ameen! Waaqayyo Waaqni gooftaa koo mootichaa akkasuma haa jedhu. **37** Waaqayyo akkuma gooftaa koo mooticha wajjin ture Solomoon wajjin haa ta'u; teessoo isaas teessoo gooftaa koo Daawit mootichaa caalaa haa jabeessu!" **38** Kanaafuu Zaadoq lubichi, Naataan raajichi, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa, Kereetonni fi Pheletonni gad bu'anii gaangoo Daawit mootichaa irra Solomoon teessisanii Giihoonitti geessan. **39** Zaadoq lubichi dunkaana qulqulluu keessaa gaanfa zayitii fuudhee Solomooniin dibe. Isaanis malakata afuufanii namoonni hundi, "Solomoon mootichi bara dheeraa haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **40** Namoonni hundi hamma sagalee sanaan lafti sochootutti faaggaa afuufaa gammachuudhaan isa faana ol ba'an. **41** Adooniyaan fi keessummoonni isa wajjin turan akkuma nyaata isaanii fixataniin waan kana dhaga'an. Yoo'aabis sagalee malakataa dhageenyaan, "Iyyi magaala keessaa kun hundi maalii?" jedhee gaafate. **42** Utuma inni dubbachuutti jiruu, Yonaataan ilmi Abiyaataar lubichaa ni dhufe. Adooniyaanis, "Ol seeni. Jabaan akka keetii kun oduu gaarii fiduu qabaa" jedhe. **43** Yonaataanisakkana jedhee deebise; "Akkas miti! Gooftaan keenya Daawit mootichi, Solomoonin mootii godheera. **44** Mootichis Zaadoq lubicha, Naataan raajicha, Benaayaa ilma Yehooyaadaa, Kereetota fi Pheletota isa wajjin erge; isaanis gaangoo mootichaa irra isa teessisan; **45** Zaadoq lubichii fi Naataan raajichi Giihoonitti mootii

godhanii isa dibaniiru. Isaan gammachuudhaan achii ol ba'an; magaalattiiniis iyya isaaniitiin sochoofamte; wacni isin dhageessan kunis kanaa dha. **46** Kana caalaa iyyuu Solomoon teessoo mootummaa irra taa'eera. **47** Qondaaltonni mootiis, 'Waaqni kee maqaa kee caalaa maqaa Solomoon beekamaa godhee teessoo isaa illee teessoo kee caalaa haa guddis!' jedhanii gooftaa keenya Daawit mooticha eebbisuuf dhufaniiru. Mootichis siree isaa irratte gad jedhee sagade; **48** innis, 'Waaqayyo, Waaqni Israa'el kan akka iji koo har'a nama iddo koo bu'ee teessoo koo irra taa'u argitu naa eeyyame sun haa eebbfifamu' jedhe." **49** Kana irratte keessummoonni Adooniyaan hundi rifatanii ka'anii bibittinnaa'an. **50** Adooniyaan garuu Solomoonin sodaatee dhaqee gaanfa iddo aarsaa qabate. **51** Solomoonittisakkana jedhamee himame; "Adooniyaan Solomoon mooticha sodaatee gaanfa iddo aarsaa qabatee itti cicheera. Innis, 'Solomoon mootichi akka goraadeedhaan garbicha isaa hin ajjeefne har'a naaf haa kakatu' jedhe." **52** Solomoonis, "Yoo inni amanamaa ta'u isaa mirkaneesse rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu lafa hin bu'u; garuu yoo hamminni isa keessatti argame inni ni du'a" jedhee deebise. **53** Solomoon mootichis nama itti erge; isaanis iddo aarsaa biraa gad isa fidan. Adooniyaanis dhufee fuula Solomoon mootichaa duratti gad jedhee harka fuudhe; Solomoonis, "Deemi, mana keetti gali" jedheen.

2 Daawit Yeroon du'a isaa dhi'aannaan ilma isaa Solomoonin ajaje. **2** Innisakkana jedhe; "Ani karaa lafa hundumaa deemuufan jira. Kanaafuu ati jabaadhu; namas ta'i; **3** waan Waaqayyo Waaqni kee barbaadu eegi; akka waan hojettu hundaa fi lafa deemtu hundatti milkooftuuf akkuma seera Musee keessatti barreeffametti karaa isaa irra deemi; sirnaa fi ajaja isaa, seeraa fi dambii isaa eegi; **4** yoo ati akkas goote, Waaqayyo waan, 'Yoo ilmaan kee karaa isaanii eggatan, yoo isaan garaa isaanii guutuu fi lubbuu isaanii guutuudhaan amanamummaadhaan fuula koo dura jiraatan, ati teessoo Israa'el irraa nama hin dhabdu' jedhee na abdachiise sana fiixaan naa baasa. **5** "Ati mataan kee iyyuu waan Yoo'aab ilmi Zeruuyaa natti hojete, waan inni ajajoota loltoota Israa'el lamaan jechuunis Abneer ilma Neerii fi Amaasaa ilma Yeteer godhe ni beekta. Inni bara

nagaa keessa akka waan waraana keessatti ta'eetti isaan ajeeesee dhiiga isaanii dhangalaase; dhiiga sanas sabbata mudhii isaatii fi kophee faana isaatii faale. **6** Ogummaa keetiin isa adabi malee akka inni arrii isatiin nagaan awwalamu hin godhin. (**Sheol h7585**) **7** “Garuu sababii isaan yeroo ani obboleessa kee Abesaaloom duraa baqadhetti na gargaaraniiif ilmaan Barzilaayii namicha gosa Gili'aad sanaatiif arjoomi; isaanis warra maaddii kee irraa nyaatan gidduu haa jiraatan. **8** “Shime'iin ilmi Geeraa namichi gosa Beniyaam kan biyya Bahuuriim inni gaafa ani Mahanayiim dhaqetti akka malee na abaare sun kunoo si wajjin jira. Ani garuu yeroo inni na simachuuf Yordaanos dhufetti, ‘Ani goraadeedhaan si hin ajeesu’ jedhee maqaa Waaqayyootiin nan kakadheef. **9** Ati garuu sababii nama ogeessa taateef amma akka waan inni balleessaa hin qabaatiniitti isa hin ilaalin. Atuu waan isa gootu ni beekta. Ati mataa isaa kan arraa'e sana dhiigaan awwala keessa buusi.” (**Sheol h7585**) **10** Daawitis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwalame. **11** Innis waggaafurftama Israa'el irratti jechuunis waggaafurftama Kebroonitti, waggaafurftama sadii immoo Yerusaalemitti mootii ta'e. **12** Kanaafuu Solomoon teessoo abbaa isaa Daawit irra ni taa'e; mootummaan isaa jabaatee dhaabate. **13** Yeroo kanatti Adooniyaan ilmi Hagiit gara Batisheebaa gara haadha Solomoon dhaqee. Batisheebaanis, “Ati nagumaaf dhuftee?” jettee isa gaafatte. Innis, “Eeyyee ani nagumaafan dhufe” jedhee deebiseef; **14** itti dabalees, “Ani waanan siin jechuu fedhu tokkon qaba” jedheen. Isheenis, “Mee jedhi” jettee deebifteef. **15** Innis akkana jedheen; “Akkuma ati beektu mootummaan kan koo ture. Warri Israa'el hundinuu akka ani mootii isaanii ta'u na abdatan. Garuu wanni sun geeddaramiit mootummaan gara obboleessa kootiitti deebi'eera; wanni kun Waaqayyo biraan isaaaf dhufeeraati. **16** Ani amma waanan si kadhadhu tokkon qaba; maaloo na hin didin.” Isheenis, “Kadhadhu” jetteen. **17** Innis itti fufee, “Akka inni Abiishagi intala gosa Suunam sana akka niitiitti naaf kenuuf maaloo Solomoon mooticha naa kadhadhu; inni si hin diduutii” jedheen. **18** Batisheebaanis, “Kun waan gaarii dha! Ani dhaqeen mootichatti siif dubbadha” jettee deebifteef. **19** Kanaafuu Batisheebaan Adooniyaaf jettee isatti dubbachuu gara Solomoon Mootichaa dhaqxee; Mootichis ishee simachuuf ol

ka'ee harka ishee fuudhee teessoo isaa irra taa'e. Inni teessoo haadha mootiitiif fidame tokko of biraa qabatute; isheenis gama mirga isatiin teesse. **20** Isheenis, “Ani waanan si kadhadhu xinnoo tokko qaba; maaloo na hin didin” jetteen. Mootichis, “Yaa haadha koo kadhadhu; ani si hin diduutii” jedhee deebiseef. **21** Isheenis, “Obboleessi kee Adooniyaan intala gosa Suunam kan Abiishagi jedhamtu sana haa fuudhu” jetteen. **22** Solomoon mootichis akkana jedhee haadha isatiif deebii kenne; “Ati maaliif Abiishagi intala gosa Suunam kana Adooniyaaf kadhatta? Ati mootummaa illee akkasuma isaaaf kadhadhu; inni obboleessa koo hangafaatii; Abiyaataar lubichaa fi Yoo'aab ilma Zeruuyaatiif illee gaafadhu!” **23** Solomoon mootichis akkana jedhee maqaa Waaqayyootiin kakate; “Yoo Adooniyaan gatii kadhha kanaa lubbuu ofii isatiin baasuu baate, Waaqni natti haa muru; waan caalu iyyuu natti haa fidu! **24** Kanaafuu dhugaa Waaqayyo jiraataa isa jabeesee na dhaabee teessoo abbaa koo teessoo Daawit irra na kaa'ee fi isa akkuma waadaa gale sanatti mootummaa naaf hundeesse sanaa Adooniyaan dhugumaan har'a ni ajeefamal!” **25** Solomoon mootichi Benaayaa ilma Yehooyaadaa ajaje; innis dhaqee Adooniyaaf dha'ee ajeese. **26** Mootichis Abiyaataar lubichaan akkana jedhe; “Ati gara lafa qotisaa kee kan Anaatoot jirtu sanaa deemi. Ati silaa du'uu qabda turte; ani garuu sababii ati fuula abbaa koo Daawit duratti taabota Waaqayyo Gooftaa baattee rakkina abbaa kootii hunda illee qooddatteef amma si hin ajeesuu.” **27** Kanaafuu Solomoon dubbii Waaqayyo Shiilootti waa'ee mana Eelii dubbate sana guutuudhaan Abiyaataarin lubummaa mana Waaqayyoo irraa buuse. **28** Yommuu oduun kun Yoo'aab namicha Abesaaloomiif tumsuu dhiise Adooniyaaf tumse sana bira ga'etti, inni gara dukaana Waaqayyooti baqatee gaanfa iddo aarsaa sana qabate. **29** Akka Yoo'aab gara dukaana Waaqayyooti baqatee iddo aarsaa bira jiru Solomoon Mootichatti ni himame. Solomoonis, “Dhaqitii isaa ajeesi!” jedhee Benaayaa ilma Yehooyaadaa sana ajaje. **30** Kanaafuu Benaayaa dukaana Waaqayyoo ol seenee Yoo'aabiin, “Mootichi, ‘Kottu ba'il’ siin jedha” jedhe. Inni garuu, “Ani asumattin du'a malee hin ba'u” jedhee deebise. Benaayaa immoo, “Yoo'aab akkana jedhee naaf deebise” jedhee mootichatti hime. **31** Mootichi akkana jedhee Benaayaa ajaje; “Akkuma inni jedhe sana godhi; ajeesiitii isaa awwali; kanaanis

yakka dhiiga nama qulqulluu kan Yoo'aab dhangalaase sanaa irraa anaa fi mana abbaa koo qulqulleessi. **32** Sababii inni utuu abbaan koo Daawit hin beekin namoota lama goraadeen ajeeeseef Waaqayyo gatii dhiiga inni dhangalaase sanaa isa baasisa. Namoonni inni ajeeese sun lamaan jechuunis Abneer ilmi Neer ajajaan loltoota Israa'elii fi Amaasaan ilmi Yeteer ajajaan loltoota Yihuudaa namoota isa caalaa jajjaboo fi qajeeltota turan. **33** Yakkii dhiiga isaanii mataa Yoo'aabii fi sanyii isaa irra bara baaan haa jiraatu. Garuu Daawitii fi sanyii isaa irra, mana isaatii fi teessoo isaa irra nagaan Waaqayyo bara baaan haa jiraatu." **34** Kanaafuu Benaayaa ilmi Yehooyaadaa achi dhaqee Yoo'aabin ajeeese; innis biyya ofii isatti gammoojji keessatti awwalame. **35** Mootichis Benaayaa ilma Yehooyaadaa sana ajajaa loltootaa godhee iddo Yoo'aab buuse; Zaadoq lubicha immoo iddo Abiyaataar buuse. **36** Ergasiis mootichi gara Shime'iitti nama ergee akkana jedheen; "Ati Yerusaalem keessatti mana ijaarradhuutii achuma jiraadhu; achii baatee gara tokko illee hin deemin. **37** Gaafa achii baatee Sulula Qeedroon ceetutti akka duutu dhugumaan beeki; dhiigni kees matuma keetti deebi'a." **38** Shime'iinis, "Wanni ati jette gaarii dha. Garbichi kee akkuma gooftaan koo mootichi jedhe sana ni godha" jedhee mootichaaf deebise. Shime'iinis bara dheeraa Yerusaalem keessa jiraate. **39** Garuu waggoota sadii booddee garboota Saamii keessaa namoonni lama gara Aakiish ilma Ma'akaa mooticha Gaatitti baqatan; Shime'iittis, "Garboonni kee Gaati keessa jiru" jedhamee himame. **40** Innis waan kana dhageenyaan ka'ee harree isaa irra kooraa kaa'atee garboota isaa barbaadachuu Aakiish bira Gaati dhaqe. Kanaafuu Shime'iin dhaqee Gaati garboota isaa fidate. **41** Yommuu akka Shime'iin Yerusaalemii ba'ee Gaati dhaqee deebi'e Solomoonitti himametti, **42** mootichi Shime'ii waamsisee akkana jedheen; "Ani maqaa Waaqayyootiin si kakachiisee, 'Ati guyyaa kaatee iddo bira dhaquuf baate akka duutu beekkadhu' jedhee si hin seerree? Atis gaafas, 'Wanni ati jette gaarii dha. Ani nan ajajama' naan jette. **43** Yoos ati Maaliif kakuu Waaqayyoon kakatte sana eeguu diddee ajaja anii siif kenneefis ajajamuu didde ree?" **44** Mootichi amma illee Shime'iidhaan akkana jedhe; "Ati cubbuu abbaa koo Daawitittii hojette hunda garaa kee keessatti ni beekta. Waaqayyo amma jal'ina kee sana

matuma keetti deebisa. **45** Solomoon mootichi garuu ni eebbfama; teessoon Daawitis bara baaan jabaatee fuula Waaqayyoo dura ni jiraata." **46** Mootichis Benaayaa ilma Yehooyaadaa ni ajaje; innis dhaqee Saamii dha'ee ajeeese. Mootummaanis yeroo kanatti harka Solomoonitti jabaatee dhaabate.

3 Solomoonis Fara'oon mooticha Gibxi wajjin walii galtee uummatee intala isaa fuudhe. Innis hamma masaraa mootummaa ofii isaatii fi mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaree, naannoo Yerusaalemittis dallaa ijaaruu fixutti magaalaa Daawitittii ishee fide. **2** Ta'us sababii hamma gaafasiitti manni qulqullummaa Maqaa Waaqayyootiif hin ijaaraminiif namoonni iddo ol ka'aa irratti aarsaa dhi'eessaa turan. **3** Solomoon akkuma ajaja abbaan isaa Daawit isaaaf kenneetti jiraachaa jaalala Waaqayyoof qabu argisiise; garuu aarsaa fiixaana aarfamu iddo ol ka'aa irratti dhi'eessaa ture. **4** Mootichi aarsaa dhi'eessuuf gara Gibe'oon dhaqe; iddoon sunis iddo sagadaa kan gaara irraa isa baay'ee jaalatamaa isa Solomoon aarsaa gubamu kuma tokko irratti dhi'eesse tureetii. **5** Waaqayyos Gibe'oonitti halkan abjuu keessa Solomoonitti mul'ate; Waaqnis, "Waan akka ani siif kenuu feetu kam iyyuu na kadhadhu" jedhe. **6** Solomoon immoo akkana jedhee deebise; "Ati sababii inni amanamummaa fi qajeelummaadhaan fuula kee dura jiraatee gara tolina siif qabaateef garbicha kee, abbaa koo Daawitiiif arjummaa guddaa goote. Arjummaa guddaa kanas ittuma fufteefi har'a ilma teessoo isaa irra taa'u kenniteefi jirta. **7** "Egaa yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati iddo abbaa koo Daawit, garbicha kee mootii gooteerta. Ani garuu daa'ima xinnaa dha; hojii koos akkan itti hojjedhu hin beeku. **8** Garbichi kee kunoo saba ati filatte saba guddaa, kan lakkaa'amuu hin dandeenye yookaan herregamuudhaaf akka malee baay'atu keessa jira. **9** Kanaafuu hubannaa ani ittiin saba kee bulchuu fi waan gaarii fi waan hamaa ittiin gargar baasee beeku garbicha keetiif kenni. Yoo akkas ta'uu baate eenyutu saba kee guddaa kana bulchuu danda'a?" **10** Solomoon waan kana kadhachuu isaa fuula Gooftaa duratti gammachiisaa ture. **11** Kanaafuu Waaqni akkana jedheen; "Ati waan kana kadhatte malee ofii keetiif bara dheeraa yookaan sooroma yookaan lubbuu diinota keetii hin kadhanne; garuu waan murtii qajelaa kennuuf hubannaa kadhatteef, **12** ani waan

ati kadhatte kana siifin kenna. Qalbii ogeessa waa hubatu kan namoonni si dura turan hin qabaatin, kan warri si duubaan dhufanis hin qabaanne siifin kenna. **13** Kana malee iyyuu akka bara jirenya keetii keessa mootota gidduudhaa tokko illee siin hin qixxaanneef ani waan ati hin kadhatin sooromaa fi ulfina siifin kenna. **14** Yoo ati karaa koo irra deemtee akkuma abbaan kee Daawit hojjete sana seeraa fi ajaja koo eegde, ani umurii kee nan dheeressa.” **15** Soloomoon ergasii dammaqee akka wanni sun abjuu ta’e hubate. Innis gara Yerusaalemitti deebi’ee taabota kakuu Gooftaa dura dhaabatee aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi’eesse. Ergasiis garboota isaa hundaaf cidha qopheesse. **16** Yeroo kanatti sagaagaltoonni lama dhufanii fuula mootichaa dura dhaabatan. **17** Isheen tokkoakkana jette; “Yaa Gooftaa ko, anii fi dubartiin kun manuma tokko keessa jiraanna. Utuma isheen na wajjin jirtuu ani mucaan da’e. **18** Erga ani da’ee guyyaa sadii booddee dubartiin kunis mucaa deesse. Nu kophaa keenya turre; nu lamaan malee namni tokko iyyuu mana sana keessa hin turre. **19** “Ilmi dubartii kanaa sababii isheen halkan irra ciifteef jalaadu’e. **20** Kanaafuu isheen utuu ani garbittiin kee rafuu halkan walakkaa kaatee mucaa koo na biraad fudhatte. Isheen laphee ishee jala isa kaa’attee ilma ishee kan du’e sana laphee koo jala keesse. **21** Ganama itti aanutti ani ilma koo hoosifachuufan ka’e; kunoo inni du’ee jira! Ani garuu yommuun ifa ganamaatiin itti dhi’aadhee ilaaletti akka inni ilma ani da’ee sana hin ta’in nan hubadhe.” **22** Dubartiin kaanis, “Akkas miti! Inni jiru kun ilma koo ti; kan du’e sun immoo kan kee ti” jette. Isheen jalqabaa sun garuu ittuma cimsitee, “Akkas miti! Kan du’e sun kan kee ti; kan jiru kun immoo koo ti” jette. Isaanis akkasiin fuula mootichaa duratti wal falman. **23** Mootichis, “Isheen kun, ‘Ilmi koo ni jira; kan kee immoo du’eera’ jetti; isheen kaanis, ‘Akkas miti! Ilmi kee du’eera; kan koo immoo ni jira’ jetti” jedhe. **24** Kana irratti mootichis, “Goraadee naa fidaa” jedhe. Isaanis mootichaaf goraadee fidan. **25** Mootichis, “Mucaa jiru kana iddo lamatti wal qixxeetti kutaatii walakkaa isaa ishee tokkoof kennaa; walakkaa immoo ishee kaaniif kennaa” jedhee ajaje. **26** Dubartiin ilmi ishee lubbuun jiru sun mucaa isheetiif akka malee garaa laaftee mootichaan, “Maaloo yaa Gooftaa ko, mucaa lubbuun jiru kana isheef kenni malee hin ajjeesin” jette. Isheen kaan immoo, “Inni

iddoo lamatti haa muramuu malee anaafis siifis hin ta’u!” jette. **27** Kana irratti mootichis, “Mucaa lubbuun jiru kana dubartii duraa sanaaf kennaa malee hin ajjeesinaa; haati isaa isheedhaatii” jedhee ajaje. **28** Israa’el hundi murtii mootichis kenne ni dhaga’an; isaanis sababii akka inni murtii qajeelaa kennuuf Waaqa irraa ogummaa argate hubataniif mooticha ni sodaatan.

4 Soloomoon Mootichis akkasiin Israa’el hunda bulche.

2 Jarri kunneenis qondaaltota isaa ol aantota turan: Azaariyaa ilmi Zaadoq luba ture; **3** Eliihooreffii fi Ahiiyaan, ilmaan Shiishaa’aa barreessitoota turan; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud galmeessaa ture; **4** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa ajajaa loltootaa ol aanaa ture; Zaadoqii fi Abiyaataar immoo luboota turan; **5** Azaariyaa ilmi Naataan itti gaafatamaa bulchitoota aanaalee biyyaa ture; Zaabuud ilmi Naataan lubaa fi gorsituu mootichaa kan dhuunfaa ture; **6** Ahiihaar, itti gaafatamaa masaraa mootummaa ture; Adooniiraam ilmi Abdaa itti gaafatamaa warra hojji humnaa hoijetanii ture. **7** Soloomoon Israa’el hunda irratti bulchitoota aanaalee kudha lama kanneen mootichaa fi warra mana mootichaa jiraatanii nyaata dhi’eessan qaba ture. Tokkoon tokkoon isaaniis wagga keessatti ji’ a tokko tokko nyaata dhi’eessu ture. **8** Maqaan isaaniis kanaa dha: Ben-Huur, biyya gaaraa Efremmitti; **9** Ben-Deqeer Maqaazitti, Sha’albiimitti, Beet Shemeshittii fi Eeloon Beet Haanaanitti; **10** Ben-Heseed Aruboot keessaa, Sookootii fi biyyi Heefer guutuun kan isaa ture; **11** Ben-Abiinaadaab, Naafoot Dooritti Xaafati intala Soloomoon fuudhee ture; **12** Ba’anaan ilma Ahiiluud, biyya Ta’anaakii fi Megidootti akkasumas Beet She’aan Zaaretaanitti aane Yizri’el gad jiru guutuutti, Beet She’aanii jalqabee hamma Yaqemi’am ishee Abeel Mehoolaa gamatti; **13** Ben-Geeber Raamoot Gili’aad keessatti qubatawwan Yaa’iir ilma Minaasee kanneen Gili’aad keessaa, akkasumas biyyi Argobbi kan Baashaan keessatti argamuu fi magaalaawwan gurguddaan dallaan itti ijaaramee danqaraawwan balbalaa kanneen naasii irraa hoijetaman qaban jaatamni kan isaa turan. **14** Ahiiadaab ilma Iddoo, Mahanayiim keessatti; **15** Ahima’az, Niftaalemitti; innis Baasmati intala Soloomoon fuudhee ture; **16** Ba’anaan ilma Huushaayi, Aasheerii fi Ba’alooti keessatti; **17** Yehooshaafaax ilmi Faaruuwaa, Yisaakor keessatti; **18** Shime’iin ilmi Eelaa,

Beniyaam keessatti, **19** Geber ilmi Uuri biyya Gili'aad jechuunis biyya Sihoon mooticha Amoorotaati fi biyya Oogi mooticha Baashaan keessatti; isa qofatu biyya sana bulchaa ture. **20** Namoonni Yihuudaatii fi Israa'el akkuma cirracha qarqara galaanaa baay'ee turan; isaanis nyaatanii dhuganii gammadan. **21** Soloomoonis mootummoota Laga Efraaxiisi hamma biyya Filisxeemotaatti, hamma daarii Gibxitti jiran hunda bulchaa ture. Biyyoonni kunneneis gibira isaaaf fidanii bara jirenya isaa guutuu Soloomooniif bulan. **22** Nyaanni guyyuma guyyaatti Soloomooniif galu daakuu qulqullluu Koorii soddoma, midhaan koorii jaatama, **23** sangoota coccoomoo kudhan, loon kaloo dheedan digdama, hoolotaa fi re'oota dhibba tokko, akkasumas borofa, kuruphee, gadamsaa fi indaanqoo dha. **24** Inni mootummoota Laga Efraaxiisiin gama dhi'a biiftuu jiran hunda, Tifsaadhaa hamma Gaazaatti bulchaa tureetii; karaa hundaanis nagaa qaba ture. **25** Bara Soloomoon keessa Yihuudaa fi Israa'el Daanii jalqabanii hamma Bersheebaatti nagaan jiraatan; tokkoon tokkoon namaas muka wayinitii fi muka harbuu ofii isaa jala boqote. **26** Soloomoonis gola fardeen gaarii harkisan keessa bulan kuma afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture. **27** Bulchitoonni aanaalee sunis yeroo ji'i isaanii ga'utti tokkoon tokkoon isaanii mootichaa fi warra maaddii Soloomoon mootichaa irraa nyaatan hundaaf nyaata dhi'eessu ture. Akka wanni tokko iyuu hin hanqanneefis ni to'atu turan. **28** Akkasumas fardeen gaarii harkisanii fi fardeen kaaniif iddo barbaadameefitti garbuu fi cidiidhii dhi'eessu turan. **29** Waaqnis ogummaa fi hubannaa guddaa akkasumas garaa bal'aa akka cirracha qarqara galaanaa Soloomooniif kenne. **30** Ogummaan Soloomoon ogummaa namoota ba'a biiftuu jiraatanii hunda caala; ogummaa Gibxi hundas ni caala. **31** Inni nama kam iyuu caalaa ogeessa; Eetaan namicha gosa Izraahi sana caalaa, Heemaan, Kalqoolii fi Dardaa ilmaan Maahool caalaa ogeessa. Maqaan isaas saboota naannoo sana jiraatan hunda biratti beekame. **32** Inni fakkeenyaa kuma sadii dubbate; baay'inni faarfannaa isaas kuma tokkoo fi shan ture. **33** Inni birbirsaa Libaanoon jalqabee hamma hiiisophii dallaa irratti guddatuutti jirenya biqiltuuwanii ibse. Waa'ee bineensotaatii fi waa'ee simbirroo, waa'ee uumamawwan lafa irra loo'aniitii fi waa'ee qurxummii illee dubbateera. **34** Namoonni biyyoota hundaa ogummaa Soloomoon dhaga'uuf

mootota addunyaa kanneen waa'ee ogummaa isaa dhaga'an hunda biraa dhufaa turan.

5 Hiiraam mootichi Xiiroos yommuu akka Soloomoon abbaa isaa Daawitin iddo bu'uuf dibame dhaga'etti ergamoota isaa gara Soloomoonitti erge; Hiiraam yeroo kam iyuu michuu Daawit tureetii. **2** Soloomoonis akkana jedhee Hiiraamiif ergaa kana deebisee erge: **3** "Akka Abbaan koo Daawit sababii waraana karaa hundaan isa marsee ture sanaatiif hamma Waaqayyo diinota isaa miilla isaa jala galchuufitti Maqaa Waaqayyo Waaqa isataif mana qulqullummaa ijaaruu hin danda'in atuu beekta. **4** Amma garuu Waaqayyo Waaqni koo karaa hundaan boqonnaa naa kenneera; diinny yookaan balaan tokko iyuu hin jiru. **5** Kanaafuu ani amma akkuma Waaqayyo abbaa koo Daawitiin, 'Ilmi kee kan ani iddo kee teessoo kee irra teessisu Maqaa kootiif mana qulqullummaa ni ijaara' jedhe sanatti Maqaa Waaqayyo Waaqa kootiif mana qulqullummaa ijaaruu yaadeera. **6** "Kanaafuu akka birbirsaa Libaanoon naaf muramu ajaji. Namoonni koo namoota kee wajjin hoijetu; anis mindaa ati hoijettoota keetiif murteessitu kam iyuu siifin kaffala. Akka nu muka baqaqsuu irratti akka Siidoonotaa ogeeyyii hin ta'in atuu beekta." **7** Hiiraamis yommuu dhaamsa Soloomoon sana dhaga'etti akka malee gammadee, "Har'a Waaqayyo haa eebbifamu; inni akka Soloomoon saba guddaa kana bulchuuf ilma ogeessa kana Daawitiif kenneeraatii" jedhe. **8** Kanaafuu Hiiraam akkana jedhee Soloomoonitti ergaa erge: "Ani ergaa ati naa ergite argadheera; birbirsaa fi jirma birbirsaa dhi'eessuudhaan waan ati barbaaddu hunda siifan godha. **9** Namoonni koo Libaanoon irraa gara galaanaatti gad fidu; anis walitti hidhee lafa ati filattutti galaana irra siifan erga; achittis gargari nan hiika. Atis muka sana ni fudhatta; warra mana koo jiraataniif immoo nyaata dhi'eessuudhaan fedhii koo guutta." **10** Hiroomis akkasiin birbirsaa fi jirma birbirsaa kan Soloomooniif barbaachisu dhi'eessaafii ture. **11** Soloomoonis akka warra mana Hiiraam jiraataniif nyaata ta'uuf qamadii safartuu qoroosii kuma digdamaa fi zayitii ejersaa kan cuunfame koorii kuma digdama kenne. Soloomoon ittuma fufee wagguna waggaan waan kana Hiiraamiif kennaa ture. **12** Waaqayyos akkuma isa abdachiisetti Soloomooniif ogummaa ni kenne. Hiiraamii fi Soloomoon gidduu walitti dhufeenyaa nagaatu ture; isaan lamaanuu walii

galtee godhatan. 13 Solomoon mootichis Israa'el hunda keessaa namoota dirqiidhaan hojii humnaa hojjetaan kuma soddoma walitti qabe. 14 Innis akka isaan ji'a tokko Libaanoon keessa, ji'a lamaa immoo mana isaanii turanifi jedhee, ji'a tokko tokkoof nama kuma kudhan qoodee Libaanoonitti erge. Adooniiraam immoo itti gaafatamaa namoota dirqiidhaan hojii humnaa hojjetaanii ture. 15 Solomoon namoota ba'aa baatan kuma torbaatamaa fi warra dhagaa cabsan kuma saddeettama gaarran keessaa qaba ture; 16 akkasumas namoota hojii hojjechiisanii hojjettoota illee to'atan kuma sadii fi dhibba sadii qaba ture. 17 Isaanis mootichi ajaja kenninaan dhagoota soofamaniin hundee mana qulqullummaa buusuudhaaf dhagoota gurguddaa fi dhagoota gatii guddaa fidan. 18 Ogeeyyiin hojii harkaa Solomoonii fi Hiroom akkasumas namoonni Gebaal mana qulqullummaa ijaaruuf mukaa fi dhagaa cabsanii qopheessan.

6 Innis erga Israa'eloonni Gibxi keessaa ba'anii wagga dhibba afurii fi saddeettammaffaatti, erga Solomoon Israa'el irratti mootii ta'ee immoo wagga afuraffaa keessa ji'a Ziif jechuunis ji'a lammaffaa keessa mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaruuf jalqabe. 2 Manni qulqullummaa kan Solomoon mootichi Waaqayyoof ijaare sun dhundhuma jaatama lafa irra dheerata ture; dhundhuma digdama bal'atee dhundhuma soddoma ol dheerata ture. 3 Gardaafoon fuula galma mana qulqullummaa sana dura jiru akkuma mana qulqullummaa sanaa dhundhuma digdama lafa irra dheeratee fuula manicha duraan dhundhuma kudhan achi ba'a ture. 4 Innis akka manichi ifa argatuuf foddaawwan faayeffaman itti tolche. 5 Naannoo keenyan mana guddichaati fi naannoo keenyan iddo qulqulluu manicha keessattis bifa itti baasee kutaalee ni tolche. 6 Kutaan manicha kan jalaa dhundhuma shan, kan gidduu dhundhuma ja'a, sadaffaan immoo dhundhuma torba bal'ata ture. Innis akka wanni tokko iyyuu keenyan mana qulqullummaa keessa hin suuqamneef alaan manichatti naannesee ittisa hojjete. 7 Yeroo mana qulqullummaa sana ijaaranitti dhagaa boolla itti dhagaa cabsanitti soofame qofatti fayyadaman; yeroo manni qulqullummaa sun ijaaramaa turetti iyyi burruusaa, kan qottootii fi kan mi'a sibiilaakamii iyyuu achitti hin dhaga'amne. 8 Balballi kutaa manicha kan jalaa karaa kibba mana qulqullummaatiin ture;

gulantaan tokkos gara kutaa manicha gidduutii fi gara kutaa manicha sadaffaatti ol baasa. 9 Inni akkasiin mana qulqullummaa sana ijaaree saanqaa birbirsaatii fi dareeraadhaan gubbaa isaa duuchee fixe. 10 Innis kutaalee alaa sana naannoo mana qulqullummaatti marsee ijaare. Ol dheerinni tokkoo tokkoo isaaniis dhundhuma shan shan ture. Isaanis muka birbirsaatiin mana qulqullummaatti qabsiifaman. 11 Dubbiin Waaqayyoosakkana jedhee gara Solomoon dhufe: 12 "Waa'ee mana qulqullummaa ati ijaaraa jirtu kanaa, ati sirna koo duukaa buutee seera kootii fi ajaja koo hundas yoo eegde, ani waadaan abbaa kee Daawitiif gale sana karaa keetiin nan raawwadha. 13 Anis Israa'eloota gidduu nan jiraadha; saba koo Israa'elinis hin gatu." 14 Akkasiin Solomoon mana qulqullummaa sana ijaaree fixe. 15 Innis hundee mana qulqullummaati jalqabee hamma gubbaa isaatti mamaxxansuudhaan keenyan manicha karaa keessatiin saanqaa birbirsaatiin uffise; lafa manichaas saanqaa birbirsaatiin uffise. 16 Karaa boroo mana qulqullummaatiin iddo qulqulluu kan keessa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e hojjechuuf hundee manichaati jalqabee hamma gubbaa isaatti saanqaa birbirsaatiin kutaa dhundhuma digdama bal'atu tokko qoode. 17 Galmi guddichi fuula kutaa kanaa duraan jirus dhundhuma afurtama dheerata ture. 18 Keessi mana qulqullummaa sanaas birbirsa fakkiin buqheetii fi daraaraa irratti soofameen faayeffamee ture. Wanni hundinuu birbirsaan hojjetame; dhagaan tokko iyyuu hin mul'atu ture. 19 Inni taabota kakuu Waaqayyoo achi keessa kaa'uuf jedhee mana qulqullummaa keessatti iddo qulqulluu qopheesse. 20 Iddoon qulqulluu manicha keessa sun dhundhuma digdama lafa irra dheeratee, dhundhuma digdama bal'atee dhundhuma digdama immoo ol dheerata ture. Innis keessa manicha warqee qulqulluu itti uffise; iddo aarsaa kan birbirsa irraa hojjetame sana illee warqee qulqulluu itti uffise. 21 Solomoonis keessa mana qulqullummaa sanaa warqee qulqulluu itti uffise fuula iddo qulqulluu manicha keessa kan warqeen itti uffifame sana duraan foncaa warqee diriirse. 22 Innis akkasiin keessa manicha hunda warqee itti uffise. Iddoo aarsaa kan iddo qulqulluu gara keessa cina jiru sana illee warqee itti uffise. 23 Innis iddo qulqulluu gara keessa jiru sana keessatti kiirubeelii muka

ejersaa irraa hoijetaman kanneen tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma kudhan kudhan ol dheeratan tolche. **24** Qoochoon kiirubeelii jalqabaa tokkichi dhundhuma shan dalga dheerata; qoochoon kaanis dhundhuma shan dalga dheerata; walumatti fiixee qoochoo tokkootii hamma fiixee qoochoo kaaniitti dhundhuma kudhan dalga dheerata ture. **25** Sababii kiirubeeliin lachuu guddinaan wal qixxee ta'anii bifa tokko qabaataniif kiirubiin lammaffaanis dhundhuma kudhan dalga dheerata ture. **26** Ol dheerinni tokkoo tokkoo kiirubeeliis dhundhuma kudhan kudhan ture. **27** Soloomoon kiirubeelii sana mana qulqullummaa keessa kutaa Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e keessa kaa'e; qoochoon isaaniis babal'ifamee ture. Qoochoon kiirubeelii tokkoo keenyan manaa tokko tuqee qoochoon kiirubeelii kaanii immoo keenyan manaa kaan tuqe; qoochoon isaaniis dhufee walakkaa kutaa manichaatti wal tuqa ture. **28** Inni kiirubeelii sanas warqee itti uffise. **29** Soloomonis keenyan mana qulqullummaa sanaa hunda irratti, keessaa fi duubaan itti naannessee fakkiwwan kiirubeelii, mukkeen meexxiitii fi daraarawwanii midhagse. **30** Lafa kutaalee mana qulqullummaa sanaa lachuuttiis keessaa fi alaan warqee uffise. **31** Balbala iddo qulqulluu kan gara keessaatiifis muka ejersaatiin cufaawwan tolche; cufaawwan sunis bal'ina keenyanitti harka shan keessaa harka tokko ture. **32** Cufaa muka ejersaa sana lamaan irrattis fakkiwwan kiirubeelii, kan muka meexxiitii fi daraarawwanii midhagsee fakkiwwan kiirubeelii fi kan muka meexxi sanatti warqee uffise. **33** Haaluma kanaanis michichila balbalaa kan muka ejersaa irraa hoijetamee roga afur qabu tokko balbala galma guddichaatiif tolche. **34** Akkasumas balbala muka birbirsa lama kanneen tokkoon tokkoon isaanii saanqaa walitti deebi'ee cufamu lama lama qaban tolche. **35** Achi irrattis kiirubeelii, mukkeen meexxiitii fi daraarawwan miidhagsee warqee tumame wal qixxessee itti uffise. **36** Innis dhagaa soofamaa toora sadii fi dareeraa birbirsa, toora tokkoon oobdii manicha keessaa ijaare. **37** Hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoos waggaafuraffaatti ji'a Ziif jedhamu keessa buufame. **38** Manni qulqullummaa sunis wagga kudha tokkoffaatti, ji'a Buul jechuunis ji'a saddeettaffaa keessa akkuma karoorfametti guutumaan guutuutti hoijetamee dhume. Soloomonis mana sana ijaaree fixuuf waggaafuraffaatti fudhate.

7 Soloomoon masaraa mootummaa isaa ijaaree fixachuu wagga kudha sadii itti fudhate. **2** Innis Masaraa Bosona Libaanoon jedhamu ijaarrate; masaraan sunis dhundhuma dhibba tokko dalga dheeratee bal'ina dhundhuma shantamaa fi ol dheerina dhundhuma soddoma qaba ture; innis toora afuriin utubaawwan birbirsa kanneen dareeraawwan birbirsa baatan qaba ture. **3** Manni sunis dareeraawwan utubaawwan irra naqaman sanaan olitti bantii birbirsi hoijetamee qaba ture; innis toorawwan tokkoon tokkoon isaanii utubaawwan kudha shan qabatan walumaa galatti utubaawwan afurtamii shan qaba ture. **4** Foddaawwan isaas ol kaafamanii toora sadii sadiin walitti garagalfamanii hoijetaman. **5** Balballii fi michichilli balbalaa hundinuu roga afur afur qabu turan; isaanis karaa fuula duraatiin sadii sadiin walitti garagalfamanii turan. **6** Innis galma utubaawwan hedduu qabu kan dhundhuma shantama lafa irra dheeratee dhundhuma soddoma bal'atu ijaare. Fuula galma sanaa duraanis gardaafuu tokkotu ture; gardaafuu sana duraan immoo utubaawwanii fi bantii utubaawwan sana irratti diriirfame tokkotu ture. **7** Innis galma teessoo, iddo itti murtii kennu galma laaftoo ijaaree lafa isaatii jalqabee hamma bantii isaatti muka birbirsa itti uffise. **8** Masaraan mootummaa kan akka inni keessa jiraatuuf ijaarame sunis gara dugda duubaatti hiiqee karoorma wal fakkaatuun hoijetame. Soloomoon intala Fara'oone kan fuudhe sanaaf illee masaraa mootummaa kan akkuma galma kanaa ijaare. **9** Ijaarsi sun hundinuu alaa jalqabee hamma oobdii guddichaatti, hundee irraa jalqabee hamma mataa keenyan manaatti dhagaa gatii guddaa kan safaramee muramee fi kan keessii fi duubni isaa magaaziidhaan miidhagfameen hoijetame. **10** Hundeen isaas dhagoota gurguddaa gatii guddaa qaban kanneen gariin isaanii dhundhuma kudhan gariin isaanii immoo dhundhuma saddeeti ta'aniin buufame. **11** Hundeen kana irraanis dhagoota gatii guddaa kanneen safaramanii murmuramanii fi birbirsatu ture. **12** Oobdiin guddichis akkuma oobdii mana qulqullummaa Waaqayyo kan keessaatiif fi gardaafuu isaa sanaa keenyan manaa kan toora dhagaa soofamee ijaarame sadii fi toora saanqaa birbirsa kan miidhagfamee hoijetame tokkoon marfame. **13** Soloomoon mootichi Xiiroositti nama ergee Huuraamin fichiisiise; **14** haati Huuraam haadha hiyyeessaa kan gosa Niftaalem

ture; abbaan isaa immoo nama gosa Xiiroos kan ogummaa hojii naasii qabu ture. Huuraam kun nama ogummaa guddaa qabu kan hojii naasii hunda keessatti muuxannoo qabu ture. Innis gara Soloomoon mootichaa dhufee hojii isatti kennname hunda hojjete. 15 Hiiraam utubaa naasii lama kanneen tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma kudha saddeet ol dheeratanii dhundhuma kudha lama furdatan hojjete. 16 Fiixee utubaawwan sanaa irra kaa' uudhaafis naasii baqfame irraa guutuu lama tolche; tokkoon tokkoon guutuu sanaas dhundhuma shan shan ol dheerata ture. 17 Ergasiis guutuuwwan fiixee utubaawwan irraa sanaaf foncaa wal keessa loofame akka ginggaatii hojjetame lama tolche; tokkoo tokkoo guutuu sanaatiifis ginggaatii torba torbatu qoodame. 18 Innis guutuuwwan fiixee utubaawwanii irra jiran sana miidhagsuuf jedhee tokkoo tokkoo ginggaatii sanaatti naannessee toora lamaan roomaanota tolche. Tokkoo tokkoo guutuuwwanii fakkootaanii tolfaat tolche. 19 Guutuuwwan gardaafaa keessa fiixee utubaawwanii irra jiranis daraaraa fakkaatanii dhundhuma afur afur ol dheeratu ture. 20 Guutuuwwan fiixee utubaawwan lamaanii irra kutaa waciitii fakkaatu kan ginggaatii sanaatti naannun gara irraa roomaanota dhibba lamatu tooraan itti naanna'ee ture. 21 Innis utubaawwan sana gardaafaa mana qulqullummaa dura dhadhaabe. Utubaa karaa kibbaatiin "Yaakiin" kan karaa kaabaatiin immoo "Bo'eez" jedhe. 22 Guutuuwwan fiixee sana irra jiran daraaraa fakkaatu turan. Hojiin utubaawwan irraas akkasiin dhume. 23 Innis sibiila baqfame irraa Gaanii geengoo afaan isaa qarqara tokkoo hamma qarqara kaaniitti dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma shan ol dheeratu tolche. Naannoisaas funyoodhaan safaramee dhundhuma soddoma ta'e. 24 Hidhii isaa jalaanis dhundhuma tokko tokko irratti willee kudhan kudhanitu naanneffamee ture. Willeewwan sunis Gaanii sana wajjin tarree lamaan walumatti baqfamanii hojjetaman. 25 Gaanichis korommii kudha lama kanneen isaan keessaa sadii gara kaabaatti, sadii gara dhi'aatti, sadii gara kibbaatti, sadii immoo gara ba'aatti garagalan irra dhaabate. Gaaniin sun dugda isaanii irra dhaabatee eegeen hunda isaanii gara walakkaatti garagalee ture. 26 Gaaniin sun hamma barruu harkaa yabbata ture; hidhiin isaa akkuma hidhii kubbaayyaa yookaan daraaraa hadaa fakkaata ture. Innis baadoosii kuma lama qabata

ture. 27 Akkasumas baattuuwwan naasii kanneen iddo tokkoo socho'uu danda'an kudhan tolche; tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma afur afur lafa irra dheeratanii bal'ina dhundhuma afur afuriitii fi ol dheerina dhundhuma sadii sadii qabu turan. 28 Haalli itti baattuuwwan kunneen hojjetamanis kana: Isaanis sibiila babal'aa michichilaan marfame qabu ture. 29 Sibiilawwan michichilaan marfaman sana irras fakkii leencawwanii, kan jibootaatiif fi kan kiirubeeliit ture; michichilaan sana irras akkasuma ture. Fakkii leencawwanii fi jiboota sana jalaa fi gubbaanis fakkii daraaraa fo'amaa kan sibiila tumameen tolfaat tolkotu ture. 30 Tokkoon tokkoon baattuu sanaa goommaa naasii afur afurii fi somaa naasii qaba ture; goleewwan afraniinis utubaawwanitu ture; utubaawwan kunneenis baqfamanii daraaraa fo'amaadhaan miidhagfamanii tolfaat. 31 Gara keessa baattuu sanaatiin uraa geengoo kan dhundhuma tokko gad fagaatatu ture. Uraan kunis geengoo ta'ee jalli isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata ture. Naanno uraa isaatti waan soofamee faayeffamee tokkotu ture. Sibiilli baattuu sanaa bal'aan roga afuriin wal qixxee ture malee geengoo hin ture. 32 Goommaawwan afran sun sibiila babal'aa jala turan; somaan goommaawwanii baattuu sanaan walitti qabsiifamee ture. Bal'inni tokkoo tokkoo goommaa sanaas dhundhuma tokkoo fi walakkaa ture. 33 Goommaawwan sunis akkuma goommaawwan gaariitti hojjetaman. Somaan isaanii, hidhiin isaanii, hokkoon isaanii fi handhurri isaanii hundinuu sibiila baqfame irraa hojjetame. 34 Tokkoo tokkoo goleewwan baattuu sanaa afran irra michichilaan afurtu ture; michichilaan sanaas baattuuudhuma sanaan walitti hojjetaman. 35 Fiixee baattuu sanaa irra geengoo maramaa dhundhuma walakkaa dheeratu tokkotu ture. Michichilaanii fi sibiilli babal'aan sun fiixee baattuu sanaati qabsiifamanii turan. 36 Innis michichilaanii fi sibiila babal'aa irratti iddo hundatti fakkii kiirubeeli, kan leencotaatiif fi kan mukkeen meexxii soofee fakkii daraaraa fo'amees naannoisaanii guutuutti marse. 37 Haalli inni ittiin baattuuwwan kurnan sana hojjetes kanaa dha. Isaan hundinuu haaluma tokkoon baqfamanii hojjetaman; wal qixxaataniis bifa tokko qabaatan. 38 Ergasiis caabiiwwan naasii kudhan kanneen tokkoon tokkoon isaanii safartuu baadoos afurtama qabaatee bal'inni

isaas dhundhuma afur ta'u hojjete; tokkoo tokkoo baattuuwwan kurnan sanaa irras caabii tokko tokkotu
ture. **39** Innis baattuuwwan sana keessaa shan karaa
kibba mana qulqullummaatiin, shan immoo karaa
kaaba mana qulqullummaatiin dhaabe. Gaanii sana
immoo karaa kibbaatiin, kibba ba'a golee mana
qulqullummaatiin dhaabe. **40** Inni okkoteewwan, waan
daaraan ittiin hammaaramuu fi caabiiwwan ittiin
dhiiga facaasanis ni tolche. Hiroomis akkasiin hojii
mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Soloomoon
mootichaaf hojjechaa ture hunda fixe; hojiin kunis: **41**
Utubaawwan lamaan; guutuuwwan wacitii fakkaatan
kanneen fiixee utubaawwanii irra jiran lamaan;
wantoota akka ginggaalchaa wal keessa loofaman lamaan
guutuuwwan wacitii fakkaatanii fiixee utubaawwanii
irra jiran sana lamaan miidhagsan; **42** wantoota
akka ginggaalchaa wal keessa loofaman lamaan sanaafis
roomaanota dhibba afur, tokkoo tokkoo wantoota
sanaatiif roomaanota tarree lamaa waciitiiwwan
lamaan guutuuwwanii kanneen fiixee utubaawwanii
irraa sana ni miidhagsan; **43** baattuuwwan kurnan,
caabii isaanii kurnan wajjin; **44** gaanii fi korommii
loonii kudha lamaan isa jalaan jiru; **45** okkoteewwan,
waan ittiin daaraa hammaaranii fi caabiiwwan. Mi'i
Huuraam mana qulqullummaa Waaqayyootiif jedhee
Soloomoon mootichaaf hojjete sun hundinuu naasii
cululuqaa irraa tolfame. **46** Mootichis mi'oota kanneen
dirree Yordaanostti iddo suphee kan Sukootii fi
Zaareetaan gidduu jirutti baqsiisee hojjechiise. **47**
Soloomoon waan isaan akka malee baay'ee ta'aniif
mi'oota kanneen hunda hin madaalle; ulfinni
naasiis hammam akka ta'e hin beekamne. **48**
Akkasumas Soloomoon mi'oota mana qulqullummaa
Waaqayyoo keessa jiran hunda ni hojjechiise: Isaanis
iddoo aarsaa kan warqee irraa hojjetame; minjaala
warqee kan buddeenni ilaalchaa irra ture; **49**
baattuuwwan ibsaa kanneen warqee qulqulluu irraa
hojjetaman shan karaa mirgaatiin, shan immoo karaa
bitaatiin fuula iddo qulqulluu manicha keessaa
dura dhaabaman sana, daraarawwan, ibsaawwanii
fi qabduuwwan warqee irraa hojjetaman; **50**
caabiiwwan, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an,
waciitiiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwwanii
fi qodaa ixaanaa kanneen warqee qulqulluu irraa
hojjetaman; cufaawwan kutaa manichaan kanneen
gara keessaatiif jechuunis Iddoo Iddoo Hunda

Caalaa Qulqulluu ta'e sanaaf, akkasumas cufaawwan
galma guddichaa kanneen mana qulqullummaatiif
aguuraawwan warqee. **51** Soloomoon mootichi yommuu
hojiin inni mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjete
hundi raawwatametti mi'oota abbaan isaa Daawit
Waaqaaf addaan baase jechuunis meetii, warqee
fi mi'oota fidee mankuusa mana qulqullummaa
Waaqayyoo keessa kaa'e.

8 Ergasii Soloomoon Mootichi Xiyoon Magaalaa

Daawit irraa taabota kakuu Waaqayyoo ol
fichisiisuuudhaaf jedhee maanguddoota Israa'el,
abbootii gosootaa hundaa fi hangafoota maatiwwan
Israa'el Yerusaalemitti fuula ofii isaa duratti walitti
waame. **2** Israa'eloонni hundinuu ji'a Eetaaniim,
ji'a torbaffaa keessa yeroo ayyaanaatti Soloomoon
Mooticha biratti walitti qabaman. **3** Yommuu
maanguddoонni Israa'el hundi achi ga'anitti luboonni
taaboticha ol fuudhan; **4** isaanis taabota Waaqayyoo
sana, dinkaana wal ga'iitii fi mi'oota qulqulleeffaman
dunkaanicha keessa turan hunda ni fidan. Luboonni
fi Lewwonnis baatanii ol isaan fidan; **5** Soloomoon
Mootichii fi waldaan Israa'el kan isa biratti walitti
qabaman guutuuun hoolotaa fi loon akka malee
baay'atanii galmeessuu fi lakkaa'uun hin danda'amne
aarsaa dhi'eessaa isa wajjin fuula taabotaa dura turan.
6 Luboonnis ergasii taabota kakuu Waaqayyoo sana
iddoo isaa gara kutaa qulqulicha mana qulqullummaa
keessa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu
ta'e sanatti ol galchanii qoochoo kiirubeelii jala kaa'an.
7 Kiirubeeliinis iddo taaboticha irratti qoochoowwan
isaanii babal'isanii taaboticha fi danqaraawwan
ittiin taabota baatan gaaddiseessan. **8** Danqaraawwan
kunneen waan akka malee dhedheerataniiif fiixeen
isaanii Iddoo Qulqulluu fuula iddo qulqulluu gara
keessa jiru sanaa duraa ni mul'atu ture; garuu
Iddoo Qulqulluu sanaa alatti hin mul'atan ture;
danqaraawwan kunneen hamma har'aatti illee achuma
jiru. **9** Taabota sana keessa gabateewwan dhagaa
kanneen Museen Kooreebitti iddo Waaqayyo erga
Israa'eloонni Gibxii ba'anii booddee itti isaan wajjin
kakuu seene sanatti isa keessa kaa'e lamaan malee
wanni tokko iyyuu hin turre. **10** Akkuma luboonni
Iddoo Qulqulluu sana keessa ba'aniin duumessi
mana qulqullummaa Waaqayyoo guute. **11** Luboonnis
sababii duumessa sanaatiif hojii isaanii hojjechuu hin
dandeeny; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa

isaa guutee tureetii. **12** Ergasii Soloomoon akkana jedhe; “Waaqayyo akka duumessa dukkanaa’aa keessa jiraatu dubbateera; **13** ani dhugumaan mana qulqullummaa guddaa, iddo ati bara baraan jiraattu siif ijaareera.” **14** Utuma waldaan Israa’el guutuun achi dhaabatuu mootichi of irra garagalee isaan eebbise. **15** Akkanas jedhe: “Waaqayyo Waaqni Israa’el inni waan afaan ofii isaatiin abbaa koo Daawitiif waadaa gale sana harkuma ofii isaatiin guute sun haa eebbifamu. Innis akkana jedhee tureetii; **16** ‘Ani gaafan saba koo Israa’elin Gibxii baasee jalqabee akka Maqaan koo achi jiraatuuf jedhee mana qulqullummaa itti ijaarsifachuu gosoota Israa’el kam iyyuu keessatti magaalaa tokko illee hin filanne; garuu akka inni saba koo Israa’elin bulchuuf Daawitin filadheera.’ **17** “Daawit abbaan koo Maqaa Waaqayyo Waaqa Israa’eliif mana qulqullummaa ijaaruuf garaa isaatii yaada qaba ture. **18** Waaqayyo garuu abbaa koo Daawitiin akkana jedhe; ‘Waan mana qulqullummaa Maqaa kootif ijaaruun yaada kee keessa jiruuf, ati yaada kana garaadhaa qabaachuun kee gaarii dha. **19** Ta’us namni mana qulqullummaa naaf ijaaru si’i miti; garuu ilma kee isuma foon keetii fi dhiiga kee ta’etu ijaara; namni mana qulqullummaa Maqaa kootif ijaaru isa.’ **20** ‘Waaqayyo waadaa gale sana egeera; akkuma Waaqayyo waadaa gale sana ani amma iddo abbaa koo Daawit bu’ee teessoo Israa’el irra taa’een jira; Maqaa Waaqayyo Waaqa Israa’eliifis mana qulqullummaa ijaareera. **21** Anis achi keessatti taabotaaf iddo qopheesseera; taabota sana keessa immoo kakuu Waaqayyo kan inni yeroo Gibxii isaan baasetti abbootii keenya wajjin gale sanatu jira.’ **22** Soloomoon iddo aarsaa Waaqayyo duratti fuula guutummaa waldaan Israa’el dura dhaabatee harka isaa gara samiitti ol bal’isee **23** akkanas jedhe: “Yaa Waaqayyo Waaqa Israa’el, Waaqni akka keetii ol samii keessa yookaan gad lafa irra hin jiru; ati garboota kee warra garaa guutuudhaan karaa kee irra deemaniif kakuu fi jaalala kee kan hin geeddaramne sana ni eegda. **24** Ati waadaa garbicha kee abbaa koo Daawitiif galte sana eegdeerta; ati afaanuma keetiin waadaa galtee akkuma har’aa ta’ee jiru kana harka keetiin fiixaan baafteerta. **25** “Ammas yaa Waaqayyo Waaqa Israa’el, ati waan garbicha kee abbaa koo Daawitiin, ‘Yoo ilmaan kee akkuma ati goote sana waan hojjetan hunda keessatti of eeggachaa, amanamummaan fuula koo dura deddeebi’an, ati

nama fuula koo dura teessoo Israa’el irra taa’u gonkumaa hin dhabdu’ jettee abdachiipte sana eegiif. **26** Kanaafuu amma yaa Waaqa Israa’el dubbiin ati garbicha kee abbaa koo Daawitiif waadaa galte sun haa mirkanaa’u. **27** “Garuu dhugumaan Waaqni lafa irra ni jiraataa? Samiiwwan, samiiwwan samii olii iyyuu si baachuu hin danda’an. Yoos manni qulqullummaa kan ani ijaare kun hammam haa xinnaatu ree! **28** Ta’us yaa Waaqayyo Waaqa ko, kadhanna fi waammata garbichi kee araara barbaaduuf dhi’eessuuf gurra kenni. Iyyaa fi kadhanna garbichi kee har’aa fuula kee duratti dhi’eessu illee dhaga’i. **29** Akka ati kadhanna garbichi kee fuula isaa garanatti deebifatee kadhatuuf iji kee halkanii fi guyyaa gara mana qulqullummaa kanaa, gara iddo ati, ‘Maqaan koo achi jiraata’ jette kanaa haa ilaalu. **30** Yommuu isaan gara iddo kanaatti fuula deebifatanii kadhatanitti waammata garbicha keetii fi kan saba kee Israa’el dhaga’i. Samii keessaa, iddo jireenya keetiitii dhaga’i; yommuu dhageessuttis dhiifama godhi. **31** “Yoo namni tokko ollaa ofii isaatti daba hojjeteet akka kakatu gaafatamee, innis dhufee mana qulqullummaa kana keessatti fuula iddo aarsaa keetii duratti kakate, **32** ati samii irraa dhaga’ittii tarkaanfii fudhadhu. Nama yakka qabu, yakka isaa matuma isaatti deebistee gatii isaa kennuufiidhaan, nama qajeelaa immoo akkuma qajeelummaa isaatti isaaf falmuudhaan garboota kee gidduutti murtii kenni. **33** “Yoo sabni kee Israa’el sababii cubbuu sitti hojjeteef diinaan mo’atamutti, yoo inni gara keetti deebi’ee maqaa keetiif ulfina kennee mana qulqullummaa kana keessatti kadhatee si waammatutti, **34** samii irraa dhaga’ittii cubbuu saba kee Israa’el dhiisiif; biyya abbootii isaaniitiif kennite sanattis deebisii isaan galchi. **35** “Yoo sababii sabni kee cubbuu sitti hojjeteef samiiwwan cufamanii bokkaan dhabame, yoo isaan sababii ati isaan adabdeef iddo kanatti fuula deebifatanii maqaa kee ulfeessanii cubbuu isaanii irraa deebi’an, **36** ati samii irraa dhaga’ittii cubbuu garboota kee saba kee Israa’el dhiisiif. Karaa qajeelaa isaan jiraachuu qaban isaan barsiisi; biyya dhaala gootee saba keetiif kennite irrattis bokkaa roobsi. **37** “Yommuu beelli yookaan dha’ichi yookaan waagiin yookaan awwaaroon yookaan hawaannisni yookaan korophisni biyyatti dhufutti, yookaan yommuu magalaawwan biyya isaanii kam iyyuu keessatti diinni

isaan marsutti, yookaan yommuu balaan yookaan dhukkubni kam iyuu dhufutti, 38 yoo sabni kee Israa'el rakkina garaa ofii isaa beekee isaan keessaa eenuu iyuu gara mana qulqullummaa kanaatti harka isaa bal'isee kadhanna yookaan waammata dhi'eesse, 39 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Dhiifama godhiif; gargaaris. Si qofatu garaa namaa beekaatii, ati sababii garaa isaa beektuuf tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojii isaa hundaatti waan isaaaf malu kenni; 40 yoo akkasii isaan bara biyya ati abbootii keenyaaf kennite keessa jiraatan hunda si sodaataniif. 41 "Akkasumas nama ormaa kan saba kee Israa'el hin ta'in kan maqaa keetiif jedhee, 42 sababii isaan waa'ee maqaa kee guddichaa, harka kee jabaa fi irree kee kan diriirfame sanaa dhaga'aniif biyya fagootii dhufe, yoo inni dhufee fuula isaa gara mana qulqullummaa kanaatti deebifatee kadhate, 43 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Akka saboonni addunyaa hundinuu akkuma saba kee Israa'el sana maqaa kee beekanii si sodaatanii fi akka isaan akka manni ani ijaare kun maqaa keetiin waamamu illee beekaniiif jedhii waan namni ormaa sun si kadhatu hunda godhiif. 44 "Yommuu sabni kee diinota isaa loluuf jedhee gara ati itti isa ergitu kam iyuu duulutti, yoo inni gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare kanaatti fuula deebifatee Waaqayyoon kadhate, 45 ati samii irraa kadhanna isaatii fi waammata isaa dhaga'iitii dhimma isaa isaaaf raawwadhu. 46 "Sababii namni cubbuu hin hojjenne tokko iyuu hin jirreef, yommuu isaan cubbuu sitti hojjetanitti ati isaanitti aartee diina isaan booji'ee biyya isaa kan fagoo yookaan dhi'ootti isaan geessutti dabarsitee isaan kennita; 47 yoo isaan biyya boojuudhaan itti geeffamanitti gaabbanii qalbii geeddaratanii, 'Nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerra; waan hamaas hojjenneerra' jedhanii biyya boojitoota isaanii keessatti si kadhatan, 48 yoo isaan biyya diinota isaanii kanneen booji'anii isaan fudhatan sanaa keessatti garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan gara keetti deebi'anii gara biyya ati abbootii isaaniiif kenniteetti, gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare sanaatti fuula deebifatanii si kadhatan, 49 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii kadhanna fi waammata isaanii dhaga'iitii dhimma isaanii isaaniiif raawwadhu. 50 Saba kee kan cubbuu

sitti hojjeteefis dhiifama godhi; yakka isaan sitti hojjetan hundas isaaniiif dhiisitii akka boojitoonni isaanii garaa isaaniiif laafan godhi; 51 isaan saba keetii fi dhaala kee kan ati Gibxii boolla ibiddaa kan sibiila itti baqsan keessaa baafteedhaatii. 52 "Iji kee waammata garbicha keetiitii fi waammata saba kee Israa'el haa argu; atis yeroo isaan sitti iyaytan hunda isaan dhaga'i. 53 Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati akkuma gaafa Gibxi keessaa abbootii keenya baafte sana karaa garbicha kee Museetiin dubbattetti, akka isaan dhaala kee ta'aniif jettee saboota addunyaa kanaa hunda keessaa isaan filattee." 54 Soloomoonis kadhanna fi waammata Waaqayyotti dhi'eeffachaa ture sana hunda fixannaan fuula iddo aarsaa Waaqayyoo duraa, iddo itti harka isaa samiitti ol bal'ifatee jilbeenfatee ture sanaa ka'e. 55 Innis dhaabatee akkana jedhee sagalee guddadhaan waldaa Israa'el hunda eebbise: 56 "Waaqayyo akkuma abdachisee ture sanatti saba isaa Israa'elif boqonnaa kenne sanaaf galanni haa ta'u. Abdii gaarii inni karaa garbicha isaa Museetiin kenne sana hunda keessaa jechi tokko iyuu lafa hin buune. 57 Waaqayyo Waaqni keenya akkuma abbootii keenya wajjin ture sana nu wajjin haa jiraatu; inni yoom iyuu nu hin dhiisin yookaan nu hin gatin. 58 Akka nu karaa isaa hunda irra deemnee ajajawwan, seerawanii fi qajeelchawwan inni abbootii keenyaaf kennee ture sana eegnuuf inni garaa keenya gara ofii isatta haa deebisu. 59 Akka Waaqayyo akkuma guyyaa guyyaan barbaachisaa ta'etti garbicha isatta fi saba isaa Israa'el hunda gargaaruuf kadhannaan koo kan ani fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessu kun halkanii fi guyyaa Waaqayyo Waaqa keenya bira haa ga'u; 60 kunis akka sabni lafa irra jiraatu hundi akka Waaqayyo Waaqa ta'ee fi akka isa malee Waaqni bira haa jirre beekuuf. 61 Kanaafuu isin akkuma har'aa kana seerawan isatta in buluu fi ajajawwan isaa eeguudhaaf guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keenyaaf of kennuu qabdu." 62 Ergasii mootichii fi sabni Israa'el kanneen isaa wajjin turan hundi fuula Waaqayyoo duratti aarsaa dhi'eessan. 63 Soloomoonis aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi'eesse; aarsaan dhi'eeffames loon kuma digdamii lama, hoolotaa fi re'oota kuma dhibba tokkoo fi digdama ture. Akkasiin mootichii fi sabni Israa'el hundi mana qulqullummaa Waaqayyoo eebbisian. 64 Mootichis guyyuma sana iddo walakkaa oobdii

fuula mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru sanaa Waaqaaf addaan ni baasee aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi aarsaa nagaa achitti dhi'eesse; kuni sababii iddoon aarsaa kan naasii irraa hojjetamee fuula Waaqayyoo dura jiru sun aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi cooma aarsaa nagaa baachuu hin dandeenyeef. **65** Kanaafuu Solomoon yeroo sanatti Israa'eloota isa wajjin turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibxitti walitti qabame wajjin ayyaana ayyaaneffate. Isaanis ayyaana kana bultii torbaa fi bultii biraa torba walumaa galatti bultii kudha afur fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa duratti ayyaaneffatan. **66** Innis guyyaa itti aanutti namoota of irraa geggesesse. Isaanis waan gaarii Waaqayyo garbicha ofii isaa Daawitii fi saba ofii isaa Israa'eliif hojjete hundaaf mooticha eebbisaniil ililchaa garaa isaanii keessatti gammadaa mana isaaniitti galan.

9 Yommuu Solomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ijaaree waan hojjechuu barbaade hunda fixetti, **2** Waaqayyo akkuma Gibe'oonitti isatti mul'ate sana ammas yeroo lammaffaa isatti mul'ate. **3** Waaqayyo akkana isaan jedhe: "Ani kadhannaa fi waammata ati fuula koo duratti dhi'eessite dhaga'eera; ani mana qulqullummaa kan ati ijaarte kana maqaa koo bara baraan achi keessa kaa'uudhaan eebbiseera. Iji koo fi garaan koo yeroo hunda achuma jira. **4** "Yoo ati akkuma Daawit abbaan kee godhe sana garaa qulqulluu fi qajeelummaan fuula koo dura deemtee waan ani ajaje hunda hojjette, yoo qajeelchawwanii fi seerawwan koo eegde, **5** ani akkuman yeroo, 'Ati nama teessoo Israa'el irra taa'u hin dhabdu' jedhee abbaa kee Daawitiif waadaa gale sana teessoo mootummaa keetii Israa'el irratti jabeessee bara baraan nan dhaaba. **6** "Garuu yoo ati yookaan ilmaan kee narraa gortanii ajajawwanii fi qajeelchawwan ani isinii kenne sana irraa gara waaqota biraa tajaajiluu fi isaan waqeffachuu dhaqsan, **7** ani biyya isaaniif kenne keessaa Israa'elin nan ari'a; mana qulqullummaa kan Maqaa kootif qulqullesse kana illee nan balfa. Ergasiis Israa'el saboota hunda biratti waan kolfaatii fi waan qoosaa taati. **8** Manni qulqullummaa kuni tuullaa waan diigamee ta'a; namni achiin darbu hundis dinqisiifatee, 'Waaqayyo maaliif biyya kanaa fi mana qulqullummaa kanatti

waan akkasi hojjete?' jedhee itti qoosa. **9** Namoonnis, 'Sababiin inni balaa kana hunda isaanitti fideef waan isaan Waaqayyo Waaqa isaanii kan abbootii isaanii Gibxii isaan baase sana dhiisani, waaqota biraa hammatanii, isaanin waqeffatanii tajaajilaniif' jedhanii ni deebisu." **10** Dhuma waggaa digdamaatti, yeroo itti Solomoon manneen lamaan jechuunis mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ijaaree sanatti, **11** Hiiraam mootichi Xiiroos akkuma Solomoon Mootichi barbaadetti muka birbirsaatii fi gaattiraa akkasuma warqee kenneef; Solomoon immoo magaalaawwan Galilaa keessa jiran digdama Hiiraam mooticha Xiiroosiif kenne. **12** Hiiraam garuu yommuu Xiiroos irraa ka'ee magaalaawwan Solomoon isaaf kenne ilaaluu dhaqetti magaalaawwan sanatti hin gammanne. **13** Innis, "Yaa obboleessoo, magaalaawwan ati naa kennite kenneen magaalaawwan akkamii ti?" jedhee isa gaafate. Kanaafuu biyya Kaabuul jedhee maqaa hamma har'aatti ittiin waamaman tokko baaseef. **14** Hiiraamis warqee taalaantii 120 mootichaaf ergee ture. **15** Seenaan itti Solomoon Mootichi mana qulqullummaa Waaqayyoo, masaraa mootummaa kan ofii isaa Miiloo, dallaa Yerusaalem, Haazoor, Megidoo fi Geezirin ijaaruuf hojjetoota dirqamanii hojji humnaa hojjetanitti fayyadame kanaa dha. **16** Fara'oonti mootichi Gibxi Geezirin lolee qabatee ture. Innis ibidda itti qabsiise; Kana'aanota achi keessa jiraatan fixee intala ofii isaa, niitii Solomoon sanaaf magaalatii gabbara godhee kenne. **17** Solomoonis deebisee Geezirin ijaare. Innis Beet Horoon gad aanu, **18** Baa'ilaati, Tadmoor kan gammoojji biyya Yihuudaa keessatti argamtu sana, **19** akkasumas magaalaawwan kuusaawwan isaa hunda, magaalaawwan gaariiwanii fi kan fardeen isaa, waanuma Yerusaalemitti, Libaanoonittii fi biyya bulchu hunda keessatti ijaaruu barbaade hundumas ni ijaare. **20** Ammas namoota Israa'eloota hin ta'in kanneen Amoorota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota jalaa hafanitu jira. **21** Solomoonis sanyiwwan namoota kanneen hundaa warra biyyattii keessatti hafan kanneen Israa'eloonni balleessuu hin danda'in sana akkuma hamma har'aatti illee jiru kana akka isaan hojji garbummaa hojjetaniiif dirqisiise. **22** Solomoon garuu Israa'eloota keessaa nama tokko illee hin garboomsine; isaan loltoota isaa, qondaaltota mootummaa isaa, ajajjuuwwan loltoota

isaa, abbootii duulaa, ajajjuuwwan gaariiwwanii fi ajajjuuwwan abbootii fardaa isaa turan. **23** Isaan akkasumas hojii Soloomoon hojjechiisaa ture keessatti qondaaltota hangafoota turan; qondaaltonni 550 hojjettoota hojii hojjetan kana to'achaa turan. **24** Soloomoonis erga intalli Fara'oон sun Magaalaa Daawit keessaa gara masaraa mootummaa kan Soloomoon isheef ijaare sana dhuftee booddee Miiloo ijaare. **25** Soloomoon waggaatti yeroo sadii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa iddoor aarsaa kan Waaqayyoof ijaare sana irratti dhi'eessa ni ture; sana wajjinis, fuula Waaqayyo duratti ixaana aarsee akkasiin hojii ijaarsa mana qulqullummaa fixe. **26** Soloomoon mootichi amma illee Eziyon Geber ishee biyya Edoom keessa, Eelooti bira jirtu keessatti qarqara Galaana Diimaatti dooniiwwan hojjete. **27** Hiiraamis akka isaan namoota Soloomoon wajjin dooniiwwan irra hojjetaniif namoota isaa warra doonii oofan kanneen galaanicha beekan erge. **28** Isaanis dooniidhaan Oofir dhaqanii warqee taalaantii 420 fidanii Soloomoon mootichatti kennan.

10 Mootittiin Shebaa waa'ee maqaa Soloomooniitii

fi ulfina inni maqaa Waaqayyootiif qabuu dhageenyaan gaaffiiwwan jajjaboodhaan qortee isa ilalauf gara Soloomoon dhufte. **2** Isheenis miilttoo akka malee baay'ee wajjin gaalawwan urgooftuu, warqee hedduu fi dhagaawwan gati jabeeyyi baatan fudhattee Yerusaalem dhufte; Soloomoon bira geenyaanis waan garaa ishee jiru hunda isa wajjin haasofte. **3** Soloomoonis gaaffii ishee hundaaf deebii kenne; wanni mootichi isheef ibsuu dadhabe tokko iyuu hin turre. **4** Mootittiin Shebaa yommuu ogummaa Soloomoon, masaraa mootummaa kan inni ijaare, **5** nyaata maaddii isaa irratti dhi'aatu, haala itti qondaaltonni isaa tataa'an, hojjettoota uffata hojii uffatanii hojjetan, warra daadhii isaaaf dhi'eessanii fi aarsaa gubamu kan inni mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti dhi'eesse argitetti akka malee dinqisiifatte. **6** Isheenis mootichaan akkana jette; "Oduun ani waa'ee waan ati hojjetteetii fi waa'ee ogummaa keetii biyyuma kootti dhaga'e sun dhugaa dha. **7** Ani garuu hamman dhufee ijuma kootiin argutti wantoota kanneen hin amanne. Dhugumaan walakkaan isaa iyuu natti hin himamne; ati ogummaa fi badhaadhummaadhaan oduu ani dhaga'e sana akka malee caalta. **8** Namoonni kee hammam haa gammadan! Qondaaltonni kee warri yeroo hunda fuula kee dura dhadhaabatanii ogummaa

kee dhaga'an hammam haa gammadan! **9** Waaqayyo Waaqni kee inni sitti gammadee teessoo Israa'el irra si teessise sun haa galateeffamu. Waaqayyo sababii Israa'eliif jaalala bara baraa qabuuf akka ati murtii qajeelaa fi qajeelummaa eegduuf mootii si godheera." **10** Isheenis warqee taalaantii 120, urgooftuu akka malee baay'ee fi dhagaawwan gati jabeeyyi mootichaaf kennite. Urgooftuuun akka urgooftuu mootittiin Shebaa Soloomoon Mootichaaf kennite sanaa baay'atu gonkumaa ergasii hin fidamne. **11** Dooniiwwan Hiiraam biyya Oofir irraa warqee fidan; isaanis fe'iisa muka sandaliitii fi dhagaawwan gati jabeeyyi baay'ee achii ni fidan. **12** Mootichis muka sandalii sana utubaa mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa akkasumas baganaa fi kiraara faarfattootaa tolchuuf itti fayyadame. Mukni sandalii kan akkas baay'atu ergasii hamma har'aatti takkumaa alaa hin fidamne yookaan hin argamne. **13** Soloomoon Mootichis waan qabeenya mootummaa ofii isaa keessaa kenneef irratti dabalee waan isheen barbaaddee fi waan isheen kadhatte hunda mootitti Shebaatiff ni kenne. Isheenis ergasii kaatee miiltota ishee wajjin biyya ofii isheetti deebite. **14** Ulfinni warqee kan wagguma waggaan Soloomooniif galu taalaantii 666 ture; **15** kunis gibira daldaltoota qabeenya gurguddaatii fi xixinnaa irraa argamuu fi galii inni mootota biyya Arabaa hundaa fi bulchitoota biyya keessaa irraa argatu hin dabalatu. **16** Soloomoon Mootichis warqee tumame irraa gaachanawwan gurguddaa dhibba lama ni tolche; tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaas warqee saqilii dhibba ja'a fixe. **17** Akkasumas warqee tumame irraa gaachana xixinnaa dhibba sadii ni tolche; tokkoon tokkoon gaachana sanaas warqee minnaanii dhibba sadii fixe. Mootichis gaachanawwan kanneen masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon keessa ni kaa'e. **18** Mootichis teessoo guddaa tokko ilka arbaa irraa hojjete warqee qulqulluu itti uffise. **19** Teessoon sun gulantaawwan ja'a qaba ture; karaa dugda duubaatiin fiixee geengoo tokko qaba. Karaa teessoo sanaa lamaaniinis waan harka irra kaa'atanitu ture; tokkoo tokkoo waan harka irra kaa'atan sanaa biras fakkii leencaa tokko tokkotu dhaabatee ture. **20** Gulantaawwan ja'aan sana irras leenconni kudha lama tokko fiixee tokkoon, fakkiin kaan immoo fixee kaaniin dhadhaabachaa turan. Wanni akkasiit takkumaa

mootummaa biraan kamiif iyyuu hin tolfaamne. **21** Mi'i Soloomoon Mootichi ittiin dhugu hundinuu warqee irraa hojjetame; mi'i masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon jedhamu sanaa hundi immoo warqee qulqulluu irraa hojjetame. Sababii bara Soloomoon keessa meetiin akka waan gatii hin qabne tokkootti ilaalamaa tureef wanni tokko iyyuu meetii irraa hin hojjetamne. **22** Mootichis dooniiwan Hiiraam gidduudhaa dooniiwan daldalaan galaana irraa qaba ture. Isaanis waggaa sadii sadiitti yeroo tokko warqee, meetii fi ilka arbaa, qamalee fi jaldeessa fidanii ni dhufu ture. **23** Soloomoon Mootichi badhaadhummaa fi ogummaadhaan mootota addunyaa hunda ni caala ture. **24** Addunyaa hundinuu ogummaa Waaqni garaa isaa keessa kaa'e dhaga'uuf Soloomoon bira dhufuu barbaada ture. **25** Namni waggaa waggaatti isa bira dhufu hundinuu kennaa mi'a meetii fi kan warqee, uffata, mi'a lolaa, urgoftuu, fardeenii fi gaangolii fidaafii ture. **26** Soloomoonis gaariiwanii fi fardeen walitti ni kuufate; innis gaariiwan kuma tokkoo fi dhibba afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture; isaan kanneenis magaalaawwan gaariiwanii keessa fi Yerusaalem keessa of bira ni kaa'ate. **27** Mootichi akka meetiin Yerusaalem keessatti akkuma dhagaa baay'atu, akka mukni birbirsaas akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu godhe. **28** Fardeen Soloomoon Gibxii fi Qaweedhaa fidaman; daldaloota mootummaatu Qaweedhaa gatii yeroottiin isaan bite. **29** Isaanis gaarii tokko meetii saqili dhibba ja'an, farda immoo meetii saqili dhibba tokkoo fi shantamaan Gibxii bitanii fidan. Akkasumas gaariiwanii fi fardeen kanneen erganii mootota Heetotaatii fi mootota Sooriyyaa hundatti gurguru turan.

11 Soloomoon Mootichi garuu intala Fara'oон irratti dubartoota biyya ormaa hedduu jaallate; isaanis Mo'aabota, Amoonota, Edoomota, Siidoonotaa fi Heetota turan. **2** Jarri kunneen saboota Waaqayyo, "Sababii isaan dhugumaan garaa keessan gara waaqota ofii isaaniitti garagalchaniif isin fuudhaa fi heerumaan jaratti hin makaminaa" jedhee waa'ee isaanii Israa'elootatti dubbatee turee dha. Ta'uus Soloomoon jaalalaan isaanitti hidhame. **3** Innis niitota maatii moototaa keessaa dhalatan dhibba torbaa fi saajjatoowwan dhibba sadii qaba ture; niitonni

isaa kunneenis karaa irraa isa balleessan. **4** Akkuma Soloomoon umuriidhaan dulloomaa deemeen niitonni garaa isaa gara waaqota biraatti garagalchan; garaan isas akka garaan abbaa isaa Daawit ture sana guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa isataifi hin kennamne. **5** Innis Ashtooreti waaqittii Siidoonotaati fi Moolek waaqicha Amoonotaa jibbisiisa sana duukaa bu'e. **6** Soloomoonis akkasiin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete; inni akka Daawit abbaan isaa hojjete sana guutumaan guutuutti Waaqayyoo duukaa hin buune. **7** Soloomoonis gaara Yerusaalemiin gara ba'a biiftuu jirtu tokko irratti Kemoosh Waaqa Mo'aab jibbisiisa fi Moolek Waaqa Amoon jibbisiisa sanaaf iddo sagadaa ijaare. **8** Inni akka isaanixaana aarsanii waaqota isaaniitiif aarsaa dhi'eessaniifis niitota isaa kanneen biyya ormaatii fuudhe hundumaaf iyyuu akkasuma godhe. **9** Waaqayyos sababii garaan Soloomoon Waaqayyo Waaqa Israa'el kan yeroo lama isatti mul'ate sana irraa goreef isatti aare. **10** Waaqni akka Soloomoon waaqota biraan duukaa hin buune isa dhowwu iyyuu, Soloomoon ajaja Waaqayyoo hin eegne. **11** Kanaafuu Waaqayyo Soloomooniin akkana jedhe; "Sababii yaadni kee akkana ta'ee, atis kakuu fi seera ani siif kenne sana hin eeginiif, ani dhugumaan mootummaa sirraa baqaqsee tajaajilaa keetiif nan kenna. **12** Ta'uus ani sababii abbaa kee Daawitiif jedhee waan kana bara jirenya keetii keessa hin godhu. Harka ilma keetii keessaa mootummaa kana nan baqaqsa. **13** Ta'uus ani mootummaa sana guutumaan guutuutti isa irraa hin baqaqsu; garuu ani sababii garbicha koo Daawitiif fi sababii Yerusaalem ishee ani filadhe sanaatiif jedhee gosa tokko ilma keetiif nan kenna." **14** Waaqayyo diina tokko namicha Hadaad jedhamu kan gosa Edoom namicha sanyii moototaa tokko Soloomonitti kaase. **15** Duraan yeroo Daawit Edoomiin wal lolaa turetti, Yoo'aab ajajaan loltootaa kan warra du'e awwaaluu dhaqe sun namoota Edoom hunda barbadeesse. **16** Yoo'aabii fi Israa'eloonni hundinuu hamma namoota Edoom keessa jiraatan hunda fixanitti ji'a ja'a achi turan. **17** Hadaad garuu yeroo sana mucaa xinnaa ture; innis qondaaltota Edoom kanneen abbaa isaa tajaajilaa turan wajjin Gibxitti baqate. **18** Isaanis Midiyaniitii ka'anii Phaaraan dhaqan. Phaaraan keessas namoota fudhatanii gara mooticha Gibxi, gara Fara'oон dhaqan; Fara'ooniis mana, lafa inni qubatuu fi nyaata Hadaadiif kenne. **19**

Fara'oon akka malee Hadaaditti gammadee obboleettii niitii isaa, obboleettii Tahifenees Mootittii isatti heerumsiise. **20** Obboleettiin Tahifenees sunis ilma Geenbaat jedhamu tokko deesseef; Taahfenee mucaa sana fuutee masaraa mootummaa keessatti guddifte. Genubatis ijoollee Fara'oon wajjin achi jiraate. **21** Hadaad utuu biyya Gibxi keessa jiruu akka Daawit abbootii ofii isaa wajjin boqotee fi akka Yoo'aab ajajaan loltootaa sunis du'e ni dhaga'e. Hadaadis Fara'ooniin, "Akka ani biyya kootti deebi'uuf naa eeyyami" jedhe. **22** Fara'oon immoo, "Ati maal asii dhabdee biyya keetti deebi'uuf feeta?" jedhee isa gaafate. Hadaadis deebisee, "Homaa hin dhabne; garuu akka ani dhaqu naa eeyyami!" jedheen. **23** Waaqni amma illee diina bira Rezoon ilma Eliyadaa namicha gooftaa isaa Hadaadezer mootichaa Zoobaa jalaa baqate sana Soloomoonitti kaase. **24** Innis yeroo Daawit loltoota Suubaa barbadeessetti namoota of biratti walitti qabatee hoogganaa tuuta finciltootaa ta'e; finciltoonni sunis Damaasqoo dhaqanii achi jiraatan; isas achitti mootii godhatan. **25** Reezoon rakkina Hadaad fide sanatti dabalee bara jirenya Soloomoon hunda diina Israa'el ture. Reezoon bulchaa Sooriyaa ture; Israa'elinis akka malee jibbaa ture. **26** Yerobi'aam ilmi Nebaat mootichatti fincile. Innis qondaaltota Soloomoon keessaa nama tokko ture; inni nama gosa Efraataa kan Zereedaadhaa dhufe ture; haati isaa immoo niitii dhirsaa hin qabne kan Zeruwaa jedhamtu ture. **27** Sababiin inni ittiin mootichatti ka'es kanaa dha: Soloomoonis Miiloo ijaaree dallaa magaalaa abbaa isaa Daawit deebisee haaromse. **28** Yerobi'aam goota cimaa ture; Soloomoonis akka dargaggeessi sun jabaatee hojji isaa hojjetu arginaan itti gaafatamaa hojjettoota hojji humnaa kan mana Yoosef hundaa isa godhe. **29** Gaaf tokko utuu Yerobi'aam Yerusaalem keessaa ba'aa jiruu Ahiiyaan raajichi Shiiloo kaabbaa haaraa uffatee isatti dhufe. Isaan lachuu kophuma isaanii ala turan; **30** Ahiiyaan kaabbaa haaraa uffate sana fuudhee iddo kudha lamatti targari tarsaase. **31** Ergasiis Yerobi'aamiinakkana jedhe; "Qooda kudhan ofii keetii fudhadhu; Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedhaatii; 'Kunoo ani harka Soloomooniitii mootummaa baqaqsee gosa kudhan siifin kenna. **32** Garuu sababii garbicha koo Daawitii fi sababii magaalaa Yerusaalem kan ani gosa Israa'el hunda keessaa filadhe sanaatiif inni gosa tokko ni argata. **33**

Ani sababii isaan na dhiisanii Ashtooreti waaqittii Siidoonataa, Kemoosh waaqicha Mo'aabotaatii fi Moolek waaqicha Amoonataa waqaeffatani fi sababii isaan karaa koo irra hin deerminif yookaan sababii waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e hin hojjetiniif yookaan sababii isaan akka Daawit abbaan Soloomoon hojjete sana sirnaa fi seera koo hin eeginiif waan kana hojjedhe. **34** "Ani garuu mootummaa sana guutumaan guutuutti harka Soloomoonii hin fuudhu; ani sababii Daawit garbicha koo kan ani filadhe, kan ajaja koo fi sirna koo eege sanaatiif jedhee Soloomoonin bara jirenya isaa guutuu bulchaa godheera. **35** Ani harka ilma isatii mootummaa sana fuudhee gosa kudhan siifin kenna. **36** Ani akka garbichi koo Daawit yeroo hunda Yerusaalem magaalaa ani Maqaa koo achi kaa'achuuf filadhe sana keessatti fuula koo duratti ibsaa qabaatuuf jedhee gosa tokko ilma isatiiif nan kenna. **37** Si'i garuu ani nan fudhadha; atis waan garaan kee fedhu hunda ni bulchita; Israa'el irratti mootii ni taata. **38** Yoo ati akkuma garbichi koo Daawit hojjete sana, waan ani si ajaju hunda hojjetee karaa koo irra deemte, yoo ati sirnaa fi ajaja koo eeguudhaan waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e hojjete, ani si wajjin nan ta'a. Anis mootummaa bulu kan akkan Daawitiif dhaabe sanaa siifis nan dhaaba; akkasumas Israa'elin sitti nan kenna. **39** Ani waan kanaaf jedhee sanyii Daawit nan dhiphisa; garuu bara baraaniit miti." **40** Soloomoonis Yerobi'aamin ajjeesuu yaale; Yerobi'aam garuu gara Shiishaaq mooticha Gibxitti baqatee hamma Soloomoon du'utti achuma ture. **41** Wanni bara mootummaa Soloomoon keessa hojjetaman kan bira, wanni inni hojjetee fi ogummaan isaa hundi kitaaba seenaa Soloomoon keessatti barreffamanii jiru mitii? **42** Soloomoon Yerusaalem keessatti mootii ta'ee waggaa afurtama saba Israa'el hunda ni bulche. **43** Innis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa, magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Rehoobo'aam ilmi isaaa iddo isaa bu'ee mootii ni ta'e.

12 Rehoobo'aamis sababii Israa'eloonni hundinuu mootii isa gochuudhaaf achi yaa'aniif ka'ee Sheekem dhage. **2** Yerobi'aam ilmi Nebaat yommuu oduu kana dhaga'etti deebi'ee dhufe; inni yeroo sanatti Soloomoon Mooticha jalaa baqatee Gibxi jiraachaa tureetii. **3** Kanaafuu Yerobi'aamitti nama erganii waamanii, innii fi waldaan Israa'el guutuun gara Rehoobo'aam dhaqanii akkana jedhaniin: **4**

“Abbaan kee waanjoo ulfaatu nurra kaa’ee ture; ati immoo amma hojii inni humnaan nu hojjechiise sanaa fi waanjoo ulfaataa inni nurra kaa’e sana nuuf salphisi; nus si tajaajillaa.” **5** Rehoobo’am immoo deebisee, “Bultii sadiif deemaatii ergasii deebi’aa gara koo kottaa” jedheen. Kanaafuu namoonni sun ba’aniif deeman. **6** Ergasiis Rehoobo’am Mootichi maanguddoota bara jirenya isaa keessa abbaa isaa Soloomoonin tajaajilaniin mari’ate. Innis, “Isin akka ani namoota kanaaf maal deebisu na gorsitu?” jedhee gaafate. **7** Isaanis, “Yoo ati har’aa tajaajilaa saba kanaaf taatee isaan tajaajiltee deebii gaarii kenniteef, isaan yeroo hunda tajaajiltoota kee ni ta’u” jedhanii deebisaniif. **8** Rehoobo’am garuu gorsa maanguddoonni kennaniif didee dargaggoota isa wajjin guddatan kanneen isa tajaajilan wajjin mari’ate. **9** Innis, “Gorsi keessan maal? Namoota, ‘Waanjoo abbaan kee nurra kaa’e kana nuuf salphisi’ naan jedhan kanaaf akkamitti haa deebisnu?” jedhee isaan gaafate. **10** Dargaggoonni isa wajjin guddatan sunis akkana jedhanii deebisaniif; “Namoonni kunneen, ‘Abbaan kee waanjoo ulfaataa nurra kaa’e; ati garuu waanjoo keenya nuu salphisi’ siin jedhan; ati amma akkana jedhiin; ‘Qubni koo xinnaan mudhii abbaa kootii irra furdaa dha. **11** Abbaan koo waanjoo ulfaataa isin irra kaa’e; ani immoo hammas caalaa iyuu isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa.” **12** Bultii sadii booddee Yerobi’amii fi namoonni hundi akkuma mootichi, “Guyyaa sadii keessatti deebi’aa gara koo kottaa” jedhe sana gara Rehoobo’amitti deebi’an. **13** Mootichi immoo afaan hamaadhaan namoota sanaaf deebii kenne. Gorsa maanguddoonni kennaniif sana didee **14** gorsa dargaggoota fudhatee, “Abbaan koo waanjoo keessan isinitt ulfaachise; ani immoo hammas iyuu caalaa isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa” jedhe. **15** Kanaafuu mootichi namoota sana hin dhaggeeffanne; wanni kun akka dubbiin Waaqayyo karaa Ahiiyaa namicha biyya Shiiloo sanaatiin Yerobi’am ilma Nebaatitti dubbate sun raawwatamuuf Waaqayyo biraa dhufetii. **16** Israa’el hundi yommuu akka mootichi isaan dhaggeeffachuu dide arganitti akkana jedhanii mootichaaf deebii kennan: “Nu Daawit irraa qooda maalii qabna? Ilma

Isseey irraas maal qabna? Yaa Israa’el gara dunkaana keetii! Yaa Daawit mana kee eeggadhu!” Kanaafuu Israa’eloonni gara mana ofii isaaniitti deebi’an. **17** Israa’eloota magaalaawwan Yihuudaa keessa jiraatan garuu Rehoobo’amtu bulchaa ture. **18** Rehoobo’am Mootichiis, Adooraam itti gaafatamaa hojjettoota hojii humnaa ni erge; Israa’el hundi immoo dhagaadhaan tumanii isa ajjeese. Rehoobo’am Mootichi garuu ariitiidhaan gaarii ofii isaa yaabbatee jalaa miliqee Yerusaalemitti baqate. **19** Kanaafuu Israa’eloonni hamma har’atti mana Daawititti fincilaniiru. **20** Israa’eloonni hundinuu akka Yerobi’am deebi’e dhageenyaa nama itti erganii gara waldaatti isa waamanii Israa’el hunda irratti mootii isa godhan. Gosa Yihuudaa qofatu mana Daawitiif amanamaa ta’ee hafe. **21** Rehoobo’am yommuu Yerusaalem ga’etti akka isaan Israa’elitti duulanii Rehoobo’am ilma Soloomoonyaaf mootummaa deebisaniif jedhee mana Yihuudaa hundaa fi gosa Beniyaam keessaa namoota loluu danda’an kuma dhibba tokkoo fi saddeettama walitti qabe. **22** Garuu dubbiin Waaqaa kun akka jedhee gara nama Waaqaa, gara Shemaa’iyaa ni dhufe; **23** “Rehoobo’am ilma Soloomoon mooticha Yihuudaatiin, Yihuudaa fi Beniyaam hundaan, saba hafeenis akkana jedhi; **24** ‘Waaqayyo akkana jedha; obboloota keessan Israa’eloota loluudhaaf jettanii ol hin ba’inaa. Sababii wanni kun ana biraa dhufef tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti galaa.” Kanaafuu isaan dubbiin Waaqayyo dhaga’aniif akkuma Waaqayyo ajaje sanatti mana ofii isaaniitti dacha’an. **25** Yerobi’amis ergasii biyya gaaraa Efreem keessatti Sheekemin jabeessee ijaaree achi jiraate. Achiis ba’ee Phennu’eel in jaare. **26** Yerobi’am akkana jedhee garaa isaatti yaade; “Amma mootummaan mana Daawitiif ni deebi’aa. **27** Namoonni kunneen yoo mana qulqullummaa Waaqayyo kan Yerusaalem jiru sanatti aarsaa dhi’eessuuf ol ba’an amma illee gara gooftaa isaanii Rehoobo’am mooticha Yihuudaatti garagalu. Isaan na ajjeesani gara Rehoobo’am Mootichaatti deebi’u.” **28** Kanaafuu mootichi mari’atee jabbiiwan lama warqee irraa tolche. Namoota sanaanis, “Yerusaalemitti ol ba’uun akka malee isinitt ulfaata. Yaa Israa’el waaqonni keessan kanneen Gibxii baasanii isin fidan kunoo ti” jedhe. **29** Innis jabbii tokko Beet’el keessa, kaan immoo Daan keessa dhaabe. **30** Wanni kunis cubbuu itti ta’e;

namoonnis jabbii achi jiru sana waqaeffachuuf hamma Daanitti deeman. **31** Yerobi'aamis gaara irratti iddo sagadaa ijaaree saboota Lewwota hin ta'in keessaa luboota muude. **32** Innis bultii kudha shanaffaa ji'a saddeettaffaa keessa ayyaana akkuma ayyaana Yihuudaa keessatti ayyaneffame sanaa tokko hundeesee iddo aarsaa irratti qalma dhi'eesse. Kanas fakkiiwan jabbii kanneen tolchee ture sanaatiif aarsaa dhi'eessuudhaan Beet'eelitti hojete. Akkasumas Beet'eelitti iddo sagadaa kan gaara irratti ijaaree ture sanatti luboota ramade. **33** Innis bultii kudha shanaffaa ji'a saddeettaffaa ji'uma ofii filate keessa gara iddo aarsaa kan Beet'eelitti ijaare sanaatti ol ba'e. Saba Israa'eliifis guyyaa ayyaanaa hundeeseeixaana aarsuuf gara iddo aarsaatti ol ba'e.

13 Utuma Yerobi'aam aarsaa dhi'eessuuf iddo aarsaa bira dhaabachaa jiruu namni Waaqaa tokko ajaja Waaqayyootiin Yihuudaadhaa ba'ee Beet'eel dhufe. **2** Innis ajaja Waaqayyootiin iddo aarsaa sanaan mormuudhaan iyeeakkana jedhe; "Yaa iddo aarsaa, yaa iddo aarsaa! Waaqayyoakkana jedha; 'Kunoo ilmi Yosiyas jedhamu tokko mana Daawit keessaa ni dhalata. Innis luboota iddo sagadaa kan gaarran irraa warra amma asitti aarsaa dhi'eessa; jiran kanneen aarsaa godhee srratti ni dhi'eessa; lafeen namaas srratti ni gubama.'" **3** Namni Waaqaa sunis gaafasumaakkana jedhee mallattoo kenne; "Mallattoon Waaqayyo dubbate kanaa dha; kunoo iddoon aarsaa gargar baqaqa; daaraan isa irra jirus gad jiga." **4** Yerobi'aam mootichi yommuu waan namni Waaqaa sun iyee iddo aarsaa kan Beet'eel sanaan mormuudhaan dubbate dhaga'etti iddo aarsaa biraanamichatti harka qabee, "Isa qabaa!" jedhe. Harki inni namichatti qabe sun garuu gogee hafe; innis harka isaa deebifachuu hin dandeenye. **5** Iddoon aarsaa sunis akkuma mallattoo namni Waaqaa sun dubbii Waaqayyootiin kenne sanaatti gargari baqaqee daaraan isa irra tures lafatti gad jige. **6** Mootichi nama Waaqaa sanaan, "Maaloo akka harki koo deebi'ee naa fayyuuf Waaqayyo Waaqa kee jabeessii naa kadhadhu." Kanaafuu namni Waaqaa sun Waaqayyoon jabeesee kadhateef; harki mootichaas fayyeeakkuma duraatti deebi'eef. **7** Mootichi nama Waaqaa sanaan, "Kottu na wajjin mana kootti galiitii waa nyaadhu; anis kennaa siifin kennaa" jedhe. **8** Namni Waaqaa sun garuuakkana jedhee mootichaaf deebii kenne; "Yoo

ati walakkaa qabeenya keetii illee naa kennite ani si wajjin hin deemu yookaan asitti buddeena hin nyaadhu yookaan bishaan hin dhugu. **9** Ani, 'Buddeena hin nyaatin yookaan bishaan hin dhugin yookaan karaa dhufte kanaan hin deebi'in' jedhamee dubbii Waaqayyootiin ajajameeraatii." **10** Kanaafuu inni karaa biraqabatee deeme malee karaa gara Beet'eel dhufe sanaan hin deebine. **11** Jaarsa raajii tokkotu Beet'eel keessa jiraachaa ture; ilmaan isaas gara isaa dhufanii waan namni Waaqaa sun guyyaa sana achitti hojete hunda isatti himan. Isaan waan inni mootichaan jedhes abbaa isaaniitti himan. **12** Abbaan isaaniis, "Inni karaa kamiin deeme?" jedhee isaan gaafate. Ilmaan isaa immoo karaa namni Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sun qabatee deeme isatti argisiisan. **13** Kana irratti inni ilmaan isaatiin, "Harree irra kooraa naaf kaa'aa" jedhe. Isaanis harree irra kooraa keenzaaniif inni harree sana yaabbatee **14** gulufee nama Waaqaa sana duukaa bu'e. Utuu inni muka qilxuu tokko jala taa'uus argee, "Namni Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sun si'ii?" jedhee isa gaafate. Namichis, "Eeyee ana" jedhee deebise. **15** Raajii sunis, "Kottuu na wajjin mana kootti galiitii waa nyaadhu" jedheen. **16** Namni Waaqaa sun garuuakkana jedhee deebiseef; "Ani deebi'ee si wajjin deemuu yookaan asitti si wajjin buddeena nyaachuu yookaan bishaan dhuguu hin danda'u. **17** Ani, 'Ati achitti buddeena hin nyaatin yookaan bishaan hin dhugin yookaan karaa dhufte sanaan hin deebi'in' jedhamee dubbii Waaqayyootiin ajajameeraatii." **18** Jaarsi raajii sunisakkana jedhee deebii kenneef; "Ani iyyuuakkuma kee raajii dha. Ergamaan Waaqayyo tokkos dubbii Waaqayyootiinakkana naan jedhe; 'Akka inni buddeena nyaatee bishaan dhuguuf deebisii gara mana keetii isa fidi.'" Jaarsi sun garuu isa sobe. **19** Kanaafuu namni Waaqaa sun isa wajjin deebi'ee mana isatti nyaatee dhuge. **20** Utuma isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu dubbiin Waaqayyoo jaarsa raajii isa deebisee fide sanatti dhufe. **21** Innis nama Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sanatti iyeeakkana jedhe; "Waaqayyoakkana jedha, 'Ati dubbii Waaqayyo xureessiteerta; ajaja Waaqayyo Waaqni kee siif kenes hin eegne. **22** Ati dugda duuba deebitee lafa inni itti hin nyaatin yookaan hin dhugin siin jedhe sanatti buddeena nyaattee bishaan illee dhugdeerta. Kanaafuu reeffi kee awwaala abbootii keetii keessatti hin awwaalamu."

23 Yommuu namni Waaqaa sun nyaatee dhugee raawwatetti, raajin deebisee isa fide sun harree isaa irra kooraa kaa'eef. 24 Akkuma inni karaa ofii qabatee leenci tokko karaa irratti itti dhufee isa ajjees; reeffi isaas karaa irratti gatamee harree fi leenci sun reeffa sana bira dhadhaabatanii turan. 25 Namoonni achiin darban tokko tokko reeffa karaa irratti gatamee leenci bira dhaabate sana arganii gara magaalaa jaarsi raajii sun jiraatuu dhaqanii odeessan. 26 Raajichi karaadhaa deebisee isa fide sun yommuu waan kana dhaga'ettiakkana jedhe; "Inni nama Waaqaa kan dubbii Waaqayyootif ajajamuu dide sanaa dha. Akkuma dubbiin Waaqayyoo isatti dubbatee ture sanatti Waaqayyo leenca cicciree isa ajjeesutti dabarsee isa kenne." 27 Raajin sunis ilmaan ofii isaatiin, "Harree irra kooraa naaf kaa'aa" jedhe; isaanis akkasuma godhan. 28 Innis ka'ee deemeet reeffa namichaa kan karaa irratti gatamee harree fi leenci sun bira dhadhaabatan arge. Leenci sun immoo reeffa sana hin nyaanne yookaan harree sana hin ciccirre. 29 Kanaafuu raajin sun boo'eefii isa awwaluuf jedhee reeffa nama Waaqaa sana harree irra kaa'ee fudhatee magaalaa ofii isaatti gale. 30 Innis reeffa sana awwala ofii isaa keessa ciibse; isaanis, "Wayyoo, yaa obboleessa kool" jedhanii boo'aniif. 31 Innis erga isa awwalee booddee ilmaan ofii isaatiinakkana jedhe; "Yoo ani du'e awwala namni Waaqaa kun itti awwalame keessatti na awwalaa; lafee koos lafee isaa bira kaa'aa. 32 Ergaan inni iddoa aarsaa kan Beet'el keessaatii fi iddoowwan sagadaa kanneen magaalawwan Samaariyaa keessa gaarran irra jiran sana hundaan mormuudhaan dubbii Waaqayyootiin labse sun dhugumaan ni guutamaatii." 33 Kana booddees Yerobi'aam karaa isaa hamaa sana irraa hin deebine; garuu amma illee iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa sanaaf saba hunda keessaa luboota muude. Innis nama luba ta'uu fedhu kam iyyuu iddoa sagadaa sanaaf addaan baase. 34 Cubbuun mana Yerobi'aam kan kufaatii isatii fi lafa irraa badiisa isaa fide sun kana ture.

14 Yeroo sana Abiyaan ilmi Yerobi'aam dhukkubsannaan 2 Yerobi'aam niitii ofii isaatiinakkana jedhe; "Ati niitii Yerobi'aam ta'uun kee akka hin beekneef eenyummaa kee dhoksiitii ka'ii Shiloo dhaqi. Ahiyaan raajichi akka ani saba kana irratti

mootii ta'u natti hime sun achi jiraatii. 3 Buddeena kudhan, maxinoo muraasaa fi damma okkotee tokko harkatti qabadhhuu gara isaa dhaqi. Inni waan gurbaan kun ta'u sitti hima." 4 Kanaafuu niitiin Yerobi'aam waan inni jedheen sana gootee gara mana Ahiyaan Shiloo dhaqxe. Yeroo sana Ahiyaan homaa hin argu ture; inni waan dulloomeef agartuun isaa dadhabee tureetii. 5 Waaqayyo garuu Ahiyaadhaanakkana jedhe; "Niitiin Yerobi'aam sababii ilmi ishee dhibameef waa'ee isaa si gaafachuuf dhufuutti jirti; atiakkanaa fiakkana jedhii deebisii. Isheen yommuu dhufuutti nama biraa of fakkeessitee dhufuutti." 6 Ahiyaan sagalee faana ishee dhageenyaan balbala irrattiakkana jedheen; "Yaa niitii Yerobi'aam ol seeni. Dubartii biraa of fakkeessuu yaaluun kee kun maaliif? Ani ergaa hamaa sitti himuuf ergameera. 7 Dhaqiiitii Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha jedhiitii Yerobi'aamitti himi: 'Ani saba keessaa si kaafadheen bulchaa saba koo Israa'el si godhe. 8 Ani mana Daawit irraa mootummaa tarsaaseen siif kenne; ati garuu akka garbicha koo Daawit kan ajajawwan koo eeggee garaa isaa guutuun na duukaa bu'ee waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e qofa hojjete sanaa hin taane. 9 Ati warra siin dura jiraatan hunda caalaa waan hamaa hojjeteerta. Ati ofii keetiif waaqota biraa fakkiiwwan baqfamanii hojjetaman tolfattee dheekkamsaaf na kakaafte; dugda kee duubattis na gatte. 10 "Sababii kanaaf ani amma mana Yerobi'aam irratti badiisa nan fida. Ani mana Yerobi'aamii dhiira hunda, garbicha yookaan birmaduu Israa'el keessaa nan balleessa. Ani akkuma namni tokko kosii gubee barbadeessutti mana Yerobi'aam gubeen barbadeessa. 11 Nama maatii Yerobi'aam ta'e kam iyyuu kan magaalaa keessatti du'e sareetu nyaata; kan baadiyyaatti du'e kam iyyuu immoo allaattii samiitu nyaata. Waaqayyo waan kana dubbateeraatii!" 12 "Ati garuu mana keetti gali. Yeroo miilli kee magaalaa seenutti mucaan sun ni du'a. 13 Warri Israa'el hundinuu boo'aniifisa ni awwalu. Waan Waaqayyo Waaqni Israa'el mana Yerobi'aam keessaa isa qofa irratti waan gaarii argeef, mana Yerobi'aam keessaa namni awwala argatu isa qofa ta'a. 14 "Waaqayyo Israa'el irratti mootii tokko ofii isaatiif ni kaafata; mootiin sunis maatii Yerobi'aam kutee balleessa. Guyyaan isaa har'a! Kunis ammuma ta'a. 15 Waaqayyo Israa'elin dha'ee akkuma shambaqqoo bishaan keessaatti

ni raasa. Sababii isaan utubaawwan Aasheeraa dhadhaabanii Waaqayyoon dheekkamsiisianni inni biyya abbootii isaaniitiif kenne gaarii sana keessaa Israa'elin buqqisee Laga Efraaxiisiin gamatti isaan ni bittinneessa. **16** Innis sababii cubbuu Yerobi'aam hojjetee akka Israa'elis hojjetu godhe sanaatiif saba Israa'el ni gata." **17** Niitiin Yerobi'aam kaatee Tiirzaa dhaqxe. Akkuma isheen gulantaa balbalaa geesseen mucaan sun ni du'e. **18** Jarris isa awwaalan; Israa'el hundinius akkuma Waaqayyo karaa garbicha isaa Ahiiyaa raajichaatiin dubbate sana ni boo'aniif. **19** Wanni Yerobi'aam hojjete kan biraa, akki inni itti lolaa turee fi akki inni itti biyya bulchaa ture kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera. **20** Innis wagga digdamii lama bulchee ergasii abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Naadaab mootii ta'ee iddo isaa bu'e. **21** Rehoobo'aam ilmi Solomoon biyya Yihuudaa keessatti mootii ture. Yeroo inni mootii ta'etti umuriin isaa wagga afurtamii tokko ture; innis wagga kudha torba Yerusaalem magaalaan Waaqayyo Maqaa ofii isaa achi kaa'achuuuf jedhee gosoota Israa'el hunda keessaa filate sana keessatti mootii ta'ee bulche. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheen gosa Amoon ture. **22** Yihuudaa fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjete. Isaanis cubbuu hojjetaniin hamma abbootiin isaanii hojjetan sana caalaa dheekkamsa isaa kakaasan. **23** Akkasumas iddo ol ka'aa hunda irrattii fi mukkeen babal'aa hunda jalatti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa, soodduuwan dhagaatii fi siidaawwan Aasheeraa ofii isaaniitiif tolafatan. **24** Manni sagadaa dhiirota sagaagalaniis biyya sana keessa ture; namoonni sun gochawwan jibbisiisoo kan saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hunda keessatti hirmaatan. **25** Wagga shanaffaa Rehoobo'aam mootii ta'etti Shiishaq mootiin Gibxi Yerusaalemin waraane. **26** Innis qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi qabeenya masaraa mootummaa guurratee deeme. Gaachanawwan warqee kanneen Solomoon hojjete dabalatee waan hunda guurratee gale. **27** Kanaafuu Rehoobo'aam mootichi iddo isaanii buusuuuf jedhee gaachana naasii hojjetee ajajjuuwan eegdota dabaree eegumsa balbala masaraa mootummaatti kenne. **28** Yeroo mootichi gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqu hunda eegdonni sun gaachana sana baatanii ergasii immoo kutaa eegdotaatti deebisu

ture. **29** Wantoonni Rehoobo'aam bara mootummaa keessa ta'anii fi wanni inni hojjete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **30** Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraana gargari hin cinnetu ture. **31** Rehoobo'aamis abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti awwalame. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheen gosa Amoon ture. Ilmi isaa Abiyaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

15 Bara mootummaa Yerobi'aam ilma Nebaat keessa, wagga kudha saddeettaffaatti Abiyaan mootii Yihuudaa ta'e; **2** innis Yerusaalem keessa jiraatee wagga sadii ni bulche. Maqaan haadha isaa Ma'akaa ture; isheen intala Abiishaaloom ture. **3** Innis cubbuu abbaan isaa isaa dura hojjete hunda hojjete; garaan isaa akka garaan abbaa isaa Daawit ture sana guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa isaaatiif hin kennamne. **4** Ta'u illee Waaqayyo Waaqni isaa Daawitiif jedhee akka inni isa dhaaluuf ilma isaaaf kaasuu fi Yerusaalem jajjabeessuudhaan Yerusaalem keessatti ibsaa kenneef. **5** Daawit yakka Uriyaa namicha Heet sana irratti hojjete malee fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojjechuuudhaan bara jirenya isaa guutuu ajajawwan Waaqayyoo euge. **6** Bara jirenya Abiyyaa hunda keessa Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **7** Wanni bara bulchiinsa Abiyaan keessa ta'e kan biraa fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamee jira mitii? Abiiyaa fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **8** Abiyaanis Abbootii ofii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwalame. Ilmi isaa Aasaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **9** Bara mootummaa Yerobi'aam mooticha Israa'el keessa wagga digdammaffaatti Aasaan mootii Yihuudaa ta'e; **10** innis wagga afurtamii tokko Yerusaalemin bulche. Maqaan akkoo isaa Ma'akaa ture; isheen intala Abiishaaloom ture. **11** Aasaan akkuma Daawit Abbaan isaa hojjete sana waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjete. **12** Inni mana sagadaa kan dhiirota sagaagalaniis biyya sanaa balleessee waaqota tolafamoo abbootiin isaa hojjetan hundas barbadeesse. **13** Akkoo isaa Ma'akaa iyyuu waan isheen fakkii Asheeraa jibbisiisaa tokko tolfatteef iddo ulfinaa kan isheen akka haadha mootiitti qabaatte sana irra ishee buuse. Aasaan fakkii sana diigee Sulula Qeedroon keessatti ni gube. **14** Yoo inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran

irraa guutumaan guutuutti balleessuu baate iyyuu bara jirenya isaa guutuu garaan Aasaa Waaqayyoof kennamee ture. **15** Innis meetii fi warqee akkasumas mi'oota innii fi abbaan isaa Waaqaaf addaan baasan gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ni galche. **16** Aasaa fi Ba'ishaan mooticha Israa'el gidduu bara mootummaa isaanii guutuu waraanatu ture. **17** Ba'ishaan mootichi Israa'el biyya Yihuudaatti duulee akka namni tokko iyyuu daangaa biyya Aasaa mooticha Yihuudaa keessaa hin baane yookaan akka achi hin seenne gochuudhaaf jedhee Raamaa jabeesee ijaare. **18** Aasaanis meetii fi warqee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ofii isaa keessatti hafe hunda fudhate. Innis waan kana qondaaltota isaatti imaanaa kennee gara Ben-Hadaad ilma Xabrimoon ilma Heziyon mooticha Sooriyaan kan Damaasqoo taa'ee bulchaa ture sanaatti isaan erge. **19** Innis, "Akkuma walii galtee kanaan dura abbaa koo fi abbaa kee gidduu ture sanaatti ammas anaa fi si gidduu walii galteen haa jiraatu. Kunoo ani kennaa meetii fi warqee siif ergeera. Akka inni narraa deebi'uuf dhaqiti walii galtee Ba'ishaan mooticha Israa'el wajjin qabdu sana diigi" jedheen. **20** Ben-Hadaadis yaada Aasaa Mootichaa fudhatee ajajjuwwan loltoota isaa magalaawwan Israa'elitti duulchise. Innis liyoon, Daan, Abeel Beet Ma'aakaa fi Kinereeti hunda Niftaalemin dabalee of jala galfate. **21** Ba'ishaanis yommuu waan kana dhaga'etti Raamaa ijaaruu dhiisee Tiirzaatti gale. **22** Aasaan mootichis guutummaa Yihuudaatti ajaja baase; namni tokkos hin hambifamne; isaanis dhagaawwanii fi muka Ba'ishaan achitti ittiin hojjechaa ture Raamaadhaa fudhatanii deeman. Aasaa mootichis Beniyaam keessatti Gebaa, akkasumas Miisphaa ittiin ijaarrate. **23** Wantoonni bara mootummaa Aasaa keessa hojjetaman kanneen biraan hundi, jabinni isaa hundi, wanni inni hojjetee hundii fi magalaawwan inni ijaare kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? Bara dulluma isaa keessa garuu milli isaa ni dhukkubsate. **24** Ergasii Aasaan abbootii ofii wajjin boqotee magalaalaa abbaa isaa magalaalaa Daawit keessatti abbootii isaa biratti awwaalame. Yehooshaafaax ilmi isaaas iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **25** Naadaab ilmi Yerobi'aamis bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaalammaffaatti mootii Israa'el ta'ee waggaalama Israa'elin bulche. **26** Innis karuma abbaa isaa irra

deemee cubbuu abbaan isaa hojjetee saba Israa'elinis hojjechiise sana hojjechuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee. **27** Utuma Naadaabii fi sabni Israa'el hundi magaalaa Filisxeemotaa kan Gibetoon jedhamtu marsaa jiranuu Ba'ishaan ilmi Ahiiyaa namichi biyya Yisaakor sun Naadaabitti fincilee Gibetoon keessatti dha'ee isa ajjeese. **28** Ba'ishaanis bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaalammaffaatti Naadaabin ajjeesee iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **29** Inni akkuma mootii ta'en maatii Yerobi'aam hunda fixe. Akkuma dubbi Waaqayyo karaa garbicha isaa Ahiiyaa namicha Shiilootiin dubbatee ture sanaatti hunda isaanii fixe malee nama hafuura baafatu tokko illee Yerobi'aamii hin hambifne. **30** Kunis sababii cubbuu Yerobi'aam hojjetee saba Israa'elis cubbuu hojjechiisudhaan Waaqayyo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaaseefii dha. **31** Wantoonni biraan kanneen bara mootummaa Naadaab keessa hojjetamanii fi wanni inni hojjetee hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **32** Aasaa fi Ba'ishaan mooticha Israa'el gidduu bara mootummaa isaanii guutuu waraanatu ture. **33** Bara Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaalammaffaatti Ba'ishaan ilmi Ahiiyaa Tiirzaa keessatti Israa'el hunda irratti mootii ta'ee waggaalammaffaatti afur bulche. **34** Innis karuma Yerobi'aam irra deemee cubbuu Yerobi'aam hojjetee saba Israa'elis hojjechiise sana hojjechuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee.

16 Ergasiis dubbiin Waaqayyoo Ba'ishaaniin mormuudhaanakkana jedhee gara Yehuu gara ilma Hanaanii dhufe: **2** "Ani awwaara keessaa si kaaseen bulchaa saba koo Israa'el si godhe; ati garuu karaa Yerobi'aam deemtee saba koo Israa'elin cubbuu hojjechiftee akka isaan cubbuu isaanii in dheekkamsaaf na kakaasan goote. **3** Kanaafuu ani Ba'ishaanii fi mana isaa nan barbadeessa; mana kee illee akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaat sanaa nan godha. **4** Namoota Ba'ishaan kanneen magalaalaa keessatti dhuman sareetu nyaata; kanneen baadiyyaatti dhuman immoo allaattii samiitu nyaata." **5** Wantoonni biraan kanneen bara mootummaa Ba'ishaan keessa hojjetaman, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **6** Ba'ishaan abbootii ofii

wajjin boqotee Tiirzaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Eelaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 7 Sababii inni akkuma mana Yerobi'aam ta'uudhaan hojii harka isaatiin Waaqa dheekkamsaaf kakaasee Yerobi'aaminis ajjeesuuudhaan hammina fuula Waaqayyoo duratti hojjete hundaaf dubbiin Waaqayyoo karaa Yehuu raajichaa ilma Hanaaniin gara Ba'ishaanii fi mana isaa dhufe. 8 Bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaa digdamii ja affaatti Eelaan ilmi Ba'ishaan Tiirzaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. 9 Garuu qondaaltota isaa keessaa namichi Zimrii jedhamu kan gaariiwan isaa keessaa walakkaa ajaju tokko isatti malate. Yeroo sanatti Eelaan Tiirzaa keessatti mana Arzaa namicha bulchaa masaraa mootummaa kan Tiirzaa keessaa sanaatti dhugee machaa'aa ture. 10 Zimriis bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessaa waggaa digdamii torbaffaatti ol seenee Eelaa dha'ee ajjeese. Iddoo isaa isaa bu'ee mootii ta'e. 11 Innis akkuma mootii ta'ee teessoo irra taa'een maatii Ba'ishaan hunda fixe. Fira isaa yookaan michuu isaa keessaa dhiira tokko illee hin hambifneef. 12 Akkasiin Zimriin akkuma dubbii Waaqayyoo kan Ba'ishaaniin mormuudhaan karaa Yehuu raajichaatiin dubbatame sanaatti maatii Ba'ishaan hunda barbadeesse; 13 kunis sababii cubbuu Ba'ishaanii fi ilmi isaa Eelaan hojjetanii akka Israa'eloonnis hojjetan gochuudhaan waaqota isaanii tolfaamoo kanneen faayidaa hin qabneen Waaqayyo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaasaniif ta'e. 14 Wantoonni bara mootummaa Eelaa keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wannii inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? 15 Zimriin bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa digdamii torbaffaatti Tiirzaa keessatti mootii ta'ee bultii torba bulche. Loltoonis Gibetoon magaalaa Filisxeemotaa bira qubatan. 16 Israa'eloonni qubata keessa turanis yommuu akka Zimriin mootichatti ka'ee isa ajjeese dhaga'anitti gaafasuma qubata sana keessatti Omrii ajajaa loltootaa sana mootii Israa'el taasisan. 17 Omrii fi Israa'eloonni isa wajjin turan hundi Gibetoon keessaa ba'anii Tiirzaa marsan. 18 Zimriis yommuu akka magaalaa sun qabame argetti dallaa masaraa mootummaa seenee masaraa mootummaa of irratti gubee du'e. 19 Wanni kunis sababii inni fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjechuu fi karaa Yerobi'aam irra deemuudhaan

cubbuu Yerobi'aam hojjete Israa'elootas hojjechiise sana hojjeteef ta'e. 20 Wantoonni Zimriin bara mootummaa isaa keessa hojjete biraatii fi fincilli inni kaase kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? 21 Ergasii sabni Israa'el garee lamatti qoodame; gareen tokko Tiibni ilma Giinat mootii godhachuuif isa duukaa bu'e; gareen kaan immoo Omrii duukaa bu'e. 22 Garuu duukaa buutonni Omrii duuka buutota Tiibni ilma Giinat sana caalaa jabaatan. Kanaafuu Taamniin du'ee Omriin mootii ta'e. 23 Omriinis bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa sodomii tokkoffaatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha lama bulche; waggoota kanneen keessaa waggaa ja'a Tiirzaa keessa taa'ee bulche. 24 Innis namicha Shemeer jedhamu irraa meetii taalaantii lamaan gaara Samaariyya bitee magaalaa tokko gaara sana irratti ijaare; magaalaa sanas Samaariyya jedhee maqaa Saamir abbaa gaara sanaa kan duriitiin moggase. 25 Omriin garuu fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjete namoota isa duraan turan hunda caalaa cubbame. 26 Innis karaa Yerobi'aam ilma Nebaat hunda irra deemee cubbuu Yerobi'aam hojjete saba Israa'elis hojjechiise akka isaan waaqota isaanii tolfaamoo kanneen faayidaa hin qabneen Waaqayyo Waaqa Israa'el aariif kakaasan godhe. 27 Wantoonni bara mootummaa Omrii keessa hojjetaman kaan, wanni inni hojjete fi jabinni inni argisiise kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? 28 Omriin abbootii ofii isaa wajjin boqotee Samaariyaatti awwaalame. Ahaab ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 29 Ahaab ilmi Omrii bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa sodomii saddeettaffaatti mootii Israa'el ta'ee Samaariyya taa'ee waggaa digdamii lama bulche. 30 Ahaab ilmi Omrii warra isa duraan turan kam iyyuu caalaa fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjete. 31 Innis cubbuu Yerobi'aam ilmi Nebaat hojjete sana hojjechuu akka waan salphaa tokkoottilaaluu bira darbee lizaabel intala Eteba'aal mooticha Siidoonotaa fuudhe; dhaqeess Ba'aalin tajaajiluu fi waaqeffachuu jalqabe. 32 Innis mana Ba'aal itti waaqeffatamu tokko Samaariyaatti ijaaree iddo aarsaa tokko achi keessa dhaabe. 33 Ahaab ammas siidaa Aasheeraa dhaabee waan mootonni Israa'el kanneen isa duraan turan hundi hojjetan caalaa hojjete Waaqayyoon Waaqa Israa'el aariif kakaase. 34 Bara Ahaab keessa

Hii'eel namichi Beet'eel tokko Yerikoo deebisee ijaare. Akkuma dubbii Waaqayyoo kan karaa Iyyasuu ilma Nuunitiin dubbatame sanaatti gaafa inni hundeeawan Yerikoo buusetti Abiiraam ilma isaa hangafatu du'e; gaafa inni karrawwan isaa dhaabetti immoo Seguub ilma isaa quxisuu hundaatu du'e.

17 Eeliyas namichi Tishbii kan biyya Gili'aad keessaa magaalaa Tishbiitii dhufe tokko Ahaabiin akkana jedhe; "Dhugaa Waaqa Israa'el, Waaqayyo jiraataa ani isa tajaajilu sanaa! Yoo ani dubbadhe malee waggoota muraasa dhufan keessa fixeensi yookaan bokkaan hin jiraatu." **2** Dubbiin Waaqayyoos akkana jedhee gara Eeliyas dhufe; **3** "Asii deemiiitti gara ba'a biiftuutti qajeelii Laga Keriit kan gama ba'a Yordaanositti argamu keessa dhokadhu. **4** Ati Laga sana keessaa bishaan ni dhugda; anis akka isaan achitti si sooraniif arrageyyii ajajeeraa." **5** Kanaafuu inni dhagee waan Waaqayyo isa ajaje sana godhe. Gara Laga Keriit kan gara ba'a Yordaanositti argamu sanaas deemee achi jiraate. **6** Arrageyyiin is ganama ganama buddeena fi foon, galgala galgalas buddeena fi foon fidaafii turan; innis bishaan Laga sanaa dhuga ture. **7** Yeroo gabaabaa booddee sababii biyya sana keessa roobni hin jiraatiniif lagichis ni goge. **8** Kana irratti dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara isaa dhufe; **9** "Dafii gara Saraaphtaa Siidoonaa keessatti argamtu sanaa dhaqitii achi jiraadhu. Ani akka isheen waan ati nyaattu siif kennituuf haadha hiyyeessaa tokko achitti ajajeeraa." **10** Kanaafuu inni ka'ee Saraaphtaa dhaqe. Yommuu inni karra magaalaa sanaa bira ga'etti haati hiyyeessaa tokko qoraan funaannachaa ture. Innis ishee waamee, "Maaloo akka ani dhuguuf bishaan xinnoo naa fidi" jedheen.

11 Akkuma isheen bishaan fiduuf deemuu jalqabdeenis ishee waamee, "Maaloo buddeena xinnaa isaa illee naa fidi" jedheen. **12** Isheen immoo akkana jettee deebifte; "Dhugaa Waaqayyo Waaqa kee jiraataa sanaa, ani daakuu konyee tokkittii okkotee keessa jirtuu fi zayitii xinnoo kubbaayyaa keessa jirtu tokko malee buddeena tokko illee hin qabu. Ani akka nu nyaannee duunuuf manatti galee ofii kootii fi ilma kootiif nyaata qopheessuuuf jedhee qoraan funaannachaan jira." **13** Eeliyaasis akkana jedhee deebiseef; "Hin sodaatin. Galiitii akkuma jette sana godhi. Jalqabatti garuu waanuma qabdu sana irraa Maxinoo xinnaa isaa tolchii naa fidi; ergasii immoo ofii keetii fi

mucaa keetiif qopheessi. **14** Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedhaatii; 'Hamma guyyaa Waaqayyo lafa irratti bokkaa roobsuutti daakuun okkotee keessaa hin dhumu; zayitiinis cuggee keessaa hin dhumu.'" **15** Isheen ishaqxee akkuma Eeliyas jedheen sana goote. Kanaafuu Eeliyas, dubartiin sunii fi maatiin ishee guyyaa baay'ee nyaatan. **16** Akkuma dubbii Waaqayyo kan inni karaa Eeliyaasiin dubbate sanaatti daakuun okkotee keessaa hin dhumne; zayitiinis cuggee keessaa hin dhumne. **17** Ergasiis ilmi haadha mana sanaa ni dhukkubsate. Dhukkubnii isaaas ittuma jabaachaa deemee dhuma irratti hafuura baafachuu dadhabe. **18** Isheen ishaqxee, "Yaa nama Waaqaa, ati hammina maalii narraa qabda? Ati waa'ee cubbuu koo na yaadachiiiftee ilma koo ajjeesuu dhuftee?" jette. **19** Eeliyas immoo, "Mee ilma kee natti kenni" jedheen. Innis harka isheetii fuudhee baatee kutaa manaa kan ol aanu iddoofii jiraatutti geessee siree isaa irra isa ciibse. **20** Ergasii inni, "Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati akka mucaan ishee du'u gochuudhaan haadha hiyyeessaa kan ani gargaarsa isheetiin jiraadhu kanatti illee rakkoo fiddee?" jedhee gara Waaqayyootti iyye. **21** Innis yeroo sadii mucaa sana irratti diriiree, "Yaa Waaqayyo Waaqa ko, mucaa kana lubbuun isaa itti haa deebitu" jedhee gara Waaqayyootti iyye. **22** Waaqayyos iyya Eeliyas ni dhaga'e; lubbuun mucaa sanaas itti deebite; innis ni jiraate. **23** Eeliyaasis mucaa sana baatee kutaa ol aanu sana keessaa gad buusee gara manaatti isa geesse. Haadha isaattis isa kennee, "Kunoo mucaan kee jira!" jedheen. **24** Kana irratti dubartiin sun Eeliyaasiin, "Ani amma akka ati nama Waaqaa taatee fi akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan keetii ba'u dhugaa ta'e beekeera" jette.

18 Yeroo dheeraa booddee, wagga sadaffaatti dubbiin Waaqayyoo, "Dhaqitii Ahaabitti of mul'isi; anis lafa irratti bokkaa nan roobsaa" jedhee gara Eeliyas dhufe. **2** Kanaafuu Eeliyas Ahaabitti of mul'isuu dhaqe. Yeroo kanatti Samaariyaa keessatti beelli hammaatee ture. **3** Ahaabis Obaadiyaa itti gaafatama masaraa mootummaa isaa waamee ture. Obaadiyaan nama akka malee Waaqayyoon sodaatu ture. **4** Yeroo Iizaabel raajota Waaqayyoo ajjeesaa turtetti Obaadiyaan raajota dhibba tokko fuudhee shantama shantamaan holqa lama keessa dhoksee nyaataa fi bishaan dhi'eessafii ture. **5** Ahaabis Obaadiyaadhaan akkana jedhe; "Biyyattii keessa

deemittii gara burqaawwanii fi sululawwan hundaa dhaqi. Akka horii keenya keessa tokko iyyuu nu jalaa hin duuneef fardeenii fi gaangolii keenya jiraachifachuuf marga muraasa arganna ta'aatii." 6 Kanaafuu isaan biyya keessa deemanii waliin ga'uu barbaadan sana gargari qooddatan; Ahaab karaa tokko, Obaadiyaan immoo karaa kaan qajeele. 7 Utuma Obaadiyaan karaa deemuu Eeliyaas isatti dhufe. Obaadiyaan isa beekee gad jedhee harka fuudhee, "Eeliyaas gooftaan koo dhugumaan si'ii?" jedheen. 8 Innis deebisee, "Eeyyee, anuma. Dhaqitii, 'Eeliyaas as jira' jedhii gooftaa keetti himi" jedheen. 9 Obaadiyaanis akkana jedhee gaafate; "Ati akka inni na aijeesuuf garbicha kee dabarsitee Ahaabitti kennuun kee ani maal balleesseeti? 10 Dhugaa Waaqayyo Waaqa kee jiraataa sanaa, sabni yookaan mootummaan gooftaan koo si barbaaduuf jedhee nama itti hin ergin tokko iyyuu hin jiru. Yeroo sabni yookaan mootummaan tokko, 'Nu isa hin argine' jedhutti, inni akka isaan akka si hin argin kakatan godha ture. 11 Amma garuu ati, 'Dhaqitii, "Kunoo Eeliyaas as jira" jedhiitii gooftaa keetti himi' naan jetta. 12 Ani gara Hafuurri Waaqayyo erga ani si biraa deeme itti si geessu hin beeku. Yoo ani dhaqee Ahaabitti himee inni immoo si arguu baate inni na aijeesa. Garuu ani garbichi kee dargaggummaa kootii jalqabee Waaqayyoon waaqeffachaan jira. 13 Yaa gooftaa ko, ati waan ani yeroo Iizaabel raajota Waaqayyo aijeesaa turtetti hojjedhe hin dhageenyee? Ani raajota Waaqayyo dhibba tokko shantama shantamaan holqa lama keessa dhokseen nyaataa fi bishaan dhi'eesseef. 14 Amma immoo ati, 'Dhaqitii, "Kunoo Eeliyaas as jira" jedhii gooftaa keetti himi' naan jetta. Inni dhugumaan na aijeesa!" 15 Eeliyaasis deebisee, "Dhugaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u kan ani isa tajaajilu sanaa, ani har'a Ahaabitti ofan mul'isa" jedhe. 16 Kanaafuu Obaadiyaan gara Ahaab dhaqee itti hime; Ahaabis Eeliyaasin Simachuu dhaqe. 17 Innis Eeliyaasin argee, "Kan Israa'elin jeequ sun si'ii?" jedheen. 18 Eeliyaas immoo deebisee akkana jedheen; "Si'ii fi mana abbaa keetiit jeeqe malee ani Israa'elin hin jeeqne. Isin ajaja Waaqayyo diddaniirtu; atis Ba'aal duukaa buuteerta. 19 Egaa amma akka isaan Tulluu Qarmeloos irratti na arganiif saba Israa'el hunda walitti naaf waami. Raajota Ba'aal dhibba afurii fi shantamaa fi raajota Asheeraa dhibba afran

maaddii Iizaabel irraa nyaatan sanas naaf fidi." 20 Kanaafis Ahaab guutuu Israa'el keessa ergaa ergee Tulluu Qarmeloos irratti raajota sana walitti qabe. 21 Eeliyaasis fuula sabaa duratti gad ba'ee, "Isin hamma yoomiitti yaada lama gidduu deddeebitu? Yoo Waaqayyo Waaqa ta'e, isa faana deemaa; yoo Ba'aal Waaqa ta'e immoo isa faana deemaa" jedhe. Sabni garuu waan tokko illee hin jenne. 22 Eeliyaasis akkana isaanii jedhe; "Raajota Waaqayyo keessaan ana qofatu hafe; Ba'aal garuu raajota dhibba afurii fi shantama qaba. 23 Mee jiboota lama nuuf fidaa. Isaan dibicha tokko ofii isaanitiif filatanii qalanii gargar ciranii qoraan irra haa naqan; garuu ibidda itti hin qabsiisin. Anis dibicha isa kaan qopheesee qoraan irra nan kaa'a; garuu ibidda itti hin qabsiisu. 24 Ergasii isin maqaa Waaqa keessanii waamaa; anis maqaa Waaqayyo nan waama. Kan ibiddaan deebii kenuu inni Waaqa dhugaa ti." Kana irratti namoonni hundinuu, "Wanni ati jettu kun gaarii dha" jedhan. 25 Eeliyaasis raajota Ba'aaliin akkana jedhe; "Jiboota keessaanisa tokko filadhaatii sababii isin nama hedduu taatanii jalqabatti qalaa qopheessaa. Maqaa Waaqa keessanii waammadhaa; garuu ibidda hin bobeessinaa." 26 Kanaafuu isaan dibicha isaanifi kennname fudhatanii qalanii qopheessan. Ergasii immoo ganamaaj jalqabani hamma saafaatti maqaa Ba'aal waammachaa oolan. "Yaa Ba'aal deebii nuuf kenni!" jedhanii iyyaa oolan. Garuu deebiin tokko illee hin argamne; kan deebii kennuuf tokko iyyuu hin turre. Iddoo aarsaa kan tolchan sanattis naanna'anii shubbisan. 27 Gara saafaattis Eeliyaas, "Mee sagalee ol fudhadhaatii iyyaa! Inni dhugumaan Waaqa! Yaadni itti baay'ateera ta'a yookaan hojiin qabamee yookaan karaa deemee jira ta'aatii. Inni rafuutti jira ta'aatii dammaquu qaba" jedhee isaanitti qosuu jalqabe. 28 Kanaafuu isaanakkuma amala isaanii sagalee ol fudhatanii iyyaa, goraadee fi eeboodhaan of ciranii dhiiga ofii isaanii dhangalaasan. 29 Erga saafaan darbees isaan hamma yeroon aarsaa galgalaa ga'utti raajii dubbachaa turan. Garuu sagaleen tokko iyyuu hin dhaga'amne; kan deebii kenneef tokko iyyuu hin turre; kan wayittuu isaan hedes hin jiru. 30 Eeliyaas immoo ergasii saba hundaan, "Mee as gara koo kottaa" jedhe. Isaan gara isaa dhufnaan inni iddo aarsaa Waaqayyo kan caccabee ture sana deebisee tolche. 31 Eeliyaasis akkuma baay'ina gosoota ilmaan Yaaqoob namicha

dubbiin Waaqayyoo gara isaa dhufee, “Maqaan kee Israa’el ni ta’ā” jedheen sanaatti dhagaa kudha lama walitti qabe. 32 Dhagaawwan sanaanis maqaa Waaqayyootiin iddo aarsaa tolche; naannoo isaattis bo’oo bishaan gara liitira kudha shan qabatu baqaqse. 33 Innis qoraan qopheessee, dibicha kaan qalee gargar ciree qoraan sana irra foon naqe. Ergasiis immoo, “Mee okkotee gurguddaa afur fidaa bishaaniin guutaati aarsaa fi qoraan irratti naqaa” jedheen. 34 Innis, “Amma illee akkasuma godhhaa” jedheen; isaanis amma illee akkasuma godhan. Innis, “Yeroo sadaffaaaf godhhaa” jedhee ajaje; isaanis yeroo sadaffaa illee akkasuma godhan. 35 Bishaan sunis naannoo iddo aarsaa sanaa lola’ee bo’oo guute. 36 Yeroo aarsaan dhi’aatutti, Eeliyas raajichi gad ba’eeakkana jedhee kadhate; “Yaa Waaqayyo, yaa Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, Waaqa Israa’el, akka ati Israa’el keessatti Waaqa taatee fi akka anis garbicha kee ta’ee amma illee waan kana hunda ajajuma keetiin akkan hojjedhe har’aa haa beekamu. 37 Yaa Waaqayyo deebii naa kenni; yaa Waaqayyo akka sabni kun akka ati Waaqa taatee fi akka ati garaa isaa illee gara keetti deebiftu beekuuf deebii naaf kenni.” 38 Kana irratti ibiddi Waaqayyoo gad bu’ee aarsaa, qoraan, dhagaa fi biyyoo gubee bishaan bo’oo keessaa sanas xuuxee fixe. 39 Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti addaan lafatti gombifamanii, “Waaqayyo inni Waaqa! Waaqayyo inni Waaqa!” jedhanii iyyan. 40 Eeliyaasis, “Raajota Ba’aal kanneen qabaa. Tokkoon isaanii iyuu hin miliqin!” jedhee isaan ajaje. Isaanis jara ni qaban; Eeliyaasis gara Sulula Qiishoonitti geessee achitti isaan gogorra’e. 41 Eeliyaasis Ahaabiin, “Deemi; nyaadhuu dhugi; huursaa bokkaa guddaa isatu dhaga’amaa jiraatii” jedhe. 42 Kanaafuu Ahaab nyaachuu fi dhuguuf deeme; Eeliyas garuu fiijee Qarmeloos ol ba’ee gad jedhee fuula isaa jilba isaa gidduu kaa’ate. 43 Innis hojjetaa isatiin, “Dhaqitii gara galaanaa ilaali” jedhe. Hojjetaan sunis ol ba’ee ilaale. Innis, “Wanni tokko iyuu achi hin jiru” jedhe. Eeliyaasis, “Yeroo torba, deddeebi’ii ilaali” jedheen. 44 Hojjetaan sun yeroo torbaffaatti, “Duumessa xinnaa hamma konyee namaa ga’u tokkotu galaana irraa ol ka’aa jira” jedhee itti hime. Kanaafuu Eeliyas, “Dhaqitii Ahaabiin, ‘Gaarii kee yaabbadhuutii utuu bokkaan si hin qabatin gad bu’i’ jedhii itti himi” jedheen. 45 Yeruma sana samiin duumessaan gurraacha’ee bubleen bubbise; bokkaan

guddaan isaa dhufnaan Ahaab gulufee Yizri’elitti baqate. 46 Humni Waaqayyoos Eeliyas irra bu’e; innis mudhii isaa hidhatee hamma karra Yizri’elitti Ahaab dura darbee fiige.

19 Ahaab waan Eeliyas hojjete hundaa fi akka inni itti rajota sana hunda goraadeedhaan fixe Iizaabelitti hime. 2 Kanaafuu Iizaabel nama tokko Eeliyasitti ergitee, “Yoo ani bori yoona lubbuu kee akkuma lubbuu jara sanaa keessaa akka isa tokkoo gochuu baadhe waaqonni na haa adaban; adabbiin sunis akka malee natti haa cimu” jetteen. 3 Eeliyas sodaatee lubbuu ofii isaa oolfachuuf ka’ee baqate. Innis yommuu Bersheebaa Yihuudaa keessaa sana ga’etti hojjetaa ofii achitti dhiisee 4 ofii isatiimoo karaa guyyaa tokkoo gammoojiji keessa deeme. Innis muka ittachaa tokkotti dhufee jala taa’ee akka du’uuf, “Yaa Waaqayyo na dhaga’i; lubbuu koo fudhadhu; ani abbootii koo hin caaluutii” jedhe. 5 Ergasiis muka sana jala ciisee hirribni isa fudhate. Kunoo ergamaan Waaqayyoo tokko isa tuqee, “Ka’ii waa nyaadhu” jedheen. 6 Innis of irra mil’atee Maxinoo cilee irratti bilcheeffame tokkoo fi okkotee bishaanii mataa ofii biratti arge. Nyaatee dhugees amma illee deebi’ee ciise. 7 Ergamaan Waaqayyoo amma illee yeroo lammaffaa dhufee isa tuqee, “Ka’ii nyaadhu; karaan ati deemu dheeraadhaatii” jedheen. 8 Kanaafuu inni ka’ee nyaatee dhuge. Innis nyaata sanaan jabaatee hamma tulluu Waaqaa kan Kooreeb jedhamu ga’utti halkan afurtamaa fi guyyaa afurtama miillaan deeme. 9 Achittis holqa tokko seenee keessa bule. Dubbiin Waaqayyoos gara isaa dhufee, “Eeliyas, ati maal asii hojjetta?” jedheen. 10 Innis akkana jedhee deebise; “Waaqayyo Waaqa Waan Hunda Danda’u sanaaf ani akka malee hinaaffaa qaba. Sabni Israa’el immoo kakuu kee didee iddoowwan aarsaa keetii diigee raajota kees goraadeedhaan fixe. Ana qofatu hafe; isaan amma anas ajjeesuu barbaadu.” 11 Waaqayyoos, “Gadi ba’iitii fuula Waaqayyoo dura tulluu irra dhaabadhu; Waaqayyo achiin darbuuf jiraatii” jedheen. Bubbeen guddaa fi jabaan tokko fuula Waaqayyoo duratti tulluuwan gargari dayyaasee kattaawwanis hurreesse; Waaqayyo garuu bubbee sana keessa hin turre. Bubbee sana booddee sochii lafaa guddaa isatu ture; Waaqayyo garuu sochii lafaa sana keessa hin turre. 12 Sochii lafaa booddee ibiddi ni dhufe; Waaqayyo garuu ibidda sana

keessa hin turre. Ibidda sana booddee immoo hasaasa xinnaa tokkotu ture. **13** Eeliyaas yommuu waan kana dhaga'etti uffata ofii isaa fuulatti haguuggatee gara afaan holqa sanaatti hiiqee dhaabate. Sagaleen tokkos, "Eeliyaas ati maal asii hoijjetta?" jedheen. **14** Innis akkana jedhee deebise; "Waaqayyo Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaaf anii akka malee hinaaffaa qaba. Sabni Israa'el immoo kakuu kee didee, iddoowwan aarsaa keetii diigee raajota kees goraadeedhaan fixe. Ana qofatu hafe; isaan amma ajeesuu barbaadu." **15** Waaqayyo garuu akkana jedhee deebiseef; "Karuma dhufte sanaan deebi'iitii Gammoojiji Damaasqoo dhaqi. Yommuu achi geessutti Hazaa'eelin dibiitii Sooriyaa irratti mootii godhi. **16** Yehuu ilma Nimshiiis akkasuma dibiitii mootii Israa'el godhi; Elsaas'i ilma Shaafaaxi kan warra Abeel Mehoolaa sana immoo akka inni raajii ta'ee iddo kee bu'uuf muudi. **17** Yehuu nama baqatee goraadee Hazaa'eel jalaa ba'u hunda ni ajeesa; Elsaas'i nama baqatee goraadee Yehuu jalaa ba'u hunda ni ajeesa. **18** Ta'us ani nama kuma torba kanneen Israa'el keessatti hambifadhe, warra jilbi isaanii Ba'aaliif hin jilbeenfatin, warra afaan isaaniis isa hin dhungatin qaba." **19** Kanaafuu Eeliyaas achii ba'ee Elsaas'i ilma Shaafaaxi argate. Elsaas'i yeroo sanatti qotiyoo cimdii kudha lamaatiin lafa qotisaa qotaa ture; inni mataan isaa immoo cimdii kudha lammaffaa qabatee ture. Eeliyaas gara isaa dhaqee kaabbaa ofii isaa isa irra buuse. **20** Elsaas'i qotiyoo ofii isaa dhiisee Eeliyaas duukaa fijgee, "Mee takkaa dhaqee abbaa koo fi haadha koo dhungadhee, 'Nagaatti' jedheen si duukaa bu'aa" jedhe. Eeliyaas immoo, "Deebi'i; ani maalin si godhee jira?" jedhee deebiseef. **21** Kanaafuu Elsaas'i isa dhiisee deebi'e. Qotiyoo cimdii tokkoo fuudhee qale. Mi'a ittiin lafa qotisaa qotu sanas bobeessee foon sana bilcheesee namootaaf kenne; isaanis ni nyaatan. Ergasiis ka'ee Eeliyaas duukaa bu'e; tajaajilaa isaaas ta'e.

20 Yeroo kanatti Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa loituloota ofii isaa guutuu walitti qabate. Mootonni soddomii lama kanneen fardeenii fi gaariiwan qabanis isa wajjin turan. Innis dhaqee Samaariyaa marsee lole. **2** Innis akkana jedhee gara magaalaa Ahaab mooticha Israa'elitti ergamoota erge; "Wanni Ben-Hadaad jedhu kanaa dha; **3** 'Meetiin keetii fi warqeent kee kanuma koo ti; niitonni keetii fi ijoolleent kee babbareedoonis kanuma koo ti.'" **4** Mootiin Israa'el

immoo, "Yaa gooftaa koo mooticha, akkuma ati jette sana anii fi wanni ani qabu hundi keetuma" jedhee deebiseef. **5** Ergamooni sun ammas dhufanii akkana jedhaniin; "Wanni Ben-Hadaad jedhu kanaa dha; 'Ani akka ati meetii fi warqee kee, niitotaa fi ijoollee kee naaf kennituuf ergaa sitti ergeera. **6** Garuu ani bor yoona masaraa mootummaa keetiitii fi manneen qondaaltota keetii soquuf qondaaltota koo nan erga. Isaanis waan ati jaallattu hunda fudhatanii deemu." **7** Mootichi Israa'el immoo maanguddoota biyya sanaa hunda walitti waamee akkana jedheen; "Akka namichi kun rakkina uumuu barbaadu mee isinuu ilaala! Yeroo inni niitotaa fi ijoollee koo, meetii fi warqee koo fudhachuuuf nama ergetti ani hin dhowwanne." **8** Maanguddoonnii fi namoonni hundinuu, "Ati dubbiis isaa hin dhaga'in yookaan waan inni barbaadu tole hin jedhin" jedhaniin. **9** Kanaafuu inni, "Garbichi kee waan ati jalqabatti ajajje hunda ni guuta; ani garuu waan ati amma gaafatte kana gochuu hin danda'u' jedhaatii gooftaa koo mootichatti himaa" jedhee ergamoota Ben-Hadaadiif deebii kenne. Isaanis ka'anii deebii sana fuudhanii Ben-Hadaaditti geessan. **10** Ben-Hadaad immoo, "Yoo biyyoon Samaariyaa namoota koo warra na duukaa bu'an konyee tokko tokko illee wal ga'e, waaqonni na haa adaban; adabbiin sunis akka malee natti haa cimu" jedhee ergaa biraa Ahaabitti erge. **11** Mootiin Israa'elis, "Namni mi'a lolaa hidhachaa jiru tokko akka nama mi'a lolaa of irraa hiikaa jiru tokkootti of jajuu hin qabu' jedhaatii itti hima" jedhee deebise. **12** Ben-Hadaadis utuma mootota wajjin dunkaana keessatti waa dhugaa jiruu ergaa kana dhaga'ee, "Isin lolaaq qophaa'aa" jedhee namoota ofii isaa ajaje. Kanaafuu isaan magaalaa sana dha'uuf qophaa'an. **13** Yeroo kanatti raajiin tokko gara Ahaab mooticha Israa'el dhufee, "Waaqayyo akkana jedha: 'Ati loltoota akka malee baay'atan kana argitaa? Ani har'a dabarsee harka keetti isaan nan kenna; atis ergasiis akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta'" jedhe. **14** Ahaab garuu, "Eenyutu waan kana hoijeta?" jedhee gaafate. Raajiin sunis, "Waaqayyo akkana jedha; 'Tajaajiltoota bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta'anitu waan kana hoijeta'" jedhee deebiseef. Innis, "Eenyutu lola jalqaba?" jedhee gaafate. Raajiin sunis, "Situ jalqaba" jedhee deebiseef. **15** Kanaafuu Ahaab tajaajiltoota bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta'an dhibba lamaa fi soddomii lama walitti

waame. Ergasiis Israa'eloota hafan keessaa walumaa galatti namoota kuma torba walitti qabe. **16** Isaanis utuma Ben-Hadaadii fi mootonni sodomii lama kanneen isa tumsan dafkaana keessatti dhuganii machaa'aa jiranuu guyyaa saafaadhaan itti qajeelan. **17** Tajaajiltoonni bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta'anis jalqabatti gad ba'an. Ben-Hadaadis gaaddota ergee ture; isaanis deebi'anii, "Namoonni muraasni Samaariyaadhaa ba'anii dhufuutti jiru" jedhanii isatti himan. **18** Inni immoo, "Yoo isaan nagaaf dhufan utuma isaan lubbuun jiranuu isaan qabaa; yoo isaan lolaaf dhufanis akkasuma utuma isaan lubbuun jiranuu qabaa" jedhe. **19** Tajaajiltoonni bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta'an sunis loltoota dura bu'anii magaalaa sanaa ba'an; **20** tokkoon tokkoon isaanis diina isaanii dha'anii ajeesan. Kana irratti warri Sooriyaa ni baqatan; Israa'eloonni immoo isaan ari'an. Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa garuu farda yaabbatee abbootii fardaa wajjin baqatee jalaa ba'e. **21** Mootiin Israa'el ittuma fufee abbootii fardaati fi gaariiwaniilolee mo'achuudhaan warra Sooriyaa akka malee miidhe. **22** Ergasii raajiin sun gara mooticha Israa'el dhufee, "Of jabeessi; waan gochuu qabdus sirriitti hubadhu; mootiin Sooriyaa bara dhufu keessa deebi'ee si lolaati" jedhe. **23** Yeroo kanatti qondaaltonni mootii Sooriyaaakkana jedhanii isa gorsan; "Waaqonni isaanii waaqota gaarranii ti. Sababiin isaan akka malee nutti jabaataniif kana. Nu yoo lafa diriiraa irratti isaan lolle garuu dhugumaan isaan caalaa jabaanna. **24** Ati amma waan kana godhi: Mootota hunda aangoo isaanii irraa ari'iittii iddoa isaanii ajajoota kaan buusi. **25** Akkasumas loltoota akka loltoota kee kanneen dhuman sanaa jechuunis qooda farda farda, qooda gaarii immoo gaarii qopheessi. Akkasiin nu dirree irratti Israa'elin loluu dandeenyaa; isaan caalaas ni jabaanna." Innis dubbii isaanii fudhatee akkuma isaan jedhan sana godhe. **26** Bara itti aanu keessa Ben-Hadaad namoota Sooriyaa walitti qabatee Israa'elin loluuf Afeeqitti ol ba'e. **27** Israa'eloonnis walitti qabamanii waan nyaatan qabatanii jaratti duulan. Israa'eloonni akkuma bushaayee karra xixinnaa lamaatti fullee isaanii qubatan; warri Sooriyaa garuu baadiyyaa keessa guutan. **28** Namni Waaqaa sunis dhufee mootii Israa'elin akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha; 'Sababii warri Sooriyaa Waaqayyo Waaqa gaarraniiiti

malee Waaqa sululootaa miti jedhaniif, ani tuuta akka malee guddaa kana hunda dabarsee harka keetti nan kenna; isinis akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **29** Isaanis bultii torbaaf fullee walii qubatanii, bultii torbaffaatti waraanni jalqabame. Israa'eloonnis guyyuma tokkotti warra Sooriyaa keessaa loltoota lafoo kuma dhibba tokko ajeesan. **30** Warri hafan kaan magaalaa Afeeqitti baqatanii achittis nama kuma digdamii torba irratti dallaan dhagaa jige. Ben-Hadaad immoo magaalaa sanatti baqatee kutaa mana tokkoo kan gara keessaa keessatti dhokate. **31** Qondaaltonni isaaSakkana jedhaniin; "Ilaa, nu akka mootonni mana Israa'el mootota nama maaran ta'an dhageenyeerra. Mee kottaa nu mudhii keenyatti uffata gaddaa hidhannee, mataa keenyatti immoo funyoo marannee mootii Israa'el bira haa dhaqnu. Inni lubbuu kee ni oolcha ta'atii." **32** Kanaafuu isaan mudhii isaanittii uffata gaddaa hidhatanii, mataa isaanittii funyoo maratanii mootii Israa'el bira dhaqanii, "Garbichi kee Ben-Hadaad, 'Maaloo lubbuu koo naa oolchi' siin jedha" jedhaniin. Mootichi immoo, "Inni hamma ammaattuu lubbuun jiraat? Inni obboleessa koo ti" jedhee deebise. **33** Namoonni sunis waan kana akka mallattoo gaariitti fudhatanii dubbii isaa dafanii qabatanii "Eeyyee, Ben-Hadaad obboleessa kee ti!" jedhan. Mootichis, "Dhaqaatii isafidaa" jedhe. Yommuu Ben-Hadaad dhufettis Ahaab akka inni ol ba'ee gaarii isaa keessa seenu godhe. **34** Ben-Hadaadisakkana jedheen; "Ani magaalawwan abbaan koo abbaa kee irraa fudhate sana siifin deebisa. Akkuma abbaan koo Samaariyaa keessatti hojjete sana, ati Damaasqoo keessatti lafa gabaa ofii keetii dhaabbachuu dandeessa." Ahaab immoo, "Ani walii galteedhaan gad si dhiisa" jedheen. Kanaafuu isawajjin walii galtee godhatee gad isa dhiise. **35** Ilmaan raajotaa keessaa tokko ajaja Waaqayyootiin michuu isaa tokkoon, "Maaloo na dha'i" jedhe. Namichi sun garuu isa dha'uudide. **36** Kanaafuu raajiin sun, "Waan ati dubbii Waaqayyootiif hin ajajamniif akkuma ati na biraa deemtuun leenci si ajeesa" jedheen. Erga namichi ka'ee deemee booddee leenci dhufee isa argate isa ajeese. **37** Raajiin sun nama biraa argee, "Maaloo na dha'i" jedheen. Kanaafuu namichi sun dha'ee isa madeesse. **38** Ergasii raajiin sun ija haguugatee eenyummataa isaa dhokfatee dhaqee qarqara karaa dhaabatee mooticha eegaa ture. **39**

Utuma mootichi karaa sana darbaa jiruu raajiin sun isa waameeakkana jedheen; “Garbichi kee lola walakkaa seenee jennaan namni tokko nama booji’ame tokko fidee, ‘Namicha kana eegi. Yoo inni bade lubbuun kee qooda lubbuu isaa baafamti yookaan meetii taalaantii tokkoo baafta’ jedhe. **40** Namichi sunis utuu garbichi kee hojiin qabamee asii fi achi fiigaa jiruu bade.” Mootichi Israa’elis deebisee, “Wanni sitti murtaa’u sanuma; ati mataan kee iyuu mурteerta” jedheen. **41** Raajiin sunis dafee ija isaa irraa haguuggii gad buufate; mootichi Israa’elis akka inni rajota keessaa isa tokko ta’e hubate. **42** Innis mootichaanakkana jedhe; “Waaqayyoakkana jedha: ‘Ati namicha anakkinaa du’u itti mure gad lakkifteerta. Kanaafuu lubbuun kee qooda lubbuu isaa, sabni kees qooda saba isaa galaafatama.” **43** Mootichi Israa’el sunis akka malee aaree dheekkamaa gara masaraa mootummaa isaa kan Samaariyaa keessaa jiru sanaa dhaqe.

21 Naabot namichi Yizri’el tokko Yizri’el keessaa, masaraa mootummaa Ahaab mooticha Samaariyaa biraan iddo dhaabaa wayinii qaba ture. **2** Ahaabis Naabotiiakkana jedhe; “Sababii inni masaraa mootummaa kootti dhi’ataatuuf akka anachii irra biqiltuu dhaabbaadhuuf iddo dhaabaa wayinii keetii naaf kenni. Qooda isaa anii iddo dhaabaa wayinii kan isa caalu yookaan yoo ati feete gatii isaa maallaqa siifin kennaa.” **3** Naabot garuu, “Dhaala abbootii koo siif kennuu irraa Waaqayyo na haa eegu” jedhee deebisee. **4** Kanaafuu sababii Naabot namichi Yizri’el sun “Ani dhaala abbootii koo siif hin kennu” jedheef Ahaab akka malee aaree dheekkamaa gara mana isaatti gale. Innis fuula isaa garagalfatee siree isaa irra ciise; waa nyaachuu ni dide. **5** Iizaabel niitiin isaa ol seentee, “Ati maaliifakkana aarta? Maaliif waa hin nyaanne?” jettee isa gaafatte. **6** Innisakkana jedhee deebiseef; “Sababii Naabot namichi Yizri’el sun, anii, ‘Iddo dhaabaa wayinii keetii natti gurguri, yookaan yoo ati feete qooda isaa iddo dhaabaa wayinii biraan siifin kennaa’ jennaaniin inni immoo, ‘Ani iddo dhaabaa wayinii koo siif hin kennu’ naan jedheef.” **7** Niitiin isaa Iizaabelis, “Ati amma mootii Israa’elii? Ka’ii buddeena nyaadhu! Gammadis. Ani iddo dhaabaa wayinii Naabot namichi Yizri’el sanaa siifin kennaa” jetteen. **8** Kanaafuu isheen maqaa Ahaabiin xalayoota barreessitee chaappaa isatiin chaappeessitee maanguddootaa

fi namoota bebeekamoo magaalaa Naabot keessa isa wajjin jiraatanitti ergite. **9** Xalayoota sana keessattisakkana jettee barreessitee: “Guyyaa soomaa tokko labsaatii akka Naabot waldaa keessa iddo ol aanu taa’u godhaa. **10** Namoota kashlabboota lama fuula isaa dura teessisaati akka isaan akka inni Waaqaa fi mooticha abaaree itti rageessan godhaa. Ergasiis gad baasaatiidhagaadhaan tumaa isaa ajjeesaa.” **11** Kanaafuu maanguddoonee fi namoonni bebeekamoon magaalaa Naabot keessa jiraatanakkuma Iizaabel xalayoota barreessitee keessatti isaan ajje sana godhan. **12** Isaanis sooma labsanii akka Naabot waldaa keessa iddo ol aanu taa’u godhan. **13** Ergasiis Kashlabboonni lama dhufanii fuula isaa dura tataa’ani, “Naabot Waaqaa fi mooticha abaareera” jedhanii namoota duratti itti rageessan. Kanaafis magaalaa keessaa gad baasanii dhagaadhaan tumanii isaa ajjeesan. **14** Ergasiis isaan, “Naabot dhagaan tumamee du’eera” jedhanii Iizaabeliit ergaa ergan. **15** Iizaabelisakkuma akka Naabot dhagaan tumamee du’e dhageesseen Ahaabiin, “Ka’iitii iddo dhaabaa wayinii Naabot namichi Yizri’el sitti gurguruu dide sana dhaali. Inni lubbuun hin jiru; du’eeraa” jette. **16** Ahaabis akka Naabot du’e dhageenyaan iddo dhaabaa wayinii Naabot sana dhaaluuf ka’ee gad bu’ee. **17** Dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dhufe; **18** “Ahaab mooticha Israa’el kan Samaariyaa keessa taa’ee bulchu sana arguuf gad bu’i. Inni amma lafa qotisaan sana dhaaluuf gad bu’ee iddo dhaabaa wayinii Naabot keessa jira. **19** Atisakkana jedhiin: ‘Waaqayyoakkana jedha; ati nama tokko ajjeeftee qabeenya isaa hin dhaallee?’ Ergasiisakkana jedhiin; ‘Waaqayyoakkana jedha: Iddoo sareen dhiiga Naabot arraabde sanatti sareen dhiiga kees ni arraabdi; eeyyee dhugumaan dhiiga kees ni arraabdi!’ **20** Ahaabis Eeliyaasiin, “Yaa diina ko, ati na argatteertal!” jedhe. Innis deebiseeakkana jedheen; “Sababii ati fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hujjechuuf of gurgurteef anii si argadheera. **21** ‘Ani badiisa sitti nan fida. Sanyii kee illee nan balleessa; dhiira mana Ahaab, garbas ta’u birmaduu hunda Israa’el keessaa nan balleessa. **22** Sababii ati aariif na kakaaftee fi akka Israa’el cubbuu hujjetu gooteef anii mana kee akkuma mana Yerobi’aa ilma Nebaat sanaatii fi akkuma mana Ba’ishaan ilma Ahiiyaa sanaa nan godha.’ **23** “Waa’ee Iizaabelis

Waaqayyo akkana jedha: ‘Dallaa dhagaa Yizri’eel biratti saroonni Iizaabelin ni nyaatu.’ **24** ‘Nama Ahaab kan magaalaa keessatti du’ kam iyyuu sareetu nyaata; kan baadiyyaatti du’ immoo allaattii samiit u nyaata.’ **25** Namni akka Ahaab isa niitii ofii isaa Iizaabeliin kakaafamee fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuudhaaf of gurgure sanaa gonkumaa hin jiru. **26** Inni akkuma Amoorota kanneen Waaqayyoo saba Israa’el duraa ari’ ee baase sanaa waaqota tolfamoo duukaa bu’uudhaan waan akka malee jibbisiisa ta’e hojjete. **27** Ahaab yommuu dubbii kana dhaga’etti uffata isaa tarasaasee, wayyaa gaddaa uffatee soome. Innis wayyaa gaddaatiin ciisaa, mataa buusees deemaa ture. **28** Dubbiin Waaqayyoos akkana jedhee gara Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dhufe: **29** ‘Ati akka Ahaab fuula koo duratti gad of qabe argitee? Sababii inni gad of qabeef ani balaa kana bara isaa keessa hin fidu; garuu bara ilma isaa keessa mana isaatti nan fida.’

22 Waggaan sadiiif Sooriyaa fi Israa’el gidduu waraanni tokko iyyuu hin turre. **2** Waggaan sadaffaa keessa garuu Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa mooticha Israa’el arguuf gad bu’e. **3** Mootiin Israa’el qondaaltota isaatiin, ‘Isin akka Raamooti Gili’aad biyya keenya taatee nu garuu mootii Sooriyaa irraa ishee deebifachuuf waan tokko illee hojjechuutti hin jirre hin beektanii?’ jedhe. **4** Kanaafuu inni, ‘Ati Raamooti Gili’aadin loluuf na wajjin ni baataa?’ jedhee Yehooshaafaixin gaafate. Yehooshaafaaxis, ‘Ani akkuma kee ti; sabni koo akkuma saba keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti’ jedhee mooticha Israa’elis deebise. **5** Yehooshaafaax garuu mootii Israa’eliin, ‘Duraan dursii gorsa Waaqayyoo gaafadhu’ jedhe. **6** Kanaafuu Mootichi Israa’el raajota gara dhibba afur walitti qabee, ‘Ani Raamooti Gili’aadin loluudhaaf ba’u moo dhiisnu?’ jedhee ni gaafate. Isaanis, ‘Dhaqi; Gooftaan dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii’ jedhanii deebisanii. **7** Yehooshaafaax immoo, ‘Akka nu waa isa gaafannuuuf raajin Waaqayyoo tokko iyyuu as hin jiru?’ jedhee gaafate. **8** Mootiin Israa’el immoo Yehooshaafaaxiin, ‘Amma illee namichi nu karaa isaatiin Waaqayyoon waa gaafachuu dandeenyu tokko jira; garuu sababii inni yeroo hunda waa’ee koo waan hamaa malee waan gaarii raajii hin dubbanneef ani isa nan jibba. Innis Miikaaya ilma Yimlaa ti’ jedhe. Yehooshaafaax

immoo deebisee, ‘Mootichi akkas jechuu hin qabu’ jedheen. **9** Kanaafuu mootiin Israa’el qondaaltota isaa keessaa nama tokko waamee, ‘Dhaqitii Miikaaya ilma Yimlaa sana dafii fidi’ jedheen. **10** Mootichi Israa’elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa uffata isaanii kan mootummaa uffatanii balbala Samaariyaa seensisu bira oobdii keessa teessoo isaanii irra tataa’ani raajonni hundi immoo fuula isaanii duratti raajii dubbachaa turan. **11** Kana irratti Zedeqiyaa ilmi Keni’anaa gaanfawwan sibiila tolchee, ‘Waaqayyoo, ‘Ati hamma isaan dhumanitti gaanfawwan kanneeniin warra Sooriyaa ni wawwaraanta’ jedha’ jedhee labse. **12** Raajonni kaan hundinuu waanuma kana raajan. Isaanis, ‘Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii, Raamooti Gili’aadin lolii mo’adhu’ jedhan. **13** Ergamaan Miikaaya waamuu dhaqe sunis, ‘Kunoo raajonni kaan utuu gargar hin gorin milkaa’uu mootichaaf himaa jiru. Maaloo dubbiin kees dubbii isaanitiin tokko akka ta’uuf atis waan tolaa dubbadhu’ jedheen. **14** Miikaayaan garuu deebisee, ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ami waanuma Waaqni natti himu qofan isatti hima’ jedhe. **15** Yommuu inni achi ga’ettis mootichi, ‘Yaa Miikaaya, nu Raamooti Gili’aditti duullu moo dhiisnu?’ jedhee isa gaafate. Miikiyas, ‘Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee ni kennaatii waraaniin mo’adhu’ jedhee deebise. **16** Mootichi immoo, ‘Ani yeroo hammamin akka ati dhugaa malee waan tokko illee natti hin himne maqaa Waaqayyootiin si kakachiisa?’ jedheen. **17** Kana irratti Miikaayaan akkana jedhee deebise; ‘Ani Israa’eloota hunda akkuma hoolota tiksee hin qabneetti gaara irratti bittinnaa’an nan arge. Waaqayyos, ‘Sabni kun gooftaa hin qabu. Tokkoon tokkoon isaanii nagaadhaan mana isaaniti haa deebi’an.’’ **18** Mootiin Israa’elis Yehooshaafaaxiin, ‘Ani akka inni waa’ee koo waan hamaa malee waan gaarii tokko iyyuu hin raajne sitti hin himnee?’ jedhe. **19** Miikiyas ittuma fufee akkana jedhe; ‘Kanaafuu ati dubbii Waaqayyoo dhaga’i: Ani utuu Waaqayyo teessoo isaa irra taa’ee ergamoonni samii hundis mirgaa fi bitaa isaatiin naannoo isaa dhadhaabatanuu nan arge. **20** Waaqayyos, ‘Eenyutu akka inni dhaqee Raamooti Gili’aadin lolee achitti du’uuf Ahaabin gowwoomsa?’ jedhe. ‘Inni tokko waan tokko jedha; inni kaan immoo waan biraaj jedha. **21** Dhuma irratti hafuurri tokko dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee, ‘Anatu isa gowwoomsa’ jedhe. **22**

“Waaqayyos, ‘Karaa kamiin isa gowwoomsita?’ jedhee gaafate. “Innis, ‘Ani dhaqee afaan raaajota isaa hunda keessatti hafuura sobaa nan ta’ा jedhe. “Waaqayyos, ‘Dhaqitii isa dogoggorsi; ni milkooftaatii’ isaan jedheen. 23 “Kanaafuu Waaqayyo amma afaan raaajota kee kanneen hundaa keessa hafuura sobaa kaa’era. Waaqayyo badiisa sitti ajajeera.” 24 Kana irratti Zedeqyaan ilmi Keni’anaa ol ba’ee Miikaayaa fuula keessa kabalee, “Hafuurri Waaqayyoo yommuu sitti dubbachuuf na biraan ba’etti karaa kam deeme?” jedhee gaafate. 25 Miikaayaanis, “Ati gaafa dhokachuuf jettee gara kutaa manaa kan gara keessaatti ol galtutti argita” jedhee deebiseef. 26 Kana irratti mootiin Israa’el akkana jedhee ajaje; “Miikaayaa fuudhaatii gara Aamoon bulchaa magaalaa fi gara Yoo’ash ilma mootichaatti geessaati, 27 ‘Mootichi akkana jedha: Hamma ani nagaan deebi’utti namicha kana mana hidhaa keessa buusaa; buddeenaan fi bishaan malees homaa hin kenninaafii’ jedhaan.” 28 Miikaayaan immoo, “Yoo ati nagaan deebite, Waaqayyo karaa kootiin hin dubbanne” jedheen. Ittuma fufees, “Yaa saboota, isin hundi dubbi koo akeekkadhaal!” jedhe. 29 Kanaafuu mootiin Israa’elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa Raamooti Gili’aditti ol ba’an. 30 Mootiin Israa’el Yehooshaafaaxiin, “Ani eenyummaa koo dhokfadheen lola seena; ati garuu uffata mootummaa uffadhu” jedhe. Kanaafuu mootiin Israa’el eenyummaa ofii isaa dhokfatee lola seene. 31 Yeroo kanatti mootiin Sooriyaa ajajjoota gaariiwan isaa sodomii lamaaniin, “Mootii Israa’elitti malee xinnaas ta’u guddaatti, nama tokkottuu lola hin kaasinaa” jedhee ajaje. 32 Ajajjoonni gaariiwanii yommuu Yehooshaafaaxin arganitti, “Dhugumaan kun mootii Israa’el” jedhanii yaadan. Kanaafuu isa rukutuuf itti garagalan; garuu yommuu Yehooshaafaax guddisee iyyetti, 33 ajajjoonni gaariiwanii akka inni mootii Israa’el hin ta’in arganii isa ari’uu dhiisan. 34 Garuu namichi tokko xiyya ofii isaa darbatee akkuma tasaa uffata isaa kan sibilaalaa gidduuudhaan mooticha Israa’el ni waraane. Mootichis ooftuu gaarii isatiin, “Gaarii naannessiitii lola keessaan na baasi; ani madaa’eraatiit” jedhe. 35 Lolli sunis guyyaa guutuu ittuma cimee oole; mootichis ol qabamee fuula isaa gara warra Sooriyaatti deebifatee gaarii isaa keessa oole. Madaa isaa keessaas dhiigni yaa’ ee gaarii keessa lola’ee; innis galgaluma sana du’e. 36 Akkuma

aduun dhiiteen iyyi, “Tokkoon tokkoon namaa gara magaalaa ofii isaatti; tokkoon tokkoon namaa gara biyya ofii isaatti!” jedhu tokko dhaga’ame. 37 Kanaafuu mootichi duunaan Samaariyaatti geeffame; isaanis achitti isa awwaalan. 38 Isaanis haroo Samaariyaa keessaan kan sagaagaltoonni itti dhiqachaa turan tokko keessatti gaarii sana dhiqan; akkuma dubbiin Waaqayyoo jedhee ture sana saroonni dhiiga isaa arraabaa. 39 Wantoonni bara mootummaa Ahaab keessa hojjetaman biraa, wantoota inni hojjete hunda dabalatee, masaraa mootummaa inni ijaaree ilka arbaatiin bareeche sun, magaalaawwan inni dallaa dhagaa itti ijaaree kitaaba seenaa mootota Israa’el keessatti barreffamaniiru mitii? 40 Ahaabis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Ahaaziyya iddo isaa bu’ee mootii ta’e. 41 Yehooshaafaax ilmi Aasaa, bara mootummaa Ahaab mooticha Israa’el keessa waggaafuraffaatti mootii Yihuudaa ta’e. 42 Yehooshaafaax yeroo mootii ta’etti nama umuriin isaa waggaasodomii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaadigdamii shan ni bulche. Maqaan haadha isaa Azuubaan ture; isheenis intala Shilhii turt. 43 Innis waan hundumaan karuma abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin jal’anne; fuula Waaqayyoo durattis waan qajeelaa hojjete. Ta’us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis ittuma fufanii achitti aarsaa dhi’eessaa, ixaanas aarsaa turan. 44 Yehooshaafaaxis mootii Israa’el wajjin nagaan jiraata ture. 45 Wantoonni bara mootummaa Yehooshaafaax keessa hojjetaman kaan, jabinni inni argisiisee fi haalli inni itti lolaa ture kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? 46 Inni manneen sagadaa dhiirota sagaagalaniikanneen bara mootummaa abbaa isaa Aasaa keessa turan iyyuu biyyatti keessaan ni balleesse. 47 Yeroo sanatti Edoom keessa mootiin tokko iyyuu hin jiru ture; itti aanaa mootiit biyya bulchaa ture. 48 Yehooshaafaaxis warqee barbaacha Oofir dhaquuf jedhee dooniiwan tol fate; dooniiwan sun garuu sababii Eziyoon Geberitti caccabaniif achi dhaquu hin dandeenye. 49 Yeroo sana Ahaaziyya ilmi Ahaab Yehooshaafaaxiin, “Mee namoonni koo namoota kee wajjin dooniin haa deeman” jedhe; Yehooshaafaax garuu ni dide. 50 Ergasii Yehooshaafaax abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti awwaalam. Yehooraam

ilmi isaas iddoos isaa bu'ee mootii ta'e. **51** Ahaaziyaan ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Samaariya keessatti mootii Israa'el ta'e; innis waggaa lama Israa'elin bulche. **52** Inni karaa abbaa isaatii fi haadha isaa irra akkasumas karaa Yerobi'aam ilma Nebaat kan Israa'elin cubbuu hojjechiise sanaa irra deemuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojje. **53** Innis akkuma abbaan isaa godhe sana Ba'aalin tajaajiluu fi waaqeffachuudhaan Waaqayyo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaase.

2 Mootota

1 Erga Ahaab du'ee booddee Mo'aab Israa'elitti fincile. **2** Ahaaziyaanis qaawwa darbii mana isaa kan Samaariyaa keessaan kufee miidhamee ture. Kanaafuu inni, "Akka ani miidhaa kana irraa fayyuu fi fayyuu baachuu koo beekuuf dhaqaatii Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana naaf gaafadhaa" jedhee ergamoota erge. **3** Ergamaan Waaqayyoo garuu Eeliyaas namicha gosa Tishbii sanaanakkana jedhe; "Ka'iitti gara ergamoota mooticha Samaariyaa sanaatti ol ba'iittiakkana jedhii isaan gaafadhu; 'Wanni isin Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuu dhaqxaniif Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii?" **4** Kanaafuu Waaqayyo, 'Ati siree amma irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!' jedha." Kana irratti Eeliyaas ka'ee deeme. **5** Mootichis yommuu ergamoonni gara isaatti deebi'anitti, "Isin maaliif deebitan?" jedhee isaan gaafate. **6** Isaanisakkana jedhanii deebisan; "Namicha tokkotu karaatti nutti dhufee, 'Gara mooticha isin erge sanaatti deebi'atiiakkana jedhaanii" nuun jedhe; "Waaqayyoakkana jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuuuf namoota ergituuf Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii? Kanaafuu ati siree irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!" **7** Mootichi, "Namichi karaatti isinitti dhufee waan kana isinitti hime sun nama akkamii ti?" jedhee isaan gaafate. **8** Isaanis, "Inni nama uffata rifeensa irraa hojjetame uffatee sabbata gogaa mudhiiisaatti hidhatu tokkoo dha" jedhanii deebisanif. Mootichis, "Inni Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dha" jedhe. **9** Kana irratti mootichi ajajaa waraanaa tokko namoota shantama wajjin Eeliyaasitti erge. Ajajaan sunis fiixee gaara inni irra taa'aa ture tokkootti Eeliyaasitti ol ba'ee, "Yaa nama Waaqaa, mootichi 'Gad kottu!' siin jedha" jedheen. **10** Eeliyaas immoo ajajaa sanaan, "Yoo ani nama Waaqaa ta'e, ibiddi samii irraa gad bu'ee si'ii fi namoota kee shantamman haa fixu!" jedhe. Ergasii ibiddi samii irraa gad bu'ee ajajaa sanaa fi namoota isaa hunda fixe. **11** Kana irratti mootichi amma illee ajajaa biraa namoota shantama wajjin Eeliyaasitti erge. Ajajaan sunis, "Yaa nama Waaqaa, mootichi, 'Dafii gad bu'iitti kottu!' siin jedha" jedheen. **12** Eeliyaas garuu, "Yoo ani nama Waaqaa ta'e, ibiddi samii irraa gad bu'ee si'ii fi namoota kee

shantammanuu haa fixu!" jedhee deebiseef. Ibiddi Waaqaas samii irraa gad bu'ee isaa fi namoota isaa shantammanuu ni fixe. **13** Kanaafuu mootichi ammas ajajaa sadaffaa namoota shantama wajjin ni erge. Ajajaan sadaffaan kun ol ba'ee jilba ofiiisaatiin Eeliyaas duratti jilbeenfateeakkana jedhee isa ni kadhate; "Yaa nama Waaqaa, maaloo lubbuun koo fi lubbuun garboota kee shantamman kanneenii gatii hin dhabin! **14** Kunoo, ibiddi samii irraa gad bu'ee ajajjuwwan duraa lamaanii fi namoota isaanii hunda fixeera. Amma garuu lubbuun koo fuula kee duratti gatii haa qabaattu!" **15** Ergamaan Waaqayyoos Eeliyaasiin, "Isa wajjin gad bu'i; isa hin sodaatin" jedhe. Kanaafuu Eeliyaas ka'eeisa wajjin gara mootichaatti gad bu'e. **16** Innisakkana jedhee mootichatti hime; "Waaqayyoakkana jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon gorsa gaafachuuudhaaf ergamoota ergiteef Israa'el keessaa Waaqni gorsa gaafatamu dhabameetii? Ati sababii waan kana hojjetteef siree irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duutu!" **17** Kanaafuu inniakkuma dubbii Waaqayyoo kan Eeliyaas dubbatee sanaatti du'e. Sababii Ahaaziyaan ilma hin qabneef obboleessi isaa Yehooraam iddo isaa bu'ee mootii ta'e; kunis bara Yehooraam ilmi Yehooshaafaax mootii Yihuudaa ture keessa waggaalammafaatti ta'e. **18** Wantoonni bara mootummaa Ahaaziya keessa hojjetaman kan biraa hundii fi wanti inni hojjete kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru miti?

2 Yeroo Waaqayyo bubbeedhaan Eeliyaasin gara Samiitti ol fudhachuu ga'etti Eeliyaasiif Elsaa'i Gilgaalii ka'anii karaa deemaa turan. **2** Eeliyaasis Elsaa'iin, "Ati asuma turi; Waaqayyo Beet'elitti na ergeeraatii" jedhe. Elsaa'i garuu, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan Beet'elitti gad bu'an. **3** Ergasiis waldaan raajotaa kanneen Beet'el turan gara Elsaa'i dhuufaai, "Ati akka Waaqayyo har'a gooftaa kee si biraa fudhachuu jirabeektaa?" jedhanii ni gaafatan. Elsaa'i immoo, "Eeyyee, ani nan beeka; garuu isin waa'ee isaa hin dubbatinaa" jedheen. **4** Eeliyaasis "Yaa Elsaa'i, ati asuma turi; Waaqayyo gara Yerikotti na ergeeraatii" jedheen. Innis, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan gara

Yerikoo deeman. 5 Waldaan raajotaa kanneen Yerikoo turan sun gara Elsa'i dhufanii, "Ati akka Waaqayyo har'a gooftaa kee si bira a fudhachuuuf jiru beektaa?" jedhanii gaafatan. Innis, "Eeyyee nan beeka; isin garuu waa'ee isaa hin dubbatinaa" jedheen. 6 Eeliyaasis, "Ati asuma turi; Waaqayyo Yordaanositti na ergeeraati" jedheen. Innis, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan lamaanuu ka' anii deeman. 7 Isaanis Yordaanos bira dhaabatan; waldaa raajotaa keessaa namoonni shantamni dhaqanii irraa fagaatanii fuula isaanii dura dhadhaabatan. 8 Eeliyaasis kaabbaa isaa of irraa baasee dadachaasee ittiin bishaan dha'e. Bishaan sunis mirga fi bitaatti gargar qoodame; isaan lamaanuu lafa gogaa irra ce'an. 9 Eeliyaasis erga ce'anii booddee Elsa'iin, "Mee waan ani utuu si bira a hin fudhatamin siif gochuu danda'u natti himi" jedhe. Elsa'i immoo, "Hafuurri kee dachaadhaan narr ahaa bu'u" jedhee deebiseef. 10 Eeliyas immoo, "Ati waan rakkisa kadhatte; ta'us yoo ati yeroo ani si bira a fudhatamutti na argite, hafuurri kun kan kee ta'a; yoo kanaa achi kan kee hin ta'u" jedheen. 11 Utuma isaan haasa'aa deemanuu gaariin ibiddaa tokkoo fi fardeen ibiddaa akkuma tasaa mul'atanii isaan lamaan gargari baasan; Eeliyaasis bubbidealhaan samiitti ol fudhatame. 12 Elsa'i waan kana argee, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Gaariwwanii fi abbootii farda Israa'el!" jedhee sagalee ol fudhatee iyye. Elsa'i ergasii deebi'ee isa hin argine. Innis uffata isaa qabee iddo lamatti gargar tarsaase. 13 Innis kaabbaa Eeliyas irraa bu'e sana fuudhee deebi'ee qarqara laga Yordaanos dhaabate. 14 Ergasii kaabbaa Eeliyas irraa bu'e sana fudhatee ittiin bishaan dha'ee, "Waaqayyo Waaqni Eeliyas sun amma eessa jira?" jedhee gaafate. Yommuu inni dha'etti bishaan sun mirga fi bitaatti gargari qoodame; Elsa'i is ni ce'e. 15 Waldaan raajotaa kanneen Yerikoodhaa dhufanii waan kana ilaala turan, "Hafuurri Eeliyas Elsa'i irra bu'uutti jira" jedhan. Isaanis isa simachuudhaaf dhaqanii fuula isaa duratti lafatti gombifaman. 16 Akkanas jedhaniin; "Kunoo, nu tajaajiltoonni kee namoota ciccimoo shantama of bira a qabna. Isaan dhaqanii gooftaa kee haa barbaadan. Hafuurri Waaqayyo ol isa fuudhee tulluu wayii irra yookaan sulula wayii keessa isa buuse ta'atii." Elsa'i immoo, "Akkas miti; isaan hin erginaa" jedhee deebise. 17 Isaan garuu hamma inni isaan

jalaalaa diduu qaana'utti isa dirqisiisan. Kana irratti inni, "Isaan ergaa" jedhe. Isaanis nama shantama ni ergan; namoonni sunis bultii sadii barbaadanii isa dhaban. 18 Isaanis utuma inni Yerikoo jiruu deebi'ani gara isaa dhufan; innis, "Ani hin deeminaa isiniin hin jennee?" jedheen. 19 Namoonni magaalaa sanaa Elsa'iin, "Kunoo yaa gooftaa keenya, akkuma ati argitu kana haalli magaalaa kanaa namatti tola; garuu bishaan ishee faalamaa dha; lafti ishees midhaan hin baafu" jedhan. 20 Innis, "Mee waciitii haaraa naa fidaatii soogidda itti naqaa" jedheen. Kanaafuu isaan waciitii sana itti fidan. 21 Innis gara burqaatti gad bu'ee, soogidda sana itti naqee akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha; 'Ani bishaan kana fayyiseera. Bishaan kun lammata du'a hin fidu yookaan maseenummaa biyyatti hin fidu." 22 Bishaan sunis akkuma dubbii Elsa'i dubbate sanaatti hamma ammaatti fayyeera. 23 Ergasii Elsa'i ka'ee Beet'eel dhaqe. Utuma inni karaa deemuu ijoolleen tokko magaalaa keessaa yaatee, "Namicha mataa moluu nana deemi asii! Namicha mataa moluu nana deemi asii!" jedhanii itti qoosan. 24 Inni of irra garagalee isaan mil'atee maqaa Waaqayyootiin isaan abaare. Yommus amaaekenni lama bosona keessaa ba'anii ijoollee sana keessaa afurtamii lama cicciranii fixan. 25 Elsa'i is ittuma fufee gara Tulluu Qarmeloos dhaqe; achii ka'ees Samaariyaatti deebi'e.

3 Yehooraam ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha saddeettafaatti Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha lama bulche. 2 Yehooraam fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hujjete; garuu akka abbaa fi haati isaa hujjetan sana miti. Inni siidaa Ba'aal kan abbaan isaa hujjechiise sana balleesseeraati. 3 Ta'us cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni saba Israa'el hujjechiise sana cimsee qabate malee irraa hin deebine. 4 Yeroo kanatti Meeshaan mootichi Mo'aab hoolota horsiisa ture; inni waggaa waggaatti xobbaallaa hoolaa kuma dhibba tokkoo fi rifeensa korbeeyyii hoolaa kuma dhibba tokko mootii Israa'elii gibira kenna ture. 5 Erga Ahaab du'ee garuu mootichi Mo'aab mootii Israa'elitti ni fincile. 6 Kanaafuu yeroo sanatti Yehooraam mootichi Samaariyaadhaa ka'ee saba Israa'el hunda duulaaf hiriirse. 7 Innis, "Mootiin Mo'aab natti fincileera; Mo'aabin loluudhaaf ati na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaax mooticha

Yihuudaatti ergaa ergate. Yehooshaafaaxis, “Ani si wajjin nan ba’; ani akkuma kee ti; sabni koos akkuma saba keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti” jedhee deebiseef. 8 Innis, “Karaa kameen yaana?” jedhee gaafate. Yehooraam immoo, “Karaa Gammoojiji Edoomiitiin” jedhee deebiseef. 9 Kanaafuu mootiin Israa’el mootii Yihuudaatii fi mootii Edoom wajjin ka’ee qajeele. Erga guyyaa torba irra nanaanna’ani booddee loltoonni sun ofii isaanitiif yookaan horii isaanitiif bishaan tokko illee hin qaban ture. 10 Kana irratti mootiin Israa’el, “Wayyoo kaa! Waaqayyo nu mootota sadanuu dabarsee mootii Mo’abitti kennuudhaaf walitti nu waamee?” jedhee iyye. 11 Yehooshaafaax garuu, “Raajiin Waaqayyoo kan nu karaa isatiin Waaqayyoon waa gaafannu tokko iyyuu as hin jiruu?” jedhee gaafate. Qondaalli mootii Israa’el tokkos, “Elsaa’i ilmi Shaafaax as jira. Inni Eeliyaasiif bishaan harkaa buusa ture” jedhee deebise. 12 Yehooshaafaaxis, “Dubbii Waaqayyoo isa bira jira” jedhe. Kanaafuu mootiin Israa’el, Yehooshaafaaxii fi mootiin Edoom gara Elsaa’itti gad bu’an. 13 Elsaa’i mootii Israa’eliin, “Nu maal wal irraa qabna? Ati gara raajota abbaa keetitii fi gara raajota haadha keetii dhaqi” jedhe. Mootiin Israa’el, “Akkas miti; Waaqayyo nu mootota sadanuu dabarsee Mo’abitti kennuudhaaf walitti nu waameeraatii” jedhee deebise. 14 Elsaa’i immooakkana jedhee deebise; “Dhugaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u kan ani isa tajaajilu sanaa; ani utuu Yehooshaafaax mooticha Yihuudaatiif ulfina kennuu baadhee silaa garagalee si hin ilaalu yookaan wayittuu si hin hedun ture. 15 Amma garuu nama baganaa taphatu tokko naa fidaa.” Utuma namichi sun baganaa taphachaa jiruu harki Waaqayyoo Elsaa’i irra bu’e; 16 innisakkana jedhe; “Waaqayyoakkana jedha: Sulula kana keessatti boolla hedduu qotaa. 17 Waaqayyoakkana jedhaatii: Isin bubbee yookaan bokkaa hin argitan; ta’us sululli kun bishaaniin guutama; isin, loon keessanii fi horiin keessan kaan ni dhugdu. 18 Wanni kun fuula Waaqayyoo duratti waan salphaa dha; inni Mo’abinis dabarsee harka keessanitti ni kenna. 19 Isin magaalaan dallaan itti ijaarame hundaa fi magaalaawwan hunda ni mo’attu. Muka gaarii hunda ni murtu; burqaa hunda gogsitanii lafa qotisaa gaarii hunda dhagaan balleessitu.” 20 Guyyaa itti aanu ganama gara sa’attii aarsaan itti dhi’effamuutti kunoo karaa Edoomiin

bishaan gad ni dhangala’e! Biyyi sunis bishaaniin guutamte. 21 Yeroo kanatti Mo’abonni hundi akka mootonni sun isaan loluu dhufan dhaga’an; kanaafuu dargaggeessas ta’u jaarsi mi’ a lolaa baachuu danda’u hundi walitti waamamee daangaa irratti walitti qabame. 22 Yommuu isaan ganama barii ka’anitti biiftuun bishaan sana irratti ba’aa turte. Bishaan sunis Mo’abota gama jiranitti akkuma dhiigaa diimatee mul’ate. 23 Isaanis, “Wanni sun dhiiga! Mootonni sun wal lolanii wal fixuun isaanii hin oolu. Kanaafuu yaa Mo’ab boojuudhaaf ka’il” jedhan. 24 Garuu yeroo Mo’abonni qubata Israa’el ga’anitti, Israa’eloonni itti ka’anii lolan; jarri sunis ni baqatan. Israa’eloonnis biyya sana weeraranii Mo’abota gogorra’an. 25 Isaanis akkasiin magaalaawwan balleessan; tokkoon tokkoon namaas lafa qotisaa gaggarii hunda irratti dhagaa durbatee lafti qotisaa sun dhagaadhaan guutame. Isaan burqaawwan hunda gogsanii muka gaggarii hunda ciran. Qiir Hareesheti qofatu dhagaa ishee wajjin hafe; ta’us namoonni furrisaa qaban marsanii ishee dha’an. 26 Mootiin Mo’ab yommuu akka lolli isatti jabaate argetti mooticha Edoomitti cabsee seenuuuf namoota goraaddee hidhatan dhibba torba fudhatee qajeele; jarri garuu hin dandeenye. 27 Innis ilma isaa hangafa kan iddoa isaa bu’ee mootii ta’uuf jiru fudhatee dallaa magaalaan sanaa irratti aarsaa gubamu godhee dhi’eesse. Dheekkamsi guddaanis Israa’elitti dhufe. Isaanis dugda duubatti deebi’ani biyya isaanitti ni galan.

4 Niitiin namicha ilmaan raajotaa keessaa tokko ta’e tokkoo sagalee ol fudhattee Elsaa’iinakkana jette; “Dhirsi koo garbichi kee du’era; akka inni Waaqayyoon sodaachaa ture atuu ni beekta. Namichi liqii isa irraa qabu tokko garuu amma ilmaan koo lamaan fudhatee garboomfachuu dhufaa jira.” 2 Elsaa’is, “Ani akkamittin si gargaaruu danda’aa? Mee natti himi; mana kee keessaa maal qabdaa?” jedheen. Isheenis, “Garbittiin kee zayitii xinnoo tokko malee homaa manaa hin qabdu” jettee deebifte. 3 Elsaa’iakkana jedheen; “Dhaqitiitii warra ollaa keetii hunda okkotee duwwaa hedduu kadhadhu. Muraasa hin kadhatin. 4 Ergasii ol galiiitii ofii keetii fi ilmaan keetti balbala cufi. Okkotee hundatti zayitii naqitiit yommuu tokkoon tokkoon isaa guutamutti jalaa hiiqsi.” 5 Isheenis isa biraa deemtee ofii isheettii fi ilmaan

isheetti balbala cufte. Ilmaan ishee okkotee gara isheetti fidan; isheen immoo zayitii itti naqaa turte. **6** Okkoteen hundi guutamnaan isheen ilma isheettiin, “kan biraa naaf fidi” jette. Inni immoo, “Okkoteen tokko iyuu hin hafne” jedhee deebiseef. Kana irratti zayitiin sun yaa’uu dhiise. **7** Isheen dhaqxee nama Waaqaa sanatti himte; innis, “Dhaqii zayitii sana gurguriitii liqii kee baafadhu. Atii fi ilmaan kee waan hafeen jiraachuu ni dandeessu” jedhe. **8** Gaaf tokko Elsa’i ka’ee Suunam dhaqe. Dubartiin soorettiin tokko achi jiraatti turte; isheenis akka inni goree waa nyaatuuf Elsa’i kadhatte. Kanaafuu inni yeroo karaa sanaan darbu hunda goree waa nyaata ture. **9** Isheenis dhirsa isheettiinakkana jette; “Ani namichi yeroo hunda karaa keenyaan darbu kun qulqulluu nama Waaqaa akka ta’e nan beeka. **10** Kottu mee bantii manaa irratti kutaa xinnaa tokko ijaarree sree fi minjaala, barcumaa fi ibsa achi keessa haa keenyuuf. Ergasiis inni yeroo nu bira dhufu hunda achi jiraachuu danda’a.” **11** Elsa’is gaaf tokko dhufee ol ba’ee kutaa isaa sana keessa ciise. **12** Innis tajaajilaa isaa Gehaaziin, “Mee dubartii Suunam sana as waami” jedhe. Gehaaz ishee waamnaan isheen dhuftee fuula Elsa’i dura dhaabatte. **13** Elsa’i immooakkana isaan jedhe; “Ati nuuf jettee baay’ee dadhabdeerta. Amma maal siif haa godhu? Iddoo kee buunee mootichatti yookaan ajajaa loltootaatti siif dubbannuu?” jedhii isheetti himi.” Ishee immoo, “Ani saba koo gidduu jiraadah” jettee deebifte. **14** Elsa’is, “Maaltu isheef godhamuu danda’a?” jedhee gaafate. Gehaaz immoo, “Isheen ilma hin qabdu; dhirsi ishees dulloomee jira” jedheen. **15** Elsa’is, “Ishee waami” jedheen. Kanaafuu inni ishee waame; isheenis balbala dura dhaabatte. **16** Elsa’i, “Ati waggaa dhufu keessa yeroo kanatti ilma ni hammatta” jedheen. Ishee immoo, “Akkas miti yaa gooftaa koo; yaa nama Waaqaa, ati garbittii kee hin gowwoomsin!” jette. **17** Dubartiin sun garuu ni ulfoofte; akkuma Elsa’i isheetti hime sanatti waggaa itti aanu keessa yeruma sanatti ilma deesse. **18** Mucaan sunis ni guddate; innis gaaf tokko gara warra midhaan haamanii abbaa isaa bira dhaqe. **19** Innis abbaa isatiin, “Mataa koo! Mataa koo!” jedhe. Abbaan isaa immoo hojjetaa tokkoon, “Baadhutti gara haadha isatti isa geessi” jedhe. **20** Erga hojjetaan sun fuudhee gara haadha isati isa geessee booddee mucaan sun hamma saafaatti gudeeda haadha isaa

irra taa’ee ergasii immoo ni du’e. **21** Isheen ol baatee sreee nama Waaqaa sanaa irra isa ciibsite; mana itti cuftees kaatee bira deemte. **22** Isheen dhirsa ishee waamtee, “Mee akka ani dafee gara nama Waaqaa dhaqee deebi’uuf hojjetaa tokkoo fi harree tokko naaf ergi” jetteen. **23** Inni immoo, “Har’ a ayyaana baatii miti yookaan Sanbata miti. Ati maaliif har’ a gara isaa dhaqxa ree?” jedheen. Isheen, “Nagumaafin dhaqa” jette. **24** Isheenis harree ishee irra koora kaattee hojjetaa isheettiin, “Karaa qabdu; yoo ani sitti hime malee anaaf jettee suuta hin deemsisin” jette. **25** Kanaafuu isheen kaatee gara Tulluu Qarmeloo nama Waaqaa sana bira dhaqx. Namni Waaqaa sun fagootti ishee arginaan tajaajilaa isaa Gehaaziinakkana jedhe; “Ila! Dubartiin Suunam sun kuunnoo ti! **26** Fiigii ishee simadhuutii, ‘Ati fayyumaa? Dhirsi kee fayyumaa? Mucaan kee fayyumaa?’ jedhii gaafadhu.” Isheenis, “Wanni hundinuu naguma” jettee deebifte. **27** Isheen yommuu tulluu sana irratti nama Waaqaa sana bira geessetti, jabeessitee miilla isaa qabatte. Gehaaz immoo gad dhiisuu dhuf; namni Waaqaa sun garuu, “Ishee hin tuqin! Isheen gadda guddaa keessa jirti; Waaqayyo garuu waan kana na dhokse; nattis hin himne” jedhe. **28** Isheenis, “Yaa gooftaa koo ani ilma si kadhadheeraa? Ani, ‘Na hin gowwoomsin’ siin hin jennee?” jetteen. **29** Kana irratti Elsa’i Gehaaziinakkana jedhe; “Sabbataan mudhii kee hidhadhuutii, ulee koo harkatti qabadhuutii fiigi. Nama karaatti argite tokko illee hin dubbisin; yoo namni kam iyuu si dubbise deebii hin kenniniif; ulee koos fuula mucaa sanaa irra kaa’i.” **30** Haati daa’ima sanaa garuu, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani si dhiisee hin deemu” jette. Kanaafuu inni ka’ee ishee duukaa bu’e. **31** Gehaaz isaan dura darbee ulee sana fuula mucaa irra kaa’e; garuu sagaleen yookaan mallattoon tokko iyuu hin turre. Kanaaf Gehaaz gara Elsa’itti deebi’ee, “Mucaan hin dammaqne” jedhee itti hime. **32** Yommuu Elsa’i mana ga’etti mucaan sun du’ee sreee isaa irra ciisaa ture. **33** Elsa’is ol seenee, ofii fi mucaatti balbala cufee Waaqayyo kadhate. **34** Ergasiis sreee yaabbatee, afaan isaa afaan mucaa irra, ija isaa ija mucaa irra, harka isaa harka mucaa irra kaa’ee mucicha irra ciise. Akkuma inni mucaa sana irratti diriireen dhagni mucaa ho’uu jalqabe. **35** Elsa’i achi garagalee mana keessa asii fi achi nanaanna’ee amma illee sreee

yaabbatee mucaa irratti diriire. Mucaan sunis yeroo torba haxxifatee ija banate. **36** Elsaas'i Gehaazin waamee, "Dubartii Suunam sana as waami" jedhe. Innis ishee waame. Elsaas'i yommuu isheen gara isaa dhuftetti, "Kunoo mucaa kee fudhadhu" jedheen. **37** Isheen ol seentee, miilla isaa irratti kuftee addaan lafatti gombifamte. Ergasiis mucaa ishee fudhattee gad baate. **38** Elsaas'i is ka'ee Gilgaalitti deebi'e; yeroo sanatti biyya sana keessa beelatu ture. Innis utuu waldaan raajotaa fuula isaa dura taa'aa jiranii tajaajilaa isatiin, "Olkotee guddicha ibiddaa irra kaa'iitii namoota kanaaf ittoo bilcheessi" jedhe. **39** Isaan keessaa namni tokko raafuu funaannachuuuf gad ba'ee wayinii bosonaa tokko arge. Wayinii bosonaa sana irraa wiilee ciree dachaa uffata isaa guuttate. Yeroo deebi'ettis buqqee sana murmuree okkotee ittoo sanatti naqe. Namni tokko iyyuu waan sana hin beeku tureetii. **40** Ittoon sunis jaraaf dhi'eefame; isaan garuuakkuma nyaachuu jalqabaniin, "Yaa nama Waaqaa, okkotee kana keessa du'atu jiral" jedhanii iyyan. Isaanis ittoo sana nyaachuu hin dandeeny. **41** Elsaas'i, "Daakuu wayii raa fidaa" jedhe. Daakuu sanas okkoteetti naqee, "Akka nyaataniif namootaaf dhi'eessaa" jedhe. Ergasiis wanni nama miidhu tokko iyyuu okkotee sana keessatti hin argamne. **42** Namichi tokko buddeena garbuu kan mataa midhaan bilchaatee irraa tolfaame digdamaa fi asheetii midhaanii nama Waaqaa sanaaf fidee Ba'aal Shaaliishaadhaa dhufe. Elsaas'i, "Akka isaan nyaataniif namootaaf kenni" jedhe. **43** Tajaajilaan isaa immoo, "Ani akkamian waan kana nama dhibba tokko duratti dhi'eessuu danda'a?" jedhee gaafate. Elsaas'i garuu, "Akka isaan nyaataniif namootaaf kenni. Waaqayyoakkana jedhaatii; 'Isaan nyaataniif hambaa illee ni qabaatu'" jedhee deebise. **44** Innis fuudhee isaan duratti dhi'eesse; isaanis akkuma dubbi Waaqayyo sanaatti nyaataniif hambaa hambisan.

5 Na'amaan ajajaa loltoota mooticha Sooriyaa ture. Sababii Waaqayyo karaa isaaatiin warra Sooriyatiif moo'icha kenneef inni fuula gooftaa isaa duratti nama guddaa akka malee ulfina qabu ture. Inni loltuu jagna; garuu lamxii qaba ture. **2** Bara sana keessa tuunni loltoota Sooriyaa dhaqee intala dargaggeettii gosa Israa'el tokko booji'e; isheenis niitii Na'amaan tajaajilaa turt. **3** Isheenis giiftii isheetiin, "Gooftaan koo utuu raajicha Samaariyaa jiru sana bira dhaqee

silaa inni lamxii sana irraa isa fayyisa ture!" jette. **4** Na'amaan dhaqee waan intalli Israa'el jetteen sana gooftaa isaaati ni hime. **5** Mootiin Sooriyaas, "Waan fedhe illee taanaan ati dhaqi; ani mootii Israa'elitti xalayaa nan barreessaatii" jedhee deebiseef. Kanaafuu Na'amaan meetii taalaantii kudhan, warqee saqilii kuma ja'aa fi uffata irraa jalaa kudhan fudhatee qajeele. **6** Xalayaan inni mootii Israa'elitti geesse sun akkana jedha; "Ani akka ati lamxii irraa isa fayyiftuuuf xalayaa kana wajjin tajaajilaa koo Na'amaanin sitti ergeera." **7** Mootiin Israa'elis akkuma xalayaa sana dubbiseen uffata ofii tarsaasee akkana jedhe; "Ani Waqaqa? Ani nama ajjeesuu fi deebisee jiraachisuu nan danda'aa? Namichi kun maaliif akka lamxiin isaa fayyuuf nama natti erga? Mee akka inni lola natti kaasuu barbaadu ilaalaal!" **8** Elsaas'i namni Waqaqa sun akka mootiin Israa'el uffata isaa tarsaasee dhageenyaan ergaa itti ergee, "Ati maaliif uffata kee tarsaafte? Namicha sana natti ergi; innis akka Israa'el keessa raajiin jiru ni beekaaatii" jedheen. **9** Kanaafuu Na'amaan fardeen isaaati fi gaariiwan isaa fudhatee dhaqee balbala mana Elsaas'i dura dhaabate. **10** Elsaas'i immoo, "Dhaqii Yordaanos keessatti yeroo torba dhiqadhu; foon kee fayyee akka duraatti siif deebi'a; atis ni qulqulloftaa" jedhee nama itti erge. **11** Na'amaan garuu aariidhaan ka'ee biraademe akkana jedhe; "Ani waan inni dhugumaan gara koo dhufee dhaabatee maqaa Waaqayyo Waaqa isaa waamee iddo sana irra harka isaa qabee lamxii koo fayyisun se'e. **12** Abaanaa fi Faarfaan lageen Damaasqoo sun bishaanota Israa'el keessaa kam iyyuu hin caalanii? Ani isaan keessatti dhiqadhee fayyuu hin danda'u turee?" Kanaafuu inni akka malee aaree of irra garagalee deeme. **13** Tajaajiltoonni Na'amaanis gara isaa dhaqanii, "Yaa abbaa ko, ati utuu raajiin kun waan guddaa tokko hojjedhu siin jedhee ni hojjetta mitii? Yoo inni, 'Dhiqadhuutii qulqulla'i siin jedhe immoo hammam caalchiftee hin hojjettu ree?" jedhaniin. **14** Kanaafuu inni dhaqee akkuma namni Waaqaa sun jedheenitti yeroo torba Yordaanos keessa seenee ba'e; dhagni isaa fayyee akkuma duraatti deebi'eefii akkuma dhagna mucaa xinnaa tokkootti qulqulla'eef. **15** Ergasiis Na'amaanii fi tajaajiltoonni isaa hundi gara nama Waaqaa sanaatti deebi'an. Ni'imaanis fuula isaa dura dhaabatee, "Ani akka Israa'el keessa malee addunyaa guutuu keessa

Waaqni hin jirre amma beekeera. Kanaafuu maaloo garbicha kee irraa kennaa tokko fudhadhu” jedhe. **16** Raajiin sun immoo, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa ani isa tajaajiluu sanaa, ani waan tokko illee sirraa hin fudhadhu” jedhee deebise. Yoo Na’amaan cimsee isa kadhate iyyuu inni fudhachuu dide. **17** Kana irratti Na’amaan akkana jedheen; “Yoo fudhachuu baatte immoo, maaloo akka biyyoon gaangoo lamaa ana garbicha keetiif kennamu aaji; garbichi kee si’ achi deebi’ee Waaqayyoof malee waaqota tolfamoo biraatiif aarsaa gubamuu fi qalma hin dhi’eessuutii. **18** Garuu Waaqayyo waan tokkicha kana garbicha keetiif haa dhiisu: Gooftaan koo yommuu achitti sagaduuf mana qulqullummaa Rimoon seenutti natti irkata; anis yommuu inni sagadutti nan sagada; Waaqayyo waan kana ana garbicha keetiif haa dhiisu.” **19** Eelsaa’is, “Nagaan deemi” jedheen. Erga Na’amaan xinnoo achi fagaatee booddee, **20** Gehaaz tajaajilaan Elsaai’i nama Waaqaa sanaa akkana ofiin jedhe, “Gooftaan koo utuu kennaa inni fide sana irraa hin fudhatin Na’amaan namicha warra Arraam kana akkasumatti gad lakkise. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani isa faana fiigeen waa irraa fudhadha.” **21** Kanaafuu Gehaaz dafee Ni’imaan duukaa bu’e. Na’amaanis yommuu akka inni gara isaatti fiigaa jiru argetti isa simachuudhaaf gaarii irraa bu’ee, “Wanni hundi nagumaa?” jedhee isa gaafate. **22** Gehaazis akkana jedhee deebiseef; “Wanni hundinuu naguma. Gooftaan koo, ‘Kunoo ammuma waldaa raajotaa keessaa dargaggoonni lama biyya gaaraa Efrem irraa natti dhufaniiru. Maaloo meetii taalaantii tokkoo fi uffata irraa jalaa lama kenniif’ akkan siin jedhuuf na erge.” **23** Na’amaan immoo Gehaaziin, “Akkuma fedhe illee ta’u taalaantii lama fudhadhu” jedhe. Innis akka Gehaaz waan sana fudhatuuf cimsee isa kadhate; ergasiis meetii taalaantii lama borsaa lamatti hidhee uffata irraa jalaa lama wajjin tajaajiloota isaatti kenne. Isaanis baatanii Gehaaz dura qajeelan. **24** Gehaazis yommuu gaara bira ga’etti waan sana hojjettoota sana harkaa fuudhee mana keessa ol kaa’e. Namoota sanas of irraa geggesesse; isaanis ka’anii deeman. **25** Innis ergasiis dhaqee fuula goftaa isaa Elsaai’i dura dhaabate. Elsaai’is, “Gehaaz, ati eessa turte?” jedhee gaafate. Gehaaz immoo, “Ani garbichi kee eessa iyyuu hin deemne” jedhee deebise. **26** Elsaai’i garuu akkana jedheen; “Yeroo namichi sun si’i simachuuf gaarii isaa

irraa bu’e sanatti hafuurri koo si wajjin hin turree? Yeroon kun yeroo itti maallaqa yookaan wayyaa, lafa qotisaa ejersaa, iddoor dhaabaa wayinii, bushaayee, karra loonii yookaan garboota dhiiraa fi garboota nadheenii fudhataniidhaa? **27** Lamxiin Na’amaan sun hamma bara baraatti si’ii fi sanyii keetiitti qabatee hafa.” Innis lamxaa’ee akkuma cabbii addaatee fuula Elsaai’i duraa ba’ee deeme.

6 Ilmaan raajotaa sun Elsaai’iin akkana jedhan;

“Kunoo, iddoon nu si wajjin wal geenyu nutti dhiphateera. **2** Akka nu Yordaanos dhaqnee tokkoon tokkoon keenya muka cirannee iddoor jiraannu achitti ijarrannuuf nuu eeyyami.” Innis, “Dhaqaa” jedheen. **3** Isaan keessaa namni tokko, “Maaloo ati nu garboota kee wajjin hin deemtuu?” jedhee gaafate. Elsaai’i immoo, “Nan deema” jedhee deebise. **4** Innis isaan wajjin deeme. Isaan Yordaanos dhaqanii muka cirachuu jalqaban. **5** Isaan keessaa tokko utuu muka muruutti jiruu qottoon muka isaa irraa buqqa’ee bishaan keessa bu’e. Namichi sunis, “Wayyoo kaa, yaa goftaa koo; wanni kun waan ergifatamee dha!” jedhee iyye. **6** Namni Waaqaa sunis “Qottoon eessa bu’e?” jedhee gaafate. Yommuu inni iddoor qottoon sun bu’e isa argisiisetti Elsaai’i muka xinnaa tokko kutee achi keessa buusee akka sibiilli sun bishaan gubbaa deemu godhe. **7** Innis, “Ol fudhadhu” jedheen. Namichi sunis harka diriirfatee qottaa isaa fudhate. **8** Yeroo sanatti mootii Sooriyaa Israa’eliin wal lolaa ture. Innis erga ajajjoota loltoota isaatiin mari’atee booddee, “Ani lafa akkasiitii fi lafa akkasi keessa qubata koo nan dhaabbadha” jedhe. **9** Namni Waaqaa sunis, “Sababii namoonni Sooriyaa achitti gad bu’aa jiraniif ati akka karaa sanaan hin dabarre of eeggadhu” jedhee mootii Israa’elitti ergaa erge. **10** Kanaafuu mootii Israa’el gara iddoor namni Waaqaa sun waa’ee isaa dubbate sanaatti nama ergee ni to’ate. Elsaai’is akka mootichi iddoowan akkasiirraa of eeggatu ammumaa amma isa akeekkachiise. **11** Wanni kun akka malee mootii Sooriyaa aarse. Innis ajajjoota loltoota isaa walitti waamee, “Isin amma nama nu keessaa mootii Israa’elifi hojjechaa jiru natti hin himtanii?” jedhee gaafate. **12** Ajajjoota sana keessaa namni tokko akkana jedhe; “Yaa goftaa koo mooticha, nu keessaa namni akkasiirraa hin jiru; garuu Elsaai’i raajicha Israa’el keessa jiru sanatu dubbiitati diinqa kee keessatti dubbattu hunda mootii Israa’elitti hima.” **13** Mootichi Sooriyaas, “Akka ani

nama itti ergee isa qabsiisuu danda'uuf dhaqaatii lafa inni jiru ilaala" jedhee ajaje. Oduun, "Inni Dootaan keessa jira" jedhu tokkos isatti himame. **14** Innis ergasii fardeen, gaariiwanii fi waraana jabaachitti ni erge. Isaanis halkaniin dhaqanii magaalaa sana marsan. **15** Yommuu tajaajilaan nama Waaqaa sanaa guyyaa itti aanu ganama bariin gad ba'etti humni waraanaa tokko fardeenii fi gaariiwanii magaalaa sana marsee ture. Tajaajilaan sunis, "Wayyoo kaa, yaa gooftaa ko, maal goonu?" jedhee gaafate. **16** Raajiin sun immoo, "Hin sodaatin; warri nu wajjin jiran warra isaan wajjin jiran caalaniitii" jedhee deebise. **17** Elsaas'i, "Yaa Waaqayyo, akka inni arguu danda'uuf ija isaa baniif" jedhee kadhate. Waaqayyos ija tajaajilaan sanaa ni bane; innis mil'atee akka gaarran sun naannoo Elsaas'itti fardeenii fi gaariiwan ibiddatiin guutamanii jiran ni arge. **18** Diinni sun gara isaatti gad buunaan Elsaas'i, "Jara kana jaamsi" jedhee Waaqayyoon kadhate. Kanaafuu Waaqni akkuma Elsaas'i isa kadhate sana isaan jaamse. **19** Elsaas'i, "Karaan sun kana miti; magaalaaan sunis kana miti. Amma na duukaa bu'aa; anis nama isin barbaaddanitti isinan geessa" jedheen. Innis akkasiin Samaariyaatti isaan ni geesse. **20** Erga isaan magaalaa sana seenanii booddee Elsaas'i, "Yaa Waaqayyo akka isaan arguu danda'anif ija jara kanaa baniif" jedhe. Waaqayyos ija isaanii ni baneef; isaanis akka Samaariya keessa jiran ni argan. **21** Mootiin Israa'elis isaan arginaan, "Yaa abbaa ko, ani isaan fixuu? Ani isaan fixuu?" jedhee Elsaas'in ni gaafate. **22** Innis akkana jedhee deebise; "Isaan hin fixin; ati namoota boojite goraadee keetiin yookaan xiyya keetiin ni ajeeftaa? Akka isaan nyaatanii dhuganii gara gooftaa isaaniitti deebi'anif nyaataa fi dhugaatii dhi'eessiif." **23** Kanaafuu inni cidha guddaa qopheeseeffii erga isaan nyaatanii dhuganii booddee of irraa isaan geggeesse; isaanis gara gooftaa isaaniitti deebi'an. Namoonni Sooriyaas ergasii deebi'anii biyya Israa'el hin weerarre. **24** Yeroo gabaabaa booddee, Ben-Hadaad mootichi Sooriya loltoota isaa hunda walitti qabatee dhaqee Samaariya marse. **25** Beela akka malee hamaatu magaalaa sana keessa ture; waan magaalaa sun yeroo dheeraadhaaf marfamteef, mataan harree tokko meetii saqilii saddeettamatti, udaan gugee kiiloon tokko harka afur keessa harki tokko meetii saqilii shanitti gurgurame. **26** Utuu mootiin Israa'el dallaa dhagaa irraan darbuu dubartiin

tokko, "Yaa gooftaa koo mooticha, na gargaari" jettee itti iyyite. **27** Mootichi immoo akkana jedhee deebiseef; "Yoo Waaqayyo si hin gargaarin ani eessaan gargaarsa siif arga? Oobdii midhaanii irraa moo? Iddoo wayinii itti cuunfan irraa?" **28** Ergasii, "Rakkoon kee maal?" jedhee ishee gaafate. Isheenis akkana jettee deebifteef; "Dubartiin kun, 'Akka nu har'a isa nyaannuuf mucaa kee nuu kenni; bor immoo mucaa koo nyaannaatii' naan jette. **29** Kanaaf nu mucaa koo bilcheeffannee nyaanne. Guyyaa itti aanutti immoo ani, 'Akka nu isa nyaannuuf mucaa kee nuuf kenni' jedheen. Isheen garuu mucaa ishee ni dhokfatte." **30** Mootichi yommuu dubbii dubartii sanaa dhaga'etti uffata isaa tarsaase. Utuu inni dallaa dhagaa irraan darbaa jiruu namoonni akka inni dhagna isaatti aansee wayyaa gaddaa uffatee jiru argan. **31** Innis, "Yoo mataan Elsaas'i ilma Shaafaax, edana isa irra bule, Waaqni na haa adabu; adabbiin sunis akka malee natti haa cimuu!" jedhe. **32** Yeroo kanatti Elsaas'i mana isaa keessa taa'aa ture; maanguddoornis isa wajjin tataa'aa turan. Mootichi ergamaan tokko of dura erge; garuu utuu ergamaan sun hin dhufinuu Elsaas'i maanguddootaan akkana jedhe; "Isin akka namichi nama ajjeesu kun mataa narraa kutuuf nama erge argituu? Kunoo yoo ergamaan sun dhufe balbala cufaatii ol seenuu dhowwaa. Kotteen gooftaa isaa isa duubaan dhaga'amaa jira mitii?" **33** Utuma inni amma iyyuu isaan wajjin haasa'aa jiruu, ergamaan sun gara isaa dhufe. Mootichis, "Balaan kun Waaqayyo biraa dhufe. Ani si'achi maaliifin Waaqayyoon eega?" jedhe.

7 Elsaas'i, "Dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. Waaqayyo akkana jedha: Bor yoona karra Samaariya duratti daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti gurgurama" jedhe. **2** Ajajaan loltootaa kan mootichi irree isaatti irkate sun nama Waaqaa sanaan, "Utuma Waaqayyo karra burqaa Samiiwanii banee iyyuu wanni kun ta'uu danda'aa?" jedhe. Elsaas'i immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkoo isaa illee hin nyaattu!" jedhe. **3** Yeroo kanatti namoota lamxii qaban afurtu balbala ittiin magaalattii seenan dura ture. Isaanis akkana waliin jedhan; "Nu maaliif hamma duunutti as teenya? **4** Yoo nu, 'Kottaa magaalaa seennaa' jenne, beelli achi jira; nus ni duuna. Yoo as turre ni duuna. Kanaafuu kottaa gara qubata warra Sooriya

dhaqnnaa. Yoo isaan nu maaran ni jiraanna; yoo isaan nu fixan immoo ni dhumna.” 5 Isaan galgala dimimmisaan ka’anii gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqan. Yommuu isaan qubata sana bira ga’anitti namni tokko iyyuu achi hin turre; 6 Kunis sababii Gooftaan akka warri Sooriyaa didichuu gaariwwanii, fardeenii fi kan waraana guddaa dhaga’anii, “Kunoo, mootiin Israa’el nu dha’uuf jedhee mootii Heetotaati fi mootii warra Gibxi nutti bitateera!” waliin jedhan godheef. 7 Kanaafuu isaan dinkaana isaanii, fardeenii fi harroota isaanii dhiisanii dimimmisaan baqatan. Qubata isaaniis akkuma jirutti dhiisanii lubbuu isaanii oolfachuudhaaf ni baqatan. 8 Namoonni lamxii qaban sun daarii qubata sanaa bira ga’anii dinkaana tokko seenan. Isaanis waa nyaatanii dhuganii meetii, warqee fi wayyaa guuratanii dhaqanii dhokfatan. Amma illee deebi’anii dinkaana biraa seenanii waa keessaa guuratanii akkasuma dhokfatan. 9 Kana irratti isaanakkana waliin jedhan; “Nu waan qajeelaa hoijectuutti hin jirru; guyyaan kun guyyaa oduu gaarii ti; nu garuu inuma cal’ifne. Yoo nu hamma bari’utti cal’ifne adabbiitu nu eeggata. Kanaafuu kottaa dafnee dhaqnee oduu kana mana mootummaatti himnaa.” 10 Isaanis dhaqanii namoota karra magaalaa eegan waamanii, “Nu gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqne; namni tokko illee achi hin turre; sagaleen nama tokkoo iyyuu hin dhaga’amne. Fardeenii fi harroota hidhamanii fi dinkaana akkuma dhaabametti dhiifame qofatu ture” jedhan. 11 Warri karra eegan sunis oduu kana ni labsan; oduun sunis masaraa mootummaa keessatti ni dhaga’ame. 12 Mootichis halkaniin ka’ee ajajjoota loltoota isaatiinakkana jedhe; “Ani waan warri Sooriyaa nutti hoijetan isinittin hima; isaan akka nu beelaan miidhamaa jirru beeku; kanaafuu isaan, ‘Dhugumaan isaan gad ni ba’u; ergasiis nu utuma lubbuun jiranuu isaan qabnee magaalattii seenna’ jedhanii yaaduudhaan baadiyyaa keessa dhokachuudhaaf qubata dhiisanii ba’an.” 13 Ajajjoota loltoota isaa keessaa tokkoakkana jedhee deebise; “Namoonni tokko tokko fardeen magaalaa keessatti hafan keessaa shan fudhatanii haa deeman. Rakkinni isaanii akkuma Israa’eloota asitti hafan hundaa ti; dhugumaan isaan akkuma Israa’eloota dhuman sana hundaa ni ta’u. Kanaafuu kottaa waan ta’ e beekuudhaaf isaan erginaa.” 14 Kanaafuu isaan gaariwwan lama fardeen isaanii wajjin ni filan;

mootichis, “Dhaqaatii ilaala” jedhee loltoota Sooriyaa duubaan isaan erge. 15 Isaanis hamma Yordaanositti isaan duukaa bu’an; kunoo karaan hundi uffataa fi mi’ a warri Sooriyaa yeroo ariitiidhaan baqatanitti daddarbataniin guutamee ture. Ergamoonni sunis deebi’anii mootichatti himan. 16 Ergasiis namoonni gad yaa’anii qubata warra Sooriyaa ni saaman. Kanaafuu akkuma Waaqayyo dubbate sana daakuun safartuun tokko saqiliit tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqiliit tokkotti gurgurame. 17 Mootichis yeroo kanatti ajajaa loltootaa kan irree isaatti irkatee ture sana itti gaafatamaa karraa godhee muude; namoonnis karra duratti isa irra yaa’an; innis akkuma namni Waaqaa yeroo mootichi mana isaa dhufetti dubbate sana ni du’e. 18 Kunis akkuma namni Waaqaa sun, “Bori yoona karra Samaariyya duratti daakuun safartuun tokko saqiliit tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqiliit tokkotti ni gurgurama” jedhee mootichatti hime sana ta’e. 19 Ajajaan loltootaa sunis nama Waaqaa sanaan “Utuma Waaqayyo karra burqaa samiiwwanii bane illee wanni kun ta’uu danda’aa?” jedhe. Namni Waaqaa sun immoo, “Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkicha isaa illee hin nyaattu!” jedhe. 20 Wanni isa irra ga’es dhugumaan kanaa dha; inni waan namoonni karra duratti isa irra yaa’aniif du’eetii.

8 Yeroo kanatti Elsa’i dubartii ilma ishee du’aa kaaseef sanaan, “Sababii Waaqayyo beela wagga torba turu tokko biyya kanatti ajajeef, maati kee wajjin asii deemiitii iddo jiraachuu dandeessu kam iyyuu jiraadhu” jedhe. 2 Dubartiin sunis kaatee akkuma namni Waaqaa sun jedheen goote. Ishee fi maatiin ishee dhaqanii biyya Filisxeemotaa keessa wagga torba jiraatan. 3 Isheenis dhuma wagga torbaatti biyya Filisxeemotaatii deebitee manaa fi lafa ishee kadhachuu gara mootichaa ni dhaqx. 4 Mootichis, “Mee waan Elsa’i hoijete gurguddaa natti himi” jedhee Gehaaaz tajaajilaa nama Waaqaa sana wajjin haasa’aa ture. 5 Utuma Gehaaaz akka Elsa’i nama du’e illee du’aa kaase isatti himuutti jiruu dubartiin Elsa’i ilma ishee du’aa kaaseef sun manaa fi lafa ishee kadhachuu gara mootichaa dhufte. Gehaaazis, “Yaa gooftaa koo mooticha, dubartiin Elsa’i mucaa ishee du’aa kaaseef sun kunoo ti” jedhe. 6 Mootichi waa’ee waan sanaa dubartittii gaafate; isheenis itti himte. Innis ergasii qondaala tokko dubbii isheetti ramadee, “Galii guyyaa isheen biyyaa baatee jalqabee

lafa qotisaas ishee irraa argame hunda itti dabaliitii waan kan ishee ture hunda deebisiiif” jedheen. **7** Elsaai Damaasqoo dhaqe; Ben-Hadaad mootichi Sooriyaan immoo dhukkubsatee ture. Mootiin sunis yommuu, “Namni Waaqaa sun as dhufee jira” jedhanii itti himanitti, **8** Hazaa’eliinakkana jedhe; “Kennaa wayii fudhadhuutii dhaqii nama Waaqaa sana simadhu. Karaa isatiiniis, ‘Ani dhukkuba kana irraa nan hafaa?’ jedhii Waaqayyoon gaafadhu.” **9** Hazaa’elis waan Damaasqoo keessaa akka malee gaggaarii ta’e fudhatee kennaa fe’iisa gaala afurtamaatiin Elsaai’ in simachuu dhaqe. Ol seenees fuula isaa dura dhaabatee, “Ilma kee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaatu, ‘Ani dhukkuba kana irraa hafaa?’ jedhee sitti na erge” jedheen. **10** Elsaai immoo, “Dhaqitii, ‘Ati dhugumaan irraa hafta’ jedhiin; garuu Waaqayyo akka inni dhugumaan du’u na argisiiseera” jedhee deebiseef. **11** Elsaai’ hamma Hazaa’el qaana’utti utuu ija irraa hin buqqifatin isa ilaale. Ergasii namni Waaqaa sun boo’uu jalqabe. **12** Hazaa’elis, “Gooftaan koo maalif boo’aa?” jedhee gaafate. Inni immooakkana jedhee deebise; “Sababii ani miidhaa ati Israa’elitti fiddu beekuuf; ati da’anno isaaniitti ibidda naqxa; dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixxa; daa’imman isaanii lafaan dhooftee mimmiciriqsiita; dubartoota isaanii kanneen ulfaa’an garaa baqaqsita.” **13** Hazaa’el, “Ani garbichi kee sareen kunakkamiin waan hamtuuakkanaa hojjedha?” jedhe. Elsaai’ immoo, “Waaqayyo akka ati mootii Sooriyaan taatu na argisiiseera” jedhee deebiseef. **14** Hazaa’el ergasii Elsaai’ biraab ee gara gooftaa isaatti deebi’e. Yommuu Ben-Hadaad, “Elsaai’ maal siin jedhe?” jedhee gaafatettis, Hazaa’el, “Inni akka ati dhugumaan irraa haftu natti hime” jedhee deebise. **15** Inni garuu guyyaa itti aanu wayyaa furdaa tokko fuudhee bishaan keessa cuuphee fuula mootichaa haguuge; akkasiin mootichi du’e. Ergasii Hazaa’el iddo isaa bu’ee mootii ta’e. **16** Bara Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa’el keessa waggaa shanaffaatti Yooraam ilmi Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa sun mootii ta’ee bulchuu jalqabe. **17** Yeroo sanatti umuriin isaa waggaa soddomii lama ture; innis Yerusalem keessa taa’ee waggaa saddeet ni bulche. **18** Innisakkuma manni Ahaab godhee ture sana karaa mootota Israa’el duukaa bu’e; intala Ahaab fuudhee tureetii. Fuula Waaqayyo durattis waan hamaa hojjete. **19** Ta’us Waaqayyo sababii garbicha

isaa Daawitiif jedhee Yihuudaa balleessuun fedhii Waaqayyo hin turre. Inni Daawitii fi sanyii isatiif ibsaa bara baraa dhaabuuf kakuu galee ture. **20** Bara Yooraam keessa Edoom Yihuudaatti fincilee mootii ofii isaa moosifate. **21** Kanaafuu Yooraam gaariiwan isaa hunda wajjin Zaa’iiri dhaqe. Warri Edoomis isaa fi ajajjoota gaariiwan isaa marsan; inni garuu halkaniin ka’ee isaan ni dha’e; loltoonni isaa garuu gara biyya isaaniitti baqatan. **22** Edoom hamma har’atti illee akkuma Yihuudaatti finciletti jira. Libnaanis yeruma sanatti fincile. **23** Wantoonni bara mootummaa Yooraam keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **24** Yooraam abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti ni awwalame. Ahaaziyaan ilmi isaa iddo isaa bu’ee mootii ta’e. **25** Bara Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa’el keessa waggaa kudha lammaffaatti Ahaaziyaan ilmi Yooraam mootii Yihuudaa ta’ee bulchuu jalqabe. **26** Ahaaziyaan yeroo mootii ta’etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusalem keessa taa’ee waggaa tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Ataaliyya dha; isheenis intala ilma Omrii mooticha Israa’el sanaa ture. **27** Innis karaa mana Ahaab duukaa bu’ee,akkuma manni Ahaab godhe sana fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete; inni karaa fuudhaatiin maatii Ahaabitti firoomee tureetii. **28** Ahaaziyaanis Yooraam ilma Ahaab wajjin Hazaa’el mooticha Arraam loluudhaaf Raamoot Gili’aaditti duule. Warri Arraamis Yooraamin ni madeessan; **29** kanaafuu Yehooraam mootichi madaa warri Arraam yeroo inni Raamaat keessatti Hazaa’el mooticha Arraam wajjin wal loletti isa madeessan sana fayyuuf jedhee Yizri’elitti deebi’e. Kana irattti Ahaaziyaan ilmi Yooraam mootichi Yihuudaa sababii inni madaa’ee tureef Yooraam ilma Ahaab arguuf gara Yizri’elitti gad bu’e.

9 Elsaai’ raajichi ilmaan raajotaa keessaa nama tokko waameekkana jedheen; “Mudhii kee hidhadhuutii bilqaaxxi zayitii kana fuudhii Raamooti Gili’aad dhaqi. **2** Yeroo achi geessutti Yehuu ilma Yehooshaafaax ilma Nimshii sana barbaadi. Gara isaa dhaqitii miiltota isaa biraaisa fuudhiitii diinqatti isa galchi. **3** Ergasii bilqaaxxi sana fuudhii zayitii sana mataa isatti naqitii, ‘Waaqayyoakkana jedha: Ani Israa’el

irratti mootii godhee si dibeera.' Ergasii balbala banadhuutii fiigi malee hin turin!" 4 Kanaafuu raajichi dargaggeessi sun ka'ee Raamooti Gili'aad dhaqe. 5 Yommuu achi ga'ettis ajajjoota loltootaa kanneen walitti qabamanii tataa'an arge. Innis, "Yaa ajajaa, ani ergaa siif qaba" jedhe. Yehuun immoo, "Nu keessaa, ati eenyuuf ergaa qabda?" jedhee gaafate. Innis, "Yaa ajajaa, si'iif" jedhee deebise. 6 Yehuun ka'ee mana ol seene. Raajichi sun mataa Yehuutti zayitii naqee akkana jedheen; "Waaqayyo Waaqmi Israa'el akkana jedha; 'Ani saba Waaqayyoo, Israa'el irratti mootii godhee sin diba. 7 Ati mana gooftaa keetii mana Ahaab balleessuu qabda; anis dhiiga garboota koo raajotaatii fi dhiiga garboota Waaqayyoo kanneen Iizaabel dhangalaafte hunda haaloo nan baasa. 8 Manni Ahaab guutumaan guutuutti ni bada. Ani dhiira maatii Ahaab kanneen Israa'el keessatti hafan hunda garbas ta'u birmaduu nan balleessa. 9 Ani mana Ahaab akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaatii fi akkuma mana Ba'ishaan ilma Ahiiyaa sanaa nan godha. 10 Iizaabelin immoo sarootatu biyya Yizri'eel keessatti nyaata; namni tokko iyuu ishee hin awwaalu." Innis ergasii balbala banatee fiige. 11 Yehuun gara ajajjuuwan isa wajjin turan sanaatti gad baanaan isaan keessaa namni tokko, "Wanni hundi nagumaa? Namichi maraatuun kun maaliif si bira dhufe?" jedhee isa gaafate. Yehuunis, "Ati namichaa fi waan inni dubbate ni beekta" jedhee deebiseef. 12 Isaanis, "Kun dhugaa miti! Nutti himi" jedhaniin. Yehuun, "Wanni inni natti hime kanaa dha; 'Waaqayyo akkana jedha: Ani Israa'el irratti mootii godhee si dibeera" jedhee deebiseef. 13 Isaan dafanii wayyaa isaanii of irraa fuudhanii gulantaawwan duwwaa irra isa jala afan. Ergasii immoo malakata afuufanii, "Yehuun mootii dha!" jedhan. 14 Kanaafuu Yehuun ilmi Yehooshaafaax ilmi Nimshii Yooraamitti malate. Yeroo sanatti Yooraamii fi Israa'el hundi Raamooti Gili'aad irraa Hazaa'eel mooticha Sooriyaa eegaa turan; 15 Yehooraam mootichi garuu madaa warri Arraam yeroo inni Hazaa'eel mooticha Arraamiiitiin wal loletti isa madeessan sanaaf wal'aansa argachuuuf jedhee Yizri'eelitti deebi'ee ture. Yehuun, "Yoo yaadni kee kana ta'e, akka namni tokko iyuu magaalaa keessaa gad ba'ee dhafee oduu kana Yizri'eel keessatti odeessu hin eeyyamin" jedhe. 16 Innis ergasii gaarii isaa seenee sababii Yooraam achitti boqochaa jiruu

fi sababii Ahaaziyyaa mootichi Yihuudaa isa arguuf gad bu'eef Yizri'eelitti qajeele. 17 Eegduun gamoo eegumsaa kan Yizri'eel keessaa irra dhaabachaa ture sun yommuu loltoota Yehuu kanneen dhufaa jiran argetti, "Ani loltoota dhufaa jiran tokkon arga" jedhee iyye. Yehooraamis, "Abbaa fardaa tokko waamiitii akka inni isaanitti gad ba'ee, 'Isin naguma dhuftanii?' jedhee isaan gaafatuuf itti ergi" jedhee ajaje. 18 Abbaan fardaa sunis Yehuu arguuf gulafee dhaqee, "Mootichi, 'Isin naguma dhuftanii?' jedha" jedheen. Yehuun immoo, "Ati nagaa irraa maal qabda? Garagaliitii na duukaa bu'i" jedhee deebise. Eegduun sunis, "Ergamaan isaan bira ga'eera; garuu as hin deebine" jedhee hime. 19 Kanaafuu mootichi abbaa fardaa lammaffaa erge. Innis gara isaanii dhaqee, "Mootichi, 'Isin naguma dhuftanii?' jedha" jedheen. Yehuun immoo, "Ati nagaa irraa maal qabda? Garagaliitii na duukaa bu'i" jedhee deebise. 20 Eegduun sunis, "Inni isaan bira ga'eera; garuu as hin deebine. Oofichi isaa akkuma ooficha Yehuu ilma Nimshii sanaa ti; inni akkuma nama maraate tokkootti oofaatii" jedhee hime. 21 Kana irrat Yehooraam, "Gaarii koo naa qopheessaa" jedhee ajaje. Erga gaariin qopheeffamee booddee Yehooraam mootichi Israa'elii fi Ahaaziyyaan mootichi Yihuudaa, tokkoon tokkoon isaanii gaarii isaanii yaabbananii Yehuu simachuu dhaqan. Isaanis lafa qotiisaa Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti isa argatan. 22 Yehooraam yommuu Yehuu argetti, "Iyyuu, ati naguma dhuftee?" jedhee gaafate. Yehuun immoo, "Hamma sagaagalummaa fi falfalli haadha kee Iizaabel biyya guutee jirutti nagaa maaltu jiraachuu danda'a?" jedhee deebise. 23 Yehooraam of irra garagalee Ahaaziyaadhaan, "Yaa Ahaaziyyaa, wanni kun maltummaa dhal" jedhee baqate. 24 Yehuun xiyya isaa darbatee gatiittii Yehooraam gidduu waraane; xiyyi sunis onnee isaa keessa fulla'e; innis gaarii isaa keessatti kufe. 25 Yehuunis ajajaa gaarii isaa Bidqaariin akkana jedhe; "Isa fuudhiitii lafa qotiisaa Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti gati. Akka Waaqayyo gaafa anii fi ati gaariidhaan Ahaab abbaa isaa duubaan gulufaa turre sana akkana jedhee waa'ee isaa raajii dubbate yaadadhu: 26 'Ani kaleessa dhiiga Naabotiitii fi dhiiga ilmaan isaa argeera, jedha Waaqayyo; ani dhugumaan akka ati gatii dhiiga sanaa lafa qotiisaa sana irratii baafuu nan godha' jedha Waaqayyo. Egaa amma isa fuudhiitii akkuma dubbii Waaqayyootti lafa

qotisaa sana keessatti isa gati.” 27 Ahaaziyya mootichi Yihuudaa yommuu waan kana argetti karaa Beet Hagaanitti geessuun baqate. Yehuun, “Isas ajjeesaal” jedhee iyyaa isa ari’e. Isaanis karaa Guuritti geessu irratti Yible’ aam biratti isa madeessan; inni garuu Megidootti baqatee achitti du’e. 28 Tajaajiltoonni isaa gaariidhaan Yerusaalemitti isa geessanii awwaala isaa kan Magaalaan Daawit keessaatti abbootii isaa biratti isa awwaalan. 29 Bara Yooraam ilma Ahaab keessa waggaa kudha tokkoffaatti Ahaaziyan mootii Yihuudaa ta’e. 30 Ergasii Yehuun ka’ee Yizri’el dhaqe. Iizaabel yommuu waan kana dhageesetti ija ishee kuulattee mataa dha’attee foddaa keessaan ala ilaalte. 31 Akkuma Yehuun karraan ol seeneen Iizaabel, “Zimrii, ati namichi gooftaa kee ajjeefte naguma dhuftee?” jetteen. 32 Innis foddaa sana keessaan ol ilaalee, “Eenyutu na bira jira? Eenyuu dha?” jedhe. Xu’ashiiwan lama yookaan sadii ta’an gara isaa gad ilaalan. 33 Yehuun, “Ishee gad darbadhaa!” jedheen. Kanaafuu isaan gad ishee darbatan; akkasiin dhiigni ishee keenyan manaatii fi fardeen kotteedhaan ishee irra yaa’an sanatti faffaca’e. 34 Yehuun ol seenee waa nyaatee dhuge. Innis, “Dubartii abaaramtuu kana fuudhaatii awwaalaa; isheen intala mootii turtreetii” jedhe. 35 Isaan garuu yeroo ishee awwaaluuf gad ba’anitti buqqee mataa ishee, harkaa fi miilla ishee malee waan tokko illee hin argine. 36 Isaanis deebi’ anii Yehuutti himan; innis akkana jedhe; “Kun dubbii Waaqayyo karaa garbicha isaa Eeliyas namicha Tishbii sanaatiin akkana jedhee dubbatee dha: Lafa qotisaa Yizri’el keessaa tokko irratti saroonni foon Iizaabel ni nyaatu. 37 Reeffi Iizaabelis akka namni tokko iyyuu, ‘Kun Iizaabel’ jechuu hin dandeenyef lafa qotisaa Yizri’el keessaa tokko irratti akkuma kosii ta’a.”

10 Yeroo sanatti Ahaab ilmaan torbaatama Samaariyaa keessaa qaba ture. Kanaafuu Yehuun xalayoota barreessee qondaaltota Yizri’elitti, maanguddootattii fi guddiftoota ilmaan Ahaabitti gara Samaariyaatti erge. Inni akkana jedhe; 2 “Akkuma xalayaan kun isin ga’een, waan ilmaan gooftaa keessanii isin bira jiranii fi waan isinis gaariiwani fi fardeen, magaalaa jabeeffamee ijaaramee fi mi’ a lolaa qabdaniif, 3 ilmaan gooftaa keessanii keessaa kan warra kaan caaluu fi kan

ni mala jettanii yaaddan filadhaatii teessoo abbaa isaa irra teessisa. Ergasiis mana abbaa keessaniitiif lolaa.” 4 Isaan garuu akka malee sodaatanii, “Yoo mootonni lama isa hin danda’in nu akkamiin isa dandeeny?” waliin jedhan. 5 Kanaafuu bulchaan masaraa mootummaatii fi shuumiin magaalattii, maanguddoonii fi guddiftoonni, “Nu garboota kee ti; waan ati jettu hunda ni hojjenna. Nu nama tokko illee mootii goonee hin filannu; ati mataan kee waanuma jaallatte godhi” jedhanii ergaa kana Yehuutti ergan. 6 Yehuun immoo, “Isin yoo garee koo taatanii fi yoo naa ajajamtan, mataa ilmaan gooftaa keessanii kukkanatii bori yeroo kanatti Yizri’elitti naa fidaa” jedhee xalayaa lammaffaa barreesse. Yeroo kanatti ilmaan mootii torbaatamanuu namoota magaalaa sanaa bebeekamoo kanneen isaan guddisan bira turan. 7 Yommuu xalayaan sun isaan ga’etti namoonni kunneen ilmaan mootii torbaatamman sana hundumaa ni gogorra’an. Mataa isaanis guubootti naqanii gara Yizri’elitti Yehuudhaaf ni ergan. 8 Ergamtichi yommuu deebi’etti, “Isaan mataa ilmaan mootii fidaniiru” jedhee Yehuutti hime. Yehuun immoo, “Mee balbala ittiin magaalattii seenan duratti iddo lamatti tuulaatii hamma lafti bariitutti tursaa” jedhee ajaje. 9 Yehuun guyyaa itti aanu ganamaan ka’ee gad ba’e. Fuula namoota hundaa dura dhaabatees akkana jedhe; “Isin yakka hin qabdan. Namni gooftaa kootti malatee isa ajjeese anuma; garuu warra kana hunda eenyutu fixe? 10 Kanaafuu akka dubbiin Waaqayyo mana Ahaab irratti dubbate tokko iyyuu lafa hin buune beekaa. Waaqayyo waan karaa garbicha isaa Eeliyasiin dubbate sana guuteera.” 11 Yehuunis akkasiin nama mana Ahaab keessaa Yizri’el keessatti hafe kam iyyuu, namoota isaa gurguddaa, michoota isaa kanneen itti dhi’aatani fi luboota isaa, utuu nama tokko illee hin hambisin hunda isaanii fixe. 12 Yehuun ergasii ka’ee Samaariyaa dhaqe. Innis yommuu Beet Eekad ga’etti, 13 firoota Ahaaziyya mootii Yihuudaa keessaa namoota tokko tokko argee, “Isin eenyu?” jedhee gaafate. Isaanis, “Nu firoota Ahaaziyya; nu maatii mootichaati fi ilmaan haadha mootichaa dubbisuu dhufne” jedhanii deebisan. 14 Innis, “Utuma lubbuudhaan jiranuu isaan qabaa!” jedhee ajaje. Kanaafuu utuma isaan lubbuun jiranuu qabani boolla bishaanii Beet Eekad biratti afurtamii lamaan isaanii gogorra’an. Inni isaan keessaa nama

tokko illee hin hambifne. 15 Erga achii deemee immoo Yehoonaadaab ilma Rekaab utuu inni gara isaa dhufuutti jiruu arge. Yehuunis isa dubbisee, "Akkuma ani gara kee jiru ati gara koo jirta moo?" jedhee isa gaafate. Yehoonaadaabis, "Ani gara kee jira" jedhee deebise. Yehuunis, "Yoo akkas ta'e harka kee natti kenni" jedheen. Innis harka isaa itti kenne. Yehuunis isa gargaaree gaariitti ol isa baase. 16 Yehuun, "Na wajjin kottuutii hinaaffaa ani Waaqayyoof qabu ilaali" jedheen. Ergasiis gaarii isaatiin isa fudhatee deeme. 17 Yehuun yommuu Samaariyaa ga'etti maatii Ahaab keessaa kanneen achitti hafan hunda fixe; innis akkuma dubbii Waaqayyo Eeliyaasitti dubbate sanaatti isaan balleesse. 18 Ergasii Yehuun saba hunda walitti waameeakkana jedheen; "Ahaab xinnuma Ba'aalin tajaajile. Yehuun garuu guddisee isa tajaajila. 19 Kanaafuu amma raajota Ba'aal hunda, tajaajiltoota isaa hundaa fi luboota isaa hunda walitti waamaa. Waan ani qalma guddaa isaa Ba'aaliif dhi'eessuuf tokkoon isaanii iyuu hin hafin. Namni hafu kam iyuu si'achi lubbuudhaan hin jiraatu." Yehuun garuu tajaajiltoota Ba'aal barbadeesuudhaaf sobee akkas jedhe. 20 Yehuun, "Ulfina Ba'aaliif jedhaatii yaa'ii waamaa" jedhe. Kanaafuu isaan ni labsan. 21 Kana irratti inni Israa'el guutuu keessa ergaa ergee akkasiin tajaajiltoonni Ba'aal hundinuu ni dhufan; tokkoon isaanii iyuu hin hafne. Isaanis mana waaqeffannaa Ba'aalitti ol galan; manni sunis gama tokkoo hamma gama kaaniitti guutame. 22 Yehuunis namicha uffata eeguun, "Tajaajiltoota Ba'aal hundaaf uffata fidi" jedhe. Kanaafuu namichi sun wayyaa fideef. 23 Yehuu fi Yehoonaadaab ilmi Rekaab sun mana waaqeffannaa Ba'aal ol seenan. Yehuunis tajaajiltoota Ba'aaliin, "Mee asii fi achi ilaalaattii akka tajaajiltoota Ba'aal malee tajaajiltoonni Waaqayyo tokko iyuu isin wajjin as hin jirre hubadhaa" jedhe. 24 Kanaafuu isaan qalmaa fi aarsaa gubamu dhi'eessuuf ol galan. Yehuu yeroo sanatti nama saddeettama ala dhaabee, "Namni warra ani harka keessanitti kenuu kanneen keessaa akka tokko iyuu miliqu godhu kam iyuu qooda lubbuu namicha sanaa lubbuu isaa dhaba" jedhee akeekkachiisee ture. 25 Yehuun akkuma aarsaa gubamu sana dhi'eesssee raawwateen, "Ol seenaatii isaan fixaa; akka namni tokko iyuu miliqu hin godhinaa" jedhee eegdota fi ajajjoota sana ajaje. Kanaafuu isaan goraadeedhaan warra sana cicciran. Eegdota fi

ajajjoonni sun reeffa isaanii alatti gad dadarbatanii kutaa mana waaqeffannaa Ba'aal kan gara keessaatti ol galan. 26 Isaanis mana Ba'aal keessaa fakkiiwan gad baasanii guban. 27 Isaan fakkii Ba'aal caccabsanii mana Ba'aalis diigan. Namoonnis hamma guyyaa har'aatti lafa itti bobbaa ba'an godhatanii itti fayyadamu. 28 Akkasiin Yehuun Israa'el keessaa waaqeffannaa Ba'aal balleesse. 29 Ta'us inni iyuu cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine; cubbuun kunis fakkii jabbii warqee irraa hojjetamee Beet'eelii fi Daanitti waaqeffachuu isaanii ti. 30 Waaqayyo Yehuudhaanakkana jedhe; "Sababii ati waan fuula koo duratti qajeevlaa ta'e fiixaan baasuu keessatti waan gaarii hojjetee fi waan ani mana Ahaab irratti hojjechuuf garaadhaa qabu hunda hojjetteef sanyiwwan kee hamma dhaloota afuraffaatti teessoo Israa'el irra ni taa'u." 31 Ta'us Yehuun seera Waaqayyo Waaqa Israa'el garaa guutuudhaan eeguuf of eegganno hin goone. Inni cubbuu Yerobi'aam kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. 32 Bara sana keessa Waaqayyo lafa Israa'el irraa kukkanteree xinneessuu jalqabe. Hazaa'eelis guutummaa bulchiinsa isaanii keessatti Israa'eloota mo'ate; 33 kunis gama ba'a Yordaanosiin biyya Gili'aad hunda jechuunis biyya Gaad, biyya Ruubeenii fi biyya Minaasee kan Aro'eer laga Arnoon biratti argamtu sanaa jalqabee Gili'aadii hamma Baashaaniitti jiruu dha. 34 Wantoonni bara mootummaa Yehuu keessa hojjetaman bira, wanni inni hojjetu hundii fi jabinni isaa hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? 35 Yehuun abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yehoo'ahaahaz iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 36 Yehuun Samaariyaa keessa taa'ee wagga digdamii saddeet Israa'elin bulche.

11 Ataaliyan haati Ahaaziyya yommuu akka ilmi ishee du'e argitetti kaatee maatii mootii guutumaan guutuutti balleessite. 2 Yehooshebaati intalli Yooraam mootichaa obboleettiin Ahaaziyya sun garuu ilmaan moototaa kanneen ajjeefamuuf turan keessa Yoo'aash ilma Ahaaziyya hattee fudhatte. Isheenis Ataaliyan jalaa isa dhoksuuf jettee isaa fi guddiftuu isaa kutaa hirribaa keessa teessifte. Kanaafuu inni hin ajjeefamne. 3 Innis bara Ataaliyan biyya bulchaa turte hunda guddiftuu isaa

wajjin mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhokfamee wagga ja'a jiraate. **4** Yehooyaadaan wagga torbaffaatti ajajjuuwwan dhibbaa, namoota Kaariittii fi eegdotatti nama ergee akka isaan mana qulqullummaa Waaqayyootii gara isaa dhufan godhe. Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti isaan wajjin kakuu seene. Ergasiis ilma mootii isaanitti argisiise. **5** Akkana jedhees isaan ajaje; "Wanni isin gochuu qabdan isa kana: Isin warri garee sadii keessa jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobbaatan harka sadii keessaa harki tokko mana mootii, **6** harka sadii keessaa harkii tokko Karra Suur, harka sadii keessaa harkii tokko immoo karra eegdota dabaree dabareedhaan mana qulqullummaa eegan dugda duubaan jiru haa eegu; **7** isin warri garee lamaan kaan keessa jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hojii irraa boqottan hundinuu immoo mana qulqullummaa mootiidhaaf eeguu qabdu. **8** Tokkoon tokkoon keessan mi'a lolaa harkatti qabadaatii mootichatti naanna'aa dhadhaabadaa. Namni naannoo isin jirtanitti dhi'atau kam iyyuu haa ajjeefamu. Lafa inni dhaqu hundatti mootichatti dhi'oo jiraadhaa." **9** Ajajjuuwwan dhibbaa sunisakkuma Yehooyaadaan lubichi ajaje sana ni godhan. Tokkoon tokkoon isaanis namoota isaanii warra guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobba'anii fi warra hojii irraa boqotan fudhatanii Yehooyaadaa lubicha bira dhufan. **10** Innis eeboowwanii fi gaachanawwan Daawit Mootichaa kanneen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa turan ajajjoota sanaaf ni kenne. **11** Eegdonni sunis, tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii karaa kibbaatii fi karaa kaaba mana qulqullummaatiin iddo aarsatii fi mana qulqullummaa biratti mootichatti naanna'anii ni dhadhaabatan. **12** Yehooyaadaanis ilma mootichaa fidee mataa isaa irra gonfoo kaa'e; inni garagalcha kakuu itti kennee, "Inni mootii dha" jedhee labse. Isaanis isa diban; harka dha'anis, "Mootichi bara baaan haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **13** Ataaliyaan yommuu waca eegdotaatii fi namootaa dhageessetti gara namoota sanaa mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqx. **14** Yeroo isheen ilaaltetti mootichiakkuma baratame sanatti utubaa bira dhaabatee ture. Qondaaltonnii fi warri malakata afuufan mooticha bira turan; namoonni biyya sanaa hundinuu gammadanii malakata afuufaa turan. Kana irratti Ataaliyaan uffata ishee tarsaaftee,

"Kun maltummaa dha! Kun maltummaa dha!" jettee iyyite. **15** Yehooyaadaan lubichiis, "Hiriira gidduudhaa baasaatii ishee fidaa; nama ishee irra dhufu kam iyyuu goraadeedhaan ajjeesaa" jedhee ajajjuuwwan dhibbaa kanneen kutaawwan loltootaa sana irratti ramadaman ajaje. Lubichi, "Isheen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti ajjeefamu hin qabdu" jedhee tureetii. **16** Kanaafuu isaanakkuma isheen balbala fardeen ittiin masaraa mootii seenan geesseen ishee qabani achumatti ishee ni ajjeesan. **17** Ergasiis Yehooyaadaan akka isaan saba Waaqayyoo ta'aniif jedhee Waaqayyoo fi mootii fi saba gidduutti kakuu dhaabe. Akkasumas mootichaa fi saba gidduutti kakuu ni dhaabe. **18** Sabni biyyattii hundinuu gara galma Ba'aal dhaqee diige. Isaanis iddoowwan aarsatii fi waaqota tolfamoo caccabsanii hurreessanii Mataan lubicha Ba'aal sana illee iddoowwan aarsaa duratti ni ajjeesan. Ergasiis Yehooyaadaan lubichi mana qulqullummaa Waaqayyotti eegdota ni ramade. **19** Innis ajajjuuwwan dhibbaa, warra Kaarii, eegdota fi namoota biyyattii hunda fudhatee dhaqee isaan wajjinis mana qulqullummaa Waaqayyootii mooticha gad baasanii fidanii karaa karra eegdotaatiin masaraa mootummaa seenan. Mootichis teessoo mootii irra taa'e. **20** Saboonni biyyattii hundi ni ililchan. Sababii Ataaliyaan masaraa mootummaa keessatti goraadeedhaan ajjeefamteef magaalaan sun nagaa argatte. **21** Yoo'aash yeroo mootii ta'ee bulchuu jalqabetti nama umuriin isaa wagga torbaa ture.

12 Bara mootummaa Yehuu keessa wagga torbaffaatti Yoo'aash mootii ta'e; inni Yerusalem keessa taa'ee wagga afurtama bulche. Maqaan haadha isaa Saabiyya ture; isheenis nama Bersheebaa ture. **2** Yoo'aashis bara Yehooyaadaan lubichi isagorsaa ture hunda waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjechaa ture. **3** Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **4** Yoo'aashis lubootaanakkana jedhe; "Maallaqa kennaa qulqulluu godhamee mana qulqullummaa Waaqayyotti fidame hunda jechuunis maallaqa yeroo uummanni lakkaa'ametti walitti qabame, maallaqa wareega namootaa irraa walitti qabamee fi maallaqa namoonni fedhiidhaan mana qulqullummaatti fidan walitti qabaa. **5** Tokkoon

tokkoon lubaa qabduu horii irraa maallaqa haa fuudhu; maallaqni kunis waan mana qulqullummaa keessaa caccabe kam iyuu deebisanii haaromsuudhaaf hojii irra haa oolu.” **6** Garuu bara Yoo’ash Mootichaa keessa waggaa digdamii sadaffaatti luboonni sun amma illee mana qulqullummaa sana hin haaromsinture. **7** Kanaafuu Yoo’ash mootichi Yehooyaadaa lubichaa fi luboota kaan walitti waamee, “Isin maaliif kutaa mana qulqullummaa kan diigamaa jiru sana deebiftanii hin haaromsine? Isin si’achi maallaqa namoota irraa guurtan of harka hin tursinaa; garuu akka manni qulqullummaa ittiin haaromfamuuif dabarsaa kennaa.” **8** Luboonni sunis akka lammata maallaqa waldaa irraa walitti hin qabnee fi akka mana qulqullummaa sana illee ofii isaaniitiin hin haaromsine walii galan. **9** Yehooyaadaan lubichi sanduuqa tokko fuudhee qadaada isaa ure. Sanduuqa sanas karra namni ittiin mana qulqullummaa Waaqayyoo seenuuun karaa mirgaatiin iddo aarsaa bira kaa’e. Luboonni balbala sana eeganis maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyootiif fidamu hunda sanduuqa sana keessa buusu ture. **10** Yommuu sanduuqni sun guututtis barreessaan mootiitiif fi lubni ol aanaan dhufanii maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyooti galfame sana lakkaa’anii korojootti naqan. **11** Erga baay’inni maallaqa sanaa beekamee booddee isaan warra hojii mana qulqullummaa sana to’achuuf filatamanitti kennan. Jarris namoota hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo irratti bobba’an jechuunis warra muka soofanii fi warra mana ijaaraniif, **12** warra dhagaadhaan ijaaranii fi warra dhagaa cabsaniiif kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsuudhaaf jedhanii mukaa fi dhagaa soofame bitanii baasii ittiin mana qulqullummaa haaromsan hunda baasan. **13** Maallaqni mana qulqullummaatti fidame sun mi’ a meetii irraa hojjetame kan akka caabii, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha’an, waciitii ittiin waa faffacaasan, malakata yookaan mi’ a warqee yookaan meetii irraa mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjetaman biraan kamin iyuu tolchuuf hojii irra hin oolle; **14** maallaqni sunis namoota mana qulqullummaa sana haaromsaniif baafame. **15** Isaan sababii jarri amanamummaa guutuudhaan waan kana hojjetaniif namoota akka isaan warra mana qulqullummaa haaromsaniif kaffalaniif maallaqni itti kennname sana irraa herrega to’achuu hin

barbaanne. **16** Maallaqni aarsaa yakkaatii fi aarsaa cubbuutiiif galfame tokko iyuu mana qulqullummaa Waaqayyootti hin fidamne; kun qooda lubootaatii. **17** Yeruma kana keessa Hazaa’el mootiin Sooriyaa Gaatitti ol ba’ee lolee ishee qabate. Ergasii immoo Yerusaaleminis loluuf itti gara gale. **18** Yoo’ash mootichi Yihuudaa garuu mi’oota abbootiin isaa mootonni Yihuudaa Yehooshaafaax, Yehooraamii fi Ahaaziyaan Waaqaaf addaan baasanii fi kan inni mataan isaa Waaqaaf addaan baase, warqee kuusaa qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootiif fi kan masaraa mootummaa hunda walitti qabee Hazaa’el mooticha Sooriyaatiif kenne; Hazaa’elis ergasii Yerusaalemii ba’ee deeme. **19** Wantoonni bara mootummaa Yoo’ash keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojjete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **20** Qondaaltonni isaa isatti malatanii karaa Siilaatti gad bu’u irratti Beet Miilootti isa ajjeesan. **21** Qondaaltonni isa ajjeesanis Yozaakaar ilma Shime’aatii fi Yehoozaabaad ilma Shoomeer turan. Innis du’ee abbootii isaa biratti Magaalaan Daawit keessatti awwaalame. Amasiyaa ilmi isaa iddo isaa bu’ee mootii ta’e.

13 Bara mootummaa Yoo’ash ilma Ahaaziyaan mooticha Yihuudaa keessa waggaa digdamii sadaffaatti Yehoo’ahaaz ilmi Yehuu Samaariyaa keessatti mootii Israa’el ta’ee waggaa kudha torba bulche. **2** Inni cubbuu Yerobi’am ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa’el hojjetu godhe sana duukaa bu’udhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete; cubbuu sana irraas hin deebine. **3** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo Waaqaa Israa’elitti ni boba’e; innis yeroo dheeraadhaaf dabarsee harka Hazaa’el mooticha Sooriyaattii fi harka ilma isaa Ben-Hadaadiitti isaan kenne. **4** Yehoo’ahaaz fuula Waaqayyoo barbaaddate; Waaqayyos akka mootiin Sooriyaa sun akka malee Israa’elin cunqurse argee kadhaa isaa dhaga’ee. **5** Waaqayyos nama isaan baraaru tokko Israa’eliif kenne; akkasiin isaan harka warra Sooriyaa jalaa ni ba’an. Kanaafuu Israa’eloonniakkuma duraatti dunkaana isaanii keessa jiraatan. **6** Isaan garuu cubbuu mana Yerobi’am kan inni akka Israa’el hojjetu godhe sana irraa hin deebine; ittuma fufanii keessa jiraatan. Siidaan Aasheeraas Samaariyaa keessa dhaabatee hafe. **7** Loltoota

Yehoo'aahaaz keessaa loltoota fardaa shantama, gaariiwan kudhanii fi loltoota lafoo kuma kudhan malee tokko iyyuu hin hafne; mootiin Sooriyaan warra kaan hunda balleesseeakkuma awwaara yeroo midhaan dha'anii isaan godhee tureetii. 8 Wanni bara mootummaa Yehoo'aahaaz keessa hojjetame biraan, wanni inni hojjete hundii fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? 9 Yehoo'aahaaz abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyaa keessatti ni awwaalam. Yoo'aash ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 10 Bara Yoo'aash mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii torbaffaatti Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha ja'a isaan bulche. 11 Inni fuula Waaqayyoo duratti cubbuu hojjetee cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana keessaa tokko irraa iyyuu hin deebine; innis ittuma fufee cubbuu keessa jiraate. 12 Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman biraan, wanni inni hojjete hundii fi jabinni isaa, waraanni inni Amasiyaa mooticha Yihuudaa irratti deemsises kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? 13 Yoo'aash abbootii isaa wajjin boqotee Yerobi'aam iddo isaa bu'ee teessoo irraa taa'e. Yoo'aash Samaariyaa keessatti mootota Israa'el biratti ni awwaalam. 14 Yeroo kanatti Elsaa'i dhukkuba du'aan isaa ga'uun dhiphachaa ture. Yoo'aash mootichi Israa'el isaa ilaaluu gad bu'ee isatti boo'e. Innis, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Yaa gaariiwanii fi yaa abbootii fardaa Israa'el!" jedhee iyye. 15 Elsaa'i, "Iddaa fi xiyya wayii fudhadhu" jedheen; innis ni fudhate. 16 Elsaa'i immoo mooticha Israa'eliin, "Iddaa harkatti qabadhu" jedhe; inni fuunaan Elsaa'i harka ofii isaa fuudhee harka mootichaa irra kaa'e. 17 Elsaa'i, "Foddaa karaa ba'a biiftuu banii" jedheen; innis ni bane. Elsaa'i, "Xiyya darbadhu!" jedhe; mootichis ni darbate. Elsaa'is, "Xiyya mo'annoo Waaqayyoo, xiyya warra Sooriyaan mo'atu!" jedhe. Elsaa'is, "Ati Afeeqitti warra Sooriyaan guutumaan guutuutti ni barbadeessita" jedhee labse. 18 Innis ergasii, "Xiyya fudhadhu" jedheen; mootichis ni fudhate. Elsaa'is "Lafa rukuti" jedheen; mootichis yeroo sadii lafa rukute. 19 Namni Waaqaa sunis isatti aareeakkana jedhe; "Ati yeroo shan yookaan ja'a lafa rukutuu qabda; silaa warra Sooriyaan mo'atee guutumaan guutuutti isaan balleessita ture. Amma

garuu yeroo sadii qofa isaan mo'atta." 20 Elsaa'i du'ee awwaalam. Yeroo sana Mo'aabonni saamtonni birraa birraa dhufanii biyyattii saamu ture. 21 Gaaf tokko warri Israa'el utuu namicha du'e tokko awwaluutti jiranuu garee saamtota tokko argan; kanaafuu reeffa namichaa awwaala Elsaa'itti darbatan. Reeffi sun lafee Elsaa'i tuqnaan namichi sun du'aa ka'ee miiluma ofii isatiin dhaabate. 22 Haza'a'el mootichi Sooriyaan bara mootummaa Yehoo'aahaaz guutuu Israa'elin cunqurse. 23 Waaqayyo garuu sababii kakuu Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin galee ture sanaatiif jedhee isaanii arjoome; garaas isaanii laafee fuula isaa gara isaanii deebifate. Hamma har'aattis fuula ofii isaa duraa isaan barbadeessuu yookaan gatuu hin feene. 24 Haza'a'el mootichi Sooriyaan du'ee Ben-Hadaad ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 25 Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz magaalaawwan inni waraanaa keessatti abbaa isaa Yehoo'aahaaz irraa fudhatee ture hunda Ben-Hadaad ilma Haza'a'el irraa deebisee fudhate. Yahoo'asis yeroo sadii isaa mo'atee akkasiin magaalaawwan Israa'el deebise.

14 Bara mootummaa Yoo'aash ilma Yoo'aahaaz mooticha Israa'el keessa waggaa lammafaatti Amasiyaa ilmi Iyoo'as mootii Yihuudaa ta'ee bulchuu jalqabe. 2 Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa Yo'aadaan ture; isheenis nama Yerusaalem ture. 3 Innis waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e ni hojjete. Garuu akka abbaa isaa Daawititti miti. Inni waan hunda keessatti fakkeenya abbaa isaa Yoo'aash duukaa bu'e. 4 Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. 5 Inni erga jabeessee harka isatti mootummaa qabatee booddee qondaaltota abbaa isaa mooticha ajjeesan sana fixe. 6 Ta'us inni akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreffame kan Waaqayyo, "Abbootiin sababii ijollee isaaniiif ajjeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniiif ajjeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isatiif du'a" jedhee ajaje sanaatti ilmaan warra nama ajjeesan sanaa hin fixne. 7 Namni Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudhan mo'atee waraanaan Seelaa qabate kan maqaa isheen hamma har'aatti ittiin waamamtu, Yoqti'eel

jedhee moggaases isuma. 8 Amasiyaanis, “Kottu mee waraana keessatti wal ilaallaa” jedhee goosee gara Yoo'aash ilma Yehoo'aahaaz, ilma Yehuu, mooticha Israa'elitti ergamoota erge. 9 Yoo'aash mootichi Israa'el garuuakkana jedhee Amasiyaa mooticha Yihuudaatiif deebii kenne; “Sokorruun Libaanoon keessaa tokko ergaa ergee birbirsa Libaanooniin, ‘Intala kee ilma kootti heerumsiisi’ jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanoon keessaa tokko dhufee sokorruu sana irra miilaan deeme. 10 Ati dhugumaan Edoomin mo'attee amma of tuulaa jirta. Mo'anno keettiin gammadi; amma garuu mana kee taa'i! Ati maaliif rakkina barbaaddee ofii keetii fi Yihuudaattis kufaattii fidda?” 11 Amasiyaa garuu dhaga'uu dide; kanaafuu Yoo'aash mootichi Israa'el ka'ee lola bane. Innni fi Amasiyaa mootichi Yihuuda keessatti Beet Shemeshitti walitti ba'an. 12 Warri Yihuudaas warra Israa'eliin mo'atamanii tokkoon tokkoon namaas gara mana ofii isaaati baqate. 13 Yoo'aash mootichi Israa'el, Amasiyaa mooticha Yihuuda ilma Iyoo'as ilma Ahaaziyya sana Beet Shemeshitti qabe. Iyoo'asis gara Yerusaalem dhaqee Karra Efreesiitii jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaalem kan dhagaa sana diige; kutaan diigame kun dhundhuma dhibba afur lafa irra dheerata ture. 14 Innis warqee fi meetii hunda akkasumas mi'a mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argamuu fi kan kuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessaa jiru hunda fudhate; namoota booji'e illee fudhatee gara Samaariyatti deebi'e. 15 Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman kanneen bira, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa, waraana inni Amasiyaa mooticha Yihuudaatiin loles dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? 16 Yoo'aashis abbootii isaa wajjin boqotee mootota Israa'el biratti Samaariyaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Yerobi'aam iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 17 Amasiyaa ilmi Yoo'aash mootichi Yihuuda erga Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz mootichi Israa'el du'ee booddee waggaa kudha shan jiraate. 18 Wantoonni bara mootummaa Amasiyaa keessa hojjetaman kanneen bira kitaaba seenaa mootota Yihuuda keessatti barreeffamaniiru mitii? 19 Isaan Yerusaalem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkiihitti baqate; isaan immoo faanuma isaa Laakkiihitti namoota erganii achitti isa ajjeesan. 20 Reeffi isaaas fardatti fe'amee dhufee abbootii isaa

biratti Yerusaalem keessatti Magaalaan Daawititt awwaalame. 21 Ergasii warri Yihuuda hundinuu Azaariyaa mucaa waggaa kudha ja'aa fuudhanii iddo abbaa Amasiyaa sana mootii godhatan. 22 Namni erga Amasiyaa abbootii isaa wajjin boqotee booddee Eelaatin deebisee ijaaree warra Yihuudaatti kenne isa. 23 Bara Amasiyaa ilma Yoo'aash mooticha Yihuuda keessa waggaa kudha shanaffaatti Yerobi'aam ilmi Iyoo'as mooticha Israa'el Samaariyaa keessatti mootii ta'e; innis waggaa afurtamii tokko bulche. 24 Inni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete; cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraas hin deebine. 25 Namni akkuma dubbii Waaqayyoo Waaqa Israa'el kan inni karaa garbicha isaa Yoonaas ilma Amitaayi, raajicha Gat Heeferi dhufee sanaatiin dubbateetti daarii biyya Israa'el Leeboo Hamaatii jalqabee hamma Galaana Arabbaatti iddootti deebise isa ture. 26 Waaqayyoo akka tokkoon tokkoon nama Israa'el keessa jiraatuu, garbas ta'u birmaduun akka malee rakkachaa jiru arge; namni isaan gargaaru tokko iyuu hin turre. 27 Waaqayyos waan maqaa Israa'el samii jalaa nan balleessa hin jedhiniif harka Yerobi'aam ilma Yoo'aashiitii isaan baase. 28 Wantoonni bara mootummaa Yerobi'aam keessa hojjetaman biraa, wanni inni hojjete hundi, jabinni loltummaa isaa, akka inni itti Damaasqoo fi Hamaati kanneen duraan Yihuuda jala turan sana Israa'eliif deebisee dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? 29 Yerobi'aam abbootii isaa mootota Israa'el wajjin boqote; ilmi isaa Zakkariyaaas iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

15 Bara mootummaa Yerobi'aam mooticha Israa'el keessa waggaa digdamii torbaffaatti, Azaariyaa ilmi Amasiyaa mooticha Yihuuda sanaa mootii ta'e. 2 Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa kudha ja'a ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa shantamii lama ni bulche. Maqaan haadha isaa Yekooliyya ture; isheenis nama Yerusaalem ture. 3 Innis akkuma abbaa isaa Amasiyaa sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajelaa ni hojjete. 4 Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. 5 Waaqayyos hamma gaafa inni du'eetti mooticha lamxiidhaan dha'e; innis mana kophaa keessa ni jiraate. Yootaam

ilmi mootichaa itti gaafatama masaraa mootummaa fudhatee saba biyyattii bulche. 6 Wantoonni bara mootummaa Azaariya keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? 7 Azaariya abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti Magaala Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yootaam iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 8 Bara mootummaa Azaariya mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saddeettafaatti Zakkaariyas ilmi Yerobi'aam Samaariya keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a ja'a bulche. 9 Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraa hin deebine. 10 Shaluum ilmi Yaabeeesh sun Zakkaariyasitti ka'ee fuuluma sabaa duratti isa ajjeesee iddo isaa qabatee mootii ta'e. 11 Wantoonni bara mootummaa Zakkaariyas keessa hojjetaman kanneen bira a kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? 12 Akkasiinis dubbiin Waaqayyoo kan inni "Sanyiwwan kee hamma dhaloota Afuraffaatti teessoo Israa'el irra ni taa'u" jedhee Yehuutti dubbate sun ni raawwatame. 13 Shaluum ilmi Yaabeeesh bara mootummaa Uziyaan mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti Samaariya keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a tokko bulche. 14 Menaheem ilmi Gaadiis Tiirzaadhaa ka'ee Samaariya dhaqe. Innis Shaluum ilma Yaabeeesh sana lolee Samaariya keessatti ajjeesee iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 15 Wantoonni bara mootummaa Shaluum keessa hojjetaman biraatii fi fincilli inni hojjete kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru. 16 Yeroo sanatti, Menaheem Tiirzaa ka'ee Tiifsa fi warra magaalaa sana keessa fi naannoo ishee jiraatu hunda dha'e; kunis sababii isaan karra banuufi didaniif. Innis Tiifsa saamee dubartoota ulfa qaban hunda garaa baqaqse. 17 Bara Azaariya mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti Menaheem ilmi Gaadii mootii Israa'el ta'e; innis Samaariya keessa jiraatee waggaa kudhan bulche. 18 Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Bara biyya bulchaa ture guutuus cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. 19 Ergasiis Phuuli mootichi Asoor biyyattiitii ni duule; Menaheem immoo akka gargaarsa isaa

argate aangoo ofii isaa jalatti mootummaa turfatuuuf meetii taalaantii kuma tokko kenneef. 20 Menaheem maallaqa kana warruma Israa'el baasise. Akka mootii Asooriif kennamuuf namni sooresi kam iyuu meetii saqili shantama baasuu qaba. Kanaafuu mootiin Asoor duubatti deebi'ee malee ergasii biyyattii keessa hin turre. 21 Wanni bara mootummaa Menaheem keessa hojjetame kan bira, wanni inni hojjete hundis kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? 22 Menaheemis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Pheqaayaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 23 Bara Azaariya mooticha Yihuudaa keessa waggaa shantamaffaatti Pheqaayaan ilmi Menaheem Samaariya keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. 24 Pheqaayaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. 25 Ajajoota isaa ol aantota keessaa Pheqaan ilmi Remaaliyya isatti malate. Innis namoota Gili'aad keessaa nama shantama fudhatee fiixee masaraa mootummaa kan Samaariya keessaa irratti Pheqaaya, Argobbi fi Ariyyee ajjeese. Pheqaanis akkasiin Pheqaayaajjeesee iddo isaa mootii ta'e. 26 Wanni bara mootummaa Pheqaaya keessa hojjetame kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? 27 Bara Azaariya mooticha Yihuudaa keessaa waggaa shantamii lammaffaaatti, Pheqaan ilmi Remaaliyya Samaariya keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa digdama bulche. 28 Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. 29 Bara Pheqaa mooticha Israa'el keessa Tiiglaat Phileeser mootichi Asoor dhufee liyoon, Abeel Beet Ma'aakaa, Yaano'aa, Qaadeshii fi Haazoor, Gili'aadii fi Galiilaa, biyya Niftaalem hundas walumatti qabatee namootas guuree Asooritti geesse. 30 Ergasiis Hooshee'aa ilmi Eelaa, Pheqaa ilma Remaaliyaatti malate. Innis lolee isa ajjeesee bara mootummaa Yootaam ilma Uziyaan keessaa waggaa digdammaffaaatti iddo isaa mootii ta'e. 31 Wanni bara mootummaa Pheqaa keessa hojjetame bira fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? 32 Bara Pheqaa ilma Remaaliyya mooticha Israa'el keessa waggaa lammaffaaatti Yootaam ilmi Uziyaan mooticha

Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **33** Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Maqaan haadha isaa Yaruusaa ture; isheenis intala Zaadoq turt. **34** Innis akkuma abbaan isaa Uziyaan godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjete. **35** Ta'us iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture. Namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa ixaanas achitti aarsaa turan. Yootaam Karra mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Ol aanu deebisee ijaare. **36** Wantoonni bara mootummaa Yootaam keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wantoonni inni hojjete kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffameera mitii? **37** Bara sana keessa Waaqayyo Reziin mooticha Sooriyatii fi Pheqaa ilma Remaaliyaa Yihuudaa kakaasuu jalqabe. **38** Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit, magaalaa abbaa isaa keessatti isaanuma biratti ni awwaalam. Ilmi isaa Aahaaz iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

16 Bara mootummaa Pheqaa ilma Remaaliyaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Aahaaz ilmi Yootaam mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **2** Aahaaz yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamaa ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula Waaqayyoo Waaqa isaa duratti waan qajeelaa hin hojjenne. **3** Inni karaa mootota Isra'a'l duukaa bu'ee gochawwan jibbisiisoo saboota Waaqayyo fuula Isra'a'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hojjechudhaan ilma isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. **4** Innis iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irraatti fi muka lalisaa hunda jalatti qalma dhi'eesssee, ixaanas aarse. **5** Reziin mootichi Sooriyatii fi Pheqaan ilmi Remaaliyaa mootichi Isra'a'l Yerusaalemin loluuf ol ba'anii Aahaazin marsan; garuu isa mo'achuu hin dandeenye. **6** Yeroo sanatti Reziin mootichi Sooriya namoota Yihuudaa ari'ee baasuudhaan Eelaatin warra Sooriyaatiif deebise. Ergasiis Edoomonni Eelaatitti godaananii hamma har'aatti achuma jiraatu. **7** Aahaazis akkana jedhee gara Tiiglaat Phileeser mooticha Asooritti nama erge; "Ani garbichaa fi ilma kee ti. Kottuutii harka mootii Sooriyatii fi harka mootii Isra'a'l kanneen natti duulaniitii na baasi." **8** Kana irraatti Aahaaz meetii fi warqee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiruu

fi kan mankuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessatti argamu baasee kennaa godhee mootii Asooritiif ni erge. **9** Mootiin Asoor sunis kadhaa isaa tole jedhee Damaasqoo lolee qabate. Jiraattota ishees booji'ee Qiiritti geesse; Reziin immoo ni ajjeese. **10** Aahaaz mootichi Tiiglaat Phileeser mooticha Asoor arguuf Damaasqoo dhaqe. Innis iddo aarsaa tokko Damaasqoo keessatti argee fakkeenya isatii fi karoora ittiin ijaaran hunda barreesee Uuriyaa lubichatti erge. **11** Kanaafuu Uuriyaa lubichi akkuma karoora Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa ergeef sana hundaatti utuu Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa hin deebi'in dura iddo aarsaa sana ijaaree fixe. **12** Mootichis yommuu Damaasqoodhaa deebi'ee iddo aarsaa sana argetti itti dhi'aatee irraatti aarsaa dhi'eesse. **13** Innis aarsaa gubamu fi kennaa midhaanii dhi'eesssee dhibaayyu illee dhibaafatee dhiiga aarsaa nagaa kan ofii isas iddo aarsaa sana irraatti ni facaase. **14** Iddoo aarsaa naasii irraa hojjetamee fuula Waaqayyoo duraa dhaabatee ture sanas mana qulqullummaa duraa iddo aarsaa haaraa fi mana qulqullummaa Waaqayyoo giddiudhaa fidee gama kaabaatiin iddo aarsaa haaraa bira kaa'e. **15** Ergasi Aahaaz mootichi akkana jedhee Uuriyaa lubicha ajaje; "Idoo aarsaa guddicha irraatti aarsaa gubamu kan ganamaatii fi kennaa midhaanii kan galgalaa, aarsaa mooticha kan gubamu fi kennaa midhaanii, aarsaa namoota biyyattii hundaa kan gubamu, kennaa isaanii kan midhaaniiitii fi dhibaayyu isaanii dhi'eessi. Idoo aarsaa irraatti dhiiga aarsaa gubamuutii fi dhiiga qalmaa hunda facaasi. Idoo aarsaa kan naasii irraa hojjetame garuu anatu ittiin gorsa gaafata." **16** Uuriyan lubichis akkuma Aahaaz mootichi ajaje sana godhe. **17** Aahaaz mootichi baattuuwan asii fi achi sochofaman sana irraa marsaawwan buqqisee caabiiwwan dhiqanna illee irraa baase. Gaanii sana baattuuwan fakkii jibootaa kanneen naasii irraa hojjetaman irraa fuudhee dhagaa afamaa irra kaa'e. **18** Innis mootii Asooriif jedhee oobdii guyyaa Sanbataatiif hojjetame iddo isatii fuudhee karra alaa kan mootonni ittiin mana qulqullummaa Waaqayyoo seenanis ni buqqise. **19** Wanni bara mootummaa Aahaaz keessa hojjetame biraatii fi wanni inni hojjete kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffameera mitii? **20** Aahaazis abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti Magaalaa

Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Hisqiyas iddoos isaa bu'ee mootii ta'e.

17 Bara Aahaaz mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha lammaffaatti Hooshee'aa ilmi Eelaa Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa sagal bulche. 2 Innis fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete; garuu akka mootota Israa'el kanneen isaan dura turan sanaa miti. 3 Shalmaneseer mootichi Asoor Hooshee'aa loluuf ol ba'e; Hoose'aas garboomeeftii gibira baaseef. 4 Mootiin Asoor garuu akka Hooshee'aa gantuu ta'e hubate; Hoose'aa Siigoor mooticha Gibxitti jaarsa araaraa ergatee ergasii akka duraan wagguma waggaan baasaa ture sana mootii Asooriif gibira baasuu dhiise. Kanaafuu Silminaasoor isa qabee mana hidhaa keessa buuse. 5 Ergasiis mootichi Asoor guutummaa biyyattii weerare; Samaariyaattis duulee waggaa sadii marsee ishee qabate. 6 Bara mootummaa Hooshee'aa keessa waggaa saglafkaatti mootiin Asoor Samaariyaa qabatee Israa'eloota booji'ee Asooritti geesse. Innis Halaa keessa, Goozaan keessa, cina Laga Haaboorii fi magaalaawwan Midyaan keessa isaan qubachiise. 7 Wanni kun hundinuu sababii Israa'eloonni Waaqayyo Waaqa isaanii isa Gibxii humna Fara'oon mooticha Gibxi jalaa isaan baase sanatti cubbuu hojjetaniif ta'e; isaan waaqota biraawaaqeffatanii 8 waan saboonni Waaqayyo isaan duraa ari'ee baase sun hojjetan duukaa bu'anii barteeawan hamaa mootonni Israa'el fidanii isaan barsiisan illee fudhatan. 9 Israa'eloonni dhoksaadhaan waan qajeelaa hin ta'in Waaqayyo Waaqa isaanitti hojjetan. Isaan magaalaawwan isaanii hunda keessatti gamoo eegumsaati jalqabanii hamma magaalaawwan dallaa jabaa qabaniitti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa ijaarratan. 10 Gaarran ol dhedheero hunda gubaattii fi muka lalisaan hunda jalatti fakkiiwanii fi siidaa Aasheeraa dhaabbatan. 11 Isaanakkuma saboonni Waaqayyo fuula isaanii duraa ari'ee baase godhan sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda irratti ixaana aarsan. Waan hamaa aariidhaaf Waaqayyoon kakaasu illee ni hojjetan. 12 Waaqayyos, "Isin waan kana hin hojjetinaa" jedhu illee isaan waaqota tol famoo waqeffatan. 13 Waaqayyo akkana jedhee karaa raajotaati fi ilaaltota isaa hundaatiin Israa'elii fi Yihuudaa akeekkachiise; "Karaa keessan hamaa kana irraa deebi'aa. Akkuma ajajawwan ani abbootii keessan ajaje hundaattii fi akkuma

seera ani karaa garboota koo raajotaatiin isiniif erge sanaatti ajajaa fi seera koo eegaa." 14 Isaan immoo dhaggeeffachuu didaniiakkuma abbootii isaanii kanneen Waaqayyo Waaqa isaanii amanuu didan sanaa mataa jabaatan. 15 Isaan seeraa fi kakuu inni abbootii isaanii wajjin gale akkasumas akeekkachiise inni isaanif kenne illee fudhachuu didan. Isaan waaqota tol famoo faayidaa hin qabne duukaa bu'anii isaanis faayidaa dhaban. Isaan utuma Waaqayyo, "Waan jarri hojjetan hin hojjetinaa" jedhee isaan ajajuu saboota ollaa isaanii duukaa bu'anii waan Waaqayyo hojjechuu isaan dhowwe ni hojjetan. 16 Isaan ajaja Waaqayyo Waaqa isaanii hunda dhiisanii waaqota tol famoo baqfamanii bifa jabbiitiin hojjetaman lamaa fi siidaa Aasheeraa tol fatan. Raayyaawwan samii hundaaf sagadanii Ba'aalin illee waqeffatan. 17 Ilmaan isaanittii fi intallan isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. Warra waa himu gorsa gaafatan; falfalas hojjetanii fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjechuutti dabarsanii of kennanii dheekkamsaaf isa kakaasan. 18 Kanaafuu Waaqayyo akka malee Israa'elitti dheekkamee fuula isaa duraa isaan buqqise. Gosa Yihuudaa qofatu hafe; 19 Yihuudaan iyyuu ajaja Waaqayyo Waaqa isaanii hin eegne. Isaanis bartee Israa'eloonni itti fidan duukaa bu'an; 20 kanaafuu Waaqayyo saba Israa'el hunda ni gate; inni isaan miidhee hamma fuula isaa duraa isaan dhabamsiisutti dabarsee harka saamtotaatti isaan kenne. 21 Gaafa inni mana Daawit irraa Israa'el baqaqsetti isaan Yerobi'aam ilma Nebaat sana mootii godhatan. Yerobi'aamis akka Israa'eloonni Waaqayyo irraa garagalani cubbuu guddaa hojjetan godhe. 22 Israa'eloonni cubbuu Yerobi'aam hunda keessa jiraatan malee 23 hamma Waaqayyoakkuma karaa garboota isaa raajotaatiin akeekkachiise sanatti fuula isaa duraa isaan buqqisutti irraa hin deebine. Kanaafuu sabni Israa'el biyya isaatii boojuudhaan fudhatamee Asooritti geeffame; hamma har'aattis achuma jiraata. 24 Mootiin Asoor biyya Baabilonii, Kuutaadhaa, Awaadhaa, biyya Hamaatii fi Seefarwaayimii namoota fidee iddoos Israa'elootaa buusuuf jedhee magaalaawwan Samaariyaa keessa qubachiise. Isaanis Samaariyaa fudhatanii magaalaawwan ishee keessa ni jiraatan. 25 Isaan yeroo achi jiraachuu jalqabanitti Waaqayyoon hin waqeffanne; kanaafuu inni gidduu isaanitti leencota erge; leenconnis isaan keessaa

namoota muraasa galaafatan. **26** Mooticha Asoorittisakkana jedhanii himan; “Namoonni ati boojiteemagaalaawwan Samaariyaa keessa qubachiiifte sunwaan Waaqni biyya sanaa fedhu hin beekan. Innididduu isaaniitti leencota erge; leenconnis sababii namoonni waan Waaqni sun fedhu hin beekiniifisaan fixan.” **27** Kana irratti mootiin Asoor, “Luboota boojitanii Samaariyadhaa fiddan keessaa tokko akka innideebi’ ee achi jiraatee waan Waaqni biyya sanaa fedhu namoota barsiisuuuf achi deebisaa” jedheeajaja kenne. **28** Kanaafuu luboota Samaariyadhaa booji’aman keessaa tokko Beet’el keessa jiraatee akkaisaan itti Waaqayyoon waaqeffatan barsiisuu dhufe. **29** Ta’us tokkoon tokkoon gosaa magaalaalakeessa jiraatutti waaqota ofii isaa tolfaatee iddoowwan sagadaakanneen warri Samaariyaa gaarran irratti hojjetaniteturan sana irra dhaabe. **30** Warri Baabilonii dhufan Waaqa tolfamaa Sukooti Banooti, warri Kuutaadhaadu dhufan Waaqa tolfamaa Nergaal, warri Hamaatii dhufan immoo Waaqa tolfamaa Ashiimaa jedhamu ni tolfaatan. **31** Awwiimonni waaqota tolfaamoo Nibhaazii fi Tartaaq jedhaman tolfaatan; Seefarwaayimoonni immoo waaqota tolfaamoo Seefarwaayim kanneen Adramelekii fi Anaamelek jedhamaniif ijoollee isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. **32** Isaan Waaqayyoon waaqeffatan; garuu akka isaan iddoowwan sagadaakanneen gaarran irraatti luboota ta’aniitajaajilaniif ofuma giddiudhaa namoota ni filatan. **33** Isaan Waaqayyoon waaqeffatan; garuu akkuma bartee saboota keessaa fidaman sanaatti waaqota ofii isaanitajaajilan. **34** Isaan hamma har’atti illee ittumacichanii bartee isaanii kan qaraa sana keessa jiraatu. Isaan Waaqayyoon hin waaqeffatan yookaan labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja Waaqayyo sanyiwwan Yaaqoob kan Israa’el jedhee moggaase sanaaf kennesduukaa hin bu’an. **35** Waaqayyo gaafa Israa’elootawajjin kakuu galettiakkana jedhee isaan ajaje: “Isin Waaqa biraa tokko illee hin waaqeffatinaayookaan hin sagadinaafii; isaan hin tajaajilinaayookaan aarsaa isaanii hin dhi’eessinaa. **36** Garuu Waaqayyo isinwaaqeffachuu qabdan, isa humna jabaa fi irree diriifameen Gibxii baasee isin fide sanaa dha. Isinisaaf sagaddanii aarsaa dhi’eessuufii qabdu. **37** Isin yeroo hunda labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja inni isinii barreesse sana of eeggannaadhaan eeguu qabdu. Waaqota biraa hin waaqeffatinaa. **38** Kakuu ani isin

wajjin gale sana hin irraanfatinaa; waaqota biraa hin waaqeffatinaa. **39** Qooda kanaa Waaqayyo Waaqakeessan waaqeffadhaa; kan harka diina keessan hundaa keessaa isin baasu isumaa.” **40** Ta’us isaan ittumacichanii waanuma qaraa sana hojjetan malee isa hin dhageeny. **41** Yeroo namoonni kunneen Waaqayyoon waaqeffachaa jiranitti illee isaan waaqota tolfaamooisaanii tajaajilaa turan. Hamma guyyaa har’atti illee ijoolleen isaaniitii fi ijoolleen ijoollee isaaniiittumafufanii akkuma abbootiin isaanii hojjetan sana hojjechaa jiru.

18 Bara Hooshee’aa ilma Eelaa mooticha Israa’el keessa waggaa sadafkaatti Hisqiyas ilmi Aahaazmooticha Yihuudaa mootii ta’ee bulchuu jalqabe. **2** Inni Yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaa digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiiyaa ture; isheenis intala Zakkariyaa. **3** Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula Waaqayyo duratti waan qajeelaa hojjete. **4** Inni iddoowwan sagadaakanneen gaarran irraa diige; dhagaawwan waaqeffannaa caccabsee siidaawwan Aasheeraa illee burkutesse. Sababii Israa’eloonni hamma bara sanaatti ixaana aarsaafituranii inni fakkii bofaa kan Museen naasii irraa hojjete sana illee caccabse. Fakkiin bofaa sun Nehushtaan jedhamee waamama ture. **5** Hisqiyas Waaqayyo Waaqa Israa’el amanate. Mootota Yihuudaa hunda keessaa namni akka isaa tokko iyuu isaduraan yookaan isa duubaan hin turre. **6** Inni jabaatee Waaqayyotti hiiqe malee isa duukaa bu’uu hin dhiisne; seera Waaqayyo Museef kenne sanas ni eege. **7** Waaqayyo isawajjin ture; inni waan hojjete hunda keessatti ni milkaa’e. Inni mootii Asooritti fincile malee isa hin tajaajille. **8** Inni gamoo eegumsaatiijalqabee hamma magaalaaladalla jabaa qabuutti, hamma Gaazaattii fi daangaa isheetti Filisxeemota ni mo’ate. **9** Waggaa afuraffaa bara Hisqiyas mootichaa keessa jechuunis waggaa torbaffaa bara Hooshee’aa ilma Eelaa mooticha Israa’el keessa Shalmaneseermootichi Asoor Samaariyatti duulee marsee ishee qabate. **10** Dhuma waggaa sadafkaatti Asooroni ishee fudhatan. Akkasiinis Samaariyaan waggaa ja’affaa bara mootummaa Hisqiyas keessa, waggaa saglaffaa bara Hooshee’aa mooticha Israa’el keessa ni fudhatamte. **11** Mootiin Asooris Israa’eloota booji’ee

Asooritti geessee Halaa keessa, Goozaan keessa, Laga Haaboor biraa fi magaalaawwan Midiyaa keessa ni qubachiise. **12** Wanni kun sababii isaan Waaqayyo Waaqa isaaniitiif ajajamuu didanii kakuu isaa, ajaja Museen garbichi Waaqayyoo isaaniif kenne hunda cabsaniif isaanitti dhufe. Isaan ajaja sana hin dhaggeeffanne yookaan hojii irra hin oolchine. **13** Bara mootummaa Hisqiyas mootichaa keessa waggaan kudha afuraffaatti, Senaaheriib mootichii Asoor magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda loolee ni qabate. **14** Kanaafuu Hisqiyas mootichii Yihuudaa, “Ani balleessaa hojjedheera. Biyya koo keessaan naa ba’i; ani waan ati na gaafattu kam iyyuu siifin kennaa” jedhee gara Laakkiishitti mooticha Asooritti ergaa ergate. Mootichi Asooris, “Meetii taalaantii dhibba sadii fi warqee taalaantii soddoma naa kenni” jedhee Hisqiyas mooticha Yihuudaa ni gaafate. **15** Kanaafuu Hisqiyas meetii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessattii fi kan mankuusaa masaraa mootummaa keessatti argamu hunda guuree kenneef. **16** Yeroo kanatti Hisqiyas mootichi Yihuudaa warqee balbalaa fi dhaaba balbala mana qulqullummaa Waaqayyotti uffisee ture irraa baasee mootii Asoorif kenne. **17** Ergasii Mootichi Asoor ajajaa waraanaa isaa ol aanaa, ajajaa hangafaa fi ajajaa waraanaa isaa loltoota hedduu wajjin Laakkiishii gara Yerusaalemitti Hisqiyas mootichatti ni erge. Isaanis Yerusaaleem dhufanii bo’oo haroo ol aanuu bira karaa lafa qotisaa namicha wayyaa miicuutti geessu irra dhadhaabatan. **18** Isaan mooticha ni waamsifatan; Eliyaqaqim ilmi Hilqiyyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo’aa ilmi Asaaf galmeessaan isaanitti gad ba’an. **19** Ajajaan waraanaa sunisakkana isaaniin jedhe; “Akkana jedhaa Hisqiyasitti himaa: “Mootiin guddaaan, mootichi Asoorakkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeeffatte? **20** Ati, “Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba” jetta; garuu dubbii faayidaa hin qabne dubbatta. Ati eenyun abdatteertaa natti fincilta? **21** Kunoo ati Gibxin jechuunis ulee shambaqqoo caccabaa harka nama isatti irkutu kamii iyyuu waraanee madeessu sana abdatteerta! Fara’oon mootichi Gibxis nama isa abdatu hundaaf akkasuma. **22** Yoo isin, “Nu Waaqayyo Waaqa keenya abdanna” naan jettan, inni isuma Hisqiyas iddoowwan sagadaa isaatii fi iddoowwan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaalemiin, “Isin fuula iddoa aarsaa kan

Yerusaalem keessaan kana duratti waaqeffachuu qabdu” jedhe sana mitii? **23** “Amma kottuutii gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo ati namoota farda yaabbatan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kenna! **24** Ati yoo gaariiwanii fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyyuu akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuun dandeessa? **25** Ati waan anii dubbii Waaqayyoo malee iddoa kana lolee barbadeessuuf dhufe seetaa? Waaqayyo mataan isaa akka anii biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera.” **26** Kana irratti Eliyaqaqim ilma Hilqiyyaa, Shebnaa fi Yoo’aa ajajaa waraanaa sanaan, “Maaloo waan nu dhageenyuuf afaan warra Araamaayikiitiin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga’aniif afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin” jedhan. **27** Ajajaan waraanaa sun garuuakkana jedhee deebise; “Namni gooftaan koo akka anii waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tataa’an warra akkuma keessan udaan ofii isaanii nyaatanii fincaan ofii isaanii dhuguu qabaniifis mitii?” **28** Ergasii ajajaan waraanaa sun ol ka’ee afaan Ibrootaatiinakkana jedhe; “Dubbii mooticha guddaa, dubbii mootii Asoor dhaga’aa! **29** Mootichiakkana jedha: Hisqiyas isin hin gowwoomsin. Inni harka kootii isin baasuu hin danda’u. **30** Hisqiyas, ‘Waaqayyo dhugumaan nu baasa; magaalaan kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritti hin kennamtu’ jechuudhaan akka isin Waaqayyo amanattaniif isin hin sossobin. **31** “Hisqiyasin hin dhaggeeffatinaa. Mootiin Asoorakkana jedha: Ana wajjin walii galtee nagaa dhaabbadhaatii natti gad ba’aa. Ergasii tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitti fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla bishaan keessanii keessaas ni dhugdu; **32** kunis hamma anii dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, gara biyya buddeena fi iddoa dhaabaa wayiniitti, gara biyya muka ejersaatii fi dammaatti isin geessutti ta’aa. Isin jireenya filadhaa malee du’aa hin filatinaa! ‘Waan inni, ‘Waaqayyo nu baraara’ jedhee isin dogoggorsuuf Hisqiyasin hin dhaga’inaa. **33** Waaqoni saboota kamii iyyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaabiyya ofii baafatee beekaa? **34** Waaqonni Hamaatii fi waaqonni Arfaad eessa jiru? Waaqonni Seefarwaayim,

waaqonni Heenaatii fi Iwaa eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyaa baasaniiruu? 35 Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu harka koo keessaa biyya isaa baasuu danda'e? Yoos Waaqayyo akkamiin harka koo keessaa Yerusaalemin baasuu danda'a ree?" 36 Namoonni garuu sababii mootichi, "Deebii hin kenninaafii" jedhee ajajeef inuma cal'isan malee deebii tokko iyyuu hin kennine. 37 Kana iratti Eliyyaqiim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan uffata isaanii tatarsaasani gara Hisqiyas dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan.

19 Hisqiyas mootichi yommuu waan kana dhaga'etti uffata isaa tarasaasee wayyaa gaddaa uffatee mana qulqullummaa Waaqayyo seene. 2 Innis Eliyyaqiim bulchaa masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi luboota dura bu'oota hundi isaanii wayyaa gaddaa uffatan Isaayyaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. 3 Isaanis akkana jedhanii isatti himan; "Hisqiyas akkana jedha; Guyyaan kun akkuma yeroo daa'imni tokko dhalachuu ga'ee garuu dubartiin humna ittiin ciniinsifattee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaatii fi kan salphinaati. 4 Waaqayyo Waaqni kee dubbii ajajaan waraanaa kan goofaan isaa mootichi Asoor akka inni Waaqa jiraataati qosuuf erge sanaa hunda dhaga'ee dubbii Waaqayyo Waaqni kee dhaga'e sanaaf jedhee isatti dheekkama ta'a. Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaatti jiraniif kadhadhu." 5 Yommuu qondaaltonni Hisqiyas mootichaa gara Isaayyaas dhufanitti, 6 Isaayyaas akkana isaaniin jedhe; "Akkana jedhaa gooftaa keessanitti himaa; 'Waaqayyo akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbii garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. 7 Dhaggeeffadhaa! Ani akka inni oduu wayii dhaga'ee gara biyya ofii isaatti deebi'uuf hafuura tokko isakeessa nan kaa'a; achittis akka inni goraadeedhaan ajiiefamu nan godha.'" 8 Ajajaan waraanaas yommuu akka mootiin Asoor Laakkishii ba'ee deeme dhaga'etti, duubatti deebi'ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate. 9 Senaaheriibis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isa loluuf dhufaa jiru dhaga'e. Kanaafuu inni akkana jedhee amma illee Hisqiyasatti ergamoota erge; 10 "Hisqiyas mooticha Yihuudaatiin akkana jedhaa: Waaqni ati abdattu sun, 'Yerusaalem

dabarfamtee harka mootii Asooritti hin kennantu' jedhee si hin gowwoomsin. 11 Ati waan mootonni Asoor guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati immoo ni haftaa ree? 12 Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waaqonni Goozaan, waaqonni Kaaraan, waaqonni Rezefii fi waaqonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiruu? 13 Mootiin Hamaati, mootiin Arfaad, mootiin magaalaa Seefarwaayim yookaan mootiin Heenaa yookaan mootiin Iwaa eessa jira?" 14 Hisqiyas ergamoota sana harkaa xalayaa fuudhee dubbifate. Ergasiis gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'ee xalayaa sana fuula Waaqayyo duratti diriirse. 15 Hisqiyas akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; "Yaa Waaqayyo, Waaqa Israa'el, kan kiirubeel gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota lafaa hunda iratti Waaqa. Ati samii fi lafa uumteerta. 16 Yaa Waaqayyo, gurra kee as qabiitii dhaga'i; yaa Waaqayyo ija kees banadhuu ilaali; dubbii Senaaheriib kan inni Waaqa jiraataa arrabsuuf erge kana dhaggeeffadhu. 17 "Yaa Waaqayyo mootonni Asoor saboota kanaa fi biyyoota isaanii balleessuun dhugaa dha. 18 Isaan waaqota jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waaqonni sun mukaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waaqota hin tureetii. 19 Kanaafuu yaa Waaqayyo Waaqa keenya, akka mootummooni lafaa hundinuu yaa Waaqayyo, akka ati qofti Waaqa taate beekaniif harka isaatii nu baasi." 20 Sana booddee Isaayyaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyasitti ergaa erge: "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani kadhaa kee kan ati waa'ee Senaaheriib mooticha Asoor kadhatte sana dhaga'eera. 21 Dubbiin Waaqayyo isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha: "Intalli Xiyoon Durbi Qulqullitiin si tuffattee sitti qoosti. Intalli Yerusaalem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafti. 22 Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyu? Ati eenyutti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabattee? Qulqullichuma Israa'el sanatti mitiil! 23 Ati karaa ergamoota keetiitiin Gooftaatti qoosteerta. Ati akkanas jetteerta; "Ani gaariiwan koo hedduudhaan fiihee tulluuwaniitti, fiihee Libaanoon kan akka malee ol dheeratuttis ol ba'eera. Ani birbirsawwan isaa kanneen akka malee dhedheeroo, gaattiraawwan isaa filatamoo sanas ciccireera. Ani iddoowwan isaa kanneen akka malee ol fagoo, bosonoota isaa keessaa,

mimmiidhagoo qaqqabeera. 24 Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera. Ani faana miilla kootiin lageen biyya Gibxi hunda gogseera.” 25 “Ati waan kana hin dhageenyee? Bara dheeraan dura anatu waan kana hojjete. Ani bara durii keessa waan kana nan karoorfadhe; amma immoo hojii irra oolfadheera; kunis akka ati magalaawwan dallaa jabaa qaban diigdee tuullaa dhagaa geeddartuu dha. 26 Namoonni isaanii humna dhabanii abdiit kutataniis qaana’an. Isaan akkuma biqiltuu diidaa, akkuma biqiltuu kichuu tokkoo, akkuma marga mana gubbaatti biqilu kan utuu hin guddatin gubatee ti. 27 “Ani garuu lafa ati jirtu, yoom akka dhuftuu fi yoom akka deemtu, akka ati akka malee natti aartu illee nan beeka. 28 Waan ati akka malee natti aartee guggubattee of tuulummaan kee gurra koo ga’eef, ani hokkoo koo funyaan kee keessa, luugama koo afaan kee keessa kaa’een akka ati karuma dhufte sana deebitu sin godha.” 29 “Yaa Hisqiyas kun mallattoo siif ta’aa: “Isin waggaa kana waan ofumaan biqilu, waggaa lammaffaatti immoo waanuma isa irraa latu nyaattu. Waggaa sadaffaatti garuu facaafadhaa galfadhaa; muka wayiniis dhaabbadhaatii ija isaa nyaadhaa. 30 Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa tokko jalaan hidda baafatee gubbaan immoo ija naqata. 31 Yerusaalem keessaa hambaan tokko, Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badiisa jalaa ba’e tokkoo ni dhufa. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu waan kana ni raawwata: 32 “Kanaafuu Waaqayyo waa’ee mooticha Asoorakkana jedha: “Inni magaalaa kana hin seenu yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu. Inni gaachana qabatee fuula isaa duratti hin dhi’aatu yookaan tuullaa biyyoo itti hin marsu. 33 Inni karuma dhufe sanaan ni deebi’aa; magaalaa kanas hin seenu, jedha Waaqayyo. 34 Anis sababii ofii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee, magaalaa kana nan eega; nan oolchas.” 35 Halkanuma sana ergamaan Waaqayyoo gad ba’ee qubata warra Asoor keessatti nama kuma dhibba tokkoo fi saddeettamii shan fixe. Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama bariin ka’anitti kunoo reeffi namaa lafa guutee ture! 36 Kanaafuu Senaaheriib mootichi Asoor qubata sana keessaa ba’ee baqate; Nanawweetti deebi’ees achi jiraate. 37 Gaaf tokko utuu inni mana sagadaa waaqa isaa Nisrook jedhamuu keessatti waaqeffachaa jiruu ilmaan isaa Adramelekii fi Sharezer goraadeedhaan

isa ajjeesanii biyya Araaraatitti baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddo isaa bu’ee mootii ta’ee.

20 Bara sana keessa Hisqiyas dhukkubsatee du’uu ga’ee ture. Isaayyaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhagee, “Waaqayyoakkana jedha; ‘Mana kee tottolfadhu; ati ni duuta malee hin fayyituutii’” jedheen. 2 Hisqiyas fuula isaa gara keenyan manaatti garagalfateeakkana jedhee Waaqayyoon kadhate; 3 “Yaa Waaqayyo, akka aniamanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee duratti gaarii ta’ees hojjedhe yaadadhu.” Hisqiyasis hiqqifatee ni boo’ee. 4 Utuu Isaayyaas oobdii gara gidduu jiru sana keessaa hin ba’in dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara isaa dhuf; 5 “Deebi’ii dhaqiiitiiakkana jedhii Hisqiyas hoogganaa saba kootiiti himi; ‘Waaqayyo Waaqni abbaa kee Daawitakkana jedha: Ani kadhanna kee dhaga’eera; imimmaan kees argeera; ani sin fayyisa. Ati ammaa jalqabdee guyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa Waaqayyotti ol baata. 6 Ani umurii kee irratti waggaa kudha shan siifan dabala. Ani si’ii fi magaalaa kana harka mooticha Asooriitinan baasa. Ani sababii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega.” 7 Kana irratti Isaayyaas, “Maxinoo harbuu tolchaa” jedhe. Isaanis qopheessanii dhullaa isaa irra kaa’aniif; innis ni fayye. 8 Hisqiyasis, “Akka Waaqayyo na fayyisuufi akka aniguyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa Waaqayyotti ol ba’uuf maaltu mallattoo ta’aa?” jedhee Isaayyaasin gaafate. 9 Isaayyaasisakkana jedhee deebise; “Akka Waaqayyo waan waadaa gale sana hojjetuuf mallattoon Waaqayyo siif kenu kunoo kanaa dha; gaaddidduu tokko tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti haa deemuu moo yookaan tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti haa deebi’uu?” 10 Hisqiyas immoo, “Tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti deemuun gaaddidduu tokkoof waan salphaa dha; qooda kanaa akka gaaddidduu sun tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi’u godhi” jedhe. 11 Kana irratti Isaayyaas raajichi iyyee Waaqayyoon nikadhate; Waaqayyos akka gaaddidduu sun tarkaanfii kudhan gulantaa Aahaaz irra gara fuula duraatti deemeeture sana irraa tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi’u godhe. 12 Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan mootiin Baabilon sababii akka Hisqiyas dhukkubsate dhaga’eef xalayootaa fi kennaarergeef. 13 Hisqiyasis ergamootaa sana

simatee waan mankuusa isaa keessa ture hunda jechuunis meetii, warqee, urgooftuu fi zayitii qulqulluu akkasumas kuusaa mi'a lolaa isaa fi waan mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argisiise. Wanni Hisqiyas masaraa mootummaa isaa keessaa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin turre. **14** Kana irratti Isaayyaas raajichi gara Hisqiyas mooticha dhaqee, "Namoonni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?" jedhee gaafate. Hisqiyasis, "Isaan Baabylonii biyya fagoodhaa dhufan" jedhee deebise. **15** Raajichi, "Jarri masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?" jedhee gaafate. Hisqiyas immoo, "Isaan waan masaraa mootummaa koo keessa jiru hunda argan. Wanni ani mankuusa koo keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin jiru" jedheen. **16** Isaayyaasis kana irratti Hisqiyasiin akkana jedhe; "Dubbii Waaqayyoo dhaga'i: **17** Yeroon itti wanni masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundii fi wanni abbootiin kee hamma har'aatti kuusan hundinuu saamamee gara Baabylonitti geeffamu tokko dhugumaan ni dhufa. Wanni tokko iyyuu hin hafu, jedha Waaqayyo. **18** Sanyii kee keessaa namoonni tokko tokko, foonii fi dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji'amanii masaraa mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu'aashiiwwan ta'u." **19** Hisqiyasis, "Dubbiin Waaqayyoo kan ati dubbatte kun gaarii dha" jedhee deebise. Inni, "Bara jirenya koo keessa nagaa fi tasgabbiin hin jiraatu?" jedhee yaadee tureetii. **20** Wantoonni bara mootummaa Hisqiyas keessa hojjetaman kanneen biraa, jabinni isaa hundii fi akki inni itti haroo fi ujummoor ittiin bishaan harkisanii gara magaalaatti fidan hojjetes kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **21** Hisqiyasis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Minaaseen iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

21 Minaaseen yeroo mootii ta'etti nama waggaan kudha lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaan shantamii shan bulche. Maqaan haadha isaa Hefziibaa ture. **2** Innis waan jibbisiisa saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa duukaa bu'uudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **3** Inni iddoowwan sagadaa kanneen abbaan isaa Hisqiyas diigee ture sana illee deebisee ni ijaare; akkasumas akkuma Ahaab mootichi Israa'el godhe sana Ba'aaliif iddoowwan aarsaa tolchee

siidaa Aasheeraas ni dhaabe. Raayyaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan waaqeffates. **4** Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Waaqayyo, "Ani Maqaa koo Yerusaalem keessa nan dhaaba" jedhee waa'ee isaa dubbate sana keessatti iddoowwan aarsaa tolche. **5** Oobdiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo lamaanuu keessattis raayyaawwan samii hundaaf iddoowwan aarsaa ni tolche. **6** Inni ilma ofii isaa ibiddaan aarsaa godhee dli'eesse; tolcha hojjete, milkii ilaallatee, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula Waaqayyoo duratti hammina guddaa ni hojjete akkasiin dheekkamsaaf isa kakaase. **7** Innis fakkii Asheeraa kan soofee hojjete sana fuudhee mana qulqullummaa kan Waaqayyo akkana jedhee waa'ee isaa Daawitii fi ilma isaa Solomoonii dubbatee ture sana keessa kaa'e; "Mana qulqullummaa kana keessaa fi Yerusaalem ishee ani gosoota Israa'el hunda keessaa filadhe sana keessa Maqaa koo bara bараan nan dhaaba. **8** Yoo isaan waan ani isaan ajaje hunda hojjetanii Seera garbichi koo Museen isaaniif kenne guutuu eegan, ani si'achi akka miilli Israa'elootaa biyya ani abbootii isaaniittiif kenne keessaa ba'ee jooru hin godhu." **9** Namoonni garuu hin dhaggeeffanne. Minaaseen karaa irraa isaan jal'ise; kanaafuu isaan saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa balleesse sana caalaa hammina hojjetan. **10** Waaqayyo karaa garboota isaa raajotaatiin akkana jedhee dubbate; **11** "Minaaseen mootichi Yihuudaa cubbuu jibbisiisa kanneen hojjeteera. Innis Amoorota isaan dura jiraatan caalaa waan hamaa hojjete; waaqota tolfamoo isaatiinis Yihuudaa cubbuu hojjechiise. **12** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani waan hamaa nama isa dhaga'u hunda suukaneessu tokko Yerusaalemii fi Yihuudaa tattu nan fida. **13** Ani funyoo Samaariyaatii fi tumbii mana Ahaab sana Yerusaalem irratti nan diriirsaa. Akkuma namni caabii haxaa'ee gad gombisutti ani Yerusaalemin haxaa'ee nan gombisa. **14** Ani hambaa dhaala koo dhiisee harka diinota isaaniitti dabarsee nan kenna. Isaanis diinota isaanii hundaan ni saamamu; ni booji'amus. **15** Isaan gaafa abbootiin isaanii Gibxii ba'anii jalqabee hamma har'aatti fuula koo duratti waan hamaa hojjechudhaan dheekkamsaaf na kakaasaniiruutii." **16** Kana caalaas Minaaseen akka warri Yihuudaa fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan godhee cubbuu isaan hojjechiisuu isaa irra iyyuu dhiiga namoota balleessaa

hin qabnee baay'ee dhangalaasee akka Yerusaalem daangaa tokkoo hamma daangaa kaaniitti dhiigaan guutamtu godheera. **17** Wantoonni bara mootummaa Minaasee keessa hoijetaman kanneen bira, wanni inni hojjete hundi, cubbuu inni hojjete dabalatee seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **18** Minaaseen abbootii isaa wajjin boqotee iddo biqiltuu masaraa mootummaa isaa keessatti, iddo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aamoonis iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **19** Aamoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga lama bulche. Maqaan haadha isaa Meshulemet ture; isheenis intala Haaruus nama biyya Yoxbaa turt. **20** Innis akkuma abbaan isaa Minaaseen hojjetee ture sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **21** Innis karaa abbaa isaa hunda irra deeme; waaqota tolfamoo abbaan isaa waaqeffate illee waaqeffatee isaanifiis sagade. **22** Inni Waaqayyoo Waaqa abbootii isaa dhiise; karaa Waaqayyoo irras hin deemne. **23** Qondaaltonni Aamoon isatti mari'atanii masaruma mootummaa isaa keessatti mooticha ni ajjeesan. **24** Kana irratti namoonni biyya sanaa warra Aamoon mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosyaasin immoo iddo isaa mootii godhatan. **25** Wanni bara mootummaa Aamoon keessa hojjetame kan bira, wanni inni hojjetes kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffameera mitii? **26** Innis awwaala isaa kan iddo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yosyaasis iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

22 Yosyaas yeroo mootii ta'etti nama waggaas saddeetii ture; Yerusaalem keessa taa'ees waggaas soddomii tokko bulche. Maqaan haadha isaa Yediidaa dha; isheenis intala Adaayaa nama biyya Boozqaatii ti. **2** Inni fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjete; utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme. **3** Yosyaas mootichi bara mootummaa isaa keessa waggaas kudha saddeettaffaattiakkana jedhee Shaafaan ilma Azaliyaa ilma Meshulaam barreessaa sana gara mana qulqullummaa Waaqayyotti erge: **4** "Gara Hilqiyaa lubicha ol aanaatti ol ba'iittii akka inni maallaqa gara mana qulqullummaa Waaqayyotti fidame kan warri balbala eegan namoota irraa walitti qaban sana lakkaa'u godhi. **5** Maallaqni kunis namoota akka

hojii mana qulqullummaa to'ataniif muudamanitti imaanaa haa kennamu. Namoonni kunneen immoo warra mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsaniif jechuunis, **6** warra muka soofaniif, warra mana ijaaranii fi warra dhagaa soofaniif haa kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa haaromsuuf mukaa fi dhagaa soofame ittiin haa bitan. **7** Isaan garuu sababii amanamummaadhaan hojjetaniif, maallaqa imaanaa isaanitti kennname sana to'achuun hin barbaachisu." **8** Hilqiyaa lubichi ol aanaan sunis, Shaafaan barreessaa sanaan, "Ani mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira" jedhe. Kitaabichas Shaafaanitti kenne; Shaafaan immoo kitaaba sana ni dubbise. **9** Ergasiis Shaafaan gara mootichaa dhaqee, "Qondaaltonni kee maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture baasanii hojjettootaa fi namoota hojii mana qulqullummaa to'atanitti imaanaa kennaniiru" jedhee hime. **10** Shaafaan barreessaan sun, "Hilqiyaa lubichi kitaaba tokko natti kenneera" jedhee mootichatti hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise. **11** Mootichis dubbii Kitaaba Seeraa sana dhageenyaan uffata isaa ni tarasaase. **12** Innis ajaja kana Hilqiyaa lubichatti, Ahiiqaam ilma Shaafaanitti, Akboor ilma Miikaayaatti, Shaafaan barreessichaa fi Asaaya tajaajilaa mootichaatti ni kenne; **13** "Dhaqaatii waa'ee waan kitaaba argame kana keessatti barreffamee anaaf, sabaa fi Yihuudaa hundaaf Waaqayyoon gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii kitaabaa kanaatiif hin ajajaminiif dheekkamsi Waaqayyoo guddaan nutti boba'eera; isaan akka waan waa'ee keenya barreffame sana hundaatti hin jiraanneetii." **14** Hilqiyaa lubichi, Ahiiqaam, Akboor, Shaafaanii fi Asaayaan Huldaanaa raajittii gaafachuu dhaqan. Huldaanaan kun niitii Shaluum ilma Tiqwaa, ilma Harhaas kan eegduu uffataa ture sanaa ti. Isheenis Yerusaalem keessa Aanaa Lammaffaa keessa jiraatti turt. **15** Isheenis akkana isaanii jette; "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: Namicha natti isin erge sanatti akkana jedhaa himaa. **16** 'Waaqayyo akkana jedha: Ani akkuma waan kitaaba mootichi Yihuudaa dubbise sana keessatti barreffame hundaatti iddo kanaa fi saba isatti badiisa nan fida. **17** Sababii isaan na dhiisanii waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan waaqota tolfamoo harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniif, dheekkamsi koo iddo

kana irratti ni boba'a; hin dhaamus.' **18** Mootii Yihuudaa kan akka isin Waaqayyoon gaafattaniif isin erge sanattiakkana jedhaatii himaa; 'Waa'ee dubbii ati dhageesse sanaa, Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha; **19** "Sababii ati yeroo waan ani waa'ee iddo kanaatii fi waa'ee saba isaa akka isaan abaaramanii barbadeeffaman waan hamaa dubbadhe dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqayyoo duratti gad of qabdeef, sababii uffata kee tarasaaftee fuula koo duratti boosseef, ani si dhaga'eera" jedha Waaqayyo. **20** Kanaafuu ani abbootii kee biratti walittin si qaba; atis nagumaan awwaalamta. Waan hamaa ani iddo kana irratti fiduuf jiru hunda iji kee hin argu.'" Isaanis deebii ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi'an.

23 Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yerusaalem hunda walitti ni waame. **2** Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yerusaalem, lubootaa fi raajota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga'anitti dubbiseef. **3** Mootichis utubaa bira dhaabatee akka Waaqayyoon duukaa bu'u, akka garaa isaa guutuu fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isatii fi labsiwwan isaa eeggee akkasiin dubbiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreeffaman hojii irra oolchu fuula Waaqayyoo duratti kakuu ni haaromse; ergasiis sabni hundi kakuu ni haaromse. **4** Mootichis akka isaan mi'oota Ba'aaliif, Asheeraadhaa fi raayyaawwan samiitiif hojjetaman hunda mana qulqullummaa Waaqayyoo keessaa baasaniif Hilqiyaa lubicha ol aanaa, luboota sadarkaan isatti aananii fi eegdota balbalaa ajaje. Innis mi'oota sana Yerusaalem keessaa baasee dirree Sulula Qeedroon irratti gube; daaraa isaa fuudhee Beet'eelitti geesse. **5** Luboota waaqota tolfamoo kanneen akka isaan iddoowwan sagadaa kanneen magaalaawwan Yihuudatii fi naannoo Yerusaalem kanneen gaarran irraatiif ixaana aarsaniif mootonni Yihuudaa muudan sana jechuunis warra Ba'aaliif, aduu fi ji'aaf, tuuta urjiitii fi raayyaawwan samii hundaaf ixaana aarsaa turanis ni barbadeesse. **6** Siidaa Aasheeraas mana qulqullummaa Waaqayyootii fuudhee Yerusaalem keessaa baasee Sulula Qeedroonitti geessee achitti ni gube. Isas daakee bulleessee daaraa isaa awwaala namootaa irratti firfirse. **7** Innis mana dhiirota

mana sagadaa keessatti sagaagalaniif kan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiru, iddo itti dubartooni Asheeraadhaaf golgaa hojjetan sana ni diige. **8** Yosiyaaasis luboota hunda magaalaawwan Yihuudatii ni fide; innis iddoowwan sagadaa kanneen Gebaadhaa hamma Bersheebaatti turan kanneen luboonni ixaana itti aarsaa turan sana ni xureesse. Akkasumas galmawwan waaqeffannaa karrawwan cinaa kanneen balbala Karra Iyyasuu bulchaa magaalaa sanaa dura karaa gama bitaa magaalattiin turan sana ni diige. **9** Luboonni iddoowwan sagadaa kunneen yoo iddo aarsaa Waaqayyoo kan Yerusaalem keessaa irra tajaajiluu baatan illee isaan luboota akka isaanii wajjin Maxinooyaa atan ture. **10** Innis akka namni tokko iyyuu ilma isaa yookaan intala isaa aarsaa godhee ibiddaan Moolekiif hin dhi'eessineef Toofeti kan Sulula Ben Hinoom keessatti argamu sana ni xureesse. **11** Akkasumas fardeen mootonni Yihuudaa aduudhaaf kennan sana balbala mana qulqullummaa Waaqayyootti geessu irraa fuudhee ni balleesse. Fardeen sun oobdii kutaa mana Naataan-Meelek qondaaltichaa biraa keessa turan. Ergasiis Yosiyaaas gaariiwwan aduu sana ibiddaan ni gube. **12** Mootichis iddoowwan aarsaa mootonni Yihuudaa bantii manaa irra, kutaa mana Aahaaz kan ol aanu bira dhaabaniif fi iddoowwan aarsaa Minaaseen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa oobdiwwan lamaan keessa dhaabe sana ni buqqise. Iddoowwan aarsaa sanas achii fuudhee ni caccabsee, caccabaa isaanii Sulula Qeedroon keessatti ni gate. **13** Akkasumas mootichi iddoowwan sagadaa kanneen gama ba'a Yerusaalemitti karaa kibba Gaara Faalamuutiin turan kanneen Soloomoon mootichi Israa'el Ashtooreti waaqittii xurooftuu Siidoonotaa, Kemoosh waaqicha xuraa'aa Mo'abii fi Moolek waaqicha xuraa'aa ijoollee Amooniitiif hojjete sana ni xureesse. **14** Yosiyaaas soodduuwwan dhagaa caccabsee siidaawwan Aasheeraas diigee iddo sana lafee namaatiin guute. **15** Akkasumas iddo aarsaa Beet'eel keessa ture sanaa fi iddo sagadaa kan Yerobi'aam ilmi Nebaat inni Israa'elin cubbuu hojjechiise sun ijaare iddo aarsaa sanaa fi iddo sagadaa ni diige. Iddo sagadaa sanas caccabsee, daakee bulleesse; siidaa Aasheeraas ni gube. **16** Yosiyaaasis of irra garagalee awwaalawwan tulluu irra jiran achitti arge; nama ergees awwaalawwan sana keessaa lafeewwan fichtisiisee akkuma dubbii Waaqayyoo kan namni

Waaqaa inni duraan dursee waan kana dubbate sun labsetti iddo aarsaa irratti gubee isa xureesse. **17** Mootichi, "Dhagaan awwaalaa kan ani arguutti jiru kun maal?" jedhee ni gaafate. Namoonni magaalaa sanaa immoo, "Inni awwaala nama Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufee waanuma ati iddo aarsaa Beet'el goote kana duraan dursee labse sanaa ti" jedhan. **18** Innis, "Isa dhiisaa; namni tokko iyuu lafee isaa hin tuqin" jedhe. Kanaafuu isaan lafee isaaftti fi lafee raajicha Samaariyaadhaa dhufe sanaa illee ni dhiisan. **19** Yosiyaas akkuma Beet'elitti godhe sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa kanneen mootonni Israa'el magaalaawwan Samaariyaa keessatti ijaaranii Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan sana hunda ni diige. **20** Innis luboota iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda iddoowwan aarsaa irratti qalee lafee namaas achuma irratti ni gube. Ergasiis gara Yerusaalemitti ni deebi'e. **21** Mootichis, "Akkuma Kitaaba Kakuu kana keessatti barreffame sanatti Waaqayyo Waaqa keessaniif Faasiikaa ayyaaneffadhaa" jedhee saba hunda ajaje. **22** Bara abbootii murtii kanneen Israa'elin bulchaa turaniitii jalqabee yookaan bara mootota Israa'el hunda keessa yookaan Yihuudaa keessa Faasiikaan akkasii takkumaa ayyaaneffamee hin beeku. **23** Garuu bara Yosiyaas mootichaa keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Faasiikaan kun Yerusaalemitti Waaqayyoof ayyaaneffamaa ture. **24** Kana malees Yosiyaas ilaaltotaa fi eker dubbistoota, taraafimii, waaqota tolfamoo fi wantoota jibbiisoo kanneen Yihuudaa fi Yerusaalem keessatti argaman biraan hunda balleesse. Innis seera kitaaba Hilqiyaa lubichi mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti arge sana irratti barreffame hojii irra oolchuudhaaf waan kana godhe. **25** Mootiin akka Yosiyaas kan akka Seera Musee hundaatti garaa isaa guutuudhaan, lubbuu isaa guutuu fi humna isaa guutuudhaan gara Waaqayyootti deebi'e tokko iyuu isaan duras isaan duubas hin argamne. **26** Ta'us sababii Minaaseen waan hojjete hundaan dheekkamsaaf isa kakaaseef Waaqayyo dheekkamsa isaa guddaa fi sodaachisaa Yihuudaa irratti boba'e sana irraa hin deebine. **27** Kanaafuu Waaqayyo, "Ani akkuma Israa'elin balleesse sana Yihuudaas fuula koo duraa nan balleessa; Yerusaalem magaalaa ani filadheef mana qulqullummaa kan ani, 'Maqaan koo achi jiraata' jedhee waa ee isaa dubbadhe kana nan dhiisa" jedhe. **28** Wanni bara mootummaa

Yosiyaas keessa hojjetame kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffameera mitii? **29** Bara Yosiyaas mootii turetti, Fara'oon Nekkoon mootichi Gibxi mootii Asoor gargaaruuf jedhee gara Laga Efraaxiisitti ol ba'e. Yosiyaas mootichis of irraa isa ittisuudhaaf itti gad ba'e. Nekkoon garuu isatti dhufee Megidootti isa ajjeese. **30** Garboonni Yosiyaasis gaariidhaan Megidoodhaa gara Yerusaalemitti reeffa isaa fidanii awwaala isaa keessatti isa awwaalan. Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo'aahaaz ilma Yosiyaas fuudhanii dibanii iddo abbaa isaa buusaniif mootii isa godhan. **31** Yehoo'aahaazis yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii sadii ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyas kan Libnaadhaa dhuftee ture. **32** Innis akkuma abbootiin isaa hojjetan sana fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete. **33** Akka inni Yerusaalem keessa taa'ee hin bulchineef Fara'oon Nekkoon Hamaati keessatti Riiblaati foncaan isaa hidhee Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. **34** Fara'oon Nekkoon Eliyaqaqim ilma Yosiyaas mootichaa iddo Yosiyaas iddo abbaa isaa buusee mootii godhe; maqaan Eliyaqaqimis geeddaree Yehooyaqaqim jedheen. Yehoo'aahaazin garuu fuudhee Gibxitti geesse; innis achitti du'e. **35** Yehooyaqaqimis meetii fi warqee Fara'oon Nekkoon gaafate sana ni baase. Waan kana baasuuufs gibira biyyatti muree namoota biyyattii irraa akkuma galii isaaaniitti meetii fi warqee walitti qabe. **36** Yehooyaqaqim yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Zebuudaa ture; isheenis intala Phedaayaa kan magaalaa Ruumaatii dhufte ture. **37** Innis akkuma abbootiin isaa hojjetan sana fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete.

24 Bara mootummaa Yehooyaqaqim keessa Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya sana ni weerare; Yehooyaqaqimis waggaa sadii isaaaf garboome. Ergasiis garuu yaada geeddaratee Nebukadnezaritti fincile. **2** Waaqayyo saamtota Baabilon, saamtota Sooriyaa, saamtota Mo'aabii fi saamtota Amoon isatti erge. Innis akkuma dubbii Waaqayyo kan garboonni isaa raajonni dubbatan sanaatti Yihuudaa balleessuudhaaf isaan erge. **3** Dhugumaan wanni

kun sababii cubbuu Minaaseetii fi waan inni hojjete hundaatiif fuula isaa duraa isaan balleessuudhaaf akkuma ajaja Waaqayyootti Yihuudaatti dhufe; 4 akkasumas sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabnee dhangalaasee fi sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabneetiin Yerusaalemin guuteef Waaqayyo dhiisuufi hin barbaanne. 5 Wantoonni bara mootummaa Yehooyaaqiim keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? 6 Yehooyaaqiim abbootii isaa wajjin ni boqote. Ilmi isaa Yehooyaakiin iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 7 Sababii mootichi Baabilon biyya isaa hunda, Malkaa Gibxii jalqabee hamma Laga Efraaxiisitti qabateef mootiin Gibxi lammata duulaaf biyya isaatii hin baane. 8 Yehooyaakiin yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa kudha saddeet ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Nehushtaa ture; isheenis intala Elnaataan namicha Yerusaalem sanaa ti. 9 Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. 10 Yeruma sanatti loltoonni Nebukadnezar mooticha Baabilon Yerusaalemitti duulanii ishee ni marsan; 11 utuma ajajoonni loltoota isaa ishee marsaa jiranuu Nebukadnezar mataan isaa gara magaalattii ni dhufe. 12 Yehooyaakiin mootichi Yihuudaa, haati isaa, garboonni isaa, namoonni isaa bebeekamoonii fi qondaaltonni isaa hundinuu mootii Baabilonitti harka kennatan. Mootiin Baabilonis moo'ee waggaa saddeettaatti Yehooyaakiinin booji'ee ni fudhate. 13 Nebukadnezaris akkuma Waaqayyo dubbatee ture sanatti qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa keessa ture hunda ni fudhate; mi'a warqee kan Solomoon mootichi Israa'el mana qulqullummaa Waaqayyootif tolche hunda isaa immoo caccabse. 14 Inni warra Yerusaalem keessa jiraatan hunda ajajoota waraanaatii fi loltoota hunda, warra ogummaa hojii harkaa qabani fi warra sibiila tuman hunda walumatti nama kuma kudhan booji'ee ni fudhate. Namoota akka malee hiyyeyyii qofatu biyya sanatti hafe. 15 Nebukadnezar Yehooyaakiinin booji'ee Baabilonitti ni geesse. Akkasumas haadha mootichaa, niitota isaa, qondaaltota isaatii fi namoota biyya sanaa bebeekamoo booji'ee Yerusaalemii gara Baabilonitti ni geesse. 16 Kana malees mootichi Baabilon humna waraanaa guutuu kan nama kuma

torba of keessaa qabu, warra ogummaa hojii harkaa qabani fi warra sibiila tuman kuma tokko booji'ee Baabilonitti ni geesse; isaan kunneen hundi jajjaboo fi warra lola danda'an turan. 17 Innis Mataaniyaa eessuma Yehooyaakiin sana iddo isaa mootii godhe; maqaa isaaas Zedeqiyaaatti ni geed dare. 18 Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii tokkoo ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyas kan magaalaa Libnati dhufte ture. 19 Innis akkuma Yehooyaaqiim hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa ni hojjete. 20 Wanni kun hundi sababii dheekkamsa Waaqayyootif Yerusaalemii fi Yihuudaa irra ga'e; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse. Zedeqiyaa mooticha Baabilonitti fincile.

25 Kanaafuu bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaa saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a kurnaffaatti, Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loltoota isaa wajjin Yerusaalemitti duule. Innis magaalattiin ala qubatee naannoo ishee hundatti tuullaa biyyoo marse. 2 Magaalaan sunis hamma waggaa kudha tokkoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamtetti ture. 3 Bultii saglaffaa ji'a afuraffaatti, magaalattii keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyaatu tokko illee dhabe. 4 Ergasii dallaan magaalattii cabsamee loltoonni hundinuu utuma Baabilononni magaalaa sana marsanii jiranuu karaa karra dallaa iddo biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkaniin ba'anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; 5 loltoonni Baabilon garuu mooticha ari'anii dirree Yerikoo irratti isa qaqqaban. Loltoonni isaa hundis isa irraa gargar ba'anii bibittinnaa'anii turan; 6 innis ni qabame. Gara mootii Baabilonitti Riiblaatti geeffamee achittis itti murame. 7 Isaanis ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa fixan; isaanis ija isaa keessaa baasanii foncaa naasiitiin hidhanii Baabilonitti isa geessan. 8 Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa kudha saglaffaatti, bultii torbaffaa ji'a shanaffaatti, Nebuzaradaan ajajaan eegumsa mootummaa, qondaalli mootii Baabilon sun gara Yerusaalem dhufe. 9 Innis mana qulqullummaa Waaqayyootti, masaraa mootummaattii fi manneen Yerusaalem hundatti ibidda qabsiise. Manneen

gurguddaa hundas ni gube. **10** Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaalem turan diigan. **11** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun namoota magaalaa keessatti hafanii fi warra baqatanii mootii Baabilonitti kooluu galan booji'ee fudhate. **12** Ajajaan sun garuu hiyyeeyyi biyyattii keessaa gariin akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniif achitti dhiise. **13** Baabilononni sun utubaawwan naasii, baattuuwwan iddoodhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hojjetamee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture caccabsanii naasii sana immoo Baabilonitti geessan. **14** Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaal irraa daaraa dhadha'an, caabiiwanii fi mi'oota naasii irraa hojjetaman kanneen tajaajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. **15** Ajajaan eegumsaa sunis girgiraawwanii fi waciitiwwan ittiin dhiiga facaasan kanneen hundi isaanii warqee qulqulluu irraa yookaan meetii irraa hojjetaman fudhatee deeme. **16** Ulfinni naasii kan Solomoon ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi baattuuwwan iddoodhaa socho'aniin mana qulqullummaa Waaqayyootif hojjeteet ture waan madaalliin madaaluu danda'uu oli turan. **17** Tokkoon tokkoon utubaa sanaa dhundhuma kudha saddeet ol dheerata ture. Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma sadii ol dheeratee naannoos isaa guutuun sibiila wal keessa loofamee tolfamee fi roomaanii naasitiin miidhagfamee ture. Utubaan kaanis sibiila isaa kan wal keessa loofamee tolfamee wajjin kanuma fakkaata ture. **18** Ajajaan eegumsaa sun, Seraayaan lubicha hangafa, Sefaaniyya lubicha Sadarkaan isatti aanuu fi eegdota balbalaa sadan hidhee fuudhee deeme. **19** Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootaatii fi gorsitoota mootii shan fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaat ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota isaa kanneen magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. **20** Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabilonitti geesse. **21** Mootichis achuma Riiblaat biyya Hamaati keessatti isaan ni fixe. Yihuudaanis akkasiin booji'amtee biyya isheetii baate. **22** Nebukadnezar mootichi Baabilon akka inni namoota Yihuudaatti hambise sana bulchuuf Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam ilma Shaafaan sana muude. **23** Ajajoonni loltootaa

hundii fi namoonni isaanii yeroo akka mootichi Baabilon Gedaaliyaas bulchaa kutaa biyyaa godhee muude dhaga'anitti Gedaaliyaas bira Miisphaa dhufan; isaanis Ishmaa'eel ilma Naataaniyya, Yoohaanaan ilma Qaareyaa, Seraaya ilma Tanhumeeti namicha Netoof sanaa, Yaazaniyya ilma namicha Ma'akaatiif fi namoota isaanii turan. **24** Gedaaliyaasis, "Qondaaltota Baabilon hin sodaatinaa; biyyattii keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajilaa; waan gaariitu isinii ta'atii" jedhee isaanii fi namoota isaaniiif kakate. **25** Garuu ji'a torbaffaa keessa Ishmaa'eel ilmi Naataaniyya ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalate sun namoota kudhan wajjin dhufee Gedaaliyaas, namoota Yihuudaatiif fi namoota Baabilon kanneen isa wajjin Miisphaa turan fixe. **26** Kana irattii namni hundi xinnaa fi guddaan, Baabilonota sodaatee ajajoota waraanaa wajjin gara Gibxitti baqate. **27** Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee waggaa soddomii torbaffaa isaatti, Eewiil Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguma sana keessa bultii digdamii torbaffaa ji'a kudha lammaffaatti Yehooyaakiin mootii Yihuudaa sana mana hidhaatii gad dhiise. **28** Afaan tolaadhaanis isatti dubbatee barcuma ulfinaa kan barcuma mootota isa wajjin Baabilon keessa turan kaanii caalu kenneef. **29** Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatti uffachaa ture sana of irraa baasee bara jirenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mootichaa irraa nyaate. **30** Mootichis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaa ture.

1 Seenaa

1 Addaam, Seeti, Enoosh, **2** Qeenaan, Mahalaleel, Yaared, **3** Henook, Matuuvelaa, Laameh, Noh. **4** Ilmaan Noh: Seem, Haam, Yaafet: **5** Ilmaan Yaafet: Goomer, Maagoog, Meedee, Yaawaan, Tuubaal, Meshekii fi Tiiraas turan. **6** Ilmaan Goomer: Ashkenas, Riifaatii fi Toogarmaa turan. **7** Ilmaan Yaawaan: Eliishaa, Tarshiish, Kitimii fi Roodaanota turan. **8** Ilmaan Haam: Kuushi, Misrayim, Fuuxii fi Kana'aan turan. **9** Ilmaan Kuushi: Saabaa, Hawiilaa, Sabtaa, Ra'ima fi Sabtekaa turan. Ilmaan Ra'ima: Shebaa fi Dedaan turan. **10** Kuushi abbaa Naamruud; Naamruudis lafa irratti loltuu jabaa ta'e. **11** Misrayim immoo abbaa Luudiimootaa, Anaamiimotaa, Lehaabiimotaa, Naftahiiimotaa, **12** Fatrusiimotaa, Kaseluhiimotaa jechuunis warra Filisxeemonni irraa dhalatanii fi Kaftooriimotaa ti. **13** Kana'aan abbaa Siidoon ilma isaa hangaftichaa akkasumas kan Heetotaa, **14** Yebuuusotaa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **15** Hiiwotaa, Arkaawotaa, Siinotaa, **16** Arwaadewotaa, Zemaarotaatii fi Hamaatotaa ture. **17** Ilmaan Seem: Eelaam, Ashuur, Arfaakshad, Luudii fi Arraam turan. Ilmaan Arraam: Uuzi, Huuli, Geterii fi Meshek turan. **18** Arfaakshad Sheelaa dhalche; Sheelaan immoo Eeberin dhalche. **19** Eeberiifis ilmaan lamatu dhalate: Sababii bara isaa keessa lafti gargar qoodamteef, maqaan isa tokkoo Felegi jedhamee moggaafame; maqaan obboleessa isaa immoo Yooqxaan jedhamee moggaafame. **20** Yooqxaan immoo Almoodaad, Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **21** Hadooraam, Uuzaal, Diqlaa, **22** Eebaal, Abiimaa'eel, Shebaa, **23** Oofir, Hawiilaa fi Yoobaabin dhalche. Warri kunneen hundinuu ilmaan Yooqxaanii ti. **24** Seem, Arfaakshadi, Sheelaa, **25** Eeberi, Felegi, Re'u, **26** Seruugi, Naahoor, Taaraa, **27** akkasumas Abraam kan Abrahaam jedhamee sanaa dha. **28** Ilmaan Abrahaam: Yisihaaqii fi Ishmaa'eel. **29** Sanyiwwan isaanii warra kanneenii dha: Nabaayooti ilma Ishmaa'eel hangafticha, Qeedaar, Adbi'eel, Mibsaami, **30** Mishmaa, Duumaa, Maasaa, Hadaad, Teemaan, **31** Yexuur, Naafiishii fi Qeedmaa. Isaan kunneen ilmaan Ishmaa'eel. **32** Ilmaan Qexuuraan saajjatoon Abrahaam sun deesse: Zimraan, Yoqshaan, Medaan, Midyaan, Yishbaaqii fi Shuwaa. Ilmaan Yokshaan: Shebaa fi Dedaan. **33** Ilmaan Midyaan: Eefaa, Eefer, Henook, Abiidaa fi Eldaa'aa. Warri kunneen

hundi sanyiwwan Qexuuraa ti. **34** Abrahaam abbaa Yisihaaq. Ilmaan Yisihaaq: Esaawuu fi Israa'el. **35** Ilmaan Esaawu: Eliifaaz, Re'u'eel, Ye'uushi, Ya'ilamii fi Qooraahi. **36** Ilmaan Eliifaaz: Teemaan, Oomaar, Zefoo, Gaataamii fi Qenaz; karaa Tiiimnaatiin: Amaaleq. **37** Ilmaan Re'u'eel: Nahaati, Zeraa, Shamaa fi Miizaah. **38** Ilmaan See'iir: Looxaan, Sobaal, Zibe'oon, Aannaa, Diishoon, Eezerii fi Diishaan. **39** Ilmaan Looxaan: Hoorii fi Hoomaam, Tiiimnaa obboleettii Looxaan. **40** Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Oonaami. Ilmaan Zibe'oon: Ayyaa fi Aannaa. **41** Ilmi Aannaa: Diishoon. Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan, Yitraanii fi Keraan. **42** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawaanii fi Aqaan. Ilmaan Diishaan: Uuzi fi Araan. **43** Mootonni utuu mootiin Israa'el tokko iyuu hin mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: Belaa ilma Be'oor kan magaalaan isaa Diinhaabaa jedhamee moggaafame sana. **44** Belaa duunaan Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **45** Yoobaab duunaan Hushaam namichi biyya Teemaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **46** Hushaam duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti Midyaanin mo'ate sun iddo isaa bu'ee mootii ta'e. Maqaan magaalaan isaa Aawit jedhame. **47** Hadaad duunaan Samlaan namichi Masreeqaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **48** Samlaan duunaan Shaawul namichi biyya Rehoobooti ishee laga bira jirtu sanaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **49** Shaawul duunaan Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **50** Ba'aal-Haanaan duunaan immoo Hadaad iddo isaa bu'ee mootii ta'e. Magaalaan isaas Faa'u jedhame. Maqaan niiti isaa immoo Maheexabi'eel jedhama ture; isheen is intala Maxreed, intala Mee-Zaahaab ture. **51** Hadaadis ni du'e. Hangafoota saba Edoom: Tiiimnaa, Aalwaa, Yetetti, **52** Oholiibaamaa, Eelaa, Phiinoon, **53** Qenaz, Teemaan, Mibzaar, **54** Magidii'eelii fi Iiraam. Namoonni kunneen hangafoota Edoom turan.

2 Ilmaan Israa'el warra kanneenii dha: Ruubeen, Simi'oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Zebuuloon, **2** Daan, Yoosif, Beniyaam, Niftaalem, Gaadii fi Aasheer. **3** Ilmaan Yihuudaa: Eeri, Oonaanii fi Sheelaa. Isaan kanneen sadanuu intala Shuuwaa, dubartii Kana'aan sanatu isaaf da'e. Eer ilma Yihuudaa hangaftichi fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture. Kanaafuu Waaqayyoo isa aijeeese. **4** Taamaar niitiin ilma Yihuudaa Faaresii fi Zaaraa Yihuudaaf deesse. Yihuudaan

walumaa galatti ilmaan shan qaba ture. **5** Ilmaan Faares: Hezroonii fi Hamuul. **6** Ilmaan Zaaraa: Zimrii, Eetaan, Heemaan, Kalkoolii fi Daardaa. Isaan walumaa galatti dhiirota shan turan. **7** Ilma Karmii: Aakaar isa waan balleeffamuu qabu fudhachuudhaan Israa'elitti rakkina fide. **8** Ilma Eetaan: Azaariyaa. **9** Ilmaan Hezroon: Yerami'eel, Raamii fi Kuluubaa. **10** Raam abbaa Abiinaadaab ture; Amiinaadaab immoo abbaa Nahishoon hoogganaa saba Yihuudaa ture. **11** Nahishoon abbaa Salmaan; Salmaan immoo abbaa Bo'eez; **12** Bo'eez abbaa Oobeedi; Yoobeed immoo abbaa Isseey. **13** Ilmaan Isseey: Ilmi isaa hangafni Eliyaab, lammafaan Abiinaadaab, sadaffaan Shime'aa, **14** Afuraffaan Naatnaa'el, shanaffaan Raadaayi, **15** ja'affaan Oozem, torbaffaan Daawit. **16** Obboleettonni isaanii immoo Zeruuyaa fi Abiigayil turan. Ilmaan Zeruuyaa sadan Abiishaayi, Yoo'aabii fi Asaaheel turan. **17** Abiigayil haadha Amaasaa kan abbaan isaa Yeteer nama gosa Ishmaa'el sanaa ti. **18** Kaaleb ilmi Hezroon niitii isaa Azuubaa fi Yeri'ooti irraa ijoollee dhalche. Ilmaan Aazubaa kanneen turan: Yeeser, Sobaabii fi Ardoon. **19** Kaalebis Azuubaan duunaan Efraataa fuudhe. Isheenii Huurin isaaaf deesse. **20** Huuri abbaa Uuri; Uuri immoo abbaa Bezal'i'eel. **21** Ergasii Hezroon yommuu umuriin isaa wagga jaatama guutetti intala abbaa Gili'aad intala Maakiir fuudhe; isheenii Seguubin isaaaf deesse. **22** Seguub immoo abbaa Yaa'iir ture; innis biyya Gili'aad keessaa magaalaawwan digdamii sadii qaba ture. **23** Geshuuri fi Arraam, magaalaalaa Yaa'iir akkasumas Qeenatii fi gandoota naannoo ishee jiraniin walitti magaalaawwan jaatama irraa fudhatan. Isaan kunneen hundi sanyii abbaa Gili'aad sanyii Maakiir turan. **24** Hezroon erga Kaaleb Efraataatti du'ee booddee, niitiin isaa Abiyaan Ashihuur abbaa Teqoo'aa deesseef. **25** Ilmaan Yerami'eel ilma Hezroon hangafticha sanaa: Raam ilma isaa hangafticha, Buunaah, Ooren, Oozemii fi Ahiiyaa. **26** Yerami'eel niitii biraa kan Aaxaaraa jedhamtu qaba ture; isheenii haadha Oonaam turte. **27** Ilmaan Raam ilma Yerami'eel hangafticha sanaa: Ma'aaz, Yaamiinii fi Eequeer. **28** Ilmaan Oonaam: Shamaayii fi Yaadaa. Ilmaan Shamaayi: Naadaabii fi Abiishur. **29** Niitiin Abiishur Abiihaayil jedhamti; isheenii Ahibaanii fi Mooliid isaaaf deesse. **30** Ilmaan Naadaab: Seleedii fi Afayiim. Seleed utuu ijoollee hin dhalchin du'e. **31** Ilma Afayiim: Yishe'ii; Yishe'iin

abbaa Sheeshaan. Sheeshaan immoo abbaa Ahilayi. **32** Ilmaan Yaadaa kan obboleessa Shamaayi: Yeteree fi Yoonaataan. Yeteree utuu ijoollee hin dhalchin du'e. **33** Ilmaan Yoonaataan: Pheletii fi Zaazaa. Isaan kunneen sanyiiwan Yerami'eel turan. **34** Sheeshaan intallan malee ilmaan hin qabu ture. Innis tajaajilaa lammii Gibxi kan Yarihaa jedhamu tokko qaba ture. **35** Sheeshaan tajaajilaa isaa Yarihaatti intala isaa ni heerumsiise; isheenii Ataayin deesseef. **36** Ataayi abbaa Naataan; Naataan immoo abbaa Zaabaadin; **37** Zaabaad abbaa Eflaal; Efelaal immoo abbaa Oobeedi; **38** Oobeedi abbaa Yehuu; Yehuu abbaa Azaariyaa; **39** Azaariyaa abbaa Heleez; Helees immoo abbaa Ele'aasaa ti; **40** Ele'aasaan abbaa Sismaayi; Sismaayi abbaa Shaluum; **41** Shaluum abbaa Yeqameyaa ti; Yeqameyaan immoo abbaa Eliishaamaa ti. **42** Ilmaan Kaaleb obboleessa Yerami'eel: Meeshaan ilmi isaa hangaftichi abbaa Ziif; Ziif abbaa Maareeshaa ti; Maareeshaa immoo abbaa Kebroon. **43** Ilmaan Kebroon: Qooraahi, Tafuu'aa, Reqemii fi Shemaa. **44** Shemaan abbaa Raham; Raham immoo abbaa Yorqe'aam. Reqem abbaa Shamaayi. **45** Shamaayi abbaa Maa'oon; Maa'oon immoo abbaa Beet Zuuri. **46** Eefaan saajjatoon Kaaleb sun haadha Haaraan, Moozaa fi Gaazeez. Haaraan immoo abbaa Gaazer. **47** Ilmaan Yaahidaay: Reegeem, Yootaam, Geeshaan, Phelet, Eefaa fi Sha'aaf. **48** Ma'akaan saajjatoon Kaaleb sun haadha Shebeerii fi Tirhaanaa ti. **49** Isheen akkasumas Sha'aaf abbaa Madmaanaa, Shewwaa abbaa Makbeenaa fi abbaa Gibe'aa deesse. Kaaleb intala Aksaa jedhamtu qaba ture. **50** Isaan kunneen sanyiiwan Kaaleb turan. Ilmaan Huuri ilma Efraataa hangafticha: Sobaal abbaa Kiriyaati Ye'aariim, **51** Salmaan abbaa Beetlihem, Haareef abbaa Beet Gaadeer. **52** Sanyiiwan Sobaal kan abbaa Kiriyaati Ye'aariim: Walakkaan Menuhootaa, Haaroo'ee, **53** akkasumas gosti Kiriyaati Ye'aariim, Yitraawonni, Fuutonni, Shumaatonni, Mishiraawonni, Zoraatotaa fi Eshitaa'oloonni gosoota isaan kanneen keessaa dhalatanii dha. **54** Sanyiiwan Salmaan: Beetlihem, Netoofota, Atroot Beet Yoo'aab, walakkaa Maanaheetotaa, Zoraatota fa'i; **55** balbala barreessitootaa kanneen Yaabeeex keessa jiraatan: Tiraatota, Shime'aatotaa fi Sukaatota. Isaan kunneen Qenota mana abbaa Rekaab Hamaati keessaa dhalatanii dha.

3 Isaan kunneen ilmaan Daawit Kebroonitti dhalchee dha; Ilmi isaa hangafni Amnoon kan Ahiinoo'am dubartiin Yizri'eel deessee dha; inni lammaffaan immoo Daani'el kan Abiigayiil dubartiin Qarmeloos deessee dha; **2** sadaffaan Abesaaloom isa Ma'akaan intalli Talmaay mooticha Geshuur deessee dha; afuraffaan Adooniyaa ilma Hagiit; **3** shanaffaan Shefaaxiyaa ilma Abiixaal; ja'affaan Yitre'aam kan inni niitii isaa Eglaa irraa dhalchee dha. **4** Isaan ja'aan kunneen warra yeroo Daawit Kebroonitti waggaa torbaa fi walakkaa mootii turetti isaaf dhalatanii dha. Daawit Yerusaalemitti waggaa soddomii sadii mootii ta'ee bulche; **5** ijoolleen achitti isaaf dhalatanis kanneenii dha: Shime'aa, Shobaab, Naataanii fi Soloomoon. Ilmaan afran kunneen Batisheebaa intala Amii'eel irraa dhalatan. **6** Akkasumas ilmaan biraq qaba ture; isaanis: Yibehaar, Eliishuuwaa, Eliiphelexi, **7** Noogaa, Nefeg, Yaafiyaa, **8** Eliishaamaa, Eliyaadaa fi Eliiphelexi; isaanis walumatti ilmaan sagal turan. **9** Ilmaan saajjatoowwan isaa irraa dhalataniin alatti isaan kunneen ilmaan Daawit turan. Taamaar immoo obboleettiisaanii turte. **10** Ilmi Soloomoon Rehoobo'aam; ilmi Rehoobo'aam Abiyaa dha; ilmi Abiyaa Aasaa dha; ilmi Aasaa Yehooshaafaax; **11** ilmi Yehooshaafaax Yehooraam; ilmi Yooraam Ahaaziyya; ilmi Ahaaziyya Yoo'aash; **12** ilmi Yoo'aash Amasiyya; ilmi Amasiyya Azaariyya; ilmi Azaariyya Yootaam; **13** ilmi Yootaam Aahaaz; ilmi Aahaaz Hisqiyaas; ilmi Hisqiyaas Minaasee dha; **14** ilmi Minaasee Aamoon; ilmi isaa immoo Yosiyaas. **15** Ilmaan Yosiyaas: Inni hangafni Yoohaanaan, lammafaan Yehooyaqaqim, sadaffaan Zedeqiyaa, afuraffaan immoo Shaluum. **16** Ilmaan Yehooyaqaqim: Ilma isaa Yehooyaqaqim fi ilma isaa Zedeqiyaa. **17** Ilmaan Yehooyaqaqim isaa booji'ame sanaa: Ilma isaa She'altii'eel, **18** Malkiiraam, Phedaayaa, Shenaaxaar, Yeqameyaa, Hooshaamaa fi Nedaabiyyaa. **19** Ilmaan Phedaayaa: Zarubaabelii fi Shime'ii. Ilmaan Zarubaabel: Meshulaamii fi Hanaaniyyaa. Obboleettiin isaanii immoo Sheloomiit jedhamti. **20** Akkasumas ijoolle gara biraq shanitutre; isaanis: Hashubaa, Oohel, Berekiyyaa, Hasadiyyaa fi Yooshab-Heseed. **21** Ilmaan Hanaaniyyaa: Phelaatiyyaa fi Yeshaayaa; akkasumas ilmaan Refaayaa, ilmaan Arnaan, ilmaan Obaadiyatii fi ilmaan Shekaaniyyaa. **22** Ilmaan Shekaaniyyaa: Shemaa'iyaa fi ilmaan isaa: Haxuush, Yigi'aal, Baariyyah, Na'aariyyaa

fi Shaafaax; isaan walumatti ja'a turan. **23** Ilmaan Na'aariyyaa: Eliiyoo'eenayi, Hisqiyaasii fi Azriiqam; isaan walumatti sadii turan. **24** Ilmaan Eliiyoo'eenayi: Hoodayiwa, Eliyaashiib, Phelaayaa, Aquub, Yoohaanaan, Delaayaa fi Anaanii; isaan walumatti torba turan.

4 Ilmaan Yihuudaa: Faares, Hezroon, Karmii, Huuri fi Sobaal. **2** Re'aayaan ilmi Sobaal abbaa Yahaatiit; Yahaati immoo abbaa Ahuumaayii fi Laahadii ti. Isaan kunneen balbalawwan Zoraatotaa ti. **3** Ilmaan Eexaam kanneenii dha: Yizri'eel, Yishmaa fi Yidbaashi. Obboleettiin isaanii immoo Hazelphoonii jedhamti. **4** Phenuu'eel abbaa Gedoor; Eezer immoo abbaa Huushaam. Isaan kunneen sanyii Huuri ilma Efraataa hangaftichaati fi abbaa Beetlihem sanaa ti. **5** Ashihuur abbaan Teqoo'aa niftota lama kanneen Heelaa fi Na'araa jedhaman qaba ture. **6** Na'araan ilmaan Ahuzaam, Heefer, Teemenii fi Haa'ahashitaar jedhaman deesseef. Ilmaan Na'araa isaan kanneen turan. **7** Ilmaan Heelaa: Zeret, Zooharii fi Etnaan; **8** Qoosi abbaa Anuub, abbaa Hazobeebaa fi abbaa balbalawwan Ahariheel ilma Haaruumiti. **9** Yaabeex nama obboloota isaa caalaa ulfina qabu ture; haatii isaa, "Ani dhiphinaanan isa da'e" jettee Yaabeex jettee isa moggaafte. **10** Yaabeex immoo akkana jedhee Waqa Israa'elitti iyyate; "Ati na eebbisi; biyya koos naaf bal'isi! Akka ani hin miidhamnee fi akka ani dhiphina jalaa ba'uuf harki kee na wajjin haa jiraatu." Waaqnis waan inni kadhate sana ni kenneef. **11** Kiluub obboleessi Shuhaa abbaa Mihiirii ti; Mehiir immoo abbaa Eshitooniti. **12** Eshitoonis abbaa Beet Raafaaan, abbaa Faaseehaa fi Tehiinaa ti; Tahiinaan immoo abbaa Iir Naahaashii ti. Isaan kunneen namoota Reekaa ti. **13** Ilmaan Qenaz: Otnii'eelii fi Seraayaa. Ilmaan Otnii'eel: Hataatii fi Ma'oonotaayi. **14** Me'oonotaayi abbaa Ofraa ti. Seraayaan abbaa Yoo'aabii ti; Yoo'aab immoo abbaa Gee Haraashiimii ti. Maqaan kun sababii isaan ogummaa hojji harkaa qabaniif kennameef. **15** Ilmaan Kaaleb ilma Yefunee: Iiruu, Eelaa fi Na'aam. Ilmi Eelaa: Qenaz. **16** Ilmaan Yehaleli'eel: Ziifii, Ziifaa, Tiiriyyaa fi Asareel. **17** Ilmaan Izraa: Yeteer, Mered, Eeferii fi Yaaloon. Niitota Mered keessaa isheen tokko Miiriyaam, Shamaayii fi Yishibaa abbaa Eshtimo'aa sana deesse. **18** Niitiin isaa dubartiin Yihuudaa sunis Yaared abbaa Gedoor, Hebeer abbaa Sookooniitii fi Yequutii'eel abbaa Zaano'aa deesse.

Isaan kunneen ijoollee Bitiyyaa intala Fara'oон kan Mered fuudhe sanaa ti. **19** Ilmaan niitiin Hoodiyaa obboleettiin Naham sun deesse: Abbaa Qeyiilaan namicha Garmii sanaatii fi Eshtimo'aa namicha Ma'akaa ti. **20** Ilmaan Simi'oон: Amnoon, Riinaa, Ben-Haanaanii fi Tiiloon. Ilmaan Yishi'ii: Zoheetti fi Ben-Zoheetti ti. **21** Ilmaan Sheelaa ilma Yihuudaa: Eer abbaa Leekaa, La'adaa abbaa Maareeshaatii fi balbalawwan Beet Ashibee' aatti warra wayyaa quncee talbaa haphii hojjetanii. **22** Yooqim, namoota Koozeebaa, Yoo'aashii fi Saaraaf isa Mo'aabii fi Yaashubiileheem bulchu. Barreeffamni kunneen is kan bara durii ti. **23** Isaanis suphee dhoofuu Nexaayiimii fi Gedeeraa keessa jiraatan turan; jarri kun mootichaaf hojjechaa achi jiraatu ture. **24** Ilmaan Simi'oон: Nemuu'eel, Yaamiin, Yaariib, Zeraa fi Shaawul; **25** Shaluum ilma Saa'uul ture; Mibsaam ilma Shaluumiti; Mishmaa immoo ilma Mabsaamiti. **26** Ilmaan Mishmaa: Ilma isaa Hamuu'eel, ilma isaa Zakuurii fi ilma isaa Shime'ii. **27** Shime'iin ilmaan kudha ja'aa fi intallan ja'a qabat ure; obboloonni isaa garuu ijoollee hedduu hin qaban ture; sababii kanaaf balbalawwan isaanii hundinuu akka gosa Yihuudaa baay'ee hin turre. **28** Isaanis Bersheebaa, Molaadaa, Hazar Shuu'aal, **29** Bilihaa, Ezem, Toolaad, **30** Betuu'eel, Hormaa, Siiqlaag, **31** Beet Markaabot, Hazar Susiim, Beet Biirii fi Sha'arayiim keessa jiraatan. Magalaawwan kunneen hamma bara mootummaa Daawitiitti magalaawwan isaanii turan. **32** Akkasumas gandoota Eexaam, Ayin, Reemoon, Tookkenii fi Ashaan jechuunis magaalaa shananii fi **33** gandoota naannoo isaaniitti argaman hunda keessa hamma Ba'aaliitti jiraatu ture. Kunneen iddo Isaan jiraatanii dha. Isaanis galmee hidda dhaloota isaanii kaawwatanii jiran. **34** Meshoobaab, Yamleek, Yooshaa ilma Amasiyaa, **35** Yoo'eel, Yehuu ilma Yooshibiyaa, ilma Seraayaa, ilma Asii'eel, **36** akkasumas Eliyoo'eenayi, Yaa'iqooba, Yashooohayaa, Asaayaa, Aadii'eel, Yesiimi'eel, Benaayaa, **37** Ziizaa ilma Shiifii, ilma Aloon, ilma Yedaayaa, ilma Shimrii, ilma Shemaa'iyaa. **38** Namoonni maqaan isaanii kanaa olitti himame kunneen hooggantoota balbala isaanii turan. Baay'inni maatii isaaniis akka malee dabalaan dhuf; **39** Isaanis bushaayee isaaniittiif lafa dheedaa barbaacha hamma moggaa Gedoor kan gama ba'a sululaa jiru sanaatti deeman. **40** Isaanis naannoo sanatti lafa dheedaa gabbataa fi gaarii argatan; lafni sunis bal'aa,

kan nagaa fi tasgabbii qabu ture. Bara durii gosooni Haamii naannoo sana jiraachaa turan. **41** Namoonni maqaan isaanii dha'ame kunneen bara Hisqiyaas mootii Yihuudaa ture keessa dhufan. Isaan akkuma hamma har'aatti illee mul'atu qubata Kaamotaatii fi Me'uunoota achi jiraachaa turanii dha'anii guutumaan guutuutti isaan barbadeessan. Ergasiis sababii lafa dheedaa bal'aa bushaayee isaaniittiif argataniif lafa jaraa irra ni qubatan. **42** Simi'oонota kanneen keessa namoonni dhibba shan ilmaan Yishi'ii Phelaatiyaa, Na'aariyaa, Refaayaa fi Uzii'eel hoogganamanii biyya gaaraa See'iir weeraran. **43** Isaanis Amaaleqoota miliqanii hafan balleessanii hamma har'aatti achuma jiraatan.

5 Ruubeen Israa'eliif ilma hangafa ture; ta'us sababii inni siree abbaa isaa xureesseef mirgi hangafummaa isaa ilmaan Yoosef ilma Israa'el sanaatiif kennname. Kanaafuu inni akka mirga isaa kan dhalootaan argamuutti hidda dhalootaa keessatti hin galmeeffamne; **2** Yihuudaa obboloota isaa keessa nama jabaa fi kan mootummaa isa keessa ba'e ta'u illee mirgi hangafummaa kan Yoosefii ti. **3** Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangafticha: Henooki, Faluusoo, Hezroonii fi Karmii. **4** Ilmaan Yoo'eel: Shemaa'iyaa ilma isaa, Googi ilma isaa, Shime'ii ilma isaa, **5** Miikaa ilma isaa, Re'aayaa ilma isaa, Ba'aal ilma isatii fi **6** Bi'eeraa ilma isaa kan mootiin Asoor Tiiglaat-Philneeser booji'ee fudhatee dha. Be'eeraan hoogganaa gosa Ruubeen ture. **7** Firoonni isaanii warri akkuma hidda dhaloota isaaniitti balbala balbalaan galmeeffaman kanneenii dha: Ye'ii'eel hangafticha, Zakkaariyas, **8** Beelaa ilma Aazaazi, ilma Shemaa, ilma Yoo'eel. Isaanis naannoo Aro'eeri jalqabee hamma Neboo fi Ba'aal Me'ooniitti jiru keessa qubatan. **9** Isaanis sababii horiin isaanii Gili'aadi keessatti baay'ateef karaa ba'a biiftuutiin hamma daarii gammoojji kan gara laga Efraaxiisitti bal'atu sanaatti biyyattii qabatan. **10** Isaan jabana Saa'ol keessa Aggaariitti waraana kaasan; jarris harka isaaniitti mo'ataman; Isaanis iddo jireenyaa warra Aggaar kan Gili'aadiin gama ba'a biiftuu jiru guutumaan guutuutti qabatan. **11** Gosooni Gaad isaanitti aananii Baashaan keessa lafa hamma Salkaatti argamu irra jiraatan; Isaanis: **12** Yoo'eel hangaftichi, Shaafaam itti aanaan isaa, Ya'inayii fi Shaafaax Baashaan keessa jiraatan. **13** Firoonni isaanii maatii maatiidhaan kanneenii dha:

Miikaa'el, Meshulaam, Shebaa, Yooraay, Yaakaan, Zii'aa fi Eeber; walumaa galatti torba turan. **14** Isaan kunneneen immoo ilmaan Abiihaayil ilma Huuri, ilma Yaarokaa, ilma Gili'aad, ilma Miikaa'el, ilma Yesiishaayi, ilma Yakedoo, ilma Buuzii ti. **15** Ahiin ilmi Abdi'eel, hangafa maatii isaanii ture; Abdi'eel immoo ilma Guunii ti. **16** Warri Gaad Gili'aad keessa, Baashaanii fi gandoota daarii isheetti argaman, akkasumas lafatiikaa kan Shaaroon keessatti argaman hundaa fi qarqara isaa jiraatan. **17** Isaan kunneneen hundi jabana Yootaam mootii Yihuudaa turee fi jabana Yerobi'aam mootii Israa'el ture keessa galmee hidda dhalootaa keessatti galmeeffaman. **18** Ruubeenonni, Gaadonnii fi walakkaan gosa Minaasee namoota dandeettii lolaa qaban 44,760 qaban ture; isaanis namoota jajjaboo warra gaachanaa fi goraadee qabachuu danda'an, warra xiyya darbachuu danda'anii fi warra waraanaaf leenjifaman turan. **19** Jarri kunis warra Aggaariitti, warra Yexuritti, Naafiihiittii fi Noodaabiitti waraana ni banan. **20** Sababii isaan waraana sana irratti gara Waaqaatti iyyatanii turaniif Waaqni isaan gargaaree warra Aggaariitti fi garee isaanii hunda dabsee harka isaaniitti kenne. Innis sababii isaan isa amanataniif kadhannaas isaaniitiif deebii kenne. **21** Isaanis horii warra Aggaar gaala kuma shan, hoolaa kuma dhibba lamaa fi shantamaa fi harree kuma lama saaman. Akkasumas nama kuma dhibba tokkoo booji'an; **22** sababii lolli sun kan Waqaqa tureef namoonni biraan baay'een ni ajjeefaman. Isaanis hamma bara boojuutti biyya sana keessa ni jiraatan. **23** Walakkaan gosa Minaasee baay'ee turan; isaanis Baashaanii jalqabani hamma Ba'aal Hermoonitti, hamma Seniir Tulluu Hermoonitti biyya sana keessa qubatan. **24** Isaan kunneneen hangafoota maatii isaanii ti: Eefer, Yishi'ii, Elii'eel, Azrii'eel, Ermiyaas, Hoodayiwa fi Yadii'eel. Isaan kunneneen loltoota gootota, namoota bebbeekamoo fi hangafoota maatii isaanii ti. **25** Isaan garuu Waqaq abbootii isaaniitiif amanamuu didanii waaqota saboota biyyattii wajjin sagaagalani; saboonni kunneneen warra Waaqni fuula isaanii duraa balleessee dha. **26** Kanaafuu Waaqni Israa'el hafuura Fohaa mooticha Asoor jechuunis hafuura Phuuli kakaasee akka inni gosoota Ruubeen, kan Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaasee booji'u godhe. Innis warra kanneen gara Halaa, Haaboor, Haaraatii fi gara qarqara laga

Goozaaniitti geesse; isaanis hamma har'aatti achuma jiraatan.

6 Ilmaan Lewwii: Geershoon, Qohaatii fi Meraar. **2** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **3** Ijoolleen Amraam: Aroon, Musee fi Miiriyaam. Ilmaan Aroon: Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaar. **4** Ele'aazaar abbaa Fiinehaas; Fiinehaas immoo abbaa Abiishuuwaati; **5** Abiishuuwaan abbaa Buukii ti; Bukiin immoo abbaa Uzii ti; **6** Uzii abbaa Zeraayaa ti; Zaraa'iyaan abbaa Meraayootti ti; **7** Meraayoot abbaa Amariyaat; Amariyaan abbaa Ahiixubii ti; **8** Ahiixub abbaa Zaadoqii ti; Zaadoq abbaa Ahiima'azii ti; **9** Ahiima'az abbaa Azaariyaat; Azaariyaabbaa Yoohaanaanii ti; **10** Yoohaanaan abbaa Azaariyaat; inni luba ta'ee mana qulqullummaa kan Soloomoon Yerusaalemitti ijaare keessa tajaajila ture. **11** Azaariyaabbaa Amariyaat ti; Amariyaan abbaa Ahiixubii ti; **12** Ahiixub abbaa Zaadoqii ti; Zaadoq abbaa Shaluumii ti; **13** Shaluum abbaa Hilqiyaa ti; Hilqiyaa abbaa Azaariyaat ti; **14** Azaariyaabbaa Seraayaa ti; Seraayaan abbaa Yehoozaadaaqii ti. **15** Yeroo Waaqayyo akka sabni Yihuudaa ti fi Yerusaalem Nebukadnezariin booji'amu godhetti Yehoozaadaaqis booji'amee fudhatame. **16** Ilmaan Lewwii: Geershoon, Qohaatii fi Meraarii. **17** Maqaan Ilmaan Geershoon kanaa dha: Loobeenii fi Shime'ii. **18** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **19** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Isaan kunneneen Lewwota balbala balbala abbootii isaaniitiin lakkaa'amanii dha: **20** Balbala Geershoon keessaa: Ilma isaa Loobeen, ilma isaa Yahaati, ilma isaa Zimaati, **21** ilma isaa Yoo'aa, ilma isaa Iddoo, ilma isaa Zeraa fi ilma isaa Ye'aateraayi. **22** Ilmaan Qohaati: Ilma isaa Amiinaadaab, ilma isaa Qooraahi, ilma isaa Asiir, **23** ilma isaa Elqaanaa, ilma isaa Ebiyasaaf, ilma isaa Asiir, **24** ilma isaa Tahaat, ilma isaa Uuri'eel, ilma isaa Uziyya fi ilma isaa Shaawul. **25** Ilmaan Elqaanaa: Amaasaayi, Ahimooti, **26** ilma isaa Elqaanaa, ilma isaa Zoofayi, ilma isaa Naahat, **27** ilma isaa Eliyaab, ilma isaa Yeroohaam, ilma isaa Elqaanaa fi ilma isaa Saamu'eel. **28** Ilmaan Saamu'eel: Ilma isaa Yoo'eel hangaftichaa fi ilma isaa lammaffaa Abiyaa. **29** Ilmaan Meraarii: Mahilii, ilma isaa Loobeen, ilma isaa Shime'ii, ilma isaa Uzaa, **30** ilma isaa Shime'aa, ilma isaa Hagiyya fi ilma isaa Asaayaa. **31** Namoonni erga taabonni dhufee achi boqotee booddee Daawit

akka isaan faarfannaadhaan mana Waaqayyoo keessa tajaajilaniif muude kanneenii dha. **32** Isaanis hamma Soloomoon Yerusaalem keessatti mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaretti dafkaana qulqulluu, dafkaana wal ga'ii duratti faarfannaadhaan tajaajilaa turan. Isaanis akkuma seera isaaniif kennname sanaatti hojii isaanii hojjechaa turan. **33** Maqaan namoota ilmaan isaanii wajjin tajaajilaniif kanneenii dha: Ilmaan Qohaatotaa keessaa: Heemaan Faarfataa, ilma Yoo'eel, ilma Saamu'eel, **34** ilma Elqaanaa, ilma Yeroohaam, ilma Eli'eel, ilma Too'aa, **35** ilma Zuufi, ilma Elqaanaa, ilma Mahat, ilma Amaasaayi, **36** ilma Elqaanaa, ilma Yoo'eel, ilma Azaariyaa, ilma Sefaaniyaa, **37** ilma Tahaat, ilma Asiir, ilma Ebiiyaasaaf, ilma Qooraahi, **38** ilma Yizihaar, ilma Qohaati, ilma Lewwii, ilma Israa'el; **39** akkasumas Asaaf obboleessi Heemaan karaa mirgaatiin dhaabata ture: Asaaf ilma Berekyyaa, ilma Shime'aa, **40** ilma Miikaa'el, ilma Ba'aseeyaa, ilma Malkiyaa, **41** ilma Etnii, ilma Zeraa, ilma Adaayaa, **42** ilma Eetaan, ilma Zimaa, ilma Shime'ii, **43** ilma Yahaati, ilma Geershoom, ilma Lewwii; **44** karaa bitaa isaatiin immoo warri isaan wajjin turan gosa Meraarii keessaa: Eetaan ilma Qiisaa, ilma Abdii, ilma Maluuk, **45** ilma Hashabiyyaa, ilma Amasiyaa, ilma Hilqiyaa, **46** ilma Amzii, ilma Baanii, ilma Shemeer, **47** ilma Mahilii, ilma Muusii, ilma Meraarii, ilma Lewwii. **48** Obboloonni isaanii Lewwoni akka hojii dafkaana qulqulluu mana Waaqaa hunda hojjetaniif ramadamanii turan. **49** Aroonii fi ilmaan isaa garuu akkuma waan Museen garbichi Waaqaa sun ajajee ture hundaatti hojii Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatiif, sababii Israa'elitiifis araara buusuudhaaf iddo aarsaa kan aarsaa gubamuutii fi iddo aarsaaixaanaa irratti aarsaawwan dhi'eessaa turan. **50** Ilmaan Aroon kanneenii dha: Ilma isaa Ele'aazaar, ilma isaa Fiinehaas, ilma isaa Abiishuuwaa, **51** ilma isaa Bukii, ilma isaa Uzii, ilma isaa Zeraayaa, **52** ilma isaa Meraayoot, ilma isaa Amariyaa, ilma isaa Ahiixub, **53** ilma isaa Zaadoqii fi ilma isaa Ahiima'az. **54** Sababiiixaan jalqabaa isaaniiif ba'eef iddoowwan kunneen Aroonii fi ilmaan isaa kanneen balbala Qohaati keessaa dhufaniif ni kennaman; iddoowwan qubata isaanii kanneen akka biyya isaanii ta'aniif isaaniiif ramadamanii dha: **55** Kebroon isheen biyya Yihuudaa keessaatii fi lafti dheedaa kan naannoo isheetti argamu isaaniiif ni kennaman. **56** Lafti qotiisaatii fi gandoonni

naannoo Kebrooniitti argaman garuu Kaaleb ilma Yefuneetiif ni kennaman. **57** Ilmaan Arooniiif immoo magaalaawwan itti baqatan Kebroon, Libnaa, Yatiir, Eshtimo'aa, **58** Hiileen, Debiir, **59** Ashaan, Yootaa fi Beet Shemeshitu lafa dheeda isaanii wajjin kennname. **60** Qooda gosa Beniyaam keessaa immoo Gibe'oon, Gebaa, Alemetii fi Anaatootittu lafa dheeda isaanii wajjin ni kennameef. Magaalaawwan balbalawwan Qohaatotatiif kennaman kunneen walumaa galatti kudha sadii turan. **61** Ilmaan Qohaati kanneen hafaniif immoo balbala walakkaa gosa Minaasee irraa magaalaawwan kudhanitu ixaadhaan kennameef. **62** Ilmaan Geershoomiitiif immoo qooda Yisaakor irraa, qooda Aasheer irraa, qooda Niftaalemiiti fi qooda Minaasee kan Baashaanitti argamu irraa magaalaawwan kudha sadii akkuma gosa gosa isaaniiitti kennaman. **63** Ilmaan Meraariitiif qooda gosa Ruubeen irraa, qooda gosa Gaadiitii fi qooda gosa Zebululoon irraa magaalaawwan kudha lama akkuma balbala balbala isaaniiitti ni kennaman. **64** Akkasiin Israa'eloonni magaalaawwan kanneen lafa dheeda isaanii wajjin Lewwotaaf ni kennan. **65** Gosa Yihuudaa irraa, gosa Simi'ooniitii fi gosa Beniyaam irraa magaalaawwan maqaan isaaniiarmaan olitti dha'ame sana ixaadhaan ni kennaniif. **66** Maatiwwan Qohaati tokko tokkos qooda gosa Efreem keessaa magaalaawwan jireenyaa argatanii turan. **67** Biyya gaaraa Efreem keessatti magaalaawwan itti baqatan Sheekem, Geezir, **68** Yoqemi'aam, Beet Horoon, **69** Ayaaloonii fi Gat Rimoon lafa dheeda isaanii wajjin kennaniif. **70** Akkasumas Israa'eloonni walakkaa qooda gosa Minaasee irraa Aanerii fi Bile'aam lafa dheeda isaanii wajjin balbalawwan Qohaati kanneen hafaniif ni kennan. **71** Ilmaan Geershoom immoo: Balbala walakkaa gosa Minaasee irraa Goolaan ishee Baashaan keessaa sanaa fi Ashtaaroti lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan; **72** gosa Yisaakor irraa Qaadesh, Daaberaati, **73** Raamootii fi Aanem lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan; **74** gosa Aasheer irraa Maashaal, Abdoon, **75** Huuqooqii fi Rehoob lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan; **76** gosa Niftaalem irraa immoo Qaadesh ishee Galiilaatti argantu, Hamoonii fi Kiriyaataayimin lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan. **77** Namoonni gosa Meraarii jechuunis warri Lewwotaa kanneen hafan qooda kanaa gadii argatan: Gosa Zebululoon irraa Yooqni'aam, Qartaa, Rimoonii fi Taaboorin lafa

dheeda isaanii wajjin argatan; **78** gosa Ruubeen kan ba'a Yerikootti Yordaanosiin gama jiru irraa Bezer ishee gammoojii keessatti argamtu, Yaahizaa, **79** Qidemootii fi Meefi'aati lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan. **80** Gosa Gaad irraa Raamooti ishee Gili'aad keessaa, Mahanayiim, **81** Heshboonii fi Ya'izeer lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan.

7 Ilmaan Yisaakor: Toolaa, Phuwaa, Yaashuubii fi Shimroon; walumatti nama afur turan. **2** Ilmaan Toolaa: Uzii, Refaayaa, Yirii'eel, Yaahimaayi, Yibsaamii fi Shemuu'eel; isaan kunneen hangafoota maatii isaanii ti. Bara mootummaa Daawit keessa ilmaan Toolaa warri hidda dhaloota isaaniitiin akka loltoota jajjabotti galmeeffaman nama 22,600 turan. **3** Ilma Uzii: Yizrahiyaa. Ilmaan Yizrahiyaa: Miikaa'el, Obaadiyaa, Yoo'eelii fi Yishiyyaa. Shanan isaanii iyyuu hangafoota turan. **4** Isaanis waan niitotaa fi ijoollee hedduu qabaataniif akka hidda dhaloota maatii isaaniitti namoota lolaaf qophaa'an 36,000 qabu ture. **5** Firoonni loltoota jajjaboo turan kanneen balbalawwan Yisaakorii keessaa dhalatan warri akkuma hidda dhaloota isaaniitti galmeeffaman walumatti nama 87,000; **6** Ilmaan Beniyaam sadan: Belaa, Bekerii fi Yedii'eel. **7** Ilmaan Belaa: Esboon, Uzii, Uzii'eel, Yerii'mootii fi Iirii walumatti shan turan; hangafoonni mana abbootii isaaniis gootota jajjaboo turan; galmeen hidda dhaloota isaanii namoota 22,034 argisiisa. **8** Ilmaan Beker: Zemiiraa, Yoo'aash, Eli'ezer, Eliyoo'eenayi, Omrii, Yereemooti, Abiyaa, Anaatootii fi Alaameti. Isaan kunneen hundi ilmaan Beker turan. **9** Hangafouta mana abbootii isaanii kanneen akka dhaloota isaaniitti hidda dhaloota isaaniitiin lakkaa'aman gootota jajjaboo 20,200 turan. **10** Ilmi Yedii'eel: Bilihaan. Ilmaan Bilhaanii: Ye'uushi, Beniyaam, Eehuud, Keni'aanaa, Zeetaan, Tarshiishii fi Ahiishahar. **11** Ilmaan Yedii'eel kunneen hundi hangafouta maatiwwanii turan. Isaanis namoota waraana dhaquuf qophaa'an 17,200 qaban ture. **12** Gosti Shufiimittii fi Hufiim ilmaan Iiri turan; Hushiiim immoo ilma Aheerii ti. **13** Ilmaan Niftaalemii: Yahizii'eel, Guunii, Yeexerii fi Shaluum; isaan kunneen sanyii Bilihaa ti. **14** Ilmaan Minaasee: Asrii'eel kan saajjatoon isaa isheen Arraamii dhufte sun deeseeif. Isheenii Maakiir abbaa Gili'aad deesse. **15** Maakiir immoo gosoota Hufiimittii fi Shufiim keessaa niitii fuudhe. Maqaan obboleettii isaaas Ma'akaa ture. Sanyiin isaa

kan biraa immoo Salpha'aad jedhama; Zelofehaad intallan qofa qaba ture. **16** Ma'akaa niitiin Maakiirii ilma deesee maqaa isaa Phereesh jettee moggaafte. Obboleessi isaa Sheresh jedhama; ilmaan isaa immoo Uulaamii fi Reqem jedhaman. **17** Ilmi Uulaam: Bedaan. Isaan kunneen ilmaan Gili'aadii ilma Maakiirii, ilma Minaasee sanaa ti. **18** Hamolekeeti obboleettiin isaa Iisihood, Abii'ezerii fi Mahilaa deesse. **19** Ilmaan Shemiidaa immoo: Ahiiyan, Sheekem, Likhii fi Aniyaam turan. **20** Ilmaan Efrem: Shuutelaa, ilma isaa Bereed, ilma isaa Tahaat, ilma isaa Ele'aadaa, ilma isaa Tahaat, **21** ilma isaa Zaabaadii, ilma isaa Shuutelaa. Eezerii fi Eli'aad yeroo loon warra Gaati kanneen achi jiraatan sanaa booji'uuf gad bu'anitti harka jaraatiin ni ajjeefaman. **22** Efrem abbaan isaanii guyyaa hedduu boo'eef; firoonni isaaas isa jajjabeessuu dhufan. **23** Sana booddees dhqaqee niitii isaa wajjin ciise; isheenii ulfooftee ilma deesse. Innis sababii maatii isaa keessa rakkinni tureef Beriiyaa jedhee maqaa baaseef. **24** Intalli isaa immoo Sheeraa jedhamti; namni magaalaawwan Beet Horoonii kan gad aanuu fi kan ol aanu, akkasumas magaalaa Uzeen Sheeraa hundeesse ishee dha. **25** Refaa ilma isaa, Resheef ilma isaa, Teelaa ilma isaa, Taahan ilma isaa, **26** La'adaan ilma isaa, Amiihuud ilma isaa, Elishaamaa ilma isaa, **27** Nuuni ilma isatii fi Iyyasuu ilma isaa. **28** Biyyoonnii fi ardaan qubata isaaniiis Beet'eelii fi gandoota naannoo ishee, karaa ba'a biiftuutiin Na'araan, karaa lixa biiftuutiin immoo Geezirii fi gandoota ishee akkasumas Sheekemii fi gandoota ishee kanneen hamma Ayyaa fi gandoota isheetti jiran qabata ture. **29** Daariiwwan Minaasee irra Beet She'aan, Ta'anaak, Megidoo fi Dooritu gandoota isaanii wajjin ture. Sanyiwwan Yoosef ilma Israa'el sanaas magaalaawwan kanneen keessa jiraatan. **30** Ilmaan Aasheer: Yimnaa, Yishwaa, Yishwii fi Beriiyaa. Obboleettiin isaanii immoo Seraa jedhamti. **31** Ilmaan Beriiyaa: Hebeerii fi Malkii'eel abbaa Birzaawitii. **32** Hebeer immoo abbaa Yaafleexii, Shomeerii, Hootaamiiiti fi obboleettii isaanii Shuu'aa ti. **33** Ilmaan Yaafleex: Phaasaak, Biimihalii fi Ashwaati. Isaan kunneen ilmaan Yaafleexii ti. **34** Ilmaan Shemeer: Ahii, Rohigaa, Yehubaa fi Arraam. **35** Ilmaan obboleessa isaa Heelem: Zoofaa, Yimnaa, Sheleeshii fi Aamaal. **36** Ilmaan Zoofaa: Suuwaa, Harnefer, Shuu'aali, Beerii, Yimraa, **37** Bezer, Hoodi, Shamaa, Shilshaa, Yitraanii fi Bi'eeraa. **38** Ilmaan Yeteer:

Yefunee, Fiisiphaa fi Eraa. **39** Ilmaan Ulaa: Aaraa, Hanii'elii fi Riiziyaa. **40** Isaan kunneen hundi gosoota Aasheerii turan; isaanis hangafoota maatiwwanii, namoota filatamoo, loltoota jajjaboo fi bulchitoota bebbeekamoo turan. Akka galmee hidda dhaloota isaanii keessatti galmeeffametti namoonni isaanii kanneen dandeettii waraanaa qaban 26,000 turan.

8 Beniyaam ilma isaa hangafa Belaa, ilma isaa lammaffaa Ashbeel, ilma isaa sadaffaa Aharaa, **2** ilma isaa afuraffaa Nohaa fi ilma isaa shanaffaa Raafaa dhalche. **3** Ilmaan Belaa: Adaar, Geeraa, Abiihuud, **4** Abiishuuwaa, Na'amaan, Ahoo'aa, **5** Geeraa, Shefuufaanii fi Huuraam. **6** Isaan kun ilmaan Eehuudii kanneen hangafoota maatiwwan warra Gebaa keessa jiraatanii boojuudhaan Maanahatitti geeffamaniiti: **7** Na'amaan, Ahiiyaa fi Geeraa; Geeraan kun abbaa Uzaa fi Ahiihudii ti; namni boojuudhaan fuudhee isaan geesses isa ture. **8** Shaharaayim erga niitota isaa Hushiimii fi Ba'araa of jalaa ari'ee booddee Mo'aab keessatti ilmaan dhalche. **9** Niitii isaa Hoodesh irraa Yoobaab, Zibiyaa, Meeshaa, Maalkaam, **10** Ye'uuxi, Saakiyyaa fi Miirmaa dhalche; isaan kunneen ilmaan isaa warra hangafoota maatii turanii dha. **11** Niitii isaa Hushiim irraa immoo Abiitubii fi Elpha'al dhalche. **12** Ilmaan Elpha'alii: Eeber, Mishaam, shemedi isa magaalaawwan Oonooniitii fi Lood gandoota naannoo ishee jiran wajjin ijaa; **13** Beriiyaa fi Shemaa kanneen hangafoota maatiwwan warra Ayaaloon keessa jiraatan sanaa ta'anii jiraattota Gaatii ari'anii biyyaa baasanii dha. **14** Ahiiyoon, Shaashaaq, Yereemooti, **15** Zebaadiyaan, Aaraad, Ederi, **16** Miikaa'el, Yishiphaa fi Yoohaan ilmaan Beriiyaa turan. **17** Zebaadiyaan, Meshulaam, Hizqii, Hebeer, **18** Yishimraay, Yizliyaa fi Yoobaab ilmaan Elpha'alii turan. **19** Yaaqiiim, Zikriin, Zabdiin, **20** Elii'eenaya, Ziletaayi, Elii'el, **21** Adaayaa, Beraayaa fi Shiimraat ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaa, Eeber, Elii'el, **23** Abdoon, Zikriin Haanaan, **24** Hanaaniyaa, Eelaam, Antootiyyaa, **25** Yifdeyaa fi Phenuu'el ilmaan Shaashaaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyyaa, Ataaliyyaa, **27** Ya'ireshiyaa, Eeliyaasii fi Zikriin ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunneen hundi akkuma hidda dhaloota isaanii keessatti galmeeffametti abbootii maatiitii fi hangafoota turan; isaanis Yerusaalem keessa jiraatu ture. **29** Ye'ii'el abbaan Gibe'oonis Gibe'oon keessa jiraata ture; maqaan niitii isaa Ma'akaa dha. **30** Ilmi isaa hangafni

Abdoon jedhama; kanneen isa booddee dhalatan immoo Zuuri, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, **31** Gedoor, Ahiiyoo, Zekeerii fi **32** Miilooti abbaa Shime'aa turan; isaanis firoota isaanii wajjin Yerusaalem keessa jiraatan. **33** Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii ti; Saa'ol immoo abbaa Yoonataan, Malkii-Shuwaa, Abiinaadaabiitii fi Eshba'alii ti. **34** Ilmi Yoonataan: Meriiba'al abbaa Miikaa ti. **35** Ilmaan Miikaa: Phiitoon, Meleek, Taare'aa fi Aahaaz. **36** Aahaaz abbaa Yiho'adaa ti; Yihoo'adaan abbaa Aalemeti, Azmaawetiitii fi Zimrii ti; Zimriin immoo abbaa Moozaa ti. **37** Moozaan abbaa Biine'aa ti; Raafaan ilma isaa ti; Ele'aasaan ilma isaa ti; Aazeelis ilma isaa ti. **38** Aazeel ilmaan ja'a qaba ture; maqaan isaaniis: Azriqaam, Bookeruu, Ishmaa'el, She'ariyya, Obaadiyya fi Haanaan. Isaan kunneen hundi ilmaan Aazeelii ti. **39** Ilmaan obboleessa isaa Eseeqii: Ilmi isaa hangafni Uulaam, ilmi isaa lammafaan Ye'uushi, ilmi isaa sadaffaan Eliiphelexi. **40** Ilmaan Uulaam loltoota jajjaboo xiyyaan loluu danda'an turan. Isaanis ilmaanii fi ilmaan ilmaanii hedduu walumatti nama 150 qabu turan. Isaan kunneen hundi ilmaan Beniyaam turan.

9 Israa'eloonni hundinuu akkuma hidda dhaloota isaamiitti kitaaba mootota Israa'el keessatti galmeeffaman. Sabni Yihuudaa sababii cubbuu isaatiif booji'amee Baabilonitti geeffame. **2** Warri jalqabatti deebi'anii lafafaa fi magaalaawwan ofii isaanii keessa qubatan Israa'eloota tokko tokko, luboota, Lewwotaa fi tajaajiltoota mana qulqullummaa ti. **3** Saboonni Yihuudaa, kan Beniyaamii, kan Efreemii fi kan Minaasee warri Yerusaalem keessa jiraachaa turan: **4** Uutaayi ilma Amiihuud, ilma Omrii, ilma Imrii, ilma Baanii ilmaan Faares ilma Yihuudaa. **5** Shelaanota keessaa: Asaayaal ilma isaa hangaftichaa fi ilmaan isaa. **6** Zaaraahota keessaa: Ye'u'eel. Saboonni Yihuudaa nama 690 turan. **7** Beniyaamota keessaa: Sa'aluu ilma Meshulaam, ilma Hoodayiwaa, ilma Hasenuu'aa; **8** Bineeyaa ilma Yirooham; Eelaa ilma Uzii, ilma Mikrii; Meshulaam ilma Shefaaxiyya, ilmaa Re'u'eel, ilma Yibniyaa. **9** Sabni Beniyaam akka galmee hidda dhaloota isaanii irratti galmeeffametti nama 956 ture. Namoonni kunneen hundi hangafoota maatii isaanii turan. **10** Luboota keessaa: Yedaa'iyaa; Yehooyaariib; Yaakiin; **11** Azaariyyaa ilma Hilqiyaa, ilma Meshulaam, ilma Zaadoq, ilma Meraayoot,

ilma Ahiixuub qondaalticha itti gaafatamaa mana Waaqaa ta'e sanaa. **12** Adaayaa ilma Yerooham, ilma Phaashihuur, ilma Malkiyaa; Ma'asaayi ilma Aadii'eel, ilma Yahizeeraa, ilma Meshulaam, ilma Meshileemiit, ilma Imeer. **13** Baay'inni luboota abbootii maatii turaniis 1,760 ture. Isaan kunneen namoota dandeettii qaban kanneen tajaajila mana Waaqaa keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota keessaa: Shemaa'iyaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, ilma Hashabiyyaa namicha gosa Meraarii sanaa; **15** Baqbaqar, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyyaa ilma Miikaa, ilma Zikrii, ilma Asaafi; **16** Obaadiyyaa ilma Shemaa'iyaa, ilma Gaalaal, ilma Yeduutuu; Berekiyyaa ilma Aasaa, ilma Elqaanaa kan gandoota Netoofotaa keessa jiraachaa ture sana. **17** Eegdota balbalaa: Shaluum, Aquub, Talmoon, Ahiimani fi obboloota isaanii; Shaluum hangafa gosa isaanii ture; **18** innis hamma ammaatti Karra Mootii kan gama ba'aa biiftuutti ramadameera. Isaan kunneen eegdota balbala qubata Lewwotaa turan. **19** Shaluum ilmi Qooraahi ilma Ebijaasaaf, ilma Qoraahii fi maatiin isaa jechuunis gosti Qoraahii kanneen isa wajjin karra eegan sunakkuma abbootiin isaanii dur itti gaafatamtoota balbala mana bultii Waaqayyoo turan sana isaanis itti gaafatamtoota balbala dunkaanaa ta'an. **20** Bara durii keessa Fiinehaas ilmi Ele'aazaar sun dura bu'aa eegdota balbalaa ture; Waaqayyos isa wajjin ture. **21** Zakkariyas ilmi Mesheleemiyyaa immoo eegduu balbala dunkaanaa wal ga'ii ture. **22** Namoonni akka balbala eeganiif filataman walumatti 212 turan. Isaanis akkuma hidda dhaloota isaaniitti gandoota isaanii keessatti galmeeffaman. Eegdota balbalaa kanneenis Daawitii fi Saamu'eel raajichatu hojii isaaniitti isaan ramade. **23** Isaanii fi sanyiwwan isaanii itti gaafatamtoota eegumsa karra mana Waaqayyoo jechuunis manicha Dunkaana jedhamu sanaa turan. **24** Eegdonni balbalaa kunneen qixa afraniin jechuunis karaa ba'a biiftuu, karaa lixa biiftuu, karaa kaabaatii fi kibbaatiin turan. **25** Obboloonni isaaniis yeroo yerootti gandoota isaanii keessaa dhufanii bultii torba torba hojii isaan gargaaraa turan. **26** Dura buutota eegdota balbalaa kanneen Lewwota turan afran garuu itti gaafatamummaa kutaalee fi qabeenya mana Waaqaa keessaatu itti kennname. **27** Isaanis sababii manicha eeguu qabaniif halkan halkan naannoo mana Waaqaa dhaabatanii bulu turan; ganama ganamas manicha

banuuf itti gaafatamummaa qabu turan. **28** Isaan keessaa namoonni tokko tokko to'attoota mi'a mana qulqullummaa keessatti fayyaduu turan; isaanis mi'a kana yeroo inni gad baafamuu fi yeroo inni ol galfamu ni lakkaa'u ture. **29** Warri kaan immoo akka mi'oota mana qulqullummaa, daakuu isaa, daadhii wayinii isaa, zayitii isaa, ixaana isaatii fi urgooftuuwwan eeganiif ramadaman. **30** Luboota keessaa tokko tokko immoo urgooftuuwwan walitti makanii qopheessu ture. **31** Lewwicha Matiitiyyaa jedhamu, ilma Shaluum namicha gosa Qooraahi hangaftichatti immoo itti gaafatamummaa buddeena aarsaa tolchuutu kennname. **32** Obboloota isaanii Qohaatota tokko tokkotti immoo itti gaafatamummaa buddeena guyyaa Sanbataa hunda minjaala irra kaa'amu qopheessuutu kennname. **33** Faarfattooni abbootii maatiwwani Lewwotaa turan immoo waan halkanii fi guyyaa itti gaafatamummaa hojii qabaniif kutaa mana qulqullummaa keessaa hin ba'an; hojii biraattis hin waamaman ture. **34** Isaan kunneen hundinuu abbootii maatiwwan Lewwotaa hangafoota gosaa kanneen akkuma hidda dhaloota isaaniitti galmeeffamanii dha; isaanis Yerusaalem keessa jiraatan. **35** Ye'ii'eel abbaan Gibe'oonees Gibe'oone keessa jiraata ture. Maqaan niitii isaa Ma'akaa dha; **36** ilmi isaa hangafni Abdoon jedhama; kanneen isa booddee dhalatan immoo Zuuri, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, **37** Gedoor, Ahiyoo, Zakkariyas fi Miiqlooti. **38** Miiqlooti abbaa Shime'aam. Isaanis firoota isaanii wajjin Yerusaalem keessa jiraatan. **39** Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii ti; Saa'ol immoo abbaa Yoonataan, Malkii-Shuwaa, Abiinaadaabiitii fi Eshba'aliitii ti. **40** Ilmi Yoonataan: Meriiba'al abbaa Miikaa ti. **41** Ilmaan Miikaa: Phiitoon, Meleek, Tahiree'aa fi Aahaaz. **42** Aahaaz abbaa Ya'iraa ti; Ya'iraa immoo abbaa Aalemeti, Azmaawetiitii fi Zimrii ti; Zimriin immoo abbaa Moozaa ti. **43** Moozaan abbaa Biine'aa ti; Refaayaan ilma isaa ti; Ele'aasaan ilma isaa ti; Aazeelis ilma isaa ti. **44** Aazeel ilmaan ja'a qaba ture; maqaan isaaniis: Azriiqam, Bookeruu, Ishmaa'eel, She'ariyaa, Obaadiyyaa fi Haanaan. Isaan kunneen ilmaan Aazeelii ti.

10 Filisxeemonni yeroo kanatti Israa'elitti waraana kaasan; Israa'eloonnis isaan duraa baqatan; hedduun isaaniis Tulluu Gilbo'aa irratti dhuman. **2** Filisxeemonni ittuma jabeessanii Saa'olii fi ilmaan

isaa ari'an; isaanis ilmaan isaa jechuunis Yoonaataan, Abiinaadaabii fi Malkii-Shuwaa ajjeesan. **3** Lollis naannoo Saa'olitti baay'ee cime; warri xiyyaan lolanis isa qaqqabanii isa madeessan. **4** Saa'olis namicha mi'a lolaa isaa baatuun, "Goraadee kee luqqifadhuutii na waraani; yoo kanaa achii namoonni dhagna hin qabamin kуннеен dhufanii natti taphatuu" jedhe. Namichi mi'a lolaa baatuuf sun garuu waan akka malee sodaateef isa hin waraanne; kanaafuu Saa'ol goraadee ofii isaa luqqifatee irratti kufe. **5** Namichi mi'a lolaa baatu sun yommuu akka Saa'ol du'e argetti innis goraadee ofii isaa irratti kufee du'e. **6** Kanaafuu Saa'olii fi ilmaan isaa sadan ni du'an; warri mana isaa hundinuu walumaan dhuman. **7** Israa'eloonni sulula keessa turan hundi yommuu akka loltoonni baqatan, akka Saa'olii fi ilmaan isaa dhuman arganitti magaalaawwan isaanii dhiisanii baqatan. Filisxeemonni immoo dhufanii keessa qubatan. **8** Filisxeemonnis guyyaa itti aanutti yommuu warra dhuman irraa hidhanna hiiikkachuu dhufanitti akka Saa'olii fi ilmaan isaa Tulluu Gilbo'aa irratti kukkanfii jiran argan. **9** Isaanis erga hidhata Saa'olii hiiikkatanii mataa isaan irraa kutanii booddee akka isaan waaqota tolfamoo fi namoota isaanitti oduu gaarii labsaniif guutummaa Filisxeemiitti ergamoota ni ergan. **10** Ergasii immoo mi'a lolaa isaa mana waaqota tolfamoo isaanii keessa, mataa isaa immoo mana Daagon waaqicha tolfamaa sanaa keessatti ni fannisan. **11** Jiraattonni Yaabeeesh Gili'aad hundi yommuu waan Filisxeemonni Saa'olin godhan dhaga'anitti, **12** namoonni jajjaboon isaanii hundi dhaqanii reefa Saa'olii fi reefa ilmaan isaa guuranii gara Yaabeeeshitti ni fidan. Ergasii immoo reefa isaanii muka guddaa Yaabeeesh keessaa tokko jalatti awwaalan; guyyaa torbas ni sooman. **13** Saa'ol sababii Waaqayyoof amanamaa hin ta'iniif du'e; inni dubbii Waaqayyootiif hin ajajamne; qooda kanaa ilaaltuu gorsa gaafate; **14** Waaqayyoon gorsa hin gaafanne. Kanaaf Waaqayyo isaa ajjeese; mootummaa isaanis dabarsee Daawit ilma Isseeyiitiif kenne.

11 Israa'eloonni hundinuu Kebroonitti Daawit biratti walitti dhufaniiakkana jedhan; "Nu foonii fi dhiiga kee ti. **2** Duraan, yeroo Saa'ol mootii turetti iyuu namni duula loltoota Israa'el hoogganu si'i ture. Waaqayyo Waaqni kees, 'Situ saba koo Israa'elin tiksa;

bulchaa isaaniis ni taata' siin jedhee ture." **3** Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi Kebroonitti Daawit Mooticha bira dhufanitti, inni Kebroonitti fuula Waaqayyo duratti isaan wajjin kakuu gale. Isaanis akkuma Waaqayyo karaa Saamu'eliin abdachiise sanatti dibanii Israa'el irratti mootii isa godhan. **4** Daawitii fi Israa'eloonni hundinuu gara Yerusaalemitti jechuunis Yebuusiitti ni qajeelan. Yebuusonni achi jiraatan garuu **5** Daawitiin, "Ati as hin seentu" jedhan. Ta'us Daawit da'annoo Xiyoon jechuunis Magaalaa Daawit ni qabate. **6** Daawitis, "Namni duraan dursee dhaqee Yebuusota lolu ajajaa loltootaa ta'a" jedhee ture. Yoo'aab ilmi Zeruuya jalqabatti ba'e; kanaafuu inni ajajaa waraanaa ta'e. **7** Daawitis iddo jireenya isaa da'annoo sana keessa godhate; kanaafuu da'annoon sun Magaalaa Daawit jedhamee waamame. **8** Innis Miiloodhaa jalqabee naannoo isheetti dallaa dhagaa ni ijaare; Yoo'aab immoo kutaa Magaalaa sanaa kan hafe deebisee ijaare. **9** Daawitis sababii Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u isa wajjin tureef yeruma yeroon jabaachaa dhufe. **10** Namoota Daawit warra jajjaboo keessaa hangafoonni kanneenii dha; isaanis akkuma Waaqayyo waa'ee Israa'el dubbate sanatti mootii isa gochuuf jedhanii saba Israa'el hunda wajjin mootummaa isaa keessatti gargaarsa guddaa godhaniif. **11** Maqaan namoota Daawit warra jajjaboo kanaa dha: Yaashobi'aam namichi gosa Hakmoonii hangafa ajajoota sanaa ture; innis lola tokko irratti eeboo mirmirsee namoota dhibba sadii fixe. **12** Kan isatti aanu immoo Ele'aazaar namicha gosa Ahoo'aa, ilma Doodoo ture; innis namoota jajjaboo sadan sana keessaa tokko ture. **13** Ele'aazaar yeroo Filisxeemonni waraanaaf walitti qabamanii turanitti Daawit wajjin Phaas Damiim ture. Loltoonnis lafa qotiisaa kan garbuudhaan guutame tokko biratti Filisxeemota duraa baqatan. **14** Innii fi Daawit garuu lafa qotiisaa walakkaatti iddo qabatan. Isaanis irraa ittiisuudhaan Filisxeemota fixan; Waaqayyo mo'annaa guddaa isaanifi kenne. **15** Utuma gareen Filisxeemota Sulula Refaayim keessa qubatee jiruu hangafoota soddomman sana keessaa namoonni sadii gara kattaa holqa Adulaamitti gara Daawit gad bu'an. **16** Yeroo sanatti Daawit da'annoo cimaa keessa ture; loltoonni Filisxeem immoo Beetlihem turan. **17** Daawitis dheebotee, "Utuu namni tokko boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira keessaa

bishaan dhugaatii naa fidee hoo!" jedhe. **18** Kanaafuu namoonni Sadan sun qubata Filisxeemotaa keessaan darbanii boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan waraabani Daawitiif fidan. Inni garuu dhuguu ni dide; qooda kanaa bishaan sana fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase. **19** Innis, "Akka ani waan kana hin goone Waaqni narraa haa fageessu! Ani dhiiga namoota lubbuu ofii isaaniitti muranii dhaqan kanaa nan dhugaa?" jedhe. Sababii isaan lubbuu ofii isaaniitti muranii dhaqanii fidaniif Daawit bishaan sana hin dhugne. Egaa wanni namoonni jajjaboon sadan sun hoijetan kana ture. **20** Abiishaayi obboleessi Yoo'aab hoogganaa Sadan isaanii ture. Innis namoota dhibba sadiitti eeboo isaa ol kaafatee isaan fixe; akkasiin innis akkuma namoota Sadan sanaa beekamaa ta'e. **21** Inni yoo isaan keessaa tokko ta'uu baate iyyuu warra Sadan caalaa ulfina argatee ajajaa isaanii ta'e. **22** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa loltuun cimaan biyya Qabzi'eel sunis loltuu mo'annaa gurguddaa argamsiise ture. Innis loltoota Mo'aab kanneen akka malee jajjaboo ta'an lama aijees. Gaafa cabbiin roobe tokkos boolla keessa seenee leenca aijees. **23** Namicha biyya Gibxi kan dhundhuma shan dheeratu tokko illee ni aijees. Namichi Gibxi sun eeboo akka danqaraa wayya dhooftuu harkaa qabaatu iyyuu Benaayaa bokkuudhaan isatti ba'e. Innis harka namicha Gibxi sanaatii eeboo butatee eeboodhuma isatiin isa aijees. **24** Hojiwwan gootummaa kanneen Benaayaa ilmi Yehooyaadaa hojjete kana fa'i; innis akkuma namoota jajjaboo sadan sanaa nama beekamaa ture. **25** Inni namoota Sodomman sana keessaa nama kam iyyuu caalaa ulfina guddaa argate; garuu namoota Sadan sanatti hin dabalamne. Daawitis ajajaa eegdota ofii isaa isa godhate. **26** Namoonni jajjaboon sunis kanneenii dha: Asaaheel obboleessa Yoo'aab, Elhaanaan namicha Beetlihem ilma Doodoo, **27** Shamoot namicha gosa Haroor, Heleez namicha gosa Pheloonaa, **28** liraa ilma Iqeesh nama Teqoo'aa, Abii'ezer nama Anaatoot, **29** Siibekaay nama biyya Hushaa, lilaayi nama Ahoo'aa, **30** Maharaayi nama Netoofaa, Heeled ilma Ba'anaa nama Netoofaa, **31** gosa Beniyaam keessaa litaayi ilma Riibaay, namicha Gibe'aa, Benaayaa nama Phiraatoon, **32** Huuraayi namicha sululoota Ga'aash, Abii'eel namicha biyya Arbaa, **33** Azmaawet namicha Baharuum, Eliyaabaa namicha Sha'alboon, **34** ilmaan Haasheem namicha

Gizoon, Yoonaataan ilma Shaagee namicha Haraaraa, **35** Ahii'aam ilma Saakaar namicha Haraaraa, Eliifaal ilma Uuri, **36** Heefer namicha Mekeeraataa, Ahiiyaa namicha Pheloonaa, **37** Hezroo nama Qarmeloos, Na'araayi ilma Ezbayi, **38** Yoo'eel obboleessa Naataanii, Mibhaar ilma Hagrii, **39** Zeleq namicha gosa Amoon, Nahaaraay namicha Bi'eeroot kan Yoo'aab ilma Zeruuyaatiif mi'a lolaa baatu sana, **40** liraas namicha gosa Yitraq, Gaareeb namicha gosa Yitraq, **41** Uriyaa namicha Heet, Zaabaad ilma Ahilayi, **42** Aadiinaa ilma Shiizaa namicha gosa Ruubeen, inni hoogganaa Ruubeenotaatiif fi kan namoota Sodomman isa wajjin turanii ti; **43** Haanaan ilma Ma'akaa, Yooshaafaaxi namicha Miitinaa, **44** Uziyaa namicha Ashteraati, Shaamaa'ii fi Ye'i'eel ilmaan Hootaam namicha Aro'eer, **45** Yedi'ya'a'eel ilma Shimrii, obboleessa isaa Yoohaa namicha Tiizii, **46** Elii'eel namicha Mahawaa, Yeriibaayii fi Yooshabiyaa ilmaan Elna'am, Yitmaa namicha Mo'aab, **47** Elii'eel, Oobeedii fi Ya'isii'eel namicha Mezoobaa.

12 Namoonni kunneen warra yeroo inni sababii

Saa'ol ilma Qiish sanaatiif asii fi achi socho'uu dadhabetti Siiqlaagitti gara Daawit dhufanii dha. Isaanis loltoota jajjaboo kanneen lola irratti isa gargaaran keessaa tokkoo dha; **2** isaan warra iddaa qabatanii harka mirgaatiin yookaan harka bitaatiin xiyya darbachuu yookaan dhagaa furrisuu danda'anii dha; isaanis gosa Beniyaam keessaa warra Saa'oliif firootaa dhiigaa ta'anii dha. **3** Ahii'ezer hangafa isaanii ture; sana booddee immoo Yoo'aashitu ture; lamaan isaanii iyyuu ilmaan Shemaa'aa namicha Gibe'aa sanaa turan. Ilmaan Azmaawet Yizii'eeli fi Phelet, Beraakiyaa, Yehuu namicha Anaatoot, **4** Yishma'iyaa namichi Gibe'oonii sun jara Sodomman keessaa nama jabaa fi hoogganaa Sodomman isaanii ture; Ermiyaas, Yahizii'eel, Yoohaanaan, Yoozaabaad namicha Gedeeraa, **5** El'uuzay, Yeriimooti, Be'aaliyaa, Shemaariyaa, Shefaaxiyaa namicha Haruufaa, **6** Elqaanaa, Yishiyyaa, Azari'eel, Yoozerii fi Yaashobi'aam jarreen gosa Qooraahi, **7** Yoo'elaa fi Zebaadiyaa ilmaan Yeroohaam namicha Gedoor. **8** Yeroo Daawit gammoojjiitti da'oo keessa turetti namoonni gosa Gaad tokko dhufanii isatti ni dabalamen. Isaanis loltoota ciccimoo gaachanaa fi eeboo qabachuu danda'an kanneen waraanaaf qophaa'an turan. Fuulli isaanii fuula leencaa fakkaata ture; isaan

akkuma kuruphee tulluu gubbaa saffistoota turan. **9** Eezer hoogganaa isaanii ture; Obaadiyaan lamaffaa, Eliyaab sadaffaa, **10** Mishmanaan afuraffaa, Ermiyaas shanaffaa, **11** Ataayi ja'affaa, Eli'eel torbaffaa, **12** Yoohaanaan saddeettaffaa, Elzaabaad saglaffaa, **13** Ermiyaas kurnaffaa, Makibanaayi kudha tokkoffaa ture. **14** Jarreen gosa Gaad kunneen ajajjoota loltootaa turan; isaan keessaa inni xinnaan akka ajajaa nama dhibbaatti, inni guddaan immoo akka ajajaa nama kumaatti hedama ture. **15** Warri ji'a jalqabaatti yeroo lagni Yordaanos guutee ededa isaa hunda irra dhangala'utti ce'anii akka namoonni sululicha keessa jiraachaa turan gara ba'a biiftuutii fi gara lixa biiftuutti baqatan godhan namootuma kanneen turan. **16** Namoonni Beniyaamiiiti fi Yihuudaa tokko tokkos Daawit bira gara da'anno isaa ni dhufan. **17** Daawitis isaan simachuudhaaf gad ba'eeakkana jedheen; "Isin yoo na gargaaruudhaaf jettanii nagaadhaan dhuftanii jiraattan, ani ofitti isin dabalachuudhaaf qophaa'aa dha. Garuu yoo isin utuu harki koo yakka hin hoijetin diinota kootti dabarsitanii na kennuudhaaf dhuftanii jiraattan, Waaqni abbootii keenyaa ilaalee murtii haa kenuu." **18** Ergasiis Hafuurri Qulqulluun Amaasaayi hoogganaa namoota Soddomman sanaa irra bu'e; innis akkana jedhe: "Yaa Daawit, nu kan kee ti! Yaa ilma Isseey, nu suma wajjin jirra! Milkaa'i, milkaa'i; warri si gargaaranis haa milkaa'an; Waaqni kee si gargaaraatii." Kanaafuu Daawit isaan simatee dura deemtota loltoota isaa isaan godhate. **19** Yeroo Daawit Saa'olin loluuf jedhee Filisxeemota wajjin duuletti namoonni Minaasee tokko tokko fotoqanii gara Daawittti ni goran. Inni garuu sababii bulchitoonni Filisxeem mari'atanii of irraa isa ari'aniif innii fi namoonni isaa Filisxeemota hin gargaarre. Isaanis, "Yoo inni nu dhiisee gara gooftaa isaa gara Saa'ol deebi'e wanni kun nu ficciisiisa" jedhanii turaniitii. **20** Yeroo Daawit gara Siiqlaag deemetti namoonni Minaasee warri fotoqanii gara isaa goran kanneenii dha: Adinaahi, Yoozaabaad, Yedii'eel, Miikaa'el, Yoozaabaad, Eliihuu fi Ziletaayi; isaan kunneen gosa Minaasee keessatti ajajjuuwwan kumaa turan. **21** Isaanis balaa buuftota dha'uu irratti Daawit ni gargaaran; hundi isaanii loltoota jajjaboo fi ajajjoota loltoota isaa turaniitii. **22** Hamma inni loltoota guddaa akka loltoota Waaqaa qabaatutti, namoonni Daawit gargaaruudhaaf guyyaa guyyaadhaan gara isaa dhufaa

ture. **23** Baay'inni namoota lolaaf hidhatanii akkuma Waaqayyo dubbatee turetti mootummaa Saa'ol gara Daawitiitii dabarsuuudhaaf jedhanii Daawit bira gara Kebroonii dhufanii kanneenii dha: **24** Namoonni Yihuudaa kanneen gaachanaa fi eeboo qabatanii lolaaf qophaa'an 6,800; **25** namoonni Simi'oonee loltoonni waraanaaf qophaa'an 7,100; **26** namoonni Lewwii 4,600; **27** Yehooyaadaan hoogganaa maatii Aroon ture; namoonni 3,700 isa wajjin turan; **28** Zaadoq dargaggeessa loltuu jagnaa sanaa fi maatii isaa keessaa ajajjoota waraanaa 22; **29** namoonni Beniyaam kanneen firoota Saa'olii ta'an 3,000; isaan keessaas hedduun isaanii hamma yeroo sanaatti mana Saa'oliitif amanamoo turan; **30** namoonni Efreem warri lolatti ciccimoo fi balbala isaanii keessatti bebeekamoo ta'an 20,800; **31** walakkaa gosa Minaasee keessaa namoonni Daawitin mootii gochuudhaaf maqaan isaanii galmaa'ee dhufan 18,000; **32** namoota Yisaakor keessaa warra haala yeroo hubatanii waan Israa'eloonni gochuu qaban beekan hangafoota 200, firoota isaanii kanneen isaan jalatti bulan hunda wajjin; **33** namoota Zebuuloon keessaa loltoonni muuxannoo qaban warri meeshaa lolaa kamiin iyyuu loluuf qophaa'an kanneen Daawitin gargaaruuf garaan isaanii tokko ta'e 50,000; **34** namoota Niftaalem keessaa ajajjoota 1,000; namoota gaachanaa fi eeboo qabatan 37,000 wajjin; **35** namoota Daan kanneen lolaaf qophaa'an 28,600; **36** namoota Aasheer keessaa loltoonni muuxannoo qaban kanneen lolaaf qophaa'an 40,000; **37** gama ba'a Yordaanosiiiti namoota Ruubeen, namoota Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaasee keessaa namoota mi'a lolaa kan gosa hundaa hidhatan 120,000. **38** Isaan kunneen hundinuu loltoota waraana keessa tajaajiluudhaaf of kennanii dha. Isaanis Israa'el hunda irratti Daawitin mootii gochuuf kutatanii gara Kebroon ni dhufan. Israa'eloonni hafan hundinuu Daawitin mootii gochuuf yaaduma tokko qabu turan. **39** Namoonnis sababii maatiin isaanii waan hunda isaaniiif qopheessaniif nyaachaa dhugaa guyyaa sadii Daawit wajjin achi turan. **40** Akkasumas olloonni isaanii kanneen hamma Yisaakoriitti, Zebuuloonittii fi Niftaalemiitti jiran harrootatti, gaalawwanitti, gaangolii fi sangootatti nyaata fe'anii fidanii ni dhufan. Sababii Israa'el keessa gammachuun guddaa tureefis daakuun, bixxilleen ija harbuitii fi bixxilleen ija

wayinii, daadhiin wayinii, zayitiin, loonii fi hoolonni akka malee baay'een dhi'eefamanii turan.

13 Daawit ajajjoota isaa hunda ajajjoota kumaatiif fi ajajjoota dhibbaa wajjin ni mari'ate. **2** Ergasii inni yaa'ii Israa'el guutuudhaanakkana jedhe; "Yoo wanni kun waan gaarii isinitti fakkaatee fi yoo fedhii Waaqayyo Waaqa keenyaa ta'e, kottaa mee akka isaan dhufanii nutti dabalamaniif obboloota keenya kanneen guutummaa biyya Israa'el keessatti hafanitti akkasumas lubootaa fi Lewwota isaan wajjin magalaawwanii fi lafa dheeda isaanii keessa jiraatanitti ergaa haa erginu. **3** Taabota Waaqa keenyaa deebifnee haa fidannu; nu bara mootummaa Saa'ol keessa isa hin barbaaneetii." **4** Sababii wanni kun saba hundatti waan qajeelaa fakkaateef guutummaa yaa'ii sanaa waan kana gochuudhaaf walii gale. **5** Kanaafuu Daawit taabota Waaqaa Kiriyaati Ye'aariimii fiduudhaaf Israa'eloota Laga Shihoorii kan biyya Gibxiitti argamuu jalqabee hamma karra Hamaatiitti jiran hunda walitti qabe. **6** Daawitii fi Israa'eloonni isa wajjin turan hundi taabota Waaqa kiirubeelii gidduu teessoo irra jiru sanaa jechuunis taabota Maqaa Waaqayyootiin waamamu sana achii fiduuf jedhanii gara Ba'aalaa jechuunis gara Kiriyaati Ye'aariim ishee Yihuudaa keessaan sanaa ni dhaqan. **7** Isaanis taabota Waaqaa sana gaarii haaraatti fe'anii mana Abiinaadaabiitii ni baasan; Uzaa fi Ahiiyoon gaarii sana oofaa turan. **8** Daawitii fi Israa'eloonni hundinuu humna isaanii guutuudhaan faarfannaa fi baganaadhaan, kiraaraa fi dibbeedhaan, kilillee fi malakataan fuula Waaqaa duratti gammadanii shuubbisaa. **9** Yommuu isaan oobdii Kiidoon bira ga'anitti waan sangoonni gufataniif Uzaan taabota sana qabuuf harka isaa hiixate. **10** Sababii Uzaan taabota irra harka isaa kaa'eef dheekkamsi Waaqayyoo Uzaatti boba'e; innis isa rukute; kanaafuu inni achumatti fuula Waaqaa duratti ni du'e. **11** Daawitis sababii Waaqayyo akka malee Uzaatti dheekkameef ni aare; iddoon sun hamma har'aatti Phereez Uzaa jedhamee waamama. **12** Daawitis gaafa sana Waaqa sodaatee, "Ani akkamittaa taabota Waaqaa gara mana kootti fiduu danda'a?" jedhee gaafate. **13** Innis akka taabonni isa wajjin Magaalaa Daawit keessa jiraatuuf ofitti hin fudhanne. Qooda kanaa gara mana Oobeed Edoom namicha Gitii sanaatti geesse. **14** Taabonni Waaqas ji'a sadii maatii Oobeed Edoom wajjin mana

isaa keessa ture; Waaqayyos warra mana isaa jiraatanii fi waan inni qabu hunda ni eebbise.

14 Yeroo kanatti Huuraam mootiin Xiiroos akka isaan Daawitiif masaraa mootummaa ijaaraanif ergamoota wajjin muka birbirsa, warra dhagaa soofanii fi warra ogummaa hojii mukaa qaban gara Daawititti erge. **2** Daawitis akka Waaqayyo saba Israa'el irratti mootii godhee jabeesee isa dhaabee fi akka mootummaan isas sababii saba Israa'eliif akka malee guddate ni beeke. **3** Daawitis Yerusaalem keessatti niitota dabalee fuudhee ilmaanii fi intallan dabalataa dhalche. **4** Maqaan ijoollee isaa kanneen achitti isaaaf dhalataniis: Shamuu'aa, Shobaab, Naataan, Soloomoon, **5** Yibehaar, Eliishuuwaa, Eliiphelexi, **6** Noogaa, Nefeg, Yaafiiyaa, **7** Eliishaamaa, Beeliyaadaa fi Eliiphelexi jedhamu. **8** Filisxeemonni yommuu akka Daawit dibamee guutummaa Israa'el irratti mootii ta'e dhaga'anitti humna guutuudhaan isa barbaacha ol ba'an; Daawit garuu waan kana dhaga'ee isaanitti ba'e. **9** Yeroo kanatti Filisxeemonni dhufanii Sulula Refaayim weeraran; **10** kanaafuu Daawit, "Ani ba'ee Filisxeemota dha'uu? Ati dabarsitee harka kootti isaan kennitaa?" jedhee Waaqa ni gaafate. Waaqayyos, "Ba'i; ani dhugumaan Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennatii" jedhee deebiseef. **11** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa gara Ba'al Pheraaziim ol ba'an; achittis isaan mo'ate. Innis, "Akkuma bishaan mana isaa cabsee yaa'u sana Waaqni harka kootiin diinota koo cabsee ba'eera" jedhe. Kanaafuu iddoon sun Ba'al Pheraaziim jedhamee waamame. **12** Filisxeemonni waaqota isaanii tolfamoo achitti ni dhiisan; Daawit immoo akka waqaonni sun ibiddaan gubaman ni ajaje. **13** Filisxeemonni amma illee deebi'anii sulula sana weeraran; **14** kanaafuu Daawit ammas Waaqa gaafate; Waaqnisakkana jedhee deebiseef; "Qajeelumatti itti ol hin ba'in; garuu isaan marsiitii muka qilxuu duratti isaan waraani. **15** Akkuma fiixee muka qilxuu irraan sagalee duulaa dhageesseen loluuf ba'i; Waaqni loltoota Filisxeem dha'uudhaaf si dura ba'eera jechuudhaatii." **16** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqni isaa ajaje sana ni godhe; isaanis Gibe'onii jalqabani hamma Geeziritti loltoota Filisxeem ni dha'an. **17** Akkasiin maqaan Daawit biyya hunda keessatti beekame; Waaqayyos akka saboonni hundinuu isaa sodaatan godhe.

15 Daawit erga ofii isaatiif Magaalaa Daawit keessatti mana ijaarratee booddee taabota Waaqatiif lafa qopheessee dafkaana dhaabe. **2** Ergasiis Daawit, "Waan Waaqayyo akka isaan taabota Waaqaa baatanii bara baaan fuula isaa dura tajaajilaniif isaan filateef, Lewwota malee namni bira taabota Waaqayyoo hin baatin" jedhee ajaje. **3** Daawitis taabota Waaqayyoo iddo qopheeseeif sanatti fiduuf Israa'eloota hunda Yerusaalemitti walitti qabe. **4** Innis sanyiwwan Aroonii fi Lewwota walitti waame; isaanis: **5** ilmaan Qohaati keessaa, Uurii'el hoogganaa sanaa fi firoota isaa nama 120; **6** ilmaan Meraarii keessaa, Asaayaa hoogganaa sanaa fi firoota isaa 220; **7** ilmaan Geershoom keessaa, Yoo'el hoogganaa sanaa fi firoota isaa 130; **8** ilmaan Eliisaafaan keessaa, Shemaa'iyaa hoogganaa sanaa fi firoota isaa 200; **9** ilmaan Kebroon keessaa, Elii'el hoogganaa sanaa fi firoota isaa 80; **10** ilmaan Uzii'el keessaa, Amiinaadaab hoogganaa sanaa fi firoota isaa nama 112. **11** Ergasiis Daawit luboota jechuunis Saadoqii fi Abiyaataar akkasumas Lewwota jechuunis Uurii'el, Asaayaa, Yoo'el, Shemaa'iyaa, Elii'elii fi Amiinaadaabin ni waame; **12** akkanas isaanii jedhe; "Isin hangafoota maatiiwwan Lewwotaa ti; isinii fi Lewwonni akka keessanii of qulqulleessaa; ergasiis taabota Waaqayyo Waaqa Israa'el gara iddo an qopheeseefitti fidaa. **13** Sababii isin Lewwonni yeroo jalqabaatti taabota sana hin fidiniif Waaqayyo Waaqni keenya nutti dheekkame. Nu akka seerri ajajutti isaa hin barbaaddanneetii." **14** Kanaafuu luboonnii fi Lewwonni taabota Waaqayyo Waaqa Israa'el sana fiduuf of qulqulleessan. **15** Lewwonni akkuma kan Museen dubbii Waaqayyootiin ajajetti taabota Waaqaa sana danqaraadhaan gatiittii isaanitti ni baatan. **16** Daawitis akka isaan meeshaa muuziqaatiin jechuunis kiraaraan, baganaa fi kililleedhaan faarfannaa gammachuu faarfataniif akka isaan obboloota isaanii muudaniif Lewwota dura deemtotatti ni hime. **17** Kanaafuu Lewwonni Heemaan ilma Yoo'el muudatan; obboloota isaa keessaa immoo Asaaf ilma Berekiiya, obboloota isaanii gosa Meraarii keessaa Eetaan ilma Qushaayaa ni muuddatan; **18** isaan wajjinis obboloota isaanii kanneen isaanitti aannan: Zakkariyaas, Ya'azii'el, Shemiraamoot, Yehii'el, Unnii, Eliyaab, Benaayaa, Ma'aseyaa, Matiitiya, Eliipheleehuu, Miqneyaa, Oobeed Edoomii fi Ye'i'el eegdota balbalaa turan. **19** Faarfattooni Heemaan, Asaafii

fi Eetaan jedhaman akka kilillee naasiitiin sagalee isaanii ol fudhatanii faarfannaa dhageessansiif ni muudaman; **20** Zakkariyaas, Azii'el Shemiraamoot, Yehii'el, Unnii, Eliyaabi, Ma'aseyaaanii fi Benaayaan immoo akka seera alamootiitti kiraaraan faarfatu ture; **21** akkasumas Matiitiyaan, Eliipheleehuu, Miqneyaa, Oobeed Edoom, Ye'i'el, Azaaziyaan akka seera shiimiiniitiitti baganaa taphatu ture. **22** Kenaaniyaan hangaftichi Lewwotaa itti gaafatamaa faarfannaa ture; innis itti gaafatamummaa kana sababii ogummaa isaa qabuuf fudhate. **23** Berekiyya fi Elqaanaan eegdota balbala taabotaa turan. **24** Luboonnii jechuunis, Shebaniyaan, Yooshaafaaxi, Naatnaa'el, Amaasaayi, Zakkariyaas, Benaayaanii fi Elii'ezer fuula taabota Waaqaa duratti malakata afuufu ture. Oobeed Edoomii fi Yehiyaan immoo eegdota balbala taabotaa turan. **25** Kanaafuu Daawitii fi maanguddoorni Israa'el akkasumas ajajjuuwwan kumaa gammachuudhaan taabota kakuu Waaqayyoo sana mana Oobeed Edoomiitii fiduu dhaqan. **26** Isaanis sababii Waaqni Lewwota taabota kakuu Waaqayyoo baatan gargaareef korommii loonii torbaa fi korbeeyyi hoolaa torba aarsaa godhan. **27** Daawitis wandaboo haphii quncee talbaa irraa hojjetame kan akka uffata Lewwonni taabota sana baatan, kan akka faarfattooni fi Kenaaniyaan qajeelchaan faarfannaa faarfattootaa uffatan sanaa uffatee ture. Daawitis dirata quncee talbaa irraa hojjetames uffatee ture. **28** Akkasiinis Israa'el hundi gaanfa korbeessa hoolaati fi malakata afuufaa, kilillee dhageessisa, kiraaraa fi baganaadhaan sirbaa taabota kakuu Waaqayyoo sana ni fidan. **29** Yeroo taabonni kakuu Waaqayyoo Magaalaa Daawit seenutti Miikaal intalli Saa'ol foddaa keessaan ilaala turte. Isheenis akka Daawit Mootichi shuubbisee gammadu yommuu argitetti garaa ishee keessatti isa tuffatte.

16 Isaanis taabota Waaqaa fidanii dafkaana Daawit dhaabeef keessa ni kaa'an; aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqaa duratti ni dhi'eessan. **2** Daawitis erga aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eesssee booddee maqaa Waaqayyootiin namoota ni eebbie. **3** Ergasiis inni tokkoo tokkoo nama Israa'eliitiif, dhiiraa fi dubartiif buddeena tokko tokko, gumaa foonii tokko tokkoo fi bixxilee ija wayinii tokko tokko ni kenne. **4** Innis akka isaan fuula taabota

Waaqayyoo duratti tajaajilaniif, akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa'el waammataaniif, akka isa galateeffatanii fi akka isa jajataniif Lewwota tokko tokko ni muuddate; 5 isaanis Asaaf hangafticha, Zakkaariyaas itti aanaa isaa, itti fufees Ye'ii'eel, Shemiiraamoot, Yehii'eel, Matiitiyaa, Eeliyaab, Benaayaa, Oobeed Edoomii fi Ye'ii'eel fa'i turan. Jarri kunneen kiraaraa fi baganaa taphatu ture; Asaaf immoo kilillee dhageessisa ture; 6 Benaayaa fi Yahizii'eel luboonni yeroo hunda fuula taabota kakuu Waaqaa duratti malakata afuufu turan. 7 Daawitis gaafa sana akka Asaafii fi michoota isaa faarfanna galataa kana Waaqayyoof faarfataniijalqabatti ajaja kenne: 8 Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaaas waammadhaa; waan inni hojjetes saboota gidduutti beeksisa. 9 Isaaaf faarfadhaa; faarfannaadhaan isa galateeffadhaa; waa'ee hojii isaa isaa dinqisiisa hundaas odeessaa. 10 Maqaa isaa qulqulluu sanaan boonaa; garaan warra Waaqayyoon barbaadanii haa gammadu. 11 Waaqayyoo fi humna isaa barbaaddadhaa; yeroo hunda fuula isaa barbaadaa. 12 Dinqii inni hojjete, hojii isaa dinqii sanaa fi murtii inni labse yaadadhaa; 13 isin tajaajiltoonni isaa, warri sanyii Israa'el taatan, isin filatamtoonni isaa, ilmaan Yaaqoobis kana yaadadhaa. 14 Inni Waaqayyo Waaqa keenya; murtiin isaaas lafa hunda irra jira. 15 Inni kakuu isaa bara bараan, waadaa gale sanas dhaloota kumaaf ni yaadata; 16 inni kakuu Abrahaam wajjin gale, kakuu Yisihaaqif kakates ni yaadata. 17 Kanas Yaaqoobiif seera, Israa'eliif immoo kakuu bara bараа godheeakkana jedhee mirkaneesseera; innis: 18 "Ani biyya Kana'aan qooda ati dhaalti godhee, siif nan kenna" jedhe. 19 Isaaan yeroo lakkobsaan xinnoo turanitti, dhugumaanuu xinnoo fi biyyattii keessattis keessummoota turanitti, 20 sabaa gara sabaatti, mootummaa tokkoo gara mootummaa biraatti jooran. 21 Inni akka namni tokko iyuu isaan cunqursu hin eeyyamne; sababii isaaniitifisakkana jedhee mootota ifate: 22 "Dibamtoota koo hin tuqinaa; raajota koos hin miidhinaa." 23 Lafti hundinuu Waaqayyoof faarfadhaa; fayyisuu isaaas guyyuma guyyaan labsaa. 24 Ulfina isaa saboota gidduutti, hojii isaa dinqisiisa sana immoo namoota hunda keessatti labsaa. 25 Waaqayyo guddaadhaatiigalanni baay'een isaaaf ni mala; inni waaqota hundaa olittis sodaatamuu qaba. 26 Waaqonni saboota ormaa hundinuu waaqota tolfamoodhaati; Waaqayyo garuu

samiawan uume. 27 Miidhaginnii fi suraan fuula isaa dura jiru; jabinnii fi gammachuunis iddo jirenya isaa jiru. 28 Yaa maatiawan sabootaa, Waaqayyoof kennaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof kennaa. 29 Ulfina maqaa isaaatiif malu Waaqayyoof kennaa. Aarsaa fidaatii fuula isaa duratti dhi'aadhaa. bareedina qulqullummaa isaaatiin Waaqayyoon waaqeffadhaa. 30 Isin lafti hundinuu fuula isaa duratti holladhaa! Addunyaan jabaattee dhaabattee; sochoofamuus hin dandeessu. 31 Samiawan haa ililchan; laftis haa gammaddu; isaan saboota gidduutti, "Waaqayyo mo'era!" haa jedhan. 32 Galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu haa huursu; dirreewwanii fi wanni isaan irra jiran hundinuu haa gammadani! 33 Mukkeen bosonaa haa faarfatan; isaan gammachuudhaan fuula Waaqayyo duratti haa faarfatan; inni lafatti muruudhaaf ni dhufaatii. 34 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaati; jaalalli isaa bara bараan jiraata. 35 Akkana jedhaatii iyaa; "Yaa Waaqayyo, Fayyisaa keenya, ati nu baasi; akka nu maqaa kee qulqulluu sana galateeffannuuf, akka galata keetiin of jajnuufis, walitti nu qabiitii saboota ormaa jalaa nu oolchi." 36 Waaqayyo Waaqa Israa'eliitif bara bараа hamma bara bараatti galanni haa ga'u. Kana irratti namni hundinuu, "Ameen; Waaqayyo haa galatoomu" jedhe. 37 Daawitis akka isaan fuula taabotaa dura yeroo hunda tajaajilaniif, Asaafii fi obboloota isaa achuma fuula taabota kakuu Waaqayyo duratti isaan dhiise. 38 Akkasumas Oobeed Edoomii fi warra isaan wajjin hojjetan jaatamii saddeettan akka isaan wajjin tajaajilaniif achitti dhiise. Oobeed Edoom ilmi Yeduutuuniitii fi Hoosaan eegdota balbalaa turan. 39 Daawit Zaadoq lubichaa fi luboota isa wajjin hojjetan kaan dinkaana Waaqayyo qulqulluu kan Gibe'oon keessatti gaara sagadaa irratti argamu biratti dhiise; 40 kunis isaan akkuma waan Seera Waaqayyo kan inni Israa'eliif kenne hunda keessatti barreeffame sanaatti yeroo hunda galgalaa fi ganama iddo aarsaa gubamuu irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof akka dhi'eessaniif. 41 Isaaan wajjinis Heemaanii fi Yeduutuun akkasumas warra akka, "Jaalalli isaa bara bараан jiraata" jedhanii Waaqayyoof galata galchaniif filatamanii maqaan isaanii beekame biraatu ture. 42 Heemaanii fi Yeduutuun sagalee malakataatiif kilillee dhageessisu fi akkasumas meeshaa muuuiqaa kan Waaqaa irratti itti gaafatamtoota turan. Ilmaan

Yeduutuuun immoo karra eegan. **43** Ergasii namoonni hundinuu achii ka'anii tokkoon tokkoon isaanii gara mana ofii isaatti galan; Daawit immoo maatii ofii eebbisuuf gara manaatti ni deebi'e.

17 Daawit erga masaraa isaa keessa jiraachuu jalqabee booddee Naataan raajichaan, "Ani kunoo mana birbirsaan jaarame keessan jiraadha; taabonni kakuu Waaqayyoo garuu dinkaana keessa jiraata" jedhe. **2** Naataan immoo deebisee Daawitiin, "Waaqni si wajjin jiraatii waan garaa keetti yaadde kam iyyuu godhi" jedhe. **3** Halkan sana garuu dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Naataan dhufe: **4** "Dhaqiiitiiakkana jedhii garbicha koo Daawitittihimi; 'Waaqayyoakkana jedha: Kan mana anikeessa jiraadhu naaf ijaaru si'i miti. **5** Ani gaafan Israa'elin Gibxii baasee jalqabee hamma har'aatti mana keessa hin jiraanne. Ani dinkaana tokkoo irraa gara isa kaaniitti, iddo bultii tokkoo irraa gara iddo bultii isa kaaniitti darbaan ture. **6** Ani iddoon Israa'eloota hunda wajjin naanna'aa ture kamitti iyyuu hooggantoota akka isaan saba koo eeganifi ajaje keessaa nama tokkoon iyyuu, "Isin maaliif mana birbirsaan naaf hin ijaarre?" jedhee beekaa? **7** "Egaa ammaakkana jedhii garbicha koo Daawitittihimi; 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uakkana jedha: Ani akka ati bulchaa saba koo Israa'el taatuuf, lafa tikaatii fi bushaayee faana deemuu keessaan si fudhadhe. **8** Ani lafa ati dhaqxehundatti si wajjinin ture; diinota kee hundas fuula kee duraa balleesseera. Ammas ani maqaa keeakkuma maqaa namoota addunyaa irratti akka malee gurguddaa ta'anii nan godha. **9** Ani akka isaan mana ofii isaanii qabaatanii fi akka isaan si'achi hin raaafameef saba koo Israa'eliiif lafa kennee isaan nan dhaaba. Namoonni hamoon akka jalqabatti godhan sana deebi'anii isaan hin cunqursan; **10** akka yeroo ani saba koo Israa'el irratti abbootii murtii muudee as godhan sana illee hin godhan; ani diinota kee hundas siifin garboomsa. "Ani akka Waaqayyo mana siif ijaaru sittin hima: **11** Yommuu barri jirenya keetii dhumeetati abbootii keetti dabalamuuf dhaqxutti anii akka inni iddo kee bu'uuf sanyii kee keessaa, ilmaan kee keessaa tokko nan kaasa; mootummaa isaa illee jabeessee nan dhaaba. **12** Kan mana naaf ijaaru isaa; anis teessoo isaa bara baraan jabeessee nan dhaaba. **13** Ani isaaf abbaa nan ta'a; innis ilma naa ta'a. Ani akka

namicha si dura ture sana irraa fudhadhe, jaalala koo gonkumaa isa irraa hin fudhadhu. **14** Ani mana koo fi mootummaa koo irratti bara baraan isa nan muuda; teessoon isaa bara baraan jabaatee ni dhaabata." **15** Naataanis dubbi mul'ata kanaa hunda Daawitittihime. **16** Ergasii Daawit mootichi ol seenee fuula Waaqayyoo dura taa'eeakkana jedhe: "Yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, kan ati asiin na geesse, ani eenyu? Maatiin koos maali? **17** Yaa Waaqi, ati akka waan wanni kun fuula kee duratti quubsaan hin ta'iniitti ilaalteewaa'ee mana garbicha keetii kan fuul duraa illee dubbatte. Yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati akka waan ani nama hunda caalaa kabajamaa ta'eetti na ilaalte. **18** "Waan ati garbicha kee ulfeessiteef Daawit kana caalaa maal jechuu danda'a? Ati garbicha kee ni beektaatii. **19** Yaa Waaqayyo, ati sababii garbicha keetii fiakkuma fedhii keetiitti waan guddaa kana goote; akka waadaawwan gurguddaan kunneenis beekaman gooteerta. **20** "Yaa Waaqayyo, kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyaan dhageeniyetti si malee Waaqni biraa hin jiru. **21** Sabni akka saba kee Israa'el kan Waaqni saba lafa irra jiraatu keessaa saba tokkicha ofii isaaatiif furachuu fi ofii keetiitiifis maqaa tolfachuu jettee fuula saba keetii duraa saboota ari'uudhaan dinqiwwan gurguddaa fi sodaachisa hojjechuudhaaf ba'e, kan ati Gibxii baafte sanaa tokko iyyuu jiraa? **22** Ati saba kee Israa'elin bara baraan kan ofii keetii goote; Yaa Waaqayyo, ati Waaqa isaanii taateerta. **23** "Ammas yaa Waaqayyo, waadaan ati garbicha keetii fi mana isaaatiif galte sun bara baraan jabaatee haa dhaabatu. Atiakkuma waadaa galte sana raawwadhu; **24** kunis akka maqaan kee jabaatee dhaabatee, bara baraanis guddaa ta'uuf. Kana irratti namoonni, 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Israa'el irratti Waaqa; inni Waaqa Israa'ell' ni jedhu. Manni garbicha kee Daawitis fuula kee duratti jabaatee ni dhaabata. **25** "Yaa Waaqa ko, ati akka mana isaaaf ijaartu garbicha keetti mul'ifteerta. Kanaafuu garbichi kee si kadhachuudhaaf ija jabina argateera. **26** Yaa Waaqayyo, ati Waaqa! Ati waan gaarii kana garbicha keetiif waadaa galteerta. **27** Akka manni isaa bara baraan jabaattee fuula kee dura dhaabatuuf ammas mana garbicha keetii eebbisuun fedhii kee ta'eera; yaa Waaqayyo sababii ati isa eebbfiteef, inni bara baraan ni eebbfifama."

18 Ergasiit Daawit Filisxeemota mo'atee of jala isaan galfate; Gaatii fi gandoota naannoo ishee jiranis harka Filisxeemotaatii baase. **2** Daawit Mo'aabotaa ni mo'ate; isaanis isa jalatti bulanii gibira fidaniif. **3** Kana irrattis Daawit yeroo Laga Efraaxiis bira yaadannoo ofii dhaabbachuu dhaqetti, hamma Hamaatiitti deemeet Hadaadezer mooticha Zoobaa mo'ate. **4** Daawitis gaariiwan waraanaa isaa kuma tokko, abbootii fardaa kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma digdama isa irraa fudhate. Innis fardeen gaariiwanii dhibba tokko qofa hambisee kanneen hafan hunda mogolee kukkute. **5** Yeroo warri Sooriyaa kanneen Damaasqoo jiraatan Hadaadezer mooticha Zoobaa gargaaruuf dhufanittis, Daawit isaan keessaa nama kuma digdamii lama fixe. **6** Ergasiis kutaa bulchiinsa Damaasqoo kan biyya Sooriyaa keessa qubata loltootaa dhaabbate; warri Sooriyaas isa jalatti bulanii gibira fidaniif. Waaqayyos Daawitiif lafa inni dhaqe hundatti moo'icha kenne. **7** Daawitis gaachana warqee kan ajajoonni loltoota Hadaadezer harkatti qabatan fudhatee gara Yerusaalem fide. **8** Daawit magalaawwan Hadaadezer jechuunis Xibihatiif fi Kuuni naasii akka malee baay'ee fudhate; Solomoon immoo Gaanii naasii, utubaawwanii fi mi'oota naasii garaa garaa naasii sana irraa hojjete. **9** Too'uun mootiin Hamaati yommuu akka Daawit guutummaa loltoota Hadaadezer mooticha Zoobaa mo'ate dhaga'etti, **10** akka inni sababii ol aantummaa Daawit Mootichi waraana keessatti Hadaadezer irratti argateetiif harka isa fuudhee dhaamsa gammachuu isaf dabarsuuf ilma ofii Hadooraamin gara isaatti erge; Hadaadezer Too'uujjin wal waraanaa tureetii. Adooraamis kennaa gosa hundaa warqee irraa, meetii fi naasii irraa hojjetaman fideef. **11** Daawit Mootichis akkuma meetii fi warqee saboota Edoom, Mo'aab, Amoonota, Filisxeemota fi Amaaleq hunda irraa booji'ee ture godhe sana mi'oota kanneen illee Waaqayyoof addaan baase. **12** Abiishaayi ilmi Zeruuya Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudha saddeet fixe. **13** Innis Edoom keessa qubata loltootaa dhaabbate; Edoomonni hundinuuus Daawitiif ni garbooman. Waaqayyos lafa inni dhaqe hundatti Daawitiif mo'annaa ni kenne. **14** Daawit guutummaa Israa'el irratti mootii ta'ee saba isaa hundaaf murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hojjete. **15** Yoo'aab ilmi Zeruuya hoogganaa loltootaa ture; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ture;

16 Zaadoq ilmi Ahiixubii fi Abiimelek ilmi Abiyaataar luboota turan; Shaafisaan immoo barreessaa ture; **17** Benayaay ilmi Yehooyaadaa hoogganaa Kereetotaa fi Pheletotaa ture; ilmaan Daawit immoo mootichatti aananii qondaaltota hangafoota turan.

19 Ergasiis Naahaash mootiin Amoonotaa ni du'e; ilmi isaa iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Daawitis, "Sababii abbaan isaa naa arjoomeef anis Haanuu ilma Naahaashiif nan arjooma" jedhee yaade. Kanaafuu Daawit gadda waa'ee abbaa isaatiif itti dhaga'ame isaa ibsuuf Haanuunitti ergamoota ni erge. Yommuu namoonni Daawit dhaamsa gaddaa itti himuuf Haanuu bira biyya Amoonotaa dhaqanitti, **3** qondaaltonni Amoonotaa Haanuuniin, "Ati sababii Daawit akka isaan dhaamsa gaddaa sitti himaniif namoota sitti ergeef inni waan abbaa keetiif ulfina kenne seetaa? Ergamoonni isaa biyyattii qorachuu, basaasanii qabachuuf gara kee dhufan mitii?" jedhan. **4** Kanaafuu Haanuu namoota Daawit sana qaqqabee rifeensa irraa haadee wayyaa isaanii illee teessuma irratti cicciree of irraa isaan erge. **5** Daawit yommuu namni tokko dhufee waa'ee namoota sanaa isatti himetti, sababii isaan akka malee qaana'aniif ergamoota gara isaaniitti erge. Mootichis "Isin hamma areedni keessan isinii guddatutti Yerikoo turaatii ergasii deebi'aa kottaa" jedheen. **6** Amoononni yommuu akka Daawit isaan xireeffate hubatanitti Haanuunii fi Amoononni Phaadaan Arraamii, Araama'akaa fi Zoobaadhaa gaariiwan kireeffachuuf meetii taalaantii kuma tokko ni ergan. **7** Isaanis gaariiwan kuma soddomii lamaa fi ooftota gaariiwanii, akkasumas mootii Ma'akaatii fi loltoota isaa kanneen dhufanii Meedebaa bira qubatan sana kireeffatan; Amoononni immoo magalaawwan isaaniitii walitti qabamanii waraanatti ni qajeelan. **8** Daawit yommuu waan kana dhaga'etti Yoo'aabii fi guutummaa loltootaa ni erge. **9** Amoononni immoo ba'anii karra magaalaat isaanii irratti waraanaaf hiriiran; mootonni dhufan sun immoo kophaa isaanii dirree irra turan. **10** Yoo'aabis akka fuula isaa duraa fi dugda isaa duubaan waraanni jiru ni arge; kanaafuu loltoota Israa'el keessaa namoota bebeekamoo filatee adda loltoonni Sooriyaa jiranitti bobbaase. **11** Namoota hafan immoo ajaja obboleessa isaa Abiishaayi jalatti ni hiriirse; isaanis Amoonotatti

duulan. **12** Yoo'aabis akkana jedhe; “Yoo warri Sooriyaa natti jabaatan ati na gargaarta; yoo Amoononni sitti jabaatan immoo ani sin gargaara. **13** Jabaadhaa saba keenyaa fi magaalaawwan Waaqa keenyaaatiif garaa kutannaadhaan haa lollu. Waaqayyos waan fuula isaa duratti gaarii ta'e ni godha.” **14** Ergasii Yoo'aabii fi loltoonni isa wajjin turan warra Sooriyaa waraanuuf fuul duratti ni qajeelan; jarris fuula isaa duraa baqatan. **15** Amoononni yommuu akka namoonni Sooriyaa baqatan arganitti isaanis fuula obboleessa isaa Abiishaayi duraa baqatanii magaalaa seenan. Akkasiin Yoo'aab Yerusaalemitti deebi'e. **16** Namoonni Sooriyaa yommuu akka Israa'eloonni isaan mo'atan arganitti ergamoota erganii namoota Sooriyaa kanneen Laga Efraaxiisiitiin gamaa fchisisan; Shoofaki ajajaan loltoota Hadaadezer sun isaan hoogganaa ture. **17** Daawitis yommuu wanni kun isatti himametti, Israa'eloota hunda walitti qabee Yordaanos ce'e; innis dursee dhaqee fuula isaanii duraan toora lolaa ni qabate. Daawitis warra Sooriyaa waraanuuf loltoota isaa hiriirse; namoonni Sooriyas ni lolaniin. **18** Isaan garuu Israa'eloota duraa baqatan; Daawitis namoota gaarii waraanaa oofan kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma afurtama fixe. Ajajaa loltoota isaanii Shoofaki illee ni ajeese. **19** Tajaajiltoonni Hadaadezeris yommuu akka Israa'elootaan mo'ataman arganitti Daawit wajjin nagaa uumanii isa jalatti bulan. Kanaafuu namoonni Sooriyaa ergasii Amoonota gargaaruu hin feene.

20 Birraa keessa yeroo mootonni waraanaaf ba'anitti Yoo'aab humnoota waraanaa qajeelchee biyya Amoonotaa barbadeesse; ergasiis dhaqee Rabbaa marse; Daawit garuu Yerusaalemitti hafe. Yoo'aabis Raabbaa waraaneeyaa daaraa ishee godhe. **2** Daawitis mataa mootii isaanii irraa gonfoo fudhate; gonfoon sun hamma warqee taalaantii tokkoo ulfaatee dhagaawwan gati jabeeyyiis of irraa qaba ture; gonfichis mataa Daawit irra kaa'ame. Innis magaalaa sana keessaa boojuu akka malee baay'ee fudhatee **3** namoota achi keessa turanis gad yaasee akka isaan magaaziidhaan, gasoo sibilaatiif fi qottoodhaan hojii hojjetan godhe. Daawit magaalaawwan Amoonotaa hunda keessattis akkasuma godhe. Ergasii Daawitii fi loltoonni isaa hundinuu Yerusaalemitti ni deebi'an. **4** Ergasii immoo lafa Geezir jedhamutti Filisxeemota wajjin waraanni

baname. Yeroo sanattis Siibekaay namichi biyya Hushaa sun Siifaay namicha gosa tokko Refaayin ajeese; Filisxeemonnis ni bulaniif. **5** Waraanaa biraa kan Filisxeemota wajjin godhame keessatti immoo Elhaanaan ilmi Yaa'iir sun Lahemii obboleessa Gooliyaad namicha Gitii kan somaan eeboo isaa loosaa wayya dhoofuu ga'u qabu sanaa ni ajeese. **6** Ammas waraanaa Gaatitti godhame kan biraa keessatti namicha hamma wayii ga'u kan tokkoo tokkoo harka isaa irraa quboota ja'a ja'a akkasumas tokkoo tokkoo miilla isaa irraa quboota ja'a ja'a walumatti quboota digdamii afur qabu tokkotu ture. Innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. **7** Yommuu inni Israa'elin tuttugettis Yoonaataan ilmi Shime'aa obboleessi Daawit isa ajeese. **8** Isaan kunneen sanyiwwan Raafaa warra Gaati keessa turanii dha; isaanis harka Daawitii fi harka namoota isatiin dhuman.

21 Seexanni Israa'elitti ka'ee akka Daawit saba Israa'el lakkaa'uuf isa kakaase. **2** Kanaafuu Daawit Yoo'aabii fi ajajoota loltootaatiin, “Dhaqaatii Bersheebaadhaa hamma Daaniitti Israa'eloota lakkaa'aa. Ergasii immoo akka ani akka isaan hammam akka baay'atan beekuu danda'uuf deebi'atii natti himaa” jedhe. **3** Yoo'aab garuu deebisee, “Waaqayyo loltoota isaa dachaa dhibba caalaa haa baay'isu. Yaa gooftaa koo mooticha, isaan hundi garboota gooftaa kootiif bulan mitii? Gooftaan koo maaliif waan kana gochuu barbaade? Inni maaliif Israa'elitti yakka fida?” jedhe. **4** Ta'us dubbiin mootichaa Yoo'aabin yaada geeddarachiise; kanaafuu Yoo'aab achii ba'ee guutummaa Israa'el keessa naanna'ee Yerusaalemitti deebi'e. **5** Yoo'aabis lakkobsa namoota loluu danda'anii Daawititti hime; namoota Yihuudaa keessa jiraatan kuma dhibba afurii fi torbaatama dabalatee namoota goraadee qabachuu danda'an miliyoona tokkoo fi kuma dhibba tokkotu guutummaa Israa'el keessa ture. **6** Sababii ajajni mootichaa Yoo'aabin jibbisiiseef inni gosoota Lewwiitii fi Beniyaam itti dabalee hin lakkofne. **7** Ajajni kun fuula Waaqaa durattis waan hamaa ture; kanaafuu inni Israa'elin rukute. **8** Kana irattti Daawit Waaqaan, “Ani waan kana gochuudhaan akka malee cubbuu hojjedheera. Amma garuu akka ati balleessaa garbicha keetii dhiiftuuf sin kadhadha. Ani hojii gowwummaa guddaa hojjedheeraa” jedhe. **9** Waaqayyos Gaad raajii

Daawit sanaanakkana jedhe; 10 “Dhaqitii Daawitiin, ‘Waaqayyoakkana siin jedha: Ani filannoo sadii siifin kenna. Akka ani isa sitti fiduuf, isaan keessaa tokko filadhu’ jedhi.” 11 Kanaafuu Gaad gara Daawit dhaqeeakkana jedheen; “Waaqayyoakkana jedha: ‘Filannoo kee addaan baafadhu: 12 Beela waggaa sadii yookaan ji’ a sadii fuula diinota keetii dura ari’amuu fi goraadeeisaaniitiin balleeffamuu yookaan guyyaa goraadee Waaqayyo sadii jechuuunis guyyoota dha’ichi biyyattiitti bu’ee ergamaan Waaqayyo kutaa Israa’el hunda balleessu.’ Egaa amma waan ani isa na erge sanaaf deebisu murteeffadhu.” 13 Daawit immoo Gaadiin, “Ani akka malee dhiphadheera. Waan araarri isaa akka malee guddaa ta’eef ani harka Waaqayyo seenuu naaf wayya; garuu akka ani harka namaa seenu na hin godhin” jedhe. 14 Kanaafuu Waaqayyo Israa’elitti dha’icha ergee namoonni Israa’el kuma torbaatama ni dhuman. 15 Waaqmi akka inni Yerusaalem balleessuuf ergamaa isaa tokko erge. Garuu utuma ergamaan Waaqayyo sun Yerusaalemin balleessuuf qophaa’aa jiruu Waaqayyo balaa sana argee gaabbee ergamaa isaa kan saba balleessuuf ture sanaan, “Ni ga’! Harka kee deebifadhu” jedhe. Yeroo sana ergamaan Waaqayyo sun oobdii Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa bira dhaabachaa ture. 16 Daawitis ol ilaahee ergamaa Waaqayyo kan goraadee luqqifamee Yerusaalemitti diriirfame harka isattiqabatee samii fi lafa gidduu dhaabachaa jiru tokko ni arge. Daawitii fi maanguddooni wayyaa gaddaa uffatanii fuula isaa duratti addaan lafatti ni gombifaman. 17 Daawit immoo Waaqaan, “Namni akka loltoonni lakkaa’aman godhe ana mitii? Namni cubbuu fi balleessaa hojjete anuma. Isaan kunneen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Yaa Waaqayyo Waaqa koo harki kee anaa fi maatii koo irra haa bu’u; garuu akka dha’ichi kun saba kee irra turu hin godhin” jedhe. 18 Ergasii ergamaan Waaqayyoo akka Daawit ol ba’ee oobdii Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa keessatti iddo aarsaa Waaqayyoof ijaaru akka inni Daawititti himu Gaadin ajaje. 19 Kanaafuu Daawit dubbii Gaad maqaa Waaqayyootiin isattihime sanaaf ajajamee ol ba’e. 20 Ornaan utuu qamadii dha’uutti jiruu ol jedhee ergamaa Waaqayyoo sana arge; ilmaan isaa warri isa wajjin turan afranis ni dhokatan. 21 Ergasii Daawit achi ga’e; Ornaanis yommuu mil’atee isa argetti oobdii sana keessaa ba’ee fuula Daawit duratti addaan lafatti

gombifamee sagade. 22 Daawitis, “Ani akka isa irratti iddo aarsaa Waaqayyoof tolcheeakkasiin dha’ichi saba irra bu’e kun dhaabatuuf oobdii kee naaf kenni. Gatii isaa guutuutti natti gurguri” jedheen. 23 Ornaanis Daawitiin, “Fudhadhu! Gooftaan koo mootichi waan isatti tolu kam iyyuu haa godhu. Kunoo ani aarsaa gubamuuf sangoota, qoraaniifulee ittiin midhaan dha’an, kennaa midhaan dhi’effamuufis qamadii nan kenna; ani waan kana hunda nan kenna” jedhe. 24 Daawit Mootichi garuu Ornaadhaan, “Kun hin ta’u; ani gatii isaa guutuutti siifin kenna. Ani waan kan kee ta’e Waaqayyoof hin fudhadhu yookaan waan gatii na hin baasisin aarsaa gubamuuf hin dhi’eesu” jedhe. 25 Kanaafuu Daawit gatii lafa sanaa Ornaadhaaf warqee saqilii dhibbaa ja’akafale. 26 Daawitis achitti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchee aarsaa gubamuuf fi aarsaa nagaa dhi’eesu. Innis Waaqayyo ni waammate; Waaqayyos samiidhaa ibiddaan iddo aarsaa gubamuu irratti isaaaf deebii kenne. 27 Sana booddee Waaqayyo ergamaa isaa sanattidubbatte; innis goraadee isaa man’ee isattini deebise. 28 Daawit yeroo sanattii akka Waaqayyo oobdii Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa irratti deebii isaa kenne ni hubate; achittis aarsaa ni dhi’eesu. 29 Dunkaanni Waaqayyoo kan Museen gammoojiitti hojjeteet fi iddoon aarsaa gubamuu Gibe’oon keessa gaara sagadaa irra ture. 30 Daawit garuu sababii goraadee ergamaa Waaqayyoo sodaateef achi dhaqee fuula iddo aarsaa sanaa duratti Waaqa kadhachuu hin dandeenye.

22 Ergasii Daawit, “Kun mana Waaqayyo Waaqaa ti; kun immoo iddo aarsaa, aarsaan gubamu Israa’eliif itti dhi’effamuuf dha” jedhe. 2 Kanaafuu Daawit akka alagoonni Israa’el keessa jiraatan walitti qabaman ajaje; isaan keessas akka isaan ijaarsa mana qulqullummaa Waaqaatiif dhagaa soofame qopheessaniif warra dhagaa cabsan ni filate. 3 Inni mismaara ittiin hundaa balbalaa hojjetanii fi mi’atii walitti qabsiisan hojjechuudhaaf sibiila akka malee baay’ee fi naasii madaallii isaa hamma hin qabne ni kenne. 4 Daawitis sababii warri Siidoonaatiif fi warri Xiiroos birbirsa akka malee baay’ee isaaaf fidaniif birbirsa baay’inni isaa lakkaa’amuu hin dandeenye ni kenne. 5 Daawitakkana jedhe; “Ilmi koo Soloomoon ijoollie dha; muuxannoo illee hin qabu. Manni Waaqayyoof ijaaramu kun immoo ulfina qabeessa,

kan gurra qabuu fi kan fuula saboota hundaa duratti akka malee miidhagu ta'uu qaba. Kanaafuu ani isaaf qophii nan godha." Akkasiin Daawit utuu hin du'in qophii guddaa godhe. **6** Ergasii Daawit ilma isaa Solomoonin waamee akka inni Waaqayyo Waaqa Israa'eliif mana ijaaru isa ajaje. **7** Daawitis Solomooniin akkana jedhe: "Yaa ilma ko, ani Maqaa Waaqayyo Waaqa kootiif mana ijaaru yaadee ture. **8** Garuu dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: 'Ati dhiiga baay'ee dhangalaafteerta; lola hedduus lolteerta. Ati sababii fuula koo duratti dhiiga baay'ee lafa irratti dhangalaafteef Maqaa kootiif mana hin ijaartu. **9** Kunoo ilmi tokko siif ni dhalata; innis nama boqonnaa ni ta'a; anis diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda irraa boqonnaa nan kennaaf. Maqaaan isasas Solomoon jedhama; ani bara mootummaa isaa keessa Israa'eliif nagaa fi tasgabbii nan kenna. **10** Namni Maqaa kootiif mana ijaaru isa. Inni ilma naaf ta'a; anis abbaa nan ta'aaf. Teessoo mootummaa isasas Israa'el irratti bara bараan jabeessee nan dhaaba.' **11** "Egaa yaa ilma ko, akkuma inni waa'ee kee dubbate sanatti akka mana Waaqayyo Waaqa keetii ijaaruun siif milkaa'uuf Waaqayyo si wajjin haa ta'u. **12** Akka ati yommuu inni Israa'el irratti aangoo siif kennutti seera Waaqayyo Waaqa keetii eegduuf Waaqayyo ogummaa fi hubanna siif haa kenuu. **13** Akkasiin ati yoo ajajaa fi seera Waaqayyo karaa Museetiin Israa'eliif kenne sana akka gaariitti eegde ni milkoofta. Jabaadhu; onnoomis. Hin sodaatin yookaan abdii hin kutatin. **14** "Kunoo, ani ijaarsa mana Waaqayyootiif warqee taalaantii kuma dhibba tokko, meetii taalaantii miliyoona tokko, naasii fi sibila akka malee baay'ee kan madaalamuu hin dandeeny, mukaa fi dhagaa illee qopheessuu irratti akka malee dadhabeera. Atis itti dabaluu ni dandeessa. **15** Ati hoijettoota hedduu qabda; isaanis: warra dhagaa cabsan, warra mana dhagaa ijaaranii fi warra ogummaa hojii mukaa qaban, akkasumas namoota ogummaa hojii gosa gosaa, **16** kan hojii warqeetii fi meetii, kan naasiitii fi sibila, ogeeyyi hojii harkaa warra lakkobsi isaanii hin beekamne qabda. Egaa amma hojii jalqabi; Waaqayyos si wajjin haa ta'u." **17** Ergasii Daawit akka isaan ilma isaa Solomoon gargaaraniiif dura buutota Israa'el hunda ni ajaje. **18** Akkanas isaanii jedhe; "Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin jira mitii? Inni gama hundaan boqonnaa isiniif kenneera mitii? Inni

jiraattota biyya kanaa dabarsee natti kenneeraatii; biyyattiiniis Waaqayyoo fi saba isatiif garboomteerti. **19** Amma Waaqayyo Waaqa keessan barbaaduuf garaa fi lubbuu keessan guutuudhaan kutadhaa ka'aa. Akka taabota kakuu Waaqayyootii fi mi'oota qulqulluu kan Waaqaa fiddanii mana qulqullummaa kan Maqaa Waaqayyootiif ijaaramuuif jiru sanatti galchitaniif mana Waaqayyo Gooftaa ijaaruu jalqabaa."

23 Daawit erga waggaa hedduu jiraatee dulloomee booddee ilma isaa Solomoonin Israa'el irratti mootii godhe. **2** Akkasumas Daawit dura buutota Israa'el hunda, lubootaa fi Lewwota illee walitti qabe. **3** Lewwonni umuriin isaanii waggaa soddomaa fi hammasii olii ni lakkaa'aman; baay'inni dhiirotaa kuma soddomii saddeet ta'e. **4** Daawitis akkana jedhe; "Isaan kanneen keessaa kuma digdamii afur hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo haa to'atan; namoonni kuma ja'a qondaaltotaa fi abbootii murtii haa ta'an. **5** Kumni afur eegdota balbalaa haa ta'an; kumni afur immoo mi'oota faarfanna kanneen ani kaayyoo kanaaf kenneen Waaqayyoon haa galateeffatan." **6** Daawitis Lewwota akkuma gosoota Lewwiitti garee gareen gargar ni qoode; isaanis: Geershoon, Qohaati fi Meraarii. **7** Gosa Geershoon keessaa: La'adaanii fi Shime'ii. **8** Ilmaan La'adaanii: Yehii'eel hangafticha, Zeetaamii fi Yoo'eel; walumatti nama sadii turan. **9** Ilmaan Shime'ii: Sheloomot, Hazii'eelii fi Haaraan; walumatti nama sadii turan. Isaan kenneen hangafoota Maatii La'adaan turan. **10** Ilmaan Shime'ii: Yahaati, Ziinaa, Ye'uushii fi Beriyyaa. Isaan kenneen ilmaan Shime'ii ti; walumatti nama afur turan. **11** Yahaati hangafa; Ziinaan lammaffaa; Ye'uushii fi Beriyyaan garuu ilmaan baay'ee hin qaban; kanaafuu isaan akkuma maatii tokkootti lakkaa'aman. **12** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzi'eel; walumatti nama afur turan. **13** Ilmaan Amraam: Aroonii fi Musee. Aroon akka innii fi sanyiin isaa wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'an Waaqaaf qulqulleessaniif, akka fuula Waaqayyoo duratti aarsaa dhi'eessaniif, akka fuula isaa dura tajaajilanii fi akka maqaa isatiin eebba labsaniif bara bараan addaan baafaman. **14** Ilmaan Musee nama Waaqaa immoo gosa Lewwiitti dabalamaniif lakkaa'aman. **15** Ilmaan Musee: Geershoomii fi Elii'ezer. **16** Ilmaan Geershoomii: Shebuu'eel hangafa. **17** Ilmaan Elii'ezerii keessaa: Rehaabiyya hangafa. Ele'aazaar

ilmaan biraan hin qabu ture; ilmaan Rehaabiyyaa garuu akka malee hedduu turan. **18** Ilmaan Yizihaar keessaa: Sheloomiit hangafta. **19** Ilmaan Kebroon; hangaftichi Yeriyyaa, lammafaan Amariyaa, sadaffaan Yahizii'eel, afuraffaan Yeqame'aam. **20** Ilmaan Uzii'eel: hangaftichi Miikaa, lammafaan Yishiyyaa. **21** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Ilmaan Mahilii: Ele'aazaarii fi Qiish. **22** Ele'aazaar utuu ilmaan hin dhalchin du'e; inni intallan qofa qaba ture. Durbiwwan isaanii ilmaan Qiishitu isaan fuudhe. **23** Ilmaan Muusii: Mahelii, Eederii fi Yereemooti; walumatti nama sadii turan. **24** Isaan kunneneen ilmaan Lewwii kanneen akkuma mana abbootii isaaniiiti hangafoonni abbootii warri maqaa maqaadhaan galmeeffamanii tokko tokkoon lakkaa'aman, hojjettoota umuriin isaanii waggaa digdamaa fi sanaa ol ta'e warra mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa tajaajilani dha. **25** Daawit akkana jedhee tureetii; "Waaqayyoo Waaqni Israa'eel saba isatiif boqonaa kenneera; bara baraaniis Yerusaalem keessa ni jiraata; **26** si'achi Lewwonnii dafkaana yookaan mi'oota achi keessatti itti fayyadaman hin baatan." **27** Akkuma qajeelcha Daawit dhuma irratti kenneetti, Lewwonnii waggaa digdamaa fi sanaa olii hedamaniiruutii. **28** Hojiin Lewwotaas tajaajila mana qulqullummaa Waaqaa keessatti sanyiwwan Aroonii gargaaruu dha; kuniis oobdiwwanii fi kutaawwan mana qulqullummaa eeguu, mi'oota qulqulluu qulqulleessuu fi hojiiwan biraas mana Waaqayyoo keessatti hojjechuu dha. **29** Akkasumas buddeena minjaala irra kaa'uu, daakuu kennaan midhaanii, buddeena utuu hin bukaa'in tolfaame, tolchuu fi waliin makuu, safartuu fi madaalii hunda irratti itti gaafatamtoota turan. **30** Isaan guyyaa guyyaadhaan Waaqayyoon galateeffachuu fi jajachuu ganama ganama fuula isaa dura ni dhaabatu; galgala galgalas akkasuma ni godhu; **31** yeroo aarsaan gubamu guyyaa Sanbataa Waaqayyoof dhi'eeffamutti yeroo Ayyaana Baatii Haaraa fi gaafa ayyaana yeroon isaa murtaa'e kamii iyyuu akkanuma ni godhu. Isaan yeroo hunda akkuma lakkoobsaa fi qajeelfama isaanii kennameetti fuula Waaqayyoo dura tajaajilu ture. **32** Lewwonnii akkasiin itti gaafatama dafkaana wal ga'ii fi Iddoo Qulqulluu eeguuf qaban raawwatan; akkasumas ajaja obboloota isaanii sanyiwwan Aroon jalatti itti gaafatamummaa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti qaban raawwachaa turan.

24 Ilmaan Aroon akka armaan gadiitti ramadaman: Ilmaan Aroon Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaar turan. **2** Naadaabii fi Abiihuu garuu utuu ijoolee hin dhalchin abbaa isaanii dursanii du'an; kanaafuu Ele'aazaarii fi Iitaamaar luboota ta'anii tajaajilan. **3** Daawitis gargaarsa Zaadoq sanyii Ele'aazaar sanaatii fi Ahiimelek sanyii Iitaamaariin akkuma tajaajila isaaniiiti garee gareen isaan ramade. **4** Sanyiwwan Iitaamaarii caalaa sanyiwwan Ele'aazaar keessaa hooggantoonni hedduun ni argaman; isaanis akkanatti ramadaman: sanyiwwan Ele'aazaar keessaa abbootii maatii kudha ja'a, sanyiwwan Iitaamaar keessaa immoo abbootii maatii saddeet. **5** Isaan sababii sanyiwwan Ele'aazaarii fi sanyiwwan Iitaamaar keessa qondaaltonni mana qulqullummaatii fi qondaaltonni Waaqaa turaniif loogii malee ixaadhaan isaan ramadan. **6** Shemaa'iyaan ilmi Naatnaa'el namicha gosa Lewwii barreessaan sun fuula mootichaatii fi qondaaltotaa duratti maqaa isaanii Zaadoq lubicha, Ahiimelek ilma Abiyaataar, abbootii maatiwwan lubootatii fi Lewwotaa, innis gosa Ele'aazaar keessaa maatii tokko, gosa Iitaamaar keessaa immoo maatii tokko fuudhee barreesse. **7** Ixaan jalqabaa Yehooyaariibiif, lammafaan Yedaa'iyaaf, **8** sadaffaan Haariimiif, afuraffaan Se'ooriimiif, **9** shanaffaan Malkiyaaf, ja'affaan Miyaamiiniif, **10** torbaffaan Haqoosif, saddeetaffaan Abiyaaf, **11** saglaffaan Yeeshuu'aaf, kurnaffaan Shekaaniyaaf, **12** kudhan tokkoffaan Eliashiibiif, kudha lammafaan Yaqqiimiif, **13** kudha sadaffaan Huphaaf, kudha afuraffaan Yeshebe'aabiif, **14** kudhan shanaffaan Bilgaaf, kudha ja'affaan Imeerif, **15** kudha torbaffaan Heeziiriif, kudha saddeetaffaan Haphizeeziif, **16** kudha saglaffaan Phetaayaaf, digdammafaan Hisqi'eeliif, **17** digdamii tokkoffaan Yaakiiniif, digdamii lammafaan Gaamuulif, **18** digdamii sadaffaan Delaayaaf, digdamii afuraffaan Ma'aaziyaaf ba'e. **19** Kun seera isaan yeroo mana qulqullummaa Waaqayyoo seenanitti ittiin tajaajilani dha; seera kanas abbaa isaanii Aroonitu akkuma Waaqayyo Waaqni Israa'eel isa ajajetti isaanif kenne. **20** Ilmaan Lewwii warra hafan: Ilmaan Amraamii keessaa: Shuubaa'eel; ilmaan Shuubaa'eel keessaa: Yehideyaa. **21** Ilmaan Rehaabiyyaa keessaa: Yishiyyaa hangafticha. **22** Yizihaarota keessaa: Sheloomiit; ilmaan Sheloomiit keessaa immoo: Yahaati. **23** Ilmaan

Kebroon: Inni jalqabaa Yeriyya, lammafaan Amariyya, sadaffaan Yahizii'eel, afuraffaan Yeqame'aam. **24** Ilma Uzii'eel: Miikaa. Ilmaan Miikaa keessaa: Shaamiir. **25** Obboleessa Miikaa: Yishiyya; Ilmaan Yishiyya keessaa: Zakkaariyas. **26** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Ilma Ya'aziyya: Banoo. **27** Ilmaan Meraarii: Ya'aziyya irraa: Banoo, Shohaam, Zakuuri fi Ibrii. **28** Mahilii irra: Ele'aazaar; namichi kun ilmaan hin qabu ture. **29** Qiish irraa: Yerami'eel ilma Qiish. **30** Ilmaan Muusii: Mahelii, Eederii fi Yeriimooti. Isaan kunneen akkuma mana abbootii isaaniitti ilmaan Lewwotaa ti. **31** Isaanis akkuma obboloota isaanii ilmaan Aroon sana fuula Daawit Mootichaa duratti, fuula Zaadoq, Ahiimelek, fuula hangafoota maatii lubootaatii fi Lewwotaa duratti ixaa buufatan. Maatii obboleessa hangaftichaatiifis akkuma maatii obboleessa quxisuutti ixaan bu'e.

25 Daawit ajajjoota loltootaa wajjin akka isaan kiraaraan, baganaa fi kililleetti fayyadamanii raajii dubbatanif maatii Asaaf, Heemaanii fi Yeduutuun keessaa namoota addaan baafate. Maqaan namoota tajaajila kana kennaa turaniis: **2** Ilmaan Asaaf keessaa: Zakuur, Yoosef, Naataaniyya fi Asareelaa. Ilmaan Asaaf qajeelcha Asaaf jala turan. Asaaf immoo qajeelcha mootichaa jalatti raajii dubbachaa ture. **3** Ilmaan Yeduutuun keessaa: Gedaaliyaas, Zerii, Isaayyaas, Samee'i, Hashabiyya fi Matiitiyya. Isaan kunneen ja'an qajeelcha abbaa isaanii Yeduutuun isa kiraaraan Waaqayyo galateeffachaa fi jajachaa raajii dubbachaa ture sanaa jala turan. **4** Ilmaan Heemaan keessaa: Bukiyya, Mataaniyya, Uzii'eel, Shebuu'eelii fi Yeriimooti; Hanaaniyya, Hanaanii, Eli'iataa, Gidaltii fi Roomaamti-Ezer; Yoshibqaashaa, Malootii, Hootiiri fi Mahaaziyyo ti. **5** Isaan kunneen hundi ilmaan Heemaan namicha mootichaaf mul'ata argu sanaa turan. Isaan akka isa kabajaniif akkuma Waaqni abdachiise sanatti isaa ni kennaman. Waaqnis ilmaan kudha afurii fi intallan sadii Heemaaniif ni kenne. **6** Namoonni kunneen hundi tajaajila mana Waaqaa keessatti faarfannaa kililleedhaan, kiraaraa fi baganaadhaan mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti faarfatamu sanaaf qajeelcha abbootii isaanii jala turan. Asaaf, Yeduutuunii fi Heemaan immoo qajeelcha mootichaa jala turan. **7** Isaanii fi firoonni isaanii kanneen hundi isaanii faarfannaa Waaqayyoof

faarfatamuun leenjifamanii ogummaa qaban walumaa galatti 288 turan. **8** Jarris ramaddii isaanii beekuudhaaf xinnaa fi guddaan, barsiisa fi barataan haaluma wal fakkaatuun ixaa buufatan. **9** Ixaan jalqabatti Asaafii bu'e sun Yoosefiif, ilmaan Yoosefiitii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaaniis kudha lama turan lammafaan Gedaaliyaasiif, isaaf, firoota isaatii fi ilmaan isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **10** sadaffaan Zakuuriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **11** afuraffaan Izriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **12** shanaffaan Naataaniyyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **13** torbaffaan Yishiri'eeliif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **14** saglaffaan Mataaniyyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **15** kurnaffaan Shime'iif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **16** kudha tokkoffaan Azari'eeliif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **17** kudha lammafaan Hashabiyyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **18** kudha sadaffaan Shuubaa'eeliif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **19** kudha shanaffaan Yereemootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **20** kudha afuraffaan Matiitiyyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **21** kudha shanaffaan Yereemootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **22** kudha shanaffaan Yereemootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **23** kudha ja'affaan Hanaaniyyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **24** kudha torbaffaan Yoshibqaashaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **25** kudha saddeettaffaan Hanaaniif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **26** kudha saglaffaan Malootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **27** digdammaffaan Eliyaataaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **28** digdamii tokkoffaan Hootiiriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **29** digdamii lammafaan Gidaltiif, ilmaan isaatii

fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **30** digdamii sadaffaan Mahaaziyootiif, ilmaan isaatiif fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **31** digdamii afuraffaan Roomaamti-Ezeriif, ilmaan isaatiif fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan.

26 Akka itti eegdonni karraa qoodaman: Gosa qoree keessaa: Ilmaan Asaaf keessaa Meshleemiyaa ilma Qooraahi. **2** Meshleemiyaa ilmaan qaba ture; isaanis: Inni hangafti Zakkaariyaas, lammaffaan Yedii'eel, sadaffaan Zabaadiyaas, Afuraffaan Yatnii'eel, **3** inni shanaffaan Eelaam, ja'affaan Yehoanaanaan, torbaffaan Elihoo'eenayi. **4** Oobeed Edoomis akkasuma ilmaan qaba ture; isaanis: Inni hangafti Shemaa'iyaa, lammaffaan Yehoozaabaad, sadaffaan Yoo'aa, afuraffaan Saakaar, shanaffaan Naatnaa'el, **5** ja'affaan Amii'eel, torbaffaan Yisaakor, saddeettaffaan Phe'uleetii; Waaqni Oobeed Edoomin eebbiseeraati. **6** Shemaa'iyaa ilmi isaas ilmaan qaba ture; isaanis waan dandeettii guddaa qabaniif qajeelchitoota maatii abbaa isaanii turan. **7** Ilmaan Shemaa'iyaa: Otnii, Raafaa'eel, Oobeedii fi Elzaabaad; firoonni isaa Eliihu fi Samaakiyaanis dandeettii guddaa qabu ture. **8** Isaan kunneen hundi ilmaan Oobeed Edoom; isaan, ilmaan isaaniiitii fi firoonni isaanii namoota jajjaboo dandeettii hojii qaban turan; ilmaan Oobeed Edoom; walumatti nama 62 turan. **9** Meshleemiyaa fi firoota dandeettii guddaa qaban qaba ture; isaanis walumatti nama 18 turan. **10** Hoosaan inni gosa Meraarii sun ilmaan qaba ture; isaanis: Shimriin dura bu'aa ture; inni hangafa ta'uu baatu iyyuu abbaan isaa dura bu'aa isa godhee ture; **11** inni lammaffaan Hilqiyaa, inni sadaffaan Xibaliyaas, inni afuraffaan Zakkaariyaas. Ilmaanii fi firoonni Hoosaa walumatti nama 13 turan. **12** Garee eegdota karraa kana keessaa hangaftaa isaaniitif hojii akkuma firoonni isaanii hojjetan sanaa mana Waaqayyoo keessa tajaajilu ni kennameef. **13** Tokkoo tokkoo balbalatiifis akkuma maatii maatii isaaniitti xinnaa guddaa ifxaan bu'e. **14** Ixaan Karra Ba'a Biiftuu Sheleemiyaaf ba'e. Ergasii immoo Zakkaariyaas ilma isaa gorsituu ogeessa sanaaf ifxaan bu'e; ifxaan balbala kaabaa isaaif ba'e. **15** Ixaan Karra gama kibbaa Oobeed Edoomiif, kan mankuusaa immoo ilmaan isaatiif ba'e. **16** Ixaan Karra Lixa biiftuutii fi Karra Shaleekeet kan daandii olii irratti argamu Shufiimii fi Hoosaaf ba'e. Eegumsa tokko fuulleedhaan eegumsa biraatu ture:

17 Karaa ba'a biiftuutii guyyaa guyyaatti Lewwota ja'a, karaa kaabaatiin guyyaa guyyaatti afur, karaa kibbaatiin guyyaa guyyaatti afur karaa mankuusaa immoo yeroo tokkotti lamatu ture. **18** Oobdii gama lixa biiftuutii jiruuf daandii irra afur, waltajjicha gubbaa immoo lamatu ture. **19** Isaan kunneen garee eegdota karraa kanneen ilmaan Qooraahii fi Meraarii keessaa dhufanii dha. **20** Lewwota keessaa Ahiyyaan itti gaafatamaa qabeenya mana Waaqatii fi itti gaafatamaa mi'oota qulqulleffamanii ture. **21** Sanyiwwan La'adaan kanneen karaa La'adaaniitiiin Geershoonota ta'an warri hangaftaa maatii La'adaan namicha gosa Geershoon sanaa turan: Yehii'eelii, **22** ilmaan Yehii'eelii, Zeetaamii fi obboleessa isaa Yoo'eel. Isaan kunis itti gaafatamtoota qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyoo turan. **23** Amraamota keessaa, Yizihaarota keessaa, Kebroonota keessaa, Uzii'eel keessaa: **24** Shebuu'eel ilmi Geershoon ilma Musee sanaa itti gaafatamaa qabeenya hangafa ture. **25** Namoonni karaa Eli'i-zeriitiin firoota isaa ta'an immoo: ilma isaa Rehaabiyyaa, ilma isaa Isaayyaas, ilma isaa Yooraam, ilma isaa Zikrii fi ilma isaa Sheloomiit. **26** Sheloomiit fi firoonni isaa mankuusaa mi'oota Daawit mootichi, hangafoonni maatiwwanii kanneen ajajjuwwan kumaatii fi ajajjuwwan dhibba turan, akkasumas ajajjoonni loltootaa biraa Waaqaaf addaan baasan irratti itti gaafatamtoota turan. **27** Isaan boojuu waraanaan argame keessaa gara tokko haaromsuu mana qulqullummaa Waaqayyootiif addaan baasanii kennan. **28** Waan Saamu'eel namichi mul'ata argu sun, Saa'ol ilmi Qiish, Abneer ilmi Neerii fi Yoo'ab ilmi Zeruuya dhi'eessanii fi waan Waaqaaf addaan baafame hunda Sheloomiit fi firoota isaatu eega ture. **29** Yizihaarota keessaa: Kenaaniyya fi ilmaan isaa hojii mana qulqullummaatiin ala ta'etti Israa'eloota irratti qondaaltotaa fi abbootii murtii ta'anii ramadaman. **30** Kebroonota keessaa: Hashabiyyaa fi firoonni isaa kanneen dandeettii qaban kuma tokkoo fi dhibba torba biyya Israa'el kan Yordaanosiin gama lixa biiftuu jirutti hojii Waaqayyoo hundaa fi tajaajila mootichaa irratti itti gaafatamtoota turan. **31** Kebroonota keessaa akkuma galmee hiddua dhaloota maatii isaaniitti Yeriyaan hangafa isaanii ture. Bara mootummaa Daawit keessa waggaafurtamaffaatti galmeewwan ilaalamani gosa Kebroon keessaa namoonni dandeettii qaban Ya'izeer

biyya Gili'aadi keessaa sanatti argaman. 32 Yiriyaan firoota dandeettii qaban kanneen hangafoota maatii turan kuma lamaa fi dhibba torba qaba ture; Daawit mootichis waan kan Waaqaa ta'eef dhimma mootichaa hunda irratti gosa Ruubeen gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee to'attoota godhe.

27 Lakkobsi ijoolee Israa'el hangafoonni maatii isaanii, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaatii fi qondaaltonni isaanii warri waan kutaawwan loltootaa kanneen wagga guutuu ji'a ji'aan hojiitti ramadaman sanaa ilaalu hunda irratti mooticha tajaajilan kanaa dha. Tokkoon tokkoon kutaawwan loltootaa kunis nama 24,000 of keessaa qaba ture. 2 Ji'a jalqabaatiif ajajaan kutaa loltootaa kan duraa Yaashobi'aam ilma Zabdi'eel ture. Kutaa loltoota isaa keessas loltoota 24,000 ture. 3 Innis sanyii Faaresii fi hangafa ajajjoota kutaa loltoota hundaa kan ji'a jalqabaa ture. 4 Doodaayi namichi Ahoo'aa ajaja kutaa waraanaa kan ji'a lammaffaaf ture; Miqloti hoogganaa kutaa waraana isaa ture. Kutaan waraana isaa namoota 24,000 of keessaa qaba ture. 5 Ajajaan kutaa waraanaa sadaffaan kan ji'a sadaffaa immoo Benaayaa ilma Yehooyaadaa lubichaa ture. Innis hangafa; kutaan waraana isaa namoota 24,000 of keessaa qaba ture. 6 Benaayaa kun isuma warra soddoma keessaa nama jabaa fi ajajaa warra soddoma sanaa ture sanaa dha. Amiizaabaad ilmi isaa immoo ajajaa kutaa waraana isaa ture. 7 Ji'a afuraffaaf ajajaan kuta afuraffaa Asaaheel obboleessa Yoo'aab ture; kan iddo isaa bu'e immoo ilma isaa Zebaadiyya dha. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 8 Ji'a shanaffaaf ajajaan kutaa shanaffaa Shamhuuti namicha Yizraa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 9 Ji'a ja'affaaf liraa ilmi Iqeesh namicha Teqoo'aa sanaa ajajaa ja'affaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 10 Ji'a torbaffaaf Heleez namichi Pheloonaan gosa Efreem sun ajajaa torbaffaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 11 Ji'a saddeetaffaaf Siibekaay namichi biyya Hushaa kan gosa Zaarotaa ajajaa saddeetaffaa ture; kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 12 Ji'a saglaffaaf Abii'ezer namicha Anaatootii kan gosa Beniyaam sanattu ajajaa saglaffaa ture; kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 13 Ji'a kurnaffaaf Maharaayi namichi Netoof kan gosa Zaaraa sanatu ajajaa kurnaffaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 14

Ji'a kudha tokkoffaaf ajajaan kudha tokkoffaan Benaayaa namicha Phiraatoon kan gosa Efreem sana ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 15 Ji'a kudha lammaffaaf ajajaan kudha lammaffaan Heldaayi namicha Netoof kan gosa Otnii'eel sana ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. 16 Hangafoonni gosoota Israa'el: Gosa Ruubeen irratti: Elii'ezer ilma Zikrii; gosa Simi'oon irratti: Shefaaxiyaa ilma Ma'akaa; 17 gosa Lewwii irratti: Hashabiyyaa ilma Qemuu'eel; gosa Aroon irratti: Zaadoq; 18 gosa Yihuudaa irratti: Eliihuu obboleessa Daawit; gosa Yisaakor irratti: Omrii ilma Miikaa'el; 19 gosa Zebuuloon irratti: Yishma'iyya'uul ilma Obaadiyya; gosa Niftaalem irratti: Yeriimoti ilma Azri'eel; 20 gosa Efreem irratti: Hooshee'aa ilma Azaziyya; walakkaa gosa Minaasee irratti: Yoo'eel ilma Phedaayaa; 21 walakkaa gosa Minaasee kan Gili'aad keessa jiraatuu irratti: Iddoo ilma Zakkaariyaas; gosa Beniyaam irratti: Ya'isii'eel ilma Abneer; 22 gosa Daan irratti: Azari'eel ilma Yirooham. Hangafoonni gosoota Israa'el isaan kanneen turan. 23 Daawit sababii Waaqayyo saba Israa'el akkuma urjiwwan samiitti baay'isuuf waadaa galeef dhiira wagga digdamaatii fi digdamaa gad ta'e hin lakkofne. 24 Yoo'aab ilmi Zeruuyaa dhiirota lakkaa'uul jalqabe malee lakkaa'ee hin fixne; sababii lakkobsa kanaatiifis dheekkamsi Waaqaa Israa'elitti dhufe; kanaafuu warri hedaman iyyuu galmees Daawit mootichaa keessatti hin galmeeffamne. 25 Azmaawet ilmi Aadii'eel shuumii mankuusaa qabeenya mootii ture. Yoonaataan ilmi Uziyaa immoo shuumii mi'oota aanaalee, magalaawwan, kan gandootaatii fi gamoowwan eegumsaa ture. 26 Ezeriin ilmi Kiloob shuumii qonnaan bultootaa ture. 27 Shime'iin namichi Raamaatii sun itti gaafatamaa iddo dhaabaa wayinii ture. Zabdiin namichi Shifaamii sun itti gaafatamaa mana cuunfaa wayinii iddo dhaabaa wayinii keessaa ture. 28 Ba'aal-Haanaan namichi Gedeeraa sun shuumii mukkeen ejersaatii fi harbuu tabbawwan gaarran gama lixa biiftuutti argamanii ture. Yoo'aash immoo shuumii mana zayiti ejersaa ture. 29 Shitraayi namichi Shaaroon shuumii karra loonii kan Shaaroonitti bobba'uul ture. Shaafaax ilmi Aadilaay shuumii karra loowwan sulula keessa jiranii ture. 30 Oobiil namichi gosa Ishmaa'eel sun shuumii gaalawwanii ture. Yehideyaan namichi gosa Meeroonotaa shuumii harrootaa ture.

31 Yaaziiz namichi gosa Aggaar itti gaafatamaa bushaayee ture. Isaan kуннеен hundi shumota qabeenya Daawit mootichaa turan. **32** Yoonataan eessumni Daawit namichi beekaan barreessaan sun gorsituu ture; Yehi'eel ilmi Hakmoonii immoo eegduu ilmaan mootichaa ture. **33** Ahitofel gorsaa mootichaa ture. Huushayi namichi gosa Arki immoo michuu mootichaa ture. **34** Yehooyaadaan ilmi Benaayaatii fi Abiyaataar iddo Abiitofel bu'an. Yoo aab immoo ajajaa eegdota mootummaa ture.

28 Daawit akka isaan Yerusaalemitti walitti qabamaniif hangafoota Israa'el hunda ni waame; isaanis: Gegeessitoota gosootaa, tajaajila mootummaa keessatti ajajjoota kutaawwan loltootaa, ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa, warra qabeenya fi horii mootichaati fi kan ilmaan isaa irratti itti gaafatamoota ta'an, qondaaltota masaraa mootummaa, namoota jajjaboo fi gootota waraanaa hunda. **2** Ergasii Daawit Mootichi ka'ee dhaabatee akkana jedhe: "Yaa obboloota koo fi yaa saba ko, mee na dhaga'aa. Ani taabota kakuu Waaqayyootiif iddo inni boqotu, Waaqa keenyaaf immoo iddo inni miilla dhaabatu ijaaruu yaadee qophaa'eera. **3** Waaqni garuu, 'Ati sababii lola hedduu loltee dhiiga baay'ee dhangalaafteef maqaa kootiif mana hin ijaartu' naan jedhe. **4** "Ta'us Waaqayyo, Waaqni Israa'el akka ani bara bараан Israa'el irratti mootii ta'uuf mana abbaa koo keessaa na filate. Akka inni dura bu'aa ta'uufis Yihuudaa filate; mana Yihuudaa keessaa maatii koo filate; ilmaan abbaa kootii keessaa immoo akka ani guutummaa Israa'el irratti mootii ta'u jaallate. **5** Waaqayyo ilmaan baay'ee naa kenneera; ilmaan koo hunda keessaa immoo akka inni teessoo mootummaa Waaqayyoo irra taa'ee saba Israa'el bulchuuf ilmaan Soloomoonin filate. **6** Akkanas naan jedhe; 'Kan mana koo fi oobdiwwan koo naaf ijaaru ilma kee Soloomoonii dha; ani akka inni ilma naa ta'uuf isaa filadheeraatii; anis abbaa isaa nan ta'a. **7** Yoo inni akkuma ammaa kanatti ittuma fufee ajaja koo fi seera koo eege ani bara bараан mootummaa isaa jabeessee nan dhaaba.' **8** "Kanaafuu akka isin lafa gaarii kana dhaaltanii ilmaan keessaniif dhaala bara baraa dabarsitanii, akka isin ajaja Waaqayyo Waaqa keessanii hunda eegdanii fi isa duukaa buutaniif ani amma fuula Israa'eloota hunda duratti, waldaa

Waaqayyoo duratti, akkasumas utuu Waaqni keenya dhaga'uu isinin ajaja. **9** "Yaa ilma koo Solomoon atis Waaqayyo Waaqa abbaa keetii beekii garaa tokkoo fi qalbii fedhii qabuun isa tajaajili; Waaqayyo waan garaa namaa keessa jiru hunda qoree karoora fi yaada hunda hubataatii. Yoo ati isa barbaadde inni siif argama; yoo ati isa dhiiifte garuu inni bara baraan si dhiisa. **10** Amma qalbeeffadhu; Waaqayyo akka ati mana iddo qulqulluu ta'u tokko ijaartuuf si filateeraatii. Jajjabadhuu hojedehu." **11** Ergasii Daawit karoora gardaafaa mana qulqullummaa, kan ijaarsa isaa, kutaawwan mi'i keessa kaa'amu, kan kutaawwan ol aananiitii fi kutaawwan keessaa, akkasumas karoora iddo teessoo araaraa ilma isaa Soloomoonitti kenne. **12** Akkasumas karoora waan Hafuurri qulqulluun isaa yaachisee kan oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo, kan kutaawwan naannoo isaa jiranii, kutaawwan mana mi'a mana qulqullummaa Waaqaatiif fi kan mankuusaa mi'ota Waaqaatiif addaan baafamanii hunda itti kenne. **13** Karoora ramaddii hojii lubootaati fi Lewwotaa, tajaajila mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti kennamuu maluu hunda, mi'ota mana qulqullummaa keessatti tajaajilaaf oolan irrattis qajeelfama ni kenneef. **14** Ulfina warqee mi'ota warqee irraa hojjetamanii tajaajila garaa garaatiif oolan hundaatii fi ulfina meetii mi'ota meetii irraa hojjetamanii tajaajila garaa garaatiif oolan hundaas isaa beeksise: **15** Kunis ulfina baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetamaniitii fi ibsaawwan isaanii, ulfina warqee tokkoo tokkoo baattuu ibsaatii fi ibsaa isaanii wajjin, akkasumas akkuma hojii tokkoo tokkoo baattuu ibsaa sanaatti ulfina meetii tokkoo tokkoo baattuu ibsaatii fi ibsaawwan isaa, **16** ulfina warqee tokkoo tokkoo minjaala buddeenni qulqulluun irra kaa'amu, ulfina meetii minjaalli irraa hojjetame, **17** ulfina warqee qulqulluu fal'aana, waciitii fi kubbaayyaa, ulfina warqee tokkoo tokkoo caabii warqee irraa hojjetame; ulfina meetii tokkoo tokkoo caabii meetii irraa hojjetame; **18** akkasumas ulfina warqee qulqulleeffame kan iddo aarsaa ixaanaatiif qopheeffame. Karoora gaarii jechuunis kiirubeeeli warqee irraa hojjetaman kanneen qoochoo isaanii babal'isani taabota kakuu Waaqayyo haguugan itti kenne. **19** Daawitis, "Ani waan kana hunda harka Waaqayyoo kan narra jiru sanaan barreffamaan argadhe; innis karoora hojii kanaa hunda irratti

hubannaa naaf kenne” jedhe. **20** Daawit ilma isaa Solomooniinakkana jedhe; “Cimi; jajabaadhus; hojii sanas hojjedhu. Hin sodaatin; abdiis hin kutatin; Waaqayyo Gooftaan Waaqni koo si wajjin jiraatii. Inni hamma hojjiin tajaajila mana qulqullummaa Waaqayyo dhumutti si hin dhiisu yookaan si hin gatu. **21** Gareen lubootaatii fi Lewwotaa ijarsa mana qulqullummaa Waaqaatiif qophaa’oo dha. Namni fedhii qabu kan ogummaa hojii gosa kamii iyuu qabu hundii hojii hunda si gargaara. Qondaaltonniif namoonni hundii ajaja kee hunda ni fudhatu.”

29 Ergasii Daawit mootichi yaa’ii guutuudhaan
akkana jedhe; “Ilmi koo Solomoon inni Waaqni
filate ijoolee fi nama muuxannoo hin qabnee dha.
Manni qulqullummaa kun kan Waaqayyo Gooftaati
malee waan kan namaa hin ta’iniif hojjiin isaa
guddaa dha. **2** Anis waanan kennuu danda’u hunda
mana qulqullummaa Waaqa kootiif, hojji warqeetiif
warqee, kan meetiitiif meetii, kan naasiitiif naasii,
kan sibilaatiif sibila, kan mukaatiif muka akkasumas
waan bareedina duuba isaatif oolu sardooniiksii,
keelqedooin, dhagaawwan babbareedoo fi dhagaa adii
baay’inaan qopheesseera. **3** Kana malees ani jaalalan
mana Waaqa kootiif qabuun waanan duraan kennee
turetti dabalee qabeenya ofii koo irraa warqee fi
meetii mana qulqullummaa Waaqa kootiif nan kenna;
4 kunis keenyan manichaatti uffisuuf warqee qulqullu
warqee, Oofirii taalaantii kuma sadii fi meetii
qulqulleeffame taalaantii kuma torba, **5** akka hojjiin
hundi ogeeyyii hojii harkaatiin hoijetamuuf warqee
hojii warqeetiif, meetii illee hojii meetiif kenneera.
Egaa har’aa eenyutu fedhii isatiin Waaqayyoof addaan
of baasa?” **6** Ergasii qajeelchitoonni maatii, ajajjuunni
gosoota Israa’el, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan
dhibbaati fi qondaaltonni hojii mootii to’atan kennaa
isaanii fedhiidhaan kennan. **7** Isaanis hojii ijarsa
mana qulqullummaa Waaqaatiif warqee taalaantii
kuma shan, warqee daariikii kuma kudhan, meetii
taalaantii kuma kudhan, naasii taalaantii kuma kudha
saddeetii fi sibila taalaantii kuma dhibba tokko ni
kennan. **8** Namni dhagaawwan gati jabeeyyii qabu
hundinuus harka Yehii’el namicha gosa Geershoonitti
mankuusaa mana qulqullummaa Waaqayyootti ni
galche. **9** Kana irratti waan dura deemtonni isaa fedhii
fi garaa guutuudhaan Waaqayyoof kennaniif sabni

sun ni gammade. Daawit mootichis akka malee ni
gammade. **10** Daawit yaa’ii guutuudhaan
akkana jedhee Waaqayyo galateeffate; “Yaa Waaqayyo, Waaqa
abbaa keenya Israa’el bara baraa hamma bara baraatti
galanni siif haa ta’u. **11** Yaa Waaqayyo sababii wanni
samii fi lafa irra jiru hundi kan kee ta’eef guddinnii
fi humni, ulfinni, surraa fi simboon kan kee ti. Yaa
Waaqayyo mootummaan kan kee ti; ati waan hunda
irratti mataa ol ol jettee dha. **12** Badhaadhummaa fi
kabajamuun si biraa argama; ati bulchaa waan hundaa
ti. Ol ol guddisuu fi waan hundaaf jabina kennuuf,
jabinnii fi humni si harka jira. **13** Ammas yaa Waaqa
keenya, si galateeffanna; maqaa kee ulfina qabeessa
sanas ni jajanna. **14** “Garuu arjummaa akkasii gochuuf
ani eenyu? Sabni koos eenyu? Wanni hundi si biraa
dhufe; nu waanuma harka keetii dhufe sana qofa siif
kennine. **15** Nu akkuma abbootiin keenya hundi turan
sana fuula kee duratti alagootaa fi keessummoota;
barri jirenya keenyaas lafa irratti akkuma gaaddidduu
ti; abdii illee hin qabnu. **16** Yaa Waaqayyo Waaqa
keenya, wanni nu Maqaa kee Qulqullichaaf mana
qulqullummaa siif ijaaruuf kennine kun hundinuu
harka keetii dhufe; hundi isas keetuma. **17** Yaa Waaqa
koo akka ati garaa qortuu fi qajeelummaa jaallattu
ani beeka. Anis waan kana hunda amanumummaa fi
fedhiidhaanan kenne. Ammas akka sabni kee kan as
jiru kun fedhiidhaan siif kenne ani argee gammadeera.
18 Yaa Waaqayyo Waaqa abbootii keenya, Waaqa
Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, Waaqa Israa’el fedhii
kana bara baraan garaa saba keetii keessa tursi; akka
garaan isaaniis amanamaa siif ta’u godhi. **19** Ilma
koo Solomooniifis akka inni ajaja kee, qajeelchaa fi
labsii kee eegu, akka inni waan kana hunda hoijetee
mana qulqullummaa kan ani gumaata godheef kana
illee ijaaruuf fedhii garaa guutuudhaan kenniif.” **20** Sana
booddees Daawit yaa’ii guutuudhaan, “Waaqayyo
Waaqa keessan galateeffadhaa” jedhe. Kanaafuu
hundi isaanii Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii ni
galateeffatan; fuula Waaqayyootii fi fuula mootichaa
duratti addaan gombifamanii ni sagadan. **21** Isaanis
guyyaa itti aanutti Waaqayyoof qalma qalanii aarsaa
gubamu dhi’eessan; aarsaan maqaa Israa’elootaatiin
dhi’ates: korommii loonii kuma tokko, korbeeyyii
hoolaa kuma tokko, korbeeyyii hoolaa xixinnaa
kuma tokko, dhibaayyuu fi aarsaawwan biraat baay’ ee
dha. **22** Isaanis gaafa sana fuula Waaqayyo duratti

gammachuu guddaadhaan nyaatanii dhugan. Ergasii immoo Soloomoon ilma Daawit mootii godhanii akka inni bulchaa ta'uuf fuula Waaqayyoo duratti yeroo lammaffaa diban; Zaadoqjin immoo luba godhan. **23** Kanaafuu Soloomoon iddo abbaa isaa Daawit mootii ta'ee teessoo Waaqayyoo irra taa'e. Ni milkaa'es; Israa'eloonni hundis isaaaf ajajaman. **24** Ajajoonni waraanaatii fi namoonni jajjaboon hundi akkasumas ilmaan Daawit mootichaa hundi amanamummaa isaanii Soloomoon Mootichaaf mirkaneessan. **25** Waaqayyos Israa'eloota duratti Soloomoonin ol ol kaase; ulfina mootummaa kan mootonni isa dura turan tokko iyyuu Israa'el keessatti hin qabaatin ni kenneef. **26** Daawit ilmi Isseey guutummaa Israa'el irratti mootii ture. **27** Innis waggaafurtama Israa'elin bulche; waggaafurba Kebroon taa'ee, waggaafurba soddomii sadii immoo Yerusaalem taa'ee ni bulche. **28** Daawit bara dheeraa jiraatee, badhaadhummaa fi ulfina argatee dulloomee du'e. Ilmi isaa Soloomoon mootii ta'ee iddo isaa bu'e. **29** Hojiin bara mootummaa Daawit Mooticha keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetame kitaaba Seenaa Saamu'eel namicha mul'ata argu sanaa keessatti, kitaaba seenaa Naataan raajichaa keessattii fi kitaaba seenaa Gaad namicha mul'ata argu sanaa keessatti, **30** bulchiinsi isaa hundii fi humni isaa, barri inni, Israa'elii fi mootummooni biyyoota hundaa keessa darban barreeffameera.

2 Seenaa

1 Sababii Waaqayyo Waaqni isaa isa wajjin turee fi sababii inni akka malee guddaa isa godheef Solomoon ilmi Daawit jabaatee mootummaa isaa irra bule. **2** Ergasiis Solomoon Israa'eloota hundatti, ajajjoota kumaatti, ajajjoota dhibbaatti, abbootii murtiitti, hooggantoota Israa'el hundattii fi hangafoota abbootiitti dubbate; **3** sababii dunkaanni wal ga'ii kan Waaqaa inni Museen garbichi Waaqayyoo sun gammoojji keessatti hojjete achi tureef Solomoonii fi yaa'in guutuun gara iddo sagadaa kan gaara irraa kan Gibe'oon jiru sanaa ni dhaqan. **4** Daawitis taabota Waaqaa Kiriyaati Ye'aariimii gara iddo qopheesseef sanaatti ni fide; inni Yerusaalem keessatti dunkaana dhaabeefii tureetii. **5** Garuu iddoon aarsaa kan Bezali'eel ilmi Uuri, ilmi Huuri naasii irraa hojjete sun fuula dunkaana qulqulluu Waaqayyoo sanaa dura ture; kanaafuu Solomoonii fi yaa'in sun achitti Waaqa kadhatan. **6** Solomoonis gara iddo aarsaa kan naasii irraa hojjetamee dunkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyoo dura jiru sanaatti ol ba'ee aarsaa gubamu 1,000 achi irratti ni dhi'eesse. **7** Waaqnis halkan sana Solomoonitti mul'atee, "Waan akka ani siif kennu feetu kam iyyuu na kadhadhu" jedheen. **8** Solomoon immooakkana jedhee Waaqaaf deebise; "Ati abbaa koo Daawitiif arjummaa guddaa goote; anas iddo isaa buuftee mootii gooteerta. **9** Egaa yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, abdiin ati abbaa koo Daawitiif kennite sun fiixaan haa ba'u; ati saba akka biyyoo lafaa baay'atu irratti mootii na gooteertaatii. **10** Akka ani saba kana hoogganuu ogummaa fi beekumsa naaf kensi. Yoo akkas ta'uu baate eenyutu saba kee guddaa kana bulchuu danda'a?" **11** Waaqnis Solomooniinakkana jedhe; "Sababii wanni kun fedhii garaa keetii ta'ee atis qabeenya, badhaadhummaa yookaan ulfina yookaan akka diinonni kee dhuman hin kadhatinii fi sababii ati bara dheeraa jiraachuuf utuu hin ta'in saba koo kan ani irratti mootii si godhe bulchuuf jettee ogummaa fi beekumsa kadhatteef, **12** ogummaa fi beekumsi siif ni kennama. Ani qabeenya, badhaadhummaa fi ulfina mootonni si duraan turan tokko iyyuu takkumaa hin qabaatin yookaan kan mootonni siin duubaa tokko iyyuu hin qabaanne siifin kenna." **13** Solomoon ergasii iddo sagadaa

kan Gibe'oon keessaa sanaa, fuula dunkaana wal ga'ii duraa ka'ee Yerusaalem dhaqe. Innis Israa'el irratti mootii ta'e. **14** Solomoonis gaariiwani fi fardeen walitti ni kuufate; innis gaariiwan kuma tokkoo fi dhibba afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture; isaan kanneenis magaalaawwan gaariiwani keessaa fi Yerusaalem keessa of bira ni kaa'ate. **15** Mootichi akka meetii fi warqeen Yerusaalem keessattiakkuma dhagaa baay'atu, akka mukni birbirsaasakkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu ni godhe. **16** Fardeen Solomoon Gibxii fi Qaweedhaa fidaman; daldaltoota mootummaatu Qaweedhaa gatii yeroottiin isaan bite. **17** Isaanis gaarii tokko meetii saqiliidhibba ja'an, farda immoo meetii saqiliidhibba tokkoo fi shantamaan Gibxii bitanii fidan. Akkasumas gaariiwani fi fardeen kanneen erganii mootota Heetotaatii fi mootota Sooriyaa hundatti gurguruturan.

2 Solomoonis akka Maqaa Waaqayyootif manni qulqullummaa ofii isaf immoo masaraan mootummaa ijaaramu ni ajaje. **2** Innis namoota ba'aa baatan 70,000 warra gaarran irratti dhagaa cabsan 80,000 fi warra isaan to'atan 3,600 gurmeesse. **3** Solomoonakkana jedhee Huuraam mooticha Xiiroositti ergaa kana erge: "Akkuma yeroo akka Daawit abbaan koo mana keessa jiraatu ittiin ijaarratuuf muka birbirsa ergiteef sana anaafis muka birbirsa ergi. **4** Kunoo ani Maqaa Waaqayyo Waaqa kootiif mana qulqullummaa ijaaree akka isa keessattiixaanni urgaa'an fuula isaa duratti aarfamuuf, akka buddeenni qulqulleeffame yeroo yerootti dhi'effamuuf fi akka ganama hundaa fi galgala hunda, guyyoota Sanbataa, guyyaa Baatii Haaraatii fi guyyaa ayyaana Waaqayyo Waaqa keenyaa kan murtaa'etti aarsaan gubamu dhi'effamuuf addaan baasee isaa kennuuf yaadeera. Kunis Israa'eliitiif seera bara baraa ti. **5** "Sababii Waaqni keenya waaqota kaan hunda irra guddaa ta'eef, manni qulqullummaa kan ani ijaaruuf jiru guddaa ni ta'a. **6** Garuu waan samiiwanii fi samiiwan samii olii iyyuu isaa baachuu hin dandeenyeef eenyutu mana qulqullummaa isaf ijaaruuf ani eenyu? **7** "Kanaafuu akka inni ogeeyyii koo kanneen dandeettii hojji harkaa qaban warra abbaan koo Daawit qopheesse wajjin Yihuudaa fi

Yerusaalem keessaa hoijetuuf nama hojii warqeetii fi meetiitti, hojii naasiitii fi hojii sibilaatti hojii kirrii diimaa dhiilgeetiin, diimaa akka dhiigaatii fi cuquliisaatti ogummaa qabaatee ogummaa waa soofutiin leenjifame tokko naaf ergi. **8** “Akkasumas muka gaattiraa, muka birbirsaatii fi muka sandalii Libaanoon keessaa naaf ergi; ani akka namoonni kee ogummaa muka muruu qaban beekaatii. Namoonni koos namoota kee wajjin ni hoijetu; **9** sababii manni qulqullummaa kan ani ijaaruuf jiru guddaa fi akka malee miidhagaa ta’uu qabuuf isaan muka hedduu naa qopheessuutii. **10** Anis garboota kee warra muka muraniif daakuu qamadii qoroosii kuma digdama, garbuu qoroosii kuma digdama, daadhii wayinii baadoosii kuma digdamaa fi zaytii ejersaa baadoosii kuma digdama nan kenna.” **11** Huuraam mootichi Xiiroosakkana jedhee xalayaadhaan Soloomooniif deebise: “Waaqayyo waan saba isaa jaallatuuf mootii isaanii si godhe.” **12** Huuraamis ittuma fufeeakkana jedhe: “Waaqayyo Waaqni Israa’el inni samii fi lafa uume sun haa eebbfamu! Inni Daawit mootichaaf ilma beekaa ogummaa fi hubannaan guutame kan Waaqayyoof mana qulqullummaa, ofii isaatiif immoo masaraa mootummaa ijaaru tokko kenneera. **13** “Ani kunoo Huuraamabii namicha ogummaa guddaa qabu tokko siif ergeera; **14** haati isaa nama biyya Daanii ti; abbaan isaa immoo nama biyya Xiiroosii ti. Innis ogummaa hojii warqeetii fi meetii, kan naasiitii fi sibilaata, kan dhagaatii fi mukaa, akkasumas kirrii diimaa dhiilgee, cuquliisa, diimaa akka dhiigaatii fi quncee talbaa haphiitiin leenjifameera. Inni nama hojii waa soofuu gosa hundaatiin ogummaa kuufate kan karoora itti kennname kam iyyuu raawwachuu danda’uu dha. Innis ogeeyyi keetii fi ogeeyyi gooftaa koo, abbaa kee Daawit wajjin ni hoijeta. **15** “Kanaafuu amma gooftaan koo qamadii fi garbuu, zaytii ejersaatiif fi daadhii wayinii kan abdachiise sana garboota isaatiif haa ergu; **16** nus muka si barbaachisu hunda Libaanoonii murree walitti hiinnee hamma Yoopheetti galaana irra gad siif ergina. Ati immoo Yerusaalemitti ni geeffatta.” **17** Soloomoon erga Daawit abbaan isaa saba lakkaa’een duubatti alagoota Israa’el keessa jiraatan hunda ni lakkaa’e; baay’inni isaaniis 153,600 ta’e. **18** Innis isaan keessaa nama 70,000 ba’aa baachuutti, nama 80,000 gaarran irratti dhagaa

cabsuutti ramade; nama 3,600 immoo akka isaan namoota hojii hojjechiisaniif isaan irratti muude.

3 Soloomoonis Yerusaalem keessatti iddo Waaqayyo abbaa isaa Daawititti mul’atetti Tulluu Mooriyya irratti mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaruu jalqabe. Iddoon kunis iddo Daawit oobdii Ornaa namicha gosa Yebuuus sanaa irratti qopheessee dha. **2** Innis bara mootummaa isaa keessa waggaa afuraffaatti, bultii lammaffaa ji’ a lammaffaatti ijaaruu jalqabe. **3** Soloomoonis mana qulqullummaa Waaqaa ijaaruudhaaf jedhee hundee dheerinni isaa akka safartuu duriitti dhundhuma jaatama ta’ee dhundhuma digdama bal’atu ni buuse. **4** Gardaafoon fuula mana qulqullummaa dura tures lafa irra dheerinni isaakkuma bal’ina mana qulqullummaatti dhundhuma digdama, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma dhibba tokkoo fi digdama ture. Innis keessa manichaatti warqee qulqulluu uffise. **5** Kutaa guddaa mana sanaattis muka birbirsaax maxxansee warqee qulqulluu itti uffise; fakkii meexxiitii fi foncaatiinis ni miidhagse. **6** Mana qulqullummaa sanas dhagaawwan gati jabeeyyiitii ni bareeche. Warqeen inni itti fayyadames warqee Farwaayim ture. **7** Innis dareeraawwan, michichilawwan balbalaa, dhaaba manaatiif fi cufaawwan mana qulqullummaatti warqee uffise; keenyan manaa sana irrattis fakkii Kiirubeelii soofe. **8** Innis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’e ijaare; lafa irra dheerinni iddo sanaas bal’ina mana qulqullummaatiin wal qixxee ta’ee dheerinni isaa dhundhuma digdama, bal’inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. Keessa isaa illee warqee qulqulluu taalaantii dhibba ja’ a itti uffise. **9** Mismaaronni warqees saqilii shantama ulfaatu ture. Kutaawwan ol aananittis akkasumas warqee uffise. **10** Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’e keessatti kiirubeelii lama hojjechiisee warqee itti uffise. **11** Qoochoon kiirubeelii lamaanii walumatti dhundhuma digdama ture. Qoochoon kiirubii jalqabaa tokkichi dhundhuma shan dheeratee keenyan mana qulqullummaa tuqa; qoochoon isaa kaan immoo dhundhuma shan dheeratee Qoochoon kiirubii lammaffaa tuqa. **12** Akkasumas qoochoon kiirubii lammaffaa inni tokko dhundhuma shan dheeratee gama kaaniin keenyan mana qulqullummaa tuqa; qoochoon isaa kaan immoo dhundhuma shan dheeratee qoochoo kiirubii jalqabaa sanaa tuqa. **13** Qoochoowwan kiirubeelii kanneenii dhundhuma

digdamii shan diriirfaman. Kiirubeeliin kunneenis fuula isaanii gara galma guddichaatti deebifatanii miilla isaaniitiin dhaabatan. **14** Innis kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa golgaa hojjetee fakkii kiirubeeliisa irratti tolche. **15** Innis fuula mana qulqullummaa duratti utubaawwan lama kanneen walumatti dhundhuma soddomii shan dheeratan tolche; tokkoon tokkoon isaaniis guutuu dhundhuma shan dheeratu mataa irraa qabu turan. **16** Foncaa wal keessa loofames hojjetee mataa utubaawwanii irra kaa'e. Akkasumas roomaanoota dhibba tokko hojjetee foncaa sanatti qabsiise. **17** Innis utubaawwan sana tokko karaa kibbaatiin kaan immoo karaa kaabaatiin fuula mana qulqullummaa dura dhadhaabe. Utubaa karaa kibbaatiin Yaakiin kan karaa kaabaatiin immoo Bo'eez jedhee moggaase.

4 Iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetamee dheerinni isaa dhundhuma digdama, bal'inni isaa dhundhuma digdama, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma kudhan ta'e ni tolche. **2** Innis sibiila baqfame irraa Gaanii geengoo afaan isaa qarqara tokkoo hamma qarqara kaaniitti dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma shan ol dheeratu tolche; naannoonaas funyoodhaan safaramee dhundhuma soddoma ta'e. **3** Hidhii isaa jalaanis dhundhuma tokko tokko irratti fakkii korommii kudhan kudhanitu naanneffamee ture. Korommiin sunis tarree lamaan Gaanii sana wajjin walumatti baqfamanii hojjetaman. **4** Gaanichis korommii kudha lama kanneen isaan keessaa sadii gara kaabaatti, sadii gara dhi'aatti, sadii gara kibbaatti, sadii immoo gara ba'aatti garagalaa irra dhaabate. Gaaniin sun dugda isaanii irra dhaabatee eegeen hunda isaanii gara walakkaatti garagalee ture. **5** Gaaniin sun hamma barruu harkaa yabbata ture; hidhii isaaakkuma hidhii kubbaayyaa yookaan daraaraa hadaa fakkaata ture. Innis baadoosii kuma sadii qabata ture. **6** Innis caabii dhiqanna kudhan tolchee shan gama kibbaatiin, shan immoo gama kaabaatiin ni kaa'e. Mi'oonti aarsaa gubamuuf fayyadanis caabiiwwan kanneen keessatti miiccamu ture; Gaanicha garuu lubootatu dhiqannaadhaaf itti fayyadama ture. **7** Innis akkuma seerri ajajutti baattuuwwan ibsaan kanneen warqee irraa hojjetaman kudhan tolchee shan karaa kibbaatiin, shan immoo karaa kaabaatiin mana qulqullummaa keessa ni kaa'e.

8 Minjaala kudhan hojjetee shan karaa kibbaatiin, shan immoo karaa kaabaatiin mana qulqullummaa keessa ni kaa'e. Akkasumas waciitii warqee kan ittiin dhiiga facaasan dhibba tokko ni tolche. **9** Innis oobdii lubootaa, oobdii guddicha fi cufaawwan oobdii ni hojjete; cufaawwan sanas naasii itti uffise. **10** Gaanichas karaa kibbaatiin golee kibba ba'aa keessa ni kaa'e. **11** Huuraam okkoteewwan, waan daaraan ittiin hammaaramuu fi caabiiwwan ittiin dhiiga facaasanis ni tolche. Huuraamis akkasiin hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Soloomoon Mootichaaf hojjetee ture fixe; hojiin kunis: **12** Utubaawwan lamaan; guutuuwwan waciitii fakkaatan kanneen fiikee utubaawwanii irra jiran lamaan; wantoota akka gningilchaa wal keessa loofaman lamaan guutuuwwan waciitii fakkaatanii fiikee utubaawwanii irra jiran sana lamaan miidhagsan; **13** wantoota akka gningilchaa wal keessa loofaman lamaan sanaafis roomaanota dhibba afur, tokkoo tokkoo wantoota sanaatiif roomaanota tarree lamaa waciitiiwwan lamaan guutuuwwanii kanneen fiikee utubaawwanii irraa sana ni miidhagsan; **14** baattuuwwan caabii isaanii wajjin; **15** gaanichii fi korommiin loonii kudha lamaan isa jalaan jiru; **16** okkotee, waan ittiin daaraa hammaaran, qabduu fooniitii fi mi'oota akkanaa hunda. Mi'i Huuraam-Abiin mana qulqullummaa Waaqayyootiif jedhee Soloomoon Mootichaaf hojjete hundinuu naasii cululuqfame irraa hojjetame. **17** Mootichis mi'oota kanneen dirree Yordaanositti iddo suphee kan Sukootii fi Zaareetaan gidduu jirutti baqsiisee hojjechiise. **18** Soloomoonis mi'oota kanneen hunda baay'inaan hojjechiise; ulfinni naasiis hammam akka ta'e hin beekamne. **19** Akkasumas Soloomoon mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiran hunda ni hojjechiise; isaanis: iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetame; minjaala buddeenni Ilaalchaa irra ture; **20** baattuuwwan ibsaan kanneen warqee qulqulluu irraa hojjetamanii fi ibsaawwan isaanii; ibsaawwan kunneenis akka akkuma seeraatti fuula iddo qulqulluu duratti ibsaniif tolafaman; **21** daraarawwan, ibsaawwanii fi qabduuwwan warqee qulqulluu irraa hojjetaman; **22** waan ittiin ibsaan irraa daaraa dhadha'an, waciitiiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwwanii fi qodaa ixaanaa warqee qulqulluu irraa hojjetaman; akkasumas cufaawwan mana qulqullummaa cufaawwan gara keessaa kanneen

Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluutii fi cufaawwan galma guddichaa kanneen warqee irraa hojjetaman.

5 Soloomoon yommuu hojiin inni mana qulqullummaa

Waaqayyootiif hojjete hundi raawwatametti mi'oota abbaan isaa Daawit Waaqaaf addaan baase jechuunis meetii, warqee fi mi'oota hunda fidee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa kaa'e. 2 Ergasii Soloomoon Xiyoon magaalaa Daawit irraa taabota kakuu Waaqayyoo ol fichiisiuudhaaf jedhee maanguddoota Israa'el, abbootii gosootaa hundaa fi hangafoota maatiwwan Israa'el Yerusaalemitti walitti waame. 3 Israa'eloonni hundinuu ji'a torbaffaa keessa yeroo ayyaanaatti mooticha biratti walitti qabaman. 4 Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi achi ga'anitti Lewwonni taaboticha ol fuudhan; 5 isaanis taabota sana, dunkaana wal ga'iitii fi mi'oota qulqulleeffaman kanneen dunkaanicha keessa turan hunda ni fidan. Lewwonni luboota ta'anis baatanii ol isaan fidan; 6 Soloomoon Mootichii fi waldaan Israa'el kan isa biratti walitti qabaman guutuun hoolotaa fi loon akka malee baay'atanii galmeessuu fi lakkaa'uun hin danda'amne aarsaa dhi'eessaa isa wajjin fuula taabotaa dura turan. 7 Luboonnis ergasii taabota kakuu Waaqayyoo sana iddo isaa gara kutaa qulqullicha mana qulqullummaa keessa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanatti ol galchanii qoochoo kiirubeelii jala kaa'an. 8 Kiirubeeliinis iddo taaboticha irratti qoochoowwan isaanii babal'isanii taabotichaa fi danqaraawwan ittiin taabota baatan ni haguugan. 9 Danqaraawwan kunneen waan akka malee dhedheeratanifi fiixeen isaanii taaboticha biraa dhedheerattee fuula Iddoo Qulqulluu gara keessaa jiru sanaa duraa ni mul'atu; garuu iddo qulqulluu sanaa alatti hin mul'atan turu; danqaraawwan kunneen hamma har'aatti illee achuma jiru. 10 Taabota sana keessa gabateewwan kanneen Museen Kooreebitti, iddo Waaqayyo erga Israa'eloonni Gibxii ba'anii booddee itti isaan wajjin kakuu seene sanatti isa keessa kaa'e lamaan malee wanni tokko iyyuu hin turre. 11 Luboonnis Iddoo Qulqulluu sanaa ni ba'an. Luboonnii achi turan hundinuu yoo dabareen kan isaanii ta'u baate iyyuu of qulqulleessanii turan. 12 Lewwonni faarfattoota turan jechuunis Asaaf, Heemaan, Yeduutuun, ilmaan isaanitii fi firoonni isaanii wayyaa haphii quncee talbaa irraa hojjetame uffatanii iddo aarsaa bira

karaa ba'a biiftuutiin dhaabatanii kilillee kililchaa, baganaa fi kiraara taphachaa turan. Luboonnii 120 kanneen malakata afuufan isaan wajjin turan. 13 Warri malakata afuufanii fi faarfattooni Waaqayyoon leellisuu fi galateeffachuudhaaf jedhaniiakkuma nama tokkootti walii galanii sagalee isaanii tokko godhatan. Isaanis malakatatti, kilillee fi mi'oota faarfanna biraatti fayyadamanii sagalee isaanii ol fudhatanii Waaqayyoon galateeffachuudhaan: "Inni gaarii dha; jaalalli isaaas bara bараan ni jiraata" jedhanii faarfatan. Ergasiis manni qulqullummaa Waaqayyoo duumessaan ni guutame; 14 luboonnis sababii duumessa sanaatiif hojii isaanii hojjechuu hin dandeeny; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqaa guutee tureetii.

6 Ergasii Soloomoon akkana jedhe; "Waaqayyo akka

duumessa dukkanaa'aa keessa jiraatu dubbateera; 2 ani mana qulqullummaa guddaa, iddo ati bara bараan jiraattu siif ijaareera." 3 Utuma waldaan Israa'el guutuun achi dhaabatuu mootichi of irra garagalee isaan eebbise. 4 Innis akkana jedhe: "Waaqayyo Waaqni Israa'el inni waan afaan ofii isatiin abbaa koo Daawitiif waadaa gale sana harkuma ofii isatiin guute sun haa ebbifamu. Innis akkana jedhee tureetii; 5 'Ani gaafan saba koo Gibxii baasee jalqabee akka Maqaan koo achi jiraatuuf jedhee mana qulqullummaa itti ijaarsifachuuf gosoota Israa'el kam iyyuu keessatti magaalaa tokko illee hin filanne, yookaan akka inni bulchaa saba koo Israa'el ta'uuf nama tokko illee hin filanne. 6 Amma garuu akka maqaan koo achi jiraatuuf Yerusaalemin filadheera; akka inni saba koo Israa'elin bulchuufis Daawitin filadheera." 7 "Daawit abbaan koo Maqaan Waaqayyo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaaruuf garaa isatiin yaada qaba ture. 8 Waaqayyo garuu abbaa koo Daawitiin akkana jedhe; 'Waan mana qulqullummaa maqaa kootiif ijaaruun yaada kee keessa jiruuf, ati yaada kana garaadhaa qabaachuun kee gaarii dha. 9 Ta'us namni mana qulqullummaa naaf ijaaru si'i miti; garuu ilma kee, isuma foon keetii fi dhiiga kee ta'etu ijaara; namni mana qulqullummaa Maqaa kootiif ijaaru isa.' 10 "Waaqayyo waadaa gale sana eegeera;akkuma Waaqayyo waadaa gale sana anii amma iddo abbaa koo Daawit bu'ee teessoo Israa'el irra taa'en jira; Maqaan Waaqayyo Waaqa Israa'eliifis mana qulqullummaa ijaareera. 11 Anis achi keessa taabota kaa'eera; taabota

sana keessa immoo kakuu Waaqayyoo kan inni saba Israa'el wajjin galetu jira.” 12 Soloomoon iddo aarsaa Waaqayyoo duratti fuula guutummaa waldaa Israa'el dura dhaabatee harka isaa ni bal'ise. 13 Waltajjii dhundhuma shan lafa irra dheeratu, kan dhundhuma shan bal'atee dhundhuma sadii ol dheeratu tokkos naasii irraa hojjeteet walakkaa oobdii ni dhaabe; innis waltajjii sana irra dhaabatee fuula guutummaa waldaa Israa'el duratti jilbeefatee harka isaa gara samiitti ol ni bal'ise. 14 Akkanas jedhe: “Yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, Waaqni akka keetii ol samii keessa yookaan gad lafa irra hin jiru; ati garboota kee warra garaa guutuudhaan karaa kee irra deemaniif kakuu fi jaalala kee kan hin geeddaramne sana ni eegda. 15 Ati waadaa garbicha kee abbaa koo Daawitiif galte sana eegdeerta; ati afaanuma keetiin waadaa galtee akkuma har'a ta'ee jiru kana harka keetiin fiixaan baafteerta. 16 “Ammas yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, ati waan garbicha kee abbaa koo Daawitiin, ‘Yoo ilmaan kee akkuma ati goote sana waan hojjetaan hunda keessatti of eeggachaa, akkuma seera kootti fuula koo dura deddeebi'an, ati nama fuula koo dura teessoo Israa'el irra taa'u gonkumaa hin dhabdu' jettee abdachiifte sana eegiif. 17 Kanaafuu amma yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, dubbiin ati garbicha kee Daawitiif waadaa galte sun haa mirkanaa'u. 18 “Garuu dhugumaan Waaqni nama wajjin lafa irra ni jiraataa? Samiiwwan, samiiwwan samii olii iyyuu si baachuu hin danda'an. Yoos manni qulqullummaa kan ani ijaare kun hammam haa xinnaatuu ree! 19 Ta'us yaa Waaqayyoo Waaqa ko, kadhanna fi waammata garbichi kee araara barbaaduuf dhi'eessuuf gurra kenni. Iyyaa fi kadhanna garbichi kee fuula kee duratti dhi'eessuuf illee dhaga'i. 20 Iji kees halkanii fi guyyaa gara mana qulqullummaa kanaa gara iddo ati akka Maqaa kee achi kaa'attu dubbatte sanaa haa ilaalu. Kadhanna garbichi kee gara iddo kanaatti fuula deebifatee kadhhatu illee dhaga'i. 21 Yommuu isaan gara iddo kanaatti fuula deebifatanii kadhhatanitti waammata garbicha keetii fi kan saba kee Israa'el dhaga'i. Samii keessa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i; yommuu dhageessutti dhifama godhi. 22 “Yoo namni tokko ollaa ofii isatti daba hojjeteet akka kakatu gaafatamee, innis dhufee mana qulqullummaa kana keessatti, fuula iddo aarsaa keetii duratti kakate, 23 ati samii irraa dhaga'iitii garboota kee gidduutti tarkaanfii

fudhadhu. Nama yakka qabu, yakka isaa matuma isatti deebistee gatii isaa kennuufidhaan, nama qajeelaa immoo akkuma qajeelummaa isatti isaaaf falmuudhaan garboota kee gidduutti murtii kenni. 24 “Yoo sabni kee Israa'el sababii cubbuu sitti hojjeteet diinaan mo'atamutti, yoo inni deebi'ee maqaa keetiif ulfina kennee mana qulqullummaa kana keessatti si duratti kadhatee si waammatutti, 25 samii irraa dhaga'iitii cubbuu saba kee Israa'el dhiisiif; biyya isaanii fi abbootii isaanitiif kennite sanattis deebisii isaan galchi. 26 “Yoo sababii sabni kee cubbuu sitti hojjeteet samiiwwan cufamanii bokkaan dhabame, yoo isaan sababii ati isaan adabdeef iddo kanatti fuula deebifatanii maqaa kee ulfeessanii cubbuu isaanii irraa deebi'an, 27 ati samii irraa dhaga'iitii cubbuu garboota kee, saba kee Israa'el dhiisiif. Karaa qajeelaa isaan jiraachuu qaban isaan barsiisi; biyya dhaala gootee saba keetiif kennite irrattis bokkaa roobsi. 28 “Yommuu beelli yookaan dha'ichi yookaan waagiin yookaan awwaaroon yookaan hawwaannisni yookaan korophisni biyyatti dhufutti, yookaan yommuu magaalaawwan biyya isaanii kam iyyuu keessatti diinonni isaan marsanitti, yookaan yommuu balaan yookaan dhukkubni kam iyyuu dhufutti, 29 yoo sabni kee Israa'el rakkinaa fi dhukkubbii ofii isaa beekee isaan keessaa eenyu iyyuu gara mana qulqullummaa kanaatti harka isaa bal'isee kadhanna yookaan waammata dhi'eesse, 30 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Dhiifama godhiif; si qofatu garaa namaa beekaati, ati sababii garaa isaa beektuuf tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojii isaa hundaatti waan isaaaf malu kenni; 31 yoo akkasii isaan bara biyya ati abbootii keenyaaf kennite keessa jiraatan hunda si sodaatanii karaa kee irra ni deemu. 32 “Akkasumas nama ormaa kan saba kee Israa'el hin ta'in kan maqaa kee guddichaaf, harka kee jabaa fi irree kee kan diriirfame sanaatiif jedhee biyya fagootii dhufe, yoo inni dhufee fuula isaa gara mana qulqullummaa kanaatti deebifatee kadhate, 33 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Akka saboonni addunyaa hundinuu akkuma saba kee Israa'el sana maqaa kee beekanii si sodaatanii fi akka isaan akka manni ani ijaare kun maqaa keetiin waamamu illee beekaniif jedhii waan namni ormaa sun si kadhhatu hunda godhiif. 34 “Yommuu sabni kee diinota isaa loluuf jedhee gara ati itti isa ergitu kam

iyuu duulutti, yoo inni gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare kanaatti fuula deebifatee si kadhate, **35** ati samii irraa kadhannaas isaatii fi waammata isaa dhaga'iitii dhimma isaa isaaf raawwadhu. **36** “Waan namni cubbuu hin hojenne tokko iyuu hin jirreef yommuu isaan cubbuu sitti hojjetanitti ati isaanitti aartee diina isaan booji'ee biyya fagootti yookaan dhi'ootti isaan geessutti dabarsitee isaan kennita; **37** yoo isaan biyya boojuudhaan itti geeffamanitti gaabbanii qalbii geeddaratanii, ‘Nu cubbuu hojenneerra; balleessineerra; waan hamaas hojenneerra’ jedhanii biyya boojuu isaanii keessatti si kadhatan, **38** yoo isaan biyya boojuudhaan itti geeffaman sana keessatti garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan gara keetti deebi'anii, gara biyya ati abbootii isaaniitiif kenniteetti, gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare sanaatti fuula deebifatanii si kadhatan, **39** ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii kadhannaas fi waammata isaanii dhaga'iitii dhimma isaanii isaanif raawwadhu. Saba kee kan cubbuu sitti hojjeteefis dhifama godhi. **40** “Ammas yaa Waaqa koo kadhannaas iddo kanatti dhi'aatu iji kee haa argu; gurri kees haa dhaga'u. **41** “Kanaafuu yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, **42** Yaa Waaqayyo, Gooftaa, ati dibamaa kee hin gatin;

7 Yommuu Soloomoon kadhannaas isaa fixatetti ibiddi samiidhaa gad bu'ee aarsaa gubamuu fi aarsaawwan biraan nyaatee fixe; ulfinni Waaqayyoos mana qulqullummaa guute. **2** Sababii ulfinni Waaqayyoos mana qulqullummaa guuteef luboonni mana qulqullummaa Waaqayyo seenuu hin dandeeny. **3** Israa'eloonni hundi yommuu ibidda samiidhaa gad bu'uu fi ulfina Waaqayyoos mana qulqullummaa irratti arganitti qarqara karaa irratti jilbeenfataniif addaan lafatti gombifamuudhaan sagadan;akkana jedhaniis Waaqayyoon galateeffatan: “Inni gaarii dha; jaalalli isaaas bara bараan jiraata.” **4** Ergasii mootichii fi sabni hundi fuula Waaqayyoos duratti aarsaa dhi'eessan. **5** Soloomoon Mootichis loon kuma digdamii lama, hoolotaa fi re'oota kuma dhibba tokkoo fi digdama aarsaa dhi'eesse; akkasiin mootichii fi namoonni hundi mana qulqullummaa Waaqaa eebbis. **6** Luboonniakkuma Lewwonni mi'ootta faarfannaa Waaqayyo kanneen Daawit Mootichi ittiin Waaqayyoon jaachuudhaaf tolche

kanneen yeroo inni, “Jaalalli isaa bara bараan ni jiraata” jedhee galateeffatutti fayyadan sana harkatti qabatanii dhaaban. Luboonnis fuullee Lewwotaa dhaabatanii malakata isaanii afuufan; Israa'eloonni hundis dhadhaabachaa turan. **7** Soloomoonis iddo walakkaa oobdii fuula mana qulqullummaa Waaqayyo dura jiru sanaa Waaqaaf addaan ni baase; inni sababii iddoon aarsaa kan inni naasii irraa hojjeteeture sun aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi cooma baachuu hin danda'iniif aarsaa gubamuu fi cooma aarsaa nagaa sana achumatti ni dhi'eesse. **8** Kanaafuu Soloomoon yeroo sanatti bultii torbaaf Israa'eloota isawajjin turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibxitti walitti qabame wajjin ayyaana ayyaaneffate. **9** Isaanis sababii bultii torba ayyaana eebba iddo aarsaa ayyaaneffatanii bultii torba immoo ittuma fufanii ayyaana daasii ayyaaneffatanii bultii saddeetaffaatti wal ga'ii guddaa tokko ni godhatan. **10** Soloomoonis guyyaa digdamii sadaffaa ji'a torbaffaatti akka isaan mana isaanittii galaniif namoota gad dhiise; isaanis sababii Waaqayyo Daawitiif, Soloomoonii fi saba isaa Israa'eliiif waan gaarii godheef garaa isaanittii gammadanii ni ililchan. **11** Yommuu Soloomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa fixee waan mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa ofii isaa keessatti hojjechuu barbaade hunda raawwatetti, **12** Waaqayyos halkaniin isatti mul'ateeakkana jedheen: “Ani kadhannaas kee dhaga'eera; iddo kana illee mana qulqullummaa kan aarsaan itti dhi'eefamu godhee ofii kootiif filadheera. **13** “Ani yommuu akka bokkaan hin roobneef samii cufutti yookaan akka inni lafa balleessuuf hawaannisa ergutti yookaan ani yommuu saba kootti dha'icha ergutti, **14** yoo sabni koo kan maqaa kootiin waamamu gad of qabee na kadhate, yoo inni fuula koo barbaadee karaa isaa hamaa sana irraa deebi'e, ani samii irraa dhaga'ee cubbuu isaa dhiiseefi biyya isaa nan fayyisa. **15** Ammas kadhannaas iddo kanatti dhi'aatuuf iji koo ni banama; gurri koos ni dhaga'a. **16** Ani akka Maqaan koo bara bараan achi jiraatuuf mana qulqullummaa kana filadhee eebbis. Iji koo fi garaan koo yeroo hunda achuma jira. **17** “Yoo ati akkuma Daawit abbaan kee godhe sana fuula koo dura deemtee waan ani ajaje hunda hojjette, yoo qajeelchawwanii fi seerawwan koo eegde, **18** ani akkuman yeroo, ‘Ati

nama Israa'elin bulchu hin dhabdu' jedhee abbaa kee Daawit wajjin kakuu gale sana teessoo mootummaa keetii jabeesee nan dhaaba. **19** "Garuu yoo isin duubatti garagaltanii seeraa fi ajaja ani isinii kenne sana irraa gara waaqota biraajaa jiluu fi isaan waaqeffachuu dhaqxan, **20** ani biyya koo kanan isaanii kenne keessaa Israa'elin nan buqqa; mana qulqullummaa kanan Maqaa kootiif qulqulleesse kana illee nan balfa; saboota hunda birattis waan kolfaatiif fi waan qoosaa isa nan godha. **21** Manni qulqullummaa kunis tuullaa waan diigamee ta'a. Namni achiin darbu hundis, 'Waaqayyo maaliif biyya kanaa fi mana qulqullummaa kanatti waan akkasii hojjete?' jedhee itti qoosa. **22** Namoonnis, 'Sababiin inni balaa kana hunda isaanitti fideef waan isaan Waaqayyo Waaqabbootii isaanii kan Gibxii isaan baase sana dhiisanii, waaqota biraajaa hammatanii, isaanin waaqeffatanii tajaajilaniif' jedhanii ni deebisu."

8 Dhuma waggaa digdamaatti yeroo itti Solomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi mana ofii isaa ijaaretti, **2** Solomoon gandoota Huuraam isaaif kenne ture sana haaromsee ijaaree Israa'eloota achi keessa ni qubachiise. **3** Ergasii immoo Solomoon Hamaati Zoobaatti duulee ishee ni qabate. **4** Akkasumas gammoojji keessatti Tadmoorii fi magaalaawwan waa itti kuusan kanneen duraan Hamaatitti ijaaree ture hunda ni ijaare. **5** Beet Horoon oliitii fi Beet Horoon gadii magaalaawwan da'anno godhee dallaa dhagaa, balbalawwanii fi danqaraawwan ittiin cufan itti tolche; **6** kana malees Baa'ilatii fi magaalaawwan isaa kanneen waa itti kuusan hunda, magaalaawwan gaariiwwan isaatii fi magaalaawwan fardeen isaa hunda, waanuma Yerusaalemitti, Libaanoonittii fi biyya bulchu hunda keessatti ijaaru barbaade hundumaa ni ijaare. **7** Ammas namoota Israa'eloota hin ta'in jechuunis Heetota, Amoorota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuuusota jalaah hafanituu jira. **8** Solomoon sanyiwwan namoota kanneen hundaa warra biyyattii keessatti hafan kanneen Israa'eloonni hin barbadeessin sana akkuma hamma har'aatti illee jiru kana akka isaan hojii garbummaa hojjetaniif dirqisiise. **9** Solomoon garuu hojii isaatiiif jedhee Israa'eloota hin garboomsine; isaan loltoota isaa, abbootii duulaa, aajjuuwwan gaariiwwanii fi abbootii fardaa isaa turan. **10** Isaan akkasumas qondaaltota Solomoon Mootichaa kanneen nama hojjechiisan

dhibba lamaa fi shantaman keessaa qondaaltota hangafoota turan. **11** Solomoonis, "Sababii iddoon taabonni Waaqayyoo seene hundi qulqulluu ta'eef, niitiin koo masaraa mootummaa Daawit Mooticha Israa'el keessa jiraachuu hin qabdu" jedhee intala Fara'oon sana magaalaa Daawit keessaa baasee gara mana isheef ijaare sanaatti ni fide. **12** Solomoon iddo aarsaa kan gardaafuu mana qulqullummaa Waaqayyoo duratti ijaare sana irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof ni dhi'eesse; **13** kanas akkuma seera waa'ee aarsaa kan guyyaa guyyaa kan Museen Sanbataaf, Ayyaana Baatii Haaraa fi ayyaanota wagga keessaa sadaniif jechuunis Ayyaana Maxinoo, Ayyaana Torbanootaa fi Ayyaana Daasiif kenne sanaatti ni dhi'eesse. **14** Innis akkuma seera abbaa isaa Daawititti gareewwan lubootaa hojii isaanitti, Lewwota immoo akka isaan akkuma seera guyyaa guyyaatti tajaajila galataa kennanii fi akka isaan hojii lubootaa gargaaranii filate. Akkasumas tokkoo tokkoo karraatti garee eegdota karraa ni ramade; Daawit namni Waaqaa sun waan kana ajajeetii. **15** Isaanis waan mootichi waa'ee mankuusaa fi waa'ee waan biraajaa irratti lubootaa fi Lewwota ajaje irraa hin jal'anne. **16** Hojiin Solomoon hundi gaafa hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo buufamee jalqabee hamma dhuma manichaatti haala tolaadhaan hojjetame. Akkasiinis manni qulqullummaa Waaqayyoo ni xumurame. **17** Ergasii Solomoon gara magaalaawwan Eziyoon Geberii fi Eelooti kanneen biyya Edoom keessa qarqara galaanaatti argaman sanaa dhaqe. **18** Huuraamis dooniwwan ajajjoonni ofii isaa kanneen galaanicha beekan ajajan ergeef. Isaanis namoota Solomoon wajjin dooniidhaan Oofir dhaqanii warqee taalaantii dhibba afurii fi shantama fidanii Solomoon Mootichatti kennan.

9 Mootittiin Shebaa waa'ee maqaa Solomoon dhageenyaan gaaffiwwan jajjaboodhaan qortee isa ilalauf gara Yerusaalem dhufte. Isheenis milttoo akka malee baay'ee wajjin gaalawwan urgoottuu, warqee hedduu fi dhagaawwan gati jabeeyyii baatan fudhattee dhufte; Solomoon bira geenyaanis waan garaa ishee jiru hunda isa wajjin haasofte. **2** Solomoonis gaaffii ishee hundaaf deebii kenne; wanni inni isheef ibsuu dadhabe tokko iyyuu hin turre. **3** Mootittiin Shebaa yommuu ogummaa Solomoon, masaraa mootummaa

kan inni ijaare, 4 nyaata maaddii isaa irratti dhi'aatu, haala itti qondaaltonni isaa tataa'an, hojjettoota uffata hojii uffatanii hojjetan, warra daadhii isaaaf dhi'eessanii fi aarsaa gubamu kan inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhi'eesse argitetti akka malee dinqisiifatte. 5 Isheenis mootichaanakkanaa jette; "Oduun ani waa'ee waan ati hojjetteetii fi waa'ee ogummaa keetii biyyuma kootti dhaga'e sun dhugaa dha. 6 Ani garuu hamman dhufee ijuma kootiin argutti waan isaan jedhan sana hin amanne. Dhugumaan guddina ogummaa keetii keessaa walakkaan isaa iyyuu natti hin himamne; ati oduu ani dhaga'e sana akka malee caalta. 7 Namoonni kee hammam haa gammadan! Qondaaltonni kee warri yeroo hunda fuula kee dura dhadhaabatanii ogummaa kee dhaga'an hammam haa gammadan! 8 Waaqayyo Waaqni kee inni sitti gammadee akka ati mootii taatee Waaqayyo Waaqa keetiif bulchituuf teessoo isaa irra si teessise sun haa galateeffamu. Waaqni kee sababii Israa'elii jaalala qabuu fi sababii bara baraan jabeessee isaan dhaabuuf fedhii qabuuf akka ati murtii qajeelaa fi qajeelummaa eegduuf isaan irratti mootii si godheera." 9 Isheenis warqee taalaantii 120, urgoftuu akka malee baay'ee fi dhagaawwan gati jabeeyyi mootichaaf kennite. Urgoftuun akka urgoftuu mootittiin Shebaa Soloomoon Mootichaaf kennite sanaa gonkumaa hin argamne. 10 Namoonni Hiiraamii fi namoonni Soloomoon biyya Oofir irraa warqee fidan; akkasumas muka sandaliitii fi dhagaawwan gati jabeeyyi ni fidan. 11 Mootichis muka sandalii sana gulantaawwan mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa, akkasumas baganaa fi kiraara faarfattoota tolchuuf itti fayyadame. Wanni akkasiis takkumaa Yihuudaa keessatti hin argamne. 12 Soloomoon Mootichis waan isheen barbaaddee fi waan isheen kadhette hunda mootittii Shebaatiif ni kenne; inni waan isheen isaaaf geessite caalaa kenneef. Isheenis ergasii kaatee miiltota ishee wajjin biyya ofii isheetti deebite. 13 Ulfinni warqee kan wagguna waggaan Soloomooniif galu taalaantii 666 ture; 14 kunis gibira daldaloota qabeenya gurguddaatiif fi kan warra qabeenya xixinnaa irraa argamuu hin dabalatu. Akkasumas mootonni Arabaa fi bulchitooni biyyaa hundi Soloomooniif warqee fi meetii ni fidan. 15 Soloomoon Mootichis warqee tumame irraa gaachanawwan gurguddaa dhibba lama ni tolche;

tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaas warqee saqili dhibba ja'a fixe. 16 Akkasumas warqee tumame irraa gaachana xixinnaa dhibba sadii ni tolche. Tokkoon tokkoon gaachana sanaas warqee saqili dhibba sadii fixe. Mootichis gaachanawwan kanneen Masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon keessa ni kaa'e. 17 Mootichis teessoo guddaa tokko ilka arbaa irraa hojjetee warqee qulqulluu itti uffise. 18 Teessoon sun gulantaawwan ja'a qaba ture; ejenni miillaa kan warqee irraa hojjetame tokkos itti qabsifamee ture. Karaa teessoo sanaa lamaaniinis waan harka irra kaa'atanitu ture; tokkoo tokkoo waan harka irra kaa'atan sanaa biras fakkii leencaa tokko tokkotu dhaabatee ture. 19 Gulantaawwan ja'aan sana irras leenconni kudha lama tokko fiixee tokkoon, fakkiin kaan immoo fiixee kaaniin dhadhaabachaa turan. Wanni akkasiis takkumaa mootummaa biraan kamee iyuu hin tolfaamne. 20 Mi'i Soloomoon Mootichi ittiin dhugu hundinuu warqee irraa hojjetame; mi'i Masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon jedhamu sanaa hundi immoo warqee qulqulluu irraa hojjetame. Sababii bara Soloomoon keessa meetiin akka waan gatii hin qabne tokkoottilaalamaa tureef wanni tokko iyyuu meetii irraa hin hojjetamne. 21 Mootichis dooniwwan daldalaa kanneen namoonni Huuraam oofan qaba ture. Isaanis waggaa sadii sadiitti yeroo tokko warqee, meetii fi ilka arbaa, qamalee fi jaldeessa fidanii ni dhufu ture. 22 Soloomoon Mootichi badhaadhummaa fi ogummaadhaan mootota addunyaa hunda ni caala ture. 23 Mootonni addunyaa hundi ogummaa Waaqni garaa isaa keessa kaa'e dhaga'uuf Soloomoon bira dhufuu barbaadu ture. 24 Namni waggaa waggattiisa bira dhufu hundinuu kennaa mi'a meetii fi kan warqee, uffata, mi'a lolaa, urgoftuu, fardeenii fi gaangolii fidaafii ture. 25 Soloomoon gola fardeenii fi gaariwwanii kuma afur akkasumas fardeen kuma kudha lama kanneen magaalaawwan gaariwwanii keessaa fi of bira Yerusaalem keessa kaa'ate qaba ture. 26 Innis mootota Laga Efraaxiisiitii hamma biyya Filisxeemotaattii fi hamma daarii Gibxitti jiran hunda ni bulche. 27 Mootichi akka meetiin Yerusaalem keessatti akkuma dhagaa baay'atu, akka mukni birbirsaas akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu ni godhe. 28 Fardeen Soloomoon Gibxii fi biyyoota biraan hunda irraa bitamanii dhufan. 29 Wanni bara

mootummaa Soloomoon keessa hoijetaman kan bira, jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba seenaa Naataan raajichaa keessatti, raajii Ahiiyaa namicha Shiiloo sanaa keessatti fi mul'ata Iddoon namichi waa himu sun waa'ee Yerobi'aam ilma Nebaat arge keessatti barreeffamanii jiru mitii? **30** Soloomoon Yerusaalem keessatti mootii ta'ee waggaa afurtama saba Israa'el hunda ni bulche. **31** Innis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa, magaalaa Daawit keessatti ni awwaalam. Rehoobo'aam ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ni ta'e.

10 Rehoobo'aamis sababii Israa'eloonni hundinuu mootii isa gochuudhaaf achi yaa'aniif ka'ee Sheekem dhaqe. **2** Yerobi'aam ilmi Nebaat yommuu oduu kana dhaga'etti deebi'ee dhufe; inni Soloomoon Mooticha jalaa baqatee Gibxi jiraachaa tureetii. **3** Kanaafuu Yerobi'aamitti nama erganii waamanii, innii fi Israa'el hundinuu gara Rehoobo'aam dhaqanii akkana jedhaniin: **4** "Abbaan kee waanjoo ulfaatu nurra kaa'ee ture; ati immoo amma hojii inni humnaan nu hojjechiise sanaa fi waanjoo ulfaataa inni nurra kaa'e sana nuuf salphis; nus si tajaajillaa." **5** Rehoobo'aam immoo deebisee, "Bultii sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa" jedheen. Kanaafuu namoonni sun ba'anii deeman. **6** Ergasiis Rehoobo'aam Mootichi maanguddoota bara jirenya isaa keessa abbaa isaa Soloomoonin tajaajilaniin mari'ate. Innis, "Isin akka ani namoota kanaaf maal deebisu na gorsitu?" jedhee gaafate. **7** Isaanis, "Yoo ati saba kanaaf garaa laaftee isaan gammachiiftee deebii gaarii kenniteef, isaan yeroo hunda tajaajltoota kee ni ta'u" jedhaniii deebisaniif. **8** Rehoobo'aam garuu gorsa maanguddoonti kennaniif didee dargaggoota isa wajjin guddatan kanneen isa tajaajilan wajjin mari'ate. **9** Innis, "Gorsi keessan maal? Namoota, 'Waanjoo abbaan kee nurra kaa'e kana nuuf salphis' naan jedhan kanaaf akkamitti haa deebisnu?" jedhee isaan gaafate. **10** Dargaggooni isa wajjin guddatan sunis akkana jedhaniii deebisaniif; "Namoonni, 'Abbaan kee waanjoo ulfaataa nurra kaa'e; ati garuu waanjoo keenya nuu salphis' siin jedhan; ati amma akkana jedhiin; 'Qubni koo xinnaan mudhii abbaa kootii irra furdaa dha. **11** Abbaan koo waanjoo ulfaataa isin irra kaa'e; ani immoo hammas caalaa iyuu isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin

garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa." **12** Bultii sadii booddee akkuma mootichi, "Guyyaa sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa" jedhe sana Yerobi'aamii fi namoonni hundi gara Rehoobo'aamitti deebi'an. **13** Mootichi immoo afaan hamaadhaan deebii kenneef. Gorsa maanguddootaas didee, **14** gorsa dargaggootaa fudhatee, "Abbaan koo waanjoo keessan isinittan ulfaachise; ani immoo hammas iyuu caalaa isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa" jedhe. **15** Kanaafuu mootichi namoota sana hin dhaggeeffanne; wanni kun akka dubbiin Waaqayyo karaa Ahiiyaa namicha biyya Shiiloo sanaatiin Yerobi'aam ilma Nebaatittu dubbate sun raawwatamuuf Waaqayyo biraa dhufeetii. **16** Israa'el hundi yommuu akka mootichi isaan dhaggeeffachuu dide arganitti,akkana jedhanii mootichaaf deebii kennan: "Nu Daawit irraa qooda maalii qabna? Ilma Isseey irraas maal qabna? Yaa Israa'el gara dukaana keetii! Yaa Daawit atis mana kee eeggadhu!" Kanaafuu Israa'eloonni hundi gara mana ofii isaaniitti deebi'an. **17** Israa'eloota magaalaaawwan Yihuudaa keessa jiraatan garuu Rehoobo'aamtu bulchaa ture. **18** Rehoobo'aam mootichis Hadooraam itti gaafatamaa hojjettoota hojii humnaa ni erge; Israa'eloonni immoo dhagaadhaan tumanii isa ajjeesan. Rehoobo'aam mootichi garuu ariitiidhaan gaarii ofii isaa yaabbatee jalaa miliqee Yerusaalemitti baqate. **19** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'aatti mana Daawitittti finciliiniiru.

11 Rehoobo'aam yommuu Yerusaalem ga'etti akka isaan Israa'elitti duulanii Rehoobo'aamiif mootummaa deebisaniif jedhee mana Yihuudaa fi Beniyaam keessaan namoota loluu danda'an kuma dhibba tokkoo fi saddeettama walitti qabe. **2** Garuu dubbiin Waaqayyoo kunakkana jedhee gara nama Waaqaa gara Shemaa'iyaa ni dhufe; **3** "Rehoobo'aam ilma Soloomoon mooticha Yihuudatii fi Israa'eloota Yihuudaa fi Beniyaam keessa jiraatan hundaanakkana jedhi; **4** 'Waaqayyo akkana jedha: Obboloota keessan Israa'eloota loluudhaaf jettanii ol hin ba'inaa. Sababii wanni kun ana bira Dhufeef tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti galaa.' Kanaafuu isaan dubbi Waaqayyootiif ajajamanii Yerobi'aamitti duuluu dhiisanii deebi'an. **5** Rehoobo'aam Yerusaalem keessa

jiraatee Yihuudaa keessatti immoo magalaawwan ittisaan ni ijaarrate; isaanis: **6** Beetlihem, Eexam, Teqoo'aa, **7** Beet Zuuri, Sookoo, Adulaam, **8** Gaati, Maareeshaa, Ziif, **9** Adooraayim, Laakkiish, Azeeqaa, **10** Zoraa, Ayalloonii fi Kebrooni. Isaan kunneen magalaawwan Yihuudaa fi Beniyaam keessatti jabeeffamanii ijaaramanii dha. **11** Innis ittisaanii jajjabeessee ajajoota itti galche; nyaata, zayitii ejersaati fi daadhii wayiniis achitti ni kuuse. **12** Magalaawwan hunda keessas gaachanaa fi eeboo kaa'ee akka isaan jabaatan ni godhe. Akkasiinis Yihuudaa fi Beniyaamin kan ofii isaa godhate. **13** Luboonnii fi Lewwonni aanaalee Israa'el hunda keessa jiraatan gara isaa goran. **14** Sababii Yerobi'aamii fi ilmaan isaa akka luboota Waaqayyootti isaan ilaaluu didaniif, Lewwonni lafa dheeda isaanii fi qabeenya isaanii dhiisanii gara Yihuudaa fi Yerusaalem dhufan. **15** Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatii fi fakkii waaqota tol famoo bifa re'ee fi bifa jabbiiitiin hojjete sanaaf luboota ofii isaa ni muuddate. **16** Warri gosoota Israa'el hunda keessaa garaan isaanii Waaqayyo Waaqa Israa'el bira jiru Waaqayyo Waaqa abbootii isaanitiif aarsaa dhi'eessuudhaaf Lewwota duukaa bu'anii Yerusaalem dhaqan. **17** Isaanis mootummaa Yihuudaa jajjabeessaa waggaa sadii Rehoobo'aam ilma Soloomoon ni gargaaran; isaan waggoota sadan kana keessa karaa Daawitii fi Soloomoon duukaa bu'aa turaniitii. **18** Rehoobo'aamis Maahalaati intala Yeriimooti ilma Daawitii fi Abiihaayil fuudhe; Abiihaayil kun immoo intala Eliyaab ilma Isseey. **19** Isheenii: Ye'uushi, Shemaariyaa fi Zahaam deesseef. **20** Ergasii immoo Ma'akaa intala Abesaaloom ni fuudhe; isheenii Abiyaa, Ataayi, Ziizaa fi Sheloomiit deesseef. **21** Rehoobo'aamis niitotaa isaa kaanii fi saajjatoowwan isaa caalaa Ma'akaa intala Abesaaloom ni jaallate. Innis walumatti niitota kudha saddeet, saajjatoowwan jaatama, ilmaan digdamii saddeetii fi intallan jaatama qaba ture. **22** Rehoobo'aamis mootii isa gochuuf jedhee Abiyaa ilma Ma'akaa sana obboloota isaa ilmaan mootii keessa hoogganaa godhee muude. **23** Innis ogummaan ilmaan isaa keessa tokko tokko aanaalee Yihuudaa fi Beniyaam keessa, gara magalaawwan jabeeffamanii ijaaraman hundaatti ni erge. Ilmaan isaaaf nyaata isaan ga'u kennee niitota baay'ee illee isaan ni fuusise.

12 Rehoobo'aam erga mootii ta'ee mootummaa isaa cimsatee booddee innii fi Israa'eloonni isaa wajjin jiraatan hundi seera Waaqayyoo eeguu didan. **2** Sababii isaan Waaqayyoof amanamuu didaniif waggaa shanaffaa Rehoobo'aam mootii ta'etti Shiishaaq mootiin Gibxi Yerusaalemin waraane. **3** Innis gaariiwan kuma tokkoo fi dhibba lama, abbootii fardaa kuma jaatamaa fi loltoota Liibiyaa, kan Sukkiimiitii fi kan Itoophiyaa warra baay'inni isaanii hin beekamne kanneen isaa wajjin Gibxii dhufan fudhatee, **4** magalaawwan Yihuudaa kanneen jajjabeeffamanii ijaaraman qabatee hamma Yerusaalemiitti ni dhufe. **5** Ergasii Shemaa'iyaa raajichi gara Rehoobo'aamii fi bulchitoota Yihuudaa kanneen Shiishaaq sodaatanii Yerusaalem keessatti walitti qabamanii dhufee, "Waaqayyoakkana jedha; 'Isin na dhiiftan; anis harka Shiishaaqitti isin kenneera'" jedhe. **6** Bulchitoonni Israa'elii fi Rehoobo'aam mootichi gad of deebisanii, "Waaqayyo qajeelaa dha" jedhan. **7** Yommuu Waaqayyo akka isaan gad of deebisan argetti, dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Shemaa'iyaa dhufe; "Waan isaan gad of deebisanii, ani dafeen isaan fura malee isaan hin balleessu. Dheekkamsi koos karaa Shiishaaqiin Yerusaalemitti hin dhangalaasu. **8** Ta'us isaan akka garaa garummaa ana tajaajiluu fi mootota biyya biraat tajaajiluu gidduu jiru beekanii isaaaf ni garboomu." **9** Shiishaaq mootiin Gibxi yeroo Yerusaalem qabatetti qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi qabeenya masaraa mootummaa guurratee deeme. Gaachanawwan warqee kanneen Soloomoon hojjete dabalatee waan guurratee gale. **10** Kanaafuu Rehoobo'aam mootichi iddo isaanii buusuuf jedhee gaachana naasii hojjetee ajajjuuwwan eegdota dabaree eegumsa balbala masaraa mootummaati kenne. **11** Yeroo mootichi gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqu hunda eegdonni sun gaachana sana baachaa isaa wajjin deemanii ergasii immoo kutaa eegdotaatti deebisu ture. **12** Sababii Rehoobo'aam gad of deebiseef dheekkamsi Waaqayyoo isa irraa ni deebi'e; kanaafuu inni guutummaatti hin balleeffamne; dhugumaan Yihuudaa keessa haala gaariitu ture. **13** Rehoobo'aam mootichis Yerusaalem keessatti of cimsee mootii ta'ee ni jiraate. Yeroo inni mootii ta'etti umuriin isaa waggaa afurtamii tokko ture. Innis waggaa kudha torba Yerusaalem magaalaan Waaqayyo Maqaa ofii isaa

achi kaa'achuuf jedhee gosoota Israa'el hunda keessaa filate sana keessatti mootii ta'ee bulche. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheen gosa Amoon ture. **14** Inni sababii Waaqayyoon barbaaduuf garaa isaa hin qopheessiniif waan hamaa hojjete. **15** Wantoonni bara mootummaa Rehoobo'aam keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman galmees seenaa kan Shemaa'iyaa raajichaa fi seenaa dhalootaa kan Iddoon namichi ilaalaan sun barreesse keessatti barreffamaniiru mitii? Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraanaa gargari hin cinnetu ture. **16** Rehoobo'aam abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Abiyaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

13 Bara mootummaa Yerobi'aam keessa waggaa kudha saddeetaffaatti Abiyaan mootii Yihuudaa ta'e; **2** innis Yerusaalem keessa jiraatee waggaa sadii ni bulche. Maqaan haadha isaa Miikaayaa ture; isheen intala Uurii'eel namicha Gibe'aa sanaa ture. Abiyaa fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **3** Abiyaan humna waraanaa kan namoota lola danda'an kuma dhibba afur of keessaa qabuun duule; Yerobi'aam immoo loltoota ciccimoo kuma dhibba saddeetiin ba'ee isa eegate. **4** Abiyaan Gaara Zemaaraayim kan biyya gaaraa Efrem irra dhaabatee akkana jedhe; "Yerobi'aamii fi Israa'el hundi mee na dhaggeeffadhaa! **5** Isin akka Waaqayyo Waaqni Israa'el sun mootummaa Israa'el Daawitii fi sanyiwwan isaatiif kakuu soogiddaan bara baraan kenne hin beektanii? **6** Ta'us Yerobi'aam ilmi Nebaat tajaajilaan Solomoon ilma Daawit sun gooftaa isaatti ni fincile. **7** Yeroo Rehoobo'aam ilmi Solomoon ijoollee waa murteeffachuu fi isaaniin mormuufis dandeettii hin qabneetti kashlabboonni faayidaa hin qabne tokko tokko naannoo isaatti walitti qabamanii isaan morman. **8** "Isin amma mootummaa Waaqayyo kan sanyii Daawit harka jiruun mormuuf yaadaa jirtan. Isin dhugumaan tuuta guddaa dha; fakkiiwwan jabbiiwwan warqee kanneen akka isaan waaqota keessan isinii ta'aniif Yerobi'aam isiniif tolche sanas of biraa qabdu. **9** Isin garuu luboota Waaqayyo, ilmaan Arooniitii fi Lewwota of keessaa baaftaniiakkuma namoota biyyoota kaanii luboota ofii keessanii hin muudannee? Namni dibicha loonii tokkoo fi korbeeeyyi hoolaa torba qabatee of qulqulleessuu dhufu kam iyyuu waan waaqota hin ta'in sanaaf luba ta'a. **10** "Nuuf garuu Waaqayyo Waaquma

keenya; nu isa hin dhiifne. Luboonni Waaqayyoon tajaajilanis ilmaan Aroon; Lewwonni immoo isaan ni gargaaru. **11** Isaan ganamaa fi galgala hunda aarsaa gubamuu fi ixaana urgaau Waaqayyoof ni dhi'eessu. Minjaala akka seeraatti qulqulla'e irra buddeena kaa'anii galgala galgala immoo ibsa baattuu ibsa kan warqee irraa hojjetame irra jiru ni qabsiisu. Nu ajaja Waaqayyo Waaqa keenya ni eegna; isin garuu isa dhiiftaniirtu. **12** Waaqni nu wajjin jira; inni qajeelchaa keenya. Luboonni isas malakata isaanii afuufanii waraana isinitti ni waamu. Yaa namoota Israa'el isin hin milkooftaniitii, Waaqayyo Waaqa abbootii keessanii hin lolinaa." **13** Yerobi'aam yeroo kanatti akka isaan utuma inni fuula Yihuudaa duraan jiruu karaa dugda duubaatiin isaan marsaniif loltoota isaa jaratti ni erge. **14** Namoonni Yihuudaa garagalani akka duraa fi duubaan marfaman ni argan. Isaanis gara Waaqayyootti ni iyyatan; luboonni immoo malakata isaanii ni afuufan; **15** namoonni Yihuudaa isyaa waraanaa ni dhageessisan. Waaqnis iyya isaaniiitii Yerobi'aamii fi Israa'eloota hunda fuula Abiyaa fi Yihuudaa duraa ni barbadeesse. **16** Israa'eloonni fuula Yihuudaa duraa ni baqatan; Waaqnis dabarsee harka Yihuudootaatti isaan kenne. **17** Abiyaa fi namoonni isaa akka malee isaan miidhan; kanaafuu loltoota Israa'el ciccimoo keessaa namni kuma dhibba shan ni dhume. **18** Lola sana irrattis namoonni Israa'el akka malee ni dha'aman; namoonni Yihuudaa garuu sababii Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii abdataniif ni mo'atan. **19** Abiyaanis Yerobi'aamin ari'ee magaalaawwan Beet'eel, Yishaanaa fi Efroon, gandoota naannoo isaanii jiran wajjin irraa ni fudhate. **20** Yerobi'aam bara mootummaa Abiyaa keessa deebi'ee bayyanachuu hin dandeenye. Waaqayyo isa dha'e; innis ni du'e. **21** Abiyaan garuu jabaachaa ni deeme. Innis niitota kudha afur fuudhee ilmaan digdamii lamaa fi dubara kudha ja'a ni dhalche. **22** Wanni Abiyaan bara mootummaa isaa keessa hojjete biraa, waan inni hojjeteet fi wannu inni dubbate galmees seenaa raajicha Iddoo keessatti barreffameera.

14 Abiyaanis abbootii ofii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Ilmi isaa Aasaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e; bara isaa keessas biyyattiin waggaa kudhan nagaadhaan jiraatte. **2** Aasaan waan fuula Waaqayyo Waaqa

isaa duratti gaarii fi qajeelaa ta'e hojjete. **3** Innis iddoowan aarsaa waaqota ormaa fi iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa ni diige; soodduuwwan dhagaa fi siidaawan Aasheeraa ni caccabse. **4** Akka sabni Yihuudaa Waaqayyo Waaqa abbootii isaa barbaadu, akka seera isaa fi ajaja isaaaf bulu ni ajaje. **5** Magaalaawan Yihuudaa hunda keessaas iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa fi iddoowan aarsaa ixaanaa balleesse; mootummaanis isa jalatti nagaadhaan ni jiraate. **6** Innis waan biyyattiin nagaa argatteef Yihuudaa keessatti magaalaawan dallaa jabaa qaban ni ijaare. Sababii Waaqayyo boqonaa isaaaf kenneef waggoota sana keessa namni tokko iyyuu lola isatti hin kaafne. **7** Innis namoota Yihuudaa akkana jedhe; "Kottaa nu magaalaawan kanneen haa ijaarru; dallaa gamoo, cufaa fi danqaraawan qabu itti naannessinee haa ijaarru; sababii nu Waaqayyo Waaqa keenya barbaanneef lafti kun ammas keenyuma; nu isa barbaanne; innis karaa hundaan boqonaa nuuf kenne." Isaan ni ijaaran; hojiin isaaniis ni milkaa'eef. **8** Aasaan namoota Yihuudaa kanneen gaachana gurguddaa fi eeboo qabatan kuma dhibba sadii, namoota Beniyaam kanneen gaachana xixinnaa fi xiyyawan qabatan kuma dhibba lamaa fi saddeettama qaba ture. Isaan kunneen hundi loltoota ciccimoo turan. **9** Zeraan namichi Itoophiyaa tokko immoo loltoota miliyoona tokkoo fi gaariiwan dhibba sadii fudhatee hamma Maareeshaatti isaanitti ni duule. **10** Aasaanis isatti ba'e; isaanis Sulula Zefataa keessatti Maareeshaa iddo lolaq qabatan. **11** Kana irratti Aasaan Waaqayyo Waaqa isaa waammatee akkana jedhe; "Yaa Waaqayyo, kan akka kee namoota humna hin qabne gargaaree namoota jajjaboo jalaa baasu tokko iyyuu hin jiru. Yaa Waaqayyo Waaqa keenya, nu sitti of kennineerratii nu gargaari; maqaa keettiinis waraana akka malee guddaa kanatti duulleerra. Yaa Waaqayyo ati Waaqa keenya; akka namni sitti cimuuf ofitti hin dhiisin." **12** Waaqayyos fuula Aasaatii fi Yihuudaa duraa namoota Itoophiyoota ni dha'e; namoonni Itoophiyas ni baqatan. **13** Aasaa fi loltooni isas hamma Geraaraatti isaan ari'an. Waan Baay'een isaanii dhumaniif namoonni Itoophiyaa deebi'anii bayyanachuu hin dandeenye; isaan fuula Waaqayyoo fi fuula loltoota isaa duratti barbadeeffamaniiruutii. Namoonni Yihuudaa boojuu baay'ee fudhatanii deebi'an. **14** Isaan sababii sodaachisni guddaan

Waaqayyo biraajaratti dhufef gandoota naannoo Geraaraa jiran hunda barbadeessan. Isaanis sababii wantoonni booji'aman hedduun achi turaniif gandoota kanneen ni saaman. **15** Akkasumas qubataawan tiksootaa dha'anii karra hoolotaa fi re'oota akka malee hedduu fi gaalawwan illee booji'anii fudhatan. Ergasiis Yerusaalemitti dacha'an.

15 Hafuurri Waaqaa Azaariyaa ilma Oodeed irra ni bu'e. **2** Innis Asaatti gad ba'ee akkana jedheen; "Aasaa fi Yihuudaa hundi, Beniyaamis na dhaga'aa. Yoo isin isa wajjin jiraattan Waaqayyo isin wajjin ni jiraata. Yoo isin isa barbaaddan inni isiniif ni argama; yoo isin isa dhiiftan immoo innis isin dhiisa. **3** Yeroo dheeraadhaaf Israa'eloonni Waaqa dhugaa malee luba isaan barsiisuu fi seera malee jiraachaa turan. **4** Yeroo rakkina isaaniitti garuu gara Waaqayyo Waaqa Israa'elitti deebi'anii isa barbaadan; innis isaaniif ni argame. **5** Sababii bara sana keessa jiraattonni biyyattii hundi raafama keessa turaniif ba'uu fi deebi'anii galuun amansiisaa hin turre. **6** Sababii Waaqni rakkina gosa hundaatiin isaan dhiphisaa tureef sabni tokko saba biraatiin, magaalaan tokko magaalaan biraatiin barbadeeffamaa ture. **7** Isin garuu jabaadhaa; harki keessanis hin laafin; hojiin keessan badhaasa argataatii." **8** Aasaan yommuu dubbi kanaa fi raajii Azaariyaa ilma Oodeed dhaga'etti ni jajjabaate. Innis waqaota jibbisiso harka namaatiin hojjetaman biyya Yihuudaa, Beniyaamii fi magaalaawan biyya gaaraa Efrem keessatti qabate hunda keessa balleesse. Iddoo aarsaa Waaqayyoo kan gardaafuu mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru illee ni haaromse. **9** Innis Yihuudaa fi Beniyaam akkasumas warra biyya Efrem, Minaasee fi Simi'oonii dhufanii alagummaadhaan isaan gidduu jiraachaa turan hunda walitti qabe; namoonni akka malee baay'een akka Waaqayyo Waaqni isaa isa wajjin jiru arganii Israa'el keessaa gara isaa dhufanii. **10** Isaanis waggaa kudha shanaffaa Aasaan mootii ta'etti ji'a sadaffaa keessa Yerusaalemitti walitti qabaman. **11** Yeroo sanattis waan booji'anii fidan keessaa sangoota dhibba torbaa fi hoolota kuma torba Waaqayyoof aarsaa godhan. **12** Isaanis garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii barbaaduudhaaf kakuu ni galan. **13** Namni Waaqayyo Waaqa Israa'el hin barbaanne hundi xinnaas ta'u guddaan, dhiiras ta'u dubartiin ni ajjeefama ture.

14 Isaanis sagalee guddaa fi iyyaan, malakataa fi gaanfa afuu fuudhaan Waaqayyoof ni kakatan. **15** Yihuudoonni hundinuu waan garaa guutuudhaan kakataniif kakuu kanatti akka malee gammadan. Isaan fedhiidhaan Waaqa ni barbaadan; innis isaaniif argame. Kanaafuu Waaqayyo karaa hundaan boqonnaa isaaniif ni kenne. **16** Aasaan Mootichi akkoo isaa Ma'akaa iyyuu waan isheen fakkii Asheeraa jibbisiisaa tokko tolfatteef iddo ulfinaa kan isheen akka haadha mootiitti qabaatte sana irra ishee buuse. Aasaan fakkii sana caccabsee Sulula Qeedroon keessatti ni gube. **17** Yoo inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa guutumaan guutuutti Israa'el keessaa balleessuu baate iyyuu garaan Aasaa bara jireenya isaa guutuu Waaqayyoof kennamee ture. **18** Innis meetii fi warqee akkasumas mi'oota innii fi abbaan isaa Waaqaaf addaan baasan gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ni galche. **19** Hamma bara mootummaa Aasaa waggaa soddomii shanaffaatti lolli tokko iyyuu hin kaane.

16 Bara mootummaa Aasaa keessa waggaa soddomii ja'ffaatti Ba'ishaan mootichi Israa'el biyya Yihuudaatti duulee akka namni tokko iyyuu daangaa biyya Aasaa mooticha Yihuudaa keessaa hin baane yookaan akka achi hin seenne gochuudhaaf jedhee Raamaa jabeessee ijaare. **2** Aasaanis meetii fi warqee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyootti fi masaraa mootummaa isaa keessaa baasee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaa kan Damaasqoo taa'ee bulchaa ture sanaaf ni erge. **3** Innis, "Akkuma walii galtee kanaan dura abbaa koo fi abbaa kee gidduu ture sanaatti ammas anaa fi si gidduu walii galteen haa jiraatu. Kunoo ani meetii fi warqee siif ergeera. Akka inni narraa deebi'uuf dhaqitiit walii galtee Ba'ishaan mooticha Israa'el wajjin qabdu sana diig" jedheen. **4** Ben-Hadaadis yaada Aasaa mootichaa fudhatee ajajjuuwwan loltoota isaa magaalaawwan Israa'elitti duulchise. Isaanis magaalaawwan liyoon, Daan, Abeel Maayimii fi magaalaawwan mankuusa Niftaalem hunda rukutan. **5** Ba'ishaanis yommuu waan kana dhaga'etti Raamaa ijaaruu dhiisee hojii ofii isaa dhaabe. **6** Aasaan Mootichis namoota Yihuudaa hunda ni fide; isaanis dhagaawwanii fi muka Ba'ishaan ittiin hojjechaa ture Raamaadhaa fudhatanii deeman. Aasaanis Gebaa fi Miisphaa ittiin ijaarrate. **7** Yeroo sanattis Hanaaniin ilaalaan sun Aasaa mooticha

Yihuudaa bira dhufeeakkana jedheen; "Waan ati Waaqayyo Waaqa kee dhiftee mootii Sooriyaa amanatteef loltooni Sooriyaa si harkaa ba'aniiru. **8** Namoonni Itoophiyaa fi Liibiyaa gaariiwanii fi abbootii fardaa kanneen akka malee baay'ee qaban sun loltoota jajjaboo hin turree? Ta'us waan ati Waaqayyo abdatteef inni dabarsee harka keetti isaan siif kenne. **9** Iji Waaqayyo warra garaa guutuun isa amanatan jajjabeessuuf guutummaa addunyaa ni ilaalaati. Sababii ati hojii gowwummaa hojjetteef kana booddee waraanni sirraa hin caamu." **10** Aasaan sababii kanaaf ilaaltuu sanatti ni aare; akka malee dheekkamees mana hidhaa keessa isa buuse. Yeruma sanatti Aasaan namoota tokko tokko gara jabinaan ni cunqurse. **11** Wanni bara mootummaa Aasaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetame kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffameera. **12** Aasaanis bara mootummaa isaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti dhukkuba miillaatiin akka malee ni dhiphate. Ta'us inni dhukkuba akka malee hamaa kana keessatti illee ogeeyyi fayyaa malee gargaarsa Waaqayyo hin barbaanne. **13** Ergasii Aasaan bara mootummaa isaa keessa waggaa afurtamii tokkoffaatti du'ee abbootii ofii isaa wajjin boqote. **14** Isaanis awwaala inni Magaalaat Daawit keessatti dhagaa cabsee ofii isatiit qopheeffatetti isa ni awwaalan. Wasaasaa urgoottuwwanii fi shittoodhaan guutame irra isa ni ciibsan; ulfina isatiifis ibidda guddaa bobeessan.

17 Yehooshaafaax ilmi Aasaa iddo abbaa isaa mootii ta'e; Israa'elittis ni cime. **2** Innis magaalaawwan Yihuudaa kanneen jabeeffamanii ijaaraman hunda keessa loltoota ni qubachiise; Yihuudaa fi magaalaawwan Efreem kanneen abbaan isaa Aasaan qabatee ture keessas loltoota magaalaa eegan ni kaa'e. **3** Sababii Yehooshaafaax bara dargaggummaa isaa keessa karaa abbaan isaa Daawit jiraachaa ture irra deddeebi'eef Waaqayyo isaa wajjin ture. Inni Ba'aal duukaa hin buune; **4** waan Israa'eloonni hojjetan duukaa bu'u dhiisee Waaqa abbootii isaa duukaa bu'uudhaan ajaja isaa ni eege. **5** Waaqayyos harka isaa jalatti mootummaa cimsee ni dhaabe; akka inni qabeenyaa fi ulfina guddaa qabaatuufis Yihuudoonni hundi Yehooshaafaaxiif kennaa fidaa turan. **6** Garaan isaa karaa Waaqayyootiif banamaa ture; kana

malees iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatii fi siidaawwan Aasheeraa Yihuudaa keessaa ni balleesse. 7 Bara mootummaa isaa keessaa waggaa sadaffaatti akka isaan magaalaawwan Yihuudaa keessatti barsiisaniif qondaaltota isaa jechuunis Ben-Haayil, Obaadiyaa, Zakkariyaas, Naatnaa'elii fi Miikaayaasin ni erge. 8 Lewwonni tokko tokko isaan wajjin turan; jarris: Shemaa'iyya, Netaaniyya, Zebaadiyaa, Asaaheel, Shemiraamoot, Yoonaataan, Adooniyaa, Xoobbiiyyahuu fi Xoob-Adooniyaa fe'a. Luboonni immoo Eliishaamaa fi Yehooraam turan. 9 Isaanis Kitaaba Seera Waaqayyoo fuudhanii deemanii guutummaa Yihuudaa keessatti ni barsiisan; magaalaawwan Yihuudaa hunda keessas deemanii saba ni barsiisan. 10 Sababii sodaachisni Waaqayyoo mootummoota biyyoota naannoo Yihuudaa jiran irra bu'eef isaan Yehooshaafaax wajjin wal hin lolle. 11 Filisxeemonni tokko tokko kennaawwanii fi meetii akka gibiraatti fidanii Yehooshaafaaxiif ni kennan; Araboonni immoo bushayee jechuunis korbeeeyyi hoolaa kuma torbaa fi dhibba torbaa fi korbeeeyyi re'ee kuma torbaa fi dhibba torba fidaniif. 12 Yehooshaafaaxis ittuma caalchisee jabaachaa ni deeme; Yihuudaa keessattis da'annoowwanii fi magaalaawwan mi'a itti kuusan ni ijaare; 13 inni mankuusaalee baay'ee magaalaawwan Yihuudaa keessaa qaba ture. Loltoota muuxannoo qabanis Yerusaalem keessa turse. 14 Haalli isaan itti maatii maatiidhaan hiriiranis kana: Yihuudaa keessaa ajajjoota gareewwanii 1,000: Adinaahi ajajjichi loltoota 300,000 wajjin; 15 isatti aane Yehoohaanaan ajajjichi loltoota 280,000 wajjin; 16 isatti aane immoo Amaasiyaa ilma Zikrii kan tajaajila Waaqayyootiif jedhee of kenne loltoota 200,000 wajjin. 17 Gosa Beniyaam keessaa: Eliyaadaan loltuun jabaan sun loltoota xiyyaa fi gaachana qabatan 200,000 wajjin; 18 isatti aane immoo Yehoozaabaad namoota lolaaf qophaa'an 180,000 wajjin hiriire. 19 Isaan kenneen namoota inni magaalaawwan guutummaa Yihuudaa keessatti jabeeffamanii ijaaraman keessa qubachiiseen alatti warra mooticha tajaajila turanii dha.

18 Yehooshaafaax yeroo kanatti qabeenya fi ulfina guddaa qaba ture; innis karaa fuudhaatiin Ahaabitti ni firoome. 2 Innis waggoota muraasa booddee Ahaabin arguuf gara Samaariyaatti gad

bu'e. Ahaabis isaa fi namoota isa wajjin turaniif hoolotaa fi sangoota baay'ee qalee akka inni Raamooti Gili'aad lolu isaa sossobate. 3 Ahaab mootichi Israa'el, "Ati Raamooti Gili'aadin loluuf na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa gaafate. Yehooshaafaaxis, "Ani akkuma kee ti; sabni koos akkuma saba keetii ti; nu waraana kana irratti isin wajjin dhaabanna" jedhee deebise. 4 Yehooshaafaax garuu mootii Israa'elii, "Duraan dursii gorsa Waaqayyoo gaafadhu" jedhe. 5 Kanaafuu mootichi Israa'el rajota dhibba afur walitti qabee, "Nu Raamooti Gili'aadin loluudhaaf baanu moo dhiisnu?" jedhee ni gaafate. Isaanis, "Dhaqi; Waaqni dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii" jedhanii deebisanii. 6 Yehooshaafaax immoo, "Akka nu waa isa gaafannuuf raajin Waaqayyoo tokko iyyuu as hin jiruu?" jedhee gaafate. 7 Mootiin Israa'el immoo Yehooshaafaaxiin, "Amma illee namichi nu karaa isaatiin Waaqayyoon waa gaafachuu dandeenyu tokko jira; garuu sababii inni yeroo hunda waa'ee koo waan hamaa malee waan gaarii raajii hin dubbanneef ani isa nan jibba. Innis Miikaaya ilma Yimlaa ti" jedhe. Yehooshaafaax immoo deebisee, "Mootichi akkas jechuu hin qabu" jedheen. 8 Kanaafuu mootiin Israa'el qondaaltota isaa keessaa nama tokko waamee, "Dhaqitii Miikaaya ilma Yimlaa sana dafii fidi" jedheen. 9 Mootichi Israa'elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa uffata isaanii kan mootummaa uffatanii balbala Samaariya seensisu bira oobdii keessa teessoo isaanii irra tataa'anii raajonni hundi immoo fuula isaanii duratti raajii dubbachaa turan. 10 Kana irratti Zedeqiyaa ilmi Keni'aanaa gaanfawwan sibilaa tolchee, "Waaqayyo, 'Ati hamma isaan dhumanitti gaanfawwan kanneeniin warra Sooriyyaa ni wawwaraanta' jedha" jedhee labse. 11 Raajonni kaan hundinuus waanuma kana raajan. Isaanis, "Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee kermaatii, Raamooti Gili'aadin lolii mo'adhu" jedhan. 12 Ergamaan Miikaaya waamuu dhaqe sunis, "Kunoo raajonni kaan utuu gargar hin gorin milkaa'uun mootichaaf himaa jiru. Maaloo dubbiin kees dubbiisaaaniitiin tokko akka ta'uuf atis waan tolaa dubbadhu" jedheen. 13 Miikaayaan garuu deebisee, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani waanuma Waaqni koo jedhu qofan isatti hima" jedhe. 14 Yommuu inni achi ga'ettis mootichi, "Yaa Miikaaya, nu

Raamooti Gili'aaditti duullu moo ani dhiisu?" jedhee isa gaafate. Miikaayaanis, "Isaan dabarfamanii harka keetti kennamuutii waraanii mo'adhu" jedhee deebise. **15** Mootichi immoo, "Ani yeroo hammamin akka ati dhugaa malee waan tokko illee natti hin himne maqaa Waaqayyootiin si kakachiisa?" jedheen. **16** Kana irratti Miikaayaanakkana jedhee deebise; "Ani Israa'eloota hundaakkuma hoolota tiksee hin qabneetti gaara irratti bittinnaan an nan arge. Waaqayyos, 'Sabni kun gooftaa hin qabu. Tokkoon tokkoon isaanii nagaadhaan mana isaaniitti haa deebi'an.'" **17** Mootiin Israa'elis Yehooshaafaaxiin, "Ani akka inni waa'ee koo waan hamaa malee waan gaarii tokko iyyuu hin raajne sitti hin himnee?" jedhe. **18** Miikiyaas ittuma fufeeakkana jedhe; "Kanaafuu ati dubbii Waaqayyoo dhaga'i; ani utuu Waaqayyo teessoo isaa irra taa'ee, ergamoonni samii hundis mirgaa fi bitaa isaatiin dhadhaabatanuu nan arge. **19** Waaqayyos, 'Eenyutu akka inni dhaqee Raamooti Gili'aadin loolee achitti du'uuf Ahaab mooticha Israa'el gowwoomsa?' jedhe. "Inni tokko waan tokko jedha; inni kaan immoo waan biraa jedha. **20** Dhuma irratti hafuurri tokko dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee, 'Anatu isa gowwoomsa' jedhe. "Waaqayyos, 'Ati maaliin isa dogoggorsita?' jedhee isa gaafate. **21** "Innis, 'Ani dhaqee afaan raajota isaa hunda keessatti hafuura sobaa nan ta'a' jedhe. "Waaqayyos, 'Dhaqittii isa dogoggorsi; ni milkooftaati' isaan jedheen. **22** "Kanaafuu Waaqayyo amma afaan raajota kee kanneenii keessa hafuura sobaa kaa'eera. Waaqayyo badiisa sitti ajajeera." **23** Kana irratti Zedeqiyaaan ilmi Keni'anaa ol ba'ee Miikaayaan fuula keessa kabalee, "Hafuurri Waaqayyoo yommuu sitti dubbachuuuf na biraa ba'etti karaa kam deeme?" jedhee gaafate. **24** Miikaayaanis, "Ati gaafa dhokachuuf jettee gara kutaa manaa kan gara keessaatti ol galtutti argita" jedhee deebiseef. **25** Kana irratti mootiin Israa'elakkana jedhee ajaje; "Miikaayaa fuudhaatii gara Aamoon bulchaa magaalaa fi gara Yoo'aash ilma mootichaatti geessaatii, **26** 'Mootichiakkana jedha: Hamma ani nagaan deebi'utti namicha kana mana hidhaa keessa buusaa; buddeena fi bishaan malees homaa hin kenninaafii' jedhaan." **27** Miikaayaan immoo, "Yoo ati nagaan deebite, Waaqayyo karaa kootiin hin dubbanne" jedheen. Ittuma fufees, "Yaa saboota, isin hundi dubbii koo akeekkadhaa!" jedhe. **28** Kanaafuu

mootiin Israa'elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa Raamooti Gili'aaditti ol ba'an. **29** Mootiin Israa'el Yehooshaafaaxiin, "Ani eenyummaa koo dhokfadheen lola seena; ati garuu uffata mootummaa uffadhu" jedhe. Kanaafuu mootiin Israa'el eenyummaa ofii isaa dhokfatee lola seene. **30** Yeroo kanatti mootiin Sooriyaajajjoota gaariiwwanisaatiin, "Mootii Israa'elitti malee xinnaas ta'u guddaatti, nama tokkottuu lola hin kaasinaa" jedhee ajaje. **31** Ajajjoonni gaariiwwanii yommuu Yehooshaafaaxin arganitti, "Kun mootii Israa'el" jedhanii yaadan. Kanaafuu isa rukutuuf itti garagalan; Yehooshaafaax garuu guddisee iyye; Waaqayyos isa gargaare. Waaqnis isa irraa isaan deebise; **32** ajajjoonni gaariiwwanii yommuu akka inni mootii Israa'el hin ta'in arganitti isa ari'uun dhiisan. **33** Garuu namichi tokko xiyya ofii isaa darbateeakkuma tasaa qomee sibiilaa gidduudhaan mooticha Israa'el ni waraane. Mootichis ooftuu gaariiisaatiin, "Gaarii naannessiitii lola keessa na baasi. Ani madaa'eeraatii" jedhe. **34** Lolli sunis guyyaa guutuu ittuma cimee oole; mootiin Israa'elis ol jedhee hamma aduun dhiitutti gara warra Sooriyaatti garagalee irkatee gaarii isaa keessa oole. Yommuu biiftun lixxettis ni du'e.

19 Yeroo Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa nagaadhaan gara masaraa isaa Yerusaalemittideebi'etti, **2** Yehuun raajichi ilmi Hanaanii sunisa simachuuuf ba'eeakkana isaan jedhe; "Ati nama hamaa gargaaruu fi warra Waaqayyoon jibban jaallachuu qabdaa? Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo sitti dhuferra. **3** Ta'us waan ati siidaawwan Aasheeraa barbadeessitee fi sababii garaan kee Waaqa barbaaduudhaaf qophaa'aa ta'eef wanni gaariin si biratti argameera." **4** Yehooshaafaax Yerusaalem keessa jiraate; innis Bersheebaadha hamma biyya gaaraa Efreemitti saba gidduu deemee akka isaan gara Waaqayyo Waaqa abbootiiisaaniitti deebi'an godhe. **5** Innis biyya sana keessatti magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaan qaban hundatti abbootii murtii muude. **6** Akkanas jedheen; "Waan hojettan qalbeeffadhaa; Waaqayyo isayeroo isin murtii kennitanitti isin wajjin jiru sanaaf jettaniiti malee namaaf jettanii murtii hin kennitanitti. **7** Waaqayyoon sodaachuun isin keessa haa jiraatu. Sababii Waaqayyo Waaqa keenya bira dabni yookaan wal caalchisuun yookaan matta'aa fudhachuun

hin jirreef of eeggannaadhaan murtii kennaa.” **8** Yehooshaafaax akkasumas Yerusaalem keessatti akka isaan seera Waaqayyoo eegsianii dubbii wal dhabiisaatiif illee araara buusaniif Lewwota, lubootaa fi hangafoota maatiwwan Israa’el tokko tokko muude. Isaanis Yerusaalem keessa jiraatan. **9** Innisakkana jedhee isaan ajaje; “Isin amanamummaa fi garaa guutuun Waaqayyoon sodaachaa tajaajiluu qabdu. **10** Himatawwan namoota biyya keessanii kanneen magaalaa keessa jiraatan irraa waa’ee dhiiga dhangalaasuu yookaan waa’ee seeraa, waa’ee ajajawanii, waa’ee labsii yookaan qajeelcha diduu irratti gara keessan dhufan, akka isaan Waaqayyotti cubbuu hin hojjenneef akekkachiisaa. Yoo kanaa achii dheekkamsi isaa isinii fi obboloota keessanitti ni dhufaa. Waan kana godhaa; isinis cubbuu hin hojjettan. **11** “Waan kan Waaqayyoo ta’e kam irratti iyuu Amariyaan lubichi hangafti, waan kan mootii ta’e kam irratti iyuu Zebaadiyaan ilmi Ishmaa’el hoogganaan gosa Yihuudaa isin irratti muudamaniiru; Lewwonni immoo qondaaltota ta’aniif fuula keessan dura ni tajaajilu. Jabaadhaa hojjedhaa; Waaqayyo warra waan gaarii hojjettan wajjin haa jiraatu.”

20 Kana booddee Mo’abonni fi Amoononni

Mi’uunota tokko tokko wajjin Yehooshaafaaxin loluuf dhufan. **2** Namoonni tokko tokkos dhufanii, “Waraanni akka malee guddaan isaa Edoom gama Galaanaati sitti dhufaa jira. Duulli kunis kunoo Een Gaadii lafa Hazezoon Taamaar jedhamu ga’ee jira” jedhanii Yehooshaafaaxitti himan. **3** Yehooshaafaaxis waan akka malee sodaateef Waaqayyoon waammachuuf murteeffate; guutummaa Yihuudaa keessattis sooma labse. **4** Namoonni Yihuudaa gargaarsa Waaqayyoo barbaacha walitti ni qabaman; isaan dhugumaan isa barbaacha magaalawwan Yihuudaa hunda keessaa ni dhufan. **5** Yehooshaafaaxis mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa oobdii haaraa dura waldaa Yihuudaa fi Yerusaalem gidduu dhaabatee **6**akkana jedhe: “Yaa Waaqayyo, Waaqa abbootii keenyaa, ati Waaqa samii keessa jiraattu mitii? Ati mootummoota sabootaa hunda bulchita; humnii fi jabinni si harka jiru; namni siin mormuu danda’u tokko iyuu hin jiru. **7** Yaa Waaqa keenya, ati jiraattota biyya kanaa fuula saba kee Israa’el duraa baaftee biyyattii bara

baraan sanyiwwan Abrahaam michuu kee sanaaf hin kenninee? **8** Isaanis biyya sana keessa jiraatanii Maqa keetiif mana qulqullummaa ni ijaaran; akkanas jedhan: **9** ‘Yoo wanni hamaan nutti dhufe, yoo goraadeen, murtiin yookaan dha’ichi yookaan beelli nutti dhufe, nu fuula kee dura mana qulqullummaa kan Maqa keetiin waamamu kana dura dhaabannee dhiphina keenya keessatti sitti iyanna; atis nu dhageessee nu oolchitta.’ **10** “Amma garuu namoonni Amoon, kan Mo’abii fi kan Gaara See’iir kanneen ati akka Israa’eloonni yeroo Gibxii dhufanitti isaan hin tuqne gootee akkasiin badiisa oolan sun as jiru. **11** Kunoo akka isaan biyya ati dhaala gootee nuu kennite keessaa nu baasuuudhaan galata keenya nuu deebisuu dhufan ilaali. **12** Yaa Waaqa keenya ati isaanitti hin murtuu? Nu waraana guddaa nutti dhufe kana of irraa deebisuu dhaf humna hin qabnu. Nu waan goonu hin beeknu; iji keenya garuu sirra jira.” **13** Namoonni Yihuudaa hundinuu niitota isanii, ijoollee fi daa’imman isanii wajjin fuula Waaqayyoo dura dhadhaabatanii turan. **14** Yahizii’el ilma Zakkaariyas ilma Benaayaa, ilma Ye’ii’el ilma Mataan Lewwicha sanyii Asaaf sana utuma inni waldaa keessa dhabatuu Hafuurri Waaqayyoo isa irra bu’e. **15** Innisakkana jedhe; “Yehooshaafaax yaa mootii, warri Yihuudaa fi Yerusaalem keessa jiraattan hundinuu dhaga’aa! Waaqayyoakkana isiniin jedha: ‘Isin sababii waraana guddaa kanaatiif jettanii hin sodaatinaa yookaan abdii hin kutatinaa. Lolli kun kan Waaqaa ti malee kan keessan miti. **16** Bor isaanitti gad bu’aa. Isaan karaa malkaa Ziizi ol ba’u; isin immoo gammoojji Yiruu’el keessatti qarqara sululichaa irratti isaan argattu. **17** Lola kana loluu isin hin barbaachisu. Isin iddoor keessan qabadhaa; yaa Yihuudaa fi Yerusaalem jabaadhaa dhaabadaatiit mo’annoo Waaqayyo isiniif kennu ilaala. Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa. Bor isaanitti ba’aa; Waaqayyo isin wajjin dhaabata.” **18** Yehooshaafaax adda isaatinilafatti gombifame; namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem hundinuu fuula Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamanii ni sagadan. **19** Ergasii immoo garee Qohaatiif fi Qooraahi keessaa Lewwonni tokko tokko dhaabatanii, sagalee guddadhaan Waaqayyo Waaqa Israa’el ni galateeffatan. **20** Isaanis guyyaa itti aanu ganamaan ka’aniif gammoojji Teqoo’atti ni qajeelan. Yehooshaafaaxis akkuma isaan ba’aniin

dhaabatee, "Namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem na dhaggeeffadhaa! Isin ni jabaattutii Waaqayyo Waaqa keessan amanadhaa; raajota isaa illee amanaa isin ni milkooftuutii" jedhe. **21** Yehooshaafaax erga namoota wajjin mari'atee booddee akka isaan loltoota dura deemanii, "Waaqayyo galateeffadhaa; jaalalli isaa bara baraan jiraataati" jechaa Waaqayyo faarfatanii sababii ulfina qulqullummaa isaatiif isa leellisaniif faarfattoota muude. **22** Akkuma isaan faarfachuu fi galateeffachuu jalqabaniinis Waaqayyo namoota Amoon kan Mo'aabii fi kan Gaara See'iir kanneen Yihuudatti duulan sana dura waraana riphee eggatu tokko ni kaa'e; isaanis ni mo'ataman. **23** Namoonni Amoonii fi Mo'aab namoota Tulluu See'iir irraa dhufan guutumaan guutuutti barbadeessuudhaaf itti ka'an. Isaanis erga namoota See'iir dhufan sana fixanii booddee deebi'anii wal fixan. **24** Namoonni Yihuudaa yommuu iddo gara gammoojiitti garagalee jiru ga'anii waraana guddaa sana ilaalanitti reefa lafatti kufe qofa argan; namni tokko iyyuu hin miliqne.

25 Kanaafuu Yehooshaafaaxii fi namoonni isaa boojuu isaanii guurrachuu dhaqan; isaanis mi'a lolaa hedduu fi uffata akkasumas mi'ota gatii guddaa baasan kan guurratanii fixuu hin dandeenyе achitti ni argatan. Boojuun argames waan akka malee baay'ee tureef walitti qabuuf bultii sadii fudhate. **26** Bultii afuraffaatti lafa itti Waaqayyoof galata dhi'eessan sana Sulula Beraakaa keessatti walitti qabaman. Kanaafuu iddoon suni hamma har'aatti Sulula Beraakaa jedhamee waamama. **27** Namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem sababii Waaqayyo waan isaan ittiin diinota isaanii irratti gammadan isaanif kenneef Yehooshaafaaxiin hoogganamanii gammachuudhaan Yerusaalemitti deebi'an. **28** Isaanis Yerusaalem seenanii baganaa, kiraaraa fi malakata qabatanii gara mana qulqullummaa Waaqayyo ni dhaqan. **29** Mootummooni biyyoota hundaas yommuu akka itti Waaqayyo diinota Israa'el lole dhaga'anitti Waaqa sodaachuu isaan qabate. **30** Mootummaan Yehooshaafaaxis waan Waaqni isaa karaa hundaan boqonnaa isaf kenneef nagaadhaan ni jiraate. **31** Akkasiin Yehooshaafaax mootii ta'ee Yihuudaa ni bulche. Inni yeroo mootii Yihuudaa ta'etti nama umuriin isaa waggaas soddomii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaas digdamii shan ni bulche. Maqaan haadha isaa Azuubaan ture;

isheenis intala Shilhii ture. **32** Innis karuma abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin jal'anne; fuula Waaqayyo durattis waan qajeelaa hujjete. **33** Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis qalbii isaanii gara Waaqa abbootii isaanitti hin deebine ture. **34** Wantoonni bara mootummaa Yehooshaafaax keessa jalqabaa hamma dhumaatti hujjetaman kanneen biraa seenaa Yehuu ilma Hanaanii kan kitaaba mootota Israa'el keessatti galmeeffame sana keessatti barreeffamaniiru. **35** Ergasii Yehooshaafaax mootichi Yihuudaa, Ahaaziyya mootii Israa'el kan hojiin isaa jibbisiisa ta'e sana wajjin walii galtee godhate. **36** Innis dooniwwan daldalaa hujjechuuf isaan walii gale; isaanis Eziyoon Geberitti dooniwwan ni hujjechiisan. **37** Elii'ezer raajichi ilmi Doodaawaahuu namichi Maareeshaa sun, "Sababii ati Ahaaziyya wajjin walii galtee godhatteef Waaqayyo hojji kee ni diiga" jedhee Yehooshaafaaxiin mormee raajii ni dubbate. Dooniwwanis ni caccaban; gara Tarshiishis dhaquu hin dandeenyе.

21 Ergasii Yehooshaafaax abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Yehooraam ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Obboloonni Yehooraam ilmaan Yehooshaafaax Azaariyya, Yehii'eel, Zakkariyyaas, Ezaariyyaas, Miikaa'elii fi Shefaaxiyaa jedhaman ture. Isaan kunneen hundi ilmaan Yehooshaafaax mooticha Israa'el sanaa turan. **3** Abbaan isaanis kennaa meetii, kan warqeetii fi mi'ota gatii guddaa baasanii akkasumas magaalaawwan Yihuudaa keessaa kanneen dallaa jabaa qaban isaanii kenne; garuu sababii inni hangafa ta'eef mootummaa isaa Yehooraamiif kenne. **4** Yehooraam erga mootummaa abbaa isaa irratti jabaatee dhaabatee booddee obboloota isaa hundaa fi qondaaltota Israa'el tokko tokko goraadeedhaan ni fixe. **5** Yehooraam yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaas soddomii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaas saddeet ni bulche. **6** Innis akkuma manni Ahaab godhee ture sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'e; intala Ahaab fuudhee tureetii. Fuula Waaqayyo durattis waan hamaa hujjete. **7** Ta'us Waaqayyo sababii Daawit wajjin kakuu galeef mana Daawit balleessuun fedhii Waaqayyo hin ture. Inni isaa fi sanyii isaatiif ibsaa bara baraa dhaabuuf kakuu galee ture. **8** Bara Yehooraam keessa Edoom

Yihuudaatti fincilee mootii ofii isaa moosifate. 9 Kanaafuu Yehooraam qondaaltota isaatii fi gaariiwan isaa hunda wajjin achi dhaqe. Warri Edoomis isaa fi ajajoota gaariiwan isaa marsan; inni garuu halkaniin ka'ee isaan ni dha'e. 10 Edoom hamma har'aatti illee akkuma Yihuudaatti finciletti jira. Libnaanis sababii Yehooraam Waaqayyo Waaqa abbootii isaa dhiiseef yeruma sanatti fincile. 11 Tulluuwan Yihuudaa irrattis iddoowwan sagadaa ijaaree akka namoonni Yerusaalem sagaagal gochuudhaan Yihuudaa karaa irraa jal'ise. 12 Yehooraamis xalayaay Eeliyas raajicha bira ergame tokko ni argate; xalayaan sunis akkana jedha: "Waaqayyo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: 'Ati karaa abbaa kee Yehooshaafaax irra yookaan karaa Aasaa mooticha Yihuudaatti hin adeemne. 13 Ati garuu karaa mootota Israa'el irra deemuudhaan akkuma manni Ahaab godhe sana Yihuudaa fi saba Yerusaalem sagaagalchiifte. Obboloota kee miseensota mana abbaa keetii kanneen sirra wayyan sana illee ni fixxe. 14 Kanaafuu Waaqayyo amma saba kee, ilmaan kee, niitota kee fi waan ati qabdu hunda dha'icha hamaadhaan dha'uuf jira. 15 Ati mataan kee iyyuu dhukkuba mar'umaanii kan guyyaa guyyaadhaan hammaachaa deemuun qabamta; dhuma irrattis dhukkubichi mar'umaan kee alatti yaasa." 16 Waaqayyo Filisxeemotaa fi Araboota saba Itoophiyaatti dhi'oo jiraatan Yehooraamitti ni kaase. 17 Isaanis Yihuudaa dha'anii qabatan; mi'a masaraa mootii keessatti argamu hunda, ilmaanii fi niitota isaa wajjin booji'anii ni fudhatan. Ilma isaa Ahaaziya isaa quxisuu sana malee ilmi tokko iyyuu hin hafneef. 18 Waan kana hundaa booddee Waaqayyo dhukkuba mar'umaanii kan hin fayyineen Yehooraamin ni dha'e. 19 Innis oolee bulee dhuma waggaa lammaffaatti sababii dhukkuba hamaa sanaatiif mar'umaan isaa keessaa ni kufe; akka malees dhiphatee ni du'e. Namoonni isaa akka abbootii isaatiif godhan sana ulfina isaatiif jedhanii ibidda hin bobeessine. 20 Yehooraam yeroo mootii ta'etti nama waggaa soddomii lamaa ture. Innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa saddeet ni bulche. Yeroo inni du'etti namni tokko iyyuu isaaaf hin gaddine; innis Magaalaa Daawit keessatti awwaalame malee lafa mootonni itti awwaalamanitti hin awwaalamne.

22 Sababii Saamtonni Araboota wajjin qubata loltootaa seenan sun ilmaan isaa hangafoota

hunda fixaniif namoonni Yerusaalem Ahaaziya ilma Yehooraam sana iddo isaa buusaniin mootii godhan. Kanaafuu Ahaaziya ilmi Yehooraam mooticha Yihuudaa sun mootii ta'ee bulchuu ni jalqabe. 2 Ahaaziya yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Ataaliyya dha; isheenis intala ilma Omrii ture. 3 Innis sababii haati isaa akka inni dogoggora hoijetu isajajabeessaa turteef karaa mana Ahaab duukaa bu'e. 4 Sababii manni Ahaab erga abbaan isaa du'ee booddee gorsitoota isaa ta'uudhaan gara yakka hoijechuutti isaa oofaniif, innis akkuma manni Ahaab godhe sana fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete. 5 Inni yeroo Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa'el wajjin Raamooti Gili'aaditti Hazaa'el mooticha Arraam loluudhaaf duuletti gorsuma isaanii duukaa bu'e. Warri Arraamis Yooraamin ni madeessan; 6 kanaafuu inni madaa isaan yeroo inni Raamaat keessatti Hazaa'el mooticha Arraam wajjin wal loletti isaa madeessan sana fayyuuf jedhee Yizri'elitti deebi'e. Kana irratti Ahaaziyaan ilmi Yooraam mootichi Yihuudaa sababii inni madaa'ee tureef Yehooraam ilma Ahaab arguuf gara Yizri'elitti gad bu'e. 7 Sababii inni Yehooraamin gaafachuu dhaqeef Waaqni Ahaaziyaatti badiisa fide. Ahaaziyaan yommuu achi ga'etti Yehuu ilma Nimshii sana simachuuf Yooraam wajjin gad ba'e. Yehuun immoo nama Waaqayyo akka inni mana Ahaab balleessuuf dibee dha. 8 Yehuun utuu mana Ahaabitti muraa jiruu qondaaltota Yihuudaa fi ilmaan firoota Ahaaziya kanneen Ahaaziyaata tajaajilaa turan argee isaan ni galaafate. 9 Ergasii immoo inni Ahaaziya barbaacha ni deeme; namoonni Yehuu Samaariyaadhaa iddo inni itti dhokatee turee qabanii Yehuutti fidanii isaa ni ajjeesan. Isaanis, "Inni ilma Yehooshaafaax namicha garaa guutuudhaan Waaqayyoon barbaade sanaa ti" jedhanii isaa ni awwaalan. Kanaafuu mana Ahaaziya keessaa namni aangoo mootummaa qabachuu danda'u tokko illee hin ture. 10 Ataaliyan haati Ahaaziya yommuu akka ilmi ishee du'e argitetti kaatee maatii mana mootii Yihuudaa guutumaan guutuutti balleessite. 11 Yehooshebaati intalli Yehooraam Mootichaa garuu ilmaan moototaa kanneen ajjeefamuuf turan keessaa Yoo'aash ilma Ahaaziya hattee fudhachuudhaan guddiftuu isaa wajjin dinqatti ni dhoksite. Yoshabeti

intalli Iyyooraam Mootichaa, niitiin Yehooyaadaa lubichaa sun obboleettii Ahaaziyaa turte; isheenis akka Ataaliyaan isa hin ajeefneef mucaa sana dhoksite. **12** Innis bara Ataaliyaan biyya bulchaa turte hunda isaan wajjin mana qulqullummaa Waaqaa keessatti dhokfamee wagga ja'a jiraate.

23 Yehooyaadaan wagga torbaffaatti jabina ofii isaa ni argisiise. Innis ajajjuuwwan dhibbaa jechuunis Azariyaal ilma Yirooham, Ishmaa'eel ilma Yehoahaanaan, Azariyaal ilma Oobeed, Ma'aseyaa ilma Adaayaa fi Eliishaafaax ilma Zikrii wajjin kakuu seene. **2** Isaanis guutummaa Yihuudaa keessa deemanii magaalaawwan hunda keessaa Lewwotaa fi hangafoota maatiwwan Israa'el walitti ni qaban. Yommuu isaan Yerusaalem ga'anittis, **3** waldaan guutuun mana qulqullummaa Waaqaa keessatti mooticha wajjin kakuu seene. Yehooyaadaanisakkana isaanin jedhe; "Akkuma Waaqayyo waa'ee sanyii Daawit waadaa gale sanatti, ilmi mootichaa mootii ni ta'a. **4** Wanni isin gochuu qabdan isa kana; Isin lubootaa fi Lewwota guyyaa Sanbataa hojiitti ramadamtan keessaa harka sadii keessaa harki tokko karra, **5** harka sadii keessaa harki tokko masaraa mootummaa, harka sadii keessaa harki tokko immoo karra 'Karra Hundee' jedhamu sana eegaa; namoonrii kaan hundi immoo oobdii mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti argamuu qabu. **6** Lubootaa fi Lewwota hojii irra jiran malee namni tokko iyyuu mana qulqullummaa Waaqayyo hin seenin; isaan sababii qulqulla'anii seenuu ni danda'u; warri kaan hundi garuu waan Waaqayyo isaan ajaje eeguu qabu. **7** Lewwonni tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii mootichatti naanna'anii dhadhaabachuu qabu. Namni mana qulqullummaa seenu kan biraan kam iyyuu haa ajeefamu. Lafa inni dhaqu hundatti mootichatti dhi'oo jiraadhaa." **8** Lewwonnii fi namoonni Yihuudaa hundinuuakkuma Yehooyaadaan lubichi ajaje sana ni godhan. Sababii Yehooyaadaan lubichi gareewwan eegumsaa keessaa tokko illee gad hin dhiisiniif tokkoon tokkoon isaanis namoota isaanii warra guyyaa Sanbataati hojiitti bobba'anii fi warra hojii irraa boqotan ni fudhatan. **9** Innis eeboowwan, gaachanawwan gurguddaa fi xixinnaa Daawit Mootichaa kanneen mana qulqullummaa Waaqaa keessa turan ajajjuuwwan dhibbaatiif ni kenne. **10** Akka namoonni hundi mi'a lolaa harkatti

qabatanii karaa kibba mana qulqullummaatii hamma karaa kaaba mana qulqullummaatti iddo aarsaatii fi mana qulqullummaa biratti mootichatti naanna'anii dhaabatan ni godhe. **11** Yehooyaadaa fi ilmaan isaa ilma mootichaa fidanii mataa isaa irra gonfoo kaa'an; isaanis garagalcha kakuu itti kennanii akka inni mootii ta'e ni labsan. Isa dibaniis, "Mootichi bara bараan haa jiraatu!" jedhanii ni iyyan. **12** Ataaliyaan yommuu waca namoota fiiganii mooticha leellisanii dhageessetti, isaan bira gara mana qulqullummaa Waaqayyo dhaqxe. **13** Yeroo isheen ilaaltetti mootichi balbala irra utubaa isaa bira dhaabatuu ni argite. Qondaaltonnii fi warri malakata afuufan mooticha bira turan; namoonni biyya sanaa hundinuu gammadanii malakata afuufaa turan; faarfattooni immoo meeshaa muuziqaatiin faarfannaa qajeelchaa turan. Kana irratti Ataaliyaan uffata ishee tarasaaftee, "Kun maltummaa dha! Kun maltummaa dha!" jettee iyyite. **14** Yehooyaadaan lubichi, "Hiriira gidduudhaa baasaatii ishee fidaa; nama ishee irra dhufu kam iyyuu goraadeedhaa ajjeesaa" jedhee ajajjuuwwan dhibbaa kanneen kutaawwan loltootaa sana irratti ramadaman erge. Lubichi, "Mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti ishee hin ajjeesinaa" jedhee tureetii. **15** Kanaafuu isaanakkuma isheen karra "Karra Fardaa" jedhamu kan masaraa mootii duraa geesseen qabani achumatti ishee ni ajjeesan. **16** Yehooyaadaan akka inni, sabnii fi mootichis saba Waaqayyo ta'aniif kakuu ni dhaabe. **17** Sabni hundinuu gara galma Ba'aal dhaqee diige. Isaanis iddoowwan aarsaatii fi waaqota tolfamoo caccabsanii Mataan lubicha Ba'aal sana illee iddoowwan aarsaa duratti ni ajjeesan. **18** Ergasii Yehooyaadaan luboota Lewwota turan kanneen Daawit mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti ramadee ture sanatti itti gaafatatummaa mana qulqullummaa ni kenne; isaanakkuma Seera Musee keessatti barreffame sanatti aarsaa gubamu Waaqayyoof dhi'eessuu qabu; Daawit akka isaan gammachuu fi faarfannaadhaan aarsaa kana dhi'eessan ajajee tureetii. **19** Akkasumas inni akka namni karaa kameen iyyuu xuraa'e tokko iyyuu ol hin seenneef balbala mana qulqullummaa Waaqayyo dura eegdota ni dhaabe. **20** Innis ajajjuuwwan dhibbaa, namoota bebeekamoo, bulchitoota sabaa fi namoota biyyattii hunda fudhatee dhaqee mana qulqullummaa Waaqayyootii mooticha gad baasee

fide. Isaanis karaa, “Karra Ol aanu” jedhamuutiin masaraa mootummaa seenanii mooticha teessoo mootummaa irra teessisan. 21 Saboonti biyyattii hundi ni ililchan; sababii Ataaliyan goraadeedhaan ajeefamteef magaalaan sun nagaa argatte.

24 Yoo'aash yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa waggaa torbaa ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa afurtama ni bulche. Maqaan haadha isaa Ziibiyaa ture; isheenis nama Bersheebaa turte. 2 Yoo'aash bara Yehooyaadaa lubichaa hunda keessa waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjete. 3 Yehooyaadaan niitota lama isaafile; innis ilmaanii fi intallan ni dhalche. 4 Yeroo xinnoo booddees Yoo'aash mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsuuf murteesse. 5 Innis lubootaa fi Lewwota walitti waamee, “Gara magaalaawwan Yihuudaa dhaqaatii maallaqa waggaa waggaadhaan mana qulqullummaa Waaqa keessanii haaromsuuf oolu Israa'elota hunda irraa walitti qabaa. Kanas ammuma godhaa” isaaniin jedhe. Lewwonni garuu dafanii hin goone. 6 Kanaafuu mootichi Yehooyaadaa lubicha hangafticha waamee, “Ati maaliif akka Lewwonni gibira Museen garbichi Waaqayyoo fi yaa'iin Israa'el akka dunkaana dhuga ba'umsaatiif baafamu murteessan sana Yihuudaa fi Yerusaalem irraa walitti qaban hin godhin?” jedheen. 7 Yeroo sana ilmaan Ataaliyya dubartittii hamtuu sanaa mana qulqullummaa Waaqaa cabsanii seenanii mi'oota qulqulleeffaman illee Ba'aalin tajaajiluuf itti ni fayyadaman. 8 Kanaafuu mootichi akka isaan sanduuqa maallaqni itti walitti qabamu hojjetanii karaa alaatiin balbala mana qulqullummaa Waaqayyoo bira kaa'an ni ajaje. 9 Akka isaan qaraxa Museen garbichi Waaqaa sun yeroo gammoojii keessa turanitti Israa'elota ajaje sana Waaqayyoof fidanii Yihuudaa fi Yerusaalem keessatti labsiin tokko ni ba'e. 10 Qondaaltonni hundii fi sabni hundi buusii isaanii gammachuudhaan fidanii hamma inni guututti sanduuqicha keessa ni buusan. 11 Yommuu sanduuqichi Lewwotaan gara qondaaltota mootiitti fidamee qondaaltonni sun akka maallaqni baay'een isaa keessa jiru arganitti barreessaan mootichaa fi ajajaan lubicha hangafaa dhufanii maallaqa sana sanduuqa keessa garagalchanii sanduuqicha iddo isatti deebisu ture. Isaanis guyyuma guyyaan akkas godhanii maallaqa akka malee baay'ee walitti ni qaban.

12 Mootichii fi Yehooyaadaanis maallaqa sana warra mana qulqullummaa Waaqayyoo hojjechiisuu itti gaafatamummaa fudhatanitti ni kenne. Isaanis mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsuudhaaf namoota dhagaa cabsanii fi ogeeyyii hojji mukaa, akkasumas mana qulqullummaa haaromsuudhaaf hojjetoota sibiila fi naasii ittiin ni qaxaran. 13 Hojjettooni qaxaraman waan jabaatanii hojjetaniif hojiin sun isaaniif ni milkaa'e. Mana qulqullummaa Waqaas akkuma duraan turetti deebisanii ni haaromsan; ni jabeessanis. 14 Erga fixanii booddees maallaqa hafe fidanii mootichaa fi Yehooyaadaatti ni kenne; maallaqa sanaanis mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo jechuunis mi'oota tajaajilaa fi kan aarsaan gubamu ittiin dhi'eefamu akkasumas caabiiwan, mi'oota warqee fi meetii ittiin ni hojjetan. Isaanis bara Yehooyaadaa keessa utuu gargar hin kutin mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti aarsaa gubamu dhi'eessaa turan. 15 Yehooyaadaanis bara dheeraa jiraatee dulloomee waggaa dhibba tokkoo fi soddomatti ni du'e. 16 Innis sababii Israa'el keessatti Waaqaa fi mana qulqullummaa isatiif waan gaarii hojjeteef Magaalaa Daawit keessatti mootota biratti ni awwaalame. 17 Erga Yehooyaadaan du'ee booddee qondaaltonni Yihuudaa dhufanii amanamummaa mootichaaf qaban ni ibsan; innis isaan dhaggeeffate. 18 Isaanis mana qulqullummaa Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanii dhiisaniii siidaawwan Aasheeraa fi waaqota tolfamoo ni waaqeffatan. Sababii balleessaa isaanifis dheekkamsi Waaqaa Yihuudaa fi Yerusaalemitti ni dhufe. 19 Akka isaan gara isatti saba deebisanii Waaqayyo raajota isaanitti erge; raijonnis isaanitti rageessan; isaan garuu dhaga'uu hin barbaanne. 20 Ergasiis Hafurri Waaqaa Zakkaariyas ilma Yehooyaadaa lubichaa irra ni bu'e. Innis ka'ee fuula uummataa dura dhaabatee, “Waaqni akkana jedha: ‘Isin maaliif ajaja Waaqayyoo eeguu diddani? Isin hin milkooftan. Sababii isin Waaqayyoon dhiiftaniif innis isin dhiiseera’” jedheen. 21 Isaan garuu isatti mari'atanii ajaja mootichaatiin oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhagaadhaan tumanii isaa ni ajeesan. 22 Yoo'aash mootichi arjummaa Yehooyaadaan abbaan Zakkaariyas isaa godhe sana hin yaadanne; qooda kanaa inni ilma isaa ni ajeese; innis yeroo du'utti, “Waaqayyo waan kana haa argu; haaloos haa ba'u” jedhe. 23 Dhuma waggaa sanaattis

loltoonni Sooriyaa Yoo'aashitti ni duulan; Yihuudaa fi Yerusaalem qabatanii hooggantoota sabaa hunda ni fixan. Isaanis waan booji'an hunda gara Damaasqootti mootii isaaniitti ni ergan. **24** Loltoonni Sooriyaa namoota xinnoo qabatanii dhufan illee Waaqayyo loltoota akka malee baay'ee harka isaaniitti dabarsee ni kenne. Sababii Yihuudoonni Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii dhiisaniif Yoo'aashitti murtiin murame. **25** Warri Sooriyaa yommuu bā'anitti Yoo'aashin akka malee madeessanii ni deeman. Qondaaltonni isaas sababii inni ilma Yehooyaadaa lubichaa ajjeesef isatti mari'atanii siree isaa irratti isa ajjeesan. Kanaafuu inni du'ee Magaalaat Daawit keessatti ni awwalame; garuu iddo awwalaal moototaatti hin awwaalanne. **26** Warri isatti mari'atanis Zaabaad ilma Shime'ati dubartii Amoon sanaa fi Yehoozabaad ilma Shimriiti dubartii Mo'aab sanaa turan. **27** Seenaan ilmaan isaa, raajiiwwan waa'ee isaa dubbataman hedduunii fi seenaan haafafamuu mana qulqullummaa Waaqaa kitaaba seenaa moototaa keessatti barreeffameera. Amasiyaa ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

25 Amasiyaa yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa, Yo'aadaan ture; isheenis nama Yerusaalem ture. **2** Innis waan fuula Waaqayyo duratti qajelaa ta'e ni hojjete; garuu garaa guutuudhaan miti. **3** Inni erga jabeessee to'annaa isaa jalatti mootummaa qabatee booddee qondaaltota abbaa isaa mooticha ajjeesan sana fixe. **4** Ta'us inni akka waan Seera keessatti, Kitaaba Musee keessatti kan Waaqayyo, "Abbootiin sababii ijoollee isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatiif du'a" jedhee ajaje sanaatti tarkaanfii fudhate malee ilmaan warra abbaa isaa ajjeesan sanaa hin fixne. **5** Amasiyaa saba Yihuudaa walitti waamee akkuma maatii isaaniitti ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa guutummaa Yihuudaa fi Beniyaam keessatti ramade. Sana booddees warra umuriin isaanii waggaa digdamaa fi sanaa ol ta'e walitti qabee akka namoonni duulaaf qophaa'an kanneen eeboo fi gaachana qabachuu danda'an kuma dhibba sadii ta'an argate. **6** Akkasumas Israa'el keessaa loltoota jajjaboo kuma dhibba tokko meetii taalaantii dhibba tokkoon ni

qaxarate. **7** Garuu namni Waaqaa tokko isa bira dhufeeakkana jedheen; "Yaa mootii, sababii Waaqayyo Israa'el wajjinis ta'u namoota Efreem kam iyyuu wajjin hin jirreef loltoonni Israa'el kunneen si wajjin hin duulin. **8** Yoo ati sodaa malee lola dhaqxe illee Waaqni fuula diinota keetii duratti si kuffisa; Waaqni gargaaruufis kuffisufis humna qabaatii." **9** Amasiyaa immoo, "Garuu taalaantiin dhibbi ani loltoota Israa'eliif baase sun maal haa ta'u ree?" jedhee nama Waaqaa sana ni gaafate. Namni Waaqaa sun immoo deebisee, "Waaqayyo waan sana caalu iyyuu siif kennu ni danda'a" jedheen. **10** Kanaafuu Amasiyaa loltoota biyya Efreemii isa bira dhufan sana akka isaan biyya isaaniitti deebi'aniif gad dhiise. Isaanis Yihuudaatti aaranii akka malee dheekkamaa gara biyya isaaniitti deebi'an. **11** Amasiyaa humna isaa jabeeffatee loltoota isaa gara Sulula Soogiddaatti erge; achittis namoota See'iir kuma kudhan ni fixe. **12** Loltoonni Yihuudaas namoota kuma kudhan biraa booji'an; fiihee kattaa tokkottis ol baasanii achi irraa gad isaan dadarbatan; hundi isaaniis caccabaniit hurraa'an. **13** Loltoonni Amasiyaa akka isaan isa wajjin hin duulleef gara biyya isaaniitti deebisee erge sun garuu magaalaawwan Yihuudaa kanneen Samaariyaadhaa hamma Beet Horoonitti jiran ni dha'an. Isaanis namoota kuma sadii ajjeesanii boojuu baay'ee fudhatanii deeman. **14** Amasiyaa yommuu namoota Edoom fixee deebi'etti waaqota saba See'iir fudhatee gale. Innisakkuma waaqota isaatti dhaabbatee sagadeefii aarsaa gubamu isaaniif ni dhi'eesse. **15** Waaqayyo akka malee Amasiyaaatti aaree raajii tokko itti erge; raajii sunis, "Ati maaliif waaqota saba kanaa kanneen saba ofii isaa iyyuu harka keetii baasuu hin dandeenye gorsa gaafatta?" jedheen. **16** Mootichis utuma inni dubbachaa jiruu, "Nu akka ati mootii gorsituuf si muudneerraa? Cal'isil Maaliif rukutamta?" jedheen. Raajii sunis ni cal'ise; garuu, "Sababii ati gorsa koo dhaga'uu diddee waan kana gooteef, ani akka Waaqni si balleessuuf murteesse nan beeka" jedheen. **17** Amasiyaa mootichi Yihuudaa erga gorsitoota isaatiin mari'atee booddee, "Kottu mee waraana keessatti wal ilaallaa" jedhee qoosaa kana gara Yoo'aash ilma Yehoo'aahaaz, ilma Yehuu, mooticha Israa'elitti ni erge. **18** Yoo'aash mootichi Israa'el garuu akkana jedhee Amasiyaa mooticha Yihuudaatiif deebii kenne; "Sokorruun Libaanoon keessaa tokko

ergaa ergee birbirsaa Libaanooniin, 'Intala kee ilma kootti heerumsiisi' jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanoon keessaa tokko dhufee sokorruu sana irra miilaan deeme. **19** Ati, 'Kunoo ati dhugumaan Edoomin mo'atteerta' ofiin jettee amma of tuulaa jirta. Amma garuu mana kee taa'il! Ati maaliif rakkina barbaaddee ofii keetii fi Yihuudaattis kufaattii fidda?" **20** Amasiyaa garuu dhaga'uun dide; sababii isaan waaqota Edoom duukaa bu'aniif Waaqni harka Yoo'aashitti dabarsee isaan kennuuf murteesseeraati. **21** Kanaafuu Yoo'aash mootichi Israa'el ka'ee lola bane. Innii fi Amasiyaa mootichi Yihuudaa biyya Yihuudaa keessatti Beet Shemeshitti walitti ba'an. **22** Warri Yihuudaas warra Israa'elin mo'atamanii tokkoon tokkoon namaas gara mana ofii isaatti baqate. **23** Yoo'aash mootichi Israa'el, Amasiyaa mooticha Yihuudaa ilma Iyoo'as ilma Ahaaziyya sana Beet Shemeshitti qabe. Iyoo'asis gara Yerusaalemitti isa fidee Karra Efreemiitii jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaalem kan dhagaa sana diige; kutaan diigame kun dhundhuma dhibba afur lafa irra dheerata ture. **24** Innis warqee fi meetii hunda, akkasumas mi'a mana qulqullummaa Waaqaa keessatti argamu kan Oobeed Edoom eegaa ture hunda, qabeenya masaraa mootummaa fi namoota booji'e illee fudhatee gara Samaariyaatti deebi'e. **25** Amasiyaa ilmi Yoo'aash mootichi Yihuudaa erga Yoo'aash ilmi Yehoo'ahaaz mootichi Israa'el du'ee booddee waggaa kudha shan jiraate. **26** Wantoonni bara mootummaa Amasiyaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hoijetaman kanneen biraa kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **27** Yeroo Amasiyaa Waaqayyoon duukaa bu'uun irraa garagalee jalqabee isaan Yerusaalem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkiishitti baqate; isaan immoo faanuma isaa Laakkiishitti namoota erganii achitti isa ajjeesan. **28** Isaanis fardaan isa fidanii Magaalaat Yihuudaattis abbootii isaa biratti isa ni awwaalan.

26 Ergasii namoonni Yihuudaa hundi Uziyaan nama waggaa kudha ja'a sana fuudhanii iddo abbaa isaa iddo Amasiyaa buusaniis mootii ni godhan. **2** Erga Amasiyaa abbootii isaa wajjin boqotee booddee namni Eelootin deebisee ijaaree gara Yihuudaattis deebisee Uziyaan ture. **3** Uziyaan yeroo mootii ta'etti nama waggaa kudha ja'a ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa shantamii lama ni bulche; maqaan haadha isaa Yekooliyaa ture; isheenis nama

Yerusaalem turte. **4** Innis akkuma abbaa isaa Amasiyaa sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjete. **5** Inni bara Zakkaariyas isa akka inni Waaqa sodaatu isaa barsiise sanaa keessa Waaqa barbaade. Yeroo inni Waaqayyoon barbaade hundas Waaqni isaa ni milkoomse. **6** Innis Filisxeemotatti duulee dallaawwan Gaati, kan Yabinee fi kan Ashdood ni diige. Ergasii Ashdood birattii fi bulchiinsota Filisxeemotaa kaan keessatti magaalaawwan deebisee ni ijaare. **7** Yeroo inni Filisxiyaatti, Araboota Guur Ba'alittii fi Me'uunootatti ka'etti Waaqni isaa gargaare. **8** Warri Amoonis Uziyaanii gibira ni fidan; sababii inni baay'ee jabaateef gurri isaa hamma daangaa Gibxitti beekame. **9** Uziyaanis Yerusaalem keessatti Karra Golee irratti, Karra sululaa irrattii fi gole dallaa irratti gamoowwan eegumsaa ni ijaare. **10** Akkasumas inni sababii gaarran jalaa fi dirree irraa horii akka malee baay'ee qabuuf gammoojii keessatti gamoowwan eegumsaa ijaaree boolla bishaanii hedduus ni qote; inni waan hojji qotiisaa jaallatuuf qotoota gaarranii fi lafa gabbataa qotanii wayiniis dhaaban qaba ture. **11** Kana malees Uziyaan hoomaa waraanaa kan akka gaarii leenjifamee waraanaaf qophaa'e qaba ture; hoomaan waraanaa kunis dura bu'ummaa Hanaaniyya isa qondaaltota mootichaa keessaa tokko ta'e sanaan akkuma baay'ina isaaniitti garee gareedhaan Ye'ii'eel barreessaa sanaa fi Ma'aseyaa ajajjichaan gurmeeffame. **12** Baay'inni hooggantota maatii kanneen loltoota irratti muudamanii walumatti 2,600 ture. **13** Ajaja isaanii jalattis hoomaa waraanaa kan namoota lolaaf leenjifaman 307,500 of keessaa qabu tokkotu ture; hoomaan kunis humna guddaa kan yeroo mootichi diinota isatti duulutti isa gargaaruu dha. **14** Uziyaan loltoota hundaaf gaachana, eeboo, gonfoo sibiila, qomee sibiila, xiyyaa fi furrisa dhagaa kenne. **15** Innis Yerusaalem keessatti meeshaawwan namoota ogeeyyiidaan hoijetaman kanneen gamoowwan eegumsaatii fi goleewwan ittisaa gubbaatti xiyya darbachuu fi dhagaa furuursuuf fayyadan ijaare. Innis hamma jabaatutti waan gargaarsa argateef maqaan isaa fagootti illee bal'inaan ni beekame. **16** Garuu Uziyaan erga jabaatee booddee, of tuulummaan isaa kufaattii isatti fide. Innis iddo aarsaa ixaanaatti ixaana aarsuuf mana qulqullummaa Waaqayyo seenuudhaan amanamummaa Waaqayyo Waaqa isaatiff qabu irraa duubatti ni deebi'e. **17** Azaariyaa

lubichis luboota Waaqayyoo warra waa hin sodaanne kan biraa saddeettama wajjin isa duukaa ni seene. **18** Isaanis Uziyaan mootichaan mormanii, “Yaa Uziyaan Waaqayyoof ixaana aarsuun luboota sanyii Aroon warra ixaana aarsuuf filataman sanaaf malee siif hin malu. Ati sababii amanamaa hin ta’iniif Waaqayyo Waaqa biraa ulfina hin argattuutii iddo qulqulluu kanaa ba’i” jedhaniin. **19** Uziyaanis utuu ixaana aarsuuf gиргирaa harkatti qabatee qophaa’ ee jiruu ni aare. Innis utuma mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti iddo aarsaa ixaana duratti lubootatti aaraa jiruu ijuma isaanii duratti lamxiin adda isaatti ni ba’e. **20** Azaariyaa lubichi hangafnii fi luboonni biraa hundinuu yeroo isa ilaalanitti akka lamxiin adda isaa irra jiru ni argan; kanaafuu isaan dafanii gad isa baasan. Sababii dheekkamsi Waaqayyoo isa dha’eef dhugumaan inni iyuu ba’uuf ariifatee ture. **21** Uziyaan mootichi hamma gaafa du’utti lamxaa’ ee ture. Innis waan lamxaa’ ee tureef mana qulqullummaa Waaqayyoo irraa citee mana kophaa keessa ni jiraate. Ilmi isaa Yootaam ilmi isaa itti gaafatama masaraa mootummaa fudhatee saba biyyatti bulche. **22** Wantoonni bara mootummaa Uziyaan keessa jalqabaa hamma dhumaatti hoijetaman biraan Isaayyaas raajicha ilma Amoosiin galmeeffamaniiru. **23** Uziyaanis abbootii isaa wajjin boqotee sababii namoonni, “Inni lamxii qaba” jedhaniif inni lafa awwala moototaa keessatti isaanuma biratti ni awwaalame. Ilmi isaa Yootaam iddo isaa bu’ee mootii ta’e.

27 Yootaam yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaa kudha ja’ni bulche. Maqaan haadha isaa Yaruusaa ture; isheenis intala Zaadoq ture. **2** Innis akkuma abbaan isaa Uziyaan godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hoijete; inni garuu akka abbaa isaa mana qulqullummaa Waaqayyoo hin seenne. Ta’us namoonni cubbuu hoijechuu ittuma fufan. **3** Yootaam Karra mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Ol aanu deebisee ijaare; dallaa dhagaa kan gaara Oofeel irrattis hojiiwan ijaarsaa baay’ee ni hoijete. **4** Gaarran Yihuudaa irratti magaalaawwan, bosona keessatti immoo da’annoowwanii fi gamoowwan ni ijaare. **5** Yootaamis mootii Amoonotaa waraanee isaan ni mo’ate. Waggaa sana keessa Amoononni meetii taalaantii dhibba tokko,

qamadii qoroosii kuma kudhanii fi garbuu safartuu qoroosii kuma kudhan ni kennaniif. Amoononni waggaa lammaffaa fi waggaa sadaffaattis hammasuma ni kaffalaniif. **6** Yootaam sababii fuula Waaqayyo Waaqa isaa dura amanamummaan deddeebi’eef jabaachaa deeme. **7** Wantoonni bara Yootaam keessa hoijetaman bira, lola inni lolee fi wantoonni inni hoijete biraaba kitaaba mootota Israa’elii fi Yihuudaa keessatti barreffamaniiru. **8** Inni yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdamii shan ture. Innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaa kudha ja’ni bulche. **9** Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aahaaz iddo isaa bu’ee mootii ta’e.

28 Aahaaz yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdama ture; innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaa kudha ja’ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hin hoijenne. **2** Inni karaa mootota Israa’el duukaa bu’ee Ba’alin waaqeffachuuf jedhees waaqota tolfamoo baqsee ni tolche. **3** Inni gochawwan jibbisii saboota Waaqayyo fuula Israa’elootaa duraa ari’ee baase sanaa hoijechuudhaan Sulula Ben Hinoom keessatti ixaana ni aarse; ilmaan isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. **4** Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irrattii fi muka lalisaa hunda jalatti qalma dhi’eesee, ixaanas aarse. **5** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni isaa dabarsee harka mootii Sooriyaatti isa kenne. Warri Sooriyaas isa mo’atanii namoota isaa hedduus booji’ani Damaasqootti geessan. Achii immoo inni harka mootii Israa’elitti dabarfamee ni kennname; mootichis miidhaa guddaa isa irraan ni ga’e. **6** Sababii sabni Yihuudaa Waaqayyo Waaqa abbootii isaa dhiiseef Pheqaan ilmi Remaaliyyaa guyyaa tokkotti loltoota Yihuudaa kuma dhibba tokkoo fi digdama ni fixe. **7** Zikriin loltuun jabaan gosa Efrem sun immoo Ma’aseyya ilma mootichaa, Azriqaam ajajaa masaraa mootummaa fi Elqaanaa itti aanaa mootichaa ni ajjeese. **8** Israa’eloonni firootuma isaanii irraa niitota, ilmaanii fi intallan kuma dhibba lama ni booji’ani. Akkasumas boojuu akka malee baay’ee fudhatanii Samaariyaatti ni deebi’ani. **9** Garuu rajaanii Waaqayyoo kan Oodeed jedhamu tokko achi ture; innis yeroo loltoonni Samaariyaadhaa deebi’aniitti isaan simachuuf ni ba’e. Innis akkana isaaniin jedhe; “Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii

waan Yihuudaatti aareef dabarsee harka keessanitti isaan kenne. Isin garuu dheekkamsa hamma samiitti ol fagaatuun isaan ni fixxan. **10** Ammas dhiirotaa fi dubartoota Yihuudaa fi Yerusaalem garboota keessan gochuu ni yaaddan. Isin mataan keessan iyyuu fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti cubbuu hin hojennee ree? **11** Mee na dhaga'aal Sababii dheekkamsi Waaqayyoo isinitti boba'eef namoota biyya keessanii kanneen boojitanii fiddan sana deebisaa." **12** Ergasiis hangafoota namoota Efreem keessaa tokko tokko jechuunis Azaariyaa ilmi Yehohaanaan, Berekiyaan ilmi Meshileemoot, Yehiizqiyyaa ilmi Shaluumii fi Amaasaayi ilmi Hadilaay warra duulaa galaa jiran mormuudhaan **13** akkana jedhan; "Isin booji'amtotta kanneen as fiduu hin qabdan; yoo kanaa achii nu fuula Waaqayyoo duratti cubbamoota ni taana. Isin amma illee cubbuu fi balleessaa keenya ittuma dabaluu feetuu? Yakki keenya duraanuu baay'ateera; dheekkamsi isaa Israa'elitti boba'eeraatii." **14** Kanaafuu loltoonni fuula qondaaltotaati fi yaa'ii guutuu duratti booji'amtootaa fi boojuu gad dhiisan. **15** Namoonni maqaan isaanii eerames loltoota harka booji'amtootaa ni fuudhan; waan booji'ame irraas warra qullaa jiran hundatti wayyaa ni uffisan. Isaanis uffataa fi kophee, waan nyaatamuu fi waan dhugamu illee ni kennaniif; dibatas isaan diban. Warra dadhaban hunda immoo harree irra teessisanii biyya firoonni isaanii jiran Magaalaa Meexxii sanatti gara Yerikotti isaan deebisanii ofii immoo Samaariyaatti ni dacha'an. **16** Yeroo sanatti Aahaaz Mootichi gargaaraa argachuuf gara mootii Asooritti nama ergate. **17** Edoomonni ammas dhufanii Yihuudaatti balaa buusanii booji'amtoota fudhatanii deemanii turanii; **18** Filisxeemonni immoo magaalaawwan gaarran jalaa fi kanneen gama kibba Yihuudaatti argaman weeraranii Beet Shemeshi, Ayaaloon, Gedeerooti, Sookoo, Tiimnaahi, Gimzoo fi gandoota naannoo isaanitti argaman qabatanii keessa ni qubatan. **19** Sababii Aahaaz mootichi Israa'el saba Yihuudaa cubbuuf kakaasee ofii immoo Waaqayyoo amanamuu dideef Waaqayyo Yihuudaa ni salphise. **20** Tiiglaat-Philneeser mootichi Asoor gara isaa dhufee ture; ta'us inni qooda isa gargaaru rakkina isatti fide. **21** Aahaaz mana qulqullummaa Waaqayyoo keessaa, masaraa mootii fi mana ilmaan mootitii waan tokko tokko fuudhee mootii Asooriif kennaa

godhee ni dhi'eesse; ta'us kunis isa hin gargaarre. **22** Aahaaz Mootichi yeroo rakkina isaa keessa illee ittuma caalchisee Waaqayyoof amanamuu ni dide. **23** Innis waaqota Damaasqoo kanneen isa mo'ataniif aarsaa ni dhi'eesse; "Waaqonni mootota Sooriyya sababii isaan gargaaraniif akka isaan ana illee gargaaraniif ani aarsaa nan dhi'eessaaf" jedhee yaadee tureetii. Isaan garuu kufaatii isaa fi kufaatii Israa'el hundaa ni fidan. **24** Aahaaz mi'oota mana qulqullummaa Waaqaa walitti qabee fudhatee deeme. Balbalawwan mana qulqullummaa Waaqayyoos cufee golee daandiiwwan Yerusaalem hunda irratti iddoowan aarsaa ni dhaabe. **25** Magaalaa Yihuudaa hunda keessattis waaqota biraafixaana aarsuu iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa ijaaree Waaqayyo Waaqa abbootii isaa dheekkamsaaf ni kakaase. **26** Wantoonni bara mootummaa isaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman kanneen biraaf fi akki inni itti jiraate hundi kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffamanii. **27** Aahaazis abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa Yerusaalem keessatti ni awwaalame; garuu iddo awwalaalaa mootota Israa'el keessa hin kaa'amne. Ilmi isaa Hisqiyas iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

29 Hisqiyas yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiyaa ture; isheenis intala Zakkaariyaas. **2** Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojjete. **3** Inni bara mootummaa isaa keessa jia' jalqaba waggaa tokkoffaatti balbalawwan mana qulqullummaa Waaqayyoo ni bane; ni haaromses. **4** Lubootaa fi Lewwota waamsisee oobdii karaa ba'a biiftuutiin jiru irratti walitti isaan qabee **5** akkana jedheen; "Yaa Lewwota, mee na dhaga'aal! Amma of qulqulleessaati mana qulqullummaa Waaqayyo Waaqa abbootii keessanii illee qulqulleessaa. Waan xuraa'aa hunda iddo qulqulluu keessaa baasaa. **6** Abbootiin keenya sababii amanamoo hin turiniif fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa duratti waan hamaa hojjetanii isaa irraa garagalan. Isaanis iddo jirenya Waaqayyoo irraa fuula isaanii deebifatanii dugda isaanii isatti garagalchan. **7** Akkasumas balbala gardaafuu cufanii ibsaawwan ni dhaamsan. Isaan Waaqa Israa'eliif iddo qulqulluutti ixaana hin aarsine yookaan aarsaa

gubamu hin dhi'eessine. **8** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo Yihuudaa fi Yerusaalem irra bu'e; inni akkuma isin ija keessaniin arguu dandeessan kana nama qaanii, nama qoosaa fi nama kolfaa isaan godhe. **9** Sababiin abbootiin keenya goraadeedhaan dhumiiniif, sababiin ilmaan keenya, intallanii fi niitonni keenya illee booji'amaniiif kanuma. **10** Ani amma akka dheekkamsi isaa inni sodaachisaan sun nurraa deebi'uuf Waaqayyo Waaqa Israa'el wajjin kakuu galuu yaadeera. **11** Yaa ilmaan ko, egaa hin dagatinaa; Waaqayyo akka isin fuula isaa dura dhaabattaniif, akka isa tajaajiltaniif, akka fuula isaa duratti hoijettoota isaa taatanii ixaana aarsitaniif isin filateeraatii." **12** Ergasi Lewwonni kunneen hojiitti bobba'an; isaanis: Ilmaan Qohaatotaa keessaa, Mahat ilma Amaasaayii fi Yoo'eel ilma Azaariyaa; ilmaan Meraarotaa keessaa, Qiish ilma Abdii fi Azaariyaa ilma Yehaleli'eel; ilmaan Geershoonotaa keessaa, Yoo'ak ilma Zimaa fi Eeden ilma Yoo'aa; **13** ilmaan Eliisaafaanotaa keessaa, Shimrii fi Ye'i'eel; ilmaan Asaaf keessaa, Zakkariyaasii fi Mataaniyaa; **14** ilmaan Heemaan keessaa, Yehii'eelii fi Shime'i; ilmaan Yeduutuun keessaa, Shemaa'iyaa fi Uzii'eel. **15** Isaan erga obboloota isaanii walitti qabanii of qulqulleessanii booddee akkuma mootichi akka dubbi Waaqayyotti isaan ajajetti mana qulqullummaa Waaqayyoo qulqulleessuuol ni seenan. **16** Luboonnis mana Waaqayyoo qulqulleessuuol ni seenan. Isaanis waan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argan kan qulqulluu hin ta'in hunda gara oobdii mana qulqullummaa Waaqayyotti gad baasan. Lewwonnis achii guuranii Sulula Qeedroonitti geessan. **17** Isaanis hojii qulqulleessuu kana guyyaa jalqaba ji'a duraatii jalqabanii bultii saddeettaffaatti gardaafuu Waaqayyoo bira ni ga'an. Guyyaa saddeet itti dabalaniii mana qulqullummaa Waaqayyoo qulqulleessanii ji'a tokkoffaa guyyaa kudha ja'affaatti fixan. **18** Isaanis gara Hisqiyas Mootichaa dhaqaniiakkana jedhaniin; "Nu guutummaa mana qulqullummaa Waaqayyoo, iddo aarsaan gubamu itti dhi'eeffamu mi'a isaa hunda wajjin, minjaala buddeenni qulqulleeffame irra kaa'amu mi'a isaa hunda wajjin qulqulleessineerra. **19** Mi'oota Aahaaz mootichi yeroo mootii turetti amanamummaa dhabee iddo isaanitii fuudhe hunda qulqulleessineerra; mi'oonni sunis fuula iddo aarsaa Waaqayyoo dura jiru." **20** Hisqiyas Mootichi

guyyaa itti aauu ganama bariidhaan qondaaltota magaalaa walitti qabee gara mana qulqullummaa Waaqayyotti ol ba'e. **21** Isaanis mootummaaf, mana qulqullummaa fi Yihuudaaf korommii loonii torba, korbeeeyyi hoolaa torba, xobbaallaawwan torbaa fi korbeeeyyi re'ee torba aarsaa cubbuu godhanii ni dhi'eessan. Mootichis akka isaan horii kanneen iddo aarsaa Waaqayyoo irratti aarsaa dhi'eessaniiif luboota sanyii Aroon sana ni ajaje. **22** Luboonnis korommii loonii sana qalanii dhiiga isaanii iddo aarsaa irratti faffacaasan; itti aansanis korbeeeyyi hoolaa qalanii dhiiga isaanii iddo aarsaa irratti faffacaasan; ergasii immoo xobbaallaawwan qalanii dhiiga isaanii iddo aarsaa irratti faffacaasan. **23** Re'oonni aarsaa cubbuutif fidamanis fuula mootichaa fi fuula waldaa duratti dhi'eeffaman; jarris isaan irra harka isaanii kaa'an. **24** Sababii mootichi aarsaa gubamu fi aarsaa cubbuu Israa'el hundaaf ajajeef luboonnii re'oota qalanii Israa'el hundaaf araara buusuf dhiiga isaanii iddo aarsaa irratti dhi'eessan. **25** Innis akkuma Daawitii fi Gaad ilaaltuu mootichaa fi Naataan raajichaan ajajametti Lewwota kilillee, baganaa fi kiraara qabachiisee mana qulqullummaa Waaqayyotti ramade; kunis ajaja Waaqayyo karaa raajota isatiin kennee dha. **26** Kanaafuu Lewwonni mi'a faarfannaak kan Daawit, luboonnii immoo malakata isaanii qabatanii qophaa'anii dhaabatan. **27** Hisqiyas akka aarsaan gubamu iddo aarsaa irratti dhi'eeffamuuf ajaje. Akkuma aarsaan dhi'eeffamuuf jalqabeen faarfannaan malakataa fi mi'a faarfannaak kan Daawit mooticha Israa'eliin Waaqayyoof faarfatamus ni jalqabame. **28** Waldaan guutuun gad jedhee sagade; faarfattooni ni faarfatan; warri malakata afuufanis ni afuufan. Wanni kun hundi hamma aarsaan gubamu dhi'eeffamee xumuramutti itti fufe. **29** Yommuu aarsaa dhi'eessuu xumurametti mootichii fi warri isaa wajjin turan hundinuu jilbeenfatani sagadan. **30** Hisqiyas Mootichii fi qondaaltonni isaa akka Lewwonni dubbi Daawitii fi dubbi Asaaf ilaaltuu sanaatiin Waaqayyoon galateeffatan ajajan. Kanaafuu isaan gammachuudhaan faarfannaal galataa faarfatanii gad jedhani sagadan. **31** Ergasiis Hisqiyas, "Isin amma Waaqayyoof qulqulleessitanirtu. Kottaatii qalmaa fi aarsaa galataa mana qulqullummaa Waaqayyotti galchaa" jedhe. Kanaafuu waldaan sun qalmaa fi aarsaa galataa dhi'eesse; warri garaan isaanii jaallate hundis

aarsaa gubamu dhi'eessan. **32** Aarsaan gubamu kan waldaan sun dhi'eesses korommii loonii torbaatama, korbeeyyi hoolaa dhibba tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa dhibba lama ture; kunneen hundi aarsaa gubamu ta'anii Waaqayyoof dhi'effaman. **33** Horiin qulqulleeffamee qalmaaf dhi'effame walumaa galatti korommii loonii dhibba ja'aa fi hoolaa fi re'ee kuma sadii ture. **34** Haa ta'u malee horii aarsaaf dhi'effaman irraa gogaa baasuuf lakkobsi lubootaa ga'aa hin turre; kanaafuu firoonni isaanii Lewwonni hamma hojiin sun dhumutii fi hamma luboonni biraqulqulleeffamanitti isaan gargaaran; Lewwonni ofii isaanii qulqulleessuutti luboota caalaa gara toloota turaniitii. **35** Cooma aarsaa nagaa fi dhibaayyuu aarsaa gubamu wajjin dhi'effamu dabalatee aarsaan gubamu akka malee hedduutu ture. Akkasiin tajaajilli mana qulqullummaa Waaqayyo akka duriitti deebi'e. **36** Hisqiyaasii fi namoonni hundi sababii waan Waaqni saba isaaf godheef ni gammadan; wanni kun dafeet'a'eetii.

30 Hisqiyaas akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa'eliif Faasiikaa ayyaaneffachuuuf jedhanii gara Yerusaalem, gara mana qulqullummaa Waaqayyoof dhufaniif Israa'elii fi Yihuudaa hundatti ergaa erge; Efremii fi Minaaseetti immoo xalayaa barreesse. **2** Mootichii fi qondaaltonni isaa akkasumas waldaan Yerusaalem keessa jiru hundi ji'a lammaffaatti Faasiikaa ayyaaneffachuuuf murteessan. **3** Isaan sababii luboonni of qulqulleessan lakkobsaan ga'oo hin ta'inii fi sababii namoonni Yerusaalemitti walitti hin qabaminiif yeroo barbaachisaa ta'etti Faasiikaa ayyaaneffachuuuf hin dandeenye. **4** Karoorri sunis mootichaa fi waldaa sana guutuu ni gammachiise. **5** Isaanis akka namoonni Waaqayyo Waaqa Israa'eliif Faasiikaa ayyaaneffachuuuf jedhanii gara Yerusaalem dhufaniif Bersheebaa hamma Daanitti Israa'el hunda keessa labsii labsuuf murteessan. Ayyaanni Faasiikaa akka barreeffametti iddo namoonni hedduun jiranitti ayyaaneffamee hin beekuutii. **6** Ergamoonnis ajaja mootichaatiin xalayaan mootichaa fi qondaaltota isaa biraa ergame fuudhanii guutummaa Israa'elii fi Yihuudaa keessa qajeelan; xalayaan sunis akkana jedha: "Yaa saba Israa'el, akka inni gara keessan gara warra haftanii harka mootota Asoor jalaa baatan sanaatti deebi'uuf gara Waaqayyo Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Israa'elitti deebi'aa. **7** Akka

abbootii keessanii fi akka obboloota keessan kanneen inni sababii isaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaaniif amanamuu didaniif akkuma isin argitan kana waan fafaa isaan godhe sanaa hin ta'inaa. **8** Isin akka abbootii keessanii mata jabeeyyi hin ta'inaa; Waaqayyootti harka kennadhaa. Gara iddo qulqullummaa isaa kan inni bara bараan qulqulleesse sanaa kottaa. Akka dheekkamsi isaa sodaachisaan sun isin irraa deebi'uuf Waaqayyo Waaqa keessan tajaajila. **9** Sababii Waaqayyo Waaqni keessan arjaa fi gara laafessa ta'eef isin yoo gara Waaqayyootti deebitan obboloonni keessanii fi ijooleen keessan warra isaan booji'an biratti gara laafina ni argatu; biyya kanattis ni deebi'u. Isin yoo gara isaatti deebitan inni fuula isaa isin irraa hin garagalfatu." **10** Ergamoonnis Efremii fi Minaasee keessa magaalaa tokkoo gara magaalaa kaaniitti naanna'aa hamma Zebulloonitti deeman; namoonni garuu isaan tuffatan; itti qoosanis. **11** Namoonni Aasheer, kan Minaasee fi kan Zebulloon tokko tokko garuu gad of qabanii Yerusaalem dhaqan.

12 Akka isaan waan mootichii fi qondaaltonni isaa akkuma dubbi Waaqayyootti ajajanii turan sana hoijetaniif harki Waaqaa yaada tokko isaanii kenuuf akkasuma Yihuudaa irra ture. **13** Tuunni akka malee guddaan tokko ji'a lammaffaatti Ayyana Maxinoo ayyaaneessuuf Yerusaalem keessatti walitti qabame. **14** Isaanis iddoowwan aarsaa kanneen Yerusaalem keessa turan bubuqqisanii, iddoowwan aarsaa ixaanaas diiganii geessanii Sulula Qeedroonitti ni gatan. **15** Guyyaa kudha afuraffaa ji'a lammaffaattis hoolaa Faasiikaa qalan. Luboonnii fi Lewwonnis qaana'anii of qulqulleessuudhaan aarsaa gubamu gara mana qulqullummaa Waaqayyo fidan. **16** Ergasiis akkuma Seera Musee nama Waaqaa sanaa keessatti ajajametti iddo isaanif ramadame ni qabatan. Luboonnis dhiiga Lewwonni isaanitti kennan sana ni faffacaasan. **17** Sababii waldaa sana keessa namoonni hedduun of hin qulqulleessiiniif Lewwonni namoota akka seeraatti hin qulqulla'inii fi namoota hoolota isaanii Waaqayyoof qulqulleessuu hin danda'in hundaaf jedhanii hoolota Faasiikaa ni qalu turan. **18** Namoota biyya Efrem, Minaasee, Yisaakorii fi Zebulloonii dhufan hedduu keessaa garri caalu of qulqulleessuu baatan iyyuu isaan waan barreeffameen alatti Faasiikaa nyaatan; Hisqiyaas garuu akkana jedhee Waaqa kadhateef; "Yaa Waaqayyo tolaa, **19** nama garaa isaatiin si'i Waaqayyo

Waaqa abbootii isaa barbaaduuf kutate hunda yoo inni akka seera iddo qulqulluutti qulqullaa'aa ta'uu baate illee ati araaramiif." **20** Waaqayyo kadhanna Hisqiyas dhaga'ee saba sana ni fayyise. **21** Israa'eloonni Yerusaalem keessatti argamanii turan gammachuu guddaadhaan bultii torba Ayyaana Maxinoo ayyaaneffatan; Lewwonni fi luboonni immoo meeshaalee faarfanna Waaqayyootiin guyyaa guyyaadhaan Waaqayyoon galateeffachaa turan. **22** Hisqiyasis Lewwota waa'ee tajaajila Waaqayyo irratti hubannaa gaarii qaban jajjabeessuudhaan itti dubbate. Isaanis bultii torbanuu waan isaaniif qoodame nyaachaa, aarsaa nagaas dhi'eessaa Waaqayyo Waaqa abbootii isaaniitiif galata galchan. **23** Waldaan sun guutuun bultii torba itti dabalee ayyaana sana ayyaaneffachuuf walii gale; kanaafuu isaan bultii torba itti dabalani gammachuudhaan ayyaaneffatan. **24** Hisqiyas mootichi Yihuudaas korommii loonii kuma tokko, hoolotaa fi re'oota kuma torba waldaan sanaaf ni kenne; qondaaltonni isaa immoo korommii loonii kuma tokko, hoolotaa fi re'oota kuma kudhan ni kennan. Luboonni akka malee baay'eenis of qulqulleessan. **25** Waldaan Yihuuda hundi, luboota, Lewwotaa fi namoota Israa'el keessaa walitti qabaman hunda, akkasumas alagoota Israa'el keessaa dhufanii fi kanneen Yihuuda keessa jiraatan hunda wajjin ni gammadan. **26** Bara Soloomoon ilma Daawit mooticha Israa'el jalqabee waan wanni akkasii Yerusaalem keessatti takkumaa hin ta'inif Yerusaalem keessatti gammachuu guddaatu ta'e. **27** Ergasiis luboonni fi Lewwonni ka'anii saba eebbisan; Waaqnis isaan dhaga'e; kadhannaan isaanii gara samii, iddo inni jiraatu qulqullu sana ga'eeraatii.

31 Yommuu wanni kun hundi xumurametti Israa'eloonni achi turan gara magaalaawwan Yihuuda dhaqanii dhagaawwan waaqeffanna caccabsan; siidaawwan Aasheeraa ni kukkan. Iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa fi iddoowwan aarsaa kanneen Yihuuda, Beniyaam, Efreemii fi Minaasee keessa turan hunda ni balleessan. Israa'eloonnis erga waan kana hunda balleessanii booddee gara magaalaawwanii fi qabeenya isaaniitti deebi'an. **2** Hisqiyasis tokkoo tokkoo isaanii akka isaan akkuma hojii lubummaa isaaniitti yookaan akkuma hojii Lewwummaa isaaniitti aarsaa gubamu fi aarsaa nagaa dhi'eessaniif, akka isaan karra iddo

Waaqayyo jiraatuu duratti tajaajilaniif, akka isaan galata galchanii fi akka isaan faarfanna galataa faarfataniif lubootaa fi Lewwota garee gareedhaan ramade. **3** Mootichis akkuma Seera Waaqayyoo keessatti barreeffame sanatti, aarsaa gubamu kan ganamaa fi galgalaa akkasumas aarsaa gubamu kan Sanbatootaa, Ayyaana Baatiiwwan Haaraa fi guyyaa ayyaana murteeffameetiif qabeenya ofii isaa irraa ni kenne. **4** Innis akka luboonni fi Lewwonni Seera Waaqayyootiif of kennuu danda'aniif namoota Yerusaalem keessa jiraatan akka isaan qooda jaraaf malu kennaniif ni ajaje. **5** Akkuma ajajni sun ba'eenis Israa'eloonni mataa midhaan isaanii kan jalqabaa irraa, daadhii wayinii haaraa irraa, zayitii fi damma irraa akkasumas waan lafa qotiisaa irraa argamu hunda irraa arjummaadhaan kennan. Waan hunda irraa harka kudhan keessa harka tokko guddisanii ni fidan. **6** Namoonni Israa'elii fi Yihuuda warri magaalaawwan Yihuuda keessa jiraatanis loonii fi bushaayee isaanii irraa harka kudhan keessaa harka tokko, akkasumas waan Waaqayyo Waaqa isaaniitiif qulqulleeffame irraa harka kudhan keessaa harka tokko ni fidan; ni tuulanis. **7** Isaanis hojii kana ji'a sadaffaatti jalqabaniii ji'a torbaffaatti fixan. **8** Hisqiyasis fi qondaaltonni isaa yommuu dhufanii tuullaawwan sana arganitti Waaqayyoon ni galateeffatan; saba isaa Israa'elinis ni eebbisan. **9** Hisqiyasis waa'ee tuulla sanaa lubootaa fi Lewwota gaafate; **10** maatii Zaadoq keessaa Azaariyya lubichi hangafni akkana jedhee deebise; "Erga namoonni kennaa isaanii gara mana qulqullummaa Waaqayyotti fidduu jalqabaniii as nu nyaata ga'aa fi irraa hafaa arganneerra; sababii Waaqayyo saba isaa eebbiseef hambaan akka malee guddaan kun hafeera." **11** Hisqiyasis akka isaan mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti mankuusaalee qopheessan ajaje; isaanis ni qopheessan. **12** Isaanis ergasii buusii, kennaa harka kudhan keessaa harka tokkoo fi kennaawwan qulqulleeffaman amanamummaadhaan fidan. Wantoota kanneen irrattis Konaneyaan Lewwichi itti gaafatamaa ture; obboleessi isaa Shime'iin immoo sadarkaadhaan itti aanaa isaa ture. **13** Yehii'eel, Azaziyya, Nahaati, Asaaheel, Yeriimooti, Yoozaabaad, Eli'eel, Yismakiyya, Mahatiif Benaayaa, Konaneyaa fi obboleessa isaa Shime'i jalatti to'attoota ta'anii Hisqiyas mootichaa fi Azaariyya itti gaafatamaa mana qulqullummaa Waaqaatiin

muudaman. 14 Qooraahi ilmi Yimnaa Lewwichi, eegduun Karra Ba'aa sun kennaa fedhiidhaan Waaqaaf kenname irratti, akkasumas buusii Waaqayyoof godhamee fi kennaawwan qulqulleeffaman quoduu irratti itti gaafatamummaa qaba ture. 15 Eeden, Miiniyaamiin, Yeeshuu'aan, Shemaa'iyaan, Amariyaan fi Shekaaniyaan magaalaawwan lubootaa keessatti luboota michoota isaaniitiif guddaa fi xinnaaakkuma tokkotti garee garee isaaniittiisaaniif quoduuudhaan amanamummaadhaan isa gargaaran. 16 Kana malees dhiirota umuriin isaanii wagga sadii fi sanaa ol ta'e kanneen maqaan isaanii gal mee hidda dhalootaa keessa jiru warra akkuma itti gaafatamummaa isaanii fi ramaddii isaaniitti qooda hojii isaanii kan guyyaa guyyaa hojjetamu hojjechuuf mana qulqullummaa Waaqayyo seenuu danda'an hundaaf akkasuma ni qoodan. 17 Luboota maatii isaaniitiin gal mee hidda dhalootaa keessatti galmeeffamanii fi Lewwota umuriin isaanii wagga digdamaa fi sanaa ol ta'eefis akkuma itti gaafatamummaa fi qooda hojii isaaniitti ni ramadaniif. 18 Luboonni kunneen ijoollee isaanii xixinnoo, niitota isaanii, ilmaan isaaniitti fi intallan isaanii kanneen waldaa guutuu keessa jiran hunda wajjin ni galmeeffaman; isaan of qulqulleessuudhaan amanamoo turanitii. 19 Luboota sanyiwwan Aroon kanneen lafa qotiisaan naannoo magaalaawwan isaanii yookaan magaalaawwan bira keessa jiraataniif, dhiirota garee isaanii kanneen gal mee hidda dhaloota Lewwotaa keessatti galmeeffaman hundaaf akka qoodaniif namoonni filatamaniif turan. 20 Hisqiyas waan kana guutummaa Yihuudaa keessatti ni hojjetee; innis waan fuula Waaqayyo Waaqa isaa duratti gaarii, qajeelaa fi amanamaa ta'e ni hojjetee. 21 Innis mana qulqullummaa Waaqaa keessa hojjechuunis ta'u, seeraa fi ajajawwaniif ajajamuudhaan waan hojjetee hunda keessatti Waaqa isaa barbaaduudhaaf garaa isaa guutuudhaan ni hojjetee; kanaafuu inni ni milkaa'e.

32 Erga Hisqiyas waan kana hunda amanamummaadhaan hojjetee booddee Senaaheriib mootichi Asoor dhufee Yihuudaa weerare. Mo'atee isaan qabchuudhaafis magaalaawwan dallaa dhagaa qaban marse. 2 Hisqiyas yommuu akka Senaaheriib dhufee Yerusaalemin loluu barbaade argetti, 3 burqaa bisaanii kan magaalaan ala jiru cufuuf qondaaltota isaa fi loltoota isaa wajjin mari'ate; isaanis isa gargaaran. 4 Namoonni akka

malee hedduun walitti qabamanii, "Mootonni Asoor maaliif dhufanii bisaan baay'ee argatan?" jedhanii burqaawwanii fi lageen biyya sana keessa yaa'an hunda ni cufan. 5 Ergasii mootichi jabaatee hojjechuudhaan dallaawwan dhagaa kanneen jijigan hunda dhaabuudhaan gamoowwan eegumsaa achi irratti ijaare. Isaan alatti immoo dallaawwan bira ijaaree daangaa Magaala Daawit cimse. Akkasumas mi'ota lolaa fi gaachanawwan baay'ee hojjetee. 6 Innis ajajoota loltootaa uummataa irratti muudee oobdii karra magaalaal irratti fuula isaa duratti walitti qabee akkana jedhee isaan jajjabeesse; 7 "Jabaadhaa; cimaa. Isin sababii mooticha Asoorii fi sababii loltoota akka malee baay'ee kanneen isa wajjin jiran sanaatiif jettanii hin sodaatinaa; humni nu wajjin jiru kan isa wajjin jiru caalaatii. 8 Kan isa wajjin jiru humna foonii qofaa dha; kan nu wajjin jiru garuu Waaqayyo Waaqa keenya isa nu gargaaruu fi isa lola keenya nuuf loluu dha." Uummanni dubbii Hisqiyas mooticha Yihuudatiin jajjabaate. 9 Kana booddees Senaaheriib mootichi Asoor utuma loltoota isaa hunda wajjin Laakkiih marsee jiruu, harka ajajoota loltoota isatti akkana jedhee gara Yerusaalemitti Hisqiyasii fi namoota Yihuudaa kanneen achi jiran hundatti ergaa kana erge: 10 "Senaaheriib mootichi Asoor akkana jedha: Yerusaalem ishee marfamte kana keessa turuun keessan of amanachuu kee maal irratti hundeffatte? 11 Hisqiyas, 'Waaqayyo Waaqni keenya harka mootii Asoor jalaa nu baasa' jechuun isaa akka isin beelaa fi dheebuudhaan dhumtaniif mitii? 12 Namni Yihuudaa fi Yerusaalemiin, 'Isin iddo aarsaa tokko duratti sagaduu fi isuma irratti aarsaa gubamu dhi'eessuu qabdu' jedhee iddoowwan sagadaa fi iddoowwan aarsaa Waaqa kanaa balleesse Hisqiyasuma mataa isaa mitii? 13 'Isin waan anii fi abbootiin koo saboota biyyoota bira hunda goone hin beektanii? Waaqoni saboota sanaa biyya isaanii harka koo jalaa takkumaa baasuu danda'aniiruu? 14 Waaqota abbootiin koo balleessan kanneen hunda keessaa isa kamtu saba isaa harka koo keessaa baasuu danda'e? Yos Waaqni keessan akkamitti harka koo keessaa isin baasuu danda'a ree? 15 Ammas Hisqiyas akkasitti isin gowwoomsee karaa irraa isin hin jal'isin. Waaqni saba yookaan mootummaa kamii iyuu saba isaa harka koo yookaan harka abbootii koo jalaa baasuu hin dandeenyetii isa hin amaninaa. Waaqni keessan

immoo harka kootii isin baasuuf hammam haa yaratu ree!” 16 Qondaaltonni Senaaheribis waan kana caalaa hedduu Waaqayyo Waaqaa fi Hisqiyas garbicha isaa irratti ni dubbatan. 17 Mootichis akkasuma Waaqayyo Waaqa Israa’el arrabsuudhaan, waan hamaa illee isatti dubbachuudhaan, “Akuma waaqonni biyyoota biraan saba isaanii harka koo jalaa baasuu hin danda’in sana Waaqni Hisqiyas saba isaa harka koo jalaa oolchuu hin danda’u” jedhee xalayaa barreesse. 18 Kana irratti isaan naasisuu fi sodaachisuuudhaan magaalaa sana qabachuudhaaf saba Yerusaalem kan dallaa dhagaa irra tureetti afaan Ibraayisxiitiin sagalee isaanii ol fudhatanii iyyan. 19 Isaan akkuma waa’ee waaqota saboota addunyaa biraan kanneen harka namaatiin hoijetaman sanaa dubbatan sana waa’ee Waaqa Yerusaalem dubbatan. 20 Hisqiyas Mootichii fi Isaayyaas raajichi ilmi Amoos waa’ee waan kanaatiif kadhannaadhaan gara samiitti ol iyyan. 21 Waaqayyos ergamaan isaa tokko itti erge; ergamaan sunis qubata loltoota mooticha Asoor keessatti loltoota, hooggantootaa fi ajajjoota loltootaa ni balleesse. Kanaafuu mootichi salphinaan gara biyya isatti deebi’e. Yeroo inni galma Waaqa isaa seenettis ilmaan isaa achumatti goraadeedhaan isa cicciran. 22 Waaqayyo akkasiin Hisqiyasii fi namoota Yerusaalem harka Senaaherib mooticha Asoorii fi harka diinota isaa hundaa jalaa ni baase. Inni karaa hundaan isaan eege. 23 Namoonni baay’eenis gara Yerusaalemitti Waaqayyoof aarsaa fidan; Hisqiyas mooticha Yihuudaatiif immoo kennaa gatii guddaa fidan. Innis yeroo sanaa jalqabee fuula saboota hundaa duratti ulfina argate. 24 Bara sana keessa Hisqiyas dhukkubsatee du’uu ga’e. Innis Waaqayyo ni kadhate; Waaqayyos deebii kennee fi mallatoo dinqisiisaa isa argisiise. 25 Hisqiyas garuu garaa isatti of tuule malee waan gaarii isaaaf godhameef deebii malu hin kennine; kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo isatti, Yihuudaa fi Yerusaalemitti dhufe. 26 Kana irratti Hisqiyas akkuma namoota Yerusaalem sanaa of tuulummataa garaa isaa irraa ni deebi’e; kanaafuu bara Hisqiyas keessa dheekkamsi Waaqayyoo isaanitti hin dhufne. 27 Hisqiyas qabeenya akka malee baay’ee fi ulfina guddaa qaba ture; innis meetii isaaaf, warqee isaaaf, dhagaawwan isaa gati jabeeyyiif, urgoftuuwwan isaaaf, gaachanawwan isaa fi mi’oota garaa garaa kanneen gatii guddaa

qaban hundaaf mankuusa ni ijaare. 28 Akkasumas midhaaniiif gombisaa ijaare; daadhiit wayinii haaraa fi zayitiidhaaf qodaa itti kuusan qopheesee; loon gosa hundaaf dallaa, bushaayeef immoo gola ni ijaare. 29 Innis sababii Waaqni badhaadhummaa guddaa isaaaf kenneef bushaayee baay’ee, karra loonii hedduus horatee magaalaawwanis ni ijaarrate. 30 Namni afaan burqaa Giihoon kan olii cufee bishaan isaa gara lixa Magaalaa Daawititti jal’ise Hisqiyasuma kana. Hojiin isaa hundis ni milkaa’ee. 31 Garuu yeroo bulchitoonni Baabilon waa’ee hojii dinqii kan biyya sanatti hoijetamee isa gaafachuu ergamoota erganitti Waaqni isa qoruu fi waan garaa isaa keessa jiru ilaaluudhaaf isa dhiise. 32 Wantoonni bara mootummaa Hisqiyas keessa hoijetaman kanneen biraan fi gaarummaan isaa mul’ata Isaayyaas raajicha ilma Amoos, kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa’el keessatti barreffamaniiru. 33 Hisqiyas abbootii isaa wajjin boqotee lafa awwaala sanyiwwan Daawititti gaara irratti awwaalame. Yeroo inni du’ettis Yihuudaa fi sabni Yerusaalem hundinuu isa kabajan. Ilmi isaa Minaaseen iddo isaa bu’ee mootii ta’e.

33 Minaaseen yeroo mootii ta’etti nama waggaan kudha lama ture; innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaan shantamii shan bulche. 2 Innis waan jibbisiisa saboota Waaqayyo fuula Israa’elootaa duraa ari’ee baase sanaa duukaa bu’udhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. 3 Inni iddoowwan sagadaa kanneen abbaan isaa Hisqiyas barbadeessee ture sana illee deebisee ni ijaare; akkasumas Ba’aalif iddoowwan aarsaa tolchee siidaawwan Aasheeraas ni dhaabe. Raayyaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan waaqeffates. 4 Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Waaqayyo, “Maqaan koo bara baraan Yerusaalem keessa ni jiraata” jedhee waa’ee isaa dubbate sana keessatti iddoowwan aarsaa tolche. 5 Oobdiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo lamaanuu keessattis raayyaawwan samii hundaaf iddoowwan aarsaa ni tolche. 6 Sulula Ben Hinoomittis ilmaan isaa ibiddaan aarsaa godhee dhi’eesse; tolchaa fi falfala hojjetee, milkii ilaallatee, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula Waaqayyoo duratti hammina guddaa ni hojjetee akkasiin dheekkamsaaf isa kakaase. 7 Innis fakkii Waaqa tolfamaa kan hojjetee ture sana geessee mana qulqullummaa Waaqaa kan Waaqni

akkana jedhee waa'ee isaa Daawitii fi ilma isaa Soloomoonitti dubbatee ture sana keessa kaa'e; "Mana qulqullummaa kana keessa fi Yerusaalem ishee ani gosoota Israa'el hunda keessaa filadhe keessa Maqaa koo bara baaan nan dhaaba. 8 Yoo isaan waan ani waa'ee seera, labsii fi qajeelcha karaa Museetiin kennname sanaa isaan ajaje hunda hoijetanii ani si'achi akka miilli Israa'elootaa biyya ani abbootii keessanii kenne keessaa ba'u hin godhu." 9 Minaaseen Yihuudaa fi namoota Yerusaalem karaa irraa jal'ise; kanaafuu isaan saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa balleesse sana caalaa hammina hoijetan. 10 Waaqayyo Minaasee fi saba isaatti dubbateera; isaan garuu dhaga'uu hin feene. 11 Kanaafuu Waaqayyo ajajoota loltoota mootii Asoor isaanitti kaase; isaanis Minaasee qabaniit hokkoo funyaanitti ka'aanii foncaadhaan hidhanii Baabilonitti isa geessan. 12 Innis lubbamee Waaqayyo Waaqa isaa barbaadee fuula Waaqa abbootii isaa duratti akka malee gad of qabe. 13 Waaqayyo yeroo inni isa kadhateetti na'eefii waammata isaa dhaga'eef; deebisees gara Yerusaalem mootummaa isatti isa fide. Minaaseen ergasii akka Waaqayyo Waaqa ta'e ni beeke. 14 Ergasii dallaa Magaalaan Daawit isa alaa, karaa lixa burqaa Giihoon kan sulula keessaa gaara Oofeellitti naannesee hamma Karra Qurxummiitti ni haaromse; dallaa kanas akka malee ol dheeresse. Magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda keessas ajajoota waraanaa ni qubachiise. 15 Innis waaqota ormaa fi fakkiiwan mana qulqullummaa Waaqayyo keessaa ni balleesse; akkasumas iddoowan aarsaa kanneen inni gaarran mana qulqullummaa irraa fi Yerusaalem keessatti tolche hundas ni diige; magaala keessaas baasee ni gate. 16 Iddoo aarsaa Waaqayyo deebisee dhaabee aarsaa nagaa fi aarsaa galataa irratti ni dhi'eesse; akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa'el tajaajilaniif namoota Yihuudaa ni ajaje. 17 Ta'us sabni ittuma fufee iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa keessatti aarsaa dhi'eesse; garuu uummanni sun Waaqayyo Waaqa isaa qofaaf aarsaa dhi'eessaa ture. 18 Wantoonni bara mootummaa Minaasee keessa hoijetaman kanneen bira, kadhannaan inni Waaqa isaa kadhatee fi dubbi inni namoota waa arganii himan maqaa Waaqayyo Waaqa Israa'eliin isatti himan dabalatee seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera. 19 Kadhanan isaa fi akki Waaqni itti garaa laafeefii

kadhanna isaa dhaga'eef, cubbuun inni hojjete hundii fi amanamummaa dhabuun isaa, akkasumas utuu gad of hin qabin dura iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa ijaaruun isaa, siidaawwan Aasheeraa fi waaqota tolfamoo dhaabuun isaa hundi galmeewan namoota waa arganii himanii keessatti barreffamaniiru. 20 Minaaseen abbootii isaa wajjin boqotee masaraa mootummaa isaa keessatti awwaalam. Ilmi isaa Aamoonis iddo isaa bu'ee mootii ta'e. 21 Aamoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture. Innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa lama bulche. 22 Innis akkuma abbaan isaa Minaaseen hojjetee ture sana fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete. Aamoon waaqota Minaaseen tolche waqeffate; hunda isaaniitifis aarsaa dhi'eesse. 23 Inni garuu akka abbaa isaa Minaasee fuula Waaqayyo duratti gad of hin qabne; Aamoon ittuma caalchisee yakka hojjete. 24 Qondaaltonni Amoon isatti mari'atanii masaruma mootummaa isaa keessatti isa ajjeesan. 25 Kana irratti namoonni biyya sanaa warra Aamoon Mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosiyaa inmoo iddo isaa mootii godhatan.

34 Yosiyas yeroo mootii ta'etti nama waggaa saddeetii ture; Yerusaalem keessa taa'ees waggaa soddomii tokko bulche. 2 Inni fuula Waaqayyo duratti waan qajeelaa ni hojjete; utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme. 3 Inni mootii ta'ee waggaa saddeetaffaatti utuma umurii dargaggummaa keessa jiruu Waaqa abbaa isaa Daawit barbaaduu jalqabe. Waggaa kudha lammaffaatti inmoo Yihuudaa fi Yerusaalem keessaa iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa, siidaawwan Aasheeraa, waaqota tolfamoo fi fakkiiwan baqfamanii tolfaman ni balleesse. 4 Qajeelfama isatiiniis iddoowan aarsaa Ba'aal diigaman; iddoowan aarsaa ixaanaa kanneen achi irra turan caccabsee siidaawwan Aasheeraa, waaqota tolfamoo fi fakkiiwan hurreesse. Wantoota kanneen daakee bullessee awaala warra isaaniif aarsaa dhi'eessaa turanii irratti bittinnees. 5 Lafee lubootaas iddoowan aarsaa isaanii irratti guggube. Haala kanaanis Yihuudaa fi Yerusaalemin qulqulleesse. 6 Magaalaawwan Minaasee, kan Efremii fi Simi'oon kanneen hamma Niftalemitti jiranii fi akkasumas diigamaa naannoowwan isaanii keessatti 7 iddoowan

aarsaa fi siidaawwan Aasheeraa ni jijigse; waaqota tolfamoo daaraa godhe; iddoowwan aarsaaixaanaa kanneen guutummaa Israa'el keessa jiran hundas ni caccabse. Ergasiis Yerusaalemitti deebi'e. 8 Yosiyaaas mootii ta'ee wagga kudha saddeettaffaatti erga biyyattii fi mana qulqullummaa qulqulleessee booddee mana Waaqayyo Waaqa isaa haaromsuu Shaafaan ilma Azaliyaa, Ma'aseyaa bulchaa magaala fi Yoo'aa ilma Yoo' aahaaz galmeessaa sana erge. 9 Isaanis gara Hilqiyaa lubicha ol aanaa dhaqanii maallaqa mana qulqullummaa Waaqaatiif fidame sana itti kennan; maallaqa kanas Lewwota balbala eegantu saboota Minaasee irraa, kan Efreem irraa, hambaawwan Israa'el hunda irraa, saba Yihuudaa fi kan Beniyaam hunda irraa akkasumas jiraattota Yerusaalem irraa walitti qabe. 10 Isaanis maallaqa sana namoota akka hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo to'ataniiif muudamanitti imaanaa kennan. Namoonni kenneenis hojjettoota mana qulqullummaa haaromsanii akka duriitti deebisaniiif ni kaffalu. 11 Akkasumas akka isaan ijaarsa mootonni Yihuudaa akka diigamu godhan sanaaf dhagaa soofame, laaxaawwan, mukkeen sutaa fi dareeraawwan bitaniif ogeeyyii mukaa fi ijaartotatti maallaqa kennan. 12 Namoonni sunis amanamummaadhaan hojicha hojjetan. Lewwota sanyii Meraarii keessa Yahaatii fi Obaadiyaan akkasumas sanyii Qohaati keessa Zakkaariyaasi fi Meshulaam akka jara sana hojjechiisaniif isaan irratti muudaman. Lewwonni meeshaa faarfanna taphachuu beekan hundis 13 itti gaafatamtoota hojjettoota hojii humnaa ta'anii hojjettoota hojii garaa garaa illee to'achaa turan. Lewwonni tokko tokkos barreessitoota, qondaaltotaa fi eegdota balbalaa turan. 14 Utuma isaan maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyootti galfame sana baasaa jiranuu Hilqiyaa lubichi Kitaaba Seera Waaqayyoo kan karaa Museetiin kenname sana arge. 15 Hilqiyaanis Shaafaan barreessaa sanaan, "Ani mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira" jedhe; kitaabichas Shaafaanitti kenne. 16 Shaafaanis kitaabicha fuudhee mootichatti geesse akkana jedhe; "Qondaaltonni kee waan ajajaman hunda hojjechaa jiru. 17 Maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa tures baasanii namoota hojii to'atanii fi hojjettootatti imaanaa kennaniiru." 18 Kana irrattis Shaafaan barreessaan sun, "Hilqiyaa lubichi kitaaba tokko natti kenneera" jedhee mootichatti

hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise. 19 Mootichis yommuu dubbii Seeraa sana dhaga'etti uffata isaa tarsaase. 20 Innis ajaja kana Hilqiyatti, Ahiiqaam ilma Shaafaanitti, Abdoon ilma Miikaatti, Shaafaan barreessichaa fi Asaayaat tajaajilaa mootichaatti ni kenne: 21 "Dhaqaatii waa'ee waan kitaaba argame kana keessatti barreeffamee anaaf, hambaawwan Israa'el keessaatii fi Yihuudaatiif Waaqayyoon gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii Waaqayyoo hin eeginiif dheekkamsi Waaqayyoo guddaan nutti dhangala'eera; isaan akka waan kitaaba kana keessatti barreeffame sana hundaatti hin jiraanneetii." 22 Hilqiyaa fi warri mootichi isa wajjin erge sun gara Huldaanaa raajittii jechuunis niitii Shaluum ilma Toqe'aati, ilma Hasraat kan eegduu mana uffataa turte sanatti himuu dhaqan. Isheenis Yerusaalem keessa aanaa lammaffaa keessa jiraatti turte. 23 Isheenis akkana isaanin jette; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Namicha natti isin erge sanatti akkana jedhaa himaa; 24 'Waaqayyo akkana jedha: Ani iddo kanaa fi saba isaaatti badiisa jechuunis abaarsa kitaaba fuula mootii Yihuudaa duratti dubbifame sana keessatti barreeffame hunda nan fida. 25 Sababii isaan na dhiisani waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan waan harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniif dheekkamsi koo iddo kanaa irratti ni dhangala'a; hin dhaamus.' 26 Mootii Yihuudaa kan akka isin Waaqayyoon gaafattaniif isin erge sanatti akkana jedhaatii himaa; 'Waaqayyo Waaqni Israa'el waa'ee dubbii ati dhageesse sanaa akkana jedha: 27 Sababii ati yeroo waan inni waa'ee iddo kanaatii fi waa'ee saba isaa waan hamaa dubbate dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqaa duratti gad of qabdeef, sababii ati fuula koo duratti gad of qabdee, uffata kee tarsaaftee boosseef ani si dhaga'eera, jedha Waaqayyo. 28 Ani amma abbootii kee biratti walittin si qaba; atis nagumaan awwaalamta. Waan hamaa ani iddo kanaa fi warra as jiraatanitti fiduuf jiru hunda iji kee hin argu.'" Isaanis deebii ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi'an. 29 Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yerusaalem hunda walitti ni waame. 30 Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yerusaalem, lubootaa fi Lewwota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa Waaqayyotti ol ba'e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa Waaqayyoo

keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga'anitti dubbiseef. **31** Mootichis utubaa isaa bira dhaabatee akka Waaqayyoon duukaa bu'u, akka garaa isaa guutuu fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isaatii fi labsiwwan isaa eeggee, dubbiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreffamaniifis akka ajajamu fuula Waaqayyo duratti kakuu ni haaromse. **32** Ergasiis akka namni Yerusaalemii fi Beniyaam keessa jiraatu hundi kakuu galu ni godhe; namoonni Yerusaalemis akkuma kakuu Waaqaa jechuunis Waaqa abbootii isaaniiitti waan kana ni godhan. **33** Yosiyaas guutummaa biyya Israa'el keessa waaqota jibbisii soo ni balleesse; akka warri Israa'el keessa jiran hundinuu Waaqayyo Waaqa isaanii waaqeffatan ni godhe. Isaan hamma inni lubbuun jiraatetti Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii duukaa bu'uu irraa duubatti hin deebine.

35 Yosiyaas Yerusaalemitti Waaqayyoof Faasiikaa ayyaanesse; hoolaan Faasiikaas guyyaa kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti qalame. **2** Innis luboota hojii isaanii irratti muudee akka isaan mana qulqullummaa Waaqayyo keessa tajaajilan isaan jajabeesse. **3** Lewwota Israa'eloota hunda barsiisanii fi Waaqayyoof qulqullaaniis akkana jedhe; "Taabota qulqulla'aa sana mana qulqullummaa kan Soloomoon ilmi Daawit mooticha Israa'el ijaare keessa kaa'aa. Taabonni kun gatiitti keessanitti hin baatamin. Isin amma Waaqayyo Waaqa keessanii fi saba isaa Israa'elin tajaajilaa. **4** Akkuma qajeelfama Daawit mooticha Israa'elii fi ilma isaa Soloomooniin barreffame sanaatti isin akkuma maatiiwwan keessaniiitti garee gareedhaan of qopheessaa. **5** "Kutaa maatiiwwan obboloota keessanii kanneen Lewwota hin ta'iniitiif gareen Lewwota tokko kutaa maatii tokkoo iddo bu'aatii iddo qulqulluu dhaabadhaa. **6** Hoolaa Faasiikaa qalaa; of qulqulleessaatii obboloota keessaniiif xobbaallaawwan hoolaa qopheessaa; waan kanas akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajaje sanatti godhaa." **7** Yosiyaasis hoolotaa fi re'oota kuma soddoma fi loon kuma sadii akka aarsaa Faasiikaa ta'aniif namoota achi turan hundaaf qabeenyuma isaa irraa ni kenne. **8** Qondaaltonni isaaas uummataaf, lubootaa fi Lewwotaaf fedhidhaan buusii kennan. Hilqiyyaa, Zakkaariyaasii fi Yehii'eel bulchitoonni mana qulqullummaa Waaqaa aarsaa Faasiikaatiif

hoolotaa fi re'oota kuma lamaa dhibba ja'aa fi loon dhibba sadii lubootatti kennan. **9** Konaneyaaniis obboloota isaa Shemaa'iyaa fi Naatnaa'el wajjin, akkasumas Hashabiyaan, Ye'ii'eelii fi Yoozaabaad dura buutonni Lewwotaa sun hoolotaa fi re'oota kuma shanii fi loon dhibba shan akka isaan aarsaa Faasiikaa ta'aniif Lewwotatti ni kennan. **10** Wanni hundinuu qopheeffamnaan akkuma mootichi ajaje sanatti luboonni iddo isaanii ijaajjan; Lewwonnis toora isaaniiiti ijaajjan. **11** Hoolonni Faasiikaa ni qalaman; luboonnis dhiiga itti kennname ni faffacaasan; Lewwonnim immoo hoolota irraa gogaa ni baasan. **12** Isaanis akka jarri akkuma Kitaaba Musee keessatti barreffame sanatti Waaqayyoof dhi'eessaniif kutaa maatiiwwan sabaatiif kenuudhaaf aarsaa gubamu kophatti baasan. Loon illee akkasuma godhan. **13** Akkuma ajajame sanattis hoolaa Faasiikaa ibiddaan waadan; aarsaa qulqulleeffame immoo okkoteetti, hubboo fi xuwwettti affeelani yoosuma namoota hundaaf qoqqoodan. **14** Isaanis ergasii sababii luboonni sanyiin Aroon hamma halkan walakkaatti aarsaa gubamu fi cooma aarsaa dhi'eessaa turaniif ofii isaaniiiti fi lubootaaq qophii godhan. Akkasiin Lewwonnii ofii isaaniiiti fi luboota sanyii Aroon ta'aniif qopheessan. **15** Ilmaan Asaaf faarfattoonni akkuma Daawit, Asaaf, Heemaanii fi Yeduutuun waa himaan mootichaa ajajan sana iddoohuma isaaniiif ramadame turan. Eegdonni karraa kanneen tokkoo tokkoo karraa irra turan immoo waan obboloota isaanii Lewwonnii qophii isaaniiif godhaniif iddo isaaniiiti deemuun hin barbaachifne. **16** Kanaafuu tajaajilli Waaqayyo hundinuu akkuma Yosiyaas Mootichi ajajetti ayyaana Faasiikaa ayyaaneessuu fi iddo aarsaa Waaqayyo irratti aarsaa gubamu dhi'eessuu guyyuma sana fiixaan ba'e. **17** Israa'eloonni achi turanis yeruma sana Ayyaana Faasiikaa ayyaaneffatanii Ayyaana Maxinoo guyyaa torba ayyaaneffatan. **18** Bara Saamu'eel raajichaatiis as Israa'el keessatti Faasiikaan takkumaa akkanatti hin ayyaaneffamne; mootota Israa'el keessaas namni tokko iyyuu takkumaa akka Yosiyaas namicha luboota, Lewwotaa fi namoota Yihuudaa fi Israa'el kanneen saba Yerusaalem wajjin turan sana hunda wajjin godhe sanaatti Faasiikaa akkasii hin ayyaaneffanne. **19** Faasiikaan kun bara mootummaa Yosiyaas keessaa waggaan kudha saddeetffaatti ayyaaneffame. **20** Waan kana

hunda booddee yeroo Yosiyas mana qulqullummaa qopheesetti Nekkoon mootichi Gibxi Karkemiishi ishee Efraaxiis biraa sanatti lolaaf ol ba'e; Yosiyasis of irraa isa deebisuudhaaf itti gad ba'e. **21** Nekkoon garuu, "Yaa mootii Yihuudaa, wanni anaa fi si'i wal lolchiisu maali? Ani yeroo kanatti mana na lolu sana loluufin dhufe malee si loluuf hin dhufne. Waaqni akka ani ariifadhu na ajajeera; kanaafuu ati Waaqa na wajjin jiru kanaan mormuu dhiisi; yoo kanaa achii inni si balleessaati" jedhee namoota itti erge. **22** Ta'us Yosiyas eenyumaa ofii isaa wallaachifatee lola keessa seene malee isa irraa hin deebine. Inni waan Nekkoon Waaqaan ajajamee isatti hime sana dhaga'u didee dirree Megidoo irratti isa waraanuudhaaf ba'e. **23** Warri xiyya darbatan Yosiyas Mootichatti ni darbatan; innis ajajjoota loltoota isaatiin, "Na fuudhaatii deemaa; ani akka malee madaa'eeraatii" jedhe. **24** Kanaafuu isaan gaarii isaa keessaa isa fuudhanii gaarii biraa irra kaa'anii gara Yerusaalemitti isa geessan; innis achitti du'e. Innis awwaala abbootii isaa keessatti awwaalame; Yihuudaa fi Yerusaalem hundi isaaaf ni boo'an. **25** Ermiyaasis faaruu boo'ichaa Yosiyasiif baase; hamma har'aattis dhiironnii fi dubartoonni faarfattoonni hundi faaruu boo'ichaa kanaan Yosiyasin yaadatu. Kunis Israa'el keessatti bartee ta'ee Faaruu Boo'ichaa keessatti barreffame. **26** Wanni bara mootummaa Yosiyas keessa hojjetame biraa fi gaarummaan isaa akkuma waan Seera Waaqayyoo keessatti barreffame sanaatti, **27** seenaan isaa hundi jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba mootota Israa'elii fi Yihuudaa keessatti barreffameera.

36 Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo'ahaaz ilma Yosiyas fuudhanii Yerusaalem keessatti iddo abbaa isaa buusaniis mootii isa godhan. **2** Yehoo'ahaaz yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii sadii ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. **3** Mootiin Gibxi immoo Yerusaalem keessatti teessoo isaa irraa isa buuse; Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. **4** Mootiin Gibxis Eliyyaqiim obboleessa Yehoo'ahaaz Yihuudaa fi Yerusaalem irratti mootii godhe; innis maqaa Eliyyaqiim geeddaree Yehooyaqqiim jedheen. Nekkoonis Yo'ahaz obboleessa Eliyyaqiim fuudhee Gibxitti geesse. **5** Yehooyaqqiim yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem

keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Inni fuula Waaqayyo Waaqa isaa duratti waan hamaa hojjete. **6** Nebukadnezar mootichi Baabilon isatti duule; gara Baabilonittis isa geessuudhaaf foncaa naasiitiin isa hidhe. **7** Nebukadnezar mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo guuree Baabilonittis geessee mana waaqeffannaa isaa keessa ni kaa'e. **8** Wantoonni bara mootummaa Yehooyaqqiim keessa hojjetaman kanneen biraa, wanni jibbiisaan inni hojjetee fi balleessaan isa irratti argame hundi kitaaba seenaan mootota Israa'elii fi Yihuudaa keessatti barreffamaniiru. Ilmi isaa Yehooyaakiin iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **9** Yehooyaakiin yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa kudha saddeet ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii fi bultii kudhan bulche. Fuula Waaqayyoo durattis waan hamaa hojjete. **10** Birraa keessas Nebukadnezar Mootichi nama itti ergee mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo kanneen gatii guddaa qaban wajjin gara Baabilon isa fichiisi; Zedeqiyaa obboleessa abbaa Yehooyaakiin sana immoo Yihuudaa fi Yerusaalem irratti mootii godhe. **11** Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii tokkoo ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. **12** Inni fuula Waaqayyo Waaqa isaa duratti waan hamaa ni hojjete; fuula Ermiyaas raajicha dubbii Waaqayyoo isatti dubbate sanaa durattis gad of hin qabne. **13** Akkasumas Nebukadnezar Mooticha maqaa Waaqaatiin isa kakachiisee turetti illee ni fincile. Inni mataa jabaatee gara Waaqayyo Waaqa Israa'elitti deebi'uu ni dide. **14** Kana malees dura buutonni lubootaa hundii fi uummanni wantoota jibbisiisoo saboota kaanii hunda duukaa bu'uu fi mana qulqullummaa Waaqayyoo kan inni Yerusaalem keessatti qulqulleesse sana xureessuudhaan ittuma caalchisani amanamummaa dhaban. **15** Waaqayyo Waaqni abbootii isaanii waan saba isaa fi iddo jirenya isaaaf garaa laafeef karaa ergamoota isaatiin ammumaa amma ergaa itti erge. **16** Isaan garuu ergamoota Waaqaati qoosan; dubbii isaaas tuffatanii raajota isaa xinneessan. Kanaanis dheekkamsi Waaqayyoo saba isaatti ni bu'e; wanni isa qabbaneessus hin argamne. **17** Kanaafuu inni mootii warra Baabilon isaanitti fide; mootichis mana qulqullummaa keessatti dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixe; dargaggoota yookaan dubara, jaarsolii yookaan warra dullooman

tokko illee hin hambifne. Waaqni hunda isaanii dabarsee harka Nebukadnezaritti kenne. **18** Innis mana qulqullummaa Waaqaatii mi'oota hunda xinnaa fi guddaa, qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyoo, qabeenya mootichaa fi kan qondaaltota isaa saamee Baabilonitti geesse. **19** Isaan mana qulqullummaa Waaqaatti ibidda qabsiisanii dallaa Yerusaalem diigan; masaraawwan mootummaa hunda gubanii waan gatii qabu hundas barbadeessan. **20** Inni hambaa goraadee irraa hafe booji'ee Baabilonitti geesse; isaanis hamma mootummaan Faares aangoo qabatetti tajaajiltoota isaa fi tajaajiltoota ilmaan isaa ta'an. **21** Biyyattiin boqonnaa sanbata ishee ni argatte; akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame raawwatamuuf hamma waggaan torbaatamni dhumutti biyyattiin yeroo ontee turte guutuu ni boqotte. **22** Waaqayyo akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame sun raawwatamuuf jedhee bara Qiros mooticha Faares keessa waggaa jalqabaatti akka inni mootummaa isaa hunda keessa labsii tokko dabarsuu fi akka labsiin sunis barreeffamuuf hafuura Qiros mooticha Faares ni kakaase; labsiin sunisakkana jedha: **23** “Qiros mootichi Faaresakkana jedha: “Waaqayyo Waaqni samii mootummoota lafa irraa hunda naaf kenneera; akka ani Yihuudaa keessatti Yerusaalemitti mana qulqullummaa isaa ifjaaruufis na muudeera. Saba isaa keessaa nama gidduu keessanitti argamu kam iyuu Waaqayyo Waaqni isaa isa wajjin haa ta'u; innis ol haa ba'u.”

Izraa

1 Waaqayyo akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame sun raawwatamuuf jedhee bara Qiiros mooticha Faares keessa wagga jalqabaatti akka inni mootummaa isaa hunda keessa labsii tokko dabarsuu fi akka labsiin sunis barreeffamuuf hafuura Qiiros mooticha Faares ni kakaase; labsiin sunis akkana jedha: **2** “Qiiros mootichi Faares akkana jedha: “Waaqayyo Waaqni samii mootummoota lafa irraa hunda naaf kenneera; akka ani Yihuudaa keessatti Yerusaalemitti mana qulqullummaa isaaif ijaaruufis na muudeera. **3** Saba isaa keessaa nama gidduu keessanitti argamu kam iyyuu Waaqni isaa isa wajjin haa ta’u; innis gara Yerusaalem ishee Yihuudaa keessaa sanaa ol ba’ee mana qulqullummaa Waaqayyo Waaqa Israa’el, Waaqa Yerusaalem keessa jiraatu sanaa haa ijaaru. **4** Warra hafanii iddo kam iyyuu jiraatan hundaaf sabni biyya isaan keessa jiraatan sanaa kennaa fedhiidhaan mana qulqullummaa Waaqaa kan Yerusaalem keessa jiru sanaaf kennuu irratti dabalee meetii fi warqee, mi’aa fi horii gumaachuudhaan isa haa gargaaran.” **5** Ergasii hangafoonni maatii Yihuudaa fi Beniyaam, luboonnii fi Lewwonni jechuunis namoonni Waaqni garaa isaanii kakaase hundi dhaqanii mana Waaqayyoo kan Yerusaalem keessaa sana ijaaruuf qophaa’an. **6** Olloonni isaanii hundinuu kennaa fedhiidhaan kennan irratti dabalanii mi’aa meetii fi warqee, qodaa fi horii akkasumas kennaawwan gatii guddaa baasan gumaachuudhaan isaan gargaaran. **7** Kana malees Qiiros Mootichi mi’oota mana qulqullummaa Waaqayyoo kanneen Nebukadnezar Yerusaalemii guurratee mana Waaqa isaa keessa kaa’atee ture sana gad ni baase. **8** Qiiros mootichi Faares akka Mitredaat itti gaafatamaan qabeenya sun mi’aa sana fidee Sheeshbazaar bulchaa Yihuudaatiif lakkaa’u godhe. **9** Mi’onnii sunis: saanii warqee 30, saanii meetii 1,000, distii meetii 29, **10** waciitii warqee 30, waciitii meetii kan qadaada qabu 410, mi’aa gosa bira 1,000. **11** Walumaa galatti mi’aa warqeetii fi kan meetii 54,000 ture. Sheeshbazaar is mi’oota kanneen hunda yeroo booji’amtoota Baabilonii baasee Yerusaalemitti geessetti guuree deeme.

2 Egaa isaan kenneen namoota kutaa biyya sanaa warra boojuu Nebukadnezar mootichi Baabilon

sun booji’ee Baabilonitti isaan geessee ture sanaa deebi’anii dha; isaanis Yerusaalemii fi Yihuudaatti deebi’anii tokkoon tokkoon isaanii magaalaa ofii isaanitti galan; **2** isaanis: Zarubaabel, Yeeshuu’aa, Nahimiyyaa, Seraayaa, Re’elaayaa, Mordekaayi, Bilshaan, Misphaar, Baguwaayi, Rehuumii fi Ba’anaa wajjin dhufan. Maqa namoota saba Israa’el ta’anii: **3** sanyiin Phaarosh 2,172, **4** sanyiin Shefaaxiyaa 372, **5** sanyiin Araa 775, **6** sanyiin Fahat Mo’ab warri karaa Yeeshuu’aa fi Yoo’ab dhalatan 2,812, **7** sanyiin Eelaam 1,254, **8** sanyiin Zaatuu 945, **9** sanyiin Zakaayi 760, **10** sanyiin Baanii 642, **11** sanyiin Beebay 623, **12** sanyiin Azgaad 1,222, **13** sanyiin Adooniqaam 666, **14** sanyiin Baguwaay 2,056, **15** sanyiin Aadiin 454, **16** sanyiin Ateer warri karaa Hisqiyas 98, **17** sanyiin Beesaay 323, **18** sanyiin Yooraa 112, **19** sanyiin Haashum 223, **20** sanyiin Gibaar 95, **21** namoonni Beetlihem 123, **22** namoonni Netoofaa 56, **23** namoonni Anaatoot 128, **24** namoonni Azmaawet 42, **25** namoonni Kiriyaati Ye’ariim, kan Kefiiraatii fi Bi’eeroot 743, **26** namoonni Raamaa fi Gebaa 621, **27** namoonni Mikmaas 122, **28** Namoonni Beet’elii fi Aayi 223, **29** namoonni Neboo 52, **30** namoonni Magbiish 156, **31** namoonni Eelaam kaan 1,254, **32** namoonni Haariim 320, **33** namoonni Lood, kan Haadiidii fi Oonoom 725, **34** namoonni Yerikoo 345, **35** namoonni Senaa’aa 3,630. **36** Luboota: Sanyiin Yedaa’iyya warri karaa maatii Yeeshuu’aan dhufan 973, **37** sanyiin Imeer 1,052, **38** sanyiin Phaashihuur 1,247, **39** sanyiin Haariim 1,017. **40** Lewwota: Sanyiin Yeeshuu’aa fi Qadmii’el, karaa Hoodayiwaah dhufan 74. **41** Faarfattoota: sanyiin Asaaf 128. **42** Eegdota karra mana qulqullummaa: sanyiin Shaluum, sanyiin Ateer, sanyiin Talmoon, sanyiin Aquub, sanyiin Haxiixaaf fi sanyiin Soobaay 139. **43** Tajajiltoota mana qulqullummaa: sanyii Ziihah, sanyii Hasuufaa fi sanyii Xabaa’oot, **44** sanyii Keeroos, sanyii Sii’aa, sanyii Faadon; **45** sanyii Lebaanaa, sanyii Hagaabaa fi sanyii Aquub; **46** sanyii Haagaab, sanyii Shalmaayi, sanyii Haanaan; **47** sanyii Gideel, sanyii Gahar, sanyii Re’ayaa; **48** sanyii Reziin, sanyii Neqoodaa, sanyii Gazaam; **49** sanyii Uzaa, sanyii Faasehah, sanyii Beesaay; **50** sanyii Asinaa, sanyii Me’uunimii fi sanyii Nefuuusiim; **51** sanyii Baqbuuq, sanyii Haquufaa, sanyii Harhuur, **52** sanyii Bazluut, sanyii Mihiidaa fi sanyii Harshaa; **53** sanyii Barqoos, sanyii Siisaaraa fi sanyii Teemahi; **54** sanyii Neziyyaa fi sanyii Haxiifaa **55**

Sanyii tajaajiltoota Solomoon: Sanyii Soxaayi, sanyii Sofereetii fi sanyii Firuudaa; **56** sanyii Ya'ilaa, sanyii Darqoonii fi sanyii Gideel; **57** sanyii Shefaaxiyaa, sanyii Haxiil, sanyii Fookeret-Hazbaayimii fi sanyii Aamii; **58** tajaajiltoota mana qulqullummaati fi sanyiin tajaajiltoota Solomoon 392. **59** Warri armaan gadiis magaalaawwan Teel Melaa, Teel Hareshaa, Kiruub, Adaanii fi Imreeiitii dhufan; isaan garuu akka maatiin isaanii sanyii Israa'el ta'an mirkaneessuu hin dandeenye; isaanis: **60** sanyiin Delaayaa, sanyiin Xoobbiyaa fi sanyiin Neqoodaa 652. **61** Luboota keessaa immoo: Sanyii Habayaa, sanyii Haqoosii fi kan Barzilaay; Barzilaayiin kun sababii intala Barzilaay namicha Gili'aad sanaa fuudheef maqaa kanaan waamame. **62** Isaan kenneen sababii galmee hidda dhalootaa keessaa maqaa maatii isaanii barbaadanii dhabaniif akka xuraa'otaatti ilaalamanii tajaajila lubummaa dhowwaman. **63** Bulchaan biyyattiis hamma lubni Uriimii fi Tumiimiidhaan tajaajilu tokko argamutti akka isaan nyaata nyaata hunda caalaa qulqulluu ta'e kam iyyuu hin nyaanneef isaan ajaje. **64** Warri boojuudhaa deebi'an walumaa galatti namoota 42,360 turan; **65** kana malees tajaajiltoonni isaanii dhiiraa fi dubartiin 7,337 turan; akkasumas isaan faarfattoota dhiiraa fi dubartii 200 qabu ture. **66** Isaan farda 736, gaangolii 245, **67** gaala 435 fi harree 6,720 qabu ture. **68** Yommuu isaan mana Waaqayyoo kan Yerusaalem keessa jiru sana ga'anitti hangafoonni maatiwwanii tokko tokko akka manni Waaqaa iddoa isaatti deebi'ee ijaaramuuf kennaa fedhiidhaan kennamu ni gumaachan. **69** Isaanis akkuma dandeettii isaaniitti warqee daariikii 61,000, meetii minnaanii 5,000 fi uffata lubootaa 100 horii hojii kanaaf walitti qabametti ni dabalan. **70** Luboonni, Lewwonni, faarfattoonni, eegdonni karraa fi tajaajiltoonni mana qulqullummaa namoota tokko tokko wajjin magaalaawwan ofii isaanii keessa qubatan; Israa'eloonni kaan magaalaawwan ofii isaanii keessa qubatan.

3 Yeroo ji'i torbaffaan dhufee Israa'eloonni magaalaawwan isaanii keessa qubatanitti uummanni akkuma nama tokkootti Yerusaalem keessatti walitti qabame. **2** Ergasiis Yeeshuu'aan ilmi Yoozaadaaq firoota isaa luboota wajjin, Zarubaabel ilmi She'altii'eel firoota isaa wajjin akkuma Seera Musee nama Waaqaa sanaa keessatti barreffametti

aarsaa gubamu achi irratti dhi'eessuudhaaf iddoa aarsaa Waaqa Israa'el ijaaran. **3** Isaanis sababii namoota naannoo isaanii sodaatanifi iddoa aarsaa sana hundee isaa irratti ijaaranii achi irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof dhi'eessan; aarsaa kanas ganamaa fi galgala dhi'eessan. **4** Ergasiis akkuma barreffametti Ayyaana Daasii ni ayyaaneffatan; akkuma baay'ina aarsaa guyyaa guyyaaf ramadameettis aarsaa gubamu ni dhi'eessan. **5** Kana booddees isaan aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi'effamu, aarsaa Baatii Haaraa fi aarsaawwan ayyaanota Waaqayyoof qulqulleeffaman hundaaf, akkasumas kanneen fedhiidhaan Waaqayyoof dhi'effaman ni kennan. **6** Guyyaa jalqaba ji'a torbaffaattis aarsaa gubamu Waaqayyoof dhi'eessuu jalqaban; garuu hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo amma illee hin buufamne ture. **7** Ergasiis isaan warra dhagaa cabsanii fi ogeeyyii hojii mukaatiif maallaqa kennan; warra Siidoonaa fi Xiiroosiif immoo akka isaan akkuma Qiiros mootichi Faares ajaje sanatti Libaanoonii gara Yoopheetti galaana irra birbirsa gad erganiif nyaata, dhugaattii fi zayitii kennan. **8** Isaanis erga mana Waaqaa kan Yerusaalem keessaa sana ga'anii booddee ji'a lammaffaa wagga lammaffaatti Zarubaabel ilmi She'altii'eel, Yeeshuu'aan ilmi Yoozaadaaqii fi obboloonni isaanii kaan jechuunis luboonni, Lewwonni fi warri boojuudhaa Yerusaalemitti deebi'an hundinuu akka isaan ijaarsa mana Waaqayyoo to'ataniif Lewwota umuriin isaanii Waggaa digdamaa fi hammasii olii muudanii hojii sana jalqaban. **9** Yeeshuu'aan ilmaan isaa fi obboloota isaa wajjin, Qadmii'eelii fi ilmaan isaa, ilmaan Yihuudea, ilmaan Heenaadaadii fi Lewwota, ilmaan isaanii fi firoota isaanii wajjin warra mana Waaqaa ijaaran to'achuuf tokko ta'an. **10** Yommuu ijaartonni sun hundee mana qulqullummaa Waaqayyoo buusanitti luboonni uffata isaanii uffatanii malakata qabatan; Lewwonni immoo jechuunis ilmaan Asaaf kilillee qabatanii akkuma Daawit Mootichi Israa'el ajajetti Waaqayyoon jajachuuf iddoa ofii isaanii qabatan. **11** Isaanis, "Inni gaarii dha; jaalalli inni Israa'eliif qabu bara baraan jiraata" jedhanii leellisuu fi galateeffachuudhaan Waaqayyoon faarfatan. Sabni hundinuu sababii hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo buufameef iyee sagalee guddaadaan Waaqayyoon galateeffate. **12** Garuu luboonni, Lewwonni fi hangafoonni

maatii warri durii kanneen mana qulqullummaa isa duraa sana argan hedduun yeroo hundeen mana qulqullummaa kanaa buufamu arganitti sagalee ol fudhatanii boo'an; warri kaan hedduun immoo gammachuudhaan iyyan. **13** Sababii namoonni akka malee wacaniiif namni tokko iyyuu iyya gammachuu fi iyya boo'ichaa gargar baasuu hin dandeeny; sagaleen sunis fagootti dhaga'ama ture.

4 Diinonni Yihuudaa fi Beniyaam yeroo akka warri boojuudhaa deebi'an sun Waaqayyo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaaraa jiran dhaga'anitti, **2** gara Zarubaabelii fi gara hangafoonni maatiwwanii dhufaniiakkana jedhaniin; "Sababii nusakkuma keessan Waaqa keessan barbaannee bara Eesarhadoon mooticha Asoor kan as nu fide sanaatii jalqabnee aarsaa dhi'eessafii turreef nus isin wajjin haa ijaaru." **3** Zarubaabel, Yeeshuu'aa fi hangafoonni maatii Israa'el kaan garuu, "Isin mana Waaqa keenyaa nu wajjin ijaaruuf qooda hin qabdan. Numa qofatuakkuma Qiros Mootichi Faares nu ajaje sanatti Waaqayyo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaara" jedhaniii deebisan. **4** Namoonni naannoo isaanii akka isaan itti fufanii ijaaruu sodaataniif namoota Yihuudaa abdii kutachiisuuif ka'an. **5** Isaanis bara Qiros mooticha Faaresiittii jalqabee hamma bara Daariyoos mooticha Faaresiittii jiru hunda kaayyoo isaanii gufachiisuuif qondaaltota isaanii morman itti bitan. **6** Isaanis jalqaba bara mootummaa Ahashweroositti saba Yihuudaa fi kan Yerusaalem himatan. **7** Bara Arxeksis mooticha Faares keessa Biishlaam, Mitredaat, Xaabi'elii fi michoota isaa bira xalaya tokko Arxeksisittii barreessan. Xalayaan sunis qubee Araamaayikii fi afaan Araamaayikiin barreeffame. **8** Rehuum ajajaan qondaaltichi fi Shiiimshaayi barreessan sun Yerusaalemiin mormuudhaanakkana jedhaniii xalaya tokko Arxeksis mootichatti barreessan: **9** Rehuum ajajaan qondaaltichi, Shiiimshaayi barreessan fi michoota isaanii kaan wajjin jechuunis abbootii murtii fi qondaaltota namoota Tiripooliis, Faaresi, Arkii fi Baabilon dhufan, akkasumas warra Elaamota Suusaa dhufan bulchanii fi **10** namoota Osnaapher guddichii fi kabajamaan sun biyyaa baasee magaalaasamaariyaa keessaa fi Laga Efraaxiis gama qubachiise kaan wajjin barreessan. **11** Kun garagalcha xalaya jarri isaaf erganii ti. Gara Arxeksis Mootichaa,

tajaajiltoota kee warra Laga Efraaxiisiin Gamaa irraa: **12** Mootichi akka Yihuudoonni si biraa gara keenya dhufan sun Yerusaalem dhaqanii magaalaat finciltuu fi hamtuu sana deebisanii ijaaraa jiran beekuu qaba. Isaan dallaa dhagaa deebisanii ijaaruudhaan hundeewwan ishee jajjabeessaa jiru. **13** Kana malee iyyuu mootichi akka yoo magaalaan kun ijaaramtee dallaan ishee jajjabeeffame akka si'achi qaraxni, gibiri yookaan ashuraan hin argamnee fi akka galiiin mootummaas gad bu'u beekuu qaba. **14** Nu amma waan itti gaafatatummaa masaraa mootummaa qabnuu fi waan akka mootichi ulfina dhabu arguu hin feeneef akka mootichi beekuuf jennee ergaa kana itti ergineerra; **15** kunis akka manneen galmee abbootii keetii sakatta'amanii. Atis galmeewan kana keessatti akka magaalaan kun durumaa jalqabdee magaalaat finciltuu, kan moototaa fi kutaalee biyyaa rakkiftu, iddo finciltuu taate ni argita. Wanni magaalaan kun barbadeeffamteefis kanuma. **16** Yaa mooticha, yoo magaalaan kun ijaaramee dallaan isaas jajjabeeffame, akka ati Laga Efraaxiis Gamaa waan tokko illee hin qabaanne nu sitti himna. **17** Mootichisakkana jedhee deebii kana erge: Gara Rehuum ajajaa qondaalticha, Shiiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii kanneen Samaariyaa keessaa fi Efraaxiisiin gama jiraatan kaaniitti: Nagaan keenya isin haa ga'u. **18** Xalayaan isin nuuf ergitan sun dubbifamee fuuluma koo duratti hiikameera. **19** Anis ajaja kennee galmeen qoratameera; magaalaan kunis akka durumaa jalqabee moototattifincilaat turte, akka isheen holqa finciltootaa fi mormitootaa taates beekameera. **20** Yerusaalem mootota ciccimoo guutummaa Gama Laga Efraaxiis bulchan qabdi turte; qaraxni, gibiri fi ashuraan isaanii kennama ture. **21** Akka magaalaan kun deebifamtee hin ijaaramne hamma ani labsii baasutti akka isaan hojii dhaabaniif isin amma namoota kanneenitti ajaja dabarsaa. **22** Akka waan kana hin tuffanee of eeggadhaa. Maaliif hamma rakkoon kun guddatee fedhii mootummaatti gufuu ta'utti ittuma dhiiftuu? **23** Akkuma garagalchi xalaya Arxeksis Mootichaa sun fuula Rehuum, Shiiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii duratti dubbifameen isaan yoosuma gara Yihuudoota Yerusaalem keessa jiraatanii dhaqanii humnaan hojii isaan dhaabsisan. **24** Akkasiin hojiin mana Waaqaa kan Yerusaalem

keessaan sun hamma waggaa lammaaffaa bara Daariyoos mooticha Faaresitti ni dhaabatte.

5 Yeroo kanatti Haageen raajichii fi Zakkaariyaas ilmi Iddoo raajichi, maqaa Waaqa Israa'el kan isaan wajjin jiraatu sanaan Yihuudoota warra Yihuudaa fi Yerusaalem keessa jiranitti raajii dubbatan. **2** Kana irratti Zarubaabel ilmi She'altii'eelii fi Iyyasuun ilmi Yoosaadaaq Yerusaalem keessatti mana Waaqaa deebisanii ijaaruu jalqaban. Raajonni Waaqaas isaan gargaaruuf isaanuma wajjin turan. **3** Yeroo sanatti Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbzunaayii fi deeggartoonni isaanii gara isaanii dhaqanii, "Akka isin mana qulqullummaa kana deebiftanii ijaartanii fi akka isin dallaa dhagaa kanas akka duriitti deebiftan eenyutu isiniif eeyyame?" jedhanii gaafatan. **4** Akkasumas, "Maqaan warra mana kana ijaaruu eenyu fa'i?" jedhanii gaafatan. **5** Garuu iji Waaqa isaanii maanguddoota Yihuudaa irra turt; isaanis hamma gabaasni sun Daariyoos bira ga'ee deebiin isaa barreffamaan dhufutti hojji hin dhaabne. **6** Kunis garagalchaa xalayaa Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbzunaayi, deeggartoonni isaanii fi qondaaltonni Gama Laga Efraaxiis jiraatan Daariyoos Mootichatti erganii ti. **7** Gabaasni isaan erganii sunisakkana jedha: Gara Daariyoos Mootichaa: Nagaa ulfinaan guutame siif ergina. **8** Mootichi akka nu gara aanaa Yihuudaa gara mana qulqullummaa Waaqa guddichaa dhaqnee turre haa beeku. Namoonni dhagaa gurguddaadhaan mana sana ijaaraa, laaxaas keenyan manaa keessa kaa'aa jiru. Hojiin kunis ciminaan hujjetamaa harka isaanii jalatti guddina argisiisaa jira. **9** Nu maanguddoota sana dubbifnee, "Eenyutu akka isin mana qulqullummaa kana deebiftanii ijaartanii fi akka isin ijaarsa isaa akka duriitti deebiftan isiniif eeyyame?" jennee isaan gaafanne. **10** Akkasumas akka maqaa hooggantoota isaanii barreessinee si beeksifnuuf maqaa isaanii illee gaafannee ture. **11** Isaanis deebii kana nuu kennan: "Nu garboota Waaqa samii fi lafaa ti; nu mana qulqullummaa kan bara dheeraan dura ijaarame, kan mootiin Israa'el guddichi ijaaree fixe sana deebifnee ijaaraa jirra. **12** Garuu sababii abbootiin keenya Waaqa samii aarsaniif inni dabarsee harka Nebukadnezar namicha biyya Kaldootaa, mootii Baabilonitti isaan kenne; innis mana qulqullummaa kana barbadeessee uummatas biyyaa baasee Baabilonitti geesse. **13**

"Ta'u illee waggaa tokkoffaa bara mootummaa Qiros mooticha Baabilon keessa Qiros Mootichi akka manni Waaqaa kun deebifame ijaaramuuf labsii tokko labse. **14** Innis mi'a warqee fi meetii mana Waaqaa kan Nebukadnezar mana qulqullummaa Yerusaalem keessaan guuree Baabilonitti geesse sana masaraa mootummaa Baabilon keessaan ni baase. Qiros Mootichi namicha Sheeshbasaar jedhamu kan inni bulchaa godhee muude sanatti mi'a kana kennee **15**akkana jedheen; 'Mi'a kana fuudhii dhaqitii mana qulqullummaa kan Yerusaalem keessa jiru sanatti galchi. Mana Waaqaas iddoo isaatti deebisii ijaari.' **16** "Ergasiis Sheeshbasaar kun dhufee hundee mana Waaqaa kan Yerusaalem keessaan buuse. Yeroo sanaa jalqabee hamma ammaatti manni sun ijaaramaa jira; garuu amma illee hin dhumne." **17** Egaa amma yoo fedhii mootichaa ta'e, Qiros Mootichi dhugumaan akka manni Waaqaa kun Yerusaalem keessatti deebifamee ijaaramuuf labsii baasuu fi baasuu baachuu isaa beekuuf galmeen masaraa mootummaa Baabilon haa qoratamu. Ergasiis mootichi yaada waan kana irratti qabu nuuf haa ergu.

6 Kana irratti Daariyoos Mootichi ajaja kenne; isaanis galmeewan mana galmee Baabilon keessatti kuufaman sana ni sakatta'an. **2** Kitaabni maramaan tokkos Ahimetaa magaalaa guddaa kutaa biyyaa Meedee keessatti argame; kitaaba sana irrattisakkana jedhamee barreffamee ture: Yaadachiisa: **3** Waggaan tokkoffaa bara mootummaa Qiros Mootichaa keessa mootichi waa'ee mana qulqullummaa Waaqaa kan Yerusaalem keessa jiru sanaaakkana jedhee labsii baase: Manni qulqullummaa kun iddoo aarsaan itti dhi'eefamu ta'ee deebifamee haa ijaaramu; hundeenisaas haa buufamu. Manni kunis ol dheerina dhundhuma jaatamaa fi bal'ina dhundhuma jaatama qabaatee **4** dhagaa gurguddaa toora sadii sadii fi muka toora tokko tokkoon haa ijaaramu. Baasiin hundinius qabeenya mootummaa keessaan baafamu qaba. **5** Akkasumas mi'i warqee fi meetii mana Waaqaa kan Nebukadnezar mana qulqullummaa kan Yerusaalem keessaatii Baabilonitti fide sun iddoo isaanitti jechuunis mana qulqullummaa kan Yerusaalemitti deebifamanii mana Waaqaa keessa kuufamu qabu. **6** Egaa ati Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbzunaayii fi isin michoota isaanii

qondaaltonni kutaa biyya sanaa achii fagaadhaa. **7** Isin hojii mana qulqullummaa Waaqaa kana keessa hin seeninnaa. Bulchaan Yihuudootaa fi maanguddoonni Yihuudootaa mana Waaqaa kana iddo Isaatti deebisanii haa ijaraan. **8** Kana irratti ani waan isin ijaarsa mana Waaqaa kana keessatti maanguddoota Yihuudootaa kanneenif gochuu qabdan kunoo nan labsa: Akka hojiin hin dhaabanneef baasiin namoota kanaa guutumaan guutuutti qabeenya mootummaa irraa jechuunis gibira Gama Laga Efraaxiisii walitti qabamu keessaa haa baafamu. **9** Wanni barbaachisu kam iyyuu jechuunis jiboonni, korbeeeyiinii fi xobbaallaawwan hoolaa Waaqa samiitiif aarsaa gubamu ta'anii dhi'eeffaman, akkasumas qamadiin, soogiddi, daadhiin wayinii fi zayitiin akkuma luboonni Yerusaalem keessa jiraatan barbaadanitti utuu gargar hin citin guyyaa guyyaadhaan isaaniif kennamuu qabu; **10** kunis akka isaan aarsaa Waaqa samiitti tolu dhi'eessanii fi akka isaan jireenya mootichaa fi ilmaan isaatiif Waaqa kadhhataniifii dha. **11** Kana caalaa iyyuu yoo namni kam iyyuu ajaja kana dide, ani akka utubaan mana isaa keessaa buqqifamee inni irratti fannifamu labsii kana labseera. Sababii yakka kanaatiif manni isaa tuulaa kosii ni ta'a. **12** Waaqni inni akka Maqaan isaa achi jiraatu godhe sun mootii yookaan saba labsii kana geedduuuf yookaan mana qulqullummaa kan Yerusaalem keessaa barbadeessuuf harka ol fudhatu kam iyyuu haa balleessu. Ani Daariyoos labsii kana labseera. Wanni kunis ariitiidhaan hojii irra haa oolu. **13** Ergasii Taatenaayi bulchaan biyya Gama Laga Efraaxiis, Satarbuznaayii fi michoonni isaanii akkuma Daariyoos Mootichi labsetti labsii sana ariitiidhaan hojii irra ni oolchan. **14** Kanaafuu maanguddoonni Yihuudootaa lallaba Haagee raajichaati fi Zakkaariyas ilma Iddootiin ijaarsa itti fufan; hojiinis ni milkaa'eef. Isaanis akkuma ajaja Waaqa Israa'eliif fi akkuma labsiwwan Qiros, Daariyoosii fi Arxeksis mootota Faaresitti ijaarsa mana qulqullummaa sana ni xumuran. **15** Manni qulqullummaa sunis waggaa ja'affaa bara Daariyoos Mootichaa keessa, bultii sadaffaa ji'a Adaaritti ijaaramee dhume. **16** Ergasii sabni Israa'el jechuunis luboonni, Lewwonni fi booji'amtoonni hafan ayyaana eebba mana Waaqaa gammachuudhaan ayyaaneffatan. **17** Eebba mana Waaqaa kanaafis jiboota dhibba tokko, korbeeeyiif

hoolaa dhibba lamaa fi xobbaallaa hoolaa dhibba afur kennan; sababii cubbuu Israa'el hundaaf immoo korbeeeyii re'ee kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo gosa Israa'eliif re'ee tokko tokko dhi'eessan. **18** Ergasii immoo akkuma Kitaaba Musee keessatti barreeffametti tajaajila mana Waaqaa kan Yerusaalem keessaa sanaaf luboota kutaa kutaa isaanitti, Lewwota immoo garee garee isaanitti ramadan. **19** Booji'amtoonnis guyyaa kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti Faasiikaa ni ayyaaneffatan. **20** Luboonni fi Lewwonni of qulqulleessanii hundi isaanii akka seeraatti ni qulqullaan. Lewwonni warra booji'aman hundaaf, obboloota isaanii lubootaa fi ofii isaanii hoolaa Faasiikaa qalan. **21** Kanaafuu Israa'eloonni boojuudhaa deebi'an namoota Waaqayyo Waaqa Israa'el barbaaduudhaaf hojii xuraa'ummaa kan Namoota Ormaa kanneen ollaa isaanii jiraatan sanaa lagatan hunda wajjin Faasiikaa sana ni nyaatan. **22** Sababii Waaqayyo akka inni hojii ijaarsa mana Waaqayyo Waaqa Israa'el keessatti isaan gargaaruudhaaf yaada mootii Asoor geedduuudhaan gammachuudhaan isaan guuteef isaan bultii torba guutuu Ayyaana Maxinoo Buddeena gammachuudhaan ayyaaneffatan.

7 Wantoota kanneen booddee bara Arxeksis mooticha Faares keessa Izraan ilmi Seraayaa, ilmi Azaariyaa ilmi Hilqiyaa, **2** ilmi Shaluum, ilmi Zaadoq, ilmi Ahiiuxub, **3** ilmi Amariyaa, ilmi Azaariyaa, ilmi Meraayoot, **4** ilmi Zeraayaa, ilmi Uzii, ilmi Bukii, **5** ilmi Abiishuuwa, ilmi Fiinehaas, ilmi Ele'aazaar, ilmi Aroon lubicha ol aanaa **6** Izraan kun Baabilonii dhufe. Innis barsiisaa Seera Musee kan Waaqayyo Waaqni Israa'el kenne sana sirriitti beekuu dha. Sababii harki Waaqayyo Waaqa isaa isaa irra tureef mootichi waan inni kadhate hunda ni kenneef. **7** Akkasumas waggaa torbaffaa bara Arxeksis Mootichaa keessa Israa'eloonni tokko tokko jechuunis luboonni, Lewwonni, faarfattoonni, eegdonni karraa fi tajaajiltoonni mana qulqullummaa gara Yerusaalemitti ol ba'an. **8** Izraanis waggaa torbaffaa bara mootii sanaa keessa ji'a shanaffaatti Yerusaalem ga'e. **9** Innis bultii tokkoffaa ji'a jalqabaatti karaa isaa Baabilonii jalqabee bultii tokkoffaa ji'a shanaffaatti Yerusaalem ga'e; harki Waaqa isaa tolaan sun isaa irra tureetii. **10** Izraan Seera Waaqayyoo qu'achuu fi eeguudhaaf akkasumas labsii fi ajaja seerichaa Israa'el

keessatti barsiisuudhaaf of kennee tureetii. **11** Kun garagalcha xalayaa Arxeksis Mootichi Izraa lubichaa fi barsiisaa, namicha waa'ee ajajaa fi labsiiwan Waaqayyo Israa'eliif kenne sanaa baratetti ergee ti: **12** Arxeksis mootii moototaa irraa; Gara Izraa lubicha, barsiisaa Seera Waaqa samiitti: Nagaan siif haa ta'u. **13** Ani amma akka namni Israa'el kan mootummaa koo keessa jiraatu kam iyyuu luboonnii fi Lewwonni illee abbaan si wajjin Yerusaalem dhaquu barbaadu dhaquu danda'u labseera. **14** Ati akka akkuma Seera Waaqa keetii kan harka kee jiru sanaatti waa'ee Yihuudaa fi Yerusaalem qorattuuf mootichaa fi gorsitoota isaa torbaan ergamteerta. **15** Kana irrattis meetii fi warqee mootichii fi gorsitoonni isaa Waaqa Israa'el kan Yerusaalem keessa jiraatuuf toluma kennan sana fuudhii deemi; **16** waan kanas meetii fi warqee kutaa biyya Baabiloniitii walitti qabde hundaa fi kennaa sabnii fi luboonnii mana qulqullummaa Waaqa isaanii kan Yerusaalem keessaaf fedhiidhaan kennan wajjin fuudhii dhaqi. **17** Maallaqa kanaanis jiboota, korbeeyyi hoolaa fi xobbaallaa hoolaa, kennaa midhaanii fi dhibaayyuu isaanii wajjin bitaatiif iddoa aarsaa mana qulqullummaa Waaqa keessanii kan Yerusaalem sana irratti dhi'eessaa. **18** Ergasii atii fi obboloonni kee Yihuudoonni meetii fi warqee hafeakkuma fedhii Waaqa keessaniitti waanuma gaarii isinitti fakkaate irra oolchaa. **19** Mi'a waaqeffannaa mana qulqullummaa Waaqa keetii keessaaf imaanaa sitti kennname hunda Waaqa Yerusaalem duratti dhi'eessi. **20** Waan mana qulqullummaa Waaqa keetiif barbaadamu kan kennuut feetu hunda mankuusa mootii keessa fuudhii kenni. **21** Egaa ani Arxeksis Mootichi akka qabdooni maallaqaan kanneen Gama Laga Efraaxiis jiran waan Izraan lubichi, barsiisan Seera Waaqa samii kun isin gaafat hunda arjummaadhaan isaaf kennan ajajeera; **22** kunis hamma meetii taalaantii dhibba tokko, qamadii qoroosii dhibba tokko, daadhii wayinii baadoosii dhibba tokko, zayitii ejersaa baadoosii dhibba tokkoo fi soogidda hamma hin qabne haa ta'u. **23** Wanni Waaqni samii ajaje kam iyyuu mana qulqullummaa Waaqa samiitiif of eeggannaadhaan haa godhamu. Maaliif dheekkamsi mootichaa fi ilmaan mootichaatti dhufa? **24** Amma illee isin akka luboota, Lewwota, faarfattoota, eegdota karraa, tajaajltoota mana qulqullummaa yookaan hojjettoota mana Waaqaa kana keessa hojjetan kamitti

iyyuu gibira, qaraxaa fi ashuuraa murteessuuf aangoo hin qabne beekaa. **25** Egaa Izraa, ati akkuma ogummaa Waaqa keetii kan harka kee jiru sanaatti akka isaan warra Gama Laga Efraaxiis jiraatan bulchaniif abbootii seeraa fi abbootii murtii kanneen hundi isaanii seera Waaqa keetii beekan muudi. Nama seera Waaqaa hin beekne kam iyyuu barsiisi. **26** Namni seera Waaqa keetiitiif yookaan seera mootichaatiif hin ajajamne kam iyyuu dhugumaan ajjeechaadhaan, biyya keessaa ari'amuudhaan, qabeenyi isaa irraa dhaalamuudhaan yookaan hidhaadhaan adabamuu qaba. **27** Waaqayyo Waaqni abbootii keenyaa kan akka inni karaa kanaan mana Waaqayyo kan Yerusaalem keessa jiruuf ulfina kennuuf garaa mootichaa keessa yaada kana kaa'e sun haa galateeffamu; **28** Waaqa fuula mootichaa, fuula gorsitoota mootichaa fi fuula qondaaltota mootichaa ciccimoo hundaa duratti gaarummaa ofii isaa na argisiiseef galanni haa ga'u. Sababii harki Waaqayyo Waaqa koo anarra tureef ani jajjabaadheen akka isaan na wajjin deemaniif Israa'el keessa namoota bebeekamoo walitti nan qabadhe.

8 Warri kunneen hangafoota maatii fi warra isaan wajjin galmaa'an kanneen bara mootummaa Arxeksis Mootichaa keessa na wajjin Baabilonii dhufanii dha: **2** Sanyii Fiinehaas keessa Geershoom; sanyii Iitaamaar keessa Daani'el; sanyii Daawit keessa Haxuush **3** sanyii Shekaaniyya; sanyii Phaarosh keessa Zakaariyas; warri isa wajjin galmeeffamanis namoota 150 turan; **4** sanyii Fahat Mo'aab keessa Elihoo'eenayi ilma Zaraayaa; warri isa wajjin turanis namoota 200 turan; **5** sanyii Zaatu'i keessa Shekaaniyya ilma Yahizii'el; warri isa wajjin turanis namoota 300 turan; **6** sanyii Aadiin keessa Ebeed ilma Yoonaataan; warri isa wajjin turanis namoota 50 turan; **7** sanyii Eelaam keessa Yeshaayaa ilma Ataaliyya; warri isa wajjin turanis namoota 70 turan; **8** sanyii Shefaaxiyaa keessa Zebaadiyyaa ilma Miikaa'el; warri isa wajjin turanis namoota 80 turan; **9** sanyii Yoo'aab keessa Obaadiyya ilma Yehii'el; warri isa wajjin turanis namoota 218 turan; **10** sanyii Baanii keessa Sheloomit ilma Yoosifyaa; warri isa wajjin turanis namoota 160 turan; **11** sanyii Beebay keessa Zakaariyas ilma Beebay; warri isa wajjin turanis namoota 28 turan; **12** sanyii Azgaad keessa Yoohaanaan ilma Haqaaxaan; warri isa wajjin turanis namoota 110 turan; **13** sanyii

Adooniqaam keessaa warra gara dhumaan kanneen maqaan isaanii Eliiphelex, Ye'ii'eelii fi Shemaa'iyaa jedhamuu dha; warri isaan wajjin turanis namoota 60 turan; 14 sanyii Baguwaay keessaa Uutaayii fi Zakuur; warri isaan wajjin turanis namoota 70 turan. 15 Anis laga gara Ahawaatti yaa'u biratti walitti isaan nan qabe; nus guyyaa sadii achi turre. Anis yeroon uummataa fi luboota to'adhetti Lewwota tokko illee isaan keessaa nan dhabe. 16 Kanaafuu ani Elie'ezer, Arii'eel, Shemaa'iyaa, Elnaataan, Yaariib, Elnaataan, Naataan, Zakkaariyaasii fi Meshulaam warra hooggantoota turanii fi Yooyaariibii fi Elnaataan warra hayyoota ta'an sana nan waamsise; 17 ergasiis gara Iddoo namicha Kaasiifiyaa bulchuutti isaan nan erge. Anis akka isaan namoota mana Waaqa keenyaa keessa tajaajilan nuuf fidaniif waan isaan Iddoo fi firoota isaa kanneen mana qulqullummaa Kaasiifiyaa keessa tajaajilaniin jechuu qaban isaanitti nan hime. 18 Isaanis sababii harki Waaqa tolaan sun nurra tureef sanyii Mahili keessaa Sheereebiyya ilma Lewwii, ilma Israa'el, namicha hubataa tokko ilmaan isaa fi obboloota isaa wajjin walumatti nama 18 nuuf fidan; 19 akkasumas Hashabiyyaa fi ilmaan Meraarii keessaa immoo Yeshaayaa, obboloota isaatii fi ilmaan obboloota isaa walumatti nama 20 nuuf fidan. 20 Amma illee tajaajiltoota mana qulqullummaa kanneen Daawitii fi qondaaltonni isaa akka isaan Lewwota gargaaraniiif ramadan keessaa nama 220 nuuf fidan. Isaan kenneen hundi maqaa maqaadhaan ni galmeeffaman. 21 Anis akka nu, ijoolleen keenyaa fi qabeenyi keenya hundi karaa nagaa deemnuuf akka fuula Waaqa keenyaa duratti gad of qabnee kadhanuuf achuma Laga Ahawaa biratti sooman nan labse. 22 Ani sababii nu, "Harki Waaqa keenyaa inni tolaan nama isa abdatu hunda irra jira; warra isa dhiisu hunda irra garuu dheekkamsi isaa ni bu'a" jennee mootichatti himnee turreef akka isaan karaa keenya irratti diinota nurraa dhowwaniif loltootaa fi abbootii fardaa mooticha kadhachuu nan qaana'e. 23 Kanaafuu nu soomnee waan kana irratti Waaqa kadhanne; innis kadhaa keenyaaf deebii kenne. 24 Anis luboota hangafoota keessaa kudha lama jechuunis Sheereebiyya, Hashabiyyaa fi obboloota isaanii keessaa nama kudhan kophatti nan baase; 25 anis kennaa meetii, warqee fi mi'aa kan mootichi, gorsitoonni isaa, qondaaltonni isaa fi Israa'eloonni achi turan

hundi mana Waaqa keenyaatiif kennan irraa madaalee isaaniif nan qoode. 26 Ani meetii taalaantii 650, mi'a meetii kana taalaantii 100 ulfaatu, warqee taalaantii 100, 27 waciitii warqee 20 kan daariikii 1,000 baasuu fi mi'a naasii cululuqaa akkuma warqee gatiin isaa guddaa ta'e lama madaaleen qoodeef. 28 Anis akkanan isaaniin jedhe; "Isinii fi mi'i kun Waaqayyoof qulqulleeffamtaniirtu. Meetii fi warqeen kun kennaa fedhiidhaan Waaqayyo Waaqa abbootii keessaniitiif kennamanii dha. 29 Hamma kutaalee mana Waaqayyoo kan Yerusaalem keessaa sana keessatti fuula luboota hangafootaa, fuula Lewwotaa fi hangafoota maatii Israa'el duratti madaaltanii qooddanitti mi'a kana jabeessaa eegaa." 30 Kanaafuu luboonnii fi Lewwoni meetii, warqee fi mi'a qulqulluu madaalame sana mana Waaqa keenyaa kan Yerusaalem keessaatti geessuuf ni fuudhan. 31 Nus bultii kudha lammaffaa ji'a tokkoffaatti Yerusaalem dhaquudhaaf Laga Ahawaa bira kaane. Harki Waaqa keenyaa nurra ture; innis diinotaa fi namoota riphani karraa irratti nama eegatan jalaa nu baase. 32 Akkasiinis Yerusaalem geenye bultii sadii achi boqonne. 33 Nus bultii afuraffaatti mana Waaqa keenyaa keessatti meetii, warqee fi mi'a qulqulluu sana madaallee harka Mereemooti lubicha ilma Uuriyaa sanaatti ni kennine. Ele'aazaar ilmi Fiinehaas akkasumas Lewwoni jechuunis Yoozaabaad ilmi Yeeshuu'aa fi Noo'adiyaan ilmi Binuuyii isa wajjin turan. 34 Wanni hundiuus lakkaa'amee madaalame; ulfinni waan madaalame hundaas yeruma sana ni galmeeffame. 35 Ergasiis booji'amttooni boojiudhaa deebi'an sun Israa'el hundaaf jiboota kudha lama, korbeeeyii hoolaa sagaltamii ja'aa fi xobbaalla torbaatamii torban aarsaa gubamu, korbeeeyii re'ee kudha lama aarsaa cubbuu godhanii Waaqa Israa'eliif dhi'eessan; kun hundi aarsaa gubamu kan Waaqayyoof dhi'eeffamee dha. 36 Isaan ajaja mootichaa illee ajajoota mootummaa fi bulchitoota Gama Laga Efraaxiisitti dabarsan. Jarris sabaa fi mana Waaqaa gargaaran.

9 Erga wanni kun hoijetamee booddee hooggantooni gara koo dhufanii akkana jedhan; "Sabni Israa'el lubootaa fi Lewwota illee dabalatee saboota ollaa isaanii kanneen hojii jibbisiisaa hoijetan jechuunis Kana'aanota, Heetota, Feerzota, Yebuusota, Amoonota, Mo'aabota, warra Gibxii fi Amoorota irraa addaan ba'anii hin jiraanne. 2 Isaanis intallan jaraa

ofii isaaniitiif fuudhanii ilmaan isaaniis fuusisanii sanyii qulqulluu sana saboota naannoo isaaniitti makan. Hooggantoonnii fi qondaaltonnis balleessaa kana højjechuu keessatti dura aantota turan.” 3 Ani yeroon waan kana dhaga’etti qomee koo fi uffata koo nan tarsaasee, rifeensa mataa koo fi areeda koo of irraa buqqisee akka malee rifadheen taa’e. 4 Kana irratti namoonni dubbii Waaqa Israa’eliin hollatan hundi sababii balleessaa warra boojuudhaa deebi’ an kanaaf naannoo kootti walitti qabaman. Anis akka malee rifadhee hamma aarsaa galgalaatti achuman taa’e. 5 Anis yeroo aarsaa galgalaatti akkuma qomee fi uffanni koo tarsa’ee jirutti lafan gaddee taa’aa turee ka’ee jilbeenfadhee harka koo gara Waaqayyo Waaqa kootti bal’isee 6akkana jedheen kadhadhe: “Yaa Waaqa ko, sababii cubbuun keenya mataa keenya bira ol darbee yakki keenyas samii ga’eef, yaa Waaqa koo ani fuula koo gara keetti deebiffachuu akka malee qaana’eera; saalfadheeras. 7 Bara abbootii keenyaatii jalqabee hamma ammaatti balleessaan keenya guddaa dha. Sababii cubbuun keenyaaf nu, mootonni keenya fi luboonni keenya akkuma har’aa kana harka mootota ormaa jalatti goraadee fi boojuutti, saamichaa fi salphinatti dabarfamnee kennamneerra. 8 “Amma garuu Waaqayyo Waaqni keenya hambaa nuu hambisee iddo isaa qulqulluu sana keessatti iddo amansiisaa nuuf kennuudhaan yeroo gabaabaadhaaf garaa nuuf laafeera; akkasiinis Waaqni keenya ija keenyaaf ifa kenneera; garbummaa keenya keessattis xinnoo nu boqochiiseera. 9 Nu garboota taanu illee Waaqni keenya garbummaa keessatti nu hin ganne. Inni fuula mootota Faares duratti jaalala isaa kan hin geeddaramne sana nu argisiiseera. Inni akka nu mana Waaqa keenya deebifnee ijaarruu fi akka diigamaa isaa illee iddootti deebifnuuf jirenya haaraa nuuf kenneera; Yihuudaa fi Yerusaalem keessattis dallaa da’annoo nuu kenneera. 10 “Amma garuu yaa Waaqa keenya nu kana booddee maal jechuu dandeenya? Nu ajaja 11 ati karaa garboota kee raajotaan kennite sanaaf hin ajajamneetii; innisakkana jedha: ‘Biyyi isin dhaaluudhaaf seenuutti jirtan xuraa’ummaa saba biyya sanaan xuroofteerti. Isaan hooji jibbisiisaa isaaniitiin handaara tokkoo hamma handaara kaanitti xuraa’ummaa isaaniitiin biyyattii guutaniiru. 12 Kanaafuu intallan keessan ilmaan isaanitti hin heerumiisinaa yookaan ilmaan keessan intallan

isaanii hin fuusisinaa. Akka jabaattaniif, akka waan gaarii biyya sanaa nyaattanii biyyatti illee dhaala bara baraa gootanii ijoollee keessanitti dabarsitaniif yoom iyyuu isaan wajjin walii galtee michummaa hin barbaadinaa.’ 13 “Wanni nurra ga’e kun gatii gochawwan hammina keenya fi yakka keenya guddaa sanaa ti; haa ta’utii ati Waaqni keenya adaba cubbuu keenyaaf maluun gad nu adabdee hambaaakkanaa nuu kenniteerta. 14 Nu amma illee ajaja kee cabsinee saba hojiwwan jibbisiisoo hojjetu kanaan wal haa fuunuu? Yoos ati akka malee nutti dheekkamtee hamma hambaan tokko iyyuu hin hafnetti nu hin balleessituu ree? 15 Yaa Waaqayyo Waaqa Israa’el, ati qajeelaa dha! Nu har’aa hambaa taanee jiraanneerra. Tokkoon keenya iyyuu sababii yakka keenyaaf fuula kee dura dhaabachuu dadhabnu illee nu kunoo yakkuma keenya wajjin fuula kee dura jirra.”

10 Utuma Izraan mana Waaqaa duratti lafaan of dha’ee boo’aa, cubbuu himachaa, kadhachaa jiruu Israa’eloonni akka malee hedduun dhiironni, dubartoonnii fi ijoolleen naannoo isaatti walitti ni qabaman. Isaanis hiqqifataniif boo’an. 2 Ergasiis sanyii Eelaam keessaa Shekaaniyaan ilmi Yehii’el Izraadhaanakkana jedhe; “Nu waan saboota naannoo keenya jiraatan keessaa dubartoota ormaa fuuneef Waaqa keenyaaf hin amanamne. Wanni kun ta’u illee amma iyyuu Israa’eliif abdiin jira. 3 Kanaafuu kottaa akkuma gorsa gooftaa koo fi kan warra ajaja Waaqa keenya sodaatanitti dubartoota kanneenii fi ijoollee isaanii hunda of irraa geggeessuuf fuula Waaqa keenyaaf duratti kakuu ni galla. Kunis akkuma Seeraatti haa raawwatamu. 4 Ka’i; wanni kun suma harka jira. Nu si deeggarra; egaa jabaadhuu højedhu.” 5 Kanaafuu Izraan ka’ee akka isaan waan jedhame sana raawwataniif luboota hangafoota, Lewwotaa fi Israa’el hunda ni kakachiise; isaanis ni kakatan. 6 Ergasiis Izraan fuula mana Waaqaa duraa ka’ee kutaa manaa kan Yehohaanaan ilma Eliyaashiib seene. Inni yeroo achi turetti nyaata tokko illee hin nyaanne; bishaanis hin dhugne; sababii amanamummaa dhabisa warra boojuudhaa deebi’aniif gaddaa tureetii. 7 Ergasiis akka warri boojuudhaa deebi’an hundi Yerusaalem keessatti walitti qabamaniif Yihuudaa fi Yerusaalem guutuu keessatti labsiin ni labsame. 8 Namni kam iyyuu bultii sadii keessatti yoo dhi’achuu baate

akkuma murtii qondaaltataa fi maanguddootaatti qabeenyi isaa hundi irraa ni fudhatama; inni mataan isaa waldaa warra boojuudhaa deebi'ee keessaa ni ari'ama. **9** Bultii sadan sana keessatti namoonni Yihuudaa fi Beniyaam hundi Yerusaalem keessatti walitti qabaman. Bultii digdammaffaa ji'a saglaffaatti namoonni hundi sababii waan kanaa fi sababii rooba guddaatiif akka malee raafamanii oobdii mana Waaqaa dura jiru irra ni tataa'an. **10** Izraan lubichi ol ka'ee akkana isaaniin jedhe; "Isin amanamoo hin turre; dubartoota ormaa fuudhuudhaanis Israa'el irratti yakka dabaltaniirtu. **11** Egaa amma cubbuu keessan Waaqayyo Waaqa abbootii keessanitti himadhaatii fedhii isaa guutaa. Saboota naannoo keessan jiraatani fi niitota warra ormaa keessaa fuutaniin gargar ba'aa." **12** Guutummaan waldaa sanaa akkana jedhee sagalee guddaadhaan deebise: "Ati sirrii dha! Nu akkuma ati jette gochuu qabna. **13** Garuu nama hedduutu as jira; yeroon kunis yeroo roobaa ti; kanaafuu nu ala dhaabachuu hin dandeenyu. Sababii nu waan kana keessatti cubbuu guddaa hoijenneef wanni kun guyyaa tokkotti yookaan guyyaa lamatti fala argachuu hin danda'u. **14** Qondaaltonni keenya iddo waldaa guutuu haa bu'an. Ergasii namni magaalaawwan keenyaa kan dubartii ormaa fuudhe kam iyyuu hamma dheekkamsi Waaqa keenyaa sodaachisaan sababii waan kanaatiif dhufe sun nurraa deebi'utti maanguddootaa fi abbootii murtii tokkoo tokkoo magaalaa wajjin yeroo murteeffametti haa dhufu." **15** Yonnaataan ilma Asaaheelii fi Yahizeyya ilma Tiqwaa qofatu waan kana morme; Meshulaamii fi Shaabetaayi Lewwichi immoo isaan deeggaran. **16** Warri boojuudhaa deebi'an sunis akkasuma godhan. Izraan lubichis namoota hangafoota maatii ta'an tokkoo tokkoo garee maatii keessaa nama tokko filatee hunduma isaanii maqaa maqaan ramade. Isaanis bultii tokkoffaa ji'a kurnaffaatti dhimma sana qorachuudhaaf tataa'anii **17** guyyaa tokkoffaa ji'a jalqabaatti waa'ee namoota dubartoota ormaa fuudhan hundaa qoratanii fixan. **18** Sanyii lubootaa keessaa namoonni dubartoonni ormaa fuudhan kanneenii dha: Sanyii Iyyasuu ilma Yoozaadaaqii fi obboloota isaa keessaa: Ma'aseyyaa, Elii'ezer, Yaariibii fi Gedaaliyas. **19** Isaan hundinuu niitota isaanii hiikuudhaaf waadaa ni galan; tokkoon tokkoon isaanii balleessaa ofii isaanitiif bushaayee keessaa korbeeessa

hoolaa tokko aarsaa yakkaatiif ni dhi'eessan. **20** Sanyii Imeer keessaa: Hanaanii fi Zebaadiyya. **21** Sanyii Haariim keessaa: Ma'aseyyaa, Eeliyas, Shemaa'iyaa, Yehii'eelii fi Uziyyaa. **22** Sanyii Phaashihuur keessaa: Eliiyyo'eenayi, Ma'aseyyaa, Ishmaa'el, Naatnaa'el, Yoozaabaad, Shime'i, Qeelaayaa isa Qeliixaa jedhamu sana, Phetaayaa, Yihuudaa fi Elii'ezer. **24** Faarfattoota keessaa: Eliyaashiib. Warra karra eegan keessaa: Shaluum, Telemii fi Uuri. **25** Israa'eloota kaan keessaa: Sanyii Phaarosh keessaa: Raamiyyaa, Yeziyaa, Malkiyaa, Miyaamiin, Ele'aazaar, Malkiyaa fi Benaayaa. **26** Sanyii Eelaam keessaa: Mataaniyyaa, Zakkaariyas, Yehii'eel, Abdii, Yireemootii fi Eeliyas. **27** Sanyii Zaatuu keessaa: Eliiyyo'eenayi, Eliyaashiib, Mataaniyyaa, Yireemooti, Zaabaadii fi Aziizaa. **28** Sanyii Beebay keessaa: Yehohaanaan, Hanaaniyyaa, Zaabayii fi Aatilaayi. **29** Sanyii Baanii keessaa: Meshulaam, Maluuk, Adaayaa, Yaasuub, She'aalii fi Raamoot. **30** Sanyii Fahat Mo'aab keessaa: Adinaa, Kelaal, Benaayaa, Ma'aseyyaa, Mataaniyyaa, Bezali'eel, Binuuyii fi Minaasee. **31** Sanyii Haariim keessaa: Elii'ezer, Yishiyyaa, Malkiyaa, Shemaa'iyaa, Simi'oon, **32** Beniyaam, Maluukii fi Shemaariyya. **33** Sanyii Haashum keessaa: Matenaayi, Matataa, Zaabaadii, Eliiphelexi, Yereemaayi, Minaasee fi Shime'i. **34** Sanyii Baanii keessaa: Ma'adaay, Amraam, Uu'eel, **35** Benaayaa, Beediyyaa, Keluuhi, **36** Waaneyaa, Mereemooti, Eliyaashiib, **37** Mataaniyyaa, Matenaayii fi Ya'asaawuu, **38** Baanii, Binuuyii, Shime'i, **39** Shelemiyaa, Naataan, Adaayaa, **40** Maknaadebaayi, Shaashaayi, Shaaraayi, **41** Azari'eel, Shelemiyaa, Shemaariyya, **42** Shaluum, Amariyyaa fi Yoosef. **43** Sanyii Neboo keessaa: Ye'ii'eel, Matiitiyyaa, Zaabaadii, Zebiinaa, Yaadaayi, Yoo'eelii fi Benaayaa. **44** Warri kunneen hundinuu dubartoota ormaa ni fuudhan; isaan keessas tokko tokko niitota kanneen irraa ijoollee ni dhalchan.

Nahimiyyaa

1 Dubbii Nahimiyyaa ilma Hakaaliyaa: Wagga digdammaffaatti ji'a Kaaseluu jedhamu keessa utuu ani gamoo Suusaa keessa jiruu, 2 obboloota koo keessaan Hanaaniin namoota biraaj Yihuudaadhaa dhufe; anis waa'ee hambaa Yihuudoota boojuu jalaa ba'anii fi waa'ee Yerusaalem isaan nan gaafadhe. **3** Isaanis akkana naan jedhan; "Warri boojuudhaa deebi'anii kutaa biyyaa kana keessa jiraatan rakkinaa fi salphina guddaa keessa jiru. Dallaan Yerusaalem diigamee karraawwan ishees ibiddaan gubamaniiru." **4** Anis waan kana dhageenyaan gad taa'ee boo'ee guyyoota muraasaaf nan gadde; soomees fuula Waaqa samii durattin kadhadhe. **5** Akkanas nan jedhe: "Yaa Waaqayyo Waaqa samii, Waaqa guddichaa fi sodaachisaa, kan warra si jaallatanii ajaja kee eeganiif kakuu jaalala keetii eegdu, **6** akka kadhannaa ani garbichi kee halkanii fi guyyaa fuula kee duratti waa'ee garboota kee saba Israa'el kadhadhu dhageessuuf gurri kee haa banamu; iji kees haa ilaalu. Ani cubbuu nu Israa'eloomni, ani mataan koo fi manni abbaa koo sitti hoijenne nan hima. **7** Nu akka malee hammina sitti hoijenneerra. Nu ajaja, labsii fi seera ati garbicha kee Museetti kennite sana hin eegne. **8** "Qajeelfama garbicha kee Museetti kennite sana yaadadhu; innis akkana jedha; 'Yoo isin amanamuu baattan ani saboota keessa isin nan bittinneessa; **9** garuu yoo isin gara kootti deebitanii ajaja koo eegdan, yoo namoonni keessan kanneen booji'aman daarii lafaa jiraatan illee ani achii walitti isaanin qabee gara iddo an akka Maqaan koo achi jiraatuuf filadhe sanaatti isaan nan fida.' **10** "Isaan garboota kee fi saba kee warra ati humna kee guddaa fi harka kee jabaa sanaan furtee dha. **11** Yaa Gootaa, gurri kee kadhannaa garbicha kee kanaa fi kadhannaa garboota kee warra maqaa kee sodaachuutti gammadanii sirriitti haa dhaga'u. Fuula namicha kanaa durattii surraa isaaaf kennuudhaan har'a garbicha kee milkeessi." Ani nama mootichaaf daadhii buusun ture.

2 Wagga digdammaffaa bara Arxeksis Mootichaatti ji'a Niisaan keessa yeroo daadhiin wayinii isaaaf dhi'eeffametti ani daadhii wayinii sana fuudhee mootichaaf nan kenne. Ani fuula isaa durattii gaddee hin beeku; **2** kanaafuu mootichi, "Ati utuu

hin dhukkubsatin fuulli kee maaliif waan gadde fakkaata? Kun gadda garaa keessaati malee waan biraaj miti" naan jedhe. Anis akka maleen sodaadhe; **3** mootichaanis, "Yaa mootii bara baraan jiraadhu! Utuu magaalaan abbootiin koo keessatti awwaalaman barbadooftee jirtuu, utuu karrawwan ishees ibiddaan barbadeeffamanii jiranuu fuulli koo maaliif hin gaddu?" naan jedhe. **4** Mootichis, "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" naan jedhe. Kanaafuu ani Waaqa samii kadhadheen **5** akkana jedhee mootichaaf nan deebise; "Yoo wanni kun mooticha gammachiisee garbichi kee fuula kee duratti surraa argate, akka ani magaalattii deebisee ijaaruuf gara Yihuudaa, gara magaalaa abbootiin koo itti awwaalamanitti na ergi." **6** Kana irratti mootichi utuma mootittiin isa bira teessuu, "Karaan kee yeroo hammamii fudhata? Atis yoomi deebita?" jedhee na gaafate. Na erguun fedhii mootichaa ta'e; anis yeroo nan murteeffadhe. **7** Ammas ani akkanan isaan jedhe; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, akka isaan hamma ani Yihuudaa ga'utti nagaadhaan na dabarsaniif bulchitoota Laga Efraaxiis Gamaatiif xalayaan anaaf haa kennamu. **8** Akkasumas akka inni laaxaa ani ittiin dareeraa karra da'anno manaa qulqullummaa, dallaa magaalaa sanaa fi kan mana ani itti galuu jiruu tolfadhu naaf kennuuf Aasaaf eegduu bosona mootichaaf xalayaan naaf haa barreeffamu." Sababii harki Waaqa koo tolaan sun narra tureef mootichi waan ani kadhadhe naa kenne. **9** Kanaafuu ani gara bulchitoota Gama Laga Efraaxiis dhaqee xalayoota mootichaa isaanitti nan kenne. Mootichi ajajjoota waraanaa fi abbootii fardeenii na wajjin ergee ture. **10** Sanbalaax Hooroonichii fi Xoobbiyaan qondaaltichi Amoon sun yeroo waan kana dhaga'anitti sababii namni Israa'eliif waan tolaa yaadu tokko dhufeef akka malee ni raafaman. **11** Ani ergan Yerusaalem dhaqee bultii sadii achi bubbulee booddee **12** halkaniin ka'ee namoota muraasa wajjin nan ba'e. Ani waan Waaqni koo akka ani Yerusaalemiif godhu garaa koo keessa kaa'e nama tokkotti iyyuu hin himne. Horii tokkicha ani yaabbadhe sana malee horiin tokko illee na bira hin ture. **13** Ani halkaniin Karra Sululaatiin gad ba'ee gara Boolla Bishaan Jawweetii fi gara Karra Dikee dhaqee dallaa Yerusaalem kan diigamee fi karrawwan ishee kanneen ibiddaan barbadeeffaman sana irra naanna'een ilaale. **14** Ergasiis ani ittuma fufee gara

Karra Burqaa fi gara Haroo mootichaa nan dhaqe; garuu karaan horii ani yaabbadhe dabarsu tokko illee hin turre; **15** kanaafuu ani halkaniin karaa sululaatiin ol ba'ee dallaa sana nan ilaale. Dhuma irrattis dugda duubatti deebi'ee Karra Sululaatiin ol nan seene. **16** Sababii ani hamma gaafasitti Yihuudootatti yookaan lubootatti yookaan namoota bebeekamootti yookaan qondaaltotatti yookaan namoota hojii sana hojjechuuf jiran biraa kamitti iyyuu homaa hin himiniif qondaaltonni sun gara ani dhaqe yookaan waan ani hojjechaa ture hin beekne. **17** Aniakkana isaaniin nan jedhe; "Isin rakkoo nu keessa jirru ni argitu; Yerusaalem diigamteerti; karrawwan ishees ibiddaan gubamaniiru. Kottaa nu akka si'achi nama kolfaa hin taaneef dallaa Yerusaalem deebifnee ni ijaarraa." **18** Ani waa'ee harka Waaqa koo kan narra jiru tolaa sanaa fi waan mootichi naan jedhe illee isaanitti nan hime. Isaanis, "Kottaa kaanee deebisnee haa ijaarru" jedhanii deebisan. Kanaafuu isaan hojii gaarii kana jalqaban. **19** Garuu Sanbalaaxi Hooroonichi, Xoobbiyaan qondaaltichi Amoonii fi Gesheem namni Arabaa sun waan kana dhageenyaan nutti qoosanii nutti kolfan. Isaanis, "Wanni isin hojjettan kun maali? Isin mootichatti fincilaajirtu moo?" jedhanii gaafatan. **20** Ani immooakkana jedheen deebii kenneef; "Waaqni samii fiixaan nuuf baasa. Nu garboonni isaa immoo kaanee ni ijaarra; isin garuu Yerusaalem keessaa qooda yookaan mirga yookaan yaadannoo tokko illee hin qabdan."

3 Eliyaashiib lubichi ol aanaanii fi luboonni akka isaa ka'anii Karra Hoolotaa ijaaran. Isaan karra sana qulqulleessanii cufaawwan isaa iddootti deebisan; dallaa sanas hamma Gamoo Dhibbaa kan isaan qulqulleessan sanaattii fi hamma Gamoo Hanaani'eelitti ijaaran. **2** Namoonni Yerikoo kutaa itti aaru ijaaran; Zakuur ilmi Imrii immoo isaanitti aansee ijaare. **3** Ilmaan Hasenaa'aa Karra Qurxummi deebisanii ijaaran. Isaan demdemoo kaa'anii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. **4** Mereemooti ilmi Uuriyaa, ilmi Haqoosi kutaa itti aaru haromse. Isatti aane Meshulaam ilma Berekiiya ilma Meseezebeelitu haromse; isaanitti aane immoo Zaadoq ilma Ba'anaatu haromse. **5** Kutaa itti aaru namoota Teqoo'atu haromse; namoonni isaanii bebeekamoon garuu hojii Gooftaa

isaaniitiif boquu gad hin qabanne. **6** Yooyaadaan ilmi Faasehaatii fi Meshulaam ilmi Besoodeyaa Karra Moofaa haaromsan. Isaanis demdemoo kaa'anii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. **7** Isaanitti aansee immoo Melaaxiyaan namichi Gibe'oone, Yaadoon namichi Meeroonot akkasumas namoonni Gibe'ooniitii fi Miisphaa kutaawwan bulchiinsa bulchaa Gama Laga Efraaxiis jala jiran sana haaromsan. **8** Tumtuu warqee keessaa Uzii'eel ilmi Harhayaa kutaa itti aaru haromse. Warra Shittoo hojjetan keessaa Hanaaniyaan kutaa kutaa sanatti aaru haromse. Isaanis hamma Dallaa Bal'aatti Yerusaalemin akka duriitti deebisanii ijaaran. **9** Refaayaan ilmi Huuri, bulchaan gartokkee aanaa Yerusaalem kutaa itti aaru haromse. **10** Isaanitti aansee Yedaayaa ilmi Haruumaaf kutaa fuullee mana ofii isaa haromse; Haxuush ilmi Hashabniyya isatti aansee haromse. **11** Malkiyaan ilmi Haariimiitii fi Hashuub ilmi Fahat Mo'ab kutaa biraatii fi Gamoo Badaa Ibiddaa haaromsan. **12** Shaluum ilmi Haloheesh bulchaan gartokkee aanaa Yerusaalemiitii fi intallan isaa kutaa itti aaru haromsan. **13** Haanuumii fi jiraattonni Zaano'aa Karra Sululaa haaromsan. Isaanis karra sana deebisanii ijaaranii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. Akkasumas hamma Karra Dikeetti dallaa dhundhuma kuma tokko lafa irra dheeratu haromsan. **14** Malkiyaan ilmi Rekaab bulchaan aanaa Beet Hakerem Karra Dikee haromse. Innis karra sana deebisee ijaaree cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebise. **15** Shelaal ilmi Kol-Hoozee bulchaan aanaa Miisphaa sun Karra Burqaa haromse. Innis karra sana haromsee gubbaa isaa haguugee cufaawwan isaa, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebise. Dallaa Haroo Sheelaanii kan Iddoo Biqiltuu Mootichaa biraa sanas hamma waltajii Magaalaa Daawit irraa gad bu'uutti haromse. **16** Isa duubaan Nahimiyaan ilmi Azbuuq bulchaan gartokkee aanaa Beet Zuuri sun hamma iddo fuullee awwaala Daawititti, hamma haroo kuufamee fi hamma Mana Goototaatti haromse. **17** Isatti aane Lewwonni Rehuum ilma Baaniitiin qajeelfaman ni haromsan. Isatti aansee immoo Hashabiyaaan bulchaan gartokkee aanaa Qeyiilaa sun aanaa ofii isaatiif haromse. **18** Isatti aansee namoonni biyya isaanii qajeelcha Bawaayi ilma Heenaadaad bulchaa gartokkee aanaa

Qeyiilaa jala turan ni haaromsan. **19** Isatti aansee Eezer ilmi Yeeshu'aa bulchaan Miisphaa iddo karaa mankuusa mi'a lolaatti geessu fuul duraa sana hamma roga isaatti kutaa biraan haaromse. **20** Isatti aansees Baaruk ilmi Zabaay roga sanaa jalqabee hamma balbala mana Eliyaashiib lubicha ol aanaatti kutaa biraan hinaaffaadhaan haaromse. **21** Isatti aansee Mereemooti ilmi Uuriyaa, ilmi Haqoosi balbala mana Eliyaashiibiijalqabee hamma dhuma isaatti kutaa biraan haaromse. **22** Isatti aansee immoo luboota naannoo sana jiranittu haaromse. **23** Isaaniin achittis Beniyaamii fi Hashuubittu fuula mana isaanii dura haaromse; isaanitti aansee immoo Azaariyaa ilma Ma'aseyaa ilma Anaaniyatu mana isaa bira haaromse. **24** Isatti aansee Binuuyiin ilmi Heenaadaad mana Azaariyattii jalqabee hamma rogaan fi golee isaatti kutaa biraan haaromse; **25** Phaalal ilmi Uuzaay immoo golee sanaa fi gamoo masaraa mootummaa kan ol aanu gubbaatti ijaarame fuullee oobdii eegdotaan bira haaromse. Isatti aansees Phedaayaan ilmi Phaaroshii fi **26** tajaajiltoonni mana qulqullummaa kanneen tulluu Oofeel irra jiraatan hamma iddo Karra Bishaanii kan gama ba'atii fi gamoo ol ka'aa sana duraatti haaromsan. **27** Isaanitti aansanii immoo namoonni Teqoo'aa gamoo ol ka'aa guddichaa jalqabani hamma dallaa Oofeelitti kutaa biraan haaromsan. **28** Karra Fardaatiin olitti tokkoon tokkoon lubootaa fuula mana ofii isaanii dura haaromsan. **29** Isaanitti aansee Zaadoq ilmi Imeer fuullee mana isaa haaromse. Isatti aansee Shemaa'iyaa ilmi Shekaaniyaa eegduun Karra gama Ba'aa sun akkasuma ni haaromse. **30** Isatti aansanii Hanaaniyaa ilmi Shelemiyattii fi Haanuun ilmi Zaalaaf ja'affaan sun kutaa biraan haaromsan. Isaanitti aansee immoo Meshulaam ilmi Berekiyaa fuullee mana ofii isaa keessa jiraatuu haaromse. **31** Isatti aansee immoo tumtuu warqee keessa Malkiyaan hamma mana tajaajiltoota mana qulqullummaati fi daldaltootaa kan fuullee Karra To'annaatti, hamma kutaa manaa kan golee irraattis haaromse; **32** tumtuun warqetii fi daldaltoonni immoo kutaa manaa kan golee irraa sanaa fi Karra Hoolotaa gidduu jiru haaromsan.

4 Sanbalaaxi akka nu dallaa kana deebifnee ijaaraa jirru dhageenyaan aariin gubatee dheekkame. Innis Yihuudootatti quosee **2** fuula obboloota isaa

fi fuula loltoota Samaariyaa duratti akkana jedhe; "Yihuudoonni dadhaboonti kunneen maal hojjechaa jiru? Isaan dallaa isaanii deebisanii ijaaru? Aarsaa illee ni dhi'eessuu? Guyyaa tokko keessatti ni fixuu? Isaan waan akkas gubamee tuulame keessaa dhagaa fuudhanii akka duriitti deebisuu danda'u?" **3** Xoobbiyaan namichi Amoon kan isa bira dhaabate sunis, "Waan isaan ijaaraa jiran kana, dallaa isaanii kan dhagaa kana waangoon iyyuu yoo yaabde ni jigsiti!" jedhe. **4** Yaa Waaqa keenya nu dhaga'i; nu tuffatamneerraati. Arraba isaan nu arrabsan matuma isaanitti deebisi. Boojuudhaaf dabarsii biyya ormaatti isaan kenni. **5** Sababii isaan fuula ijaartotaa duratti dheekkamsaaf si kakaasaniiif yakka isaanii hin dhoksiniif yookaan cubbuu isaanii fuula kee duraa hin haqiniif. **6** Nu akkasiin dallaa sana hamma inni walakkaa dheerina isaa ga'utti deebifnee ijaarre; namoonni garaa tokkoon hojjechaa turaniitii. **7** Garuu Sanbalaaxi, Xoobbiyaan, Aruboonti, Amoononni fi namoonni Ashdood yommuu akka haaromfamuun dallaa Yerusaalem ittuma fufaa jiruu fi akka qaawwi isaa duuchamaa jiru dhaga'anitti akka malee aaran. **8** Isaan hundinuu dhufanii Yerusaalemin loluu fi rakkina itti fiduudhaaf tokkummaadhaan malatan. **9** Nu garuu Waaqa keenya kadhannee doorsisa kana of irraa ittisuuf jennee waardiyyaa halkanii fi guyyaa eegu tokko kaa'anne. **10** Sabni Yihuudaas, "Humni hojjetootaa laafeera; sababii diigamni isaa akka malee guddaa ta'eef nu dallaa kana deebifnee ijaaru hin dandeenyu" jedhe. **11** Diinonni keenyas, "Utuu isaan hin beekin yookaan nu hin argin isaan gidduu seennee isaan fixnee hojji sana dhaabbachiifna" jedhan. **12** Yihuudoonni isaanitti dhi'oo jiraatan dhufanii, "Yoo isin eessa illee dhaqxan isaan inuma nu lolu" jedhanii yeroo kudhan nutti himan. **13** Kanaafuu ani namoota sana keessa tokko tokko dachaa dallaa duubaan jiru keessa, iddo ol ka'aa irratti ramadee akka isaan goraadee, eeboo fi iddaa qabatanii dhaabatan nan godhe. **14** Anis ergan asii fi achi ilaalee booddee ol ka'ee namoota bebeekamoodhaan, qondaaltotaa fi uummata kaaniin akkana nan jedhe; "Isin jara hin sodaatinaa. Gooftaa guddichaa fi sodaachisa sana yaadadhaati obboloota keessaniif, ilmaan keessaniif, intallan keessaniif, niitota keessanii fi manneen keessaniif lolaa." **15** Yeroo diinonni keenya akka nu mala isaanitti dammaqne, akka Waaqnis mala isaanii

sana jalaa diige dhaga'anitti nu hundi gara dallaatti, tokkoon tokkoon keenyas hojii keenyatti deebine. **16** Gaafasii jalqabee namoota koo keessaa walakkaan isaanii hojii hoijetanii walakkaan kaan immoo eeboo, gaachana, iddaa fi mi'a lolaa hidhatan. Ajajjoonis saba Yihuudaa hunda duubaan dhaabachaa turan; **17** warri dallaa ijaaranii fi ba'aa baatanis harka tokkoon ni hojjetu, harka tokkoon immoo mi'a lolaa qabatu turan; **18** tokkoon tokkoon ijaartota sanaa goraadee ofii isaanii mudhiitti hidhatanii hojii hoijetan. Namichi malakata afuuu garuu na wajjin ture. **19** Anis namoota bebeekamoodhaan, qondaaltotaa fi uummata kaaniin akkana nan jedhe; "Hojin kun guddaa fi bal'aa dha; tokkoon tokkoon keenyas gargar fagaannee dallaa irra jirra. **20** Iddoo itti sagalee malakataa dhageessan kamitti iyyuu nutti makamaa. Waaqni keenya nuuif lolaa!" **21** Kanaafuu nu barii barraaqaa jalqabnee hamma urjiwwan ba'anittiakkuma namoota keenya keessaa garii eeboo qabatanii jiranitti hojii itti fufne. **22** Anis yeroo sanatti namootaan akkanan jedhe; "Akka isaan halkan akka eegdotaatti, guyyaa immoo akka hoijettootaatti nu tajaajiluu danda'anif nama kam iyyuu gargaaraa isaa wajjin halkan Yerusaalem keessa tursaa." **23** Anis, obboloonni koos, namoonni koos, eegdonni na wajjin turanis uffata keenya hin baafanne; tokkoon tokkoon namaa yeroo bishaan barbaacha deemu illee mi'a isaa kan waraanaa harkatti qabata ture.

5 Yeroo kanatti namoonnii fi niitonni isaanii obboloota isaanii Yihuudootatti guddisanii iyyan. **2** Isaan keessaa namoonni tokko tokko, "Nu, ilmaan keenya fi intallan keenya baay'ee hedduu dha; nu akka nyaannee jiraannuuf midhaan argachuu qabna" jechaa turan. **3** Warri kaan immoo, "Nu yeroo beelaatti midhaan argachuudhaaf jennee lafa qotisaa keenya, iddo dhaabaa wayinii keenya fi manneen keenya qabsiisaa jirra" jechaa turan. **4** Ammas namoonni biraanakkana jedhan; "Nu lafa qotisaa keenya fi iddo dhaabaa wayinii keenyaatiif gibira mootichaa baasuudhaaf maallaqa liqeefbachuu qabna turre. **5** Nu namoota biyya keenyaatiin foonii fi dhiiga tokko taanee ilmaan keenyas akkuma ilmaan isaanii gaarii ta'an illee, nu ilmaan keenya fi intallan keenya dabarsinee garbummaaf kennineerra. Intallan keenya keessaa tokko tokko amma iyyuu garboomfamanii

jiru; garuu lafti qotisaa keenya fi iddoon dhaabaa wayinii keenya kan namoota biraan ta'anif nu humna hin qabnu." **6** Anis yommuun iyya isaaniitii fi dubbi kana dhaga'etti baay'ee nan aare. **7** Anis ofiin mari'adhee namoota bebeekamoo fi qondaaltota sana nan ifadhe; akkanas nan jedheen; "Isin hiiqidhaan liqeessuudhaan namootuma biyya keessanii saamaa jirtu!" Kanaafuu ani yaa'ii guddaa isaanitti waameen **8** akkana isaanii jedhe; "Nu hamma nuu danda'ametti obboloota keenya Yihuudoota saba ormaatti gurguramanii turan sana deebifnee bitanneerra. Isin amma illee akka isaan deebifamanii nutti gurguramanif jettanii obboloota keessaan gurguraa jirtul!" Isaan immoo waan jedhan dhabanii cal'isan. **9** Kanaafuu ani ittuma fufeen akkana jedheen; "Wanni isin hojjechuutti jirtan kun sirrii miti. Isin tuffii diinota keenya Namoota Ormaa jalaa ba'uuf, Waaqa keenya sodaachuudhaan jiraachuu hin qabdanii? **10** Ani, obboloota koo fi namoonni koos maallaqaa fi midhaan saba kanaaf liqeessaa jirra. Garuu hiiqidhaan liqeessuudhaan nama saamuu dhiisa! **11** Amma dafaatii lafa qotisaa isaanii, iddo dhaabaa wayinii isaanii, mukkeen ejersatii fi manneen isaanii akkasumas waan hiiqidhaan liqeessitanii dhibbantaan saamtan kanneen akka maallaqaa, midhaanii, daadhii wayinii haaraatii fi zayitii sana deebisaafii." **12** Isaanis, "Nu waan sana deebifnee ni kenning; deebinee waan tokko illee isaan irraa hin barbaannu. Akkuma ati jette goona" jedhan. Kana irratti ani luboota ofitti waamee akka namoonni bebeekamoonii fi qondaaltonni waan waadaa galan sana raawwatan nan kakachiise. **13** Ammas ani dachaa uffata koo hurgufeen akkana jedhe; "Waaqayyo nama waadaa kana hin eegne kumiin iyyuu mana isaatii fi qabeenya isaa irraa akkana haa hurgufu. Namni akkanaa kun akkasuma hurgufamee harka duwwaa haa hafu!" Kana irratti waldaan hundi, "Ameen" jedhee Waaqayyo galateeffate. Uummannis akkuma waadaa gale sana godhe. **14** Kana caalaas yeroo ani bara Arxeksis mootichaa keessa waggaa digdammaffaatti bulchaa biyya Yihuudaa ta'ee muudamee jalqabee hamma waggaa soddomii lammaffaa mootummaa isaatti jechuunis waggaa kudha lamaaf, anis obboloonni koos nyaata bulchaa ramadame hin nyaanne. **15** Garuu bulchitoonni durii kanneen anaan dura turan ba'aa guddaa saba baachisanii nyaataa fi daadhii

wayinii malee iyyuu meetii saqiliif afurtama isaan irraa fudhachaa turan. Gargaarttonni isaaniis akkasuma saba cunqursan. Ani garuu waanan Waaqa sodaadhuuf akkas hin goone. **16** Qooda kanaa ani hojii dallaa ijaaruu kanaaf of nan kenne. Namoonni koo hundinuu achitti hojjidhaaf walitti qabaman; nu lafa tokko illee hin arganne. **17** Amma illee namoota saba naannoo keenya jiraatan keessaa dhufan malee Yihuudoonni dhibba tokkoo shantamii fi qondaaltonni maaddii koo irraa nyaachaa turan. **18** Guyyaa guyyaadhaan sangaan tokko, hoolonni gagabbatoon ja'aa fi indaanqoowwan muraasni, guyyaa kudhan kudhaniin immoo daadhiin wayinii kan gosa hundaa baay'inaan naa qopheeffamate. Kana hunda malees ani takkumaa nyaata bulchaaf ramadamuu qabu hin gaafanne; gaaffiin kun saboota kanneenitti ba'aa guddaa tureetii. **19** Yaa Waaqa koo waan ani saba kanaaf godhe hunda tolaatti naa lakkaa'i.

6 Ani hamma yeroo sanaatti cuftuu balbalaa itti galchuu baadhu illee Sanbalaax, Xoobbiyaan, Gesheem namicha Arabaa sanaa fi diinonni keenya biraan akka ani dallaa sana deebisee ijaaree iddoon hin ijaaramin tokko iyyuu hin hafin dhageenyaan **2** Sanbalaaxii fi Gesheem, "Kottu mee gandoota dirree Oonoo irra jiran keessaa isa tokko keessatti wal arginaa" jedhanii ergaa kana natti ergan. Isaan garuu na miidhuuf malachaa turan; **3** kanaafuu aniakkana jedhee ergamoota isaanittin erge; "Ani waan hojii guddaa hojjechaa jiruuf gad bu'uu hin danda'u. Yeroo ani hojii dhiisee gara keessanitti gad bu'uutti hojiin maaliif dhaabata?" **4** Isaan ergaadhumaa tokko si'a afur natti ergan; anis si'a afranuu deebiadhuma tokkon kenneef. **5** Sanbalaaxis ergaadhumaa sana garbicha isaa tokkoon yeroo shanaffaa natti erge; garbichi sunis xalayaa hin cufamin tokko harkaa qaba ture. **6** Xalayichisakkana jedha: "Akka atii fi Yihuudoonni finciliu barbaaddan uummata keessatti odeeoffameera; Gesheemis kanuma mirkaneessa. Wanni isin dallaa ijaartaniifis kanuma; akka oduu kanaatti ati mootii isaanii ta'u barbaadda; **7** ati akka isaan, 'Yihuudaa keessa mootii tokkotu jira!' jedhanii waa'ee kee Yerusaalem keessatti labsaniif raajota muudatteerta. Oduun kun gara mootichaatti ni deebi'a; kanaafuu kottu wajjin ni mari'annaa." **8** Kana irratti ani, "Wanni akka waan ati dubbattu kanaa tokko illee hin hojjetamne; ati matuma kee

keessaa fuutee dubbattaa" jedheen deebiseef. **9** Isaan hundi, "Harki jara kanaa hojii hojjechuu ni dadhaba; hojiin kunis hin dhumu" jedhanii yaaduudhaan nu sodaachisuu yaalaa turan. Ani garuu, "Amma harka koo naa jajjabeessi" jedheen Waaqa kadhadhe. **10** Anis gaaf tokko mana Shemaa'iyaa ilma Delaayaa, ilma Maheexabi'eel kan manuma ofii isaa keessatti itti cufame sanaa nan dhaqe. Innisakkana jedhe; "Sababii namoonni si ajjeesuuf dhufaa jiraniif, sababii isaan si ajjeesuuf halkaniin dhufaa jiraniif kottu mana Waaqaatti, mana qulqullummaa keessatti wal arginee balbalawwan mana qulqullummaa haa cufannu." **11** Ani immoo, "Namni akka kootii kun baqachuu qabaa? Yookaan namni na fakkaatu tokko lubbuu ofii isaa oolfachuudhaaf jedhee mana qulqullummaa seenuu qabaa? Ani hin deemu!" jedheen. **12** Ani akka Waaqni isaa natti hin ergin beekkadheera; inni garuu sababii Xoobbiyaan fi Sanbalaaxiisa bitataniif waa'ee koo waan hamaa raaje. **13** Inni na sodaachisee akka ani waan kana hojjechuudhaan cubbuu hojjedhuuf, akka isaanis akkasiin maqaa hamaa naa kennanii maqaa na balleessaniif bitame. **14** Yaa Waaqa ko, sababii waan isaan hojjetan sanaaf jedhiitii Xoobbiyaan fi Sanbalaaxin yaadadhu; raajjuu Noo'adiyya jedhamtuu fi raajota na sodaachisuu yaalan kaanis yaadadhu. **15** Akkasiin isallaan sun bultii shantamii lamatti, ji'a Eeluuli jedhamu keessa bultii digdamii shanaffaatti ijaaramee dhume. **16** Yommuu diinonni keenya hundi oduu kana dhaga'anitti, saboonni naannoo keenya hundi sodaatanii abdi kutatan; isaan akka hojiin kun gargaarsa Waaqa keenyaan hojjetame hubataniiruutii. **17** Bara sana keessa namoonni Yihuudaa bebeekamoon xalayoota hedduu gara Xoobbiyaatti ergaa turan; Xoobbiyaanis deebii isaaaniif ni erga ture. **18** Sababii inni soddaa Shekaaniyya ilma Aaraa tureef namoonni Yihuudaa keessa jiraatan hedduun isaaaf kakatan; akkasumas ilmi isaa Yehohaanaan intala Meshulaam ilma Berekiyaa fuudhee ture. **19** Kana malees isaan hojii isaa gaarii natti odeeessaa, waan ani jedhe illee isatti himaa turan. Xoobbiyaan immoo na sodaachisuuuf jedhee xalayoota natti ergaa ture.

7 Erga dallaan sun ijaaramee anis cufaawwan iddootti deebisee booddee karra eegdonni, faarfattoonni fi Lewwonni ni ramadaman. **2** Anis Yerusaalem irratti Anaanii obboleessa koo fi Hanaaniyya ajajaa

masaraa mootummaa sana nan muude; Hanaaniyaan kun nama hunda caalaa amanamaa fi kan Waaqa sodaatu tureetii. 3 Ani akkanan isaaniinan jedhe; "Karrawwan Yerusaalem hamma aduun ho'itutti banamuu hin qaban. Yeroo karra eegdonni hojii irra jiranittis cufaawwan cufamanii danqaraan keessa haa loofamu. Akkasumas jiraattota Yerusaalem keessa eegdota tokko tokko iddoa isaaniitti, kaan immoo mana isaamii biratti ramadaa." 4 Magaalattiin guddoo fi bal'oo turt; garuu saba muraasatu ishee keessa jiraata ture. Manneenis amma iyuu deebifamanii hin ijaaramne. 5 Waaqni koos akka isaan maatii maatiidhaan galmeeffamaniiif akka ani namoota bebeekamoo, qondaaltotaa fi uummata walitti qabuuf garaa koo keessa kaa'e. Anis galmee hidda dhalootaa kan warra jalqabatti deebi'anii nan argadhe. Wanni barreffamee ani achitti argadhe kanaa dha: 6 Isaan kunneen namoota kutaa biyya sanaa warra boojuu Nebukadnezar mootichi Baabilon sun booji'ee isaan geessee ture sanaa deebi'anii dha; isaanis Yerusaalemii fi Yihuudaatti deebi'anii tokkoon tokkoon isaanii magaalaa ofii isaaniitti galan; 7 isaanis Zarubaabel, Iyyasuu, Nahimiyyaa, Azaariyyaa, Ra'aamiyyaa, Nahamaan, Mordekaayi, Bilshaan, Misiphereti, Baguwaayi, Nehuumii fi Ba'anaa wajjin dhufan. Maqaa namoota saba Israa'el ta'anii: 8 Sanyiin Phaarosh 2,172 9 sanyiin Shefaaxiyaa 372 10 sanyiin Aaraa 652 11 sanyiin Fahat Mo'aab warri karaa Yeeshu'aa fi Yoo'aab dhalatan 2,818 12 sanyiin Eelaam 1,254 13 sanyiin Zaatuu 845 14 sanyiin Zabaay 760 15 sanyiin Binuuyii 648 16 sanyiin Beebay 628 17 sanyiin Azgaad 2,322 18 sanyiin Adooniqaam 667 19 sanyiin Baguwaay 2,067 20 sanyiin Aadiin 655 21 sanyiin Ateer warri karaa Hisqiyas 98 22 sanyiin Haashum 328 23 sanyiin Beesaay 324 24 sanyiin Haariif 112 25 sanyiin Gibe'oon 95 26 namoonni Beetlihemii fi namoonni Netoofaa 188 27 namoonni Anaatoot 128 28 namoonni Beet Azmaawet 42 29 namoonni Kiriyaati Ye'aariim, kan Kefiraatii fi Bi'eeroot 743 30 namoonni Raamaa fi Gebaa 621 31 namoonni Mikmaas 122 32 namoonni Beet'eelii fi Aayi 123 33 namoonni Neboo kaan 52 34 namoonni Eelaam kaan 1,254 35 namoonni Haariim 320 36 namoonni Yerikoo 345 37 namoonni Lood, kan Haadiidii fi Oonoom 721 38 namoonni Senaa'aa 3,930. 39 Luboota: Sanyiin Yedaa'iyaa warri karaa maatii Yeeshu'aa dhufan

973 40 sanyiin Imeer 1,052 41 sanyiin Phaashihuur 1,247 42 sanyiin Haariim 1,017. 43 Lewwota: Sanyiin Yeeshuu'aa warri karaa Qadmii'eel, karaa Hoodayiwaah dhufan 74. 44 Faarfattoota: Sanyiin Asaaf 148. 45 Eegdota karra mana qulqullummaa: Sanyiin Shaluum, sanyiin Ateer, sanyiin Talmoon, sanyiin Aquub, sanyiin Haxiixaa fi sanyiin Soobaay 138. 46 Tajaajiltoota mana qulqullummaa: Sanyii Ziilhaa, sanyii Hasuufaa, sanyii Xabaa'oot, 47 sanyii Keeroos, sanyii Sii'aa, sanyii Faadon, 48 sanyii Lebaanaa, sanyii Hagaabaa, sanyii Shalmaayi, 49 sanyii Haanaan, sanyii Gideel, sanyii Gahar, 50 sanyii Re'aayaa, sanyii Reziin, sanyii Neqoodaa, 51 sanyii Gazaam, sanyii Uzaa, sanyii Faasehaa, 52 sanyii Beesaay, sanyii Me'uuniim, sanyii Nefuushesiim, 53 sanyii Baqbuuq, sanyii Haquufaa, sanyii Harhuur, 54 sanyii Bazliit, sanyii Mihiidaa, sanyii Harshaa, 55 sanyii Barqoos, sanyii Siisaaraa, sanyii Teemahi, 56 sanyii Neziyyaa fi sanyii Haxiifaa. 57 Sanyii Tajaajiltoota Soloomoon: Sanyii Soxaayi, sanyii Sofereeti, sanyii Feriidaa, 58 sanyii Ya'ilaa, sanyii Darqoon, sanyii Gideel, 59 sanyii Shefaaxiyaa, sanyii Haxiil, sanyii Fookeret-Hazbaayimii fi sanyii Aamoon. 60 Tajaajiltoota mana qulqullummaatii fi sanyiin tajaajiltoota Soloomoon 392. 61 Warri armaan gadiis magaalaawwan Teel Melaa, Teel Hareshaa, Kiruub, Adoonii fi Imieriitii dhufan; isaan garuu akka maatiin isaanii sanyii Israa'el ta'an mirkaneessuu hin dandeneye; isaanis: 62 Sanyiin Delaayaa, sanyiin Xoobbiyaa fi sanyiin Neqoodaa 642. 63 Luboota keessa immoo: Sanyii Habaya, sanyii Haqoosii fi kan Barzilaay; Barzilaayiin kun sababii intala Barzilaay namicha Gili'aad sanaa fuudheef maqaa kanaan waamame. 64 Isaan kunneen sababii galmee hidda dhalootaa keessa maqaa maatii isaanii barbaadanii dhabaniif akka xuraa'otaatti ilaalamani tajaajila lubummaa dhowwaman. 65 Bulchaan biyyattiis hamma lubni Uriimii fi Tumiimiidhaan tajaajilu tokko ka'utti akka isaan nyaata nyaata hunda caalaa qulqulluu ta'e kam iyuu hin nyaanheef isaan ajaje. 66 Warri boojuudhaa deebi'an walumaa galatti namoota 42,360 turan; 67 kana malees tajaajiltooni isaanii dhiiraa fi dubartiin 7,337 turan; akkasumas isaan faarfattoota dhiiraa fi dubartii 245 qabu ture. 68 Isaan farda 736, gaangolii 245, 69 gaala 435 fi harree 6,720 qaban ture. 70 Hangafoonni maatiwwanii tokko tokko hojii sanaaf buusii buusan. Bulchaan biyyaa immoo warqee

daariikii 1,000, waciitii 50 fi uffata lubootaa 530 mankuusaatti galii godhe. **71** Abbootiin maatiwwanii tokko tokko immoo hojii sanaaf warqee daariikii 20,000 fi meetii minnaanii 2,200 mankuusatti galii godhan. **72** Uummanni kaan immoo walumaa galatti warqee daariikii 20,000, meetii minnaanii 2,000 fi uffata lubootaa 67 kennan. **73** Luboonni, Lewwonni, eegdonni karraa, faarfattoonni fi tajaajiltoonni mana qulqullummaa namoota tokko tokkoo fi Israa' eloota kaan wajjin magaalaawwan ofii isaanii keessa qubatan.

8 Yeroo ji'i torbaffaan ga'ee Israa' elooni magaalaawwan ofii isaanii keessa qubatanitti, uummanni hundinuuakkuma nama tokkootti oobdii Karra Bishaanii duratti walitti qabame. Isaanis akka inni Kitaaba Seera Musee kan Waaqayyo Israa' eliif ajaje sana fiduuf Izraan lubichi guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti fuula waldaa dhiiraa fi dubartii warra waa hubachuu danda'an hundaa duratti Seera sana fide. **3** Innis barii ganamaa jalqabee hamma saafaatti gara oobdii Karra Bishaaniin duratti garagalee fuula dhiirotaa, dubartootaa fi namoota waa hubachuu danda'an kaanii duratti sagalee isaa ol fudhatee seera sana dubbise. Uummanni hundis kitaaba Seeraa sana qalbeeffatee dhaggeeffate. **4** Izraan barsiisaan seeraa sun waltajjii mukaa kan kaayyoo kanaaf hoijetame irra dhaabate. Isa biras karaa mirga isaa Matiitiyaa, Shemaa, Anaayaa, Uuriyaa, Hilqiyyaa fi Ma'aseyaatu dhaabate; karaa bitaa isaa immoo Phedaayaa, Miishaa'eel, Malkiyaa, Haashum, Hashbadaanaa, Zakkariyyasii fi Meshulaamitu dhaabatee ture. **5** Izraan Kitaabichaa bane. Sababii inni isaanii ol dhaabachaa tureef namoonni hundi isa arguu danda'an;akkuma inni kitaabichaa baneneenis sabni hundi ka'ee dhaabate. **6** Izraanis Waaqayyo Waaqa guddicha galateeffate; namoonni hundinuu harka ol qabatanii, "Ameen! Ameen!" jedhanii jalaa qaban. Ergasiis gad jedhanii addaan lafatti gombifamanii Waaqayyoof sagadan. **7** Lewwonni jechuunis Yeeshuu'aan, Baaniin, Sheereebiyaan, Yaamiin, Aquub, Shaabetaayi, Hoodiyaa, Ma'aseyaan, Qeliixaa, Azaariyyaa, Yoozaabaad, Haanaanii fi Phelaayaan utuma waldaan achi dhaabatee jiruu seera sana ibsaniif. **8** Isaanis akka sabni waan dubbifame sana hubatuuf Kitaaba Seera Waaqaa keessaa dubbisanii

ibsuudhaan hiikkaa isaa kenna turan. **9** Achii immoo Nahimiyaan bulchaan biyyaa, Izraan lubichi barsiisaan seeraa sunii fi Lewwonni uummataaf ibsa kenna turan sun hunda isaaniitiin, "Guyyaan kun guyyaa Waaqayyo Waaqa keessaniif qulqulleeffamee dha. Hin gaddinaa yookaan hin boo'innaa" jedhan. Sabni hundi yeroo dubbii seera sanaa dhaga'etti boo'aa tureetii. **10** Kana irratti Nahimiyaan akkana jedhe; "Dhaqaatii nyaata filatamaa nyaadhaa; dhugaatii mi'aawaa dhugaa; warra waan qophaa'e tokko illee hin qabneefis waa ergaa. Guyyaan kun guyyaa Gooftaa keenyaaf qulqulleeffamee dha. Sababii gammachuun Waaqayyo jabina keessan ta'eef hin gaddinaa." **11** Lewwonnis, "Cal'isaa; guyyaan kun guyyaa qulqulluudhaatii hin gaddinaa" jedhanii uummata hunda ni tasgabbeessan. **12** Ergasiis sabni hundi sababii dubbii itti himame sana hubateef nyaatee dhuguuf, nyaata isaa irraa qoodee warra kaaniif illee erguu fi gammachuun guddaan ayyaaneffachuudhaaf ka'ee deeme. **13** Bultii lammaffaa ji'a sanaatti abbootiin maatiwwanii hundinuu dubbii Seera sanaa qalbeeffachuuf lubootaa fi Lewwota wajjin Izraa barsiisaan sana biratti walitti qabaman. **14** Isaanis akka ajajni Waaqayyo karaa Museen kenne kan, Israa' elooni yeroo ayyaana ji'a torbaffaatti daasii keessa turuu qabu jedhu sun seera keessatti barreeffamee jiru argatan; **15** akkasumas akka isaanakkuma barreeffamee jirutti, "Daasii ijaaruudhaaf biyya gaaraatti ol ba'atii damee ejersaa fi damee ejersa bosonaa, damee kusaayee, damee meexxi fi damee mukkeen baala qabanii fidaa" jedhanii magaalaawwan isaanii fi Yerusaalem keessatti labsuu qaban ni argatan. **16** Kanaafuu uummanni sun gad ba'ee dameelee fidee tokkoon tokkoon isaanii bantii mana ofii isaanii irratti, oobdii ofii isaanii irratti, oobdii mana Waaqaa irratti, oobdii Karra Bishaanii fi oobdii Karra Efrem bira jiru irratti daasi ijaarratan. **17** Waldaan boojuudhaa deebi'e hundi daasii ijaarratee keessa jiraate. Bara Iyyaasuu ilma Nuuniitti jalqabee hamma gaafasitti Israa' elooni akkasitti hin ayyaaneffanne. Gammachuun isaanis akka malee guddaa ture. **18** Izraanis guyyaa jalqabaatii hamma guyyaa dhumaatti guyyuma guyyaan Kitaaba Seera Waaqaa keessaa dubbise. Isaanis guyyaa torba ayyaana sana ayyaaneffatanii guyyaa saddeetaffaatti immooakkuma seeraatti yaa'ii guddaa godhatan.

9 Bultii digdamii afuraffaa ji'a sanaatti Israa'eloonni wayyaa gaddaa uffatanii, daaraa mataatti firfirfatanii soomaaf walitti qabaman. **2** Warri sanyii Israa'el ta'anis namoota ormaa hunda irraa kophaa of baasan. Isaanis ka'anii cubbuu ofii isaaniitii fi hammina abbootii isaanii himatan. **3** Isaanis idduma turan sana dhaabatanii kurmaana guyyaatiif Kitaaba Seera Waaqayyo Waaqa isaanii keessaa dubbifatan; kurmaana biraa immoo cubbuu isaanii himachaa Waaqayyo Waaqa isaanii waqaeffatan. **4** Lewwonni jechuunis Yeeshuu'aan, Baaniin, Qadmii'eel, Shebaniyaan, Buniin, Sheereebiyaan, Baanii fi Kenaan waltajjiwwan irra dhaabatanii sagalee ol fudhatanii Waaqayyo isaanii waammatan. **5** Lewwonni jechuunis Yeeshuu'aan, Qadmii'eel, Baaniin, Hashabniyaan, Sheereebiyaan, Hoodiyaa, Shebaniyaanii fi Phetaayaadhaan, "Ka'atii Waaqayyo Waaqa keessan isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sana galateeffadhaa" jedhan. "Maqaan kee inni ulfina qabeessi haa eebbfamu; eebbaa fi galata hundaa olittis ol ol haa jedhu. **6** Suma qofatu Waaqayyo. Ati samiiwwan, samiiwwan olitii fi tuuta urjiiwwan isaanii hunda, lafaa fi waan lafa irra jiru hunda, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumte. Ati waan hundaaf lubbuu kennita; raayyaawwan samiis si waqaeffatu. **7** "Ati Waaqayyo Waaqa Abraamin filattee biyya Kaldoottaa Uuri keessa isa baaftee Abrahaam jettee isa moggaaftee dha. **8** Ati akka ati yaadni isaa amanamaa siif ta'e argitee biyya Kana'aanotaa, Heetotaa, Amoorotaa, Feerzotaa, Yebuusotaatii fi biyya Girgaashotaa sanyiiwwan isaatif kenuuf kakuu isaaaf galte. Ati waan qajeelaa taateef waadaa kee eegdeef. **9** "Ati rakkina abbootiin keenya biyya Gibxi keessatti rakkatan argite; boo'icha isaan Galaana Diimaa biratti boo'an illee ni dhageesse. **10** Ati sababii warri Gibxi of tuulummadhaan hammam akka isaan dhiphisan beekteef Fara'oonitti, qondaaltota isaa hundattii fi saba biyya isaa hundatti mallatoo fi dinqiwwan argisii. Ati maqaa hamma har'aatti illee jiru ofii keetiif baafatte. **11** Ati akka isaan lafa gogaa irra darbaniif fuuluma isaanii duratti galaana gargar qoodde; warra isaan ari'u garuuakkuma dhagaa bishaan guddatti gad darbatamuu tokkootti tuujubatti gad isaan darbatte. **12** Guyyaa guyyaa utubaa duumessaatiin isaan qajeelchite; halkan halkan immoo karaa isaan deeman irratti ifa isaaniif kennuuf

jettee utubaa ibiddaatiin isaan qajeelchite. **13** "Ati Tulluu Siinaa irratti gad buute; samii irraas isaanitti dubbate. Ajajawwanii fi seerawwan dhugaa fi qajeelaa, labsiiwwanii fi ajajawwan gaariis isaaniif kennite. **14** Sanbata kee qulqulluu sana isaan beeksiftee karaa garbicha kee Museetiin ajajawwan, labsiiwwanii fi seerawwan isaaniif kennite. **15** Yeroo isaan beela'anitti samiidhaa buddeena kenniteefii yeroo isaan dheebotanitti immoo kattaa keessaa bishaan baafteef; akka isaan biyya ati isaaniif kennuuf kakatte sanatti galanii dhaalanis isaanitti himte. **16** "Abbootiin keenya garuu of tuulan; mataa jabaataniis ajaja kee eeguu didan. **17** Jarris ajajamuu didan; dinqii ati isaan gidduutti hojjette hin yaadanne. Garbummaa isaaniitti deebi'uuf jedhaniis mataa jabaataniif fincila isaaniitii hoogganaa muuddatan. Ati garuu Waaqa namaaf araaramu, arja fi gara laafessa, kan dafee hin aarree fi kan jaalalli isaa dhuma hin qabnee dha. Kanaafuu ati isaan hin ganne; **18** yeroo isaan ofii isaaniitii fakkii jabbii tolftanii, 'Kun Waaqa keessan kan biyya Gibxii isin baasee dha' jedhanii Waaqa arrabsanitti illee ati isaan hin ganne. **19** "Sababii gara laafina kee guddaa sanaatiif ati gammoojjii keessatti isaan hin ganne. Utubaan duumessaa guyyaa guyyaa karaa isaanii irratti isaan geggeessuu hin dhiifne; utubaan ibiddaa immoo halkan halkan karaa isaanii irratti isaanif ibrusu hin dhiifne. **20** Isaan barsiisuu jettee Hafuura kee gaarii sana kennite. Ati mannaa afaan isaaniitii hin dhabamsiifne; dheebru isaanitifis bishaan kenniteef. **21** Waggaafurtama gammoojjii keessatti isaan soorte; isaan waan tokko illee hin dhabne; wayyaan isaanii hin dhumne; miilli isaanis hin iitofne. **22** "Ati daangaa hunda qooddeefiimootummoottaa fi saboota isaanif kennite. Isaanis akkasiin biyya Sihoon mooticha Heshboonii fi biyya Oogi mooticha Baashaanii fudhatan. **23** Ati ilmaan isaanii akkuma urjiiwwan samii baay'ifte; biyya akka isaan seenanii dhaalaniif abbootii isaanitii himte sanatti isaan galchite. **24** Ilmaan isaanii itti galanii biyya sana dhaalan. Atis Kana'aanota biyya sana turan isaan jala galchite; akka jarri waanuma fedhan isaan godhaniif Kana'aanota mootota isaanitii fi saba biyya sanaatiin walitti qabdee dabarsitee harka isaanitii kennite. **25** Isaanis magalaawwan da'annoo qabaniif fi lafa gabbataa qabatan; manneen mi'a gaggaaarii gosa hundaatiin guutaman, boollawwan bishaanii qotaman,

iddoo dhaabaa wayinii, lafa qotisaa mukkeen ejersaatii fi mukkeen ija baasan hedduu dhaalan. Isaan nyaatanii quufanii gabbatan; arjummaa kee guddaa sanaanis ni gammadan. **26** “Isaan garuu ajajamuu didanii sitti fincilan; seera kees of duubatti gatan. Raajota kee kanneen gara keetti isaan deebisuuf jedhanii isaan seeran illee ni fixan; Waaqas ni arrabsan. **27** Kanaafuu ati diinota isaanii warra isaan cunqursanitti dabarsitee isaan kennite. Isaan garuu yeroo cunqurfamanitti sitti iyyatan. Atis samiidhaa isaan dhageessee gara laafina kee guddaa sanaan namoota harka diinota isaanii jalaa isaan baasan kenniteef. **28** “Isaan garuu akkuma boqonaa argataniin amma illee fuula kee duratti waan hamaa hoijetan. Kana irratti ati akka warri sun isaan bulchaniif jettee harka diinota isaanitti dabarsitee isaan kennite. Yommuu isaan amma illee gara keetti ol iyyatanitti ati samii irraa dhageessee gara laafina keetiin yeroo hedduu isaan furte. **29** “Ati akka isaan gara seera keetiitti deebi’aniif isaan akekkachiifte; isaan immoo of tuulanii ajaja kee eeguu didan. Ajajawwan kee kanneen ‘namni tokko yoo ajajameef ittiin jirenya argachuu danda’utti illee’ cubbuu hoijetan. Finciluudhaan dugda isaanii sitti garagalchan; mataa jabaataniis si dhaga’u didan. **30** Ati bara hedduu isaanif obsite. Karaa raajota keetiitiin Hafuura keetiin isaan akekkachiifte. Ta’us isaan gurra hin kennine; kanaafuu ati dabarsitee saba biyya sanaatti isaan kennite. **31** Ati garuu sababii Waaqa arjaa fi araara qabeessa taateef, araara kee guddicha sanaaf jettee isaan hin balleessine yookaan isaan hin ganne. **32** “Kanaafuu amma yaa Waaqa keenya, Waaqa guddicha, jabaa fi sodaachisaa, kan kakuu jaalala keetii eegdu, ati rakkina nutti dhufe kana hunda jechuunis rakkina bara mootota Asoorii jalqabee hamma har’atti nutti, mootota keenyaa fi hooggantoota keenyatti, luboota keenyaa fi raajota keenyatti, abbootii keenyaa fi saba kee hundatti dhufe kana akka waan salphaatti hin ilaalin. **33** Waan nurra ga’e hunda keessatti ati qajeelaa dha; nu yoo hamaa hoijenne iyyuu ati waan qajeelaa hoijette. **34** Mootonni keenya, hooggantoonni keenya, luboonni keenyaa fi abbootiin keenya seera kee duukaa hin buune; isaan ajaja keetiif yookaan akekkachiisa ati isaanif kenniteef xiyyeffannoo hin kennine. **35** Isaan yeroo ati biyya bal’aa fi lafa gabbataa keessatti waan gaarii isaanif kennite sana keessatti gammadaa,

mootummaa ofii isaanii keessa turanitti illee si hin tajaajille yookaan karaa isaanii hamaa sana irraa hin deebine. **36** “Kunoo nu har’ a garboota; biyyuma ati akka isaan midhaan isheetii fi waan gaggaarii isheen baafuu nyaataniif jettee abbootii keenyaaf kennite keessatti garboomneerra. **37** Sababii cubbuu keenyaatiif midhaan ishee baay’een sun gara mootota ati nutti muudde sanaa dhaqa. Isaan nuu fi loon keenya illee akkuma fedhan godhu. Nu rakkina guddaa keessa jirra. **38** “Sababii waan kana hundaatiif nu walii galtee walitti nu hidhu tokko barreeffamaan qopheessine. Hooggantoonni keenya, Lewwonni keenyaa fi luboonni keenya chaappaawwan isaanii itti rukutan.”

10 Warri chaappaan rukutanis kanneenii dha: Bulchaa biyyaa jechuunis Nahimiyyaa ilma Hakaaliyyaa. Zedeqiyaa, **2** Seraaya, Azaariyya, Ermiyaas, **3** Phaashihuur, Amariyya, Malkiyaa, **4** Haxuush, Shebaniyya, Maluuk, **5** Haariim, Mereemooti, Obaadiyya, **6** Daani’el, Ginetoon, Baaruk, **7** Meshulaam, Abiyaa, Miyaamiin, **8** Ma’aziyya, Bilgaayii fi Shemaa’iyaa. Warri kunneen luboota turan. **9** Lewwonni: Yeeshuu’aa ilma Azaniyya, ilmaan Heenaadaad keessaa Binuuyii, Qadmii’elii fi **10** obboloota isaanii: Shebaniyya, Hoodiyaa, Qeliixaa, Phelaayaa, Haanaan, **11** Miikaa, Rehoob, Hashabiyya, **12** Zakuur, Sheereebiyya, Shebaniyya, **13** Hoodiyaa, Baanii fi Beniinuu. **14** Bulchitoota sabaa: Phaarosh, Fahat Mo’aab, Eelaam, Zaatuu, Baanii, **15** Bunii, Azgaad, Beebay, **16** Adooniyaa, Baguwaay, Aadiin, **17** Ateer, Hisqiyas, Azuri, **18** Hoodiyaa, Haashum, Beesaay, **19** Haariif, Anaatoot, Nebaayi, **20** Magiphii’ash, Meshulaam, Heeziir, **21** Mesheezabeel, Zaadoq, Yaadu’aa, **22** Phelaatiyya, Haanaan, Anaayaa, **23** Hooshee’aa, Hanaaniyya, Hashuub, **24** Haloheesh, Philihaa, Soobeq, **25** Rehuum, Hashabnaa, Ma’aseyyaa, **26** Ahiiyaa, Haanaan, Aanaan, **27** Maluuk, Haariimii fi Ba’anaa. **28** “Namoonni hafan kaan jechuunis luboonni, Lewwonni, eegdomni karraa, faarfattoonni, tajaajiltoonni mana qulqullummaatiif fi warri Seera Waaqaatiif jedhanii saboota ollaa irraa kophaa of baasan hundinuu niitota isaanii, ilmaanii fi intallan isaanii kanneen waa hubachuu danda’an hunda wajjin **29** obboloota isaanii bebeekamootti dabalamaniik akka Seera Waaqaa kan karaa Musee garbicha Waaqaa sanaatiin kennname sana eeganiif ajaja, seeraa fi labsii Waaqayyo Gooftaa keenyaa

hundaaf ajajamaniif abaarsaa fi kakuudhaan waadaa galan. 30 “Nu akka warra naannoo keenya jiraatanitti intallan keenya hin heerumsiifne yookaan akka ilmaan keenya illee intallan isaanii hin fuusifne waadaa galla. 31 “Yoo saboonni ollaa keenya jiraatan mi’ a daldalaan yookaan midhaan gurguraa guyyaa Sanbataatiin fidan nu guyyaa Sanbataatiin yookaan guyyaa qulqulluu kamiin iyyuu isaan irraa hin bitannu. Wagga torbaffaa kam iyyuu lafa qotisaan boqochiifne idaa hunda namaaf ni dhiifna. 32 “Akka wagga hunda tajaajila mana Waaqa keenyaatiif jennee saqilii argannu harka sadii keessaa harka tokko kenninu itti gaafatamummaa ni fudhanna; 33 kunis buddeena minjaala irratti dhi’eefamuuf, kennaa midhaaniitii fi aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi’eefamuuf, aarsaa guyyaa Sanbataatiif, kan ayyaana Baatii Haaraatii fi kan ayyaanota bebeekamoo, aarsaawan qulqullaa’oodhaaf, aarsaawan cubbuu kanneen Israa’elilif araara buusuuf dhi’eefamaniif, akkasumas hojiwwan mana Waaqa keenya keessaa hundaafii dha. 34 “Nu, luboonni, Lewwonnii fi sabni yeroo itti tokkoon tokkoon maatiwwan keenya akkuma Seera keessatti barreffametti wagga hunda keessaa yeroo murteeffametti iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenya irratti bobeessuuf kennaa qoraanii gara mana Waaqa keenya fiduu qabnu beekuuf ixaa buufanneerra. 35 “Akkumas nu mataa midhaan keenyaatiif fi mataa muka ija kennuu hunda wagga waggaadhaan gara mana Waaqayyo fiduu itti gaafatama fudhanneerra. 36 “Akkuma Seera keessatti barreffametti hangafa ilmaan keenyaatiif fi hangafa loon keenya, hangafa horii keenyaatiif fi hangafa bushaayee keenya gara mana Waaqa keenya, luboota achi keessa tajaajilanitti ni geessina. 37 “Kana malees nu daakuu keenya kan bukeeffame irraa, kennaaawan midhaan keenya irraa, ija mukkeen keenya hunda irraa, daadhii wayinii keenya haaraa fi zayitii irraa mataa fuunee gara mankuusaalee mana Waaqa keenya lubootatti geessina. Amma illee sababii warri harka kudhan keessaa harka tokko walitti qaban Lewwota ta’aniif magalaawwan keessa hojjennu hunda keessaa oomisha midhaan keenya harka kudhan keessaa harka tokko Lewwotatti geessina. 38 Yeroo Lewwonnii kennaa harka kudhan keessaa tokko walitti qabanitti lubni sanyii Aroon keessa dhalate tokko isaan wajjin jiraachuu qaba; ergasii

Lewwonnii kennaa walitti qaban sana keessaa harka kudhan keessaa tokko gara mana Waaqa keenya, gara mankuusaa qabeenyaatti fiduu qabu. 39 Sabni Israa’elii fi ilmaan Lewwii kennaa midhaanii, kan daadhii wayinii haaraa fi kan zayitii gara mankuusaalee mi’i mana qulqullummaa kaa’amu, iddo luboonni tajaajilan, eegdonni karraa fi faarfattoonni taa’anitti fiduu qabu. “Nus mana Waaqa keenya hin dagannu.”

11 Yeroo sanatti hooggantoonni sabaa Yerusaalem keessa qubatan; warri kaan immoo akka inni Yerusaalem magaalaa qulqulluu sana keessa jiraatuuf nama kudhan keessaa tokko fidachuuf ixaa buufatan; warri hafan sagallan immoo magalaadhumaa ofii isaanii keessatti hafan. 2 Sabnis namoota Yerusaalem keessa jiraachiuf fedhiin of kennan hunda eebbise. 3 Warri kunneen hooggantoota kutaa biyyaa kanneen Yerusaalem keessa qubatanii dha; magalaawwan Yihuudaa keessa garuu tokkoon tokkoon isaanii qabeenya ofii isaaniitiin magalaawwan ofii isaanii keessa jiraatan; isaanis: Israa’eloota, luboota, Lewwota, tajaajiltoota mana qulqullummaa fi sanyiwwan tajaajiltoota Solomoon; 4 ilmaan Yihuudaa fi ilmaan Beniyaam tokko tokko immoo Yerusaalem keessa jiraatan. Sanyii Yihuudaa Keessaa: Ataaya ilma Uziyyaa, ilma Zakkaariyas, ilma Amariyyaa, ilma Shefaaxiyyaa, ilma Mahalaleel, sanyii Faares; akkasumas 5 Ma’aseyyaa ilma Baaruk, ilma Kol-Hoozee, ilma Hazaayaa, ilma Adaayaa, ilma Yooyaariib, ilma Zakkaariyas, sanyii Shelaa. 6 Sanyii Faares warri Yerusaalem keessa jiraatan walumaa galatti namoota jajjaboo 468 turan. 7 Sanyii Beniyaam keessaa: Sa’aluu ilma Meshulaam, ilma Yoo’eed, ilma Phedaayaa, ilma Qolaayaa, ilma Ma’aseyyaa, ilma Iitii’el, ilma Yeshaayaa, 8 duukaa buutota isaa Gabayii fi Salaayi; isaan walumatti nama 928 turan. 9 Yoo’el ilmi Zikrii to’ataa isaanii ture; Yihuudaa ilmi Hasenuu’aa bulchaa itti aanaa ture. 10 Luboota keessaa: Yedaa’iyaa, ilma Yooyaariib, Yaakiin; 11 Seraayaa ilma Hilqiyaa, ilma Meshulaam, ilma Zaadoq, ilma Meraayoot, ilma Ahiiuxub, bulchaa mana Waaqaa, 12 obboloota isaanii kanneen mana qulqullummaa keessa hojjetan; walumatti dhiira 822 turan. Adaayaa ilma Yerooham, ilma Phelaaliyyaa, ilma Amzii, ilma Zakkaariyas, ilma Phaashihuur, ilma Malkyaatii fi 13 obboloota isaa warra abbootii maatii turan; walumatti dhiira 242 turan. Amashisaay ilma Azari’el, ilma Ahazaayi, ilma

Mashileemoot, ilma Imeeriitii fi 14 obboloota isaa namoota jajjaboo; walumatti dhiira 128 turan. To'ataan isaanii Zabdii'el ilma Hagdoolim ture. 15 Lewwota Keessaa: Shemaa'iyaa ilma Hashuub, ilma Azriiqaam, ilma Hashabiyaa, ilma Buunii; 16 hangafoota Lewwotaa keessaa Shaabetaayii fi Yoozaabaad warra hojii mana Waaqaatiin alaatti itti gaafatamoo turan. 17 Mataaniyaa ilma Miikaa, ilma Zabdii, ilma Asaaf, namicha yeroo galataatii fi kadhannaatti sagantaa qajeelchu sana; Baqbuqiyyaa isa obboloota ofii isaa keessaa lammaffaa ture sana; Abdaa ilma Shamuu'aa, ilma Gaalaal, ilma Yeduutuun. 18 Lewwonnee magaalaa qulqullittii walumatti 284 turan. 19 Eegdota karraa: Aquub, Talmoonii fi obboloota isaanii kanneen karra eegan; isaanis walumatti dhiira 172 turan. 20 Israa'eloonni kaan immoo lubootaa fi Lewwota wajjin magaalaawwan Yihuudaa keessa tokkoon tokkoon isaanii dhaala ofii isaaniitiin jiraatan. 21 Tajaajiltoonni mana qulqullummaa garuu tulluu Oofeel irra jiraatan; Ziihaa fi Gishiphaan immoo ajajjoota isaanii turan. 22 Uuziin ilmi Baanii, ilmi Hashabiyaa, ilmi Mataaniyaa, ilmi Miikaa sun Lewwota Yerusaalem keessa jiraatan irratti qondaala hangafa ture. Uuziin kun sanyiwwan Asaaf warra faarfattoota itti gaafatamtoota hojii mana Waaqaa turan keessaa tokko ture. 23 Faarfattoonni sun ajaja mootichaa kan guyyaa guyyaan hojii isaanii qajeelchu jala turan. 24 Phetaayaan ilmi Mesheezabeel inni sanyiwwan Zaaraa ilma Yihuudaa keessaa tokko ta'e sun dhimma saba ilaalu hunda keessatti iddoobu'aa mootichaa ture. 25 Gama gandoota lafa qotiiisa qabaniitiin immoo sabni Yihuudaa tokko tokko Kiriyati Arbaaqii fi gandoota ishee keessa, Diiboonii fi gandoota ishee keessa, Yeqabz'iellii fi gandoota ishee keessa, 26 Yeeshu'aa keessa, Molaadaa keessa, Beet Phelexi keessa, 27 Hazar Shuu'aal keessa, Bersheebaa fi gandoota ishee keessa, 28 Siiqlaagi keessa, Mekoonaan fi gandoota ishee keessa, 29 Een Rimoon keessa, Zoraa keessa, Yarmuut keessa, 30 Zaano'aa keessa, Adulaamii fi gandoota ishee keessa, Laakkiishii fi lafa qotiiisaawwan ishee keessa, Azeeqaa fi gandoota ishee keessa qubatan. Kanaafuu isaan Bersheebaa jalqabanii hamma Sulula Hinoomitti jiraatan. 31 Sanyiwwan Beniyaam Gebaadhaa jalqabanii Mikmaas keessa, Ayyaa keessa, Beet'eelii fi gandoota ishee keessa, 32 Anaatoot keessa, Noobii fi Hanaaniyaa keessa, 33 Haazoor keessa, Raamaa fi Gitayim keessa,

34 Haadiid keessa, Zeboo'iimii fi Nebalaax keessa, 35 Lood, Oonoo fi Gehaaraashim keessa jiraatan. 36 Garee Lewwota Yihuudaa keessaa tokko tokko immoo gosoota Beniyaam gidduu qubatan.

12 Isaan kunneen lubootaa fi Lewwota warra Zarubaabel ilma She'altii'eelii fi Iyyasuu wajjin deebi'anii dha: Seraaya, Ermiyas, Izraa, 2 Amariyya, Maluuk, Haxuush, 3 Shekaaniyaa, Rehuum, Mereemooti, 4 Iddoo, Ginetoon, Abiyyaa, 5 Miyaamiin, Ma'aadiyyaa, Bilgaa, 6 Shemaa'iyaa, Yooyaariib, Yedaa'iyaa, 7 Sa'aaluu, Aamoq, Hilqiyaa fi Yedaa'iyaa. Warri kun bara Iyyasuu keessa hooggantoota lubootaatii fi obboloota isaanii turan. 8 Lewwonnee immoo Yeeshuu'aa, Binuuyii, Qadmii'eel, Sheereebiyyaa, Yihuudaa akkasumas Mataaniyaa isa obboloota isaa wajjin faarfannaa galataatti itti gaafatamaa ture sana turan. 9 Obboleeyyan isaanii Baqbuqiyyaa fi Unniin yeroo tajaajilaatti fuullee isaanii dhadhaabachaa turan. 10 Iyyasuu abbaa Yooyaaqiim; Yooyaqqiim abbaa Eliyaashiib; Eliyaashiib abbaa Yooyaadaa ti; 11 Yooyaadaan abbaa Yoonataan; Yoonataan abbaa Yaadu'aa ti. 12 Isaan kunneen bara Yooyaqqiim keessa abbootii maatiwwan lubootaa turan: Maatii Seraaya keessa Meraayaa; maatii Ermiyas keessa Hanaaniyaa; 13 maatii Izraa keessa Meshulaam; maatii Amariyya keessa Yehohaanaan; 14 maatii Maliikii keessa Yoonataan; maatii Shebaniyaa keessa Yoosif; 15 maatii Haariim keessa Adinaa; maatii Meraayoot keessa Helqaayi; 16 maatii Iddoo keessa Zakkaariyas; maatii Ginetoon keessa Meshulaam; 17 maatii Abiyaa keessa Zikrii; maatii Miniyaamiinii fi kan Mo'aadiyyaa keessa Philxaayi; 18 maatii Bilgaa keessa Shamuu'aa; maatii Shemaa'iyaa keessa Yoonaataan; 19 maatii Yooyaariib keessa Matenaayi; maatii Yedaa'iyaa keessa Uzii; 20 maatii Sheelaay keessa Qaalaayi; maatii Aamoq keessa Eeber; 21 maatii Hilqiyaa keessa Hashabiyaa; maatii Yedaa'iyaa keessa Naatnaa'el. 22 Abbootiin maatii Lewwotaa bara Eliyaashiib, Yooyaadaa, Yoohaanaanii fi bara Yaadu'aa keessa akkasumas abbootiin maatii lubootaa bara mootummaa Daariyoos namicha Faares sanaa keessa galmeeffaman. 23 Lewwonnee warri abbootii maatii turan hamma bara Yoohaanaan ilma Eliyaashiibitti kitaaba seena keessatti galmeeffaman. 24 Hangafoonni Lewwotaas

Hashabiyaa, Sheereebiyaa, Yeeshu'aa ilma Qadmii'eeel akkasumas obboloota isaanii warraakkuma Daawit namni Waaqaa sun ajajetti faarfannaa fi galata dhi'eessuudhaaf fuullee isaanii dhaabatanii gareen tokko garee kaan jalaa qabu sana turan. 25 Mataaniyaan, Baqbuqiyaa, Obaadiyaan, Meshulaam, Talmoonii fi Aquub mankuusaalee karrawwan bira jiran eegu turan. 26 Isaanis bara Yooyaaqiim ilma Iyyaasuu, ilma Yoozaadaaq keessa, bara Nahimiyyaa bulchaa biyyatii fi bara Izraa lubicha barreessaa sanaa keessa tajaajilaa turan. 27 Yeroo eebba dallaa Yerusaalemitti Lewwonnii akka faarfannaa galataatiin, kililleedhaan, baganaa fi kiraaraan ayyaana eebbaa sana gammachuun ayyaaneffataniif iddo jiraatan hundaa barbaadamanii gara Yerusaalem fidaman. 28 Faarfattoonis biyya naannoo Yerusaalem jechuunis gandoota Netoofotaati, 29 Beet Gilgaalii, naannoo Gebaatii fi Azmaawetitti walitti fidaman; faarfattooni naannoo Yerusaalemitti gandoota ofii isaanii ijaarrataniif turaniitii. 30 Luboonnii fi Lewwonnis erga akka seeraatti of qulqulleessanii booddee saba, karrawwanii fi dallaa sana qulqulleessan. 31 Anis akka hooggantoonni Yihuudaa dallaatti ol ba'an nan godhe. Akkasumas akka isaan galata dhi'eessaniif tuuta faarfattootaa lama nan ramade. Tuunni tokko karaa mirgaatiin dallaa irraan gara Karra Dikee dhaqe. 32 Hoosha'iyaa fi hooggantoota Yihuudaa keessaa walakkaan, 33 Azaariyyaa, Izraa, Meshulaam, 34 Yihuudaa, Beniyaam, Shemaa'iyaa fi Ermiyyaas wajjin isaan duukaa bu'an; 35 akkasumas lubooni malakata qabatan tokko tokkoo fi Zakaariyas ilmi Yoonaataan, ilmi Shemaa'iyaa, ilmi Mataaniyyaa, Miikaayaa, ilmi Zakuur, ilmi Asaaf isaan duukaa bu'an; 36 amma illee obboloota isaa jechuunis Shemaa'iyaaan, Azari'eel, Miilaalaayi, Gilaalayi, Maa'ayi, Naatnaa'el, Yihuudaa fi Hanaaniim akkuma Daawit namni Waaqaa sun ajajetti meeshaa faarfannaa fudhatanii dhaqan. Izraan barreessaan sun immoo isaan hoogganaa ture. 37 Isaanis Karra Burqaa biraa ka'anii gulantaawwan Magaalaa Daawit iddo dallaan ittiin ol ka'u sanaan mana Daawit irraan qajeelaniif gara Karra Bishaanii kan gama ba'a biiftuutti ol ba'an. 38 Tuunni faarfattootaa lammafaan immoo gara bitaatti qajeele. Anis gartokkee sabaa wajjin dallaa gubbaadhaan gara Gamoo ol dheeraa Iddoo Ibiddaatii fi Dallaa Bal'aatti isaan duukaa bu'e; 39 akkasumas ani Karra Efreet

irraan, karaa Karra Moofaa, karaa Karra Qurxummii, karaa Gamoo ol dheeraa Hanaani'eelii fi Karra Gamoo ol dheeraa Dhibbaatiin hamma Karra Hoolotaatti isaan duukaa nan bu'e. Isaanis Karra Eegdotaan bira ga'anii dhaabatan. 40 Tuunni faarfattootaa kan galata dhi'eesse sun lachuu mana Waaqaa keessatti iddo isaa qabate; anis qondaaltota gartokko wajjin iddo nan qabadhe; 41 amma illee lubooni jechuunis Eliyaqiiim, Ma'aseyaan, Miiniyaamiin, Miikaayaan, Eliyoo'eenayin, Zakkariyaasii fi Hanaaniyaan malakata isaanii qabatanii 42 Ma'aseyaan, Shemaa'iyaaan, Ele'aazaar, Ooziin, Yehohaanaaniin, Malkiyaan, Eelaamii fi Eezer iddo isaaqabatan. Faarfattooni immoo Yizrahiyaadhaan qajeelfamanii faarfatan. 43 Isaanis sababii Waaqni gammachuu guddaa isaaniif kenneef gaafas gammadaa aarsaa guddaa dhi'eessan. Dubartoonii fi ijooleenis ni gammadan. Sagaleen gammachuu Yerusaalem keessaas fagootti dhaga'ame. 44 Yeroo sanatti namoonni mankuusaalee gumaachi, mataan midhaaniitii fi kennaan harka kudhan keessaa tokkoo itti galfamu irratti itti gaafatamtoota ta'anii muudaman. Isaanis lafa qotiisaan naannoo magaalaawwanitti argaman irraa qooda Seerri lubootaa fi Lewwotaaf ajaju sana fidanii mankuusaaleetti galchan; Yihuudaaan lubootaa fi Lewwota tajaajilanitti gammadee tureetii. 45 Isaanis tajaajila Waaqa isaaniitii fi tajaajila sirna qulqullessuu sana akkuma faarfattooni fi eegdonni karraa godhan sana akkuma Daawitii fi ilmi isaa Solomon ajajanitti raawwatan. 46 Jabana durii bara Daawitii fi Asaaf keessa qajeelchitoota faarfattootaa, kan faarfannaa Waaqa leellisutii fi kan Waaqa galateeffachuutu tureetii. 47 Kanaafuu bara Zarubaabelii fi bara Nahimiyyaa keessa Israa'eloonni hundi qooda guyyuma guyyaadhaan faarfattootaa fi karra eegdotaaf barbaachisu kennan. Akkasumas Lewwota kaaniif qooda isaanii kophaatti baasan; Lewwonnis qooda sanyiwwan Aroon kophaatti baasan.

13 Guyyaa sana Kitaabni Musee fuuluma sabaa duratti dubbifame; achi keessattis akka namni Amoon yookaan namni Mo'ab tokko yoom iyyuu waldaa Waaqaatti dabalamuu hin qabne barreeffamee argame; 2 isaan akka inni saba Israa'el abaaruuf Bal'aamin qaxaratan malee midhaanii fi bishaaniin Israa'eloota hin simanne. Ta'us Waaqni keenya

abaarsa sana eebbatti geeddare. 3 Sabnis seera kana dhageenyaan nama sanyii ormaa hunda Israa'el keessaa kophaatti baase. 4 Kanaan dura Eliyaashiib lubichi itti gaafatamaa mankuusaalee mana Waaqaa ture. Innis Xoobbiyya wajjin walitti dhufeenya cimaa qaba ture; 5 innis kutaa manaa bal'aa isaan duraan kennaa midhaanii, ixaana mi'a mana qulqullummaa, akkasumas kennaa midhaanii, kan daadhii wayinii haaraa fi zayitii Lewwotaaf, faarfattootaa fi eegdota karraatiif ajajame harka kudhan keessaa tokkoo fi buusii lubootaaf kennamu itti kuusan tokko Xoobbiyyaadhaaf kennee ture. 6 Ani garuu sababii bara Arxeksis mooticha Baabilon keessa waggaa soddomii lammaffaatti gara mootichaa dhaqee tureef yeroo wanni kun hundi ta'etti Yerusaalem keessa hin turre. Anis yeroo gabaabaa booddee isa irraa eeyyama fudhadhee 7 Yerusaalemitti nan deebi'e. Akka Eliyaashiib oobdii mana Waaqaa keessatti Xoobbiyyaadhaaf kutaa tokko kennuu waan hamaa hojjete nan beeke. 8 Anis akka malee aareen mi'a manaa kan Xoobbiyyaa hunda kutaa sana keessaa gad nan dadarbadhe. 9 Ani ergasii akka kutaawwan sun qulqulleeffaman nan ajaje; isaanis ni qulqulleessan; ani immoo mi'a mana Waaqaa, kennaa midhaaniiit fi ixaana wajjin deebisee itti galche. 10 Ani akka goodni Lewwotaaf ramadame sun isaaniif hin kennaminis nan hubadhe; akkasumas akka Lewwonni fi faarfattoonni tajaajila sanatti itti gaafatamtoota turan hundi gara lafa qotiisaa ofii isaaniitti deebi'an nan beeke. 11 Kanaafuu ani qondaaltota ifadheen, "Manni Waaqaa maaliif dagatama?" jedheen isaan gaafadhe. Ergasiis ani walitti isaan qabee iddoa isaaniitti isaan nan deebise. 12 Yihuudaan hundi midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zayitii harka kudhan keessaa tokko fidanii mankuusaaleetti galchan. 13 Anis Shelemyiaa lubicha, Zaadoq barreessichaa fi Lewwicha Phedaayaa jedhamu tokko itti gaafatamtoota mankuusaalee godheen muude; akkasumas sababii isaan amanamoo ta'aniif Haanaan ilma Zakuur, ilma Mataaniyyaa sana gargaaraa isaanii nan godhe. Hojiin isaaniis obboloota isaaniittiif nyaata hiruu ture. 14 Yaa Waaqa ko, waan kanaaf jedhii na yaadadhu; hojji gaarii ani mana Waaqa kootii fi tajaajila isaatiff hojjedhes na duraa hin balleessin. 15 Ani bara sana Yihuudaa keessatti namoota guyyaa Sanbataatiin iddoa wayiniin itti cuunfamutti wayiniin dhidhiitanii midhaan fidanii, daadhii wayini, ija

wayini, ija harbuutii fi fe'iisa gosa bira hunda wajjin harrootatti fe'an nan arge. Isaanis waan kana hunda guyyaa Sanbataatiin Yerusaalemitti fidan. Kanaafuu ani akka isaan guyyaa sana nyaata hin gurgurre isaan nan seere. 16 Namoonni Xiiroos warri Yerusaalem keessa jiraatan qurxummii fi mi'a daldalaan kanneen gosa hundaa itti fidanii guyyaa Sanbataatiin Yerusaalem keessatti warra Yihuudaatti gurguraa turan. 17 Ani immooakkana jedheen namoota Yihuudaa bebeekamoo nan ifadhe; "Wanni hamaan isin guyyaa Sanbataa xureessuudhaan hojjettan kun maal? 18 Abbootiin keessan iyyuu waanuma kana hojjetaniiakkasiin Waaqni badiisa kana hunda nuttii fi magaalaa kanatti fide mitii? Isin amma kunoo Sanbataa xureessuudhaan dheekkamsa hammas iyyuu caalu Israa'elitti fidaa jirtu." 19 Anis yeroo gaaddisni galgalaa Sanbataan dura karrawwan Yerusaalem irra bu'etti akka balbalawwan cufamanii hamma Sanbanni darbutti hin banamne nan ajaje. Akka fe'iisni tokko illee guyyaa Sanbataatiin ol hin galfamneefis namoota koo tokko tokko karrawwan irra nan dhaabe. 20 Daldaltoonni fi gurgurtoonni mi'oota gosa hundaa yeroo tokko yookaan yeroo lama Yerusaalemiiin ala bulaniiru. 21 Ani garuu, "Isin maaliif dallaa jala bultu? Yoo isin itti deebitanii akkas gootan ani humnaan isinitti nan dhufa" jedheen isaan nan seere. Gaafasii jalqabanii isaan lammata guyyaa Sanbataatiin hin dhufne. 22 Ani akka Lewwonni of qulqulleessanii qulqullummaa guyyaa Sanbataa eeguuf dhaqanii karrawwan eegan nan ajaje. Yaa Waaqa koo waan kanaaf jedhii na yaadadhu; akkuma jaalala kee guddaa sanaattis naa araarami. 23 Kana caalaa iyyuu ani bara sana keessa namoota Yihuudaa kanneen dubartooni Ashdood, kan Amooniitti fi kan Mo'aab fuudhan nan arge. 24 Ilmaan isaanii keessaa walakkaan afaan Ashdood yookaan afaan saboota biraa dubbatan malee afaan Yihuudaa dubbachuu hin dandeenye. 25 Ani isaan ifadheen isaan nan abaare. Ani namoota tokko tokko rukutee rifeensa isaanii irraa nan bubuqqise. Aniakkana jedheen maqaa Waaqatiin isaan nan kakachiise: "Isin intallan keessan ilmaan isaanitti heerumsiisuu yookaan intallan isaanii ilmaan keessan fuusisuu yookaan ofii keessaniis fuudhuu hin qabdan. 26 Soloomoon mootichi Israa'el fuudha akkasiitiin cubbuu hojjete mitii? Saboota baay'ee keessa mootiin akka isaa tokko iyyuu hin turre. Waaqni

isa jaallatee Israa'el hunda irratti mootii isa godhe;
ta'us dubartoonni ormaa cubbuu isa hojjichiisan. **27**
Nu amma akka isinis dubartoota ormaa fuudhuudhaan
waan akka malee hamaa kana hunda hojjettanii Waaqa
keenyaaf amanamuu diddan dhaga'uu qabnaa?" **28**
Ilmaan Yooyaadaa ilma Eliyaashiib lubicha ol aanaa
sanaa keessaa tokko dhirsa intala Sanbalaax namicha
Hooroon ture. Anis of biraanisaan nan ari'e. **29** Yaa
Waaqa koo ati issaan yaadadhu; issaan lubummaa,
kakuu lubummaatii fi Lewwotaa xureessaniiruutii. **30**
Kanaafuu ani waan alaa dhufe hunda irraa lubootaa fi
Lewwota qulqullessee akka tokkoon tokkoon namaa
hojii ofii isaa hojjetuuf hojiitti issaan nan ramade.
31 Akkasumas kennaa qoraaniitii fi kennaa mataa
midhaanii kan yeroo murtaa'etti dhi'effamuuf haala
nan mijeesse. Yaa Waaqa koo ati arjummaadhaan na
yaadadhu.

Asteer

1 Wanni bara mootummaa Ahashweroos keessa ta'e kanaa dha: Ahashweroos kun Hindiidhaa jalqabee hamma Itoophiyaatti kutaalee biyyaa 127 bulchaa ture; **2** yeroo sanatti Ahashweroos Mootichi, Suusaa magaalaa guddoo sana keessa teessoo mootummaa isaa irra taa'ee bulchaa ture; **3** innis bara mootummaa isaa keessaa waggaa sadaffaatti namoota isaa bebeekamoo fi qondaaltota isaa hundumaaf cidha guddaa tokko qopheesse. Hooggantoonni waraana Faaresii fi Meedee, ilmaan moototaa fi namoonni bebeekamoon kutaa biyyaa achi turan. **4** Innis bultii 180 guutuu qabeenya mootummaa isaa guddaa, miidhagummaa fi ulfina jabina isaa gad baasee argisiisa ture. **5** Yeroo guyyooni kunneen darbanitti mootichi saba gamoo Suusaa keessa jiraatu xinnaa fi guddaa hundaaf oobdii iddo qibiltuu masaraa mootii keessatti cidha guyyaa torba turu qopheesse. **6** Iddoon qibiltuu sunis golgaa quncee talbaa irraa hojjetame adii fi cuquliisa, kirrii adii fi diimaa dhiilgeedhaan qubeelaa meetii kan utubaawwan dhagaa akka cabbiitti hidhame tokko qaba ture. Sireewwan dinkin kanneen warqee fi meetii irraa hojjetamanis lafa dhagaa diimaadhaan, dhagaa akka cabbiitiin, lula bifa adda addaa qabuu fi dhagaawwan gati jabeeyyiidaan miidhagfamee hafame irra ture. **7** Dhugaatiinis xoofoo warqeetiin namaaf dhi'eeffame. Tokkoon tokkoon xoofoo sanaas gosa adda addaa ture; daadhiin wayiniis akkuma arjummaa mootichaatti akka malee baay'ee ture. **8** Akka tokkoon tokkoon keessummaa akkuma fedhetti dhuguuf mootichi eeyyamee ture; akka tokkoo tokkoo namaatiif waan inni barbaade dhi'eessaniifis mootichi warra daadhii wayinii dhi'eessan hunda ajaje tureetii. **9** Waashtiin Mootittiinis masaraa mootummaa Ahashweroos Mooticha keessatti dubartootaaf cidha qopheesse. **10** Guyyaa torbaffaatti Ahashweroos Mootichi yeroo daadhiin wayinii dhugee gammadetti xu'aashiiwwan isa tajaajilan torban jechuunis Mihuumaan, Biztaa'aa, Harboona, Bigtaa'a, Abaagtaa, Zeetaarinii fi Karkas **11** akka isaan Waashtiin mootittii akka isheen namootaa fi qondaaltotatti barreedina ishee argisiiftuuf gonfoo mootummaa isheetti kaa'anii fuula isaa duratti dhi'eessan ajaje; isheen akka malee bareedduu tureetii. **12** Garuu yeroo ergamoonni sun ergaa

mootichaa itti himanitti Waashtiin Mootittiin dhufuu didde. Kana irratti mootichi akka malee dheekkamee aariidhaan gubate. **13** Sababii waan seeraatii fi murtii qajeelaa irratti hayyootaan mari'achuun bartee mootichaa ta'eef inni namoota ogeeyyii waan baraa beekan **14** kanneen mootichatti aananiin mari'ate; isaanis Karshenaa, Sheetaar, Adimaataa, Tarshiish, Meres, Marseenaa fi Memuukaa qondaaltota Faaresii fi Meedee torban mootichaan walitti dhi'eenya qaban kanneen mootummaa sana keessatti iddo ol aanaa qabanii dha. **15** Innis, "Akka seeraatti wanti nu Waashtiin mootittii gochuu qabnu maali? Isheen ajaja Ahashweroos Mooticha kan xu'aashiiwwan isheetti geessan sanaaf hin ajajamneetii" jedhee isaan gaafate. **16** Memuukaan akkana jedhee fuula mootichaatti fi fuula namoota bebeekamoo duratti deebii kenne; "Waashtiin mootittiin Mooticha qofatti utuu hin ta'in qondaaltota hundattii fi namoota kutaalee biyyaa Ahashweroos Mooticha hundatti balleessaa hojjette. **17** Wanni mootittiin goote kun dubartii hunda biratti beekamee isaan, 'Ahashweroos Mootichi akka Waashtiin Mootittiin fuula isaa duratti dhi'eeffamtu ajajee ture; isheen garuu dhaquu didde' jedhanii dhirsoota isaanii tuffatuutii. **18** Guyyuma har'aa kana iyyuu dubartoonni Faaresii fi Meedee bebeekamoon warri gocha mootittii kana dhaga'an qondaaltota mooticha hundaaf waanuma akkasii deebisu. Tuffii fi lola dhuma hin qabnetu uumama. **19** "Kanaafuu yoo wanni kun mooticha gammachiise akka Waashtiin lammata fuula Ahashweroos Mooticha duratti hin dhi'eeffamneef inni labsii mootummaa haa labsu; labsiin sunis seera Faaresii fi Meedee kan diigamuu hin dandeenyse sana keessatti haa barreeffamu. Mootichi amma illee sadarkaa ulfinaa kan isheen mootummaa keessatti qabdu dubartii biraan kan ishee caaltuuf haa kenuu. **20** Yos yommuu labsiin mooticha guutummaa mootummaa isaa keessatti labsamutti dubartoonni hundinuu xinnoo fi guddoon dhirsoota isaaniiif ulfina kenuu." **21** Mootichii fi qondaaltonni isaa gorsa kanatti ni gammadan; kanaafuu mootichi yaada Memuukaan dhi'eesse sana hojii irra oolche. **22** Innis biyyoota mootummaa hundatti, tokkoo tokkoo kutaalee biyyaatiif qubeedhuma isaaniiitiin, akkasumas tokkoo tokkoo sabaatiif afaanuma isaaniiitiin xalayoota ergee akka dhiirri hundi bulchaa mana ofii isaa ta'u afaan gosa hundaatiin labse.

2 Ahashweroos Mootichi erga aariin isaa qabbanaa'ee booddee waan Waashtiin gootee fi labsii inni waa'ee ishee labse ni yaadate. **2** Kana irrattis tajaajiltoonni mootichaaakkana jedhanii yaada dhi'eessan; "Dubarran babbareedoon mootichaaf haa barbaadaman. **3** Akka isaan kutaalee biyyaa mootichaa hunda keessaa dubarran babbareedoo hunda gara Suusaa magaalaa guddoo iddo dubartoonni jiraatanitti fidaniif mootichi itti gaafatamtoota haa muudu; isaanis Heegaayi xu'aashii mootichaa itti gaafatamaa dubartoota sana jalatti haa ajajaman; dubarran sanaafis kunuunsi miidhaginaa haa godhamu. **4** Ergasiis durbi mooticha gammachiiftu iddo Waashtiin buutee niitii mootii haa taatu." Gorsi kunis mooticha ni gammachiise; innis akkuma jedhame sana godhe. **5** Yeroo sanatti gosa Beniyaam keessaa namichi Yihuudaa ilmi Yaa'iir, ilmi Shime'i, ilmi Qiish kan Mordekaayi jedhamu tokko Suusaa magaalaa muummittii keessa jiraata ture; **6** innis warra Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa wajjin Yerusaalemi Nebukadnezar mooticha Baabiloniin booji'amaniif fudhataman keessaa tokko ture. **7** Mordekaayis, durbii Hadasaa jedhamtu kan sababii ishee abbaa fi haadha hin qabneef ofitti fudhate tokko qaba ture. Durbi Asteer jedhamtee beekamtu kun dhaabaa fi bifaan jaallatantu ture; yeroo abbaa fi haati ishee du'anitti Mordekaayi ofitti fudhatee akkuma intala ofii isaatti guddifate. **8** Yeroo ajajniif labiisii mootichaa dhaga'ametti dubarran hedduun gara Suusaa magaalaa gudditiitti fidamanii harka Hegeetti kennaman. Asteeris gara masaraa mootichaatti geeffamtee Heegaayi itti gaafatamaa dubartootaa sanatti imaanaa kennamte. **9** Durbi sunis isa gammachiiftee fuula isaa duratti fudhatama argatte. Innis yommusuma dibata miidhagina isheetiif ta'uun fi nyaata addaa kenneef. Dubartoota ishee tajaajilan kanneen masaraa mootichaa keessaa filataman torbas isheedhaaf ramade; ishee fi tajaajiltoota ishee sana gara mana dubartootaa kan mana hunda caalaa filatamaa ta'eetti geesse. **10** Waan Mordekaayi akka ishee hin himne ishee dhowweef Asteer saba isheetii fi maalummaa maatii ishee hin himne. **11** Mordekaayis haala Asteer keessa jirtuu fi waan ishee irra ga'e beekuudhaaf guyyuma guyyaadhaan fuula oobdii mana dubartootaa dura jiru sana irra deddeebi'aa ture. **12** Durbi tokko utuu dabareen

isheen itti fuula Ahashweroos Mootichaa duratti dhi'eeffamtu hin ga'in dura akkuma seera dubartootaaaf kaa'ame sanaatti kunuunsa miidhaginaa kan ji'a kudha lamaa fixuu qabdi ture; isheenis ji'a ja'a zayiti qumbiitiin, ji'a ja'a immoo shittoo fi dibata garaa garaatiin miidhagfamuu qabdi ture. **13** Haalli itti durbi tokko mooticha bira dhaqxu akkana ture: Wanni ishee mana dubartootatii fudhattee gara masaraa mootichaa dhaquu feetu kam iyuu ni kennamaaf ture. **14** Isheenis galgala achi dhaqxee ganama immoo gara kutaa mana dubartootaa kan harka Sha'asgaazi xu'aashii itti gaafatamaa saajjatoowwan sana jala jiru kaaniitti deebiti ture; yoo mootichi itti gammadee maqaadhaan waame malee ishee gara mootichaatti hin deebitu ture. **15** Yommuu dabareen Asteer intalli Abiihaayil obboleessa abbaa Mordekaayi kan Mordekaayi akkuma intala ofii isaatti guddifate sun itti mooticha bira dhaqxu ga'etti ishee waan Heegaayi xu'aashiin mootichaa inni itti gaafatamaa mana dubartootaa ture sun gorse malee waan tokko illee hin gaafanne. Asteeris fuula nama ishee argu hundaa duratti fudhatama argatte. **16** Isheenis bara mootichaa keessa waggaa torbaffaa ji'a kurnaffaa Teebeeti jedhamu keessa gara mana jireenyaa Ahashweroos Mootichaatti dhi'eeffamte. **17** Mootichis dubartoota kaan hunda caalaa Asteerin jaallate; isheenis dubarran qulqulluu kaan hunda caalaa fuula isaa duratti surraa fi fudhatama argatte. Kanaafuu inni gonfoo mootummaa mataa ishee irra kaa'eefii qooda Waashtiin ishee mootittii taasise. **18** Ergasiis mootichi ulfina Asteeriitiif jedhee qondaaltota isaatiif fi tajaajiltoota isaatiif cidha guddaa qopheesse. Innis ayyaana kana guutummaa kutaalee biyyaa keessatti labse; akkuma arjooma mootiitti kennaas kenne. **19** Yommuu dubarran qulqulloonni sun yeroo lammaffaa walitti qabamanitti Mordekaayi karra mootichaa dura taa'aa ture. **20** Asteer garuu akkuma Mordekaayi ishee gorse sanatti maalummaa maatii isheetii fi saba ishee hin himne; Asteer akkuma yeroo inni ishee guddise sanaatti ajaja Mordekaayi eegaa turteetii. **21** Yeroo Mordekaayi karra mootichaa dura taa'aa turetti qondaaltonni mootichaa warri balbala eegaa turan lamaan jechuunis Bigtaanaa fi Tereshi aaranii Ahashweroos Mooticha ajeessuuf malatan. **22** Mordekaayi garuu waa ee mala kanaa beekee Asteer Mootittiitti hime; Asteer immoo maqaa Mordekaayiin

waan kana mootichatti himte. 23 Yeroo wanni sun qoratamee dhugaa ta'ee argametti qondaaltonni sun lamaanuu muka irratti fannifaman. Wanni kun hundinuu fuula mootichaa duratti kitaaba seenaa keessatti barreeffame.

3 Waan kanneen booddee Ahashweroos Mootichi

Haamaan ilma Hamedaataa namicha biyya Agaag ol ol qabuudhaan teessoo qondaaltota kaanii hunda caalu kenneefii isa kabaje. 2 Qondaaltonni mootichaa warri karra eegan hundi jilbeenfatani Haamaanii ulfina kenne; mootichi waa'ee isaa waan kana ajajee tureetii. Mordekaayi garuu hin jilbeenfanne yookaan ulfina isaa hin kennine. 3 Qondaaltonni mootichaa warri karra mootichaa dura turan, "Ati maaliif ajaja mootichaa eeguu didda?" jedhanii Mordekaayiin gaafatan. 4 Isaan guyyuma guyyaadhaan isatti himaa turan; inni garuu isaan dhaga'u dide. Kanaafuu isaan sababii Mordekaayi akka nama gosa Yihuudaa ta'e isaanitti hime tureef dubbiin isaa kun akka maal ta'u qabu beekuudhaaf waan kana Haamaanitti himan. 5 Haamaan akka Mordekaayi isaa hin jilbeenfatin yookaan ulfina hin kenniniif arginaan akka malee aare. 6 Haamaanis eenyummaa saba Mordekaayi beeknaan Mordekaayiin qofa ajjeesuu ni tuffate. Qooda kanaa Haamaan saba Mordekaayi hunda jechuunis Yihuudoota mootummaa Ahashweroos guutuu keessa jiraatan fixuuf karaa barbaadaa ture. 7 Isaanis waggaan kudha lammaffaa bara Ahashweroos Mootichaa keessa ji'a jalqabaa ji'a Niisaan jedhamu keessa guyyaa fi ji'a filachuudhaaf fuula Haamaan duratti Fuur jechuunis ixaa buusan. Ixaan sun ji'a kudha lammaffaa jechuunis ji'a Adaar irra bu'e. 8 Haamaanis Ahashweroos Mootichaanakkana jedhe; "Uummanni tokko saba kutaalee biyyaa mootummaa keetii keessa jiran hunda gidduu faffaca'eera; duudhaan uummata kanaa duudhaa saba kaanii hundaan adda; isaan seera mootichaa hin kabajan; kanaafuu mootichi uummata kanaaf obsa qabaachuun hin malu. 9 Yoo wanni kun mooticha gammachiise saba kana balleessuudhaaf labsiin tokko haa ba'u; anis warra waan kana hoijjetaniif meetii taalaantii kuma kudhan mankuusa qabeenya mootichaatti nan galcha." 10 Kanaafuu mootichi qubeelaa chaappaa isaa quba ofii irraa baasee Haamaan ilma Hamedaataa namicha biyya Agaag, diina Yihuudootaa sanatti

kenne. 11 Mootichis Haamaaniin, "Maallaqnis, sabni sunis sitti kennameeraatiiakkuma feete godhi" jedhe. 12 Guyyaa kudha sadaffaa ji'a jalqabaatti barreessitoonni mootichaa walitti waamaman. Isaanis waan Haamaan ajaje sana hunda arfii tokkoo tokkoo kutaa biyyaatiin, afaan saba hundaatiinis gara biyya bulchitoota mootichaatti, bulchitoota tokkoo tokkoo kutaalee biyyaati fi gara gurguddoota saba adda addaatti barreessan. Wanni kunis maqaa Ahashweroos Mootichaatiin barreeffamee, qubeelaa chaappaa isatiin mallatteeffame. 13 Xalayoonni akka Yihuudoonni hundi dargaggoonni fi maangudsoonni, dubartoonnii fi ijooleen xixinnoon guyyuma tokkotti jechuunis guyyaa kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffatti, ji'a Adaar jedhamu keessa ajjeefaman, akka barbadeeffamanii fi lafa irraa balleeffaman, akka qabeenyi isaanis saamamu gara kutaalee biyya mootichaa hundaatti ajajaan ergamootaan ergaman. 14 Akka sabni hundi beekee guyyaa sanaaf qophaa'ufis garagalchi barreeffama sanaas akka seeraatti kutaalee biyyaa hunda keessatti saba hundatti labsamuu qaba ture. 15 Ergamoonni sun ajaja mootichaatiin ariitiidhaan deeman; labsiin sunis Suusaa magaalaa guiddittii keessatti labsame. Mootichi fi Haamaan waa dhuguudhaaf taa'an; magaalaaan Suusaa garuu ni jeeqamte.

4 Mordekaayi yeroo waan hoijjetame sana hunda

beeketti uffata isaa tarasaasee, wayyaa gaddaa uffatee, daaraa ofitti firfirsee, sagalee guddadhaan wawwaachaa hiqqifatees boo'aa gara walakkaa magaalaatti gad ba'e. 2 Inni garuu sababii namni uffata gaddaa uffate tokko iyyuu akka ol seenu hin eeyyamamneef hamma karra mootichaa qofatti deeme. 3 Kutaalee biyyaa hunda iddo ajajnii fi labsiin mootichaa ga'etti gaddi guddaan, soomni boo'ichii fi wawwaannaan Yihuudoota gidduu ture; baay'een isaanii uffata gaddaa uffatanii daaraa keessa ciisan. 4 Yeroo dubartooni tajaajiltoonni Asteerii fi xu'aashiiwan dhufanii waa'ee Mordekaayi isheetti himanitti Asteer akka malee gaddite. Isheenis qooda uffata gaddaa wayyaa inni uffatu ergiteef; inni garuu isaan harkaa fudhachuu dide. 5 Kana irratti Asteer xu'aashiiwan mootichaa keessaa Hataak isaa ishee tajaajiluuf ramadame sana waamtee akka inni Mordekaayi bira deemee, rakkoo uumamee fi rakkoon sun maaliif akka uumame beekuuf ajajje. 6

Kanaafuu Hataak gara oobdii magaalattii kan karra mooticha duraa sanaatti Mordekaayiitti ba'e. 7 Mordekaayi waan isa irra ga'e hunda, maallaqa Haamaan Yihuudoota balleessuudhaaf mankuusa qabeenya mootichaatti galchuuf waadaa gale isatti hima. 8 Akkasumas Mordekaayi akka inni Asteeritti argisiisee isheedhaaf ibsuuf garagalcha barreeffama labsii kan isaan balleessuudhaaf Suusaa keessatti labsame sana isatti kenne; akka inni akka isheen mooticha bira dhaqxee itti boossee saba isheetiif araara kadhattu itti himuufis isa ajaje. 9 Hataak deebi'ee waan Mordekaayi jedhe Asteeritti hime. 10 Asteer immoo akka inniakkana jedhee Mordekaayiitti himu isa ajajje; 11 "Qondaaltonni mootichaah hundii fi sabni kutaalee biyyaa mootichaah akka mootichi yoo namni kam iyyuu dhiiras ta'u dubartiin utuu hin waamamin kutaa manaa isa gara keessaa ol seenee fuula mootichaah duratti dhi'aate akka mootichi seera tokko qofa qabu jechuunis akka ajeefamu ni beeku. Namni tokko yoo mootichi bokkuu mootummaa kan warqee sana diriirseef qofa ajeefamu oola. Ani mataan koo iyyuu guyyoota soddomanan kana keessaa akkan fuula mootichaah duratti dhi'aadhuuf waamamee hin beeku." 12 Yommuu dubbiin Asteer Mordekaayiitti himametti, 13 inniakkana jedhee deebii kana erge: "Ati sababii mana mootichaah keessa jirtuuf Yihuudoota hunda keessaa waan ati qofti baraaramtu hin se'in. 14 Yoo ati yeroo kanatti cal'ifte gargaarsaa fi furamni Yihuudoottaa iddo biraatii ni dhufa; atii fi manni abbaa keetii garuu ni baddu. Maaltu beeka? Ati taayitaa mootummaa qabachuun kee yeroo akkanaatiif ta'atii." 15 Kana irratti Asteer akkana jettee deebii kana Mordekaayiitti ergite: 16 "Dhaqitii Yihuudoota Suusaa keessa jiran hunda walitti qabiitii naa soomaa. Bultii sadii, guyyaa yookaan halkan illee homaa hin nyaatinaa yookaan homaa hin dhuginaa. Anii fi dubartoonni tajaajiltoonni koo iyyuuakkuma keessan ni soomna. Yoo akkas ta'e wanni kun seeraan ala ta'u illee ani gara mootichaah nan dhaqa. Ani yoon bades nan bada." 17 Kanaafuu Mordekaayi deernee waan Asteer isa ajajje hunda hojii irra oolche.

5 Guyyaa sadaffaatti Asteer uffata ishee kan mootummaa uffatee dhaqxee oobdii masaraa mootichaah kan gara keessaa irra fuula galma mootichaah dura dhaabatte. Mootichi immoo galma

sana keessa gara balbalaatti garagalee teessoo mootummaa isaa irra taa'ee ture. 2 Mootichis utuu Asteer Mootittiin oobdii keessa dhaabachaa jirtuu argee isheetti gammadee bokkuu warqee kan harkatti qabatee ture sana isheef diriirse. Kanaafuu Asteer itti dhi'aattee fiixee bokkuu sanaa tuqxee. 3 Mootichi, "Yaa Asteer Mootitti maal siif godhu? Maal barbaadda? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan siif ni kennama" jedheen. 4 Asteeris, "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, mootichi gara cidha ani isaaf qopheesse sanaa Haamaan wajjin har'a haa dhufu" jettee deebifteef. 5 Mootichis, "Akka waan Asteer jette sana goonuuf dafaatii Hamaa fidaa" jedhe. Kanaafuu mootichii fi Haamaan gara cidha Asteer qopheessite sanaa dhaqan. 6 Utuma daadhii wayinii dhuganuu mootichi amma illeeakkana jedhee Asteerin gaafate; "Mee wanni ati kadhattu maal? Wanni sun siif kennama. Gaaffiin kee maali? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan siif kennama." 7 Asteerisakkana jettee deebifteef; "Wanni ani kadhadhuu fi gaaffiin koo kanaa dha: 8 Yoo ani fuula mootichaah duratti surraa argadhee mootichis kadhanna koo fudhatee waan ani isa gaafadhe naaf guutuun isa gammachiise, mootichii fi Haamaan cidha ani isaaniif qopheessu irratti bor haa argaman. Ani ergasii gaaffii mootichaah nan deebisa." 9 Gaafas Haamaan gammadee itti tolee gad ba'e. Inni garuu karra mootichaah duratti Mordekaayiin argee yommuu akka inniisaaf hin ka'in yookaan isa hin sodaatin hubatetti Mordekaayiitti akka malee aare. 10 Ta'u illee Haamaan of qabee mana isatti gale. Ergasiis michoota isatii fi niitii isaa Zeresh walitti qabe; 11 Haamaanis qabeenya isaa guddaa sanaan, ilmaan isaa hedduu sanaan akkasumas ulfina mootichi isaaf kenne hundaa fi akkaataa itti mootichi qondaaltota isatii fi tajaajiltoota isaa kaanii olitti isa guddiseen isaanitti of jaje. 12 Haamaan itti fufeeakkana jedhe; "Kana qofa miti; namni Asteer Mootittiin akka mooticha wajjin gara cidha qopheessite sanaa dhufu waamte anuma qofa. Boris akkasuma mooticha wajjin na affeerteerti. 13 Ta'us wanni kun hundinuu utuu ani Mordekaayi Yihuudicha isaa karra mootichaah dura taa'u arguu na hin gammachiisu." 14 Niitiin isaa Zeresh fi michoonni isaa hundinuu, "Muka itti nama fannisan kan dhundhuma shantama ol dheeratu dhaabiitii akka Mordekaayi bor ganama irratti fannifamu mooticha gaafadhu. Ergasiis mooticha wajjin gara cidha sanaa

dhaqii gammadi” jedhaniin. Yaadni kun Haamaanin gammachiise; innis muka sana dhaabe.

6 Halkan sana mootichi rafuu hin dandeenyee; kanaafuu inni akka isaan kitaaba seenaa kan waa’ee mootummaa isaa barreeffame isaaaf dubbisaa ni ajaje. **2** Kitaaaba sana keessattis Mordekaayi akka Bigtaanaa fi Tereshi xu’ashiiwwan balbala eegan kanneen Ahashweroos Mooticha ajjeesuuf mari’atan sana lamaan saaxilee ture barreeffamee argame. **3** Mootichis, “Yoos Mordekaayi sababii waan kanaatiif ulfina yookaan kabaja maalii argate ree?” jedhee gaafate. Tajaajiltoonni isaa immoo, “Wanni tokko iyuu hin godhamneef” jedhanii deebisan. **4** Mootichis, “Eenyutu oobdii kana keessa jira?” jedhee gaafate. Yeroo sana Haamaan waa’ee Mordekaayiin muka dhaabe sana irratti fannisuu mootichatti himuuf jedhee oobdii masaraa mootummaa isa gara alaa seenee ture. **5** Tajaajiltoonni mootichaa, “Haamaanitu oobdii keessa dhaabatee jira” jedhanii deebisan. Mootichis, “Isa ol galchaa” jedhee ajaje. **6** Mootichis yeroo Haamaan ol galetti, “Nama mootichi kabajuu barbaaduuf maaltu godhamuufii qaba?” jedhee isa gaafate. Haamaanis, “Namni mootichi na caalchisee kabaju eenu?” jedhee ofi keessatti yaade. **7** Kanaafuu Haamaanakkana jedhee mootichaaf deebise; “Nama mootichi kabajuu jaallatuuf, **8** uffata mootummaa kan mootichi uffatuu fi farda mootummaa kan mootichi yaabbatu haa fidan; fardi gonfoon mootii mataatti kaa’ameef haa dhufuuf. **9** Ergasii uffannii fi fardi sun qondaaltota mootichaa kanneen qondaaltota hunda caalaa beekamoo ta’an keessaa isa tokkotti imaanaan haa kennamuuf; isaan immoo nama mootichi ulfina kennuufii barbaadu sanatti uffata sana haa uffisan; farda yaabbachiisaniis, ‘Wanni nama mootichi ulfina kennuufii barbaaduuf godhamu kana!’ jedhanii labsaa daandiiwwan magaalattii irra fuula isaa dura haa deeman.” **10** Mootichisakkana jedhee Haamaanin ajaje; “Dafii dhaqii uffataa fi farda sana fuudhiitii akkuma jette sana Mordekaayi Yihuudicha karra mootii dura taa’u sanaaf godhi. Waan jette sana keessaa tokko illee hin hambisin.” **11** Kanaafuu Haamaan dhaqee uffataa fi farda sana fuudhe. Innis uffataa sana Mordekaayiitti uffisee fardas yaabbachiisee, “Wanni nama mootichi ulfina kennuufii barbaaduuf godhamu kanaa dha!” jedhee labsaa daandii magaalaa irra fuula isaa dura deeme. **12** Ergasii Mordekaayi

gara karra mootichaatti deebi’e. Haamaan garuu gaddaan mataa haguuggatee ariitiidhaan manatti gale; **13** waan isa irra ga’e hundas niitii isaa Zeresh fi michoota isaa hundatti hime. Gorsitoonni isaatii fi niitiin isaa Zosaaraan, “Sababii Mordekaayi inni kufaatiin kee fuula isaa duratti jalqabe sun sanyii Yihuudaa ta’eef ati isaan mormuu hin dandeessu; ati dhugumaan ni badda!” jedhaniin. **14** Utuma isaan isajawjin dubbachaa jiranuu xu’ashiiwwan mootichaa dhufanii gara cidha Asteer qopheessitee turte sanaatti Haamaan ariifachiisan.

7 Mootichii fi Haamaan gara cidha Asteer Mootittiin qopheessitee sanaa dhaqan; **2** utuma guyyaa lammaffaa sanatti daadhii wayinii dhugaa jiranuu, mootichiakkana jedhee gaafate; “Yaa Asteer Mootitti wannati ati kadhattu maal? Wanni sun siif kennama. Gaaffiin kee maal? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan wanni ati gaafattu siif kennama.” **3** Asteer Mootittiinakkana jettee deebifte; “Yaa mooticha, yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, yoo wanni kunis mooticha gammachiise, lubbuu koo naaf oolchi; kadhaan koo kanuma. Saba koo illee naaf baraar; gaaffiin koos kanuma. **4** Anii fi sabni koo ajjeefamuutti, barbadeeffamuu fi lafa irraa balleeffamuutti gurguramneerraati. Nu utuu dhiiraa fi dubartiin garbummaa qofatti gurguramne ta’ee, ani silaa nan cal’isan ture; rakkinni akkasii mooticha jeequuf sababii ga’aa mitiitii.” **5** Ahashweroos Mootichis, “Inni eenuuu? Namni waan akkasii gochuuf ija jabaate sun eessa jira?” jedhee Asteer Mootitti gaafate. **6** Asteer immoo, “Amajaajii fi diinni sun Haamaan namichuma jal’aa kanaa dha” jette. Kana irratti Hamaan fuula mootichaati fi mootitti duratti akka malee rifate. **7** Mootichis aaree ka’ee daadhii wayinii isaa dhiissee gad ba’ee iddo biqiltuu masaraa mootummaa seene. Haamaan garuu akka mootichi isa balleessuudhaaf kutate beekkatee lubbuu ofi oolbachuudhaaf Asteer Mootitti kadhachuudhaaf duubatti hafe. **8** Yeroo mootichi iddo biqiltuu masaraa mootummaati gara galma cidhaatti deebi’etti Haamaan siree Asteer itti irkattee turte irratti gombifamee ture. Mootichis, “Inni inumaa iyuu manuma koo keessatti utuma isheen na wajjin jirtuu ishee qabataa?” jedhee dubbate. Akkuma dubbiin kun afaan mootichaati ba’een isaan

fuula Haamaan haguugan. 9 Ergasiis xu'aashiiwwan mooticha tajaajilan keessaa Harboonaanakkana jedhe; "Mukni dhundhuma shantama ol dheeratu tokko mana Haamaa bira dhaabameera. Muka kanas Haamaanitu Mordekaayiisa mooticha gargaaruudhaaf dubbate sana itti fannisuudhaaf dhaabe." Mootichis, "Achi irrattiisa fannisa!" jedhe. 10 Kanaafuuisaan muka inni Mordekaayiif qopheesse sana irratti Haamaanin fannisan. Ergasiis aariin mootichaa ni qabbanaa'e.

8 Gaafuma sana Ahashweroos Mootichi qabeenya Haamaanisa diina Yihuudootaa ture sanaa Asteer Mootittiif kenne. Asteer akka inni fira ishee ta'e waan mootichatti himtee turteef Mordekaayi fuula mootichaa duratti dhi'aate. 2 Mootichis qubeelaa chaappaa isaa kan Haamaan irraa deebisee fudhate sana ofi irraa baasee Mordekaayiif kenne. Asteeris qabeenya Haamaan irratti Mordekaayiin muudde. 3 Asteer miilla isaa irratti kuftee boo'aa ammas mooticha kadhatte. Isheenakisaka inni karoora jal'aakan Haamaan namichi biyya Agaag sun Yihuudootattibaase sana fashaleessuufisa kadhatte. 4 Mootichis bokkuu warqee Asteerif diriirsinaan isheen kaatee fuula isaa dura dhaabatte. 5 Isheenakkana jette; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, yoo ani fuula mootichaa duratti surraa argadhee jiraadhe, yoo wanni kun qajeelaa isatti fakkaatee fi yoo inni natti gammade, xalayaa Haamaan ilmi Hamedataanamichi biyya Agaag sun Yihuudootaakutaaleebiyyaamootichaa hunda keessa jiraatan balleessuudhaaf barreesse sana fashaleessuufajajna haa barreeffamu. 6 Ani utuun balaa saba koo irra ga'u arguuakkamittinobsuu danda'a? Akkamittis badiisa maatii koo argee obsuu danda'a?" 7 Ahashweroos Mootichisakkana jedhee Asteer Mootittii fi Mordekaayi Yihuudichaaf deebii kenne; "Sababii Haamaan Yihuudoota miidheefani qabeenya isaa Asteerif kenneera; isaanis muka irrattiisa fannisaniiru. 8 Sababii labsiin maqaa mootichaatiin barreeffamee chaappaan qubeelaa mootichaa itti godhame diigamuuhin dandeenyeef isinakkuma jaallattanitti waan Yihuudootilaalu maqaa mootichaatiin barreessaatii chaappaa qubeelaa mootichaa itti chaappessaa." 9 Barreessitoonni mootichaas yommusuma bultii digdamii sadaffaa ji'a sadaffaatti ji'a Siiwaanjedhamu keessa walitti waamaman. Isaanis ajaja Mordekaayi hunda gara Yihuudoota, ergamoota,

bulchitootaa fi namoota bebeekamoo kutaaleebiyyaa 127 kanneen biyya Hindiitii hamma Itoophiyaatti jiraatanitti barreessanii ergan. Ajajni kunis arfii tokkoo tokkoo kutaaleebiyyaatiin, afaan tokkoo tokkoo sabaatiin akkasumas Yihuudootattiarfii fi afaanuma ofiiisaaniitiin barreeffame. 10 Mordekaayis maqaa Ahashweroos Mootichaatiinxalayoota barreesee chaappaa qubeelaa mootichaa itti chaappesse; xalayoota sanas abbootii fardaa kanneen fardeen mootichaaf leenjifaman keessaa colleet'a'an yaabbatanitti erge. 11 Labsiin mootichaa akka Yihuudoonni magaalaawwan hunda keessa jiraatan walitti qabaman, akka of eeganii fi akka isaan humna waraana saba kamii iyuu yookaan biyya kamii iyuu kan isaan, dubartootisaanitii fi joolleeisaanii miidhu akka aijeesan, akka barbadeessanii filafa irraa balleessanakkasumas akka qabeenya diinotaisaanii saaman mirga kenneef. 12 Guyyaan akka Yihuudoonni kutaaleebiyya Ahashweroos Mootichaahunda keessatti waan kana godhan murtaa'efis bultii kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffaa, ji'a Adaar jedhamu keessa ture. 13 Garagalchi labsiis sanaas kutaaleebiyyaa hunda keessatti akka seeraattiraabsamee sabni hundi beekuu qaba ture; kunis akka Yihuudoonnis diinotaisaanii haaloo ba'uuf gaafasitti qophaa'aniif. 14 Ergamoonni fardeen mootichaa yaabbatan sunis ajaja mootichaatiin ariifatanigulufaa deeman. Labsiin sunis gamoo Suusaa keessattilabsame. 15 Mordekaayis uffataa mootii kan bifa cuquliisaatii fi adii uffatee, gonfoo warqee guddaa isaa kaa'atee wayyaa qunceetalbaa irraa hojjetame dhiilgee irraan uffatee fuula mootichaa duraabae. Magaalaan Suusaas gammaddee ililchite. 16 Yeroon sun Yihuudootaaf ifa, gammachuu, ilillee fi yerooulfinaat ure. 17 Kutaaleebiyyaatiif magaalaawwan hunda keessatti, lafa labsiin mootichaa ga'e hundatti Yihuudoonni ilillee fi gammachuu, nyaataa fi dhugaatiidhaan ni ayyaaneffatan. Namoonni gosa kaanii hedduun sababii Yihuudoota sodaataniiif Yihuudoota ta'an.

9 Bultii kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffatti, ji'a Adaar keessa labsiin mootichi ajaje sun hojii irra ooluu qaba ture. Guyyaan kanatti diinonni Yihuudootaa isaan mo'achuu abdatanii turan; amma garuu dubbiin garagalee Yihuudoonni

warra isaan jibban sana irratti ol aantummaa argatan. **2** Yihuudoonnis warra badiisa isaanii hawwaa turan sana balleessuudhaaf magalaawwan ofii isaanii kanneen kutaa biyyaa Ahashweroos Mootichaa hunda keessatti argamanitti walitti qabaman. Sababii namoonni saba kaanii hundinuu Yihuudoota sodaataniif namni tokko iyyuu fuula isaanii dura dhaabachuu hin dandeenye. **3** Namoonni bebeekamoona kutaalee biyyaa hundi, ergamooni, bulchitoonni fi qondaaltonni mootichaa sababii Mordekaayiin sodaataniif Yihuudoota gargaaran. **4** Mordekaayi masaraa mootummaa keessatti beekamaa ture; waa'een isaa kutaalee biyyaa guutuu ga'e; innis akka malee jabaachaa deeme. **5** Yihuudoonni diinota isaanii hunda goraadeedhaan cicciranii ajjeesuudhaan barbadeessanii warra isaan jibbanis akkuma barbaadan godhan. **6** Gamoo Suusaa keessattis Yihuudoonni nama dhibba shan qalanii fixan. **7** Amma illee Paarshandaataa, Dalfoon, Asfaataa, **8** Phooraataa, Adaliyaa, Ariidaataa, **9** Paarmaashitaa, Ariisayi, Ariidayii fi Wayizaataa ajjeesan; **10** isaan kenneen ilmaan Haamaan ilma Hamedaataa namicha diina Yihuudoota ture sanaa kurnanii dha. Yihuudoonni garuu boojuu tokko illee hin tuqne. **11** Baay'inni namoota gamoo Suusaa keessatti ajjeefamaniis guyyuma sana mootichatti himame. **12** Mootichis Asteer Mootittiidhaanakkana jedhe; "Yihuudoonni namoota dhibba shanii fi ilmaan Haamaan kurnan gamoo Suusaa keessatti ajjeesanii balleessanii. Kutaalee biyyaa mootichaa kanneen hafan keessatti maal godhan laata? Amma wanni ati kadhattu maali? Wanni sun siif kennama. Gaaffiin kee maali? Wanni sunis siif guutama." **13** Asteerisakkana jettee deebifte; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise akka Yihuudoonni Suusaa keessa jiran labsii har'aa kana bori illee hojii irra oolchaniiif eeyyama kennaniif; ilmaan Haamaan kurnanis muka irratti haa fannifaman." **14** Kanaafuu mootichi akka wanni kun raawwatamu ajaje. Labsiin tokko Suusaa keessatti labsame; isaanis ilmaan Haamaan kurnan fannisan. **15** Yihuudoonni Suusaa keessa jiraatan bultii kudha afuraffaa ji'a Adaaritti walitti qabamanii nama dhibba sadii Suusaa keessatti fixan; garuu boojuu tokko illee hin tuqne. **16** Yeroo kanatti Yihuudoonni kutaalee biyya mootichaa keessatti hafan kaanis mataa isaanii eeguu fi diinota isaanii

irraa boqochuuf jedhanii walitti qabaman. Isaanis jara keessaa nama kuma torbaatamii shan fixan; garuu boojuu tokko illee hin tuqne. **17** Wanni kunis bultii kudha sadaffaa ji'a Adaar keessa ta'e; guyyaa kudha afuraffaatti immoo boqotanii guyyaa sana guyyaa cidhaa fi gammachuu godhatan. **18** Ta'us Yihuudoonni Suusaa keessa jiraatan guyyaa kudha sadaffaa fi kudha afuraffaatti walitti qabaman; ergasii immoo guyyaa kudha shanaffaatti boqotanii guyyaa sana guyyaa cidhaa fi gammachuu godhatan. **19** Sababiin Yihuudoonni baadiyyaa kanneen gandoota keessa jiraatan guyyaa kudha afuraffaa ji'a Adaar akka guyyaa cidhaa fi gammachuutti, akka guyyaa itti kennaa waliif kennaniittis ayyaaneffataniif kanuma. **20** Mordekaayis wantoota kanneen galmeesee Yihuudoota kutaalee biyya Ahashweroos Mootichaa keessa dhi'oo fi fagoo jiraatan hundatti xalayoota erge; **21** kunis akka isaan wagga waggaadhaan guyyaa kudha afuraffaa fi kudha shanaffaaji'a Adaar **22** akkuma yeroo itti Yihuudoonni diinota isaanii irraa boqonaa argataniittii fi akka ji'a itti gaddi isaanii gara gammachuutti, boo'ichi isaanii immoo gara kolfaatti geeddarameetti ayyaaneffataniif. Innis akka isaan guyyoota sana akka guyyoota cidhaa fi gammachuutti, akka guyyoota itti nyaata waliif kennanii hiyyeeyyiifis kennaa kennaniitti ayyaaneffatanitti isaaniif barreesse. **23** Akkasiin Yihuudoonni akkuma Mordekaayi isaaniif barreesetti ayyana ayyaaneffachuu jalqaban sana itti fufuu walii galan. **24** Haamaan ilmi Hamedaataa namichi biyya Agaag diinni Yihuudoota hundaa sun Yihuudoota balleessuudhaaf isaanitti yaadee akka isaan badanii fi barbadeeffamanii if xaa Fuur jedhamu buusee tureetii. **25** Yeroo yaadni sun gurra mootichaa bu'etti mootichi akka yaadni jal'aan kan Hamaan Yihuudoottati yaade sun matuma isaatti deebi'ee innii fi ilmaan isaa muka irratti fannifamaniif barreeffamaan ajaja dabarse. **26** Kanaafuu guyyoonni sun jecha Fuur jedhamu irraa Furiim jedhamanii moggaafaman. Sababii waan xalayaa kana keessatti barreeffame hundaatii fi sababii waan arganiittii fi waan isaan irra ga'ee tureetiif, **27** Yihuudoonni akka guyyoonni lamaan kenneen akkuma barreeffamettii fi yeroo murteeffamettii utuu addaan hin citin wagga waggaadhaan ayyaaneffamaniiif bartee ofii isaanii, kan sanyiwwan isaanittii fi warra isaanitti dabalaman hundaa godhanii dhaabbatan. **28** Guyyoonni

kunneen dhaloota hunda keessatti, maatii hundaan, kutaalee biyyaa hundaa fi magaalaa hunda keessatti yaadatamuu fi kabajamuu qabu; guyyoonni Furiim kunneen Yihuudootaan kabajamuunis hafuu hin qabu; yaadannoon guyyoota kanneeniis sanyii isaanii keessaa baduu hin qabu. **29** Kanaafuu Asteer Mootittiin intalli Abiihaayil sun Mordekaayi Yihuudicha wajjin ta'anii xalayaa lammaffaa waa'ee Furiim dubbatu kana mirkaneessuudhaaf aangoo guutuudhaan barreesan. **30** Mordekaayis Yihuudoota kutaalee biyyaa 127 kanneen mootummaa Ahashweroos keessa jiraatan hundatti dubbii hawwii nagaatii fi qabbanaa barreesee erge. **31** Kunis akka guyyoonni Furiim kunneen akkuma Mordekaayi Yihuudichii fi Asteer Mootittiin isaaniif labsanitti, akkuma isaanis ofii isaaniitii fi sanyiwwan isaaniitiif waa'ee soomaatii fi yeroo boo'icha isaanii ilaachisee dhaabbatanitti yeroo murtaa'etti ayyaaneffamuuf. **32** Labsiin Asteeris seera waa'ee Furiim kana mirkaneesse; wanni kunis galmee keessatti barreeffameera.

10 Ahashweroos Mootichi hamma qarqara galaanaatti bulchiinsa isaa guutuu irratti gibira buuse. **2** Hojiin humnaa fi jabina isaa hundinuu, seenaa guddina Mordekaayi kan mootichi itti ol isa guddise guutuu wajjin kitaaba seenaa mootota Meedee fi Faares keessatti barreeffameera mitii? **3** Mordekaayi Yihuudichi sadarkaadhaan nama Ahashweroos Mootichatti aanu ture; inni sababii uummata isaatiif waan gaarii hojjetee fi sababii nageenya Yihuudoota hundaatiif falmeef obboloota isaa Yihuudoota hedduu biratti ulfina guddaa qaba ture.

Iyyoob

1 Biyya Uuzi jedhamu keessa nama Iyyoob jedhamu tokkotu ture. Namichi kunis nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaate ture. **2** Innis ilmaan torbaa fi intallan sadii qaba ture; **3** akkasumas hoolota kuma torba, gaala kuma sadii, qotiyoo cimdii dhibba shanii fi harroota dhibba shan, tajaajiltoota hedduus qaba ture; innis namoota biyya Ba'a Biiftuu jiraatan hunda keessaa nama guddaa ture. **4** Ilmaan isaas mana isaaniiiti dabaree dabareedhaan cidha qopheessanii akka isaan wajjin nyaatanii dhuganiif obboleettota isaanii sadan affeero ture. **5** Erga yeroon cidha sanaa raawwatamee booddee Iyyoob itti ergee ijomlee isaa waamsisuudhaan, "Tarii ijomleen koo cubbuu hojjetanii garaa isaaniittis Waaqa abaaraniiru ta'a" jedhee ganama barii waa'ee tokkoo tokkoo isaaniitiif aarsaa gubamu dhi'eessuudhaan isaan qulqulleessa ture. Iyyoob yeroo hunda waan kana godha ture. **6** Gaaf tokko yeroo ergamooni Waaqayyoo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aachuuf dhufanitti Seexannis isaan wajjin dhufe. **7** Waaqayyos seexanaan, "Ati Eessaa dhufte?" jedhee. Seexannis, "Ani lafa hunda irra jooraa, asii fi achis deddeebi'aa tureen dhufe" jedhee Waaqayyoof deebise. **8** Waaqayyos Seexanaan, "Ati tajaajilaa koo Iyyoobin qalbeeffatteertaa? Namni isa fakkaatu tokko illee lafa irra hin jiru; inni nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaatee dha" jedhee. **9** Seexanni immoo deebisee akkana jedhee, "Iyyoob akkasumaan Waaqa sodaataa? **10** Ati naannoo isaatti, warra mana isaa jiraatanii fi waan kan isaa ta'e hundatti dallaa ijaarteerta mitii? Ati akka bushaayee fi loon isaa biyyicha guutaniif hojji harka isaa eebbfitteertaaf. **11** Garuu ati mee harka kee diriirsiiuti waan inni qabu hunda dha'i; inni dhugumaan ifatti si abaara." **12** Waaqayyos Seexanaan, "Kunoo, wanti inni qabu hundi si harka jira; isa garuu qubaanuu hin tuqin" jedhee. Sana booddee Seexanni fuula Waaqayyoo duraa ba'ee deeme. **13** Gaaf tokko utuu ilmaanii fi intallan Iyyoob mana obboleessa isaanii isa hangafaatti nyaachaa, daadhii wayinii dhugaa jiranuu, **14** ergamaan tokko gara Iyyoob dhufee akkana jedhee; "Utuu qotiyoon qotaa, harroonni immoo naannuma sana dheedaa jiranuu, **15** namoonni Shebaa balaa buusanii isaan

fudhatanii deeman. Tajaajiltootas goraadeedhaan fixan; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" **16** Utuma inni dubbachaa jiruu ergamaan biraa dhufee, "Ibiddi Waaqaa samiidhaa bu'ee hoolotaa fi tajaajiltoota gubee fixe; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" jedhee. **17** Utuu inni dubbachaa jiruu ammas ergamaan biraa dhufee, "Kaldoonni garee sadiitti qoodamanii gaalawwan kee irra yaa'anii isaan oofatanii deeman; tajaajiltootas goraadeedhaan fixan; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" jedhee. **18** Utuma inni dubbachaa jiruu ergamaan biraa dhufee akkana jedheen; "Ilmaanii fi intallan kee mana obboleessa isaanii isa hangafaatti nyaachaa, daadhii wayinii dhugaa turan; **19** yeroo kanattis bubbee hamaan akka tasaa gammoojiiidhaa ka'ee golee mana sanaa afran dha'e; manni sunis isaan irratti jigee dhuman; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufel!" **20** Kana irratti Iyyoob uffata isaa tarsaasee mataa isaa haaddate. Lafatti gombifamee sagadee **21** akkana jedhe: "Ani qullaa koon gadameessa haadha kootiiti ba'e; qullaa koos nan deema. Waaqayyotu kenne; Waaqayyotu fudhate; maqaan Waaqayyoo haa eebbfifamu." **22** Wantoota kanneen hunda keessatti Iyyoob hojji dogoggoraatiin Waaqa himachuudhaan cubbuu hin hojenne.

2 Guyyaa biraas ergamooni Waaqayyoo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aachuuf dhufan; Seexannis isaan wajjin fuula Waaqayyoo duratti dhi'aachuuf dhufe. **2** Waaqayyos Seexanaan, "Ati eessaa dhufte?" jedhee. Seexannis, "Ani lafa hunda irra jooree asii fi achis deddeebi'aa tureen dhufe" jedhee Waaqayyoof deebise. **3** Waaqayyos Seexanaan akkana jedhee; "Tajaajilaa koo Iyyoobin qalbeeffatteertaa? Namni isa fakkaatu tokko illee lafa irra hin jiru; inni nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaatee dha. Ati akka ani sababii tokko malee isa balleessuuf na kakaafuu iyuu inni hamma ammaatti qajeelummaa isaa cichee qabateera." **4** Seexannis deebisee akkana jedhee; "Gogaan gogaadhaaf! Namni lubbuu isaa oolfachuuuf jedhee waan qabu hunda ni kenna. **5** Garuu ati mee harka kee diriirfadhuutii foonii fi lafee isaa rukuti; inni dhugumaan ifumaan ifatti si abaara." **6** Waaqayyos Seexanaan, "Kunoo inni si harka jira; lubbuu isaa garuu hin tuqin" jedhee. **7** Kanaafuu Seexanni fuula Waaqayyoo duraa ba'ee Iyyoobin faana miilla isaatii jalqabee hamma gubbee mataa

isaatti madaa hamaadhaan rukute. **8** Iyyoobis ittiin of hooquuf jedhee qiraacii fudhatee daaraa keessa taa'e. **9** Niitiin isaa, "Ati amma illee qajeelummaa kee cichitee qabatteertaa? Waaqa abaariitii du'i!" isaan jette. **10** Inni immoo deebisee, "Ati akka dubartii gowwaa tokkootti dubbatte. Nu harka Waaqaatii waan gaarii fudhanneerra; waan hamaa immoo fudhachuu hin qabnuu?" jedhe. Wantoota kanneen hunda keessatti Iyyoob waan dubbateen cubbuu hin hojenne. **11** Michoonni Iyyoob sadan jechuunis Eliifaaz namni Teemaan, Bildaad namni Shuhaatii fi Zoofaari namni Naa'imaataa yommuu waan Iyyoob irra ga'e hunda dhaga'anitti rakkina isaa qoodachuu fi isaa jajjabeessuudhaaf tokkummaan walii galanii mana isaanitii ba'an. **12** Yommuu fagootti isa arganitti isa beekuu hin dandeenye; isaanis sagalee ol fudhatanii boo'an; uffata isaanis tarsaasanii mataa isaanitii daaraa firfirfatan. **13** Ergasiis guyyaa torbaa fi halkan torba isa wajjin lafa tataa'an. Isaan sababii dhiphinni isaa akka malee cimaa ta'u isaa arganiif, namni tokko iyyuu homaa isatti hin dubbanne.

3 Kana irratti Iyyoob afaan isaa banatee guyyaa itti dhalate abaare. **2** Innisakkana jedhe: **3** "Guyyaan anititi dhaladhe haa badu; halkan, 'Ilmi dhalatel' jedhame sunis haa badu. **4** Guyyaan sun haa dukkanaa'u; Waaqni ol gubbaadhaa isa hin ilaalin; ifnis itti hin ifin. **5** Dukkannii fi gaaddidduun guddaan isa haa dhaalan; duumessi isa irra haa bu'u; ifa isaa dukkanni haa liqimsu. **6** Halkan sana dukkanni limixiin haa qabatu; guyyoota wagga keessa jiranittis hin dabalamin yookaan ji'oota kam iyyuu keessatti hin lakkaa'amin. **7** Halkan sun haa maseenu; ililleenis keessatti hin dhaga'amin. **8** Warri Lewaataanin kakaasuuf qophaa'an, kanneen guyyoota abaaran guyyaa sanaa haa abaaran. **9** Bakkalchi barii kan guyyaa sanaa haa dukkanaa'u; ifa eeggatee haa dhabu; boruu baqaqus hin argin. **10** Inni ija koo duraa rakkina dhoksuuf, balbala gadameessa haadha kootii natti hin cufneetii. **11** "Ani maaliif gadameessa haadha kootii keessatti hin badin? Maaliifis yeruman garaa keessaa ba'etti hin du'in? **12** Jilbawwan na simatan, harmawwan ani hodhus maaliif achitti argaman? **13** Ani silaa yoona nagaan nan ciisa; rafees nan boqodhan tureetii; **14** moototaa fi gorsitoota addunyaa warra iddoowwan amma diigamanii jiran ofii isaanitiiif qopheeffatan wajjin, **15** bulchitoota warqee qaban,

kanneen manneen isaanii meetiidhaan guutatan wajjin nan boqodhan ture. **16** Yookaan anititi maaliifin akkuma mucaa du'ee garaa ba'ee, akkuma daa'ima ifa guyyaa hin arginiitti hin awwaalamin? **17** Achittis namoonni hamoonni jeequu ni dhiisu; dadhaboonnis achitti ni boqotu. **18** Booji'amttoonni nagaadhaan walii wajjin jiraatu; waca cunqursitoota isaanis hin dhaga'an. **19** Xinnaa fi guddaan achi jira; garbichis gooftaa isaa jalaa bilisooma. **20** "Maaliif warra gadadoo keessa jiraniif ifni warra lubbuun isaanii gadditeef immoo jireenyi kennama? **21** Warra du'a hawwanii dhabaniif warra qabeenya dhokfame caalaa du'a barbaadaniif **22** warra yommuu awwaalamuu ga'anitti gammachuun guutamanii ililchaniif jireenyi maaliif kennama? **23** Nama karaan isaa duraa dhokateef nama Waaqni dallaa itti marse jireenyi maaliif kennama? **24** Gaddi buddeena naa ta'eera; aaduun koos akka bishaanii dhangala'a. **25** Wanni anititi sodaadhe natti dhufeera; wanni na naasisus narra ga'eera. **26** Ani nagaa hin qabu; taggabbiis hin qabu; jeequmsa malee boqonaa hin qabu."

4 Eliifaaz namchi Teemaan sun akkana jedhee deebisee: **2** "Yoo namni tokko sitti dubbachuu yaale, ati ni komattaa? Garuu eenyutu dubbachuu dhiisa? **3** Ati akka nama baay'ee barsiifte, akka harka dadhabaa illee jajjabeessite yaadadhu. **4** Dubbiin kee warra gatantararan gargaaree dhaabeera; atis jilba laafe jabeessiteerta. **5** Amma garuu rakkinni sirra ga'e; atis abdiif kutatteerta; rakkinni si miidheera; atis rifatteerta; **6** Waaqa sodaachuun kee irkoo kee, qajeelinni karaa keetiis abdiif kee mitii? **7** "Ammas yaadadhu; namni qulqulluun takkumaa badee beekaa? Qajeelonni eessatti badanii beeku? **8** Akka anititi hubadheti warri waan hamaa qotatan, kanneen waan hamaa facaasanis isuma haammatu. **9** Isaanis hafuura Waaqni isaanitti baafatuun badu; hafuura dheekkamsa isaanitiiis ni barbadeeffamu. **10** Leenci ni aada; ni gururi'as; ilkaan leenca saafelaa garuu ni caccaba. **11** Leenci jabaan waan adamsu dhabee ni du'a; ilmaan leenca dhaltuus ni bittinnaa'u. **12** "Dubbiin tokko icciitidhaan naa fidame; gurri koos asaasa isaa dhaga'e. **13** Abjuu halkanii sodaachisaa keessa, yommuu hirribni cimaan nama qabatutti, **14** sodaa fi hollachuun na qabatee lafee koo hunda raase. **15** Hafuurri luffi jedhee fuula koo dura darbe; rifeensi dhagna koos ka'ee dhaabate. **16** Innis ni dhaabate; ani

garuu inni maal akka ta'e hubachuu hin dandeenye. Fakkiin tokko ija koo dura dhaabate; anis sagalee tasgabbii kanakkana jedhu tokkon dhaga'e: 17 'Namni du'a hin oolle, Waaqa caalaa qajeelaa ta'uu danda'aa? Namni Uumaa isaa caalaa qulqulluu ta'uu danda'aa? 18 Waaqni tajaajiltoota isaa hin amanatu; ergamoota isas balleessaa isaanitiin ni gaafata; 19 yoos warri manneen suphee keessa jiraatan, warri hundeen isaanii biyyoo ta'e, warri bili caalaa burkutaa'an immoo akkam haa ta'an ree? 20 Isaan ganamaa fi galgala gidduutti burkutaa'u; tasumas bara bараan ni badu. 21 Akka isaan ogummaa malee du'aniif funyoon dinkaanaa isaanii hin luqqifamnee?

5 "Mee waami, namni deebii siif kenuu jiraa? Qulquloota keessaas ati gara isa kamiitti gorta? 2 Nama gowwaa aariitu ajjeesa; raatuus hinaaffaatu galaafata. 3 Namni gowwaan hidda isaa gad fageeffatee nan arge; manni isaa garuu yoosuma abaarama. 4 Ijoolleen isaa nagaa hin qaban; isaan karra duratti burkutaa'an; namni isaan oolchus hin jiru. 5 Namni beela'e midhaan isaa qoraattii keessaa iyuu fuudhee nyaata; inni dheeobotes qabeenya isaa hawwa. 6 Rakkinni biyyoo keessa hin burquutii; dhiphinnis lafa keessa hin biqilu. 7 Akkuma qaanqeem ibiddaa ol faca'u namni rakkinaaf dhalata. 8 "Garuu utuu ana ta'ee Waaqa nan barbaaddadha; dhimma koos fuula isaa duratti nan dhi'eefadhan ture. 9 Inni dinqiwwan qoranii bira ga'uu hin dandeenye, hojiiwwan dinqisiisoo lakkaa'amuun hin dandeenye hojjeta. 10 Inni bokkaadhaan lafa ni quubsa; lafa qotiisaas bishaan ni obaasa. 11 Warra gad qabaman ol baasa; warra gaddanis iddo nagaatti ol kaasa. 12 Akka hojiin harka isaanii hin milkoofneef, inni karoora jal'ootaa ni fashaleessa. 13 Inni ogeeyyii haxxummaa isaanitiin qaba; malli jal'ootaa immoo dafee ni bada. 14 Guyyaan dukkana isaanitti ta'a; guyyaan saafaas akka nama dukkana keessa jiruu qaqqabannaadhaan deemu. 15 Inni nama rakkataa goraadee afaan isaanii jalaa, harka nama jabaa jalaas ni baasa. 16 Kanaafuu hiyyeessi abdii qaba; jal'innis afaan isaa ni cufata. 17 "Namni Waaqni adabu eebbfamaa dha; kanaafuu ati adabbii Waaqa Waan Hunda Danda'u hin tuffatin. 18 Inni ni madeessa; ni fayyisaa; inni ni cabsa; harka isatiiniis deebisee ni fayyisa. 19 Balaa ja'a jalaa si baasa; torba keessattis hin miidhamtu. 20 Bara beelaa du'a jalaa, lola keessattis rukuttaa goraadee jalaa si baasa.

21 Ati garaffii arrabaa jalaa ni dhokfamta; yommuu badiisni dhufuttis hin sodaattu. 22 Badiisaa fi beelatti ni kolfta; bineensota lafaas hin sodaattu. 23 Dhagoota bakkee wajjin kakuu galta; bineensonni bosonaas nagaadhaan si wajjin jiraatu. 24 Dunkaanni kee nagaan akka jiru ni beekta; qabeenya kee ni to'atta; wanni tokko illee si jalaa hin badu. 25 Ijoolleen kee akka baay'atan, sanyiwwan kees akkuma marga lafaa akka ta'an ni beekta. 26 Akkuma bissiin midhaanii yeroo isattti walitti qabamu sana, atis bara dheeraa jiraattee awwaala seenta. 27 "Nu waan kana qoranneerra; innis dhugaa dha. Kanaafuu qalbeeffadhu; ofii keetiifis beeki."

6 Iyyobis akkana jedhee deebise: 2 "Utuu gaddi koo safaramee dhiphinni koo hundis madaalii irra kaa'amee jiraateel 3 Waan inni cirracha galaanaa caalaa ulfaatuuf, ariitiin dubbachuun koo nama hin dinqisiisu ture. 4 Xiyawwan Waaqa Waan Hunda Danda'u na keessa jiru; hafuurri koo summii isaanii dhuga; sodaachisuun Waaqaa natti hiriireera. 5 Harreen diidaa utuu marga qabuu halaakaa? Yookaan qotiyoon utuu okaa qabuu baroodaa? 6 Nyaanni hin mi'oofne soogidda malee nyaatamaa? Yookaan bishaan hanqaaquu ni mi'aawaa? 7 Ani isa tuuu hin fedhu; nyaanni akkasii na dhukkubsa. 8 "Utuu kadhannaan koo deebii argatee, Waaqnis waan ani hawwu naa kennee jiraatee, 9 utuu na caccabsuun fedhii Waaqaa ta'ee, utuu harki isaa hiikamee na galaafatee! 10 Silaa kun jajjabina naa ta'a ture; dhukkuba hamaa keessatti iyuu nan gammada ture; ani dubbi Qulqullicha sanaa hin ganneetii. 11 "Ammas akkan abdadhuuf jabinni koo maali? Akkan obsuufis humni koo maali? 12 Ani jabina dhagaa qabaa? Foon koos naasiidhaa? 13 Ani of gargaaruuf humna tokko illee qabaa? Ogummaan na keessaa badeera mitii? 14 "Namni michuu isatiifi garaa hin laafne Waaqa Waan Hunda Danda'u iyuu sodaachuu dhiiseera. 15 Obboloonni koo garuu akka doloolloo, akkuma laga yeroof guutee darbuu gowwoomsitoota; 16 isaan laga cabbiidhaan boora'ee yommuu cabbiin sun baqutti immoo guutee irra yaa'uu ti. 17 Lageen yeroo bonni cimutti ni goggogu; yeroo ho'aatti immoo iddo isaaniti badu. 18 Warri gaalaan daldalan karaa isaanii irraa jal'atu; gammoojiitti nam'anii dhumu. 19 Daldaltonni Teemaa kanneen gaalaan daldalan bishaan barbaadu; karaa adeemtonni Shebaa immoo

isaan abdatu. 20 Isaan waan abdatanii turaniif ni qaana'an; achi ga'aniis waan jedhan wallaalan. 21 Ammas isin akka waan faayidaa hin qabnee taatan; gidiraa koo argitanii sodaattan. 22 Ani takkumaa, 'Waa naaf kennaa' yookaan 'Qabeenya keessan furii naaf godhaa' jedheeraa? 23 Yookaan, 'Harka diinaa jalaa na baasaa' yookaan, 'Harka cunqursitootaa jalaa na furaa' jedheeraa? 24 "Na barsiisaa; ani nan cal'isa; iddo anitit dogoggores na argisiisaa. 25 Dubbiin qajeelaan akkam ulfaataa dha! Falmiin keessan garuu maal mirkaneessa? 26 Isin waan anitit jedhu qajeelchuu, dubbiin nama abdii kutatees akka bubbleetti heduu barbaadduu? 27 Isin ijoollee abbaa hin qabnetti ixaa buufattu; michoota keessaniifis boolla qottu. 28 "Amma garuu yoo fedhii keessan ta'e na ilaala. Ani fuula keessan duratti nan sobaa? 29 Deebi'aa; murtiis hin jal'isinaa; hubadhaa; ani nama qajeelaadhaatii. 30 Jal'inni arraba koo irra jiraa? Afaan koo daba addaan baasuu hin danda'uu?

7 "Jireenyi namaa lafa irratti qabsoo cimaa mitii? Barri isaas akkuma bara nama qacaramaa tokkootii mitii? 2 Akkuma garbicha gaaddisa galgalaa hawwuu, yookaan akkuma hojjetaa mindaa isaa eegatu tokkoo, 3 ji'oonni faayidaa hin qabne naa qoodaman; halkanooni dhiphinaas naa ramadaman. 4 Yommuu ciisutti, 'Ani yoomin ka'a?' jedheen yaada. Halkan natti dheerata; anis hamma bari'utti nan gaggaragala. 5 Nafni koo raammo fi qonyanya uffateera; gogaan koo babbaqaqee mala'aa jira. 6 "Barri koo kolloo wayya dhoofuu caalaa ariifata; innis abdii malee dhuma. 7 Egaa yaa Waaqayyo, akka jireenyi koo akkuma qilleensaa ta'e yaadadhu; iji koo lammata waan gaarii hin argu. 8 Iji amma na argu si'achi na hin argu; ati na barbaadda; garuu anitit hin jiru. 9 Akkuma duumessi bittinnaa'ee badus namni awwaalamet hin deebi'u. (Sheol h7585) 10 Inni lammata mana isaatti hin deebi'u; iddoon isaas si'achi isa hin beeku. 11 "Kanaafuu ani cal hin jedhu; ani hafuura koo dhiphate sanaan nan dubbadha; hadhaa'ummaa lubbuu kootiinis nan guunguma. 12 Ati eegduu natti ramaduu kee, ani galaana moo yookaan bineensa galaanaa ti? 13 Yommuu ani, 'Sireen koo na jajjabeessa; wanni ani irra ciisu guungummii koo naa xinneessa' jedhutti, 14 ati abjuu keessa na sodaachifta; mul'ataanis na rifachifta. 15 Kanaafuu ani akkasitti jiraachuu irra of hudhee du'uu nan filadha. 16 Jireenya koo nan jibba;

ani bara baraan hin jiraadhu. Na dhiisi; jiraachuun koo faayidaa hin qabutti. 17 "Akka ati isa leelliftuuf, akka qalbii kee isa irra keessuufis namni maali? 18 Ati ganama ganama isa xiinxaltee yeroo yerootti isa qorta. 19 Ati ija kee narraa hin buqqiftuu? Hamma anitit hancufa liqimsutti kophaa koo na hin dhiiftuu? 20 Yaa isa nama eegdu, yoon cubbuu hojjedhe iyyuu anitit maalan si godha? Ati maaliif waan itti akekkattu na godhatte? Ani ba'aa sitti ta'eeraa? 21 Ati maaliif balleessaa koo irra dabartee cubbuu koo illee naaf hin dhiifne? Yeroon anitit biyoo keessa ciisu ga'eeraatii; ati na barbaadda; garuu anitit hin argamu."

8 Bildaad Shuaahichi akkana jedhee deebise: 2 "Ati hamma yoomiitti waan akkasii dubbatta? Dubbiin kee bubbee jabaa dha. 3 Waaqni murtii qajeelaa jal'isaa ree? Waaqni Waan Hunda Danda'u waan qajeelaa jal'isaa? 4 Yommuu ijoolleen kee cubbuu isatti hojjetanitti, inni adabbii cubbuu isaaniitti dabarsee isaan kenne. 5 Ati garuu yoo Waaqa barbaadattee, Waaqa Waan Hunda Danda'u yoo waammatte, 6 yoo ati qulqulluu fi qajeelaa taate, inni waa'ee keetiif ammuma ka'a; jireenya qajeelummaa kees siif deebisa. 7 Jalqabni kee xinnaa ta'u illee, dhumni kee baay'ee guddaa ta'a. 8 "Dhaloota darbe gaafadhu; waan abbootiin isaanii qoratanii bira ga'anis hubadhu; 9 nu waan kaleessa dhalanneef waa tokko illee hin beeknuutii; baroonni keenyas lafa irratti akkuma gaaddidduu ti. 10 Isaan si hin barsiisani? Sittis hin himanii? Dubbiin garaa isaanii keessa jirus hin dubbatanii? 11 Dhallaadduu lafa caffee hin ta'initti guddataa? Shambaqqoonis bishaan malee lalisa? 12 Isaan utuma guddachaa jiranuu, utuu hin muramin, biqiltuuwan kaan dura dafanii gogu. 13 Dhumni warra Waaqa irraanfataniis akkasuma ta'a; abdiin warra Waaqa hin beeknees ni bada. 14 Abdiin isaa akkuma salphaatti cita; ofitti amanachuun isaas man'ee sariitii ti. 15 Inni man'ee isaatti irkata; man'een sun garuu hin dhaabatu; itti maxxanas; man'een sun garuu danda'ee isa hin baatu. 16 Inni akka biqiltuu aduu keessatti bishaan obaafamee lalisutti, dameewwan isaa lafa biqiltuu irra diriirfatuu ti. 17 Hidda isaa tuullaa dhagaatti marata; kattaa gidduu iddo jiraatu ni barbaaddata. 18 Yommuu inni iddo isaatii badutti garuu, iddoon sun, 'Ani si argee hin beeku' jedhee isa gana. 19 Kunis dhuma jireenya isaa ti; biqiltuuwan biraas lafaa ni biqilu. 20 "Waaqni nama hir'ina hin qabne hin

gatu; yookaan harka jal'ootaa hin jabeessu. **21** Inni afaan kee kolfaan, arraba kee immoo ililleedhaan ni guuta. **22** Warri si jibban salphina uffatu. Dunkaanni jal'ootaas si'achi hin jiraatu."

9 Iyyoobakkana jedhee deebise: **2** "Ani akka wanni kun dhugaa ta'e beeka. Namni garuu akkamitti fuula Waqaqaa duratti qajeelaa ta'u danda'a? **3** Namni tokko yoo isa wajjin falmuu barbaade kuma keessaa si'a tokko illee isaaf deebisuu hin danda'u. **4** Ogummaan isaa gad fagoo dha; humni isaas guddaa dha. Namni isaan mormee utuu hin miidhamin hafu jiraa? **5** Inni utuu isaan hin beekin tulluuwan iddoa isaaniitii buqqisa; dheekkamsa isatiiniis isaan gaggaragalcha. **6** Lafa iddoa isheetii ni sochoosa; utubaawwan ishees ni raasa. **7** Inni biiftuu ni ajaa; isheenis hin baatu; urjiwwanis chaappaadhaan ni cufa. **8** Isa qofatu samiiwwan diriirsa; dambalii galaanaa irras ni deema. **9** Urjiwwan Amaaketaa fi urjii sadee, Urjii torbii fi tuuta 'Urjiwwan Kibbaa' jedhaman isatu uume. **10** Inni wantoota gurguddaa qoratanii bira ga'uun hin danda'amne, dinqiwwan hin lakkaa'amne hojjetaa. **11** Yommuu inni na bira darbu ani isa arguu hin danda'u; yommuu inni na cina deemus ani isa hubachuu hin danda'u. **12** Yoo inni butee deeme eenyutu isa dhowwuu danda'a? Eenyutus, 'Ati maal hojjettaa?' isaan jechuu danda'a? **13** Waaqni dheekkamsa isaa hin deebisu; warri Ra'aabin gargaaran iyyuu gad deebi'u. **14** "Yoos ani akkamittan isatti falmuu danda'a? Isatti falmuufis akkamittan dubbii filachuu danda'a? **15** Ani nama balleessaa hin qabne utuun ta'e iyyuu, isaaf deebisuu hin danda'u; abbaa Murtii koo araara kadhachuu qofa nan danda'a. **16** Yoo ani isa waammadhee inni naa deebise illee, akka inni na dhaga'u ani hin amanu. **17** Inni bubblee hamaadhaan na caccabsa; madaa koos sababii malee natti baay'isa. **18** Inni waan hadhaa'aadhaan na guute malee akka ani hafuura fudhadhuuf illee yeroo naaf hin kennine. **19** Waa'ee jabinaa taanaan inni jabaa dha! Waa'ee murtii qajeelaas taanaan eenyutu isa waamuu danda'a? **20** Utuu ani nama balleessaa hin qabne ta'e iyyuu afaan koo natti mura; utuma ani hir'ina hin qabaannes yakkamaa ta'u koo hima. **21** "Ani hir'ina qabaachuu baadhu iyyuu, waa'ee ofii kootii hin yaadda'u; jirenya koos nan tuffadha. **22** Wanni hundinuu tokkuma; kanaafuu ani, 'Inni isa

hir'ina hin qabnes, isa hamaas ni balleessa' nan jedha. **23** Yommuu dha'ichi bu'ee du'a tasaa fidutti, inni badiisa warra yakka hin qabneetti ni qoosa. **24** Yommuu lafti harka hamootaa jala galtutti, inni ija abbootii murtii ishee ni jaamsa; kun yoo isa ta'u baate, egaa eenyu ree? **25** "Barri jirenya koo nama fiigu caalaa ariifata; utuu gammachuu tokko illee hin argin darba. **26** Inni akkuma bidiruu dhallaadduu irraa hojjetamee, akkuma risaa waa butachuuf gad barrisu ariifata. **27** Yoo ani, 'Guungummii koo nan dhiisa; nyaara guuruus dhiisee nan seeqa' jedhe, **28** ani amma iyyuu dhiphina koo hunda nan sodaadha; akka ati akka nama balleessaa hin qabneetti na hin hedne nan beekaati. **29** Erga yakkamaa ta'uun koo beekamee, ani maaliifin akkasumaan dadhaba ree? **30** Utuma ani saamunaadhaan dhiqadhee handoodeedhaanis harka koo qulqulleeffadhe iyyuu, **31** ati hamma uffanni koos na balfutti, boolla keessa na dhidhimsita. **32** "Akka ani isaa deebisuu fi mana murtiittis wal falminuuuf, inni akka koo nama foonii miti. **33** Utuu namni nu lamaan irra harka kaa'u, kan gidduu keenyattis araara buusu tokko jiraatee, **34** utuu Waqaqni ulee isaa narraa kaasee silaa naasisuun isaa na hin sodaachisu ture. **35** Silaa ani utuun isa hin sodaatin nan dubbadhan ture; haalan amma keessa jiruu garuu hin danda'u.

10 "Ani jirenya koo akka malee jibbeera; kanaafuu caalchisee nan guunguma; hadhha'ummaa lubbuu kootiiniis nan dubbadha. **2** Waaqaanisakkana nan jedha: Ati maaliin akka na himattu natti himi malee natti hin murin. **3** Hojii jal'ootaa gammachuudhaan fudhattee ana immoo yommuu cunqrsitu, hojii harka keetis yommuu tuffattu sitti tolaa? **4** Ati ija foonii qabdaa? Akka namni ilaaluttis ni ilaaltaa? **5** Barri kee akka bara namaatii? Yookaan waggoonni kee akka waggoota namaatii? **6** Yoos ati maaliif balleessaa koo barbaaddee cubbuu koo qoratta? **7** Ta'us ati akka ani yakka hin qabnee fi akka namni harka keetii na baasu tokko iyyuu hin jirre ni beekta. **8** "Harki kee tolchee na uume. Ati amma deebitee na balleessitaa? **9** Akka supheetti na tolchuu kee yaadadhu. Ati amma gara biyyootti na deebiftaa? **10** Ati akka aannanii na hin dhangalaafnee? Akka baaduuus na hin itichinee? **11** Ati gogaa fi foon natti uffifte; lafee fi ribuudhaanis walitti hodhitee na tolchite. **12** Ati jirenya naa kennitee gaarummaa natti argisiifte; kunuunsi kees hafuura koo naa eege.

13 “Ati garuu waan kana hunda garaatti qabatte; anis akka wanni kun yaada kee keessa jiru nan beeka. 14 Ati yoo ani cubbuu hojjedhe na argita; balleessaa koos utuu hin adabin bira hin dabartu. 15 Yoo ani yakka hojjedhe, anaaf wayyoo! Ani yoo nama balleessaa hin qabne ta’ee illee, mataa koo ol qabachuu hin danda’u; ani salphina uffadhee dhiphina keessa seeneeraatii. 16 Yoo ani mataa ol qabadhe ati akka leenca waa adamsuu na adamsita; humna kee sodaachisaa sanas ammumaa amma natti argisiifta. 17 Ati dhuga baatota haaraa natti fiddee dheekkamsa kee natti dabalta; loltuu natti fidda. 18 “Egaa ati maaliif gadameessa keessaa na baafte? Utuu iji tokko iyyuu na hin argin utuun du’ee. 19 Ani utuun dhalachuu baadhee yookaan utuun akkuman dhaladheen awwaalamee jiraadhee! 20 Barri koo gabaabaan dhumaan jira mitii? Akka ani yeroo xinnoof gammaduuf narraa deebi’i; 21 utuu ani lafa dhaqanii hin deebine, biyya dimimmisaa fi dukkana limixii hin dhaqin dura, 22 gara biyya dimimmisaa’aa akka dukkanaa, biyya gaaddidduu du’atiin guutame, kan ifni iyyuu akkuma dukkanaa ta’ee hin dhaqin, narraa deebi’i.”

11 Zoofaari Naa’imaatichi akkana jedhee deebise: 2 “Dubbiiwwan kunneen hundi deebii argachuu hin qabani? Dubbii baay’isuun qajeelaa nama godhaa? 3 Of jajuu kee afaan nama qabachiisaa? Yommuu ati qoostu namni si ifatu hin jiruu? 4 Ati Waaqaan, ‘Barsiisni koo qulqulluu dha; anि fuula kee duratti hir’ina hin qabu’ jetta. 5 Maaloo utuu Waaqni sitti dubbatee, utuu afaan isaas sitti saaqqatee 6 icciitii ogummaa siif ibsee anि akkamin hawwal Ogummaan dhugaan bifa lama qabaatii. Kanaafuu Waaqni cubbuu kee muraasa akka siif irraanfate beeki. 7 ‘Icciiitii Waaqaa qorattee bira ga’uu yookaan yaada Waaqa Waan Hunda Danda’uu qorattee bira ga’uu dandeessaa? 8 Isaan samiiwwan caalaa ol fagaatu; ati maal gochuu dandeessa? Qilee awwaalaa caalaas gad fagaatu; ati maal beekuu dandeessa? (Sheol h7585) 9 Safarri isaa lafa caalaa dheerata; galaana caalaa bal’ata. 10 “Yoo inni dhufee mana hidhaatti si galche, yoo waldaa murtiis walitti qabe eenyutu isa dhowwuu danda’aa? 11 Dhugumaan inni sobdoota ni beeka; inni yommuu jal’ina argutti hin qalbeeffatuu? 12 Yoo harreen diidaa nama ta’ee dhalate malee gowwaan ogeessa ta’uu hin danda’u. 13 “Ta’us yoo ati yaada

kee gara isaatti deebiftee harka kees gara isaatti diriirsite, 14 cubbuu harka kee keessa jiru yoo of irraa fageessite, akka wanni hamaanis dunkaana kee keessa hin jiraanne yoo goote, 15 ati qaanii tokko malee fuula kee ol qabachuu dandeessa; sodaa tokko malees jabaattee dhaabatta. 16 Ati dhugumaan rakkina kee ni irraanfatta; akkuma lolaa darbeettis ni lakkoofta. 17 Jireenyi kee aduu saafaa caalaa ifa; dukkanni isaas akkuma barii ganamaa ta’ a. 18 Waan abdiin jiruuf ati hin sodaattu; naannoo kee ni ilaalta; nagaadhaanis ni boqotta. 19 Ati ni rafta; namni tokko iyyuu si hin sodaachisu; namoonni baay’eenis fuula kee barbaadu. 20 Iji hamootaa ni dadhaba; karaan ittiin baqatanis isaan jalaa bada; abdiin isaaniis du’ a qofa.”

12 Iyyoob akkana jedhee deebise: 2 “Nama jechuun dhugumaan isin; ogummaanis isin wajjin duuti! 3 Garuu anis akkuma keessan sammuun qaba; anि isinii gad miti. Namni waan akkanaa hin beekne eenyu? 4 “Ani nama Waaqa waammatee deebii argate ta’u illee, michoota koo biratti nama kolfaa ta’eera. Ani utuun nama qajeelaa hir’ina hin qabne ta’ee jiruu nama kolfaa ta’eera. 5 Warri itti tole rakkinnati qoosu; nama kufuuf miilli isaa mucucaateenis kun hiree isaati jedhu. 6 Dukaanni saamtotaa hin jeeqamu; warri Waaqa isaanii harkatti baatanii jooran, warri Waaqa dheekkamsiisan nagaan jiraatu. 7 “Mee horii gaafadhu; isaan si barsiisu; yookaan simbirroota samii gaafadhu; isaan sitti himu; 8 yookaan lafatti dubbadhu; inni si barsiisa; yookaan qurxummiwwan galaanaa sitti haa himan. 9 Akka harki Waaqayyoo waan kana hojjete, isaan kanneen hunda keessaa eenyutu hin beekne? 10 Lubbuun uumama hundaa, hafuurri nama hundaas harka isaa keessa jira. 11 Akkuma arrabni nyaata afaaaniin qabu, gurris dubbii dhaga’ee addaan hin baasuu? 12 Ogummaan jaarsolii biratti, hubannaanis warra umuriin dheerate biratti argama mitii? 13 “Ogummaa fi humni kan Waaqaa ti; gorsii fi hubannaanis kan isaa ti. 14 Waan inni diigu eenyu iyyuu deebisee ijaaruu hin danda’u; nama inni hidhe eenyu iyyuu hiikuu hin danda’u. 15 Yoo inni bishaan dhowwate, hongeetu bu’ a; yoo inni gad dhiise immoo biyya balleessa. 16 Jabinnii fi ogummaan kan isaa ti; namni gowwoomfamuu fi inni gowwoomsus kanuma isaa ti. 17 Inni gorsitoota qullaa deemsisa; abbootii murtiis gowwoota godha. 18 Inni mootota irraa hidhaa hiikee, mudhii isaaniitti sabbata

hidha. 19 Luboota qullaa deemsisa; jajjabeeyyiis ni gaggaragalcha. 20 Gorsitoota amanamoo afaan qabachiisa; hubannaa jaarsoliis irraa fuudha. 21 Warra kabajamootti salphina fida; warra jajjaboo immoo hidhata hiikachiisa. 22 Inni icciitii dukkanaa keessaa ifatti baasa; dukkanaa limixiis ifatti geeddara. 23 Inni saboota ni guddisa; ni balleessas; saboota ni baay'isa; ni bittinneessas. 24 Bulchitoota addunyaa hubannaa malee hambisa; gammoojii daandii hin qabne keessas isaan joorsa. 25 Isaan dukkana ifa hin qabne keessa qaqqabannaadhaan deemu; inni akka isaan akkuma nama machaa'eetti gatantaraniis ni godha.

13 “Waan kana hunda iji koo argeera; gurri koos dhaga'ee hubateera. 2 Waan isin beektan anis beeka; ani isinii gad miti. 3 Ani garuu Waaqa Waan Hunda Danda'utti nan dubbadha; waa'ee dhimma koos Waaqattti falmuu nan barbaada. 4 Isin garuu sobaan nama faaltu; hundi keessan abbootii qorichaa kanneen faayidaa hin qabnee dha! 5 Isin yoo cal jettan maal qaba! Wanni sun ogummaa isiniif ta'a. 6 Amma falmii koo dhaga'aa; kadhannaa afaan kootiis dhaggeeffadhaa. 7 Isin jal'inaan Waaqaaf dubbattuu? Gowwoomsaadhaanis isaaaf odeessituu? 8 Isaaaf ni loogduu? Waaqaafis ni falmituu? 9 Yoo inni isin qore wanni gaariin isin irraa argamaa? Isin akka nama gowwoomsitan, isa gowwoomsuu dandeessuu? 10 Yoo isin dhoksaadhaan loogii hojjettan, inni dhugumaan isinitti dheekkama. 11 Surraan isaa isin hin sodaachisuu? Sodaachisuun isaa isinitti hin dhaga'amuu? 12 Fakkeenyi keessan fakkeenya daaraa ti; da'oон keessanis da'oон suphee ti. 13 “Akka ani dubbadhuuf isin cal jedhaa; ergasii wanni barbaade natti haa dhufu. 14 Ani maaliifin foon koo ilkaan kootiin, lubbuu koos harka kootiin qabadha? 15 Yoo inni na ajeese iyuu ani isa nan abdadha; waa'ee dhimma kootii illee fuula isaa duratti nan falmadha. 16 Kun fayyina koo ni ta'a; warri Waaqattti hin bulle fuula isaa duratti dhi'aachuu hin danda'aniiti! 17 Dubbii koo qalbeeffadhaa dhaggeeffadhaa; waan ani jedhus gurri keessan haa dhaga'u. 18 Kunoo ani himata koo qopheeffadheera; akka inni murtii qajeelaa naa kennus nan beeka. 19 Namni na himatu jiraat? Yoo jiraate, ani nan cal'isa; nan du'as. 20 “Yaa Waaqayyo, ati wantoota kanneen lamaan naa kenni malee ani fuula kee duraa hin dhokadhu. 21 Harka kee narraa fageessi; sodaachisni kees na hin rifachiisin. 22 Ergasii na

waami; anis nan owwaadha; yookaan nan dubbadha; ati immoo deebii naa kennita. 23 Ani balleessaa fi cubbuu hammamin hojjedhe? Yakka kootii fi cubbuu koo na beeksisi. 24 Ati maaliif fuula kee dhokfattee akka diinaatti na ilalta? 25 Baala qilleensi harcaase ni cicciirtaa? Habaqii gogaa ni ariitaa? 26 Ati waan ittiin na hadheessitu natti barreessitaati; cubbuu dargaggummaa kootiis na dhaalchifta. 27 Miilla koo jirma gidduu galchita; faana miilla kootiitti mallattoo gootee karaa koo hunda xiyyeefattee duukaa buuta. 28 “Namnis akkuma waan bososeetti, akkuma wayyaa biliin nyaateetti ni dhuma.

14 “Nama dubartoota irraa dhalate, barri isaa gabaabaa fi kan rakkinaan guutamee dha. 2 Inni akkuma daraaraa ni biqila; ni coolagas; akkuma gaaddidduu ariifatee darba malee hin turu. 3 Iji kee nama akkasii xiyyeefattee ilaalaat? Ati murtiif fuula kee duratti isa fiddaa? 4 Eenyutu waan xuraa'aa keessaa waan qulqulla'a'aa baasuu danda'a? Namni tokko iyuu hin danda'u! 5 Barri jireenya namaa murtaa'aa dha; baay'inni ji'oota isaaas si bira jira; daangaa inni darbuu hin dandeenye daangessiteefi jirta. 6 Hamma inni akka hojjetaa tokkootti bara isaa raawwatutti, fuula kee isa irraa deebifadhu; isas dhiisi. 7 “Mukni illee abdii qaba: Yoo murame deebi'ee ni lata; dameen isaa haaraanis hin gogu. 8 Yoo gufuun isaa lafa keessatti dulloomee gufuun isaa biyyoo keessatti tortore iyuu, 9 foolii bishaanii lata; akka biqiltuutti damee ni baafata. 10 Namni garuu du'ee awwaalama; lubbuun isaa keessaa baati; innis hin jiraatu. 11 Akkuma bishaan galaanaa gogu yookaan lagnis dhumee gogu sana, 12 namnis akkasuma ni ciisa; hin ka'us; hamma samiiwwan darbanittis hin dammaqu yookaan hirribaa hin ka'u. 13 “Maaloo utuu awwaala keessa na dhoksitet hamma dheekkamsi kee darbutti na haguugdee! Maaloo utuu beellama naa kennitee ergasii immoo na yaadattee! (Sheol h7585) 14 Namni tokko yoo du'e deebi'ee ni jiraataa? Ani hamma haaromfamni koo dhufutti, bara rakkoo koo hunda obsaan nan eeggadha. 15 Ati na waamta; anis si jalaa nan owwaadha; hojii harka keetiis ni hawwita. 16 Yeroo sana ati tarkaanfii koo ni lakkoofta; cubbuu koo garuu hin to'attu. 17 Yakki koo korojootti naqamee chaappeffama; ati cubbuu koo ni haguugda. 18 “Garuu akkuma tullaun lolaadhaan dhiqamee jigu, kattaanis iddo Isaati buqqa'u sana, 19 akkuma bishaan dhagaa

nyaatee haphisu,akkuma lolaan biyyoo dhiqo sana, atis akkasuma abdiin namaan ni balleessita. **20** Ati bara baaan isa ni moota; innis ni bada; bifa isaa ni geeddarta; of irraas isa fageessita. **21** Yoo ilmaan isaa ulfina argatan inni hin beeku; yoo isaan salphatanis hin argu. **22** Dhukkuba dhagna isaa qofatu isatti dhaga'ama; inni mataa isaa qofaaf boo'a."

15 Eliifaaz Teemaanichi akkana jedhee deebise:

2 "Namni ogeessi tokko dubbi faayidaa hin qabneen deebii kenna? Yookaan bubbbee ba'a biiftuutiin garaa isaa guutataa? **3** Inni dubbi faayidaa hin qabneen, haasaa bu'a hin qabneen ni falmaa? **4** Ati garuu Waaqa sodaachuu ni tuffatta; Waaqa kadhachuu illee nama dhowwita. **5** Cubbuun kee afaan kee ni barsiifti; atis afaan jal'ootaa filatta. **6** Afaanuma keetu sitti mura malee afaan koo miti; arrabuma keetu ragaa sitti ta'a. **7** "Situ nama hunda dura dhalatee? Yookaan situ tulluuwwan dura argamee? **8** Ati dhoksaan Waaqaa dhageesseertaa? Ogummaas ofuma keetiif dhuunfattaa? **9** Wanni ati beektu kan nu hin beekne maali? Hubannaan ati qabdu kan nu hin qabne maali? **10** Namoonni arrii baasanii fi kanneen jaaran, warri abbaa kee iyuu caalaa dullooman nu gidduu jiru. **11** Gorsii Waaqaa kan nama jajjabeessu, dubbiin suutaan sitti himame sun si hanqatee? **12** Yaadni kee maaliif si fudhatee bada? Ijas maaliif babafta? **13** Wanni akka ati Waaqattii aartu, akka dubbiin akkasiis afaan keetii ba'u godhe maali? **14** "Akka qulqulluu ta'uuf namni maali? Yookaan akka qajeeltota ta'aniif warri dubartoota irraa dhalatan maali? **15** Yoo Waaqni qulqulloota isaa illee amanuu baatee samiiwwan iyuu fuula isaa duratti qulqulluu ta'u baatan, **16** yoos sanyiin namaa inni hamaa fi xuraa'an, kan akkuma bishaaniitti cubbuu dhugu sun hammam hammasii gad haa ta'u ree! **17** "Na dhaggeeffadhu; ani siifan ibsaa; waanan arges sitti nan hima; **18** waan namoonni ogeeyyiin waan abbootii isaanii irraa dhaga'an keessaa tokko illee utuu hin dhoksin odeessan sana nan dubbadha; **19** biyyattiin abbootii isaanii qofaaf kennamte; alagaan tokko iyuu isaan gidduu hin jiraanne. **20** Namni dabaan bara jireenya isaa guutuu, gara jabeessis bara isaf goodame guutuu ni rakkata. **21** Sagaleen sodaachisaan gurra isaatti ni iyya; utuma inni nagaan jiraatuus saamtonni tasuma itti dhufu. **22** Inni akka deebi'ee dukkana keessaa ba'u hin amanu; goraadeetu isaa eeggata. **23** Inni waan nyaatamu barbaacha asii fi

achi joora; akka guyyaan dukkanaa dhi'aates ni beeka. **24** Dhiphinnaa fi gaddi isa sodaachisu; akkuma mootii lolaaf qophaa'eettis isatti cimu; **25** inni harka isaa Waaqattii ol fudhatee Waaqa Waan Hunda Danda'us tuffateera; **26** gaachana yabbuu fi jabaa qabatee isaan mormuuf mata jabinaan ba'eera. **27** "Yoo fuulli isaa coomaan haguugamee mudhiin isaa foon baasee iita'e iyyuu, **28** inni magaalaawwan barbadaa'an keessa, manneen namni tokko iyyuu keessa hin jiraanne, kanneen diigamanii tuulamuu ga'an keessa jiraata. **29** Inni si'achi hin sooromu; qabeenyi isaa hin jiraatu; yookaan qabeenyi isaa lafa irra hin turu. **30** Inni dukkan jalaa hin ba'u; arrabni ibiddaa damee isaa ni gogsa; hafuurri afaan Waaqaatii ba'us isa fudhata. **31** Inni sababii beenyaa tokko illee hin arganee, waan faayidaa hin qabne amanachuudhaan of hin gowwoomsin. **32** Inni utuu yeroon isaa hin ga'in ni coollaga; dameen isaa hin lalisu. **33** Inni akka muka wayinii iji isaa utuu hin bilchaatin irraa funaanamee, akka ejersa daraaraa isaa of irraa harcaasee ni ta'a. **34** Gareen warra Waaqaaf hin bullee ni maseena; ibiddis dukaana warra matta'aa jaallatanii ni guba. **35** Isaan rakkina ulfaa'anii hammina dhalan; garaan isaaniis jal'ina yaada."

16 Iyyoobis akkana jedhee deebise:

2 "Ani waan akkanaa baay'ee dhaga'eera; hundi keessan jajjabeessitoota nama dhiphistani dha! **3** Haasaan faayidaa hin qabne kun hin dhumu? Wanni akka ati oduu dheeressituuf si tuttuqu maali? **4** Utuu isin iddo koo jiraattanii silaa ani akkuma keessan kana nan dubbadha ture; dubbi mi'ooftuu dubbachuudhaanis mataa koo isinitti nan raasan ture. **5** Ani afaan kootiin isin jajjabeessee gorsi arraba kootiis qabbana isinii kenna ture. **6** "Yoo ani dubbadhe dhukkubni koo natti hin wayya'u; cal jedhus na hin dhiis. **7** Yaa Waaqi, ati dhugumaan na dadhabsiifteerta; warra mana koo jiru hundas balleessiteerta. **8** Ati na kokotteessite; kunis ragaa natti ta'e; akka malee huqqachuu koos ifatti ba'ee na saaxile. **9** Waaqni dheekkamsa isaatiin rukutee na ciccire; ilkaan isaa natti qarate; diinni koo ija isaa natti babaase. **10** Namoonni natti qoosuuf afaan banatan; tuffiidihaan maddii koo kabalani; tokko ta'anii natti ka'an. **11** Waaqnis dabarsee hamootatti na kenne; harka jal'ootaa keessas na buuse. **12** Ani nagaan jiraachaan ture; inni garuu na burkutesse; morma na qabee na caccabse. Xiyyeeffannaa isaa isaa godhate;

13 loltoonni isaa warri xiyyaan lolan na marsu. Inni gara laafina malee kalee koo waraanee hadhooftuu koo illee lafatti gad jigse. 14 Inni ammumaa amma na caccabsa;akkuma loltuu tokkootti natti fiiga. 15 “Ani gogaa kootti uffata gaddaa hodhadheera; gaanfa koos biyyoo keessatti awwaaleera. 16 Fuulli koo boo’ichaan diimateera; dukkanni limixiinis ija koo irra bu’eera. 17 Ta’us harki koo yakka tokko illee hin hojenne; kadhannaan koos qulqulluu dha. 18 “Yaa lafa, ati dhiiga koo hin dhoksin; akka iyyi koo iddo boqonnaa argatus hin godhin! 19 Amma iyyuu dhuga ba’aan koo samii irra jira; abukaattoon koos ol gubbaa jira. 20 Michoonni koo na tuffatu; iji koos imimmaan gara Waaqaatti facaasa; 21akkuma namni michuu isaatiif kadhatu sana utuu namni Waaqa kadhatu namaaf jiraatee! 22 “Waggoota xinnoo booddee, ani gara deemanii deebi’uun hin jirre nan deema.

17 Hafuurri koo dadhabeera; barri koo gabaabbateera; awwallis naa qopheeffameera. 2 Dhugumaan qoostonni na marsaniiru; iji koos hojii isaanii isa hamaa sana hubatee ilaala. 3 “Yaa Waaqi, qabsiisa naa ta’i; si malee eenyutu wabii naa ta’i? 4 Akka isaan waa hin hubanneef ati sammuu isaanii cufteerta; kanaafuu ati akka isaan mo’atan hin gootu. 5 Yoo namni tokko faayidaa argachuuuf michuu isaa maqaa balleesse, iji ijoollee isaa ni jaama. 6 “Waaqni nama hunda biratti nama kolfaa, nama namni fuula isaatti tufu na godheera. 7 Iji koo sababii gaddaatiif arguu dhabe; dhagni koo guutunis akkuma gaaddidduu ti. 8 Qajeeltonni waan kanaan ni rifatu; namni balleessa hin qabnes warra Waaqattii hin bulle irratti ka’i. 9 Qajeelaan garuu karaa isaatti cima; warri harki isaanii qulqulluu ta’es jabaachaa deemu. 10 “Hundi keessan garuu mee deebi’aa yaala! Ani isin keessaa nama ogeessa tokko illee hin argadhu. 11 Barri koo darbeera; karoori koo fashalaa’eera; hawwiin garaa koos akkasuma ta’eera. 12 Namoonni kunneen halkan guyyaatti geeddaraniiru; utuma dukkana arganuu, ‘Ifni dhi’aaateera’ jedhu. 13 Yoo manni ani abdadhu awwaala qofa ta’e, yoo ani dukkana keessatti siree koo afadhe, (Sheol h7585) 14 yoo ani boolla qileetiin, ‘Ati abbaa koo ti,’ raammoodhaan immoo, ‘Ati haadha koo ti;’ yookaan ‘Obboleettii koo ti’ jedhe, 15 egaa abdiin koo eessa jira? Eenyutus abdii

tokko illee naa arga? 16 Inni na wajjin awwala bu’aa? Nus walumaan biyyoo seennaa?” (Sheol h7585)

18 Bildaad Shuhahichi akkana jedhee deebise: 2 “Isin haasaa kana yoom fixxu? Mee qalbeeffadhaa; ergasii dubbachuu dandeenyaa. 3 Nu maaliif akka looniitti hedamna? Maaliifis fuula kee duratti akka gowwaatti ilaalamna? 4 Ati kan aariidhaan of cicciirtu, lafti sababii keetiif duwwaatti haftii? Yookaan kattaan iddo isaatii ni buqqifamaa? 5 “Ibsaan nama hamaa ni dhaama; arrabni ibidda isaa ifa hin kenuu. 6 Ifni dinkaana isaa keessaa ni dukkanaa’; ibsaan isa bira jirus ni dhaama. 7 Jabinni tarkaanfii isaa ni dadhaba; malli isaa isuma kuffisa. 8 Miilli isaa kiyyoo keessa isa buusa; inni boolla kiyyeeffame irra ni joora. 9 Kiyyoon kottee isaa qaba; futtaasaanis jabeessee isa qaba. 10 Lafaa irra funyoon isaaaf dhokfameera; karaa isaa irras kiyyoon kaa’ameera. 11 Naasuuun karaa hundaan isa sodaachisa; faana isaa bu’ees isa ari’aa. 12 Badiisni afaan itti banateera; balaanis qophaa’ee jiguu isaa eeggata. 13 Gogaan isaa dhukkubaan nyaatamee dhuma; ilmi du’aa hangaftichi harkaa fi miilla isaa nyaata. 14 Inni dinkaana abdate keessaa buqqifamee gara mootii sodaatti geeffama. 15 Waan kan isaa hin ta’inis dinkaana isaa keessa jiraata; dinyiin boba’us iddo inni jiraatu irra faffaca’aa. 16 Jalaan hiddi isaa ni goga; irraan immoo dameen isaa ni coolлага. 17 Yaadannoos isaa lafa irraa ni bada; maqaan isaa lafa irraa ni dhabama. 18 Inni ifa keessaa gara dukkanaatti darbatama; addunyaa irraas ni dhabama. 19 Inni saba isaa gidduutti ijoollee yookaan sanyii, biyya duraan jiraate keessatti hambaa hin qabaatu. 20 Namoonni dhi’aa waa’ee isaa dhaga’anii rifatu; warri ba’as sodaadhaan guutamu. 21 Iddoon jireenya nama hamaa, dhugumaan akkana ta’aa; iddoon nama Waaqa hin beeknees kanuma ta’aa.”

19 Iyyobis akkana jedhee deebise: 2 “Isin hamma yoomiitti na dhiphistanii dubbiin na cabsitu? 3 Amma si’ a kudhan na arrabsitaniiirtu; qaanii malees na miitaniirtu. 4 Yoo ani dhugumaan karaa irraa goree jiraadhe, dogoggorti koo anuma wajjin jiraata. 5 Yoo isin dhugumaan anaa olitti of guddiftanii na miidhuuf salphina kootti fayyadamtan, 6 akka Waaqni na miidhee kiyyoo isaa illee natti xaxe beekaa. 7 “Ani miidhameera!” jedhee iyyadhu illee deebii hin

argadhu; sagalee ol fudhadhee gargaarsaaf iyyus murtiin qajeelaan hin jiru. **8** Akka ani hin dabarreef inni karaa koo cufeera; daandii koottis dukkana haguugeera. **9** Ulfina koo narraa mulqeera; mataa koo irraas gonfoo fuudheera. **10** Inni hamma ani badutti gama hundaan na diiga; abdii koo illee akkuma mukaa buqqisa. **11** Dheekkamsi isaa natti boba'a; akkuma diina isaattis na hedaa. **12** Loltoonni isaa humnaan dhufanii naanno kootti da' annaa ijaarratan; dunkaana koos ni marsan. **13** "Inni obboloota koo narraa fageesseera; michoonni koos keessummaa natti ta'an. **14** Firoonni koo na dhiisaniiru; michuuwan koos na dagataniiru. **15** Keessumoonni mana koo jiranii fi xomboreewwan koo akka alagaatti na ilaalan; akka nama ormaattis na hedan. **16** Hojjetaa koo nan waama; afaan kootiinis isa nan kadhadha; inni garuu na jalaa hin owwatu. **17** Hafuurri koo niitii kootti illee jibbisiisa dha; ani obboloota koottis xiraa'aa dha. **18** Ijoolleen xixinnoon iyyuu na tuffatu; yommuu ani ka'us natti qoosu. **19** Michoonni koo kanneen walitti dhi'aannu hundi na balfan; warri ani jaalladhus natti garagalan. **20** Ani gogaa fi lafeedha malee homaa miti; gogaan ilkaanii qofti naaf hafeen jalaa ba'e. **21** "Garaa naa laafaa, yaa michoota koo garaa naa laafaa; harki Waaqaa na dha'eeraatii. **22** Isin maalif akkuma Waaqni na ari'u sana na ariit? Amma illee foon koo isin hin geenye? **23** "Maaloo utuu dubbiin koo barreffamee jiraatee! Utuu kitaaba keessatti barreffamee! **24** Utuu sibiilaan kattaa irratti barreffamee yookaan bara baraan dhagaa irratti qirixamee jiraatee! **25** Ani akka furiin koo jiraataa ta'e, akka inni dhuma irratti lafa irra dhaabatus nan beeka. **26** Erga gogaan koo badee booddee, ani amma iyyuu foon kootiin Waaqa nan arga; **27** ani mataan koo isa nan arga; utuu nama biraa hin ta'in anuu jja kootiin isa nan arga. Onneen koo akkam na keessatti gaggabi! **28** "Yoo isin, 'Sababii hiddi rakkina sanaa isa keessa jiruuf nu akkamitti isa ariina?' jettan, **29** sababii dheekkamsi goraadeedhaan adabamuu fiduuf isin mataan keessan goraadee sodaachuu qabdu; kunis akka isin akka murtiin jiru beektaniif."

20 Zoofaari Naa'imaatichi akkana jedhee deebise: **2** "Waan ani akka malee jeeqameef, yaadni koo akka ani deebii kenuu na kakaasa. **3** Ani dheekkamsa na qaanessu dhaga'aan jira; qalbiin koos akka ani

deebii kenuu na kakaasa. **4** "Ati erga namni lafa irra kaa'amee bara duriitii jalqabee wanni kun akkam akka ture ni beekta mitii? **5** Burraaquaun jal'oottaa yeroo gabaabaaf tura; gammachuun warra Waaqaaf hin bullees akkuma liphsuu ijaa ti. **6** Of tuulummaan isaa samiiwwan ga'ee mataan isaa duumessawwan tuqus, **7** inni akkuma awwaaraa bara baraan bada; warri duraan isa arganis, 'Inni eessa jira?' jedhu. **8** Inni akkuma abjuu fijgee bada; deebi'ees hin argamu; akkuma mul'ata halkaniis dafee dhabama. **9** Iji isaa argee ture deebi'ee isa hin argu; iddoon isaa si'achi isa hin ilaalu. **10** Ijoolleen isaa hiyyeeyyiif beenyaa baasu; harki isaa qabeenya inni saame deebisee kenuu qaba. **11** Jabinni dargaggummaa kan lafee isaa keessa guute sun, isa wajjin biyyoo keessa ciisa. **12** "Hamminni afaan isaa keessatti mi'aawee inni arraba isaa jala dhokfatu iyyuu, **13** inni afaanii baafatee gatuu jibbee afaanuma ofii isaa keessa turfatu iyyuu, **14** nyaanni isaa garaa isaa keessatti dhangagga'a; isa keessattis hadhaa bofaa ta'a. **15** Inni qabeenya liqimse sana ni tufa; Waaqnis akka garaan isaa waan sana diddigu ni godha. **16** Inni summii bofaa xuuxa; arrabni buutiis isa ajiyeesa. **17** Inni laga yaa'u, burqaa dammaatii fi dhadhaa hin argu. **18** Inni waan itti dadhabe utuu hin nyaatin deebisa; bu'aa daldala isaa irraa argatettis hin gammadu. **19** Inni hiyyeeyyiif hacuucee harka duwwaa hambiseeraatii; mana ofii hin ijaarinis humnaan fudhateera. **20** "Hawwii isaa hamaa sana irraa boqonnaa hin argatu; inni qabeenya isaaatiin of oolchuu hin danda'u. **21** Wanni inni nyaatu tokko iyyuu hin hafuuf; badhaadhummaan isaa itti fufee hin jiraatu. **22** Utuma inni waan hunda qabuu rakkinni isatti dhufa; dhiphinni cimaanis isa qabata. **23** Yeroo inni garaa isaa guutatutti, Waaqni dheekkamsa isaa sodaachisaa sana itti erga; dha'icha isaa illee itti roobsa. **24** Inni mi'a lolaa sibiilaan baqatu illee, xiyya naasiitu isa waraana. **25** Dudga isaa keessaa xiyya, tiruu isaa keessaa immoo fiixee calaqqisu buqqisa. Sodaaan guddaan isa qabata; **26** dukkanni limixiinis riphee qabeenya isaa eeggata. Ibiddi namni tokko iyyuu hin afarsin gubee isa fixa; waan dunkaana isaa keessatti hafes ni barbadeessa. **27** Samiiwwan balleessaa isaa saaxilu; laftis isatti kaati. **28** Guyyaa dheekkamsa Waaqaatti lolaan mana isaa, bishaan yaa'us mi'a isaa fudhatee deema. **29** Carraan Waaqni

cubbamootaaf kenu, dhaalli Waaqni isaaniif qoodes kanuma.”

21 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** “Dubbii koo qalbeeffadhaa dhaggeeffadhaa; kun waan isin ittiin na jajjabeessitan haa ta’u. **3** Yeroo an i dubbadhu naa obsaa; erga an i dubbadhee booddee isin natti qosuu dandeessu. **4** “Dhugumaan kan an i komadhu namaa? Ani maaliif obsa hin dhabne ree? **5** Na ilaalaatii dinqisiifadhaa; harka keessanis afaan keessan irra kaa’adhaa. **6** Ani yommuu waan kana yaadu nan sodaadha; hollannaanis na qabata. **7** Hamoonni maaliif itti fufanii lubbuun jiraatu? Maaliif dulloomanii humnas argachaa deemu? **8** Ijoolleen isaanii naannoo isaaniitti, sanyiin isaaniis fuula isaanii duratti jabaatanii dhaabatu. **9** Manni isaanii nagaadha; waan sodaatu illee hin qabu; uleen Waaqaas isaan hin tuqxu. **10** Kormi isaanii dhalchuu hin dadhabu; saawwan isaanii ni dhalu; hin gatatanis. **11** Isaan ijoollee isaanii akkuma bushaayeetti boppaasu; daa’imman isaanii immoo ni burraaqu. **12** Dibbee fi kiraaraan sirbu; sagalee ululleetiinis ni gammadu. **13** Isaan bara isaanii badhaadhummaadhaan fixatu; nagaadhaanis ni awwaalamu. (Sheol h7585) **14** Ta’u illee isaan Waaqaan akkana jedhu; ‘Nu dhiisi! Nu karaa kee beekuuf fedhii hin qabnu. **15** Akka nu isa tajaajilluuf Waaqni waan Hunda Danda’u eenyu? Nu isa kadhannee maal arganna? **16** Badhaadhummaan isaanii garuu isaan harka hin jiru; kanaafuu an i gorsa hamootaa irraa nan fagaadha. **17** “Garuu ibsaan hamootaa yoom iyyuu ni dhaamaa? Balaan yoom iyyuu isaanitti dhufaa? Waaqnis dheekkamsa isaatiin badiisa isaanitti fidaa? **18** Isaan akkuma cidii fuula qilleensa duraa ti; akkuma habaqii bubbleen hamaan fudhatee deemu ti. **19** Isin, ‘Waaqni balleessaa nama tokkoo ilmaan isaatiif kuusa’ jettu. Akka inni waan kana beekuuf Waaqni namichuma mataa isaatiif gatii isaa haa kenu! **20** Iji isaa badiisa isaa haa argu; inni xoofoo dheekkamsa Waaqa Waan Hunda Danda’u haa dhugu. **21** Inni yeroo ji’i isaaaf qoodame dhumutti, waa’ee maatii isaa kan dhiisee biraa deemu sanaa dhimma maalii qabaata? **22** “Namni tokko iyyuu Waaqa beekumsa barsiisuu danda’aa? Waaqni ol aantotatti iyyuu ni muraatii. **23** Namni tokko utuma itti tolee nagaan jiraatuut, utuma humna guutuu qabuu, **24** utuma dhagni isaa gabbatee jiruu, utuma lafeen isaa dhukaan guutamee jiruu ni du’a. **25**

Namni biraa immoo utuu gammachuu tokko illee hin argin, jirenya hadhaa’aa jiraachaa du’a. **26** Isaan biyyoo keessa wal bira ciciisu; lachan isaaniittuu raammoon ni tuuta’a. **27** “Ani yaada keessanii fi mala isin ittiin na miidhuu barbaaddan nan beeka. **28** Isin, ‘Manni namicha guddaa, dinkaanni namoonni hamoon keessa jiraatan amma eessa jira?’ jettu. **29** Isin namoota karaa deeman hin gaafannee? Waan isaan jedhanis hin qalbeeffannee? **30** Akka namni hamaan guyyaa balaa oolfamu, akka inni guyyaa dheekkamsaa illee baraaramu hin qalbeeffannee? **31** Namni fuuluma isaa dura dhaabatee hojji isaa itti himu eenyu? Namni gatii waan inni hojjeteet baasuuf eenyu? **32** Inni gara awwaalaatti geeffama; awwaalli isaas ni eegama. **33** Biyyoon sulula keessaa isatti mi’awa; namoonni hundi isa duukaa bu’u; namoonni akka malee baay’eenis fuula isaa dura deemu. **34** “Yoos isin akkamiin waan faayidaa hin qabneen na jajjabeessuu dandeessu ree? Deebiin keessanis soba qofa!”

22 Eliifaaz Teemaanichi akkana jedhee deebise: **2** “Namni Waaqa fayyaduu danda’aa? Namni ogeessi iyyuu maal isa fayyada? **3** Yoo ati nama qajeelaa taate wanni kun Waaqa Waan Hunda Danda’uuf gammachuu maalii kenna? Yoo karaan kee hir’ina qabaachuu baates inni bu’aa maalii argata? **4** “Wanni Waaqni sitti dheekkamee murtiitti si dhi’eessuuf waan ati isa sodaattuufi? **5** Hammanni kee guddaa dha mitii? Cubbuun kees dhuma hin qabu mitii? **6** Ati sababii malee obboloota kee irraa qabdi fudhatteerta; namoota irraa uffata baaftee qullaa isaan hambifteerta. **7** Warra dadhaban bishaan hin obaafne; kanneen beela’anis nyaata dhowwatteerta; **8** namni humna qabu biyya qabaata; kan ulfina qabus keessa jiraata. **9** Ati dubartoota dhirsoonni irraa du’an harka duwwaa gad dhififte; irree ijoollee abbaa hin qabnees ni cabsite. **10** Kanaafuu kiyoon si marseera; sodaan tasaas si qabateera. **11** Akka ati hin argineef ifni kee dukkanaa’eera; lolaan bishaaniis sirra garagala. **12** “Waaqni samii keessa ol fagoo jiraata mitii? Inni urjiiwan ol fagoo jiran illee hammam akka ol fagaatan of jalatti gad ilaala! **13** Ati garuu akkana jetta; ‘Waaqni maal beeka? Inni dukkana akkasii keessatti murtii kennaa? **14** Yommuu inni bantii samii irra deemu, akka inni nu hin argineef duumessi gobbuun isa haguuga.’ **15** Ati daandii durii

kan namoonni hamoon irra deeman duukaa buutaa? 16 Isaan utuu yeroon isaanii hin ga'in fudhataman; hundeen isaanis lolaadhaan haxaa'ame. 17 Isaanis Waaqaan, 'Nu dhiisi! Waaqni Waan Hunda Danda'u maal nu gochuu danda'a?' jedhan. 18 Garuu kan mana isaanii waan gaariin guute isuma; kanaafuu ani gorsa hamootaa irraa nan fagaadha. 19 Qajeelonnis badiisa isaanii arganii ni gammadu; warri balleessaa hin qabnes akkana jedhanii isaanitti qoosu; 20 'Dhugumaan amajaajonni keenya balleeffamaniiru; qabeenya isaaniis ibiddi barbadeesseera.' 21 "Waaqaan walii gali; isa wajjinis nagaan jiraadhu; haala kanaanis wanni gaariin siif dhufa. 22 Afaan isaatii qajeelfama fudhadhu; dubbii isaa illee garaatti qabadhu. 23 Yoo gara Waaqa Waan Hunda Danda'uutti deebite, ati ni haaromfamta; yoo dunkaana kee keessaa hammina balleessitee 24 warqee kee biyyoo keessa buufte, yoo warqee Oofiirii immoo dhagaa keessatti gatte, 25 yoos Waaqni Waan Hunda Danda'u warqee, meetii filatamaas siif ta'a. 26 Ati yeroo sanatti Waaqa Waan Hunda Danda'utti ni gammadda; fuula kees gara Waaqaatti ol qabatta. 27 Ati isa kadhatta; inni si dhaga'a; ati immoo wareega kee ni baafatta. 28 Wanni ati mурteessite ni ta'a; ifnis karaa kee irratti ni ifa. 29 Yeroo namoonni gad qabamanitti ati immoo, 'Ol isaan qabil' jetta; innis warra gad qabaman ni baraara. 30 Inni nama balleessaa qabu illee ni oolcha; ati qulqullummaa harka keetiitiin furamta."

23 Iyyoob akkana jedhee deebise: 2 "Har'a iyyuu guungummiin koo hadhha'a dha; yoo ani akkam aade iyyuu harki isaa natti ulfaateera. 3 Ani utuu iddo itti isa argadhu beekee, utuu iddo inni jiraatu illee dhaquu danda'ee! 4 Silaa dhimma koo fuula isaa duratti dhi'eefadhee afaan koo falmiin guuttadha ture. 5 Waan inni naa deebisu nan beekan ture; waan inni naan jedhus nan hubadhan ture. 6 Inni humna isaa guddaa sanaan anaan mormaa? Lakki, na dhaggeeffata malee. 7 Namni qajeelaan achuma fuula isaa duratti dhimma isaa ni dhi'eefata; anis isa natti muru jalaa bara baraan nan ba'a. 8 "Garuu yoo ani gara ba'a biiftuu deeme, inni achi hin jiru; ani yoo gara dhi'aa dhaqes achitti isa hin argadhu. 9 Yommuu inni kaabatti hojii irra jirutti ani isa hin argu; yommuu inni gara kibbaatti deebi'uttis ani hamma libsuu ijaa isa arguu hin danda'u. 10 Inni garuu karaa ani ba'u ni

beeka; yommuu inni na qoruttis ani akka warqee ta'ee nan mul'adha. 11 Miilli koo tarkaanfii isaatti dhi'aatee duukaa bu'eera; ani utuun irraa hin gorin karaa isaa eegeera. 12 Ani ajaja afaan isaa irraa hin fagaanne; nyaata guyyaa guyyaa caalaas dubbii afaan isaa nan jaalladha. 13 "Inni garuu of danda'ee kophaa isaa dhaabata; kan isaan mormuu danda'u eenyu? Inni waanuma jaallatu hojjeta. 14 Inni waan natti mure ni raawwata; amma illee karoora akkanaa hedduu yaada isaa keessaa qaba. 15 Wanni ani fuula isaa duratti na'uufis kanuma; ani yommuu waan kana hunda yaadutti isa nan sodaadha. 16 Waaqni garaa koo ni raase; Waaqni Waan Hunda Danda'u na sodaachise. 17 Haa ta'u malee dukkanii, dukkanii limixiin fuula koo haguugu iyyuu na hin barbadeessine.

24 "Waaqni Waan Hunda Danda'u sun maaliif yeroo murtii hin mурteessine? Warri isa beekan maaliif akkasumaan guyyoota isaa hin argine? 2 Namoonni dhagaa daarii ni dhiibuu; bushaayee hataniis ni bobbaasu. 3 Isaan harree ijoollee abbaa hin qabnee ooffatanii deemu; sangaa haadha hiyyeessaa qabdii fudhatu. 4 Rakkataa karaa irraa balleessu; hiyyeeyyiin biyyaa hundis isaan jalaa dhokatu. 5 Hiyyeeyyiin akkuma harree diidaa kan gammoojiji keessaa nyaata barbaacha asii fi achi jooru; gammoojiji sana keessas oijollee isaaniitiif nyaata kenna. 6 Isaan dirree irratti okaa walitti qabatu; iddo dhaabaa wayinii nama hamaa irraas qarmii funaannatu. 7 Uffata dhabanii halkan qullaa bulu; waan dhaamocha keessatti uffatan tokko illee hin qaban. 8 Isaan bokkaa tullutiin tortoraniiru; waan itti da'atan illee dhabanii kattaa hammatu. 9 Muacaan abbaa hin qabne harma irraa butameera; daa'imni hiyyeessaa qabdii kennameera. 10 Isaan uffata dhabanii qullaa deemu; bissii baatu; garuu ni beela'u. 11 Isaan dhagaa gidduuutti zayitii ejersaa baasu; wayinii cuunfu; garuu ni dheebotu. 12 Aaduun warra du'uutti jiranii magaalaa keessaa ni dhaga'a ama; lubbuun warra madaa anis gargaarsa barbaacha iyyiti. Waaqni garuu balleessaa tokko iyyuu isaanitti hin lakkaa'u. 13 "Warri ifatti fincilan kanneen daandii isaa hin beekne yookaan daandii ifaa irra hin jiraanne jiru. 14 Yommuu aduuun dhiitu, namni nama ajjees ni ka'a; innis hiyyeeyyi fi rakkattoota ni ajjeesa; halkan immoo akkuma hattuu ta'a. 15 Iji ejjaan dimimmisa eeggata; innis, 'Iji na argu hin jirtu' jedha; fuula isas ni dhokfata. 16 Namoonni

dukkana keessa mana cabsanii seenu; guyyaa garuu ofitti cufanii oolu; isaan ifa hin beekan. **17** Hunda isaaniitiif, dukkanni guddaan barii isaanii ti; isaan sodaa dukkana guddaatti michoomu. **18** “Ta’us isaan hoomacha bishaan gubbaa ti; akka namni tokko iyuu gara iddo dhaabaa wayinii hin dhaqneef, qoodni lafa isaanii abaarameera. **19** Akkuma ho’ii fi hoongeen cabbii baqee xuuxee fixu, awwaalli namoota cubbuu hoijetan ni butata. (Sheol h7585) **20** Gadameessi isaan irraanfata; raammoonnis itti duuddee isaan nyaatti; namoonni hamoon akkuma mukaa ni caccabu; si’achis hin yaadataman. **21** Isaan dubartii dhabduu ni saamu; haadha hiyyeessaatiif illee garaa hin laafan. **22** Waaqni garuu humna isaatiin jajjaboota alatti harkisa; isaan ol ka’u; garuu wabii jirenyaa hin qaban. **23** Inni akka isaan waan nagaan jiraatan se’aniif ittuma dhiisuu danda’aa; iji isaa garuu karaa isaanii ni to’ata. **24** Isaan yeroo xinnoof mataa ol qabatu; ergasii immoo ni badu; gad deebifamaniis akkuma warra kaanii walitti qabamu; akkuma mataa midhaaniis ni muramu. **25** “Yoo kun akkas ta’uu baate eenyutu sobduu na godhee dubbii koo busheessa?”

25 Bildaad Shuhahichi akkana jedhee deebise: **2** “Mootummaa fi sodaatamuun kan Waaqaa ti; inni samiiwwan ol fagoo keessatti nagaan buusa. **3** Loltoonni isaa lakkaa’amuu danda’uu? Ifni isaa eenyu irratti utuu hin ba’in hafa? **4** Yoos namni akkamitti fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta’uu danda’ree? Namni dubartii irraa dhalate akkamitti qulqulluu ta’uu danda’aa? **5** Yoo ji’i illee fuula isaa duratti hin ifne, yoo urjiiwwanis ija isaa duratti qulqulluu ta’uu baatan, **6** namni raammoo foonii ta’e, ilmi namaa kan raammoo ta’e sun hammam kanaa gad haa ta’u ree!”

26 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** “Ati nama humna hin qabne hammam gargaarte! Irree laafes hammam jajjabeessite! **3** Nama ogummaa hin qabneef gorsa akkamii kennite! Beekumsa guddaa akkamiiis argisifte! **4** Akka ati dubbii kana dubbattuuf eenyutu si gargaare? Hafuura eenyuutu afaan kee keessaa dubbate? **5** “Warri du’an, warri bishaanii gadiitii fi kanneen bishaan keessa jiraatan hundii ni hollatu. **6** Duuti fuula Waaqaa duratti qullaa jira; badiisnis waan isa dhoksu hin qabu. (Sheol h7585) **7** Waaqni iddo duwwaa irra samii kaabaa diriirsaa; lafas iddo duwwaa irratti rarraasa. **8** Inni duumessa

isaatiin bishaanota hidhee qaba; duumessi sunis bishaanota jalatti hin dho’u. **9** Inni duumessoota isaa itti uffisuudhaan fuula ji’aa ni haguuga. **10** Inni fuula bishaanotaa irratti, ifaa fi dukkana gidduu daarii dhaabe. **11** Utubaawwan samii ni hollatu; dheekkamsa isaatiinis ni rifatu. **12** Inni humna isaatiin galaana ni raasa; ogummaa isaatiinis Ra’abin ni ciccira. **13** Hafuura baafatuun samiiwwan qulqulleesse; harki isaa bofa shawwisa waraane. **14** Wantoonni kunneen hojii isaa keessaa qarqaruma qofa; hasaasni nu waa’ee isaa dhageenyu hammam xinnaa dha! Yoos kakawwee humna isaa eenyutu hubachuu danda’ree?”

27 Iyyoob haasaa isaa itti fufee akkana jedhe: **2** “Dhugaa Waaqa jiraataa murtii qajeelaa na dhowwate, Waaqa Waan Hunda Danda’u kan lubbuu koo hadheesee sanaa, **3** hamma lubbuun na keessa jirtutti, hamma hafuuri Waaqaa funyaan koo keessa jirutti, **4** afaan koo hammina hin dubbatu; arrabni koos nama hin gowwoomsu. **5** Isin qajeeltota jechuu, Waaqni ana irraa haa fagaatu; ani hamman du’utti amanamummaa koo hin dhiisu. **6** Qajeelummaa koo jabeesee nan qabada; gadis hin dhiisu; bara jirenya kootii guutuu qalbiin koo na hin komattu. **7** “Diinni koo akka nama hamaa, mormituun koo akka nama jal’aa haa ta’u! **8** Yommuu Waaqni lubbuu isaa isaa irraa fudhatee isa balleessutti, namni Waaqaaf hin bulle abdii maalii qaba? **9** Yeroo rakkinni isatti dhufutti, Waaqni iyya isaa ni dhaga’aa? **10** Inni Waaqa Waan Hunda Danda’utti ni gammadaa? Yeroo hundas Waaqa waammataa? **11** “Ani waa’ee harka Waaqaa isin nan barsiisa; waan Waaqa Waan Hunda Danda’u bira jirus isin hin dhoksu. **12** Hundi keessan waan kana argitaniirtu; yoos haasaan faayidaa hin qabne kun maali? **13** “Carraan Waaqni nama hamaaf quode, dhaallii namni jal’aan Waaqa Waan Hunda Danda’u irraa argatu kana: **14** Ijoolleen isaa akka malee baay’atan iyuu goraadeetu isaan eeggata; sanyiin isaaas waan nyaatee quufu hin qabaatu. **15** Hambaa isaa dha’ichatu awwaala; niitonni isaaniis hin boo’aniif. **16** Inni meetii akkuma biyyootti tuullatee uffata immoo akkuma supheetti kuufatu illee, **17** waan inni kuufate nama qajeelaatu uffata; meetii isaa illee nama balleessaa hin qabnetu qooddata. **18** Manni inni ijaaru akkuma mana dholdholee ti; akkuma daasii eegduun ijaaruu ti. **19** Inni utuma qabeenyaa qabuu dhaqee ciisa; garuu itti hin deebi’u; yeroo inni ija

banatutti, qabeenyi isaa hundi hin jiru. **20** Sodaan akkuma lolaa isa irra garagala; bubbeen hamaan immoo halkaniin isa fudhatee sokka. **21** Bubbeen ba'a biiftuu isa fudhata; innis hin argamu; bubbeen sunis lafa inni jiru irraa isa haxaa'a. **22** Inni humna bubblee jalaa ba'uuf jedhee baqata; bubbeen sunis gara laafin tokko malee itti of darbata. **23** Harka isaa dhadha'ee itti qoosa; afuufees iddoa isaatii isa balleessa."

28 Dhugumaan iddoon meetiin keessaa qotamu, lafti warqeen itti baafamee qulqulleeffamu jira. **2** Sibiilli lafa keessaa baafama; sibiilli diimaan immoo dhagaa albuudaa irraa baqfama. **3** Namni hamma dhuma dukkanaatti deema; moggaa akka malee fagoo dhaqees, dukkana hamaa keessa dhagaa albuudaa barbaada. **4** Inni lafa namoonni jiraatan irraa fagaatee iddoa miilli namaa ejjetee hin beeknetti boolla qota; namoota irraa fagaatee ni rarra'a; asii fi achis ni raafama. **5** Lafa irraa garuu nyaatatu argama; jala isheetiin immoo akka waan ibidda taateetti geeddaramti; **6** dhagaan isaa burqaa sanpeerii ti; biyyoon isas warqee qaba. **7** Allaattiin tokko iyuu karaa dhokfame sana hin beeku; iji culullees karaa sana hin argine. **8** Bineenonni sodaachisoon irra hin ejjenne; leencis karaa sana hin darpine. **9** Harki namaa dhagaa jabaa cabsa; hundee tulluuwanii immoo ni gaggaragalcha. **10** Inni kattaa keessaan karaa baasa; iji isas waan gatii guddaa hunda arga. **11** Madda lageenii ni sakatta'a; waan dhokfames ifatti ni baasa. **12** Ogunmaan garuu eessaa argamti? Hubannaanis eessa jiraata? **13** Namni gatii isaa hin beeku; inni biyya jiraattotaa keessatti hin argamu. **14** Tujubni, "Inni na keessa hin jiru" jedha; galaannis, "Inni na bira hin jiru" jedha. **15** Warqeen qulqulluun isa bituu hin danda'u; gatiin isas meetiidaan hin madaalamu. **16** Warqee Oofiiriitti, dhagaa gatii guddaa sardooniisitti yookaan sanpeeriitti hin tilmaamamu. **17** Warqee fi dhagaan akka bililhee calaqqisu ittiin hin qixxaatu; inni faaya warqee qulqulluutiin hin geeddaramu. **18** Elellaanii fi dooqni akka waan gatii qabaniitti hin hedaman; gatiin ogummaa lula diimaa caala. **19** Tophaaziyooniin Itoophiyaa itti qixxaatu; warqee qulqulluudhaanis bitamuu hin danda'u. **20** Yoos ogummaan eessaa dhufti ree? Hubannaanis eessa jiraatti? **21** Isheen ija uumama hundaa jalaa dhokatteerti; simbirroota samii jalaas baddeerti. **22** Badiisnii fi Duuti, "Nu oduu ishee qofa gurra keenyaan dhageenye" jedhu. **23** Waaqa

qofatu daandii gara ishee geessu hubatee, lafa inni jiraatus beeka; **24** inni handaara lafaa ni ilaala; waan samii jala jiru hunda ni argaati. **25** Inni yommuu bubleedhaaf humna kennee bishaanota safaretti, **26** yommuu bokkaadhaaf seera dhaabee bakkaaf immoo daandii baasetti, **27** inni ogummaa ilaalee madaale; jabeessee dhaabee ishee qorate. **28** Ergasii ilmaan namaatiin, "Gooftaa sodaachuun ogummaa; waan hamaa irraa fagaachuuun hubanna dha" jedhe.

29 Iyyoob haasaa isaa itti fufeeakkana jedhe: **2** "Ani ji'oota darban, bara Waaqni na egee sana akkamin hawwa ture, **3** yeroo ibsaan isaa mataa koo irratti ife, anis ifa isatiin dukkana keessa darbee yeroon deeme, **4** yeroo ani nama jabaa ture, yeroo michummaan Waqaqa mana koo eebbise, **5** yeroo Waaqni Waan Hunda Danda'u na wajjin ture, yeroo ijoolleen koo naannoo koo turan, **6** yeroo daandiin koo dhadhaadhaan jiifame, yeroo kattaanis laga zayitii ejersaa naaf yaase. **7** "Yeroo ani gara karra magalaatti gad ba'ee oobdii sabaa keessa barcuma koo irra taa'e, **8** dargaggeeyyiin na arganii karaa irraa goru; maanguddoonis ka'anii dhaabatu ture; **9** hangafoonni sabaa dubbi afaanitti qabatanii harka isaanii afaan irra kaa'atu ture; **10** sagaleen namoota bebeekamoo hin dhaga'amu ture; arrabni isaaniis laagaa isaaniiiti ni maxxana ture. **11** Namni na dhaga'u kam iyuu na jaja; kanneen na arganis na galateeffatu ture; **12** ani hiyyeessa gargaarsa barbaachaaf boo'u, nama abbaa hin qabne kan namni isa gargaaru tokko iyuu hin jirre fureeraatii. **13** Namni du'u ga'e na eebbiseera; ani akka garaan haadha hiyyeessaa gammachuun ililchus godheera. **14** Qajeelummaa akka uffata kootti uffadheera; murtiin qajeelaan immoo uffata koo fi marata mataa koo ture. **15** Ani nama jaameef ija, okkolaaf immoo miilla ta'een ture. **16** Ani rakkataadhaaf abbaan ture; nama ormaatiif illee nan falman ture. **17** Qariffaa nama hamaa nan cabse; waan inni qabates afaan isatiibuu buuseera. **18** "Aniakkana jedheen yaadee ture; 'Manuma koo keessattin du'a; barri jirenya kootiis akkuma cirrachaa baay'ata. **19** Hiddi koo gad fagaatee bishaan qaqqaba; fixeensis halkan guutuu dameewwan koo irra bula. **20** Ulfinni koo na keessatti haaraa ta'ee jiraata; iddaanis harka koo keessatti haaromfama.' **21** "Namoonni cal'isaniigorsa koo eeggachaa abdiidhaan na dhaggeeffatu. **22** Erga ani dubbadhee booddee isaan deebi'anii hin

dubbanne; dubbiin koos akka gaariitti gurra isaanii seena ture. **23** Isaanakkuma nama bokkaa eeggatuutti na eeggatan; dubbi koosakkuma bokkaa arfaasaa dhugan. **24** Yeroo ani isaaniiif seequtti isaan hin amanne; ifni fuula koos isaaniiif waan guddaa ture. **25** Ani karaa isaaniiif filee akka hangafa isaaniiitti nan taa'e; akka mootii loltoota isaa gidduu jiraatuutti nan jiraadhe; ani akka nama warra boo'an jajjabeessuuus ta'e.

30 “Amma garuu warri umuriidhaan naa gadii, kanneen ani abbootii isaanii saroota hoolota koo tiksitu wajjin iyyuu madaaluu tuffadhe, kunoo natti qoosu. **2** Warra humna dhaban, jabinni irree isaanii maal na fayyada? **3** Isaan rakkinaa fi beelaan laafan; lafa gogaa keessa, gammoojiji namni keessa hin jiraanne keessa halkaniin jooran. **4** Daggala keessaa biqiltuu soogiddaa funaannatan; nyaanni isaaniiis hidda mukaa kan hin mi'oofne ture. **5** Isaan namoota gidduudhaa ari'aman; namoonnisakkuma waan hattuutti iyyaniitti itti iyyan. **6** Isaan akka laga gogaa keessa, kattaa gidduu fi boolla lafaa keessa jiraatanif dirqamaman. **7** Bosona keessatti ni halaaku; daggala keessattis walitti tuuta'u. **8** Isaan gowwoota maqaa hin qabne, kanneen biyyaa ari'aman turan. **9** “Amma ilmaan isaanii sirba natti baafatan; ani isaan gidduutti waan kolfaa ta'eera. **10** Isaan xireeffatanii narraa fagaatan; fuula kootti tufuu irraas duubattihin deebi'an. **11** Sababii Waaqni iddaa koo laafiseegad na deebiseef, isaan fuula koo duratti luugama baafatan. **12** Karaa mirga kootiin addaggeewwan ka'aniiru; miilla kootiif kiyyoo kaa'aniiru; biyyoos akka dallaa natti naannessan. **13** Isaan karaa koo natti cufu; na galaafachuuufis ni milkaa'u; namni isaan dhowwu tokko iyyuu hin jiru. **14** Akkuma nama qaawwa bal'aan dhufuutti, ona diigamaa keessa gangalachaa natti dhufu. **15** Sodaan na liqimseera; ulfinni kooakkuma waan bubbeedhaan fudhatamuutti narraa fudhatameera; badhaadhummaan koosakkuma duumessaa bada. **16** “Amma lubbuun koo na keessatti dhumteerti; barri rakkinaas na qabateera. **17** Halkan keessa lafeen koo ni waraanama; dhukkubbiin na nyaatus natti hin furu. **18** Waaqni humna jabaadhaan uffata koo qabeera; akkuma morma wayyaa kootti hudhee na qabeera. **19** Inni darbatee dhoqqee keessa na buusa; anisakkuma biyyoo fi daaraa ta'eera. **20** “Yaa Waaqi, ani sitti nan iyyadha; ati garuu deebii naa

hin kennitu; ani nan dhaabadha; ati garuu cal'istee na ilaalta. **21** Ati gara jabinaan natti garagalta; irree kee jabaadhaanis na dhoofta. **22** Ol na buttee fuula bubbee dura na oofta; bubbee hamaa keessas asii fi achi na aata. **23** Ani akka ati gara du'aatti, gara mana warra lubbuun jiraatan hundaaf ramadameetti na geessitu nan beeka. **24** “Dhuguma iyyuu yeroo inni rakkatee gargaarsa barbaachaaf iyyutti, namni harka isaa isa irra kaa'u tokko iyyuu hin jiru. **25** Ani warra rakkina keessa jiraniif hin boonyee? Lubbuun koos hiyyeeyyiif hin gaddinee? **26** Garuu utuu ani waan gaarii abdadhuu, wanni hamaan natti dhufe; utuu ani ifa eeggadhuu, dukkanii natti dhufe. **27** Keessi koo jeeqamaa jira; gonkumaa hin qabbanoofne; barri gidiraas natti dhufeera. **28** Ani jajjabinaa dhabee asii fi achi deemee nan boo'a; waldaa keessa dhaabadhees gargaarsaaf nan iyya. **29** Ani obboleessa waangoo, michuu urunguus ta'eera. **30** Gogaan koo gurraacha'ee qolli irraa ka'eera; dhagni koos ho'an boba'eera. **31** Baganaan koo boo'ichaaf, ululleen koo immoo sagalee iyyatiif qopheeffameera.

31 “Ani ija koo wajjin kakuu galeera; yoos ani akkamiin hawwiidhaan gara durbaa ilaala ree? **2** Carraan namni Waaqa samii biraqabu, dhaalli inni Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa argatu maali? **3** Hamootaaf badiisa, warra jal'ina hojjetaniif immoo dha'icha mitii? **4** Inni karaa koo hin arguu? Tarkaanfi koo hundas hin lakkauu? **5** “Yoo ani karaa sobaa irra deemee yookaan miilli koo gara gowwoomsaatti ariifatee jiraate, **6** Waaqni madaalii dhugaatiin na haa madaalu; akka ani hir'ina hin qabne illee haa beeku; **7** yoo tarkaanfiin koo karaa irraa goree, garaan koo waan iji koo argu duukaa bu'ee jiraate yookaan yoo harki koo xuraa'ee jiraate, **8** waan ani facaafadhe namni biraahaa nyaatu; midhaan koos haa buqqifamu. **9** “Yoo garaan koo dubartiidhaan gowwoomfamee jiraate, yookaan yoo ani balbala ollaa koo jalatti riphee eeggadhe, **10** niitiin koo midhaan nama biraahaa daaktu; namoonni biraas ishee wajjin haa ciisan. **11** Kun hamminna; kan abbaa murtiitiinis adabamuu qabuu dha. **12** Kun ibidda hamma Barbadeessutti waa gubuu dha; midhaan ani qabu hundas gubee balleessa ture. **13** “Yoo ani yeroo isaan na himatanitti, tajaajiltoota koo dhiiraa fi dubartii murtii qajeelaa dhowwadhee jiraadhe, **14** yeroo Waaqni ka'utti ani maalan godha? Yoo inni na

gaafates ani maalan deebisa? 15 Isuma gadameessa keessatti na uume sanatu isaan uume mitii? Kan hunda keenya gadameessa keessatti tolches isuma mitii? 16 “Yoo ani waan hiyyeessaaf barbaachisu dhowwadhee jiraadhe, yookaan yoo ani akka iji haadha hiyyeessaa dadhabu godhee jiraadhe, 17 yoo ani buddeena koo utuu ilma abbaa hin qabneef hin qoodin kophaa koo nyaadhee jiraadhe, 18 ani garuu dargaggummaa kootii jalqabee akkuma abbaattin isa guddise; dhaloota kootii jalqabees haadha hiyyeessaa karaa argisiise. 19 Ani yoon utuu namni tokko wayyaa dhabee akka malee miidhamuu, yookaan rakkataa uffata of irraa hin qabne tokko argee 20 sababii ani rifeensa hoolota kootiin isa ho’iseef, yoo garaan isaa na hin eebbisin, 21 yoo ani mana murtiitti fudhatama qaba jedhee ijoollee abbaa hin qabnetti harka koo ol kaasee jiraadhe, 22 irreen koo gatiittii koo irraa haa buqqa’u; irreen koo buusaa isaatti haa cabu. 23 Ani sababiin dha’icha Waqaqaa sodaadhee fi sababiin surraa isaa kabajeef waan akkanaa hojjechuu hin dandeenye. 24 “Yoo ani warqee abdadhee yookaan warqee qulqulluudhaan, ‘Ati irkoo koo ti’ jedhee jiraadhe, 25 yoo ani qabeenya koo guddaatti, milkaa’ina harki koo argatetti gammadee jiraadhe, 26 yoo ani aduu iftu argee yookaan ji’ a miidhaginaan deemu ilaalee kabajee, 27 akkasiinis garaan koo dhoksaan gowwoomfamee afaan koo harka koo dhungatee jiraate, 28 wanni kun cubbuu adabamuu qabuu dha; ani Waqaqaa samiitiif hin amanamne tureetii. 29 “Yoo ani badiisa diina kootiitti gammadee yookaan rakkina isa irra ga’eef ililchee jiraadhe, 30 ani jirenya isaa abaaruudhaan akka afaan koo cubbuu hojjetu hin eeyyamne. 31 Yoo namoonni mana koo jiraatan, takkumaa, ‘Eenyutu buddeena mana Iyyoob nyaatee hin quufin?’ hin jedhin, 32 sababii manni koo karaa deemtuuf banaa tureef, keessummaan kam iyyuu ala hin bulu ture. 33 Yoo ani akkuma namoonni godhan sana balleessaa koo garaatti qabadhee cubbuu koos dhokfadhee jiraadhe, 34 ani waldaa guddaa sodaadhee yookaan tuffiin gosaa na naasisee, cal’isee gad ba’uu dhiiseeraa? 35 “Maaloo ani utuu nama na dhaga’u argadhee! Ani mallattoo falmii koo nan mallatteessa; Waqaqni Waan Hunda Danda’u deebii naaf haa kenuu; himataan koo dubbii isaa barreeffamaan haa dhi’eeffatu. 36 Dhugumaan ani gatiittii koo irrattii waan kana nan baadha; akka gonfoottis mataa irra

nan kaa’adhan ture. 37 Tokkoo tokkoo tarkaanfii koo isatti nan hima; akkuma ilma mootiittis isatti nan dhi’aadhan ture. 38 “Yoo lafti koo natti iyyitee bo’oon ishee hundinuu imimmaaniin jiidhe, 39 yoo ani kaffaltii malee midhaan ishee nyaadhe, yookaan akka hojjettoonni isaa lubbuu isaanii dhaban godhee jiraadhe, 40 qooda qamadii qoraattiin, qooda garbuus aramaan itti haa biqilu.” Dubbiin Iyyoob xumurame.

32 Sababii Iyyoob nama qajeelaa of se’ef namoonni sadan kuneen deebii kennuufii dhiisan. 2 Eliihuun ilmi Barakeel Buuzichi maatiin Raamii sun garuu sababii Iyyoob qooda Waqaqaa qajeelaa of godheef akka malee itti aare. 3 Akkasumas sababii isaan Iyyoobitti muruu malee deebii hin qabaatinii Eeliihuun michoota Iyyoob sadanitti akka malee aare. 4 Eliihuun waan namoonni sun umuriidhaan isa caalaniif utuu dursee Iyyoobitti hin dubbatin ture. 5 Garuu yeroo akka namoonni sun sadan waan dubbatan dhaban argetti aariin isaa ittuma caale. 6 Kanaafuu Eliihuun ilmi Barakeel Buuzichaa sun akkana jedhe: “Ani umuriidhaan xinnaa dha; isin garuu jaarsolii dha; kanaafuu ani yaada koo isinitti himuu nan saalfadhe; nan sodaadhes. 7 Ani, ‘Umuriin ni dubbata; barri dheeraanis ogummaa barsiisa’ jedhee yaadeen ture. 8 Garuu hafuura nama keessa jiru, hafuura Waqaqni Waan Hunda Danda’u itti baafatutu hubannaa kennaaf. 9 Ogeessi jaarsa qofa miti; kan waan qajeelaa hubatus, nama umurii dheeraa qofa miti. 10 “Kanaafuu ani akkana nan jedhaa na dhaggeeffadhaa; anis waanan beeku isinitti nan hima. 11 Ani yeroo isin dubbattan nan obse; yeroo isin jechoota filattanitti illee ani dubbii ogummaa kan isin dubbattan nan dhaggeeffadhe; 12 ani qalbeeffadheen isin dhaga’e. Garuu isin keessaa namni tokko iyyuu akka inni dogoggore Iyyoobin hin amansifne; namni tokko iyyuu falmii isatiif deebii hin kennine. 13 Isin, ‘Nu ogummaa arganneerra; nama utuu hin ta’in, Waqaqni isa irra haa aanu’ hin jedhinaa. 14 Iyyoob garuu dubbii isatiin na hin tuqne; anis falmii keessaniin deebii isaaf hin kenuu. 15 “Isaan abdii kutatanii waan jedhan dhaban; dubbiinis isaan harkaa badde. 16 Erga isaan cal’isani, erga isaan deebii kennan tokko illee dhabanii achi dhadhaabatanii, ani eeguun qabaa? 17 Ani deebii koo nan kenna; waanan beeku nan hima. 18 Dubbiin na keessa guuteeraatii; hafuurri na keessa jirus na kakaasa; 19 garaan koo akkuma daadhii

wayinii kan qadaadamee,akkuma qalqalloo daadhii wayinii haaraa dho'uun ga'eetii. **20** Ani dubbadhee qabbaneeffachuu qaba; afaan koo banadhees deebii kennuun qaba. **21** Ani nama wal hin caalchisu; yookaan nama tokko iyuu hin saadu. **22** Utuu ani nama saaduu beekee, Uumaan koo silaa dafee lafa irraa na balleessa ture.

33 “Yaa Iyyoob amma garuu ati dubbii koo dhaggeeffadhu; waan ani jedhu hundas dhaga’i. **2**

Kunoo ani afaan koo nan banadha; dubbiin koos fiixee arraba kootii irra jira. **3** Dubbiin koo garaa qajeelaa keessaa ba’; hidhiin koos waan ani beeku ifatti baasee dubbata. **4** Hafuura Waaqaatu na uume; hafuurri Waaqni Waan Hunda Danda’u baafatus jireenya naa kenna. **5** Egaa yoo dandeesse deebii naa kenni; qophaa’iitii fuula koo dura dhaabadhu. **6** Ani fuula Waaqaa duratti namuma akka keetii ti; anis biyyoo irraan hoijjetame. **7** Ati na sodaattee hin raafamin; harki koos sitti hin ulfaatin. **8** “Dhugumaan ati utuma ani dhaga’uu dubbatteerta; anis dubbii kee dhaga’eera.

9 Ati akkana jetta: ‘Ani qulqulluu dha; cubbuu illee hin qabu; ani balleessaa hin qabu; yakka illee hin hoijjenne. **10** Waaqni garuu balleessaa narratti argeera; akka diina isaattis na ilaaleera. **11** Miilla koo gudeelcha gidduu galchee hidha; karaa koo hundas ni eega.’ **12**

“Garuu ani sitti nan hima; kana irratti ati qajeelaa miti; Waaqni nama caalaa guddaadhaatii. **13** Ati maaliif akka waan inni dubbii namaatiif deebii hin kennineetti isatti guungumta? **14** Namni hubachuu baattu iyuu, Waaqni karaa tokkoonis, karaa biraatiiniis ni dubbata. **15** Inni utuma isaan siree isaanii irra ciisanuu, yeroo hirribni cimaan isaan qabutti, abjuudhaan, mul’ata halkaniitiinis, **16** gurra isaaniitti ni dubbata; of eeggachiisaanis isaan rifachiisa; **17** jal’ina irraa nama deebisuuf, of jajuu irraas isa dhowwuuf, **18** lubbuu isaa boolla irraa, jireenyi isaas goraadeedhaan baduu irraa oolchuudhaaf. **19** “Namni tokko dhiphina lafee isaa keessaa kan gargar hin cirneen, siree dhiphinaa irratti ni adabama ta’; **20** kanaafuu jireenyi isaa nyaata jibba; lubbuun isaas nyaata filatamaa balfiti. **21**

Foon isaa nyaatamee dhuma; lafeen isaa kan duraan dhokatee ture sun alatti yaa’aa. **22** Lubbuun isaa gara boollaatti, jireenyi isaas ergamoota du’atti dhi’ata. **23** Ta’us yoo kuma keessaa ergamaan Waaqayyoo tokko akka itti qajeelaa ta’an isaanitti himuuf, ergamaan Waaqaa isaanii dhaabatee jiraate, **24** yoo namichaaf

garaa laafee ‘Boolla bu’uu irraa isa oolche; ani furii isaaf argeen jira’ jedhe, **25** dhagni isaa akkuma dhagna daa’imaatti haaronfama; akka bara dargaggummaa isaattis ni deebi’aa. **26** Inni Waaqa ni kadhata; isa birattis fudhatama argata; fuula Waaqaa ni arga; ni ililchas; Waaqni gara qajeelummaa isaa kan duriitti isa ni deebisa. **27** Ergasiis gara namootaa dhufee akkana jedha; ‘Ani cubbuu hojjedheera; waan qajeelaas jal’iseera; garuu waan naa malu hin arganne. **28** Inni akka isheen boolla hin buuneef lubbuu koo fureera; anis jiraadhee ifa nan arga.’ **29** “Waaqni waan kana hunda yeroo lama, yeroo sadii iyuu namaaf ni godha. **30** Kanas akka ifni jireenyaa isaaf ifuuf, lubbuu isaas boolla irraa deebisuuf godha. **31** “Yaa Iyyoob qalbeeffadhuutii na dhaggeeffadhu; ati cal’isi; ani nan dubbadhaa. **32** Yoo waan jettu tokko illee qabaatte deebii naa kenni; dubbadhu, ani akka ati qajeelaa taate mirkaneessuu nan barbaadaatii. **33** Yoo akkas ta’uu baate garuu na dhaggeeffadhu; cal’isi, anis ogummaa sin barsiisaa.”

34 Eliihuun akkana jedhe: **2** “Yaa ogeeyyii, dubbii koo dhaga’aa; beektonnis na dhaggeeffadhaa. **3**

Akkuma arrabni nyaata afaaniin qabu, gurris dubbii calalaatii. **4** Waan qajeelaa ta’e ofii keenyaaf haa filannu; waan gaariis tokkummaadhaan haa barannu.

5 “Iyyoob akkana jedha; ‘Ani qajeelaa dha; Waaqni garuu murtii qajeelaa narraa fudhate. **6** Ani utuman nama dhugaa ta’ee jiruu, akka sobduuttin herregame; ani yakka qabaachuu baadhu illee xiyyi isaa madaa hin fayyineen na madeesseera.’ **7** Namni akka bishaaniitti tuffii dhugu, kan akka Iyyoob eenyu? **8** Inni warra hammina hoijetu wajjin walii gala; jal’oota wajjinis tokkummaa qabaata. **9** Inni, ‘Waaqa gammachiisuu yaaluun, namaaf faayidaa tokko iyuu hin qabu’ jedhaatii. **10** “Kanaafuu isin yaa hubattoota, na dhaga’aa. Waan hamaa hoijechuun Waaqa irraa, dogoggoruunis Waaqa Waan Hunda Danda’u irraa haa fagaatu. **11** Inni namaaf akkuma hojii isaatti gatii ni kenna; waan karaa isaatiif malus itti fida. **12**

Dhugumaan Waaqni hammina hin hoijetu; Waaqni Waan Hunda Danda’u murtii qajeelaa hin jal’isu. **13** Eenyutu lafa irratti isa muude? Eenyutus addunyaa guutuu isatti kenne? **14** Utuu inni hafuura isaa deebisee fudhatee, hafuura baafatu illee gara ofii isaatti deebifatee, **15** silaa sanyiin namaa hundi walumaan bada; namnis biyyootti deebi’aa ture. **16** “Ati

yoo hubanna qabaatte waan kana dhaga'i; waan ani jedhus dhaggeeffadhu. 17 Namni murtii qajeelaa jibbu bulchuu danda'aa? Atis isa qajeelaa fi humna qabeessa sanatti murtaa? 18 Kan moototaan, 'Isin faayidaa hin qabdan;' jedhee qondaaltotaanis, 'Isin hamoo dha' jedhu isa mitii? 19 Inni ilmaan moototaatiif illee hin looguu; sooreyyii fi hiyyeeyyi wal hin caalchisu; hundi isaanii hojii harka isaatii. 20 Isaan halkan walakkaa tasa du'u; namoonni hollatanii dhumu; jajjaboonnis utuma harki namaa isaan hin tuqin ni badu. 21 "Iji isaa karaa namootaa irra jira; inni tarkaanfii isaanii hunda ni arga. 22 Iddoon warri waan hamaa hojjetan itti dhokatan, dukkanni yookaan gaaddisni guddaan hin jiru. 23 Akka inni murtiidhaaf fuula isaa duratti dhi'aatuuf, Waaqni nama kam iyyuu hin beellamu. 24 Inni gaaffii tokko malee namoota jajjaboo ni burkuteessa; warra biraa immoo iddoa isaanii ni kaa'a. 25 Inni sababii hojii isaanii beekuuf, halkan keessa isaan garagalcha; isaanis ni barbadaa'u. 26 Sababii jal'ina isaaniitiifis inni iddoa namni hundi argutti isaan adaba; 27 kunis waan isaan isa duukaa bu'uu irraa garagalani karaa isaa hunda dhiisaniif. 28 Isaan akka inni iyya rakkattoota dhaga'uuf, akka iyyi hiyyeeyyi fuula isaa duratti dhaga'amu godhaniiru. 29 Yoo inni cal'ise garuu, eenyutu isatti muruu danda'a? Yoo inni fuula isaa dhokfates eenyutu isa arguu danda'a? Ta'us inni namaa fi saba illee ni to'ata; 30 kunis akka namni Waaqaaf hin bulle mootii hin taanee fi akka isaan sabaaf kiyyoo hin keenyefii dha. 31 "Namni tokko Waaqaanakkana jedha haa jennu; 'Ani yakka hojjedheera; garuu itti hin deebi'u. 32 Waan ani arguu hin dandeneye na barsiisi; ani yoon dogoggora hojjedhee jiraadhe, lammata itti hin deebi'u.' 33 Waaqni sababii ati qalbii jijiirrachuu didduuf akkuma yaada keetiitti gatii siif baasaa? Situ murteesuu qaba malee ana miti; kanaafuu ati waan beektu natti himi. 34 "Namoonni hubanna qaban ni dubbatu; namoonni ogeeyyi na dhaga'anisakkana jedhu; 35 'Iyyoob beekumsa malee dubbata; dubbiin isaa hubanna cimaa hin qabu.' 36 Iyyoob sababii akka nama hamaatti deebii kenneef maaloo utuu hamma dhumaatti qoramee jiraatee! 37 Inni cubbuu isaa irratti fincila dabala; tuffiidaan gidduu keenyatti harka dha'a; Waaqa irrattis waan baay'ee dubbata."

35 Eliihuun ittuma fufeeakkana jedhe: 2 "Ati waan kana qajeelaa seetaa? Ati, 'Ani fuula Waaqaan

duratti qajeelaa dha' jetta. 3 Ati, 'Wanni kun faayidaa maalii naa qaba? Ani cubbuu hojjechuu dhiisuudhaan maalin argadha?' jettee gaafatta. 4 "Ani si'ii fi michoota kee kanneen si wajjin jiraniif deebii kennuu nan barbaada. 5 Ol jedhiitii samiiwwan ilaali; duumessoota siin ol jiranis argi. 6 Ati yoo cubbuu hojjette maal isa miita? Cubbuun kees yoo baay'ate maal isa godha? 7 Ati yoo qajeelaa taate, maal isaaft kennita? Yookaan inni harka kee irraa maal argata? 8 Hamminni kee nama akka keetii qofa miidha; qajeelummaan kees ilmaan namaa qofa fayyada. 9 "Waan cunqursaan itti hammaatteef namoonni ni iyyu; irree humna qabeessaa jalaa ba'uufis gargaarsaaf wawwaatu. 10 Garuu namni tokko iyyuuakkana hin jedhu; 'Waaqni Uumaan koo, inni halkaniin faarfannaa namaa kennu, 11 kan bineensota lafa irraa caalaa beektota, simbirroo samii caalaas ogeeyyi nu godhu eessa jira?' 12 Inni sababii of tuulummaa jal'ootaatiif yommuu namoonni iyyanitti deebii hin kennu. 13 Dhugumaan Waaqni iyya isaanii kan gatii hin qabne sana hin dhaggeeffatu; Waaqni Waan Hunda Danda'u iyya sanaaf gurra hin kennu. 14 Yoo ati, 'Dubbiin koo fuula isaa dura jira; ani isa eeggachaan jira; garuu isa arguu hin danda'u' jette, inni hammam kanaa gad iyyuu xinneesee haa dhaga'u ree! 15 Amma illee sababii dheekkamsi isaa nama hin adabneef, sababii inni balleessaa namaa akka waan guddaa tokkotti hin fudhanneef, 16 Iyyoob oduu faayidaa hin qabneen afaan bana; beekumsa malees dubbi baay'isa."

36 Eliihuun ittuma fufeeakkana jedhe: 2 "Ani akka qooda Waaqaa wanni jedhamu hedduun jiru sitti nan argisiisaatii mee xinnoo naa obsi. 3 Ani beekumsa koo fagoodhaa nan fida; qajeelummaa Uumaa kootiis nan labsa. 4 Akka dubbiin koo soba hin ta'in mirkaneeffadhu; kan beekumsaan hir'ina hin qabne tokko si wajjin jira. 5 "Waaqni jabaa dha; garuu eenyun iyyuu hin tuffatu; inni jabaa dha; kaayyoo isaattis cimee dhaabata. 6 Inni hamoota hin jiraachisu; warra rakkatanifiif garuu murtii qajeelaa ni kenna. 7 Ija isaa qajeeltota irraa hin buqqifatu; mootota wajjin teessoo irra isaan teessisa; bara baraanis ol isaan guddisa. 8 Garuu yoo namoonni foncaadhaan hidhaman, yoo funyoo rakkinaatiinis hidhaman, 9 inni hojii isaanii, daba isaan of tuulummaan hojjetanis isaanitti ni hima. 10 Inni gurra isaanii

sirreffama dhaggeeffachuuf ni bana; akka isaan waan hamaa irraa qalbii jijiirratani ni ajaja. 11 Isaan yoo ajajamanii isa tajaajilan, bara jirenya isaanii badhaadhummaan, umurii isaanii gammachuudhaan fixatu. 12 Yoo ajajamuu baatan garuu, goraadeedhaan badu; beekumsa malees ni du'u. 13 "Warri garaan isaanii Waaqa irraa fagaate, aarii of keessatti kuufatu; yommuu inni foncaan isaan hidhutti illee gargaarsa barbaachaaf hin iyyan. 14 Isaan dargaggummamäa isaanii keessa du'u; jirenyi isaanii xuraa'ota gidduutti bada. 15 Inni garuu warra dhiphatan dhiphina isaanii keessaa baasa; rakkoo isaanii keessattis isaanitti dubbata. 16 "Inni dhiphina keessaa si baasee gara lafa bal'aa dhiphina hin qabneetti, maaddii coomaan guutametti si geessa. 17 Amma garuu murtiin hamootaaaf malu sirra tuulameera; murtii fi haqni si qabataniiru. 18 Akka badhaadhummaan si hin gowwoomsine of eeggadhu; akka baay'inni matta'aas karaa irraa si jal'isu hin godhin. 19 Badhaadhummaan kee yookaan tattaaftiin kee guddaan sun hundi rakkoo irraa si eeguu danda'aa? 20 Halkan itti namoonni mana isaanittii buqqifaman hin hawwin. 21 Ati akka hamminatti hin deebine of eeggadhu; qooda rakkinaa waan kana filatteertaatii. 22 "Kunoo Waaqni humna isatiin ol ol jedheera; barsiisaan akka isaa eenyu? 23 Namni karaa isatti himu, yookaan kan, 'Ati dogoggorteerta' isaan jedhu eenyu? 24 Hojii isaa kan namoonni faarfannaadhaan jajan sana, leellisuu hin dagatin. 25 Namni hundinuu argeera; tokkoon tokkoon namaas fagootti xiyyeefatee ilaala. 26 Dhugumaan Waaqni guddaa dha; nus isa hin beeknu; baay'inaa bara isaaas namni beekuu hin danda'u. 27 "Inni cophaa bishaanii ol baasa; hurrii isaaas walitti qabee bokkaatti geeddara. 28 Duumessiis jiidha isaa gad coccobsa; bokkaan guddaaniis namatti rooba. 29 Eenyutu akka inni itti duumessoota diriirsu, akka inni itti dumkaana isaa keessaa qaqawweessa'us hubachuu danda'a? 30 Akka inni itti bakakkaa naannoo isattis bittinneessu, akka inni itti tuujuba galaanaa illee haguugu ilaali. 31 Kun haala inni ittiin saboota bulchuu fi nyaata baay'inaan isaanii kenuu dha. 32 Inni harka isaa bakakkaadhaan ni guuta; akka bakakkaan sun iddo akeeka isaa dha'us ni ajaja. 33 Kakawween isaa akka bakakkaan dhufu labsa; looni iyuu akka inni dhi'aate beeksisu.

37 "Kana irratti onneen koo ni dhikkifata; iddo isatiis ni u'utaala. 2 Dhaggeeffadhaa! Iyya

sagalee isaa, guungummii afaan isatiis ba'u illee dhaga'aa. 3 Inni bakakkaa isaa samii hunda jalatti gad dhiisa; gara handaara lafaattis ni erga. 4 Ergasii sagaleen guungummii isaa ni dhufa; inni sagalee isaa ulfina qabeessa sanaan ni qaqawweessa'a. Yommuu sagaleen isaa dhaga'amutti, inni waan tokko illee hin qusatu. 5 Sagaleen Waaqaa haala dinqisiisaadhaan ni qaqawweessa'a; inni waan guddaa hubanna keenyaa ol ta'e godha. 6 Inni cabbiidhaan, 'Lafa irra bu'i,' tiifuudhaanis, 'Bokkaa jabaat a'i' jedha. 7 Akka namni inni uume hundi hojii isaa beekuu, inni harka tokkoo tokkoo namaa chaappessa. 8 Bineensonni holqa isaniitti galu; da'annoos isaanii keessas ni turu. 9 Bubbeen hamaan iddo isatiis ni ba'a; dhaamochis bubbee bittinneessu keessaa ni ba'a. 10 Hafuurri Waaqni baafatu cabbii uuma; bishaanoni babal'aanis ni ititu. 11 Inni duumessoota bishaan baachisa; bakakkaa isaaas isaan keessa facaasa. 12 Isaan waan inni ajaju hunda hojjechuuf, qajeelfama inni kenuun addunyaa hunda irra naanna'u. 13 Inni namoota adabuu, yookaan lafa isaa obaasee jaalala isaa argisiisuu jedhee duumessa fida. 14 "Yaa Iyyoob waan kana dhaggeeffadhu; mee of qabiitii hojii Waaqaa isaa dinqisiisaa sana hubadhu. 15 Waaqni akkamitti duumessoota akka ajajuu fi akkamitti akka balaqqeessisu ati ni beektaa? 16 Akka itti duumessooni wal qixxaatanii rarr'a'an, hojii dinqisiisaa Waaqaa isaa beekumsaan mudaan hin qabne sanaa beektaa? 17 Ati kan yeroo lafti bubbee kibbaatiin cal'istutti ho'a wayyaa keetiitiin waxalamtu, 18 samii akkuma of-ilaalee naasii baqfamee jabaatu sana diriirsuu keessatti isaa gargaaru ni dandeessaa? 19 "Waan nu isaan jennu nutti himi; nu sababii dukkana keenyaatiifuu dubbiis keenya qajeelfachuu hin dandeenyu. 20 Akka ani dubbachuu fedhu isatti himamuu qabaa? Namni kam iyuu liqimfamuuf ni gaafataa? 21 Erga qilleensi samiiwwan qulqulleessee booddee, namni aduu humna guutuun iftu ilaaluu danda'u tokko iyuu hin jiru. 22 Waaqni bareedina warqeetiin kaabaa ni dhufa; inni ulfina isaa isaa sodaachisaa sanaan ni dhufa. 23 Waaqni Waan Hunda Danda'u hubanna keenyaa oli; inni humnaa fi murtii qajeelaadhaan guddaa dha; qajeelummaan isaa baay'ee dha; inni nama hin cunqursu. 24 Kanaafuu, namoonni isaa sodaatu; inni warra ogeeyyii of se'an hunda wa'ittuu hin hedu."

38 Kana irratti Waaqayyo bubbee jabaa keessaa

Iyyoobitti dubbate. Akkana jedhes: 2 “Namni dubbii beekumsa malee dubbatamuun karoora koo dukkanneessu kun eenyu? 3 Mee akka gootaa mudhii kee hidhadhu; ani sin gaafadha; ati immoo deebii naa kenni. 4 “Yeroo ani hundee lafaa kaa’etti ati eessa turte? Yoo hubatte mee natti himi. 5 Eenyu bal’ina ishee murteesse? Dhugumaan ni beektaa? Eenyu ulee safaraa ishee irra harkise? 6 Hundeen ishee maal irra dhaabame? Yookaan eenyu dhagaa golee ishee dhaabe? 7 Kunis yeroo bakkalchoonni barii walii wajjin faarfatanitti, yeroo ilmaan Waaqayyoos ililchanitti ture. 8 “Yeroo galaanni cabsee garaa lafaa keessaa ba’etti eenyu balbala itti cufee ittise? 9 Yeroo ani duumessoota uffata isaa godhee dukkana guddaa maretta, 10 yeroo ani daangaa isaa dhaabee balbalaa fi danqaraa hojjedheefitti, 11 anis, ‘Ati hamma asiitti dhufta; garuu darbuu hin dandeessu; dambaliin of jajuu keetii illee asumatti dhaabata!’ jedheen. 12 “Ati bara jirenya keetii barraaqa ajajjee yookaan barii obborootti iddo isaa argisiftee beektaa? 13 Akka inni handaara lafaa qabatee namoota hamoo achi keessaa hurgufu gooteertaa? 14 Lafti akka suphee chaappaa jala jiruutti bifa geeddaratti; bifti ishees akka bifa uffataatti mul’ata. 15 Hamoonni ifa isaanii dhowwatamaniiru; irreen isaanii inni ol ka’es cabeera.

16 “Ati gara burqaa galaanaa gad buutee yookaan tuujuba bisaanii seentee hundee isaa irra deemtee beektaa? 17 Karri du’aa sitti mul’ifameeraa? Karra gaaddidduu du’as argiteertaa? 18 Bal’ina lafaa guddaa sana hubatteertaa? Yoo kana hunda beekte dubbadhu. 19 “Karaan iddo ifni jirutti nama geessu kami? Dukkannis eessa jiraata? 20 Iddoo isaaniiitti isaan geessuu dandeessaa? Daandii lafa jirenya isaaniiitti geessu beektaa? 21 Ati dhugumaan ni beekta; yeroo sana dhalatteertaati! Ati bara hedduu jiraatteerta! 22 “Mankuusa cabbii seentee yookaan mankuusa dhagaa cabbii argiteertaa? 23 Kan ani yeroo rakkinaatiif, guyyaa waraanaa fi lolaatiif ol kaa’adhe argiteertaa? 24 Karaan iddo ifni itti bittinnaa’utti yookaan gara iddo bubbeen ba’aa itti lafa irra faffaca’utti nama geessu kami? 25 Eenyu lolaadhaaf bo’oo, bakakkaadhaaf immoo daandii baasee, 26 lafa namni tokko iyyuu keessa hin jiraanne, gammoojji namni tokko iyyuu keessa hin jirre bisaan obaasuuf, 27 lafa namni keessa hin jiraannee fi lafa onaa quubsee margas

itti biqilchu eenyu? 28 Roobni abbaa qabaa? Copha fixeensaa eenyu dhalche? 29 Cabbiin garaa eenyuutii ba’? Qorra samii eenyu dhalaa? 30 Bishaanoni akka dhagaa jabaatu, fuulli tuujubaas akka cabbii ta’aa. 31 “Urjiwwan babbareedoo Torbii jedhaman hidhuu ni dandeessaa? Yookaan hidhaa Urjii Sadee jedhamuu hiikuu ni dandeessaa? 32 Tuuta urjiwwanii waqtilee isaaniiitti fiduu yookaan urjii Amaaketa jedhamu ilmaan isaa wajjin bobbaasuu ni dandeessaa? 33 Seera samiiwwanii beektaa? Bulchiinsa isaanii lafa irratti hundeessuu ni dandeessaa? 34 “Ati sagalee kee gara duumessaatti ol fudhattee, lolaa bisaaniiitiif of haguuguu ni dandeessaa? 35 Ati bakakkaa daandii isaa irra erguu ni dandeessaa? Innis, ‘Kunoo ani asan jira’ siin jedhaa? 36 Eenyu yaada garaatiif ogummaa yookaan sammuudhaaf hubannaa kenne? 37 Eenyu duumessoota lakkaa’uuf ogummaa qaba? Eenyu okkotee bisaan samii 38 yeroo biyyoon jabaattutti, yeroo supheen wal qabattutti jal’isuu danda’aa? 39 “Ati leenca dhalaadhaaf nyaata adamsitee saafela leencaas beela baaftee 40 yeroo isaan man’ee isaanii keessatti riphanitti yookaan yeroo isaan daggala keessatti riphanii waa eeggatanitti beela ni baaftaa? 41 Eenyu yeroo ilmaan ishee gara Waaqaatti iyyan, yeroo isaan nyaata dhabanii jooranitti, arraagessaaf nyaata kenna?

39 “Yeroo itti qellejeen dhaltu beektaa? Yeroo itti borofni ilmoor ishee dhaltu argiteertaa? 2 Ji’aa isaan garaatti ilmaan baatan ni lakkooftaa? Yeroo isaan itti dhalan ni beektaa? 3 Isaan jilbeenfataniil ilmaan isaanii dhalu; foolachuu isaaniis ni hobbaafatu. 4 Ilmaan isaanii ni jabaatu; alattis ni guddatu; ba’aniis ni deemu; hin deebi’aniis. 5 “Eenyu harree diidaa gad dhiise? Funyoo isaas eenyu hiike? 6 Ani gammoojji mana isaa, lafa soogiddaas iddo jirenya isaa godheen kenneef. 7 Inni waca magaalaa keessaatti ni kolfa; iyya konkolaachisaas hin dhaga’u. 8 Waan dheedu argachuu tulluuwwan irra laba; waan lalisaahundas ni barbaada. 9 “Gafarsi si tajaajiluuf siif ajajamaa? Dallaa kee keessas ni bulaa? 10 Akka inni lafa siif qotuuf funyoodhaan isa hidhuu ni dandeessaa? Yookaan inni si duubaan bo’oo ni baasaa? 11 Ati waan inni humna guddaa qabuuf isa ni amanattaa? Hojii kee jabaa illee isatti ni dhiiftaa? 12 Akka inni midhaan kee walitti qabee oobdii kee irratti siif tuuluuf isa ni abdattaa? 13 “Guchiin gammachuudhaan qoochoo ishee afarsiti;

garuu qoochoo fi baallee huummootiin wal bira hin qabamu. **14** Hanqaquu ishee lafa irratti buufti; akka itti ho'ufis cirracha keessatti dhiifti; **15** garuu akka miilli wayii caccabsu, akka bineensi irra ejjetu hin yaadattu. **16** Cuucii isheettis akka waan isaan kan ishee hin ta'iniitti garaa jabaatti; yoo dadhabbiin ishee akkasumaan bade illee isheef homaa miti; **17** Waaqni ogummaadhaan ishee hin badhaafneetii; yookaan hubannaa isheef hin qoodne. **18** Yeroo fiiguuf qoochoo ishee bal'iftattu, isheen fardaa fi namicha gulufutti kofalti. **19** "Ati fardaaf jabina ni kennitaa? Yookaan morma isaatti gama uffisuu dandeessaa? **20** Akka inni akkuma hawwaannisaatti utealu ni gootaa? Ulfinni korrisa isaas sodaachisaa dha. **21** Inni humna isaatti gammadee akka malee guulee lafa dhidhiita; ba'ees mi'a lolaatti qajeela. **22** Inni sodaatti ni kolfa; waan tokko illee hin sodaatu; goraadee irraas duubatti hin deebi'u. **23** Man'een xiyyaa, eeboo fi ankaaseen calaqqisus cinaacha isaatti bubbu'ee kililcha. **24** Si'aa'ee rommuudhaan lafa haadha; yeroo malakanni afuufamutti illee obsee dhaabachuu hin danda'u. **25** Inni yommuu malakanni afuufamutti 'Ufee' jedhee imimsa; waca ajajootaati fi iyya waraanaa, foolii waraanaa illee fagoottu suufa. **26** "Cululleen ogummaa keetiin barriftee qoochoo ishees gara kibbaatti bal'iftii? **27** Risaan ajaja keetiin ol ba'ee ol fagootti mana isaa ijaarrataa? **28** Inni qarqara hallayaa irra jiraata; halkanis achuma bula; kattaan fofottoqaanis da'oo isaa ti. **29** Achi taa'ees waan nyaatu adamsa; iji isas fagootti waan sana arga. **30** Cuucoliin isaa dhiiga dhugu; innis lafa raqni jiruu hin dhabamu."

40 Waaqayyo Iyyoobiinakkana jedhe: **2** "Namni Waaqa Waan Hunda Danda'uun falmu tokko isa ni qajeelchaa? Namni Waaqa himatu deebii haa kennuuf!" **3** Iyyoobisakkana jedhee Waaqayyoof deebise: **4** "Ani nama faayidaa hin qabnee dha; akkamittin deebii siif kenna? Harka koo afaan koo irra nan kaa'adha. **5** Ani yeroo tokko dubbadheera; garuu ani waanan deebisu hin qabu; si'a lama dubbadheera; kana caalaa garuu homaa hin jedhu." **6** Kana irratti Waaqayyo bubbee jabaa keessaa Iyyoobitti dubbate: **7** "Akka dhiiraatti mudhii kee hidhadhu; ani sin gaafadha; ati immoo deebii naa kennita. **8** "Ati murtii koo qajeelaa sana gatii dhabsiistaa? Ofii keetii qajeelaa ta'uuf na himattaa? **9** Irree akka irree Waaqaa qabdaa?"

Sagaleen kees akka sagalee isaa qaqawweessa'uu danda'aa? **10** Ulfinaa fi guddinaan of miidhagsi; kabajaa fi barreedina uffadhu. **11** Dheekkamsa kee kan guutee irra yaa'u sana dhangalaasi; nama of tuulu kam iyyuu ilaali qaanessi. **12** Nama of tuulu hunda ilaali gad deebisi; hamoota illee iddoodhuma isaan dhaabatanitti caccabsi. **13** Isaan hunda walitti qabii biyyoo keessatti awwaali; fuula isaaniis awwaala keessa dhoksi. **14** Yoos ani mataan koo, akka harki kee mirgaa si oolchuu danda'u siifin mirkaneessa. **15** "Bihemootin aniakkuman si uumettin uume, kan akkuma qotiyoo marga dheedu sana mee ilaali. **16** Jabinni isaa dugda isaa keessa, humni isaa immoo ribuu garaa isaa keessa jira! **17** Eegeen isaaakkuma muka birbirsa raafama; ribuun tafa isaa wal keessa xaxamaa dha. **18** Lafeen isaa akka ujummoo naasii ti; harkii fi miilli isaa immoo akka ulee sibiilaat ti. **19** Inni uumamawwan Waaqaa keessaa hangafa; garuu inni isa uume goraadee isaatiin isatti dhi'aachuu danda'a. **20** Gaarran marga ni kennuuf; bineensonni hundi naannoo isaa ni burraaqu. **21** Inni huuxxii qoraattii qabu jala ciisa; shambaqqoo lafa dhaqdhqiqi keessa dhokata. **22** Gaaddisni huuxxii qoraattii qabuu isa haguuga; alaltuun lagaas isa marsa. **23** Yommuu lagni cabsee yaa'utti iyyuu kunoo, inni hin rifatu. Lagni Yordaanos afaan isaa irra garagalu iyyuu inni hin shishu. **24** Namni utuma inni arguu isa qabuu yookaan kiyyoodhaan isa qabee funyaan isaa uruu danda'u tokko iyyuu jiraa?

41 "Ati hokkoo qurxummiitiin Lewaataan harkiftee baasuu yookaan arraba isaa funyoodhaan hidhhuu ni dandeessaa? **2** Funyaan isaa keessa funyoo baasuu yookaan lafee mangaagaa isaa hokkoodhaan uruu ni dandeessaa? **3** Inni akka ati isaaaf araaramtuuf guddisee si kadhataa? Afaan nagaatiinis sitti ni dubbataa? **4** Akka ati bara baraan garbicha godhattuuf inni si wajjin kakuu ni galaa? **5** Ati akka simbirroota wajjin taphattu isa wajjin ni taphattaa? Yookaan shamarran keetiif isa ni hiitaat? **6** Daldaltoonni isa irratti gatii wal dubbatuu? Warra bitee gurguruufisa ni qooduu? **7** Ati gogaa isaa xiyyaan, yookaan mataa isaa hokkoo ittiin qurxummii qabaniin wawwaraanuu ni dandeessaa? **8** Yoo harka keetiin isa tuqx, wal'aansoo sana ni yaadatta; deebitees waan sana hin gootu! **9** Isa mo'anna jedhanii abdachuun soba;

ijumaan isa ilaaluunuu nama hollachiisa. **10** Namni isa dammaqsuuf garaa qabaatu tokko iyyuu hin jiru. Egaa namni na dura dhaabachuu danda'u eenyu? **11** Namni waa natti kennatee ani deebisuufii qabu eenyu? Wanni samii jala jiru hundinuu kanuma koo ti. **12** “Ani waa'ee harkaa fi miilla isaa, waa'ee jabinaa fi dhaaba toluu isaa dubbachuu hin dhiisu. **13** Eenyutu uffata inni irraan uffatu irraa baasa? Eenyutu luugama qabatee isatti dhi'aata? **14** Eenyutu balbala afaan isaa isa ilkaan isaa sodaachisaa sanaan marfame banuu danda'a? **15** Dugdi isaa gaachanawwan tarree galan, kanneen akka malee walitti maxxanfaman qaba; **16** tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaa akka qilleensi gidduu isaanii hin baaneef baay'ee walitti maxxan. **17** Isaan jabeefamanii walitti qabsiifaman; waan walitti fayyaniif gargar hin baafaman. **18** Haxxissoon isaa balaqqeessa ifaa baasa; iji isaa immoo akkuma ifa biiftuu reefuu baatuu ti. **19** Afaan isaa keessaa arraba ibiddatu ba'a; qaanqeenis afaan isaa keessaa ni faffaca'a. **20** Akkuma aara xuwee ibidda shambaqqoo irratti dafqu keessaa ba'uun funyaan isaati aarri ni ba'a. **21** Hafuurri afaan isaati ba'u cilee ibiddaa qabsiisa; afaan isaa keessas arrabni ibiddaa ni ba'a. **22** Morma isaa keessa jabinatu jira; sodaachisunis fuula isaa dura ni uteala. **23** Dachaan foon isaa wal qabateera; dachaan sunis walitti fayyeera; hin socho'us. **24** Lapheen isaa akka kattaa jabaata; akka dhagaa daakuus jabaat dha. **25** Yeroo inni ol ka'utti, jajjaboonti ni sodaatu; yommuu inni lafa sochoosaa dhufutti isaan of irra garagalani baqatu. **26** Goraadeen itti bu'u illee homaa isa hin godhu; eeboon yookaan xiyyi yookaan ankaaseen isaan isaa hin godhu. **27** Inni sibiila akka cidiitti, naasii immoo akka muka tortoreetti heda. **28** Xiyi isaa hin baqachiisu; dhagaan furrisaa isaa akkuma habaqii ti. **29** Bokkuun isaa akkuma cidiit ti; inni mirmirfamuu eebootti ni kolfa. **30** Garaan isaa jalli akka cabaa okkottee kan qara qabuu ti; akka muka ittiin midhaan dha'aniittis dhoqqee baqaqsa. **31** Inni tuujuba akka okkottee dafquutti koqsiisa; galaanas akkuma bilqaaxxi dibataa raasa. **32** Inni duuba isatiin akka karaan ifu ni godha; namni waan tuujubni sun rifeensa adii qabu se'a. **33** Uumamni homaa hin sodaanne, kan isaan qixxaatu tokko iyyuu lafa irra hin jiru. **34** Inni warra of tuulu ni tuffata; warra of jaju hunda irratti mootii dha.”

42 Iyyoobis akkana jedhee Waaqayyoof deebii kenne: **2** “Ani akka ati waan hunda hojjechuu dandeessu nan beeka; karorri kee tokko iyyuu karaatti hin hafu. **3** Ati, ‘Namni beekumsa malee gorsa koo dhoksu kun eenyu?’ jettee gaafatte. Ani dhugumaan waan naaf hin galin, waan dinqii natti ta'e kan ani hin beekin dubbadheera. **4** “Ati akkana jetteerta; ‘Ani nan dubbadhaa mee dhaggeeffadhu; ani sin gaafadhaa, ati immoo naaf deebisi.’ **5** Gurri koo waa'ee kee dhaga'ee ture; amma garuu iji koo si argeera. **6** Kanaafuu ani of tuffadhee biyyoo fi daaraa keessa taa'ee qalbii nan jijiirradha.” **7** Waaqayyo erga waan kana Iyyoobitti dubbatee booddee Eliifaaz Teemaanichaan akkana jedhe; “Sababii isin akka Iyyoob garbichi koo dubbate sana waa'ee koo waan qajeelaa hin dubbatiniif dheekkamsi koo si'iif michoota kee lamaanitti boba'eera. **8** Kanaafuu isin amma jiboota torbaa fi korbeeyyi hoolaa torba fuudhaatii gara garbicha koo Iyyoob dhaqaatii waa'ee ofii keessaniitiif aarsaa gubamu dhi'eessaa. Iyyoob garbichi koo isinii kadhata; ani kadhannaa isaa nan dhaga'a; akka balleessaa keessaniittis isinitti hin muru. Isin akka Iyyoob garbichi koo dubbate sana waa'ee koo waan qajeelaa hin dubbanneetii.” **9** Kanaafuu Eliifaaz Teemaanichi, Bildaad Shuhahichii fi Zoofaari Naa'imaatichi waan Waaqayyo isaanitti hime sana godhan; Waaqayyo kadhannaa Iyyoob dhaga'e. **10** Erga Iyyoob michoota isatiif kadhatee booddee Waaqayyo deebisee isa sooromsee qabeenya inni duraan qabu sana harka lama kenneef. **11** Obboloonni isaa, obboleettonni isaa hundinuu fi warri dur isa beekan hundi dhufanii mana isatti isa wajjin nyaatan. Isaanis sababii rakkina Waaqayyo isatti fide hundaatiif isaaaf gaddanii isaa jajjabeessan; tokkoon tokkoon isaanis meetii fi qubeelaa warqee kennaniif. **12** Waaqayyo kan duraa caalaa jireenya Iyyoob kan fuul duraa eebbise. Iyyoob hoolaa kuma kudha afur, gaala kuma ja'a, qotiyoo kuma lamaa fi harree dhaltuu kuma tokko qaba ture. **13** Akkasumas ilmaan torbaa fi intallan sadii qaba ture. **14** Intala isaa jalqabaa Yemiimaa, ishee lammaffaa Keziyyaa, ishee sadaffaa immoo Qeren-Haphuuk jedhee moggaase. **15** Biyya sana hunda keessatti dubartoonni akka intallan Iyyoob babbareedan eessattuu hin argamne. Abbaan isaanis obboloota isaanii gidduutti dhaala kenneef. **16** Iyyoobis ergasii wagga dhibba tokkoo fi afurtama

jiraate; innis hamma dhaloota afuriitti ijoollee fi
ijoollee ijoollee isaa arge. 17 Innis akkasiin bara
dheeraa jiraatee dulloomee du'e.

Faarfannaa

1 Namni gorsa hamootaatiin hin deddeebine, yookaan karaa cubbamootaa irra hin dhaabanne, yookaan barcumaa qostotaa irra hin teenye, eebbfamamaa dha. **2** Garuu inni seera Waaqayyootti gammada; seera isaaq halkanii guyyaa irra deddeebi'ee itti yaada. **3** Inni akkuma muka qarqara bishaan yaa'uu dhaabamee yeroo isaatti ija isaa kenu, kan baalli isaaq hin coollagnee ti; wannu inni hoijetu hundinuu ni tolaaf. **4** Hamoonni garuuakkana miti; isaan akka habaqii qilleensi fudhatee balleessuu ti. **5** Kanaafuu hamoonni murtii dura, yookaan cubbamoonni waldaa qajeeltotaa keessa hin dhaabatan. **6** Waaqayyo karaa qajeeltotaa ni beekatii; karaan hamootaa garuu gara badiitti geessa.

2 Namoonni maaliif akkanumaan malatu? Saboonnis maaliif waan akkanumaan mari'atu? **2** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoonnis Waaqayyo fi Masiihii isatiin mormuuf walitti qabaman; **3** isaanis, "Kottaa foncaa isaanii of irraa kukkunnaa; hidhaa isaanis of irraa hiiknee ganna" jedhu. **4** Inni samii keessa, teessoo irra taa'ee jiru ni kolfa; Gooftaanis isaanitti qoosa. **5** Innis arii isatiin isaan ifata; dheekkamsa isatiin isaan naasisa; **6** innis, "Ani tulluu koo qulqulluu irra, Xiyoon irra, mootii koo teessifadheera" jedha. **7** Ani seera Waaqayyo nan labsa: innis akkana anaan jedhe; "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera. **8** Na kadhadhu; ani saboota dhaala kee, handaara lafaas qabeenya kee godhee siifan kenna. **9** Ati ulee sibiilaatiin isaan cabsita; akka qodaa supheettis isaan hurreessita." **10** Kanaafuu yaa mootota, qalbeeffadhaa; bulchitooni lafaas of eeggadhaa. **11** Sodaadhaan Waaqayyoon tajaajilaa; hollachaas gammadaa. **12** Akka inni hin aarreef, isinis akka karaa irratti hin badneef ilma isaa dhungadhaa; dheekkamsi isaa dafee boba'atii. Warri isatti kooluu galan hundi eebbfamoo dha.

3 Faarfannaa Daawit yeroo ilma isaa Abesaaloom jalaa baqatetti faarfate. Yaa Waaqayyo, diinonni koo akkam baay'atu! Namoonni baay'een natti ka'aniiru! **2** Namoonni baay'een, "Waaqni isaa hin baraaru" jedhanii waa'ee koo dubbatu. **3** Yaa Waaqayyo, ati garuu naanno kootti gaachana koo ti; ulfina kootis; mataa koos kan ol qabdu suma. **4** Ani guddisee Waaqayyoti

nan iyyadha; innis tulluu isaa qulqulluu irraa deebii naa kenna. **5** Ani nan ciisa; nan rafas; waan Waaqayyo ol na qabuuf nan dammaqa. **6** Saba kumaatama qixa hundaan ka'ee na marse ani hin sodaadhu. **7** Yaa Waaqayyo ka'i! Yaa Waaqa koo na baraari! Mangaagaa diinota kootii hundumaa rukuti; ilkaan hamootaa illee caccabsi. **8** Fayyinni kan Waaqayyo ti. Eebbi kee saba kee irra haa jiraatu.

4 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan Baganaadhaan Faarfatamu. Yaa Waaqa qajeelumma kootii, yommuu ani si waammadhutti deebii naa kenni. Ati yeroo rakkina kootti na boqochiisi; araara kee naa buusi; kadhaa koos dhaga'i. **2** Yaa ilmaan namootaa, isin hamma yoomiitti ulfina koo gara salphinaatti deebiftu? Isin hamma yoomiitti waan faayidaa hin qabne jaallattanii soba barbaaddu? **3** Isin akka Waaqayyo warra isaaaf bulan ofii isatiif addaan baafate beekaa; Waaqayyo yommuu ani isa waammadhutti na dhaga'a. **4** Yeroo aartanitti cubbuu hin hoijetinaa; yommuu siree keessan irra jirtanitti, garaa keessan keessatti yaadaa; cal'isaas. **5** Aarsaa qajeelummaa dhi'eessaa; Waaqayyonis amanadhaa. **6** Namoonni, "Eenyutu waan gaarii nu argi argisiisa?" jedhan baay'ee dha; yaa Waaqayyo, ifni fuula keetii narratti haa ifu. **7** Gammachuu isaan yeroo midhaanii fi daadhiin wayinii isaanii baay'atutti argatan caalaa, ati garaa koo gammachuu guddaadhaan guutteerta. **8** Ani nagaadhaan nan ciisa; nan rafas; yaa Waaqayyo si qofatu, sodaa malee na jiraachisatii.

5 Faarfannaa Daawitii kan ululleedhaan faarfatamu. Yaa Waaqayyo, gurra kee dubbi kootti qabi; aaduu koo illee naa hubadhu. **2** Yaa mootii koo fi Waaqa ko, iyya ani gargaarsaaf iyyadhu dhaggeeffadhu; ani sin kadhadhaatii. **3** Yaa Waaqayyo, ganamaan sagalee koo ni dhageessa; anis ganamaan kadhata koo fuula kee duratti nan dhi'eessa; abdiidhaanis nan eeggadha. **4** Ati Waaqa hamminatti gammadu miti; hamaanis si wajjin hin jiraatu. **5** Of tuultonni fuula kee dura dhaabachuu hin danda'an. Atis warra jal'ina hoijetan hunda ni jibbita; **6** Ati warra soba dubbatan ni balleessita. Waaqayyo warra dhiiga dheebotanii fi warra nama gowwoomsan ni xireeffata. **7** Ani garuu araara kee baay'ee sanaan mana keetti ol nan gala; si sodaachiuudhaanis gad jedhee gara mana qulqullummaa kee qulqulluu sanaatti garagalee nan

sagada. 8 Yaa Waaqayyo, sababii diinota kootiif jedhiitii qajeelummaa keetiin na dura bu’i; karaa kees fula koo duratti naa qajeelchi. 9 Dubbiin afaan isaaniitii ba’u tokko iyyuu hin amanamu; garaan isaanii badiisaan guutameera. Laagaan isaanii awwaala banamaa dha; arraba isaaniitii ni sobu. 10 Yaa Waaqayyo, yakkitoota ta’uu isaanii isaanitti beeksisi! Daba isaaniitiiin haa kufan. Baay’ina cubbuu isaaniitii isaan balleessi; isaan sitti fincilaniiruutii. 11 Warri kooluu sitti galan hundinuu garuu haa gammadan; bara baraanis gammachuudhaan haa faarfatan. Akka warri maqaa kee jaallatan sitti gammadaniif ati eegumsa kee isaan irra diriirsi. 12 Yaa Waaqayyo, ati qajeeltota ni eebbitaatii; akka gaachanaattis surraa keetiin isaan marsita.

6 Dura bu’aa faarfattootaatiif. Faarfannaah Baganaadhaan faarfatamu. Faarfannaah Daawit kan akka sirna Shamiiniitii faarfatamu. Yaa Waaqayyo aarii keetiin na hin hifatin; yookaan dheekkamsa keetiin na hin adabin. 2 Naa gameeraatii yaa Waaqayyo naaf araarami; lafeen koos jeeqameeraatii yaa Waaqayyo na fayysi. 3 Lubbuun koo akka malee jeeqameera; kun hamma yoomiitti? Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti? 4 Yaa Waaqayyo, deebi’itii lubbuu koo oolchi; arara keetiif jedhiitii na fayysi. 5 Namni du’e si hin yaadatu. Sii’ool keessatti eenyutu si galateeffata? (Sheol h7585) 6 Ani aaduu kootiin bututeera. Halkan hunda boo’ichaan siree koo nan dhiqa; imimmaaniinis iddo ciisichaa koo nan tortosa. 7 Iji koo gaddaan fajajeera; sababii diinota koo hundaatiifis dadhabeera. 8 Warri hamaa hojjettan hundinuu narraa fagaadhaa; Waaqayyo sagalee boo’icha koo dhaga’eeraatii. 9 Waaqayyo waammata koo dhaga’eera; Waaqayyo kadhannaa koo ni fudhata. 10 Diinonni koo hundinuu haa qaana’an; akka malees haa rifatan; qaanii tasaatiinis of irra haa garagalagan.

7 Shiigaayoonni Daawit kan inni waa’ee Kuushi namicha gosa Beniyaamiif jedhee Waaqayyoof faarfate. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani kooluu sitti nan gala; warra na ari’atan hunda jalaa na baasi; na oolchis; 2 yoo kanaa achii isaan yeroo namni na oolchu hin jirretti, akka leencaa na cicciratu; na kukkutatus. 3 Yaa Waaqayyo Waaqa ko, yoo ani waan kana godhee jiraadhe yoo harka koo keessa

yakki jiraate, 4 yoo ani nama nagaadhaan na wajjin jiraatutti hamaa hojjedhee jiraadhe, yookaan yoo ani sababii malee diina koo saamee jiraadhe, 5 diinni koo ari’ee na haa qabatu; jirenya koo lafatti haa dhidhiit; ulfina koos awwaara keessa haa buusu. 6 Yaa Waaqayyo aarii keetiin ka’i; dheekkamsa diinota kootti ka’i. Yaa Waaqa koo anaaf dammaqi; murtii qajeelaa labsi. 7 Yaa’iin namootaa naannoo keetti walitti haa qabamu; atis ol gubbaadhaa isaan bulchi. 8 Waaqayyo sabootaaf murtii haa kenuu. Yaa Waaqayyo, akka qajeelummaa kootiitti, akka amanamummaa kootiittis naa murteessi. 9 Yaa Waaqa qajeelaa, kan yaadaa fi garaa namaa qortu, fincila hamootaa balleessi; qajeeltota immoo jabeessii dhaabi. 10 Gaachanni koo Waaqa; inni gara toleeyyii ni oolcha. 11 Waaqni abbaa murtii qajeelaa dha; inni Waaqa guyyaa hunda dheekkamsa isaa mul’isuu dha. 12 Yoo namni qalbii jijiirrachuu baate, inni goraadee isaa ni qarata; iddaa isaaas dabsee qopheeffata. 13 Inni meeshaa nama ajjeesu qopheeffateera; xiyya boba’us ni qopheeffata. 14 Kunoo, namni hamaan hammina ulfaa’; jal’ina garaatti baata; soba dhala. 15 Inni gad fageessee boolla qota; boolla qopheesse sana keessas ni bu’a. 16 Dabni isaa matuma isattii deebi’aa; jal’inni isaaas gubbee mataa isaa irra bu’a. 17 Qajeelummaa isattii Waaqayyoon nan galateeffadha; maqaa Waaqayyo Waaqa Waan Hundaa Oliis faarfannaadhaan nan jajadha.

8 Dura bu’aa faarfattootaatiif. Faarfannaah Daawit kan Gitiitidhaan faarfatamu. Yaa Waaqayyo Gooftaa keenya, maqaan kee lafa hundattiakkam ulfina qabeessa! Ati ulfina kee samiiwan irratti diriirsiteerta. 2 Sababii diinota keetiitiif, amajaajii fi nama haaloo baafatu afaan qabachiisuu jettee, afaan daa’immaniitii fi mucoolii harma hodhanii irraa galata qopheessiteerta. 3 Yommuu ani hojii quba keetii, samiiwan kee, ji’aa fi urjiowan ati hundeessitee ilaalutti, 4 akka ati isaaaf yaadduuuf namni maali? Akka isaaaf dhimmituuuf ilmi namaa maali? 5 Ati xinnoo ishee ofii keetii gad isa goote; ulfinaa fi kabajaan isa gonfite. 6 Hojii harka keetii irratti bulchaa isa goote; waan hundas miilla isaa jala galchite; 7 bushaayee fi loon hunda, bineensota bosonaas, 8 simbirroota samii irraa, qurxummii galaanaa, waan daandii galaanaatiin darbu hundas miilla isaa jala galchite. 9 Yaa Waaqayyo

Gooftaa keenya, maqaan kee lafa hundumaa irratti
akkam ulfina qabeessa!

9 Dura bu'aa faarfattootaatiif; Yeedaloo, "Du'a ilmaa"
jedhamu. Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo,
ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha;
waa'ee dinqii kee hundumaas nan odeessa. **2** Ani
sittin gammada; nan ililchas; yaa Waaqa Waan
Hundaa Olii, faarfannaadhaan maqaa kee nan
jajadha. **3** Diinonni koo duga duubatti ni deebi'u;
ni gufatu; fuula kee duraas ni badu. **4** Mirga koo
fi dhimma koo qabatteerta; atis murtii qajeelaa
kennaa teessoo kee irra teesseerta. **5** Saboota ifattee
hamootas balleessiteerta; maqaa isaaniis baraa
hamma bara baraatti haqxeerta. **6** Diinonni badiisa
bara baraatiin balleeffamu; ati magalaawwan isaanii
bubuqqifteerta; seenaan isaaniis barbadeeffameera. **7**
Waaqayyo garuu bara baraan ni mo'a; teessoo isaas
murtiidihaaf dhaabbateera. **8** Inni qajeelummaadhaan
addunyaadhaaf murtii ni kenna; sabootas murtii
qajeelaadhaan bulcha. **9** Waaqayyo warra
cunqurfamaniif irkoo dha; yeroo rakkinaattis da'oo
dha. **10** Warri maqaa kee beekan si amanatu;
yaa Waaqayyo, ati warra si barbaadan gattee hin
beektuutii. **11** Waaqayyo isa Xiyoon irra jiraatu
faarfannaadhaan jajadhaa; hojii isaa illee saboota
keessatti labsaa. **12** Inni haaloo dhiigaa baasu sunis
isaan yaadataati; iyya warra dhiphataniis hin
irraanfatu. **13** Yaa Waaqayyo, hammam akka diinonni
koo na ari'atan ilaali! Naaf araaramiitii afaan boolla
du'aa keessaa na baasi; **14** kunis ani karra Intala
Xiyoon irratti akka galata kee labsuu fi fayyisuu
keettis baay'isee gammaduuf. **15** Saboonni boolla
qotan keessa bu'an; miilli isaaniis kiyyoodhuma isaan
dhoksaniin qabame. **16** Waaqayyo murtii qajeelaa
kennuudhaan beekama; hamoonni garuu hojii harka
isaaniitiin kiyyoo seenu. **17** Namoonni hamoon,
warri Waaqa irraanfatan hundinuu sii'oolitti gad
bu'u. (Sheol h7585) **18** Rakkattooni garuu yoom iyuu
hin irraanfaman; abdiin hiyyeeyyiis bara baraan
hin badu. **19** Yaa Waaqayyo ka'i; jabinni namaa hin
mul'atii; fuula kee duratti sabootatti haa muramu. **20**
Yaa Waaqayyo, sodaa isaanitti buusi; saboonnis akka
namuma ta'an haa beekan.

10 Yaa Waaqayyo, ati maaliif achi fagaattee
dhaabatta? Yeroo rakkinaattis maaliif of

dhoksita? **2** Namni hamaan of tuulummaa isaatiin
hiyyeessa adamsa; inni maluma malatuun haa qabamu.
3 Namni hamaan hawwii isaatiin of jaja; ofittoo ni
eebbisa; Waaqayyoon immoo ni arrabsa. **4** Namni
hamaan sababii of tuuluuf Waaqa hin barbaadu;
yaada isaa hundumaa keessas Waaqni hin jiru. **5**
Karaan isaa yeroo hunda ni milkaa'af; inni of tuula;
seerri kees isa irraa fagoo dha; diinota isaa hundattis
tuffiidihaan qummaada. **6** Innis, "Wanni na sochoosu
hin jiru; rakkinnis gonkumaa na hin argatu" ofiin
jedha. **7** Afaan isaa abaarsaan, sobaa fi doorsisaan
guutameera; dabaa fi hamminni arraba isaa jala
jiru. **8** Inni gandoota keessatti riphee eeggata; iddo
dhokataattis warra yakka hin qabne ajeesa. Ija
isaatiinis hiyyeeyyi gaada. **9** Akka leenca daggala isaa
keessaatti riphee eeggata. Hiyyeessa qabachuudhaaf
dhokatee eeggata; hiyyeessas qabatee kiyyoo isaatiin
harkifata. **10** Hiyyeessi sunis ni caccaba; gad of qabas;
humna nama hamaa jalattis ni kufa. **11** Innis, "Waaqa
irraanfateera; fuula isaas dhokfateera; gonkumaa
hin argu" ofiin jedha. **12** Yaa Waaqayyo ka'i! Yaa
Waaqi harka kee ol kaafadhu. Rakkataas hin dagatin.
13 Namni hamaan maaliif Waaqa arrabsa? Maaliifis
garaa isaatti, "Inni waan kanatti na hin gaafatu"
jedha? **14** Yaa Waaqi, ati garuu rakkinaa fi gadda warra
miidhamanii ni argita; harka keetiinis gatii baasifta.
Deegaan dabarsee sitti of kenna; ati ijoollee abbaa hin
qabneef gargaaraa dha. **15** Irree nama hamaaatii fi jal'aa
cabsi; hamma hamminni isaa dhumee dhabamutti,
hammina isaatti isa gaafadhu. **16** Waaqayyo bara baraa
hamma bara baraatti Mootii dha; ormoonni lafa isaa
irraa ni barbadaa'u. **17** Yaa Waaqayyo, ati hawwii
rakkattoota ni dhageessa; isaan jajjabeessita; iyya
isaanii illee ni dhaggeeffatta; **18** kunis akka namni
biyyoo irraa uumame si'achi isaan hin cunqursineef
ati ijoollee abbaa hin qabnee fi cunqurfamtootaaf
akka dhaabattuuf.

11 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfanna Daawit.
Ani Waaqayyotti kooluu galeera. Yoos isin
akkamitti lubbuu kootiinakkana jechuu dandeessu:
"Ati akkuma simbirroo tulluu keetti barrisi. **2** Kunoo
namoonni hamoon iddaa isaanii dabsataniiru; isaan
warra toloota ta'an, dukkana keessa waraanuu
jedhanii, xiyya isaanii ribuutti dhaabataniiru. **3**
Yoo hundeeawan diigaman, namni qajeelaan maal
gochuu danda'a?" **4** Waaqayyo mana qulqullummaa

isaa qulqulluu sana keessa jira; teessoon Waaqayyoo samii irra jira. Inni ilmaan namootaa ni ilaala; iji isaa namoota ni qora. 5 Waaqayyo qajeeltotaa fi jal'oota ni qora; lubbuun isaa garuu nama goolii jaallatu ni jibbiti. 6 Inni hamoota irratti, barbadaa ibiddaatii fi dinyii boba'u ni roobsa; qoodni isaaniis bubblee finiinaa dha. 7 Waaqayyo waan qajeelaa ta'eef, murtii qajeelaa jaallata; toloonnis fuula isaa ni argu.

12 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan akka sirna Shamiiniitiitti faarfatamu. Yaa Waaqayyo, namni Waaqa sodaatu hin jiruutii ati na gargaar; ilmaan nama keessas namni amanamu dhabameeraati. 2 Namni hundinuu ollaa isaatti soba dubbata; isaan nama saadanii garaa lamaan dubbatu. 3 Waaqayyo afaan nama saadu hunda, arraba of tuulu hundas haa kukkutu; 4 isaanis, "Nu arraba keenyaa ni moona; hidhiin keenyas keenyuma; eenyutu narratti gooftummaa qaba?" jedhu. 5 Waaqayyo, "Ani sababii hacuucamuu hiyyeeyiitiif, sababii aaduu rakkattootaatiifis amma nan ka'a. Nagaa isaan hawwan keessas isaan nan jiraachisa" jedha. 6 Dubbiin Waaqayyoo hir'ina hin qabu; innis akka meetii boolla ibiddaa keessatti baqfamee yeroo torba qulqulleeffamee ti. 7 Yaa Waaqayyo ati nu eegda; dhaloota akkanaa irraas bara baraan nu oolchita. 8 Yeroo wanni faayidaa hin qabne ilmaan namaa gidduutti kabajamutti hamoonni of dhiibuuudhaan kallattii hundaan asii fi achi naanna'u.

13 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti? Ati hamma bara baraatti na irraanfattaa? Hamma yoomiittis fuula kee na duraa dhoksita? 2 Ani hamma yoomiittin rakkina obsee guyyaa guutuu garaa koo keessatti gadda? Hamma yoomiitti diinni koo narra aana? 3 Yaa Waaqayyo Waaqa ko, na ilaali; deebii illee naa kenni. Akka ani hirriba du'aa hin rafneefis ija kootiif ifa kenni; 4 diinni koo, "Ani isa mo'adheera" jedha; amajaaifiwan koos kufaati kootti gammada. 5 Ani garuu araara kee naan amanadha; garaan koos fayyisuu keetti ni gammada. 6 Ani Waaqayyoof nan faarfadha; arjummaan isaa naa baay'ateeraati.

14 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Gowwaan garaa isaatti, "Waaqni hin jiru" jedha. Isaan xuraa'aniiru; hojiin isaaniis jibbisisaas dha; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru.

2 Waaqayyo yoo namni waa hubatu, kan Waaqas barbaadu, tokko iyyuu jiraate arguuf jedhee, samii irraa ilmaan namootaa gad ilaala. 3 Hundinuu dogoggoraniiru; hundi isaaniis xuraa'aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru. 4 Warri hammina hojjetan kanneenakkuma waan buddeena nyaataniitti saba koo nyaatan, warri Waaqayyoon hin waammanne hundinuu homaa hin beekanii? 5 Isaan sodaadhaan liqimfamaniiru; Waaqni dhaloota qajeeltotaa wajjin jiraati. 6 Isin jal'oonee karoora hiyyeeyyii jalaa fashaleessitu; Waaqayyo garuu da'oo isaanii ti. 7 Maaloo utuu Xiyoon keessaa fayyinni Israa'eliif dhufee! Yommuu Waaqayyo saba isaa warra booji'aman deebisutti, Yaaqoob haa ililchu; Israa'elis haa gammadu!

15 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, eenyutu dukaana kee keessa jiraata? Eenyutu tulluu kee qulqulluu sana irra jiraachuu danda'a? 2 Nama adeemsi isaa mudaan hin qabnee fi nama waan qajeelaa hojjetu, nama garaa isaati dhugaa dubbatuu fi 3 kan arraba isaatiin nama hin hamanne, nama ollaa isaatti waan hamaa hin hojennee fi nama ollaa isaa maqaa hin balleessine, 4 kan nama hamaa tuffatee warra Waaqayyoon sodaatan garuu kabaju, yoo waan isaa miidhu ta'e illee nama kakuu isaa eegu, 5 nama maallaqa isaa hiiqidhaan hin liqeessinee fi kan nama yakka hin qabne miidhuuf jedhee matta'aa hin fudhannee dha. Namni wantoota kanneen hojjetu, golkumaa hin raafamu.

16 Miiktaamii Daawit. Yaa Waaqi, ani kooluu sitti galeeraati, ati na eegi. 2 Anis Waaqayyo, "Ati Gooftaa koo ti; ani si malee gaarummaa hin qabu" nan jedha. 3 Qulqullooni lafa irraa garuu ulfina qabeeyyii dha; anis isaanitti baay'ee nan gammada. 4 Warra waaqota tol famoo duukaa bu'an, gaddi isaanii ni guddata. Dhibaayyuu dhiigaa ani isaanif hin dhibaafadhu; yookaan afaan kootiin maqaa isaanii hin dha'u. 5 Waaqayyo qooda dhaala kootii fi qooda xoofoo koo ti; ixaa koos situ naa jiraachisa. 6 Funyoon daangaa iddo gaarii naa bu'eera; dhugumaan ani dhaala nama gammachiisu qaba. 7 Waaqayyo isaa na gorsu sana ani nan jajadha; halkanis yaadni koo na qajeelcha. 8 Ani yeroo hunda fuula koo duraa Waaqayyoon qaba. Waan inni mirga koo jiruuf ani hin raafamu. 9 Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililcha; foon

koos nagaadhaan jiraata; **10** ati sii'ool keessatti na hin dhiftuutii, yookaan amanamaan kee akka tortoru hin gootu. (Sheol h7585) **11** Ati karaa jirenyaa na barsiifta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta; gara mirga keetii gammachuu bara baraatu jira.

17 Kadhanna Daawit. Yaa Waaqayyo, iyyata ani murtii qajeelaaf iyyadhu dhaga'i; boo'icha koos dhaggeeffadhu. Kadhanna koo kan afaan nama hin gowwoomsine keessaa ba'uufis gurra kenni. **2** Murtiin koo si biraa haa dhufu; iji kees waan qajeelaa haa argu. **3** Ati yoo garaa koo qorte, halkaniis yoo na ilaalte, yoo na sakattaates, homaa narratti hin argattu; ani akka afaan koo cubbuu hin hojenneef kutadheeraatii. **4** Waa'ee hojii namootaa immoo ani dubbii afaan keetiitiin karaa gooltotaa irraa of eeggadheera. **5** Tarkaanfiin koo karaa kee irratti cimeera; miilli koos hin mucucaanne. **6** Yaa Waaqi, waan ati deebii naa kennituuf ani sin waammadha; gurra kee gara kootti qabiitii kadhanna koo dhaga'i. **7** Yaa isa warra diinota isaanii jalaa sitti baqatan harka kee mirgaatiin oolchitu, ati jaalala kee isa hin geeddaramne sana haala dinqisiisaadhaan argisiisi. **8** Akka agartuu ija keetiitti na eegi; gaaddidduu qoochoo keetiitiin na dhoksi; **9** hamoota na dhiphisan jalaa, diinota na aijeesuuf na marsan jalaa na baasi. **10** Isaan garaa isaanii kan namaan hin naane sana ni guduunfu; afaan isaaniis of tuulummaadhaan dubbata. **11** Isaan faana na dha'u; ammas na marsaniiru; lafaan na dha'uudhaafis ija babaasu. **12** Isaan akka leenca waa kukkutachuu kajeeluu ti; akka leenca guddaa riphee waa gaaduu ti. **13** Yaa Waaqayyo ka'i; itti ba'iitii isaan kuffisi; goraadee keetiini hamoota jalaa na baasi. **14** Yaa Waaqayyo, namoota akkanaa jalaa, namoota addunyaa kanaa warra qoodni isaanii jirenyuma ammaa ta'e jalaa harka keetiin na baraari. Garaan isaanii waan ati isaaniiif kuufte haa quufu; ijoolleen isaanii akka malee haa quufan; isaanii waan isaan irraa hafe daa'imman isaaniiif haa kaa'an. **15** Ani garuu qajeelummaadhaan fuula kee nan arga; yommuun dammaquttis ani ulfina kee arguudhaan nan quufa.

18 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit garbicha Waaqayyo; innis yommuu Waaqayyo harka diinota isaa hundaa fi harka Saa'ol jalaa isaa baasetti dubbii faarfannaa kana Waaqayyoof faarfate. Innis akkana jedhe: Yaa Waaqayyo jabina ko, ani

sin jaalladha. **2** Waaqayyo kattaa koo, da'annoo kootii fi oolchaa koo ti; Waaqni koo kattaa koo kan ani kooluu itti galuu dha; inni gaachana kootii fi gaanfa fayyina koo ti; da'annoo koo cimaa dha. **3** Ani Waaqayyo galanni isaaf malu sana nan waammadha; diinota koo jalaas nan baraarama. **4** Funyoon du'aa na xaxe; lolaan badiisaas na liqimseera. **5** Funyoon sii'ool natti marame; kiyyoon du'aas natti dhufe. (Sheol h7585) **6** Ani dhiphina koo keessatti Waaqayyoon nan waammadhe; gargaarsaafis Waaqa kootti nan iyyadhe. Innis mana qulqullummaa isaatii sagalee koo dhaga'e; iyyi koos gurra isaa seene. **7** Lafti ni hollatte; ni sochootes; hundeeawan tulluuwwaniis ni raafaman; sababii inni dheekkameefis isaan ni hollatan. **8** Aarri funyaan isaatii ol ba'e; ibiddi waa barbadeessu afaan isaatii ba'e; cileen boba'us afaan isaatii ba'e. **9** Inni samiiwwan tarsaasee gad bu'e; duumessoonni gurraachis miilla isaa jala turan. **10** Inni kiirubeelin yaabbatee barrise; qoochoo qilleensaatiiniis ol ba'e. **11** Inni dukkana haguuggii isaa, duumessa samii kan bokkaadhaan dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. **12** Ifa fuula isaa keessaas duumessi dhagaa cabbiitii fi bakakkaadhaan tarsaasee ba'e. **13** Waaqayyo samiidhaa ni qaqawweessa'e; sagaleen Waaqa Waan Hundaa Olii ni dhaga'ame. **14** Inni xiyya isaa darbatee diinota bittinnees; bakakkaas gad dhiisee isaan fixe. **15** Yaa Waaqayyo, dheekkamsa keetiin, humna hafuura funyaan keetii ba'uutin, sululawan galaanaa ifatti baafaman; hundeeawan lafaas qullaa hafan. **16** Inni ol gubbaadhaa gad hiixatee na qabe; bishaanota gad fagoo keessaas na baase. **17** Inni diina koo isa jabaa jalaa, amajaajota koo warra akka malee natti ciman jalaas na baase. **18** Isaan guyyaa rakkina kootti natti dhufan; Waaqayyo garuu gargaarsa koo ture. **19** Inni iddo bal'aatti na baase; waan natti gammadeefis na oolche. **20** Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootiitti naa kenneera; akkuma qulqullina harka koottis na badhaase. **21** Ani karaa Waaqayyo eegeeraatii; Waaqa koo irraa garagalee hammina hin hojenne. **22** Seerri isaa hundinuu fuula koo dura jira; anis labsii isaa irraa hin gorre. **23** Ani fuula isaa durattis mudaan hin qabutre; cubbuu irraas of eeggadheera. **24** Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootti, akkuma harki koo fuula isaa durattis qulqulluu ta'ettis na badhaaseera. **25** Ati nama amanamaatti amanamummaa kee argisiifta; nama mudaan hin qabnettis kan mudaan hin qabne

taata. 26 Nama qulqulluutti qulqulluu taata; nama jal'aatti immoo jal'aa taata. 27 Ati warra gad of qaban ni oolchita; ija of tuulu garuu gad deebifta. 28 Yaa Waaqayyo ati ibsaa koo jabeessitee ni ibsita; Waaqni koo dukkana koo ifatti ni geedara. 29 Ani gargaarsa keetiin loltoota dhiibbadhee nan deema; Waaqa kootiinis dallaa utealuu nan danda'a. 30 Waaqa kana karaan isaa mudaa hin qabu; dubbiin Waaqayyoo hir'ina hin qabu; warra isatti kooluu galan hundaaf Waaqayyo gaachana ta'a. 31 Waaqayyo malee Waaqni eenyu? Waaqa keenya malees kattaan eenyu? 32 Kan humna na hidhachiisu, kan akka karaan koos nagaa ta'u godhu Waaqa. 33 Inni miilla koo akka miilla borofaa godha; iddo ol dheeraa irras na dhaabachiisa. 34 Inni harka koo waraanaaf leenjisa; irreen koos iddaa naasii dabsuu ni danda'a. 35 Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf goota; harki kee mirgaa ol na qabeera; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. 36 Akka koomeen koo hin mucucaanneef, miilla kootiif daandii bal'ifteerta. 37 Ani diinota koo ari'ee nan qaqqabahde; hamma isaan barbadaa'anittis ani duubatti hin deebine. 38 Ani akka isaan deebi'anii ka'uu hin dandeenyef isaan nan barbadeesse; isaanis miilla koo jalatti ni kufan. 39 Ati lolaaf humna na hidhachifte; amajaajota koos fuula koo duratti gad deebifte. 40 Akka diinonni koo dugda duubatti deebi'anii baqatan gooteerta; anis amajaajota koo barbadeesseera. 41 Isaan gargaarsaaf iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin kennineef. 42 Anis akkuma awwaara bubbeen fudhatuutti isaan nan daake; akkuma dhoqqee daandii irraatti isaan nan dhidhiite. 43 Ati lola namootaa jalaa na baafteerta; mataa sabootaa na gooteerta; sabni ani hin beekne na tajaajila. 44 Namoonni ormaa na sossobatan; isaan akkuma waa'ee koo dhaga'aniin naaf ajajaman. 45 Isaan hundi abdii kutatan; hollachaas da'annoo isaanii jabaa keessaa ba'an. 46 Waaqayyo jiraataa dha! Kattaan koo haa eebbfam! Waaqni Fayyisaan koo ol ol haa jedhu! 47 Inni Waaqa haaloo naa baasu, kan sabootas na jalatti bulchuu dha; 48 diinota koo jalaas na baasa. Ati amajaajota kootii ol na goota; gooltota jalaas na baafte. 49 Kanaafuu yaa Waaqayyo, ani saboota gidduutti sin leellisa; faarfannaal galataa illee maqaa keetiif nan faarfadha. 50 Inni mo'annaawwan gurguddaa mootii isatiif ni

kenna; dibamaa isaa Daawitii fi sanyii isatiif, jaalala bara baraa ni argisiisa.

19 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaal Daawit. Samiiwwan ulfina Waaqaa odeessu; bantiin samiis hojii harka isaa labsa. 2 Guyyaan tokko guyyaa kaanitti odeessa, halkan tokkos halkan kaanitti beekumsa mul'isa. 3 Haasaan yookaan dubbiin hin jiru; sagaleen isaaniis hin dhaga'amu. 4 Ta'us sagaleen isaaniis lafa hundumaa, dubbiin isaaniis handaara addunyaa ga'e. Inni samiiwwan keessatti biiftuudhaaf dunkaana dhaabe; 5 biiftuunis akkuma misirricha dinqa isatiif ba'uutii fi akkuma mo'ataa fiigicha dorgomutti gammadu tokkoo ti. 6 Isheenis handaara samiiwwanii tokkoo baatee gara handaara kaaniitti naannofti; wanni ho'a ishee jalaa dhokatu tokko iyyuu hin jiru. 7 Seerri Waaqayyoo mudaa hin qabu; lubbuu namatti deebisa. Ajajni Waaqayyoo amanamaa dha; nama wallaalaab beekaa godha. 8 Seerri Waaqayyoo qajeelaa dha; garaadhaaf gammachuu kenna. Ajajni Waaqayyoo qulqulluu dha; ijaafis ifa kenna. 9 Waaqayyoon sodaachuu qulqulluu dha; bara baraan jiraata. Murtiin Waaqayyoo dhugaa dha; walumaa galattis qajeelaa dha. 10 Inni warqee caalaa, warqee akka malee qulqulleeffame caalaa iyyuu gatii qabeessa; inni damma caalaa, nadhii dammaa caalaa mi'aawaa dha. 11 Murtii kanaanis tajaajilaan kee ni gorfama; isa eeguunis gatii guddaa qaba. 12 Eenyutu dogoggora isaa hubachuu danda'a? Yakka koo isa dhokfamaa irraa na qulqulleessi. 13 Tajaajilaan kee cubbuu ija jabinaan hojjetamu irraa eegi; cubbuun kunis na hin mo'atin. Yoos ani hir'ina malee nan jiraadha; dogoggora guddaa irraas qulqulluu nan ta'a. 14 Yaa Waaqayyo, Kattaa koo fi Furii ko, dubbiin afaan kootii fi yaadni garaa koo fuula kee duratti fudhatamaa haa ta'u.

20 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaal Daawit. Guyya rakkinaatti Waaqayyo deebii siif haa kenu; maqaan Waaqa Yaaqoobis si haa eegu. 2 Inni iddo qulqulluudhaa gargaarsa siif haa ergu; Xiyoon irraas jabina siif haa kenu. 3 Aarsaa kee hunda siif haa yaadatu; qalma kee kan gubamus siif haa fudhatu. 4 Hawwii garaa keetii siif haa kenu; karoora kee hundas fiixaan siif haa baasu. 5 Yommuu ati mo'attutti ililchinee maqaa Waaqa keenyaatiin faajji keenya ol fudhanna. Waaqayyo waan ati kadhattu

hundumaa siif haa kenu. **6** Ani akka Waaqayyo dibamaa isaa fayyisu amma beeka; Waaqayyo humna nama fayyisu kan harka isaa mirgaa keessa jiru sanaan samii isaa qulqulluu keessaa deebii ni kennaaf. **7** Namoonni tokko tokko gaariwwan amanatu; kaan immoo fardeen amanatu; nu garuu maqaa Waaqayyo Waaqa keenyaa amananna. **8** Isaan gafatani kufu; nu garuu ol kaana; jabaannees ni dhaabanna. **9** Yaa Waaqayyo, ati mootiidaaf mo'annaa kenni! Yommuu nu si waammannuttis deebii nuu kenni!

21 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfanna Daawit.

Yaa Waaqayyo, mootiin jabina keetti baay'ee gammada. Gargaarsa keettis gammachuun isaa hammam guddaa dha! **2** Ati hawwii garaa isaa kenniteefii jirta; kadhannaaf afaan isaa is hin dhowwanne. **3** Ati eebba guddaadhaan isaa simatte; gonfoo warqee qulqulluus mataa isaa irra keesse. **4** Inni jirenya si kadhate; atis ni kenniteef; bara dheeraas bara baraa hamma bara baraatti kenniteef. **5** Ulfinni isaa mo'annaa ati isaaaf kenniteen guddaa ta'e; atis ulfinaa fi surraa isatti uwuwifte. **6** Ati eebba bara baraa kenniteef; akka inni gammachuun argama keetiitiin gammadus goote. **7** Mootichi Waaqayyoon amanataati; sababii jaalala Waaqa Waan Hundaa Olii kan hin geeddaramne sanaatiifis inni hin raafamu. **8** Harki kee diinota kee hunda ni qabata; harki kee mirgaas warra si jibban ni qaba. **9** Yeroo mul'achuu keetiitti, akka boolla ibiddi keessaa boba'uu isaan goota. Waaqayyo dheekkamsa isatiin isaan liqimsa; ibiddis isaan fixa. **10** Ati sanyii isaanii lafa irraa, ijomlee isaanii ilmaan namaa gidduudhaa ni balleessita. **11** Isaan yoo waan hamaa sitti yaadan, yoo daba sitti mari'atanis hin milkaa'an. **12** Ati yommuu iddaa kee isaanitti qabdutti, akka isaan baqatan gootaatii. **13** Yaa Waaqayyo, jabina keetiin ol ol jedhi; nu humna kee ni jajanna; ni faarfannas.

22 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeedaloo "Borofa Ganamaa" jedhu. Faarfanna Daawit. Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte? Ati na gargaaruu irraa, iyya koo irraas maaliif akkas fagaatta?

2 Yaa Waaqa ko, ani guyyaa guyyaa sittin iyyadha; ati garuu deebii naaf hin deebiftu; halkan halkanis afaan hin qabadhu. **3** Ati garuu Qulqullicha teessoo irra taa'uu dha; ati galata Israa'el. **4** Abbooti keenyaa si amanatan; isaan si amanatan; atis isaan oolchite. **5**

Isaan sitti iyyatan; ni fayyifamanis; si amanatan; hin qaanoofnes. **6** Ani garuu raammoodha malee nama miti; ani nama namni itti qoosuu fi sabnis tuffatuu dha. **7** Warri na argan hundinuu natti kolfu; mataa isaanii raasanii na arrabsu. **8** Akkanas jedhu; "Inni Waaqayyoon amanata; mee Waaqayyo isaa haa oolchu kaa. Inni waan isatti gammaduuf, isaa haa oolchu." **9** Ati garuu gadameessa keessaa na baafte; harma haadha koo irrattis, situ nagaan na egee. **10** Ani gaafan dhaladhee jalqabee srratti nan gatame; erga haati koo na deessee jalqabdee ati Waaqa koo ti. **11** Ati narraa hin fagaatin; rakkinni dhi'aateeraatii; namni na gargaarus hin jiru. **12** Korommiin baay'een na marsu; korommiin Baashaan jajjaboonis karaa hundumaan na marsu. **13** Isaanis akka leenca beela'ee aaduu afaan isaanii bal'isani natti banatu. **14** Ani akkuma bishaaniitti nan dhangalaafame; lafeen koo hundinuus wal gad dhiise. Onneen koo gara gagaatti geeddarame; na keessattis baqe. **15** Jabinni koo akka qiraaci goge; arrabni koo laagaatti na maxxane; awwaara du'aa keessas na ciibsite. **16** Saroonni na marsaniiru; gareen namoota hamoo na marseera; isaanis harkaa fi miilla koo waraanani fullaasaniiru. **17** Ani lafee koo hunda lakkaa'uu nan danda'a; isaanis ija babaasanii na ilaalu; akkas ta'uu koottis ni gammadu. **18** Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan. **19** Yaa Waaqayyo, ati garuu narraa hin fagaatin; yaa Jabina koo na gargaaruuf ariifadhu. **20** Lubbuu koo goraadee jalaa, jirenya koo immoo humna sarootaa jalaa baasi. **21** Afaan leenca jalaa na miliqi; gaanfa gafarsaa jalaas na baasi. **22** Maqaa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa keessattis sin jajadha. **23** Isin warri Waaqayyoon sodaattan isaa jajadhaa! Isin sanyiin Yaaqoob hundinuu isaa ulfeessaa! Sanyiin Israa'el hundinuus isaa sodaadhaa! **24** Inni dhiphina nama dhiphatee hin tuffanne yookaan hin balfineetii; yommuu inni gargaarsaaf isatti iyyatettis, ni dhaga'eef malee fuula isaa hin dhokfanne. **25** Galanni ani yaa'ii guddaa irratti siif galchu si biraa dhufa; warra si sodaatan durattis wareega koo of irraa nan baasa. **26** Hiyyeyyiin nyaatanii quufu; warri Waaqayyoon barbaaddatanis isaa ni jajatu; garaan keessan bara baraan haa jiraatu! **27** Handaarri lafaa hundinuu ni yaadata; gara Waaqayyootis ni deebi'a; maatiwwan sabootaa hundinuus fuula isaa duratti ni sagadu; **28** mootummaan kan Waaqayyootii; innis saboota hunda

ni bulcha. 29 Sooreyyiin lafaa hundinuu ni nyaatu; ni waaqeffatus; warri of jiraachisuu hin dandeenye kanneen biyyoo seenan hundi fuula isaa duratti ni jilbeenfatu. 30 Dhaloonti dhufu isa tajaajila; dhaloota boriittis waa'een Gooftaa ni himama. 31 Sababii inni waan kana hojjeteef, isaan saba dhalachuuif jirutti qajeelummaa isaa ni labsu.

23 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo tiksee koo ti; ani homaa hin dhabu. 2 Inni marga lalisaa keessa na boqochiisa; gara bishaan tasgabbaa'aattis na geessa; 3 inni lubbuu natti deebisa. Maqaa isaatiif jedhees karaa qajeelaa irra na deemsisa. 4 Ani yoon sulula gaaddisa du'aa keessa deeme illee ati waan na wajjin jirtuuf, homaa hin sodaadhu; uleen keetii fi bokkuun kee na jajjabeessu. 5 Ati utuma diinonni koo ilaalanuu fuula koo duratti maaddii naa qopheessita. Mataa koo zayitii dibda; xoofoon koos giutuu irraan dhangala'aa dha. 6 Dhugumaan gaarummaan keetii fi araarri kee, bara jirenya kootii hunda na duukaa bu'u; anis bara baraan, mana Waaqayyoo keessa nan jiraadhu.

24 Faarfannaa Daawit. Laftii fi wanni lafa irra jiru hundinuu, addunyaa fi wanni ishee keessa jiraatu hundinuu kan Waaqayyoo ti; 2 inni galanota irratti ishee hundeesseeraatii; bishaan irras ishee dhaabeera. 3 Eenyutu tulluu Waaqayyootti ol ba'a? Iddoo isaa qulqulluu sanas eenyutu dhaabata? 4 Nama harka qulqulluu fi garaa qulqulluu qabu, nama lubbuu isaa gara waqaq tolfaamatti ol hin kaafne yookaan nama sobaan hin kakannee dha. 5 Inni Waaqayyo biraq eebba, Waaqa Fayyisaa isaa biraq immoo qajeelummaa ni argata. 6 Dhaloonti kun dhaloota warra isa barbaadanii ti; kan dhaloota warra fuula Waaqa Yaaqoob barbaadanii ti. 7 Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis balbalawwan durii, akka mooltiin ulfinaa ol galuuf ol qabamaa. 8 Mootiin ulfinaa kun eenyu? Waaqayyo jabaa fi humna qabeessa, Waaqayyo isa waraana keessattis humna qabu sanaa dha. 9 Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis balbalawwan durii akka mooltiin ulfinaa ol galuuf mataa keessan ol qabadhaa. 10 Mootiin ulfinaa kun eenyu? Waaqayyo Waan Hunda Danda'u sun, inni Mootii ulfinaa ti.

25 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani lubbuu koo gara keetti ol nan qaba. 2 Yaa Waaqa koo ani sin amanadha. Ati na hin qaanessin; akka diinonni koo

na mo'atanis hin godhin. 3 Namni si eeggatu tokko iyyuu yoom iyyuu hin qaaneffamu; warri sababii malee yakka hojjetan garuu ni qaaneffamu. 4 Yaa Waaqayyo, karaa kee na argisiisi; daandii kees na barsiisi; 5 ati Waaqa Fayyisaa koo waan taateef, dhugaa keetiin na dura bu'i; na barsiisi; anis guyyaa guutuu sin eeggadha. 6 Yaa Waaqayyo, araara keetii fi jaalala kee yaadadhu; isaan durumaa jalgabani jiruutii. 7 Cubbuu afaan kootii yookaan dogoggora koo hin yaadatin; yaa Waaqayyo, gaarummaa keetiif jedhiitii akkuma araara keetiitti na yaadadhu. 8 Waaqayyo gaarrii dha; tolaadhas; kanaafuu inni daandii isaa cubbamootatti argisiisa. 9 Warra gad of qaban waan qajeelaa ta'een geggeessa; karaa isaa isaan barsiisa. 10 Karaan Waaqayyoo hundinuu warra kakuu isaatii fi seera isaa eeganiif araaraa fi dhugaa dha. 11 Yaa Waaqayyo, cubbuun koo guddaa ta'u iyyuu maqaa keetiif jedhiitii dhiifama naa godhi. 12 Namni Waaqayyoon sodaatu eenyu? Waaqayyo karaa inni filachuu qabu isa argisiisa. 13 Lubbuun isaa badhaadhummaadhaan jiraatti; sanyiin isaa lafa dhaala. 14 Waaqayyo icciitii isaa warra isa sodaatan duraa hin dhoksu; kakuu isaa illee isaan beeksisa. 15 Iji koo yeroo hunda gara Waaqayyoo ilaala; inni miilla koo kiyyoo keessaa ni baasaatii. 16 Gara kootti garagali; garaas naa laafi; ani kophaa koon jiraatii; rakkataadhas. 17 Yaaddoon garaa kootii baay'ateera; dhiphina koo keessas na baasi. 18 Dhiphina kootii fi rakkina koo ilaali; cubbuu koo hunda naa dhiisi. 19 Akka diinonni koo baay'atan, hammam akka cimsanii na jibban argi! 20 Lubbuu koo eegi; na oolchis; sababii ani kooluu sitti galeef, akka ani qaana'u na hin godhin. 21 Waan ani si eeggadhuuf, amanamummaa fi qajeelummaan ana haa eegan. 22 Yaa Waaqayyo, rakkina isaa hundumaa keessaa Israa'elin furi!

26 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, sababii ani jirenya hir'ina hin qabne jiraadheef, ati naa murteessi; anis utuu asii fi achi hin raafamin, Waaqayyo amanadheera. 2 Yaa Waaqayyo, qoriitii na ilaali; garaa koo fi qalbii koo qori; 3 jaalalli kee kan hin geeddaramne sun ija koo dura jiraatii; anis dhugaa keetiin nan deddeebi'a. 4 Ani warra nama gowwoomsan wajjin hin taa'u, yookaan fakkeessitoota wajjin tokkummaa hin qabaadhu; 5 ani waldaa warra hamminna hojjetanii nan jibba; hamoota

wajjinis hin taa'u. **6** Yaa Waaqayyo, ani harka koo qulqullummaadhaan nan dhiqadha; iddo aarsaa keetii irras nan naanna'a. **7** Faarfannaa galataa guddisee nan faarfadha; dinqii hojii keetii hunda nan odeessa. **8** Yaa Waaqayyo, mana ati keessa jiraattu, iddo ulfinni kee jirus nan jaalladha. **9** Lubbuu koo cubbamoota wajjin, jirenya koos warra dhiiga dhangalaasan wajjin hin balleessin; **10** warra harka isaanii keessa karoorri jal'inaa jiru kanneen harki isaanii mirgaa matta'aadhaan guutame wajjin na hin balleessin. **11** Ani garuu jirenya hir'ina hin qabne nan jiraadha; ati na furi; araaras naa buusi. **12** Miilli koo lafa wal qixxee irra dhaabata; waldaa guddaa keessattis Waaqayyoon nan jajadha.

27 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo ibsaa kootii fi fayyina koo ti; ani eenyunan sodaadha? Waaqayyo da'oo jirenya kootii ti; eenyutu na sodaachisa? **2** Namoonni hamoon yommuu foon koo nyaachuudhaaf natti dhufan, diinonni koo fi amajaajonni koo yommuu na miidhuuf natti ka'an, gufatanii kufu. **3** Yoo duulli na marse illee, garaan koo hin sodaatu; yoo waraanni natti baname illee ani hin raafamu. **4** Ani waan tokko Waaqayyoon nan kadhadha; waan kanas nan barbaada: Kunis bara jirenya kootii guutuu mana Waaqayyo keessa jiraachuu, miidhagina Waaqayyo ilaaluu fi mana qulqullummaa isaa keessatti isa kadhachuu dha. **5** Inni guyyaa rakkinaa iddoofi jiraatu na kaa'ataati; da'oo dunkaana isaa jala na dhoksa; kattaa gubbaattis ol na baasa. **6** Yommus diinota na marsanii olitti mataan koo ol jedha; dunkaana isaa keessatti illee ililleedhaan aarsaa nan dhi'eessa; Waaqayyoof nan faarfadha; nan weeddisas. **7** Yaa Waaqayyo, yommuu ani si waammadhu, sagalee koo dhaga'i; naaf araarami; deebiis naaf kenni. **8** Yommuu ati, "Fuula koo barbaadaa!" jettetti, garaan koo, "Yaa Waaqayyo, ani fuula kee nan barbaada" siin jedha. **9** Fuula kee na duraa hin dhoksin; aartee tajaajilaa kee of irraa hin deebisin; ati gargaaraa koo taateerta. Yaa Waaqayyo, Fayyisaa ko, na hin gatin; na hin dhiisini. **10** Yoo abbaan kootii fi haati koo na dhiisan illee, Waaqayyo na simata. **11** Yaa Waaqayyo, karaa kee na barsiisi; sababii ani diinota baay'ee qabuuf daandii qajeelaa irra na buusi. **12** Fedhii diinota kootiitti dabarsitee na hin kennin; dhuga baatonni sobduun narratti ka'aniiruutii; isaanis hafuura jal'inaa baafatu. **13** Anis

biyya jiraattotaa keessatti gaarummaa Waaqayyo akkan argu amma iyuu nan amana. **14** Waaqayyoon eeggadhu; cimi; jabaadhus; Waaqayyoon eeggadhu.

28 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, Kattaa ko, ani sin waammadha; ati na jalaan hin didin. Yoo ati na jalaa didde, ani akka warra boolla bu'anii nan ta'a. **2** Yommuu ani gargaarsaaf si waammadhee harka koo illee gara Iddoo Qulqullummaa kee kan Waan Hundumaa Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatti ol kaafadhu, sagalee kadhannaan koo naa dhaga'i. **3** Namoota hamoo warra jal'ina hojjetan wajjin, warra garaa isaaniitti hammina qabatani olloota isaanii wajjin garuu nagaa dubbatan wajjin na hin balleessin. **4** Akka hojii isaaniitti, akkuma hojii isaanii hamaa sanaattis deebisiif; akkuma hojii harka isaaniitti kenniif; gatii isaaniif malu isaanumatti deebisi. **5** Sababii isaan hojii Waaqayyo, yookaan waan harki isaa hojjete hin kabajneef inni isaan diiga; deebisees isaan hin ijaaru. **6** Waaqayyo haa eebbfamu! Inni iyya kadhannaan kootii naa dhaga'eeraatii. **7** Waaqayyo jabina koo fi gaachana koo ti; garaan koo isa amanata; anis gargaarsa argadheera. Garaan koo baay'ee gammada; anis faarfannaadhaan isa nan galateeffadha. **8** Waaqayyo jabina saba isaa ti; dibamaa isatiifis da'oo fayyinaa ti. **9** Saba kee fayyisi; dhaala kees eebbisi; tiksee isaanii ta'ii bara baraan isaan baadhu.

29 Faarfannaa Daawit. Isin jajjabeeyyiin, Waaqayyoof fidaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof fidaa. **2** Ulfina maqaa isatiif malu Waaqayyoof kennaa; iddo qulqullummaa isatti Waaqayyoon waaqeffadhaa. **3** Sagaleen Waaqayyo bishaanota irra jira; Waaqni ulfinaa ni qaqawweessa'a; Waaqayyo bishaanota baay'ee irratti ni qaqawweessa'a. **4** Sagaleen Waaqayyo humna qaba; sagaleen Waaqayyo surra qabeessa. **5** Sagaleen Waaqayyo birbirsa ni cabsa; Waaqayyo birbirsa Libaanoon ni caccabsa. **6** Inni Libaanoonin akka jabbiitti, Siiriyooin immoo akka dibicha gafarsaatti ni utaalchisa. **7** Sagaleen Waaqayyo balaqqeessa bakakkaatiin rukuta. **8** Sagaleen Waaqayyo gammoojiji sochoosa; Waaqayyo Gammoojiji Qaadesh sochoosa. **9** Sagaleen Waaqayyo qilxuu micciira; bosonas qullaatti hambisa. Hundinuus mana qulqullummaa isaa keessatti, "Ulfina!" jedhee iyya. **10** Waaqayyo lolaa badiisaatiin olitti teessoo isaa irra taa'a; Waaqayyo

Mootii ta'ee bara baraan teessoo isaa irra taa'a. 11 Waaqayyo saba isaatiif jabina kenna; Waaqayyo saba isaa nagaadhaan eebbisaa.

30 Faarfannaas eebba mana qulqullummaatiif

Faarfatame. Faarfannaas Daawit. Yaa Waaqayyo, sababii ati ol na fuutee akka diinonni koo natti hin gammanne gooteef, ani sin jajadha. 2 Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani gargaarsaaf sin waammadhe; atis na fayyifte. 3 Yaa Waaqayyo, ati lubbuu koo sii'oolii baafte; akka ani boolla hin buune gootees na jiraachifte. (Sheol h7585) 4 Isin qulqulloonni isaa, faarfannaadhaan Waaqayyoon jajadhaa; maqaa isaa qulqulluu sanaafis galata galchaa. 5 Dheekkamsi isaa hamma liphsuu ijaa ti; gaarummaan isaa immoo bara jireenyaa guutuudhaaf tura; boo'ichi galgala tokko qofaaf tura; ganama garuu ililleetu ta'a. 6 Anis yommuun nagaa argadhetti, "Ani gonkumaa hin raafamu" nan jedhe. 7 Yaa Waaqayyo, ati jaalala keetiin akka tulluu jabaatti na dhaabde; yeroo ati fuula kee na duraa dhoksitetti garuu naasutu na qabate. 8 Yaa Waaqayyo, ani sin waammadha; ani gara Gooftaattiakkana jedhee araaraaf nan iyyadha: 9 "Du'uu koo keessaa, boolla bu'uu koo keessaas faayidaa maaliit uargama? Biyyoon si galateeffataa? Amanamummaa kees ni odeessaa? 10 Yaa Waaqayyo na dhaga'i; na maaris; Yaa Waaqayyo, gargaarsa naa ta'i." 11 Ati boo'icha koo shuubbisuutti geeddarte; wayyaa gaddaa narraa baaftee gammachuu natti uwuwifte; 12 kunis akka lubbuun koo faarfannaadhaan si jajattuu fi akka isheen hin cal'isneefii dha. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani bara baraan sin galateeffadha.

31 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaas Daawit.

Yaa Waaqayyo, ani kooluu sitti galeera; ati gonkumaa na hin qaannessin; qajeelummaa keetiin na oolchi. 2 Gurra kee gara kootti qabi; dafitii na oolchi; kattaa ani itti kooluu galu naa ta'i; na oolchuudhaafis da'oo jabaa naa ta'i. 3 Ati waan kattaa koo fi da'oo koo taateef, maqaa keetiif jedhiitii na qajeelchi; karaa irras na buusi. 4 Ati iddooye ani itti baqadhu waan taateef, kiyyoo diinonni koo naa kaa'an keessaa na baasi. 5 Ani hafuura koo dabarsee harka keettin kennadha; yaa Waaqayyo Waaqa dhugaa, ati na furi. 6 Ani warra waaqota faayidaa hin qabne abdatan nan jibba; Waaqayyoon garuu naan amanadha. 7 Ani jaalala kee kan hin geeddaramne sanatti nan

gammada; nan ililchas; ati dhiphina koo argiteertaatiif; rakkina lubbuu kootii illee beekteerta. 8 Ati dabarsitee diinatti na hin kennine; miilla koos iddooye bal'aa irra dhaabdeerta. 9 Yaa Waaqayyo, ani dhiphina keessan jiraatii na baasi; iji koo gaddaan, lubbuun koo fi dhagni koo gaddaan dadhabaniiru. 10 Jireenyi koo gaddaan, umuriin koo aaduudhaan dhumeera; jabinni koo sababii dhiphina kootiitiif laafeera; lafeen koos xuuxameera. 11 Sababii diinota koo hundaatiif, ani olloota koo biratti waan sodaachisaa, michoota koo biratti immoo waan jibbiisisa ta'eera; warri karaa irratti na arganis na baqatu. 12 Ani akkuma nama du'eetti irraanfatameera; akkuma qodaa cabaas nan ta'e. 13 Asaasa namoota baay'ee nan dhaga'atii; kallattii hundaan sodaatu jira! Isaan natti malatanii lubbuu koo balleessuuf mari'atan. 14 Yaa Waaqayyo, ani garuu sin amanadha; "Ati Waaqa koo ti" nan jedha. 15 Barri koo si harka jira; diinota koo jalaa, warra na ari'atan harkaas na baasi. 16 Fuulli kee tajaajilaa kee irratti haa ifu; jaalala kee kan hin geeddaramne sanaanis na baraari. 17 Yaa Waaqayyo, ani hin qaaneffamin; ani si waammadheeraatiif; warri hamoon garuu haa qaaneffaman; cal'isaniis sii'ool keessa haa bu'an. (Sheol h7585) 18 Afaan soba dubbatu, kan of tuulummaa fi tuffidhaan, nama qajeelaatti kooree dubbatu haa duudu. 19 Gaarummaan kee kan ati warra si sodaataniif ol keesse, kan ati fuula namootaa duratti warra kooluu sitti galaniif kennite akkam guddaa dhal. 20 Da'oo fuula keetitiin, waan namoonni isaanitti malatan jalaa isaan dhoksita; dunkaana kee keessattis dubbiin tuttuquu jalaa isaan da'eessita. 21 Waaqayyo haa eebbfamu; inni yeroo ani magaalaa marfamte keessa turetti, jaalala isaa dinqisiisa sana na argisiiseeraatiif. 22 Ani yeroon akka malee dhiphadheti, "Ani fuula kee duraa badeera!" jedheen ture. Ati garuu yeroo ani gargaarsaaf sitti iyyadhetti, kadhannaa koo naa dhageesse. 23 Qulqulloonni isaa hundinuu, Waaqayyoon jaalladhaa! Waaqayyo amanamoota ni eega; of tuultotaaf garuu akkuma hojii isaaniitti irra dabarsee deebisaaf. 24 Warri Waaqayyoon abdattan hundinuu jabaadhaa; garaan keessan hin sodaatin.

32 Faarfannaas Daawit. Maskiil. Namni yakki isaa dhiifameef, kan cubbuun isaas haguugameef, eebbfamaa dha. 2 Namni Waaqayyo cubbuu itti hin

lakkoofne, kan hafuura isaa keessas gowwoomsaan hin jirre, eebbfamoo dha. **3** Yeroo ani cubbuu koo himachuu dhiisetti, guyyaa guutuu aaduu kootiin, lafeen koo ni bosose. **4** Harki kee halkanii fi guyyaa natti ulfaateeraatii; jabinni koos akkuma waan ho'a bonaatiin ta'uutti xuuxame. **5** Ergasiis cubbuu koo sitti nan himadhe; balleessaa koos si hin dhokfanne. Anis, "Irra daddarba koo, Waaqayyotti nan himadha" nan jedhe; atis yakka cubbuu kootii, naa dhiifteerta. **6** Kanaafuu namni amanamaan kam iyuu, yeroo ati itti argamutti si haa kadhatu; lolaan bishaan guddas isa bira hin ga'u. **7** Ati iddoorani itti dhokadhuu dha; rakkina irraa na eegda; faarfanna mo'annaatiin is na marsita. **8** Ani karaa ati irra deemtu irratti sin qajeelcha; sin barsiisas; ani ija koo jaalalaatiin sin ilaala; sin gorsa. **9** Isin akka farda yookaan gaangoo hubannaa hin qabnee hin ta'inaa; isaan yoo luugamaa fi fuuloodhaan qabaman malee gara kee hin dhufan. **10** Dhiphinni namootaa hamoo baay'ee dha; araarri Waaqayyoo garuu nama isa amanatu ni marsa. **11** Yaa qajeeltota, isin Waaqayyotti gammadaa; warri garaa qulqulluu qabdan hundinuu ililchaa.

33 Yaa qajeeltota, isin Waaqayyotti gammadaa; isa jajuun tolootaaf ni mala. **2** Kiraaraan Waaqayyoon galateeffadhaa; baganaa ribuu kudhan qabuun isaaaf faarfadhaa. **3** Faarfanna haaraa isaaaf faarfadhaa; ribuu haalaan rukutaa; sirriitti rukutaa; gammachuudhaanis ililchaa. **4** Dubbiin Waaqayyoo qajeelaadhaatii; inni waan hoijetu hundumaatti amanamaa dha. **5** Waaqayyo qajeelummaa fi murtii qajeelaa jaallata; laftis jaalala isaa kan hin geeddaramneen guutamteerti. **6** Samiiwan dubbi Waaqayyootiin hoijetaman; tuunni urjiiwani hundinuu hafuura afaan isaatii ba'uun uumaman. **7** Inni bishaan galaanaa akka tuullaatti walitti qaba; bishaan tuujubaas kuusaa keessa kaa'a. **8** Lafti hundi Waaqayyoon haa sodaatu; sabni addunyaa irra jiraatu hundinuu, guddisee isa haa sodaatu. **9** Inni dubbateeraatii, wanni inni dubbate ni ta'e; inni ni ajaje; wanni inni ajajes ni raawwate. **10** Waaqayyo marii sabotaa ni fashaleessa; akka karoori namootaa hojii irra hin oolles ni godha. **11** Karoori Waaqayyoo garuu bara bараan, yaadni garaa isaa dhaloota hundumaa keessatti cimee ni dhaabata. **12** Sabni Waaqayyo Waaqa isaaaf ta'e, namoonni inni akka

dhaala ofii isatti filate eebbfamoo dha. **13** Waaqayyo samii irraa gad ni ilaala; ilmaan namootaa hundas ni arga; **14** inni teessoo isaa irra taa'ee, warra lafa irra jiraatan hunda gad ilaala; **15** inni garaa nama hundumaa uumu sun, hojii isaanii hunda ni hubata. **16** Mootiin baay'ina loltoota isatiin du'a hin oolu; jagnis guddina humna isatiin du'a jalaa hin ba'u. **17** Fardi mo'annaadhaaf abdii gatii hin qabnee dha; guddinni humna isaaas nama hin oolchu. **18** Garuu iji Waaqayyoo warra isa sodaatan irra, warra araara isaa abdatan irras jira; **19** inni lubbuu isaanii du'a jalaa ni baasa; bara beelaas isaan ni jiraachisa. **20** Lubbuun keenya abdiidhaan Waaqayyoon eeggatti; innis gargaarsa keenya fi gaachana keenya. **21** Garaan keenya isatti ni gammadaatii; nu maqaa isaa qulqulluu ni amanannaatii. **22** Yaa Waaqayyo, akkuma nu abdii keenya sirra kaa'annutti, araarri kee nurra haa bu'u.

34 Faarfanna Daawit. Innis fuula Abiimelek duratti maraattuu of fakkeesseef Abiimelek isa ariinaan yeroo achii deemetti faarfate. Ani yeroo hunda Waaqayyoon nan eebbis; galanni isaa yeroo hunda afaanii na hin bu'u. **2** Lubbuun koo Waaqayyoon boonti; cunqurfamtoonni dhaga'anii haa gammadan. **3** Na wajjin Waaqayyoof ulfina kennaa; kottaa walii wajjin maqaa isaa ol kaafnaa. **4** Waaqayyoon nan barbaaddadhe; innis deebii naa kenne; sodaa koo hunda keessaas na baase. **5** Warri gara isaa ilaalan ni ifu; fuulli isaanis yoom iyuu hin qaana'u. **6** Hiyyeessi kun ni iyye; Waaqayyos isa dhaga'e; rakkina isaa hundumaa keessaas isa baase. **7** Ergamaan Waaqayyoo naannoo warra Waaqa sodaatanii ni qubata; isaan ni oolchas. **8** Akka Waaqayyo gaarii ta'e mee mi'effadhaa ilaala; namni isatti kooluu galu eebbfamoo dha. **9** Isin qulqullooni isaa Waaqayyoon sodaadhaa; warri isa sodaatan homaa hin dhabanitii. **10** Leenci saafelli iyuu waa ni dhaba; ni beela'as; namni Waaqayyoon barbaaddatu garuu waan gaarii tokko illee hin dhabu. **11** Yaa ijollee ko, kottaa na dhaga'aa; anis Waaqayyoon sodaachuu isinan barsiisa. **12** Namni jirenya jaallatu, kan bara gaarii arguudhaafis bara baay'ee hawwu eenyu? **13** Arraba kee waan hamaa irraa, afaan kees soba dubbachuu irraa eeggadhu. **14** Hamminna irraa deebi'i; gaarii hojjedhu; nagaa barbaadi; duukaa bu'is. **15** Iji Waaqayyoo qajeeltota irra jira; gurri isaa iyaa isaanitiif banamaa dha; **16** yaadannoo isaanii lafa

irraa balleessuudhaaf, fuulli Waaqayyoo warra hamaa hoijetanitti ni hammaata. 17 Qajeeltonni gargaarsaaf iyyatu; Waaqayyos isaan dhaga'a. Rakkina isaanii hunda keessaas isaan baasa. 18 Waaqayyo warra garaan isaanii cabetti dhi'oo dha; warra abdi kutatanis ni fayyisa. 19 Rakkinni nama qajeelaa baay'ee dha; Waaqayyo garuu hunda isaa jalaa isa baasa; 20 lafee isaa hunda ni eega; isaan keessaas tokko illee hin cabu. 21 Hamoota hamminatu ajjeesa; warra nama qajeelaa jibbanitti ni murteeffama. 22 Waaqayyo lubbuu tajaajiltoota isaa ni fura; warra isatti kooluu galan keessaas tokkotti illee hin murteeffamu.

35 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, warra anaan mormaniin mormi; warra na lolanis loli. 2 Gaachanaa fi mi'a lolaa qabadhu; na gargaaruudhaafis ka'i. 3 Warra na ari'anitti eeboo fi bodee luqqifadhu. Lubbuu kootiinis, "Fayyinni kee ana" jedhi. 4 Warri lubbuu koo barbaadan, haa qaana'an; haa salphatanis; warri na balleessuuf mari'atanis, abdii kutatanii duubatti haa deebi'an. 5 Akka habaqii qilleensaan fudhatamee haa ta'an; ergamaan Waaqayyoos isaan haa ari'u. 6 Karaan isaanii dukkanaa'aa fi mucuataa haa ta'u; ergamaan Waaqayyoos isaan haa ari'u. 7 Isaan sababii malee kiyyoo isaanii dhoksanii na dura kaa'aniiruutii; sababii malees boolla naa qotaniiru; 8 utuu inni hin beekin badiisni isatti haa dhufu; kiyyoon inni dhokse sunis isuma haa qabu; boolluma qote sanattis haa kufu. 9 Yoos lubbuun ko, Waaqayyotti gammaddi; fayyisuu isaattis ni ililchiti. 10 Lafeen koo hundi akkana siin jedha: "Yaa Waaqayyo, kan akka keetii eenyu? Ati dadhabdoota warra isaan caalaa jabaatan jalaa baafta; hiyyeyyii fi rakkattoota illee saamtota jalaa baafta." 11 Dhuga baatonni sobaa natti ka'an; waan ani waa'ee isaa hin beeknes na gaafatu. 12 Isaan qooda waan gaarii waan hamaa naa deebisu; lubbuu koos kophatti hambisu. 13 Ani garuu yeroo isaan dhibamanitti, wayyaa gaddaa nan uffadhe; lubbuu koos soomaan nan miidhe. Yeroo kadhannaan koo deebii malee hafettis 14 ani akkuma waan michuu kootiif yookaan obboleessa kootiif gadduutti, gaddaan asii fi achi deddeebi'e. Akkuma waan haadha kootiif boo'uuttis, gaddaan mataa koo nan buuse. 15 Isaan garuu yeroo ani gufadhetti gammadanii walitti qabaman; utuu ani hin beekin na marsan; utuu wal irraa hin kutinis na cicciratan. 16 Isaan akkuma warra Waaqatti hin bulleetti hamminaan natti qoosan;

ilkaan isaanii illee natti qaratan. 17 Yaa Gooftaa, ati hamma yoomiitti cal'istee ilaalta? Lubbuu koo badiisa isaan fidan jalaa, jirenya koos leenca jalaa baasi. 18 Ani wal ga'i guddaa keessatti sin galateeffadha; tuuta guddaa keessatti sin jajadha. 19 Warri akkasumaan diina natti ta'an natti hin gammadin; warri sababii malee na jibban sunis ija natti hin qisin. 20 Isaan nagaa hin dubbatan; warra qabbanaan biyya keessa jiraatanittis, mala sobaa malatu. 21 Isaanis, "Baga! Baga! Ijuma keenyaan isa argine" jedhanii afaan natti banatu. 22 Yaa Waaqayyo, ati waan kana argiteerta; hin cal'isin. Yaa gooftaa, narraa hin fagaatin. 23 Yaa Waaqa koo fi Gooftaa ko, ati mirga kootiif, dhimma kootiifis dammaq; ka'i! 24 Yaa Waaqayyo Waaqa ko, akkuma qajeelummaa keetiitti naa murteessi; akka isaan natti gammadanis hin godhin. 25 Akka isaan, "Baga! Akkuma nu barbaanne ta'eera!" jedhan, yookaan akka isaan, "Nu isa liqimsineerra" jedhan hin godhin. 26 Warri dhiphina kootti gammadan hundinuu haa qaana'an; haa burjaaja'anis; warri natti kooran hundinuu, qaanii fi salphina haa uffatan. 27 Warri qajeelumma koo jaallatan, sagalee guddadhaan haa ililchan; haa gammadanis. Isaan yeroo hunda, "Waaqayyo inni nagaa garbicha isaatti gammadu guddaa dha" haa jedhan. 28 Arrabni koo qajeelummaa kee, guyyaa guutuus galata kee odeessa.

36 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit Garbicha Waaqayyoo. Ani waa'ee cubbamootaa, ergaa Waaqa bira dhufe garaa koo keessaa qaba: Waaqa sodaachuuun ija isaanii dura hin jiru. 2 Akka cubbuun isaanii ifatti ba'ee hin jibbamneefis, isaan ijuma ofii isaanii duratti akka malee of saadu. 3 Dubbiin afaan isaanii jal'inaa fi gowwoomsaa dha; isaan ogummaadhaan hojjechuu fi waan gaarii gochuu dhiisaniiru. 4 Siree isaanii irratti iyyuu isaan hammina xaxu; karaa cubbuutti of kennu; waan hamaas hin lagatan. 5 Yaa Waaqayyo, aaraari kee samiiwwan bira, amanamummaan kees duumessa bira ga'a. 6 Qajeelummaa kee akka tulluuwwan gurguddaa ti; murtiin kees akkuma tuujuba guddaa ti. Yaa Waaqayyo, ati namaa fi bineensa ni jiraachifta. 7 Yaa Waaqi, jaalallii kee inni hin geeddaramne sun akkam ulfina qabeessa! Ilmaan namootaa, gaaddisa qoochoo keetii jalatti kooluu galu. 8 Isaan badhaadhummaa mana keetii nyaatanii quufu; atis laga gammachuu keetii irraa isaan obaafaa. 9 Burqaan jirenyaa si bira

jiraatii; nu ifa keetiin ifa argina. **10** Jaalala kee warra si beekaniif, qajeelummaa kees gara toleeyyiidhaaf ittuma fufi. **11** Miilli of tuultotaa natti hin dhufin; harki hamootaaas dhiibee na hin fageessin. **12** Warri waan hamaa hojjetan kunoo kufanii diriiraniiru; gad darbatamaniiru; ka'uus hin danda'an!

37 Faarfanna Daawit. Ati sababii namoota hamootiif jettee hin aarin yookaan warra jal'ina hojjetanitti hin hinaafin. **2** Isaanakkuma margaa dafanii coollagu; akkuma biqiltuu misee dafanii gogu. **3** Waaqayyo amanadhu; waan gaariis hojjedhu; biyyattii keessa jiraadhu; nagaas qabaadhu. **4** Waaqayyotti gammadi; innis hawwii garaa keetii siif guuta. **5** Karaa kee Waaqayyotti kennadhu; isa amanadhu; inni siif milkeessa. **6** Inni qajeelummaa kee akka aduu ganamaatti, murtii kee immoo akka aduu saafaatti ibsa. **7** Waaqayyo durattii cal'isi; obsaanis isa eeggadhu; nama karaan isaa qajeeleefitti, kan hammina hojjetuttis hin hinaafin. **8** Aarii irraa of eegi; dheekkamsa irraas deebi'i; hin aarin; aarii hammina qofatti nama geessaatii. **9** Namoonni hamoon ni balleeffamuutii; warri Waaqayyo abdatan garuu lafa dhaalu. **10** Namoonni hamoon yeroo xinnoodhaaf malee si'achi hin jiraatan; yoo ati isaan barbaadde illee hin argaman. **11** Garraamonni garuu lafa ni dhaalu; nagaa guddaadhaanis ni gammadu. **12** Namoonni hamoon nama qajeelaatti mari'atu; ilkaan isaaniis isatti qaratu; **13** Gooftaan hamootatti ni kolfa; inni akka guyyaan isaanii dhi'aate ni beekaatii. **14** Namoonni hamoon hiyyeyyii fi rakkattoota lafaan dha'uudhaaf, warra karaan isaanii qajeeela ta'e immoo gorra'uudhaaf, goraadee isaanii luqqifatu; iddaa isaaniis ni dabsatu. **15** Goraadeen isaanii garuu garaadhuma isaanii waraana; iddaan isaaniis ni caccaba. **16** Badhaadhummaa hamoonni baay'een qaban irra, waan xinnoo namni qajeeelaan qabu wayya; **17** humni hamootaa ni cabaatii; Waaqayyo garuu qajeeltota jabeessee ni dhaaba. **18** Waaqayyo bara tolootaa ni beeka; dhaalli isaaniis bara baaan jiraata. **19** Isaan bara hamaa keessa hin qaana'an; bara beelaa keessas ni quufu. **20** Namoonni hamoon garuu ni barbadaa'u; diinonni Waaqayyoos akkuma miidhagina daraaraa dirree ti; isaan ni badu; akkuma aaraa ni badu. **21** Namoonni hamoon ni liqeeffatu; garuu deebisanii of irraa hin baasan; qajeeltonni garuu arjummaadhaan kennu; **22** warri Waaqayyo eebbisu lafa ni dhaalu;

warri inni abaaru garuu ni balleeffamu. **23** Adeemsi nama Waaqayyo biraa ajajama; inni karaa namicha sanaatti ni gammada. **24** Inni yoo gufate illee lafa hin ga'u; Waaqayyo harka isaatiin qabee isa dhaabaatii. **25** Ani dargaggeessan ture; amma immoo dulloomeera; garuu qajeeltonni gatamuu isaanii yookaan ijooleen isaaniis buddeena kadhachuu isaanii hin argine. **26** Qajeeltonni yeroo hundumaa ni arjoomu; ni liqeessus; ijooleen isaaniis ni eebbfamu. **27** Waan hamaa irraa deebi'iitii waan gaarii hojjedhu; yoos ati bara baaan ni jiraatta. **28** Waaqayyo murtii qajeeela jaallataati; warra isaaaf amanamanis hin gatu. Isaanis bara baaan ni eegamu; sanyiin hamootaa garuu ni balleeffama. **29** Qajeeltonni lafa ni dhaalu; bara baaan ishee irra ni jiraatu. **30** Afaan nama qajeeela ogummaa dubbata; arrabni isaas murtii qajeeela labsa. **31** Seerri Waaqa isaa garaa isaa keessa jira; miilli isaas hin mucuatu. **32** Namoonni hamoon qajeeltota gaadu; isaan ajjeesuu ni barbaadu; **33** Waaqayyo garuu harka isaaniitti jara hin dhiisu yookaan yommuu isaan murtiitti dhi'effamanitti, akka isaanitti murteeffamu hin eeyyamu. **34** Waaqayyo eeggadhu; karaa isaas eegi. Inni akka ati lafa dhaaltuuf ulfina siif kenna; atis badiisa hamootaa ni argita. **35** Nama hamaa fi garaa jabeessa, isaaakkuma muka iddoon isaa itti tolee jiru nan arge. **36** Ergasiis achiin nan darbe; inni garuu achi hin turre; ani cimsee isa nan barbaade; inni garuu hin argamne. **37** Nama mudaa hin qabne yaadatti qabdu; tolootas ilaali; sanyiin nama nagaa hin baduutii. **38** Cubbamoonni hundinuu garuu ni barbadeeffamu; galgalli nama hamaas hin tolu. **39** Fayyinni qajeeltotaa Waaqayyo biraa dhufa; inni yeroo rakkinaatti da'oo isaanii ti. **40** Waaqayyo isaan gargaara; isaan oolchas; harka namoota hamoo jalaa isaan baasa; isaan baaaras; isaan isatti kooluu galaniiruutii.

38 Faarfanna Daawit. Yaadannoodhaaf. Yaa Waaqayyo, aarii keetiin na hin ifatin yookaan dheekkamsa keetiin na hin adabin. **2** Xiyyooliin kee na waraananiiru; harki kees akka malee natti ulfaateera. **3** Sababii dheekkamsa keetiiif dhagni koo fayyaa dhabeera; sababii cubbuu kootiifis lafeen koo nagaa dhabeera. **4** Cubbuun koo na liqimseeraati; akkuma ba'aa baatamuu hin danda'amne tokkoottis natti ulfaateera. **5** Sababii gowwummaa kootiitiif, madaan

koo malaa naqate; ni ajaa'es. **6** Ani gad nan qabame; gadis nan cabe; guyyaa guutuus gaddaan oola. **7** Dugdi koo na boba'a; dhagni koos fayyaa hin qabu. **8** Ani laafeera; akka malees bututeera; garaan koo dhiphatee ani aadaan jira. **9** Yaa Gooftaa, hawwiin koo hundinuu fuula kee duratti beekamaa dha; argansuun koo si duraa hin dhokatu. **10** Lapheen koo ni dha'atti; jilbis na laafeera; ifni ija kootiis badeera. **11** Michoonni koo fi miilttoon koo sababii madaa kootiitiif narraa hiiqan; firoonni koos narraa fagaatanii dhadhaabatu. **12** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan kiyoo naa kaa'aniiru; warri na miidhuu barbaadanis waa'ee badiisa kootii dubbatu; guyyaa guutuus hammina natti yaadu. **13** Ani garuuakkuma duudaa dhaga'uu hin dandeenyee,akkuma arrab-didaa dubbachuu hin dandeenyee. **14** Ani akka nama dhaga'uu hin dandeenyee,akkuma nama afaan isaa deebii kennuu hin dandeenyees ta'eera. **15** Yaa Waaqayyo, ani sin eeggadha; yaa Waaqayyo Gooftaa ko, ati deebii naa kennita. **16** Ani, "Akka diinonni koo natti gammadan yookaan akka isaan yeroo miilli koo mucucaatutti natti of jajan hin eeyyamin" jedheeraati. **17** Ani kufuu ga'eeraati; dhukkubbiin koos takkumaa na hin dhiifne. **18** Ani balleessaa koo nan himadha; sababii cubbuu kootiitiifis nan gadda. **19** Warri akkasumaan diinota koo ta'an jajjaboo dha; warri sababii malee na jibbanis hedduu dha. **20** Warri qooda waan gaarii waan hamaa naa deebisan diinota koo ti; ani waan gaarii duukaa nan bu'atii. **21** Yaa Waaqayyo, ati na hin gatin; yaa Waaqa ko, narraa hin fagaatin. **22** Yaa Gooftaa, yaa fayyisaa ko, na gargaaruudhaaf ariifadhu!

39 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. Faarfannaa Daawit. Aniakkana nan jedhe; "Ani karaa koo nan eeggadha; arraba koos cubbuu irraa nan ittisa; hamma namni hamaan na bira jiruttis, afaan kootti luugama nan kaa'adha." **2** Ani cal'isee akkuma duudaa nan ta'e; waan gaarii dubbachuu irraas of nan quсадhe; dhiphinni koo garuu ittuma caale; **3** onneen koo na keessatti bulluqaa deeme; yeroo ani irra deddeebi'ee yaadettis ibiddi sun ni boba'e; anis arraba kootiinakkana jedheen dubbadhe; **4** Yaa Waaqayyo, ati dhuma jireenyaa kootii na argisiisi; dheerina umurii kootiis na barsiisi; jireenyi kooakkam dafee akka darbus na beeksisi. **5** Kunoo, ati bara koo taakkkuu tokkittii gooteerta; umuriin koos fuula kee duratti homaattuu hin hedamu; jireenyi nama

hundumaasakkuma qilleensa shuf jedhee darbuu ti. **6** Dhuguma iyyuu namniakkuma gaaddidduu deddeebi'a; dhugumaan inniakkumaan goolama; namni qabeenya ni kuusa; garuu eenyuuf akka walitti qabu hin beeku. **7** "Egaa amma yaa Gooftaa, ani maalin eeggadha? Abdiin koo suma irra jira. **8** Dogoggora koo hunda irraa na oolchi; nama gowwoonni itti kolfan na hin godhin. **9** Ani duudaa dha; afaan koos hin saaqqadhu; kan waan kana godhe sumaatii. **10** Ani rukuttaa harka keetiitiin dhumeeraati; dha'icha kee narraa fuudhi. **11** Ati sababii cubbuu isaaniitiif namoota ifatta; ni adabdas; akkuma biliis qabeenya isaanii ni balleessita; dhugumaan namni hundinuu qilleensuma shuf jedhee darbuu dha. **12** "Yaa Waaqayyo, kadhannaakoo naa dhaga'i; iyya ani gargaarsa barbaachaaf iyyus dhaggeeffadhu; boo'icha koos cal'istee hin ilaalin. Ani akka alagaatti si bira nan jiraadhaati; akkuma abbootii koo hundumaattis ani nama biyya ormaa ti. **13** Utuun godaanee lafa irraa hin dhabamin dura akkan deebi'ee gammaduuf, ija kee narraa deebifadhu."

40 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit.

Ani obsaan Waaqayyoon nan eeggadhe; innis gara kootti garagalee iyya koo naa dhaga'e. **2** Inni boolla sodaachisaa keessaa, dhoqree nama liqimsu keessas na baase; miilla koo kattaa irra dhaabe; ejjeta koos naa jabeesse. **3** Innis faarfannaa haaraa, faarfannaa galataas afaan koo keessa Waaqa keenyaaf kaa'e. Namoonni baay'een arganii Waaqayyo sodaatu; isas ni amanatu. **4** Namni Waaqayyoon abdatu, kan gara of tuultotaa hin ilaalle, namni warra karaa irraa jal'atanii waaqota sobaa duukaa bu'initti hin gara galle eebbfamamaa dha. **5** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, dinqin ati hojjette baay'ee dha; waan ati nuuf yaadde, namni tokko tokkoon sitti himuu danda'u tokko iyyuu hin jiru; yoo ani waa'ee isaanii labsee dubbadhe illee, baay'inni isaanii hamma hin qabu. **6** Ati aarsaa fi kennaan hin feene; gurra koo garuu naa banteerta; aarsaa gubamuu fi aarsaa cubbuu ati hin barbaanne. **7** Yeroo sana aniakkana nan jedhe; "Ani kunoo ti; ani dhufeera; waa'een koo kitaaba maramaa keessatti barreeffameera. **8** Yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuuutti nan gammada; seerri kee garaa koo keessa jira." **9** Ani yaa'ii guddaa keessatti qajeelummaa nan labsa; Yaa Waaqayyo, akkuma ati beektu, ani afaan koo hin qabadhu. **10** Ani qajeelummaa kee garaa koo keessa hin dhoksu; waa'ee amanamummaa

keetiitii fi waa'ee fayyisuu keetii nan odeessa; jaalala keetii fi dhugaa kees yaa'ii guddaa duraa hin dhoksu. **11** Yaa Waaqayyo araara kee na hin dhowwatin; jaalalli keetii fi dhugaan kee yeroo hunda ana haa eegan. **12** Rakkinni hamma hin qabne na marseeraatii; cubbuun koos na liqimseera; arguus dadhabeera; cubbuun koo rifeensa mataa koo caalaa baay'ata; onneen koos na keessatti laafteerti. **13** Yaa Waaqayyo, na fayyisutti gammadi; yaa Waaqayyo, na gargaaruudhaaf dafii kottu. **14** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan hundinuu, haa qaana'an; haa burjaaja'anis. Warri badii koo hawwan hundi, qaana'anii duubatti haa deebi'an. **15** Warri, "Baga! Baga!" anaan jedhan, qaanii isaaniitiin haa rifatan. **16** Warri si barbaadan hundinuu garuu sitti gammadanii haa ililchan. Warri fayyisuu kee jaallatan yeroo hunda, "Waaqayyo guddaa dha!" haa jedhan. **17** Ani garuu hiyyeessaa fi rakkataa dha; ta'us Gooftaan naaf yaada. Ati gargaarsa koo fi fayyisaa koo ti; yaa Waaqa ko, hin turin.

41 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit.

Namni hiyyeessaaf yaadu eebbfamaa dha; guyyaa rakkinaatti Waaqayyo isa ni oolcha. **2** Waaqayyo isa ni eega; bara jirenya isaas ni dheeressa; lafa irratti isa eebbisa; hawwii diinota isaattis dabarsee isa hin kenuu. **3** Waaqayyo siree inni dhukkubsatee irra ciisu irratti isa kunuunsa; fayyisees siree dhukkubaa irraa isa ni kaasa. **4** Anis, "Yaa Waaqayyo na maari; ani cubbuu sitti hojjedheeraatii na fayyisi" nan jedhe. **5** Diinonni koo hamminaan, "Inni yoom du'ee maqaan isaa lafa irraa bada?" jedhanii waa'ee koo dubbatu. **6** Namni tokko yeroo na gaafachuu dhufutti, utuma garaa isaatti hammina kuufatee qabuu, sobee dubbata; gad ba'ees iddo hundumatti odeessa. **7** Warri na jibban hundinuu waa'ee koo walitti hasaasu; waan akka malee hamaa ta'es natti mari'atu. **8** Isaanis, "Dhukkubni hamaan isa qabateera; inni si'achi iddo ciisu sanaa hin ka'u" jedhu. **9** Michuun koo inni natti dhi'atu, inni ani amanadhe, inni buddeena koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate. **10** Ati garuu yaa Waaqayyo na baasi; akka ani haaloo baafadhuufis ol na kaasi. **11** Akka ati natti gammaddu ani beeka; diinii koo narru hin aanuutii. **12** Ati sababii amanamummaa kootiitiif utubdee na qabda; baruma baraanis fuula kee dura na dhaabda. **13** Waaqayyo Waaqni Isra'eel, bara baraa hamma bara baraatti haa eebbfamu.

42 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiili Ilmaan Qooraahi. Akkuma gadamsi bishaan yaa'utti gaggabu sana, yaa Waaqa ko, lubbuun koo sitti gaggabdi. **2** Lubbuun koo Waaqayyoon Waaqa jiraataa dheebotti. Ani yoomin dhqaee fuula Waaqaa arga? **3** Imimmaan koo halkanii guyyaa soora naa ta'eera; namoonni guyyaa guutuu "Waaqni kee eessa jira?" anaan jedhuutii. **4** Ani yommuu waan kana yaadadhutti, lubbuu koo of keessatti nan dhangalaasa: ililee fi faarfannaa galataatiin tuuta ayyaana ayyaaneffatu tokko, hiriiraan gara mana Waaqaatti geggeessaa tuuticha wajjin akkamitti akka ani deemaa ture yaadadha. **5** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra keeyyadhu; ani amma iyyuu isa nan jajadha. Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha. **6** Lubbuun koo na keessatti gadditeerti; kanaafuu ani biyya Yordaanos irraa, fiixee Hermoonii fi Gaara Miizaarii irraa si yaadadhua. **7** Huursaa fincaa'aa keetiitiin, tuujubni tuujuba waama; dambalii fi dha'aan kee hundinuu, narru yaa'an. **8** Waaqayyo guyyaadhaan jaalala isaa kan hin geeddaramne ni ajaja; halkan immoo faarfannaan isaa na wajjin jira; kunis kadhannaan ami Waaqa jirenya kootii kadhadhuu dha. **9** Anis Waaqa Kattaa kootiinakkana nan jedha; "Ati maaliif na dagatte? Maaliif ani diinaan cunqurfamee gaddaan jiraadha?" **10** Amajaajonni koo guyyaa guutuu, "Waaqni kee eessa jira?" jedhanii natti qosudhaan, akkuma goraadee lafee koo keessaatti na dhiphisu. **11** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra kaa'adhu; ani amma iyyuu isa nan galateeffadha; Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha.

43 Yaa Waaqi, naa murteessi; saba hin amanametti dubbi koo naa falmi; gowwoomsitootaa fi jal'oota jalaas na baasi. **2** Ati Waaqa jabina kootii ti. Maaliif na gatte? Ani maaliifin diinaan cunqurfamee gaddaan jiraadha? **3** Ifa keetii fi dhugaa kee ergi; isaan na haa qajeechan; gara tulluu kee qulqulluutti, gara iddo ati jiraattu sanaatti ana haa fiddan. **4** Yoos ani gara iddo aarsaa Waaqaa, gara Waaqa gammachuu fi ililee koo nan dhaqa. Yaa Waaqayyo, Waaqa ko, ani baganaadhaan sin galateeffadha. **5** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra kaa'adhu; ani amma iyyuu isa nan galateeffadha; Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha.

44 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiilii Ilmaan Qooraahi. Yaa Waaqi, waan ati bara durii, jabana isaanii keessa hojette sana, abbootiin keenya nutti himaniiru; nuus gurra keenyaan dhageenyerra. 2 Ati harka keetiin saboota ariitee baafte; abbootii keenya immoo ni dhaabde; namoota ni balleessite; abbootii keenya garuu bilisa baafte. 3 Harka kee mirgaatiin, irree keetii fi ifa fuula keetiitiin dhaalan malee isaan goraadee isaanii lafa sana hin dhaalle; yookaan irreen isaanii mo'annoo isaaniif hin fidne; ati isaan jaallatteertaati. 4 Ati Mootii koo fi Waaqa koo kan Yaqaobiif mo'icha ajajuu dha. 5 Nu siin diinota keenya duubatti deebifna; maqaa keetiiniis amajaajota keenya gad dhidiinna. 6 Ani iddaa koo hin amanadhu; goraadeen koos mo'annaa naa hin fidu; 7 ati garuu diinota keenya jalaa nu oolchita; warra nu jibban immoo ni qaanessita. 8 Nu yeroo hundumaa Waaqaan dhaadanna; maqaa kees bara bараan ni galateeffanna. 9 Amma garuu ati nu gatteerta; gadis nu deebifteerta; ati loltoota keenya wajjin hin baane. 10 Akka nu diinota keenya baqannu nu gooteerta; warri nu jibbanis nu saamaniiru. 11 Ati akka hoolota qalamuuf qopheeffamanii nu gooteerta; ormoota keessas nu bittinneessiteerta. 12 Saba kee gatii xinnaatti gurgurteerta; gurgurtaa isaanii irraas bu'aa hin arganne. 13 Ollaa keenya duratti nama kolfaa, warra naannoo keenyaa birattis waan qoosatii fi nama tuffii nu gooteerta. 14 Ormoota keessatti waan mammaaksaa nu goote; namoonnis mataa nutti raasan. 15 Salphinni koo guyyaa guutuu fuula koo dura jira; fuulli koos qaaniidhaan haguugameera. 16 Kunis sababii dubbii warra na tuffatanii fi warra na arrabsaniitiif, sababii diinaatii fi sababii nama haaloo baafatuutii ta'e. 17 Kun hundi nutti dhufeera; ta'us nu si hin daganne; yookaan kakuu kee keessatti amanamummaa hin dhabne. 18 Garaan keenya dugda duubatti hin deebine; tarkaanfiin keenyas karaa kee irraa hin jal'anne. 19 Ati garuu iddo waangoonni jiraatanitti nu caccabsite; dukkana hamaadhaan nu haguugde. 20 Utuu nu maqaa Waaqa keenyaa irraanfannee, yookaan utuu harka keenya gara waaqa ormaatti bal'ifannee jiraannee, 21 silaa Waaqni waan kana bira hin ga'u turee? Inni icciitii garaa namaa beekaati. 22 Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa' amneerra. 23 Yaa Gooftaa dammaqil! Ati maaliif rafta? Ka'i! Bara bараanis nu hin

gatin. 24 Ati maaliif fuula kee dhokfatta? Maaliifis dhiphinaa fi hacuucamuu keenya irraanfatta? 25 Lubbuun keenya biyyootti dabalamteertii; garaan keenyas lafatti maxxaneera. 26 Ka'iitii nu gargaar; sababii jaalala kee kan hin geeddaramneetiifis nu furi.

45 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo ilmaan Qooraahi kan "Daraaraa" jedhamu. Maskiil. Faarfannaa cidhaa. Yommuu ani mootiidhaaf faarfadhuutti, yaadni gaariin garaa koo guutee irra dhangala'a; arrabni koos akkuma biirii barreessaa ogeessa tokkoo ti. 2 Ati nama hundumaa caalaa miidhaga dha; hidhii kee irra surraatu dhangala'a; kanaafuu Waaqni bara bараan si eebbiiseera. 3 Yaa gooticha, goraadee kee luqqeettuutti hidhadhu; ulfinaa fi surraa uffadhu. 4 Sababii dubbii dhugaatiif, gad of qabiisa fi qajeelummaatiif, miidhagina keetiin mo'annaadhaan fuula duratti gulufi; harki kee mirgaas hojii sodaachisaa haa hojjetu. 5 Xiyyawan kee qara qabeeyyiin sun onnee diinota mootii haa waraan; saboonnis miilla kee jalatti haa jijjiganii. 6 Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara bараan hamma bara bараatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. 7 Ati qajeelummaa jaallatta; jal'ina immoo ni jibbita; kanaafuu Waaqayyo, Waaqni kee hiriyoota kee caalaatti, zayitiidhaan gammachuu si dibeera. 8 Uffanni kee hundinuu qumbiidhaan, argeessaa fi qundhiidhaan ni urgaa'a; masaraawwan ilka arbaatiin miidhagfaman keessattis muuziqaan mi'a ribuu si gammachiisa. 9 Intallan moototaa dubartoota kee warra kabajamoo keessa jiru; mootittiiniis warqee Oofiiriitiin miidhagfamtee karaa harka mirga keetii dhaabatti. 10 Yaa intalaa dhaga'i; hubadhu; gurra kees as qabi; saba keetii fi mana abbaa keetii irraanfadhu. 11 Mootin miidhagina kee hawwa; waan inni gooftaa kee ta'ef is a kabaji. 12 Intalli Xiiroos kennaa fiddee dhufti; sooreyyiiniis garaa si laafifachuu barbaadu. 13 Intalli mootii ulfina guddaadhaan diinqa ishee jirti; uffanni ishees warqeedhaan dha'ame. 14 Isheenis uffata halluu garaa garaa qabu uffattee gara mootiitti geeffamti; durboonni waa'elli ishees ishee duukaa bu'anii gara keetti fidamu. 15 Isaanis gammachuu fi ililleedhaan ol galfamu; masaraa mootichaas ni seenu. 16 Ilmaan kee iddo abbootii keetii bu'an; atis lafa hunda irratti isaan ni moosifta. 17 Ani akka maqaan kee dhaloota

hunda keessatti yaadatamu nan godha; kanaafuu saboonti bara baraa hamma bara baraatti si jajatu.

46 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan

Qooraahi. Haala Alaamootiitiin. Waaqni da'oo fi jabina keenya; inni gargaarsa yeroo hunda rakkina keessatti nu wajjin jiruu dha. 2 Kanaafuu yoo lafti raafamtee tulluuwwanis garaa galaanaa keessa gadi bu'an iyuu nu hin sodaannu. 3 Utuu bishaan isaa huursee hoomachaa'ee tulluuwwanis raafamaa isatiin socho'an iyuu nu hin sodaannu. 4 Lagni yaa'an isaa magaalaa Waaqaa gammachiisu kan iddo qulqulluu Waaqni Waan Hundaa Olii jiraatuuf gammachuu kenuu tokko jira. 5 Waaqni magaalattii keessa jira; isheenis hin raafamtu; ganama barii Waaqni ishee gargaara. 6 Saboonti ni raafaman; mootummoornis ni kufan; inni sagalee isaa dhageessise; laftis ni baqxe. 7 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u nu wajjin jira; Waaqni Yaaqoob da'oo keenya. 8 Kottaa, hojii Waaqayyo ilaala; badiisa inni lafa irratti fides argaa. 9 Inni hamma handaara lafaatti waraana ni balleessa; iddaa ni cabsa; eebuu ni burkuteessa; gaachanas ibiddaan guba. 10 "Cal'isaa; akka ani Waaqa ta'es beekaa; ani saboota gidduutti ol ol nan jedha; lafa irrattis ol ol nan jedha." 11 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u nu wajjin jira; Waaqni Yaaqoob da'oo keenya.

47 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan

Qooraahi. Isin saboonti hundinuu harka keessan rukutaa; sagalee ol fudhadhaatii gammachuudhaan Waaqaaf ililchaa. 2 Waaqayyo Waaqa Waan Hundaa Olii, Mootichi guddaan lafa hundumaa, sodaachisaadhaati! 3 Inni saboota nu jala, namootas miilla keenya jala galcheera. 4 Innis nu warra Yaaqoob isa inni jaallate sanaaf ulfina taaneef, dhaala keenya nuu fileera. 5 Waaqni ililleedhaan, Waaqayyo sagalee malakataati ol ba'e. 6 Faarfannaa galataa Waaqaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa faarfadhaa; faarfannaa galataa Mootii keenyaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa faarfadhaa. 7 Waaqni Mootii lafa hundaa ti; faarfannaa galataa hubannaadhaan faarfadhaa. 8 Waaqni saboota irratti Mootii dha; Waaqni teessoo isaa qulqulluu irra taa'eera. 9 Qondaaltonni sabootaa, magaalaa saba Waaqa Abrahaamitti walitti qabamu; mootonni lafa irraa kan Waaqaatii; innis guddisee ol ol jedheera.

48 Weedduu. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Magaalaa Waaqa keenya keessatti, tulluu isaa qulqulluu

irrattis, Waaqayyo guddaa dha; waan hundaa olittis galanni isaaf mala. 2 Tulluun Xiyoon gara kaabaatti argama; dheerina isatiin is bareeda. Innis gammachuu addunyaa hundaa ti; magaalaa Mooticha Guddatis. 3 Waaqni da'anno ishee keessa jira; inni da'anno ishee ta'u isaa argisiiseera. 4 Mootonni humna walitti daratanii tokkummaadhaan itti qajeelan. 5 Isaanis ishee arganii dinqifatan; sodaataniis baqatan. 6 Achittis akkuma muddama dubartii ciniinsifattuutti, hollannaan isaan qabate. 7 Atis bubbee ba'a biiftuutiin dooniiwwan Tarshiish caccabsite. 8 Akkuma dhageenyne sana, magaalaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u keessatti, magaalaa Waaqa keenya keessatti, akkasuma argineerra; Waaqni bara baraan jabeessee ishee dhaaba. 9 Yaa Waaqayyo, nu mana qulqullummaa kee keessatti, jaalala kee kan hin geeddaramne sana irra deddeebinee yaadna. 10 Yaa Waaqayyo, galanni kee akkuma maqaa keetii handaara lafaa ga'a; harki kee mirgaas qajeelummaan guutameera. 11 Sababii murtii keettiif, Tulluun Xiyoon haa gammaddu; intallan Yihuudaas haa ililchan. 12 Xiyoon irra naanna'aa; naannoo ishee irras adeemaa; gamoowwan ishees lakkaa'aa. 13 Dhaloota itti aanutti akka himtanii, dallaa eegumsa ishee sirriitti hubadhaa; galma ishees ilaala. 14 Waaqni kun bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaatii; inni hamma dhumaatti illee nu qajeelcha.

49 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan

Qooraahi. Yaa namoota, isin hundi waan kana dhaga'aa; warri addunyaa kana irra jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa; 2 xinnaa fi guddaan, sooreessi fi hiyyeessi walumaan dhaggeeffadhaa; kunis: 3 Afaan koo dubbii ogummaa dubbata; wanti ani garaatti yaadus hubanna kenna. 4 Gurra koo gara mammaaksatti nan qabadha; hibboo koos baganaadhaan nan ibsadha. 5 Bara rakkinaa, yeroo gowwoomsitoonni hamoon na marsanitti, ani maaliifan sodaadha? 6 Isaan qabeenyaa isaanii amanatu; guddina sooruma isaaniitiin is boonu. 7 Namni lubbuu nama gara biraa furu, yookaan gatii furii nama sanaa Waaqaaf baasu tokko iyuu hin jiru; 8 furiin lubbuu nama gatii guddaa qabaatii; gatiin quufsaanis yoom iyuu hin argamu; 9 silaa inni bara baraan ni jiraata; hin tortorus ture. 10 Akka ogeeyyiin du'an namni hundinuu ni arga; gowwoonni fi raatuwwanis akkasuma ni badu; qabeenyaa isaanii

warra kaaniif dhiisu. 11 Isaan yoo lafa maqaa isaaniitiin waamamtu qabaatan illee, awwaalli isaanii bara baraan mana isaanii, dhalootaa hamma dhalootaattis iddo boqonaa isaanii ta'ee hafa. 12 Namni garuu qabeenya qabaatu illee bara dheeraa hin jiraatu; inni akkuma bineensa du'ee baduu ti. 13 Wanni namoota ofitti amanatanii fi warra isaan duukaa bu'anii dubbii isaanii ho'isan eeggatu kanuma. 14 Isaan akkuma hoolaa du'aaf ramadamaniiru; duuti tiksee isaanii ti; tolooni ganamaan isaan irratti aangoo qabaatu; dhagni isaanii mana isaanii irraa fagaatee awwaala keessatti ni tortora; awwaallis mana jireenya isaanii ti. (Sheol h7585) 15 Waaqni garuu lubbuu koo humna sii'ool jalaa baasa; inni dhugumaan ofitti na fudhata. (Sheol h7585) 16 Yommuu namni tokko sooromu, yommuu ulfinni mana isaas guddatu hin sodaatin. 17 Inni yommuu du'utti waanuma tokko illee fudhatee hin deemuutii; ulfinni isaas isa wajjin hin dhaqu. 18 Inni bara jireenya isaa lubbuu isaa eebbisu iyyuu, yoo namoonni yeroo ati waan gaarri ofii keetii godhuttutti si jajan illee, 19 inni gara dhaloota abbootii isaa, gara warra gonkumaa deebi'anii ifa jireenya hin arginee ni dhaqa. 20 Namni badhaadhaan hubannaa hin qabne, akkuma bineensa du'ee bada.

50 Faarfannaas Asaaf. Waaqayyo, Humria Qabeessi
dubbatee ba'a biiftuutii jalqabee hamma lixa
biiftuutti lafa waameera. 2 Xiyoon ishee miidhaginni
ishee hir'ina hin qabne irraa Waaqni ni ibsa. 3 Waaqni
keenya ni dhufa; hin cal'isus; ibiddi hamaan fuula
isaa dura, bubbleen jabaanis naannoo isaa jira. 4
Inni saba isaatti muruuf jedhee, samiiwwan oliitii
fi lafa akkana jedhee ni waama: 5 "Qulquloota koo
warra aarsaadhaan na wajjin kakuu galan, gara kootti
walitti naa qabaa." 6 Samiiwwan qajeelummaa isaa
ni labsu; Waaqni mataan isaa abbaa murtiitii. 7 "Yaa
saba ko, nan dubbadhaatii dhaga'i; yaa Israa'el, ani
dhugaa sitti nan ba'a: Ani Waaqni Waaqa kee ti. 8
Ani aarsaa keetif sitti hin dheekkamu; aarsaan kee
inni gubamu yeroo hunda fuula koo dura jira. 9
Ani dallaa kee keessaa korma, yookaan karra kee
keessaa korbeessa re'ee hin barbaadu. 10 Bineensi
bosonaa hundinuu, horiin tulluu kuma irratti bobba'us
kan kootii. 11 Ani simbirroota tulluuwwan irraa
hunda beeka; wanni lafa irra sosocho'u hundinuu
kan koo ti. 12 Ani utuun beela'ee iyyuu sitti hin
himadhu ture; addunyaa fi wanni ishee keessa jiru

hundi kanuma kootii. 13 Ani foon korommii nan
nyaadhaa? Yookaan dhiiga re'oottaa nan dhugaa?
14 "Aarsaa galataa Waaqaaf dhi'eessi; wareega kee
illee Waaqa Waan Hundaa Oliitiif galchi; 15 guyyaa
rakkinaa na waammadhu; ani sin oolchaa; atis ulfina
naa kennita." 16 Waaqni garuu nama hamaadhaan
akkana jedha: "Ati seera koo labsuudhaaf, kakuu koos
afaan keetiin dubbachuudhaaf mirga maalii qabda?
17 Ati adaba koo ni jibbita; dubbii koos of duubatti
gatta. 18 Ati yoo hattuu argite isa michuu godhotta;
ejjitoota wajjinis qooda qabaatta. 19 Ati afaan kee
waan hamaa dubbachuuf itti fayyadamt; arraba
kees gowwoomsaadhaaf dheereffatta. 20 Ati teessee
obboleessa kee hamatta; ilma haadha kee maqaa
balleessita. 21 Ati waan kana hunda hojetteerta;
ani immoo inuma cal'ise; ati akkuma ofii keetii na
seete. Amma garuu ani sin ifadha; ifatti baasees sin
himadha. 22 "Isin warri Waaqa irraanfattan waan
kana hubadhaa; yoo kanaa achii ani isin nan ciccira;
namni isin oolchu tokko iyyuu hin jiru. 23 Namni
aarsaa galataa dhi'eessu ulfina naa kenna; anis warra
hir'ina hin qabnetti fayyisuu Waaqaa nan argisiisa."

51 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaas Daawit.
Faarfannaas kanas inni erga Batisheebaa bira ga'ee
booddee yeroo Naataan raajichi gara isaa dhufetti
faarfate. Yaa Waaqayyo, akkuma jaalala kee kan hin
geeddaramne sanaatti na maari; akkuma baay'ina
araara keetiitti, yakka koo narraa haqi. 2 Yakka
koo hundumaa narraa dhiqi; cubbuu koo irraas na
qulqulleessi. 3 Ani yakka koo beekatii; cubbuun
koos yeroo hunda fuula koo dura jira. 4 Ani sitti,
suma qofatti cubbuu hojjedheera; waan fuula kee
duratti hamaa ta'es hojjedheera; kanaafuu ati murtii
keetiin qajeelaa dha; yommuu murtii kennituttis hin
dogoggortu. 5 Dhuguma iyyuu ani cubbuudhaanan
dhaladhe; yeroo haati koo na ulfootee jalqabees
cubbamaan ture. 6 Ati keessa namaatti dhugaa
hawwit; kanaafuu keessa kootti ogummaa na barsiisi.
7 Hiisophiidhaan cubbuu irraa na qulqulleessi; anis
nan qulqulla'a; na dhiqi; anis cabbii caalaatti nan
addaadha. 8 Gammachuu fi ilillee na dhageessisi;
lafeen ati caccabsites haa ililchu. 9 Fuula kee cubbuu
koo irraa deebifadhu; yakka koo hundas narraa haqi.
10 Yaa Waaqayyo, garaa qulqulluu na keessatti uumi;
Hafuura qajeelaas na keessatti haaromsi. 11 Fuula

kee duraa na hin balleessin; Hafuura kee Qulqulluus narraa hin fudhatin. **12** Gammachuu fayyina keetii naa deebees; na jiraachisuudhaafis hafuura sarmu naa kenni. **13** Anis warra karaa kee irraa jal'atan nan barsiisa; cubbamoonnis gara kee ni deebi'u. **14** Yaa Waaqi, Waaqa na Fayyiftu, ati dhiiga dhangalaasuu irraa na oolchi; arrabni koos qajeelummaa kee ni faarfata. **15** Yaa Gooftaa, hidhii koo naa bani; afaan koos galata kee labsa. **16** Ati aarsaatti hin gammaddu malee silaa nan dhi'eessa ture; aarsaa gubamuttis hin gammaddu. **17** Aarsaan Waaqni fudhatu hafuura cabaa dha; Yaa Waaqi, ati garaa cabaa fi kan gaabbu hin tuffatu. **18** Jaalala keetiin Xiyooniif waan gaarii godhi; dallaa Yerusaalem ijaari. **19** Yoos ati aarsaa qajeelaatti, qalma gubamuu fi qalma akkuma jirutti gubamutti ni gammadda; korommiinis iddo aarsaa kee irratti ni dhi'eeffaman.

52 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiilii Daawit. Doo'eeg namni biyya Edoomii yeroo gara Saa'olii dhaqee, "Daawit gara mana Ahiimelekii dhufeera" jedhee itti himetti faarfatame. Yaa nama jabaanana, ati maaliif hamminaan koorta? Ati namni fuula Waaqaa duratti tuffatantu, maaliif guyyaa guutuu koorta? **2** Ati namni nama gowwoomsitu, arrabni kee badiisa qopheessa; arrabni kee akkuma qarabaa qaramee ti. **3** Ati waan gaarii irra waan hamaa jaallatta; dhugaa dubbachuu irra immoo soba dubbachuu jaallatta. **4** Yaa arraba gowwoomsituu nana, ati dubbii nama mividhu hunda jaallatta. **5** Kanaafuu Waaqni bara baraan si balleessa: Inni dunkaana kee keessaa batee si ciccira; biyya jiraattotaa keessas si buqqisa. **6** Qajeeltonni waan kana arganii sodaatan; isaanis akkana jedhanii isatti kolfan; **7** "Kunoo, namicha Waaqa da'oo isaa hin godhatin, qooda kanaa immoo baay'ina qabeenya isaa amanatee jal'ina ofiitti ciche!" **8** Ani garuu akkuma ejersa mana Waaqaa keessatti lalisuu ti; baraa hamma bara baraattis, jaalala Waaqaa kan hin geeddaramne sana nan amanadha. **9** Sababii ati waan kana gooteef ani bara baraan sin galateeffadha; sababii maqaan kee gaarii ta'eef ani maqaan kee nan abdadha. Fuula qulqulloota kee durattis sin leellisa.

53 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Gosa Muuziqaa maahilaati jedhamuun faarfatame. Maskiilii Daawiti. Gowwaan garaa isaatti, "Waaqni hin jiru" jedha. Isaan xuraa'aniiru; karaan isaaniis jibbisisa

dha; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru. **2** Waaqni yoo namni waa hubatu, kan Waaqas barbaadu tokko iyyuu jiraate arguuf jedhee, samii irraa ilmaan namootaa gad ilaala. **3** Hundinuu dogoggoraniiru; hundi isaaniis xuraa'aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru. **4** Warri hammina hojjetan, kanneen akkuma waan buddeena nyaataniitti saba koo nyaatan, warri Waaqa hin waammanne hundinuu homaa hin beekanii? **5** Isaan iddo wanni sodaatamu hin jirretti, sodaadhaan liqimfamaniiru. Waaqni lafee warra si marsanii ni bittinneessa; sababii Waaqni isaan tuffateef, ati isaan qaanessite. **6** Maaloo utuu Xiyoon keessaa fayyinni Israa'eliif dhufee! Yommuu Waaqni saba isaa warra booji'aman deebeisutti, Yaaqoob haa ililchu; Israa'elis haa gammadu!

54 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Mi'a ribuutiin.

Maskiilii Daawit. Yeroo warri Ziif Saa'ol bira dhaqanii, "Daawit nu gidduu dhokatee jira" jedhanitti faarfatame. Yaa Waaqi, maqaa keetiin na fayyisi; humna keetiinis naa murteessi. **2** Yaa Waaqi, kadhannaa koo naa dhaga'i, dubbii afaan kootiis dhaggeeffadhu. **3** Keessumoonni natti ka'aniiruutii; warri garaa namaa hin laafne lubbuu koo galaafachuu barbaadu; Isaanis warra Waaqaaf ulfina hin kenninee dha. **4** Kunoo, Waaqni gargaaraa koo ti; Gooftaan jiraachisaa lubbuu koo ti. **5** Hamminni warra maqaa na balleessanii isaanumatti haa deebi'u; atis amanumummaa keetiin isaan balleessi. **6** Ani fedhii kootiin aarsaa siif dhi'eessa; yaa Waaqayyo, ani maqaan kee nan galateeffadha; inni gaariidhaatii. **7** Inni dhiphina koo hundumaa keessaa na baaseeraatii; iji koos ol aantummaadhaan diinota koo of jalatti ilaaleera.

55 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Mi'a ribuutiin.

Maskiilii Daawit. Yaa Waaqi, kadhannaa koo dhaga'i; waammata koo jalaas hin didin. **2** Na dhaga'iitii deebii naa kenni; komiin koo na dhiphisa; anis nagaan dhabeera. **3** Sagalee diinaatiin, cunqursa namoota hamoos dhufe; isaan dhiphina natti fiduutii; aariidhaanis na jibbu. **4** Lapheen koo na keessatti dhiphatte; sodaan du'aas na qabate. **5** Sodaan fi hollannaan natti dhufeera; naasunis na fudhateera. **6** Anis akkana nan jedhe; "Utuu ani akkuma gugee qoochoo qabaadhee! Silaa asii barrisee nan boqodhan

ture. 7 Silaa fagootti baqadhee gammoojji keessa nan bubbula ture; 8 silaa bubbee hamaa fi qilleensa jabaa irraa fagaadhee gara iddo boqonaa kootti nan ariifadhan ture.” 9 Yaa Gooftaa, namoota hamoo burjaajessi; dubbii isaaniis waliin dha’i; ani magaalaa keessatti goolii fi lola argeeraatii. 10 Isaan halkanii guyyaa ol ba’anii dallaa ishee irra naanna’u; jal’innii fi rakkinni ishee keessa jira. 11 Ishee keessa badiisatu jira; nama cunqursuu fi gowwoomsuun daandii ishee irraa hin dhabamu. 12 Utuu diinni na arrabsee, silaa obsuu nan danda’ a ture; utuu amajaajiin natti ka’ee, silaa jalaa dhokachuu nan danda’ a ture. 13 Garuu si’i namuma akka kootii, hiriyaa koo, michuu koo kan natti dhi’aatutu waan kana godhe. 14 Tokkummaadhaan mana Waaqaa walii wajjin deemne; haasaa mi’awaas walii wajjin haasofne. 15 Duuti tasa isaanitti haa dhufu; utuma lubbuudhaan jiranuu sii’ool keessa haa bu’ an; hamminni mana isaanitii fi garaa isaanii keessa jiraattii. (Sheol h7585) 16 Ani garuu Waaqa nan waammadha; Waaqayyo jalaa na baasa. 17 Ani galgala, ganamaa fi waareetti dhiphinaan nan iyya; innis sagalee koo ni dhaga’ a. 18 Yoo namni baay’een anaan morme illee, inni waraana natti ka’e jalaa miidhaa malee na baasa. 19 Waaqni inni durumaa jalqabee teessoo irra jiru sun, Namoota karaa isaanii hin geeddaranne, kanneen Waaqa hin sodaanne ni dhaga’ a; isaan qaanessas. 20 Hiriyan koo michoota isaatti harka isaa ol fudhate; kakuu isaa illee ni cabse. 21 Dubbiin isaaakkuma dhadhaa ti; nama hin quuqu; garaa isaa keessa garuu lolatu jira; dubbiin isaa zayitii caalaa lallaafa; garuu goraadee luqqifamee dha. 22 Yaaddoo kee Waaqayyotti kennadhu; inni si jiraachisa; namni qajeelaan akka jeqamus hin godhu. 23 Yaa Waaqayyo, ati garuu namoota hamoo boolla badiisaa keessa ni buufta; warri dhiiga dhangalaasanii fi gowwoomsitoonni, walakkaa bara jirenyaa isaanii iyyuu hin jiraatan. Ani garuu sin amanadha.

56 Dura bu’aa faarfattootaatiif. Yeedaloo “Gugee Qilxuu Fagoo irraa” jedhuun faarfatame. Miiktaamii Faarfannaa Daawit. Innis yeroo Filisxeemonni Gaati keessatti isa qaban faarfate. Yaa Waaqi na maari; diinonni koo akka malee na ari’u; guyyaa guutuuus na cunqursu. 2 Diinonni koo guyyaa guutuu na gaadu; namoonni baay’een of tuulummaadhaan na lolu. 3 Ani yommuu sodaadhuutti sin amanadha. 4 Waaqa ani dubbii

isaa jajadhu, Waaqa nan amanadha; homaa hin sodaadhu. Namni du’ a hin oolle maal na gochuu danda’ a? 5 Isaan guyyaa guutuu dubbii koo micciiru; na miidhuudhaafis yeroo hunda natti malatu. 6 Isaan ni mari’atu; ni riphus; lubbuu koo galaafachuu jedhanii tarkaanfii koo eeggatu. 7 Sababii hammina isaanitii akka isaan miliqan hin godhin; yaa Waaqi, dheekkamsa keetiin saboota gad deebisi. 8 Gadadamu koo galmeessi; imimmaan koos kitaaba kee keessatti barreessi; isaan galmee kee keessa jiru mitii? 9 Yommuu ani gargaarsaaf si waammadhuutti, diinonni koo dugda duuba deebi’u. Anis kanaan akka Waaqni na wajjin jiru beeka. 10 Waaqa ani dubbii isaa jajadhu, Waaqayyo ani dubbii isaa jajadhu, 11 Waaqa nan amanadha; ani homaa hin sodaadhu. Namni maal na gochuu danda’ a? 12 Yaa Waaqi wareegni kee narra jira; aarsaa galataas siif nan dhi’eessa. 13 Akka ani fula Waaqaa dura, ifa jirenyaa keessa deddeebi’uuf, ati lubbuu koo du’ a jalaa, miilla koos gufachuu oolchiteertaati.

57 Dura bu’aa faarfattootaatiif. Yeedaloo “Hin balleessin” jedhuun faarfatame. Faarfannaa Daawit. Miiktaamii. Innis yeroo Saa’ol jalaa baqatee holqatti galee faarfate. Na maari; yaa Waaqa na maari; lubbuun koo sitti kooluu galititii. Anis hamma balaan darbutti, gaaddisa qoochoo keetii jalatti kooluu nan gala. 2 Ani gara Waaqa Waan Hundaa Oliitti, gara Waaqa haaloo naa baasutti nan iyya. 3 Inni samii irraa ergee na oolcha; warra akka malee na ari’an ni ifata; Waaqni jaalala isaatii fi amanamummaa isaa ni erga. 4 Ani leencota gidduu jira; ani bineensota nama nyaatan, namoota ilkaan isaanii eeboo fi xiyyaa kanneen arrabni isaanii akka goraadee qaramaa gidduu ciiseera. 5 Yaa Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu. 6 Isaanis kiyyoo miilla kootiif kaa’an; lubbuun koos dhiphinaan gad gogdeerti. Isaan karaa koo irratti boolla qotan; garuu isaanumattu keessatti kufe. 7 Yaa Waaqi, garaan koo hin raafamu; garaan koo hin raafamu; ani nan faarfadha; nan weeddisas. 8 Yaa lubbuu ko, dammaqi! Yaa kiraaraa fi baganaa dammaqa! Anis ganamaan nan dammaqa. 9 Yaa Gooftaa, ani saboota gidduuutti galata siif nan galcha; namoota gidduuuttiis waa’ee kee nan faarfadha. 10 Jaalalli kee guddaa dha; samiiwwanis ga’atii; amanamummaan kees samiiwwan qaqqaba. 11 Yaa

Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu.

58 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Faarfannaa Daawiti. Miiktaamii. Yaa bulchitoota, isin dhugumaan waan qajeelaa dubbattanii? Nama gidduutts murtii qajeelaa kennitanii? 2 Akkas miti; isin garaa keessan keessatti hammina yaaddu; harki keessanis lafa irratti goolii kaasa. 3 Namoonni hamoon dhalootumaa kaasanii karaa irraa jal'atu; gadameessa haadha isaaniitii jalqabniis karaa irraa goranii soba dubbatu. 4 Hadhaan isaanii akkuma hadhaa bofaa ti; isaan akkuma buutii duudaa gurra isaa cuqqaalatee 5 sagalee nama isa raatessuu yookaan nama waan ittiin isa raatessu hoijjetu tokkoo dhaga'uu diduu ti. 6 Yaa Waaqi ati ilkaan isaanii afaan isaanii keessatti caccabisi; qarriffaa leencotaas daaki, yaa Waaqayyo! 7 Isaan akkuma bishaan dhangala'ee baduutti haa badan; yeroo iddaa futtaasanitti xiyyi isaanii haa doomu. 8 Akkuma ciilalluu yommuu deemu baquutti, akkuma daa'ima utuu yeroon hin ga'in dhalatuutts aduu hin argin. 9 Utuu okkoteen keessan ibidda qoraattiitiin hin ho'in, jiidhaas ta'u gogaan isaanii haxaa'amaniiballeeffamu. 10 Namni qajeelaan yommuu haaloo ba'uu kana argutti ni gammada; miilla isaaas dhiiga namoota hamootiin ni dhiqata. 11 Yommus namoonni akkana ni jedhu; "Dhugumaan nama qajeelaadhaaf badhaasni jira; dhugumaan Waaqni lafa irratti murtii kenuu jira."

59 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo Daawit kan "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Miiktaamii. Daawitis yeroo Saa'ol isa aijeesuudhaaf jedhee namoota ergee mana isaa eegsissetti faarfate. Yaa Waaqi, diinota koo jalaa na baasi; warra natti ka'an jalaas na furi. 2 Warra hammina hoijjetan jalaa na baasi; namoota dhiiga dhangalaasan jalaas na baraari. 3 Ilaa, isaan riphani na eeggachaa jiruu! Yaa Waaqayyo, namoonni hamoon, utuu ani balleessaa fi cubbuu hin qabaatin lola natti kaasu. 4 Ani balleessaa tokko illee hin hoijjennee; isaan garuu na loluuf qophaa'aniiru. Na gargaaruudhaaf ka'i; rakkina koos ilaali! 5 Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Danda'u, yaa Waaqa Israa'el, saboota hunda adabuudhaaf ka'i; warra hammina isaaniitii yakka hoijjetan tokko illee hin maarin. 6 Isaanis galgala galgala deebi'anii, akka

saree gururi'aa magaalattii irra naanna'u. 7 Waan isaan afaan isaaniitii baasan ilaali; hidhii isaanii irra goraadeetu jira; isaanis, "Eenyutu nu dhaga'uu danda'a?" jedhu. 8 Yaa Waaqayyo, ati garuu isaanitti kolfta; saboota sana hundumattis ni qoosta. 9 Yaa Jabina ko, ani sin eeggadha; yaa Waaqi ati da'oo koo, 10 Waaqa na jaallatuu dha. Waaqni fuula koo dura deema; akka ani diinota koo mo'annoodhaan of jalatti ilaalu godha. 11 Yaa Gooftaa, yaa gaachana keenya, ati garuu isaan hin aijeesin; yoo kanaa achii sabni koo ni irraanfata. Humna keetiin akka isaan jooran godhi; gad isaan deebisis. 12 Sababii cubbuu afaan isaaniitiiif, sababii dubbii hidhii isaaniitiiif, isaan of tuulummaa isaaniitiiin haa qabaman. Sababii abaarsaa fi soba isaan dubbaniitiiif, 13 dheekkamsaan isaan balleessi; akka isaan deebi'anii hin argamneef isaan balleessi. Kanaanis akka Waaqni Yaaqoob irratti mootii ta'e, hamma handaara lafaatti ni beekama. 14 Isaanis galgala galgala deebi'anii, akka saree gururi'aa, magaalattii irra naanna'u. 15 Isaan waan nyaatan barbaacha asii fi achi jooru; yoo quufuu baatan immoo ni iyyu. 16 Ani garuu waa'ee jabina keetii nan faarfadha; ganamaanis waa'ee jaalala keetii nan faarfadha; ati da'oo kootii; yeroo rakkina koottis ati iddo anit kooluu galuu dha. 17 Yaa Jabina ko, ani faarfannaa galataa siifin faarfadha; yaa Waaqi, ati da'oo koo ti; ati Waaqa ani abdadhuu dha.

60 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Daraaraa kakuu" jedhamuun faarfatame. Miiktaamii Daawit. Barsiisuuuf. Yeroo inni Arraam Nahaaraayimii fi Arraam Zoobaa lolee fi yeroo Yoo'aabin deebisee warra Edoomii keessaa namoota kuma kudha lama Sulula soogiddaa keessatti fixetti faarfatame. Yaa Waaqi, ati nu gatteerta; nu caccabsiteertas; nutti aarteerta; amma garuu iddootti nu deebisi! 2 Ati lafa sochoofteerta; tarasaaftees afaan bansiifteerta; caccabaa ishees walitti suphi; isheen raafamteertii. 3 Ati akka sabni kee waan hamaadhaan dhiphatu gooteerta; daadhii wayinii nu gatantarsus nuu kenniteerta. 4 Akka isaan iddaa jalaa gara isaatti baqataniif, ati warra si sodaataniiif mallattoo kenniteerta. 5 Akka warri ati jaallattu furamaniif, harka kee mirgaatiin nu oolchi; nu gargaaris. 6 Waaqni iddo qulqullummaa isaatii akkana jedhee dubbateera; "Ani gammachuudhaan Sheekemin gargar nan qooda; Sulula Sukootis nan safara. 7 Gili'aad kan koo ti; Minaaseen is koo ti.

Efreem gonfoo sibilaa koo ti; Yihuudaanis bokkuu mootummaa koo ti. **8** Mo'aab caabii dhiqannaa koo ti; Edoom irra kophee koo darbadhee nan buusa; Filisxeem irrattis mo'annaadhaan nan geerara." **9** Eenyutu magaalaa jabeefamtee ijaaramtetti na fida? Eenyutu Edoomitti na geessa? **10** Yaa Waaqi, kan nu gatte suma mitii? Yaa Waaqi, kan loltoota keenya wajjin ba'uu diddes suma mitii? **11** Diina keenya of irraa dhowwuu nu gargaar; gargaarsi namaa faayidaa hin qabutii. **12** Nu Waaqa wajjin ni mo'anna; innis diinota keenya gad dhidhiita.

61 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit
kan mi'a ribuutiin faarfatame. Yaa Waaqi, iyyata koo dhaga'i; kadhannaa koos dhaggeeffadhu. **2** Yeroo garaan koo citetti, ani handaara lafaatii sin waammadha; ati gara kattaa na caalaa ol dheeratuutti na geessi. **3** Ati iddo nu itti kooluu galuuudhaatii; fuula diina koo durattis gamoo jabaan dha. **4** Ani bara baaan dunkaana kee keessa jiraachuu, gaaddisa qoochoo keetii jalattis kooluu galuu nan hawwa. **5** Yaa Waaqi, ati wareega koo dhageesseertaatiif; dhaala warri maqaa kee sodaatan argatanis naa kenniteerta. **6** Bara jireenya mootii, umurii isaa illee dhalootaa gara dhalootaatti dheressi. **7** Innis fuula Waaqaa duratti bara baaan haa mo'u; akka jaalalli keetii fi amanamummaan kee isa eeganis godhi. **8** Anis faarfannaa galataa maqaa keetiif nan faarfadha; guyyuma guyyaanis wareega koo nan guuttadha.

62 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeduutuuniif.
Faarfannaa Daawit. Lubbuun koo Waaqa qofa eeggatti; fayyinni koos isa biraan naa dhufa. **2** Kattaan kootii fi fayyinni koo isa qofa; inni da'oo koo ti; ani gonkumaa hin raafamu. **3** Isin hamma yoomiitti nama miitu? Hamma yoomiitti akka keenyan manaa kan duufeetti, akka dallaa raafameettis lafaan isa dha'uu barbaaddu? **4** Isaan aangoo isaa guddaa sana irraa, guutummaatti gad isa deebisuu barbaadu; isaan sobatti ni gammadu. Afaan isaaniitiin ni eebbisu; garaa isaaniitiin garuu ni abaaru. **5** Lubbuun koo Waaqa qofa obsaan eeggatti; abdiin koo isa biraan dhufaati. **6** Kattaan kootii fi fayyinni koo isa qofa; inni da'oo koo ti; ani hin raafamu. **7** Fayyinni kootii fi ulfinni koo harka Waaqaa keessa jira; kattaan koo jabaan, iddoon ani itti kooluu galu Waaqa. **8** Yaa namoota, yeroo hunda isa amanadhaa; garaa keessanis fuula

isaa duratti dhangalaasaa; Waaqni iddo nu itti kooluu galluudhaatii. **9** Gosa tuffatamaa irraa dhalachuun homaa miti; gosa kabajamaa irraa dhalachuunis sobuma; yoo madaaliidhaan madaalaman lachanuu qilleensa caalaa salphatu. **10** Waan saamichaan argattan hin amanatinaa; waan hatameenis hin koorinaa. Yoo qabeenyi keessan guddate illee, qalbii keessan isa irra hin kaa'atinaa. **11** Waaqni yeroo tokko dubbate; ani immoo yeroo lama nan dhaga'e; kunis akka humni kan Waaqaa ta'ee dha. **12** Yaa Gooftaa araarri kan kee ti. Ati dhugumaan tokkoo tokkoo namaa akkuma hojji isatti gatii isaa ni kennitaaf.

63 Faarfannaa Daawit. Yeroo inni Gammoojjii
Yihuudaa keessa turetti. Yaa Waaqi, ati Waaqa koo ti; ani dhugumaan sin barbaadadha; lafa gogaa fi gammoojjii, lafa bishaan hin jirretti, lubbuun koo si dheebotti; foon koos sitti gaggaba. **2** Kanaafuu ani iddo qulqulluu keessattin si arge; humna keetii fi ulfina kees nan ilaale. **3** Waan jaalalli kee jireenya caaluuf, hidhiin koo si jajatti. **4** Ani hamman jirutti sin eebbisa; maqaa keetiinis harka koo ol nan qabadha. **5** Lubbuun koo akka nama dhukaa fi cooma quufeetti quufti; afaan koos hidhii ililleetiin si jajata. **6** Ani sreee koo irratti sin yaadadha; halkan guutuus waa'ee kee nan yaada. **7** Waan ati gargaarsa koo taateef, ani gaaddisa qoochoo keetii jalatti gammachuudhaan nan faarfadha. **8** Lubbuun koo sitti maxxanti; harki kee mirgaa ol na qaba. **9** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan garuu boolla lafaa isa gad fagoo keessa bu'u. **10** Isaan dabarfamanii goraadeetti kennamu; nyaata waangoos ni ta'u. **11** Mootiin garuu Waaqaatti ni gammada; namni Waaqaan kakatu hundinuu ulfina argata; afaan warra soba dubbatuu immoo ni cufama.

64 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit.
Yaa Waaqi, yommuu ani iyyadhu sagalee koo dhaga'i; lubbuu koos doorsisuu diinaa duraa baasi. **2** Marii jal'oottaa duraa, mala namoota hamoo duraas na dhoksi. **3** Isaan arraba isaanii akka goraadee qaratan; dubbiit hadhha'aas akkuma xiyyatti qopheeffatu. **4** Isaan riphanii nama yakka hin qabnetti futtaasu; akkuma tasaas sodaa malee itti gad dhiisu. **5** Kaayyoo jal'inaa irratti wal jajjabeessu; waa'ee dhoksanii kiyyoo kaa'uus ni mari'atu; "Eenyutu isa arguu danda'a?" jedhaniis ni yaadu. **6** Isaanis jal'ina yaaduudhaan, "Nu mala hir'ina hin qabne malanneerra!" jedhu; yaadnii fi

keessi garaa namaa gad fagoodhaatii. 7 Waaqni garuu xiyya isaa isaanitti futtaasa; isaanis akkuma tasaan madaa'u. 8 Innis arrabuma isaaniin isaan balleessa; warri isaan argan hundinuu tuffiidhaan mataa raasu. 9 Namoonni hundinuu ni sodaatu; isaan hojji Waaqaa ni labsu; waan inni hojjete illee ni qalbeeffatu. 10 Namni qajeelaan Waaqayyotti gammada; isattis kooluu gala; gara toleeyyiin hundinuu isaan ulfina argatu.

65 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit.

Yaa Waaqi, Xiyoon keessatti galatatu si eeggata; wareegni keenyas siif galfama. 2 Yaa isa kadhannaa namaa dhageessu, namni hundinuu gara kee ni dhufa. 3 Yeroo cubbuun na mo'attetti, ati yakka keenya nuu dhiifteerta. 4 Warri ati filattee akka isaan qe'ee kee jiraatanifi ofitti dhi'eessite eebbfamoo dha! Nus waan gaarii mana keetiitiin, kan mana qulqullummaa keetiitiin ni quufna. 5 Yaa Waaqi Fayyisa keenya, ati hojji qajeelummaa sodaachisaadhaan deebii nuu kennita; daarii lafaa hundumaaf, galaana fagootti argamuufis ati abdii dha; 6 ati humna uffatteerta; jabina keetiinis tulluwwan hundeessite; 7 ati huursaa galaanaa, huursaa dha'aa bishaanii, raafama uummataas ni cal'isiifte. 8 Warri fagoo jiraatan dinqiwwan kee ni sodaatu; ati yeroo bari'uu fi yeroo dhi'utti, akka faarfannaan gammachuu faarfatamu ni goota. 9 Ati lafa ni eegda; bishaanis ni obaafaa; akka malees ni gabbifta; akka namootaaf midhaan kennaniifis lageen Waaqaa bishaaniin guutamaniiru; ati kanumaaf qopheessiteertaati. 10 Bo'oo isaa bishaan quubsita; biyyoo isaa wal qixxeessita; tiifuu bokkaatiinis ni jiifta; biqila isaa ni eebbfifta. 11 Gaarummaa keetiin bara ni gonfita; daandiiwwan kees cooma coccobsu. 12 Lafti margaa kan gammoojjii akka malee misa; gaarranis gammachuudhaan guutamu. 13 Dirreewan bushaayeedhaan guutamu; sululoonni midhaaniin haguugamu; isaanis ililleedhaan iyyanii faarfatu.

66 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa. Isin lafti hundinuu ililleedhaan gara Waaqaatti iyyaa!

2 Ulfina maqaa isaa faarfadhaa; galata isatiifis ulfina kennaa! 3 Waaqaan akkana jedhaa; "Hojjiin kee akkam sodaachisaa dha! Sababii humni kee guddaa ta'eef, diinonni kee fuula kee duratti hollatu. 4 Lafti hundinuu siif sagadu; faarfannaa galataa siif faarfatu; maqaa keetiifis faarfatu." 5 Kottaatiif

waan Waaqni hojjete, hojji sodaachiisaa inni namaaf hojjete ilaalaal! 6 Inni galaana lafa gogaatti geeddare; isaanis miilla isaanitiin laga ce'an; kottaa isatti haa gammannu! 7 Inni bara baraan humna isaatiiin bulcha; iji isaa saboota ilaala; finciltoonni ol ol of hin qabin. 8 Yaa saboota, Waaqa keenya eebbisaa; sagaleen isa galateeffatus haa dhaga'amu; 9 inni lubbuu keenya jiraachiseera; miilla keenyas mucucaachuu oolcheera. 10 Yaa Waaqayyo, ati nu qorteertaatiif; akkuma meetiis nu qulqulleessiteerta. 11 Ati kiyyootti nu galchiteerta; dugda keenya irras ba'aa keesseerta. 12 Akka namoonni mataa keenya yaabbatan gooteerta; nu ibiddaa fi bishaan keessa dabarre; ati garuu iddo badhaadhummaatti nu fidde. 13 Anis qalma gubamu qabadhee mana qulqullummaa kee nan seena; wareega koos siif nan galcha; 14 kunis wareega yeroo ani rakkina keessa turetti arrabni koo waadaa galee afaan koos dubbatee dha. 15 Anis horii coccoomoo, qalma gubamu, korbeeyyi hoolaa immoo aarsaa godhee siif nan dhi'eessa; jibootaa fi re'oota illee aarsaa siifin dhi'eessa. 16 Isin warri Waaqa sodaattan hundi kottaa dhaggeeffadhaa; anis waan inni naaf godhe isinitti nan hima. 17 Ani afaan kootiin isatti nan iyye; galanni isaa arraba koo irra ture. 18 Utuu ani garaa koo keessa cubbuu kaa'adhee jiraadhee, silaa Goofaan naaf hin dhaga'u ture; 19 Waaqni garuu dhugumaan na dhaggeeffateera; sagalee kadhannaa kootiis dhaga'eera. 20 Waaqni kadhannaa koo hin didin yookaan jaalala isaa na hin dhowwatin haa eebbfamu!

67 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Mi'a ribuutiin. Faarfannaa. Waaqni garaa nuuf laafu; nu haa eebbisus; fuula isaa narratti haa ibsu; 2 kunis akka karaan kee lafa irratii, fayyisuun kee immoo saboota hundumaa biratti beekamuuf. 3 Yaa Waaqayyo, saboonni si haa jajatan; saboonni hundii si haa jajatan. 4 Ati waan qajeelummaadhaan namoota bulchituuf, saboota lafa irraas waan geggeessituuf, saboonni haa gammadanis; ililchaniis haa faarfatan.

5 Yaa Waaqayyo, saboonni si haa jajatan; saboonni hundii si haa jajatan. 6 Lafti midhaan kenniteerti; Waaqayyo Waaqni keenyas nu eebbiseera. 7 Waaqni nu eebbiseera; handaari lafaa hundi isa haa sodaatu.

68 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Waaqni haa ka'u; diinonni isaa haa bittinnaa'an;

warri isa jibbanis fuula isaa duraa haa baqatan. 2 Akkuma aarri bittinnaa'u, ati isaan bittinneessi; akkuma gagaan ibidda duratti baqu, hamoonni fuula Waaqaa duraa haa badan. 3 Qajeelonni garuu haa gammadan; fuula Waaqaa durattis baay'ee haa gammadan; isaan gammachuudhaan haa ililchan. 4 Waaqaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa maqaa isaatif faarfadhaa; isa duumessaan gulufu sana jajadhaa; maqaan isaa Waaqayyoo dha; fuula isaa durattis baay'ee gammadaa. 5 Waaqni warra abbaa hin qabneef abbaa, niitota dhirsoonni irraa du'aniifis falmaa ta'e sun iddo jirenya isaa qulqulluu keessa jira. 6 Waaqni warra kophaa ta'an maatii keessa jiraachisa; warra hidhamanis mana hidhaatii baasa; fincilttooni garuu lafa gogaa irra jiraatu. 7 Yaa Waaqayyo, gaafa ati saba kee dura baate, gaafa ati gammoojii keessa dabarte, 8 fuula Waaqaa, Waaqa Siinaa durattis, fuula Waaqaa, Waaqa Israa'el durattis, lafti ni raafamte; samiiwwanis bokkaa roobsan. 9 Yaa Waaqayyo, ati bokkaa baay'ee roobsite; dhaala kee kan dadhabe illee ni quubsite. 10 Sabni kee achi qubate; yaa Waaqayyo, ati badhaadhummaa kee keessa hiyyeyyi soorte. 11 Gooftaan dubbii isaa kenne; dubartoonni dubbii sana labsanis baay'ee dha: 12 "Mootonnii fi loltooni ariitiin baqatan; dubartoonni qe'ee oolan boojuu qooddatan. 13 Yoo gola hoolotaa gidduutti argamtan illee, isin akka gugee qoochoon ishee meetiidhaan uffifamee baalleen ishee immoo warqee calaqisuu uffifamee ti." 14 Yommuu Waaqni Waan Hunda Danda'u mootota achitti bittinneessetti, Zalmoon irratti cabbiiin bu'e. 15 Yaa tulluu Baashaan, yaa tulluu surra qabeessa, yaa Tulluu Baashaan, yaa tulluu fiixee baay'ee qabu, 16 yaa tulluu fiixee baay'ee qabdu, ati maaliif tulluu Waaqni bulchuuf filate, iddo Waaqayyo bara baraan jiraatu sana hinaaffadhaan ilaalta? 17 Gaariiwwan Waaqaa kuma hedduu dha; isaan kumaatama yeroo kumaatamaa ti; Gooftaanis Siinaadhaa gara iddo qulqulluu dhufeera. 18 Ati yommuu ol gubbaa baatetti boojuu baay'ee fudhate; yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati achi jiraachuuf jettee, namoota irraa, fincilttoota irraas kenna fudhatte. 19 Gooftaan guyyuma guyyaan ba'aa keenya baatu, Waaqni Fayyissaa keenya ta'e sun haa eebbfamu. 20 Waaqni keenya Waaqa fayyinnaa ti; du'a jalaa ba'uunis Waaqayyo Goofticha biraadhu. 21 Waaqni dhugumaan mataa diina isaa, gubbee mataa warra cubbuu isaaniitti fufanii kan

rifeensa qabu ni caccabsa. 22 Gooftaan akkana jedha; "Ani deebisee Baashaanii isaan nan fida; tuujuba galaanaa keessaas deebisee isaan nan fida; 23 kunis akka ati dhiiga diinota keetii miilla keetiin borciuuf; arrabni saroota keetis akka qooda isaanii qabaatuuf." 24 Yaa Waaqayyo, hiriirri kee mul'ateera; hiriirri Waaqa kootiitii fi mootii kootii iddo qulqulluutti ol galeera. 25 Fuula duraan faarfattoota, dugda duubaan immoo warra muuiziqaq taphatantu ture; dubartoonni dibbee rukutanis gidduu isaanii turan. 26 Waldaa guddaa keessatti Waaqa jajadhaa; yaa'ii Israa'el keessattis Waaqayyoon jajadhaa. 27 Beniyaam gasti xinnichi isaan dura deema; tuunni ilmaan mootota Yihuudaas achi turan; ilmaan mootota Zebuuloonii fi Niftaaalemis achi turan. 28 Yaa Waaqayyo, humna kee ajaji; yaa Waaqa keenya, akkuma duraan goote sana jabina kee nu argisiisi. 29 Sababii mana qulqullummaa keetii kan Yerusaalem keessaatiif mootonni kenna siif fidu. 30 Bineensota shambaqqoo keessa, karra korommii jabboota sabootaa keessaas ifadhu. Warra meetii fidan gad deebisi. Warra waraanatti gammadanis bittinneessi. 31 Ergamoonni Gibxi ni dhufu; Itoophiyaanis daftee harka ishee Waaqatti bal'ifatti. 32 Yaa mootummoota lafaa, Waaqa faarfadhaa; faarfannaa galataas Gooftaadhaaf faarfadhaa; 33 isa samiiwwan durii keessa gulufu, isa sagalee jabaadhaan qaqawweessa'u sana faarfadhaa. 34 Waaqa ulfinni isaa Israa'el irra jiru, isa miidhaginni isaa samiiwwan keessa jiru sana humna isaa labsaa. 35 Yaa Waaqayyo, ati iddo qulqullummaa keetiitti sodaachisa dha; Waaqni Israa'el saba isaatif humnaa fi jabina ni kenna. Waaqni haa eebbfamu!

69 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Daraaraatiin." Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, ati na baasi; bishaan ol dhufee morma na ga'eeraati. 2 Ani raaree keessa, lafa iddoon miilla dhaabatan hin jirre keessa seeneera. Ani tuujuba bishaanii keessa seeneera; lolaanis narra garagaleera. 3 Ani iyyuudhaan dadhabeera; laagaan koo babbqaqqaera; iji koo, Waaqa koo eeggachuudhaan dadhabeera. 4 Warri lafumaa ka'anii na jibban rifeensa mataa kootii caalaa baay'atu; warri na aijeesuu barbaadan, warri akkasumaan diina koo ta'an baay'ee dha. Ani akkan waan hin hatin deebisu dirqameera. 5 Yaa Waaqi, ati gowwummaa koo ni beekta; yakki koos si duraa hin dhokatu. 6 Yaa Gooftaa, Waaqayyo Waan Hunda

Dandeessu, warri abdii sirra kaa'atan, sababii kootiif hin qaana'in; yaa Waaqa Israa'el, warri si barbaadan, sababii kootiif hin qaaneffamin. 7 Ani siif jedhee tuffii obseeraatii; qaaniinis fuula koo haguugeera. 8 Ani obboloota kootti keessummaa, ilmaan haadha kootiittis alagaa dha; 9 Hinaaffaan mana keetii na guggubeeraatii; arrabsoon warra si arrabsaniis narra bu'eera. 10 Boo'uu fi soomuun koo, arrabsoo natti ta'e. 11 Yommuu ani wayyaa gaddaa uffadhetti, namoonni natti qoosu. 12 Warri karra dura tata'an natti qoosu; machooftonis waa'ee kootiin sirbu. 13 Ani garuu yaa Waaqayyo, yeroo ati filattutti sin kadhadha; yaa Waaqi, jaalala kee guddichaan fayyina kee kan dhugaatiinis deebii naaf kenni. 14 Akka ani hin liqimfamneef, raaree keessaa na baasi; warra na jibban jalaa, bishaanota gad fagoo keessaa na baasi. 15 Ati akka lolaan na hin fudhanne, akka tuujubni na hin liqimsine, akka boollis afaan isaa natti hin cufanne godhi. 16 Yaa Waaqayyo, gaarummaa jaalala keetiitiin deebii naaf kenni; araara kee guddichaanis natti garagali. 17 Fuula kee tajaajilaa kee duraa hin dhokfatin; waan ani rakkina keessa jiruuf dafitii deebii naaf kenni. 18 Natti dhi'aadhuitii na furi; xiiqii diinota kootiif jedhii na baasi. 19 Ati akka ani hammam tuffatamee, salphifamee fi akka ani qaaneffame ni beekta; diinonni koo hundinuu fuula koo dura jiru. 20 Arrabsoon garaa koo cabse; anis abdii kutadheera. Ani nama garaa naaf laafu nan barbaade; garuu nan dhabe; nama na jajjabeessus nan barbaade; garuu tokko illee hin arganne. 21 Nyaata kootti hadhooftuu makan; akka ani dhuguuf immoo waan dhangagga'a naa kennan. 22 Maaddiin isaanii iddaa isaanitti haa ta'u; adabaa fi kiyyoo isaanitti haa ta'u. 23 Akka arguu hin dandeenyeef iji isaanii haa haguuggamu; dugdi isaanis bara baraan haa goophatu. 24 Dheekkamsa kee isaan irratti dhangalaasi; aariin kee boba'an sunis isaan irra haa bu'u. 25 Qe'een isaanii haa onu; namni dunkaana isaanii keessa jiraatu tokko iyyuu hin hafin. 26 Isaan warra ati madeessite sana ni ari'atuutii; waa'ee dhukkubbii warra ati miite sanaas ni odeessu. 27 Yakka irratti yakka isaanitti dabali; isaan gara qajeelumma keetii hin dhufin. 28 Maqaan isaanii kitaaba jirenyaa keessaa haa haqamu; qajeeltota wajjinis hin galmeeffamin. 29 Ani garuu dhiphinnaa fi rakkina keessan jira; yaa Waaqi, fayyinni kee ol na

haa qabu. 30 Ani faarfannaadhaan maqaa Waaqaa nan galateeffadha; galataanis ulfina nan kennaaf. 31 Kunis sangaa caalaa, korma gaanfaa fi kottee qabu dhi'eessuu caalaa Waaqayyoon gammachiisa. 32 Hiyyeyyiin waan kana arganii ni gammadu; isin warri Waaqa barbaaddan garaan keessan jiraata haa ta'u! 33 Waaqayyo rakkattoota ni dhaga'a; namoota isaa warra hidhamanis hin tuffatu. 34 Samii fi lafti, galaanonnii fi wannu isaan keessa jiraatan hundinuu isaa haa leellissan. 35 Waaqni Xiyoonin ni fayyisaatii; magaalaawwan Yihuudaas deebisee ni ijaara. Sabni isaa achi qubata; ni dhaalas. 36 Sanyiin tajaajiltoota isaa magaalattii ni dhaalu; warri maqaa isaa jaallatanis achi jiraatu.

70 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna Daawiti.

Yaa Waaqi, na fayyisuuf ariifadhu; yaa Waaqayyo, na gargaaruuf dafii kottu. 2 Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan hundinuu, haa qaana'an; haa burjaaja'anis; warri badii koo hawwan hundi qaana'anii duubatti haa deebi'an. 3 Warri, "Baga! Baga!" anaan jedhan qaana'anii duubatti haa deebi'an. 4 Warri si barbaadan hundinuu garuu sitti gammadanii haa ililchan; warri fayyisuuf kee jaallatan, yeroo hunda, "Waaqni guddaa dhal" haa jedhan. 5 Ani garuu hiyyeesaa fi rakkataa dha; yaa Waaqi, dafii na qaqqabi. Ati gargaaraa koo fi fayyisaatii koo ti; yaa Waaqayyo hin turin.

71 Yaa Waaqayyo, ani kooluu sitti galeera; ati gonkumaa na hin qaanessin. 2 Qajeelummaa

keetiin na baasi; na oolchis; gurra kee gara kootti qabi; na fayyisis. 3 Ati kattaa ani kooluu itti galu, iddo anis yeroo hunda itti baqadhu naa ta'i; ati waan kattaa koo fi da'oo koo taateef, na baraaruuf ajaja kenni. 4 Yaa Waaqa ko, harka nama hamaa, qabaa nama jal'aatii fi gara jabeessaa keessaa na baasi. 5 Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati abdii kootii; ijoollummaa kootii kaaftees ati Waaqa anि amanadhuu dha. 6 Ani gaafan dhaladhee jalqabee sitti irkadheera; gadameessa haadha koo keessaa situ na baase. Ani yeroo hunda sin galateeffadha. 7 Ani namoota baay'eedhaaf mallattoo ta'eera; ati garuu da'oo koo isa jabaa dha. 8 Afaan koo guyyaa guutuu, galataa fi ulfina keetiin guutama. 9 Yeroo anis dulloomutti ati na hin gatin; yeroo humni koo dhumuttis na hin dhiis. 10 Diinonni koo natti mari'atuutii; warri na ajjeesuuf riphanii eeggatanis

walii wajjin natti mari'atu. 11 Isaanis, "Waaqni isa dhiiseera; namni isa oolchu tokko iyyuu hin jiruutii faana bu'aatii qabaa" jedhu. 12 Yaa Waaqi, narraa hin fagaatin; yaa Waaqa ko, na gargaaruuf dafii kottu. 13 Warri na himatan qaana'anii haa badan; warri na miidhhuu barbaadanis tuffii fi salphina haa uffatan. 14 Ani garuu yeroo hundumaa abdii qaba; ittuma caalchisees sin galateeffadha. 15 Ani yoo hammam akka inni ga'u beekuu baadhe illee, afaan koo waa'ee qajeelummaa keetitii fi waa'ee fayyisuu keetii guyyaa guutuu ni odeessa. 16 Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani dhufee hojji kee humna qabeessa sana nan odeessa; ani qajeelummaa kee qofa labsa. 17 Yaa Waaqi, ati ijoollummaa kootii jalqabdee na barsiifteerta; anis hamma har'aatti hojji kee dinqisiisaa sana nan labsa. 18 Yaa Waaqayyo, yeroo ani dulloomee mataan koo arrii ta'utti illee, hamma ani humna kee dhaloota kanatti, jabina kees dhaloota dhufuuf jiru hundatti labsuutti, ati na hin dhiisin. 19 Yaa Waaqi, qajeelummaan kee samiiwwan bira ga'a; ati waan gurguddaa hojjeteerta; yaa Waaqi, kan akka keetii eenyu? 20 Ati rakkinaa fi dhiphina baay'ee na argisiifteerta; ta'uus jireenyaa koo deebiftee ni haaromsita, qilee lafaa keessaas deebiftee ol na baafta. 21 Ulfina koo ni guddifta; amma illee na jajjabeessita. 22 Yaa Waaqa ko, ani amanamummaa keetiif, kiraaraan sin faarfadha; Yaa Qulqullicha Israa'el ani kiraaraan faarfannaa galataa siif faarfadha. 23 Yommuu ani faarfannaa galataa siif faarfadhutti, hidhiin koo, lubbuun koo kan ati furtes guddisanii ni ililchu. 24 Warri na miidhhuu barbaadan, waan qaana'anii burjaaja'aniif arrabni koo guyyaa guutuu qajeelummaa kee odeessa.

72 Faarfannaa Soloomoon. Yaa Waaqi, murtii kee mootiidhaaf, qajeelumma kee immoo ilma mootiitiif kensi. 2 Innis saba keetiif qajeelummaadhaan murteessa; hiyyeyyiis murtii qajeelaa kenna. 3 Tulluuwwan badhaadhummaa, gaarran immoo ija qajeelummaa sabaaf haa fidan. 4 Inni hiyyeyyiis saba keessa jiraataniif ni falma; ijoolle rakkattootaa ni oolcha; cunqursituu immoo ni barbadeessa. 5 Namoonni hamma aduun jiraattuu fi hamma ji'i jiraatutti, dhalootaa hamma dhalootaatti si sodaatu. 6 Inni akkuma bokkaa marga haamame irratti roobuu, akkuma tiifuu lafa jiisuuttiis ni dhufa. 7 Bara isaa keessa qajeelummaan ni daraara; nageenyis hamma ji'i dhabamutti ni baay'ata. 8 Innis galaanaa

hamma galaanaatti, Laga Efraaxiisii hamma moggaa lafaatti ni bulcha. 9 Warri gammoojiji keessa jiraatan fuula isaa duratti ni sagadu; diinonni isaaas biyyoo arraabu. 10 Mootonni Tarshiishii fi mootonni biyyoota qarqarawwan galaana fagoo gibira isaaaf ni fiduuf. 11 Mootonni hundinuuus isaaaf ni sagadu; saboonni hundinuuus isa ni tajaajilu. 12 Inni nama rakkatee gara isattii iyyu, hiyyeessaa fi nama gargaarsa hin qabne ni baraaraatii. 13 Nama dadhabaa fi rakkataaf garaa lafa; nama rakkataas du'a jalaa baasa. 14 Lubbuu isaanis hacuuccaa fi cunqursaa jalaa ni fura; dhiigni isaanii fuula isaa duratti gattii guddaa qabaatii. 15 Umuriin isaa haa dheeratu; warqeen Shebaa isaaaf haa kennamu. Yeroo hunda Waaqa isaaaf haa kadhatan; guyyaa guutuu isaa haa eebbisani. 16 Lafa irratti midhaan akka malee haa baay'atu; fiixeee tulluuwwanii irras asii fi achi haa raafamu. Iji isaa akka Libaanoon haa tolu; akka marga lafaas haa misu. 17 Maqaan isaa bara baraan haa jiraatu; Akkuma aduus itti fufee haa jiraatu. Saboonni hundinuu isaan ni eebbfifamu; jarris eebbfifamaa jedhaanii isaa waamu. 18 Inni kophaa isaa waan dinqii hojjetu, Waaqayyo Waaqni, Waaqni Israa'el haa eebbfifamu. 19 Maqaan isaa ulfaataa sanaaf bara baraan galanni haa ta'u; lafti hundinuu ulfina isatiin haa guutamu. 20 Kadhanan Daawit ilma Isseey as irratti xumurame.

73 Faarfannaa Asaaf. Dhugumaan Waaqni Israa'eliif, warra garaan isaanii qulqulluu ta'eef gaarii dha. 2 Ani garuu miilli koo gufachuu ga'ee, faanni koos mucucaachuu ga'ee ture. 3 Ani yommuu badhaadhummaa hamootaa argetti, of tuultotatti hinaafeen tureetii. 4 Isaan hin dhiphatan; dhagni isaanis fayyaa dha; cimaa dhas. 5 Rakkinni nama biraatti dhufu isaanitti hin dhufu; isaan akka namoota kaanii dhukkubaan hin dha'aman. 6 Kanaafuu of tuulummaan faaya morma isaanii ti; fincilaas akka wayyaatti uffatu. 7 Iji isaanii coomee alatti dhiibama; hamminni isaan garaatti yaadan dhuma hin qabu. 8 Isaan ni qoosu; hamminas ni dubbatu; of tuulaa cunqursaadhaan nama doorsisu. 9 Afaan isaanii samii falmata; arrabni isaanis lafa dhaala. 10 Kanaafuu sabni gara isaanitti dacha'ee bishaan baay'ee dhuga. 11 Isaanis, "Waaqni akkamitti beekuu danda'aa? Waaqni Waan Hundaa Olii beekumsa qabaa?" jedhu. 12 Egaa namoonni hamoon akkana; isaan yeroo

hunda yaaddoo malee jiraatu; badhaadhummaanis guddachaa deemu. **13** Yoos ani akkasumaan garaa koo qulqullinaan eeggadhee harka koos akkasumaan dhiqadhe kaa! **14** Ani guyyaa guutuu dha'ameera; ganama ganamas adabameera. **15** Ani utuu, "Akkana nan dubbadha" jedhee jiraadhee silaa ijoollee kee nan yakkan ture. **16** Garuu yommuu ani waan kana hunda hubachuu yaaletti, wanni kun hojii dadhabsiisaa natti ta'e. **17** Kunis hamma ani iddo qulqullummaa Waaqaa seenutti ture; ergasiis ani galgala isaanii nan hubadhe. **18** Dhugumaan ati iddo mucuataa irra isaan dhaabde; akka isaan kufanii caccabaniifis gad isaan darbatte. **19** Isaan akkamiin guutumaan guutuutti sodaadhaan fudhatamaniiakkuma tasaa barbadaa'an! **20** Akkuma abjuun yeroo namni hirribaa dammaqutti ta'u sana, atis yaa Gooftaa, akkasuma yommuu ol kaatu, hawwii garaa isaanii ni busheessita. **21** Yommuu lubbuun koo gadditee onneen koos waraanamettii, **22** ani gowwaa fi wallaalaan ture; fuula kee durattis akka horii nan ta'e. **23** Ta'us ani yeroo hunda si wajjinan jira; atis harka koo mirgaa ni qabda. **24** Ati gorsa keetiin na qajeelchita; ergasii immoo ulfinatti na galchita. **25** Ani samii keessaa eenyunaa qaba? Lafa irraas si malee homaa hin fedhu. **26** Foon koo fi onneen koo dadhabuu danda'u; Waaqni garuu jabina garaa koo ti; bara baraanis inni qooda koo. **27** Warri sirraa fagoo jiran ni badu; atis warra siif hin amanamne hunda ni balleessita. **28** Akka ani yaadutti garuu Waaqatti dhi'aachuun gaarrii dha; Waaqayyo Gooftaa da'oo koo godhadheera; ani hojii kee hunda nan labsa.

74 Maskilii Asaaf. Yaa Waaqi, ati maaliif bara
baraan nu gatte? Aariin kee maaliif hoolota
ati bobbaafte irratti akka malee boba'a? **2** Saba
ati dur filatte, gosa dhaala keetii, warra ati furte,
Tulluu Xiyoon iddo ati jiraattes yaadadhu. **3**
Tarkaanfii kee gara waan bara baraan diigameetti
qajeelfadhu; diinni waan mana qulqullummaa keessa
jiru hunda barbadeesseera. **4** Diinonni kee iddo
qulqulluu kee keessatti bookkisan; mallattoo isaanii
mallattoo godhanii dhaabbatan. **5** Isaan nama bosona
keessatti muka muruuf qottoo ol fudhatu fakkaatu.
6 Isaanis waan soofame hunda, qottoo fi burrusaan
caccabsan. **7** Isaan mana qulqullummaa kee guban;
lafa jirenya Maqaa keetiis ni xureessan. **8** Garaa
isaanii keessatti, "Nu guutumaan guutuutti isaan

barbadeessina!" jedhan. Iddoo Waaqni biyyattii
keessatti itti waaqeffamaa ture hundumas ni guban. **9**
Mallattoon dinqii nuu hin kennamne; si'achi raajiin
tokko illee hin jiru; wanni kun hamma yoomiitti akka
turu nu keessaa namni beeku hin jiru. **10** Yaa Waaqi,
hamma yoomiitti diinni sitti qoosa? Amajaajiinis
bara baraan maqaa kee xureessaa? **11** Ati maaliif
harka kee, harka kee mirgaa dachaafatta? Harka kee
bobaajalaa baafadhuutii isaan barbadeessi! **12** Yaa
Waaqi, ati durumaa jalqabdee mootii koo ti; lafa
irrattis hojii fayyinaa hojjetta. **13** Situ humna keetiin
galaana gargar qoode; ati bishaan keessattis mataa
bineensa jawwee fakkaatu caccabsite. **14** Situ mataa
Lewaataan caccabsee nyaata godhee uumamawwan
gammoojii jiraataniif kenne. **15** Situ burqaawwanii
fi bishaan yaa'uuf karaa bane; ati laga yeroo hunda
yaa'u illee gogsiteerta. **16** Guyyaan kan kee ti; halkanis
keetuma; ati aduu fi ji'a uumteerta. **17** Situ daarii lafaa
hunda dhaabe; ati bonaa fi ganna uumteerta. **18** Yaa
Waaqayyo, akkamitti akka diinni sitti qosu, akkamitti
akka namoonni gowwoonnis maqaa kee xureessan
yaadadhu. **19** Lubbuu gugee keetii dabarsitee bineensa
bosonaatti hin kennin; jirenya saba kee hiyyoomee
bara baraan hin irraanfatin. **20** Kakuu kee eegi;
iddoon lafaa dukkanaa'aan hundinuu gooliidhaan
guutameeraatii. **21** Warri cunqurfaman qaana'anii
duubatti hin deebi'in; hiyyeyyii fi rakkattoonni
maqaa kee haa galateeffatan. **22** Yaa Waaqi ka'i; dubbi
kees falmdahu; akka gowwoonni guyyaa guutuu sitti
qoosan yaadadhu. **23** Dhaadachuu diinota keetii,
bookkisuu diina keetii kan gargar hin cinne sana hin
dagatin.

75 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa
Yeedaloo, "Hin balleessin" jedhuun faarfataame.
Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi, nu si galateeffanna;
sababii Maqaan kee dhi'oo ta'eef galata siif galchina;
namoonni waa'ee dinqii hojii keetii odeessu. **2** Ati
akkana jetta; "Ani yeroo murteeffame nan filadha;
kan qajeelummaadhaan muru ana. **3** Yommuu laftii
fi sabni ishee hundi raafamanitti, kan utubaa ishee
jabeessee qabu ana. **4** Ani of tuultotaanakkanaan
jedha; 'Of hin jajinaa.' Hamootaanis, 'Gaanfa keessan ol
hin qabatinaa. **5** Gaanfa keessan samiitti hin kaasinaa;
morma keessan dheereffattanii hin dubbatinaa." **6**
Ulfinni ba'a biiftuutii yookaan lixa biiftuutii yookaan
lafa onaatii hin dhufuutii. **7** Garuu kan murtii kenuu

Waaqa; inni nama tokko gad buusa; kaan immoo ol baasa. **8** Harka Waaqayyoo keessa, xoofoo wayinii urgooftuudhaan walitti makame kan hoomachaan guutame tokkotu jira; inni wayinii sana gad naqa; hamoonni lafaa hundinuu utuu siicoo isaa illee hin hambisin xuruurfatani dhugu. **9** Ani garuu bara baaan waan kana nan labsa; Waaqa Yaaqoobis nan faarfadha. **10** Gaanfa hamoota hundaa nan caccabsa; gaanfi qajeeltotaa garuu ol ol jedha.

76 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Mi'a Ribuutiin.

Faarfannaa Asaaf. Yihuudaa keessatti Waaqni beekamaa dha; maqaan isas Israa'el keessatti guddaa dha. **2** Dunkaanni isaa Saalem keessa, iddoon jirenya isaa Xiyoon keessa jira. **3** Innis achitti xiyya boba'uu fi gaachana, goraadee fi meeshaawwan waraanaa caccabse. **4** Ati ifa uffattee miidhagdeeta; ati tulluuwan bara baaan caalaa Surra qabeessa. **5** Gootonni booji'amaniiru; hirribaanis fudhatamaniiru; duultota keessas namni tokko iyyuu harka sochoofachuu hin dandeeny. **6** Yaa Waaqa Yaaqoob, ifannaa keetiin fardeenii fi warri fardeen yaabbatan of wallaalaniiru. **7** Si'i qofatu sodaatamuu qaba. Yommuu ati aartu eenyetu fuula kee dura dhaabachuu danda'aa? **8** Ati samii irraa murtii kennite; laftis ni sodaatte; ni cal'iftes; **9** yaa Waaqi, wanni kunis yommuu ati murtii kennuudhaaf, rakkattoota biyyattii fayyisuuf kaatetti ta'e. **10** Dheekkamsi ati namatti dheekkamtu dhugumaan ulfina siif fida; warra dheekkamsa kee irraa hafanis ni hidhhatta. **11** Waaqayyo Waaqa keessaniif wareegaa; wareegichas guuttadhaa; warri naannoo isaa jiraatan hundinuu Waaqa sodaatamuu qabu sanaaf kennaawwan haa fidan. **12** Inni hafuura bulchitootaa ni cabsa; mootonni lafaas isa sodaatu.

77 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeduutuuniif.

Faarfannaa Asaaf. Ani gargaarsaaf gara Waaqaatti nan iyyadhe; ani akka Waaqni na dhaga'uuf nan iyyadhe. **2** Yeroo rakkina kootiitti Gooftaa nan barbaaddadhe; halkanis utuu hin dadhabin harka koo nan diriirfadhe; lubbuun koos jajjabaachuu didde. **3** Yaa Waaqi, ani yommuun si yaadadhu nan aada; ani irra deddeebi'ee nan yaade; hafuuri koos ni laafe. **4** Ati akka iji koo hin dunuunfanne goote; ani akka malee lubbarnee dubbachuu iyyuu dadhabe. **5** Ani waa'ee bara durii, waa'ee waggoota durii duriis nan yaade; **6**

ani halkaniin faarfannaa koo nan yaadadhe. Ani irra deddeebi'ee na yaade; hafuuri koos akkana jedhee qorate: **7** "Gooftaan bara baaan nama gataa? Inni deebi'ee garaa hin laafuu? **8** Araarri isaa bara baaan badee? Waadaan isaa bara baaan guutamuu dhabee? **9** Waaqni arjoomuu irraanfateeraa? Inni aariidhaan gara laafina isaa dhiiseeraa?" **10** Anis, "Harki mirgaa kan Waaqa Waan Hundaa Olii jijiirameera jedhee yaaduun koo, dadhabbi koo ti" nan jedhe. **11** Ani hojji Waaqayyoo nan yaadadha; dhugumaan dinqii kee kan durii nan yaadadhaa. **12** Ani waan ati hojjette hunda irra deddeebi'ee nan yaada; waa'ee hojji keetii illee nan dubbadha. **13** Yaa Waaqi, karaan kee qulqulluu dha. Waaqni guddaan akka Waaqa keenyaa eessa jira? **14** Ati Waaqa hojji dinqii hojjetuu dha; saboota gidduutts humna kee ni argisiipta. **15** Irree kee cimaadhaan saba kee, sanyii Yaqaqobii fi sanyii Yoosef furteerta. **16** Yaa Waaqi, bishaanonne si argan; bishaanonne si arganii sodaatan; tuujubawwan ni hollatan. **17** Duumessi bishaan gad dhangalaase; samiiwwan ni qaqawweessa'an; xiyyi kees qixa hundaan balaqqise. **18** Bakakkaan kee bubbee hamaa keessaa dhaga'ame; balaqqeesi kee addunyaa ibse; laftis hollattee sochoote. **19** Daandiin kee galaana keessa, karaan kee immoo bishaanota gurguddaa keessa ba'a; garuu faanni kee hin argamne. **20** Ati harka Museetii fi harka Arooniin, saba kee akka bushaayeetti geggeessite.

78 Maskiilii Asaaf. Yaa saba ko, barsiisa koo dhaga'aa; dubbiif afaan koo dhaggeeffadhaa. **2** Ani fakkeenyaa afaan koo nan banadha; waan durumaa jalqabee dhokfames nan dubbadha. **3** Kunis waanuma nu dhageenye fi waanuma nu beeknu, waan abbootiin keenya nutti himanii dha. **4** Nus waan kana ijoollee isaanii duraa hin dhoksinu; hojji Waaqayyoo ulfina qabeessa sana, humna isaatii fi dinqii inni hojjete, dhaloota itti aanutti ni himna. **5** Inni Yaqaqobii sirna dhaabe; Israa'eliif immoo seera kenne; waan kana illee akka isaan ijoollee isaanii barsiisaniif, abbooti keenya ajaje; **6** kunis akka dhaloonni itti aanu beeku, akka ijoolleen amma iyyuu hin dhalatin beekan, isaanis akka ijoollee isaaniitti dabarsanii himaniiif. **7** Yoos isaan Waaqa amanatu; ajaja isaas ni eegu malee hojji isaa hin irraanfatan. **8** Isaan akka abbooti isaanii, akka dhaloota mata jabeessaa fi fincilaan, warra garaan isaanii Waaqaaf hin ajajamnee, akka warra hafuuri isaanii isaaf hin amanamin sanaa hin ta'an. **9**

Namoonni Efreem xiyya qabatanii turan; ta'us gaafa lolaa duubatti deebi'an. **10** Isaan kakuu Waaqaa hin eegne; seera isaattis buluu didan. **11** Isaan hojii inni hojjete, dinqii inni isaanitti argisiises ni irraanfatan. **12** Inni fuula abbootii isaanii duratti, biyya Gibxi kutaa Zoo'aanitti waan nama dinqisiisu hojjete. **13** Inni galaana gargar qoodee gidduun isaan dabarse; bishaan sanas akkuma keenyan manaa dhaabachiise. **14** Guyyaa duumessaan, halkan guutuu immoo ifa ibiddaatiin isaan geggesse. **15** Inni gammoojji keessatti kattaa dayyaasee bishaan akka galaanaa baay'atu isaanii kenne. **16** Kattaa keessaa burqaa burqisiise akka bishaan akkuma lagaatti yaa'u godhe. **17** Isaan garuu gammoojji keessatti Waaqa Waan Hundaa Oliitti fincilan; ittuma fufaniis isatti cubbuu hojjeten. **18** Isaan nyaata dharra'anii, "Fidi" jechuudhaan beekumsa Waaqaa qoran. **19** Akkana jedhanii Waaqa hamatan; "Waaqni gammoojji keessatti maaddii qopheessuu danda'aa? **20** Inni kattaa rukunnaan bishaan humnaan keessaa burqe; burqaan guutee irraan dhangala'e. Garuu inni nyaata nuu kennuu danda'aa? Saba isaatiifis foon kennuu danda'aa?" **21** Waaqayyo yommuu waan kana dhaga'etti baay'ee aare; Yaaqoob irratti ibiddi isaa ni qabsiifame; dheekkamsi isaa Israa'elitti dhufe; **22** isaan Waaqa hin amananneetii; fayyisuu isaattis hin amanne. **23** Inni garuu samii gubbaatiif ajaja kenne; balbala samiis ni bane; **24** akka isaan nyaataniiif mannaa gad roobseef; midhaan samiis isaaniif kenne. **25** Namoonni buddeena ergamoota Waaqayyo nyaatan; inni waan isaan nyaatanii quufan ergeef. **26** Inni akka bubbleen ba'a biiftuu samii keessaa bubbisu godhe; bubblee kibbaas humna ofii isaatiin oofe. **27** Foon akkuma awwaaraatti, simbirroota barrisanis akkuma cirracha galaanaatti gad isaaniif roobse. **28** Innis akka isaan qubata isaanii keessatti naannoo dukaanota isaaniitti gad harca'an godhe. **29** Isaanis nyaatanii quufan; inni waan isaan dharra'an isaaniif kenneeraati. **30** Garuu utuu isaan nyaata dharra'an sana hin quufin, utuma nyaanni sun afaan isaanii keessa jiruu, **31** dheekkamsi Waaqaa isaanitti dhufe; innis isaan keessaa warra jajjabeeyyi galafate; dargaggeeyyi Israa'elis ni fixe. **32** Isaan waan kana hunda irra darbanii cubbuu hojjechuutti fufan; dinqii isaattis hin amanne. **33** Kanaafuu inni akka barri isaanii faayidaa malee darbu, akka waggoonni isaanis sodaadhaan dhuman godhe. **34** Yeroo Waaqni

isaan ajjeese kamitti iyyuu, isaan isa barbaaddatan; isaan ammas fedhiidhaan gara isaatti deebi'an. **35** Akka Waaqni Kattaa isaanii ta'e, akka Waaqni Waan Hundaa Olii Furii isaanii ta'e yaadatan. **36** Isaan garuu afaan isaaniittiin isa saadan; arraba isaaniittiinisa soban; **37** garaan isaanii isaf amanamaa hin turre; isaan kakuu isaatiif hin amanamne. **38** Inni garuu araara qabeessa waan ta'eef, cubbuu isaanii ni dhiiseef malee isaan hin fixne. Inni yeroo yerootti aarii isaa ittificate; dheekkamsa isaa hundaas hin kakaafne. **39** Innis akka isaan nama du'a hin oolle, qilleensuma darbu kan deebi'ee hin dhufne ta'an yaadate. **40** Isaan hammam gammoojji keessatti isatti fincilanii gammoojji keessattis isa gaddisiisan **41** Isaan ammumaa amma Waaqa qoran; Qulqullicha Israa'el sanas ni aarsan. **42** Isaan humna isaa yookaan guyyaa inni itti diinota isaanii jalaa isaan baase hin yaadanne. **43** Guyyaa inni itti biyya Gibxi keessatti mallattoo isaa, kutaa Zoo'aan keessatti immoo dinqii isaa argisiise isaan hin yaadanne. **44** Inni lageen isaanii dhiigatti geeddare; isaanis burqaawwan isaanii dhuguu hin dandeenyne. **45** Innis tuuta tisiisaa kan isaan balleessu, fattee isaan barbadeessu itti erge. **46** Midhaan isaanii ilmaan hawaannisaatiif, bu'aa dadhabbiis isaanii immoo hawaannisaaf kenne. **47** Muka wayinii isaanii cabbiidhaan, harbuu isaanii immoo dhaamocha hamaan dha'e. **48** Loon isaanii cabbiif, horii isaanii immoo bakakkaaf dabarsee kenne. **49** Inni ergamoota badiisa fidan isaanitti erguudhaan aarii isaa sodaachisaa, dheekkamsa isaa, dallansuu isaatii fi rakkoo isaanitti gad lakkise. **50** Inni aarii isaatiif daandii qopheesse; lubbuu isaanii dabarsee dha'ichatti kenne malee du'a isaan hin oolchine. **51** Hangafoota Gibxi hunda, ilmaan jalqabatti dhalatanis dukaana Haam keessatti dha'e. **52** Saba isaa garuu akkuma nama bushaayee bobbaasuutti achii baase; akkuma hoolaas gammoojji keessa isaan geggesse. **53** Inni nagaadhaan isaan geggesse; kanaafuu isaan homaa hin sodaanne; diinota isaanii garuu galaanatu liqimse. **54** Innis gara daarii biyya isaa qulqulluutti, gara biyya gaaraa kan harki isaa mirgaa fudhateetti isaan galche. **55** Inni ormoota isaan duraa ari'e; lafa jaraas dhaala godhee isaanii quode; gosa Israa'elis dukaana isaanii keessa qubachiise. **56** Isaan garuu Waaqa qoran; Waaqa Waan Hundaa Oliitti fincilan; ajaja isaa isas hin eegne. **57** Akkuma abbootii

isaanii duubatti deebi'an; amanamuus ni didan; akka iddaa micciiramaattis jajal'atan. **58** Isaan iddoowwan sagadaa isaanii kanneen gaarran irraatiin isa aarsan; waaqota isaanii tolfamoodhaanis hinaaffaadhaaf isa kakaasan. **59** Waaqnis yeroo isaan dhaga'etti akka malee dheekkame; guutumaan guutuutti Israa'elin gate. **60** Innis iddo jirenya isaa kan Shiloo keessaa, dafkaana inni namoota gidduu dhaabbate sanas ni dhiise. **61** Humna isaa boojuutti, ulfina isaa immoo harka diinaatti dabarsee kenne. **62** Saba isaa dabarsee goraadeef kenne; handhuuraa isaattis akka malee dheekkame. **63** Dargaggoota isaanii ibiddatu fixe; durboota isaaniitiifis sirbi heerumaa hin sirbamne; **64** luboonni isaanii goraadeedhaan dhuman; niitonni dhirsoonni irraa du'an immoo boo'uu hin dandeenye. **65** Gooftaanis akkuma waan hiribaa dammaquutti, akkuma goota sababii wayiniitiin iyyuutti dammaqe. **66** Inni diinota isaa rukutee duubatti deebise; qaanii bara baraa keessas isaan buuse. **67** Dunkaanota Yoosef ni tuffate; gosa Efremis hin filanne; **68** inni garuu gosa Yihuudaa, Tulluu Xiyoon kan jaallatu sana ni filate. **69** Mana qulqullummaa isaa akka samii ol dheeraatti, akka lafa bara baraan hundeesseettis ijaare. **70** Inni Daawit garbicha isaa ni filate; dallaa hoolotaa keessasisa waammate; **71** akka inni saba isaa Yaaqoobin, handhuuraa isaa Israa'elin tiksuf jedhee hoolota tiksuu irraa isa fide. **72** Daawitis garaa qajeelaadhaan isaan tikse; ogummaa harka isaatiniis isaan dura bu'e.

79 Faarfannaas Asaaf. Yaa Waaqi, namoonni ormaa handhuuraa kee qabataniiru; mana qulqullummaa kee qulqullicha xureessaniiru; Yerusaaleminis barbadeessaniiru. **2** Akka isaan nyaata isaanifta'aniif, reeffa garboota keetii allaattii samiitiif, foon qulqulloota keetii immoo bineensota lafaatiif kennaniiru. **3** Dhiiga isaanis naannoo Yerusaalemitti akkuma bishaanii dhangalaasan; namni isaan awwaalu tokko illee hin argamne. **4** Ollaa keenya biratti maqaan nu badeera; warra naannoo keenya jiran birattis nama tuffii fi kolfaa taane. **5** Yaa Waqaayyo, kun hamma yoomiitti? Ati hamma bara baraatti aartaa? Hinaaffaan kees hamma yoomiitti akka ibiddaa boba'a? **6** Dheekkamsa kee sana saboota si hin beekne irratti, mootummoota maqaa kee hin waammanne irratti gad dhangalaasi; **7** isaan Yaaqoobin liqimsaniiruutii; iddo jirenya isaaS balleessaniiru. **8** Cubbuu abbootii

keenyaa nutti hin herregin; waan nu baay'ee gad deebifamneef, araarii kee dafee nu bira haa ga'u. **9** Yaa Waaqi Fifyisaa keenya, ulfina maqaa keetiitif jedhii nu gargaari; maqaa keetiif jedhiitii nu oolchi; cubbuu keenya illee nuu dhiisi. **10** Ormooni maaliif, "Waaqni isaanii eessa jira?" jedhu ree? Dhiiga tajaajiltoota keetii kan dhangalaafame sanaaf, akka haaloo baaftu ija keenya duratti saboota gidduuutti beeksisi. **11** Aaduun hidhamtootaa fuula kee dura haa ga'u; jabina irree keetiitiin warra duuti itti murame oolchi. **12** Yaa Gooftaa, arraba isaan ittiin si arrabsan, dachaa torba godhiitii ollaa keenyatti deebisi. **13** Yoos nu sabni kee, hoolonni tika keetii, bara baraan si jajanna; dhalootaa hamma dhalootaattis, galata kee ni odeessina.

80 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeedaloo, "Daraaraa Kakuutiin" Faarfatame. Faarfannaas Asaaf. Yaa tiksee saba Israa'el, kan akkuma bushaayeetti Yoosefin geggeessitu nu dhaga'i; ati kan kiirubeel gidduu teessoo irra teessu, ifiitii mul'adhu. **2** Fuula Efrem, Beniyaamii fi Minaasee duratti humna kee sochoosi; kottutti nu fayyisi. **3** Yaa Waaqi, iddo keenyatti nu deebisi; akka fayyinuufis fuula kee narratti ibsi. **4** Yaa Waqaayyo, Waqa Waan Hunda Dandeessu, ati hamma yoomiitti kadhanna saba keetiitti aarta? **5** Ati buddeena imimmaanii isaan nyaachifte; imimmaan waciitii guutuus isaan obaafte. **6** Ati akka olloonni keenya nu tuffatan goote; diinonni keenyas nutti qoosu. **7** Yaa Waqa Waan Hunda Dandeessu, iddo keenyatti nu deebisi; akka nu fayyinuufis fuula kee narratti ibsi. **8** Ati muka wayinii biyya Gibxii buqqiftee fidde; ormootas ariitee muka sana dhaabde. **9** Mukichaafis lafa qopheessite; mukni sunis hidda gad fageeffatee biyyattii guute. **10** Tulluuwan gaaddisa isatiin, birbirsawwan gurguddaanis dameewwan isatiin haguugaman. **11** Innis dameewwan isaa gara Galaanaatti, lata isaaS hamma Lagaatti diriirfate. **12** Yoos ati maaliif akka namni achiin darbu hundinuu ija isaa ciratu gochuuf jettee dallaa isaa diigde ree? **13** Kormi booyyee bosona keessaa ba'ee isa ni balleessa; bineensi dirrees isa ni nyaata. **14** Yaa Waqa Waan Hunda Dandeessu, si kadhanna gara keenyatti deebi'i! Samii irraa gad ilaali argi! Muka wayinii kana eegi; **15** mukni kun muka wayinii kan harki kee mirgaa dhaabee dha; biqiltuu ati ofii keetiif guddifattee dha. **16** Wayiniin kee ciramee ibiddaan gubameera; sabni kees dheekkamsa keetiin bada. **17** Harki kee namicha

karaa harka kee mirgaa jiru irra, ilma namaa kan ati ofii keetiif guddifatte irra haa boqotu. **18** Yoos nu sirraa hin garagallu; jirenya nuu kenni; nus maqaa kee ni waammanaa. **19** Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu iddoo keenyatti nu deebisi; akka nu fayyinuufis fuula kee narratti ibsi.

81 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Asaaf

Kan Gititiidhaan Faarfatamu. Waaqa jabina nuu ta'eef gammachuudhaan faarfadhaa; Waaqa Yaaqobiitiif gammachuudhaan ililchaa! **2** Faarfachuu jalqabaa; dibbees rukutaa; baganaa fi kiraara sagalee gaarii qabu rukutaa. **3** Yeroo Baatiin dhalattu, yommuu ji'i goobanutti, guyyaa ayyanaa keenyaa malakata afuufaa; **4** kun seera Israa'eliif kennname, ajaja Waaqa Yaaqoob. **5** Inni yeroo biyya Gibxi dha'uuf ba'etti, waan kana Yooseefif seera godhee dhaabe. Anis afaan duraan hin beekin tokko dhaga'e. **6** Innisakkana jedhe; "Ani gatiittiisaanii irraa ba'aa buuseera; harki isaanis guuboo baachuu jalaa ba'e. **7** Ati dhiphina kee keessatti na waammatte; anis sin oolche; anis lafa bakakkaan itti dhokatu keessaa deebii siifin kenne; bishaan Mariibaa birattis sin qore. **8** "Yaa saba koo dhaga'i; ani siin akeekkachiisa; yaa Israa'el ati utuu na dhaggeeffate! **9** Waaqni ormaa tokko iyyuu isin gidduu hin jiraatin; ana malee waaqa biraan hin waaqeffatin. **10** Ani Waaqayyo Waaqa kee, kan Gibxii baasee isin fidee dha. Afaan kee bal'isii banadhu; ani nan guutaa. **11** "Sabni koo garuu na hin dhaggeeffanne; Israa'el anaaf hin bulle. **12** Kanaafuu ani akka isaan karaa fedhii isaanii deemanif dabarsee mata jabina isaaniitti isaan kenne. **13** "Utuu sabni koo na dhaggeeffatee, utuu Israa'el karaa koo irra deemee jiraatee, **14** ani silaa akkam dafee diinota isaanii jilbeenfachiisee harka koos amajaajota isaaniitti nan kaasa ture! **15** Warri Waaqayyoon jibban fuula isaa duratti ni gugguufu; adabbiin isaaniis bara baraan itti fufa. **16** Ani garuu qamadii qulqulluu isin soora; damma kattaa keessaa baafames isinan quubsa."

82 Faarfannaa Asaaf. Waaqni, waldaa waaqotaan

gidduu dhaabata; "waaqota" gidduuttiis murtii kenna; akkanas jedha: **2** "Isin hamma yoomiitti seera jal'iftu? Hamma yoomiittis jal'ootaaf dhaabattu? **3** Dadhabdootaa fi ijoolee abbaa hin qabneef murtii qajeelaa kennaa; mirga hiyyeyyiitii fi cunqurfamtootaas eegsisa. **4** Warra dadhabaa fi

rakkattoota bararaa; harka jal'ootaatiis isaan baasaa. **5** "Isaan homaa hin beekan; homaa illee hin hubatan. Isaan dukkana keessa jiraatu; hundeen lafaa hundinuu ni raafame. **6** "Anis, 'Isin, "waaqota;" hundi keessan ilmaan Waaqa Waan Hunda Olii ti' jedheera. **7** Ta'us isin akkuma namatti ni duutu; akkuma bulchitoota kamii iyyuu ni kuftu." **8** Yaa Waaqi ka'i; lafatti muri; sabni hundinuu kan keetiitii.

83 Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi gab hin jedhin; yaa

Waaqi, hin cal'isin; akkasumattis hin dhiis. **2** Diinonni kee akkam akka kaka'an, warri si jibbanis akkam akka mataa ol qabatan ilaali. **3** Isaan saba keetti daba karoorfatu; warra ati eegdutti mari'atu. **4** Isaanis, "Kottaa akka maqaan Israa'el lammata hin yaadatamneef, akka isaan saba hin taaneef isaan barbadeessinaa" jedhu. **5** Isaan yaada tokkoon walii galu; sittis ni gurmaa'u; **6** isaanis dunkaanota Edoom, Ishmaa'eloota, Mo'aabii fi gosa Aggaar, **7** Gebaal, Amoonii fi Amaaleq, Filisxeemii fi namoota biyya Xiiroos wajjin turan. **8** Warri Asooriis, ilmaan Looxiitiif irree jabaa ta'uudhaaf isaanitti makaman. **9** Ati akkuma Midyaanin goote, akkuma laga Qiishooniitti Siisaaraa fi Yaabiinin goote sana isaan godhi; **10** isaan Eendooritti dhumanii akkuma kosii lafaa ta'an. **11** Gurguddoota isaanii akka Hereebitii fi Ze'eb, ilmaan mootota isaanii immoo akka Zebaa fi Zalmunaa godhi; **12** isaan warra, "Kottaa, lafa tika Waaqaa fudhannee kan dhuunfaa keenyaa godhanna" jedhanii dha. **13** Yaa Waaqa ko, akka awwara bubbene fudhatuu, akka habaqii qilleensi bittinneessuu isaan godhi. **14** Akkuma ibiddi bosona balleessu, yookaan akkuma arrabni ibiddaa tulluuwan gubu, **15** atis akkasuma aarii keettiin isaan gugsi; bubbene keettiin isaan sodaachisi. **16** Yaa Waaqayyo, akka isaan maqaa kee barbaaddataniif, fuula isaanii qaaniin haguugi. **17** Isaan yeroo hunda qaana'ani haa dhiphatan; salphinaanis haa badan. **18** Isaan akka ati kan maqaan kee Waaqayyo ta'e sun qofti, lafa hundumaa irratti Waaqa Waan Hunda Olii taate haa beekan.

84 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Kan Gititiidhaan

Faarfatamu. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, iddoon ati jiraattu akkam namatti tola! **2** Lubbuun koo oobdiwwan Waaqayyo hawwiti; akka malees itti gaggabdi; onneen koo fi foon koo Waaqa jiraataadhaaf

ililleedhaan ni faarfatu. 3 Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, Mootii koo fi Waaqa ko, iddo aarsaa keetii biratti, dimbiitiin iddo jireenyaa, garrisnis ofii isheetif man'ee cuucii ishee keessa kaa'attu argatti. 4 Warri mana kee keessa jiraatan eebbfamoo dha; isaan yeroo hundumaa si jajatuutii. 5 Warri sirraa jabina argatan, kanneen garaa isaaniitiin karaa kee yaadan eebbfamoo dha. 6 Isaan yommuu Sulula Baakaa keessa darbanitti, iddo sana lafa bishaan keessaa burqu godhatu; bokkaan jalqabaas eeba itti dhangalaasa. 7 Isaan hamma Xiyoon keessatti fuula Waaqaa duratti mul'atanitti, jabina irraa gara jabinaatti ni darbu. 8 Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, kadhanna koo dhaga'i; yaa Waaqa Yaaqoob na dhaggeeffadhu. 9 Yaa Waaqayyo, gara gaachana keenyaa ilaali; fuula dibamaa kee sanaas ilaali. 10 Guyyaa kuma tokko iddo biraa jiraachuu irra, guyyaa tokko oobdii keetii irra ooluu wayya; dunkaana hamootaa keessa jiraachuu irra, eegduu balbala mana Waaqa koo ta'uunaa wayya. 11 Waaqayyo Waaqni aduu fi gaachanaatii; Waaqayyo surraa fi ulfina ni kenna; inni toloota waan gaarii hin dhowwatu. 12 Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, namni si amanatu eebbfamaa dha.

85 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfanna Ilmaan Qooraahi. Yaa Waaqayyo, ati lafa keetiif arjoomteerta; boojuu Yaaqoobis deebifteerta. 2 Ati balleessaa uummata keetii dhiifteertaaf; cubbuu isaanii hundumaas dhoksiteerta. 3 Dheekkamsa kee hunda fageessiteerta; aarii kee sodaachisaa sana irraas deebiteerta. 4 Yaa Waaqa Fayyisaa keenya, iddo keenyatti nu deebisi; dheekkamsa kees nurraa qabi. 5 Ati bara baraan nutti aartaa? Dheekkamsa kee dhaloota tokko irraa dhaloota kaanitti dabarsitaa? 6 Akka sabni kee sitti gammaduuuf, ati lubbuu nutti hin deebiftuu? 7 Yaa Waaqayyo, araara kee nutti mul'isi; fayyina kees nuu kenna. 8 Ani waan Waaqayyo Waaqni jedhu nan dhaggeeffadha; inni saba isaa qulqullootaaf nagaa abdachiiisa; isaan garuu gara gowwummaatti hin deebi'in. 9 Akka ulfinni isaa lafa keenya irra jiraatuuf, fayyisuun isaa dhugumaan warra isa sodaatanitti dhi'oo jira. 10 Jaalallii fi amanamummaan wal ga'an; qajeelummaa fi nagaan wal dhungatan. 11 Amanamummaan lafa keessaa burqa; qajeelummaa immoo samii irraa gad ilaala. 12 Waaqayyo dhugumaan waan gaarii ni kenna; lafti keenyas midhaan ishee

ni kenniti. 13 Qajeelummaan fuula isaa dura deema; miilla isaatiifis karaa qopheessa.

86 Kadhanna Daawit. Yaa Waaqayyo, waan ani hiyyeessaa fi rakkataa ta'eef, na dhaga'iitii deebii naa kenni. 2 Ani sitti of kenneeraatii lubbuu koo eegi. Ati Waaqa koo ti; garbicha kee kan si amanatu oolchi. 3 Yaa Gooftaa na maari; ani guyyaa guutuu sin waammadhaatii. 4 Lubbuu garbicha keetii gammachiisi; yaa Gooftaa, ani lubbuu koo gara keetti oli nan fuudhaatii. 5 Yaa Gooftaa ati gaarii dha; dhifamas namaa goota; warra si waammamat hundaafis jaalalli kee guddaa dha. 6 Yaa Waaqayyo, kadhanna koo dhaga'i; iyya waammata koos dhaggeeffadhu. 7 Ani guyyaa rakkina kootiitti sin waammadha; ati deebii naa kennitaatii. 8 Yaa Gooftaa, waaqota keessaa kan akka keetii hin jiru; hojiin hojii keetiin wal qixxaatu tokko iyuu hin jiru. 9 Yaa Gooftaa, saboonni ati uumte hundinuu dhufanii, fuula kee duratti ni sagadu; maqaa keetiifis ulfina fidu. 10 Ati guddaa fi kan hojii dinqisiisaa hojjettuu dha; Waaqni suma qofa. 11 Yaa Waaqayyo, karaa kee na barsiisi; anis dhugaa keetiin nan bulu; akka ani maqaa kee sodaadhuuf, garaa gargar hin qoodamne naa kenna. 12 Yaa Waaqa koo Gooftaa, ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha; maqaa kee illee bara baraan nan ulfeessa. 13 Jaalalli ati naa qabdu guddaadhaatii; lubbuu koo dhidhima sii'ool keessaa baafteerta. (Sheol h7585) 14 Yaa Waaqi, of tuultonni natti ka'aniiru; tuunni finciltootaa, namoonni si hin sodaanne lubbuu koo galaafachuu barbaadu. 15 Yaa Gooftaa, ati garuu Waaqa garaa laafessaa fi arja dha; daftee hin aartu; jaalallii fi amanamummaan kee dhuma hin qabu. 16 Gara kootti deebi'iitii na maari; jabina kee tajaajilaa keetii kenna; ilma garbittii keetiis oolchi. 17 Akka diinonni koo organii qaana'aniif, mallattoo gaarummaa keetii naa kenna; yaa Waaqayyo, ati na gargaartee na jajjabeessiteertaatii.

87 Faarfanna Ilmaan Qooraahi. Hundeen magaalaa isaa tulluu qulqulluu irra jira. 2 Waaqayyo iddo jirenyaa Yaaqoob hunda caalaa, karrawwan Xiyoon jaallata. 3 Yaa magaalaa Waaqaa, waa'ee keetiif wanni kabajamaan akkana jedhamee ni dubbatama: 4 "Ani Ra'aabii fi Baabilonin warra na beekan gidduutti maqaa nan dha'a; kunoo, Filisxeemii fi Xiiroos Itoophiyaa wajjin, 'Namichi kun achitti dhalate' jedhu." 5

Dhugumaan waa'ee Xiyoon, "Inni kunii fi inni sun ishee keessatti dhalatan; Waaqni Waan Hunda Olii mataan isaa iyuu ishee dhaaba" jedhama. **6** Waaqayyo yeroo saboota galmeessutti, "Namichi kun achitti dhalate" jedhee barreessa. **7** Warri faarfatanii fi warri meeshaa muuiziqaa taphatan, "Burqaan koo hundi si keessatti argama" jedhu.

88 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaal Ilmaan

Qooraahi kan maahilaati liinootiin Faarfatame. Maskiili Heemaan Izraahichaa. Yaa Waaqayyo, Waaqna fayyiftu, ani halkanii fi guyyaa fuula kee duratti nan iyaydha. **2** Kadhannaan koo fuula kee duratti haa dhi'aatu; atis gurra kee gara iyyanna keessatti qabi. **3** Lubbuun koo rakkinaan guutamteertii; jireenyi koos awwaalatti dhi'aateera. (*Sheol h7585*) **4** Ani warra boolla keessa bu'anitti nan lakkaa'ame; akka nama humna hin qabnees nan ta'e. **5** Ani akka nama gorra'amee awwaala keessa ciisutti, akka nama ati deebitee hin yaadanneetti, akka warra eegumsa kee jalaa ba'aniitti, warra du'an wajjin gatameera. **6** Ati boolla gad fagoo keessa, dukkana hamaa keessas na buufteerta. **7** Dheekkamsi kee ulfaatee narra ciiseera; dambalii kee hundas narra garagalchiteerta. **8** Michoota koo narraa fageessiteerta; isaan biratti jibbamaa na gooteerta; akka ani jalaa hin baanettis balballi natti cufameera. **9** Iji koo gaddaan dadhabeera. Yaa Waaqayyo, ani guyyuma guyyaan sin waammadha; harka koo illee gara keetti nan bal'ifadha. **10** Ati dinqii kee warra du'anitti ni argisiiftaa? Warri du'anis ka'anii si galateeffattu? **11** Jaalalli kee awwaala keessatti, amanamummaan kee immoo Qilee keessatti ni labsamaa? **12** Dinqiwwan kee dukkana keessatti, yookaan qajeelummaan kee biyya irraanfannaal keessatti ni beekamaa? **13** Yaa Waaqayyo, ani garuu akka ati na gargaartuuf gara keetti nan iyaydha; ganamaanis kadhannaan koo fuula kee duratti ni dhi'aata. **14** Yaa Waaqayyo, ati maaliif na gatta? Fuula kees maaliif na duraa dhokfatta? **15** Ani ijoollummaa kootii jalqabee rakkadhee du'u ga'een ture; naasisuun kee na dhiphiseera; abdiis kutadheera. **16** Dheekkamsi kee narra yaa'e; naasisuun kees na balleesseera. **17** Isaan guyyaa guutuu akkuma lolaa bishaanii na marsu; guutumaan guutuuttis na liqimsaniiru. **18** Michoota koo fi warra na jaallatan narraa fudhatteerta; dukkana qofatu michuu naa ta'e.

89 Maskiili Eetaan Izraahichaa. Ani waa'ee araara

Waaqayyo bara baraan nan faarfadha; afaan kootiinis amanamummaa kee dhaloota hundumatti nan labsa. **2** Akka araarri kee bara baraan jiraatu, akka ati amanamummaa kee samii keessatti jabeessitee dhaabde nan labsa. **3** Ati akkana jetteerta; "Ani filatamaa koo wajjin kakuu galeera; Daawit tajaajilaa kootiif illee akkana jedhee kakadheera; **4** Ani bara baraan sanyii kee nan dhaaba; teessoo kees dhaloota hundaaf nan cimsa." **5** Yaa Waaqayyo, samiiwwan dinqii kee jaju; yaa'ii qulqulootaa keessatti amanamummaa kee jaju. **6** Samii keessatti eenyutu Waaqayyoon qixxaachuu danda'a? Uumamawwan samii keessaa kan Waaqayyoon fakkaatu eenyu? **7** Waaqni waldaa qulqulootaa keessatti baay'ee sodaatama; warra naannoo isaa jiran hunda keessaas isatu sodaachisaa dha. **8** Yaa Waaqayyo, Waaqna Waan Hunda Dandeessu, kan akka keetii eenyu? Yaa Waaqayyo, ati jabaa dha; amanamummaan kees si marsa. **9** Ati raafama galaanaa ni moota; yommuu dha'aan isaa jabaatus ni tagabbeessita. **10** Akka warra qalamaniitti Ra'aabin bulleessite; irree kee jabaa sanaanis diinota kee ni bittinneessite. **11** Samiiwwan kan kee ti; laftis akkasuma kan kee ti; ati addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda hundeessiteerta. **12** Kaabaa fi kibba situ uume; Taaboorii fi Hermoon gammachuudhaan maqaa kee galateeffatu. **13** Ati irree jabaa qabda; harki kee jabaa dha; harki kee mirgaas ol ka'eera. **14** Qajeelummaa fi murtiin qajeelaan hundee teessoo keetii ti; araarrii fi amanamummaan fuula kee dura deemu. **15** Yaa Waaqayyo, warri siif ililchuu beekan, warri ifa iddo ati jirtuu keessa jiraatan eebbfamoo dha. **16** Isaan guyyaa guutuu maqaa keetiin gammadu; qajeelummaa keetiinis si jajatu. **17** Ati ulfina jabina isaanii ti; jaalala keetiinis gaanfa keenya ol qabdeerta. **18** Dhugumaan gaachanni keenya kan Waaqayyo ti; kan mootii keenya Qulqullicha Israa'elii ti. **19** Ati dur akkana jettee saba kee amanamaatti mul'ataan dubbatteerta: "Ani loltuu tokkoof humna kenneera; dargaggeessa saba keessaa filatame tokkos ani ol guddiseera. **20** Ani garbicha koo Daawit argadheera; zayitii koo qulqullunis isa dibeera. **21** Harki koo isa wajjin jira; irreen koos isa jajjabeessa. **22** Diinni tokko iyuu isa hin mo'atu; namni hamaanis isa hin hacuucu. **23** Amajaajota isaa fuula isaa duratti nan barbadeessa; warra isa jibbanis nan dha'a. **24**

Amanamummaa fi araarri koo isa wajjin jiraata; gaanfi isaaas maqaa kootiin ol jedha. **25** Ani harka isaa galaana irra, harka isaa mirgaas lageen irra nan kaa'a. **26** Innis, 'Ati Abbaa koo ti; Waaqa koo ti, Kattaa Fayyina koo ti' jedhee na waammata. **27** Anis ilma koo hangafa, kan mootota lafaa hundaa olii isa nan godha. **28** Jaalala koos bara baraan isaaaf nan tursa; kakuun ani isa wajjin qabus hin cabu. **29** Hidda sanyii isaa bara baraan, teessoo isaa illee hamma samiiwwan jiraatanitti nan dhaaba. **30** "Yoo ilmaan isaa seera koo eeguu didan, yoo isaan ajaja koo faana bu'uu baatan, **31** yoo isaan sirna koo cabsanii ajaja koo illee eeguu baatan, **32** ani cubbuu isaanii uleedhaan, yakka isaanii immoo qacceedhaan nan adaba; **33** ani garuu jaalala koo isa irraa hin fudhadhu; yookaan amanamummaa koo sobatti hin geeddu. **34** Ani kakuu koo hin cabsu; yookaan waan afaan koo dubbates hin geeddu. **35** Si'a tokko yeroo hundaaf, qulqullina kootiin kakadheera; ani Daawitin hin sobu. **36** Sanyiin isaa bara baraan itti fufa; teessoon isaaas akkuma aduu fuula koo dura jiraata; **37** akkuma ji'aas bara baraan ni jiraata; hamma samiiwwan jiranittis cimee dhaabata." **38** Ati amma garuu isa dhiifteerta; tuffatteerta; isa dibde sanatti baay'ee aarteerta. **39** Kakuu tajaajila kee wajjin galte cabsiteerta; gonfoo isaaas awwaara keessa buuftee xureessiteerta. **40** Dallaa isaa hunda caccabsiteerta; da'oo isaa jajjabaas barbadeessiteerta. **41** Warri achiin darban hundi isa saamu; olloonni isaaas itti qosuu. **42** Ati harka amajaajii isaa mirgaa ol qabdeerta; akka diinonni isaa hundi gammadan gooteerta. **43** Arfii goraadee isaa duubatti deebifteerta; waraana keessattis isa hin gargaarre. **44** Surraa isaa isa irraa balleessiteerta; teessoo isaaas lafatti gatteerta. **45** Umurii dargaggummaa isaa gabaabsiteerta; qaaniidhaanis isa haguugdeerta. **46** Yaa Waaqayyo, kun hamma yoomiitti? Ati bara baraan of dhoksitaa? Dheekkamsi kee hamma yoomiitti akka ibiddaa boba'a? **47** Umuriin koo hammam akka gabaabaa ta'e yaadadhu. Ati badiisa akkamitiif ilmaan namaa hunda uumte! **48** Utuu du'a hin argin jiraachuu kan danda'u yookaan humna si'ool jalaa of baasuu kan danda'u nama akkamii ti? (Sheol h7585) **49** Yaa Gooftaa, jaalalli kee guddaan durii kan ati amanamummaa keettiin Daawitiif kakatte sun eessa jira? **50** Yaa Gooftaa, akkamitti akka tajaajilaan kee tuffatame, akkamitti akka ani arrabsoo saboota hunda bobaatti baadhe

yaadadhu; **51** yaa Waaqayyo, qoosaa diinonni kee natti qoosan, kan isaan ittiin tarkaanfii dibamaa keetii hundatti qoosan yaadadhu. **52** Galanni bara baraan Waaqayyoof haa ta'u!

90 Kadhannaas Musee Nama Waaqaa Sanaa. Yaa Gooftaa, ati dhaloota hunda keessatti iddo jireenyaa nuu taateerta. **2** Utuu tulluuwwan hin dhalatin yookaan utuu ati lafaa fi addunyaa hin uumin, baraa baraa hamma bara baraatti ati Waaqa. **3** Atis, "Yaa ilmaan namootaa, biyyootti deebi'aa" jettee namoota biyyootti deebista. **4** Fulaa kee duratt waggaan kumni tokko, akkuma guyyaa kaleessa darbee ti; yookaan akkuma dabaree eegumsa halkanii tokkoo ti. **5** Ati hirriba du'aatiin namoota haxooftee balleessita; isaan akkuma marga ganama bayyanatuu ti; **6** margi sun ganama ganama bayyanatu illee galgala galgala garuu collagee goga. **7** Aariin kee nu fixeera; dheekkamsi kees nu naasiseera. **8** Yakka keenya fula kee dura, cubbuu keenya dhokataa sanas ifa fuula keetii dura keesseerta. **9** Barri keenya hundinuu dheekkamsa keetiin dhumeeraatii; umurii keenyas aaduudhaan fixanna. **10** Dheerinni bara keenya waggaan torbaatama, yoo jabaanne immoo waggaan saddeettama ta'a; kuni iyyuu garri caalaan isaa dadhabbi fi rakkinaan guutameera; inni dafee darbaatii; nus barrifnee ni sokkina. **11** Humna aarii keetii eenyutu beeka? Dheekkamsi kee akkuma sodaa nu siif qabaachuu qabnu sanaa guddaadhaati. **12** Akka nu garaa ogummaadhaan guutame qabaannuuf, bara keenya lakkauu nu barsiisi. **13** Yaa Waaqayyo, deebi'i! Kun hamma yoomiitti ta'a? Tajaajiltoota keetifiis garaa laafi. **14** Akka nu bara keenya guutuu gammannnee ilichinuuf, ganama ganama araara keetiin nu quufsi. **15** Hamma baay'ina guyyoota ati nu miite sanaa, hamma baay'ina waggoota nu rakkanne sanaas nu gammachiisi. **16** Hojiin kee tajaajiltoota keetti, ulfinni kees ijoolee isaaniitti haa mul'ifamu. **17** Eebbi Waaqa keenya Gooftichaa nurra haa bu'u; hojii harka keenyaas jabeessii nuu dhaabi; eeyyee, hojii harka keenyaas jabeessii nuu dhaabi.

91 Namni da'oo Waaqa Waan Hundaa Olii keessa jiraatu, gaaddisa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaa jala boqota. **2** Anis Waaqayyo, "Inni iddo ani itti kooluu galuu fi da'anno koo ti; Waaqa koo kan ani amanadhuu dha" nan jedha. **3** Inni dhugumaan kiyyoo

adamsaa jalaa, dhukkuba nama fixu jalaas si baasa. **4** Inni baallee isatiin si dhoksa; atis qoochoo isaa jalatti kooluu ni galta; amanamummaan isaa gaachanaa fi dallaa eegumsaa siif ta'a. **5** Atis naasuu halkanii, yookaan xiyya guyyaan futtaafamu hin sodaattu; **6** golfaa dukkana keessa deemu, yookaan dha'icha guyyaa safaan nama balleessu hin sodaannu. **7** Kumni tokko si cinatti, kumni kudhan immoo mirga keetti ni kufa; garuu sitti hin dhi'aatu. **8** Ati ijuma kee qofaan ilaalta; adaba hamootatti dhufus ni argita. **9** Ati waan Waaqayyoon iddo kooluu itti galtu, Waaqa Waan Hundaa Olii iddo jirenya keetii godhatteef, **10** wanni hamaan si hin tuqu; dha'ichis dunkaana keetti hin dhi'aatu. **11** Inni akka isaan karaa kee hunda irratti si eeganiif, ergamoota isaa siif ni ajaja; **12** isaanis akka miilla keetiin dhagaatti hin buunee harka isaaniitiin ol si fuudhu. **13** Ati leencaa fi buutii irra ejjetta; leenca saafelaa fi jawwee ni dhidhiitta. **14** Waaqayyoosakkana jedha; "Sababii inni na jaallatuuf, ani isa nan oolcha; waan inni maqaa koo beekuuf isa nan eega. **15** Inni na waammata; anis nan deebisaaf; rakkina keessatti ani isawajjin nan ta'a; isa nan oolcha; ulfinas nan kennaaf. **16** Ani umurii dheeraa isa nan quufsa; fayyisu koos isatti argisiisa."

92 Faarfanna Guyyaa Sanbataa Faarfatamu. Waaqayyoon, galateeffachuun, yaa Waaqa Waan Hundaa Olii, maqaa keetiif faarfachuun gaarii dha. **2** Jaalala kee ganamaan, amanamummaa kees halkaniin labsuun, **3** kiraara ribuu kudhaniitiin, sagalee baganaatiinis labsuun gaarii dha. **4** Yaa Waaqayyo, ati hojii keetiin na gammachiiftaati; ani sababii hojii harka keetiif gammachuudhaan nan faarfadha. **5** Yaa Waaqayyo, hojiin kee akkam guddaa dha; yaadni kees akkam gad fagoo dha! **6** Namni qalbii hin qabne waan kana beekuu hin danda'u; gowwaanis hin hubatu; **7** hamoonni yooakkuma margaa biqilan iyyuu, jal'oonee hundinuu yoo daraaran iyyuu, isaan bara baraan ni barbadaa'u. **8** Yaa Waaqayyo, ati garuu bara baraan ol ol jetta. **9** Yaa Waaqayyo, kunoo diinota kee, kunoo diinonni kee ni badu; warri jal'ina hoijetan hundinuu ni bittinneeffamu. **10** Ati gaanfa koo akka gaanfa gafarsaa ol ol qabde; zayitii haaraa natti dhangalaafte. **11** Iji koo mo'atamuu diinota koo argeera; gurri koos badiisa jal'oota natti ka'anii dhaga'eera. **12** Qajeeltonniakkuma muka meexxii ni dagaagu; akkuma birbirsa Libaanoonitti ni guddatu;

13 isaan mana Waaqayyoo keessa dhaabamanii jiru; oobdii Waaqa keenyaa keessattis itti tolee misanii jiran. **14** Isaan amma iyyuu bara dullumaa keessa ija naqatu; gabbataniis dagaaganii jiraatu. **15** Isaanis, "Waaqayyo tolaa dha; inni Kattaa koo ti; hamminni isaa keessa hin jiru" jedhanii labsu.

93 Waaqayyo ni mo'a; surraas ni uffata; Waaqayyo surra ni uffata; jabinas hidhata. Addunyaan cimtee dhaabamteerti; hin sochoofamtus. **2** Teessoon kee durumaa jalqabee cimee dhaabateera; ati durii duriiti jalqabdee jirta. **3** Yaa Waaqayyo, galaanonni ol kaasaniiru; galaanonni sagalee isaanii ol kaafataniiru; galaanonni huursuu isaanii ol kaafataniiru. **4** Sagalee bishaan baay'ee caalaa, jabina dha'aa galaanaa caalaas, Waaqayyo ol gubbaa jiru sun humna qabeessa. **5** Seerri kee jabaatee ni dhaabata; Yaa Waaqayyo, qulqullummaan bara baraan faaya mana keetii ti.

94 Yaa Waaqayyo, Waaqa haaloo baafu, Yaa Waaqa haaloo baafu, ifii mul'adhu. **2** Yaa Abbaa Murtii lafa kanaa ka'i; of tuultotaaf illee waan isaanii malu kenni. **3** Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti warri hamoon, warri hamoon hamma yoomiitti burraaqu? **4** Isaan dubbii of tuulummaa gad roobsu; jal'oonee hundinuu of dhiibuuudhaan guutaman. **5** Yaa Waaqayyo, isaan saba kee miidhu; handhuuraa kees ni hacuucu. **6** Haadha hiyyeessaati fi keessummaa ni gorra'u; ijoollee abbaa hin qabnes ni ajeesu. **7** Isaan, "Waaqayyo hin argu; Waaqni Yaqoob hin qalbeeffatu" jedhu. **8** Warri saba keessaa raatoftan mee hubadhaa; isin warri gowwoonni yoom ogeeyyii taatu? **9** Inni gurra uume sun hin dhaga'u? Inni ija uume hin argu? **10** Inni saboota sirreessu sun hin adabuu? Inni nama barsiisu sun beekumsa hin qabuu? **11** Waaqayyo yaada namaa beeka; akka yaadni namaa faayidaa hin qabnes ni beeka. **12** Yaa Waaqayyo, namni ati adabdu, namni ati seera kee irraa barsiift eebbfamaa dha; **13** hamma hamootaaaf boolli qotamutti, guyyaa rakkinaatti ati boqonaa kennitaaf. **14** Waaqayyo saba isaa hin gatuutii; inniakkana illee jedhee handhuuraa ofii isaa hin dhiisu. **15** Murtiin qajeelummaa irratti hundeeffama; tolooni hundinuu isa faana bu'u. **16** Eenyutu hamootatti naa ka'a? Eenyutu na cina dhaabatee warra jal'ina hoijetaniin morma? **17** Utuu Waaqayyo na gargaaru baatee, silaa yoona lubbuun koo boolla du'aa keessa jirti. **18** Yaa Waaqayyo

yroo ani, "Miilli koo mucucaateera" jedhetti, araari kee ol qabee na dhaabe. **19** Yommuu yaaddoon natti baay'atetti, jajjabeessuun kee lubbuu koo gammachiise. **20** Bulchitoonni hamoon, warri seeratti fayyadamanii jal'ina hoijjetan si wajjin tokkummaa qabaachuu danda'u? **21** Isaan tokkummaadhaan nama qajeelaatti ka'anii nama yakka hin qabnetti du'a muru. **22** Waaqayyo garuu da'oo, Waaqni koos, kattaa ani itti baqadhu naa ta'eera. **23** Inni gati cubbuu isaanii isaanumatti deebisa; sababii hammina isaaniitiif illee isaan balleessa; Waaqayyo Waaqni keenya isaan barbadeessa.

95 Kottaa Waaqayyoof faarfanna; Kattaa fayyina keenyatiifis ni ililchinaa. **2** Galataan fuula isaa duratti haa dhi'aannu; faarfannaadhaanis isa haa leellifnu. **3** Waaqayyo Waaqa guddaadhaatii; inni waaqota hundaa olitti Mootii guddaa dha. **4** Qileewwan lafaa harka isaa keessa jiru; fiixeewwan tulluus kan isaa ti. **5** Galaanni kan isaa ti; isatu hojjeteetii; lafa gogaa illee harka isaatu uume. **6** Kottaa gad jennee sagadnaa; Uumaa keenya Waaqayyo duratti ni jilbeenfanna; **7** inni Waaqa keenyatiif; nu immoo saba eegumsa isaa jala jirruu dha; bushaayee harka isaa keessa jiruudhas. Isin har'a yoo sagalee isaa dhageessan, **8** akka Mariibaatti gootan sana, akka gaafa gammoojiji keessatti Maasaatti gootan sanaa mataa hin jabaatinaa; **9** abbootin keessan utuma hojii koo arganuu, achitti qoranii na ilaalan. **10** Dhaloota sanatti ani waggaafurtama nan dheekkame; anis, "Isaan saba garaan isaanii karaa irraa jal'atee dha; isaan karaa koo hin beekne" nan jedheen. **11** Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, "Isaan boqonnaa kootti hin galan" jedhee kakadhe.

96 Faarfanna haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; lafti hundinuu Waaqayyoon faarfadhaa. **2** Waaqayyoon faarfadhaa; maqaa isaa eebbisaa; fayyisuun isaaas guyyuma guyyaan labsaa. **3** Ulfina isaa saboota gidduutti, hojii isaa dinqisiisa sana immoo namoota hunda keessatti labsaa. **4** Waaqayyo guddaadhaatii galanni baay'een isaaaf ni mala; inni waaqota hundaa olittis sodaatamuu qaba. **5** Waaqonni saboota ormaa hundinuu waaqota tolfaamoodhaatii; Waaqayyo garuu samiiwan uume. **6** Miidhaginnii fi surraan fuula isaa dura jiru; jabinnii fi ulfinni iddo qulqullummaa isaa keessa jiru. **7** Yaa maatiwwan sabootaa Waaqayyoof

kennaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof kennaa. **8** Ulfina maqaa isaaatiif malu Waaqayyoof kennaa; aarsaa fidaatii oobdiis isaa seenaa. **9** Bareedina qulqullummaa isaaatiin Waaqayyoon waaqeffadhaa; isin lafti hundinuu fuula isaa duratti holladhaa. **10** Saboota gidduutti, "Waaqayyo mootii dha" jedhaa; addunyaan jabaattee dhaabatteerti; sochoofamuus hin dandeessu. Inni qajeelummaadhaan sabootaaf murtii kenna. **11** Samiiwan haa ililchan; laftis haa gammaddu; galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu haa huursu. **12** Dirreewwanii fi wanni isaan irra jiran hundinuu haa gammadan. Mukkeen bosonaa hundinuu gammachuudhaan haa faarfatan. **13** Uumamni hundi fuula Waaqayyo duratti haa faarfatu; inni ni dhufaatii; inni lafatti murteessuuf ni dhufa. Addunyaatti qajeelummaadhaan, sabootatti immoo dhugaa isaaatiin ni mura.

97 Waaqayyo mo'eera; lafti haa gammaddu; biyyoonni qarqara galaanaa hedduunis haa ililchan. **2** Duumessaa fi dukkanni limixiin isa marsaniiru; qajeelummaa fi murtii qajeelaan hundee teessoo isaa ti. **3** Ibddi fuula isaa dura deemee diinota isaa naannoo isaaatiif fixa. **4** Balaqqueen isaa addunyaa ibsa; laftis argitee hollatti. **5** Tulluuwan fuula Waaqayyo duratti, fuula Gooftaa lafa hundumaa durattis akkuma gagaa baqu. **6** Samiiwan qajeelummaa isaa labsu; saboonni hundinuu ulfina isaa argu. **7** Warri fakkii waaqeffatan, kanneen waqqota tolfaamoon of jajan hundi haa qaaneffaman; isin waqqonni hundinuu isaa waaqeffadhaa! **8** Yaa Waaqayyo, sababii murtii keetiitiif, Xiyoon dhageessee ililchiti; gandoonni Yihuudaas ni gammadu. **9** Yaa Waaqayyo, ati lafa hundumaa irratti Waaqa Waan Hundaa Olii ti; ati waqqota hundumaa irra akka malee ol ol jetteerta. **10** Sababii inni lubbuu amanamoota isaa eegee, harka hamootaa jalaa isaan baasuuf, warri Waaqayyoon jaallatan hammina haa jibban. **11** Qajeeltota irratti ifni ni ifa; gara tolootaafis gammachuun ni dhufa. **12** Isin qajeeltonni Waaqayyotti gammadaa; maqaa isaa qulqulluus galateeffadhaa.

98 Faarfanna. Waaqayyoof faarfanna haaraa faarfadhaa; inni dinqii hojjeteeratiif; harki isaa inni mirgaatii fi irreen isaa qulqulluun, akka inni mo'annaargatu godhaniiru. **2** Waaqayyo akka fayyisuun isaa beekamu godheera; qajeelummaa

isaas sabootatti mul'iseera. 3 Inni jaalala isaatii fi amanamummaa isaa mana Israa'eliif yaadateera; daariin lafaa hundinuu, fayyisuu Waaqa keenyaa arganiiru. 4 Lafti hundinuu Waaqayyoof ililchaa; faarfanna gammachuutiin iyyaa; weedduu galataas weeddisa; 5 baganaadhaan faarfanna galataa, baganaa fi sagalee weedduutiin Waaqayyoof faarfadhaa; 6 malakataa fi sagalee gaanfaatiin, fuula Waaqayyo mootichaa duratti ililchaa. 7 Galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu, addunyaa fi wanti ishee keessa jiraatu hundinuu haa huursan. 8 Lageen harka isaanii haa rurukutan; tulluuwanis tokkummaadhaan haa ililchan; 9 isaan fuula Waaqayyo duratti haa faarfatan; inni lafatti murteessuu ni dhufatii. Inni addunyaaaf qajeelummaadhaan, namootaaf immoo utuu wal hin caalchisin murtii kenna.

99 Waaqayyo mo'eera; sabonni haa hollatan; inni kiirubeel gidduu, teessoo isaa irra taa'a; lafti haa raafamu. 2 Waaqayyo Xiyoon keessatti guddaa dha; inni saboota hunda irra ol ol jedheera. 3 Isaan maqaa kee guddichaa fi sodaachisaa sana haa jajan; inni qulqulluu dha. 4 Mootichi humna qabeessa; inni murtii qajeelaa jaallata; ati tola hundeessiteerta; Yaaqoob keessattis haqaa fi qajeelummaa hojetteerta. 5 Waaqayyo Waaqa keenya leellisaa; ejjeta miilla isaa jalatti sagadaa; inni qulqulluu dha. 6 Musee fi Aroon luboota isaa keessa turan; Saamu'eelis warra maqaa isaa waammatan keessa ture; isaan Waaqayyoon waammatan; innis deebii kenneef. 7 Inni utubaa duumessaa keessaa isaanitti dubbate; isaanis sirna isaatii fi seera inni isaaniif kenne eegan. 8 Yaa Waaqayyo Waaqa keenya, ati deebii isaanii kennite; ati balleessaa isaanii adabdu illee, Israa'eliif Waaqa dhiifama gootu turte. 9 Waaqa keenya Waaqayyoon leellisaa; tulluu isaa qulqulluu irrattis waqeffadhaa; Waaqayyo Waaqni keenya Waaqa qulqulluudhaatii.

100 Faarfanna Galataa. Lafti hundinuu Waaqayyoof ililchaa. 2 Gammachuudhaan Waaqayyoon waaqeffadhaa; faarfanna gammachuutiinis fuula isaa duratti dhi'aadhaa. 3 Akka Waaqayyo Waaqa ta'e beekaa; isattu nu uume; nu kan isaa ti; nu saba isaa ti; hoolota tika isaa jala jirruu dha. 4 Galateeffachuudhaan karrawwan isaa, jajachuudhaanis oobdii isaa seenaa; isa galateeffadhaa;

maqaa isaa illee eebbisaa. 5 Waaqayyo gaariidhaatii; araarii isaa kan bara baraa ti; amanamummaan isaa dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa.

101 Faarfanna Daawit. Ani jaalala keetii fi murtii kee qajeelaa sanaaf nan faarfadha; Yaa Waaqayyo ani siif nan faarfadha. 2 Ani jireenya hir'ina hin qabne jiraachuu of nan eeggadha; ati yoom gara koo dhufta? Ani garaa qulqulluudhaan, mana koo nan jiraadha. 3 Ani ija koo dura, waan hamaa hin kaa'u. Hojii jal'ootaa nan jibba; nattis hin qabatu. 4 Namoonni yaada micciiramaa qaban narraa haa fagaatan; ani jal'ina wajjin tokkummaa hin qabaadhu. 5 Nama dhoksaan ollaa isaa hamatu kam iyyuu, ani afaan nan qabachiisa; nama tuffiin nama ilaaluu fi kan garaa of tuulu qabuuf, ani obsa hin qabaadhu. 6 Akka isaan na wajjin jiraataniif, iji koo amanamoota biyyattii irra jiraatti; namni karaa qajeelaa irra deemu, inni na tajaajila. 7 Namni nama gowwoomsu tokko iyyuu mana koo keessa hin jiraatu; namni soba dubbatu tokko iyyuu fuula koo dura hin dhaabatu. 8 Ani jal'oota biyyattii hunda, ganama ganama nan barbadeessa; warra waan hamaa hojjetan magaala Waaqayyo keessaa nan balleessa.

102 Kadhanna Namni Dhiphate Tokko Faaruu Boo'ichaa Faarsee Fuula Waaqayyo Durattu Dhi'eefatu. Yaa Waaqayyo, kadhanna koo naa dhaga'i; iyyi ani gargaarsaaf iyyadhus si bira haa ga'u. 2 Yeroo ani dhiphadhetti, fuula kee na duraa hin dhoksin. Gurra kee gara kootti deebisi; yommuu ani si waammadhu dafiitii deebii naa kenni. 3 Barri koo akkuma aaraatti ni badaatii; lafeen koos akkuma barbadaa ibiddaa boba'aa jira. 4 Garaan koo dhukkubsatee akkuma margaa collageera; ani nyaata koo nyaachuu irraanfadheera. 5 Sababii ani guddisee aaduuf, lafeen koo gogaa kootti maxxaneera. 6 Ani akka urunguu gammoojii, akka urunguu lafa barbadaa'e keessaa nan ta'e. 7 Ani hirriba malee nan bulaa; akka simbirroo kophaa ishee guutuu manaa irra jirtuus ta'eera. 8 Diinonni koo guyyaa guutuu na arrabsu; warri natti qoosanis abaarsaaf maqaa kootti fayyadamu. 9 Ani akkuma buddeenaatti daaraa nyaadheeraattii; dhugaatii koottis imimmaan makadheera; 10 kunis sababii aarii fi dheekkamsa keetiitiif natti dhufe; ati ol na fuutee gad na darbatteertaatii. 11 Barri koo akkuma gaaddidduu

galgalaa ti; anis akkuma margaa gogeera. **12** Yaa Waaqayyo, ati bara bараan teessoo irra jirta; yaadannoon kees dhaloota hundatti darba. **13** Ati kaatee Xiyooniif garaa ni laafka; yeroon itti isheen fudhatama argachuu qabdu ammumaatii; yeroon murteeffame sun ga'eeraa. **14** Garboonni kee dhagaa isheetti gammaduutii; biyyoo ishees ni mararfatu. **15** Saboonni maqaa Waaqayyo ni sodaatu; mootonni lafaa hundinuu ulfina kee ni kabaju. **16** Waaqayyo deebisee Xiyoonin ijaaraatii; ulfina isatiinis ni mul'ata. **17** Inni kadhannaad gadadamtootaa ni dhaga'a; waammataa isaanis hin tuffatu. **18** Akka sabni hamma ammaatti hin dhalatin Waaqayyo galateeffatuuf, wanni kun akkana jedhamee dhaloota dhufuu haa barreeffamu: **19** "Waaqayyo iddo qulqullummaa isaa gubbaa irraa gad ilaale; samii irraas gara lafaa gad mil'ate; **20** kanas aaduu warra hidhamanii dhaga'u fi warra duuti itti murame baasuudhaaf hojjete." **21** Akkasiin maqaaan Waaqayyo Xiyoon keessatti, galanni isas Yerusaalem keessatti ni labsama; **22** kunis yommuu saboonnii fi mootummoonni, Waaqayyoon waaqeffachuu walitti qabamanitti ta'a. **23** Inni jabina koo karaatti hambise; umuri koos ni gabaabse. **24** Anis akkanan jedhe: "Yaa Waaqa ko, walakkaa umurii kootti na hin fudhatin; waggoonni kee dhalootaa hamma dhaloota hundaatti itti fufu. **25** Ati jalqabatti lafa hundeessite; samiiwanis hojii harka keetii ti. **26** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; hundumti isaanii akkuma wayyaa ni dhumu. Ati akkuma uffataa isaan geeddarta; isaanis ni badu. **27** Ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu. **28** Ijoolleen garboota keetii sodaa malee jiraatu; sanyiin isaanis fula kee dura jiraata."

103 Faarfannaa Daawit. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbisi; keessi namummaa koo hundi maqaa isaa qulqulluu sana eebbisa. **2** Yaa lubbuu koo Waaqayyoon eebbisi; tola isaa hundas hin irraanfatin. **3** Inni cubbuu kee hundumaa siif dhiisa; dhukkuba kee hundumaa ni fayysi; **4** jireenya kee boolla irraa ni baraara; jaalalaa fi gara laafinaan si gonfa; **5** akka dargaggummaan kee akkuma risaa haaronfamuufis, inni fedhii kee waan gaariidhaan ni guuta. **6** Waaqayyo warra cunqurfaman hundaaf qajeelummaa fi murtii qajeelaa kenna. **7** Inni karaa isaa Museetti, hojii isaa immoo saba Israa'elitti beeksise. **8** Waaqayyo gara laafessaa fi arjaa dha; inni

aruuf hin ariifatu; jaalalli isas baay'ee dha. **9** Inni yeroo hunda hin dheekkamu; aarii isaa illee bara bараan hin kuufatu; **10** inni akka cubbuu keenyaatti nu hin adabne; yookaan akka balleessaa keenyaatti nuuf hin deebifne. **11** Akkuma samiiwan lafa irraa ol fagaatan sana, jaalalli inni warra isa sodaatanif qabu akksuma guddaa dha; **12** akkuma ba'i biiftuu lixa biiftuu irraa fagaatu, akksuma inni balleessaa keenya nurraa haqeera. **13** Akkuma abbaan ijoollee isatiif garaa laafu, Waaqayyo warra isa sodaatanif garaa ni laafa; **14** inni akka nu itti uumamne ni beekaati; akka nu biyyoo taanes ni yaadata. **15** Barri nاما akkuma margaa ti; akka abaaboo dirrees ni misa; **16** inni yeroo bubbien itti bubbisutti ni bada; iddoon isas deebi'ee isa hin yaadatu. **17** Jaalalli Waaqayyo garuu bara bараа hamma bara bараatti warra isa sodaatan wajjin ni jiraata; qajeelummaan isaa immoo ijoollee ijoollee isaanitti darba; **18** warra kakuu isaa eeganitti, warra ajaja isaa buluu yaadatanittis ni darba. **19** Waaqayyo teessoo isaa samii keessa dhaabbateera; mootummaan isas waan hunda bulcha. **20** Isin ergamoorni isaa, warri ajaja isaa eegdan jajjaboon, warri dubbii isatiif ajajamtanis Waaqayyoon eebbisa. **21** Raayyaan isaa hundinuu, isin tajaajiltoonni isaa warri fedhii isaa guuttan Waaqayyoon eebbisa. **22** Uumamawwan bulchiinsa isaa jala lafa hunda jirtan hundi Waaqayyoon eebbisa. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbisi.

104 Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbisi. Yaa Waaqayyo, Waaqa ko, ati akka malee guddaa dha; miidhaginaa fi surraa uffatteerta. **2** Ati akkuma wayyaa ifa uffatta; samiiwanis akkuma dukaanaa diriirsita. **3** Dareeraa diinqa isaa bishaanota irra buufta. Duumessoota gaarii isaa godhata; qoochoo bubblee yaabattee deema. **4** Inni ergamoota isaa hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha. **5** Inni lafa hundee ishee irra dhaabeera; isheenis gonkumaa hin sochootu. **6** Ati akkuma wayyatti tuujubaan ishee haguugde; bishaanonnis tulluuwanii ol dhaabatan. **7** Ati ifannaan bishaanonnii baqatan; sagalee qaqawwee keetii dhageenyaan gugatan. **8** Isaan tulluuwan irraan dhangala'an; gara iddo ati isaanii qopheessitee, gara sululootaatti gad yaa'an. **9** Akka isaan deebi'anii lafa hin haguugneef ati daarii isaan darbuu hin dandeenye isaan dura dhaabde.

10 Akka burqaawwan sululoota keessa yaa'an goota; isaanis tulluuwwan gidduu yaa'u. 11 Isaan bineensota bakkee hundaaf bishaan kennu; harroonni diidaas dheebuu ba'u. 12 Simbirroonni samii bishaanota biratti mandhee ijaarratan; dameewwan gidduutti ni faarfatan. 13 Inni mana isaa kan olii irraa tulluuwwan bishaan obafta; laftis ija hojii keetiitiin quufti. 14 Inni lafa irraa nyaata kennuuf jedhee looniif marga, faayidaa namaatiif immoo biqiltuuwwan biqilchaa; 15 akka daadhiin wayinii garaa nama gammachiisu, akka zayitiin fuula nama cululuqsuu fi akka midhaan nama jajjabeessu ni goota. 16 Mukkeen Waaqayyoo, birbirsi Libaanoon kan inni dhaabe sun bishaan quufaniiru. 17 Simbirroonni achitti mandhee isaanii ijaarratu; hummoonis birbirsa irraa mana qabdi. 18 Tulluuwwan dhedheeroon da'oo re'ee diidaa ti; holqi kattaawwanii immoo da'oo osolee ti. 19 Inni akka ji'i waqtilee gargar qoodu godha; biiftunis yeroo itti lixxu ni beekti. 20 Ati dukkanaa uumtaa; halkanis ni ta'a; bineenonni bosonaa hundis gad yaa'u. 21 Leenci saafelli waan nyaata barbaadee aada; nyaata isaaas Waaqa bira barbaada. 22 Isaan yommuu biiftun baatutti walitti qabamu; dacha'aniis goda isaanii keessa ciciisu. 23 Namni gara hojii isaaatti, hamma galgalattis gara jiruu isaaatti ni ba'a. 24 Yaa Waaqayyo, hojiin kee akkam baay'ee dha! Ati hunda isaanii ogummaadhaan hojjette; laftis uumamawwan keetiin guutamte. 25 Galaanni guddaa fi bal'aan kun, uumamawwan hamma hin qabneen guutame; kan lubbuu qabeeyyiin gurguddaa fi xixinnoon keessa jiraatan kuunnoo jira. 26 Dooniiwwan as irra deddeebi'u; lewaataan kan akka inni achi keessa taphatuuf ati uumtes achi jira. 27 Akka ati nyaata isaanii yeroo barbaachisutti isaanii kennituuf, isaan hundi si eeggatu. 28 Yeroo ati isaanif kennitutti, isaan walitti qabatu; yeroo ati harka kee bal'iftutti, isaan waan gaarii quufu. 29 Yeroo ati fuula kee dhokfattutti, isaan ni na'u; yeroo ati hafuura isaanii fudhattutti, isaan du'anii biyyootti deebi'u. 30 Yeroo ati Hafuura kee ergitutti isaan ni uumamu; atis fuula lafaa ni haaromsita. 31 Ulfinni Waaqayyoo bara baaan haa jiraatu; Waaqayyo hojii isaaatti haa gammadu; 32 inni ilaallaan lafti hollatte; inni tuqnaan tulluuwwan keessaa aarrii ba'e. 33 Bara jireenyaa koo guutuu ani Waaqayyoof nan faarfadha; hamma lubbuun koo jirtuttis faarfannaadhaan Waaqa koo nan

galateeffadha. 34 Irra deddeebi'ee yaaduun koo isa haa gammachiisu; ani Waaqayyotti nan gammadaatii. 35 Cubbamoonni lafa irraa haa badan; hamoonnis si'achi hin jiraatin. Yaa lubbuu koo Waaqayyoon eebbisi. Haalleluuyaa.

105 Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaaas waammadhaa; waan inni hojjetes saboota gidduutti beeksisa. 2 Isaaaf faarfadhaa; faarfannaadhaan isa galateeffadhaa; waa'ee hojii isaa isa dinqisiisaa hundaas odeessaa. 3 Maqaa isaa qulqulluu sanaan boona; garaan warra Waaqayyoon barbaadanii haa gammadu. 4 Waaqayyoo fi humna isaa barbaaddadhaa; yeroo hunda fuula isaa barbaadaa. 5 Dinqii inni hojjete, hojii isaa dinqii sanaa fi murtii inni labse yaadadhaa; 6 isin tajajiltoonni isaa, warri sanyii Abrahaam taatan, isin filatamtoonni isaa, ilmaan Yaaqoobis kana yaadadhaa. 7 Inni Waaqayyo Waaqa keenya; murtiin isaaas lafa hunda irra jira. 8 Inni kakuu isaa bara baaan, waadaa gale sanas dhaloota kumaaf ni yaadata; 9 inni kakuu Abrahaam wajjin gale, kakuu Yisihaaqiif kakates ni yaadata. 10 Kanas Yaaqoobiif seera, Israa'eliif immoo kakuu bara baaan godhee akkana jedhee mirkaneesseera: 11 "Ani biyya Kana'aan qooda ati dhaaltu godhee siif nan kenna." 12 Isaan yeroo lakkobsaan xinnoo turanitti, dhugumaanuu xinnoo fi biyyattii keessattis keessummoota turanitti, 13 sabaa gara sabaatti, mootummaa tokkoo gara mootummaa biraatti jooran. 14 Inni akka namni tokko iyyuu isaan cunqursu hin eeyyamne; sababii isaaniiitiifis akkana jedhee mootota ifate: 15 "Dibamtoota koo hin tuqinaa; raajota koos hin miidhinaa." 16 Inni beela biyyattiitti waame; midhaan nyaataa hundas ni balleesse; 17 innis Yoosef namicha akka garbaatti gurgurame tokko isaan dura erge. 18 Isaan foncaadhaan miilla isaa luqqisan; mormi isaaas sibiila keessa galfame; 19 hamma wannu inni duraan dursee dubbate guutamutti dubbiin Waaqayyoo isa qore. 20 Mootiin nama ergee gad isa dhiisise; bulchaan sabaa isa hiiksise. 21 Mootichis mana isaa irratti ajajaa, qabeenya isaa hunda irratti immoo bulchaa isa godhate; 22 kanas akka inni akkuma fedhetti qondaaltota isaa gorsuuf, akka inni maanguddoota isaa ogummaa barsiisuuf godhe. 23 Israa'el biyya Gibxi dhaqe; Yaaqoobis akka alagaatti biyya Haam keessa jiraate. 24 Waaqayyo saba isaa

akka malee baay'ise; akka isaan amajaajota isaanii caalaa jabaatanis godhe; 25 innis akka isaan saba isaa jibbanii fi akka isaan tajaajiltoota isaatti mari'ataniif yaada isaanii geeddare. 26 Waaqnis Musee tajaajilaa isaatii fi Aroon filatamaa isaa erge. 27 Isaanis jara gidduuti mallattoo isaa, biyya Haam keessatti immoo dinqii isaa argisiisan. 28 Inni dukkana ergee biyyattii dukkaneesse; isaan dubbii isaatti finciliiruutii. 29 Inni bishaanota isaanii dhiigatti geeddaree akka qurxummiwwan isaanii dhuman godhe. 30 Fatteen biyya isaanii guutee diinqa mootota isaanii keessa yaa'e. 31 Inni dubbannaan tuunni tisiisaatii fi bookeen biyya isaanii hunda keessa guutte. 32 Inni qooda bokkaa cabbii isaaniif roobse; bakakkaas biyya isaaniitti erge; 33 wayinii isaaniitii fi muka harbuu isaanii balleesse; mukkeen biyya isaaniis ni caccabse. 34 Inni dubbannaan hawwaannisnii fi korophisni hedduun dhufan; 35 isaanis bigiltuu biyya jaraa hunda nyaatan; waan lafti isaanii baases ni fixan. 36 Ergasii inni hangafa biyya isaanii hunda, jabina isaanii jalqabaas ni dha'e. 37 Akka sabni Israa'el meetii fi warqee baadhatee ba'u godhe; gosa isaanii keessaa namni tokko iyyuu hin gufanne. 38 Israa'eloonni baanaan warri Gibxi gammadan; isaan Israa'elin sodaatanii turanii. 39 Inni akka gaaddisaatti duumessa isaan irra qabe; akka halkaniin isaaniif ibsuuf immoo ibidda qabsiiseef. 40 Isaan kadhannaan inni dimbiriqqee kenneef, buddeena samiitiinis isaan quufse. 41 Innis kattaa bane; bishaanis keessaa gad dhangala'e;akkuma bishaan lagaattis gammoojii keessaa yaa'e. 42 Inni waadaa isaa qulqulluu, kan garbicha isaa Abrahaamiiif gale sana yaadateeraatii. 43 Inni saba isaa gammachuun, warra isaaaf filataman immoo ililleedhaan baaseera; 44 inni biyya ormoottaa isaaniif kenne; isaanis waan saboonni sun itti dadhaban dhaalan; 45 kanas akka isaan sirna isaa eeganii seera isaatiif bulaniif godhe. Haalleluuya.

106 Haalleluuya. Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa barabaraan jiraata. 2 Eenyutu hojji Waaqayyo jabaa sana labsuu, yookaan galata isaa guutummaatti odeessuu danda'aa? 3 Warri jabeessanii murtii qajeelaa eegan, warri yeroo hunda waan qajeelaa hojjetan eebbfamoo dha. 4 Yaa Waaqayyo, yommuu saba keetti faara toluttii na yaadadhu; yommuu isaa oolchittutti na gargaari; 5 akka ani badhaadhummaa filatamtoota keetii arguuf,

akka ani gammachuu saba keetii keessatti hirmaadhee dhaala kee wajjin boonuuf na yaadadhu. 6 Nu akkuma abbootii keenyaa cubbuu hojjenneerra; yakka hojjenneerra; hamminas hojjenneerra. 7 Abbootiin keenya yeroo biyya Gibxi keessa turanitti, dinqii kee hin hubanne; baay'ina araara keetiis hin yaadanne; isaan galaana biratti, Galaana Diimaa biratti sitti fincilan. 8 Ta'us inni akka humni isaa guddaan sun beekamuuf, maqaa isaatiif jedhee isaan oolche. 9 Inni Galaana Diimaa ifate; galaanichis ni goge; akkuma waan gammoojii keessa dabarsuutti lafa gogaa irra isaan dabarse. 10 Harka amajaajii isaanii keessaa isaan baase; humna diinaa jalaas isaan fure. 11 Bishaanonnee diinota isaanii liqimsan; tokkoon isaanii iyyuu hin hafne. 12 Ergasii isaan dubbii isaa amanani faarfannaadhaan isa galateeffatan. 13 Isaan garuu yommusuma waan inni hojjete ture dagatan; gorsa isaaobsaan hin eegganne. 14 Gammoojii keessatti dharraa hamaadhaan guutaman; lafa onaa keessattis Waaqa qoran. 15 Kanaafuu inni waan isaan kadhatan kenneef; garuu dhukkuba nama huqqisu isaanitti erge. 16 Isaan qubata keessatti Musee fi Aroon qulqullicha Waaqayyootti hinaafan. 17 Lafti afaan banattee Daataanin liqimsite; garee Abiiraamis gad fudhatte. 18 Duuka buutoota isaanii gidduutti ibiddi boba'e; arrabni ibiddaas hamoota fixe. 19 Isaan Kooreebitti jabbii tolftan; fakkii baqfamee tolftames waaqeffatan. 20 Isa Ulfina isaanii ta'e sana, fakkii sangaa marga dheeduutti geeddaran. 21 Waaqa isaan fayyise, isa biyya Gibxitti waan gurguddaa hojjete sana irraanfatan. 22 Dinqii inni biyya Haam keessatti hojjete, hojji sodaachisaa inni Galaana Diimaa irratti hojjetes ni irraanfatan. 23 Kanaafuu utuu filatamaan isaa Museen akka dheekkamsi Waaqaa isaan hin balleessineef gidduu galee fuula isaa dura dhaabachuu baatee silaa Waaqni akka isaan balleessu dubbatee ture. 24 Isaanis biyya namatti tolu sana tuffatan; waadaa Waaqni gales hin amanne. 25 Dunkaanota isaanii keessatti ni guunguman; Waaqayyoofis hin ajajamne. 26 Kanaafuu inni akka gammoojii keessatti isaan gatu harka isaa ol qabatee kakate; 27 sanyii isaanii akka saboota gidduutti gatu, biyyoota hunda keessas akka isaan bittinneessu kakate. 28 Isaan Ba'aal Phe'ooritti of kennanii aarsaa waaqota lubbuu hin qabneef dhi'eefame nyaatan. 29 Hojji isaanii hamaa sanaan Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan;

dha'ichis isaan irra bu'e. **30** Garuu Fiinehaas ka'ee gidduu seennaan dha'ichi sun dhaabate. **31** Kunis dhalootaa hamma dhalootaatti, akka qajeelummaatti isaaf herregame. **32** Isaan bishaan Mariibaa biratti akka Waaqayyo aaru godhan. Museenis sababii isaaniitiif rakkate; **33** sababii isaan Hafuura Waaqaatti fincilaniif Museen utuu itti hin yaadin dubbate. **34** Isaan akka Waaqayyo isaan ajajetti, saboota hin balleessine; **35** isaan garuu ormoottatti makamanii duudhaa isaanii baratan. **36** Waaqota isaanii tolfamoo, kanneen kiyyoo isaanitti ta'an waaqeffatan. **37** Ilmaan isaaniitiif intallan isaanii aarsaa godhanii hafuurota hamoof dhi'eessan. **38** Isaanis dhiiga warra balleessaa hin qabnee, dhiiga ilmaan isaaniitiif intallan isaanii, kan waaqota tolfamoo Kana'aaniif aarsaa godhanii dhi'eessan sana dhangalaasan; biyyattiiniis dhiiga isaaniitiin faalamte. **39** Isaan waanuma hojjetaniin of xureessan; hojji isaaniitiin sagaagaltoota of taasisan. **40** Kanaafuu Waaqayyo saba isaatti aare; handhuraa isaas ni balfe. **41** Inni dabarsee ormoottatti isaan kenne; amajaajonni isaaniis of jalatti isaan bulchan. **42** Diinonni isaanii isaan cunqursan; humna isaanii j alas isaan galfatan. **43** Inni yeroo ba'yee isaan baraare; isaan garuu ittuma fufanii fincilan; ittuma caalchisaniis cubbuu hojjetan. **44** Inni garuu yommuu iyya isaanii dhaga'etti, rakkina isaanii hubate; **45** isaaniif jedhee kakuu isaa yaadate; sababii jaalala isaa guddaa sanaatiif garaa laafeef. **46** Inni akka warri isaan booji'an hundinuu garaa isaaniif laafaniif godhe. **47** Yaa Waaqayyo, Waaqa keenya nu oolchi; akka nu maqaa kee qulqulluu sana galateeffannuuf, akka galata keetiin of jajnuufis, ormoota keessaa walitti nu qabi. **48** Waaqayyo, Waaqa Israa'eliitiif, bara baraa hamma bara baraatti galanni haa ga'u. Namni hundinuu "Ameen!" haa jedhu. Haalleluuyaal!

107 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaati; jaalalli isaa bara baraan jiraata. **2** Warri Waaqayyo isaan fure, warri inni harka diinaatiif baase, **3** warri inni biyya gara garaatii, ba'aa fi lixa biiftutii, kaabaa fi kibbaa walitti qabe waan kana haa dubbatan. **4** Isaan keessaa tokko tokko gammoojiji goggogaa keessa jooran; magaalaa keessa jiraachuu danda'anis hin arganne. **5** Isaan ni beela'an; ni dheebotanis; lubbuun isaaniis isaan keessatti gaggabde. **6** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis

dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **7** Inni hamma isaan magaalaa keessa jiraachuu danda'an ga'anitti karaa qajeelaa irra isaan qajeelche. **8** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatii fi hojji dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojjete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan; **9** inni warra dheebotan dheebuu baasee warra beela'an illee waan gaariidhaan quufsaatii. **10** Isaan keessas tokko tokko sibiilaan hidhamanii rakkachaa, dukkanaa fi dimimmisa keessa jiraatan; **11** isaan dubbii Waaqaatti fincilanii gorsa Waaqa Waan Hundaa Oliis tuffataniiruutii. **12** Kanaafuu inni dabarsee hojji dadhabsiisaatti isaan kenne; isaanis ni gufatan; namni isaan gargaaru tokko iyyuu hin argamne. **13** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **14** Inni dukkanaa fi dimimmisa keessaa isaan baase; foncaa isaanis gargar kukkute. **15** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatii fi hojji dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojjete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan; **16** inni balbalawwan naasii caccabsee danqaraawwan sibiilaan illee kukkutaatii. **17** Isaan keessaa tokko tokko cubbuu mataa isaaniitiin gowwooman; sababii balleessaa isaaniitiifis gadadoo keessa seenan. **18** Isaan nyaata gosa kamii iyyuu balfanii afaan boolla du'aa ga'an. **19** Rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **20** Inni dubbii isaa ergee isaan fayyise; awwaala keessas isaan baase. **21** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatii fi hojji dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojjete sanaatiif, Waaqayyoon haa galateeffatan! **22** Aarsaa galataa haa dhi'eessan; faarfanna gammachuutiinis hojji isaa haa himan. **23** Isaan keessaa tokko tokko dooniidhaan galaana irra deemanii bishaanota gurguddaa irratti daldalan. **24** Isaanis hojji Waaqayyootii fi hojji isaa dinqisiisa sana tuujuba keessatti argan. **25** Inni dubbatee bubbee jabaa dambalii galaanaa ol fuudhu tokko kaaseeraati. **26** Isaan samiitti ol ba'anii tuujubatti gad bu'an; rakkina isaanii keessattis abdii kutatan. **27** Akka nama machaa'ee daddarbatamanii gatantaran ogummaan isaanis faayidaa dhabe. **28** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **29** Inni akka dambaliin sun qabbanaa'uuf dha'aa galaanaa cal'isiise. **30** Isaan waan dambali fi dha'an galaanaa sun cal'isaniif

ni gammadan; haala kanaanis gara qubata doonii barbaadaniitti isaan geesse. **31** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatiif fi hojji dinqii kan inni ilmaan namaatiif hujjete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan. **32** Waldaa namootaa keessatti isa haa leellisan; wal ga'ii maanguddootaa keessatti isa haa jajan. **33** Innis lagoota gammoojji taasisee burqaawwan bishaanis gara lafa goggogaatti geeddare; **34** sababii hammina warra achi jiraataniiif, biyya midhaan baasu lafa soogiddaa taasise. **35** Gammoojji kuusaa bishaaniitti, lafa goggogaa immoo burqaa bishaaniitti geeddare; **36** inni akka warri beela'an achi jiraatan godhe; isaanis magaalaa keessa jiraatan ijaarratan. **37** Lafa qotisaa isaanii facaafatani wayiniis ni dhaabbatan; midhaan gaariis argatan. **38** Inni isaan eebbise; baay'ina isaanis akka malee dabale; akka loon isaanii lakkobsaan yarachaa deeman hin goone. **39** Yeroo isaan cunqursaadhaan, rakkinaa fi gaddaan xinnaatanii gad deebi'anitti, **40** inni namoota bebeekamoo irratti tuffii roobsee akka isaan gammoojji karaa hin qabne keessa jooran godhe. **41** Inni garuu rakkattoota dhiphina isaanii keessaa baase; maatii isaanis akkuma bushaayee baay'ise. **42** Qajeeltonni waan kana arganii ililchu; hamoonni hundinuu garuu afaan qabatu. **43** Ogeessi kam iyuu waan kana yaadatti haa qabatu; jaalala Waaqayyoo kan dhuma hin qabne sana illee haa hubatu.

108 Faarfanna Daawit. Yaa Waaqi, garaan koo hin raaafamu; ani nan faarfadha; lubbuu koo guutuudhaanis sin galateeffadha. **2** Yaa kiraaraa fi baganaa dammaqa! Anis ganamaan nan dammaqa. **3** Yaa Waaqayyo, ani saboota gidduutti galata siif nan galcha; namoota gidduuttis waa'ee kee nan faarfadha. **4** Jaalalli kee guddaa dha; samiiwanis caalaa ol dheeraadhaatii; amanamummaan kees samiiwwan qaqqaba. **5** Yaa Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu. **6** Akka warri ati jaallattu furamaniif, harka kee mirgaatiin nu oolchi; nu gargaarsi; **7** Waaqni iddo qulqullummaa isaatiiakkana jedhee dubbateera: "Ani gammachuudhaan Sheekemin gargar nan qooda; Sulula Sukootis nan safara. **8** Gili'aad kan koo ti; Minaaseen is kan koo ti; Efreem gonfoo sibiila koo ti; Yihuudaanis bokkuu moatummaa koo ti. **9** Mo'aab caabii dhiqanna koo ti; Edoom irra kophee koo darbadhee nan buusa; Filisxeem irrattis

mo'annaadhaan nan geerara." **10** Eenyutu magaalaa jabeeffamtee ijaaramtetti na fida? Eenyutu Edoomitti na geessa? **11** Yaa Waaqi kan nu gatte, kan loltoota keenya wajjin ba'uu diddes suma mitii? **12** Diina keenya of irraa dhowwuu nu gargaar, gargaarsi namaa faayidaa hin qabutii. **13** Nu Waaqa wajjin ni mo'anna; innis diinota keenya gad dhidhiita.

109 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfanna

Daawit. Yaa Waaqa ani galateeffadhu ati hin cal'isin; **2** namoonni hamoonnii fi gowwoomsitoomni, afaan isaanii natti banatanii jiruutii; isaan arraba sobaatiin maqaa na balleessaniiru. **3** Isaan dubbi jibbaatiin na marsan; sababii tokko malees na lolan. **4** Utuma ani isaan jaalladhuu na himatan; ani garuu nan kadhada. **5** Qooda waan gaarii hammina, qooda jaalala koo immoo jibba naa deebisan. **6** Akka inni isa mormuuf nama itti ramadi; seexannis karaa mirga isaa haa dhaabatu. **7** Yommuu qoratamutti isatti haa muramu; kadhannaan isaas cubbuu isatti haa ta'u. **8** Umuriin isaa haa gabaabbatu, aangoo isaa namni bira haa fudhatu. **9** Ijoolleen isaa abbaa malee haa hafan; niitiin isaas haadha hiyyeesaa haa taatu. **10** Ijoolleen isaa kadhattoota asii fi achi jooran haa ta'an; mana isaanii diigamaa keessaa illee haa ari'aman. **11** Waan inni qabu hunda namni isa irraa liqii qabu haa fudhatu; bu'aa dadhabbiis isaa illee karaa adeemtonni haa saaman. **12** Namni tokko iyuu isaf hin na'in, yookaan ijoollee isaa kanneen abbaa hin qabneef garaa hin laafin. **13** Sanyiin isaa haa dhumu; maqaan isaanii dhaloota itti aanu keessaa haa balleeffamu. **14** Balleessaan abbootii isaa fuula Waaqayyoo duratti haa yaadatamu; cubbuun haadha isaas hin haqamin. **15** Akka inni seenaa isaanii lafa irraa balleessuuf, cubbuun isaanii yeroo hunda fuula Waaqayyoo dura haa jiraatu. **16** Inni hiyyeyyii fi rakkattoota, warra garaan isaanii madaa'es hamma du'aatti gugse malee garaa isaaniiif laafuu hin yaadneetii. **17** Inni abaaruu jaallate; abaarsi sun isumatti haa deebi'u; inni eebbisuu hin jaallanne; eebbis isaa irraa haa fagaatu. **18** Inni akkuma uffata isatti abaarsa uffata; abaarsis akkuma bishaanii dhagna isaa seena; akkuma zayitiis lafee isaa lixa. **19** Abaarsi sun akkuma uffata inni ittiin of haguuguu, sabbata inni yeroo hunda hidhatuu isatti haa ta'u. **20** Kaffaltiin Waaqayyo warra na himatanii fi warra jirenya koo irratti waan hamaa dubbataniif kaffalu

kanuma haa ta'u. 21 Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati garuu maqaa keetiif jedhii na gargaar; gaarummaa jaalala keetiitiif jedhiitii na oolchi. 22 Ani hiyyeessaa fi rakkataadhaatii; garaan koos na keessatti madaa'eera. 23 Ani akkuma gaaddidduu galgalaa badeera; akkuma hawwaannisaas olii gad oofameera. 24 Jilbi koo soomuudhaan dadhabeera; dhagni koos huqqatee lafeetti ba'eera. 25 Ani warra na himatan biratti waan tuffii ta'eera; isaan yommuu na argan mataa isaanii raasu. 26 Yaa Waaqayyo Waaqa ko, na gargaari; akkuma jaalala keetiittis na oolchi. 27 Yaa Waaqayyo, akka wanni kun harka kee ta'e, akka ati waan kana hojjette isaan haa beekan. 28 Isaan ni abaaaru; ati garuu ni eebbifta; yommuu natti ka'an isaan ni qaana'; tajaajilaan kee garuu ni gammada. 29 Himattooni koo salphina haa uffatan; akkuma nama waaro uffatutti qaaniidhaan haa haguugaman. 30 Ani afaan kootiin guddisee Waaqayyoon nan galateeffadha; waldaa guddaa gidduutti isaa nan jajadha. 31 Innis warra lubbuu isaatti muran jalaa isaa baasuu jedhee, karaa harka mirga rakkataatiin dhaabataatii.

110 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo, gooftaa kootiin:

"Hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti, karaa mirga koo taa'" jedhe. 2 Waaqayyo, "Diinota kee gidduutti mo'i" jedhee bokkuu aangoo keetii Xiyoonii siif erga. 3 Gaafa ati waraanaaf baatu, loltoonni kee fedhee isaaniiitiin si faana qajeelu. Ati gadameessa ganamaa keessaa, surraa qulqulluu gonfattee fiveensa dargaggummaa keetii qabaatta. 4 Waaqayyo, "Akka sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti" jedhee kakateera. Inni yaada isaa hin geeddar. 5 Gooftaan karaa harka kee mirgaa jira; inni guyyaa dheekkamsa isaatti mootota ni burkuteessa. 6 Inni reeffa tuuluudhaan, bulchitoota guutummaa lafaa barbadeessuudhaan sabotattu mura. 7 Innis laga karaa cina jiru keessaa ni dhuga; kanaafuu mataa ol qabata.

111 Haalleluuyaa. Ani waldaa tolootaatiif fi wal ga'ii keessatti, garaa koo guutuudhaan Waaqayyoon nan galateeffadha. 2 Hojiin Waaqayyo guddaa dha; warri itti gammadan hundinuu irra deddeeble'aniii yaadan. 3 Hojiin isaa surra qabeessaa fi kabajamaa dha; qajeelummaan isaa bara baraan jiraata. 4 Inni akka dinqiin isaa yaadatamu godheera; Waaqayyo arjaa fi gara laafessa. 5 Inni warra isaa sodaataniif nyaataa

kenna; kakuu isaas bara baraan ni yaadata. 6 Lafa saboota kaanii isaaniif kennuudhaan humna hojii isaa saba isaatti mul'iseera. 7 Hojiin harka isaa amanamaa fi qajeelaa dha; ajajni isaa hundinuu amanamaa dha. 8 Isaanis bara baraa hamma bara baraatti jabaatanii dhaabatu; amanumummaa fi qajeelummaadhaanis hojjetamu. 9 Inni saba isaatiif furii ergeera; kakuu isaas bara baraan ajaeera; maqaan isaa qulqulluu fi sodaachisaa dha. 10 Waaqayyoon sodaachuu jalqaba ogummaa ti; warri sirna isaa faana bu'an hundinuu hubannaa gaarii qabu. Galanni isaa bara baraan jiraata.

112 Haalleluuyaa. Namni Waaqayyoon sodaatu, kan ajaja isaatti baay'ee gammadu eebbfamada dha.

2 Sanyiin isaa lafa irratti jabaa ta'a; dhalooni tolootaa ni eebbfama. 3 Qabeenyii fi badhaadhummaan mana isaa keessa jira; qajeelummaan isaa bara baraan jiraata. 4 Nama tolaa fi arjaadhaaf, gara laafessa fi qajeelaaf, dukkan keessatti iyyuu ifni ni ba'a. 5 Nama arjaa fi nama waa nama liqeessuuf, nama hojii isaa qajeelummaadhaan adeemsifatuuf waan gaariitu ta'a. 6 Dhugumaan inni gonkumaa hin raafamu; namni qajeelaan bara baraan yaadatama. 7 Inni oduu hamaa hin sodaatu; garaan isaa Waaqayyoon amanachuudhaan jabaatee dhaabata. 8 Garaan isaa hin raafamu; hin sodaatus; dhuma irrattis diinota isaa mo'ata. 9 Inni ni bittinneesesse; hiyyeeyyiifis ni kenne; qajeelummaan isaa bara baraan ni jiraata; gaanfi isaa ulfinaan ol qabama. 10 Namni hamaan waan kana argee aara; ilkaan isaa qara; baqees ni bada; hawwiin hamootaa faayidaa malee hafa.

113 Haalleluuyaa. Yaa tajaajiltoota Waaqayyo, galata galchaa; maqaan Waaqayyo jajadhaa.

2 Ammaa hamma bara baraatti maqaan Waaqayyo haa eebbfamu. 3 Ba'a biiftuutii hamma lixa biiftuutti, maqaan Waaqayyo haa jajamu. 4 Waaqayyo saba hundaa ol jira; ulfinni isaa samiiwwanii ol. 5 Kan akka Waaqayyo Waaqa keenya isaa gubbaa teessoo isaa irra taa'u sanaa eenyu? 6 Kan gad jedhee samii fi lafa ilaalu eenyu? 7 Inni hiyyeessa awwaara keessaa ni kaasa; rakkataas tuulaa daaraa keessaa ol fuudha; 8 inni bulchitoota gidduu, bulchitoota saba isaa gidduu isaan teessisa. 9 Inni akkuma haadha ijoollee kan gammachuudhaan jiraattuutti, dubartii maseena mana ishee keessa ni jiraachisa. Haalleluuyaa.

114 Yeroo sabni Israa'el biyya Gibxii, manni Yaaqoobis saba afaan ormaa dubbatu keessaa ba'etti, 2 Yihuudaan mana qulqullummaa Waaqaa, Israa'el immoo bulchiinsa isaa ta'e. 3 Galaanni argee baqate; Yordaanosis duubatti deeb'e; 4 tulluuwan akka korbeeyyii hoolaa, gaarranis akkuma xobbaallaawwan hoolaa burraaqan. 5 Yaa galaana, ati maaliif baqatte? Yaa Yordaanos, atis maaliif duubatti deebite? 6 Yaa tulluuwan, isin maaliif akka korbeeyyii hoolaa, yaa gaarran isinis maaliif akka xobbaallaawwan hoolaa burraaqxu? 7 Yaa lafa, fuula Gooftaa duratti, fuula Waaqa Yaaqoob duratti holladhu; 8 inni kattaa gara harootti, kattaa jabaa immoo gara burqaa bishaaniitti geeddare.

115 Nuuf miti; yaa Waaqayyo, nuuf miti; garuu jaalalaa fi amanamummaa keetiif jedhiitii maqaa keetiif ulfina kenni. 2 Saboонni maaliif, "Waaqni isaanii eessa jira?" jedhu? 3 Waaqni keenya samii keessa jira; inni waan isa gammachiisu kam iyuu ni hojjeta. 4 Waaqonni isaanii tolfamoon garuu meetii fi warqee harka namaatiin hojjetamanii dha. 5 Isaan afaan qabu; garuu dubbachuu hin danda'an; ijas qabu; garuu arguu hin danda'an; 6 gurra qabu; garuu dhaga'uu hin danda'an; funyaan qabu; garuu fuunfachuu hin danda'an; 7 harka qabu; garuu qaqqabachuu hin danda'an; miilla qabu; garuu deemuu hin danda'an; laagaa isaanii keessattis sagalee tokko illee hin uuman. 8 Warri isaan tolchan kanneen isaan amanatan hundi akkuma isaanii ta'u. 9 Yaa mana Israa'el, Waaqayyoon amanadhu; inni gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. 10 Yaa mana Aroon, Waaqayyoon amanadhu; inni gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. 11 Isin warri isa sodaattan, Waaqayyoon amanadhaa; inni gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. 12 Waaqayyo nu yaadata; nu eebbis; inni mana Israa'el ni eebbisa; mana Aroonis ni eebbisa; 13 inni warra Waaqayyoon sodaatan, xinnaas guddas ni eebbisa. 14 Waaqayyo, isinii fi ijoollee keessan haa baay'isu. 15 Waaqayyo samii fi lafa Uume sun isin haa eebbisu. 16 Samiin samiiwanii oliis kan Waaqayyo ti; lafa garuu inni namaaf kenneera. 17 Warri du'an yookaan warri gara iddo cal'isanitti gad bu'an Waaqayyoon galateeffachuu hin danda'an; 18 nu garuu ammaa jalqabnee bara baraan Waaqayyoon ni eebbifna. Haalleluuyaa.

116 Ani Waaqayyoon nan jaalladha; inni sagalee waammata kootii naa dhaga'eeraati. 2 Sababii inni gurra isaa gara kootti deebiseef, ani hamman lubbuun jiraadhutti isa nan waammadha. 3 Kiyyoon du'aa na marse; dhiphinni Sii'oolis na qabate; ani rakkinaa fi gaddaan nan mo'ame. (Sheol h7585) 4 Anis, "Yaa Waaqayyo na oolchi!" jedhee maqaa Waaqayyo nan waammadhe. 5 Waaqayyo arjaa fi qajeelaa dha; Waaqni keenya gara laaffessa. 6 Waaqayyo garraamota ni eega; yeroo ani baay'ee rakkadheti isatu na gargaare. 7 Yaa lubbuu ko, boqonnaa keetti deeb'i; Waaqayyo waan gaarii siif godheeraati. 8 Ati yaa Waaqayyo lubbuu koo du'a irraa, ija koo imimmaan irraa, miilla koo gufachuu irraa waan oolchiteef, 9 ani biyya warra jiraatoo keessa, fuula Waaqayyo dura nan jiraadha. 10 Ani yeroo, "Ani baay'ee dhiphadheera" jedheti, amantii koo eeggadheera. 11 Ani yommuun burjaaja'etti, "Namni hundinuu sobduu dha" nan jedhe. 12 Waan gaarii inni naa godhe hundaaf, ani Waaqayyoof maalan deebisa? 13 Ani xoofoo fayyinaa ol kaasee maqaa Waaqayyo nan waammadha. 14 Fuula saba isaa hundumaa duratti, ani wareega koo Waaqayyoof nan galcha. 15 Duuti qulquloota isaa, fuula Waaqayyo duratti ulfina qaba. 16 Yaa Waaqayyo, ani dhugumaan tajaajilaa kee ti; ani tajaajilaa kee ilma tajaajiltuu keetii ti; ati foncaa koo narraa hiikteerta. 17 Ani aarsaa galataa siif nan dhi'eessa; maqaa Waaqayyoos nan waammadha. 18 Iddoo sabni isaa hundi jirutti, ani wareega koo Waaqayyoof nan galcha; 19 yaa Yerusaalem si keessatti, oobdii mana Waaqayyo irrattis nan galcha. Haalleluuyaa.

117 Saboонni hundi Waaqayyoon jajadhaa; isin namoonni hundinuu isa leellisaa. 2 Jaalalli inni nuuf qabu guddadhaati; amanamummaan Waaqayyoo bara baraan jiraata. Haalleluuyaa.

118 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa bara baraan jiraata. 2 Sabni Israa'el, "Jaalalli isaa bara baraan jiraata" haa jedhu. 3 Manni Aroonis, "Jaalalli isaa bara baraan jiraata" haa jedhu. 4 Warri Waaqayyoon sodaatan, "Jaalalli isaa bara baraan jiraata" haa jedhan. 5 Dhiphina koo keessatti ani Waaqayyotti nan iyyadhe; innis deebii naa kenne; iddo bal'aas na qubachiise. 6 Waaqayyo na wajjin jira; ani hin sodaadhu; namni maal na gochuu danda'a? 7 Waaqayyo na wajjin jira; inni gargaaraa

koo ti. Anis diinota koo nan mo'adha. 8 Nama amanachuu irra, Waaqayyotti kooluu galuu wayya. 9 Qondaaltota amanachuu irra, Waaqayyotti kooluu galuu wayya. 10 Saboonni hundinuu na marsan; ani garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. 11 Isaan karaa hundaan na marsan; ani garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. 12 Akkuma tuuta kanniisaa na marsan; garuu akka qoraattii gubatuutti barbadaa'an; anis maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. 13 Ani dhiibamee kufuu ga'een ture; Waaqayyo garuu na gargaare. 14 Waaqayyo jabina kootii fi faarfannaa koo ti; inni fayyina koo ta'eera. 15 Sagaleen gammachuutii fi mo'annaa dunkaanota qajeeltotaa keessaa ni dhaga'ama; "Harki Waaqayyoo kan mirgaa waan jabaa hojjeteera! 16 Harki Waaqayyo mirgaa ol qabameera; harki Waaqayyoo mirgaa waan jabaa hojjeteera!" 17 Ani nan jiraadha malee hin du'u; waan Waaqayyo hojjetes nan labsa. 18 Waaqayyo jabeessee na adabeera; garuu dabarsee du'atti na hin kennine. 19 Karra qajeelummaa naa banaa; anis ol galee Waaqayyoof galata nan galcha. 20 Kun karra Waaqayyoo, kan qajeeltonni ittiin ol galanii dha. 21 Ati deebii naa kenniteertaati, ani sin galateeffadha; ati fayyina naa taateerta. 22 Dhagaan ijaartonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera; 23 Waaqayyo waan kana hojjeteera; kunis ija keenyatti dinqii dha. 24 Guyyaan kun guyyaa Waaqayyo uomee dha; kottaa ni ilichina; itti gammannas. 25 Yaa Waaqayyo, si kadhanna nu oolchi; Yaa Waaqayyo, si kadhanna nu milkoomsi. 26 Kan maqaa Waaqayyootiin dhufu eebbfamaa dha. Nu mana Waaqayyo keessaa isin eebbfina. 27 Waaqayyo Waaqa; ifa isaas nuu irratti ibseera. Dameewwan harkatti qabdaatii warra ayyaaneffachuu dhaqanitti makamaa; gara gaanfawwan iddo aarsaas dhaqaa. 28 Ati Waaqa koo ti; ani sin galateeffadha; ati Waaqa koo ti; anis sin leellisa. 29 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa bara baraan jiraata.

119 Warri jireenyi isaanii mudaa hin qabne, kanneen akka seera Waaqayyotti jiraattan eebbfamoo dha. 2 Warri ajajawwan isaa eegan, kanneen garaa guutuun isa barbaadan eebbfamoo dha. 3 Isaan balleessaa hin hojjetan; karaa isaa irras ni deemu. 4 Akka Seerri kee amanamummaadhaan eegamuuf ati ajajeerta. 5 Akka ani ajaja kee eeguuf utuu karaan koo naa qajeelee jiraatee! 6 Ani utuu ajajawwan kee hunda xiyyeffadhee ilaalee silaa hin

qaana'un ture. 7 Ani yommuun seera kee qajeevlaa sana baradhutti, garaa tolaadhaan sin galateeffadha. 8 Ani sirna keetiif nan bula; ati gonkumaa na hin dhiis. 9 Dargaggeessi akkamitti jirenya qulqulluu jiraachuu danda'a? Akka dubbii keetiitti jiraachuudhaan. 10 Ani garaa koo guutuudhaan sin barbaada; akka ani ajajawwan kee irraa jal'adhu na hin godhin. 11 Ani akkan cubbuu sitti hin hojjenneef, dubbii kee garaa koo keessa dhokfadheera. 12 Yaa Waaqayyo, galanni siif haa ta'u; sirna kee na barsiisi. 13 Ani seera afaan keetii ba'u hundumaa, afaan kootiin nan dubbadha. 14 Akkuma namni tokko badhaadhummaa guddaatti gammadu, ani ajaja kee faana bu'uutti nan gammada. 15 Ajajawwan kee irra deddeebi'ee nan yaada; karaa kee irraas ija koo hin buqqifadhu. 16 Ani sirna keetti nan gammada; dubbii kees hin dagadhu. 17 Akka ani jiraadhuu fi dubbii kee eeguuf, garbicha keetiif waan gaarii godhi. 18 Akka ani seera kee keessatti waan dinqisiisaa arguuf, ija koo naa bani. 19 Ani lafa irratti keessummaa dha; ajajawwan kee na duraa hin dhoksin. 20 Lubbuun koo yeroo hunda seera kee hawwuudhaan, laafaa jirti. 21 Ati of tuultota warra abaaramoo, kanneen ajajawwan kee irraa jal'atan ni ifatta. 22 Waan ani seera kee eeguuf, arrabsoo fi tuffii isaanii narraa fageessi. 23 Bulchitoonni walii wajjin taa'anii yoo maqaa na balleessan iyyuu, tajaajilaan kee irra deddeebi'ee labsii kee ni yaada. 24 Ajajni kee gammachuu koo ti; gorsituu kootis. 25 Lubbuun koo biyyootti maxxante; ati akkuma dubbii keetiitti na oolchi. 26 Yeroo ani waa'ee karaa koo sitti himetti, ati deebii naa kennite; sirna kees na barsiisi. 27 Barsiisa seera keetii na hubachiisi; anis irra deddeebi'ee dinqii kee nan yaada. 28 Lubbuun koo gaddaan laafteerti; ati akkuma dubbii keetiitti na jabeessi. 29 Karaa sobaa irraa na fageessi; arjumaadhaanis seera kee na barsiisi. 30 Ani karaa dhugaa filadheera; seera kees of dura kaa'adheera. 31 Yaa Waaqayyo, ani ajaja kee jabeessee qabadheera; ati na hin qaanessin. 32 Sababii ati hubanna koo naa bal'ifteef ani daandii ajajawwan keetii irra nan fiiga. 33 Yaa Waaqayyo, akka ani sirna kee duukaa bu'u na barsiisi; anis hamma dhumaatti isa nan eega. 34 Akka ani seera kee eeguuf garaa koo guutuun isaaf ajajamuuf hubanna naa kenni. 35 Daandii ajajawwan keetii irra na deemsisi; anis achitti gammachuu nan argadhaatii. 36 Garaa koo gara ofittummaadhaan faayidaa argachuutti utuu

hin ta'in, gara sirna keetiitti naa deebisi. **37** Ija koo waan faayidaa hin qabne irraa deebisi; akkuma dubbii keetiittis na jiraachisi. **38** Ati akka sodaatamtuuf, waadaa kee garbicha keetiif guuti. **39** Salphina ani sodaadhu narraa fageessi; seerri kee gaariidhaatii. **40** Kunoo, ani sirna kee nan hawwa; qajeelummaa keetiin na jiraachisi. **41** Yaa Waaqayyo, jaalalli kee kan hin geeddaramne sun, fayyisuun kees akkuma dubbii keetiitti gara koo haa dhufu; **42** yoos ani sababii dubbii kee amanadhuuf, warra na arrabsaniif deebii kenna. **43** Waan ani seera kee abdadheef, ati dubbii dhugaa afaan koo keessaa hin balleessin. **44** Bara baraa hamma bara baraatti, ani yeroo hunda seera kee nan eega. **45** Ani ajaja kee waanan barbaaduuf, bilisummaadhaan nan deddeebi'a. **46** Ani waa'ee ajaja keetii mootota duratti nan dubbadha; hin qaaneffamus; **47** waan ani ajajawwan kee jaalladhuuf, isaanitti nan gammada. **48** Ani gara ajajawwan kee kanneen ani jaalladhu sanaatti harka koo ol nan fudhadha; labsii kees irra deddeebi'ee nan yaada. **49** Waadada tajaajilaa keetiif seente sana yaadadhu; ati isumaan abdi naa kenniteertaatii. **50** Rakkina koo keessatti jajjabinni koo kana: Waadaan kee na jiraachisa. **51** Of tuultonni akkuma barbaadanitti natti qoosu; ani garuu seera kee irraa hin jal'adhu. **52** Yaa Waaqayyo, ani seera kee durii sana nan yaadadha; isa keessattis jajjabina nan argadha. **53** Sababii hamoota warra seera kee dhiisaniitiif, aariin na gugguba. **54** Iddoo keessummummaa koo hundatti seerri kee faarfannaa koo ti. **55** Yaa Waaqayyo, ani halkan keessa maqaa kee nan yaadadha; seera kees nan eega. **56** Waan ani ajaja kee eeggef, kun naaf ta'eera. **57** Yaa Waaqayyo, ati qooda koo ti; anis dubbii keetiif ajajamuuf waadada galeera. **58** Ani garaa koo guutuun fuula kee barbaaddadheera; ati akkuma waadada keetiitti naa araarami. **59** Ani karaa koo itti deddeebi'ee yaadeera; tarkaanfi koo gara sirna keetiitti deebiseera. **60** Ani ajajawwan kee eeguuf, nan ariifadha; hin barfadhus. **61** Hamoonni yoo funyoodhaan na hidhan iyuu, ani seera kee hin irraanfadhu. **62** Sababii seera kee qajeelaa sanaatiif, ani si galateeffachuuf jedhee halkan walakkaa nan ka'a. **63** Ani warra si sodaatan hundaaf, warra ajaja kee eegan hundaafis michuu dha. **64** Yaa Waaqayyo, lafti jaalala keetiin guutamteerti; sirna kee na barsiisi. **65** Yaa Waaqayyo, ati akkuma dubbii keetiitti, tajaajilaa keetiif waan gaarii gooteerta. **66** Murtii gaarii fi beekumsa

naa barsiisi; ani ajajawwan keetti naa amanaatii. **67** Ani utuun hin rakkatin karaa irraa badee ture; amma garuu dubbii kee nan eega. **68** Ati gaarii dha; wanni ati hujjettus gaarii dha; sirna kee na barsiisi. **69** Of tuultonni yoo sobaan maqaa na balleessan iyuu, ani garaa koo guutuudhaan seera kee nan eega. **70** Onneen isaanii mooraan haguugamteerti; ani garuu seera keetti naan gammada. **71** Akka ani sirna kee baradhuuf, rakkachuun koo anaaf gaarii ture. **72** Meetii fi warqee kumaatama irra, seeri afaan keetii ba'u anaaf gaariidha. **73** Harki kee na uume; na tolches; akka ani ajaja kee baradhuuf ati hubanna naa kenni. **74** Sababii ani dubbii kee abdadheef, warri si sodaatan yommuu na arganitti haa gammadan. **75** Yaa Waaqayyo, ani akka murtiin kee qajeelaa ta'e, akka atis amanumummaadhaan na dhiphiste beeka. **76** Akkuma ati tajaajilaa keetiif waadaa galte sanatti, jaalalli kee kan hin geeddaramne sun na haa jajjabeessu. **77** Akka ani lubbuun jiraadhuuf gara laafinni kee gara koo haa dhufu; seerri kee gammachuu kootii. **78** Of tuultonni waan sababii malee na yakkanif haa qaana'an; ani garuu irra deddeebi'ee seera kee nan yaada. **79** Warri si sodaatan, kanneen seera kee hubatan gara kootti haa deebi'an. **80** Akka ani hin qaanoofneef garaan koo seera kee duratti hanqina hin qabaatin. **81** Lubbuun koo fayyisuu kee hawwuudhaan gaggabdi; ani garuu dubbii kee nan abdadha. **82** Iji koo waadada kee eeggachuudhaan dadhabe; anis, "Ati yoom na jajjabeessita?" nan jedha. **83** Qalqalloo wayinii kan aara keessa ture fakkaadhus ani ajaja kee hin irraanfadhu. **84** Tajaajilaan kee hamma yoomiitti obsuu qaba? Ati warra na ari'atanitti yoom marta? **85** Of tuultonni warri akka seera keetiitti hin bulle, boolla naa qotaniiru. **86** Ajajawwan kee hundinuu amanamoo dha; namoonni sababii malee waan na ari'atanif ati na gargaari. **87** Isaan lafa irraa na balleessuu ga'anii turan; ani garuu sirna kee hin dhiifne. **88** Ati akkuma jaalala keetiitti lubbuu koo baraari; anis seera afaan keetii ba'u nan eega. **89** Yaa Waaqayyo, dubbiin kee bara baraan jiraata; samii keessas jabaatee ni dhaabata. **90** Amanumummaan kee dhaloota hundaaf itti fufa; ati lafa hundeessite; isheenis ni jiraatti. **91** Sababii wanni hundinuu si tajaajiluuf, seerri kee hamma har'aatti jiraateera. **92** Utuu seerri kee gammachuu naa ta'u baatee, ani silaa rakkina kootiin badeen ture. **93** Sababii ati isaan na

jiraachifteef, ani gonkumaa ajaja kee hin irraanfadhu. **94** Sababii ani kan kee ta'eef na fayyisi; anis sirna kee barbaadeera. **95** Hamoonni na balleessuuf na eeggachaa jiru; ani garuu irra deddeebi'ee seera kee nan yaada. **96** Ani akka wanni mudaa hin qabnee hundinuu daangaa qabu argeera; ajajni kee garuu baay'ee bal'aa dha. **97** Ani seera kee akkaman jaalladhal Guyyaa guutuu irra deddeebi'ee waa'ee isaa nan yaada. **98** Ajajawwan kee waan yeroo hunda na wajjin jiraniif, diinota koo caalaa ogessa na godhan. **99** Ani sababiin irra deddeebi'ee seera kee yaaduuf, barsiisota koo hundumaa caalaa hubannaa qaba. **100** Ani sababiin ajaja kee eeguuf, maanguddoota caalaa hubannaa guddaan qaba. **101** Ani akkan dubbii kee eeguuf, karaa hamaa hunda irraa miilla koo adabadheera. **102** Waan ati mataan kee na barsiifteef, ani seera kee irraa hin fagaanne. **103** Dubbiin kee akkam arraba kootti mi'aawa; nadhii dammaa caalaa afaan kootti mi'aawa! **104** Ani qajeelfama kee irraa hubannaa argadheera; kanaafuu daandii sobaa hunda nan jibba. **105** Dubbiin kee miilla kootiif ibsaa dha; daandii kootiif immoo ifa. **106** Ani akkan seera kee qajeelaa sana eeguuf, kakadheera; kanas mirkaneesseera. **107** Ani akka malee dhiphadheen jira; yaa Waaqayyo, ati akkuma dubbii keetiitti lubbuu koo baraari. **108** Yaa Waaqayyo, galata fedhiidhaan afaan kootii ba'u fudhadhu; seera kees na barsiisi. **109** Jireenyi koo yeroo hunda harka koo keessa jiraatu iyyuu, ani seera kee hin irraanfadhu. **110** Hamoonni kiyyoo naa kaa'aniiru; ani garuu ajaja kee irraa hin jal'anne. **111** Seerri kee dhaala koo kan bara baraa ti; gammachuu garaa kootiitis. **112** Garaan koo hamma dhumaatti ajaja kee eeguuf kutateera. **113** Ani nama yaada lamaa nan jibba; seera kee garuu nan jaalladha. **114** Ati iddo an iittu baqadhuu fi gaachana koo ti; ani dubbii kee abdadheera. **115** Akka ani ajajawwan Waaqa koo eeguuf, isin warri waan hamaa hojjettan narraa fagaadhaa! **116** Ati akkuma waadaa keetiitti na deeggari; anis nan jiraadha; akka ani abdii kootti qaana'u na hin godhin. **117** Akka ani nagaadhaan jiraadhuuf na deeggari; yeroo hunda seera kee nan kabaja. **118** Sababii gowwoomsaan isaanii faayidaa hin qabneef; ati warra seera kee irraa jal'atan hunda tuffattee gatta. **119** Ati hamoota lafa irraa hunda akka kosiitti gatta; kanaafuu ani seera kee nan jaalladha. **120** Foon koo si sodaachuudhaan hollata; anis murtii kee nan sodaadha. **121** Ani waan

qajeelaa fi tolaa hojjedheera; ati warra na hacuucanitti dabarsitee na hin kennis. **122** Nagaan jiraachuu tajaajilaa keetii mirkaneessi; akka of tuultonni na cunqursanis hin eeyyamin. **123** Iji koo fayyisuu kee eeguudhaan, waadaa kee qajeelaas eeguudhaanis dadhabeera. **124** Akkuma jaalala keetiitti tajaajilaa kee yaadadhu; seera kees na barsiisi. **125** Ani tajaajilaa kee ti; akka ani ajaja kee beekuuf hubannaa naa kennis. **126** Yaa Waaqayyo, kun yeroo ati itti hojjettuu dha; seerri kee cabsamaa jiraatii. **127** Kanaafuu ani warqee caalaa, warqee qulqulluu caalaa, ajajawwan kee nan jaalladha; **128** ani akka seerri kee hundi qajeelaa ta'e nan amana; daandii sobaa hundas nan jibba. **129** Sirni kee dinqisiisa dha; kanaafuu ani isa nan eega. **130** Ibsamuun dubbii keetii ifa kenna; wallaolataafis hubannaa kenna. **131** Ani ajajawwan kee hawwuudhaan afaan koo banee nan hargana. **132** Ati akkuma yeroo hunda warra maqaa kee jaalatanif gootu sana, gara kootti garagalii na maari. **133** Akkuma dubbii keetiitti tarkaanfi miilla kootii naa qajeelchi; cubbuun tokko iyyuu narratti hin mo'in. **134** Akka ani ajaja kee eeguuf hacuuccaa namootaa jalaa na furi. **135** Akka fuulli kee tajaajilaa kee irratti ifu godhi; sirna kees na barsiisi. **136** Sababii namoonni seerra kee hin eegneef, iji koo imimmaan lolaasa. **137** Yaa Waaqayyo, ati qajeelaa dha; murtiin kees qajeelaa dha. **138** Seerri ati kennite qajeelaa dha; guutummaattis amanamaa dha. **139** Sababii diinonni koo dubbii kee dagataniif, hinaaffaan ani qabu na guggubeera. **140** Waadaan kee sirriitti qoramee ilaalamereera; tajaajilaan kees isa jaallata. **141** Xinnaadhee tuffatamu iyyuu, ani ajaja kee hin irraanfadhu. **142** Qajeelummaan kee bara baraan jiraata; seerri kees dhugaa dha. **143** Rakkinnii fi dhiphinni natti dhufeera; ajajawwan kee garuu gammachuu koo ti. **144** Seerri kee bara baraan qajeelaa dha; akka ani jiraadhuuf hubannaa naa kenni. **145** Yaa Waaqayyo, ani garaa koo guutuudhaan sin waammadha; deebii naa kennis; anis sirna keetiif nan ajajama. **146** Ani sittin iyyadha; ati na fayyisi; seera kees nan eega. **147** Ani utuu lafti hin bar'iin ka'ee gargaarsaaf nan iyyadha; ani dubbii kee abdadheera. **148** Akka ani irra deddeebi'ee waadaa kee yaaduuf, iji koo halkan guutuu banamee bula. **149** Akkuma jaalala keetiitti sagalee koo dhaga'i; Yaa Waaqayyo, akkuma seera keetiitti lubbuu koo baraari. **150** Warri daba mari'atan as dhi'oo jiru; seera kee irraa garuu

fagoo jiru. 151 Yaa Waaqayyo, ati garuu dhi'oo jirta; ajajawwan kee hundis dhugaa dha. 152 Akka ati ajajawwan kee bara baraan hundeessite, ani seera kee irraa dur baradheera. 153 Dhiphina koo argiitii na oolchi; ani seera kee hin daganneetii. 154 Dubbii koo naa falmi; na furis; akkuma waadaa keetiitti lubbuu koo baraari. 155 Sababii isaan sirna kee hin barbaanneef, fayyinni hamoota irraa fagaateera. 156 Yaa Waaqayyo, gara laafinni kee guddaa dha; akkuma seera keetiitti lubbuu koo baraari. 157 Diinonni koo warri na ari'atan baay'ee dha; ani garuu seera kee irraa hin jal'anne. 158 Sababii isaan dubbii keetiif hin ajajamneef, ani warra amantii hin qabne ija jibbaatiin nan ilaala. 159 Akkam akka ani qajeelfama kee jaalladhu mee ilaali; Yaa Waaqayyo, akkuma jaalala keetiitti lubbuu koo baraari. 160 Dubbiin kee hundinuu dhugaa dha; seerri kee qajeelaan hundinuuus bara baraan jiraata. 161 Bulchitoonni sababii malee na ari'atan; garaan koo garuu dubbii kee sodaachuudhaan hollata. 162 Ani akka nama boojuu guddaa argate tokkootti, dubbii keetti nan gammada. 163 Ani soba nan jibba; nan xireeffadhas; seera kee garuu nan jaalladha. 164 Sababii seera kee qajeelaa sanaatiif, ani guyyaatti yeroo torba sin galateeffadha. 165 Warri seera kee jaallatan nagaa guddaa qabu; wanni isaan gufachiius tokko iyyuu hin jiru. 166 Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan abdadha; ajaja kee duukaas nan bu'a. 167 Ani waanan guddaa isa jaalladhuuf, ajaja kee nan eega. 168 Ati karaa koo hunda waan beektuuf, ani sirna keetii fi seera kee nan eega. 169 Yaa Waaqayyo, iyyi koo fuula kee dura haa ga'u; ati akkuma dubbii keetiitti hubanna naa kenni. 170 Waammanni koo fuula kee dura haa ga'u; akkuma waadaa keetiitti na baasi. 171 Sababii ati qajeelfama kee na barsiiftuuf, hidhiin koo galata haa dhangalaasu. 172 Arrabni koo dubbii kee haa faarfatu; ajajni kee hundi qajeelaadhaatii. 173 Waan ani sirna kee filadheef, harki kee na gargaaruuf haa qophaa'u. 174 Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan hawwa; seerri kees gammachuu koo ti. 175 Lubbuun koo si galateeffachuuf haa jiraattu; seerri kees na haa gargaaru. 176 Ani akkuma hoolaa badee karaa irraa jal'adheera. Ani ajajawwan kee hin irraanfanneetii, tajaajilaa kee barbaadi.

120 Faarfannaa Ol ba'u. Ani rakkina koo keessatti Waaqayyotti nan iyyadha; innis deebii naa kenna. 2 Yaa Waaqayyo, afaan sobuu fi arraba

nama gowwoomsu jalaa na baasi. 3 Yaa arraba gowwoomsituu nana, maaltu siif kennama? Kana caalaas maal godhamta? 4 Inni xiyya loltootaa kan qarameen, barbadaa ibiddaa qacamaatiin si adaba. 5 Ani waanan Meshek keessa taa'ee dunkaanota Qeedaar gidduu jiraadhuuf, anaaf wayyoo! 6 Warra nagaa jibban gidduu, ani yeroo dheeraa jiraadheera. 7 Ani nama nagaa barbaadu dha; isaan garuu yeroo ani dubbadhu lolaaf kaka'an.

121 Faarfannaa Ol ba'u. Ani ija koo gara tulluuwwaniitti ol nan qabadha; gargaarsi koo eessaa dhufa? 2 Gargaarsi koo Waaqayyo samii fi lafa uume biraa dhufa. 3 Inni akka miilli kee mucucaatu hin godhu; kan si eegu hin mugu; 4 dhugumaan inni Israa'elin eegu hin mugu; hin rafus. 5 Waaqayyo si eega; Waaqayyo karaa mirga keetiitti gaaddisa siif ta'a; 6 guyyaa aduun si hin gubu; halkanis ji'si hin miidhu. 7 Waaqayyo miidhaa hunda irraa si eega; inni lubbuu kee ni eega; 8 Waaqayyo ammaa jalqabee hamma bara baraatti, ba'u fi galuu kee ni eega.

122 Faarfannaa Ol ba'u. Faarfannaa Daawit. Yommuu isaan, "Kottu gara mana Waaqayyoo dhaqnnaa" naan jedhanitti, ani nan gammade. 2 Yaa Yerusaalem, miilli keenya karrawwan kee irra dhaabata. 3 Yerusaalem akka magaalaa walitti maxxantee gobbatte tokkootti ijaaramte. 4 Kunis iddo gosoонни, gosoонни Waaqayyo, akka sirna Israa'eliif kennname sanaatti, maqaa Waaqayyoo galateeffachuuf itti ol ba'anii dha. 5 Teessoowwan murtii, teessoowwan mana Daawit achi dhaabatu. 6 Akkana jedhaa nagaa Yerusaalemiif kadhadhaa: "Warri si jaallatan nagaan haa jiraatan. 7 Dallaa kee keessa nagaan, masaraa mootummaa keetii keessa immoo tasgabbiin haa jiraatu." 8 Ani obboloota kootii fi michoota kootiif jedhee, "Nagaan si keessa haa jiraatu" nan jedha. 9 Mana Waaqayyo Waaqa keenyaatiif jedhee, ani akka wanni gaariin siif ta'u nan hawwa.

123 Faarfannaa ol ba'u. Yaa isa teessoon kee samii irra jiru, ani ija koo gara keetti ol nan qabadha. 2 Akkuma iji garbootaa harka goftaa isaanii, iji garbittii immoo harka giiftii ishee ilaalu sana, hamma inni araara nuu buusutti, iji keenyas gara Waaqayyo Waaqa keenyaa ni ilaala. 3 Nuu araarami; yaa Waaqayyo, nuu araarami; tuffatamuun nutti

baay'ateeraatii. 4 Arrabni warra of jajaniitii fi tuffiin warra of tuulanii nutti baay'ateera.

124 Faarfanna ol ba'uu. Faarfanna Daawit. Israa'el akkana haa jedhu: Utuu Waaqayyo garee keenya ta'uu baatee, 2 utuu Waaqayyo garee keenya ta'uu baatee, yommuu namoonni nutti ka'anitti, 3 yommuu aariin isaanii nutti boba'etti, silaa isaan utuu nu lubbuun jirruu nu liqimsu turan; 4 lolaan nu liqimsee dha'an bishaanii nurra yaa'a ture; 5 bishaan hamaan nu fudhatee bada ture. 6 Waaqayyo akka nu ilkaan isaaniitiin cicciramnuuf dabarsee itti nu hin kennisun haa eebbfamu. 7 Akkuma simbirri kiyyoo adamstuu jalaa baatu, nu isaan jalaa baaneerra; kiyyoon ni ciccite; nus jalaa baane. 8 Gargaarsi keenya maqaa Waaqayyo, Uumaa samii fi lafa sanaa ti.

125 Faarfanna ol ba'uu. Warri Waaqayyoon amanatan akka Tulluu Xiyoon kan hin raaframne, kan barabaraan jiraatu sanaa ti. 2 Akkuma tulluuwan Yerusaalemin marsan sana, Waaqayyo ammaa jalqabee hamma bara baraatti, saba isaa ni marsa. 3 Akka qajeeltonni jal'ina hojjechuuf harka isaanii ol hin diriirfanneef, bokkuun hamootaa lafa qajeeltotaaf ixaadhaan qoodame irra hin jiraatu. 4 Yaa Waaqayyo, warra gaariif, warra garaa isaaniitiin toloota ta'aniifis waan gaariif godhi. 5 Warra karaa micciiramaatti garagalan garuu, Waaqayyo akkuma warra hammina hojjetan balleessu jaras ni balleessa. Nagaan Israa'eliif haa ta'u.

126 Faarfanna ol ba'uu. Yeroo Waaqayyo warra booji'amaniif turan gara Xiyoontti deebisetti, nu akka warra abjuu abjootanii taane. 2 Afaan keenya kolfaan, arrabni keenya immoo faarfanna gammachuutiin guutame. Kana irratti saboota gidduutti, "Waaqayyo waan guddaa isaaniif godheera" jedhame. 3 Waaqayyo waan guddaa nuuf godhe; nus ni gammanne. 4 Yaa Waaqayyo, akkuma lagoota Negeeb, boojuu keenya nuu deebisi. 5 Warri imimmaaniin facaasan, faarfanna gammachuutiin ni haammatu. 6 Namni sanyii facaafamu baadhatee boo'aa gad ba'u, bissii isaa baadhatee faarfanna gammachu faarfachaa deebi'a.

127 Faarfanna Ol ba'uu. Faarfanna Soloomoon, Waaqayyo mana ijaaruu baannaan, warri ijaaran akkasumaan dadhabu. Waaqayyo magaalaa

eguu baannaan, warri eegan akkasumaan dhaabachaa bulu. 2 Isin buddeena dadhabbi guddaan argame nyaachuuf jettanii, barii barraaqaan ka'uun keessan, turtanii rafuun keessan faayidaa hin qabu; inni warra jaallatuuf utuma isaan rafanii iyyuu waan isaan barbaachisu ni kennaaf. 3 Kunoo, ijoolleen kenna Waaqayyo ti; iji gadameessaas badhaasa isaa ti. 4 Ijoolleen dargaggummaa keessa dhalchan, akkuma xiyya harka goota tokkoo keessa jiruu ti. 5 Namni korojoon isaa xiyyaan guutame eebbfamaa dha. Inni yommuu karra duratti diinota isaatiin falmutti hin qaana'u.

128 Faarfanna Ol Ba'uu. Warri Waaqayyoon sodaatan, kanneen karaa isaa irra deeman eebbfamoo dha. 2 Ati bu'aa dadhabbi keetii ni nyaatta; ni eebbfamta; jireenyis sitti tola. 3 Niitiin kee mana kee keessatti, akka muka wayinii kan ija naqatee ni taati; ijoolleen kees naannoo maaddii keetiitti, akka lataa muka ejersaa ni ta'u. 4 Namni Waaqayyoon sodaatu akkasitti eebbfama. 5 Bara jirenya keetii guutuu, Waaqayyo Xiyoon irraa si haa eebbisu; atis badhaadhummaa Yerusaalem argi. 6 ijoolle ijoolle keetii ni argi; nagaan Israa'eliif haa ta'u.

129 Faarfanna ol ba'uu. Israa'el akkana haa jedhu; "Isaan dargaggummaa kootii jalqabani akka malee na cunqursaniiru; 2 isaan dargaggummaa kootii jalqabani akka malee na cunqursaniiru; garuu na hin mo'anne. 3 Warri qootisa qotan dugda koo qotan; bo'oo isaaniis ni dheeressan. 4 Waaqayyo garuu qajeelaa dha; funyoo jal'ootaa gargar kukkuteera." 5 Warri Xiyoontin jibban hundinuu, qaanidhaan duubatti haa deebi'an. 6 Isaan akka marga bantii manaa irraa kan utuu hin guddatin goguu haa ta'an; 7 namichi haamu qabaa isaa guuttachuu, yookaan namichi walitti qabu bissii isaa guuttachuu hin danda'u. 8 Warri achiin darban, "Eebbi Waaqayyo isiniif haa ta'u; maqaa Waaqayyootiin isin eebbfina" isaaniin hin jedhin.

130 Faarfanna ol ba'uu. Yaa Waaqayyo, ani boolla gad fagoo keessaa sitti nan iyyadha; 2 yaa Gooftaa, sagalee koo dhaga'i. Gurri kees sagalee waammata koo xiyyeffatee haa dhaga'u. 3 Yaa Waaqayyo, utuu ati cubbuu lakkooftee, yaa gooftaa silaa eenyutu dhaabachuu danda'a? 4 Garuu dhiifamni si bira jira; kanaaf ati ni sodaatamta. 5 Ani Waaqayyoon

nan eeggadha; lubbuun koos isa eeggatti; dubbii isasas nan abdadha. 6 Eegdota barii lafaa eeggatan caalaa, dhugumaan eegdota barii lafaa eeggatan caalaa lubbuun koo Gooftaa eeggatti. 7 Yaa Israa'el, ati Waaqayyoon abdadhu; Waaqayyo bira jaalalli dhuma hin qabne, furiin guutuunis ni jiraatii. 8 Inni mataan isaa cubbuu isaanii hundumaa irraa Israa'elin ni fura.

131 Faarfannaa ol ba'uu. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, garaan koo of hin jaju; jji koos of hin tuulu; ani waan guddaa fi waan humna kootii ol ta'e keessa hin seenu. 2 Ani garuu lubbuu koo afaan qabachiiseera; cal'isiiseeras; akkuma daa'imni harma haadha isaa guusan tokko haadhatti irkatee boqotu sana, akkuma daa'ima harma haadha isaa guusanii lubbuun koo na keessatti cal'iste. 3 Yaa Israa'el, ammaa fi bara baraaf, Waaqayyoon abdadhu.

132 Faarfannaa ol ba'uu. Yaa Waaqayyo, Daawitii fi rakkina inni obse hundumaa yaadadhu. 2 Inni kakuu tokko Waaqayyoof kakatee Waaqa Yaaqoob Jabaa sanaaf akkana jedhee wareege: 3 "Ani mana koo ol hin seenu; yookaan siree kootti ol hin ba'u. 4 Ani ija kootiif hirriba, baallee ija kootiitiif immoo mugaatii hin eeyyamu; 5 kunis hamma ani Waaqayyoof iddo argutti, Waaqa Yaaqoob Jabaa sanaaf iddo jirenyaa argutti." 6 Kunoo, Efraataatti waa'ee isaa dhageeny; Yaa'arittis isa arganne: 7 "Kottaa iddo jirenya isaa dhaqnaa; ejjeta miilla isaa jalattis kufnee waaqeffannaa. 8 'Yaa Waaqayyo ka'iittii, gara iddo boqonaa keetii kottu; atii fi taabonni jabina keetii kottaa. 9 Luboonti kee qajeelummaa haa uffatan; qulqulloonni kees gammachuudhaan haa faarfatan.'" 10 Sababii garbicha kee Daawitif jedhiitii, dibamaa kee hin gatin. 11 Waaqayyo akkana jedhee kakuu dhugaa tokko Daawitiif kakateera; inni kakuu kana irraa duubatti hin deebi'u: "Ani ilmaan kee keessaa isa tokko teessoo kee irra nan teessisa; 12 yoo ilmaan kee kakuu koo fi seera ani isaan barsiisu eegan, ilmaan isaaniis akkasuma bara baraa hamma bara baraatti teessoo kee irra ni taa'u." 13 Waaqayyo Xiyoonti filateeraati; akka isheen iddo jirenya isaa taatus fedhee akkana jedheera: 14 "Kun bara baraa hamma bara baraatti iddo jirenyaa koo ti; kanas ani waanan fedheef, as nan jiraadha. 15 Ani waan hundaan ishee nan eebbis; hiyyeyyii ishee illee buddeena nan quubsa. 16 Luboota isheetti fayyina nan uffisa; qulqulloonni

ishees gammachuudhaan ni faarfatu. 17 "Ani achitti akka gaanfi tokko Daawitiif biqilu nan godha; dibamaa koofis ibsa qopheesseera. 18 Diinota isaatti qaanii nan uffisa; gonfoon mataa isaa irraa garuu ni ifa."

133 Faarfannaa ol ba'uu. Faarfannaa Daawit. Obboloonni tokkummaadhaan walii wajjin jiraachuuun, akkam gaarii dha! Akkam namatti tolas! 2 Kun akka zayitii gatii guddaa kan mataa irratti dhangalaafamee, akka isa areeda irra gad yaa'uu, areeda Aroon irra, morma uffata isaa irras gad yaa'a ti. 3 Innis akkuma fixeensa Hermoon, kan Tulluu Xiyoonti irra gad yaa'uu ti. Achi irratti Waaqayyo hamma bara baraatti eebba isaa, jirenyas ajajeeraatii.

134 Faarfannaa ol ba'uu. Isin tajaajiltoonni Waaqayyo, warri halkan mana Waaqayyo keessa tajaajiltan hundinuu, Waaqayyoon galateeffadhaa. 2 Mana qulqullummaa keessatti harka keessan ol qabaatii Waaqayyoon galateeffadhaa. 3 Waaqayyo samii fi lafa uume sun Xiyoonti irraa isin haa eebbisu.

135 Haalleluuyaa. Maqaa Waaqayyo jajadhaa; isin garboonni Waaqayyo isa galateeffadhaa. 2 Isin warri mana Waaqayyo keessa, oobdii mana Waaqa keenya keessa tajaajiltan, isa galateeffadhaa. 3 Waaqayyo gaariidhaatii, Waaqayyoon galateeffadhaa; inni arjaadhaatii maqaa isaatifi faarfadhaa. 4 Waaqayyo Yaaqoobin ofii isaatifi, Israa'elin immoo dhaala dhuunfaa isaa godhee filateeraatii. 5 Ani akka Waaqayyo guddaa ta'e, akka Gooftaan keenya waaqota hunda caalaa guddaa ta'e beeka. 6 Waaqayyo samiiwan keessattii fi lafa irratti, galaanota fi tuujuba isaanii hunda keessatti, waan isa gammachiisu kam iyyuu ni hojjeta. 7 Inni akka duumessonni daarii lafaatii ka'an ni godha; bokkaa wajjin balaqqee erga; gombisaa isaa keessas bubbee gad baasa. 8 Inni hangafoota Gibxi, kan namaatii fi kan horii ni dha'e. 9 Yaa Gibxi, inni gidduu keetti, Fara'oonii fi tajaajiltoota isaa hundatti mallatoo fi dinqii isaa ergeera. 10 Inni saboota baay'ee dha'ee mootota jajjaboo aijjeese; 11 Sihoon mootii warra Amoorotaa, Oogi mootii Baashaanii fi mootota Kana'aan hunda ni aijjeese; 12 lafa isaanii dhaala godhee akka dhaala isaanii ta'uufis saba isaa Israa'eliif kenne. 13 Yaa Waaqayyo, maqaan kee bara baraan jiraata; yaa Waaqayyo, ati dhaloota hunda keessatti ni yaadatamta. 14 Waaqayyo saba

isaatiif ni falma; tajaajiltoota isaatiifis garaa laafa. **15** Waaqonni tolfamoon namoota ormaa meetii fi warqee harka namaatiin hojjetamanii dha. **16** Isaan afaan qabu; garuu dubbachuu hin danda'an; ijas qabu; garuu arguu hin danda'an; **17** gurra qabu; garuu dhaga'uu hin danda'an; yookaan hafuurri tokko iyyuu afaan isaanii keessa hin jiru. **18** Warri isaan tolchan kanneen isaan amanatan hundi akkuma isaanii ta'u. **19** Yaa mana Israa'el Waaqayyoon eebbisaa; yaa mana Aroon Waaqayyoon eebbisaa; **20** yaa mana Lewwii Waaqayyoon eebbisaa; isin warri isa sodaattanis, Waaqayyoon eebbisaa. **21** Waaqayyo inni Yerusaalem keessa jiraatu sun, Xiyoon irraa haa eebbfamuu. Haalleluyaya!

136 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii.

2 Waaqa waaqotaatiif galata galchaa. **3** Gooftaa Gooftotaatiif galata galchaa: **4** inni kophaa isaa dinqii gurguddaa hojjeta; **5** inni ogummaa isaatiin samiiwwan uume; **6** inni bishaanota irratti lafa diriirse; **7** inni ifa gurguddaa hojjeta; **8** inni akka biiftuun guyyaa mootu godhe; **9** inni akka ji'ii fi urjiiwwan halkan mo'an godhe; **10** inni hangafa Gibxi dha'e; **11** inni isaan gidduudhaan Israa'elin baase; **12** harka jabaa fi irree diriiraadhaan Israa'elin baase; **13** inni Galaana Diimaa iddo lamatti gargarrii qoode; **14** inni galaana gidduudhaan Israa'elin dabarse; **15** Fara'oonee fi loltoota isaa garuu Galaana Diimaatti naqe; **16** inni saba ofii isaa gammoojji keessa geggeesse; **17** inni mootota gurguddaa dha'e; **18** inni mootota jajjaboo fixe; **19** inni Sihoon mootii Amoorotaa ajjeese; **20** inni Oogi mootii Baashaan ajjeese; **21** inni biyya isaanii dhaala godhee kenne; **22** dhaala godhee garbicha isaa Israa'eliif kenne; **23** Inni yeroo nu gad deebinetti nu yaadate; **24** inni harka diinota keenyaatii nu baase, **25** inni uumama hundaaf soora kenna; **26** Waaqa samiitiif galata galchaa.

137 Nu yeroo Xiyoonin yaadannetti, lageen

Baabilon bira teenyee boonye. **2** Achittis kiraara keenya muka alaltuutti fannifne; **3** achitti warri nu booji'an faarfanna, warri nu dhiphisanis, "Faarfannaawwan Xiyoon keessaa tokko nuu faarfadhaa!" jedhanii akka nu faarfanna gammachuu isaaniif faarfannu nu gaafatan. **4** Nu utuu biyya ormaa jirruu, akkamitti faarfanna Waaqayyo faarfachuu dandeenyaa? **5** Yaa Yerusaalem, yoo ani

si irraanfadhe, harki koo mirgaa ogummaa isaa haa irraanfatuu. **6** Yoo ani si yaadachuu baadhe, yoo ani gammachuu koo guddichaa olitti Yerusaalemin ilaaluu baadhe, arrabni koo laagaa kootti haa maxxanu. **7** Yaa Waaqayyo, waan warri Edoom gaafa Yerusaalem diigamte jedhan sana yaadadhu; isaanis, "Ishee diigaal! Hamma hundee isheetti ishee diigaal!" jedhanii iyyan. **8** Yaa intala Baabilon, kan baduudhaaf qophoofta, inni waan ati nu goote sanaaf, gatii kee siif kennu eebbfamaa dha. **9** Inni daa'imman kee qabee dhagaa irratti caccabsu sun eebbfamaa dha.

138 Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo, ani garaa

koo guutuudhaan sin galateeffadha; fuula "waaqotaa" durattis galata kee nan faarfadha. **2** Sababii ati maqaa keetii fi dubbii kee waan hundaa olitti guddifteef, ani sababii jaalalaa fi amanamummaa keetiitiif gara mana qulqullummaa kee qulqullichaatti gad jedhee, maqaa kee nan leellisa. **3** Yeroo ani si waammadhetti ati deebii naa kennite; irree keetiinis na jabeessite. **4** Yaa Waaqayyo, mootonni lafaa hundinuu, yeroo dubbii afaan keetii dhaga'anitti si haa leellisan. **5** Ulfinni Waaqayyo, guddaadhaatii, isaan waa'ee karaa Waaqayyo haa faarfatan. **6** Waaqayyo yoo ol fagoo jiraate iyyuu, nama gad qabame ni ilaala; nama of tuulu immoo fagootti beeka. **7** Ani rakkina keessa jiraadhu iyyuu, ati lubbuu koo ni eegda; aarii diina kootti harka kee ni diriirsita; harka kee mirgaatiinis na oolchita. **8** Waaqayyo kaayyoo isaa fiixaan naa baasa; yaa Waaqayyo, jaalalli kee bara baraan jiraata; hojji harka keetii hin gatin.

139 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna

Daawit. Yaa Waaqayyo, ati na qortoerta; na beekteertas. **2** Ati yeroo ani gad taa'u fi yeroo ani ol ka'u ni beekta; yaada koos fagootti hubatta. **3** Deemuu koo fi ciisuu koo addaan baaftee beekta; karaa koo hundas beekta. **4** Yaa Waaqayyo, akka dubbiin tokko iyyuu arraba koo hin jirre, ati guutumaan guutuutti ni beekta. **5** Ati duraa fi duubaan na marsiteerta; harka kees narras keesseerta. **6** Beekumsi akkanaa anaaf akka malee dinqii dha; hubachuuvis akka malee narras fagoo dha. **7** Hafuura kee biraa ani eessa dhaquun danda'a? **8** Yoo ani samiiwwanitti ol ba'e, ati achi jirta; yoo ani siree koo sii'ool keessa dhaabbadhes, achis ni jirta. (Sheol h7585) **9** Yoo ani qoochoo ganamaatiin

barrissee qarqara galaanaa fagoo irra qubadhe, **10** achittis harki kee karaa na argisiisa; harki kee mirgaas jabeessee na qaba. **11** Yoo ani, “Dhugumaan dukkanni na dhoksa; ifnis naannoo kootti halkan ta’ā” jedhe, **12** dukkanni iyyuu siif dukkana hin ta’u; halkanis akkuma guyyaa ifa; dukkanni siif akkuma ifaatii. **13** Ati namummaa koo isa keessaa uumteertaati; gadameessa haadha koo keessattis na tolchite. **14** Ani sababii haala sodaachisaa fi dinqisiisaadhaan uumameef sin galateeffadha; hojiin kee dinqisiisaa dha; kanas ani akka gaariittan beeka. **15** Yeroo ani iddo dhoksaatti uumame, lafeen koo si duraa hin dhokanne. Yeroo ani dhidhima lafaa keessatti tolfame, **16** iji kee dhagna koo kan hin tolfamin arge. Guyyooni duraan dursanii naaf murteeffaman hundi utuu hin jiraatin, kitaaba kee keessatti barreeffamaniiru. **17** Yaa Waaqi, yaada kee hubachuun akkam ulfaata! Baay’inni isaas akkam guddaa dha! **18** Utuu ani isaan lakkaa’ee jiraadhee, silaa lakkoobiisaanii cirracha irra baay’ata. Ani yeroon dammaqutti, amma iyyuu suma wajjinan jira. **19** Maaloo yaa Waaqi, ati utuu hamoota fixxee! Warri dhiiga namaa dhangalaftan, narraa fagaadhaa! **20** Isaan yaada hamaadhaan waa’ee kee dubbatu; diinonni kee akkasumaan maqaa kee dha’u. **21** Yaa Waaqayyo, ani warra si jibban hin jibbuu? Warra sitti ka’anis hin xireeffadhuh? **22** Ani hamma dhumaatti isaan jibbeera; akka diina koottis isaan nan hedaa. **23** Yaa Waaqi, na sakatta’i; garaa koos beeki; qoriitii na ilaali; yaada koos beeki. **24** Yoo karaan hamminaa na keessa jiraate mee ilaali; karaa bara baraa irras na adeemsisi.

140 Dura Bu’aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, namoota hamoo jalaa na baasi; namoota finciltoota **2** warra garaa isaanii keessatti hammina yaadanii guyyaa hunda waraanaa kaasan narraa eegi. **3** Isaan arraba isaanii akkuma bofaa qaratu; hadhaan buutii hidhii isaanii jala jira. **4** Yaa Waaqayyo, harka hamootaa narraa eegi; namoota finciltoota warra miilla koo kiyyootti galchuu yaadan jalaa na baasi. **5** Of tuultonni dhoksanii kiyyoo na dura kaa’aniiru; ribuu kiyyoo isaanii diriirsaniiru; karaa koo irras kiyyoo isaanii kaa’aniiru. **6** Yaa Waaqayyo, ani, “Ati Waaqa koo ti” siin nan jedha. Yaa Waaqayyo, waammataa koo dhaga’i. **7** Yaa Waaqayyo Gooftaa, fayyisaa koo jabaa, ati guyyaa waraanaatti gaachana mataa naa taate. **8** Yaa Waaqayyo, akka fedhiin

hamootaa fiixaan ba’u hin godhin; akka isaan of hin tuulleef, akka karoorri isaanii milkaa’u hin godhin. **9** Mataan warra na marsanii, hammina afaan isaaniitii ba’uun haa haguugamu. **10** Barbadaan ibiddaa isaan irra haa bu’u; isaan ibiddatti illee haa darbataman; akka lammataa hin kaaneefis boolla qileetti haa darbataman. **11** Maqa balleessitoonni lafa irra hin jiraatin; namni jal’aan waan hamaadhaan haa badu. **12** Waqaayyo rakkattootaaf falmeeyiyyiif illee murtii qajeelaa akka kennu ani beeka. **13** Dhugumaan namni qajeelaan maqaa kee ni galateeffata; namni tolaanis fuula kee dura ni jiraata.

141 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani sin waammadha; dafii na qaqqabi. Yommuu ani si waammadhus sagalee koo dhaga’i. **2** Kadhnanaan koo fuula kee duratti akka ixaanaatti anaaf haa fudhatamu; harka koo ol qabachuun koos akka aarsaa galgalaa anaaf haa ta’u. **3** Yaa Waaqayyo, afaan kootiif eegduu naa dhaabi; balbala afaan kootiis naa eegi. **4** Garaan koo namoota waan hamaa hojjetan wajjin, hojji hammina keessatti hirmaachuuf, gara jal’ina kamiitti iyyuu hin harkifamin; akka ani nyaata isaanii mi’awaa nyaadhus anaaf hin eeyyamin. **5** Namni qajeelaan na haa rukutu; kun gara laafinaatii; inni ana haa ifatu; kunis zayitti mataa koo irraatti. Mataan koo waan kana hin didu. Ta’us kadhnanaan koo yoom iyyuu hojji hamootaatiin mormuu dha. **6** Bulchitoonni isaanii ededa boollaa irraa gad ni darbatamu; isaan dubbii koo ni dhaga’u; dubbiin koo ni mi’awaatii. **7** Isaanis, “Akkuma namni lafa qotu biyyoo bulleessu sana, lafeen keenya afaan sii’ool irratti bittinneeffamee jira” jedhu. (Sheol h7585)

8 Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani garuu ija koo sirraa hin buqqifadhu; ani kooluu sitti galeera; dabarsitee du’atti na hin kennin. **9** Kiyyoo isaan naaf kaa’an irraa, kiyyoo warri jal’ina hojjetan naaf qopheessan irraas na eegi. **10** Warri hamoon kiyyoo ofii isaaniitiin haa qabaman; ani garuu nagumaan nan ba’aa.

142 Maaskiilii Daawit Ani gara Waaqayyotti nan iyya; sagalee kootiinis fuula Waaqayyoo duratti waammataa koo nan dhi’eeffadha. **2** Ani guungummii koo fuula isaa duratti nan dhangalaasa; dhibee koos fuula isaa duratti nan himadha. **3** Yeroof hafuurri koo na keessatti laafu, situ karaa koo beeka. Namoonni daandii ani deemu irra, kiyyoo naa kaa’aniiru. **4**

Gara mirga koo ilaali; argis; namni naa yaadu tokko iyyuu hin jiru; ani iddoon itti kooluu galu tokko illee hin qabu; namni jirenya kootiif yaadus hin jiru. 5 Yaa Waaqayyo, sitti nan iyyadha; “Ati iddoon ani itti kooluu galuu dha; biyya warra jiraatoo keessattis ati qooda koo ti” nan jedha. 6 Ani abdii kutadheeraatii, kadhannaa koo naa dhaga’i; warra na ari’atan jalaa na baasi; isaan akka malee natti cimaniiruutii. 7 Akka ani maqaa kee galateeffadhuuf, lubbuu koo mana hidhaatii naa baasi. Sababii ati waan gaarii naa gooteef, qajeeltonni naannoo kootti walitti qabamu.

143 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, kadhannaa koo naa dhaga’i; gurra kees gara waammata kootiitti deebisi; amanamummaa fi qajeelummaa keetiin, na gargaari. 2 Ati garbicha kee murtiitti hin dhi’eessin; namni lubbuun jiraatu kam iyyuu fuula kee duratti qajeelaa mitiitii. 3 Diinni lubbuu koo ari’achaa jiraatti; jirenya koos butuchee biyyootti make. Akkuma warra dur du’aniittis dukkana keessa na jiraachiseera. 4 Kanaafuu hafurri koo na keessatti gaggabeera; onneen koos na keessatti rifatteerti. 5 Ani guyyoota durii nan yaadadhah; waan ati hojjette hundas irra deddeebi’ee nan yaada; waan harki kee hojjete illee nan hedaa. 6 Harka koo gara keetti nan diriirfadha; lubbuun koos akkuma lafa gogaa si dheebotti. 7 Yaa Waaqayyo, dafii deebii naa kenni; hafurri koo dadhabeera. Fuula kee na duraa hin dhoksin yookaan ani akka warra boolla bu’anii nan ta’aa. 8 Ani waanan si amanadheef, akka ani ganama ganama oduu jaalala keetii dhaga’u godhi. Ani lubbuu koo gara keetti ol nan kaasaatii, karaa ani irra deemuu qabu natti argisiisi. 9 Yaa Waaqayyo, ani akka ati na dhoksiituuf sitti nan baqadhaatii, diinota koo jalaa na baasi. 10 Ati sababii Waaqa koo taateef, akka ani fedhii kee guutu na barsiisi; hafurri kee gaariin sun karaa wal qixxee irra na haa qajeelchu. 11 Yaa Waaqayyo, maqaa keetii jedhiitii lubbuu koo jiraachisi; qajeelummaa keetiin is rakkina keessa na baasi. 12 Ati sababii na jaallattuuuf diinota koo fixi; waan ani garbicha kee ta’ef, warra na cunqursan hunda barbadeessi.

144 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo kattaa koo, isa harka koo waraanaaf, quba koos lolaaf leenjis u sanaaf galanni haa ga’u. 2 Inni Waaqa na jaallattuu fi da’oo koo ti; iddoon itti da’adhuu fi fayyisaa koo ti. Gaachana koo, iddoon ani itti kooluu galu, kan na

jalatti saba naaf bulchuu dha. 3 Yaa Waaqayyo, akka ati waa’ee isaa yaadduuuf, namni maali? Akka ati isaaf yaadduuuf ilmi namaa maali? 4 Namni akkuma qilleensa shuf jedhee darbuuti, barri isaas akkuma gaaddisa darbuu ti. 5 Yaa Waaqayyo, samiiwwan kee tarsaasii gad bu’i; akka aarri isaan keessaa yaa’uufis tulluuwwan tuqi. 6 Bakakkaa ergiitii diina bittinneessi; xiyya kee darbadhuutii isaan balleessi. 7 Ol gubbaadhaa harka kee gad hiixadhuutii bishaan jabaa jalaa, harka alagaa duraas, na baasi; na oolchis; 8 warra afaan isaanii sobaan guutame, warra harki isaanii mirgaa nama dogoggorsu duraa na baasi. 9 Yaa Waaqi, ani faarfannaa haaraa siif nan faarfadha; kiraara ribuu kudhaniitiinis siifin weeddisa; 10 isa moototaaf mo’annoo kennuuf, isa garbicha isaa Daawitin goraadde nama ajeesu jalaa baasuuf nan faarfadha. 11 Harka Ormootaa duraa, warra afaan isaanii sobaan guutame, warra harki isaanii mirgaa nama dogoggorsu jalaa na baasi; na oolchis. 12 Ilmaan keenya dargaggummaa isaanii keessatti, akka biqiltuu tolee guddatee haa ta’an; intallan keenyas akka utubaa golee, kan masaraa mootummaa miidhagsuuf soofamee haa ta’an. 13 Gombisaawwan keenya, midhaan gosa garaa garaatiin haa guutaman. Hoolonni keenya kumaatama haa dhalan; dirree keenya irrattis kumaatama kudhaniin haa baay’atan; 14 loon keenya haa dorroban hin gatatin yookaan yeroo malee hin dhalin; booji’amuunis hin jiraatin; wawwaachuunis karaa keenya irratti hin dhaga’amin. 15 Warri eebbi kun ta’ef haa gammadan; warri Waaqayyo Waaqa isaanii ta’ef eebbfamoo dha.

145 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqa koo Mooticha, ani sin leellisa; bara baraa hamma bara baraattis maqaa kee nan galateeffadha. 2 Ani guyyuma guyyaan sin galateeffadha; bara baraa hamma bara baraattis maqaa kee nan leellisa. 3 Waaqayyo guddaa dha; galateeffamuunis baay’ee malaaf; guddina isaa qoratanii itti ba’uun hin danda’amu. 4 Dhaloonni tokko dhaloota biraatti hojii kee ni hima; hojiiwwan kee jajjaboos ni labsa. 5 Isaanis waa’ee miidhagina ulfina qabeessa surraa kee sanaa ni dubbatu; anis waa’ee hojii kee diriqisiisaa sanaa irra deddeebi’ee itti nan yaada. 6 Isaan waa’ee hojii kee sodaachisaa sanaa ni odeessu; anis guddina kee nan labsa. 7 Isaan yaadannoo gaarummaa keetii baay’isaniis odeessu; waa’ee qajeelummaa keetiis ililchanii faarfatu. 8

Waaqayyo arjaa fi gara laafessa; inni aaruuf hin ariifatu; jaalalli isaas baay'ee dha. 9 Waaqayyo, nama hundaaf gaarii dha; inni waan uume hundaaf garaa ni laafa. 10 Yaa Waaqayyo, hojiin kee hundinuu si galateeffata; qulqulloonni kees si leellisu. 11 Isaan waa'ee ulfina mootummaa keetii ni odeessu; waa'ee humna keetiis ni dubbatu; 12 kunis akka namoonni hundi hojii kee humna qabeessa, surraa ulfina qabeessa mootummaa kee sanaas beekanii. 13 Mootummaan kee mootummaa bara baraa ti; bulchiinsi kees dhalootaa gara dhalootaatti darba. Waaqayyo dubbii isaa hundaan amanamaa dha; hojii isaa hundaanis arjaa dha. 14 Waaqayyo warra kufan hunda ol qaba; warra gad qabaman hundas ni kaasa. 15 Iji nama hundaa si eeggata; atis yeroo barbaachisutti nyaata isaaniif ni kennita. 16 Ati harka kee bal'iftee fedhii warra lubbuu qaban hundaa ni guutta. 17 Waaqayyo karaa isaa hundaan qajeelaa dha; hojii isaa hundaanis arjaa dha. 18 Waaqayyo warra isa waammatan hundatti, warra dhugaadhaan isa waammatan hundatti dhi'oo dha. 19 Inni fedhii warra isa sodaatanii ni guuta; kadhannaas isaanis dhaga'ee isaan oolcha. 20 Waaqayyo warra isa jaallatan hunda ni eega; jal'oota hunda garuu ni balleessa. 21 Afaan koo Waaqayyoon galateeffachuuudhaan ni dubbata. Uumamni hundinuu maqaa isaa qulqulluu sana bara baraa hamma bara baraatti haa eebbisu.

146 Haalleluuyaa. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon galateeffadhu. 2 Ani bara jirenya koo guutuu Waaqayyoon nan galateeffadha; ani hamman jirutti Waaqaaf nan faarfadha. 3 Abdii keessan bulchitoota irra, namoota du'a hin oolle warra isin gargaaruu hin dandeenye irra hin kaa'atinaa. 4 Isaan yeruma lubbuun isaan keessaa baatu gara lafaatti deebi'u; guyyuma sanas karoorri isaanii bada. 5 Namni gargaarsi isaa Waaqa Yaaqoob ta'e, kan abdiin isaas Waaqayyo Waaqa isaa ta'e eebbfamaa dha. 6 Waaqayyo Uumaa samii fi lafaa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hundaa ti; inni bara baraan amanamaa ta'e jiraata. 7 Inni warra cunqurfamaniif ni mura; warra beela'aniif nyaata kenna. Waaqayyo warra hidhaman illee ni hiika; 8 Waaqayyo jaamotaaf agartuu ni kenna; Waaqayyo warra gad deebi'an ol qaba; Waaqayyo qajeeltota ni jaallata. 9 Waaqayyo alagaadhaaf eegumsa ni godha; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qabnee fi dubartoota dhirsooni irraa du'an ni jiraachisa; karaa jal'ootaa

garuu ni balleessa. 10 Waaqayyo bara baraan ni mo'a; Yaa Xiyoon, Waaqni kee dhaloota hundaaf mootii ta'a. Haalleluuyaa.

147 Haalleluuyaa. Faarfannaadhaan Waaqa galateeffachuuu akkam gaarii dha; isa galateeffachuuu akkam gammachiisaa fi kan maluu dha. 2 Waaqayyo Yerusaalemin ni ijaara; Isra'a'eloota booji'amaniis walitti qaba. 3 Warra garaan cabe ni fayyisa; madaa isaaniis walitti hodha. 4 Inni baay'ina urjiwwanii ni beeka; tokkoo tokkoo isaaniis maqaa maqaadhaan waama. 5 Gooftaan keenya guddaa dha; humni isaas jabaa dha; hubannaan isaas dhuma hin qabu. 6 Waaqayyo warra gad qabaman ni jiraachisa; hamoota garuu lafatti darbata. 7 Galata galchaa Waaqayyoon faarfadhaa; baganaadhaanis Waaqa keenyaaf weeddisaa. 8 Inni samiiwwani duumessaan haguuga; lafaafis bokkaa kenna; tulluuwwan irrattis marga biqilcha. 9 Horiidhaaf waan isaan dheedan, yommuu ilmaan arraagessaa iyyanitti nyaata isaaniif ni kenna. 10 Inni jabina fardaatti hin gammadu; yookaan miilli namaa isa hin gammachiis; 11 Waaqayyo warra isa sodaatanitti, warra araara isaa abdatanitti ni gammada. 12 Yaa Yerusaalem, Waaqayyoon galateeffadhu; Yaa Xiyoon Waaqa kee galateeffadhu. 13 Inni danqaraa karra keetii ni jabeessaatii; ijoollee kees si keessatti eebbisa. 14 Daarii keetiif nagaa kenna; qamadii qulqulluudhaanis si quubsa. 15 Inni ajaja isaa gara lafaatti ni erga; dubbiin isaas ni ariifata. 16 Inni cabbii akkuma suufiitti diriirsaa; qorras akkuma daaraatti bittinneessa. 17 Dhagaa cabbii akkuma cirrachaa gad darbata. Dhaamocha isaa dura eenyutu dhaabachuu danda'a? 18 Inni dubbii isaa ergee isaan baqsa; bubbbee isaa ni kaasa; bishaanonnis ni yaa'u. 19 Inni dubbii isaa Yaaqoobitti, seeraa fi sirna isaa immoo Isra'a'elitti mul'iseera. 20 Waan kana saba biraatokkoof iyyuu hin goone; isaan seera isaa hin beekan. Haalleluuyaa.

148 Haalleluuyaa. Samiiwwan irraa Waaqayyoon galateeffadhaa; ol gubbaatti isa galateeffadhaa. 2 Ergamoonni isaa hundinuu isa galateeffadhaa; raayyaan isaa hundinuu isaa galateeffadhaa. 3 Aduu fi j'i'isa galateeffadhaa; urjiwwan ibrisan hundinuu isaa galateeffadhaa. 4 Samiiwwan samii isaa galateeffadhaa; bishaanoni samiin ol jirtanis isaa galateeffadhaa. 5 Isaan maqaa Waaqayyo haa

galateeffatan; inni ajajnaan, isaan uumamaniitii. **6** Inni bara baraa hamma bara baraatti isaan dhaabeera; seera hin geeddaramnes isaanif kenneera. **7** Uumamawwan galaanaatii fi tuujubawwan hundi, lafa irraa Waaqayyoon galateeffadhaa; **8** bakakkaa fi dhagaan cabbii, cabbii fi duumessi, bubleen jabaan ajaja isaa raawwatan, **9** tulluuwwanii fi gaarran hundinuu, mukkeen ija naqatanii fi birbirsi hundinuu, **10** bineenonnii fi loon hundinuu, uumamawwan xixinnoo fi simbirroonni barrisan, **11** mootonni lafaatii fi saboonni hundinuu, ilmaan moototaatii fi bulchitoonni lafaa hundinuu, **12** dargaggoonnii fi shamarran, jaarsolii fi daa'imman isa galateeffadhaa. **13** Maqaan isaa qofti ol ol jedheeraatii, isaan maqaa Waaqayyo haa galateeffatan; ulfinni isaas lafaa fi samiiwwanii ol jira. **14** Inni saba isaatiif gaanfa ol kaaseera; kunis qulquloota isaa hundaaf, saba Israa'el warra isatti dhi'oo jiran hundaaf ulfina. Haalleluuyaa.

149 Haalleluuyaa. Faarfannaa haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; waldaa qulqulootaa keessatti illee isa jajadhaa. **2** Israa'el Uumaa isaatti haa gammadu; sabni Xiyoon Mootii isaatti haa gammadu. **3** Maqaa isaas shuubbisudhaan haa jajatu; dibbee fi baganaadhaan isaaaf haa faarfatu. **4** Waaqayyo saba isaatti ni gammadaatii; warra gad of qabanis fayyina gonfachiisa. **5** Qulquloonni ulfina kanatti haa gammadan; siree isaanii irrattis gammachuudhaan haa faarfatan. **6** Galanni Waaqaa afaan isaanii keessa haa jiraatu; goraadeen afaan lamaas harka isaanii keessa haa jiraattu; **7** kunis sabootatti haaloo ba'uu fi namoota adabuudhaaf; **8** mootota isaanii foncaan, hangafoota isaaanii funyoo sibiilaatiin hidhuudhaaf, **9** murtii barreeffame sana isaan irratti dhugaa ba'uudhaaf. Kunis amanamtoota isaa hundaaf ulfina. Haalleluuyaa.

150 Haalleluuyaa. Mana qulqullummaa isaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; samiiwwan isaa humna qabeeyyii keessattis isa galateeffadhaa. **2** Hojiwwan isaa jajjaboo sanaaf isa leellisaa; guddina isaa hamma hin qabne sanaaf isa leellisaa. **3** Malakata afuuufuudhaan isa galateeffadhaa; baganaa fi kiraaraan isa galateeffadhaa; **4** dibbeedhaan shuubbisaatii isa jajadhaa; mi'a ribuutii fi ululleedhaan isa jajadhaa. **5** Kilillee sagalee qabuun isa jajadhaa; kilillee sagalee guddaatiin isa jajadhaa. **6** Wanni hafuura baafatu hundinuu Waaqayyoon haa jajatu. Haalleluuyaa.

Fakkeenya

1 Fakkeenya Soloomoon Ilma Daawit, mootii Israa'el:

2 Ogummaa fi qajeelfama qabaachuudhaaf, dubbii beekumsa guddaa hubachuudhaaf; 3 ogummaadhaan jiraachuudhaan, qajeelummaadhaan, murtii qajeelaa kennuu fi nama wal qixxeessuudhaan qajeelfama argachuudhaaf; 4 warra waa hin beekneef of eegganno kenuudhaaf, dargaggoataaf immoo beekumsaa fi hubanna kenuudhaaf, 5 ogeeyyiin dhaggeeffatanii barumsa isaanii irratti waa haa dabalatan; warri qalbii qabanis qajeelfama haa argatan; 6 kunis fakkeenya fi hiikkaa, jechaa fi hibboo ogeeyyi hubachuudhaaf. 7 Waaqayyoon sodaachuu jalqaba ogummaa ti; gowwoonni garuu ogummaa fi adabamuu tuffatu. 8 Yaa ilma ko, gorsa abbaa keetii dhaggeeffadhu; barsiisa haadha keetii illee hin gatin. 9 Wanni kun mataa kee miidhagsuudhaaf gonfoo, morma kee bareechuudhaaf immoo faaya siif ta'a. 10 Yaa ilma ko, yoo cubbamoonni sossobanii ofitti si harkisan, tole hin jedhiniif. 11 Yoo isaan, "Nu wajjin kottu; riphnee dhiiga namaa dhangalaasnaa; nama balleessa hin qabne galaafachuudhaafis dhokannee eeggannaa; 12 kottu akkuma awwaalaa jiraatti isaan liqimsinaa; akkuma warra boolla keessa buufamaniis guutumaan guutuutti isaan liqimsinaa; (Sheol h7585) 13 nu waan gatii qabu kan gosa hundaa ni arganna; manneen keenya illee boojuudhaan guuttanna; 14 ixaa kee nu wajjin buufadhu; nus korojoo tokko si wajjin quoddanna" siin jedhan, 15 yaa ilma ko, ati isaan wajjin hin deemin; miilla keetiin karaa isaanii irra illee hin ejjetin; 16 miilli isaanii cubbuutti ariifataati; isaan dhiiga dhangalaasuuuf jarjaru. 17 Utuma simbirroonni hundi arganuu, kiyoo buusuun waan gatii hin qabnee dha! 18 Namoonni kuneen dhiiguma ofii isaanii riphaneegattu; lubbuma ofii isaanii gaadu! 19 Kun dhuma warra qabeenya karaa hamaadhaan argamu duukaa bu'an hundaa ti; wanni akkasii jireenya warra isa argatanii balleessa. 20 Ogummaan karaa irratti guddiftee iyyiti; iddo wal ga'ii uummataattis sagalee ishee ol fudhatti. 21 Isheen fiixee daandii irraa iyyiti; karra magaalaa duraas akkana jettee dubbatti: 22 "Isin warri homaa hin beekne kun hamma yoomiitti karaa keessan kan faayidaa hin qabne sana jaallattu? Warri namatti qoosan hamma yoomiitti qoosaa sanatti gammadanii gowwoonnis

beekumsa jibbu? 23 Mormii koo qalbeeffadhaa; ani yaada koo isinii nan dhangalaasa; dubbii koos isiniifin ibsa. 24 Garuu sababii isin yeroo ani isin waametti diddanii yeroo ani harka bal'ifadheti namni tokko iyyuu na hin dhaggeeffatiniif, 25 waan isin gorsa koo hunda tuffattanii dheekkamsa koo dhaga'u diddaniif, 26 anis badiisa keessanitti nan kolfa, yeroo balaan isinitti dhufutti nan qoosa; 27 yeroo balaan akkuma bubbeetti isin fudhatutti, yeroo badiisni akkuma bubbee hamaatti isin haxaa'utti, yeroo dhiphinnaa fi rakkinni isinitti dhufutti ani isinittan qoosa. 28 "Yeroo sana isaan na waammatu; ani garuu isaan jalaa hin owwaadhu; isaan na barbaadu; garuu na hin argatan. 29 Isaan waan beekumsa jibbanii Waaqayyoon sodaachuu illee filachuu didaniif, 30 waan gorsa koo fudhachuu didanii dheekkamsa koos tuffattaniiif, 31 isaan gatii karaa isaanii ni nyaatu; bu'aa jal'ina isaaniis ni quufu. 32 Gowwoota waa dagachuutu isaan balleessaati; quufni gowwootaan isaanuma balleessa; 33 namni na dhaggeeffatu kam iyyuu garuu nagaadhaan jiraata; inni qabbanaan jiraata; wanni hamaanis isa hin sodaachisu."

2 Yaa ilma ko, yoo ati dubbii koo fudhattee ajaja koos of keessatti kuufatte, 2 yoo ati gurra kee ogummaatti garaglfattee yaada kee hubannaatti deebifatte, 3 yoo ati jabaattee qalbeeffanna barbaaddee hubanna argachuuf jettee iyyitee kadhatte, 4 yoo ati akkuma meetiitti isa barbaaddattee akkuma qabeenya dhokfameetti isa barbaadde, 5 ati Waaqayyoon sodaachuu ni hubatta; Waaqa beekuu ni argatta. 6 Waaqayyo ogummaa namaa kennaatii; afaan issa keessa illee beekumsaa fi hubannaatu ba'a. 7 Inni qajeeltotaaf ogummaa dhugaa kuusa; warra adeemsi isaanii mudaa hin qabneef gaachana; 8 inni daandii tolootaa ni eega; karaa qulqulloota isaa illee ni tiksa. 9 Ergasii ati qajeelummaa fi murtii qajeelaa, nama wal qixxeessuu, karaa qajeelaa hundas ni hubatta. 10 Ogummaan garaa kee seena; beekumsis lubbuu kee gammachiisa. 11 Qalbeeffannaan si eega; hubannaanis si tiksa. 12 Ogummaan karaa hamootaa irraa, namoota daba dubbatan jalaas si baraara; 13 warra karaa dukkanaa irra deemuudhaaf jedhanii daandii qajeelaa dhiisan, 14 warra waan hamaa hojjechuutti gammadan, warra jal'ina hojjechuun itti tolu, 15 warra daandiin isaanii jal'ate, warra karaan isaanii dabe jalaa si

baraara. **16** Ogummaatu dubartii ganda labee, niitii dubbiidhaan sossobdee ofitti nama harkiftu jalaa si baraara; **17** niitii dhirsa ishee kan jalqabaa dhiiftee kakuu fuula Waaqaa duratti galte sana dagatte jalaa si baraara. **18** Manni ishee gara du'aatti, karaan ishee immoo gara hafuurota warra du'aniitti nama geessaatii. **19** Namni gara ishee dhaqu tokko iyuu hin deebi'u yookaan karaa jirenyaa hin argatu. **20** Kanaafuu ati karaa namoota gaggaaarii irra ni deemta; daandii qajeeltotaa irraas hin jal'attu. **21** Toloonni biyyattii keessa ni jiraatuutii; warri mudaa hin qabnes achi keessa jiraatu; **22** hamoonni garuu biyyattii keessaa ni balleeffamu; warri hin amanamnes ishee keessaa buqqifamu.

3 Yaa ilma ko, barumsa ani siif kennu hin dagatin; ajaja koos garaatti qabadhu; **2** isaan bara baay' ee fi umurii dheeraa, nagaa fi badhaadhummaa siif dabaluutii. **3** Jaalallii fi amanamummaan yoom iyuu sirraa hin fagaatin; morma keetti hidhadhu; gabatee garaa kee irrattis barreeffadhu. **4** Ati karaa kanaan fuula Waaqatii fi fuula namaa duratti surraa fi maqaa gaarii ni argatta. **5** Garaa kee guutuun Waaqayyoon amanadhu; hubannaas kees hin abdatin; **6** karaa kee hunda keessatti isa dursi; innis daandii kee siif qajeelcha. **7** Ani ogessa ofiin hin jedhin; Waaqayyoon sodaadhu; waan hamaa irraas fagaadhu. **8** Wanni kun dhagna keetiif fayyaa kenna; lafee kee illee ni haaromsa. **9** Qabeenya keetiin, mataa midhaan keetii hundaanis Waaqayyoon kabaji; **10** yoos gombisaan kee hamma irraan dhangala'utti guutama; iddoon cuunfaa wayinii keetiis daadhiidhaan guutamee irraan dhangala'a. **11** Yaa ilma ko, adabbii Waaqayyo hin tuffatin; dheekkamsa isaas hin jibbin. **12** Waaqayyo akkuma abbaa ilma ofii isaa jaallatu tokkootti warra jaallatu ni adabaatii. **13** Namni ogummaa argatu kan hubannaas argatu eebbfamaa dha; **14** ogummaa meetii caalaa faayidaa qabaatii; warqee caalaas bu'aa namaaf buusa. **15** Gatiin ishee gatii lula diimaa caala; wanni ati akka malee hawwitu kam iyuu isheedhaan wal qixxaachuu hin danda'u. **16** Jireenyi dheeraan harka ishee mirgaa keessa jira; badhaadhummaa fi ulfinni harka ishee bitaa keessa jiru. **17** Karaan ishee karaa nama gammachiisuu dha; daandiin ishee hundis nagaa dha. **18** Isheen warra jabeessanii ishee qabataniif muka jirenyaa ti; warri itti cichanii ishee qabatan immoo ni eebbfamu. **19** Waaqayyo ogummaadhaan

hundee lafaa buuse; hubannaadhaanis samiiwwan iddoa isaanii kaa'e; **20** beekumsa isatiin tuujubawwan gargar qoodaman; duumessoonis fixeensa coccobsan. **21** Yaa ilma ko ogummaa fi hubannaas dhugaa eeggadhu; isaanis fuula kee duraa hin dhabamin; **22** isaan jirenya siif ta'u; morma kee miidhagsuufis faaya mormaa siif ta'u. **23** Yoos ati karaa kee nagumaan deemta; miilli kees hin gufatu; **24** ati yoo raftu hin sodaattu; hirribni kees yoo ati raftu sitti mi'aawa. **25** Balaa akkuma tasaa sitti dhufu yookaan badiisa hamoota galaafatu hin sodaatin; **26** Waaqayyo irkoo siif ta'atii; akka miilli kee kiyyoodhaan hin qabamnes si eega. **27** Ati yeroo waan tokko gochuudhaaf aangoo qabduutti, warra wanni gaariin isaaniif malu irraa waan sana hin hanqisin. **28** Utuu amma waa qabduu, ollaa keetiin, "Yeroo biraa deebi'ii kottu; ani bori siifin kennaatii" hin jedhin. **29** Ollaa kee kan si amanee si cina jiraatu miidhuuf jettee waan hamaa itti hin yaadin. **30** Nama tokko utuu inni homaa si hin godhin akkasumaan hin miidhin. **31** Nama dabaatti hin hinaafin; yookaan karaa isaa tokko illee hin filatin. **32** Waaqayyo nama jal'aa ni jibbaatii; nama qajeelaa garuu ofitti aafata. **33** Abaarsi Waaqayyo mana nama hamaa irra bu'a; inni garuu mana nama qajeelaa ni eebbisa. **34** Inni qoostota of tuultotatti ni qoosa; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kenna. **35** Ogeeyyiin ulfina dhaalu; gowwoota garuu inni ni qaanessa.

4 Yaa ilmaan ko, mee gorsa abbaan namaaf kennu dhaga'aa; qalbeeffadhaatii hubannaas argadhaa. **2** Ani barumsa gaarii isinii nan kenna; kanaafuu barsiisa koo hin dhiisinaa. **3** Yeroo ani mucaa xinnaa ta'ee mana abbaa koo turetti, yeroo ani daa'ima dhiiga ta'ee haadha kootiif ilma tokkicha turetti, **4** inni akkana jedhee na barsiise; "Garaa kee guutuudhaan dubbii koo jabeessii qabadhu; seera koo eegi; ati ni jiraattaatii. **5** Ogummaa argadhu; hubannaas argadhu; dubbii koo hin dagatin yookaan irraa hin jal'atin. **6** Ogummaa hin dhiisin; isheen si eegdii; ishee jaalladhu; isheen si tiksiti. **7** Ogummaan waan hunda caalti; kanaafuu ogummaa argadhu. Yoo isheen waan ati qabdu hunda si baasifte illee hubannaas argadhu. **8** Ogummaa kabaji; inni ol si guddisaatii; isa hammadhu; innis si kabajaatii. **9** Isheen kallacha bareedaa mataa kee irra siif keessi; gonfoo miidhagaa illee siif kenniti." **10** Yaa ilma ko dhaga'i; waan ani jedhu illee fudhadhu; barri jirenya keetiis ni baay'ataa. **11** Ani karaa ogummaa

irra sin qajeelcha; daandii qajeelaa irras sin buusa. **12** Yeroo ati deemtu, tarkaanfiin kee hin ittifamu; yoo fiigdu illee ati hin gufattu. **13** Qajeelfama jabeessii qabadhu; gad hin dhiisin; waan inni jirenya kee ta'eef jabeessii eeggadhu. **14** Daandii hamootaa irra miilla kee hin dhaabin yookaan karaa jal'oottaa irra hin deemin. **15** Irraa fagaadhu; irras hin deemin; irraa goriitii karaa kee irra qajeeli. **16** Isaan waan hamaa hoijetan malee rafuu hin danda'aniitii; isaan hamma nama gufachiisanitti hirriba hin argatan. **17** Isaan buddeena hamminaa nyaatu; daadhii wayinii kan dabaan argame dhugu. **18** Karaan qajeeltotaa akkuma ifa barii barraaqaa kan hamma saafaatti ittuma fufee ifaa deemuu ti. **19** Karaan hamootaa garuu akkuma dukkana guddaa ti; isaan waan isaan gufachiis hirriba. **20** Yaa ilma ko, waan ani jedhu qalbeeffadhu; dubbii kootiifis surra kenni. **21** Akka inni fuula kee duraa dhabamu hin godhin; garaa kee keessa ol kaa'adhu; **22** inni warra isa argatuuf jirenya, dhagna namaa guutuufis fayyinaati. **23** Waan hunda caalaa qalbii kee eeggadhu; burqaan jirenyaa achii ba'atii. **24** Dubbii jal'inaa afaan kee keessaan balleessi; haasaa hamaas arraba kee irraa fageessi. **25** Iji kee kallattiidhaan qajeelchee haa ilaalu; atis xiyyeffadhuu fuula kee dura ilaali. **26** Miilla keetiif daandii wal qixxeeffadhu; karaan kee hundinuu haa jabaatu. **27** Gara mirgaatti yookaan gara bitaatti hin gorin; miilla kee hamminaa irraa eeggadhu.

5 Yaa ilma ko, ogummaa koo qalbeeffadhu; hubannaa kootiif illee surra kenni; **2** kunis akka ati hubannaa turfattee arrabni kees beekumsa kuufattuu. **3** Hidhiin ejjituu damma coccobsa; haasaan ishee zayitii caalaa lallaafa; **4** dhuma irratti garuu isheen akkuma hadhooftuu hadhoofti; akkuma goraadee afaan lamaas qara qabeettii dha. **5** Miilli ishee gara du'aatti gad bu'a; tarkaanfiin ishee awwaalatti nama geessa. (Sheol h7585) **6** Isheen waa'ee karaa jirenyaa dhimma hin qabdu; daandiin ishee jal'a dha; isheen garuu kana hin beektu. **7** Egaa yaa ilmaan ko, mee na dhaga'a; waan ani jedhu irraa gara kamitti iyyuu hin gorinnaa. **8** Karaa keessan ishee irraa fageeffadhaa; balbala mana isheetti hin dhi'atinaa; **9** kunis akka ati ulfina kee nama biraatiif, umurii kees nama namaaf hin naaneef hin kennineef; **10** akkasumas qabeenya kee ormatu nyaata; dadhabbiin kees mana alagaa

badhaasa. **11** Dhuma jirenya keetiitti, yeroo foonii fi dhagni kee dhumutti ati ni aadda. **12** Atis akkana jetta; "Ani akkamittin adabamu jibbee! Garaan koos akkam sirreeffamuu tuffate! **13** Ani barsiistota kootiif hin ajajamne yookaan qajeelchitoota koo hin dhaggeeffanne. **14** Ani waldaa guutuu gidduutti qarqara badiisaa ga'een ture." **15** Eela kee keessaan bishaan, boolla bishaanii kee keessaan immoo bishaan qulqulluu dhugi. **16** Burqaan kee guutuu daandii irra, bishaan kee kan yaa'us oobdii keessa dhangala'uu qabaa? **17** Isaan kan kee haa ta'an; ormi si wajjin qooddachuu hin qabu. **18** Burqaan kee haa eebbifamu; niitii dargaggummaa keetiitti gammadi. **19** Isheen miidhagduu akka borofaa, bareedduu akka gadamsaa ti; harmi ishee yeroo hunda sitti haa tolu; yeroo hunda jaalalli ishee si haa booji'u. **20** Yaa ilma ko, ati maaliif ejjituudhaan booji'amtii? Maaliif bobaa niitii nama biraam hammatta? **21** Karaan namaa guutumaan guutuutti fuula Waaqayyoo dura jiraatii; innis daandii namaa hunda ni to'ata. **22** Balleessaan nama hamaa isuma qabaata; funyoon cubbuu isaa jabeessee isa qaba. **23** Inni sababii adabamuu dhabeef du'a; guddinni gowwummaa isas karaa irraa isa balleessa.

6 Yaa ilma ko, ati yoo ollaa keetiif wabii taatee harka dhoofee nama ormaatiif kakatte, **2** yoo waanuma dubbatteen qabamtee dubbuma afaan keetiitiin kiyyoo seente, **3** yoo ilma ko, ati sababii harka ollaa keetii seentee jirtuuf ati of baasuudhaaf dafii dhaqitii gad of qabii jabeessiitii ollaa kee kadhadhu! **4** Ija keetiif hirriba, baallee ija keetiitiif immoo mugaatii hin eeyyamin. **5** Ati akkuma kuruphee harka adamsituutii baatuutti, akkuma simbirroo kiyyoo nama ishee qabuu jalaa baatuutti of oolchi. **6** Yaa dhiba'a'aa nana mee gara goondaa dhaqi; karaa ishee qalbeeffadhuutii ogeessa ta'il! **7** Inni ajajaa hin qabu; to'ataa yookaan bulchaa hin qabu; **8** ta'u illee inni bona keessa nyaata isaa kuufata; yeroo midhaan galfamutti immoo nyaata isaa walitti qabata. **9** Yaa dhiba'a'aa nana, ati hamma yoomiitti ciifta? Ati yoomi hirriba keetii kaata? **10** Hirriba xinnaa, mugaatii xinnaa, xinnoo harka walitti marachu, **11** hiyyummaanis akkuma hattuutti sitti dhufa; deegummaanis akkuma loltuu hidhateetti sitti dhufa. **12** Namni rakkisaan, namni hamaan, dubbii sobaatiin asii fi achi naanna'a; **13** inni ijaan dha'a; miilla isaatiinis mallattoo kenna; quba isaatiin

argisiisa; 14 inni garaa isaa isa sobaadhaan hammina yaada; yeroo hundas lola kakaasa. 15 Kanaafuu badiisni yommusuma isatti dhufa; inniakkuma tasaa caba; deebi'ees hin fayyu. 16 Waaqayyo waan ja'a jibba; waan torba immoo ni xireeffata; isaanis: 17 Ija of tuulu, arraba sobu, harka dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasu, 18 garaa mala hamaa malu, miilla gara jal'inaatti ariifatu, 19 dhuga baatuu sobaa kan soba dhangalaasu, nama obboloota gidduutti lola kakaasuu dha. 20 Yaa ilma ko, ajaja abbaa keetii eegi; barsiisa haadha keetii illee hin gatin. 21 Bara bараan garaa keetti qabadhu; morma keettis hidhadhu. 22 Yeroo ati deemtu isaan si qajeelchu; yeroo ati raftu si eegu; yeroo ati hirribaa kaatu illee si haasofsiisu. 23 Ajajni kun ibsaadhaatii; barsiisni kunis ifa; sirreeffamni amalaa immoo karaa jireenyaa ti; 24 isaan dubartii hamtuu irraa, niittii kashlabbee afaan dammaa irraa si eegu. 25 Garaa kee keessatti bareedina ishee hin dharra'in; yookaan akka isheen ija isheetiin si boojitu hin godhin. 26 Sagaagaltuun buddeena tokkoon bitamtiitii; ejjituunis jireenyuma kee adamsiti. 27 Namni bobaa jalatti ibidda baadhatee wayyaan isaa hin gubanne jiraa? 28 Namni ibidda cilee irra ejjetee miilli isaa hin gubanne jiraa? 29 Namni niittii nama biraaj wajjin ciisus akkasuma ta'a; namni ishee tuqu kam iyyuu utuu hin adabamin hin hafu. 30 Yoo hattuun tokko beela ba'uuf jedhee hate, namoonni hin tuffatan. 31 Garuu inni yoo qabame dachaa torba baasa; mi'a mana isaa hundas ni kenna. 32 Namni sagaagalu qalbii hin qabu; namni waan akkasii hojjetu ofuma galaafta. 33 Qoodni isaa dhaanamuu fi salphachuu dha; qaaniin isaa yoom iyyuu isa irraa hin haqamu. 34 Hinaaffaan aarii dhirsaakakaasaatii; inni yeroo haaloo ba'utti dhiifama tokko iyyuu hin godhu. 35 Inni beenyaa tokko illee hin fudhatu; hammam baay'atu iyyuu inni matta'aa ni dida.

7 Yaa ilma ko, dubbii koo eegiitii ajaja koos of keessatti kuufadhu. 2 Ajaja koo eegi, ati ni jiraataati; barsiisa koosakkuma qaroo ija keettiitii eegi. 3 Quba keetti isaan hidhadhu; gabatee garaa keetti irrattis barreeffadhu. 4 Ogummaan, "Ati obboleettii koo ti" jedhi; hubannaas immoo, fira koo jedhii waami; 5 isaan sagaagaltuun irraa, niittii kashlabbee dubbii isheetiin nama harkiftu irraa si eegu. 6 Ani foddaa mana koo bira keessaan, karaa qaawwaatiin ala

ilaale. 7 Ani warra homaa hin dandeenyee keessatti, dargaggoota keessatti hubadhee dargaggeessa qalbii hin qabne tokko arge. 8 Innis karaa mana ishee dhaqu qabatee daandii golee mana ishee bira jiruutiin gad bu'aa ture. 9 Kunis yeroo aduun dhiitee lafti dimimmisa'aa turetti, yeroo halkan dukkanaa'uul jalqabetti ture. 10 Dubartiin tokko akka sagaagaltuutti uffattee yaada haxxummaatiin isa simachuuf gad baate. 11 Isheen iyyituu fi kashlabbee dha; miilli ishee mana hin dhaabatu; 12 takka daandii irratti, takka oobdii irratti, golee hundatti riphxhee nama eeggatti. 13 Isheen qabdee isa dhungatti; fuula qaanii hin qabneenakkana jettiin: 14 "Ani aarsaa nagaa dhi'eessuun qaba; har'a wareega koo guuttadheera. 15 Kanaafuu ani si simachuufin gad ba'e; ani barbaadee si argadheera! 16 Ani wayyaa bareedduu quncee talbaa irraa hojjetame kan Gibxii dhufeen, sree koo afee miidhageera. 17 Ani qumbiin, argeessaa fi qarafaan sree koo urgeesseera. 18 Kottu mee hamma bariitti gad fageenya jaalalaal walii wajjin dhugnaa; kottu jaalalaan of gammachiifnaa! 19 Dhirsi koo mana hin jiru; inni karaa dheeraa deemeera. 20 Inni boorsaa isaa maallaqaan guuttatee deeme; hamma ji'i goobanuttu manatti hin deebi'u." 21 Isheen dubbii mi'ooftuudhaan karaa irraa isa jal'ifte; haasaa nama sossobuunis isa dirqisiifte. 22 Innisakkuma sangaa qalamuuf deemuutti,akkuma gadamsa kiyyoo keessa seenuuttis yommusuma ka'ee ishee duukaa bu'e; 23akkuma simbira kiyyootti ariifattuutti, inni hamma xiyyi tiruu isaa waraanutti akka wanni kun lubbuu isaa galaafatu hin beeku. 24 Egaa yaa ilmaan ko, na dhaggeeffadhaa; waan ani jedhus qalbeeffadhaa. 25 Akka garaan kee karaa isheetti garagalu hin godhin; karaa kee irraas baddee daandii ishee irra hin bu'in. 26 Namoonni hedduun warra isheen lafaan dhooftee dha; namoonni jajjaboon baay'enis harka isheetti dhumaniiuru. 27 Manni ishee karaa qileetti nama geessu, kan gola du'aatti gad nama buusuu dha. (Sheol h7585)

8 Ogummaan hin iyyuu? Hubannaanis sagalee isaa ol hin fudhatuu? 2 Isheen qarqara karaa, lafa ol ka'aa irra, iddoa daandiin itti wal ga'u dhaabatti; 3 karra magaalaatti nama galchu bira, balbala dura dhaabatteeakkana jettee iyyiti: 4 "Yaa namoota, ani iyyeen isin waama; ani ilmaan namaa hundatti sagalee koo ol nan fudhadha. 5 Isin warri homaa hin beekne, qalbii horadhaa; isin warri gowwaan hubannaargadhaa. 6

Ani waan faayidaa qabu nan dubbadhaatii, dhaga'a; waan qajeelaa dubbachuufis afaan koo nan banadha. **7** Afaan koo dhugaa dubbata; arrabni koo hammina jibbaatii. **8** Dubbiin afaan koo hundinuu qajeelaa dha; dubbi koo keessaa tokko iyyuu jal'aa yookaan micciiramaa miti. **9** Nama waa hubatuuf dubbiin koo hundinuu qajeelaa dha; warra beekumsa qabuufis hir'ina hin qabu. **10** Qooda meetii gorsa koo, warqee qulqulluu caalaas beekumsa filadhu; **11** ogummaan lula diimaa caalaa gatii guddaa qabdi; wanni ati hawwitu tokko iyyuu isheedaan wal hin madaalu. **12** "Ani ogummaan, qalbii wajjin nan jiraadha; ani beekumsaa fi hubanna qaba. **13** Waaqayyoon sodaachuun jibbuu dha; hammina ani of tuulummaa fi of guddisuu, amala hamaa fi haasaa jal'aa nan jibba. **14** Gorsaa fi murtiin dhugaa kan koo ti; ani hubanna fi humna qaba. **15** Mootonni anaan mo'u; bulchitoonis anaan seera qajeelaa baasu. **16** Ilmaan moototaa anaan bulchu; namoonni bebeekamoon hundis anaan biyya bulchu. **17** Ani warra na jaallatan nan jaalladha; warri na barbaadanis na argatu. **18** Soorumnii fi ulfinni, qabeenyii fi badhaadhummaan dhuma hin qabne harkuma koo jiru. **19** Iji koo warqee qulqulluu caala; bu'aan narraa argamus meetii filatamaa caala. **20** Ani karaa qajeelummaa irra, daandii qajeelaa irras nan deema; **21** warra na jaallatutti qabeenya nan dhangalaasa; mankuusa qabeenya isaanii illee nan guuta. **22** "Waaqayyo waan bara durii hojjeteen dura, hojii isaa kan jalqabaatiin dura na aanfate; **23** ani utuu addunyaan hin uumamin dura, jalqabumatti, bara hamma hin qabneen dura nan muudame. **24** Ani utuu tuujubni hin jiraatin, utuu burqaawwan bishaaniin hin guutamin dhaladhe; **25** utuu tulluuwwan iddo isaanii hin dhaabamin dura, ani gaarraniin dura nan dhaladhe; **26** utuu inni lafa yookaan dirree ishee yookaan biyyoo addunyaan tokko iyyuu hin uumin dura nan dhaladhe. **27** Yeroo inni samiiwwan hundeessetti, yeroo inni dhidhima irra muummee kaa'etti ani achin ture; **28** yeroo inni gubbaatti duumessa jabeesee dhaabee madda tuujubaa illee hundeessetti ani achin ture; **29** yeroo inni akka bishaanoni ajaja isaa hin cabsineef jedhee, galaanaaf daangaa dhaabetti, yeroo inni lafa hundeessetti ani achin ture. **30** Yeroo sanatti ani ogeessa hojii harkaa ta'ee isa biran ture. Ani yeroo hunda fuula isaa dura burraaqaa, guyyuma guyyaadhaan gammachuudhaan guutamaan ture;

31 ani guutummaa addunyaa isaa keessatti ililchaa, ilmaan namaatti illee gammadaan ture. **32** "Eegaa yaa ilmaan ko, mee na dhaga'a; warri karaa koo eegan eebbfamoo dha. **33** Gorsa koo dhaggeeffadhaatii ogeeyyi ta'aa; isa hin tuffatinaa. **34** Namni na dhaga'u, kan guyyaa hunda balbala koo eegu, kan karra koo dura turu eebbfamaa dha. **35** Namni na argatu kam iyyuu jirenya argata; Waaqayyo biratti illee fudhatama argata. **36** Namni na hin arganne garuu ofuma miidha; namni na jibbu hundinuu du'a jaallata."

9 Ogummaan mana ishee ijaarratte; utubaa ishee torbanis dhagaa irraa qopheeffate. **2** Isheen horii qalattee daadhii wayinii ishee bulbulatte; maaddii ishee illee qopheeffatte. **3** Tajaajiltoota ishee dubarran ergattee fiixee magaalaa irraa lallabde. **4** Isheen warra qalbii hin qabneen akkana jetti; "Isin warri homaa hin beekne hundi as kottaa! **5** Kottaatiinyaata koo nyaadhaa; daadhii wayinii ani bulbuladhe illee dhugaa. **6** Karaa gowwummaa keessanii sana dhiisaati jiraadhaa; karaa hubanna irra deemaa. **7** "Namni nama namatti qoosu gorsu kam iyyuu ni arrabsama; namni nama hamaa ifatu kam iyyuu ni salphata. **8** Ati nama namatti qoosu hin ifatin; inni si jibbaatii; nama ogeessa ifadhu; inni si jaallataatii. **9** Nama ogeessa gorsi; inni ittuma caalchisee ogeessa ta'aa; nama qajeelaaf barumsa kenni; inni beekumsa isaatti dabalaatii. **10** "Waaqayyoon sodaachuun jalqaba ogummaa ti; isa Qulqulluu Sana beekuun hubanna dha. **11** Karaa kootiin barii jirenya keetii ni dheerata; jirenya kee irrattis waggoonni ni dabalamutii. **12** Yoo ati nama ogeessa taate, ogummaan kee si badhaasa; yoo ati kan namatti qoostu taate suma qofatu gidirama." **13** Dubartiin gowwaan oduu baay'ifti; isheen raatuu homaa hin beeknee dha. **14** Isheen balbala mana ishee dura, fiixee magaalaa gubbaa barcumma irra teesee **15** warra achiin darban, kanneen qajeelanii daandii isaanii irra deeman waamti. **16** Isheen warra qalbii hin qabneen akkana jetti. "Isin warri homaa hin beekne hundi as kottaa! **17** Bishaan hatan ni mi'aawa; nyaanni dhoksaan nyaatanis guddoo namatti tola!" **18** Isaan garuu akka warri du'an achi jiran, akka keessumoonni ishee dhidhima awwaalaa keessa jiran illee xinnuma beeku. (Sheol h7585)

10 Fakkeenyawwan Soloomoon: Ilmi ogeessi abbaa isaa gammachiisa; ilmi gowwaan garuu haadha

isaa gaddisiisa. 2 Qabeenyi karaa hamaadhaan horatan gatii hin qabu; qajeelummaan garuu du'a jalaa nama baasa. 3 Waaqayyo akka warri qajeelaan beela'an hin eeyyamu; hawwii jal'ootaa garuu ni busheessa. 4 Harki hojii hin hoijenne nama hiyyoomsa; harki jabaatee hojii hoijetu garuu nama sooromsa. 5 Namni yeroo bonaa midhaan walitti qabatu ilma ogeessa; kan yeroo midhaan galfamutti rafu immoo ilma nama qaanessuu dha. 6 Eebbi mataa qajeeltotaatti gonfoo kaa'a; afaan hamootaa irra garuu jeequmsatu lola'a. 7 Yaadannoonaan nama qajeelaan eebba ta'a; maqaan nama hamaa garuu lafa irraa bada. 8 Namni garaa isaatti ogeessa ta'e ajaja fudhata; gowwaan oduu baay'isu garuu ni bada. 9 Namni amanamaan sodaa malee deema; kan karaa isaa jal'isu garuu ni saaxilama. 10 Namni ija hamminaatiin waa namaan jedhu rakkoo uuma; gowwaan oduu baay'isu garuu ni bada. 11 Afaan nama qajeelaan burqaa jireenyaa ti; afaan hamootaa irra garuu jeequmsatu lola'a. 12 Jibbi lola kakaasa; jaalalli garuu balleessaa hunda haguuga. 13 Ogummaan hidhii nama waa hubatuu irratti argamti; uleen immoo dirra nama hubannaah hin qabnee irra bu'a. 14 Namoonni ogeeyyiin beekumsa kuufatu; afaan gowwaan garuu badiisa waama. 15 Qabeenyi sooreyyii isaaniif magaalaa da'oo qabduu dha; hiyyummaan garuu badiisa hiyyeyyii ti. 16 Mindaan qajeeltotaa jirenyaa; galiin hamootaa garuu cubbuu fi du'a. 17 Namni gorsa fudhatu karaa jirenyaa irra deema; namni adaba didu kam iyyuu garuu warra kaan karaa irraa jal'isa. 18 Namni hidhii sobuun jibba dhokfatu, kan maqaa namaa balleessus gowwaan dha. 19 Yoo dubbiin baay'atu, cubbuun keessaa hin dhabamu; namni arraba isaa eeggatu garuu ogeessa. 20 Arrabni nama qajeelaan meetii filatamaa dha; garaan nama hamaa garuu faayidaa xinnoo qaba. 21 Arrabni nama qajeelaan nama hedduu soora; gowwoonni garuu hubannaah dhabiisaan du'u. 22 Eebbi Waaqayyo nama sooromsa; inni rakkina tokko illee itti hin dabalu. 23 Gowwaan amala hamaadhaan gammachuu argata; namni waa hubatu garuu ogummaatti gammada. 24 Wanni namni hamaan sodaatu isumatti dhufa; hawwiin nama qajeelaan immoo ni guutamaaf. 25 Yeroo bubeen hamaan bubbisu namoonni hamoon ni badu; qajeeltonni garuu bara bараan jabaatanii jiraatu. 26 Akkuma wanni dhangaggaa' aan ilkaan miidhee, arriris ija miidhu sana namni dhibaa'aan warra isa ergatu

miidha. 27 Waaqayyo sodaachuun bara jirenyaa namaa dheeressa; umuriin nama hamaa garuu ni gabaabbata. 28 Abdiin nama qajeelaan gammachuu ta'a; wanni namni hamaan eeggatu garuu ni bada. 29 Karaan Waaqayyo nama qajeelaaf da'oo dha; nama jal'aaf garuu badiisa. 30 Qajeeltonni yoom iyyuu hin fonqolfaman; hamoonni garuu lafa irratti hin hafan. 31 Afaan nama qajeelaan ogummaa dubbata; arrabni jal'aan garuu ni kutama. 32 Arrabni nama qajeelaan waan fudhatama qabu dubbata; afaan nama hamaa garuu waan jal'aa qofa dubbata.

11 Waaqayyo madaalii hin amanamne ni balfa; madaalii dhugaatti immoo ni gammada. 2 Gaafa of tuuluun dhufu, salphinatu dhufa; gad of qabiisa wajjin immoo ogummaatu dhufa. 3 Amanamummaan tolootaa isaan dura deema; warri hin amanamne garuu dabuma isaaniitiin badu. 4 Guyyaa dheekkamsaatti qabeenyi faayidaa hin qabu; qajeelummaan garuu du'a jalaa nama baasa. 5 Qajeelummaan warra mudaa hin qabnee karaa qajeelaan baasaaf; hamoonni garuu hamminuma isaaniitiin badu. 6 Qajeelummaan tolootaa isaan oolcha; warri hin amanamne garuu hawwii hamaadhaan qabamu. 7 Yeroo namni hamaan du'u, abdiin isas ni bada; wanni namni hamaan eeggatus ni barbadeeffama. 8 Namni qajeelaan rakkoo jalaa ni baafama; rakkoon sunis qooda isaa nama hamaa irra ga'a. 9 Namni Waaqatti hin bulle dubbii afaan isaatin ollaa isaa balleessa; namni qajeelaan immoo beekumsaan miliqa. 10 Yommuu namni qajeelaan badhaadhu magaalaa ni gammada; yommuu namni hamaan barbadaa'u immoo iyya gammachuutu dhaga'ama. 11 Eebba nama tolaatiin magaalaa ulfina argata; afaan nama hamaatiin garuu ni barbadeeffama. 12 Namni sammuu hin qabne ollaa isaa tuffata; kan hubannaah qabu garuu ni cal'isa. 13 Namni odeessu dhoksaan gad baasa; kan amanamu garuu icciitii eega. 14 Qajeelfama dhabiisaan sabni ni kufa; baay'ina gorsitootaatiin garuu nagaatu argama. 15 Namni nama hin beekneef wabii ta'u ni rakkata; namni namaaf kakachuuf jedhee harka dha'uu didu immoo nagaan jiraata. 16 Dubartiin gara laafettiin ulfina argatti; namoonni garaa dhagaa immoo qabeenyaa qofa argatu. 17 Namni gaariin of fayyada; gara jabeessi garuu rakkina ofitti fida. 18 Namni hamaan mindaa sobaa argata; kan

qajeelummaa facaafatu immoo badhaasa dhugaa argata. **19** Namni qajeelaan dhugumaan jireenya argata; kan waan hamaa duukaa bu'u garuu gara du'a argata. **20** Waaqayyo warra yaada jal'aa qaban balfa; warra karaan isaanii mudaa hin qabnetti immoo ni gammada. **21** Waan kana hubadhu: Namni hamaan utuu hin adabamin hin hafu; qajeeltonni garuu bilisa ba'u. **22** Dubartiin miidhagduun qalbii hin qabne akkuma qubeelaa warqee kan funyaan booyyeetti jirtuu ti. **23** Wanni qajeeltonni hawwan gaarii ta'aaf; abdiin hamootaa garuu dheekkamsa qofa ta'a. **24** Namni tokko toluma waa namaa kenna; ta'uus ittuma caalchisee sooroma; kaan immoo waan kennuu malu dhowwata; ta'uus inuma hiyyooma. **25** Namni arjaan ni badhaadha; namni warra kaan dheebuu baasu ofii isaatti illee dheebuu ba'a. **26** Nama dhoksee midhaan kuufatu sabni ni abaara; kan gurguruuf fedhii qabu immoo eebbatu gonfoo ta'aaf. **27** Namni waan gaarii barbaadu carraa gaarii argata; hamminni garuu nama hammina barbaadutti dhufa. **28** Namni sooruma ofii isaa abdatu kam iyyuu ni kufa; qajeelaan garuu akkuma baala magariisaatti lalisa. **29** Namni maatii isaatti rakkoo fidu bubblee qofa dhaala; gowwaan immoo garbicha nama ogeessaa ta'a. **30** Iji nama qajeelaan muka jireenyaa ti; namni lubbuu namaa baraaru immoo ogeessa. **31** Erga qajeeltonni lafa irratti gatii isaanii argatanii, namni Waaqatti hin bullee fi cubbamaan hammam caalaa haa argatanii ree!

12 Namni adabamuu jaallatu kam iyyuu beekumsa jaallata; kan sirreffamuu jibbu garuu gowwaan dha. **2** Namni gaarii Waaqayyo biratti fudhatama argata; Waaqayyo garuu nama hammina malatutti ni mura. **3** Namni tokko hamminaan jabaatee hin dhaabatu; qajeelaan garuu hin buqqifamu. **4** Niitiin amala gaarii dhirsa isheetiif gonfoo dha; niitiin qaanesitu garuu akkuma tortora lafee isaa keessaa ti. **5** Karoorri qajeeltotaa qajeelaan dha; gorsi jal'ootaa garuu gowwoomsaa dha. **6** Dubbiin hamootaa dhiiga dhangalaasuuf riphee nama eeggata; haasaan tolootaa garuu du'a jalaa nama baasa. **7** Namoonni hamoon ni garagalfamu; deebi'aniis hin argaman; manni qajeeltotaa garuu jabaatee dhaabata. **8** Namni tokko akkuma ogummaa isaatti jajama; namni yaada jal'aa qabu immoo ni tuffatama. **9** Namni tuffatamaan hojjetaa qabu tokko, nama of kabaju kan waan nyaatu

iyyuu hin qabne caala. **10** Namni qajeelaan lubbuu horii isaatiif yaada; hojiin jal'ootaa garuu tolaan isaa iyyuu hammina. **11** Namni lafa isaa qotatu nyaata guddaa argata; kan yaada faayidaa hin qabne duukaa bu'u garuu hubannaa hin qabu. **12** Hamoonni boojuu jal'ootaa hawwu; hiddi qajeeltotaa garuu ni lalisa. **13** Namni hamaan cubbuu afaan isaatiin qabama; namni qajeelaan garuu rakkoo jalaa miliqa. **14** Namni waan afaan isaatti ba'uun waan gaariin guutama; hojiin harka namaas isumaaf deebi'a. **15** Nama gowwaa karaan isaa qajeelaat itti fakkaata; namni ogeessi garuu gorsa dhaga'a. **16** Aariiin gowwaa yommusuma isa irraa beekama; namni hubataan garuu arrabsoo tuffata. **17** Namnii dhugaa dubbatu ragaa amanamaa kenna; dhuga baatuun sobaa garuu soba dubbatti. **18** Dubbiin of eegganna hin qabne akkuma goraaddee nama waraana; arrabni nama ogeessaa garuu nama fayyisa. **19** Afaan dhugaa dubbatu bara baraan jiraata; arrabni soba dubbatu garuu yeroo gabaabaa qofa jiraata. **20** Garaa warra waan hamaa malatanii keessa gowwoomsaatu jira; warri nagaa buusan garuu gammachuu qabu. **21** Qajeeltotatti miidhaan tokko iyyuu hin dhufu; hamoonni rakkinaan guutamu. **22** Waaqayyo arraba sobu ni jibba; warra dhugaa dubbatutti garuu ni gammada. **23** Namni hubataan beekaa ta'uus isaa dhokfata; gowwoonni garuu gowwummaa isaanii labsu. **24** Harki nama jabaatee hojjetu ni mo'a; dhibaa'ummaan garuu garbummaatti nama geessa. **25** Garaan yaadda'u gad nama deebisa; dubbiin tolaan immoo nama gammachiisa. **26** Namni qajeelaan ollaa isaa karaa argisiisa; karaan hamootaa garuu karaa irraa nama jal'isa. **27** Namni dhibaa'aan waan adamsee ajjeese hin waaddatu; kan jabaatee hojjetu immoo qabeenya gatii guddaa argata. **28** Karaa qajeelummaa irra jireenyatu jira; daandii sana irra duuti hin jiru.

13 Ilmi ogeessi gorsa abbaa isaa dhaga'a; qoostuun namaa immoo dheekkamsa hin dhaggeeffatu. **2** Namni waan afaan isaatti ba'uun waan gaariin gammada; namni hin amanamine garuu jeequmsaaf ariifata. **3** Namni arraba isaa eeggatu, jireenya isaa eeggata; kan of eeggachuu malee dubbatu immoo baduuf ariifata. **4** Fedhiin dhibaa'a yoom iyyuu hin guutamu; fedhiin nama jabaatee hojjetu immoo guutumaan ni milka'a. **5** Namni qajeelaan soba

jbba; namni hamaan garuu qaanii fi salphina fida. **6** Qajeelummaatu nama tolaa tiksa; hamminni garuu cubbamaa galaafata. **7** Namni tokko sooreessa of fakkeessa; garuu homaa hin qabu; tokko immoo hiyyeessa of fakkeessa; garuu qabeenya guddaa qaba. **8** Soorumni nama tokkoo furii jirenya isaa ta'uu danda'a; hiyyeessi garuu ifannaa hin dhaga'u. **9** Ifni nama qajeelaa akka gaarii ifa; ibsaan nama hamaa garuu ni dhaama. **10** Of tuulummaan lola qofa baay'isa; ogummaan garuu warra gorsa dhaga'an biratti argamti. **11** Maallaqni karaa sobaatiin dhufu dafee bada; namni xinnoo xinnoon maallaqa walitti qabatu garuu ni kuufata. **12** Abdiin lafa irra harkifatu garaa nama dhukkubsa; hawwiin guutamu garuu muka jirenyaa ti. **13** Namni gorsa tuffatu badiisa ofitti fida; kan ajaja ulfeessu immoo badhaasa argata. **14** Barsiisni nama ogeessaa burqaa jirenyaa ti; kiyyoo du'aa irraas nama deebisa. **15** Hubannaan gaariin surraa argamsiisa; karaan warra hin amanamnee garuu badiisatti isaan geessa. **16** Namni qalbii qabu kam iyyuu beekumsaan hojjeta; gowwaan immoo gowwummaa isaa mul'isa. **17** Ergamaan hamaan rakkoo keessa seena; ergamaan amanamaan garuu fayyina fida. **18** Namni adabamuu jibbu ni hiyyooma; ni qaana'as; kan sirreeffama kabaju immoo ulfina argata. **19** Hawwiin guutame namatti mi'aawa; gowwoonni garuu waan hamaa irraa deebi'u balfu. **20** Namni nama ogeessa wajjin deemu ogeessa ta'a, michuun gowwootaa garuu ni miidhama. **21** Wanni hamaan cubbamoota ari'ata; badhaadhummaan immoo badhaasa qajeelotaa ti. **22** Namni gaariin ilmaan ilmaan isaatiif dhaala dabarsa; qabeenyi nama cubbamaa garuu qajeeltotaa kuufama. **23** Qonnaan hiyyeessaa midhaan guddaa baasa; murtiin jal'aan garuu haxaa'ee duraa balleessa. **24** Namni harcummee quasatu ilma isaa jibba; kan ilma ofii jaallatu immoo ilaallachaa isa adaba. **25** Namni qajeelaan hamma quufutti nyaata; garaan nama hamaa garuu ni beela'a.

14 Dubartiin ogeettiin mana ishee ijaarratti; gowwaan immoo harkuma isheettiin mana ofii diigdi. **2** Namni qajeelummaan jiraatu Waaqayyoon sodaata; kan karaan isaa jal'a ta'e garuu isa tuffata. **3** Afaan nama gowwaa dugda isaatti ulee of tuulummaa fida; arrabni ogeeyyi garuu isaan eega. **4** Yoo qotiyoo hin jirre, dallasan duwwaa ta'a; garuu humna qotiyoo tokkootiin midhaan baay'een argama.

5 Dhuga baatuun amanamaan hin sobu; dhuga baatuun sobaa immoo dhara of keessaa gad naqa. **6** Qoostuun nama ogummaa barbaadee hin argatu; nama waa hubatuuf garuu beekumsi dadhabbi malee dhufa. **7** Ati nama gowwaa irraa fagaadhu; arraba isaa irraa beekumsa hin argattuutii. **8** Ogummaan hubattootaa akka isaan karaa isaanii beekan isaan godha; gowwummaan gowwootaa garuu karaa irraa isaan balleessa. **9** Gowwoonni cubbuuti qosu; qajeeltota gidduutti garuu hawwii gaariit argama. **10** Garaan gadda ofii isaa ni beeka; namni bira tokko iyyuu gammachuu isaa irraa hin qooddatu. **11** Manni nama hamaa ni bada; dunkaanni nama qajeelaa immoo ni daraara. **12** Karaan qajeelaa namatti fakkaatu tokko jira; dhuma irratti garuu du'atti nama geessa. **13** Kolfa keessatti iyyuu garaan nama dhukkubuu danda'a; gammachuunis gaddaan dhumuun danda'a. **14** Namni hin amanamne gatii karaa isaa, namni gaariin immoo gatii hojji isaa argata. **15** Namni homaa hin beekne waan hunda amana; namni qalbii qabu garuu tarkaanfii isaa ilaallata. **16** Namni ogeessi of eeggata; waan hamaa irraas ni deebi'a; gowwaan garuu waan hundatti jarjara; of illee hin eeggatu. **17** Namni dafee aaru gowwummaa hojjeta; namni daba hojjetu garuu ni jibbama. **18** Namni homaa hin beekne gowwummaa dhaala; qalbeeffataan garuu beekumsa gonfata. **19** Namoonni hamoon fuula namoota gaarii duratti, jal'oonnis karra qajeeltotaa duratti sagadu. **20** Hiyyeyyi olloonni isaanii iyyuu ni jibbu; sooreyyiin immoo michoota hedduu qabu. **21** Namni ollaa isaa tuffatu cubbuu hojjeta; kan rakkataaf garaa laafu garuu eebifamaa dha. **22** Namni hammina yaadu karaa irraa hin baduu? Warri waan gaarii karoorsan garuu jaalalaa fi amanamummaa argatu. **23** Jabaatanii hojjechuun hundi bu'aa buusa; oduun faayidaa hin qabne garuu hiyyummaa qofa fida. **24** Gonfoon ogeeyyi qabeenya isaanii ti; gowwummaan gowwootaa garuu gowwummaa dhala. **25** Dhuga baatuun dhugaa lubbuu baraara; dhuga baatuun sobaa immoo soba dubbata. **26** Namni Waaqayyoon sodaatu da'anno jabaan qaba; ijooleen isaas da'oo argatu. **27** Waaqayyoon sodaachuun burqaa jirenyaa ti; kiyyoo du'aa irraas nama deebisa. **28** Ulfinni mootii tokkoo baay'ina uummata isaa ti; yoo uummanni hin jirre garuu ilmi mootiis ni bada. **29** Namni obsa qabu hubannaas guddaa qaba; kan dafee aaru garuu

gowwummaa mul'isa. 30 Garaan nagaa qabu dhagnaaf jirenyaa kenna; hinaaffaan garuu lafee tortorsa. 31 Namni hiyyeessa cunqursu kan isa Uume tuffata; namni hiyyeessaaaf garaa laafu immoo Waaqa kabaja. 32 Hamoonni jal'inema isaaniitiin badu; qajeeltonni garuu du'a keessatti illee amanamummaa isaaniitiin da'annoo argatu. 33 Ogummaan qalbii nama waa hubatuu keessa jirti; garaa gowwootaa keessatti garuu hin beekantu. 34 Qajeelummaan saba ol guddisa; cubbuun garuu saba kamiif iyuu salphina. 35 Mootiin tajaajilaa ogeessatti ni gammada; kan isa qaanessutti garuu ni dheekkama.

15 Deebiin laafaan dheekkamsa qabbaneessa; jechi hamaan garuu aarii kakaasa. 2 Arrabni nama ogeessaa beekumsa jaja; afaan nama gowwaa garuu gowwummaa dhangalaasa. 3 Iji Waaqayyoo idduma hunda jira; nama hamaa fi gaariis ni to'ata. 4 Arrabni fayyina fidu muka jirenyaa ti; arrabni sobu garuu hafuura cabsa. 5 Gowwaan adabbii abbaa isaa tuffata; namni sirreffama fudhatu kam iyuu garuu qalbii qabeessa. 6 Manni nama qajeelaa badhaadhummaa guddaa qaba; galii nama hamaa garuu rakkoo isatti fida. 7 Arrabni nama ogeessaa beekumsa facaasa; garaan nama gowwaa garuu akkas miti. 8 Waaqayyo aarsaa hamootaa ni balfa; kadhannaan tolootaa garuu isa gammachiisa. 9 Waaqayyo karaa hamootaa ni balfa; warra qajeelummaa duukaa bu'an garuu ni jaallata. 10 Nama daandii irraa jal'atu adabbii hamaatu isa eeggata; kan sirreffama jibbu ni du'a. 11 Du'aa fi Badiisni fuula Waaqayyoo duratti beekamoo dha; yoos garaan namaa hammam caalaa haa beekamu reel! (Sheol h7585) 12 Namni qosuu sirreffama hin jaallatu; nama ogeessaanis hin mari'atu. 13 Garaan gammadu akka fuulli ifu godha; gaddi garaa garuu hafuura cabsa. 14 Garaan waa qalbeeffatu beekumsa barbaada; afaan gowwaa garuu gowwummaa nyaata. 15 Barri nama hacuucamee guutumaan guutuutti gadadoo dha; garaa gammaduuf garuu guyyaan hundinuu cidha. 16 Qabeenya guddaa rakkina of keessaa qabuu mannaa, Waaqayyoon sodaachaa waan xinnaa qabaachuu wayya. 17 Jibbaan cooma sangaa nyaachuu mannaa, jaalalaan raafuu nyaachuu wayya. 18 Namni dafee aaru lola kakaasa; namni obsa qabu garuu lola qabbaneessa. 19 Karaan nama dhibaa'aa qoraattiidhaan cufama; daandiin tolootaa garuu karaa diriiraa dha. 20 Ilmi ogeessi abbaa isaa gammachiisa;

namni gowwaan garuu haadha isaa tuffata. 21 Nama qalbii hin qabne gowwummaatu isa gammachiisa; namni hubataan garuu daandii qajeelaa irra deema. 22 Karoorri gorsa hin qabne fiixaan hin ba'u; garuu gorsitoota hedduudhaan ni milkaa'a. 23 Namni tokko deebii malu kennuudhaan gammachuu argata; dubbiin yeroo isaatti dubbatamu akkam gaarii dha! 24 Daandiin nama hubataa akka inni sii'oolitti gad hin buuneef gara jirenyaaatti ol isa baasa. (Sheol h7585) 25 Waaqayyo mana nama of tuuluu ni diiga; daangaa haadha hiyyeessaa garuu ni dhaaba. 26 Waaqayyo yaada nama hamaa ni balfa; yaadni nama qulqulluu garuu isa gammachiisa. 27 Namni doqni maatii isaatti rakkina fida; kan matta'aa jibbu garuu ni jiraata. 28 Garaan nama qajeelaa haala ittiin deebii kennu yaada; afaan nama hamaa garuu hammina dhangalaasa. 29 Waaqayyo nama hamaa irraa fagoo jira; kadhannaan nama qajeelaa garuu ni dhaga'a. 30 Fuulli ifaan garaa gammachiisa; oduun gaariinis lafee haaromsa. 31 Namni adabbii jirenyaa kennu dhaggeeffatu, ogeeyyi gidduu jiraata. 32 Namni adabbii tuffatu ofuma tuffata; kan sirreffama fudhatu garuu hubannaargata. 33 Waaqayyoon sodaachuun ogummaa nama barsiisa; gad of qabuunis ulfina dura dhufa.

16 Karoorri garaa kan namaa ti; deebiin arrabaa garuu Waaqayyo biraan dhufa. 2 Nama tokko karaan isaa hundi qulqulluu itti fakkaata; yaada namaa garuu Waaqayyotu madaala. 3 Waan hojjettu hunda Waaqayyotti kennadhu; karoorti kees siif milkaa'a. 4 Waaqayyo waan hunda kaayyoo ofii isaatiif hojjeta; hamoota iyuu guyyaan badiisaatiif qopheessa. 5 Namni of tuulu kam iyuu fuula Waaqayyoo duratti balfamaa dha; dhugumaan inni utuu hin adabamin hin hafu. 6 Namni jaalalaan fi amanamummaadhaan araara cubbuu argata; Waaqayyoon sodaachuudhaanis hammina irraa cita. 7 Yoo karaan namaa Waaqayyoon gammachiise, inni akka diinomni isaa nagaan isa wajjin jiraatan ni godha. 8 Galii guddaa jal'inaan argatan mannaa waan xinnoo qajeelummaan argatan wayya. 9 Namni garaa isaa keessatti karaa isaa karoortata; Waaqayyo garuu tarkaanfii isaa illee ni murteessa. 10 Hidhiin mootii hooda dubbata; afaan isaa illee murtii hin jal'isu. 11 Madaallii fi safartuun qajeelaan kan Waaqayyoo ti; ulfinni korojoo keessa jiru hundinuu hojii isaa ti. 12 Sababii teessoon qajeelummaadhaan jabaatee dhaabatuuf mootonni

waan hamaa hojjechuu ni balfu. 13 Mootonni afaan dhugaa dubbatutti ni gammadu; isaan nama dhugaa dubbatu ni jaallatu. 14 Dheekkamsi mootii ergamaa du'aa ti; namni ogeessi garuu ni qabbaneessa. 15 Jireenyi ifa fuula mootii keessa jira; surraan isaa akkuma duumessa bokkaa arfaasaa ti. 16 Ogummaa argachuun warqee caala; hubannaa argachuunis meetii caala! 17 Daandiin nama tolaa hammina irraa fagoo dha; namni karaa isaa eegus jirenyi isaa eeggata. 18 Of tuuluun badiisaan dura, of bokosunis kufaatiin dura deema. 19 Warra of tuulu wajjin boojuu qooddachuu mannaa, hafuuraan gad of qabanii warra cunqurfame wajjin jiraachuu wayya. 20 Namni gorsa fudhatu kam iyyuu ni milkaa'a; kan Waaqayyoon amanatus eebbfamaa dha. 21 Namni garaadhaan ogeessa ta'e qalbeeffataa jedhama; dubbiin mi'aawu immoo gorsa dabala. 22 Hubannaan nama isa qabuuf madda jirenyaa ti; gowwummaan garuu gowwoottati adabbii fida. 23 Garaan nama ogeessaa arraba isaa qajeelcha; afaan isaa gorsa dabala. 24 Dubbiin nama gammachiisu dhaaba dammaa ti; inni lubbuutti ni mi'aawa; lafees ni fayyisa. 25 Karaan qajelaa namatti fakkaatu tokko jira; dhuma irratti garuu du'atti nama geessa. 26 Fedhiin hojjetaan tokko nyaataaf qabu hojiif isa kakaasa; beela'uun isaa ittuma cima. 27 Namni faayidaa hin qabne hammina malata; haasaan isaa akkuma ibidda waa gubuu ti. 28 Namni jal'aan lola kakaasa; hamattuun immoo michoota walitti dhi'aatan gargar bafti. 29 Namni jeequmsaan deemu ollaa isaa gowwoomsee karaa jal'aatti isa geessa. 30 Namni ija qisu jal'ina karoorfata; kan hidhii ciniinnatu immoo hammina fida. 31 Arriin gonfoo ulfinaa ti; innis karaa qajeelaadhaan argama. 32 Goota waraanaa irra nama obsa qabu, nama magaalaa tokko booji'ee fudhatu irra kan of qabu wayya. 33 Ixaan gudeeda irratti buufama; murtoon isaa garuu guutumaan guutuutti Waaqayyo biraan dhufa.

17 Mana nyaataa dhugaatiin guutame kan lola qabuu mannaa, iddo nagaan jirutti hurraa'aa buddeena goggogaa wayya. 2 Garbichi hubataan ilma salphaa bulcha; obboloota gidduuttiis dhaala qoodata. 3 Okkoteen waa itti baqsan meetiif, boollu ibiddaa immoo warqeef; Waaqayyo garuu garaa namaa qora. 4 Namni hamaan dubbii gowwoomsaa dhaggeeffata; sobaanis arraba bala'amaadhaaf gurra kenna. 5 Namni hiyyeyyiitti qosu kan isaan Uume sana tuffata; kan

badiisa namaatti gammadu utuu hin adabamin hin hafu. 6 Nama jaare tokkoof ilmaan ilmaan isaa gonfoo dha; haadhaa fi abbaanis ijoollee isaaniitiif ulfina. 7 Dubbiin ba'eessi nama gowwaatti hin tolu; hidhiin sobu immoo hammam bulchaa tokkotti haa hammaatu ree! 8 Matta'aan namicha kennuuf mi'a falfalaa ti; inni lafa dhaqu kamitti iyyuu ni milkaa'a. 9 Namni balleessaa namaaf dhiisu jaalala guddisa; namni waan tokko irra deddeebi'u, garuu michoota walitti dhi'aatan gargar baasa. 10 Hamma gowwaan yeroo dhibba garafamee itti dhaga'amu caalaa ifannaan nama waa hubatutti dhaga'ama. 11 Namni hamaan fincila qofa barbaada; ergamaan namaa hin naane isatti ni ergama. 12 Gowwaa gowwummaa isa keessa jiruun walitti dhufuu mannaa amaaketa dhaltuu ilmaan ishee jalaa fudhatamaniin walitti dhufuu wayya. 13 Nama qooda gaarii hamaa deebisu, hamminni mana isaa keessaa hin ba'u. 14 Lola jalqabuun akkuma bishaan cabsanii yaasuu ti; kanaafuu utuu lolli hin ho'in dubbii dhiisi. 15 Waaqayyo waan kana lachuu ni balfa; kunis nama yakka qabu qulqulluu gochuu fi nama balleessaa hin qabnetti muruu dha. 16 Sababii inni ogummaa argachuuf fedhii hin qabneef, maallaqni harka gowwaa jiru faayidaa malii qaba? 17 Michuun yeroo hunda nama jaallata; obboleessi immoo guyyaa rakkootiif dhalata. 18 Namni qalbii hin qabne harka dha'ee waa namaaf kakata; fuula ollaa ofii isaa durattis wabii ta'a. 19 Namni lola jaallatu cubbuu jaallata; namni karra ol dheeraa ijaarus badiisa waama. 20 Namni yaada hamaa qabu hin milkaa'u; kan arrabni isaa nama gowwoomsus rakkoo keessa seena. 21 Ilmi gowwaan abbaa isaatti gadda fida; abbaan ilma gowwaas hin gammadu. 22 Garaan gammadu qoricha gaarii dha; hafuurri cabe immoo lafee gogsa. 23 Namni hamaan karaa murtii qajelaa jal'isuuf jedhee dhoksaadhaan matta'aa fudhata. 24 Namni hubataan fuula isaa gara ogummaatti deebifata; iji gowwaa garuu hamma handaara lafaatti joora. 25 Ilmi gowwaan abbaa isaatti gadda fida; haadha isa deessettis jirenyi hadheessa. 26 Nama balleessaa hin qabne tokko adabuun gaarii miti; qondaaltota amanamoo rukutuunis sirrii miti. 27 Namni beekaan of qusachaa dubbata; namni hubataanis hafuura qabanaa'aa qaba. 28 Gowwaan iyyuu yommuu cal'isu ogeessa fakkaata; yommuu arraba isaa to'atus hubataa fakkaata.

18 Namni addaan of baasu ofittummaa duukaa bu'a; murtii dhugaa hundaanis ni morma. **2** Namni gowwaan hubannaa argachuutti hin gammadu; garuu yaaduma isaa ibsuutti gammada. **3** Yeroo hamminni dhufu tuffiin dhufa; salphinnis qaanii wajjin dhufa. **4** Dubbiin afaan namaa bishaan gad fagoo dha; burqaan ogummaa garuu bishaan yaa'uun dha. **5** Gara nama hamaa goruun yookaan nama balleessaa hin qabne murtii qajeelaa dhowwachuu gaarii miti. **6** Hidhiin gowwaa lola fida; afaan isaa rukutamuu itti waama. **7** Afaan gowwaa badiisa isaa ti; hidhiin isaa kiyyoo lubbuu isaa ti. **8** Dubbiin hamattuu akkuma gurshaa mi'aawuu ti; gara kutaa garaattis gad bu'a. **9** Namni hojii isaa irratti dhibaa'u, obboleessa nama waa balleessuu ti. **10** Maqaan Waaqayyoo gamoo jabaa dha; namni qajeelaan itti baqatee badiisa oola. **11** Qabeenyi sooreyyii isaaniif magaalaa da'oo qabduu dha; isaanis akka dallaa ol dheeraatti hedu. **12** Kufaatiidhaan dura garaan namaa of tuula; gad of qabuun garuu ulfinaan dura dhufa. **13** Utuu hin dhaggeeffatin deebii kenuun, gowwummaa fi qaanii dha. **14** Hafuurri namaa dhukkuba ni obsa; hafuura cabe garuu eenyutu obsuu danda'a? **15** Garaan nama hubataa beekumsa argata; surri ogeessaas waan kana barbaada. **16** Kennaan abbicha kenuuf karaa bana; fuula namoota gurguddaa durattis isa dhi'eessa. **17** Hamma namni biraan dhufee isaan mormutti, namni jalqabatti himata isaa dhi'eeffatu tokko dhugaa qabeessa fakkata. **18** Ixaan buusuun wal falmii qabbaneessa; namoota wal lolan jajjaboos addaan galcha. **19** Obboleessa yakkame tokko deebisuun magaalaa da'oo qabdu irra ulfaata; wal falmiinis akkuma danqaraa karra dallaa dhagaa ti. **20** Ija afaan isaatiin garaan namaa quufa; dubbi arraba isaatiinis ni guuta. **21** Arrabni humna jireenyatii fi du'aa qaba; warri isa jaallatanis ija isaa nyaatu. **22** Namni niitii argatu waan gaarii argata; fuula Waaqayyoo durattis surraa argata. **23** Hiyyeessi arraba laafaadhaan dubbata; sooressi garuu sagalee jabaadhaan deebii kenna. **24** Namni michoota baay'isu ni bada; garuu michuun obboleessa caalaa namatti aanu ni jira.

19 Gowwaa daba dubbatuu mannaa hiyyeessa amanamummaadhaan jiraatu wayya. **2** Namni beekumsa hin qabne gaarii miti; miilli jarjarus karaa irraa jal'ata. **3** Gowwummaan namaa karaa isaa jal'isa; garaan isaa immoo Waaqayyotti aara. **4** Badhaadhummaan michoota hedduu nama argachiisa; hiyyeessi garuu michoota isaa irraa gargar ba'a. **5** Namni sobaan dhugaa ba'u utuu hin adabamin hin hafu; namni soba odeessuu jalaa hin ba'u. **6** Namni hedduun bulchaa biratti surraa argachuu barbaada; namni hundis michuu nama waa namaa kennuu ti. **7** Obboloonni hiyyeessaa hundinuu isa jibbu; yoos michoonni isaa hammam caalaa isa irraa haa fagaatan ree! Inni kadhachaa isaan duukaa bu'u iyuu isaan eessattuu hin argaman. **8** Namni qalbii qabu ofii isaa jaallata; namni hubannaa jaallatu ni milka'a. **9** Namni sobaan dhugaa ba'u utuu hin adabamin hin hafu; namni soba odeessus ni bada. **10** Jirenya qananii jiraachuun gowwaaf hin malu; yoos ilmaan mootii bulchuun garbichaaf hammam caalaa haa hammaatu ree? **11** Ogummaan nama tokkoo obsa kennaaf; balleessaa namaa irra darbuunis isaaaf ulfina. **12** Dheekkamsi mootii akkuma aaduu leencaa ti, surraan isaa immoo akkuma fixeensa marga irratti. **13** Ilmi gowwaan abbaa isaaatiif badiisa; niitiin nyakkiftunis akka mana yeroo hundumaa dhimmisuu ti. **14** Manaa fi qabeenyi warra ofii irraa dhaalamu; niitii qalbii qabdu garuu Waaqayyotu namaaf kenna. **15** Dhibaa'ummaan hirriba guddaa namatti buusa; namni hojii malee taa'us ni beela'a. **16** Namni ajaja eegu lubbuu isaa eeggata; kan karaa isaa tuffatu immoo ni du'a. **17** Namni hiyyeessaaaf garaa laafu Waaqayyoof liqeessa; Waaqnis waan inni hojjete sanaaf isa badhaasa. **18** Yeroo abdiin jirutti ilma kee adabadhu; akka inni du'uufis cal'istee hin ilaalin. **19** Namni dafee aaru adabamuu qaba; ati yoo isa oolchite, amma illee akkasuma gochuu qabda. **20** Gorsa namaa dhaggeeffadhu; sirreeffamas fudhadhu; dhuma irratti ati nama ogeessa taata. **21** Garaa namaa keessa karoora baay'eetu jira; garuu wanni fiixaan ba'u kaayyoo Waaqayyoo ti. **22** Wanni namni hawwu jaalala dhuma hin qabnee dha; sobduu ta'u mannaa hiyyeessa ta'u wayya. **23** Waaqayyoon sodaachuun jireenyatti nama geessa; yoos namni boqonnaadhaan jiraata; rakkinnis isa hin argatu. **24** Dhibaa'an harka isaa wacitii keessa kaa'a; gara afaan isaattis hin deebifatu! **25** Qoostuu garafi; wallaalaan hubannaa argataa; nama qalbii qabu ifadhu; inni beekumsa argataatii. **26** Namni abbaa isaa saamu, haadha isaa kan manaa ari'u, ilma qaanii fi salphina fiduu dha. **27** Yaa ilma ko, mee qajeelfama

dhaggeeffachuu dhiisi; ati dubbii beekumsaa irraa ni baddaa. **28** Dhuga ba'aan faayidaa hin qabne murtii qajeelaa tuffata; afaan hamootaa immoo hammina liqimsa. **29** Qoostotaaf adabbii, dugda gowwootaatiif immoo rukuttaatu qopheeffama.

20 Daadhiin wayinii nama qoostuu, dhugaatiin cimaan immoo waccuu nama godha; namni isaaaniin fudhatamus ogeessa miti. **2** Dheekkamsi mootii akkuma aaduu leencaa ti; namni isa aarsus lubbuu ofii isaa dhaba. **3** Lola irraa fagaachuu ulfina; gowwaan hundi garuu lolatti ariifata. **4** Dhibaa'aan yeroodhaan hin qotatu; kanaafuu inni yeroo haamaatti ni ilaala malee homaa hin argatu. **5** Yaadni qalbii namaa akkuma bishaan gad fagoo ti; hubataan namaa garuu ni waraabbata. **6** Namni hedduun akka jaalala hin dhumne qabu dubbata; nama amanamaa garuu eenyutu argachuu danda'a? **7** Namni qajeelaan amanamummaadhaan jiraata; ijooleen isaa warri booddee dhalatanis ni eebbfamu. **8** Mootiin tokko yeroo murtii kennuuf teessoo isaa irra taa'utti, waan hamaa hunda ijuma isaatiin gingilchee addaan baasa. **9** Eenyutu, "Ani garaa koo qulqulleeffadheera; ani qulqulluu dha; cubbuus hin qabu" jechuu danda'a? **10** Madaalii jal'aa fi safartuu jal'aa lamaanuu Waaqayyo ni balfa. **11** Muacaan xinnaan iyyuu amalli isaa qulqulluu fi qajeelaa ta'uun isaa hojii isaatiin beekama. **12** Gurra dhaga'uu fi ija argu, lachanuu Waaqayotu uume. **13** Akka hin hiyyoomneef, hirriba hin jaallatin; midhaan akka quftuuf, dammaqii jiraadhu. **14** Namni waa bitatu, "Wanni kun gaarii miti; wanni kun gaarii miti!" jedha; ergasii immoo dhagee waa'ee waan bitate sanaa boona. **15** Warqeent ni jira; lulli diimaanis baay'inaan jira; arrabni beekumsa dubbatu garuu faaya gatii guddaa ti. **16** Nama nama ormaatiif wabii ta'e irraa uffata isaa fudhadhu; yoo inni dubartii ormaatiif wabii ta'es uffata sana qabdii qabadhu. **17** Nyaanni gowwoomsaadhaan argame namatti mi'aawa; dhuma irratti garuu afaan nama sanaa cirrachatu guuta. **18** Gorsaan karoora baafadhu; qajeelfama ogummaatiin waraana bani. **19** Hamattuun icciitii baafti; kanaafuu odeessituu wajjin tokkummaa hin qabaatin. **20** Namni tokko yoo abbaa isaa yookaan haadha isaa abaare, ibsaan isaa dukkana hamaa keessatti dhaama. **21** Dhaallii jalqabumatti dafee argame dhumni isaa eebba hin qabaatu. **22** Ati, "Yakka ati hojjette kanaaf ani

gatii kee siifin kenna!" hin jedhin; Waaqayyoon eeggadhu; inni si baasa. **23** Waaqayyo madaalii jal'aa ni balfa; safartuu sobaattis hin gammadu. **24** Adeemsi namaa Waaqayyoon qajeelfama. Yoos namni kam iyuu akkamiin karaa ofii isaa hubachuu danda'a ree? **25** Namni utuu itti hin yaadin, "Wanni kun Waaqaaf qulqulleeffameera" jedhee ergasii immoo waan wareege sana gaabbe kiyyoo isatti ta'a. **26** Mootiin ogeessi hamoota gingilchee addaan baasa; geengoo ittiin midhaan dha'an illee isaan irra oofa. **27** Ibsaan Waaqayyo hafuura namaa sakatta'a; inni keessa namaa illee isumaan qora. **28** Jaalallii fi amanamummaan mootii tokko nagaan jiraachisu; teessoon mootummaa isaas jaalalaan eegama. **29** Ulfinni dargaggoataa jabina isaanii ti; arriin mataa kabaja nama umuriin dheeratee ti. **30** Abootteen nama madeessu hammina nama irraa qulqulleessa; garaffiin immoo keessa namaa geeddara.

21 Yaadni mootii akkuma yaa'aa bishaanii harka Waaqayyo keessa jira; innis garuma fedhetti qajeelcha. **2** Karaan namaa hundinuu ija ofii isaa duratti qajeelaa itti fakkata; Waaqayyo garuu yaada namaa madaala. **3** Fuula Waaqayyo duratti aarsaa caalaa, waan qajeelaa fi sirrii ta'e hojjechuutu fudhatama qaba. **4** Iji of jajuu fi garaan of tuuluu maasii hamootaa kan hin qotaminii dha; innis cubbuu dhala. **5** Karoorri nama tattaaffattuu bu'aa argamsiisa; namni ariifatu garuu ni hiyyooma. **6** Qabeenyi arraba sobuun argamu, urrii bittinnaa'ee baduu fi kiyyoo du'aa ti. **7** Sababii isaan waan qajeelaa hojjechuu didaniif, fincilli hamootaa isaanuma balleessa. **8** Karaan nama balleessaa qabuu jal'aa dha; amalli nama qulqulluu garuu qajeelaa dha. **9** Niitii nyakkiftuu wajjin mana tokko keessa jiraachuu mannaa, golee bantii manaa irra jiraachuu wayya. **10** Namni hamaan jal'ina dharra'a; ollaan isaa gara laafina tokko iyyuu isa irraa hin argatu. **11** Yeroo namni qoosu tokko adabamutti, wallaalaan ogummaa argata; namni ogeessi yeroo gorfamutti beekumsa argata. **12** Namni qajeelaan mana hamootaa qalbeeffatee ilaala; hamootas ni balleessa. **13** Namni tokko yoo iyya hiyyeesaatiif gurra kennuu dide, innis ni iyya; deebiis hin argatu. **14** Wanni dhoksaadhaan namaaf kennan aarii qabbaneessa; matta'an harka bobaa jalaatiin kennanis dheekkamsa guddaa gab godha. **15** Murtii qajeelaa kennun qajeeltotaaf gammachuu kenna; hamootatti immoo

raafama fida. **16** Namni karaa hubannaah irraa badu kam iyyuu waldaa warra du'aniiitii dabalam. **17** Namni qananii jaallatu ni deega; kan daadhii wayiniitii fi zayitii jaallatu immoo hin sooromu. **18** Namni hamaan nama qajeelaadhaaf, kan hin amanamne immoo nama tolaadhaaf furii ta'a. **19** Niitii nyakkiftuu fi kan daftee aartu wajjin jiraachuu mannaa, gammoojii keessa jiraachuu wayya. **20** Mana nama ogeessaa keessa qabeenya gatii guddatii fi zayitiit jira; gowwaan garuu waan qabu hunda nyaatee fixa. **21** Namni qajeelummaa fi jaalala duukaa bu'u, jirenya, badhaadhummaa fi ulfina argata. **22** Namni ogeessi magaalaa nama jabaatti ba'ee da'oo jabaan inni amanatu jalaa diiga. **23** Namni afaan isaatti fi arraba isaa eeggatu, balaa irraa of eega. **24** Nama of jajuu fi of tuulu maqaan isaa, "Qoostuu dha;" inni akka malee koora. **25** Sababii harki isaa hojii hojjechuu hin jaallanneef, hawwiin nama dhibaa'aa du'a isatti fida. **26** Inni guyyaa guutuu kajeela; namni qajeelaan garuu utuu hin qusatint kenna. **27** Aarsaan nama hamaa balfamaa dha; yoos yoo inni yaada hamaadhaan dhi'eesse hammam sana caalaa haa balfamu ree! **28** Dhuga baatuun sobaa ni bada; namni isa dhaga'u kam iyyuuus bara bараан bада. **29** Namni hamaan ija jabaata; namni tolaan garuu karaa isaa qajeelfata. **30** Ogummaan, hubannaanii fi karoori Waaqayyoon mormee milkaa'uu hin jiru. **31** Fardi guyyaa waraanaatiif qopheeffama; mo'ichi garuu kan Waaqayyo ti.

22 Maqaan gaariin badhaadhummaa guddaa caalaa filatamaa dha; kabajamuunis meetii fi warqee caala. **2** Wanni sooreessa fi hiyyeessa wal fakkeessu kanaa dha: Uumaan hunda isaanii Waaqayyo dha. **3** Namni hubataan balaa argee jalaa dhokata; wallaalan immoo ittuma deemee adabama. **4** Gad of qabiisnii fi Waaqayyoon sodaachuun, qabeenya, ulfinaa fi jirenya namaa kenuu. **5** Karaa hamootaa irra qoraattii fi kiyyootu jira; namni lubbuu isaa eeggatu garuu waan kana irraa fagaatee jiraata. **6** Daa'ima tokko karaa inni irra deemuu qabu barsiisi; inni gaafa dulloome iyyuu karaa sana irraa hin jal'atu. **7** Sooreessi hiyyeessa bulcha; liqeeffataan garbicha liqeessituu ti. **8** Namni hammina facaasu rakkina haammata; uleen aarii isas ni hurraa'aa. **9** Namni arjaan waan nyaata isaa hiyyeeyyiif qooduuf ofii isatti ni eebbfama. **10** Qoostuu of biraa ari'i; lolli ni qabbanaa'aa; wal diddaa

fi arrabsoonis hin jiraatu. **11** Nama qulqullina garaa jaallatu fi dubbiin isaa namatti tolu mootiin michuu isaaf ta'a. **12** Iji Waaqayyoo xiyyeeffatee beekumsa ilaala; inni garuu dubbii nama hin amanamnee ni busheessa. **13** Dhibaa'aan, "Leenci ala jira! Ani karaa gubbaatti nan ajjefama!" jedha. **14** Afaan ejjituu boolla gad fagoo dha; namni dheekkamsa Waaqayyoo jala jiru achi keessa bu'a. **15** Gowwummaan yaada daa'ima keessatti hidhameera; uleen ittiin adaban garuu irraa fageessa. **16** Namni qabeenya isaa guddifachuuuf jedhee hiyyeessa hacuucuu fi kan sooreessaaf kennaa kenuu ni deega. **17** Qalbeeffadhuutii waan namni ogeessi jedhu dhaggeeffadhu; yaada kees gara waan anि barsiisutti deebifadhu; **18** yoo ati qalbiitti qabattee hunduma isaa hidhii kee irratti qopheeffatte wanni kun nama gammachiisaatii. **19** Akka abdiin kee Waaqayyo ta'uuf ani har'a suma mataa kee iyyuu nan barsiisa. **20** Ani jecha soddoma, jecha gorsaatii fi beekumsaa siif hin barreessinee? **21** Kanas anि akka ati warra si erganiif deebii dhugaa kennituuf waan qajeelaa fi dhugaa si argisiisufin barreesse mitii? **22** Ati sababii inni hiyyeessa ta'eef jettee hiyyeessa hin saamin; rakkataas mana murtiitti hin cunqursin; **23** Waaqayyo dubbii isaanii ni ilaalaaf, jirenya warra isaan saamaniis ni saamaati. **24** Nama dafee aaru michuu hin godhatin; nama akka salphaatti dheekkamu wajjinis tokkummaa hin qabaatin; **25** yoo kana goote karaa isaa baratta; ofii kees kiyyootti galchita. **26** Nama harka dha'ee waadaa galu yookaan nama liqii namaatiif wabii ta'u hin ta'in; **27** yoo ati waan baafu dhabde, siren kee iyyuu si jalaa fudhatama. **28** Dhagaa daarii durii, kan abbootiin kee dhaaban hin dhiibin. **29** Nama hojii isaa keessatti ogummaa qabu argitee? Inni fuula moototaa dura dhaabata; fuula namoota kaanii dura garuu hin dhaabatu.

23 Ati yeroo waa nyaachuuf bulchaa tokko wajjin teessutti, waan fuula kee dura jiru hubadhuu ilaali; **2** ati yoo nyaataaf fedhii guddaa qabaatte, qoonqoo kee irra billaa kaa'i. **3** Waan nyaanni sun nama gowwoomsuuf, mi'aa isaatti hin gaggabin. **4** Sooromuuuf jettee of hin dadhabsiisin; of qabuufis ogummaa qabaadhu. **5** Sooromni yommuu ati ija irra buufattutti ni bada; inni dhugumaan Baallee baafatee akkuma risaa gara samiitti ol barrisaatii. **6** Buddeena doqnaa hin nyaatin; cidha isas hin

kajeelin; 7 inni yeroo hunda waa'ee gatii yaadaatii. Inni, "Nyaadhuu dhugi" siin jedha; garaan isaa garuu si wajjin hin jiru. 8 Ati waanuma xinnoo nyaatte sana ni diddigda; dubbii kee gaarii sana illee ni dhabda. 9 Sababii inni ogummaa dubbii keetii tuffatuuf ati nama gowwaatti hin dubbatin. 10 Dhagaa daangaa durii hin dhiibin yookaan lafa qotiisa ijoolee abbaa hin qabneetti hin darbin. 11 Furiin isaanii jabaadhaati; inni gara isaanii goree sitti falma. 12 Qalbii kee gara gorsaatti, gurra kee immoo gara dubbii beekumsaatti deebifadhu. 13 Ijoolee kee adabachuu hin dhiisins; yoo ati arcummeedhaan adabde isaan hin du'an. 14 Arcummeedhaan isaan adabiitii lubbuu isaanii du'a oolchi. (Sheol h7585) 15 Yaa ilma ko, yoo garaan kee ogeessa ta'e, garaan koo ni gammada; 16 yoo arrabni kee waan qajeelaa dubbate, keessi koo baay'ee gammada. 17 Garaan kee cubbamootatti hin hinaafin; garuu yeroo hunda Waaqayyoon sodaadhu. 18 Ati dhugumaan gara fuulduuraatti abdii qabda; abdiin kees hin citu. 19 Yaa ilma ko, dhaggeeffadhu; ogeessa ta'; qalbii kee daandii qajeelaa irra buufadhu. 20 Warra daadhii wayinii baay'ee dhuganitti yookaan warra foonitti gaggabanitti hin makamin; 21 machooftuu fi albaadheyyiin ni hiyyoomu; hirriba baay'isuunis moofaa nama uffachiisa. 22 Abbaa kee kan si dhalche dhaga'i; haadha kees yeroo isheen jaartu hin tuffatin. 23 Dhugaa bitadhu malee hin gurgurin; ogummaa, qajeelfamaa fi hubannaas bitadhu. 24 Abbaan nama qajeelaa gammachuu guddaa qaba; namni ilma ogeessa qabu isatti gammada. 25 Abbaan keetii fi haati kee haa gammadan; isheen si deesse sun haa ililchitu! 26 Yaa ilma ko, garaa kee naa kenni; iji kees karaa koo haa ilaalu; 27 sagaagaltuun boolla gad fagoodhaatii, niitiin ganda labeenis boolla bishaanii dhiphaa dha. 28 Isheen akkuma saamtutti riphxee nama eggatti; namoota gidduuttiis warra hin amanamne baay'ifti. 29 Eenyutu, "Anaaf wayyoo!" jedha? Eenyutu gadda qaba? Eenyutu lola qaba? Eenyutu komii qaba? Eenyutu sababii malee madaa'a? Kan iji isaa diimatuu eenyu? 30 Warra daadhii wayinii dhuguu irra akka malee turan, warra daadhii wayinii walmakaa afaaaniin qabuu dhaqanii dha. 31 Yeroo inni diimatutti, yeroo inni billilee keessa ol xixinniutti, yeroo inni suuta jedhee gad bu'utti daadhii wayinii ija itti qabdee hin ilaalin. 32 Dhuma irratti akkuma bofaa nama idda; akkuma buutiis nama ciniina. 33 Iji kee waan haaraa arga; qalbiin kees jal'ina

yaada. 34 Ati akkuma nama walakkaa galaana guddaa ciisuu ti; akkuma nama fiixee utubaa doonii irra ciisuu taata. 35 Ati akkana jetta; "Isaan na dha'an; ani garuu hin miidhamne! Isaan na tuman; garuu natti hin dhaga'amne! Ani dhugaatii biraab barbaaddachuu yooman dammaqa?"

24 Hamootatti hin hinaafin; garee isaanii ta'uus hin hawwin; 2 garaan isaanii hammina malataati; hidhiin isaaniis rakkina odeessa. 3 Manni ogummaadhaan ijaarama; hubannaadhaanis jabeeffamee dhaabama; 4 kutaawwan isaas, beekumsaan, qabeenya gatii guddaati fi miidhagaadhaan guutamu. 5 Ogeessi humna guddaa qaba; beekaan namaa immoo jabina itti dabalata; 6 waraana banuuf qajeelfama, mo'annaa argachuudhaaf immoo gorsitoota hedduu si barbaachisa. 7 Gowwaa irraa ogummaan akka malee ol fagoo dha; inni karra duratti afaan isaa hin saaqqatu. 8 Namni hammina malu, "Maltee" jedhama. 9 Malli gowwummaa cubbuu dha; namoonnis qoostuu ni balfu. 10 Ati yoo gaafa rakkinaa laafte, jabinni kee dhugumaanuu xinnaa dha! 11 Warra gara du'aatti geeffamaa jiran du'a jalaa baasi; warra ajjeefamuuf qopheeffamanis oolchi. 12 Yoo ati, "Nu waan kana homaa hin beekne" jette, inni yaada namaa madaalu sun hin hubatuu? Kan lubbuu kee eegu sun waan kana hin beekuu? Inni nama hundaaf akkuma hojii isaatti gatii hin kennuu? 13 Yaa ilma ko, dammi waan gaarii ta'eef nyaadhu; nadhiin dammaa sitti ni mi'aawa. 14 Akka ogummaan lubbuu keetti mi'aawu illee beeki; ati yoo isa argatte fuul duratti abdii qabda; abdiin kees hin citu. 15 Akka nama seeraan hin bulleetti mana nama qajeelaa riphxee hin eeggatin; mana jireenya isaas hin saamin. 16 Namni qajeelaan yeroo torba kufu iyyuu, deebi'ee ni ka'atii; namni hamaan garuu yeroo balaan itti dhufutti ni gufata. 17 Yeroo diinni kee kufutti hin ililchin; yeroo inni gufatuttis garaan kee hin gammadin; 18 yoo kanaa achii Waaqayyo waan kanatti ni gaddaatii; dheekkamsa isaas isa irraa deebisa. 19 Ati sababii jal'ootaatiif aariidhaan hin gubatin; hamootattis hin hinaafin. 20 Namni jal'aan fuul duratti abdii hin qabuutii; ibsaan hamootaaas ni dhaama. 21 Yaa ilma ko, Waaqayyo fi mootii sodaadhu; fincilootattis hin makamin; 22 badiisni akkuma tasaa isaanitti dhufatii; balaa isaan lachuu fidan eenyutu beeka? 23 Kunneenis jechoota ogeessaa

ti: Murtii kennuu irratti nama wal caalchisuun gaarii miti: **24** Kan nama yakka qabuun, “Ati balleessaa hin qabdu” jedhu kam iyyuu namni isa abaara; sabnis isa balaaleffata. **25** Warri nama yakka hoijjetu ifatan garuu ni gammadu; eebbi guddaanis ni dhufaaf. **26** Deebiin qajeelaan, akkuma hidhii dhungachuu ti. **27** Hojii kee kan diidaa raawwadhuutii lafa qotiisaa kees qopheeffadhu; ergasii mana kee ijaarradhu. **28** Sababii tokko malee ollaa keetti dhugaa hin ba’ in yookaan hidhii keetiin hin gowwoomsin. **29** Ati, “Waanuma inni na godhe anis isa nan godha; waan inni hojjeteefis gatii isaa nan deebisa” hin jedhin. **30** Ani lafa qotiisaa nama dhibaa’aa keessa ba’ee, iddo dhaabaa wayinii nama qalbii hin qabnee keessas darbe; **31** qoraattiin lafa hunda guuteera; laftis aramaadhaan fudhatameera; dalaan dhagaas diigameera. **32** Ani argeen waan sana qalbeeffadhe; waanan arge sana irraas barumsa nan argadhe: **33** hirriba xinnaa; mugaatii xinnaa; xinnoo harka walitti marachuu; **34** hiyyummaanis akkuma hattuutti, deegummaanis akkuma loltuu hidhateetti sitti dhufa.

25 Fakkeenyawwan kunneen fakkeenyawwan

Soloomoon kanneen namoonni Hisqiyas, mooticha Yihuudaa garagalchanii dha: **2** Waa dhoksuun Waaqaaf ulfina isaa ti; waa sakatta’ani bira ga’uun immoo ulfina moototaa ti. **3** Akkuma samiiwan ol dheeratanii laftis gad fagaatu sana, yaadhii moototaa qoratamee bira hin ga’amu. **4** Meetii irraa xurii baasi; ergasii tumtuun qodaa tolchuu danda’aa. **5** Nama hamaa fuula mootii duraa balleessi; ergasii teessoon isaa qajeelummaadhaan ni jabaata. **6** Fuula mootii duratti ol of hin qabin; iddo namoota gurguddaas hin dhaabatin; **7** inni fuula namoota bebeekamoo duratti si salphisuu irra, yoo inni, “As ol kottu” siin jedhe wayyaa. Ati waan ija keetiin argite, **8** daftee mana murtiitti hin fidin; yoo olleaan kee si qaanesse, dhuma irratti ati maal gochuu dandeessa? **9** Dhimma kee ollaa kee wajjin falmadhu; iccitii nama kaanii immoo hin baasin; **10** yoo kanaa achii namni waan sana dhaga’ee si qaanessa; maqaan hamaan siif kennname sunis sirraa hin ba’u. **11** Dubbiin yeroo isatti dubbatame, akkuma hudhaa warqee kan meetii irratti hoijtamee ti. **12** Ifanni nama ogeessaa gurra dhaggeeffatuuf, lootii warqee yookaan faaya warqee qulqulluu ti. **13** Ergamaan amanamaan tokko warra isa ergataniif akkuma qabbana cabbii kan yeroo midhaan

haamanii ti; inni hafuura gooftota isaa haaromsaati. **14** Namni kennaa namaaf hin kermineen boonu tokko akkuma duumessaa fi bubbee bokkaa hin qabnee ti. **15** Obsaan bulchaa tokko garaa laafifachuun ni danda’ama; dubbiin malaan dubbatame lafee ni cabsa. **16** Damma yoo argatte hamma si ga’u nyaadhu; yoo baay’iftee nyaatte ni diddigda. **17** Mana ollaa keetii dhaquu hin baay’isin; yoo ati miilla itti baay’ifte inni si jibba. **18** Namni sobaan ollaa isatti dhugaa ba’u, akkuma bokkuu yookaan goraadee yookaan xiyya qara qabuu ti. **19** Nama hin amanamne tokko yeroo rakkotti abdachuu akkuma ilkaan cabee yookaan miilla okkoluu ti. **20** Nama garaan isaa gaddeef sirba sirbuun akkuma nama guyyaa dhaamochaa wayyaa of irraa baasuu, yookaan madaa irratti dhangaggaa’aa dhangalaasuu ti. **21** Yoo diinni kee beela’ee waan inni nyaatu kenniif; yoo inni dheebootes bishaan inni dhugu kenniif. **22** Kana gochuu keetiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta; Waaqayyos si badhaasa. **23** Akkuma bubbleen kaabaa bokkaa fidu, arrabni hamatus fuula dheekkamu fida. **24** Niitii nyakkiftuu wajjin mana tokko keessa jiraachuu mannaa, golee bantii manaa irra jiraachuu wayya. **25** Oduun gaariin biyya fagootii dhufu, akkuma bishaan qabbanaa’aa lubbuu dheebootef ta’uu ti. **26** Namni qajeelaan fuula hamootaa duratti kufu, akkuma burqaa dhoqqa’ee yookaan boolla bishaanii faalame tokkoo ti. **27** Damma baay’ee nyaachuun gaarii miti; ulfina mataa ofii barbaaduunis ulfina miti. **28** Namni of hin qabne, akkuma magaalaa dalaan isaa diigamee ti.

26 Akkuma cabbii yeroo bonaa yookaan bokkaa

yroo haamaa, nama gowwaaf ulfinni hin malu. **2** Akkuma simbirri barriftu yookaan daaloteen barriftu abaarsi sababii malee dhufu nama irra hin bu’u. **3** Alangaan fardaaf, luugamni harreef, uleen immoo dugda gowwaatiif mala! **4** Gowwaadhaaf akka gowwummaa isatti hin deebisin; yoo akkas goote ati mataan kee iyyuu akkuma isaa taata. **5** Gowwaadhaaf deebii gowwummaa isatiif malu kenni; yoo kanaa achii inni ogeessa of se’aa. **6** Harka nama gowwaatti ergaa ergachuun, akkuma miilla ofii irraa muruu yookaan summii dhuguu ti. **7** Afaan nama gowwa keessatti, fakkeenyi akkuma miilla naafaa ti. **8** Namni gowwaadhaaf ulfina kennu, akkuma nama furrisaatti dhagaa guduunfuu ti. **9** Fakkeenyi

afaan gowwaa keessattiakkuma qoraattii harka nama machaa'ee keessaa ti. **10** Namni gowwaa yookaan kara deemaa qaxaratuakkuma adamsaa nama hunda xiyyaan madeessuu ti. **11** Akkuma sareen diddiga isheetti deebitu sana, gowwaan gowwummaa isaa irra deddeebi'a. **12** Ati nama akka ilaalcha ofii isaatii ogeessa ta'e argitaa? Isa irra gowwaatu abdii caalu qaba. **13** Dhibaa'aan, "Leenci karaa irra jira; leenci sodaachisaan daandii irra jira!" jedha. **14** Akkuma saanqaan muchoo isaa irra naanna'u, dhibaa'aan siree ofii irra gaggaragala **15** Dhibaa'aan harka isaa waciitii keessa kaa'a; gara afaan isaatii deebifachuu ni dhibaa'a. **16** Dhibaa'aan namoota hubannaadhaan deebii kennan torba caalaa ogeessa of se'a. **17** Namni lola nama bira keessa seenu, akkuma nama harkaan gurra saree qabuu ti. **18** Akkuma maraattuu ibidda yookaan xiyya namatti gad dhiisu tokkoo **19** namni, "Ani nan quose!" jedhee ollaa isaa gowwoomsus akkasuma. **20** Ibiddi yoo qoraan dhabe ni dhaama; hamiiin yoo hin jiraanne, lolli ni qabbanaa'a. **21** Akkuma cileen barbadaa ibiddaa bobeessee qoraan ibidda qabsiisu sana namni lola jaallatu lola kakaasa. **22** Dubbiin hamattuuakkuma gurshaa mi'aawuu ti; gara kutaa garaattis gad bu'a. **23** Dubbiin gaariin garaa hamaa keessaa ba'uakkuma okkotee meetiin irra dibamee ti. **24** Namni maqaa namaa balleessu tokko arrabuma ofiitiin nama tolaa of fakkeessa; garaa isaa keessatti immoo gowwoomsaa guduunfata. **25** Yoo dubbiin isaa sitti mi'aawe iyyuu isa hin amanin; wanni jibbisiisaan torba garaa isaa guuteeraatii. **26** Jal'inni isaa sobaan haguugamee dhokfamuu danda'a; hammiini isaa garuu fuula waldaa duratti ifatti ba'a. **27** Namni boolla qotu boolla keessa bu'a; nama dhagaa gangalchus, dhagaan sun isumatti deebi'a. **28** Arrabni sobu tokko warruma miidhu sana jibba; afaan saadu tokkos badiisa fida.

27 Ati waa'ee boriitiin hin boonin; waan guyyaan fidu hin beektuutii. **2** Namni bira si haa jaju malee ati afaan keetiin of hin jajin; namni kaan si haa jajuu malee hidhiin kee si hin jajin. **3** Dhagaan ni ulfaata; cirrachis ba'aa dha; tuttuqaan gowwaa garuu lachuu caalaa ulfaata. **4** Dheekkamsi gara jabeessa; aariinis guutee dhangala'a; hinaaffaa dura garuu eenyutu dhaabachuu danda'a? **5** Jaalala dhokfamee mannaa ifanna ifatti ba'e wayya. **6** Madaan michuun

nama madeessu amanamaa dha; dhungachuun diinaa garuu gowwoomsaa dha. **7** Namni quufe damma illee ni balfa; kan beela'e garuu wanni hadhaa'u iyyuu itti mi'aawa. **8** Namni mana isaatii badu tokko, akkuma simbirroo man'ee isheetti badduu ti. **9** Shittoo fi ixaanni garaa nama gammachiisu; gorsi michuus garaa nama ciibsa. **10** Michoota keetii fi michoota abbaa keetii hin gatin; yoo balaan sitti dhufe mana obboleessa keetii hin dhaqin; obboleessa fagoo jiru irra ollaa dhi'oo jiru wayya. **11** Yaa ilma ko, ogeessa ta'iitii garaa koo gammachiisi; ergasii ani nama na tuffatu hundaaf deebii kennuu nan danda'a. **12** Namni hubataan balaa argee jalaa dhokata; wallaalaan immoo ittuma deemee adabama. **13** Nama nama ormaatiif wabii ta'e irraa uffata isaa fudhadhu; yoo inni dubartii ormaatiif wabii ta'es uffata sana qabdi qabadhu. **14** Namni tokko ganamaan sagalee ol fudhatee ollaa isaa yoo eebbise wanni sun akka abaarsaatti fudhatama. **15** Niitiin nyakkiftuun, akkuma bokkaa guyya roobaa dhimmisa ooluu ti; **16** ishee ittisuun akkuma bubbee ittisuun ti yookaan akkuma zayitii harkaan qabuu ti. **17** Akkuma sibiilli sibiila qaru, namni tokko nama kaan qara. **18** Namni muka harbuu eeggatu tokko ija isaa nyaata; namni gooftaa isaa eeggatus ulfina argata. **19** Akkuma bishaan fuula namaa argisiisu sana garaan nama tokkoo eenyummaa namichaa argisiisa. **20** Du'aa fi Badiisni gonkumaa hin quufan; iji namaas akkasuma. (Sheol h7585) **21** Okkoteen waa itti baqsan meetiif; boollibiddaa immoo warqeef; namni immoo ulfina argatuun qorama. **22** Gowwa mooyyee keessatti yoo tumte iyyuu, akkuma midhaaniitti muka mooyyeetiin isa bulleessite iyyuu, ati gowwummaa isaa irraa hin balleessitu. **23** Haala bushaayeen kee keessa jiran sirriitti beeki; loon keetiifis xiyyeffannaa kenni; **24** soorumni bara baraan itti hin fufutii; gonfoonis dhaloota irraa dhalootatti hin darbu. **25** Yeroo okaan haamamee biqilaa haaraan jalaan biqilee margi tulluu irraa walitti qabamutti, **26** xobbaallaawwaniin daara baata; re'oonni immoo gatii lafa qotiisa siif ta'u. **27** Ati ofii keetii fi maatii kee, xomboreewwan kees ittiin jiraachisuuf aannan re'oottaa baay'ee ni qabaatta.

28 Namni hamaan utuu namni tokko iyyuu isa hin ari'in baqata; qajeelonni garuu akkuma leenca a jabaatu. **2** Biyya fincilu keessa bulchitoota hedduutu jira; bulchaan hubataanii fi beekaan garuu

seera eegsisa. **3** Bulchaan hiyyeessa hacuucu tokko akkuma bokkaa jaba midhaan lafa irraa balleessuu ti. **4** Warri seera didan hamoota jaju; warri seera eegan garuu isaaniin mormu. **5** Jal'oorni murtii qajeelaa hin hubatan; warri Waaqayyoon barbaadan immoo guutumaan guutuutti hubatu. **6** Sooreessa karaan isaa jal'aa ta'e mannaa hiyyeessa adeemsi isaa mudaa hin qabne wayya. **7** Namni seera eegu ilma ogeessa; michuun albaadheessa immoo abbaa isaa qaanessa. **8** Namni dhalaa fi hiiqidhaan qabeenya isaa guddifatii kam iyyuu, nama hiyyeessaaf garaa laafuu walitti qaba. **9** Nama seeraaf gurra kennuu didu kam iyyuu, kadhannaan isaa balfamaa dha. **10** Namni nama tolaa karaa jal'aa irra adeemsisu kam iyyuu kiyyoo ofii isaa keessa seena; namni balleessaa hin qabne garuu dhaala gaarii argata. **11** Namni sooreessi ogeessa of se'a; hiyyeessi hubanna qabu garuu isa qoree bira ga'a. **12** Yeroo namni qajeelaan mo'atutti gammachuu guddaata ta'a; yeroo namni hamaan aango qabatutti garuu namoonni ni dhokatu. **13** Namni cubbuu ofii dhokfatu hin milkaa'u; kan cubbuu isaa himatee irraa deebi'u garuu araara argata. **14** Namni yeroo hunda Waaqayyoon sodaatu eebbfamaa dha; kan mataa jabaatu garuu rakko keessatti kufa. **15** Namni hamaan hiyyeeyyi bulchu, akkuma leenca aaduu yookaan amaaketa wayitti ariifatuu ti. **16** Bulchaan akka malee nama cunqursu hubanna hin qabu; kan bu'aa karaa hin malleen argamu jibbu garuu bara dheeraa jiraatu. **17** Namni yakki dhiiga namaa dhangalaasuu isa irra jiru, boollatti baqata; namni tokko iyyuu isa hin gargaarin. **18** Namni adeemsi isaa mudaa hin qabne nagumaan jiraata; kan karaan isaa jal'aa ta'e garuu boollatti kufa. **19** Namni lafa isaa qotatu nyaata guddaa argata; kan yaada faayidaa hin qabne duukaa bu'u garuu hiyyumaan guutama. **20** Namni amanamaan eeba quufa; kan sooromuutti gaggabu garuu adabbii jalaa hin ba'u. **21** Nama wal caalchisuun gaarii miti; namni garuu muraa buddeenaan argachuu jedhee yakka hojjeta. **22** Namni waa kajeelu sooromuuf jarjara; inni akka hiyyummaan isa eeggatu hin beeku. **23** Namni nama ifatu dhuma irratti nama arrabaan nama saadu caalaa surraa argata. **24** Namni abbaa yookaan haadha isaa saamee, "Kun balleessaa miti" jedhu garee nama waa balleessuu ti. **25** Namni wayitti gaggabu lola kakaasa; kan Waaqayyoon amanatu garuu ni badhaadha. **26** Namni of amanatu gowwaa

dha; kan ogummaadhaan deemu immoo nagaadhaan jiraata. **27** Namni hiyyeessaaf kennu waan tokko illee hin dhabu; kan ija dunuunfatu garuu abaarsa baay'ee argata. **28** Yeroo namni hamaan aango qabatutti namoonni ni dhokatu; yeroo namni hamaan badutti garuu qajeeltonni ni baay'atu.

29 Namni ifanna baay'ee booddee mataa jabaatu kam iyyuu akkuma tasaa caba; hin fayyus. **2** Yommuu namni qajeelaan aango qabatutti, sabni ni ililcha; yommuu namni hamaan bulchu garuu sabni ni guunguma. **3** Namni ogummaa jaallatu abbaa isaa gammachiisa; milttoon sagaagaltuu garuu qabeenya isaa barbadeessa. **4** Mootiin murtii qajeelaadhaan biyyaaf nagaa buusa; kan matta'aaf gaggabu immoo biyya gargar qoqqooda. **5** Namni ollaa isaa jaju, miilluma isaatiif kiyyoo kaa'a. **6** Namni hamaan cubbuu ofii isaatiin qabama; qajeelaan garuu ni faarfata; ni ililchas. **7** Namni qajeelaan mirga hiyyeessatiif dhaabata; namni hamaan garuu dhimma akkanaa hin qabu. **8** Qoostonni magaalaa jeequ; ogeeyyiin garuu aarii qabbaneessu. **9** Yoo ogeessi gowwaa wajjin mana murtii dhaqe, gowwaan sun ni aara yookaan ni kolfa; nagaanis hin jiraatu. **10** Namoonni dhiiga dheebotan, nama amanamaa jibbu; nama tolaas ajjeesuu barbaadu. **11** Gowwaan guutumaan guutuutti aariitti of kenna; ogeessi garuu of qaba. **12** Yoo bulchaan tokko soba dhaggeeffate, qondaaltonni isaa hundi ni hammaatu. **13** Hiyyeessaa fi namni nama cunqursu waan kanaan wal fakkaatu: Waaqayyo ija lachan isaaniitiifuu agartuu kenna. **14** Yoo mootiin tokko wal qixxummaadhaan hiyyeeyyiif murtii kenne, teesoon isaa bara baraan jabaatee dhaabata. **15** Ulee fi ifannaan ogummaa kenna; daa'imni akkasumatti gad dhiifame garuu haadha isaa salphisa. **16** Yommuu hamoonni aango qabatan, cubbuutu baay'ata; qajeeltonni garuu kufaati jaraa argu. **17** Ilma kee adabadhu, inni nagaa siif kenna; lubbuu kees ni gammachiisa. **18** Iddoo mul'anni hin jirretti sabni gad dhiisi ta'a; namni seera eegu garuu eebbfamaa dha. **19** Garbichi dubbii afaanii qofaan hin sirreeffamu; inni yoo hubate illee deebii hin kennuut. **20** Ati nama jarjarsuun dubbatu argitee? Isa irra gowwaatu abdii caalu qaba. **21** Nama garbicha ofii isaa ijoollummaa isaati jalqabee qanansiis, galgalli isaa rakkina. **22** Namni aaru lola kakaasa; kan dafee aarus cubbuu hedduu hojjeta. **23** Of tuulummaan namsa isuma gad deebisa; namni hafuuraan gad of

qabu garuu ulfina argata. 24 Namni hattuu wajjin qooddatu lubbuu ofii isaa jibba; inni ni kakata; garuu waan tokko illee hin himu. 25 Nama sodaachuun kiyyoo namatti ta'a; kan Waaqayyoon amanatu garuu nagaadhaan jiraata. 26 Namni hedduun bulchaa biratti surraa argachuu barbaada; murtiin qajeelaan garuu Waaqayyo biraa dhufa. 27 Qajeelaan sobduu xireeffata; hamaan immoo nama tolaa jibba.

30 Jecha Aguur ilma Yaaqee. Dubbiin nama kanaa akkana jedhee litii'eeliitti dubbatame: "Innis litii'eeliitti fi Ukaalitti dubbate: 2 Ani dhugumaan doofaa nama hundaa gadii ti; ani hubannaa namni qabu hin qabu. 3 Ani ogummaa hin baranne yookaan beekumsa Isa Qulqulluu sanaa hin qabu. 4 Eenyutu samiitti ol ba'ee deebi'ee dhufe? Kan harki isaa bubblee walitti qabe eenyu? Namni bishaan uffataan mare eenyu? Kan daarii lafaa hunda jabeessee dhaabe eenyu? Maqaan isaatii fi maqaan ilma isaa eenyu? Mee yoo beekte natti himi! 5 "Dubbiin Waaqaa hundinuu hir'ina hin qabu; warra isatti kooluu galaniif, inni gaachana. 6 Dubbii isaatti homaa hin dabalin; yoo kanaa achii inni si ifata; atis sobduu taatee argamta. 7 "Yaa Waaqayyo ani wantoota lama sin kadhadha; isaanis utuu hamman jirutti ana hin dhowwatin. 8 Gowwoomsaa fi soba narraa fageessi; hiyyummaa yookaan sooruma naaf hin kennis; garuu buddeena koo guyyaa guyyaan naaf kennis. 9 Yoo kanaa achii ani akka malee quufee si gane 'Waaqayyo eenyuu dha?' nan jedha; yookaan hiyyoomee hatee, akkasiin maqaa Waaqa koo nan salphisa. 10 "Garbicha tokko gooftaa isaa biratti hin hamatin, yoo kanaa achii inni si abaaraa; atis waan kanatti ni gaafatamta. 11 "Dhaloota abbaa isaa abaaru kan haadha isaa illee hin eebbfnetu jira; 12 dhaloota qulqulluu of se'u, kan xurii isaa irraa hin qulqulleeffamintu jiru; 13 dhaloota iji isaa akka malee of tuulu, kan baalleen ija isaa nama tuffatutu jira; 14 dhaloota hiyyeyyii lafa irraa fixuuf rakkattoota illee gidduu namaatti balleessuuf ilkaan isaa goraadde, ha'oonee isaa immoo billaa ta'e jira. 15 "Dhulaandhulli intallan, 'Kenni! Kenni!' jedhanii iyyan lama qabdi. "Wantoota gonkumaa hin quufne sadiitu jira; kanneen gonkumaa, 'Nu ga'e!' hin jenne immoo afurtu jira: 16 isaanis Sii'ool, gadameessa maseene, lafa gonkumaa bishaan hin quufnee fi ibidda gonkumaa, 'Na ga'e!' hin jennee dha. (Sheol h7585) 17 "Ija abbaatti qosu, kan ajaja haadhaa tuffatu arraagessa

sululaatiin baafama; joobiraanis ni nyaatama. 18 "Wantoonni akka malee na dinqisiisan sadiitu jira; afur immoo ani hin hubadhu; kunis: 19 Karaan risaa samii irra, karaan bofaa kattaa irra, karaan doonii galaana guddaa irra, karaan dhiiraa immoo dubartii wajjin ta'u isaa ti. 20 "Karaan ejjituu kana: Isheen waa nyaattee afaan haqatti; ergasii immoo, 'Ani homaa hin balleessine' jetti. 21 "Lafti waan sadii jalatti hollatti; afur immoo baachuu hin dandeessu; kunis: 22 Garbicha mootii ta'u, gowwaa nyaatee quufu, 23 dubartiin jibbamte yeroo dhirsa argattu, garbittii giiftii ishee dhaaltu. 24 "Wantoonni xixinnoon afur lafa irra jiru; ta'u illee isaan akka malee ogeeyyii dha; isaanis: 25 Goondaawwan tuuta jabina hin qabnee dha; ta'u isaan yeroo bonaan nyaata isaanii walitti qaban; 26 osoleewwan uumamawwan humna hin qabnee dha; garuu kattaa keessa jiraatu; 27 hawwaannisni mootii hin qabu; garuu tarree galee yaa'a; 28 loccuun harkaan qabamuu dandeessi; garuu masaraa mootii keessatti argamti. 29 "Wantoota deemsaa tolan sadiitu jira; kanneen tarkaanfii bareedanis afurtu jira; isaanis: 30 Leenca bineensa hunda keessaa jabaa, kan waan tokko illee sodaatee duubatti hin deebine; 31 korma indaanqoo kan kooraa deemu, korbeessa re'eetii fi, mootii loltoota isaa dura deemu. 32 "Ati yoo of jajuudhaan gowwoomte, yookaan yoo hammina malatte, harka kee afaan kee irra kaa'adhu! 33 Akkuma aannan raasuun dhadhaa baasu, funyaan micciiruunis dhiiga baasu sana, aarii kakaasuun lola fida."

31 Jecha Lemuu'eel mootichaa kan haati isaa isa barsiifte: 2 "Maali yaa ilma ko, maali yaa ilma gadameessa ko, maali yaa ilma wareega ko, 3 humna kee dubartoota irratti, jabina kee warra mootota balleessan irratti hin fixin. 4 "Yaa Lemuu'eel, wanni kun moototaaf hin malu; daadhii wayinii dhuguun moototaaf hin malu; dhugaatii cimaatti gaggabuunis bulchitootaaf hin malu; 5 kunis akka isaan dhuganii waan seerri jedhu dagatanii warra hacuucaman hunda mirga isaanii hin dhowwanneef. 6 Warra baduuf jiraniif dhugaatii cima, warra jireenyi itti hadhaa'eef daadhii wayinii kennis; 7 isaan dhuganii hiyyummaa isaanii haa irraanfatan; rakkina isaanis deebi'anii hin yaadatin. 8 "Warra ofii isaaniiif dubbachuu hin dandeenyeeef, mirga warra gatamaniitifis falmi. 9 Afaan kee banadhu; murtii qajeelaas kennis; mirga

hiyyeeyyiitii fi rakkattootaatiif falmi.” **10** Niitii amala gaarii qabdu eenyutu argachuu danda'a? Isheen lula diimaa caalaa gati qabeettii dha. **11** Dhirsi ishee guddisee ishee amanata; inni waan faayidaa qabu tokko illee hin dhabu. **12** Isheen bara jireenya ishee guutuu waan gaarii isaaf fiddi malee isa hin miitu. **13** Isheen suufii fi quncee talbaa barbaaddee harka ishee kan hojii jaallatuun footi. **14** Isheen akkuma doonii daldalaatti lafa fagoodhaa nyaata ishee fidatti. **15** Isheen utuu lafti hin bari'in hirribaa kaatee maatii isheetiif nyaata kenniti; xomboreewwan isheefis hojii qooddi. **16** Isheen lafa qotiisaa hubattee ilaaltee bitti; waan hojjetee argattu keessaa wayinii dhaabdi. **17** Isheen jabinaan mudhii ishee hidhattee hojiidhaaf irree ishee jabeeffatti. **18** Isheen akka daldalli ishee bu'aa qabu hubatti; ibsaan ishees halkaniin hin dhaamu. **19** Mukni itti jirbii maran harka ishee keessa jira; quba isheetiin immoo calii qabatti. **20** Isheen hiyyeessaaf harka hiixatti; dhabaadhaaf illee harka bal'ifti. **21** Yoo cabbiin bu'e illee isheen maatii isheetiif hin yaaddoftu; isaan hundinuu uffata bildiimaa uffataniiruutii. **22** Isheen wayyaa siree dha'atti; uffata dhiilgee quncee talbaa haphii irraa hojjetames uffatti. **23** Dhirsi ishee yommuu karra magaalaa dura, jaarsolii biyyaa gidduu taa'u ni kabajama. **24** Isheen wayyaa quncee talbaa dhooftee gurgurti; daldaltootaafis sabbata dhi'eessiti. **25** Isheen jabinaa fi ulfina uffatti; bara dhufaa jiruttis kolfuu dandeesi. **26** Afaan ishee ogummaadhaan banatti; gorsi gara laafinaas arraba ishee irra jira. **27** Isheen mana ishee to'atti; isheen buddeena dhibaa'ummaas hin nyaattu. **28** Ijoolleen ishee ka'anii, eebbfamtuu jedhuun; dhirsi ishees akkasuma jedhaan; akkana jedhees ishee jaja: **29** “Dubartoonni hedduun waan gaarii hojjetu; ati garuu isaan hunda caalata.” **30** Simboon nama gowwoomsa; miidhaginnis ni darba; dubartiin Waaqayyoona sodaattu garuu galateeffamtuu dha. **31** Bu'aa harka ishee kennaafii; hojiin ishee karra magaalaa duratti ishee haa jaju.

Lallaba

1 Dubbii lallabaa ilma Daawit, isa Yerusaalem keessaatti mootii ta'e sanaa: **2** Lallabichi, "Faayidaa hin qabu! Faayidaa hin qabu! Guutumaan guutuutti faayidaa hin qabu! Wanni hundinuu faayidaa hin qabu" jedha. **3** Namni hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabu hunda keessaa, bu'aa maalii argata? **4** Dhaloonni ni dhufa; dhaloonni ni darba; lafti garuu bara bараan jiraatti. **5** Biiftuun ni baati; biiftuun ni lixxi; gara baate sanatti deebei'uufis ni ariifatti. **6** Bubbeen gara kibbaatti bubbisa; gara kaabaattis ni deebei'a; innis naanna'uma naanna'ee deema; karaa isaa irras deddeebi'a. **7** Lagni hundi galaanatti yaa'a; galaanni garuu hin guutu. Lageen garuma dhufanitti deebei'anii yaa'u. **8** Wanni hundinuu hamma namni tokko dubbachuu danda'u caalaa dadhabsiisa dha. Iji argee hin quufu; yookaan gurri dhaga'ee hin guutu. **9** Wanni duraan ture ammas ni ta'a; wanni duraan hojjetame ammas ni hojjetama; aduudhaa gaditti wanni haaraan tokko iyyuu hin jiru. **10** Wanni namni tokko, "Ilaa! Wanni kun haaraa dha" jechuu danda'u kam iyyuu jiraa? Wanni kun duraanuu bara dheeraan dura as ture; bara keenyaan dura iyyuu asuma ture. **11** Namoonni bara durii hin yaadataman; kanneen dhufuuf jiranis warra isaan duubaan dhufaniin hin yaadataman. **12** Ani Lallabaan, Yerusaalem keessatti mootii Israa'elin ture. **13** Ani waan samii gaditti hojjetame hunda ogummaadhaan qu'adhee qoradhee bira ga'uuf of kenneen ture. Waaqni ba'aa ulfaataa akkamii nama irra kaa'e! **14** Ani waan aduudhaa gaditti hojjetame hunda argeera; hundi isaanii iyyuu faayidaa hin qaban; kun akkuma nama bubbbee ari'uu ti. **15** Wanni jal'ifame tokko deebei'ee hin qajeelfamu; wanni hin jirres lakkaa'amuu hin danda'u. **16** Anisakkana jedheen yaade; "Kunoo, ani nama anaan dura Yerusaalemin bulchaa ture kam iyyuu caalaa guddadhee ogummaas dabalandheera; ani muuxannoo ogummaatii fi beekumsaa guddaa argadheera." **17** Kanaafuu ani ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachuufin of kenne; garuu ani akka wanni kunis bubbbee ari'uu ta'e nan baradhe. **18** Ogummaa guddaa keessa gadda baay'eetu jiraatii; akkuma beekumsi dabalamuu gaddis dabalamaa.

2 Ani garaa koo keessatti, "Ani waan gaarii barbaaduudhaaf gammachuudhaan sin qoraati mee kottu" jedheen yaade. Garuu wanni kunis waan faayidaa hin qabne ta'uu isaa nan mirkaneeffadhe. **2** Anis, "Kolfi gowwummaa dha; gammachuunis maal fayyada?" nan jedhe. **3** Anis utuma qalbiin koo ogummaadhaan na qajeelchaa jiruu gowwummaa qabadhee daadhii wayiniitiin of gammachiisu nan yaale. Waan namoonni bara jireenya isaanii muraasa keessatti samii gaditti hojjetan arguu nan fedhe. **4** Ani hojii guddaa nan hojjedhe: Manneen ijaaarradhee wayiniis dhaabadhe. **5** Ani iddoobiqiltuutii fi iddoobashannanaa qopheeffadhee mukkeen ija naqatan kanneen gosa hundaa achi keessa nan dhaabadhe. **6** Bosona mukkeen guddachaa jiranii ittiin obaafachuufis kuusaa bishaanii nan qopheeffadhe. **7** Ani garboota dhiiraa fi dubartii nan bitadhe; garboota mana kootti dhalatan biraas nan qabaadhe; nama naan dura Yerusaalem keessa jiraate kam iyyuu caalaa loonii fi bushaayee hedduu nan horadhe. **8** Ani meetii fi warqee, qabeenya moototaatii fi kutaawwan biyyaa walitti nan qabadhe. Ani faarfattoota dhiiraa fi dubartii akkasumas saajjatoowwan nama gammachiisan hedduu qaban ture. **9** Kanaafuu ani akka malee guddadhee nama anaan dura Yerusaalem keessa ture kam iyyuu caale. Waan kana hunda keessatti ogummaan koo anuma wajjin ture. **10** Ani waan iji koo hawwe hunda isa hin dhowwine; garaa koos gammachuu tokko illee hin lagne. Garaan koo hojii koo hundatti gammade; kunis dadhabbi koo hundaaf badhaasa ture. **11** Ta'us ani yeroon waan harki koo hojjete hundaa fi waanan argachuuf jedhee itti dadhabe hubadhee ilaaletti, wanni hundi akkuma bubbbee ari'uuti malee faayidaa hin qabu ture; aduudhaa gaditti bu'aan tokko iyyuu hin turre. **12** Anis yaada koo gara ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachuuutti nan deebifadhe. Namni mootii iddoobu'u tokko waan duraan hojjetame caalaa maal gochuu danda'a? **13** Ani akkuma ifni dukkanira wayyu sana, akka ogummaan gowwummaa irra wayyu nan arge. **14** Ogeessi mataa isaa keessaa ija qaba; gowwaan garuu dukkanira keessa deema; ani garuu akka galgalli isaan lamaanii tokkuma ta'e nan hubadhe. **15** Ergasii ani akkana jedheen garaa koo keessatti nan yaade; "Wanni gowwaa quunname, anaanis ni quunnama; yoos ani ogeessa ta'uudhaan

maalan argadha ree?" Ani garaa koo keessatti, "Kunis faayidaa hin qabu" nan jedhe. **16** Ogeessi akkuma gowwaa yeroo dheeraaf hin yaadatamuutii; bara dhufuuf jiru keessa isaan lachuu ni irraanfatamu. Ogeessis akkuma gowwaa du'uu qaba! **17** Sababii wanni aduu gaditti hojjetamu na gaddisiiseef ani jirenya nan jibbe; kun hundinuu bubbbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu. **18** Ani sababii nama ana duubaan dhufuuf waan kana dhiisuu qabuuf, waanan aduudhaa gaditti itti dadhabe hunda nan jibbe. **19** Eenyutu akka inni ogeessa yookaan gowwaa ta'u beeka? Ta'us inni hojii ani aduudhaa gaditti yaalii fi ogummaa koo itti dhangalaase hundatti abbaa ta'a. Kunis faayidaa hin qabu. **20** Kanaafuu garaan koo sababii hojii koo dadhabsiisaan ani aduudhaa gaditti itti dadhabe hundaatiif abdii kutachuu jalqabe. **21** Namni tokko hojii isaa ogummaan, beekumsaa fi harka toliisaan hojjeteer ergasii immoo waan qabu hunda nama homaa itti hin dadhabiniif dhiisuu qabaatii. Wanni kunis faayidaa hin qabu; hammina guddaadhas. **22** Namni tokko dadhabbiis isatiif yaalii cimaa aduudhaa gaditti godhe sana hundaaf maal argata? **23** Hojiin isaa bara jirenya isaa hunda rakkinaa fi gadda; sammuun isaa halkan iyyuu hin boqotu. Kunis waan faayidaa hin qabnee dha. **24** Namni nyaatee dhugee hojii isatti gammaduu caalaa homaa gochuu hin danda'u. Ani akka wanni kun harka Waaqaatii dhufe nan arge; **25** Waaqaan malee eenyutu nyaachuu yookaan gammaduu danda'a? **26** Waaqni nama isa gammachiisuuuf ogummaa, beekumsaa fi gammachuu kenna; nama cubbamaa garuu akka inni namicha Waaqa gammachiisuuuf kennuuf jedhee hojii qabeenya walitti qabuutii fi kuusuu hojjetu godha. Kunis bubbbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

3 Wanni hundinuu yeroo qaba; hojiin samiidhaa gaditti hojjetamu hundis waqtii qaba: **2** Dhalachuuuf yeroo qaba; du'uufis yeroo qaba; dhaabuuf yeroo qaba; buqqisuuuf yeroo qaba; **3** ajeesuuuf yeroo qaba; fayyisuufis yeroo qaba; diiguuf yeroo qaba; ijaaruufis yeroo qaba; **4** boo'uuf yeroo qaba; kolfuuufis yeroo qaba; gadduuf yeroo qaba; sirbuufis yeroo qaba; **5** dhagaa bittinneessuuuf yeroo qaba; walitti qabuufis yeroo qaba; hammachuuf yeroo qaba; hammachuu dhiisuuufis yeroo qaba; **6** barbaaduuf yeroo qaba; barbaaduu dhiisuuufis yeroo qaba; kaa'uuf yeroo qaba; gatuufis

zeroo qaba; **7** tarsaasuuuf yeroo qaba; hodhuufis yeroo qaba; cal'isuuf yeroo qaba; dubbachuufis yeroo qaba; **8** jaallachuun yeroo qaba; jibbuufis yeroo qaba; loluuf yeroo qaba; nagaafis yeroo qaba. **9** Hojjetaan tokko dadhabbiis isaa irraa bu'aa maalii argata? **10** Ani ba'aa Waaqni namoota irra kaa'e argeera. **11** Inni waan hunda yeruma isaatti miidhagsee tolcheera. Akkasumas yaada baraa baraa garaa namootaa keessa kaa'e. Ta'us isaan waan Waaqni jalqabaa hamma dhumaatti hojjete beekuu hin danda'an. **12** Ani akka namootaaf bara jirenya isaanii keessa wanni gammaduu fi waan gaarii hojjechuu caalu tokko iyyuu hin jirre nan beeka. **13** Tokkoon tokkoon namaa nyaatee dhugee bu'aa hojii isaa hundatti gammaduu kenna Waqaqaa ti. **14** Ani akka wanni Waaqni hojjetu hundi bara baraan jiraatu beeka; wanni tokko illee itti hin dabalamu; wanni tokko iyyuuus irraa hin fudhatamu. Waaqni akka namoonni isa sodaataniiif waan kana godha. **15** Wanni amma jiru kam iyyuu duraanuu tureera; wanni dhufuuf jirus duraanuu jira ture; Waaqni waan darbes deebisee fida. **16** Anis aduudhaa gaditti waan biraa nan arge; kunis: Iddoo murtiin qajeelaan jiraachuu malu, hamminatu ture; iddo qajeelummaan jiraachuu malu immoo jal'natu ture. **17** Ani garaa koo keessatti akkana jedheen yaade; "Waaqni qajeeltotaa fi hamoota, gara murtiitti ni fida; wanni hundinuu, hojiin hundinuuus yeroo ni qabaatii." **18** Ani amma illee akkana jedhee garaa koo keessatti nan yaade; "Waaqni akka isaan akkuma bineensotaa ta'uu isaanii arganiif ilmaan namaa qora. **19** Wanni nama irra ga'u, bineensota irras ni ga'a; lachan isaanii iyyuu waanuma tokkotu eeggata; akkuma inni tokko du'u, inni kaanis ni du'a. Hundi isaanii hafuuruma tokko qabu; namni bineensa caalaa faayidaa argatu tokko illee hin qabu. Wanni hundinuu faayidaa hin qabu. **20** Isaan hundi idduma tokko dhaqu; hundinuu biyyoo irraa dhufan; hundinuuus biyyootti deebi'u. **21** Akka hafuurri namaa ol ba'ee hafuurri bineensaa immoo lafa keessa seenu eenyutu beeka?" **22** Kanaafuu ani sababii wanni sun ixaa isaa ta'eef akka namaaf wanni hojii isatti gammaduu caalu tokko iyyuu hin jirre nan arge. Akka inni waan isa duubaan ta'u arguuf eenyutu isa fiduu danda'a?

4 Ani ammas ilaalee cunqursaa aduudhaa gaditti adeemsifamaa jiru hunda nan arge: Ani imimmaan cunqurfamtootaa nan arge; nama isaan jajjabeessu

tokko illes hin qaban; humni gama cunqursitoota isaanii ture; isaan nama isaan jajjabeessu tokko ille hin qaban. 2 Anis akka warri du'an, kanneen kanaan dura du'an, jiraattota amma lubbuudhaan jiraatan caalan nan labse. 3 Garuu namni hamma ammaatti hin dhalatin kan hammina aduudhaa gaditti hoijetamu hin argin, lachan isaanii irra wayya. 4 Anis akka dadhabbiin hojii hundii fi milkaa'uun hundi hinaaffaa namni ollaa isaa wajjin qabu irraa burqu nan arga. Kunis bubblee ari'uun dha; faayidaas hin qabu. 5 Gowwaan harka isaa maratee taa'a; foonuma ofii isaa nyaata. 6 Dadhabbi fi bubblee ari'uudhaan konyee lama argachuu irra nagaan konyee tokko argachuu wayya. 7 Ani amma illee waan faayidaa hin qabne tokko aduudhaa gaditti nan arge: 8 Nama kophaa isaa jiraatu tokkotu jira; innis ilma yookaan obboleessa hin qabu ture. Yeroo hunda hojiitti dadhaba; ta'us iji isaa qabeenya isaa ilaalee quufe hin jedhu. Innis, "Ani eenyuu jedheen dadhaba? Maaliifan gammachuus of laga?" jedhee gaafate. Kunis faayidaa hin qabu; hojii bu'aa hin qabnee dha! 9 Isaan sababii hojii isaaniiif gatii gaarii waan argataniif nama tokko irra nama lama wayya: 10 Yoo inni tokko kufe, inni kaan ol isaa qaba. Garuu namni kufee kan ol isa kaasu hin qabne garaa nama nyaata! 11 Yoo namoonni lama wajjin ciisan itti ho'a; nama tokko garuu akkamitti kophaa isaa itti ho'uu danda'a? 12 Namni tokko mo'atamuu danda'a; namoonni lama garuu of irraa deebisuu danda'u. Funyoon fo'aa sadiin fo'ame dafee hin citu. 13 Mootii dulloomaa fi gowwaas si'achi gorsa hin fudhanne irra, dargaggeessa hiyyeessa ogeessa wayya. 14 Inni yoo hiyyumaan mootummaa sana keessatti dhalate iyyuu mana hidhaatii ba'ee mootii ta'uu danda'atii. 15 Ani akka namni aduudhaa gad jiraate hundi dargaggeessa mootii dhaalu sana duukaa bu'e nan arge. 16 Baay'inni nama fuula isaanii dura jiruu hamma hin qabu ture. Warri duubaan dhufan garuu dargaggeessa dhaalu sanatti hin gammanne. Kun hundis bubblee ari'uun dha; faayidaas hin qabu.

5 Ati yeroo gara mana Waaqaa dhaqxu tarkaanfii kee eeggadhu. Dhaggeeffachuuuf dhi'aachuuun aarsaa gowwootaa dhi'eessuu caala; isaan akka hammina hojjechaa jiran hin beekaniitii. 2 Fuula Waaqaa durattii waan tokko dubbachuuuf afaan keetiin hin jarjarin; garaan kees hin ariifatin. Waaqni samii keessa jira; ati immoo lafa irra jirta; kanaafuu dubbiin kee haa

gabaabbaatu. 3 Abjuun baay'ina hojitiin dhufa; haasaan gowwaas baay'ina dubbiitiin beekama. 4 Ati yeroo wareega tokko Waqaaf wareegdutti wareega sana of irraa baasuuf lafa irra hin harkifatin. Inni gowwootatti hin gammadu; ati wareega kee of irraa baasi. 5 Wareeganii of irraa baasuu dhiisuu mannaa wareeguu dhiisuu wayya. 6 Afaan kee cubbuu keessa si hin buusin. Ergamaa mana qulqullummaatiin, "Wareegni koo dogoggora ture" hin jedhin. Waaqni maaliif waan ati jettetti aaree hojii harka keetii balleessa? 7 Abjuun baay'eenii fi dubbiin baay'een faayidaa hin qaban. Kanaafuu Waaqa sodaadhu. 8 Ati yoo hiyyeessa aanaa tokko keessatti hacuucamee murtii qajeelaa fi mirgi dhownatame argite, waanakkanaa hin dinqisiifatin; qondaalli tokko qondaala isaa oliitiin ilaalaamaatii; isaanin olittis qondaaltonni biraajiru. 9 Faayidaan lafa irraa argamu kan nama hundaa ti; mootichi mataan isaa iyyuu qonna lafaa irraa fayyadama. 10 Nama maallaqa jaalatu kam iyyuu maallaqni isaa hin ga'u; nama qabeenya jaalatu illee galiin isaa isaa hin quubsu. Kunis faayidaa hin qabu. 11 Akkuma qabeeniyi baay'atuun, warri nyaatanis ni baay'atu. Yoos abbootiin qabeenya ijumaan ilaalu malee faayidaa maalii argatu ree? 12 Xinnaas nyaatu, guddaa nyaatu, hirribni hojjetaa tokkoo mi'aawaa dha; baay'inni qabeenya garuu sooreessa tokko hirriba dhowwa. 13 Ani aduudhaa gaditti hammina nama gaddisiisuu nan arge; kunis: qabeenya abbuma isaa miidhuuf kuufame, 14 yookaan qabeenya milkii dhabuudhaan badee yeroo namichi sun ilma dhalchetti ilma isatiif homaa hin hafinii dha. 15 Namni qullaadhuma isaa gadameessa haadha isatiif ba'a; inni akkuma dhufetti deebi'ee deema. Inni waan itti dadhabe keessaa waan tokko illee harkatti qabatee hin deemu. 16 Kunis hammina nama gaddisiisuu dha: Namni akkuma dhufetti deema; inni waan bubbeedhaaf dadhabuuf faayidaa maalii argata? 17 Inni bara jireenya isaa hunda yaaddoo, dhukkubbii fi aarii guddaadhaan dukkana keessatti nyaata. 18 Anis akka namni bara jireenya isaa kan Waaqni isaaaf kenne gabaabaa kana keessa nyaatee dhugee hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabe sanatti illee gammaduun isaaaf gaarii fi barbaachisaa ta'e nan hubadhe; qoodni isaa kanumaatii. 19 Akkasumas Waaqni nama kamiifuu badhaadhummaa fi qabeenya kennee akka inni itti gammadu, akka inni qooda ofii isaa fudhatee hojii ofii isaaatti gammadu isa godhuun

isaa, kennaa Waaqaa ti. **20** Sababii Waaqni garaa isaa gammachuudhaan guuteef inni bara jirenya isaa baay'ee hin yaadatu.

6 Ani aduudhaa gaditti waan hamaa biraa argeera; kunis akka malee namatti ulfaata: **2** Waaqni akka namni waan garaa isaatti hawwu tokko iyyuu hin dhabneef qabeenya, badhaadhummaa fi ulfina isaaaf kenne; Waaqni garuu akka inni itti gammadu hin goone; qooda namichaa nama ormaatu itti gammada. Kun waan faayidaa hin qabnee dha; hammina nama gaddisiisuudhas. **3** Namni tokko ijoollee dhibba qabaatee waggoota baay'ee jiraachuu danda'a; inni hamma fedhe jiraatu illee yoo qabeenya isaatti gammaduu baatee awwaala gaariis argachuu baate, ani, "Isaa mannaa gatata wayya" nan jedha. **4** Inni akkasumaan dhufa; dukkan keessa bada; maqaan isaaas dukkananaa haguugama. **5** Inni yoo aduu arguu baate iyyuu yookaan yoo homaa beekuu baate iyyuu boqonaa namichi sun argatu caalaa boqonaa qabaata. **6** Inni wagga kuma yeroo lama jiraatu illee yoo jirenya gaarii hin jiraatin, namni hundi idduma tokko dhaqa mitii? **7** Dadhabbiin nama hundaa afaanuma isatiif; fedhiin isaa garuu yoom iyyuu hin guutu. **8** Ogeessi maaliin gowwaa caala? Hiyyeessi akka itti fuula namootaa dura jiraatu beekuudhaan faayidaa maalii argata? **9** Hawwiidhaan jooru mannaa waan iiji argu wayya. Kunis bubblee ari'u malee faayidaa hin qabu. **10** Waan jiru hundaaf duraanuu maqaan ba'eera; maalummaan namaas beekamaa dha; namni tokko iyyuu nama isa caalaa humna qabuun morkachuu hin danda'u. **11** Dubbiin akkuma baay'atuun faayidaa dhaba; yoos wanni sunakkamii nama kam iyyuu fayyada? **12** Bara jirenya namaa kan inni akkuma gaaddisaatti keessa ba'ee darbu gabaabaa faayidaa hin qabne kana keessa eenyutu waan namaaf gaarii ta'e beeka? Waan erga inni deemee booddee aduudhaa gaditti ta'us eenyutu isatti himuu danda'a?

7 Shittoo urgaa'aa irra maqaa gaarii wayya; guyyaa dhalootaa irra guyyaa du'aa wayya. **2** Mana cidhaa dhaquu mannaa mana boo'ichaa dhaquu wayya; galgalli nama hundaa du'umaatii; namni lubbuun jiraatu waan kana garaatti haa qabatu. **3** Fuulli gaddu waan garaa gammachiisuu kolfa irra gadda wayya. **4** Qalbiin ogeessaa mana boo'ichaa jira, qalbiin gowwaa garuu mana gammachuu jira. **5** Sirba gowwootaa

dhaga'uu mannaa ifannaa ogeessaa dhaggeeffachuu wayya. **6** Kolfi gowwaaakkuma qoraattii xuwee jalaa xaaxa'u ti. Kunis faayidaa hin qabu. **7** Cunqursaan ogeessa gowwaa godha; matta'aanis sammuu nama xureessa. **8** Jalqaba waan tokkoo irra dhuma isaa wayya; of tuuluu irras obsa wayya. **9** Hafuura keetiin aaruuf hin ariifatin; aariin bobaa gowwootaa keessa jiraatii. **10** Ati, "Barri durii maaliif bara kana caale?" hin jedhin; waan kana gaafachuu ogummaa miti. **11** Ogummaanakkuma dhaalaa waan gaarii dha; warra aduu arganiifis bu'aa qaba. **12** Akkuma maallaqni da'oo ta'e sana ogummaanis da'oo dha; faayidaan beekumsaa garuu kana: innis ogummaan warra ishee qabaniif jirenya kennuu ishee ti. **13** Waan Waaqni hojjete mee ilaali: Waan inni jal'ise eenyutu qajeelchuu danda'a? **14** Yommuu yeroon gaarii ta'utti gammadi; yommuu yeroon hammaatu garuu itti yaadi: Waaqni isa tokko hojjete isa kaanis hojjeteera. Kanaafuu namni egeree isaa beekuu hin danda'u. **15** Ani jirenya koo kan faayidaa hin qabne kana keessatti waan kana lachuu argeera; kunis: Qajeelaan qajeelummaa isatiin baduu isatiif fi hamaan immoo hammina isatiin bara dheeraa jiraachuu isaa ti. **16** Ati akka malee qajeelaan hin ta'in; yookaan akka malee ogeessa hin ta'in; maaliif of galaafatta? **17** Ati akka malee hamaa hin ta'in; gowwaas hin ta'in; maaliif utuu yeroon kee hin ga'in duuta? **18** Utuu isa kaan gad hin dhiisin waan tokko qabaachuu gaarii dha. Namni Waaqa sodaatu waan hundaan ni milkaa'a. **19** Ogummaan, bulchitoota magaalaa tokko keessa jiran kudhan caalaa nama ogeessa tokko humna qabeessa gooti. **20** Namni qajeelaan waan qajeelaan malee cubbuu tokko illee hin hojjenne lafa irra hin jiru. **21** Waan namni jedhu hunda hin dhaggeeffatin; yoo kana goote utuu hojjetaan kee si abaaruu dhageessaa; **22** ati mataan kee iyyuu yeroo baay'ee namoota kaan akka abaarte garaan kee beekaatii. **23** Ani waan kana hunda ogummaadhaanan qoradhee, "Ani ogeessan ta'a" nan jedhe. Wanni kun garuu narraa fagoo ture. **24** Wanti jiru hundi fagoo dha; gad fagoo dha; eenyutu qoratee bira ga'uu danda'a? **25** Kanaafuu ani gara ogummaa fi maalummaa wantootaa hubachuutti, sakatta'uutti, qorachuutti akkasumas hammina gowwummaatii fi maraatummaa gowwummaa hubachuutti qalbii koo nan deebifadhe. **26** Ani waan du'a caalaa hadhaa uu nan arge; kunis: dubartii kiyyoo taate, kan yaadni ishee

kiyyoo, harki ishee immoo foncaa ta'ee dha. Namni Waaqa gammachiisu ishee jalaa ni ba'a; cubbamaan garuu isheedhaan qabama. **27** Lallabaanakkana jedha; "Kunoo wanni ani qoradhee bira ga'e kanaa dha: "Mala isaa beekuuf waan tokko fuudhanii waan kaanitti dabaluu dha; **28** ami ammas nan sakatta'e; garuu hin arganne. Ani kuma keessaa dhiira qajeelaa tokko nan argadhe; hunduma isaanii keessaa garuu dubartii qajeeltuu tokko iyyuu hin arganne. **29** Kunoo ani waan kana qofa nan argadhe: Waaqni qajeeltota godhee ilmaan namaa uume; namoonni garuu mala baay'ee barbaacha deeman."

8 Kan akka nama ogeessaa eenu? Eenyutu hiikkaa waan tokkoo beeka? Ogummaan fuula namaa ibsa; nyaara guurames ni hiika. **2** Ati sababii fuula Waaqaa duratti kakuu galteef ajaja mootii eegi. **3** Fuula mootii duraa deemuuf hin jarjarin. Waan hamaa keessatti hin hirmaatin; inni waan fedhe kam iyyuu ni godhaatii. **4** Sababii dubbiin mootii waan hundaa ol ta'eef eenyutu, "Ati maal hojjechaa jirta?" isaan jechuu danda'a? **5** Namni ajaja mootii eegu kam iyyuu hin midhamu; qalbiin ogeessaa immoo yeroo fi haala mijaa'aa beeka. **6** Rakkinni namaa akka malee isatti ulfaatu iyyuu wanni hundi yeroo fi haala mijaa'aa qabaatii. **7** Sababii namni tokko iyyuu waan eger ta'u hin beekneef, eenyutu waan dhufuu jiru isatti himuu danda'a? **8** Namni tokko iyyuu hafuura isaa of keessatti dhowwuu hin danda'u; kanaafuu eenu iyyuu guyyaa du'a isaa irratti humna hin qabu. Akkuma namni tokko yeroo waraanaatti duula keessaa hin ari'amne sana, hamminnis warra isa hojjetu gad hin dhiisu. **9** Anis qalbii koo gara waan aduudhaa gaditti hojjetamu hundaatti deebifadhee waan kana hunda nan arge. Yeroon namni tokko warra kaan humnaan nan bulcha jedhee ofuma miidhu jira. **10** Ergasiis ani hamoota iddo qulqulluu seenanii ba'aa turan sana akka isaan awwaalaman nan arge; isaanis magaalaa itti waan akkasi hojjetan keessatti ni jajamu ture. Kunis faayidaa hin qabu. **11** Sababii yakka hojjetame tokkootiif adabbiin dafee hin kennamneef, garaan namootaa mala hammina hojjechutiin guutama. **12** Cubbamaan tokko yeroo dhibba yakka hojjetee bara dheeraa jiraatu iyyuu, ani akka namoonni Waaqa sodaatan kanneen sodaadhaan fuula isaa dura jiraatan nagaa qabaatan nan beeka. **13** Ta'us hamoonni sababii Waaqa hin sodaanneef nagaa hin qabaatan; barri

jireenya isaaniis akka gaaddidduu hin dheeratu. **14** Waan faayidaa hin qabne kan lafa irratti ta'u tokkotu jira; kunis qajeeltota waan hamootaaf malu argatanii fi hamoota waan qajeeltotaaf malu argatanii dha. Ani wanni kun faayidaa hin qabu nan jedha. **15** Kanaafuu namaaf wanni aduudhaa gaditti nyaachuu, dhuguu fi gammaduu caalu tokko iyyuu sababii hin jirreef ani akka namni jireenyatti gammadu nan gorsa. Akkasiin bara jireenya isaa kan Waaqni aduudhaa gaditti kenneef hunda keessatti hojii isaa irratti gammachuun isa duucaa bu'a. **16** Ani yommuun qalbii koo gara ogummaa beekuu fi hojii namni utuu iji isaa halkanii fi guyyaa hirriba hin argatin hojjetu ilaaluutti deebifadhetti, **17** waan Waaqni hojjetu hunda nan arge. Namni tokko iyyuu waan aduudhaa gaditti ta'a jiru hubachuu hin danda'u. Namni waan kana bira ga'uuf tattaaffatu iyyuu hiikkaa isaa argachuu hin danda'u. Ogeessi waan beeku yoo of se'e illee inni dhugumaan hubachuu hin danda'u.

9 Kanaafuu ani waan kana hunda garaatti qabadhee akka qajeelaan, ogeessii fi hojjiwwan isaanii harka Waaqaa keessa jiran nan hubadhe; garuu namni tokko iyyuu akka jaalalli yookaan jibbi isa eeggatu hin beeku. **2** Nama qajeelaa fi jal'aa, nama gaarii fi hamaa, nama qulqulluu fi xuraa'aa, warra aarsaa dhi'eessanii fi warra hin dhi'eessine hunda galgalli isaanii tokkuma. Waanuma nama gaarii irra ga'utu, cubbammaa irras ga'a; waanuma warra kakuu seenan irra ga'utu, warri kakuu seenuu sodaatan irra ga'a. **3** Hamminni waan aduudhaa gaditti ta'u hunda keessa jiru kanaa dha: Galgalli nama hundaa tokkoo dha. Kana malees garaan namootaa hamminaan guutameera; bara jireenya isaanii keessas maraatummaatu garaa isaanii keessa jira; ergasii isaan warra du'anitti dabalamu. **4** Namni warra lubbuun jiran hundatti dabalamu kam iyyuu abdii qaba. Leenca du'ee mannaa saree lubbuun jirtu wayyaati! **5** Warri lubbuun jiran akka du'an ni beekuutii; warri du'an garuu homaa hin beekan; isaan si'achi gatii hin qaban; yaadannoonaan isaanii iyyuu ni irraanfatama. **6** Jaalalli isaanii, jibbi isaaniiitii fi hinaaffaan isaanii erga badee tureera; isaan waan aduudhaa gaditti ta'u kam iyyuu keessatti lammata qooda hin qabaatan. **7** Sababii Waaqni waan ati hojjetetti gammadeef dhaqiiitii nyaata kee gammachuudhaan nyaadhu; daadhii wayinii keetiis garaa gammadduun dhugi. **8** Yeroo hunda uffata adii

uffadhu; zayitiinis mataa kee irraa hin dhabamin. **9** Bara jirenyaa kan faayidaa hin qabne, kan Waaqni aduudhaa gaditti siif kenne kana hunda bara kee kan faayidaa hin qabne hunda keessatti haadha manaa kee kan jaallattu wajjin gammachuudhaan jiraadhu. Jirenyaa fi hojii ati aduudhaa gaditti itti dadhabde sanaaf qoodni kee kanumaatii. **10** Waan harki kee hojjechuu danda'u hunda humna kee guutuudhaan hojjedhu; awwaala ati itti deemuuf jirtu keessa hojiin yookaan yaadni yookaan beekumsi yookaan ogummaan hin jiruutii. (**Sheol h7585**) **11** Ani aduudhaa gaditti waan biraar geera: Fiigichi warra saffisaniif yookaan lolli irree jabeeyyiif miti; yookaan nyaanni ogeeyyiif yookaan qabeenyi hubattootaa yookaan fudhatama argachuun beektotaaf miti; yeroo fi carraan hunda isaanii argata. **12** Namni tokko iyyuu yeroon isaa yoom akka ta'e hin beeku: Akkuma qurxummiin kiyyoo hamaadhaan qabamu, yookaan akkuma simbirri kiyyoodhaan qabamu sana namoonnis bara hamaa akkuma tasaa isaanitti dhufuu qabamu. **13** Ani amma illee fakkeenyaa ogummaa kan akka malee na dinqisiise kana aduudhaa gaditti nan arge: **14** Magaalaal xinnoo namoonni muraasni keessa jiraatan tokkotu ture. Mootiin jabaan tokkos isheetti ba'ee marse; koobii biyyoo guddaa naanxesee itti ijaare. **15** Yeroo sanatti hiyyeessa ogeessa tokkotu magaalaal sana keessa jiraachaa ture; innis ogummaa isatiin magaalattii baraare. Namni tokko iyyuu garuu hiyyeessa sana hin yaadanne. **16** Kanaafuu ani, "Jabina irra ogummaa wayya" nan jedhe. Ogummaan hiyyeessa sanaa garuu ni tuffatame; dubbiin isaas fudhatama hin arganne. **17** Iyya bulchaa gowwootaa irra hasaasa ogeessaatii dhaga'ama. **18** Meeshaalee waraanaa irra ogummaa wayya; cubbamaan tokko garuu waan gaarii hedduu balleessa.

10 Akkuma tisiisni duute tokko shittoo ajeessitu sana gowwummaan xinnoon ogummaa fi ulfina balleessa. **2** Yaadni ogeessaatii karaa mirgaa, yaadni gowwaan yoo karaa deemu illee qalbii hin qabu; akka gowwaan ta'es nama hundatti argisiisa. **4** Yoo dheekkamsi bulchaa tokkoo sitti hammaate, ati iddo kee gad hin dhiisin; tasgabbaa'uun dogoggora guddaa hambisuu danda'atii. **5** Hamminni ani aduudhaa gaditti arge tokko jira; kunis dogoggora bulchaan tokko uumuu

dha. **6** Utuma badhaadhonni iddo gad aanu qabatanii jiranuu, gowwoonni iddo ulfinaa qabatu. **7** Ani utuma ilmaan moototaa akka garbootaa miillaan deemanii garboonni immoo fardaan utuu deemanii nan arge. **8** Namni boolla qotu kam iyyuu ofuma isatiin keessa bu'a; nama dallaa cabsee keessaan ba'u kam iyyuu bofatu idda. **9** Namni dhagaa baasu kam iyyuu dhagaa sanaan miidhamuu danda'a; namni jirma baqaqsu hundinius jirmuma sanaan miidhama. **10** Qottoon doomee afaan isaa yoo hin qaramin, humna guddaa barbaachisa; ogummaan garuu milkaa'innna fida. **11** Bofti tokko utuu hin raateffamin yoo nama idde, namichi bofa raatessu sun homaa hin argatu. **12** Dubbiin afaan ogeessaatii ba'u ulfina qaba; namni gowwaan immoo hidhii ofii isatiin bada. **13** Dubbiin isaa jalqabatti gowwummaa dha; dhuma irratti garuu maraatummaa hamaa dha; **14** namni gowwaan dubbi baay'isa. Namni tokko iyyuu waan dhufuu jiru hin beeku; eenyutu waan isa duubaan ta'u isatti himuu danda'a? **15** Dadhabbiin gowwaa isuma butuchiti; inni karaa gara magaalaatti geessu hin beeku. **16** Yaa biyya mootiin kee mucaa turee, kan ilmaan moototaa kee ganamaan nyaatanii dhugan siif wayyoo. **17** Yaa biyya mootiin kee sanyii beekamaa irraa dhalate, kan ilmaan moototaa utuu machaa'uuf hin ta'in, jabina argachuuf jedhanii yeroo malutti nyaatanii dhugan, ati eebbfamtuu dha. **18** Dhibaa'ummaan, mana duuiffisa; harki hin hojjenne mana dhimmisiisa. **19** Cidhi kolfaaf qopheeffama; daadhiin wayiniis jirenyaa gammachiisa; maallaqni immoo deebii waan hundaa ti. **20** Sababii simbirri samii dubbi kee geessituuf, yookaan simbirri barrisaatii jirtu dhaqxee waan ati jettu himtuuf, ati yaada kee keessatti mootii hin arrabsin; yookaan kutaa hiribaa keessatti sooreessa hin abaarin.

11 Buddeena kee bishaan gubbaa buusi; guyyaa baay'ee booddee deebiftee argattaatii. **2** Qabeenyaa kee iddo torbatti yookaan saddeetitti qoodi; balaa biyyatti dhufuu jiru hin beektuutii. **3** Duumessi yoo bishaaniin guutame, bokkaa lafatti gad dhangalaasa. Mukni tokko yoo kibbatti yookaan kaabatti jige, idduma itti kufe sana ciisa. **4** Namni qilleensa eeggatu tokko hin facaafatu; kan duumessa ilaallatus hin haammatu. **5** Ati akkuma daandii bubbbee, yookaan akka itti namni gadameessa haadhaa keessatti

uumamu hin beekne sana, hojii Waaqaa, Uumaa waan hundaa sana illee beekuu hin dandeessu. **6** Inni kun yookaan inni sun, yookaan lachanuu wal qixxee tolu; inni kam akka tolu hin beektuutii; ati sanyii kee ganamaan facaafadhu; galgalas harki kee hojii malee hin taa'in. **7** Ifni mi'aawaa dha; aduu arguunis ija gammachiisa. **8** Namni yoo hammam waggoota baay'ee jiraate illee, inni hunduma isaatti gammadaa haa jiraatu. Garuu inni guyyoota dukkanaa haa yaadatu; isaan ni baay'atuutii. Wanni dhufuuf jiru hundinuu faayidaa hin qabu. **9** Yaa dargaggeessa, hamma dargaggummaa keessa jirtutti gammadi; bara dargaggummaa keetii keessas garaan kee si haa gammachiisu. Yaada garaa keetii, waanuma iji kee argu duukaa bu'i; garuu akka Waaqni waan kana hundaaf gara murtiitti si fidu beekkadhu. **10** Kanaafuu garaa kee keessaa yaaddoo balleessi; sababii dargaggummaa fi jabinni faayidaa hin qabneef dhagna kee keessaa hammina baasii gati.

12 Utuu guyyaan rakkinaa hin dhufin, utuu barri ati itti, "Ani itti hin gammadu" jettu hin ga'in, bara dargaggummaa keetii keessa Uumaa kee yaadadhu; **2** utuu aduu fi ifni, ji'ii fi urjiin hin dukkanaa'in, utuu duumessi bokkaatti aanee hin deebi'in, **3** yeroo itti eegdonni manaa hollatani namoonni jajjaboon immoo gugguufanitti, yeroo itti warri midhaan daakan sababii muraasa ta'aniif hojii dhiisanii, kanneen foddaa keessaan ilaalan arguu dadhabanitti, **4** yeroo itti balballi daandii guddaatti geessu cufamee sagaleen dhagaa daakuu immoo gad bu'aa deemutti, yeroo itti namni waca simbirrootiin dammaqee sirbi ishee hundi garuu gad bu'aa deemutti, **5** yeroo itti namni lafa ol dheeraa fi balaa daandii irraa sodaatu, yeroo itti mukni lawuzii daraaru, yeroo itti korophisni tiratuu fi hawwiin nama keessaa badutti Uumaa kee yaadadhu. Ergasii namni mana isaa bara baraatti gala; warri boo'anis daandii irra deddeebi'u. **6** Utuu funyoon meetii hin citin, yookaan utuu waciitiin warqee hin cabin isa yaadadhu; utuu okkoteen burqaa biratti hin caccabin, yookaan utuu geengoon ittiin bishaan warraaban boolla bishaanii biratti hin cabin, **7** utuu biyyoon lafa turetti hin deebi'in, utuu hafuurris Waaqa isa kennetti hin deebi'in isa yaadadhu. **8** Lallabaanis, "Wanni hundi faayidaa hin qabu! Faayidaa hin qabu! Wanni hundi faayidaa hin qabu!" jedha. **9** Lallabaan sun ogeessa qofa utuu hin ta'in beekumsas namaaf

ni qooda ture. Inni itti yaadee, qoratee fakkeenya baay'ee tartibaan kaa'eera. **10** Lallabaan kun jecha sirii argachuuuf jedhee qorate; wanni inni barreesses qajeelaa fi dhugaa dha. **11** Dubbiin ogeessaaakkuma meeshaa ittiin loon oofanii ti; jechi isaa kan walitti qabamesakkuma mismaara jabeefamee rukutamee ti; kanas tiksee tokkotu kenne. **12** Yaa ilma ko, waan kana irraa hafe hunda of eeggadhu. Kitaaba hedduu barreessuun hojii dhuma hin qabnee dha; qu'annaan baay'eenis nama dadhabsiisa. **13** Amma wanni hundinuu dhaga'ameera; dhumni dubbii kunoo ti; Waaqa sodaadhuu malu guddaan isa kanaatii. **14** Waaqni hojii hunda, waan dhokfame hundas gaarii yookaan hamaa taanaan murtiitti dhi'eessaatii.

Weedduu

1 Weedduu Weeddota Solomoon. **2** Inni dhungoo afaan isaatiin na haa dhungatu; jaalalli kee daadhii wayinii caalaatii. **3** Urgaan shittoo keetii namatti tola; maqaan keeakkuma shittoo dhangalaafamee ti. Kanaafuu dubarran si jaallatu! **4** Na fudhadhuu deemi; si duukaa fiignaa! Mootichi diinqa isaatti ol na galfate. Michoota Nu sitti gammannee ililchina; jaalala kees daadhii wayinii caalaa jajanna. Ishee Si jaallachuun isaaniiakkam sirrii dha! **5** Intallan Yerusaalem, aniakkuma dafkaana Qeedaar,akkuma golgaa dafkaana Solomoonis gurraattii dha; garuu bareedduu dha. **6** Sababii ani gurraattii ta'eef, ija babaaftee na hin ilaalin; aduutu na gurraachesseetii. Ilmaan haadha koo natti aaranii akka ani iddo dhaabaa wayinii eegu na taasisan; ani garuu iddo dhaabaa wayinii koo hin eegganne. **7** Yaa isa ani si jaalladhu, iddo bushayee kee tikfattuu fi iddo itti guyyaa saafaa hoolota kee boqochiifattu natti himi. Ani maaliifan akka dubartii fuula ishee haguugattee bushaayee michoota keetii bira asii fi achi joortu tokkoo ta'a? **8** Yaa dubartii dubartoota hunda caalaa bareeddu, ati yoo beekuu baatte hoolota duukaa bu'i; ilmoolee re'oota keetiis dafkaana tiksootaa bira tikfadhu. **9** Yaa jaalallee ko, ani akka farda dhalaa fardeen gaarii Fara'oон harkisan keessaa tokkootti sin ilaala. **10** Maddiin kee amartii gurraatiin, mormii kees dirata warqeetiin miidhagfameera. **11** Nu warqee gurraa meetiidhaan wal make siif tolchina. **12** Utuma mootichi maaddiitti dhi'aatee jiruu shittoon koo urgaa isaa kenne. **13** Michuu koo anaaf korojoo qumbii ti; inni guntuta koo gidduu boqota. **14** Michuu koo anaaf hurbuu daraaraa heennaa kan iddo dhaabaa wayinii Een Gaadiitii dhufee dha. **15** Yaa jaalallee ko, atiakkam bareedda! Dinqiiakkam bareedda! Iji kee gugee fakkaata. **16** Yaa michuu ko, atiakkam miidhagda! Dinqiiakkam namatti tolta! Margi lalisaan sree keenya. **17** Dareersumaan mana keenya birbirsa; dagaleen isaa immoo gaattiraa dha.

2 Ani daraaraa Shaaroon; daraaraa sulula keessaa ti. **2** Jaalalleen koo dubarran kaan gidduu tiakkuma daraaraa qoraattii keessaa ti. **3** Michuu koo dargaggoota gidduuttiakkuma muka hudhaa kan mukkeen bosonaa keessa jiruu ti. Ani gaaddisa isaa

jala taa'uu nan jaalladha; iji isaas natti mi'aawa. **4** Inni galma cidhaatti na geesse; akeekni inni naaf qabu jaalala. **5** Sababii ani jaalalaan gaggabeef isin bixxillee wayiniitiin na jajjabeessaa; muka hudhaatiinis na haaromsaa. **6** Harki isaa bitaa mataa koo jala jira; harki isaa mirgaa immoo na hammata. **7** Yaa intallan Yerusaalem, ani kuruphee fi borofaan isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feetee kaatutti jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsiinaa. **8** Sagaleen michuu kootii, tulluuwan irra utaalee gaarran irras qaari'ee dhufaa jira. **9** Michuu kooakkuma kuruphee yookaan korma gadamsaa ti. Kunoo inni dallaa keenya duuba dhaabatee foddaa keessaan ilaala qaawwa keessaanis mimil'achaa jira. **10** Michuu koo dubbateeakkana naan jedhe; "Yaa miidhagduu koo ka'il! Bareedduu koo kottuu na wajjin deemi. **11** Kunoo! Ganni darbeera; bokkaanis caamee sokkeera. **12** Daraaraan lafa irratti mul'ateera; waqtin sirbaa ga'eera; wacni gugees biyya keenya keessatti dhaga'amaa jira. **13** Mukni harbuu ija jalqabaa baasuu jalqabeera; wayiniin daraares urgaa kenneera. Yaa miidhagduu ko, ka'ii kottu; yaa bareedduu koo na wajjin deemi." **14** Gugee koo kan holqa dhagaa keessaa, kan iddo dhoksaatulluu cinaa keessaa, mee fuula kee na argisiisi; mee sagalee kee na dhageessisi; sagaleen kee mi'aawaadhaati; fuulli kees namatti tola. **15** Mee waangoo, waangoodhuma xixinnoo ishee kanneen iddo dhaabaa wayinii balleessitu nuuf qabaa; iddoon dhaabaa wayinii keenya daraaraa jiraatii. **16** Michuu koo kanuma koo ti; anis kan isaa ti; inni daraaraa keessa dheechifata. **17** Yaa michuu ko, hamma bari'ee gaaddisni baddutti deebi'i;akkuma kuruphee yookaanakkuma korma gadamsaa kan tulluuwan irra jiruus ta'i.

3 Ani halkan guutuu sreee koo irra ciisee nama garaan koo jaallatu sana nan barbaade; ani isan nan barbaade; garuu isa hin arganne. **2** Ani amma ka'een magaala keessa, daandliiwanii fi oobdiowan irra nan deema; nama garaan koo jaallatu sana nan barbaada. Kanaafuu ani isan nan barbaade; garuu isa hin arganne. **3** Eegdonni utuu magaala keessa naanna'anuu na argan; anis, "Michuu koo argitanii?" jedheen isaan gaafadhe. **4** Aniakkuman xinnoo isaan bira darbeen, nama lubbuun koo jaallattu sana nan argadhe. Anis isan nan qabadhe; hamman mana

haadha kootti, diinqa haadha koo ishee garaatti na baatte sanaatti ol galchutti gad isa hin dhiisne. **5** Yaa intallan Yerusaalem, ani kuruphee fi borofaan isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feetee kaatutti, jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsinaa. **6** Isheen qumbii fi ixaana urgooftuu daldaltootaa hunda irraa hujjetameen urgeeffamteeakkuma utubaa aaraa gammoojii keessaa ol baatu kun eenu? **7** Kunoo! Siree Soloomoon kan loltoota jaatama warra Israa'el keessaa bebeekamoo ta'aniin marfamteerti. **8** Hundi isaanii goraadee hidhatu; hundinuu muuxannoo waraanaa qabu; tokkoon tokkoon isaanii goraadee isaanii luqqeettuutti hidhatanii lola halkaniitiif qophaa'an. **9** Soloomoon mootichi ofii isaatii gaarii tol fate; innis muka Libaanoon irraa tol fate. **10** Inni utubaa isaa meetiidhaan hujjete; jala isaa garuu warqeedhaan hujjete. Teessoon isaa kirrii diimaa dhiilgeedhaan hujjetame; keessi isas jaalala intallan Yerusaalemiitiin bareechamee hujjetame. **11** Yaa intallan Xiyoon gad ba'atii Soloomoon Mooticha ilaala; inni gonfoo haati isaa gaafa fuudha isaa, guyyaa garaan isaa gammadetti, mataa isaa irra keesseef sana kaa'ateera.

4 Yaa bareedduu ko, ati akkam miidhagda! Dinqii ati akkam bareedda! Iji kee haguuggii kee duubaan gugee fakkaata. Rifeensi mataa keetiiakkuma karra re'oottaa kan gaara Gili'aad irraa gad bu'uu ti. **2** Ilkaan keeakkuma karra hoolotaa kan rifeensi irraa haadamee dhiqamee ol dhufaa jiruu ti. Tokkoon tokkoon isaanii lakkuu qabu; isaan keessa maseenni tokko iyyuu hin jiru. **3** Hidhiin keeakkuma kirrii bildiimaa ti; haasaan kee namatti tola. Maddiin kee lamaan haguuggii kee keessatti roomaanii tokkicha iddo lamatti qoodame fakkaata. **4** Mormi kee gamoo Daawit kan mi'a lolaa itti kuusuu ifjaarame sana fakkaata; isa irratti gaachana kumatu rarraafama; hundinuu gaachana loltootaa ti. **5** Guntunni kee lamaanakkuma ilmoolee kuruphee kanneen lakkuu dhalatanii daraaraa keessa dheedanii ti. **6** Hamma bari'ee gaaddisni baduutti, ani gara tulluu qumbiittii fi gara gaara ixaanaa nan dhaqa. **7** Yaa jaalallee ko, ati guutumaan guutuutti bareedduu dha; ati mudaatokko illee hin qabdu. **8** Yaa misirrittii ko, Libaanoonii na wajjin kottu; Libaanoonii na wajjin kottu. Fiixee Amaanaa irraa, fiixee Seniir, fiixee Hermoon irraa gad bu'i; holqa leencaa keessaa, tulluu oolmaa qeerransaa

irraas gad bu'i. **9** Yaa obboleettii ko, yaa misirrittii ko, ati qalbii koo hatteerta; ati mil'uu ija keetii tokkoon, faaya morma keetii tokkoon qalbii koo hatteerta. **10** Yaa obboleettii ko, yaa misirrittii ko, jaalalli kee akkam nama gammachiisa! Jaalalli kee daadhii wayinii caalaa, urgaan shittoo keetiiis urgooftuu kam iyyuu caalaa akkam namatti tola! **11** Yaa misirrittii ko, hidhiin keeakkuma dhaaba dammaa nadhii coccobsa; aannanii fi dammi arraba kee jala jira. Urgaan uffata keetii akkuma urgaan Libaanoon. **12** Yaa obboleettii ko, yaa misirrittii ko, ati akkuma iddo biqiltuu cufamee ti; ati burqaa dallaan itti ijaarame fi madda chaappaan cufamee dha. **13** Biqiltuun kee iddo roomaanii kan ija filatamaa heennaa fi naardoos qabuu dha; **14** akkasumas naardoosii fi marga urgaau, qundhii fi qarafaa, muka ixaanaa gosa garaa garaa, qumbii, argeessaa fi urgooftuu akka malee gaarii hunda qaba. **15** Ati burqaa biqiltuu keessaa ti; bishaan boollaa yaa'u kan Libaanoon irraa gad dhangala'uu dha. **16** Yaa bubbee kaabaa dammaq; bubbeen kibbaas kottu! Akka urgaan isaa naannoo hunda waliin ga'uuf biqiltuu koo irratti bubbisi. Michuun koo dhufee, biqiltuu seenee ija filatamaa haa nyaatu.

5 Yaa obboleettii ko, misirrittii ko, ani dhufee biqiltuu koo seeneera; ani qumbii koo urgooftuu koo wajjin walitti qabadheera. Ani dhaaba damma koo nadhii isaa wajjin nyaadheera; daadhii wayinii koos aannan koo wajjin dhugeera. Michoota Yaa michoota, nyaadhaa dhugaa; jaalalas dhugaa quufaa. **2** Ani rafeera; garaan koo garuu dammaqeera. Mee dhaggeeffadhaa! Michuun koo balbala rurrukutaa jiraatii; inniakkana jedha; "Yaa obboleettii ko, miidhagduu ko, gugee koo kan mudaan hin qabne, balbala naaf bani. Mataan koo fixeensaan, rifeensi koos jiidha halkaniitiin tortoreera." **3** Ani uffata koo of irraa baaseera; akkamittan deebisee uffadha ree? Miilla koo dhiqadheera; akkamittan deebisee xureessa ree? **4** Michuun koo qaawwa balbalaatiin harka galche; lapheen koo isaaf ni dha'ate. **5** Ani michuu kootiif balbala banuuf nan ka'e; qabannoo balbalaa irrattis harka koo irraa qumbiin, quba koo irraa immoo qumbiin dhangala'aan coccobe. **6** Ani michuu kootiif balbala nan bane; michuun koo garuu achi hin jiru; inni deemeera. Deemuu isaattis garaan koo ni rifate. Ani isa nan barbaade; garuu hin arganne.

Ani isa nan waame; inni garuu hin owwaanee. 7 Eegdonni utuu magaalaa keessa naanna'anuu na argan. Isaanis na reebanii na madeessan; warri dallaa eegan sunis wayyaa koo narraa baafatan! 8 Yaa intallan Yerusaalem, isin michuun koo yoo argitan jaalalaan dhukkubsachuu koo akka isatti naaf himtan isinan kakachiisa. 9 Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareedu, michuun kee maaliin warra kaan caala? Ati kan akkas nu kakachiiftu, michuun kee maaliin warra kaan caala? 10 Michuun koo diimaa cululuqaa dha; inni namoota kuma kudhan keessaa ni mul'ata. 11 Mataan isaa warqee akka malee qulqulluu dha; rifeensi mataa isaa jigaa dha;akkuma arraagessaas gurraacha. 12 Iji isaaakkuma gugee burqaa bishaanii biraan kan aannaniin dhiqamee akka faayaatti kaa'atamuu dha. 13 Maddiin isaaakkuma madabii biqiltuu urgooftuu kan shittoo baasuu ti. Hidhiin isaaakkuma daraaraa qumbiin irraa coccobuu ti. 14 Harki isaaulee warqee kan biiraleedhaan faayeffamee dha. Dhagni isaaakkuma ilka arbaa kan sanpeeriin miidhagfamee dha. 15 Miilli isaa utubaa dhagaa adii kan baattuu warqee qulqulluu irraa hoijetame irra dhaabamee dha. Bifti isaaakkuma Libaanoon,akkuma birbirsa Libaanoon filatamaa dha. 16 Dubbiin isaa waan hunda caalaa mi'aawaa dha; inni guutumaan guutuutti namatti tola. Yaa intallan Yerusaalem, kun michuu koo ti; kun michuu koo ti.

6 Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareedu, michuun kee eessa dhaqe? Akka nu si wajjin barbaanuuuf michuun kee garamitti gore? 2 Michuun koo iddo biqiltuu keessa hoolota isaa tikfachuu fi daraaraa walitti qabachuuf jedhee gara iddo biqiltuu, lafa madabiin biqiltuu urgooftuuwwanii jirutti gad bu'eera. 3 Ani kan michuu koo ti; michuun koos kanuma koo ti; inni daraaraa keessa dheechifata. 4 Yaa jaalallee ko, atiakkuma Tiirzaa bareedduu dha;akkuma Yerusaalem namatti tolta;akkuma loltoota faajjii baataniis ulfina qabda. 5 Ija kee narraa buqqisi; inni na jeeqeeraatii. Rifeensi mataa keetiiakkuma karra re'oota Gili'aad irraa gad bu'anii ti. 6 Ilkaan keeakkuma karra hoolotaa kan dhiqamee ol dhufaa jiruutti. Tokkoon tokkoon isaanii lakkuu qabu;isaan keessa maseenni tokko iyuu hin jiru. 7 Maddiin kee lamaan haguuggii kee keessatti roomaanii tokkicha iddo lamatti qoodame fakkaata. 8 Mootittiwwan jaatamni, saajjatoon saddeettamnii fi dubarran lakkooobsa hin

qabne qulqulluu jiraachuu danda'u; 9 gugeen koo kan mudaa tokko iyuu hin qabne sun kan addaa ti; ishee haadha isheetiif intala tokkittii dha; haadha ishee deesseefis filatamtuu dha. Dubarran ishee arganii ishee eebbisani; mootittiwwanii fi saajjatoowwanis ishee jajan. 10 Kan akka boruu baqaquutti mul'attu, kan akka ji'aa bareeddu, kan akka biiftuu iftu, kan akka urjiwwan tooraan yaa'anii ulfina qabdu kun eenyu? 11 Anis daraaraa sulula keessatti dhi'oo biqile arguuf, akka wayiniin hudhaa baase yookaan akka roomaaniin daraaree ilaaluuf gara lafa qotiisa ocholooniitti gad nan bu'e. 12 Utuu ani hin hubatin, lubbuun koo gaarii mootii saba kootii keessa na teessiste. 13 Yaa Sulaamaaxittii deebi'i; deebi'i; akka nu si ilaaluuf deebi'i; deebi'i! Isa Isinakkuma nama sirba Mahanayiim ilaaluutti maaliif Sulaamaaxittii ilaaltu?

7 Yaa intala ilma mootii, miilli kee kophee keessatti akkam bareeda! Gudeedni kee miidhagaan sun dooqa gatii guddaa kan ogeessi hojii harkaa tolche fakkaata. 2 Handhurri kee xoofoo geengoo kan takkumaa daadhiin wayinii wal makaan keessaa hin dhabamin fakkaata. Mudhiin kee immoo tuullaa qamadii kan daraaraadhaan marfame fakkaata. 3 Guntunni kee lamaanakkuma ilmoolee kuruphee kanneen lakkuu dhalatanii ti. 4 Mormi kee gamoo ilka arbaa fakkaata. Iji kee haroo Heshboon kan karra Baatrabii biraan fakkaata. Funyaan kee gamoo Libaanoon kan gara Damaasqoo gad ilaalu fakkaata. 5 Mataan keeakkuma Tulluu Qarmeloos gonfoo siif ta'a. Rifeensi mataa keetii afaa mana mootii fakkaata; mootiin dheerina isaaatiin qabamee booji'ama. 6 Yaa jaalallee ati gammachuu kee wajjin akkam bareedda;akkamis namatti tolta! 7 Dhaabni kee dhaaba meexxiifakkaata; guntunni kees hurbuu ijaa fakkaata. 8 Anis, "Muka meexxi kana nan yaabbadha; ija isaa nan qabadha" nan jedhe. Guntunni keeakkuma hurbuu wayinii, urgaan hafuura keetiiakkumaurgaa hudhaa ti; 9 afaan keesakkuma daadhii wayinii kan akka malee gaarii ta'ee ti. Ishee Daadhiin wayinii suutumaan hidhii fi ilkaan irra gad yaa'ee gara michuu koo haa dhaqu. 10 Ani kan michuu koo ti; hawwiin isaaanumaaaf. 11 Yaa michuu ko, kottu mee gara baadiyyaa haa deemnu; gandoota achii keessa haa bullu. 12 Akka mukni wayinii hudhaa baafate, akka

daraaraan ija banatee fi akka roomaaniin daraare ilalauf ganama bariin kaanee gara iddo dhaabaa wayinii haa deemnu; anis achitti jaalala koo siif nan kenna. **13** Hudhaan urgaa isaa gad dhiisa; yaa michuu ko, wanni ansiif kuuse, haaraa fi moofaanis wanni filatamaan hundi balbala keenya dura jira.

8 Utuu ati akka obboleessa koo kan harma haadha koo hodhee guddatee naa taatee! Ani yoon alatti si arge sin dhungadhan ture; namni tokko iyuu na hin tuffatu. **2** Anis si dura deemee mana haadha koo ishee na barsiifte sanaatti sin geessa ture. Akka ati dhugduufis daadhii wayinii kan mi'eeffame cuunfaa roomaanii koos siifin kenna ture. **3** Harki isaa bitaa mataa koo jala jira; harki isaa mirgaa immoo na hammata. **4** Yaa intallan Yerusaalem, ani isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feetee kaatutti jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsinaa. **5** Kan michuu isheetti irkattee gammoojji keessaa ol dhufaa jirtu kun eenyu? Ishee Ani muka hudhaa jalatti sin kakaase; haati kee achitti si ulfoofte; achumattis ciniinsfattee si deesse. **6** Akkuma chaappaatti laphee kee irra, akkuma chaappaatti irree kee irra na kaa'adhu; jaalalli akkuma du'aa jabduudhaati; hinaaffaan isaas akkuma awwaalaa hamaa dha. Inni akkuma ibidda balal'uu, akkuma arraba ibidda jabaa boba'a. (**Sheol h7585**) **7** Bishaan baay'een jaalala dhaamsuu hin danda'u; lagnis dhiqee isa balleessuu hin danda'u. Namni tokko qabeenya mana isaa hunda yoo jaalalaaf kenne qabeenyi sun guutumaan guutuutti ni tuffatama. **8** Nu obboleettii xinnoo tokko qabna; isheen guntuta iyuu hin baafne. Guyyaa isheen heerumaaf kadhatamtutti nu obboleettii keenyaaf maal goona? **9** Utuu isheen dallaa dhagaa taatee nu silaa gamoo meetii ishee irratti ijaarra ture. Utuu isheen balbala taatee nu silaa birbirsaan ishee marsina. **10** Ani dallaa dhagaa ti; guntunni koos akkuma gamoo ti. Kanaafuu ani fuula isaa duratti akkuma nama nagaa fidu tokkootti nan ilaalam an ture. **11** Solomoon Ba'aal Haamoon keessaa iddo dhaabaa wayinii qaba ture; innis iddo dhaabaa wayinii ofii isaa qottuuwanitti kiraan kennate. Tokkoon tokkoon isaaniis ija argatan irraa meetii saqili kuma tokko fiduufii qabu ture. **12** Iddoon dhaabaa wayinii kootii, kanuma koo ti; yaa Solomoon, saqiliin kumni sun sumaaf; dhibbi lama immoo kan warra ija isaa eeganii ti. **13** Yaa ishee iddo biqiltuu keessa jiraattu, michoonni sagalee kee

dhaggeeffachaa jiru; mee anis nan dhaga'a! **14** Yaa michuu ko, dafii kottu; akka kuruphee yookaan akka korma gadamsaa kan gaara urgooftuu irra burraaquin ta'i.

Isaayyaas

1 Mul'ata Isaayyaas ilmi Amoos bara bulchiinsa Uziyan, bara Yootaam, bara Aahaazii fi bara Hisqiyaa keessa waa'ee Yihuudaatii fi Yerusaalem arge. **2** Yaa Samiiwan dhaga'aa! Yaa lafa dhaggeeffadhu! Waaqayyoakkana jedhee dubbateeraatii: "Ani ijoollee horadheen guddifadhe; isaan garuu natti finciliini. **3** Qotiyoon gooftaa isaa, harreenis gola gooftaa isaa ni beeku; Israa'el garuu hin beeku; sabni koo hin hubatu." **4** Yaa saba cubbamaa, uummata balleessaan itti baay'ate, ilmaan warra waan hamaa hoijetuu, ijoollee xuraa'ummaadhaan guutamte isiniif wayyoo! Isaan Waaqayyoon dhiisaniiru; Qulqullicha Israa'el sana tuffatanii dugda isaanii itti garagalfataniiru. **5** Isin si'achi maaliif rukutamtu? Maaliif fincila keessa jiraatu? Mataan keessan guutuun miidhameera; garaan keessan guutuunis dadhabeera. **6** Faana miilla keessaniitii hamma gubbee mataa keessaniitti, fayyaa hin qabdan; madaa fi dirmammuun, madaan dhiigu, kan hin qulqulloofne yookaan hin maramne yookaan zayitiidhaan hin laafne. **7** Biyyi keessan duwwaa hafteerti; magaalaawwan keessan ibiddaan gubamaniiru; alagoonni fuuluma keessan duratti lafa qotiisaa keessan saamu; akkuma waan ormi ishee saameettis onti. **8** Intalli Xiyoon akkuma da'anno iddoor dhaabaa wayinii keessaatti, akkuma daasii lafa qotiisa buqqee keessaatti, akkuma magaalaan marfame tokkootti dhiifamti. **9** Utuu Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u hambaa muraasa nuuf hambisuu baatee, nu silaa akkuma Sodoom taanee, Gomoraa fakkanna turre. **10** Yaa bulchitoota Sodoom dubbii Waaqayyo dhaga'aa; yaa saba Gomoraa, Seera Waaqa keenyaa dhaggeeffadhaa! **11** Waaqayyoakkana jedha; "Baay'inni aarsaa keessanii anaaf maali?" Ani aarsaa gubamu kan korbeeeyii hoolaattii fi horii gabbifamanii baay'een qaba; ani dhiiga korommii looniitti, kan xobbaallaawwan hoolaattii fi re'eetti hin gammadu. **12** Isin yommuu fuula koo duratti mul'achuuf dhuftan, akka oobdii koo dhidhiittan eenyutu isin irraa barbaade? **13** Kennaan faayidaa hin qabne fiduu dhiisaa! Ixaanni keessan na jibbisiisa. Ayyaana Baatii, Sanbataa fi yaa'ii keessan jechuunis wal ga'ii keessan hamaa sana ani hin fedhu. **14** Ayyaana Baatii keessanii fi ayyaanota keessan bebbeekamoo lubbuun koo

ni jibbiti. Isaan ba'aa natti ta'aniiru; anis obsuu dadhabeera. **15** Yeroo isin kadhannaaf harka keessan bal'ifattan, ani ija koo isinan dhokfadha; yoo isin kadhaa baay'ee kadhattan illee ani hin dhaggeeffadhu. Harki keessan dhiigaan guutameera! **16** Dhiqadhaati of qulqulleessaa. Hojii keessan hamaa sana fuula koo duraa balleessa! Yakka hojjechuus dhiisaa; **17** waan qajeelaa hojjechuus baradhaa! Murtii qajeelaa barbaadaa; warra hacuucame jajjabeeessaa. Ijoollee abbaa hin qabneef falmaa; haadha hiyyeessatiif dhaabdhaha. **18** Waaqayyoakkana jedha; "Kottaa wal qoraa; cubbuun keessan yoo akka bildiimaa ta'e iyyuu, inni addaatee akka cabbii ni ta'a; yoo akka alala diimate iyyuu, akka suufii ni addaata. **19** Isin yoo fedhii qabaattanii ajajamtan, waan lafti baafuu filatamaa ni nyaattu; **20** garuu yoo diddanii finciltan goraadeetu isin nyaata." Afaan Waaqayyo waan kana dubbateeraatii. **21** Akka magaalaan amanamtun sun sagaagaltuu taate ilalaal! Isheen dur murtii qajeelaadhaan guutamtee qajeelummaan ishee keessa jiraata ture; amma immoo namoota nama ajjeesantu ishee keessa jiraata! **22** Meetiin kee ligidaa'eera; daadhiin wayinii kee filatamaan bishaaniin makameera. **23** Bulchitoonni kee fincilootta; michuu hattuwwanii ti; isaan hundinuu matta'aa jaallatu; kennaas akka malee barbaadu. Isaan ijoollee abbaa hin qabneef hin falman; himata haadha hiyyeessaa hin dhaggeeffatan. **24** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Jabaan Israa'el sun akkana jedha: "Ani amajaajota koo irraa boqonaa nan argadha; diinota koos haaloo nan baafadha. **25** Ani harka koo sitti nan deebisa; ligidaa'ummaa kees akka malutti sirraa nan haqa; xurii kee hundas sirraa nan balleessa. **26** Ani akkuma bara durii abbootii murtii iddootti, akkuma jalqabaatti gorsitoota kee illee siifin deebisa. Ergasii ati magaalaan qajeelummaa, magaalaan amanamtuu jedhamtee ni waamamta." **27** Xiyoon murtii qajeelaadhaan, qalbii jijiirrattoonni ishee immoo qajeelummaadhaan furamu. **28** Fincitoonni fi cubbamoonni garuu ni caccabu; warri Waaqayyoon dhiisanis ni badu. **29** "Isin sababii muka qilxuu itti gammaddan sanaatiif ni qaanoftu; sababii iddoor biqiltuu filattan sanaatiif immoo ni salphattu. **30** Isin akka qilxuu baalli irraa harca'ee, akka iddoor biqiltuu bishaan hin qabnee ni taatu. **31** Namni jabaan akkuma huubaa, hojiin isaa akkuma qaanqee ta'a;

isaan lachuu walumaan gubatu; namni ibidda sana dhaamsus hin jiru.”

2 Wanni Isaayyaas ilmi Amoos waa'ee Yihuudaatii fi

Yerusaalem arge kanaa dha: 2 Bara dhumaan keessa, tulluun mana qulqullummaa Waaqayyoo tulluuwan hunda keessaa ol dheeratee dhaabata; inni tulluuwan caalaa ol ol jedha; saboonni hundinuu gara isaatti yaa'u. 3 Namoonni baay'een dhufaniiakkana jedhu; “Kottaa gara tulluu Waaqayyoo, gara mana Waaqa Yaaqoob ol baanaa. Inni akka nu daandii isaa irra deemnuuf karaa isaa nu barsiisa.” Seerri Xiyoon keessaa, dubbiin Waaqayyoo immoo Yerusaalem keessaa ni ba'a. 4 Inni saboota gidduutti murtii kenna; namoota hedduudhaafis ni murteessa. Isaan goraadee isaanii tumanii maarashaa tolfatu; eebuu isaanii tumanii haamtuu tolfatu. Sabni tokko saba biraatti goraadee hin luqqifatu; yookaan lolaaf nama hin leenjifatan. 5 Yaa mana Yaaqoob, kottaa ifa Waaqayyoo keessa deddeebinaa. 6 Kanaafuu saba kee, mana Yaaqoob dhiifteerta. Isaan bartee Ba'a Biiftutiin guutamaniiru; akkuma Filisxeemotaa falfala hoijetu; duudhaa namoota ormaattis ni cihu. 7 Biyyi isaanii meetii fi warqeent guutamteerti; qabeenyi isaanii dhuma hin qabu. Biyyi isaanii fardeeniin guutamteerti; gaariiwwan isaanii dhuma hin qaban. 8 Biyyi isaanii waaqota tolfaamoodhaan guutamteerti; isaan hojjidhuma harka isaanii, waanuma qubni isaanii tolcheef sagadu. 9 Kanaafuu namni gad qabama; ilmaan namaa gad deebifamu; ati isaanii hin dhiisin. 10 Argamuu Waaqayyoo isa sodaachisaa fi surraa ulfina isaa duraa, kattaa keessa lixu; lafa keessas dhokadhu! 11 Iji nama of tuuluu gad qabama; of jajuun namootaas gad deebifama; gaafas Waaqayyo qofatu ol ol jedha. 12 Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u warra of jajuu fi warra of tuulu hundaaf, warra ol ol jedhan hundaaf guyyaa tokko qaba; isaanis gad deebifamu. 13 Inni birbirsa Libaanoon dheeraa fi guddaa hundaaf, qilxuu Baashaan hundaaf, 14 tulluuwan ol dhedheeroo hundaaf, gaarran ol dhedheeroo hundaaf, 15 gamoo gurguddaa hundaaf, dallaa dhagaadhaan jabeeffamee ijaarame hundaaf, 16 doonii daldalaa hundaa fi waan gatii guddaa qabu hundaaf guyyaa murteeffate tokko qaba. 17 Of tuulummaan namaa gad qabama; of jajuun namootaas gad deebifama; gaafas Waaqayyo qofatu ol ol jedha; 18 waaqonni tolfaamoon guutumaan guutuutti ni barbadeeffamu. 19 Namoonni yommuu

inni lafa raasuuf ka'utti, sodaachisa Waaqayyootii fi surraa isaa ulfina qabeessa sana duraa gara holqa kattaa keessaattii fi boolla lafa keessaatti ni baqatu. 20 Gaafas namoonni waaqota isaanii tolfaamoo kanneen waaqeffachuuuf jedhanii meetii fi warqee irraa tolfatani sana tuqaa fi simbira halkaniitiif darbatu. 21 Isaan yommuu inni lafa raasuuf ka'utti sodaachisa Waaqayyootii fi surraa ulfina isaa duraa gara holqa guddaa kattaaawan keessaattii fi baqaqaa kattaatti ni baqatu. 22 Nama du'a hin oolle, kan hafuurri isaa funyaan irra jiru abdachuu dhiisaa. Inni maalitti lakkaa'ama?

3 Kunoo Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u

Yerusaalemii fi Yihuudaa irraa kennaa fi gargaarsa isaa kan midhaaniitii fi kan bishaanii hunda irraa fudhata; 2 gootaa fi loltuu, abbaa murtiitii fi raajii, hooda himaa fi maanguddoo, 3 ajajaa shantamaatii fi nama ulfina qabu, gorsituu, ogeessa hojii harkaattii fi ogeessa waa dawweessuu beeku irraa fudhata. 4 “Ani dargaggoota qondaaltota isaanii nan godha; ijoolleen isaan bulchu.” 5 Namoonni wal hacuucu; namni tokko nama kaanitti, ollaanis, ollaa isaatti ka'a. Dargaggeessi jaarsatti, tuffatamaanis kabajamaatti ka'a. 6 Namni tokko mana abbaa isaatti, obboloota isaa keessaa tokko qabee, “Ati qoloo qabda; kanaafuu bulchaa nuuf ta'i; tuullaa waan diigamee kanattis itti gaafatama fudhu!” jedha. 7 Inni garuu gaafas, “Ani furmaata ta'u hin danda'u. Ani nyaata yookaan uffata tokko illee mana kootii hin qabu; bulchaa sabaa na hin taasisinaa” jedhee iyya. 8 Yerusaalem gatantaraa jirti; Yihuudaa immoo kufteerti; dubbiisaanii fi gochi isaanii Waaqayyoon mormuudhaan ulfina argamuu isaa xureessa. 9 Haalli fuula isaanii dhugaa isaanitti ba'a; isaan akkuma Sodoom cubbuu isaanii ifa baasu; isaan cubbuu isaanii hin dhokfatan. Isaanii wayyoo! Isaan balaa guddaa ofitti fidaniiru. 10 Akka wanni kun isaanii tolu qajeeltotatti himaa; isaan bu'aa hojii isaanii nyaatu. 11 Hamaadhaaf wayyoo! Badiisni isatti ni dhufa! Inni gatii harka isaa ni argata. 12 Dargaggoonni saba koo cunqursu; dubartoonni isaan bulchu. Yaa saba ko, qajeelchitooni keessan karaa irraa isin jal'isaniiru; isaan irraa isin gorsaniiru. 13 Waaqayyo murtii kennuuf taa'eera; saba isaattis muruuf ka'eera. 14 Waaqayyo akkana jedhee maanguddootaa fi hooggantoota saba isaatti mura: “Kan iddo dhaabaa wayinii kootii balleesse isin; wanni hiyyeeyyiirraa saamame mana

keessan jira. **15** Isin saba koo caccabsuun keessan, fuula hiyyeyyiis butuchuun keessan maal gochuu keessan?" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **16** Waaqayyoakkana jedha; "Dubartoonni Xiyoon of tuulu; isaan morma dheereffatanii yaa'u; ijaanis ni waammatu; faaya miilla isaanii kilillisaa cillaanfachaa deemu. **17** Kanaafuu Gooftaan mataa intallan Xiyoontti qaaqee ni fida; Waaqayyo gubbee mataa isaanii moleessa." **18** Gaafas Gooftaan faaya miidhagina isaanii: albuu, marata mataa, faaya mormaa kan baatii fakkaatu, **19** amartii gurraa, bitawoo, haguuggii fuluulaa, **20** Marata mataa, faaya miillaa, sabbata, bilqaaxxii shittoo, kudhaama, **21** qubeelaa chaappaa, amartii funyaanii **22** wandaboo filatamaa, koofiyaa, qoloo, korojoo harkaa, **23** of ilaalewwan, wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame, gonfoo dubartootaatii fi uffata mormaa isaan irraa mulqa. **24** Qooda urgaa, ajaa; qooda sabbataa, funyoo; qooda mataa sirriitti dha'amee, moluu; qooda uffata midhagaa, wayyaa gaddaa; qooda miidhaginaa fokkisuutu dhufa. **25** Namoonni keessan goraadeedhaan, loltoonni keessanis lola keessatti dhumu. **26** Karri Xiyoon faarsitee boossi; isheen ontee lafa teessi.

4 Bara sana keessa dubartoonni torba nama tokkicha qabatanii, "Nu nyaatuma keenya nyaanna; uffata keenya uffanna; garuu maqaa keetiin haa waamamu. Salphina keenya nurraa fageessi!" jedhuun. **2** Bara sana keessa dameen Waaqayyo bareedee ulfina qabaata; iji lafaas hambaa Israa'eliif waan isaan ittiin boonanii fi ulfina ta'a. **3** Warri Xiyoon keessatti hafan, warri Yerusaalem keessatti hambifaman, warri namoota Yerusaalem keessa jiraatan keessatti galmeeffaman hundi qulqulloota jedhamanii ni waamamu. **4** Gooftaan xurii dubartoota Xiyoon irraa dhiqa; inni Yerusaalem irraa hafuura murtiitii fi hafuura ibiddatiin dhiiga ni qulqulleessa. **5** Ergasiis Waaqayyo guutummaa Tulluu Xiyoontti fi warra achitti walitti qabaman hundaa irratti guyyaadhaan duumessa aaraa, halkaniin immoo ifa arraba ibiddaa ni uuma; ulfina sana hunda irra dinkaanatu jiraata. **6** Innis ho'a guyyaa irraa da'oo fi gaaddisa, iddoa bubbee hamaa fi bokkaa jalaa itti baqatanii fi iddoa itti dhokatan ta'a.

5 Ani naman jaalladhu sanaaf, faarfannaa waa'ee iddoa dhaabaa wayinii isaa nan faarfadha: Michuun

koo gaara gabbataa irraa iddoa dhaabaa wayinii qaba. **2** Innis lafa sana qotee isa irraa dhagaa balleessee wayinii filatamaa isa irraa dhaabe. Qooxii eegumsaa isa keessatti ijaaree boolla wayinii itti cuunfan illee qote. Ergasii akka lafti qotiisaa sun ija gaarii kenuu eeggate; inni garuu ija hamaa qofa kenne. **3** "Yaa jiraattota Yerusaalemii fi saba Yihuudaa, mee dubbii anaa fi iddoa dhaabaa wayinii koo gidduu jiruuf murtii kenna. **4** Waan ani godheef kana caalaa wanni iddoa dhaabaa wayinii kootiif godhamuu malu maali? Yeroo ani ija wayinii gaarii barbaadetti inni maaliif ija hadhaa'aa qofa naqate? **5** Ani amma waanan iddoa dhaabaa wayinii koo gochuuf jiru isinitti nan hima; ani dallaa isaa nan diiga; innis ni bada; dallaa isaa dhagaa nan jigma; innis gad dhidhiitama. **6** Ani isa nan onsa; mukni wayinii isaa hin qoramu yookaan lafti isaa hin qotamu. Sokorruu fi qoraattiin achi keessatti guddata. Ani akka bokkaan itti hin roobneef duumessa nan ajaja." **7** Iddoona dhaabaa wayinii Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u mana Israa'el; namoonni Yihuudaa immoo iddoa biqiltuu inni itti gammaduu dha. Inni murtii qajeelaa barbaade; garuu dhiiga dhangalaafamu arge; qajeelummaa barbaade; garuu iyya warra miidhamee dhaga'e. **8** Isin warra hamma iddoon tokko iyyuu hin hafnetti mana irratti mana, lafa qotiisaa irratti lafa qotiisaa dabaltanii kophuma keessan biyya keessa jiraattaniif wayyoo! **9** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u utumaa ani dhaga'u akkana jedhee dubbate: "Dhugumaan manneen hedduun ni onu; manneen gurguddaanii fi babbareedoona nama keessa jiraatu dhabu. **10** Iddo dhaabaa wayinii cimdiif kudhan irraa daadhii wayinii baadoosii tokko qofatu galfama; sanyii qoroosii tokkoo irraa midhaan iifii tokkoo qofatu galfama." **11** Warra dhugaatii barbaachaaf ganamaan ka'an, kanneen hamma daadhii wayiniitiin machaa'anitti halkan dheereffataniiif wayyoo. **12** Isaan cidha isaanii irratti baganaa, kiraaraa fi dibbee, ulullee fi daadhii wayinii qabu; garuu hojii Waaqayyootiif dhimma hin qaban; hojii harka isaatiifis ulfina hin kennan. **13** Kanaafuu sabni koo sababii hubannaah dhabeef booji'ama; namoonni isaanii bebbeekamoon beelaan, uummanni isaaniiis dheebuudhaan dhumu. **14** Kanaafuu Sii'ool garaa isaa bal'ifatee afaan ofii isaa illee hamma malee banata; namoonni isaanii bebbeekamoonii fi uummanni isaanii warri wacanii fi

warri gammadan hundis achi keessa bu'u. (Sheol h7585)

15 Kanaafuu namni gad qabama; ilmaan namaa gad deebifamu; iji of tuultotaas lafa ilaala. **16** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u garuu murtii qajeelaa ofii isaatiin ol ol jedha; Waaqni qulqulluun qajeelummaa ofii isaatiin akka qulqulluun ta'e of argisiisa. **17** Yeroo sanatti hoolonni akkuma waan lafa dheeda isaanii keessa jiraniitti ni dheedu; xobbaallaawwan hoolaas iddo sooreyyiin itti barbadaa'an keessa dheedu. **18** Warra funyoo gowwoomsaatiin cubbuu, funyoo gaariitiinis hammina harkisan, **19** kanneen, "Waaqni haa ariifatu; akka nu arginuuf inni hojii ofii isaa haa saffisiisu, wanni kun haa dhi'aatu; akka nu beeknuufis karoorri Qulqullicha Israa'el haa dhufu" jedhaniif wayyoo. **20** Warra hamaadhaan gaariidhaan immoo hamaa jedhaniif, kanneen ifaan dukkana, dukkanaan immoo ifa jedhaniif, warra mi'aawaadhaan hadhaa'aa, hadhaa'aadhaan immoo mi'aawaa jedhaniif wayyoo. **21** Warra akka yaada isaaniitti ogeeyyi, akka ilaalcha isaaniitti immoo abshaala of se'aniif wayyoo. **22** Warra daadhii wayinii dhuguutti jabaa, dhugaatii walitti makuuttis goota ta'aniif, **23** warra matta'aa fudhatanii yakkamaa gad lakkisaniif, murtii nama balleessaa hin qabnee immoo jal'isaniif wayyoo. **24** Kanaafuu akkuma arrabni ibiddaa cidii lafa irraa arraabu, akkuma okaan ibiddaan gubatee badu sana hiddi isaanii ni tortora; daraaraan isaaniis akkuma awwaaraa bittinnaa'ee bada; isaan seera Waaqayyo Waan Hunda Danda'u didanii dubbii Qulqullicha Israa'el tuffataniiruutii. **25** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo saba isaatti ni boba'a; harki isaa ol ka'ee isaan rukuta. Tulluuwan ni raafamu; reeffi isaaniis akkuma kosii daandii irratti gatamee ta'a. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaa akkuma ol kaafametti jira. **26** Inni saboota fagoo jiraniif faajjii ol qaba; warra moggaa lafaa jiranitti ni siiqsa. Isaanis kunoo ariifatanii dafanii dhufu. **27** Isaan keessaa namni tokko iyyuu hin dadhabu yookaan hin gufatu; namni tokko iyyuu hin mugu yookaan hin rafu; sabbanni mudhii isaanii hin laafu; hidhaan kophee isaaniis hin citu. **28** Xiyii isaanii qaramaa dha; iddaan isaanii hundi qopheeffameera; kotteen fardeen isaanii akkuma dhagaa qara qabuu ti; gommaan gaarii isaaniis akkuma bubbee hamaa ti. **29** Aaduun isaanii akkuma aaduu leencaa ti; isaan akkuma saafela leencaa aadu; yeroo waan adamsatan

qabatanitti ni gururi'u; isaan waan qabatan fudhatanii deemu; namni isaan harkaa buusuu danda'us hin jiru. **30** Gaafas isaan akkuma huursaa galaanaa waan sana irraa huursu. Namni tokko yoo biyya sana ilaale, inni dukkanaa fi rakkina arga; aduunis duumessaan dukkaneeffama.

6 Bara Uziyaan Mootichi du'e keessa, ani utuu Gooftaan teessoo ol dheeraa fi ulfina qabeessa irra taa'ee, handaarrti uffataa isaa mana qulqullummaa guutee jiruu nan arge. **2** Isaa olittis suraafeloota tokkoon tokkoon isaanii qoochoo ja'a ja'a qabantu ture; isaanis qoochoo lamaan fuula isaanii haguuggatu; qoochoo lamaan miilla isaanii haguuggatu; qoochoo lamaan immoo ni barrisu turan. **3** Isaanis: "Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha; lafti hundinuu ulfina isaatiin guutamteerti" jedhaniii walitti lallabaa turan. **4** Sagalee isaaniittiin hundeen dhaaba balbalaa ni raafame; manni qulqullummaa aaraan guutame. **5** Anis akkana jedheen iyye; "Anaaf wayyoo! Ani bade! Ani nama hidhii xuraa'aa kan namoota hidhii xuraa'aa qaban gidduu jiraatuudhaati; iji koo Mooticha, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u argeeraati." **6** Suraafeloota keessaa inni tokko cilee boba'u kan qabduudhaan iddo aarsaa irraa fuudhe tokko harkatti qabatee gara kootti barrise. **7** Innis cilee sanaan afaan koo tuqee, "Ilaali, wanni kun hidhii kee tuqeera; balleessaan kee sirraa fuudhameera; cubbuun kees siif dhiifameera" jedhe. **8** Anis sagalee Gooftaa kan, "Ani eenyunan ergadha? Eenyutu nuuf deema?" jedhu nan dhaga'e. Kana irratti ani, "Kunoo anuu jira. Na ergi!" nan jedhe. **9** Innis, "Dhagiitii akkana jedhii saba kanatti himi: "Dhaga'u ni dhageessu; garuu hin hubattan; arguuus inuma argitu; garuu hin qalbeeffattan!" **10** Qalbii saba kanaa dooms; gurra isaanii cuuqaali; ija isaaniis cufi. Yoo kanaa achii isaan ija ofii isaaniiitiin arganii gurra isaaniiitiin dhaga'anii qalbii isaaniiitiin hubatanii deebi'anii fayyu." **11** Ani, "Yaa Gooftaa, wanni kun hamma yoomiitti akkana ta'a?" nan jedhe. Innis akkana jedhee deebise: "Hamma magalaawwan diigamanii nama isaan keessa jiraatu dhabanitti, hamma manneen onanii lafti qotiisaas barbadaa'ee duwwaa hafutti, **12** hamma Waaqayyo nama hunda fageessee lafti sun guutumaan guutuutti dagatamutti ta'a. **13** Kudhan keessaa tokko yoo hafe iyyuu, biyyi sun amma illee deebitee onti. Garuu akkuma mukni

laaftootii fi qilxuu, yoo muran gufuun isaa latu sana akkasuma sanyiin qulqulluun gufuu ta'ee achitti hafa."

7 Bara Aahaaz ilmi Yootaam, ilmi Uziyaan Mootii

Yihuudaa turetti, Reziin mootichi Sooriyaatii fi Pheqaan ilmi Remaaliyaa mootichi Israa'el Yerusaalemiin loluuf itti duulan; garuu ishee mo'achuu hin dandeeny. 2 Yeroo kanattis, "Sooriyaan Efrem wajjin tokkummaa uummatteerti" jedhanii mana Daawititti himan; kanaafuu garaan Aahaaziitii fi garaan saba isaa akkuma mukni bosonaa bubleedhaan raafamu sana raafame. 3 Kana irratti Waaqayyo Isaayyaasiinakkana jedhe; "Atii fi ilmi kee She'ar-Yaashuub dhuma jal'isii Haroo Ol aanuu kan karaa Lafa qotiisaa namicha wayyaa miicuutti geessu sana biratti Aahaazin simachuuf gad ba'aa. 4 Akkana jedhiin; 'Of eeggadhu; cal'isii; hin sodaatin. Ati sababii gufuuwwan muka ibiddaa kanneen seeqaa jiran lamaan kanneeniiif jechuunis sababii aarii Reziin kan Sooriyaatii fi aarii ilma Remaaliyaa hamaa sanaatiif jettee abdiin hin kutatin. 5 Sooriyaan, Efremii fi ilmi Remaaliyaaakkana jedhanii badiisa keetifi mari'ataniiru; 6 "Kottaa Yihuudaatti duullaa; kottaa ishee kukkunnee gargar qoddanna; ilma Xaabi'eelis ishee irratti moosifanna." 7 Ta'us Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Wanni kun hin raawwatu; wanni kun hin ta'u; 8 mataan Sooriyaan Damaasqoodhaatii; mataan Damaasqoo immoo Reziinii dha. Waggaan jaatamii shan keessatti, Efrem ni bittinnaa'a; saba tokko ta'uun isaa ni hafa. 9 Mataan Efrem Samaariyaa dha; mataan Samaariyaa immoo ilma Remaaliyaa ti. Isin yoo amantii keessaniin jabaattanii dhaabachuu baattan; yoom iyyuu hin dhaabattan." 10 Waaqayyo amma illeeakkana jedhee Aahaazitti dubbate; 11 "Qilee akka malee gad fagoo keessatti, Waaqayyoon Waaqa kee mallattoo gaafadhu." (Sheol h7585) 12 Aahaaz garuu, "Ani hin gaafadhu; Waaqayyonis hin qoru" jedhe. 13 Isaayyaasisakkana jedhe; "Yaa mana Daawit mee dhaga'aal! Isin obsa namaa qoruun isin hanqatee obsa Waaqa koo qortuu? 14 Kanaafuu Gooftaan mataan isaa mallattoo isiniif kenna: Kunoo durbi tokko ni ulfoofti; ilma ni deessi; Amaanu'el jetteesisa moggaafti. 15 Inni yeroo waan hamaa lagatee waan gaarii filachuu beekutti itittuu fi damma nyaata. 16 Garuu utuu

mucaan sun waan hamaa lagatee waan gaarii filachuu hin beekin dura biyyi mootota lamaan ati sodaatte sanaa ni ona. 17 Waaqayyo erga Efrem Yihuudaa irraa citee jalqabee bara takkumaa ta'ee hin beekin tokko sitti, saba keettii fi mana Abbaa keetiitti ni fida; jechuunis mootii Asoor ni fida." 18 Bara sana keessa Waaqayyo tisiisota burqaa laga Gibxi keessa jiranii fi kanniisota biyya Asoor siiqsee waama. 19 Hundi isaanii dhufanii dhooga lafaa keessa, holqa kattaa keessa, daggala qoraattiitii fi boolla bishaanii hunda keessa qubatu. 20 Bara sana keessa Gooftaan haaduu laga gamaa kireeffateen jechuunis mootiin Asoor rifeensa mataa keessanii rifeensa miilla keessaniiitii fi areeda keessan ni haada. 21 Bara sana keessa namni tokko goromsa tokkoo fi hoolaa lama qabaata. 22 Sababii baay'ina aannan isaan kennaniif, inni itittuu sooratu qabaata. Namni biyya sanatti hafu hundinuu itittuu fi damma nyaata. 23 Bara sana keessa, lafa mukkeen wayinii kumni tokko kanneen meetii saqili kuma baasan jiran hunda irra sokorruu fi qoraattii qofatu jiraata. 24 Sababii lafti sun sokorruu fi qoraattii guutameef, namoonni iddaa fi xiyya qabatan iyyuu achi dhaqu. 25 Ati sababii sokorruu fi qoraattii sodaattuuf si'achi gara gaarran kanaan dura gasoon soqamaa turan sanaa hin dhaqxu; isaan lafa loon itti bobba'anii fi lafa hoolonni keessa burraaqan ta'u.

8 Waaqayyoakkana naan jedhe; "Gabatee guddaa tokko fuudhiitii isa irratti, 'Maheer-Shaalaa-Haash-Baaz' jedhii qubee beekamaadhaan barreessi." 2 Anis akka isaan dhuga baatota amanamoo ta'aniif Uuriyaa lubichaa fi Zakkaariyaas ilma Yeberekiiyaa nan waammadha. 3 Anis raajittii bira nan ga'e; isheenii ulfooftee ilma deesse. Waaqayyoakkana naan jedhe; "Maqaa isaa Maheer-Shaalaa-Haash-Baaz jedhii moggaaasi. 4 Utuu mucaan kun 'Aabboo' yookaan 'Aayyoo' jechuu hin beekin dura qabeenyi Damaasqootii fi bojuun Samaariyaa mootii Asooriin fudhatama." 5 Waaqayyo ammasakkana jedhee natti dubbate; 6 "Sabni kun bishaan Shiloo'aa kan suuta yaa'u sana dhiisee Reziinii fi ilma Remaaliyaaatti gammadeeraatii; 7 kanaafuu Gooftaan, lolaa guddaa kan laga Efraaxiis jechuunis mootii Asoor ulfina isaa hunda wajjin saba kanattifida. Lolaan sunis guutee bo'oo isaa irra yaa'ee ededa isaa hunda irra dhangala'a. 8 Lolaan sunis hamma morma ga'utti guutee irra dhangala'ee keessa darbuudhaan

waan hundumaa haxaa'ee Yihuudaatti geessa. Yaa Amaanu'el! Qoochoon isaa bal'ifamee guutummaa biyya keetii ni haguuga." 9 Yaa saboota, burkutaa'aa! Isin warri biyya fagoo jirtan hundi dhaggeeffadhaa. Waraanaaf hidhadhaa; ta'us burkutaa'aa! Waraanaaf hidhadhaa; ta'us burkutaa'aa! 10 Mari'adhaa; garuu faayidaa hin qabu; karoorfadhaa; garuu fiixaan hin ba'u; Waaqni nu wajjin jiraatii. 11 Waaqayyo harka isaa jabaan sanaan natti dubbatee akka ani karaa saba kanaa irra hin deemneefakkana jedhee na akeekkachiiseeraatii: 12 "Isin waan uummanni kun fincila jedhu hundaan fincila hin jedhinaa; waan isaan sodaatan hin sodaatinaa; hin raafaminaa. 13 Kan isin akka qulqulluutti ilaaluu qabdan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u tokkicha; kan isin sodaachuu qabdan isuma; kan isin hollachuufti qabdanis isuma. 14 Inni iddo qulqulluu ta'a; manneen Israa'el lamaaniif garuu inni dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu ta'a. Saba Yerusaalemitti garuu inni kiyyoo fi futtaasaa ta'a. 15 Hedduun isaanii ni gafatu; isaan kufanii caccabu; futtaasaa seenanii qabamu." 16 Dhuga ba'umsa kana walitti qabsiisi; seera kanas barattoota koo gidduutti chaappaadhaan cufi. 17 Waaqayyo mana Yaaqoob duraa fuula isaa dhokfate sana nan eeggadha. Ani isa nan amanadha. 18 Anii fi ijooleen Waaqayyo naa kenne kunoo ti. Nu Israa'el keessatti Waaqayyo Waan Hunda Danda'u kan Tulluu Xiyoon irra jiraatu sanaaf mallattoo fi fakkeenyaa. 19 Yommuu namni tokko dhaqaatii ilaaltootaa fi eker dubbistoota kanneen hasaasanii fi guunguman waa gaafadhaa isiniin jedhutti sabni tokko Waaqa isaa gorsa gaafachuu hin qabuu? Isaan waa'ee jiraattotaa maaliif warra du'an gaafatu? 20 Akka seeraa fi dhuga ba'umsa sanaatti jiraadhaa! Isaan yoo akka dubbii kanaatti dubbachuu baatan ifa barii hin qaban jechuu dha. 21 Isaan rakkina guddaa fi beelaan biyya keessa jooru; yommuu beela'anittis akka malee aaranii, ol ilaalanii mootii isaanitii fi Waaqa isaanii abaaaru. 22 Ergasiis gara lafaa ilaalanii rakkina guddaa, dukkanaa fi hurrii sodaachisaa argu; isaanis dukkana hamaatti darbatamu.

9 Warri rakkina guddaa keessa turan garuu si'achi gadda keessa hin jiraatan. Inni duraan biyya Zebuuloonii fi biyya Niftaalem gad deebise; gara fuulduraatti garuu Galiilaa Namoota Ormaa kan

Yordaanosiin gama, qarqara Daandii Galaanaa irra jiran sana ni kabaja. 2 Sabni dukkana keessa jiraatu ifa guddaa argeera; warra biyya dukkana limixii keessa jiraataniifis ifni ba'eera. 3 Ati saba baay'iftee gammachuu isaanii illee guddiferteeta; isaan akkuma uummanni yeroo midhaan haamamutti gammadu sana, akkuma namoonni yeroo boojuu qooddatanitti gammadan sana fuula kee duratti ni ililchu. 4 Ati akkuma bara Midyaanin mo'atame sanaa, waanjoo isaanitti ulfaate somaa gatiittii isaanii irraa ulee cunqursaa isaanii illee caccabsiteerta. 5 Kopheen loltuun ittiin duulite hundi, uffanni dhiiga keessa cuuphame hundi ibiddaan gubama; qoraan ibiddas ta'a. 6 Mucaan nuuf dhalateera; ilmi nuuf kennameera; mootummaan gatiittii isaa irra jiraata. Innis Gorsaa Dinqisiisaa, Waaqa Jabaa, Abbaa Bara baraa, Mootii Nagaa jedhamee ni waamama. 7 Babal'inni mootummaa isaatii fi nagaan isaa dhuma hin qabu. Innis murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hundeessee jabeessee dhaabuudhaan yeroo sanaa jalqabee bara baraan teessoo Daawit irra taa'ee mootummaa isaa bulcha. Hinaaffaan Waaqayyo Waan Hunda Danda'uus waan kana ni raawwata. 8 Gooftaan dhaamsa tokko Yaaqoobitti ergeera; kunis Israa'el irra bu'a. 9 Uummanni hundi, Efreemii fi jiraattonni Samaariyya waan kana ni beeku; isaanis of tuuluu fi garaa of jajuunakkana jedhu; 10 "Xuubiwwan diigamaniiru; nu garuu dhagaa soofameen deebisnee ijaarra; mukkeen harbuu murmuramaniiru; nu garuu birbirsa iddo buusna." 11 Kanaafuu Waaqayyo amajaajota Reziin isaanitti jabeesse; diinota isaanii illee isaanitti kakaase. 12 Warri Sooriyya gama ba'atiin, Filisxeemonni immoo gama lixaatiin afaan banatanii Israa'elin liqimsan. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofn; harki isaa amma iyyuu akkuma ol kaafametti jira. 13 Sabni sun garuu gara isa isaan dha'e sanaatti hin deebine yookaan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u hin barbaaddanne. 14 Kanaafuu Waaqayyo Israa'el irraa mataa fi eegee kuta; damee meexxiitii fi shambaqqoo guyyuma tokkoon balleessa; 15 maanguddoonii fi kabajamoonni mataa dha; raajonni soba barsiisan immoo eegee dha. 16 Namoonni saba kana qajeelchan isaan dogoggorsu; warri isaaniin qajeelfamanis karaa irraa badu. 17 Kanaafuu Gooftaan dargaggootatti hin gammadu yookaan ijoolee abbaa hin qabnee fi

haadhota hiyyeessaatiif hin na'u; namni hundinuu kan Waaqa hin sodaannee fi hamaadhaatii; afaan hundinuu hamaa dubbata. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyuu akkuma ol kaafametti jira. **18** Hammanni dhugumaan akka ibiddaa boba'a; inni sokorruu fi qoraattii illee gubee balleessa, bosona gobbuus ni qabata; akkuma aara ol ba'uuttis ol ba'a. **19** Dheekkamsa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uutiin lafti ni gubatti; namoonnis qoraan ibiddaa ta'u; namni kam iyuu obboleessa isaa oolchuu hin danda'u. **20** Karaa mirgaatiin ni butatu; garuu beela hin ba'an; karaa bitaatiin ni nyaatu; garuu hin quufan. Tokkoon tokkoon isaanii foon aantee isaa nyaata; **21** Minaaseen Efreemin nyaata; Efreemis Minaasee nyaata; isaan tokkummaadhaan Yihuudaatti garagalu. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyuu akkuma ol kaafametti jira.

10 Warra seera jal'aa baasan, kanneen labsii cunqursaa labsaniif wayyoo; **2** isaan murtii rakkattootaa jal'isu; mirga hiyyeeyyii saba koos ni dhiibu; haadhota hiyyeessaa boojuu godhatu; ijoollee abbaa hin qabnes ni saamu. **3** Isin yeroo badiisni fagoodhaa dhufu guyyaa adabbiitti maal gootu? Gargaarsa argachuuf eenyutti baqattu? Qabeenya keessan eessatti dhiiftu? **4** Warra booji'aman jala gugguufuu yookaan warra ajjefaman jalatti kufuu malee homtuu hin hafu. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyuu akkuma ol kaafametti jira. **5** "Asooricha isaulee aarii kootii ta'eef, isa bokkuun dheekkamsa kootii harka isaa jiruuf wayyoo! **6** Ani akka inni isaan saamuu fi booji'uuf akka inni akkuma dhoqee karaa irraa lafatti isaan dhidhiituuf saba Waaqatti hin bulletti isa nan erga; uummata na aarsuttis isa nan ajaja. **7** Garuu kun waan inni yaadu miti; yaadni akkasiis garaa isaa keessa hin jiru; kaayyoon isaa barbadeessuu dha; saba baay'ees fixuu dha. **8** Innis akkana jedha; 'Ajajjoonni koo hundinuu mootota mitii? **9** Kaalnoon akkuma Karkemiish mitii? Hamaati akkuma Arfaad mitii? Samaariyaanis akkuma Damaasqoo mitii? **10** Akkuma harki koo mootummoota waaqota tolfamoo kanneen fakkiiwan soofamoo kan Yerusaalemii fi Samaariyaa caalan qabe sana, **11** ani waanan Samaariyaa fi fakkiiwan ishee godhe sana Yerusaalemii fi waaqota ishee tolfamoo hin godhuu?"

12 Gooftaan yeroo Tulluu Xiyoon irrattii fi Yerusaalem keessatti hojji isaa hunda fixatutti akkana jedha; "Ani sababii of jajuu garaa isaatii fi ilaalcha isaa kan of tuulummaan guutame sanaatiif jedhee mooticha Asoor nan adaba. **13** Inni akkana jedhaatii: "Ani jabina harka kootiin waan kana hojjedheera; ani sababiin hubannaa qabuuf, ogummaa kootiin hojjedheera. Ani daangaa sabootaa iddoodhaa buqqiseera; qabeenya isaanii illee saameera. Akkuma nama jabaa tokkoo ani mootota isaanii of jala galfadheera. **14** Akkuma namni tokko man'ee simbiraa keessa harka kaa'u sana anis harka koo qabeenya sabootaa keessa nan kaa'a; akkuma namoonni hanqaaquu dagatame walitti qaban sana, anis biyya hunda walitti nan qabe; kan qoochoo hurgufate, yookaan wacuuf afaan banate tokko iyuu hin turre." **15** Qottoon nama ittiin waa murutti ni koora? Yookaan wanni ittiin waa muran nama itti fayyadamutti of jajaa? Kunis akka waan uleen tokko nama isa qabatutti of mirmiruu ti; yookaan akkuma bokkuun tokko akka waan muka hin ta'iniitti ol of guddisuu ti! **16** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, loltoota gagabbatan kanatti dhukkuba nama huqqisu ni erga; ulfina isaa jalaanis ibiddi tokko akkuma arraba ibiddaa ni qabsiifama. **17** Ifni Israa'el ibidda, Qulqullichi isaanii sunis arraba ibiddaa ta'a; ibiddi sun guyyuma tokkoon qoraattii isaatii fi sokorruu isaa gubee balleessa. **18** Akkuma namni tokko yeroo dhukkubsatu huqqatu sana, ibiddi sun ulfina bosonaa isaatii fi lafa qotiisaa gabbataa, lubbuu fi foonis ni barbadeessa. **19** Mukkeen bosona isaa keessatti hafan waan akka malee muraasa ta'aniif mucaan tokko galmeessuu ni danda'a. **20** Bara sana keessa hambaan Israa'el, mana Yaaqoob keessaa warri hafan, dhugumaan Waaqayyo Qulqullicha Israa'el abdatu malee lammata isa isaan dha'e sana hin abdatan. **21** Hambaan tokko, hambaan Yaaqoob gara Waaqa Jabaa sanaatti ni deebi'a. **22** Yaa Israa'el, yoo sabni kee akkuma cirracha qarqara galaanaa ta'e iyuu, hambaa qofatu deebi'a. Badiisni qajeelummaadhaan guutame labsameera. **23** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u badiisa lafa hundatti labsame ni raawwata. **24** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yaa saba koo warri Xiyoon keessa jiraattan, warra Asoor kanneen uleedhaan isin rukutan, kanneen akkuma warra Gibxi bokkuu ol isinitti fudhatan hin sodaatinaa. **25**

Aariin ani isinitti aare dafee qabbanaa'a; dheekkamsi koos isaan balleessuuf itti garagala." 26 Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u sun, akkuma kattaa Hereeb biratti Midyaanin qacceen garafe sana, akkuma biyya Gibxi keessatti godhe sana, ulee isaa bishaan irratti ol fudhata. 27 Gaafas ba'an isaanii gatiitti keessan irraa, waanjoon isaanis morma keessan irraa fuudhama; waan isin akka malee gabbattaniif waanjoon ni caccaba. 28 Isaan gara Ayyati seenan; Migroon keessa ba'an; nyaataa fi hidhata isaanis Mikmaas keessatti kuuftan. 29 Isaan karaa qal'aa irra ba'anii, "Nu Gebaa qubanee bulla" jedhan. Raamaan ni sodaatti; Gibe'aan Saa'olis ni baqatti. 30 Yaa intala Galiiim, iyyi! Yaa Laayishaa dhaggeeffadhu! Yaa Anaatoot deebii isheef kenni! 31 Maadmenaan baqataa jirti; uummanni Geebiimis baqachuuf walitti qabamu. 32 Isaan har'a Noob ga'u; isaan tulluu Intala Xiyoonitti, gaara Yerusaalemitti harka isaanii raasu. 33 Kunoo Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, humna guddaadhaan dameewwan murmura; mukkeen gurguddaan ni cicciramu; mukkeen dhedheeroonis gad qabamu. 34 Inni bosona gobbuu qottoodhaan cira; Libaanoonis fuula Waaqa Jabaa duratti kufa.

11 Lataan tokko jirma Isseey irraa ni lata; hidda isaa irraas dameen tokko ija naqata. 2 Hafuurri Waaqayyo, Hafuurri ogummaatii fi hubannaa, Hafuurri gorsaati fi humnaa, Hafuurri beekumsaati fi kan Waaqayyoon sodaachuu isa irra qubata; 3 inni Waaqayyoon sodaachuutti ni gammada. Inni waanuma iji isaa arguun murtii hin kennu; yookaan waanuma gurra isatiin dhaga'uun hin murteessu; 4 garuu nama rakkataaf qajeelummaadhaan murteessa; hiyyeyyi lafa irraatiifis murtii qajeelaadhaan murtii kenna. Inni ulee afaan isatiin lafa rukuta; hafuura afaan isatiin ba'uun hamoota ni fixa. 5 Qajeelummaan teephya mudhii isaa ti; amanamummaan immoo sabbata mudhii isaa ti. 6 Yeeyyiin xobbaallaa hoolaa wajjin jiraata; qeerransi ilmoo re'ee bira ciisa; jabbiin, leencii fi horiin gabbataan walii wajjin bobba'u; mucaan xinnaan isaan bobbaasa. 7 Saan amaaketa wajjin soorata; ilmaan isaanii wal cina ciciisu; leencis akka sangaa cidii nyaata. 8 Daa'imni boolla bofaa irra taphata; mucaan xinnaan boolla buutii keessa harka kaa'a. 9 Isaan tulluuwwan koo qulquloota hunda irratti waa hin miidhan yookaan waa hin balleessan;

akkuma bishaan galaana guutu sana lafti Waaqayyoon beekuudhaan guutamtiitii. 10 Bara sana keessa hiddi Isseey akkuma faajjiitti uummataaf dhaabata; saboonni gara isaatti walitti qabamu; lafti inni boqotus ulfina qabeessa ta'a. 11 Gaafas Gooftaan yeroo lammafaaf harka isaa diriirsee Asoor irraa, Gibxi Gadii irraa, Gibxi Olii irraa, Itoophiyaa irraa, Eelaam irraa, Baabilon irraa, Hamaatii fi biyyoota bishaan gidduu galaanaa irraa hambaawwan saba isaa walitti qabata. 12 Inni sabootaaaf faajji ol kaasee booji'amtoota Israa'el walitti qaba; inni roga laafaa afran irraa saba Yihuudaa kan bittinnaa'ee ture walitti qaba. 13 Hinaaffaan Efreem ni bada; diinonni Yihuudaa ni barbadeeffamu; Efreem gaafas Yihuudatti hin hinaafu; yookaan Yihuudaa Efreemitti hin hammaatu. 14 Isaan karaa lixa biiftutiin gatiitti Filisxeemitti gad bu'u; tokko ta'aniis uummata ba'a biiftuu saamu. Isaan Edoomii fi Mo'aabin qabatu; warri Amoonis isaan jalatti bulu. 15 Waaqayyo guutumaan guutuutti, galoo galaana Gibxi ni gogsa; inni bubbee isaa kan nama waxaluun harka isaa laga Efraaxiis irra sochoosa. Akka namoonni kopheen ce'aniifis inni laga torbatti gargar isa qooda. 16 Akkuma gaafa isaan Gibxii ba'an Israa'eliif ta'e sana, hambaa saba isaa kan Asoor irraa hafeef karaan guddaan ni argama.

12 Ati gaafas akkana jetta: "Yaa Waaqayyo, ati natti aartee turt; aariin kees narraa deebi'eera; na jajjabeessiteertaati sin galateeffadha. 2 Dhugumaan Waaqni fayyina koo ti; ani isa nan abdadh; hin sodaadhus. Waaqayyo, Waaqayyo mataan isaa, jabinaa fi faarfannaa koo ti; inni fayyina koo ta'eera." 3 Isin burqaa fayyinaa keessaa gammachuudhaan bishaan waraabbattu. 4 Isin bara sana keessa akkana jetta: "Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaa waammadhaa; waan inni hujjete sabootatti beeksisa; akka maqaan isaa ol ol jedhe lallabaa. 5 Inni waan ulfina qabu hujjeteeraati Waaqayyoon faarfadhaa; wanni kun addunyaa hunda keessatti haa beekamu. 6 Yaa saba Xiyoon, Qulqullichi Israa'el isin giddutti guddaadhaatii sagalee ol fudhadhaatii gammachuudhaan faarfadhaa."

13 Raajii waa'ee Baabilon kan Isaayyaas ilmi Amoos arge: 2 Tulluu homaa itti hin biqilin irratti faajji ol kaasaati isaanitti iyyaa; akka isaan karra namoota bebeekamootiin ol galaniif harkaan itti himaa. 3 Ani

qulqulloota koo ajajeera; akka isaan dheekkamsa koo hojii irra naa oolchaniif ani loltoota koo kanneen mo'anno kootti gammadan waammadheera. **4** Waca tulluuwwan irraa, kan akka tuuta guddaa tokkoo dhaggeeffadhaa! Guungummii mootummoataa kan saboota walitti qabamanii dhaggeeffadhaa! Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u lolaaf jedhee loltoota qopheeffachaa jira! **5** Isaan biyya fagoodhaa daarii samiiwwaniitii dhufan; Waaqayyoo fi mi'a lolaa kan dheekkamsa isaatii guutummaa biyyattii balleessuuf dhufu. **6** Waan guyyaan Waaqayyoo dhi'aateef boo'aa; guyyaan sunakkuma badiisa Waaqa Waan Hunda Danda'u biraa ergameetti ni dhufa. **7** Kanaafuu harki hundinuu ni laamsha'a; onneen nama hundaas ni baqa. **8** Sodaan isaan qabata; dhukkubbii fi gaddi isaan qabata;akkuma dubartii ciniinsuun qabeetti wixxirfatu. Isaan rifatanii wal ilaalu; fuulli isaanii akka ibiddaa diimata. **9** Kunoo guyyaan Waaqayyoo, guyyaan hamaan, dheekkamsaa fi aarii sodaachisaadhaan, lafa onsuu fi cubbamoota ishee keessa jiraatan barbadeessuuf ni dhufa. **10** Urjiiwwan samiitii fi tuunni isaanii ifa isaanii hin kennan. Aduun baatu ni dukkanoofti; ji'is ifa ishee hin kennitu. **11** Ani addunyaa kana sababii jal'ina isaatii, hamoota sababii cubbuu isaaniiif nan adaba. Ani of tuulummaa of jajjootaa nan balleessa; of guddisuu gara jabeeyyii illee gadin deebisa. **12** Ani akka namni warqee qulqulluu caalaa gati qabeessa, warqee Oofir caalaas muraasa ta'u nan godha. **13** Kanaafuu ani akka samiwwan hollatan nan godha; gaafa aariin isaa boba'utti dheekkamsa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uutiin lafti iddo isheetti ni raafamti. **14** Namni hundinuuakkuma kuruphee adamsamtuu,akkuma hoolota tiksee hin qabnee gara saba isaatii deeb'i'a; namni kam iyyuu biyya isaatii baqata. **15** Namni booji'ame hundinuu ni waraanama; kan qabame kam iyyuu goraadeedhaan du'a. **16** Daa'imman isaanii fuuluma isaanii duratti ni cicciramu; manneen isaanii ni saamamu; niitonni isaanis humnaan gudeedamu. **17** Kunoo ani warra Meedee kanneen meetii irraa dhimma hin qabne warra warqeen hin gammachiifne jarattin kakaasa. **18** Iddaan isaanii dargaggoota fixxi; isaan daa'immanif hin na'an; ijoolleefis garaa hin laafan. **19** Baabilon ulfinni moototaa, miidhaginni of jaja warra Baabilonakkuma Sodoomii fi Gomoraa irree Waaqaatiin garagalfamti. **20** Namni ishee keessa

hin qubatu; yookaan dhaloota hunda keessatti namni ishee keessa hin jiraatu; namni Arabaa tokko iyyuu dukaana isaa achi hin dhaabbatu; tikseen tokko iyyuu bushaayee isaa achi hin boqochiifattu. **21** Garuu bineenonni bosonaa achi ciciisu; waangoowwan mana ishee ni guutu; urunguun achi jiraatti; re'een diidaa achi keessa buburraqxi. **22** Waraabessi da'annoowwan ishee keessaa yuusa; waangoonis manneen ishee mimmidiidhagoo kan mootummaa keessaa iyyiti. Yeroon ishee ga'eera; barri ishees hin dheeratu.

14 Waaqayyo Yaaqoobiif garaa ni laafa; inni amma illee Israa'elin filatee biyya isaanii keessa isaan qubachiisa. Ormoonni isaanitti dabalamu; mana Yaaqoob wajjinis tokko ta'u. **2** Saboonti isaan fudhatu; iddoofi isaanittti isaan deebisu. Manni Israa'el immooakkuma hojjettoota dhiiraa fi dubartiitti lafa Waaqayyoo keessatti dhaala godhanii isaan fudhatu. Isaan boojitoota isaanii booji'anii warra isaan hacuucanis bulchu. **3** Guyyaan Waaqayyo itti dhiphina, rakkinaa fi hojii hamaa isin itti garboomfamtanii turtan sana jalaa isin boqochiisutti, **4**akkana jettee mootii Baabilonitti ni qoosta: Cunqursichi akkamitti bade! Aariin isasakkamitti isa irraa gale! **5** Waaqayyo ulee hamootaatii fi bokkuu bulchitootaa, **6** kan dheekkamsa wal irraa hin cinneetiin uummata rukute; kan gara laafina tokko malee ari'ee saboota dha'e sana caccabseera. **7** Lafti hundi boqonnaa fi nagaa argatti; faarfachuuttiis kaati. **8** Gaattiraawwanii fi birbirsawwan Libaanoon iyyuu isinitti burraaqanii, "Amma ati kufteerta; namni tokko iyyuu nu muruuf hin dhufu" jedhu. **9** Sii'ool isheen gadii yeroo ati dhuftutti si simachuuf kaati; isheen akka isaan si dubbisaniif hafuurota warra du'anii, warra addunyaa irratti hooggantoota turanii hunda dammaqsiteerti; isheen warra mootota sabootaa turan hunda teessoo isaanii irraa kaafti. (Sheol h7585) **10** Isaan hundinuu deebisaniiakkana jedhu; "Atisakkuma keenya dadhabdeerta;akkuma keenya taateerta." **11** Ulfinni kee hundinuu, sagalee baganaa keetii wajjin awwaala keessa buufameera; ilmaan raammoo si jala afamanii raammoon si haguugdi. (Sheol h7595) **12** Yaa bakkalcha barii, ilma barii barraaqaa, atiakkamitti samii irraa lafa dhoofte! Ati kan duraan saboota gad qabde, lafatti gad darbatamteerta! **13** Ati garaa keettiakkana jette; "Ani samiitti olin ba'a; ani urjiiwwan Waaqaati olitti

teessoo koo olin baafadha; ani tulluu wal ga'ii irra, fiixee tulluu qulqullichaa irra teessoo irra nan taa'a. **14** Ani fiixee duumessootaa gara irraatti ol nan ba'a; ani akka Waaqa Waan Hundaa Olii ofin taasisa." **15** Garuu ati sii'ool keessa, boolla qilee keessa buufamteerta. **(Sheol h7585)** **16** Warri si argan ija babaasanii si ilaaluu;akkana jedhaniis dinqisiifatu: "Kun namichuma lafa sochoosee akka mootummoonni raafaman godhe, **17** namicha addunyaa kana gammoojji godhe, kan magaalaawwan ishee gaggaragalchee akka warri booji'aman mana isaaniitti hin deebine godhe sanaa?"

18 Mootonni sabootaa hundi, ulfinaan awwaala isaanii keessa ciciisaniiru. **19** Ati garuuakkuma damee jibbame tokkootti, awwaala kee keessaab aafamtee gatamteerta; ati warra ajeefamaniin, warra goraadeen waraanamaniin, warra gara dhagaa boollaatti gad bu'aniin haguugamteerta. Akkuma reeffaa miillaan dhidhitarameerta; **20** ati sababii biyya kee balleessitee namoota kee fixxeef, isaan gidduutti hin awwaalamtu. Maqaan sanyii hamootaa lammataa hin dha'amu. **21** Sababii cubbuu abbootii isaaniitiif iddo ilmaan isaa itti qalaman qopheeessa; isaan biyya dhaaluudhaaf, magaalaawwan isaaniitiinis lafa guutuuf hin ka'an. **22** "Ani isaanitti nan ka'a," jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. "Ani Baabilon keessaab maqaa isheetii fi hambaa ishee, ilmaan isheetii fi sanyii ishee nan balleessa" jedha Waaqayyo. **23** "Ani iddo urunguun keessa jiraattuu fi lafa coffee ishee nan godha; ani hartuu badiisaatiin ishee nan haxaa'a" jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **24** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uakkana jedhee kakateera; "Dhugumaan akkuma ani duraan karoorfadhe sana wanni kun ni ta'a; akkuma ani yaade sanas ni dhaabata. **25** Ani biyya koo keessatti Asoorota nan barbadeessa; tulluuwwan koo irratti ani isa gad dhidihiita. Waanjoon isaa saba koo irraa ni fuudhamaa; ba'an isaaas gatiittii isaanii irraa ni bu'a." **26** Karoorri guutummaa addunyatiif murtaa'e kanaa dha; kun harka sabootaa hunda irratti diriirfamee dha. **27** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u waan kana yaadeeraatii, eenyutu Isa garagalchaa? Harki isaa diriirfameeraa; eenyutu duubatti Isa deebisuu danda'a? **28** Raajin kun bara Aahaaz mootichi du'e keessa dhufe: **29** Yaa Filisxeemota, uleen isin dha'e waan cabeef, isin hundinuu hin gammadinaa; hidda bofa sanaa keessaab buutiit ba'a; iji isaa bofa darbatamaa summii qabu

ni ta'a. **30** Hiyyeessi gadadamaan iddo itti bobba'u argata; rakkataanis nagaadhaan ciisa. Hidda kee garuu ani beelaan nan barbadeessa; beellis hambaa kee ni fixa. **31** Yaa karra, ati boo'il! Yaa magaalaa, iyyi! Filisxeemonni hundi baqaatii badaa! Duumessi aaraa tokko karaa kaabaatiin ni dhufa; raayyaa waraana isaa keessas kan citee hafu tokko iyyuu hin jiru. **32** Ergamoota saba sanaatiif deebii akkamiiu kennamuu mala? "Waaqayyo jabeessee Xiyooniin dhaabeera; ishee keessattis namoonni isaa kanneen miidhaman da'anno ni argatu."

15 Raajii waa'ee Mo'aab: Aari isheen Mo'aab keessaab diigamteerti; halkanuma tokkottis baddeerti! Qiir isheen Mo'aab keessaab diigamteerti; halkanuma tokkottis baddeerti! **2** Diiboon gara mana qulqullummaatti, iddoowwan ol ka'aatti boo'uuf ol ba'a; Mo'aabis Neboo fi Meedebaaf ni boo'a. Mataan hundinuu haadamaa dha; areedni hundinuu cicciramaa dha. **3** Isaan daandii irratti wayyaa gaddaa uffatu; bantii manaatii fi waltajii sabaa irratti hundi isaanii ni boo'u; imimmaan isaaniis ni dhangalaasu. **4** Heshboonii fi Ele'aaleen ni iyyu; sagaleen isaaniis hamma Yaahaziitti fagaatee dhaga'ame. Kanaafuu loltoonni Mo'aab ni iyyu; lubbuun isaaniis ni rom'ite. **5** Garaan koo Mo'aabiif iyya; kooluu galtoonni ishee hamma Zo'aariitti, hamma Eglati Sheelishiyaatti baqatu. Isaan boo'aa, gara Luuhiittti ol ba'u; karaa Hooronaayim irrattis, waa'ee badii isaanii faarsanii boo'u. **6** Bishaanomni Niimriim goganiiru; margis collageera; biqiltuuwwan lafaa badaniiru; wanni magariisni tokko iyyuu hin hafne. **7** Kanaafuu isaan qabeenya argatanii kuufatan sana Laga Alaltuu irraan baatanii dabarfatu. **8** Iyyi isaanii hamma daarii Mo'aabitti dhaga'ame; wawwaachuu isaanii hamma Eglayiimitti faaruun boo'icha isaanii hamma Be'er Eeliimiinitti dhaga'ame. **9** Bishaanomni Diimon dhiigaan guutamaniiru; ani immoo waan kana caalu iyyuu Diimonitti nan fida; warra Mo'aab keessaab baqatan kanneen biyya sanatti hafanitti leenca nan erga.

16 Seelaa, gammoojji gama jirtu sana irraa bulchaa biyyattiitiif, gara tulluu Intala Xiyooniitti xobbaallaawwan hoolaa gibira ergaa. **2** Akkuma simbira man'ee ishee keessaab ari'amtee asii fi achi fiigduu dubartoонni Mo'aabis malkaa laga

Arnoonitti akkasuma ta'u. 3 "Gorsa nuuf kenna; murtii murteessaa. Guyyaa saafaadhaan gaaddidduu keessan akkuma halkanii dukkaneessaa. Baqattootaa dhoksaa; kooluu galtoota hin ganinaa. 4 Baqattoonni Mo'aab isin wajjin haa jiraatan; balleessituu irraa da'oo isaaniif ta'a." Cunqursaan ni bada; badiisnis ni hafa; warri nama miidhan lafa irraa badu. 5 Teessoon jaalalaan hundeffama; mana Daawit keessaa namni murtii kennuu irratti murtii qajeelaa barbaadu, kan waan qajeelaa hojjechuuf ariifatu tokko amanamummaadhaan teessoo sana irra ni taa'a. 6 Nu of tuulummaa Mo'aab, of guddisuu fi kooruu ishee, of tuuluu fi addaggee ta'u ishee dhageenyerra; of jajuun ishee garuu faayidaa hin qabu. 7 Kanaafuu Mo'aabonni ni boo'u; isaan tokkummaadhaan Mo'aabiif boo'u. Namoota Qiir Hareeshetiif faarsanii boo'uudhaan gaddu. 8 Lafti qotiisaa Heshboon, mukni wayinii Sibimaas collageera. Bulchitooni sabootaa mukkeen wayinii filatamoo kanneen duraan Ya'izeerin ga'anii gara gammoojjiitti babal'atan dhidhiitaniiru. Lataan isaanii dheeratee hamma galaanaatti diriire. 9 Kanaafuu ani akkuma Ya'izeer boosse sana, mukkeen wayinii Sibimaatiif nan boo'a. Yaa Heshboon, yaa Ele'aalee, ani imimmaan kootiin sin jiis! Illicheen yeroo midhaan siif ga'etii fi gammachuun yeroo midhaan siif haamamu ture sun hafeera. 10 Ililchuu fi gammaduun iddoobiqiltuu keessaa badaniiru; namni tokko iyuu iddoobhaabaa wayinii keessatti hin faarfatu yookaan hin ililchu: sababii ani ilillee balleesseef namni iddoowayinii itti cuunfanitti wayinii dhidhiitu tokko hin jiru. 11 Garaan koo akkuma baganaa faarsee Mo'aabiif boo'a; keessi koos Qiir Hareeshetiif boo'a. 12 Mo'aab yoo iddoob qo'atti mul'atte, isheen ofuma dadhabsiifti; yoo kadhannaaf gara iddoob qulqulluu ishee dhaqxekunis faayidaa tokko illee hin qabu. 13 Kun dubbiit Waaqayyo duraanuu waa'ee Mo'aab dubbatee dha. 14 Waaqayyo garuu amma akkana jedha: "Waggaa sadii keessatti, ulfinni Mo'aabii fi namoonni ishee hedduu hundi akkuma hojjetaan tokko guyyaa isaa lakkaa'atu sana ni tuffatamu; kanneen hafanis akka malee muraasaa fi dadhaboo ta'u."

17 Raajii Damaasqoodhaan mormu: "Kunoo, Damaasqoon tuullaa diigamte taati malee si'achi magaalaa hin taatu. 2 Magaalaawwan Aro'eer ni onu;

bushaayeen achi ciciisu; wanni isaan sodaachisu tokko iyuu hin jiru. 3 Magaalaan jabeeffamtee ijaaramte Efrem keessaa, humni mootummaas Damaasqoo keessaa ni bada; hambaan Sooriyaa akka ulfina Israa'elootaa ta'a" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. 4 "Bara sana keessa ulfinni Yaaqoob gad deebi'a; furdinni dhagna isaas ni huqqata. 5 Akkuma namni midhaan haamu tokko, midhaan dhaabbatu walitti qabee irree isaatiin haamu sana kunis akkuma yeroo namni tokko Sulula Refaayim keessaa qarmii funaanuu ni ta'a. 6 Ta'uus akkuma yeroo mukni ejersaa dha'amuutti, qarmii guuruun amma iyuu jira; fiixee ol aanu irratti gumaa lama yookaan sadiitu hafa; damee gad aanu irratti gumaa afur yookaan shantu hafa" jedha Waaqayyo, Waaqni Israa'el. 7 Gaafas namoonni gara Uumaa isaanii ilaalu; ija isaaniis gara Qulqullicha Israa'el deebifatu. 8 Isaan gara iddoob aarsaa, gara hojii harka isaanii hin ilaalan; isaan galma waaqeffannaa Aasheeraa, iddoob aarsaaixaanaa kan quba isaaniitiin tolchanis wayittuu hin lakkaa'an. 9 Gaafas magaalaawwan jajjaboon isaan sababii Israa'elootaatiif keessaa ba'an sun akkuma lafa bosona keessaa kan namni dhiisee deemee ta'u. Hundi ni onu. 10 Ati Fayyisaa kee, Waaqa irraanfatteerta; ati kattaa, da'oo kee hin yaadanne. Kanaafuu yoo biqiltuu akka malee gaarii dhaabbattee muka wayinii kan alaa dhufe biqilfatte iyuu, 11 yoo guyyuma dhaabde sana akka inni biqilu goote iyuu ganama yeroo dhaabdetti akka inni daraaru goota; garuu guyyaa dhukkubaa fi dhibee hin fayyineetti wayinichi homaa hin fayyadu. 12 Saboota baay'ee kanneen aaraniif wayyoo! Isaan akkuma galaana aaruutti aaru! Saboota wacaniif wayyoo! Isaan akkuma bishaan guddaan huursutti huursu. 13 Saboonni akkuma huursaa bishaan cabsee deemuu yoo huurse iyuu yommuu inni isaanitti dheekkamu isaan baqatanii badu; akkuma habaqiin tulluu irraa fuula bubbee duraari'amu, akkuma awwaarri fuula bubbee hamaa duraabittinnaa'u isaan ni bittinnaa'u. 14 Galgala sodaan akkuma tasaa isaan qabatti! Isaan utuu lafti hin bari'in ni dhabamu! Kun qooda warra nu booji'ee, hiree warra nu saamee ti.

18 Biyya lageen Itoophiyaatiin gamaa kan qoochooisheetiin shaakkiftuuf wayyoo; 2 isheen galaana irra, bidiruu dhallaadduutiin ergamoota bishaan

irra ergiti. Yaa ergamoota ariifattoota, gara saba dhedheeroo kanneen gogaan isaanii lallaafuu, gara saba fagoo fi dhi'oottis sodaatamu, saba jabaa fi afaan isaa hin beekamne kan biyyi isaanii lageeniin gargar qoodamte sanaa dhaqaa. **3** Isin uummanni addunyaa hundi, warri lafa irra jiraattan yeroo mallattoon gaara irratti ol qabamu ni argitu; yeroo malakanni afuufamus inuma dhageessu. **4** Waaqayyoakkana naan jedhe: "Ani akkuma ho'a ifa aduu keessatti calaqqisuu, akkuma duumessa fixeensaa kan ho'a yeroo midhaan galchaniitti cal'isee iddoj jireenya kootii nan ilaala." **5** Haamaa midhaaniitiin dura, yeroo hudhaan daraaree daraaraan sunis ija wayinii bilchaatee ta'utti inni billaa ittiin qoraniin lataa isaa ni ciccira; damee babal'ates irraa murmuree ni balleessa. **6** Isaan hundinuu allaattii tulluu kan waa adamsuu fi bineensota bosonaatiif dhiifamu; allaattiin bona guutuu, bineenonni bosonaas ganna guutuu isaan nyaatu. **7** Gaafas saba dhedheeroo kanneen gogaan isaanii lallaafu irraa, saba fagoo fi dhi'oottis sodaatamu irraa, saba jabaa fi afaan isaa hin beekamne kan biyyi isaanii lageeniin gargar qoodamte irraa Waaqayyo Waan Hunda Danda'uuf kennaan ni fidama; kennaan sunis gara Tulluu Xiyoon, iddo Maqaan Waaqayyo Waan hunda danda'u jiraatutti ni fidama.

19 Raajii Gibxiin mormu: kunoo Waaqayyo duumessa saffisaa yaabbatee gara Gibxi dhufaa jira. Waaqonni Gibxi tolfamoon fuula isaa duratti hollatu; garaan warra Gibxis isaan keessatti baqa. **2** "Ani warra Gibxi walitti nan naqa; obboleessi obboleessa isaa, ollaan ollaa isaa, magaalaan tokko magaalaan kaan, mootummaanis mootummaa kaan lola. **3** Hafuurri warra Gibxi isaan keessatti jeeqama; anis karoora isaanii nan fashaleessa; isaanis waaqota tolfamoo fi hafuurota warra du'anii, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafatu. **4** Anis dabarsee warra Gibxi humna gooftaa garaa jabaatu tokkootti nan kenna; mootiin hamaan tokkos isaan ni bulcha" jedha Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **5** Bishaanonni galaaanaa ni gogu; lagni isaa ni hir'ata; ni gogas. **6** Burqaawwan isaa ni ajaa'u; lageen Gibxiis qal'atanii gogu. Shambaqqoo fi dhallaaddunni coollagu; **7** biqiltuuwwan ededa Abbayyaa, kanneen qarqara lagichaa jiranis ni coollagu. Wanni laga Abbayyaa biratti facaafame hundi ni goga;

bumbeedhaan fudhatama; deebi'ees hin argamu. **8** Qurxummii qabdoonni, warri hokkoo Abbayyaa keessa buusan hundi aadanii boo'u; warri kiyyoo bishaanitti darbatanis ni dadhabu. **9** Warri quncee talbaa iddame qopheessan, wayyaa dhooftonnis abdii kutatu. **10** Warri wayyaa dha'an mataa buusu; warri mindaadhaan hujjetan hundis ni gaddu. **11** Qondaaltonni Zoo'aan gowwoota; gorsitoonni Fara'oon ogeeyyiis gorsa faayidaa hin qabne kennu. Isin akkamitti Fara'ooniin, "Ani namoota ogeeyyii keessa tokkoo dha; ani barataa mootota durii ti" jechuu dandeessu? **12** Namoonni keessan ogeeyyin amma eessa jiru? Mee isaan waan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u Gibxiin mormuudhaan karoorfate; isinitti haa himan; haa beeksisanis. **13** Qondaaltonni Zoo'aan gowwoota ta'aniiru; bulchitoonni Memfiis gowwoomfamaniiru; gurguddoonni saba ishee Gibxiin karaa irraa jal'isaniiru. **14** Waaqayyo hafuura nama hadoochu isaanitti dhangalaaseera; isaan akkuma machaa'aan tokko hoqqisaa gatantaru sana biyya Gibxi waan isheen hujjetu hunda keessatti gatantarsan. **15** Wanni mataan yookaan eegeen, dameen meexxi yookaan shambaqqoon, Gibxiif gochuu danda'an tokko iyyuu hin jiru. **16** Bara sana warri Gibxi akka dubartii ta'u. Harka ol ka'e kan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u isaanitti ol fudhatu sana arganii sodaan ni hollatu. **17** Biyyi Yihuudaas warra Gibxi ni naasisa; namni maqaan Yihuudaas biratti dha'amu hundinuu sababii waan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u isaanitti karoorfachaa jiru sanaatiif ni na'a. **18** Gaafas biyya Gibxi keessatti magaalaawwan shan afaan Kana'aan dubbatu; isaanis Waaqayyo Waan Hunda Danda'uuf amanamoo ta'uuf ni kakatu. Isaan keessaa tokko Magaalaan Badiisaa jedhamti. **19** Gaafas wiirtuu Gibxi keessatti iddoon aarsaa tokko Waaqayyoof ni hujjetama; daangaa biyyattii irrattis siidaan tokkoo Waaqayyoof ni dhaabama. **20** Kunis biyya Gibxi keessatti Waaqayyo Waan Hunda Danda'uuf mallattoo fi dhuga ba'umsa ta'a. Yeroo isaan sababii cunqursitoota isaaniitiif gara Waaqayyootti iyaytanitti, inni fayyisaa fi baraaraa tokko ergeefii isaan oolcha. **21** Kanaafuu Waaqayyo warra Gibxitti of beeksisa; isaanis gaafas Waaqayyo ni beeku. Isaanis qalmaa fi kennaan midhaaniitiin waaqeffatu; Waaqayyoofis ni wareegu; wareega sanas ni baafatu. **22** Waaqayyo biyya Gibxi ni rukuta; rukutees ni fayyisa.

Isaan gara Waaqayyootti ni deebi'u; innis kadhannaa isaaaniitiif deebii kennee isaan fayyisa. **23** Gaafas Gibxii hamma Asooritti karaa guddaa tokkotu jiraata. Warri Asoor gara Gibxi, warri Gibxis gara Asoor ni dhaqu. Warri Gibxii fi warri Asoor walii wajjin ni waaqeffatu. **24** Israa'el bara sana keessa Gibxii fi Asooritti dabalamtee sadaffaa taati; kunis lafa irratti eebba ta'a. **25** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uus, "Gibxi sabni koo, Asoor hojiin harka kootii fi Israa'el dhaallii koo haa eebbifaman" jedhee isaan eebbisa.

20 Bara ajajaan muummichi Sargoon mooticha

Asooriin ergame sun gara Ashdood dhufee loolee ishee qabate sana keessa, **2** yeroodhuma sanatti Waaqayyo karaa Isaayyaas ilma Amoosiitiin dubbate. Innis, "Uffata gaddaa dhagna kee irraa, kophees miilla kee irraa baasi" jedheen. Innis akkasuma godhe; qullaa fi miilla duwwaa asii fi achi deeme. **3** Kana irratti Waaqayyoakkana jedhe; "Akkuma garbichi koo Isaayyaas, akka Gibxii fi Itoophiyaaf mallattoo fi akekkachiisa ta'uuf jedhee waggaasadii qullaa fi miilla duwwaa deeme sana, **4** akkasuma mootiin Asoor booji'amtoota Gibxii fi baqattoota Itoophiyaa dargaggeessaa fi jaarsa, qullaa fi miilla duwwaa hambisee teessuma isaanii illee qullaa godhee fudhatee deeme; kun warra Gibxiiif qaanii dha. **5** Warri Itoophiyaa amanatanii Gibxiin boonan ni sodaatu; ni qaana'us. **6** Gaafas warri qarqara galaanaa irra jiraatan akkana jedhu; 'Warra nu itti irkanne, warra mooticha Asoor jalaa nu baasu jennee gargaarsaaf itti baqanne sana irra waan ga'e mee ilaalaal! Yoos nu akkamitti jalaa ba'uu dandeenyaa?"

21 Raajii Gammoojji Galaana bira jirtuun mormu:

Akkuma bubbleen hamaan biyya kibbaa haxaa'u sana, weeraraan tokko gammoojjiidhaa, biyya sodaachisaa keessaa ni dhufa. **2** Mul'anni hamaan tokko natti mul'ateera: gantuun ni ganti; saamtunis ni saamti. Yaa Eelaam, ol ba'il Yaa Meedee marsii qabi! Ani aaduu isheen fidde hunda nan xumura. **3** Kana irratti dugdi na cite; akkuma dubartii ciniinsifattuu muddamni na qabe; ani waanan dhaga'een nan holladhe; waanan argeenis nan raafame. **4** Qalbiin koo ni raafame; sodaan na hollachiise; dimimmisni ani hawwe sun sodaatti na jalaa geeddaram. **5** Isaan maaddii qopheessu; afaa diriirsu; ni nyaatu, ni dhugu! Isin qondaaltonni ka'aa; gaachanas zayitii

dibaa. **6** Gooftaan akkana naan jedha: "Dhaqitii eegduu tokko ramadi; innis waan argu haa himu. **7** Inni yommuu warra farda yaabbatan kanneen lama lamaan yaa'an, warra harree yaabbatan yookaan warra gaala yaabbatan argutti, haa dammaqu; guutumaan guutuutti haa dammaqu." **8** Eegduun sunis akkana jedhee iyye; "Yaa gooftaa ko, ani guyyuma guyyaan qooxii eegumsaa irra nan dhaabahda; halkan hundas ani hojii koo irra nan tura. **9** Kunoo, warri farda yaabbatan, lama lamaan dhufaa jiru; inni akkana jedhee deebise: 'Baabilon jigdeerti; jigdeerti! Fakkiiwan waaqota ishee hundinuu burkutaa'anii lafa dha'aniiru!" **10** Yaa saba koo warra oobdi midhaanii irratti dha'amtan, ani waan Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Waaqa Israa'el irraa dhaga'e isinittin hima. **11** Raajii Duumaan mormu: Namni tokko See'iirii na waamee, "Yaa eegduu, halkan kun bari'uuf hammamtu hafe? Yaa eegduu, halkan kun bari'uuf hammamtu hafe?" jedhe. **12** Eegduun sunis, "Bari'uu ga'eera; garuu deebi'ee dhi'a. Yoo gaafachuu barbaaddan gaafadhaa; garuu deebi'aa kottaa" jedhee deebisa. **13** Raajii biyya Arabaatiin mormu: Isin imaltoonni Dedaan kanneen bosona Arabaa keessa qubattan, **14** warra dheeboleef bishaan fidaa; isin warri Teemaa keessa jiraattan, baqattootaaf waan nyaatan fidaa. **15** Isaan goraadee jalaa, goraadee luqqifame jalaa, xiyya aggaamame jalaa, ho'a waraanaa jalaa baqataniiruutii. **16** Gooftaan akkana naan jedhe: "Akkuma waggoota hojjetaa qaxaramaa tokkotti ulfinni Qeedaar hundinuu wagga tokko keessatti ni dhuma. **17** Warra xiyya darbatan keessaa kanneen hafan, gootonni Qeedaar muraasa ta'u." Waaqayyo Waaqni Israa'el dubbateeraatii.

22 Raajii waa'ee Sulula Mul'ataa: Amma maaltu

isin rakkisee isin hundi fiixee manaatti ol baatan? **2** Yaa magaalaa wacaan guutamte, yaa magaalaa jeeqamtuu fi fandalaltuu, namoonni si jalaa qalaman goraadeedhaan hin ajjeefamne yookaan waraana keessatti hin dhumne. **3** Hooggantoonni kee hundi walumaan baqatan; isaan utuma xiyya hin darbatin qabaman. Isin utuma diinni fagoo jiruu baqattan iyyuu warri qabamtan hundi walumaan mana hidhaatti galfamtaniirtu. **4** Kanaafuu ani, "Ana irraa garagalaa; ani hiqqifadhee nan boo'a. Badiisa saba koo irratti na jajabeesuu hin yaalinaa" nan jedhe. **5** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda

Danda'u, Sulula Mul'ataa keessatti, guyyaa jeequmsaa, dhidhiitamuutii fi burjaajii, akkasumas guyyaa itti dallaa diiguutii fi tulluuwanittis iyyuu qaba. **6** Eelaam man'ee xiyyaa qabattee gaariwwanii fi abbootii fardaa fudhattee baati; Qiris gaachana ishee qabatti. **7** Sululawwan kee filatamoon gaariwwaniin guutamaniiru; abbootiin fardaas karra magaalattii irratti ramadamaniiru. **8** Gooftaan ittisa Yihuudaa irraa mulqeera. Atis gaafas mi'a lolaa kan Masaraa Bosonaa keessa jiru sana abdatta. **9** Dallaan Magaalaa Daawit karaa baay'ee akka urame argitaniiru; Haroo Gad aanaa keessattis bishaan kuufattaniiru. **10** Isin manneen Yerusaalem lakkooftan; dallaa ishee dhagaa jabeessuuuf jettaniis manneen sana diigdan. **11** Bishaan Haroo Moofaatiif dallaa lamaan giddutti kuusaa bishaanii tolchitan; garuu isin gara Isa waan sana hojjeteet hin ilaalle; yookaan Isa bara dheeraan dura waan sana karoorseef ulfina hin kennine. **12** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, akka ati boossee wawwaattuuf, akka ati rifeensa mataa keetii of irraa cirtee wayyaa gaddaa uffattuuf guyyaa sana si waame. **13** Qooda kanaa garuu gammachuu fi fandalaluu, loon gorra'uuf hoolota qaluu, foon nyaachuu fi daadhii wayinii dhuguutu jira! Isin, "Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; bor ni duunaatii!" jettu. **14** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u utuma gurri koo dhaga'uwaan kana naa ibse: "Hamma guyyaa du'a keessaniitti cubbuun kun isin irraa hin haqamu" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **15** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Dhaqitii itti gaafatamaa kanaan, Shebnaa, bulchaa masaraa mootummaatiin akkana jedhi: **16** Ati maal asii hojjetta? Akka ati iddo kanatti iddo awwaalaa qopheeffattu, akka iddo ol ka'aa irratti boolla awwaala keetii qotattu, akka kattaa keessatti iddo boqonaa keetii tolchattu eenyutu eeyyama siif kenne? **17** "Yaa nama jabaa kunoo, Waaqayyo jabeessee qabee si darbachuu jira. **18** Inni akkuma kubbaa furuurse biyya bal'aa tokko keessa si buusa. Yaa salphina mana gooftaa keetii, ati achitti duuta; gaariwwan kee mimmiidhagoonis achitti hafu! **19** Ani aangoo kee irraa sin buusa; atis taayitaa kee irraa ni ari'amt. **20** "Ani gaafas garbicha koo Eliyaqaqii min ilma Hilqiyaa nan waama. **21** Ani uffata kee isatti nan uffisa; sabbata kee mudhii isatti nan hidha; aangoo kees dabarsee isaaaf nan

kenna. Inni warra Yerusaalem keessa jiraatanii fi mana Yihuudaatiif abbaa ni ta'a. **22** Ani furtuu mana Daawit gatiittii isaa irra nan kaa'a; waan inni banu namni tokko iyyuu cufuu hin danda'u; waan inni cufus namni tokko iyyuu banuu hin danda'u. **23** Ani akkuma fannoo waa itti fannisan tokkootti iddo jabaa irra isaa nan dhaaba; innis mana abbaa isatiif teessoo ulfinaa ni ta'a. **24** Isaanis kabaja mana abbaa isaa hunda, ijoolee isatiif fi ijoolee ijoolee isaa, mi'a xixinnaa kan waciitiidhaa jalqabee hamma okkoteetti jiru hunda isatti fannisu." **25** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Gaafas qfoon iddo jabaa dhaabame sun ni buqqa'a; muramee lafa bu'a; ba'aan isatti fannifame sun harca'ee caccaba." Waaqayyo waan kana dubbateeraatii.

23 Raajii waa'ee Xiiroos: Yaa dooniiwwan Tarshiishi wawwaadhaa! Xiiroos barbadooftee mana yookaan buufata doonii malee hafteertii. Biyya Qophroos oduun isaan qaqqabeera. **2** Isin jiraattoonni qarqara galaanaatii fi daldaltoonni Siidoonaa, warri galaana irra marmaaran isin sooromsan cal'isaa. **3** Midhaan Shihoor bishaanota gurguddaa irraan dhufe; oomishni Abbayyaa Xiiroosiif galii ture; isheenis lafa gabaa kan sabootaa taate. **4** Yaa Siidoonaa, yaa da'anno galanaaa qaana'i; galaamni akkana jedhee dubbateeraatii: "Ani hin ciniinsifanne yookaan hin deenye; ilmaan hin horanne yookaan intallan hin guddifanne." **5** Yeroo oduun gara Gibxi dhufutti isaan gabaasa Xiiroos irraa dhufuun ni dhiphatu. **6** Isin gara Tarshiishitti ce'aa; yaa warra qarqara galaanaa jiraattan wawwaadhaa. **7** Magaalaa dulloomtuun durii, kan miilli ishee ishee fuudhee, akka isheen biyya fagoo keessa qubattuuf ishee geesse kun, magaalaa kee ishee fandalaltuudhaa? **8** Xiiroos ishee gonfoo nama gonfachiiiftu kan daldaltoonni ishee ilmaan moototaa ta'an kan daldaltoonni ishee lafa irratti kabajamoo ta'anitti eenyutu waan kana karoorfate? **9** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u of jaja ishee kan ulfina ishee hunda keessa jiru gad deebisuu fi warra lafa irratti kabajaman hunda salphisuu waan kana karoorfateera. **10** Yaa Intala Tarshiish, ati si'achi buufata doonii hin qabaattuutii, lafa kee hamma Abbayyaa bira ga'utti qotadhu. **11** Waaqayyo harka isaa galaana irra qabee mootummoota hollachiiseera. Inni akka da'annoowwan ishee diigamaniif waa'ee Kana'aan ajaja kenneera. **12**

Innisakkana jedha; "Yaa Durba Siidoonaa, ati kana caalaa hin fandalaltu! "Ka'iitii gara Qophiroositti ce'i; ati achitti iyyuu boqonnaa hin argattu." **13** Mee biyya Baabilonotaa ilaali; uummanni kun amma seenaa hin qabu! Warri Asoor akka isheen iddoojirenya uumamawwan gammoojji taatu godhan; isaan sreee eegumsaa ijaarratan; da'annoowwan ishee qullaa hambisan; ishees ni barbadeessan. **14** Yaa dooniwwan Tarshiish wawwaadhaa; da'annoon keessan barbadeeffameeraati! **15** Yeroo sanaa jalqabee Xiiroos hamma waggaa torbaatamaatti ni dagatmti; kunis bara jirenya mootii tokkoo ti. Dhuma waggaa torbaatamman sanaatti garuuakkuma sirba sagaagaltuu tokkoof sirbame sanaatti Xiiroos irra ga'a: **16** "Yaa sagaagaltuu irraanfatamtuu, baganaa qabadhuutii magaalaa keessa naanna'i; ati akka yaadatamtuuf baganaa sirriitti rukuti; sirba baay'ee sirbi." **17** Dhuma waggaa torbaatamaatti Waaqayyo Xiiroosin ni yaadata; isheenis gara daldala isheetti deebitee mootummoota fuula lafaa irra jiran hunda wajjin sagaagalti. **18** Ta'us bu'aan isheetti fi wanni isheen argattu Waaqayyoof addaan baafama; hin kuufamu; walittis hin qabamu. Bu'aan ishees warra fuula Waaqaa dura jiraataniif nyaata ga'aa fi uffata babbareedaa ta'a.

24 Kunoo, Waaqayyo lafa ni onsa; ishees ni barbadeessa; inni ishee gaggaragalchee warra ishee irra jiraatan bittinneessa; **2** Kan saba irra ga'u luba irra, kan garbicha irra ga'u gooftaa irra, kan garbittii irra ga'u giiftii irra, kan bitataa irra ga'u gurgurataa irra, kan isa ergifatu irra ga'u, isa ergisu irra, kan liqeffataa irra ga'u, isa liqeessu ni ga'atii. **3** Lafti guutumaan guutuutti ni onti; guutumaan guutuutti ni saamamti. Waaqayyo waan kana dubbateeraati. **4** Lafti ni gogdi; bifti ishees ni geeddarama; addunyaan ni bututti; bifti ishees ni geeddarama; gurguddoonti saba lafaas ni bututu. **5** Lafti saba isheettiin xuroofteerti; isaan seeraaf ajajamuu didan; sirnaan buluu didanii kakuu bara baraa sana cabsaniiru. **6** Kanaafuu abaarsi lafa balleessa; sabni ishees balleessaa isaatiif adabama. Kanaafuu jiraattonni lafaa ni gubatu; nama muraasatu hafa. **7** Daadhiin wayinii haaraan ni goga; mukni wayiniis ni collaga; warri gammadan hundinuu ni aadu. **8** Dibbeen sagaleen isaa namatti tolu ni cal'isa; wacni fandalaltootaa qabbanaa'eera; baganaan

nama gammachiisus cal'iseera. **9** Isaan si'achi sirbaa daadhii wayinii hin dhugan; dhugaatiin jabaan warra isa dhuganitti ni hadha'a. **10** Magaalaan diigamte sun ontee hafti; akka namni tokko iyyuu ol hin seenneef manni hundi ni cufama. **11** Isaan daadhii wayinii dhabanii daandii irratti boo'u; gammachuun hundi gaddatti geeddarama; ililchuun hundis lafa irraa dhabama. **12** Magaalaan sun diigamtee hafti; karri ishees ni caccaba. **13** Akkuma yeroo mukni ejersaa dha'amuu fi akkuma yeroo wayiniin galfamutti qarmiin hafu ta'u sana, lafa irratti saboota gidduuttiis akkasuma ni ta'a. **14** Isaan sagalee ol fudhatanii gammachuun iyyu; gama lixa biiftuutti ulfina Waaqayyo labsu. **15** Kanaafuu isin ba'a biiftuu irraa Waaqayyoof ulfina kenna; qarqara galaanaattis maqaa Waaqayyo Waaqa Israa'el leellisa. **16** Nu moggaa lafaa irraa faarfanna, "Isa qajeelaa sanaaf ulfinni haa ta'u" jedhu dhageenya. Ani garuu akkanan jedhe; "Ani bade, ani bade! Anaaaf wayyoo! Gantoonni ni ganu! Gantoonni gantummaa isaaniitiin ganu!" **17** Yaa uummata lafa irraa, sodaan, qilee fi kiyyoon si eeggatu. **18** Namni sagalee goolii baqatu kam iyyuu qilee keessa bu'a; namni qilee keessaa ol ba'u kam iyyuu kiyyoodhaan qabama. Foddaan samiiwwanii banameeraati hundeeawan lafaa ni raafamu. **19** Lafti baqaqxeerti; lafti gargar baateerti; lafti akka malee raafamteerti; **20** Lafti akkuma nama machaa'ee gatantarti; isheen akkuma daasii bubbeedhaan raafamti; yakki fincila ishee akka malee itti ulfaateera; isheen ni jigdi; deebitees hin kaatu. **21** Waaqayyo gaafas humnoota samii, samii irratti, mootota lafaa immoo lafa irratti ni adaba. **22** Isaan akkuma hidhamtootaa boolla keessaatti walitti qabamu; manni hidhaa itti cufamee guyyaa hedduu booddee adabamu. **23** Ji'i ni burjaajofti; aduunis ni qaanofti; Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Tulluun Xiyoon irattii fi Yerusaalem keessatti fuula maanguddootaa duratti ulfinaan ni mo'atii.

25 Yaa Waaqayyo, ati Waaqa koo ti; waan ati amanamummaa kee kan mudaan hin qabneen wantoota dingisiisoo bara dheeraan dura karoorfame hoijetteef, ani ulfina siif nan kenna; maqaa kees nan leellisa. **2** Ati magaalaa sana tuulla dhagaa, magaalaa dallaa jajjabaa qabdu immoo diigamaa goote; magaalaan da'anno Namoota Ormaa turte sun si'achi hin jiraattu; isheen gonkumaa deebitee

hin ijaaramtu. 3 Kanaafuu namoonni jajjaboon si kabaju; magaalaawwan saboota gara jabeeyyi si sodaatu. 4 Ati hiyyeeyyiif lafa itti baqatan, rakkataaf immoo dhiphina isaa keessatti da'oo, bubbee hamaa jalaa iddoor itti baqatu, ho'a jalaa immoo iddoor itti qabbaneeffatu turte. Hafuurri gara jabeeyyi baafatan, akkuma bubbee hamaa dallaa dhagaa dha'uutii fi 5 akkuma ho'a gammoojji ti. Ati waca alagootaa ni cal'isifta; akkuma ho'i gaaddisa duumessaatiin qabbanaa'u sana, sirbi gara jabeeyyiis ni qabbanaa'a. 6 Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u tulluu kana irratti uummata hundaaf cidha nyaata gaarii, affeerraa daadhii wayinii gogee, foon coomaa fi daadhii wayinii filatamaa ni qopheessa. 7 Inni tulluu kana irratti, haguuggii uummata hundatti haguugame, golgaa saba hundatti golgame ni balleessa; 8 inni bara baraan du'a ni liqimsa. Waaqayyo Gooftaan fuula hunda irraa imimmaan ni haqa; inni lafa hunda irratti salphina saba isaa ni balleessa. Waaqayyo waan kana dubbateeraatii. 9 Isaan gaafas akkana jedhu; "Dhugumaan kun Waaqa keenya; nu isa amananne; innis nu oolche. Kun Waaqayyo dha; nu isa amananne; kottaa fayyisuu isaaatti gammanna; ni ililchinas." 10 Harki Waaqayyo tulluu kana irra ni boqota; Mo'aab garuu akkuma cidiin dikee keessatti dhidhiitamu sana isa jalatti dhidhiitama. 11 Innis akkuma namni bishaan daaku tokko daakuuf harka bal'ifatu sana, gaara sana irratti harka isaa ni bal'ifata. Waaqnis of tuulummaa isaanii, ogummaa harka isaanii wajjin gad deebisa. 12 Inni dallaa kee ol dheeraa dhagaan ijaarame sana, akka inni duufu godha; lafatti gad jigsees biyyootti dabala.

26 Bara sana faarfannaan kun biyya Yihuudaa keessatti faarfatama: Nu magaalaajabaa qabna; Waaqnis fayyina, dallaa eegumsa isheetii fi da'annoo ishee taasisa. 2 Akka sabni qajeelaan, sabni amanumummaadhaan jiraatu ol seenuuf, karrawwan banaa. 3 Inni sitti irkateeraatii, nama yaadni garaa isaa si wajjin jiru, ati nagaa hir'inna hin qabneen isaa eegda. 4 Sababii Waaqayyo, Waaqayyo mataan isaa, Kattaa bara baraa ta'eef, bara baraan Waaqayyoon amanadhaa. 5 Inni warra iddoor ol ka'aa irra jiraatan gad qaba; magaalaajabaa tabba irra jirtu gad buusa; lafatti gatees awwaaratti ishee maka. 6 Miilli, miilli warra hacuucamee, faanni hiyyeeyyi ishee dhidhiita. 7 Daandiin nama qajeelaa wal qixxataa

dha; yaa Isa Tolaa, ati qajeeltotaaf karaa baafta. 8 Yaa Waaqayyo, nu karaa seera keetii irra deemaa si eegganna, maqaan keetii fi beekamuun kee hawwii garaa keenyaa ti. 9 Halkan lubbuun koo si yaaddi; ganamas hafuurri koo baay'isee si barbaada. Yeroo murtiin kee gara lafuu dhufutti, uummanni addunyaa qajeelummaa barata. 10 Namni hamaan gara laafinni godhamuuf iyyuu, qajeelummaa hin baratu; biyya qajeelummaan jirutti iyyuu inni ittuma fufee jal'ina hojjeta; surraa Waaqayyoos hin hubatu. 11 Yaa Waaqayyo, harki kee ol kaafameera; isaan garuu isa hin argan. Isaan hinaaffaa ati saba keetiif qabdu arganii haa qaana'an; ibiddi diinota keetiif kuufame sun isaan haa balleessu. 12 Yaa Waaqayyo, ati nagaa nuuf kenniteerta; ati hojji keenya hunda nuuf hojjetteertaatii. 13 Yaa Waaqayyo Waaqa keenya, si malee goftonni biraa nu bulchaniiru; nu garuu maqaa kee qofa ulfeessina. 14 Isaan amma du'aniiru; si'achi hin jiraatan; isaan gaaddidduu dha; deebi'aniis hin ka'an. Ati isaan adabde; isaan balleessites; yaadannoo isaanii hundas ni barbadeessite. 15 Yaa Waaqayyo, ati saba baay'isteerta; ati saba baay'isteerta; ati ofii keetiif ulfina argatteerta; daarii biyyaa hunda bal'ifteerta. 16 Yaa Waaqayyo, isaan yeroo dhiphinaatti si barbaaddatan; yeroo ati isaan adabdetti isaan kadhannaadhaan gad roobsan. 17 Akkuma dubartiin ulfaa yeroo da'uu geessutti, ciniinsuudhaan wixxirfattee iyyitu sana, yaa Waaqayyo, nus fuula kee duratti akkasuma taaneerra. 18 Nu ulfoofnee, ciniinsuudhaan wixxirfanne; nu garuu bubbee deenye. Nu lafaaf fayyina hin fidne; nu uummata addunyaa hin deenye. 19 Garuu namoonni kee kanneen du'an ni jiraatu; dhagni isaanii du'aa ni ka'a. Isin warri biyyoo keessa jiraattan, dammaqaatii gammachuudhaan ililchaa. Fixeensi kee akkuma fixeensa ganamaa ti; laftis warra du'an of keessaa baafti. 20 Yaa saba ko, kutaa mana keetti ol galitii duubaan balbala ofitti cufi; hamma dheekkamsi isaa darbutti, yeroo muraasaaf of dhoksi. 21 Kunoo, Waaqayyo sababii cubbuu isaanitiif uummata lafa irraa adabuuf iddoor jirenya isaatii ba'ee dhufaa jira. Lafti dhiiga ishee irratti dhangalaafame sana ifa baafti; si'achi warra ishee irratti qalaman hin dhoksitu.

27 Bara sana, Waaqayyo goraadee isaaatiin, goraadee isaa sodaachisaa, guddaa fi jabaa sanaan, Lewaataan boficha mirmirfamu, Lewaataan boficha

marmaramu sana ni adaba; inni jawwee galaana keessa jiraatu ni kukkan. **2** Bara sana akkana jedham; “Waa’ee iddo dhaabaa wayinii kan namatti tolu sanaa faarfadhaa; **3** ani Waaqayyo isa nan eega; ani yeroo hunda bishaan nan obaasa; akka namni tokko iyyuu isa hin miineef ani halkanii fi guyyaa isa nan eega. **4** Ani hin aaru. Sokorruu fi qoraattiin waraanaaf utuu natti ba’aniil! Ani silaa isaanitti nan duula; walitti qabees isaan nan guba. **5** Yoo kanaa achii isaan kooluu natti haa galan; isaan na wajjin nagaa haa uuman; eeyyee, isaan na wajjin nagaa haa uuman.” **6** Bara dhufuuif jiru keessa Yaaqoob hidda baasa; Israa’el latee daraara; ijaanis addunyaa hunda guuta. **7** Waaqayyo akkuma warra ishee rukutan sana rukute, ishee illee rukuteeraa? Akkuma warri ishee ajeesan sun ajeefaman, isheenis ajeefamteertii? **8** Ati waraanuu fi ari’uudhaan isheedhaan wal falmite; inni guyyaa bubbleen ba’aa bubbisutti, bubblee isaa sodaachisaa sanaan ishee balleessa. **9** Yommuu inni dhagoota iddo aarsaa hunda akkuma dhagaa nooraa caccabsamee godhutti, siidaan asheeraa yookaan iddoon aarsaaixaanaa tokko iyyuu dhaabatee hin hafu. Akkasiinis balleessaan Yaaqoob ni haqamaaf; kunis cubbuun isaa guutumaan guutuutti haqamuu isaa mirkaneessa. **10** Magalaan dallaa jaba qabdu ni onti; akka gammoojji gatamteetii fi dhiifamtee taati; jabboonni achi dheeddi; achis ni ciciifti; jabboonni damee ishee qorqanii qullaahambisu. **11** Dameen ishee yeroo gogutti irraa caccaba; dubartoonnis dhufanii ibiddatti naqatu. Uummanni kun hubannaa hin qabuutii; kanaafuu Tolchaan isaanii garaa hin laafuu; Uumaan isaanii isaanif hin araaramu. **12** Bara sana Waaqayyo Laga Efraaxiisii hamma laga Gibxitti midhaan dha’aa; yaa Israa’eloota, isin tokko tokkoon walitti ni qabamtu. **13** Bara sana malakanii guddaan tokko ni afuufama. Warri Asoor keessatti badanii turanii fi warri Gibxi keessatti faffaca’ani turan dhufanii tulluu qulqulluu irratti Yerusaalem keessatti Waaqayyoon waaqeffatu.

28 Gonfoo of tuulummaa kan machoofota Efreem sanaaf, daraaraa coollagu kan ulfina miidhagina isaanittiif, kan mataa sulula gabbataa irra jiruuf, magaalaan warra daadhii wayiniitiin fudhataman sanaatiif wayyoo! **2** Kunoo, Gooftaan isa humna qabeessaa fi jabaa tokko qaba. Inni akkuma cabbiitii fi bubblee waa balleessuu, akkuma bokkaa jabaatii fi

bishaan guutee irra dhangala’uu, humnaan lafatti gad ishee darbata. **3** Gonfoon of tuulummaa, machooftonni Efreem miilla jalatti dhidhiitamu. **4** Daraaraan harca’u, miidhaginni isaa kabajamaan, kan mataa sulula gabbataa irra jiru sun, akkuma muka harbuu utuu bonni hin ga’in bilchaatu sanaa ta’aa; namni isa argu hundi akkuma isa harka keessa galfateen isa nyaatee fixa. **5** Bara sana Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u hambaa saba isaatiif, gonfoo ulfinaa, mi’aa miidhaginna ni ta’aa. **6** Inni nama murtii kenuuuf taa’uuf hafuura murtii qajeelaa ta’aa; warra karra irraa waraana deebisaniif immoo madda jabinaa ta’aa. **7** Jarri kuni daadhii wayiniitiin gatantaru; dhugaatii jabaadhaan dogoggoru; luboonnii fi raajonni dhugaatii jabaadhaan gatantaru; daadhii wayiniitiin fudhatamu; isaan dhugaatii jabaadhaan karaa irraa badu; yeroo mul’ata arganittis ni dogoggoru; yeroo murtii kennanittis ni dogoggoru. **8** Maaddiin hundinuu diddigaaan guutameera; iddoon hin xureeffamin tokko iyyuu hin jiru. **9** “Namni inni waa barsiisuu yaalu kun eenyu? Inni eenyuuif ergaa isaa ibsa jira? Ijoollee aannan dhiifteef moo ijoollee harma guuteef? **10** Ajaja irratti ajaja; ajaja irratti ajaja; sirna irratti sirna; sirna irratti sirna; asitti muraasa; achitti muraasa” ta’atii. **11** Yoos Waaqni afaan alagootaatiin, afaan hin beekamneenis saba kanatti ni dubbata; **12** inni akkana isaanin jedhe; “Kun iddo boqonaa ti; warri dadhaban haa boqotan; kun iddo aara galfannaa ti.” Isaan garuu dhaga’uu didan. **13** Yoo akkasii dubbiin Waaqayyo akkana isaanitti ta’aa; ajaja irratti ajaja; ajaja irratti ajaja; sirna irratti sirna; sirna irratti sirna; asitti muraasa; achitti muraasa; kunis akka isaan dhaqanii dugda duubatti kufanii fi akka isaan caccabani kiyyoodhaan qabamaniif. **14** Kanaafuu isin qoostonni warri uummataa Yerusaalem bulchitan dubbi Waaqayyo dhaga’aa. **15** Isin akkana jettanii of tuultu; “Nu du’aa wajjin kakuu galleerra; sii’ool wajjinis walii galtee gooneerra. Sababii nu soba da’oo godhannee, sobas iddo itti dhokannu godhannee, balaan hamaan yeroo dhufee lafa balleessutti nu tuuu hin danda’u.” (Sheol h7585) **16** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; “Kunoo ani dhagaa tokko, dhagaa qoratame, dhagaa golee gati jabeessa tokko hundee mirkanaa’adhaaf Xiyoon keessa nan kaa’aa; namni amanu kam iyyuu hin qaana’u. **17** Ani murtii qajeelaa funyoo ittiin safaran, qajeelummaa immoo

madaalii nan godhadha; soba isin da'oo godhattan sana bokkaan jabaan ni balleessa; bishaanis lafa isin itti dhokattan keessa ni lola'a. **18** Kakuun isin du'a wajjin godhattan ni diigama; walii galteen isin sii'ool wajjin godhattanis ni barbadeeffama. Yeroo balaan hamaan dhufee lafa balleessutti isin lafatti gad dhidhiitamu. (**Sheol h7585**) **19** Inni yeroo dhufu hunda isin fudhatee deema; ganama ganama halkanii fi guyyaas, inni waa balleessa." Ergaa kana hubachuun naasuu guddaa namatti fida. **20** Sireen irratti diriirfachuuuf baay'ee gabaabaa dha; uffata halkanii ofitti marachuuuf baay'ee dhiphaa dha. **21** Waaqayyo hojii isaa, hojii isaa haaraa sana hojjechuuf, gocha isaa, gocha isaa kan hin beekamne sana hojjechuuf, akkuma Tulluu Pheraaziim keessatti godhe sana ni ka'a; akkuma Sulula Gibe'oonitti godhe sana ni ka'a. **22** Amma qoosaa keessan dhiisaa; yoo akkas hin ta'in foncaan keessan isinitti jabaata; Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, labsii guutummaa biyyattii balleessuuf labse natti himeera. **23** Dhaggeeffadhaatii sagalee koo dhaga'aa; qalbeeffadhaatii waan anि dubbadhu dhaga'aa. **24** Qonnaan bualaan tokko yeroo sanyii facaausuuf lafa qotatutti, ittuma fufee qotaa? Inni ittuma fufee biyyoo caccabsee bulleessaa? **25** Inni yeroo lafa wal qixxeessutti dimbilaalaa fi kamuunii hin facaausu? Inni qamadii toora tooraan, garbuu iddo isaa irratti, honboriis lafa qotisaa isaa irratti hin facaausu? **26** Waaqni isaa isa barsiisa; karaa qajeelaa irras isa buusa. **27** Abasuudni gangalchaadhaan hin dha'amu; kamuunii irras gommaan gaarii hin oofamu; abasuudni uleedhaan, insilaalli immoo shimalaan dha'ama. **28** Midhaan buddeena tolchuuf daakamuu qaba; kanaafuu namni tokko bara baraan midhaan hin dha'u. Inni gommaa gaarii kan midhaan dha'u midhaan sana irra oofu iyyuu fardeen isaa midhaanicha hin bulleessan. **29** Wanni kun hundinuu Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, isa mariidhaan dinqisiisa, ogummaadhaanis guddaa ta'e biraa dhufa.

29 Yaa Arii'eel, yaa Arii'eel, magaalaa Daawit keessa jiraate, siif wayyoo! Waggaa irratti waggaab dabala; ayyaanonni waggaas ittuma haa fufan. **2** Ta'uus ani Arii'eelin marsee nan qaba; isheen boossee ni wawwaatti; isheen anaaf akka Arii'eel taati. **3** Ani karaa hundaan naannoo kee nan qubadha; gamoowwaniiniis sin marsa; tuullaa biyyoos sitti naannessee nan dhaaba. **4** Ati gad deebifamtee lafa irraa ni dubbatta; haasaan

kee biyyoo keessa guunguma. Sagaleen kee akka sagalee ekeraa lafa keessa ba'a; haasaan kees biyyoo keessa hasaasa. **5** Diinonni kee hedduun garuu akka awwaara bullaa'ee, gara jabeeyyiin baay'eenis akka habaqii bubbleen fudhatee ta'u. Akkuma tasaa utuu hin beekaminis, **6** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, bakakkaadhaan, sochii lafaatii fi waca guddadhaan, bubbleedhaan, bubblee hamaa fi arraba ibidda waa fixuutiin ni dhufa. **7** Ergasii tuunni saboota hundaa kan Arii'eeliin lolu, kan ishee fi da'oo ishee jajjaboo dha'ee marsee qabu, akkuma abjuu, akkuma mul'ata halkan keessa ta'a; **8** kunis akkuma namni beela'e tokko akka waa nyaachaa jiru abjuudhaan argee yeroo dammaqutti garuu amma illee dheebuudhaan gaggabu sana ta'a. Tuuta saboota hundaa kan Tulluu Xiyoon lolu irrattis akkasuma ta'a. **9** Rifadhaa; dinqisiifadhaas; of jaamsaatii nama waa hin argine ta'a; machaa'aa; garuu daadhii wayiniitiin hin ta'in; gatantaraa; garuu dhugaatii jabaadhaan hin ta'in. **10** Waaqayyo hirriba cimaa isinitti buuseera; ija keessan raajota, cufeera; mataa keessan ilaalootas, haguugeera. **11** Mul'anni kun hundi isiniif dubbii kitaaba maramaa irratti chaappeffame malee homaa miti. Yoo isin kitaaba kana nama dubbisu danda'u tokkotti kennitanii, "Maaloo mee waan kana dubbisi" jettaniin inni, "Sababii kitaabichi chaappeffameef ani dubbisu hin danda'u" jedhee deebisa. **12** Yookaan yoo isin kitaaba maramaa kana nama dubbisu hin dandeenye tokkotti kennitanii, "Maaloo mee waan kana dubbisi" jettaniin inni, "Ani akkamitti akkan dubbisu hin beeku" jedhee deebisa. **13** Gooftaan akkana jedha: "Uummanni kun afaan isatiin natti dhi'aata; hidhii isatiiniis na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. Waaqeffannaan isaan na waqaeffatanis seera namni barsiisu qofaan tolfame. **14** Kanaafuu ani amma illee dinqii irratti dinqii dabalee uummataa kana nan dinqisiisa; ogummaan nama ogeessaa ni bada; hubannaan hubattootaas ni dhokata." **15** Warra karoora isaanii Waaqayyo duraa dhokfachuuuf jedhanii qileetti gad bu'aniif, warra hojii isaanii duktana keessatti hojjetanii, "Eenyutu nu arga? Eenyutu beeka?" jedhanii yaadaniif wayyoo! **16** Kun jal'ina keessan, suphee dhoostuu akka supheetti ilaaluu! Wanni tolchame tokko nama isa tolcheen

“Inni na hin tolchine” jedhaa? Okkoteen tokko suphee dhooftuudhaan, “Inni homaa hin beeku” jechuu danda’aa? 17 Libaanoon yeroo gabaabaa keessatti lafa qotiisaa gabbatte hin taatuu? Lafti qonnaa gabbataan sunis bosona hin fakkaattuu? 18 Gaafas duudaan dubbiit kitala maramaa ni dhaga’aa; iji nama jaamaa dimimmisaa fi dukkana keessatti ni arga. 19 Namni gad of qabu ammas Waaqayyotti ni gammada; rakkattoonis Qulqullicha Israa’el sanaan ni gammadu. 20 Gara jabeeyyiin ni badu; warri namatti qoosan ni barbadaa’u; warri hammina hoijechuu jaallatan hundinuu ni balleeffamu; 21 warri dubbiit yakkamaa nama godhan, warri namicha mana murtiitti namaaf falmu dura kiyyoo kaa’aniis sobaan dhugaa ba’uudhaan murtii qajeelaa nama yakka hin qabnee jal’isan ni balleeffamu. 22 Kanaafuu Waaqayyo inni Abrahaamin fure sun mana Yaaqoobiin akkana jedha: “Yaaqoob si’achi deebi’ee hin qaana’u; fuulli isaas si’achi hin dukkanaa’u. 23 Isaan yeroo gidduu isaanittii ijomlee isaanii hojii harka kootii sana arganitti, maqaan koo ni qulqulleessu; isaan qulqullummaa Qulqullicha Yaaqoob ni beeku; Waaqa Israa’elis sodaachuudhaan ni jiraatu. 24 Warri dogoggoran hubannaa ni argatu; warri guungumanis qajeelfama ni fudhatu.”

30 Waaqayyo akkana jedha: “Ijomlee fincilan, kanneen karoora karoora koo hin ta’in duukaa bu’an, kanneen fedhii kootiin alatti walii galtee uuman, kanneen cubbuu irratti cubbuu dabalanii wayyoo; 2 kanneen utuu anaan hin mari’atin Gibxitti gad bu’an, kanneen gaaddisa Gibxi da’oof, eegumsa Fara’oon immoo gargaarsaaf abdataniif wayyoo. 3 Eegumsi Fara’oon garuu qaanii isinitti ta’aa; gaaddisni Gibxis salphina isinitti fida. 4 Isaan yoo Zoo’aan keessatti qondaaltota qabaatan iyuu, yoo ergamooniisaanii Haanees ga’an iyuu, 5 tokkoon tokkoon isaanii sababii uummataa isaan hin fayyadne kanneen qaanii fi salphina malee gargaarsa yookaan bu’aa hin kennine sanaatiif ni qaaneffamu.” 6 Raajii waa’ee bineensota Negeeb dubbatame: Ergamooni qabeenya isaanii harreetti, meeshaa isaanii gaalatti fe’atanii biyya leenci kormii fi leenci dhalaan, bofti summii qabuu fi bofti darbatamu jiraatan, lafa rakkinaa fi dhiphinaan guute keessa ba’aniis gara biyya homaa hin fayyadnee 7 gara Gibxi kan gargaarsi ishee gonkumaa bu’aa hin qabne sanaa dhaqu. Kanaafuu ani, “Ra’ab, kan homaa hin fayyadne” jedhee ishee nan waama. 8 Amma

dhaqitii gabatee irratti barreessiif; kitaaba maramaa irratti katabiif; kuniis akka baroota dhufuu jiran keessa dhuga ba’umsa bara baraa ta’uuf. 9 Jarri kunneen uummataa fincila, ijomlee sobduu dha; ijomlee seera Waaqayyoo dhaga’uuf fedhii hin qabnee dha. 10 Isaan mul’ata argitootaan, “Si’achi mul’ata tokko illee hin arginaa!” jedhu; raajotaanis akkana jedhu; “Isin si’achi mul’ata qajeelaa ta’e nutti hin himinaa! Waan nama gammachiisut nutti himaa; gowwoomsaa nuuf raajaa. 11 Karaa kana gad dhiisa; daandii kana irraa jal’adhaa; Qulqullicha Israa’el el fuula keenya duraa dhabamsiisa!” jedhu. 12 Kanaafuu Qulqullicha Israa’el akkana jedha: “Sababii isin ergaa kana diddanii nama hacuucuu abdattanii gowwoomsaatti irkattanii, 13 cubbuun kun, akkuma dallao ol dheeraa dhagaan ijaarame kan baqaqee bosose kan utuu hin beekamin tasa jiguu isinitti ta’aa. 14 Dallaan sun akkuma mi’aa supheetti, hamma wannii ittiin cilee boba’u iddo ibiddaatii fuudhan iyuu hin hafnetti yookaan hamma wannii ittiin boolla bishaanii keessaa bishaan budduusqan hin hafnetti akka malee caccabee burkutaa’aa.” 15 Waaqayyo Gooftaan, Qulqullicha Israa’el akkana jedha: “Deebi’uu fi boqochuudhaan ni fayyitu; tasgabbaa’uu fi abdachuudhaan ni jabaattu; isin garuu kana hin goone. 16 Isinis, ‘Lakki, nu fardeeniin ni baqanna’ jettu. Kanaafuu isin ni baqattu! Isin, ‘Nu fardeen ariifataniif fiiganiin ni gulufna’ jettu. Kanaafuu warri isin gugsan ni saffisu! 17 Doorsisa nama tokkootiin, kumatu baqata; doorsisa nama shaniitiin immoo, isin hamma akkuma muka alaabaa fiihee tulluu irra jiruu, akkuma faajjii gaara irra jiruu taatanii haftanitti hundi keessaan ni baqattu.” 18 Ta’us Waaqayyo isiniiif arjoomuu barbaada; isiniiif na’uufis ni ka’aa: Waaqayyo Waaqa murtii qajeelaa ti. Warri isa eeggatan hundi eebbfamoo dha. 19 Yaa saba Xiyoon, warri Yerusalem keessa jiraattan, isin si’achi hin boossan. Yeroo isin gargaarsa barbaachaaf gara isaatti iyattanitti inni dhugumaan isiniiif arjooma! Akkuma dhaga’eenis deebii isiniiif kenna. 20 Gooftaan buddeena rakkinaatii fi bishaan dhiphinaa siif kenu illee barsiisaan kee si’achi hin dhokatu; ati ijuma keetiin isa argita. 21 Ati yeroo gara mirgaatti yookaan gara bitaatti gortutti, dugda kee duubaan sagalee, “Karaan kana; isa irra deemi” jedhu tokko gurri kee ni dhaga’aa. 22 Ati ergasii waaqota kee tolfamoo kanneen meetiin irra dibamee fi fakkiiwan kee kanneen warqeem

itti uffifame sana ni xureessita;akkuma huccuu xuraa'ummaas of irraa isaan darbattee, "Asii baaad!" jettaan. **23** Inni sanyii ati lafatti facaafattuuf bokkaa siif kenna; midhaan lafti baafthus kan misee fi kan akka malee baay'ate ta'a. Bara sana keessa loon kee lafa dheedaa bal'aa irratti bobba'u. **24** Qotiyoo fi harreen qotiisa okaa filatamaa qorbii fi afarsaadhaan qulqulleeffame nyaatu. **25** Guyyaa badiisa guddaatti, yeroo qooxiwwan eegumsaa jijjiganitti yaa'awwan bishaanii tulluwwanii fi gaarran ol dhedheeroo hunda irra yaa'u. **26** Gaafa Waaqayyo cabaa saba isaa hidhee warra madeesse illee fayyisutti ji'iakkuma aduu ifa; ifni aduuusakkuma ifa guyyaa torbaa dachaa torba ni ifa. **27** Kunoo Maqaan Waaqayyo aarii boba'uu fi duumessa gobbuu aaraatiin fagoodhaa dhufaa jira; afaan isaa dheekkamsaan, arrabni isas ibidda gubee balleessuun guutameera. **28** Hafuurri inni baafatuakkuma laga guutee hamma morma ga'utti ol ka'uu ti. Inni gingilchaa badiisaatiin saboota gingilcha; inni luugama karaa irraa isaan balleessu ha'oo sabootaa keessa kaa'a. **29** Isinakkuma halkan ayyaana qulqulluuyaayaanefattanitti, faarfanna ni faarfattu; garaan keessanakkuma yeroo namoonni ulullee afuufaa gara tulluu Waaqayyootti, gara Kattaa Israa'elitti ol ba'an sanaa ni gammada. **30** Waaqayyo akka namoonni sagalee isaa surra qabeessa sana dhaga'an ni godha; inni akka isaan irree isaa kan aarii guddaa fi ibidda gubee balleessuun, bokkaa hamaadhaan, bakakkaa fi cabbiidhaan dhufaa jiru argan ni godha. **31** Sagaleen Waaqayyo Asoorin ni caccabsa; bokkuu isatiiniis isaan barbadeessa. **32** Adabbiin ulee kan Waaqayyo isaan irra buusu hundi sagalee dibbeetii fi sagalee kiraaraa of keessaa qaba; innis rukuttaa irree isatiini waraanaa keessatti isaan lola. **33** Toofet durqopheeffame; inni mootichaaf qopheeffame. Boolli ibiddaa isaa gad fageeffamee bal'ifamee hojjetame; innis ibiddaa fi qoraaniin guutameera; hafuurri afaan Waaqayyootti ba'usakkuma dinyii dhangala'uu akka inni boba'u godha.

31 Warra gargaarsa barbaacha gara Gibxitti gad bu'aniif, warra fardeen abdataniif warra gaariiwwan isaaniitii fi jabina abbootii fardeen isaanii amanatanii garuu gara Qulqulicha Israa'el hin ilallegooyaan gargaarsa Waaqayyo hin barbaanneef wayyoo. **2** Ta'us inni ogeessa; balaas fiduu danda'a; inni waan jedhe irraa duubatti hin deebi'u. Inni

mana hamootaatti, warra namoota hammina hojjetan gargaariiitti ni ka'a. **3** Warri Gibxi namootuma malee Waaqa miti; fardeen isaaniis foonuma malee hafuura miti. Yeroo Waaqayyo harka isaa diriirfatutti, inni gargaaru ni gufata; inni gargaaramus ni kufa; isaan lachuu walii wajjin badu. **4** Waaqayyoakkana naan jedha: "Akkuma leenci, leenci guddaan tokko waan qabate irratti aadu sana, tuunni tiksootaa guutuun isatti wal waammataan iyyuu, inni iyya isaanii hin sodaatu; yookaan waca isaaniitiin hin raafamu; akkasuma Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Tulluu Xiyoon irratti waraana banuuf gad bu'a. **5** Akkuma simbirroon mataa namaa irra naannoftu sana Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Yerusaalemiif gaachana ta'a; inni gaachana ta'eefii ishee baraara; ishee bira darba; ishee oolchas." **6** Yaa saba Israa'el, gara Isa akka malee itti finciltan sanaatti deebi'a. **7** Bara sana tokkoon tokkoon keessan waaqota tolfamoo harki keessan cubbamaan sun meetii fi warqee irraa hojjetee ture sana ni gattuutii. **8** "Asoor goraadee kan namaa hin ta'iniin kufti; goraadeen nama du'a hin oolles isaan fixa. Isaan goraadee duraa baqatu; dargaggooni isaaniis dirqamaan hojji humnaa hojjetu. **9** Da'oonaanisaanii sababii sodaatiif ni jiga; ajajjoonni isaaniis faajjii waraanaa organii hollatu" jedha Waaqayyo, inni ibiddi isaa Xiyoon keessa, kan boollibidda isaa immoo Yerusaalem keessa jiru sun.

32 Kunoo mootiin qajeelummaadhaan mo'a; bulchitoonis murtii qajeelaadhaan bulchu. **2** Tokkoon tokkoon namaaakkuma da'annoo bubbee jalaa itti da'atanii,akkuma iddo itti jabaa jalaa baqataniitti,akkuma bishaan gammoojii keessa yaa'uutii fiakkuma gaaddisa kattaa guddaa kan lafa gogaa keessaa ni ta'a. **3** Ergasiis iji warra waa arguu hin dunuunfatu; gurri warra waa dhaga'uus ni dhaggeeffata. **4** Qalbiin nama jarjaru tokkoo ni beeka; ni hubata; arrabni giingees qajeelchee qulqullessee dubbata. **5** Si'achi gowwaan ulfina qabeessa hin jedhamu; addaggeenis baay'ee hin kabajamu. **6** Gowwaan sababii gowwummaa dubbatuuf qalbiin isaa hammina hojjeta; inni waan Waaqni hin jaallanne hojjeta; waa'ee Waaqayyoos dogoggora odeessa; inni nama beela'e beela hin baasu; nama dheebote illee bishaan dhowwata. **7** Malli addaggee

hammina; inni utuma iyyanni rakkattootaa qajeelaa ta'ee jiruu sobumaan hiyyeyyii balleessuuf jedhee jal'ina yaada. 8 Namni ulfina qabeessi garuu karoora ulfaataa baasa; hojii ulfina qabeessa sanattis ni jabaata. 9 Yaa dubartoota akka malee boontan ka'atii na dhaggeeffadhaa; yaa intallan waan nagaa qabdan of seetan waan ani jedhu dhaga'aa! 10 Isin warri waan nagaa qabdan of seetan erga waggaan tokko xinnuma darbee booddee ni hollattu; wayinii ija hin kenuu; yeroon itti iji walitti qabamus hin dhufu. 11 Yaa dubartoota boontuuwan isin holladhaa; intallan waan nagaa qabdan of seetanis raafamaal Uffata keessan of irraa baasaatii wayyaa gaddaa mudhii keessanitti hidhadhaa. 12 Lafa qotiisaa gaariif, muka wayinii ija naqatuufis laphee keessan dha'aa; 13 lafa uummata koo kan qoraattii fi sokorruun irratti guddatuuf laphee keessan dha'aa; dhugumaan manneen gammachuu hundaa fi magaalaan fandalaltuu kanaaf boo'aa. 14 Da'annoon ni ona; magaalaan namni keessa guutes duwwaa hafti; magaalaan jabduunii fi qooxiin eegumsaa bara baraan ni onu; iddo harreen diidaa keessa burraaqxuu fi iddo bushaayeen itti bobba'an ta'u; 15 kunis hamma Hafuurri Qulqulluun gubbaadhaa narratti dhangalaafamuu fi hamma gammoojjiin lafa qotiisaa gabbataa ta'ee lafti qotiisaa gabbataan immoo bosona fakkaatutti ta'a. 16 Murtii qajeelaan gammoojji keessa jiraata; qajeelummaan immoo lafa qotiisaa gabbataa keessa jiraata. 17 Bu'aan qajeelummaa nagaa dha; faayidaan qajeelummaa immoo utuu hin bir'atin tasgabbiin bara baraan jiraachuu dha. 18 Sabni koo iddo jirenyaa nagaa qabu, manneen bultii sodaa hin qabne iddo boqonnaa jeequmsi hin jirre keessa jiraata. 19 Yommuu cabbiiin bosona irratti bu'u, magaalattiin guutumaan guutuutti gad deebiti; 20 isin warri qarqara laga hundaatti sanyii facaafattanii loon keessanii fi harroota keessan nagaan bobbaafattan akkam eebbfamoo dha.

33 Yaa barbadeessaa, ati kan hin barbadeeffamin siif wayyoo! Yaa gantuu, ati kan hin ganamin siif wayyoo! Ati yommuu barbadeessuu dhiifttutti ni barbadeeffamta; yommuu ganuu dhiifttutti ni ganamta. 2 Yaa Waaqayyo, nu maari; nu si eegganna. Ati ganama ganama jabina keenya, yeroo dhiphinaatti immoo fayyina keenya nuuf ta'i. 3 Sagalee kakawhee keetiitiin, namoonni baqatu; yeroo ati ol kaatutti, saboonni ni bittinnaa'u. 4 Yaa saboota,

akkuma hawwaannisni walitti qabamu sana boojuun keessan walitti qabama; namoonnis akkuma tuuta hawwaannisaa irra u'ataalu. 5 Waaqayyo ol ol jedha; inni ol gubbaa jiraataatii; inni murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan Xiyooin guuta. 6 Inni bara keetiif hundee amansiisaa, kuusaa fayyinaa, kan ogummaatii fi kan beekumsaa ta'a; Waaqayyoon sodaachuun furtuu badhaadhummaa kanaa ti. 7 Kunoo gootonni isaanii sagalee ol fudhatanii daandii irratti iyyu; ergamooni nagaas hiqqifatanii boo'u. 8 Karaawwan gurguddaan onaniiru; namni karaa irra deemu hin jiru. Walii galteen diigameera; dhuga baatonni ishee tuffatamaniiru; namni tokko iyyuu hin kabajamu. 9 Lafti ni boossi; ni barbadoofti; Libaanoon ni qaanofti; ni coolagdi; Shaaroon akka gammoojji taati; Baashaanii fi Qarmeloos baala isaanii harcaafatu. 10 Waaqayyo akkana jedha; "Ani amma nan ka'a; ani amma ol ol nan jedha; ani amma nan kabajama. 11 Isin habaqii ulfooftu; cidii deessu; hafuurri isin baafattan ibidda gubee isin fixuu dha. 12 Namoonni akkuma nooraa gubamu; akkuma qoraattii cirameettis ibiddi itti qabsiifama." 13 Isin warri fagoo jirtan waan ani hojjedhe dhaga'aa; warri dhi'oo jirtanis humna koo beekaa! 14 Cubbamoonni Xiyooin keessaa ni sodaatu; warri Waaqattii hin bulles hollachaa, "Nu keessaa eenyutu ibidda waa balleessu wajjin jiraachuu danda'a? Nu keessaa eenyutu ibidda bara baraan hin dhaamne wajjin jiraachuu danda'a?" jedhu. 15 Namni qajeelummaan jiraatee dhugaa dubbatu, kan faayidaa karaa dabaatiin argamu lagatee harka isaa matta'aa fudhachuu irraa eeggatu, namni marii nama ajjeesuu irraa gurra isaa cuqqaallatee jal'ina ilaaluu irraa ija isaa dununfatu, 16 iddo ol ka'aa irra jiraata; da'annoon isas kattaa jabaa ta'a. Buddeenni isaaaf ni kennama; bishaanis isatti hin hir'atu. 17 Iji kee mooticha miidhagummaa isaatiin arga; biyya fagoo jirtu illee ni ilaala. 18 Atis akkana jettee garaa keetti raafama durii sana yaadda: "Ajajaan ol aanaan sun eessa jira? Namichi gibira fuudhu sun eessa jira? Ajajaan itti gaafatamaan gamoowwanii eessa jira?" 19 Ati si'achi saba hamaa, kan haasaan isaa namaaf hin galle, kan afaan isaa haaraa ta'ee fi hin hubatamne hin argitu. 20 Xiyooin, magaalaal ayyaana keenya hubadhuu ilaali; iji kee Yerusaalemin, iddo jirenyaa nagaa qabu, dinkaana hin buqqifamne arga; qofoon ishee hin buqqifamu; yookaan funyoon

ishee tokko iyyuu hin citu. **21** Waaqayyo achitti Humna keenya ta'a. Iddoon sunisakkuma lageen gurguddaati fi burqaawwanii ta'a. Dooniin waraanaa kan batoodhaan oofamu tokko iyyuu isaan irra hin deemu; dooniin jabaan tokko iyyuu isaan irra hin qaxxaamuru. **22** Waaqayyo abbaa murtii keenyaati; Waaqayyo seera nuuf kenna; Waaqayyo mootii keenya; inni nu fayyisa. **23** Funyoon kee laafeera; utubaan isaa jabaatee hin dhaabamne; sharaanis hin diriirfamne. Ergasii boojuun baay'een ni qoodama; okkolaan iyyuu boojuu ni fudhata. **24** Namni Xiyoon keessa jiraatu kam iyyuu, "Na dhukkuba" hin jedhu; cubbuun warra achi jiraatanis ni dhiifamaaf.

34 Yaa saboota, isin as dhi'aadhaati dhaggeeffadhaa;

yaa namoota, isinis qalbeeffadhaa! Lafti haa dhageessu; kan ishee keessa jiraatu hundis, addunyaa fi wanni ishee keessaa ba'u hundinuu haa dhaga'an! **2** Waaqayyo saboota hundatti aareera; dheekkamsi isaa loltoota isaanii hunda irra bu'eera. Inni guutumaan guutuutti isaan barbadeessa; inni akka qalamaniif dabarsee isaan kenna. **3** Isaan keessaa warri du'an alatti gad darbataman; reeffi isaanii ni ajaa'a; tulluwwan dhiiga isaaniiin tortoru. **4** Raayyaawwan samii hundinuu ni baqu; samiinisakkuma kitaaba maramaa ni marmarama; raayyaan urjiwwanii hundinuuakkuma baala wayinii collagee,akkuma harbuu muka harbuu irraa harca'uutti harca'u. **5** Goraadeen koo samii keessatti hamma quufutti dhugeera; kunoo inni Edoomitti muruuf, gara saba anii guutumaan guutuutti barbadeesseetti gad bu'eera. **6** Goraadeen Waaqayyo dhiiga keessa cuuphameera; inni coomaan, dhiiga xobbaallaawwan hoolaatii fi re'ootaatiin, moora kalee korbeeyyi hoolaatiin haguugameera. Waaqayyo Bozraa keessatti aarsaa, Edoom keessatti immoo qalma guddaa qopheesseeraati. **7** Gafarsi isaan wajjin, jiboonnis korommii gurguddaa wajjin dhumu. Lafti isaanii dhiigaan jiiti; biyyoon isaanii moora quufa. **8** Waaqayyo guyyaa itti haaloo ba'u, waggaatiti waa'ee Xiyoon falmu qabaatii. **9** Burqaawwan Edoom leeleetti, biyyoon ishees dinyii boba'utti geeddarama; lafti ishee immoo leelee boba'u ta'a! **10** Inni halkan yookaan guyyaa hin dhaamu; aarri isas bara baraan ol ba'a. Lafti sun dhalootaa hamma dhalootaatti ontee hafti; namni tokko iyyuu deebi'ee ishee keessaan hin darbu. **11** Cululleen gammoojjiitii fi fhaddeen lafa sana ni fudhatu; urunguu fi arraagessi mana

isaanii achitti ijaarratu. Waaqni Edoom irra, funyoo jeequmsaatii fi madaalii badiisaa ni diriirsa. **12** Gurguddoonti ishee waan mootummaa jedhamee waamamu achii hin qabaatan; ilmaan mootota ishee hundi ni badu. **13** Masaraa ishee qoraattii, da'anno ishee doobbii fi sokorruutu dhaala. Isheen boolla waangoo, iddoor urunguu jiraattu ni taati. **14** Uumamawwan gammoojji waraabessa wajjin wal ga'u; hafuuronni hamoo re'ee diidaa fakkaatan wal waamu; uumamawwan halkanii achi boqotan; ofii isaaniiifis iddoor aara galfannaa argatu. **15** Urunguu achitti man'ee ijaarrattee hanqaquu hanqaqxii; cuucii yaaftees qoochoo jalatti kunuunfatti; allaattiinis dhirsaa fi niitii taatee achitti walitti qabamti. **16** Kitaaba Waaqayyoo keessaa ilaalaatii kanakkana jedhu dubbifadhaa: Isaan kanneen keessaa tokko iyyuu hin dhabamu; tokkittiin iyyuu dhirsa ishee hin dhabdu. Afan Waqaqa ajajeeraatii; Hafuuri isas walitti isaan qaba. **17** Isatu qooda isaanii hiraaf; harki isaa safartuudhaan isaaniiif qooda. Isaan bara baraan qooda kana ni qabaatu; dhalootaa hamma dhalootaatti achi jiraatu.

35 Gammoojji fi lafti gogaan ni gammadu; lafti

onaan ni ililcha; ni daraaras. Akka arfaasee, **2** baay'inaan daraara; akka malee gammadees ililcha. Ulfinni Libaanoon, surraan Qarmeloosii fi Shaaroon ni kennamaaf; isaan ulfina Waaqayyoo, surraa Waqa keenyaas ni argu. **3** Harka dadhabe jajjabeessaa; jilba laafes cimsaa; **4** warra garaan isaanii sodaatuunakkana jedhaa: "Jabaadhaa; hin sodaatinaa; Waaqni keessan ni dhufa; inni haaloo baasuu dhufa; gatii malu qabatee isin oolchuuf ni dhufa." **5** Ergasii iji nama jaamaa ni banana; gurri nama duudaas ni dhaga'a. **6** Gaafas namni naftiakkuma gadamsaa uteala; arrabni hidhamaanis gammachuudhaan faarfata. Bishaan gammoojji keessaa, burqaanis gammoojji keessaa cabsee ba'a. **7** Lafti nama gubu haroo, lafti gogaan immoo burqaan bishaanii ta'a. Boolla duraan waangoonni keessa ciisan irratti marga, shambaqqoo fi dhallaadduutu biqila. **8** Karaan guddaan tokko achi ni jiraata; innis, Karaa Qulqullinaa jedhamee waamama; inni warra Karaa sana irra deemaniiif ta'a. "Xuraa'oni" isa irra hin deeman; gowwoonni achiinuu hin ba'an. **9** Leenci achitti hin argamu; yookaan bineensi hamaan achi irra hin ba'u; isaan

achitti hin argaman. Garuu warra furaman qofatu achi irra deema; 10 warri Waaqayyo isaan fure ni deebi'u. Isaan faarfannaadhaan Xiyoon seenu; gammachuun bara baraa mataa isaanii irra jiraata. Isaan gammachuun fi ililleedhaan guutamu; gaddii fi boo'ichi isaan irraa fagaatu.

36 Bara mootummaa Hisqiyas mootichaa keessa waggaa kudha afuraffaatti Senaaheriiib mootichi Asoor magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaan qaban hunda lolee ni qabate. 2 Ergasii mootichi Asoor, Raafaasqiis ajajaa waraana isaa loltoota hedduu wajjin Laakkishii gara Yerusaalem, Hisqiyas mootichatti erge. Ajajaan sunis jal'isii Haroo Ol aanu kan karra Lafa Qotiisa Namicha Wayyaa Miicuutti geessu bira ga'ee dhaabate; 3 Eeliyaqaqim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan gara isaaatti gad ba'an. 4 Ajajaan waraanaa sunis akkana isaanii jedhe; "Akkana jedhaa Hisqiyasitti himaa: "Mootiin guddaan, mootichi Asoor akkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeeffatte? 5 Ati, "Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba" jetta; garuu dubbii faayidaan hin qabne dubbatta. Ati eenyun abdattee natti fincilt? 6 Kunoo ati Gibxin jechuunis ulee shambaqqoo caccabaa harka nama isatti irkatu kamii iyuu waraanee madeessu sana abdatteerta! Fara'oon Mootichi Gibxis nama isa abdatu hundaaf akkasuma. 7 Yoo ati, "Nu Waaqayyo Waaqa keenya abdanna" naan jette, inni isuma Hisqiyas iddoowan sagadaa isaatii fi iddoowan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaalemiin, "Isin fuula iddo aarsaa kanaa duratti waqeffachuu qabdu" jedhe sana mitii? 8 "Amma kottuutii gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo ati namoota farda yaabbatan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kenna! 9 Yoos ati yoo gaariiwaniif fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyuu, akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaa ajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuu dandeessa? 10 Ati waan ani dubbii Waaqayyoo malee biyya kana lolee barbadeessuuf dhufe seetaa? Waaqayyo mataan isaa akka ani biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera." 11 Kana irratti Eeliyaqaqim, Shebnaa fi Yoo'aa ajajaa waraanaa sanaan, "Maaloo waan nu dhageenyuuf afaan warra Araamaayikiitiin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga'anii afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin"

jedhan. 12 Ajajaan waraanaa sun garuu akkana jedhee deebise; "Namni gooftaan koo akka ani waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tataa'an warra akkuma keessan udaan ofii isaanii nyaatanii fincaan ofii isaanii dhuguu qabaniifis mitii?" 13 Ergasii ajajaan waraanaa sun ol ka'ee afaan Ibrootaatiin akkana jedhe; "Dubbii mooticha guddaa, dubbii mootii Asoor dhaga'a! 14 Mootichi akkana jedha: Hisqiyas isin hin gowwoomsin. Inni isin baasuu hin danda'u! 15 Hisqiyas, 'Waaqayyo dhugumaan nu baasa; magaalaan kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritti hin kennamtu' jechuudhaan akka isin Waaqayyoon amanattaniif isin hin sossobin. 16 "Hisqiyasitin hin dhaggeeffatinaa. Mootiin Asoor akkana jedha: Ana wajjin nagaa buusaatii gara koo kottaa. Ergasii tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitti fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla bishaan keessanii keessaas ni dhugdu; 17 kunis hamma ani dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, biyya buddeena fi iddo dhaabaa wayiniitti isin geessutti ta'a. 18 "Hisqiyas, 'Waaqayyo nu baraara' jedhee isin hin dogoggorsin; Waaqoni saboota kamii iyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaa biyya ofii baafatee beekaa? 19 Waaqonni Hamaatii fi waaqonni Arfaad eessa jiru? Waaqonni Seefarwaayim eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyya baasaniiruu? 20 Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu biyyoota isaanii harka koo keessaa baasuu danda'e? Yoos Waaqayyo akkamiin harka koo keessaa Yerusaalemin baasuu danda'a ree?" 21 Namoonni garuu sababii mootichi, "Deebii hin kenninaafii" jedhee ajajeef inuma cal'isan malee deebii tokko iyuu hin kennine. 22 Kana irratti Eeliyaqaqim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan, uffata isaanii tatarsaasani gara Hisqiyas dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan.

37 Hisqiyas mootichi yommuu waan kana dhaga'etti, uffata isaa tarsaasee wayyaa gaddaas uffatee mana qulqullummaa Waaqayyoo seene. 2 Innis Eeliyaqaqim bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi luboota dura bu'oota hundi isaanii wayyaa gaddaa uffatan Isaayyaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. 3 Isaanis akkana jedhanii

isatti himan; “Hisqiyas akkana jedha: Guyyaan kun akkuma yeroo daa’imni tokko dhalachuu ga’ee garuu dubartiin humna ittiin ciniinsfattee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaatii fi kan salphinaa ti. 4 Waaqayyo Waaqni kee dubbii ajajaa waraanaa kan gooftaan isaa mootichi Asoor akka inni Waaqa jiraataatti qoosuuf erge sanaa dhaga’ee dubbii Waaqayyo Waaqni kee dhaga’ee sanaaf jedhee isatti dheekkama ta’ a. Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaatti jiraniif kadhadhu.” 5 Yommuu qondaaltonni Hisqiyas Mootichaa gara Isaayyaas dhufanitti, 6 Isaayyaas akkana isaaniin jedhe: “Akkana jedhaa gooftaa keessanitti himaa; ‘Waaqayyo akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbii garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. 7 Dhaggeeffadhaa! Ani akka inni oduu wayii dhaga’ee gara biyya ofii isaatti deebi’uuf hafuura tokko isa keessa nan kaa’ a; achittis akka inni goraadeedhaan ajjeefamu nan godha.’” 8 Ajajaan waraanaas yommuu akka mootiin Asoor Laakkishii ba’ee deeme dhaga’etti, duubatti deebi’ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate. 9 Senaaheribis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isa loluu dhufaa jiru dhaga’ee. Innis yommuu waan kana dhaga’etti, akkana jedhee Hisqiyasitti ergamoota erge: 10 “Hisqiyas mooticha Yihuudaatiin akkana jedhaa: Waaqni ati abdattu sun, ‘Yerusaalem dabarfamtee harka mootii Asooritti hin kennamtu’ jedhee si hin gowwoomsin. 11 Ati waan mootonni Asoor guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati immoo ni haftaa ree? 12 Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waaqonni Goozaan, waaqonni Kaaraan, waaqonni Rezefii fi waaqonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiruu? 13 Mootiin Hamaati yookaan mootiin Arfaad eessa jira? Mootiin magaalaa Seefarwaayim, mootiin Heenaa yookaan mootiin Iwaa eessa jira?” 14 Hisqiyasitis ergamoota sana harkaa xalayaa fuudhee dubbifate. Ergasiis gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba’ee xalayaa sana fuula Waaqayyo durattidiriirse. 15 Hisqiyas akkana jedhee Waaqayyoon kadhate: 16 “Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, Waaqa Israa’el, kan Kiirubeel gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota lafaa hunda irratti Waaqa. Ati samii fi lafaa uumteerta. 17 Yaa Waaqayyo, gurra kee as qabiitii

dhaga’i; yaa Waaqayyo, ija kees banadhuu ilaali; dubbii Senaaherib kan inni Waaqa jiraataa arrabsuuf erge kana hunda dhaggeeffadhu. 18 “Yaa Waaqayyo, mootonni Asoor uummataa kana hundaa fi biyyoota isaanii balleessuun dhugaa dha. 19 Isaan waaqota jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waaqonni sun mukaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waaqota hin turreetii. 20 Kanaafuu yaa Waaqayyo Waaqa keenya, akka mootummoonni lafaa hundinuu akka ati qofti Waaqayyo Waaqa taate beekaniif, harka isaatii nu baasi.” 21 Sana booddee Isaayyaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyasitti ergaa erge; “Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha: Sababii ati waa’ee Senaaherib mooticha Asoor na kadhateef, 22 dubbiin Waaqayyo isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha: “Intalli Xiyoon durbi qulqullittiin si tuffattee sitti qoosti. Intalli Yerusaalem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafti. 23 Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyu? Ati eenyutti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabattee? Qulqullichuma Israa’el sanatti mitiil! 24 Ati karaa ergamoota keetiitiin, Gooftaatti qoosteerta. Ati akkanas jetteerta; ‘Ani gaariiwan koo hedduudhaan fiixee tulluuwaniitti, fiixee Libaanoon kan akka malee ol dheeratuttis ol ba’eera. Ani birbirsawwan isaa akka malee dhedheeroo, gaattiraawwan isaa filatamoo sanas ciccireera. Ani fiixeewan isaa kanneen akka malee ol fagoo, bosonoota akka malee mimmidiaghago qaqqabeera. 25 Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera. Ani faana miilla kootiin lageen Gibxi hunda gogseera.’ 26 “Ati waan kana hin dhageenyee? Bara dheeraan dura anatu waan kana hojjete. Ani bara durii keessa waan kana nan karoorfadhe; amma immoo hojii irra oolfadheera; kunis akka ati magaalaawwan dallaa jabaa qaban diigdee tuulla dhagaa gootuu dha. 27 Namoonni isaanii humna dhabanii abdii kutataniis qaana’an. Isaan akkuma biqiltuu diidaa, akkuma biqiltuu kichuu tokkoo, akkuma marga mana gubbaatti biqilu kan utuu hin guddatin gubatee ti. 28 “Ani garuu lafa ati jirtu, yoom akka dhuftuu fi yoom akka deemtu, akka ati akka malee natti aartu illee nan beeka. 29 Sababii ati akka malee natti aartee of tuulummaan kees gurra koo seeneef, ani funyaan keetti hokkoo koo, afaan keetti immoo luugama koo kaa’ee akka ati karuma dhufte sanaan deebitii sin

godha. 30 “Yaa Hisqiyaas kun mallattoo siif ta'a: “Isin waggaa kana waan ofumaan biqilu, waggaa lammaffaatti immoo waanuma isa irraa latu nyaattu. Waggaas sadaffaatti garuu facaafadhaa galfadhaa; muka wayiniis dhaabbadhaati ija isaa nyaadhaa. 31 Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa tokko, jalaan hidda baafatee gubbaan immoo ija naqata. 32 Yerusalem keessa hambaan tokko, Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badiisa jalaa ba'e tokkoo ni dhufa. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu waan kana ni raawwata. 33 “Kanaafuu Waaqayyoo waa'ee mooticha Asoor akkana jedha: “Inni magaalaa kana hin seenu, yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu. Inni gaachana qabatee fuula isaa duratti hin dhi'aatu yookaan tuulla biyyoo itti hin marsu. 34 Inni karuma dhufe sanaan ni deebi'a; magaalaa kanas hin seenu” jedha Waaqayyo. 35 “Anis sababii ofii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega; nan oolchas!” 36 Ergasi ergamaan Waaqayyoo gad ba'ee qubata warra Asoor keessatti nama kuma dhibba tokko fi saddeettamii shan fixe. Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama bariin ka'anitti kunoo reeffi namaa lafa guutee ture. 37 Kanaafuu Senaaheriib mooticha Asoor qubata sana keessaa ba'ee baqate; Nanawweetti deebi'es achi jiraate. 38 Gaaf tokko utuu inni mana sagadaa Waaqa isaa Nisrook jedhamuu keessatti waaqeffachaa jiruu ilmaan isaa Adramelekii fi Sharezer goraadeedhaan isaa ajjeesanii gara biyya Araaraatitti baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddoos isaa bu'ee mootii ta'e.

38 Bara sana keessa Hisqiyaas dhukkubsatee du'uug'a'ee ture. Isaayyaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhaqee, “Waaqayyo akkana jedha: Mana kee tottolfadhu; ati ni duuta malee hin fayyituutii” jedheen. 2 Hisqiyaasis fuula isaa gara keenyan manaatti garagalfatee akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; 3 “Yaa Waaqayyo, akka ani amanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee duratti gaarii ta'es hojjedhe yaadadhu.” Hisqiyaasis hiqqifatee ni boo'e. 4 Ergasiis dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Isaayyaas dhufe: 5 “Dhaqittii akkana jedhii Hisqiyaasitti himi; ‘Waaqayyo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: Ani kadhannaa kee dhaga'eera; imimmaan kees argeera; ani umurii kee irratti waggaas kudha shan siifan dabala. 6 Ani si'ii fi

magaalaa kana harka mooticha Asooriitii nan baasa. Ani magaalaa kana nan eega. 7 “Kun mallattoo Waaqayyoo kan akka inni waan waadaa gale sana guutu mirkaneessuuuf Waaqayyo biraa siif kennamee dha: 8 Ani akka gaaddidduu aduu tarkaanfii kurnan gulantaa Aahaaz irraan gad bu'e sana dugda duubatti deebi'u nan godha.” Kanaafuu gaaddidduu tarkaanfii kurnan gad bu'ee ture sun dugda duubatti deebi'e. 9 Barreeffama Hisqiyaas mootichi Yihuudaa erga dhukkubsatee fayyee booddee barreeses: 10 Anis, “Walakkaa umurii kootiitti, ani sii'ool seenuun qabaa? Bara jirenya koo kan hafes dhabuun qabaa?” nan jedhe. (Sheol h7585) 11 Ani akkanan jedhe; “Ani biyya jiraattotaa keessatti, lammata Waaqayyoon hin argu; ani si'achi sanyii namaa hin ilaalu, yookaan warra addunyaa kana irra jiraatan wajjin hin jiraadhu. 12 Manni kooakkuma dunkaana tiksootaa buqqifamee narraa fudhatameera. Ani akkuma wayyaa dhoofuu jirenya koo marmareera; inni mi'a wayyaa dhoofuu irraa na kuteera; ati halkanii guyyaa na balleessita. 13 Ani hamma bariitti obsaan nan eeggadhe; inni garuu akka leencaa lafee koo hunda caccabse; ati halkanii guyyaa na balleessita. 14 Ani akka simbirroo yookaan akkuma daalotee nan wace; akka gugee boossuuus nan aade; iji koo gara samii ilaaluudhaan dadhabe; yaa Gooftaa ani rakkadheeraa kottuu na gargaaril” 15 Ani garuu maal jechuun danda'a? Inni natti dubbate; inni mataan isaaas waan kana godhe. Ani waa'ee dhiphinaa lubbuu kootiif umurii koo guutuu gad of qabee nan jiraadha. 16 Yaa Gooftaa, namoonni waanuma akkasiitiin jiraatu; hafuurri koos isaanumaan jirenya argata. Ati na fayyiftee lubbuudhaanis na jiraachifte. 17 Dhugumaan akkas dhiphachuu koo faayidaa kootiif. Ati jaalala keetiin boolla badiisa irraa na eegde; cubbuu koo hundas, dugda kee duubatti gatte. 18 Sii'ool si galateeffachuu hin danda'utii; duutis si jajachuu hin danda'u. Warri qileetti gad bu'an, amanamummaa kee abdachuu hin danda'an. (Sheol h7585) 19 Isaan akkuma ani har'a gochaa jiru kana yaa jiraataa, yaa jiraataa jedhanii si jajatu; abbootiin waa'ee amanamummaa keetii ijoollee isaaniitti ni odeessu. 20 Waaqayyo na barara; nus bara jirenya keenyaa guutuu, mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti mi'a ribuu irraa hojjetameen faarfanna. 21 Isaayyaas, “Maxinoo harbuu tolchaatiif dhullaa isaa irra kaa'aa; innis ni fayyaa” jedhee ture.

22 Hisqiyaasis, "Akka ani gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'uuf maaltu mallattoo ta'a?" jedhee gaafate.

39 Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan mootiin Baabilon sababii akka Hisqiyaas dhukkubsatee fayye dhaga'eef xalayootaa fi kennaar ergeef. 2 Hisqiyaasis ergamoota sana gammachuudhaan simatee waan mankuusa isaa keessat ure meetii, warqee, urgooftuu, zayitii qulqulluu akkasumas kuusaa mi'a lolaa isaa guutuu fi waan mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argisiise. Wanni Hisqiyaas masaraa mootummaa isaa keessaa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyuu hin turre. 3 Kana irratti Isaayyaas raajichi gara Hisqiyaas mootichaa dhaqee, "Namoonni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?" jedhee gaafate. Hisqiyaasis, "Isaan Baabilonii biyya fagoodhaa na bira dhufan" jedhee deebise. 4 Raajichi, "Jarri masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?" jedhee gaafate. Hisqiyaas immoo, "Isaan waan masaraa mootummaa koo keessa jiru hunda argan; wanni ani mankuusa koo keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyuu hin jiru" jedheen. 5 Isaayyaasis kana irratti Hisqiyaasiinakkana jedhee; "Dubbii Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu dhaga'i: 6 Yeroo itti wanni masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundii fi wanni abbootiin kee hamma har'aatti kuusan hundinuu saamamee gara Baabilonitti geeffamu tokko dhugumaan ni dhufa. Wanni tokko iyuu hin hafu, jedha Waaqayyo. 7 Sanyii kee keessaa namoonni tokko tokko, foonii fi dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji'amanii masaraa mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu'aashiiwan ta'u." 8 Hisqiyaasis, "Dubbii Waaqayyo kan ati dubbatte kun gaarii dha" jedhee deebise. Inni, "Bara jirenya koo keessa nagaa fi tasgabbiin ni jiraata" jedhee yaadee tureetii.

40 Jajjabeessaa; saba koo jajjabeessaa; jedha Waaqni keessan. 2 Garaa Yerusaalemitti dubbadhaa; hojiin garbummaa ishee akka dhume, gatiin cubbuu ishee akka baafameef, isheen cubbuu ishee hundaaf harka Waaqayyootii adabbii dachaa akka fudhatte isheetti labsaa. 3 Sagaleeakkana jedhee iyuu tokko: "Gammoojii keessatti Waaqayyoof karaa qopheessaa; gammoojii keessatti Waaqa keenyaaf karaa guddicha qajeelchaa. 4 Sululli hundi ni guutama;

tulluu fi gaarri hundinuu gad deebifama; lafti wal caalu, wal qixxeeffama; lafti bu'aa ba'iinis dirree ta'a. 5 Ulfinni Waaqayyoo ni mul'ata; sanyiin namaa hundinuu tokkummaadhaan ni arga. Afaan Waaqayyoo dubbateeraati." 6 Sagaleen tokko "Iyyi" jedha. Anis, "Maal jedheen iyya?" nan jedhe. "Namni hundiakkuma margaa ti; ulfinni isaa hundisakkuma daraaraa dirree ti. 7 Sababii hafuurri Waaqayyo baafatu isaanitti bubbisuuf margi ni coolлага; daraaraanis ni harca'a. Dhugumaan namni marguma. 8 Margi ni coolлага; daraaraanis ni harca'a; dubbiin Waaqa keenya garuu bara baraan ni jiraata." 9 Ati kan Xiyooniif oduu gaarii fiddu, tulluu dheeraatti ol ba'i. Ati kan Yerusaalemiif oduu gaarii fiddu, sagalee kee ol fudhuutii iyyi; ol fudhadhuu iyyi; hin sodaatin; magaalaawwan Yihuudaatiinis, "Waaqni keessan kunoo ti!" jedhi. 10 Kunoo, Waaqayyo Gooftaan humnaan ni dhufa; irreen isaa jabaadhaanis ni bulcha. Kunoo, gatiin isaa isa wajjin jira; gatiin inni namaaf kenu isuma harka jira. 11 Inniakkuma tiksee tokkootti bushaayee isaa tikfata; xobbaallaawwan hoolaas irreeisaatiin walitti qaba; ofitti qabees qoma isaatti hammata; haadhota hoolotaa warra hoosisanis suutuma oofa. 12 Bishaanota konyeeisaatiin kan safare yookaan samiiwwan taakkuu isaatiin kan safare eenyu? Biyyoo lafaa safartuudhaan walitti kan qabe yookaan tulluuwwan madaaliidhaan gaarran immoo madaaliidhaan kan madaale eenyu? 13 Eenyutu Hafuura Waaqayyoo qajeelchuu danda'e? Yookaan namni gorsaa isaa ta'ee isa barsiise eenyu? 14 Waaqayyo hubannaa argachuuf eenyutu gorsa gaafate? Daandii qajeelaas eenyutu isa barsiise? Eenyutu beekumsa isaa kennee yookaan daandii hubannaa isaa argisiise? 15 Dhugumaan saboonniakkuma copha baaldii keessaa ti; isaanakkuma awwaara madaalii irra jiruutti ilaalamu; inni biyyoota bishaan gidduu illeeakkuma biyyoo bullaa'atti madaala. 16 Libaanoon qoraan iddoa aarsaatiif ga'u hin qabdu, yookaan horiin ishee aarsaa gubamuuf hin ga'an. 17 Fuula isaa duratti saboonni hundinuu wayittuu hin lakkaa'aman; isaan akka ilaalcha isaatti homaattuu hin hedaman; gatiis hin qaban. 18 Yoos Waaqa eenyutti fakkeessitu? Fakkii kam wajjin isa wal bira qabdu? 19 Waaqa tolfamaa tumtuu sibiilaatu baqsee tolcha; tumtuun warqeess warqee itti uffisa; foncaa meetiitiinis ni miidhagsa. 20 Hiyyeessi aarsaa akkasii dhi'eessuu hin

dandeenye tokko muka hin tortorre filata. Waaqa tolfamaa hin jigne dhaabuufis nama ogummaa hojji harkaa qabu barbaaddata. **21** Isin hin beektanii? Isin hin dhageenyee? Wanni kun jalqabumaa kaasee isinitti hin himamnee? Isin erga lafti hundeffamtee jalqabee hin hubannee? **22** Inni geengoo lafaatii ol taa'a; uummanni lafaas akkuma korophisaa ti. Inni samiiwwan akkuma golgaatti dirirsa; akka dafkaana keessa jiraataniittis isaan dirirsa. **23** Inni ilmaan moototaa faayidaa dhabsiisa; bulchitoota addunyaas harka duwwaa hambisa. **24** Akkuma isaan dhaabamaniin, akkuma isaan facaafamaniin, akkuma isaan lafa keessatti hidda yaafataniin, inni isaanitti bubbise; isaanis ni collagan; obombolettiinis akkuma habaqiitti isaan haxaa'e. **25** "Isin eenyutti na fakkeessitu? Yookaan eenyutu anaan qixxaata?" jedha Qulqulichi. **26** Ija keessan ol fudhadhaatii samiiwwan ilaala: Eenyutu kanneen hunda uume? Isa tuuta urjiwwanii tokko tokkoon fidee tokkoo tokkoo isaanii maqaa maqaadhaan waamu sanaa dha. Sababii humna isaa cimaa sanaatii fi jabina isaa guddaa sanaatiif isaan keessaa tokko iyyuu hin dhabamu. **27** Yaa Yaaqoob, yaa Israa'el, ati maaliif, "Karaan koo Waaqayyo duraa dhokateera; haajaan koos fuula Waaqa koo duratti tuffatameera" jettee guungumta? **28** Ati hin beektuu? Ati hin dhageenyee? Waaqayyo Waaqa bara baraa ti; inni Uumaa handaara lafaa ti. Inni hin dadhabu yookaan haara hin galfatu; hubannaa isaaqan qoree bira ga'u hin jiru. **29** Inni dadhabdootaa jabina kenna; nama laafaaf immoo humna dabala. **30** Ijoolleen iyyuu ni dadhabu; ni bututus; dargaggoonis gufatanii kufu; **31** Warri Waaqayyoon abdatan garuu humna isaanii ni haaromfat. Isaan akkuma risaa qoochoodhaan barrisu; ni fiigu; hin dadhaban; ni deemu; hin bututan.

41 Waaqayyo akkana jedha; "Yaa biyyoota bishaan gidduu, fuula koo durattii cal'isaa! Saboonni jabina isaanii haa haaromfatan! Isaan fuula durattii ba'anii haa dubbatan; walii wajjin murtiidhaaf haa dhi'aannu. **2** "Kan ba'a biiftutii nama tokko kakaasee qajeelummaadhaan tajaajila isatiif isa waame eenyu? Inni saboota dabarsee harka isatti kenna; moototas isa jalatti bulcha. Inni goraadee isatiin daaraa, xiyya isatiiniis habaqii bubbleedhaan bittinnaa'u isaan godha. **3** Inni isaan ari'ee, daandii miilli isaa irra deemee hin beekne irra nagaan darba. **4** Jalqabaa

kaasee dhaloota waamee waan kana kan tolchee fi hojjete eenyu? Ani Waaqayyo isa duraa ti; isa dhumaatiifis ani isuma." **5** Biyyoonni bishaan gidduu arganii sodaatu; daariiwan lafaa ni hollatu. Isaanis ni dhi'aatu; gara fuula duraattis dhufu; **6** tokkoon tokkoon namaa wal gargaara; obboleessa isatiiniis, "Jabaadhu!" jedha. **7** Tumtuun sibiila tumtuu warqee ni jajjabeessa; inni burruusaan wal qixxeessus, isa gemmoo irratti sibiila tumu jajjabeessa. Waa ee sibiila walitti baqsuu, "Wanni kun gaarii dha" jedha. Akka inni hin sochooneefis Waaqa tolfamaa sana mismaaraan walitti qabsiisa. **8** "Ati garuu, yaa garbicha koo Israa'el, yaa Yaaqoob kan ani filadhe, sanyii Abrahaam michuu kootii, **9** ani handaara lafaatii si fudhadhe; golee fagoodhaan si waammadhe. Ani, 'Ati garbicha koo ti' siin jedhe; ani si filadheera; si hin gannes, **10** Kanaafuu ati hin sodaatin; ani si wajjin jiraatii; hin raafamin; ani Waaqa keetii. Ani sin jabeessa; sin gargaaras; ani harka koo mirgaa qajeelaa sanaan hirkisee ol sin qaba. **11** "Kunoo, warri sitti aaran hundi, ni qaana'u; ni salphatus; warri siin morman akka waan hin jirree ta'u; ni badus. **12** Ati diinota kee barbaadduu iyyuu, isaan hin argattu. Warri waraana sitti banan, guutumaan guutuutti akka waan hin jirree ta'an. **13** Ani Waaqayyo Waaqni kee harka kee mirgaa nan qabaatii; inni, 'Hin sodaatin; ani sin gargaaraa' siin jedhus anuma. **14** Yaa Yaaqoob raammoo nana, Yaa Israa'el xinnoo nana hin sodaatin; ani mataan koo sin gargaaraatii" jedha Waaqayyo, Furaan kee, Qulqulichi Israa'el sun. **15** "Ani kunoo, meeshaa ittiin midhaan dha'an, meeshaa haaraa fi qaramaa kan ilkaan baay'ee qabu sin taasisa. Ati tulluuwan dhooftee caccabsita; gaarran immoo akka habaqii goota. **16** Ati jara ni afarsita; qilleensis ol isaan fudhata; bubbleen jabaaan isaan bittinneessa. Ati garuu Waaqayyotti ni gammadda; Qulqulicha Israa'elinis ulfina argatta. **17** "Hiyyeyyii fi rakkattooni bishaan barbaadu; garuu homaa hin argatan; arrabni isaanii dheebuudhaan goggogeera. Ani Waaqayyo garuu deebii nan kennaaf; ani Waaqni Israa'el jara hin gatu. **18** Lafa ol ka'aa qullaa irra lageen nan yaasa; sululoota keessa immoo burqaa nan burqisiisa. Gammoojji haroo bishaaniitti, lafa goges burqaa bishaaniitti nan geedara. **19** Gammoojji keessatti gaattiraa, laaftoo, kusaayee fi ejersa nan biqilcha. Lafa onaa keessatti immoo, Birbirsa, qararoo fi hadheessa wal faana

nan dhaaba. **20** Kunis akka namoonni akka harki Waaqayyoo waan kana hojjete, akka Qulqullichi Israa'el waan kana uume arganii beekaniif, akkasumas akka hundi isaanii waan kana qalbeeffatanii hubataniif. **21** "Dhimma keessan dhi'eefadhaa" jedha Waaqayyo; "Ragaa keessan fidadhaa" jedha mootiin Yaaqoob. **22** "Akka isaan waan ta'uuf jiru nutti himanii, waaqota keessan tolfamoo fidadhaa. Akka nu isaan hubannee waan isaan dhuma irratti ta'an beeknuuf, wantoonni bara dur maal akka turan nutti himaa. Yookaan wantoota dhufuuif jiran nutti odeessaa; **23** akka nu akka isin waaqota taatan beeknuuf, waan fuul duratti ta'uuf jiru nutti himaa. Akka nu rifannee sodaan guutamnuuf, waan gaarii yookaan waan hamaa hojjedhaa. **24** Kunoo isin wayittuu hin hedamtan; hojiin keessanis gonkumaa gatii hin qabu; kan isin filatu kam iyyuu jibbisiisaa dha. **25** "Ani nama tokko kaabaa nan kaase; innis dhufa; inni ba'a biiftuutii dhufus maqaa koo ni waammata. Inni akkuma suphee dhooftuun suphee dhidhiitu sana, bulchitoota akka dhoqqeetti dhidhiita. **26** Akka nu beekuu dandeenyuuf eenyutu jalqabumaa kaasee waan kana dubbate? Yookaan akka nu, 'Inni sirrii dha' jechuu dandeenyuuf eenyutu duraan dursee waan kana dubbate? Eenyu iyyuu waan kana hin himne; namni tokko iyyuu duraan dursee hin himne; namni tokko iyyuu dubbii keessan hin dhageeny. **27** Namni jalqabatti, 'Kunoo isaan as jiru!' jedhee Xiyoontti hime ana ture. Ani nama oduu gaarii himu tokko Yerusaalemiif kenneera. **28** Ani nan ilaale; garuu homtuu hin turre; isaan keessaa namni gorsa kenu tokko iyyuu hin jiru; yommuu ani isaan gaafadhus namni deebii kenu tokko iyyuu hin jiru. **29** Kunoo, hundi isaanii faayidaa hin qaban! Hojiin isaaniis gatii hin qabu; fakkiiwan isaaniis qilleensuma duwwaa dha.

42 "Tajaajilaan koo inni ani utubee dhaabu, filatamaan koo kan ani itti gammadu isa kana; ani Hafuura koo isa irra nan kaa'a; inni sabootaaf murtii qajeelaa ni kenna. **2** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; yookaan daandii irratti sagalee isaa hin dhageessisu. **3** Shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs hin dhaamsu. Inni amanamummaadhaan murtii qajeelaa ni fida; **4** hamma murtii qajeelaa lafa irratti fidutti, inni hin dadhabu; abdiis hin kutatu. Biyyoontti bishaan gidduu seera isaa ni abdatu." **5**

Waaqayyo Waaqni samiiwwan uumee diriirse, inni lafaa fi wantoota ishee keessa jiran hunda hojjete, inni saba isheetiif hafuura baafatan kennee warra ishee irra jiraatanifiis jirenya kenne sun akkana jedha: **6** "Ani Waaqayyo qajeelummaadhaan si waameera; harka kees nan qaba. Ani si eegee sabootaaf kakuu, Namoota Ormaatiif immoo ifa sin taasisa; **7** atis ija jaamotaa ni banta; mana hidhaatii booji'amtoota ni hiikta; warra dukkana keessa jiraatanis hidhaadhaa ni baafta. **8** "Ani Waaqayyo; maqaan koos kanaa dha! Ani ulfina koo kan biraatiif, galata koos waaqota tolfamoof dabarsee hin kenu. **9** Kunoo wanni duraanii raawwatameera; anis waan haaraa nan dubbadha; utuu isaan hin biqilin, ani waa'ee isaanii sitti nan odeessa." **10** Isin warri galaana buutanii fi wantoonni achi keessa jiraattan hundi, biyyoontti bishaan gidduu fi warri achi keessa jiraattan hundi, faarfannaa haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; handaara lafaatiis galata isaa faarfadhaa. **11** Gammoojii fi magaalaawwan ishee sagalee isaanii ol haa fudhatan; gandoonni Qeedaar keessa jiraatan haa gammadan. Namoonni Seelaa gammachuudhaan haa faarfatan; fiixee tulluuwwanii irraa haa iyyan. **12** Isaan Waaqayyoof ulfina haa kennan; biyyoota bishaan gidduu keessattis galata isaa haa labsan. **13** Waaqayyo akka nama jabaa tokkootti ni duula; akka goota tokkoottis onnee isaa kakaasa; sagalee ol fudhatees ni dhaadata; diinota isaa irrattis ol aantummaa argata. **14** "Ani yeroo dheeraaf cal'iseera; ani afaan qabadhee of dhowweera. Amma garuu akka dubartii ciniinsuun qabeetti nan iyya; nan argana; hafuurris na cita. **15** Ani tulluuwwanii fi gaarran nan onsa; biqiltuuwwan isaanii hundas nan gogsa; ani lageen biyyoota bishaan gidduutti nan geeddara; haroowwanis nan gogsa. **16** Ani jaamota karaa isaan hin beekne irra nan qajeelcha; daandii duraan hin beekamin irra nan deemsisa; ani dukkana fuula isaanii dura jiru ifatti nan geeddara; lafa bu'aa bayiis wal nan qixxeessa. Wanni ani hojjedhu kanneenii dha; ani isaan hin dhiisu. **17** Warri waaqota tolfamoo amanatan, kanneen fakkiiwaniin, 'Isin waaqota keenya' jedhan garuu duubatti deebi'u; ni salphatus. **18** "Isin duudota nana, dhaga'aa; jaamota nana, ilaala; argaa! **19** Tajaajilaan koo malee jaamaan eenyu? Duudaan akka ergamaa ani ergu sanaas eenyu? Jaamaan akka nama anaaf of kennee, jaamaan akka Garbicha Waaqayyoo eenyu? **20** Ati waan baay'ee argite; garuu hin qalbeeffanee;

gurri kee banaa dha; garuu ati waan tokko iyyuu hin dhageessu.” 21 Waa’ee qajeelummaa isaatiif jedhee seera isaa guddisuu fi ulfina qabeessa gochuun Waaqayyoon gammachiiseera. 22 Sabni kun garuu saba saamamee booji’amee dha; hundii isaanii boolla keessatti kiyyoodhaan qabamaniiru; mana hidhaa keessas dhokfamaniiru. Isaan fudhatamaniiru; kan isaan baraarus hin jiru; isaan booji’amanii; namni, “Isaan deebisaa” jedhus hin jiru. 23 Isin keessaa eenyutu waan kana dhaggeeffata? Bara dhufuuf jiru keessas eenyutu qalbeeffatee dhaga’a? 24 Eenyutu Yaaqoobin boojuuf, Israa’elini saamtottati dabarsee kenne? Kan nu cubbuu itti hoijenne, Waaqayyo mitii? Isaan sababii karaa isaa duukaa hin buuneef, seera isaatiif hin ajajamne. 25 Kanaafuu inni dheekkamsa isaa boba’aa sana, waraana hamaas isaanitti erge. Arraba ibiddaatiin isaan marse; isaan garuu hin hubanne; ibiddi sunis isaan gube; isaan garuu hin qalbeeffanne.

43 Amma garuu yaa Yaaqoob, Waaqayyo inni si uume, yaa Israa’el, inni si tolche akkana jedha: “Ani si fureeraatii hin sodaatin; ani maqaa keetiin si waameera; ati kan koo ti. 2 Yommuu ati bishaan keessa dabartu, ani si wajjinan jira; yommuu ati lageen ceetus, isaan si hin liqimsan. Yommuu ibidda keessa deemtu, ati hin gubattu; arrabni ibiddaas si hin gubu. 3 Ani Waaqayyo Waaqni kee, Qulqullichi Israa’el Fayyisaa keeti; ani biyya Gibxi furii keetiif, qooda kee immoo Kuushii fi Saabaa nan kenna. 4 Waan ati ija koo duratti jaallatamaa fi kabajamaa taateef, anis waanan si jaalladhuuf, qooda kee namoota qooda lubbuu keetii immoo saboota nan kenna. 5 Ani si wajjinan jiraatii hin sodaatin; ani ijoollee kee ba’ a biiftuutii nan fida; lixa biiftuutiis walitti sin qaba. 6 Ani Kaabaan, ‘Isaan gad dhiisi!’ Kibbaan immoo ‘Isaan hin dhowwin’ nan jedha. Ilmaan koo fagoodhaa, intallan koo immoo handaara lafaatii fidi; 7 kan maqaa kootiin waamame hunda, karneen ani ulfina kootiif uume, warra ani tolchee fi hojjedhe sana fidaa.” 8 Warra utuu ija qabanuu jaamanii utuu gurra qabanuu duudan gad baasi. 9 Sabni hundi tokkummaadhaan walitti haa qabamu; namoonnis wal haa ga’ an. Isaan keessaa namni duraan dursee waan kana nutti himee wantoota duraas nuuf labse eenyu? Akka warri kaan dhaga’ani, “Kun dhugaa dha” jedhaniif, akka dhugaa qabeeyyii ta’uun isaanii mirkanoeffamuuf isaan dhuga

baatota isaanii haa dhi’effatan. 10 Waaqayyo akkana jedha; “Akka isin beektanii na amantaniif akka ani isa ta’es akka hubattaniif isin dhuga baatota koo, garbicha koo kan ani filadhee dha. Aanaan dura waaqni hin hojjetamne; anaan booddees hin jiraatu. 11 Ana, anuma qofatu Waaqayyo; ana malees fayyisaan biraan hin jiru. 12 Ani mul’iseera; fayyiseera; labseeras; ana malee waaqni ormaa gidduu keessan hin turre. Akka ani Waaqa ta’e, isin dhuga baatota koo ti” jedha Waaqayyo. 13 “Bara duriitii jalqabee ani isuma. Namni tokko iyyuu harka kootii waa baasuu hin danda’u. Ani nan hojjedha; eenyutu dhowwuu danda’aa?” 14 Waaqayyo Furyin kee, Qulqullichi Israa’el akkana jedha: “Ani isiniif jedhee Baabilonitti loltoota ergee dooniiwwan isaan ittiin boonaniin namoota Baabilon hunda booji’ee nan fida. 15 Ani Waaqayyo, Qulqullicha keessan, Uumaa Israa’el, Mootii keessanii dha.” 16 Waaqayyo inni, galaana keessaan karaa, bishaanota jajjaboo keessaan immoo daandii tolche akkana jedha; 17 inni gaariiwwanii fi fardeen, loltootaa fi gargaartota isaanii tokkummaadhaan ari’ee baase akkana jedha; isaan achuma cicisu; lammatas hin ka’an; akkuma fo’aa ibsaattis dhaamanii badu; 18 “Wantoota durii irraanfadhaa; waan darbettis hin cichinaa. 19 Kunoo, ani waan haaraa tokko nan hojjedhaa! Innis amma ni biqila; isin hin hubattanii? Ani gammoojji keessatti karaa nan qopheessa; lafa onaa keessattis burqaa nan burqisiisa. 20 Bineensonni bosonaa, waangoowwanii fi guchiwwan ulfina naaf kennu; akka sabni koo kan ani filadhe dhuguuf, ani gammoojji keessatti bishaan, lafa onaa keessattis burqaa nan kennaatii; 21 sabni ani ofii kootiif filadhe akka na galateeffatuuf ture. 22 “Yaa Yaaqoob, ati garuu na hin waammanne; yaa Israa’el, ati fuula koo duratti dadhabdeerta. 23 Ati aarsaa gubamuu fi hoolota naaf hin fidne; yookaan aarsaa keetiin ulfina naaf hin kennine. Ani aarsaa midhaaniitiin si hin rakkifne; yookaan aarsaaixaanaa gaafachuudhaan si hin dadhabsiifne. 24 Ati qundhii urgaa gaarrii qabu naa hin binne; yookaan cooma qalma keetiitiin si hin quubsine. Garuu ba’aa cubbuu keetii natti feete; yakka keetiinis na dadhabsiifte. 25 “Kan ofii kootiif jedhee yakka kee sirraa haqee cubbuu kees deebi’ee hin yaadanne, ani anuma. 26 Mee waan darbe irra naa deebi’i; walitti dhufnee dubbii kana irratti haa falminu; dubbii kee dhi’effadhuutii qajeelaa ta’uu kee mirkanoeffadhu. 27 Abbaan kee kan jalqabaa cubbuu

hojjete; barsiistonni kee natti fincilan. **28** Kanaafuu ani itti gaafatamtoota mana qulqullummaa keetii nan salphisa; Yaaqoobin badiisaaf, Israa'elin immoo tuffiif dabarsee nan kenna.

44 "Amma garuu yaa Yaaqoob garbicha ko, yaa Israa'el kan ani si filadhe, dhaggeeffadhu. **2** Waaqayyo inni si uume, kan gadameessa keessatti si tolche, inni si gargaaru sun akkana jedha: Yaa garbicha koo Yaaqoob, yaa Yishuruun kan ani si filadhe hin sodaatin. **3** Ani lafa dheebole irratti bishaan, lafa gogaa irratti burqaa nan dhangalaasaatii; ani ijoolee kee irratti Hafuura koo, sanyii kee irratti immoo eebba koo nan dhangalaasa. **4** Isaan akkuma marga bishaan giddutii fi akka muka alaltuu kan qarqara lagaa jiruutti ni lalisu. **5** Namni tokko, 'Ani kan Waaqayyoo ti' ofiin jedha; kan biraan maqaa Yaaqoobiin of waama; kaan immoo harka isaa irratti, 'Ani kan Waaqayyoo ti' jedhee barreeffata; maqaa Israa'eliinis of waama. **6** "Waaqayyo Mootii fi Furiin Israa'el Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Ani kan jalqabaa ti; ani kan dhumaatis; ana malee Waaqni biraan hin jiru. **7** Yoos kan akka koo eenyu? Mee inni hafuura haa baafatu. Inni waan erga ani saba koo kan duriit hundeessee as ta'e, waan hamma ammaatti hin ta'in haa dubbatu; fuula koo durattis haa ibsu; waan gara fuulduuraatti ta'u illee duraan dursee haa himu. **8** Hin rifatinaa; hin sodaatinaa. Ani waan kana labsee bara dheeraan dura sitti hin himnee? Isin dhuga baatota koo ti. Ana malee Waaqni biraan jiraa? Lakkii, Kattaan biraan hin jiru; ani tokko iyyuu hin beeku." **9** Warri waqaota tolfamoo tolchan hundi gatii hin qaban; wanni isaan hawwan faayidaa hin qabu. Warri isaanii falmanis jaamota; isaan beekumsa hin qaban; kanaafuu ni qaaneffamu. **10** Eenyutu waqa tolfamaa fi fakkii homaa isa hin fayyadne tolcha? **11** Isaa fi namni akka isaa ni qaaneffama; ogeeyyiin hojii harkaas namootuma malee homaa miti. Isaan hundi walitti qabamanii iddo tokko haa dhaabatan; isaan ni na'u; ni salphatus. **12** Tumtuun meeshaa ittiin waa tumu harkatti qabatee cilee boba'u irratti ittiin hojjeta; inni burruusaan waqa tolfamaa tolcha; irree isaa jabaadhaanis ni miidhagsa. Inni ni beela'a; humnas ni dhaba; bishaan hin dhugu; ni gaggabas. **13** Namni muka soofu funyoodhaan safara cilaattiidhaan mallattoo itti godha; qirixiidhaan qiriixee safartuudhaan mallattoo

itti godha. Fakkii namaatiin hojjeta; akka inni galma waaqeffanna keessa jiraatuufis miidhagina namaa itti tolcha. **14** Inni birbirsa mura; gaattiraayookaan qilxuu filata. Akka inni mukkeen bosonaa keessatti guddatuuf ni dhiisa; yookaan hadheessa dhaaba; bokkaanis isa guddisa. **15** Mukni sun qoraan bobeffamu ta'a; namni muraasa isaa fudhatee bobeessee qaqqaaammata; ibidda qabsiisee buddeena ittiin tolfata. Waaqa sobaas tolfatee waqaeffata; waqa tolfamaas tolfatee gad jedhee sagadaaf. **16** Gartokkee mukkeen sanaa ni bobeessa; isa irratti nyaata bilcheeffata; foonis irratti waaddatee hamma quufutti nyaata. Ibidda qaqqaaammachaas, "Ishoo! Ibiddi natti ho'e; ibidda nan arga" jedha. **17** Mukkeen hafaniin immoo waqa sobaa, waqa isaa tolfamaa tolfata; gad jedhees ni sagadaaf. Isa kadhatees, "Situ Waaqa koo ti; na baraari" jedhaan. **18** Isaan homaa hin beekan; homaa hin hubatanis; akka arguu hin dandeenyeef iji isaanii haguugameera; akka hin hubanneefis qalbiin isaanii cufameera. **19** Namni tokko iyyuu itti hin yaadu; namni tokko iyyuu akkana jechuuf beekumsa yookaan hubannaa hin qabu; "Ani walakkaa isaa qoraan godhadheera; cilee isaa irratti buddeena tolfadhee foon ittiin waaddadhee nyaadheera. Ani amma waan hafe kanaan waan jibbisiisaa nan hojjedhaa? Ani gad jedhee jirmaaf sagaduu qabaa?" **20** Inni daaraa nyaata; garaan gowwoomfames karaa irraa isa jal'iseera; inni of oolchuu yookaan, "Wanni harka koo mirgaa keessa jiru kun soba mitii?" jechuu hin danda'u. **21** "Yaa Yaaqoob, ati waan kana yaadadhu; yaa Israa'el, ati garbicha koo ti. Ani si tolcheera; atis garbicha koo ti; yaa Israa'el, ani si hin dagadhu. **22** Ani yakka kee akkuma duumessaa, cubbuu kees akkuma hurrii ganamaa haxaa'ee balleesseera. Ani si fureeraatii, ati gara kootti deebi'i." **23** Yaa samiiwwan, Waaqayyo waan kana godheeraatii gammachuudhaan faarfadhaa; yaa qileewwan lafaa, gammachuudhaan iyyaa. Isin yaa tulluuwwan, bosoononnii fi mukkeen keessan hundi ililchaa; Waaqayyo Yaaqoobin furee Israa'el keessatti ulfina isaa ibseeraatii. **24** "Waaqayyo Furiin kee, kan gadameessa keessatti si tolche akkana jedha: Ani Waaqayyo Tolchaan waan hundaa isa samiiwwan diriirse, isa ofuma kootiin lafa illee diriirse dha; **25** isa mallattoo raajota sobaa busheessee ilaaltota raatessu, isa ogeeyyi duubatti deebisee beekumsa isaanii faayidaa dhabsiisuu dha; **26** isa dubbii garboota

isaa mirkaneessee raajii ergamoota isaa fiixaan baasu, isa, 'Isheen iddo jireenyaa ni taati' jedhee waa'ee Yerusaalem dubbate, isa, 'Isaan ni ijaaramu, diigamaa isaaniis nan haaromsa' jedhee waa'ee magaalaawwan Yihuudaa dubbatuu dha; 27 isaa tuujubaan, 'Ati gogi; ani lageen kee nan gogsa' jedhu, 28 isaa Qirosin, 'Inni tiksee koo ti; fedhii koo hundas ni raawwata; inni waa'ee Yerusaalem, "Isheen deebifamtee haa ijaaramtu" waa'ee mana qulqullummaa immoo, "Hundeen isaa haa hundeeffamu" jedhee dubbatu sun anuma.'

45 "Waaqayyo dibamaa isaa Qiros, kan ani saboota
isa jalatti bulchuu fi hidhannaam moototaa
hiiksiisuu jedhee harka isaa mirgaa qabee akka
karrawwan hin cufamneef, balbalawwan banuuf
sanaan akkana jedha: 2 Ani fuula kee dura deemeet
tulluuwan wal nan qixxeessa; karrawwan naasii nan
caccabsa; danqaraawwan sibilaas nan kukkan. 3 Ati
akka ani Waaqayyo Waaqa Israa'el isa maqaa keetiin
si waamu ta'e akka beektuuf, ani badhaadhummaa
dukkana keessaa, qabeenya lafa dhoksaatti kuufames
siif nan kenna. 4 Ati na beekuu baattu iyyuu, ani
garbicha koo Yaaqoobiif, Israa'el filatamaa kootiif
jedhee maqaa keetiin si waameera; maqaa ulfinaas
siif kenneera. 5 Ani Waaqayyo; ana malee kan biraa
hin jiru; ana malee Waaqni tokko iyyuu hin jiru. Ati
na beekuu baattu iyyuu, ani sin jabeessa; 6 Kunis
akka namoonni ba'a biiftuutii hamma lixa biiftuutti,
ana malee kan biraa akka hin jirre beekaniif. Ani
Waaqayyo; ana malee tokko iyyuu hin jiru. 7 Ani ifa
nan tolcha; dukkanas nan uuma; badhaadhummaa
nan fida; balaas nan uuma; ani Waaqayyo wantoota
kanneen hunda nan godha. 8 "Yaa samiiwwan, isin ol
gubbaadhaa qajeelummaa roobsaa; duumessoonnis
gad coccobsaa. Lafti haa banantu; fayyinni haa biqilu;
qajeelummaanis isaa wajjin haa guddatu; ani Waaqayyo
waan kana uumeera. 9 "Qiraacii qiraaciidhuma lafaa
ta'ee Uumaa isaatii wal loluuf wayyoo. Supheen,
suphee dhooftuudhaan, 'Ati maal hojjechaa jirta?'
jedhaa? Hojiin ati hojjetus, 'Inni harka hin qabu' siin
jedhaa? 10 Nama Abbaadhaan, 'Ati maal dhalchite?'
yookaan haadhaan, 'Ati maal deesse?' jedhuuf wayyoo.
11 "Waaqayyo, Qulqullichi Israa'el Uumaan ishee
sun akkana jedha: Isin waa'ee wantoota dhufuuf
jiranii jechuunis, 'Waa'ee ijoolliee koo na gaafadhaa;
yookaan waa'ee hojii harka koo na ajajaa.' 12 Kan

lafa tolchee namas ishee irratti uume ana. Harki
koo samiiwwan diriirseera; raayyaa isaanii hundas
ajajeera. 13 Ani qajeelummaa kootiin Qirosin ol nan
kaasa: Karaa isaa hundas wal nan qixxeessa. Inni
magaalaa koo deebisee ijaara; booji'amtotta koos
bilisa baasa; garuu gatiidhaan yookaan badhaasaan
miti, jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u." 14
Waaqayyo akkana jedha: "Qabeenyi Gibxii fi daldalli
Itoophiyaa, namoonni dhedheeroon Saabaa, gara
kee ni dhufu; kan kees ni ta'u; isaan foncaadhaan
hidhamanii dugda duubaan si duukaa bu'u. Fuula
kee durattis gad jedhanii 'Dhugumaan Waaqni si
wajjin jira; isa malees tokko iyyuu hin jiru; isa malees
Waaqni biraa hin jiru' jedhanii si kadhatu." 15 Yaa
Waaqni, Fayyisaat Israa'el, ati dhugumaan Waaqa of
dhoksituu dha. 16 Warri waaqota tolfamoo tolchan
hundinuu ni qaana'u; ni salphatu; walii wajjinis
salphina keessa bu'u. 17 Israa'el garuu fayyina bara
baraatiin Waaqayyo ni fayyifama; isin bara baraan
hin qaanoftan; yookaan hin salphattan. 18 Waaqayyo
akkana jedha; kan samiiwwan uume, inni Waaqa; inni
lafa miidhagsee tolchee ishee hundeesse; inni akka
isheen iddo jireenyaa taatuuf ishee uume malee
akka isheen ona taatuuf ishee hin uumne; inni akkana
jedha; "Ani Waaqayyo; ana malee kan biraa hin jiru.
19 Ani biyya dukkanaa keessaa dhoksaadhaan hin
dubbanne; ani sanyiwwan Yaaqoobiin, 'Akkasumaan
na barbaadaa' hin jenne. Ani Waaqayyo dhugaa nan
dubbadha; waan qajeelaas nan labsa. 20 "Walitti
qabamaa kottaa; isin baqattoonni sabootaa wal ga'aa.
Warri waaqa tolfamaa muka irraa hojjetame baatan,
kanneen waaqota fayyisuu hin dandeeny'e kadhatan
homaa beekumsa hin qaban. 21 Waanan ta'u qabu
dubbadha; dhi'eefbadhaas; isaanis walii wajjin haa
mari'atan. Eenyutu waan kana duraan dursee bara
dheeraan dura hime? Duruma iyyuu eenyutu labse?
Anuma Waaqayyo mitii? Ana malee Waaqni qajeelaa
fi Fayyisaan tokko iyyuu hin jiru; ana malee tokko
illee hin jiru. 22 "Isin warri handaara lafaa hundi, gara
kootti deebi'atii fayyaa; ani Waaqa; ana malee kan
biraa hin jiruutii. 23 Ani mataa kootiin kakadheera;
afaan koos akkana jedhee qajeelummaadhaan dubbii
hin geeddaramne dubbateera; 'Jilbi hundi fuula koo
durattii ni jilbeenfata; arrabni hundis anaan kakata.'
24 Isaanis, 'Qajeelummaa fi jabinni Waaqayyo qofaan
argama' jedhanii waa'ee koo ni dubbatu." Warri

aariidhaan isatti ka'an hundi, gara isaa dhufanii ni qaana'u. 25 Sanyiin Israa'el hundi garuu, Waaqayyoon qajeeltota taasifamu; ni kabajamus.

46 Beel gad jedha; Neboo akka malee gugguufa;

waaqonni isaanii tolfamoon kotte duudaa fi horiitti fe'amaniru; fakkiwwan isaan qabatanii jooran ba'aa dha; horii dadhabeef ba'aa dha. 2 Isaan gugguufanii walii wajjin gad jedhu; ba'aa sana oolchuu hin danda'an; isaan iyyuu ni booji'amu. 3 "Yaa mana Yaaqoob, isin hambaan mana Israa'el hundi, warri ani gaafa isin gadameessa keessatti uumamtanii jalqabee ol isin qabee gaafa dhalattanii jalqabees isin baadhe hundi dhaggeeffadhaa. 4 Hamma dulloomtanii arrii baaftanitti, ani isa; isuma isin jiraachisuu dha. Ani isin uumeera; isinan baadhas; ani isinan jiraachisa; isinan baraaras. 5 "Isin eenyuun wal bira na qabdu yookaan eenyuun wal na qixxeessitu? Akka wal madaalluufis eenyutti na fakkeessitu? 6 Namoonni tokko tokko korojoo isaanii keessaa warqee gad naqanii madaalliidhaan meetii madaalu; Waaqa tolfamaa tolchuuf jedhanii tumtuu warqee qacaru; isaanis gad jedhanii sagaduuf. 7 Ol fuudhanii gatiittii isaaniitti ni baatu; iddo Isaatti ni deebisu; innis achi dhaabata. Inni iddo sanaa socho'uu hin danda'u. Yoo namni gara Isaatti iyye iyyuu, inni deebii hin kenuu; inni rakkoo isaa keessaa isa baasuu hin danda'u. 8 "Yaa fincilitoota, waan kana yaadadhaa; qalbiittis qabadhaa; garaa keessan keessas kaa'adhaa. 9 Wantoota darban kanneen bara durii yaadadhaa; ani Waaqa; kan biraan hin jiru; ani Waaqa; kan akka koo hin jiru. 10 Ani dhuma waan tokkoo jalqabumatti nan labsa; waan amma iyyuu dhufuuf jiru, ani durumaa jalqabee dubbadheera. Ani, 'Kaayoon koo cimee jiraata; waan na gammachiisu hundas nan hojjedha' nan jedha. 11 Ba'a biiftuutii allaattii waa adamsitu, lafa fagootii immoo nama kaayyoo koo fiixaan baasu nan waama. Ani waanan dubbadhe nan guuta; waanan karoorfadhes nan raawwadha. 12 Yaa mata jabeeyyi, isin warri qajeelummaa irraa fagoo jirtan na dhaggeeffadhaa. 13 Ani qajeelummaa koo nan dhi'eessa; innis fagoo hin jiru; fayyiisun koos hin barfatu. Ani Xiyooniif fayyina, Israa'eliif immoo ulfina koo nan kenna.

47 "Yaa intala Baabilon Durba Qulqullittii, gad

bu'i; awwaara irra taa'; yaa Intala Baabilonotaa, teessoo malee lafa taa'! Ati si'achi bareedduu yookaan

kichuu jedhamtee hin waamantu. 2 Dhagaa daakuu fudhadhuutii midhaan daaki; haguuggii kee of irraa fuudhi. Wandaboo kee soqoladhu; gudeeda kee mul'isi; laga ce'i. 3 Qullaan kee ifatti ni ba'a; qaaniin kees hin dhokatu. Ani haaloo nan ba'a; ani nama tokko iyyuu hin dhiisuu." 4 Furyin keenya maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u dha; inni Qulqullicha Israa'el. 5 "Yaa Intala Baabilonotaa, cal'isii taa'iitii dukkana seeni; ati si'achi mootittii mootummoottaa jedhamtee hin waamantu. 6 Ani saba kootti dheekkameera; handhuuraa koos xureesseera; ani dabarsee harka keetti isaan kenneera; atis garaa hin laafneef. Warra dullooman irra iyyuu waanjoo ulfaataa keesse. 7 Ati, 'Ani bara baraan itti fufee mootittii bara baraa nan ta'a!' jette. Ati garuu wantoota kana hin hubanne yookaan dhumni isaanii maal akka ta'u hin yaadanne.

8 "Ammas yaa ishee qananiituu, kan nagaan jiraattee garaa kee keessattis, 'Anuma; ana malee tokko iyyuu hin jiru; ani si'achi haadha hiyyeessaa yookaan nama dhalee dhabe hin ta'u' ofin jettu dhaga'i.

9 Wantoonni kunneen lamaan, dhalanii dhabuu fi haadha hiyyeessaa ta'uun akkuma tasaay guyuma tokkotti sitti dhufu. Isaan baay'ina falfala keetitii fi tolcha kee cimaa sanaa hunda irraan iyyuu humna isaanii guutuudhaan sitti dhufu. 10 Ati hammina kee amanattee, 'Namni tokko iyyuu na hin argu' jette. Yeroo ati garaa kee keessatti, 'Ana; ana malee namni biraa hin jiru' jettutti, ogummaa fi beekumsi kee si dogoggorsu. 11 Wanni hamaan sitti dhufu; ati immoo eessaa akka inni dhufu hin beektu. Balaan ati of irraa ittisuun hin dandeenye tokko sitti dhufa; badiisni ati duraan dursitee hin beekin akkuma tasaay sitti dhufa. 12 "Yoos ati tolcha keetii fi falfala kee baay'ee ijoollummaa keetii jalqabdee itti dadhabde sana jabeessii eegi. Yoo akkas ta'e ati ni milkoofta; yoo akkas ta'e nama ni sodaachifta ta'a. 13 Gorsu ati argatte hundi dadhabbi qofa sitti fide! Urjii lakkoottonni kee warri jia' ja'aan urjii ilaalanii raajan sun, mee waan sitti dhufu duraa si haa baasan kaa. 14 Dhugumaan isaan akkuma cidii ti; ibiddi isaan guba. Isaan mataa isaanii iyyuu, humna arraba ibiddaa jalaa baasuu hin danda'an. Barbadaan ibiddaa kan namni ho'ifatu tokko iyyuu hin jiru; ibiddi bira taa'anis hin argamu. 15

Wanni warri ati wajjin dadhabdee ijoollummaa keetii jalqabdee wajjin daldalte sun siif gochuu danda'an

kanuma. Tokkoon tokkoon isaanii dogoggora isaanii itti fufan; kan si baasuu danda'u tokko iyyuu hin jiru.

48 “Yaa mana Yaaqoob, isin warri maqaa Israa’eliin

waamamtan, kanneen sanyii Yihuudaa irraa argamtan, isin warri maqaa Waaqayyootiin kakattanii garuu dhugaadhaan yookaan qajeelummaadhaan utuu hin ta’in maqaa Waaqa Israa’el dhooftan waan kana dhaggeeffadhaa; 2 isin warri maqaa magaalaa qulqullittiitiin of waamtan, kanneen Waaqa Israa’elitti irkattan, waan kana dhaggeeffadhaa; maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu dha: 3 Ani wantoota durii duraan dursee dubbadeera; isaan afaan kootii ba’an; 1 anis akka isaan beekaman nan godhe; anis akkuma tasaan hojjedhe; isaanis ni raawwataman. 4 Ani akka ati mata jabeessa taate beekeen tureetii; ribuun morma keetii sibiila ture; addi kee naasii ture. 5 Kanaafuu ani wantoota kanneen bara dheeraan dura sitti himeera; ani akka ati, ‘waaqota koo tolfaamootu isaan hojjete; fakkii koo kan muka irraa hojjetamee fi waaqa sibiila irraa hojjetametu murteesse’ jechuu hin dandeenyeef utuu isaan hin uumaminiin dura sitti himeera. 6 Ati wantoota kanneen dhageesseeerta; isaan hunda ilaali. Ati isaan amantee hin fudhattuu? “Ani ammaa jalqabee waan haaraa, waan dhokfamee jiru kan ati hin beekin sitti nan hima. 7 Isaan ammaa uumaman malee bara dheeraan dura miti; ati har’aan dura waa’ee isaanii hin dhageeny. Kanaafuu ati, ‘Kunoo ani waa’ee isaanii beekeen ture’ jechuu hin dandeessu. 8 Ati takkumaa dhageessee yookaan hubattee hin beektu; gurri kee durumaa jalqabee hin banamne. Ani akka ati micciiramaa taate beeka; ati dhaloota keetii jalqabdee fincilaajedhamtee waamamte. 9 Ani maqaa kootiif jedhee dheekkamsa koo nan tursiisa; ani akka si hin balleessineef galata kootiif jedhee dheekkamsa koo duubatti harkisa. 10 Kunoo, ani yoo akka meetiitti ta’uu baate iyyuu si qulqulleesseera; ibidda dhiphinaa keessattis qoree si ilaaiera. 11 Ani ofii kootiif jedhee, ofuma kootiif jedhee waan kana nan godha. Maqaan koo akkamitti baduu danda’? Ani ulfina koo dabarsee kan biraatiif hin kenuu. 12 “Yaa Yaaqoob, Yaa Israa’el kan ani si waame, na dhaggeeffadhu: Ani isuma; ani kan jalqabaa ti; ani kan dhumaa ti. 13 Harki koo hundeeawan lafaa dhaabe; harki koo mirgaa immoo samiiwwan diriirse; yommuu ani isaan waamutti, hundi isaanii walii wajjin dhaabatu. 14 “Hundi keessan walitti qabamaatii

dhaggeeffadhaa; waaqota tolfaamoo keessaa kamitu duraan dursee wantoota kanneen dubbate? Michuun Waaqayyoo filatamaan kaayyoo Waaqaa Baabilon irratti fiixaan baasa; irreen isaa Baabilonotatti ka’aa. 15 Ani, ani mataan koo dubbadeera; dhugumaan ani isa waameera. Ani isa nan fida; innis karaa isaa irratti ni milkaa’aa. 16 “Natti dhi aadhaatii waan kana dhaga’aa: “Ani jalqabumaa kaasee dhoksaatti hin dubbanne; yeroo wanni sun ta’ettis ani achuman ture.” Ammas Waaqayyo Gooftaanii fi Hafurri isaa na erganiiru. 17 Waaqayyo Furyin kee, Qulqullichi Israa’el akkana jedha: “Ani Waaqayyo Waaqa kee, kan waan siif tolu si barsiisu, kan karraa ati deemuu qabdu irra si qajeelchuu dha. 18 Ati utuu ajaja koo qalbeeffattee jiraattee, nagaan kee akka lagaa, qajeelummaan kee immoo akka dha’aa galaanaa ta’ a ture. 19 Sanyiin kee akkuma cirrachaa, ijooleen kee akkuma biyyoo lafaa baay’atu ture; maqaan isaanii hin haqamu; isaanis fuula koo duraa hin dhabaman ture.” 20 Baabilon keessaa ba’aa; Baabilonota duraa baqadhaa! Waan kana iyya gammachuutiin beeksisa; labsaas. Hamma handaara lafaatti dabarsaa; “Waaqayyo garbicha isaa Yaaqoobin fureera” jedhaa. 21 Isaan yommuu inni lafa gammoojji keessa isaan qajeelchetti hin dheebonne; inni kattaa keessaa bishaan burqisiiseef; inni kattaa dhoosee, bishaanis humnaan cabsee ba’e. 22 “Hamootaaf nagaan hin jiru” jedha Waaqayyo.

49 Yaa biyyoota bishaan gidduu na dhaggeeffadhaa;

yaa saboota fagoo jiraattan waan kana dhaga’aa:

Utuu ani hin dhalatin dura Waaqayyo na waame; utuu ani gadameessa haadha koo keessa jiruu maqaa naa baase. 2 Inni afaan koo akka goraadee qaramee godhe; gaaddidduu harka isaatiin na dhokse; xiyya cululuqfame na godhee, man’ee xiyya isaa keessa na kaa’ate. 3 Innis, “Yaa Israa’el, ati garbicha koo kan ani ulfina koo isa irratti mul’isuu dha” anaan jedhe. 4 Ani garuu, “Akkasumaanan itti dadhabe; humna koos waanuma faayidaa hin qabnettann fixe. Ta’us dhugaan koo harka Waaqayyoo, gatiin koos Waaqa bira jira” nan jedhe. 5 Waan ani fuula Waaqayyoo duratti ulfina argadhee Waaqni koo jabina naa ta’ee, Waaqayyo inni akka ani Yaaqoobin deebisee gara isaatti fiduuf, Israa’elinisa biratti walitti qabuuf, akka ani garbicha isaa ta’uuf gadameessa keessatti na tolche sun akkana jedha; 6 Innis, “Ati gosoota Yaaqoob deebiftee dhaabuuf, Israa’eloota ani eege sanas deebiftee fiduuf

garbicha koo ta'uun kee siif baay'ee salphaa dha. Akka fayyinni koo qarqara lafaa ga'uuf ani Namoota Ormaatiif ibsaa sin taasisa" jedha. 7 Waaqayyo Furii fi Qulqullichi Israa'el, isa namaan tuffatamee sabnis jibbe, tajaajilaa bulchitootaa sanaan akkana jedha: "Sababii Waaqayyo amanamaa Qulqullicha Israa'el isa si filate sanaatiif jedhanii mootonni si arganii ol ka'u; ilmaan moototaas arganii sagadu." 8 Waaqayyo akkana jedha: "Ani yeroo fudhatama qabutti siifin deebisa; gaafa fayyinaattis sin gargaara; akka ati dhaala abbaa hin qabne deebiftee dhaalchiftuuf, ani sin eega; akka ati sabaaf kakuu taatus sin godha; 9 akka ati warra booji'amaniin, 'Kottaa ba'aa' warra dukkan keessa jiraataniin immoo, 'Bilisa ba'aa' jettu sin godha. "Isaan karaa irratti waa nyaatu; gaara qulqulla'aa irrattis iddo qubataa argatu. 10 Isaan hin beela'an; hin dheebotanis; ho'i gammoojii yookaan aduun isaan hin gubu. Inni isaaniif garaa laafu isaan geggeessa; qarqara burqaa bishaanii irra isaan qajeelcha. 11 Tulluuwan koo hunda karaatti nan geeddara; daandiiwan koo gurguddaanis wal qixxeffamu. 12 Kunoo, isaan biyya fagoodhaa ni dhufu; gariin kaabaa, gariin dhi'aa, kaan immoo biyya Aswaaniitii ni dhufu." 13 Yaa samiiwwan, lilchaa; yaa lafa gammadi; yaa tulluuwan, guddisaa faarfadhaa! Waaqayyo saba isaa ni jajjabeessa; warra rakkataniifis garaa ni laafaati. 14 Xiyoon garuu, "Waaqayyo na gateera; Gooftaanis na irraanfateera" jette. 15 "Haati daa'ima ishee kan hoosiftu irraanfachuu ni dandeessii? Mucaa deesseefis garaa hin laaftuu? Yoo isheen irraanfatte iyyuu ani si hin irraanfadhu! 16 Kunoo, ani barruu harka koo irratti si qirixeera; dallaawwan kee yeroo hunda fuula koo dura jiru. 17 Ilmaan kee ariitiidhaan ni dacha'u; warri si diiganis sirraa baqatu. 18 Ija kee ol fudhadhuutii naannoo kee ilaali; ilmaan kee hundi walitti qabamanii gara kee ni dhufu. Ani jiraataadhaatii" jedha Waaqayyo. "Ati isaan kanneen hunda akka faayaatti ni uffatta; akka misirrootis ittiin miidhagfamta. 19 "Ati diigamtee ontee biyyi kee barbadaa'u iyyuu amma saba keetti lafti ni dhiphata; warri si liqimsan sirraa ni fagaatu. 20 Ijoolleen ati yeroo gadda keetiitti deesse, utuma gurri kee dhaga'u, 'Lafti kun nutti dhiphateera; lafa irra jiraannu nuuf kenni' siin jedhu. 21 Ergasii ati garaa keetti akkana jette; 'Eenyutu jara kanneen naa da'e? Ani gaddituu fi maseentuun ture; ani baqattuu

fi jibbamtuun ture. Isaan kanneen eenyutu guddise? Ani kophaatti hafeen ture; yoos, isaan kunneen eessaa dhufan ree?" 22 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Kunoo ani namoota ormaa harkaan nan waama; faajjii koos uummataaf ol nan qaba; isaan ilmaan kee hammatanii fidu; intallan kee immoo gatiittiisaanii baatu. 23 Mootonni abbootii kee kanneen si guddisan, niitonni isaanii immoo haadhota kee kanneen harma si hoosisan ni ta'u. Isaan adda isaaniitiin lafatti gombifamanii siif sagadu; awwaara miilla keetii illee ni arraabu. Ergasii ati akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta; warri na abdatan hin salphatan." 24 Gootota harkaa boojuu fudhachuun, gara jabeeyyi harkaas boojuu baasuun ni danda'amaa? 25 Waaqayyo garuu akkana jedha: "Eeyyee, gootota harkaa booji'amtoonni ni baafamu; gara jabeeyyi harkaas boojuun ni fudhatama; warra siin falmaniin nan falma; ijoollee kees nan baraara. 26 Ani akka warri si hacuucan foon ofii isaanii nyaatan nan godha; isaan akkuma nama daadhii wayiniitiin machaa'uu dhiiga ofii isaaniitiin ni machaa'u. Ergasii sanyiin namaa hundi, akka ani Waaqayyo, Fayyisaan kee, Furiin kee, Jabaa Yaaqoob ta'e ni beeka."

50 Waaqayyo akkana jedha: "Waraqaan ragaa, kan ani ittiin haadha keessan hiikee of irraa ittiin ishee geggesse meerre? Yookaan namni liqii narraa qabu kan ani itti isin gurgure eenyu? Isin sababii cubbuu keessaniif gurguramtaniirtu; sababii yakka keessaniifis haati keessan ari' amteerti. 2 Yeroo ani dhufetti namni maaliif achi hin jiraatin? Yeroo ani waametti namni owwatu maaliif achii dhabame? Harki koo akka furuu hin dandeenyeef gabaabateeraa? Ani isin baraaruuf humna dhabeeraa? Ani dheekkamsa qofaan galaana nan gogsa; lageenis gammoojiiitti nan geeddara; qurxummiwwan isaanii bishaan dhabanii ajaa'u; dheebuudhaanis ni dhumu. 3 Ani samiitti dukkan nan uffisa; wayyaa gaddaas itti nan haguuga." 4 Akka ani warra dadhaban jajjabeessuuf, Waaqayyo Gooftaan arraba barate naa kenneera. Inni ganama ganama na dammaqsa; akka inni akkuma barataa tokkootti dhaggeeffatuufis gurra koo dammaqsa. 5 Waaqayyo Gooftaan gurra koo naa baneera; anis fincilaan turre; ani dugda duubatti hin deebine. 6 Ani warra na rukutanitti dugda koo, warra areeda narraa buqqisanitti immoo maddii koo nan kenne; yeroo

isaan natti qoosanii hancufa natti tufanitti, ani fuula koo isaan hin dhokfanne. 7 Sababii Waaqayyo Gooftaan na gargaaruuf, ani hin salphifamu. Kanaafuu ani fuula koo akkuma dhagaa gurraachaa godhadheera; ani akka hin qaaneffamne illee nan beeka. 8 Inni dhugaa naaf baasu dhi'oo jira. Yoos eenyutu na himata ree? Mee walitti gad haa baanu! Himataan koo eenyu? Inni mee natti gad haa ba'u! 9 Waaqayyo Gooftaatu na gargaara. Eenyutu natti mura? Isaan hundi akkuma wayyaa moofa'u; dholdholeen isaan nyaatti. 10 Isin keessaa kan Waaqayyoon sodaatee dubbii garbicha isaatiif ajajamu eenyu? Namni dukkana keessa deddeebi'u, kan ifa hin qabne, maqaa Waaqayyo amanatee Waaqa isaatti haa irkatu. 11 Amma garuu isin warri ibidda bobeessitanii guca boba'aa deemu qabattan hundinuu ifa ibiddaa keessanii fi ifa guca bobeessitanii keessa deemaa. Wanni isin harka koo irraa argattan kanaa dha; isin dhiphinaan ni ciciiftu.

51 “Isin warri qajeelummaa duukaa buutan, warri Waaqayyoon barbaaddan na dhaggeeffadhaa: Isin kattaa irraa argamtan, boolla keessaa baafamtan sana ilaala. 2 Abbaa keessan Abrahaamii fi Saaraa ishee isin deesse sana ilaala. Yeroo ani isa waametti, inni tokkicha ture; ani isa nan eebbise; nan baay'ises. 3 Waaqayyo dhugumaan Xiyoonin ni jajjabeessa; diigama ishee hundas gara laafinaan ni ilaala; inni gammoojji ishee goggogaa akka Eeden, lafa onaa ishees akka iddoobiqiltuu Waaqayyo ni godha. Ililchuu fi gammaduun, galannii fi sagaleen faarfannaa ishee keessatti argama. 4 “Yaa uummata koo na dhaggeeffadhaa; yaa saba koo na dhaga'aa; seerri na biraa ba'a; murtiin koos sabootaaf ifa ta'a. 5 Qajeelummaan koo dafee dhi'aata; fayyisuun koos dhufaa jira; irreen koo moototaaf murtii qajeelaa fida; biyyoonni bishaan gidduu na eeggatu; irree koos ni abdatu. 6 Ija keessan gara samiiwwaniitti ol qabdhaha; lafas gad ilaala; samiiwwan akkuma aaraa ni badu; lafti akkuma wayyaa moofofti. Jiraattonni ishees akkuma tisiisaa ni du'an. Fayyisuun koo garuu bara baraan jiraata; qajeelummaan koos hin badu. 7 “Isin warri waan qajeelaa beektan namoonni seera koo garaa keessaa qabdan na dhaga'aa; tuffii namootaa hin sodaatinaa; yookaan arrabsoo isaaniitiin hin raafaminaa. 8 Biliin akka wayyatti isaan nyaatti; raammoonis akkuma rifeensa hoolaatti isaan fixxi. Garuu qajeelummaan koo bara baraan, fayyisuun

koos dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa.” 9 Yaa irree Waaqayyoo, ka'i; ka'il Jabina uffadhu; akkuma baroota darbanii, akkuma dhaloota durii keessatti ta'e sana ka'i. Kan Ra'aabin kukkan, kan jawwee galaanaa waraane sun suma mitii? 10 Inni akka warri furaman ce'aniif, galaanicha, bishaan tuujuba guddichaa gogse, kan dhidhima galaanaa keessaan karaa baase suma mitii? 11 Warri Waaqayyo isaan fure ni deebi'u. Isaan faarfannaadhaan Xiyoon seenu; gammachuun bara baraa mataa isaanii irra jiraata. Isaan gammachuu fi ililleedhaan guutamu; gaddii fi boo'ichi isaan irraa fagaatu. 12 “Kan isin jajjabeessu ana; anuma. Yoos maaliif namoota du'a hin oolle, ilmaan namaa kanneen akkuma margaa ta'an sodaattu ree? 13 Ati kan Waaqayyo Tolchaa kee, isa samiiwwan diriirsee hundee lafaa buuse sana dagattu eenyu? Ati kan sababii dheekkamsa cunqursaa waa balleessuuf qophaa'e sanaatiif utuu gargar hin kutin guyyaa guyyaan sodaattu eenyu? Yoos dheekkamsi cunqursaa sanaa meerree? 14 Booji'amttonni hidhaman ariitiidhaan gad dhiifamu; isaan boolla itti hidhaman keessatti hin du'an yookaan buddeena hin dhaban. 15 Ani Waaqayyo Waaqa kee, kan akka dha'an bishaanii huursuuf galaana raasuu dha; maqaan isaaS Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu dha. 16 Ani kan samiiwwan iddoa isaanii kaa'e, kan hundee lafaa hundeessee Xiyooniin, ‘Ati saba koo ti' jedhe sun, dubbii koo afaan kee keessa kaa'eera; gaaddidduu harka kootiinis si haguugeera.” 17 Yaa Yerusaalem, ati kan harka Waaqayyo irraa, xoofoo dheekkamsa isaa keessaa dhugde, ati kan xoofoo dhugaatiif nama gatantarsuu keessaa siicoo isaa xuruurfattee dhugde, dammaqi, dammaqil! Ol ka'i. 18 Ilmaan isheen deesse hunda keessaa, kan ishee qajeelchu tokko iyyuu hin turre; ilmaan isheen guddifte hunda keessaas, kan harka ishee qabu tokko iyyuu hin turre. 19 Balaawwan kunneen dachaadhaan sitti dhufaniiru; egaa eenyutu si jajjabeessuu danda'a? Diigamnii fi badiisni, beellii fi goraadeen sitti dhufaniiru; eegaa eenyutu si jajjabeessuu danda'a? 20 Ijoolleen kee gagbabaniiru; akkuma borofa kiyyoon qabame tokkoo, roga karaa irra ciciisu. Isaan dheekkamsa Waaqayyootiin, ifata Waaqa keetiinis guutamaniiru. 21 Kanaafuu yaa ishee miidhamte, kan utuu daadhii wayinii hin dhugin machoofte, waan kana dhaga'i. 22 Waaqayyo Gooftaan kee, Waaqni kee inni saba isaa

eegu akkana jedha: "Kunoo ani xoofoo dhugaatii nama gatantarsu harka keetii fuudheera; ati si'achi xoofoo dheekkamsa koo keessaa deebitee hin dhugdu. **23** Anis xoofoo sana harka warra si dhiphisan kanneen, 'Akka nu sirra yaanuuf, lafa irra diriifam'i' siin jedhan sanaa keessa nan kaa'a. Ati immoo dugda kee akkuma lafaa, akkuma daandii namni irra deemuu goote."

52 Yaa Xiyoon, dammaqi, dammaqi; jabina kee uffadhu! Yaa Yerusaalem, yaa magaalaa qulqullittii, wayyaa kee miidhagaa sana uffadhu. Namoonni dhagna hin qabaminii fi xuraa'onni lammaffaa sitti hin seenan. **2** Yaa Yerusaalem, awwaara of irraa dhadha'adhu; ka'iitii teessoo irra taa'i. Yaa intala Xiyoon booji'amtittii, foncaa morma keetii of irraa hiiki. **3** Waaqayyo akkana jedhaati: "Isin gatii malee gurguramtanii turtan; amma immoo maallaqa malee furamtan." **4** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaati: "Jalqabatti sabni koo jiraachuuf jedhee Gibxitti gad bu'e; ergasii Asoor sababii malee isaan cunqurse. **5** "Yoos ani amma maalan asii qaba?" jedha Waaqayyo. "Sabni koo sababii malee fudhatameera; warri isaan bulchanis ni qoosu" jedha Waaqayyo. "Guyyaa guutuus, maqaan koo ittuma fufee arrabsama. **6** Kanaafuu sabni koo maqaan koo ni beeka; kanaafuu isaan gaafas kan duraan dursee waan sana dubbate akka ana ta'e ni beeku. Eeyyee, inni anuma." **7** Miilli warra wangeela fidanii, kan nagaa labsanii, kan oduu gammachiisaan fidanii, kan fayyina labsanii, kan Xiyooniin, "Waaqni kee mo'era!" jedhanii tulluuwwan irratti akkam miidhagaa dha! **8** Dhaggeeffadhu! Eegdonni kee sagalee isaanii ol fudhataniiru; isaan tokkummaadhaan gammachuudhaan iyyu. Yeroo Waaqayyo Xiyoontti deebi'utti, isaan ijuma isaaniitiin ni argu. **9** Yaa diigamtoota Yerusaalem tokkummaadhaan faarfannaa gammachuu faarfadhaa; Waaqayyo uummata isaa jajjabetesee Yerusaaleminis fureeraa. **10** Waaqayyo fuula saboota hundaa duratti, irree isaa qulqulluu sana ni mul'isa; handaarri lafaa hundis fayyisuu Waaqa keenyaa ni argu. **11** Isin warri mi'a Waaqayyo baattan, addaan ba'aa; addaan ba'aa; achii fagaadhaa! Waan xuraa'aa tokko illee hin tuqinaa! Ishee keessaa ba'atii qulqulloota ta'a. **12** Isin garuu ariitiidhaan achii hin baatan; yookaan baqattanii hin deemtan; Waaqayyo fuula keessan dura deemaatii; Waaqni Israa'el dugda duubaan isin eega. **13** Kunoo, garbichi

koo ogummaadhaan hojjeta; inni ni kabajama; ol kaafama; ulfina guddaas ni argata. **14** Namoonni baay'een waa'ee isaa hamma na'anitti, fuulli isaa nama hundumaa caalaa golgolaa'eera; bifti isaaas nama hundumaa caalaa badeera; **15** akkasiin isni saboota hedduu dinqisiifachiisa; mootonni sababii isaaatiif afaan isaanii qabatu. Isaan waan isaanitti hin himamin arguutii; waan hin dhaga'inis ni hubatu.

53 Ergaa keenya eenyetu amane? Irreen Waaqayyoos eenyutti mul'ate? **2** Inni fuula isaa duratti akkuma biqiltuu kichuu, akkuma hidda lafa gogaa keessaa ba'u tokkootti guddate. Akka nu isa ilaalluuf, inni bifa hin tolu, yookaan simboo hin qabu; akka nu isa hawwinuuufi miidhagina hin qabu. **3** Inni nama biratti tuffatamee jibbame; inni nama gaddaa fi gadadamuu jiraatuu dha. Akkuma nama namoonni fuula isaanii irraa garagalfatanii, inni ni tuffatame; nus ulfina hin kennineef. **4** Dhugumaan inni dhukkuba keenya fudhate; gadda keenyas baate; nu garuu akka waan Waaqni isa dha'eetti, akka waan inni rukutee isa miidheetti isa hedne. **5** Inni garuu sababii yakka keenyaatiif waraaname; balleessaa keenyaafis caccabsame; nu adabamuu isaatiin nagaa arganne; madaa'uu isaatiin immoo fayyine. **6** Hundi keenya akka hoolaa karaa irraa badnee turre; tokkoon tokkoon keenya gara karaa keenyaatti gorre; Waaqayyoos balleessaa hunda keenyaa isa irra kaa'e. **7** Inni ni cunqurfame; ni dhiphates; garuu afaan isaa hin saaqqanne; inni akkuma ilmoo hoolaa kan iddo qalmaatti geeffamuu, akkuma hoolaa fuula nama rifeensa irraa murmuruu duratti cal'isuu, akkasuma afaan isaa hin saaqqanne. **8** Inni cunqursaa fi murtiidhaan fudhatame. Eenyetu waa'ee dhaloota isaa dubbachuu danda'a? Inni biyya jiraattotaa irraa kutameeraatii; dogoggora saba kootiifis rukutameera. **9** Inni goolii kaasuu baatu iyyuu, yookaan sobni afaan isaati ba'u baatu iyyuu akka awwaalli isaa hamoota wajjin duuti isaaas sooreyyii wajjin ta'u godhan. **10** Ta'us isa dirmammeessuu fi isa dhiphisuun fedhii Waaqayyo ture; Waaqayyo lubbuu isaa aarsaa yakkaa godhu iyyuu inni sanyii isaa ni arga; umurii isaa ni dheeressa; fedhiin Waaqayyoos harka isaatti ni raawwatama. **11** Inni erga lubbuun isaa dhiphatee booddee, ifa ni arga; ni gammadas; garbichi koo qajeelaan sun beekumsa isaatiin namoota baay'ee qajeeltota taasisa; yakka isaaniis ni baata. **12** Kanaafuu

ani gurguddoota gidduutti qooda nan kennaaf; innis jajjaboota wajjin boojuu ni qooddata; inni lubbuu isaa du'aaf kennee yakkitootatti lakkaa'ameeraatii. Ta'us inni cubbuu nama hedduu baatee yakkamtootaaf araara buuseera.

54 “Yaa dubartii dhabduu, kan takkumaa hin da'in, amma faarfadhu; ati kan takkumaa ciniinsifattee hin beekin iyyii faarfadhu; guddisiitii ililchi. Ijoollee dubartii dhirsa qabduu caalaa ijoolleen dubartii gatamtee ni baay'atu” jedha Waaqayyo. 2 “Iddoo dunkaana keetii bal'ifadhu; golgaa dunkaana keetii bal'isii diriirsi; walitti hin dachaasin; funyoo kee dheereffadhu; qofoo kees jabeeffadhu. 3 Ati gara mirgaattii fi gara bitaatti ni babal'attaatii; sanyiwwan kee saboota ni dhaalu; magaalaawwan isaanii kanneen duwwaa hafan keessas ni qubatu. 4 “Hin sodaatin; ati hin qaanoftutii. Hin yaadda'in; ati hin salphattutuui; Qaanii ijollummaa keetii ni dagatta; tuffii dhirsi kee sirraa duunaan sirra ga'es si'achi hin yaadattu. 5 Uumaan kee dhirsa keeti; maqaan isaas Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu dha; Qulqullichi Israa'el Furii kee ti; innis Waaqa guutummaa lafaa jedhama. 6 Waaqayyo akka waan ati akkuma niitii gatamtee garaan ishee gaddee, akka niitii dargaggeessaa kan jibbamteetti deebisee ofitti si waama” jedha Waaqni kee. 7 “Ani yeroo muraasaafan si dhiise; garuu gara laafina guddaadhaan deebisee sin fida. 8 Ani dheekkamsa guddaadhaan yeroo muraasaaf fula koo si dhokfadheen ture; garuu jaalala bara baraatiin, garaa siifin laafa” jedha Waaqayyo Furii kee. 9 “Wanni kun anaaf akkuma bara Nohi, yeroo ani itti bishaan Nohi deebi'ee lafa irra hin garagalu jedhee kakadhe sanaa ti. Kanaafuu ani akkan sitti hin aarre, gonkumaas lammata akkan si hin ifanne kakadheera. 10 Tulluuwwan raafamanii, gaarran buqqifaman iyyuu, jaalalli hin geeddaramne kan ani siif qabu garuu hin raafamu; yookaan kakuun koo kan nagaa hin diigamu” jedha Waaqayyo inni garaa siif laafu sun. 11 “Yaa magaalaa miidhamte kan dambaliidhaan garagalfamtee nama si jajjabeessu dhabde, ani dhagaa gatii guddatiin si ijaaree sanpeeriidhaanis si hundeessa. 12 Ani fiixee kee lula diimaadhaan, karrawwan kee dooqa calaqqisuun, dallaa kee hunda immoo dhagaawwan gati jabeeyyiidhaan nan ijaara. 13 Waaqayyo ilmaan kee hunda ni barsiisa; nagaan

ijoollee keetiis guddaa ta'a. 14 Ati qajeelummaadhaan hundeeffamta; cunqurfamuun sirraa fagaata; wanni si sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. Gooliin sirraa fageeffama; sitti iyyuu hin dhi'aatu. 15 Yoo namni tokko iyyuu lola sitti kaase anि keessaa hin qabu; namni lola sitti kaasuu kam iyyuu harka sitti kennata.

16 “Kunoo, kan tumtuu sibiilaan kan cilee buufee ibidda bobeessee mi'a waraanaa tumee hojii isaatiif mijessu sana uume anuma. Kan nama waa balleessu tokko akka inni balaa buusuf uumes anuma; 17 meeshaan si miidhuuf tolfame kam iyyuu hin milkaa'u; atis arraba si himatu hunda of irraa deebifta. Kun dhaala tajaajiltoota Waaqayyoo ti; innis qajeelummaa isaan narraa argatanii dha” jedha Waaqayyo.

55 “Isin warri dheeebottan hundinuu kottaa; gara bishaanii kottaa; isin warri maallaqa hin qabne, kottaatii bitadhaa; nyaadhaas! Kottaatii maallaqa fi gatii malee daadhiit wayiniitii fi aannan bitadhaa. 2 Isin maaliif waan buddeena hin ta'initti maallaqa baaftu? Waan nama hin quubsine irrattis maaliif humna keessan fixxu? Dhaga'a; na dhaga'a; waan gaarii nyaadhaa; lubbuun keessanis coomaan haa gammaddu. 3 Gurra naaf kennaatii gara koo kottaa; akka lubbuun keessan jiraattuufis na dhaga'a. Ani kakuu bara baraa isin wajjin nan gala; innis jaalala amanamaa isa Daawit abdachifame sanaa dha; 4 kunoo ani sabootaaf dhuga baatuu isa godheera; hoogganaa fi ajajaa sabootaas isa taasiseera. 5 Sababii Waaqayyo Waaqni kee, Qulqullichi Israa'el sun, ulfina siif kenneef, ati dhugumaan saboota hin beekne ni waamta; saboonni si hin beeknes ariitiidhaan gara kee dhufu.” 6 Yeroo inni argamutti Waaqayyoon barbaaddadhaa; yeroo inni dhi'oo jiruttis isa waammadhaa. 7 Namni hamaan karaa isaa, namni jal'aan immoo yaada isaa haa dhiisu. Inni gara Waaqayyotti haa deebi'u; innis ni araaramaaaf; gara Waaqa keenyaatti haa deebi'u; dhiifamni isaa baay'eedhaatii. 8 “Yaadni koo yaada keessan, karaan keessanis karaa koo miti” jedha Waaqayyo. 9 “Akkuma samiiwwan lafa irraa ol fagaatan sana, karaan koo karaa keessan irraa, yaadni koos yaada keessan irraa ol fagoo dha. 10 Akkuma bokkaa fi cabbiin samiidhaa roobu sana, akka lafti biqila biqilchitee isa facaafatuuf sanyii, isa nyaatuuf immoo buddeena kennituuf malee utuu ishee hin quubsin hin deebine sana, 11 dubbiin koo kan afaan kootii ba'us fedhii koo raawwata; kaayyoo ani isa ergeefis

galmaan ga'a malee harka duwwaa gara kootti hin deebi'u. 12 Isin gammachuudhaan baatu; nagaadhaan geggeeffamtu; tulluuwanii fi gaarran, fuula keessan duratti ililchanii faarfatu; mukkeen dirree hundinuuus harka walitti rukutu. 13 Qooda qoraattii birbirsi, qooda sokoruus kusaayeen ni biqila. Kunis Waaqayyoof yaadannoo, mallatloo bara baraa kan hin badne ta'a."

56 Waaqayyo akkana jedha: Sababii fayyisuun koo dhi'aatee fi qajeelummaan koo dafee mul'atuuf, "Murtii qajeelaa eegaa; waan qajeelaas hojjedhaa. 2 Namni waan kana hojjetu, kan waan kanattis cimu, kan Sanbata utuu hin xureessim eeguu fi waan hamaa kam iyyuu hojjechuu irraa harka isaa eeggatu eebbfamaa dha." 3 Alagaan Waaqayyotti cichee tokko, "Waaqayyo dhugumaan saba isaa irraa addaan na baasa" hin jedhin. Xu'aashiin kam iyyuus, "Ani mukuma gogaadha" ofiin hin jedhin. 4 Waaqayyo akkana jedhaatii: "Xu'aashiiwan Sanbatoota koo eegan, kanneen waan na gammachiisu filatanii fi kakuu koo jabeessanii eeganiif, 5 ani mana qulqullummaa kootii fi dallaa isaa keessatti yaadannoo fi maqaa ilmaanii fi intallan caalu tokko nan kennaaf; ani maqaa bara baraa kan hin haqamne isaaniif nan kenna. 6 Alagoota isa tajaajiluuf, maqaa Waaqayyoo jaallachuuf, isa waaqeffachuuf Waaqayyotti cichan kanneen Sanbata utuu hin xureessim eeganiif fi kakuu koos cimsanii eegan hunda, 7 ani gara tulluu koo qulqulluutti isaan nan fida; mana kadhanna koo keessattis gammachuu isaaniif nan kenna. Aarsaan isaanii kan gubamuu fi qalmi, iddo aarsaa koo irratti fudhatama ni argata; manni koo saboota hundaaf, mana sagadaa jedhamee waamamaatii." 8 Waaqayyo Gooftaan, inni Israa'eloota bittinnaa'an walitti qabu sun akkana jedha: "Ani warra duraan walitti qabaman biratti, warra kaanis gara isaanitti walitti nan qaba." 9 Bineensonni dirree hundi, bineensonni bosonaa hundis kottaatii itti gaggabaa nyaadhaa! 10 Eegdonni Israa'el jaamota, isaan hundi beekumsa hin qaban; hundi isaanii saroota duudaa dha; dutuus hin danda'an; isaan ciisanii abjootu; rafuus ni jaallatu. 11 Isaan saroota albaadheyyii dha; nyaataniis hin quufan. Isaan tiksoota hubannaah hin qabnee dha; hundi isaanii daandii ofii isaanii irra deemu; tokkoon tokkoon isaanii faayidaa ofii isaanii barbaadu. 12 Tokkoon tokkoon isaanii akkana jedhu; "Kottaa daadhii wayinii dhugnaa! Kottaa dhugaatii

cimaa dhugnee quufnaa! Guyyaan borii akkuma har'aa ta'a; yookaan caaluu iyyuu ni danda'a."

57 Namni qajeelaan ni du'a; kan waan kana yaadatti qabatu tokko iyyuu hin jiru; warri Waaqaaf of kennan ni fudhatamu; akka qajeeltonni waan hamaa jalaa baraaramuuuf fudhataman namni tokko iyyuu hin hubatu. 2 Namni qajeelummaadhaan jiraatu, gara nagaa seena; isaan siree isaanii irra boqtu. 3 "Isin garuu yaa ilmaan falfaltiitii, isin sanyiin ejjiututii fi sagaagaltuu as kottaa! 4 Isin eenyutti qoostu? Eenyutti afaan banattu? Eenyuttis arraba baaftu? Isin ilmaan finciloottaa, sanyii sobdootaa mitii? 5 Isin mukkeen qilxuu gidduutti, mukkeen dagaagan hunda jalatti hawwii hamaadhaan gubattan; sululoota keessatti, holqa kattaa keessattis ijoollee keessan qaltan. 6 Dhagaawwan cululuqoon sulula keessaa qooda kee ti; dhugumaan carraan kee isaanuma. Ati dhibaayyuu isaanif dhangalaafte; aarsaa midhaanii isaanif dhi'eessiteerta. Ani wantoota kanneen cal'isee nan ilaala? 7 Ati siree kee tulluu guddaa fi ol dheeraa irra dhaabbatteerta; aarsaa kee dhi'eeffachuufis achi ol baate. 8 Ati cufaa keetii fi michichila cufaa keetii duubaan, yaadannoo kee fannifatteerta. Ana dhiiftee siree kee saaqqatte; yaabdees bal'iftee banattee keessa seente; ati warra siree isaanii jaallatte wajjin walii galte sana qullaa isaanii ilaalte. 9 Ati zayitii ejersaa fudhattee gara Moolek dhaqx; shittoo kee illee ni baay'ifatte. Ergamoota kee biyya fagootti ergite; sii'oolittis gad ergite! (Sheol h7585) 10 Dheerina karaa keetiitiin dadhabdee turte; ati garuu, 'Wanni kun faayidaa hin qabu' hin jenne. Jabina haafomfame argatte; kanaafuu ati hin dadhabne. 11 "Ati akka na sobduuf akka na hin yaadanneef, yookaan akka waan kana garaatti hin qabanneef, eenyuun sodaattee akkas naate? Ati sababii ani yeroo dheeraa cal'iseef, na sodaachuu dhiifte mitii? 12 Ani qajeelummaa keetii fi hojii kee ifatti nan baasa; isaan garuu si hin fayyadan. 13 Yeroo ati gargaarsaaf iyyitutti, mee waqaonni tolfamoon ati walitti qabattee sun si haa baasan! Bubbeen hunda isaanii fudhatee bada; hafuurri baafatan iyyuu afuufee isaan balleessa. Namni da'annoo isaa ana godhatu garuu biyyattii ni dhaala; tulluu koo qulqulluu sana illee ni dhuunfata." 14 Akkanas ni jedhamaa: "Tolchaa; tolchaa; daandii qopheessa! Karaa saba kootii irraa gufuwwan bubuqqisa." 15 Inni guddaanii fi ol ol jedhe, kan

bara bараan jiraatuu fi kan maqaan isaa qulqulluu jedhamu sunakkana jedha: "Ani iddo ol ka'aa fi iddo qulqulluu irra nan jiraadha; hafuura warra gad qabamani bayyanachiisuu, garaa warra gad of qabani jajjabeessuu garraamii fi kan hafuuraan gad qabame wajjinis nan jiraadha. 16 Ani bara bараan namatti hin falmu; yookaan yeroo hunda hin dheekkamu; yoo akkas ta'e hafuurri namaa, hafuurri namni ani uume baafatu ni citaatii. 17 Ani dharraa isaa kan cubbuu guutame sanattan dheekkame; isa adabees aariidhaan fuula koo isa duraa nan dhokfadhe; inni garuu karuma fedhii isaatiin itti fufe. 18 Ani karaa isaa argeera; garuu isa nan fayyisa; ani isa nan qajeelcha; deebisees nan jajjabeessa; 19 arraba boossuuwan Israa'el keessa jiraatanii irrattis galata nan uuma. Warra fagoo jiraatanii nagaan, warra dhi'oo jiraatanii nagaan haa ta'u. Anis isaan nan fayyisa" jedha Waaqayyo. 20 Namoonni hamoon garuuakkuma galaana olii gadi daddarbatamu, kan boqochuu hin dandeenye, kan dambaliin isaa laaqii fi dhoqqee tufuu ti. 21 "Namoota hamoof nagaan hin jiru" jedha Waaqni koo.

58 "Guddisii iyyi; hin quasatin. Akkuma malakataa sagalee kee ol fudhadhu. Saba kootti fincila isaanii, mana Yaqaobitti immoo cubbuu isaanii labsi. 2 Isaan guyyuma guyyaan na barbaaduutii; isaanakkuma saba waan qajeelaa hojjetee ajawwan Waaqa isaa hin dhiisin tokkootti waan karaa koo beekuu barbaadan fakkaatu. Isaan murtii qajeelaa na kadhatu; akka Waaqni isaanitti dhi'aatus waan hawwan fakkaatu. 3 Isaanis, 'Yoo ati waan kana hin argine, nu maaliif soomne? Yoo ati waan kana hin qalbeeffanne nu maaliif gad of qabne?' jedhu. "Ta'us isin guyyaa sooma keessanii waan feetan gootan; hojjetoota keessan hundas ni hacuuccan. 4 Soomni keessan wal loluu fi wal qoccoluudhaan, aboottee hamminaatiin wal tumuudhaan raawwata. Soomni isin har'a soomaa jirtan kun, akka sagaleen keessan gubbaatti dhaga'amu hin godhu. 5 Soomni ani filadhe soomaakkanaati? Namni tokko guyyuma tokko qofaaf gad of qabaa? Wanni kunakkuma dhallaadduu mataa gad qabachuu fi wayyaa gaddaatii fi daaraa irra ciisuu qofaafii? Wanni isin sooma jettaniin guyyaan fuula Waaqayyo duratti fudhatama qabu kanaa? 6 "Soomni ani itti gammadu, kan foncaa jal'inaa furu, kan funyoo waanjoo hiiku, kan cunqurfamtoota bilisa baasuu fi waanjoo hunda caccabsu mitii? 7 Akka

ati warra beela'aniif nyaata kee qoodduu fi akka hiyyeyyii mana hin qabne mana keetti simattu, akka ati yeroo nama daare argitutti daara isa baaftuu fi akka nama foonii fi dhiiga kee ta'etti dugda hin galle mitii? 8 Yoos ifni kee akka biiftuu ganamaa ni ba'a; fayyinni kees dafee ni dhufa; qajeelummaan kee fuula kee dura deema; ulfinni Waaqayyo immoo duubaan si eega. 9 Yeroo sana ati ni waammatta; Waaqayyoos deebii siif kenna; ati gargaarsa barbaacha iyyatta; innis, 'Ani asan jira' siin jedha. "Ati yoo waanjoo cunqursaa, haasa'a hamminaati fi quba namatti qabuu of irraa fageessite, 10 ati yoo warra beela'aniif nyaata kennite, warra rakkatanis rakkinaa baafte, ifni kee dukkana keessa ni ibsa; halkan kees akka guyyaa saafaa ta'a. 11 Waaqayyo yeroo hunda si geggeessa; inni lafa aduudhaan gubate keessatti iyyuu fedhii kee siif guuta; lafee kees ni jabeessa. Ati akka lafa biqiltuu bishaan quufee, akka burqaa hin gognees ni taata. 12 Uummanni kee diigamaa durii deebisee ni ijaara; atis hundee dhaloota baay'ee ol kaasta; atis, Suphaa Dallaawwan Jijjiganii, Haaromsaa Daandiwwan Jireenyaa jedhamtee waamamta. 13 "Ati yoo miilla kee Sanbata cabsuu irraa eeggattee guyyaa koo qulqulluu waan jaallattu gochuu dhiifte, ati yoo Sanbataan, 'Gammachu' guyyaa qulqulla'aa Waaqayyootiin immoo, 'Kabajamaa' jette, yoo daandii ofti keetii deemtuu fi yoo waan feete gochuu yookaan haasaa faayidaa hin qabne haasa'u baattee Sanbata ulfeessite, 14 yeroo sana Waaqayyotti ni gammadda; anis akka ati lafa ol dheeraa irra guluftu, dhaala abbaa kee Yaqaob nyaattee akka quuftus sin taasisa." Afaan Waaqayyo dubbateeraati.

59 Dhugumaan harki Waaqayyo fayyisuuf gabaabaa miti; yookaan gurri isaa dhaga'u hin didne. 2 Yakki keessan garuu Waaqa keessanii gargar isin baaseera; akka inni isin hin dhageenyeef, cubbuun keessan fuula isaa isin duraa dhokseera. 3 Harki keessan dhiigaan, qubni keessan immoo yakkaan faalameeraati. Afaan keessan soba dubbata; arrabni keessan immoo waan hamaa guunguma. 4 Namni murtii qajeelaa barbaadu hin jiru; kan himata isaa amanamummaadhaan dhi'effatu tokko iyyuu hin jiru. Isaan waan faayidaa hin qabne amanatan; soba dubbata; gowwoomsaa ulfaa'anii hammina dhalan. 5 Isaan hanqaaquu buutii yaasan; man'ee sariitii fo'an. Namni hanqaaquu isaanii nyaatu kam iyyuu ni du'a;

yommuu tokkoon isaa cabutti buutiit keessaa ba'a. **6** Fo'aan isaanii uffata hin ta'u; waan tolchaniin isdhagna isaanii haguuggachuu hin danda'an. Hojiin isaanii hojii hamminaa ti; harka isaanii keessas hojii fincilaatu jira. **7** Miilli isaanii gara cubbuutti fiiga; isaan dhiiga qulqulluu dhangalaasuuf ariifatan. Yaadni isaanii jal'aa dha; diiguu fi barbadeessuun mallatoo karaa isaanii ti. **8** Isaan karaa nagaa hin beekan; murtiin qajeelaan karaa isaanii irra hin jiru. Daandii isaanii jal'isaniiru; namni achi irra deemu tokko iyuu nagaa hin beeku. **9** Kanaafuu murtiin qajeelaan nurraa fagaateera; qajeelummaanis nu bira hin ga'u. Nu ifa barbaanna; garuu hundinuu dukkana; ifa guyyaa barbaanna; garuu dimimmisa keessa deemna. **10** Nu akkuma jaamaa dallaa qaqqabachaa deemna; akkuma warra ija hin qabnee harkaan karaa keenya barbaaddanna. Akka nama halkaniin deemuu guyyaa saafaadhaan guggufanne; namoota jajjaboo gidduutti akka warra du'anii taaneerra. **11** Nu hundi akka amaaketaa gururiina; akka gugees gaddaan aadna. Murtii qajeelaa barbaanna; garuu hin arganne; fayyina barbaanna; inni garuu nurraa fagaateera. **12** Yakki keenya fuula kee duratti baay'ateeraatii; cubbuun keenyas dhugaa nutti ba'a. Yakki keenya nu wajjin jiraata; nus balleessaa keenya ni beekna; **13** nu fincillee Waaqayyoob sobne; Waaqa keenya duukaa bu'uu irraa garagalleerra; goolii fi fincila kakaafneerra; soba garaan keenya yaades dubbanneerra. **14** Kanaafuu murtii qajeelaan duubatti deebifameera; qajeelummaanis fagoo dhaabata; dhugaan karaatti gufate; tollis ol seenuu hin danda'u. **15** Dhugaan eessumattuu hin argamu; namni cubbuu irraa fagaatuus waan hamaaf saaxilama. Waaqayyo akka murtii qajeelaan hin jirre arge; kunis isa gaddisiise. **16** Inni akka namni tokko iyuu hin jirre arge; kan gara isaatti kadhanna dhi'eessu waan dhabameefis ni dinqisifate. Kanaafuu irreen isaa fayyina isaa fidde; qajeelummaan ofii isaa isaa utube. **17** Qajeelummaa akka gaachana qomaatti kaa'atee gonfoo fayyinaas mataatti gombifate; wayyaa ittiin haaloo ba'u uffatee akka nama waaro uffatuuttiis hinaaffaa ofitti marate. **18** Kanaafuu inni akkuma hojii isaaniitti, diinota isaatiif dheekkamsa, amajaajota isaaniittiif immoo adabbii malu ni kenna; biyyoota bishaan gidduutiifis hojii harka isaanii kennaaaf. **19** Namoonni lixa biiftuu maqaa Waaqayyo sodaatu; warri ba'a biiftuutti argaman

immoo ulfina isaa kabaju. Inni akkuma lolaa, kan bubbeen Waaqayyoo oofuutti ni dhufaatii. **20** "Furaan gara Xiyoona, gara warra mana Yaaqoob keessaa qalbii jijiirratani ni dhufa" jedha Waaqayyo. **21** "Gama kootiin kakuun koo kan ansiisaan wajjin qabu kana" jedha Waaqayyo. "Hafuurri koo kan sirra jiru, dubbiin koo kan ansiifaan kee keessa kaa'e sun afaan keetii yookaan afaan ijoolee keetiitii yookaan afaan ijoolee ijoolee isaaniitii har'aa jalqabee bara baaan hin badu" jedha Waaqayyo.

60 "Ifni kee dhufeeraatii ka'ii ibsi; ulfinni Waaqayyoo siif ba'eera. **2** Kunoo, dukkanni lafa, dukkanni hamaan immoo uummatoota haguuga; Waaqayyo garuu siif ka'eera; ulfinni isaaas sirraa mul'ata. **3** Saboonni gara ifa keetii, mootonni immoo gara ifa kee 2 isa bariitti ni dhufu. **4** "Ija kee ol fudhadhuutii naannoo kee ilaali; hundinuu wal ga'anii gara kee ni dhufu; ilmaan kee fagoodhaa, intallan kees qomatti baatamanii gara kee ni dhufu. **5** Ergasii ni ilaalta; ni calaqqiftas; lapheen kee ni dha'ata; gammachuudhaanis ni guutama; qabeenyi galaanotaa hundinuu gara kee dhufu; badhaadhummaan sabootaas kan kee ta'a. **6** Gaalli baay'een, ilmaan gaalaa kan Midyaanii fi kan Eefaa biyya kee ni guutu. Namoonni hundi warqee fi ixaana fidanii, galata Waaqayyo labsaa biyya Shebaati ni dhufu. **7** Bushaayeen Qeedaar hundinuu gara keetti walitti qabamu; korbeeeyyi hoolaa Nabaayot si tajaajilu; isaan iddoa aarsaa koo irratti aarsaawwan fudhatama qaban ni ta'u; anis mana ulfina kootii nan kabaja. **8** "Warri akkuma gugeewwanii manneen isaaniitti barrisan, kanneen akka duumessaa gugatan kunneen eenyu fa'i? **9** Dhugumaan biyyoonni bishaan gidduu na abdatu; sababii inni ulfina sitti uffiseef, maqaa Waaqayyo Waaqa keetii, Qulqullicha Israa'eliitiif jedhanii dooniiwan Tarshiish dursanii, meetii fi warqee isaanii wajjin ilmaan kee fagoodhaa ni fidu. **10** "Namoonni ormaa dallaa kee ni ijaaru; mootonni isaaniis si tajaajilu; Ani aariidhaan si dha'u illee, gara laafina koo jaalalaan sitti nan argisiisa. **11** Akka namoonni badhaadhina sabootaa gara keetti fidaniif, akka mootonni isaaniis hiriiraan gara keetti seenaniif, karrawwan kee yeroo hunda banamaa ta'u; isaan halkanii guyyaa gonkumaa hin cufaman; **12** Sabni yookaan mootummaan si hin

tajaajille ni barbadaa'utii; guutummaan guutuuttis ni balleeffamu. **13** “Ulfinni Libaanoon, gaattiraan, qararoo fi hadheessi, lafa iddo qulqulluu koo miidhagsuuf gara kee ni dhufu; anis iddo miilli koo dhaabatu nan kabaja. **14** Ilmaan warra si cunqursanii siif sagadaa gara kee dhufu; warri si tuffatan hundinuu miilla keetti kufu; isaanis Magaalaa Waaqayyoo Xiyoon kan Qulqullicha Israa'el jedhanii si waamu. **15** “Yoo ati jibbamtee gatamtee namni tokko iyyuu si keessaan darbuu lagate iyyuu, ani boontuu bara bараатii fi gammachuu dhaloota hundaa sin taasisa. **16** Ati aannan sabootaa ni dhugda; harma moototaas ni hoota. Yommus ani Waaqayyo Jabaan Yaaqoob, Fayyisaa kee fi Furaa kee akkan ta'e ni beekta. **17** Ani qooda naasii warqee, qooda sibilaa immoo, meetii siif nan fida. Qooda mukaa naasii, qooda dhagaa immoo, sibiila siif nan fida. Nagaa mootii kee, qajeelummaa immoo, bulchaa kee nan godha. **18** Si'achi biyya kee keessatti gooliin, daarii kee keessatti immoo diigamni yookaan badiisni hin dhaga'amu; ati garuu dallaa kee Fayyina, karrawwan kee immoo Galata jettee waamta. **19** Si'achi aduun guyyaadhaan, ifni ji'aas halkaniin ifa kee hin ta'u; Waaqayyo ifa kee bara baraa ta'atii; Waaqni kee ulfina kee ni ta'a. **20** Aduun kee deebitee hin dhiitii; ji'i kee hin badu; Waaqayyo ifa kee bara baraa ni ta'a; barri gadda kees ni raawwatama. **21** Yoos uummanni kee hundi qajeelaa ni ta'a; bara baraansi lafa ni dhaala. Isaan biqiltuu ani dhaabbadhee dha; hoojii harka koo, kan ani ittiin ulfina koo mul'isuuf jedhee hojjedhee dha. **22** Maatiin muraasni kuma, gareen xinnaan immoo saba guddaa ta'a. Ani Waaqayyoo dha; waan kana yeroo isaatti dafee nan hojjedha.”

61 Sababii Waaqayyo akka ani hiyyeyyiitti oduu gaarii lallabuuf na dibeff, Hafuurri Waaqayyo Gooftaa narr a jira. Inni akka ani garaa cabe fayyisuuf, akka ani booji'amtootaaaf bilisummaa, warra hidhamanii immoo hiikamuu lallabuuf na ergeera; **2** akka ani bara tola Waaqayyooti fi guyyaal haaloo ba'uu Waaqa keenyaa labsuuf, akka ani warra boo'an hunda jajjabeessuuf, **3** akka ani warra Xiyoon keessatti gaddaniif arjoomee, qooda daaraa miidhagina, qooda boo'ichaa, zayitii gammachuu, qooda abdi kutachuu immoo, wayyaa galataa kennuuf na erge. Isaanis qilxuu qajeelummaa, biqiltuu Waaqayyo, kan inni ittiin kabajamu jedhamanii waamaman. **4** Isaan waan dur diigame deebisanii

ijaaru; iddoowwan bara dheeraan dura onanii turanis akka duraatti deebisu; magaalaawwan diigaman, kanneen dhaloota hedduun dura onanii turan ni haaromsu. **5** Alagoonni bushaayee keessan ni tiks; ormoonnis lafa qotisaa fi iddo dhaabaa wayinii keessanii keessa ni hojjetu. **6** Isin luboota Waaqayyoo jedhamtanii ni waamamtu; tajaajiltoota Waaqa keenyaa jedhamtaniis ni moggaafamtu. Isin qabeenya sabootaa ni nyaattu; badhaadhummaa isaaniitii illee ni boontu. **7** Qooda qaanii keessanii hiree dachaa ni argattu; qooda salphinaa isin dhaala keessanitti ni gammaddu; kanaafuu isin biyya keessan keessatti hiree dachaa ni dhaaltu; gammachuun bara bараас kan keessan. **8** “Ani Waaqayyo murtii qajeelaa nan jaalladhaatii; saamichaa fi yakka nan jibba. Ani amanamummaa kootiin isaan nan badhaasa; kakuu bara bараас isaan wajjin nan gala. **9** Sanyiin isaanii saboota gidduutti, ijooleen isaanii immoo uummata gidduutti ni beekamu. Warri isaan argan hundi, akka isaan saba Waaqayyo eebbise ta'an ni beeku.” **10** Ani Waaqayyo itti guddaa nan gammada; lubbuun koos akka malee Waaqa kootti gammaddi. Inni akkuma misirrichi akka lubaatti mataa isaa miidhagfatu, misirrittiin immoo faayaan of bareechitu sana, wayyaa fayyinaa natti uffiseera uffata qajeelummaa narra buuseeraatii. **11** Akkuma lafti biqiltuu biqilchitee iddoon biqiltuu immoo akka sanyiin guddattu godhu sana Waaqayyo Gooftaan akka qajeelummaa fi galanni fuula saboota hundaa duratti biqilan ni godha.

62 Hamma qajeelummaan ishee akka barii barraaqaa, fayyinni ishee akka guca boba'u ifutti, ani waa'ee Xiyoon hin cal'isu; waa'ee Yerusaalemis afaan hin qabadhu. **2** Saboonni qajeelummaa kee, mootonni hundinuu ulfina kee ni argu; ati maqaa haaraa, kan afaan Waaqayyoo siif baasun ni waamamta. **3** Ati harka Waaqayyoo keessatti gonfoo ulfinaa, harka Waaqa keetii keessattis marata mootii ni taata. **4** Ati si'achi, Gatamtuu hin jedhamtu, yookaan biyyi kee Ontuu hin jedhamtu. Ati garuu, “Ani isheetti nan gammada” jedhamta; biyyi kees “kan heerumte” jedhamti; Waaqayyo sitti gammadaatii, biyyi kee ni heerumti. **5** Akkuma dargaggeessi durba fuudhu, ilmaan kee si fuudhu; akkuma misirrichi misirrittiitti gammadu, Waaqni kees sitti gammada. **6** Yaa Yerusaalem, ani dallaawwan

kee irratti eegdota ramadeera; isaan gonkumaa halkanii fi guyyaa hin cal'isan. Isin warri Waaqayyoon waammattan, ofii keessaniif boqonnaa hin kenninaa; 7 hamma inni Yerusaalemin cimsee ijaaree akka isheen lafa irratti leellifamtuu taatu godhutti boqonnaa isaaaf hin kenninaa. 8 Waaqayyoakkana jedhee harka isaa mirgaatii fi irree isaa jabaan sanaan kakateera; "Ani lammata midhaan kee nyaata godhee diinota keetiif hin kenuu; namoonni ormaas lammata daadhii wayinii haaraa kan ati itti dadhabde hin dhugan; 9 garuu warri galfatan midhaan sana ni nyaatu; Waaqayyoonis ni galateeffatu; warri ija wayinii guurrtatanis oobdii iddo qulqulluu koo keessatti ni dhugu." 10 Keessa darbaa; karrawwan keessaan darbaa! Uummataaf karaa qopheessaa. Tolchaa; karaa guddaa tolchaa! Dhagaawwan bubuqqisaa. Sabootaafis faajjii ol qabaa. 11 Waaqayyoakkana jedhee hamma moggaa lafaatti labseera; "Intala Xiyooniinakkana jedhaa: 'Kunoo Fayyisaan kee ni dhufal! Badhaasni isaa kunoo isa harka jira; beenyaan inni namaaf baasus isuma wajjin jira.'" 12 Isaanis Saba Qulqulluu, Furamtoota Waaqayyoo jedhamanii ni waamamu; atis barbaadamtuu, Magaalaa Si'achi Hin Onne ni jedhamta.

63 Kan uffata isaa halluu diimaa cuuphee Edoom keessaa, Bozraadhaa dhufaa jiru kun eenu? Kan ulfina uffatee guddina jabina isaatiin fuula duratti deemaa jiru kun eenu? "Inni anuma, kan qajeelummaan dubbatu, kan oolchuufis humna qabu anaa dha." 2 Uffanni kee maaliifakkuma uffata nama boolla wayinii itti cuunfan keessatti wayinii dhidhiitu tokkoo diimata? 3 "Ani kophaa koo boolla itti wayinii cuunfan keessatti wayinii nan dhidhiite; saboota keessaa namni tokko iyyuu na wajjin hin turre. Ani aarii kootiin isaan irra dhaabahdhee dheekkamsa kootiin gad isaan dhidhiite; dhiigni isaanii wayyaa kootti faffaca'e; wayyaa koo hundas ni faale. 4 Guyyaan haaloo ba'uu garaa koo keessa jiraati; waggaan ani itti nama furus dhufeera. 5 Anis mil'adhee nama na gargaaru tokko iyyuu nan dhabe; gargaarsa tokko iyyuu dhabnaan nan dinqisiifadhe; kanaafuu irreen koo fayyina naa fide; dheekkamsi koos na utube. 6 Ani aarii kootiin saboota irra nan dhidhiite; dheekkamsa kootiinis isaan nan macheesse; dhiiga isaanii lafa irra nan lolaase." 7 Akkuma waan inni nuuf hujjete hundaatti ani waa'ee jaalala Waaqayyoo // kan hin

geeddaramne sanaa hojii inni ittiin galateeffamuu qabu nan odeessa; wantoota gaggaaarii inniakkuma gara laafinuu fi arjummaa isaa hedduu sanaatti mana Israa'eliif hujjete baay'ee ani dhugumaan nan odeessa. 8 Innis, "Isaan dhugumaan saba koo ti; ijoolle hin sobnee dha" jedhe; kanaafuu inni Fayyisaanisaanii ta'e. 9 Dhiphina isaanii hunda keessatti, innis ni dhiphate; ergamaan Waaqayyoo kan fuula isaa duraa dhaabatu isaanbaraare. Jaalala fi araara isatiin isaan fure; bara durii hunda keessa, inni ol fuudhee isaan baate. 10 Isaan garuu fincilanii Hafuura isaa Qulqulluu gaddisiisan. Kanaafuu inni deebi'ee diina isaanii ta'e; inni mataan isaaas isaan lole. 11 Kana irratti sabni isaa bara durii, bara Museetii fi saba isaa yaadateeakkana jedhe: Inni tiksee bushaayee isaa wajjin galaana keessaa isaan baase sun eessa jira? Inni Hafuura isaa Qulqulluu gidduu isaanii buuse, 12 kan akka irreen isaa ulfina qabeessi jabaan sun, harka mirgaa kan Musee wajjin jiraatuuf erge, kan maqaa bara baraa ofii isatiif godhachuuudhaaf fuula isaanii duratti bishaan gargar qoode, 13 kan tuujuba keessaan isaan qajeelche sun eessa jira? Isaanakkuma farda biyya bal'aa keessa gulufu tokkoo hin gufanne; 14akkuma loon dirreetti bobba'aniitti, Hafurri Waaqayyoo boqonnaa isaanii kenne. Akki ati itti maqaa ulfina qabu ofii keetiif godhachuuudhaaf jettee saba kee qajeelchite kanaa dha. 15 Ati samii irraa, teessoo kee qulqulluu fi ulfina qabeessa sana irraa gad ilaali. Hinaaffaan keetii fi jabinni kee eessa jiru? Jaalallii fi gara laafinni kee nurraa ittifamaniiru. 16 Yoo Abrahaam nu beekuu baatee, yookaan Israa'el nu yaadachuu baate iyyuu, ati dhugumaan abbaa keenya; Yaa Waaqayyo, ati abbaa keenya; Furaan keenya durumaa jalqabee maqaa kee ti. 17 Yaa Waaqayyo, ati maaliif akka nu karaa kee irraa badnuu fi akka garaan keenya jabaatee nu si sodaachuu didnu nu goota? Sababii garboota kee, gosoota handhuuraa kee ta'anitiif jedhii deebi'i. 18 Sabni kee yeroo yartuuf iddo kee qulqulluu dhaalee ture; amma garuu diinonni keenya iddo kee qulqulluu gad dhidhiitaa jiru. 19 Nu durumaa jalqabnee kanuma kee ti; ati garuu isaan hin bulchine; isaanis maqaa keetiin hin waamamne.

64 Akka tulluuwan fuula kee duratti raafamaniif, maaloo ati utuu samiiwan tarsaaftee gad buutee! 2 Akkuma ibiddi hanxaxii gubee, bishaan

danfisu sana, akka maqaan kee diinota kee biratti beekamuuf gad bu'iitii akka saboonni fuula kee duratti hollatan godhi! 3 Ati yeroo waan sodaachisaa nu hin yaadin hojjettetti gad buute; tulluuwwanis fuula kee duratti hollatan. 4 Si malee Waaqa warra isa abdataniif dhaabatu, bara duriitii jalqabee namni tokko iyyuu hin dhageeny; yookaan gurri tokko iyyuu hin qalbeeffanne; iji tokko iyyuu hin argine. 5 Ati warra gammachuudhaan waan tolaa hojjetan kanneen karaa kee yaadatan gargaaruuf ni dhufta. Garuu yommuu nu ittuma fufnee cubbuu hojjennetti ati ni dheekkamte. Yoos nu akkamitti fayuu dandeenya ree? 6 Hundi keenya akka nama qulqullina hin qabnee taaneerra; hojiin qajeelummaa keenya hundis akka huccuu xuraa'ummaa ti; hundi keenya akkuma baalaa coollagne; cubbuun keenyas akkuma bubblee haxaa'ee nu fudhate. 7 Namni maqa kee waammatu tokko iyyuu hin jiru; yookaan namni si qabachuuf carraaqua hin jiru; ati fuula kee nu dhokfattee sababii cubbuu keenyaatiifis nu fixxeertaati. 8 Ta'us yaa Waaqayyo, ati Abbaa keenya. Nu suphee dha; ati immoo dhooftuu suphee ti; hundi keenya hojii harka keetii ti. 9 Yaa Waaqayyo, ati akka malee hin dheekkamin; cubbuu keenyas bara bараan hin yaadatin. Maaloo si kadhnanaa, fuula kee nuuf deebisi; nu hundinuu saba keetii. 10 Magaalaawwan kee qulqullooni onaniiru; Xiyoon iyyuu onteerti; Yerusaalemis duwwaa hafteerti. 11 Manni qulqullummaa keenya qulqullichii fi ulfina qabeessi, iddoon abbootiin keenya itti si galateefftan sun ibiddaan gubameera; wanni nu itti gammannu hundis barbadeeffameera. 12 Yaa Waaqayyo, ati wantoota kanneen hunda cal'uma jettee ilaltaa? Ati cal'istee akka malee nu adabdaa?

65 “Ani warra na hin iyyafatinitti nan mul'adhe; warri na hin barbaadinis na argatan. Ani saba maqa koo hin waammatiiniin, ‘Ani asan jira; anि asan jira’ nan jedhe. 2 Ani guyaa guutuu gara uummata didaa ta'eetti, kan karaa gaarii hin ta'in irra deemu, kan yaada ofii isaa duukaa bu'uuf harka koo nan diriirfadhe; 3 Isaan saba iddoo biqiltuu keessatti aarsaa dhi'eessuudhaan, iddoa aarsaa kan xuubii irrattis ixaana aarsuudhaan, utuu gargar hin kutin, utuma ani arguu dheekkamsaaf na kakaasanii dha; 4 isaan warra awwaala gidduu tataa'anii lafa dhoksaan bulanii dha; warra foon booyyee nyaatanii okkotenee isaanii bishaan foon xuraa'aa baatuu dha; 5 isaan

warra, ‘Achi fagaadhu; natti hin dhi'aatin; ani si caalaa qulqulluudhaatiil’ jedhanii dha. Sabni akkasii funyaan koo keessatti akkuma aaraa, akkuma ibidda guyyaa guutuu boba'uu ti. 6 “Kunoo, wanni kun akkana jedhamee fuula koo duratti barreefameera: ani hin cal'isu; garuu gatii hojii isaanii guutuu nan kennaaf; dhugumaanis qomatti isaan nan baachisa. 7 Kunis cubbuu keessanii fi cubbuu abbootii keessanii ti” jedha Waaqayyo. “Isaan tulluuwwan irratti aarsaa dhi'eessanii, gaarran irratti waan na arrabsanii, ani hojii isaanii kan duriitif, kaffaltii guutuu isaaniifin kenna.” 8 Waaqayyo akkana jedha: “Akkuma yeroo hurbuu wayinii keessa cuunfaan jirutti, namoonni, ‘Amma iyyuu eebbatu keessa jiraatii, hin balleessinaa’ jedhan sana, anis tajaajiltoota kootiif akkasuma nan godha; isaan hundas hin balleessu. 9 Anis Yaaqoob keessaa sanyii tokko, Yihuudaa keessaa immoo warra tulluuwwan koo dhaalan nan biqilcha; sabni koo filatamaan tulluuwwan sana dhaala; tajaajiltooni koos achi ni jiraatu. 10 Saba koo kan na barbaaduuf Shaaroon lafa bushaayeen itti bobba'an, Sululli Aakoor immoo lafa loon boqutan ni ta'an. 11 “Garuu isin warra Waaqayyoon dhiiftanii tulluu koo qulqulluu dagattan, kanneen waaqa ‘Milki’ jedhamuuf maaddii qopheessitanii, waaqa, ‘Hiree’ jedhamuuf immoo dhibaayyu kubbaayyaatti guuttan, 12 ani irbaata goraadee isinan godha; isin hundis qalamuuf gad jettu; ani isin waameen ture; isin garuu na jalaa hin owwaanne; ani dubbadheen ture; isin garuu na hin dhaggeeffanne. Isin fuuluma koo duratti waan hamaa hojjettanii waan na hin gammachiifne filattan.” 13 Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Garboonni koo ni nyaatu; isin garuu ni beeloftu; garboonni koo ni dhugu; isin garuu ni dheebottu; garboonni koo ni gammadu; isin garuu ni qaanoftu. 14 Garboonni koo gammachuu garaa irraa maddeen ni faarfatu; isin garuu, waan garaan keessan miidhameef ni boosu; waan hafurur keessan gaddeef ni wawwaattu. 15 Filatamtooni koo maqa isin dabarfattan sana abaarsaaf itti fayyadamu; Waaqayyo Gooftaan isin fixa; garboota isatiif garuu maqa biraan ni kenna. 16 Namni lafa irratti eebbfamu kam iyyuu, Waaqa dhugaatiin eebbfama; namni lafa irratti kakatus, Waaqa dhugaatiin kakata. Rakkinni durii ni irraanfatama; ija koo duraas ni dhokataatii. 17 “Kunoo ani, samiiwwan haaraa fi

lafa haaraa nan uuma. Wanni durii hin yaadatum; yookaan qalbii namaatti hin dhufu. **18** Isin garuu waan anि uumutti, bara baraan gammadaa ililchaa; anि Yerusaalemin gammachuuf, saba ishee immoo ililleef nan uumaati. **19** Anि Yerusaalemitti nan gammada; saba kootis nan gammada; si'achi sagaleen boo'ichaati fi iyaa ishee keessatti hin dhaga'amu. **20** "Si'achi, daa'imni guyyaa muraasa qofa jiraatu, yookaan jaarsi umuriin isaa hanqatu tokko iyuu ishee keessatti hin argamu; namni waggaa dhibbatti du'u, akka waan dargaggummaan du'eetti yaadama; namni waggaa dhibba hanqate tokko, akka waan abaarameetti hedama. **21** Namoonni mana ni ijaarratu; achi keessas ni jiraatu; wayinii dhaabbatu; ija isaas ni nyaatu. **22** Si'achi isaan mana ijaaranii namoonni bira keessa hin jiraatan; yookaan isaan biqiltuu dhaabani namoonni bira hin nyaatan. Umuriin saba koo, akkuma umurii mukaa ni ta'a; warri ani filadhe, hojii harka isaaniitiin bara dheeraa ni gammadu. **23** Isaan akkasumaan hin dadhaban yookaan ijoollee balaan eeggattu hin dhalchan; isaan sanyii isaanii wajjin saba Waaqayyo eebbisu ni ta'u. **24** Anि utuu isaan na hin waammatin nan deebisaaf; utuu isaan dubbatanii hin fixinis nan dhaga'a. **25** Yeeyii fi xobbaallaan hoolaa walii wajjin nyaatu; leenci akka sangaa okaa nyaata; biyyoon garuu soora bofaa ta'a. Isaan tulluu koo qulqulluu hunda irratti homaa hin miidhan yookaan homaa hin balleessan" jedha Waaqayyo.

66 Waaqayyo akkana jedha: "Samiin teessoo koo ti; laftis ejjeta miilla kootii ti. Manni isin naaf ijaartan meerre? Lafti boqonaa kootii eessa? **2** Waan kana hunda harki koo hin hojennee? Kanaafuu wantoonni kunneen hundi kanuma koo ti" jedha Waaqayyo. "Anि garuu nama gad of qabuu fi kan garaa isaa keessatti gaabbee dubbii kootiin hollatuu nan ilaala. **3** Garuu namni korma qalu kam iyuuakkuma nama nama ajjeesu tokkoo ti; namni xobbaallaan hoolaa qalu kam iyuuakkuma nama dhiiga booyyee dhi'eessu tokkoo ti; namniixaana yaadannoo aarsu kam iyuuakkuma nama waaqa tolfamaa waqeffatu tokkoo ti. Isaan karaa ofii isaanii filataniiru; lubbuun isaanis xuraa'ummaa isaanii gammaddi. **4** Kanaafuu ani gidiraa isaanif nan fila; waan isaan akka malee

sodaatanis isaanitti nan fida. Yeroo ani waametti namni tokko iyuu na jalaa hin owwaanne; yeroo ani dubbadhetti namni tokko iyuu hin dhaggeeffanneetii. Isaan fuula koo duratti waan hamaa hojjetanii waan na hin gammachiifne illee filatan." **5** Warri dubbii isatiin hollattan dubbii Waaqayyo dhaga'aa: "Obboleeyyan keessan warri sababii maqaa kootiif isin jibbanii isin ari'an sun akkana jedhan; 'Akka nu gammachuu keessan argiuuf, mee Waaqayyo haa ulfaatu!' Ta'us isaan ni qaana'u. **6** Huursaa magaalaa keessaa sana dhaga'aa; waca mana qulqullummaa keessaa dhaga'aa! Wanni kun sagalee Waaqayyo kan yeroo inni gatii diinota isaa hundaaf malu isaanif kennuu ti. **7** "Isheen utuu hin ciniinsifatin, ni deessi; utuu miixuun da'umsaa ishee hin qabatin, ilma deessi. **8** Eenyutu takkumaa waan akkasii dhaga'e? Waan takkumaa akkasii eenyutu arge? Biyyi tokko guyyuma tokkotti dhalachuu dandeessii? Yookaan sabni yeruma tokkotti biqiluu danda'aa? Xiyoon garuu akkuma ciniinsifatteen, ijoollee ishee deesse. **9** Anि yeroo da'umsatiin nama ga'ee da'uun nan dhowwaa?" jedha Waaqayyo. "Anि da'umsaan ga'ee gadameessa nan cufaa?" jedha Waaqni kee. **10** "Isin warri ishee jaallattan hundi, Yerusaalem wajjin gammadaa; isheefis ililchaa; isin warri isheef boossan hundi, guddisaatii ishee wajjin gammadaa. **11** Isin harma ishee kan nama jajjabeessu sana hootanii ni quuフトutii; ulfina ishee guddaa sana irraas gammachuudhaan ni dhugdu." **12** Waaqayyo akkana jedhaatii: "Kunoo ani nagaa akkuma bishaan lagaa, badhaadhummaa sabootaaakkuma laga yaa'uu isheef nan dhangalaasa; isin ni hootu; harka ishee irratti ni baatantu; gudeeda ishee irra illee ni taphattu. **13** Akkuma haati daa'ima ishee urursitu sana, anis isinan urursa; isinis Yerusaalem keessatti ni ururfamtu." **14** Isin yommuu waan kana argitanitti garaan keessan ni gammada; lafeen keessan akka margaa ni haafomfama; harki Waaqayyo akka garboota isaa wajjin jirus ni beekama; dheekkamsi isaa garuu amajaajota isaa irratti ni mul'ifama. **15** Kunoo, Waaqayyo ibiddaan ni dhufa; gaariiwan isaaakkuma bubbee hamaa ti; inni aarii isaa dha'ichaan, ifannaa isaa immoo arraba ibiddaatiin gad buusa. **16** Waaqayyo ibiddaa fi goraadee isatiin namoota hunda irratti murtii raawwataatii; namoonni Waaqayyoon ajjeefaman ni baay'atu. **17** "Warri iddo biqiltuu seenuuf jedhanii,

isa warra foon booyee, foon hantuutaatii fi wantoota jibbisisoobiraa nyaatan gidduutti argamu duukaa bu'uudhaan addaan of baasanii of qulqulleessan wajjin barbadeeffamu" jedha Waaqayyo. **18** "Ani waanan hojji fi yaada isaanii beekuuf, sabootaa fi afaanota hunda walitti qabuuf jedhee nan dhufa; isaanis dhufanii ulfina koo ni argu. **19** "Ani gidduu isaanii mallatloo nan kaa'a; hambaawan keessaa namoota tokko tokko gara sabootaa jechuunis gara Tarshiish, Phuulii fi gara Luud warra xiyyaan lolan, gara Tuubaalii fi Yaawaan akkasumas gara biyyoota bishaan gidduu fagoo jiran kanneen waa'ee koo hin dhaga'inii yookaan ulfina koo hin arginiitti nan erga. Isaanis saboota gidduutti ulfina koo ni labsu. **20** Isaanis saboota hunda keessaa obboloota keessan hunda akkuma aarsaa Waaqayyoof dhi'eeffamu tokkootti fardeeniin, gaariwwaniin, harrootaan, gaangolii fi gaalawwaniin gara tulluu koo qulqulluutti, gara Yerusaalem ni fidu" jedha Waaqayyo. "Isaanis akkuma Israa'eloonmi mi'a akka seeraatti qulqulluu ta'een aarsaa midhaan isaanii gara mana qulqullummaa Waaqayyootti fidan sanatti jara fidu. **21** Anis issaan keessaa namoota tokko tokko akka isaan lubootaa fi Lewwota ta'aniif nan filadha" jedha Waaqayyo. **22** "Akkuma samiin haaraanii fi lafti haaraan ani uumu itti fufanii fuula koo dura jiraatan sana maqaa fi sanyiin keessan itti fufanii jiraatu" jedha Waaqayyo. **23** "Ayyaana Baatii tokkoo hamma Ayyaana Baatii kaaniitti, Sanbata tokkoo hamma Sanbata kaaniittis sanyiin namaa hundi dhufee fuula koo duratti ni sagada" jedha Waaqayyo. **24** "Isaanis gad ba'anii reeffa warra natti fincilanii ni ilaalu; raammoon isaanii hin du'u; ibiddi isaaniis hin dhaamu; isaanis sanyii namaa hundaaf jibbisisoontaa'u."

Ermiyaas

1 Kun dubbi Ermiyaas ilma Hilqiyaa kan luboota biyya Beniyaam keessa magaalaa Anaatoot jiraatan keessaa tokko ta'e sanaa ti. **2** Dubbiin Waaqayyoo bara Yosiyaas ilma Aamoon mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha sadafkaatti gara Ermiyaas dhufe; **3** akkasumas bara Yehooyaqiiim ilma Yosiyaas mooticha Yihuudati jalqabee hamma dhuma bara Zedeqiyaa ilma Yosiyaas mooticha Yihuudaa waggaa kudha tokkoffaatti waggaa sana keessaas hamma ji'a shanafkaatti, yeroo sabni Yerusaalem booji'ametti dubbiin kun gara isaa dhufaa ture. **4** Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **5** "Ani utuu gadameessa keessatti si hin uumin dura si beeke; utuu ati hin dhalatin dura addaan si baafadhe; akka ati sabootaaf raajii taatuufis si muude." **6** Anis, "Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa ani akkamitti akkan dubbadhu hin beeku; ani mucaa xinnoo dha" nan jedhe. **7** Waaqayyo garuuakkana naan jedhe; "Ati, 'Ani mucaa xinnoo dha' hin jedhin. Ati gara nama ani itti si ergu hundaa dhaqxee waan ani si ajaju hunda dubbachuu qabda." **8** Ati jara hin sodaatin; ani si baasuu si wajjinan jiraatii" jedha Waaqayyo. **9** Ergasiis Waaqayyo harka isaa hiixatee afaan koo tuqeeakkana naan jedhe; "Kunoo, ani dubbi koo afaan kee keessa kaa'eera. **10** Ilaa, ani akka ati buqqiftuu fi diigduuf, akka barbadeessituu fi garagalchituuf, akka ijaartuu fi dhaabduuf har'a sabootaa fi mootummoota irratti si muudeera." **11** Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, "Ermiyaas, ati maal argaa jirta?" naan jedhe. Anis deebisee, "Damee muka lawuzii arguuttin jira" jedhe. **12** Waaqayyo immoo, "Ati sirriitti argite; ani akka dubbiin koo fiixaan ba'uuf kutadhee ka'eeraatii" naan jedhe. **13** Dubbiin Waaqayyoo amma illee gara koo dhufee, "Ati maal argaa jirta?" naan jedhe. Anis deebisee, "Xuwwee danfaa jiru kan kaaba irraa as garagalee jiru tokko nan arga" jedhe. **14** Waaqayyoakkana naan jedhe; "Gara kaabaatii balaan warra biyyattii keessa jiraatan hundatti ni bu'a. **15** Kunoo saboota mootummoota kaabaa hunda walitti nan waama" jedha Waaqayyo. "Mootonni isaanii dhufanii karrawwan Yerusaalem dura teessoowwan isaanii ni dhaabbatu; isaan dallaawwan naannoo ishee hundaa fi magaalaawwan Yihuudaa hunda marsu. **16** Sababii isaan na dhiisanii waaqota biraaf

ixaana aarsuudhaan waan harki isaanii hujjetee waaqeffachuudhaan hammina hujjetaniif ani saba kootti murtii nan labsa. **17** "Ati garuu mudhii kee hidhadhuu ka'iitii waan ani si ajaju hunda isaanitti himi. Ati jara hin sodaatin; ati isaan sodaannaan ani fuula isaanii duratti sodaa sittin buusaa. **18** Akka ati guutuu biyyattiitiin jechuunis mootota Yihuudatiin, qondaaltota isheetiin, lubootaa fi uummata biyyattiitiin mormituuf ani har'a magaalaa dallaa jabaan marfamte, utubaa sibiilaati fi dallaa naasii si taasiseera. **19** Isaan si lolu; garuu si hin mo'atan; ani si baasuuf si wajjin jiraatii" jedha Waaqayyo.

2 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe;

2 "Dhaqittii gurra Yerusaalemiittiakkana jedhii labsi: "Waaqayyoakkana jedha: "Ani amanamummaa kee kan yeroo dargaggummaa, akka atiakkuma misirritiiti na jaallatee lafa gammoojiji keessa, lafa midhaan itti hin facaafamin keessa na duukaa buute nan yaadadha. **3** Israa'el kan Waaqayyoof qulqulloofe sun, mataa midhaan isaa turte; warri ishee nyaatan hundis akka nama yakka hujjetee ilaalamu ture; badiisnis isaanitti dhufe" jedha Waaqayyo. **4** Yaa mana Yaqoob, isin maatiwwan mana Israa'el hundinuus dubbi Waaqayyoo dhaga'aa. **5** Waaqayyoakkana jedha: "Abbootiin keessan kan akkas narraa fagaatan balleessaa maalii narratti argaati?" Isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne faana bu'anii isaanumtuu warra faayidaa hin qabne ta'an. **6** Isaanis, 'Waaqayyo inni Gibxii nu baasee, gammoojiji homtuu keessa hin jirre keessaan, lafa gammoojiji fi dhoqaa keessaan lafa hongee fi dukkan, biyya namni tokko iyyuu keessa hin dabarree fi keessa hin jiraanne keessaan dabarsee nu fide sun eessa jira?" jedhanii hin gaafanne. **7** Ani akka isin ija ishee nyaattanii midhaan isheetti gammaddaniif gara lafa gabbataatti isin fideera. Isin garuu dhuftanii biyya koo xureessitan; handhuuraa koos akka jibbamu gootan. **8** Luboornis, "Waaqayyo eessa jira?" jedhanii hin gaafanne. Warri seera wajjin oolanis na hin beekne; bulchitoonni natti fincilan; raajonnis waaqota faayidaa hin qabne duukaa bu'anii maqaa Ba'aaliin raajii dubbatan. **9** "Kanaafuu ani amma iyyuu isin wajjin falmii qaba" jedha Waaqayyo. "Ijoollee ijoollee keessanii wajjinis falmii nan qabaadha. **10** Mee gara qarqara Kitiimitti ce'aatii ilaala; gara Qeedaarittis nama ergaatiit

qalbiidhaan qoradhaa; yoo duraan wanni akkasii ta'ee jiraates ilaala. 11 Yoo isaan waaqota ta'uu baatan iyyuu sabni tokko takkumaa waaqota isaa geeddaree beekaa? Uummanni koo garuu ulfina isaa waaqota tolfamoo faayidaa hin qabneen geeddareera. 12 Yaa samiiwwan, waan kana dinqifadhaa; naasuu guddaadhaanis holladhaa" jedha Waaqayyo. 13 "Uummanni koo cubbuu lama hojjete: Isaan ana burqaa bishaan jireenyaa dhiisani boolla bishaanii ofii isaanii, boolla bishaanii baqaqa bishaan qabachuu hin dandeenye qotataniiru. 14 Israa'el garbaa? Inni garbicha manatti dhalatee? Yoo inni maaliif booji'ame ree? 15 Leenconni aadaniiru; isattis gururi'aniiru. Isaan biyya isaa onsanii; magalaawwan isas gubamanii duwwaa hafaniiru. 16 Akkasumas namoonni Memfisi fi Tahiphaanhees mataa kee buruqsaniiru. 17 Ati yeroo inni karaa irra si qajeelchetti, Waaqayyoon Waaqa kee dhiisuudhaan waan kana ofitti fiddeerta mitii? 18 Egaa ati maaliif Shihoorii bishaan dhuguuf jettee biyya Gibxi dhaqxa? Maaliifis bishaan laga Efraaxiis dhuguuf jettee Asoor dhaqxa? 19 Hamminni kee si adaba; duubatti deebi'uun kees si ifata. Ati Waaqayyoon Waaqa kee dhiiftee na sodaachuu diduun kee hammam hamaa fi hadhaa'aa akka sitti ta'e ilaali hubadhu" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. 20 "Ani bara dheeraan dura waanjoo kee sirraa cabseera; hidhaa kees sirraa kukkantere. Ati garuu, 'Ani si hin tajaajilu' jette! Ati garuu akkuma sagaagaltuu tokkootti tulluuwan dhedheeroo hunda irraa fi mukkeen lalisoo hunda jala ciifte. 21 Ani garuu muka wayinii filatamaa, kan sanyiin isaa guutumaan guutuutti qulqulluu ta'e godhee si dhaabbadheen ture. Yoos ati akkamitti wayinii diidaa taatee natti geeddamante ree? 22 Ati yoo daaraadhaan dhiqattee saamunaa hedduutti fayyadamt iyyuu, xuriin yakka keetii amma illee fuula koo dura jira" jedha Waaqayyo Gooftaan. 23 "Ati akkamitti, 'Ani hin xuroofne; Ba'al duukaas hin buune' jechuu dandeessa? Waan sulula keessatti ta'aa turte yaadadhu; waan hojjechaa turtes qalbeeffadhu. Ati gaala dhalaa asii fi achi fiigduu dha; 24 harree diidaa kan gammoojji barattee fedhii kormaatiin qilleensa suufattu tokko, maaltu fedhii ishee irraa ishee deebisuu danda'a? Kormi ishee barbaadu kam iyyuu ishee argachuuf hin rakkatu; inni yeroo gaanaatti ishee argata. 25 Miilla kee kopheee malee deemuu irraa, laagaa kee immoo dheebuu irraa

eggadhu. Ati garuu, 'Kun waan abdii hin qabnee dha! Ani waaqota ormaa nan jaalladha; isaan faanas nan bu'a' jette. 26 "Akkuma hattuun yeroo qabamtu salphifamtu sana manni Israa'el ni salphifama; isaan, mootonni isaaniitii fi qondaaltonni isaanii, luboonni isaaniitii fi raajonni isaanii ni salphifamu. 27 Isaan mukaan, 'Ati abbaa koo ti,' dhagaadhaan immoo, 'Situ na dhale' jedhu. Isaan dugda isaanii malee fuula isaanii natti hin deebifanneetii; ta'us isaan yeroo rakkatanitti, 'Kottuu nu baasi!' jedhu. 28 Waaqonni ati ofiif tolfatte sun eessa jiru? Isaan yoo si baasuu danda'an mee yeroo ati rakkina keessa jirtutti haa dhufan! Yaa Yihuudaa, ati akkuma magaalaa hedduu qabdu sana waaqota hedduu qabdaatii. 29 "Isin maaliif na himattu? Isin hundinuu natti finciltaniirtu" jedha Waaqayyo. 30 "Ani akkasumaanan ijoollee keessan adabe; isaan sirreffama fudhachuu didan. Goraadeen keessan akkuma leenca beela'e tokkootti raajota keessan fixxe. 31 "Isin dhaloonti ammaa dubbii Waaqayyo qalbeeffadhaa: 'Ani Israa'eliif gammoojji yookaan biyya dukkana hamaan turee? Sabni koo maaliif, 'Nu asii fi achi jooru ni dandeenya; si'achi gara kee hin dhufnu' jedha? 32 Durbi tokko faaya ishee, misirrittiin tokko immoo mi'a ittiin heerumtu ni irraanfattii? Sabni koo garuu, guyyaa hamma hin qabne na irraanfateera. 33 Ati jaalala adamsuutti akkam ogeettii dha! Dubartoota akka malee hamoo ta'an iyyuu amala kee barsiifteerta. 34 Ati utuu isaan cabsanii seenanuu isaan qabuu baattu iyyuu, dhiigni hiyyeyyii balleessaa hin qabnee wayyaa kee irratti ni argama. Utuma wanni kun hundi ta'ee jiruu 35 ati, 'Ani balleessaa hin qabu; inni natti hin dheekkamu' jette. Ani garuu sababii ati, 'Ani cubbuu hin hojjenne' jettuuf, sitti nan mura. 36 Ati maaliif karaa kee geeddaruudhaan, asii fi achi deemuu baay'ifta? Akkuma Asoor si qaanessite sana Gibxis si qaanessiti. 37 Ati mataa kee qabattee, iddo sanaa baata; Waaqayyo warra ati itti irkatte tuffateeraatii; ati isaaniin hin milkooftu.

3 "Namni tokko yoo niitii isaa hiikee isheenii isaa dhiiftee nama biraatti heerumte, inni lammata isheetti deebi'aa? Biyyattiinis guutumaan guutuutti hin xurooftuu? Ati garuu akka sagaagaltuutti sanyowwan hedduu wajjin jiraatteerta; ta'us amma gara kootti deebi'i?" jedha Waaqayyo. 2 "Mee ol mil'adhuutii gaara duwwaa ilaali. Iddoon ati hin

sagaagalin tokko iyyuu jiraa? Atiakkuma godaantuu gammoojji keessaa tokkootti warra si jaallatan eeggachuuf qarqara karaa teesse; sagaagaltummaa fi hammina keetiin biyyattii xureessiteerta. **3** Kanaafuu tiifuun ni ittifame; birraa keessa illee bokkaan hin roobne. Ati garuu nyaara sagaagaltuu qabda; qaana'uus ni didde. **4** Ati amma iyyuuakkana jettee na hin waamnee? 'Abbaa koo, ijoollummaa kootii jalqabdee michuu koo, **5** ati yeroo hunda ni aartaa? Dheekkamsi kkee baruma baaan itti fufaa?' Ati akkasitti dubbatta; garuu waan hamaa dandeessu hunda ni hoijetta." **6** Waaqayyo bara Yosiyaas Mootichaa keessaakkana naan jedhe; "Ati waan Israa'el isheen amanamummaa hin qabne sun hoijette argitee? Isheen dhaqxee tulluu ol dheeraa hunda irrattii fi muka lalisaa hunda jalatti sagaagalte. **7** Ani waan isheen erga wantoota kanneen hunda hoijettee booddee gara kootti deebitu se'een ture; isheen garuu hin deebine. Obboleettiin ishee Yihuudaan hin amanamne sunis waan kana argite. **8** Ani sababii ejjummaa ishee hundaatiif waraqaa ragaa hiikkaa kenneefiin Israa'el amanamummaa hin qabne sana of irraa ari'e; ta'u illee ani akka obboleettiin ishee Yihuudaan amanamummaa hin qabne sun hin sodaanne nan arge; isheen dhaqxee ejjite. **9** Israa'el sababii sagaagalmummaa ofii akka waan salphaa tokkootti ilaalteef dhagaa fi muka wajjin ejjuudhaan biyya xureessite. **10** Isheen waan kana hunda hoijettu iyyuu obboleettiin ishee Yihuudaan hin amanamne sun fakkeessuuf malee garaa guutuudhaan gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **11** Waaqayyoakkana naan jedhe; "Yihuudaa hin amanamne irra Israa'el amantii hin qabnetu qajeeltuu dha. **12** Dhaqitii ergaa kana kaabatti labsi: "Yaa Israa'el amantii dhabeetii, deebi'i' jedha Waaqayyo; 'Ani si'achi ija aariitiin si hin ilaalu; ani aaraara qabeessatii' jedha Waaqayyo. 'Ani bara baaan hin dheekkamu. **13** Ati akka Waaqayyo Waaqa keetti fincilde, akka mukkeen lalisoo hunda jalatti jaalala kee waaqota ormaatiif kennitee naa ajajamuudidde, balleessaa kee sana qofa himadhu" jedha Waaqayyo. **14** "Yaa saba amantii hin qabne, deebi'aa" jedha Waaqayyo; "ani dhirsakeessaniitii. Ani magaalaa tokko irraa nama tokko, balbala tokko irraa nama lama filadhee Xiyoontti isin nan fida. **15** Ergasii ani tiksoota akka garaa kootii ta'an, kanneen beekumsaa fi hubannaadhaan isin qajeelchan isinii nan kenna. **16** Bara sana keessa,

zeroo baay'inni keessan biyyattii keessatti akka malee guddatutti," jedha Waaqayyo, "Namoonni si'achi, 'Taabota kakuu Waaqayyoo' hin jedhan." Wanni kun gonkumaa sammuu isaanii keessa hin seenu, yookaan hin yaadatamu; kan isa barbaadu hin jiru, yookaan kan biraa hin tolfamu. **17** Isaan zeroo sanatti Yerusaalemiin Teessoo Waaqayyoo jedhanii waamu; saboonni hundinuu maqaa Waaqayyoo ulfeessuuf Yerusaalemitti walitti ni qabamu. Isaan si'achi mata jabina hammina garaa isaanii duukaa hin bu'an. **18** Bara sana keessa manni Yihuudaa mana Israa'elitti ni makama; isaanis tokkummaadhaan biyya kaabaatii gara biyya ani akka dhaalaatti abbootii keessaniif kenne sanaa ni dhufu. **19** "Ani mataan kooakkana nan jedhe; "Ani silaa hammanakkuma ilmaan kootti si fudhadhee biyya namatti tolta, dhaala akka malee miidhagu kan saba kamii iyyuu siif nan kenna ture." Ani waan ati, 'Abbaa ko' jettee na waamtuuuf, waan ati na duukaa bu'uu hin dhiifne se'ee ture. **20** Yaa mana Israa'el, ati garuuakkuma niitii dhirsisaheetiif hin amanamne tokkoo, anaaf hin amanamne turtu" jedha Waaqayyo. **21** Isaan karaa isaanii jal'isani Waaqayyo Waaqa isaanii waan irraanfataniif gaara duwwaa irratti iyyi, boo'ichii fi waammannaan saba Israa'el ni dhaga'ama. **22** "Yaa saba amantii hin qabne deebi'aa; ani duubatti deebi'uu keessan nan fayyisaatii." "Kunoo, nu gara kee ni dhufna; Ati Waaqayyo Waaqa keenyaatii. **23** Dhugumaan wacni gaarranii fi tulluuwwan irraa gowwoomsaa dha; dhugumaan fayyinni Israa'el harka Waaqayyo Waaqa keenya jira. **24** Ijoollummaa keenya jalqabnee waaqonni nama qaannessan, bu'aa dadhabbi abbootii keenya jechuunis bushayee fi loon isaanii, ilmaan isaanitii fi intallan isaanii fixaniiru. **25** Nu qaanii keenyaan haa ciifnuu; salphinni keenyas nu haa haguugu. Nus abbooti keenyas Waaqayyo Waaqa keenyatti cubbuu hoijenneerra; nu ijoollummaa keenya jalqabnee hamma ammaatti Waaqayyo Waaqa keenyaaf hin ajajamne."

4 "Yaa Israa'el, ati yoo deebite, gara kootti deebi'i" jedha Waaqayyo. "Yoo ati waaqota kee jibbisisoosana fuula koo duraa balleessitee si'achi karaa irraa jal'achuu baatte, **2** yoo ati, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa' jettee dhugaadhaan, murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan kakatte, saboonni isaan ni eebbfamu; isumaanis ni kabajamu." **3** Waaqayyo

namoota Yihuudaatii fi namoota Yerusaalemiinakkana jedha: "Bajjii keessan qotadhaa; qoraattii keessas hin facaasinaa. **4** Yaa namoota Yihuudaatii fi uummata Yerusaalem Waaqayyoof dhagna of qabaa; qola qalbii keessaniis dhagna qabadhaa; yoo kanaa achii sababii hammina isin hoijjetaniitiif dheekkamsi koo ka'ee akka ibiddaa ni boba'a; namni isa dhaamsus hin jiru. **5** "Yihuudaa keessatti beeksisa; Yerusaalem keessattisakkana jedhaa labsaa: 'Biyyattii guutuu keessatti malakata afuufaa! Sagalee ol fudhadhaatiiakkana jedhaa: walitti qabamaa! Kottaa gara magaalaawwan dallaa jabaqabaniitti baqannaal!' **6** Xiyoon dhaquuif faajjii ol qabaa? Dafaa baqadhaa malee duubatti hin harkifatinaa! Ani karaa kaabaatiin balaa, badiisa suukaneessaas nan fidaatii." **7** Leenci bosona isaatii ba'eera; barbadeessaan sabootaa karaa qabateera. Inni biyya kee onsuuf jedhee iddoa isaatii ka'eera. Magaalaawwan kee onanii jiraattota malee ni hafu. **8** Kanaafuu isin uffata gaddaa uffadhaatii boo'aa wawwaadhaa; dheekkamsi Waaqayyo sodaachisaan sun nurraa hin deebineetii. **9** Waaqayyoakkana jedha: "Guyyaa sana mootiinii fi qondaaltorni onnee dhabu; luboонни akka malee na'u; raajonnis ni raafamu." **10** Anisakkana nan jedhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati utuu goraadeen kokkee keenya irra jiruu, 'Isin nagaa qabaattu' jechuudhaan saba kanaa fi Yerusaalemin guutumaan guutuutti gowwoomsiteerta?" **11** Yeroosanatti saba kanaa fi Yerusaalemittiakkana jedhameenihimama; "Bubbleen waa gubu tokko iddoowwan ol ka'oo qullaa kanneen gammoojji keessaa irraa gara saba kootiitti ni bubbisa; garuu afarsuuf yookaan qulqulleessuuf miti; **12** bubbleen waan sanaaf akka malee cimaa ta'e tokko na biraa ni dhufa. Anis murtii koo isaanitti nan labsa." **13** Kunoo, inni akka duumessaatti, gaariiisaas akka bubbleetti ni dhufa; fardeen isaa risaa caalaa saffisu. Wayyoo nu baduu keenya! **14** Yaa Yerusaalem, ati akka fayyituuf qalbii kee keessaa hammina dhiqadhu. Hamma yoomiitti yaadni hamaan si keessa jiraata? **15** Sagaleen tokko Daan irraa lallaba; tulluuwwan Efreem irraas badiisa labsa. **16** "Waan kana sabootatti himaa; Yerusaalemittiakkana jedhaa lallabaa: 'Loltoonni marsanii biyya qabatan tokko lafa fagoodhaa ni dhufu; isaanis magaalaawwan Yihuudaatti ni iyyu. **17** Sababii isheen natti finciltieef, isaanakkuma nama lafa qotisaa eegu tokkootti ishee ni marsu," jedha Waaqayyo. **18** "Amalli keetii fi hojiin

kee waan kana sitti fidaniiru. Adabbiin kee kanaa dha. Innis hammam hadhaa'! Onnees hammam waraanaa!" **19** Mar'umaan ko, mar'umaan ko! Ani dhukkubbiidhaan nan wiixirfadha. Onneen koo na keessaa waca; onneen koo na keessatti dha'ata; ani cal'isuu hin danda'u. Ani sagalee malakataa dhaga'eeraati; waca waraanaas dhaga'eera. **20** Badiisni badiisa irraan dhufa; biyyattiin guutumaan guutuutti ni onti. Dunkaanni kooakkuma tasaa, golgaan koos yeroo gabaabaa keessatti bade. **21** Ani hamma yoomiittin mallatoo waraanaa ilaala? Hamma yoomiittis sagalee malakataa dhaga'a? **22** "Uummanni koo gowwaa dha; anas hin beekan. Isaan ijoolee qalbii hin qabnee dha; hubannaas hin qaban. Isaan waan hamaa hojjechuutti ogeeyyi dha; waan gaarii hojjechuu garuu hin beekan." **23** Ani lafa nan ilaale; isheen isifa hin qabdu; duwwaas turte; samiiwanis nan ilaale; ifni isaanii dhaamee ture. **24** Ani tulluuwwan nan ilaale; isaan socho'aa turan; gaarran hundinuus raafamaaturan. **25** Ani nan ilaale; namni tokko iyyuu hin turre; simbirroonni samii hundis barrisanii badanii turan. **26** Ani nan ilaale; kunoo biyyi midhaan baafu ontee turte; magaalaawwan ishee hundis, fuula Waaqayyo duratti dheekkamsisaasodaachisaasanaan diigaman. **27** Waaqayyoakkana jedha: "Yoo ani guutumaan guutuutti ishee balleessuu baadhe iyyuu biyyattiin guutumaan guutuutti ni barbadoofti. **28** Kanaafuu lafti ni boossi; samiiwan oliis ni dukkanaa'u; ani dubbadheeraatii hin gaabbu; murteesseera; dugda duubas hin deebi'u." **29** Sababii iyya abbootiifardeeniitii fi futtaattotaxiyyatiin, tokkoon tokkoon magaalaanibaqata. Garri tokko bosona gobbuu seena; kaan immoo kattaatti ol ba'a; magaalaawwan hundi duwwaahafaniiru; namni tokko iyyuu isaan keessa hin jiraatu. **30** Yaa ontuu nana, ati maal gochaa jirta? Ati maaliif wayyaa bildiimaa uffattee faaya warqee kaa'atte? Maaliif ija kee kuulatte? Ati akkasumaan of miidhagsita. Warri jaallatan si tuffatu; lubbuu kees balleessuu barbaadu. **31** Ani iyya akka iyya dubartii ciniinsifattotokkoo, miixuu akka miixuu dubartii mucaa hangafa deessuu tokko nan dhaga'e; ani iyya Intala Xiyoon kan yeroo hafuurri ishee citutti argantee harka ishee facaasuuudhaan, "Wayyoo! Ani bade; lubbuun koo harka warra nama ajeesuutti dabarfamtee kennanteerti" jettuu nan dhaga'e.

5 “Daandiiwan Yerusaalem irra olii gadi deddeebi’aa; asii fi achi ilaalaatii qalbeeffadhaa; oobdiwwan ishee sakatta’aa. Isin yoo nama waan qajeelaa hojjetu, kan dhugaa barbaadu tokko illee argattan ani magaalaan kanaaf dhiifama nan godha. **2** Isaan utuma ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataa’ jedhanuu amma iyuu sobaan kakatu.” **3** Yaa Waaqayyo, iji kee dhugaa hin barbaaduu? Ati isaan dhoofte; garuu isaan hin dhukkubne; ati isaan caccabsite; isaan garuu sirreffamuu didan. Isaan dhagaa caalaa mataa jabaatanii qalbii jijiirrachuu didan. **4** Anisakkana jedheen yaade; “Jarri kunneen hiyyeyyii dha; isaan gowwoota; isaan karaa Waaqayyoo, seera Waaqa isaanii hin beekaniitii. **5** Kanaafuu ani hangafoota bira dhaqee isaanitti nan dubbadha; dhugumaan isaan karaa Waaqayyoo, seera Waaqa isaanis ni beeku.” Isaanis akkasuma waanjoo of irraa caccabsanii hidhaas of irraa kukkutaniiru. **6** Kanaafuu leenci bosonaa ba’ee isaan nyaata; yeeyyiin gammoojjiis dhufee isaan balleessa; qeerransi warra gad ba’an ciccirachuuuf magaalaawwan isaanii biratti riphee eeggata; fincilli isaanii akka malee guddate; duubatti deebi’uun isaanis baay’ateeraatii. **7** “Ani akkamiinan dhiifama isiniif gochuu danda’aa? Ijoolleen kee na dhiisanii waaqota waaqota hin ta’iniin kakataniiru. Ani waan isaanif barbaachisu hunda kenneefiin ture; isaan garuu ni ejjan; gara manneen sagaagaltuuwwaniititsugatan. **8** Isaan korommii fardeenii kanneen akka gaariitti sooramani dha; tokkoon tokkoon isaanii niitii namaatti himimsu. **9** Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree?” jedha Waaqayyo. “Ani mataan koo saba akka saba kanaa haaloo hin ba’uu? **10** “Dallaa dhagaa isheetti ol ba’atii balleessa; garuu guutumaan guutuutti miti. Dameewwan ishee irraa cira; sabni kun saba Waaqayyoo miti. **11** Manni Israa’elii fi manni Yihuudaa, guutumaan guutuutti anaaf hin amanamne” jedha Waaqayyo. **12** Isaan waa’ee Waaqayyoo soba dubbatan; akkanas jedhan; “Inni homaa hin godhu! Miidhaan tokko iyuu nutti hin dhufu; goraadee yookaan beela hin arginu. **13** Raajonni bubbee malee homaa miti; dubbiin isaan keessa hin jiru; wanni isaan dubbatan isaanumatti haa deebi’u.” **14** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’uakkana jedha: “Sabni kun waan dubbi kana dubbateef, ani dubbi koo afaan kee keessatti ibidda, saba kana immoo qoraan ibiddi gubu nan

godha. **15** Yaa mana Israa’el,” jedha Waaqayyo; “Ani saba duriitii fi jabaa, saba ati afaan isaa hin beekne, kan ati dubbi isaa illee hin hubanne tokko biyya fagoodhaa sitti nan fida. **16** Man’een xiyya isaanii akkuma awwaala banamaa ti; hundi isaanis loltoota jajjaboo dha. **17** Isaan midhaan keetii fi buddeena kee ni nyaatu; ilmaan keetii fi intallan kee ni ajjeesu; bushaayee fi loon kee ni nyaatu; wayinii keetii fi mukkeen harbuu keetii ni nyaatu. Magaalaawwan dallaa jabaa qaban kanneen ati amanatte sana goraadeedhaan barbadeessu. **18** “Ta’us ani bara sana keessa iyuu guutumaan guutuutti isin hin balleessu” jedha Waaqayyo. **19** “Yommuu namoonni, ‘Waaqayyo Waaqni keenya maaliif waan kana hunda nutti fide?’ jedhanii gaafatanitti, ati, ‘Isin akkuma na dhiiftanii biyya keessan keessatti waaqota ormaa tajaajiltan sana, ammas biyya kan mataa keessanii hin ta’in keessatti ormoota ni tajaajiltu’ jettee isaanitti himta. **20** “Waan kana mana Yaaqobitti himaa; Yihuudaa keessattis labsaa: **21** Isin uummanni gowwaan hubanna hin qabne, warri utuu ija qabdanuu hin argine kanneen utuu gurra qabdanuu hin dhageenyne waan kana dhaga’aa. **22** Isin na hin sodaattanii?” jedha Waaqayyo. “Fuula koo duratti hin hollattanii? Ani galaanaaf cirracha daarii dallaa bara baraa kan inni qaxxaamuruu hin dandeenye godhee tolcheera. Dha’aan galaanaa yoo itti bu’e iyuu isa diiguu hin danda’u; galaanichi yoo huurse iyuu, isa cabsee darbuu hin danda’u. **23** Sabni kun garuu mata jabeessaa fi fincila dha; innis karaa irraa jal’atee badeera. **24** Isaan garaa isaanitti akkana hin jedhan; ‘Kottaa Waaqayyo Waaqa keenya isa bokkaa arfaasaatii fi bokkaa birraa waqtidhaan kenu, isa torbanoota itti midhaan walitti qabannu yeroo isaanitti nuu kenu sana haa sodaannu.’ **25** Balleessaan keessan waan kana isin irraa deebiseera; cubbuun keessan waan gaarii isin dhabsiiseera. **26** “Saba koo gidduu namoota hamoo akka warra nama qabuuf kiyyoo kaa’aniitti, akkuma nama kiyyoon simbirroo qabuutti riphanii eeggatantu jira. **27** Akkuma man’een simbiraan guutamu, manneen isaanii sobaan guutamu; isaanis sooreyyii fi jajjaboo ta’ani, **28** gabbataniibareedaniiru; hamminni isaanii dhuma hin qabu; isaan murtii qajeelaa hin barbaadan. Isaan dhimma ijoollee abbaa hin qabneetiif hin falman; mirga hiyyeyyiitifis hin dhaabatan. **29** Ani

waan kanaaf isaan hin adabuu?” jedha Waaqayyo. “Ani saba akkasii haaloo hin baafadhuu? 30 “Wanni suukaneessaan nama rifachiisu tokko biyyattii keessatti ta’eera: 31 Raajonni raajii sobaa dubbatu; luboonnii humnuma isaaniitiin biyya bulchu; sabni koos waan akkasii jaallata; isin garuu dhuma irratti maal gochuuf jirtu?

6 “Yaa saba Beniyaam baqadhaa ba’aa! Yerusaalem keessaa baqadhaa! Teqoo’aa keessatti malakata afuufaa! Beet Hakerem irratti mallattoo ol qabaa! Karaa kaabaatiin balaan, badiisni suukaneessaan ni dhufaatii. 2 Ani Intala Xiyoon ishee bareedduu fi qananiituu sana nan galaafadha. 3 Tiksooni bushaayee isaanii fudhatanii isheetti dhufu; dinkaana isaaniis isheetti naannessanii dhaabatu. Tokkoon tokkoon isaaniis iddo Isaaniitti bobbaafatu.” 4 “Isheetti waraana kaasuuq qophaa’aa! Ka’aa, guyya saafaadhaan ishee waraanaa! Wayyoo, aduun dhi’aa jirti; gaaddisni galgalaas dheerateera. 5 Kanaafuu ka’aa, halkaniin ishee dhoofnee da’annoowwan ishee barbadeessinaa!”

6 Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha; “Mukkeen ishee cira; naannoo Yerusaalemitti tuulaa biyyoo tolchaa; magalaan kun adabamuu qabdi; isheen cunqursaadhaan guutamteertii. 7 Akkuma boollii bishaanii bishaan yaasu sana, isheen hammina ishee gad yaafti; jeequmsii fi badiisni ishee keessatti ni dhaga’ama. Dhukkubnii fi madaan ishee yeroo hunda fiuula koo dura jiran. 8 Yaa Yerusaalem gorsa koo dhaga’i; yoo kanaa achii ani sirraa garagalee, akka namni tokko iyyuu keessa jiraachuu hin dandeenyeef, biyya kee nan onsa.” 9 Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Akkuma wayiniin sirriitti funaanamu sana, isaanis hambaa Israa’el haa funaan; akkuma nama ija wayinii ciru tokkootti; ammas harka kee gara dameewwaniitti hiixadhu.” 10 Ani eenyuttin dubbadhee akeekkachiisuu danda’aa? Eenyutu na dhaggeeffata? Kunoo, gurri isaanii dhagna hin qabanne; dhaga’uu hin danda’an. Dubbiin Waaqayyoo isaanitti hin tolu; ittis hin gammadan. 11 Ani garuu dheekkamsa Waaqayyootiin guutameera; obsuus hin danda’u. “Ijoollee daandii irra jiran irratti, dargaggoota walitti qabaman irratti, dhirsaa fi niitii irratti, warra dulloomanittis dheekkamsa nan dhangalaasa. 12 Yeroo ani harka koo warra biyyattii keessa jiraatanitti ol fudhadhutti manneen isaanii, lafa qotisaa isaaniitii fi niitota isaanii wajin namoota

kaaniif kennamu” jedha Waaqayyo. 13 “Xinnaadhaa hamma guddaatti hundi isaanii iyyuu bu’aa argachuu gaggabu; raajonni fi luboonnii akkasuma hundi isaanii nama gowwoomsu. 14 Isaan madaa saba kootii akkuma waan xinnaa tokkootti ilaalanii wal’aanu. Utuu nagaan hin jiraatinis ‘Nagaa, nagaa’ jedhu. 15 Isaan amala isaanii jibbisiisaa sanatti ni qaana’uu? Lakkii, isaan qaanii tokko iyyuu hin qaban; qaana’uu maal akka ta’e iyyuu hin beekan. Kanaafuu isaan warra kufan wajjin ni kufu; yeroo ani isaan adabutti gad gatamu” jedha Waaqayyo. 16 Waaqayyo akkana jedha: “Karaa qaxxaamuraa irra dhaabdaatii ilaala; daandii durii iyyaafadhaa; karaan gaariin garam akka jiru gaafadhaatii irra deemaa; lubbuu keessanii boqonnaa ni argattuutii. Isin garuu, ‘Nu isa irra hin deemnu’ jettan. 17 Ani eegdota isinitti ramadeen ‘Sagalee malakataa dhaggeeffadhaa’ jedhe, isin garuu, ‘Hin dhaggeeffannu’ jettan. 18 Kanaafuu yaa saboota dhaga’aa; yaa waldaa, waan isaanitti dhufuuq jiru hubadhaa. 19 Yaa lafaa dhaga’i: Ani waan isaan dubbi koo dhaga’uu didanii seera koos tuffataniif, saba kanatti badiisa nan fida; kunis ija daba isaanii ti. 20 Ixaanni biyya Shebaatii dhufu, yookaan qayyi biyya fagootii dhufu maal na fayyada? Aarsaan keessan kan gubamu fudhatama hin qabu; qalmi keessanis hin tolu.” 21 Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: “Ani fuula saba kanaa dura gufuu nan kaa’aa. Abbootiinii fi ijoolleen walii wajjin itti gafatu; olloonii fi michoonni ni barbadaa’u.” 22 Waaqayyo akkana jedha; “Kunoo, gareen loltootaa tokko biyya kaabaatii dhufaa jira; sabni guddaan tokkos andaara lafaatii sosoch’aa jira. 23 Isaan xiyyaa fi eeboo qabataniiru; isaan gara jabeeyyi, namaafis naasuu hin qabnee dha. Yommuu isaan fardeen isaanii gulufanitti gigisuuq isaanii akkuma huursaa galaanaatii; yaa Intala Xiyoon, isaan akkuma namoota duulaaf hiriiraniitti si loluuf dhufu.” 24 Nu oduu waa’ee isaanii dhageenyerra; harki keenyas ni laafe. Dhiphinni nu qabateera; miixuunis akkuma dubartii ciniinsifattuu nu qabe. 25 Sababii diinni goraadee qabatee fi sababii iddo hunda gooliin jiruuf isin diidatti gad hin ba’inaa; yookaan karaa irra hin deemnaa. 26 Yaa saba ko, uffata gaddaa uffadhaatii daaraa keessa gangaladhaa; akka nama ilma isaa tokkicha dhabeetti hiqqifadhaa boo’aa; inni nama balleessu sun akkuma tasaa nutti dhufaatii. 27 “Akka ati karaa isaanii qortee beektuuf

ani saba koo gidduutti qorataa si godheera. **28** Hundi isaanii finciltoota mata jabeeyyi maqaa namaa balleessuuf asii fi achi jooranii dha. Isaan naasii fi sibiila; isaan hundinuu malaa maltummaa hoijetu. **29** Buufaan dilaalii ibiddaan gubee balleessuuf humna guddaan buufa; hojiin ibiddaan qulqulleessuu kun faayidaa malee hoijetama; namoonni hamoon hin balleeffamneetii. **30** Sababii Waaqayyo isaan gateef isaan meetii gatamaa jedhamu.”

7 Dubbiin Waaqayyo bira gara Ermiyaas dhufe isa kanaa dha; **2** “Balbala mana Waaqayyoo dura dhaabdhutii akkana jedhii ergaa kana labsi: “Isin sabni Yihuudaa warri Waaqayyoon waaqeffachuuuf balbalawwan kanneeniin ol seentan hundi dubbii Waaqayyoo dhaga’aa. **3** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfadhaa; anis akka isin iddo kana jiraattan nan godha. **4** Isin dubbii sobaa amanattanii, “Kun mana qulqullummaa Waaqayyoo ti; mana qulqullummaa Waaqayyoo ti; mana qulqullummaa Waaqayyoo ti!” hin jehhinaa. **5** Isin utuu dhugumaan karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfattanii murtii qajeelaa waliif kennitanii, **6** utuu isin alagaa, ijoolee abbaa hin qabne yookaan haadha hiyyeessaa cunqursuu baattanii iddo kanatti dhiiga nama yakka hin qabnee dhangalaasuu baattanii, utuu waaqota isin balleessan duukaa bu’uu baattanii, **7** silaa ani akka isin iddo kana, biyya ani bara baraan abbootii keessaniiif kenne keessa jiraattan nan godha. **8** Isin garuu dubbii sobaa kan faayidaa hin qabne amanachaa jirtu. **9** “Isin hattanii nama ajjeeftanii, sagaagaltanii, sobaan kakattanii, Ba’aliif ixaana aarsitanii, waqqota hin beekin duukaa buutanii, **10** ergasii dhuftanii mana maqaa kootiin waamamu kana keessatti fuula koo dhaabatanii, utuma amma iyuu wantoota jibbiisoo kanneen hunda hoijechaa jirtanuu, “Nu keessaa hin qabnu” jettuu? **11** Manni maqaa kootiin waamame kun holqa saamtotaa isiniif ta’ee? Ani garuu waan kana ergeera! jedha Waaqayyo. **12** “Mee gara Shiiloo iddo ani jalqabatti iddo jirenya Maqaa kootif godhadhe sanaa dhaqaatii waan ani sababii hammina saba koo Israa’eliif ishee godhe ilaala. **13** Waaqayyo akkana jedha: Yeroo isin waan kana hunda gootanitti, ani ammumaa amma isinitti dubbadheera; isin garuu na hin dhaggeeffanne. Ani isinan waame; isin garuu hin owwaanee. **14** Kanaafuu ani waanan Shiilotti fide

sana amma mana Maqaa kootiin waamamu, mana Qulqullummaa kan isin amanattan, iddo anis isinii fi abbootii keessaniiif kenne kanattis nan fida. **15** Ani akkuman obboloota keessan jechuunis saba Efrem hunda fuula koo duraa ari’e sana isiniinis nan ari’a. **16** “Kanaafuu ati saba kanaaf hin kadhatin; yookaan waa’ee isaaniitiif hin boo’in yookaan waammata hin dhi’eessin; ani si hin dhaga’utii na hin kadhatin. **17** Ati waan isaan magaalaawwan Yihuudaa keessattii fi daandiiwan Yerusaalem irratti hoijetan hin argituu? **18** Ijoolleen qoraan funaanu; abbootii ibidda qabsiisu; dubartooni immoo Mootittii Samiitiif keekii tolchuuuf bukoo bukeessu. Isaan dheekkamsaaf na kakaasuuf waqqota biraatiif dhibaayyuu dhibaafatu. **19** Garuu kan isaan dheekkamsaaf kakaasan anaa? jedha Waaqayyo. Isaan ofuma miidhanii qaana’an mitii? **20** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Aarii fi dheekkamsi koo iddo kana irratti, namaa fi horii irratti, mukkeen diidaattii fi waan lafti baaftu irratti ni dhangala’; inni inuma boba’ malee hin dhaamu. **21** “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Aarsaa keessan kan gubamu qalma keessanitti dabalaatii foon nyaadhaa! **22** Ani yeroon biyya Gibxii abbootii keessan baasetti waa’ee aarsaa gubamuutii fi qalmaa isaanitti hin dubbanne yookaan isaan hin ajajne; **23** ani garuu ajaja kana isaaniif nan kenne: Anaaif ajajamaa; ani Waaqa keessan nan ta’; isinis saba koo ni taatu. Akka isinii tolouuf karaa ani isin ajaju hunda irra deemaa. **24** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne; qooda kanaa mata jabina fedhii garaa isaanii duukaa ba’an. Isaan dugda duubatti deebi’an malee gara fuula duraatti hin deemne. **25** Gaafa abbootii keessan biyya Gibxii ba’ani jalqabee hamma ammaatti ani guyuma guyyaan, ammumaa amma tajaajiltoota koo raajota isiniif ergeera. **26** Isaan garuu na hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne. Isaan mataa jabaatanii abbootii isaanii caalaa waan hamaa hoijetan.’ **27** “Yeroo ati waan kana hunda isaanitti himtu isaan si hin dhaga’an; yeroo ati isaan waamtus si jalaa hin owwaatan. **28** Kanaafuu akkana isaaniin jedhi; ‘Sabni kun saba Waaqayyo Waaqa isaatiif hin ajajamne, kan adabbii isaa illee hin fudhannee dha. Dhugaan badeera; afaan isaanii keessaas dhabameera. **29** “Rifeensa mataa keetii of irraa cirii gati; iddo ol ka’aa qullaatti ol ba’ii boo’; Waaqayyo dhaloota dheekkamsa isaa jala jiru kana tuffatee gateeraatii.

30 “Sabni Yihuudaa fuula koo duratti waan hamaa hojjeteera; jedha Waaqayyo. Isaan waaqota isaanii tolfamoo jibbisiisoo mana maqaa kootiin waamamu keessa dhaabanii manicha xureessaniiru. **31** Isaan ilmaanii fi intallan isaanii achitti ibiddaan gubuuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti iddo sagadaa Toofet ijaaran; kun immoo waan ani isaan hin ajajin yookaan yaada kootti hin dhufinii dha. **32** Kanaafuu beekkadhaal! Barri itti namoonni iddo sanaan, si’ achi Sulula qalmaa jedhanii waaman malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa; isaan hamma iddoon hanqatutti Toofetitti warra du’an awwaalutti, jedha Waaqayyo. **33** Reeffi namoota kanaa simbirroota samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata ta’; namni sodaachisee irraa isaan ari’u tokko iyyuu hin jiru. **34** Ani magaalaawwan Yihuudaa keessaa fi daandiiwwan Yerusaalem irra sagalee kofaatiif fi gammachuu, sagalee misirrichaatii fi misirrittii nan balleessa; biyyattiin ni ontiitii.

8 “Bara sana lafeen moototaatii fi qondaaltota Yihuudaa, lafeen lubootaatiif fi raajotaa, lafeen namoota Yerusaalem awwaala isaanii keessaa ni baafama’ jedha Waaqayyo. **2** Isaan fuula aduu fi ji’aa duratti, fuula guutummaa urjiwwan samii hundaa, kanneen jaallatanii fi tajaajilanii, kanneen faana bu’ani gorsa gaafatani fi waqaeffatan sanaa duratti ni saaxilamu. Isaan akkuma kosii lafatti gatamee ta’an malee walitti hin qabaman yookaan hin awwaalamen. **3** Hambaan saba hamaa kanaa hundi lafa ani itti isaan ari’u hundatti jirenya irra du’ a filata’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **4** “Ati akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo akkana jedha: “Namoonni yoo kufan hin ka’ani? Namni tokko yoo karaa irraa bade hin deebi’uu? **5** Yoos sabni kun maaliif karaa irraa jal’ata? Yerusaalem maaliif yeroo hunda karaa irraa jal’atti? Isaan gowwoomsaatti cichu; deebi’uus ni didu. **6** Ani qalbeeffadhee dhaggeeffadheera; isaan garuu waan qajeelaa hin dubbatan. Namni tokko iyyuu, “Ani maalan balleesse?” jedhee hammina isaaa irraa hin deebi’u. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma farda lolatti gulufuu karaa ofii isaanii irra qajeelu. **7** Huummoon samii keessaa iyyuu waqtii isheef murtaa’e ni beekti; gugeen, daalotee fi cuquliisnis yeroo godaansa isaanii ni eegu. Sabni koo garuu seera Waaqayyo hin beeku. **8** “Isin akkamitti, “Nu seera Waaqayyo waan qabnuuf ogeeyyi dha” jechuu dandeessu? Garuu kunoo,

qalamni sobaa kan barreessitootaa sobee barreesseera. **9** Namoonni ogeeyyiin ni qaaneffamu; isaan na’ani kiyoodhaan ni qabamu; isaan erga dubbi Waaqayyo tuffatanii, ogummaa akkamii qabu ree? **10** Kanaafuu ani niitota isaanii namoota biraatiif, lafa qotiisa isaanii immoo mo’attootaaf nan kenna. Xinnaadhaa hamma guddaatti hundi isaanii iyyuu bu’aa argachuuf gaggabu; raajonnii fi luboonnis akkasuma hundi isaanii nama gowwoomsu. **11** Isaan madaa saba kootii, akkuma waan xinnaa tokkotti ilaalanii wal’aanu. Utuu nagaan hin jiraatinis “Nagaa, nagaa” jedhu. **12** Isaan amala isaanii jibbisiisaa sanatti ni qaana’uu? Lakkii, isaan qaanii tokko iyyuu hin qaban; qaana’uun maal akka ta’e iyyuu hin beekan. Kanaafuu isaan warra kufan wajjin ni kufu; yeroo adabamanitti gad gatamu jedha Waaqayyo. **13** “Ani guutumaan guutuutti isaan nan balleessa; jedha Waaqayyo. Wayinii irratti iji hin argamu. Iji harbuu muka harbuu irratti hin argamu. Baalli isaanis ni collaga. Wanni ani isaanif kenne isaan irraa ni fudhatama.” **14** Nu maaliif as teenya? Walitti qabamaa! Kottaa gara magaalaawwan dallaa jabaa qabaniitti baqannee achitti haa dhunnu! Waan nu cubbuu isatti hojenneef Waaqayyo Waaqni keenya badiisatti dabarsee nu kenneeraatii; akka dhugnuufis bishaan summaa’aa nuu kenneera. **15** Nu nagaa abdanne; garuu wanni gaariin tokko iyyuu hin dhufne; nu yeroo fayyinaa abdanne; garuu goolii qofatu ture. **16** Daan keessaa korrisuu fardeen diinaatu dhaga’ama; guutuun biyyattii himimsuu korommii fardeen isaaniitiin hollatti. Isaan biyyattii fi waan ishee keessa jiru hunda, magaalaa fi warra ishee keessa jiraatan hunda, balleessuuf dhufaniiru. **17** “Ani kunoo bofa hadhaa qabu, buutii falfalli dawweessuu hin dandeenye isinitti nan erga; isaanis isin iddu” jedha Waaqayyo. **18** Yaa isa gadda keessatti na Jajjabeessitu, onneen koo na keessatti gaggabdeerti. **19** Kunoo, iyyi saba kootii biyya fagoodhaa ni dhaga’ama: “Waaqayyo Xiyoon keessa hin jiruu? Mootiin ishee achi hin jiruu?” “Isaan maaliif fakkiiwwan isaaniitiin, waaqota isaanii tolfamoo biyya ormaatiin dheekkamsaaf na kakaasuu?” **20** “Yeroon itti midhaan galfamu darbeera; bonnis hobba’eera; nu garuu hin fayyine.” **21** Sabni koo waan miidhameef anis miidhameera; Ani nan boo’e; sodaan guddaanis na qabate. **22** Qorichi dibatan Gil’aad keessa hin jiruu? Abbaan qorichaa tokko

iyuu achi hin jiruu? Yoos madaan intala saba kootii maaliif hin fayyu ree?

9 Akka ani halkanii guyyaa, saba koo dhume sanaaf boo'uuf, maaloo utuu mataan koo madda bishaanii iji koo immoo burqaa imimmaanii ta'e! **2** Ani akkan saba koo dhiisee bira fagaadhuuf, maaloo utuu gammoojiji keessa lafa bultii kara deemtotaa qabaadhee! Hundi isaanii sagaagaltoota, tuuta saba hin amanamne tokkoo ti. **3** "Isaan soba darbachuuf arraba isaanii akka xiyyaatti qopheeffatu; isaan biyyattii keessatti dhugaadhaan hin mo'anne. Isaan cubbuu irratti cubbuu dabalu; anaanis hin beekan" jedha Waaqayyo. **4** "Michoota keessan irraa of eegaa; obboleessa hin amaninaa. Obboleessi hundi gowwoomsituu dha, michuun hundis maqa balleessituudhaati. **5** Michuun michuu gowwoomsa; namni tokko iyyuu dhugaa hin dubbatu. Isaan arraba isaanii soba barsiifataniiru; cubbuu hojjechuudhaanis of dadhabsiisaniiru. **6** Ati gidduu gowwoomsitootaa jiraatta; isaan gowwoomsaa isaanii keessatti na beekuu didan" jedha Waaqayyo. **7** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Kunoo, ani sababii cubbuu saba kootiif baqseen isaan qora; ani sababii intala saba kootiitiif maal gochuun danda'a? **8** Arrabni isaanii xiyya nama galaafatuu dha; inni gowwoomsaa dubbata. Tokkoon tokkoon namaa olлаa isaatti afaan isaatiin nagaa dubbata; garaa issa keessa garuu kiyyoo kaa'aaf. **9** Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree?" jedha Waaqayyo. "Ani mataan koo saba akka saba kanaa, haaloo hin ba'uu ree?" **10** Ani tulluuwwaniif gadodee nan boo'a; lafa dheedaa gammoojijiitifis faarsee nan boo'a. Sababii isaan onanii hafaniif namni tokko iyyuu achiin hin darbu; mar'achuu looniis hin dhaga'amu. Simbirroonni samii achii baqatanii; bineenonnis godaananiiru. **11** "Ani Yerusaalemin tuulla waan diigameetii fi boolla waangoo nan godha; akka namni tokko iyyuu achi jiraachuu hin dandeenyeef magaalaawwan Yihuudaa nan onsa." **12** Ogeessi waan kana hubachuu danda'u eenyu? Namni Waaqayyoon qajeelfamee waan kana ibsuu danda'u eenyu? Biyyattiin maaliif akkuma gammoojiji namni tokko iyyuu keessa darbuu hin dandeenye tokkootti diigamtee onte? **13** Waaqayyo akkana jedhe; "Kun sababii isaan seera koo kan ani fuula isaanii dura kaa'e sana dhiisaniifii dha; isaan anaaf hin ajajamne yookaan seera koo duukaa hin buune. **14** Qooda kanaa

mata jabinaan fedhii garaa isaanii duukaa bu'an; akkuma abbootiin isaanii isaan barsiisanittis Ba'aal duukaa bu'an." **15** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Kunoo, ani akka sabni kun nyaata hadhaa'aa nyaatuu fi akka inni bishaan summaa'aa dhugu nan godha. **16** Ani saboota isaan yookaan abbootiin isaanii hin beekin keessa isaan nan bittinneessa; ani hamman lafa irraa isaan barbadeessuttis goraadeedhaan isaan nan ari'a." **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Mee qalbeefadhaa! Akka dubartoonni nama boossisan dhufaniif waamaa; isaan keessaa warra ogummaadhaan caalanitti nama ergaa waamsisaa. **18** Isaan dafanii dhufanii hamma iji keenya imimmaan yaasee bishaanis baallee ija keenya keessaa burquutti iyyanii nuuf haa boo'an. **19** Sagaleen boo'ichaa kan, 'Nu hammam badneerra! Qaaniin keenyas hammam guddaa dha! Sababii manneen keenya diigamaniif nu biyya keenya keessaa ba'uu qabna' jedhu tokko Xiyoon keessaa ni dhaga'ama." **20** Yaa dubartoota, egaa dubbi Waaqayyo dhaga'aa; dubbi afaan isaatiib a'uuf gurra keessan banadhaa. Akka itti boo'an intallan keessan barsiisaa; faaruus wal barsiisaa. **21** Duuti foddaa keenyaan ol lixeera; da'annoowwan keenyas seeneera; innis daandiiwwan irraa ijoollee oobdiwwan sabaa irraa dargagoota balleesseera. **22** Ati akkana jedhi: "Waaqayyo akkana jedha: "Reeffi namootaa akkuma kosii diidatti gatamee, akkuma bissii midhaanii kan nama haamuu duubaan hafee nama walitti qabu dhabeetti ciciisa." **23** Waaqayyo akkana jedha: "Ogeessi, ogummaa isaatiin hin boonin; yookaan namni jabaan, jabina isaatiin hin boonin yookaan sooressi, sooroma isaatiin hin boonin; **24** namni boonu garuu, akka ani Waaqayyo garaa namaaf laafu, kan lafa irratti murtii qajeelaa fi qajeelummaa hoijetu ta'e hubatee na beekuu isaatiin haa boonu; ani waan kanatti nan gammadaatii," jedha Waaqayyo. **25** Waaqayyo akkana jedha; "Barri ani itti warra foon isaanii qofaan dhagna qabaman hunda adabu ni dhufa; isaanis: **26** Gibxi, Yihuudaa, Edoom, Amoon, Mo'aabii fi warra gammoojiji keessa iddo fagoo jiraatan hunda. Saboonni kunneen hundi dhugumaan dhagna hin qabamne; garaan mana Israa'el hundaa iyyuu dhagna hin qabamne."

10 Yaa mana Israa'el, waan Waaqayyo isiniin jedhu dhaga'aa. **2** Waaqayyo akkana jedha: "Isin

karaa saboota ormaa hin baratinaa; saboonni ormaa isaan sodaatan iyuu isin mallattoowwan samii hin sodaatinaa. **3** Barteen uummatootaa faayidaa hin qabu; isaan bosona keessaa muka muru; ogeessi hojii harkaa immoo qottoodhaan bifa itti baasa. **4** Isaanis meetii fi warqeendhaan miidhagsu; akka inni hin sochooneef burruusaa fi mismaaraan walitti qabsiisu. **5** Waaqonni isaanii tolfamoon akkuma fakkeettii ittiin waa sodaachisan kan lafa qotiisa buqee keessaa sana dubbachuu hin danda'an; isaan waan deemuu hin dandeenyeef baatamuu qabu. Sababii isaan nama miidhuu yookaan waan gaarii tokko iyuu hojjechuu hin dandeenyeef isaan hin sodaatinaa." **6** Yaa Waaqayyo kan akka keetii tokko iyuu hin jiru; ati guddaa dha; maqaan kees humna guddaa qaba. **7** Yaa mootii sabootaa eenyutu si hin sodaanne? Kun siif ni malaatii. Ogeeyyi sabootaa hunda keessaa, mootummoota isaanii hunda keessaa kan akka keetii tokko iyuu hin jiru. **8** Isaan hundinuu qalbii hin qaban; gowwootas; isaan waaqota tolfamoo mukkeenii kanneen faayidaa hin qabneen qajeelfamu. **9** Meetiin tumame Tarshiishii, warqeentimmoo Uufaazii fidama. Wanni ogeessi hojii mukaatii fi tumtuun warqee hojjetan, wanni hojjetoota ogummaa qabaniin hojjetaman hundi halluu cuqliisaa fi diimaa dhiilgee uffifamaniiru. **10** Waaqayyo garuu Waaqa dhugaa ti; inni Waaqa jiraataa, Mootii bara baraa ti. Yeroo inni dheekkamutti lafti ni hollatti; saboonnis dheekkamsa isaa dura dhaabachuu hin danda'an. **11** "Isin waan kana isaanitti himaa; 'Waaqonni samii fi lafa hin uumin kunneen lafa irraa fi samii jalaa ni barbadaa'u'." **12** Waaqni garuu humna isatiin lafa uume; ogummaa isatiin addunyaa hundeesse; hubannaa isatiiniis samiiwwan diriirse. **13** Yommuu inni qaqaawweessa'utti bishaanoni samii ni huursu; inni akka duumessoonni daarii lafatiit ol ka'an ni godha. Inni bokkaa wajjin balaqqee ni erga; mankuusaalee isaa keessaa immoo bubbee ni fida. **14** Tokkoon tokkoon namaa gowwaa fi kan beekumsa hin qabnee dha; tokkoon tokkoon tumtuu warqee waaqota tolfamoo isatiin qaaneffama. Fakkiwwan inni tolchu kan sobaa ti; isaan hafuu baafatan of keessaa hin qaban. **15** Isaan faayidaa hin qaban; meeshaa qoosaa ti. Yeroo adabbiin isaanii ga'utti ni badu. **16** Inni Qooda Yaaqoob ta'e sun garuu akka warra kanaa miti; inni Uumaa waan hundumaa ti, Israa'el immoo gosa dhaala isaa ti; maqaan isaa

Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u dha. **17** Ati kan marfamtee jirtu, biyyattii keessaa ba'uuf qabeenya kee walitti qabadhu. **18** Waaqayyoakkana jedhaati; “Kunoo, ani amma warra biyyattii keessa jiraatan furguggisee nan baasa; akka isaan dhiphataliifis rakkina isaanitti nan fida.” **19** Waan ani miidhameef anaaf wayyoo! Madaan koo kan hin fayyinee dhal! Ta’us ani ofii kootiin, “Kun dhukkuba koo ti; anis isa obsuun qaba” nan jedhe. **20** Dunkaanni koo diigameera; funyoon isaa hundis cicciterea. Ilmaan koo na dhiisani sokkaniiru; isaan hin jiran; namni dunkaana naa dhaabu, yookaan golgaa naa hidhu tokko iyuu hin jiru. **21** Tiksoonni qalbii hin qaban; Waaqayyonis hin barbaaddatan; kanaafuu isaan hin milkaa’an; bushaayeen isaanii hundinuuus bittinnaa’aniiru. **22** Kunoo, oduun, raafamni guddaan tokko biyya kaabaati dhufaa jira! Innis magaalaawwan Yihuudaa onsee iddoa waangoonni jiraatan godha. **23** Yaa Waaqayyo, ani akka jireenyi namaan kan mataa isaa hin ta'in nan beeka; namni adeemsa isaa ofumaan qajeelfachuu danda'u hin jiru. **24** Yaa Waaqayyo dheekkamsa keetiin utuu hin ta'in, murtii qajeelaadhaan na sirreessi; yoo kanaa achii ati na balleessitaati. **25** Saboota si hin beeknetti uummata maqaa kee hin waammannetti dheekkamsa kee dhangalaasi. Isaan Yaaqoobin nyaataniiruutii; guutumaan guutuuttiis isanyaataniii; iddoa jirenyaa isaa illee barbadeessaniiru.

11 Dubbiin Waaqayyo bira a gara Ermiyaas dhufe isa kanaa dha: **2** “Dubbii kakuu kanaa dhaga’atii saba Yihuudaattii fi namoota Yerusaalem keessa jiraatanitti himaa. **3** Waaqayyo Waaqni Israa’elakkana jedha, jedhiittii isaanitti himi; ‘Namni dubbii kakuu kanaatiif hin ajajamne haa abaaramu. **4** Dubbiin kunis dubbii ani yeroon biyya Gibxi jechuunis boolla ibiddaa kan itti sibila baqsan keessaa isaan baasetti abbootii keessan ajajee dha.’ Anis akkanan jedhee, ‘Naa ajajamaatii waan ani isin ajaju hunda hojjedhaa; yoos isin saba koo taatu. Anis Waaqa keessan nan ta’aa. **5** Ergasiis ani kakuu akka biyya aannanii fi dammii keessaa yaa’u usaaniif kenuuf abbootii keessaniif kakadhe sana fiixaan nan baasa;’ biyyi sunis biyya isin har’ a dhaaltanii jirtanii dha.” Anis “Ameen, Yaa Waaqayyo” nan jedhe. **6** Waaqayyoakkana naan jedhe; “Dubbii kana hunda magaalaawwan Yihuudaa keessattii fi daandiiwwan Yerusaalem irrattiakkana jedhii labsi; ‘Dubbii kakuu kanaa hunda dhaga’atii duukaa bu’aa.

7 Ani gaafan abbootii keessan biyya Gibxiitii baasee jalqabee hamma har'aatti, "Naa ajajamaa" jedhee ammumaa amma isaan akekkachiisaan ture. 8 Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne; qooda kanaa isaan mata jabina garaa isaanii hamaa sanaa faana bu'an. Kanaafuu ani abaarsa kakuu ani akka isaan duukaa bu'aniif isaan ajajee isaan garuu eeguu didan sanaa hunda isaanittan fide." 9 Ammas Waaqayyo akkana naan jedhe; "Saba Yihuudaatii fi uummata Yerusaalem jiraatu giddutti fincila tokkotu argame. 10 Isaan gara cubbuu abbootii isaanii kanneen dubbii koo dhaga'uu didan sanaatti deebi'aniiru. Waaqota biraaj tajaajiluudhaaf jedhaniis isaan faana bu'aniiru. Manni Israa'elii fi manni Yihuudaa kakuu ani abbootii isaanii wajjin kakadhe sana cabsaniiru. 11 Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha; 'Ani balaa jarri jalaa ba'uu hin dandeenye tokko isaanitti nan fida. Yoo isaan natti iyyatan iyyuu ani isaan hin dhaga'u. 12 Magalaawwan Yihuudaatii fi namoonni Yerusaalem dhaqanii waaqota duraanixaana aarsaniiif sanatti iyyatan; waaqonni sun garuu yeroo rakkinni isaanitti dhufutti isaan gargaaruu hin danda'an. 13 Yaa Yihuudaa atiakkuma magaalaawwan baay'ee qabdu sana waaqota baay'ee qabda; iddoowwan aarsaa kanneen isin Ba'aal waaqa qaanessaa sanaaf qopheessitanis akkuma daandiiwan Yerusaalem baay'atan.' 14 "Sababii ani yeroo isaan rakkina isaanii keessatti na waammatanitti isaan hin dhageenyef ati saba kanaaf hin kadhatin; waammata yookaan iyyata tokko illee hin dhi'eessiniif. 15 "Michuun koo namoota hedduu wajjin hojii hamaa hojjechaa mana qulqullummaa koo keessaa maal qabdi? Foon qulqulleeffamee addaan baafamee adabbii kee sirraa deebisuu ni danda'aa? Gaafa waan hamaa hojjettu, ati ni gammaddaatii." 16 Waaqayyo duraan, Muka ejersaa lalisaa midhagaa ija qabu siin jedhee ture. Amma garuu huursaa bubbee jabaatiin ibidda itti qabsiisa; dameewwan isaas ni caccabsamu. 17 Sababii manni Israa'elii fi manni Yihuudaa waan hamaa hojjetanii, Ba'aaliifixaana aarsuudhaan dheekkamsaaf na kakaasaniiif Waaqayyo Waan Hunda Danda'u inni si dhaabe sun badiisa sitti labseera. 18 Sababii Waaqayyo mala isaanii naaf ibseef ani waan sanaan beeke; inni yeroo sanatti waan isaan hojjechaa jiran natti argisiiseeraatii. 19 Anis akkuma xobbaallaa hoolaa isa garraamii kan gara qalmaatti oofamu

tokkoon ture; ani akka isaan, "Kottaa muka sanaa fi ija isaa haa barbadeessinuu; akka maqaan isaa si'achi hin yaadatamneef, kottaa biyya jiraattotaa keessaa isa balleessinaa" jechuudhaan natti malatan ani hin hubannen ture. 20 Garuu yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, kan murtii qajeelaa kennitu, kan garaa fi yaada namaa qortu, ani dhimma koo sitti kennadheeraatii ati akka haaloo isaanitti baatu na argisiisi. 21 "Kanaafuu Waaqayyo akkana jedhee waa'ee namoota Anaatoot warra, 'Ati maqaa Waaqayyootiin raajii hin dubbatin yoo kanaa achii harka keenyatti duuta' jechuudhaan si ajjeesuu barbaadan sanaa dubbata. 22 Kanaafuu Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: 'Ani jara nan adaba. Dargaggoonni isaanii goraadeedhaan, ilmaan isaaniiif fi intallan isaanii immoo beelaan ni dhumu. 23 Sababii ani bara isaan itti adabaman keessa namoota Anaatootiit balaa fiduuf isaan hambaa tokko iyyuu hin qabaatan."

12 Yaa Waaqayyo yommuu ani iyyata koo fuula kee duratti dhi'eeffadhattu ati yeroo hunda qajeelaa dha. Ta'u iyyuu ani waa'ee qajeelummaa keetii nan dubbadha; karaan jal'ootaa maaliif milkaa'a? Warri hin amanamne hundi maaliif nagaan jiraatu? 2 Ati isaan dhaabde; isaanis hidda gad fageeffataniiru; ni guddatu; ijas ni naqatu. Ati yeroo hunda afaan isaaniiif hin buutu; garaa isaanii irraa garuu fagoo jirta. 3 Ta'u yaa Waaqayyo ati na beekta; na ilaaltees yaada ani siif qabu ni qorta. Akka hoolaa qalamuuif deemuutti harkisii isaan geessil Guyyaa qalmaatiifis kophaatti isaan baasi! 4 Biyyattiin hamma yoomiitti boossee margi dirree hundis goga? Sababii hammina warra biyyattii keessa jiraataniitii fi sababii namoonni, "Inni waan nurra ga'aa jiru hin argu" jedhaniif horii fi simbirroonni dhumanii. 5 "Ati namoota lafoo wajjin fiigdee erga isaan si dadhabsiisanii, fardeen wajjin akkamitti dorgomuu dandeessa ree? Ati biyya nagaa keessatti erga gufatte, bosona Yordaanos keessatti akkam taata ree? 6 Obboloonni kee, maatiin abbaa keetii, isaan iyyuu si gananiiru; isaan sagalee ol fudhatanii sitti iyyu. Yoo isaan afaan nagaa sitti dubbatan iyyuu, ati isaan hin amanin. 7 "Ani mana koo dhiiseera; handhuuraa koos gateera; ani ishee garaan koo jaallatu sana harka diinota isheetti dabarsee kenneera. 8 Handhuuraan koo akkuma leenca bosonaa natti taateerti. Isheen natti aadde; kanaafuu ani ishee

jibbeera. 9 Handhuuraan koo akka allaattii burree kan allaattiiwwan biraa marsanii miidhan tokkoo natti hin taanee? Dhaqaatii bineensota bosonaa hunda walitti qabaa; akka ishee nyaataniifis isaan fidaa. 10 Tiksoonni hedduun iddoo dhaabaa wayinii kootii ni balleessu; qooda koos ni dhidhiitu; qooda natti tolus ni onsu. 11 Isaan isa onsu; inni onee gara kootti iyya; namni dhimma isaa qabus waan hin jirreef lafti guutuun onee hafa. 12 Lafa ol ka'aa qullaa gammoojii keessaa hunda irra balleessitoonni ni raam'isu; goraadeen Waaqayyoo // mogcaa biyyattii tokko irraa hamma mogcaa kaaniitti ni fixatii; namni tokko iyyuu hin hafu. 13 Isaan qamadii facaasu garuu qoraatii haammatu; ni dhama'u garuu homaa hin argatan. Sababii dheekkamsa Waaqayyoo isa cimaa sanaatiif midhaan galfatanitti ni qaana'u." 14 Waaqayyoakkana jedha; "Ani olloota koo hamoo kanneen handhuuraa ani saba koo Israa'eliif kenne qabatan hunda biyya isaanii keessaa nan buqqisa; mana Yihuudaas isaan gidduudhaa nan buqqisa. 15 Ani ergan isaan buqqisee booddee deebi'ee na'eefii tokkoo tokkoo isaanii gara handhuuraa isaanii fi gara biyya ofii isaanii fi nan deebisa. 16 Yoo isaan haala jirenya saba koo akka gaarii baratanii akkuma duraan saba koo Ba'aaliin kakachuu barsiisan sana, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa' jechuudhaan maqaa kootiin kakatan, isaan saba koo gidduutti ni hundeffamu. 17 Garuu yoo sabni kam iyyuu naa ajajamuu dide, ani guutumaan guutuutti isa nan buqqisa; nan balleessas" jedha Waaqayyo.

13 Waaqayyoakkana naan jedhe: "Dhaqitii sabbata quncee talbaa irraa hoijetame bitadhuu mudhii keetti hidhadhu; garuu bishaan hin tuqsiisin." 2 Kanaafuu ani akkuma Waaqayyo na ajajetti sabbata bitadhee mudhii kootti nan hidhadhe. 3 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee yeroo lammaffaa gara koo dhufe: 4 "Sabbata bitattee mudhiitti hidhatte sana fuudhiitii gara Laga Efraaxiis dhaqi; sabbata sanas baqaqaa kattaa keessa dhoksi." 5 Kanaafuu ani akkuma Waaqayyo na ajajetti dhaqee sabbata sana Laga Efraaxiis bira nan dhokse. 6 Bultii hedduu booddee Waaqayyo, "Amma gara Efraaxiis dhaqitii sabbata ani akka ati achitti dhoksitu si ajaje sana fudhadhu" naan jedhe. 7 Kanaafuu ani gara Efraaxiis dhaqee sabbata sana iddoon itti dhoksee ture sanaa qotee baasee nan fudhadhe; sabbanni sun garuu yeroo

sanatti ciccitee guutumaan guutuutti horoomaa ba'ee ture. 8 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; 9 "Waaqayyoakkana jedha; 'Ani haaluma wal fakkaatuun of tuulummaa Yihuudaatii fi of tuulummaa Yerusaalem guddaa sana nan balleessa. 10 Sabni hamaan dubbii koo dhaga'uudidee mata jabina garaa isaa duukaa bu'ee waaqota biraatajaajiluu fi waqqeffachuuf isaan faana bu'e kun akkuma sabbata kanaa ni ta'a; guutumaan guutuutti horoomaa ba'a. 11 Akkuma sabbanni tokko mudhii namaatti hidhamu sana anis akka isaan saba, maqaa, galataa fi ulfina naa ta'aniif guutummaa mana Israa'eliif fi guutummaa mana Yihuudaa ofitti maxxanseen ture. Isaan garuu na hin dhaggeeffanne' jedha Waaqayyo. 12 "Atiakkanaisaaniin jedhi: 'Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: qalqalloon daadhii wayinii hundi daadhii wayiniitiin guutamuu qaba.' Yoo isaan, 'Nu akka qalqalloon daadhii wayinii hundi daadhii wayiniitiin guutamuu qabu hin beeknuu?' siin jedhan, 13 atiakkana jedhiin; 'Waaqayyoakkana jedha: Ani namoota biyya kana keessa jiraatan hunda, mootota teessoo Daawit irra taa'an, luboota, raaajotaa fi warra Yerusaalem keessa jiraatan hunda machiidhaan nan guuta. 14 Ani tokkoo tokkoo isaanii walittin buusa; abbootii fi ilmaanis akkasuma walitti nan buusa, jedha Waaqayyo. Ani isaan nan balleessa malee isaanii hin na'u yookaan isaanii hin araaramu yookaan garaa hin laafuuuf.'" 15 Dhaga'a; qalbeeffadhaas; of hin tuulinaa; Waaqayyo dubbateeraatii. 16 Utuu inni dukkana hin fidin, utuu miilli keessan tulluu dukkanaa'aa jiru irratti hin gufatin Waaqayyo Waaqayyo keessaniif ulfina kenna. Isin ifa abdattu; inni garuu ifa sana dimimmisatti deebisee dukkana duudaatti geedara. 17 Yoo isin dhaga'u baattan garuu, sababii of tuulummaa keessaniitif lubbuun koo dhoksaatti ni boossi; sababii bushaayeen Waaqayyoo boojuun fuudhamaniif iji koo akka malee boossee imimmaan ishee keessaa ni rooba. 18 Mootichaatiin, "Teessoo keessan irraa bu'a; gonfoon keessan ulfina qabeessi sun mataa keessan irraa ni bu'atii" jedhi. 19 Magalaawwan Negeeb ni cufamu; namni isaan banu tokko iyyuu hin jiru. Yihuudaan hundi ni booji'amtii; guutumaan guutuutti biyyaa fudhatamti. 20 Ija keessan ol fudhadhaatii warra gama kaabaatii dhufaa jiran ilaala. Bushaayeen imaanaa sitti kennaman, hoolonni ati ittiin boonte sun eessa

jiru? 21 Yommuu Waaqayyo warra ati akka isaan michoota siif ta'aniif leenjifte sana sIRRatti muudutti ati maal jetta? Akkuma dubartii ciniinsifattu tokkoo dhiphinni si hin qabuu? 22 Yoo ati, "Wanni kun maaliif natti dhufe?" jettee of gaafatte wanni wandaboon kee sirraa mulqamee dhagni kee salphifameef sababii cubbuu kee baay'ee sanaatiif. 23 Namni Itoophiyaa tokko bifa isaa yookaan qeerransi buburrina isaa geeddaruu ni danda'aa? Isin warri hammina hojjechuu barattanis waan gaarii hojjechuu hin dandeessan. 24 "Akkuma bubbleen gammoojii habaqii bittinneessu sana anis isin nan bittinneessa. 25 Sababii ati na irraanfattee waaqota sobaa amanatteef, kun ixaa kee, qooda ani siif safaree dha" jedha Waaqayyo. 26 "Akka qaaniin kee mul'atuuf ani wandaboo kee fuula keetti ol nan soqola. 27 Ejjummaa fi himimsuun kee, sagaagalummaan kee kan qaanii hin qabne sunis ni mul'ata! Ani hojii kee jibbiisaa sana gaarran irraa fi bakkee keessatti argeera. Yaa Yerusaalem, siif wayyoo! Ati hamma yoomiitti xurooftee hafta?"

14 Dubbiin Waaqayyoo waa'ee hongee akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 2 "Yihuudaan ni boossi; magaalaawwan ishees gad deebi'aa jiru; isaan biyyattiidhaaf ni wawwaatu; iyyi tokkos Yerusaalemii dhaga'amaa jira. 3 Namoonni gurguddoonni hojjettoota isaanii bishaan waraabuuf ergatu; isaanis gara boolla bishaanii dhaqu; garuu bishaan hin argatan. Isaan okkotee isaanii duwwaa qabatanii deebi'u; isaan qaana'anii abdii kutatanii mataa isaanii haguuggatu. 4 Sababii biyyattii keessaa bokkaan dhabameef lafti ni babbaqaqx; qonnaan bultoonnis abdii kutatanii mataa isaanii haguuggatu. 5 Sababii margi hin jirreef, borofni bakkee iyyuu ilmoo ishee kan reefuu dhalatte gattee deemti. 6 Harroonni diidaa lafa ol ka'aa qullaa irra ijaajjanii akkuma waangotaa arganu; sababii waan dheedan dhabaniif jii isaanii waa arguu dadhabee." 7 Yaa Waaqayyo, cubbuun keenya nutti dhugaa ba'u iyyuu ati maqaa keetif jedhiitti waa nuu godhi. Duubatti deebi'uun keenya baay'ateera; nu cubbuu sitti hojjenneerra. 8 Yaa abdii Israa'el, Fayyisaa ishee kan yeroo rakkinaa, ati maaliif akkuma kara deemtuu halkan tokko qofa bultuu biyyattii keessatti akkuma keessummaa taata? 9 Ati maaliif akka nama waan godhu wallaale tokkoo, akkuma loltuu nama oolchuu hin dandeenye tokkoo taata? Yaa Waaqayyo, ati nu gidduu jirta; nu maqaa keetiiin

waamamna; ati nu hin gatin. 10 Waaqayyo waa'ee saba kanaa akkana jedha: "Isaan jooru jaallat; miilla isaanii hin ittifatan. Kanaafuu Waaqayyo isaanitti hin gammadu; inni amma hammina isaanii ni yaadata; cubbuu isaanitiifis isaan adaba." 11 Waaqayyo akkana naan jedhe; "Akka sabni kun nagaan jiraatu na hin kadhatin. 12 Yoo isaan sooman iyyuu ani iyya isaanii hin dhaga'u; yoo isaan aarsaa gubamuu fi aarsaa midhaanii dhi'eessan iyyuu ani hin fudhadhu. Qooda kanaa ani goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan isaan nan balleessa." 13 Ani garuu akkana nan jedhe; "Wayyoo yaa Waaqayyo Gooftaa, raajonni saba kanaan, 'Isin goraadee hin argitan yookaan hin beeloftan. Ani dhugumaan nagaa dhuma hin qabne iddo kanatti isiniif nan kenna' jedhu." 14 Amma illee Waaqayyo akkana naan jedhe; "Raajonni sun maqaa kootiin soba raju. Ani isaan hin ergine yookaan isaan hin muudne yookaan isaanitti hin dubbanne. Isaan mul'ataa fi raajii sobaa, waaqa tolfamaa waaqeffachuu fi waan ofuma isaanitiif yaadan isinitti himu. 15 Kanaafuu Waaqayyo waa'ee raajota maqaa isatiin raajan sanaa akkana jedha: ani isaan hin ergine; isaan garuu, 'Goraadeen yookaan beelli tokko iyyuu biyya kana hin tuqu' jedhu. Raajonni sun iyyuu goraadee fi beelaan dhumu. 16 Namoonni isaan raajii dubbataniif sunis beelaa fi goraadeedhaan daandiiwwan Yerusaalem irratti harcaafamu. Namni isaan yookaan niitota isaanii, ilmaan isaanii yookaan intallan isaanii awwaalu tokko iyyuu hin jiru. Ani badiisa isaanifi malu isaanitti nan dhangalaasaati. 17 "Akka jedhii dubbii kana isaanitti dubbadhu: "'Iji koo halkanii fi guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaan haa lolaasu; intalli, Durbi Qulqullittiin saba kootii akka malee madooftee dha'icha hamaadhaan dha'amte. 18 Ani yoon baadiyyaa dhaqe, warra goraadeedhaan dhuman nan arga; yoon magaalaa seene immoo, warra beelaan dhuman nan arga. Raajonni fi luboonni biyya hin beekne keessa jooru.'" 19 Ati Yihuudaa guutumaan guutuutti gatteertaa? Xiyooniis ni tuffataa? Ati maaliif akka nu fayyuu hin dandeenyeef nu miita? Nu nagaa abdanne; garuu wanni gaariin tokko iyyuu hin dhufne; nu yeroo fayyinnaa abdanne; garuu raafama qofatu jira. 20 Yaa Waaqayyo, nu hammina keenyaa fi yakka abbootii keenyaa ni beekna; nu dhugumaan cubbuu sitti hojjenneerra. 21 Ati maqaa keetif jedhiitti nu hin tuffatin; teessoo kee ulfina qabeessa sanas hin

qaanessin. Kakuu nu wajjin galte sana yaadadhu; isas hin cabsin. **22** Waaqota Namoota Ormaa kanneen faayidaa hin qabne sana keessa tokko iyyuu bokkaa ni roobsaa? Samiiwwan mataan isaanii iyyuu tiifuu gad erguu? Yaa Waaqayyo Waaqni keenya suma mitii? Kanaafuu abdiin keenya suma; situ waan kana hunda hojjetaati.

15 Waaqayyo akkana naan jedhe; “Yoo Musee fi

Saamu’eel fuula koo dura dhaabatan iyyuu garaan koo gara saba kanaatti hin deebi’u. Fuula koo duraa isaan ari’i! Isaan haa deeman! **2** Yoo isaan, ‘Eessa dhaqna?’ jedhanii si gaafatan immoo akkana jedhii isaanitti himi; ‘Waaqayyo akkana jedha: “Namni du’af ramadame gara du’aa, namni goraadeedhaaf ramadame gara goraadee, namni beelaaf ramadame gara beelaa, namni boojuudhaaf ramadame immoo gara boojuu dhaqa.’ **3** “Ani waan isaan balleessu gosa afur isaanitti nan erga” jedha Waaqayyo. “Akka isaan ajjeesuuuf goraadee, akka isaan harkisaniif saroota, akka isaan nyaatanii fixaniif immoo allaattiwwan samiitii fi bineensota lafaa isaanitti nan erga. **4** Ani sababii Minaaseen ilmi Hisqiyaas mootichi Yihuudaa Yerusaalem keessatti hojjete waan sanaatiif fuula mootummoota lafa irraa hunda duratti jibbamtoota isaan nan godha. **5** “Yaa Yerusaalem, eenyetu garaa siif laafa? Eenyetu siif boo’? Eenyetu si dubbisuuf sitti gora? **6** Ati na dhiifteerta; ittuma fuftees duubattii deebi’aa jirta” jedha Waaqayyo. “Kanaafuu ani harka koo sitti hiixadhee sin balleessa; ani si’achi siif na’uu hin danda’u. **7** Ani karrawwan magaalaan biyyattii duratti, qorbiidhaan qilleensatti isaan nan kenna. Ani saba kootti gaddaa fi badiisa nan fida; isaan karaa isaanii irraa hin deebineetii. **8** Ani haadhota hiyyeessaa isaanii cirracha galaanaa caalaa nan baay’isa. Ani haadhota dargaggoota isaanitii, guyyuma saafaadhaan waan isaan balleessu tokko nan fida; ani goolii fi naasuuakkuma tasaa isaanitti nan gadhiisa. **9** Haati ilmaan torbaa gaggabdee hafuura dhumaa baafatti. Aduun ishee guyyuma adiidhaan dhiiti; isheenis salphattee namaa gad taati. Ani hambaawwan isaanii fuula diinota isaanii duratti goraadeef dabarsee nan kenna” jedha Waaqayyo. **10** Wayyoo yaa haadha ko, kan ana nama biyyattii guutuu loluu fi falmu deesse? Ani hin liqeessine yookaan hin liqeeffanne; namni hundi garuu na abaara. **11** Waaqayyo akkana jedhe; “Ani dhugumaan

kaayyoo gaariidhaaf sin baraara; Ani dhugumaan yeroo rakkinaatti fi gidiraatti, akka diinonni kee si kadhatan nan godha. **12** “Namni kam iyyuu sibiila, sibiila kaabaa dhufe yookaan naasii cabsuu ni danda’aa? **13** “Sababii cubbuu kee hunda kan biyya kee guutuu keessa jiru sanaatiif ani badhaadhummaa keetii fi qabeenya kee toluma boojuuf nan kenna. **14** Sababii dheekkamsi koo ibidda ishee gubu qabsiisuuf, ani biyya ati hin beekne keessatti diinota keetiif sin garboomsa.” **15** Yaa Waaqayyo situ beeka; na yaadadhu; na tiks. Warra na ari’atan haaloo naaf ba’i. Ati obsa guddaa qabdaati na hin balleessin; akka ani siif jedhee tuffatamu beeki. **16** Dubbiin kee ni argame; anis nan nyaadhe; innis na gammachiise; gammachuu garaa kootis ta’e; yaa Waaqayyo, Gootfaa Waan Hunda Dandeessu, ani maqaa keetiin nan waamamaatii. **17** Ani gonkumaa tuuta fandalaltootaa wajjin hin teenye; gonkumaa isaan wajjin hin gammanne; sababii harki kee narra turee fi sababii ati aariidhaan na guutteef ani kophaa koo nan taa’e. **18** Rakkinni koo maaliif dhuma dhabe? Madaan koos maaliif fayyuu dide? Ati akka laga nama gowwoomsuu akka burqaa goguus natti taataa? **19** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: “Yoo ati qalbii jijiirratte, ani akka ati na tajaajiltuuf deebisee sin dhaaba; Ati yoo dubbi faayidaa hin qabne dhiiftee dubbii faayidaa qabu dubbatte afaan naaf taata. Sabni kun gara keetti haa deebi’uu malee ati gara isaanitii deebi’uu hin qabdu. **20** Ani saba kanaaf dallaa dhagaa, dallaa naasii kan jabeeffamee ijaarame sin taasisa; isaan si lolu; garuu si hin mo’atan; ani si baraaruu fi si baasuuf si wajjin jiraatii” jedha Waaqayyo. **21** “Ani harka namoota hamoo jalaa sin baasa; harka warra gara jabeeyyi jalaas sin fura.”

16 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara

ko dhufe: **2** “Ati iddo kanatti niitii fuutee ilmaan yookaan intallan hin dhalchin.” **3** Waaqayyo waa’ee ilmaanii fi intallan iddo kanatti dhalatanii, waa’ee dubartoota haadhota isaanii ta’aniitii fi waa’ee dhiirota abbootii isaanii ta’aniitii akkana jedhaatii: **4** “Isaan dhukkuba nama ajjeesuuun dhumu. Isaanakkuma kosii lafatti gatamee ta’u malee boo’icha hin argatan; hin awwaalamanis. Isaan goraadee fi beelaan dhumu. Reeffi isaaniiis allaattii samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata ta’aa.” **5** Waaqayyo akkana jedhaatii: “Ati mana boo’icha hin seenin yookaan dhaqxee hin boo’in yookaan isaan hin jajjabeessin; ani

eebba koo, jaalala kootii fi gara laafina koo saba kana irraa fudhadheeraatii” jedha Waaqayyo. 6 “Namni xinnaa fi guddaan biyya kana keessatti ni du'a. Isaan hin awwaalaman yookaan boo'icha hin argatan; namni tokko iyyuu isaaniif jedhee of hin murmuru yookaan mataa hin haaddatu. 7 Namni tokko iyyuu warra namni irraa du'e jajjabeessuuf jedhee nyaata hin geessuuf; yookaan namni tokko iyyuu nama abbaan yookaan haati jalaa duute jajjabeessuuf jedhee dhugaatii hin geessu. 8 “Mana cidhi jiru hin seenin; nyaachuu fi dhuguuf jettees isaan wajjin hin taa'in. 9 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaatii: Ani ija keessan durattii fi bara keessan keessa sagalee ililleetii fi gammachuu, sagalee misirritiitii fi misirrichaa iddoo kanaa nan balleessa.

10 “Yeroo ati waan kana hunda saba kanatti himtee isaan, ‘Waaqayyo maaliif badiisa guddaa akkanaa narratti labse? Nu maal balleessine? Waaqayyo Waaqa keenyattis cubbuu maalii hojjennee?’ jedhanii si gaafatanitti, 11 akkana isaaniin jedhi; ‘Kun sababii abbootiin keessan na dhiisanii waaqota kaan duukaa bu'anii isaan tajaajilani fi isaan waqaeffatanii’ jedha Waaqayyo; ‘isaan na dhiisan; seera koos hin eegne. 12 Isin garuu abbootii keessan iyyuu caalaa hammaattaniirtu. Kunoo tokkoon tokkoon keessan qooda anaaf ajajamuu mata jabina hammina garaa keessanii duukaa buutaniiirtuutii. 13 Kanaafuu ani biyya kana keessaa isin baasee, biyya isin yookaan abbootiin keessan hin beeknetti isin nan gata; isin ischitti halkanii guyyaa waaqota biraa tajaajiltu; ani isiniif hin na'uutii.’ 14 “Ta'us” jedha Waaqayyo, ‘barri itti namoonni si'achi, ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataa, isa biyya Gibxii Israa'eloota baase sanaa’ jedhanii hin kakanne ni dhufa, 15 isaan garuu, ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa biyya kaabaatii fi biyyoota itti isaan bittinneesee hunda keessaa baasee fide sanaa’ ni jedhu. Ani biyya abbootii isaaniitiif kenne sanatti isaan nan deebisaatii. 16 “Amma immoo ani akka isaan qurxummii qabdoota hedduu fidaniif namoota nan erga” jedha Waaqayyo; “isaanis jara ni qabu. Ergasii ani akka isaan adamsitoota hedduu fidaniif namoota nan erga; isaanis tulluu hundaa fi gaara hunda irra, baqaqaa kattaa hunda keessas jara ni adamsu. 17 Iji koo karaa isaanii hunda irra jira; isaanis na duraa hin dhokatan; cubbuun isaaniis ija koo duraa hin dhokfamu. 18 Sababii isaan fakkiiwwan isaanii

lubbuu dhabeeyyii faayidaa hin qabne sanaan biyya koo xureessanii, waaqota isaanii jibbiisoo sanaanis handhuuraa koo guutaniif ani gatii hamminaa fi lubbuu isaaniitiif malu harka lama nan baasaaf.” 19 Yaa Waaqayyo, jabina kootii fi da'anno ko, da'oo koo kan yeroo rakkinaa, ormoonni handaara lafaatii gara kee dhufaniiakkana jedhu, “Abbootiin keenya waaqota sobaa, waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne kanneen waan gaarii tokko illee isaaniif hin goone sana malee homaa hin dhaalle. 20 Namoonni ofii isaaniitiif waaqota ni tolfatuu? Eeyyee, garuu isaan waaqota miti!” 21 “Kanaafuu ani isaan nan barsiisa; yeroo kanatti ani humna koo fi jabina koo isaan nan barsiisa. Yoos isaan akka maqaan koo Waaqayyo ta'e ni beeku.

17 “Cubbuun Yihuudaa meeshaa sibiilaatiin qirixaameera; qara dhagaatiinis gabatee garaa isaanii irrattii fi gaanfa iddoa aarsaa isaanii irratti barreeffameera. 2 Ijoolleen isaanii iyyuu iddoowwan aarsaa isaaniitii fi siidaa Aasheeraa kanneen mukkeen lalisa cinaatii fi gaarran ol dheeroo irraa sana yaadatan. 3 Ani sababii cubbuu biyya kee guute sanaatiif tulluu koo kan biyya keessaa, qabeenya keetii fi badhaadhummaa kee hunda iddo ol ka'aa kee wajjin dabarsee boojuuf nan kenna. 4 Ati dogoggora mataa keettiitii dhaala ani siif kenne ni dhabda. Ani biyya ati hin beekne keessatti diinota keetif sin garboomsa; ati dheekkamsa koo qabsiifteertaati; innis bara baraan ni boba'a.” 5 Waaqayyo akkana jedha: “Namni nama amanatu, kan jabina foonii irree isaa godhatu, kan garaan isaa Waaqayyo irraa garagalu abaaramaa dha. 6 Inni akka daggala gammoojji keessaa ta'a; yeroo wanni gaariin dhufutti hin argu. Inni gammoojji keessaa iddo gogaa biyya soogiddaa kan namni tokko iyyuu hin jiraanne keessa jiraata. 7 “Namni Waaqayyoon amanatu, kan abdiin isaas isuma ta'e garuu eebbifamaa dha. 8 Inni akkuma muka qarqara bishaanii dhaabame, kan hidda isaa ededa lagaa irra yaafatuu ta'a. Yommuu ho'i dhufu hin sodaatu; baalli isaa yeroo hunda lalisa dha. Mukni sun bara hongee illee hin yaadda'u; ija naqachuus hin dhiisu.” 9 Garaan namaa waan hunda caalaa haxxee dha; garmalees hamaa dha. Eenyutu isa hubachuu danda'a? 10 “Ani Waaqayyo nama hundaaf akkuma amala isaatti, akkuma waan hojii isaatiif maluutti gatii isaaf kennuuf garaa isaa nan sakatta'a; qalbii isaas nan qora.” 11 Namni karaa

hin malleen badhaadhummaa walitti qabatu akkuma gogorrii hanqaaquu hin hanqaaqin hammattu ti. Walakkaa umurii isaatti badhaadhummaan sun isa dhiisee bada; dhuma irrattis gowwaa ta'uun isaa ni mirkaneeffama. 12 Teessoon ulfina qabeessi durumaa jalqabee ol ol jedhu sun, iddoq qulqullummaa keenyaa ti. 13 Yaa Waaqayyo, abdii Israa'el, warri si dhiisan hundi ni qaaneffamu. Warri sirraa garagalan biyyoo keessatti galmeeffamaniiru; isaan Waaqayyoon burqaan bishaan jireenyaa dhiisaniiruutii. 14 Yaa Waaqayyo na fayysi; anis nan fayyaa; na oolchi, anis nan oolfama; kan ani jajadhu sumaatii. 15 Isaan ittuma fufanii, "Dubbiin Waaqayyo eessa jira? Mee amma haa raawwamatamu!" naan jedhu. 16 Ani tiksee ta'ee si tajajiluu irraa duubatti hin deebine; ati akka ani guyyaa badiisaa hin hawwine ni beekta. Wanni afaan kootii ba'u fuuluma kee dura jira. 17 Ati na hin rifachiisin; guyyaa badiisaatti ati da'oo koo ti. 18 Warri na adamsan haa qaaneffaman; ana garuu qaanii irraa na oolchi; isaan haa rifatan; ana garuu rifaatii irraa na eegi. Guyyaa badiisaa isaanitti fidi; badiisa dachaatiin isaan balleessi. 19 Waaqayyo akkana naan jedhe: "Dhaqitii karra uummataa karaa mootonni Yihuudaa ittiin seenanii ba'an dura dhaabadhu; akkasumas karrawwan Yerusaalem kaan hunda dura dhaabadhu. 20 Akkanas isaaniin jedhi; 'Yaa mootota Yihuudaa, sabni Yihuudaa hundii fi namoonni Yerusaalem keessa jiraattan kanneen karra kanaan ol galtan hundi dubbii Waaqayyo dhaga'a. 21 Waaqayyo akkana jedha: Akka guyyaa Sanbataatiin ba'aa hin baanne yookaan karrawwan Yerusaalemiin ol hin galchine of eeggadhaa. 22 Akkuma ani abbootii keessan ajajetti guyyaa Sanbataa kabajaa malee guyyaa Sanbataatiin mana keessanii ba'aa gad hin baasinaa yookaan hojji kam iyyuu hin hojjetinaa. 23 Ta'us isaan hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne; garuu akka hin dhageenyeer fi akka qajeelfama hin fudhanneef mataa jabaatan. 24 Waaqayyo akkana jedha; yoo isin na dhageessanii guyyaa Sanbataatiin ba'aa tokko illee karrawwan magaalaa kanaatiin ol galchuu dhiiftanii qooda kanaa gaafas hojji kam iyyuu hojjechuu dhiisuudhaan guyyaa Sanbataa addaan baaftanii eegdan, 25 mootonni teessoo Daawit irra taa'an qondaaltota isaanii wajjin karrawwan magaalaa kanaatiin ol seenu. Isaanis qondaaltota isaanii wajjin gaariwwanii fi fardeen

yaabbatanii namoota Yihuudaatii fi warra Yerusaalem keessa jiraatan wajjin ni dhufu; magaalaan kunis magaalaa namni bara bараan keessa jiraatu ni ta'a. 26 Namoonnis magaalaawwan Yihuudaatii fi gandoota naannoo Yerusaalemiitii, biyya Beniyaamiitii fi biyya gaara keessaatii, biyya gaaraatii fi Negeebii aarsaa gubamu fi qalma, aarsaa midhaanii, ixaanaa fi aarsaa galataa fidanii gara mana Waaqayyo ni dhufu. 27 Yoo isin guyyaa Sanbataa addaan baaftanii eeguuf jettanii guyyaa Sanbataatiin ba'aa tokko iyyuu baattanii karrawwan Yerusaalemiin ol seenu dhiisuudhaan anaaf ajajamuu baattan garuu ani ibidda hin dhaamne tokko karrawwan Yerusaalemitti nan qabsiisa; ibiddi sunis da'annoowwan Yerusaalem gubee barbadeessa."

18 Dubbiin Waaqayyo bira gara Ermiyas dhufe isa kanaa dha: 2 "Ka'iitii gara mana namicha suphee dha'u sanaa dhaqi. Anis achitti dubbii koo sitti nan hima." 3 Kanaafuu ani gara mana namicha suphee dha'u sanaatti gad nan bu'e; innis geengoo irratti waa hojjechaa ture. 4 Okkoteen inni suphee irraa hojjechaa ture sun garuu harka isaatti fashalaa'e; kanaafuu namichi suphee dha'u sun akkuma itti toletti suphee sanaan okkotee kan bira hojjete. 5 Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: 6 "Yaa mana Israa'el, anis akkuma suphee dhooftuun kun hojjetu isin gochuu hin danda'u?" jedha Waaqayyo. "Yaa mana Israa'el, akkuma supheen harka suphee dhooftuu keessa jiru isinis harka koo keessa jirtu. 7 Yeroo ani akka sabni yookaan mootummaan tokko buqqifamu, gargar qoodamu fi barbadeeffamu labsutti, 8 yoo sabni ani akeekkachiise sun hammina isaa irraa deebi'e, ani waan hamaa isatti fiduuf yaade sana irraa nan deebi'a. 9 Yoo ani yeroo bira immoo akka sabni yookaan mootummaan tokko ijaaramee dhaabamu labse, 10 yoo inni fuula koo duratti waan hamaa hojjete anaaf ajajamuu dide, ani waan gaarii isaaf gochuu barbaade sana nan dhiisa. 11 "Kanaafuu amma saba Yihuudaatii fi warra Yerusaalem keessa jiraataniin akkana jedhi; 'Waaqayyo akkana jedha: Kunoo! Ani badiisa isiniif qopheesseen mala isinitti karoorsaa jira. Kanaafuu tokkoon tokkoon keessan karaa keessanii fi hojji keessan qajeelfadhaa.' 12 Isaan garuu akkana jedhanii deebii kennan: 'Kun faayidaa hin qabu. Nu karoorma keenyaan itti fufna; tokkoon tokkoon keenya mata

jabinaa fi hammina garaa keenyaan duukaa buuna.”” **13** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: “Mee saboota keessa iyyafadhaa: Eenyutu takkumaa waan akkanaa dhaga’ee beeka? Israa’el Durbi Qulqullittiin waan suukaneessaa tokko hoijetteerti. **14** Cabbiiin Libaanoon takkumaa ededa kattaa isaa irraa badee beekaa? Bishaan isaa diilallaa’aan burqaa fagootii dhufu sun takkumaa citee beekaa? **15** Sabni koo garuu na irraanfateera; isaan waaqota tol famoo faayidaa hin qabne kanneen karaawwan isaanii irrattii fi daandiiwwan durii irratti isaan gufachiisanii ifixaana aarsu. Isaan karaa hin tol famne irra daandii qal’oo irra isaan deemsisaniiru. **16** Biyyi isaanii ni ona; bara baraanis biyya qoosaa ta’; warri achiin darban hundi ni na’u; mataa isaanii ni raasu. **17** Akkuma bubblee ba’ a bifututii dhufuu, ani fuula diinota isaanii duratti isaan nan bittinneessa; bara badiisa isaanii keessa, ani dugda koo malee fuula koo isaanitti hin argisiisu. **18** “Jarris, ‘Seerri luba bira, gorsi ogeeyyii bira, dubbiin immoo raajota bira waan hin dhabamneef kottaa Ermiyaasitti mari’anna; kanaafuu kottaa nu arraba keenyaan isa miinaa; waan inni dubbatu kam iyyuus hin fudhannu” jedhan. **19** Yaa Waaqayyo, na dhaggeeffadhu; waan warri na himatan jedhanis dhaga’i! **20** Gatiin waan gaarii waan hamaadhaa? Isaan garuu boolla anaaf qotaniiru. Ani akkan dheekkamsa kee isaan irraa deebisuu fuula kee dura dhaabadhee iddoa isaanii bu’ee dubbadhe yaadadhu. **21** Kanaafuu ati ijoollee isaanii dabarsii beelatti kenni; jara immoo dabarsii humna goraadeetti kenni. Niitota isaanii jalaa ijoollee fi dhirsoonni haa dhuman; dhiironni isaanii haa ajeefaman; targaggoonni isaanii immoo lola keessatti goraadeedhaan haa qalaman. **22** Yeroo ati akkuma tasaa weeraartoota isaanitti fiddutti, iyyi mana isaanii haa dhaga’amu; isaan na qabuuf boolla qotanii, miilla kootiifis kiyyoo kaa’aniiruutii. **23** Yaa Waaqayyo, ati garuu mala isaan na ajeesuuuf malatan hunda ni beekta. Yakka isaanii hin dhiisiniif; yookaan cubbuu isaanii fuula kee duraa hin haqin. Isaan fuula kee duratti lafatti haa gataman; yeroo dheekkamtuuttiisaan adabi.

19 Waaqayyo akkana jedha; “Dhaqitii suphee dhooftuu irraa okkotee suphee bitadhu. Maanguddoota sabaatii fi luboota keessaa namoota muraasa fudhadhuutii, **2** gara Sulula Ben Hinoomitti

kan balbala karra qiraacii biraa sana dhaqi. Achittis dubbiin ani sitti himu labsi; **3** akkanas jedhi; ‘Yaa mootota Yihuudaatii fi saba Yerusaalem dubbiin Waaqayyo dhaga’aa. Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Dhaggeeffadhaa! Kunoo, ani balaa gurra nama waan sana dhaga’u hundatti hin tolle tokko iddoa kanatti nan fida. **4** Isaan na dhiisanii iddoa kana iddoa waaqota ormaa godhaniiruutii; iddoa kanattis waaqota isaanii yookaan abbootiin isaanii yookaan mootonni Yihuudaa hin beekiniif aarsaa gubamu dhi’eessaniiru; iddoa kanas dhiiga namoota balleessaa hin qabneetiin guutaniiru. **5** Isaan ilmaan isaanii aarsaa ibiddaan gubamu godhanii Ba’aliif dhi’eessuuf iddool ok ka’aa Ba’aliif ijaaraniiru; kunis waan ani isaan hin ajajin yookaan maqaa hin dha’in yookaan yaada koo keessa iyyuu hin turinii dha. **6** Kanaafuu beekkadhaa; barri itti namoonni iddoa sanaan, si’achi Sulula Qalmaa jedhanii waamuu malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa, jedha Waaqayyo. **7** “Ani iddoa kanatti karoora Yihuudaatii fi karoora Yerusaalem nan diiga; akka isaan fuula diinota isaanii duratti, harka warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadaniitti goraadeedhaan dhuman nan godha; reeffa isaanii immoo allaattii samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata godhee nan kenna. **8** Ani magaalaal kana onsee waan sodaa fi qoosaa nan godha; kan achiin darbu hundi sababii madaa ishee hundaatiif dinqisiifatee isheetti kolfa. **9** Ani akka isaan foon ilmaan isaanii fi intallan isaanii nyaatan nan godha; isaanis yeroo diinonni isaanii kanneen lubbuu isaanii galaafachuu barbaadan sun marsanii isaan dhiphisanitti foon walii isaanii nyaatu.’ **10** “Ergasii okkotee sana fuula warra si wajjin deemanii duratti cabsiitii **11** akkana isaanii jedhi; ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: Akkuma okkoteen suphee dhooftuu kun erga caccabee booddee deebi’ee haaronfamuu hin dandeenye sana ani saba kanaa fi magaalaal kana nan caccabsa; sababii iddoon itti nama awwaalan biraa hin jirreef namoonni Toofetitti reeffa awwaalu. **12** Ani iddoa kanaa fi warra as jiraatanitti waan kana nan fida, jedha Waaqayyo. Magaalaal kanas akkuma Toofet nan godha. **13** Manneen Yerusaalem keessaatii fi manneen mootota Yihuudaa jechuunis manneen jarri bantii isaanii irratti urjiiwwan samii hundaafixaana aarsanii waaqota biraafis dhibaayyu dhibaafatan sun hundi akkuma iddoa Toofet kanaa

ni xureeffamu.” 14 Ermiyaasis ergasii Toofet iddo Waaqayyo akka inni achitti raajii dubbatuu itti isa erge sanaa deebi’ee oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa dhaabatee saba hundaanakkana jedhe; 15 “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’elakkana jedha; ‘Mee dhaggeeffadhaa! Sababii isaan mata jabeeyyii ta’anii dubbii koo dhaga’uu didaniif balaa ani isaanitti labsee ture hunda magaalaa kanaa fi gandoota naannoo ishee jiranitti nan fida.”

20 Phaashihuur lubichi, ilmi Imeerii inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti bulchaa hangafa ture sun yommuu Ermiyaasii waan kana raaju dhaga’etti, 2 akka Ermiyaas raajichi tumamee Karra Beniyaam isa ol aanu kan mana Waaqayyoo biratti argamu sana keessatti miilli isaa jirma lama gidduu galee hidhamu godhe. 3 Ermiyaasis guyyaa itti aanu yeroo Phaashihuur jirma lamaan gidduudhaa isa baasettiakkana jedheen; “Maqaan Waaqayyo siif baase Maagormiisaabiib malee Phaashihuur miti. 4 Waaqayyoakkana jedhaatii; ‘Ani akka ati ofii keetii fi michoota keetti sodaachisaa taatu sin godha; yeroo isaan goraadee diinota isaanittiin dhuman ijuma keetiin argita. Ani Yihuudaa hunda dabarsee mootii Baabiloniitti nan kenna; innis Baabilonitti isaan geessa yookaan goraadeedhaa isaan fixa. 5 Ani qabeenya magaalaa kanaa hunda jechuunis oomisha ishee hunda, waan gatii guddaa qabu hundaa fi badhaadhummaa mootota Yihuudaa hunda dabarsee diinota isaanitti nan kenna. Isaanis booji’aniifudhatanii Baabilonitti isaan geessan. 6 Yaa Phaashihuur ati, warri mana kee jiraatan hundis booji’amtanii Baabilonitti geeffamtu. Atii fi michoota kee warri ati raajii sobaa dubbatteef hundi achitti duutaniiaawwaalantu.” 7 Yaa Waaqayyo, ati na gowwoomsite; anis nan gowwoomfame; ati humnaan na caaltee na mo’atte. Ani guyyaa guutuu waan kolfaa nan ta’e; namni hundis natti qoosa. 8 Ani yeroon dubbadhu hunda nan iyya; “Goolii, badiisa” jedhees nan labsa. Kanaafuu dubbiin Waaqayyo guyyaa guutuu arrabsoo fi tuffii natti fide. 9 Garuu yoo ani, “Ani maqaa isaa hin dha’u yookaan si’achi maqaa isaaatiin hin dubbadhu” jedhe, dubbiin isaa onnee koo keessatti akka ibiddaa,akkuma ibidda lafee koo keessatti ukkaamsameera. Ani of keessatti isaa qabachuu nan dadhabe; dhuguma iyyuu ani hin danda’u. 10 Ani hasaasa, “Karaa hundaan sodaa!

Isa balaaleffadhaa! Isa haa balaaleffannu!” jedhu hedduu nan dhaga’aa. Michoonni koo hundi, “Inni ni gowwoomfama ta’aa; nus ergasii isa ni mo’anna; haaloo keenya illee ni baafanna” jechaa kufaatii koo eeggatu. 11 Waaqayyo garuuakkuma goota humna qabeessa tokkootti na wajjin jira; kanaafuu warri na adamsan ni gufatu malee hin mo’atan. Isaan baay’ee qaaneffaman; hin milkaa’aniitii; salphinni isaanii gonkumaa hin irraanfatamu. 12 Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, kan nama qajeelaa qortu, kan garaa fi yaada namaa keessa argitu, ani falmii koo sitti kennadheeraatii ati yeroo isaanitti haaloo baatu na argisisi. 13 Waaqayyoof faarfadhaa! Waaqayyoon galateeffadhaa! Inni lubbuu namoota hiyyeeyyii harka hamootaatii ni baasa. 14 Guyyaan ani dhaladhe haa abaaramu! Guyyaan haati koo na deesse sunis hin eebbfamin! 15 Namichi, “Daa’imni tokko jechuunis ilmi siif dhalatee jira!” jedhee abbaa kootiif oduu fidee akka malee isa gammachiise sun haa abaaramu! 16 Namichi sunakkuma magaalaawwan Waaqayyo gara laafina malee garagalchee haa ta’u. Inni ganamaan wawwaarnaa, saafaan immoo iyya waraanaa haa dhaga’u. 17 Akka haati koo awwaala naa taatuuf, akka gadameessi ishees iddo jirenya bara baraa naaf ta’uuf inni utuu ani gadameessa keessaa hin ba’in na hin ajeefneetii. 18 Ani maaliifan rakkinaa fi gadda arguuf jirenya koos qaanin fixuuf gadameessa keessaa ba’e?

21 Yeroo Zedeqiyaa Mootichi Phaashihuur ilma Malkiyaatii fi Sefaaniyya lubicha ilma Ma’aseyya gara Ermiyaasitti ergetti dubbiinakkana jedhu Waaqayyo biraagara Ermiyaas dhufe. Jarri ergamanisakkana jedhan; 2 “Sababii Nebukadnezar mootichi Baabilon nu waraanaa jiruuf Waaqayyoon nuu gaafadhu. Tarii Waaqayyoakkuma duraan godhe sana hojiiwwan dinqii nuuf hojjetee akka mootichi nurraa deebi’u ni godha ta’atii.” 3 Ermiyaas garuuakkana isaanin jedhe; “Zedeqiyadhaanakkana jedhaa; 4 ‘Waaqayyo Waaqni Israa’elakkana jedha: Ani mi’oota waraanaa harka keessan jiran, kanneen isin ittiin mootii Baabilonii fi Baabilonota isin marsanii dallaan ala jiran loluuf itti fayyadamtan kana isinitti nan garagalcha. Anis magaalaa kana keessatti isaan walitti nan qaba. 5 Ani mataan koo harka diriirfamee fi irree jabaadhaan, aarii boba’uu fi dheekkamsa guddaadhaan

waraana isinitti nan bana. 6 Ani waan magaalaa kana keessa jiraatu jechuunis namaa fi horii nan dha'a; isaanis dha'icha hamaadhaan dhumu. 7 Anis ergasii, jedha Waaqayyo, Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, qondaaltota isatii fi jiraattota magaalaa kanaa kanneen dha'icha jalaa, goraadee fi beela jalaa ba'an Nebukadnezar mooticha Baabilonii fi diinota isaanii kanneen lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti dabarsee nan kenna. Mootichis goraadeedhaan isaan fixa; inni isaaniif hin hilu yookaan hin na'uuf yookaan garaa hin laafuu.' 8 "Amma illeeakkana jedhii saba kanatti himi; Waaqayyoakkana jedha: 'kunoo, ani karaa jirenyaatii fi karaa du'aa fuula keessan dura nan kaa'a. 9 Namni magaalaa kana keessatti hafu kam iyyuu goraadeedhaan, beelaan yookaan dha'ichaan du'a. Namni gad ba'ee Baabilonota isin marsanii jiranitti harka kennatu kam iyyuu garuu ni jiraata; lubbuu isaas ni oolfata. 10 Ani magaalaa kanaaf waan gaarii gochuuf utuu hin ta'in ishee miidhuuf kutadheera, jedha Waaqayyo. Isheenis dabarfamtee harka mootii Baabilonitti ni kennamti; inni immoo ibiddaan ishee barbadeessa.' 11 "Akkasumas mana mootii Yihuudaatiinakkana jedhi; 'Isin dubbii Waaqayyoo dhaga'a; 12 Yaa mana Daawit, Waaqayyoakkana jedha: "Ganama hunda murtii qajeelaa kennaa; nama saamame tokko harka nama isa cunqursuutii baasaa; yoo kanaa achii sababii jal'ina isin hoijettaniif dheekkamsi koo bu'eeakkuma ibiddaa boba'a; namni isa dhaamsu tokko iyyuu hin jiraatu. 13 Yaa ishee sulula kanaan ol dirree kattaa qabu irra jiraattu, ani sitti ka'een jira, jedha Waaqayyo; isin warri, "Eenyuttu nutti dhufuu danda'a? Eenyutu da'annoo keenya seenuu danda'a?" jettan, 14 aniakkuma hojii keessaniif malutti isinan adaba, jedha Waaqayyo. Ani ibidda waan naannoo keessan jiru hunda barbadeessu bosona keessanitti nan qabsiisa."

22 Waaqayyoakkana jedha: "Gara masaraa Mootii Yihuudaatti gad bu'iitiiakkana jedhii ergaa kana achitti labsi; 2 'Yaa Mootii Yihuudaa, ati kan teessoo Daawit irra teessu, ati, qondaaltonni keetii fi sabni kee warri karra kanaan ol galtan dubbii Waaqayyoo dhaga'a. 3 Waaqayyoakkana jedha: Waan qajeelaa fi sirrii ta'e hoijedhaa. Nama saamame tokko harka nama isa cunqrsuutii baasaa. Alagaatti, ijoolle abbaa hin qabnetti yookaan haadha hiyyeessaatti daba

yookaan jal'ina hin hoijetinaa; dhiiga nama balleessaa hin qabnees iddo kanatti hin dhngalaasinaa. 4 Yoo isin ajajawwan kanneen sirriitti eegdan mootonni teessoo Daawit irra taa'an, qondaaltotaa fi saba isaanii wajjin gaarii moototaatii fi fardeen yaabbatani karrawwan masaraa mootummaa kanaan ol galu. 5 Yoo isin ajajawwan kanneen eeguu baattan garuu akka masaraan mootummaa kun barbadeeffamu ani maqaa kootiin kakadheera, jedha Waaqayyo." 6 Waaqayyo waa'ee masaraa mootii Yihuudaaakkana jedhaatii: "Ati akka Gili'aad, akka fiixee Libaanoon naaf taate iyyuu, ani dhugumaan akka gammoojiji, akka magaalaawwan namni keessa hin jiraannee sin taasisa. 7 Ani balleessitoota tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa qabatan, sitti nan erga; isaanis birbirsa kee filatamaa ni ciru; ibiddattis ni naqu. 8 "Namoonni biyya hedduus yommuu magaalaa kana biraan darbanitti, 'Waaqayyo maaliif magaalaa guddaa kanatti waanakkanaa fide?' jedhanii wal gaafatu. 9 Isaanis, 'Sababiiisaan kakuu Waaqayyo Waaqa isaanii dhiisani waaqota biraa waaqeffatanii tajaajilaniifidha' jedhanii deebisu.' 10 Isin nama du'eef hin boo'inaa yookaan hin gaddinaa; qooda kanaa nama booji'ameef hiqqifadhaa boo'a; inni lammata hin deebi'u yookaan biyya itti dhalate hin arguutii. 11 Waaqayyo waa'ee Shaluum ilma Yosiyaas kan qooda abbaa isaa mootii Yihuudaa ta'ee garuu iddo kanaa deeme sanaaakkana jedhaatii: "Inni gonkumaa hin deebi'u. 12 Inni iddo booji'amee itti geeffame sanatti du'a; biyya kanas lammaffaa hin argu." 13 "Nama ollaa isaa utuu gatii humna isaa hin kenniifakkasumaan hojjechifachuudhaan mana isaa karaa qajeelaa hin ta'iniin, kutaa isaa kan mana gubbaa immoo karaa sirrii hin ta'iniin ijaarratuuf wayyoo. 14 Inni, 'Ani masaraa guddaa tokko, kutaa mana gubbaa bal'aa isaa wajjin ofii kootiifnan ijaarradha' jedha. Kanaafuu inni foddaawwan itti baasee muka birbirsaatiin bareechee halluu diimaadhaan miidhagsa. 15 "Birbirsa hedduu qabaachuu kee mootii si taasisaa? Abbaan kee nyaataa dhugaatii hin qabu turee? Inni waan qajeelaa fi haqa hoijete; kanaafuu wanni hundinuu ni qajeeleef. 16 Inni hiyyeeyyi fi rakkattooaf ni falme; kanaafuu wanni hundi ni qajeeleef. Na beekuu jechuun kanuma mitii?" jedha Waaqayyo. 17 Iji keetii fi garaan kee garuu bu'aa karaa hin maliniin argamu irra, dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhngalaasuu irra, cunqursaa

fi goolii kaasuu qofa irra bu'eera. **18** Kanaafuu Waaqayyo waa'ee Yehooyaaciim mooticha Yihuudaa, ilma Yosiyaasakkana jedha: "Isaan, 'Anaaf wayyoo, yaa obboleessa koo! Anaaf wayyoo, yaa obboleettii koo!' jedhanii hin boo'aniif. Isaan, 'Anaaf wayyoo, yaa gooftaa koo! Anaaf wayyoo yaa ulfina isaal' jedhanii hin boo'aniif. **19** Inni awwaala harree argata, jechuunis lafa irra harkifamee karrawwan Yerusaalem keessaa gad baafamee gatama." **20** "Libaanoonitti ol ba'ii iyyi; sagaleen kee Baashaan keessatti haa dhaga'amu; Abaariim keessaa iyyi; michoonni kee hundi barbadeeffamaniiruutii. **21** Ani yeroo ati nagaa qabduuti si akeekkachiiseen ture; ati garuu, 'Ani hin dhaggeeffadhu!' jette. Kun ijoollummaa keetii jalqabee amala kee ture; ati naaf hin ajajamne. **22** Tiksoota kee hunda bubbleen fudhatee sokka; michoonni kees ni booji'amu. Sababii hammina kee hundaatiif ati ni qaanofta; ni salphattas. **23** Ati kan Libaanoon keessa jiraattu, kan muka birbirsaatiin mana ijaarrattu, yeroo dhiphinni si qabee akkuma dubartii ciniisifattu tokkoo miixattutti ati akkam aadda! **24** "Akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e" jedha Waaqayyo; "Yaa Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa, ilma Yehooyaaciim, yoo ati qubeelaa chaappaa harka koo mirgaa taatee illee ani baaseen si gata. **25** Ani warra lubbuu kee galaafachuu barbaadanitti, warra ati sodaattu jechuunis Nebukadnezar mooticha Baabilonii fi Baabilonotatti dabarsee sin kenna. **26** Ani si'ii fi haadha si deesse biyya biraatti, biyya tokkoon keessan iyyuu itti hin dhalatinitti isin nan darbadhaa; isin lachuu achitti duutu. **27** Isin biyya itti deebi'uu hawwitanitti gonkumaa hin deebitan." **28** Yehooyaakiin kun nama akkuma okkotee cabaa tuffatame, mi'a namni tokko iyyuu hin barbaanneedhaa? Ijoolleen isaatii fi inni maaliif darbatamanii biyya hin beeknetti gatamani? **29** Yaa lafaa, yaa lafaa, yaa lafaa, dubbii Waaqayyoo dhaga'il **30** Waaqayyoakkana jedha: "Namicha kana akka nama ijoollee hin qabne tokkootti, akka nama bara jirenya isaa keessa hin milkoofne tokkootti galmeessaa; sanyii isaa keessaa namni tokko iyyuu hin milkaa'u, namni tokko iyyuu teessoo Daawit irra hin taa'u, yookaan si'achi Yihuudaa hin bulchuutii."

23 "Tiksoota hoolota karra koo balleessanii bittinneessiniif wayyool!" jedha Waaqayyo. **2** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Israa'el tiksoota saba

koo tiksaniinakkana jedha: "Waan isin bushaayee koo bittinneessitanii ariitanii fi eegumsa barbaachisu isaaniif hin godhiniif ani kunoo hammina isin hojettaniif adabbii isinittin fida" jedha Waaqayyo. **3** "Ani mataan koo hambaa bushaayee kootii biyyoota ani itti isaan ari'ee ture hunda keessaa walitti qabee karra isaaniitti nan deebisa; isaanis achitti ni horu; ni baay'atus. **4** Anis tiksoota isaan tiksan isaaniif nan ramada; isaanis si'achi hin sodaatan; yookaan hin rifatan, yookaan isaan keessaa tokko iyyuu hin badu" jedha Waaqayyo. **5** "Barri ani itti Daawitiif damee qajeelaa tokko, mootii ogummaadhaan bulchuu fi waan sirrii fi qajeelaa ta'e biyya kana keessatti hojjetu tokko kaasu ni dhufa" jedha Waaqayyo. **6** Bara isaa keessa Yihuudaa ni fayya; Israa'elis nagaan jiraata; maqaan inni ittiin waamamus: Waaqayyo Qajeelummaa Keenya jedhama. **7** "Kanaafuu barri itti namoonni si'achi, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa Israa'eloota Gibxii baasee fide sanaa' hin jenne tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo; **8** "Isaan garuu, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa biyya Kaabaatii fi biyyoota itti isaan ari'ee ture hunda keessaa sanyiwwan Israa'el baasee fide sanaa' jedhu. Ergasiis isaan biyya ofii isaanii keessa ni jiraatu." **9** Waa'ee raajotaa, onneen koo na keessatti cabeera, lafeen koo hundi ni hollata; sababii Waaqayyootii fi sababii dubbii isaa qulqulluu sanaatiif ani akkuma nama machaa'ee akka nama daadhii wayiniitiin mo'atamee nan ta'e. **10** Biyyattiin ejjitootaan guutamteerti, sababii abaarsaatiif biyyattiin ni boossi; kaloon gammoojji keessas ni goga. Raajonni karaa hamaa duukaa bu'u; aangoo isaanittis karaa malee fayyadamu. **11** "Raajonnis, lubnis Waaqaaf hin bulan; ani mana koo keessatti iyyuu hammina isaanii argeera" jedha Waaqayyo. **12** "Kanaafuu karaan isaanii mucuca ta'a; isaan dukkanatti gad darbatamu; achittis ni kufu. Bara isaan adabaman keessa, ani badiisa isaanitti nan fida" jedha Waaqayyo. **13** "Raajota Samaariyya gidduutti, ani waan jibbisiisa kana argeera: Isaan maqaa Ba'aaliin raajanii saba koo Israa'elin karaa irraa jal'isan. **14** Raajota Yerusaalem gidduutti ani waan nama suukaneessu tokko argeera; isaan ni ejju; sobaan jiraatus. Akka namni tokko iyyuu hammina isaa irraa hin deebineef isaan harka jal'ootaa jajjabeessu. Isaan hundi anaaf akkuma Sodom; sabni Yerusaalem immoo akkuma Gomoraa ti." **15**

Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waa'ee raajotaaakkana jedha: "Sababii raajota Yerusaalemiif, waan xuraa'ummaan biyyattii keessa guuteef ani akka isaan nyaata hadhaa'aa nyaatanii bishaan summaa'es dhugan nan godha." 16 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Waan raajonni isinii raajan hin dhaggeeffatinaa; isaan abdii sobaatiin isin guutu. Isaan utuu afaan Waaqayyootii hin ta'in mul'ata yaada ofii isaanii dubbatu; yaada isaanii keessa fuudhanii mul'ata dubbatu. 17 Isaan ittuma fufanii warra na tuffataniin, 'Waaqayyo akkana jedha: isin nagaa ni qabaattu' jedhu. Warra mata jabina yaada ofii isaanii duukaa bu'an hundaan immoo, 'Hamaan isin hin argatu' jedhu. 18 Garuu isaan keessaa namni dubbii isaa arguuf yookaan dhaga'uuf waldaa Waaqayyoo keessa dhaabate eenu? Namni dubbii isatiif gurra kennee dhaga'e eenu? 19 Kunoo bubbleen Waaqayyoo, dheekkamsaan ni bu'a; bubbleen hamaanis mataa hamootaa irratti gad bubbisa. 20 Dheekkamsi Waaqayyoo hamma inni kaayyoo yaada garaa isaa guutumaan guutuutti raawwatutti duubatti hin deebi'u. Isin bara dhuma keessa waan kana akka gaariitti ni hubattu. 21 Ani raajota kanneen hin ergine; isaan garuu ergaa ofii isaanii qabatanii fiiganiiru; ani isaanitti hin dubbanne; isaan garuu raajii dubbataniiru. 22 Isaan utuu waldaa koo keessa dhaabatanii jiraatanii silaa dubbii koo saba kootti labsanii, karaa isaanii jal'aa sanaa fi hojii isaanii hamaa sana irraa isaan deebisiture. 23 "Ani Waaqa fagootis malee Waaqa dhi'oo qofaa?" jedha Waaqayyo. 24 "Namni tokko iyyuu akka ani isa arguu hin dandeenyee iddo dhoksa ta'e dhokachuu ni danda'a?" jedha Waaqayyo. "Ani samii fi lafa illee nan guuta mitii?" jedha Waaqayyo. 25 "Ani waan raajonni maqaa kootiin soba raajan sun jedhan dhaga'eera; isaanis, 'Ani abjuu abjoodheera! Ani abjuu abjoodheera!' jedhu. 26 Wanni akkasii kun hamma yoomiitti garaa raajota yaaduma ofii isaanii keessa fuudhanii soba dubbatan kanneenii keessa jiraata? 27 Raajonni kunneen abjuu walitti odeessaniin akka sabni koos akkuma abbootiin isaanii Ba'aalin waaqeffachuudhaan maqaa koo irraanfachisuu yaadu. 28 Raajii abjuu qabu abjuu isaa haa dubbatu; namni dubbii koo qabu immoo amanamummaadhaan haa dubbatu. Cidiin midhaan irraa maal qaba?" jedha Waaqayyo. 29

"Dubbiin koo akkuma ibiddaatii fi akkuma burruusa kattaa caccabsu tokkoo mitii?" jedha Waaqayyo. 30 "Kanaafuu ani kunoo raajota dubbi koo wal irraa hatan sanaan nan morma" jedha Waaqayyo. 31 "Kunoo ani raajota afaanuma isaaniiitiin, 'Waaqayyo akkana jedha' jedhaniin nan morma" jedha Waaqayyo. 32 "Ani dhugumaan warra abjuu sobaa raajaniin nan morma" jedha Waaqayyo, "Isaan soba itti odeessanii saba koo karaa irraa balleessu; ani garuu isaan hin ergine yookaan isaan hin muudne. Isaan gonkumaa saba kana hin fayyadan" jedha Waaqayyo. 33 "Yoo sabni kun yookaan raajii tokko yookaan lubni tokko, 'Ba'an Waaqayyoo maal?' jedhee si gaafatutti, ati immoo, 'Ba'aa maalii? Ani sin gata jedha Waaqayyo' jedhiin. 34 Yoo raajii tokko yookaan lubni tokko yookaan namni kam iyyuu, 'Ba'an Waaqayyoo kanaa dha,' jedhe, ani nama sanaa fi warra mana isaa jiraatan nan adaba. 35 Tokkoon tokkoon namaa michuu isatiin yookaan fira isatiin, 'Deebiin Waaqayyo kenne maali?' Yookaan, 'Waaqayyo maal dubbata?' jechuu qaba. 36 Egaa isin lammata, 'Ba'aa Waaqayyoo,' jettanii dubbachuu hin qabdan; dubbiin nama hundaa ba'aa ofii isaa ta'ee isin immoo dubbii Waaqa keenyaa, Waaqa jiraataa, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u sanaa jal'istuutii. 37 Ati ittuma fuftee raajii tokkoon, 'Deebiin Waaqayyo siif kenne maali?' Yookaan 'Waaqayyo maal dubbate?' jetta. 38 Isin, 'Ba'an Waaqayyo kanaa dha' yoo jettan iyyuu, Waaqayyo akkana jedha; ani 'Ba'an Waaqayyoo kanaa dha' jechuu hin qabdan isiniin jedhu iyyuu isin jecha, 'Ba'an Waaqayyoo kanaa dha' jedhutti fayyadamtu. 39 Kanaafuu ani dhugumaan isin irraanfadhee magaalaa isinii fi abbootii keessaniif kenne wajjin fuula koo duraa isin nan gata. 40 Salphina bara baraa jechuunis qaanii bara baraa kan hin irraanfatamnes isinitti nan fida."

24 Erga Nebukadnezar mootichi Baabilon Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa ilma Yehooyaakiimii fi qondaaltota Yihuudaa, ogeeyyii hojii harkaatiif tumtuuwwan Yihuudaa booji'ee Yerusaalemiif gara Baabilonitti geessee booddee Waaqayyo ija harbuu guuboo lama fuula mana qulqullummaa Waaqayyoo duratti na argisiise. 2 Guuboon tokko ija harbuu akka malee gaarii kan ijaa duraan bilchaate fakkaatu qaba ture; guuboon kaan immoo ija harbuu akka malee tortoree, sababii

tortoruu isaatiif nyaatamuu hin dandeenye qaba ture. **3** Waaqayyo, “Yaa Ermiyaas, ati maal argita?” naan jedhe. Anis, “Ija harbuu nan arga; ija gaariin akka malee gaarii dha; inni tortoraan immoo sababii akka malee tortoreef nyaatamuu hin danda’u” jedheen deebise. **4** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **5** “Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha; ‘Ani booji’amtoota Yihuudaa warra ani iddo kanaa baasee biyya Baabilonotaatti erge sana akkuma ija gaarii kanaatti ija gaarii nan ilaala. **6** Ani faayidaa isaaniitiif ija koo isaan irra buufadhee biyya kanatti deebissee isaan nan fida; ani isaanan ijaara malee isaan hin diigu; ani isaanan dhaaba malee isaan hin buqqisu. **7** Ani akka isaan akka ani Waaqayyo isaanii ta’e beekaniif qalbii nan kennaaf. Isaan saba koo ta’u; anis Waaqa isaanii nan ta’; isaan garaa guutuudhaan gara kootti ni deebi’utii. **8** “Waaqayyo akkana jedha; ani garuu Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, qondaaltota isaatii fi hambaawwan Yerusaalem kanneen biyya kana keessatti hafanii fi warra Gibxi keessa jiraatan akkuma ija harbuu kan waan akka malee tortoreef namni nyaachuu hin dandeenye sanaatti nan dhiisa. **9** Ani fuula mootummoota lafaa hundaa duratti balfamoo fi jibbamoo isaan nan godha; iddo anitii isaan bittinneessu hundattis tuffatamoo, waan kolfaa, waan qoosaatii fi waan abaarsaa isaan nan godha. **10** Ani hamma isaan biyya ani isaanii fi abbootii isaaniitiif kenne irraa barbadaa’anitti goraadee, beelaa fi dha’icha isaanitti nan erga.”

25 Bara Yehooyaqaqim ilmi Yosiyaas mootii Yihuudaa ture keessaa waggaa afuraffaatti jechuunis bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa tokkoffaatti dubbiin waa’ee saba Yihuudaa hundaatiif gara Ermiyaas dhufe kanaa dha. **2** Kanaafuu Ermiyaas raajichi saba Yihuudaa hundaa fi warra Yerusaalem keessa jiraatan hundaan akkana jedhe: **3** Waggaa kudha sadaffaa bara mootummaa Yosiyaas ilma Aamoon mooticha Yihuudatiif jalqabee hamma guyyaa har’atti jechuunis waggaa digdamii sadii guutuu dubbiin Waaqayyo gara koo dhufeera; anis irra deddeebi’ee isinitti himeera; isin garuu hin dhaggeeffanne. **4** Yoo Waaqayyo raajota isaa tajaajiltoota hunda ammumaa amma isinitti erge iyyuu, isin hin dhaggeeffanne yookaan xiyyeffanna tokko iyyuu hin kennineef.

5 Isaanis akkana jedhan; “Egaa tokkoon tokkoon keessan karaa keessan jal’aa fi hojii keessan hamaa sana irraa deebi’aa; yoos isin biyya Waaqayyo isinii fi abbootii keessaniif bara baraan kenne keessa jiraachuu ni dandeessu. **6** Isaan tajaajiluu fi isaan waaqeffachuu jettanii waaqota biraa duukaa hin bu’inaa; waanuma harki keessan hojjeteen dheekkamsaaf na hin kakaasinaa. Yoos anis isin hin miidhu.” **7** “Isin garuu na hin dhaggeeffanne; waanuma harki keessan hojjeteen dheekkamsaaf na kakaftan; mataa keessanittis miidhaa fiddan” jedha Waaqayyo. **8** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedhe: “Sababii isin dubbii kootiif hin ajajaminiif, **9** ani saboota biyya kaabaa hundaa fi garbicha koo Nebukadnezar mooticha Baabilon walitti qabee biyya kanatti, jiraattota isheetti fi saboota naannoo ishee jiraatan hundatti nan kaasa; guutumaan guutuutti isaan nan balleessa; waan qaanii, waan tuffiitii fi waan bara baraan one isaan nan godha” jedha Waaqayyo. **10** “Ani sagalee ililleetii fi gammachuu, sagalee misirrittiitii fi misirrichaa sagalee dhagaa daakuutii fi ifa ibsaa isaan keessaa nan balleessa. **11** Biyyi kun guutuun barbadooftee onti; saboonni kunneenis waggaa torbaatamaa mooticha Baabiloniitiif garboomu. **12** “Garuu erga waggaan torbaatamni sun dhumee booddee ani mooticha Baabiloniitiif fi saba isaa, biyya Baabilonotaas sababii yakka isaanitiif nan adaba; biyyattiis bara baraan nan onsa” jedha Waaqayyo. **13** “Ani waanan biyyattii irratti dubbadhe hunda, waan kitaaba kana keessatti barreeffamee fi waan Ermiyaas saboota hundatti raajii dubbate hunda biyya sanatti nan fida. **14** Isaan mataan isaanii iyyuu saboota hedduu fi mootota gurguddoof ni garboomu; anis akkuma hojii isaanittii fi akkuma hojii harka isaanittii gatii isaanif malu nan kennaaf.” **15** Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana naan jedhe: “Xoofoo daadhii wayinii dheekkamsa kootiitiin guutame kana ana harkaa fuudhiitti saboota ani itti si ergu hunda obaasi. **16** Isaanis yeroo isaa dhuganitti ni gatantaru; sababii goraadee ani isaan gidduutti ergu sanaatiifis ni maraatu.” **17** Kanaafuu ani xoofoo sana harka Waaqayyootii fuudhee akka saboonni inni itti na erge hundi dhugan nan godhe: **18** Kunis akka Yerusaalemii fi magaalaawwan Yihuudaa, mootonii fi qondaaltonii ishee akkuma har’ a ta’ anii jiran kana barbadeeffamanii waan salphinaa, waan

tuffiitii fi waan abaarsaa ta'aniifii dha; **19** Fara'oon mootichi Gibxi, tajaajiltoonni isaa, qondaaltonni isaatii fi sabni isaa hundi, **20** namoonni biyya ormaa kanneen achi jiran hundi, mootonni Uuzi hundi, mootonni Filisxeemotaa hundi jechuunis warri Eqroon, warri Gaazaa, warri Ashqaloonii fi sabni Ashdoodiitii hafee hundi, **21** Edoom, Mo'aabii fi Amoon, **22** mootonni Xiiroosii fi Siidoonaa hundi, mootonni biyyoota qarqara galaanaa warri galaana gama jiraatan, **23** Dedaan, Teemaan, Buuzii fi warri biyya fagoo jiraatan hundi, **24** mootonni Arabaa hundii fi mootonni Namoota Ormaa kanneen gammoojiji keessa jiraatan hundi, **25** mootonni Zimrii, kan Eelaamii fi kan Meedee hundi, **26** mootonni biyyoota Kaabaa kanneen dhi'oo fi fagoo, wal duraa duubaan jechuunis mootonni lafa irra jiran hundi daadhii sana dhuganiiru. Hunda isaanii booddee immoo mootiin Sheeshaakiis ni dhuga. **27** "Ergasiiakkanaisaaniin jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el sunakkana jedha: Sababii goraadee aniiisin gidduutti erguu sanaatiifis dhugaa, machaa'aa, hoqqisaa; akka lammata ol hin kaaneefis kukkuufaa.' **28** Yoo isaan xoofoo kana si harkaa fuudhanii dhuguu didan garuuakkana jedhiin; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: Isin dhuguu qabdu! **29** Kunoo, anii magaalaat Maqaa kootiin waamamutti balaa buusuu jalqabeera; isin immoo utuu hin adabamin haftuu ree? Isin utuu hin adabamin hin haftan; anii warra lafa irra jiraatan hundatti goraadee nan waamaati, jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.' **30** "Kanaafuu dubbii kana hunda isaanitti raajiitiiakkana jedhiin: "'Waaqayyo ol gubbaadhaa guunguma; iddoojireenyiisaaqulqulluu sanaa qaqqawweessa ee biyya isaattis guddisee ni guunguma. Inniakkuma warra ija wayinii dhidhiitaniitti warra lafa irra jiraatan hundatti ni lallaba. **31** Wacni hamma daarii lafaatti ni dhaga'ama; Waaqayyo sabootatti ni muraatii; inni sanyii namaa hundatti murtii fida; hamoota immoo goraadeedhaan fixa'" jedha Waaqayyo. **32** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Ilaa! Sabaa gara sabaatti balaan babal'achaa jira; bubbeen hamaan jabaan tokko daarii lafaatii ka'aa jira." **33** Gaafas warri Waaqayyo fixe handaara lafaa tokkoo hamma kaaniitti firfirfamanii argamu. Isaanakkuma kosii lafatti gatamu malee boo'icha hin argatan yookaan walitti hin qabaman yookaan hin awwaalaman. **34** Yaa tiksoota, boo'aa, wawwaadhaas; eegdonni

bushaayees daaraa irra gangaladhaa. Yeroon isin itti gorra'amtan dhufeeraatii; isin kuftaniiakkuma mi'a suphee miidhagaa caccabdu. **35** Tiksoonni iddoottiti baqatan, eegdonni bushaayee immoo iddoottiti miliqan hin qaban. **36** Iyya tiksootaatii fi wawwaanhaa eegdota bushaayee dhaga'aa! Waaqayyo lafa dheeda isaanii balleessaa jiraatii. **37** Sababii dheekkamsa Waaqayyoo jabaa sanaatiif, lafti nagaa qabu ni ona. **38** Sababii goraadee cunqursitootaatii fi sababii dheekkamsa Waaqayyoo hamaa sanaatiif, inniakkuma leencaa man'ee isaatii ni ba'a; biyyi isaanis ni onti.

26 Jalqaba bara mootummaa Yehooyaqaqim ilma

Yosiyaas mooticha Yihuudaa sanaatti dubbiin kun Waaqayyo biraa dhufe: **2** "Waaqayyoakkana jedha: Oobdii mana Waaqayyoo keessa dhaabahduutinamoota magaalaawwan Yihuudaa keessaa ba'anii mana Waaqayyoo keessatti waqaaffachuu dhufan hundatti dubbadhu. Waanani si ajaju hunda itti himi; jecha tokko illee hin hambisin. **3** Tarii isaan dhaga'anii tokkoon tokkoon namaa karaa isaa hamaa sana irraa ni deebi'ata'a. Anis gaabbee badiisa sababii hammina isaaniitiif isaanitti fiduuuf yaadaa ture sana nan hambisa. **4** Atisakkana jedhiin; Waaqayyoakkana jedha; 'Yoo isin na dhaga'uu diddanii, seera koo kanani fuula keessan dura kaa'e sana duukaa bu'u baattan, **5** amma illee yoo isin dubbii tajaajiltoota koorajota aniiutuma isin dhaga'uu diddanuu ammumaa amma isinitti erge sanaa illee dhaggeeffachuu baattan, **6** anii mana kanaakkuma Shiiloo, magaalaakana immoo saboota lafaa hunda keessatti waanabaarsaanangodha.'" **7** Luboonni, raajonnii fi sabni hundi Ermiyaasii dubbii kana mana Waaqayyoo keessatti dubbatu dhaga'an. **8** Garuuakkuma Ermiyaas waan Waaqayyo akka inni dubbatuufisaajaje hunda namoota hundatti, himeeraawwateen luboonni, raajonnii fi namoonni hundiisaqabaniakkana jedhaniin; "Atiduuu qabda! **9** Ati maaliif akka manni kunkunakkuma Shiiloo ta'uufiakka magaalaan kunis onee duwwaa hafu maqaa Waaqayyootiin raajii dubbatta?" Namoonni hundismana Waaqayyoo keessatti Ermiyaasin marsan. **10** Qondaaltonni Yihuudaa yommuu waan kana dhaga'anitti manamootiikessaa gara manawaqayyooti ol ba'anii balbala karra Haaraakanmanawaqayyoo duraataan. **11** Kana irratti luboonnii fi raajonni sun

qondaaltotaa fi namoota hundaan, “Waan namichi kun magaalaa kana irratti raajii dubbateef duuti isatti muramuu qaba. Isin waan kana gurruma keessaniin dhageessaniirtu!” jedhan. **12** Ermiyaas qondaaltota hundaa fi namoota hundaanakkana jedhe; “Waaqayyo akka ani waan isin dhageessan kana hunda mana kanaa fi magaalaa kana irratti raajii dubbadhuuf na erge. **13** Kanaafuu isin amma karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfadhaa; Waaqayyo Waaqa keessaniiif illee ajajamaa. Yoos Waaqayyo gaabbee balaa isinitti fiduuf yaade sana ni dhiisa. **14** Ani garuu harkuma keessan keessa nan jira; isin tarkaanfii gaarri fi qajeelaa isinitti fakkaate narratti fudhadhaa. **15** Garuu isin yoo na ajeeftan akka dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasuu keessaniin ofitti, magaalaa kanattii fi warra ishee keessa jiraatanitti balaa fiddan beekkadhaa; Waaqayyo dhugumaan akka ani dubbii isin dhageessan kana hunda dubbadhuuf isinitti na ergeeraatii.” **16** Kana irratti qondaaltonnii fi namoonni hundi, lubootaa fi raajotaan, “Namicha kanatti duuti muramuu hin qabu! Inni maqaa Waaqayyo Waaqa keenyaatiin nutti dubbatee jira” jedhan. **17** Maanguddoota biyyaa keessaas tokko tokko ka’anii waldaa sabaa guutuudhaanakkana jedhan; **18** “Bara Hisqiyaas mootii Yihuudaa ture keessa Miikiyaas namni biyya Mooresheetakkana jedhee saba Yihuudaa hundatti raajii dubbate; ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’uakkana jedha: “‘Xiyoonakkuma lafa qotiisaatti qotamti; Yerusaalemis tuullaa waan diigamee taati; garri mana qulqullummaas tabba daggalaan liqimfame ta’aa.’ **19** “Hisqiyaas mootichi Yihuudaa yookaan saba Yihuudaa keessaa namni tokko iyyuu isa ajeesearaa? Hisqiyaas Waaqayyoon sodaatee araara isaa hin kadhannee? Waaqayyo gaabbee badiisa isaanitti fiduu yaade sana hin dhiifnee? Nus badiisa hamaa ofitti fiduu geenyerra!” **20** Namni maqaa Waaqayyootiin raajii dubbate kan biraamimmoo Uuriyaa ilma Shemaa’iyya nama biyya Kiriyaati Ye’aa’riim ture; innisakkuma Ermiyaas magaalaa kanaa fi biyya kana irratti raajii dubbate. **21** Yommuu Yehooyaqaqiiim mootichi, ajajjoonnii fi qondaaltonni isaa hundi dubbii Uuriyaa dhaga’anitti mootichi isa ajeesisuus barbaade; Uuriyaan garuu waan kana dhageenyaan sodaatee gara Gibxitti baqate. **22** Yehooyaqaqiiim mootichi garuu Elnaataan ilma Akboor namoota biraawajjin gara Gibxitti erge. **23** Isaanis

Uuriyaa Gibxii fidanii Yehooyaqaqiiim mootichatti kennan; mootichis goraadeedhaanisa ajeese; reeffa isaa immoo iddoonamoonni ulfina hin qabne itti awwaalamaniittigate. **24** Ahiiqaam ilmi Shaafaan garuu Ermiyaasin deeggare; kanaafuu Ermiyaas ajeefamuuf dabarfamee namootatti hin kennamne.

27 Jalqaba bara Zedeqiyaa ilmi Yosiyaas mootii Yihuudaa turetti dubbiin kun Waaqayyo biraagara Ermiyaas dhufe: **2** Waaqayyoakkana naan jedhe; “Teephaa fi danqaraadhaan waanjoo tolchiitii mormakeetti kaa’adhu. **3** Ergasii karaa ergamoota Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa bira gara Yerusaalem dhufaniitiiin gara mootii Edoom, mootii Mo’aab, mootii Amoon, mootii Xiroosii fi mootii Siidoonaatti dhaamsa ergi. **4** Gooftota isaaniitiif dhaamsa kana dabarsiiakkana jedhiin; ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’elakkana jedha; “Waan kana gooftotakeessanitti himaa. **5** Ani humna koo guddaa fi irree koo diriifameen lafa, uummata isheetii fi bineensota ishee irra jiraatan uumeera; abbaa fedheef illee nan kenna. **6** Ani amma biyyoota keessan hunda harka garbicha koo Nebukadnezar mooticha Baabiloniittidabarseen nan kenna. Akka bineenonni bosonaa iyyuu isa jalatti bulan nan godha. **7** Hamma guyyaan biyyaisaa ga’utti saboorni hundi isa, ilmaanisaatiif fi ilmaan ilmaan isaa tajaajil; ergasii immoo saboorni hedduunii fi mootonni gurguddaanisa garboomfatu. **8** ““Garuu yoo sabni yookaan mootummaan kam iyyuu Nebukadnezar mooticha Baabilon hin tajaajille yookaan yoo mormaisaa waanjoomootichaatiifgad hin qabanneani hamman harkumaisaatiinisaan balleessutti saba sana goraadeedhaan, beelaa fi dha’ichaan nan adaba, jedha Waaqayyo. **9** Kanaafuu isin raajota keessan, ilaaltota keessan, warra abjuu isiniif hiikan, eker dubbistoota keessanii fi falflatoota keessan kanneen, ‘Isin mootii Baabilon hin tajaajiltan’ isiniin jedhan sana hin dhaga’inna. **10** Isaanakkaisin biyya keessan keessaa buqqifamtanii fagaattaniif soba isiniif raaju; anis ari’ee isin nan baasa; isinis nibaddu. **11** Garuu yoo sabni kam iyyuu mormaisaa waanjoomootii Baabiloniitiifgad qabateeisa tajaajile, aniaakkasabni sun biyya ofii isaa keessatti hafeelafaqotatee achi jiraatu nan dhiisa, jedha Waaqayyo.”” **12** Anis Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa ergaadhuma kana nan hime. Akkanan jedheen; “Morma keessan waanjoomootii Baabiloniitiifgad qabadhaa; isaa

fi saba isaa tajaajila; isinis ni jiraattu. **13** Atii fi sabni kee maaliif goraaddee, beelaa fi dha'icha Waaqayyo itti saba mootii Baabilon hin tajaajille kam iyyuu sodaachiseen duutu? **14** Dubbii raajota, 'Isin mootii Baabilon hin tajaajiltan' isiniin jedhanii hin dhaga'inaa; isaan raajii sobaa isinitti dubbatutii. **15** 'Ani isaan hin ergine' jedha Waaqayyo. 'Jarri maqaa kootiin soba raaju. Kanaafuu ani isinii fi raajota isinii raajan illee ari'ee nan baasa; isinis ni baddu.' **16** Anis lubootaa fi namoota kana hundaan akkanan jedhe, 'Waaqayyoakkana jedha: raajota, 'Mi'i mana Waaqayyo ammuma Baabilonii ni deebifama' jedhan hin dhaga'inaa. Isaan soba isiniif raaju. **17** Isin jara hin dhaggeeffatinaa. Mootii Baabilon tajaajila; ni jiraattutii. Magaalaan kun maaliif diigamti? **18** Isaan yoo raajota ta'anii fi yoo dubbii Waaqayyo of keessaa qabaatan mee akka mi'i mana Waaqayyo kan masaraa mootii Yihuudaatii fi Yerusaalem keessatti hafe sun gara Baabilonitti hin fudhatamneef Waaqayyo Waan Hunda Danda'u haa kadhatan. **19** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waa'ee utubootaa, waa'ee mi'a bishaan itti kuusani, waa'ee baattuuwwaniitii fi waa'ee mi'oota magaalaa kanatti hafan kanneen biraakana jedhaatii; **20** Nebukadnezar mootiin Baabilon sun gaafa Yehooyaakiin ilma Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa sana namoota Yihuudaatii fi Yerusaalem ulfaatoo hunda wajjin Yerusaalemii gara Baabilonitti booji'e sana mi'oota kanneen hin fudhanne. **21** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el waa'ee mi'oota mana Waaqayyootii fi masaraa mootii Yihuudaatii fi Yerusaalem keessatti hafanii akkana jedha: **22** 'Isaan Baabilonitti ni geeffamu; hamma guyyaan ani isaaniif dhufu ga'uttis achuma turu' jedha Waaqayyo. 'Ergasii ani deebisee iddo kanatti isaan nan fida.'

28 Jalqaba bulchiinsa mootummaa Zedeqiyaa mootii Yihuudaatti, ji'a shanaffaa waggaa sanaatti, waggaa afuraffaatti, Hanaaniyaan raajichi ilmi Azuri, namni Gibe'oon sun mana Waaqayyo keessatti, fuula lubootaatii fi uummata hundaa durattii akkana naan jedhe: **2** 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Ani waanjoo mootii Baabilon nan cabsa. **3** Ani waggaa lama keessatti mi'oota mana Waaqayyo kanneen Nebukadnezar mootichi Baabilon asii guuree Baabilonitti geesse

hunda iddo kanatti deebisee nan fida. **4** Ani amma illee Yehooyaakiin ilma Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa sanaa fi booji'amtoota Yihuudaadhaa gara Baabilonitti geeffaman kaan hunda iddo kanatti deebisee nan fida; ani waanjoo mootii Baabilon nan cabsaati' jedha Waaqayyo.' **5** Ermiyaas raajichi fuuluma lubootaatii fi uummata mana Waaqayyoo keessa dhaabachaa turan hundaa durattii akkana jedhee Hanaaniyaan raajichaaf deebii kenne; **6** 'Ameen! Waaqayyo waan kana haa godhu! Waaqayyo mi'a mana Waaqayyootii fi booji'amtoota booji'amana hunda Baabilonii iddo kanatti deebisuudhaan raajii ati dubbatte haa raawwatu. **7** Ta'us waan ani utuu atii fi namoonni kun hundi dhageessanuu dubbadhu kana dhaga'i: **8** Raajonni anaa fi siin dura turan bara duriitii jalqabanii akka biyyoota baay'ee fi mootummoota gurguddootti waraanni, badiisnii fi dha'ichi dhufu raajaniiru. **9** Raajiin nagaa raaju garuu yoo raajiin isaa sun fiixaan ba'e qofa akka Waaqayyo biraa ergame beekama.' **10** Ergasii Hanaaniyaan raajichi morma Ermiyaas raajichaa irraa waanjoo fuudhee cabse; **11** innis fuula nama hundaa durattii akkana jedhe; 'Waaqayyoakkana jedha; 'Ani waggaa lama keessatti waanjoo Nebukadnezar mooticha Baabilon morma saboota hundaa irraa akkanuma nan cabsa.' Kana irratti Ermiyaas raajichi karaa isaa qabatee qajeele. **12** Erga Hanaaniyaan raajichi waanjoo morma Ermiyaas raajichaa irraa cabsee booddee dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **13** 'Dhaqiiitii akkana jedhii Hanaaniyaatti himi; 'Waaqayyoakkana jedha: Ati waanjoo mukaa cabsiteerta; garuu qooda isaa waanjoo sibiilaan argatta. **14** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani akka isaan Nebukadnezar mooticha Baabilon tajaajilan gochuuf morma saboota kana hundaa irra waanjoo sibiilaan ka'aa; isaanis isa ni tajaajilu. Ani bineensa irratti illee ol aantummaa isaaaf nan kenna.' **15** Ermiyaas raajichis Hanaaniyaan raajichaan akkana jedhe: 'Yaa Hanaaniyaan dhaga'i! Waaqayyo si hin ergine; ati garuu akka sabni kun sobaa abdatu gooteerta. **16** Kanaafuu Waaqayyoakkana jedha: 'Ani lafa irraa sin balleessa; ati waan Waaqayyo irratti fincila lallabdeef baruma kana duuta.' **17** Hanaaniyaan raajichis wagguma sana keessa ji'a torbaffaatti du'e.

29 Dubbiin xalayaa kan Ermiyaas raajichi Yerusaalem irraa gara maanguddoota namoota

booji'aman gidduutti hafaniittii fi lubootatti, raajotattii fi warra Nebukadnezar Yerusaalemii booji'ee Baabilonitti geesse kaan hundatti erge sanaa kanaa dha. 2 Kunis erga Yehooyaakiin mootichii fi haati isaa mootittiin, xu'aashiiwan, dura buutota Yihuudatii fi Yerusaalem, ogeeyyi hojii mukaatii fi tumtuuwan Yerusaalemii booji'amanii deemanii booddee ta'e. 3 Innis xalaryaa sana harka Ele'aasaa ilma Shaafaaniittii fi Gemaariyaa ilma Hilqiyaa warra Zedeqiyaa mootichi Yihuudaa gara Nebukadnezar mooticha Baabilonitti erge sanaatti kenne. Xalaryaa sunisakkana jedha: 4 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el warra boojuudhaan Yerusaalemii gara Baabilonitti geeffaman hundaanakkana jedha: 5 "Manneen ijaarradhaatii keessa jiraadhaa; biqiltuu dhaabbadhaatii ija isaa nyaadhaa. 6 Niitii fuudhaatii ilmaanii fi intallan dhalchaa; akka isaanis ilmaanii fi intallan dhalchaniif ilmaan keessan niitii fuusisaa; intallan keessan illee heerumiisaa. Isinis achitti baay'adhaa malee hin xinnaatinaa. 7 Magaalaanani boojuudhaan itti isin ergeef illee nagaa fi badhaadhummaa hawwaa. Yoo isheen badhaate, isinis waan badhaataniif isheedhaaf Waaqayyoon kadhadhaa." 8 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'elakkana jedhaati: "Raajotaa fi ilaaltota isin gidduu jiraataniin hin gowwoomfaminaa. Abjuu akka isaan abjootaniif isaan kakaftan sana hin dhaggeeffatinaa. 9 Isaan maqaa kootiin soba isiniif raaju. Ani isaan hin ergine" jedha Waaqayyo. 10 Waaqayyoakkana jedha: "Yeroo Waggaan torbaatamni Baabiloniif kennname sun xumuramutti ani gara keessan dhufeen waadaa akka iddo kanatti isin deebisuuf gale sana nan raawwadha. 11 Yaada ani isiniif qabu anatu beekaatii; innis yaada nagaati malee yaada hamaa miti; akkasumas yaada abdiitii fi kan galgala keessaniif toluu dha" jedha Waaqayyo. 12 "Isinis na waammattu; dhuftaniis na kadhattu; anis isin nan dhaga'a. 13 Isin yoo garaa keessan guutuudhaan na barbaaddan, na argattu. 14 Anis akka isin na argattan nan godha; boojuudhaa deebisees isin nan fida" jedha Waaqayyo. "Ani sabootaa fi lafaani itti isin ari'ee ture hunda keessaa walitti isin qabee gara biyya ani keessaa baasee isin booji'amsiise sanaatti deebisee isinan fida" jedha Waaqayyo. 15 Sababii isin, "Waaqayyo Baabilon keessatti raajota nuu kaaseera" jettaniif 16 Waaqayyo waa'ee mootii teessoo

Daawit irra taa'uutii fi waa'ee namoota magaalaan kana keessatti hafan hundaa, firoota keessan kanneen isin wajjin booji'amanii Baabilonitti hin geeffaminiiakkana jedha; 17 Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Ani goraadee, beelaa fi dha'icha isaanitti nan erga; akka isaanakkuma ija harbuu kan tortoree namni nyaachuu hin dandeenyee ta'anis isaan nan godha. 18 Ani goraadee, beelaa fi dha'ichaan isaan nan ari'a; akka isaan sabootaa ani itti isaan ari'e hunda gidduutti waan abaarsatii fi waan sodaachisaa, waan tuffitii fi waan fafaa ta'aniif ani fuula mootummoota lafaa hundaa duratti jibbisiisoo isaan nan godha. 19 Isaan dubbii koo, dubbii ani ammumaa amma karaa tajaajiltoota koo raajotaatiisaanitti erge hin dhaggeeffanneetii" jedhan Waaqayyo. "Isin warri booji'amtanis akkasuma hin dhaggeeffanne" jedha Waaqayyo. 20 Kanaafuu isin booji'amttonni ani Yerusaalemii baasee gara Baabilonitti erge hundi dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. 21 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el waa'ee Ahaab ilma Qolaayaatii fi waa'ee Ma'aseyya ilma Zedeqiyaa warra maqaa kootiin raajii sobaa isinitti dubbatan sanaakkana jedha: "Ani dabarsee Nebukadnezar mooticha Baabilonitti isaan kenna; innis ijuma keessan duratti isaan fixa. 22 Sababii isaanitiifis booji'amttonni Yihuudaa warri biyya Baabilon jiraatan, 'Waaqayyo akka Zedeqiyatii fi akka Ahaab warra Nebukadnezar mootichi Baabilon ibiddaan gube sanaa si haa godhu' jedhanii walabaaru. 23 Isaan waan akka malee hamaa ta'e Israa'el keessatti hojjetaniiruutii; isaan niitota ollaa isaanii wajjin ejjaniiru; waan ani akka isaan hojjetan isaanitti hin himin hojjechuudhaan maqaa kootiin soba dubbataniiru; ani waan kana nan beeka; dhugaa illee nan ba'a" jedha Waaqayyo. 24 Shemaa'iyaa namicha Nehelaamiiakkana jedhi: 25 "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'elakkana jedha: Ati namoota Yerusaalem keessa jiraatan hundatti, Sefaaniyaa ilma Ma'aseyya lubichaattii fi luboota biraahundatti maqaa keetiin xalaryaa ergiteerta. Sefaaniyaaakkana jetteerta; 26 'Waaqayyo akka ati mana Waaqayyoo keessatti itti gaafatamaa taatuuf iddo Yehooyaadaa luba godhee si muudeera; ati maraatuurraajii dubbatu kam iyyuu miilla isaa jirma gidduu, morma isaa immoo hudhaa sibilaa keessa galchitee hidhuu qabda. 27 Yoos ati maaliif Ermiyaas namicha Anaatoot kan gidduu keessanitti raajii dubbatu sana

ifachuu dhiifte ree? 28 Inniakkana jedhee dhaamsa kana gara keenya, gara Baabilonitti ergeera: Barri boojuu ni dheerata. Kanaafuu manneen ijaarradhaatii keessa jiraadhaa; biqiltuu illee dhaabadhaa ija isaa nyaadhaa.” 29 Sefaaniyaa lubichis xalayaa sana Ermiyaas raajichaaf dubbise. 30 Kana irratti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 31 “Ergaa kana booji’amtotta hundatti ergi; ‘Waaqayyo waa’ ee Shemaa’iyaa namicha Nehelaam sanaaakkana jedha: Waan Shemaa’iyaaan yoo ani isa erguu baadhe iyyuu raajii isinii dubbatee akka isin soba amanattan godheef 32 Waaqayyooakkana jedha: ani dhugumaan Shemaa’iyaa namicha Nehelaam sanaa fi sanyii isaa nan adaba. Inni saba kana gidduuutti hambaa tokko iyyuu hin qabaatu yookaan waan gaarii ani saba kootiif godhu hin argu; inni na mormuu fincila lallabeeraatii’ jedha Waaqayyo.”

30 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe
isa kanaa dha: 2 “Waaqayyo Waaqni Israa’el
akkana jedha: ‘Dubbii ani sitti dubbadhe hunda
kitaabatti barreessi. 3 Barri tokko ni dhufa’ jedha
Waaqayyo; ‘Innis yeroo ani itti saba koo Israa’elii
fi Yihuudaa boojuudhaa deebisee biyya ani akka
isaan dhaalaniif abbootii isaaniitiif kenne sanatti
isaan galchuu dha,’ jedha Waaqayyo.” 4 Dubbiin
Waaqayyo waa’ee Israa’elii fi Yihuudaa dubbatee kanaa
dha: 5 “Waaqayyoakkana jedha: “Iyyi sodaa ni
dhaga’ama; kun raafama malee nagaa miti. 6 Mee
iyyaafadhaa ilaala: Dhiirri tokko da’uu ni danda’aa?
Yoos ani maaliifan dhiira hunda isaaakkuma dubartii
ciniinsifattuu, harka isaa garaa ofii isaa irra kaa’atee,
fuulliisaas akka malee gurraacha’e arga ree? 7 Guyyaan
sunakkam sodaachisaa ta’al Guyyaan akka guyyaa
sanaa tokko iyyuu hin jiraatu. Guyyaan sun Yaaqoobiif
yeroo rakkinaa ta’; inni garuu rakkinaa sana keessaa
ni ba’al. 8 “Guyyaan sana’ jedha Waaqayyoo Waan
Hunda Danda’u, ‘Ani morma isaanii irraa waanjoo
nan cabsa; hidhaa isaanii illee nan kukkuta; ergasii
namoonni biyya ormaa isaan hin garboomfatan. 9
Qooda kanaa isaan Waaqayyo Waaqa isaaniitiif fi
Daawit mootii isaaniiisa anisaaniif kaasu ni tajaajilu.
10 “Kanaafuu yaa tajaajilaa koo Yaaqoob, ati hin
sodaatin; yaa Israa’el hin rifatin’ jedha Waaqayyo.
‘Ani dhugumaan biyya fagootii sin baasa, sanyiwwan
kee immoo biyya isaan booji’amanii itti geeffamanii

nan baasa. Yaaqoob ammas nagaa fi tasgabbii ni
qabaata; namniisa sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. 11
Ani si baasuu si wajjinan jiraatii’ jedha Waaqayyo;
‘Ani sabootan gidduu isaaniitti si bittinneesee sana
guutumaan guutuuutti barbadeessu iyyuu si’i garuu
guutumaan guutuuutti hin barbadeessu. Ani karaa
sirrii ta’een sin adaba; utuu si hin adabin akkasumatti
si hin dhiisu.’ 12 “Waaqayyoakkana jedha: “Madaan
kee hin fayyu; midhamni kee waldhaansa hin qabu.
13 Namni siif falmu tokko iyyuu hin jiru; madaa keetiif
qorichi hin jiru; ati hin fayyitu. 14 Michoonni kee
hundi si dagataniiru; isaan dhimma kee hin qaban.
Sababii yakki kee akka malee guddaa ta’ee cubbuun
kees baay’ateef aniakkuma diinaatti si dha’eeakkuma
nama garaa jabaatu tokkoottis si adabeera. 15 Ati
maaliif madaa keetii fi dhukkuba kee kan hin fayyine
sanaaf iyyita? Sababii yakki kee guddatee cubbuun
kees baay’ateef, ani wantoota kanneen sitti fideera.
16 “Warri si nyaatan hundi garuu ni nyaatamu;
diinonni kee hundis boojuudhaan ni fudhatamu. Warri
qabeenya kee booji’an ni booji’amu; warri si saaman
hundis ni saamamu. 17 Ani garuu fayyaa kee siifin
deebisa; madaa kees siif nan fayyisa’ jedha Waaqayyo.
‘Ati Xiyoon gatamtuu kan namni tokko iyyuu dhimma
ishee hin qabne jedhamteertaati.’ 18 “Waaqayyo
akkana jedha: “Ani hambaa dunkaana Yaaqoob kan
booji’amee deebisee nan dhaaba; iddo jireenya
isaaniitiifis garaa nan laafa; magaalattiin idduma
diigamte sanatti deebitee ni ijaaramti; masaraanis
iddooisaaf malu ni dhaabata. 19 Faarfannaan galataatii
fi sagaleen gammachuu isaan keessaa ni dhaga’ama.
Ani isaan nan baay’isa; isaanis hin xinnaatan; ani
ulfina nan kennaaf; isaanis hin tuffataman. 20 Ijoolleen
isaanii akka warra jabana durii ta’u; waldaanisaanii
jabaatee fuula koo dura ni dhaabata; ani warra isaan
cunqursu hunda nan adaba. 21 Hoogganaanisaanii
namuma isaanii ta’; bulchaanisaaniiisaanuma
gidduuudhaa ka’al. Aniisa ofitti nan dhi’eessa; innis natti
dhi’aaata; yoo kanaa achii eenyutu natti dhi’aachuuf
ija jabaata?’ jedha Waaqayyo. 22 ‘Akkasiin isin saba
koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan ta’al.’” 23 Kunoo,
bubbeen Waaqayyoo, inni jabaan dheekkamsaan ni
bu’al; bubbeen hamaanis mataa hamootaa irratti gad
bubbisa. 24 Aariin Waaqayyoo, sodaachisaan sun
hamma inni kaayyoo yaada isaa guutumaan guutuuutti

fiixaan baasutti duubatti hin deebi'u. Isin bara dhumaa keessa waan kana ni hubattu.

31 "Yeroo sanatti" jedha Waaqayyo, "Ani balbala

Israa'el hundaaf Waaqa nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u." 2 Waaqayyo akkana jedha: "Namoonni goraadee irraa hafan gammoojiji keessatti fudhatama ni argatu; anis Israa'eliif boqonnaa kenuuf nan dhufa." 3 Waaqayyo fagoodhaa natti mul'atee akkana jedhe: "Ani jaalala bara baraatiin si jaalladheera; kanaafuu ani arjummaa kootiin ofitti si harkiseera. 4 Yaa Israa'el durba qulqullitti, ani amma illee sin ijaara; atis deebitee ni ijaaramta. Ati amma illee dibbee kee fudhattee warra gammadan wajjin shuubbisuuf gad baata. 5 Ati amma illee gaarran Samaariyaa irratti wayinii ni dhaabbatta; qotee bulaanis wayinii dhaabbatee ija isaa ni nyaata. 6 Guyyaa itti eegdonni gaarran Efreem irra dhaabatanii, 'Kottaa gara Xiyoonitti, gara Waaqayyo Waaqa keenyaatti ol baanaa' jedhanii iyyan tokko ni dhufa." 7 Waaqayyo akkana jedha: "Yaaqoobiif gammachuudhaan faarfadhaa; hangafa sabootaatiif ililchaa. Galata keessan dhageessisaatii, 'Yaa Waaqayyo saba kee, hambaa Israa'el baraari' jedhaa. 8 Kunoo, ani biyya kaabaatii isaan nan fida; handaara lafaatiis walitti isaan nan qaba. Isaan keessattis jaamotaa fi naafota, haadhota ulfaatii fi dubartoota ciniisifatantu argama; saba guddaa ta'aniis ni deebi'u. 9 Isaanis boo'aa dhufu; yeroo ani deebisise isaan fidutti Waaqa kadhatu. Waan ani abbaa Israa'el ta'ee fi Efreem immoo ilma koo hangafa ta'eef, ani qarqara burqaa bishaanii irra, daandii qajeelaa isaan achi irratti hin gufanne irra isaan nan qajeelcha. 10 "Yaa saboota, dubbi Waaqayyo dhaga'aa; isin, 'Inni Israa'elin bittinnesse sun walitti isaan qabee akkuma tiksee tokkootti bushaayee isaa ni tiksa' jedhaatii biyyoota qarqara galaanaa kanneen fagoo jiranitti labsaa. 11 Waaqayyo Yaaqoobin fureera, warra isa caalaa jajjaboo ta'an harkaas isa baaseeraatii. 12 Isaan ni dhufanii gaarran Xiyoon irrattis gammadanii ililchu; isaan arjummaa Waaqayyootti jechuunis midhaanitti, daadhii wayinii haaraa fi zayitiitti, ilmoolee bushaayeettii fi jabbootaattis ni gammadu. Jireenyi isaanii akkuma biqiltuu bishaan quufee ta'a; isaan si'achi hin gaddan. 13 Ergasiis shamarran ni shuubbisu; ni gammadu; dargaggoonni fi maanguddooni akkasuma ni gammadu. Ani boo'icha isaanii gammachuutti nan geeddara; qooda

gaddaa jajjabinaa fi gammachuu nan kennaaf. 14 Ani arjummaadhaan luboota nan quubsa; sabni koos badhaadhummaa kootiin ni guutama," jedha Waaqayyo. 15 Waaqayyo akkana jedha: "Sagaleen boo'ichaati fi wawwaannaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga'ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetiif boo'aa jirti; jajjabaachuuus ni didde." 16 Waaqayyo akkana jedha: "Sagalee kee boo'icha irraa, ija kee immoo imimmaan irraa eeggadhu; hojiin kee ni badhaafamaatiit" jedha Waaqayyo. "Isaan biyya diinaati ni deebi'u. 17 Kanaafuu galgallii kee abdii qaba" jedha Waaqayyo. Ijoolleen kee biyya ofii isaaniitti ni deebi'u. 18 "Ani dhugumaan Efreemii akkana jedhee boo'u dhaga'eera: 'Ati akkuma dibicha hin leenifamin tokkootti na adabdeerta; anis adabameera. Ati sababii Waaqayyo Waaqa koo taateef, na deebisi; anis nan deebi'a. 19 Ani ergan duubatti deebi'ee booddee, qalbii jijiirradheera; ani ergan hubadhee booddee, qoma koo nan dha'e. Ani sababiin salphina dargaggummaa koo baadhuuf, nan qaana'e; gad nan deebi'es." 20 Efreem ilma koo jaallatamaa, mucaa ani itti gammadu mitii? Ani yeroo baay'ee yoon isaan morme iyyuu amma illee isa nan yaadadha. Kanaafuu garaan koo isaaf ni yaada; garaas nan laafaa" jedha Waaqayyo. 21 "Ati mallattoo daandii dhaabbadhu; waan karaa nama argisiisu illee kaa'adhu. Karaa irra deemu, daandii guddaa sana hubadhu. Yaa Israa'el durba qulqullitti deebi'i; magalaawwan keetti deebi'i. 22 Yaa intala hin amanamne, ati hamma yoomiitti asii fi achi joorta? Waaqayyo waan haaraa tokko lafa irratti ni uuma; dubartiin dhiira marsiti." 23 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Yeroo ani booji'amtoota isaanii deebisutti namoonni biyya Yihuudaatii fi magalaawwan ishee keessa jiraatan amma illee yeroo tokko, 'Yaa iddo murtiin qajeelaan jiraatu, yaa tulluu qulqulluu, Waaqayyo si haa eebbisu' jedhanii dubbatu. 24 Biyya Yihuudaatii fi magalaawwan isaa hunda keessa namoonni jechuunis qonnaan bultoonnii fi warri bushaayee fudhatanii asii fi achi nanaanna'an tokkummaadhaan achi keessa jiraatu. 25 Ani warra dadhaban nan jajjabeessa; warra gaggaban illee nan bayyanachiisa." 26 Kana irratti ani dammaqee asii fi achi nan ilaale. Hirribni koos natti mi'aawee ture. 27 "Barri ani itti mana Israa'eliif fi mana Yihuudaa sanyii namaatii fi sanyii horiitiin guutu tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo. 28 "Ani akkuman

isaan buqqisuu fi diiguuf, isaan garagalchuuf, isaan barbadeessuu fi badiisa isaanitti fiduuf isaan ilaaale sana akksuma immoo isaan ijaaruu fi isaan dhaabuuf gara isaanii nan ilaala” jedha Waaqayyo. 29 “Bara sana keessa namoonni lammata, “Abbootiin isaanii ija wayinii dhangaggaa’aa nyaannaan ilkaan ijomlee hadoode’ hin jedhan. 30 Qooda kanaa tokkoon tokkoon namaa cubbuu ofii isaatiin du’aa; nama ija wayinii dhangaggaa’aa nyaatu kam iyyuu ilkaanuma isaatu hadooda. 31 “Yeroon ani itti mana Israa’el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis kakuu haaraa galu ni dhufa,” jedha Waaqayyo. 32 “Kakuun kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxiitii isaan baasuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii isaanii wajjin gale, kakuu koo kan utuma ani dhirsa isaanii ta’ee jiruu isaan cabsan sanaan tokko miti” jedha Waaqayyo. 33 “Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa’el wajjin galu kanaa dha” jedha Waaqayyo. “Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa’aa; garaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waaqa isaanii nan ta’aa; isaanis saba koo ta’u. 34 Sababii hundi isaanii, xinnaa hamma guddaatti na beekaniif, si’achi namni kam iyyuu, ‘Waaqayyoon beeki’ jedhee ollaa isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisu” jedha Waaqayyo. “Ani yakka isaanii nan dhiisaaf; cubbuu isaaniis si’achi hin yaadadhu.” 35 Waaqayyo akkana jedha; inni akka isheen guyyaan ibsituuf aduu ramadu, inni akka isaan halkaniin ibsaniif, ji’aa fi urjiwwan ajaju, inni akka dambaliin isaa huursuuf galaana raasu sun maqaan isaa Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu dha: 36 “Yoo seerri kun fuula koo duraa bade qofa, sanyiin Israa’el, fuula koo duratti bara baraan saba ta’uun isaa hafa” jedha Waaqayyo. 37 Waaqayyo akkana jedha: “Yoo samiin gubbaa safaramuu danda’ee fi hundeen lafaa kan gadii qoratamee argamuu danda’ee qofa ani sanyiin Israa’el hunda sababii waan isaan hoijetan hundaatiif nan gata” jedha Waaqayyo. 38 Waaqayyo akkana jedha: “Barri itti magaalaan kun gamoo Hanaani’eeliitii jalqabee hamma Karra Goleetti deebi’ee naaf ijaaramu tokko ni dhufa. 39 Funyoon safaraas achii ka’ee gara tulluu Gaareebitti qajeelee gara Go’atti diriirfama. 40 Sululli reefii fi daaraan itti gatamu guutuun, karaa ba’as sulula Qeedroon qabatee dirreen hamma Karra Fardaatti jiru hundi Waaqayyoof ni qulqulleeffama. Magaalaan kun gonkumaa lammaffaa hin buqqifamtu yookaan hin diigantu.”

32 Bara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudhannaffaatti bara mootummaa Nebukadnezar keessa waggaa kudha saddeetaffaatti, dubbiin kun Waaqayyo bira gara Ermiyas dhufe. 2 Yeroo sanatti loltooni mootii Baabilon Yerusaalemin marsanii turan; Ermiyas raajichi immoo masaraa mootii Yihuudaa keessatti oobdii eegumsaa keessatti itti cufamee ture. 3 Zedeqiyaa mootichi Yihuudaa akkana jedheenii isa hiisisee ture; “Ati maaliif akkana jettee raajii dubbatta? Waaqayyo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee mootii Baabilonitti nan kenna; innis ni qabata. 4 Zedeqiyaa mootichi Yihuudaa dabarfamee mootii Baabilonitti ni kennama malee harka warra Baabilon jalaa hin ba’u; fuula mootichaa dura dhaabatees isa wajjin dubbata; ija isaatiinis isa ni arga. 5 Innis Zedeqiyaa gara Baabilonitti geessa; Zedeqiyaa hamma ani isa Yaadadhutti achuma tura, jedha Waaqayyo. Isin yoo Baabilonota loltan hin milkoftan.” 6 Ermiyas akkana jedhe; “Dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: 7 Hanani’eel ilmi eessuma keetii ilmi Shaluum si bira dhufee, ‘Ati sababii lafa kana bitachiif mirga aantummaa qabduuf lafa qotiisaa koo kan Anaatoot keessaan sana bitadhu’ siin jedha. 8 “Ergasii akkuma Waaqayyo dubbate sana Hanani’eel durbiin koo gara oobdii eegumsaati na bira dhufee, ‘Lafa koo kan biyya Beniyaam keessa Anaatoot jiru sana bitadhu. Waan mirgi furuutii fi dhuunfachuu kan kee ta’eef ati ofii keetii bitadhu’ jedhe. “Kana irratti ani akka wanni kun dubbi Waaqayyo ture nan beeke; 9 kanaafuu ani lafa qotiisaa Anaatoot jiru sana durbi koo Hanani’eel irraa bitadhee meetii saqili kudha torba safaree kenneef. 10 Anis walii galtee sana mallatteessee, chaappaa itti godhee, dhuga baatota waamee meetii sana madaaliitti safareef. 11 Walii galtee bittaa fi gurgurtaa jechuunis garagalchaa chaappaa qabu kan akka seeraa fi barteetti hoijetamee fi kan chaappaa hin qabnee illee nan fudhadhe; 12 geesees fuula durbi koo Hanani’eelii fi fuula dhuga baatota walii galtee sana irratti mallatteesaniitii fi fuula Yihuudoota oobdii eegumsaa keessa tataa’aa turan hundaa duratti Baaruk ilma Neeriyya ilma Mahiseyaatti kenne. 13 “Anis fuuluma isaanii duratti qajeelcha kana Baarukiif kenne; 14 ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: walii galtee bittaa fi gurgurtaa kan chaappaa qabuu fi kan chaappaa hin qabne fuudhiitii akka isaan bara dheeraa

eturuu danda'aniif lachuu okkotee suphee keessa kaa'i. **15** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaatii; biyya kana keessatti manneen, lafa qotiisaa fi iddoon dhaabaa wayinii amma illee ni bitamu.' **16** "Anis erga walii galtee bittaa fi gurgurtaa sana Baaruk ilma Neeriyaatti kennee booddee akkana jedheen Waaqayyoon kadhadhe: **17** "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati humna kee guddaa fi irree kee diriirfame sanaan samiiwanii fi lafa uumteerta. Wanti ati hin dandeeny tokko iyuu hin jiru. **18** Ati namoota kumaatamatti jaalala ni argisiifta; garuu sababii cubbuu abbootiitiif jettee ijoollee isaanii kanneen isaan booddee illee ni adabda. Yaa Waaqa guddaa fi humna qabeessa maqaan kee Waaqayyo Waan Hunda Danda'u dha; **19** kaayyoon kee guddaa dha; hojiin kees jabaa dha. Iji kee karaa namaa hunda ilaala; ati tokkoo tokkoo namaatiif gatii karaa isaatii fi hojii isaatif malu kennita. **20** Ati Gibxi keessatti mallattoo fi dinqii hojjettee hamma har'aatti illee Israa'elii fi sanyii namaa hunda keessatti waan kana ittuma fuftee maqaa hamma ammaatti qabdu kana argatte. **21** Saba kee Israa'eliin mallattoo fi dinqiihaan, harka humna qabeessaan, irree diriirfamaa fi haala akka malee nama sodaachisuun Gibxi keessaa baafte. **22** Biyya aannanii fi damma baasu kan ati abbootii isaaniitiif kenuuf kakatte kana isaaniif kennite. **23** Isaan biyyattii seenanii dhaalan; garuu siif hin ajajamne yookaan seera kee duukaa hin buune. Waan ati akka isaan hojjetan ajajes hin hojenne. Kanaafuu ati badiisa kana hunda isaanitti fidde. **24** "Kunoo magaalaa fudhachuuf tuullaan biyyoo itti marfameera. Sababii goraadee, beelaatii fi dha'ichaatiif magaalaa kun Baabilonota amma isa lolaa jiranitti dabarfameera ni kennama. Wanni ati dubbatte sun akkuma ati amma argitu kana fiixaan ba'eera. **25** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati yoo magaalattii kun dabarfamtee Baabilonotatti kennamte iyuu 'Meetiidaan lafa qotiisaa bitadhuutii bittaa fi gurgurtaa isaa illee ragaa qabaachisi' naan jette." **26** Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedheen gara Ermiyas dhufe: **27** "Ani Waaqayyo, Waaqa nama hundaa ti; wanni ani hin dandeeny tokko iyuu jiraat? **28** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee Baabilonotaa fi Nebukadnezar mooticha Baabilonitti kenuuf jira; innis ishee ni qabata. **29** Baabilononni magaalaa kana lolaa jiran kunneen magaalattii seenanii ibidda itti

qabsiisu; isaanis manneen namoonni bantii isaanii irratti Ba'aaliifixaana aarsuu fi waaqota biraafis dhibaayyu dhibaafachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan sana illee walumaan ni gubu. **30** "Sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa ijollummaa isaaniiti jalqabani fiula koo duratti waan hamaa malee homaa hin hojenne; dhugumaan sabni Israa'el waan harkuma isaaniiti hojjetaniin dheekkamsaaf na kakaasan malee homaa hin hojenne, jedha Waaqayyo. **31** Magaalattiin kun gaafa ijaaramtee jalqabdee hamma ammaatti akka ani fuula koo duraa ishee balleessuuf na aarsitee dheekkamsaaf na kakaaste. **32** Sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa jechuunis isaan, mootonni isaaniiti fi qondaaltonni isaanii, luboonni isaaniiti fi raajonni isaanii, namoonni Yihuudatii fi namoonni Yerusaalem hammina hojjetan hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniiru. **33** Isaan fuula isaanii dhiisanii dugda isaanii natti garagalfatan; yoo ani ammumaa amma isaan barsiise iyuu isaan na hin dhaggeeffanne yookaan qajeelfama kootiin hin geeddaramne. **34** Isaan waaqota isaanii balfamoo sana mana Maqaa kootiin waamamu keessa dhaabatanii manicha xureessan. **35** Isaanis ilmaan isaaniiti fi intallan isaanii aarsaa godhanii Moolekiif dhi'eessuuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti Ba'aaliif iddo sagadaa ijaaran; ani garuu akka isaan waan jibbisiisaa akkanaa hojjetanii Yihuudaa illee cubbuu hojjechiisan gonkumaa isaan hin ajajne yookaan wanni kun qalbii koo keessa illee hin turre. **36** "Ati waa'ee magaalattii kanaa, 'Isheen goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan dabarfamtee mooticha Baabilonitti kennamti' jette; Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: **37** Ani dhugumaan biyyoota ani aarii koo sodaachisaa fi dheekkamsa koo guddaadhaan itti isaan ari'e hunda keessaa walitti isaan nan qaba; iddo kanattis isaan deebisee nagaan isaan jiraachisa. **38** Isaan saba koo ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a. **39** Ani akka isaanittii fi ijoollee isaanii kanneen isaan booddeettis jireenyi toluuf jedhanii akka bara baraan na sodaataniif garaa tokkoo fi karaa tokko isaaniifin kenna. **40** Ani kakuu bara baraa isaan wajjin nan gala; akka isaan gonkumaa narraa hin garagalleef ani waan gaarii isaaniif gochuu hin dhiis; akka isaan na sodaataniifis isaan nan kakaasa. **41** Ani waan gaarii isaaniif gochuutti nan gammada; garaa koo fi lubbuu koo guutuudhaan, amanamummaadhaanis biyya kana

keessa isaan nan dhaaba. 42 “Waaqayyo akkana jedha: Ani akkuman badiisa guddaa kana hunda saba kanatti fide sana waan gaarii waadaa isaaniif seene sana hunda nan kennaaf. 43 Biyya isin, ‘Biyyattiin kun ontee duwwaa hafteerti; namni yookaan bineensi ishee keessa hin jiru; isheen dabarfamtee Baabylonotatti kennamteertiitii’ jettanii waa’ee ishee dubbattan kana keessatti lafti qotiisaa amma illee ni bitama. 44 Biyya Beniyaam keessatti, gandoota naannoo Yerusaalem keessatti, magaalaawwan Yihuudaati fi magaalaawwan biyya gaaraa keessatti, magaalaawwan gaarran dhi’aatii fi kan Negeeb keessatti lafti qotiisaa meetiidhaan ni bitama; walii galteen bittaa gurgurtaa isaaas mallatteeffamee chaappaan itti godhamee dhuga baatotaan ni rageeffama; ani boojuu isaanii iddo duriitti nan deebisaatii, jedha Waaqayyo.”

33 Utuu Ermiyaas amma iyyuu oobdii eegumsaa keessatti hidhamee jiruu, dubbiin Waaqayyo yeroo lammaffaa akkana jedhee gara isaa dhufe: 2 “Waaqayyo inni lafa uume, Waaqayyo inni lafa tolchee jabeesee ishee dhaabe, kan maqaan isaa Waaqayyo jedhamu sun akkana jedha; 3 ‘Ati gara kootti iyyadhu; anis deebii siifin kenna; waan guddaa fi dhoksaat ati hin beekne sitti nan hima.’ 4 Waaqayyo Waaqni Israa’el waa’ee manneen magaalaa kanaatii fi waa’ee masaraa mootota Yihuudaa kanneen ittiin tuulaa biyyootii fi goraadee of irraa dhowwuuf diigaman sanaa akkana jedhaatii; 5 Baabylononni loluuf ni dhufu; ‘Isaanis magaalaa kana reeffa namoota ani aarii fi dheekkamsa kootiin fixuutiin ni guutu. Ani sababii hammina ishee hundaati fi magaalaa kana duraa fuula koo dhokfadheeraatii. 6 “Ta’us ani isaan nan fayyisa; nan bayyanachiisas; ani saba koo nan fayyisa; akka isaan nagaa fi tagabbii guddaan jiraatanan godha. 7 Ani Yihuudaa fi Israa’elin boojuudhaa deebisee akka isaan dur turanitti nan ijaara. 8 Cubbuu isaan natti hojjetan hunda irraa isaan nan qulqulleessa; cubbuu isaan natti finciliun hojjetan hundas nan dhiisaaf. 9 Magaalaan kun fuula saboota lafa irraa warra waan gaarii ani isheef godhe hunda dhaga’an hundaa duratti maqaa, gammachu, galataa fi ulfina naa taati; isaan sababii badhaadhummaa fi nagaa ani isheef kenuu hundaatiif sodaatanii hollatan.’ 10 “Waaqayyo akkana jedha: ‘Isin waa’ee iddo kanaa, ‘Biyyattiin kun ontee duwwaa hafteerti;

namni yookaan bineensi ishee keessa hin jiru” jettu. Ta’u illee magaalaawwan Yihuudaati fi daandiiwwan Yerusaalem kanneen duwwaa hafanii namni yookaan bineensi keessa hin jirre sana keessatti amma illee, 11 sagaleen ililleetii fi gammachu, sagaleen misirrichaatii fi misirrittii, sagaleen warra mana Waaqayyo aarsaa dhi’eessanii kan, “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u galateeffadhaa; Waaqayyo gaariidhaatii; jaalalli isaas bara bараan ni jiraata” jedhu ni dhaga’ama. Ani booji’amtotta biyyattii akkuma isaan duraan turanittin deebisaatii’ jedha Waaqayyo. 12 “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: ‘Iddo onaa namni yookaan horiin keessa hin jiraanne kanaa fi magaalaawwan ishee hunda keessa lafti dheedaa kan tiksoonni bushaayee isaanii itti boqochifatan ammas ni jiraata. 13 Magaalaawwan biyya gaaraa keessatti, kanneen gaarran dhi’aatii fi Negeeb keessatti, biyya Beniyaam keessatti, gandoota naannoo Yerusaalemii fi magaalaawwan Yihuudaa keessatti amma illee bushaayeen harka nama isaan to’atuu jala ni hulluqu’ jedha Waaqayyo. 14 “Barri ani’ jedha Waaqayyo ‘waadaa gaarii ani mana Israa’elii fi mana Yihuudaatiif seene sana itti fiixaan baasu ni dhufa.’ 15 “Bara sana keessa, yeroo sanatti ani akka dameen qajeelaan tokko sanyii Daawit keessaa latu nan godha; inni waan qajeelaa fi sirrii ta’e biyyattii keessatti ni hojjeta. 16 Bara sana keessa Yihuudaa ni fayya; Yerusaalemis nagaan jiraatti. Maqaan isheen ittiin waamamtus, Waaqayyo qajeelummaa keenya’ jedhama. 17 Waaqayyo akkana jedhaatii: ‘Daawit gonkumaa nama teessoo mana Israa’el irra taa’u hin dhabu; 18 yookaan luboonni warri Lewwota ta’an gonkumaa nama aarsaa gubamu dhi’eessuuf, kenna midhaanii gubuu fi qalma dhi’eessuuf ittuma fufee fuula koo dura dhaabatu hin dhaban.’” 19 Dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 20 “Waaqayyo akkana jedha; ‘Yoo isin akka halkanii fi guyyaan yeroo isaanii kennametti hin dhufneef kakuu ani halkan wajjin galee fi kakuu ani guyyaan wajjin gale sana cabsuu dandeessan, 21 kakuu ani garbicha koo Daawit wajjin galee fi kakuu ani Lewwota luboota ta’anii fuula koo dura tajaajilan wajjin gale sun cabuu danda’; Daawitis si’achi sanyii teessoo isaa irra taa’ee bulchu hin qabaatu. 22 Ani sanyii garbicha koo Daawitii fi Lewwota fuula koo dura tajaajilan akkuma urjiiwwan samiitii fi akkuma

cirracha qarqara galaanaa kan madaalamuu hin dandeenyee nan baay'isa." 23 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 24 "Ati akka uummanni kun, 'Waaqayyo mootummoota filatee ture lamaan gateera' jechaa jiru hin qalbeeffannee? Kanaafuu isaan saba koo tuffataniiru; si'achis akka saba tokkootti isa hin ilaalan. 25 Waaqayyo akkana jedha: 'Ani utuu halkanii fi guyyaa wajjin kakuu koo jabeessee dhaabuu baadhee, samii fi lafaafis seera kaa'uu baadhee, 26 silaa sanyii Yaaqoobii fi sanyii tajaajilaa koo Daawit gatee akka inni sanyii Abrahaam, sanyii Yisihaaqii fi kan Yaaqoob bulchuuf ilmaan isaa keessaa nama tokko hin filadhu ture. Anis booji'amtotta isaanii nan deebisa; garaa illee nan laaafaf."

34 Yeroo Nebukadnezar mootichi Baabiloniitii fi loltoonni isaa hundi, mootummoonnii fi saboonni biyya inni bulchu keessa jiraatan hundi Yerusaalemii fi magaalaawwan naannoo ishee hunda lolaa turanitti dubbiin akkana jedhu tokko Waaqayyo biraan gara Ermiyaas dhufe; 2 "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Gara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa dhaqiiitii akkana jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee mootii Baabilonitti nan kenna; innis ishee guba. 3 Ati dhugumaan qabamtee dabarfamtee isatti kennamta malee harka isaa jalaa hin miliqxu. Mootii Baabilon ijuma keettiin ni argita; innis kallattiin si wajjin ni dubbata. Atis Baabilonitti ni geeffamta. 4 "Ta'us yaa Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, ati dubbii Waaqayyoo dhaga'i. Waaqayyo waa'ee kee akkana jedha: Ati goraadeen hin duutu; 5 garuu nagumaan diuta. Namoonniakkuma ulfina awwaala abbootii keetii mootota siin duraatiif ibidda qabsiisan sana ulfina keetiiif ibidda qabsiisanii, "Wayyoo yaa Gootaal!" jedhanii boo'u. Ani mataan koo dubbii kana dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo." 6 Ermiyaas raajichi Yerusaalem keessatti waan kana hunda Zedeqiyaa mooticha Yihuudaatti hime; 7 yeroo sanatti loltoonni mootii Baabilon Yerusaalemii fi magaalaawwan Yihuudaa jechuunis Laakkishii fi Azeeqaa lolaa turan. Magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban keessaa kanneen hafan isaanuma kana qofa turaniitii. 8 Erga Zedeqiyaa mootichi bilisummaa garbootaa labsuuf jedhee uummata Yerusaalem keessa jiraatu hunda wajjin kakuu galee booddee dubbiin tokko Waaqayyo biraan

gara Ermiyaas dhufe. 9 Tokkoon tokkoo namaa garba isaa dhiiraa dubartii sanyii Irootaa ta'an bilisa baasuu qaba ture; namni kam iyuu Yihuudii sanyii isaa ta'e tokko garbummaa keessatti hambisuu hin qabu. 10 Kanaafuu qondaaltonnii fi namoonni kakuu sana seenan hundi garboota isaanii dhiirotaa dubartii bilisa baasuu fi akka si'achis isaan hin garboomfanne walii galan. Isaanis tole jedhanii jara bilisa baasan. 11 Ergasii garuu yaada isaanii geeddaratanii garboota bilisa baasani turan sana deebifatanii amma illee garboomfatan. 12 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 13 "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani yeroon Gibxii biyya garbummaati isaan baasetti abbootii keessan wajjin akkana jedhee kakuu gale; 14 'Tokkoon tokkoon keessan waggaa torba torbatti nama sanyii Irootaa kan isinitti of gurgure kam iyuu bilisa baasuu qabdu. Erga inni waggaa ja'a isin tajaajilee booddee isin gad isa dhiisuu qabdu.' Abbootiin keessan garuu na hin dhageeny; gurras naa hin kennine. 15 Isin immoo dhi'oo kana qalbii jijiirrattanii waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e gootaniirtu: Tokkoon tokkoon keessanis lammiiwwan keessaniif bilisummaa labsitanirtu. Mana Maqaat kootiin waamamu keessatti fuula koo duratti kakuu galtaniirtu. 16 Amma garuu garagaltanii maqaat koo xureessitan; tokkoon tokkoon keessan garboota dhiiraa dubartii isin akka isaan gara fedhan deemaniiif bilisa baaftanii turtan sana deebiftanii fudhattaniirtu. Akka isaan ammas garboota keessan ta'aniif isaan dirqamsiiftaniirtu. 17 "Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: Isin naaf hin ajajamne; lammiiwwan keessaniifis bilisummaa hin labsine. Kanaafuu ani amma, 'Bilisummaa isinii nan labsa' jedha Waaqayyo; 'Bilisummaan' kunis bilisummaa goraadeedhaan, dha'ichaa fi beelaan dhumuutti. Ani fuula mootummoota lafaa hundaa durattis akka isin jibbamtan nan godha. 18 Warra kakuu koo cabsanii walii galtee kakuu fuula koo duratti godhan sanaa hin eegin immooakkuma jabbii isaan iddo lamatti qoodanii gidduu isaanii ba'anii darban sanaa nan godha. 19 Dura buutota Yihuudaatii fi Yerusaalem, qondaaltota mana murtii, lubootaa fi uummata biyyattii kanneen jabbii gargar qoodame sana gidduu ba'anii darban hunda, 20 dabarsee diinota lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti nan kenna. Reeffi isaanii allaattii samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata

ni ta'a. 21 "Anis Zedeqiyaa mooticha Yihuudaatii fi qondaaltota isaa dabarsee diinota isaanii warra lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti, loltoota mootii Baabilon kanneen isin loluu irraa deebi'anitti nan kenna. 22 Ani ajaja kennee, gara magaalaan kanaatti deebisee isaan nan fida jedha Waaqayyo. Isaanis ishee ni lolu; qabataniis ibiddaan ishee gubu. Anis akka namni tokko iyyuu keessa hin jiraanneef magalaawwan Yihuudaa nan onsa."

35 Dubbiin bara Yehooyaqaqim ilmi Yosiyas mootii

Yihuudaa turetti Waaqayyo bira gara Ermiyaas dhufe akkana jedha: 2 "Gara mana Rekaabotaa dhaqitiitii gara mana Waaqayyootti isaan waami; kutaa manaa tokkotti ol isaan galchiitii akka dhuganiif daadhii wayinii kenniif." 3 Anis dhaqeen Yaazaniyaa ilma Ermiyaas, ilma Habazneyaa, obboloota isaatii fi ilmaan isaa hunda jechuunis maatii Rekaabotaa guutuu waame. 4 Anis gara mana Waaqayyootti isaan fidee kutaa mana ilmaan Haanaan ilma Yigdaaliyaa nama Waaqaa sanaatti ol galche. Kutaan sunis kutaa qondaaltotaa kan kutaa Ma'aseyaa ilma Shaluum namicha balbala eegu sanaatii ol jirutti aana ture. 5 Anis waciitiiwan daadhii wayiniitiin guutamanii fi xoofoo fuula Rekaabotaa duratti dhi'eesseen, "Daadhii wayinii kana dhugaa" jedheen. 6 Isaan garuu akkana jedhanii deebisan: "Nu sababii abbaan keenya Yoonadaab ilmi Rekaab akkana jedhee nu ajajeef daadhii wayinii hin dhugnu: 'Isin yookaan sanyiin keessan gonkumaa daadhii wayinii hin dhuginaa. 7 Akkasumas isin mana ijaarrachuu, sanyii facaafachuu yookaan wayinii dhaabbachuu hin qabdan; isin yeroo hunda dafkaanota keessa jiraachuu qabdu malee waan kanneen keessaa tokko illee qabaachuu hin qabdan. Yoos isin biyya itti keessummaa taatan keessa bara dheeraa ni jiraattu.' 8 Nu waan abbaan keenya Yehoonaadaab ilmi Rekaab nu ajaje hunda eegneerra. Nu yookaan niitonni keenya yookaan ilmaanii fi intallan keenya daadhii wayinii hin dhugne. 9 Yookaan mana keessa jiraannu yookaan wayinii, lafa qotiisaa yookaan midhaan hin qabnu. 10 Nu dafkaana keessa jiraannee waan abbaan keenya Yoonadaab nu ajaje hunda eegneerra. 11 Garuu yeroo Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya kana qabatetti nu, 'Kottaa; nu Baabilonotaa fi loltoota Sooriyaa duraa baqannee Yerusaalemiit galuu qabna' waliin jenne. Akkasiin nu Yerusaalem keessatti

hafne." 12 Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 13 "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Dhaqitiitii namoota Yihuudaatii fi saba Yerusaalemiin 'Isin gorsa koo fudhantanii naaf hin ajajamtanii?' jedhi, jedha Waaqayyo. 14 'Yehoonaadaab ilmi Rekaab akka ilmaan isaa daadhii wayinii hin dhugne ajaje; ajajni kunis eegameera. Isaan sababii ajaja abbaa isaanii eeganiif hamma har'aatti daadhii wayinii hin dhugan. Ani garuu ammumaa amma isinitti dubbadeera; isin immoo naaf hin ajajamne. 15 Ani tajaajiltoota koo rajota hunda ammumaa amma isinitti erge. Isaan akkana isiniin jedhan; "Tokkoon tokkoon keessan karaa keessan hamaa sana irraa deebitanii hojji keessan qajeelfachuu qabdu. Isaan tajaajiluu jettanii waaqota bira duukaa hin bu'inaa. Yoos isin biyya ani isinii fi abbootii keessaniif kenne keessa ni jiraattu." Isin gurra keessan naaf hin kennine, yookaan na hin dhaggeeffanne. 16 Sanyiin Yehoonaadaab ilma Rekaab ajaja abbaan isaanii isaaniif kenne eeganiiru; sabni kun garuu naaf hin ajajamne.' 17 "Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Dhaggeeffadhaa! Ani Yihuudaattii fi nama Yerusaalem keessa jiraatu hundatti balaa nan fida jedhee labse sana hunda nan fida. Ani isaanitti dubbadeen ture; isaan garuu hin dhaggeeffanne. Ani isaan waameen ture; isaan garuu hin owwaanee.'" 18 Ermiyaasis maatii Rekaabotatiin akkana jedhe; "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Isin ajaja abbaa keessan Yehoonaadaab eegdanii gorsa isaa hunda illee duukaa buutaniirtu; waan inni isin ajaje hundas hojettaniirtu.' 19 Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Yoonadaab ilmi Rekaab gonkumaa nama fuula koo dura dhaabatee na tajaajilu hin dhabu.'"

36 Bara Yehooyaqaqim ilmi Yosiyas mootii

Yihuudaa ture keessa waggaafuraffaatti dubbiin akkana jedhu Waaqayyo bira gara Ermiyaas dhufe: 2 "Kitaaba maramaa fudhadhuutii dubbiin ani bara mootummaa Yosiyasii jalqabee hamma ammaatti waa'ee Israa'elii fi waa'ee Yihuudaa, waa'ee saboota kaan hundaas sitti dubbade sana hunda irratti barreessi. 3 Tarii sabni Yihuudaa yeroo waa'ee badiisa ani isaanitti fiduuf yaade hundaa dhaga'anitti tokkoon tokkoon isaanii karaa isaanii hamaa sana

irraa ni deebi'u ta'a; yoos ani hammina isaaniitii fi cubbuu isaanii nan dhiisaaf.” 4 Ermiyaasis Baaruk ilma Neeriyya waame; Baaruk immoo dubbii Waaqayyo dubbate sana Ermiyaas irraa dhaga'ee kitaaba maramaa irratti barreesse. 5 Ermiyaas akkana jedhee Baarukin ajaje; “Ani mana Waaqayyoo seenuu dhowwameera. 6 Kanaafuu atti guyyaa soomaa tokko mana Waaqayyoo dhaqitii dubbii Waaqayyoo kan narraa dhageessee barreessite sana kitaaba maramaa irraa sabaaf dubbisi. Namoota Yihuudaa warra magaalaawwan isaanii irraa dhufan hundaaf dubbii sana dubbisi. 7 Tarii isaan kadhannaas isaanii fuula Waaqayyoo duratti dhi'eefatani tokkoon tokkoon isaanii karaa isaanii hamaa sana irraa ni deebi'u ta'a; arii fi dheekkamsi Waaqayyo saba kana irratti labse guddadhaatiit.” 8 Baaruk ilmi Neeriyaas waan Ermiyaas raajichi isatti hime hunda ni hojjete; mana Waaqayyoo keessattis kitaaba maramaa sana irraa dubbii Waaqayyoo dubbise. 9 Bara Yehooyaqaqim ilmi Yosiyaaasi mootii Yihuudaa ture keessa ji'a saglaffaa wagga shanaffaatti guyyaan fuula Waaqayyo duratti sooman tokko saba Yerusaalem keessa jiraatuu fi warra magaalaawwan Yihuudatii dhufan hundaaf ni labsame. 10 Baarukis kutaa Gemaariyaa ilma Shaafaan barreessaa sanaa kan oobdii ol aanaa keessa balbala mana qulqullummaa, kan Karra Haaraa jedhamu biraan sana keessa dhaabatee saba mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture hundaaf dubbii Ermiyaas sana kitaaba maramaa irraa dubbise. 11 Miikiyaas ilmi Gemaariyaa ilma Shaafaan yeroo dubbii Waaqayyoo hunda kitaaba maramaa irraa dhaga'etti, 12 gara kutaa barreessaa kan masaraa mootummaa keessaa, iddo qondaaltonni hundi tataa'aa turanitti gad bu'e; isaanis Eliishaamaa barreessaa, Delaayaa ilma Shemaa'iyaa, Elnaataan ilma Akboor, Gemaariyaa ilma Shaafaan, Zedeqiyaa ilma Hanaaniyatii fi qondaaltota biraan hundaa dha. 13 Miikiyaas waan yeroo Baaruk kitaaba maramaa irraa uummataaf dubbisetti dhaga'e sana hunda isaaniitti hime. 14 Qondaaltonni hundis akka inni Baarukiin, “Kitaaba maramaa uummataaf dubbifte sana fidii kottu” jedhuu Yehuudii ilma Naataaniyaa, ilma Shelemiyaa, ilma Kuushii ergan. Kanaafuu Baaruk ilmi Neeriyya kitaaba maramaa sana harkatti qabatee gara isaanii dhaqe. 15 Jarris, “Maaloo, taa'iitii kitaabicha nuu dubbisi” jedhaniin. Kanaafuu Baaruk kitaaba sana

isaaniif dubbise. 16 Isaanis yommuu dubbii kana hunda dhaga'anitti sodaadhaan wal ilaalani Baarukiin, “Nu waan kana hunda mootichatti himuu qabna” jedhan. 17 Ergasii isaan Baarukiin, “Mee nutti himi; ati akkamitti waan kana hunda barreessite? Ermiyaasitu sitti himee?” jedhani gaafatan. 18 Baarukis, “Eeyyee, Ermiyaasitu dubbii kana hunda natti hime; ani immoo qalamiidhaan kitaaba maramaa irratti barreesse” jedhee deebise. 19 Kana irratti qondaaltonni sun Baarukiin, “Atii fi Ermiyaas dhaqaa dhokadhaa. Namni tokko iyuu iddo isin jirtan hin beekin” jedhan. 20 Isaanis kitaaba maramaa sana kutaa Eliishaamaa barreessaa sanaa keessa kaa'anii mooticha bira gara oobdii dhaqanii waan hunda isatti himan. 21 Mootichis akka inni kitaabicha fiduuf Yihuudii erge; Yehuudiin kutaa Eliishaamaa barreessaa sanaa keessa kitaabicha fidee mootichaa fi qondaaltota isa bira dhaabachaa turan hundaaf dubbise. 22 Yeroon sun ji'a saglaffaa ture; mootichis mana itti yeroo gannaabarsu keessa taa'aa ture; ibiddi gиргираа guddaa irratti boba'us fuula isaa dura ture. 23 Yommuu Yehuudiin kitaaba maramaa sana keessa bo'oo sadii yookaan afur dubbisutti, mootichi hamma kitaabni sun guutumaan guutuutti gubatee dhumutti haaduu barreessatiin kukkutee gиргираа ibiddaatti darbachaa ture. 24 Ta'u illee mootichii fi tajaajiltoonni isaa kanneen dubbii kana hunda dhaga'an hundi homaa hin sodaanne yookaan uffata isaanii hin tarraafne. 25 Mootichi yoo Elhaataan, Delaayaa fi Gemaariyaa akka inni kitaabicha hin gubneef isa kadhatan iyuu isaan hin dhageeny. 26 Qooda kanaa mootichi akka isaan Baaruk barreessaa sanaa fi Ermiyaas raajicha hidhaniif Yerami'eel ilma mootii, Seraayaa ilma Azri'eeliitii fi Shelemiyaa ilma Abdi'eel ajaje. Waaqayyo garuu isaan dhoksee ture. 27 Erga mootichi kitaaba maramaa kan Baaruk dubbii Ermiyaas irraa dhaga'e itti barreessse sana gubee booddee dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 28 “Kitaaba maramaa biraan fuudhiitii dubbii kitaabicha duraa kan Yehooyaqaqim mootichi Yihuudaa gube irra ture sana hunda itti barreessi. 29 Yehooyaqaqim mooticha Yihuudatiin akkana jedhi; ‘Waaqayyo akkana jedha: Ati kitaaba maramaa sana gubdee, “Ati maaliif akka mootiin Baabilon dhugumaan dhufee biyya kana balleessee namaa fi horii keessaa hobbaasu kitaabicha irratti barreessite?” jettee gaafat. 30 Kanaafuu Waaqayyo

waa'ee Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaaakkana jedha: Inni nama teessoo Daawit irra taa'u hin qabaatu; reeffiisaas gad darbatamee ho'a guyyaatii fi qorrahalkaniitti ni saaxilama. **31** Ani sababii hamminisaaniitiifisa, ijooleeisaatii fi tajaajiltootaisaanadaba; sababiiisaan na dhaggeeffachuu didaniifani balaaisaanittifida jedhee labse sana hunda isaanitti, namoota Yerusaalem keessa jiraatanii fi namoota Yihuudaaattinan fida.” **32** Ergasii Ermiyaas kitaabamaramaa kan biraafuudhee Baaruk ilma Neeriyaabarreessaa sanatti kenne; Baarukisakkuma Ermiyaasitti himetti dubbii kitaabamaramaa Yehooyaqaqim mootichi Yihuudaaibiddaan gube sana irra ture hunda itti barreesse. Dubbiin dubbii kana fakkaattuhedduunis itti dabalameera.

37 Nebukadnezar mootichi Baabilon Zedeqiyaa ilma Yosiyaas mootii Yihuudaa taasise; innis iddooyehooyaakiilmayehooyaqaqimbu'eeemootiit'a'. **2** Garuu inni yookaan tajaajiltoonniisaayookaan sabni biyyasanaa dubbii Waaqayyo karaa Ermiyaasraajichaatiindubbatessana hin qalbeeffanne. **3** Ta'uus Zedeqiyaaamootichi, “Maaloo Waaqayyo Waaqakeenyanuu kadhadhu” jedhee Yehuukal ilma Shelemyiaatifi Sefaaniyaalubicha ilma Ma'aseyaa gara Ermiyaasraajichaatti erge. **4** Ermiyaas waan yeroosanattimana hidhaatti hin galfaminiif sodaa maleesabagidduu ni deddeebi'ature. **5** Loltoonni Fara'oon Gibxii ba'anii turan; Baabilononni Yerusaaleminmarsanii turanis yommuu waan kana dhaga'anitti Yerusaalemin dhiisanii ba'an. **6** Kana irratti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Ermiyaasraajichaa dhufe; **7** “Waaqayyo, Waaqni Israa'elakkana jedha: Mooticha Yihuudaaisaakka isin waa na gaafattaniiif isin erge sanaanakkana jedhaa; ‘Loltoonni Fara'oon kanneen isin gargaaruuf dhufan sun gara biyya isaanii, gara Gibxitti ni deebi'u. **8** Ergasii Baabilononni deebi'anii magaalaa kana ni dha'u; ni qabatu; ni gubus.” **9** “Waaqayyoakkana jedha: ‘Baabilononnidhugumaannu dhiisanideemu' jettaniiyaaduudhaan of hin gowwoomsinaa; isaan hin deemaniitii! **10** Utuu isin loltootaa Baabilonotakanneen isin lolaa jiran kana hunda mo'attanii warri madaa'an qoftidunkaana isaanii keessatti hafanii iyuu isaan gadba'anii magaalaa kana ni gubu.” **11** Erga loltoonni Baabilonotasaababii waraana Fara'ooniif jedhanii Yerusaalemin dhiisanii ba'anii as, **12** Ermiyaas saba

achi jiraatu keessaa qoodaqabeenyaakanisa ga'u argachuuuf jedhee Yerusaalemii ka'ee biyya Beniyaam dhaqe. **13** Garuu yerooinni karra Beniyaam bira ga'etti Yiriyaan ilmi Shelemyiaa, ilmi Hanaaniyaa itti gaafatamaan eegumsaasun, “Ati gara Baabilonotaattisokkajirta!” jedhee Ermiyaasraajicha qabee hidhe. **14** Ermiyaas immoo, “Kun dhugaa miti! Ani gara Baabilonotaattisokkutti hin jiru” jedhe. Yiriyaangaruu isadhaga'uu dide; qoodakanaa Ermiyaasin qabee qondaaltottatti dhi'eesse. **15** Isaanis Ermiyaasittiaaraniiisa tuman; mana Yoonaataan barreessaa sanaakanmana hidhaagodhatansana keessattiisa hidhan. **16** Ermiyaasis kutaa manaboollaakeessa buufame; achis yeroodheeraature. **17** Ergasii Zedeqiyaa Mootichi nama itti ergee gara masaraaoftiisaattisa fichiisiise. Achittis kophaaattibaasee, “Dubbii Waaqayyo biraadhuftokkoiyyuujiraa?” jedheeisa gaafate. Ermiyaasis, “Eeyyee; atidabarfamteemootii Baabiloniitti ni kennamta” jedhee deebise. **18** Ergasiis Ermiyaas, Zedeqiyaaamootichaanakkana jedhe; “Ani sitti yookaan qondaaltotakeetti yookaan saba kanattiballeessaa maaliihojjennaan isin manahidhaakeessana buuftan? **19** Raajonni keewarri, ‘Mootiin Baabilon si'yookaan biyyakana hin lollu' jedhanii raajii siifdubbatan sun eessa jiru? **20** Amma garuu gooftaakoo yaa mootichaa, maaloo na dhaga'i. Ani iyiyata koo fuulakee durattinanthi dhi'eefadhaatii, mana Yoonaataan barreessaa sanaattideebiftee na hin ergin; yoo ati na ergiteani achumattidu'atii.” **21** Kana irratti Zedeqiyaa Mootichi akka Ermiyaas oobdii eegumsaakeessa kaa'amuufi akka isaan hamma buddeennimagaalaasanaadhumutti guyyaa guyyaattibuddeentatokkotokkowarra buddeentatolchanirraafuudhaniiisaafkennanajaje. Akkasiin Ermiyaas oobdii eegumsaakeessa ture.

38 Shefaaxiyaa ilmi Mataan, Gedaaliyaas ilmi Phaashihuur, Yuukaal ilmi Shelemyiaatifi Phaashihuur ilmi Malkiyaa waan Ermiyaasakkana jedheesabahundattihime dhaga'an; **2** “Waaqayyoakkana jedha: ‘Namni magaalaa kana keessatti hafukam iyuu goraadeen, beelaanyookaan dha'ichaanni du'a; namni gara Baabilonotaattibaqatu kam iyuu garuu ni jiraata. Inni lubbuu isatiini ni ba'a; ni jiraatas.’ **3** Waaqayyoakkana jedha: ‘Magaalaankun dhugumaandabarfamteeharkawaraanamootii

Baabilonitti ni kennamti; innis ishee qabata.” 4 Kana irratti qondaaltonni sun mootichaanakkana jedhan; “Namichi kun ajeefamuu qaba. Inni waanisaanitti dubbatuun loltoota magaalaa kana keessatti hafanii fi namoota hunda onnee dhabsiisa. Namichi kun saba kanaaf badiisa malee waan gaarii hin hawwu.” 5 Zedeqiyaa Mootichi immoo, “Inni harkuma keessan keessa jira; mootiin isiniin mormee homaa gochuu hin danda’u” jedhee deebise. 6 Kanaafuu isaan Ermiyaasin fuudhanii boolla bishaanii kan Malkiyaa ilma mootichaa keessa buusan; boollii bishaanii sunis oobdii eegumsaa keessa ture. Isaan funyoodhaan Ermiyaasin boolla sana keessa buusan; boollii sun dhoqkee malee bishaan hin qabu ture; Ermiyaasis dhoqkee keessa dhidhime. 7 Garuu Ebeed-Melek qondaalli Itoophiyaa kan masaraa mootii keessa ture sun akka isaan Ermiyaasin boolla bishaanii keessa buusan dhaga’e. Utuma mootichi Karra Beniyaam bira taa’ee jiruus, 8 Ebeed-Melek masaraadhaa ba’ee dhaqeeakkana isaan jedhe; 9 “Yaa gooftaa koo mooticha, jarri kun waan Ermiyaas raajicha godhan hundaan waan hamaa hoijetaniiru. Isaan akka inni beelaan du’uuf yeroo buddeenni tokko iyyuu magaalaa keessa hin jirretti boolla bishaanii keessa isa buusan.” 10 Mootichis ergasii Ebeed-Melek namicha Itoophiyaa sanaan, “Nama soddoma asii fudhadhhuu dhaqitii utuu inni hin du’in Ermiyaas raajicha boolla bishaanii keessaa baasi” jedhee ajaje. 11 Kanaafuu Ebeed-Melek namoota sana fudhatee gara kutaa mankuusaa masaraa mootichaa keessaatiin jala jiru sanaa dhaqe. Innis darsaa fi wayyaa moofaa achii fudhatee funyoon gara boolla bishaaniitti Ermiyaasiif gad buuse. 12 Ebeed-Melek namichi Itoophiyaa sunis Ermiyaasiin, “Akka funyoon si hin luqqisneef darsaa fi wayyaa moofaa bobaa kee jala kaa’adhu” jedhe. Ermiyaasis akkasuma godhe; 13 isaanis funyoo sanaan ol harkisanii boolla bishaanii keessaa isa baasan. Ermiyaasis oobdii eegumsaa keessa ture. 14 Zedeqiyaa Mootichi Ermiyaasitti nama ergee gara balbala sadaffaa mana qulqullummaa Waaqayyootti isa fichtisiise. Mootichis Ermiyaasiin, “Ani waa sin gaafadha; ati waan tokko illee na hin dhoksin” jedhe. 15 Ermiyaasis Zedeqiyaaadhaan, “Yoo ani deebii siif kenne, ati na hin ajeeftuu? Yoo ani si gorse iyyuu ati na hin dhageessu” jedhe. 16 Zedeqiyaa Mootichi garuu, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa jirenya nuu kenne

sanaa ani si hin ajeesu; warra lubbuu kee balleessuu barbaadanittis dabarsee si hin kenuu” jedhee kakuu kana dhoksaatti Ermiyaasiif kakate. 17 Kana irratti Ermiyaas deebisee Zedeqiyaaadhaanakkana jedhe; “Waaqayyo Waaqni, inni Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’elakkana jedha: ‘Yoo ati qondaaltota mootii Baabilonitti harka kennatte lubbuun kee du’a ni oolfamti; magaalaa kunis hin gubamtu; atii fi maatiin kee ni jiraattu.” 18 Garuu yoo ati qondaaltota mootii Baabilonitti harka kennachuu baatte magaalaa kun dabarfamtee Baabilonotatti ni kennamti; isaanis ishee gubu; ati mataan kee iyyuu isaan jalaa hin baatu.” 19 Zedeqiyaa Mootichi Ermiyaasiin, “Ani Yihuudoota Baabilonotatti galan nan sodaadha; Baabilononni dabarsanii isaanitti na kennanii isaan immoo natti taphatuutii” jedhe. 20 Ermiyaasis akkana jedhee deebise; “Isaan dabarsanii si hin kennan; ati waan ani sitti himu gochuudhaan Waaqayyoof ajajami. Yoos ati milkootee lubbuun kees du’a oolfamti. 21 Garuu yoo ati harka kennachuu didde, Waaqayyo waan kana naa ibseera: 22 Dubartoonni mana mootii Yihuudaa keessatti hafan hundi gara qondaaltota mootii Baabilonitti geeffamu. Dubartoonni sunis akkana jedhu: “Michoonni kee kanneen ati amanatte sun, si gowwoomsanii; si mo’atan. Miilli kee dhoqkee keessa lixe; michoonni kees si dhiisanii deeman.” 23 “Niitonni keetii fi ijooleen kee hundi Baabilonotatti geeffamu. Ati mataan kee iyyuu mootii Baabiloniin qabamta malee isaan harkaa hin baatu; magaalaa kunis ni gubamti.” 24 Zedeqiyaaan Ermiyaasiin akkana jedhe; “Dubbii nu amma dubbanne kana namni tokko iyyuu hin beekin; yoo kanaa achii ati ni duutaa. 25 Yoo qondaaltonni akka ani si wajjin haasa’e dhaga’aniis bira dhufanii, ‘Waan ati mootiidhaan jettee fi waan mootiin siin jedhe nutti himi; nu hin dhoksin; yoo kanaa achii nu si ajeefnaa’ siin jedhan, 26 ‘Ani akka inni gara mana Yoonaataanitti deebisee na ergee anis achitti hin duuneef mooticha kadhachaa ture’ jedhiin.” 27 Ergasii qondaaltonni hundi dhufanii Ermiyaasin gaafatan; innis waan mootichi akka inni dubbatu isa ajaje hunda isaanitti hime. Sababii namni waan inni mooticha wajjin dubbate dhaga’e tokko iyyuu hin turiniif, jarri waan kana caalaa homaa isatti hin dubbanne. 28 Ermiyaasis hamma gaafa Yerusaalem qabamteetti oobdii eegumsaa sana keessa ture.

39 Akki Yerusaalem itti fudhatamte kana ture:

Bara Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaa keessa ji'a kurnaffaa wagga saglaffaatti, Nebukadnezar mootichi Baabilon loltoota isaa hunda wajjin duulee Yerusaalemin marse. 2 Bara Zedeqiyaa keessa bultii saglaffaa ji'a afuraffaa wagga kudha tokkoffaatti, dallaan magaalaa sanaa ni cabsame. 3 Ergasii qondaaltonni mootii Baabilon hundi dhufanii Karra Giddu Galeessa dura tataa'an; isaanis Nergaal-Sharezer namicha Samgaar, Neboo-Sarsekiim ajajaa hangafa, Nergaal-Sharezer shuumii hangafaa fi qondaaltota mootii Baabilon hundaa dha. 4 Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaatii fi loltoonni hundi yommuu jara arganitti ni baqatan; isaanis halkaniin karra biqiltuu mootichaatiin magaalaa keessaa ba'anii karra dallaa lamaan giddutiin gara Arabbaatti qajeelan. 5 Loltoonni Baabilonotaa garuu isaan ari'anii dirree Yerikoo irratti Zedeqiyaa in qaqqaban. Isaanis isaa qabani Riiblaa Hamaati keessatti gara Nebukadnezar mooticha Baabilonitti geessan; mootichis achitti isatti mure. 6 Mootiin Baabilonis achuma Riiblaatti ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa gorra'ee namoota Yihuudaa bebeekamoo hundas aijese. 7 Innis ergasii Zedeqiyaa keessaa ija isaa baasee Baabilonitti isa geessuuuf foncaa naasiitiin isa hidhe. 8 Baabilononnis masaraa mootiitii fi manneen sabaatti ibidda qabsiisanii dallaa Yerusaalem diigan. 9 Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa, namoota magaalaa keessatti hafan, namoota isatti harka kennatanii fi namoota kaan wajjin booji'ee Baabilonitti geesse. 10 Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun garuu hiyyeeyyi homaa hin qabne tokko tokko biyya Yihuudaatti hambise; innis yeroo sanatti iddo dhaabaa wayiniitii fi lafa qotiisaan kennef. 11 Nebukadnezar mootichi Baabilon akkana jedhee karaa Nebuzaradaan ajajaa eegumsaa sanaatiin waa'ee Ermiyaas ajaja kenne: 12 "Isa fuudhiitii akka gaarii kunuunsi; waan inni barbaadu kam iyyuu godhiif malee isa hin miidhin." 13 Kanaafuu Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Nebuushazbaan shuumiin hangafti, Nergaal-Sharezer shuumiin ol aanaan, akkasumas qondaaltonni mootii Baabilon kaan hundi 14 ergamanii oobdii eegumsaa keessaa Ermiyaasin baasisan. Isaanis akka Gedaaliyaas ilmi Shaafaan, ilmi Ahiqaam mana isatti isa geessuuuf imaanaa itti kennan. Ermiyaasis akkasiin saba ofii isaa keessa jiraate. 15 Utuma Ermiyaas oobdii eegumsaa

keessatti hidhamee jiruu dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara isaa dhufe: 16 "Dhaqitii Ebeed-Melek namicha Itoophiyaa sanaan akkana jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani dubbi koo waan tolaadhaaf utuu hin ta'in waan hamaadhaaf magaalaa kana irratti fiixaan nan baasa. Yeroo sanatti wanni kun ijuma kee duratti fiixaan ba'a. 17 Ani garuu gaafas sin oolcha, jedha Waaqayyo; ati dabarfamtee warra sodaattu sanatti hin kennamtu. 18 Ani sin baasa; ati waan na amanattuuf lubbuu keetiin baata malee goraadeedhaan hin duutu, jedha Waaqayyo."

40 Erga Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun

Raamaatti gad isa dhiisee booddee dubbiin kun Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe. Ajajaan sun isaa booji'amtoota Yerusaalemii fi Yihuudaadhaa booji'amani gara Baabilonitti geeffamaa turan hunda giddutti foncaan hidhamee jiru Ermiyaasin arge. 2 Ajajaan eegumsaa sunis yommuu Ermiyaasin argetti akkana jedheen; "Waaqayyo Waaqni kee badiisa kana iddo kanatti labseera. 3 Waaqayyo amma iyyuu waan kana fideera; inni akkuma dubbate sana godheera. Sababii isin Waaqayyotti cubbuu hojjettanii fi isaa hin ajajaminiif wanni kun hundi ta'e. 4 Ani garuu har'a foncaa harka keetii sirraa hiikeera. Ati yoo na wajjin Baabilon dhaquu feete kottu; anis sin kunuunsa; yoo fedhuu baatte garuu hin dhufin. Kunoo biyyattiin guutumaan guutuutti fuula kee dura jirti; iddo jaallatte dhaqi." 5 Ta'us utuu Ermiyaas of irra hin deebi'in Nebuzaradaan itti dabalee, "Gara Gedaaliyaas ilma Shaafaan ilma Ahiqaam isa mootichi Baabilon magalaawwan Yihuudaa irratti muude sanaa deebi'iitii isa wajjin saba keessa jiraadhu, yookaan iddo jaallatte kam iyyuu dhaqi" jedheen. Akkasiin ajajaan eegumsaa sun galaa fi kennaan kenneefii gad isa dhiise. 6 Kanaafuu Ermiyaas gara Gedaaliyaas ilma Ahiqaam kan Miisphaa jiraatu sanaa dhaqee isa wajjin saba biyya sanatti hafe gidduu jiraate. 7 Ajajoonni loltootaa hundii fi namoonni isaanii kanneen hamma yeroo sanaatti ala turan yeroo akka mootichi Baabilon Gedaaliyaas ilma Ahiqaam sana bulchaa kutaa biyyaa godhee muudee fi akka inni dhiiraa dubartii fi ijoolle hiyyeeyyi kanneen booji'amani gara Baabilonitti hin geeffamin irratti itti gaafatama kenneef dhaga'anitti, 8 Gedaaliyaas bira gara Miisphaa dhufan. Isaanis Ishmaa'eel

ilma Naataaniyaa, Yoohaanaanii fi Yoonaataan ilmaan Qaareyaa, Seraayaa ilma Tanhumeeti, ilmaan Eefayi namicha Netoof sanaatii fi Yezaaniyaa ilma namicha Ma'akaat, akkasumas namoota isaanii turan. **9** Gedaaliyaas ilmi Shaafaan, ilmi Ahiiqaam akkana jedhee isaanii fi namoota isaanitiif kakate; “Baabilonota tajaajiluu hin sodaatinaa; biyyattii keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajilaa; waan gaariitu isinii ta'atii. **10** Ani mataan koo fuula Baabilonota gara keenya dhufanii duratti iddo keessan bu'uuf Miisphaa keessa nan tura; isin garuu wayinii, ija bonaatii fi zayitii walitti qabaatii gombisaatti naqadhaa; magaalaawwan qabattan keessas jiraadhaa.” **11** Yihuudoonni Mo'aab, Amoon, Edoomii fi biyyoota biraa hunda keessa jiraatan hundi yommuu akka mootiin Baabilon Yihuudaa keessatti hambaa hambisee fi akka inni Gedaaliyaas ilma Shaafaan ilma Ahiiqaam bulchaa godhee isaan irratti muude dhaga'anitti, **12** hundi isaanii biyyoota itti bittinnaa'an hunda keessaa ba'anii Yihuudaa tatti deebi'anii Miisphaaatti Gedaaliyaas bira dhufan. Isaanis wayinii fi ija bonaa baay'ee walitti qabatan. **13** Yeroo kanatti Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajjoonni loltoota ala turanii hundi Gedaaliyaas bira Miisphaa dhaqanii, **14** akkana jedhaniin; “Ati akka mootiin Amoonotaa Ba'aaliis jedhamu sun si aijeesuuf jedhee, Ishmaa'eel ilma Naataaniyaa erge hin beektuu?” Gedaaliyaas ilmi Ahiiqaam garuu isaan hin amanne. **15** Kana irratti Yoohaanaan ilmi Qaareyaa Miisphaa keessatti Gedaaliyaasin kophattti baasee akkana jedheen; “Akka ani dhaqee Ishmaa'eel ilma Naataaniyaa sana aijeesu naa eeyyami; namni tokko iyyuu waan kana hin beeku. Inni maaliif si aijeesee akka Yihuudoonni naannoo keetti walitti qabaman hundi bittinneffamanii hambaan Yihuudaa barbadaa'u godha?” **16** Gedaaliyaas ilmi Ahiiqaam garuu, Yoohaanaan ilma Qaareyaatiin, “Ati waan akkasii hin hoijetin! Wanni ati waa'ee Ishmaa'eel dubbattu kun dhugaa mitii” jedhe.

41 Ji'a torbaffaa keessa Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa, ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalatee fi ajajjoota loltoota mootichaa keessa tokko ture sun namoota kudhan wajjin Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam bira Miisphaa dhufe. Achittis utuma wajjin waa nyaatanuu **2** Ishmaa'eel ilmi Naataaniyatiif fi namoonni kurnan isa wajjin turan sun ka'anii

goraadeedhaan Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam, ilma Shaafaan isa mootiin Baabilon bulchaa kutaa biyyaa godhee muude sana rukutanii ajjeesan. **3** Ishmaa'eel akkasumas Yihuudoota Gedaaliyaas wajjin Miisphaa turan hundaa fi loltoota Baabilonotaa kanneen achi turan illee ni fixe. **4** Gedaaliyaas ajjeefamee guyyaa itti aanutti utuu namni tokko iyyuu hin beekin, **5** namoonni areeda isaanii haaddatanii, wayyaa isaanii tatarsaasanii, of cicciran Saddeettamni kennaa midhaaniitii fi ixaana qabatanii Sheekemii, Shiiloo fi Samaariyaadhaa gara mana Waaqayyoo dhufan. **6** Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa jara simachuu Miisphaaadhaa boo'aa gad ba'e. Yommuu isaan argettis “Gara Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam kottaa” jedheen. **7** Yeroo isaan magaalaa sana seenanitti immoo Ishmaa'eel ilmi Naataaniyatiif namoonni isa wajjin turan jara sana gogorra'anii boolla bishaaniitti gad darbatan. **8** Namoonni utuu hin ajjeefamin hafan kudhan garuu Ishmaa'eeliin, “Nu hin aijeesin! Nu qamadii fi garbuu, zayitii fi damma lafa qotiisa keessa dhokfanne qabnaatii” jedhan. Kanaafuu inni gad isaan dhiise; warra kaan wajjinis isaan hin aijeefne. **9** Boollu bishaanii Ishmaa'eel reeffa namoota Gedaaliyaas wajjin ajjeefaman sanaa hunda itti naqe sun boolla bishaanii Aasaan Mootichi ittiin Ba'ishaan mooticha Israa'el of irraa dhowwuuf hoijetate ture. Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa boolla bishaanii sana reeffa namaatiin guute. **10** Ishmaa'eel namoota Miisphaa keessaa hafan hunda intallan mootichaatiif warra achitti hafan kanneen Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam isaan irratti shuumee ture hunda booji'e. Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa isaan fudhatee gara Amoonotaaatti ce'uuf ka'ee qajeele. **11** Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajjoonni waraanaa kanneen isa wajjin turan hundi yeroo waa'ee yakka Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa hoijete hundaa dhaga'anitti **12** namoota isaanii hunda fudhatanii Ishmaa'eel ilma Naataaniyaa loluu dhaqan. Isaanis haroo Gibe'oon guddicha biratti isa qaqqaban. **13** Namoonni Ishmaa'eel wajjin turan hundi yommuu Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajjoota loltootaa kanneen isa wajjin turan arganitti ni gammadan. **14** Namoonni Ishmaa'eel Miisphaaadhaa booji'ee ture hundis isa biraa deebi'anii gara Yoohaanaan ilma Qaareyaa dhaqan. **15** Garuu Ishmaa'eel ilmi Naataaniyatiif fi namoota isaa

keessaa saddeeti Yoohaanaan jalaa miliqanii gara Amoonotaatti baqatan. **16** Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajoonni loltoota warri isa wajjin turan hundi namoota Miisphaa warra Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa erga Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam ajjeesee booddee booji'e kaan hunda fuudhanii deeman; isaanis loltoota, dubartoota, ijoolle fi qondaaltota mana murtii kanneen Yoohaanaan Gibe'oonii deebisee fidee dha. **17** Isaanis achii ka'anii gara Gibxitti qajeeluudhaan Beetlihem biratti Geeroti Kimhaam keessa boqtan; **18** kunis Baabilonota jalaa miliquf ture. Isaan sababii Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa sun Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam isa mootiin Baabilon biyyattii irratti bulchaa godhee shuume sana ajjeesef jara sodaatan.

42 Ergasii ajajoonni waraanaa hundi Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi Yeaaniyaa ilma Hoosha'iyaa dabalatee, namni hundi, xinnaa guddaan dhufanii **2** Ermiyaas raajichaanakkana jedhan; "Maalo kadhaa keenya dhaga'iitii hambaa kana hundaaf Waaqayyo Waaqa kee kadhadhu. Nu dur baay'ee turre; amma garuuakkuma ati argitu kana nu nama muraasa qofattu hafe. **3** Akka Waaqayyo Waaqni kee gara nu dhaquu qabnuu fi waan nu gochuu qabnu nutti himuuf nuu kadhadhu." **4** Ermiyaas raajichis, "Ani isin dhaga'eera; akkuma isin na gaafattan sana ani dhugumaan Waaqayyo Waaqa keessan nan kadhadha. Waan Waaqayyo dubbatu hundas isinittii nan hima; waan tokko illees isin hin dhoksu" jedhee deebise. **5** Jarris Ermiyaasiinakkana jedhan; "Yoo nu akkuma Waaqayyo Waaqni kee akka ati nutti himtuuf si erge sana gochuu baanne Waaqayyo mataan isaa dhuga baatuu dhugaatii fi amanamaa nutti haa ta'u. **6** Akka yeroo nu dubbii Waaqayyo Waaqa keenyaatiif ajajamnutti wanni hundi nutti toluuf yoo wanni sun jaallatamaa yookaan jibbamaa ta'e illee nu dubbii Waaqayyo Waaqa keenya kan itti si erganne sanaatiif ni ajajamna." **7** Dubbiin Waaqayyoos guyyaa kudhan booddee gara Ermiyaas dhufe. **8** Kanaafuu inni Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajoota waraanaa kanneen isa wajjin turan hunda, akkasumas nama xinnaa guddaa hunda walitti waame. **9** Innisakkana isaaniin jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'eel inni isin akka ani iyyata keessan itti isinii dhi'eessuuf itti na ergitan sunakkana jedha: **10** 'Yoo biyya kana keessa turtan, ani isinan ijaara malee isin hin diigu; ani isinan dhaaba malee isin hin buqqisu; ani badiisa

isinittifide sanaaf gaabbeeraatii. **11** Mootii Baabilonisa amma sodaattan kana hin sodaatinaa. Ani isinbaraaree harka isatii isin baasuuf isin wajjin jiraatii. Isa hin sodaatinaa, jedha Waaqayyo. **12** Ani akka innigaraa isinii laafee biyya keessanittii isin deebisuuf garaa isinii nan laafa.' **13** "Garuu yoo isin, 'Nu biyya kana keessa hin turru' jettaniiakkasiin Waaqayyo Waaqa keessaniiif ajajamuudiddan, **14** amma illee yoo isin, 'Hin ta'u, nu biyya Gibxi keessa iddoottit waraana hin argine yookaan malakata hin dhageenyeyookaan iddoottit hin beelofne sana dhaqnee achi jiraanna' jettan, **15** egaa yaa hambaa Yihuudaa, dubbii Waaqayyo dhaga'aa. Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'eakkana jedha: 'Yoo isin biyya Gibxitti galuu barbaaddanii achi jiraachuu dhaqxan, **16** goraadeen isin sodaattan sun achumatti isin argata; beelli isin sodaattanis hamma Gibxitti isin faana bu'a; isinisachitti dhumtu. **17** Dhugumaan warri biyya Gibxitti galanii achi qubachuu barbaadan hundi goraadeen, beelaa fi dha'ichaan dhumu; isaankeessanamni badiisaaniisaanittifidujalaa ba'u yookaan miliqutokkoiyyu hin jiru.' **18** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'eakkana jedha: 'Akkuma aariinkoo fi dheekkamsi koo warra Yerusaalem keessa jiraatanirrattidhangala'e sana, yoo isin biyya Gibxitti galtandheekkamsi koo isin irratti ni dhangala'a. Isinis waanabaarsaa, waan sodaa, waanyakkaatii fi waanfafaani taatu; iddookana illee gonkumaa deebitanii hin argitan.' **19** "Yaa hambaa Yihuudaa Waaqayyo, 'Biyya Gibxi hin dhaqinaa' isiniin jedheera. Waan kana qalbeeffadhaa: Ani har'a isin akeekkachiisaatii; **20** Isingaafa 'Waaqayyo Waaqa keenya nuu kadhadhu; waan innidubbateehundas nutti himi; nusni ajajamnaaf jettanii gara Waaqayyo Waaqa keessanii na ergitan sana balleessaa guddaa hojettan. **21** Ani har'a isinittihimeera; isin garuu waan inni akkaani isinittihimuuf na erge sana hundaan Waaqayyo Waaqa keessaniiif hin ajajamne. **22** Kanaafuu isin amma waan kana qalbeeffadhaa: Isin iddoojiraachuu dhaquu feetansana keessatti goraadeen, beelaa fi dha'ichaan ni dhumtu."

43 Erga Ermiyaas dubbii Waaqayyo Waaqa isaanikan Waaqayyo akka inni nama hundatti himuufisa erge sana dubbatetifixee booddee, **2** Azaariyaa ilmi Hoosha'iyaa, Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi

namoonni of tuulan hundi Ermiyaasiin akkana jedhan; “Ati ni sobda! Waaqayyo Waaqni keenya akka ati, ‘Isin achi jiraachuuf jettanii biyya Gibxi dhaquu hin qabdan’ jettuuf si hin ergine. 3 Baaruk ilmi Neeriyya garuu akka ati akka isaan nu fixaniif yookaan booji’anii Baabilonitti nu geessaniif dabarsitee harka Baabilonotaatti nu kennituuf si kakaasaa jira.” 4 Kanaafuu Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajoonni waraanaa hundii fi sabni hundi ajaja Waaqayyo akka isaan biyya Yihuudaa turaniif kenneef sana didan. 5 Qooda kanaa Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajoonni waraanaa hundi hambaa Yihuudaa kanneen biyyoota itti bibittinoeffaman hunda keessaan deebi’anii biyya Yihuudaa keessa jiraachuuf dhufan hunda fudhatanii deeman. 6 Akkasumas dhiiraa dubartii, ijomlee fi intallan mootii kanneen Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam, ilma Shaafaan, Ermiyaas raa jichaa fi Baaruk ilma Neeriyya biratti dhiise sana hunda fudhatanii deeman. 7 Isaanis akkasiin Waaqayyoof ajajamuu diduudhaan biyya Gibxitti galanii hamma Tahiphaanhees keessa liyan. 8 Tahiphaanheesittis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 9 “Dhagaa gurguddaa guuritii balbala masaraa Fara’oon kan Tahiphaanhees jiru sanaa biratti utuma Yihuudoonni ilaalanuu afaa suphee keessatti awwaali. 10 Ergasii akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani tajaajilaa koo Nebukadnezar mooticha Baabilonitti nama ergee nan waama; teessoo isaa illee dhagaa asitti awwaale kana irra nan dhaaba; innis dinkaanaa mootummaa ofii isaa isa irratti ni diriirfata. 11 Inni dhufee Gibxin ni lola; warra du’af ramadamanitti du’a, warra boojuuf ramadamanitti boojuu, warra goraadeef ramadamanitti goraadee ni fida. 12 Inni manneen waaqeffannaa waaqota Gibxitti ibidda qabsiisa; manneen waaqeffannaa isaanii gubee waaqota isaanii tolfamoo illee booji’a. Akkuma Tikeen tokko wayyaa marxifattu sana innis biyya Gibxi marxfatee nagumaanis achii deema. 13 Inni achuma galma waaqeffannaa aduu biyya Gibxi keessatti utuboota waaqeffannaa caccabsee galma waaqeffannaa waaqota Gibxii illee ni guba.”

44 Dubbiin waa’ee Yihuudoota biyya Gibxi keessa jechuunis Migdool, Tahiphaanhees, Memftisii fi Phaxroos keessa jiraatan hundaa dubbatu kun akkana

jedhee gara Ermiyaas dhufe; 2 “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Isin badiisa guddaa ani Yerusaalemii fi magalaawwan Yihuudaa hundatti fide sana argitaniirtu. Kunoo, isaan har’aa onaniiru; namni tokko iyuu isaan keessa hin jiraatu; 3 kunis sababii hammina isaan hojjetaniitiif ta’e. Isaanixaana aarsuu fi waaqota isaan yookaan isin yookaan abbootiin keessan hin beekin biraa waaqeffachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan. 4 Anis, ‘Waan jibbisisaanani hin jaallanne kana hin hojjetinaa’ jedhee tajaajiltoota koo raajota ammumaa amma isaanitti erge. 5 Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan gurra hin kennineef; isaan hammina isaanii irraa hin deebine yookaan waaqota biraatiifixaana aarsuu hin dhiifne. 6 Kanaafuu dheekkamsi koo sodaachisaan sun dhangala’ee magalaawwan Yihuudaa fi daandiiwwan Yerusaalem irratti boba’e; isaanis akkuma har’aa ta’ee jiru kana ni barbadaa’an; ni onanis. 7 “Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Isin maaliif dhiiraa fi dubartii, ijomlee fi daa’imman Yihuudaa irraa kuttanii badiisa guddaa akkanaa ofitti fiduudhaan hambaa malee of hambiftu? 8 Isin maaliif biyya Gibxi, lafa keessa jiraachuuf dhuftanitti waaqota biraatiifixaana aarsuudhaan waanuma harki keessan hojjeteen dheekkamsaaf na kakaafu? Isin ofuma balleessitanii saboota lafa irraa hunda gidduutti waan abaarsaatii fi waan fafaa of gootu. 9 Isin hammina abbootiin keessan, mootonni Yihuudaa fi niitonni isaanii hojjetan, akkasumas hammina isinii fi niitonni keessan biyya Yihuudaa fi daandiiwwan Yerusaalem irratti hojjetan sana ni irraanfattanii? 10 Isaan hamma har’atti gad of hin qabne yookaan na hin sodaanne yookaan seera kootii fi qajeelfama koo kan ani fuula keessanii fi fuula abbootii keessanii dura kaa’ee sana duukaa hin buune. 11 “Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani badiisa isinitti fiduu fi Yihuudaa hunda balleessuu kutadheera. 12 Ani hambaa Yihuudaa kanneen biyya Gibxi dhaqanii achi jiraachuu murteeffatan nan balleessa. Isaan hundi Gibxitti dhumu; isaan goraadeedhaan kukkufu yookaan beelaan dhumu. Xinnaa guddaan isaanii goraadeedhaan yookaan beelaan du’a. Isaan waan abaarsaatii fi waan sodaa, waan yakkaatii fi waan fafaa ta’u. 13 Ani akkuma Yerusaalemin adabe sana warra Gibxi keessa jiraatan

illee goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan nan adaba. **14** Hambaa Yihuudaa kanneen biyya Gibxi keessa jiraachuu dhaqan keessaa namni miliqu yookaan biyya Yihuudaa kan achi jiraachuu hawwan sanatti deebi'u tokko iyyuu hin jiru; baqattoota tokko tokko malee isaan hin deebi'aniitii." **15** Ergasiis namoonni akka niitonni isaanii waaqota biraatiif ixaana aarsan beekan hundii fi dubartoonni achi turan, walumatti waldaan guddaan tokkoo fi namoonni biyya Gibxi keessa Phaxroos jiraatan hundi Ermiyaasiinakkana jedhan; **16** "Nu dubbii ati maqaa Waaqayyootiin nutti dubbatte sana hin dhageenyu! **17** Nu waan ni hojjenna jenne hunda dhugumaan ni hojjenna; Akkuma nuu fi abbootiin keenya, mootonni keenyaa fi qondaaltonni keenya magaalaawwan Yihuudaatii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti goone sana nu Mootittii Samiitiif ixaana ni aarsina; dhibaayyuus ni dhibaafanna. Nu yeroo sanatti nyaata akka malee baay'ee qabna turre; haala tolaa keessa jiraanne malee hin miidhamne. **18** Erga Mootittii Samiitiif ixaana aarsuu fi dhibaayyuu dhibaafachuu dhiifne garuu nu goraadee fi beelaan dhumaajirra malee hornaa hin arganne." **19** Dubartoonnis kana irratti, "Yeroo nu Mootittii Samiitiif ixaana aarsinee dhibaayyuu illee dhibaafanneef sana akka nu fakkii isheettiin keekii tolchinee dhibaayyuu dhibaafannuuf dhirsoonni keenya ni beeku mitii?" jedhan. **20** Ermiyaas uummata deebii isaaf kennaa ture dhiiraa dubartii hundaanakkana jedhe; **21** "Waaqayyo waa'ee ixaana isinii fi abbootiin keessan, mootonni keessanii fi qondaaltonni keessan, sabni biyyattiis magaalaawwan Yihuudaatii fi daandiiwwan Yerusaalem keessatti aarsitan sanaayaadatee garaatti hin qabannee? **22** Yeroo Waaqayyo hojii keessan hamaa fi waan jibbisiisaa isin hojjettan sana argee obsuu dadhabetti biyyi keessanakkuma amma jirtu kana waan abaarsaatii fi ona duwwaa namni keessa hin jiraanne ta'ee hafe. **23** Sababii isin ixaana aarsitanii Waaqayyotti cubbuu hojjettanii fi isaaf ajajamuu diddaniif yookaan seera isaa yookaan labsii isaa yookaan qajeelfama isaa illee duukaa bu'uu diddaniif balaan kunakkuma isin amma argitan kana isinitti dhufe." **24** Ermiyaasis saba hundaan fi dubartoota hundaanakkana jedhe; "Isin sabni Yihuudaa warri biyya Gibxi keessa jiraattanhundi dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **25** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'elakkana jedha: Isinii

fi niitonni keessan waan, 'Nu dhugumaan wareega waaqittii samiitiif ixaana aarsuu fi dhibaayyuu illee dhibaafachuuwareegne sana ni guunna' jettanitti waadaa galtan sana hojjidhaan argisiiftaniirtu. "Egaa ittuma fufaatiit waan waadaa galtan sana raawwadhaa! Wareega keessanis guutadhaa! **26** Isin Yihuudoonni biyya Gibxi keessa jiraattanhundi garuu dubbii Waaqayyoo dhaga'aa: Waaqayyoakkana jedha; 'Akka namni Yihuudaadhaa dhufee biyya Gibxi keessa eessa iyyuu jiraatu tokko iyyuu lammata maqaa koo hin dhoofne yookaan, "Dhugaa Waaqayyo Goofticha jiraataa'" jedhee hin kakanneenani maqaa koo guddaadhaan nan kakadha. **27** Ani waan hamaafisaanilaalaan jira malee waan tolaafisaanilaalaahin jiruutti; Yihuudoonni biyya Gibxi keessa jiraatan hamma hundi isaanii barbadeeffamanitti goraadee fi beelaan dhumu. **28** Warri goraadee jalaa miliqanii biyya Gibxii gara Yihuudaatti deebi'an akka malee xinnoo ta'u. Gaafas hambaawwan Yihuudaa kanneen biyya Gibxi keessa jiraachuu dhufan guutuun akka dubbiinkootii fi kanisaanii keessaa kan eenyuu fiixaanab'a ni beeku. **29** "Akka aniddoo kanatti isin adabuwanni kun mallattoo isiniif ta'a;" jedha Waaqayyo; 'kunis akka isin akka dubbiinkoo dhugumaan isiniin mormee dhaabatu beektaniif.' **30** Waaqayyoakkana jedha: 'Aniakkuma Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaa dabarseediina lubbuu isaa galaafachuu barbaadutti Nebukadnezar mooticha Baabilonitti kenne sana Fara'oon Hofraa mooticha Gibxi illee dabarseediinotaisa warra lubbuu isaa galaafachuu barbaadanitti nankenna."

45 Bara Yehooyaqaiim ilmi Yosiyaas mootii Yihuudaa ture keessa waggaafuraffaatti Baaruk ilmi Neeriyaas dubbii Ermiyaas irraa dhaga'e kitaabamaramaa irratti barreesse; dubbiin Ermiyaas raajichi Baarukitti himes kanaa dha: **2** "Yaa Baaruk, Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana siin jedha: **3** ati, 'Anaaf wayyoo! Waaqayyo dhibee koo irratti gadda nattidabaleera; ani aaduudhaan laafee boqonaa dhabeera' jette. **4** Waaqayyoakkana jedhe; 'Akkana jedhiin: Waaqayyoakkana jedha; ani guutummaabiyyttiikeessaa waanan ijaare nan diiga; waanan dhaabe illeenan buqqisa. **5** Egaa ati ofi keetiif waan gurguddaa nibarbaaddaa? Isaan hin barbaadin. Ani saba hundattibadiisa nan fida; garuu lafa dhaqxu hundattilubbuukee boojuugodhee siifan kenna, jedha Waaqayyo.'"

46 Dubbiin Waaqayyoo kan waa'ee sabootaatiif gara Ermiyaas raajichaa dhufe kanaa dha: **2** Waa'ee Gibxi: Bara Yehooyaqiiim ilmi Yosiyaas mootii Yihuudaa ture keessa, waggaa afuraffaatti ergaan kun gara waraana Fara'oон Nekkoo mooticha Gibxi kan Nebukadnezar mootichi Baabilon laga Efraaxiis biratti Karkemiishitti mo'ate sanaa dhufe: **3** "Gaachana keessan xinnaa fi guddaa qopheeffadhaatii lolaaf ba'aa! **4** Fardeen fe' adhaa; isaan yaabbadhaas! Qoobii sibiila kaadhaatii iddo iddo keessan qabadhaa. Eeboo keessan qaradhaa; qomee sibiila illee uffadhaa! **5** Ani maal argaan jira? Isaan na'anii jiru; dugda duubatti deebi'aa jiru; gootonni isaanii mo'atamaniiru. Isaan utuu of duuba hin mil'atin ariitiin baqatu; qixa hundaanuu gooliitu jira" jedha Waaqayyo. **6** "Fiigaan baqachuu hin danda'u; yookaan namni jabaan jalaa hin ba'u. Isaan karaa kaabaatiin Laga Efraaxiis biratti guggufatanii kukkufu. **7** "Kan akka Abbayyaa, akka laga bishaan isaa cabsee yaa'uu ol ka'u kun eenyu? **8** Gibxi akkuma Abbayyaa, akkuma laga bishaan isaa cabsee yaa'uutti ol kaati. Isheenis, 'Ani ol ka'ee lafa nan haguuga; magaalaawwanii fi saba isaanii nan balleessa' jetti. **9** Yaa fardeen, isin garmaamaa! Yaa gaariiwan, isinis guulaa! Yaa gootota Itoophiyaatiif fi Fuuxi warri gaachana baattan, yaa namoota Luudi warri iddaa qabattan ka'atii fuula duratti qajeelaa. **10** Guyyaan sun garuu guyyaa Gootaa, kan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, guyyaa haaloo ba'uu, kan inni itti diinota isaa haaloo baafatuu dha. Goraadeen hamma quufutti, hamma dheebuu dhiigaan ba'utti nyaata. Gootaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u biyya kaabaa keessatti, Laga Efraaxiis biratti aarsaa dhi'eessaati. **11** "Yaa Gibxi durba qulqullittii, Gili'aaditti ol ba'iitii qoricha fudhadhu. Ati akkasumaan qoricha hedduutti fayyadamt; garuu hin fayyitu. **12** Saboonti qaanii kee ni dhaga'u; boo'ichi kee lafa guuta. Goonni tokko goota kaanitti gufata; isaan lamaanuu wal qabatanii kufu." **13** "Dubbiin Waaqayyo akka Nebukadnezar mootiin Baabilon dhufee Gibxi dha'u Ermiyaas raajichatti dubbate kanaa dha: **14** "Waan kana Gibxi keessatti dubbadhu; Migdoolittis labsi; Memfiisii fi Tahiphaanhees keessatti illee akkana jedhaa labsaa: 'Goraadeen warra naannoo keessan jiru ni fixaatii isin iddo iddo keessan qabadhaatii qophaa'aa.' **15** Gootonni kee maaliif kufanii diriiru? Sababii Waaqayyo gad isaan qabuuf

isaan dhaabachuu hin danda'an. **16** Isaan ammumaa amma gufatu; wal irrattis kukkufu. Isaanis, 'Ka'aa goraadee cunqursaa jalaa baanee gara saba keenyaattii fi biyya itti dhalannetti ni deebinaa' waliin jedhu. **17** Isaan achitti, 'Fara'oон mootichi Gibxi waca qofa; inni carraa ofii isaa dhabeera' jedhanii iyyu. **18** "Dhugaa ana jiraataa" jedha mootichi inni maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u ta'e sun "kan gaarran keessaa Taaboor fakkaatu, inni galaana cinatti Qarmeloosin fakkaatu tokko ni dhufa. **19** Ati kan Gibxi keessa jiraattu, waan qabdu walitti qabadhuutii baqaaf qophaa'i; Memfiis ontee diigamtee jiraattota malee haftiitii. **20** "Gibxi goromsa bareedduu dha; garuu qarxaasaan biyya kaabaatii isheetti ni dhufa. **21** Loltoonni isheen kiraadhaan bitattee gidduu ishee jiranis akkuma jiboota cocoomanii ti. Sababii guyyaan badiisaa, yeroon itti isaan adabaman isaanitti dhufef isaanis garagalani walumaan ni baqatu; iddo isaanii dhaabatanii of irraa deebisuu hin danda'an. **22** Gibxi yeroo diinni isheetti dhufutti akkuma bofa waa baqatuu siiqsite; isaan akkuma namoota muka muraniitti qottoo qabatanii isheetti dhufu. **23** Yoo inni hamma fedhe gobbatte iyyuu, isaan bosona ishee ciranii balleessu" jedha Waaqayyo. "Isaan hawaannisa caalaa baay'at; lakkaa'amuus hin danda'an. **24** Intalli Gibxi ni qaaneffamti; dabarfamtees namoota kaabaatti ni kennamti." **25** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Ani Aamoon Waaqa Tebesitti, Fara'oontti, Gibxitii fi Waaqa isheetti, mootota isheetti fi warra Fara'oон amanatanitti adabbii nan fida. **26** Ani dabarsee warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadanitti, jechuunis Nebukadnezar mooticha Baabilonittii fi qondaaltota isaatti isaan kenna. Ergasii garuu Gibxi akkuma durii lafa namni keessa jiraatu ni taati" jedha Waaqayyo. **27** "Yaa Yaaqoob tajaajilaa ko, ati hin sodaatin; yaa Israa'el atis hin na'in. Ani lafa fagootii sin baasa; sanyii kee immoo biyya isaan itti booji'amani nan fida. Yaaqoob ammas nagaa fi tasgabbii ni qabaata; namni isa sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **28** Yaa Yaaqoob garbicha ko, ati hin sodaatin; anis si wajjinan jiraatii" jedha Waaqayyo. "Ani yoo saboota gidduu isaaniitti si bittinneesee sana guutumaan guutuutti balleesse iyyuu ani guutumaan guutuutti si hin balleessu. Ani sin adaba; garuu qajeelummaa qofaan; akka ati utuu hin adabaminuu gad dhiifamtu hin godhu."

47 Dubbiin Waaqayyoo kan waa'ee Filisxeemotaa
kan utuu Fara'oon Gaazaa hin dha'in dura gara
Ermiyaas raajichaa dhufe kanaa dha: **2** Waaqayyo
akkana jedha: "Kunoo, karaa kaabaatiin bishaan ol
ka'aa jira; bishaan kunis lolaa guutee irra dhangala'u
ta'a. Innis biyyattii fi waan ishee keessa jiru,
magaalaawwanii fi warra isaan keessa jiraatan hunda
irra garagala. Uummanni ni boo'a; warri ishee keessa
jiraatan hundis ni wawwaatu; **3** kunis sababii didicha
kottee fardeen gulufanii, girrisa gaariiwan diinaatiin
fi qaqwweessa goommaa isaaniitiif. Abbootiin ijomlee
isaanii gargaaruuf duubatti gara hin galan; harki
isaaniis isaan irratti laamsha'a. **4** Filisxeemota hunda
balleessuuf hambaa Xiiroosii fi Siidoonaa gargaaruuf
hafan hundas balleessuuf guyyaan sun dhufeeraati. Waaqayyo Filisxeemota, hambaa qarqara Kaftoor
balleessuu ga'eera. **5** Gaazaan gaddaan mataa ishee
haaddatti; Ashqaloon ni cal'isti. Yaa hambaa dirree
irraa isin hamma yoomiitti of ciccirtu? **6** "Isin,
'Yaa goraadee Waaqayyoo ati hamma yoomiitti hin
boqonne? Man'ee keetti deebi'i; cal'isii taa'i' jettanii
iyitu. **7** Garuu utuu Waaqayyo isa ajajuu, yeroo
Waaqni akka inni Ashqaloonii fi qarqara galaanaa
dha'uuf qajeelfama isaa kennutti inni akkamitti
boqochuu danda'a?"

48 Waa'ee Mo'aab: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u,
Waaqni Israa'el akkana jedha: "Neboof wayyoo;
ishee ni diigamtiitii. Kiriyaataayimis ni salphatti;
ni qabamti; da'oowwan ishees ni qaaneffamu; ni
diigamus. **2** Mo'aab si'achi hin jajamtu; namoonni
Heshboon keessatti, 'Kottaa saba sana ni balleessinaa'
jedhanii waa'ee kufaatiit ishee mari'atu. Yaa magaalaan
Maadmeen jedhamtu atis ni cal'ista; goraadeen si
ari'atii. **3** Iyya Hooronaayimii dhufu, iyya barbadaa'u
fi badiisaa guddaa dhaga'a! **4** Mo'aab ni cabdi;
ijoolleen ishees ni boo'u. **5** Isaan akka malee boo'aa,
Luuhiitti ol ba'u; karaa gara Hooronaayimitti gad
buusu irratti iyya badiisaa dhaga'u. **6** Baqadhaal
Lubbuu keessan baafadhaa; akka daggala gammoojii
keessaa ta'a. **7** Isin waan hojii keessanii fi qabeenya
keessan amanattanii, boojuudhaan fudhatamtanii ni
deemtu; Kemooshis luboota isatii fi qondaaltota isaa
wajjin booji'amee ni fudhatama. **8** Balleessituun sun
magaalaan hundatti ni dhufa; magaalaan tokko iyuu
isa jalaa hin ba'u. Sababii Waaqayyo dubbateef sululli
ni bada; dirreenis ni barbadeeffama. **9** Mo'aabitti

soogidda firforsi; isheen ni baddiitii; magaalaawwan
ishees nama isaan keessa jiraatu dhabanii onu. **10**
"Namni garaa hir'uudhaan hojii Waaqayyoo hojjetu
abaaramaa haa ta'u! Namni goraadee isaatiiin dhiiga
dhangalaasuu didus abaaramaa haa ta'u! **11** "Mo'aab
akkuma daadhii wayinii kan siicoo isaa irratti hafe kan
okkotee tokko keessaa gara okkotee kaaniitti gara hin
galfaminii ijoollummaa isheetii jalqabdee boqochaa
turt; booji'amtees hin fudhatamne. Kanaafuu
ishee akkuma durii mi'oofti; urgaan ishees hin
geeddaramne. **12** Garuu barri ani itti namoota okkotee
keessaa dhangalaasan ergu tokko ni dhufa. Isaanis gad
ishee naqu; okkotee ishee duwwaa hambisanii gaanii
ishee cabsu" jedha Waaqayyo. **13** "Yos akkuma manni
Israa'el yeroo Beet'eelin amanatetti qaana'e sana
Mo'aabis Kemooshitti ni qaana'a. **14** "Isin akkamiin
'Nu gootota; nu waraana keessatti jajjaboo dha' jechuu
dandeessu? **15** Mo'aab ni barbadoofti; magaalaawwan
ishees ni qabatamu; dargaggoonni ishee filatamoon
gara qalmaatti geeffamu" jedha Mootichi maqaan
isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u jedhamu
sun. **16** "Kufaatiin Mo'aab ga'eera; badiisni ishees
dafee ni dhufa. **17** Warri naannoo ishee jiraatan
hundi, warri maqaa ishee beektan hundi 'Bokkuun
jabaan sun akkamitti cabe! Uleen ulfina qabeessi sun
akkamitti cabe!" jedhaa boo'aafii. **18** "Yaa jiraattuu
Diiboon, ulfina kee irraa gad bu'itii lafa goggogaa
irra taa'i! Barbadeessaan Mo'aab sun sitti dhufee
magaalaawwan kee kanneen dallaa jabaan marfaman
ni diigaatii. **19** Ati kan Aro'eer keessa jiraattu, karaa
cina dhaabadhuutii ilaali. Dhiira baqatuu fi dubartii
miliqxu gaafadhu; 'Maaltu dhalate?' jedhii isaan
gaafadhu. **20** Mo'aab waan diigamteef qaanoftteerti.
Wawwaadhuu boo'i! Arnoon biratti akka Mo'aab
barbadoftee jirtu labsi. **21** Murtiin dirree ol ka'aatti:
Hooloonitti, Yaahizaa fi Meefi'aatti, **22** Diiboonitti,
Neboo fi Beet Diblaataayimitti, **23** Kiriyaataayimitti,
Beet Gaamulii fi Beet Me'oonitti, **24** Keriyoottii fi
Bozraatti, magaalaawwan Mo'aab kanneen fagoo fi
dhi'oo jiran hundatti dhufeera. **25** Gaanfi Mo'aab
irraa murameera; irreen ishees caccabeera" jedha
Waaqayyo. **26** "Waan isheen Waaqayyotti koortee
dhugaatiidhaan ishee macheessaa. Mo'aab diddiga
ofii ishee irra haa gangalattu; waan qoosaas haa taatu.
27 Israa'el si duratti waan qoosaa hin turee? Akka
ati yeroo waa'ee ishee dubbattu hunda tuffiidhaan

mataa kee isheetti raaftuuf isheen hattoota gidduutti qabamtee? **28** Isin warri Mo'aab keessa jiraattan, magaalaawwan keessan keessaa ba'atii kattaawwan keessa jiraadhaa. Akkuma gugee mana ishee afaan holqaatti ijaarrattuu ta'a. **29** "Nu waa'ee of tuulummaa Mo'aab jechuunis akka malee of guddisuu fi ofiin boonuu ishee, of tuuluu fi of jajuu ishee, of bokosuu ishee dhageenyerra. **30** Ani addaggummaa Mo'aab beeka; garuu faayidaa hin qabaatu" jedha Waaqayyo; "Of tuuluun ishees homaa hin fayyaduuf" **31** Kanaafuu ani Mo'aabiif nan wawwaadha; Mo'aab hundaaf hiqqifadhee boo'a; ani namoota Qiir Hareeshetiiif nan gadda. **32** Yaa muka wayinii Sibimaa, aniakkuma Ya'izeeriif boo'u sana siifin boo'a. Dameen kee hamma galaanaatti diriirtee fagaatte; isheen hamma galaana Ya'izeeritti diriirtee deemti. Balleessituun sun ija kee bilchaataa fi hurbuu wayinii keetii irra bu'eera. **33** Lafa biqiltuutii fi lafa qotiisaa midhaan Mo'aab keessaa ilillee fi gammachuun badeera. Ani iddo itti wayinii cuunfan irraa wayinii kuteera; namni tokko iyyuu gammadaa sirbee isaan hin cuunfu. Wacni yoo jiraatee illee inni waca gammachuu miti. **34** "Sababii bishaan Niimriim gogeef, sagaleen iyya isaanii ol ka'ee, Heshboonii hamma Ele'aaleettii fi Yaahaziitti, Zo'aarrii hamma Hooronaayimittii fi hamma Eglaati Sheelishiyaatti ni dhaga'ama ture. **35** Ani warra iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraatti aarsaa dhi'eessanii waaqota isaaniifixaana aarsan Mo'aab keessaa nan balleessa" jedha Waaqayyo. **36** "Kanaafuu garaan kooakkuma ulullee faarsee Mo'aabiif boo'a; akkuma ulullee faarsee namoota Qiir Hareeshetiiif boo'a. Qabeenyi isaan horatan duraa badeera. **37** Mataan hundinuu haadamee hareedni hundinuu cirameera; harki hundinuu muramee mudhiin hundis wayyaa gaddatiin hidhameera. **38** Waan aniakkuma okkottee namni tokko iyyuu hin feeneetti Mo'aabin caccabseef bantii mana Mo'aab hunda irraa fi oobdii sabaa keessa boo'icha malee wanni tokko iyyuu hin jiru" jedha Waaqayyo. **39** "Isheen akkam akkas caccabde! Isaan akkam akkas wawwaatu! Mo'aab akkam akkas dugda ishee qaaniidhaan garagalfatte! Mo'aab waan kolfaa taatee, warra naannoo ishee jiraatan hundaaf waan sodaa taateerti." **40** Waaqayyo akkana jedha: "Ilaa! Risaan tokko Mo'aab irratti qoochoo bal'isee furguggifamaa gad bu'aa jira. **41** Keriyyooti ni qabamti; da'annoos ishee jajjaboonis

ni fudhatamu. Bara sana keessa garaan loltoota Mo'aab akkuma garaa dubartii ciniinsfachuuuti jirtu tokkoo ta'a. **42** Mo'aab sababii Waaqayyo tuffatteef barbadooftee saba ta'uun ishee ni hafa. **43** Yaa saba Mo'aab sodaan, boollii fi kiyyoon si eeggata" jedha Waaqayyo. **44** "Namni sodaa sana duraa baqatu kam iyyuu boolla keessa bu'a; namni boolla sana keessaa ol ba'u kam iyyuu kiyyoodhaan qabama; ani Mo'aabitti waggaadabamu ishee nan fidaatii" jedha Waaqayyo. **45** "Baqattoonni waan ta'an dhabanii gaaddisa Heshboon jala dhadhaabatu; Heshboon keessaa ibiddi tokko, Sihoon gidduudhaas arrabni ibiddaa ni ka'atii; inni adda Mo'aab guba, buqqee mataa of tuultotaas ni guba. **46** Yaa Mo'aab siif wayyoo! Uummanni Kemoosh barbadaa'eera; Ilmaan kee booji'amanii fudhatamaniiru; intallan kees booji'amanii. **47** "Ta'u illee ani bara dhufuuf jiru keessa hambaa Mo'aab deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo. Murtiin Mo'aabitti murame sun asitti dhuma.

49 Waa'ee Amoonotaa: Waaqayyo akkana jedha: "Israa'el ilmaan hin qabuu? Inni nama isa dhaalu hin qabuu? Yoos Moolek maaliif Gaadin dhalche ree? Namoonni isaa maaliif magaalaa ishee keessa jiraatu? **2** Garuu barri ani itti Rabbaa Amoonotaatti sagalee waca waraanaa dhageessisu tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo. "Isheen tuullaa badiisaa ni taati; gandoonni naannoo ishee jiranis ibiddaan gubamu. Ergasii Israa'el warra ishee ari'ee baase sana ariitee biyyaa ni baafii," jedha Waaqayyo. **3** "Yaa Heshboon wawwaadhu, Aayi barbadoofteertii! Yaa jiraattota Rabbaa iyyaa! Wayyaa gaddaa uffadhaatii boo'aa; dallaa keessa asii fi achi fiigaa; Moolek lubootaa fi qondaaltota isaa wajjin booji'amee ni fudhatamaatii. **4** Ati maaliif sulula keetiin boonta? Maaliif sulula kee gabbataa sanaan boonta? Yaa intala hin amanamne ati sooruma kee abdattee, 'Eenyutu na tuqa?' jetta. **5** Ani warra naannoo kee jiraatan hunda irraa sodaa sitti nan fida" jedha Gootaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Tokkoon tokkoon keessan ni ari'amtu; namni baqattoota walitti qabu tokko iyyuu hin jiru. **6** "Ta'u illee ani ergasii hambaawwan Amoonotaa deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo. **7** Waa'ee Edoom: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Si'achi Teemaan keessa ogummaan hin jiruu? Hubattoota duraa gorsi badeeraa? Ogummaan isaanii

sameeraa? 8 Warri Deedaan keessa jiraattan garagalaa, baqadhaatii holqa gad fagoo keessa dhokadhaa; ani yeroo Esaawun adabutti badiisa isatti nan fidaatii. 9 Warri gumaa wayinii guuran utuu gara kee dhufanii silaa qarmii wayii hin hambisanii? Hattuun yoo halkan dhufte, Isaan hammuma barbaadan qofa fudhatanii hin deemanii? 10 Ani garuu Esaawun qullaa nan hambisa; akka inni itti hin da'anneef ani iddo inni itti dhokatu ifatti nan baasa. Ijoolleen isaa, firoonni isatii fi olloonni isaaa ni badu; innis si'achi hin jiraatu. 11 'Daa'imman kee kanneen warra hin qabne dhiisi; anatu isaan jiraachisaatii. Haadhonni hiyyeessaa kee na amanachuu danda'u.'" 12 Waaqayyo akkana jedha: "Yoo warri xoofoo dhuguun isaaniif hin malin ishee dhuguu qabaatan, ati maaliif utuu hin adabamin hafta ree? Ati ishee dhuguu qabda malee utuu hin adabamin hin haftu. 13 Ani akka Bozraan diigamtee waan sodaa, waan fafaatii fi waan abaarsaa taatu maqaa kootiin nan kakadha" jedha Waaqayyo. "Magaalaawwan ishee hundis bara baraan ni diigamu." 14 Ani ergaa tokko Waaqayyo irraa dhaga'eera: Ergamaan tokko akkana jechuuf gara sabootaatti ergame; "Ishee loluuf walitti qabamaa! Waraanaafis ba'aal!" 15 "Ani amma saboota giddutti sin xinneessa; namoota keessatti illee tuffatamaa sin godha. 16 Ati kan hallayya kattaa irra jiraattee fiixee tulluu qabattee jirtu, sodaan ati odeessitu fi of tuulummaan garaa keetii si gowwoomseera. Yoo ati akkuma risaa ol fageessitee mana ijaarrattu iyyuu ani achii gad sin buusa" jedha Waaqayyo. 17 "Edoom waan sodaa taati; namni achiin darbu hundis sababii madaa ishee hundaatiif dinqisiifatee isheetti kolfa. 18 Isheen akkuma Sodoomii fi Gomoraan magaalaawwan naannoo isaanii jiran wajjin balleffaman sana ni taati" jedha Waaqayyo, "namni tokko iyyuu achi hin jiraatu, sanyiin namaa tokkos ishee keessa hin qubatu. 19 "Ani akkuma leenca bosona Yordaanosii ba'ee gara lafa dheedaa gabbataa dhufu tokkoo dafee Edoomin biyya isheetti nan ari'a. Filatamaan ani waan kanaaf muudu eenyu? Kan akka koo eenyu? Eenyutus naan morkuu danda'a? Tiksee akkamitu fuula koo dura dhaabachuu danda'a?" 20 Kanaafuu waan Waaqayyo Edoomitti karoorfate, waan inni warra Teemaan keessa jiraatanitti yaades dhaga'a. Ilmaan bushaayee harkifamanii ni fudhatamu; innis sababii isaaniiitiif jedhee lafa dheeda isaanii ni barbadeessa.

21 Sagalee kufaatii isaaniitiin lafti ni raafamti; iyyi isaanii hamma Galaana Diimaatti ni dhaga'ama. 22 Ilaa! Risaan tokkoo Bozraa irratti qoochoo bal'isee furguggifamaa gad bu'aa jira. Bara sana keessa garaan loltota Edoom akkuma garaa dubartii ciniinsifachuutti jirtu tokkoo ta'a. 23 Waa'ee Damaasqoo: "Hamaatii fi Arfaad ni raafamu; isaan oduu hamaa dhaga'aniiruutii. Isaan abdii kutatanii akkuma galaana boqonnaa hin qabne tokkoo jeeqamaniiru. 24 Damaasqoon dadhabdeerti; isheen baqachuuf gara galteerti; sodaan guddaan ishee qabateera; akkuma miixuu dubartii ciniinsifattuu, rakkinaa fi miixuu isa qabeera. 25 Magaalaan beekamaan, magaalaan ani itti gammadu sun akkam gatamti! 26 Dhugumaan dargaggoonni ishee karaa irratti dhumu; loltoonni ishee hundinuu gaafas afaan qabatu" jedha Waaqayyo. 27 "Ani dallaawwan Damaasqootti ibidda nan qabsiisa; ibiddi sunis da'annoo Ben-Hadaad gubee balleessa." 28 Waa'ee Qeedaariitii fi waa'ee mootummoota Haazoor kanneen Nebukadnezar mootiin Baabilon lole sanaa: Waaqayyo akkana jedha: "Ka'aa, Qeedaarin lolaatii saba gama Ba'a Biiftuu barbadeessa. 29 Dunkaanoniisaanii fi bushaayeen isaanii ni fudhatamu; golgaawwan isaanii mi'aa fi gaalawwan isaanii wajjin fudhatamu. Namoonnis, 'Gama hundaan sodaatu jira!' jedhanii iyyu. 30 "Isin warri Haazoor keessa jiraattan dafaa baqadhaa! Holqa gad fagoo keessa dhokadhaa" jedha Waaqayyo. "Nebukadnezar mootiin Baabilon isinitti malateera; inni daba isinitti yaadeera. 31 "Ka'atii saba nagaa qabu kan of amanatee jiraatu saba karra yookaan danqaraa karraa hin qabne sanatti duulaa; uummanni isaa kophuma ofii isaa jiraata" jedha Waaqayyo. 32 "Gaalawwan isaanii ni hatamu, horiin isaanii baay'eenis ni booji'ama. Ani warra lafa fagoo jiran qilleensatti bittinnessee gama hundaan balaa isaanitti nan fida" jedha Waaqayyo. 33 "Haazoor iddo jireenyaa waangoo, lafa bara baraan onte taati. Namni tokko iyyuu achi hin jiraatu; namni tokko iyyuu ishee keessa hin qubatu." 34 Jalqaba bara mootummaa Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa dubbiin Waaqayyoo waa'ee Eelaam akkana jedhee gara Ermiyaas raajichaa dhufe: 35 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Kunoo anि madda jabina isaanii, iddaa Eelaam nan cabsa. 36 Ani kutaalee samiiwwanii afran irraa bubbee afran Eelaamittan fida; ani bubbee afranitti isaan nan bittinneessa; sabni

baqattooni Eelaam itti hin galle tokko iyyuu hin jiraatu. **37** Ani fuula diinota isaanii, fuula warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadanii duratti Eelaamin nan barbadeessa; ani balaa isaanittan fida; dheekkamsa koo sodaachisaa sanas isaanittan fida; ani hamma isaan fixutti goraadeedhaan isaan ari'a" jedha Waaqayyo. **38** "Ani teessoo koo Eelaam keessa dhaabbadhee mootii fi qondaaltota ishee nan barbadeessa" jedha Waaqayyo. **39** "Ta'u illee ani bara dhufuuf jiru keessa hambaa Eelaam deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo.

50 Dubbiin Waaqayyo karaa Ermiyaas raajichaatiin waa'ee Baabilonii fi waa'ee biyya Baabilonotaad dubbate kanaa dha: **2** "Saboota gidduutti lallabaatii labsaa; faajjii ol qabaatii labsaa; utuu homaa hin hambisin akkana jedhaa; 'Baabilon ni qabamti; Beel ni salphifama; Meroodak gooliidhaan guutama. Fakkiiwwan Baabilon ni salphifamu; waaqonni ishee tolfamoonis sodaan guutamu.' **3** Sabni Kaabaa dhufu tokko ishee lolee lafa ishee duwwaa hambisa. Namni tokko iyyuu ishee keessa hin jiraatu; namaa fi horiin baqatee keessa ba'a. **4** "Bara sana keessa, yeroo sanatti, sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa imimmaaniin Waaqayyo Waaqa isaanii barbaacha tokkummaadhaan ni dhufu" jedha Waaqayyo; **5** "Isaan karaa gara Xiyoon geessu ni gaafatu; fuula isaanii garasitti garagalfatu. Isaan dhufanii kakuu bara baraa kan gonkumaa hin irraanfatamneen Waaqayyotti of maxxansu. **6** "Sabni koo hoolota badan ta'aniiru; tikseen isaanii isaan dogoggorsee akka isaan tulluuwwan irra jooran godhe. Isaan tulluu fi gaara irra jooranii lafa boqonnaa isaanii illee wallaalan. **7** Kan isaan argu hundi isaan liqimse; diinonni isaaniis, 'Nu balleessaa hin qabnu; isaan Waaqayyo iddooy jirenya isaanii kan dhugaa ta'e, Waaqayyo abdii abbootii isaanitti cubbuu hojjetianiiruutii' jedhan. **8** "Baabilonii baqadhaa ba'a; biyya Baabilonotaad keessa ba'a; akkuma korbeessa re'ee kan bushaayee qajeelchuu ta'aa. **9** Ani biyya kaabaatii garee saboota gurguddaa kaasee Baabilonitti nan ergaati. Isaanis hiriiranii isheetti dhufu; isheenis karaa kaabaatiin ni qabamti. Xiyi isaanii akkuma loltoota ogeeyyi harka duwwaa hin deebinee ti. **10** Baabilonii saamamti; warri ishee saaman hundis ni quufu" jedha Waaqayyo. **11** "Isin warri handhuuraa koo saamtan waan gammaddanii fi ililchitaniif, akkuma raadaa marga keessa burraaqxanii akka korma

fardaa imimsitan illee, **12** haati keessan akka malee qaanofti; kan isin deesses ni salphatti. Isheen saboota hunda keessaa gad aantuu, lafa onaa, lafa gogaa fi gammoojji taati. **13** Isheen sababii dheekkamsa Waaqayyootiif guutumaan guutuutti ni onti malee namni ishee keessa hin jiraatu. Sababii madaa ishee hundaatiif namni Baabilon keessa darbu hundi ni dinqisiifata; itti qoosas. **14** "Isin warri iddaa luqqifattan hundinuu, naannoo Baabilonitti hiriiraa. Sababii ishee Waaqayyotti cubbuu hojjetteef, xiyyawan itti darbadhaa! Homaa hin hambisinaa. **15** Karaa hundaan isheetti iyyaa! Isheen harka kennatti; gamoon ishee ni jiga; dallaan ishee diigameera. Kun haaloo Waaqayyoo waan ta'eef isheetti haaloo ba'aa; waanuma isheen warra kaanitti hojjette isheetti hojchedhaa. **16** Nama sanyii facaasuu fi kan yeroo midhaan haamamutti haamtuu qabatus Baabilon keessaa balleessaa. Sababii goraadee cunqursaatiin tokkoon tokkoon namaa gara saba ofii isaatti haa deebi'u; tokkoon tokkoon namaa gara biyya ofii isaattis haa baqatu. **17** "Israa'el hoolaa bittinnaa'ee dha; leenconni isa ari'an. Kan jalqabatti isa nyaate mootii Asoor; kan dhuma irratti lafee isaa caccabse immoo Nebukadnezar mooticha Baabilon ture." **18** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Ani akkuma mootii Asoor adabe sana mootii Baabilonii fi biyya isaa nan adaba. **19** Israa'elin garuu lafa tika isaatti nan deebisa; innis Qarmelosii fi Baashaan irra ni dheeda; tulluu Efremii fi Gili'aad irra dheedee ni quufa. **20** Bara sana keessa, yeroo sanatti, yakki Israa'el ni barbaadama" jedha Waaqayyo; "garuu tokko iyyuu hin jiru; cubbuun Yihuudaa ni barbaadama; garuu tokko iyyuu hin argamu; ani hambaan baraare sanaaf dhiifama nan godhaatii. **21** "Biyya Meraataayimii fi jiraattota Pheqood lolaa. Ari'a, ajjeesaa, guutumaan guutuutti isaan balleessaa," jedha Waaqayyo. "Waan ani isin ajaje hunda godhaa. **22** Sagaleen waraanaa, sagaleen badiisa guddas biyya sana keessa jira! **23** Burruusni guutummaa lafaa akkamitti cabe! Akkamittis bullaa'e! Baabilon saboota gidduutti, akkam onte! **24** Yaa Baabilon, ani kiyyoo siif diriirseera; atis utuu hin beekin qabamte; ati sababii Waaqayyoon mormiteef, argamtee qabamte. **25** Waaqayyo mankuusaa mi'a lolaa isaa banee mi'a lola dheekkamsa isaa gad baafateera; Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u waan biyya Baabilonotaatti hojjetu qabaatii. **26** Biyya

fagootii isheetti kottaa. Gombisaawwan ishee diigaa; akkuma tuullaa midhaaniitti ishee tuulaa. Guutumaan guutuutti ishee balleessaa; waan tokko illee isheef hin hambisinaa. **27** Korommii ishee hunda qalaa; isaan gara qalmaatti haa geeffaman! Isaaniif wayyoo! Yeroon isaan itti adabaman, guyyaan isaanii dhufeeraati. **28** Akka Waaqayyo Waaqni keenyaa haaloo ba'e, akka inni mana qulqullummaa isaatifi haaloo ba'e, kooluu galtootaa fi baqattoota Baabilonii dhufanii Xiyoon keessatti lallaban irraa dhaga'aa. **29** "Namoota Xiyyaan lolan kanneen iddaa luqqifatan hunda Baabilonitti waamaa. Naannoo ishee hunda marsaa; namni tokko iyyuu hin miliqin. Gatii hojii ishee kennaafii; waanuma isheen warra kaanitti hojjette isheettiis hojjedhaa. Isheen Qulqullicha Israa'el, Waaqayyotti koorteertii. **30** Kanaafuu dargaggoonni ishee karaa irratti dhumu; gaafas loltoonni ishee hundi ni barbadaa'u" jedha Waaqayyo. **31** "Yaa koortuu nana, kunoo ani sitti ka'eera" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda danda'u; "yeroon ati itti adabantu, guyyaan kee dhufeeraati. **32** Koortuun sun gurattee lafa dhoofti; namni gargaaree ol ishee qabu tokko iyyuu hin jiru; ani magaalaawwan ishee keessatti ibidda warra naannoo ishee jiru hunda gubee fixu nan qabsiisa." **33** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Sabni Israa'el cunqurfameera; sabni Yihuudaas akkasuma cunqurfameera. Warri isaan booji'an hundi jabeessanii isaan qabataniiru; isaan gad dhiisuus didaniiru. **34** Ta'u illee Furaan isaanii jabaa dha; maqaan isaas Waaqayyo Waan Hunda Danda'u dha. Inni biyya isaaniitiif boqonnaa kenne; warra Baabilon keessa jiraatan garuu boqonnaa dhowwuuuf dhimma isaaniitiif jabeessee ni falma. **35** "Goraadeen tokko Baabilonotatti dhufe!" jedha Waaqayyo; "warra Baabilon keessa jiraatanitti, qondaaltotaa fi namoota ishee ogeeyiitti dhufeera!" **36** Goraadeen raajota ishee sobdootatti, dhufeera! Isaan gowwoota ta'u. Goraadeen gootota isheetti dhufeera! Isaanis sodaadhaan guutamu. **37** Goraadeen fardeenii fi gaariiwwan isheetti, Namoota Ormaa kanneen gidduu ishee jiraatan hundatti dhufe! Isaan dadhaboo ta'u. Goraadeen qabeenya isheetti dhufe! Isaan ni saamamu. **38** Caamsaan bishaan isheetti ni dhufa! Isaanis ni gogu. Isheen biyya waaqota tolfamoo, kan waaqota tolfamoo sodaadhaan maraatanii. **39** "Kanaafuu uumamawwan gammoojjiitii fi waraabeyyiin achi jiraatu; urunguunis achi jiraatti. Lammata namni ishee keessa hin jiraatu;

yookaan dhalootaa hamma dhalootaatti namni keessa jiraatu hin jiru. **40** Akkuma Waaqni Sodoomii fi Gomoraa, magaalaawwan naannoo isaanii jiran wajjin balleesse sana" jedha Waaqayyo; "namni tokko iyyuu achi hin jiraatu; sanyiin namaa tokkos ishee keessa hin qubatu. **41** "Kunoo! Gareen loltootaa tokko kaaba irraa dhufaa jira; sabni guddaan tokkoo fi mootonni baay'een moggaa lafaatii sosochaa jiru. **42** Isaan xiyyaa fi eeboo qabataniiru; isaan gara jabeeyyi namaafis naasuu hin qabnee dha. Yommuu isaan fardeen isaanii gulufanitti gigigsuun isaanii akkuma huursaa galaanaa ti; yaa intala Baabilon, isaan akkuma namoota duulaaf hiriiraniitti si loluuf dhufu. **43** Mootiin Baabilon oduu waa'ee isaanii dhaga'e; harki isaas irratti du'e. Dhiphinni isa qabateera; miixuunis akkuma dubartii ciniinsifattuu isa qabeera. **44** Ani akkuma leenca bosona Yordaanosii ba'ee gara lafa dheedaa gabbataa dhufu tokkoo dafee Baabilonin biyya isheetti nan ari'a. Filatamaan ani waan kanaaf muudu eenyu? Kan akka koo eenyu? Eenyutus naan morkuu danda'a? Tiksee akkamii fuula koo dura dhaabachuu danda'a?" **45** Kanaafuu waan Waaqayyo Baabilonitti karoorfate, waan inni biyya Baabilonotaatti yaades dhaga'aa; Ilmaan bushaayee harkifamanii ni fudhatamu; innis sababii isaaniitiif lafa dheeda isaanii guutumaan guutuutti ni barbadeessa. **46** Waca qabamuu Baabiloniitiin lafti ni raafamti; iyyi ishees saboota gidduutti ni dhaga'ama.

51 Waaqayyo akkana jedha: "Kunoo ani Baabilonii fi saba ishee keessa jiraatutti bubbee waa balleessu nan kaasa. **2** Ani akka isaan gิงilchanii ishee balleessaniif ormoota Baabilonitti nan erga; isaan gaafa badiisa ishee, karaa hundaanuu isheen mormu. **3** Abbaan xiyyaa iddaa isaa hin aggaamin, yookaan mi'a lolaa hin hidhatin. Dargaggoota ishee hin baasinaa; loltoota ishee illee guutumaan guutuutti barbadeessa. **4** Isaan qalamanii Baabilon keessa ni harcaafamu; daandiwwan ishee irrattis ni madaa'u. **5** Yoo biyyi isaanii fuula Qulqullicha Israa'el duratti yakkaan guutamtee jiraatte iyyuu Waaqni isaanii, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Israa'elii fi Yihuudaa hin ganne. **6** "Baabilon keessaa baqadhaa! Lubbuu keessan oolfadhaa! Isin sababii cubbuu isheetiif hin dhuminaa. Yeroon kun yeroo haaloo ba'u Waaqayyoo ti; innis gatii isheef malu ni kennaaf. **7** Baabilon harka

Waaqayyoo keessatti xoofoo warqee turt; isheen guutummaa lafaa ni macheessite. Saboonti daadhii wayinii ishee dhugan; kanaafuu amma maraataniiru. **8** Baabilon akkuma tasaa kuftee caccabdi; isheeef boo'aa! Qoricha isheen madaa dibattu fidaafii; tarii isheen ni fayyiti ta'atii. **9** “Nu Baabilonin fayyisu yaalleerra; isheen garuu fayyuu hin dandeessu; kottaa tokkoon tokkoon keenya ishee dhiifnee gara biyya ofii keenyaatti haa qajeellu; murtiin ishee hamma samiitti ol ba'ee, hamma duumessaatti ol fagaateeraatii.” **10** “Waaqayyo qajeelummaa keenya dhugaa nuu ba'eera; kottaa, waan Waaqayyo Waaqni keenya hojjete Xiyoona keessatti haa odeessinu.” **11** “Xiyya qaradhaa; gaachana illee fudhadhaa! Sababii kaayyoona isaa Baabilonin balleessuu ta'eef Waaqayyo mootota Meedee kakaaseera. Waaqayyo haaloo ni ba'a; mana qulqullummaa isaatii haaloo ni ba'a. **12** Dallaa Baabilonitti faajjii kaasaal Eegumsa jajjabeessaa; eegduu dhaabaa; warra riphee eeggatu qopheessaa! Waaqayyo kaayyoo isaa waan saba Baabilonitti mure sana fiixaan baafata. **13** Ati kan bishaan baay'ee qabdu, kan qabeenyaanis badhaate, dhumni kee dhufeera; yeroon ati itti baddu ga'eera. **14** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u ofiin kakateera: Ani dhugumaan namoota akkuma hoomaa hawwaannisaa sitti gad dhiisa; isaanis mo'annaadhaan sitti dhaadatu. **15** “Inni humna isatiin lafa uume; ogummaa isatiin addunyaa hundeesse; hubannaas isatiin samiiwan diriirse. **16** Yommuu inni qaqawweessa'utti bishaanoni samii ni huursu; inni akka duumessooni daarii lafaatii ol ka'an ni godha. Bokkaa wajjin balaqee ni erga; mankuusaalee isaa keessaa immoo bubbee ni fida. **17** “Tokkoon tokkoon namaa gowwaa fi kan beekumsa hin qabnee dha; tokkoon tokkoon tumtuu warqee waaqota tolfamoo isatiin qaaneffama. Fakkiwwan inni tolchu kan sobaa ti; isaan hafuura baafatan of keessaa hin qaban. **18** Isaan faayidaa hin qaban; meeshaa qoosaa ti; yeroo adabbiin isaanii ga'utti ni badu. **19** Inni qooda Yaaqoob ta'e sun garuu akka warra kanaa miti; inni uumaa waan hundumaa ti; Israa'el immoo gosa dhaala isaa ti; maqaan isaaas Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u dha. **20** “Ati bokkuu koo kan duulaa mi'a lolaa kootii ti; ani siin saboota nan caccabsa; siin mootummoota nan barbadeessa; **21** Ani siin fardaa fi yaabbataa fardaa nan caccabsa; siin gaarii fi ooftuu isaa nan caccabsa; **22** ani siin dhiiraa dubartoota nan

caccabsa; siin jaarsaa dargaggeessa nan caccabsa; siin ga'eessaa fi shamarree nan caccabsa; **23** ani siin tiksee fi bushaayee nan caccabsa; siin qottuu fi qotiyoo nan caccabsa; siin bulchitootaa fi qondaaltota nan caccabsa. **24** “Ani utuma iji keessan arguu waan isaan Xiyoona godhan hundaaf Baabilonii fi warra Baabilon keessa jiraatan hundaaf gatii isaanii nan kenna” jedha Waaqayyo. **25** “Yaa tulluu barbadeessaa, ati kan lafa hunda balleessitu ani sitti ka'eera; ani harka koo sitti nan kaafadha; ededa irraa gad gangalchee tulluu gubamaa sin godha” jedha Waaqayyo. **26** “Waan ati bara baraan ontuuf, kattaan dhagaa golee ta'u, yookaan dhagaan hundeef ta'u tokko iyuu si keessaa hin fudhatamu” jedha Waaqayyo. **27** “Biyattii keessatti faajjii ol qabaa! Saboota gidduuttis malakata afuuufaa! Saboota waraanaaf isheetti qopheessaa; mootummoota Araaraat, kan Miiniitii fi Ashkenas isheetti waamaa. Ajajaa waraanaa isheetti shuumaa; fardeen akka hoomaa hawwaannisaa itti ergaa. **28** Ishee waraanuuudhaaf saboota jechuunis, mootota Meedee bulchitoota isaanitii fi qondaaltota isaanii hunda, biyyoota isaan bulchan hundas qopheessaa. **29** Sababii wanni Waaqayyo akka namni tokko iyuu achi hin jiraanneef biyya Baabilon onsuuf Baabilonitti karoorfate sun jabaatee dhaabatuuf biyyattiin ni raafamti; ni dhidhiitattis. **30** Gootonni Baabilon lola dhiisaniiru; isaan da'annoos isaanii keessatti hafaniiru. Jabinni isaanii dhumeera; isaan akkuma dubartootaa ta'aniiru. Iddoo jirenya isheetti ibiddi qabsiifameera; danqaraawwan balbala ishees caccabaniiru. **31** Akka magaalaan isaa moggaa hamma moggatti qabamte mootii Baabilonitti himuuf, fiigduun tokko isaa kaan qaqqabuuf, ergamaan tokkos ergamaa kaan qaqqabuuf fiiga; **32** kunis akka malkaan qabame, akka da'annoowwan ishee gubamanii fi akka loltoonni ishee na'an himuudhaaf.” **33** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: “Intalli Baabilon akkuma oobdii ti; yeroo sanatti isheen ni dhidhiitamti; yeroon isheen itti haamamtus dafee ni dhufa.” **34** “Nebukadnezar mootiin Baabilon na nyaateera; inni barbadeesseera; akkuma okkotee duwwaa na godhe. Inni akkuma jawwee na liqimse; qabeenya koo filatamaadhaanis garaa guuttate; ergasii immoo na tufe.” **35** Jiraattonni Xiyoona, “Dabni foon keenyatti hojjetame Baabilonitti illee haa dhufu” jedhan. Yerusaalemis, “Dhiigni keenya warra Baabilon

keessa jiraatan haaloo haa ba'u" jetti. **36** Kanaafuu Waaqayyoakkana jedha: "Kunoo, ani dubbii kee siif falmee haaloo siifin ba'a; ani galaana ishee nan gogsa; burqaa ishee illee nan kuta. **37** Baabilon tuullaan diigame, iddo waangoonni keessa burraaqan, waan naasutii fi qoosaa, lafa namni tokko iyyuu irra hin jiraanne ni taati. **38** Sabni ishee hundi akka saafela leencaa ni aada; isaanis akka ilmaan leencaa gururi'u. **39** Yommuu dhagni isaanii ho'utti, ani akka isaan kolfaa gammadanii bara baraan rafanii hin dammaqneef cidha isaaniiif qopheesee akka isaan machaa'an nan godha" jedha Waaqayyo. **40** "Ani akka ilmoolee hoolaa, akkuma korbeeyyii hoolaatii fi re'ee gara qalmaatti gad isaan buusa. **41** "Sheeshaak akkamitti booji'amt! Boonuun lafa hundaas akkamitti qabame! Baabilon saba gidduutti akkam waan sodaa taati! **42** Baabilon irra galaanni garagala; dambaliin galaanaas ishee haguuga. **43** Magaalaawwan ishee onanii biyya gogaa fi gammoojii, biyya namni tokko iyyuu keessa hin jiraanne, kan namni keessa hin dabarre ni ta'u. **44** Ani Baabilon keessatti Beelin nan adaba; waan inni liqimse illee nan tufsiisa. Saboonni lammata gara isaatti hin yaa'an; dallaan Baabilonis ni jiga. **45** "Yaa saba ko, ishee keessaa ba'aa! Lubbuu keessan oolfachuuq fiigaa! Dheekkamsa Waaqayyo sodaachisaa sana jalaa baqadhaa. **46** Yeroo oduun biyya keessatti dhaga'amutti garaan keessan hin raafamin yookaan hin sodaatin; akka gooliin biyya keessa jiru, akka bulchaan tokko bulchaa kaanitti ka'u, oduun tokko barana, kaan immoo bara dhufu dhaga'ama. **47** Yeroon ani itti waaqota Baabilon tolfamoo adabu dhugumaan ni dhufaati; biyyi ishee guutumaan guutuutti ni salphatti; qalamtoonni ishee hundis ishee keessatti kukkufu. **48** Ergasii samii fi lafti, wanni isaan keessa jiru hundis, gammadanii Baabilonitti ililchu; barbadeessitoonni kaabaa ba'anii ishee waraanuutii" jedha Waaqayyo. **49** "Akkuma qalamtoonni lafa irraa hundi sababii Baabiloniif harca'an sana Baabilonis sababii qalamtoota Israa'eliif harca'uu qabdi. **50** Isin warri goraadee jalaa miliqsan, deemaa; lafa irra hin harkifatinaa! Biyya fagootti illee Waaqayyoon yaadadhaa; waa'ee Yerusaalemis yaadaa." **51** "Sababii ormoonni iddo qulqullaa'aa mana Waaqayyootti qalaniif, nu salphifamneerra; waan arrabsamneefis qaaniidhaan fula keenya haguugganne." **52** "Garuu barri ani itti, waaqota

ishee tolfamoo adabuu fi yeroon guutummaa lafa ishee irratti warri madaa'an aadan dhufaa jira" jedha Waaqayyo. **53** "Yoo Baabilon samiitti ol baatee da'annoo ishee ol dheeraa jabeeffatte iyyuu, ani warra ishee barbadeessan itti nan erga" jedha Waaqayyo. **54** "Baabilonii iyyi, lafa Baabilonataati immoo sagaleen badiisa guddaa ni dhaga'ama. **55** Waaqayyo Baabilonin ni barbadeessa; inni waca ishee ni cal'isiisa, dambaliin isaanis akkuma bishaan guddaa ni huursa; sagaleen huursaa isaanis ni dhaga'ama. **56** Barbadeessaan tokko Baabilonitti ni dhufa; gootoni ishee ni qabamu; futtaaftuun isaanis ni caccaba; Waaqayyo, Waaqa haaloo ba'uudhaatii; inni guutumaan guutuutti gatii ishee ni deebisaaf. **57** Ani qondaaltotaa fi ogeeyyi ishee, akkasumas bulchitoota, ajajoota waraanaatii fi gootota ishee nan macheessa; isaanis bara baraan ni rafu; hin dammaqanis," jedha mootichi maqaan isaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, jedhamu sun. **58** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Dallaan Baabilon yabbuun sun ni jiga; karrawwan ishee dhedheeroon ibiddaan gubamu; namoonni akkasumaan of dadhabsiisu; dadhabbiin sabootaa qoraan ibiddaa qofa ta'a." **59** Yeroo Seraayaan ilmi Neeriyya, ilmi Mahiseyya bara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaafuraffaatti mooticha wajjin gara Baabilon deemetti ajajni Ermiyaas Raajichi isaf肯ne kanaa dha. **60** Ermiyaas badiisa Baabilonitti dhufu hunda, jechuunis waa'ee Baabilon kan barreeffame hunda kitaaba maramaa irratti barreessee ture. **61** Innis Seraayaadhaan akkana jedhe; "Yommuu Baabilon geessutti dubbii kana hunda sagalee ol fudhattee dubbisuu hin dagatin. **62** Akkanas jedhi: 'Yaa Waaqayyo, akka namni yookaan horiin ishee keessa hin jiraanneef ati akka iddo kana barbadeessitu dubbatteerta; isheenis bara baraan ni onti.' **63** Yeroo kitaaba maramaa kana dubbiftee fixxutti dhagaa itti hidhiitii Laga Efraaxiisitti darbadhu. **64** Akkanas jedhi: 'Sababii badiisa ani isheetti fiduutiin akka lammata hin kaaneef Baabilon akkasitti ni liqimfamti. Uummanni ishees ni harca'a.' Dubbiin Ermiyaas as irratti raawwataama.

52 Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa waggaafuraffaatti tokkoo ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaafuraffaatti kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyaas

kan magaalaa Libnaatii dhufte terte. **2** Innis akkuma Yehooyaaciim hojjete sana, fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa ni hojjete. **3** Wanni kun hundi sababii dheekkamsa Waaqayyootiif Yerusaalemii fi Yihuudaa irra ga'e; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse. Zedeqiyaa mooticha Baabylonitti fincile. **4** Bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaa saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a kurnaffaatti Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loltoota isaa wajjin Yerusaalemitti duule; isaanis magaalattiin ala qubatanii naannoo ishee hundatti tuullaa biyyoo marsan. **5** Magaalaa sunis hamma waggaa kudha tokkoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamtetti terte. **6** Bultii saglaffaa ji'a afuraffaatti, magaalattii keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyaatu tokko illee dhabe. **7** Ergasii dallaan magaalattii cabsamee loltoonni hundinuu ba'anii baqatan. Isaanis utuma Baabylononi magaalaa sana marsanii jiranuu karaa karra dallaa iddoob biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkaniin ba'anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; **8** loltoonni Baabilon garuu Zedeqiyaa Mooticha ari'anii dirree Yerikoo irratti isa qaqqaban; loltoonni isaa hundis isa irraa gargar ba'anii bibittinnaa'anii turan; **9** innis ni qabame. Gara mootii Baabylonitti Riiblaa biyya Hamaati keessaatti geeffame. Achittis itti murame. **10** Mootiin Baabilonis Riiblaatti ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa gorra'e; qondaaltota Yihuudaa hundas fixe. **11** Innis ergasii Zedeqiyaa keessaa ija isaa baasee foncaa naasiitiin hidhee Baabylonitti isa geesse; hamma gaafa inni du'uuttiis manuma hidhaa keessa isa tursiise. **12** Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa kudha saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a shanaffaatti Nebuzaradaan ajajaan eegumsa mootummaa inni mootii Baabilon tajaajilu sun gara Yerusaalem dhufe. **13** Innis mana qulqullummaa Waaqayyotti, masaraa mootummaattii fi manneen Yerusaalem hundatti ibidda qabsiise; manneen gurguddaa hundas ni gube. **14** Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaalem turan hunda diigan. **15** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun namoota hiyyeeyyii tokko tokkoo fi warra magaalaa keessatti hafan, warra ogummaa harkaa qabanii fi warra baqatanii mootii Baabylonitti kooluu galan booji'ee fudhate. **16**

Nebuzaradaan garuu hiyyeeyyii biyyattii warra hafan akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniiif achitti dhiise. **17** Baabilononni sun utubaawwan naasii, baattuuwwan iddoodhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hojjetamee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture caccabsanii naasii sana hunda immoo Baabylonitti geessan. **18** Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaar irraa daaraa dhadha'an, waciitiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwwanii fi mi'ota naasii irraa hojjetaman kanneen tajaajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. **19** Ajajaan eegumsaa sunis mi'ota warqee qulqulluu fi meetii irraa hojjetaman hunda jechuunis caabii dhoqqa, gиргираawwan, waciitiwwan ittiin dhiiga facaasan, okkoteewwan, baattuuwwan ibsaar, caabiiwwanii fi waciitiwwan ittiin dhibaafatan fudhatee deeme. **20** Ulfinni naasii kan Soloomoon Mootichi ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi jiboota kudha lamaan isa jalajiranii fi baattuuwwan iddoodhaa socho'anii mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjetee ture waan madaallii madaaluu danda'uoli turan. **21** Tokkoon tokkoon utubaa sanaa dhundhuma kudha saddeet ol dheeratee marsaan isaa immoo dhundhuma kudha lama ture; yabbinni isaa quba afur ta'ee keessi isaas banaa ture. **22** Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma shan ol dheeratee naannoon isaa guutuun sibiila wal keessa lofamee tolfamee fi roomaanii naasiitiin miidhagfamee ture. Utubaan kaanis roomaanii naasii wajjin kanuma fakkaata ture. **23** Roomaanonni bitaa mirgaan turan sagaltamii sagal turan; walumatti faaya naannoo utubichaa gubbaan jiru wajjin roomanoota dhibba tokkootu ture. **24** Ajajaan eegumsaa sun Seraayaa lubicha hangafa, Sefaaniyya lubicha Sadarkaan isatti aanuu fi eegdota balbalaa sadan hidhee fuudhee deeme. **25** Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootaatii fi gorsitoota mootii torba fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaa ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. **26** Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabylonitti geesse. **27** Mootichis achuma Riiblaat biyya Hamaati keessatti isaan ni fixe. Yihuudaanis akkasiin booji'amee biyya isheetii baate. **28** Baay'inni namoota Nebukadnezar boojuudhaan fudhatee kanaa dha: Waggaar torbaffaa

keessa Yihuudoota 3,023; **29** bara Nebukadnezar keessa waggaa kudha saddeetaffaatti, Yerusaalemii namoota 832; **30** waggaa digdamii sadaffaa isaa keessa Yihuudoonni 745, Nebuzaradaan ajajaa eegumsaa sanaan boojuudhaan fudhataman. Isaanis walumatti namoota 4,600 turan. **31** Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee waggaa soddomii torbaffaa isaatti, Eewiil Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguma sana keessa bultii digdamii shanaffaa ji'a kudha lammaffaatti Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa sana mana hidhaatii gad dhiisee bilisa isa baase. **32** Afaan tolaadhaanis isatti dubbatee barcuma ulfinaa kan barcuma mootota isa wajjin Baabilon keessa turan kaanii caalu kenneef. **33** Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatti uffachaa ture sana of irraa baasee bara jireenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mootichaa irraa nyaate. **34** Mootiin Baabilonis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaal ture.

Faaruu

1 Magaalaan dur namaan guutamtee turte sun akkamitti ontee hafte! Isheen yeroo tokko saboota gidduutti guddoo turte akkamitti akka haadha hiyyeessaa taate! Isheen kutaalee biyyaa gidduutti mootii turte sun amma garbittii taateerti. **2** Isheen halkan halkan hiqqifattee boossi; maddii ishee irra imimmaantu yaa'a. Michoota ishee hunda keessaa kan ishee jajjabeessu tokko iyyuu hin jiru. Michoonni ishee hundinuu ishee gananiiru; isaan diinota ishee ta'aniiru. **3** Rakkinaa fi cunqurfama guddaa booddee Yihuudaan booji'amtee fudhatamteerti. Isheen saboota gidduu jiraatti, lafa itti boqottu illee hin arganne. Warri ishee ari'an hundi rakkina ishee keessatti ishee qabatan. **4** Daandiiwan Xiyoon ni boo'u; namni ayyaana ishee kan murteeffame kabajuuf dhufu tokko iyyuu hin jiruutii. Karrawwan ishee hundi onanii jiru; luboonni ishee ni aadu; shamarran ishee ni gaddu, isheen dhiphina guddaa keessa jirti. **5** Amajaajonni ishee gooftota ishee ta'aniiru; diinota isheetti toleera. Sababii cubbuu ishee baay'ee sanaatiif Waaqayyo gadda itti fideera. Ijoolleen ishee fudhatamanii deemanii; fuula amajaajota ishee duratti booji'amaniiru. **6** Intala Xiyoon irraa miidhaginni hundi fudhatameera. Ilmaan mootota ishee akkuma gadamsa lafa dheedaa dhabee ta'aniiru; isaan dadhabbiidhaan fuula warra isaan ari'anii dura baqatan. **7** Baroota rakkinaa fi asii achi jooruu ishee keessa Yerusaalem qabeenya bara durii kan ishee ture hunda ni yaadatti. Yeroo namoonni ishee harka diinaa seenanitti namni ishee gargaaru tokko iyyuu hin turre. Diinonni ishee ishee ilaalanii badiisa isheetti kolfan. **8** Yerusaalem akka malee cubbuu hojjette; akkasiinis xuroofte. Warri ulfina kennaniffi turan hundi ishee tuffatan; isaan qullaatti hafuu ishee arganiiruutii; isheen mataan ishee guungumtee of irra garagalti. **9** Xuraa'ummaan ishee wandaboo isheetti maxxane; isheen waan gara duraatti itti dhufu hin yaadne; kufaatiin ishee nama rifachiisa; kan ishee jajjabeessu tokko iyyuu hin jiru ture. "Yaa Waaqayyo rakkina koo ilaali; diinii mo'ateeraatii!" **10** Qabeenya ishee hundatti diinii harka isaa diriirseera; isheen Namoota Ormaa warra ati akka isaan waldaa kee hin seenne dhowwite sana utuu isaan iddo ishee qulqulluu seenanuu argite. **11** Namoonni ishee

hundinuu utuma aadanuu buddeena barbaaddatu; isaan lubbuu ofii isaanii turfachuuf jecha qabeenya isaanii nyaataan geeddarratu. "Yaa Waaqayyo na ilaali, na yaadadhus; ani tuffatameeraatii." **12** "Warra karaa irra dabartan hundi, kun isiniif homaa mitii? Naannoo keessan ilaalaatii argaa. Rakkinni akka rakkina koo kan ani ittiin rakkadhe, kan Waaqayyo guyyaa dheekkamsa isaatti natti fide sanaa jiru tokko iyyuu jiraa? **13** "Inni ol gubbaadhaa ibidda erge; ibidda sana lafee koo keessa seensisa. Inni miilla kootiif kiyyoo diriirsee dugda duubatti na deebise; inni kophatti na hambisee guyyaa guutuu na dadhabsiise. **14** "Cubbuun koo waanjottti hidhameera; isaan harka isatiin walitti fo'amani. Isaan morma kootti rarraafaman; goofaan humna koo dadhabsiise. Inni warra ani of irraa deebisuu hin dandeenyetti dabarsee na kenneera. **15** "Gooftaan gootota na keessatti argaman hunda gateera; inni dargaggoota koo caccabsuuf yaa'ii waammate. Gooftaan iddo cuunfaa wayinii isaatti Durba Qulqullittii Intala Yihuudaa dhidhiiteera. **16** "Wanni ani boo'ee iji koo imimmaaniin guutameef kanaa dha. Namni na jajjabeessuuf dhi'oo jiru tokko iyyuu hin jiru; kan hafuura koo bayyanachiisus hin jiru. Sababii diinii humna argateef ijoolleen koo harka duwwaa hafan." **17** Xiyoon harka ishee bal'ifatteerti; garuu namni ishee jajjabeessu tokko iyyuu hin jiru. Akka olloonni isaa amajaajota isaa ta'aniif Waaqayyo Yaaqobitti ajajeera; Yerusaalemis gidduu isaaniitti waan xuraa'aa taateerti. **18** "Waaqayyo qajeelaa dha; ta'us ani ajajawwan isaatti fincileen ture. Yaa saboota, hundi keessan dhaga'aa; rakkina koos ilaala. Dargaggoonni fi shamarran koo booji'amani fudhatamaniiru. **19** "Ani tumsitoota koo nan waammadhe; isaan garuu na ganan. Luboonni koo fi maanguddooni koo utuu lubbuu isaanii oolfachuuf nyaata barbaadatanuu magaala keessatti dhuman. **20** "Yaa Waaqayyo akka ani dhiphadhe ilaali! Ani keessa kootti dhiphadheera; garaa koo keessatti raafameera; ani nama akka malee fincilun tureetii. Alaa goraadeen nama qala; mana keessa immoo du'a qofatu jira. **21** "Namoonni akka ani aadaa jiru dhaga'aniiru; kan na jajjabeessu garuu hin jiru. Diinonni koo hundinuu rakkina koo dhaga'aniiru; isaan waan ati gootetti gammadaniiru. Akka isaan akkuma koo ta'aniif maaloo ati guyyaa jette sana fidi. **22** "Hamminni isaanii hundinuu fuula kee duratti haa dhi'aatu; waanuma

sababii cubbuu koo hundaatiif natti fidde sana isaanitti illee fid! Aaduun koo baay'ateeraatii; onneen koos dadhabdeerti."

2 Gooftaan akkamitti duumessa dheekkamsa isaatiintala Xiyoon haguuge! Inni ulfina Israa'el samiidhaa lafatti gad daddarbateera; inni guyyaa dheekkamsa isaatti ejjeta miilla isaa hin yaadanne. **2** Gooftaan gara laafina tokko malee iddoj jireenya Yaaqoob hunda liqimseera; da'anno intala Yihuudaas dheekkamsa isaatiin diige. Inni mootummaa isheetii fi bulchitoota ishee salphisee lafatti gad deebise. **3** Inni dheekkamsa sodaachisaadhaan gaanfa Israa'el hunda caccabse. Yommuu diinni dhi'aatettis harka isaa mirgaa duubatti deebifate. Inni akkuma arraba ibiddaa kan waan naannoo isaa jiru gubu sanaa Yaaqoob keessatti boba'e. **4** Inni akkuma diinaatti iddaa isaa dabsate; harki isaa mirgaa qophaa'eera. Warra ijatti bareedan hunda akkuma amajaajiitti qale; dunkaana intala Xiyoonittti dheekkamsa isaa akkuma ibiddaa roobse. **5** Gooftaan akkuma diinaata'e; inni Israa'elin liqimseera. Inni masaraawwan ishee hunda liqimsee da'anno ishee jabaa illee diigeera. Inni Intala Yihuudaatti boo'ichaa fi faaruu boo'ichaa baay'iseera. **6** Inni lafa jireenya isaa akkuma iddo biqiltuu onseera; iddo wal ga'ii isaa balleesseera. Waaqayyo akka Xiyoon ayyanaa ishee kan murtaa'ee fi Sanbatoota ishee irraanfattu godheera; inni dheekkamsa isaa sodaachisa sanaan moototaa fi luboota akka malee tuffate. **7** Gooftaan iddo aarsaa isaa tuffateera; iddo qulqulluu isaa illee dhiiseera. Dallaawwan masaraawwan ishee dabarsee harka diinotaatti kenneera; isaan akkuma guyyaa ayyanaa murteeffameetti mana Waaqayyo keessatti sagalee ol fudhatanii iyyan. **8** Waaqayyo dallaa naannoo Intala Xiyoon jiru diiguuf murteesseera. Inni safartuu diriirseera; barbadeessuu irraas harka isaa hin deebifanne. Akka dallaan eegumsaatii fi keenyen faarsanii boo'an godhe; isaanis tokkummaadhaan badan. **9** Karrawwan ishee lafa keessa dhidhimaniiru; inni danqaraawwan sibiila ishee caccabsee balleesseera. Mootiin isheetii fi ilmaan mootota ishee booji'amanii saboota gidduu bibittinnaa'aniiru; seerri si'achi hin jiraatu; raajonni ishees si'achi Waaqayyo biraa mul'ata hin argan. **10** Maanguddoонни Intala Xiyoon cal'isanii lafa tataa'an;

isaan daaraa mataatti firfirfatani uffata gaddaas uffatan. Shamarran Yerusaalem mataa isaanii gad qabatan. **11** Iji koo boo'ichaan dadhabeera; keessa kootti dhiphadheera; sababii sabni koo dhumeef sababii ijollee fi daa'imman daandiiwan magaalaa irratti gaggabaniif garaan koo gaddaan laafeera. **12** Isaan yommuu daandiiwan magaalaa irratti akkuma namoota madaa'aniitti gaggabanitti, yommuu lubbuun isaanii hammuu haadha isaanii irratti ba'uuf jirtutti "Buddeennii fi daadhiin wayinii eessaa jiru?" jedhanii haadhota isaanii gaafatu. **13** Yaa intala Yerusaalem, ani maal siif jechuun danda'a? Maaliinan wal si qixxeessa? Yaa Intala Xiyoon durba qulqullittii ani akkan si jajjabeessuu maalittin si fakkeessuu danda'a? Madaan kee akkuma galaanaa gad fagoo dha. Eenyutu si fayyisuu danda'a? **14** Mul'anni raajota keetii sobaa fi kan faayidaa hin qabnee dha; isaan booji'amuu kee hambisuuf cubbuu kee ifa hin baafne. Raajiin isaan siif kennanis sobaa fi kan karaa irraa nama balleessuu dha. **15** Warri karaa keetiin darban hundinuu harka isaanii sitti rurrukutu; isaanis intala Yerusaalemitti qoosuu fi mataa raasuudhaan, "Magaalaan muum mee miidhaginnaa gammachuu guutuu lafaa jedhamtee waamamte sun kanaa?" jedhu. **16** Diinonni kee hundinuu afaan isaanii sitti banatu; isaan qoosuu fi ilkaan isaanii qaruudhaan "Nu ishee liqimsineerra. Guyyaan nu eeggachaa turre sun kanaa dha; nu waan kana arguuf jiraanneerra" jedhu. **17** Waaqayyo waan karoorfate hojjeteera; dubbi isaa kan bara dheeraan dura dubbate sana guuttateera. Inni gara laafina tokko malee si garagalcheera; akka diinni kee sitti gammadu godheera; gaanfa amajaajii keetii ol ol qabeera. **18** Onneen namootaa gara Gooftaatti iyya. Yaa dallaa Intala Xiyoon halkanii guyyaa imimmaan kee akka lagaa haa yaa'u; boqonaa tokko illee ofi keetiif hin kennis; iji kees hin boqotin. **19** Yommuu eegumsi halkanii jalqabutti ka'iittii halkaniin iyyi; fuula Gooftaa duratti onnee kee akka bishaanii dhangalaasi. Lubbuu ijollee keetii kanneen fiixee daandii hundaatti beelaan gaggabaniitiif jedhiitii harka kee gara isaatti ol qabadhu. **20** "Yaa Waaqayyo, ati ilaali; argis: Ati takkumaa eenyu irratti waan akkasii goatee beekta? Haadhonnii daa'imman isaanii, ijollee kunuunsanii guddisan nyaachuu qabuu? Lubnii fi raajiin, iddo qulqulluu kan Gooftaa keessatti aijefamuu qabuu? **21** "Dargaggoonnii fi

maanguddoонни, walii wajjin awwaara karaa irra ciisu; dargaggoонни fi shamarran koo goraadeedhaan ajeefamaniiru. Ati gaafa dheekkamsa keetiitti isaan fixxe; gara laafina tokko malee isaan qalte. 22 “Ati akkuma guyyaa ayyaana murteeffameetti nama waamtutti qixa hundaanuu sodaa natti waamte. Guyyaa dheekkamsa Waaqayyootti, homaa hin miliqne yookaan hin hafne; warra ani da’ee guddise diinni koo na jalaa balleesseera.”

3 Namni ulee dheekkamsa isaatiin rakkina arge anaa dha. 2 Inni fuula isaa duraa na ari’ee akka ani qooda ifaa dukkana keessa deemu na godhe; 3 dhugumaan inni guyyaa guutuu, ammumaa amma harka isaa natti deeble. 4 Inni foon kootii fi gogaa koo dulloomseera; lafee koo illee caccabseera. 5 Inni na marsee hadhaa’ummaa fi gidiraa natti naannesseera. 6 Akkuma warra dur dhumanii akka ani dukkana keessa jiraadhu na godhe. 7 Inni akka ani hin miliqneef dallaa natti ijaare; foncaa ulfaatus natti fe’e. 8 Yommuu ani waammadhu yookaan gargaarsaaf iyyadhutti illee inni kadhanna koo dhaga’uu dida. 9 Karaa koo dhagaa soofameen cupe; daandii koo illee ni jal’isa. 10 Inni akkuma amaaleta riphee waa eeggatuu, akkuma leenca dhokatee jiruu 11 daandii irraa na harkissee na ciccire; kophaatti na gate. 12 Inni iddaa isaa luqqifatee xiyya isaa natti qabe. 13 Korojoo isaa keessaa xiyya baasee onnee koo waraane. 14 Ani saba koo hundaaf waan kolfaa nan ta’e; isaan guyyaa guutuu faaruudhaan natti qoosu. 15 Inni waan hadhaa’aa na nyaachise; hadhooftuu illee na quubse. 16 Inni dhagaadhaan ilkaan koo cabse; awwaara keessattis na dhidhiite. 17 Ani nagaa nan dhabe; gammachuun maal akka ta’es nan irraanfadhe. 18 Kanaafuu ani “Ulfinni koo, abdiin ani Waaqayyo irraa qabu hundinuu badeera” nan jedhe. 19 Ani rakkinaa fi asii achi jooru koo, hadhaa’ummaa fi hadhooftuus nan yaadadha. 20 Lubbuun koo yeroo hunda waan kana yaaddi; na keessattis gad of qabdi. 21 Ta’us ani waan kana nan qalbeeffadha; kanaafuu ani abdi qaba. 22 Nu sababii jaalala Waaqayyo guddaa sanaatiif hin badnu; gara laafinni isaa hin dhumuutii. 23 Isaan ganama hunda haaraa dha; amanamummaan kees guddaa dha. 24 Anis, “Waaqayyo qooda koo ti; kanaafuu ani isa nan eeggadha” ofin nan jedha. 25 Waaqayyo warra isa abdataniif, kanneen isa barbaadaniif gaarii dha; 26 Fayyisuu Waaqayyo cal’isanii eeggachuun gaarii dha.

27 Yeroo dargaggummaa isaatti waanjoo baachuun namaaf gaarii dha. 28 Inni kophaa isaa cal’isee haa taa’u; Waaqayyo isa baachiseeraatii. 29 Amma illee abdiin ni jira ta’atii, inni fuula isaa awwaara keessa haa suuqqatu. 30 Inni nama isa dha’utti maddii isaa haa qabu; salphinaanis haa guutamu. 31 Gooftaan bara baraan nama hin gatuutii. 32 Inni gadda fidu illee garaa ni laafa; jaalalli isaa kan hin geeddaramne sun guddaadhaatii. 33 Inni itti yaadee rakkina yookaan dhiphina sanyii namaatti hin fiduutii. 34 Yommuu hidhamtoonni biyyattii keessa jiran hundi miilla jalatti dhidhiitaman, 35 yommuu fuula Waaqa Waan Hundaa Olii duratti mirgi nama tokkoo dhiibamu, 36 yommuu murtiin qajeelaan dhabamu, Gooftaan waan akkasii hin arguu? 37 Yoo Gooftaan ajajuu baate eenyutu dubbatee waan sana fiixaan baasuu danda’aa? 38 Wanni hamaanii fi wanni gaariin afaanuma Waaqa Waan Hundaa Oliitii ba’ a mitii? 39 Yoos namni lubbuun jiraatu kam iyyuu maaliif yommuu cubbuu isaatiif adabamutti guunguma ree? 40 Kottaa nu daandii keenya qorree haa ilaallu; gara Waaqayyoottis haa deebinu. 41 Nu onnee keenyaa fi harka keenya gara Waaqa samii keessa jiruutti ol qabnee akkana haa jennu: 42 “Nu cubbuu hojjenneerra; fincilleerras; atis nuuf hin dhiifne. 43 “Ati dheekkamsaan of haguugdee nu ariite; gara laafina malees nu fixxe. 44 Akka kadhannaan tokko iyyuu gara kee hin dhufneef ati duumessaan of haguugde. 45 Ati saboota gidduutti xurii fi kosii nu goote. 46 “Diinomni keenya hundinuu, afaan nutti banataniiru. 47 Soda fi kiyyoon, diigamuu fi badiisni nutti dhufeera.” 48 Sababii uummanni koo barbadaa’ef lolaan imimmaanii ija koo keessaa yaa’aa. 49 Iji koo boqonnaa malee utuu gargar hin kutin imimmaan lolaasa; 50 kunis hamma Waaqayyo ol samiidhaa gad ilaalee argutti. 51 Sababii dubartoota magaalaa koo hundaatiif wanni ani argu lubbuu koo gaddisiisa. 52 Warri sababii malee diina natti ta’an akkuma simbiraa na adamsan. 53 Isaan lubbuu koo boolla keessatti galaafatanii dhagaa natti garagalchuu yaalan; 54 bishaan mataa koo irra gara gale; anis, “Baduu koo ti” nan jedhe. 55 Yaa Waaqayyo, ani boolla qilee keessaa maqaa kee nan waammadha. 56 Ati kadhanna koo kan, “Iyya ani gargaarsa barbaachaaf iyyu dhaga’uu hin didin” jedhu dhageesseerta. 57 Yeroo ani si waammadhetti ati natti dhi’aattee “Hin sodaatin” naan jette. 58 Yaa gooftaa ati dubbii koo naa

falmite; lubbuu koos ni baraarte. **59** Yaa Waaqayyo, ati daba natti hojetame argiteerta; dubbii koo naa ilaali! **60** Ati haaloo ba'uu isaaniitii fi natti malachuu isaanii hundas argiteerta. **61** Yaa Waaqayyo, ati arraba isaaniitii fi natti malachuu isaanii hunda dhageesseerta; **62** kunis arraba warra natti ka'aniitii fi waan isaan guyyaa guutuu waa'ee koo hasaasanii dha. **63** Ati isaan ilaali! Isaan taa'anii yookaan dhadhaabatanii weedduu isaaniitiin natti qoosu. **64** Yaa Waaqayyo, waan isaaniif maluakkuma hojii harka isaaniitti deebisii kenniif. **65** Onnee isaanii haguugi; abaarsi kees isaan irra haa bu'u! **66** Samiwwan Waaqayyoo jalaa dheekkamsaan isaan ari'ii isaan balleessis.

4 Warqeen akkamitti boorrajja'e? Warqeen qulqulluunis akkamitti geeddaram! Dhagaawwan iddo qulqullu fiixee daandiiwwan hundaa irratti bibittinnaa'aniiru. **2** Ilmaan Xiyoon kanneen akka warqee qulqulluutti ilaalamaa turan sun amma akkamitti akka okkotee supheetti, akka hojii suphee dhooftuutti ilaalamu! **3** Waangoonni iyuu ilmaan isaanii hoosisuuf harma isaanii ni kenuu; sabni koo garuuakkuma guchii gammoojji gara jabeessa ta'eera. **4** Sababii dheebuutiif arrabni daa'immanii laagaatti maxxana; ijoolleen buddeena kadhatti: garuu namni isaaniif kenuu tokko iyuu hin jiru. **5** Warri dur cidha nyaachaa turan, rakkatanii daandii irra jiru. Warri dur uffata diimaa dhiilgee uffachaa turan har'a tuullaa dikee hammatu. **6** Adabbiin yakka saba koo adabbiif yakka Sodom kan utuu harki nama ishee gargaaruuf hin tuqin tasa badde sanaa caalaa guddaa ture. **7** Ilmaan mootota isaanii cabbii caalaa qulqulluu, aannan caalaa adaadii turan; dhagni isaanii lula diimaa caalaa diimaa, bifti isaanii immoo sanpeer fakkaata ture. **8** Amma garuu qaqaa caalaa gurraacha'aniiru; daandii irrattis namni isaan hubatu hin jiru. Gogaan isaanii lafee isaaniitti maxxaneera; akka mukaas gogeera. **9** Warra beelaan dhumanii mannaa, warra goraadeedhaan ajjeefaman wayya; Isaan waan nyaatamu lafa qotisaa irraa dhabanii beelaan alatti goggoganiif dhumu. **10** Yeroo sabni koo dhumetti dubartoonni gara laafoon harkuma isaaniitiin akka nyaata isaanii ta'aniif ijoollee ofii affeelan. **11** Waaqayyo dheekkamsa isaa guutuu gad dhiise; aarii isaa sodaachisaa sanas ni dhangalaase. Xiyoon keessattis ibidda hundeeewan ishee barbadeessu qabsiise. **12** Akka diinonni yookaan

amajaajonni karrawwan Yerusaalem seenuu danda'an, mootonni biyya lafaa yookaan sabni addunyaa tokko iyuu hin amanne. **13** Garuu wanni kun sababii cubbuu raajota isheetii fi balleessaa luboota ishee kanneen ishee keessatti dhiiga qajeelataa dhangalaasan sanaatiif ta'e. **14** Isaan akkuma jaamotaa daandii irra gatantaru. Hamma namni tokko iyuu wayyaa isaanii tuquu hin dandeenyetti akka malee dhiigaan xuraa'aniiru. **15** Namoonnis, "Isin xuraa'oo dha! Asii badaa! Badaa! Badaa! Nu hin tuqinaa!" jedhanii isaanitti iyyu. Yommuu baqatanii asii fi achi jooranittis saboonni Namoota Ormaa gidduu jiran, "Isaan si'achi as jiraachuu hin danda'an" jedhu. **16** Waaqayyo mataa isaatu isaan bittinnees; inni si'achi isaan hin eegu. Luboonni hin kabajamne; maanguddoonni surraa hin arganne. **17** Akkasumaan gargaarsa eeggachuudhaan iji keenya dadhabe; gamoo keenya irra teenyee saba nu baasuu hin dandeenyeye irraa gargaarsa eegganne. **18** Akka nu daandii keenya irra deemuu hin dandeenyef namoonni tarkaanfi keenya eegu. Dhumni keenya dhi'ateera; guyyoonni keenyas gabaabataniiru; badiisni keenya dhufeeraati. **19** Warri nu ari'an risaa samii caalaa saffisu; isaan tulluuwwan irraa nu ari'anii gammoojji keessatti riphaniif nu eeggatu. **20** Hafuurri lubbuu keenyaa kan Waaqayyo dibe, kiyyoo isaaniitiin qabame. Nu waan gaaddidduu isaa jala, Namoota Ormaa gidduu jiraannu seenee turre. **21** Yaa Intala Edoom kan biyya Uuzi keessa jiraattu ati ililchi, gammadis. Garuu xoofoon sun siifis ni kennama; atis machooftee qullaa kee hafta. **22** Intala Xiyoon adabamuun kee ni dhuma; inni bara booji'amuu keetii hin dheeressu. Garuu yaa Intala Edoom, inni cubbuu kee ni adabe; hammina kees ifatti baasa.

5 Yaa Waaqayyo, waan nurra ga'e yaadadhu; ilaali; salphina keenyas argi. **2** Handhuuraan keenya alagootaaf, manneen keenyas Namoota Ormaatiif dabarfamanii kennamaniiru. **3** Nu ijoollee abbaa hin qabne taane; haadhonni keenya immoo haadhota hiyyeessaa ta'aniiru. **4** Nu bishaan dhugnuuf kaffaluu qabna turre; qoraan illee bittaa qofaan arganna. **5** Warri nu ari'an koomee keenya bira jiru; nu dadhabneerra; boqonnaas hin qabnu. **6** Nu buddeena ga'a argachuuf jennee warra Gibxitii fi warra Asooritti harka kennine; **7**

Abbootiin keenya cubbuu hojjetanii darban; nu immoo adabbii isaanii baanne. **8** Garbootatu nu bulcha; namni harka isaaniitii bilisa nu baasu tokko iyyuu hin jiru. **9** Sababii goraadee gammoojjii jiruutiin lubbuu keenya balaaf saaxillee buddeena arganna. **10** Gogaan keenya sababii beelaatiin akkuma badaa ibiddaa ho'a. **11** Xiyoon keessatti dubartoonni, magaalaawwan Yihuudaa keessattis dubarran qulqulluun humnaan gudeedaman. **12** Ilmaan moototaa harka isaaniitiin fannifamaniiru; maanguddoонни ulfina hin arganne. **13** Ga'eessonni akka midhaan daakan dirqisiifaman; ijoolleen dhiiraa muka baachuun gatantaran. **14** Maanguddoонни karra magaalaa duraa deemaniiru; dargaggoonis weedduu isaanii dhiisaniiru. **15** Gammachuun garaa keenya keessaa badeera; shuubbisuun keenyas boo'ichatti geeddarameera. **16** Gonfoon mataa keenya irraa bu'eera. Nuuf wayyoo; nu cubbuu hojjenneerraati! **17** Sababii waan kanaatiif onneen keenya ni gaggabe; sababii waan kanaatiif immoo iji keenya dadhabe; **18** Tulluun Xiyoon kan onee hafe sun lafa waangoonni irra burraaqan ta'eeraati. **19** Yaa Waaqayyo, ati bara baraan bulchi; teessoon kees dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa. **20** Ati maaliif guutumaan guutuutti nu irraanfatta? Maaliif bara dheeraas nu dhiifta? **21** Yaa Waaqayyo, akka nu deebinuuf ofitti nu deebisi; bara keenya illee akkuma duriitti haaromsi. **22** Ati yoo guutumaan guutuutti nu gatuu baatte, yoo akka malees nutti dheekkamuu baatte waan kana godhi.

Hisqi'eel

1 Waggaas soddommaffaa keessa, bultii shanaffaa ji'a afuraffaatti utuu ani Laga Kebaar biratti booji'amtoota gidduu jiruu samiiwwan ni banaman; anis mul'ata Waaqaa nan arge. **2** Ji'a sana keessaas bultii shanaffaatti jechuunis Yehooyaakiin Mootichi booji'amee waggaas shanaffaatti, **3** dubbiin Waaqayyoo Laga Kebaar biratti biyya Baabilonotaa keessatti gara Hisqi'eel lubicha ilma Buuz dhufe. Achittis harki Waaqayyoo isa irra ture. **4** Anis mil'adhee bubbee hamaa karaa kaabaatiin dhufaa jiru jechuunis duumessa guddaa balaqqeessa ifuu fi ifa guddaan marfame tokkon arge. Wiirtuun ibidda sanaas sibiila ibiddaan diimeffame fakkaata ture; **5** ibidda sana keessaas waan uumamawwan jiraatoo afur fakkaatu tokkotu ture. Bifti isaas bifa namaa fakkaata ture; **6** tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoo afur afur qabu turan. **7** Miilli isaanii qajeelaa dha; faanni isaanii immoo kottee jabbii fakkaatee akka naasii dibameetti ni calaqqisa ture. **8** Qoochoo isaanii jalaanis qixa afraniin harka namaa qabu ture. Afran isaanii hundi fuulaa fi qoochoo qabu turan; **9** qoochoon isaaniis wal tuqa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti deeman; yeroo deemanittis of duuba hin mil'atan ture. **10** Fuulli isaanii kana fakkaata ture: Afran isaanii iyyuu tokkoon tokkoon isaanii fuula namaa qabu ture; karaa mirgaatiin tokkoon tokkoon isaanii fuula leencaa, karaa bitaatiin immoo fuula qotiyoo qabu ture; akkasumas tokkoon tokkoon isaanii fuula risaa qabu ture. **11** Egaa fuulli isaanii akkas ture. Qoochoon isaaniis ol diriirfama ture. Tokkoon tokkoon isaanii qoochoo lama lama qabu ture. Qoochoo tokkoo tokkoo isaanii karaa lamaaniiuu qoochoo uumama kaanii tuqa; qoochoon lama immoo dhagna isaa haguuga ture. **12** Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti ni deeman. Isaanis utuu of irra hin mil'atin iddo hafuurri deemu hunda dhaqu turan. **13** Bifti uumamawwan jiraatoo sanaa cilee ibiddaa kan boba'u yookaan guca boba'u fakkaata ture. Uumamawwan sana gidduu ibiddi asii fi achi sosocho'a ture; ni ifas ture; bakkaanis isa keessaas ni ba'a ture. **14** Uumamawwan sunis akka ifa bakakkaa asii fi achi darbatamu ture. **15** Anis akkuman uumamawwan jiraatoo sana ilaaleen tokkoo tokkoo uumama fuula afur afur qabu sanaa

cinatti geengoo tokko tokko nan arge. **16** Biftii fi haalli geengooowan sun ittiin hoijetamanis akkana ture: Isaanis akka dhagaa gati jabeessa biiralee jedhamuu calaqqisu ture; afran isaanii hundinuu wal fakkaatu ture. Tokkoon tokkoon geengoo sanaa waan geengoo kaanitti diramee hoijetame fakkaata ture. **17** Isaanis yommuu deemanitti utuu of irra hin mil'atin kallattii afran kamiin iyyuu deeman; yommuu uumamawwan sun deemanis geengooowan kallattii hin geeddaratan ture. **18** Qarqarri geengooowan sanaas ol dheeraa fi sodaachisaa ture; qarqarri geengooowanii afranuuus guutumaan guutuutti ijaan marfamanii turan. **19** Yeroo uumamawwan jiraatoo sun deemanitti geengooowan isaan cinaan jiranis ni deeman; yommuu uumamawwan jiraatoo ol ka'anitti geengoowanis ol ka'an. **20** Iddoo hafuurri dhaqu hundas ni dhaqu ture; sababii hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa geengooowan keessa jiruuf geengooowanis isaan wajjin ol ka'an. **21** Yommuu uumamawwan sun deemanitti isaanis ni deeman; yommuu uumamawwan dhaabatanitti isaanis ni dhaabatan; sababii hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa geengooowan keessa jiruuf yommuu uumamawwan sun lafaa ol ka'anitti geengoowanis isaanuma wajjin ol ka'an. **22** Mataa uumamawwan jiraatoo sanaatiin ol waan akka bantii samii kan akka bililee calaqqisuu fi kan nama sodaachisu tokkotu diriirfamee ture. **23** Bantii samii sana jalatti qoochoowwan isaaniis walitti diriirfamanii turan; tokkoon tokkoon isaaniis qoochoowwan ittiin dhagna isaanii haguuggatan lama lama qabu turan. **24** Yeroo uumamawwan sun deemanitti ani sagalee qoochoowwan isaanii nan dhaga'e; sagaleen kunis sagalee akka bishaan guutee huursuu, akka sagalee Waaqa Waan Hunda Danda'uutii fi akka waca tuuta loltootaa ture. Isaan yeroo dhaabatan qoochoowwan isaanii gad qabatu ture. **25** Akkuma isaan qoochoo isaanii gad qabatanii dhaabataniinis bantii samii kan mataa isaaniitiin ol jiru sana irraa sagaleen tokko dhufe. **26** Bantii samii kan mataa isaaniiti ol jiru gubbaa waan akka teessoo sanpeer fakkaatu tokkotu ture; teessoo sanaa olittis fakkaattii akka fakkaattii namaa tokkotu ture. **27** Anis waan mudhii isaa fakkaatuun olitti sibiila diimeffamee ibidda fakkaatu kan ibiddaan guutame tokko nan arge; waan mudhii isaa fakkaatu sanaan gadittis inni ibidda fakkaata

ture; ifni guddaanis isa marsee ture. **28** Gonfoon ifaa kan naannoo isaa ture sunis bifa sabbata Waaqaa kan guyyaa roobni roobuu fakkaata ture. Kunis bifa fakkaattii ulfina Waaqayyoo ture. Anis yeroon waan kana argetti addaan lafatti gombifamee sagalee waan dubbachaa jiru tokkoo nan dhaga'e.

2 Innis, "Yaa ilma namaa, milla keetiin dhaabadhu; ani sittan dubbadhhaa" naan jedhe. **2** Akkuma inni dubbateenis Hafuurri anatti seenee miilla kootiin na dhaabachiise; anis isaa natti dubbatu nan dhaga'e. **3** Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, ani gara Israa'elootaatti, gara saba fincilaan kan natti fincile sanaatti sin erga; isaanii fi abbootiin isaanii hamma har'aatti natti finciliini. **4** Sabni ani itti si ergu sun didaa fi mata jabeessa. Atis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhiin. **5** Isaan mana fincilaadhaatii; dhaga'anis dhaga'uu baatanis akka raaifiin isaan gidduu jiru ni beeku. **6** Yaa ilma namaa, ati isaan yookaan dubbii isaanii hin sodaatin. Sokorruu fi qoraattiin si marsus, torbaanqabaa gidduu jiraattus hin sodaatin. Isaan mana fincilaan ta'an iyyuu ati waan isaan dubbatan hin sodaatin yookaan isaan si hin rifachiisin. **7** Waan isaan finciltoota ta'aniif, dhaga'anis dhaga'uu baatanis ati dubbii koo isaanitti himuu qabda. **8** Yaa ilma namaa, ati garuu waan arii siin jedhu dhaggeeffadhu; ati akka mana fincilaan sanaa hin finciliin; afaan kee banadhuutii waan arii siif kennu nyaadhu." **9** Kana irratti ani utuu harki tokko natti hiixatuun arge. Harka sana keessas kitaaba maramaa tokkotu ture; **10** innis fuula koo durattu kitaaba sana diriirse. Kitaaba sana irrattis, duraa duubaan faaruun boo'ichaa, gaddii fi wawwaannaan barreeffamanii turan.

3 Innis, "Yaa ilma namaa waan fuula kee dura jiru nyaadhu; kitaaba maramaa kana nyaadhu; ergasiis dhaqitii mana Israa'elitti himi" naan jedhe. **2** Kanaafuu ani afaan koon banadhe; innis akka ani nyaadhuu kitaaba maramaa sana naa kenne. **3** Innis, "Yaa ilma namaa, kitaaba maramaa ani siif kennu kana nyaadhu; garaa kees ittiin guuttadhu" naan jedhe. Anis nan nyaadhe; afaan koo keessattis akka dammaa natti mi'aawe. **4** Ergasiis immoo akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, amma gara mana Israa'el dhaqitii dubbii koo isaanitti himi. **5** Ati gara mana Israa'elitti malee gara uummata haasaan isaa

namaa hin gallee fi afaan isaa nama rakkisuutti hin ergamne; **6** ati gara uummata haasaan isaanii namaa hin gallee fi afaan isaanii nama rakkisuutti kan ati dubbii isaanii illee hubachuu hin dandeenyetii hin ergamne. Dhugumaan utuu ani isaanitti si ergee jiraadhee silaa isaan si dhaggeeffatu ture. **7** Manni Israa'el garuu sababii ana dhaga'uu hin feeneef siinis dhaga'uu hin fedhan; manni Israa'el hundi didaa fi mata jabeeyyiidhaatii. **8** Kunoo, ani fuula kee fuula isaanii jabeesseera; adda kee illee adda isatiin jabeesseera. **9** Adda kee akka dhagaa akka malee jabaan kan dhagaa baalcii caalaa jabaatuun nan godha. Isaan mana fincilaat'aan iyyuu ati isaan hin sodaatin yookaan isaan si hin rifachiisin." **10** Innis akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, waan arii sitti dubbadhu hunda sirriitti dhaga'iitii garaatti qabadhu. **11** Amma gara saba kee warra booji'aman sanaa dhaqitii isaanitti dubbadhu. Isaan dhaga'anis dhaga'uu baatanis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhiin." **12** Ergasiis Hafuurri ol na kaase; anis sagalee guddaa gigigsu kan, "Ulfinni Waaqayyoo iddo jireenya isaatti haa eebbfamu!" jedhu tokko of duubaan nan dhaga'e. **13** Sagaleen kunis sagalee guddaa gigigsu kan yeroo qoochoowwan uumamawwan jiraatoo sanaa wal riganii fi sagaleen geengoowwan isaan cina jiran dhageessisan ture. **14** Hafuurris ol na kaasee na fudhatee deeme; anis hadheeffadhee utuma hafuurri koo aaree gubatuu nan deeme; harki Waaqayyoo jabaan sunis ana irra ture. **15** Anis gara booji'amtoota Teel Abiib keessa Laga Kebaar bira jiraatan sanaan dhufe. Achittis waanan godhu wallaalee guyyaa torba isaan gidduu nan taa'e. **16** Dhuma guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **17** "Yaa ilma namaa, ani mana Israa'elittiif eegduu si godheera; kanaafuu dubbii ani dubbadhu dhaga'iitii akeekkachiisa na biraa ba'u isaaniiif kenni. **18** Yeroo ani nama hamaa tokkoon, 'Ati dhugumaan ni duuta' jedhutti, yoo ati isa akeekkachiisuu yookaan akka inni karaa isaa hamaa irraa deebi'ee lubbuu isaa oolfatu itti himuu baatte, namichi hamaan sun sababii cubbuu isatiin ni du'a; dhiiga isaa garuu ani harka kee irraa nan barbaada. **19** Garuu yoo ati nama hamaa sana akeekkachiiftee inni immoo hammina isaa irraa yookaan karaa isaa isaa hamaa sana irraa deebi'uu baate, inni cubbuu isatiin ni du'a; ati garuu lubbuu kee ni oolfatta. **20** "Amma illee yoo namni qajeelaan tokko qajeelummaa

isaa irraa jal'atee hammina hojjete, ani fuula isaa dura gufuu nan kaa'a; innis ni du'a. Waan ati isa hin akekkachiisiniif inni cubbuu isaatiin ni du'a; wanni qajeelaan inni hojjete sunis isaaf hin herregamu; anis dhiiga isaatiif sin gaafadha. **21** Garuu yoo ati nama qajeelaa sana akka inni cubbuu hin hojenneef isa akekkachiiftee innis cubbuu hojjechuu baate, inni sababii akekkachiisa sana fudhateef dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata; atis lubbuu kee ni oolfatta." **22** Achittis harki Waaqayyoo narra ture; innis, "Ka'iitii gara dirreetti ba'i; anis achitti sitti nan dubbadhaa" naan jedhe. **23** Kanaafuu ani ka'ee gara dirreetti nan ba'e. Ulfinni Waaqayyoos achi dhaabatee ture; innis ulfina ani Laga Kebaar biratti argee ture sana fakkaata; anis adda kootiin lafatti nan gombifame. **24** Ergasii Hafuurri anatti seenee miilla kootiin na dhaabachiise. Innisakkana jedhee natti dubbate: "Mana keetti galiitii ofitti cufi. **25** Yaa ilma namaa, isaan funyoodhaan si hidhu; ati akka uummataa gidduu deemuu hin dandeenyee ni hidhamta. **26** Isaan mana fincilaat ta'an iyyuu, ani akka ati hin dubbannee fi isaanitti dheekkamuu hin dandeenyee arraba kee laagaa keetti nan maxxansa. **27** Ani yeroon sitti dubbadhutti garuu afaan kee siifan bana; atis, 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha' isaanin jetta. Namni dhaga'uu barbaadu kam iyyuu haa dhaga'u; namni dhaga'uu hin barbaanne kam iyyuu dhaga'u haa dhiisu; isaan mana fincilaadhaati.

4 "Yaa ilma namaa, gabatee suphee tokko fuudhii fuula kee dura kaa'iitii kaartaa magaalaan Yerusaalem irratti kaasi. **2** Ergasii waan ittiin marsan itti ijaari; dallaa dhagaatiin ishee marsi; kaabii itti naannessii tuuli; waan ittiin dallaa dhagaa jigsanis itti marsii kaa'i. **3** Eelee sibiilaan fuudhiitii akka dallaa sibiilaatti si'ii fi magaalatti gidduu dhaabi; fuula kees gara isheetti deebifadhu; magaalatti ni marfamti; atis ishee marsita. Kunis mana Israa'eliif mallattoo ni ta'a. **4** "Ergasii cinaacha bitaatiin ciisiitii cubbuu mana Israa'el of irra kaa'i. Guyyaa cinaacha keetiin ciifte sana hundas ati cubbuu isaanii ni baatta. **5** Ani baay'ina waggoota isaan itti cubbuu hojjetaan sanaa akka guyyootaatti ramadee siif kenneera. Kanaafuu ati cubbuu mana Israa'el guyyaa 390 ni baatta. **6** "Ati erga waan kana fixxee booddee amma illee ciisi; yeroo kana immoo cinaacha kee kan

mirgaatiin ciisiitii cubbuu mana Yihuudaa baadhu. Anis tokkoo tokkoo waggaatiif guyyaa tokko tokko ramadee, guyyaa 40 siif kenneera. **7** Fuula kee gara marfama Yerusaalemitti deebifadhuutii irree qullaadhaan isheetti raajii dubbadhu. **8** Hamma ati guyyoota marfama keetii fixattutti akka ati cinaacha tokko irraa gara cinaacha kaaniitti hin garagalleef ani funyoodhaan sin hidha. **9** "Qamadii fi garbuu, baaqelaa fi misira, bisingaa fi honborii fuudhii okkotee keessa kaa'adhuutii ittiin buddeena tolfadhu. Buddeena kanas yeroo guyyoota 390 cinaacha keetiin ciiftutti nyaatta. **10** Ati akka guyyaa guyyaan nyaattuuf nyaata saqiliidigdama madaali; isas yeroo murteeffametti nyaadhu. **11** Akkasuma bishaan safartuu iiniitokko harka ja'a keessa harka tokko safariitii yeroo murteeffametti dhugi. **12** Nyaata sanas akkuma Maxinoo garbuu nyaattutti nyaadhu; isas udaan namaa bobeesiitii Maxinoo tolchi." **13** Waaqayyo "Haala kanaan ijoollen Israa'el saboota ani itti isaan bittinneessu keessatti nyaata xuraa'aa nyaatu" jedhe. **14** Anis akkanan jedhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaaakkana miti! Ani takkumaa of xureesee hin beeku. Ijollummaa kootii jalqabee hamma ammaatti takkumaa waan ofiin du'e yookaan waan bineensi ajjeese nyaadhee hin beeku. Foon qulqulluu hin ta'in gonkumaa afaan koo seenee hin beeku." **15** Innis, "Kun gaarii dha; ani akka ati qooda udaan namaatiin buddeena kee tolfattu akka dikee sa'atiin tolfattu siifin eeyyama" naan jedhe. **16** Innis ittuma fufeeakkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa ani madda nyaata Yerusaalem nan gogsa; uummanni nyaata safarame yaaddoodhaan nyaata; bishaan safarames sodaadhaan dhuga; **17** hanqinni midhaaniitii fi bishaanii ni jiraataatii. Isaanis naasuudhaan wal ilaalu; sababii cubbuu isaaniiitinis ni badu.

5 "Yaa ilma namaa, goraadee qara qabu fudhadhuutii akkuma qarabaa ittiin haaddatanitti mataa keetii fi areeda kee ittiin haaddadhu. Rifeensa sanas madaaliidhaan madaaliitii gargar qoodi. **2** Yeroo barri marfamuu keetii dhumatutti rifeensa sana keessa harka sadii keessa harka tokko magaalatti keessatti ibiddaan gubi. Harka sadii keessa harka tokko fuudhii magaalatti marsitii goraadeen cicciri. Harka sadii keessa harka tokko immoo bubbleetti bittinneessi. Ani goraadee luqqifameen isaanan

ari'aatii. 3 Rifeensa sana irraa xinnoo fuudhiitii handaara wayyaa keetiitti guduunfadhu. 4 Ammas kanneen keessaa xinnoo fuudhiitii ibiddatti naqi; gubis. Ibiddi achii ka'ee guutummaa mana Israa'el keessa faffaca'a. 5 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yerusaalem isheen ani biyyoota itti naannesse saboota walakkaa teessise sun ishee kanaa dha. 6 Isheenis sabootaa fi biyyoota naannoo ishee jiraatan caalaa hammina isheettiin seera kootii fi ajaja kootti finciltierteeri; isheen seera koo gatteerti; ajaja koo duukaa hin buune. 7 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Isin saboota naannoo keessan jiraatan caalaa warra hin ajajamne taataniirtu; isin ajaja koo duukaa hin buune yookaan seera koo hin eegne. Isin seera saboonni naannoo keessan jiraatan eegani iyuu hin eegne. 8 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaa Yerusaalem, ani mataan koo sittan ka'a; fuula sabootaa durattis sin adaba. 9 Ani sababii waaqota kee jibbisiiiso hundaatiif waanan kanaan dura takkumaa godhee hin beekin, waanan si'achis gonkumaa hin goone sitti nan fida. 10 Kanaafuu si keessatti abbootiin ijoolliee isaanii ni nyaatu; joolleen immoo abbootii isaanii ni nyaatu. Ani sin adaba; hambaawwan kee hundas bubleetti nan bittinneessa. 11 Kanaafuu akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e, jedha Waaqayyo Gooftaan; sababii ati fakkiiwwan kee kanneen faayidaa hin qabne hundaa fi gochawwan kee jibbisiiiso sanaan mana qulqullummaa koo xureessiteef ani fuula koo sirraa nan deebiffadha; ani si hin baraaru yookaan garaa siif hin laafu. 12 Uummanni kee harka sadii keessaa harki tokko dha'ichaan du'a yookaan beelaan si keessatti dhuma; harka sadii keessaa harki tokko dallaa keetiin alatti goraadeedhaan galaafatama; harka sadii keessaa harka tokko immoo anatu bubleetti bittinneessa; goraadee luqqifameenii ari'a. 13 "Ergasii aariin koo narraa gala; dheekkamsi koo kan isaanitti dhufe sun ni qabbanaa'a; anis haaloo nan baafadha. Yeroo ani dheekkamsa koo isaanitti fidetti isaan akka ani Waaqayyo hinaaffaa kootiin dubbadhe ni beeku. 14 "Saboota naannoo kee jiraatan gidduutti fuula warra achiin darban hundaa duratti onaa fi waan fafaa sin godha. 15 Yeroo ani aariidhaan, dheekkamsa fi adabbiidhaan si adabutti, ati fuula saboota naannoo kee jiraatanii duratti waan fafaa, waan kolfaa, waan ilaalanii quba itti qabaniif fi waan sodaa ni taata. Ani Waaqayyo dubbadheera.

16 Ani yeroon xiyya beelaa kan nama ajjeesuu fi nama barbadeessu isinitti darbadhutti isin balleessuuf jedheen darbadha. Ani beela irratti beela isinittin fida; madda nyaata keessaniis nan gogsa. 17 Ani beelaa fi bineensa isinittan erga; isaanis ijoolliee malee isin hambisu. Dha'ichii fi dhingalaafamuun dhiigaa isin haxaa'a; ani goraadee isinittin fida. Ani Waaqayyo dubbadheera."

6 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, fuula kee gara tulluuwan Israa'elitti deebifadhuutii isaaniin mormuudhaan raajii dubbadhu; 3 akkanas jedhi; 'Yaa tulluuwan Israa'el, dubbiin Waaqayyo Gooftaa dhaga'a. Waaqayyo Gooftaan tulluuwanii fi gaarraniin, hallayyaawwanii fi sululawwanii akkana jedha: Ani goraadee isinitti fiduufan jira; iddoowwan sagadaa keessan kanneen iddo ol ka'aa irraa illee nan balleessa. 4 Iddoowwan aarsaa keessan ni diigamu; iddoowwan aarsaa keessanii kan ixaanaa ni caccabu; anis namoota keessan fuula waaqota keessan tol famoo duratti nan gorra'a. 5 Reeffa Israa'elootaa fuula waaqota isaanii tol famoo dura nan cicibsa; lafee keessanis naannoo iddo aarsaa keessaniiittin bittinneessa. 6 Akka iddoowwan aarsaa keessanii diigamanii barbadeeffamaniif, akka waaqonni keessan tol famoon caccabani hunkutaa'aniif, akka iddoowwan aarsaa keessanii kan ixaanaa burkuteeffamanii fi akka hojiin harka keessanii balleeffamuuf iddo isin jiraattan hunda keessatti magaalaawwan keessan ni onu; iddoowwan sagadaa keessan kanneen iddoowwan ol ka'oo irraas ni barbadeeffamu. 7 Namoonni keessan qalamanii gidduu keessanitti harca'u; isinis akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. 8 "Ani garuu yommuu isin biyyootaa fi saboota gidduutti bittinnooftanitti sababii isin keessaa gariin goraadee jalaa miliqxaniif, namoota muraasa nan hambisa. 9 Warri miliqan sun saboota itti booji'aman sana keessa taa'anii yaada isaanii ejja isa narraa garagalee fi ija isaanii isa waaqota isaanii tol famoo dharra'e sanaan hammam akka na gaddisiisan ni yaadatu. Isaanis hammina hojjetanii fi gochawwan isaanii jibbisiiiso hundaaf of jibbu. 10 Isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku; ani waan hamaa kana isaanittin fida jedhee akkasumaan hin dubbanne. 11 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Sababii hamminaatiif fi gochaawwan jibbisiiiso mana Israa'el hundaatiif isaan goraadeedhaan, beelaa fi

dha'ichaan ni dhumuutii harka kee walitti rukutii, miilla keetiinis lafa dhiitii, "Ani bade!" jedhii boo'i. **12** Inni fagoo jiru dha'ichaan ni du'a; kan dhi'oo jirus goraadeedhaan ni galaafatama; kan hafee fi kan miliqe immoo beelaan du'a. Anis haala kanaan dheekkamsa koo isaanitti nan roobsa. **13** Isaan yeroo namoonni isaanii naannoo iddoowwan aarsaa isaanitti, waaqota isaanii tol famoo gidduutti, gaarran ol dhedheeroo hunda irratti, fii xee tulluuwwanii hunda irratti, mukkeen laliso hunda jalattii fi qilxuu baala baay'atu hunda jalatti jechuunis iddoowwan isaan itti waaqota isaanii tol famoo sanaafixaana urgaa'aa aarsan hundatti gorra'amanii ciciisanitti, akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **14** Anis harka koo isaanitti nan kaasa; iddo Isaan jiraatan hundatti jechuunis gammoojiidhaa jalqabee hamma Diblaatiitti biyyattii nan onsa. Isaanis akka ani Waaqa ta'e ni beeku."

7 Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaan biyya Israa'eliin akkana jedha: "Dhuma! Golee biyyattii afranitti dhumni dhufeera. **3** Ammas dhumni kee ga'eera; dheekkamsa koo srratti nan dhangalaasa; ani akkuma amala keetiitti sitti nan mura; gochawwan kee jibbisiisoo hundaafis ani sin adaba. **4** Ani gara laafinaan si hin ilaalu yookaan si hin baasu; ani hamma gochawwan kee jibbisiisoon sun si gidduu jiranitti, amala keetiif sin adaba. "Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **5** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Badii! Badiin takkaa hin dhaga'amin tokko dhufaa jira. **6** Dhumni dhufeera! Dhumni dhufeera! Inni mataan isaa isinitti ka'eera. Inni dhufeera! **7** Yaa warra biyyattii keessa jiraattan, badiin isinitti dhufeera. Yeroon ga'eera; guyyaan dhi'aateera; tulluuwwan irratti gammachuu utuu hin ta'in jeequmsatu ta'a. **8** Ani dheekkamsa koo sitti dhangalaasuudhaan jira; arii koo illee sitti nan ba'a; akkuma amala keetiittis sitti nan mura; gochaawwan kee jibbisiisoo sana hundaafis sin adaba. **9** Ani gara laafinaan si hin ilaalu yookaan si hin baraaru. Hamma gochawwan kee jibbisiisoon sun si gidduu jiranitti ani akkuma amala keetiitti sin adaba. "Ergasiis akka kan rukutu sun ana Waaqayyo ta'e isin ni beektu. **10** "Guyyaan sun kunoo ti! Inni dhufeera! Badiin cabsee dhufeera; uleen lateera; of tuulummaan daraareera! **11** Gooliin guddatee ulee

hammina adabu ta'eera; isaan keessaa namni tokko iyyuu hin hafu; waldaa isaanii keessaa, qabeenya isaanii fi waan faayidaa qabu keessaa tokko iyyuu hin hafu. **12** Yeroon sun dhufeera; guyyaan sun ga'eera. Inni bitu hin gammadin; kan gurgurus hin gaddin; dheekkamsi guutummaa isaanii dhufaati. **13** Hamma lamaan isaanii iyyuu lubbuun jiranitti inni lafa gurgure hin deebifatu; mul'anni waa'ee sabaatiif mul'ate duubatti hin deebi'uutii. Sababii cubbuu isaanii fiisaan keessaa namni tokko iyyuu lubbuu ofii isaa hin oolfatu. **14** "Sababii dheekkamsi koo waldaa hunda irra jiruufisaan malakata afuufanii waan hunda qopheeffatan iyyuu, namni tokko iyyuu gara adda waraanaa hin dhaqu. **15** Alaan goraadeetu jira; keessaan immoo dha'ichaa fi beelatu jira; warri baadiyyaa goraadeedhaan du'u; warri magaalaa keessaa immoo beelaa fi dha'ichaan dhumu. **16** Baqattooni warri miliqan tulluuwwanitti baqatu. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma gugeewwan sululaa sababii cubbuu isaanii fi ni aadu. **17** Harki hundi ni naafata; jilbi hundinuu bishaan ta'a. **18** Isaan wayyaa gaddaa uffatanii sodaadhaan haguugamu. Fuulli isaanii qaani uffata; mataan isaanii ni haadama. **19** "Isaan meetii isaanii daandiiwan irratti gatu; warqueen isaanii akka waan xuraa'aa ta'a. Guyyaan dheekkamsa Waaqayyootti meetii fi warqueen isaanii isaan oolchuu hin danda'u. Isaan nyaatanii beela hin ba'an yookaan garaa isaanii hin guuttatan; meetii fi warqueen isaanii issaan gufachii see cubbuutti isaan galcheeraatii. **20** Isaan faaya bareedaa isaanii of tuulanii waaqota isaanii jibbisiisoo fi fakkiwwan faayidaa hin qabne sana tolchuu itti fayyadaman. Kanaafuu ani wantoota kanneen gara waan xuraa'atti isaan duraa nan geedda. **21** Ani harka namoota biyya ormaatti boojuudhaaf, hamoota lafaattis saamichaaf dabarsee ishee nan kenna; isaanis isa ni xureessu. **22** Ani fuula koo isaan irraa nan deebifadha; isaanis iddo koo jaallatamaa sana ni xureessu; saamtonnis itti seenanii ni xureessu. **23** "Sababii biyyattiin dhiiga dhangalaasuudhaan, magaalattiin immoo gooliidhaan guutamteef foncaa qopheessi. **24** Ani akka isaan manneen isaanii dhaalaniif warra saboota keessaa akka malee hamoo ta'an nan fida; of tuulummaa namoota jajjaboo nan cabsa; manneen qulqullummaa isaanii ni xureessa. **25** Yeroo raafamni dhufutti isaan nagaa barbaadu; garuu tokko illee hin argatan.

26 Badiin badii irratti, oduunis, oduu irratti ni dhufa. Isaan raajii irraa mul'ata argachuu ni yaalu; seerri luboota bira, gorsi immoo maanguddoota bira ni dhabama. 27 Mootiin ni boo'a; ilmi mootii abdii kutata; harki uummata biyyattii ni hollata. Ani akkuma hojii isaaniitti gatii isaanii nan kennaaf; akkuma seera ofii isaaniittis murtii nan kennaaf. “Ergasiis isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.”

8 Wagga ja'ffaatti, ji'a ja'affaa keessa guyyaa shanaffaatti, utuu ani mana koo keessa taa'ee, maanguddoonni Yihuudaas fuula koo dura tataa'anii jiranuu achumatti harki Waaqayyo Gooftaa narra bu'e. 2 Anis mil'adhee fakkaattii akka fakkaattii namaa tokko nan arge. Innis waan mudhii isaa fakkaatuu gaditti ibidda fakkaata ture; achii olitti immoo bifiti isaa sibila ibiddaan diimeffamee ifu fakkaata ture. 3 Innis waan harka fakkaatu tokkoon hiixatee rifeensa mataa kootii qabe. Hafuurris lafaa fi samii gidduutti ol na fuudhee mul'ata Waaqaatiin gara Yerusaalem, gara karra balbala kaabaa kan oobdii gara keessaatti, iddo waaqni tolfamaan hinaaffaaf nama kakaasuu sun dhaabatee jiruutti na geesse. 4 Ulfinni Waaqa Israa'el kan ani mul'ataan dirree keessatti argee ture sun achittis fuula koo dura ture. 5 Innis, “Yaa ilma namaa, gara kaabaa ilaali” naan jedhe; anis mil'adhee karaa karra balbala kaabaa kan iddo aarsaatiin waaqa tolfamaan hinaaffaa sana nan arge. 6 Innis akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, wantoota akka malee jibbisiisoo kanneen akka ani iddo qulqulluu koo irraa fagaadhu na godhan kan manni Israa'el asitti gochaa jiru kana ni argitaa? Ati garuu waan waan kana caalaa jibbisiisaa ta'e iyyuu ni argita.” 7 Ergasiis inni gara karra oobdiitti na fide. Anis mil'adhee qaawwa keenyan manaa nan arge. 8 Innis, “Yaa ilma namaa, keenyan manaa uri” naan jedhe. Kanaafuu ani keenyan manaa sana uree balbala tokko achitti nan arge. 9 Innis, “Ol seeniitii waan hamaa fi jibbisiisaa isaan asitti hojjechaa jiran kana ilaali” naan jedhe. 10 Anis ol seeneen ilaale; kunoo ani gosa uumamawwan lafa irra loo'anii hunda, bineensota jibbisiisoo hundaa fi waaqota tolfamoo mana Israa'el hunda keenyan manaa hunda irratti fakkeeffamanii nan arge. 11 Fuula isaanii duras maanguddoonni mana Israa'el torbaatamni dhadhaabatanii turan; Yaazaniyaan ilmi Shaafaan immoo gidduu isaanii dhaabatee ture. Tokkoon tokkoon isaaniis harka

isaaniitti gиргираа qabatanii turan; duumessi aaraixaanaa urgaa'aanis ol ba'a ture. 12 Innis, “Yaa ilma namaa, waan maanguddoonni mana Israa'el tokkoon tokkoon isaanii galma waaqeffannaa waaqa isaanii tolfamaa sanaa keessatti dukkana keessa hojjetan argiteertaa? Isaan, ‘Waaqayyo nu hin argu; Waaqayyo biyyattii dhiiseera' jedhan.’” 13 Ammas inni, “Ati wantoota kana caalaa jibbisiisoo ta'an kan isaan hojjetan iyyuu ni argita” jedhe. 14 Ergasiis gara karra balbala kaabaa kan mana Waaqayyootti na fide; achittis dubartoota tataa'anii waaqa tolfamaa Tamuu jedhamuuf boo'aa jiran nan arge. 15 Innis, “Yaa ilma namaa, kana argitaa? Ati wantoota kana caalaa jibbisiisoo ta'an iyyuu ni argita” naan jedhe. 16 Ergasiis immoo gara oobdii mana Waaqayyo isa gara keessaatti na fide; achis balbala mana qulqullummaa dura gardaafuu fi iddo aarsaa gidduu namoota gara digdamii shaniit ture. Isaanis dugda isaanii mana qulqullummaa Waaqayyootti, fuula isaanii immoo gara ba'a biiftuutti deebifatanii, gara ba'aatti garagalani aduuuf sagadaa turan. 17 Innis akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, ati waan kana argitaa? Wantoota jibbisiisoo kanneen asitti hojjechuun isaanii mana Yihuudaatiif laayyoodhaa? Isaan gooliidhaan biyyattii guutanii yeroo hunda aariif na kakaasuu qabuu? Kunoo isaan funyaan isaaniitti damee kaa'ataniiru! 18 Kanaafuu ani dheekkamsaan isaanitti nan dhufa; ija gara laafinaatiinis isaan hin ilaalu yookaan isaan hin baasu. Isaan gurra kootti iyyan iyyuu, ani isaan hin dhaga'u.”

9 Ergasiis ani isaa, “Warra tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii magaalattii balleessan as dhi'eessi” jedhee gurra kootti iyyu nan dhaga'e. 2 Anis utuu namoonni ja'a kallattii karra ol aanuu kan gara kaabaa ilaaluun tokkoon tokkoon isaanii meeshaa nama ajeesu harkatti qabatanii dhufaa jiranuu nan arge. Isaan wajjinis nama uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffate kan mudhii isaatti korojoo katabbi hidhate tokkotu ture. Isaanis ol seenanii iddo aarsaa naasii bira dhaabatan. 3 Ulfinni Waaqa Israa'elis iddo irra bu'ee ture kiirubeelii irraa ka'ee gara gulantaa mana qulqullummaatti qajeele. Ergasiis Waaqayyo namicha wayyaa quncee talbaa irraa tolfame uffatee mudhii isaatti korojoo katabbi hidhate sana waame; 4 innis akkana jedheen; “Guutummaa

magaalaal Yerusaalem keessa deemiitii adda namoota sababii wantoota jibbiisioso ishee keessatti hojjetaman hundaatiif gaddanii boo'an irratti mallattoo godhi.” 5 Inni utuma ani dhaga’uu warra kaaniinakkana jedhe; “Magaalattii keessa isa faana deemaatii utuu garaa hin laafin yookaan utuu hin mararfatin ajjeesaa. 6 Jaarsota, dargaggeeyyi, shamarran, dubartootaa fi ijoolle ajjeesaa; nama mallattoo qabu kam iyuu garuu hin tuqinaa. Iddoo qulqullummaa koo irraa jalqabaa.” Kanaafuu isaan jaarsota fuula mana qulqullummaa dura jiran irraa jalqaban. 7 Innis, “Mana qulqullummaa xureessaa; waltajjichas reefaan guutaa. Itti ba’aa!” jedheen. Kanaafuu isaan gad ba’anii magaalattii guutuu keessatti ajjeesuu jalqaban. 8 Utuu isaan ajjeesaa jiranii, ani kophaa koo hafee addaan lafatti gombifamee, “Ani bade yaa Waaqayyo Gooftaa! Ati dheekkamsa kee Yerusaalem irratti roobsuudhaan hambaawan Israa’el hunda balleessuuf jirtaa?” jedheen iyye. 9 Innisakkana jedheen naaf deebise; “Cubbuun mana Israa’elii fi Yihuudaa akka malee guddaa dha; biyyattiin dhiiga dhangalaasuudhaan, magaalaan immoo jal’inaan guutamteerti. Isaan, ‘Waaqayyo biyyattii gateera; Waaqayyo hin argu’ jedhu. 10 Kanaafuu ani ija gara laafinaatiisaan hin ilaalu yookaan hin hiluufis; garuu ani waanuma isaan hojjetan mataa isaaniitti nan fida.” 11 Ergasii namichiuffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee korojoo katabbii mudhii isaatti hidhate sun deebi’ee dhufee, “Ani akkuma ati na ajajje sana godheera” jedhe.

10 Anis mil’adhee bantii samii gubbaatti mataa kiirubeeliitiin olitti fakkattii teessoo sanpeer tokko nan arge. 2 Waaqayyos namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatee sanaanakkana jedhe; “Geengoowwan kiirubeeli jalaan jiran gidduu seeni. Barbadaa cilee boba’uu kan kiirubeeli gidduu jiru sana irraa harka kee guuttadhuutii magaalattii keessa faffacaasi.” Innis utuma ani ilaalu ol seeni. 3 Yeroo namichi ol seenetti kiirubeeliin karaa kibba mana qulqullummaatiin dhaabatanii turan; duumessi oobdii gara keessaa guutee ture. 4 Ulfinni Waaqayyoos kiirubeeli irraa ka’ee gara gulantaa mana qulqullummaati qajeele. Duumessismana qulqullummaa guute; waltajjichis ifa ulfina Waaqayyootiin guutame. 5 Sagaleen qoochoowwan kiirubeeli hamma oobdii gara alaatti akkuma

sagalee yeroo Waaqni Waan Hunda Danda’u dubbatu dhaga’amu sanaa fagootti dhaga’ama ture. 6 Yeroo Waaqayyo namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffata sanaan, “Geengoowwan gidduudhaa, kiirubeeli gidduudhaas ibidda fudhi” jedhee ajajetti namichi ol seenee geengoo bira dhaabate. 7 Ergasii kiirubeeli keessa inni tokko harka isaa gara ibidda isaan gidduu jiruutti hiixate. Innis ibidda sana irraa xinnoo fuudhee harka namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatee sanaa keessa kaa’e; namichis ibidda sana fudhatee ba’e. 8 Qoochoowwan kiirubeeli jalaanis wanni harka namaa fakkaatu tokko ni mul’ata ture. 9 Anis mil’adhee geengoowwan afur kiirubeeli biratti nan arge; geengoowwan sunis tokkoo tokkoo kiirubeeli bira turan; geengoowwan sunis akka biiralee calaqqisu turan. 10 Bifti afranuu wal fakkaata ture; tokkoon tokkoon geengoo sanaa geengoo kaanitti waan dirame fakkaata ture. 11 Isaanis yommuu deemanitti utuu of irra hin mil’atin kallattii afran kiirubeeliin itti gara galan kamiin iyuu deeman; geengoowwanis yeroo kiirubeeliin deemanitti asii fi achi hin socho’an ture. Kiirubeeliin qixa mataan isaanii itti gara gale kамиin iyuu utuu of irra hin mil’atin deeman. 12 Dhagni isaanii guutuun, dugda isaanii, harka isaaniitii fi qoochoo isaanii dabalatee akkuma geengoowwan isaanii afran sanaatti akkuma jiraniin ijaan guutamanii turan. 13 Geengoowwan sunis utuma ani dhaga’uu, “Geengoowwan konkolaatan” jedhamanii waamaman. 14 Tokkoon tokkoon kiirubeeli fuula afur afur qabu ture: fuulli tokkoffaan fuula kiirubeeli, fuulli lammaffaan fuula namaa, fuulli sadaffaan fuula leencaa, fuulli afuraffaan immoo fuula risaa ture. 15 Ergasiis kiirubeeliin ol ba’an; isaan kunneenuumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti argee ture sanaa dha. 16 Yeroo kiirubeeliin deemanitti geengoowwan isaan cina jiranis ni deeman; yeroo kiirubeeliin lafa irraa ol ka’uuf qoochoowwan isaanidiriirfatanitti geengoowwanis isaan biraa hin hafan ture. 17 Yeroo kiirubeeliin dhaabatanitti isaanis ni dhaabatu turan; yeroo kiirubeeliin ol ka’anittisaanuma wajjin ol ka’u turan; hafuurriuumamawwan jiraatoo sanaa isaan keessa tureetii. 18 Ergasiis ulfinni Waaqayyo gulantaa mana qulqullummaa irraa ka’ee kiirubeeli gubbaadhaan dhaabate. 19 Kiirubeeliin utuma ani arguu qoochoowwan isaanii diriirffatanii

lafaa ol ka'an; yeroo isaan deemanittis geengoowwan isaan wajjin deeman. Isaan karra balbala mana Waaqayyoo kan karaa ba'aa irra dhaabatan; ulfinni Waaqa Israa'elis isaan gubbaadhaan ture. **20** Isaan kunneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti Waaqa Israa'el jalatti argee turee dha; anis akka isaan kiirubeelii ta'an nan hubadhe. **21** Tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoowwan afur afur, qoochoowwan isaanii jalaan immoo waan harka namaa fakkaatu qabu ture. **22** Bifti fuula isaanis akkuma bifa uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti arge sanaa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti deeman.

11 Hafuurri ol na fuudhee gara balbala mana

Waaqayyoo kan gara ba'aa ilaaluutti na fide. Achis karra balbala sanaa dura namoota digdamii shantu ture; anis isaan gidduutti hooggantoota sabaa Yaazaniyaa ilma Azurii fi Phelaatiyaa ilma Benaayaa nan arge. **2** Waaqayyosakkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, isaan kunneen namoota magaalaa kana keessatti hammina malanii fi gorsa hamaa gorsanii dha. **3** Isaanis, 'Yeroon itti manneen ijaaraman ga'eera mitii? Magaalattiin kun okkotee waa itti affeelanii dha; nu immoo ishee keessatti foon' jedhan. **4** Kanaafuu isaanitti raajii dubbadhu; yaa ilma namaa raajii dubbadhu." **5** Ergasii Hafuurri Waaqayyoo narra bu'eeakkana naan jedhe; "Waaqayyoakkana jedha: Yaa mana Israa'el isin akkas jettu; ani garuu waan isin qalbii keessanitti yaaddan nan beeka. **6** Isin magaalaa kana keessatti namoota hedduu ajjeefanii daandii ishee reeffaan guuttaniirtu. **7** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Reeffi isin achitti gattan foon; magaalaa kun immoo okkotee dha; ani garuu magaalaa kana keessaa isinan baasa. **8** Isin goraadee sodaattu; wanni ani isinitti fidu immoo goraadeedha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Ani magaalaa keessaa isin baasee alagaatti dabarsee isin kennee isinan adaba. **10** Isin goraadeedhaan dhumtu; anis daangaa Israa'el irratti isinitti mura. Kanaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **11** Magaalaa kun okkotee isinii hin taatu yookaan isin achi keessatti foon hin taatan; anis daangaa Israa'el irratti isinitti nan mura. **12** Isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu; sirna saboota naanoo keessan jiraatanii duukaa buutan malee seera koo hin eegne yookaan naamusa koo hin eegneetii." **13** Utuma ani raajii dubbachaa jiruu

Phelaatiyaa ilmi Benaayaa du'e. Kana irratti ani addaan lafatti gombifamee, "Ani bade yaa Waaqayyo Gooftaa! Ati hambaa Israa'el guutumaan guutuutti balleessitaa?" jedheen sagalee guddaadhaan iyye. **14** Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **15** "Yaa ilma namaa, obboloota kee jechuunis obboloota kee kanneen firoota kee dhiigaatii fi manni Israa'el guutuun kanneen namoonni Yerusaalem, 'Isaan Waaqayyo irraa fagaataniiru; biyyi kunis akka handhuuraatti nuuf kennamteerti' jedhaniinii dha. **16** "Kanaafuuakkana jedha: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani saboota gidduutti fageessee isaan ergee biyyoota keessa isaan affacaasu iyyuu, amma illee yeroo xinnoof biyyoota isaan dhaqan keessatti isaanii ifiddoo qulqullummaa ta'eera.' **17** "Kanaafuuakkana jedha: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani saboota keessaa walitti isin qabee biyyoota itti bittinnoofta keessaa deebisee isin nan fida; biyya Israa'elis deebisee isiniif nan kenna.' **18** "Isaan biyyattiitti deebi'anii wantoota ishee jibbiisoo hundaa fi wantoota ishee balfamoo hunda ishee keessaa ni balleessu. **19** Ani garaa gargar hin qoodamne isaaniiif nan kenna; hafuura haaraas isaan keessaa nan kaa'a; garaa isaaniiisa dhagaa isaan keessaa baasee garaa foonii nan kennaaf. **20** Isaanis sirna koo duukaa bu'u; seera kootiifis ni ajajamu. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaaniiif nan ta'a. **21** Warra qalbiin isaanii fakkiwwan isaanii kanneen faayidaa hin qabnee fi waaqota isaanii tolfamoo jibbiisoo sanaan fudhatame garuu ani waan isaan hoijetan matuma isaaniiif nan deebisa jedha Waaqayyo Gooftaan." **22** Ergasiis kiirubeeliin qoochoowwan isaanii diriirfatan; geengoowwanis isaan cina turan; ulfinni Waaqa Israa'el immoo isaan gubbaadhaan ture. **23** Ulfinni Waaqayyoos magaalaa keessaa ol ba'ee tulluu ba'a magaalattiitiin jiru gubbaadhaan dhaabate. **24** Hafuurri ol na fuudhee mul'ata Hafuura Waqaatiin gara booji'amtoota biyya Baabilon jiraniitti na fide. Ergasiis mul'anni ani argee ture sun na dhiisee ol ba'e; **25** anis waan Waaqayyo na argisiise hunda booji'amtootatti nan hime.

12 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe:

2 "Yaa ilma namaa, ati uummata fincilaat gidduutti jiraatta. Isaan arguudhaaf ija qabu; garuu hin argan; dhaga'uudhaafis gurra qabu; garuu hin dhaga'an; isaan uummata fincilaadhaatii. **3**

“Kanaafuu yaa ilma namaa, utuma isaan arganuu guyyaa adiidhaan waan qabdu qopheeffadhuutii booji’amuuf iddoor jirtuu ba’itii iddoor biraad deemi. Isaan mana fincilaan ta’ani iyyuu tarii ni hubatu ta’aa. 4 Mi’aa kee kan booji’amuuf qopheeffatte sana utuma isaan arganuu guyyaa adiidhaan baafadhu. Utuma isaan arganuu galgalaa akkuma warra booji’amuuf deemanitti ba’ii deemi. 5 Utuma isaan arganuu dallaa uriiiti mi’aa kee achi keessaan baafadhu. 6 Utuma isaan arganuu dimimmisa galgalaa keessa mi’aa sana ol fuudhii gatiittii keetti baadhuu ba’i. Ati akka biyyattii hin argineef fuula kee haguuggadhu; ani mana Israa’eliif mallattoo si godheeraatii.” 7 Anis akkuman ajajame nan godhe. Mi’aa koos boojuuf qopheeffadhee guyyaa adiidhaan baafadhe. Galgalaanis dallaa sana harkuma kootiin nan ure. Utuma isaan arganuu mi’aa koo gatiittii irratti baadhadhee dimimmisaan nan ba’e. 8 Guyyaa itti aanu ganamas dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 9 “Yaa ilma namaa, manni Israa’el fincilaan sun, ‘Ati maal gochaa jirta?’ jedhee si hin gaafannee? 10 “Akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Raajiiin kun waa’ee ilma mootii isa Yerusaalem keessa jiraatuut fi guutummaa mana Israa’el kan achi jiraatuut ti.’ 11 Atis, ‘Ani mallattoo keessan’ isaaniin jedhi. “Wanni ani hojjedhe sun isaan irra ni ga’aa. Isaan booji’amanii ni fudhatamu. 12 “Ilmi mootii inni gidduu isaanii jiraatu mi’aa isaa gatiittii isaatti baadhatee dimimmisaan ni deema; akka inni keessaan ba’uuf dallaan ni uramaaf. Akka biyyattii hin argineefis fuula isaa ni haguuggata. 13 Ani kiyyoo koo nan diriirsaa; innis kiyyoo kootiin ni qabama; ani gara Baabilon, biyya Kaldootaatti isa nan geessa; inni garuu biyyattii hin argu; achittis ni du’a. 14 Ani warra isa wajjin jiran hunda gargaartota isaatii fi loltoota isaa hunda bubeetti nan bittinneessa; goraadee luqqifameen isaan nan ari’aa. 15 “Isaan yommuu ani saboota gidduutti isaan bittinnessee biyyoota keessa isaan faffacaasutti, akka ani Waaqayyo ta’ee ni beeku. 16 Ani garuu akka isaan saboota itti geeffaman sana keessatti gochawwan isaanii jibbisiiiso hunda himataniif isaan keessaa namoota muraasa goraadee irraa, beelaa fi dha’icha irraa nan hambisa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’ee ni beeku.” 17 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 18 “Yaa ilma namaa, raafamuudhaan nyaata kee nyaadhu; sodaadhaan hollachaa bishaan kee dhugi. 19 Saboota

biyyattiitiin akkana jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaan waa’ee warra Yerusaalem keessa fi biyya Israa’el keessa jiraatanii akkana jedha: Sababii jeequmsa namoota achi jiraatan hundaatiif biyyattiin waan ontuuf isaan nyaata isaanii dhiphinaan nyaatu; bishaan isaanii immoo sodaadhaan dhugu. 20 Magalaawwan namoonni keessa jiraatan ni barbadaa’u; biyyattiin immoo ni onti. Sana booddee isin akka ani Waaqayyo ta’ee ni beektu.” 21 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 22 “Yaa ilma namaa, fakkeenyi isin biyya Israa’el keessatti, ‘Barri dheerateera; mul’annis faayidaa dhabeera’ jettan kun maali? 23 Akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani fakkeenyi kana nan balleessa; isaan si’achi Israa’el keessatti itti hin fayyadaman.’ Atis, ‘Barri itti mul’anni hundi fiixaan ba’u dhi’ateera, isaaniin jedhi. 24 Si’achi mul’anni sobaa yookaan raajiin sobaa uummata Israa’el keessa hin jiraatuutii. 25 Ani Waaqayyo garuu waanan fedhe nan dubbadha; dubbiin sunis utuu hin turin ni raawwatama. Isin yaa mana fincilaan nana, ani waanan dubbadhu hunda bara keessan keessa nan raawwadha, jedha Waaqayyo Gooftaan.” 26 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 27 “Yaa ilma namaa, manni Israa’el, ‘Mul’anni inni argu waan bara dheeraa booddee raawwatamu dha; wanni inni raajus waan bara fagootti guutamu dha.’ 28 “Kanaafuu ati akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Si’achi dubbiin koo tokko iyyuu lafa irra hin harkifatu; wanni ani jedhu kam iyyuu ni raawwatama, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

13 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, raajota Israa’el kanneen amma raajii dubbachaa jiraniin mormuudhaan raaji. Warra yaaduma ofii isaanii raajaniin akkana jedhi: ‘Dubbii Waaqayyoo dhaga’aa! 3 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Raajota gowwaa kanneen utuu homaa hin argin hafuura ofii isaanii duukaa bu’an sanaaf wayyoo! 4 Yaa Israa’el, raajonni kee akkuma waangota waan diigame gidduu jiraatanii ti. 5 Isin akka dallaan sun guyyaa waraana Waaqayyotti jabaatee dhaabatuuf dallaab cabee sana mana Israa’eliif deebiftanii ijaaruudhaaf jettanii ol hin baane. 6 Mul’anni isaanii soba; raajiin isaanii soba. Isaan utuu Waaqayyo isaan hin ergin, “Waaqayyo akkana jedha” jedhu; ta’us isaan akka dubbiin

isaanii raawwatamu eeggatu. 7 Ani dubbachuu baadhu iyuu isin, "Waaqayyo akkana jedha" jechuun keessan mul'ata sobaa arguu keessanii fi raajii sobaa dubbachuu keessan mitii? 8 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii dubbii sobaa keessaniitiif ani isinitti ka'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. 9 Harki koo rajota mul'ata sobaa arganii raajii sobaa dubbatanitti ni ka'a. Isaan miseensa waldaa saba kootii hin ta'an yookaan gal mee mana Israa'el irratti hin galmeeffaman yookaan biyya Israa'el hin seenan. Ergasii isin akka ani Waaqayyo Gooftaa ta'e ni beektu. 10 "Isaan yeroo nagaan hin jirretti, "Nagaa dha" jechaa saba koo karaa irraa waan jal'isani yeroo namoonni dallas dhagaa ijaaranitti nooraa dibaniif, 11 ati akka dallas sun jigu warra nooraa itti diban sanatti himi. Bokkaan hamaan ni rooba; dhagaan cabbii ni bu'a; bubbyen jabaan ni bubbisa. 12 Yeroo dallas sun jigutti namoonni, "Nooraan isin itti dibdan sun eessa jira" jedhanii isin hin gaafatanii? 13 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani dheekkamsa kootiin bubbye hamaan kaasa; aarii kootiinis dhagaa cabbii fi bokkaan hamaan badiisa fidu ni rooba. 14 Ani akka hundeen isaa qullaatti hafuu dhagaa isin nooraa dibdan sana diigee lafaan wal nan qixxeessa. Yommuu inni jigutti isin isa keessatti ni barbadeeffamtu; akka ani Waaqayyo ta'es ni beektu. 15 Dallas sanaa fi warra nooraa itti dibanitti dheekkamsa koo nan roobsa. Anis akkana isiniin nan jedha; "Dallaan sunii fi warri dallas sana nooraa diban sun ni badu; 16 raajonni Israa'el kanneen Yerusaalemiif raajanii utuu nagaan hin jiraatin mul'ata nagaa isheef argan sunis ni badu, jedha Waaqayyo Gooftaan." 17 "Ammas yaa ilma namaa, fuula kee gara intallan saba keetii kanneen waanuma ofii yaadan raajaniitti deebifadhuutii isaaniin mormuudhaan raaji; 18 akkanas jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Dubartoota kiyyoo keessa nama galchuuf jedhanii manyee harka isaanii hundaaf kudhaama hodhatanii haguuggii garaa garaa mataa isaaniitti haguuggataniif wayyoo. Isin lubbuu saba koo kiyyoo keessa galchitani kan ofii keessanii immoo oolfattuu? 19 Isin garbuu konyee tokkoo fi buddeena cabaa tokkoof jettanii uummataa koo gidduutti na xureessitaniirtu. Uummataa koo isa soba keessan dhaga'utti sobuudhaan warra du'u hin qabne ajjeeftanii warra jiraachuu hin qabne immoo

baraartaniirtu. 20 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Kunoo, ani kudhaama keessan kan isin akkuma simbira kiyyeeffamtuutti uummataa ittiin kiyyeessitanitti nan ka'a; harka keessan irraas nan cira; uummataa isin akkuma simbirri kiyyeeffamtuutti kiyyeessitan sanas kiyyoo keessaa nan baasa. 21 Ani haguuggii keessan tarasaasee saba koo harka keessan keessaa nan baasa; isaan si'achi harka keessan jalatti hin bulan. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. 22 Ani isa dirqisiisuu baadhu iyuu isin waan soba keessaniin nama qajeelaa dirqisiftanii fi waan akka namni hamaan karaa isaa hamaa sana irraa deebi'ee lubbuu isaa oolfatuuf hin jajjabeessiniif, 23 isin si'achi mul'ata sobaa hin argitan yookaan raajii sobaa hin dubbattan. Anis saba koo harka keessan keessaa nan baasa. Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu."

14 Maanguddoota Israa'elii keessaa tokko tokko na bira dhufanii fuula koo dura tataa'an. 2 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; 3 "Yaa ilma namaa, namoonni kunneen waaqota tolfamoo garaa isaanii keessa dhaabbataniiru; fuula isaanii dura immoo dhagaa hamaa nama gufachiisu kaa'aniiru. Ani akka isaan na kadhatan eeyyamuufiin qabaa? 4 Kanaafuu akkana jedhi isaanitti himi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu namni Israa'elii kam iyuu garaa isaa keessa Waaqa tolfamaa dhaabbatee dhagaa hamaa nama gufachiisu immoo fuula isaa dura kaa'atee raajii bira dhaqutti, ani Waaqayyo akkuma baay'ina waaqota isaa tolfamoo sanaatti nan deebisaaf. 5 Ani qalbi saba Israa'el kanneen waaqota isaanii tolfamoof jedhanii na dhiisan sana hundaa deebisuu waan kana nan godha.' 6 "Kanaafuu mana Israa'eliin akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: qalbi jijiiirradhaa! Waaqota keessan tolfamoo irraa deebi'aa; hojii keessan jibbisiisa hundas dhiisaa! 7 "Yommuu namni Israa'el kam iyuu yookaan alagaan Israa'el keessa jiraatu kam iyuu na dhiisee garaa isaa keessa waaqota tolfamoo dhaabbatee fuula isaa dura immoo dhagaa hamaa nama gufachiisu kaa'atee waan ani jedhu gaafachuuf raajii bira dhaqutti, ani Waaqayyo mataan koo deebii nan kennaaf. 8 Ani namicha sana miidhuuf fuula koo isatti garagalfadhee fakkeenya waan kolfaa isa nan godha. Saba koo irraas isa nan kuta. Ergasiis isin akka

ani Waaqayyo ta'e ni beektu. 9 “Raajichi yoo raajii dubbachuuf gowwoomfame, ani Waaqayyo raajii sana nan gowwoomsa; harka koos isatti kaafadhee saba koo Israa'el gidduudhaa isa nan balleessa. 10 Isaan yakka isaanii ni baadhatu; raajiin sunis akkuma nama gorsa isa gaafate sanaa yakkamaa ta'a. 11 Kunis akka sabni Israa'el si'achi narraa goree yookaan deebi'ee cubbuu isaa hundaan of hin xureessineef. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan.” 12 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; 13 “Yaa ilma namaa, yoo biyyi tokko amanamuu diduudhaan cubbuu natti hojjette ani harka koo isheetti kaasee madda nyaata ishee nan gogsa; beelas itti ergee namoota isheetti fi horii ishee jalaa nan fixa; 14 yoo namoonni sadan kunneen jechuunis Nohi, Daani'elii fi Iyyoob biyya sana keessa jiraatani iyuu isaan qajeelummaa isaanitiin mataa ofii isaanii qofa oolfatu, jedha Waaqayyo Gooftaan. 15 “Yookaan yoo ani guutummaa biyya sanaatti bineensa ergee bineensi sun immoo biyya sana ijoollee malee hambise, yoo hamma namni tokko iyuu sababii bineensa sanaatiif achiin darbuu dadhabutti biyyi sun one, 16 ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo namoonni kunneen biyya sana keessa jiraatani iyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaanuma qofatu oolfama; biyyi sun garuu ni onti. 17 “Yookaan yoo ani goraadee biyyattiitii fidee, 'Goraadeen biyyattii keessa haa darbu' jedhee namaa fi horii ishee fixe, 18 ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo namoonni kunneen biyya sana keessa jiraatani iyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaanuma qofatu oolfama. 19 “Yookaan yoo ani biyya sanatti dha'icha ergee namaa fi horii ishee fixee dhiiga lolaasuuudhaan dheekkamsa koo itti roobse, 20 ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo Nohi, Daani'elii fi Iyyoob biyya sana keessa jiraatani iyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaan qajeelummaa isaanitiin mataa ofii isaanii qofa oolfatu. 21 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedhaatii: Yeroo ani namaa fi horii ishee fixuuf murtiwwan hadhha'aa afran sana jechuunis goraadee fi beela, bineensa fi dha'icha Yerusaalemitti ergutti hammam wanni hamaan haa ta'u reel! 22 Ta'us ilmaanii fi intallan isaanii kanneen ishee keessaa baafamanii baraaraman

muraasni achi ni jiraatu. Isaanis gara keessan ni dhufu; isin immoo yeroo amala isaanitiif fi gocha isaanii argitanitti sababii ani Yerusaalemitti badiisa fideef jechuunis badiisa ani isheetti fide hundaaf ni jajjabaattu. 23 Isin yeroo amala isaanitiif fi gocha isaanii argitanitti akka ani sababii malee homaa ishee keessatti hin godhin waan beektaniif ni jajjabaattu, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

15 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, mukni wayiniiakkamitti damee muka bosona keessa jiru kamii iyuu caala? 3 Waan faayidaa qabu tolfachuu muka wayinii sana irraa takkumaa mukni fudhatamee beekaa? Waa isatti fannifachuu namoonni isa irratti fannoo ni hojjetuu? 4 Inni ergaakkuma qoraan ibiddatti naqamee ibiddi sun fiikee isaa lamaan gubee gidduu xaphi godhee booddee waan tokkoof iyuu faayidaa qabaa? 5 Inni utuu hin tuqamin faayidaa yoo hin qabaatin, erga ibiddaan gubamee xaphi jedhee immoo hammam faayidaa gad aanaa haa qabaatu ree? 6 “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Aniakkuma muka wayinii mukkeen bosonaa gidduu jiru akka inni boba'uuf ibiddatti naqe sana, uummata Yerusaalem keessa jiraatu illee akkasuma nan godha. 7 Ani hamminaan fuula koo isaanitti nan deebisa. Isaan ibidda keessaa ba'an iyuu, ibiddi amma iyuu isaan ni balleessa. Yeroo ani hamminaan fuula koo isaanitti deebifadhutti, isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. 8 Sababii isaan amanamuu didaniif ani biyyattii nan onsa, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

16 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, hojii ishee jibbisiisa sana Yerusaalemitti himi; 3 akkanas jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan Yerusaalemiinakkana jedha: Sanyii fi dhalooni kee biyya Kana'anotaa ti; abbaan kee nama Amoor; haati kee immoo nama Heet. 4 Ati gaafa dhalatte hin handhuuramne yookaan akka qulqulloftuuf bishaaniin hin dhiqamne yookaan soogiddaan hin sukkuumamne yookaan huccuudhaan hin maramne. 5 Namni tokko iyuu ija gara laafinaatiin si hin ilaalle yookaan wantoota kanneen siif gochuuf garaa siif hin laafne. Qooda kanaa ati dirreetti gatamte; ati gaafa dhalatte tuffatamtee turtetii. 6 “Anis utuun achiin darbuu si'ii dhiiga kee keessa ciiftee dhidhiitattu sin arge; utuma ati achi dhiiga kee keessa

ciiftuu ani, "Jiraadhu!" siinan jedhe. 7 Akkuma biqiltuu dirreettis sin guddise. Atis guddattee jabaattee lula akka malee miidhagu taate. Ati qullaa fi harka duwwaa turte, guntuta baaftee rifeensi kees guddate. 8 "Ani yeroon deebi'ee achiin darbutti si ilaaleen akka ati jaalalaaf geesse sin arge; handaara wayyaa kootiis sirra buuseen qullummaa kee haguuge. Siif kakadhees si wajjin waadaa nan gale, jedha Waaqayyo Gooftaan; atis kan koo taate. 9 "Ergasii ani bishaanini si dhiqee dhiiga sirraa miicee zayitii si dibe. 10 Ani uffata faayeffamee sitti uffisee kophee gogaa irraa hojjetame illee sitti nan kaa'e. Wayyaa miidhagaa quncee talbaa irraa hojjetame sitti uffisee uffata gatii guddaa immoo sirra buuse. 11 Ani faayaan si miidhagseera jechuunis irree keetti bitawoo, morma keetti immoo amartii siif godheera; 12 ani funyaan keetti qubeelaa, gurra keetti amartii, mataa keetti immoo gonfoo miidhagaa kaa'eera. 13 Atis akkasiin warqee fi meetiidaan miidhagfamte; uffanni kees quncee talbaatii fi haariidhaan faayeffamee hojjetamee ture; nyaanni kee daakuu bullaa'aa, dammaa fi zayitii ejersaa ture. Ati akka malee bareeddee mootittii ta'uuf kaate. 14 Waa'ee bareedina keettiifis maqaan kee saboota gidduu tamsa'e; surraan ani siif kenne bareedina kee kan hanqina hin qabne godheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. 15 "Ati garuu miidhagina kee amanattee maqaa kee sagaagalummaadhaaf itti fayyadamt. Kara deemaa kam iyyuu wajjin sagaagaltee miidhagina kees kenniteef. 16 Uffata kee keessaas tokko tokko fuutee iddoowan sagadaa kanneen itti sagaagaltu sana ittiin miidhagsite. Wanni akkasii takkumaa ta'ee hin beeku; fuuldurattis hin ta'u. 17 Faayawwan miidhagoo ani siif kenne kan warqee fi meetii koo irraa hojjetaman fudhattee korommii waaqota tolfamoo ofii keetiif hojjetatee isaan wajjin sagaagalte. 18 Uffata kee kan faayeffamee hojjetames isaanitti uffistee, zayitii fi ixaana koos fuula isaanii duratti dhi'eessite. 19 Nyaata ani siif kenne jechuunis daakuu bullaa'aa, zayitii ejersatii fi damma ani akka ati nyaattuuf siif kenne sana akka ixaana urgaa gaarii qabuutti fuula isaanii duratti dhi'eessite. Wanni akkasii ta'eera, jedha Waaqayyo Gooftaan. 20 "Ati ilmaanii fi intallan kee kanneen naaf deesse fuutee akka isaan nyaata waaqota tolfamoo ta'aniif aarsaa gootee dhi'eessite. Sagaagalummaan kee hin ga'u turee? 21 Ati ijoolee koo qaltee waaqota tolfamoof aarsaa goote. 22 Ati hojii kee

jibbisiisaa fi sagaagalummaa hojjete hundaan baroota ijoollummaa keetii, yeroo qullaa fi miilla duwwaa, yeroo dhiiga kee keessa gangalachaa turte sana hin yaadanne. 23 "Wayyoo! Siif wayyoo, jedha Waaqayyo Gooftaan. Jal'ina kee kaan hunda irratti immoo, 24 ofii keetiif waltajjii qopheeffatte; oobdiwwan uummataa hundatti galma waaqeffanna ol dheeraa hojjette. 25 Fiixee daandii hundaatti gaarran sagadaa kee ol dhedheeroo ijaarratte; nama achiin darbu hundaaf dhagna kee dhi'eessite sagaagalummaa kee baay'isuudhaan miidhagina kee busheessite. 26 Ati warra Gibxi, olloota kee kanneen dhagna guddaa qaban wajjin sagaagaltee sagaagalummaa kee kan hamma hin qabne sanaan dheekkamsaaf na kakaafte. 27 Kanaafuu ani harka koo sitti kaasee qooda kee sirraa nan hir'ise; ani intallan Filisxeemotaa warra diinota kee ta'an kanneen amala sagaagalummaa kee saalfatanitti dabarsee si kenneera. 28 Ati sababii dharraa hin ba'iniif warra Asoor wajjinis akkasuma sagaagalte; ati amma illee dharraa hin baane. 29 Ergasiis itti fuftee daldaloota biyya Baabilon wajjin sagaagalte; garuu kanaan iyyuu dharraa hin baane. 30 "Ati akka sagaagaltuu hin saalfanne tokkootti waan kana hunda gochuun kee yaada dadhabaa akkamii qabaatteeti! jedha Waaqayyo Gooftaan. 31 Ati yeroo fiixee daandii hundaatti waltajjii tolfattee oobdii uummataa hunda irratti iddoowan sagadaa keetii ol dhedheeroo ijaarratteti, ati sababii gatii hin baasisiniif akka sagaagaltuu tokkoo hin turre. 32 "Yaa niitii sagaagaltuu nana! Ati qooda dhirsa keetii kara deemaa filatta! 33 Sagaagaltuun kam iyyuu gatii fudhatti; ati garuu michoota kee hundaaf kennaa kennita; akka isaan iddoo kamii iyyuu gara kee dhufanii si wajjin sagaagalaniif jettee matta'aa kennitaaf. 34 Kanaafuu sagaagalummaan kee kan warra kaaniitiin adda; namni kam iyyuu si argachuuf si faana hin bu'u. Ati gatii kennita malee waan gatiin siif hin kennamneef ati kan addaa ti. 35 "Kanaafuu yaa sagaagaltuu nana, dubbi Waaqayyoo dhaga'i! 36 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii ati qabeenya kee dhangalaaftee michoota kee wajjin sagaagalummaa baay'isuudhaan qullaa kee dhaabattee, sababii waaqota kee jibbisiisoo hundaatii fi sababii dhiiga ijoolee keetii isaaniif kenniteef, 37 ani michoota kee kanneen ati isaan wajjin bashannante jechuunis warra ati jaallattus warra ati jibbitus walitti nan qaba. Ani iddoo hundaatii

isaaniin sitti waamee fuula isaanii duratti qullaa sin dhaaba; isaanis qullaa kee hunda ni argu. **38** Ani adabbii dubartoota sagaagalaniitii fi dhiiga namaa dhangalaasaniif malu sitti nan murteessa; dheekkamsa koo fi hinaaffaa kootiinis dhiiga kee nan dhangalaasa. **39** Ergasii ani harka michoota keetiitti dabarsee sin kenna; isaanis waltajji kee ni diigu; iddoowwan sagadaa keetii ol dhedheeroos ni barbadeessu. Isaan wayyaa kee sirraa baasanii faaya kee miidhagaa sana illee sirraa fudhatu; qullaa keetii fi harka duwwaas si hambisu. **40** Isaan jeeqxota sitti kakaasu; jarris dhagaadhaan si tuman; goraadeedhaanis si kukkutu. **41** Isaan manneen keessan ni gubu; fuula dubartoota hedduu durattis isin adaban. Ani sagaagaltummaa kee sin dhiisisa; si'achis michoota keetiif gatii hin kaffaltu. **42** Yoos dheekkamsi koo sirraa qabbanaa'a; hinaaffaan koos sirraa ni deebi'a; ani nan cal'isa; si'achis hin aaru. **43** "Sababii ati bara ijoollummaa keetii yaadachuu dhiiftee wantoota kanneen hundaan na aarsiteef, ani dhugumaan waan ati hojette matuma keetti nan deebisa, jedha Waaqayyo Gooftaan. Ati hojii kee jibbisiisa kaan hunda irratti wal bira ga'uu haala hamaadhaan hojjetamu dabalatteerta mitii? **44** "Namni mammaaksa mammaaku kam iyyuu, "Intalli akkuma haadhaa ti" jedhee waa'ee kee mammaaksa kana mammaaka. **45** Ati intala haadha kee kan dhirsaa fi ijoollee ishee balfite sanaa ti; ati obboleettii obboleettota kee kanneen dhirsoota isaaniitii fi ijoollee isaanii balfan sanaa ti. Haati kee nama Heeti, abbaan kee immoo nama Amoor turan. **46** Obboleettiin kee hangafni Samaariyaa ishee intallan ishee wajjin siin gama kaabaa jiraattu sanaa ti; obboleettiin kee quxisuun Sodom ishee intallan ishee wajjin siin gama kibbaa jiraattuu ti. **47** Ati karaa isaanii duukaa buutee hojiiwyan isaanii jibbisiisoo sana hojjechuu qofa utuu hin ta'in karaa kee hundumaan daftee isaan caalaa amala badde. **48** Ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; obboleettiin kee Sodomii fi intallan ishee iyyuu takkumaa waan atii fi intallan kee hojjetan kana hin hojjenne. **49** "Egaa cubbuun obboleettii kee Sodom kana ture: Ishee fi intallan ishee of tuultotaa fi quufoo turan; yaada malees jiraatan; isaan hiyyeyyii fi rakkattoota hin gargaarre. **50** Isaan of tuultota turan; fuula koo durattii waan jibbisiisa hojjetan. Kanaafuu ani akkuma isin argitan sana isaan nan balleesse. **51** Samaariyaan cubbuu ati hojette sana

walakkaa isaa illee hin hojjenne. Ati isaan caalaa waan jibbisiisa hojjetee waanuma hojette kana hundaan obboleettota kee qajeeltota fakkeessitef qaanii kee baadhadhu. Sababii cubbuun kee cubbuu isaanii caalaa hamaa ta'eef isaan si caalaa qajeeltota fakkaatu. Kanaafuu qaana'iitii salphina kee baadhadhu; ati akka obboleetonni kee qajeeltota fakkaatan gooteertaati. **53** "Ta'us ani hambaa Sodomii fi kan intallan ishee, kan Samaariyaa fi kan intallan ishee, kan kees kan isaanii wajjin nan deebisa; **54** kunis akka ati salphina kee baadhattee waan isaan jajjabeessuuf hojette sana hundaan qaanoftuuf. **55** Obboleetonni kee Sodomii fi intallan ishee, Samaariyaa fi intallan ishee akkuma duraan turanitti ni deebi'u; atii fi intallan kees akkuma duraan turanitti ni deebitu. **56** Ati bara of tuulaa turte sana keessa obboleettii kee Sodomii maqaa iyyuu hin dhoofne; **57** kunis utuu hamminni kee ifatti hin ba'in ture. Ta'us ati amma intallan Edoomiin, olloota ishee hundaa fi intallan Filisxeemotaa jechuunis warra naannoo kee jiraatan kanneen si tuffatan hundaan ni balfamta. **58** Ati gatii wal bira ga'uu haala hamaadhaan hojjetetii fi kan hojii kee jibbisiisa sanaa ni argatta, jedha Waaqayyo. **59** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii ati kakuu cabsuudhaan walii galtee koo tuffatteef, ani akkuma siif malutti sin adaba. **60** Ta'us ani kakuun yeroo ijoollummaa keetiitti si wajjin gale sana nan yaadadha; kakuu bara baraan hin diigamnes si wajjin nan gala. **61** Ati gaafas yeroo obboleettota kee hangafaa fi quxisuun simattutti, karaa kee yaadattee ni qaanofta. Ani intallan taasisee isaan siifan kenna; garuu kun akka kakuu ani si wajjin gale sanaa miti. **62** Ani si wajjin kakuu nan gala; atis akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta. **63** Yeroo ani waan ati hojette hunda siif dhiisutti, ati sababii salphina keetiitiif yaadattee ni qaanofta; lammatas afaan hin saaqattu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

17 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, hibboo dubbadhuutii mana Israa'elitti fakkeenya himi. **3** Akkanas isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Risaan guddaan qoochoo jabaa, baallee dhedheeraa fi bifaa addaa qabu tokko gara Libaanoon dhufe. Innis mataa muka birbirsa fudhatee **4** lataa fiixee isaa irraa cabsee biyya daldalootaatti geesse; magaalaa daldaloota keessas dhaabe. **5**

“Innis sanyii biyya keetii keessaa waa fuudhee biyyoo gabbataa keessa kaa’ee. Akka muka qarqara lagaatti biqiluutti bishaan guddaa bira dhaabe; 6 innis biqilee hidda yaafatee muka wayinii dagaage ta’ee. Dameewwan isaa gara isaatti deebi’an; hiddi isaa garuu isuma jalatti hafe. Inni akkasiin muka wayinii ta’ee dameewwan baala hedduu qaban baafate. 7 “Ergasiis risaa guddaa kan qoochoo guddaa fi baallee baay ee qabu kan biraatu ture. Mukti wayinii sunis bishaan akka argatuuf lafa qotiisaa dhaabamee ture sana keessaa gara risaa sanaatti hidda yaafatee dameewwanis bal’ifate. 8 Mukti wayinii sun akka dameewwan baasuuf, akka ija naqatuu fi akka wayinii itti tole ta’uuf biyyoo gaarii qarqara bishaan guddaa jiru keessa dhaabamee ture.’ 9 “Akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Inni ni guddataa? Inni akka goguuf buqqifamee iji isaa irraa harca’aa mitii? Lataan isaa hundinuu ni goga. Hidda isaa wajjin isa buqqisuuuf irree jabaa yookaan nama hedduu hin barbaachisu. 10 Inni utuma iddo tokkoo buqqifamee iddo biraa dhaabamee iyuu ni guddataa? Inni yeroo bubbleen ba’aa biiftuu itti bubbistutti lafa qotiisaa keessatti biqile sana irratti guutumaan guutuutti collagee hin goguu?’” 11 Ergasiis dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; 12 “Mana fincilaa kanaan, ‘Isin hiikkaa wantoota kanneenii hin beektanii?’ jedhi. Akkana isaaniin jedhi: ‘Mootiin Baabilon gara Yerusaalem dhaqee, mootii isheetti fi namoota ishee ulfaatoo fuudhee Baabilonitti deebi’ee. 13 Ergasiis immoo maatii mootichaa keessaa nama tokko fuudhee kakachiisuudhaan isa wajjin walii galtee uummate. Akkasumas namoota biyya sanaa jajjaboo fuudhee deeme; 14 kunis akka mootummaan sun gad deebi’ee mataa ol qabachuu dadhabee walii galtee sana qofaan jiraachuu danda’uuf. 15 Mootichi garuu fardeenii fi loltoota hedduu argachuuuf jedhee ergamoota isaa Gibxitti ergachuudhaan isatti fincile. Inni amma ni milkaa’aa? Namni waanakkanaa hoijetu ni miliqaa? Inni walii galtee sana cabsee jalaa ba’uu danda’aa? 16 “Ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; inni Baabilon keessatti biyyuma mooticha teessoo irra isa kaa’ee kan inni kakuu isaa tuffatee walii galtee isas cabse sanaa keessatti ni du’aa. 17 Yeroo lubbuu hedduu galaafachuuf tuullaan biyyoo tuulamee da’annooin ijaaramutti, Fara’oon loltoota isaa jajjaboo fi tuuta nama baay’ee wajjin waraana

keessatti homaa isa hin fayyadu. 18 Inni walii galtee tuffatee kakuu cabse. Sababii walii galteedhaan harka dha’ee garuu waan kana hunda hoijeteef inni hin ba’u. 19 “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani jiraataadhaatii, ani kakuu koo kan inni tuffatee fi walii galtee koo kan inni cabse sana matuma isaatti nan deebisa. 20 Ani kiyyoo koo isaaf nan diriirsaa; innis kiyyoo kootiin ni qabama. Sababii inni anaaf amanamuu dideef ani Baabilonitti isa geesee achitti isatti nan mura. 21 Loltoonni isaa kanneen baqatan hundinuu goraadeedhaan aijeefamu; warri hafan immoo bubbleetti bittinneeffamu. Gaafas isin akka ani Waaqayyo dubbadhe ni beektu. 22 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani mataan koo mataa birbirsa irraa damee tokko kutee nan dhaaba; fiikee isaa irraa immoo lataa kichuu cabsee tulluu guddaa ol dheeraa tokko irra nan dhaaba. 23 Anis ol dheerina tulluu Israa’el irra isa nan dhaaba; inni immoo dameewwan yaafatee, ija naqatee birbirsa guddaa ta’aa. Simbirroonni gosa hundaas isa irra jiraatu; isaanis gaaddisa dameewwan isaa jalatti iddo bultii ni qabaatu. 24 Mukkeen bosonaa hundinuu akka ani Waaqayyo muka dheeraa gabaabsee muka gabaabaa immoo dheeressu ni beeku. Ani muka jiidhaa gogsee muka gogaa immoo akka inni lalisu nan godha. “Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kana nan raawwadha.”

18 Ergasiis dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Isin yeroo, “Abbootiin ija wayinii dhangagga’aa nyaannaan, ilkaan ijoollee hadoode’ jettanii waa’ee biyya Israa’el mammaaktan, maal jechuu keessan? 3 “Ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; isin si’achi mammaaksa kana Israa’el keessatti hin mammaaktan. 4 Lubbuun hundi kan koo ti; akkuma lubbuun abbaa kan koo taate sana lubbuun ilmaas kan koo ti. Lubbuun cubbuu hoijettu ni duuti. 5 “Mee nama qajeelaa murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hoijetu tokkotu jira haa jennu. 6 Inni tulluu waaqeffannaa irratti hin nyaatu yookaan waaqota tolfamoo mana Israa’el hin abdatu. Inni niitii ollaa isaa hin xureessu yookaan dubartii xurii qabdu wajjin hin ciisu. 7 Inni nama tokko illee hin cunqursu; garuu waan qabsiisaan liqeeffate ni deebisa. Inni nama hin saamu; garuu nyaata ofii isaa nama beela’eef kenna; uffata isas nama qullaa deemutti uffisa. 8 Inni hiiqidhaan namaaf hin liqeessu yookaan

dhala nama irraa hin fudhatu. Inni waan hamaa hojjechuu irraa of qusata; nama tokkoo fi nama kaan gidduutts murtii qajeelaa kenna. **9** Inni qajeelfama koo duukaa bu'ee seera koos amanamummaadhaan eega. Namni akkasii qajeelaa dha; inni dhugumaan ni jiraata, jedha Waaqayyo Gooftaan. **10** “Mee inni ilma jeequmsa kaasu kan dhiiga nammaa dhangalaasu yookaan wantoota kanneen fafakkaatan kan biraahojjetu qaba haa jennu; **11** abbaan wantoota kanneen keessaa tokko illee gochuu baatu iyyuu, “Ilmi immoo tulluu waaqeffannaa irratti nyaata. Niitii ollaa isaa xureessa. **12** Inni hiyyeyyyii fi rakkattoota cunqursa. Nama saama. Waan qabsiisaan qabate hin deebisu. Gara waaqota tol famoo ilaala. Wantoota jibbisiisoo hojjeta. **13** Inni hiiqiidhaan liqeesee dhala fudhata. Namni akkasii lubbuun ni jiraataa? Hin jiraatu! Inni sababii wantoota jibbisiisoo kanneen hunda hojjeteef dhugumaan ni ajjeefama; dhiigni isas matuma isaaatti deebi'a. **14** “Ilmi kun garuu yoo ilma dhalchee, ilmi sun immoo cubbuu abbaan isaa hojjete hunda utuma arguu sodaatee hojjechuu dhiisa haa jennu: **15** “Inni tulluu waaqeffannaa irratti hin nyaatu yookaan gara waaqota tol famoo mana Israa'el hin ilaalu. Niitii ollaa isas hin xureessu. **16** Nama tokko illee hin cunqursu yookaan liqii liqessuu qabsiisa hin gaafatu. Inni nama hin saamu; garuu nyaata ofii nama beela'eef kenna; nama daares daara baasa. **17** Harka isaa hiyyeyyyii miidhuu irraa eeggata; hiiqii yookaan dhala hin fudhata. Inni seera koo ni eega; ajajawwan koo duukaas ni bu'a. Inni sababii cubbuu abbaa isaaattiif hin du'u; inni dhugumaan ni jiraata. **18** Abbaan isaa garuu waan nama gowoomseef, waan obboleessa isaa saamee uummataa isaa gidduutti daba hojjeteef cubbuudhuma ofii isaaatiin du'a. **19** “Isin garuu, ‘Ilmi maaliif cubbuu abbaa isaaatiin hin adabamne?’ jettanii gaafattu. Ilmi sun waan qajeelaa fi sirrii hojjeteef ajajawwan koo hundas of eeggannoodhaan eegeef inni dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata. **20** Lubbuun cubbuu hojjettu ni duuti. Ilmi cubbuu abbaa isaaatiin hin adabamu yookaan abbaan cubbuu ilma isaaatiin hin adabamu. Qajeelinni nama qajeelaa isumaaf ta'a; hamminni nama hamaas isumatti deebi'a. **21** “Namni hamaan tokko garuu yoo cubbuu hojjete hunda irraa deebi'ee ajajawwan koo hunda eegee, waan qajeelaa fi waan sirrii hojjete inni dhugumaan ni jiraata; hin du'u. **22** Balleessaa inni hojjete keessaa

tokko iyyuu isatti hin herregamu. Sababii wantoota qajeelaa hojjeteef inni lubbuudhaan ni jiraata. **23** Ani du'a hamootaatti nan gammadaa? jedha Waaqayyo Gooftaan. Qooda kanaa yoo isaan cubbuu isaanii irraa deebi'anii lubbuudhaan jiraatan ani hin gammaduu? **24** “Garuu namni qajeelaan tokko yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee cubbuu hojjete wantoota jibbisiisoo namichi hamaan sun hojjechaat ture sana hojjete inni lubbuudhaan ni jiraataa? Waan qajeelaa inni hojjete keessaa tokko iyyuu isaaaf hin yaadatamu. Inni sababii amanamuu didee cubbuu hojjeteef ni du'a. **25** “Isin garuu, ‘Karaan Gooftaa qajeelaa miti’ jettu. Yaa mana Israa'el dhaga'aa: Karaan koo qajeelaa dha mitii? Jal'aan karaa keessan mitii? **26** Namni qajeelaan yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee cubbuu hojjete inni cubbuu sanaan ni du'a. Inni sababii cubbuu hojjete sanaatiif ni du'a. **27** Namni hamaan tokko garuu yoo hammina isaa irraa deebi'ee murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hojjete inni lubbuu isaa ni oolfata. **28** Inni sababii yakka hojjete hunda hubatee irraa deebi'eef dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata; hin du'u. **29** Ta'u illee manni Israa'el, ‘Karaan Gooftaa qajeelaa miti’ jedha. Yaa mana Israa'el, karaan koo qajeelaa dha mitii? Jal'aan karaa keessan mitii? **30** “Kanaafuu yaa mana Israa'el, ani tokkoo tokkoo keessanitti akkuma hojji keessanii nan mura, jedha Waaqayyo Gooftaan. Qalbii jijiirradhaa! Yakka keessan hunda irraa deebi'aa; yoos isin cubbuudhaan hin baddan. **31** Daba natti hojjettan hunda of irraa gataatii garaa haaraa fi hafuura haaraa qabaadhaa. Yaa mana Israa'el isin maaliif duutu? **32** Ani du'a nama kamiitti iyyuu hin gammaduutii, jedha Waaqayyo Gooftaan. Qalbii jijiirradhaatii lubbuudhaan jiraadhaa!

19 “Waa'ee ilmaan mootota Israa'eliif faarsii boo’i; **2** akkanas jedhi: “Haati kee leencota gidduutti, leenca akkamii turte! Isheen leencota gidduu ciiftee ilmoolee ishee guddifatte. **3** Ilmoolee ishee keessas tokko guddifatte; innis leenca jabaa ta'e. Inni waa adamsee ciccirachuu barate; namootas nyaate. **4** Saboonni waa'ee isaa dhaga'an; inni boolla isaanii keessatti qabame. Isaan hokkoodhaan harkisanii gara biyya Gibxitti isa geessan. **5** “Isheen yommuu akka abdiin ishee hin guutamin, akka wanni isheen yaaddes hin milkaa'in argitetti, ilmoolee ishee keessaa kan biraahudhattee leenca jabaa gootee guddifte. **6** Inni leencota gidduu biddiique; leenca jabaa ta'eeraatii. Inni

waa adamsee ciccirachuu barate; namootas nyaate. 7 Inni da'annoisaanii diige; magalaawwan isaanii onse. Biyyattii fi kanneen ishee keessa jiraatan hundi aaduu isaatiin raaafaman. 8 Ergasii saboonni warri kutaalee biyya naannoo sanaa jiran isatti ka'an. Isaanis kiyyoo isaanii isa duratti diriirsan; innis boolla isaanii keessatti qabame. 9 Isaa hokkoodhaan qabaniin mana shiboo keessa isa kaa'an; gara mootii Baabilonitti isa fidan. Mana hidhaatti isa galchan; kanaafuu aaduun isaa tulluuwwan Israa'el irratti ergasii hin dhaga'amne. 10 "Haati kee akkuma wayinii lafa qotiisaa kee keessa bishaan bira dhaabatee ti; biqiltuun sunis sababii bishaan baay'ee argatteef mistee damee hedduu baaffatte. 11 Dameewwan isaas jajjaboo bokkuu bulchaatiif ta'an turan. Isheen baalawwan gobbatan gidduutti ol dheerina isheetii fi baay'ina dameewwan isheetiin ol dheerattee mul'atti turt. 12 Isheen garuu aariidhaan buqqifamtee lafatti gatamte. Bubbeen ba'a biiftuu ishee gogsee ija ishee irraa harcaase; dameewwan ishee ciccimoonis ni coollagan; ibiddis isaan fixe. 13 Amma isheen gammoojiji keessa, lafa gogaa dheebole irra dhaabamte. 14 Damee ishee tokko keessaa ibiddi ba'ee ija ishee fixe. Dameen jabaan bokkuu bulchaatiif ta'u tokko iyyuu ishee irratti hin hafne.' Kun faaruu boo'ichaa kan boo'ichaa itti fayyadamanii dha."

20 Wagga torbaffaa, ji'a shanaffaa keessa guyyaa kudhannaffaatti maanguddoota Israa'el keessaa tokko tokko waan Waaqayyo jedhu gaafachuuuf dhufanii fuula koo dura tataa'an. 2 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; 3 "Yaa ilma namaa,akkana jedhii maanguddoota Israa'elitti dubbadhu; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Isin yaada koo gaafachuu dhuftanii? Ani jiraataadhaatii, ani akka isin yaada koo gaafattaniiif isinii hin eeyyamu, jedha Waaqayyo Gooftaan.' 4 "Ati isaanitti murtaa? Yaa ilma namaa, ati isaanitti murtaa? Ergasiis akka isaan hojiwwan abbootii isaanii jibbisiso sana beekan godhi; 5 akkanas isaanii jedhi: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani gaafan Israa'el filadhetti harka koo ol qabadhee sanyii mana Yaaqoobiif kakachuudhaan biyya Gibxi keessatti isaanitti of mul'iseera. Harka koo ol kaasee, "Ani Waaqayyo Waaqa keessan" isaaniiin jedheera. 6 Gaafas ani biyya Gibxii isaan baasee biyya ani isaaniiif file kan aannanii fi damma baastu, biyya biyyoota hunda

caalaa miidhagdutti isaan galchuudhaaf isaaniiif nan kakadhe. 7 Anis akkanan isaaniiin jedhe; "Tokkoon tokkoon keessan wantoota jibbisiso kan iji keessan itti gammadu sana balleessaa; waaqota Gibxiinis of hin xureessinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan." 8 "Isaa garuu natti fincylanii na dhaga'uu didan; wantoota jibbisiso iji isaanii itti gammade sanas hin balleessine yookaan waaqota Gibxi tol famoo sanas hin dhiisne. Kanaafuu ani biyya Gibxi keessatti aarii koo isaanitti ba'uudhaaf dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaasa jedheen ture. 9 Ani garuu akka maqaan koo fuula saboota Israa'eloonni gidduu isaanii jiraatan kanneen ani Israa'eloota biyya Gibxii baasuudhaan fuula isaanii duratti of beeksise sanaa duratti hin xuroofne gochuudhaaf maqaa kootiif jedheen hojjedhe. 10 Kanaafuu ani biyya Gibxii isaan baaseen gammoojijiitisaan fide. 11 Akka namni isaaniiif ajajamu isaaniiin jiraatuuf ani sirlawwan koo isaaniiif nan kenne; seerawwan koos isaanitti nan beeksise. 12 Akkasumas akka isaan akka ani Waaqayyo isaan qulqulleesse beekaniif, akka anaa fi isaan gidduutti mallattoo ta'uuf Sanbatoota koo isaaniiif nan kenne. 13 "Manni Israa'el garuu gammoojiji keessatti natti fincile. Sirna koo isa namni yoo itti bule isaan jiraatu isaa hin eegne; seera koos ni tuffatan. Sanbatoota koos guutumaan guutuutti xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee gammoojiji keessatti isaan barbadeessa jedhen ture. 14 Ani garuu akka maqaan koo fuula saboota utuma iji isaanii arguu Israa'elin achii baase sanaa duratti hin xuroofneef maqaa kootiif jedhee waan kana nan hojjedhe. 15 Akkasumas biyya ani isaaniiif kenne kan biyyoota hunda caalaa miidhagdu kan aannanii fi damma baastutti akka isaan hin galchine harka koo ol qabadhee gammoojiji keessatti isaanitti nan kakadhe; 16 kunis waan isaan seera koo tuffataniif, sirna koo duukaa hin bu'inii fi Sanbatoota koo xureessaniiif. Yaadni isaanii waaqota isaanii tol famoo faana bu'eeraatii. 17 Ta'us ani gara laafinaanan isaan ilaale malee isaan hin balleessine yookaan gammoojiji keessatti isaan hin fixne. 18 Ani gammoojiji keessatti ijoollee isaaniiitiinakkana nan jedhe; "Sirna abbootii keessanii duukaa hin bu'inaa yookaan seera isaanii hin eeginaa yookaan waaqota isaanii tol famoon of hin xureessinaa. 19 Ani Waaqayyo Waaqa keessan; sirna koo duukaa bu'aa; seera koos of eeggannaadhaan

eegaa. **20** Akka inni nu gidduutti mallatoo ta'uuf Sanbata koo qulqullinaan eegaa. Ergasii isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e ni beektu.” **21** “Ijoolleen isaanii garuu natti fincilan; isaan sirna koo isa, “Namni yoo itti bule isaan jiraatu” sana duukaa hin buune; seera koos of eeggannoodhaan hin eegne. Sanbatoota koos ni xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee gammoojii keessatti arii koo isaanitti nan ba'a jedheen ture. **22** Ani garuu maqaa kootiif jedhee akka maqaan koo fuula saboota ani utuma isaan ilaalanuu achii isaan baase sanaa duratti hin xuroofneef harka koo dachaafadhe. **23** Akkasumas ani gammoojii keessatti harka koo ol qabadhee akkan saboota gidduutti isaan affacaasuu fi biyyoota keessa isaan bittinneessu fuula isaanii duratti nan kakadhe; **24** isaan seera kootiif ajajamuu didan; sirna koos ni tuffatan; Sanbatoota koos ni xureessan; iji isaamiis waaqota tolfamoo kan abbootii isaanii duukaa bu'e. **25** Anis sirna gaarii hin ta'inii fi seera isaan itti hin jiraannetti dabarseen isaan kenne; **26** anis sodaadhaan isaan guutuufan aarsaa isaan ilmaan isaanii hangafa dhi'eessuudhaan kennan sanaan akka isaan xuraa'an nan godha; kanas ani akka isaan akka ani Waaqayyo ta'e beekaniifan godhe.” **27** “Kanaafuu yaa ilma namaa,akkana jedhii saba Israa'elitti dubbadhu; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Kanaanis abbootiin keessan na gananii na arrabsan; **28** yeroo ani gara biyya ani isaaniif kenuuf kakadhee ture sanaatti isaan galchee isaan immoo gaara ol dheeraa kam iyyuu yookaan muka lalisa kam iyyuu arganitti, isaan achitti aarsaa isaaniif dhi'eessan; aariif na kakaasuuuf jedhanii qalma dhi'eessan; ixaana isaanii urgaa'aa dhi'eessanii dhibaayyuu isaaniiis dhibaafatan. **29** Anis lafti ol dheeraan isin dhaqxan kun maal?” isaaniin jedhe.” Hamma har'aatti lafti sun Baamaa jedhamee waamama. **30** “Kanaaf mana Israa'elin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Isin akkuma abbootii keessanii of xureessitanii hawwii wantoota jibbisiisoo isaaniitiin gubattanii? **31** Isin yeroo kennaa keessan dhi'eessitanii ilmaan keessan ibiddaan aarsaa gootanitti, hamma har'aatti ittuma fuftanii waaqota keessan tolfamoo hundaan of xureessitan. Yaa mana Israa'el, akka isin na kadhattani ani isiniif nan eeyyamaa? Ani dhugumaan jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; akka isin na kadhattan ani isiniif hin eeyyamu. **32** “Isin, “Nu akka

sabootaa, akka uummata addunyaa kanneen mukaa fi dhagaadhaaf sagadan sanaa ta'uuf feena” jettu. Garuu wanni isin garaatti yaaddan gonkumaa hin ta'u. **33** Ani dhugumaan jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; ani irree jabaan fi harka diriirfameen, dheekkamsa roobsuudhaan isinan bulcha. **34** Ani harka jabaadhaan, irree diriirfamee fi dheekkamsa roobeen saboota keessaas isinan fida; biyyoota isin itti bittinnooftan keessaas walitti isinan qaba. **35** Ani gammoojii sabootaatti isin fidee achitti ifaan ifatti isinitti nan mura. **36** Ani akkuman biyya Gibxitii abbootii keessanitti mure sana isinittiis nan mura, jedha Waaqayyo Gooftaan. **37** Ani akka isin ulee koo jalaan lootan nan godha; hidhaa kakuuttis isin nan galcha. **38** Warra natti ka'anii natti fincilan isin keessaas nan baasa. Biyya isaan jiraachaa turan sana keessaas isaan nan baasa; garuu isaan biyya Israa'el hin seenan. Kanaanis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **39** “Yaa mana Israa'el waa'ee keessan garuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Tokkoon tokkoon keessan dhaqaatii waaqota tolfamoo keessan tajaajila! Ergasii garuu dhugumaan na dhaggeeffattu; kennaa fi waaqota keessaniiinis lammata maqaa koo qulqullicha hin xureessitan. **40** Tulluu koo qulqullicha irratti, tulluu Israa'el dheeraa sana irratti, jedha Waaqayyo Gooftaan, achitti guutummaan mana Israa'el na tajaajilu; anis achitti isaan nan simadha. Achittis buusii keessanii fi kennaa keessan filatamaa sana aarsaa keessan qulqulluu hunda wajjin nan barbaada. **41** Ani yeroon saboota keessaas isin baasee biyyoota isin itti bittinnooftanii turtan keessaas walitti isin qabutti, ixaana urga'a'aa godhadhee isin nan simadha; fuula sabootaa durattis isin gidduutti qulqulluu ta'u koo of nan mul'isa. **42** Yeroo ani biyya Israa'el, biyya ani abbootii keessaniiif kenuuf harka ol qabadheen kakadhee ture sanatti isin galchutti isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **43** Achitti isin amala keessanii fi gochawwan ittiin of xureessitan hunda ni yaadattu; hammina hojjettan hundaafis of balfitu. **44** Yaa mana Israa'el, yeroo ani utuu akka hammina keessaniiittii fi akka hojii keessan fokkisaa sanaatti hin ta'in, maqaa kootiif jedhee isinii araaramutti, isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **45** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **46** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara kibbaatti garagalfadhu; biyya kibbaatti lallabiitii bosona biyya

Negeebiitiin mormuudhaan raajii dubbadhu. **47** Bosona Negeebiinakkana jedhi: 'Dubbii Waaqayyoo dhaga'i. Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani ibidda sitti qabsiisuufan jira; innis mukkeen kee hunda jiidhaa fi goggogaa illee ni fixa. Arrabni isaa hin dhaamu; wanni kibbaa hamma kaabaatti jiru hundinuus ni gubama. **48** Namni hundinuus akka ani Waaqayyo ibidda sana qabsiise ni beeka; ibiddi sunis hin dhaamu.'" **49** Anis, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani bade! Isaan waa ee koo, 'Inni fakkeenya dubbata mitii?' anaan jedhu" jedhe.

21 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Yerusaalemitti garagalfadhuutii iddo qulqulluu kanaan mormii lallabi. Biyya Israa'eliinis mormii raajii dubbadhu; **3** akkanas isheen jedhi: 'Waaqayyoakkana jedha: Ani sitti nan ka'a. Goraadee koo man'ee isaa keessaa luqqifadhee nama qajeelaas, hamaas si keessaa nan balleessa. **4** Waan ani nama qajeelaas, nama hamaas balleessuudhaaf goraadeen koo saba kibbaa hamma kaabaatti jirutti ni luqqifama. **5** Akka ani Waaqayyo goraadee koo man'ee isaa keessaa luqqifadhe, namni hundi ni beeka; innis man'ee isaatti hin deebi'u.' **6** "Kanaafuu yaa ilma namaa, aadi! Fuula isaanii duratti garaa cabaa fi gadda hadhaa'aadhaan aadi. **7** Yommuu isaan, 'Ati maaliif aadda?' jedhanii si gaafatanitti, 'Sababii oduu dhaga'amaa jiruutii. Onneen hundi ni baqxii; harki hundis ni laafa; hafuurri hundi ni gaggaba; jilbi hundis bishaan ta'a.' Oduuni sun dhaga'amaa jira! Dhugumaanis ni ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan." **8** Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **9** "Yaa ilma namaa, raajii dubbadhuutii, 'Gooftaanakkana jedha' jedhi: 'Goraadee! Goraadee! Goraadee qaramee cululuqfame, **10** kan ajjeesuuf qarame, akka balaqqee calaqqisuudhaaf cululuqfame!' "Nu bokkuu ilma koo Yihuudaatiin gammannaa? Goraadeenulee akkasii hunda tuffata. **11** "Goraadeen akka harkaan qabatamuuf cululuqfamuuf ramadameera; harka warra nama qaluutti kennamuuf qaramee cululuqfameera. **12** Yaa ilma namaa, kun saba kootti, ilmaan mootota Israa'el hundatti dhufeeraatii, iyii wawwaadhu. Isaan saba koo wajjin goraadeedhaaf kennamaniiru. Kanaafuu ati laphee kee rukuti. **13** "Qorumsi dhugumaan ni dhufa. Yoo bokkuu goraadeen tuffate sun itti fufuu baate hoo? jedha

Waaqayyo Gooftaan.' **14** "Kanaafuu yaa ilma namaa, ati raajii dubbadhu; harka kees walitti rurrukuti. Goraadeen yeroo lama, yeroo sadiis haa dha'u. Goraadeen kun goraadee nama fixu, goraadee akka malee nama fixu, kan qixa hundaan isaan marsuu dha. **15** Kunis akka onneen baqxee hedduu isaanii barbadeeffamaniif ani balbala isaanii hunda dura ajjeechaaf goraadee kaa'eera. Wayyoo! Inni akka calaqqisuuf haxaa'ameera; inni nama ajjeesuuf cululuqfame. **16** Yaa goraadee, kallattii qara keetii hundaan karaa mirgaatiin, karaa bitaatiin, kuti. **17** Anis harka koo walitti nan rurrukuta; dheekkamsi koos ni qabbanaa'a. Ani Waaqayyo dubbadheeraa." **18** Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **19** "Yaa ilma namaa, akka goraadeen mootii Baabilon ittiin dhufuuuf daandii lama baasi; lachanuu biyyuma tokkoo ka'u. Iddoo daandiin sun gara magalaatti goru irras mallattoo dhaabi. **20** Goraadee Rabbaa Amoonotaatti dhufuuuf daandii tokko mallattoo godhadhu; kan Yihuudaa fi magaalaa Yerusaalem ishee da'annoq qabdu sanatti dhufu immoo daandii lammaffaa mallattoo godhadhu. **21** Mootiin Baabilon milkii ilaallachuuf jedhee iddo daandiin sun wal ga'u irra, fiixee daandiiwan lamaanii irra dhaabata; innis xiyyaan ixaa buufata; waaqota isaa tolfamoo sanaan ni mari'ata; tiruus ni ilaallata. **22** Akka inni waan ittiin dallaa diigu dhaabuuf, akka ajaja ajjeechaa kennuuf, akka waca waraanaa dhageessisuuf, akka waan ittiin dallaa diigan karra dura kaa'uuf, akka biyyoo tuuluu fi akka da'annoq hojjetuuuf harka isaa mirgaatti ixaan Yerusaalemiif ba'e. **23** Wanni kunis warra isa wajjin kakuu galaniif milkii sobaa fakkaata; inni garuu dogoggora isaaniiisaan yaadachiisee boojuudhaan isaan fudhata. **24** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: 'Isin sababii akka cubbuun keessan waan isin hojjettan hunda keessatti mul'atuuf, akka balleessaan keessan hin dhokanne gochuudhaan waan akka yakki keessan yaadatamu gootaniif jechuunis waanakkana gootaniif ni booji'amtu. **25** "Yaa ilma mootii Israa'el xuraa'aa fi hamaa nana, kan guyyaan kee dhi'aate, kan yeroon adabama keetii fiixee ga'e, **26** Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Marata of irraa hiiki; gonfoos of irraa fuudhi. Wanti akka amma jirutti hafu hin jiru; kan gad qabame ol qabama; kan ol qabame immoo gad qabama. **27** Diigama! Diigama! Ani ishee nan diiga! Hamma namni isheen

isaaf maltu dhufutti isheen akka kanaan duraa hin taatu; ishees isaaf nan kenna.’ 28 “Yaa ilma namaa,akkana jedhii raajii dubbadhu; ‘Waaqayyo Gooftaan waa’ee Amoonotaa fi arrabsoo isaaniiakkana jedha: “Goraadee, goraadee, kan ajeesuuq luqqifame, akka fixuu fi akka calaqqisuuq kan haxaa’ame! 29 Mul’anni sobaa waa’ee keetiif, raajiin sobaa siif jiraatu iyyuu, inni morma hamoota ajeefamuu qaban kanneen guyyaan isaanii dhi’ aate, warra yeroon adabbii isaanii ga’e irra ni kaa’ama. 30 Goraadee man’ee isaatti deebisi; iddo ati itti dhalattetti, biyya akaakayyu keetiitti, ani sitti nan mura. 31 Ani dheekkamsa koo sirratti nan dhangalaasa; ibidda aarii kootis sitti nan buufa; ani namoota hamoo kanneen balleessuudhaan beekamanitti dabarsee sin kenna. 32 Ati qoraan ibiddaa taata; dhiigni kee biyya kee keessatti dhangala’ a; si’achi hin yaadatamu; ani Waaqayyo dubbadheeraatii.”

22 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, isheetti murtaa? Magaalaa dhiiga dhangalaafu kanatti ni murtaa? Yoos hojji ishee jibbiisaa sana itti himi; 3 akkanas jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaa magaalaa of keessatti dhiiga dhangalaasuudhaan badii ofitti fiddee waaqota tolfamoo tolchuuudhaan of xureessitu, 4 ati sababii dhiiga dhangalaafte sanaatiif yakka hojjetteerta; sababii waaqota tolfamoo tolchiteef immoo xuroofteerta. Ati bara kee gabaabsiteerta; xumuramuun bara keetiis dhi’ateera. Kanaafuu ani namoota ormaa biratti tuffatamuu, biyyoota hundaaf immoo waan qoosaa sin taasisa. 5 Yaa magaalaa salphatee gooliin si keessa guute, warri dhi’oo fi fagoo jiraatan sitti qosu. 6 “Akka tokkoon tokkoon ilmaan moototaa kanneen si keessa jiraatan humna isaaniitti fayyadamanii dhiiga dhangalaasan ilaali. 7 Abbootii fi haadhonni si keessatti salphifaman; alagoonni ni hacuucaman; ijooleen abbaa hin qabnee fi haadhonni hiyyeessaa si keessatti miidhaman. 8 Ati mi’oota koo qulqulluu tuffattee Sanbata koos xureessite. 9 Namoonni dhiiga dhangalaasuuf maqaa nama balleessan si keessa jiru; warri galma waaqeffannaa tulluuwan irraattii nyaatanii fi sagaagalani si keessa jiru. 10 Namoonni siree abbaa isaanii xureessan si keessa jiru; namoonni dubartoota xurii ji’aa qaban kanneen akka seeraatti qulqulluu hin ta’in wajjin ciisanis si keessa jiru. 11 Si keessatti namni tokko niitii

ollaasaa wajjin waan jibbiisaa hojjeta; kaan haala fokkisaadhaan niitii ilma isaa xureessa; kaan immoo obboleettii isaa, intaluma abbaa isaa xureessa. 12 Namoonni dhiiga dhangalaasuuf jedhanii si keessatti matta’aa fudhatu; atis hiiqii fi dhala fudhachuuudhaan ollaas kee irraa bu’aa hin malle argachaa jirta. Ati na irraanfatteerta, jedha Waaqayyo Gooftaan. 13 “Ani dhugumaan bu’aa ati karaa hin malleen argattee fi dhiiga ati gidduu keetti dhangalaafte sanaaf harka koo walitti nan rurukuta. 14 Gaafa ani si adabutti garaan kee jabaatee dhaabachuu yookaan harki kee humna qabaachuu danda’aa? Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kanas nan godha. 15 Ani saboota keessa sin bittinneessa; biyyoota keessas sin facaasa; xuraa’ummaa kees sirraa nan qulqulleessa. 16 Ati yeroo fuula sabootaa duratti xurooftetti akka ani Waaqayyo ta’ ni beekta.” 17 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 18 “Yaa ilma namaa, manni Israa’el udaan sibiilaat natti ta’eera; hundi isaanii naasii, qorqoroo, sibiila fi dilaalii boolla ibiddaa keessatti dhiifame natti ta’aniiru. Isaan udaanuma meetiiti malee homaa miti. 19 Kanaafuu Waaqayyo gooftaanakkana jedha: ‘Sababii hundi keessan udaan sibiilaat taataniif, ani Yerusaalem keessatti walittan isin qaba. 20 Akkuma namoonni meetii, naasii, sibiila, dilaalii fi qorqoroo baqsuuf jedhanii boolla ibiddaatti guuran sana, anis aarii fi dheekkamsa kootiin walitti isin qabee magaalaa keessatti isinan baqsa. 21 Ani walitti isin qabee ibidda dheekkamsa kootii isinitti nan buufa; isinis ishee keessatti ni baqfamtu. 22 Akkuma meetiin boolla ibiddaa keessatti baqfamu sana, isinis ishee keessatti ni baqfamtu; akka ani Waaqayyo dheekkamsa koo isinitti roobses ni beektu.” 23 Ammas dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 24 “Yaa ilma namaa biyya sanaan, ‘Ati biyya hin qulqulleeffamin yookaan kan bara dheekkamsaa keessa bokkaan itti hin roabinii dha’ jedhi. 25 Ilmaan mootota ishee akkuma leenca waan adamsate ciccirachaa aaduu ti; isaan saba nyaatu; qabeenyaa fi mi’oota gatii guddaa saamuudhaan dubartoota hedduu dhirsa malee hambisu. 26 Luboonni ishee seera koo cabsanii mi’oota koo qulqulluu xureessu; isaan waan qulqullaa’ee fi waan hin qulqullaa’ in gargar hin baasan; kan hin qulqullaa’ inii fi kan qulqullaa’ e gidduu garaa garummaan hin jiru jedhanii barsiis; akka ani isaan gidduutti tuffatamuuf Sanbatoota

koo eeguu irraa ija isaanii dunuunfatu. **27** Ishee keessatti qondaaltonni ishee akkuma yeeyyiwwan waan adamsatan ciccirachaa jiranii ti; isaan bu'aa hin malle argachuuf jedhanii dhiiga dhangalaasu; namootas ni ajeesu. **28** Raajonni ishees hojii kana mul'ata sobaatii fi raajii sobaatiin haguugu. Isaan utuma Waaqayyo hin dubbatin, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhu. **29** Sabni biyya sanaa ni cunqursu; ni saamus; murtii qajeelaa gananii hiyyeeyyii fi rakkattoota hacuucu; alagootas ni miidhu. **30** "Nama akka ani biyyattii hin balleessineef dallaa ijaaree biyyattiidhaaf jedhee karaa qaawwaatiin fuula koo dura dhaabatu isaan gidduu nan barbaade; garuu nama tokko illee hin arganne. **31** Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee ibidda aarii kootiitiin isaan nan fixa; waan isaan godhan hunda mataa isaaniitti nan fida, jedha Waaqayyo Gooftaan."

23 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, dubartoota lama, intallan haadha tokkootu ture. **3** Isaanis shamarrummaa isaaniitii jalqabani sagaagalummaadhaaf of kennuudhaan biyya Gibxi keessatti sagaagaltoota ta'an. Biyya sanattis harmi isaanii ni tuttuqame; fiixeen guntuta isaanii kan yeroo durbummaa immoo ni qaqqabatame. **4** Ishee hangafni Oholaa, obboleettiin ishee immoo Oholaa jedhamte. Isaanis kan koo turan; ilmaanii fi intallanis da'an. Aholaan Samaariyaa dha; Oholiibaan immoo Yerusaalemii dha. **5** "Oholaan utuma kan koo taatee jirtuu sagaagalummaa jalqabde; isheenis michoota ishee jechuunis loltoota Asoor kajeelte; **6** isaanis loltoota wayyaa bifa cuqliisaa uffatan, bulchitootaa fi ajajjoota; isaan hundinuus namoota mimmidiidhagoo kanneen farda yaabbatan turan. **7** Isheenis hayyoota Asoor hundaaf sagaagalummaadhaan of kennite; waaqota tolfamoo namoota ishee kajeelte sanaa hundaanis of xureessite. **8** Isheen sagaagalummaa ishee kan biyya Gibxi keessatti jalqabde sana hin dhiifne; yeroo shamarrummaa isheetti namoonni ishee wajjin ciisan fiixee guntuta ishee kan yeroo durbummaa qaqqabatanii dharraa sagaagalummaa isaanii ishee irratti dhangalaasan. **9** "Kanaafuu ani michoota ishee, Asoorota ishee dharraatetti dabarsee ishee nan kenne. **10** Isaanis qullaa ishee mul'isan; ilmaanii fi intallan ishee ni fudhatan; goraadeedhaanis

ishee ajeesan. Isheen dubartoota keessatti waan kolfaa taatee murtiin ishee irratti raawwatame. **11** "Obboleettiin ishee Oholiiba waan kana argitee turte; ta'us isheen dharraa isheetii fi sagaagalummaa isheetiin obboleettii ishee caalaa xuroofte. **12** Akkasumas isheen Asoorota jechuunis bulchitootaa fi ajajjoota, loltoota wayyaa irraa fi jalaa uffatan, namoota farda yaabbatan kanneen hundi isaanii dargaggeeyyii mimmidiidhagoo ta'an dharraate. **13** Ani akka isheenis of xureessite nan arge; lachan isaanii iyuu daandii tokko irra deemu. **14** "Isheen garuu sagaagalummaa ishee ittuma fufte. Fakkii namootaa kan keenyan manaa irratti fakkeeffame, fakkiiwan Kaldoottaa kan halluu diimaadhaan fakkeeffame, **15** kan mudhii isaanii irraa sabbata, mataa isaanii irraa immoo marata qaban argite; isaan hundi ajajjoota gaarii waraanaa kan Baabilonotaa, dhalattoota biyya Kaldoottaa fakkaatu ture. **16** Isheenis akkuma isaan argiteen isaan dharraatee gara biyya Kaldoottaa ergamoota isaanitti ergatte. **17** Warri Baabilonis gara ishee, gara siree jaalalaa seenanii dharraa sagaagalummaa isaaniittiin ishee xureessan. Isheenis erga isaaniin xurooftee booddee jibbitezisaan irraa garagalte. **18** Yeroo isheen ifaan ifatti sagaagalummaa ishee itti fuftee qullaa of dhaabdetti, aniakkuman obboleettii ishee irraa gara gale sana jibbaan ishee irraa nan gara gale. **19** Ta'us isheen akkuma yeroo shamarrummaa ishee, yeroo biyya Gibxi keessatti sagaagaltuu turte sana yaadatteen sagaagalummaa ishee ittuma fufte. **20** Isheenis achitti michoota ishee kanneen dhagni saala isaanii, dhagna hormaata korma harree fakkaatu, fincaan isaanii kan dhiiraa immoo fincaan korma fardaa fakkaatu sana dharraate. **21** Kanaafuu ati addaggummaa yeroo shamarrummaa keetii kan yeroo biyya Gibxi turtetti harmi kee qaqqabatamee guntunni kee immoo tuttuqame sana yaadatte. **22** "Kanaafuu yaa Oholiiba, Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani michoota kee kanneen ati xireeffattee irraa garagalte sana sitti kaasee qixa hundaan sitti nan fida. **23** Isaan kunneenis Baabilonotaa fi Kaldoota hunda, namoota Pheqood kan Shoo'atii fi Qo'aa turan; isaan wajjinis Asoorota hundattu ture; Asooroni kunneenis dargaggeeyyii mimmidiidhagoo hundi isaanii bulchitootaa fi ajajjoota waraanaa, ajajjoota gaarii waraanaatii fi namoota sadarkaa ol aanaa kanneen hundi isaanii fardaan

deeman turan. 24 Isaanis mi'a lolaatii fi gaarii waraanaa, gaariiwwan biraatii fi tuuta uummataa wajjin sitti dhufu; isaanis gaachana guddaa fi xinnaan, gonfoo sibiilaatiin qixa hundaan sitti hiriiru; ani dabarsee isaanitti adabbiif sin kenna; isaanakkuma seera isaaniitti si adabu. 25 Ani dheekkamsa koo sitti nan erga; isaanis aariidhaan sirra yaa'u. Funyaanii fi gurra kee sirraa kutu; warri si keessaa hafan iyyuu goraadeedhaan dhumu. Isaan ilmaan keetii fi intallan kee fudhatanii deemu. Warri si keessaa hafan immoo ibiddaan barbadeeffamu. 26 Akkasumas wayyaa kee sirraa baafatanii faaya kee miidhagaa fudhatu. 27 Akkasiin ani addaggummaa fi sagaagalummaa ati biyya Gibxitti jalqabde sana nan dhaaba. Ati dharraadhaan wantoota kanneen hin ilaaltu yookaan lammata biyya Gibxi hin yaadattu. 28 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedhaati: Ani warra ati jibbite, kanneen ati xireeffattee irraa garagalte sanatti dabarsee sin kenna. 29 Isaanis jibbaan sitti dhufanii waan ati itti dadhabde hunda sirraa fudhatu. Qullaa fi harka duwwaa si hambisu; qaaniin sagaagalummaa keetiis ifatti ba'a. Addaggummaan keetii fi halalummaan kee, 30 waan kana sitti fidaniiru; ati saboota ormaa dharraatee waaqota isaanii tolfovoodhaan of xureessiteertaati. 31 Ati karaa obboleettiin kee deemte irra deemteerta; kanaafuu ani harka kee keessa xoofoo ishee nan kaa'a. 32 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Atis xoofoo guddaa fi gad fagoo, xoofoo obboleettii keetii ni dhugda; ati arrabsoo fi tuffii ni quufta; xoofoon sun dhugaati baay'ee qabataati. 33 Ati xoofoo obboleettii keetii kan Samaariyaatiin, xoofoo diigamuutii fi badiisaatiin, kan machiitii fi gaddaatiin ni guutamta. 34 Ati ni dhugda; keessaas ni fixxa; xoofoo sana ni caccabsita; harma kee of irraa ciccirta. Ani waan kana dubbadheera, jedha Waaqayyo Gooftaan. 35 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ati waan na irraanfattee duubatti na gatteef gatii addaggummaa keetiitii fi sagaagalummaa keetii ni argatta." 36 Waaqayyoakkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, ati Oholaa fi Oholiibaatti ni murtaa? Yoos hojji isaanii jibbisiisa sana isaanitti himi; 37 isaan sagaagalaniiru; dhiigni harka isaanii irra jira. Isaan waaqota isaanii tolfovoodhaan sagaagalaniiru; isaan ijoolle naaf da'an iyyuu nyaata godhanii isaanii aarsaa dhi'eessaniiru. 38 Dabalaniis waan kana narratti raawwatan: Yeruma sana iddo koo qulqulluu

xureessan; Sanbatoota koos ni salphisan. 39 Gaafuma ijoolle isaanii waaqota tolfovoodhaan aarsaa godhanitti iddo koo qulqulluu seenanii xureessan. Wanni isaan mana koo keessatti godhan kanaa dha. 40 "Akka namoonni biyya fagootii dhufanii ergamoota itti ergan; isaanis ni dhufan; yommuu isaan dhufanittis ati dhagna kee dhiqattee, ija kee kuulattee faaya kee kaa'atte. 41 Ati siree ulfinaa irra teesse; fuula siree sanaa dura minjaala keesse; minjaala sana irras ixaana kootii fi zayitii koo keesse. 42 "Wacni fandalalootaa naannoo isheetti dhaga'ame; machooftonni namoota wacan sana wajjin gammoojjiidhaa dhufanis achi turan; isaanis irree dubartii sanaattii fi kan obboleetti isheetti bitawoo, mataa isaanitti immoo gonfoo miidhagaa kaa'aniif. 43 Anis, 'Namoonni yeroo ishee wajjin sagaagalaniitti isaan amma ejja hojjechuu isaanii mitii?' nan jedhe. 44 Jarris ishee wajjin ciisan. Isaanisakkuma namoonni sagaagalootaa wajjin ciisan sana Oholaa fi Oholiibaad addaggeewwan sana wajjin ciisan. 45 Sababii isaan ejjitoota ta'anii fi dhiigni harka isaanii irratti argameef, namoonni qajeelonni adabbii dubartootaa ejjitoota fi dhiiga dhangalaasaniif malu isaanitti muru. 46 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani jeeqxota itti nan kakaasa; raafamaa fi saamichaaf dabarsee isaan nan kenna. 47 Jeeqxonni sunis dhagaan isaan tumanii goraadee isaanii itti isaan kukkutu; ilmaan isaanii itti fi intallan isaanii fixanii manneen isaanii immoo ni gubu. 48 "Kanaafuu akka dubartoonni hundi of eeggatanii fi isin duukaa hin buuneef ani biyyattii keessaa addaggummaa nan balleessa. 49 Isin addaggummaa keessaniif ni adabamtu; gatii cubbuu keessan kan waqqota tolfovoodhaan hoijettan sanaa ni argattu. Ergasiis akka ani Waaqayyo Gooftaa ta'e ni beektu."

24 Wagga saglaffaa, ji'a kurnaffaa keessa bultii kurnaffaatti; dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa guyyaa kana, guyyaa har'aa kana galmeeffadhu; mootiin Baabilon guyyaa har'aa kana Yerusaalemin marseeraati. 3 Mana fincilaa kanattiakkana jedhii fakkeenya himi: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Okkotee itti affeelan ibidda irra kaa'i; ibidda irra kaa'iitii bishaan itti naqi. 4 Foon murmuramaa, foon murmuramaa filatamaa hunda jechuunis tafaa fi cinaacha itti naqi. Lafeewwan filatamoodhaanis isa guuti; 5 bushayee

keessaa filatamaa isaa fuudhi. Lafee bilcheessuudhaaf okkotee sana jala qoraan naqj; akka gaariitti affeeli; lafee isas bilcheessi. 6 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedhaati: “Magaalaa dhiiga namaa dhangalaftuuf, okkotee xuriin itti qabatee xuriin sun irraa hin ba’iniif wayyoo! Utuu ixaa hin buusin gumaa gumaa isaa keessaa fuudhii duwwaa hambisi. 7 “Dhiigni isheen dhangalaafte ishee keessa jiraatii; isheen kattaa qulullaa’aa irratti dhiiga sana dhangalaafte; isheen dhiiga sanatti biyyoo deebisuuf lafatti hin dhangalaafne. 8 Ani dheekkamsa koo kakaasee haaloo ba’uuf jedhee akka dhiigni sun hin haguugamneef dhiiga ishee kattaa qulullaa’aa irratti nan dhangalaase. 9 “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: “Magaalaa dhiiga dhangalaftuuf sanaaf wayyoo! Anis qoraan ibiddaa nan tuula. 10 Qoraan irra tuuli; ibiddas itti qabsiisi. Urgooftuu itti naqitii foon isaa akka gaariitti affeeli; lafeen isas haa gubamu. 11 Ergasii akka xuriin isaa irraa baqee wanni irratti ligidaa’e gubatee baduuf, hamma inni ho’ee sibiilli diimaan isaa baqutti, okkotee duwwaa sana cilee boba’u irra kaa’i. 12 Yaaliin godhame hundi akkasumaan hafe; ligidaa’uun isas ibiddaan iyyuu gad hin dhiifne. 13 “Xuraa’ummaan kee addaggummaa dha. Ani si qulqulleessuu yaaleera; ati garuu xuraa’ummaan kee irraa hin qulqullofne; hamma dheekkamsi koo sirraa deebi’utti ati lammata hin qulqulloftu. 14 “Ani Waaqayyo dubbadheera. Yeroon ani itti hojedhu naaf dhufeera. Ani duubatti hin deebi’u; ani garaa hin laafu yookaan hin gaabbu. Akkuma amala keetiittii fi hojii keetiitti sitti murama, jedha Waaqayyo Gooftaan.” 15 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 16 “Yaa ilma namaa, ani waan iji kee itti gammadu dha’icha tokkoon si duraa nan fuudha. Ta’us ati hin gaddin yookaan hin boo’in yookaan imimmaan tokko iyyuu hin dhangalaasin. 17 Of keessatti aadi; nama du’eef hin boo’in. Marata kee maradhu; kophees kees miilla keetti kaa’adhu; fuula kee gara gadiitiin hin haguuggatin yookaan buddeena warra gaddaa hin nyaatin.” 18 Kanaafuu ani ganamaan sabatti nan hime; niitiin koos galgala duute. Guyyaa itti aauan ganama ani akkuman ajajame sana nan godhe. 19 Namoonnis, “Waan kana gochuun kee hiikkaa maalii akka nuuf qabu ati nutti hin himtuu?” jedhanii na gaafatan. 20 Anis akkanan isaanin jedhe; “Dubbii Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 21 Mana

Israa’eliin akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani iddo koo qulqulluu jechuunis da’annoo isin ittiin boontan, waan iji keessan itti gammadu, waan isin jaallattan sana nan xureessa. Ilmaanii fi intallan keessan kanneen isin dhiiftanii deemtan immoo goraadeedhaan ni dhumu. 22 Isinisakkuma ani godhe sana gootu. Fuula keessan gara gadiitiin hin haguuggattan yookaan buddeena warra gaddaa hin nyaattu. 23 Maranni keessan mataa keessan irra, kopheen keessan immoo miilla keessan irra haa turu. Isin sababii cubbuu keessaniitiif ni huqqattan; walii wajjinis ni aaddu malee hin gadditan yookaan hin boossan. 24 Hisqi’el mallattoo isiniif ta’; isinisakkuma inni godhe sana ni gootan. Yeroo wanni kun ta’utti isin akka ani Waaqayyo Gooftaa ta’ ni beektu.’ 25 “Yaa ilma namaa, gaafa ani da’annoo isaanii, gammachuu fi ulfina isaanii, waan iji isaanii itti gammadu, waan garaan isaanii hawwuu fi ilmaanii fi intallan isaanii fudhadhutti, 26 gaafas namni miliqee ba’e tokko dhufee oduu sitti hima. 27 Gaafas afaan kee ni banana; atis isa wajjin ni haasofta; ergasii hin cal’istu. Kanaafuu ati isaanif mallattoo ni taata; isaanis akka ani Waaqayyo ta’ ni beektu.”

25 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Amoonotaatti garagalfadhuutii isaanin mormuudhaan raaji. 3 Akkanas isaanin jedhi; ‘Dubbii Waaqayyo Gooftaa dhaga’aa. Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yeroo iddoon koo qulqulluun xureeffametti, yeroo biyyi Israa’el onetti, yeroo ummanni Yihuudaa booji’amee fudhatametti, “Bag!” jettaniirtutii; 4 kanaafuu ani saba ba’abiiftuutti handhuuraa godheen dabarsee isin kenna. Isaan gidduu keessanitti qubata hundeeffatanii dukaana isaanii ni dhaabbatu; isaan midhaan keessan nyaatu; aannan keessanis ni dhugu. 5 Magaalaa Rabbaa iddo gaalli dheedu, Amoon immoo iddo hoolaan boqotu nan godha. Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta’ ni beektu. 6 Waaqayyo Gooftaanakkana jedhaati: Isin jal’ina garaa keessaniitiin badiisa biyya Israa’elitti gammaduudhaan harka keessan walitti rurrukuttanii miilla keessaniin lafa dhdhiittaniirtutii; 7 kanaafuu ani harka koo isinitti diriirfadhee boojuuf dabarsee sabootatti isinan kenna. Ani saboota irraa isin kutee biyyoota keessaa isinan balleessa. Ani isinan

barbadeessa; isinis akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu.” 8 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: ‘Mo'aabii fi See'iir, “Kunoo manni Yihuudaaakkuma saboota biraahundaa ta'e” jedhaniiruutii; 9 kanaafuu magaalaawwan daangaa biyyattii irra jiran kanneen ishee kabajamsiisan jechuunis Beet Yashiimooti, Ba'aal Me'oonii fi Kiriyaataayimii jalqabee hamma Mo'aabitti jiran qullaa nan hambisa. 10 Ani akka Amoononni saboota gidduutti hin yaadatamneef Mo'aabotaa fi Amoonota handhuuraa godhee uummataa ba'aatti nan kenna; 11 anis Mo'aabin nan adaba. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.” 12 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: ‘Sababii Edoom mana Yihuudaatti haaloo ba'ee waan kana gochuudhaan yakka guddaa hojjeteef, 13 Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani Edoomitti harka koo diriirfadhee namoota isheetti fi horii isaanii nan fixa. Ani ishee nan onsa; isaanis Teemaanii hamma Dedaaniitti goraadeedhaan ni dhumu. 14 Ani harka saba koo Israa'eliin Edoomitti haaloo nan ba'a; isaanisakkuma aarii fi dheekkamsa kootiitti Edoomin adabu; Edoomis haaloo baafachuu koo ni beekti, jedha Waaqayyo Gooftaan.” 15 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: ‘Sababii Filisxeemonni didhaan kaka'anii garaa hamminaatiin haaloo ba'anii fi sababii isaan diinummaa duriitiin Yihuudaa balleessuu barbaadaniif, 16 Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani harka koo diriirfadhee Filisxeemota nan balleessa; Kereetota nan balleessa; warra qarqara galaanaatti hafan nan barbadeessa. 17 Ani haaloo guddaa isaanitti ba'ee dheekkamsa kootiin isaan nan adaba. Yeroo ani haaloo isaan ba'utti isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.”

26 Waggaa kudha tokkoffaatti, ji'a sana keessaa guyyaa jalqabaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, Xiiroos waa'ee Yerusaalem, ‘Baga! Karri sabootaa cabeera; balbalawwan ishees naaf banamaniiru; egaa amma waan isheen onteef ani nan sooroma' jetteertii; 3 kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaa Xiiroos, kunoo ani sitti ka'eera;akkuma galaanni dambalii isaa kaasu sana anis saboota baay'ee sitti nan kaasa. 4 Isaan dallaa Xiiroos ni diigu; gamoo ishees ni jigsu; ani biyyoo ishee irraa haxaa'ee kattaa qullaa hafe ishee nan godha. 5 Isheen galaana keessatti iddo itti kiyyoo qurxummii diriirsan ni taati; ani dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. Isheen

sabootaaf boojuu taati; 6 intallan ishee kanneen walakkaa biyyaa jiranis goraadeedhaan aijeefamu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. 7 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedhaatii: Ani karaa kaabaati Nebukadnezar mooticha Baabilon, mootii moototaa sana fardeenii fi gaariiwwan wajjin, abbootii fardaati fi raayyaa waraanaa guddaa isaa wajjin Xiiroositti nan fida. 8 Innis intallan kee kanneen biyya walakkaa jiran goraadeedhaan fixa; dallaa ittiin si marsu ijaarrata; hamma dallaa keetiitti biyyoo ol tuula; gaachana isaaas sitti ol kaafata. 9 Innis jirma ittiin waa diigan dallaa keetti garagalfata; gamoowwan kees mi'a lolaatiin diiga. 10 Fardeen isaa hamma awwaaraan si haguuguu danda'anitti gar malee baay'ee ta'u. Yeroo inniakkuma namoota magaalaa dallaan ishee diigame seenaniitti karrawwan keetiin ol seenutti dallaan kee didichuu fardeen waraanaatiin, kan gaariiwwan waraanaati fi kan gaariiwwan kaaniitiin ni raafama. 11 Kotteewwan fardeen isaa daandiiwwan kee hunda ni dhidhiitu; innis namoota kee goraadeedhaan aijeesa; utubaawwan kee jajjaboonis ni jigu. 12 Isaan qabeenya kee booji'u; mi'a kee kan daldalaa ni saamu; dallaa kee ni jigsu; manneen kee mimmiidhagoo ni diigu; dhagaa kee, jirmaa fi biyyoo kee galaanatti naqu. 13 Ani sirba kee nan hambisa; sagaleen baganaa keetii si'achi hin dhaga'amu. 14 Ani kattaa qullaa hafe si taasisa; atis iddo itti kiyyoo qurxummii diriirsan taata. Ati gonkumaa deebifamtee hin ijaaramtu; ani Waaqayyo dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. 15 “Waaqayyo Gooftaan Xiiroosiinakkana jedha: Yeroo warri madaa'an aadanii fi yeroo namni si keessatti qalamutti biyyoonni qarqara galaanaa sagalee jiguu keetiitiin hin hollatanii? 16 Ilmaan moototaa kanneen qarqara galaanaa jiraatan hundi teessoo isaanii irraa ni bu'u; uffata isaanii lafa kaa'u; wayyaa isaanii kan faayeffames of irraa baasu. Isaan sodaadhaan guutamanii daaraa irra taa'anii utuu addaan hin kutin waan sirra ga'e sanaan naasuuudhaan hollatu. 17 Isaanis waa'ee keetiifakkana jedhanii faarsanii siif boo'u: “Yaa magaalaa beekamtuu, kan namoota galaanaatiin guutamte ati akkamitti barbadoofte! Ati lammiiwwan kee wajjin galaana irratti irree jabeettii turte; warra achi jiraatan hundas sodaa keetiin guutte. 18 Gaafa ati jigidutti, biyyoonni qarqara galaanaa ni hollatu; jigaatiikkeetiinis biyyoonni bishaan gidduu kanneen galaanaan marfaman akka malee sodaatan.”

19 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yommuu ani akka magaalaawwan namni keessa hin jiraannee magaalaalaa onte si taasisutti, yommuu ani tujuba sirra garagalchee bishaan guddaadhaan si haguugutti, 20 ani gara namoota duriitti, warra boolla bu'an wajjin boolla sin buusa. Aniakkuma diigama duriitti, warra boolla bu'an wajjin akka ati lafa jala jiraattu sin godha; atis lammata hin deebitu yookaan biyya warra lubbuu jiranii keessatti iddo hin argattu. 21 Anis dhuma kee suukaneessaa nan godha; atis si'achi hin jiraattu. Ati ni barbaadamta; garuu si'achi hin argantu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

27 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, waa'ee Xiiroos faarsii boo'i. 3 Xiiroos ishee balbala galaanaa irra jiraattu, kan uummata qarqara galaanaa hundaaf daldaltuu taate sanaanakkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Yaa Xiiroos, ati, "Ani bareedinaan hir'ina hin qabu" jetta. 4 Daangaankee garaa galaanaa keessa; warri si ijaaran bareedduu hir'ina hin qabne si taasisaniiru. 5 Isaan laaxaa doonii keetii birbirsa Seniirii dhufeen hojjetan; utubaa doonii siif tolchuufis Libaanoonii birbirsa fidan. 6 Qilxuu Baashaanii dhufeen batoo kee hojjetan; muka birbirsaan kan qarqara Qophiroosii dhufeen lafa doonii keessaan ilka arbaatiin miidhagsanii siif hojjetan. 7 Sharaan doonii keetii qunceet talbaa kan miidhagfamee biyya Gibxii dhufe ture; innis akka faajjiitti si fayyade; haguuggiin kees bifaa cuquliisaa fi diimaa dhiilgee kan qarqara Eliishaatii dhufe ture. 8 Mooqxonni kee namoota Siidoonaa fi Arwaadii dhufan turan; yaa Xiiroos hayyoonni kee ooftota doonii keetii turan. 9 Ogeeyyiin Gebaal kanneen muuxannoo guddaa qaban, qaawwa doonii keetii duuchuuf si gidduu turan. Dooniwwan galaanaatii fi ooftonni isaanii hundi, si wajjin daldaluuf gara kee dhuf turan. 10 "Namoonni Faaresi, kan Luudii fi kan Fuuxii, loltummaadhaan loltoota kee gidduu tajaajilan. Isaanis si miidhagsuuf gaachanawwan isaanii fi gonfoo isaanii si keessatti fannisan. 11 Namoonni Arwaadii fi Heeleekii dallaa kee qixa hundaan eegan; namoonni Gamaadii gamoowwan kee keessa turan. Gaachana isaanis naannessanii dallaa keetti fannisan; isaan bareedduu hanqina hin qabne si taasisan. 12 "Sababii guddina qabeenyi keetii Tarshiish si wajjin daldalaat turt; isaan meetii, sibiila,

qorqorroo fi dilaalii fidanii si wajjin wal geeddaraa daldalaat turan. 13 "Giriik, Tuubaalii fi Meshek si wajjin daldalan; isaanis mi'oota gurguraa keetiin garbootaa fi mi'oota naasii geeddaru turan. 14 "Namoonni Beet Toogarmaa immoo fardeen fe'iisa, fardeen lolaatii fi gaangoliidhaan mi'a kee kan daldalaat geeddaratatu. 15 "Namoonni Dedaanii si wajjin daldalan; biyyoonni qarqara galaanaa baay'eenis maamiloota kee turan; isaanis ilka arbaatii fi muka harsammeessaa siif baasan. 16 "Sababii ati oomisha guddaa qabduuf Sooriyaan si wajjin daldalti ture; isaanis maragdiin, uffata diimaa dhiilgeen, wayyaa faayeffameen, uffata qunceet talbaa irraa hojjetame haphii isatiin, elellaanii fi lula diimaadhaan mi'oota kee daldalaat geeddaratatu. 17 "Yihuudaa fi Israa'elis si wajjin daldalan; isaanis qamadii biyya Miiniiti, Maxinoo mi'aawaa, damma, zayitii fi baalmiin mi'a daldalaat kee geeddaratatu. 18 "Sababii oomisha kee hedduutii fi qabeenyi mi'a kee guddaa sanaatiif Damaasqoon daadhii wayinii Helbooniitii fi rifeensa hoolaa Zaahariiitiin si wajjin daldalteerti. 19 Warri Daanii fi Yaawaan kanneen Oseelii dhufan mi'a daldalaat kee bitatan; isaanis sibiila baqfamee hojjetameen burgudii fi qarafaadhaan mi'oota daldalaat kee ni geeddaratatu. 20 "Dedaan immoo uffata koora si wajjin daldalte. 21 "Biyyi Arabatii fi ilmaan mootota Qeedaar hundi maamiloota kee turan. Isaanis xobbaallaa hoolaa, korbeeyyi hoolaatii fi re'oota si wajjin daldalu turan. 22 "Daldaloonni Shebaatii fi Ra'ima si wajjin daldalaniiru; urgoftuuwwan gosa hundaa, dhagaawwan gati jabeeyyi fi warqeedhaan mi'oota daldalaat kee geeddarataniiru. 23 "Kaaraan, Kaneen, Eden, daldaloonni Shebaa, Ashuurii fi Kilmaad si wajjin daldalaat turan. 24 Isaan iddo gabaa keetii keessatti uffata mimmiidhagaa, uffata bifaa cuquliisaa, uffata faayeffamee fi afaa halluu garaa garaa kan kirrii micciiramee jabeeffamee dha'ameen daldalan. 25 "Dooniwwan Tarshiish, mi'oota kee kan daldalaat siif fe'an. Ati walakkaa galaanaatii fe'iisa ulfaataadhaan guutamteerta. 26 Mooqxonni kee, gara galaana guddaatti si geessan. Bubbeen ba'a biiftuu garuu galaana walakkaatti si caccabsa. 27 Gaafa dooniin kee caccabutti qabeenyi kee, meeshaan keetii fi mi'i daldalaat kee, namoonni kee kanneen dooniidhaan hojjetan, ooftonni dooniitii fi warri doonii haaromsan, daldaloonni keetii fi loltooni kee hundi namni doonii

irra jiru biraa hundi garaa galaanaa keessatti gad liqimfamu. **28** Yeroo ooftonni doonii keetii iyyanitti biyyooni qarqara galaanaa ni raafamu. **29** Warri batoo qabatan hundi, warri doonii irra hoijetanii fi ooftonni doonii, doonii isaanii irraa bu'anii qarqara galaanaa dhaabatu. **30** Isaanis sagalee isaanii ol fudhatanii hiqqifatanii siif boo'u; mataa isaaniittis awwaara firfirsanii daaraa keessa gangalatu. **31** Waa'ee keetiifis mataa haaddatanii wayyaa gaddaa uffatu. Lubbuu isaaniitiin akka malee hiqqifatanii gadda guddaadhaan ni boo'u. **32** Isaanis yeroo wawaatani siif boo'anitti, "Kan akka Xiroos galaanaan liqimfamee bade eenyu?" jedhanii faaruu boo'ichaa siif faarsu. **33** Yeroo mi'i daldalaa kee galaana irra ergamutti, ati saboota hedduu quufsite; qabeenya kee guddaa fi mi'a keetiin mootota lafaa sooromsite. **34** Amma immoo ati galaana keessatti, tujuba bishaanii keessatti caccabdeerta; mi'oонни keetii fi miiltonni kee hundi suma wajjin liqimfamaniiru. **35** Warri qarqara galaanaa jiraatan hundi waa'ee keetiin rifataniiru; mootonni isaanii sodaadhaan hollatanii fuulli isaaniis naasuuudhaan geeddarameera. **36** Daldaltonni saboota gidduu jiran sitti siiqsu; dhumni kee suukaneessaa ta'eera; ati si'achi bara baaan ni dhabamta."

28 Ergasiis dubbiin Waaqayyooakkana jedhee garaa koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, bulchaa Xiroosiinakkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Ati of tuulummaa garaa keetiitiin, "Ani waaqa; anihandhuura galaanaa keessa, teessoo waaqaa irra nantaa'a" jette. Qaroo akka waaqaa of seetu iyuu, ati nama malee waaqa miti. **3** Ati Daani'el caalaa ogeessaa? Iccitiini tokko iyuu si jalaa hin dhokatu? **4** Ati ogummaa fi hubanna keetiin qabeenya argatteerta; warqee fi meetii mankuusaa kee keessatti kuufatteerta. **5** Ati ogummaa guddaa daldala keessatti qabduun qabeenya kee baay'ifatteerta; sababii qabeenya keetiitiif immoo garaan kee of tuulummaadhaan guutameera. **6** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Sababii ati qaroo akka waaqaa of seetuuf, **7** ani namoota biyya ormaa saboota akka malee gara jabeeyyi sitti nan fida; isaan goraadee isaanii miidhagina keetii fi ogummaa keetti luqqifatanii ulfina kee guddaa sana balleessu. **8** Isaan boolla keessa si buusu; atis garaa galaanaa keessatti du'a hamaa duuta. **9** Yoos ati fuula warra si ajjeesanii duratti, "Ani waaqa" ni jettaa? Ati harka warra si

gorra'anii keessatti namuma malee waaqa miti. **10** Ati harka namoota biyya ormaatti du'a nama dhagna hin qabatinii duuta. Ani dubbadheera, jedha Waaqayyo Gooftaan." **11** Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee garaa koo dhufe: **12** "Yaa ilma namaa, waa'ee mootii Xiroos faarsii boo'iitiiakkana jedhiin: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Ati fakkeenya guutummaati; ogummaadhaan guutamteerta; miidhaginaanis hir'ina hin qabdu. **13** Ati iddoobigiltuu Waaqaa, Eeden keessa turte; dhagaawwan gati jabeeyyiin hundi si bareechu; isaanis: lula diimaa, tophaaziyoon, almaazii fi maragdi, kirisooliixoos, sardooniksii fi yaasphiidi, sanpeer, baluurii fi biiralee. Diranni keetii fi faayni kee warqee irraa tolfaman; isaanis guyyaa ati uumamte qopheeffaman. **14** Ati Kiirubii waa eegu taatee dibamte; anis kanumaafan si muude. Ati tulluu Waaqaa qulqullicha sana irra jiraatte; dhagaawwan ibiddaa gidduu deddeebite. **15** Ati gaafa uumamtee jalqabdee hamma gaafa hamminni si keessatti argameetti jireenyi kee hir'ina hin qabu ture. **16** Babal'ina daldala keetitiin gooliidaan guutamtee cubbuu hoijette. Kanaafuu yaa kiirubii eegumsaa, ani tulluu Waaqaa irraa dhagaawwan ibiddaa gidduudhaa si salphisee ari'een si baase. **17** Sababii miidhagina keetiitiif, ati koorteerta; sababii ulfina keetiitiif, ogummaa kee balleessite. Kanaafuu ani gara lafaattan si darbadhe; fuula moototaa durattis waan kolfaa si godhe. **18** Ati cubbuu kee hedduu fi shaqqaba daldala keetitiin iddoowwan kee qulqulluu xureessiteerta. Kanaafuu ani akka ibiddi si keessaa ba'u nan godhe; innis gubee si fixe; anis fuula namoota si ilaalaaturan hundaa duratti lafa irratti daaraan si taasise. **19** Saboonti si beekan hundinuu si organii rifatan; dhumni kee suukaneessaa ta'eera; ati si'achi bara baaan ni dhabamta." **20** Ergasiis dubbiin Waaqayyooakkana jedhee garaa koo dhufe; **21** "Yaa ilma namaa, fuula kee Siidoonaatti garagalfadhuutii isheedhaan mormuudhaan raajii dubbadhu; **22** akkanas jedhi: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Yaa Siidoonaa, ani sitti ka'eera; si keessatti ulfina nan argadha. Yeroo ani ishee adabee akka ani qulqulluu ta'e ishee keessatti of argisiisutti, isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **23** Ani dha'icha isheetti ergee akka daandii ishee irra dhiigni lola'u nan godha. Namoonni goraadee karaa hundaa ishee marseen gorra'aman ishee keessatti ni harca'u. Ergasiis isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni

beeku. 24 “Sabni Israa’el si’achi olloota hamoo akka sokorruu nama waraanani akka qoraattii immoo nama madeessan hin qabaatu. Ergasiis isaan akka ani Waaqayyo Gooftaa ta’e ni beeku. 25 “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yeroo ani mana Israa’el saboota isaan keessa bibittinnaa’an keessaa walitti qabutti, ani akkan isaan gidduutti qulqulluu ta’e fuula sabootaa duratti of nan argisiisa. Ergasii isaan biyya ofii isaanii kan ani garbicha koo Yaaqoobiif kenne sana keessa ni jiraatu. 26 Isaan nagaadhaan achi jiraatanii manneen ijaarratani wayiniis dhaabbatu; yeroo ani olloota isaanii kanneen isaan cunqursan adabutti, isaan nagumaan jiraatu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo Waaqa isaanii ta’e ni beeku.”

29 Waggaa kurnaffaatti, ji’ a kurnaffaa keessa, guyyaa kudha lammaffaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Fara’oon mooticha Gibxitte garagalfadhuutii isaa fi warra Gibxi hundaan mormuudhaan raajii dubbadhu. 3 Isatti dubbadhuutiiakkana jedhiin: “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: “Ati bineensi guddichi, kan lageen kee gidduu ciiftu, yaa Fara’oon mooticha Gibxi, ani sitti nan ka’ a. Ati, “Lagni Abbayyaa kan koo ti; anatu ofuma kootiif isa uummate” jetta. 4 Ani garuu ha’oo kee keessa hokkoo kaa’ee akka qurxummiwwan lageen keetii qola keetti maxxanan nan godha. Ani qurxummiwwan qola keetti maxxanan hunda wajjinis lageen kee keessaa harkiseen si baasa. 5 Si’ii fi qurxummiwwan lageen keetii hunda gammoojjiitti nan gata. Ati dirree duwwaa irratti ni kufta; walitti hin qabamtu; hin awwaalamtu. Ani bineensota lafaatii fi allaattii samiitiif nyaata godheen si kenna. 6 Warri Gibxi keessa jiraatan hundis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. “Ati mana Israa’eliif ulee shambaqqoo taateerta. 7 Yommuu isaan harkaan si qabatanitti baqaqxee gatiittiiisaanii waraante; yommuu isaan sitti irkatanittis ati caccabdee akka dugdi isaanii hollatu goote. 8 “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani goraadee sitti fidee namoota keetii fi horiiisaanii nan fixa. 9 Gibxi duwwaa fi ona taati; isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. “Ati, “Lagni Abbayyaa kan koo ti; anatu isa uume” jetteertaati; 10 kanaafuu ani sitti ka’era; lageen keettis ka’era; biyya Gibxis Migdoolii jalqabee hamma Aswaanitti, hamma daarii Itoophiyaatti diigamtuu fi ontuu nan godha. 11 Miilli namaa yookaan kotteen horii karaa

sana hin darbu; namni tokko iyyuu hamma waggaa afurtamaatti ishee keessa hin jiraatu. 12 Ani biyyoota onan gidduutti biyya Gibxi nan onsa; magalaawwan ishees magaalaawwan diigaman gidduutti waggaa afurtama ni onu. Namoota Gibxi immoo saboota keessa nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. 13 “Ammas Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Dhuma waggaa afurtamaatti ani namoota Gibxi saboota isaan itti bittinneeffaman keessaa walitti nan qaba. 14 Ani boojuudhaa isaan deebisee Phaxroos biyya abbootiiisaaniittiisaan nan galcha. Achittis isaan mootummaa gad aanaa ni ta’u. 15 Isheenis mootummoota keessaa gad aantuu ni taati; deebitees saboota kaaniin olitti gonkumaa ol of hin kaaftu. Anis akka isheen lammata saboota kaan hin bulchineef ishee nan dadhabsiisa. 16 Biyyi Gibxi si’achi uummata Israa’eliifirkoo hin taatu; yoo isaan gargaarsaaf gara isheetti deebi’ an garuu isheen yaadannoo cubbuu isaanii taati. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo Gooftaa ta’e ni beeku.” 17 Waggaa digdamii torbaffaatti, ji’ a tokkoffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 18 “Yaa ilma namaa, Nebukadnezar mootiin Baabilon duula jabaadhaan loltoota isaa Xiiroositti kaaseera; mataan nama hundaa molaa’era; gatiittiin nama hundaas luqqa’era. Ta’us innii fi loltoonni isaa duula jabaa Xiiroositti kaasaniin bu’aa tokko illee hin arganne. 19 Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani biyya Gibxi Nebukadnezar mootii Baabiloniif nan kenna; innis ishee booji’ee qabeenya ishee saama. Kunis mindaa loltoota isaa ta’ a. 20 Ani Gibxiin gatii dadhabbiisaa godhee isaaaf kenneera; innis fi loltoonni isaa waan kana anaaf hoijjetaniiruutii, jedha Waaqayyo Gooftaan. 21 “Ani Guyyaa sana akka manni Israa’el gaanfa baasu nan godha; isaan gidduuttiis afaan kee nan saaqa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.”

30 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa raaji; akkanas jedhi; “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: “Wawwaadhuutiiakkana jedhi; “Guyyaa sanaaf wayyoo!” 3 Guyyaan sun dhi’oo dha; Guyyaan Waaqayyoo dhi’oo dha; innis guyyaa duumessaa, sabootaaaf immoo yeroo badiisaan ni ta’ a. 4 Gibxitte goraadeen ni dhufa; Itoophiyaatti immoo dhiphinni ni dhufa. Yommuu warri qalaman Gibxi keessatti kukkufanitti, qabeenya

ishee saamamee fudhatama; hundeeawan ishee immoo ni diigamu. 5 Itoophiyaa fi Fuuxi, Luudii fi biyyi Arabaa hundi, Liibiyaa fi uummanni biyya kakuu Gibxi wajjin goraadeedhaan ni dhumu. 6 “Waaqayyo akkana jedha: “Tumsitoonni Gibxi ni kufu; humni isheen ittiin boontu ni dadhaba. Migdoolii hamma Aswaanitti, isaan ishee keessatti goraadeedhaan ni dhumu, jedha Waaqayyo Gooftaan. 7 Isaan biyyoota onan gidduutti, onaamii hafu; magaalaawwan isaaniis magaalaawwan diigaman gidduutti argamu. 8 Yommuu ani Gibxitti ibidda qabsiisee warri ishee gargaaran hundi barbadaa'anitti, isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. 9 “Gaafas namoota Itoophiyaa kanneen yaaddoo malee jiraatan sodaachisuuf, ergamoonni dooniidhaan na biraa ni ba'u. Guyyaa badiisa Gibxitti dhiphinni isaan qabata; wanni kun dhugumaan ni dhufaati. 10 “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Ani harka Nebukadnezar mooticha Baabiloniin namoota Gibxi hedduu nan barbadeessa. 11 Innii fi loltoonni isaa kanneen saboota keessaa akka malee hamoo ta'an, akka biyyattii balleessaniif ni fidamu. Isaanis goraadee isaanii Gibxitti luqqifatanii reeffaan biyyattii guutu. 12 Ani bishaan Abbayyaa nan gogsa; biyyattiis namoota hamootti nan gurgura; harka alagootaatiin biyyattii fi waan ishee keessa jiru hunda nan onsa. Ani Waaqayyo dubbadeera. 13 “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Ani waaqota tolfamoo nan balleessa; fakkiiwwan Memfiis keessa jiranis nan facaasa. Si'achi Gibxi keessatti bulchaan hin argamu; biyyattii guutuu keessas sodaa nan buusa. 14 Phaxroosin nan onsa; Zoo'aanitti ibidda nan qabsiisa; Tebesiin immoo nan adaba. 15 Da'anno Gibxi jabaa jechuunis Siin irratti dheekkamsa koo nan dhangalaasa; uummata Tebesi hedduu sana illee nan balleessa. 16 Ani Gibxitti ibidda nan qabsiisa; Siin dhiphinaan raafamti. Tebesi dambaliidhaan ni fudhatamti; Memfiis dhiphina wal irraa hin cinneen ni dhiphatti. 17 Dargaggoonni Aawwenii fi Phii-Beseti goraadeedhaan dhumu; magaalaawwan mataan isaanii iyuu ni booji'amu. 18 Yommuu ani waanjoo Gibxi cabsutti, Tahiphaanheesitti guyyaan ni dukkanaa'a; humni ishee ittiin boontus ni laafa. Isheen hurriidhaan haguugamti; gandoonni ishee immoo ni booji'amu. 19 Kanaafuu ani Gibxiin nan adaba; isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.” 20 Wagga kudha tokkoffaatti, ji'a tokkoffaa keessa,

guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 21 “Yaa ilma namaa, ani irree Fara'oон mooticha Gibxi cabseera. Inni akka fayyuuf hin hidhamne yookaan shambaqqoon hidhamee akka jabaatee goraadee qabachuu danda'u hin godhamne. 22 Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani Fara'oон mooticha Gibxitti ka'eera. Ani irree isaa lachanuu, isa fayyaa, isa cabe sana illee cabsee akka goraadeen harka isatii bu'u nan godha. 23 Ani namoota Gibxi saboota gidduutti nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bibittinneessa. 24 Irree mootii Baabilon nan jabeessa; goraadee koos harka isaa keessa nan kaa'a; irree Fara'oон garuu nan cabsa; innis fuula isaa duratti akkuma nama akka malee madaa'eetti ni aada. 25 Irree mootii Baabilon nan jabeessa; irreen Fara'oон garuu ni laafa. Yommuu ani goraadee koo harka mootii Baabilon keessa kaa'ee inni immoo Gibxitti isa mirmirsutti isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. 26 Ani namoota Gibxi saboota gidduun nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bibittinneessa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.”

31 Wagga kudha tokkoffaatti, ji'a sadaffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 “Yaa ilma namaa, Fara'oон mooticha Gibxii fi tuuta namoota isatiiin akkana jedhi: “Surraadhaan eenyutu siin qixxata? 3 Kunoo Asoor akka birbirsa Libaanoon kan dameewwan mimmihdagoo qabuu fi bosonaaf gaaddisa ta'ee akka malee ol dheeraa fi kan fixeen isaa duumessa tuqe ture. 4 Bishaan isa biqilche; burqaawwan gad fagoon immoo isa guddise; lageen isaanii hidda isaa hunda marsanii yaa'anii bishaan isaanii gara mukkeen bosonaa hundaatti ergu. 5 Kanaafuu inni mukkeen bosonaa hundaan olitti akka malee ol dheerate; lataan isaa ni baay'ate; dameen isas ni guddate; inni bishaan baay'ee argatee babal'ateeraati. 6 Simbirroonni samii hundi damee isaa irratti man'ee ijaarratan; bineenonni dirree hundi damee isaa jalatti dhalan; saboonni gurguddaan hundinuus, gaaddisa isaa jala jiraatan. 7 Inni sababii hidda isaa gara bishaan baay'ettedi gad fageeffateef, dameewwan isaa kanneen babal'atan wajjin akka malee miidhagaa ture. 8 Gaattiraawwan iddo biqiltuu Waaqaa keessa jiran isa gituu hin dandeenye; yookaan mukkeen

birbirsaan dameewwan isaatiin hin qixxaatan; mukni waddeessaas dameewwan isaatiin hin qixxaatu; mukni iddo biqiltuu Waaqaa keessa jiru tokko iyyuu miidhagina isaatiin wal bira hin qabamu. **9** Ani dameewwan baay'eedhaan isa nan miidhagse; mukkeen Eeden kanneen iddo biqiltuu Waaqaa keessa jiran hundi isatti hinaafan. **10** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii inni ol dheeratee fiixeen isaa duumessa tuqee inni dhererina isaatiin of tuuleef, **11** akka inni waan hammina isaatiif malu isaaif kennuuf, ani dabarseen bulchaa sabootaatti isa kenne. Darbadhees isa nan gate; **12** alagoonni akka malee hamoonis cicciranii isa gatan. Lataawwan isaa gaarran irraa fi sululawwan keessatti harca'a; dameewwan isaa immoo cicciramanii bo'owwan bishaanii hunda keessa bu'an. Saboonni lafaa hundi gaaddisa isaa jala ba'anii isa dhiisanii deeman. **13** Simbirroonni samii hundi muka jige sana irra qubatan; bineenonni dirree hundinuu dameewwan isaa gidduu turan. **14** Kanaafuu mukni bishaan bira jiru kam iyyuu akka malee hin guddatu yookaan fiixeen isaa duumessa hin tuqu. Mukni akkasitti bishaan quufe kam iyyuu akkas ol dheeratee hin beeku. Isaan hundi warra du'anii boolla qileetti gad bu'an wajjin akka du'an itti murteeffameera. **15** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Guyyaa inni awwalametti ani isaaif jedhee burqaawwan gad fagoo gaddaan nan guute; lageen isaa nan ittise; bishaan isaa guddichis yaa'uu dhiise. Sababii isaatiif ani Libaanoonitti dukkanan uffise; mukkeen dirree hundis ni gogan. (Sheol h7585) **16** Yommuu ani warra boolla bu'an sanatti dabalee awwala keessa isa buusutti sagalee kufaatiisaatiin ani saboota nan hollachiisa. Ergasiis mukkeen Eeden kanneen Libaanoon keessaa filatamoo fi kan addaa ta'an hundi, mukkeen akka gaarii bishaan obaafaman hundi boolla keessatti jajjabeeffaman. (Sheol h7585) **17** Warri gaaddisa isaa jala jiraatan kanneen saboota gidduudhaa isaaif tumsan, warra goraadeedhaan ajeefamanitti makamuuf isa wajjin awwala keessa bu'an. (Sheol h7585) **18** “Mukkeen Eeden keessaa kan ulfinaa fi surraadhaan siin qixxaatu kami? Ta'u iyyuu mukkeen Eeden wajjin boolla buuta; ati warra goraadeedhaan ajeefaman wajjin, namoota dhagna hin qabatin gidduu ciifta. “Kun Fara'oonii fi waldaa uummata isaa hunda, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

32 Waggaan kudha lammaffaatti, ji'a kudha lammaffa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, waa'ee Fara'oon mooticha Gibxi faaruu baasiitii akkana jedhi: “Ati saboota gidduutti akka leencaa ti; galaanota keessatti immoo bineensa akka jawwee ti; ati lageen borcita; miilla keetiin bishaan ni booreessa; lageen is dhooqqeessita. **3** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Gumii namoota baay'ee keessatti ani kiyyoo koo sitti nan darbadha; isaanis kiyyoo kootiin harkisanii si baasu. **4** Ani lafatti sin gata; bakkeettis sin darbadha. Akka simbirroonni samii hundi sirra qubatan, akka bineenonni lafaa hundinuu si nyaatanii quufan nan godha. **5** Ani foon kee tulluuwan irratti nan bittinneessa; raqa keetiinis sululawwan nan guuta. **6** Hamma tulluuwan bira ga'utti dhiiga kee kan lola'uun biyyattii nan guuta; sululawwanis foon keetiin ni guutamu. **7** Ani yommuu si balleessutti samiiwan nan haguuga; urjiwwan isaanii immoo nan dukkaneessa; aduu duumessaan nan haguuga; ji'is ifa isaa hin kennu. **8** Ifawwan calaqqisoo samii irra jiran hunda sitti nan dukkaneessa; ani biyya kee irra dukkanan buusa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Ani yeroon bojuuu godhee saboota gidduutti gara biyyoota ati hin beekiniitti si ergutti garaa saboota hedduu nan dhiphis. **10** Ani yeroon goraadee koo fuula isaanii duratti mirmirsutti akka namoonni hedduun si arganii na'an, akka mootonni isaanii waa'ee keetiif sodaadhaan hollatan nan godha. Guyyaa kufaati keetii tokkoon tokkoon isaanii yeruma yeroon lubbuu isaanii ni kirkiru. **11** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: “Goraadeen mootii Baabilon sitti dhufa. **12** Ani akka namoonni kee hedduun goraadee namoota jajjaboutti jechuunis kanneen saboota hunda keessa akka malee hamoo ta'an sanaatiin dhuman nan godha. Isaan of tuulummaa Gibxi ni balleessu; walfoonni ishee hundinuu ni barbadeeffamu. **13** Bishaanota baay'ee bira loon ishee hunda nan fixa; si'achi miilli namaa hin booreessu yookaan kotteen loonii hin dhooqqeessu. **14** Ergasiis bishaan ishee akka qulqullaa'u, lageen ishee immoo akkuma zaytii akka dhangala'an nan godha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** Gaafa ani biyya Gibxi onsee biyyattiin waan ishee keessa jiru hunda dhabdutti, yommuu ani waan achi jiraatu hunda dha'utti isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni

beeku.’ **16** “Faaruun isaan isheef faarsan kana. Intallan sabootaa ni faarsu; biyyi Gibxii fi waldaan ishee hundi ni faarsu, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **17** Waggaa kudha lammaffaatti, ji’ a tokkoffaa keessa, guyyaa kudha shanaffaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **18** “Yaa ilma namaa, waldaan namoota Gibxiif wawwaadhu; ishee fi intallan saboota jajjaboo kanneen boolla bu’ anitti dabaliitii qileetti darbadhu. **19** Akkanas isaaniin jedhi; ‘Ati eenu caala miidhagda? Gad bu’iiti warra dhagna hin qabanne sana gidduu ciisi.’ **20** Isaan warra goraadeedhaan aijeefaman gidduutti kufu. Goraadeen luqqifameera; isheen waldaan namoota ishee hunda wajjin lafa irra haa harkifamtu. **21** Hooggantoonni jajjaboon awwaala keessaa waa’ee Gibxii fi waa’ee tumsitoota ishee, ‘Isaan gad bu’aniiru; warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan qalaman wajjin ciciisaniiru’ jedhu. (**Sheol h7585**) **22** “Asoor loltoota ishee hunda wajjin achi jirti; isheen isheen awwaala namoota ishee warra qalaman hundaa kanneen goraadeedhaan dhuman hundaatiin marfamteerti. **23** Awwaalli isaanii boolla qilee keessa; loltoonni ishees naannoo awwaala ishee ciciisaniiru. Warri biyya jiraattotaa keessatti sodaa affacaasan hundi gorra’amanii goraadeedhaan dhumanii. **24** “Eelaam waldaan namoota ishee kanneen naannoo awwaala ishee jiran hunda wajjin achi jirti. Hundi isaanii gorra’amanii goraadeedhaan dhumanii. Warri biyya jiraattotaa keessa sodaa affacaasan hundi utuu dhagna hin qabatin qilee keessa bu’aniiru. Isaan warra boolla bu’an wajjin qaanii isaanii baadhataniiru. **25** Waldaan namoota ishee kanneen naannoo awwaala ishee jiran hunda wajjin warra gorra’aman gidduutti siren isheedhaaf qopheeffameera. Hundi isaanii warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeen dhumanii dha. Sababii sodaan isaanii biyya jiraattotaa keessa affaca’eef, isaan warra boolla bu’an wajjin qaanii isaanii baadhataniiru; isaan warra gorra’aman gidduu ciciisaniiru. **26** “Meshekii fi Tuubaal waldaan namoota ishee kanneen naannoo awwaala isaanii jiran hunda wajjin achi jiru. Hundi isaanii iyuu warra dhagna hin qabatin kanneen sababii biyya jiraattotaa keessa sodaa affacaasaniif goraadeedhaan dhumanii dha. **27** Isaan gootota dhuman kanneen dhagna hin qabatin kaan, warra mi’ a lolaa isaanii wajjin awwaalaman kanneen goraadeewwan boraafatan wajjin hin ciciisaniif? Sodaachisuun gootota kanneenii

biyya jiraattotaa keessa jiraatu iyuu adabbiin cubbuu isaaniitiif malu lafee isaanii irra bu’e. (**Sheol h7585**) **28** “Yaa Fara’oon, atis cabdee warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan aijeefaman gidduu ni ciifta. **29** “Edoom, mootonni isheetii fi bulchitoonni ishee hundi achi jiru; isaan humna qabaatan iyuu, warra goraadeedhaan aijeefaman wajjin ciciisaniiru. Isaan warra dhagna hin qabatin kanneen boolla bu’an wajjin ciciisu. **30** “Bulchitoonni kaabaa hundii fi warri Siidoonaa hundi achi jiru; isaan warra jabina isaaniitiin goolii uumaa turan ta’an iyuu warra gorra’aman wajjin salphinaan gad bu’an. Utuu dhagna hin qabatin warra goraadeedhaan aijeefaman wajjin ciciisu; warra boolla bu’an wajjin salphina isaanii baadhatu. **31** “Fara’oonii fi loltoonni isaa hundi jara argu; waldaan namoota isaa hundi goraadeedhaan aijeefamani iyuu inni of jajjabeessa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **32** Ani akka inni biyya jiraattotaa keessa goolii affacaasu godhu iyuu, Fara’oonii fi waldaan namoota isaa hundi warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan aijeefaman gidduu ni ciciisu, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

33 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, namoota biyya keetiitti dubbadhuuittiiakkana jedhiin: ‘Yeroo ani biyya tokkotti goraadee fidutti, sabni biyya sanaa namoota isaa keessaa nama tokko filatee eegduu isa godhatee, **3** eegduun sun goraadee biyyattiitti dhufaa jiru argee uummata akeekkachiisuuf malakata yeroo afuufutti, **4** yoo namni kam iyuu sagalee malakataa dhaga’ee garuu akeekkachiisa sana fudhachuu didee goraadeen sun dhufee lubbuu isaa galaafate, dhiigni isaa matuma isaatti deebi’aa. **5** Inni sagalee malakataa dhaga’ee garuu akeekkachiisa waan hin fudhatiniif dhiigni isaa matuma isaatti deebi’aa. Inni utuu akeekkachiisa sana fudhatee jiraatee silaa of baasta ture. **6** Garuu yoo eegduun sun goraadee dhufaa jiru argee namoota akeekkachiisuuf malakata afuufuu baatee goraadeen sun dhufee isaan keessaa lubbuu nama tokkoo galaafate, namichi sun sababii cubbuu isaatiif aijeefama; eegduu sana garuu sababii dhiiga nama sanaatiif nan gaafadha.’ **7** “Yaa ilma namaa, ani mana Israa’eliitiif eegduu si godheera; kanaafuu dubbiin ani dubbadhu dhaga’itii akeekkachiisa na biraa ba’u isaaniif kenni. **8** Yeroo ani nama hamaa

tokkoon, 'Yaa namicha hamaa nana, ati dhugumaan ni duuta' jedhutti, yoo ati akka inni qalbii jijiirratu akekkachiisuu baatte namichi hamaan sun cubbuu isaatiin ni du'a; dhiiga isaa garuu ani harka kee irraa nan barbaada. **9** Garuu yoo ati nama hamaa sana akka inni karaa isaa irraa deebi'u akekkachiiiftee inni immoo deebi'u baate, inni cubbuu isaatiin ni du'a; ati garuu lubbuu kee oolfatteerta. **10** "Yaa ilma namaa, mana Israa'eliinakkana jedhi; 'Isinakkana jettu: "Yakkii fi cubbuun keenya nutti ulfaateera; nuus sababii kanaaf nyaatamnee dhumne. Yoos akkamiin jiraachuu dandeenya ree?" **11** Akkana isaaniin jedhi; 'Akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e, ani akka namoonni hamoon karaa isaanii irraa deebi'anii jiraatan malee du'a isaaniitti hin gammadu, jedha Waaqayyo Gooftaan. Deebi'aa! Karaa keessan hamaa sana irraa deebi'aa! Yaa mana Israa'el isin maaliif duutu?' **12** "Kanaafuu yaa ilma namaa, namoota biyya keetiitiinakkana jedhi; 'Qajeelummaan nama qajeelaa yommuu inni ajajamuu didutti isa hin baasu; hamminni nama hamaas yommuu inni hammina isaa irraa deebi'utti isa hin balleessu. Namni qajeelaan yoo cubbuu hojjete sababii qajeelummaa isaa duraatiif lubbuudhaan hin jiraatu.' **13** Yoo ani nama qajeelaa tokko akka inni dhugumaan jiraatu itti himee, inni garuu qajeelummaa isaa amanatee cubbuu hojjete, waan qajeelaa inni hojjete keessaa tokko iyyuu hin yaadatamu; inni cubbuu hojjete sanaan ni du'a. **14** Yoo ani nama cubbamaa tokkoon, 'Ati dhugumaan ni duuta' jedhee inni garuu cubbuu isaa irraa deebi'ee waan sirrii fi waan qajeelaa hojjete jechuunis, **15** inni yoo qabdii waan liqeesse tokkoof fudhate deebise, yoo waan hate deebise, yoo seera jirenya namaaf kenu duukaa bu'ee hammina hojjechuu baate, inni dhugumaan ni jiraata; hin du'us. **16** Cubbuu namichi sun hojjete keessaa tokko iyyuu isatti hin herregamu. Inni waan sirrii fi qajeelaa hojjeteeraatii, dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata. **17** "Ta'us namoonni biyya keetii, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti' jedhu. Garuu karaan qajeelaa hin ta'in kanuma isaanii ti. **18** Namni qajeelaan yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee hammina hojjete, inni hammina sanaan ni du'a. **19** Namni hamaan tokko immoo yoo hammina isaa irraa deebi'ee murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hojjete, inni waan kana hojjechuu isaatiin ni jiraata. **20** Ta'u illee yaa mana Israa'el isin, 'Karaan Gooftaa qajeelaa

miti' jettu. Ani garuu hunda keessanitti akkuma hojji keessaniiitti nan mura." **21** Wagga kudha lammaffaa booji'amuu keenyaatti, ji'a kurnaffaa keessa, bultii shanaffaatti, namichi Yerusaalemii baqatee ba'e tokko gara koo dhufee, "Magaalattiin kufteerti!" jedhe. **22** Galgala dhufaatiin namichaatiin duraa sana harki Waaqayyoo narra ture; utuu namichi ganamaan gara koo hin dhufinis Waaqni afaan koo bane. Afaan koo banameeraatii ani lammata hin cal'isne. **23** Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **24** "Yaa ilma namaa, namoonni diigama biyya Israa'el keessa jiru keessa jiraatanakkana jedhu; 'Abrahaam namuma tokko ture; ta'us inni biyyattii dhaale. Nu garuu baay'ee dha; biyyattiinis dhugumaan akka nu dhaalluuf nuu kennamteerti.' **25** Kanaafuuakkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Isin foon utuma dhiigni keessa jiruu nyaattu; waaqota keessan tolfamoo abdattu; dhiiga namaas dhangalaftu; yoos isin biyyattii dhaaluu qabduu?' **26** Isin goraadee keessan abdattu; waan jibbisiisaahojjettu; tokkoon tokkoon keessan niitii olla keessanii xureessitu. Yoos isin biyyattii dhaaluu qabduu?' **27** "Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani jiraataadhaatii, warri diigama keessatti hafan goraadeedhaan dhmu; warra baadiyyaa keessa jiran akka isaan nyaatamaniif bineensatti dabarsee nan kenna; warri da'annoofi holqa keessa jiraatan immoo dha'ichaan ni dhumu. **28** Ani biyyattii onsee duwwaa nan hambisa; humni isheen ittiin of jajjus ni dhuma; gaarran Israa'elis akka namni tokko iyyuu irra hin qaxxaamurreef qullaa hafu. **29** Yeroo ani sababii wantoota jibbisiisoo isaan hojjetan hundaatiif biyyattii onsee duwwaa hambisutti, isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.' **30** "Waa'ee kee immoo yaa ilma namaa, namoonni biyya keetii keenyan manaa birattii fi balbala duratti waa'ee kee dubbachaa, 'Kottaa dhaqnee ergaa Waaqayyo biraa dhufe dhageenya' waliin jedhu. **31** Sabni kooakkuma yeroo kaaniitti gara kee dhufanii dubbii kee dhaga'uudhaaf fuula kee dura tataa'u; isaan garuu waan sana hojiidhaan hin argisiisan. Isaan afaan isaaniittiin jaalala guddaa dabbatu; garaan isaanii garuu bu'aa hin malle argachuuf gaggaba. **32** Dhugumaan ati isaaniif nama sagalee gaariidhaan sirba jaalalaa sirbee meeshaa sirbaa taphatu irra hin jirtuutii; isaan dubbii kee ni dhaga'u malee hojiidhaan hin argisiisaniitii. **33** "Yeroo wanni kun

ta'utti, dhugumaan ni ta'atii isaan gaafas akka raajiin gidduu isaanii ture ni beeku."

34 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, tiksoota Israa'elitti raajii dubbadhuutiiakkana jedhiin: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Tiksoota Israa'el warra ofuma isaanii qofa sooraniif wayyoo! Tiksoonni bushaayee sooruu hin qabani? **3** Isin cooma ni nyaattu; suufii ni uffattu; horii gabbataa ni qalattu; bushaayee garuu hin soortan. **4** Isin dadhabaa hin jabeessine yookaan dhukkubsataa hin fayyifne yookaan cabaa hin wal'anne. Kanneen miliqan hin deebifne yookaan kanneen badan hin barbaanne. Hummaa fi gara jabinaan isaan ajajju. **5** Kanaafuu isaan sababii tikseen hin jirreef bittinnaa'an; yeroo bittinnaa'anittis bineensota bosonaatiif soora ta'an. **6** Hoolonni koo gaarran hundaa fi tulluuwan ol dhedheeroo hunda irra asii fi achi jooran. Isaan guutummaa lafaa irra affaca'an; namni isaan ilaalu yookaan isaan barbaadu tokko iyyuu hin turre. **7** "Kanaafuu isin tiksoonni, dubbi Waaqayyoo dhaga'aa: **8** Ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; sababii bushaayeen koo tiksoota dhabaniiakkasiin saamamanii bineensa bosonaatiif nyaata ta'aniif, sababii tiksoonni koo bushaayee koo barbaaduu didanii qooda bushaayee ofuma isaanii sooraniif **9** yaa tiksoota, kanaafuu isin dubbi Waaqayyoo dhaga'aa: **10** Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani tiksootatti nan ka'a; bushaayee koos harka isaanii irraa nan barbaada. Akka tiksoonni si'achi of hin soorreef bushaayee tiksaa irraa isaan nan ari'a. Ani bushaayee koo afaaan isaaniitii nan buusa; isaanis si'achi soora isaanii hin ta'an. **11** "Waaqayyo Gooftaanakkana jedhaatii: Ani mataan koo hoolota koo nan barbaadadh; nan tikfadhas. **12** Akkuma tikseen tokko yommuu bushaayee isaa bira jirutti hoolota isaa warra bittinnaa'an barbaaddatu sana anis hoolota koo nan barbaaddadha. Ani lafa isaan guyyaa duumessaatii fi guyyaa dukkanaa itti bittinneeffaman hundaa baasee isaan nan galfadha. **13** Anis saboota keessaa isaan baasee biyyoota keessaa immoo walitti isaan nan qaba; biyya isaaniitii isaan nan deebisa. Ani gaarran Israa'el irra, qarqara burqaawwaniitii fi lafa namni jiraatu kan biyya sana keessaa hunda isaan nan tikfadha. **14** Ani marga gaarii keessa isaan nan tiksaa; tulluun Israa'elis iddo dheeda isaanii ta'a. Isaan achitti lafa dheedaa tolaa isaa irra ciciisu; marga

misaa tulluuwan Israa'el irraas ni dheedu. **15** Ani mataan koo hoolota koo nan tikfadha; akka isaan boqotanis nan godha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **16** Kanneen badan nan barbaada; kanneen miliqan deebisee nan galcha. Kan cabe nan hidha; kan dadhabee illee nan jajjabeessa; gabbataa fi jabaa isaa immoo nan balleessa. Ani murtii qajeelaadhaan bushaayee nan tikfadha. **17** "Isin garuu yaa bushaayee ko, Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani hoolaa fi hoolaa gidduuutti, korbeeessa hoolaatiif korbeeessa re'ee gidduuutti murtii nan kenna. **18** Marga misaa keessa dheeduun keessan isin hin ga'uu? Isin marga keessan kan hafe lafatti dhidhiituu qabduu? Bishaan qulqulluu dhuguun isinittixennaatee? Bishaan hafe immoo miilla keessaniin booreessuu qabduu? **19** Bushaayeen koo waan isin lafatti dhidhiittan soorachuu, waan isin miilla keessaniin dhoqqeessitan immoo dhuguu qabuu? **20** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana isaaniin jedha: Kunoo, ani mataan koo hoolaa gabbatee fi hoolaa huqqate gidduuutti murtii nan kenna. **21** Sababii isin hoolota dadadhaboo hunda cinaachaa fi gatiitii keessaniin dhiibdanii, gaanfa keessaniin immoo jifattanii alatti baaftanii, **22** ani bushaayee koo nan oolfadha; isaanis si'achi hin saamaman. Ani hoolaa fi hoolaa gidduuutti murtii nan kenna. **23** Ani tiksee tokko jechuunis garbicha koo Daawitiin isaanittan ramada; inni isaan eega; tiksee isaaniis ni ta'a. **24** Ani Waaqayyo Waaqa isaanii nan ta'a; Daawit garbichi koo immoo gidduu isaaniitti bulchaa ni ta'a. Ani Waaqayyo waan kana dubbadheera. **25** "Ani isaan wajjin kakuu nagaa nan gala; akka isaan gammoojjii keessa jiraatanii bosona keessa nagaan ciciisanif bineensota hamoo biyyattii keessaa nan baasa. **26** Ani isaanii fi iddoowwan tulluu koo marsanii jiran nan eebbisa. Bokkaas yeroo isaatti nan roobsa; roobni sunis rooba eebbaa ni ta'a. **27** Mukkeen bakkee ija naqatu; laftis midhaan ni baafti; namoonni biyya isaanii keessatti tasgabbiin ni jiraatu. Yeroo ani danqaraa waanjoo isaanii cabsee harka warra isaan garboomfataniiitii isaan baasutti, isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **28** Isaan si'achi sabootaan hin saamaman yookaan bineensota bosonaatiin hin nyaataman. Nagaadhaan jiraatu; wanni isaan sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **29** Ani lafa midhaan baasuudhaan beekame isaaniif nan kenna; isaan biyyattii keessatti si'achi beelaan hin miidhaman yookaan sabootaaf waan kolfaa hin ta'an.

30 Yommus akka ani Waaqayyo Waaqni isaanii isaan wajjin jiruu fi akka manni Israa'el saba koo ta'e isaan ni beeku, jedha Waaqayyo Gooftaan. **31** Isin hoolonni koo, hoolonni tika koo namoota; anis Waaqa keessan, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

35 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Tulluu See'iiritti deebifadhu; isaan mormuudhaanis raajii dubbadhu; **3** akkanas jedhiin: ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaa Tulluu See'iir ani sitti ka'eera; an harka koo sitti hiixadhee onaa fi gatamaa sin godha. **4** Ani magaalaawwan kee nan diiga; atis ni onta. Ergasii akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta. **5** “Ati sababii haaloo diinummaa durii garaatti qabatteeef bara rakkina isaanii keessa jechuunis yeroo adabbiin isaanii dhuma irra ga'etti Israa'eloota dabarsitee goraadeetti kennite; **6** kanaafuu ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; ani dhiiga dhangalaasutti dabarsee sin kenna; ati dhiiga dhangalaasuu jalaa hin baatu. Ati waan dhiiga dhangalaasuu hin jibbineeef dhiiga dhangalaasuu jalaa hin baatu. **7** Ani Tulluu See'iir onsee duwwaa nan hambisa; warra dhaquu fi deebi'u achi irraa nan kuta. **8** Ani tulluuwwan kee reefaan nan guuta; warri goraadeedhaan ajjeefamanis gaarran kee irra, sululawwan kee keessaa fi lageen kee hunda keessa ni ciciisu. **9** Ani bara baraan sin onsa; magaalaawwan kees lafa jireenyaa hin ta'an. Ergasii akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **10** “Sababii ati, “Waaqayyo achi jiraatu iyyuu, saboonni lamaan kуннеенii fi biyyoonni lamaan kуннеен kan koo ni ta'u; nus isaan dhuunfanna” jetteef, **11** ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; kanaafuu ani akkuma ati arii fi hinaaffaa jibba isaaniif qabduun argisiifte sanaatti gatii kee siif nan kenna; anis yeroon sitti murteessutti isaan gidduutti of nan beeksisa. **12** Ergasiis akka ani Waaqayyo wantoota ati tulluuwwan Israa'elitti, “Isaan onanii duwwaa hafaniiru; akka nu nyaannuufis nuu kennamaniiru” jettee tuffiin dubbatte hunda dhaga'ee jiru ni beekta. **13** Ati afaan keetiin natti of jajjee oduu natti baay'ifteerta; anis waan kana dhaga'eera. **14** Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yommuu guutummaan lafaa gammadutti ani sin onsa. **15** Sababii ati yeroo dhaalli mana Israa'el onetti gammaddeef aniakkana sin godha. Yaa Tulluu

See'iir ati ni onta; atii fi guutummaan Edoom ni ontu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.”

36 “Yaa ilma namaa,akkana jedhii tulluuwwan Israa'eliitiif raaji; ‘Yaa tulluuwwan Israa'el, dubbi Waaqayyoo dhaga'aa. **2** Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Diinni waa'ee keessan, “Ishoo! Iddoowwan ol ka'oон durii dhuunfaa keenya ta'aniiru” jedhe. **3** Kanaafuu raajiitiiakkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Sababii isaan qixa hundaan marsanii isin waraananiif, isin saboota kaaniif dhuunfaa taatan; namootaafis waan mammaaksatii fi waan qoosaa taatan; **4** kanaafuu yaa tulluuwwan Israa'el, dubbi Waaqayyo Gooftaa dhaga'aa: Waaqayyo Gooftaan tulluuwwanii fi gaarraniin, lageenii fi sululawwaniin, onawwan diigamanii fi magaalaawwan duwwaa hafan kanneen saboota naannoo keessan jiraniin saamamanii waan qoosaa ta'aniinakkana jedha: **5** Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani aarii koo kan boba'u sanaan saboota hafanii fi Edoom hunda irratti dubbadheera; isaan gammachuu fi tuffii garaadhaa qabaniin lafa dheeda ishee saamuuf jedhanii biyya koo handhuuraa ofii isaanii godhatan.' **6** Kanaafuu waa'ee biyya Israa'eliif raajii dubbadhuutii tulluuwwanii fi gaarraniin, lageenii fi sululawwaniinakkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Sababii isin sabootaan tuffatamaniif, ani hinaaffaa dheekkamsa kootiitiin nan dubbadha. **7** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani akka saboonni naannoo keessan jiraatani tuffatamaniif harka koo ol qabadhee nan kakadha. **8** “Yaa tulluuwwan Israa'el, isin garuu saba koo Israa'elif dameewwanii fi ijawwan naqattu; isaan dhi'eenyatti biyyatti ni deebi'uutii. **9** Ani isiniif nan yaada; gara laafinaanis isinan ilaala; isin ni qotamtu; sanyiinis isinitti facaafama; **10** anilakkoobsa uummataa kan guutummaan mana Israa'el nan baay'isa. Magaalaawwan namaan ni guutamu; wanni diigames deebi'ee ni ijaarama. **11** Ani lakkobsa namootaatiif horii irratti nan dabala; isaanis wal horanii baay'atu. Ani akkuma bara durii sana namoota isin irra qubachiisee kan durii caalaa isinan sooromsa. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **12** Ani akka namoonni jechuunis sabni koo Israa'el isin irra deemu nan godha. Isaan isin dhuunfatu; isinis dhaala isaanii ni taatu; lammatas warra ijoollee hin qabne isaan hin gootan. **13** “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Namoonni, “Ati nama nyaatta; saba kees ijoollee

malee hambifta” siin jedhu; **14** ati garuu si’achi nama hin nyaattu yookaan saba kee ijoollee malee hin hambiftu, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** Ani si’achi akka ati doorsisa sabootaa dhageessu hin godhu; si’achi ati tuffii namootaatiin hin dhiphattu yookaan akka sabni kee gafatu hin gootu, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **16** Ammas dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **17** “Yaa ilma namaa, namoonni Israa’el yeroo biyya isaanii keessa jiraachaa turanitti amala isaanii fi hojii isaanii biyyattii xureessan. Amalli isaanii fuula koo durattiakkuma laguu dubartii kan ji’ a ji’ an itti dhufu sanaa ture. **18** Sababii isaan biyyaattii keessatti dhiiga dhangalaasanii fi sababii waaqota isaanii tolfamoodhaan biyyattii xureessanii, ani dheekkamsa koo isaanitti nan roobse. **19** Ani saboota keessa isaan nan faffacaase; isaanis biyyoota keessa bittinnaa’an; aniakkuma amala isaanii fi hojii isaanii itti isaanitti nan mure. **20** Iddoo dhaqan hundatti saboota keessatti maqaa koo qulqulluu sana xureessan; waa’ee isaanii, ‘Jarri kun saba Waaqayyoo ti; isaan garuu biyya isaatii ba’aniiru’ jedhameeraatii. **21** Ani maqaa koo qulqulluu manni Israa’el iddo dhaqan hundatti saboota gidduutti xureessan sanaaf yaadeera. **22** “Kanaafuu mana Israa’eliinakkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaa mana Israa’el, ani waa’ee maqaa koo qulqulluu isin iddo dhaqxanitti saboota gidduutti xureessitan sanaatiif malee isiniif jedhee wantoota kanneen hin godhu. **23** Ani qulqullina maqaa koo guddichaa kan saboota gidduutti xuraa’e kan isin saboota gidduutti xureessitan sana nan argisiisa. Yommuu ani karaa keessaniin fuula isaanii duratti qulqulluu ta’uu koo argisiisutti akka ani Waaqayyo ta’e saboonni ni beeku, jedha Waaqayyo Gooftaan. **24** “Ani saboota keessaa isinan baafadhaati; ani biyyoota keessaa walitti isin qabee biyya keessanitti deebisee isinan fida. **25** Ani bishaan qulqulluu isinittii nan facaasa; isinis ni qulqulloftu; ani xuraa’ummaa keessan hunda irraa fi waaqota keessan tolfamoo hunda irraa isinan qulqulleessa. **26** Ani onnee haaraa isiniif nan kenna; hafuura haaraas isin keessa nan kaa’aa; onnee dhagaa isin keessa baasee onnee foonii isiniif nan kenna. **27** Akka isin dambii koo duukaa buutanii fi seera koo sirriitti eegdaniif ani Hafuura koo isin keessa nan kaa’aa. **28** Isin biyya ani abbootii keessaniiif kenne keessa ni jiraattu; isin saba koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan

ta’aa. **29** Ani xuraa’ummaa keessan hunda irraa isinan qulqulleessa. Ani midhaan nan waama; nan baay’is; beelas isinittii hin fidu. **30** Akka isin si’achi sababii beelaatiin fuula sabootaa duratti hin salphanneef, ija mukkeeniitii fi midhaan lafa qotisaa nan baay’isa. **31** Ergasiis karaa hammina keessaniitii fi hojii jal’ina keessanii ni yaadattu; sababii cubbuu keessaniitii fi hojii keessan jibbisiisaa sanaatiifis of balfitu. **32** Akka ani waan kana isiniif jedhee hin hojjetin akka beektan nan barbaada, jedha Waaqayyo Gooftaan. Yaa mana Israa’el, waa’ee amala keessaniitii qaana’aa; saalfadhaas! **33** “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani gaafan cubbuu keessan hunda irraa isin qulqulleessutti, akka magaalaawwan keessan deebi’anii lafa jireenyaa ta’aa nan godha; kanneen diigamanis deebi’anii ijaaramu. **34** Lafti onee ture qooda fuula namoota karaa sanaan darban hunda duratti onee hafu ni qotama. **35** Isaan, “Lafti ona ture kun akka lafa biqiltuu Eeden ta’eera; magaalaawwan diigamanii, onanii barbadaa’anis amma dallaan itti ijaaramee namaan guutamaniiru” jedhu. **36** Ergasiis namoonni hafan kanneen naannoo kee jiraatan akka ani Waaqayyo waan barbadaa’ee deebisee ijaaree waan ones deebisee dhaabe ni beeku. Ani Waaqayyo dubbadheera; nan raawwadhas.’ **37** “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ammas kadhannaanama Israa’el dhaga’ee waan kana isaaniiif nan godha; Namoota isaaniiakkuma hoolotaa nan baay’isa; **38**akkuma bushaayee yeroo ayyaanaa Yerusaalem keessatti aarsaaf dhi’effamaniitti nan baay’isa. Kanaafuu magaalaawwan diigamanii turan waldaanamootaatiin ni guutamu. Ergasiis isaan akka ani Waaqayyo ta’ee ni beeku.”

37 Harki Waaqayyoo narra ture; innis Hafuura Waaqayyootiin na fuudhee, walakkaa sululaa na dhaabe; sululli sunis lafeewwaniin guutamee ture. **2** Isaan gidduus asii fi achi na deddeebise; anis lafeewwan akka malee baay’ee kanneen akka malee goggogan lafa sululaa irratti nan arge. **3** Innis, “Yaa ilma namaa, lafeewwan kunneen jiraachuu danda’uu?” jedhee na gaafate. Ani immoo, “Yaa Waaqayyo Gooftaa, si qofatu beeka” nan jedhe. **4** Kana irratti inniakkana naan jedhe; “Lafeewwan kanneenitti raajiitiiakkana jedhiin; ‘Yaa lafeewwan goggogoo, dubbi Waaqayyoo dhaga’aa! **5** Waaqayyo Gooftaan lafeewwan kanneenitiiakkana jedha: Ani

hafuura isiniti nan galcha; isinis lubbuudhaan ni jiraattu. 6 Ribuu isiniti nan baasa; akka foon isiniti ba'u nan godha; gogaas isiniti nan uffisa; hafuuras isin keessa nan kaa'a; isinis lubbuudhaan ni jiraattu. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." 7 Kanaafuu ani akkuman ajajametti raajii nan dubbadhe. Utuma ani raajii dubbachaa jiruus sagaleen tokko dhaga'ame; lafeewanis walitti dhufan; lafeenis lafeetti maxxane. 8 Yeroo ani isaan ilaaletti, kunoo ribuun isaanitti ba'ee ture; foonis isaan irra ture; gogaas uffatanii turan; hafuurri garuu isaan keessa hin jiru ture. 9 Ergasii inniakkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, bubeetti raajii dubbadhu; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa bubblee, bubeewwan afran irraa kottu; akka isaan lubbuudhaan jiraataniif warra gorra'aman kanneenitti bubbisi.'" 10 Kanaafuu ani akkuma inni na ajajetti raajii nan dubbadhe; hafuurris isaanitti gale; isaanis lubbuu horatanii miilla isaaniiitiin ka'anii dhadhaabatan; isaanis raayya guddaa turan. 11 Innisakkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, lafeewan kunneen guutummaa mana Israa'eli. Jarris, 'Lafeewan keenya goggoganiiru; nu abdii hin qabnu; cinneerras' jedhu. 12 Kanaafuu raajii dubbadhuutii akkana isaanii jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa saba koo ani awwaala kee banee isa keessaa sin baasa; ani biyya Israa'elitti deebisee sin fida. 13 Isinis yaa saba ko, yeroo ani awwaala keessan banee isa keessaa isin baasutti, akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. 14 Ani Hafuura koo isin keessa nan kaa'a; isinis lubbuudhaan jiraattu; ani biyyuma keessan keessa isinan qubachiisa. Ergasii isin akka ani Waaqayyo dubbadhee hojjedhe ni beektu, jedha Waaqayyo." 15 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; 16 "Yaa ilma namaa, ulee mukaa tokko fuudhiitii, 'Kan Yihuudaati fi kan Israa'eloota isa wajjin tumsanii' jedhii isa irratti barreessi. Ulee mukaa kan biraas fuudhiitii, 'Ulee Efreem, kan Yoosefii fi kan guutummaa mana Israa'el kanneen isa wajjin tumsanii' jedhii isa irratti barreessi. 17 Akka isaan harka kee keessatti tokko ta'aniif uleewwan sana walitti qabsiis. 18 "Yommuu namoonni biyya keetii, 'Kun maal jechuu kee akka ta'e nutti hin himtuu?' jedhanii si gaafatanitti, 19 akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani ulee Yoosef kan harka Efreem jiru kan gosoota Israa'el kanneen isa wajjin tumsanii, ulee Yihuudaa wajjin walitti

qabsiisee ulee mukaa tokko nan godha; isaanis harka koo keessatti tokko ni ta'u.' 20 Fuula isaanii durattis uleewwan isaan irratti barreessite sana harkatti qabadhuutii 21 akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani saboota isaan keessa turan keessaa Israa'eloota nan baasa. Qixa hundaa walitti isaan qabee biyya isaaniiitti isaan nan galcha. 22 Ani tulluuwwan Israa'el irratti, biyyattii keessatti saba tokko isaan nan godha. Isaan hunda irratti mootii tokkotu mo'a; isaanis gonkumaa deebi'anii saboota lama hin ta'an yookaan mootummaan isaanii iddo lamatti hin qoodamu. 23 Isaan si'achi waaqota isaanii tolfamoodhaa fi fakkiwwan faayidaa hin qabneen yookaan balleessaa isaanii kамии iyuu of hin xureessan; ani cubbuudhaan dugda duubatti mucucaachuu isaanii hunda irraa deebisee isaan nan qulqulleessaatii. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a. 24 "Daawit garbichi koo isaan irratti mootii ni ta'a; isaan hundis tiksatee tokko ni qabaatu. Isaan seera koo duukaa ni bu'u; sirna koos of eeggannaadhaan ni eegu. 25 Isaan biyya abbootiin keessan jiraatan, biyya ani Yaacoobiif kenne keessa ni jiraatu. Isaanii fi ijooleen isaanii, ijooleen ijoolee isaaniiis bara baraan achi ni jiraatu; Daawit garbichi koos bara baraan bulchaa isaanii ni ta'a. 26 Ani isaan wajjin kakuu nagaa nan seena; kakuun kuniis kakuu bara baraan ni ta'a. Ani jabeessee isaan nan dhaaba; lakkooobsa isaaniiis nan baay'isa; gidduu isaaniiittis iddo qulqulluu koo bara baraan nan dhaaba. 27 Iddoon jirenya koo isaan bira ta'a; ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u. 28 Ergasii yommuu iddoon qulqulluu koo bara baraan isaan gidduu jiraatutti, akka ani Waaqayyo Israa'elin qulqulleessu saboonni ni beeku."

38 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Googi, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaalii kan biyya Maagoogitti garagalfadhu; isaan mormuudhaanis raajii dubbadhuutii 3 akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Googi, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaal, ani sitti ka'a. 4 Ani duubatti sin deebisa; ha'oo kee keessa hokkoo galchee loltoota kee hunda wajjin, fardeen kee, abbootiif fardeenii kee kanneen hidhata waraanaa guutuu hidhataan, waldaa guddaa kanneen gaachana

gurguddaa fi xixiqqa qabatanii fi kanneen hundi isaanii goraadee qabatan wajjin sin baasa. 5 Faaresi, Itoophiyaa fi Fuuxi kanneen hundi isaanii gaachanaa fi gonfoo sibiilaa qabatan isaan wajjin ta'u; 6 akkasumas Goomer loltoota ishee hunda wajjin, kaaba fagootii Beet Toogarmaa loltoota ishee hunda wajjin, saboota hedduu sitti dabalee nan baasa. 7 “Qophaa'i; atii fi waldaan si biratti walitti qabame hundi qophaa'aa; ajajaa isaanii ta'i. 8 Guyyaa hedduu booddee ati lolaaf ni waamamta. Waggoota fuula duraa keessa ati biyyattii lola irraa dandamatte, kan namoonni ishee saboota baay'ee keessaa tulluuwwan Israa'el irratti walitti qabaman, kan bara dheeraaf ontee turtur sana ni weerarta Isaan saboota keessaa baafamaniiru; amma hundi isaanii nagaadhaan jiraatu. 9 Atii fi loltoonni kee hundi, saboonni baay'een si wajjin jiranis akka bubble ol ni baatu; ati akka duumessa biyyattii haguuguu ni taata. 10 “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Gaafas yaadni sammuu keetti ni dhufa; atis hammina ni malatta 11 Ati akkana jetta; “Ani biyya gandoonni ishee dallaa hin qabne tokko nan weerara; ani namoota nagaa fi taggabbiidhaan jiraatan jechuunis warra dallaa, balbalaa fi danqaraawwan hin qabne hunda nan dha'a. 12 Ani nan booji'a; nan saamas; namoota saboota keessaa walitti qabamanii iddoowwan diigamanitti deebi'anii qubatan kanneen horii fi meeshaaleedhaan sooromanii handhuura biyyattii keessa jiraatanitti harka koo nan kaasa.” 13 Shebaa fi Dedaan, daldaltoonni Tarshiishii fi gandoonni ishee hundi akkana siin jedhu; “Ati booji'uuf dhuftee? Ati saamuuf, meetii fi warqee fudhattee deemuuf, horii fi meeshaalee fudhachuuuf, boojuu hedduus qabachuuuf tuuta kee walitti qabattee?” 14 “Kanaafuu yaa ilma namaa, raajii dubbadhuutii Googiin akkana jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Gaafas yeroo sabni koo Israa'el nagaan jiraatutti ati waan kana hin qalbeeffattuu? 15 Ati iddo kee kan kaaba fagootii ni dhufa; saboonni baay'een kanneen hundi isaanii farda yaabbatan, waldaan guddaan, loltoonni jajjaboon si wajjin ni dhufu. 16 Ati akkuma duumessa biyya haguuguutti saba koo Israa'elitti ni kaata. Yaa Googi, akka saboonni yommuu ani karaa keetiin fuula isaanii duratti qulqullummaa koo argisiisutti na beekaniif, ani bara dhufuuf jiru keessa biyya kootti sin kaasa. 17 “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Namni ani bara durii karaa tajaajltoota koo

raajonni Israa'eliin waa'ee isaa dubbadhe sun si'i mitii? Yeroo sana isaan akka ani isaanitti si kaasu bara dheeraaf ni raajan. 18 Gaafas waan kanatu ta'a; yeroo Googi biyya Israa'el miidhutti aariin koo ni boba'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. 19 Yeroo sana Israa'el keessatti sochiin lafaa guddaan isaa akka ta'u, ani hinaaffaa fi dheekkamsa koo boba'aa sanaan nan dubbadha. 20 Qurxummiin galaanaa, simbirroonni samii, bineenonni dirree, uumamawwan lafa irra munyuuqan, namoonni lafa irra jiraatan hundi argamuu kootti ni hollatu. Tulluuwwan ni jigu; ededni hallayyaa ni fotoqa; dallaan hundis ni jiga. 21 Ani tulluuwwan koo hunda irratti Googitti goraadee nan waama, jedha Waaqayyo Gooftaan. Goraadeen nama hundaa obboleessa isaatti ni ka'a. 22 Ani adabbii dha'ichaati fi dhiiga dhangalaasuu isatti nan mura; isaa fi loltoota isaatti, saboota isa wajjin jiran hedduutti bokkaa hamaa, cabbii fi dinyii boba'u nan roobsa. 23 Kanaanis guddinaa fi qulqullina koo nan argisiisa; fuula saboota baay'ee durattis of nan beeksisa; ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.’

39 “Yaa ilma namaa, Googiin mormuudhaan raajii dubbadhu; akkanas jedhi: ‘Waaqayyo gooftaan akkana jedha: Yaa Goog, bulcaa hangafticha Meshekii fi Tuubaal ani sitti ka'eera. 2 Ani dugda duubatti si deebisee gara fuula duraatti sin oofa. Ani kaaba fagootii si fidee tulluuwwan Israa'elitti sin erga. 3 Ergasii ani harka kee bitaa irraa iddaa kee dha'ee harka kee mirgaa irraa immoo akka xiyyi kee bu'u nan godha. 4 Atii fi loltoonni kee hundi, saboonni si wajjin jiranis tulluuwwan Israa'el irratti ni kuftu. Ani allaattii raqaa kan gosa hundaatii fi bineensota bosonaatiif nyaata godhee sin kenna. 5 Ati dirree duwwaa irratti ni kufta; ani dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. 6 Ani Maagoogii fi warra qarqara galaanaa irra nagaadhaan jiraatanitti ibidda nan erga; isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. 7 “Ani akka saba koo Israa'el gidduutti maqaan koo qulqulluun sun beekamu nan godha. Si'achi akka maqaan koo qulqulluun sun xuraa'u hin godhu; saboonnis akka ani Waaqayyo Qulqullicha Israa'el ta'e ni beeku. 8 Kunoo, wanni kun dhufaa jira! Dhugumaanis ni ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. Guyyaan ani jedhes kanaa dha. 9 “Ergasii warri magaalaawwan Israa'el keessa

jiraatan ba'anii mi'a lolaa jechuunis gaachanawwan xixinnaa fi gurguddaa, iddaa fi xiyya, bokkuu lolaatii fi eeboo qoraan godhatanii bobeffatu. Wagga torbaafis akka qoraaniitti itti fayyadamu. 10 Isaan sababii meeshaalee waraanaa qoraan godhatanii itti fayyadamaniif, dirreedhaa qoraan funaanuun yookaan bosona keessaa qoraan cabsuun isaan hin barbaachisu. Isaan warra isaan saaman ni saamu; warra isaan booji'anis ni booji'u, jedha Waaqayyo Gooftaan. 11 "Ani gaafas Israa'el keessaa sulula karaa deemtotaa kan gama ba'a Galaanaatiin jiru sana keessatti Googifi lafa awwaalaa nan kenna. Sababii Googii fi tuunni isaa hundi achitti awwaalamaniif daandii imaltootaa ni cufu. Kanaafuu inni Sulula Hamoon Goog jedhamee waamama. 12 "Manni Israa'elis biyyattii qulqulleessuuf jedhanii ji'a torba guutuu isaan awwaalu. 13 Namoonni biyyattii hundi isaan awwaalu; guyyaan ani itti ulfaadhus guyya yaadanno isaaniiif ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. 14 "Namoonnis akka biyyattii qulqulleessaniif yeroo yerootti ni qaxaramu. Namoonni tokko tokko guutummaa biyyattii keessa deemu; kaan immoo warra utuu hin awwaalamin hafan awwaalu. Dhuma ji'a torbaffaattis sakatta'uul jalqabu. 15 Yommuu isaan biyya keessa deemanitti namni lafee namaa arge kam iyyuu mallattoo itti godha; kunis hamma warri awwaala qotan sun Sulula Hamoon Googiitti awwaalanitti ta'a. 16 Magaalaan Hamoonaa jedhamtu tokko achi jirti; isaan akkasiin biyya sana qulqulleessu." 17 "Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Simbirroo gosa hundaa fi bineensota bosonaa hundatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'Naannoo hundaa walitti qabamaatii gara aarsaa ani isiniif qopheessuu, aarsaa guddicha tulluuwan Israa'el irratti dhi'aatu biratti wal ga'aa. Achittis foon nyaattu; dhiigas ni dhugdu. 18 Akka waan isaan korbeeyyi fi xobbaallaa hoolaa, re'oottaa fi jiboota ta'aniitti, isin foon namoota jajjaboo ni nyaattu; dhiiga bulchitoota lafaas ni dhugdu; hundi isaanis horii Baashaan kanneen coomanii dha. 19 Aarsaa ani isiniif qopheessu irratti hamma quuftanitti cooma nyaattu; hamma machooftanitti illee dhiiga dhugdu. 20 Maaddii koo irraas hamma quuftanitti fardeenii fi warra fardeen yaabbatan, namoota jajjaboo fi loltoota gosa hundaa ni nyaattu' jedha Waaqayyo Gooftaan. 21 "Ani saboota gidduutti ulfina koo nan argisiisa; saboonni hundi adabbii ani isaan adabee fi harka koo

kan ani isaan irra kaa'e sana ni argu. 22 Gaafa sanaa jalqabees manni Israa'el akka ani Waaqayyo Waaqa isaa ta'e ni beeka. 23 Saboonee akka uummanni Israa'el sababii cubbuu anaaf amanamuu diduu isaaniiitiin hoijjetan sanaatiif booji'aman ni beeku. Kanaafuu ani fuula koo isaan irraa garagalfadhee diinota isaaniiitiin dabarsee isaan kenne; hundi isaanis goraadeedhaan dhuman. 24 Ani akkuma xuraa'ummaa isaaniiitiin fi yakka isaaniiitiis waan kana isaaniiiti nan fide; fuula koos isaan duraa dhokfadhe. 25 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaaqoobin boojuudhaa nan deevisa; uummata Israa'el hundaaf garaa nan laafa; maqaa koo qulqullichaafis nan hinaafa. 26 Isaan yeroo utuu namni tokko iyyuu isaan hin sodaachisin nagaadhaan biyya isaanii keessa jiraatanitti qaanii isaaniiitiin fi naaf amanamuu diduu isaanii hunda ni irraanfatu. 27 Ani yeroon saboota keessa isaan deebisee biyyoota diinota isaanii keessa walitti isaan qabutti, qulqulluu ta'uu koo karaa isaaniiitiin fuula saboota baay'ee duratti nan argisiisa. 28 Ani akka isaan booji'amanii saboota gidduu jiraataniiif isaan ergu iyyuu, utuu tokkoo isaanii illee duubatti hin hambisin biyya isaanii keessatti walitti isaan nan qaba; ergasiis isaan akka ani Waaqayyo Waaqa isaanii ta'e ni beeku. 29 Si'achi ani fuula koo isaan duraa hin dhokfadhu; ani Hafuura koo mana Israa'el irratti nan dhangalaasaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan."

40 Wagga digdamii shanaffaa booji'amuun keenyaa keessa, wagga jalqabaatti, ji'a kurnaffaatti, erga magaalattiin diigamtee booddee wagga kudha afuraffaatti, guyyuma sana harki Waaqayyo narrature; innis achi na geesse. 2 Mul'ata Waaqaatiinis gara biyya Israa'el na geessee tulluu baay'ee ol dheeraa irra na dhaabe; karaa kibba isaatiniis waan ijaarsa magaalaa fakkaatanitu ture. 3 Inni achi na geesse; anis nama bifti isaa naasii fakkaatu tokko nan arge; innis harka isaatte funyoo fo'aa quncee talbaatii fi ulee safaraa qabatee balbala dura ijaajja ture. 4 Namichi sunis akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, ati sababii kanaaf waan as fidamteef, ija keetiin ilaali; gurra keetiinis dhaga'iitii waan ani sitti argisiisu hunda hubadhu. Mana Israa'elittis waan argite hunda himi." 5 Anis dallaa guutumaan guutuutti lafa mana qulqullummaa marsee jiru tokko nan arge. Dheerinni ulee ittiin safaran kan harka namicha sanaa keessa ture dhundhuma ja'aa dha; tokkoon tokkoon dhundhuma

sanaa dhundhuma tokkoo fi bal'ina barruu harkaa tokko ture. Innis dallaa sana safare; dallaan sunis ulee safartuu tokko yabbatee ulee safartuu tokko ol dheerata ture. 6 Ergasii inni gara balbala gara ba'aa ilaaluutti dhufe. Gulantaawwanitti ol ba'ee waltajjii balbalaa safare; innis ulee safartuu tokko gad fagaata ture. 7 Sireewwan eegumsaa ol dheerinni isaanii ulee tokko, bal'inni isaanii immoo ulee tokko ture; keenyan manneen gidduu turanis dhundhuma shan yabbatu ture. Dooyaan karraa kan gardaafotti aanee gara mana qulqullummaatti garagalu sunis ulee safartuu tokko gad fagaata ture. 8 Sana booddee inni gardaafuu balbalaa safare; 9 balballi sunis dhundhuma saddeet gad fagaatee tuggeewwan isaas dhundhuma lama furdatu turan. Gardaafoon balbala sanaa gara mana qulqullummaatti garagala ture. 10 Karra gara ba'a biiftuu jiru keessa bitaa fi mirgaan manneen waardiyyootaa sadii sadiit ture; sadan isaanii iyuu wal qixxee turan. Tuggeewwan gama lamaan jiranis waluma qixxee turan. 11 Ergasii inni bal'ina balbala ittiin ol seenanii safare; innis dhundhuma kudhan ture; dheerinni isaa immoo dhundhuma kudha sadii ture. 12 Tokkoo tokkoo mana waardiyyaa dura keenyan dhundhuma tokko ol dheeratutu ture; manneen kunneenis gama lamaanii dhundhuma ja'a ja'a turan. 13 Ergasiis inni bantii keenyan manichaa kan boroo irraa jalqabee hamma bantii kaaniitti balbala sana safare; wal irraa fageenyi isaas balbala tokko irraa hamma balbala kaaniitti dhundhuma digdamii shan ture. 14 Akkasumas balbala ittiin ol seenan safare; innis dhundhuma jaatama ta'e; safarri sunis hamma utubaa gara oobdii ilaalu sanaatti taasifame. 15 Fageenyi balbala ol seensisu jalqabee hamma dhuma gardaafotti jirus dhundhuma shantama ta'e. 16 Kutaawwan manichaati fi keenyan isaa karaa ittiin ol seenanii foddaa gama lachuutiin dhiphachaa deemu qabu ture; gardaafoon sunis akkasuma naanna'ee gara keessaatiin foddaa qaba ture; utubaawwan sun immoo muka meexxiitiin faayeffamanii turan. 17 Ergasii inni gara oobdii alaatti na fide. Achittis dareewwanii fi karaa dhagaadhaan tolfame tokko naannoo oobdiitti nan arge; qarqara karaa sanaas daree soddomatu ture. 18 Karaan sunis balbala sana bira ture; bal'inni isaas hamma ol dheerina balbalawwanii ture; karaan kunis karaa isa gad aanuu dha. 19 Sana booddee balbala gad aanu keessaa jalqabee hamma oobdii isa keessaa

kan gara alaatti fageenya isaa safare; innis karaa ba'atii fi karaa kaabaatiin dhundhuma dhibba tokko ture. 20 Ergasii inni lafa irra dheerinaa fi bal'ina karra gara kaabaa ilaalu kan gara oobdii alaatti baasuu safare. 21 Safarri utubaawwanii fi gardaafuu manneen waardiyyaa kanneen bitaa mirgaan dareewan sadii sadii qaban sanaas kan karra jalqabaa wajjin wal qixxee ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaati fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. 22 Foddaawwan isaanii, gardaafooawan isaaniitii fi faaya isaanii kan muka meexxiirraa hojjetame safarri isaanii safara karra gara ba'aa ilaalu wajjin wal qixxee ture. Gulantaawwan gara karra sanaatti geessan torbatu ture; fuullee isaanii immoo gardaafuu isaatu ture. 23 Akkuma karra karaa ba'atiin ture sanaa karra gara kaabaa ilaalu kan gara oobdii keessaatti geessu tokkotu ture. Innis karra tokko irraa jalqabee hamma karra fuullee isaa jiruutti safare; innis dhundhuma dhibba tokko ture. 24 Innis gara kibbaatti na geesse; anis karra gara kibbaa ilaalu nan arge. Innis utubaawwanii fi gardaafooawan isaa safare; safarri isaaniis safara warra kaanii wajjin wal qixxee ture. 25 Karri sunii fi gardaafoon isaa foddaawwan akkuma foddaawwan kaanii dhidhiphatan naannoo isaaniitii qabu ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaati fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. 26 Gulantaawwan gara karra sanaatti geessan torbatu ture; fuullee isaanii immoo gardaafuu isaatu ture; balballi sunis fuula utubaawwan sanaa irraa bitaa mirgaan faaya muka meexxiitiin hojjetame qaba ture. 27 Oobdiin gara keessaas karra gara kibbaa ilaalu qaba ture; innis karra kana irraa kaasee hamma karra karaa kibbaa kan gara alaatiin jiruutti safare; safarri isaas dhundhuma dhibba tokko ture. 28 Ergasiis inni karaa balbala kibbaatiin gara oobdii isa keessaatti na fide; innis karra kibbaa safare; safarri karra sanaas safara karrawwan kaaniitiin wal qixxee ture. 29 Safarri manneen waardiyyaa kan utubaawwan isaatii fi kan gardaafuu isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. Karri sunii fi gardaafoon isaa foddaawwanii marfamanii turan. Innis dheerina dhundhuma shantamaa fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. 30 Gardaafooawan karraa kanneen naannoo oobdii gara keessaa jiran lafa irra dheerinni isaanii dhundhuma digdamii shan, bal'inni isaanii immoo dhundhuma

shan qaba ture. **31** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeewwan isaa muka meexxiitiin faayeffamanii turan; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **32** Ergasii inni karaa ba'atiin gara oobdii isa keessaatti na fide; innis balbala sana safare; safari isaas safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. **33** Safarri manneen waardiyyaa, kan utubaawwan isaatii fi kan gardaafoo isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. Karri sunii fi gardaafoon isaa foddaawwaniin marfamanii turan. Innis dheerina dhundhuma shantamaa fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **34** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeen isaa bitaa mirgaan muka meexxiitiin faayeffamee ture; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **35** Ergasii inni gara karra kaabaatti na fide; isas ni safare. Safari isaas safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. **36** Innisakkuma manneen waardiyyaa isaa, utubaawwan isaatii fi gardaafoo isaa foddaawwaniin marfamee ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaatii fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **37** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeen isaa bitaa mirgaan muka meexxiitiin faayeffamee ture; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **38** Kutan balballi isaa gara gardaafoo karra sanatti ba'u tokko jira ture; innis lafa aarsaan gubamu itti miicamu ture. **39** Gardaafoo karraa keessa karaa bitaa fi mirgaatiin minjaalota lama kanneen aarsaan gubamu, aarsaan cubbuutii fi aarsaan yakkaa irratti qalamutu ture. **40** Gardaafoo karraa kan gara alaa jiru cina, gulantaawwan balbalaa kanneen ittiin gara karra kaabaa seenan bira minjaalota lamatu ture; gulantaawwan sana irraa qixa kaaniin minjaalota lamatu ture. **41** Kanaafuu karra sana irraa gara tokkoon minjaalota afur, gara kaaniin immoo minjaalota afur, walumatti minjaalota saddeeti kanneen aarsaan irratti qalamutu ture. **42** Akkasumas minjaalota dhagaa soofame irraa aarsaa gubamuuf tolfaman afurtu ture; tokkoon tokkoon isaaniis dheerina dhundhuma tokkoo fi walakkaa, bal'ina dhundhuma tokkoo fi walakkaatii fi ol dheerina dhundhuma tokkoo qabu ture. Isaan irras meeshaalee ittiin aarsaan gubamu fi aarsawwan biraatii qalaman kaa'amanii turan. **43** Hokkoowwan gaanfa lama lama qaban kanneen tokkoon tokkoon isaanii dheerina barruu harkaa tokko qaban itti qabsiifamanii turan. Minjaalonni sunis kan foon

aarsaawwaniitiif qopheeffaman turan. **44** Balbala isa keessa duubaan oobdii isa keessa keessa dareewwan lamatu ture; tokko karaa balbala kaabaa gara kibbaatti garagaleera; tokko immoo karaa balbala kibbaa gara kaabaatti garagaleera. **45** Innisakkana naan jedhe; "Dareen gara kibbaatti garagalee jiru luboota warra mana qulqullummaa keessatti ramadamanifi dha; **46** kan gara kaabaatti garagalee jiru immoo luboota warra iddoa aarsaatti ramadamanifi dha. Warri kunneen ilmaan Zaadoq; kanneen Lewwota keessa gara Waaqayyootti dhi'aatanii fuula isaa dura tajaajilan isaan qofa." **47** Achii immoo oobdii safare; innis roga afur kan wal qixxee ta'ee dheerinni isaa dhundhuma dhibba tokko, bal'inni isaas dhundhuma dhibba tokkoo ti. Iddoon aarsaas fuula mana qulqullummaa dura ture. **48** Innis gara gardaafoo mana qulqullummaatti na fidee tuggeewwan gardaafoo sanaa safare; isaanis qixa lamaaniin dhundhuma shan shan babal'atan ture. Bal'inni balbala isaa immoo dhundhuma kudha afur ture; keenyan isaas qixa lamaaniin dhundhuma sadii sadii babal'ata ture. **49** Gardaafoon sun bal'inni isaa dhundhuma digdama, fuula isaa duraa hamma dugda duubaatti immoo dhundhuma kudha lama ture. Gulantaawwan gara mana qulqullummaatti geessan kudhanitu ture; qixa lamaaniinis tuggeewwan gurguddaan, tuggeewwan xixinnaa cina turan.

41 Ergasiis gara mana qulqullummaatti na fidee tuggeewwan isaa safare; bal'inni tuggeewwan sanaas qixa hundaanuu dhundhuma ja'a ja'a ture. **2** Bal'inni balbala isaa dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo karaa hundaan dhundhuma shan shan ture. Akkasumas inni karaa mana qulqullummaa kan gara alaa safare; innis dhundhuma afurtama dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. **3** Sana booddee gara mana qulqullummaa isa gara keessa seenee utubaawwan balbalaa safare; tokkoon tokkoon isaaniis dhundhuma lama lama babal'atu ture. Balballi isaa dhundhuma ja'a bal'atee qixa hundaanuu dhundhuma torba torba bal'ata ture. **4** Lafaa irra dheerina mana qulqullummaa isa gara keessaas ni safare; innis fiixee tokko irraa hamma fiixee kaaniitti dhundhuma digdama dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. Innis, "Kun Iddoo Qulqullummaa kan Hunda Caaluu dha" naan jedhe. **5** Ergasii immoo keenyan mana qulqullummaa safare; innis yabbinna dhundhuma ja'a qaba ture; bal'inni

dareewwanii kan naannoo mana qulqullummaa biraas dhundhuma afur afur ture. **6** Dareewan sunis darbii sadiitti qoodamanii wal irratti ijaaraman; tokkoon tokkoon darbii immoo dareewan soddoma soddoma qaba ture. Dareewan sana deeggaruufis naannoo keenyan mana qulqullummaa tuggeewwantu ture; tuggeewan sun garuu keenyan mana qulqullummaa deeggaruuf keessa hin suuqamne. **7** Dareewan mana qulqullummaa bira jiran sunis darbiidhaa gara darbiitti babal'achaa deemu turan. Ijaarsi mana qulqullummaa marsee jiru waan gadii gara oliitti ijaarameef dareewan sun akkuma ol ba'aa deemanii babal'atu turan. Gulantaan tokkos darbii gadiitii jalqabee darbii walakkaa keessa ba'ee gara darbii oliitti baasa ture. **8** Akkasumas manni qulqullummaa sun naannoo isaatii madabii ol ka'aa akka qabu nan arge; madabiin sunis dareewan sanaaf hundee ta'e. Hundeen sunis lafa irra dheerina ulee tokkoo jechuunis dhundhuma ja'a qaba ture. **9** Keenyan dareewan sanaa gara alaatiin dhundhuma shan yabbata ture. Iddoon duwwaan dareewan mana qulqullummaati fi **10** dareewan lubootaa gidduu jiru kan naannoo mana qulqullummaa guutumaan guutuutti dhundhuma digdama bal'ata ture. **11** Iddoo duwwaa sana irraa jalqabees balbalawwan dareewan sanatti ol seensisan, tokko karaa kaabaa, kaan immoo karaa kibbaa turan; madabiin iddoon duwwaa sana marsee jiru dhundhuma shan bal'ata ture. **12** Ijaarsi oobdii mana qulqullummaatti garagalee jiruu karaa dhi'attiin dhundhuma torbaatama bal'ata. Keenyan ijaarsa sanaas dhundhuma shan yabbata; dheerinni isas dhundhuma sagaltama ture. **13** Ergasiis inni mana qulqullummaa safare; dheerinni isas dhundhuma dhibba tokko ture; oobdiin mana qulqullummaati fi ijaarsi sun keenyan isaa wajjin dhundhuma dhibba tokko dheerata ture. **14** Bal'inni oobdii mana qulqullummaa kan karaa ba'attiin jiru iddoon fuullee mana qulqullummaa dabalatee dhundhuma dhibba tokko ture. **15** Ergasiis inni dheerina ijaarsa kan gara oobdii isa mana qulqullummaa duubaatti garagalee jiru keenyan gama lamaanii dabalatee safare; innis dhundhuma dhibba tokko ture. Manni qulqullummaa kan gara alaa, kan gara keessaatii fi gardaafoon gara oobdiitti garagalee jiru, **16** akkasumas waltajjiwwan, foddaawwan dhidhiphoonii fi darbiiwwan naannoo sadan isaanii jiran kan waltajjiin oliitii fi waltajjiin

mataan isaa mukaan haguugamee ture. Lafti isaa, keenyan hamma foddaawwaniitti jiruu fi foddaawwan haguugamanii turan. **17** Keessa iddo balbala mana qulqullummaa gubbaan jiruu fi naannoo keenyan mana qulqullummaa kan gara keessaatii fi kan gara alaa irratti **18** fakkiin kiirubeelii fi mukkeen meexxii tolfamanii turan. Mukkeen meexxii sunis kiirubeel gidduutti tolfaman. Tokkoon tokkoon kiirubis fuula lama lama qaba ture: **19** Fuulli nama tokko gara muka meexxii kan gama tokkoon jirutti garagalee ture; fuulli leencaa immoo gara muka meexxii kan gama kaaniitti garagalee ture. Isaanis guutumaan guutuutti mana qulqullummaa irratti marfamanii tolfamanii turan. **20** Lafa mana qulqullummaa keessaa hamma balbala gubbaa jirutti kiirubeelii fi mukkeen meexxii keenyan mana qulqullummaa isa gara alaa irratti tolfamanii turan. **21** Manni qulqullummaa karaa alaatiin hidhii balbalaa kan roga afurii qaba ture; hidhiin balbalaa kan Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e fuulduura jirus wal fakkaata ture. **22** Iddoo aarsaa kan muka irraa tolfame kan ol dheerinni isaa dhundhuma sadii, lafa irra dheerinni isaa dhundhuma lamaa fi bal'inni isaa immoo dhundhuma lamaatu ture; goleewan isaa, madabiin isaatii fi cinaachi isaa muka irraa tolfame. Namichi sunis, "Maaddiin kun maaddii fuula Waaqayyoo dura jiruu dha" naan jedhe. **23** Manni qulqullummaa inni gara alaati fi Iddoon Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sun balbala lama lama qabu turan. **24** Tokkoon tokkoon balbala sanaas saanqaawwan lama lama qaba ture; tokkoon tokkoon balbala sanaas saanqaawwan qabsiiftuu qaban lama lama qaba ture. **25** Balbalawwan mana qulqullummaa isa gara alaa irratti kiirubeelii fi mukkeen meexxii akkuma keenyan manaa irratti tolfaman sana tolfamanii turan; gardaafuu sana fuula duraanis dibaabee mukaa tokkotu ture. **26** Keenyan bitaa fi mirgaan kan gardaafuu sanaa irra foddaawwan dhidhiphoon kanneen bitaa mirgaan mukkeen meexxii faayeffamantu ture. Dareewan mana qulqullummaa kanneen bitaa fi mirgaas dibaabeewan qabu turan.

42 Sana booddee namichi sun karaa kaabaatiin gara oobdii alaatti na baasee gara fuullee dareewan oobdii mana qulqullummaa fi gara fuullee ijaarsi alaa kan karaa kaabaa jiruutti na fide. **2** Ijaarsi

balballi isaa gara kaabaatti garagalu sun dheerina dhundhuma dhibba tokkoo fi bal'ina dhundhuma dhibba tokko qaba ture. 3 Kutaa oobdii isa gara keessaa kan dhundhuma digdamaa keessaa fi kutaa fuullee madabii oobdii kan gara alaa jiru keessa sadarkaa sadiin darbiin tokko darbii kaanitti garagalee ture. 4 Dareewwan sana fuula duraanis karaan mana keessaan nama baasu kan dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma dhibba tokko dheeratutu ture. Balbalawwan isaaniis karaa kaabaatiin turan. 5 Sababii darbiwwan sun iddoor dareewwan kanneen gara gadii irraa fi gamoo isa gidduu irraa qabatan caalaa dareewwan olii jalaa qabataniif dareewwan olii dhidhiphoo dha. 6 Dareewwan darbii sadaffaa irra jiran akka oobdiwwanii utubaawwan hin qaban ture; kanaafuu darbiwwan gara gadiitii fi walakkaa jiran caalaa lafa xinnaa qabu ture. 7 Keenyan karaa alaa tokkos dareewwanii fi oobdii gara alaa fuullee jira ture; innis dareewwan sana fuula duraan dhundhuma shantamaa dheerata ture. 8 Dheerinni dareewwan oobdii alaatti aananii tarreedhaan jiranii dhundhuma shantama, tarreen mana qulqullummaatti aanee jiru immoo dhundhuma dhibba tokko dheerata ture. 9 Yommuu oobdii alaatti ol seenanitti, balballi karaa ba'atiin gara dareewwan gadiitti nama seensisu tokko ni argama ture. 10 Karaa kibbaatiinis dheerina dallaa oobdii gara alaa qabatee, oobdii mana qulqullummaa qabatee fuullee dallaa gara alaatiin dareewwan 11 fuula isaanii duraan karaa namni irra darbu qabantu ture. Dareewwan kunneenisakkuma dareewwan karaa kaabaa sanaa turan; isaanis dheerinaa fi bal'ina, karaa ittiin gad ba'ani fi guddina wal fakkaatu qabu turan. Balbalawwan karaa kaabaa 12 balbalawwan dareewwan karaa kibbaa wajjin wal fakkaatu turan. Karaa namni irra darbu kan dallaa gara ba'atti ijaarameen wal cina deemuun fuullee jiru kan ittiin dareewwan seenan tokkotu jira ture. 13 Ergasiis inniakkana naan jedhe; "Dareewwan kaabaatii fi kibbaa kanneen gara oobdii mana qulqullummaatti garagalani jiran sun dareewwan lubootaa, iddoor itti luboonni warri fuula Waaqayyoo duratti dhi'aatan aarsaa aarsaa hunda caalaa qulqulluu ta'e nyaatanii dha. Isaanis aarsaa aarsaa hunda caalaa qulqulluu ta'e jechuunis kennaa midhaanii, aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaa achi kaa'u; iddoon sun qulqulluudhaatii. 14 Luboonni iddoor qulqulluu sana takkaa seennaan hamma uffata ittiin

tajaajilan sana of irraa baasanitti gara oobdii gara alaatti hin ba'an; wayyaan sun qulqulluudhaatii. Isaan utuu iddoor uummataaf ramadametti hin dhi'aatin uffata biraa uffachuu qabu." 15 Inni erga waan mana qulqullummaa keessa jiru safaree xumuree booddee karaa balbala ba'atiin na baasee naannoo sana hunda safare. 16 Kallattii ba'as ulee ittiin safaraniin safare; wanni inni safares dhundhuma dhibba shan ta'e. 17 Kallattii gara kaabaas safaree safari sun ulee safaraatiin dhundhuma dhibba shan ta'e. 18 Kallattii kibbaatiinis safaree safari sun ulee ittiin safaraniin dhundhuma dhibba shan ta'e. 19 Ergasiis inni gara kallattii dhi'aatti garagalee safaree, safari sun ulee ittiin safaraniin dhundhuma dhibba shan ta'e. 20 Kanaafuu inni iddoor kallattii afraniin jiru safare. Iddoon sun dallaa iddoor qulqulluu, iddoor xuraa'aa irraa addaan baasu kan dheerinni isaa dhundhuma dhibba shan, bal'inni isaas dhundhuma dhibba shan qaba ture.

43 Ergasiis namichi sun gara balbala ba'a biiftuutti garagaluutti na fide; 2 anis utuu ulfinni Waaqa Israa'el ba'a biiftuutti dhufuu nan arge. Sagaleen isaa akka sagalee huursaa bishaan yaa'uu ture; laftis ulfina isaatiin ifte. 3 Mul'anni ani arges mul'ata ani yommuu inni magaalaa barbadeesuuf dhufetti argee fi mul'ata ani Laga Kebaar biratti argee ture sana fakkaata; anis adda kootiin lafatti nan gombifame. 4 Ulfinni Waaqayyoo sun karaa balbala gara ba'a biiftuutti garagaluun mana qulqullummaa seene. 5 Ergasiis Hafuurri ol na fuudhee gara oobdii gara keessaatti na fide; ulfinni Waaqayyoos mana qulqullummaa guute. 6 Utuu namichi sun na bira dhaabatee jiruu, nama wayii kan mana qulqullummaa keessaatt natti dubbatu nan dhaga'e. 7 Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, kun iddoor teessoo kootii fi faanni miilla koo irra ejjetuu dha. Kunis iddoor ani bara baraan Israa'eloota gidduu jiraadhuu dha. Manni Israa'el jechuunis isaan yookaan mootoni isaanii sagaagalummaa isaaniiitii fi reeffa mootota isaaniiitii lammata gaarran waaqeffannaa isaanii irratti maqaa koo qulqulluu sana hin xureessan. 8 Isaan yommuu anaa fi isaan gidduutti dallaa qofa hambisanii buusaa balbala isaanii buusaa balbala kootii bira, michichila balbala isaanii immoo michichila balbala kootii bira dhaabatanitti hojii isaanii jibbisiisa sanaan maqaa koo qulqullicha xureessan. Kanaafuu ani

dheekkamsa kootiin isaanan balleesse. **9** Isaan amma sagaagalummaa isaaniitii fi reefa mootota isaanii sana narraa haa fageessani; anis bara baraan isaan gidduu nan jiraadha. **10** “Yaa ilma namaa, akka isaan cubbuu isaaniitiin qaana’aniif namoota Israa’elitti mana qulqullummaa argisiisi. Isaan karoora isaa haa hubatan; **11** yoo isaan waan hujjetan hundatti qaana’an, karoora mana qulqullummaa jechuunis haala inni ittiin hujjetame, balbala ol seensisuu fi gad baasu, karoora isaa guutuu jechuunis sirna isaatii fi seera isaa hunda akka beekan godhi. Akka isaan karoora isaatii fi guutummaa sirna isatiif amanamanii fi duukaa bu’aniifis fuula isaanii duratti waan kana barreessi. **12** “Seerri mana qulqullummaa kanaa dha: Lafti naannoo fiixee tulluu jiru hundi waan hunda caalaa qulqulluudhaa. Kun seera mana qulqullummaa ti. **13** “Lafa irra dheerinni iddo aarsaa dhundhuma dheeraadhaan isa kana: Innis dhundhuma tokkoo fi bal’ina barruu harkaa tokkoo dha; jalli isaa gad fageenya dhundhuma tokkootii fi bal’ina dhundhuma tokkoo qaba; naannoon isaa immoo xiyyoo taakkoo tokkoo qaba. Ol dheerinni iddo aarsaa sanaa kana: **14** Jala isaatii kaasee hamma gulantaa gadiitti ol dheerina dhundhuma lamaatii fi bal’ina dhundhuma tokkoo qaba; gulantaa xinnaadhaa hamma gulantaa guddaatti ol dheerina dhundhuma afuriitii fi bal’ina dhundhuma tokkoo qaba. **15** Iddoon ibiddaa kan iddo aarsaa dhundhuma afur ol dheerata; badaan ibiddaa kun gaanfawwan ol babba’an afur qaba. **16** Iddoon ibiddaa kun roga wal qixxee afur qaba; dheerinni isaa dhundhuma kudha lama, bal’inni isaa immoo dhundhuma kudha lama: **17** Gulantaan ol aanus roga wal qixxee afur qaba; dheerinni isaa dhundhuma kudha afur, bal’inni isaa dhundhuma kudha afur; xiyyoon isaa walakkaa dhundhuma, naannoon jala isaa immoo dhundhuma tokkoo dha. Gulantaawwan iddo aarsaa sanaa gara ba’ a biiftuutti garagalu.” **18** Inniakkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yeroo iddoon aarsaa ijaaramutti dambiiwwan ittiin aarsaan gubamu dhi’eeffamuu fi dhiigii iddo aarsaa irratti facafamu kanaa dha: **19** luboota Lewwota maatii Zaadoq kanneen na tajaajiluuf fuula koo duratti dhi’aataniif akka aarsaa cubbuu ta’uuf dibicha kennita, jedha Waaqayyo Gooftaan. **20** Atis dhiiga isaa irraa xinnoo fudhattee gaanfa afran kan iddo aarsaa, goleewwan gulantaa

ol aanuu afranii fi naannoo xiyyoo isaa hunda dibda; haala kanaanis iddo aarsaa sana qulqulleessitee araara buuhta. **21** Dibicha sanas aarsaa cubbuutiif fuutee iddo qulqulluudhaan alatti, kutaa mana qulqullummaa kan waan kanaaf ramadame keessatti ni gubda. **22** “Guyyaa lammaffaatti korbeessa re’ee kan hir’ina hin qabne aarsaa cubbuutiif dhi’essita; iddoon aarsas akkuma dibichaan qulqulleeffame sanatti qulqulleeffama. **23** Erga iddo aarsaa sana qulqulleessitee booddee, horii keessaa dibichaa fi korbeessa bushaayee kanneen lamaan isaani iyuu hir’ina hin qabne dhi’essita. **24** Ati fuula Waaqayyo duratti isaan dhi’essita; luboonnii immoo soogidda itti facasanii aarsaa gubamu godhanii Waaqayyoof isaan dhi’essu. **25** “Ati guyyaa torbaaf guyyuma guyyaan korbeessa re’ee aarsaa cubbuutiif dhi’essuu qabda; akkasumas horii keessaa dibichaa fi korbeessa bushaayee kan hir’ina hin qabne dhi’essuu qabda. **26** Isaanis guyyaa torbaaf iddo aarsatiif araara buusani isaa qulqulleessuu qabu; akkasittis isaa qulqulleessu. **27** Dhuma guyyoota kanaatti, guyyaa saddeettaffaa irraa jalqabee luboonnii aarsaa keessan kan gubamu fi aarsaa keessan kan nagaa iddo aarsaa irratti dhi’essuu qabu. Ergasii ani isinan simadha, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

44 Sana booddee namichi sun balbala iddo qulqulluu kan karaa alatiin gara ba’ a biiftuutti garagalutti deebisee na fide; balballi sunis cufamee ture. **2** Waaqayyoakkana naan jedhe; “Balballi kun cufamee hafa; inni banamuu hin qabu; namni tokko iyuu achiin hin seenu. Sababii Waaqayyo Waaqni Israa’el karaa sanaan seeneef, balballi sun cufamee hafa. **3** Namni fuula Waaqayyo duratti waa nyaachuuf karra ittiin seenan keessa taa’uu danda’u bulchaa sana qofa. Inni karra ittiin gardaafuu seenan sanaan ol galee achumaan gad ba’uu qaba.” **4** Namichi sun karra kaabaatiin gara fuullee mana qulqullummaatti na fide. Anis mil’adheen akka ulfinni Waaqayyo mana qulqullummaa Waaqayyo guute arge; adda kootiinis lafattan gombifame. **5** Waaqayyoakkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, waa’ee danbiwwan mana qulqullummaa Waaqayyo waan ani sitti himu hunda hubadhuu ilaali; sirriitti dhaggeeffadhu; qalbeeffadhus. Waa’ee karra ittiin mana qulqullummaa seenaniitii fi karra ittiin iddo qulqulluudhaa ba’ anii hunda yaadatti qabadhu. **6** Mana Israa’el fincilaa

sanaan akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa mana Israa'el, hojiin keessan jibbisiisaan sun haa ga'u! 7 Hojiwwan keessan jibbisiisoo kaan hundatti dabaltanii alagoota yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddo qulqulluu kootti galchitan; nyaata, coomaa fi dhiiga naaf dhi'eessuudhaan mana qulqullummaa koo xureessitan; kakuu koos cabsitan. 8 Isin itti gaafatamummaa wantoota koo qulqulluu irratti qabdan fiixaan baasuu diddanii iddo koo qulqulluu irratti alagoota muuddatan. 9 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Alagaan yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddo koo qulqulluu sana seenuu hin qabu; alagoonni Israa'eloota gidduu jiraatan iyuu seenuu hin qaban. 10 "Lewwonni warri yeroo Israa'eloonni narraa jal'atanitti waaqota isaanii duukaa bu'uudhaan jooran cubbuu isaaniitti gaafatamuu qabu. 11 Isaan itti gaafatamummaa karrawwan mana qulqullummaa qabaachuudhaan, isa keessas tajaajiluudhaan iddo qulqulluu koo keessa tajaajiluu danda'u; qalma gubamu qalanii maqaa uummataatiin dhi'eessuu, fuula uummataa dura dhaabataniis uummataa tajaajiluu ni danda'u. 12 Garuu sababii isaan fuula waaqota isaanii duratti uummataa tajaajilaniis mana Israa'el cubbuudhaan kuffisaniif ani akka isaan cubbuu isaaniitti gaafatamaniif harka ol kaafadhee kakadheera, jedha Waaqayyo Gooftaan. 13 Isaan luboota ta'anii na tajaajiluuf natti dhi'aachuu hin qaban yookaan wantoota koo qulqulluu kamitti iyuu yookaan aarsaawwan koo kanneen aarsaawwan hunda caalaa qulqulluu ta'anitti dhi'aachuu hin qaban; qaanii hojiwwan isaanii jibbisiisoo baadhachuu qabu. 14 Ta'us ani akka isaan itti gaafatamaa mana qulqullummaa qabaataniif, akka isaan hojii isaa hunda hojjetaniif fi waan achi keessatti hojjetamuu qabu hunda hojjetaniif isaan nan muuda. 15 "Lubooni warri Lewwotaa fi sanyii Zaadoq ta'anii fi warri yeroo Israa'eloonni karaa koo irraa jal'atanitti hojii iddo qulqulluu koo amanamummaadhaan deemsisan fuula koo dura tajaajiluudhaaf dhi'aachuu qabu; coomaa fi dhiigas aarsaa godhanii dhi'eessuuf fuula koo dura dhaabachuu qabu, jedha Waaqayyo Gooftaan. 16 Iddoo qulqulluu koo isaan qofatu seenuu qaba; isaan qofatu na tajaajiluu fi hojii koo hojjechuuf maaddii kootti dhi'aachuu qaba. 17 "Isaan yeroo karra oobdii gara keessaatiin seenanitti wayyaa quncees talbaa irraa dha'ame uffachuu qabu; yeroo karra oobdii

gara keessaa dura yookaan mana qulqullummaa keessa tajaajilanitti wayyaa suufii irraa dha'ame kam iyuu uffachuu hin qaban. 18 Isaan marata quncees talbaa irraa dha'ame mataa isaaniitti maratanii wayyaa jalaa kan quncees talbaa irraa dha'ame mudhii isaaniitti hidhachuu qabu. Wayyaa isaan dafqisiisu kam iyuu uffachuu hin qaban. 19 Isaan yeroo gara oobdii alaa iddo uummanni jirutti gad ba'anitti uffata itti tajaajilaa turan sana of irraa baasanii dareewwan qulqulluu keessa kaa'u qabu; akka uffata isaaniittiin uummataa hin qulqulleessineefis uffata biraa uffachuu qabu. 20 "Rifeensa mataa isaanii haaddachuu yookaan guddisuu hin qaban; garuu rifeensa mataa isaanii murachuu qabu. 21 Lubni kam iyuu yeroo oobdii gara keessaa seenutti daadhii wayinii dhuguu hin qabu. 22 Isaan haadha hiyyeesaa yookaan niitii dhirsii hiike fuudhuu hin qaban; durba sanyii Israa'el yookaan niitii lubni irraa du'e qofa fuudhuu danda'u. 23 Isaan garaa garummaa waan qulqulluu fi waan qulqulluu hin ta'in gidduu jiru saba koo barsiisanii akka isaan waan xuraa'aa fi waan qulqullaa'aa addaan baafatan itti argisiisu qabu. 24 "Falmii kam iyuu keessatti luboonni akka abbootii seeraatti haa tajaajilan; akka sirna koottis haa murteessan. Isaan seera koo fi ajaja koo kan ayyaana kootiif murteeffame hundaaf kennname sana eeguu qabu; Sanbatoota koos qulqulleessanii eeguu qabu. 25 "Lubni tokko nama du'etti dhi'aachuudhaan of xureessuu hin qabu; haa ta'u malee yoo namni du'e sun abbaa isaa yookaan haadha isaa, ilma isaa yookaan intala isaa, obboleessa isaa yookaan obboleettii isaa kan hin heerumin ta'e garuu inni of xureessuu danda'a. 26 Inni erga qulqullaa'ee booddee guyyaa torba eeguu qaba. 27 Innis gaafa iddo qulqulluu keessa tajaajiluuf oobdii iddo qulqulluu isa gara keessaa seenutti aarsaa cubbuu waa'ee ofii isaatiif dhi'eessuu qaba, jedha Waaqayyo Gooftaan. 28 "Dhaalli luboonni qaban anuma qofa. Isin Israa'el keessatti qabeenya tokko illee isaaniif kennuu hin qabdan; ani qabeenya isaanii nan ta'a. 29 Isaan kennaa midhaanii, aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaa ni nyaatan; wanni Israa'el keessaa Waaqayyoof kennname hundi kan isaanii ni ta'a. 30 Mataa oomisha midhaanii keessaa filatamaan hundii fi kennaan keessan kan addaa hundinuu kan lubootaa ti. Akka eebbi warra mana keessan jiraataniif dhufuuf, daakuu keessan keessaa kan jalqabaa isaaniiif

kennuu qabdu. **31** Luboonti simbira yookaan horii, waan du'ee argame yookaan kan bineensi madeesse kam iyyuu nyaachuu hin qaban.

45 “Isin yeroo lafa ixaadhaan dhaala godhantani

qoqqoddattanitti, biyyattii keessaa kutaa dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal’inni isaa immoo dhundhuma 20,000 ta’e tokko aanaa qulqulluu gootanii Waaqayyoof kennuu qabdu; lafti sunis guutumaan guutuutti qulqulluu ta’ a. **2** Kana keessaa lafti rogni isaa wal qixxee kan lafa irra dheerinni isaa dhundhuma 500, bal’inni isaa dhundhuma 500 ta’e iddo qulqulluudhaaf, dhundhumni 50 immoo iddo duwwaa naannoo isaatti hafuf haa ta’u. **3** Aanaa qulqulluu sana irraas kutaa lafa irra dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal’inni isaa immoo dhundhuma 10,000 safari. Isa keessas iddo qulqulluu jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’etu jiraachuu qaba. **4** Iddoon kunis lafa sana keessatti luboota iddo qulqulluu keessatti tajaajilaniif fi kanneen fuula Waaqayyo duratti tajaajiluuf dhi’aataniif kutaa qulqulluu ni ta’ a. Innis iddo manneen isaaniitii fi iddo mana qulqullummaa ta’ a. **5** Lafti dhundhuma 25,000 dheeratee bal’inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta’e akka isaan magaalaa keessa jiraatan itti ijaarrataniif Lewwota mana qulqullummaa keessa tajaajilaniif ta’ a. **6** “Lafa bal’inni isaa dhundhuma 5,000, dheerinni isaa immoo dhundhuma 25,000 ta’e kutaa qulqulluu sanatti aansatii akka qabeenya ishee ta’uuf magaalaa sanaaf kennaa; innis mana Israa’el hundaaf ta’ a. **7** “Bulchaan sunis lafa aanaa qulqulluu sanaatii fi qabeenya magaalaa gama lamaaniinuu daangessitu tokko qabaata. Lafti sunis karaa lixaatiin gara lixaatti diriirtee karaa ba’attiin immoo gara ba’atti diriirtee kutaalee lafa gosaa keessaa tokko biraan daarii lixaatii hamma daarii ba’atti dheeratti. **8** Lafti kun Israa’el keessatti handhuuraa isaa taati. Bulchitoonni koos akka manni Israa’el akkuma gosa isaaniitti lafa handhuuraa qabaatan godhu malee si’achi saba koo hin hacuucan. **9** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa bulchitoota Israa’el isin seera dabartaniirtu! Jeequmsaa fi hacuuccaa keessan dhiisaatii waan sirrii ta’ee fi qajeelaa hoiqedhaa. Saba koo hin saaminaa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **10** Isin madaalii sirrii, iifii sirrii fi baadoosii sirrii ta’etti fayyadamuu qabdu. **11** Iifii fi baadoosiin wal qixxee

ta’uu qabu; baadoosiin tokko homeerii kudhan keessaa tokko, iifiin tokko immoo homeerii kudhan keessaa tokko qabata; kanaafuu homeeriin lachan isaaniitiifuu madaalii walii galaa ta’ a. **12** Saqiliin tokko geeraa digdama qabata; saqiliin jaatamni immoo minnaanii tokko ta’ a. **13** “Kennaan isin dhi’eessuu qabdan kanaa dha: Tokkoo tokkoo qamadii homeerii tokkoo keessaa iifii qooda ja’ a keessaa qooda tokko, tokkoo tokkoo garbuu homeerii tokkoo keessaa iifii qooda ja’ a keessaa qooda tokko. **14** Zayitiin ajajame yoo baadoosiidhaan safarame, baadoosii qooda kudhan keessaa qooda tokko kan tokkoo tokkoo qoroosii irraa fudhatamee dha. Qoroosiin tokko baadoosii kudhan yookaan homeerii tokko qabaata; baadoosiin kudhan homeerii tokkoon wal qixxeedhaatii. **15** Akkasumas lafa tika Israa’el kan bishaan quufe irraa bushaayee dhibba lama keessaa hoolaa tokko haa fudhatu. Kun hundi akka sabaaq araarri bu’uuf kennaa midhaanii, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaatiif ta’ a, jedha Waaqayyo Gooftaan. **16** Sabni biyyattii hundinuu kennaa kana bulchaa Israa’eliif ni kenna. **17** Yeroo ayyaanaotaatti, yeroo Ayyaana Baatiitti, guyoota Sanbataatti, yeroo ayyaanaota mana Israa’eliif murteeffaman hunda aarsaa gubamu, kennaa midhaaniitii fi dhibaayyuu dhi’eessuu itti gaafatama bulchaa ti. Innis akka mana Israa’eliif araarri bu’uuf aarsaa cubbuu, kennaa midhaanii, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa ni dhi’eessa. **18** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Guyyaa jalqabaa, ji’ a jalqabaatti dibicha hir’ina hin qabne geessitee mana qulqullummaa ni qulqulleessita. **19** Lubichis dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa waa fuudhee dhaabawwan balbala mana qulqullummaa irra, qarqara goleewwan iddo aarsaa kanneen ol aannan afranii fi dhaabawwan karra oobdii kan gara keessaa irra dibuu qaba. **20** Nama utuu itti hin yaadin yookaan utuu hin beekin cubbuu hoijetu kamiif iyyuu ji’ a sana keessaa bultii torbaffaatti akkasuma gochuu qabdan; isin akkasitti mana qulqullummaa sanaaf araara buuftu. **21** “Ji’ a jalqabaa keessa, bultii kudha afuraffaatti isin Faasiikaa jechuunis ayyaana torban tokko turu ayyaaneffattu; yeroo kanattis buddeena raacitii malee tolfame nyaatu. **22** Gaafas bulchaan sun ofii isatii fi uummata biyyattii hundaaf dibicha tokko aarsaa cubbuu godhee dhi’eessuu qaba. **23** Innis yeroo ayyaana bultii torbaa sana keessa guyuma guyyaan korommii loonii torbaa fi korbeeeyii hoolaa

torba kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhee, korbeeessa re'ee tokko immoo aarsaa cubbuu godhee Waaqayyoof dhi'eessuu qaba. **24** Tokkoo tokkoo dibicha looniitiif iifii tokko, tokkoo tokkoo korbeeessa hoolaatiifis iifii tokko kennaa midhaanii godhee, zayitii iinii tokkoos tokkoo tokkoo iifii sanaatti dabalee qopheessuu qaba. **25** “Yeroo ayyaana bultii torba turu kan ji'a torbaffaa keessa guyyaa kudha shanaffaatti jalqabamu sana keessa illee aarsaa cubbuutif, aarsaa gubamuuf, kennaa midhaaniitii fi kan zayitiitiif akkasuma haa qopheessu.

46 “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Karri oobdi gara keessaa kan ba'a biiftuutti garagalu guyyaa hojii ja'anuu cufamuu qaba; gaafa Sanbataatii fi guyyaa Ayyaana Baatii garuu banamuu qaba. **2** Bulchaan sun karaa gardaafuu balbalaatiin ol galee dhaaba balbala bira dhaabachuu qaba. Luboonni immoo aarsaa isaa kan gubamu fi aarsaa isaa kan nagaa dhi'eessuu qabu. Innis buusaa karraa duratti sagadee ergasii gad ba'u qaba; karri sun garuu hamma galgalaatti hin cufamu. **3** Guyyoota Sanbataattii fi Baatii Haaraatti sabni biyyattii karra ittiin ol seenan irratti fuula Waaqayyo duratti sagaduu qaba. **4** Aarsaan gubamu kan bulchaan sun guyyaa Sanbataatiin Waaqayyoof fidu xobbaallaawwan hoolaa ja'aa fi korbeeessa hoolaa tokko, kanneen hundi isaanii mudaan hin qabne ta'u qabu. **5** Kennaan midhaanii kan korbeeessa hoolaa wajjin kennamu sun iifii tokko, kennaan midhaanii kan xobbaallaawwan hoolaa wajjin kennamu immoo akkuma bulchaan sun fedhetti ta'ee tokkoo tokkoo iifii sanaatti zayitiin iiniin tokko dabalamee dhi'eeffamuu qaba. **6** Innis guyyaa Baatii Haaraatti dibicha tokko, xobbaallaawwan hoolaa ja'aa fi korbeeessa hoolaa tokko, kanneen hundi isaanii iyyuu mudaan hin qabne dhi'eessuu qaba. **7** Iifii tokko korma loonii wajjin, iifii tokko korbeeessa hoolaa wajjin, xobbaallaawwan hoolaa wajjin immoo akkuma bulchaan sun kennuu fedhetti kennaa midhaanii godhee tokkoo tokkoo iifii sanaatti zayitii iinii tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **8** Bulchaan sun yeroo ol seenutti karaa gardaafuu karra sanaatiin seenuu, karuma sanaanis gad ba'u qaba. **9** “Yoo sabni biyyattii guyyaa ayyaana murteeffameetti fuula Waaqayyo duratti dhi'aatutti namni waaqeffachuudhaaf karra gama kaabaatiin ol seenu kam iyyuu, karra gama

kibbaatiin ba'uu qaba; namni karra gama kibbaatiin seenu kam iyyuu karra gama kaabaatiin ba'uu qaba; namni kam iyyuu karra karra sanatti dugda galee jiruun ba'uu qaba malee karra ittiin seene sanaan ba'uu hin qabu. **10** Bulchaan sunis isaan gidduu jiraachuu qaba; inni yeroo isaan ol seenanitti seenee yeroo isaan gad ba'anitti ba'a. **11** “Guyyoota ayyaanaatii fi ayyaanota murteeffamaniif, kennaan midhaanii iifii tokko dibicha tokko wajjin, iifii tokko korbeeessa hoolaa tokko wajjin, xobbaallaawwan hoolaa wajjin immoo akkuma namichi sun keruu fedhetti tokkoo tokkoo iifii zayitii iinii tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **12** Yommuu bulchaan fedhii isaatiin Waaqayyoof aarsaa dhi'eessutti jechuunis yommuu aarsaa gubamu yookaan aarsaa nagaa dhi'eessutti karri gara ba'a biiftuutti garagalu isaaaf banamuu qaba. Inni akkuma guyyaa Sanbataa godhu sana aarsaa isaa kan gubamu yookaan aarsaa isaa kan nagaa dhi'eessuu qaba. Ergasii inni ba'ee deema; erga inni deemee booddee karri sun ni cufama. **13** “Ati guyyuma guyyaan xobbaalla hoolaa waggaa tokkoo kan mudaan hin qabne aarsaa gubamu gootee Waaqayyoof dhi'eessuu qabda; waan kanas ganama ganama dhi'eessita. **14** Kana wajjinis daakuu midhaanii iifii ja'a keessaa tokko, daakuu sana jisuuftis zayitii iinii sadii keessaa tokko itti dabaltee ganama ganama kennaa midhaanii dhi'eessuu qabda; kennaa midhaanii kana Waaqayyoof dhi'eessun sirna baraa baraa ti. **15** Kanaafuu xobbaallaan hoolaa, kennaan midhaaniitii fi zayitiin aarsaa gubamu kan yeroo hundaatiif ganama ganama haa dhi'eeffamu. **16** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yoo bulchaan sun dhaala isaa irraa ilmaan isaa keessaa isa tokkoof kenne dhaalli sun sanyii isaaatiifis ni ta'a; kunis dhaalaan handhuuraa isaanii ta'a. **17** Haa ta'u malee yoo bulchaan sun dhaala isaa irraa garboota isaa keessaa isa tokkoof kenne garbichi sun hamma waggaan inni itti bilisoomu ga'utti kan isaa ti; sana booddee dhaalli sun bulchaa sanaaf deebi'a. Dhaalli isaa ilmaan isaa qofaaf ta'a; dhaalli sun kan isaanii ti. **18** Bulchaan sun qabeenya isaa irraa isaan buqqisee dhaala sabaa kam iyyuu fudhachuu hin qabu. Akka sabni koo kam iyyuu qabeenya isaa irraa hin buqqifamneefis inni qabeenya isaa irraa ilmaan isaaatiif dhaala isaanii kennuu qaba.” **19** Ergasii namichi sun balbala isa karra gara dareewwan qulqulluu gara kaabaatti garagalaniif jiran kanneen lubootaaaf kennamanitti geessu cina jiru

keessaan na baasee moggaa gara dhi'aatiin iddo tokko natti argisiise. **20** Innis akkana naan jedhe; "Iddo kun iddo itti luboonti uummata qulqulleessuuf jedhanii akka aarsaan gara oobdii alaatti gad hin baafamneef aarsaa yakkaatii fi aarsaa cubbuu bilcheessanii kennaa midhaanii immoo itti tolchanii dha." **21** Innis ergasii gara oobdii alaatti na baasee golee isaa afran irra na naannesse; ani immoo tokkoo tokkoo golee sanaa keessatti oobdii biraan arge. **22** Goleewwan oobdii alaa afran keessa oobdiwwan xixinnaatu ture; isaanis lafa irra dheerina dhundhuma afurtamaa fi bal'ina dhundhuma soddoma qabu; bal'inni tokkoo tokkoo oobdiwwan goleewwan afran keessa jiranii wal qixxe ture. **23** Naannoo tokkoo tokkoo goleewwan afranii keessa marsaa dhagaa kan naannoo isaa jalatti iddoon ibiddaa jiru tokkotu ijaaramee ture. **24** Innis, "Isaan kenneen manneen warri mana qulqullummaa keessa tajaajilan aarsaawwan sabaa itti bilcheessanii dha" naan jedhe.

47 Namichi sun deebisee gara balbala mana qulqullummaati na fide; anis bishaan gulantaa mana qulqullummaa jalaa ba'ee gara ba'a biiftuutti yaa'u nan arge; manni qulqullummaa sun gara ba'a biiftuutti garagala tureetii. Bishaan sunis kibba mana qulqullummaa jalaa ba'ee kibba iddo aarsaatiin gad yaa'a ture. **2** Ergasii karaa balbala kaabaatiin na baasee ala keessa na naannesse gara karra alaa kan gara ba'a biiftuutti garagalee jiruutti na fide; bishaan sunis karaa kibbaatiin yaa'a ture. **3** Namichi sunis funyoo ittiin safaru harkatti qabatee gara ba'a biiftuutti deemuudhaan dhundhuma kuma tokko safare; ergasiis bishaan koronyoo ga'u keessa na deemsise. **4** Ammas dhundhuma kuma tokko safaree bishaan jilba ga'u keessa na deemsise; itti aansees dhundhuma kuma tokko safaree bishaan mudhii ga'u keessa na deemsise. **5** Ammas inni dhundhuma kuma tokko safare; sababii bishaan sun guutee tureef ani laga sana ce'uu hin dandeenye; lagni sun daakuudhaaf akka malee gad fagoo waan ta'eef namni tokko iyyuu ce'uu hin danda'u ture. **6** Innis, "Yaa ilma namaa, waan kana argitaa?" naan jedhe. Ergasii inni deebisee gara afaan lagaatti na fide. **7** Anis yommuun achi ga'etti bitaa fi mirga laga sanaatti mukkeen hedduu nan arge. **8** Innis akkana naan jedhe; "Bishaan kun gara biyya ba'a biiftuutti yaa'e gara Arabbaatti bu'ee galaanatti makama. Yommuu

galaanatti makamuttis bishaan sun ni qulqullaa'a. **9** Iddoo lagni sun itti yaa'u hunda uumamawwan lubbuu qabeeyyiin ni jiraatu ture. Sababii bishaan kun achi yaa'ee bishaan qulqulleessuuf, qurxummiin baay'inaan argama; kanaafuu lafa bishaan sun itti yaa'u wanni hundi ni jiraata. **10** Qurxummi qabdooni qarqara bishaanii dhadhaabatu; lafti Een Gaadiidhaa hamma Een Eglayiimiitti jiru lafa itti kiyyoo diriirsan ta'a; qurxummiin isaas akkuma qurxummi Galaana Meeditiraaniyaan gosa adda addaa qabaata. **11** Raaree fi caffaan garuu hin qulqullaa'u; isaanis soogidda ta'anii hafu. **12** Mukkeen ija naqatan gasti hundinuu bitaa fi mirga qarqara laga sanaatti ni guddatu. Baalawwan isaanii hin gogan yookaan ija hin dhaban. Sababii bishaan iddo qulqulluudhaa gara isaaniitti yaa'uuf mukkeen sun ji'a ji'an ija naqatu. Iji isaanii nyaataaf, baalli isaanii immoo nama fayyisuuf fayyada." **13** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Daangaawwan kenneen daangaawwan isin ittiin biyyattii dhaala gootanii gosoota Israa'el kudha lamaaniif qoqqoodanii dha; Yoosef qooda lama haa argatu. **14** Isin wal qixxeessitanii isaaniif qoqqooduu qabdu. Sababii ani abbootii keessanii kenuuf harka ol kaafameen kakadheef biyyattiin kun dhaala keessan ni taati. **15** "Daangaan biyyattii kanaa dha: "Karaa kaabaatiin Galaana Meeditiraaniyaanii kaasee daandii Hetilooniitiin karaa Haamaat darbee hamma Zedaadi ga'utti, **16** Beerootaanii fi Sibraayim isa daangaa Damaasqootii fi Hamaatii gidduutti argamu irraa hamma Hazeer Hatiikoon isa daangaa Hawiraanii irratti argamu sanaa ga'a. **17** Daangaan kun galaana irraa ka'ee karaa kaabaatiin daangaa Damaasqoo qabatee, daangaa Hamaatis gara kaabaatti dhiisee hamma Hazar Eenooniitti deema. Kunis daangaa kaabaa ta'a. **18** Daangaan sun karaa ba'a biiftuuttiin Hawiraanii fi Damaasqoo gidduu ba'ee Yordaanosin qabatee Gili'aadii fi biyya Israa'el gidduudhaan karaa Galaana ba'a biiftuuttiin hamma Taamaaritti deema. Kunis daangaa ba'a biiftuu ni ta'a. **19** Innis karaa kibbaatiin Taamaarii ka'ee hamma bishaan Mariibaa Qaadeshiitti deema; ergasiis laga Gibxi qabatee hamma Galaana Guddichaatti deema. Kun daangaa kibbaa ta'a. **20** Karaa lixaatiin immoo hamma iddo fullee Hamaati jiru tokkotti Galaanni Meeditiraaniyaan daangaa isaa ni ta'a. Kunis daangaa lixaa ni ta'a. **21** "Isinis akkuma baay'ina gosoota Israa'elitti biyya

kana ni qoqqoodattu. 22 Isin ofii keessanii fi alagoota isin gidduu jiraatan kanneen ijoollee qabaniif biyyattii dhaala godhaatiiixaadhaan qoqoodaa. Akka dhalattoota Israa'elittis isaan ilaala; isaanis isin wajjin gosoota Israa'el gidduuttiixaadhaan dhaala qooddachuu qabu. 23 Isin alagaa gosa kam iyyuu keessa qubateef dhaala isaa kennuufii qabdu" jedha Waaqayyo Gooftaan.

48 "Gosooni maqaan isaanii galmeeffame kanneenii dha: "Karaa daarii kaabaatiin gosti Daan qooda tokko qabaata; kunis daandii Hetiloon qabatee hamma qaxxaamura Hamaatitti deema; Hazar Eenaanii fi daariin Damaasqoo kan gara kaabaa inni Hamaatitti aaneen jiru daarii isaa kan karaa ba'atii jalqabee hamma karaa lixa biiftuutti jiruu ta'a. 2 Gosti Aasheer qooda tokko qabaata; kunis biyya Daan kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. 3 Gosti Niftaalem qooda tokko qabaata; kunis biyya Aasheer kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. 4 Gosti Minaasee qooda tokko qabaata; kunis biyya Niftaalem kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. 5 Gosti Efrem qooda tokko qabaata; kunis biyya Minaasee kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. 6 Gosti Ruubeen qooda tokko qabaata; kunis biyya Efrem kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. 7 Gosti Yihuudaa qooda tokko qabaata; kunis biyya Ruubeen kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. 8 "Biyyi ba'a biiftuutti gara lixa biiftuutti Yihuudaa daangessu qooda isin kennaa addaa gootanii dhi'eessuu qabdaniif dha. Bal'inni isasas dhundhuma 25,000, dheerinni isaa immoo ba'a biiftuutti gara lixa biiftuutti qooda gosaa keessaa isatokko wajjin wal qixxee ta'a; iddoon qulqulluun sunis biyya sana gidduutti argama. 9 "Qoodni addaa kan isin Waaqayyoof dhi'eessuu qabdan dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta'a. 10 Kunis lubootaaq qooda qulqulluu ta'a. Innis karaa kaabaatiin dhundhuma 25,000 dheerata; karaa lixa biiftuutti dhundhuma 10,000 bal'ata; karaa ba'a biiftuun dhundhuma 10,000 bal'ata; karaa kibbaatiin immoo dhundhuma 25,000 dheerata. Manni qulqullummaa Waaqayyoos gidduu isaatti argama. 11 Kunis luboota qulqulla'oo jechuunis ilmaan Zaadoq kanneen amanamummaadhaan na tajaajilaa turan kanneen yeroo Israa'eloonni karaa irraa badanitti akka Lewwonni karaa irraa badan sana karaa irraa hin badin sanaaf ta'a. 12 Innis

qooda biyyattii isa qulqulluu irraa jechuunis qooda qulqulluu kan qooda hunda caalaa qulqulluu ta'e irraa kan biyya Lewwotaa daangessu sun isaanif kennaa addaa ta'a. 13 "Biyya lubootaa biraan Lewwonni lafa dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 qabaatu. Walumaa galatti dheerinni isaa dhundhuma 25,000 bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta'a. 14 Isaanis lafa sana irraa waan tokko illee gurguruu yookaan geedduuu hin qaban. Lafti kun biyyattii keessaa filatamaa dha; sababii Waaqayyoof qulqulluu ta'eefis harka nama biraatti darbuu hin qabu. 15 "Lafti hafe kan bal'inni isaa dhundhuma 5,000, dheerinni isaa immoo dhundhuma 25,000 ta'e faayidaa magaalattiif oola; kunis ijaarsa manneenii fi lafa dheedaatiif ta'a. Magaalattiin immoo isa gidduu jiraatti; 16 magaalattiinis karaa kaabaatiin dhundhuma 4,500, karaa kibbaatiin dhundhuma 4,500, karaa ba'atii dhundhuma 4,500 karaa lixaatiinis dhundhuma 4,500 bal'atti. 17 Magaalattiin kaabaan dhundhuma 250, kibbaan dhundhuma 250, ba'aan dhundhuma 250, dhi'aanis dhundhuma 250 lafa dheedaa ni qabaatti. 18 Wanni lafa sana irraa hafe kan kutaa qulqulluu daangessuu fi dheerina lafa sanaa qabatee jiru karaa ba'atii dhundhuma 10,000, karaa dhi'atii illee dhundhuma 10,000 ni ta'a. Oomishni lafa sanaas hojjettoota magaalattiif nyaata ni ta'a. 19 Hojjettooni magaalattiin kanneen lafa qotatan gosoota Israa'el hunda keessaa dhufu. 20 Kutaan lafa sanaa hundi roga wal qixxee afur qabaata; tokkoon tokkoon roga sanaas dhundhuma 25,000 ta'a. Qabeenya magaalaa wajjinis akka kennaa addaa ta'uuf kutaa qulqulluu hambisaa. 21 "Wanni karaa kutaa qulqulluu lamaanii fi qabeenya magaalattii irraa hafe bulchaa sanaaf ta'a. Innis karaa ba'aa kutaa qulqulluu kan dhundhuma 25,000 dheeratu sana irraa jalqabee gara daangaa ba'aatti, karaa dhi'aa immoo lafa dhundhuma 25,000 dheeratu sana irraa jalqabee gara daangaa dhi'aatti bal'ata. Lafti dheerina qoodawwan gosaa qabatee jiru sun lamaan bulchaa sanaaf ta'a; kutaan qulqulluun iddoon qulqulluu kan mana qulqullummaa wajjin jiru sun isaan gidduutti argama. 22 Kanaafuu qabeeniyi Lewwotaatii fi qabeeniyi magaalattii lafa bulchaa sanaaf kennname sana walakkaatti argama. Lafti bulchaa sanaaf kennname sunis daangaa Yihuudatii

fi daangaa Beniyaam gidduutti argama. **23** “Qoodni gosoota hafanii kan armaan gad jiruu dha: “Gosti Beniyaam qooda tokko qabaata; kunis gara ba’aatii hamma gara dhi’atti bal’ata. **24** Gosti Simi’oon qooda tokko qabaata; kunis ba’aa hamma lixaatti biyya Beniyaam daangessa. **25** Gosti Yisaakorii qooda tokko qabaata; kunis ba’aa hamma lixaatti biyya Simi’oon daangessa. **26** Gosti Zebuuloon qooda tokko qabaata; kunis ba’aa hamma lixaatti biyya Yisaakor daangessa. **27** Gosti Gaad qooda tokko qabaata; kunis ba’aa hamma lixaatti biyya Zebuuloon daangessa. **28** Daangaan Gaad kan karaa kibbaa sun Taamaarri jalqabee hamma bishaan Mariibaa Qaadishiitti, ergasiis ededa Laga Gibxi irra hamma Galaana Guddichaatti gara Kaabaa deema. **29** “Kunis biyya isin dhaala gootanii ixaadhaan gosoota Israa’eliif qoqqooduu qabdani dha; isaanununneen qoodawwan isaanii ta’an” jedha Waaqayyo Gooftaan. **30** “Karrawwan magaalaa sanaa keessaa ittiin ba’an kanneenii dha: “Karaa kaabaatii jalqabee kan dhundhuma 4,500 dheeratu, **31** karrawwan magaalaa sanaa maqaa gosoota Israa’eliin moggaafamu. Karrawwan sadan karaa kaabaatiin jiran karra gosa Ruubeen, karra gosa Yihuudaa fi karra gosa Lewwii ta’u. **32** Karaa ba’aa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiitu jira; isaanis karra Yoosef, karra Beniyaamii fi karra Daan. **33** Karaa kibbaa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiitu jira; isaanis karra Simi’oon, karra Yisaakorii fi karra Zebuuloon. **34** Karaa dhi’aa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiitu jira; isaanis karra Gaad, karra Aasheerii fi karra Niftaalem. **35** “Naanno magaalaa sanaa guutumaan guutuutti dhundhuma 18,000 ta’aa. “Maqaan magaalaa sanaas yeroo sanaa jalqabee, ‘Waaqayyo achi jira ta’aa.””

Daani'el

1 Bara Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa keessa, waggaa sadaffaatti Nebukadnezar mootiin Baabilon dhufee Yerusaalemin marse. **2** Gooftaanis Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa mi'oota mana qulqullummaa Waaqaa tokko tokko wajjin dabarsee harka isaatti kenne. Mi'oota kanneenis gara mana Waaqa isaa, gara Baabilonitti geeffatee mankuusaa mana Waaqa isaa keessa kaa'ate. **3** Mootichis ergasii Ashfenaz itti gaafatamaa qondaaltota isaa sana waamee akka inni Israa'eloota sanyii moototaatii fi maatii ulfina qabeeyyii ta'an tokko tokko ol galchu ajaje; **4** isaanis dargaggeeyyii hir'ina dhagnaa hin qabne, babbareedoo, kanneen barumsa gosa kamii iyuu barachuuf dandeetii ogummaa qaban, kanneen beekumsaan badhaadhan, kanneen waan hunda hubachuu danda'anii fi masaraa mootummaa keessa tajaajiluuf ga'umsa qaban turan. Innis afaanii fi katabbii Baabilonotaa isaan barsiisuu qaba ture. **5** Mootichis nyaataa fi daadhii wayinii kan guyyaa guyyaaatti isaan barbaachisu maaddii mootummaa irraa isaaniif ajaje. Isaanis tajaajila mootichaah seenuuf waggaa sadii leenjifamuu qabu ture. **6** Isaan kanneen keessaa warri Yihuudaa dhufan Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'eelii fi Azaariyaa turan. **7** Itti gaafatamaan qondaaltotaa sun Daani'eliin Beelxishaazaar, Hanaaniyaadhaan Shaadraak, Miishaa'eelin, Meeshak, Azaariyaadhaan immoo Abdanaagoo jedhee maqaa haaraa baaseef. **8** Daani'el garuu nyaataa fi daadhii wayinii mootichaatiin of xureessuu dide; innisakkasiin akka of hin xureessineef itti gaafatamaa qondaaltotaa sana eeyyama gaafate. **9** Waaqnis yeroo kanatti akka Daani'el fuula qondaala sanaa duratti surraa fi gara laafina argatu godhe; **10** qondaalli sun garuu Daani'eliin, "Ani gooftaa koo isa nyaataa fi dhugaatii keessan isiniif ramade sana nan sodaadha; inni maaliif dargaggoota hiriyoota keessan kaan caalaa huqqattanii isin arga? Kanaan isin mootichi balaa mataa kootti fiddu" jedhe. **11** Kana irratti Daani'el waardiyyaa itti gaafatamaan qondaaltotaa sun Daani'eli fi Hanaaniyaa irratti, Miishaa'eelii fi Azaariyaa irratti muude Meldaariinakkana jedhe; **12** "Maaloo tajaajiltoota kee bultii kudhaniif ilaali; biqiltuu nyaatamuu fi bishaan dhugamu malee waan biraan nuuf hin kennis.

13 Sana booddee bifaa keenyaa fi bifaa dargaggoota nyaataa mootii nyaatanii wal biratti ilaali; waan argite irratti hundaa'iitii tajaajiltoota kee irratti waan feete murteessi." **14** Innis yaada kana fudhatee bultii kudhan isaan qore. **15** Dhuma bultii kurnan sanaattis isaan dargaggoota nyaataa mootii nyaatan sana caalaa fayyaaleyyii fi warra dhagni isaanii furdatee miidhage ta'anii argaman. **16** Kanaafuu waardiyyaan sun qooda nyaataa filatamaa fi daadhii wayinii kan isaan dhuguu qaban sanaa raafuu qofa isaaniiif kenne. **17** Waaqnis dargaggoota afran kanneeniiif barumsaa fi ogummaa hunda keessatti beekumsaa fi dandeetii kenneef. Daani'elis mul'ataa fi abjuu hunda hubachuu danda'a ture. **18** Yommuu guyyaan mootichi akka isaan gara isaatti dhi'aatan murteesesse ga'ettis, qondaalli hangaftichi fuula Nebukadnezar duratti isaan dhi'eesse. **19** Mootichis isaan haasofsiise; innis nama Daani'eliin, Hanaaniyaa, Miishaa'eelii fi Azaariyaa qixxaatu tokko illee hin arganne; kanaafuu isaan hojii mootichaah jalqaban. **20** Mootichis waa'ee ogummaa fi beekumsaa kan isaan gaafate hundaan akka isaan ilaaltotaa fi falfaltoota biyyattiitti argaman hunda harka kudhan caalan arge. **21** Daani'elis hamma waggaa tokkoffaa Qiros mootichaatti achuma ture.

2 Nebukadnezar bara mootummaa isaa keessa, waggaa lammaffaatti abjuu abjoot; hafuurri isaa jeeqamee hirribas rafuu dadhabe. **2** Kanaafuu mootichi akka isaan abjuu inni abjoote sana itti himaniif tolchitoota, mortoota, falfaltootaa fi warra urjii ilaalan waamsise; isaanis ol galanii fuula isaa dura dhadhaabatan; **3** mootichis, "Ani abjuu na dhiphise tokko nan abjoodhe; hiikkaa abjuu sanaa maal akka ta'e beekuu nan barbaada" jedheen. **4** Kana irratti warri urjii ilaalan sun afaan Araamaayikiitiin mootichaan, "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Abjuu kee tajaajiltoota keetti himi; nu siif hiiknaa" jedhanii mootichaaf deebisan. **5** Mootichis warra urjii ilaalan sanaanakkana jedhe; "Ani waan kana murteesseera: Yoo isin abjuu koo fi hiikkaa isaa natti himuu baattan ansi isinan kukkuta; manneen keessanis tuulaa waan diigamee ta'u. **6** Garuu yoo abjuu sanaa fi hiikkaa isaa natti himtan isin kennaa, badhaasaa fi ulfina guddaa narraa argattu. Kanaafuu abjuu sanaa fi hiikkaa isaa natti himaa." **7** Isaan amma illee deebisanii, "Mootichi abjuu isaa tajaajiltoota isaatti haa himu; nu ni hiiknaaf" jedhan. **8** Kana

irratti mootichiakkana jedhee deebiseef; "Ani akka isin sababii waan ani cimsee murteesse beektaniif, akka isin yeroo dheeressuu yaalaa jirtan hubadheera: 9 Yoo isin abjuu sana natti himuu baattan, adabbii tokkotu isin eeggata. Isin waan haallii geeddaramu seetanii dubbi dogoggorsaa fi hamaa natti himuu mari'attaniirtu. Kanaafuu abjuu sana natti himaa; anis akka isin hiikkaa isaa natti himuu dandeessan kanaan nan beekaa." 10 Warri urjii ilaalan sunisakkana jedhanii mootichaaf deebise; "Namni waan mootichi gaafate kana hojjechuu danda'u tokko iyyuu lafa irratti hin argamu! Mootiin kam iyyuu hammuma fedhee guddaa fi jabaat'a'u illee tolchituu, moortuu yookaan warra urjii ilaalu kam iyyuu gaaffiiakkanaa gaafatee hin beeku. 11 Wanni mootichi gaafate akka malee rakkisaa dha. Waaqota maleenamni tokko iyyuu waan kana mootichaaf ibsuu hin danda'u; isaan immoo namoota gidduu hin jiraatan." 12 Wanni kunis mooticha akka malee aarse; isa dallansiisees akka inni ogeeyyii Baabilon hundattimurtii du'aa muru godhe. 13 Kanaafuu akka namoonni ogeeyyiin hundi ajjefaman labsiin ba'e; namoornis akka Daani'elii fi michoota isaa barbaadanii ajeesaniif ergaman. 14 Yommuu Ariyook itti gaafatamaan eegumsa mooticha namoota Baabilon ogeeyyii ajeesuu ba'etti, Daani'el ogummaa fi malaan isa haasofsiise. 15 Innis qondaala mootichaatiin, "Mootichi maaliif labsii cimaaakkasii baase?" jedhee gaafate. Ariyookis waan sana Daani'elitti hime. 16 Kana irratti Daani'el ol seenee akka abjuu sana isaaftihiikuuf akka mootichi yeroo isaa kennu gaafate. 17 Ergasii Daani'el gara mana isaatti deebi'ee waan sana michoota isaa Hanaaniyaatti, Miisaa'elii fi Azariyaatti hime. 18 Kanaafuu akka innii fi michoonni isaa ogeeyyiin Baabilon kaan hin ajjefamneef akka isaan waa'ee icciitii kanaa Waaqa samii araara kadhatan isaan akeekkachiise. 19 Halkan sanas icciitiin sun mul'ataan Daani'elitti mul'ifame. Ergasii Daani'el Waaqa samii galateeefatee 20akkana jedhe: "Maqaan Waaqaa bara baraa hamma bara baraatti haa eebbifamu; ogummaanii fi humni kan isaa ti. 21 Innis barootaa fi waqtilee ni geeddara; mootota teessoo irra ni teessisa; irraa buusas. Innis ogeeyyif ogummaa, beektotaafis hubanna ni kenna. 22 Innis waan gad fagoo fi waan dhokfame ni mul'isa; waan dukkana keessa jiru ni beeka; ifnis isa wajjin jiraata. 23 Yaa Waaqa

abbootii ko, ani sin galateeffadha; sin jajadhas: Ati ogummaa fi humna naa kenniteerta; waan nu si kadhanne na beeksifteerta; ati abjuu mootichaa nu beeksifteerta." 24 Daani'elis Ariyook isa mootichi akka inni ogeeyyii Baabilon ajjeesuu ajaje sana bira deemee, "Ati ogeeyyii Baabilon hin ajjeesin. Mooticha biratti na geessi; ani abjuu isaa nan hiikaaf" jedheen. 25 Ariyookis Daani'elin mooticha bira geessee, "Ani booji'amtoota Yihuudaa keessaa nama hiikkaa abjuu mootichaa himuu danda'u tokko argeera" jedheen. 26 Mootichis Daani'el isa Beelxishaazaar jedhame sanaan, "Ati abjuu ani argee fi hiikkaa isaa natti himuu dandeessaa?" jedhe. 27 Daani'elis deebiseeakkana jedhe; "Namni ogeessi kam iyyuu, mortuun, tolchituu yookaan ilaaltuu icciitii waan mootichi gaafate sanaa ibsuu danda'u tokko iyyuu hin jiru; 28 garuu Waaqni icciitii mul'isuu tokko samii irra jira. Innis wantoota baroota dhufan keessa ta'an Nebukadnezar mootichatti argisiiseera. Abjuun keetti fi mul'anni utuu ati siree kee irra ciiftuu yaada keetti dhufe kanaa dha: 29 "Yaa mooticha utuu ati ciiftee jirtuu wanni gara fuula duraatti ta'uuf jiru yaada keetti dhufe; inni icciitii mul'isus waan fuula duratti ta'u sitti argisiise. 30 Yaa mootii, akka kootti sababiin icciitiin kun natti mul'ateef ani namoota jiraatoo kaan caalaa ogummaa qabaadheef utuu hin ta'in, akka ati hiikkaa isaa beektee waan yaada kee keessa jiru hubattuuf. 31 "Yaa mootii, ati ni ilaalte; fuula kee duras fakkii guddaa jechuunis fakkii akka malee guddaa, bifa calaqqisaa fi sodaachisaa tokkotu ture. 32 Mataan fakkii sanaas warqee qulqulluu irraa, qomaa fi irreen isaa meetii irraa, garaa fi tafni isaa naasii irraa hoijetaman; 33 miilli isaa sibiila irraa, faanni isaa gartokko sibiila irraa, gartokko immoo suphee irraa hoijetame. 34 Utuma ati ilaalaajirtuu dhagaan tokko utuu harki namaa hin tuqin fottoqe. Innis miilla fakkii sanaa kan sibiilaa fi suphee irraa hoijetame dha'ee caccabse. 35 Ergasii sibiilli, supheen, naasiin, meetii fi warqeen sun yeruma tokkotti caccabaniiakkuma habaqii yeroo bonaa oobdii irra jiruu ta'an. Bubbeenis utuu waan tokko illee hin hambisin haree deeme. Dhagaan fakkii sana caccabse sun garuu tulluu guddaa ta'ee lafa hunda guute. 36 "Abjuun sun kana ture; nus mootichaaf ni hiikna. 37 Yaa mootii, ati mootii moototaa ti. Waaqni samii mootummaa fi humna, jabinaa fi ulfina siif kenneera; 38 inni

sanyii namaa, bineensota bosonaatii fi simbirroota samii dabarsee harka keetti siif kenneera. Lafa isaan jiraatani kamitti iyyuu hunda isaanii irratti bulchaa si godheera. Ati mataa warqee ti. 39 “Si'iin duuba mootummaan mootummaan keetii gadii biraa tokko ni ka'a. Itti aansee mootummaan Naasii sadaffaan kan tokko guutummaa lafaa ni bulcha. 40 Dhuma irrattis mootummaan afuraffaan akkuma sibiila jabaat'a e tokko ni ka'a; sibiilli waan hunda caccabsee bulleessaatii; mootummaan kunis akkuma sibiilli waan hunda caccabsee balleessa sana mootummoota isa duraan turan hunda caccabsee ni bulleessa. 41 Akkuma ati akka faannii fi qubni miilla isaa gartokko suphee, gartokko immoo sibiila ta'e argite sana mootummaan kun mootummaa gargar qoodame ta'a; ta'us inni akkuma sibiila gartokkeen isaa supheedhaan makame kan ati argite sanaa jabina sibiila of keessaa ni qabaata. 42 Akkuma qubni miilla sun gartokko sibiila, gartokko immoo suphee ta'e sana mootummaan kunis gartokko jabaa, gartokko immoo dadhabaa ta'a. 43 Akkuma ati sibiila supheedhaan wal make argite sana uummanni kunis walmakaa ta'a; innis si'achi sibiila fi supheen walitti makame sana caalaa tokko ta'ee hin jiraatu. 44 “Bara mootota sanaa keessa, Waaqni samii mootummaa gonkumaa hin diigamne yookaan saba biraatiif hin kennamne hundeessa. Innis mootummoota duraa sana ni barbadeessa; hamma dhumaattis isaan balleessa; inni mataan isaa garuu bara baraan jabaatee ni dhaabata. 45 Hiikkaan mul'ata dhagaa utuu harka namaatiin hin ta'in ofuma isaatiin tulluu irraa fottoqee sibiila, naasii, suphee, meetii fi warqee caccabse sanaa kanaa dha. “Waaqni guddaaan waan gara fuula duraatti ta'u mootichatti argisiiseera. Abjuun sun dhugaa dha; hiikkaan isaa amanamaa dha.” 46 Nebukadnezar mootichi addaan lafatti gombifamee Daani'eliif sagade; ulfinas kenneef; akka aarsaa fi ixaana isaaaf dhi'eessanis ajaje. 47 Mootichis Daani'eliin, “Ati dhoksaa kana mul'isuu dandeesseertaatii dhugumaan Waaqni kee Waaqa waaqtaatii fi Gooftaa moototaa kan dhoksaa mul'isuu dha” jedhe. 48 Ergasii mootichi Daani'eliif taayitaa guddaa kennee, kennaa akka malee baay'ees itti dhangalaase. Bulchaa guutummaa kutaaalee biyyaa Baabilon isa godhee namoota Baabilon hunda irratti isaa muude. 49 Daani'el mooticha kadhannaan mootichi Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo bulchitoota

biyya Baabilon godhee muude. Daani'el garuu mana mootichaa keessatti hafe.

3 Nebukadnezar Mootichi fakkii warqee kan dheerinni isaa dhundhuma jaatamaa fi bal'inni isaa dhundhuma ja'aa hojjetee kutaa biyyaa Baabilon keessa dirree Duuraa jedhamu irra dhaabe. 2 Ergasii mootichi akka isaan eebba fakkii inni dhaabe sanaa irratti argamaniif ilmaan mootota, muudamoota, bulchitoota gorsitoota, itti gaafatamtoota mankuusa qabeenya, abbootii murtii, hayyoota seeraatii fi qondaaltota biyya hundaa waame. 3 Kanaafuu eebba fakkii Nebukadnezar Mootichi dhaabe sanaa irratti argamuuf ilmaan moototaa, muudamoonni, bulchitooni, gorsitooni, itti gaafatamtooni mankuusa qabeenya, abbootiin murtii hayyoonni seeraa biraatii fi qondaaltonni biyyaa hundi walitti qabamanii fuula fakkii sanaa dura dhadhaabatan. 4 Kana irratti labsituun tokkoakkana jedhee sagalee guddaadhaan labse; “Yaa namoota, sabootaa fi namoonni afaan garaa garaa dubbattan hundi, wanni isin akka gootan ajajamtan kanaa dha: 5 Isin akkuma sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa, kan faaggaatii fi sirbaa dhageessaniin addaan lafatti gombifamtanii fakkii warqee kan Nebukadnezar Mootichi dhaabeef sagaduu qabdu. 6 Namni addaan lafatti gombifamee hin sagadne kam iyyuu yoosuma boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatama.” 7 Kanaafuu namoonni, saboonmii fi namoonni afaan garaa garaa dubbattan hundi yommuu sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa fi sirbaa hunda dhaga'anitti addaan lafatti gombifamanii fakkii warqee kan Nebukadnezar Mootichi dhaabe sanaaf sagadan. 8 Yeroo kanatti Kaldoonni tokko gara fuula duraatti dhufanii dabaan Yihuudoota himatan. 9 Isaanis Nebukadnezar Mootichaan akkana jedhan; “Yaa mootii, ati bara baraan jiraadhu! 10 Yaa mootii, ati akka namni kam iyyuu yommuu sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa kan faaggaatii fi kan sirbaa dhaga'u kam iyyuu addaan lafatti gombifamee fakkii warqee sanaaf sagaduu qabu seera baafteerta; 11 akka namni lafatti gombifamee sagaduu didu kam iyyuu boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamu seera baafteerta. 12 Garuu yaa Mooticha, Yihuudoonni ati dhimma biyya Baabilon irratti muudde tokko tokko ajaja kee didaniiru; isaanis Shaadraak, Meeshakii fi

Abdanaagoo dha. Isaan waaqota kee hin tajaajilan yookaan fakkii warqee ati dhaabdeef hin sagadan.” **13** Nebukadnezaris akka malee aaree Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo waamsise. Kanaafuu namoonni kunneen mooticha duratti dhi’effaman; **14** Nebukadnezarisakkana isaaniin jedhe; “Yaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo, isin dhugumaan waaqota koo hin tajaajiltanii? Yookaan fakkii warqee ani dhaabeef hin sagaddanii? **15** Amma isin yeroo sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa, kan faaggatii fi sirba kam iyyuu dhageessanitti kuftanii fakkii ani dhaabeef yoo sagaddan gaarii dha. Garuu yoo isin sagaduu baattan, yoosuma boolla ibiddi keessaa balali’utti darbatantu. Egaa waaqa kamitu harka kootii isin baasuu danda’aa?” **16** Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoon deebisanii mootichaanakkana jedhan; “Yaa Nebukadnezar, nu fuula kee duratti waan kana falmachuu hin barbaannu. **17** Yaa Mootii, nu yoo boolla ibiddi keessaa balali’utti darbatamne, Waaqni nu isa tajaajillu sun nu oolchuu danda’aa; harka keetii illee nu baasuu danda’aa. **18** Yaa Mootii, yoo inni nu baasuu baate iyyuu nu waaqota kee akka hin tajaajille yookaan fakkii warqee ati dhaabde sanaaf akka hin sagadne akka beektu barbaanna.” **19** Kana irratti Nebukadnezar akka malee aaree fuulli isaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagootti geeddarame. Akka ibiddi boollaa sunis hamma durii caalaa harka torba ho’ee finiinu ajaje; **20** akka isaan Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo hidhanii boolla ibiddi keessaa boba’u sanatti darbataniif loltoota isaa keessaa jajjaboo tokko tokko ajaje. **21** Kanaafuu namoonni kunneen akkuma wandaboo isaanii, fiddoo isaanii, marata isaanii kan mataatii fi uffata biraas uffatanitti hidhamanii boolla ibiddi keessaa balali’u sanatti darbataman. **22** Ajajni mootichaakka malee ariifachiisaa ture; sababii ibiddi boollaa sun akka malee boba’aa tureef arrabni ibidda sanaa loltoota Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo geessan sana fixe; **23** namoonni sadan kunneen isabeffamanii hidhamanii boolla ibiddi keessaa balali’u sana keessatti kufan. **24** Nebukadnezar Mootichi dinqisiifachuudhaan utaalee ka’ee, “Namoonni nu hiinee ibiddatt darbanne sadii hin turree?” jedhee gorsitoota isaa gaafate. Isaanis, “Yaa Mootii, kun dhuguma” jedhanii deebisan. **25** Innis, “Ilaa! Ani namoota ibidda keessa deddeebi’an afur nan arga; isaanis hin

hidhamne; hin miidhamnes; inni afuraffaan immoo ilma waaqotaa fakkaata” jedheen. **26** Nebukadnezaris gara afaan boolla ibiddi keessaa boba’utti dhi’ataee sagalee guddaadhaan, “Yaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo, tajaajiltoota Waaqa Waan Hundaa Olii, kottaa ba’aa! As kottaa” jedhe. Akkasiin Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoon ibidda keessaa ba’an; **27** ilmaan moototaa, muudamoonni, bulchitoonni fi gorsitoonni mootii naannoo isaanitti walitti qabaman. Isaanis akka ibiddi sun dhagna jaraa hin miidhin yookaan akka rifeensa mataa isaanii keessaa tokko iyyuu hin gubatin ni argan; wandaboon isaanii iyyuu homaa hin taane; fooliin ibiddaas isaan irra hin turre. **28** Kana irratti Nebukadnezarakkana jedhe; “Waaqa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo isa ergamaa isaa ergee tajaajiltoota isaa baraareef galanni haa ta’u! Isaanisa amanatanii ajaja mootii didanii akka Waaqa isaanii malee waaqota biraa hin tajaajille yookaan hin waaqeffanne lubbuu isaanii dabarsanii kennaniiru. **29** Kanaafuu Waaqni akkasitti nama oolchu kan biraa Waaqa hin jirreef, ani akka uummanni saba kamii iyyuu yookaan afaan kamii iyyuu yoo Waaqa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo irratti waan hamaa dubbate kukkutamu, akka manni isaa tuullaa waan diigamee ta’u labseera.” **30** Ergasii mootichi Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo kutaa biyyaa Baabilon irratti muude.

4 Nebukadnezar Mooticha irraa, Sabootaa fi namoota afaan garaa garaa dubbatan kanneen guutummaa addunyaa irra jiraatan hundaaaf: Nagaan isiniif haa baay’atu! **2** Mallattoowwanii fi hojiiwan dinqii kanneen Waaqni Waan Hundaa Olii naaf godhe isinitti himuun na gammachiisa. **3** Mallattoowwan isaaakkam gurguddaa dha; **4** Ani Nebukadnezar natti tolee masaraa mootummaa koottis qananiidhaan mana koo nan jiraadhan ture. **5** Ani abjuu na sodaachise tokko nan arge. Utuu ani siree koo irra ciisee jiruu fakkii fi mul’anni qalbii koo keessa darbu na sodaachise. **6** Kanaafuu ani akka isaan abjuu sana naa hiikaniif akka ogeeyyi Baabilon hundi fuula koo duratti dhi’effaman nan ajaje. **7** Yommuu tolchitoonni, mortoonni, warri urjii ilaalanii fi waa himtoonni dhufanitti abjuu sana isaanitti nan hime; isaan garuu naaf hiikuu hin dandeenye. **8** Dhuma irratti Daani’el fuula duratti dhi’ate; anis abjuu sana isatti nan hime. Inni Beelxishaazaari jedhamee maqaa waaqa kootiin

waamama; hafuurri waaqota qulqulluu isa keessa ture. **9** Anis akkanan jedhe; “Yaa Beelxishaazaari, hangafa tolchitootaa, ani akka hafuurri waaqota qulqulluu si keessa jiru nan beeka; icciitiin kam iyyuu sitti hin ulfaatu. Abjuun ani arge kana; hiikkaa isaa natti himi. **10** Mul’anni utuun siree koo irra ciisee jiruu arge isa kanaa dha: Ani nan ilaale; mukni tokko fuula koo dura walakkaa lafaa dhaabatee ture. Dheerinni isaaas guddaa ture. **11** Mukni sun akka malee guddatee jabaate; fiixeen isaaas samii tuqe; hamma daarii lafaattis ni mul’ata ture. **12** Baalli isaa bareedaa, jii isaa akka malee baay’ee ture; mukicha irras nyaata waan hundaaf ta’utu ture. Bineensonni gaaddisa isaa jala boqotu; simbirroon samiis dameellee isaa irra jiraatu; lubbuu qabeeyyiin hundinuu isaa irraa nyaatu ture. **13** “Ani mul’ata utuun siree koo irra ciisee jiruu arge sana keessatti nan ilaale; fuula koo duras ergamaa qulqulluu samiidhaa gad bu’aa jiru tokkotu ture. **14** Innis sagalee guddaadhaanakkanaa jedhe: ‘Mukicha muraa; dameewwan isaa ciccira; baala isaa harcaasaa; ija isaa bittinneessaa. Bineensonni isa jalaa, simbirroonnis dameewwan isaa irraa haa baqatani. **15** Gufuu fi hiddi isaa garuu sibiila fi naasiidhaan hidhamee lafa keessa, marga dirree keessa haa turu. “Inni fixeensa samiitiin haa jiidhu; biqiltuu keessas bineensota wajjin haa jiraatu. **16** Qalbiin isaaas qalbii namaa irraa geeddaramee qalbiin horii isaaaf haa kennamu; kunis hamma waggaan torba darbutti haa ta’u. **17** “Akka namni lubbuun jiraatu hundinuu akka Waaqni Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa irratti bulchaa ta’ee fi akka inni abbaa barbaadeef isaan kennee nama namoota hundaa gad ta’e isaanitti muudubekkaniif ergatamtoonni murtii labsanii qulqullooni murtoo lallaban.’ **18** “Abjuun ani Nebukadnezar mootiin arge kanaa dha. Egaa yaa Beelxishaazaari waan namoota mootummaa kootii qaqqarao keessaa tokko iyyuu naa hiikuu hin dandeneyeef abjuun sun maal akka ta’e natti himi. Ati garuu sababii hafuurri waaqota qulqulluu si keessa jiruuf ni dandeessa.” **19** Ergasii Daani’el inni Beelxishaazaari jedhamu sun yeroodhaaf akka malee jeeqamee yaadni isaa isarifachiise. Kanaafuu mootichi, “Yaa Beelxishaazaar, abjuun kun yookaan hiikkaan isaa si hin rifachiisii” jedhe. Beelxishaazaarisakkanaa jedhee deebise; “Yaa goftaa koo abjuun kun warra si jibbanii, hiikkaan isaa immoo diinota keetiif haa ta’u! **20** Mukni ati

argite kan akka malee guddatee fi cimaan, kan fiixeen isaa samii tuqee hamma daarii lafaatti mul’atu, **21** kan baalli isaa bareedu, kan ija baay’ee qabu, kan iji isaa waan hundaaf nyaata ta’u, kan bineensotaaf gaaddisa, kan damee isaa irratti simbirroonni samii mandhee ijaarratan, **22** yaa Mootii, mukni sun si’il Ati guddaa fi jabaatataateerta; guddinni kee hamma samii ga’utti ol ba’ee bulchiinsi kees hamma daarii lafaatti bal’ata. **23** “Yaa Mootii, ati ergamaa qulqulluu tokko utuu inni, ‘Mukicha muraa balleessaa; gufuu fi hiddi isaa garuu sibiila fi naasiidhaan hidhamee lafa keessatti marga dirree irratti dhiisaa; inni fixeensa samiitiin haa jiidhu; akka bineensota bosonaatti haa jiraatu; waggaan torbas isa haa darbu’ jechaa samiidhaa bu’u argite. **24** “Yaa Mootii hiikkaan isaa kana; labsiin Waaqni Waan Hundaa Olii gooftaa koo irratti baases kana: **25** Ati saba keessaa ari’amtee bineensota bosonaa wajjin jiraatta; akka loonii marga nyaatta; fixeensa samiitiinis ni jiita. Ati hamma akka Waaqni Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa irratti bulchaa ta’ee fi akka inni mootummoota kanas abbaa barbaadeef kennuu danda’u beektutti waggaan torba si darba. **26** Ajajni akka gufuu muka sanaa hiddi isaa wajjin hafuuuf kennname sunis akka mootummaan kee yeroo ati ol aantummaan kan samii ta’e beektutti siif deebifamu argisiisa. **27** Kanaafuu yaa Mootii, gorsa koo fudhadhu: Waan qajeelaa hujjechuudhaan cubbuu kee of irraa haqi; hammina kees cunqurfamtootaaf garaa laafuudhaan of irraa balleessi; yoos barri jirenya keetii ni dheerataa.” **28** Kun hundi Nebukadnezar Mooticha irra ga’e. **29** Ji’ a kudha lama booddee mootichi utuu gubbaa masaraa mootummaa Baabilon irra asii fi achi deddeebi’aa jiruu, **30** “Kun Baabilon guddittii ani akka isheen mana jirenya mootii taatuuf ulfina maqaa kootiif jedhee humna koo jabaadhaan ijaare sanaa mitii?” jedhe. **31** Utuu inni dubbii isaa afaanii hin fixatin sagaleenakkanaa jedhu tokko samiidhaa dhufe; “Yaa Nebukadnezar Mooticha, wanni sirratti labsame kana: Aangoon mootummaa keetii sirraa fudhatameera. **32** Ati uummata keessaa ari’amtee bineensota bosonaa wajjin jiraatta. Akka looniis marga nyaatta. Hamma ati akka Waaqni Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa irratti Goftaa ta’ee fi akka inni mootummoota sana abbaa fedheef kennu beektutti waggaan torba si darba.” **33** Yommusuma wanni waa’ee Nebukadnezar dubbatame

sun ni raawwatame. Innis uummata keessa ari'amee akka loonii marga nyaate. Inni hamma rifeensi isaa akka baallee risaa guddatee qeensi isaa akka qeensa allaattii fakkaatutti dhagni isaa fixeensa samiitiin jiidhe. **34** Dhuma yeroon sanaatti, ani Nebukadnezar gara samii ol nan ilaale; qalbiin koos naa deebi'e. Anis Waaqa Waan Hundaa Olii nan galateeffadhe; isa bara baraan jiraatus nan jajadhe; ulfinas nan kenneef. **35** Uummanni lafaa hundi **36** Akkuma qalbiin koo naaf deebi'eenis, ulfinaa mootummaa kootiitiif ulfinnii fi miidhaginni koo yommusuma naaf deebi'an. Gorsitoonnii fi qondaaltonni koo na barbaadan; anis teessoo kootti deebifamee kan durii caalaas guddaa nan ta'e. **37** Sababii wanni inni hojjetu hundi dhugaa, karaan isaa hundinuu qajeelaa ta'eef ani Nebukadnezar, Mooticha samii sana nan jajadha; isa nan leellisa; ulfinas nan kennaaf. Inni warra of tuulan gad deebisuu danda'atii.

5 Beelsaazaar mootichi qondaaltota isaa kuma tokkoof dhangaa guddaa qopheessee fuula isaanii duratti daadhii wayinii dhuge. **2** Beelsaazaar isuu daadhii wayinii dhugaa jiruu akka innii fi qondaaltonni isaa, niitonni fi saajjatoowwan isaa ittiin dhuganiif akka isaan xoofoo warqeetii fi meetii kan abbaan isaa Nebukadnezar mana qulqullummaa Yerusaalemii fide sana fidan ajaje. **3** Kanaafuu isaan xoofoo warqee kan mana qulqullummaa Waaqaa kan Yerusaalemii fudhataman sana fidan; mootichi, qondaaltonni, niitonni fi saajjatoowwan isaa ittiin dhugan. **4** Isaan utuma daadhii wayinii sana dhugaa jiranuu, waaqota warqeetii fi meetii, kan naasiitii fi sibilaa, kan mukaatii fi dhagaa galateeffatan. **5** Akkuma tasaa qubni harka namaa mul'atee keenyan manaa kan masaraa mootii keessa baattuu ibsaa bira jiru irratti barreesse. Mootichis harka sana utuu inni barreessuu arge. **6** Fuulli mootichaa ni geeddaramee; innis sodaadhaan guutamee jilbii isaa hollatee walda'e; miilli isaaas ni laafe. **7** Mootichis sagalee isaa ol fuudhee akka mortoota, warra urjii ilaalanii fi ilaaltota ol isaaaf galchan ajaje. Ogeeyyi Baabiloniinisakkana jedhe; "Nama katabbii kana dubbisee hiikkaa isaa natti himu kamitti iyuu uffanni diimaan dhiilgeen uffifamee morma isaaatti faayi warqee ni kaa'amaaf; mootummaa koo keessattis bulchaa ol aanaa sadaffaa ta'a." **8** Ergasiis ogeeyyiin mootichaa hundi ol seenan; isaan keessa garuu

namni katabbii sana dubbisuu yookaan hiikkaa isaa mootichatti himuu danda'u tokko iyuu hin argamne. **9** Kana irratti Beelsaazaar mootichi kan duraa caalaa sodaatee fuulli isaa geeddaramee; qondaaltonni isaaas waan godhan wallaalan. **10** Mootittiinis waca mootichaati fi qondaaltota isaa dhageessee galma cidha sanaa ol seente. Isheenisakkana jette; "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Hin rifatin; fuulli kees hin geeddaramin! **11** Mootummaa kee keessa namichi hafuurri waaqota qulqulootaa keessa jiru tokko jira. Namichi kun bara abbaa keetii keessa nama hubanna, beekumsaa fi ogummaa akkuma waaqotaa qabu ta'ee argame. Abbaan kee Nebukadnezar Mootichi, itti gaafatamaa tolchitootaa, mortootaa, kan warra urjii ilaalanii fi ilaaltota godhee isa muudee ture. **12** Daani'el namichi mootichi Beelsaazaar jedhee waamu kun nama hafuurri gaariin, beekumsii fi hubannaan keessa jiru ta'ee argame; innis abjuu, hibboo fi rakkoo hiikuuf dandeetii addaa qaba ture. Daani'elin waami; innis hiikkaa katabbii kanaa sitti himaatii." **13** Kanaafuu Daani'el fuula mootichaa duratti dhi'eeffame; mootichisakkana jedheen; "Warra abbaan koo mootichi booji'ee Yihuudaadhaa fide keessaan kan Daani'el jedhamu si'ii? **14** Ani akka hafuurri waaqotaa si keessa jiruu fi akka ati hubanna, beekumsaa fi ogummaa addaa qabdu dhaga'eera. **15** Ogeeyyiinii fi mortoonni akka katabbii kana dubbisanii hiikkaa isaa natti himaniif fuula koo duratti fidamanii turan; isaan garuu ibsuu hin dandeeny. **16** Ani akka ati hiikkaa kennitee rakkofis fala kennuu dandeessu dhaga'eera. Yoo ati katabbii kana dubbiftee hiikkaa isaa natti himuu dandeesse, uffata diimaan dhiilgeetu sitti uffifama; faayi warqees morma keetti siif kaa'ama; mootummaa koo keessattis bulchaa ol aanaa sadaffaa taata." **17** Kana irratti Daani'el deebisee mootichaanakkana jedhe; "Kennaan kee sumaaf haa hafu; badhaasni kee immoo nama biraatiif haa kennamu. Ta'u iyuu ani katabbicha dubbisee hiikkaa isaa mootichatti nan hima. **18** "Yaa mootii, Waaqni Waan Hundaa Olii abbaa kee Nebukadnezariif surraa fi guddina, ulfinaa fi kabaja kenne. **19** Sababii ol aantummaa inni isaaaf kenneef saboonni fi mootummoonni hundi, namoonni afaan garaa garaa dubbatan ni hollataniif; isa sodaatanis. Mootichis warra ajeesuu barbaade ni ajeesa; warra oolchuu barbaade ni oolcha, kan muuduu barbaade ni

muuda, kan salphisuu barbaades ni salphisa ture. **20** Gaafa garaan isaa of tuulee mataa jabaatetti garuu inni teessoo isaa irraa kaafamee ulfinni isasisa irraa fudhatame. **21** Inni uummataa keessaa ari'amee qalbiin horii kennameef; harroota diidaa wajjin jiraatee akka loonii marga nyaate; inni hamma akka Waaqni Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa irratti bulchaa ta'ee fi akka inni abbaa fedhe isaan irratti muudu beekutti dhagni isaa fiveensa samiitiin jiidhe. **22** "Yaa Beelshaazaar, ati ilmi isaa utuma waan kana hunda beektuu mataa kee gad hin qabanne. **23** Qooda kanaa ati Gooftaa samii irratti mataa ol qabatte. Ati xoofowwan mana qulqullummaa isaatii fchisiiftee atii fi qondaaltonni kee, niitonni fi saajjatoowwan kee isaan keessaa dhugdan. Ati waaqota meetii, warqee, naasii, sibiilaa, mukaatii fi kan dhagaa kanneen arguu yookaan dhaga'u yookaan hubachuu hin dandeenye jajatte. Waaqa lubbuu keetii fi karraa kee hunda harka isaatii qabatee jiru garuu hin ulfeessine. **24** Kanaafuu inni harka katabbi sana barreesee erge. **25** "Katabbiin barreffamee tures kana: Maanee, Maanee, Teeqeel, Faares. **26** "Hiikkaan isas kana: "Maanee jechuun Waaqni bara kee murteesee gara dhumaatti fide jechuu dha. **27** "Teeqeel jechuun ati madaalliidhaan madaalamtee salphattee argamte jechuu dha. **28** "Faares jechuun mootummaan kee qoodamee namoota Meedeetii fi Faaresiitiif kennamee jechuu dha." **29** Ergasii ajaja Beelshaazaarin Daani'elitti uffata diimaa dhiilgee uffisan; morma isattis faaya warqee kaa'aniif; mootummaa sana irrattis bulchaa ol aanaa sadaffaa ta'ee muudame. **30** Halkanuma sana Beelshaazaar mootiin Baabilonotaa ajeefame; **31** Daariyoos namichi Meedee umurii isaa jaatamii lammaffaatti mootummaa sana fudhate.

6 Daariyoos akka isaan guutummaa mootummaa isaa keessatti bulchitoota ta'aniif ilmaan moototaa **120** muuduu barbaade; **2** innis isaan irratti bulchitoota ol aantota sadii muude; isaan keessaas tokko Daani'el ture. Akka mooticha irra rakkinni hin geenyefis ilmaan moototaa kunneen bulchitoota ol aantota sadan jalatti bulu. **3** Mootichi sababii Daani'el ilmaan moototaatii fi bulchitoota ol aantota kaan caalaa dandeettii addaa qabuuf isa jaallatee guutummaa mootummaa irratti isa muuduu barbaade. **4** Sababii kanaaf bulchitooni ol aantonni fi ilmaan moototaa

waan hojji mootummaa ilaaluun Daani'elin himachuuf karaa barbaadan; garuu akkas gochuu hin dandeenye. Daani'el amanamaa, of eeggataa fi nama mudaa hin qabne waan ta'eef isaan isa irratti dogoggora tokko iyyuu argachuu hin dandeenye. **5** Dhuma irrattis namoonni kunneen, "Yoo waan seera Waaqa isatiin wal qabatu ta'e malee waan ittiin namicha Daani'el jedhamu kana himannu tokko iyyuu hin argannu" jedhan. **6** Kanaafuu bulchitooni ol aantonni fi ilmaan moototaa tokkummaadhaan mooticha bira dhaqaniiakkana jedhan; "Yaa Daariyoos mooticha, bara baraan jiraadhu! **7** Yaa mootii, akka namni hamma bultii soddomaatti si malee Waaqa yookaan nama kam iyyuu kadhatu kam iyyuu boolla leencaatti darbatamu, akka mootichi labsii baasee ajajni isas cimu bulchitooni mootummaa, muudamoonni, ilmaan moototaa, gorsitoonni fi qondaaltonni hundi walii galaniiru. **8** Yaa mootii, labsii baasi, akka seera Meedee fi Faares kan hin geeddaramne sanaas mallatteesi." **9** Kanaafuu Daariyoos mootichi labsii sana barreesee baase. **10** Daani'elis yommuu akka labsiin sun ba'e beeketti kutaa mana isaa kan foddaan isaa gara Yerusaalemitti garagalutti ol ba'e. Innis akkuma yeroo kaan godhu guyyaatti yeroo sadii jilbeenfatee Waaqa isaa kadhate, galatas galcheef. **11** Namoonni kunneen gareedhaan dhaqanii Daani'elii kadhatuu fi Waaqa isaa gargaarsa gaafatuu argatan. **12** Kanaafuu isaan gara mootichaa dhaqanii, "Yaa mootii, ati akka namni guyyoota soddomman kana keessa si malee Waaqa yookaan nama tokko iyyuu kadhatu kam iyyuu boolla leencaatti darbatamu labsii hin baafnee?" jedhanii waa'ee labsii inni baase sanaa isa gaafatan. Mootichis, "Seerri sun seera akkuma seera Meedeetii fi Faares kan hin geeddaramne dha" jedhee deebise. **13** Isaan mootichaan, "Yaa mootii, warra Yihuudaadhaa booji'aman keessaa Daani'el siifis seera ati baafteefis xiyyeffannaa hin kenu. Inni ammas guyyaatti yeroo sadii Waaqa isaa kadhata" jedhan. **14** Mootichi yommuu waan kana dhaga'etti akka malee gadde; Daani'elin baasuufis murteeffatee hamma biiftuun lixutti waan danda'ame hunda godhe. **15** Ergasii jarri gareedhaan mootichatti dhi'aatanii, "Yaa mootii, akka seera Meedeetii fi Faares akka seerri mootiin tokko baase yookaan ajajni inni kenne geeddaramuu hin dandeenye beeki" jedhaniin. **16** Kanaafuu mootichi ajaja kenne; isaanis Daani'elin fidanii boolla leencaatti

darbatan. Mootichis Daani'eliin, "Waaqni kee kan ati yeroo hunda isa tajaajiltu si haa baraaru!" jedhe. **17** Dhagaanis fidamee afaan boolla leencaa sanatti qadaadame; mootichis akka wanni Daani'el irratti murtaa'e sun hin geeddaramne chaappaa mallatoo qubeelaa isaatii fi kan qubeelaa qondaaltota isaa irratti chaappesse. **18** Ergasiis mootichi gara masaraa mootummaa isaatti deebi'ee halkan guutuu utuu waa hin nyaatinii fi gammachuu hin argatin hirriba malee bule. **19** Barii barraaqaanis mootichi ka'ee gara boolla leencaatti ariifate. **20** Innis yommuu boolla sanatti dhi'aatetti sagalee guddadhaan, "Yaa Daani'el tajaajila Waqa jiraataa, Waaqni ati yeroo hunda isa tajaajiltu sun leencota irraa si baraaruu danda'eeraa?" jedhee Daani'elin waame. **21** Daani'elis deebiseeakkana jedhe; "Yaa mootii bara baraan jiraadhu! **22** Waaqni koo ergamaa isaa ergee afaan leencotaa cufe. Sababii ani fuula isaa duratti qulqulluu ta'ee argameef isaan homaa na hin goone. Yaa Mootii ani fuula kee durattis yakka tokko illee hin hojjenneetii." **23** Mootichis akka malee gammadee akka Daani'el boolla keessaa baafamu ajaje. Daani'elis waan Waqa isaa amanatee tureef yommuu boollaa ba'etti madaan tokko iyyuu isaa irratti hin argamne. **24** Warri sobaan Daani'elin himatanis ajaja mootichaatiin niitotaa fi ijoollees isaanii wajjin fidamanii boolla leencaatti darbataman. Utuu isaan boolla sana keessa lafa hin ga'in leenconni isaan cicciratanii lafee isaanii hunda caccabsan. **25** Kana irratti Daariyoos Mootichi uummata, sabootaa fi namoota guutummaa biyyattii keessatti afaan garaa garaa dubbatan hundattiakkana jedhee barreesse: "Nagaan isiniif haa baay'atu! **26** "Ani akka namni kutaa mootummaa kootii hunda keessatti Waqa Daani'el sodaatuu fi akka ulfina isaa kenuu labsii kana baaseera. **27** Inni ni baraara; ni oolchas; **28** Kanaafuu bara Daariyoosii fi bara mootummaa Qiros namicha Faares sanaa keessa Daani'elitti jireenyi ni tole.

7 Bara Beelshaazaar mootii Baabilon keessa waggaa tokkoffaatti Daani'el utuu siree isaa irra ciisee jiruu abjuu fi mul'ata arge. Abjuu sanas barreessee waan arges ibse. **2** Daani'elakkana jedhe; "Ani halkan sana mul'ata koo keessatti nan ilaale; kunoo qilleensonni samii afran fuula koo duratti galaana guddaa raasaa turan. **3** Bineensonni gurguddaan tokkoon tokkoon isaanii wal hin fakkaanne afur galaana sana keessa ol ba'an. **4** "Inni jalqabaa leenca

fakkaata ture; qoochoowwan risaa qaba ture. Anis hamma qoochoowwan isaa irraa bubuqqa'anitti nan ilaale; innis lafaa ol qabamee akkuma namaa miilla lamaan dhaabate; qalbiin namaas ni kennameef. **5** "Kunoo bineensi lammafaan amaaketa fakkaatu fuula koo dura ture. Innis cinaacha isaa tokkoon ol jedhee ture; afaan isaa keessatti ilkaan isaa gidduutti lafee cinaachaa sadii qabatee ture. Bineensa sanaanis, 'Ka'iitii hamma quuftutti foon nyaadhu!' jedhan. **6** "Ergasiis ani nan ilaale; fuula koo duras bineensa biraa kan qeerransa fakkaatuttu ture. Dugda isaa irras qoochoo akka qoochoo simbirroo afurtu ture. Bineensi kun mataa afur qaba ture; akka bulchuufis aangoon isaa kennname. **7** "Ergasiis ani halkan keessa mul'ata nan arge; kunoo fuula koo dura bineensa afuraffaa akka malee jabaa, sodaachisaa nama rifachiisu tokkotu ture. Innis ilkaan sibiilaah dheeraa qaba ture; innis waan qabate caccabsee nyaatee kan hafe immoo miilla isaa jalatti dhidiita ture. Bineensi kun bineensota duraan turaniin adda ta'ee gaanfa kudhan qaba ture. **8** "Utuu ani waa'ee gaanfawwan sanaa yaadaa jiruu gaanfi xinnaan isaan gidduudhaa ba'e biraatokko fuula koo duratti mul'ate; gaanfawwan jalqabaa keessaa sadan isaanii fuula isaa duratti bubuqqa'an. Gaanfi kunis ija ija namaa fakkaatuu fi afaan of tuulummaadhaan dubbatu qaba ture. **9** "Utuma ani ilaaluu, "Teessoowwan iddo iddo isaanii kaa'aman; Inni Bara Durii teessoo isaa irra taa'e. Uffanni Isaa adii akka cabbii ture; rifeensi mataa isaa qulqulluu akka suufii ture. Teessoon Isaa akka arraba ibiddaa, geengooowwan isaa hundinuuus akka ibidda boba'aa jiruu turan. **10** Lagni ibidda tokko fuula isaa duraa ni yaa'a ture. Kumni kumaatamni irratti isa tajaajilu turan; kumni kudhan kan yeroo kuma kudhan baay'atan fuula isaa dura dhaabatanii turan. Dhaddachi taa'amee ture; kitaabonnis banamanii turan. **11** "Ani sababii dubbii of tuulummaa gaanfi sun dubbachaa jiruutif ilalaaluu koo ittan fufe. Anis amma illee ittuma fufee hamma bineensi sun qalamee dhagni isaa barbadaa'ee ibidda boba'utti darbatamutti nan ilaale. **12** Bineensota kaan irraa immoo aangoon isaanii ni fudhatame; garuu akka isaan yeroof jiraatan ni eeyyamameef. **13** "Anis mul'ata halkaniitiin nan ilaale; kunoo fuula koo dura ilma namaa kan fakkaatu tokkotu duumessa samiitiin dhufaa ture. Innis gara Isa Bara Duriitti dhufe; fuula isaa durattis isa dhi'eessan. **14**

Isaafis taayitaan, ulfinni fi mootummaan ni kenname; uummanni hundi, saboonnii fi namoonni afaan garaa garaa dubbatanis isa waaqeffatan. Bulchiinsi isaa bulchiinsa bara baraa kan hin dabarree dha; mootummaan isaa kan gonkumaa hin badnee dha. **15** “Ani Daani’el hafuura kootiin nan jeeqame; mul’anni ani arges akka malee na sodaachise. **16** Anis warra achi dhadhaabachaa turan keessaa isa tokkotti dhi’aadhee hiikkaa dhugaa kan waan kana hundaa nan gaafadhe. “Kanaafuu inni natti himee akkana jedhee hiikkaa waan kanaa anaaf ibse: **17** ‘Bineenonni gurguddaan afran mootota afran ka’anii lafa irratti mo’anii dha. **18** Garuu qulqulloonni Waaqa Waan Hundaa Olii mootummaa sana ni fudhatu; bara baraanis ni fudhatu; eeyyee, bara baraa hamma bara baraatti ni dhaalu.’ **19** “Ergasiis ani hiikkaa dhugaa kan bineensa afuraffaa isa bineensota kaan irraa adda ta’ee ilkaan sibiilaati fi qeensa naasii qabu kan akka malee sodaachisaa ta’e kan waan qabate nyaatuu fi waan hafe immoo miilla isaa jalatti dhidhiitu sanaa beekuu nan barbaade. **20** Akkasumas waa’ee gaanfawwan kurnan mataa isaa irra jiraniitii fi gaanfa ba’e inni biraan kan isaan kaan fuula isaa duratti kufanii, isa hunda isaanii caalu kan ijaa fi afaan ittiin of jajaa dubbatu qabu sanaa beekuu nan barbaade. **21** Gaanfi kunis utuma ani arguu qulqulloota irratti waraana labsee isaan mo’achaa ture; **22** kunis hamma Inni Bara Durii dhufee qulqulloota Waaqa Waan Hundaa Oliitiif murutti ture; yeroon itti qulqulloonni mootummaa dhaalanis ni dhufe. **23** “Innis akkana naan jedhe: ‘Bineensi afuraffaan sun mootummaa afuraffaa lafa irratti mul’atuu dha. Inni mootummoota kaan hunda irraa adda; guutummaa lafaa barbadeessee gad dhidhiitee daaraa godha. **24** Gaanfawwan kurnan mootota kurnan mootummaa kana keessaa dhufanii dha. Isaan booddees mootiin biraan kan warra duraa irraa adda ta’e tokko ni ka’; innis mootota sadii of jala galfata. **25** Inni Waaqa Waan Hundaa Olii mormuudhaan qulqulloota isaa cunqursee yeroo murteeffameef seera illee geeddaruuuf yaala. Qulqulloonnis bara tokkoof, bara lamaa fi walakkaa baraatiif dabarfamanii harka isattii ni kennamu. **26** “Garuu dhaddachi ni taa’ama; aangoon isaa irraa fudhatamee inni bara baraan guutumaan guutuutti ni barbadeeffama. **27** Ergasiis gooftummaan, humnii fi guddinni mootummoota guutummaa samii gaditti qulqulloota, Waaqa Waan Hundaa Oliitiif ni kennamu.

Mootummaan isaa mootummaa bara baaan itti fufuu dha; bulchitooni hundinuu isa waaqeffatu; ni ajajamuufis.’ **28** “Dhumni waan sanaa kana. Ani Daani’el yaada kootiin akka malee nan dhiphadhe; fuulli koo ni geeddaram; ani garuu waan sana garaa kootti qabadheen ture.”

8 **B**ara Beelsaazaar mootichaa keessa waggaa sadaffaatti, ani Daani’el, mul’ata duraan natti mul’ata sana booddee mul’ata tokko nan arge. **2** Anis mul’ata koo keessatti gamoo Suusaa kan kutaa biyyaa Eelaam keessattan of arge. Ani mul’ata sana keessatti Laga Uulayi biran ture. **3** Anis ija ol fudhadhee korbeessa hoolaa gaanfa lama qabu utuu laga cina dhaabatu nan arge; gaanfi isaa dheeraa ture. Gaanfa isaa keessaa inni tokko isa kaan irra dheerata; ergasi garuu ni guddate. **4** Ani utuu korbeessi hoolaa sun gara lixa biiftuutti, gara kaabaa fi gara kibbaatti jifatuu nan arge; horiin fuula isaa dura dhaabachuu danda’e tokko iyyuu hin turre; kan humna isaa jalaa baasuu danda’u tokko iyyuu hin turre. Inni waanuma barbaade hujjetee guddaa ta’e. **5** Utuma ani waan kana yaadaa jiruu korbeessi re’ee kan ija isaa lamaan giddudhaa gaanfa qabu tokko utuu lafa hin tuqin guutummaa lafaa qaxxaamuraaakkuma tasaa lixa biiftuutii dhufe. **6** Innis gara korbeessa hoolaa kan gaanfa lama qabu kan ani utuu inni laga cina dhaabatuu arge sanaa dhufee aarii guddadhaan isa jifate. **7** Ani utuu inni akka malee aaree isa dha’ee gaanfa isaa lamaanis isa irraa caccabsuu nan arge. Hoolaan sun of irraa isa dhowwuuf humna hin qabu ture; re’een sun lafaan isa dha’ee of jalatti dhidhiite; hoolaa sanas humna isaa jalaa baasuu kan danda’u tokko iyyuu hin turre. **8** Re’een sunis akka malee guddate; garuu yeroo humni isaa jabaatetti gaanfi isaa guddichi isa irraa cabe; qooda isaa gaanfawwan afur guddatanii gara bubbeewwan samii afraniitti ba’an. **9** Afran isaanii keessaa isa tokko keessaa gaanfi biraab’; innis xinnaa fakkaatee ergasi garuu humnaan jabaattee gara kibbaa, gara lixa biiftuutii fi Biyya Bareedduu sanaatti guddate. **10** Gaafni sunis hamma raayyaa samiiwwanii qaqqabee raayyaa urjiwwanii keessaa tokko tokko lafatti gad darbatee of jalatti dhidhiitti guddate. **11** Akka waan ajajaa loltoota Waaqaatiin wal qixxaateettis mataa ol qabate; aarsaa guyyaa guyyaa illee isa irraa fudhate; iddoon isaa qulqulluunis gad darbatame. **12** Sababii cubbuutiif

raayyaan qulqullootaatii fi aarsaan guyyaa guyyaan dhi'eefamu dabarfamanii isaaf kennaman. Inni waan hoijetu hunda keessatti ni milkaa'e; dhugaanis lafatti gatame. **13** Anis utuu qulqullichi dubbatuu nan dhaga'e; qulqulluun kaan, "Mul'anni waa'ee aarsaa guyyaa guyyaa, kan cubbuu badiisa fiduu, kan iddo qulqulluutii fi raayyaawwan akka miilla jalatti dhidhiitamaniif dabarfamanii kennaman sanaa yoomi raawwata?" jedheen. **14** Innis, "Wanni sun galgalaa fi ganama 2,300 fudhata; ergasii iddoon qulqulluun deebi'ee ni qulqulleeffama" naan jedhe. **15** Utuma ani Daani'el mul'ata sana argee hiikkaa isaa hubachuuif yaalaa jiruu inni nama fakkaatu tokko fuula koo dura dhaabate. **16** Anis sagalee nama tokkoo kan "Yaa Gabri'eel, hiikkaa mul'ata sanaa nama kanatti himi" jedhu tokko Uulayi nan dhaga'e. **17** Akkuma inni iddo ani dhaabachaa ture dhufeen ani rifadheen addaan lafatti gombifame. Innis, "Yaa ilma namaa, akka mul'anni sun waa'ee bara dhumaa argisiisu hubadhu" naan jedhe. **18** Yeroo inni natti dubbachaa turettis, ani addaan lafatti gombifamee hirriba cimaa keessan ture. Inni garuu na tuqee ol na qabee miilla kootiin na dhaabe. **19** Innis akkana jedhe; "Ani waan booddee yeroo dheekkamsaatti dhufuuif jiru sitti nan hima; mul'anni sun waan bara dhumaa kan murtaa'e sana keessatti ta'u argisiisaatii. **20** Korbeessi hoolaa kan gaafa lamaa ati argite sun, mootota Meedee fi Faares argisiisa. **21** Re'een rifeensa qabu sun mootii Giriik; gaanfi guddaan ija isaa lamaan gidduu immoo mootii jalqabaa ti. **22** Gaanfawwan afran gaanfa cabe tokko iddo bu'an mootummoota saba isaa keessaa ba'an afran argisiisan; isaan garuu humna akka isaa hin qaban. **23** "Dhuma bulchiinsa isaaniitti, yeroo finciltoonni akka malee hammaachaa deemanitti mootiin adda jabeessi hibboo hubatu tokko ni ka'a. **24** Innis akka malee jabaa ta'a; garuu humna isaaatiin miti. Inni badiisa suukaneessaa fida; waan hoijetu hundaan ni milkaa'a. Namoota jajjaboo fi qulqulloota ni balleessa. **25** Inni badhaadhuuf jedhee gowwoomsaa hoijeta; akka nama guddaattis of ilaala. Inni yommuu isaan waan nagaa qaban se'anitti baay'ee isaanii balleessee Mootii moototaattis ni ka'a. Ta'u illee inni ni bada; garuu humna namaatiin miti. **26** "Mul'anni galgalaa fi ganama sitti mul'ifame sunis dhugaa dha; garuu sababii inni waan bara dheeraa booddee ta'uuf jiru argisiisuuif isa cufi." **27** Ani Daani'elis akka malee

dadhabee guyyoota baay'ee dhukkubsadheen ciise. Ergasiis ka'ee gara hojii mootichaa nan dhaqe. Anis mul'atan argee sanaan rifadheen ture; dubbiin isaas naaf hin galle.

9 Bara Daariyoos ilma Ahashweroos namicha

Meedee kan mootummaa Kaldoottaa irratti bulchaa taasifame sanaa keessa waggaa tokkoffaatti **2** bara mootummaa isaa keessa waggaa tokkoffaatti ani Daani'el dubbi Waaqayyoo kan Ermiyas raajichaaf kenname irraa akka Yerusaalem waggaa torbaatamaaf ontee turtu kitaabota qulqullu irraa nan hubadhe. **3** Kanaafuu ani deebii barbaadee kadhannaa fi waammataan, soomaan, wayyaa gaddaa uffachuudhaa fi daaraa keessa taa'uudhaan gara Waaqayyoo Gooftaatti nan deebi'e. **4** Anis Waaqayyo Waaqa kootti kadhannaa dhi'eesssee akkana jedheen cubbuu saba kootii himadhe: "Yaa Gooftaa, Waaqa guddaa fi akka malee sodaachisaa kan warra si jaallatanii ajaja kee eegan hundaaf kakuu jaalala keetii eegdu, **5** nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerras. Nu jal'oota turre; fincilleerras; ajajaa fi seera kee irraa garagalleerra. **6** Nu tajaajiltoota kee raajota warra maqaa keetiin mootota keenyatti, ilmaan mootota keenyatti, abbootii keenyaa fi saba lafaa hundatti dubbatan sana hin dhaggeeffanne. **7** "Yaa Gooftaa, ati qajeelaa dha; garuu nu namoonni Yihuudaa, sabni Yerusaalemii fi Israa'el kanneen ati sababii amanamumimaa dhabuu keenyatiin biyyoota dhi'oo fi fagoo keessa bittinneessite hundi har'a qaaniidhaan haguugamneerra. **8** Yaa Waaqayyo nuu fi mootonni keenya, ilmaan moototaatii fi abbootiin keenya waan cubbuu sitti hojjenneef qaaniidhaan haguugamneerra. **9** Yoo nu isatti fincillee jiraanne iyuu Waaqni keenya Gooftichi araara qabeessa; dhiifamas namaaf godha; **10** nu Waaqayyo Waaqa keenyaa hin ajajamne yookaan seera isaa kan inni karaa tajaajiltoota isaa rajotaatiin nuuf kenne sana hin eegne. **11** Israa'eloonni hundinuu siif ajajamuu diduudhaan seera kee cabsaniiru; sirraa garagalaniirus. "Kanaafuu sababii nu cubbuu sitti hojjenneef abaarsaa fi kakuun Seera Musee garbicha Waaqaa sanaa keessatti barreffame narratti dhangala'e. **12** Ati balaa guddaa nutti fiduudhaan dubbiin nuu fi bulchitoota keenya irratti dubbatame sana raawwateerta. Wanni akka waan Yerusaalem irratti ta'e sanaa takkumaa guutummaa samiitii gaditti

ta'ee hin beeku. 13 Akkuma Seera Musee keessatti barreeffametti balaan kun hundi nutti dhufeera; ta'u iyyuu nu qalbii jijiirrannee dhugaa duukaa bu'uudhaan Waaqayyo Waaqa keenya irraa araara hin barbaanne. 14 Waaqayyo balaa nutti fiduu irraa duubatti hin deebine; Waaqayyo Waaqni keenya waan hojjetu hundaan qajeelaadhaatii; nu garuu isaaf hin ajajamne. 15 "Egaa amma yaa Waaqa keenya Gooftaa, kan irree jabaadhaan saba kee biyya Gibxi baaftee akka maqaan keeakkuma har'a jiru kana beekamu goote, nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerrs. 16 Yaa Gooftaa, akkuma hojii kee qajeelaa sana hundaatti Yerusaalem magaalaa keetii fi gaara kee qulqulluu irraa aarii fi dheekkamsa kee deebisi. Cubbuun keenyaa fi balleessaan abbootii keenyaa namoota naannoo keenya jiraatan hunda biratti akka Yerusaalemii fi sabni kee waan kolfaa ta'an godheera. 17 "Egaa yaa Waaqa keenya, kadhanna fi waammata garbicha keetii dhaga'i. Yaa Gooftaa, ulfina keetiif jedhiitii fuula kee gara iddo kee qulqulluu one sanaatti deebisi. 18 Yaa Waaqa ko, gurra itti qabii dhaga'i; ija kee banadhuutii badii keenyaa fi magaalaa Maqaan kee ittiin waamame sana ilaali. Nu utuu waa'ee qajeelummaa keenyaaatiif hin ta'in sababii araara kee guddaa sanaatiif si kadhanna. 19 Yaa Gooftaa dhaggeeffadhu! Yaa Gooftaa dhiifama nuu godhi! Yaa Gooftaa dhaga'iitii waa hojjedhu! Yaa Waaqa ko, sababii magaalaaan keetii fi sabni kee Maqaan keetiin waamamuuf ati hin turin." 20 Utuu ani dubbichaa fi kadhachaa, cubbuu kootii fi cubbuu saba koo Israa'el himachaa, tulluu isaa qulqulluufis Waaqayyo Waaqa koo gaafachaa jiruu, 21 utuu ani amma illee kadhanna fi irra jiruu, Gabri'eel namichi ani mul'ata koo duraa keessatti arge sun, yeroo aarsaa galgalatti ariitiidhaan barrisaa gara koo dhufe. 22 Innis akkana jedhee na barsiise; akkanas naan jedhee; "Yaa Daani'el ani amma ogummaa fi hubannaa siif kennuuf dhufeera. 23 Akkuma ati Waaqa kadhachuu jalqabdeen deebiin ani sitti himuuf dhufe kun siif kennname; ati akka malee jaalatamaadhaatii. Kanaafuu ergaa kana qalbeeffadhuutii mul'ata sana hubadhu: 24 "Dogoggora hambisuuf, cubbuu balleessuuuf, araara yakkaa buusuuf, qajeelummaa bara baraa fiduuf, mul'ataa fi raajii chaappaadhaan cufuuf, Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana dibuuf saba keetii fi magaalattii qulqulluu keetiif 'torban' torbaatamni

labsameera. 25 "Waan kana beeki; hubadhus: Gaafa labsiin Yerusaalemin haaromsuu fi deebisanii ijaaruuf labsame kun ba'ee jalqabee hamma Masiihichi, Bulchaan dhufutti 'torban' torbaatamaa fi torban jaatamii lama ta'a. Isheen daandiiwanii fi dallaa wajjin ni haaromfamti; garuu wanni kun yeroo rakkinaa keessa ta'a. 26 'Torban' jaatamii lama booddee Masiihichi ni ajjeefama; wanni tokko iyyuu isaaf hin hafu. Namoonni bulchaa dhufuuf jiru tokkoo magaalaa sanaa fi iddo qulqulluu ni barbadeessu. Dhumnis akkuma lolaatti dhufa: Waraanni hamma dhumaatti itti fufa; badiisnis labsameera. 27 Bulchaan kunis 'Torban' tokkoof namoota baay'ee wajjin kakuu godhata; walakkaa 'Torban' sanaatti aarsaa fi kennaan akka hafu godha. Innis hamma wanni labsame sun isa irratti dhangala'utti waan xuraa'aa badiisa fidu mana qulqullummaa gubbaa ni dhaaba."

10 Bara Qiroos mooticha Faares keessa waggaa sadaffaatti Daani'el isa Beelxishaazaar jedhame sanatti mul'anni tokko mul'ate. Ergaan isaas dhugaa fi kan waa'ee waraanaa ibsu ture. Hubannaan ergaa sanaas mul'ataan isaaf kennname. 2 Yeroo sanatti ani Daani'el torban sadii nan boo'e. 3 Hamma torban sadan sun raawwatamanitti ani nyaata filatamaa tokko illee hin nyaanne; fooni yookaan daadhiin wayinii afaan koo hin seenne; dibata tokko illees hin dibanne. 4 Bultii digdamii afuraffaa ji'a jalqabaatti ani utuu qarqara laga guddichaa Laga Xegroos irra dhaabadee jiruu, 5 ol ilaalee namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatee sabbata warqee Uufaaqii qulqulluu mudhii isaatti hidhate tokko fuula koo duratti arge. 6 Nafni isaa akka biiralee, fuulli isaa akka balaqqee, iji isaa akka guca boba'uu, irree fi miilli isaa akka naasii dibamee cululuqee, sagaleen isaa immoo akka sagalee namoota baay'ee ture. 7 Namni mul'ata sana arge anuma Daani'el qofa ture; namoonni na wajjin turan hin argine; garuu sodaan guddaaan isaan qabatee baqatanii dhokatan. 8 Kanaafuu ani mul'ata guddaa kana ilaalaan kophatti hafe; humna nan dhabe; fuulli koos ni geeddaram; nan laafes. 9 Kana irratti ani utuu inni dubbatuu nan dhaga'e; ani akkuman isa dhaga'een adda kootiin lafatti gombifamee hirribni cimaan na qabe. 10 Ergasiis garuu harki tokko na qabee utuu ani holladhuu harkaa fi jilba kootiin na dhaabe. 11 Innis, "Yaa Daani'el, ati kan akka malee jaallatamte dubbii

ani sitti himuuf jiru sirriitti qabadhu; ani gara keetti ergameeraatiil ol ka'i" jedhe. Anis yommuu inni waan kana naan jedhetti hollachaan ka'ee dhaabadhe. **12** Ammas akkana naan jedhe; "Yaa Daani'el hin sodaatin. Guyyaa tokkoffaa gaafa ati hubannaa argachuu fi fuula Waaqa keetii duratti of xinneessuuf murteessitee jalqabee dubbiin kee dhaga'ameera; anis deebii isaa fidee dhufeera. **13** Ergamaan guddichi mootummaa Faares garuu bultii digdamii tokko naan morme. Sababii ani ilma mooticha mootummaa Faares wajjin achitti hafee tureef hangafoota ergamootaa keessaa Miikaa'el na gargaaruuf dhufe. **14** Ani amma waan gara fuula duraatti saba kee irra ga'uuf jiru sitti himuuf dhufeera; mul'anni sun waan yeroon isaa amma illee hin ga'in argisiisaati." **15** Utuma inni waan kana natti dubbachaa jiruu ani mataa gad qabadhee waanan dubbadhus dhabe. **16** Ergasii inni nama fakkaatu tokko hidhii koo tuqe; anis afaan banadheen dubbachuu jalqabe. Isa fuula koo dura dhaabachaa ture sanaanis akkanan jedhe; "Yaa gooftaa ko, ani sababii mul'ata sanaatiif dhiphadheera; humnas dhabeera. **17** Yaa gooftaa ko, ani garbichi kee akkamittan si wajjin haasa'uu danda'a? Humni koo dhumeera; ani hafuura baafachuu illee dadhabeera." **18** Ammas inni nama fakkaatu sun na tuqee humna naa kenne. **19** Innis, "Yaa namicha akka malee jaallatamte, hin sodaatin; nagaan siif haa ta'u! Amma jabaadhu; jajjabaadhus" naan jedhe. Yeroo inni natti dubbatetti ani nan jajjabaadhee, "Yaa Gooftaa ko, ati waan na jajjabeessiteef dubbadhu" isaan jedhe. **20** Kana irratti inni akkana naan jedhe; "Ati waan ani gara kee dhufeef beektaa? Ani ergamaan guddicha mootummaa Faares loluuf nan deebi'a; yeroo ani deemutti immoo ergamaan guddichi mootummaa Giriik ni dhufa; **21** garuu ani duraan dursee waan Kitaaba Dhugaa keessatti barreeffame sittin hima. Isaan loluufis Miikaa'el hangafticha keessan malee kan na gargaaru kan biraan hin jiru.

21 Anis bara Daariyoos namicha Meedon keessaa waggaa tokkoffaatti isa jajjabeessuu fi eeguuf isa bira dhaabadeen ture. **2** "Egaa ani dhugaan sitti hima: Mootonni biraa sadii Faares keessatti ni ka'u; ergasiis mootiin afuraffaan warra kaan hunda irra sooreessa ta'e tokko ni ka'a. Innis erga qabeenya isatiin jabina argatee booddee tokkoo tokkoo namaa mootummaa Giriik irratti ni kakaasa. **3** Ergasii mootiin jabaan tokko ni ka'a; innis humna

guddaadhaan ni bulcha; waan fedhes ni hojjeta. **4** Erga inni dhufee booddee mootummaan isaa diigamee gara qilleensota samii afraniitti gargar qoqoodama. Mootummaan isaa buqqa'ee mootota biraatiif waan kennamuuf sanyii isatti hin darbu yookaan humna inni argatee ture sana hin qabaatu. **5** "Mootiin Kibbaa ni jabaata; ajajjoota loltoota isaa keessaa tokko garuu isa caalaa iyyuu jabaatee humna guddadhaan mootummaa sana bulcha. **6** Waggoota muraasaan booddee isaan tokko ta'u; walii galtee godhachuuuf intalli mooticha Kibbaa gara mootii Kaabaa ni dhaqxii; garuu humna ishee qabattee turuu hin dandeessu; innii fi humni isaa jabaatee hin jiraatu. Bara sana keessaa isheen, qondaaltota ishee, abbaa isheetii fi nama ishee gargaare wajjin dabarfamtee ni kennamti. **7** "Hidda sanyii ishee keessas namni tokko iddo ishee qabachuuuf ni ka'a. Innis humnoota mootii Kaabaa dha'ee da'annoowwan isaa cabsee ni seena; lolees isaan mo'ata. **8** Inni waqaota isaanii, fakkiiwan isaanii kan sibiilaatii fi mi'oota isaanii gati jabeeyyii meetii fi warqee booji'ee gara Gibxitti ni geessa. Waggoota muraasaafis mootii Kaabaa waraaniu ni dhiisa. **9** Ergasii mootiin Kaabaa daangaa mootii Kibbaa ni qabata; garuu of irra garagalee biyya isatti deebi'a. **10** Ilmaan isaa waraanaaf qophaa'anii humna waraanaa guddaa tokko walitti qabatu; humni kunis akkuma lolaa namni of irraa deebisuu hin dandeenye tokkootti hamma da'anno isatti duulee lola. **11** "Ergasiis mootiin Kibbaa aariidhaan duulee mootii Kaabaa kan loltoota hedduu walitti qabate sana ni waraana; loltoonni hedduun sun garuu ni mo'amu. **12** Mootiin Kibbaa sun yommuu loltoota baay'ee booji'utti garaan isaa of tuulummaadhaan guutamee kuma baay'ees ni gogorra'a; garuu mo'ichi isaa itti hin fufu. **13** Mootiin kaabaa humna waraanaa kan isa duraa sana caalaa guddaa walitti qabataatii; waggoota baay'ee booddees humna waraanaa guddaa kan guutummaatti hidhate qabatee ni dhufa. **14** "Yeroo sanatti namoonni baay'een mootii Kibbaatti ni ka'u. Mul'ata sana raawwachuuuf uummata kee keessaa finciltoonni ni ka'u; garuu ni kufu. **15** Ergasii mootiin Kaabaa dhufee tuulaa biyyoo hojjete magaalaa dallaadhaan marfamte ni qabata. Humnooni waraana Kibbaas of irraa deebisuu humna ni dhabu; loltoonni isaanii jajjaboон iyyuu isaan dura dhaabachuuuf humna dhabu. **16** Inni itti duule sun waanuma fedhe hojjeta; namni tokko iyyuu of irraa

isa deebisuu hin danda'u. Inni Biyya Bareedduu sana keessa jabaatee dhaabata; ishee balleessuuufis humna qabaata. 17 Inni jabina mootummaa isaa guutuudhaan dhufuu murteessa; mootii Kibbaa wajjinis walii galtee godhata. Inni mootummaa sana kuffisuuf intala isaa itti heerumiisa; karoorri isaa kun garuu hin milkaa'u yookaan isa hin fayyadu. 18 Ergasii inni gara biyyoota qarqara galaanaa jiraniitti yaada isaa deebifatee baay' ee isaanii qabata; garuu ajajaan tokko of tuulummaa isaa ni fashaleessa; of tuulummaa isaa matuma isaaatti deebisa. 19 Kana irratti inni fuula isaa gara da'annoowwan biyya isaaatti deebifata; garuu gufatee kufa; deebi'ees hin argamu. 20 "Namni iddo isaa bu'u ulfina mootummaa eegsisuuf warra gibira walitti qaban ni erga. Ta'us inni utuu aariidhaan yookaan waraanaan hin ta'in yeroo gabaabaa keessatti bada. 21 "Iddo isaa nama tuffatamaa ulfinni mootummaa hin kennaminifit qabata. Inni utuu sabni nagaadhaan jiraatuu mootummaatti duulee dabaan qabata. 22 Ergasii raayyaan guddaan tokko fuula isaa duraa ni haxaa'ama; innii fi hangafni kakuus ni balleeffamu. 23 Inni erga isa wajjin walii galtee godhatee booddee hojii gowwoomsaa hojjeta; namoota muraasa wajjinis aangoo qabata. 24 Yeroo kutaawwan biyya sooreyyiin nagaadhaan jiraatanitti isaanitti duulee waan abbootiin isaa yookaan akaakileen isaa hin hojjetin hojjeta. Innis waan booji'ame, waan saamamee fi qabeenya duuka bu'ota isaaatiif ni qoqqooda. Inni da'annoowwan jigsuuf ni malata; garuu yeroo muraasaaf waan kana godha. 25 "Inni raayyaan loltootaa guddaadhaan ciminaa fi jabina isaa mootii Kibbaa irratti ni kakaasa. Mootiin Kibbaas loltoota akka malee baay'ee fi humna qabaniin waraana labsa; garuu sababii mariin isa irratti mari'atamuuf of irraa ittisuu hin danda'u. 26 Warri maaddii mootichaa irraa nyaachaa turan isa balleessuu yaalu; loltooni isaa ni barbadaa'u; baay'een isaanii waraana keessatti dhumu. 27 Mootonni garaan isaanii hammina yaadu lamaan minjaala tokkotti naanna'anii tataa'anii wal sobu; garuu sababii barri dhumaan yeroo murteeffametti dhufuu wanni kun isaaatiif hin milkaa'u. 28 Mootiin Kaabaa qabeenya guddaadhaan gara biyya isaaatti deebi'a; garaan isaa garuu kakuu qulqulluu morma. Waanuma fedhe itti hojjetee gara biyya isaaatti deebi'a. 29 "Yeroo murteeffametti deebi'ee Kibba weerara; yeroo kanatti garuu haalli

isaa kan duraa sanaan adda ta'a. 30 Dooniwwan Kitiim isa mormu; innis abdii kutata. Ergasii duubatti deebi'ee kakuu qulqulluutti dheekkamsa isaa buusa. Deebi'ees warra kakuu qulqulluu dhiisan jaallata. 31 "Humni loltoota isaaas dallaa mana qulqullummaa jabaa sana xureessuu ni ka'a; aarsaa guyyaas guyyaas ni hambisa. Ergasiis isaan xuraa'ummaa badiisa fidu tokko dhaabu. 32 Inni warra kakuu sana dhiisan gowwoomsee ni dogoggorsa; warri Waqa isaanii beekan garuu jabaatani dhaabachuudhaan isa mormu. 33 "Ogeeyyiin yoo yeroodhaaf goraadeedhaan dhuman illee yookaan gubaman illee yookaan booji'aman illee yookaan saamaman illee namoota hedduu ni barsiisu. 34 Isaan yeroo dhumuu ga'anitti gargaarsa xinnaa argatu; fakkeessitooni hedduunis isaan deeggaru. 35 Ogeeyyi keessaa tokko tokko akka hamma dhumaatti calalamaniif, akka qulqulleeffamanii warra hir'ina hin qabne ta'aniif ni gufatu; wanni kun amma iyuu yeroo murteeffametti ni dhufaati. 36 "Mootiin waan jaallate hojjeta. Inni Waqa kam iyuu caalaa ol ol of qabee Waqa waaqota mormuudhaan waan dhaga'amee hin beekne dubbata. Inni hamma yeroon dheekkamsaa guutamutti ni milkaa'a; wanni murteeffame sun guutamuu qabaatii. 37 Inni waaqota abbootii isaaatiif yookaan kan dubartoonni isaa jaallataniif yookaan Waqa kamiif iyuu ulfina hin kenuu; garuu hunda isaanii caalaa ol ol of qaba. 38 Qooda isaanii waaqa da'annoowwaniitiif ulfina kenna; inni waaqa abbootiin isaa hin beekin warqee fi meetiidhaan, dhagaawwan gati jabeeyyi fi kennaawwan gati jabeeyyiidhaan ulfeessa. 39 Inni gargaarsa waqa ormaatiin da'annoowwan jajjaboo waraana; warra isaa jalatti bulanis akka malee kabaja. Namoota baay'ee irrattis bulchitoota isaan godhee gatiidhaan lafa qoodaaf. 40 "Bara dhumaa keessa mootiin Kibbaa waraana itti bana; mootiin Kaabaas fardeen, gaariiwwanii fi dooniwwan hedduudhaanakkuma dambalii isaa irra garagal. Biyyoota baay'ee weerareeakkuma lolaa isaan keessa ba'ee darba. 41 Akkasumas Biyya Bareedduu weerara. Biyyoonni baay'een harka isaa jala galu; Edoom, Mo'aabii fi hooggantoonni Amoon garuu isaa jalaa ni ba'u. 42 Innis biyyoota baay'ee irratti aangoo isaa ni babal'ifata; Gibxis hin miliqxu. 43 Qabeenya warqeetii fi meetii, akkasumas badhaadhummaa Gibxi hunda to'annaaf ofii isaa jala galfata; namoonni Liibiyatii fi Itoophiyaas isaa jalatti

bulu. **44** Garuu oduun ba'aa fi kaabaa dhufu isa sodaachisa; inni namoota baay'ee balleessuu fi fixuuf aarii guddadhaan ni ba'a. **45** Dunkaana mootummaa isaas galaanotaa fi tulluu bareedaa qulqulluu gidduu ni dhaabbata. Ta'u illee inni dhuma ofii isaatti ni dhufa; namni tokko iyuu isa hin gargaaru.

12 “Yeroo sanatti Miikaa’el hangafni ergamootaa inni saba kee eegu ni ka’aa. Yeroon rakkinaa kan erga saboonni uumamanii jalqabee hamma gaafasiitti takkumaa ta’ee hin beekne tokko ni dhufa. Yeroo sanatti garuu namoonni kee kanneen maqaan isaanii kitaabicha keessatti galmeeffamee jiru hundi ni baraaramu. **2** Warri biyyoo lafaa jala ciciisan baay’een ni ka’u: Gariin jirenya bara baraatiif, kaan immoo qaanii fi salphina bara baraatiif ka’u. **3** Ogeeyyiin akkuma ifa samiiwwaniitti calaqisu; warri nama baay’ee gara qajeelummaatti fidanis akkuma urjiitti bara baraa hamma bara baraatti ni ifu. **4** Yaa Daani’el, ati garuu hamma bara dhumaatti dubbii kitaaba maramaa cufiitii chaappessi. Namoonni baay’een beekumsa dabalachuuf asii fi achi fiigu.” **5** Ani Daani’el nan ilaale; kunoo fuula koo dura namoonni biraa lama dhadhaabatanii turan; tokko qarqara lagaa gamanaan, inni lammafaan immoo qarqara lagaa gamasiin ture. **6** Isaan keessaa tokko namicha uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee bishaanota lagaatii ol jiruun, “Waantonni dinqii kunneen raawwatamuuf yeroo hammamtu hafa?” jedhe. **7** Namichi uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee bishaanota lagaatiin ol ture sun harka isaa mirgaatii fi bitaa ol qabe; anis isaa, “Wanni kun baraan, barootaaf walakkaa baraatiif ta’aa. Yeroo humni namoota qulqulluu dhuma irratti cabutti wanni kun hundi fiixaan ba’aa” jedhee isa bara baraan jiraatu sanaan kakatu nan dhaga’e. **8** Anis nan dhaga’e; garuu hin hubanne. Kanaafuu ani, “Yaa gooftaa ko, dhumni waan kana hundaa maal ta’aa?” jedheen gaafadhe. **9** Innis akkana jedhee deebise. “Yaa Daani’el, sababii hamma bara dhumaatti dubbiin sun chaappaan chaappeffameef ati karaa kee qabadhu. **10** Namoonni baay’een ni qulqulleeffamu; warra hir’ina hin qabne ni ta’u; ni calalamus; hamoonni garuu ittuma fufanii hammaatu. Namoota hamoo keessaa tokko iyuu hin hubatan; ogeeyyiin garuu ni hubatu. **11** “Gaafa aarsaan guyya guyyaatti dhi’aatu hambifamee jalqabee hamma gaafa wanni jibbiisaan badiisa fidu sun achi dhaabatuutti guyyoota 1,290

ta’aa. **12** Namni obsee dhuma guyyoota 1,335 qaqqabu eeb bifamaa dha. **13** “Ati garuu hamma dhumaatti karaa kee qabadhu. Ati ni boqotta; dhuma barootaattis dhaala kee kan siif qoodame fudhachuuf ni kaata.”

Hoose'aa

1 Dubbiin Waaqayyoo kan bara Uziyaan, Yootaam, Aahaaziitii fi Hisqiyas mootota Yihuudaa keessa, akkasumas bara Yerobi'aam ilma Yoo'aash mooticha Israa'el keessa gara Hoose'aa ilma Bi'eer dhufe kanaa dha: **2** Yeroo Waaqayyo karaa Hoose'attiin dubbachuu jalqabetti Waaqayyo akkana isaan jedhe; "Sababii biyyattiin Waaqayyo irraa gortee yakka sagaagalummaa guddaa isaa hojjetteef ati dhaqitii niitii sagaagaltuu fi ijoollee hin amanamne ofii keetiif fudhadhu." **3** Kanaafuu inni dhaqee Goomer intala Diblaayiim fuudhe; isheen ulfooftee ilma deesseef. **4** Kana irratti Waaqayyo Hoose'attiin akkana jedhe; "Ani sababii dhiiga Yizri'eel keessatti dhangala'e sanaatiif dafee mana Yehuu waanan adabuuf Yizri'eel jedhii isa moggaasi; ani mootummaa Israa'el nan balleessa. **5** Gaafas ani Sulula Yizri'eel keessatti iddaa Israa'el nan cabsa." **6** Goomer amma illee ulfooftee intala deesse, Waaqayyo Hoose'attiin akkana jedhe; "Sababii ani isaaniif araaramuu fi si'achis mana Israa'eliif garaa hin laafneef Loo-Ruhaamaa jedhii ishee moggaasi. **7** Ta'us ani mana Yihuudatiif garaa nan laafa; ani xiyyaan yookaan goraadeedhaan yookaan waraanaan yookaan fardeeniin yookaan abbootii fardaatiin isaan hin oolchu; garuu ani Waaqayyo Waaqni isaanii isaan nan oolcha." **8** Goomer erga Loo-Ruhaamaa harma guusiftee booddee ulfooftee ilma deesse. **9** Ergasiis Waaqayyo akkana jedhe; "Isin waan saba koo hin ta'inii fi anis Waaqa keessan hin ta'inif Loo-Amii jedhii isa moggaasi. **10** "Ta'us Israa'el akkuma cirracha qarqara galaanaa kan madaalamuu yookaan hedamuun hin danda'amnee ta'a. Isaan iddoodhuma itti, 'Isin saba koo miti' isaaaniin jedhame sanatti, 'Ilmaan Waaqa jiraataa' jedhamanii ni waamamu. **11** Guyyaan Yizri'eel waan guddaa ta'uuf, sabni Yihuudatiif fi sabni Israa'el deebi'anii tokko ta'u; isaan hoogganaa tokko muuddatanii biyya sana keessaa ni ba'u.

2 "Obboloota keessaniin, 'Saba koo' obboleettota keessaniin immoo, 'Jaallatamtuu koo' jedhaa. **2** "Haadha keessanitti dheekkamaa; isheetti dheekkamaa; isheen niitii koo mitiitii; anis dhirsa ishee miti. Isheen fuula ishee irraa ilalcha ejjummaa haa balleessitu; amanamummaa dhabuus harma ishee giddiudhaa haa balleessitu. **3** Yoo kanaa

achii ani wayyaa ishee irraa baasee akkuma guyyaa isheen dhalatte sanaa qullaa ishee nan hambisaa; akkuma gammoojji ishee nan godha; lafa goggogaatti ishee nan geeddara; dheebuudhaanis ishee nan ajeesa. **4** Isaan ijoollee ejjummaa waan ta'aniif, ani ijoollee isheettiif garaa hin laafu. **5** Haati isaanii amanamummaa dhabdee karaa salphinaatiin isaan ulfoofte. Isheen, 'Ani warra na jaallatu, warra nyaata koo fi bishaan koo, warra suufii koo fi wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame, warra dibataa fi dhugaatiif koo naaf kennan duukaa nan bu'a' jette. **6** Kanaafuu ani haafa qoraattiitiin daandii ishee nan cufa; akka isheen karaa ittiin baatu hin arganneef dallaa itti nan ijaara. **7** Isheen michoota ishee duukaa buuti; garuu isaan hin qaqqabdu; isaan barbaaddi; garuu hin argitu. Ergasii isheen, 'Ani akkuma duraa gara dhirsu kootti nan deebi'a; amma caalaa yeroo sana wayya tureetii' jetti. **8** Isheen akka ani midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zayitii isheedhaaf kenne, meetii fi warqee isaan Ba'aaliif dhi'eessanis kan ishee irratti dhangalaase anuma akka ta'e hin beekne. **9** "Kanaafuu ani yeroo inni bilchaatutti midhaan koo, daadhii wayinii koo haaraa illee yeroo inni qophaa'utti irraa nan fudhadha. Ani suufii koo fi wayyaa koo kan quncee talbaa irraa hojjetame kanan qullaa ishee dhoksuudhaaf kenneefis amma ishee irraa nan fudhadha. **10** Ani amma ijuma michoota ishee duratti addaggummaa ishee nan saaxila; namni tokko iyyuu harka koo keessaa ishee hin baasu. **11** Ani ayyaanaa ishee hunda jechunis, ayyaanaa ishee kan waggaa, ayyaanaa ishee kan gaafa baatii haaraa, ayyaanaa ishee kan Sanbataatiif ayyaanota ishee kanneen murtaa'an hunda nan hambisa. **12** Ani muka wayinii isheetti fi muka harbuu ishee kan isheen michoota kootu naaf kenne jettu sana nan barbadeessa. Ani daggala isaan nan godha; bineensi bosonaa isaan dheeda. **13** Ani guyyoota isheen itti Ba'aaliif ixaana aarsite sanaaf ishee nan adaba; isheen qubeelaa fi faaya garaa garaatiin of miidhagsitee michoota ishee duukaa butee na irraanfatte" jedha Waaqayyo. **14** "Kanaafuu ani amma ishee nan sossoba; gara lafa gammoojjiitti ishee geessee jaalalaan itti nan dubbadha. **15** Ani iddo dhaabaa wayinii ishee deebisee nan kennaaf; Sulula Aakooris balbala abdii nan godha. Isheen achitti akkuma gaafa shamarrummaa isheetti, akkuma gaafa biyya Gibxii baateetti sirbiti. **16** "Ati gaafa sana"

jedha Waaqayyo; “Dhirsa koo’ jettee na waamta; ati lammata deebitee, ‘Gooftaa koo’ naan hin jettu. 17 Ani maqaawwan Ba’aal afaan isheetii nan balleessa; maqaan isaanii lammata hin dha’amu. 18 Ani gaafas bineensa bosonaatii fi simbirroota samii wajjin, uumamawwan lafa irra munyuuqan wajjin isaaniif kakuu nan gala. Ani akka isin nagaadhaa bultaniif xiyya, goraadee fi waraana lafa irraa nan balleessa. 19 Ani bara baraan ofii kootiif sin kaadhimadha; ani qajeelummaa fi dhugaadhaa jaalalaa fi gara laafinaan sin kaadhimadha. 20 Ani amanamummaadhaan sin kaadhimadha; atis Waaqayyoon ni beekta.” 21 Waaqayyo akkana jedha; “Ani gaafas deebii siif nan kenna; ani samiif deebii nan kenna; samiinis lafaaf deebii ni kenna; 22 laftis midhaaniif, daadhii wayinii haaraa fi zayitiif deebii kenniti; isaanis Yizri’eeliif deebii kennu. 23 Ani ofii kootiif lafa irra ishee nan dhaabbadha; ani kanan, ‘Ati jaalallee koo miti’ jedheen sana nan jaalladha. Ani warra, ‘Isin saba koo miti’ jedhaman sanaan, ‘Isin saba koo ti’ nan jedha; isaanis, ‘Ati Waaqa koo ti’ naan jedhu.”

3 Waaqayyo akkana naan jedhe; “Namni biraai ishee jaallatee isheen sagaagaltuu taatu iyyuu, ati dhaqitii ammas niitii keetti jaalala kee argisiisi. Akkuma Waaqayyo utuma isaan waaqota biraatti deebi’aniii bixxillee wayinii jaallatanuu Israa’eloota jaallate sana atis ishee jaalladhu.” 2 Kanaafuu ani meetii saqili kudha shaniin, garbuu hoomeerii tokkoo fi walakkaatiin ishee nan bitadhe. 3 Ani ergasiis akkana nan jedheen; “Ati bara hedduu na wajjin jiraachuu qabda; ati sagaagaltuu ta’uu yookaan nama kam iyyuu wajjin tokko ta’uu hin qabdu; ani si wajjin nan jiraadha.” 4 Israa’eloonni mootii yookaan ilma mootii malee, aarsaa yookaan utubaa waqaeffanna malee dirata yookaan waaqota tolfamoo malee bara baay’ee ni jiraatuutii. 5 Ergasiis immoo Israa’eloonni deebi’aniii Waaqayyo Waaqa isaaniitii fi Daawit mootii isaanii barbaadu. Isaan bara dhumaa keessa hollachaa gara Waaqayyootii fi gara eebba isaa ni dhufu.

4 Yaa Israa’eloota, Waaqayyo isin warra biyyattii keessa jiraattan irratti himata dhi’effatu waan qabuuf dubbii Waaqayyoo dhaga’aa: “Biyyattii keessa amanamummaan, jaalallii fi Waaqa beekuun hin jiru. 2 Abaaruu, sobuu fi ajjeesuu, hannaai fi ejja qofatu jira; isaan kakuu hunda ni cabsu; dhiiga

dhangalaasuutu baay’ata. 3 Sababii kanaaf biyyattiin ni gadditi; warri ishee keessa jiraatan hundis ni badu; bineenonni bosonaa, simbirroonni samiitii fi qurxummiin galaanaa dhumaa jiru. 4 “Garuu namni tokko iyyuu dubbii hin kaasin; namni tokko iyyuu nama kaan hin himatin; sabni keessan akkuma nama luba himatu tokkoo ti. 5 Ati halkanii fi guyyaa gufatta; raajonnis isin wajjin gufatu. Kanaafuu ani haadha kee nan balleessa; 6 sabni koo beekumsa dhabuudhaan badeera. “Waan ati beekumsa tuffatteef anis akka ati luba naaf hin taaneef si tuffadheera; sababii ati seera Waaqa keetii gatteef anis ilmaan kee nan gata. 7 Luboонни akkuma baay’achaa deemaniiin, akkasuma cubbuu natti hojjechuu baay’isan; isaan ulfina isaanii salphinatti geeddaraniiru. 8 Isaan cubbuu saba kootii nyaatu; hammina isaaniis ni hawwu. 9 Wanni kunis akkuma sabaa, akkuma lubootaa ta’aa. Anis sababii karaa isaaniitif lachan isaanii iyyuu nan adaba; hojji isaaniis isaanumatti nan deebisa. 10 “Isaan ni nyaatu; garuu hin quufan; ni sagaagaluu; garuu hin baay’atan; kunis sababii isaan Waaqayyoon dhiisani dabarsanii 11 sagaagaltummaatti, daadhii wayinii moofaa fi haaraa hubannaa isaanii fudhatetti of kennaniif. 12 Sabni koo waqa muka irraa tolfame gorsa gaafata; uleen falfaltuu isaanitti dubbata. Hafuurri sagaagaltummaa karaa irraa isaan jal’isa; isaan Waaqa isaaniitif hin amanaman. 13 Isaan fiixeewwan tulluu irratti qalma, aarsaa gubamu immoo gaarran irratti, qilxuu jalatti, alaltuu fi hoomii gaaddisni isaanii namatti tolu jalatti dhi’eessu. Kanaafuu intallan keessan sagaagaltummaatti deebi’u; niitonni ilmaan keessaniis ejjatti deebi’u. 14 “Sababii warri dhiiraa iyyuu sagaagaltummaatti deebi’aniii galma waqaeffanna ejjatti qalma dhi’eessaniif, yommuu intallan keessan sagaagaltummaatti deebi’aniitti yookaan yommuu niitonni ilmaan keessanii ejjatti deebi’aniitti ani isaan hin adabu; sabni hubannaa hin qabne ni badaatiil 15 “Yaa Israa’el, ati yoo ejja hojjette illee akka Yihuudaan yakka qabaatu hin godhin. “Isin Gilgaal hin dhaqinaa; Beet Aawwenittis ol hin ba’inaa. ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataal’ jettaniis hin kakatinaa. 16 Israa’eloonni akkuma goromsa mataa jabaate tokkoo mataa jabeeyyii ta’aniiru. Yoos Waaqayyo akkamiin akka xobbaallaawwan hoolaatti kaloo bal’atti isaan bobbaasuu danda’ee ree? 17 Efreet waaqota tolfamootti galeera; isa ittuma dhiisaa! 18 Dhugaatiin isaanii yoo

dhume iyyuu isaan sagaagaltummaa isaanii ittuma fufu; bulchitoonni isaanii ulfina irra qaanii jaallatu. **19** Bubbeen hamaan haxaa'ee isaan balleessa; aarsaan isaaniis qaanii isaanitti fida.

5 “Isin luboонни waan kana dhaga'a! Israa'eloonnis qalbeeffadhaa! Yaa mana mootii dhaggeeffadhu! Murtiin kun isinitti murama: Isin Miisphaatti kiyyoo, Taaboor irratti immoo xaxoo diriirsaa turtan. **2** Finciltoonni ajjeechaatti jabaataniiru. Ani isaan hunda nan adaba. **3** Ani waa'ee Efreem hunda beeka; Israa'elis na duraa hin dhokattu. Yaa Efreem, ati amma sagaagaltummaatti deebiteerta; Israa'elis xuraa'eera. **4** “Hojiiн isaanii akka isaan gara Waaqa isaaniiitti deebi'an hin eeyyamuuf. Hafuurri sagaagaltummaa garaa isaanii keessa jira; isaan Waaqayyoon hin beekan. **5** Of tuulummaan Israa'el dhugaa isaanittii ba'a; Israa'eloonni, Efreem mataan isaa iyyuu cubbuu isaanii keessatti gufatu; Yihuudaanis isaan wajjin gufata. **6** Isaan yommuu Waaqayyoon barbaaduudhaaf bushaayee fi loon isaanii fudhatanii deemanitti, isa hin argatan; inni isaan dhiisee deemeeraatii. **7** Isaan Waaqayyoof amanamoo miti; seeraan ala ijoollee godhatu. Yeroo isaan Ayyaana Baatii Haaraa ayyaaneffatanitti inni lafa qotisaa isaanii ni balleessa. **8** “Gibe'a keessatti malakata, Raamaa keessatti immoo gaanfa afuufaa. Beet Aawwen keessatti iyya lolaa dhageessisa; yaa Beniyaam, ati dura qajeeli. **9** Guyyaa ifannaatti Efreem ni ona. Ani gosoota Israa'el gidduutti waan mirkanaa'e nan labsa. **10** Bulchitoonni Yihuudaa akkuma nama dhagaa daarii dhiibuu tokkoo ti. Ani akkuma lolaa bishaanii dheekkamsa koo isaanitti gad nan lolaasa. **11** Efreem sababii waaqota tol famoo duukaa bu'uu jaallateef akka malee hacuucamee murtiidaan lafatti dhidhiitame. **12** Ani Efreemitti akka bilii, Yihuudaatti immoo akka daana'oo ti. **13** “Yommuu Efreem dhukkuba isaa, Yihuudaanis madaa isaa argetti, Efreem gara Asooritti garagalee mooticha guddaa gargaarsa kadhachuudhaaf nama itti erge. Inni garuu isin fayyisuu, madaa keessanis wayyeessuu hin danda'u. **14** Ani Efreemitti akkuma leencaa, Yihuudaattis akkuma saafela leencaa nan ta'a. Ani gargar isaan ciccireen biraa deema; ani isaan guureen deema; namni isaan oolchus hin jiru. **15** Ergasii ani hamma isaan balleessaa isaanii fudhatanitti iddoou

kootti nan deebi'a. Isaan fuula koo barbaaddatu; rakkoo isaanii keessatti jabaatanii na barbaaddatu.”

6 “Kottaa gara Waaqayyootti deebinaa. Inni nu ciccireera; garuu nu fayyisa; inni nu madeesseera; garuu madaa keenya ni wal dhanaa. **2** Akka nu fuula isaa dura jiraannuuf, guyyaa lama booddee nu bayyanachiisa; guyyaa sadaffaatti immoo deebisee nu dhaaba. **3** Kottaa Waaqayyoon haa beeknu; isa beekuufis haa tattaaffannu. Akkuma aduuun dhugumaan baatu sana inni dhugumaan ni dhufa; inni akkuma bokkaa ganna, akkuma bokkaa birraa kan lafa quubsu sanaatti gara keenya ni dhufa. **4** “Yaa Efreem, ani maalan si godha? Yaa Yihuudaa, ani maalan si godha? Jaalalli keessan akkuma hurrii ganamaa, akkuma fixeensa barii baduu ti. **5** Kanaafuu ani raajota kootiin isin cicciree dubbii afaan kootiin isin fixe; murtiin koos akkuma aduu ni ba'a. **6** Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhuutii; aarsaa gubamu caalaa Waaqa beekuu nan fedha. **7** Isaan akkuma Addaam kakuu cabsaniiru; achittis anaaf hin amanamne. **8** Gili'aad magaalaa hamootaa kan dhiigaan faalamtee dha. **9** Akkuma saamtuun riphxee nama eeggattu sana, gareen lubootaa akkasuma godhu; isaan yakka qaanessa hojjechuudhaan karaa Sheekem irratti nama ajjeesu. **10** Ani mana Israa'el keessatti waan suukaneessaa tokko argeera. Achitti Efreem ni sagaagale; Israa'elis ni xuraa'e. **11** “Yaa Yihuudaa sittis haamamuun murteeffameera. “Yeroo ani boojuu saba koo deebisutti,

7 yeroo ani Israa'elin fayyisutti cubbuun Efreem saaxilamee yakki Samaariyaas ifatti baafama. Isaan nama gowwoomsu; hattuun cabsitee mana seenti; saamtonni daandii irratti nama saamu; **2** isaan garuu akka ani jal'ina isaanii hunda yaadadhu hin hubatan. Cubbuun isaanii isaan marseera; yeroo hundas fuula koo dura jira. **3** “Isaan hammina isaaniiitin mootii, soba isaaniiitin immoo ilmaan mootii gammachiisu. **4** Isaan hundinuu ejjitoota, akkuma badaa ibiddaa kan tolchituun tokko yeroo bukoo sukkuumanii jalqabee hamma inni bukaa'utti itti tuttuquu hin barbaannee ti. **5** Guyyaa ayyaana mootii keenyaatti ilmaan moototaa daadhii wayiniitiin finiinan; innis qoostota wajjin harka isaa diriirsaa. **6** Akkuma badaa ibiddaatti garaa isaanii qopheessaniiru; isaan dabaan gara isaatti dhi'aatu. Aariin isaanii halkan guutuu irraa hin galu;

ganama immoo akkuma arraba ibiddaa balali'a. 7 Hundi isaanii akkuma badaa ibiddaa ho'u; bulchitoota isaaniis ni fixu. Mootonni isaanii hundinuu ni dhunu; tokkoon isaanii iyyuu na hin waammatan. 8 "Efreem sabootaan walitti makama; Efreem maxinoo gara hin galfaminii dha. 9 Namoonni ormaa humna isaa nyaatan; inni garuu hin hubatu. Arriin isatti ba'e; inni garuu hin beeku. 10 Of tuulummaan Israa'el dhugaa isatti ba'a; inni garuu utuu wanni kun hundi akkana ta'ee jiruu, gara Waaqayyo Waaqa isaatti hin deebi'u yookaan isa hin barbaaddatu. 11 "Efreem akkuma gugee gowwaa sammuu hin qabnee ti; isaan Gibxin waammatu; isaan gara Asooritti deebi'u. 12 Yommuu isaan deeman ani kiyyoo koo isaan irra nan buusa; ani akkuma simbirroo samii gad isaan nan harkisa. Ani yommuun akka isaan walii wajjin yaa'an dhaga'utti, isaan nan qaba. 13 Waan narraa goraniif isaaniiif wayyoo! Waan natti finciliif badiisni isaaniiif mala! Ani isaan furuu nan barbaada; isaan garuu waa'ee koo soba dubbatu. 14 Isaan garaa isaanii guutuudhaan gara kootti hin iyyatan; garuu siree isaanii irra tataa'anii boo'u. Isaan midhaanii fi daadhii wayiniitiif walitti qabamu; garuu natti fincili. 15 Ani leenjiseen irree isaanii jajjabeesse; isaan garuu waan hamaa natti yaadu. 16 Isaan gara Waaqa Waan Hundaa Oliitti hin deebi'an; isaan akkuma xiyya jal'atee ti. Hooggantoonni isaanii sababii soba dubbataaniif goraadeedhaan dhumu. Sababii kanaaf isaan biyya Gibxitti ni tuffatamu.

8 "Malakata afaan keetti kaa'adhu! Sababii namoonni kakuu koo cabsanii seera kootti finciliif risaan tokko mana Waaqayyootiin ol jira. 2 Israa'el, 'Yaa Waaqa keenya nu si beeknal' jedhee gara kootti iyyate. 3 Ta'u iyyuu Israa'el waan gaarii dideera; kanaafuu diinni isa ari'a. 4 Isaan walii galtee koo malee mootota moosifatan; utuu ani hin fudhatiniif ilmaan moototaa filatan. Isaan meetii fi warqee isaaniiitiin badiisa isaaniiitiif waaqota tolfamoo ofii isaaniiitiif tolfatan. 5 Yaa Samaariyaa, waaqa kee tolfamaa bifa jabbii sana baasii gati! Dheekkamsi koo isaanitti boba'a. Isaan hamma yoomiitti qulqulla'u dadhabu? 6 Isaan warra Israa'el! Jabbii kana ogessa hojii harkaatu tolche; inni Waaqa miti. Jabbii Samaariyaa ni hurraa'a. 7 "Isaan bubbee facaafatanii bubbee hamaa haammatu. Mukni isaa mataa hin qabu; daraaraas hin baasu.

Utuu inni midhaan naqatee silaa namoonni ormaa ni nyaatu ture. 8 Israa'el liqimfameera; isaan amma saboota gidduutti akka waan faayidaa hin qabne tokkoo ti. 9 Isaan akkuma harree diidaa kan asii fi achi kophaa jooru gara Asooritti ol ba'aniiruutii; Efremis michootatti of gurgureera. 10 Isaan saboota gidduutti yoo of gurguran iyyuu ani amma walitti isaan nan qaba. Isaan hacuuccaa mooticha jabaa jalatti ni sukkuumamu. 11 "Efreem aarsaa cubbuutif iddo aarsaa hedduu yoo hojjete iyyuu, lafti sun iddo aarsaa itti cubbuu hojjechuuq qopheessan ta'eera. 12 Ani waa'ee seera koo waan baay'ee isaaniiif barreesseera; isaan garuu akkuma waan alaa dhufe tokkootti ilaalu. 13 Isaan aarsaa naaf kennname dhi'eessu; foon sanas ni nyaatu; Waaqayyo garuu isaanitti hin gammanne. Inni amma hammina isaanii yaadatee cubbuu isaanii adaba: Isaan gara Gibxitti deebi'u. 14 Israa'el Uumaa isaa irraanfatee masaraawwan mootummaa ijaare; Yihuudaan magaalaawwan hedduutti dallaa ijaare. Ani garuu ibidda da'annoowwan isaanii barbadeessu magaalaawwan isaanitti nan erga."

9 Yaa Israa'el hin ililchin; akka saboota kaanii hin gammadin. Ati Waaqa keetiif amanamaa hin turreetii; ati oobdii hunda irratti gatii sagaagaltummaadhaaf baafamu jaallatteerta. 2 Oobdiwanii fi iddoon cuunfaa wayinii saba hin sooran; daadhiin wayinii haaraan isaaniiif hin tolu. 3 Isaan biyya Waaqayyoo keessatti hin hafan; Efrem gara Gibxitti deebi'ee Asoor keessatti nyaata xuraa'e nyaata. 4 Isaan dhibaayyuu daadhii wayinii Waaqayyoof hin dhibaafatan; yookaan aarsaan isaanii isa hin gammachiisu. Aarsaan akkasiis akkuma buddeena warra gaddaa isaanitti ta'a; namni buddeena kana nyaatu hundinuu ni xuraa'a. Nyaanni kun kanuma mataa isaanii ta'a; mana qulqullummaa Waaqayyoos ol hin seenu. 5 Isin guyyaa ayyaana keessan murteeffameetti, guyyoota ayyaana Waaqayyoo sanatti maal hojjetu? 6 Yoo isaan badiisa jalaa ba'an iyyuu Gibxi walitti isaan qabdi; Memfiis immoo isaan awwaala. Qabeenyi meetii isaanii sokorruudhaan liqimfama; dunkaana isaanii immoo qoraattiit haguuga. 7 Guyyoonni adabbii dhufaa jiru; guyyoonni itti gatii baasan dhi'aataniiru. Israa'el waan kana haa beeku. Sababii cubbuun kee akka malee baay'atee hamminni kees akka malee guddaa ta'eef, raajiin akka raatuutti ilaalame;

namni Hafuura Waaqaatiin qajeelfamu immoo akka maraatuutti hedame. **8** Raajichi Waaqa koo wajjin eegduu Efreem ta'e; ta'us daandii isaa hunda irratti kiyyoon isa eeggata; mana Waaqa isaa keessattis jibbi isa eeggata. **9** Isaanakkuma bara Gibe'aa keessatti ta'e sana xuraa'ummaa keessa dhidhiman. Waaqni hammina isaanii yaadatee sababii cubbuu isaaniitiif isaan adaba. **10** "Yeroo ani Israa'elin argetti, inniakkuma ija wayinii gammoojii keessatti argamee ture; yeroo ani abbootii keessan argetti, isaanakkuma waan ija jalqabaa harbuu irratti argamee turan. Isaan garuu yommuu gara Ba'aal Phe'oor dhufanitti, waaqa tolfamaa qaanessa sanaaf of qulqulleessaniiakkuma waan jaallatan sanaa jibbisiisoo ta'an. **11** Ulfinni Efreemakkuma simbirroo barrisee bada; dhalchuun, garaatti baachuu, ulfaa'uun hin jiru. **12** Yoo isaan ijoollee guddifatan iyyuu ani jalaa fixee ilmaan malee isaan nan hambisa. Gaafa ani isaan irraa garagalu isaaniif wayyoo! **13** Ani Efreemin isaaakkuma Xiiroos lafa namatti tolu irra dhaabatee jiru nan arge. Sabni Efreem garuu ijoollee isaa gad baaseewarra gogorra'utti kenna." **14** Yaa Waaqayyo isaaniifkenni; ati maal isaaniif kennita? Gadameessa ulfa hin baannee fi harma goggogaa kenniif. **15** "Sababii hammina isaanii kan Gilgaal keessatti hojjetame sana hundaatiif, ani achitti isaan nan jibbe. Sababii hojjiisaanii kan cubbuudhaan guutamee sanaatiif ani manakoo keessaa isaan ari'a. Ani si'achi isaan hin jaalladhu; bulchitoonni isaanii hundinuu finciltoota. **16** Efreem rukutameera; hiddi isaanii goggogeera; isaan ija tokko illee hin godhatan. Yoo isaan ijoollee godhatan iyyuu ani sanyii isaanii jaallatamoo isaan jalaa nan qala." **17** Sababii isaanisaaf hin ajajaminiiif, Waaqni koo isaan dida; isaan warra asii fi achi saboota gidduu joruuta'u.

10 Israa'el muka wayinii dagaage ture; inni matuma isaaatiif ija naqata. Akkuma iji isaa baay'ateen inni iddo aarsaa hedduu ijaarrate; akkuma lafti isaa gabbatteen utubaawwan waaqeffannaa isaa miidhagfate. **2** Garaan isaanii gowwoomsaadhaan guutameera; isaan amma yakka isaanii baadhachuu qabu. Waaqayyo iddo aarsaa isaanii ni diiga; utubaawwan waaqeffannaa isaanii ni barbadeessa. **3** Ergasii isaanakkana jedhu; "Nu sababii Waaqayyoonsodaachuu didneef mootii hin qabnu. Garuu utuu

mootii qabaanne iyyuu inni silaa maal nuuf godha?" **4** Isaan waan hedduu waadaa galu; kakuu sobaas seenanii walii galtee uummatu; kanaafuu seera dhabeeyyiinakkuma aramaa summii qabu kan lafa qotiisaa keessaatti latu. **5** Namoonni Samaariyaa keessa jiraatan sababii waaqa tolfamaa fakkijabbii kan Beet Aawwen keessaa sanaatiif sodaatu. Sabni ishee isheedhaaf boo'a. Luboonni ishee ejjitoonni warri ulfina isheetiin gammadan sunis sababii isheenisaan irraa booji'amteef ni boo'u. **6** Jabbichis akka harka fuudhaatti Yaariim mootichaaf Asooritti geeffama. Efreem ni salphifama; Israa'el waaqota ishee kanneen muka irraa tolfamaniif ni qaanofti. **7** Samaariyaa fi mootiin isheeakkuma hoomacha bishaan irraattifudhatamanii badu. **8** Iddoowwan sagadaa kanneen Awween ni barbadeeffamu; kunis cubbuu Israa'el. Qoraattii fi sokorruun irratti biqilee iddo aarsaa isaanii haguuga. Yeroo sana namoonni tulluuwaniin, "Nurratti jigaal!" gaarraniin immoo, "Nu dhoksa!" jedhu. **9** "Yaa Israa'el isin bara Gibe'atii jalqabdanii cubbuu hojjetaniirtu; ammas achumatti haftaniirtu. Gibe'aa keessatti waraanni ka'ee jal'oota hin fixuu? **10** Ani yoon fedhe isaan nan adaba; sababii cubbuu isaanii dachaa sanaatiif hidhaa keessa isaan buusuuf saboonni naannoo isaaniitti walitti qabamu. **11** Efreem goromsa leenjifame kan midhaan siribsitsuu jaallatuu dha; kanaafuu ani morma ishee irra waanjoo nan kaa'a. Ani Efreemin nan oofa; Yihuudaan lafa qotiisaqotuu qaba; Yaaqobis biyyoo bulleessuu qaba. **12** Ofii keessaniif qajeelummaa facaadhaatii ija jaalalakan hin dhumne haammadhaa; lafa keessan kan hin qotamin illee baqaqsaa; yeroon kun yeroo hamma inni dhufee qajeelummaa isinitti roobsutti Waaqayyoon barbaaddataniitii. **13** Isin garuu hammina facaadfattaniijal'ina haammattan; isin ija sobaa nyaattaniirtu. Sababii ati jabina keetii fi loltoota kee baay'ee sana abdatteef, **14**akkuma Shalmaan gaafa lolaatti Beet Arbeelin balleessee haadhota ijoollee isaanii wajjin biyyootti makaman sana, da'annoowwan kee hundi ni barbadaa'u; huursaan waraanaas saba keetti ni ka'a. **15** Yaa Beet'eel, sababii hamminni kee akka malee guddaa ta'eef, wanni akkasii sittis ni dhufti. Gaafa guyyaan sun bari'utti mootiin Israa'el guutumaanguutuutti ni barbadeeffama.

11 "Israa'el yeroo daa'ima turetti, ani isa nan jaalladhe; ani Gibxii ilma koo waameera. **2**

Garuu hammuma ani itti deddeebi'ee isaan waamu, isaan narraa fagaachaa deeman. Isaan Ba'aaliif aarsaa dhi'eessanii fakkiiwwaniifixaana aarsan. 3 Kan irree isaanii qabee Efreemin miillaan deemuu barsiise anuma; isaan garuu akka ani isaan fayyise hin hubanne. 4 Ani funyoo gara laafina namaatiin, hidhaa jaalalaatiinis isaan nan harkise; ani morma isaanii irraa waanjoo fuudhee isaan sooruuf gadan jedhe. 5 "Isaan qalbii jijiirachuu waan didaniif Gibxitti hin deebi'an; Asoor garuu isaan bulcha. 6 Goraadeen magalaawwan isaanii keessatti balaqqisa; raajota sobduu isaanii ni barbadeessa; karroora isaaniis ni fashaleessa. 7 Sabni koo narraa deebi'uuf kutateera. Yoo isaan Waaqa Waan Hundaa Olii waammatan iyyuu inni gonkumaa ol isaan hin qabu. 8 "Yaa Efreem ani akkamiinan danda'ee si dhiisa? Yaa Israa'el ani akkamiinan dabarsee si kenna? Ani akkamiinan danda'ee akka Adimaa si godha? Akkamiinan akka Zeboo'iim si godha? Garaan koo na keessatti geeddarameera; gara laafinni ani siif qabu guddateera. 9 Ani dheekkamsa koo sodaachisaa sana gad hin dhiisu; yookaan ani deebi'ee Efreemin hin balleessu. Ani Waaqa malee nama miti; ani Isa Qulqulluu gidduu kee jiruu dha. Ani dheekkamsaan hin dhufu. 10 Isaan Waaqayyoon duukaa bu'u; inni akkuma leencaa aada; yommuu inni aadutti ilmaan isaa hollachaa lixa biiftutii dhufu. 11 Isaan akkuma simbirroo Gibxi irraa, akkuma gugee ollachaa Asoor irraa dhufu. Ani mana isaanii keessa isaan nan jiraachisa" jedha Waaqayyo. 12 Efreem sobaan, manni Israa'el immoo gowwoomsaadhaan na marse. Yihuudaanis Waaqatti, amanamaa Qulqullicha Sanatti iyyuu fincile.

12 Efreem bubbee nyaata; inni guyyaa guutuu bubbee ba'a biiftuu duukaa fiiga; sobaa fi gooliis ni baay'isa. Inni Asoor wajjin walii galtee godhatee biyya Gibxiitti zayitii ejersaa erga. 2 Waaqayyo waan Yihuudaa himatu qaba; inni akkuma amala isaatti Yaaqoobin adaba; akkuma hojii isaattis gatii isaa kennaaf. 3 Inni gadameessa keessatti koomee obboleessa isaa qabe; erga guddatee immoo Waaqa wajjin wal'aansoo qabe. 4 Inni ergamaa Waaqaa wajjin wal'aansoo qabee mo'ate; boo'ees surraa kadhate. Inni Beet'eelitti isa argatee achitti isa wajjin haasa'e. 5 Waaqayyo Waaqa Waan Hundaa Danda'u, maqaan isaa Waaqayyo! 6 Ati garuu Waaqa keetti deebi'i; jaalalaa fi murtii qajeelaa jabeessii yeroo hunda Waaqa kee

eggadhu. 7 Daldalaan madaalii sobaa ofi harkaa qabu nama gowwoomsuu jaallata. 8 Efreem akkana jedhee boona; "Ani akka malee sooreessa; qabeenya guddaa argadheera. Isaan qabeenya koo kana hunda keessatti iyyuu balleessaa yookaan cubbuu tokko illee narratti argachuu hin danda'an." 9 "Ani Waaqayyo Waaqa kee kan biyya Gibxii si baasee dha; ani akka ati akkuma guyyaa ayyaanota kee kanneen murteeffaman sanaatti deebitee dinkaana keessa jiraattu sin godha. 10 Ani raajotatti dubbadhee mul'ata hedduu kennefii karaa isaaniitiin fakkeenyaan nan dubbadhe." 11 Gili'aad hamaadhaa? Sabni ishee faayidaa hin qabu! Isaan Gilgaal keessatti korma qaluu? Iddoon aarsaa isaanii akkuma tuullaa dhagaa isa lafa qotisaa kan qotame irra jiruu ni ta'a. 12 Yaaqoob gara Sooriyaatti baqate; Israa'el niitii argachuuf nama tajaajile; gabbara ishee baasuufis hoolota tikse. 13 Waaqayyo biyya Gibxiitti Israa'elin baasuuf raajiitti fayyadame; inni karuma raajii sanaatiin isa kunuunse. 14 Efreem garuu aarii isaa guddicha kakaase; Gooftaan isaa yakka dhiiga namaa dhangalaasuu sana isumatti deebisa; arrabsoo isaa matuma isaatti deebisa.

13 Yeroo Efreem dubbatetti namoonni ni hollatan; inni Israa'el keessatti ol ol jedhee ture. Garuu yakka Ba'aalin waaqeffachuutiin du'e. 2 Isaan ammas itti deddeebi'anii cubbuu hoijetu; meetii ofii isaaniitiin waaqa tolfamaa tolfatu; fakkii mimmiidhagaa kanneen hundi isaanii harka ogeeyyiitiin hoijetaman. Waa'ee saba kanaas, "Isaan nama qalanii aarsaa dhi'eessu; waaqa tolfamaa jabbiis ni dhungatu!" jedhame. 3 Kanaafuu isaan akkuma hurrii ganamaa, akkuma fixeensa barii baduu, akkuma habaqii oobdii midhaan itti dha'an irraa ka'u akkuma aara foddaadhaan ba'u ni ta'u. 4 "Ani garuu yeroo ati Gibxii baatee jalqabee Waaqayyo Waaqa kee ti. Ati ana malee Waaqa tokko illee beekuu hin qabdu; ana malee fayyisaa tokko illee hin qabdu. 5 Ani gammoojjii keessatti, biyya ho'a gubaa keessatti si kunuunseera. 6 Yeroo ani isaan sooretti ni quufan; isaan yeroo quufanitti ofi tuulan; ergasii immoo na irraanfatan. 7 Kanaafuu ani akkuma leencaa isaanitti nan ta'a; akkuma qeerransaa riphee daandii irratti isaan nan eeggadha. 8 Ani akkuma amaaketa ilmaan ishee jalaa fudhatamaniitti isaan lolee garaa isaanii nan baqaqsa. Ani akkuma leencaatti qorqee isaan nan nyaadha;

bineensi bosonaa gargar isaan ciccira. 9 “Yaa Israa’el, waan ana gargaaraa kee mormiteef ati baddeerta. 10 Akka si oolchuuf mootiin kee eessa jira? Bulchitoonni kee warri magaalaa kee hunda keessaa kanneen ati, ‘Mootii fi ilmaan moototaa naaf kenni’ jettee kadhatte sun eessa jiru? 11 Ani aarii kootiin mootii siifan kenne; dheekkamsa kootiin immoo isa sirraa nan fudhadhe. 12 Balleessaan Efreem walitti kuufamee cubbuun isaas galmeeffameera. 13 Miixuun akkuma dubartii ciniinsuun qabatteetti isatti dhufa; inni garuu daa’ima wallaalaan dha; inni yommuu yeroon ga’utti, gadameessa keessaa ba’uu hin fedhu. 14 “Ani saba kana humna awwaalaa jalaa nan baraara; du’a jalaa isaan nan baasa. Yaa du’a, dha’ichi kee meerre? Yaa awwaala, balleessuun kee meerre? “Ani gara laafina tokko illee hin qabaadhu; (Sheol h7585) 15 Yoo inni obboloota ofii gidduu jirenya tolaa jiraate iyuu, bubbene ba’aa Waaqayyo biraa ni dhufa; lafa gammoojji keessaa ni bubbisa; burqaan isaa bishaan dhaba; boollu bishaan isaa ni goga. Mankuusni isaa, qabeenyi inni qabu hundis ni saamama. 16 Sabni Samaariyaa waan Waaqa isatti fincileef gatii balleessaa isaa ni argata. Isaan goraadeedhaan dhumu; daa’imman isaanii lafatti harcaafamu; dubartoonni isaanii kanneen ulfa qabanis ni baqaqfamu.”

14 Yaa Israa’el, gara Waaqayyo Waaqa keetiitti deebi’i. Ati sababii cubbuu keetiitiif gufatteeti!

2 Dubbicha fudhadhuutii gara Waaqayyoo deebi’i. Akkanas jedhiin: “Cubbuu keenya hunda nuuf dhiisi; akka nu ija arraba keenyaa siif dhi’eessinuuf, arjummaadhaan nu simadhu. 3 Asoor nu oolchuu hin danda’u; nu fardeen lolaa hin yaabbannu. Nu si’achi deebinee, waan harki keenya hojjeteen, ‘Waaqota keenya’ hin jennu; daa’imman abbaa hin qabne gara laafina sirraa argatuutii.” 4 “Ani gantummaa isaanii nan fayyisa, toluman isaan jaalladha; aariin koo isaan irraa deebi’eeraatii. 5 Ani Israa’elitti akkuma fixeensaa nan ta’; inni akkuma daraaraa ni daraara. Inni akkuma gaattiraa Libaanoon hidda isaa gad fageeffata; 6 dameen isaa ni guddata. Miidhaginni isaa akkuma muka ejersaa ta’; urgaan isaa akkuma gaattiraa Libaanoon. 7 Namoonni ammas deebi’aniig gaaddisa isaa jala jiraatu. Inni akkuma midhaanii lalisa. Akkuma muka wayinii dagaaga; maqaan isaa akkuma daadhii wayinii Libaanoon beekama. 8 Yaa Efreem, ani kana caalaa waaqota tolfamoo wajjin dhimma maaliin

qaba? Kan deebii siif kennee si eegu anuma. Ani akkuma muka birbirsa lalisaat ti; amanumummaan kee ana irraa dhufa.” 9 Namni ogeessi eenyu? Inni waan kana ni beeka. Qalbi qabeessi eenyu? Inni waan kana ni hubata. Karaan Waaqayyoo qajeelaa dha; namni qajeelaan isa irra deema; finciltsoonni garuu isa irratti gafatu.

Yoo'eel

1 Dubbi Waaqayyoo kan gara Yoo'eel ilma Phetuu'eel dhufe. **2** Yaa maanguddoota, waan kana dhaga'a; warri biyyattii keessa jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa. Wanni akkanaa takkumaa bara keessan keessa yookaan bara abbootii keessanii keessa ta'ee beekaa? **3** Isin waan kana ijoollee keessanitti himaa; ijoolleen keessanis ijoollee ofii issaaniitti haa himan; ijoolleen isaanii immoo dhaloota itti aanutti haa dabarsan. **4** Waan tuunni hawwaannisaa dhiise, hawwaannisni guddaan fixe; waan hawwaannisni guddaan dhiise, hawwaannisni xixinnaan nyaatee fixe; waan hawwaannisni xixinnaan dhiise immoo hawwaannisni biraa dhufee nyaate. **5** Yaa machooftota, ka'atii boo'aa! Isin warri daadhii wayinii dhugdan hundinuu wawwaadhaa; sababii daadhii wayinii haaraatiif wawwaadhaa; inni afaan keessan irraa butameeraatii. **6** Sabni jabaan akka malee baay'een tokko biyya koo weerareera; inni ilkaan leencaa, qarriffaa leenca dhalaa qaba. **7** Inni muka wayinii koo onsee harbuu koos barbadeesseera. Inni qola isaanii irraa quncisee lafatti gatee dameelee isaanii duwwaa hambise. **8** Isin akkuma durba wayyaa gaddaa uffattee dhirsaa ijoollummaa isheetiif gaddituutti boo'aa. **9** Kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waaqayyoo irraa citaniiru. Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan boo'aa jiru. **10** Lafti qotiisaa oneera; laftis gogeera; midhaan barbadaa'eera; daadhiin wayinii haaraan dhumeera; zayitiinis dhabameera. **11** Yaa qonnaan bultoota, isin raafamaa; warri wayinii dhaabbattan boo'aa; sababii midhaan lafa qotiisaa keessanii barbadaa'eef qamadii fi garbuudhaaf boo'aa. **12** Wayiniin gogeera; harbuunis collageera; roomaaniin, meexxi fi hudhaan, mukkeen lafa qotiisaa hundinuu goganiiru. Dhugumaan gammachuun ilmaan namaa irraa badeera. **13** Yaa luboota, wayyaa gaddaa uffadhaatii boo'aa; isin warri iddo aarsaa dura tajaajiltan wawwaadhaa. Isin warri fuula Waaqa koo dura tajaajiltan kottaatii wayyaa gaddaa uffadhaa bulaa; kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waaqaa irraa hambifamaniiruutii. **14** Sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. Maanguddootaa fi warra biyyattii keessa jiraatan hunda gara mana Waaqayyoo Waaqa keessaniiitti waamaatii Waaqayyootti boo'aa. **15** Badne kaa! Guyyaan sun

dhi'aateera. Guyyaan Waaqayyoo ga'eeraatii; inni akkuma badiisaatti Waaqa Waan Hunda Danda'u biraa dhufa. **16** Ijuma keenya duratti nyaanni cite; ilillee fi gammachuunis mana Waaqa keenya irraa hin cinnee? **17** Sanyiin lafa keessatti tortoree hafe. Mankusni diigameera; gombisaan caccabeera; midhaan gogee hafeeraatii. **18** Loon akkam mar'atu! Karri loonii sababii waan dheedu dhabeef asii fi achi joora; bushaayeenis dhiphataliiru. **19** Yaa Waaqayyo ani sin waammadha; ibiddi lafa dheedaa barbadeesee arrabni ibiddaa immoo mukkeen diidaa hunda gubee fixeeraatii. **20** Bineenonni bosonaa sitti gaggabu; lagni bishaanii gogeera; ibiddis dirree dheedaa gubee balleesseera.

2 Xiyoon keessatti malakata afuuafa; gaara koo qulqulluu irratti sagalee akeekkachiisaa dhageessisa. Guyyaan Waaqayyoo dhufaa jiraatii; warri lafa irra jiraatan hundi haa hollatan. Guyyaan sun dhi'aateera; **2** guyyaan dukkanaatii fi dimimmisa, guyyaan duumessaatii fi dukkana hamaa ni dhufa. Sabni guddaa fi jabaan tokko akkuma ifa ganama tulluuwan irratti ba'uutti ni dhufa; wanni akkasii takkumaa bara durii keessa ta'ee hin beeku yookaan dhaloota dhufuuf jiru keessatti illee hin ta'u. **3** Fuula isaanii duraa ibiddi ni barbadeessa; dugda isaanii duubaan immoo arraba ibiddatu boba'a. Fuula isaanii duraan lafti iddo biqiltuu Eeden fakkaata; dugda isaanii duubaan immoo lafti akkuma gammoojji onee ti; wanni tokko iyyuu isaan duraa hin miliqu. **4** Isaan bifa fardeenii qabu; akkuma fardeen lolaas ni gulufu. **5** Isaan sagalee akka gaarrii waraanaatiin fiixee tulluu irra utaalu; akkuma ibidda yeroo qarmii gubutti xaaxa'u, akkuma waraana jabaa lolaaf ba'e tokkoo ti. **6** Saboonni jara arginii dhiphatu; fuulli nama hundaas ni gurraacha'a. **7** Isaan akkuma namoota jajjaboo fiigu; akkuma loltootaa dallaa yaabbatanii seenu. Hundi isaanii tarree galanii deemu; isaan keessaa tokko iyyuu daandii isaa irraa hin jal'atu. **8** Isaan wal hin dhiiban; hundi isaanii qajeelanii fuula duratti deemu. Utuu toora isaanii hin dhiisin ittisa cabsanii seenu. **9** Isaan magaalaa keessa asii fi achi fiigu; dallaa irra fiigu. Isaan mana yaabbatu; akkuma hattuus foddaadhaan ol seenu. **10** Fuula isaanii duratti lafti ni sochootii; samiin ni raafama; aduu fi ji'i ni dukkanaa'u; urjiwwan deebi'anii hin ibsan. **11** Waaqayyo fuula loltoota isaa duratti

sagalee dhageessisa; loltoonni isaa akka malee baay'ee dha; warri ajaja isaa eegan jajjaboo dha. Guyyaan Waaqayyoo guddaa dha; guyyaan sun akka malee nama sodaachisa. Eenyutu dura dhaabachuu danda'a? 12 "Amma iyuu garaa guutuudhaan, soomaan, boo'ichaa fi gaddaan gara kootti deebi'aa" jedha Waaqayyo. 13 Isin utuu wayyaa keessan hin ta'in garaa keessan tarsaasaa. Gara Waaqayyo Waaqa keessaniitti deebi'aa; inni arjaa fi gara laafessaati; inni dafee hin aaru; jaalallii isaa baay'ee dha; inni badiisa erguu irraa of qusata. 14 Maaltu beeka? Tarii inni deebi'ee gaabbee eebba, kennaa midhaaniitti fi kennaa dhugaatii kan Waaqayyo Waaqa keessaniif ta'u isiniif hambisa ta'a. 15 Xiyoon keessatti malakata afuufaa; sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. 16 Saba walitti qabaa; waldaa sana qulqulleessaa; maanguddoota walitti fidaa; ijoolle walitti qabaa; daa'imman harma hodhan illee hin hambisinaa. Misirrichi kutaa isaa keessaa haa ba'u; misirrittiinis diinqa isheetti haa baatu. 17 Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan gardaafaa fi iddo aarsaa gidduutti haa boo'an. Isaan akkana haa jedhan; "Yaa Waaqayyo saba kee baraari. Handhuuraa kee waan qoosaa, saboota gidduutti waan kolfaa hin godhin. Isaan maalif namoota gidduutti, 'Waaqni isaanii eessa jira?' jedhu?" 18 Waaqayyo biyya isaatiif ni hinaafa; saba isaatiifis garaa laafa. 19 Waaqayyo akkana jedhee deebii kennaaf: "Ani midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zayitii ejersaa kan isin quubsu isiniif nan erga; ani lammata saboota gidduutti waan qoosaa isin hin godhu. 20 "Ani loltoota kaabaa isin duraa balleesee gara lafa gogaa fi duwwaatti isaan ari'a; loltoonni fuula duraan yaa'an galaana ba'a biiftuu, kanneen dugda duubaan yaa'an immoo galaana gama lixa biiftuu seenu. Reeffi isaanii ni xiraa'a; xiraaan isaanii ol ba'a." Dhugumaan inni waan guddaa hojjeteera! 21 Yaa biyya Yihuudaa, hin sodaatin; gammadiitii ililchi. Waaqayyo dhugumaan waan guddaa hojjeteera! 22 Yaa bineensota bosonaa, isinis hin sodaatinaa; dirreen dheedaa gabbachaa jiraatii. Mukkeen ija naqachaa, harbuu fi wayiniis ija kennaa jiru. 23 Yaa uummata Xiyoon gammadi; Waaqayyo Waaqa keetti gammadi; inni qajeelummaadhaan rooba arfaasaa siif kenneeraatii. Inni akkuma durii bokkaa baay'ee, rooba arfaasaa fi kan birraa siif erga. 24 Oobdiin midhaaniin guutama; boollit iwayinii cuunfanis daadhii wayinii

haaraa fi zayitiidhaan guutamanii dhangalaasu. 25 "Ani waan bara hawwaannisni nyaate, waan hawwaannisni gurguddaa fi xixinnaan nyaate, waan hawwaannisni kaanii fi tuunni hawwaannisaa jechuunis loltoonni koo jajjaboon ani gidduu keessanitti erge sun nyaatan iddo isiniif nan buusa. 26 Isin waan hamma quufstanitti nyaattan baay'ee ni qabaattu; maqaa Waaqayyo Waaqa keessanii kan waan dinqii isiniif hojjete sanaa ni galateeffattu; uummanni koo lammata hin qaaneffamu. 27 Ergasii isin akka ani Israa'el keessa jiru akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e, akka ana malee Waaqni biraan hin jirre ni beektu; uummanni koo lammata hin qaaneffamu. 28 "Anis kana booddee, Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa. Ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu; dargaggoonni keessan mul'ata argu. 29 Bara sana keessa, garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee Hafuura koo nan dhangalaasa. 30 Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. 31 Utuu guyyaan Waaqayyoo inni guddichii fi sodaachisaan sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. 32 Namni maqaa Waaqayyoo waammatu hundinuu ni fayya; akkuma Waaqayyo dubbatettis Tulluu Xiyoon irraa fi Yerusaalem keessa, furamatu jiraata; hambaa gidduuttiis warri Waaqayyo isaan waame ni argamu.

3 "Bara sana keessa, yeroo sanatti, ani yommuin boojuu Yihuudaatii fi Yerusaalem deebisutti, 2 saboota hunda walitti qabeen gara Sulula Yehooshaafaaxitti gad isaan nan buusa. Anis achitti sababii dhaala koo, sababii Israa'eliif isaanitti nan mura; isaan saboota gidduutti saba koo bittinneessanii biyya koos gargar qooddataniiruutii. 3 Isaan uummata kootti ixaan buufatanii ijoolle dhiiraa sagaagalummaatti geeddaratanaiiruutii; akka dhuganiif dubara illee daadhii wayiniitti gurguratan. 4 "Yaa Xiiroosii fi Siidoonaa, isin kutaaleen Filisxeem hundinuu, amma maal narraa qabdu? Isin waan ani godheef haaloo na baafachaa jirtuu? Yoo isin haaloo na baafachaa jirtu ta'e ani dafee ariitiidhaan waan isin hojjettan sana matuma keessanittin deebisa. 5 Isin meetii fi warqee koo guurrattanii qabeenya koo filatamaas mana waaqeffanna keessanitti geeffattaniirtuutii. 6 Isin biyya isaanii irraa isaan fageessitanii uummata Yihuudaatii fi Yerusaalem

Giriikotatti gurgurattan. 7 “Kunoo, ani biyya isin itti isaan gurgurattan keessaa isaan baasee waan isin hojjettan sana matuma keessanitti nan deebisa. 8 Ani ilmaanii fi intallan keessan saba Yihuudaatti nan gurgura; isaan immoo saba fagoo jiru kan Saabaa jedhamutti dabarsanii isaan gurguratu.” Waaqayyo dubbateeraatii. 9 Waan kana saboota gidduutti labsaa: Waraanaaf qophaa’aa! Gootota kakaasaal! Loltoonni hundi dhi’ aatanii haa lolan. 10 Maarashaa keessan tumaatii goraadee godhadhaa; haamtuu keessanis tumaatii eeboo godhadhaa. Namni laafaan, “Ani jabaat dha!” haa jedhu. 11 Isin saboonni qixa hundaan dafaa kottaattii achitti walitti qabamaa. Yaa Waaqayyo, loltoota kee gad ergi! 12 “Saboonni haa ka’an; isaan dafanii gara Sulula Yehooshaafaax haa dhufan; ani saboota gama hundaan jiranitti muruuf achi nan taa’atii. 13 Midhaan ga’eraatii haamtuu itti kaa’aa. Kottaatii ija wayinii dhidhiitaa; boolli itti wayinii cuunfan guuteeraatii; sababii hamminni isaanii guddaa ta’eef boolli itti wayinii cuunfan guutee irra dhangala’eeral!” 14 Waldaan guddaan, waldaan nama baay’ee sulula murtii keessatti wal ga’eral! Guyyaan Waaqayyoo sulula murtii keessatti dhufuu ga’eraatii. 15 Biiftuu fi addeessi ni dukkanaa’u; urjiwwanis si’achi ifa hin kennan. 16 Waaqayyo Xiyoon irraa ni iyya; Yerusaalem keessaas sagalee dhageessisa; lafaa fi samiin ni raafamu. Waaqayyo garuu saba isaatiif iddo itti baqatan, saba Israa’eliif immoo da’oo ni ta’aa. 17 “Ergasii isin akka ani Waaqayyo Waaqni keessan Xiyoon keessa, gaara koo qulqulluu sana irra jiraadhu ni beektu. Yerusaalem qulqulluu taati; namoonni biyya alaa gonkumaa lammata ishee hin weeraran. 18 “Gaafas tulluuwan daadhii wayinii haaraa ni coccobsu; gaarranis aannan yaasu; lageen Yihuudaa hundinuu bishaaniin guutamu. Burqaan tokko mana Waaqayyoo keessaa burqee sulula Shixiim ni obaasa. 19 Gibxi garuu ni onti; Edoomis duwwaa hafti; isaan dhiiga nama yakka hin qabnee biyyattii keessatti dhangalaasuuudhaan saba Yihuudaatti daba hojjetaniiruutii. 20 Yihuudaan bara baraan, Yerusaalemis dhaloota hundaaf iddo jireenyaa ni taati. 21 Ani dhiiga isaanii kan yakka hin qabne sana utuun haaloo hin ba’in nan dhiisaa? Lakkii, hin dhiisu.”

Amoos

1 Kun mul'ata Amoos inni tikseewwan Teqoo'aa keessaa tokko ture sun bara Uziyaan mootii Yihuudaa, Yerobi'aam ilmi Yoo'aash immoo mootii Israa'el turetti, utuu sochiin lafaa hin ta'in waggaa lama dura waa'ee Israa'el argee dha. **2** Innisakkana jedha: "Waaqayyo Xiyoon keessaa iyya; Yerusaalem keessaa sagalee dhageessisa; dirreen tiksoonni itti bobbaasan ni goga; fiixeen gaara Qarmeloosis ni coollaga." **3** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Damaasqoo sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isaan meeshaa ittiin midhaan dha'an kan ilkaan sibiilaqabuun Gili'aadin tumanaiif, **4** ani ibidda da'annoo Ben-Hadaad barbadeessu tokko, mana Haza'a'eelitti nan erga. **5** Ani karra Damaasqoo nan cabsa; mootii Sulula Aawwen keessa jiruu fi isa Beet Eden keessatti bokkuu qabatu nan balleessa. Uummanni Sooriyaa booji'amee Qiiritti ni geeffama" jedha Waaqayyo. **6** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Gaazaa sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isheen hawaasa hunda boojitee Edoomitti gurguratteef, **7** ani ibidda da'annoo ishee barbadeessu tokko dallaa Gaazaatti nan erga. **8** Ani mootii Ashdoodii fi isa Ashqaloon keessatti bokkuu qabatu sana nan balleessa. Ani hamma hambaan Filisxeemotaa du'uutti harka koo Eqroonitti nan deebifadha" jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Xiiroos sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isheen walii galtee obbolummaa cabsitee hawaasa booji'ame guutuu Edoomitti gurguratteef **10** ani ibidda da'annoo ishee barbadeessu tokko dallaa Xiiroositti nan erga." **11** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Edoom sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni gara laafina hunda gatee obboleessa isaa goraadeedhaan ari'eef, sababii aariin isaa ittuma fufee ho'ee dheekkamsi isaaas utuu hin dhowwamin boba'eef, **12** ani ibidda da'annoo Bozraa barbadeessu tokko Teemaanitti nan erga." **13** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Amoon sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni daangaa isaa babal'ifachuuf jedhee dubartoota Gili'aad kanneen ulfa qaban baqaqseef **14** ani guyyaa lolaatti wacaan, guyyaa qilleensa hamaatti immoo bubbee jabaadhaan ibidda da'annoo ishee barbadeessu tokko dallaa

Rabbaatti nan erga. **15** Mootiin ishee booji'amee innii fi qondaaltonni isaa wajjin ni booji'amu" jedha Waaqayyo.

2 Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Mo'aab sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni lafee mootii Edoom gubee daaraa godheef, **2** ani ibidda da'annoo Keriiyooti barbadeessu tokko Mo'aabitti nan erga. Mo'aab iyya waraanaatii fi sagalee malakataatiin du'a. **3** Ani bulchaa ishee aijeesee qondaaltota ishee hundas isa wajjinin fixa" jedha Waaqayyo. **4** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Yihuudaa sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isaan seera Waaqayyoo didanii ajaja isaaas hin eeginiif, sababii isaan waaqota sobaa, waaqota abbootiin isaanii duukaa bu'an sanaan karaa irraa jal'ataniif, **5** ani ibidda da'annoo Yerusaalem barbadeessu tokko Yihuudaatti nan erga." **6** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Israa'el sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Isaan qajeeltota meetiitti, rakkattoota immoo kophee cimdiitokkotti gurguratan. **7** Isaanakkuma biyyoo lafaatti mataa hiyyeyyii irra ijaajjanii cunqurfamaas murtii qajeelaa dhowwatan. Abbaa fi ilmi durba tokkotti galaniiakkasiin maqaa koo qulqulluu xureessan. **8** Isaan uffata qabdiidhaan nama irraa fudhatan irra iddoaarasa hunda bira ciciisan. Isaan daadhii wayinii kan warra adabaman biraa dhufe, mana waaqa isaanii keessatti dhugu. **9** Inniakkuma birbirsaa dheeratee akka qilxuu jabaatu iyyuu, ani namicha Amoor sana fuula isaanii duratti galaafadheera. Ani gubbaadhaa ija isaa, jalaan immoo hidda isaa balleesseera. **10** "Ani biyya Amoorotaa isiniif kenuuf jedhee, biyya Gibxiitii isin baasee waggaa afurtama gammoojii keessa isinan geggeesee. **11** "Akkumasani ilmaan keessan gidduudhaa raajota, dargaggoota keessan gidduudhaa immoo Naaziroota kaaseera. Yaa saba Israa'el, wannikun dhuguma mitii?" jedha Waaqayyo. **12** "Isin garuu Naaziroota daadhii wayinii obaafanii akka raajonnis raajii hin dubbanne ajajjan. **13** "Aniakkuma gaariin yommuu midhaaniin guutamu caccabu sana, amma isinan caccabsa. **14** Saffisaan hin miliq; namoonni jajjaboona humna isaanii hin jabeeffatan; loltuunis lubbuu isaa hin oolfatu. **15** Abbaan xiyyaa jabaatee dhaabachuu hin danda'u; loltuun saffisaan fiigee jalaa hin ba'u; abbaan fardaas lubbuu isaa oolfachuu hin

danda'u. **16** Loltoonni akka malee jajjaboon iyyuu gaafas qullaa isaanii baqatu" jedha Waaqayyo.

3 Yaa saba Israa'el, dubbii Waaqayyo isiniin mormuudhaan, maatii ani biyya Gibxii baasee fide hundaan mormuudhaan dubbate kana dhaga'aa: **2** "Ani maattiwwan lafa irra jiraatan hunda keessaa isin qofa filadheera; kanaafuu ani cubbuu keessan hundaaf isinan adaba." **3** Yoo walii galan malee namoonni lama wajjin ni deemuu? **4** Leenci tokko yoo waan adamsu hin argatin bosona keessaa ni aadaa? Inni yoo waa qabate malee holqa isaa keessaa ni aadaa? **5** Simbirri tokko lafa kiyyoon hin kaa'aminitti kiyyoo keessa ni seentii? Kiyyoon tokko yoo wanni qabamu hin jirre akkasumatti lafaa ni utealaa? **6** Yoo magaalaa keessatti malakanrii afuufame, namoonni hin raafamanii? Balaan magaalaa tokkotti yoo dhufe, Waaqayyotu waan sana fide mitii? **7** Dhugumaan Waaqayyo Gooftaan utuu tajaajiltoota isaa raajotatti hin mul'isin waan tokko illee hin hojjetu. **8** Leenci aadeera; eenyutu hin sodaanne ree? Waaqayyo Gooftaan dubbateera; yoos eenyutu raajii hin dubbanne ree? **9** Da'anno Ashdoodiitii fi da'anno Gibxitiiakkana jedhaa labsaa: "Tulluuwan Samaariyaa irratti walitti qabamaa; jeequmsa guddaa ishee keessa jiruu fi cunqursaa uummata ishee keessa jiru ilaala." **10** "Warri da'anno isaanii keessatti waan booji'amee fi waan saamame kuufatan akka itti waan qajeevlaa hojjetan hin beekan" jedha Waaqayyo. **11** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Diinni biyya keessan marsa; jabina keessan gad buusa; da'annoowwan keessanis ni saama." **12** Waaqayyo akkana jedha: "Akkuma tikseen tokko lafee miilla lamaanii yookaan fiixee gurraa qofa afaan leencaattii buusu sana, Israa'eloonni Samaariyaa keessa, qarqara siree isaanii irra, Damaasqoo keessas siree isaanii dinkii irra taa'an akkasuma ni baraaramu." **13** "Waan kana dhaga'atii mana Yaaqoobitti dhugaa ba'aa" jedha Gooftaan, Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u. **14** "Guyyaa ani cubbuu isheetiif jedhee Israa'elin adabutti, iddoowwan aarsaa Beet'eel nan barbadeessa; gaanfawwan iddo aarsaas caccabaniif lafatti ni harca'u. **15** Ani mana gannaatiif fi mana bonaa nan diiga; manneen ilka arbaatiin miidhagfaman ni diigamu; manneen gurguddaanis ni balleeffamu" jedha Waaqayyo.

4 Isin yaa saawan Baashaan kanneen Tulluu Samaariyaa irra jirtan, yaa dubartoota, isin warri hiyyeeyyi fi rakkattoota cunqursitanii dhirsoota keessaniin, "Dhugaatii nuuf fidaa!" jettan dubbii kana dhaga'aa. **2** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhee qulqullummaa isatiin kakateera: "Yeroon isin itti hokkoodhaan, isin keessaa namni dhumaa immoo qabduu qurxummiitiin qabamu tokko dhugumaan ni dhufa. **3** Isin tokko tokkoon qajeeltanii qaawwa dallaatiin ni baatu; gara Harmoonittis ni darbatmu" jedha Waaqayyo. **4** "Beet'eel dhaqaatiif cubbuu hojjedhaa; Gilgaal dhaqaatiif cubbuu baay'ee hojjedhaa. Ganama ganama aarsaa keessan dhi'eessaa; waggaa sadii sadiitti immoo kenna keessan harka kudhan keessaa harka tokko fidaa. **5** Buddeena raacitii qabu aarsaa galataa godhaatii gubaa; aarsaa fedhiidhaan kennitan labsaa; beeksisaas; yaa Israa'eloota, wanni isin hojjechuu jaallattan kanaatii, ittiin boonaa" jedha Waaqayyo Gooftaan. **6** "Ani magaalaa hunda keessatti garaa duwwaa isiniif kenneera; magaalaa hunda keessattis buddeena isin dhabsiiseera; isin garuu gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **7** "Ani yeroo midhaan haamamuuf ji'i sadii hafutti bokkaa isin irraa nan kute. Ani magaalaa tokkotti bokkaa ergee kaan irraa immoo nan dhaabe. Lafti qonnaa tokko bokkaa argatee kaan garuu homaa dhabee goge. **8** Uummanni bishaan barbaacha magalaadhaa gara magalaatti joore; garuu waan dhugaatiif isa ga'u hin arganne; ta'us isin gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **9** "Ani yeroo hedduu iddo biqiltutii fi wayinii keessan waagii fi awwaaronhaan dha'een balleesse. Hawwaannisni harbuu fi ejersa keessan barbadeesse; ta'us isin gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **10** "Ani akkuman biyya Gibxi godhe sana dha'icha isinitti nan erge. Ani fardeen isin boojitan wajjin dargagoota keessan goraadeedhaan nan fixe. Ajaa qubata keessaniitiin funyaan keessan nan guute; isin garuu gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **11** "Ani akkuman Sodoomii fi Gomoraa garagalche sana isin keessaa nama tokko tokko garagalcheera. Isin akkuma muka boba'u kan ibidda keessaa butamee ti; ta'us isin gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **12** "Kanaafuu yaa Israa'el, ani akkana isin godha; sababii ani akkana isin godhuuf yaa Israa'el Waaqa kee arguuf qophaa'i." **13** Inni tulluuwan tolchee bubbee uumee yaada isaa namatti mul'isu sun, inni

barii dukkaneessee iddoowwan lafa ol ka'oo irra ejjetu sun, maqaan isaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Danda'u dha.

5 Yaa mana Israa'el dubbii kana, faaruu boo'ichaa kan ani waa'ee keessaniif boo'u kana dhaga'aa: **2** "Durbi qulqullittiin Israa'el kufteerti; isheen lammataa hin kaatu; biyyuma ishee keessatti gatamtee nama ol ishee qabu tokko illee dhabde." **3** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Magaalaa loltoota kuma tokko Israa'eliif bobbaafteef dhibba tokko qofatu hafa; magaalaa loltoota dhibba tokko bobbaafteef kudhan qofatu hafa." **4** Waaqayyo mana Israa'eliin akkana jedha: "Na barbaaddadhaatii jiraadhaa; **5** Beet'eelin hin barbaaddatinaa; Gilgaal hin dhaqinaa; Bersheebaattis hin ce'inaa. Gilgaal dhugumaan ni booji'amti; Beet'eelis ni dhabamti." **6** Waaqayyoon barbaaddadhaatii jiraadhaa; yoo kanaa achii inni akkuma ibiddaa mana Yoosef keessa ba'ee haxaa'aa; ibiddi sun ishee guba; Beet'eelis nama irraa dhaamsu tokko iyyuu hin qabaattu. **7** Isin warra murtii qajeelaa hadhaatti geeddartanii qajeelummaas lafatti harcaftanii dha. **8** Inni urjiiwan Torbii fi urjiiwan Sadee uume, kan dukkana bariitti geeddaru, inni guyyaa dukkaneessee halkan godhu, kan galaana keessaa bishaan ol waamee fuula lafa gogaa irratti dhangalaasu maqaan isaa Waaqayyo dha. **9** Inni da'oo jabaatti badiisa tasaa fida; magaalaa dallaa jabaa qabdus ni barbadeessa. **10** Isaan nama karra irratti nama ifatu ni jibbu; kan dhugaa dubbatus ni balfu. **11** Isin hiyyeeyyi dhidhiittanii akka isaan midhaan isinii kenneen dirqisiiftu. Kanaafuu isin manneen dhagaa yoo ijaarrattan iyyuu manneen sana keessa hin jiraattan; isin iddoowwan qotiisaa gaarii keessa wayinii yoo dhaabbattan iyyuu daadhii wayinii isaanii hin dhugdan. **12** Balleessaan keessan hammam akka baay'attuu fi cubbuun keessanis hammam guddaa akka ta'e nan beekaatii. Isaan qajeeltota hacuucanii matta'aa irraa fudhatu; hiyyeeyyiis mana murtii keessatti murtii qajeelaa dhowwatu. **13** Kanaafuu namni qalbeeffataan yeroo akkasiitti afaan qabata; barri kun bara hamaadhaatii. **14** Akka lubbuudhaan jiraattaniiif waan hamaa dhiisaatii waan gaarii barbaadaa. Yoos akkuma isin jettan sana Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u isin wajjin ta'a. **15** Waan hamaa jibbaa; waan gaarii jaalladhaa; mana

murtii keessatti murtii qajeelaa jabeessaa; Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u tarii hambaa Yooseefiif garaa laafa ta'atii. **16** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Daandii hunda irra boo'icha, oobdii uummataa hunda irra immoo iyya dhiphinaatu jira. Qonnaan bultooni akka boo'aniif, warri boo'an immoo akka wawwaataniif ni waamamu. **17** Ani gidduu keessan waanan darbuuf iddo dhaabaa wayinii hunda keessaa boo'ichatu ta'a" jedha Waaqayyo. **18** Isin warra guyyaa Waaqayyo arguu hawwitaniiif wayyoo! Isin maaliif guyyaa Waaqayyo arguu hawwitu! Guyyaan sun dukkana malee ifa hin ta'uutii. **19** Wanni kun akkuma nama leenca jalaa ba'ee afaan amaaketaa bu'u tokkoo ti; yookaan akka nama mana isaa seenee harka isaa keenyan manaa irra kaa'atee bofti isa idde tokkoo ti. **20** Guyyaan Waaqayyo ifa utuu hin ta'in dukkana mitii? Dukkana hamaa ifa tokko illee of keessaa hin qabne mitii? **21** "Ani ayyaana amantaa keessanii nan jibba; nan tuffadhas; waldaa keessanittis hin gammadu. **22** Utuu isin aarsaa gubamu fi kennaan midhaanii naaf fiddanii iyyuu ani jaalladhee isin irraa hin fudhadhu. Utuu isin aarsaa nagaa filatamaa naaf fiddanii iyyuu ani homaattuu isin lakkaa'u. **23** Waca faarfannaa keessanii asii balleessa! Ani muuziqa baganaa keessanii hin dhaggeeffadhu. **24** Garuu murtiin qajeelaan akkuma lagaa, qajeelummaanis akkuma burqaa hin gognee haa yaa'u! **25** "Yaa mana Israa'el isin waggaa afurtama gammoojii keessatti takkumaa aarsaa fi kennaan naaf fiddaniirtuu? **26** Isin waan harkuma keessanii tol fattan jechuunis galma waaqeffannaa mootii keessanii, utubaa waqa keessan tol famaatiif fi fakkii urjii waqa keessanii ol fuitaniirtu. **27** Kanaafuu ani akka isin booji'amtaniif, Damaasqoodhaan gamatti isinan erga" jedha Waaqayyo inni maqaan isaa Waaqa Waan Hunda Danda'u ta'e sun.

6 Yaa warra yaaddoo malee Xiyoon keessa jiraattan, kanneen Tulluu Samaariyya irra waan nagaadhaan jiraatan seetan, isaan namoota ulfaatoo saba durii, kanneen sabni Israa'el gara isaanii dhufuuf wayyoo! **2** Gara Kaalneetti darbaatii ilaala; achii ka'atii gara Hamaati guddichaa dhaqaa; ergasii immoo Gaati Filisxeem keessaatti gad bu'aa. Isaan mootummoota keessan lamaan caaluu? Biyyi isaanii biyya keessan caalaa bal'ataa? **3** Isin guyyaa hamaa fageessitanii

bulchiinsa jeequmsaa fiddu. 4 Isin siree ilka arbaatiin miidhagfame irra ciiftu; siree keessan dinkii irra boqottu. Isin xobbaallaa hoolaa filatamoo fi jabbii coccoomoo nyaattu. 5 Isin sagalee baganaatiin weedduu faayidaa hin qabne weeddiftu; akkuma Daawitis meeshaa muuziqa qaqqajeelfattu. 6 Isin xoofoo keessaa daadhii wayinii dhugdu; dibata akka malee gaarii dibattu; garuu badiisa Yoosefiif hin gadditan. 7 Kanaafuu isin warra jalqabatti booji' aman wajjin booji'amtanii fudhatamtii; burraaquo fi bashannanuu keessan ni hafa. 8 Waaqayyo Gooftaan ofii issatiin kakateera; Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani of tuulummaa Yaaqoob nan balfa; da'annoo isaas nan jibba; ani magaalattii fi waan ishee keessa jiru hunda dabarsee nan kenna." 9 Namoonni kudhan yoo mana tokko keessatti hafan isaanis ni dhumu. 10 Yoo firri reeffa baasee gubu tokko mana sana keessaa baasuuq dhufee nama dhokatee achi jiru kamiin iyyuu, "Namni tokko iyyuu si wajjin jiraa?" jedhee gaafatee namichi sun, "Hin jiru" jedhee, inni "Cal'isi! Nu maqaa Waaqayyoo dha'uu hin qabnu" jedhaan. 11 Kunoo Waaqayyo ajaja kenneeraatii, manneen gurguddaan ni barbadaa'u; manneen xixinnoonis ni caccabu. 12 Fardeen kattaawwan irra ni fiiguu? Namni tokko qotiyoodhaan achi ni qotaa? Isin garuu murtii qajeela gara summiitti, ija qajeelummaas gara hadhaatti geeddartaniirtu; 13 isin warra Lodebaar mo'achuutti gammaddanii, "Nu humna keenyaan Qaarnaayim qabanne mitii?" jettanii dha. 14 Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u akkana jedhaatii; "Yaa mana Israa'el, ani saba Leeboo Hamaatii jalqabee hamma sulula Arabbaatti karaa keessan hunda irratti isin cunqursu tokko isinittin kaasa."

7 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise: Inni erga qoodni mooticha haamamee booddee, utuma midhaan lammafaan ga'aa jiruu tuuta hawwaannisaa qopheesse. 2 Anis erga hawwaannisni sun lafa barbadeessee booddee, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, nuuf araarami! Yaaqoob akkamiin danda'ee badiisa irraa hafa? Inni daa'ima xinnaa dhal!" jedhee iyee. 3 Kanaafuu Waaqayyo ni gaabbe. Waaqayyos, "Wanni kun hin ta'u" jedhe. 4 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise; Waaqayyo Gooftaan murtii kennuuf ibidda waamaa ture; ibiddi sunis tuujuba

guddaa gogsee lafas ni barbadeesse. 5 Kana irratti ani, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani sin kadhadhaa, waan kana nurraa dhaabi! Yaaqoob akkamiin waan kana irraa hafa? Inni daa'ima xinnaa dhal" jedhee iyee. 6 Kanaafuu Waaqayyo ni gaabbe. Waaqayyo Gooftaan, "Wanni kunis hin ta'u" jedhe. 7 Inni waan kana na argisiise: Gooftaan tumbii harkatti qabatee dallaa tumbiidhaan ijaarame bira dhaabachaa ture. 8 Waaqayyos, "Amoos, ati maal arguutti jirta?" jedhee na gaafate. Anis, "Tumbii nan arga" jedhee deebise. Gooftaanis akkana naan jedhe; "Kunoo ani saba koo Israa'el gidduu tumbii tokko nan kaa'a; ani si'achi isaan hin baraaru. 9 "Iddoowwan sagadaa Yisihaaq ni barbadaa'u; iddoon qulqulluun Israa'elis ni ona; ani goraadee kootiin mana Yerobi'aamitti nan ka'a." 10 Ergasii Amasiyaa lubni Beet'eel akkana jedhee Yerobi'aam mooticha Israa'elitti ergaa tokko erge; "Amoos garaa Israa'el keessatti sitti malateera. Dubbii isaa hunda lafti iyyuu baachuu hin dandeessu. 11 Amoos akkana jedheeraatii: "Yerobi'aam goraadeedhaan du'a; Israa'elis dhugumaan booji'amee biyya isaatii ni fudhatama." 12 Kana irratti Amasiyaan Amoosiin akkana jedhe; "Yaa ilaaltuu nana, sokki! Biyya Yihuudaatti deebi'i. Achitti buddeena nyaadhu; raajiis dubbadhu. 13 Sababii inni iddo qulqulluun mootichaatii fi mana qulqullummaa mootummaa ta'eef ati lammata Beet'eel keessatti raajii hin dubbatin." 14 Amoos immoo akkana jedhee Amasiyaaf deebise; "Ani raajii yookaan ilma raajii miti; garuu ani tiksee fi eegduu muka harbuun ture. 15 Waaqayyo garuu tika bushaayee keessaa na fuudhee, 'Dhaqii saba koo Israa'elitti raajii dubbadhu' naan jedhe. 16 Egaa amma dubbii Waaqayyoo dhaga'i. Ati akkana jetta; "Ati Israa'eliin mormuudhaan raajii hin dubbatin; mana Yisihaaq mormuudhaan lallabuu dhiisi." 17 "Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: "Niitiin kee magaalaa keessatti sagaagaltuu taati; ilmaan keetii fi intallan kee goraadeedhaan dhumu. Biyyi kee safaramtee gargar qoodamti; ati mataan kee iyyuu biyya ormaatti duuta. Israa'el dhugumaan booji'amee biyya isaatii ni fuudhama."

8 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise: kun guuboo ija bilchaateen guutamee dha. 2 Innis, "Amoos, ati maal arguutti jirta?" jedhee na gaafate. Ani immoo, "Guuboo ija bilchaateen

guutame tokko" jedheen deebiseef. Ergasii Waaqayyo akkana naan jedhe; "Saba koo Israa'elitti yeroon dhufeera; ani si'achi isaan hin baraaru." 3 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Gaafas faarfannaan mana qulqullummaa keessaa boo'ichatti geeddarama. Reeffi akka malee hedduu lafa hundatti gatama! Cal'isunni ni ta'a!" 4 Isin warri rakkattoota dhidhiittanii hiyyeeyyii biyyattii balleessitan waan kana dhaga'aa; 5 isin akkana jettu; "Akka nu midhaan gurgurannuuf Baatiin Haaraan yoom goobana? Akka nu qamadii gabaa baafannuuf Sanbanni yoom darba?" Isin warri safartuu xinnootti fayyadamtanii gatii immoo ol kaaftan, madaalii sobaatiin nama gowwoomsitanii saamtu; 6 hiyyeeyyii meetiidhaan, rakkataa immoo kophee miilla lamaaniitiin bitattanii girdiis qamadii wajjin gurgurattu. 7 Waaqayyo akkana jedhee ulfina Yaaqobiin kakateera; "Ani gonkumaa waan isaan hojjetan tokko illee hin irraanfadhu. 8 "Sababii kanaaf lafti kirkirtee namoonni ishee keessa jiraatan hundi hin boo'anii? Guutummaan biyya sanaaakkuma laga Abbayyaa ol ka'a; isheen akkuma laga Gibxi ol dadarbatamtee liqimfamti." 9 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Bara sana, "Ani akka aduuun saafaadhaan dhiitee laftis guyyuma adiidhaan dukkanooftu nan godha. 10 Ani ayyana amantii keessanii gaddatti, sirba keessan hundas boo'ichatti nan geeddara. Ani akka isin hundi wayyaa gaddaa uffattanii mataa keessan haaddattan nan godha. Ani yeroo sana akkuma boo'icha ilma tokkichaah, dhuma isaas akka guyyaa hadhha'aa nan godha." 11 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Yeroon ani biyyattiitti beela fidu tokko ni dhufa; innis beela dubbii Waaqayyo dhaga'uu ti malee beela nyaataa yookaan dheebeuu bishaanii miti. 12 Namoonni dubbii Waaqayyo barbaacha galaanaa gara galaanaatti, kaabaa gara ba'a biiftuutti ni jooru; garuu hin argatan. 13 "Bara sana "Shamarran babbareedoo fi dargagooni dhiiraa jajjaboon dheebotanii gaggabu. 14 Warri cubbuu Samaariyaatiin kakatan yookaan 'Yaa Daan dhugaa waqa kee jiraataa' jedhan, yookaan warri 'Dhugaa waqa Bersheebaa' jedhanii kakatan akka lammataa hin kaaneef ni kufu."

9 Utuu Gooftaan iddo aarsaa bira dhaabatuu nan arge; innis akkana jedhe: "Akka buusaawwan balbalaa raafamanii fiijee utubaa dha'i. Mataa nama hundaa irratti gad isaan harcaasi; warra hafe immoo

anatu goraadeedhaan fixa. Tokkoon isaanii iyyuu baqatanii hin ba'an; isaan keessaa namni tokko iyyuu hin miliqu. 2 Yoo isaan boolla qilee qotatan iyyuu harki koo achii isaan fuudha. Yoo isaan samiitti ol ba'an iyyuu ani achii gad isaan nan buusa. (Sheol h7585) 3 Yoo isaan fiijee Qarmeloos irra dhokatan iyyuu, ani achii adamsee qabee gad isaan nan fida. Yoo isaan galaana jala na dhokatan iyyuu, ani akka inni achitti isaan idduuf bofa itti nan ajaja. 4 Yoo diinonni isaanii booji'anii isaan fudhatan, achitti goraadee isaan fixxu itti nan ajaja. "Ani waan gaariidhaaf utuu hin ta'in waan hamaadhaaf ija koo isaan irra nan buusa." 5 Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u lafa ni tuqa; isheenii ni baqxi; wanni ishee irra jiraatu hundinuu ni boo'a; biyyattiin guutuun akka laga Abbayyaa ol kaati; ergasiis akka laga Gibxi gad galti; 6 inni darbii isaa ol dheeraa samii irratti ijaarratee hundee isaa lafa irra dhaabatuu, inni bishaanota galaanaa waamee fuula lafaa irratti gad roobsu sun maqaan isaa Waaqayyo. 7 "Isin Israa'eloonni anaaf akkuma saba Itoophiyaa mitii?" jedha Waaqayyo. "Ani Israa'eloota biyya Gibiittii, Filisxeemota Kaftoorii, warra Sooriyaa immoo Qirii baasee hin fidnee? 8 "Dhugumaan iji Waaqayyo Gooftaa mootummaa cubbamaa irra jira. Ani fuula lafaa irraa isa nan balleessa; ta'us ani guutumaaan guutuutti mana Yaaqoob hin balleessu" jedha Waaqayyo. 9 "Ani ajaja kennee akkuma midhaan gingilchaadhaan gingilfamee iji tokko iyyuu lafa hin buune sana saboota hunda gidduutti mana Israa'el nan gingilcha. 10 Cubbamooni saba koo gidduu jiraatan hundi Warri, 'Balaan nu hin argatu yookaan nutti hin dhufu' jedhan hundi goraadeedhaan dhumu. 11 "Ani bara sana keessa dunkaana Daawit "Kan kufe sana deebisee nan dhaaba. Kan tarsa'es walitti nan supha; diigamaa isaa iddootti deebisee akka duraatti nan ijaara; 12 kunis akka isaan hambaa Edoomii fi saboota maqaa kootiin waamaman hunda dhaalaniif" jedha Waaqayyo, inni waan kana hojjetu. 13 Waaqayyo akkana jedha; "Kunoo, barri itti namni haamu tokko isa qotu qaqqabu, "namni wayinii dhaabu immoo isa cuunfu qaqqabu tokko ni dhufa; Daadhiin wayinii haaraan tulluuwwan irraa ni coccopha; gaarran hunda keessaas ni yaa'a. 14 Ani saba koo Israa'elin boojuudhaa nan deebisa. "Isaanis magaalaawwan diigaman deebisanii ijaaranii keessa ni jiraatu. Isaan wayinii dhaabaniif, daadhii wayinii isaanii ni dhugu;

isaan biqiltuu dhaabbatanii ija isaa ni nyaatu. **15**
Ani Israa'eloota biyya ofii isaanii keessa nan dhaaba;
isaan biyya ani isaaniif kenne keessaa lammata hin
buqqifaman," jedha Waaqayyo Waaqni kee.

Obaadiyaa

1 Mul'ata Obaadiyaa. Waaqayyo Gooftaan waa'ee Edoom akkana jedha. Nu ergaa tokko Waaqayyo irraa dhageenyerra: Ergamaan tokko, "Ka'aa dhaqnee ishee lollaa; waraanaafis ba'aa" jechuuf gara sabootaatti ergame. **2** "Kunoo, ani saboota gidduutti sin xinneessa; atis akka malee tuffatamta. **3** Ati kan baqaqaa kattaa keessa jiraattee mana kee lafa ol ka'aa irratti ijaarrattu, kan, 'Eenyutu lafatti gad na buusa?' ofiin jettu, of tuulummaan garaa keetii si gowwoomseera. **4** Yoo atiakkuma risaa ol fagaattee urjiiwwan gidduutti man'ee kee ijaarratte iyuu, ani achii gad sin buusa" jedha Waaqayyo. **5** "Hattuun yoo sitti dhuftee saamtuu halkaniin sitti seente, balaa akkamii si eeggata! Isaan hammuma barbaadan qofa fudhatanii hin deemanii? Warri ija wayinii guuran utuu gara kee dhufanii, silaa qarmii wayii hin dhiisani? **6** Esaawu garuu akkam saamamee qabeenyi isaa dhokfamaanis jalaat guurame! **7** Gareen kee hundinuu gara moggaatti si dhiiba; michooni kee si gowwoomsanii si mo'atu; warri buddeena kee nyaatan kiyyoo si dura kaa'u; ati garuu waan kana hin hubattu. **8** "Ani bara sana ogeeyyi Edoom, namoota hubannaa qaban tulluuwwan Esaaw irraa hin balleessuu?" jedha Waaqayyo. **9** "Yaa Teemaan qabsaa'onni kee ni rifatu; namni tulluuwwan Esaawuurr irra jiraatu hundinuu gorra'amee dhuma. **10** Sababii daba obboleessa kee Yaaqoobitti hojjetameetiif ati qaaniidhaan haguugamta; bara baraanis ni balleeffamta. **11** Gaafa alagoonni qabeenyi isaa guurrataniin namoonni ormaa immoo karra isaa seenanii Yerusaalemitti ixaa buufatanitti, atis kophaa dhaabattee isaan keessaa akka isa tokkoo taate. **12** Gaafa inni milkii dhabetti ati obboleessa kee tuffachuu hin qabdu turte; yookaan guyyaa badii isaanittti saba Yihuudaatti gammaduu hin qabdu turte; yookaan bara rakkina isaanii keessaa akka malee of tuuluu hin qabdu turte. **13** Bara balaan isaanitti dhufe keessa karra saba kootiin ol seenuu hin qabdu turte; yookaan bara dha'ichi isaanitti dhufe keessa rakkina isaanii keessatti isaan tuffachuu hin qabdu turte; yookaan bara balaan isaanitti dhufe keessa qabeenyi isaanii saamuu hin qabdu turte. **14** Baqattoota isaa fixuuf jettee qaxxaamura karaatti isaan eeggachuu hin qabdu turte; yookaan bara rakkina isaa keessa hambaa

isaa dabarsitee kennuu hin qabdu turte. **15** "Guyyaan Waaqayyoo saboota hundaaf dhi'ateera. Akkuma ati hojjette sittis ni hojjetama; hojiin kees matuma keetti deebi'a. **16** Akkuma isin gaara koo qulqulluu irratti dhugdan sana, saboonni hundinuu ittuma fufanii ni dhugu; isaan itti deddeebi'anii dhugu; akka waan gonkumaa hin dhuginii ta'u. **17** Tulluu Xiyoon irra garuu furamuun ni jiraata; inni ni qulqullaa'a; manni Yaaqoobis dhaala isaanii ni dhuunfatu. **18** Manni Yaaqoob ibidda, manni Yoosef immoo arraba ibiddaa ta'a; manni Esaaw huura ta'a; isaanis ibidda itti qabsiisanii gubanii barbadeessu. Mana Esaaw keessaa namni tokko iyuu hin hafu" jedhee dubbateera Waaqayyo. **19** Namoonni Negeeb tulluuwwan Esaaw ni qabatu; namoonni gaarran jala jiraatan immoo biyya Filisxeemotaa qabatu. Isaan dirree Efreemii fi Samaariyaa ni qabatu; Beniyaam immoo biyya Gili'aad qabata. **20** Gareen booji'amtoota Israa'el kan Kana'aan jiraatu kun biyya hamma Saaraptaatti jiru dhaala; booji'amtooni Yerusaalem kanneen Sefaaraad jiraatan magaalaawwan Negeeb dhaalu. **21** Bilisa baastonni tulluuwwan Esaaw bulchuudhaaf Tulluu Xiyoontti ol ba'u. Mootummaanis kan Waaqayyoo ta'a.

Yoonaas

1 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Yoonaas ilma Amitaayi dhufe: **2** “Sababii hamminni ishee fuula koo dura dhufef, gara Nanawhee magaalaa guddittii dhaqitii isheedhaan mormuudhaan itti lallabi.” **3** Yoonaas garuu Waaqayyo duraa baqatee Tarshiishitti qajeele. Innis Yoopheetti gad bu’ee doonii gara Tarshiish deemu tokko argate. Erga gatii geeejibaa baasee booddee Waaqayyo duraa miliquuf jedhee doonii yaabbatee Tarshiishitti imale. **4** Waaqayyo bubbee jabaan tokko galaanatti erge; dambaliin akka malee jabaan tokko kaanaan dooniin sun gargar caccabuu ga’e. **5** Warri doonii sana oofan hundinuu akka malee sodaatanii tokkoon tokkoon isaanii waqa isaaniitti iyyatan. Isaanis ba’aa xinneessuuf jedhanii doonii irraa fe’iisa galaanatti gad dadarbatan. Yoonaas garuu garaa doonii seenee ciisee achitti hirribni guddaan isa qabe. **6** Ajajaan doonii sanaa gara isaa dhufee, “Atiakkam akkas rafuu dandeessa? Ka’ii waaqa kee waammadhu! Tarii inni nuu dhaga’ee nus du’a oolla ta’atii” jedheen. **7** Warri doonii oofanis, “Kottaa nama balaa kana nutti fide beekuuf ixaa buufannaati” waliin jedhan. Isaan ixaa buufannaan ixaan sun Yoonaas irra bu’e. **8** Kanaafuu isaan, “Mee nutti himi; namni balaa nutti dhufe kana hundaaf itti gaafatamu eenyu? Hojiin kee maali? Ati eessaa dhufte? Biyyi kee eessa? Ati saba kam keessaa dhalatte?” jedhanii isa gaafatan. **9** Innis, “Ani Ibricha Waaqayyo, Waaqa isa samii, galaanaa fi lafa uume sana waqaeffatuu dha” jedhee deebise. **10** Wanni kun isaan sodaachisnaan, “Ati maal goote?” jedhanii isa gaafatan. Isaanis sababii inni duraanuu isaanitti himeef akka inni Waaqayyo duraa miliquuf baqachuutti jiru beekan. **11** Galaanni sunis ittuma caalchisee raafamaa dhufe. Kanaafuu isaan, “Nu amma galaana kana tasgabbeessuuf maal si gochuu qabna?” jedhanii isa gaafatan. **12** Innis, “Ol na fuudhaatii galaanatti na darbadhaa; ergasii galaanichi gab jedha. Ani akka dha’aan galaanaa hamaan kun sababii balleessaa kootiitiif dhufe nan beeka” jedhee deebise. **13** Namoonni sun garuu qooda kanaa doonii sana gara qarqaraatti baasuuf waan danda’an hunda yaalan. Isaan garuu galaanni sun ittuma caalchisee raafamaa waan dhufef baasuu hin dandeenye. **14** Kana irratti isaan, “Yaa Waaqayyo, ati sababii lubbuu namicha kanaatiif jettee nu hin fixin. Yaa Waaqayyo

ati waan akkuma feete hojetteef yakka lubbuu nama balleessaa hin qabnee ajjeesuu nutti hin herregin” jedhanii gara Waaqayyootti iyyatan. **15** Akkasiin Yoonaasin fuudhanii doonii irraa gad darbatan; galaanni raafamaa ture sunis gab jedhe. **16** Kana irratti namoonni sun akka malee Waaqayyoon sodaatanii aarsaa Waaqayyoof dhi’eessan; wareegas wareeganiif. **17** Waaqayyo garuu akka inni Yoonaasin liqimsuuf qurxummii guddaa tokko qopheesse; Yoonaasis guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii sanaa keessa ture.

2 Yoonaas garaa qurxummii keessaa Waaqayyoon Waaqa isaa kadhate. **2** Innis akkana jedhe: “Ani rakkina koo keessatti Waaqayyoon waammadhe; innis deebii naaf kenne. Ani gargaarsa barbaacha garaa sii’ool keessaa nan iyye; atis iyya koo naaf dhageesse. (Sheol h7585) **3** Ati tuujubatti, garaa galaanaatti gad na darbatte; lolaanis na marse; dambaliif dha’aan kee hundinuu narragalan. **4** Anis, ‘Kunoo ani fuula kee duraa balleffameera; ta’us ani deebi’ee gara mana qulqullummaa keetii qulqulluu sanaan ilaala’ nan jedhe. **5** Bishaanonnee na haguugan; tuujubini immoo na marse; aramaan galaanaas mataatti na marame. **6** Ani gara hundee tulluuwwaniittin gad liqimfame; balballi lafa jalaas bara bараan natti cufame. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati garuu lubbuu koo boolla keessaa ol baafte. **7** “Yaa Waaqayyo, yeroo lubbuun koo dadhabdetti ani sin yaadadhe; kadhannaan koos gara kee gara mana qulqullummaa kee qulqullichaatti ol ba’e. **8** “Warri waqaota tolfamoo faayidaa hin qabnetti cichan araara Waaqaa irraa garagaluu. **9** Ani garuu faarfannaal galataatiin aarsaa siif nan dhi’eessa. Ani wareegan wareege sanas nan baasa. Anis, ‘Fayyinni Waaqayyo biraa dhufa’’ nan jedha. **10** Waaqayyoqurxummii sana ajaje; qurxummii sunis lafa gogaa irratti Yoonaasin tufe.

3 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee yeroo lammaffaa gara Yoonaas dhufe: **2** “Gara Nanawhee magaalaa guddittii sanaa dhaqitii ergaa ani sitti himu kana itti lallabi.” **3** Yoonaasis dubbiin Waaqayyootiif ajajamee Nanawhee dhaqe. Yeroo sanatti Nanawween magaalaa akka malee guddoo turtie; keessa ba’aniidarbuufis guyyaa sadii fudhata ture. **4** Yoonaas imala guyyaa tokkoo deemuudhaan magaalatiitti gale. Akkana jedhees lallabe: “Nanawween guyyaa afurtama

keessatti ni garagalfamti.” **5** Warri Nanawwees Waaqatti amanan. Soomas labsanii hundi isaanii xinnaa fi guddaa uffata gaddaa uffatan. **6** Yommuu oduun kun mooticha Nanawwee ga’etti inni teessoo isaa irraa ka’ee uffata mootii of irraa baase; wayyaa gaddaas uffatee daaraa keessa taa’e. **7** Ergasiiakkana jedhee Nanawwee keessatti labsii labse: “Ajajni mootichaati fi qondaaltota isaa kanaa dha: Akka namni yookaan horiin tokko iyyuu, karri loonii yookaan bushaayeen waan tokko iyyuu afaaanii qabu hin eeyyaminaa; akka isaan waa nyaatan yookaan dhugan hin eeyyaminaa. **8** Garuu namnis, horiinis wayyaa gaddaa haa uffatan. Namni hundinuu dafee Waaqa isaa haa waammatu. Isaan karaa isaanii hamaa sanaa fi yakka harki isaanii hojjetu irraa haa deebi’an. **9** Maaltu beeka? Tarii Waaqni gaabbee garaa nuu laafee dheekkamsa isaa sodaachisaa sana nurraa deebisee, nuus badii oolla ta’atii.” **10** Waaqnis akka isaan waan hamaa irraa deebi’an hojii isaanii arge; Waaqnis garaa laafeefii balaa isaanitti erguuf yaade sana isaanitti fiduu dhiise.

4 Wanni kun Yoonaasin baay’ee hin gammachiifne; inni ni aare. **2** Akkana jedhees Waaqayyoon kadhate; “Yaa Waaqayyo wanni ani yeroo biyya koo turetti jedhe sun kanuma mitii? Wanni ani Tarshiishitti baqachuuf ariifadheefis kana. Ani akka ati Waaqa arjaa fi garaa laafessa, kan dafee hin aarree fi kan jaalalli isaa guddaa ta’e, Waaqa balaa buusuu irraa of qusatutaaate nan beeka. **3** Yaa Waaqayyo jiraachuu mannaa du’uu naaf wayyaatii amma lubbuu koo fudhadhu.” **4** Waaqayyo garuu, “Ati aaruun kee sirriidhaa?” jedheen. **5** Yoonaasis magaalattii keessaa ba’ee karaa ba’ a magaalattiitiin taa’e. Innis achitti daasii tokko ijaarratee gaaddisa isaa jala taa’ee waan magaalattiin ta’uuf jirtu arguuf eege. **6** Waaqayyo Waaqni biqiltuu qopheessee akka inni Yoonaasiin olitti guddatee mataa isaa irra gaaddisa buusee akka gaddi itti qabbanaa’u godhe; Yoonaasis sababii biqiltuu sanaatiif baay’ee gammade. **7** Borumtaa bariis Waaqni biqiltuu sun akka goguuf raammoo isa nyaatu itti erge. **8** Yeroo biiftuu baatettis Waaqni bubbee ba’ a biiftuu ho’aa tokko erge; aduunis akka inni gaggabuuf mataa Yoonaasitti baate. Innis du’uu barbaadee, “Jiraachuu mannaa du’uu naaf wayya” jedhee. **9** Waaqni garuu, “Ati waa’ee biqiltuu sanaatiif aaruun kee sirriidhaa?” jedheen. Yoonaasis, “Eeyyee. Ani hamma du’aatti

tuun aare iyyuu nan barbaada” jedhe. **10** Waaqayyo garuu akkana jedhe; “Ati yoo biqiltuu kana eeguu yookaan akka inni guddatu gochuu baatte illee waa’ee isaa yaaddofteerta. Biqiltuuun kun halkanuma tokkoon guddatee halkanuma tokkoon du’e. **11** Nanawween garuu namoota bitaa fi mirga isaanii iyyuu gargar baasanii hin beekne kuma dhibba tokkoo fi kuma digdamaa fi loon hedduu qabdi. Ani magaalaa guddoo akkasiitiif yaaduu hin qabuu ree?”

Miikiyaas

1 Bara Yootaam, Aahaazii fi Hisqiyas mootota Yihuudaa turan keessa dubbiin Waaqayyoo gara Miikiyaas namicha Mooresheet dhufe; kunis mul'ata inni waa'ee Samaariyaatii fi waa'ee Yerusaalem argee dha. **2** Yaa namoota, isin hundinuu dhaga'aa; lafaa fi wantoonni ishee irra jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa; Waaqayyo Gooftichi, Gooftaan mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessaa dhugaa isinitti ba'a. **3** Kunoo! Waaqayyo iddo jireenya isatii dhufaa jira; inni gad dhufee iddo ol ka'aa lafaa irra ni ejjeta. **4** Akkuma gagaa fuula ibiddaa dura jiruu, akkuma bishaan tabba irraa gad yaa'uu tulluuwan isa jalatti ni baqu; sululawwanis gargar baqaqu. **5** Wanni kun hundi sababii dogoggora Yaaqoobiif, sababii cubbuu mana Israa'eliif ta'e. Dogoggorri Yaaqoob maali? Samaariyaas mitii? Iddoon sagadaa Yihuudaa maali? Yerusaalem mitii? **6** "Kanaafuu ani Samaariyaa tuullaa diigamaa, lafa wayinii itti dhaabbatan nan godha. Ani dhagaawwan ishee sululatti naqee, hundee ishee qullaa nan hambisa. **7** Waaqonni ishee tolfamoon hundinuu ni hurreeffamu; kennaawwan mana qulqullummaa ishee hundinuu ibiddaan gubamu; ani fakkii ishee hunda nan barbadeessa. Isheen gatii sagaagaltootaa irraa kennaas ishee walitti waan qabattee, kennaan sun ammas gatii sagaagaltootaa ta'ee ni deebi'a." **8** Sababii waan kanaatiif ani boo'ee nan wawwaadha; ani miilla duwwaa fi qullaa nan deema. Ani akkuma waangoo iyyee, akkuma urunguu nan aada. **9** Madaan ishee waan hin fayyineef, Yihuudattis darbeera. Karra saba koo dura ga'eera; Yerusaalemittis dhufeera. **10** Isin waan kana Gaati keessatti hin dubbatinaa; gonkumaa hin boo'inaa. Beet Le'afraatti, awwaara keessa gangaladhaa. **11** Isin warri Shaafir keessa jiraattan, qullaa fi qaaniidhaan darbaa. Warri Zanaan keessa jiraatan, gad hin ba'an. Beet Eezel boo'icha irra jirti; eegumsi ishee isin irraa fuudhameera. **12** Sababii balaan Waaqayyo biraan dhufee karra Yerusaalem iyyuu ga'eef, warri Maaroott keessa jiraatan gargaarsa argachuuw wiixirfatu. **13** Ati Laakkiiish keessa kan jiraattu, fardeen gaariitti hidhadhu. Ati Intala Xiyooniif jalqaba cubbuu ti; dogoggorri Israa'el si'i keessatti argamaatii. **14** Kanaafuu ati Mooresheet Gaatiif kennaas kennita. Manneen Akziiib

mootota Israa'eliif gowwoomsitoota ta'u. **15** Ani warra Maareeshaa keessa jiraattanitti mo'ataa tokko nan fida. Inni ulfina Israa'el ta'e gara Adulaam ni dhufa. **16** Sababii gadda ijoollee itti gammadduutiif jedhii mataa kee haaddadhu; akkuma goggocoro mataa kee moleeffadhu; isaan boojuudhaan sirraa fudhatamuutii.

2 Warra daba karoorfatan kanneen siree isaanii irra ciisanii hamminna yaadaniif wayyoo! Sababii waan kana hojjechuun humna isaanii jala jiruuf isaan ifa bariitiin ka'anii waan sana hojjetu. **2** Isaan lafa qotiisa kajeelanii qabatu; manneen akkasuma kajeelanii fudhatu. Isaan gowwoomsaadhaan mana namaa, dhaala isaas ni fudhatu. **3** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha; "Kunoo ani balaa isin jalaa ba'uu hin dandeenyen tokko saba kanatti fiduuf karoorfadheen jira. Isin si'achi of tuulummaadhaan jiraachuu hin dandeessan; yeroon kun yeroo rakkinaa ta'atii. **4** Bara sana keessa namoonni isinitti ga'isu; akkana jedhaniis faaruu boo'ichaa kanaan isinitti qoosu; 'Nu guutumaan guutuutti barbadoofneerra; qabeenyi saba kootiis gargar qooddatameera. Inni narraa fudhata! Lafa qotiisa keenya warra nu mo'ataniif kenna.'" **5** Kanaafuu ati nama ixaadhaan lafa quodu tokko illee waldaa Waaqayyoo keessaa hin qabaattu. **6** Raajonni isaanii, "Isin raajii hin dubbatinaa; waa'ee waan kanaa raajii hin dubbatinaa; salphinni nutti hin dhufu" jedhu. **7** Yaa mana Yaaqoob, "Wanni kun akkana jedhamuu qabaa? Hafuurri Waaqayyoo obsa hin qabuu? Inni waan akkasii ni hojjetaa?" "Nama karaan isaa qajeelaa ta'eef dubbiin koo waan gaarii hin hojjetuu? **8** Sabni koo akka diinaatti ka'eera. Isin namoota yaaddoo malee achiin darban kanneen duulaa galaa jiran irraa uffata baafattu. **9** Isin dubartoota saba kootii manneen isaanii babbareedoo keessaa ariitu. Eebba koos bara baraan ijoollee isaanii irraa fudhattu. **10** Ka'atii asii deemaa! Iddoon kun lafa boqonnaa keessanii miti; isheen xurooftee diigamtee baddeerti. **11** Namni sobaa fi gowwoomsaan tokko yoo dhufee, 'Ani waa'ee daadhii wayiniitii fi dhugaatiif cimaa raajii siif nan dubbadha' jedhe; inni raajii saba kanaa ta'a! **12** "Yaa Yaaqoob, ani dhugumaan isin hunda walitti nan qaba; ani hambaa Israa'el walitti nan fida. Ani akkuma hoolota gola keessaatti, akkuma bushaayee lafa dheedaa jiraniitti walitti isaan nan fida; lafti sunis tuuta namaatiin guutamti. **13** Inni

cabsee karaa baasu fuula isaanii dura deema; isaan cabsanii karraan ba'u. Mootiin isaanii isaan dura ba'a; Waaqayyo fuula isaanii dura deema."

3 Ergasii ani akkanan jedhe; "Isin hooggantoonni

Yaaqoob, bulchitoonni mana Israa'el mee dhaggeeffadhaa. Isin murtii qajeelaa beekuu hin qabdani? **2** Isin warri waan gaarii jibbitanii waan hamaa jaallattan, warri saba koo irraa gogaa, lafee isaanii irraa immoo foon baafan, **3** warri foon saba koo nyaattan, kanneen gogaa isaanii irraa qunciftanii lafee isaanii caccabsitan, isin warri akka foon eeleetti waadamuutii fi okkoteetti affeelamuu isaan ciccirtan murtii qajeelaa beekuu hin qabdani?" **4** Ergasii isaan Waaqayyotti iyyatu; inni garuu deebii hin kennuuf. Yeroo sanatti inni sababii cubbuu isaan hojjetaniiti fuula isaa isaan duraa ni dhokfata. **5** Waaqayyo akkana jedha: "Waa'ee raajota saba koo karaa irraa jal'isani, yoo namni tokko nyaata kenneef isaan 'Nagaa' labsu; yoo inni akkas gochuu baate immoo lola isatti kaasuuq qophaa'u. **6** Kanaafuu utuu isin mul'ata hin argin halkan, utuu isin hooda hin dubbatin immoo dukkanii isinitti dhufa. Aduun raajotatti dhiiti; guyyaanis isaanitti dukkanaa'a. **7** Ilaltonni ni qaana'u; warri hooda dubbatanii ni salphifamu. Sababii deebiin tokko iyyuu Waaqa biraan hin dhufneef isaan hundi fuula haguuggatu." **8** Ani garuu Yaaqoobitti balleessaa isaa, Israa'elittis cubbuu isaa himuuf humnaan guutameera; Hafuura Waaqayyootiin murtii qajeelaa fi jabinaan guutameera. **9** Isin hooggantoonni mana Yaaqoob bulchitoonni mana Israa'el warri murtii qajeelaa tuffattanii waan sirrii ta'e hunda jal'iftan waan kana dhaga'a; **10** warri dhiiga dhangalaasuuudhaan Xiyoontin, hamminaan immoo Yerusaalemin ijaartan waan kana dhaga'a. **11** Hooggantoonni ishee matta'aa fudhatanii murtii kennu; luboonni ishee gatiidhaan barsiisu; raajonni ishees maallaqa fudhatanii hooda dubbatu. Ta'us isaan Waaqayyotti irkatanii, "Waaqayyo gidduu keenya jira mitii? Balaan tokko iyyuu nutti hin dhufu" jedhu. **12** Kanaafuu sababii keessaniif, Xiyoontin akkuma lafa qotisaatti qotamti; Yerusaalemis tuullaa waan diigamee taati; gaarri mana qulqullummaas tabbaa daggalaan liqimfame ta'a.

4 Bara dhumaa keessa tulluun mana qulqullummaa Waaqayyoo tulluuwan hunda keessaa ol dheeratee

dhaabata; inni gaarran caalaa ol ol jedha; namoonnis itti yaa'u. **2** Saboonti baay'een dhufanii akkana jedhu; "Kottaa gara tulluu Waaqayyoo, gara mana Waaqa Yaaqoob ol baanaa. Inni akka nu daandii isaa irra deemnuuf karaa isaa nu barsiisa." Seerri Xiyoontin keessaa, dubbiin Waaqayyoo immoo Yerusaaleem keessaa dhufa. **3** Inni namoota hedduu gidduutti murtii kennee saboota jajjaboo gargar fagoo jiranis walitti araarsa. Isaan goraadee isaanii tumanii maaraashaa, eeboo isaanii illee haamtuu tolfatu. Sabni tokko saba biraatti goraadee hin luqqifatu yookaan waraanaaf jedhanii si'achi nama hin leenjisan. **4** Namni hundi muka wayinii isaatii fi muka harbuu isaa jala taa'a; Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u dubbateeraatiit namni isaan sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **5** Saboonti hundinuu maqaa waaqota isaanii deddeebi'u; nu immoo bara baraa hamma bara baraatti maqaa Waaqayyo Waaqa keenyaatiin deddeebina. **6** Waaqayyo akkana jedha; "Ani bara sana naafa walittin qaba; warra booji'amanii fi warra ani gaddisiises walittin qaba. **7** Ani warra naafa hambaa, warra ari'ame immoo saba jabaa nan godha. Waaqayyo guyyaa sanaa jalqabee hamma bara baraatti Tulluu Xiyoontin irratti bulchaa isaanii ta'a. **8** Yaa gamoo eegumsa bushaayee, yaa da'oo Intala Xiyoontin, ol aantummaan durii siif ni deebifama; mootummaan Intala Yerusaaleem ni dhufa." **9** Ati amma maaliif akkana iyyitee boossa? Ati mootii hin qabduu? Wanni ati akka dubartii ciniinsuun qabeesi miixattuuf gorsaan kee badeetii? **10** Yaa Intala Xiyoontin, akkuma dubartii ciniinsuun qabeetti aadi; ati amma bakkee keessa qubachuuf magaalaa keessaa ba'u qabdaatii. Ati Baabilon dhaqxaa; achitti ni baraaramta. Waaqayyo achitti harka diina keetii keessaa si fura. **11** Amma garuu saboonti hedduun si marsaniiru. Isaanis, "Isheen haa xurooftu; iji keenya xiyyeefatee Xiyoontin haa ilaalu!" jedhu. **12** Isaan garuu yaada Waaqayyoo hin beekan; isaan karoora isaa kan inni akkuma bissii oobdiitti walitti qabe sana hin hubatan. **13** "Yaa Intala Xiyoontin ka'iitii midhaan dha'i; ani gaanfa sibiilaa siif nan kennaatii; ani kottee naasii siif nan kenna; atis saboota baay'een caccabsita." Ati horii isaan karaa hamaadhaan argatan Waaqayyoof kennita; qabeenya isaaniis Gooftaa lafa hundaatiif kennita.

5 Yaa magaalaa raayyaa waraanaa, raayyaa kee hiriirsi; nu marfamneerraati. Isaan uleedhaan

maddii bulchaa Israa'el dha'u. 2 "Garuu yaa Beetlihem Efraataa, ati yoo balbala Yihuudaa keessaa xinnoo taate iyyuu, kan bulchaa Israa'el ta'u, kan jiraachuun isaa durumaa, kan bara duriitii jalqabee ture tokko si keessaa ba'ee naaf dhufa." 3 Kanaafuu Israa'el hamma isheen ciniinsifachaa jirtu deessee obboloonni isaa warri hafan Israa'elootatti makamuuf deeb'i'anitti kophaa hafti. 4 Inni jabina Waaqayyootiin surraa maqaa Waaqayyo, Waaqa isatiin dhaabatee bushaayee isaa tikfata. Yeroo sanatti surraan isaa waan daarii lafaa ga'uuf isaan nagaadhaan jiraatu. 5 Inni nagaa keenya ta'a; yeroo warri Asoor biyya keenya weeraranii da'annoo keenya keessa ba'anitti nu tiksoota torbaa fi ajajjuuwan saddeet itti kakaasna. 6 Isaan biyya Asoor goraadeedhaan biyya Naamruudis goraadee luqqifameen bulchu. Yeroo warri Asoor biyya keenya weeraranii daarii keenya keessa ba'anitti, inni warra Asoor sana jalaa nu baasa. 7 Hambaan Yaaqoob namoota hedduu gidduutti akkuma fixeensa Waaqayyo biraan dhufuu, akkuma tiifuu marga irraa kan nama hin eegnee yookaan ilmaan namaa hin eeggannee ta'a. 8 Hambaan Yaaqoob saboota gidduutti, uummata hedduu gidduuttis, akkuma leenca bineensota bosonaa gidduu jiruu, akkuma leenca saafela bushaayee gidduu jiru kan irra ejjetee isaan cicciruutii fi kan namni tokko iyyuu harkaa buusuu hin dandeenyee ta'a. 9 Harki kee mo'annaadhaan diinota keetti ka'a; amajaajonni kee hundinuu ni barbadeeffamu. 10 Waaqayyo akkana jedha; "Gaafas ani fardeen keessan gidduu keessanii nan balleessa; gaariiwan keessan kan waraanaas nan barbadeessa. 11 Ani magaalaawwan biyya keessanii nan barbadeessa; da'annoowwan keessan hundas nan diiga. 12 Ani fal fal toota keessan nan balleessa; isinis deebitanii hin mortan. 13 Ani fakkiiwwan kee soofamoo fi utubaawwan waaqeffannaa keetii gidduu keetii nan balleessa; ati si'achi gad jettee hojii harka keetiitiif hin sagaddu. 14 Ani siidaa Aasheeraa gidduu keetii buqqisee magaalaawwan kees nan barbadeessa. 15 Ani saboota naaf hin ajajamin irratti aarii fi dheekkamsaan haaloo nan ba'a."

6 Waan Waaqayyo jedhu dhaggeeffadhaa: "Ol kakka'atii fuula tulluuwwanii duratti dubbii keessan dhi'eeffadhaa; gaarranis waan isin jettan haa dhaga'an. 2 "Yaa tulluuwwan himata Waaqayyoo dhaga'aa; hundeeawan lafaa kanneen bara baraa

isinis dhaggeeffadhaa. Waaqayyo saba isaa irraa dubbii qabaatii; inni Israa'el wajjin falmii qaba. 3 "Yaa saba ko, ani maalan si godhe? Ani maaliinan si dadhabsiise? Mee deebii naaf kenni. 4 Ani biyya Gibxii sin baasee biyya garbummaa keessaa sin fure. Ani akka inni si qajeelchuuf Musee, akkasumas Aroonii fi Miiriyaa min siifan erge. 5 Yaa saba ko, mee gorsa Baalaaq mootiin Mo'aab gaafatee fi deebii Bala'aam ilmi Be'or kenneef yaadadhu. Ati akka hojii qajeelummaa Waaqayyoo beektuuf karaa ati Shixiimii hamma Gilgalitti deemte sana yaadadhu." 6 Ani maaliinan fuula Waaqayyoo dura dhufee fuula Waaqa ol gubbaa jiruu duratti sagada? Ani aarsaa gubamuun, jabbii wagga tokkootiin fuula isaa duratti dhi'aadhu? 7 Waaqayyo korbeeiyii hoolaa kuma hedduutti, zayitii laga kuma kudhaniitti ni gammadaa? Ani ilma koo hangafa, sababii yakka kootiitiif, sababii cubbuu lubbuu kootiitiifis dhala garaa koo aarsaa dhi'eessuu? 8 Yaa nama, inni waan gaarii si argisiiseera. Waaqayyo maal sirraa barbaada? Murtii qajeelaa kennuu fi araara jaallachuu, akka ati gad of qabdee Waaqa kee wajjin deemtu sirraa barbaada mitii? 9 Isin dhaggeeffadhaa! Waaqayyo akkana jedhee magaalattii waama: Maqaa kee sodaachuun ogummaa dha; "Ulee fi Isa ulee sana filate qalbeeffadhaa. 10 Yaa mana hamaa, ani qabeenya isin dabaan argattanii fi madaalii sobaa abaaramaa sana irraanfadhaa? 11 Ani nama madaallii sobaatiin hojjetuu fi kan madaalii sobaa korojootti baatu akkasumatti dhiisaa? 12 Sooreyyiin ishee jal'oota; uummanni ishee sobdoota; arrabni isaaniis gowwoomsaa dubbata. 13 Kanaafuu ani sababii cubbuu keessanii ifi isin diigee, isin balleessuu jalqabeera. 14 Ati inuma nyaatta; garuu hin quuftu; garaan kee amma illee duwwaa dha. Ati ni kaa'atta; garuu homaa siif hin kuufamu; waan ati kuufattu sana ani goraadeetti kennaatii. 15 Ati ni facaafatta; garuu hin haammattu; ejersa ni cuunfatta; garuu zayitii isaa hin dibattu; ija wayinii ni cuunfatta; garuu daadhii wayinii hin dhugdu. 16 Ati sirna Omriitii fi hojii mana Ahaab hunda jabeessiteerta; gorsa isaaniis duukaa buuteerta. Kanaafuu ani si balleessee, uummata kee nan salphisa; isin tuffii sabootaa ni baattu."

7 Anaaf wayyoo! Ani akkuma nama yeroo qarmii bonaa funaananitti wayinii walitti qabu tokkoo ta'eera; hurbuun wayinii kan nyaatamu tokko iyyuu

hin jiru; iji harbuu jalqabaa kan ani dharra'u tokko iyyuu hin jiru. **2** Namni gaariin lafa irraa badeera; namni qajeelaan tokko iyyuu hin hafne. Namoonni hundinuu dhiiga dhangalaasuuif riphanii eeggatu; tokkoon tokkoon namaa kiyoodhaan obboleessa isaa eeggata. **3** Harki lachuu waan hamaa hojjechuu barateera; bulchaan kennaa barbaada; abbaan murtiis matta'a fudhata; namni humna qabu waanuma fedhe dubbata; hundi isaanii walii wajjin malatu. **4** Kan isaan hunda caalaa gaarii ta'e akka sokorruu ti; inni akka malee qajeelaan immoo dallaa qoraattii caala. Guyyaan eegdota keetii, guyyaan itti Waaqni si ilaalu dhufeera. Amma yeroo itti isaan joonja'anii dha. **5** Ollaa hin amanatin; michuus hin abdatin. Ishee hammattee ciiftu biratti iyyuu arraba kee eeggadhu. **6** Ilmi abbaa isaa tuffata; intalli haadha isheetti, niitiin ilmaas amaatii isheetti kaati; diinonni namaa miseensotuma mana isaa ta'uutii. **7** Ani garuu abdiidhaan Waaqayyoon nan eeggadha; fayyisaa koo Waaqa nan eeggadha; Waaqni koo na dhaga'a. **8** Yaa diina koo natti hin gammadin! Ani yoon kufe iyyuu nan ka'a. Ani dukkana keessa taa'u iyyuu Waaqayyo ifa naaf ta'a. **9** Ani sababiin cubbuu isatti hojjedheef, hamma inni dubbii koo ilaalee naaf murteessutti dheekkamsa Waaqayyoon nan baadha. Inni ifatti na baasa; anis qajeelummaa isaa nan arga. **10** Ergasii diinni koo isheen, "Waaqayyo Waaqni kee eessa jira?" naan jette sun waan kana argitee qaaniin haguugamti. Iji koo kufaatii ishee ni arga; Isheen amma iyyuu miilla jalatti akkuma dhoqqee daandii irraatti dhidhiitamti. **11** Guyyaan itti dallaan kee ijaaramu, guyyaan itti daangan kee bal'ifamu tokko ni dhufa. **12** Gaafas namoonni Asoorii fi magaalaawwan Gibxi, Gibxii hamma Efraaxiisitti iyyuu, galaanaa hamma galaanaatti, tulluudhaa hamma tulluutti jiraatan gara kee ni dhufu. **13** Sababii jiraattota isheetti fi sababii waan isaan hojjetaniitiif lafti ni onti. **14** Uummata kee, bushaayee dhaala keetii kanneen ofumaan bosona keessa, lafa dheedaa gabbataa irra jiraatan ulee keetiin tikfadhu. Isaan akkuma bara duriitti Baashaanii fi Gili'aad keessa haa bobba'an. **15** "Ani akkuma yeroo ati Gibxii baatee dhufte sanaa dinqii koo isaan nan argisiisa." **16** Saboonni organii ni qaana'u; humna ofii hunda iyyuu ni dhabu. Isaan afaan isaanii qabatu; gurri isaaniis ni duuda. **17** Isaan akkuma bofaa, akkuma uumamawwan lafa irra loo'anii biyyoo arraabu. Isaan

hollachaa holqa keessa ba'anii dhufu; Isaan Waaqayyo Waaqa keenya sodaachuudhaan deebi'anii fuula kee dura sodaadhaan dhaabatu. **18** Waaqni akka keetii kan cubbuu namaa bira darbee balleessaa hambaa dhaala isaa dhiisuuf eenyu? Ati araara gochuutti gammadda malee bara baraan hin dheekkamtu. **19** Ati deebitee garaa nuu laafta; cubbuu keenya miilla kee jalatti dhidhiittee balleessaa keenya hundas tuujuba galaanaatti gad darbatta. **20** Ati akkuma bara durii abbootii keenyaaf kakatte sana Yaaqoobiif amanamaa taata; Abrahaamittis jaalala ni argisiifta.

Naahoom

1 Raajii waa'ee Nanawwee dubbatame. Kitaaba mul'ata Naahoom Elqooshicha. **2** Waaqayyo Waaqa hinaafuu fi Waaqa haaloo ba'uu dha; Waaqayyo haaloo ni ba'a; dheekkamsaanis guutameera. Waaqayyo diinota isaa haaloo ni ba'a; dheekkamsa isaas amajaajota isaatiif ni kuusa. **3** Waaqayyo dheekkamuuf hin jarjaru; humni isaa immoo guddaa dha; Waaqayyo nama balleessaa qabu utuu hin adabin hin dhiis. Bubbee hamaa fi dha'aa galaanaa keessaas karaa qaba; duumessi immoo awwaara miilla isaa ti. **4** Inni galaanatti dheekkamee gogsa; akka lagni hundinuu gogu godha. Baashaanii fi Qarmeloos ni coollagu; daraaraa Libaanoonis ni harca'a. **5** Fuula isaa duratti tulluuwwan ni kirkiru; gaarranis baqanii badu. Iddoo inni jirutti lafti ni hollatti; addunyaa fi wanni addunyaa irra jiraatu hundi ni hollatu. **6** Eenyutu dheekkamsa isaa dura dhaabachuu danda'a? Eenyutu dheekkamsa isaa sodaachisaa sana obsuu danda'a? Dheekkamsi isaa akkuma ibiddaa dhangala'a; fuula isaa duratti kattaawwan ni burkutaa'u. **7** Waaqayyo gaarii dha; yeroo rakkinaattis da'oo dha. Inni warra isa amanatan ni beeka; **8** Garuu inni lolaa jabaadhaan Nanawwee ni balleessa; amajaajota isaa s ari'ee dukkanatti galcha. **9** Wanni isin Waaqayyootti yaaddan maali? inni guutumaan guutuutti ni balleessa; rakkoonis lammata hin dhufu. **10** Isaan qoraattii keessatti xaxamanii daadhii wayinii isaaniitiin machaa'u; akkuma cidii gogeetti gubatanii dhumu. **11** Yaa Nanawwee, namni Waaqayyotti hammina malatee waan hamaa karoorfatu si keessaa argameera. **12** Waaqayyo akkana jedha: "Isaan jabinaa fi baay'ina yoo qabaatan iyyuu isaan ni barbadeeffamu; ni badus. Yaa Yihuudaa, ani yoon duraan si miidhee jiraadhe iyyuu, si'achi si hin miidhu. **13** Ani amma waanjoo isaanii gurmuu keessan irraa nan cabsa; hudhaa kees sirraa nan kuta." **14** Yaa Nanawwee, Waaqayyo akkana jedhee waa'ee kee ajaja kennee jira: "Ati sanyii maqaan kee ittiin waamamu hin qabaattu. Ani fakkiiwan soofamanii fi waaqota tolfamoo baqfamanii tolfaman kanneen galmaawan waaqota keetii keessa jiran nan barbadeessa. Waan ati akka malee balfamaa taateef ani awwala siif nan qopheessa." **15** Kunoo, miilli nama oduu gaarii fidu, kan nagaa labsu tokkoo tulluuwwan irra jira! Yaa Yihuudaa, ayyaanota kee ayyaaneffadhu;

wareega kees baafadhu. Si'achi hamaan si hin weeraru; inni guutumaan guutuutti ni barbadeeffama.

2 Yaa Nanawwee, namni si lolu sitti dhufeera. Da'oo eeggadhu; karaa ilaalladhu. Mudhii kee hidhadhu; humna kee hunda walitti qabadhu! **2** Yoo balleessitoonni isaan onsanii mukkeen wayinii isaanii barbadeessan iyyuu, Waaqayyo akkuma ulfina Israa'el deebise sana ulfina Yaaqoobis iddootti ni deebisa. **3** Gaachanawwan loltoota isaa diddiimoo dha; gootennis uffata bildiimaa uffataniiru. Guyyaa isaan itti qopheeffaman sana, sibiilli gaarii lolaa irra jiru ni calaqqisa; eeboon gaattiraa isaaniis ni mirmirfama. **4** Gaariiwwan lolaa karaa irra dadarbatamu; oobdiwwan keessas asii fi achi gulufu. Isaan guca boba'u fakkaatu; akkuma bakakkaas ni darbatamu. **5** Inni gootota isaa ni yaadata; isaan garuu karaatti gufatu. Isaan gara dallaa magaalattiit arifatu; da'oonis qopheeffameefi jira. **6** Balballi lageenii banamaa dha; masaraan mootummaas ni jiga. **7** Magaalattiin qullaatti hambaa akka booji'amtu murteeffameera. Xomboreewwan ishee qoma isaanii rurrukutani akka gugee boo'u. **8** Nanawween akkuma haroo ti; bishaan ishees keessaa yaa'ee dhuma. Isaanis, "Dhaabadhaa! Dhaabadhaa!" jedhanii iyyu; garuu namni tokko iyyuu dugda duubatti hin deebi'u. **9** Meetii saamaa! Warqee saamaa! Maddi ishee, badhaadhummaan kuusaa qabeenya ishee hundaas dhuma hin qabu! **10** Isheen duwwaa, qullaa fi ona taateerti! Lapheen baqreera; jilbi laafeera; dhagni hollateera; fuulli hundis gurraacha'eera. **11** Holqi leencota, iddoon isaan itti ilmaan isaanii sooran, iddoon leenci kormaa fi dhalaan keessa yaa'an, saafelli isaanis sodaa malee nagaadhaan jiraatan eessa? **12** Leenci waan ilmaan isaatiif ga'u ajjeefate; leenca dhalaan isaatiifis waa hudhee ajjeese; boolla isaa waan adamseen, holqa isaa immoo gumaa fooniitiin guuttate. **13** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Ani sitti ka'eera; ani gaariiwwan kee kanneen waraanaa gubee daaraa nan godha; goraadeen leenca kee saafela ni fixa. Ani waan ati adamsattu tokko illee lafa irratti siif hin hambisu. Sagaleen ergamoota keetii lammata hin dhaga'amu."

3 Magaalattii dhiigaatiif, kan sobaan guutamteef, kan saamichaan guutamteef, kan warri hammina hoijetan keessaa hin dhabamne sanaaf wayyoo! **2** Iyyi qaccee, kakaksuun gommaa, gulufuun fardaa,

didichuu gaarii lolaa ni dhaga'ama! 3 Abbaan fardaa ni gulufa; goraadeen ni balaqqisa; eeboon ni calaqqisa! Balaan hedduun nama irra ga'eera; namni baay'een du'eera; reefi lakkooobsa hin qabu; namoonnis reeffa isaanitti gufatu; 4 kun hundi sababii baay'ina sagaagalummaa sagaagaltuu, giiftii falflatootaa, kan sagaagaltummaa isheetiin saboota, tolcha isheetiin immoo uummata garboomsite sanaatiin ta'e. 5 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani sitti ka'een jira. Ani uffata kee fuula keetti ol soqola. Ani sabootatti qullaa kee, mootummoottatti immoo qaanii kee nan mul'isa. 6 Ani xuriidhaan sin faala; akka malee sin tuffadha; waan kolfaa illee sin godha. 7 Namni si argu hundi sirraa baqatee, 'Nanawween baduutti jirti; eenyutu boo'aaf?' siin jedha. Ani nama si jajjabeessu tokko illee eessaa argadha?" 8 Ati, Noo'i Amoon biyya laga Abbayyaa irraa kan bishaaniin marfamte sana caalata? Lagni da'oo ishee ti; bishaanis dallaa ishee ti. 9 Itoophiyaa fi Gibxi jabina ishee kan dhuma hin qabnee dha; Fuuxii fi Liibyaan tumsitoota ishee ti. 10 Ta'us isheen booji'amtee biyya ormaatti geeffamte. Daa'imman ishee mataa daandii hundaa irratti miciriqfamanii dhuman. Namoota ishee ulfaatootti ixaa buufatanii namoonni ishee gurguddoorni hundinuu foncaadhaan hidhaman. 11 Atis ni machoofta; ni dhokattas; diina jalaa ba'uufis da'oo barbaaddatta. 12 Da'oon kee hundi mukkeen harbuu kanneen ija jalqabatti bilchaate qaban fakkaata; yeroo mukkeen sun hurgufamanitti iji isaanii afaan nama waa nyaatuu keessa bu'a. 13 Mee raayyaawwan kee ilaali; isaan hundinuu dubartoota! Karrawwan biyya keetii diinota keetiif bal'atanii banamanii jiru; ibiddis danqaraa isaanii gubee fixeera. 14 Utuu hin marfamin bishaan waraabbadhu; humna hittisaa kee jajjabeeffadhu! Suphee tolfadhu; dhoqqee suphee dhiittadhu; xuubii tolfadhu. 15 Achitti ibiddi si fixa; goraadeenis si cicciree akkuma korophisaas si barbadeessa. Akka korophisaa hori; akkuma hawwaannisaa baay'adhu. 16 Ati hamma isaan urjii samii caalaa baay'atanitti daldaloota kee baay'ifatteerta; isaan garuu akkuma hawwaannisaa biyyatii qullaa hambisanii ergasii barrisanii deemu. 17 Eegdonni kee akkuma hawwaannisaa ti; qondaaltonni kees akkuma tuuta hawwaannisaa kan guyyaa qabbanaa dallaa irra qubatuu ti; yeroo aduun baatu garuu barrisanii badu; namni tokko iyuu gara isaan

dhaqan hin beeku. 18 Yaa mootii Asoor tiksoonni kee ni mugu; namoonni kee ulfaatoon boqochuuf gad ciciisaniiru. Namoonni kee nama walitti isaan qabu dhabanii tulluuwwan irratti bibittinnaa'aniiru. 19 Wanni tokko iyuu madaa kee fayyisuu hin danda'u; miidhamni kees kan du'aan si ga'uu dha. Namni oduu waa'ee keetii dhaga'u hundinuu kufaatii keetti harka walitti rurrukuta; gara jabina kee kan dhuma hin qabne sanaan eenyutu hin miidhamin?

Anbaaqoom

1 Raajii Anbaaqoom raajichi arge. 2 Yaa Waaqayyo, ani hamma yoomiittin gargaarsaaf sitti iyyadha? Ati garuu na hin dhaggeeffattu; yookaan ani hamma yoomiitti, “Goolii!” jedhee sitti boo’ee ati garuu na hin oolchitu? 3 Ati maaliif akka ani murtii dabe argu na goota? Ati maaliif balleessaa namaab obsita? Badiisni fi gooliin fuula koo dura jiru; lollii fi waldhabiinsi baay’ateera. 4 Kanaafuu seerri laamsha’eera; murtiin qajeelaan dabsameera. Akka murtiin qajeelaan jal’ifamuuf; namoonni hamoon qajeelota marsu. 5 “Saboota hubadhaa ilaala; akka malees dinqisiifadhaa. Ani bara keessan keessa waan isin yoo isinitti himame illee hin amanne tokko nan hojjedha. 6 Ani warra Baabilon, uummata gara jabeessaa fi ariifataa, kan iddo jirenya isaa hin ta’in qabachuuuf guutummaa lafaa keessa yaa’u sana nan kaasa. 7 Isaan saba sodaatamuuf fi naasisuu dha; isaan ofii isaaniitiifuu seera; ulfina isaaniis ni guddifatu. 8 Fardeen isaanii qeerransa caalaa saffisu; yeeyyii galgalaa caalaa sodaachisu. Namoonni isaanii kanneen farda yaabbatan ariitiidhaan gulufu; abbootiin farda isaaniis fagoodhaa dhufu. Isaan akkuma risaa waa nyaachuuuf ariifatuu barrisu; 9 isaan hundinuu jeequmsaaf dhufu. Tuunni isaanii akkuma bubbbee gammoojji gara fuula duraatti qajeela; namoota hidhamanis akkuma cirrachaa walitti qaba. 10 Isaan mootota tuffatanii bulchitootatti qoosu. Da’anno hundatti ni kolfu; biyyoos tuulanii isa qabatu. 11 Ergasii namoonni yakka hoijetan kanneen humnaa isaanii waaqa isaanii godhatan, akka bubbbee lafa haxaa’anii karaa isaanii itti fufu.” 12 Yaa Waaqayyo, ati bara baraa jalqabdee jirta mitii? Yaa Waaqa ko, yaa Qulqullicha ko, ati gonkumaa hin duutu. Yaa Waaqayyo, ati akka isaan murtii kennaniif isaan muuddeerta; yaa Kattaa ko, ati akka isaan nama adabaniif isaan ramaddeerta. 13 Iji kee akka waan hamaa hin ilaaleef akka malee qulqulluu dha; ati daba argitee obsaan dhiisuu hin dandeessu. Yoos ati maaliif obsaan namoota hamoo ilaalta? Ati maaliif yeroo namoonni hamoon warra isaan caalaa qajeeloo ta’an liqimsanitti cal’istaa? 14 Ati namoota akka qurxummii galaana keessa, akka uumamawwan galaanaa kanneen bulchaa hin qabnee gooteerta. 15 Diinni hokkoodhaan isaan hunda ol baasa; kiyyoo

isaatiiniis isaan harkisa; kiyyoo isaa keessatti walitti isaan qabata; kanaafuu inni ni gammada; ni ililchas.

16 Inni sababii kiyyoo isaatiin bashannanee nyaata isaa filatamaatti gammaduuf kiyyoo isaatiif aarsaa dhi’eessa; kiyyoo isaatiif illeeixaana aarsa. 17 Inni kiyyoo isaa keessaa garagalchuudhaan, gara laafina malee ittuma fufee saboota balleessuu qabaa?

2 Ani iddo koo dhaabadhee dallaa eegumsaa irra nan tura; mee waan inni naan jedhu arguuf deebii ani guungummii kanaaf kennuu malu beekuuf nan ilaala. 2 Ergasii Waaqayyoakkana jedhee deebii kenne: “Akka namni dubbisu tokko qabatee fiiguuf, mul’ata sana ifa godhii gabatee irratti barreessi. 3 Mul’anni kun yeroo murtaa’e tokko eeggataatii; inni waa’ee dhuma isaa dubbata malee hin sobu. Yoo tures isa eegi; inni dhugumaan ni dhufa; hin turus. 4 “Kunoo inni of bokokseera; hawwiin isaaas sirrii miti; namni qajeelaan garuu amantii isaatiin jiraata; 5 dhugumaan inni daadhii wayiniitiin ni gowwoomfama; of tuula; boqonnaas hin qabu. Inni akkuma sii’ool sassata; akka du’as kan hin quufnee dha. Inni saboota hunda walitti qabata; uummata hundas booji’ee fudhata. (Sheol h7585)

6 “Isaan hundi isa tuffatanii itti kolfaa, “Nama mi’ a hatame tuullatee saamichaan of sooromsuuf wayyoo! Wanni kun hamma yoomiitti itti fufa’ jedhanii itti hin qoosanii? 7 Warri liqii sirraa qaban akkuma tasaa sitti hin ka’anii? Isaan ka’anii si hin hollachisani? Ergasii ati harka isaanii jala galta. 8 Sababii ati saba hedduu saamteef namoonni hafan si saamu. Ati dhiiga namaa dhangalaafteertaatii; ati biyyoota, magalaawwanii fi namoota isaan keessa jiraatan hunda balleessiteerta. 9 “Nama bu’aa hin malleen mana ijaarratu kan badiisa jalaa ba’uuf jedhee lafa ol ka’aa irratti iddo jirenyaa tolfatuuuf wayyoo! 10 Ati lubbuu nama baay’ee galaafachuudhaaf, waan nama qaanessu mana keetti malattee lubbuu keetti badiisa fidde. 11 Dhangalaawan keenyan keessaa iyyu; demdemoon mukaas jalaa qaba. 12 “Nama dhiiga dhangalaasuudhaan magaalaa ijaaruuf, kan yakkaan magaalaa hundeessuuf wayyoo! 13 Akka dadhabbiin namaa akkuma qoraan ibiddaa ta’e, akka saboonnis akkasumaan of dadhabsiisan Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u murteesseera mitii? 14 Akkuma bishaan galaana guutu sana lafti ulfina Waaqayyoon beekuutiin guamtii. 15 “Nama qullaa dhagna ollaa isaa ilaaluuf jedhee hamma inni machaa’utti qalqalloo keessaa daadhii wayinii isaaaf

buusuuf wayyoo. **16** Ati qooda ulfinaa qaaniidhaan guutamta. Amma dabareen kan kee ti! Akka qullaan kee mul'atuuf dhugi. Xoofoon mirga Waaqayyoo sitti garagala; salphinnis ulfina kee haguuga. **17** Fincilli ati Libaanoonitti hujjete si liqimsa; horii fixuun kee si rifachiisa. Ati dhiiga namaa dhangalaafteertaatii; ati biyyoota, magaalaawwanii fi namoota isaan keessa jiraatan hunda balleessiteerta. **18** “Waaqni tolfamaan ogeessa harkaatiin soofamu yookaan fakkiin soba barsiisu faayidaa maalii qaba? Namni isa tolchu tokko hojiidhuma harka isaa amanataatii; inni waaqota tolfamoo dubbachuu hin dandeenye tolcha. **19** Nama mukaan, ‘Dammaqil’ yookaan dhagaa lubbuu hin qabneen, ‘Ka’il’ jedhuuf wayyoo. Inni barsiisu ni danda’aa? Kunoo inni warqee fi meetii dibameera; hafuurri tokko iyyuu isa keessa hin jiru.” **20** Waaqayyo garuu mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessa jira; lafti hundi fuula isaa duratti haa cal’istu.

3 Kadhnnaa Anbaaqoom raajichaa shigiyonootiidhaan. **2** Yaa Waaqayyo, ani oduu kee dhaga’eera; yaa Waaqayyo, ani gochawwan kee nan sodaadha. Bara keenya keessa isaan haarmosi; jabana keenya keessa isaan beekkamsiisi; yeroo dheekamtutti araara yaadadhu. **3** Waaqni Teemaan irraa, Inni Qulqullichi Tulluu Phaaraaniitii dhufe. Ulfinni isaa samiiwwan haguuge; galanni isas lafa guute. **4** Miidhaginni isaa akkuma ba’iisa aduu ti; gaanfawwan lama harka isaatii ba’u; humni isas achi dhokateera. **5** Fuula isaa dura dha’ichatu deeme; golfaanis isa duukaa bu’e. **6** Inni dhaabatee lafa raase; ilaaee akka saboonni hollatan godhe. Tulluuwwan durii ni burkutaa’an; gaarran bara hedduu jiraatanis ni diigaman. Karaan isaa kan bara baraa ti. **7** Ani utuu dunkaanonni Itoophiyaa dhiphatanuu nan arge; golgaawwan Midyaaniis ni hollatu. **8** Yaa Waaqayyo, ati lageenitti aartee turree? Burqaawwanittis dheekkamtee? Ati yeroo fardeen keetiin guluftetti, yeroo gaariwwan mo’annaa kee yaabbatetti galaanatti dheekkamtee turree? **9** Ati iddaa kee luqqifattee xiyya itti dhaabbatte. Lafas lageeniiin gargar baqaqsite; **10** tulluuwwan si organii hollattan. Dha’awwan bishaanii achiin darban; tuujubni ni huurse; dambalii isas ol kaase. **11** Sababii xiyya kee calaqqisaa fiigu sanaatii fi sababii ifa eeboo keetii sanaatiif aduu fi ji’i samii keessa dhaabatanii hafan. **12** Ati dheekkamsaan lafa irra marmaarte;

aariidhaanis saboota lafatti dhidhiitte. **13** Ati saba kee furuuf, dibamaa kee oolchuuf dhufte. Hoogganaa biyya hamootaa ni daakte; mataadhaa hamma miillaatti qullaan hambifte. **14** Yeroo loltoonni isaa nu bittinneessuuf ka’anii, akkuma waan rakkattoota dhokatanii jiran fixuu ga’aniitti gammadanitti, ati eeboo ofii isatiin mataa isaa waraante. **15** Ati fardeen keetiin bishaanota gurguddaa hoomacheessaa galaana irra deemte. **16** Ani dhaga’een garaan koo raafame; hidhiin koo sagalee sanaan hollate; tortorri lafee koo seene; miilli koos ni hollate. Ta’us ani hamma guyyaan badiisa saboota nu weeraranitti dhufutti obsaan nan eeggadha. **17** Yoo mukni harbuu daraaruu baatee iji wayinii muka wayinii irra jiraachuu baatee iyyuu, yoo mukni ejersaa ija naqachuu didee lafti qotiisa midhaan dhowwate iyyuu, yoo hoolonni gola keessaa, loonis dallaa keessaa dhabaman iyyuu, **18** ani garuu Waaqayyotti nan gammada; Waaqa isa na fayyisutti nan gammada. **19** Waaqayyo Gooftaan jabina koo ti; inni miilla koo akka miilla borofaa godha; lafa ol ka’aa irras na deemsisa. Dura bu’aa faarfannaatiif. Meeshaa koo kan ribuutiin kan faarfataame.

Sefaaniyaa

1 Dubbiin Waaqayyoo kan bara Yosiyaas ilmi Aamoon mootii Yihuudaa ture keessa gara Sefaaniyaa ilma Kuushii, ilma Gedaaliyas, ilma Amariyaa, ilma Hisqiyaas dhufe kanaa dha: **2** “Ani fuula lafaa irraa waan hunda haxaa’ee nan balleessa” jedha Waaqayyo. **3** “Ani namaa fi horii haxaa’ee nan balleessa; simbirroota samiitii fi qurxummii galaanaa, waaqota tolfamoo namoota hamoo gufachiisan haxaa’ee nan balleessa.” “Ani sanyii namaa lafa irraa nan balleessa” jedha Waaqayyo. **4** “Ani Yihuudaa fi warra Yerusaalem keessa jiraatan hundatti harka koo ol nan fudhadha. Ani hambaa Ba’al hundaa fi maqaa luboota waaqota tolfamoo waaqeffatanii iddo kanaa nan balleessa; **5** warra raayyaa samii waaqeffachuuf qinaaxxi manaa irratti sagadan, warra sagadanii fi Waaqayyoon kakatan, warra Moolekiinis kakatan, **6** warra Waaqayyoon duukaa bu’uu dhiisani duubatti deebi’an, warra Waaqayyoon hin barbaanne yookaan gorsa isaa hin gaafanne nan balleessa.” **7** Guyyaan Waaqayyoo waan dhi’ aateef fuula Waaqayyo Gooftaa duratti cal’isaa. Waaqayyo aarsaa tokko qopheesseera; inni warra affeere qulqulleesseera. **8** “Guyyaan aarsaa Waaqayyootti ani qondaaltota ilmaan mootichaatii fi warra wayyaa ormaa uffatan hunda nan adaba. **9** Ani gaafas warra buusaa irra utealan, kanneen galma waaqota isaanii jeequmsaa fi gowwoomsaadhaan guutan nan adaba.” **10** Waaqayyo akkana jedha; “Gaafas Karra Qurxummii irraa iyya, Waltajii Lammaffaa irraa wawaannaa, gaarran irraa immoo sagalee diigama guddaatu dhaga’ama. **11** Isin warri Makteesh keessa jiraattan wawwaadhaa; daldaltonni keessan hundi lafa irraa haxaa’amu; warri meetii daldalan hundinuuus ni barbadaa’u. **12** Ani yeroo sana Yerusaalemin ibsaadhaan nan sakatta’; warra qananiidhaan jiraatan, kanneen akka daadhii wayinii siicoo irratti hafee ta’an, kanneen, ‘Waaqayyo waan tolaas ta’u waan hamaa homaa hin godhu’ jedhanii yaadan nan adaba. **13** Qabeenyi isaanii ni saamama; manni isaanii ni ona. Isaan mana ijaarratu; garuu keessa hin jiraatan; isaan biqiltuu wayinii ni dhaabbatu; garuu daadhii wayinii hin dhugan.” **14** Guyyaan Waaqayyoo guddichi dhi’ateera; dhi’atees dafee dhufaara. Dhaga’aa! Iyyi guyyaan Waaqayyoo hadhaa’aa dha; goonni achitti sagalee ol fudhatee

iyya. **15** Guyyaan sun guyyaan dheekkamsaa, guyyaan dhiphinaa fi gaddaa, guyyaan rakkinaa fi badiisaa, guyyaan dukkanaa fi dimimmisa, guyyaan duumessaa fi dukkana hamaa ni ta’; **16** magaalaawwan dallaa jabaa qabanii fi gamoowwan ol dhedheeroo irratti guyyaan itti malakata afuufanii fi iyya waraanaa ta’; **17** “Sababii isaan Waaqayyootti cubbuu hojjetaniif, ani akka isaan akkuma jaamotaatti deemaniif uummati dhiphina nan fida. Dhiigni isaanii akkuma awwaaraa, mi’i garaa isaaniis akkuma kosii gatama. **18** Guyyaan dheekkamsa Waaqayyootti meetiin isaanii yookaan warqeen isaanii isaan oolchuu hin danda’u.” Ibidda hinaaffaa isatiin addunyaan hundi ni barbadoofti; warra lafa irra jiraatan hundatti inni badiisa tasaa ni fidaatii.

2 Yaa saba qaanii hin qabne, walitti qabamaa; walitti qabamaa; **2** utuu yeroon murtaa’e sun ga’ee guyyaan sun akkuma habaqiitti isin hin haxaa’in, utuu aariin Waaqayyoo boba’an sun isinitti hin dhufin, utuu guyyaan dheekkamsa Waaqayyoo isinitti hin dhufin walitti qabamaa. **3** Isin garraamonni lafaa kanneen waan inni ajatu hojjettan hundi Waaqayyoon barbaaddadhaa. Qajeelummaa barbaadaa; gad of qabiisa barbaadaa; isin guyyaan dheekkamsa Waaqayyootti ni golbomamtu ta’atii. **4** Gaazaan duwwaa hafti; Ashqaloon immoo ni onti. Sabni Ashdood guyyuma Saafaadhaan ari’amee ba’; Eqroon immoo ni buqqifamti. **5** Yaa Kereetota qarqara galaanaa jiraattan, isiniif wayyoo; yaa Kana’an, biyya Filisxeemotaa, dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee sitti dhufeera; “Ani sin barbadeessa; namni tokko iyyuu hin hafu.” **6** Biyyi qarqara galaanaa, iddoon Kaliitonni jiraatan, iddo tiksoonni jiraatanii fi gola bushaayee ta’; **7** Innis handhuuraa hambaa mana Yihuudaa ta’; isaan achitti lafa dheedaa argatu. Isaan galgala galgala mana Ashqaloon keessa ciciisu. Waaqayyo Waaqni isaanii isaan tiksa; boojuu isaaniis ni deebisaaf. **8** “Ani arrabsoo Mo’abii fi Qoosaa Amoonotaa, warra saba koo arrabsanii fi biyya isaanii doorsisan sanaa dhaga’eera. **9** Kanaafuu akkuma ani dhugumaan jiraataa ta’e sana” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el; “Mo’ab dhugumaan akkuma Sodom, Amoononnis akka Gomoraa, iddo aramaatii fi boolla soogiddaa, lafa bara baraan one ni ta’u. Hambaan uummata kootii isaan saamu; warri saba koo keessaa badii jalaa ba’an biyya isaanii ni

dhaalu.” 10 Kun gatii isaan of tuulummaa isaaniitiif argatanii dha; isaan saba Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu arrabsanii itti qosaniiruutii. 11 Waaqayyo yeroo waaqota biyyattii hunda barbadeessutti, akka malee isaan sodaachisa. Saboonni qarqara galaana hundaa irra jiraatan, namni biyya isaa keessa jiraatu hundinuu isa waaqeffata. 12 “Yaa warra Itoophiyyaa isinis goraadee kootiin ni gorra’amtu.” 13 Inni kaabatti harka ol fudhata; Asoorinis ni barbadeessa; Nanawwee guutumaan guutuutti ni onsa; akkuma gammoojjiitti gogsee hambisa. 14 Bushayee fi loon, uumamawwan gosa hundaa achi ciciisu. Urunguu fi dhaddeen utubaa ishee irra boqotu. Sagaleen isaanii foddaawwan keessaan dhaga’ama; diigamni balbala isaanii dura jira; demdemoon birbirsaa hundinuu qullaa hafa. 15 Kun magaalaa of hin eegganne kan garuu nagumaan jiraattuu dha. Magaalaan kun, “Anuma qofa malee kan biraan na bira hin jiru” ofiin jette. Isheen akkas ontee, iddoobineensi bosonaa jiraatu taate! Namni ishee bira ba’ee darbu hundinuu ni qoosa; harka isaas ni raasa.

3 Magaalaa cunqursitootaa, finciltuu fi xurooftuu sanaaf wayyoo! 2 Isheen nama tokkoof iyyuu hin ajajamtu; sirreffama tokko iyyuu hin fudhattu. Isheen Waaqayyoon hin amanattu; Waaqa isheetti hin dhi’attu. 3 Qondaaltonni ishee leenca aaduu dha; bulchitoonni ishee yeeyyii galgalaa kanneen waan tokko illee ganamaaf hin bulfannee dha. 4 Raajonni ishee of tuultota; isaan namoota hin amanamnee dha. Luboonni ishee iddoobin qulqulluu xureessanii seeras cabsu. 5 Waaqayyo inni ishee keessa jiru qajeelaa dha; inni dogoggora tokko illee hin hojjetu. Inni ganama ganama murtii qajeelaa kenna; guyyaa tokko iyyuu waan kana hojjechuu hin dadhabu; jal’oonni garuu qaanii tokko iyyuu hin beekan. 6 “Ani saboota nan balleessa; da’annoowwan isaanii diigamaniiru. Akka namni tokko iyyuu achiin hin dabarreef ani daandiwwan ishee onseera. Magaalaawwan isaanii onanii nama malee, duwwaa hafu. 7 Ani magaalaa sanaan, ‘Ati dhugumaan na sodaatta; sirreffamas ni fudhatal’ nan jedhe. Ergasii iddoon jirenya ishee hin badu yookaan adabbiin koo hundinuu isheetti hin dhufu. Isaan garuu waan hojjetan hunda keessatti daba hojjechutti ciman. 8 Kanaafuu guyyaa ani itti dhugaa ba’u eeggadhu” jedha Waaqayyo; “Ani sabootaa fi mootummoota walitti qabee dheekkamsa

kootii fi aarii koo sodaachisa sana hunda isaanitti dhangalaasuu murteesseera. Addunyaan guutuun ibidda hinaaffaa kootiin gubattee barbadoofti. 9 “Ergasii ani akka hundi isaanii maqaa Waaqayyoo waammataniif, akka walii galuudhaan isa tajaajilaniifis afaan namootaa nan qulqulleessa. 10 Warri anaaf sagadan, intallan koo kanneen bittinnaa’an lageen Itoophiyyaa gamaa kennaan naaf fidu. 11 Sababii ani warra of tuulummaa isaaniitti gammadan magaalaa kana keessaan baasuuuf, gaafas yakka ati natti hojjette sana hundaaf salphinni sitti hin dhufu. Ati lammata gaara koo qulqulluu irratti of hin tuultu. 12 Ani garuu garraamotaa fi gad of qabeeyyii kanneen maqaa Waaqayyoo amanatan si keessatti nan hambisa. 13 Hambaan Israa’el yakka tokko illee hin hojjetan. Isaan soba hin dubbatan yookaan gowwoomsaan afaan isaanii keessatti hin argamu. Isaan nyaatanii boqotu; kan isaan sodaachisus hin jiru.” 14 Yaa Intala Xiyoon ati faarfadhu; yaa Israa’el sagalee ol fudhadhuu iyyi! Yaa Intala Yerusaalem gammadiitii garaa kee guutuudhaan ililchi! 15 Waaqayyo adaba kee sirraa fuudheera; inni diinota kee sirraa deebiseera. Waaqayyo Mootiin Israa’el, si wajjin jira; ati lammata balaa tokko illee hin sodaattu. 16 Isaan gaafas Yerusaalemiin akkana ni jedhu; “Yaa Xiyoon hin sodaatin; harki kees hin laafin. 17 Waaqayyo Waaqni kee inni si wajjin jiru jabaa dha. Inni baay’ee sitti gammada; inni jaalala isatiin si boqochiisa; faarfannaadhaanis sitti gammada.” 18 “Ani gadda ati ayyaanota murteeffamaniif gadditu sirraa nan fuudha; isaan boo’ichaa fi salphina sitti ta’u. 19 Ani yeroo sanatti warra si cunqursan hunda nan adaba; ani okkolaan nan baaara; warra gatamanis walitti nan qaba. Ani biyya isaan itti qaaneffaman hunda keessatti maqaa fi ulfina isaaniifin kennaaf. 20 Ani yeroo sanatti walittin isin qaba; yeroo sanatti ani biyya keessanitti isin nan galcha. Ani yeroo utuma isin argitanuu boojuu keessan deebisutti saba lafaa hunda gidduutti ulfinaa fi maqaa isiniifin kenna” jedha Waaqayyo.

Haagee

1 Bara bulchiinsa Daariyoos Mootichaa keessaa waggaa lammaffaatti, guyyaa tokkoffaa ji'a ja'affaatti, dubbiin Waaqayyoo karaa Haagee Raajichaatiin gara ilma She'altii'eel gara Zarubaabel bulchaa Yihuudaatii fi gara Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaaakkana jedhee dhufe: **2** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Sabni kun, 'Yeroon itti manni Waaqayyoo ijaaramu amma illee hin geeny'e' jedha." **3** Ergasii dubbiin Waaqayyoo karaa Haagee Raajichaatiinakkana jedhee dhufe: **4** "Yeroon kun yeroo isin utuu manni kun diigamee jiruu manneen keessan kanneen miidhagfaman keessa jiraattaniidhaa?" **5** Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Yaada keessan karaa keessan irra kaa'adhaa. **6** Isin sanyii baay'ee facaafattanii waan xinnoo haammattaniirtu. Isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. Ni dhugud; garuu dheebeuu hin baatan. Wayyaa ni uffattu; garuu isinitti hin ho'u. Namni mindaa fudhatu akkuma nama mindaa isaa korojoo tarsa'aa keessa kaa'atuu ti." **7** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Karaa keessan hubadhaa. **8** Tulluutti ol ba'aa; muka fidaa; manicha ijaaraa; anis isatti nan gammada; nan kabajamas" jedha Waaqayyo. **9** "Isin waan baay'ee abdattan; garuu ni xinnaate. Isin manatti galfattan ani immoo nan afuufe. Kun maaliif ta'ee?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Kun sababii utuu manni koo diigamee jiruu tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti fiigdaniif. **10** Kanaafuu sababii keessaniif samiiwwan fixeensa isaanii dhowwatan; laftis midhaan ishee dhowwatte. **11** Anis lafa qotisaa fi tulluuwwaniitti, midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, zayitii fi waan lafti kennitu hundatti, namaa fi loonitti, hojii dadhabbi harka keessaniittis hongee waameera." **12** Zarubaabel ilmi She'altii'eel, Iyyasuu ilmi Yehoozaadaaq lubichi ol aanaanii fi hambaawwan uummataa hundi sagalee Waaqayyo Waaqa isaanitii fi ergaa Haagee raajichaatiif ajajaman; Waaqayyo Waaqni isaanii isa ergeeraatii. Uummannis Waaqayyoon sodaate. **13** Ergasii Haageen ergamaan Waaqayyoo sunakkana jedhee ergaa Waaqayyoo kana sabatti hime: "Ani isin wajjinan jira" jedha Waaqayyo. **14** Akkasiin Waaqayyo hafuura Zarubaabel ilma She'altii'eel bulchaa Yihuudaa, hafuura Iyyasuu ilma

Yehoozaadaaq lubicha ol aanaatii fi hafuura hambaa uummataa hundaa kakaase. Isaanis dhufanii mana Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, mana Waaqa isaanii ijaaruu jalqaban; **15** kunis bara Daariyoos mootichaa keessaa waggaa lammaffaatti, bultii digdamii afuraffaa ji'a ja'affaatti ta'e.

2 Ji'a torbaffaa keessaa, bultii digdamii tokkoffaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee karaa Haagee raajichaatiin dhufe; **2** "Zarubaabel ilma She'altii'eel bulchaa Yihuudaatti, Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaatii fi hambaa uummataatti dubbadhu. Akkanas jedhii isaan gaafadhu; **3** 'Isin keessaa namni mana kana ulfina isaa kan duraa sana argee amma iyyuu jiru eenyu? Inni amma maal isinitti fakkaata? Waanuma faayidaa hin qabne tokko isinitti hin fakkaatuu? **4** Yaa Zarubaabel, egaa amma jabaadhu' jedha Waaqayyo. 'Yaa Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaa atis jabaadhu. Isinis sabni biyya kanaa hundinuu jabaadhaati hojjedhaa' jedha Waaqayyo. 'Ani isin wajjinan jiraatii' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **5** 'Yeroo isin biyya Gibxii baatan sanatti, kakuun ani isin wajjin galee kanaa dha. Hafuurri koo isin gidduu jira. Isin hin sodaatinaa.' **6** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: 'Ani ammas yeroo gabaabaa keessatti deebi ee samiiwwanii fi lafa, galaanaa fi lafa goggogaa nan raasa. **7** Ani saboota hunda nan raasa; qabeenyi sabootaa hundi ni dhufa; anis mana kana ulfinaan nan guuta' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **8** 'Meetiin kan koo ti; warqueen is kan koo ti' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **9** 'Ulfinni mana ammaa kun ulfina mana duraa sanaa ni caala' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. 'Anis iddo kanatti nagaa nan kenna' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.' **10** Waggaalammaffaa bulchiinsa Daariyoos keessa, bultii digdamii afuraffaa ji'a saglaffaatti, dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Haagee raajichaa dhufe; **11** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha; 'Waan seerri jedhu luboota gaafadhu; **12** yoo namni tokko foon qulqulleeffamee Waaqaaf kenname fuudhee dachaa wayyaa isaa keessatti baatee wayyaan sun buddeena yookaan ittoo, daadhii wayinii, zayitii yookaan nyaataa gosa biraat tuqe, nyaanni sun ni qulqulleeffamaa?" Luboonnis, "Waawuu" jedhanii deebisaniiif. **13** Ergasii Haageenakkana jedhe; "Namni reeffa tuqee xuraa'e tokko yoo wantoota kanneen keessaa tokko tuqe

wanni sun ni xuraa'aa?" Luboонни sunis, "Eeyyee, wanni sun ni xuraa'a" jedhanii deebisaniif. 14 Haageen akkana jedhe; "Uummanni kunii fi sabni kun fuula koo duratti akkasuma' jedha Waaqayyo. 'Wanni isaan hojjetan hundii fi wanni isaan achitti dhi'eessan hundi xuraa'aa dha. 15 "Egaa guyyaa kanaa jalqabaatii of eeggannaadhaan qalbeeffadhaa; mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti haala utuu dhagaan tokko dhagaa kaan irra hin kaa' amin dura ture hubadhaa. 16 Namni kam iyuu yeroo gara tuullaa safartuu digdamaa dhufetti safartuu kudhan qofa argate. Namni kam iyuu yeroo daadhii wayinii safartuu shantama waraabbachuuf gara boolla itti wayinii cuunfanii dhaqetti safartuu digdama qofa argate. 17 Ani hojii harka keessanii hunda waagiidhaan, awwaaroо fi cabbiidhaan nan rukute; isin garuu gara kootti hin deebine' jedha Waaqayyo. 18 Guyyaa kanaa jalqabaatii jechuunis guyyaa digdamii afuraffaa ji'a saglaffaa kanaa jalqabaatii hamma guyyaa hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo buufameetti of eeggannaadhaan qalbeeffadhaa. 19 Amma iyuu sanyiin gombisaa keessatti hafe tokko iyuu jiraa? Hamma ammaatti mukni wayiniitii fi mukni harbuu, roomaanii fi mukni ejersaa ija hin naqanne. "Ani guyyaa kanaa jalqabee isin nan eebbisa." 20 Dubbiin Waaqayyoo bultii digdamii afuraffaa ji'a sanaatti yeroo lammaffaa akkana jedhee gara Haagee dhuf; 21 "Akka ani samiiwanii fi lafa raasuuf jiru Zarubaabel bulchaa Yihuudaatti himi. 22 Ani teessoo moototaa nan garagalcha; humna mootummoota biyya alaas nan barbadeessa. Ani gaariiwanii fi ooftota isaanii nan garagalcha; fardeenii fi warra fardeen yaabbatan ni kufu; tokkoon tokkoon isaanii goraadee obboleessa isaaniitiin ni kufu. 23 "Guyyaa sana' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u; 'Yaa tajaajilaan koo Zarubaabel ilma She'altii'eel, ani sin fudhadha' jedha Waaqayyo; 'Ani waanan si filadheef akka qubeelaa chaappaa koo sin godhadha' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u."

Zakkaariyaas

1 Bara Daariyoos keessa, ji'a saddeettaffaa waggaa lammaffaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Zakkaariyaas raajicha ilma Berekyyaa, ilma Iddoo dhufe: **2** "Waaqayyo akka malee abbootii keessanitti aaree ture. **3** Kanaafuuakkana jedhii sabatti himi; Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha; 'Gara kootti deebi'aa' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u; 'Anis gara keessanitti nan deebi'aa' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** Isin akka abbootii keessan kanneen raaajonni durii, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, 'Karaa keessan hamaa fi gochawwan keessan hamaa sana irraa deebi'aa' jedha, jedhanii itti lallaban sanaa hin ta'inaa. Isaan garuu hin dhaggeeffatan yookaan na hin qalbeeffatan, jedha Waaqayyo. **5** Abbootiin keessan amma eessa jiru? Raajonnis bara bараan jiraatuu? **6** Garuu dubbiin koo fi seerri koo kan ani tajaajiltoota koo raaajota ajaje sun abbootii keessan irra hin geenye? "Ergasii isaan qalbii jijiirratani, 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkuma gochuuf murteesse sanatti waan karaa keenyaa fi gochawwan keenyaaaf malu nutti godhe' jedhan." **7** Bара Daariyoos keessa, waggaa lammaffaatti, bultii afuraffaa ji'a kudha tokkoffaa, ji'a Shebaaxi jedhamu keessa dubbiin Waaqayyoo gara Zakkaariyaas raajichaa ilma Berekyyaa, ilma Iddoo dhufe. **8** Ani halkan keessa mul'ataan namicha farda diimaa yaabbatu tokko fuula koo duratti nan arge! Innis mukkeen kusaayee kanneen laga keessaa gidduu dhaabatee ture. Dugda isaa duubaan fardeen diddiimoo, mammagaallanii fi adaadiitutre. **9** Anis, "Yaa gooftaa ko, wantoonni kunneen maali!" jedheen gaafadhe. Ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa tures, "Isaan maal akka ta'an ani sin argisiisa" naan jedhe. **10** Kana irratti namichi mukkeen kusaayee gidduu dhaabatee jiru sun, "Kunneen warra akka isaan guutummaa lafaa keessa deemaniif Waaqayyo ergee dha" jedhee naa ibse. **11** Isaanis, "Nu lafa guutuu irra naannofnee akka lafti guutuun boqonnaa fi nagaa qabdu argine" jedhanii ergamaan Waaqayyoo kan mukkeen kusaayee gidduu dhaabatee sanatti himan. **12** Ergamaan Waaqayyoos, "Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, ati Yerusaalemii fi magaalaawwan Yihuudaa kanneen waggoota torbaatama itti aarteef hamma yoomiitti

hin araaramtu?" jedhe. **13** Waaqayyos dubbii gaarii fi dubbii jajjabeessuun ergamaa Waaqayyoo kan na wajjin dubbachaa ture sanatti dubbate. **14** Ergasii ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sunakkana jedhe; "Dubbii kana labsi: Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha; 'Ani Yerusaalemii fi Xiyooniif akka malee nan hinaafa; **15** ani garuu saboota waan nagaa qaban of se'anitti akka malee aareera. Ani xinnuma aareen ture; isaan garuu ittuma fufanii hamaa hojjetan.' **16** "Kanaafuu Waaqayyoakkana jedha: 'Ani araaraan Yerusaalemitti nan deebi'a; manni koos deebifamee ni ijaarama. Funyoon ittiin safaranis Yerusaalem irra ni diriifama' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **17** "Ammas ittuma fufiitii Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha, jedhii labsi: 'Magaalaawwan koo deebi'anii badhaadhummaadhaan ni guutamu; Waaqayyos Xiyooniin ni jajjabeessa; Yerusaalemis ni filata.'" **18** Ammas ol nan mil'adhe; kunoo, fuula koo dura gaanfa afurtu ture! **19** Anis, "Kun maali?" jedheen ergamaa Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. Innis, "Kunneen gaanfawwan Yihuudaa, Israa'elii fi Yerusaalemin gargar bittinneessanii dha" jedhee naaf deebise. **20** Waaqayyos ergasii ogeeyyii hojii harkaa afur na argisiise. **21** Anis, "Isaan kunneen maal hojjechuuf dhufan?" jedheen gaafadhe. Innisakkana jedhee deebise; "Isaan kunneen gaanfawwan akka namni tokko mataa isaa ol hin qabanneef Yihuudaa bittinneessanii dha; ogeeyyiin hojii harkaa kunneen garuu isaan rifachiisu fi gaanfawwan saboota uummata ishee bittinneessuuf gaanfawwan isaanii biyya Yihuudaa ol fudhatan kanneenii balleessuuf dhufan."

2 Ani ol nan mil'adhe; kunoo, namichi funyoo safaraaharkatti qabate tokko fuula koo dura ture! **2** Anis, "Ati garam deemuutti jirta?" jedheen gaafadhe. Innis, "Ani Yerusaalemin safaree bal'innaa fi dheerina ishee beekuufan deema" jedhee naaf deebise. **3** Ergasii ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sun ka'ee deeme; ergamaan Waaqayyoo kan biraa isa arguu dhufee **4**akkana jedheen: "Dhaqitii dargaggeessa sanattiakkana jedhii himi; 'Yerusaalem sababii baay'ina namaa fi horii ishee keessa jiraataniitif magaalaa dallaa hin qabne taati. **5** Ani mataan koo naannoo isheetti dallaa ibiddaa nan ta'a; ishee keessattis ulfina nan ta'a' jedha Waaqayyo. **6**

“Kottaa! Kottaa! Biyya kaabaa sana keessaa baqadhaa” jedha Waaqayyo; “Ani bubbii samii afranitti isin bittinneesseeraatii” jedha Waaqayyo. 7 “Yaa Xiyoon kottu! Ati kan intala Baabilon keessa jiraattu baqadhu!” 8 Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedhaatii: “Namni si tuqu kam iyyuu argituu ija isaa waan tuquuuf, erga Inni Ulfina Qabeessi saboota si saaman sanatti na ergee booddee, 9 akka garboonni isaanii isaan saamaniiif ani dhugumaan harka koo isaanitti ol nan kaafadha. Ergasii isin akka Waaqayyo Waan Hunda Danda’u na erge ni beektu. 10 “Yaa Intala Xiyoon gammadii ililchi. Ani dhufee gidduu kee nan jiraadhaatii” jedha Waaqayyo. 11 “Bara sana saboonni hedduun gara Waaqayyootti deebi’anii saba koo ta’u. Ani immoo gidduu kee nan jiraadha; ati akka Waaqayyo Waan Hunda Danda’u sitti na erge ni beekta. 12 Waaqayyo akkuma qooda isaa kan biyya qulqulluu keessaatti Yihuudaa ni dhaala; Yerusaaleminis deebi’ee ni filata. 13 Sababii inni iddo jirenya isaa qulqulluu sanaa ol ka’eef, sanyiin namaa hundi fuula Waaqayyo duratti cal’isaa.”

3 Innis utuu Iyyasuuun lubichi ol aanaan fuula ergamaa Waaqayyo dura dhaabatee, Seexanni immoo isa himachuuf karaa harka mirga isaa dhaabatuun na argisiise. 2 Waaqayyo Seexanaan akkana jedhe; “Seexana nana, Waaqayyo si haa ifatu! Waaqayyo inni Yerusaalemin filate si haa ifatu! Namichi kun mukukkula ibidda boba’u keessaat butame mitii?” 3 Iyyasuuun yeroo ergamaa Waaqayyo sana dura dhaabatetti uffata xuraa’aa uffatee ture. 4 Ergamaan Waaqayyo sunis warra isa dura dhaabachaa turan sanaan, “Uffata isaa xuraa’aa isa irraa baasaa” jedhe. Innis ergasii Iyyasuuudhaan, “Kunoo ani cubbuu kee sirraa fuudhee uffata miidhagaa sittin uffisa” jedhe. 5 Anis, “Mataa isaa irra marata qulqulluu kaa’aaftii” nan jedhe. Kanaafuu isaan utuma ergamaan Waaqayyo sun achi dhaabatee jiruu, marata qulqulluu mataa isaa irra kaa’aaftii uffata itti uffisan. 6 Ergamaan Waaqayyo sunis ajaja kana Iyyasuuuf kenne: 7 “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha; ‘Ati yoo karaa koo irra deemtee ajaja koo eegde, mana koo ni bulchita; itti gaafatamaa oobdii koo ni taata; anis warra as dhadhaabatan kana gidduutti iddo siif nan kenna. 8 “Yaa Iyyasuuun lubicha ol aanaa, atii fi gareen kee warri fuula kee dura tataa’an, namoonni waan dhufuuf jiruuf mallattoo ta’an waan

kana dhaggeeffadhaa. Ani tajaajilaan koo Damee sana nan fida. 9 Dhagaa ani fuula Iyyasuu dura kaa’e ilaala! Dhagaa tokkicha sana irra ija torbatu jira; anis barreeffama isa irratti nan qiriixa’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u; ‘cubbuu biyya kanaas guyyuma tokkotti nan balleessa. 10 “Bara sana tokkoon tokkoon namaa muka wayiniitii fi muka harbuu isaa jala taa’uuf ollaa isaa ni waammata’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u.”

4 Ergasii ergamaan Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sun deebi’ee akkuma nama hirribaa dammaqfamuutti na dammaqse. 2 Innis, “Ati maal argita?” jedhee na gaafate. Anis akkana jedheen deebise; “Ani baattuu ibsaan kan guutumaan guututti warqee ta’e cuggeen tokkos isa irra dhaabamee, ibsaawwan torba of irraa qabu kan ibsaawwan sanaaf ujummoowwan torba qabu tokko nan arga. 3 Akkasumas mukkeen ejersaa lama, tokko karaa mirga cuggeetiin, kaan immoo karaa bitaa cuggeetiin jira.” 4 Anis, “Yaa gooftaa wanni kun maali?” jedheen ergamaa Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. 5 Innis immoo, “Ati isaan maal akka ta’an hin beektuu?” jedhee naaf deebise. Anis, “Yaa gooftaa ko, ani hin beeku” jedheen deebise. 6 Kanaafuu inni akkana naan jedhe; “Kun dubbii Waaqayyo kan Zarubaabeliif kennamee dha: ‘Hafuura kootiin malee jabinaan yookaan humnaan miti’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. 7 “Yaa tulluu guddaa ati maali? Ati fuula Zarubaabel duratti lafa diriiraa taata. Innis, ‘Surraan, surraan isaa haa ta’ul’ jedhanii iyyaa inni dhagaa xumuraa baasa.” 8 Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: 9 “Harki Zarubaabel hundee mana qulqullummaa kanaa buuseera; harkuma isatu ijaree fixa. Ergasii isin akka Waaqayyo Waan Hunda Danda’u isinitti na erge ni beektu. 10 “Eenyutu guyyicha waan xinnoo tuffata? Namoonni gaafa harka Zarubaabel keessatti tunbii arganitti ni ililchu. Wantoonni torban kunneen ijawwan Waaqayyo kanneen lafa hunda irra nanaanna’anii ilaalanii dha.” 11 Anis, “Mukkeen ejersaa lamaan karaa mirga fi bitaa baattuu ibsaan jiran kunneen maali?” jedheen ergamaa Waaqayyo sana gaafadhe. 12 Ammas anis, “Dameen muka ejersaa lamaan ujummoow warqee lamaan biraa kanneen zayitii warqee gad dhangalaasan kunneen maali!” jedheen isa gaafadhe. 13 Innis, “Isaan maal akka ta’an ati hin beektuu?” naan jedhe. Anis, “Yaa

goothaa ko, ani hin beeku" nan jedheen. **14** Kanaafuu inni, "Isaan kunneen warra lamaan akka Goothaa lafa hundaa tajaajilaniif dibamanii dha" jedhe.

5 Ani ammas ol mil'adhe; kunoo kitaabni maramaan barrisu tokko fuula koo dura ture! **2** Ergamaan Waaqayyoo sunis, "Ati maal argita?" jedhee na gaafate. Anis, "Kunoo ani kitaaba maramaa dhundhuma digdama dheeratee dhundhuma kudhan bal'atu tokko nan arga" jedheen deebise. **3** Kana irratti inniakkana naan jedhe; "Kun abaarsa lafa hundumatti dhufaa jiruu dha; akka kitaabicha irratti barreeffametti, hattuun hundinuu ni barbadoofti; akkuma barreeffamni gama kaan irraa jedhutti namni sobaan kakatu hundinuu ni barbadeeffama. **4** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha; 'Ani abaarsa kana gad nan erga; innis mana hattutii fi mana nama sobaan maqaa kootiin kakatu ni seena. Abaarsi kun mana isaa keessatti hafee, mana isaa, muka isaatii fi dhagaa isaa ni barbadeessa.'" **5** Ergamaan Waaqayyoo kan nattidubbachaa ture sun dhufee, "Mee ol jedhii waan dhufaa jiru sana ilaali" naan jedhe. **6** Anis, "Inni maali?" jedheen gaafadhe. Innis, "Kun quunnaa ittiin waa safaranii dha" jedheen deebise. Ammas itti dabalee, "Kun hammina saba guutummaa lafaa irra jiraatuutti" jedhe. **7** Ergasii qadaadni dilaalii irraa hojjetame irraa ol fuudhame; kunoo dubartiin tokko quunnaa sana keessa teessee turte! **8** Innis, "Kun hammina" jedhe; ergasii quunnaa keessatti gad ishee dhiibee qadaada dilaalii irraa hojjetame sana afaan quunnaatti deebise. **9** Ergasii ani ol nan mil'adhe; kunoo dubartoonni qoochoo isaanii jalaa bubbee qaban lama fuula koo dura turan! Isaanis qoochoo akka qoochoo huummoo qabu ture; quunnaa sanas samii fi lafa gidduutti ol fuudhan. **10** Anis, "Isaan quunnaa sana eessatti geessu?" jedheen ergamaan Waaqayyoo kan nattidubbachaa ture sana gaafadhe. **11** Innis, "Mana ijaaruuf jedhanii gara biyya Baabilonitti geessu. Yeroomanni sun ijaaramee qopheeffamutti quunnaa sana fuudhanii iddo isaa kaa'u."

6 Ani ammas ol nan mil'adhe; kunoo gaariiwan afur kanneen gaarran lama jechuunis tulluuwan naasii gidduu gad ba'an nan arge! **2** Gaariin jalqabaa fardeen didiimoo, lammafaan gugurraa, **3** sadaffaan adaadii, afuraffaan immoo farda daamaa qaba ture; isaan hundinuu jajjaboo turan. **4** Anis, "Yaa gooftaa ko,

isaan kunneen maali?" jedheen ergamaan Waaqayyoo nattidubbachaa ture sana gaafadhe. **5** Ergamaan Waaqayyoo sunisakkana jedhee naaf deebise; "Isaan kunneen hafuurota samii afran fuula Goothaa lafa hundaa dura iddo dhaabachaa turanii gad ba'anii dha. **6** Kan fardeen gugurraa qabu gara biyya kaabaa deema; kan fardeen adaadii qabu gara biyya lixa biiftuu deema; kan fardeen daamaa qabu immoo gara biyya kibbaa deema." **7** Fardeen jajjaboon sun yeroo gad ba'anitti guutummaa lafaa irra asii fi achi deemuu barbaadanii turan. Innis "Guutummaa lafaa irra deema!" jedheen. Kanaafuu isaan guutummaa lafaa irra deeman. **8** Ergasii inni na waamee, "Ilaali, warri gara biyya kaabaa deeman sun biyya kaabaatti Hafuura koo boqochiisaniiru" naan jedhe. **9** Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **10** "Booji'amtoota Baabilon irraa dhufan jechuunis Heldaayi, Xoobbiyaa fi Yedaa'iyaa irraa meetii fi warqee fuudhi. Gaafasuma gara mana Yosiyaas ilma Sefaaniyaa dhaqi. **11** Meetii fi warqee sana fuudhiitii gonfoo tolchi; gonfoo sanas mataa lyyaasuu lubicha ol aanaa ilma Yehoozaadaaq irra kaa'i. **12** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha, jedhii itti himi: "Kunoo namichi maqaan isaa Damee jedhamu tokko as jira; innis damee baasee iddo isaatii dagaagee dhaqee mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaara. **13** Namni mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaru isaa; inni ulfina uffatee teessoo isaa irra taa'ee ni bulcha. Inni teessoo isaa irratti luba ta'a. Walii galteen nagaas isaan lamaan gidduu ni jiraata." **14** Gonfoon sunis yaadannoo Heelem, Xoobbiyaa, Yedaa'iyaaatii fi Heeni ilma Sefaaniyaa tiif mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ni kaa'ama. **15** Warri fagoo jiraatan dhufanii ijaarsa mana qulqullummaa Waaqayyoo ni gargaaru; isinis akka Waaqayyo Waan Hunda Danda'u isinitti na erge ni beektu. Yoo isin akka gaarii Waaqayyo Waaqa keessaniif ajajamtan wanni kun ni ta'a."

7 Bara Daariyoos Mootichaa keessa waggaa afuraffaatti, bultii afuraffaa ji'a saglaffaa, ji'a Kaaseluu jedhamu keessa dubbiin Waaqayyoo gara Zakkaariyas dhufe. **2** Namoonni Beet'eel akka isaan Waaqayyoon kadhataniif Sharezerii fi Reege-Meleekin namoota isaanii wajjin ergan; **3** kunis akka isaan, "Aniakkuman waggoota hedduu godhe sana ammas ji'a shanaffaa keessa gaddee soomuu qabaa?" jedhanii luboota mana qulqullummaa Waaqayyo Waan Hunda

Danda'uutii fi raajota gaafataniif. 4 Dubbiin Waaqayyo Waan Hunda Danda'uukkana jedhee gara koo dhufe; 5 "Uummata biyya kanaatii fi luboota hundaakkana jedhii gaafadhu; 'Isin waggoota torbaataman darban yeroo ji'a shanaffaa fi torbaffaa keessa soomtanii gadditanitti dhugumaan anaaf soomtanii? 6 Yeroo nyaattanii fi dhugdanittis ofuma keessanii nyaattanii dhugdan mitii? 7 Dubbiin kun isa Waaqayyo gaafa Yerusaalemii fi magaalaawwan naannoo ishee nagaaf fi badhaadhummaadhaan jiraatanitti, yeroo Negeebii fi gaarran lixaan bira namoonni jiraachaa turanitti karaa raajota isaa kanneen duriitiin dubbate mitii?" 8 Dubbiin Waaqayyoo ammas akkana jedhee gara Zakkaariyas dhufe: 9 "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: 'Murtii qajeelaadhaan bulchaa; waliif araaramaa; garaas walii laafaa. 10 Isin haadha hiyyeessaa yookaan ijoolee abbaa hin qabne yookaan alagaa yookaan hiyyeyyii hin hacuucinaa. Garaa keessanitti hammina walitti hin yaadinaa.' 11 'Isaan garuu dhaga'u didan; mataa jabinaanis dugda isaanii itti gatanii gurra isaanii cuqqaallatan. 12 Isaan garaa isaanii akkuma dhagaa jabeeffatanii seera yookaan dubbii Waaqayyo Waan Hunda Danda'u karaa raajota isaa kanneen duriitiin Hafuura isatiin erge dhaggeeffachuu didan. Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akka malee aare. 13 "Yeroo ani waametti, isaan na hin dhaggeeffanne; kanaafuu yoo isaan na waammataan ani isaan hin dhaggeeffadhu' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. 14 'Ani bubbeedaan saba isaan hin beekne hunda gidduutti isaan nan bittinnees. Biyyi isaanii hamma namni itti galuu fi keessaan darbu tokko iyyuu dhabamutti isaan booddee ni onte. Isaan akkasiin biyya namatti tolta sana onsan."

8 Dubbiin Waaqayyo Waan Hunda Danda'u ammas gara koo dhufe. 2 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani Xiyooniif hinaaffaa guddaa qaba; hinaaffaa isheetiin guggubachaan jira." 3 Waaqayyo akkana jedha: "Ani Xiyooniif deebi'ee Yerusaalem keessa nan jiraadha. Yerusaalemis Magaala Dhugaa jedhamti; tulluun Waaqayyo Waan Hunda Danda'uus Tulluu Qulqulluu jedhamee ni waamama." 4 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ammas yeroo tokko jaarsolii fi jaartoliin daandii Yerusaalem irra ni tataa'u; tokkoon tokkoon isaanii sababii dulluma

isaaniitiif ulee harkatti qabatu. 5 Daandiin magaalattii ijoolee dhiiraa fi durbaa kanneen achi taphataniin ni guutama." 6 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yeroo sanatti wanni kun hambaa saba kanaatiiif dinqii ta'u danda'a; anaaf garuu kun dinqii ta'u danda'a?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. 7 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani biyyoota ba'a biiftuutii fi lixa biiftuu keessa saba koo nan baasa. 8 Ani akka isaan Yerusaalem keessa jiraatanii isaan nan deebisa; isaan saba koo ni ta'u; anis dhugaa fi qajeelummaadhaan Waaqa isaanii nan ta'a." 9 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Isin warri amma dubbii raajonni yeroo hundeen mana Waaqayyo Waan Hunda Danda'uus buufametti achi turan dubbatan kana dhageessan, akka manni qulqullummaa ijaaramuuf irreen keessan haa jabaatu. 10 Yeroo sanaan dura mindaan tokko iyyuu namaaf yookaan horiif hin baafamu turre. Namni tokko iyyuu sababii diina isatiif nagaadhaan hojii isatiif ba'ee hin galu ture; ani nama hunda walitti kaaseen tureetii. 11 Garuu ani amma akkan duraan hojjedhe sana hambaa saba kanaatti hin hojjedhu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. 12 "Sanyin akka gaarii biqila; mukni wayiniis ija naqata; lafti midhaan kenniti; samiiwwanis fixeensa isaanii coccobsu. Ani waan kana hunda dhaala godhee hambaa saba kanaatiiif nan kenna. 13 Yaa Yihuudaa fi Israa'el akkuma isin saboota gidduutti waan abaarsaa turtan sana, ani isin baasee akka isin eebba taatan nan godha. Harki keessan haa jabaatu malee hin sodaatinaa." 14 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani akkuma gaafa abbootiin keessan na aarsanitti balaa isinitti fiduu yaadee isinii na'uudide sana" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u; 15 "Kanaafuu ani amma Yerusaalemii fi Yihuudaf waan gaarii hojjechuu murteesseera. Isin hin sodaatinaa. 16 Wanni isin gochuu qabdan kana: Dhugaa walitti dubbadhaa; karra keessan durattii murtii dhugaa fi nagaa kenna; 17 ollaa keessanitti waan hamaa hin malinaa; sobaan kakachuu illee hin jaalatinaa. Ani waan kana hunda nan jibbaa" jedha Waaqayyo. 18 Ammas dubbiin Waaqayyo Waan Hunda Danda'u gara koo dhufe. 19 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Soomni ji'a afuraffaa, shanaffaa, torbaffaa fi kurnaffaa Yihuudaf yeroo gammachuu fi ililchuu, akkasumas yeroo ayyaana gammachuu ta'a.

Kanaafuu dhugaa fi nagaa jaalladhaa.” 20 Waaqayyo Waan Hunda Danda’uakkana jedha: “Uummanni hedduunii fi jiraattonni magaalaa hedduun ammas ni dhufu; 21 jiraattonni magaalaa tokkoo gara magaalaa biraan dhaqanii, ‘Kottaa mee Waaqayyo kadhachuu fi Waaqayyo Waan Hunda Danda’u barbaadachuuuf dafnee haa deemnu. Ani mataan koo iyyuu nan deema’ jedhu. 22 Uummanni baay’eenii fi saboonni humna qabeeyyiin Waaqayyo Waan Hunda Danda’u barbaadachuuuf fi isa kadhachuuuf gara Yerusaalem ni dhufu.” 23 Waaqayyo Waan Hunda Danda’uakkana jedha: “Bara sana keessa afaanii fi saba hunda keessaan namoonni kudhan dhufanii handaara wandaboo namicha Yihuudii tokkoo qabatanii, ‘Nu akka Waaqni isin wajjin jiru waan dhageenyef, si wajjin haa deemnu’ jedhuun.”

9 Raajiin dubbii Waaqayyoo biyya Hadraakitti ni dhufa; Damaasqoo irras ni bu’ a; jji namoota hundaa fi gosoota Israa’el hundaa gara Waaqayyo ni ilaalaatii; 2 akkasumas gara Hamaati ishee daangaa irraa, isaan ogeeyyi ta’ an iyyuu gara Xiroosii fi Sidoonaas ni ilaala. 3 Xiroos da’anno jabaa ijaarratteeerti; meetii akka awwaraatti, warqees akkuma kosii daandii irraatti tuullateerti. 4 Gooftaan garuu qabeenya ishee irraa fuudhee humna ishee galaana irratti barbadeessa; isheen isibiddaan dhumti. 5 Ashqaloon waan kana argitee ni sodaatti; Gaazaan immoo dhukkubsattee aaddi; Eqroonis akkasuma taati; abdiin ishee collageeraatii. Gaazaan mootii ishee ni dhabdi; Eqroonis ontee hafti. 6 Namoonni ormaa Ashdoodin ni qabatu; anis of tuulummaa Filisxeemotaa nan balleessa. 7 Ani dhiiga afaan isaanii keessa jiru, nyaata dhowwames ilkaan isaanii gidduudhaa nan baasa. Warri hafanis kan Waaqa keenyaa ta’ anii Yihuudaa keessattis bulchitoota ta’ u; Eqroon immoo akka warra Yebuuosotaa ni taati. 8 Ani garuu loltuu cabsitee seentu mana koo irraa nan dhowwa. Lammata hacuuccuun saba koo irra hin burraaqxu; ani amma dammaqee nan eegaati. 9 Yaa Intala Xiyoon ati guddisii gammadi! Yaa Intala Yerusaalem iyyi! Kunoo mootiin kee qajeelaan, fayyina qabatee, gad of qabee harree yaabbatee, ilmo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee gara kee dhufaa jira. 10 Ani gaariiwan lolaa Efrem keessaan, fardeen lolaas Yerusaalem keessaan nan balleessa; iddaan waraanaas ni caccaba. Inni sabotatti nagaa

ni labsa; bulchiinsi isaa galaana tokkoo irraa hamma galaana biraatti, Laga Efraaxiisiitii hamma daarii lafaatti bal’ata. 11 Si’i immoo, sababii dhiiga kakuu ani si wajjin qabuutiif hidhamtoota kee ani boolla bishaan hin qabne keessaan baasee gad nan dhiisa. 12 Yaa hidhamtoota abdii qabdan, da’anno keessanitti deebi’aa; ani ammas harka lama godhee isiniif nan deebisa. 13 Ani akkan iddaa koo dabsadhatti Yihuudaa dabsee Efrem keessaan guita. Yaa Xiyoon, ani ilmaan kee ilmaan Giriikitti nan kaas; si’i immoo akka goraadee goota tokkoo nan godhadha. 14 Waaqayyo isaan irratti ni mul’ata; xiyyi isaa akka bakakkaa ni balaqqisa. Waaqayyo Gooftaan malakata ni afuufa; inni bubbee kibbaatiin deema; 15 Waaqayyo Waan Hunda Danda’u isaan eega. Isaan dhagaa furrisatiin barbadeessanii mo’atu. Isaan akkuma daadhii wayinii dhuganii akkuma waciitii ittiin golee iddo aarsaatti facaasaniitti ni guutamu. 16 Akkuma tikseen bushaayee isaa oolchu sana, Waaqayyo Waaqni isaanii gaafas saba isaa ni oolcha. Isaan akkuma faaya gonfoo irraatti biyya isaa keessatti ni calaqqisu. 17 Isaan akkam nama hawwatu! Akkamis miidhagu! Midhaan dargaggoota, daadhiin wayinii haaraan immoo shamarran jajjabeessa.

10 Yeroo bokkaa isa booddeetti akka inni bokkaa isiniif kennuuf Waaqayyoon kadhadhhaa; bakakkaa kan ergu Waaqayyoo dha. Inni bokkaa lola’u nama hundaa, biqiltuu dirree immoo tokkoo tokkoo namaatiif ni kenna. 2 Waaqonni tolfamoon gowwoomsaa dubbatu; raajonni mul’ata sobaa argu; isaan abjuu sobaa namatti himu; waan faayidaa hin qabneen nama jajjabeessa. Kanaafuu sabni kun akkuma hoolaa tiksee hin qabnee hacuucamee asii fi achi joora. 3 “Aariin koo tiksootatti boba’eera; ani re’oota nan adaba; Waaqayyo Waan Hunda Danda’u bushaayee isaa, mana Yihuudaa ni to’ata; lola keessattis akka farda jabaa isaan taasisa. 4 Yihuudaa keessaan dhagaan golee, isaa keessaan qfoon dinkaanaa, isaa keessaan iddaan lolaa, isaa keessaan bulchaan hundi ni dhufa. 5 Isaan akkuma namoota jajjaboo waraana keessatti tokkummaadhaan daandii dhoqqee irra deemu. Sababii Waaqayyo isaan wajjin jiruuf isaan lolanii abbootii fardeenii qaanessu. 6 “Ani mana Yihuudaa nan jajjabeessa; mana Yoosafis nan oolcha. Ani waanan garaa isaanii laafuuf deebisee isaan nan dhaaba. Isaan akkuma waan ani duraanuu

isaan hin gatinii ta'u; ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti; deebiis isaaniif nan kenna. 7 Efremonniakkuma namoota jajjaboo ta'u; garaan isaaniisakkuma nama daadhii wayiniitiin gammaduu ni gammada. Ijoolleen isaanii waan kana arganii ni gammadu; garaan isaanii Waaqayyootti ni gammada. 8 Ani siiqsee walitti isaan nan qaba. Ani dhugumaan isaan nan fura; isaanakkuma duraa sana ni baay'atu. 9 Yoo ani saboota gidduuttiisaanbittinneesseiyuuisaanbiyyafagootti na yaadatu. Isaanii fi ijoolleenisaanilubbuudhaan ni jiraatu; ni deebi'us. 10 Ani biyya Gibxiitii deebiseeisaan nan fida; Asoor keessaas walittisaanqaba. Ani gara Gili'aadii fi Libaanoonittiisaan nan fida; iddoonisaang'aus hin argamu. 11 Inni galaana rakkinaakeessa darba; dha'aa galaanaas ni rukuta; tuujubawwan Abbayyaa hundinuu ni gogu. Of tuulummaa Asoor gad deebi'a; bokkuunmootummaa Gibxis ni bada. 12 Ani Waaqayyoonaisaan nan jabeessa; isaanis maqaaisaatiin deddeebi'u" jedha Waaqayyo.

11 Yaa Libaanoon, akka ibiddi birbirsa kee gubee fixuufbalbala kee banadhu! 2 Yaa muka gaattiraa, birbirsi kufeeraatii wawwaadhu; mukkeenulfina qabanbadaniiru! Yaa qilxuu Baashaan wawwaadhu; bosonni gobbuun ciramee dhumeera! 3 Wawwaannatiksootaa dhaggeeffadhaa; lafti tika isaanii inni gabbataan barbadaa'eeraati! Aaduu leencaa dhaga'aa; bosonni Yordaanos gobbuun sun barbadaa'eeraati! 4 Waaqayyo Waaqni kooakkana jedha: "Bushayee qalmaaf qopheeffaman tiksi. 5 Warriisaanbitatan, qalataniiutuhinadabaminhafu. Warri gurguratanis, 'Waaqayyoongalannihaa'ga'u; ani sooreessa!' jedhu. Tiksoonniisaanii garaaisaaniif hin lafan. 6 Ani si'achiuummata biyyattiitif garaa hin laafuutii" jedha Waaqayyo. "Ani nama hunda dabarseeollaaisaatii fi mootiiisaatti nan kenna. Isaanbiyyattini rukutu; anis harkaisaaniiisaan hin baasu." 7 Kanaafuuani bushayeeqalmaafqopheeffaman, keessumattuukanneenbushayee cunqurfaman nan tikfadhe. Ergasiianiuleelama fudhadheisa tokkoon Surraaisa kaaniin immoo Tokkummaajedheen moggaase;akkasiinisbushayeenantikfadhe. 8 Ani ji'uma tokko keessattitiksootasadan nan balleesse. Lubbuunkooisaanbalfite; lubbuunisaaniiisna balfite; 9 akkanas jedheen; "Ani tikseekeessan hin ta'u. Kan du'u haa du'u; kan badus haa badu. Kanneen hafanefoon walii haa nyaatan." 10 Ergasiiani kakuusaboota

hunda wajjin galecabsuudhaafuleekanSurraajedhamu fuudheenancabse. 11 Innis guyyuma sana cab; kanaafuu bushayeen dhiphatan kanneen na ilaalataturanakkwanni kundubbii Waaqayyoota'e beekan. 12 Anis, "Yoo wanni kun waan gaarii isinittifakkaate, gatii koo naafkennaa; yoo ta'u baate immoo dhiisaa"nan jedheen. Kanaafuuisaanmeetii soddoma naafkennan. 13 Waaqayyosgatii gaariiisaanitti na shallagan sana, "Mankuusa keessa buusi!" naan jedhe. Kanaafuuani meetii soddoman sana fuudheemana Waaqayyookeessattimankuusa keessa nanbuuse. 14 Ergasiiani obbolummaaYihuudaatifi Israa'el diiguudhaafuleekoollammaffakan Tokkummaajedhamu sana nan cabse. 15 Kana irratti Waaqayyoakkana naan jedhe; "Ammas mi'a tiksee gowwaa sanaa fuudhi. 16 Ani kunoo biyyattikeessattitiksee hoolataan kaasa; innisisa bade hin yaadatu; isajoore hin barbaadu; isacabe hin wal'aanu; isafayyehin sooru; garuufooncoomaa ni nyaata; kotteeisaanisni caccabsa. 17 "Tiksee faayidaahin qabne kan bushayee gatee deemuuf wayyoo! Goraadeen irreeisaatifiija isaa mirgaa haa dha'u! Irreen isaa guutumaanguutuutti haa goggogu; iji isaa mirgaa guutumaanguutuutti haa jaamu!"

12 Kunraajii dubbii Waaqayyo waa'ee Israa'eldubbatuu dha. Waaqayyo samiiwwandiriirse, innihundee lafaabuuse, inni nama keessattihafuuranamaa uume sunakkana jedha: 2 "Ani Yerusaalemin namootaanannoo ishee jiraatan hundattixoofogatantarsunangodha. YihuudaanakkumaYerusaalem marfamtee ni qabamti. 3 Gaafas, yeroosaboonnilafaa hundi isheen mormuudhaan walitti qabamanitti, aniyerusaalemin sabootahundattikattahin sochoofamnenangodha. Warri isheesochoosuuyaalan hundi of miidhu. 4 Gaafasani fardeenhundanan naasisa; isayaabbatusnaraacha" jedha Waaqayyo. "Ani Yihuudaaeeguufija koonanbanadha; ija fardeensabootahundagaruunananjaamsa. 5 ErgasiihangafoonniYihuudaa garaaisaaniitti, 'JiraatonniYerusaalem sababii Waaqayyo Waan Hunda Danda'u Waaqaisaanii ta'eefjajjaboodha' jedhu. 6 "Ani gaafashangafootaYihuudabadaaibiddaa tuullaqoraaniikeessaa,akkuma gucaibiddaa bissiikeessaanangodha. Isaansabootaanannooisaanii kanneenmirgaa fi bitaanjiran hunda ni barbadeessu; Yerusaalem garuuutuhinmiidhaminiddoodhuma isheetti

hafti. 7 “Waaqayyo akka ulfinni mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem ulfina Yihuudaa hin caalleef duraan dursee iddoor jireenya Yihuudaa ni baraara. 8 Gaafas Waaqayyo jiraattota Yerusaalemiif ni qolata; guyyaa sana isaan keessaa inni dadhabaan akka Daawit ta’; manni Daawitis akka Waaqaa, akka ergamaa Waaqayyoo isa isaan dura deemuu ni ta’aa. 9 Ani gaafas saboota Yerusaalem lolan hunda balleessuuf nan ba’aa. 10 “Ani mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem irratti hafuura surraatii fi kadhannaa nan dhangalaasa. Isaan ana isa waraanan sana ni ilaalu; isaan akkuma nama ilma tokkichaaf boo’uutti ni boo’uuf; akkuma nama ilma hangafaaf baay’isee gadduuttis ni gadduuf. 11 Gaafas boo’ichi Yerusaalem keessaa akkuma boo’icha dirree Megidoonitti Hadaad Rimooniif boo’ame sanaa guddaa ta’aa. 12 Biyyattiini ni boossi; tokkoon tokkoon balbalaas niitota isaanii wajjin ofii isaaniitii ni boo’u; balballi mana Daawitii fi niitonni isaanii, balballi mana Naataaniitii fi niitonni isaanii, 13 balballi mana Lewwii fi niitonni isaanii, balballi Shime’iitii fi niitonni isaanii, 14 balbalawwan hafan hundii fi niitonni isaanii ni boo’u.

13 “Gaafas mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem cubbuu fi xuraa’ummaa irraa akka qulqulleessuuf burqaan tokko ni banama. 2 “Ani gaafas maqaa waaqota tolfamoo biyyattii keessaa nan balleessa; isaan lammata hin yaadataman” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. “Ani raajotaa fi hafuura xuraa’ummaa biyyattii keessaa nan balleessa. 3 Yoo namni tokko ammas raajii dubbate, abbaa fi haati isaa, warri isa dhalche, ‘Ati maqaa Waaqayyootiin waan soba dubbatteef du’uu qabda’ jedhuun. Yeroo inni raajii dubbatutti abbaa fi haati isaa warri isa dhalche isa waraanu. 4 “Guyyaa sana raajiin hundinuu sababii mul’ata raajii isatiif ni qaana’aa; inni gowwoomsuudhaaf wayyaa raajii kan rifeensa irraa hojjetame hin uffatu. 5 Inni, ‘Ani qotee bulaadha malee raajii miti; ijoollummaa kootii jalqabeeb namni na gurguree ture’ jedha. 6 Yoo namni tokko, ‘Madaan dhagna kee irraa kun maali?’ jedhee gaafate, inni, ‘Madaan kun madaa ani mana michoota kootti madaa’ee dha’ jedhee deebisa. 7 “Yaa goraadee, tiksee kootti, nama natti dhi’atu sanatti ka’i!” jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u. “Ati tiksee rukuti; hoolonni ni bittinneeffamu; anis harka koo warra

xixinnaatti nan deebifadha. 8 Lafa hunda irratti” jedha Waaqayyo, “Harka sadii keessaa harki lama rukutamee bada; ta’us harka sadii keessaa harki tokko achitti hafa. 9 Ani harka sadaffaa kana ibiddattin naqa; akkuma meetii baqsee isaan nan qulqulleessa; akka warqeetti isaan nan qora. Isaan maqaa koo ni waammatu; anis deebii nan kennaaf; anis, ‘Isaan saba koo ti’ nan jedha; isaan immoo, ‘Waaqayyo Waaqa keenya’ jedhu.”

14 Kunoo guyyaan Waaqayyoo ni dhufa; boojuun kees si keessatti ni qoqqoodama. 2 Ani akka isaan ishee waraananiif saboota hunda Yerusaalemitti walitti nan qaba; magaalattiin ni qabamti; manneen ni saamamu; dubartoonni isaanii humnaan gudeedamu. Gartokkeen magaalattii ni booji’ama; uummanni hafe garuu magaalattii keessaa hin fudhatamu. 3 Waaqayyo akkuma guyyaa duulaa dhaqee lolu sana, dhaqee saboota sana lola. 4 Guyyaa sana miilli isaa Tulluu Ejersaa isa karaa ba’aa Yerusaalemiitiin jiru irra dhaabata; Tulluun Ejersaas ba’aa gara dhi’atti sulula guddaa ummee iddoor lamatti baqaqfama. Tulluun sunis gartokkeen isaa gara kaabaatti, gartokkeen isaa immoo gara kibbaatti siqa. 5 Isin karaa sulula tulluu kootiin baqattu; inni gara Aazeelitti diriirfamaatii. Isin akkuma bara Uziyaan mooticha Yihuudaa keessa sochii lafaa jalaa baqattan sana ammas ni baqattu. Ergasii Waaqayyo, Waaqni koo ni dhufa; qulqullooni hundinuu isa wajjin ni dhufu. 6 Guyyaa sana ifni, dhaamochii fi qorri hin jiraatan. 7 Guyyaan sun guyyaa addaa, guyyaa Waaqayyo qofa biratti beekamu, yeroo itti garaagarummaan guyyaa fi halkanii hin beekamne ni ta’aa. Yeroo dhi’utti ifa ni ta’aa. 8 Gaafas bishaan jireenya Yerusaalem keessaa ni yaa’aa; walakkaan isaa gara galaana ba’atti, walakkaan immoo gara galaana lixaatti bonaa fi ganna yaa’aa. 9 Waaqayyo guutummaa lafaa irratti mootii ta’aa. Gaafas Waaqayyo tokko, maqaan isaa maqaa tokko ta’aa. 10 Guutummaan biyyattii Gebaadhaa hamma Rimoon ishee kibba Yerusaalem jirtuutti akka Arabbaa ta’aa. Yerusaalem garuu Karra Beniyaamii hamma Karra Jalqabaatti, hamma Karra Goleetti, Gamoo Hanaani’elii hamma iddoohuma ishee durii ni turti. 11 Namni ishee keessa jiraata; isheen si’achi hin diigamtu. Yerusaalem nagaadhaan jiraatti. 12 Kun dha’ichi Waaqayyo ittiin saboota Yerusaalemin lolan

hunda rukutuu dha: Foon isaanii utuma isaan miilla
isaaniitiin dhaabatanii jiranuu tortora; iji isaanii boolla
ija isaanii keessatti tortora; arrabni isaaniis afaan
isaanii keessatti tortora. **13** Gaafas jeequmsi guddaan
Waaqayyo biraa namootatti ni dhufa. Isaanis harkaan
wal qabatanii wal haleelu **14** Yihuudaanis Yerusaalemin
lola. Qabeenyi saboota naannoo ishee jiraatanii hundi
warqueen, meetii fi uffanni baay'een walitti qabama. **15**
Dha'ichi akkasii fardeenii fi gaangolii, gaalaa fi harree,
akkasumas horii qubata keessaa hunda ni rukuta.
16 Ergasii hambaawwan saboota Yerusaalemin lolan
hundaa wagguma waggaadhaan Mooticha, Waaqayyo
Waan Hunda Danda'u waaqeffachuu fi Ayyaana Daasii
ayyaaneffachuuuf ol ba'u. **17** Uummanni lafa irra
jiraatu kam iyyuu yoo Mooticha, Waaqayyo Waan
Hunda Danda'u waaqeffachuuuf Yerusaalemitti ol
ba'uu baate bokkaa hin argatu. **18** Uummanni Gibxiis
yoo ol ba'ee hirmaachuu baate bokkaa hin argatu.
Waaqayyo dha'icha ittiin saboota Ayyaana Daasii
ayyaaneffachuuuf ol hin baane rukutu isaanitti ni
fida. **19** Kun adabbii Gibxii fi adabbii saboota Ayyaana
Daasii ayyaaneffachuuuf ol hin baane hundaa ta'a. **20**
Gaafas katabbiin, "Waaqayyoof qulqullaa'e" jedhu
bilbila fardeenii irratti ni barreeffama. Xuween
mana Waaqayyoo keessaas akkuma wacittii qulqulluu
fuula iddo aarsaa dura jiru sanaa ni ta'a. **21** Xuween
Yerusaalemii fi Yihuudaa keessaa hundi Waaqayyo
Waan Hunda Danda'uuf qulqulluu ta'a; namni
aarsaa dhi'eessuuf dhufu hundiuus xuweewwan
sana keessaas muraasa ni fudhata. Foon aarsaa itti
bilcheeffata. Gaafas namni Kana'aan tokko iyyuu
deebi'ee mana Waaqayyo Waan Hunda Danda'u
keessatti hin argamu.

Miilkyaas

1 Raajii dubbii Waaqayyo kan karaa Miilkyaasiin gara Israa'el dhufe. **2** "Ani isin jaalladheera" jedha Waaqayyo. "Isin immoo, 'Ati akkamitti nu jaallatte?" jettanii gaafattu. "Esaawu obboleessa Yaaqoob hin turree?" jedha Waaqayyo. "Ta'us ani Yaaqoobin jaalladhee, **3** Esaawun garuu jibbeera; ani tulluuwwan isaa lafa onaa godhee dhaala isaa waangoo gammoojjiitif kenneera." **4** Edoomiyaas, "Nu caccabnu iyyuu, diigama sana deebisnee ni ijaarra" jedha ta'a. Garuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Isaan ni ijaaru ta'a; ani garuu nan diiga. Isaan Biyya Hamaa, saba yeroo hunda dheekkamsa Waaqayyo jala jiraatu jedhamanii ni waamamu. **5** Isin waan kana ija keessaniin argitanii, 'Daarii biyya Israa'eliin gamatti iyyuu Waaqayyo Guddaa dha!' jettu. **6** "Ilmi abbaa isaa, garbichis gooftaa isaa ulfeessa. Egaa ergan abbaa ta'e, ulfinni naaf malu meerree ree? Ergan gooftaa ta'e, kabajni naaf malu meerree ree?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Yaa luboota; isintu maqaa koo tuffata. "Isin garuu, 'Nu akkamiin maqaa kee tuffanne?' jettanii gaafattu. **7** "Isin nyaata xuraa'aa iddo aarsaa koo irratti dhi'eessitu. "Isin garuu, 'Nu akkamiin si xureessine' jettanii gaafattu. "Maaddiin Waaqayyo tuffatamaa dha jechuudhaan. **8** Isin yoo horii jaamaa aarsaadhaaf dhi'eessitan, sun balleessaa mitii? Isin yoo horii naafa yookaan horii dhukkubsataa naaf qaltan, sun balleessaa mitii? Mee horii sana bulchaa keessaniif kennuu yaalaa! Inni isinitti ni gammadaa? Inni isin harkaa ni fudhataa?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **9** "Egaa mee akka inni garaa nuu laafuu Waaqa nuuf kadhadhaa. Isin yoo aarsaa akkasii qabattanii dhi'aattan inni isin harkaa ni fudhataa?" jedha Waaqayyo Waan Hunda danda'u. **10** "Isin keessaa namni tokko akka isin ibidda faayidaa hin qabne iddo aarsaa koo irratti hin bobeessineef utuu balbala mana qulqullummaa cufee jiraatee! Ani isinitti hin gammadu; aarsaa tokko iyyuu isin harkaa hin fudhu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **11** "Maqaan koo ba'a aduutii kaasee hamma lixa aduutti saboota gidduutti guddaa ni ta'a. Iddoo hundatti ixaannii fi aarsaan qulqulluun ni kennama; maqaan koo saboota gidduutti guddaa ni ta'atii" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **12** "Isin garuu maaddiin Gooftaa 'xuraa'aa dha'

nyaanni isaas 'tuffatamaa dha' jechuudhaan maqaa koo xureessitu. **13** 'Kun dadhabbi dha!' jettanii tuffiidihaan itti cirriiqfattu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Isin yoo horii hatame, kan naafate yookaan kan dhukkuba qabu fiddanii aarsaa gootanii dhi'eessitan, ani isin harkaa fudhachuuutu narra jiraa?" jedha Waaqayyo. **14** "Namni bushaayee isaa keessaa korbeessa jaallatamaa qabu kan korbeessa sana aarsaa dhi'eessuuf wareega kennee garuu sobee horii hir'ina qabu Goofaadhaaf dhi'eessu abaaramaa haa ta'u. Ani mootii guddaadhaatii, maqaan koo saboota gidduutti sodaatamuu qaba" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.

2 "Yaa luboota akeekkachiisni kun isiniif kennname. **2** Yoo isin dhaggeeffachuu baattan, yoo isin maqaa koo kabajuuf garaa keessan qopheessuu baattan, ani abaarsa isinitti nan erga; eebba keessanis nan abaara" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Sababii isin maqaa koo kabajuuf garaa keessan hin qopheessiniif dhugumaan ani amma iyyuu eebba keessan abaareera. **3** "Sababii keessaniif ani sanyii keessan nan ifadha; faandoo aarsaa isin guyyaa ayyanaa dhi'eessitanii fuula keessanitti nan facaasa; isa wajjinis ni baddu. **4** Kakuun ani Lewwii wajjin qabu akka itti fufuuf, ajaja kana isinitti erguu koo isin ni beektu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **5** "Kakuun ani isa wajjin gale kakuu jirenyaatii fi kakuu nagaa ture; isas nan kenneef; kuniis kabaja fide; innis na kabaje; maqaa koo sodaachuudhaanis ni dhaabate. **6** Gorsii dhugaa afaan isaa keessa ture; sobni tokko iyyuu hidhii isaa irraa hin argamne. Inni nagaa fi qajeelummaadhaan na wajjin jiraate; nama hedduu qalbii jijiirrachiise. **7** "Sababii inni ergamaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u ta'eef, hidhiin luba tokkoo beekumsa kuufata; namoonnis afaan isaa irraa gorsa barbaadu. **8** Isin garuu karaa irraa jal'attaniirtu; barsiisa keessaniin namoota baay'ee gufachiiftaniirtu; kakuu Lewwiis cabsitaniirtu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **9** "Kanaafuu ani akka isin saboota hunda duratti tuffatamtanii fi salphattan nan godha; isin waa'ee seeraa keessatti loogii hojettan malee karaa koo duukaa hin buumeetii." **10** Nu hundi Abbaa tokko qabna mitii? Waaquma tokkotu nu uume mitii? Yoos nu maaliif waliif amanamuu diduudhaan kakuu abbootii keenya xureessina ree? **11** Yihuudaan hin amanamne. Israa'eli fi Yerusaalem keessatti wanni jibbiisaan tokko raawwatameera; Yihuudaan

dubartoota waaqa ormaa waaqeffatan fuudhuudhaan iddo qulqulluu Waaqayyo jaallatu xureesseera. **12** Nama waan kana hojjetu abbaa fedhe illee yoo ta'e, Waaqayyo Waan Hunda Danda'uuf aarsaa fidu iyyuu dunkaana Yaaqoob keessaa Waaqayyo isa haa balleessu. **13** Wanni isin hojjettan kan biraas kanaa dha: iddo aarsaa Waaqayyo irr a imimmaan lolaftu. Sababii inni si'achi aarsaa keessaniif xiyyeffannoo hin kennineef yookaan aarsaa keessan gammachuudhaan isin harkaa hin fudhanneef ni boossu; ni wawwaattus. **14** Isinis, "Kun maaliif ta'e?" jettanii gaafattu. Kun sababii ati utuma isheen hidhata kee, niitii kee kan kakuu taatee jirtuu amanamummaa isheef dhabdeef Waaqayyo si'ii fi niitii qeerrummaa kee gidduutti ragaa ta'eefii dha. **15** Waaqayyo tokko isaan hin goonee? Isaan fooniinis hafuuraanis kanuma isaa ti. Inni maaliif tokko isaan godhe? Sababii inni sanyii Waaqa sodaatu barbaadaa tureef. Kanaafuu of eeggadhaa; eenuy iyyuu amanamummaa niitii qeerrummaa isaatiif qabu hin cabsin. **16** "Ani wal hiikuu dhirsaa fi niitii nan jibba" jedha Waaqayyo Waaqni Israa'el; "Ani nama wayyaa isaatiin jal'ina haguugu nan jibba" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. Kanaafuu of eeggadhaa; amanamummaas hin dhabinuu. **17** Isin dubbii keessaniin Waaqayyoon dadhabsiiftaniirtu. "Nu akkamiin isa dadhabsiifne?" jettanii gaafattu. "Warri waan hamaa hojjetan hundinuu fuula Waaqayyo duratti gaarii dha; innis isaanitti gammada" yookaan "Waaqni murtii qajeelaa meerre?" jechuudhaan.

3 "Kunoo ani ergamaa koo isa fuula koo duraan karaa naaf qopheessu nan erga. Ergasii Gooftaan isin eeggattan akkuma tasaa gara mana qulqullummaa isaa ni dhufa; ergamaan kakuu kan isin hawwitan sun ni dhufa" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **2** Garuu eenyetu guyyaa dhufaatiif isaa sana obsuu danda'a? Yeroo inni mul'atuttis eenyetu isa dura dhaabachuu danda'a? Inni akka ibidda nama sibiila baqsee qulqulleessuu yookaan akka saamunaa nama wayyaa miicuu ti. **3** Inni akkuma nama meetii baqsee qulqulleessuu ni ta'a; Lewwotas calalee akka warqeettii fi meetiitti qulqulleessa. Ergasiis Waaqayyo namoota qajeelummaadhaan aarsaa isaaaf fidan ni qabaata; **4** akkuma bara darbee, akkuma waggoota duraa aarsaan Yihuudaatii fi Yerusaalem Waaqayyo ni gammachiisa. **5** "Kanaafuu ani murtiif gara

keessan nan dhufa. Ani fal falootatti, sagaagalootatti, warra sobaan kakatanitti, warra mindaa hoijettootaa dhowwatanitti, warra haadhota hiyyeessaa fi ijoollie abbaa hin qabne hacuucanitti, warra alagoota murtii qajeelaa dhowwatanii fi na hin sodaannetti dhugaa ba'uuf nan ariifadha" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **6** "Ani Waaqayyo hin geeddaramu. Kanaafuu yaa ilmaan Yaaqoob isin hin barbadoofne. **7** Isin bara abbootii keessaniitii jalqabdani sirna koo irraa jal'attaniirtu; hin eegnes. Gara kootti deebi'aa; anis gara keessanitti nan deebi'aa" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Isin garuu, 'Nu akkamiin deebina?' jettanii gaafattu. **8** "Namni Waaqa ni saamaa?" Ta'us isin na saamtan. "Isin garuu, 'Nu akkamiin si saamne?' jettanii gaafattu. "Kudhan keessaa tokkoo fi aarsaadaan. **9** Isin guutummaan saba keessanii sababii na saamtaniif abaarsa jala jirtu. **10** Akka mana koo keessa nyaanni jiraatuuf, kudhan keessa tokko guutummaatti gombisaatti galchaa. Kanaan na qoraatii akka ani karra burqaa samii banee hamma isin iddo itti kuufattan dhabdanitti eebba guddaa isiniif hin roobsine ilaala" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **11** "Ani akka daana'o on midhaan keessan hin balleessineef nan ifadha; mukni wayinii lafa qotiisa keessaniis ija hin harcaafatu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **12** "Ergasii isin biyya gammaddu waan taataniif, saboonni hundinuu eebbfamtoota isiniin jedhu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **13** "Isin of tuulummaadhaan natti dubbattan" jedha Waaqayyo. "Ta'us, 'Nu maal siin jenne?' jettanii gaafattu. **14** "Isin akkana dubbattan; 'Waaqa tajaajiluun faayidaa hin qabu. Nu fedhii isaa duukaa buunee akkuma nama boo'uu, fuula Waaqayyo Waan Hunda Danda'u dura jooruudhaan maal arganne? **15** Amma garuu of tuultotaan eebbfamtoota jenna. Dhugumaan warri hamaa hojjetan ni eebbfamu; warri Waaqa qoranis ni miliqu." **16** Warri Waaqayyoon sodaatan walitti dubbattan; Waaqayyos isaan dhaggeeffate; ni dhaga'es. Warra Waaqayyoon sodaatanii fi maqaa isaa kabajaniifis kitaabni maramaan yaadannoodhaaf fuula isaa duratti barreeffame. **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Guyyaa ani hojjedhutti isaan handhuuraa koo addaa ni ta'u. Akkuma namni tokko ilma isaa kan isa tajaajilu baraaru sana ani isa nan baaaraa. **18** Isin ammas garaa garummaa nama

qajeelaatii fi nama hamaa, garaa garummaa warra
Waaqa tajaajilaniitii fi warra hin tajaajillee ni argitu.

4 “Dhugumaan guyyaan akka badaa ibiddaa boba’u ni dhufa. Of tuultonni hundii fi warri hammina hoijetan hundi cidii ta’u; guyyaan sunis isaan guba” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. “Hiddi yookaan dameen tokko iyyuu isaaniif hin hafu. **2** Isin warra maqaa koo kabajjaniif garuu Aduun qajeelummaa qoochoo isaa jalatti fayyina qabatee ni ba’ a. Isinis baataniiakkuma jabbii golaa gad dhiifamteetti burraaqxu. **3** Ergasii isin hamoota ni dhidhiittu; isaanis guyyaa ani wantoota kanneen hojjedhutti faana miilla keessanii jalatti daaraa ni ta’u” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **4** “Seera garbicha koo Musee, sirnaa fi ajaja ani Israa’eloota hundaaf Kooreebitti isatti kenne sana yaadadhaa. **5** “Kunoo ani, guyyaan Waaqayyoo inni guddaanii fi sodaachisaan sun utuu hin dhufin dura Eeliyas raajicha isiniif nan erga. **6** Inni qalbii abbootii gara ijoolleetti, qalbii ijoolle immoo gara abbootiitti ni deebisa; yoo kanaa achii ani dhufee abaarsaan biyyattii nan rukuta.”

NEW TESTAMENT

G. DORÉ

H. PISAN.

Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitti isaaniif dhiisi”
jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.
Luqaas 23:34

Maatewos

1 Hiddi dhaloota Yesuus Kiristoos sanyii Daawit, sanyii Abrahaam ta'e sanaa kanaa dha: **2** Abrahaam Yisihaaqin dhalche; Yisihaaq Yaaqoobin dhalche; Yaaqoob Yihuudaa fi obboloota isaa dhalche; **3** Yihuudaa Taamaar irraa Faaresii fi Zeraa dhalche; Faares Hezroonin dhalche; Hezroon Arraamin dhalche; **4** Arraam Amiinaadaabin dhalche; Abiinaadaab Nahishoonin dhalche; Nahishoon Salmoonin dhalche; **5** Salmoon Rahaab irraa Bo'eezin dhalche; Bo'eez Ruut irraa Yoobeedin dhalche; Yoobeed Isseeyin dhalche; **6** Isseey Daawit Mooticha dhalche. Daawit niittii Uuriyaa irraa Solomoonin dhalche; **7** Solomoon Rehoobo'aamin dhalche; Rehoobo'aam Abiyaa dhalche; Abiyaan Asaafin dhalche; **8** Asaaf Yehooshaafaaxin dhalche; Yehooshaafaax Yehooraamin dhalche; Yehooraam Uziyaan dhalche; **9** Uziyaan Yootaamin dhalche; Yootaam Akaazin dhalche; Akaaz Hisqiyas in dhalche; **10** Hisqiyas Minaasee dhalche; Minaaseen Aamoonin dhalche; Aamoon Yosiyaasin dhalche; **11** Yosiyaas bara boojuu Baabilon keessa, Yekooniyaanii fi obboloota isaa dhalche. **12** Boojuu Baabilon booddee, Yekooniyaan She'altii'eelin dhalche; She'altii'eel Zarubaabelin dhalche; **13** Zarubaabel Abiyuudin dhalche; Abiyuud Eliyaaqueemin dhalche; Eliyaaqueem Azoorin dhalche; **14** Azoor Zaadoqin dhalche; Zaadoq Akiimin dhalche; Akiim Eliyuudin dhalche; **15** Eliyuud Ele'aazaarin dhalche; Ele'aazaar Maattaanin dhalche; Maattaan Yaaqoobin dhalche; **16** Yaaqoob Yoosefin dhalche; Yoosef kunis dhirsa Maariyaam ishee Yesuus isaa Kiristoos jedhamu deesse sanaa ti. **17** Egaal walumaa galatti Abrahaamii hamma Daawititti dhaloota kudha afur, Daawitii hamma boojuu Baabilonitti dhaloota kudha afur, boojuu Baabilonii hamma Kiristoosiitti dhaloota kudha afurtu ture. **18** Dhalachuun Yesuus Kiristoos akkana ture: Haati isaa Maariyaam kaadhima Yoosef ture; isheenis utuu Yoosef wajjin wal bira hin ga'in Hafuura Qulqulluudhaan ulfooftee argamte. **19** Yoosef kaadhimni ishee sunis nama qajeelaa waan tureef, dhoksaadhaan ishee dhiisuu murteesse malee uummata duratti ishee qaanessuu hin barbaanne. **20** Utuu inni waan kana yaadaa jiruu, ergamaan Gooftaa abjuu keessa itti mul'atee akkana jedheen; "Yaa Yoosef ilma Daawit, kaadhimni kee Maariyaam Hafuura Qulqulluudhaan waan ulfoofteef ishee fuudhuu hin

sodaatin. **21** Isheen ilma deessi; atis maqaa isaa Yesuus jettee ni moggaafa; inni saba isaa cubbuu isaanii irraa ni fayyisaatii." **22** Kun hundinuu akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin dubbate sun raawwatamuuf ta'e. **23** Innis, "Kunoo, durbi tokko ni ulfooti; ilma ni deessi; maqaa isaa Amaanu'el jedhu" jedha. Amaanu'el jechuunis, "Waaqni nu wajjin jira" jechuu dha. **24** Yoosefis hirribaa dammaqee akkuma ergamaan Gooftaa isaa ajajetti Maariyaamin niitummaadhaan mana isatti fudhate. **25** Garuu inni hamma isheen ilma deessutti ishee bira hin geenyee. Maqaa isaaas, "Yesuus" jedhee moggaase.

2 Bara Heroodis Mootichaa keessa, erga Yesuus magaalaa Beetlihem Yihuudaatti argamtu keessatti dhalatee booddee, beektonni ba'a biiftutii gara Yerusaalem dhufan; **2** isaanis, "Mootiin Yihuudootaa inni dhalate sun eessa jira? Nu urjii isaa ba'a biiftutti arginee isaa sagaduu dhufneerra" jedhanii gaafatan. **3** Heroodis Mootichi yommuu waan kana dhaga'etti ni jeeqame; Yerusaalemis guutummaatti isaa wajjin jeeqamte. **4** Innis luboota hangafootaa fi barsiistota seeraa hunda saba keessaa walitti qabee, Kiristoos eessatti akka dhalatu isaan gaafate. **5** Isaanis akkana jedhanii deebisaniif; "Beetlihem Yihuudaatti dhalata; kunis dubbi raajichi, "Yaa Beetlihem ishee biyya Yihuudaa, ati gonkumaa bulchitoota Yihuudaatti gad miti; bulchaan saba koo Israa'elin tiksii si keessaa ni ba'atii' jedhee barreesse sanaa dha." **7** Ergasiis Heroodis beektota sana dhoksaatti waamee yeroo itti urjiin sun mul'ate isaan irraa hubate. **8** Innis, "Dhaqaatii jabeessaa mucicha barbaadaa. Yeroo argitanitti immoo akka anis dhufee isaa sagaduuuf natti himaa" jedhee Beetlihemitti isaan erge. **9** Isaanis erga waan mootichi jedhe sana dhaga'anii booddee karaa isaanii itti fufan; urjiin isaan ba'a biiftutti argan sunis hamma iddo mucichi ture ga'ee dhaabatutti isaan dura deeme. **10** Isaanis yeroo urjii sana arganitti akka malee gammadan. **11** Akkuma mana ol seenaniis mucicha, haadha isaa Maariyaam wajjin argan; kufaniis sagadaniif. Qorxii isaanis bananii kennaa warqee, ixaanaa fi qumbii dhi'eessaniif. **12** Beektonnis akka gara Heroodisitti hin deebineef waan abjuudhaan of eeggachiisni isaanif kennameef karaa biraatiin biyya isaanitti deeb'i'an. **13** Yommuu beektonni sun deemanitti, kunoo ergamaan Gooftaa abjuudhaan Yoosefitti mul'atee,

“Sababii Heroodis mucicha ajjeesuu barbaaduuf ka’ittii mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii Gibxitti baqadhu. Hamma ani yeroo ati itti deebitu sitti himutti achuma turi” jedheen. **14** Kanaafuu Yoosef ka’ee mucichaa fi haadha isaa halkaniin fudhatee Gibxitti qajeele; **15** hamma Heroodis du’utti achi jiraate. Kunis akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin, “Ani Gibxii ilma koo waameera” jedhe sun raawwatamuuf ta’ e. **16** Heroodis yommuu akka beektonni sun isa gowwoomsan hubatetti akka malee aare; innis akka yeroo beektota sana irraa bareetti, ijoollee dhiiraa warra umuriin isaanii waggaa lamaa fi hammasii gad ta’ e kanneen Beetlihemii fi naannoo ishee keessa jiraatan hunda nama itti ergee ficciisi. **17** Kanaanis wanni Ermiyaas raajichi dubbate ni raawwatame. Innis akkana jedha: **18** “Sagaleen boo’ichaati fi wawwaannaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga’ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetiif boo’aa jirti; jajjabaachuus ni didde.” **19** Erga Heroodis du’ee booddee, ergamaan Gooftaa tokko Gibxitti abjuudhaan Yoosefitti mul’atee, **20** “Warri lubbuu mucichaa barbaadan waan du’aniif ka’ittii mucicha haadha isaa wajjin fudhadhuutii biyya Israa’el dhaqi” jedheen. **21** Kanaafuu Yoosef ka’ee mucichaa fi haadha isaa fudhatee biyya Israa’el dhaqe. **22** Garuu yommuu akka Arkelaawoos iddo abbaa isaa, iddo Heroodis Yihuudaa irratti mo’e dhaga’etti achi dhaquu sodaate; abjuudhaanis waan of eeggachiisni isaaaf kennameef gara aanaa Galilaa deeme; **23** achis dhaqee magaalaan Naazreeta jedhamtu keessa jiraate. Kunis dubbiin, “Inni Naaziricha jedhamee ni waamama” jedhamee karaa raajotaatiin dubbatame sun akka raawwatamuuf ta’ e.

3 Bara sana Yohannis Cuuphaan gammoojji Yihuudaa keessatti lallabaa dhufe; **2** innis, “Mootummaan samii dhi’aateeraatii qalbii jijiirradhaa” jedhe. **3** Kunis isa waa’een isaa karaa Isaayyaas raajichaatiin, “Sagalee nama, ‘Gooftaadhaaf karaa qopheessa; daandii qajeelaas isaaaf hojjedhaa’ jedhee gammoojji keessaa iyyu tokkoo” jedhamee dubbatame sanaa dha. **4** Uffanni Yohannis rifeensa gaalaa irraa hojjetame; innis mudhii isaatti sabbata teephaa hidhata ture. Nyaanni isaa immoo hawwaannisaa fi damma bosonaa ture. **5** Namoonnis Yerusaalem irraa, Yihuudaa hundaa fi biyya naannoo Yordaanos guutuu irraa gara isaa dhaqaa turan. **6** Cubbuu isaanis

himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **7** Inni garuu yommuu Fariisotaa fi Saduuqota keessaa baay’een isaanii utuu gara iddo inni itti cuuphaa turee dhufanuu argetti akkana jedheen; “Isin ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinittti hime? **8** Egaa ija qalbii jijiirranna mirkaneessu naqadhaa. **9** Isin, ‘Abbaan keenya Abrahaamii dha’ ofiin jechuu waan dandeessan hin se’inaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda’u ani isinittan himaati. **10** Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa’ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuu muramee ibiddatti darbatama. **11** “Ani qalbii jijiirrannaadhaafin bishaaniin isin cuupha. Inni na duubaan dhufu garuu na caalaa jabaa dha; ani kopheee isaa iyyuu baachuuf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. **12** Inni afarsaa ittiin midhaan qulleessu of harkaa qaba; qamadii isaa gombisaatti naqata; oobdii isaa ni qulqulleessa; habaqii garuu ibidda hin dhaamneen guba.” **13** Yesuus ergasii Yohannisiin cuuphamuuf Galiilaadhaa gara Laga Yordaanos dhufe. **14** Yohannis garuu, “Ani siin cuuphamuu na barbaachisa; ati immoo gara koo dhuftaa?” jedhee isa dhowwe. **15** Yesuusis deebisee, “Ammaaf akkanuma haa ta’uu dhiisi; nu qajeelummaa hunda raawwachuudhaaf waan kana gochuu qabnaatii” jedheen. Yohannisiisa dhowwuu dhiise. **16** Yesuusis akkuma cuuphameen bishaan keessaa ol ba’e. Innis yommusuma samiin banamee, utuu Hafuurri Waaqaa akkuma gugeetti gad bu’ee isa irras qubatuu arge. **17** Sagaleen tokkos samii irraa, “Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; isatti baay’ee nan gammada” jedhe.

4 Ergasii Yesuus akka diiyaabiloosiin qoramuuf Hafuuraan gammoojjiitti geeffame. **2** Innis erga guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa soomee booddee ni beela’e. **3** Inni nama qoru sun gara isaa dhufee, “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, akka dhagoonni kunneen buddeena ta’an ajaji” jedheen. **4** Yesuus immoo deebisee, “Namni dubbiif afaan Waaqayyootii ba’u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraatu” jedhamee barreeffameera” jedheen. **5** Ergasii diiyaabiloos gara magaalaan qulqulluutti isa geessee fiixee mana qulqullummaa irra dhaabchiise. **6** Akkanas jedheen; “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, gad of darbadhu. Akkana jedhamee barreeffameeraatii: “Inni ergamoota isaa

siif ni ajaja; isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu.” 7 Yesuus immoo deebisee, “Waaqa kee Goofticha hin qorin’jedhamee barreeffameera” jedheen. 8 Ammas diiyaabiloos tulluu akka malee ol dheeraa tokkotti ol isa baasee mootummoota addunyaa hundaa fi ulfina isaanii isatti argisiise. 9 Akkanas jedheen; “Yoo ati gad jettee naaf sagadde, waan kana hundumaa siifin kenna.” 10 Yesuusis, “Seexana nana, narraa fagaadhu! ‘Waaqa kee Gooftichaaf sagadi; isuma qofa tajaajil’jedhamee barreeffameeraati” jedheen. 11 Diiyaabiloosis isa dhiisee deeme; ergamoonni immoo dhufanii isa tajaajilan. 12 Yesuus yommuu akka Yohannis mana hidhaatti galfame dhaga’etti Galiilaatti deebi’e. 13 Innis Naazreetii ba’ee gara Qifirnaahom ishee biyya Zebuuloonii fi Niftaalem keessatti qarqara galaanaatti argamtu sanaa dhaqee achi jiraate; 14 kunis akka dubbiin karaa Isaayyaas raajichaatiin dubbatame sun raawwatamuuf ta’e; dubbichis akkana jedha: 15 “Biyyi Zebuuloonii fi biyyi Niftaalem kanneen Yordaanos gama, qarqara Daandii Galaanaa irra jiran, Galiilaan Namoota Ormaas, 16 sabni dukkana keessa jiraatu, ifa guddaa argeera; warra biyya gaaddidduu du’aa keessa jiraataniifis, ifni ba’eera.” 17 Yesuus yeroo sanaa jalqabee, “Mootummaan samii dhi’ateeraatii qalbii jijiirradhaa” jedhee lallabuutti ka’e. 18 Yesuus utuu qarqara Galaana Galiila irra deemaa jiruu, obboloota lama jechuunis Simoon isa Phexros jedhamuu fi obboleessa isaa Indiriyaasin arge. Isaanis qurxummii qabdoota waan ta’aniif kiyyoo galaanatti darbachaa turan. 19 Yesuusis, “Kottaa, na duukaa bu’aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga” jedheen. 20 Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isa duukaa bu’an. 21 Innis utuu achii ka’ee deemuu obboloota gara biraan lama jechuunis Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis arge. Isaanis abbaa isaanii Zabdewoos wajjin kiyyoo isaanii qopheeffachaa bidiruu keessa turan. Yesuusis isaan waame; 22 isaanis yommusuma bidiruu sanaa fi abbaa isaanii dhiisanii isa duukaa bu’an. 23 Yesuus manneen sagadadaa isaanii keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa lallabaa, dhibee fi dhukkuba saba keessa jiru hunda fayyisaa Galiila guutuu keessa deeme. 24 Oduun waa’ee isaas Sooriyaa hunda keessatti dhaga’ame; namoonnis warra dhukkuba garaa garaatiin qabaman, warra

dhukkuba hamaan dhiphatan, warra hafuura hamaan qabaman, warra dhukkuba gaggabdootiin dhiphatanii fi warra dhagni irratti du’e isatti fidan; innis isaan fayyise. 25 Tuunni namoota baay’ees Galiilaadhaa, Magaalaa Kurnanii, Yerusaalemii, Yihuudaa fi biyya Yordaanos gamaatii isa duukaa bu’e.

5 Yesuus yommuu namoota baay’ee argetti, tulluutti ol ba’ee taa’e. Barattoonni isaas gara isaa dhufan; 2 innis isaan barsiisuu jalqabe. Akkanas jedhe: 3 “Warri hafuuraan hiyyeyyi ta’an eebbfamoo dha; mootummaan samii kan isaanii. 4 Warri gaddan eebbfamoo dha; jajjabina ni argatuutii. 5 Warri garraamiin eebbfamoo dha; lafa ni dhaaluutii. 6 Warri qajeelummaa beela’anii fi dheebotan eebbfamoo dha; isaan ni quufuutii. 7 Araara qabeeyyiin eebbfamoo dha; araara ni argatuutii. 8 Warri garaan isaanii qulqullu eebbfamoo dha; Waaqa ni arguutii. 9 Warri nagaa buusan eebbfamoo dha; ijoollee Waaqaa ni jedhamuutii. 10 Warri qajeelummaadhaaf jedhanii ari’ataman eebbfamoo dha; mootummaan samii kan isaanii. 11 “Yommuu namoonni sababii kootiif jedhanii isin arrabsan, yommuu isin ari’ataniif fi yommuu waan hamaa gosa hundaa sobaan isin irratti dubbatan isin eebbfamoo dha. 12 Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta’ef ililchaa; gammadaas; isaan raajota isin dura turanis haaluma kanaan ari’ataniiruutii. 13 “Isin soogidda lafaa ti. Garuu soogiddi yoo mi’aa isaa dhabe, mi’aan isaa akkamiin deebifamuu danda’a? Gad gatamee miillaan dhidhiitama malee si’achi waan tokko illee hin fayyadu. 14 “Isin ifa addunyaa ti. Magaalaan gaara gubbaa jiru tokko dhokachuu hin danda’u. 15 Yookaan namoonni ibsa qabsiisanii gombisaa jala hin kaa’an. Qooda kanaa baattuu isaa irra kaa’u; ibsaan sunis namoota mana keessa jiran hundaaf ifa kenna. 16 Akka namoonni hojji keessan isa gaarii organii abbaa keessan kan samii irraatiif ulfina kennaniif ifni keessanis akkasuma fuula namootaa duratti haa ifu. 17 “Isin waan ani Seera yookaan Raajota diiguu dhufe hin se’inaa; ani isaan raawwachuuuf malee diiguuf hin dhufne. 18 Ani dhuguman isinitti hima; hamma samii fi lafti darbanitti, Seerri guutummaatti raawwatama malee seericha keessaa qubeen tokko iyyuu, tuqaan xinnoon ishee iyyuu gonkumaa hin baddu. 19 Kanaafuu namni ajajawwan kanneen keessaa xinnaa isaa illee diigu, kan akka warri kaanis diiganifiif barsiisu kam

iyuu mootummaa samii keessatti xinnaa jedhama; namni ajajawwan kanneen eeguu fi kan warra kaanis barsiisu kam iyyuu garuu mootummaa samii keessatti guddaa jedhama. **20** Ani isinittin hima; qajeelummaa keessan qajeelummaa Fariisotaati fi qajeelummaa barsiistota seeraa yoo caaluu baate isin dhugumaan mootummaa samiitti hin galtan. **21** “Isin akka bara dheeraan dura namootaan, ‘Hin ajeesin; nama ajeese kamitti iyyuu ni muramaa’ jedhame dhageessaniirtu. **22** Ani garuu isinittin hima; nama obboleessa isaatti dheekkamu hundumaa murtiit eeggata. Namni obboleessa isaattiin ‘Raatuu’ jedhu hundis murtii waldaatti dhi’ataa. Nama obboleessa isaattiin ‘Doofaanala’ jedhu immoo ibidda gahaannantu isa eeggata. (Geenna g1067) **23** “Kanaafuu ati yeroo kennaa kee iddo aarsaatti dhi’eessitutti yoo akka obboleessi kee komii sirraa qabu yaadatte, **24** kennaa kee achuma iddo aarsaa duratti dhiisii dhaqitii duraan dursii obboleessa keetti araarami; ergasii kottutii kennaa kee dhi’eessi. **25** “Amajaajii kee isa mana murtiitti si geessaa jiru wajjin dafii walii gali. Kanas utuma isa wajjin karaa jirtuu godhi; yoo kanaa achii amajaajii kee dabarsee abbaa seeraatti si kenna; abbaan seeraa immoo poolisiitti si kenna; atis mana hidhaatti darbatamta. **26** Ani dhuguman sitti hima; ati hamma saantima ishee dhumaan baaftutti achii hin baatu. **27** “Isin akka, ‘Hin ejjin’ jedhame dhageessaniirtu. **28** Ani garuu isinittin hima; namni hawwiidhaan dubartii ilaalu hundinuu yaada isaatti ishee wajjin ejjeera. **29** Yoo iji kee mirgaa si gufachiise, of keessaa baasii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti darbatamuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayyati. (Geenna g1067) **30** Yoo harki kee mirgaa si gufachiise of irraa murii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti galuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayya. (Geenna g1067) **31** “Namni niitii isaa hiiku kam iyyuu, ‘Waraqaa ragaa hiikkaa haa kenuuuf’ jedhameera. **32** Ani garuu isinittin hima; namni utuu isheen halalummaa hin hojjetin niitii isaa hiiku kam iyyuu akka isheen ejjitu ishee taasisa; namni dubartii hiikamte fuudhu kam iyyuus ni ejja. **33** “Ammas akka warra duriitiin, ‘Waan kakatte Gooftaadhaaf guuti malee sobaan hin kakatin’ jedhame dhageessaniirtu. **34** Ani garuu isinittin hima; gonkumaa hin kakatinaa; samiidhaan hin kakatinaa; inni teessoo Waaqatiit; **35** yookaan lafaan hin kakatinaa; isheen ejjeta miilla

isaatii; yookaan Yerusaalemiin hin kakatinaa; isheen magaalaa Mooticha Guddaati. **36** Mataa keetiiniis hin kakatin; ati rifeensa tokko illee addeessuu yookaan gurraachesuu hin dandeessuutii. **37** Wanni isin jechuu qabdan, ‘Eeyyee’ yookaan ‘Waawuu’ haa ta’u; wanni kanaa achii kam iyyuu isa hamaa sana irraa dhufa. **38** “Qooda ijaa, ija; qooda ilkaanii immoo ilkaan’ akka jedhame dhageessaniirtu. **39** Ani garuu isinittin hima. Nama hamaadhaan hin morkatinaa. Yoo namni tokko maddii kee mirgaa si kabale, kaanis itti qabi. **40** Yoo namni tokko si himatee kittaa kee sirraa fudhate, kootii kees kenniif. **41** Yoo namni tokko akka ati gara kiiloo meetira tokkoo fi walakkaa isa wajjin deemtu si dirqisiise, ati immoo gara kiiloo meetira sadii isa wajjin deemi. **42** Nama si kadhatuuf kenni; nama sirraa liqeeffachuu barbaaduttis dugda hin garagalchin. **43** “Ollaa kee jaalladhu; diina kee jibbi’ akka jedhame dhageessaniirtu. **44** Ani garuu isinittin hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin ari’ataniifis kadhadhaa; **45** kanaanis abbaa keessan kan samii irraatiif ijoolee ni taatu. Inni warra hamoo fi warra gaggaariidhaaf aduu isaa ni baasa; qajeeltotaa fi jal’ootaafis bokkaa ni roobsa. **46** Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan gatii maalii argattu? Kana immoo qaraxoonni iyyuu ni godhu mitii? **47** Isin yoo obboloota keessan qofa nagaa gaafattan warra kaan caalaa maal hojjechuutti jirtu? Kana immoo ormoonni iyyuu ni godhu mitii? **48** Akkuma abbaan keessan inni samii irraa mudaan hin qabne sana, isinis warra mudaan hin qabne ta’aa.

6 “Akka isaan isin arganiif jettanii ‘Hojii qajeelummaa’ keessan fuula namootaa duratti akka hin hojjenneef of eeggadhaa. Yoo akkas gootan abbaa keessan kan samii irraa biraatii hin qabaattaniitii. **2** “Kanaafuu ati yommuu warra rakkataniif waa kennitutti akka fakkeessitoonni namoota biratti jajamuuf jedhanii manneen sagadaa keessattii fi karaa irratti godhan sana malakataan hin labsatin. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. **3** Yeroo ati rakkattootaaaf waa kennitutti garuu waan harki kee mirgaa godhu, harki kee bitaa hin beekin; **4** kunis akka kennaan kee dhoksaan ta’uuf. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun ifatti gatii siif kenna. **5** “Isin yommuu kadhattan akka fakkeessitootaa hin ta’inaa; isaan namatti mul’achuuuf jedhanii manneen sagadaa keessaa fi golee karaa irra

dhaabatanii kadhachuu jaallatuutii. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. **6** Ati garuu yeroo kadhattu mana keetti ol gali; balbala cufadhuutii Abbaa kee isa hin mul’anne sana kadhadhu. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hoijjetamu argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. **7** Isinis yommuu kadhattan akka ormootaa dubbii faayidaa hin qabne irra hin deddeebi’inaa; isaan baay’ina dubbii isaaniitiin waan isaanii dhaga’amu se’u. **8** Isin akka isaanii hin ta’inaa; abbaan keessan utuma isin hin kadhatin iyyuu waan isin barbaachisu ni beekatii. **9** “Egaaakkana jedhaa kadhadhaa: “Yaa Abbaa keenya kan samii irra jirtu, maqaan kee haa qulqulla’u; **10** mootummaan kee haa dhufu; fedhiin kee akkuma samii irratti ta’e sana, lafa irrattis haa ta’u. **11** Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa har’aa nuu kenni. **12** Akkuma nu warra yakka nutti hoijjetaniif dhiifnu sana, atis yakka keenya nuuif dhiisi. **13** Isa hamaa jalaa nu baasi malee qoramatti nu hin galchin.’ Mootummaan, humni, ulfinnis bara bараан kan kee ti. **14** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiiftan, Abbaan keessan inni samii irraas akkasuma isiniif dhiisaatii. **15** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiisuu baattan garuu, Abbaan keessan akkasuma cubbuu keessan isiniif hin dhiisu. **16** “Isin yommuu soomtanitti akka fakkeessitootaa fuula hin dukkaneeffatinaa; isaan akka soomuutti jiran argisiifachuuuf jedhanii fuula isaanii hammeessu. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. **17** Ati garuu yeroo soomtu mataa kee dibadhu; fuula kees dhiqadhu. **18** Kunis akka sooma kee sana abbaa kee isa namatti hin mul’anne malee namni hin beekneefii dha. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hoijjetamu argu sun gatii kee ifaan ifatti siif kenna. **19** “Isin iddo itti bilii fi daana’oon balleessituu fi iddo itti hattuun cabsitee hattu lafa irratti badhaadhummaa ofii keessaniif hin kuufatinaa. **20** Garuu iddo itti bilii fi daana’oon nyaattee hin balleessinee fi iddo itti hattuun cabsitee hin hanne samii irratti badhaadhummaa ofii keessaniif kuufadhaa. **21** Idduma badhaadhummaan kee jiru sana garaan kees jiraatii. **22** “Iji ibsaa dhagnaa ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. **23** Yoo iji kee fayyaa hin ta’in garuu, dhagni kee guutuun ni dukkanaa’ a. Erga ifni si keessa jiru sun dukkanaa’ee, dukkanni sun hammam haa jabaatu reel! **24** “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyyuu hin jiru.

Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waqaqa fi Maallaqa tajaajiluu hin dandeessan. **25** “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘Maal nyaanna yookaan maal dhugna?’ jettanii waa’ee jirenya keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa. Jirenyi nyaata hin caaluu? Dhagnis uffata hin caaluu? **26** Mee simbirroota samii ilaala; isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan yookaan gombisaatti hin galfatan; ta’us Abbaan keessan inni samii irraa isaan soora. Isin immoo isaan caalaa gatii guddaa qabdu mitii? **27** Isin keessaa namni yaadda’uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda’uu eenyu? **28** “Isin maaliif waa’ee uffataa yaaddoftu? Daraaraawwan dirree akkamitti akka guddatan mee ilaala. Isaan hin dhama’an yookaan hin fo’an. **29** Ani garuu isinittin hima; Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. **30** Isin yaa warra amantii xinnoo nana. Waqaqi erga marga dirree kan har’aa jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti uffisee, isinitti immoo guddaa caalchisee hin uffisuu ree? **31** Kanaafuu, ‘Maal nyaanna?’ yookaan ‘Maal dhugna?’ yookaan ‘Maal uffanna?’ jettanii hin yaadda’inaa. **32** Kana hunda ormoonni iyyuu ni barbaaduutii; Abbaan keessan inni samii irraas akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. **33** Garuu duraan dursaati mootummaa isaatii fi qajeelummaa isaa barbaadaa; wanni kun hundinuu akkasuma isiniif kennama. **34** Kanaafuu waa’ee boriitiif hin yaadda’inaa; bor ofii isaatii ni yaadda’atii. Hamminni guyyaa sanaa mataan isaa guyyicha ni ga’.

7 “Akka isinitti hin muramneef namoota kaanitti hin murinnaa. **2** Murtiidhuma isin namatti murtaniin isinitti muramaatii; safartuu ittiin safartaniinis isiniif safarama. **3** “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **4** Ati utuu jirmi ija kee keessa jiruu akkamitti obboleessa keetii, ‘Kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? **5** Fakkeessituu nana; duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuuudhaaf sirriitti argita. **6** “Waan qulqulluu sarootaa hin kenninaa; lula keessanis booyyee dura hin buusinaa. Yoo kana gootan isaan

miilla isaaniitiin dhidhiitu; gara galanis isin cicciru. 7 “Kadhadhaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurukutaa, balballi isiniif ni banamaa. 8 Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurukutuufis balballi ni banama. 9 “Isin keessaan namni yoo ilmi isaa buddeena isa kadhate, dhagaa kennuuf eenyu? 10 Yookaan yoo inni qurxummii isa kadhate, bofa kennuuf eenyu? 11 Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektanii, abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniiif kennaa gaarii haa kennuu ree! 12 Kanaafuu waan akka namoonni isiniif godhan barbaaddan hundumaa isinis akkasuma isaaniif godhhaa; Seerris Raajonnis kanumaatii. 13 “Karra dhiphaadhaan seenaa. Karaan badiisatti geessu bal'aadhaatii; karri isaaas bal'aa dha; namoonni ittiin seenanis baay'ee dha. 14 Garuu karri isaa dhiphaa dha; karaan jireenyatti nama geessu qal'aa dha; warri isa argatanis muraasa. 15 “Raajota sobaa warra kal'ee hoolaa uffatanii gara keessan dhufan, kanneen keessi isaanii garuu yeeyyi akka malee beela'ee waa cicciratu ta'e irraa of eeggadhaa. 16 Isin ija isaaniitiin isaan beektu. Namoonni qoraattii irraa wayinii yookaan sokorruu irraa harbuu ni ciruu? 17 Akkasumas mukni gaariin hundumtuu ija gaarii naqata; mukni gadheen immoo ija gadhee naqata. 18 Mukni gaariin ija gadhee naqachuu hin danda'u; mukni gadheenis ija gaarii naqachuu hin danda'u. 19 Mukni ija gaarii hin naqanne hundi muramee ibiddatti naqama. 20 Kanaaf isin ija isaaniitiin isaan beektu. 21 “Nama fedhii Abbaa koo isa samii irraa raawwatu malee namni, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jedhu hundi mootummaa samiitti hin galu. 22 Guyyaa sana namoonni hedduun, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu maqaa keetiin raajii dubbanneerra mitii? Maqaa keetiin hafuurota hamoo baafneerra mitii? Maqaa keetiin dinqii hedduu hoijenneerra mitii?’ naan jedhu. 23 Ani immoo, ‘Narraa fagaadhaa! Isin warra hammina hoijettan, ani gonkumaa isin hin beekne’ jedhee ifaan ifatti isaanitti nan hima. 24 “Kanaafuu namni dubbii koo kana dhaga'ee hojiidhaan argisiisu hundi, nama ogeessa mana isaa kattaa irratti ijaarrate fakkaata. 25 Bokkaan roobee, lolaan lola'ee, bubbeneen bubbisee mana sana dha'e; manichi garuu waan kattaa irratti hundeeffameef hin jigne. 26 Namni dubbii koo kana dhaga'ee hojiidhaan hin argisiifne hundi garuu

nama gowwaa mana isaa cirracha irratti ijaarrate fakkaata. 27 Bokkaan roobee, lolaan lola'ee, bubbeneen bubbisee manicha dha'e; manni sunis ni jige; jiguun isaa akka malee hamaa ture.” 28 Yommuu Yesuus dubbii kana dubbatee raawwatetti namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifat; 29 inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta'in, akka nama taayitaa qabu tokkootti isaan barsiisa tureetii.

8 Yeroo Yesuus gaara irraa bu'etti, tuuta namoota baay'eetu isa duukaa bu'e. 2 Kunoo namichi lamxaa'aan tokkos dhufee, fuula isaa duratti jilbeenfatee, “Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedheen. 3 Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqulla'i!” jedheen. Lamxiin isaaas yeruma sana qulqulla'e. 4 Ergasiis Yesuus, “Nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu. Garuu dhaqitii akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; kennaa Museen ajaje sana illee dhi'eessi” jedheen. 5 Yeroo Yesuus Qifirnaahom seenetti, ajajaan dhibbaa tokko gara isaa dhufeeakkana jedhee isa kadhate; 6 “Yaa Gooftaa, tajaajilaan koo dhagni irratti du'ee mana ciisa; akka malees dhiphachaa jira.” 7 Yesuusis, “Ani dhufeen isa fayyisa” jedheen. 8 Ajajaan dhibbaa sun immooakkana jedhee deebiseef; “Yaa Gooftaa, ati bantii mana kootii jala seenuun naaf hin malu. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyati. 9 Ani mataan koo iyyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootaa of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaan kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojjeta.” 10 Yesuus yommuu waan kana dhaga'etti dinqifatee warra isa duukaa bu'aa turaniinakkana jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; ani Israa'el keessatti nama amantii guddaaakkanaa qabu tokko illee hin arganne. 11 Ani isinittin hima; namoonni hedduun ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii ni dhufu; isaanis Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin mootummaa samii keessatti maaddiitti ni dhi'aatu. 12 Ijoolleen mootummaa garuu dukkana alaatti gad darbatamu; achitti boo'u fi ilkaan qaruutu ta'a.” 13 Yesuusis deebisee ajajaa dhibbaa sanaan, “Akkuma amantii keetii siif haa ta'u; deemil!” jedhe. Tajaajilaan isaaas yeruma sana fayye. 14 Yesuus yommuu mana Phexros seenetti, haati niitii Phexros dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciiftee arge. 15 Innis

harka ishee tuqe; dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis kaatee isa tajaajiluu jalqabde. **16** Galgala sanas namoota hafuurota hamoon qabaman hedduu gara isaa fidan; innis jecha tokkoon hafuurota sana baase; dhukkubsattoota hundumaa ni fayyise. **17** Kunis akka dubbiin karaa Isaayaas raajichaatiin, “Inni dhibee keenya nurraa fuudhe; dhukkuba keenyas ni baate” jedhame sun raawwatamuuf ta’e. **18** Yesuus yommuu tuuta namoota baay’ ee naanmoo isaatti argettii akka gama ce’aniif ajaje. **19** Barsiisaan seeraa tokkos gara isaa dhufee, “Yaa barsiisaan, ani iddo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu’a” jedhe. **20** Yesuusis deebisee, “Waangoonni boolla qabu; simbirroonnis man’ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu” jedhe. **21** Barattoota isaa keessaas inni tokko, “Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami!” jedheen. **22** Yesuus garuu, “Warri du’an du’aa isaanii haa awwaallatan; ati immoo na duukaa bu’i” jedheen. **23** Yommuu inni bidiruu yaabbatettis, barattoonni isaa isa duukaa bu’an. **24** Akkuma tasaan bubbbee hamaan tokko galaana irratti ka’e; dambaliiniis bidiruu sana irra gara gale. Yesuus garuu rafaa ture. **25** Barattoonni isaa gara isaa dhufanii, “Yaa Gooftaa, nu oolchi! Nu dhumuufii!” jedhanii isa dammaqsan. **26** Innis deebisee, “Isin warra amantii xinnoo nana; maaliifakkana sodaattu?” jedheen. Ka’ees bubbbee sanaa fi galaana sana ifate; tasgabbiin guddaanis ni ta’e. **27** Namoonnis dinqifatanii, “Namni bubbbee fi galaanni ajajamaniif kun nama akkamii ti?” jedhan. **28** Yommuu Yesuus gama ce’ee biyya Gadareen ga’etti, namoonni hafuura hamaan qabaman lama iddo awwalaatii ba’anii itti dhufan. Isaanis waan akka malee hamoo turaniif namni tokko iyyuu karaa sana irra darbuu hin danda’u ture. **29** Isaanis, “Yaa Ilma Waaqaa, ati maal nurraa barbaadda? Utuu yeroon sun hin ga’in nu dhiphisuu dhufte moo?” jedhanii iyyan. **30** Hoomaan booyyee guddaan isaa xinnoo isaan irraa fagaatee dheedaa ture. **31** Hafuuronni hamoon sunis, “Yoo nu baafte, gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi” jedhanii Yesuusin kadhatan. **32** Innis, “Dhaqaal!” jedheen. Isaanis namicha keessaa ba’anii hoomaa booyyee sanatti galan; hoomaan sun guutuunis ededa hallayya irraa gad gugatee galaanatti nam’ee bishaan keessatti dhume. **33** Warri booyyeeewwan tilsan sunis baqatanii magaalaa seenan; isaanis waan hunda,

waan namoota hafuurota hamoon qabamanii turan irra ga’es ni odeessan. **34** Magaalaan sun guutuunis Yesuusin arguuf ba’e. Yommuu isa argettis akka inni biyya isaanii keessaa ba’uuf isa kadhate.

9 Yesuus bidiruu yaabbatee galaana ce’ee gara magaalaan isaa dhufe. **2** Kunoo, jarri tokko nama dhagni irratti du’ee siree irra ciisu tokko gara isaa fidan. Yesuusis yommuu amantii isaanii argettii namichaan, “Ilma koo jabaadhu; cubbuun kee siif dhiifameeraatii” jedhe. **3** Kana irratti barsiistota seeraa keessaa tokko tokko garaa isaanii keessatti, “Kunoo, namichi kun Waaqa arrabsa!” jedhan. **4** Yesuusis yaada isaanii beekeeakkana jedhe; “Isin maaliif garaa keessan keessatti waan hamaa yaaddu? **5** ‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jechuu moo ‘Ka’ii deemi’ jechuutu salphaa dha? **6** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada.” Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du’e sanaan, “Ka’i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali” jedhe. **7** Namichis ka’ee mana isaatti gale. **8** Namoonnis yommuu waan kana arganitti ni dingifatan; Waaqa taayitaa akkasii namaaf kenneefis ulfina kennan. **9** Yesuus achii ka’ee utuu deemuu namicha Maatewos jedhamu tokko utuu inni iddo itti qaraxa walitti qaban taa’uu argee, “Na duukaa bu’i” jedheen. Maatewosis ka’ee isa duukaa bu’e. **10** Yeroo Yesuus mana Maatewositti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoornii fi cubbamoonni baay’een dhufanii isaa fi barattoota isaa wajjin nyaatan. **11** Fariisonni yommuu waan kana arganitti, “Barsiisaan keessan maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?” jedhanii barattoota isaa gaafatan. **12** Yesuus immoo waan kana dhageenyaan akka jedhe; “Ogeessi fayyaa warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. **13** Garuu dhaqaatii dubbiin, ‘Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu’ jedhu sun maal jechuu akka ta’e hubadhaa. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufneetii.” **14** Barattoonni Yohannis dhufanii, “Sababiin utuu nuu fi Fariisonni soomnuu, barattoonni kee hin soomneef maali?” jedhanii isa gaafatan. **15** Yesuus immoo akka jedhee deebise; “Keessummoonni misirrichaa akkamii inuu inni isaan wajjin jiruu gadduu danda’u? Yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu. **16** “Namni uffata moofaa

irratti erbee haaraa erbu tokko illee hin jiru; erbeen sun uffata sana irraa tarsaasaatii; tarsa'aan sunis isa duraa ni caala. **17** Akkasuma immoo namoonni daadhii wayinii haaraa qalqaloo moofaatti hin naqan. Yoo isaan itti naqan qalqallichi ni dho'a; daadhiin is ni dhangala'a; qalqalloonis horoomaa ba'a. Daadhiin wayinii haaraan garuu yoo qalqaloo haaraatti naqame lachanuu yeroo dheeraa turu." **18** Utuu inni waan kana dubbachaa jiruu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee fuula isaa duratti jilbeenfatee, "Intalli koo ammuma na duraa duute. Garuu kottuutii harka kee ishee irra kaa'i; isheenis ni jiraattii" jedheen. **19** Yesuus ka'ee barattoota isaa wajjin isa duukaa bu'e. **20** Kunoo, dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokko dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxe. **21** Isheenis garaa ishee keessatti, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqen fayya" jettee yaaddee turtetii. **22** Yesuus garagalee ishee ilaalee, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseeraatii jabaadhu!" jedheen. Dubartiin sunis yeruma sana fayyite. **23** Yesuus yommuu mana bulchaa mana sagadaa sanaa seenee warra ulullee afuufanii fi uummata wacu argetti, **24** "Asii deemaa! Intalattiin rafteerti malee hin duunee" jedheen. Isaan garuu isatti kolfan. **25** Erga namoonni gad baafamanii booddees inni ol seenee harka intalattii qabe; isheenis kaatee dhaabatte. **26** Oduun waa'ee kanaas biyya sana guutuu keessa faca'e. **27** Yesuus utuu achii ka'ee deemaa jiruu, jaamonni lama isa duukaa bu'anii, "Yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhanii iyyan. **28** Yommuu inni mana seenettis jaamonni sun gara isaa dhufan; innis, "Akka ani waan kana gochuu danda'u ni amantuu ree?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Eeyyee, yaa Gooftaa!" jedhanii deebisaniif. **29** Yesuus ija isaanii qaqqabee, "Akkuma amanti keessanii isiniif haa ta'u" jedheen. **30** Iji isaanii ni baname. Yesuus, "Akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekne of eeggadhaa" jedhee jabeessee isaan akeekkachiise. **31** Jarri garuu achii ba'anii biyya sana hunda keessatti waa'ee isaa odeessan. **32** Utuu isaan gad ba'uutti jiranuu jarri tokko nama hafuura hamaadhaan qabamee dubbachuu hin dandeenye tokko Yesuusiti fidan. **33** Namichi sunis erga hafuurri hamaanisa keessa baafamee booddee ni dubbate. Namoonnis, "Wanni akkanaa gonkumaa Israa'el keessatti hin argamne" jedhanii dinqifatan. **34** Fariisonni garuu,

"Inni hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasa" jedhan. **35** Yesuus manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa lallabaa, akkasumas dhibee fi dhukkuba hunda irraa namoota fayyisaa magalaawwanii fi gandoota hunda keessa deeme. **36** Innis yommuu tuuta namootaa argetti garaa laafeef; isaan akkuma hoolota tiksee hin qabneetti dhiphatanii, gatamaniis turaniitii. **37** Barattoota isaatiinis akkana jedhe; "Midhaan walitti qabamu baay'ee dha; hojjettoonni garuu muraasa. **38** Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisa midhaan isaatti hojjettoota erguuf isa kadhadhaa."

10 Yesuus barattoota isaa kudha lamaan ofitti waamee akka isaan hafuurota xuraa'oo baasaniif, dhibee fi dhukkuba hundumaa akka fayyisaniif taayitaa kenneef. **2** Maqaan ergamoota kudha lamaaniis kana: Jalqabatti Simoon isa Phexros jedhamuu fi obboleessa isaa Indiriiyaas, Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis, **3** Fiiliphoos, Bartaloomewoos, Toomaas, Maatewos isa qaraxa walitti qabu, Yaaqoob ilma Alfewoosii fi Taadewoos, **4** Simoon Hinaafticha, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **5** Yesuus warra kudha lamaan kanneen erge; akkanas jedhee isaan ajaje; "Gara Namoota Ormaa hin dhaqinaa; magalaawwan Samaariyya tokko illee hin seeninaa. **6** Qooda kanaa gara hoolota mana Israa'el kanneen badan sanaa dhaqaa. **7** Yommuu dhaqxanittis, 'mootummaan samii dhi'aateera' jedhaa lallabaa. **8** Dhukkubsattoota fayyisaa; warra du'an kaasaa; warra lamxaa'an qulqulleessaa; hafuurota hamoo baasaa. Tola waan argattaniif toluma kennaa. **9** "Sabbata keessanitti warqee yookaan meetii yookaan sibiila diimaa hin qabatinaa; **10** karaa keessanii korojoo yookaan kittaa lama yookaan kophee yookaan ulee hin qabatinaa; hojjetaa waan isa barbaachisu argachuun ni malaatii. **11** Magaalaa yookaan ganda seentan kam iyyuu keessa nama malu barbaadaa; hamma achii baatanittis manuma isaa turaa. **12** Yommuu mana sana seentanittis nagaa gaafadhaa. **13** Nagaan keessan yoo mana sanaaf male, mana sanaaf haa ta'u; yoo isaaf hin malin garuu nagaan keessan isiniif haa deebi'u. **14** Yoo namni tokko illee isin simachuu baate yookaan dubbi keessan dhaga'uu baate, yeroo mana yookaan magaalaa sanaa baatanitti awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa. **15** Ani dhuguma isinittin

hima; guyyaa murtiitti magaalaa sana irra Sodoomii fi Gomoraaf ni salphata. **16** “Kunoo, ani akka hoolotaa gara gidduu yeeyiittin isin erga. Kanaafuu akka bofaa ogeeyyii, akka gugee garraamii ta’aa. **17** Namoota irraa of eeggadhaa; isin dabarfamtanii yaa’itti ni kennamtu; manneen sagadaa keessattis ni garafantu. **18** Isinis akka isaanii fi Namoota Ormaatti dhuga baatota taataniif anaaf jettanii fuula bulchitootaatiif fi moototaa duratti ni dhi’eefamtu. **19** Yommuu dabarsanii isin kennanis akkamitti akka dubbattan yookaan maal akka dubbattan hin yaadda’inaa. Wanni isin dubbattan yeruma sanatti isiniif kennama; **20** Hafuura Abbaa keessanii isin keessaa dubbata malee isintu dubbata mitii. **21** “Obboleessi dabarsee obboleessa du’atti kenna; abbaan dabarsee ijomlee isaa du’atti kenna; ijomleenis warra isaaniitti ka’ani isaan ajjeesu. **22** Namni hundinuu sababii kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **23** Yommuu magaalaa tokko keessatti isin ari’atanitti, gara magaalaa kaaniitti baqadhaa; ani dhuguma isinittin hima; hamma Ilmi Namaa dhufutti magaalaaawwan Israa’el hundumaa keessa naannoftanii waliin hin geessan. **24** “Barataan barsiisaa isatii ol miti; garbichis gooftaa isatii ol miti. **25** Barataan tokko akka barsiisaa isaa ta’uun, garbichi tokko immoo akka gooftaa isaa ta’uun ni ga’aa. Erga abbaa manaatiin ‘Bi’eelzebuul’ jedhanii, warra mana isaa jiraataniin immoo hammam kana caalaa haa jedhan ree! **26** “Kanaafuu isaan hin sodaatinaa. Wanni haguugamee utuu hin mul’ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. **27** Waan ani dukkana keessatti isinittu himu guyyaa adiin odeessaa; waan gurratti isinittu hasaasan, bantii manaa irraa labsaa. **28** Warra foon malee lubbuu ajjeesuu hin dandeenyi hin sodaatinaa. Qooda kanaa Isa gahaannam keessatti foonii fi lubbuu balleessuu danda’u sana sodaadhaa. (**Geenna g1067**) **29** Daaloteen lama saantima tokkotti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu fedhii Abbaa keessanii malee lafa hin buutu. **30** Rifeensi mataa keessanii hundis lakkaa’ameera. **31** Kanaaf hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. **32** “Kanaafuu nama fuula namootaa duratti dhugaa naa ba’u kamiif iyyuu, anis fuula Abbaa koo isa samii irraa duratti dhugaa nan ba’aa. **33** Nama fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu anis fuula Abbaa koo isa

samii irraa duratti nan gana. **34** “Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe hin se’inaa. Ani goraadee fiduuf malee nagaa buusuuf hin dhufne. **35** Ani, “Nama abbaa isaatti, intala immoo haadha isheetti, niitii ilmaas amaatti isheetti kaasuuf dhufeeraatii; **36** diinonni namaa, misesensotuma mana isatii.” **37** “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu; namni ilma isaa yookaan intala isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu. **38** Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuu naaf hin malu. **39** Namni lubbuu isaa oolfatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **40** “Namni isin simatu na simata; namni na simatu immoo isa na erge sana simata. **41** Namni raajii tokko sababii inni raajii ta’eef simatu kam iyyuu gatii raajii ni argata; namni nama qajeelaa tokko sababii inni nama qajeelaa ta’eef simatu gatii nama qajeelaa tokkoo ni argata. **42** Ani dhuguman isinittu hima; namni kam iyyuu yoo warra xixinnaa kanneen keessaa isa tokkoof sababii inni barataa koo ta’eef bishaan qabbanaa’aa budduuqsa tokkoo illee kenne, inni dhugumaan gatii isaa hin dhabu.”

11 Yesuus erga barattoota isaa kudha lamaaniif ajaja kennuu raawwatee booddee magalaawwan Galilaa keessatti barsiisuu fi lallabuuf jedhee achii ka’ee karaa isaa itti fufe. **2** Yohannis mana hidhaa taa’ee yommuu waan Kiristoos hojjechaa ture dhaga’etti barattoota isaa ergee, **3** “Inni dhufuuf jiru sun si’i moo yookaan kan biraa eegganna?” jedhee isa gaafate. **4** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Deebi’aatii waan dhageessanii fi waan argitan Yohannisitti himaa; **5** jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa’an ni qulqulla’u; warri duudan ni dhaga’u; warri du’an ni ka’u; hiyyeeyyiifis wangeelli ni lallabama. **6** Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbfamaa dha.” **7** Akkuma barattoonni Yohannis ba’ani qajeelaniin, Yesuus akkana jedhee waa’ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; “Isin maal arguuf gammoojiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? **8** Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? Lakki, warri uffata miidhagaa uffatan masaraa moototaa jiru. **9** Yoos maal arguu baatan ree? Raajii moo? Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. **10** Kunis isa

waa'een isaa akkana jedhamee barreeffamee dha. "Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, si dura nan erga." 11 Ani dhuguma isinittin hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis Cuuphaa caalu tokko iyyuu hin kaane; namni mootummaa samii keessatti nama hundumaa gad ta'e kam iyyuu garuu isa ni caala. 12 Mootummaan samii bara Yohannis Cuuphaatii jalqabee hamma ammaatti humnaan dhiibbachaa jira; namoonni dhiibbatanis humnaan mootummaa sana argatu. 13 Raajonni hundinuu, Seerris hamma Yohannis Cuuphaatti raajii dubbataniiruutii. 14 Isinis kana fudhachuuf yoo fedhii qabaattan, inni Eeliyaas isa dhufuuf jiruu dha. 15 Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u. 16 "Ani dhaloota kana maaliinan wal fakkeessuu danda'a? Isaan akkuma ijoollee iddo gabaa taa'anii warra kaan waamanii akkana jedhanii ti: 17 "Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin srbine; faaruu boo'ichaas faarsine; isin garuu hin boonye." 18 Yohannis yeroo dhufetti hin nyaatu, hin dhugus tureetii; isaan immoo, 'Inni hafuura hamaa qaba' jedhu. 19 Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isaan immoo, 'Kunoo albaadhessaa fi machaa'aa, michuu qaraxxootaati fi cubbamootaa' jedhu. Ogunmaan garuu hojii isheetiin mirkanoeffamti." 20 Ergasii Yesuus sababii magaalaawwan inni itti hojii dinqii isaa gara caalu hojjete sun qalbii hin jijiirratimii akkana jedhee isaan balaaleffachuu jalqabe. 21 "Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii isin keessatti hojjetamee sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee jiraatee, isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraas ofitti firfirsanii qalbii jijiirrat turan. 22 Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. 23 Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, sii'oolitti gad buuta. Hojiin dinqii kan si keessatti hojjetamee sun utuu Sodoom keessatti hojjetamee jiraatee, isheen silaa hamma har'aatti ni jiraatti turte. (Hadēs 986) 24 Ani garuu sittin hima; guyyaa murtiitti sirra Sodoomiif ni salphata." 25 Yesuus yeroo sana akkana jedhe; "Yaa Abbaa, Gooftaa samiitti fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitee daa'immanitti mul'ifteef ani sin galateeffadha. 26 Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaati. 27 "Abbaan koo

waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu Ilma hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul'suu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaa hin beeku. 28 "Isin dadhabdooni, warri ba'an isinitti ulfaate hundinuu gara koo kottaa; ani isinan boqochiisa. 29 Waanjoo koo baadhaa; narraas baradhaa; waan ani garraamii fi gad of qabeessa ta'eef isin lubbuu keessaniif boqonnaa ni argattu. 30 Waanjoon koo laafaa dha; ba'an koos salphaa dha."

12 Yesuus yeroo sana guyyaa Sanbataatiin lafa qotisaa midhaanii keessa darbe. Barattoonni isaaas beela'anii asheetii midhaanii ciratanii nyaachuu jalqaban. 2 Fariisonni yommuu waan kana arganitti, "Ilaa! Barattoonni kee waan guyyaa Sanbataatiin hojjechuun seeraan hin eeyyamamne hojjetu" jedhaniin. 3 Innis akkana jedhee deebise; "Yeroo Daawitii fi warri isa wajjin turan beela'anitti waan Daawit godhe isin hin dubbifnee? 4 Inni mana Waaqaa seene; innii fi warri isa wajjin turanis buddeena kennaar nyaatan; buddeenni sun immoo luboota qofaaf malee isaaniif hin eeyyamamu ture. 5 Yookaan akka luboonni mana qulqullummaa keessaa guyyaa Sanbataatiin Sanbata xureessan, ta'us akka yakka ta'ee isaanitti hin hedamne isin Seera keessatti hin dubbifnee? 6 Ani isinitti nan hima; kan mana qulqullummaa caalu as jira. 7 Isin, utuu dubbiin, 'Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu'jedhu sun maal jechuu akka ta'e beektanii jiraattanii silaa warra yakka hin qabnetti hin murtan ture. 8 Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataatiin." 9 Innis achii ka'ee mana sagadaa isaanii seene; 10 kunoo, namichi harki irratti goge tokkos achi ture. Isaanis sababii ittiin Yesuusin himatan barbaadaa waan turaniif, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayysiun seeraa?" jedhanii isa gaafatan. 11 Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; "Isin keessaa namni hoolaa tokko qabu, yoo hoolaan sun guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e, kan harkisee hin baafanne jiraa? 12 Namni immoo hammam hoolaa caalaa gatii guddaa haa qabaatu ree! Kanaafuu Sanbataan waan gaarii hojjechuun eeyyamamaa dha." 13 Namichaanis, "Harka kee diriirfadhu" jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaaas guutummaatti fayyee akkuma isa kaanii ta'e. 14 Fariisonni garuu gad ba'anii akka ittiin Yesuusin aijeesan mari'atan. 15 Yesuus waan kana beekee iddo sanaa ka'ee deeme. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis dhukkubsattoota isaanii

hunda fayyise; **16** akka isaan akka inni beekamu hin goones isaan ajaje. **17** Kunis akka wanni Isaayyaas raajichi dubbate sun raawwatamuuf ta'e; innisakkana jedha: **18** "Tajaajilaan koo inni ani filadhe, inni ani jaalladhuu fi inni ani itti gammadu isa kana; ani Hafuura koo isa irra nan kaa'a; innisabootatti murtii qajeelaa ni labsa. **19** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; namni tokko illee sagalee isaa karaa irratti hin dhaga'u. **20** Inni hamma akka murtiin qajeelaan mo'u godhutti, shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs hin dhaamsu. **21** Saboonnis maqaa isaa ni abdatu." **22** Yeroo sanatti namicha hafuura hamaan qabame, kan iji isaa jaamee arrabni isas dubbachuu dide tokko gara isaa fidan; Yesuusis namicha sana fayyise; namichis dubbachuu fi arguu danda'e. **23** Namoonni hundinuuus dinqifatanii, "Kun Ilma Daawit ta'innaa?" jedhan. **24** Fariisonni garuu yommuu kana dhaga'anitti, "Namichi kun Bi'eelzebuul, hangafa hafuurota hamoo qofaan hafuurota hamoo baasa" jedhan. **25** Yesuusis yaada isaanii beekee akkana jedheen; "Mootummaan gargar of qoodu hundinuu ni diigama; magaalaan yookaan maatiin gargar of qoodu hundinuu hin dhaabatu. **26** Seexannis Seexanaa baafnaan, inni gargar of qooda. Yoos mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda'a ree? **27** Erga ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ijoolleen keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u. **28** Garuu ani Hafuura Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoos mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera. **29** "Yookaan namni kam iyyuu yoo duraan dursee nama jabaa tokko hidhe malee akkamitti mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu danda'a? Ergasii inni mana isaa saamuu danda'a. **30** "Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuu ni bittinneessa. **31** Kanaafuu ani isinittin hima; cubbuu fi arrabsoon hundinuu namaaf ni dhiifama; Hafuura Qulqulluu arrabsuun garuu hin dhiifamu. **32** Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu kamiif iyyuu ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu, addunyaa kana irratti yookaan addunyaa dhufuuif jiru irratti hin dhiifamu. (aiōn g165) **33** "Muka gaarii qabaadhaa; iji isaa gaarii ta'aa; muka gadhee qabaadhaa; iji isaa gadhee ta'aa; muknii ija isaatiin beekamaatii. **34** Isin yaa ijoollee buutii nana, isin

warri hamoon akkamitti waan gaarii dubbachuu dandeessu? Waan garaa guute afaan dubbataati. **35** Namni gaariiin waan gaarii garaa isaa keessa jiru keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessa jiru keessaa waan hamaa baasa. **36** Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti namoonni dubbii akkuma argan dubbatan hundumatti ni gaafatamu. **37** Dubbii keetiin qajeelaa taasifamtaati; dubbii keetiinis sitti murama." **38** Ergasii barsiistonni seeraatii fi Fariisonni tokko tokko, "Yaa barsiisa, nu mallattoo sirraa arguu barbaanna" jedhaniin. **39** Innis deebisee akkana isaaniin jedhe; "Dhaloonti hamaa fi ejjaan mallattoo barbaada! Garuu mallattoo Yoonaas raajichaa sana malee mallattoon tokko iyyuu hin kennamuuf. **40** Akkuma Yoonaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii guddaa tokkoo keessa ture sana, Ilmi Namaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa lafaa keessa ni turaatii. **41** Namoonni Nanawee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; isaan lallaba Yoonaasiin qalbii jijiirrataniitii; kunoo, kan Yoonaasin caalu as jira. **42** Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin kaatee itti murti; isheen ogummaa Solomoon dhaga'uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii; kunoo, kan Solomoonin caalu as jira. **43** "Hafuurri xuraa'aan yommuu nama keessaa ba'utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaa keessa joora; garuu hin argatu. **44** Innis, 'Mana koo isa ani keessaa ba'e sanatti nan deebi'a' jedha. Yommuu achi ga'utti manicha duwwaa ta'ee, haramee qulqulleeffamee, qopheeffames argata. **45** Ergasiis dhaqee hafuurota biraat torba kanneen isaa caalaa hamoo ta'an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaanisa jalqabaa caalaa hammaata. Dhaloonni hamaan kunis akkasuma ta'a." **46** Utuu Yesuus amma iyyuu namootatti dubbachaa jiruu kunoo, haatii fi obboloonni isaa isa wajjin haasa'uu barbaadanii ala dhadhaabachaa turan. **47** Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee si wajjin haasa'uu barbaadanii ala dhadhaabatu" jedhee isatti hime. **48** Innis deebiseefii, "Haati koo eenyu? Obboloonni koos eenyu fa'i?" jedheen. **49** Harka isasas gara barattoota isatti qabee akkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni koo kunoo ti. **50** Namni fedhii Abbaa koo isa samii irraa guutu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

13 Guyyuma sana Yesuus manaa ba'ee galaana bira taa'e.

2 Tuunni namootaa guddaan naannoo isaatti walitti qabame; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa dhadhaabachaa jiranuu, inni bidiruu yaabbatee taa'e. 3 Innisakkana jedhee waan baay'ee fakkeenyaaan isaanitti hime; "Kunoo, namichi sanyii facaasuu tokko sanyii facaafachuu ba'e. 4 Utuu inni facaassaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonis dhufanii nyaatanii fixan. 5 Kaan immoo lafa kattaa, iddo biyyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile. 6 Yommuu aduun baatetti garuu biqiltuun sun ni coolage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge. 7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu sana hudhe. 8 Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'ee achitti ija naqate; garri tokko dachaa dhibba, kaan dachaa jaatama, kaan immoo dachaa soddoma naqate. 9 Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u." 10 Barattoonnis gara isaa dhufanii, "Ati maaliif fakkeenyaaan namootatti dubbatta?" jedhanii isa gaafatan. 11 Innisakkana jedhee deebiseef; "Iccitii mootummaa samii beekuun isiniif kennameera; isaaniif garuu hin kennamne. 12 Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaata. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. 13 Wanni aniakkana jedhee fakkeenyaaan isaanitti dubbadhuufis kana: "Isaan utuma ilaalanuu hin argan; utuma dhaggeeffatanuu hin dhaga'an yookaan hin hubatan. 14 Raajiin Isaayyaas dubbate sun isaan irratti raawwatameera; innisakkana jedha: "Dhaga'uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan. 15 Qalbiin saba kanaa doomeeraatii; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniiis dunuunfataniiru. Utuu akkas ta'uu baatee silaa ija isaaniiitiin arganii, gurra isaaniiitiin dhaga'anii, qalbii isaaniiitiinis hubatanii ni deebi'u turan; anis isaan nan fayyisa ture." 16 Iji keessan garuu waan arguuf eebbfamaa dha; gurri keessanis waan dhaga'uuf eebbfamaa dha. 17 Ani dhuguma isinittin himaatii; raajonnii fi qajeeltonni baay'een waan isin argitan kana arguu hawwan; garuu hin argine; waan isin dhageessan kanas dhaga'uu hawwan; garuu hin dhageenye. 18 "Egaa fakkeenyi namicha sanyii facaasuu maal akka ta'e dhaga'aa: 19 Yoo namni kam iyyuu dubbii mootummichaa dhaga'ee

hubachuu baate, inni hamaan sun dhufee waan garaa isaa keessatti facaafame sana butata. Kun sanyii karaa irratti facaafamee dha. 20 Sanyiin lafa kattaa irratti facaafame, nama dubbicha dhaga'ee yommusuma gammachuun fudhatuu dha. 21 Garuu inni waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa tura. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti inni dafee gufata. 22 Sanyiin qoraattii keessatti facaafame sunis nama dubbicha dhaga'u argisiisa; garuu yaaddoon addunyaa kanaatii fi gowwoomsaan qabeenyaa dubbicha hudhee ija naqachuu dhowwa. (aiōn g165) 23 Sanyiin biyyoo gaarii irratti facaafame garuu nama dubbicha dhaga'ee hubatu argisiisa. Innis ija kenna; garri tokko dhibba, kaan jaatama, kaan immoo soddoma naqata." 24 Yesuusakkana jedhee fakkeenyaa biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii nama lafa qotiisaa isaa keessatti sanyii gaarii facaafate tokko fakkaata. 25 Garuu utuu namoonni rafanuu diinni isaa dhufee qamadii keessatti inkirdaada facaasee deeme. 26 Yeroo qamadii sun guddatee ija naqatetti inkirdaadnis ni mul'ate. 27 "Garboonni abbaa lafa qotiisaa sanaas gara isaa dhufanii, 'Gooftaa, ati lafa qotiisaa kee keessatti sanyii gaarii hin facaafnee? Yoos inkirdaadni eessaa dhufe ree?' jedhaniin. 28 "Innis deebisee, 'Diinatu kana hojjete' jedhe. "Garboonnis, 'Akka nu dhaqnee buqqifnu ni barbaaddaa?' jedhanii isa gaafatan. 29 "Namichi garuuakkana jedhee deebiseef; 'Lakki, utuu inkirdaada buqqiftanuu, akka isa wajjin qamadii hin buqqifneef dhiisaa. 30 Hamma yeroo haamaatti lachanuu walumaan haa guddatan. Anis yeroo sana warra midhaan haamaniin, 'Jalqabatti inkirdaada sana buqqisaa; akka gubamuufis bissii bissiidhaan hidhaa; qamadii garuu walitti qabaatii gombisaa kootti naa naqaa' jedhee isaanitti nan hima.'" 31 Innisakkana jedhee fakkeenyaa biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii sanyii sanaaficaa kan namni fuudhee lafa qotiisaa isaa keessatti facaasee tokko fakkaata. 32 Inni dhugumaan sanyii hunda irra xinnaa dha; erga guddatee garuu biqiltuu hunda caalee muka ta'a; simbirroonis dhufanii dameewwan isaa irra jiraatu." 33 Amma illeeakkana jedhee fakkeenyaa biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu saditti makte fakkaata." 34 Yesuus waan kana hundumaa fakkeenyaaan namootatti dubbate; innisakkana

malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. **35** Kunis akka wanni raajichi, “Ani fakkeenyaa afaan koo nan banadha; waan gaafa addunyaan uumamee jalqabee dhokfames nan dubbadha” jedhe sun raawwatamuuf ta’e. **36** Yesuusis tuuta namootaa achumatti dhiisee mana ol scene. Barattoonni isaas gara isaa dhufanii, “Hiikkaa fakkeenyaa inkirdaada lafa qotiisaa keessaa sana nutti himi” jedhaniin. **37** Innisakkana jedhee deebise; “Namichi sanyii gaarii facaase sun Ilma Namaa ti. **38** Lafti qotiisaa sun addunyaa dha; sanyiin gaariin isjoollee mootummichaa ti. Inkirdaadni sun isjoollee isa hamaa sanaa ti; **39** diinni inkirdaada facaase immoo diiyaabiloos dha. Haamaan dhuma addunyaa ti; warri haaman immoo ergamoota Waaqaa ti. (aiōn g165) **40** “Akkuma inkirdaadni walitti qabamee ibiddaan gubamu sana, dhuma addunyattis akkasuma ta’aa. (aiōn g165) **41** Ilmi Namaa ergamoota isaa ni erga; isaanis waan cubbuutti nama geessu hundaa fi warra waan hamaa hoijetan hunda mootummaa isaa keessaa baasanii walitti qabu. **42** Boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa fi ilkaan qaruutu ta’aa. **43** Yeroo sana qajeeltorni mootummaa Abbaa isaanii keessatti akka aduu ni ifu. Namni gurra qabu haa dhaga’u. **44** “Mootummaan samii qabeenya lafa qotiisaa keessa dhokfame fakkaata. Namni tokkos qabeenya kana argatee deebisee dhokse; innis waan gammadeef dhaqee waan qabu hunda gurguree lafa qotiisaa sana bitate. **45** “Akkasumas mootummaan samii daldalaan lula gaarii barbaadu tokko fakkaata. **46** Daldalaan sunis lula gatii guddaa tokko argate; innis dhaqee waan qabu hundumaa gurguree lula sana bitate. **47** “Akkasumas mootummaan samii kiyyoo galaanatti darbatamee qurxummii gosa hundaa walitti qabe fakkaata. **48** Yeroo kiyyoon sun guutamettis qurxummii qabdooni gara qarqara galaanaatti isa harkisan. Ergasiis tataa’anii qurxummii gaarii filanii qodaa isaaniitti naqatan; qurxummii gadhee immoo ni gatan. **49** Dhuma addunyattis akkasuma ta’aa. Ergamoonni dhufanii warra hamoo warra qajeeltota irraa gargar baasu; (aiōn g165) **50** boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa fi ilkaan qaruutu ta’aa.” **51** Yesuusis, “Waan kana hunda hubattaniirtuu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Eeyyee” jedhanii deebisan. **52** Innis, “Kanaafuu barsiisaan seeraa kan barataa mootummaa samii ta’e kam iyyuu abbaa manaa kan qabeenya haaraa fi moofaa mana mi’aa

isaa keessaa gad baasu tokko fakkaata” jedheen. **53** Yesuus erga fakkeenyaa kana dubbatee raawwatee booddee achii ka’ee deeme. **54** Innis gara magaalaa itti dhalatee dhaqee mana sagadaa isaanii keessatti namootaa barsiisuu jalqabe; isaanis ni dinqisiifatan. Akkana jedhaniis gaafatan; “Namichi kun ogummaa kanaa fi hojiiwwan dinqii kanneen eessaa argate? **55** Inni ilma namicha muka soofu sanaati mitii? Maqaan haadha isaa Maariyaam mitii? Obboloonni isaaas Yaaqoob, Yoosef, Simoonii fi Yihuudea mitii? **56** Obboleettonni isaa hundinuu nu bira jiru mitii? Yoos namichi kun waan kana hundumaa eessaa argate?” **57** Isaanis isatti gufatan. Yesuus garuu, “Raajiin magaalaa itti dhalatee fi mana isatti malee kabaja hin dhabu” jedheen. **58** Innis sababii amantii dhabuu isaaniitiif hojii dinqii hedduu achitti hin hojenne.

14 Bara sana Heroodis bulchaan oduu waa’ee Yesuus dhaga’e; **2** innis tajaajltoota isatiin, “Kun Yohannis Cuuphaa dha; inni warra du’an keessaa kaafameera! Sababiin hojiin dinqii isaan hoijetamuufis kanuma” jedhe. **3** Heroodis sababii niiti obboleessa isaa Fiiliphos, sababii Heroodiyaasiitiif jedhee Yohannisin qabee, hidhee mana hidhaatti galchee tureetii. **4** Kunis sababii Yohannis Heroodisiin, “Ati ishee fuudhuun kee seera miti” jechaa tureef. **5** Inni immoo Yohannisin ajjeesuu barbaade; garuu sababii namoonni Yohannisin akka raajiitti ilaala turaniif isaan sodaate. **6** Intalli Heroodiyaas guyyaa dhaloota Heroodisitti keessummoota duratti sirbitaa Heroodisin gammachiiifte; **7** kanaafuu inni waan isheen gaafatte kam iyyuu isheef kennuuf kakuudhaan waadaa gale. **8** Isheenis haadha isheetiin gorfamtee, “Mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra kaa’ii naa kenni” jette. **9** Mootichis ni gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin maaddiitti dhi’aataniitiif jedhee akka wanni isheen barbaadde sun isheef kernamu ajaje; **10** innis nama ergee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis isa irraa kute. **11** Mataan isaaas gabatee irra kaa’amee fidamee intalattiitti kennname; isheenis haadha isheetti geessite. **12** Barattoonni Yohannisis dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalan. Isaanis dhaqanii Yesuusitti himan. **13** Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti achii ka’ee kophaa isaa bidiruudhaan iddo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis yommuu waan kana dhaga’anitti

magaalaawwanii ba'anii miillaan isa duukaa bu'an. **14** Yesuus yommuu bidiruu irraa bu'etti tuuta guddaa tokko arge; innis garaa laafeefii dhukkubsattoota isaanii fayyiseef. **15** Yommuu galgalaa'etti barattoonni gara isaa dhufanii, "Iddoon kun gammoojji dha; aduunis dhiiteerti. Namoonni kunneen gara gandootaa dhaqanii akka nyaata bitatanii isaan gad dhiisi" jedhaniin. **16** Yesuus garuu, "Deemuun isaan hin barbaachisu. Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. **17** Isaanis, "Nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa asii qabna" jedhaniii deebisan. **18** Yesuusis, "Isuma natti fidaa" jedhe. **19** Innis akka namoonni marga irra tataa'an ajajee buddeena shananii fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee buddeena sana caccabsees barattootatti kenne; barattoonni immoo namootaaf kennan. **20** Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonis hurraa'aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **21** Warri nyaatanis dubartootaa fi joollee malee gara dhiira kuma shanii turan. **22** Yesuus yommusuma akka barattoonni bidiruu yaabbatanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gamatti darbaniif isaan dirqisiise. **23** Innis erga namoota of irraa geggeessee booddee kadhachuu kophaa isaa gaaratti ol ba'e. Yommuu galgalaa'ettis kophaa isaa achi ture; **24** yeroo kanatti immoo bidiruu sun lafa irraa xinnoo achi hiiqxee turt; sababii bubbbee fuula duraan itti bubbiseef bidiruu sun dambaliidhaan asii fi achi raafamaa turt. **25** Yesuusis halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. **26** Barattoonis yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti akka malee rifatan. Sodaatanii, "Kun ekeraa dha" jedhaniii iyyan. **27** Yesuus garuu yommusuma, "Jabaadha! Anumaatii hin sodaatinas" jedhee isaanitti dubbate. **28** Phexros immoo, "Yaa Gooftaa! Egaa si taanaan, akka ani bishaan irra deemee gara kee dhufu na ajai" jedhee deebiseef. **29** Yesuusis, "Kottu" jedheen. Phexros immoo bidiruu sana irraa bu'ee bishaan irra deemaa gara Yesuus dhufe. **30** Yommuu bubbbee jabaa sana argettii garuu ni sodaate; liqimfamuu jalqabnaanis, "Yaa Gooftaa na oolchi!" jedhee iyye. **31** Yesuus yommusuma harka isaa hiixatee isa qabee, "Yaa namicha amantii xinnoo nana, ati maalif mamte?" jedheen. **32** Yommuu isaan bidiruu yaabbatanittis bubbbee sun gab jedhe. **33** Warri bidiruu sana keessa

turanis, "Ati dhuguma Ilma Waaqaa ti!" jedhaniii isaa sagadan. **34** Isaanis yommuu gama ce'anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu'an. **35** Namoonni iddo sanaas yommuu Yesuusin beekanitti biyya naannoo sanaa hundatti dhaamsa ergan. Namoonnis dhukkubsattoota isaanii hunda isatti fidan; **36** akka dhukkubsattooni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaara wayyaa isaa tuqan hundinuu ni fayyan.

15 Ergasii Fariisonnii fi barsiistonni seeraa tokko tokko Yerusaalemii gara Yesuus dhufanii, **2** "Barattoonni kee maaliif duudhaa maanguddootaa cabsu? Isaan yommuu buddeena nyaatanitti harka hin dhiqataniitii!" jedhan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Isinis maaliif duudhaa keessanii jettanii ajaja Waqaab cabsitu? **4** Waaqni, 'Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu' jedheeraatii. **5** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif kennamu malu 'Waqaaf kennameera' jedhee dubbate, **6** inni waan sanaan abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif ulfina kennuu hin qabu jettu. Akkanaanis isin duudhaa keessanii jettanii dubbii Waqaab busheessitu. **7** Yaa fakkeessitoota! Isaayyaas yommuu waa'ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; innis akkana jedhe: **8** "Uumanni kun hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. **9** Isaan akkanumaan na waaqeffatu; barsiisni isaaniis sirnuma namaa ti." **10** Yesuusis tuuta sana ofitti waamee akkana jedheen; "Dhaga'aa; hubadhaas. **11** Waan afaan namaa keessaa ba'utu nama xureessa malee wanni afaan namaa seenu nama hin xureessu." **12** Ergasii barattoonni gara isaa dhufanii, "Ati akka Fariisonni dubbii kana dhaga'anii mufatan beektaa?" jedhaniii gaafatan. **13** Innis deebisee akkana jedhe; "Biqiltuun abbaan koo inni samii irraa hin dhaabin hundinuu ni buqqifama. **14** Isaan dhiisa; isaan qajeelchitoota jaamota. Jaamaan yoo jaamaa qajeelche, isaan lachuu boolla keessa bu'u." **15** Phexrosis, "Mee hiikkaa fakkeenya kanaa nuu ibsi" jedheen. **16** Yesuus immoo akkana jedhee isaan gaafate; "Isinis hamma ammaatti hin hubattanii? **17** Akka wanni afaan seenu kam iyyuu garaa seenee achumaan darbee dhagna keessaa ba'u hin argitanii? **18** Wanni afaan namaatii ba'u garuu nama keessaa ba'a; namichas ni xureessa. **19** Sababiin isas yaadni hamaan

jechuunis aijeesuun, ejjummaan, halalummaan, hanni, sobaan dhugaa ba'uun, maqaa nama balleessuun garaa nama keessaa ba'atii. **20** Wantoota kanneentu nama 'xureessa' malee utuu harka hin dhiqatin nyaachuuu nama hin xureessu." **21** Yesuusid doo sanaa ka'ee gara biyya Xiiroosii fi Siidoonaatti qajeele. **22** Kunoo, dubartiin Kana'aan tokko naannoo sanaa gara isaa dhuftee iyyaa, "Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit, intalli koo hafuura hamaadhaan qabamtee akka malee dhiphachaa jirti; na maari!" jette. **23** Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. Barattoonni isaa gara isaa dhufanii, "Kunoo isheen iyyaa nu faana deemtiitii achi deebisi" jedhanii isa kadhatan. **24** Inni immoo, "Ani hoolota mana Israa'el kanneen badan sana qofaafan ergame" jedhee deebise. **25** Dubartiin sunis dhuftee sagaddeefii, "Yaa Gooftaa na gargaari!" jette. **26** Innis, "Buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura buusuu sirrii miti" jedhee deebise. **27** Isheenii, "Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni iyyuu hambaa maaddii gooftota isaanii irraa harca'u nyaatu" jettee deebifteef. **28** Yesuusis, "Dubartii nana, amantiin kee guddaa dha! Akkuma fedhii keetii siif haa ta'u" jedhee deebise. Intalli ishees sa'atiidhuma sana fayyite. **29** Yesuus achii ka'ee gara Galaana Galilaa dhaqe. Gaarattis ol ba'ee taa'e. **30** Namoonni hedduunis warra okkolan, warra jaaman, warra naafatan, warra arrabni isaanii dubbachuu didee fi kanneen biraahedduu fidanii miilla Yesuus jala kaa'an; innis isaan fayyise. **31** Namoonni sunis yommuu akka warri arrabni hin dubbanne dubbatan, warri naafatan fayyan, warri okkolan deeman, warra jaamaniif immoo akka iiji isaanii baname arganitti ni dinqifatan. Waaqa Israa'eliifis ulfina kennan. **32** Yesuus barattoota isaa ofitti waamee, "Ani namoota kanneeniif garaa nan laafa; isaan guyyaa sadii na bira turan; waan nyaatan tokko illee hin qaban. Akka isaan karaa irratti hin gaggabneefis ani agabuu isaanii gad isaan dhiisuu hin barbaadu" jedhe. **33** Barattoonni isaaas deebisanii, "Buddeena tuuta guddaaakkanaa ga'u gammoojii kana keessatti eessaa argachuu dandeenya?" jedhan. **34** Yesuus immoo, "Isin buddeena meeqa qabdu?" jedhee gaafate. Isaanis deebisanii, "Buddeena torbaa fi qurxummii xixinnoo muraasa qabna" jedhan. **35** Innis akka namoonni sun lafa tataa'an itti hime. **36** Ergasiibuddeena torbanii fi qurxummii sana fuudhee erga galateeffatee booddee kukkutee barattootatti kenne;

isaanis namootaaf kennan. **37** Isaan hundi nyaatanii quufan. Ergasiis barattoonni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. **38** Baay'inni warra nyaatanii isjoollee fi dubartoota malee dhiira kuma afur ture. **39** Yesuus erga tuuta sana of irraa geggessee booddee bidiruu yaabbatee naannoo Magadaan dhaqe.

16 Fariisonnii fi Saduuqonni gara Yesuus dhufanii akka inni samii irraa mallattoo isaan argisiisu gaafachuudhaan isa qoran. **2** Innisakkana jedhee deebise; "Isin yeroo galgalaa'utti, 'Samiin diimateera; caama ta'a' jettu; **3** ganama immoo, 'Samiin diimatee duumessaa eeraatii har'a bokkaan jabaan ni rooba' jettu. Isin bifa samii addaan baasuu ni beektu; garuu mallattoo baraa addaan baasuu hin dandeessan. **4** Dhaloonni hamaa fi ejjaan mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonaas malee mallattoon hin kennamuuf." Yesuusis isaan dhiisee deeme. **5** Barattoonni yommuu galaanicha ce'anitti buddeena fudhachuu irraanfatan. **6** Yesuusis, "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa" isaanin jedhe. **7** Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin fidatiniif" jedhanii waan kana walii wajjin haasa'an. **8** Yesuusis waan isaan haasa'an beekeeakkana jedhee gaafate; "Yaa warra amantiin xinnoo nana, isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii walii wajjin dudubbattu? **9** Isin amma iyyuu hin hubattanii? Buddeenni shan nama kuma shaniif dhi'eeffamee gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **10** Yookaan buddeenni torba nama kuma afuriif dhi'eeffamee hambaa gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **11** Akka ani waa'ee buddeena isinitti dubbachaa hin turin isin akkamitti hin hubanne? Garuu raacitii Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa." **12** Isaanis ergasii akka inni akka isaan raacitii buddeena irraa of eeggataniif utuu hin ta'in akka barsiisa Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggataniif isaanitti himaa ture hubatan. **13** Yesuus yeroo gara biyya Filiphoo Qiiisariyaa dhufetti, "Namoonni Ilma Namaatiin eenyu jedhu?" jedhee barattoota isaa gaafate. **14** Isaanis, "Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyas jedhu; kaan immoo inni Ermiyaas yookaan raajota keessaa isa tokko dha jedhu" jedhanii deebisan. **15** Innis, "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. **16** Simoon Phexrosis, "Ati Kiristoos, Ilma Waaqa jiraataa ti" jedhee deebise. **17** Yesuus

immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa Simoon ilma Yoonaa, ati eebbifamaa dha; kana abbaa koo isa samii irraatu siif ibse malee nama miti. **18** Ani sittin hima; ati Phexrosii dha; kattaa kana irratti waldaa kirstaanaa koo nan ijaara; karri gahaannamis ishee hin mo'atu. (**Hadēs 986**) **19** Ani furtuu mootummaa samii siifin kenna; wanni ati lafa irratti hiitu kam iyuu samii irratti ni hidhama; wanni ati lafa irratti hiiktu kam iyuu samii irrattis ni hiikama." **20** Ergasiis akka isaan akka inni Kiristoos ta'e nama tokkotti illee hin himneef barattoota isaa akeekkachiise. **21** Yesuus yeroo sanaa jalqabee akka Yerusaalem dhagee harka maanguddootaatti, harka luboota hangafootaattii fi harka barsiistota seeraatti waan hedduun dhiphachuu qabu, akka ajjeefamuu qabuu fi akka guyyaa sadaffaatti immoo du'aa kaafamu barattoota isaaifi ibsuu jalqabe. **22** Phexrosis kophattu baasee, "Yaa Gooftaa, kun gonkumaa hin ta'in! Kun sirraa haa fagaatul" jedhee isaa ifachuu jalqabe. **23** Yesuus garuu of irra garagalee Phexrosiin, "Yaa Seexana nana! Na duubatti deeb'iil Ati gufuu natti taateerta; ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii" jedhee. **24** Ergasiis Yesuus barattoota isaaifi akkana jedhee; "Namni kam iyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu. Fannoo ofii isaa baadhatees na duukaa haa bu'u. **25** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyuu lubbuu isaa ni dhabaati; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyuu lubbuu isaa ni argata. **26** Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe, bu'aan isaa maali? Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda'a? **27** Ilmi Namaa ulfina Abbaa isaaifi ergamoota isaa wajjin dhufuu jiraati; innis yeroo sana tokkoo tokkoo namaatiifakkuma hojii isaaifi gatii isaa ni kenna. **28** "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma utuu Ilmi Namaa mootummaa isaaifi dhufuu arganitti du'a hin dhandhaman."

17 Yesuus guyyaa ja'a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob fudhatee kophaa isaanii tulluu dheeraa tokkotti ol baase. **2** Innis achitti fuula isaanii duratti geeddarame. Fuulli isaa akka aduu ife; uffanni isas akkuma ifaa addaate. **3** Kunoo Musee fi Eeliyaas utuu Yesuus wajjin haasa'anuu isaanitti mul'atan. **4** Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Yoo fedhii kee ta'e,

ani daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif asitti nan ijaara" jedhe. **5** Utuma inni dubbachaa jiruu kunoo, duumessi ifaan tokko isaan haguuge; duumessicha keessaas sagaleen tokko, "Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada. Isinis isa dhaga'aa!" jedhe. **6** Barattoonis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee sodaatanii adda isaaniitiin lafatti gombifaman. **7** Yesuus garuu itti dhi'aatee isaan tuqee, "Ka'aa! Hin sodaatinaa" jedheen. **8** Isaanis yommuu ol jedhanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee hin argine. **9** Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuus Yesuus, "Hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa kaafamutti waan argitan sana nama tokkotti illee hin himinää" jedhee isaan seerrate. **10** Barattoonis, "Yoos barsiistonni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbaturee?" jedhanii isaa gaafatan. **11** Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan, Eeliyaas waan hunda iddootti deebisuu jedhee duraan dursee ni dhufa. **12** Ani garuu isinitti hima; Eeliyaas amma iyuu dhuferra; isaanis isaa hin hubanne; garuu waanuma fedhan hunda isatti hoijetan. Ilmi Namaas akkasuma harka isaaniitti dhiphachuu jira." **13** Barattoonis ergasii akka wanni inni isaanitti dubbachaa ture sun waa'ee Yohannis Cuuphaa ta'e hubatan. **14** Yommuu isaan gara tuuta sanaa dhufanittis namichi tokko Yesuusitti dhi'aatee fuula isaa duratti jilbeenfate; **15** akkanas jedhee; "Yaa Gooftaa, ilmi koo gaggaboodhaan qabamee akka malee rakkachaa jiraatiif naaf maari. Yeroo hedduu ibidda keessatti yookaan bishaan keessatti kufa. **16** Ani barattoota keetti isaa nan fide; isaan garuu isaa fayyisuu hin dandeenyee." **17** Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amanee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha as natti fidaa!" jedhe. **18** Yesuusis hafuura hamaa sana ifate; hafuuri hamaa sunis gurbaa sana keessaa ba'e; gurbichis yommusuma fayye. **19** Ergasiis barattooni kophaa isaanii gara Yesuus dhufanii, "Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?" jedhanii isaa gaafatan. **20** Innis akkana jedhee deebise; "Sababii amantiin keessan xinnaateefii dha. Ani dhuguman isinitti hima; isin utuu amantii xinnoo hamma sanyii sanaaficaa qabaattanii silaa tulluu kanaan, 'Asii ka'ii achi darbi' jechuu ni dandeessu; innis ni darba. Wanni isiniif hin

danda'amne tokko iyyuu hin jiru. [21 Hafuurri hamaan akkanaa garuu soomaa fi kadhannaadhaan malee hin ba'u.] 22 Yeroo isaan Galiilaatti walitti qabamanitti inni akkanaa isaaniin jedhe; "Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. 23 Isaanis isa ni aijeesu; inni immoo guyyaa sadaffaatti ni kaafama." Barattoonis akka malee gaddan. 24 Yommuu Yesuusii fi barattooni isaa Qifirnaahom ga'anitti qaraxoonni gara Phexros dhufanii, "Barsiisaan keessan gibira hin kaffaluu?" jedhanii gaafatan. 25 Innis deebisee, "Ni kaffala" jedheen. Yesuus yommuu Phexros mana seenetti duraan dursee, "Yaa Simoon ati maal yaadda? Mootonni lafaa eenyu irraa qaraxaa fi gibira walitti qabu? Ijoollee isaanii irraa moo keessummoota irraa walitti qabu?" jedheen gaafate. 26 Phexrosis deebisee, "Keessummoota irraa walitti qabu" jedhe. Yesuus iskanaa jedhee deebiseef, "Yoos ijoolleen isaanii bilisa. 27 Garuu nu akka isaan hin mufachiifneef dhaqitiit okkoo galaanatti darbadhu. Qurxummii jalqabatti qabdus fuudhi; yommuu afaan isaa bantuttis maallaqa argatta. Maallaqa sanas geessiitii anaa fi ofii keetiif isaanitti kenni."

18 Yeruma sana barattooni gara Yesuus dhufanii, "Yoos mootummaa samii keessatti kan hundumaa caalu eenyu?" jedhanii gaafatan. 2 Innis mucaa xinnaa tokko ofitti waamee isaan gidduu dhaabe. 3 Akkanas jedhe: "Ani dhuguman isinitti hima; isin yoo deebitanii akkuma ijoollee taatan malee gonkumaa mootummaa samiitti hin galtan. 4 Kanaaf namni akka daa'ima kanaa gad of qabu kam iyyuu mootummaa samii keessatti nama hunda caala. 5 Namni daa'ima akkanaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata. 6 "Namni kam iyyuu warra natti amanan xinnaa kanneen keessaa tokko illee yoo gufachiise, dhagaan daakuu guddaan morma isaatti hidhamee tuujuba galaanaa keessa dhidhimuu isaaaf wayya ture. 7 Sababii wantoota akka namoonni gufatan godhan sanaatiif addunyaaf wayyoo! Wantoonni akkanaa dhufuu qabu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isatiin dhufan sanaaf wayyoo! 8 Yoo harki kee yookaan miilli kee si gufachiise, of irraa kutii gati. Harka lama yookaan miilla lama qabaattee ibidda bara baraatti darbatamuu irra, dooluu taatee yookaan laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. (aiōnios g166) 9 Yoo iji kee si gufachiise of keessaa baasii gati. Ija lama

qabaattee ibidda gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokko qabaattee jireenyatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) 10 "Warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee akka hin tuffanneed of eeggadhaa. Ani isinitti nan hima; ergamooni isaanii samii irratti yeroo hunda fuula Abbaa koo isa samii irraa ni arguutii. [11 Ilmi Namaa isa bade oolchuudhaaf dhufetii.] 12 "Isin maal seetu? Namni tokko yoo hoolota dhibba qabaathee hoolota sana keessaa tokko bade, namichi sun sagaltamii sagallan hafan kaan tulluuwan irratti dhiiseek tokkicha bade sana barbaaduu hin dhaquu? 13 Ani dhuguman isinitti hima; inni yoo hoolaa sana argate, hoolota sagaltamii sagallan hin badin irra hoolaa tokkicha sanatti caalaa ni gammada. 14 Akkasuma immoo isaan xixinnoo kanneen keessaa tokko iyyuu akka badu fedhii Abbaa keessan isa samii irraa miti. 15 "Yoo obboleessi kee cubbuu sitti hojjete, dhaqitiit iddo isin lamaan qofti jirtanitti balleessaa isaa itti himi. Yoo inni si dhaga'e ati obboleessa kee deebifatteerta. 16 Yoo si dhaga'u baate garuu 'dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin waan mirkanoeffamuuf' nama biraa tokko yookaan nama lama fudhadhuu dhaqi. 17 Yoo inni jara dhaga'u dide waldaa kiristaanaatti himi; yoo inni waldaa kiristaanaa iyyuu dhaga'u dide akka nama ormaattii fi akka qaraxxuutti isa fudhadhu. 18 "Ani dhuguman isinitti hima; wanni isin lafa irratti hiitan kam iyyuu samii irratti ni hidhama; wanni isin lafa irratti hiiktaan kam iyyuu samii irrattis ni hiikama. 19 "Ammas ani isinitti nan hima; isin keessaa yoo namoonni lama lafa irratti waa'ee waan kadhatan kamii iyyuu walii galan Abbaan koo inni samii irraa isaaniif taasisa. 20 Iddoo itti namoonni lama yookaan sadii maqaa kootiin walitti qabamanitti ani gidduu isaaniitti nan argamaatii." 21 Ergasii Phexros gara Yesuus dhufee, "Yaa Gooftaa, yoo obboleessi koo cubbuu natti hojjete ani yeroo hammam dhiisaaf? Hamma yeroo torbaattii?" jedhee gaafate. 22 Yesuus iskanaa jedhee deebiseef; "Ani sitti nan hima; yeroo torbaatamii torba malee yeroo torba miti. 23 "Kanaafuu mootummaan samii mootii herrega garboota isaa harka jiru to'achuu barbaade tokko fakkaata. 24 Akkuma inni herrega isaa to'achuu jalqabeenis nama mootichi taalaantii kuma kudhan irraa qabu tokko itti fidan. 25 Namichi sun waan baasu dhabnaan gooftaan isaa akka inni, niitiin isaa, ijoolleen isaatii fi wanni inni qabu hundinuu

gurguramanii gatiin sun kaffalamu ajaje. 26 “Garbichi sunis miilla isaatti kufee, ‘Yaa gooftaa, naaf obsi; hunduma isaa iyuu siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. 27 Gooftaan garbicha sanaas garaa laafeef; gatii isa irraa qabus dhiiseefii gad isa lakkise. 28 “Garbichi sun garuuakkuma achii ba’een garbicha akka isaa kan gatii diinaariidhibbaa irraa qabu tokko arge. Innis morma namichaa hudhee qabee, ‘Waan ani sirraa qabu naa kaffali’ jedheen. 29 “Garbichi akka isaa sunis miilla isaatti kufee, ‘Naaf obsi; waan narra jiru siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. 30 “Inni garuu ni dide; qooda kanaa hamma inni gatii isaa kaffalutti mana hidhaatti isa galchisiise. 31 Garboonni kaan yommuu waan ta’e sana arganitti akka malee gaddan; dhaqaniis waan ta’e hundumaa gooftaa isaaniitti himan. 32 “Gooftichis garbicha sana ofitti waamee akkana jedheen; ‘Yaa garbicha hamaa! Ani sababii ati na kadhatteef gatii sirra ture hunda siif dhiise. 33 Akkuma ani garaa siif laafe sana atis garbicha akka keetiitiif garaa laafuu hin qabduu?’ 34 Gooftaan isaas aariidhaan hamma inni gatii sana hunda kaffalutti warra isa dhiphisanitti dabarsee isa kenne. 35 “Isinis yoo garaa keessan guutuudhaan obboleessa keessaniif dhiisu baattan Abbaan koo inni samii irraa tokkoo tokkoo keessan akkanuma godha.”

19 Yesuus erga dubbii kana dubbatee fixatee booddee, Galilaadhaa ka’ee gama Yordaanos gara biyya Yihuudaa dhaqe. 2 Namoonni baay’eenis isa duukaa bu’an; innis achitti isaan fayyise. 3 Fariisonni tokko tokkos isa qoruuf gara isaa dhufanii, “Namni tokko waanuma argeen niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?” jedhanii gaafatan. 4 Yesuus akkana jedhee deebise; “Isin akka inni jalqabatti isaan uume sun, ‘dhiiraa fi dubartii taasisee isaan uume’ hin dubbifnee? 5 Inni akkana jedhe; ‘Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti maxxana; lamaan isaanii iyuu foon tokko ta’u.’ 6 Egaa isaan si’achi foon tokko malee lama miti. Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin.” 7 Isaanis, “Yoos Museen maaliif akka namni tokko waraqaan ragaa hiikkaa kenneefii niitii isaa of irraa geggeessu ajaje ree?” jedhanii isa gaafatan. 8 Yesuus akkana jedhee deebise; “Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee akka isin niitota keessan hiiktan isiniif eeyyame. Jalqabatti garuu akkana hin turre. 9 Ani isinittin

hima; namni utuu isheen halalummaa hin hoijetin niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyuu ejja raawwata.” 10 Barattoonni isaas, “Haalli dhirsaa fi niitii akkana taanaan fuudhuu dhiisuu wayya” jedhaniin. 11 Yesuus akkana jedheen; “Waan kana warra isaaniif kenname qofa malee namni hundi fudhachuu hin danda’u. 12 Warri xu’ashii ta’anii gadameessa haadha isaaniitti dhalatan jiruutii; warri harka namaatiin xu’ashii ta’ anis jiru; kanneen mootummaa samiitiif jedhanii xu’ashii of taasisanis jiru; namni kana fudhachuu danda’u haa fudhatu.” 13 Ergasii akka inni harka isaan irra kaa’ee isaaniif kadhauuf ijoollee xixinnoo Yesuusitti fidan. Barattoonni garuu isaan ifatan. 14 Yesuus, “Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitti hin dhowwinaa; mootummaan samii kan warra akkanaatii” jedhe. 15 Innis erga harka isaa isaan irra kaa’ee booddee achii deeme. 16 Kunoo namichi tokko gara Yesuus dhufee, “Yaa barsiisaa, jirenya bara baraa argachuuf wanni gaariin ani gochuu qabu maali?” jedhee gaafate. (aiōnios g166) 17 Yesuus immoo, “Ati maaliif waa’ee waan gaarii na gaafatta? Gaariin Isa Tokkicha qofatu jira. Ati yoo jirenyatti galuu barbaadde ajajawwan eegi” jedhee deebise. 18 Namichis, “Ajajawwan kami?” jedhee gaafate. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Hin ajjeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; 19 abbaa keetii fi haadha kee kabaji; ollaa keeakkuma ofii keetiitti jaalladhu.” 20 Dargaggeessi sunis, “Ani ajajawwan kanneen hunda eegeera. Yoos maaltu amma iyuu na duraa hir’ata ree?” jedheen. 21 Yesuus, “Ati yoo nama hir’ina hin qabne ta’uu barbaadde, dhaqitii waan qabdu gurgurii hiyyeeyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu’i” jedhee deebiseef. 22 Dargaggeessi sunis yommuu waan kana dhaga’etti gaddee achii deeme; inni qabeenya guddaa qaba tureetii. 23 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; mootummaa samiitti galuun nama sooreessaaf rakkisa dha. 24 Ammas isinittin hima; namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba’utu gaalaaf salphata.” 25 Barattoonni yommuu waan kana dhaga’amtii akka malee raajeffatanii, “Yoos eenyutu fayyuu danda’ a ree?” jedhanii gaafatan. 26 Yesuus isaan ilaalee, “Kun namaaf hin danda’amu; Waaqaaf garuu wanni hundinuu ni danda’ama” jedhe. 27 Kana irratti

Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra! Egaa maal arganna ree?" jedhee deebise. **28** Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa haaraa keessatti, yeroo Ilmi Namaa teessoo isaa ulfina qabeessa sana irra taa'utti, isin warri na duukaa buutanis akksuma teessoowwan kudha lama irra teessanii gosoota Israa'el kudha lamaanitti murtu. **29** Namni maqaa kootiif jedhee manneen yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niitii yookaan ijoolliee yookaan lafa qotisaa dhiise hundi dachaa dhibba ni argata; jirenya bara baraas ni dhaala. (**aiōnios g166**) **30** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaan ni ta'u; warri dhumaan hedduun immoo warra jalqabaa ni ta'u.

20 "Mootummaan samiis abbaa lafaa kan iddo dhaabaa wayinii isaatti hoijettoota qacarachuuuf jedhee barii obboroo manaa ba'e tokko fakkaata. **2** Innis guyyaatti diinaariitokko tokko isaanii kaffaluuf hoijettoota sanaan walii galee gara iddo dhaabaa wayinii isaatti isaan erge. **3** "Namichi sunis gara sa'aatiitii sadiitti gad ba'ee namoota hojii malee iddo gabaa dhadhaabatan kanneen biraa arge. **4** 'Isinis dhaqaatii iddo dhaabaa wayinii kootii keessa hojjedhaa; anis waan isiniif malu isiniifin kaffalaa' jedheen. **5** Isaanis ni dhaqan. "Ammas gara sa'aatiitii ja'aa fi gara sa'aatiitii sagaliitti gad ba'ee akksuma godhe. **6** Naannoo sa'aatiitii kudha tokkoottis gad ba'ee namoota hojii malee dhadhaabatan biraa argee, 'Isin maaliif guyyaa guutuu hojii malee as dhadhaabattu?' jedhee isaan gaafate. **7** "Isaanis, 'Sababii namni tokko illee nu hin qacaratiniif' jedhanii deebisan. "Inni immoo, 'Isinis dhaqaatii iddo dhaabaa wayinii kootii keessa hojjedhaa' jedheen. **8** "Yommuu galgalaa'etti abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa hoogganaa hojii isaatiin, 'Hoijettoota waami; warra gara dhumaatti qacaramanii jalqabii hamma warra dura qacaramanii mindaanisaanii kaffaliif' jedheen. **9** "Warri gara sa'aatiitii kudha tokkootti qacaraman sunis dhufanii tokkoon tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. **10** Warri jalqabatti qacaraman yommuu dhufanitti waan warra kaan caalaa argatan se'an. Garuu tokkoon tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. **11** Isaan yommuu diinaarii sana fudhatanitti abbaa lafaa sanatti guunguman. **12** Isaanis, 'Warri gara dhumaatti qacaraman kunneen sa'aatiitii tokko qofa hojjetan; ati

garuu nu warra dadhabbi hojichaatii fi ho'a guyyaa obsine isaaniin wal qixxeessite' jedhaniin. **13** "Inni garuu hoijettoota sana keessaa isa tokkoon, 'Yaa michuu ko, ani waan tokkoon illee si hin miine. Ati diinaarii tokkoon naan walii hin galiee? **14** Qooda kee fudhadhuu deemi; ani namicha isa gara dhumaan kanaafis hammuma siif kenne sana kennuufii nan barbaada. **15** Ani qarshii kootiin waan barbaade gochuuf mirga hin qabuu? Yookaan sababii ani arjaat a'eef hinaaftaa?' jedhe. **16** "Akkasuma warri dhumaan warra jalqabaa ni ta'u; warri jalqabaa immoo warra dhumaan ni ta'u." **17** Yesuus utuu Yerusaalemitti ol ba'aa jiruu barattoota kudha lamaan kophattaa baasee akkana jedheen: **18** "Kunoo nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du'a itti muru; **19** akka isaan itti qoosaniif, isa garafanii fi isa fannisanifis dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu. Innis guyyaa sadaffaatti du'a ni kaafama!" **20** Ergasiis haati ilmaan Zabdewoos ilmaan ishee wajjin gara Yesuus dhuftee jilbeenfattee waa isa kadhatte. **21** Yesuusis, "Ati maal barbaadda?" jedheen. Isheenis, "Akka ilmaan koo kunneen lamaan mootummaa kee keessatti inni tokko mirga keetiin, inni kaan immoo bitaa keetiin taa'u naa godhi" jetteen. **22** Yesuus immoo, "Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhuguuf jiru dhuguu ni dandeessuu?" jedheen. Isaanis, "Ni dandeenya" jedhanii deebisan. **23** Yesuusis, "Dhugumaan xoofoo koo irraa illee ni dhugdu; garuu mirga kootii fi bitaa kootiin taa'uun kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra Abbaan koo isaaniif qopheesse sanaa ti" jedheen. **24** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga'anitti obboloota lamaanitti aaran. **25** Yesuusis walitti isaan waamee akkana jedhe; "Isin akka bulchitoonni Namoota Ormaa isaan irratti gooftummaa mul'isan, gurguddoonni isaaniis akka isaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu. **26** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta'uun barbaadu kam iyyuu tajaajila keessan ta'uun qaba; **27** namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu kam iyyuu garbicha keessan ta'uun qaba; **28** Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii." **29** Utuu Yesuusii fi barattoonni isaa Yerikoodhaa ba'aa jiranuu, tuunni namootaa guddaan isa duukaa bu'e. **30** Kunoo,

jaamonni lama qarqara karaa tataa'aa turan; isaanis yommuu akka Yesuus achiin darbaa jiru dhaga'anitti iyyanii, "Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhan. **31** Tuunni sunis akka isaan cal'isaniif isaan ifate; isaan garuu, "Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhanii ittuma caalchisanii iyyan. **32** Yesuusis dhaabatee isaan waamee, "Akka ani maal isinii godhu barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. **33** Isaan immoo, "Yaa Gooftaa, akka jii keenya nuuf banamu barbaanna" jedhanii deebisan. **34** Yesuusis garaa laafeefii ija isaanii qaqqabe. Isaanis yeruma sana organii isa duukaa bu'an.

21 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii Beetfaagee ishee Gaara Ejersaa irraa sana ga'aniin Yesuus barattoota lama erge; **2** akkanas isaaniin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; yommusuma harree hidhamte tokko ilmoo ishee wajjin ni argattu. Lachan isaanii hiikaatti naa fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu waan tokko isiniin jedhe, 'Gooftaatu isaan barbaada' jedhaa; innis yommusuma erga." **4** Kunis akka wanni karaa raajichaatiin dubbatame sun raawwatamuuf ta'e; innis akkana jedha: **5** "Akkana jedhaa Intala Xiyoonitti himaa; 'Kunoo, mootiin kee gad of qabee, harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xiimoo yaabbatee, gara kee dhufa.'" **6** Barattoonnis dhaqanii akkuma Yesuus isaan ajaje godhan. **7** Isaanis harree fi ilmoo harree sana fidan; uffata isaaniis isaan irra buusan; Yesuusis isaan irra taa'e. **8** Namoonni akka malee baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan mukaa kukkanii karaa irra bubuusan. **9** Namoonni isa dura deemaa turanii fi warri isa duukaa bu'aa turan iyyanii, "Hoosaa'inaa Ilma Daawitiif!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbfamaa dha!" "Hoosaa'inaa ol gubbaati!" jedhan. **10** Yommuu Yesuus Yerusaalem seenetti, magaalaan sun guutummaatti raafamtee, "Kun eenyu?" jette. **11** Tuunni sun immoo, "Kun Yesuus, raajicha Naazreeti Galiiilaati" jedhee deebise. **12** Yesuus mana qulqullummaa seenee warra mana qulqullummaa keessatti bitatanii fi gurguratan hundumaa ari'e. Minjaala warra maallaqa geeddarataniiitii fi barcuma warra gugee gurguratanii garagalche. **13** Innis, "Manni koo mana kadhannaqaa jedhama'jedhamee barreeffameera; isin garuu holqa saamtotaa gootaniirtu" isaanii jedhe. **14** Jaamonni fi warri naafatan mana qulqullummaa keessatti gara isaa

dhufan; innis isaan fayyise. **15** Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa yommuu hojii dinqisiisa inni hojjetee organii ijoollee mana qulqullummaa keessatti, "Hoosaa'inaa ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti ni aaran. **16** Isaanis, "Ati waan ijoolleen kunneen jedhan dhageessaa?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo, "Eeyyee;" isin waan, "Yaa Gooftaa, ati afaan daa'immaniitii fi mucoolii harma hodhanii irraa, galata qopheessiteerta' jedhu sana takkumaa hin dubbifnee?" jedhee deebise. **17** Innis isaan biraa deemee magaalaa sanaa ba'e; Biitaaniyaa dhaqee achi bule. **18** Yesuus ganama barii utuu gara magaalattiitii deebi'uu beela'e. **19** Muka harbuu tokkos karaa biratti argee itti gore; garuu baala malee waa tokko illee hin arganne. Innis, "Iji bara baraan srratti hin argamin!" jedheen. Mukni sunis yeruma sana goge. (aión g165) **20** Barattoonnis yommuu waan kana organitti ni dinqisiifatan. Isaanis, "Harbuun sun akkamitti yommusuma goge?" jedhanii gaafatan. **21** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman isinitti hima; yoo amantii qabaattan, yoo mamuu baattanis, waan muka harbuu sana irratti ta'e qofa utuu hin ta'in, tulluu kanaan illee, 'Ka'il! Galaanatti darbatami!' yoo jettan ni ta'a. **22** Isin yoo amantii qabaattan waan kadhannaadhaan gaafattan hunda ni argattu." **23** Utuu Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisaa jiruu luboonni hangafoonni fi maanguddoонni sabaa gara isaa dhufanii, "Ati taayita maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Eenyutu taayita kana siif kenne?" jedhanii gaafatan. **24** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha; yoo isin naaf deebiftan, anis taayita maaliitiin wantoota kanneen akkan hojzedhu isinittin hima. **25** Cuuphaan Yohannis eessaa dhufe? Samii irraa moo nama biraa dhufe?" Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne, inni immoo, 'Yos isin maaliif isa hin amarin ree?' nuun jedha. **26** Yoo nu, 'Nama biraa dhufe' jenne garuu namoota sodaanna; isaan hundinuu Yohannis in akka raajiitti ilaaluutii." **27** Kanaaf isaan, "Hin beeknu!" jedhanii Yesuusif deebisan. Inni immoo akkana jedhe; "Anis taayita maaliitiin akkan wantoota kanneen hojzedhu isinitti hin himu." **28** "Maal seetu? Nama ilmaan lama qabu tokkotu ture; innis gara ilma isaa hangafaa dhaqee, 'Yaa ilma ko, har'a dhaqitii iddo dhaabaa wayinii keessa hojzedhu' jedheen. **29** "Ilmi sunis deebisee, 'Ani

hin dhaqu' jedhe; ergasii garuu gaabbee dhaqe. **30** "Namichis gara ilma isaa isa kaanii dhaqee akkasuma jedheen. Ilmi isaa sunis, 'Yaa gooftaa nan dhaqa' jedhee deebiseef; garuu hin dhaqne. **31** "Ilmaan lamaan keessaa isa kamtu fedhii abbaa isaa guute?" Isaanis, "Isa jalqabaa ti" jedhan. Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; qaraxxonni fi sagaagaltoonni isin dura mootummaa Waaqaatti ni galu. **32** Yohannis karaa qajeelummaa isinitti argisiisuu dhufeetii; isin immoo isa hin amanne. Qaraxxonni fi sagaagaltoonni garuu isa amanan; isin erguma waan kana argitan illee qalbii jijiirrattanii isatti hin amanne. **33** "Fakkeenya biraa tokko dhaga'aa; abbaa lafaa kan iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate tokkotu ture. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, achi keessatti boolla itti wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis lafa wayinii sana qonnaan buloottati kira kennatee biyya fagoo dhaqe. **34** Innis yeroon itti midhaan walitti qaban geenyaan akka isaan ija isaa fidaniifi garboota isaa qottuuwwan sanatti ergate. **35** "Qottuuwwan sunis garboota namichaa qabani, isa tokko ni dhaanan; isa kaan ni ajjeesan; isa sadaffaa immoo dhagaan tuman. **36** Ammas garboota warra duraa caalaa baay'atan biraa ergate; qonnaan bultoonni sunis akkuma sana isaan godhan. **37** Dhuma irrattis inni, 'Ilma koo ni kabaju' jedhee ilma isaa isaanitti ergate. **38** "Qottooni sun garuu yommuu ilma sana arganitti, 'Dhaaltuun isa kana. Kottaa isa ajjeefnee dhaala isaa fudhanna!' waliin jedhan. **39** Kanaafuu isaan fuudhanii iddo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan. **40** "Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa yommuu dhufutti qottuuwwan sana maal godhinna laata?" **41** Isaanis, "Inni namoota hamoo sana haala hamaadhaan ni balleessa; iddo dhaabaa wayinii sanas qottuuwwan yeroo midhaan walitti qabamutti qooda midhaan isaa kennaniif kanneen biraatti dabarsee ni kenna" jedhanii deebisan. **42** Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Isin dubbii Katabbiwwan Qulqulluu keessatti, "Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera; kanas Goofatau godhe; kun immoo ija keenyatti dinqii dha'jedhu sana gonkumaa hin dubbifnee? **43** "Kanaafuu ani isinittin hima; mootummaa Waaqaa isin irraa fudhatamee saba ija isaa godhatutti ni kennama. **44** Namni dhagaan kana irratti kufu kam iyyuu caccabee bututa; namni

dhagichi irratti kufu kam iyyuu ni daakama." **45** Luboonni hangafoonii fi Fariisonni yommuu fakkeenyawwan Yesuus dhaga'anitti akka inni waa'ee isaanii dubbate beekan. **46** Isaanis isa qabuu barbaadan; garuu sababii namoonni Yesuusin akka raaifiitilaalaa turaniif namoota sana sodaatan.

22 Yesuus ammas akkana jedhee fakkeenyaan deebii kenneef: **2** "Mootummaan samii mootii ilma isaatiif cidha fuudhaa qopheesse tokko fakkaata. **3** Innis akka isaan warra cidha sanatti affeeraman waamaniif garboota isaa erge; warri waamaman sun garuu dhufuu hin barbaanne. **4** "Ammas akkana jedhee garboota biraa erge; 'Kunoo ani irbaata koo qopheesseera: Sangooni koo, horiin koo coccoomoonis qalamanii wanni hundinuu qopheeffameera. Gara cidha fuudhaa fi heerumaa kottaa jedhaatii warra affeeraman sanatti himaa.' **5** "Isaan garuu tuffatanii, inni tokko gara lafa qotiisaa isaa, kaan immoo gara daldala isaa dhaqe. **6** Warri hafan immoo garboota isaa qabani salphisan; ni ajjeesanis. **7** Mootichis ni aare. Loltoota isas ergee warra garboota isaa ajjeesan sana balleesse; magaalaa isaaniis ni gube. **8** "Ergasiis inni garboota isaatiin akkana jedhe; 'Dhangaan cidha fuudhaa qopheeffameera; warri affeeraman garuu cidha kanaaf hin malle. **9** Kanaafuu gara qaxxaamura karaatti ba'atii nama argitan hunda gara cidhaatti affeeraa.' **10** Garbooni sunis karaatti ba'ani nama argan hunda, hamaas gaariis walitti qaban; galmi cidhaa sunis keessummootaan guutame. **11** "Mootichi yommuu keessummoota ilaaluuf ol seenetti, nama uffata cidhaa hin uffatin tokko achitti arge. **12** Innis, 'Yaa michuu ko, ati akkamitti utuu uffata cidhaa hin uffatin as seente?' jedhee isa gaafate. Namichi garuu waan dubbatu dhabe. **13** "Mootichis tajaajiltoota isaatiin, 'Namicha kana harkaa fi miilla hidhaatii dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'uu fi ilkaan qaruutu ta'a' jedhe. **14** "Warri affeeraman baay'eedhaati; warri filataman garuu muraasa." **15** Ergasiis Fariisonni waanuma inni dubbatuun isa qabuuf gad ba'anii Yesuusitti mari'atan. **16** Isaanis barattoota isaanii garee Heroodis wajjin isatti ergan. Akkanas jedhan; "Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa taate, akka ati dhugaaadhaan karaa Waaqaa barsiiftu beekna. Ati nama wal hin caalchiftu; fula namaas hin ilaaltu. **17** Egaa mee nutti himi; yaadni kee maali?

Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamne?" 18 Yesuus garuu hammina isaanii beekeeakkana jedhe; "Yaa fakkeessitoota nana, isin maaliif na qortu? 19 Mee maallaqa gibira kaffaltan natti argisiisaa." Isaanis diinaarii tokko isatti fidan; 20 inni immoo, "Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?" jedhee isaan gaafate. 21 Isaanis, "Kan Qeesaari" jedhanii deebisan. Kana irratti inni, "Yoos kan Qeesaari Qeesaariif, kan Waqaqaa immoo Waaqaaf kennaa" jedheen. 22 Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti ni dinqifatan. Kanaaf isa dhiisani qajeelan. 23 Guyyuma sana Saduuqonni warri du'aa ka'uun hin jiru jedhan tokko gara isaa dhufanii gaaffii isa gaafatan. 24 Akkanas jedhan; "Yaa barsiisaa, Museen, 'Namni tokko niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin yoo du'e obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabu' jedhee nutti himeera. 25 Kunoo obboloota torbatu nu bira ture. Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin qabaatin niitii isaa obboleessa isaatti dhiissee du'e. 26 Obboleessa lammaffaa fi sadaffaa irratti, hamma isa torbaffaattis waanuma sanatu ta'e. 27 Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. 28 Egaa guyyaa du'aa ka'uutti, torban isaanii keessaa isheen niitii isa kamii taati? Hundi isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutti." 29 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Isin waan Katabbiwwan Qulqulluu yookaan humna Waqaqaa hin beekneef dogoggortu. 30 Guyyaa du'aa ka'uutti namoonni akka ergamoota samii ta'u malee hin fuudhan; hin heerumanis. 31 Garuu isin waan Waaqni waa'ee du'aa ka'uu warra du'anii isiniin jedhe hin dubbifnee? Innisakkana jedha; 32 'Ani Waqaq Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaqaqob.' Inni Waqaq warra jiraataniiti malee Waaqa warra du'anii miti." 33 Namoonni yommuu waan kana dhaga'anitti, barsiisa isaa dinqifatan. 34 Fariisonni yommuu akka Yesuus Saduuqota afaan qabachiise dhaga'anitti walitti qabaman. 35 Isaan keessaa hayyuun seeraa tokkoakkana jedhee gaaffii kanaan isa qore: 36 "Yaa barsiisaa, seera keessaa ajajni guddaan isa kami?" 37 Yesuusakkana jedheen; "Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu. 38 Kunis ajaja jalqabaatiif i guddicha. 39 Ajajni lammaffaanis isuma fakkaataa: 'Ollaa keeakkuma ofii keetiitti jaalladhu' jedha. 40 Seerrii fi Raajonni hundinuu ajajawwan kanneen lamaan irratti hundeeffamu." 41 Utuu Fariisonni

walitti qabamanii jiranuu Yesuuus gaaffii tokko isaan gaafate; 42 innis, "Isin waa'ee Kiristoos maal yaaddu? Inni ilma eenyuu ti?" jedhe. Isaanis, "Inni ilma Daawit" jedhanii deebisan. 43 Innisakkana isaaniin jedhe; "Yoos Daawit akkamitti Hafuuaraan geggeeffamee, 'Gooftaa' isaan jedha ree? Inniakkana jedhaatii: 44 "Gooftaan Gooftaa kootiin: 'Hamma anidiinota kee miilla kee jala siif galchutti gara mirga koo taa'i' jedhe." 45 Erga Daawit, 'Gooftaa' jedhee isa waame, yoos inni akkamitti ilma isaa ta'uun danda'a ree?" 46 Namni tokko iyyuu waan tokko isaaf deebisuu hin dandeenye; gaafasii jalqabee namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne.

23 Yesuus ergasii uummataa fi barattoota isaatiinakkana jedhe: 2 "Barsiistonni seeraati fi Fariisonni barcuma Musee irra taa'aniiru. 3 Kanaafuu waan isaan isinitti himan hundumaa godhaa; eegaas. Garuu waan isaan hoijetan hin hoijetinaa; isaan ni dubbatu malee waan dubbatan sana hin hoijetaniiti. 4 Isaan ba'aa ulfaataa hidhanii gatiittii namaa irra kaa'u; ofii isaaniitii garuu ba'aa sana sochoosuuf qubaan illee tuquu hin barbaadan. 5 "Isaan waan hoijetan hundumaa namootatti of argisiisuu hujjetu: Kudhaama isaanii ni bal'ifatuutii; handaara uffata isaanis ni dheereffatu. 6 Iddoo cidhaatti iddo ulfinaa, manneen sagadaa keessatti immoo taa'umsa ulfinaa jaallatu. 7 Gabaa keessattis akka namoonni nagaa isaan gaafatanii fi akka 'Yaa barsiisaa' jedhanii isaan waaman jaallatu. 8 "Isin garuu, 'Barsiisaa' jedhamtanii hin waamaminaa; Barsiisaa tokko qofa qabduutii. Isin hundis obboloota walii keessanii ti. 9 Lafa irratti nama tokkoon illee 'Abbaa' hin jedhinaa; isin Abbaa tokko qofa qabduutii; innisisaamii irraati. 10 'Gooftota' jedhamtanii hin waamaminaa; isin Gooftaa tokko qofa qabduutii; innis Kiristoos. 11 Isin keessaa namni hunda keessan caalu tajaajilaa keessan haa ta'u. 12 Namni ol of qabu kam iyyuu gad qabamaati; namni gad of qabu kam iyyuu garuu ol qabama. 13 "Yaa barsiistota seeraati fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin mootummaa samii namoota duraa cuftuutii. Ofii keessanii hin seentan; warra seenuu yaalanis akka isaan seenan hin gootan. [14 Yaa barsiistota seeraati fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Mana haadha hiyyeessaa saamtanii onsitutuutii; itti fakkeessuuf kadhanna ni dheeressitu; kanaafuu murtii caalutu

isiniti murama.] **15** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Nama tokko amantii keessanitti galfachuu jettanii lafaa fi galaana irra joortu; yommuu inni amanuttis akka inni isin caalaa dachaa lama ilma gahaannam ta’u isa gootu. (Geenna g1067) **16** “Qajeelchitoota jaamota nana, isiniif wayyoo! Isin, ‘Namni kam iyyuu yoo mana qulqullummaatiin kakate, kun homaa miti; namni kam iyyuu yoo warqee mana qulqullummaatiin kakate garuu kakuun sun isa qaba’ jettu. **17** Isin gowwootaa fi jaamota nana, warqee moo mana qulqullummaa kan warqee sana qulqulleessutu caala? **18** Akkasumas isin, ‘Namni kam iyyuu yoo iddo aarsaatiin kakate, kun homaa miti; yoo kennaa iddo aarsaa irra jiru sanaan kakate garuu kakuun sun isa qaba’ jettu. **19** Isin jaamota nana, kennaa sana moo iddo aarsaa isa kennaa sana qulqulleessutu caala? **20** Kanaafuu namni iddo aarsaatiin kakatu, iddo aarsaati fi waan isa irra jiru hundumaan ni kakata. **21** Namni mana qulqullummaatiin kakatu, mana qulqullummaati fi isa mana qulqullummaa keessa jiraatuun kakata. **22** Namni samiidhaan kakatu, teessoo Waaqaatii fi isa teessoo sana irra taa’uun kakata. **23** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin abasuuda, insilaala fi kamuuunii kudhan keessaa tokko ni kennitu. Garuu seera keessaa waan caalaatti barbaachisaa ta’e jechuunis murtii qajeelaa, araaraa fi amanamummaa dhiiftaniirtu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa duubaa hojii irra oolchuu qabdu ture. **24** Isin qajeelchitoota jaamota nana! Bookee ni calaltu; gaala immoo ni liqimsitu. **25** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi isaanii garuu saamichaa fi ofittummaadhaan guutameera. **26** Yaa Fariisicha jaamaa nana! Jalqabatti keessa xoofootii fi caabii qulqulleessi; ergasii duubni isaas ni qulqulla’aa. **27** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin akkuma awwaala nooraa dibame kan duubni isaa bareedaa fakkaatee keessi isaa immoo lafee namoota du’aniitiin, xuraa’ummaa hundaanis guutamee ti. **28** Isinis akkasuma duubaan qajeeltota fakkaattanii namootatti mul’attu; keessi keessan garuu fakkeessuu fi hamminaan guutameera. **29** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartutuutii; soodduu qajeeltotaas ni bareechitu. **30** Isin, ‘Nu utuu

bara abbootii keenyaa sana jiraannee silaa dhiiga raajotaa dhangalaasuu keessatti isaan wajjin hin hirmaannu ture’ jettu. **31** Kanaafuu isin akka sanyii warra raajota aijeesan sanaa taatan ofuma keessanitti dhugaa baatu. **32** Egaa safartuu cubbuu abbootii keessanii guutaa! **33** “Bofoota nana! Ijoollee buutii nana! Isin akkamitti murtii gahaannam jalaa ba’uu dandeessu? (Geenna g1067) **34** Kanaafuu, kunoo ani raajotaa fi ogeeyyi, barsiistotas gara keessanitti nan erga. Isinis isaan keessaa gartokko ni aijeeftu; ni fanniftu; warra kaan immoo manneen sagadaa keessan keessatti garafuu; magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraattis isaan ariitu. **35** Kanaaf dhiiga Abeel nama qajeelaa sanaatii jalqabee hamma dhiiga Zakkaariyas ilma Baraakiyyu isin mana qulqullummaati fi iddo aarsaa gidduuuti aijeeftaniitti, dhiiga qulqulluu lafatti dhangalaafame hundumatti ni gaafatamu. **36** Ani dhuguma isinittin hima; kun hundinuu dhaloota kanatti ni dhufa. **37** “Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan raajota aijeeftu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. **38** Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. **39** Ani isinittin himaatii; isin hamma, ‘Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha’ jettanitti lammata na hin argitan.”

24 Utuu Yesuus mana qulqullummaati ba’ee deemaa jiruu barattoonni isaa gamoowwan mana qulqullummaa isatti argisiisuuf gara isaa dhufan. **2** Innis, “Waan kana hunda argituu? Ani dhuguma isinittin hima; asitti dhagaan dhagaa irratti hafu tokko hin jiru; hundi isaa iyyuu ni diigama” jedhee deebiseef. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra taa’ee jiruu, barattoonni isaa kophaa isaanii gara isaa dhufanii, “Mee nutti himi; wanni kun yoom ta’aa? Mallattoon dhufa keetii fi mallattoon dhuma barichaa maali?” jedhan. (aiōn g165) **4** Yesuus is akkana jedhee deebiseef; “Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **5** Namoonni hedduun, ‘Ani Kiristoos’ jedhanii maqaa kootiin ni dhufuutii; nama hedduus ni gowwoomsu. **6** Isin waa’ee waraanaatii fi oduu waraanaa ni dhageessu; garuu akka hin rifanne of eeggadhaa. Wanni akkanaa ta’uu qabaati; dhumni garuu amma iyyuu hin geeny. **7** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaati ni ka’aa. Beellii fi

sochiin lafaa iddoor garaa garaatti ni ta'a. 8 Garuu kun hundinuu jalqaba ciniinsuu da'umsaa ti. 9 "Isaan dabarsanii dhiphinatti isin kennu; isin aijeesus; sababii maqaa kootifis saba hundaan ni jibbamtu. 10 Yeroo sanatti namoonni baay'een ni gufatu; dabarsanii wal kennu; wal jibbus; 11 raajonni sobaa hedduun ni dhufu; nama hedduus ni gowwoomsu. 12 Sababii baay'ina hamminaatiif jaalalli namoota baay'ee ni qabbanaa'a; 13 namni hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. 14 Wangeelli mootummaa kuniis akka saba hundaaf dhuga ba'umsa ta'uuf addunyaa hunda keessatti ni lallabama; ergasiis dhumni sun ni dhufa. 15 "Kanaafuu, 'Isin yommuu wanni jibbisiisaan badiisa fidu'kan Daani'el raajichi waa'ee isaa dubbate sun iddoor qulqulluu dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; 16 yommus warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanitti haa baqatan. 17 Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee mana isaatii fudhachuuuf gad hin bu'in. 18 Namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuuf duubatti hin deebi'in. 19 Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! 20 Garuu akka baqachuun keessan ganna keessa yookaan Guyyaa Sanbataatiin hin taaneef kadhadhaa. 21 Yeroo sanatti dhiphinni guddaan isaa ni dhufaati; dhiphinni akkasisiis uumama addunyaati jalqabee hamma ammaatti hin dhufne; si'achis gonkumaa hin dhufu. 22 "Utuu guyyoonni sun gabaabbachuu baatanii silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture; garuu sababii filatamtootaatiif guyyoonni sun ni gabaabbatu. 23 Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, 'Ilaa, Kiristoos as jira!' yookaan 'Achi jira!' isiniin jedhe, hin amaninaa. 24 Kiristoosonni sobaati fi raajonni sobaa ni ka'uutii; isaanis yoo danda'ameef filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo gurguddaa fi dinqii ni hojjetu. 25 Kunoo ani duraan dursees isinitti himeera. 26 "Kanaafuu yoo isaan, 'Kunnoo, inni gammoojji keessa jira' isiniin jedhan achi hin dhaqinnaa; yookaan yoo isaan, 'Kunoo, mana keessa gola jira' isiniin jedhan hin amaninaa. 27 Akkuma bakakkaan ba'a biiftuutii bu'ee hamma lixa biiftuutii mul'atu sana dhufaatiin Ilma Namaas akkasuma ta'a. 28 Iddoo raqni jiru kamitti iyyuu gogocorroowwan walitti qabamu. 29 "Akkuma dhiphinni bara sanaa darbeen, "Aduun ni dukkanoofti; ji'is ifa ishee hin kennitu; urjiwwan samii irraa ni harca'u; humnoonni

samiis ni raafamu.' 30 "Ergasiis mallattoon Ilma Namaa samii irratti ni mul'ata; saboonni addunyaa hundinuu ni boo'u. Isaanis utuu Ilmi Namaa duumessa samiitiin humnaa fi ulfina guddaadhaan dhufuu ni argu. 31 Innis ergamoota isaa sagalee malakataa guddaa isatiin erga; isaanis filatamtoota isaa kanneen handaara samiwwanii tokko irraa hamma isa kaaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qabu. 32 "Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi'aate ni beektu. 33 Akkasuma isinis yommuu waan kana hunda argitanitti akka inni dhi'aate, akka balbala irras ga'e ni beektu. 34 Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. 35 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. 36 "Waa'ee guyyaa sanaa yookaan waa'ee sa'atii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan Ilmi iyyuu hin beeku. 37 Akkuma bara Nohi ta'e sana yeroo dhufaatiin Ilma Namaattis akkasuma ni ta'a. 38 Bara bishaan badiisaatiin dura ture sana, hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turaniitii. 39 Isaanis hamma bishaan badiisaatii dhufee hunda isaanii fudhatetti waan dhufuuf jiru hin beekne. Yeroo Ilmi Namaa dhufuttis akkasuma ta'a. 40 Gaafas namoonni lama lafa qotiisaa keessa hojjetu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. 41 Dubartoonni lama dhagaa daakuutiin daaku; tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni hafti. 42 "Kanaafuu isin dammaqaa; Gooftaan keessan guyyaa kam akka dhufu hin beektaanitii. 43 Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu yeroo kamitti akka hattuun dhuftu beekee silaa dammaqee eeggata malee akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. 44 Kanaafuu isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa sa'atii isin hin eegnetti dhufaati. 45 "Egaa garbichi amanamaa fi ogeessi kan goftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee garboota mana isaa jiraatan irratti isa muudu eenyu? 46 Garbichi goftaan isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma hojjetuu isaa argu sun eebbfamaa dha. 47 Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. 48 Garbichi sun garuu yoo hamaa ta'e, 'Gooftaan koo yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee 49 garboota isaa

wajjin tajaajilan tumuu, machooftota wajjin immoo nyaachuu fi dhuguu jalqaba. **50** Gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. **51** Innis isa kukkuta; fakkeessitoota keessattis isa ramada; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruutu ta'a.

25 "Yeroo sanatti mootummaan samii dubarran kudhan kanneen ibsaa isaanii fudhatanii misirrichi simachuudhaaf gad ba'an fakkaata. **2** Isaan keessaas shan gowwoota, shan immoo ogeeyyi turan. **3** Warri gowwoonni ibsaa isaanii fudhatan malee zayitii hin fudhanne. **4** Warri ogeeyyiin garuu ibsaa isaanii wajjin zayitii qodaatti qabatanii turan. **5** Misirrichi sun turraan hundumti isaanii mugan; ni rafanis. **6** "Halkan walakkaattis sagaleen guddaan, 'Kunoo, misirrichi dhufeera! Ba'atii isa simadhaa!' jedhu tokko dhaga'ame. **7** "Dubarri sun hundinuuus ka'anii ibsaa isaanii qopheeffatan. **8** Warri gowwoonni sun warra ogeeyyiidhaan, 'Ibsaan keenya nu duraa dhaamuutti jiraatii zayitii keessan irraa xinnoo nuu kennaa' jedhan. **9** "Warri ogeeyyiinis deebisanii, 'Hin kenninu; tarii wanni nuu fi isin ga'u hin jiru ta'aatii. Qooda kanaa warra gurguran bira dhaqaatii ofii keessaniif bitadhaa' jedhaniin. **10** "Garuu utuma isaan zayitii bitachuu dhaquutti jiranuu misirrichi dhufe. Dubarri qophaa'anis isa wajjin galma cidha fuudhaatti ol galan. Balballis ni cufame. **11** "Ergasii dubarran kaanis dhufanii, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, balbala nuuf banil!' jedhaniin. **12** "Inni garuu deebisee, 'Dhuguman isinitti hima; ani isin hin beeku' jedheen. **13** "Kanaafuu isin sababii guyyaa sana yookaan sa'aatii sana hin beekneef dammaqaa. **14** "Ammas mootummaan samii nama biyya fagoo dhaqu tokko fakkaata; namichis garboota isaa waamee qabeenya isaa imaanaa itti kennate. **15** Tokkoo tokkoo isaaniittis akkuma dandeetttiisaaniitti, isa tokkotti taalaantii shan, isa kaanitti taalaantii lama, isa kaanitti immoo taalaantii tokko kennee ka'ee deeme. **16** Namichi taalaantii shan fudhate sun, yerooodhuma sana dhaqee ittiin daldalee taalaantii biraa shan irraa buufate. **17** Inni taalaantii lama fudhates akkasuma taalaantii biraa lama irraa buufate. **18** Namichi taalaantii tokko fudhate garuu dhaqee lafa qotee maallaqa gooftaa isaa dhokse. **19** "Yeroo dheeraa booddee gooftaa garboota sanaa deebi'ee herrega isaan bira jiru herregate. **20** Namichi taalaantii shan fudhatee ture

sun taalaantii biraa shan fidee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii shan imaanaa natti kennitee turte. Ani immoo kunoo, taalaantii shan irraa buufadheera' jedheen. **21** "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojjette! Ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottutii gammachuu gooftaa keetiitti gali!' jedheen. **22** "Namichi taalaantii lama fudhatee tures dhufee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii lama imaanana natti kennitee turte; ani immoo kunoo, taalaantii biraa lama irraa buufadheera' jedheen. **23** "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojjette! Ati waan xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottutii gammachuu gooftaa keetiitti gali!' jedheen. **24** "Namichi taalaantii tokkicha fudhatee tures dhufeeakkana jedhe; 'Yaa gooftaa, ati nama gara jabeessa iddoor itti hin facaasinii galfattu, iddoor itti hin bittinneessiniis walitti qabattu akka taate nan beeka. **25** Kanaafuu ani sodaadhee dhaqeen taalaantii kee lafa keessa dhokse. Taalaantiin kee kunoo ti.' **26** "Gooftaan isaas deebiseeakkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa dhibaa'aa! Ati akka ani iddoon itti hin facaasinii galfadhu, iddoon itti hin bittinneessiniis walitti qabadhu beektaa? **27** Yoos akka ani yommuu deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf silaa maallaqa koo warra baankii bira naa kaa'uu qabda ture. **28** "Kanaaf taalaanticha isa harkaa fuudhaattii namicha taalaantii kudhan qabuuf kennaa. **29** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaataatii. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. **30** Garbicha faayidaa hin qabne kana dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruutu ta'a.' **31** "Ilmi Namaa yommuu ulfina isatiin ergamotootaa Waaqaa hunda wajjin dhufutti, teessoo isaa kan ulfinaa irra ni taa'a. **32** Saboonni hundinuu fulua isaa duratti walitti qabamu; innis akkuma tikseen tokko hoolotaa fi re'oota gargar footu sana namoota gargar ni fo'a. **33** Inni hoolota karaa mirga isaa, re'oota immoo karaa bitaa isaa ni dhaabachiisa. **34** "Yeroo sana Mootichi warra mirga isaa jiraniin akkana jedha; 'Isin warri Abbaan koo eebbise kottaa mootumicha uumamuu addunyati jalqabee isinii qopheeffame sana dhaalaa. **35** Sababiin isas an beelofnaan isin nyaata naaf kennitan; dheebonnaan waan ani dhugu naaf kennitan; ani

keessummaan ture; isin immoo na simattan; **36** ani daaraan daara na baaftan; dhukkubsannaan na gaafattan; hidhamnaan dhuftanii na ilaaltan.’ **37** “Qajeeltonni sunis deebisaniiakkana jedhaniin; ‘Yaa Gooftaa, yoom beeloftee si arginee waan ati nyaattu siif kennine? Yookaan yoom dheebottee si arginee waan ati dhugdu siif kennine? **38** Yoom keessummaata’uu kee arginee si simanne? Yookaan yoom daartee si arginee daara si baafne? **39** Yoom dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee dhufnee si ilaalle?’ **40** “Mootiin sunis deebisee, ‘Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundumaa gad ta’an kanneen keessaa isa tokkoof gootan kam iyyuu naaf gootan’ jedhaan. **41** “Ergasiis warra bitaa isaa jiraniinakkana jedha; ‘Isin yaa abaaramoo, naduraa badaatii ibidda bara baraa isa diiyaabiloosii fi ergamoota isatiif qopheeffametti galaa. (aiōnios g166) **42** Ani beelofnaan isin waan ani nyaadhu naaf hin kennineetii; ani dheebonnaan waan ani dhugu naaf hin kennineetii; **43** ani keessummaan ture; isin na hin simanne; ani daaraan isin daara na hin baafne; dhukkubsannaan yookaan hidhamnaan dhuftanii na hin ilaalle.’ **44** “Isaanis, ‘Yaa Gooftaa, ati yoom beeloftee yookaan dheebottee yookaan keessummaa taatee yookaan daartee yookaan dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee si gargaaruu didne?’ jedhanii deebisu. **45** “Innis deebisee, ‘Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundaa gad ta’an kanneen keessaa isa tokkoof hin godhin naafis hin goone’ jedha. **46** “Isaan kenneen adabbii bara baraatti, qajeeltonni immoo jirenya bara baraatti galu.” (aiōnios g166)

26 Yesuus erga waan kana hunda dubbatee raawwatee booddee barattoota isatiinakkana jedhe; **2** “Akkuma isin beektan Faasiikaaf guyyaa lamatu hafa; Ilmi Namaas fannifamuuf dabarfamee ni kennama.” **3** Ergasii luboonni hangafoonni fi maanguddoornni uummataa dallaa luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu keessatti walitti qabaman. **4** Isaanis haxxummaadhaan Yesuusin qabuu fi ajjeesuuf mari’atan. **5** Isaanis, “Garuu akka namoota gidduutti gooliin hin kaaneef yeroo ayyaanaatti hin ta’in” jedhan. **6** Utuu Yesuus Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa’aa sanaa jiruu, **7** dubartiin tokko shittoo gatiin isaa akka malee guddaa ta’e bilqaaxxi albaasxiroositti qabattee gara isaa dhufte; akkuma

inni maaddiitti dhi’ateenishittoo sana mataa isaatti dhangalaafte. **8** Barattoonis yommuu waan kana arganitti aaraniiakkana jedhan; “Waan kana balleessuun maaliif? **9** Silaa shittoon kun gatii guddaatti gurguramee maallaqa isaa hiyyeeyyiif kennuun ni danda’ama tureetii.” **10** Yesuus kana hubateeakkanaisaaniin jedhe; “Isin maaliif dubartii kana rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. **11** Hiyyeeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. **12** Dubartiin kun yommuu shittoo kana dhagna koo irratidhangalaftetti awwalaaf na qopheessuudhaaf waan kana goote. **13** Ani dhuguma isinittihima; addunyaa hunda irratti, iddo wangeelli kun itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheetiif ni odeeefama.” **14** Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa namichi Yihuudaa Keeriyotii jedhamu tokko gara luboota hangafootaa dhaqee, **15** “Yoo ani isa dabarsee isinitti kenne isin maal naaf kennitu?” jedhee gaafate. Isaanis meetii soddomaan walii galan. **16** Yihuudaanis yeroo sanaa jalqabee Yesuusin dabarsee kennuuf haala mijaa’aa eeggachaa ture. **17** Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinootti barattooni gara Yesuus dhufanii, “Akka ati Faasiikaanyaattuuf eessatti akka siif qopheessinu barbaadda?” jedhanii gaafatan. **18** Innis deebiseeakkana jedhe; “Magaalaa seenaatii nama wayiitiin, ‘Barsiisaan, yeroon koo ga’eera; ani barattoota koo wajjin Ayyaana Faasiikaama keetti nan kabaja siin jedha’ jedhaa.” **19** Barattoonis akkuma Yesuus isaan ajaje sana godhan; Faasiikaas ni qopheessan. **20** Yesuus yommuu galgalaa’etti warra Kudha Lamaan wajjin maaddiitti dhi’ate. **21** Innis utuma nyaachaa jiranuu, “Ani dhuguma isinitti nan hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna” jedhe. **22** Isaanis akka malee gaddanii tokko tokkoon, “Yaa Gooftaa, na ta’innaa laata?” jedhanii gaafachuu jalqaban. **23** Yesuusisakkana jedhee deebisee; “Namichi na wajjin gabatee keessa harka kaa’ee cuuphate dabarsee na kenna. **24** Ilmi Namaa akkuma waa’een isaa barreeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee Ilma Namaa kennu sanaaf wayyoo! Inni utuu dhalachuu baateeisaaf wayya ture.” **25** Yihuudaan inni dabarseeisa kennuuf jiru sunis, “Yaa Barsiisaan, na ta’innaa laata?” jedhe. Yesuusis, “Atuu jette kaa!” jedhee deebisee. **26** Utuu nyaachaa jiranuu Yesuus buddeena fiudhee eebbisee; caccabsees, “Fudhadhaa

nyaadhaa; kun foon koo ti" jedhee barattoota isaatiif kenne. **27** Xoofoos fuudhee galata galchee isaaniif kenne; akkanas jedhe; "Hundi keessan kana irraa dhugaa. **28** Kun dhiiga koo, dhiiga kakuu haaraa kan dhiifama cubbuu namoota baay'eetiif dhangalaafamuu dha. **29** Ani isinitti nan hima; ani hamman guyyaa isin wajjin mootummaa Abbaa koo keessatti deebi'ee dhugutti ammaa jalqabee ija wayinii kana irraa hin dhugu." **30** Isaanis erga faarfanna faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti qajeelan. **31** Ergasii Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Hundi keessan edana sababii kootiif ni gufattu; akkana jedhamee barreeffameeraatiif: "Ani tiksee nan rukuta; hoolonni karra sanaas ni bittinneeffamu." **32** Ani garuu ergan du'aa ka'ee booddee isin dura Galililaan dhaqa." **33** Phexros immoo deebisee, "Yoo namni hundinuu sababii keetiif gufate iyuu ani gonkumaa hin gufadhu" jedheen. **34** Yesuus immoo deebisee, "Ani dhuguma sitti nan hima; ati edana utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedheen. **35** Phexros garuu, "Ani yoon si wajjin du'uu qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu" jedheen. Barattoonni hundinuuus akkasuma jedhan. **36** Ergasiis Yesuus barattoota isaa wajjin iddo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaqe; innis, "Hamma ani achi dhaqee kadhadhutti isin as taa'aa" jedheen. **37** Innis Phexrosii fi ilmaan Zabdewoos lamaan of faana fudhatee deeme; gadduu fi yaadda'uus jalqabe. **38** Ergasiis inni, "Lubbuun koo akka malee gadditee du'u geesseerti. Isin asuma turaatii na wajjin dammaqaa" jedheen. **39** Innis xinnoo achi hiiqee adda isaatiin lafatti gombifamee, "Yaa Abbaa ko, yoo danda'ame xoofoon kun narra haa darbu. Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta'in" jedhee kadhate. **40** Innis gara barattoota isaatti deebi'ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiinis akkana jedhe; "Jarana, isin sa'atii tokkitti illee dammaqxanii na wajjin turuu hin dandeenyee? **41** Isin akka qorumsatti hin gallieef dammaqaa kadhadhhaa. Hafuurri qophaa'aa dha; foon garuu dadhabaa dha." **42** Ammas yeroo lammaffaa achi hiiqee, "Yaa Abbaa ko, xoofoon kun utuu ani hin dhugin yoo narra darbuu hin dandeenyee akkuma fedhii keetii haa ta'u" jedhee kadhate. **43** Inni yommuu deebi'ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan arge; iji isaanii itti ulfaatee tureetii. **44** Ammas isaan dhiisee achi hiiqee waanuma kanaan dura kadhate sana irra deebi'ee yeroo sadaffaa kadhate. **45**

Innis gara barattootaatti deebi'ee akkana jedheen; "Isin amma iyuu raftanii boqochaa jirtuu? Kunoo, sa'aatiin sun ga'era; Ilmi Namaas dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama. **46** Ka'aa ni deemnaa! Kunoo, namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira." **47** Utuma inni amma iyuu dubbachaa jiruu, Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sun dhufe. Tuunni luboota hangafootaa fi maanguddoota uummataa biraa ergame guddaanis goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin dhufe. **48** Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, "Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaa" jedhee mallattoo kenneefii ture. **49** Yihuudaanis yommusuma Yesuusitti dhi'aatee, "Nagumaa yaa barsiisaal" jedhee isa dhungate. **50** Yesuusis deebisee, "Yaa michuu ko, waan dhufteef sana raawwadhu kaa!" jedhe. Namoonni sun itti dhi'aatanii Yesuusin qabanii hidhan. **51** Kunoo, warra Yesuus wajjin turan keessaa inni tokko goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute. **52** Yesuus immoo akkana jedheen; "Goraadee kee iddo isaatti deebisi; warri goraadee luqqifatan hundinuu goraadeedhaan balleeffamuutii. **53** Ati waan ani Abbaa kootti iyyachuu hin dandeenye, waan innis yeruma sana ergamoota Waaqaa LeegewooniiKudha Lamaa olii naa hin ergine seetaa? **54** Utuu akkas ta'ee immoo wanni Katabbiawan Qulqulluun karaa kanaan ta'uu qaba jedhan sun silaa akkamitti raawwatama ree?" **55** Sa'atii sanatti Yesuus tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii? Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa taa'ee barsiisaan ture; isinis na hin qabne. **56** Kun hundinuu garuu akka Katabbiawan raajotaa Qulqulluun raawwatamaniif ta'e." Barattoonni hundinuuus isa dhiisanii baqatan. **57** Warri Yesuusin qaban sunis gara mana luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu iddo barsiistonni seeraatii fi maanguddoonti itti walitti qabamaniitti isa geessan. **58** Phexros garuu hamma dallaa mana lubicha ol aanaatti fagootti isa duukaa bu'e. Innis waan ta'uuf jiru arguuf jedhee ol lixee waardiyyoota wajjin taa'e. **59** Luboonni hangafoonii fi yaa'iin Yihuudootaa guutuun Yesuusin ajjeesuuf jedhanii ragaa sobaa isatti barbaadaa turan. **60** Isaan garuu yoo dhuga baatonni sobaa hedduun dhi'aatan illee homaa hin arganne. Dhuma irratti dhuga baatonni lama dhufanii, **61** "Namichi kun, 'Ani mana qulqullummaa Waaqaa

diiguu, guyyaa sadii keessatti deebisee ijaaruu nan danda'a' jedheera" jedhan. **62** Lubichi ol aanaanis ka'ee dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuusin gaafate. **63** Yesuus garuu inuma cal'ise. Lubichi ol aanaan, "Ani Waaqa jiraataadhaan sin kakachiisa: Ati yoo Kiristoos Ilma Waaqaa taate mee nutti himi" jedheen. **64** Yesuusis deebisee, "Atuu jetteerta. Ani garuu isinitti nan hima; isin si' achi utuu Ilmi Namaa mirga isa Humna qabeessa sanaatiin taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe. **65** Kana irratti lubichi ol aanaan uffata isaa tarasaasee akkana jedhe; "Inni Waaqa arrabseera! Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? Kunoo, Waaqa arrabsuu isaa isin iyyuu amma dhageessaniirtu. **66** Maal isinitti fakkaata?" Isaanis, "Du'atu isaaaf mala" jedhanii deebisan. **67** Ergasii isaan fuula isaatti tufan; abootteenis isa rukutan. Warri kaan immoo isa kabalani, **68** "Yaa Kiristoos! Eenyutu si rukute? Mee raajii nutti dubbadhu" jedhanii. **69** Phexrosis dallaa keessa ala taa'aa ture; xomboreen tokko isatti dhi'aattee, "Atis Yesuus namicha Galilaa sana wajjin turtel!" jetteen. **70** Inni garuu, "Ani waan ati dubbachuutti jirtu hin beeku" jedhee hunduma isaanii duratti gane. **71** Utuu inni gara karra dallaa sanaatti deemaa jiruus xomboreen bira tokko isa argitee, "Namichi kun Yesuus nama Naazreetti wajjin ture" jettee warra achi turanitti himte. **72** Innis kakatee, "Ani namicha kana hin beekul!" jedhee ammas gane. **73** Yeroo xinnoo booddee warri achi dhadhaabachaa turan Phexrositti dhi'aatanii, "Ati dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha; loqodni kee si saaxilaati" jedhan. **74** Yommus inni, "Ani namicha kana hin beeku" jedhee of abaruu fi kakachuu jalqabe. Yommusuma indaanqoon iyye. **75** Phexrosis dubbii Yesuus, "Ati utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedhee ture sana yaadate. Gad ba'ees hiqqifatee boo'e.

27 Ganama barii luboonni hangafoonni fi maanguddooni sabaa hundinuu Yesuusin ajeesuu walii wajjin mari'atan. **2** Isaanis isa hidhanii geessanii Phiilaaxoos bulchaatti dabarsanii kennan. **3** Yihuudaan inni Yesuusin dabarsee kenne sun yommuu akka Yesuusitti murame argetti ni gaabbe; meetii soddoma sanas luboota hangafootattii fi maanguddoottatti deebise. **4** Innis, "Ani dhiiga qulqulluu dabarsee kennuudhaan cubbuu

hojjedheera" jedhe. Isaanis deebisanii, "Maaltu nu dhibe ree? Situ itti gaafatama!" jedhaniin. **5** Yihuudaanis meetii sana mana qulqullummaa keessatti gatee gad ba'e; dhaqeess of fannise. **6** Luboonni hangafoonni meetii sana fuudhanii, "Meetiin kun waan gatii dhiigaa ta'eef meetii mana qulqullummaatti dabaluun seera miti" jedhan. **7** Isaanis walii wajjin mari'atanii akka namoota biyya ormaatiif iddo awwaalaa ta'uuf meetii sanaan lafa namicha suphee dha'u tokkoo bitan. **8** Kanaaf lafti sun hamma har'aatti, "Lafa Dhiigaa" jedhamee waamama. **9** Kanaanis wanni Ermiyas raajichi dubbate sun ni raawwatame: Innis akkana jedha; "Isaan meetii soddomman, gatii isaa kan ijooleen Israa'el isatti shallagan sana fuudhanii, **10** akkuma Gooftaan na ajajetti lafa namicha suphee dha'u sanaa ittiin bitan." **11** Yeroo sanatti Yesuus fuula bulchaa dura dhaabate; bulchaan sunis, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, "Atuu jettee kaa!" jedhee deebise. **12** Inni yeroo luboonni hangafoonni fi maanguddooni isa himatanittis deebii tokko illee hin kennine. **13** Phiilaaxoosis, "Ati akka isaan waan meeqa sIRRATTI dhugaa ba'an hin dhageessuu?" jedhee isa gaafate. **14** Yesuus garuu himata tokkoof illee deebii tokko iyyuu hin kennine; bulchaan sunis akka malee waan kana dinqisiifate. **15** Bulchaan sun nama hidhame tokko ayyaanaan akkuma fedhii sabaatti gad dhiisu barte godhatee ture. **16** Yeroo sana namichi Barabbaas jedhamu beekamaan tokko hidhamee ture. **17** Kanaafuu yommuu isaan walitti qabamanitti Phiilaaxoos, "Akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu? Barabbaas moo Yesuus isa Kiristoos jedhamu sana?" jedhee isaan gaafate. **18** Akka isaan hinaaffaadaan Yesuusin dabarsanii isatti kennan ni beeka tureetii. **19** Utuu Phiilaaxoos barcuma murtii irra taa'uu niitiin isaa, "Namicha qajeelaa sana hin tuqin; ani eda sababii isaatiif abjuudhaan akka malee dhiphadheeraatii" jettee itti dhaamte. **20** Luboonni hangafoonni fi maanguddooni garuu akka Barabbaas gad dhiifamee, Yesuus immoo ajeefamu akka isa kadhataniif namoota sossoban. **21** Bulchaan sun, "Isaan lamaan kanneen keessaa akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu?" jedhee ammas gaafate. Isaanis, "Barabbaasin" jedhanii deebisan. **22** Phiilaaxoosis, "Yesuus isa Kiristoos jedhamu immoo ani maal godhu ree?" jedhee gaafate. Hundu isaanis, "Isa fannisi!" jedhanii deebisan. **23** Phiilaaxoos immoo,

“Maaliif? Inni yakka maalii hojjete?” jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisanii, “Isa fannisi!” jedhanii iyyan. **24** Phiilaaxoos yommuu akka wanni kun goolii kaasuu malee faayidaa tokko illee hin qabne argetti, “Ani dhiiga nama kanaa irraa qulqulluu dha; isintu itti gaafatama!” jedhee bishaan fudhatee fuula namootaa duratti harka isaa dhiqate. **25** Namoonni hundinuus, “Dhiigni isaa nuu fi ijoollee keenya irraa haa ga’u!” jedhanii deebisan. **26** Ergasii inni Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuusin garuu garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee kenne. **27** Ergasii loltoonni bulchaa sanaa Yesuusin mana bulchaatti ol galchan; raayyaa loltootaa hundas naannoo Yesuusitti walitti qaban. **28** Isaanis uffata isaa irraa baasanii uffata bildiimaa itti uffisan; **29** gonfoo qoraattii micciiranii dha’anii mataa isaa irraa kaa’an. Harka isaa mirgaa keessas ulee kaa’an. Fuula isaa durattis jilbeenfatani, “Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!” jedhanii isatti qoosan. **30** Isaanis isatti tufan; ulee sanas fuudhanii mataa isaa rukutan. **31** Erga itti qoosanii booddee uffata sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuuvis isa fuudhanii deeman. **32** Utuu gad ba’anuu namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko arganii akka inni fannoo sana baatuuf isa dirqisiisan. **33** Isaanis iddo Golgootaa jedhamu ga’an; Golgootaa jechuun “Iddo buqqee mataa” jechuu dha. **34** Achittis akka inni dhuguuf daadhii wayinii kan hadhooftuun itti makame kennaniif; inni garuu afaaaniin qabee dhuguu dide. **35** Isaanis erga isa fannisanii booddee ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan. **36** Isaanis achi taa’anii isa eegaa turan. **37** Katabbiin waan inni ittiin himatamees mataa isaatii ol kaa’amee ture; katabbiin sunis, Kun Yesuus Mooticha Yihuudootaa ti, jedha. **38** Hattoonni lamas, inni tokko mirga isatiin, kaan immoo bitaa isatiin isa wajjin fannifaman. **39** Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaaaniis raasanii, **40** “Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, mee of oolchi! Ati yoo Ilma Waaqaa taate fannoo irraa gad bu’i!” jedhan. **41** Akkasumas luboonti hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi maanguddoonti isatti qoosan. Akkanas jedhan; **42** “Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda’u! Inni yoo mootii Israa’el ta’e amma fannoo irraa gad haa bu’u; nuus isatti ni amannaatii. **43** Inni Waaqa amanata; Waaqni yoo isa jaallate, mee amma isa haa oolchu; inni, ‘Ani

Ilma Waaqaa ti’ jedheeraatii.” **44** Akkasuma hattoonni isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **45** Sa’atii ja’aa jalqabee hamma sa’atii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu’e. **46** Gara Sa’atii sagaliitti Yesuus sagalee guddaadhaan, “Eloohee, Elohee, laamaa sabaqtanii?” jedhee iyye; hiikkaan isaas, “Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte?” jechuu dha. **47** Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga’ anitti, “Namichi kun Eeliyaasin waama” jedhan. **48** Yommusuma isaan keessaa namichi tokko fiigee dhqaee ispoonjii daadhii wayinii dhangaggaa’adhaan guutee, uleetti kaa’e; akka inni dhuguufis Yesuusiiif kenne. **49** Warri kaan garuu, “Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee isa oolchu arginaatii” jedhan. **50** Yesuus ammas sagalee guddaadhaan iyyee hafuura isaa kenne. **51** Yeruma sana golgaan mana qulqullummaa olii hamma gadiitti iddo lamatti tarsa’e. Lafti ni sochoote; kattaawwanis ni bappaqaqan. **52** Awwaalonnis banamanii dhagnawwan qulqullootaa kanneen du’anii turan hedduun du’aa kaafaman. **53** Isaanis du’aa ka’uu Yesuus booddee awwala keessaa ba’anii magaalattii qulqulluu seenan. Namoota hedduutis mul’atan. **54** Ajajaan dhibbaa sunii fi warri isa wajjin Yesuusin eegaa turan yommuu sochii lafaatii fi waan achitti ta’e hunda arganitti akka malee sodaatanii, “Dhugumaanuu inni Ilma Waaqaa ture!” jedhan. **55** Dubartoonni Yesuusin tajaajiluuf jedhanii Galilaadhaa isa duukaa bu’an baay’enis fagoo dhaabatanii ilaala turan. **56** Isaan keessaas Maariyaam ishee Magdalaa, Maariyaam haadha Yaaqoobii fi Yoosef, akkasumas haadha ilmaan Zabdewoos turan. **57** Yommuu galgalaa’ettis namichi sooressi Yoosef jedhamu tokko Armaatiyyaa dhufe; inni mataan isaas barataa Yesuus ture. **58** Innis gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate; Phiilaaxoosis akka reeffi sun isaaf kennamu ajaje. **59** Yoosefis reeffa sana fudhatee huccuu quncee talbaa irraa hoijetame qulqulluudhaan kafane; **60** innis awwala ofii isaa kan garaa kattaa keessatti qotate haaraa tokko keessa kaa’e. Dhagaa guddaa tokkos balbala awwala sanaatti gangalchee bira deeme. **61** Maariyaam isheen Magdalatii fi Maariyaam isheen kaan fuullee awwala sanaa tataa’aa turan. **62** Guyyaa itti aanutti jechuunis guyyaa qophii booddee luboonti hangafoonni fi Fariisonni fuula Phiilaaxoos duratti walitti qabaman. **63** Isaanis akkana jedhan; “Gooftaa!

Akka namichi gowwoomsaan sun utuu lubbuudhaan jiruu, ‘Ani guyyaa sadii booddee du’aa nan ka’ a’ jedhe nu ni yaadanna. **64** Kanaafuu akka awwaalli sun hamma guyyaa sadaffaatti eegamu ajaji. Yoo kun ta’uu baate barattoonni isaa dhaqanii reeffa isaa hatanii, ‘Inni warra du’an keessaa ka’era’ jedhanii namatti odeessu. Gowwoomsaan dhumaa kun immoo isa duraa caalaa ni hammaata.’ **65** Phiilaaxoosis deebisee, “Waardiyyaa fudhadhaa dhaqaatii akkuma beektanitti awwaalicha eegsifadhaa” jedheen. **66** Kanaaf isaan dhaqanii dhagicha irratti mallattoo godhan; waardiyyaas ramadanii awwaala sana eegsisan.

28 Sanbata booddee, guyyaa jalqaba torban sanaa

Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan barii barraaqaan awwaala ilaaluu dhaqan. **2** Kunoo, sababii ergamaan Gooftaa samii irraa gad bu’ee gara awwaalaa dhaqee balbala awwaalaa irraa dhagaa sana garagalchee irra taa’ee, sochiin lafaa guddaana ta’e. **3** Bifti isaa ifaa akka bakakkaa, uffanni isaa immoo adii akka cabbii ture. **4** Waardiyyoonni sunis sababii isa sodaataniif hollatanii akkuma nama du’ee ta’an. **5** Ergamaan sunis dubartoota sanaan akkana jedhe; ‘Hin sodaatinaa! Akka isin Yesuus isa fannifamee ture sana barbaaddan anuu beeka. **6** Inni as hin jiru; akkuma jedhe sana du’aa ka’eraatii. Kottaatii iddo inni ciisa ture ilaalaa. **7** Egaa dafaa dhaqaatii akkana jedhaa barattoota isaatti himaa; ‘Inni warra du’an keessaa ka’era; kunoo, inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Achittis isa ni argitu.’ Kunoo ani isinitti himeera.” **8** Dubartoonni sunis sodaatanii, ta’us gammachuu guuttaan guutamanii ariitiidhaan awwaala sana biraa deeman; barattoota isaatti himuufis fiigan. **9** Yeruma sana kunoo Yesuus isaanitti dhufee, nagaa isaan gaafate. Isaanis isatti dhi’aataniif miilla isaa qabatanii sagadaniif. **10** Yesuusis, “Hin sodaatinaa! Dhaqaatii akka isaan gara Galiilaa deemanii obboloota kootti himaa; isaanis achitti na argu” jedheen. **11** Utuu dubartoonni sun karaa jiranuu waardiyyoota sana keessaa tokko tokko magaalaal seenanii waan ta’e hunda luboota hangafootatti himan. **12** Luboonni hangafoonnis erga maanguddoota wajjin walitti qabamanii mari’atanii booddee loltootaaf maallaqa hedduu kennan. **13** Akkanas jedhaniin; “Utuu nu rafnuu barattoonni isaa halkaniin dhufanii isa hatan’ jedhaatii namootatti himaa. **14** Yoo wanni kun gurra bulchaa seene nu isa

amansiifnee rakkina jalaa isin baafnaa.” **15** Loltoonnis maallaqa sana fudhatanii akkuma ajajaman godhan. Oduun kunis hamma har’atti Yihuudoota biratti odeeffamaa jira. **16** Barattoonni kudha tokkoon sun gara biyya Galiilaa, gara tulluu Yesuus dhaqaa isaaniin jedhee ture sanaa dhaqan. **17** Isaanis yommuu isa arganitti ni sagadaniif; isaan keessaa tokko tokko garuu ni maman. **18** Yesuus immoo isaanitti dhi’atee akkana jedhe; ‘Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. **19** Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; **20** akka waan ani isin ajaje hunda eeganiifis isaan barsiisaa. Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hunda isin wajjinan jira.” (**aiōn g165**)

Maarqos

1 Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos Ilma Waqaqa.

2 Kitaaba Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreefameera: "Kunoo, ani ergamaa koo isa karaa kee qopheessu, si dura nan erga;" **3** "Sagalee nama, 'Gooftaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa' jedhee gammoojiji keessaa iyyu tokkoo." **4** Kanaafuu Yohannis gammoojiji keessatti nama cuuphaa, dhiifama cubbuutiif immoo cuuphaa qalbii jijiirrannaa lallabaa dhufe. **5** Biyyi Yihuudaa guutuunii fi namoonni Yerusaalem hundinuu gara isaa dhaqanii cubbuu isaanii himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **6** Yohannis uffata rifeensa gaalaa irraa hojjetame uffatee, mudhii isaa sabbata teephattiin hidhata ture; inni hawaannisaa fi damma bosonaa nyaata ture. **7** Innis akkana jedhee lallabaa ture; "Kan na caalaa jabaa ta'e, hidhaa kophee isaa illee gad jedhee hiikuun kan naaf hin malle tokko na duubaan ni dhufa. **8** Ani bishaaniinan isin cuupha; inni garuu Hafuura Qulqulluudhaan isin cuupha." **9** Yeroo sana Yesuus Naazreeti ishee Galiilaati dhufee Laga Yordaanos keessatti Yohannisiin cuuphame. **10** Yesuus utuma bishaan keessaa ol ba'aa jiruu, samiin banamee utuu Hafuurri akkuma gugeetti isa irratti gad bu'u arge. **11** Sagaleen, "Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani baay'ee sitti nan gammada" jedhu tokkos samii irraa dhufe. **12** Yeruma sana Hafuurri gammoojijiisa baase; **13** inni guyyaa afurtama Seexanaan qoramaa gammoojiji keessatu. Inni bineensota wajjin ture; ergamoornis isa tajaajilan. **14** Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, Yesuus wangeela Waqaqa lallabaa Galilaa seen. **15** Innis, "Barri sun ga'eera; mootummaan Waqaas dhi'aateera; qalbii jijiirradhaati wangeelatti amanaa!" jedhe. **16** Yesuus utuu qarqara Galaana Galilaa irra deemaa jiruu Simoonii fi obboleessa isaa Indiriyaas utuu isaan kiyyoo galaanatti darbachaa jiranuu arge; isaan qurxummii qabdoota turaniitii. **17** Yesuus, "Kottaa, na duukaa bu'aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga" jedheen. **18** Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isaa duukaa bu'an. **19** Innis yommuu xinnoo achi hiiqetti Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis utuu isaan bidiruu keessatti kiyyoowwan isaanii

qopheeffatanuu arge. **20** Innis yommusuma isaan waame; isaanis abbaa isaanii Zabdewoosin hojjettoota qacaraman wajjin bidiruu sana keessatti dhiisanii isaa duukaa bu'an. **21** Isaan gara Qifirnaahom dhaqan; innis yommusuma Sanbataan mana sagadaa seenee barsiise. **22** Inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta'in akka nama taayita qabu tokkotti waan barsiisa tureef namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **23** Yeruma sana namichi mana sagadaa isaanii keessaa kan hafuura xuraa'aan qabame tokko iyee **24** akkana jedhe; "Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaal!" **25** Yesuus immoo, "Cal'isii isa keessaa ba'i!" jedhee ifate. **26** Hafuurri xuraa'aan sunis namicha dhidhiitachiisee, sagalee guddaadhaan iyee keessaa ba'e. **27** Namoonni hundinuu baay'ee dinqifatanii, "Kun maalii? Inni taayitaadhaan barsiisa haaraa barsiisa! Hafuurota xuraa'oo illee ni ajaa; isaanis ni ajajamuuf" waliin jedhan. **28** Oduun waa'ee isaas dafee biyya Galilaa guutuun keessa faffaca'e. **29** Isaanis akkuma mana sagadaatii ba'aniin Yaaqoobii fi Yohannis wajjin mana Simoonii fi Indiriyaas dhaqan. **30** Haati niiti Simoonis dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciifti turti; isaanis yommusuma waa'ee ishee Yesuusitti himan. **31** Innis dhaqee harka qabee ishee kaase. Dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis isaan tajaajiluu jalqabde. **32** Namoonnis galgala sana erga biiftuun lixxee booddee, dhukkubsattootaa fi warra hafuurota hamoon qabaman hunda Yesuusitti fidan. **33** Magaalaan sun guutuunis balbala duratti walitti qabame. **34** Yesuus ismoota dhibee garaa garaa qaban hedduu fayyise; hafuurota hamoo baay'ees ni baase; garuu inni sababii hafuuronni hamoon sun eeyummaa isaa beekaniif akka isaan dubbatan hin eeyyamneef. **35** Yesuus ganama barii dimimmisaan ka'ee manaa ba'ee iddo namni hin jirre tokko dhaqee achitti kadhate. **36** Simoonii fi warri isa wajjin turan isa barbaaduu deeman; **37** isaanis yommuu isa argatanitti, "Namni hundinuu si barbaadaa jira!" jedhaniin. **38** Yesuus immoo deebisee, "Akka ani achittis lallabuuf kottaa gara magaalaawwan dhi'oo jiran kaanii dhaqnaa. Sababiin ani dhufefis kanuma" jedhe. **39** Kanaafuu inni manneen sagadaa isaanii keessatti lallabaa, hafuurota hamoos baasaa, Galilaa guutuun keessa deeme. **40** Namichi lamxaa'aan tokko

gara isaa dhufee jilbeenfatee, “Yoo fedhii kee ta’e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedhee isa kadhate. **41** Yesuusis garaa laafeefii, harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqulla’i!” jedheen. **42** Yeruma sana lamxiin sun namicha irraa bade; namichis ni qulqulla’e. **43** Yesuusis of eegganno jabaa kenneefii yommusuma gad isa dhiise. **44** Akkanas jedheen; “Ati waan kana nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu; garuu dhaqiti akka isaaniif ragaa ta’uuf lubatti of argisiisi; qulqulla’uu keetiifis aarsawwan Museen ajaje sana dhi’eessi.” **45** Namichi garuu achii ba’ee baay’isee odeessuu jalqabe. Kanaafis Yesuus ergasii magaalaan ala, lafa namni hin jirre ture malee ifaan ifatti magaalattii seenuu hin dandeeny. Namoonni garuu iddo hundatti isa bira dhufaa turan.

2 Yesuus guyyaa muraasa booddee Qifirnaahomitti deebi’e; namoonnis akka inni mana jiru dhaga’an. **2** Namoonni akka malee baay’atan walitti qabamnaan iddoon dhabamee balballi durris dhiphate; innis dubbicha isaanitti lallabaa ture. **3** Jarri tokko nama dhagni irratti du’e kan namoota afuriin baatame tokko gara isaa fidan. **4** Isaanis sababii baay’ina namaatiif namicha sana Yesuusitti dhi’eessuu dadhabanii qixa Yesuus tureen bantii manaa saaqanii siree namichi dhagni irratti du’e irra ciise sana gad buusan. **5** Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti namicha dhagni irratti du’e sanaan, “Gurbaa, cubbuun kee siif dhiifameera” jedhe. **6** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko achi tataa’anii garaa isaanii keessatti, **7** “Namichi kun maaliifakkana dubbata? Inni Waaqa arrabsa! Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuudanda’?” jedhanii yaadan. **8** Yesuusis yeruma sana akka wanni isaan garaa isaanii keessatti yaadaa turan kana ta’e hafuuraan beekeeakkana jedheen; “Isin maaliif waan kana yaaddu? **9** Namicha dhagni irratti du’e kanaan, ‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jechuu moo ‘Ka’ii siree kee fudhadhuu deemi’ jechuu salphaa dha? **10** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada.” Kanaafuu inni namicha sanaan, **11** “Ani sitti nan hima; ka’i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali” jedhe. **12** Innis ka’ee, yommusuma siree isaa fudhatee utuma isaan hundinuu arganuu ba’e deeme. Kunis hunda isaanii

dinqisiise; isaanis, “Nu takkumaa waan akkanaa arginee hin beeknu!” jedhanii Waaqa jajan. **13** Yesuus amma illee gara qarqara galaanichaatti gad ba’e. Namoonni baay’eenis isa biratti walitti qabaman; innis isaan barsiisuu jalqabe. **14** Innis utuu achiin darbaa jiruu, Lewwii ilma Alfewoos utuu inni iddo itti qaraxa walitti qaban taa’uu argee, “Na duukaa bu’i” jedheen. Lewwiinis ka’ee isa duukaa bu’e. **15** Yeroo Yesuus mana Lewwiitti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamoonni baay’een isaa fi barattoota isaa wajjin nyaachaa turan; namoonni isa duukaa bu’an baay’ee turaniitii. **16** Barsiistonni seeraa warri Fariisota turan yommuu isaa cubbamootaa fi qaraxxoota wajjin nyaatu arganitti, “Inni maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?” jedhanii barattoota isaa gaafatan. **17** Yesuus immoo waan kana dhageenyaan, “Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne” jedheen. **18** Barattooni Yohannisii fi Fariisonni ni soomu turan. Namoonni tokko tokko dhufanii, “Barattooni Yohannisii fi barattooni Fariisotaa ni soomu; barattooni kee garuu maaliif hin soomne?” jedhanii Yesuusin gaafatan. **19** Yesuus immooakkana jedhee deebise; “Keessummoonni misirrichaaakkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu soomuu danda’u? Isaan hamma isa of biraa qabanitti soomuu hin danda’an. **20** Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis gaafas ni soomu. **21** “Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, erbeen haaraan sun uffata sana irraa tarsaasa; tarsa’aan sunis isa duraa ni caala. **22** Namni daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhiin sun qalqalloo sana dhoosa; daadchichii fi qalqallichi horoomaa ba’u. Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqalloo haaraatti naqamuu qaba.” **23** Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa midhaanii keessa darbaa ture; barattooni isaas utuu isa wajjin deemaa jiranuu asheetii midhaanii cirachuu jalqaban. **24** Fariisonnis, “Ilaa, isaan maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjetu?” jedhanii. **25** Innisakkana jedhee deebise; “Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela’ anii fi rakkatanitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **26** Bara Abiyaataar

luba ol aanaa ture keessa, inni mana Waqaqa seenee buddeena qulqulleeffame kan akka luboonti qofti nyaatanifi eeyyamame sana nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis ni kenne.” 27 Yesuusis akkana jedheen; “Sanbataan namaaf uumame malee namni Sanbataaf hin uumamne. 28 Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbataaf illee Gooftaa dha.”

3 Ammas Yesuus mana sagadaa seene; namichi harki irratti goge tokkos achi ture. 2 Isaan keessaan namoonni tokko tokko Yesuusin himachuuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan namicha fayyisu ilaaluuf isa gaadan. 3 Yesuusis namicha harki irratti goge sanaan, “Ka’ii fuula nama hundaa dura dhaabadh” jedhe. 4 Yesuusis, “Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo ajjeesuu?” jedhee isaan gaafate. Isaan garuu ni cal’isan. 5 Innis mata jabina isaaniitti akka malee gaddee, aariidhaan garagalee isaan ilaale; namicha sanaanis, “Harka kee diriirfadhu” jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas guutumaan guutuutti fayye. 6 Fariisonnis gad ba’anii akka ittiin Yesuusin ajjeesuu danda’an garee Heroodis wajjin mari’achuu jalqaban. 7 Yesuus barattoota isaa wajjin achii ka’ee gara galaanichaatti qajeeli; tuunni namoota baay’ees Galilaadhaa isa duukaa bu’ee. 8 Namoonni baay’eenis yommuu waan inni hojjechaa ture hunda dhaga’anitti Yihuudaadhaa, Yerusaalemi, Edoomiyaasii, biyya Yordaanos gamaatii, naannoo Xiiroosii fi Siidoonaatii gara isaa dhufan. 9 Innis akka baay’ina namaatiin hin dhiibamneef akka isaan bidiruu xinnoo tokko isaaq qopheessan barattoota isatti him. 10 Sababii inni nama baay’ee fayyisee tureef, warri dhukkubsatan hundinuu isa tuquuf jedhanii irratti wal cabsaa turan. 11 Hafuuronni xuraa’oonis yeroo isa argan fuula isaa duratti kufanii, “Ati Ilma Waaqaa ti!” jedhanii iyyu turan. 12 Innis garuu akka isaan akka inni beekamu hin goone jabeessee isaan ajaje. 13 Yesuusis tulluutti ol ba’ee warra ofii isattii barbaade ofitti waame; isaanis gara isaa dhufan. 14 Innis akka isaan isa wajjin jiraatanii fi akka lallabaaf isaan erguuf namoota kudha lama muudee barattoota jedhee moggaase; 15 akka isaan hafuurota hamoo baasaniifis taayitaa kenneef. 16 Warri kudha lamaan inni muudes isaan kana: Simoon isa inni “Phexros” jedhee moggaase,

17 Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis warra inni “Bo’anergees” jedhee moggaase; Bo’anergees jechuun ilmaan “Kakawhee” jechuu dha; 18 Indiriyaas, Fiiliphoos, Bartaloomewoos, Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, Taadewoos, Simoon Hinaafticha, 19 Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. 20 Yesuusis mana tokko seene; sababii namoonni akka malee baay’atan ammas walitti qabamanifi innii fi barattooni isaa waa nyaachuu illee hin dandeenye. 21 Firoonni isaaas yommuu waan kana dhaga’anitti isa qabuu dhaqan; namoonni, “Inni qalbii dabarseera” jechaa turaniitii. 22 Barsiistonni seeraa warri Yerusaalemi gad bu’an, “Inni Bi’elzebultiin qabameera! Hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira” jedhan. 23 Yesuus immoo ofitti isaan waamee akkana jedhee fakkeenyaa isaanitti dubbate: “Seexanni akkamitti Seexana baasuu danda’aa? 24 Mootummaan tokko yoo gargar of qoode, mootummaan sun dhaabachuu hin danda’u. 25 Manni tokko yoo gargar of qoode, manni sun dhaabachuu hin danda’u. 26 Seexannis yoo gargar of qoode, inni dhaabachuu hin danda’u; dhumni isaa ga’eeraatii. 27 Dhugumaan namni kam iyyuu utuu duraan dursee nama jabaa tokko hin hidhin, mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu hin danda’u. Ergasii inni mana namicha jabaa sanaa saamuu danda’aa. 28 Ani dhuguma isinttin hima; cubbuun isaanii hundii fi arrabsoon isaan dubbatan hundi namootaaf dhiifamuu ni danda’aa; 29 namni Hafuura Qulqulluu arrabsu kam iyyuu garuu gonkumaa dhiifamaa hin argatu; inni itti gaafatamaa cubbuu bara baraa ti.” (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesuusis sababii isaan, “Inni hafuura xuraa’aa qaba” jechaa turaniif waan kana dubbate. 31 Haatii fi obboloonni isaa dhufanii, ala dhaabatanii nama itti erganii isa waamsisan. 32 Namoonni baay’eenis isattii naanna’anii taa’aa turan; isaanis, “Haati keetii fi obboloonni kee ala dhadhabatanii si iyyafachaa jiru” jedhanii isattii himan. 33 Innis immoo, “Haati kootii fi obboloonni koo eenyu?” jedhee gaafate. 34 Innis warra naannoo isaa marsanii tataa’an ilaalee akkana jedhe; “Haati kootii fi obboloonni koo kunoo ti! 35 Namni fedhii Waaqaa raawwatu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis.”

4 Yesuus ammas qarqara galaanichaatti barsiisuu jalqabe. Tuunni naannoo isattii walitti qabame

akka malee guddaa ture; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa irra afaan bishaanii jiranuu, inni bidiruu yaabbatee galaanicha irra achi hiiqee taa'e. 2 Fakkeenyaanis waan baay'ee isaan barsiise; barsiisa isaa keessattisakkana jedhe: 3 "Mee dhaga'aa! Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. 4 Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. 5 Kaan immoo lafa kattaa, iddo biyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile. 6 Yommuu aduuun baatetti garuu biqiltuun sun ni coollage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge. 7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu sana hudhe; biqiltuun sunis ija hin naqanne. 8 Ammas sanyiin kaan biyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ni guddate; ijas ni naqate. Inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqate." 9 Yesuusis, "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u" jedhe. 10 Yeroo inni kophaa turettis warri Kudha Lamaanii fi namoonni naannoo isaa turan biraa waa'ee fakkeenya sanaa isa gaafatan. 11 Innisakkana jedheen; "Icciiitiin mootummaa Waaqaa isiniif kennameera. Warra ala jiranitti garuu wanni hundinuu fakkeenyaan himama; 12 kunis, "Isaan akka hin deebinee fi akka dhiifama hin arganneef, arguu inuma argu, garuu hin qalbeeffatan; dhaga'uus inuma dhaga'u, garuu hin hubatan." 13 Yesuusisakkana isaaniin jedhe; "Isin fakkeenya kana hin hubattanii? Yoos isin akkamitti fakkeenya hunda hubattu ree? 14 Namichi sanyii facaasu sun dubbicha facaasa. 15 Namoonni tokko tokko sanyii karaa irraa, lafa dubbichi itti facaafamee sana fakkaatu. Akkuma isaan dubbicha dhaga'aniin Seexanni dhufee dubbicha isaan keessatti facaafamee sana fudhata. 16 Warri kaan akkuma sanyii lafa kattaa irratti facaafamee ti; isaan yommuu dubbicha dhaga'anitti yommusuma gammachuun fudhatu. 17 Garuu isaan waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa turu. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti isaan dafanii gufatu. 18 Ammas warri kaan sanyii qoraattii keessatti facaafamee fakkaatu; isaanis warra dubbicha dhaga'anii dha; 19 garuu yaaddoon addunyaa kanaa, gowwoomsaan qabeenyaatii fi hawwiin waan garaa garaa isaan seenee dubbicha hudhee ija naqachuu dhowwa. (aion g165) 20 Warri kaanis sanyii biyoo gaarii irratti

facaafamee fakkaatu; isaanis dubbicha ni dhaga'u; ni fudhatur; ijas ni naqatu; inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqata." 21 Innisakkana isaaniin jedhe; "Isin ibsaa gombisaa jala yookaan siree jala kaa'uuf fidduu? Qooda kanaa baattuu isaa irra keessu mitii? 22 Wanni dhokfame kam iyyuu mul'ifamuuf jiraatii; wanni haguugame kam iyyuu ifatti baafamuuf jiraatii. 23 Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga'u qabaate haa dhaga'u." 24 Innis itti fufeeakkana jedheen; "Waan dhageessan qalbeeffadhaa. Safartuu ittiin safartaniinis, hammas caalaa iyyuu isiniif safarama. 25 Kan qabu kamiiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama." 26 Ammasakkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa nama lafa isaa irratti sanyii facaasu tokko fakkaata. 27 Akkamitti akka ta'e namichi beekuu baatu illee, inni rafus yookaan dammaqus, sanyiin sun halkanii guyyaa ni biqila; ni guddatas. 28 Lafti ofuma isheetiin midhaan baafti; jalqabatti biqila, itti aansee hudhaa midhaanii, ergasii immoo midhaan guutuu baafti. 29 Namichisakkuma midhaanichi bilchaateen haamuul jalqaba; yeroon haamaa ga'eeraatii." 30 Ammas inniakkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata jechuu dandeenya? Yookaan fakkeenya maaliitiin isaibsina? 31 Inni sanyii sanaaficaa kan sanyiwwan lafa irra jiran hunda irra xinnaa ta'e fakkaata. 32 Ergafacaafamee booddee garuu guddatee biqiltuu hunda caala; dameewwan gurguddaa simbirroonnis gaaddisa isaa jala jiraachuu danda'anis qabaata." 33 Yesuusis fakkeenyawwanakkanaa baay'eedhaan hamma isaan dhaga'u danda'an dubbicha isaanitti dubbate. 34 Innis fakkeenyaan malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. Yeroo kophaa turanitti garuu waan hunda barattoota isatiif ni ibse. 35 Inni gaafas, yeroo galgalaa'etti, "Kottaa gama ceenaa" isaanin jedhe. 36 Isaanis tuuta namootaa sana achitti dhiisani Yesuusisakkuma inni bidiruu keessa jirutti fuudhanii deeman. Bidiruuwan biraas isa wajjin turan. 37 Bubbeen hamaan tokko ni ka'e; dambaliinis bidiruu sana dha'ee bidiruun sun bishaanii guutamuul ga'e. 38 Yesuusis bidiruu sana keessa karaa duubaa boraatii tokko irra rafaa ture. Barattoonnis isa dammaqsanii, "Yaa barsiisaa, dhumuun keenya homaa si hin dhibuu?" jedhaniin. 39 Innis ka ee bubbee sana ifate; dambaliisanaanis, "Cal'isi! Gab jedhis!" jedhe. Bubbeen sunis

ni cal'ise; tasgabbiin guddaanis ni ta'e. **40** Innis barattoota isaatiin, "Isin maaliifakkana sodaattu? Isin amma iyyuu amantii hin qabdani?" jedhe. **41** Isaanis akka malee sodaatanii, "Namichi bubbee fi dambaliin iyyuu ajajamaniif kun eenyu?" jedhanii wal gaafatan.

5 Isaanis galaanicha ce'anii biyya Gergeesenoon dhaqan. **2** Yommuu Yesuus bidiruu irraa bu'etti, yommusuma namichi hafuura xuraa'aadhaan qabame tokko iddo awwaalaatii ba'ee isatti dhufe. **3** Namichi kun iddo awwaalaatii jiraata ture; namni tokko iyyuu foncaan illee lammata isa hidhuu hin dandeeny. **4** Inni yeroo baay'ee funyoo sibiilaatii fi foncaadhaan hidhama ture; garuu foncaa sana kukkanee funyoo sibiilaatii sanas caccabsa tureetii. Namni gad isa qabuu danda'u tokko iyyuu hin turre. **5** Innis yeroo hundumaa, halkanii guyyaa iddo awwaalaatii keessattii fi gaarran gubbaatti iyyaa, dhagna isaas dhagaadhaan murmuraa ture. **6** Innis yommuu Yesuusin fagootti argetti itti fiigee, fuula isaa duratti jilbeenfate. **7** Sagalee ol fudhatee iyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Maqaan Waaqaatiin sin kadhadhaatii maaloo na hin dhiphisinal" jedheen. **8** Yesuusis, "Yaa hafuura xuraa'aa, namicha kana keessaa ba'il!" jedheenii tureetii. **9** Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedheenii isaa gaafate. Innis, "Nu waan baay'ee taaneef, maqaan koo Leegewoon" jedheen deebise. **10** Akka inni biyya sana keessaa isaan hin ariineefis guddisee Yesuusin kadhate. **11** Hoomaan booyyee guddaan isaa gaara bira dheedaa ture. **12** Hafuuronni hamoon sunis, "Gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi; akka itti galluufis nuu eeyyami" jedhanii Yesuusin kadhatan. **13** Innis ni eeyyameef; hafuuronni xuraa'oon sun ba'anii booyyee sanatti galan. Hoomaan gara booyyee kuma lamaa of keessaa qabu sunis ededa hallayyaa irraa gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. **14** Warri booyyeewan tiksani sunis baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan; namoornnis waan ta'e sana ilaaluu yaa'an. **15** Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha Leegewoonii hafuurota hamootiin qabamee ture sana wayyaa uffatee, qalbii isaaatii deebi'ee achi taa'ee argan; ni sodaatanis. **16** Warri waan kana arganii turanis waan namicha hafuurota hamoon qabamee ture sanaaf ta'ee fi waa'ee hoomaa booyyees namootatti odeessan. **17** Kana irratti jarri akka Yesuus

biyya isaanii keessaa ba'uuf isa kadhachuu jalqaban. **18** Utuu Yesuus bidiruu yaabbachaa jiruu namichi hafuura hamaan qabamee ture sun isa wajjin deemuuf isa kadhate. **19** Yesuus garuu, "Gara mana keetii, warra keetti galiiitii waan guddaa Gooftaan siif godhee fi akkamitti akka inni si maares isaanitti odeessi!" jedheen malee hin eeyyamneef. **20** Kanaafuu namichi sun dhaqee waan Yesuus isaaaf godhe Magaalaa Kurnan keessatti odeessuu jalqabe. Namoonni hundinuu ni dinqifatan. **21** Yommuu Yesuus bidiruudhaan ammas gara gama galaanaatti ce'etti namoonni hedduun isa biratti walitti qabaman; innis qarqara galaanaa ture. **22** Hooggantoota mana sagadaa keessaas namichi Yaa'iiros jedhamu tokko dhufe; innis yommuu Yesuusin argetti, miilla isaa irratti kufee, **23** "Intalli koo xinnoon du'u geesseerti. Akka isheen fayyitee jiraattuuf, maaloo kottuutii harka kee ishee irra ka'i" jedheen jabeessee isa kadhate. **24** Kanaafuu Yesuus isa wajjin dhaqe. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; gara isaattis wal dhiibaa turan. **25** Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokkos achi ture. **26** Isheen ishee oggeyyii fayyaa baay'ee biratti akka malee dhiphatte; waan qabdu hundumas of harkaa fixxe; garuu ittuma hammaachaa deeme malee itti hin wayyoofne. **27** Isheen ishee waa'ee Yesuus dhageessetti dugda isaa duubaan namoota gidduudhaan dhuftee uffata isaa tuqxe. **28** Isheen, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya" jettee yaaddee turteetii. **29** Dhiigni ishees yommusuma cite; isheen ishee akka dhiphina ishee irraa fayyite dhagna ishee keessatti hubatte. **30** Yesuusis yommusuma akka humni isa keessaa ba'e hubate. Innis namoota keessa garagalee, "Eenyutu uffata koo tuqe?" jedheen gaafate. **31** Barattoonni isaa deebisanii, "Akka namoonni si dhiibaa jiran utuma argituu, 'Eenyutu na tuqe?' jettee gaafattaa?" jedhan. **32** Yesuus garuu namni waan kana godhe eenyuu akka ta'e arguuf jedheen garagalee ilaale. **33** Dubartittiin isaa isheef godhame hubattee sodaadhaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte; dhugaa hundumas isatti himte. **34** Innis, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi; dhiphina kee irraas fayyi" jedheen. **35** Utuu Yesuus dubbachaa jiruu namoonni tokko tokko mana Yaa'iiros bulchaa mana sagadaatii dhufanii, "Intalli kee duuteerti; ati si' achi maaliif barsiisicha rakkifta?" jedhan. **36** Yesuus garuu waan isaan jedhan

jalaa qabuu didee bulchaa mana sagadaa sanaan, "Amani malee hin sodaatin!" jedhe. **37** Innis Phexros, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob malee akka namni tokko iyyuu isa faana deemu hin eeyyamne. **38** Yommuu mana hoogganaa mana sagadaa sanaa bira ga'anittis Yesuus uummataa wacu, namoota boo'anii fi wawwaatan arge. **39** Innis ol seenee, "Wacnii fi boo'ichi kun hundi maali? Intalattiin ni rafti malee hin duune" jedheen. **40** Isaan garuu isatti kolfan. Innis erga hunda isaamii gad baasee booddee, abbaa fi haadha intalattii, barattoota isa wajjin turanis fudhatee iddo intalattiin jirtu seene. **41** Innis harka ishee qabee, "Xaaliitaa quumii!" jedheen; kunis, "Yaa mucattii xinnoo, ani siin nan jedha, ka!" jechuu dha. **42** Mucattiiinis yommusuma kaatee dhaabatte; asii fi achis deemuu jalqabde. Umuriin ishee waggaa kudha lama ture. Isaanis yommusuma akka malee dinqifatan. **43** Innis akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekneef ajaja cimaa kenne; akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti him.

6 Yesuus achii ba'ee gara magaalaa itti dhalatee dhaqe; barattooniisaas isa wajjin dhaqan. **2** Innis guyyaan Sanbataa geenyaan mana sagadaatti barsiisuu jalqabe; warri isa dhaga'an baay'eenis ni dinqisiifatan. Isaanisakkana jedhanii gaafatan; "Namichi kun wantoota kanneen eessaa argate? Ogummaan isaaaf kennname kun maali? Hojiiwan dinqisiisoon harka isatiin hojjetaman kanneenakkanaa maali? **3** Namichi kun sooftuu mukaa mitii? Inni ilma Maariyaam, obboleessa Yaaqoob, kan Yoosaa, kan Yihuudaa fi kan Simoon mitii? Obboleettonni isaa as nu bira jiru mitii?" Isaanis isatti gufatan. **4** Yesuus immoo, "Raajiin magaalaa itti dhalatetii, firoota isaa keessattii fi mana isatti malee kabaja hin dhabu" jedheen. **5** Innis dhukkubsattoota muraasa irra harka isaa kaa'ee fayyisu malee hojii dinqisiisaa tokko illee achitti hojjechuu hin dandeenye. **6** Innis amantii dhabuu isaanittif dinqifate. Yesuus isamoota barsiisaa ganda tokko irraa gara ganda biraatti naanna'aa ture. **7** Warra Kudha Lamaan ofitti waamee lama lamaan isaan erguu jalqabe; hafuurota xuraa'oo irrattis taayitaa kenneef. **8** Akkana jedhees isaan ajaje: "Adeemsa keessaniif ulee malee waan tokko illee jechuunis buddeena fi korojoo hin qabatinaa; sabbata keessanitti immoo maallaqa hin guduunfatinaa. **9** Kophee kaa'adhaa; garuu kittaa lama hin uffatinaa. **10** Yeroo mana tokko

seentan kam iyyuu, hamma magaalaa sanaa baatanitti manuma sana turaa. **11** Yoo iddoon kam iyyuu isin simachuu baate yookaan isin dhaga'uu baate, iddo sanaa ba'atii akka ragaa isaanitti ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." **12** Isaanis achii ba'anii akka namoonni qalbii jjijiirrataniif lallaban. **13** Hafuurota hamoo baay'ee baasan; dhukkubsattoota baay'ees zayitii dibanii fayyisan. **14** Heroodis mootichi waa ee waan kanaa dhaga'e; maqaan Yesuus sirriitti beekamee tureetii. Namoonni tokko tokko, "Yohannis cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera; sababiin hojiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma" jedhan. **15** Warri kaan, "Inni Eeliyaas" jedhan. Kaan immoo, "Inni raajota durii keessaa akka isa tokkoo ti" jedhan. **16** Heroodis garuu yommuu waan kana dhaga'etti, "Yohannis isa ani mataa isaa irraa kutetu warra du'an keessaa kaafame!" jedhe. **17** Heroodis mataan isaa akka Yohannis qabamee, hidhamee mana hidhaatti galfamu ajajee tureetii. Innis sababii niitii obboleessa ofii isaa Fiiliphoos, sababii Heroodiyaas ishee ofii fuudhee ture sanaatiif jedhee waan kana godhe. **18** Yohannisis Heroodisiin, "Ati niitii obboleessa keetii fuudhuun kee seera miti" jedhaanii tureetii. **19** Kanaafuu Heroodiyaas Yohannisisi haaloo qabattee isa ajjeesuu barbaadde. Garuu isheen hin dandeenye; **20** Heroodis akka Yohannis nama qajeelaa fi nama qulqulluu ta'e beekee, isa sodaatee, eegumsa isaaaf gochaa tureetii. Heroodis yommuu waan Yohannis dubbatu dhaga'etti akka malee rilate; ta'uus gammachuudhaan isa dhaggeeffachuu barbaade. **21** Dhuma irrattis yeroon mijaa'aan argame. Heroodis guyyaa dhaloota isatti qondaaltota gurguddootaaaf, ajajjoota loltootaatii fi namoota Galiilaa keessatti beekamaniif irbaata qopheesse. **22** Intalli Heroodiyaas yommuu ol seentee sirbitetti Heroodisi fi keessummoota isaa warra irbaata affeeraman gammachiiifte. Mootichis intalattiidhaan, "Waanuma barbaadde na kadhadhu; ani siif nan kenna!" jedhe. **23** Innis, "Hamma walakkaa mootummaa kootti illee waan ati na kadhattu kam iyyuu siif nan kenna!" jedhee kakuudhaan waadaa galeef. **24** Isheenis gad baatee haadha isheetiin, "Maal kadhadhu?" jette. Haati immoo, "Mataa Yohannis Cuuphaa" jettee deebifteef. **25** Intalattiinis yommusuma ariitiidhaan gara mootichaatti ol seentee, "Akka ati ammuma mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra keessee naa kennitu nan barbaada" jetteen.

26 Mootichis akka malee gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin maaddiitti dhi'aataniitiif jedhee ishee diduu hin barbaanne. **27** Innis yommusuma loltuu tokko akka inni mataa Yohannis fiduuf ajajee erge. Loltuun sunis dhaqee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis isa irraa kute; **28** mataa isaas gabatee irra kaa'ee fidee intalattiitti kenne. Isheenis haadha isheetti kennite. **29** Barattooni Yohannis waan kana dhageenyaan dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaala keessa kaa'an. **30** Ergamoonnis Yesuus biratti walitti qabamanii waan hoijetanii turanii fi waan barsiisanii turan hunda isatti himan. **31** Innis, "Kophaa keessan gara iddo namni hin jirre tokkoo kottaatii takka boqodhaa" jedheen; isaan sababii namoonni baay'een dhufaa, deemaas turanii carraa itti waa nyaatan illee hin qaban tureetii. **32** Isaanis kophaa isaanii bidiruudhaan iddo namni hin jirre tokko dhaqan. **33** Namoonni deemuu isaanii argan baay'een garuu isaan beekan; magaalaawwan hunda keessaa ba'anii miillaan fiiganii isaan dursanii iddo sana ga'an. **34** Yesuus yommuu bidiruu irraa bu'etti tuuta guddaa tokko arge; innis sababii isaan akkuma hoolota tiksee hin qabnee turanii garaa laafeef. Kanaafuu inni waan baay'ee isaan barsiisuu jalqabe. **35** Yeroo kanatti galgalaa'ee ture; kanaafuu barattooni isaa gara isaa dhufaniiakkana jedhaniin; "Iddoon kun gammoojii dha; aduunis dhiiteerti. **36** Akka isaan gara baadiyyatii fi gandoota naannoo kana jiranii dhaqanii waan nyaatan bitataniif namoota kanneen gad dhiisi." **37** Inni garuu, "Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. Isaanis, "Dhaqnee buddeena diinaarii dhibba lamaa binnee akka nyaataniiif isaaniiif kenninuu ree?" jedhaniin. **38** Innis, "Buddeena meeqa qabdu? Mee dhaqaa ilaala!" jedheen. Isaanis yommuu arganitti, "Buddeena shanii fi qurxummii lama" jedhan. **39** Yesuus isaa namoota hundumaa garee gareedhaan marga lalisaa irra teteessisan isaan ajaje. **40** Kanaafuu namoonni dhibba dhibbaa fi shantama shantamaan garee gareedhaan tataa'an. **41** Innis buddeena shananii fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol iaalee galata galchee buddeena sana caccabse. Akka isaan namootaaf dhi'eessaniifis barattoota isaaatti kenne. Qurxummii lamaanis hunduma isaaniiitiif qoqqoode. **42** Isaan hundi nyaatanii quufan; **43** barattoonis hurraa'aa buddeenaatii fi qurxummii gundoo kudha

lama guutuu walitti qaban. **44** Warri nyaatanis dhiira kuma shan turan. **45** Yesuus yommusuma akka barattooni isaa bidiruu yaabbanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gara Beetisayidaatti darbaniiif isaan dirqisiise. **46** Innis erga namoota of irraa geggesee booddee kadhachuu gaaratti ol ba'e. **47** Yommuu galgalaa'ettis bidiruun sun galaana walakkaa ture; Yesuus immoo kophaa isaa lafa irra ture. **48** Innis utuu barattooni sababii bubbeen fuula isaanii duraan itti dhufef bishaan mooquudhaan dhiphatanuu arge. Innis halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. Innis waan isaan bira darbu fakkaate; **49** isaan garuu yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti ekeraa se'anii iyyan; **50** isaan hundi isa arganii akka malee na'aniitii. Inni immoo, "Jabaadhaa! Anumaatii hin sodaatinaa" jedhee yommusuma isaanitti dubbate. **51** Innis isaan wajjin bidiruu yaabbate; bubbeen sunis gab jedhe. Isaanis akka malee dinqisiifat; **52** isaan waa'ee buddeennan sanaa hin hubanneetii; mata jabeeyyiis turan. **53** Isaanis yommuu gama ce'anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu'an; bidiruu sanas achitti hidhan. **54** Akkuma isaan bidiruu irraa bu'aniinis namoonni Yesuusin beekan. **55** Namoonni sunis biyya sana guutuu keessa asii fi achi fiiganii iddo Yesuus achi jira jechuu dhaga'an hundumatti dhukkubsattoota sreedhaan baatanii fiduu jalqaban. **56** Iddoo inni dhaqe kam illee jechuunis gandoota, magaalaawwan yookaan baadiyyaa hundatti warra dhukkubsatan fidanii lafa gabaa kaa'an. Isaanis akka dhukkubsattooni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaaruma wayyaa isaa tuqan hundinuus ni fayyan.

7 Fariisotaa fi barsiistota seeraa keessaa warri Yerusaalemii dhufan tokko tokko Yesuus biratti walitti qabamanii **2** barattoota isaa keessaa tokko tokko harka, "Hin qulqulleeffaminiin" jechuunis utuu harka hin dhiqatin buddeena nyaachuu isaanii argan. **3** Sababiin isaaas Fariisonni, Yihuudoonni hundinuus duudhaa maanguddootaa eeguuf jedhanii utuu harka hin dhiqatin hin nyaatanii. **4** Yommuu gabaadhaa galanittis utuu of hin qulqulleessin hin nyaatan. Dudhaa biraa baay'ees kan akka xoofoo dhiiquu, okkotee fi huuroo dhiiquu ni eegu. **5** Kanaafuu Fariisonni fi barsiistonni seeraa, "Barattooni kee qooda harka 'Hin qulqulleeffaminiin' nyaatan

maaliifakkuma duudhaa maanguddootaatti hin jiraanne?” jedhanii Yesuusin gaafatan. **6** Innisakkana jedhee deebise; “Yaa fakkeessitoota, Isaayyaas yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; kunisakkuma akkana jedhamee barreeffamee dha: “Uumanni kun hidhii isaatiin na kabaja; garaanisaagaruunarraigafagoojira. **7** Isaan akkanumaanana waaqeffatu; barsiisniisaaniisirnumanamaati.” **8** Isinajaja Waaqaa dhiiftanii, duudhaanamootaa jabeessitanii eegdu.” **9** Innisittuma fufeeakkana jedheen; “Isin duudhaa ofiikeessanii eeguujettanii ajaja Waaqaa tuffachuuf mala gaarii qabdu! **10** Museen, ‘Abbaa keetii fi haadha keetif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsukam iyyuu haa ajjefamu’ jedheeraatii. **11** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaa yookaan haadha isaa gargaaruuf ool Qurbaana jechuunis Waaqaaaf kennameera jedhee dubbate, **12** isin akka inni abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif waan tokko illee godhusi’achi hin eeyyamtaniif. **13** Akkanaanis duudhaakeessisa walitti dabarsitan sanaan dubbii Waaqaa busheessitu. Waanakkanaa baay’ees ni hoijetu.” **14** Yesuus ammas namoota sana ofitti waameeakkana jedheen; “Isin hundi na dhaga’aa; kanas hubadhaa. **15** Waan nama keessaa ba’utu nama ‘xureessa’ maleewannialaa namatti seenee nama ‘xureessuu’ danda’utokko iyyuu hin jiru. [**16** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga’u qabaate haa dhaga’u.] **17** Erga inni namootabiraa manaolseenee booddee barattoonni isaa waa’ee fakkeenyasanaa isaa gaafatan. **18** Innisakkana jedhee gaafate; “Isin hin hubattanii? Akka wanni alaa namatti seenu tokko iyyuu nama ‘xureessuu’ hin dandeenyehin qalbeeffattanii? **19** Wanni sun garaa isaa seenee ergasii dhagna isaa keessaa gadba’ malee yaada garaaisaa hin seenuutii.” Yesuusiskana jechuudhaan akka nyaanni hundinuu qulqulluuta’elabse. **20** Innisitti fufeeakkana jedhe: “Wanni nama ‘xureessu’ waan nama keessaa ba’uu dha. **21** Yaadni hamaan keessa namaatii, garaanamaa keessaa ba’atii; innis halalummaa, hanna, nama aijeesuu, ejja, **22** doqnummaa, hammina, gowwoomsaa, jireenyagad dhiisii, hinaaffaa, maqaa nama balleessuu, of tuulummaa fi gowwummaa. **23** Wantoonni hamoonkunneehundinuu nama keessaa ba’u; namas ‘ni xureessu.’” **24** Yesuus iddoosanaa ka’ee aanaaxiilojjele. Mana tokkosol seenee; innisakk

namnitokkoiyyuu achi jiraachuu isaa beekuhin barbaanne; garuu dhokachuu hin dandeeny. **25** Dubartiintallisiishee hafuura xuraa’aan qabamtetokkoakkumawaa’ee isaa dhageesseen dhuftee miilla isaa irratti kufte. **26** Dubartittiis naminam Giriik, kanbiyya Sooriyakeessattifiniiqeetti dhalateedha. Isheenakainni intala ishee keessaa hafuura hamasana baasuuuf Yesuusin kadhatte. **27** Innis, “Durijoolleen haa quuftu; buddeena ijoolee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii miti” jedheen. **28** Isheengaruu, “Eeyyeyaa Gooftaa, saroonni iyyuu maaddijalaa hambaa ijooleen harcaafu nyaatuu” jettee deebifteef. **29** Yesuusis, “Jecha keekanaaf gali; hafuurri hamaan sun intala kee keessaa ba’eera” jedheen. **30** Isheenis yommuan manatti galtetti intallisihee siree irra ciiftee, hafuurri hamaan sunis keessaa ba’ee argatte. **31** Ergasiis Yesuus biyya Xiiroosiiitika’ee Siidoonaa keessa darbee, kutaa Magaalaa Kurnaniikeessaba’ee gara galaana Galilaa dhufe. **32** Jarritokkos namicha gurra duudaa fi arrab-didaa tokko isattifidaniikka inni harkaisa irra kaa’uuf kadhatan. **33** Yesuusis namicha sana tuuta keessaa kophatti baaseequba isaa gurra namichaa keessa kaa’e. Hancufatufees arraba namichaa tuqe. **34** Gara samiis olilaalee, hafuura guddaa baafatee, “Eftaah!” jedheen; kana jechuunis “Banami!” jechuu dha. **35** Gurri namichaas yommusuma baname; arrabniisaas hiikameerakkintokko malee dubbachuu jalqabe. **36** Yesuusisakkisaan namatokkotti illee hin himneef namootasanaajaje. Hammuma inni cimseeisaanajaje sana, isaanisittuma caalchisaniiodeessan. **37** Warrioduu sana dhaga’anisakkamalee dinqifatanii, “Inni waanhunda gaarii godheera; warri duudaanisakkadha’an, warri arrabniisaanii dubbachuididesakkadubbatan ni godha” jedhan.

8 Gidduu sana tuunni biraa guddaa isaa ammas walitti qabame. Yesuusis sababii tuunni sun waanyaatu hin qabaatiniiif barattoota isaa ofitti waameeakkana jedhe; **2** “Sababiiisaan guyyaa sadii na bira turanii waanyaatan tokko illee hin qabneef, aninamootakanneeniiif garaanana laafa. **3** Yooani agabuuisaanii gadisaan dhiise,isaankaraa irrattini gaggabu;isaankessaatokkotokkofagoodhaadhuufaniitii.” **4** Barattoonniisaasdeebisanii, “Namnikiam iyyuugammoojijiikana keessattibuddeenaisaan

ga'u eessaa argachuu danda'a?" jedhan. 5 Yesuus immoo, "Isin buddeena meeqa qabdu?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhan. 6 Innis akka namoonni sun lafa tataa'an itti hime. Buddeena torban fuudhee erga galateeffatee booddee kukkanee akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattoota isaatti kenne; isaanis namootaaf dhi'eessan. 7 Akkasumas qurxummii xixinnoo muraasa qabu turan; qurxummii sanas eebbisee akka isaan namootaaf hiraniif barattoota isaatti hime. 8 Namoonnis nyaatanii quufan. Ergasiis barattooni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. 9 Isaanis gara nama kuma afurii turan. Innis erga of irraa isaan geggessee booddee, 10 barattoota isaa wajjin yommusuma bidiruu yaabbatee biyya Daalmaanutaa dhaqe. 11 Fariisonnis dhufanii Yesuusitti falmuu jalqaban; isa qoruuf jedhaniis mallatoo samii irraa isa irraa barbaadan. 12 Innis hafuura dheeraa baafatee, "Dhaloonni kun maaliif mallatoo barbaada? Ani dhuguma isinitti hima; mallatoon tokko iyuu dhaloota kanaaf hin kennamu" jedheen. 13 Innis isaan dhiisee bidiruutti deebi'ee gama ce'e. 14 Barattooni buddeena tokkicha bidiruu keessaa of biraq qaban sana malee buddeena fudhachuu irraanfatani turan. 15 Yesuusis, "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi raacitii Heroodis irraa of eeggadhaa" jedhee isaan akekkachiise. 16 Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin qabneef" jedhaniii walii wajjin haasa'an. 17 Yesuusis waan isaan haasa'an beekeeakkana jedhee isaan gaafate; "Isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii dudubbattu? Isin amma iyuu hin argitani? Yookaan hin hubattanii? Mataa jabaattanii? 18 Isin utuma ija qabdanuu hin argitani? Utuma gurra qabdanuu hin dhageessanii? Hin yaadattanii? 19 Yeroo ani buddeena shanan sana nama kuma shaniif caccabsetti isin hurraa'aa gundoo meeqa guutuu kaaftan?" Isaanis, "Kudha lama" jedhaniin. 20 Innis, "Yeroo ani buddeena torba nama kuma afuriif caccabsetti hambaa gundoo meeqa guutuu walitti qabdan?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhaniin. 21 Innis, "Isin amma iyuu hin hubattanii?" jedheen. 22 Isaanis Beetisayidaa dhaqan; jarri tokkos namicha jaamaa tokko fidanii akka inni isa qaqqabuuf Yesuusin kadhatan. 23 Innis namicha jaamaa sana harka qabee ganda sana keessaa baase. Ija isaattis tufee, harka isaas irra kaa'ee, "Waa arguu dandeessaa?" jedhee gaafate. 24 Namichis ol ilaalee, "Namoota nan arga; isaan muka

deemu natti fakkaatu" jedhe. 25 Yesuus amma illee harka isaa ija namichaa irra kaa'e. Iji namichaas ni baname; agartuun isaa ni deebi'eef; waan hundas sirriitti arge. 26 Yesuusis namichaan, "Gara ganda sanaa seentee waan kana nama tokkotti illee hin himin" jedhee gara mana isaatti isa erge. 27 Yesuusis fi barattooni isaa gara gandoota naannoo Fiiliphoo Qiisaariyaa jiraniitti darban. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee karaa irratti isaan gaafate. 28 Isaanis, "Namoonni tokko tokko, 'Inni Yohannis Cuuphaa dha' jedhu; warri kaan, 'inni Eeliyaas' jedhu; kaan immoo, 'inni raajota keessaa isa tokkoo dha' jedhu" jedhanii deebisan. 29 Innis, "Isin eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Phexrosis, "Ati Kiristoos" jedhee deebise. 30 Yesuusis akka isaan waa'ee isaa nama tokkotti illee hin himneef isaan akekkachiise. 31 Yesuusis akka Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu qabu, akka maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu qabuu fi akka ajjeefamuu qabu, guyyaa sadii booddee immoo akka du'aa ka'u isaan barsiisuu jalqabe. 32 Innis waa'ee kanaa ifatti baasee dubbate; Phexrosis kophatti baasee isa ifachuu jalqabe. 33 Yesuus garuu of irra garagalee barattoota isaa ilaale; Phexrosiinis, "Seexana nana! Na duubatti deebi'il Ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii" jedhee ifate. 34 Ergasiis inni tuuta sanaa fi barattoota isaa ofitti waameeakkana jedhe; "Namni kam iyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa baadhatees na duukaa haa bu'u. 35 Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni anaa fi wangeelaaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyuu lubbuu isaa ni oolfata. 36 Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe bu'aa maalii argata? 37 Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda'a? 38 Yoo namni kam iyuu dhaloota ejja fi cubbamaa kana keessatti anaa fi dubbiikottti qaana'e, Ilmi Namaa yommuu ulfina Abbaa isatiin ergamoota qulqulluu wajjin dhufutti isatti ni qaana'a."

9 Innis, "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma mootummaan Waqaqa humnaan dhufee arganitti du'a hin dhandhaman" isaaniin jedhe. 2 Yesuus guyyaa ja'a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi

Yohannisin fudhatee tulluu dheeraa tokkotti iddoosaa isaan hundi kophaa turuu danda'anitti ol isaan baase. Innis achitti fuula isaanii duratti geeddaram. 3 Uffanni isaas uffata namni addunyaa kanaa kam iyyuu miicee addeessuu danda'u caalaa akka malee addaate. 4 Eeliyaasii fi Museenis isaanitti mul'atan; isaanis Yesuus wajjin haasa'aa turan. 5 Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Barsiisaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha; daasii sadii, tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasif ni ijaarra" jedhe. 6 Inni waan dubbatu hin beeku ture; isaan akka malee sodaatanii turaniitii. 7 Duumessis dhufee isaan haguuge; sagaleen, "Kun Ilma koo isaa ani jaalladhuu dha. Isinis isaa dhaga'aal" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. 8 Isaanis yommuuakkuma tasaa naannoo isaanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee of biratti hin argine. 9 Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuu Yesuus akka isaan hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa ka'utti waan argan sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje. 10 Isaanis "warra du'an keessaa ka'uun" maal akka ta'e wal gaggaafachaa dubbicha garaatti qabatan. 11 Isaanis, "Barsiistonni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu?" jedhanii isaa gaafatan. 12 Yesuusakkana jedhee deebise; "Dhugumaan Eeliyaas duraan dursee ni dhufa; waan hundas iddootti deebisa. Yoos maaliif Ilmi Namaa akka malee dhiphachuu fi tuffatamuu qaba jedhamee barreeffame ree? 13 Ani garuu isinittin hima; Eeliyaas dhufeera; isaanis akkuma waa'ee isaa barreeffame sanatti waanuma fedhan hunda isatti hoijjetan." 14 Isaanis yommuu gara barattoota kaanii dhufanitti, namoonni hedduun isaanitti naanna'anii, barsiistonni seeraa immoo utuu isaanitti falmanuu argan. 15 Namoonni hundinuuus akkuma Yesuusin arganiin akka malee dingifatanii isaa dubbisuudhaaf itti fiigan. 16 Innis, "Isin maal isaanitti falmitu?" jedhee isaan gaafate. 17 Namoota sana keessas namichi tokkoakkana jedhee deebise; "Yaa barsiisaa, ani ilma koo kan hafuura arraba didaadhaan qabame sitti fideera. 18 Hafuurichi yeroo itti ka'u kam iyyuu, durbatee lafaan isaa dha'a. Gurbichis hoomacha afaniin baasa; ilkaan qara; ni kokottaa'as. Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan gaafadhe; isaan garuu hin dandeenye." 19 Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amanne nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha natti fidaa" jedhe. 20

Isaanis gurbicha isatti fidan. Hafuurichiis akkuma Yesuusin argeen gurbicha dhidhiitachiise; gurbichis lafa dha'ee hoomacha afaniin baasee gangalate. 21 Yesuusis, "Wanni kun erga isaa qabee hammam ture?" jedhee abbaa gurbichaa gaafate. Innis akkana jedhe; "Ijoollummaadhaa jalqabee ti. 22 Isa ajjeesuu jedhees yeroo baay'ee ibidda keessa yookaan bishaan keessa isaa buuseera. Ati garuu yoo waanuma tokko illee gochuu dandeesse garaa nuu laafiitii nu gargaari." 23 Yesuusis, "Yoo dandeesse' jettaa? Nama amanuuf wanni hundi ni danda'ama" jedheen. 24 Yommusuma abbaan mucaa sanaa, "Ani nan amana; amantii dhabuu koo na gargaari" jedhee iyye. 25 Yesuusis yommuu namoota girrisanii dhufan argetti, "Yaa hafuura duudaa fi arrab-didaa nana, akka ati isaa keessaa baatu, deebitees akka isatti hin galle sin ajaja" jedhee hafuura xuraa'aa sana ifate. 26 Hafuurri sun iyee, akka malees isaa dhidhiitachiise keessaa ba'e. Gurbichis akkuma reefaa ta'e; namoonni baay'eenis, "Inni du'eera" jedhan. 27 Yesuus garuu harka qabee ol isaa kaase; gurbaan sunis ka'ee dhaabate. 28 Erga Yesuus manatti ol galee booddee barattooni isaa, "Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?" jedhanii kophatti isaa gaafatan. 29 Innis deebisee, "Inni akkanaa kun kadhanna fi sooma qofaan ba'a malee waan biraatiin hin ba'u" jedheen. 30 Isaan achii ka'anii Galilaa keessa darban. Yesuusis akka namni tokko iyyuu kana beeku hin barbaanne; 31 sababiinisaas, "Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. Isaanis isaa ni ajjeesu; innis guyyaa sadii booddee du'aa ni ka'a" jedhee barattoota isaa barsiisaa ture. 32 Isaan garuu waan inni jedhe hin hubanne; isaa gaafachuuus ni sodaatan. 33 Isaanis Qifirnaahom dhaqan. Innis yeroo mana keessa turetti, "Isin karaatti maal walitti falmaa turtan?" jedhee isaan gaafate. 34 Isaan garuu eenyu akka nama hundumaa caalu karaatti waan walitti falmaa turaniif ni cal'isan. 35 Yesuusis taa'ee warra kudha lamaan waamee, "Namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu kam iyyuu nama hundaa gadii fi tajaajilaa nama hundaa ta'uun qaba" jedheen. 36 Innis mucaa xinnaa tokko fidee isaan gidduu dhaabe. Hammatees akkanaa isaanin jedhe; 37 "Namni ijoolle xixinnoo kanneen keessaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatu kam iyyuuus isaa na erge sana simata malee na qofa hin simatu." 38 Yohannisis, "Yaa barsiisaa, nu utuu namni tokko

maqaan keetiin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buuueef isa dhowwine” jedhe. **39** Yesuus garuuakkana jedhe; “Isa hin dhowwinaa; namni maqaan kootiin dinqii hoijetu kan ergasii immoo dafee waa’ee koo waan hamaa dubbachuu danda’u tokko iyyuu hin jiruutii. **40** Namni nuun hin mormine kam iyyuu kanuma keenyaatii. **41** Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii isin kan Kiristoos taataniif jedhee bishaan budduuqsa tokkoo isinii kenuu kam iyyuu dhugumaan gatii isaa hin dhabu. **42** “Namni kam iyyuu warra natti amanan xixinnaa kanneen keessaa tokko gufachiisuu irra, utuu dhagaan daakuu guddaan isaa morma isaatti hidhamee galaanatti darbatamee isaaaf wayya ture. **43** Yoo harki kee si gufachiise, of irraa muri. Harka lama qabaattee gahaannamitti, iddo ibiddi isaa hin dhaamnetti galuu irra, harka dooluudhaan jireenyatti galuu siif wayya. [(Geenna g1067) **44** Gahaannamis iddo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.”] (questioned) **45** Yoo miilli kee si gufachiise of irraa muri. Miilla lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra, laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. [(Geenna g1067) **46** Gahaannamis iddo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.”] (questioned) **47** Yoo iji kee si gufachiise, of keessaa baasi. Ija lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra ija tokkoon mootummaa Waaqaatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) **48** Gahaannamis iddo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) **49** Namni hundinuu ibiddaan mi’effama. **50** “Soogiddi gaarii dha; garuu yoo mi’aa isaa dhabe, mi’aa isaaakkamiiin deebisuufti dandeessu? Isinis soogidda of keessaa qabaadhaa; walii wajjinis nagaan jiraadhaa.”

10 Yesuus achii ka’ee gara biyya Yihuudaatii fi Yordaanos gamaa dhaqe. Amma illee namoonniisa biratti walitti qabaman; innisakkuma bartee isinittii isaan barsiise. **2** Fariisonni dhufanii, “Namni tokko niittii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?” jedhanii gaafachuudhaan isa qoran. **3** Innis deebisee, “Museen maal isin ajaje?” jedheen. **4** Isanis, “Namni tokko akka waraqaa ragaa hiikkaa barreesseefii niittii isaa hiiku Museen eeyyameera” jedhan. **5** Yesuus akkana jedhee deebisee; “Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee seera kana isiniif barreesse. **6** Jalqaba uumamaatii kaasee garuu Waaqni, “Dhiiraa fi dubartii isaan taasise.” **7** ‘Kanaafis namni abbaa

isaatii fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaa wajjinis tokko ta’; **8** lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta’u.’Egaa isaan si’achi foon tokko malee lama miti. **9** Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin.” **10** Utuu ammas mana jiranuu barattoonni waa’ee dubbi kanaa Yesuusin gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ishee irratti ejja raawwata. **12** Isheenis yoo dhirsaa ishee hiiktee nama biraatti heerumte ejja raawwatti.” **13** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa’uuf ijoolee xixinnoo Yesuusitti fidaa turan; barattoonni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus yommuu waan kana argetti aaree akkana isaaniin jedhe; “Ijooleen xixinnoon gara koo haa dhufanitii hin dhowwinaa; mootummaa Waaqaa kan warra akkanaatii. **15** Ani dhuguman isinitti hima; namniakkuma ijooleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu.” **16** Innis ijoolee sana fuudhee ofitti qabe; harka isaaan irra kaa’ee isaan eebbise. **17** Akkuma Yesuus deemuuuf karaa qabateen namichi tokko fiigaa dhufee fuula isaa duratti jilbeenfatee, “Yaa barsiisa gaarii, ani jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. (aiōnios g166) **18** Yesuus akkana jedhee deebise; “Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru. **19** Ati ajajawwan ni beekta; “Hin ajeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; hin gowwoomsin; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.” **20** Namichis, “Yaa barsiisa, ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda egeera” jedhe. **21** Yesuus namicha ilaalee isa jaallatee, “Waan tokkotu si duraa hir’ata; dhaqitiitii waan qabdu hunda gurgurii hiyyeyyiif kenni; samii irratti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu’i” jedheen. **22** Kana irratti fuulli namichaa ni geeddaram. Inni gaddee achii deeme; qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuus naannoo isaa ilaalee barattoota isatiin, “Mootummaa Waaqaatti galuu sooreyyiif akkam rakkisaa dha!” jedhe. **24** Barattoonnis dubbi isaa ni dinqisiifatan. Yesuus garuu ammas akkana jedheen; “Ijoolle, mootummaa Waaqaatti galuu akkam rakkisaa dha! **25** Namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba’utu gaalaaf salphata.” **26** Barattoonnis akka malee raajeffatanii, “Yoos eenyutu fayyuu danda’aree?” waliin jedhan. **27** Yesuus isaan ilaalee, “Kun

garuu Waaqaaf malee namaaf hin danda'amu; Waaqaaf wanni hundinuu ni danda'amaatii" jedhe. **28** Kana irratti Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra!" jedhe. **29** Yesuusis deebiseeakkana jedheen; "Ani dhuguma isinitti nan hima; namni anaa fi wangeelaaf jedhee mana yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan haadha yookaan abbaa yookaan ijoolliee yookaan lafa qotiisaa dhiise kam iyyuu, **30** kan bara ammaa kana keessaa ari'atama wajjin manneen, obboloota, obboleettota, haadhota, ijoolliee fi lafa qotiisaa dachaa dhibba hin arganne, kan bara dhufuttis jirenya bara baraa hin dhaalle tokko iyyuu hin jiru. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa, warri dhumaa immoo warra jalqabaa ni ta'u." **32** Isaanis Yerusaalemitti ol ba'uuf jedhanii karaa irra turan; Yesuus immoo isaan dura deemaa ture; barattoonis ni dingisiifatan; warri duukaa bu'aa turan immoo ni sodaatan. Yesuus amma illee warra kudha lamaan kophaatti baasee waan isatti dhufuu jiru isaanitti hime. **33** Akkanas jedhe; "Kunoo, nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du'a itti muru; akkasumas dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu; **34** isaanis isatti qoosu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesu. Inni garuu guyyaa sadii booddee du'aa ni ka'a." **35** Ilmaan Zabdewoos jechunis Yaaqobii fi Yohannis gara Yesuus dhufanii, "Yaa Barsiisaa, akka ati waan nu si kadhannu kam iyyuu nuu gootu barbaanna" jedhan. **36** Innis, "Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?" jedheen. **37** Isaanis deebisanii, "Yeroo ulfina keetiitti, tokkoon keenya mirga keetiin, tokkoon keenya immoo bitaa keetiin akka teenyuuf nuuif eeyyami" jedhanii deebisan. **38** Yesuusis, "Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhugu, dhuguu yookaan cuuphiaa ani cuuphamu, cuuphamuu ni dandeessuu?" jedheen. **39** Isaanis, "Ni dandeenya" jedhanii deebisan. Yesuusisakkana jedheen; "Xoofoo ani dhugu ni dhugdu; cuuphiaa ani cuuphamus ni cuuphamtu; **40** garuu mirga koo yookaan bitaa koo taa'uun kan kennu ana miti. Iddoون kun kan warra isaaniif jedhamee qopheeffame sanaati." **41** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga'anitti Yaaqobii fi Yohannisitti aaran. **42** Yesuusis walittiisaan waameeakkana jedhe; "Isin akka warri akka bulchitoota Namoota Ormaatti ilaalamansunisaan

irratti gooftummaa mul'isan, gurguddoontiisaaniis akkaisaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu. **43** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta'uun barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta'uun qaba; **44** namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu kam iyyuu garbicha nama hundaa ta'uun qaba. **45** Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namootaa baay'eedhaaf furii godhee kenuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii." **46** Isaanis Yerikoo dhufan. Utuu Yesuus barattootaisaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Yerikoodhaa ba'aa jiruu, namichi jaamaan Barxiimewos jedhamu ilmi Ximeewos karaa irra taa'ee kadhachaa ture. **47** Barxiimewosis yommuu akka inni Yesuusisa Naazreetti ta'e dhaga'etti, "Yesuus, yaa ilma Daawit na maari!" jedhee iyyuu jalqabe. **48** Namoonni baay'een akka inni cal'isuuf ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye. **49** Yesuusis dhaabatee, "Isa waamaa" jedhe. Isaanis, "Jabaadhu! Ka'i inni si waamaatii" jedhanii namicha jaamaan sana waaman. **50** Innis wayyaa isaa of irraa darbatee, utaalee ka'ee gara Yesuus dhufe. **51** Yesuusis, "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" jedhee isa gaafate. Namichi jaamaan sunis, "Yaa barsiisaa, ani arguun barbaada" jedheen. **52** Yesuusis, "Amantiin kee si fayyiseeraa deemi" jedheen. Innis yeruma sana argee karaa irra bu'ee Yesuus duukaa bu'e.

11 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii, Beetaagee fi Biitaaniyya kanneen Tulluu Ejersaa biraa sana ga'aniin Yesuus Barattoota isaa keessaa lama erge; **2** akkanasisaaniin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu; isa hiikaati as fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu, "Isin maaliif waan kana gootu?" jedhee isin gaafate, "Gooftaatu isa barbaada; dafees deebisee ni erga' jedhaa." **4** Isaanis dhaqanii ilmoo harree kan balbala duratti, karaa irratti hidhamee tokko argan. Akkumaisaan hiikaniinis, **5** namoonni achi dhadhaabachaa turan tokko tokko, "Maal gochuuf ilmoo harree sana hiiktu?" jedhaniiisaan gaafatan. **6** Isaanis akkuma Yesuusisaaniin jedhe sanatti deebisanii; namoonnisunis akkaisaan deemanisaan dhiisan. **7** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffataisaaniis ilmoo harree irra buusan; innis irra taa'e. **8** Namoonni baay'een uffata

isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan baala qaban kanneen alaa kukkan sana karaa irra bubuusan. **9** Warri dura deemaa turanii fi warri duukaa bu'aa turan iyyaniiakkana jedhan; "Hoosaa'inaa!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!" **10** "Mootummaan abbaa keenya Daawit inni dhufu sun eebbifamaa dha!" "Hoosaa'inaa ol gubbaatti!" **11** Yesuusis Yerusaalem seenee mana qulqullummaatti ol gale. Gara galees waan hundumaa ilaale; sababii galgalaa'ee tureefis warra Kudha Lamaan wajjin ba'ee Biitaaniyaa dhaqe. **12** Guyyaa itti aanutti utuu Biitaaniyaa dhaa ba'anuu Yesuus beela'e. **13** Innis muka harbuu baala qabu tokko fagootti argee ija qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa ilaalu dhaqe. Garuu waan yeroon sun waqtii harbuu hin ta'iniif inni yommuu muka sana bira ga'etti baala malee waa tokko illee hin arganne. **14** Yesuusis muka sanaan, "Namni tokko iyyuu deebi'ee ija sirraa hin nyaatin" jedhe. Barattoonni isaan ni dhaga'an. (aiōn g165) **15** Yommuu Yerusaalem ga'anittis Yesuus mana qulqullummaa seenee warra achitti bitatanii fi gurguratan ari'uun jalqabe. Minjaala warra maallaqa geeddarataniiitii fi barcumma warra gugee gurguratanii garagalche. **16** Akka namni tokko iyyuu waan tokko illee baatee mana qulqullummaa keessa darbus hin eeyyamne. **17** Innis akkana jedhee isaan barsiise; "Manni koo saba hundumaaaf mana kadhanna ni jedhama'edhamee hin barreeffamnee? Isin garuu 'Holqa saamtotaagootaniirtu.'" **18** Luboonni hangafoonii fi barsiistonni seeraa waan kana dhaga'anii karaa ittiisaajeesan barbaaduu jalqaban; isaan sababii namoonni hundinuu barsiisa isaa dinqisiifataniif isa sodaatanii turaniitii. **19** Isaanis yommuu galgalaa'etti magaalaa sana keessaabaa'an. **20** Isaanis ganamaan utuu karaa sana darbanuu akka mukti harbuu sun hidda isaatii jalqabee goge argan. **21** Phexrosis yaadatee Yesuusiin, "Yaa barsiisa ilaa! Harbuun ati abaarte sun gogeera!" jedhe. **22** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Waaqatti amanaa. **23** Ani dhuguman isinitti hima; eenyu iyyuu yoo tulluu kanaan 'Buqqa'iitii galaanatti darbatami' jedhe, yoo garaa isattis mamuu baatee akka wanni inni jedhe sun ta'u amane, wanni sun ni ta'aaf. **24** Kanaafuu ani isinittihima; waan kadhannaadhaan gaaftattan hunda akka argattan amanaa; innis isiniif ni ta'a. **25** Yeroo kadhachuuuf dhaabattan, akka Abbaan keessan inni samii irraa cubbuu keessan isiniif dhiisuuf, isinis yoo

waanuma tokko illee nama kam iyyuu irraa qabaattan dhiisaafii. [**26** Yoo dhiisuufi baattan garuu Abbaan keessan inni samii irraas cubbuu keessan isiniif hin dhiisu.] **27** Isaanis deebi'anii gara Yerusaalem dhufan; utuu Yesuus mana qulqullummaa keessa deddeebi'aa jiruu luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi maangudsoonni gara isaa dhufan. **28** Isaanis, "Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hoijetta? Akka wantoota kanneen hoijettuufi eenyutu taayitaa siif kenne?" jedhaniin. **29** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo deebii naaf kennaa; anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hoijedhu isinittihima. **30** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe? Mee natti himaal!" **31** Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Yoos isin maaliifisa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata; **32** Yookaan, 'Nama biraa dhufe' jennuu?" jedhan. Sababii namni hundinuu dhugumaan Yohannisn akka raajiiitilaaleef uummataa sodaatan. **33** Kanaaf isaan, "Hin beeknu" jedhaniin Yesuusiif deebisan. Yesuus immoo, "Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hoijedhu isinittihima" jedheen.

12 Yesuusis akkana jedhee fakkeenyaaan isaanitti dubbachuu jalqabe; "Namichi tokko iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaababate. Innis naannoo isatti dallaa ijaaree, boolla itti wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaaree. Ergasiis iddo dhaabaa wayinii sana qonnaan bultootatti kiraan kenatee biyya fagoo dhaqe. **2** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka inni ija iddo dhaabaa wayinii irraa waa fiduufiif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. **3** Isaan garuu qabanii, tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **4** Ammas garbicha biraa isaanitti ergate; isaanis mataa isaa buruqsaniiisa qaanessan. **5** Amma illee garbicha biraa ergate; isas ni ajjeesan. Garboota biraa baay'eergate; isaanis gartokko ni tuman; kaan immoo ni ajjeesan. **6** "Amma iyyuu inni nama ergu tokko qaba ture; innis ilma isaa jaallatamaa dha. Namichis, 'Ilma koo ni kabaju' jedhee dhuma irratti isaa ergate. **7** "Qottoonni sun garuu, 'Dhaaltuun isakana. Kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli sun keenya ta'aatii' waliin jedhan. **8** Kanaafuu isaan fuudhaniiisa ajjeesan; iddo dhaabaa wayinii keessaas gad baasaniiisa gatan. **9** "Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa maal

godhinna laata? Inni dhufee qottuuwwan sana ni aijeesa; iddo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata. **10** Isin Katabbii Qulqullu hin dubbifnee? Innisakkana jedha: “Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaa golee ta’eera; **11** kanas Gooftaatu godhe; kunis ija keenyatti dinqii dha.” **12** Isaanis akka inni isaaniin mormuudhaan fakkeenya sana dubbate waan beekaniif isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodaatan; kanaafuu isa dhiisanii qajeelan. **13** Ergasii waan inni dubbatuun isa qabuuf jedhanii Fariisotaa fi garee Heroodis keessaa jara tokko Yesuusitti ergan. **14** Isaanis gara isaa dhufaniiakkana jedhaniin; “Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa taate beekna. Ati waan fuula namaa hin ilaalleef namni kam iyyuu karaa irraa si hin jal’isutti; garuu ati dhugadhaan karaa Waaqaa barsiifta. Qeesaariif gibira baasuu eeyyamameera moo hin eeyyamamne? **15** Haa baasnu moo haa dhiifnuu?” Yesuus garuu fakkeessitummaa isaanii beekee, “Isin maaliif na qortu? Mee diinaariitokko natti fidaa nan ilaala” jedheen. **16** Isaanis diinaarii tokko isatti fidan; innis, “Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Kan Qeesaari” jedhanii deebisan. **17** Kana irratti Yesuus, “Kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. Isaanis isa dinqifatan. **18** Ergasii Saduuqonni, du’aa ka’uun hin jiru jedhan gara Yesuus dhufaniiakkana jedhanii gaaffii tokko isa gaafatan; **19** “Yaa barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin niitii isaa irraa du’e, obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabuu jedhee Museen nuu barreesseera. **20** Kunoo obboloota torbatu ture. Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. **21** Inni lammaffaanis ishee fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. Inni sadaffaanis akkasuma ta’e. **22** Torban isaanii iyyuu ijoollee hin dhalchine. Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. **23** Guyyaa du’aa ka’uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutti.” **24** Yesuus immooakkana jedhee deebise; “Isin waan Katabbiwwan Qulqullu yookaan humna Waaqaa hin beekneef dogoggortu mitii? **25** Warri du’an yommuu du’aa ka’anitti akka ergamoota samii ta’u malee hin fuudhan; hin heerumanis. **26** Waa’ee warri du’an du’aa ka’uu garuu akka Waaqni Kitaaba Musee keessatti, daggala boba’u biratti, ‘Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa

Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob’jedhee isatti dubbate isin hin dubbifnee? **27** Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii miti. Isin akka malee dogoggortaniirtu!” **28** Barsiistota seeraa keessaa inni tokko dhufee wal falmuu isaanii dhaga’e. Innis akka Yesuus deebii gaarii isaaniif kenne hubatee, “Ajajni ajajawwan hunda caalu isa kana; ‘Yaa Israa’el dhaga’i! Waaqayyo Gooftaan keenya Gooftaa tokkicha. **30** Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan jaalladhu.’ **31** Inni lammaffaan immoo, isa kana; ‘Ollaa keeakkuma ofii keetiitti jaalladhu.’ Ajajni ajajawwan kanneen caalu tokko iyyuu hin jiru.” **32** Barsiisaan seeraa sunisakkana jedhee deebise; “Yaa barsiisaa, ati dhugaa jette; Waaqa tokkicha malee Waaqni biraa hin jiruutti. **33** Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan isa jaallachuun, ollaa keesakkuma ofii keetiitti jaallachuun, qalma gubamuu fi aarsaa hunda caala.” **34** Yesuusis yommuu akka inni hubannaadhaan deebise argetti, “Ati mootummaa Waaqaa irraa fagoo hin jirtu” jedheen. Ergasii namni tokko iyyuu deebi’ee gaaffii isa gaafachuu ija hin jabaanne. **35** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisaa jiruuakkana jedhee gaafate; “Barsiistonni seeraa maaliif Kiristoos ilma Daawit jedhu? **36** Daawit mataan isaa iyyuu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffameeakkana jedhe: “Gooftichi Gooftaa kootiin, ‘Hamma anidinota kee, miilla kee jala siif galchutti, gara mirga koo taa’i.’” **37** Daawit mataan isaa iyyuu ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’ree?” Tuunni guddaan sunis gammachuudhaan isa dhaga’e. **38** Yesuusis utuu barsiisuuakkana jedhe; “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatani nanaanna’uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallatu; **39** manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddo ulfinaa jaallatu. **40** Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannaadheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.” **41** Yesuusis fullee iddo kennaan kaa’amuu taa’ee namoota maallaqa isaanii mi’abuusii keessa buusaa ilaala ture. Sooreyyiin baay’eenis maallaqa baay’ee mi’abuusii keessa buusaa turan. **42** Haati hiyyeessaa

hiyyeettiin tokko dhuftee saantima sibiila diimaa xixinnoo lama kan gatiin isaa gara saantima tokkoo ta'e mi'a sana keessa buufte. **43** Yesuusis barattoota isaa ofitti waameeakkana jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra mi'a buusii kana keessa kennaa buusan hunda caalaa buufteerti. **44** Isaan hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan hunda, waan ittiin jiraattu hunda kennite."

13 Utuu Yesuus mana qulqullummaati ba'aa jiruu barattoota isaa keessaa inni tokko, "Yaa Barsiisa!

Dhagaawwan gurguddaa kanneenii fi gamoowwan babbareedoo kanneen mee ilaali!" jedheen. **2** Yesuusis, "Gamoowwan gurguddaa kanneen argitaa? Ni diigama malee asitti dhagaan dhagaa irratti hin hafu" jedheen. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra fuullee mana qulqullummaa taa'ee jiruu Phexros, Yaaqoob, Yohannisii fi Indirriyaasakkana jedhanii kophattaa isaa gaafatan; **4** "Mee nutti himi; wantoonni kunneen yoom ta'u? Mallattoon yeroo wantoonni kunneen hundi itti raawwatamanii maali?" **5** Yesuusisakkana isaanii jechuu jalqabe; "Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **6** Namoonni hedduun, 'Ani isa' jechaa maqaa kootiin ni dhufu; nama hedduu ni gowwoomsu. **7** Isin yommuu wa'a ee waraanaatii fi oduu waraanaa dhageessanitti hin rifatinaa. Wanniakkanaa ta'u qabaatii; dhumni garuu amma iyyuu hin geeny. **8** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka'a. Sochiin lafaa iddo garaa garaatti ni ta'a; beellis ni bu'a. Kunis jalqaba ciniinsuu da'umsaa ti. **9** "Isin of eeggachuu qabdu. Isin dabarfamtanii yaa'iitti ni kennamtu; manneen sagadaa keessattis ni garafantu. Isinis akka isaanitti dhuga baatota taataniif anaaf jettanii fuula bulchitootaatii fi moototaa dura ni dhaabattu. **10** Duraan dursee wangeelli saba hundatti lallabamuu qaba. **11** Yommuu qabamtanii qorumsaaf dhi'eefamtanitti waa'ee waan dubbattanii duraan dursitanii hin yaadda'inaa. Waanuma yeroo sana isinii kennamu dubbadhaa; kan dubbatu Hafuura Qulqulluudha malee isin miti. **12** "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du'atti kenna. Ijoolleenis warra isaanitti ka'anii isaa aijeesu. **13** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **14** "Isin yommuu wanni jibbiisaan badiisa

fidu'sun iddo isaa hin malle dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; yommus warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanatti haa baqatan. **15** Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee fudhachuuuf gad hin bu'in yookaan mana hin seenin. **16** Namni lafa qotisaai jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuuf duubatti hin deebi'in. **17** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisanifi wayyoo! **18** Kunis akka gannakeessa hin taaneef kadhadhaa. **19** Guyyoota sana keessa dhiphinni jalqaba uumama Waaqni uumee kaasee hamma ammaatti hin dhufin, kan gara fuula duraattis hin dhufne ni dhufaatii. **20** "Utuu Gooftaan guyyoota sana gabaabsuu baatee silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture. Garuu inni sababii filatamtoota filateetiif jedhee guyyoota sana gabaabseera. **21** Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, 'Ilaa Kiristoos as jira!' yookaan 'Ilaa, inni achi jira!' isiniin jedhe hin amaninaa. **22** Kiristoosonni sobaatii fi raajonni sobaa ni ka'uutii; isaanis yoo danda'ameef, filatamtoota illee gowwoomsuuuf jedhanii mallattoo fi dinqii ni hoijetu. **23** Isin garuu of eeggadhaa! Ani waan hunda duraan dursee isinitti himeera. **24** "Bara sana keessa garuu dhiphina sana booddee, "Aduun ni dukkanoofti; ji'is ifa ishee hin kennitu; **25** urjiwwan samii irraa ni harca'u; humnoonni samiis ni raafamu." **26** "Yeroo sana namoonni utuu Ilmi Namaa humna guddaa fi ulfinaan duumessaan dhufuu ni argu. **27** Innis Ergamoota isaa ergee filatamtoota isaa kanneen handaarawwan lafaa irraa hamma handaarawwan samiiwwaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qaba. **28** "Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi'aate ni beektu. **29** Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka inni dhi'aate, akka balbala irras ga'e ni beektu. **30** Ani dhuguma isinittihima; hamma wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. **31** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. **32** "Waa'ee guyyaa sanaa yookaan waa'ee sa'aatiisanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan ilmi iyyuu hin beeku. **33** Of eeggadhaa! Dammaqaas! Yeroon sun yoom akka ta'e hin beektaniitii. **34** Innis nama garboota isatti taayitaa kennee, tokkoo tokkoo isaanittis hojii isaa kennee, akka garbichi karra eegu immoo dammaqee

eegu ajajee, mana isaa dhiisee karaa dheeraa deeme tokko fakkaata. **35** “Kanaafuu isin dammaqaa; yeroo itti abbaan mana sanaa deebi’u, jechuunis galgala yookaan halkan walakkaa yookaan iyya indaanqoo yookaan barii obboroo ta’uu isaa hin beektaniitii. **36** Kunis akka inniakkuma tasaa dhufee utuu raftanuu isin hin arganneef. **37** Ani waanan isiniin jedhu nama hundumaan nan jedha; ‘dammaqaa!’”

14 Egaa Faasiikaa fi Ayyaana Maxinootiif guyyaa lama qofatu hafe; luboonti hangafoonni fi barsiistonni seeraa haxxummaadhaan Yesuusin qabani aijeesuuf mari’achaa turan. **2** Isaanis, “Garuu akka namoonni goolii hin kaafneef yeroo ayyanaatti hin ta’in” jedhan. **3** Utuu inni Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa’aa sanaatti maaddiitti dhi’ataee jiruu, dubartiin tokko shittoo gatiin isaa guddaa ta’e kan naardoos qulqulluu irraa qopheeffame bilqaaxxii albaasxirositti qabattee dhufte. Isheenis bilqaaxxicha cabsitee shittoo sana mataa isaatti dhangalaafte. **4** Namoota achi turan keessa tokko tokko aaraniiakkana waliin jedhan; “Shittoo kana balleessuu maaliif? **5** Silaa shittoon kun diinaarii dhibba sadii olitti gurguramee maallaqa isaa hiyyeyyiif kenuun ni danda’ama tureetii.” Isaanis isheetti dheekkaman. **6** Yesuu garuuakkana jedhe; “Ishee dhiisaa. Maaliif ishee rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. **7** Hiyyeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; isin yeroo feetan kamitti iyyuu isaan gargaaruu ni dandeessu. Ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. **8** Isheen waan dandeessu hojette. Isheen duraan dursitee dhagna koo awwaalaaf dibde. **9** Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa hunda irratti, iddo wangeelli itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheettiif ni odeeoffama.” **10** Ergasiis warra Kudha Lamaan keessa tokko, Yihuudaa Keeriyotichi, Yesuusin dabarsee isaanitti kenuuf jedhee gara luboota hangafootaa dhaqe. **11** Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti gammadanii, maallaqa isaa kenuuf waadaa galan. Kanaafuu Yihuudaaan dabarsee isaa kenuuf haala mijaa’aa eeggachaa ture. **12** Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinoo, yeroo itti hoolaan Faasiikaa qalamutti barattooni Yesuus, “Akka ati Faasiikaa nyaattuuf nu eessa dhaqnee akka siif qopheessinu barbaadda?” jedhanii isa gaafatan. **13** Innis barattoota isaa keessa nama lama erge; akkanas isaanittin jedhe; “Magaalaa seenaa; namichi okkotee bishaanii baatu

tokko isinittti dhufa; isa duukaa bu’aa. **14** Abbaa mana namichi sun seenuutiinis, ‘Barsiisaan, manni keessumaa ko, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessa? jedhee gaafata’ jedhaa. **15** Abbaan manaa sunis darbii bal’aa miidhagfamee qopheeffame tokko isinittti argisiisa. Isinis achitti nuuf qopheessaa.” **16** Barattooniis ka’anii magaalaan sana seenaniiakkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaa ni qopheessan. **17** Yesuusis yommuu galgalaa’etti warra Kudha Lamaan wajjin achi ga’e. **18** Utuu isaan maaddiitti dhi’ataanii jiranuu Yesuus, “Ani dhuguma isinittti nan hima; isin keessaa tokko, kan amma na wajjin nyaachuutti jiru dabarsee na kenna” jedheen. **19** Isaanis gaddanii, tokko tokkoon, “Na ta’innaa laata?” jechuu jalqaban. **20** Innisakkana jedhee deebise; “Namichi sun warra kudha Lamaan keessaa tokkoo dha. Innis isa na wajjin gabatee keessaa cuuphatuu dha. **21** Ilmi Namaaakkuma waa’een isaa barreeffamee sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee Ilma Namaa kenuu sanaaf wayyoo! Inni utuu dhalachuu baatee isaaaf wayya ture.” **22** Utuu nyaachaa jiranuu Yesuus buddeena fuudhee eebbise; caccabsees, “Fudhadhaa; kun foon koo ti” jedhee isaanifiif kenne. **23** Xoofoos fuudhee galata galchee isaanifiif kenne; hundi isaanis xoofoo sana irraa dhugan. **24** Innisakkana isaanin jedhe; “Kun dhiiga ko, dhiiga kakuu haaraa kan namoota baay’eeef dhangalaafamu dha. **25** Ani dhuguma isinittti nan hima; ani hamman guyyaa sana mootummaa Waqaqa keessatti deebi’ee dhugutti ija wayinii kana irraa deebi’ee hin dhugu.” **26** Isaanis erga faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti qajeelan. **27** Yesuuakkana isaanin jedhe; “Hundi keessan ni gufattu;akkana jedhamee barreeffameeraati: “Ani tiksee nan rukuta; hoolonnis ni bittinneeffamu.” **28** Ani garuu ergan du’aa ka’ee booddee isin dura Galilaaan dhaqa.” **29** Phexros garuu, “Yoo namni hundinuu gufate iyyuu ani hin gufadhu” jedheen. **30** Yesuuus immoo deebisee, “Ani dhuguma sitti nan hima; ati har’aa, edanuma utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, yeroo sadii na ganta” jedheen. **31** Phexros garuu, “Ani yoon si wajjin du’uu qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu” jedhee jabeessee dubbate. Hundi isaanis akkasuma jedhan. **32** Isaanis iddo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaqan; Yesuusis barattoota isatiin, “Hamma ani kadhadhutti isin

as taa'aa" jedhe. 33 Innis Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin of faana fudhatee, akka malee dhiphachuu fi yaadda'uus jalqabe. 34 Innis, "Lubbuun koo akka malee gadditee du'uu geesseerti. Isin asuma turaatii dammaqaa" jedheen. 35 Innis xinnoo achi hiiqee lafatti gombifamee, yoo danda'ame akka sa'atiin sun isa irra darbituuf kadhate. 36 Innis, "Abbaa, yaa Abbaa, wanni hundinuu siif ni danda'ama. Xoofoo kana narraa fuudhi. Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta'in" jedhe. 37 Innis gara barattoota isaatti deebi'ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiiniisakkana jedhe; "Simoon, ati amma illee inuma raftaa? Sa'atiit tokkittii illee dammaquu hin dandeenyee? 38 Isin akka qorumsatti hin galleef dammaqaa kadhadhaa. Hafuurri qophaa'aa dha; foon garuu dadhabaa dha." 39 Ammas achi hiiqee waanuma duraan kadhate sana kadhate. 40 Inni yommuu deebi'ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan arge; jji isaanii itti ulfaatee tureetii. Isaanis akka maal jedhanii deebisaniif hin beekne. 41 Yeroo sadaffaas deebi'eeakkana jedheen; "Isin amma iyyuu raftanii boqochaa jirtuu? Ni ga'! Sa'atiin sun ga'eera. Kunoo, Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama. 42 Ka'aa ni deemnaa! Kunoo, namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira." 43 Utuma inni dubbachaa jiruus, Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sun dhufe. Tuunni luboota hangafoota, barsiistota seeraatii fi maanguddoota biraa ergames goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin dhufe. 44 Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, "Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaatii eegaa isa fuudhaa deemaa" jedhe mallattoo kenneefii ture. 45 Yihuudaanis yommusuma Yesuusitti dhi'aatee, "Yaa Barsiisa!" jedhe isa dhungate. 46 Namoonni sun Yesuusin qabani hidhan. 47 Warra achi dhadhaabachaa turan keessaa inni tokko garuu goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute. 48 Yesuusisakkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii? 49 Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa isin wajjin ture; isinis na hin qabne. Garuu Kataabiiwwan Qulqulluun raawwamatamuu qabu." 50 Isaan hundinuu isaa dhiisani baqatan. 51 Dargaggeessi tokkos uffata quncee talbaa irraa hoijetame tokko qullaa isaa irra buufatee Yesuus faana deemaa ture. Yeroo isa qabanittis,

52 dargaggeessi sun uffata isaa dhiisee, pullaa isaa harkaa ba'e. 53 Isaanis Yesuusin luba ol aanaatti geessan; luboonni hangafoonni, maanguddoonnii fi barsiistonni seeraa hundinuu walitti qabaman. 54 Phexrosis hamma dallaa luba ol aanaa keessaatti fagootti isa duukaa bu'e. Innis waardiyyoota wajjin ibidda bira taa'ee qaqqamachaa ture. 55 Luboonni hangafoonni fi yaa'iin guutuun Yesuusin aijeesuuf jedhanii ragaa isatti barbaadaa turan; isaan garuu homaa hin arganne. 56 Namoonni baay'een sobaan isatti dhugaa ba'an; dhuga ba'umsi isaanii garuu tokko hin taane. 57 Tokko tokko immoo ka'aniiakkana jedhaanii sobaan isatti dhugaa ba'an: 58 "Mana qulqullummaa kan harka namaatiin ijaarame kana diigee kan biraan harka namaatiin hin ijaaramin guyyaa sadii keessatti deebisee nan ijaara' jechuu isaa dhageenyeerra." 59 Haa ta'uu malee dhuga ba'umsi isaanii amma illee tokko hin taane. 60 Lubichi ol aanaanis ka'ee fuula isaanii dura dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunnenee dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuusin gaafate. 61 Yesuus garuu inuma cal'ise malee deebii tokko illee hin kennine. Lubichi ol aanaan ammas, "Kiristoos Ilmi isa Eebbfamaa Sanaa sii?" jedhee isa gaafate. 62 Yesuusis, "Eeyyee ana; isin utuu Ilmi Namaa karaa mirga Humna Qabeessa sanaatiin taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe. 63 Lubichi ol aanaan uffata isaa tarasaaseeakkana jedhe; "Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? 64 Waaqa arrabsuu isaa isini iyyuu dhageessaniirtu. Maal isinitti fakkaata?" Hundi isaanii du'atu isaaf mala jedhanii isatti muran. 65 Namoonni tokko tokko isatti tufuu jalqaban; fuula isaas haguuganii abootteen isa rukutanii, "Mee raajii dubbadhu!" jedhan. Eegdonnis fuudhanii isa kakkabalan. 66 Utuu Phexros dallaa sana keessaa gara gadii jiruu xomboreewwan luba ol aanaa keessaa tokko dhufte. 67 Isheen utuu Phexros ibidda qaqqammatuu argite; hubattees isa ilalte. Isheenis, "Atis Yesuus nama Naazreeti sana wajjin turte" jetteen. 68 Inni garuu, "Ani waan ati jettu hin beeku; naaf hin galus" jedhee gane. Karra dalaatiinis gad ba'e; indaanqoonis ni iyye. 69 Xomboreen sun ammas isa argitee warra achi dhadhaabataniin, "Namichi kun jara keessaa tokkoo dha" jette. 70 Inni garuu ammas ni gane. Yeroo xinnoo booddee immoo warri achi dhadhaabachaa turan Phexrosiin,

"Atis nama Galiilaa waan taateef dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha!" jedhaniin. **71** Innis, "Ani namicha isin waa'ee isaa dubbattan kana hin beeku" jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe. **72** Yommusuma indaanqoon lammata iyye. Phexrosis dubbii Yesuus, "Utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, ati yeroo sadii na ganta" isaan jedhee ture sana yaadatee boo'e.

15 Ganama barii luboonni hangafoonni, maanguddoota, barsiistota seeraatii fi guutummaa yaa'ii Yihuudootaa wajjin mari'atani Yesuusin hidhanii, geessanii Phiilaaxoositti dabarsanii kennan. **2** Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise. **3** Luboonni hangafoonni waan baay'eedhaan isa himatan. **4** Phiilaaxoos amma illee, "Ati deebii hin kennituu? Isaan waan meeqaan akka si himatan mee ilaali" jedhee isa gaafate. **5** Yesuus garuu amma illee deebii tokko iyyuu hin kennine; Phiilaaxoosis ni dinqisiifate. **6** Innis nama hidhame kan sabni gaafate tokko Guyyaa Ayyaanaa hunda gad dhiisa ture. **7** Namichi Barabbaas jedhamu tokko finciltoota goolii kaasanii nama ajjeesan wajjin mana hidhaa keessa ture. **8** Uummanni sunis Phiilaaxoos bira dhaqee akka inni waan duraan gochaafii ture sana isaanii godhu isa kadhat. **9** Phiilaaxoos garuu, "Akka ani mootii Yihuudootaa gad isinii dhiisu barbaadduu?" jedhee gaafate; **10** inni akka luboonni hangafoonni hinaaffaadhaan Yesuusin dabarsanii isatti kennan ni beeka tureetii. **11** Luboonni hangafoonni garuu akka Phiilaaxoos qooda Yesuus Barabbaasin gad dhiisu akka isa kadhataniif namoota kakaasan. **12** Phiilaaxoosis, "Yoos namicha isin mootii Yihuudootaa jettaniin kana maal godhu ree?" jedhee amma illee isaan gaafate. **13** Isaan amma illee, "Isa fannisi!" jedhaniii iyyan. **14** Phiilaaxoos immoo, "Maaliif? Inni yakka maalii hoiijete?" jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Isa fannisi!" jedhaniii iyyan. **15** Kanaafuu Phiilaaxoos namoota gammachiisuuif jedhee Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuusin garuu garafsiise akka inni fannifamuuf dabarsee kenne. **16** Ergasii loltoonni Yesuusin mana bulchaatti, jechunis Piraayitooriyonitti ol galchan; raayyaa loltootaa hundas walitti waaman. **17** Uffata dhiilgee itti uffisan; gonfoo qoraattiis micciiranii dha'anii isa irra kaa'an. **18** Isaanis, "Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!" jedhaniii nagaa isa gaafachuu jalqaban. **19** Uleedhaanis

mataa isaa rukutan; isattis tufan. Jilbeenfataniis sagadaniiif. **20** Erga itti qoosanii booddee uffata diimaadhiilgee sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuuifisa fuudhanii deeman. **21** Isaanis namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufee achiin darbaa jiruu arganii akka inni fannoo Yesuus baatuuf isa dirqisiisan. Namichi kunis abbaa Iskindiroosii fi Ruufoosii ti. **22** Isaanis iddo Golgootaa jedhamutti Yesuusin geessan; Golgootaa jechuun "Iddo buqqee mataa" jechuu dha. **23** Jarris akka inni daadhii wayinii kan qumbiin walitti makame dhuguuf kennaniif; inni garuu fudhachuu dide. **24** Isaanis isa fannisan. Uffata isaas gargar qoodatanii tokkoon tokkoon namaa maal akka argatu murteessuuf ixaa buufatan. **25** Yeroon isaan itti isa fannisanis ganama sa'atii sadii ture. **26** Katabbiin waan inni ittiin himatamee kan, Mooticha Yihuudootaa, jedhu mataa isaatiin ol ture. **27** Hattoota lamas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin fannisan. [**28** Kanaanis dubbiin kitaabni, "Inni akka seera cabsitootaatti lakka'a'me" jedhu sun ni raawwatame.] **29** Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, "Muu! Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa saditti ijaartu, **30** mee fannoo irraa gad bu'iitii of oolchii!" jedhan. **31** Akkasumas luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa wajjin itti qoosan. Akkanas jedhan; "Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda'u!" **32** Akka nu arginee amannuuif Kiristoos mootichi Israa'el kun mee amma fannoo irraa gad haa bu'u." Warri isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **33** Sa'atii ja'a jalqabee, hamma sa'atii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu'e. **34** Sa'atii sagalittis Yesuus sagalee guddaadhaan, "Eloohee! Elohee! Laamaa Sabaqtaanii?" jedhee iyye. Hiikkaan isaas, "Yaa Waaqa ko! Yaa Waaqa ko! Ati maaliif na dhiifte?" jechuu dha. **35** Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga'anitti, "Ilaa, inni Eeliyaasin waamaa" jedhan. **36** Namichi tokkos fiigee, ispoonjii dhangagga'aadhaan guutee, uleetti kaa'e; akka inni dhuguufis Yesuusif kennee, "Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee gad isa buusu arginaatii" jedhe. **37** Yesuusis sagalee guddaadhaan iyyee hafuura dhumaabaaafate. **38** Golgaan mana qulqullummaas olii hamma gadiitti iddo lamatti tarsa'e. **39** Ajajaan dhibbaa kan fuula Yesuus dura dhaabachaa tures yommuu

iyuu Yesuus dhaga'ee akka inni itti hafuura dhumaa baafate argetti, "Dhugumaanuu namichi kun Ilma Waaqaa ture!" jedhe. **40** Dubartoonni tokko tokkos fagoodhaa ilaala turan. Isaan keessaas Maariyaam ishee Magdala, Maariyaam haadha Yaaqoob isaa quxisuutii fi Yoosaa akkasumas Saloomee turan. **41** Isaanis yeroo inni Galiilaa turetti isa duukaa bu'anii isa tajaajila turan. Dubartoonni isa wajjin Yerusaalemitti ol ba'an baay'een kaanis achi turan. **42** Guyyaan sun Guyyaan Qophii jechuunis guyyaan Sanbataan duraa ture. Yommuu galgalaa'ettis, **43** Yoosef namni Armaatiyaa, misesensi yaa'ii beekamaan kan mataan isaa mootummaa Waaqaa eeggachaa ture tokko ija jabinaan gara Phiilaaxoos dhaqee reefa Yesuus kadhate. **44** Phiilaaxoosis yommuu akka inni du'e dhaga'etti ni dinqifate. Ajajaa dhibbaa sanas ofitti waamee Yesuus erga du'ee turuu fi turuu baachuu isaa gaafate. **45** Akka inni du'es ajajaa dhibbaa sana irraa erga mirkaneeffatee booddee reefa sana Yoosefiif kenne. **46** Yoosefis huccuu quncee talbaa irraa hoijetame bitee, reefa sana gad buusee, huccuu sanaan kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotate keessa kaa'e. Dhagaa tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee cufe. **47** Maariyaam isheen Magdalaati fi Maariyaam haati Yoosaa lafa inni kaa'ame ni argan.

16 Erga Sanbanni darbee booddee Maariyaam ishee Magdala, Maariyaam haati Yaaqoobii fi Saloomeen dhaqanii reefa Yesuus dibuuf jedhanii urgooftuu bitan. **2** Isaanis guyyaan jalqaba torbaan sanaa ganama barii, akkuma biiftuun baateen gara awwaala dhaqan; **3** isaanis, "Eenyutu balbala awwaala irraa dhagaa sana nuu gangalcha?" waliin jedhan. **4** Yommuu mil'atanii ilaalanitti garuu akka dhagaan baay'ee guddaan sun afaan awwaala irraa gangalfame argan. **5** Isaanis awwaala keessa seenanii dargaggeessa uffata adii uffate tokko karaa mirgaatiin taa'ee arganii rifatan. **6** Innis akkana isaaniin jedhe; "Hin rifatinaa! Isin Yesuus Nama Naazreeti isa fannifamee ture barbaaddu. Inni ka'eera! As hin jiru. Mee iddoa isaan isa kaa'anii turan ilaala. **7** Garuu dhaqaatii barattoota isaatii fi Phexrositti, 'Inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Akkuma isinitti hime sanas achitti isa ni argitu' jedhaatii himaa.' **8** Dubartoonni sunis hollachaa fi dinqisiifachaa gad ba'anii awwaalicha biraan baqatan. Sababii sodaatananifis nama tokkotti illee homaa hin himne. [**9** (note: The

most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)

Yesuus barii guyyaan jalqaba torban sanaa yeroo du'aa ka'etti duraan dursee Maariyaam ishee Magdalaatti mul'ate; Maariyaam kunis kan inni hafuurota hamoo torba ishee keessaa baasee turee dha. **10** Isheen ishaqxee utuu warri isa wajjin turan wawaachuu fi boo'uutti jiranuu isaanitti himte. **11** Isaan garuu yommuu akka Yesuus jiraataa ta'ee fi akka isheen isa argite dhaga'anitti waan sana hin amanne. **12** Ergasiis isaan keessaa utuu namoonni lama baadiyyaa dhaqaa jiranuu Yesuus bifa biraatiin isaanitti mul'ate. **13** Jarris deebi'anii warra hafanitti himan; isaan garuu warra kanas hin amanne. **14** Ergasiis Yesuus utuu isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu warra Kudha Tokkotti mul'ate; innis sababii isaan warra erga inni du'aa ka'isa argan sana amanuu didaniif, amantii dhabuu isaaniitii fi mata jabina isaaniitiif isaan ifate. **15** Innis akkana isaaniin jedhe; "Gara addunyaa hundaa dhaqaa; uumama hundumattis wangeela lallabaa. **16** Namni amanuu fi cuuphamu kam iyyuu ni fayya; nama hin amannetti garuu ni murama. **17** Mallattoon kunis warra amanan irraa mul'ata; isaan maqaa kootiin hafuurota hamoo baasu; afaan haaraadhaan dubbatu; **18** harka isaaniitiin bofa ni qabu; yoo summii nama ajjees dhugan isaan hin miidhu; harka isaanii namoota dhukkubsatan irra ni kaa'u; namoonnis ni fayyu." **19** Yesuus Gooftaan erga isaanitti dubbatee booddee samiitti ol fudhatamee gara mirga Waaqaatiin taa'e. **20** Barattoonis achii ba'anii iddoa hundatti lallaban; Gooftaanis isaan wajjin hoijechaa ture; dubbii isaaas dinqiiwwan hoijetamaniin ni mirkaneessa ture.]

Luqaas

1 Namoonni baay'een seenaa wantoota nu gidduutti raawwatame sanaa barreessuu yaalaniiru; **2** kunis akka warri jalqabaa kaasanii ijaan arganii fi tajaajiltoota dubbichaa turan sun nutti dabarsanii kennanitti. **3** Kanaafuu yaa Tewofilos kabajamaa, anis jalqabumaa kaasee waan hundumaa sirriitti ergan qoradhee booddee seenaa sana wal duraa duubaan siif barreessuun waan gaarii natti fakkateera. **4** Kunis akka wanni ati baratte sun dhugaa ta'e akka beektuuf. **5** Bara Heroodis mootii Yihuudaa turetti ramaddii lubummaa Abiyaa keessaa luba Zakkaariyaas jedhamu tokkotu ture; niitiin isaa Elsaabeeex sanyii Aroon. **6** Lamaan isaanii iyuu ajajaa fi seera Gooftaa hunda mudaa malee eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeeltota turan. **7** Garuu Elsaabeeex waan dhabduu turtreef ijoolliee hin qaban ture; lamaan isaanii iyuu dulloomanii turan. **8** Zakkaariyaasis dabareen garee isaa geenyaan utuu fuula Waaqaa duratti tajaajila lubummaa isaa kennaajiruu, **9** akkuma duudhaa lubummaatti akka mana qulqullummaa Gooftaa seenee ixaana aarsuuf ixaadhaan filatame. **10** Yeroo ixaanni aarfamuttis namoonni baay'een alatti kadhachaa turan. **11** Ergamaan Gooftaas iddo aarsaa ixaanaatiin mirga dhaabatee Zakkaariyaasitti mul'ate. **12** Zakkaariyaasis yommuu isa argetti ni rificate; sodaanis isa qabate. **13** Ergamaan sun garuu akkana isaan jedhe; "Yaa Zakkaariyaas, hin sodaatin; kadhannaan kee dhaga'ameera. Niitiin kee Elsaabeeex ilma siif deessi; atis maqaa isaa Yohannis jedhii moggaasi. **14** Ati ilillee fi gammachuu ni qabaatta; namoonni baay'eenis dhalachuu isaatti ni gammadu; **15** inni fuula Gooftaa duratti guddaa ta'atii. Daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu gonkumaa dhuguu hin qabu; utuma garaa haadha isaa keessa jiruus Hafuura Qulqulluudhaan ni guutama. **16** Saba Israa'el keessaas namoota baay'ee gara Gooftaa, gara Waaqa isaaniitti ni deebisa. **17** Innis saba Gooftaaf qophaa'e tokko kurfeessuuf jedhee garaa abbootii gara ijoolliee isaaniitti, warra hin ajajamne immoo gara ogummaa qajeeltotaatti deebisuuf hafuuraa fi humna Eeliyaasiin fuula Gooftaa dura ni deema." **18** Zakkaariyaasis, "Ani akkamittin kana beeka? Ani dulloomeera; umuriin niitii kootiis deemee jira" jedhee ergamaa sana gaafate. **19** Ergamaan sunis akkana

jedhee deebiseef; "Ani Gabrieel isa fuula Waaqaa dura dhaabatuu dha; anis sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa kana sitti himuuf ergameera. **20** Kunoo, ati sababii dubbii koo isa yeroo isaatti mirkanaa'u hin amaniniif hamma gaafa wanni kun ta'uutti ni duudda; dubbachuu hin dandeessu." **21** Uummannis yeroo sana sababii Zakkaariyaas yeroo akkas dheeratu mana qulqullummaa keessa tureef dinqifachaa isa eegaa ture. **22** Garuu Zakkaariyaas yommuu gad ba' etti waan isaanitti dubbachuu hin danda'iiniif isaan akka inni mana qulqullummaa keessatti mul'ata wayii arge hubatan; innis mallattoon isaanitti himaa ture malee dubbachuu hin dandeeny. **23** Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwatetti gara mana isaatti deebi'e. **24** Ergasii niitiin isaa Elsaabeeex ulfooftee hamma ji'a shaniitti manaa hin baane. **25** Isheenis, "Gooftaan salphina namoota gidduutti narra ture narraa kaasuuf jedhee guyyaa arjummaan na yaadatetti waan kana naa godhe" jette. **26** Ji'a ja'affaattis Gabrieel Ergamichi Waaqa biraa gara magaalaa Naazreetti ishee Galilaa keessatti argamtuutti ergame; **27** innis gara durba namichi sanyii Daawit irraa dhalate kan maqaan isaa Yoosif jedhamu tokkoof kaadhimamtee dhufe. Maqaan durba qulqullittii sanaas Maariyaam ture. **28** Ergamaan Waaqaa sunis gara ishee dhqaee, "Yaa ishee surraa argatte; nagaan siif haa ta'u! Gooftaan si wajjin jira" jedhe. **29** Maariyaam garuu dubbii ergamaa sanaatiin akka malee jeeqamtee, "Kun nagaa akkamittii?" jettee yaadde. **30** Ergamichi garuu akkana isheedhaan jedhe; "Yaa Maariyaam, hin sodaatin; ati Waaqa biraa surraa argatteertaatii. **31** Kunoo ni ulfoofa; Ilmas ni deessa; maqaa isaaas Yesuus jettee moggaasta. **32** Innis guddaa ni ta'a; Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii jedhamees ni waamama. Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa Daawit ni kennaaf; **33** inni mana Yaaqoob irratti bara baraan ni mo'a; mootummaan isaaas dhuma hin qabu." (aiōn g165) **34** Maariyaamis, "Ani durba; yoos wanni kun akkamitti ta'u danda'a ree?" jettee ergamaa sana gaafatte. **35** Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef; "Hafuuri Qulqulluun sirra bu'a; humni Waaqa Waan Hundaa Olii si golbooba. Kanaaf inni qulqulluun dhalatu sun Ilma Waaqaa ni jedhama. **36** Kunoo, firri kee Elsaabeeexi iyuu dulluma ishee keessa ilma ulfooteerti; isheen dhabduu jedhamaa turte sun ji'a ja'affa qabatteerti. **37** Wanni Waaqafaf hin danda'amne hin jiruutii." **38**

Maariyaamis, "Kunoo, ani garbittii Gooftaa ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta'u" jetteen. Ergamichis ishee dhiisee deeme. 39 Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitiidhaan gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokkoo dhaqxee. 40 Isheenis mana Zakkaariyaas seentee Elsaabeexin nagaa gaafattee. 41 Elsaabeexis yommuu nagaa Maariyaam dhageessetti mucaan sun gadameessa ishee keessa u'utaale. Elsaabeexis Hafuura Qulqulluudhaan ni guutamte. 42 Isheenis sagalee ishee ol fudhattee iyiyiteeakkana jette; "Ati dubartoota keessaa eebbfamtuu dha; mucaan ati deessus eebbfamuu dha. 43 Garuu akka haati Gooftaa koo gara koo dhuftuuf arjummaanakkanaa akkamitti naa godhame? 44 Kunoo,akkuma sagaleen nagaa keetii gurra koo seeneen ulfi gadameessa koo keessa jiru gammachuun utaaleera. 45 Wanni Gooftaan isheetti dubbate akka raawwatamu kan amante isheen eebbfamtuu dha!" 46 Maariyaamisakkana jette: "Lubbuun koo Gooftaadhaaf ulfina kenniti; 47 hafuurri koos fayyisaa koo Waaqatti ni gammada; 48 inni salphina garbittii isaa argeeraati. Kunoo ammaa jalqabee dhaloonni hundinuu eebbfamtuu naan jedha; 49 Inni humna qabeessi sun waan guddaa naa godheeraati; maqaan isaa qulqulluu dha. 50 Araarri isaaas warra isa sodaatanifi dhalootaa hamma dhalootaatti itti fufa. 51 Inni irree isaatiin hojiwwan gurguddaa hujjeteera; of tuultotas yaada garaa isaaniitiin bittinneesseera. 52 Bulchitoota teessoo isaanii irraa buuseera; gad of qabeeyyi garuu ol kaaseera. 53 Warra beela'an waan gaariidhaan quifseera; sooreyyii garuu harka duwwaa deebiseera. 54 Inni araara qabeessa ta'uu isaa yaadachaa garbicha isaa Israa'elin gargaareera; 55 kunis akkuma inni abbootii keenyaaf, Abrahaamii fi sanyii isatiif bara baraan waadaa galetti." (aiōn g165) 56 Maariyaamis gara ji'a sadii Elsaabeexi bira turtee gara mana ofii isheetti deebite. 57 Elsaabeexi yeroon da'umsa ishee geenyaaan ilma deesse. 58 Olloonni isheetti fi firoonni ishee akka Gooftaan araara guddaa isheef godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan. 59 Isaanis guyyaa saddeettaffaatti daa'ima sana dhagna qabuu dhufan; Zakkaariyaas jedhaniis maqaa abbaa isatiin isa moggaasuu fedhan. 60 Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis jedhamee waamamuu qaba" jette. 61 Isaanis, "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin. 62 Namoonni sunis akka Zakkaariyaas

eenyu jedhee daa'ima sana waamuu barbaadu beekuuf jedhanii mallattoon isa gaafatan. 63 Innis gabatee irratti barreessu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" jedhee barreesse; hundi isaaniis ni dinqifatan. 64 Yommusuma afaan isaa banamee arrabni isaa hiikame; innis Waaqa galateeffachuudhaan dubbachuu jalqabe. 65 Olloonni isaanii hundinuu sodaadhaan guutaman; wanni kunis baddaa biyya Yihuudaa hunda keessatti odeeoffame. 66 Warri kana dhaga'an hundinuu, "Yoos daa'immni kun nama akkamii ta'innlaata?" jedhanii garaa isaaniitti dinqifatan. Harki Gooftaa isa wajjin tureetii. 67 Zakkaariyaas abbaan Yohannis Hafuura Qulqulluudhaan guutameeakkana jedhees raajii dubbate: 68 "Sababii dhufee saba isaa fureef Gooftaan, Waaqni Israa'el haa eebbfamuu. 69 Inni mana garbicha isaa mana Daawit keessatti gaanfa fayyinaa nuuf kaaseera; 70 akkuma afaan raajota isaa qulqulloota duriitiin dubbatetti (aiōn g165) 71 diinota keenya jalaa, harka warra nu jibban hundumaa keessas nu baasuuuf jedhee 72 araara abbootii keenyaaf waadaa gale sana raawwachuudhaaf, kakuu isaa qulqulluu, 73 inni abbaa keenya Abrahaamii kakate yaadachuudhaaf, 74 harka diinota keenya keessaa nu baasuuudhaaf, akka nu sodaa malee isa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf, 75 akka nu bara jirenya keenya guutuu qulqullinaa fi qajeelinaan, fuula isaa duratti tajaajilluuf waan kana godhe. 76 "Yaa mucaa ko, ati raajii Waaqa Waan Hundaa Olii ni jedhamta; ati karaa isaa qopheessuuf fuula Gooftaa dura ni deemtaati; 77 kunis akka ati dhiifama cubbuu argachuu isaaniitiin beekumsa fayyinaa saba isatiif kennituuf; 78 sababii araara Waaqa keenya kan gara laafinaan guutame kan bariin fayyinaa samii irraa ittiin nuu bar'i'u, 79 warra dukkana keessa, gaaddidduu du'aa jala jiraniif akka ifa kennuuf; miilla keenyas karaa nagaa irra deemsisuuf." 80 Mucichis guddatee hafuuraan jabaachaa deeme; hamma guyyaa saba Israa'elitti mul'ateettis gammoojji keessa jiraate.

2 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaa hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar bira labsiin ba'e. 2 Lakkobsi sabaa kunis bara Qereenewoos bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo jalqabaatiif taasifame. 3 Namni hundinuu galmeeffamuuf gara magaalaa itti dhalatee dhqa. 4 Yoosefis manaa fi sanyii Daawit keessaa waan dhalateef magaalaa Naazreetti ishee Galilaa keessaati ka'ee gara magaalaa Daawit ishee Yihuudaa keessa kan Beetlihem jedhamtuutti

ol ba'e. 5 Innis kaadhima isaa Maariyaam ishee ulfa turte sana wajjin galmeeffamuu dhaqe. 6 Utuma isaan achi jiranuus yeroon da'umsa ishee ga'e. 7 Isheenis ilma ishee isa hangafa deesse. Waan mana bultii keessummoottaa keessa iddoon hin jiraatiniif huuccuudhaan martee bidiruu keessa isa ciibsite. 8 Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee isaanii tikfatanitu biyya sana ture. 9 Ergamaan Gooftaa isaanitti mul'ate; ulfinni Gooftaa isaanoo isaanitti ibse; isaanis akka malee sodaatan. 10 Ergamaan sun garuuakkana isaanin jedhe; "Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay'ee nama gammachiisu kan saba hundumaaf ta'u isinii fideeraatii. 11 Har'a magaalaa Daawit keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiristoos Goofticha. 12 Kunis mallattoo isiniif ta'a: Daa'ima huuccuudhaan maramee bidiruu keessa ciisu tokko ni argitu." 13 Ergamaa sana wajjinis raayyaan samii irraa baay'eenakkuma tasaa mul'atanii Waaqa galateeffachaaakkana jedhan; 14 "Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf, lafa irrattis nagaan namoota inni itti gammaduuf haa ta'u." 15 Erga Ergamoorni tiksoota dhiisanii gara samiitti ol ba'anii booddee tiksooni sun, "Kottaa Beetlihemin dhaqnee waan ta'e kan Gooftaan nutti hime kana ilaala" walii jedhan. 16 Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi Yoosefin, daa'ima bidiruu keessa ciisus argan. 17 Yommuu isa arganitti waan waa'ee mucichaa isaanitti himame sana odeessan; 18 warri waan kana dhaga'an hundinuu waan tiksooni isaanitti himan sana ni dinqifatan. 19 Maariyaam garuu waan kana hunda garaatti qabattee itti yaadaa ture. 20 Tiksooniis sababii waan dhaga'anii fi arganiitif Waaqaaf ulfina kennaa, isa jajachaas deebi'an; wanni hundinuuakkuma isaanitti himame sana tureetii. 21 Innis guyyaa saddeettaffatti,akkuma yeroon dhagna qabaa isaa ga'een maqaa utuu haati isaa iyyuu isa hin ulfaa'iniin dura ergamaan Waaqaaf baaseen Yesuus jedhamee moggaafame. 22 Akka Seera Museetti yeroon qulqulla'ummaa isaanii geenyaan Yoosefii fi Maariyaam daa'ima sana Gooftaa durattidhi'eessuuf jedhanii isafudhatanii Yerusaalemitti ol ba'an. 23 Akkuma Seera Gooftaa keessatti barreeffametti, "Dhiirri hangafni hundinuu gooftaaf ni qulqulleeffama." 24 Isaanisakkuma Seerri Gooftaa jedhutti, "Gugee lama yookaan guggee sosookkee lama" aarsaa dhi'eessuuf dhaqan. 25 Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu kan maqaan isaa

Simi'oon jedhamu tokko Yerusaalem keessa ture. Innis jajjabeeffama Israa'el eeggachaa ture; Hafuurri Qulqullunis isa irra ture. 26 Hafuurri Qulqullunis akka inni utuu Kiristoos Goofticha hin argin hin duune isatti mul'isee ture. 27 Innis Hafuuraan qajeelfamee mana qulqullummaa seene. Abbaa fi haati Yesuus yommuu akka duudhaa seerichaatti waan barbaachisu isaaaf guutuuf jedhanii Yesuus mucicha baadhatanii ol seenanitti, 28 Simi'oon fuudhee isa hammateeakkana jedhee Waaqa galateeffate: 29 "Yaa Gooftaa,akkuma dubbi keetiitti, ati garbicha kee amma nagaan geggeessis. 30 Iji koo fayyina kee isa ati 31 saba hundumaa durattiqopheessite argeera; 32 innis mul'ata Namoota Ormaatiif ifa; saba kee Israa'eliif immoo ulfina." 33 Abbaa fi haati isaaas waan waa'ee isaa dubbatame sana ni dinqifatan. 34 Simi'oonis isaan eebbise; haadha daa'ima sanaa Maariyaamiinisakkana jedhe; "Daa'imni kun Israa'el keessatti kufaatiidhaa fi ka'umsa namoota baay'etiiif sababii, mormii isa irratti dubbatamuufis mallattoo akka ta'u murteeffameera; 35 kunis akka yaadni garaa namoota baay'ee ifatti ba'uuf. Goraadeen lubbuu kee ni waraanaa." 36 Gosa Aasheer keessaas raajittii Haannaa jedhamtu tokkotu ture. Isheenis intala Faanu'el ture; baay'ees jaartee ture; dhirsa ishee kan durbummaadhaan itti heerumte wajjin wagga torba jiraatte; 37 isheenis hamma umuriin ishee wagga 84 guuteetti haadha hiyyeessaa taatee jiraatte. Utuu mana qulqullummaatii hin dhabaminis soomaa fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waaqeffachaa ture. 38 Yeruma sanas isaanitti dhi'aattiee Waaqaaf galata galchite; warra furama Yerusaalem eeggachaa turan hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite. 39 Yoosefii fi Maariyaamis waan seerri Gooftaa ajatu hunda raawwatanii gara Galiilaatti gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an. 40 Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogummaadhaanis ni guutame; ayyaanni Waaqaas isa irra ture. 41 Abbaa fi haati isaa waggauma waggaan Ayyaana Faasiikaatiif jedhanii Yerusaalem dhaqaa turan. 42 Yommuu umuriin mucaa sanaa wagga kudha lama guutettisakkuma sirna Ayyaanichaatti Yerusaalemitti ol ba'an. 43 Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu abbaa fi haati isaa gara mana isaanitti deebi'aa jiranuu, Yesuus mucichi Yerusaalemitti isaan biraahafe; isaan garuu waan kana hin hubanne. 44 Isaanis waan inni miiltoo isaanii wajjin jiru se'anii guyyaa tokko deeman.

Ergasiis firoota isaaniitii fi michoota isaanii keessa isa barbaaduu jalqaban. **45** Yommuu isa dhabanittis, isa barbaaduuf Yerusaalemitti deebi'an. **46** Guyyaa sadii booddee utuu inni barsiistota gidduu taa'ee isaan dhanggeeffatuu, gaaffiis isaan gaafatuu mana qulqullummaa keessatti isa argatan. **47** Warri isa dhaga'an hundinuu hubannaas isaatii fi deebii inni kennu ni dinqifatan. **48** Abbaa fi haati isaas yommuu isa arganitti ni raajeffatan. Haati isaas, "Gurbaa, maaliif akkana nu goote? Kunoo, anii fi abbaan kee yaaddoo guddaadhaan si barbaadaa turree!" jetteen. **49** Innis deebisee, "Maaliif na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kootti argamuu qabu hin beekne moo?" isaaniin jedhe. **50** Isaan garuu dubbii inni isaanitti dubbate hin hubanne. **51** Innis isaan wajjin Naazreetitti gad bu'e; isaaniifis ni ajajama ture. Haati isaa garuu waan kana hunda garaatti qabatte. **52** Yesuusis ogummaadhaan, hojja fi surraadhaan fuula Waaqatii fi fuula namaa duratti guddachaa deeme.

3 Xibeeriyoos Qeesaar mo'ee waggaa kudha shanaffaatti jechuunis yommuu Phonxoos Phiilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis bulchaa Galilaa ture; obboleessi isaa Fiiliphoo bulchaa Ixuriyaasii fi Xiraakonitiis, Lisaaniyyas immoo bulchaa Abileenii turan; **2** yeroo sana Haannaasii fi Qayyaaaffaan luboota ol aantota turan. Dubbiin Waaqaa gammoojji keessatti gara Yohannis ilma Zakkaariyaas dhufe. **3** Innis dhiifama cubbuutiif cuuphaa qalbii jijiirrannaa lallabaa biyya naannoo Yordaanos hunda keessa deeme. **4** Kunis isa kitaaba dubbii Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha: "Sagalee nama gammoojji keessaa iyyu tokkoo: 'Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii isaaq qajeelchaa. **5** Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarri hundinuu gad deebifamu. Karaan jal'aan ni qajeela; daandiin bu'aa ba'iinis wal qixxeeffama. **6** Sanyiin namaa hundinuu fayyisuu Waaqaa ni arga." **7** Yohannis warra harka isatti cuuphamuuf dhufaniin akkana jedhe; "Isin ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinitti hime? **8** Egaa ija qalbii jijiirrannaa mirkaneessu naqadhaa. Isin, 'Abbaan keenya Abrahaamii dha' ofiin jechuu hin jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamii ijoollee kaasuu akka danda'u ani isinittan himaatii. **9** Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; mukti ija gaarii hin

naqanne hundinuu muramee ibiddatti darbatama." **10** Namoonni sunis, "Yoos maal haa goonuu ree?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yohannis deebisee, "Namni uffata lama qabu isa homaa hin qabneef haa quoodu; kan nyaata qabus akkasuma haa godhu" jedheen. **12** Qaraxxooni cuuphamuu dhufanii, "Yaa barsiisa, nu hoo maal haa goonu?" jedhanii isa gaafatan. **13** Innis, "Waan ajajamtan caalaa walitti hin qabinaa" jedheen. **14** Loltoonnis akkasuma, "Nu immoo maal haa goonu ree?" jedhanii isa gaafatan. Innis, "Humnaan nama irraa maallaqa hin fudhatinaa; sobaan nama hin himatinaa; mindaan keessan isin haa ga'u" jedheen. **15** Namoonni sun hawwiidhaan eegaa turan; hundi isaaniis, "Yohannis kun inni Kiristoos ta'innaa laata?" jedhanii garaa isaaniitti yaadaa turan. **16** Yohannis akkana jedhee isaan hundaaf deebii kenne; "Ani bishaaniin isin cuupha. Garuu kan na caalaa jabaat'a'e tokko ni dhufa; ani hidhaa kophee isaa illee hiikuun naaf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. **17** Innis oobdii isaa qulqullessee gombisaa isatti qamadii galfachuudhaaf afarsaan isaa harka isaa jira; habaqii garuu ibidda hin dhaamneen guba." **18** Yohannis dubbii biraabaa baay'eedhaan namoota gorsee wangeelas isaanitti lallabe. **19** Heroodis bulchaan garuu yommuu sababii inni niitii obboleessa isaa Heroodiyas fuudhee fi sababii hammina inni hojjeteet ture kaan hundaatiif Yohannis isa ifate, **20** hammina isaa hunda irratti dabalee Yohannisin mana hidhaatti galchee itti cuufe. **21** Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa turanitti, Yesuusis ni cuuphame. Utuu inni kadhachaa jiruu samiin banamee, **22** Hafuurri Qulqulluun bifa gugeetiin mul'atee isa irratti gad bu'e. Sagaleen, "Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani sitti nan gammada" jedhu tokkos samii irraa ni dhufe. **23** Yesuus yeroo tajaajila isaa jalqabetti umuriin isaa gara waggaa soddomaa ture. Innis akka waan ilma Yoosif tureetti yaadamaa ture: ilma Eelii, **24** ilma Maataat, ilma Lewwii, ilma Melkii, ilma Yaanaa, ilma Yoosif, **25** ilma Maataatiyaas, ilma Amoos, ilma Naahoom, ilma Asiiliim, ilma Naagee, **26** ilma Maa'at, ilma Maataatiyaas, ilma Semee'i, ilma Yoosif, ilma Yoodaa, **27** ilma Yoonaan, ilma Resaa, ilma Zarubaabel, ilma She'altii'eel, ilma Neeri, **28** ilma Melkii, ilma Hadii, ilma Qoosaam, ilma Elmaadaam, ilma Eer, **29** ilma Iyyasuu, ilma Elii'ezer, ilma Yoorim, ilma Maataat, ilma Lewwii, **30** ilma Simi'oon, ilma Yihuudaa,

ilma Yoosef, ilma Yoonaan, ilma Eliyaqeem, **31** ilma Meeleyaa, ilma Mennaa, ilma Maataataa, ilma Naataan, ilma Daawit, **32** ilma Isseey, ilma Yoobeed, ilma Bo'eez, ilma Salmoon, ilma Nahishoon, **33** ilma Amiinaadaab, ilma Aaraam, ilma Hezroon, ilma Faares, ilma Yihuudaa, **34** ilma Yaaqoob, ilma Yisihaaq, ilma Abrahaam, ilma Taaraa, ilma Naahoor, **35** ilma Seruug, ilma Re'uu, ilma Feleg, ilma Eeber, ilma Saalaa, **36** ilma Qaayinaam ilma Arfaaksaad, ilma Seem, ilma Nohi, ilma Laamehi, **37** ilma Matuuselaa, ilma Henook, ilma Yaared, ilma Mahalaleel, ilma Keenaan, **38** ilma Enoos, ilma Seeti, ilma Addaam, ilma Waaqaa.

4 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Yordaanosii ka'ee Hafuuruma sanaan gammoojiiitti geeffame; **2** achittis guyyaa afurtama diyyabiloosiin qorame. Innis guyyoota sana keessa homaa hin nyaanne; dhuma irrattis ni beela'e. **3** Diiyabiloosis, "Ati yoo Ilma Waaqaa taate, akka dhagaan kun buddeena ta'u ajaji" jedheen. **4** Yesuus immoo deebisee, "Namni buddeena qofaan hin jiraatu'jedhamee barreeffameera" jedheen. **5** Diiyabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isa baasee hamma liphstuu ijaatti mootummoota addunyaa hunda isatti argisiise. **6** Akkanas jedheen; "Ani taayitaa isaanii fi ulfina isaanii hundumaa siifin kenna; taayitaa fi ulfinni kun waan naa kennameef ani abbaa kennuufi barbaadeef kennuu nan danda'a. **7** Yoo ati naa sagadde, wanni kun hundinuu kan kee ta'a." **8** Yesuus immoo, "Waaqa kee Gooftichaaf sagadi, isuma qofa tajaajil'jedhamee barreeffameera" jedhee deebiseef. **9** Diiyabiloosis Yerusaalemitti isa geessee, fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. Akkanas jedheen; "Ati yoo Ilma Waaqaa taate, asii gad of darbadhu. **10** Akkana jedhamee barreeffameeraati: "Inni akka isaan sirriitti si eeganiif, ergamoota isaa siif ni ajaja; **11** isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu." **12** Yesuus immoo deebisee, "Waaqa kee Goofticha hin qorin'jedhameera" jedheen. **13** Diiyabiloos immoo erga qorumsa kana hunda raawwatee booddee hamma yeroo mijaa'aa argatutti isa dhiisee deeme. **14** Yesuus humna Hafuuraatiin Galilaaatti deebi'e; oduun waa'ee isaas baadiyyaa guutuu keessa faffaca'e. **15** Inni manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa ture; namni hundinuu isa jaje. **16** Innis Naazreeti iddo itti guddate dhaqe; guyyaa Sanbataas akkuma

amala isaa mana sagadaa seene. Kitaaba dubbisuufis ka'ee dhaabate; **17** kitaabni raajicha Isaayyaas isatti kenname. Innis kitaabicha banee kutaaakkana jedhamee barreeffame argate: **18** "Hafuurri Goftaa narra jira; akka ani hiyyeyyiitti oduu gaarii lallabuuf, inni na dibeeraati. Innis akka ani akka warri hidhaman hiikaman, akka warri jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf na ergeera; **19** inni akka ani bara tola Goftaa labsuufis na ergeera." **20** Innis kitaabicha cufee tajaajiltichatti deebisee kennee taa'e; warri mana sagadaa sana keessa turan hundinuu xiyyeffatanii isa ilaala turan. **21** Innis, "Barreeffamni kun har'a gurra keessanitti raawwatame" isaaniin jechuu jalqabe. **22** Hundi isaanii waa'ee isaa waan gaarii dubbachaa turan; dubbii ayyaan qabeessa afaan isatii ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma Yoosef mitii?" jedhanii gaafatan. **23** Yesuusis, "Akka isin, 'Yaa abbaa qorichaa, of fayysi! Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee dhageenye sana as biyya keettis hojchedu' jettanii natti mammaaktan ani shakkii hin qabu" isaaniin jedhe. **24** Innis itti fufeeakkana jedhe; "Ani dhuguma isinitti nan hima; raajiin tokko iyyuu iddo itti dhalatetti fudhatama hin qabu. **25** Ani dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyas yeroo samiin wagga sadii fi walakkaa cufamee beelli hamaan bu'eetti haadhota hiyyeessaa baay'eetu Israa'el keessa ture. **26** Ta'us Eeliyas gara haadha hiyyeessaa magaalaa Saraaphtaa biyya Siidoon keessa jiraattu tokkootti ergame malee haadhota hiyyeessaa sana keessa gara tokkoo isaaniitti illee hin ergamne. **27** Bara Elsa'i raajichaas namoota lamxaa'an hedduutu Israa'el keessa ture; garuu Na'amaan, namicha Sooriyya tokkicha sana malee warra kaan keessa namni tokko iyyuu hin qulqulloofne ture." **28** Namoonni manicha sagadaa keessa turan hundinuu yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aaran. **29** Isaanis ka'anii magaalaa sana keessa gad isa baasan; gad isa darbachuuf jedhaniis ededa tulluu magaalaa isaanii irratti ijaaramteetti ol isa baasan. **30** Innis garuu giddiudhuma isaanii ba'ee deeme. **31** Innis gara Qifirnaahom, magaalaa Galilaa keessaatti gad bu'e; guyyaa Sanbataas namoota barsiise. **32** Isaanis waan dubbiin isaa taayitaa qabuuf barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **33** Namichi hafuura hamaa xuraa'aadhaan qabame tokko mana sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddadhaan iyyeeakkana jedhe;

34 "Uffi! Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!" 35 Yesuus immoo, "Cal'isii isa keessaa ba'!" jedhee ifate. Hafuurri hamaan sunis isaan hunda duratti namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa ba'e. 36 Namoonni hundinuu dinqifatanii, "Maal barsiisni akkanaa! Inni taayitaadhaan, humnaanis hafuurota xuraa' oo ni ajaja; isaanis ni ba'u" waliin jedhan. 37 Oduun waa'ee isaaas biyya naannoo sanaa guutuu keessa faffaca'e. 38 Yesuus mana sagadaatii ba'ee mana Simoon dhaqe. Haati niittii Simoonis dhukkuba dhagna gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turte; isaanis akka Yesuus ishee gargaaru isa kadhatan. 39 Innis isheetti gad jedhee, dhagna gubaa sana ifate; dhagna gubaan sunis ishee dhiise. Isheenis yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu jalqabde. 40 Namoonnis yeroo aduun lixxetti namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban hunda gara Yesuus fidan; innis tokkoo tokkoo isaanii irra harka isaa kaa'ee isaan fayyise. 41 Akkasumas hafuuronni hamoon iyyanii, "Ati Ilma Waaqaa ti!" jedhanii namoota baay'ee keessaa ba'an. Inni garuu sababii isaan akka inni Kiristoos ta'e beekaniif isaan ifate; akka isaan dubbatanis hin eeyyamneef. 42 Yommuu bari'ettis Yesuus achii ba'ee, iddo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis isa barbaadaa turan; yommuu gara isaa dhufanittis akka inni isaan dhiisee hin deemneef isa dhowwuu yaalan. 43 Inni garuu, "Ani magaalaawwan kaanittis wangeela mootummaa Waaqaa lallabuun qaba; sababiin ani ergameefis kanuma" jedhee. 44 Innis ittuma fufee manneen sagadaa Yihuudaa keessatti lallabaa ture.

5 Gaaf tokko Yesuus utuu Haroo Geensereex bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis isatti naanna'anii dubbii Waaqaa dhaga'aa jiranuu, 2 bidiruuwan lama ededa bishaanichaa irratti arge; qurxummii qabdoonni garuu keessaa ba'anii kiyyoo isaanii miicachaa turan. 3 Innis bidiruuwan sana gidduudhaa ishee kan Simoon taate tokko yaabbate; akka inni qarqara lafaa irraa gara gidduu bishaaniitti xinnoo achi butus isa kadhate. Yesuusis bidiruu sana irra taa'ee namoota barsiisuu jalqabe. 4 Innis yommuu dubbatee fixetti Simooni, "Gara tuujuba bishaaniitti achi siqi; qurxummii qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa" jedhee. 5 Simoonis deebisee, "Yaa barsiisaa, nu halkan guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko illee hin qabne.

Ani garuu waan ati jetteef kiyyoo nan darbadha" jedhe. 6 Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma kiyyoon isaanii cicciitu jalqabutti qurxummii akka malee baay'ee qabatan. 7 Kanaafuu akka michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa turan dhufanii isaan gargaaranifiif mallattoon waammatan; isaanis dhufanii bidiruu lachuu qurxummiidhaan guutan; bidiruuwan sunis liqimfamuu jalqaban. 8 Simoon Phexrosis yommuu waan kana argetti jilba Yesuusitti kufee, "Yaa Gooftaa, ani nama cubbamaa dha; narraa fagaadhu!" jedhe. 9 Kunis sababii qurxummiin baay'een qabame sun Sim'oonii fi warra isa wajjin turan hunda dinqisiiseef; 10 ilmaan Zabdewoos warri michoota Simoon turan jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis akkasuma dinqisiifatan. Yesuusis Sim'ooniin, "Hin sodaatin; ati ammaa jalqabdee qabduu namootaa ni taataa" jedhe. 11 Isaanis bidiruuwan isaanii gara qarqaraatti ol baasanii waan hunda dhiisanii isa duukaa bu'an. 12 Utuu Yesuus magaalaawwan sana keessaa isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa guutuun lamxxaa'e tokko gara isaa dhufe. Innis yommuu Yesuusin argetti adda isaaatiin lafatti gombifamee, "Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate. 13 Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqulla'i!" jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade. 14 Yesuusis, "Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqiitii akka isaaniiif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqulla'u keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi" jedhee isa ajaje. 15 Haa ta'u malee oduun waa'ee isaa ittuma caalee faca'e; namoonni hedduunis isa dhaga'u fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf jedhanii gara isaa dhufaa turan. 16 Yesuus garuu yeroo baay'ee lafa namni hin jirre dhaggee kadhachaa ture. 17 Gaaf tokko Yesuus utuu barsiisaa jiruu, Fariisonnii fi barsiistonni seeraa warri gandoota Galiilaatii fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas Yerusaalemii dhufan achi tataa'aa turan. Akka inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa isa wajjin ture. 18 Jarri tokko nama dhagni irratti du'e tokko sreedhaan baatanii dhufan; isaanis fuula Yesuus dura isa kaa'uuf jedhanii manatti ol isa galchuu yaalan. 19 Sababii baay'ina namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan bantii manaatti ol ba'anii qadaada bantii manaa saaqanii walakkaa namootaatiin fuula Yesuus duratti siree isaatiin gad

isa buusan. 20 Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti, "Namichoo, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. 21 Fariisonnii fi barsiistonni seeraas, "Namichi Waaqa arrabsu kun eenyu? Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda'a?" jedhanii garaa isaamiitti yaaduu jalqaban. 22 Yesuusis waan isaan yaadaa turan beekeeakkana jedhee gaafate; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan kana yaaddu? 23 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo 'Ka'ii deemi' jechuutu salphaa dha? 24 Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali" jedhe. 25 Innis yeruma sana ka'ee fuula isaanii dura dhaabate; waan irra ciisaa tures fudhatee Waaqa jajachaa mana ofii isaatti qajeele. 26 Hundi isaaniis dinqifatanii Waaqa jajan. Sodaadhaanis guutamanii, "Nu har'a waan takkumaa hin ta'in argine" jedhan. 27 Ergasii Yesuus achii ba'ee qaraxxuu Lewwii jedhamu tokko utuu inni iddo itti qaraxa walitti qabani taa'uu arge. Yesuusis, "Na duukaa bu'i" jedheen. 28 Lewwiinis waan hunda dhiisee ka'ee isa duukaa bu'e. 29 Lewwiinis mana isaatti cidha guddaa Yesuusis qopheesse; qaraxxoonnii fi namoonni kaan baay'eenis isaan wajjin nyaachaa turan. 30 Fariisonnii fi Barsiistonni seeraa kanneen garee isaanii ta'an garuu, "Isin maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota isaatti guunguman. 31 Yesuus immoo deebisee akkana isaaniin jedhe; "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. 32 Ani cubbamoota gara qalbii jijjiirrannaatti waamuunin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne." 33 Isaanis, "Barattooni Yohannis yeroo baay'ee ni soomu; ni kadhatus; barattooni Fariisotaas akkasuma godhu; barattooni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus" jedhaniin. 34 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Isin utuu inni isaan wajjin jiruu michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu? 35 Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraan fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu." 36 Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; "Namni uffata moofaa erbuuf jedhee huccuu uffata haaraa tarsaas tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, isaan uffata haaraa sana

tarsaasaniiru; erbeen haaraan sunis uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu. 37 Namni daadhii wayinii haaraaqalqaloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhiin haaraan sun qalqaloo sana ni dhoosa; daadhiin sun ni dhangala'a; qalqallichis horoomaa ba'a. 38 Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqaloo daadhiin wayinii haaraatti naqamuu qaba. 39 Namni kam iyyuu erga daadhiin wayinii kan goge dhugee booddee daadhiin wayinii haaraa hin barbaadu; isaan, 'Daadhiin wayinii kan goge wayya' jedhuutii."

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisa midhaanii keessa darbaa ture; barattooniisaas asheetii midhaanii ciratanii harka isaaniitiin sukkuummatanii nyaachuu jalqaban. 2 Fariisota keessaas tokko tokko, "Isin maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjettu?" jedhanii gaafatan. 3 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Isin waan Daawit yeroo inni fi miiltonni isaa beela'anitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? 4 Innis mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleffamekan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis kenne." 5 Yesuusis, "Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataa ti" isaaniin jedhe. 6 Sanbata biraas inni mana sagadaa seenee barsiisaas ture; namichi harki isaa mirgaa irratti goge tokkos achi ture. 7 Fariisonnii fi barsiistonni seeraa Yesuusin himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan nama fayyisu ilaaluuf isa gaadan. 8 Yesuus garuu waan isaan yaadaa beekee namicha harki irratti goge sanaan, "Ka'ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu" jedhe. Innis ka'ee achi dhaabate. 9 Yesuusis, "Anis isinan gaafadha; Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo balleessuu?" isaaniin jedhe. 10 Gara galees hunda isaanii ilaalee namichaan, "Harka kee diriifadhu" jedhe. Innis akkasuma godhe; harki isaas guutumaan guutuutti fayye. 11 Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu akka malee aaranii Yesuusin maal gochuu akka danda'an waliin mari'achuu jalqaban. 12 Yesuusis guyyoota sana keessaa gaaf tokko kadhannaadhaaf tulluutti ol ba'e; halkan guutuus Waaqa kadhachaa bule. 13 Innis yommuu lafti bari'etti barattoota isaa ofitti waamee nama kudha lama isaan keessaa filate; ergamoota

jedhees isaan moggaase. **14** Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee moggaase, obboleessa isaa Indiriyaas, Yaaqoob, Yohannis, Fiiliphoos, Bartaloomewoos, **15** Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame, **16** Yihuudaa ilma Yaaqoob, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **17** Innis isaan wajjin gad bu'ee iddoor diriira tokko irra dhaabate. Tuunni barattoota isaa guddaanis achi ture; namoonni Yihuudaa hunda keessaa, Yerusaalem keessaa, biyya qarqara galaanaa kan naannoo Xiiroosii fi Siidoonaatii dhufan baay'een, **18** warri isa dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf dhufanis achi turan. Warri hafuurota xuraa'oon dhiphachaa turanis ni fayyan; **19** sababii humni isa keessaa ba'ee hunduma isaanii fayyisaa tureef, namoonni hundinuu isa tuquuf carraaqaa turan. **20** Innis barattoota isaa ilaaleeakkana jedhe: "Isin warri hiyyeeyyiin eebbfamoo dha; mootummaan Waaqaa kan keessaniitii. **21** Isin warri amma beeloftan eebbfamoo dha; ni quuftuutii. Isin warri amma boossan eebbfamoo dha; ni kolfituutii. **22** Yommuu namoonni sababii Ilma Namaatiif jedhanii isin jibban, yommuu isaan of keessaa isin baasaniif fi isin arrabsan, yommuu isaan maqaa keessan akka waan hamaa tokkootti tuffatan, isin eebbfamoo dha. **23** "Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef gaafa sana ililchaati gammachuudhaan buburraaqaa. Abbootiin isaanii iyuu akkasuma raajota godhaniitii. **24** "Garuu warri sooreyyiin isiniif wayyoo; isin jajjabina keessan argattaniirtuutii. **25** Warri amma quuftan isiniif wayyoo; beela'uuf jirtuutii, warri amma kolfitan isiniif wayyoo; wawaachuu fi boo'uuf jirtuutii. **26** Yommuu namni hundinuu isin saadu isiniif wayyoo; abbootiin isaanii iyuu akkanuma raajota sobaa saadaa turanitii. **27** "Ani garuu isin warra na dhageessanitti nan hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin jibbaniif waan gaarii hojjedhaa; **28** warra isin abaaran eebbisaa; warra isin miidhaniifis kadhadhaa. **29** Yoo namni tokko maddii tokko si kabale, maddii kaanis itti qabi. Yoo namni tokko kootii kee sirraa baafate immoo, kittaa kee illee hin dhowwatin. **30** Nama si kadhatu hundumaaf kenni; yoo namni kam iyuu waan kan kee ta'e fudhate, akka wanni sun siif deebifamu hin gaafatin. **31** Isinis akkuma namoonni kaan akka isiniif godhan barbaaddan sana isaaniif godhaa. **32** "Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan, kun

galata maalii isinii qaba? Cubbamoonni iyuu warra isaan jaallatan ni jaallatuutii. **33** Isin yoo warra waan gaarii isinii godhaniif waan gaarii gootan, kun galata maalii isiniif qaba? Kana immoo cubbamoonni iyuu ni godhuutii. **34** Warruma akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessitan galata maalii argattu? 'Cubbamoonni iyuu' hammuma liqeessan sana deebisanii argachuuuf jedhanii cubbamootaaf ni liqeessuutii. **35** Isin garuu diinota keessan jaalladhaa; waan gaariis isaaniif hojjedhaa; utuu waan isinii deebi'u tokko illee hin abdatin isaaniif liqeessaa. Yoos gatiin keessan guddaa ni ta'a; isinis ijoolee Waaqa Waan Hundaa Olii ni taatu; inni warra hin galateeffannee fi hamootaaf illee arjaadhaatii. **36** Akkuma abbaan keessan araara qabeessa ta'e sana, isinis araara qabeeyyi ta'aa. **37** "Namatti hin murinaa; isinittis hin muramuutii. Nama hin yakkinaa; isinis hin yakkamtanii. Dhiifamas godhaa; dhiifamni isinii godhamaatii. **38** Kenna; isiniifis ni kennamaa. Safartuun gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi guutamee irra dhangala'e bobaa keessanitti isinii naqama. Safartuu ittiin safartaniinis isiniif safaramaatiit." **39** Innisakkana jedhee fakkeinya kana isaanitti hime; "Jaamaan tokko jaamaa qajeelchuu ni danda'aa? Isaan lachuu boolla keessa hin bu'anii? **40** Barataan barsiisa isaatii ol miti; namni guutumaan guutuutti leenjifame hundinuu garuu akka barsiisa isaa ni ta'a. **41** "Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **42** Ati utuu ofii keetii jirma ija kee keessa jiru arguu hin danda'in, akkamitti obboleessa keetiin, 'Obboleessaa, kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa' jechuu dandeessa? Fakkeessituun nana, duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuuudhaaf sirriitti argita. **43** "Mukni gaariin ija gadhee naqatu tokko iyuu hin jiru; mukni gadheenis ija gaarii hin naqatu. **44** Tokkoon tokkoon mukaa ija isaatiin beekama. Namoonni muka qoraattii irraa harbuu, yookaan sokorruu irraa wayinii hin ciran. **45** Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa guute afaan dubbataatii. **46** "Isin waan ani jedhu hin hojjettan; yoos maaliif, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa' naan jettu?

47 Namni gara koo dhufu, kan dubbii koo dhaga'ee hojidhaan argisiisu hundi maal akka fakkaatu ani isinitti nan argisiisa. **48** Isaan nama mana ijaaru, kan boolla gad fageessee qotee hundee mana sanaa kattaa irra dhaabe tokko fakkaatu. Sababii manichi sirriitti ijaarameef, lolaan yeroo lola'ee humnaan itti bu'etti mana sana sochoosuu hin dandeenye. **49** Namni dubbii koo dhaga'ee hojidhaan hin argisiifne garuu nama lafa irratti mana hundee hin qabne ijaarratu tokko fakkaata. Yeroo lolaan humnaan itti bu'etti manni sun ni jige; guutumaan guutuuttis diigame."

7 Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota
isa dhaggeeffachaa turanitti himee fixatetti,
Qifirnaahom seene. **2** Achis tajaajilaan ajajaa dhibbaa
kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu tokko
dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. **3** Ajajaan dhibbaa
sunis waa'ee Yesuus dhaga'ee akka inni dhufee
garbicha isaa fayyiisuuf maanguddoota Yihuudootaa
isatti ergee kadhate. **4** Isaanis yommuu gara Yesuus
dhufanittiakkana jedhanii jabeessanii isa kadhatan;
"Ati waan kana isaaaf gochuun namicha kanaaf ni mala;
5 inni saba keenya ni jaallataatii; mana sagadaas nuuif
ijaareera." **6** Kanaafuu Yesuus isaan wajjin deeme.
Yeroo inni manichatti dhi'aatetti ajajaan dhibbaa
sunakkana jedhee michoota isaa Yesuusitti erge;
"Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati bantii mana koo jala
seenuun naaf hin maluutii. **7** Sababiin ani ofii koo akka
nama gara kee dhufuun maluufitti hin ilaalinif iyuu
kanuma. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan
koo ni fayyatii. **8** Ani mataan koo iyuu nama taayitaa
jala jiruu dha; loltootaa of jalaa qaba. Isa tokkoon,
'Deemi' nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo,
'Kottu' nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaakootiinis,
'Waan kana hojjedhu' nan jedha; innis ni hojjeta." **9**
Yesuus yommuu waan kana dhaga'etti isa dinqifate;
namoota isa duukaa bu'aa turanittis garagalee, "Ani
isinittin hima; ani amantii guddaaakkanaa Israa'el
keessatti iyuu hin arganne" jedhe. **10** Yommuu
namoonni ergamanii turan manatti deebi'anitti
garbichi sun fayyee isaan eege. **11** Yesuus ergasii
magaalaa Naayin jedhamtu tokko dhaqe; barattoonni
isaatii fi namoonni baay'eenis isa wajjin dhaqan. **12**
Yommuu inni karra magaalattiitti dhi'aatetti jarri
tokko nama du'e tokko baatanii isatti dhufan; namichi
du'e sunis haadha isaatiif ilma tokkicha ture; haati

isaas haadha hiyyeessaa turte. Namoonni magaalattii
baay'eenis ishee wajjin turan. **13** Gooftaanis yommuu
ishee argetti na'eefii, "Hin boo'in" jedheen. **14** Innis
itti dhi'aatee wasaasaa reeffa sanaa tuqe; warri reeffa
baatanis ni dhaabatan. Innis, "Gurbayyoo, ani siin
nan jedhaa, ka'il!" jedheen. **15** Gurbaan du'e sunis
ka'ee taa'ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee
haadha isaatti isa kenne. **16** Hundi isaanii ni sodaatan;
"Raajin guddaan nu keessaa argameera. Waaqnis saba
isaa gargaaruuf dhufeera" jedhanii Waaqqaaf ulfina
kennan. **17** Oduun waa'ee Yesuus kunis Yihuudaa
guutuu fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa
faffaca'e. **18** Barattoonni Yohannis waa'ee waan kana
hundaa isatti himan. Yohannisis isaan keessaa nama
lama ofitti waamee, **19** "Inni dhufuuf jiru si'i moo
yookaan kan biraa eegganna?" jedhee gaafachuudhaaf
Gooftaatti isaan erge. **20** Namoonni sunis yommuu
gara Yesuus dhufanitti, "Yohannis cuuphaan, 'Inni
dhufuuf jiru sun si'i moo yookaan kan biraa eegganna?'
jedhee gaafachuudhaaf sitti nu ergeera" jedhaniin. **21**
Yesuusis yeruma sana namoota dhibee, dhukkubaa fi
hafuura hamaa qaban hedduu fayyise; warra jaamaa
turan baay'eedhaafis agartuu deebise. **22** Innisakkana
jedhee ergamoota sanaaf deebii kenne; "Deebi'atii
waan argitanii fi waan dhageessan Yohannisis
himaa; jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu;
warri lamxaa'an ni qulqulla'u; warri duudan ni
dhaga'u; warri du'an ni ka'u; hiyyeeyyifis wangeelli
ni lallabama. **23** Namni natti hin gufanne kam iyuu
eebbifamaa dha." **24** Erga ergamoonni Yohannis ba'anii
qajeelanii booddee Yesuusakkana jedhee waa'ee
Yohannis namootatti himuu jalqabe; "Isin maal arguuf
gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqo qilleensi raasu
moo? **25** Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata
miidhaga uffate moo? Lakki, warri uffata miidhaga
uffatanii qananiidhaan jiraatan masaraawwan keessa
jiru. **26** Garuu isin maal arguu baatan? Raajii moo?
Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyuu caalu. **27**
Kunis isa waa'een isaaakkana jedhamee barreeffamee
dha: "Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan
karaa kee qopheessu, fuula kee duraan nan erga."
28 Ani isinittin hima; namoota dubartoota irraa
dhalatan keessaa namni Yohannis cuuphaa caalu
tokko iyuu hin jiru; namni moottummaa Waaqaa
keessatti nama hundumaa gad ta'e garuu isa ni caala."
29 Namoonni hundi, qaraxxoonni iyuu waan harka

Yohannisitti cuuphamanii turaniif yommuu dubpii Yesuu dhaga'anitti, karaan Waaqaa qajeelaa ta'uu isaa mirkaneessan. **30** Fariisonnii fi beektonni seeraa garuu sababii harka Yohannisitti hin cuuphaminiif kaayyoo Waaqni isaaniif qabu fudhachuu didan. **31** Yesuu itti fufeeakkana jedhe; "Yoos ani namoota dhaloota kanaa maaliinan wal fakkeessuu danda'a ree? Isaan maal fakkaatu? **32** Isaan akkuma ijoollee iddo gabaa taa'anii wal waamaniiakkana jedhanii ti: "Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin sirbene; faaruu boo'ichaas faarsine; isin garuu hin boonye." **33** Yohannis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena hin nyaatu, daadhii wayiniis hin dhugu tureetii; isin immoo, 'Inni hafuura hamaa qaba' jettu. **34** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin immoo, 'Kunoo albaadhessaa fi machaa'aa, michuu qaraxxootatii fi cubbamootaa' jettu. **35** Ogummaan garuu ijoollee ishee hundumaan mirkaneeffamti." **36** Fariisota keessaa namichi tokko akka inni isa wajjin nyaatuuf Yesuuus affeere; innis mana Fariisichaahaa dhaqee maaddiitti dhi'aate. **37** Dubarti cubbamtuun magaalaa sanaa tokkos yommuu akka Yesuuus mana Fariisichaatti waa nyaachaa jiru bartetti bilqaaxii albaasxirositti shittoo qabattee dhufte. **38** Isheenis boo'aa dugda isaa duubaan miilla isaa bira dhaabattee imimmaan isheetiin miilla isaa jiisuu jalqabde. Rifeensa mataa isheetiinis miilla isaa haqxee, dhungattees miilla isaa shittoo dibde. **39** Fariisichi isa affeere sunis waan kana argee, "Namichi kun utuu raajii ta'ee, dubartiin isa tuqxu kun eenyu akka taate, nama akkamiis akka taate ni beeka ture; isheen cubbamtuudhaati" jedhee garaa isaa keessatti yaade. **40** Yesuuus immoo, "Yaa Simoon, ani waanan sitti himu tokko qaba" jedheen. Innis, "Yaa barsiisa natti himi" jedhe. **41** Yesuuusakkana jedheen; "Namoonni lama nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa liqeeffatan. Inni tokko diinaarii dhibba shan liqeeffate; kaan immoo diinaarii shantama liqeeffate. **42** Jarri lachuu waan isaa kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan keessaa kamtu caalaa isa jaallata?" **43** Simoonis deebisee, "Isa liqiin guddaan dhiifameef sana natti fakkaata" jedheen. Yesuuus, "Ati dhugaa dubbatte" isaan jedhe. **44** Innis gara dubarttiitti garagalee Simooniinakkana jedhe; "Dubartii kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati bishaan miillaa illee naaf hin kennine; isheen garuu imimmaan isheetiin miilla koo dhiqxee rifeensa mataa

isheetiin haqxe. **45** Ati na hin dhunganne; dubartiin kun garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo dhungachuu hin dhiifne. **46** Ati Zayitii iyyuu mataa koo hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dibde. **47** Kanaafuu ani sittin hima; sababii jaalalli ishee guddaa ta'eef cubbuun ishee baay'een sun isheef dhiifameera. Kan xinnoon dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo dha." **48** Yesuuus dubarttiidihaan, "Cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. **49** Warri isa wajjin maaddiitti dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu kun eenyu?" jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqaban. **50** Yesuuus dubarttiidihaan, "Amantiin kee si fayyiseera; nagaan deemi" jedhe.

8 Yesuuus ergasii wangeela mootummaa Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis isa wajjin turan; **2** dubartoonni hafuurota hamoo fi dhibee irraa fayyifaman tokko tokkos isa wajjin turan; isaanis Maariyaam ishee Magdalaa kan hafuuronni hamoon torba ishee keessaa ba'an, **3** Yohaanaa niitii Kuuzaa isa eegduu mana Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoota biraan baay'ee turan. Dubartoonni kunneenis waan qabaniin Yesuuus fi barattoota isaa tajaajila turan. **4** Yeroo tuunni guddaa walitti qabamee namoonnis magaalaa gara garaatii gara isaa dhufanitti Yesuuusakkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime: **5** "Namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'ee irra ejjetame; simbirroonnis nyaatanii fixan. **6** Kaan immoo lafa kattaa irra bu'e; innis waan jiidha hin qabneef yeroo biqiletti ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis biqiltuu sana wajjin guddatee isa hudhe. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ijas dachaa dhibba naqate." Innis yommuu waan kana dubbattei lallabee, "Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u" jedhe. **9** Barattooniisaas hiikkaan fakkeenya kanaa maal akka ta'e isa gaafatan. **10** Innisakkana jedhe; "Icciitii mootummaa Waaqaa beekuun isinii kennameera; warra kaanitti garuu ani fakkeenyaan nan dubbadha; kunis, "Akka isaan utuma ilaalanuu hin argineef, utuma dhaga'anuus, hin hubanneef." **11** "Hiikkaan fakkeenyichaa kanaa dha: Sanyiin sun dubbii Waaqaa ti. **12** Sanyiin karaa irraa sun namoota dubbicha dhaga'anii garuu akka

isaan amananii hin fayyineef diiyaabiloos dhufee dubbicha garaa isaanii keessaa fudhatuu dha. **13** Sanyiin lafa kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha dhaga'anitti gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu hidda hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo qorumsaatti ni ganu. **14** Sanyiin qoraattii keessa bu'es warra dubbicha dhaga'anii dha; isaanis akkuma karaa isaanii itti fufaniin yaaddoo jirenyaatiin, badhaadhummaa fi qananiidhaan hudhamu; hin bilchaatanis. **15** Sanyiin biyyoo gaarii irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha dhaga'anii jabeessanii qabatani obsaan ija naqatan argisiisa. **16** "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee okkotee keessa hin dhoksu yookaan siree jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda'aniif baattuu ibsaa irra kaa'u. **17** Wanni dhokfamee utuu hin mul'ifamin hafu, wanni haguugamee utuu hin beekamin hafu yookaan utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. **18** Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan qalbeeffadhaa. Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne kam iyyuu garuu wanni inni waan qabu of se'u iyyuu isa irraa fudhatama." **19** Haatii fi obboloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii baay'ina namaatiif isa bira ga'uun hin dandeenye. **20** Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee si arguu barbaadanii ala dhadhaabatanii jiru" jedhee isatti hime. **21** Innis, "Haati kootii fi obboloonni koo warra dubbii Waaqaa dhaga'anii hojii irra oolchanii dha" jedhee deebise. **22** Gaaf tokko Yesuus barattoota isaatiin, "Kottaa galaana gama ceenaa" jedhe. Kanaafuu isaan bidiruu yaabbananii qajeelan. **23** Inni utuu isaan bidiruudhaan deemaa jiranuu hirribni qabee rafe. Bubbeen tokkos galaana sana irratti ka'ee, bidiruun sun bishaaniin guutamuun jalqabe; isaanis balaa guddaa keessa seenan. **24** Barattoonnis dhaqanii, "Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu dhumuuf jirra!" jedhanii isa dammaqsan. Innis ka'ee bubbee fi bishaan raafamaa ture sana ifate; bubbeen sunis gab jedhe; wanni hundinuus ni taggabbaa'e. **25** Barattoota isaas, "Amantiin keessan eessa jira?" jedhee gaafate. Isaanis sodaa fi dinqifannaadhaan, "Namichi bubbee fi bishaan illee ajaju kun eenyu? Isaanis ni ajajamuuf" jedhanii wal gaafatan. **26** Isaanis gara biyya Gergeesenoon ishee galaanaan gama fuullee Galiilaatti argamtuutti bidiruudhaan ce'an. **27** Yommuu Yesuus qarqara galaanaatti bu'ettis namichi magaalaa sanaa

kan hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata hin uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee mana keessa hin jiraatu ture. **28** Innis yommuu Yesuusin argettii iyee miilla isaa irratti kufe; sagalee ol fudhatee iyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Ani sin kadhadha; na hin dhiphisin!" jedhe. **29** Yesuus akka hafuurri xuraa'aan sun namicha keessaa ba'u ajajee tureetii. Hafuurri sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa kukkanee, hafuura hamaa sanaan gara lafa namni hin jirreetti geeffamaa ture. **30** Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis sababii hafuuronni hamoon baay'een isatti galanii turanii, "Leegewoon" jedhee deebise. **31** Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan Qilee keessa bu'an isaan hin ajajneef Yesuusin kadhatan. **(Abysos g12)** **32** Hoomaan booyyee guddaan isas gaara irra achi dheedaa ture. Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan booyyeewwan sanatti galanii isaanii eeyyamu Yesuusin kadhatan; innis ni eeyyameef. **33** Yommuu hafuuronni hamoon sun namicha keessaa ba'anii booyyeewwanitti galanitti, hoomaan sun ededa hallayyaar irraa gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. **34** Warri booyyeewwan tiksaa sunis yommuu waan ta'e sana arganitti, baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan; **35** namoonnis waan ta'e sana ilaalu ba'an. Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni hamoon keessaa ba'an sana wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi'ee miilla Yesuus jala taa'ee argan; ni sodaatanis. **36** Warri waan kana arganii turanis namichi hafuura hamaan qabame sun akkamitti akka fayye namootatti odeessan. **37** Kana irratti namoonni biyya Gergeesenoon hundinuu waan sodaadhaan guutamaniif akka Yesuus isaan biraan deemu isa kadhatan. Innis bidiruu yaabbatee achii deeme. **38** Namichi hafuuronni hamoon keessaa ba'an sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; Yesuus garuu akkana jedhee of biraan isa deebise; **39** "Mana keetti deebi'ittii wanni Waaqni siif godhe hammam guddaa akka ta'e odeessi." Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaf godhe hammam guddaa akka ta'e magaalaa sana hunda keessatti odeesse. **40** Yommuu Yesuus deebi'etti namoonni baay'een isa simatan. Hundi

isaanii isa eeggachaa turaniitii. **41** Namichi Yaa'iiros jedhamu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee miilla Yesuus irratti kufee akka inni mana isaa dhaqu isa kadhate; **42** sababiin isaas intalli isaa tokkittiin, durbi umuriin ishee gara waggaa kudha lamaa ta'u tokko du'u geesee turte. Utuu Yesuus deemaa jiruu namoonni qixa hundaan dhiibanii hafuura isa kutuu ga'an. **43** Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokkos achi ture; garuu namni tokko iyyuu ishee fayyisuu hin dandeeny. **44** Isheenis dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxe; dhiigni ishees yommusuma cite. **45** Yesuusis, "Eenyutu na tuqe?" jedhee gaafate. Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros, "Yaa barsiisa namoonni tuutta'anii si dhiibaa jiru" jedhee. **46** Yesuus garuu, "Namni wayii na tuqeera; ani akka humni na keessaa ba'e nan beekaa" jedhee. **47** Dubartittiinis akka utuu hin beekamin deemuu hin dandeeny hubannaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte. Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis akka yommusuma fayyite namoota sana hunda duratti dubbate. **48** Kana irratti inni, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi" jedheen. **49** Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namni tokko mana Yaa'iiroos bulchaa mana sagadaatii dhufee, "Intalli kee duuteerti; ati si'achi barsiisicha hin rakkisin" jedhee. **50** Yesuus garuu yommuu dhaga'etti Yaa'iiroosiin, "Amani malee hin sodaatin; isheen ni fayyitii" jedhee. **51** Inni yommuu mana Yaa'iiroos ga'etti Phexros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa fi haadha intalattii malee akka namni tokko iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. **52** Kana irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, faarsaas turan. Yesuus garuu, "Hin boo'inaa; isheen ni rafti malee hin duuneetii" jedhee. **53** Isaan immoo akka isheen duute waan beekanif isatti kolfan. **54** Inni garuu harka ishee qabee, "Intala ko, ka'i!" jedhee. **55** Hafuurri ishees ni deebi'e; isheenis yommusuma kaatee dhaabatte. Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime. **56** Abbaa fi haati ishees ni dinqifatan; inni garuu akka isaan waan ta'e sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje.

9 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi akka dhibeewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa

kenneef; **2** inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge. **3** Akkanas isaaniin jedhe; "Adeemsa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa. **4** Mana seentan kam iyyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa. **5** Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaaniitii ba'atii akka ragaa isaanitti ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." **6** Isaanis achii ba'anii iddo hundatti wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa gara ganda kaanii deemaa turan. **7** Heroodis bulchaan waa'ee waan ta'aa ture hundaa dhaga'e. Innis waan namoonni tokko tokko Yohannis cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera jechaa turaniif, **8** warri kaanis Eeliyas mul'ateera jechaa waan turaniif, warri kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko du'aa ka'eera jechaa waan turaniif akka malee burjaaja'e. **9** Heroodis garuu, "Ani Yohannisin mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani waa'ee isaa waan akkanaa dhaga'u kun eenyu ree?" jedhee. Yesuusin arguufis ni hawwa ture. **10** Ergamoonnis yommuu deebi'anitti waan hoijetanii turan Yesuusitti himan. Innis ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; **11** namoonni baay'een garuu waan kana beekanii isa duukaa bu'an. Innis isaan simatee waa'ee mootummaa Waaqaa isaanitti hime; warra fayyuun isaan barbaachises ni fayyise. **12** Gara galgalatti warri Kudha Lamaan gara isaa dhufanii, "Waan nu as gammoojiji keessa jirruuf, akka namoonni kunneen gara gandootaatii fi baadiyyaa naannoo kana jiranii dhaqanii waan nyaatanii fi iddo bultii barbaadataniiif isaan gad dhiisi" jedhaniin. **13** Inni immoo, "Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. Isaanis, "Nama kana hundaaf nyaataa yoo dhaqnee binne malee nu buddeena shanii fi qurxummi lama qofa qabna" jedhanii deebisan. **14** Dhiira gara kuma shantu achi ture. Inni garuu barattoota isaatiin, "Garee tokkoon tokkoon isaa gara nama shantama shantamaa qabuun isaan teessisaa" jedhee. **15** Barattoonis akkasuma godhan; namni hundis ni taa'e. **16** Innis buddeena shanani fi qurxummi lamaan fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee caccabse. Ergasii akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattootatti kenne. **17** Isaan hundi

nyaatanii quufan; barattoonis hurraa'aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **18** Gaaf tokko Yesuus kophaa isaa kadhannaa irra ture; barattooniisaas isa wajjin turan. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee isaan gaafate. **19** Isaanis, "Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyas jedhu; kaan immoo raajota durii keessaa isa tokkotu du'aa ka'e jedhu" jedhanii deebisan. **20** Innis, "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Phexrosis, "Ati Kiristoos Waaqaa ti" jedhee deebise. **21** Yesuus akka isaan waan kana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee isaan akeekkachiise. **22** Innis, "Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu, maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu, ajeefamuu fi guyyaa sadaffaatti immoo du'aa ka'u qaba" jedhe. **23** Ergasii inni hunduma isaaniitiinakkana jedhe; "Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa guyyuma guyyaan baadhatees na duukaa haa bu'u. **24** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabatii; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata. **25** Namni yoo addunyaa guutuu argatee ofii isaa immoo dhabe yookaan yoo gatame inni bu'aa maalii argata? **26** Nama anattii fi dubbii kootti qaana'u kam iyyuu Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin, ulfina Abbaatii fi ulfina ergamoota qulqullutiin dhufutti isatti ni qaana'a. **27** "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin du'a hin dhandhaman." **28** Yesuus erga waan kana dubbatee gara guyyaa saddeetii booddee Phexros, Yohannisii fi Yaaqoobin fudhatee kadhannaadhaaf tulluu tokkotti ol ba'e. **29** Utuu inni kadhachaa jiruus bifti fuula isaa geeddarame; uffanni isas adii calaqqisu ta'e. **30** Kunoo namoonni lama jechuunis Musee fi Eeliyas, ulfina guddaadhaan mul'atanii Yesuus wajjin haasa'aa turan. **31** Isaanis ulfinaan mul'atanii waa'ee addunyaa kana irraa deemuu isaa kan inni Yerusaalemitti raawwachuu jiru sanaa dudubbachaa turan. **32** Phexrosii fi warri isa wajjin turan garuu akka malee mugan; yeroo dammaqanitti immoo ulfina Yesuusii fi namoota Yesuus wajjin dhadhaabachaa turan lamaan argan. **33** Phexrosisakkuma namoonni sun Yesuus biraa deemuu jalqabaniin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuu nuuf gaarii dha. Daasii sadii jechuunis

tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra" jedhe. Inni waan dubbatu hin beeku ture. **34** Utuma inni dubbachaa jiruu duumessi tokko dhufee isaan haguuge; isaanis yommuu duumessa sana keessa seenanitti ni sodaatan. **35** Sagaleen, "Kun Ilma koo isa ani filadhee dha; isinis isa dhaga'aa" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. **36** Yommuu sagaleen sun dubbatetti, Yesuus kophaa isaa argame. Barattoonis ni cal'isan malee waan argan keessaa tokko illee yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne. **37** Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu irraa gad bu'anitti namoonni baay'een isatti dhufan. **38** Namoota sana keessas namichi tokko iyeeakkana jedhe; "Yaa Barsiisaa akka ati ilma koo naa ilaaltu sin kadhadha; inni anaaf mucaa tokkichaatii. **39** Hafuurri wayii itti ka'a; gurbichisakkuma tasaa iyya; hafuurri sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiisa. Gurbichis hoomacha afaniin baasa; hafuurichi dafee irraa hin galu; yeroo hundas isa miidha. **40** Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan kadhadhe; isaan garuu hin dandeenye." **41** Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiitti isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis isinii obsa?" jedhe. Namichaanis, "Mee ilma kee as fidi" jedhe. **42** Utuma gurbaan sun gara Yesuus dhufaa jiruus, hafuurri hamaan sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiise. Yesuus garuu hafuura xuraa'aa sana ifate; gurbichas fayyisee abbaa isatiif kenne. **43** Hundumti isaaniis humna Waaqaa isa jabaa sana ni dinqifatan. Utuu hundi isaanii waan Yesuus hujjete sana dinqisiifachaa jiranuu inni barattoota isatiinakkana jedhe; **44** "Waan ani isinitti himuuf jiru of eeggannaadhaan dhaggeeffadhaa: Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama." **45** Isaan garuu dubbii kana hin hubanne. Akka isaanii hin galieefis isaan jalaa dhokfamee ture; isaan waa'ee waan kanaa isa gaafachuuus ni sodaatan. **46** Isaan keessaa namni nama hundumaa caalu eenyu akka ta'e barattoota gidduutti wal falmiin ka'e. **47** Yesuusis waan isaan garaatti yaadan beekee mucaa xinnaa tokko fidee of bira dhaabe; **48** akkanas isaanii jedhe; "Namni mucaa xinnaa kana maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatus isa na erge sana simata; namni isin hundaa gad ta'e inni hunda caalaatii." **49** Yohannisis, "Yaa Barsiisaa, nu utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buuueef isa dhowwine" jedhe.

50 Yesuus garuu, “Isa hin dhowwinaa; namni isiniin hin mormine kam iyyuu gara keessan jiraatii” jedhe. **51** Yesuusis yommuu yeroon inni itti gara samiitti ol fudhatamu ga’etti Yerusaalem dhaquuf hidhatee ka’e. **52** Innis ergamoota of dura erge; isaanis waan isa barbaachisu qopheessuudhaaf ganda Samaariyaa tokko seenan. **53** Namoonni naannoo sanaa garuu sababii inni fuula isaa Yerusaalemitti deebifatee deemaa tureef isa hin simanne. **54** Barattooniisa jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis yommuu waan kana arganitti, “Yaa Gooftaa, akka inni isaan balleessuuf, akka nu samii irraa ibidda gad waamnu barbaaddaa?” jedhan. **55** Yesuus garuu garagalee isaan ifate. **56** Isaanis darbanii ganda biraa dhaqan. **57** Utuu isaan karaa deemaa jirauus namichi tokko Yesuusiin, “Ani iddo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu’a” jedhe. **58** Yesuusis deebisee, “Waangoonni boolla qabu; simbirroonnis man’ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu” jedhe. **59** Nama biraatiin, “Na duukaa bu’i!” jedhe. Namichi garuu, “Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami” jedhee deebise. **60** Yesuusis, “Warri du’an du’aa isaanii haa awwaallatan; ati garuu dhaqitii mootummaa Waaqaa lallabi” jedheen. **61** Ammas namni bira, “Yaa Gooftaa, anis si duukaa nan bu’a; garuu dura akka ani dhaqee maatii kootti nagaa dhaamadhu naa eeyyami” jedhe. **62** Yesuusis deebisee, “Namni harkaan hordaa qabatee of duuba ilaalu kam iyyuu mootummaa Waaqatiif hin malu” jedhe.

10 Kana booddee Gooftaan namoota bira 72 muudee gara magaalaawwanii fi lafa ofii dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura isaan erge. **2** Akkanas isaaniin jedhe; “Midhaan walitti qabamu baay’ee dha; hoijettooni garuu muraasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hoijettoota erguuf isa kadhadhaa. **3** Deemaa! Ani akka ilmoolee hoolaa gara gidduu yeeyyitti isin erga. **4** Borsaa yookaan korojoo yookaan kophee hin qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa hin gaafatinaa. **5** “Yeroo mana tokko seentanitti dursaati, ‘Nagaan mana kanaaf haa ta’u’ jedhaa. **6** Yoo namni nagaa achi jiraate, nagaan keessan isaaf ta’; yoo kanaa achii nagaan keessan isiniif deebi’ a. **7** Waan isaan isiniii kennan hunda nyaachaa, dhugaas achuma turaa;

hoijetaaf mindaa isaa argachuun ni malaatii. Manaa gara manaatti hin labinaa. **8** “Yeroo magaalaa tokko seentanii simatamatantti waanuma isini dhi’ate nyaadhaa. **9** Dhukkubsattoota achi jiran fayyisaatii, ‘Mootummaan Waaqaa isinitti dhi’ateera’ jedhaa isaanitti himaa. **10** Yoo magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan garuu gara daandii magaalaatti ba’atiiakkana jedhaa; **11** ‘Nu akka akekkachiisa isinii ta’uuf awwaaraa magaalaa keessanii illee miilla keenya irraa dhadha’anna. Ta’us waan kana beekaa: Mootummaan Waaqaa dhi’ateera.’ **12** Ani isinittin hima; gaafas magaalaa sana irra Sodoomiif ni salphata. **13** “Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii kan isin keessatti hoijetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hoijetamee jiraatee isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa’ani qalbii jijiirratu turan. **14** Garuu guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. **15** Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, Sii’oolitti gad buuta. (Hadès g86) **16** “Namni isin dhaga’u kam iyyuu na dhaga’; namni isin dhaga’uu didu anas dhaga’uu dida; namni na dhaga’uu didu immoo isa na erge sana dhaga’uu dida.” **17** Namoonni torbaatamii lamaan sunis gammachuudhaan deebi’ani, “Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon iyyuu maqaa keetiin nuu ajajamaniiru” jedhan. **18** Yesuusis deebiseeakkana jedhe; “Ani utuu Seexanni akkuma balaqqeetti samii irraa bu’uu nan arge. **19** Kunoo, ani akka isin bofaa fi torbaanqabaa lafatti dhidhiittanii fi akka humna diinaa hundas mo’attaniif aangoo isini kenneera; wanni kam iyyuu isin hin miidhu. **20** Garuu sababii maqaan keessan samii keessatti barreffameef gammadaa malee sababii hafuuronni isini ajajamaniif hin gammadinaa.” **21** Yesuus yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan gammachuuun guutamee akkana jedhe; “Yaa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitetee daa’immanitti mul’ifteef ani sin galateeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaati. **22** “Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu Ilmi eenyu akka ta’e hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul’isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaan eenyu akka ta’e hin beeku.” **23** Barattoota isattis garagalee kophatti akkana jedheen; “Iji waan

isin argitan argu eebbifamaa dha. **24** Ani isinittin himaatii raajonnii fi mootonni baay'een waan isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin argine. Waan isin dhageessan kanas dhaga'uu barbaadan; garuu hin dhageenyen." **25** Gaaf tokko, hayyuun seeraa tokko Yesuusin qoruuf jedhee ka'ee dhaabate. Innis, "Yaa Barsiisaa, ani jirenya bara baraa dhaaluudhaaf maal gochuun qaba?" jedhee gaafate. (*aiōnios g166*) **26** Yesuusis deebisee, "Seera keessatti maaltu barreeffame? Atis akkamitti dubbifta?" jedheen. **27** Namichis, "Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu; ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaalladhu" jedhee deebise. **28** Yesuusis, "Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa" jedheen. **29** Namichi sun garuu qajeelaa of gochuu barbaadee, "Ollaan koo eenyu?" jedhee Yesuusin gaafate. **30** Yesuusis deebisee akkana jedhe; "Namichi tokko utuu Yerusaalemii ba'ee Yerikotti gad bu'aa jiruu harka saamtotaa seene. Isaanis uffata isaa irraa baafatanii, tumanii, du'aa fi jirenya gidduutti isa dhiisani deeman. **31** Lubni tokko utuu akkuma tasaa karaa sanaan gad bu'uu namicha argee irraa goree darbe. **32** Akkasumas namichi gosa Lewwii tokko yommuu iddo sana ga'eetti namicha sana argee irraa goree darbe. **33** Namichi Samaariyaa tokko garuu utuu deemaa jiruu iddo namichi sun jiru ga'e; yommuu isa argettis garaa laafeef. **34** Innis itti dhi'aatee zayitii fi daadhii wayinii madaa isaatti naqee hidheef; harree isaa irras kaa'ee, mana boqonaa keessummoataatti isa geesse; achittis isa gargaare. **35** Guyyaa itti aanutti diinaarii lama baasee abbaa mana boqonaa sanaatti kennee, 'Namicha kana ittiin naa wal'aani; yoo kana caalaa baaftes ani yeroon deebi'ee dhufutti siifin kenna' jedheen. **36** "Egaa jara sadan kanneen keessaa ollaan namicha harka saamtotaa seene sanaa isa kam seeta?" **37** Hayyuun seeraa sunis, "Isa garaa laafeef sana" jedheen. Yesuusis, "Atis dhaqitii akkasuma godhi" jedheen. **38** Utuu karaa deemaa jiranuu Yesuus ganda tokko seene; dubartiin Maartaa jedhamtu tokkos mana isheetti isa simatte. **39** Isheenis obboleettii Maariyam jedhamtu tokko qabdi turte; Maariyamis miilla Gooftaa jala teessee waan inni jedhu dhaggeeffachaa turte. **40** Maartaan garuu baay'ina hojitiin waan dadhabaa turteef gara isaa dhuftee, "Yaa Gooftaa, obboleettiin koo akka ani hojii hunda kophaa koo

hojedhu natti dhiisuun ishee si hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaartu itti himi!" jette. **41** Gooftaanis deebisee akkana jedheen; "Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa'ee waan baay'ee yaaddofta; ni raafamtas. **42** Wanni barbaachisu garuu waanuma tokko qofa; Maariyam isa caalu filatteerti; innis ishee irraa hin fudhatamu."

11 Gaaf tokko Yesuus iddo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, "Yaa Barsiisaa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiise sana, atis kadhachuu nu barsiisi" jedheen. **2** Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin yommuu kadhattan akkana jedhaa: "Yaa Abbaa, maqaan kee haa qulqullaa'u; mootummaan kee haa dhufu. **3** Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa, guyyuma guyyaan nuu kenni. **4** Akkuma nus warra cubbuu nutti hoijetaniif dhiifnu sana atis cubbuu keenya nuu dhiisi; qoramatti nu hin galchin." **5** Innis akkana isaaniin jedhe; "Mee isin keessaa namni tokko michuu qaba haa jennuu; innis halkan walakkaa michuu isaa sana bira dhaqee, 'Yaa michuu ko, mee buddeena sadii naa liqeessi; **6** michuun koo kan karaa deemu tokko natti goreeraatii; anis waanan dhi'eessuuf tokko illee hin qabu' haa jedhu. **7** Namichi mana keessaa sunis, 'Na hin rakkisin; balballi cufameera; ijoolleen koos na wajjin siree irra jiru; ani ka'ee waan tokko illee siif kennuu hin danda'u' jedhaanii? **8** Ani isinittin hima; sababii inni michuu isaa ta'eef jedhee ka'ee buddeena sana isaaf kennuu baatu illee, sababii ija jabina namicha sanaatiif jedhee ka'ee waan isa barbaachisu hunda ni kennaaf. **9** "Kanaafuu ani isinittin hima: Kadhadhaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. **10** Namni kadhatus hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuuuf balballi ni banama. **11** "Yaa abbootii, isin keessaa namni yoo ilmi isaa qurxummii isa kadhate, qooda qurxummii bofa kennuu eenyu? **12** Yookaan namni yoo ilmi isaa hanqaaquu isa kadhate torbaanqabaa kennuu eenyu? **13** Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijolle keessaniif kennuu beektanii, Abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniiif Hafuura Qulqulluu haa kennuu ree!" **14** Yesuusis hafuura hamaa arrab-didaa ta'e tokko baasaa ture. Yommuu hafuurri hamaan sun ba'etti arrab-didaan sun ni dubbate;

namoonnis ni dinqifatan. **15** Isaan keessaa namoonni tokko tokko garuu, “Inni Bi’elzebuuliin, hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira” jedhan. **16** Warri kaan immoo mallattoo samii irraa isa gaafachuudhaan isa qoran. **17** Yesuusis yaada isaanii beekee akkana jedheen; “Mootummaan gargar of qoodu kam iyyuu ni diigama; manni gargar of qoodus ni jiga. **18** Seexanni yoo gargar of qoode, mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda’? Wanni ani akkana jedhuuf sababii isin akka waan ani Bi’elzebuuliin hafuurota hamoo baasuu dubbattaniif. **19** Egaa yoo ani Bi’elzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ilmaan keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta’u. **20** Garuu ani quba Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoos mootummaan Waqaqa isinitti dhufeera. **21** “Yommuu namni jabaan guutummaatti mi’ a lolaa hidhate tokko mana isaa eeggatutti, qabeenyi isaa nagaadhaan taa’af. **22** Garuu namni jabinaan isa caalu tokko yoo loolee isa mo’ate, mi’ a lolaa kan namichi sun amanate sana isa irraa fudhatee boojuu isaas qoqqoodaa. **23** “Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuus ni bittinneessa. **24** “Hafuurri xuraa’aan yommuu nama keessaa ba’utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaakeessa joora; garuu hin argatu. Innis, ‘Mana koo isa ani keessaa ba’e sanatti nan deebi’ a’ jedha. **25** Yommuu achi ga’uttis manicha haramee qulqulleeffamee argata. **26** Ergasiis dhaqee hafuurota biraat torba kanneen isa caalaa hamoo ta’an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaa isaa jalqabaa caalaa hammaata.” **27** Utuu Yesuus waan kana dubbachaa jiruu, dubartiin tokko namoota gidduudhaa sagalee ishee ol fudhattee, “Garaan si baate, harmi ati hootes eebbifamaa dha” jette. **28** Inni garuu deebisee, “Kana caalaa iyyuu, warri dubbi Waaqaqa dhaga’anii ajajamaniif eebbfamoo dha” jedhe. **29** Akkuma baay’inni namootaa dabalameen Yesuus akkana jedhe; “Dhaloonni kun dhaloota hamaa dha. Inni mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonaas malee mallattoon tokko iyyuu isaaq hin kennamu. **30** Akkuma Yoonaas mallattoo saba Nanawwee ture sana, Ilmi Namaas mallattoo dhaloota kanaa ni ta’atii. **31** Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti namoota dhaloota kanaa wajjin kaatee isaanitti murti; isheen ogummaa Soloomoon dhaga’uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii.

Kunoo kan Soloomoonin caalu as jira. **32** Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka’anii itti muru; isaan lallaba Yoonaasiin qalbii jijjiirrataniitii; kunoo kan Yoonaasin caalu as jira. **33** “Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee iddo hin mul’anne yookaan gombisaajala hin kaa’u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa isaa arganiiif baattuu isaa irra kaa’u. **34** Iji kee ibsaa dhagna keetii ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. Yoo iji kee fayyaa hin ta’in garuu dhagni kees dukkanaan guutama. **35** Kanaafuu akka ifni si keessaa dukkana hin taaneef of eeggadhu. **36** Egaa yoo dhagni kee hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko iyyuu dukkana hin qabaatin, akkuma waan ifni ibsaa tokkoo ifa isaatiin siif ibsuutti dhagni kee guutummaatti ifa ni qabaata.” **37** Akkuma Yesuus haasaa isaa fixateen Fariisota keessaa namichi tokko akka Yesuus isa wajjin nyaata nyaatuuf mana isaatti isa waame; Yesuusis ol seenee maaddiitti dhi’ate. **38** Fariisichi garuu akka Yesuus nyaataan dura hin dhiqatin argee dinqisiifate. **39** Gooftaanis akkana isaan jedhe; “Isin Fariisonti duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi keessan garuu saamichaa fi hamminaan guutameera. **40** Yaa namoota gowwoota! Inni duuba isaa uume sun keessa isaa immoo hin uumnee? **41** Isin garuu waan xoofoo fi caabii keessa jiru hiyyeeyyiif kennaa; yoos wanni hundinuu isinii qulqulla’aa. **42** “Fariisota nana isiniif wayyoo! Isin insilaala, cilaaddaamaa fi biqiltuu gosa hundaa kudhan keessaa tokko Waqaaf ni kennitu; murtii qajeelaa fi jaalala Waqaaf garuu ni tuffattu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa booddee hojii irra oolchuu qabdu ture. **43** “Yaa Fariisota, isiniif wayyoo! Isin manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallattu. **44** “Isin sababii awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin beekin irra deeman fakkaattaniif isinii wayyoo!” **45** Hayyoota seeraa keessaa tokko deebisee, “Yaa Barsiisa, ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!” jedheen. **46** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Hayyoota seeraa, isiniifis wayyoo! Isin ba’aa namni baachuu hin dandeenye isaanitti feetu; ofii keessanii garuu isaan gargaaruudhaaf qubaan illee hin tuqxan. **47** “Isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; kan isaan ajjeeses abbootuma keessan. **48** Kanaafuu isin akka waanuma abbootiin keessan hoijetan sana deeggartan dhugaa baatu;

isaan raajota ajjeesan; isin immoo awwala raajotaa ijaartu. **49** Sababii kanaaf Waaqni ogummaa isaatiin, ‘Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko ni ajjeesu; kaan immoo ni ari’atu’ jedhe. **50** Kanaaf dhaloonti kun dhiiga raajota hundaa kan uumama addunyaaatii jalqabee dhangala’etti ni gaafatama; **51** dhiiga Abeel irraa jalqabee hamma dhiiga Zakkariyas isa iddo aarsaatii fi mana qulqullummaa gidduutti ajjeefame sanaatti ni gaafatama. Eeyyee ani isinittin hima; dhaloonti kun waan kana hundumatti ni gaafatama. **52** “Yaa hayyoota seeraa, isiniif wayyoo! Isin furtuu beekumsaa fudhattaniirtu. Ofii keessanii hin seenne; warra seenaa turanis dhowwitaniiirtu.” **53** Yommuu Yesuus achii deemetti, Fariisonnii fi barsiistonni seeraa jabeessanii isaan mormuu, akka inni waan baay’ee dubbatuufis isa tuttuquu jalqaban. **54** Waan afaan isaatii ba’uun isa qabuufis eeggachaa turan.

12 Gidduu sana yommuu tuunni namoota kuma hedduu tokko hamma isaan wal irra ejjetanitti walitti qabametti, Yesuus duraan dursee barattoota isaatiinakkana jechuu jalqabe; ‘Raacitii Fariisotaa irraa of eggadhaa; kunis fakkeessitummaa dha. **2** Wanni haguugamee utuu hin mul’ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiru. **3** Wanni isin dukkana keessatti dubbattan, ifa guyyaatiin dhaga’ama; wanni isin gola keessatti gurratti hasaastanis bantii manaa irraa labsama. **4** “Yaa michoota ko, ani isinittin hima; warra dhagna ajjeesanii ergasii immoo kana caalaa homaa gochuu hin dandeenye hin sodaatinaa. **5** Ani garuu kan isin sodaachuu qabdan isinittin argisiisa; isa erga ajjeesee booddee gahaannamitti darbachuudhaaf taayitaa qabu sana sodaadhaa; eeyyee, ani isinittin hima; isa sodaadhaa. (Geenna g1067) **6** Daaloteen shan saantima lamatti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu Waaqni hin irraanfatu. **7** Dhugumaanuu rifeensi mataa keessanii hundi lakkaa’ameera. Hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. **8** “Ani isinittin hima; nama fuula namootaa duratti ifaani ifatti dhugaa naa ba’u kamiif iyyuu, Ilmi Namaas fuula ergamoota Waaqaa duratti dhugaa ni ba’u. **9** Namni fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu fuula ergamoota Waaqaa duratti ni ganama. **10** Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu hundaa ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee

dubbatu kamiif iyyuu garuu hin dhiifamu. **11** “Yommuu manneen sagadaa, bulchitootaa fi abbootii taayitaa duratti dhi’effamtanitti akkamitti akka falmattan yookaan maal akka jettan hin yaadda’inaa. **12** Hafuuri Qulqulluun yeruma sana Waan isin jechuu qabdan isin barsiisaatii.” **13** Tuuta sana keessaa namichi tokko, “Yaa Barsiisa, akka obboleessi koo dhaala naa hiruuf maaloo itti naa dubbadhu” jedheen. **14** Yesuus garuu deebisee, “Namana, eenyutu isin gidduutti abbaa murtii yookaan hirtuu dhaalaa na godhe?” jedheen. **15** Innis, ‘Ilaalladhaa! Doqnummaa hunda irraas of eegaa; jireenyi nama tokkoo baay’ina qabeenya isaatiin hin murteeffamuutii” jedheen. **16** Innis akkana jedhee fakkeenyi kana isaanitti hime; ‘Lafti qotiisa namicha sooreessa tokkoo midhaan guddaa kenneef. **17** Namichi sunis, ‘Ani waan lafan itti midhaan koo galfadhu hin qabneef maal gochuu naa wayya?’ jedhee garaa isaatti yaade. **18** “Innis akkana jedhe; ‘Wanni ani godhu kana; gombisa koo diigee guddaa isaa nan ijarradha; midhaan koo fi’ma koo hunda achittin kuufadha. **19** Lubbuu kootiinis, “Yaa lubbuu ko, ati waan gaarii hedduu kan waggaa baay’eef kuufame qabda; boqodhu; nyaadhu; dhugi; gammadis” nan jedha.’ **20** “Waaqni garuu, ‘Yaa gowwicha, edanuma lubbuu kee sirraa fudhachuu barbaadu; eegaa wanni ati walitti qabatte sun kan eenyuu ta’aa?’ jedheen. **21** “Kanaafuu namni ofii isaatiif badhaadhummaa kuufatee fuula Waaqaa duratti immoo hin sooromin kam iyyuu akkasuma ta’aa.” **22** Yesuusis barattoota isaatiinakkana jedhe; “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘maal nyaanna?’ jettanii waa’ee jireenyi keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa. **23** Jireenyi nyaata caala; dhagnis uffata caalaatii. **24** Mee arraageyyii ilaala: Isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan; gombisa yookaan gumbii hin qaban; ta’us Waaqni isaan soora. Isin immoo hammam simbirroota caalaa gatii guddaa qabdu! **25** Isin keessaa namni yaadda’udhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda’u eenyu? **26** Yoos isin erga waan xinnoo akkasii illee godhachuu hin dandeenye, maaliif waan biraaf yaaddoftu ree? **27** “Daraaraawwan bosonaa akkamitti akka guddatan mee ilaala; isaan hin dhama’an yookaan hin fo’an. Ani garuu isinittin hima; Soloomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. **28** Isin yaa warra amantii

xinnoo nana! Waaqni erga margaa dirree kan har'a ajiiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyuu akkasitti uffisee, isinitti immoo hammam kana caalaa haa uffisuu ree. **29** Qalbii keessan waan nyaattan irra yookaan waan dhugdan irra hin kaa'atinaa; waa'ee isaas hin yaadda'inaa. **30** Addunyaan ormootaa waan kana hunda ni barbaadutii; Abbaan keessan akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. **31** Garuu mootummaa isaa barbaadaa; wanni kun akkasuma isiniif kennama. **32** “Isin karra xinnoo nana, hin sodaatinaa; Abbaan keessan mootummaa isinii kennuu jaallateeraatii. **33** Waan qabdan gurguraatii hiyyeyyiif kennaa. Korojoo hin moofofne, qabeenya dhuma hin qabnes samii irratti, iddo hattuun itti hin dhi'aannee fi biliinis hin balleessinetti ofii keessaniiif kuufadhaa. **34** Idduma badhaadhummaan keessan jiru sana garaan keessanis jiraatii. **35** “Tajaajilaaf hidhadhaatii qophaa'aa; ibsaa keessanis ibsadhaa; **36** akkuma namoota yommuu Gooftaan isaanii cidha fuudhaa fi heerumaatii galee balbala dhadha'utti dafanii isaaaf banuuf jedhanii qophaa'anii isa eeganiitaa. **37** Garboonni gooftaan isaanii yeroo galutti isaanii dammaqanii jiran argu sun eebbfamoo dha; ani dhuguman isinitti hima; inni marxfatee akka isaan nyaataaf taa'an ni godha; dhufees isaan tajaajila. **38** Garboonni gooftaan isaanii halkanicha keessaa kutaa lammaffaatti yookaan kutaa sadaffaatti dhufee akkasuma isaanii dammaqanii jiran isaan argu sun eebbfamoo dha. **39** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu sa'aatii kamitti akka hattuun dhuftu beekee, silaa akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. **40** Isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa sa'aatii isin hin eegnetti dhufaatiit. **41** Phexrosis, “Yaa Gooftaa, ati fakkeenya kana nu qofatti moo nama hundumatti himta?” jedhee gaafate. **42** Gooftaanis akkana jedhee deebise; “Egaa hojji aadeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuuf jedhee garboota isaa irratti isa muudu eenuy? **43** Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma hojjetuu isaa argu sun eebbfamaa dha. **44** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isaa muuda. **45** Garbichi sun garuu yoo, ‘Gooftaan koo dhufuuf yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee, garboota dhiiraatii fi dubartootaa tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee machaa'e, **46** gooftaan garbicha sanaa guyyaa

inni isa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. Innis isa kukkuta; warra hin amanne keessattis isa ramada. **47** “Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa barbaadu hin hojjenne sun akka malee tumama. **48** Nama utuu hin beekin waan isa adabamsiisu hojjete garuu adaba salphaatu isa irra ga'a. Nama wanni baay'een itti kennname hunda irraa waan baay'eetu eegama; nama imaanaan guddaan itti kennname irraa immoo kan caalutu barbaadama. **49** “Ani ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu inni ammuma iyuu qabatee ani akkam hawwa! **50** Garuu cuuphaa ani cuuphamu tokkotu jira; hamma inni raawwatamutti ani akka malee nan dhiphadha! **51** Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe seetuu? Akkas miti; ani isinittin hima; ani gargar ba'uu fiduufan dhufe malee nagaa buusuuf hin dhufne. **52** Si'achi maatiin nama shan qabu tokko gargar qoodama; namni sadii nama lamatti ka'a; namni lama immoo nama sadiitti ka'a. **53** Abbaan ilmatti, ilmi abbaatti, haati intalatti, intalli haadhatti, amatiin niitii ilmaatti, niitiin ilmaas amaatii isheetti ka'uudhaan gargar ba'u.” **54** Yesuusis tuuta sanaan akkana jedhe; “Isin yommuu duumessa karaa lixa biiftutiin ol ba'u argitanitti yeruma sana, ‘Bokkaan ni rooba’ jettu; innis ni rooba. **55** Yommuu bubbleen kibbaa bubbisutti immoo, ‘Ni ho'a’ jettu; innis ni ho'a. **56** Fakkeessitoota nana! Isin bifa lafaatii fi samiitiif hiikkaa kennuu ni beektu. Bara ammaa kanaaf immoo hiikkaa kennuu akkamitti wallaaltu? **57** “Isin maaliif ofuma keessanii waan qajeelaa hin murteessine? **58** Ati yommuu amajaajii kee wajjin gara abbaa murtii dhaqxutti, karuma irratti isaan walitti araaramuu cimsii yaali; yoo kanaa achii amajaajiin kee abbaa seeraatti si geessa; abbaan seeraas dabarsee poolisiitti si kenna; poolisiin immoo mana hidhaatti si darbata. **59** Ani sitti nan hima; ati hamma saantima ishee dhumaa of irraa baaftutti achii hin baatu.”

13 Yeroo sana namoonni waa'ee warra Galilaa kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaaniitti make sanaa Yesuusitti himan tokko tokko achi turan. **2** Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Sababiin namoonni Galilaa kunneen akkas dhiphataniif waan isaan saba Galilaa kaan hunda irra cubbamoota turaniif seetuu? **3** Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan hundi keessan akkasuma baddu. **4** Yookaan namoonni

kudha saddeettan gamoon Saliihoom isaan irratti jigee isaan fixe sun warra Yerusaalem keessa jiraatan kaan hunda irra waan yakka hoijjetan seetuu? 5 Ani isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii jijiirrachuu baannaan, hundi keessan akkasuma baddu.” 6 Innis akkana jedhee fakkeenyaa kana dubbate; “Namichi tokko muka harbuu kan iddo dhaabaa wayinii isaa keessa dhaabame tokko qaba ture; innis muka sana irra ija barbaaduu dhaqee waan tokko illee dhabe. 7 Innis hoijjetaa iddo dhaaba wayinichaatiin, ‘Ani waggaa sadan darban kana muka harbuu kana irraa ija barbaadachuuuf jedhee marmaaraan ture; garuu waan tokko illee irraa hin arganne; muriitii gati! Inni maalif lafa balleessa?’ jedhe. 8 “Namichi sunis deebisee akkana jedheen; ‘Yaa Gooftaa, anuu naannoo isaa qoteen xaa’oo itti naqaatii mee wagguma tokko haa turu. 9 Yoo inni waggaa dhufu ija naqate, gaarii dha! Yoo kanaa achii murtee gatuu dandeessa.”” 10 Yesuus guyyaa Sanbataa tokko manneen sagadaa keessaa isa tokkotti barsiisaa ture. 11 Dubartiin hafuurri hamaan waggaa kudha saddeeti dugda ishee goophesse tokkos achi turte; isheenii waan gad gogdeef gonkumaa ol jechuu hin dandeessu turte. 12 Yesuusis yommuu ishee argetti ofitti ishee waamee, “Dubartii nana, ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta” jedheen, 13 Innis harka isaa ishee irra kaa’ee; isheenii yeruma sana ol jettee Waaqa galateeffatte. 14 Bulchaan mana sagadaas sababii Yesuus guyyaa Sanbataatiin nama fayyiseef aaree namootaan, “Guyyaan hojii ja’atu jira; guyyoota sana kottaatii fayyifamaa malee guyyaa Sanbataa hin dhufinaa” jedhe. 15 Gooftaan immoo akkana jedhee deebiseef; “Yaa fakkeessitoota! Isin keessaa namni guyyaa Sanbataa qotiyoo isaa yookaan harree isaa dallaa keessaa hiikee bishaan obaasuu hin geessine jiraa? 16 Yoos dubartiin kun intalli Abrahaam kan Seexanni waggaa kudha saddeeti guutuu hidhee ture kun guyyaa Sanbataatiin hidhhaa kana irraa hiikamuun isheef hin maluu?” 17 Yommuu inni waan kana dubbatetti mormitoonni isaa hundi ni qaana’an; namoonni garuu hojjiirwan dinqii kanneen inni hojjechaa ture hundatti ni gammadan. 18 Yesuusis akkana jedhee gaafate; “Mootummaan Waaqaa maal fakkaata? Anis maaliinan wal isa fakkeessa? 19 Mootummaan Waaqaa sanyii sanaaficcaa kan namni tokko fuudhee lafa qotisaa isaa keessatti facaase fakkaata. Sanyiin sunis guddatee muka ta’ee;

simbirroonnis dameewwan isaa irra jiraatan.” 20 Amma illee akkana jedhee gaafate; “Ani mootummaan Waaqaa maaliinan wal fakkeessa? 21 Inni raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu sadiitti makte fakkaata.” 22 Yesuusis utuu gara Yerusaalem deemuu namoota barsiisaa magalaawwanii fi gandoota keessa darbaa ture. 23 Namichi tokkos, “Yaa Gooftaa warri fayyifaman namoota muraasa qofaa?” jedhee isa gaafate. Innis akkana isaaniin jedhe; 24 “Balbala dhiphadhaan seenuuuf tattaaaffadhaa; ani isinittin hima; namoonni baay’een seenuu ni yaaluuutii; garuu hin danda’an. 25 Abbaan mana sanaa takkaa ka’ee balbalicha cufannaan isin ala dhaabatanii balbala rurrukutaa, ‘Yaa Gooftaa balbala nuu bani’ jettanii kadhattu. “Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku’ isiniin jedha. 26 “Isin immoo, ‘Nu si wajjin nyaannee dhugneerra; atis daandii keenya irratti barsiifteerta’ jettuun. 27 “Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku. Isin warri hammina hoijettan hundinuu na biraa badaa!’ jedha. 28 “Yommuu Abrahaam, Yisihaaq, Yaaqoobii fi raajota hunda mootummaan Waaqaa keessatti argitanii, ofii keessanii immoo gad darbatamtan, achitti boo’uu fi ilkaan qaruuut ta’aa. 29 Namoonnis ba’aa biiftuutii fi lixa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaan Waaqaa keessatti maaddiitti ni dhi’aatu. 30 Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta’an keessaa kanneen warra jalqabaa, kanneen warra jalqabaa ta’an keessaa immoo warra dhumaa ta’an jiru.” 31 Yeroo sana Fariisota keessaa namoonni tokko tokko gara Yesuus dhufanii, “Sababii Heroodis si ajjeesuu barbaaduuuf asii deemii iddo biraa dhagi” jedhiaan. 32 Innis akkana jedhee deebise; “Dhaqaatii waangoo sanaan, ‘Kunoo, ani har’aa fi bori hafuurota hamoo nan baasa; namoota dhukkubsatanis nan fayyisa; guyyaa sadaffaatti immoo hojii koo nan fixadha’ jedhaa. 33 Waan fedhe iyyuu taanaan, ani har’aa fi bori, iftaanis adeemsa koo itti fufuutu naa mala; raajin Yerusaalemiin alatti du’uu hin qabuutii! 34 “Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan raajota ajjeeftu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoolee kee walitti qabuuf yeroo meeqan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. 35 Kunoo, manni keessan onee isinii hafa.

Ani isinittin hima; isin hamma, 'Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha'jetanitti lammata na hin argitan."

14 Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuuus buddeena nyaachuuf mana Fariisicha beekamaa tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeefattanii isa ilaalaat turan. **2** Namichi dhagni isaa dhiita'e tokkos fuula isaa dura ture. **3** Yesuusis, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun ni eeyyamama moo hin eeyyamamu?" jedhee Fariisotaa fi hayyoota seeraa gaafate. **4** Isaan garuu ni cal'isan; innis namicha harkaan qaqqabee fayyiseed gad isa lakkise. **5** Innis, "Isin keessaa namni tokko yoo ilma yookaan qotiyoo guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e qabaate, inni yeruma sana harkisee boolla keessa hin baasuu?" jedhee isaan gaafate. **6** Isaan garuu deebii kennuu hin dandeenyen. **7** Innis yommuu akka keessumoonni sun iddo ulfinaa filatan hubatettiakkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; **8** "Yoo namni tokko cidha fuudhaa fi heerumaatti si waame, iddo ulfinaa hin taa'in; tarii namni si caalaa ulfina qabu tokko waamameera ta'atii. **9** Namichi isin lamaanuu waame sun dhufee, 'Namicha kanaaf ka'i' siin jedha; atis qaanoftee dhaqxee lafa iddo hundumaa gad ta'e teessa. **10** Ati garuu yommuu waamamtu akka namichi si waame sun yeroo dhufutti, 'Yaa michuu koo iddo ol aanutti hiiqi' siin jedhuuf dhaqii lafa iddo hundumaa gad ta'e taa'i; yoo fuula warra si wajjin maaddiitti dhi'aatan hundumaa duratti ulfina argattaati. **11** Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu immoo ol qabama." **12** Yesuusis namicha isaa waame sanaanakkana jedhe; "Ati yommuu laaqana yookaan irbaata qopheessitu michoota kee yookaan obboloota kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota kee warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas goote isaanis deebisanii si waamu; gatiin kees siif deebifama. **13** Garuu yommuu cidha qopheessitu hiyyeeyyii, naafa, okkola fi jaamaa waami. **14** Sababii isaan waan siif deebisan hin qabneef ati ni eebbifamata; gatiin kee guyyaa du'aa ka'u qajeeltotaatti siif deebifamaatii." **15** Warra isaa wajjin maaddiitti dhi'aatan keessaa namichi tokko yommuu waan kana dhaga'etti Yesuusin, "Namni mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti dhi'aatu eebbifamaa dha" jedhe. **16** Yesuus immooakkana jedhee deebise; "Namichi

tokko cidha guddaa qopheessee keessumoota hedduu affeere. **17** Namichi sunis sa'atii nyaataatti akka inni, 'Kunoo, wanni hundinuu qopheeffameeraatii kottaa' jedhee warra affeeraman sanatti himuuf garbicha isaa erge. **18** "Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa dhi'eefachuu jalqaban; inni jalqabaa, 'Ani lafa qotisaa bitadheera; kanaafuu dhaqueen ilaaluu qabaatii maaloo na hin komatin' jedheen. **19** "Inni kaan, 'Ani qotiyoo cimdi shan bitadheera; isaan leenjisuu deemuuttin jiraatii, maaloo na hin komatin' jedheen. **20** "Amma illee inni kaan, 'Ani dhi'oon niitii fuudhe; kanaafuu dhufuu hin danda'u' jedheen. **21** "Garbichi sunis deebi'ee waan kana gooftaa isattihime. Abbaan mana sanaas aaree, 'Dafii karaa guddaa fi daandii qal'aa magalaatti achi ba'iitii hiyyeeyyii, naafa, jaamaa fi okkola fidii ol seensis' jedhee garbicha isaa ajaje. **22** "Garbichi sunis, 'Yaa gooftaa, wanni ati ajajje hundi raawwateera; garuu amma illee iddoon jira' jedheen. **23** "Gooftichis garbicha isattihime akkana jedhe; 'Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi daandii baadiyyaatti achi ba'iitii akka isaan ol galan dirqisiisi. **24** Ani isinittin hima; namoota waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu maaddii koo irraa afianniin hin qabu.'" **25** Namoonni baay'een Yesuuus wajjin deemaa turan; innis garagaleeakkana isaanin jedhe; **26** "Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa isatii fi haadha isaa, niitii isatii fi ijoollee isaa, obboloota isatii fi obboleettota isaa akkasumas lubbuu isaa illee hin jibbine inni barataa koo ta'uun hin danda'u. **27** Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuus barataa koo ta'uun hin danda'u. **28** "Mee isin keessaa namni tokko gamoo ijaarrachuu barbaada haa jennuu; namichi sun gamoo sana ijaaree fixuu horii ga'aa qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa beekuuf duraan dursee taa'ee gatii isaa hin herregatuu? **29** Yoo kanaa achii yommuu inni hundee kaa'ee fixuu dadhabutti, namoonni argan hundi itti qoosu. **30** Isaanis, 'Namichi kun ijaaruu jalqabee fixuu dadhabe' jedhu. **31** "Yookaan mee mootiin tokko mootii biraaloluu dhaqa haa jennuu; inni mootii loltoota kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota kuma kudhiani of irraa loluu danda'uun fi danda'u baachuu isaa duraan dursee taa'ee itti hin yaaduu? **32** Yoo hin dandeenyenimmoo utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka bu'oota itti ergee akka nagaan bu'u kadhata. **33** Akkanumas isin

keessaa namni waan qabu hunda hin dhiifne kam iyuu barataa koo ta'uu hin danda'u. **34** "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo inni mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu danda'a? **35** Inni biyyoof yookaan tuulaa kosiitif faayidaa hin qabu; inni gad gatama. "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyuu haa dhaga'u."

15 Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cubbamoonni hundi Yesuusin dhaggeeffachuudhaaf isa biratti walitti qabamaa turan. **2** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu, "Namichi kun cubbamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata" jedhanii guunguman. **3** Yesuusisakkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; **4** "Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade, hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan barbaaduu hin deemne eenyu? **5** Yommuu argatus gammadee gatiittii isaa irratti baatee, **6** mana isaatti gala. Innis michoota isaatiif fi olloota isaa walitti waamee, 'Ani hoolaa koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jedha. **7** Ani isinittin hima; sababii qajeeltota qalbii jijjiirrachuu isaan hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif samii keessatti gammachuun guddaan akkasuma ni ta'a. **8** "Yookaan mee dubartii saantima meetii kudhan qabdu jalaa tokko badeera haa jennuu; isheen ibsaa qabsiifattee, manas harteemamma saantima sana argatutti jabeessitee hin barbaaddattuu? **9** Isheenis yommuu argatutti michoota isheetii fi olloota ishee walitti waamtee, 'Ani saantima koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jetti. **10** Ani isinittin hima; sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif ergamoonni Waaqaa akkasuma ni gammadu." **11** Yesuus ittuma fufeeakkana jedhe; "Namicha ilmaan lama qabu tokkotu ture. **12** Ilmi quxisuun abbaa isaatiin 'Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa qooda na ga'u naa kenni' jedhe. Abbaanis qabeenya isaa lamaan isaanitiif ni hire. **13** "Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan qabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhaqe; achittis qabeenya isaa jireenya bashannanuu irratti balleesse. **14** Erga inni waan hunda fixee booddee beelli hamaan biyya sanatti bu'e; innis rakkachuu jalqabe. **15** Kanaafuu dhaqee lammiiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale;

namichi sunis akka inni booyyee tiksuum lafa tikaatti isa erge. **16** Gurbichis qola booyyeen nyaattu sana nyaatee garaa guutachuu kajeela ture; garuu namni tokko iyuu waa isatti hin kennu ture. **17** "Innis yommuu of beekettiakkana jedhe; 'Tajaajiltoonni mana abbaa kootti qacaraman hammamitu buddeena ga'ee irraa hafu qaba! Ani garuu asitti beelaan nan du'a. **18** Ani ka'een abbaa kootti deebi'eeakkana jedhaan; "Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera. **19** Si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu; tajaajiltoota kee keessaa akka isa tokkotti na ilaali." **20** Innis ka'ee gara abbaa isaa dhaqe. "Garuu utuu inni fagoo jiruu abbaan isaa isa argee akka malee garaa laafeef; gara ilma isaattis fiigee itti marmee dhungate. **21** "Gurbichis, 'Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera; si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu' jedheen. **22** "Abbaan isaa garuu garboota isaatiinakkana jedhe; 'Dafaatii uffata uffata hunda caalu fidaa isatti uffisaa; quba isaatti qubeelaa, miilla isaattis kophee kaa'aa. **23** Dibicha gabbataa fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus. **24** Ilmi koo kun du'ee tureetii; amma immoo jireenyatti deebi'eeraa. Badees ture; amma immoo argameera.' Isaanis gammaduu jalqaban. **25** "Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotisaa ture; innis yeroo dhufee manatti dhi'aatetti muuziqa fi sirba dhaga'e. **26** Kanaafuu tajaajiltoota keessaa nama tokko waamee waan ta'aa jiru gaafate. **27** Tajaajilaan sunis deebisee, 'Obboleessi kee galeera; abbaan kees waan ilma isaa nagaa fi fayyaadhaan argateef dibicha gabbataa qale' jedheen. **28** "Obboleessi hangafni garuu aaree ol seenuu dide; kanaaf abbaan isaa gad ba'ee isa kadhate. **29** Inni immoo deebisee abbaa isaatiinakkana jedhe; 'Ilaa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif hojjechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani michoota koo wajjin gammaduuuf takkumaa ilmoo re'ee tokko illee naa hin kennine. **30** Garuu ilmi kee inni sagaagaltoota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi'ee manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef! **31** "Abbaan isaasakkana jedheen; 'Yaa ilma koo ati yeroo hunda anuma wajjin jirta; wannani an i qabu hundinuu kanuma kee ti. **32** Garuu obboleessi kee inni du'ee ture kun waan jireenyatti deebi'eef nu gammaduu fi ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo argameera."

16

Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe;

“Namicha sooreessa nama hojii isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojii adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessaa jirus sooreessa sanatti himan. **2** Sooressi sunis hojii adeemsisaan sana ofitti waamee, ‘Wanni ani waa’ee kee dhaga’u kun maalii? Ati si’achi waan hojii adeemsisaan ta’uu hin dandeenyeef, hojii adeemsisaan turte sana irratti gabaasa naa dhi’eessi’ jedheen. **3** “Hojii adeemsisaan sunis garaa isaa keessatti akkana jedhe; ‘Waan gooftaan koo hojii keessaa na baasuuf, maal naa wayya? Lafa qotuuf humna hin qabu; kadhachuu immoo nan qaana’a. **4** Akka yeroo ani hojii keessaa ari’amutti namoonni mana isaaniitti na simataniif waanan godhu anuu beeka.’ **5** “Innis warra gatiin gooftaa isaa irra jiru tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, ‘Idaan gooftaa koo hammamitu sirra jira?’ jedhee gaafate. **6** “Namichis, ‘Zayitii ejersaa hubboo dhibba saddeeti’ jedhee deebise. “Hojii adeemsisaan sunis, ‘Waraqaa walii galtee kee hoo’u; dafii taa’iitti dhibba afur jedhii barreessi’ jedheen. **7** “Isa lammaffaadhaanis, ‘Sirra immoo hammamitu jira?’ jedhee gaafate. “Innis, ‘Qamadii guuboo kuma tokkoo’ jedheen. “Hojii adeemsisaan sunis, ‘Waraqaa walii galtee kee hoo’utii, **80** jedhii barreessi’ jedheen. **8** “Hojii adeemsisaan hin amanamne sun waan abshaala ta’eef gooftichi isa jaje; namoonni addunyaa kanaa warra akka isaanii wajjin haajaa isaanii guutachuu irratti namoota ifaa caalaa abshaalataati. (aiōn g165) **9** Ani isinittin hima; akka isaan yeroo qabeenya sun dhumutti mana bara baraatti isin simataniif qabeenya addunyaatiin ofii keessaniif michoota horadhaa. (aiōnios g166) **10** “Namni waan xinnootti amanamu kam iyyuu waan baay’eettis ni amanama; namni waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu immoo waan baay’eettis hin amanamu. **11** Yoos isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne, qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amana ree? **12** Yoo isin qabeenya nama biraa irratti hin amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo eenyutu isinii kenna ree? **13** “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitezisaan kaan jaallattaati; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi maallaqa tajaajiluu hin dandeessan.” **14** Fariisonni warri maallaqa jaallatan waan kana hunda dhaga’aniii Yesuusittit qoosan. **15** Innis akkana isaaniin jedhe;

“Isin warra fuula namootaa duratti qajeeltota of gootanii dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka. Wanni nama biratti akka malee kabajamu fuula Waaqaa duratti jibbisiiadhaatii. **16** “Seerrii fi raajonni hamma Yohannisitti labsaman. Yeroo sanaa jalqabee wangeelli mootummaa Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuuus itti galuuuf wal dhiiba. **17** Seera keessaa tuqaan hundumaa gadii dhabamuu irra samii fi lafti dhabamuutu salphata. **18** “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraatuu fuudhu kam iyyuu ejja raawwata; namni dubartii dhirsa ishee hiikte fuudhus ejja raawwata. **19** “Namicha sooreessa uffata dhiilgee haphii kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkotu ture. **20** Karra isaa dura immoo namichi hiyyeessi Al’azaar jedhamu kan dhagni isaa hundi mammadaa’e tokko ciisaa ture. **21** Innis hambaa maaddii sooreessa sanaa irraa harca’u illee nyaachuu ni kajeela ture; saroonni iyyuu dhufanii madaa isaa arraabu turan. **22** “Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duunaan ergamoonni Waaqaa isa baatanii gara bobaa Abrahaamitti isa geessan; sooreessichis du’ee awaalame. **23** Utuu Sii’ool keessatti dhiphachaa jiruu ol mil’atee Abrahaam fagootti, Al’azaar immoo bobaa Abrahaam keessatti arge. (Hadēs g86) **24** Innis iyyee, ‘Yaa Abbaa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana keessatti dhiphachaa jiruu maaloo garaa naa laafitii akka inni fiixee quba isaa bishaan keessa cuuphee arraba koo naa qabbaneessuuf Al’azaar naa ergi’ jedheen. **25** “Abrahaam garuu akkana jedhee deebise; ‘Yaa ilma ko, ati bara jirenya keetiitti waan gaarii akka argatte, Al’azaar immoo waan hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu asitti isatti toleera; ati immoo dhiphachaa jirta. **26** Waan kana hunda irrattis, akka warri nu biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu hin dandeenyeef yookaan akka warri isin biraa gara keenyatti ce’uu hin dandeenyeef nuu fi isin gidduu boolla guddatu jira.’ **27** “Dureessi sunis akkana jedhee deebise; ‘Yoos yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa kootti Al’azaar naa ergitu sin kadhadha; **28** ani obboloota shan qabaatii; akka isaanis iddo dhiphinaa kana hin dhufneef inni dhaqee isaan haa akeekkachiisu.’ **29** “Abrahaam garuu, ‘Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga’an’ jedhe. **30** “Dureessichis, ‘Akkas miti; yaa abbaa koo Abrahaam; yoo warra du’an keessaa namni tokko gara isaanii dhaqe garuu, isaan qalbii ni jijiirratu’

jedheen. 31 “Abrahaamis, ‘Isaan yoo Musee fi raajota hin dhageeny, yoo namni tokko warra du’an keessaa ka’e illee hin amanan’ jedheen.”

17 Yesuus barattoota isaatiinakkana jedhe;

“Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuu hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufaniif wayyoo! 2 Inni warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee gufachiisuu mannaa dhagaan daakuu morma isaatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee isaa wayya ture. 3 Kanaafuu of eeggadhaa. “Yoo obboleessi kee yakka sitti hojjete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijiirrate immoo dhiifama godhiif. 4 Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjete yeroo torbanuu sitti deebi’ee, ‘Ani qalbii nan jijiirradha’ siin jedhe dhiifama godhiif.” 5 Ergamoonnis Gooftaadhaan, “Amantii keenya nuu guddisi” jedhan. 6 Innisakkana jedhee deebiseef; “Isin amantii xinnoo hamma ija sanaaficaa illee yoo qabaattan, muka qilxuu kanaan, ‘Buqqa’iitii galaana keessa dhaabami!’ jechuu dandeessu; innis isinii ajajama. 7 “Isin keessaa namni tokko garbicha lafa qotu yookaan kan hoolota tiks qaba haa jennu; inni yeroo garbichi sun alaa galutti, ‘Dafii kottuutii taa’ii waa nyaadhu’ jedhaanii? 8 Qooda kanaa inni garbicha sanaan, ‘Irbaata naa qopheessi; hamma ani nyaadhee dhugutti marxifadhuutii na tajaajili; sana booddee ati ni nyaattaa; ni dhugdas’ hin jedhuunii? 9 Namichis sababii garbichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni galateeffataa? 10 Kanaafuu isin isommuu waan ajajamtan hunda raawwattanitti, ‘Nu garboota faayidaa hin qabnee dha; waanuma hojjechuu qabnu qofa hojenne’ jedhaa.” 11 Yesuus utuu Yerusaalem dhaquu Samaariyaa fi Galiilaa gidduu darbaa ture. 12 Akkuma inni ganda tokko seeneenis, namoonni lamxaan kudhan isatti dhufan. Isaanis fagoo dhadhaabatanii, 13 sagalee isaanii ol fudhatanii, “Yesuus yaa Gooftaa, nuu na’i!” jedhan. 14 Innis yommuu isaan argetti, “Dhaqaatii lubootatti of argisiisa!” jedheen; isaanis utuma deemaa jiranuu qulqullaa’an. 15 Isaan keessaa inni tokko yommuu fayyuu isaa argetti sagalee guddaadhaan Waqaaf ulfina kennaa deebi’ee dhufe. 16 Adda isaatiin is miilla Yesuus irratti gombifamee isa galateeffate; innis nama Samaariyaa ture. 17 Yesuus isakkana jedhee gaafate; “Kurnanuu qulqullaa’aniiru mitii?”

Yoos warri hafan sagallan eessa dhaqan? 18 Nama ormaa kana malee namni deebi’ee Waqaaf galata galchu tokko iyyuu hin argamnee?” 19 Yesuusis, “Ka’ii deemi; amantiin kee si fayyiseeraatii” jedheen. 20 Fariisonnis mootummaan Waqaqa yoom akka dhufu Yesuusin gaafatan; innisakkana jedhee deebiseef; “Mootummaan Waqaqa namatti mul’achaa hin dhufu; 21 namoonnis, ‘Mootummaan Waqaqa kunoo as jira’ yookaan ‘Kuunnoo achi jira’ hin jedhan; mootummaan Waqaqa isin gidduu jiraatii.” 22 Innis barattoota isaatiinakkana jedhe; “Yeroon isin itti guyyoota Ilma Namaa keessaa isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu hin argitan. 23 Namoonni, ‘Inni kuunnoo achi jira’ yookaan ‘Kunoo as jira’ isimii jedhu; isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaas hin bu’inaa. 24 Ilmi Namaa guyyaa isaattiakkuma balaqqeessi balaqqeessa’ee gama tokkoo hamma gama kaaniitti samii ibsuu ni ta’atii. 25 Inni garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi dhaloota kanaan tuffatamuu qaba. 26 “Akkuma bara Nohi ta’e sana, yeroo Ilma Namaattis akkasuma ni ta’a. 27 Hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse. 28 “Bara Looxis akkasuma ture; namoonni nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqiltuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan. 29 Guyyaa Looxi Sodoomii ba’etti garuu ibiddii fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii balleesse. 30 “Guyyaa Ilmi Namaa mul’atuttiis akkasuma ta’a. 31 Guyyaa sana namni bantii manaa irra jiru kan mana keessaa mi’ a qabu mi’ a sana fudhachuuf gad bu’uu hin malu. Akkasuma immoo namni lafa qotisaa keessa jiru tokko iyyuu waan tokkoof illee manatti hin deebi’in. 32 Niitii Looxi yaadadhaa! 33 Namni lubbuu isaa eeggachuu yaalu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni turfata. 34 Ani isinittin hima; halkan sana namoonni lama siree tokko irra ni rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. 35 Dubartooni lama walii wajjin midhaan daaku; isheen tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni hafti. [36 Namoonni lama lafa qotisaa keessa jiru; tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa.”] 37 Isaanis, “Yaa Gooftaa, eessatti?” jedhanii gaafatan. Innis, “Iddoo raqni jirutti gogocorroowwan walitti qabamu” jedhee deebiseef.

18 Yesuusis akka isaan yeroo hunda kadhachuu qabani fi akka isaan abdii hin kutanne isaan barsiisuuf jedhee fakkeenya tokko barattoota isaatti hime. **2** Innisakkana jedhe; “Magaalaa tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin sodaanne, namas kan hin kabajne tokkotu ture. **3** Haati hiyyeessaa tokkos magaalaa sana keessa turte; isheenis, ‘Diina koo irratti murtii qajeelaa naa kenni’ jettee isatti deddeebi’ aa turte. **4** “Innis yeroo gabaabaaf dideeture; ergasii garuuakkana jedhee garaa isaatti yaade; ‘Ani yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin kabajne illee, **5** sababii niitiin kun deddeebitee na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti.” **6** Gooftaanisakkana jedhe; “Egaa waan abbichii murtii dabaan sun jedhu dhaga’aa; **7** Waaqni immoo filatamtoota isaa warra halkanii guyyaa gara isaatti iyyataniif murtii qajeelaa hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree? **8** Ani isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa kennaaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti amantii ni argataa?” **9** Yesuusis namoota qajeelummaa ofiitti amananii warra kaan immoo tuffatanittiakkana jedhee fakkeenya kana hime. **10** “Namoonni lama Waaqa kadhachuuf gara mana qulqullummaati ol ba’an; isaanis Fariisicha tokkoo fi nama qaraxa walitti qabu tokko turan. **11** Fariisichi ka’ee dhaabatee, waa’ee mataa isaaakkana jedhee kadhate; ‘Yaa Waaqayyo, ani akka namoota kaanii jechuunis akka saamtotaa, jal’ootaa fi sagaagaltootaa keessumattuu waan akka namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta’iniif sin galateeffadha. **12** Ani torbanitti yeroo lama nan sooma; waanan argadhu hundumaa irraas harka kudhan keessaa tokko nan kenna.’ **13** “Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo dhaabate, qoma isaa dhadha’aa, ‘Yaa Waaqayyo, ani nama cubbamaadhaatii naa na’i! jedhe malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii hin ilaalle. **14** “Ani isinittin hima; namichi kun namicha duraa irra fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta’ee mana isaatti gale. Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu garuu ol qabama.” **15** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa’uuf daa’immanis Yesuusitti fidaa turan. Barattooni garuu yommuu waan kana arganitti isaan ifatan. **16** Yesuus garuu ijoolee sana ofiitti waameeakkana jedhe; “Ijooleen xixinnoon gara koo haa dhufaatiitihin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra

akkanaatii. **17** Ani dhuguman isinittihima; namniakkuma ijooleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu.” **18** Bulchaantokko, “Yaa Barsiisaa gaarii, ani jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?” jedhee isa gaafate. (aiōnios g166) **19** Yesuusisakkana jedhee deebise; “Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru. **20** Ati ajajawwan ni beekta; ‘Hin ejjin; hin aijeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.’” **21** Namichis, “Ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda eegeera” jedhe. **22** Yesuusis yommuu waan kana dhaga’etti, “Amma illee waan tokkotu si duraa hir’ata; waan qabdu hunda gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu’i” jedheen. **23** Inni yommuu waan kana dhaga’etti baay’ee gadde; akka malee sooreessa tureetii. **24** Yesuusisisa ilaaleeakkana jedhe; “Mootummaa Waaqaatti galuun sooreyyiifakkam rakkisaa dha! **25** Dhugumaan namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba’uutu gaalaaf salphata.” **26** Warri waan kana dhaga’anis, “Yoos eenyutu fayyuu danda’ a ree?” jedhanii gaafatan. **27** Yesuusis, “Wanni namaaf hin danda’ amne, Waaqaaf ni danda’ama” jedhee deebise. **28** Phexrosis, “Kunoo, nu waan qabnu hunda dhiifnee si duukaa buuneerra” jedheen. **29** Yesuus immooakkana isaanin jedhe; “Ani dhuguman isinittihima; namni sababii mootummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan niiti yookaan obboloota yookaan haadhaa fi abbaa yookaan ijoolee dhiisee, **30** bara kana keessadachaa baay’ee, bara dhufuuf jiru keessa immoo jireenya bara baraa utuu hin argatin hafu tokko iyyuu hin jiru.” (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Yesuus warra kudha lamaan kophaatti baaseeakkana jedheen; “Kunoo nu Yerusaalemitti ol ba’aa jirra; wanni raajonni waa’ee Ilma Namaa barreessan hundinuus ni raawwatama. **32** Inni dabarfamee Namoota Ormaatti ni kennama. Isaanis isatti qoosu; isa arrabsu; isatti tufu; isa garafu; isa aijeesus. **33** Innis guyyaa sadaffaatti du’aa ni ka’ a.” **34** Barattooni garuu waan kana hunda keessaa tokko illee hin hubanne; hiikkaanisaas isaan duraa dhokfamee ture. Inni maal akka dubbachaa tures isaanifiinhin galle. **35** Yeroo Yesuus Yerikotti dhi’aatetti, namichi jaamaan tokko qarqara karaataa’ee kadhachaa ture. **36** Innis akka tuunni namootaa

karaa sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture gaafate. 37 Isaanis, "Yesuus nama Naazreetitu asiin darbaa jira" jedhanii isatti himan. 38 Innis, "Yesuus, yaa ilma Daawit, na maari!" jedhee iyye. 39 Namoonni fuula dura deemaa turanis akka inni cal'isuuf isa ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye. 40 Yesuusis dhaabatee akka isaan namicha gara isaa fidan ajaje. Yommuu inni gara isatti dhi'aatetti Yesuusakkana jedhee isa gaafate; 41 "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" Namichis, "Yaa Gooftaa, ani arguun barbaada" jedhee deebise. 42 Yesuusis, "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa" jedheen. 43 Innis yeruma sana argee Waaqa jajachaa Yesuus duukaa bu'e. Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti Waaqa jajan.

19 Yesuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa ture.

2 Namichi Zakkewoos jedhamu tokkos achi ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabaniitii fi sooreessa ture. 3 Innis Yesuus nama akkamii akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu hin dandeeny. 4 Yesuus waan karaa sana irra darbaa tureef, Zakkewoos isa arguuf jedhee fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe. 5 Yesuus yommuu iddo sana ga'etti ol mil'atee, "Yaa Zakkewoos, har'a mana kee ooluun narra jiraatii dafii gad bu'i" jedheen. 6 Innis yommusuma gad bu'ee gammachuudhaan isa simate. 7 Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa' ta'uu dhaqe!" jedhanii guungumuu jalqaban. 8 Zakkewoos garuu ka'ee dhaabatee Gooftaadhaan, "Yaa Gooftaa kunoo, ani walakkaa qabeenya koo hiyyeyyiif nan kenna; ani yoon nama tokko illee gowwoomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa" jedhe. 9 Yesuus deebiseeakkana jedheen; "Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta'eef, har'a fayyinni mana kanaaf dhufeera. 10 Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayyisuudhaaf dhufeetii." 11 Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga'aa jiranuu itti fufee, fakkeenya tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yerusaalemitti dhi'aatee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqaa yeruma sana mul'atu se'aniif dubbate. 12 Innis akkana jedhe; "Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta'e deebi'uuf biyya fagoo dhaqe. 13 Namichi sunis garboota isaa keessaa nama kudhan waamee, 'Hamma ani deebi'utti maallaqa

kanaan daldalaa' jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne. 14 "Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, 'Akka namichi kun narratti mootii ta'u hin feenu!' jedhanii bakka bu'oota isaanii isa duubaan ergatan. 15 "Innis erga muudamee mootii ta'e deebi'ee booddee garboonni inni maallaqa itti kennee ture sun ittiin daldalanii maal akka argatan beekuuf jedhee nama itti ergee isaan waamsise. 16 "Garbichi jalqabaa dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera' jedheen. 17 "Gooftaan isaaS deebisee, 'Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hoijette. Sababii ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef, magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen. 18 "Garbichi lammaffaaniis dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee minnaanii gara biraa shan dhaleera' jedheen. 19 "Gooftaan isaaS deebisee, 'Atis magaalaa shan irratti mo'i' jedheen. 20 "Inni sadaffaan immoo dhufeeakkana jedhe; 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee kunoo ti; ani huccuudhaan maree dhokseen ture. 21 Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan hin kaa'atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.' 22 "Gooftaan isaaS deebiseeakkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbuma afaan keetiitii sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa'atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta'e beekta mitii? 23 Yoos akka ani yommuu deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maaliif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa'in ree?' 24 "Gooftichis warra achi dhadhaabataniin, 'Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kennaa' jedhe. 25 "Isaanis deebisanii, 'Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba' jedhaniin. 26 "Inni immoo deebiseeakkana jedhe; 'Ani isinittin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama; 27 diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta'u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo duratti isaan gogorra'aa.'" 28 Yesuus erga waan kana dubbatee booddee Yerusaalemitti ol ba'uuf isaan dura deemaa ture. 29 Innis akkuma Beetfaagee fi Biitaaniyya kanneen tulluu Gaara Ejersaa jedhamu biraa sanatti dhi'aateen barattoota isaa keessaa lama erge; 30 akkanas isaanin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee

jiru ni argattu. Isa hiikaatii as fidaa. **31** Yoo namni tokko iyuu, ‘Isin maaliif hiiktu?’ jedhee isin gaafate, ‘Gooftaatu isa barbaada’ jedhaa.” **32** Warri ergamanis dhaqanii waan hunda akkuma inni isaanitti himetti argatan. **33** Utuu isaan ilmoo harree sana hiikaa jiranius warri harree sanaa, “Ilmoo harree kana maaliif hiiktu?” jedhanii isaan gaafatan. **34** Isaanis, “Gooftaatu isa barbaada” jedhanii deebisan. **35** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaanis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra teessisan. **36** Utuu inni deemuus namoonni uffata isaanii karaa irra afan. **37** Yeroo inni daandii Tulluu Ejersaa irraa gad bu’utti dhi’aatettis, barattoonni hundi hojii dinqii arganii turan hundatti gammadanii, sagalee guddaan akkana jedhanii Waaqa galateeffachuu jalqaban. **38** “Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebbfamaa dha!” “Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubaatti!” **39** Namoota achi turan keessaas Fariisonni tokko tokko Yesuusiin, “Yaa Barsiisaa, barattoota kee ifadhu!” jedhan. **40** Innis deebisee, “Ani isinittin hima; yoo isaan cal’isan illee dhagoonni ni iyuu” jedheen. **41** Yesuusis yommuu Yerusaalemitti dhi’atee magaalattii argettii ni boo’eef; **42** akkanas jedhe; “Utuu atumti waan har’aa nagaa siif kennu beektee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa dhokfameera. **43** Guyyonni itti diinonni kee koobii sitti ijaaranii, si marsanii, karaa hundaanis ba’uu si dhowwan sitti ni dhufuutii. **44** Diinonni si’ii fi ijoollee kee warra dallaa kee keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii.” **45** Yesuus mana qulqullummaa seenee warra gurgurachaa turan ari’uu jalqabe. **46** Innis, “Manni koo mana kadhannaat a’ jedhamee barreffameera; isin garuu ‘Holqa saamtota’ gootaniirtu” isaanin jedhe. **47** Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi dura bu’onni sabaa garuu isa aijeesuudhaaf jabeessanii barbaada turan. **48** Ta’us isaan karaa ittiin isa aijeesan hin arganne; namoonni hundinuu yaada tokkoon waan inni dubbate dhagoeffachaa turaniitii.

20 Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelas lallabuu luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan. **2** Isaanis,

“Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana hojjetu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif kenne” jedhan. **3** Innis akkana jedhee deebise; “Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa: **4** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe?” **5** Isaanis waliin mari’atani akkana jedhan; “Yoo nu, ‘Samii irraa dhufe’ jenne inni immoo, ‘Isin maaliif isa hin amanin ree?’ jedhee nu gaafata. **6** Yoo nu, ‘Nama biraa dhufe’ jenne garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raajii ta’e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu.” **7** Kanaaf isaan, “Inni eessaa akka dhufe nu hin beeknu” jedhan. **8** Yesuus immoo, “Anis taayitaa maaliitiin akkan waan kana hojjedhu isinitti hin himu” jedheen. **9** Innis akkana jedhee fakkeenyaa kana namootatti himuu jalqabe; “Namichi tokko iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbatee, qonnaan bultootatti kiraat kennatee biyya fagoo dhagee yeroo dheeraa ture. **10** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka isaan ija iddo dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. Qottuuwwan sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **11** Innis garbicha biraa ergate; isaan garuu isas tumanii, qaanessaniis harka duwwaa of irraa isa deebisan. **12** Amma illee garbicha sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii gad isa darbatan. **13** “Ergasii abbichi iddo dhaabaa wayinii, ‘Maal gochuu naa wayya? Ka’een ilma koo jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta’aatii’ jedhe. **14** “Qottoonni sun garuu yommuu isa arganitti, ‘Dhaaltuun isa kana; kottaa isa aijeefnaa; dhaalli sun kan keenya ta’atii’ jedhanii walii wajjin dudubbatan. **15** Kanaafuu isaan iddo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa aijeesan. “Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa maal isaan godhinna laata? **16** Inni dhufee qottuuwwan sana ni aijeesa; iddo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata.” Namoonnis yommuu waan kana dhaga’anitti, “Waaqni waan kana hin fidin!” jedhan. **17** Yesuusis isaan ilaalee, akkana jedhe; “Egaa inni, “Dhagaan ijaartonni tuffatan dhagaa golee ta’eera jedhamee barreffame maal jechuu isati ree”? **18** Namni dhagaa sana irratti kufu hundinuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyuu ni daakama.” **19** Barsiistonni seeraatii fi luboonni hangafoonni akka inni fakkeenyaa kana isaanin mormuu dubbate waan beekaniiif yeruma sana isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana

sodaatan. **20** Jarris isa gaadaa, akka isaan waan inni dubbatuun isa qabanii dabarsanii humnaa fi taayitaa bulchaatti isa kennaniif jedhanii basaastota nama nagaa of fakkeessan ergan. **21** Basaastonni sunis akkana jedhanii isa gaafatan; “Yaa Barsiisaa, nu akka ati waan qajeelaa dubbatuu fi waanuma qajeelaa barsiiftu, akkasumas akka ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiisuu malee nama wal hin caalchifne beekna. **22** Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamne?” **23** Inni garuu haxxummaa isaanii argee akkana isaaniin jedhe; **24** “Mee diinaarii tokko natti argisiisa. Fakkii fi katabbii eenyuutu isa irra jira?” Isaanis, “Kan Qeesaar” jedhanii deebisan. **25** Kana irratti inni, “Yoos kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. **26** Isaanis waan inni dubbateen fuula namootaa duratti isa qabuu hin dandeenye. Deebii isas dinqisiifatani cal’isan. **27** Saduuqota du’aa ka’uun hin jiru jedhan keessaa tokko waa gaafachuuf jedhanii gara Yesuus dhufan; **28** akkanas jedhan; “Yaa Barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niittii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e, akka namichi sun niittii sana dhaalee ijoollee dhalchee obboleessa isaatiif sanyii dabarsu Museen nuu barreesseera. **29** Kunoo obboloota torbatu ture. Inni hangafni niittii fuudhee ijoollee malee du’e. **30** Inni lammaffaan, **31** inni sadaffaanis ishee fuudhan; haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu utuu ijoollee hin dhalchin du’an. **32** Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. **33** Egaa guyyaa du’aa ka’utti ishee niittii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.” **34** Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Namoonni addunyaa kanaa ni fuudhu; ni heerumus. (aiōn g165) **35** Warri addunyaa dhufuuf jiruu fi du’aa ka’uu keessatti hirmaachuuun isaanii malu garuu hin fuudhan; hin heerumanis. (aiōn g165) **36** Isaan waan akka ergamootaa ta’aniif deebei’ani hin du’an; waan ijoollee du’aa ka’uu ta’aniifis isaan ijoollee Waaqaati. **37** Garuu Museen iyyuu seenaa waa’ee daggalaat keessatti akka warri du’an du’aa ka’an argisiiseera; inni Gooftaadhaan, ‘Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob’ jedhee waamaatii. **38** Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii miti; hundinuu isaaf jiraatoodhaati.” **39** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko, “Yaa Barsiisaa, dhugaa jette!” jedhanii deebisan. **40** Namni tokko iyyuu deebei’ ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne. **41** Yesuus

akkana isaaniin jedhe; “Isaan akkamitti Kiristoosilma Daawit jechuu danda’u? **42** Daawit mataan isaa iyyuu kitaaba faarfanna keessatti akkana jedha; “Gooftichi Gooftaa kootiin akkana jedhe; “Karaa mirga koo taa’i; **43** hamma ani diinota kee, ejjeta miilla keetii siif godhutti.” **44** Daawit ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’ree?” **45** Utuu namoonni hundinuu isa dhaga’aa jiranuu, Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; **46** “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatani nanaanna’uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu, manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddo ulfinaa jaallatu. **47** Isaanis mana haadha hiyyessaa saamanii onsu; of argisiisuu jedhaniis kadhanna dheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.”

21 Yesuus ol mil’atee sooreyyii kennaa isaanii mi’ buusii keessa buusaa jiran arge. **2** Akkasumas haadha hiyyessaa hiyyeettii tokko saantima sibiila diimaa xixinnoo lama buusuu ishee arge. **3** Innis akkana jedhe; “Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra kaan hunda caalaa buufteerti. **4** Namoonni kunneen hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan ittiin jiraattu hunda kennite.” **5** Barattoota isaa keessas tokko tokko waa’ee mana qulqullummaa, haala manni qulqullummaa sun dhagaawwan babbareedanii fi kennaawwan Waaqaaf kennamaniin itti midhagfame dudubbachaa turan. Yesuus garuu akkana jedhe; **6** “Yeroon itti wanni isin ilaaltan kun hundinuu, utuu dhagaan tokko iyyuu wal irratti hin hafin diigamu tokko ni dhufa.” **7** Isaanis, “Yaa barsiisaa, wanni kun yoom ta’a? Mallatton yeroo wanni kun itti fiixaan ba’uu ga’uu maali?” jedhanii gaafatan. **8** Innis akkana jedhee deebise; “Isin akka hin gowwoomfamneef of eeggadha. Namoonni hedduun, ‘Ani isa; yeroon sun dhi’ateera’ jechaa maqaa kootiin ni dhufuutii. Isin garuu isaan duukaa hin bu’inaa. **9** Yommuu waa’ee waraanaatii fi waa’ee fincilaat dhageessanitti, hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee ta’uu qabaatii; dhunni garuu yeruma sana hin ta’u.” **10** Innis akkana isaaniin jedhe; “Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a. **11** Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, beelii fi golfaan ni ta’aa; samii irrattis wanni sodaachisaanii

fi mallattoon gurguddaan ni ta'a. 12 "Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; isin ari'atus. Dabarsanii manneen sagadaatti isin kenuu; mana hidhaa keessas isin buusu; isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaatiif fi bulchitootaa duratti ni dhi'eeffamtu. 13 Akkasiin isin anaaf dhugaa baatu. 14 Isin garuu akkamitti akka falmattan duraan dursitanii akka hin yaaddofne yaadatti qabadhaa. 15 Anuu afaanii fi ogummaa diinomni keessan tokko iyyuu danda'anii dura hin dhaabanne yookaan hin mormine isiniif nan kennaatii. 16 Abbaa fi haati, obboloonni, firoonnii fi michoonni dabarsanii isin kenuu; isin keessaas tokko tokko ni ajeesu. 17 Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba. 18 Garuu rifeensi mataa keessanii tokko iyyuu hin badu. 19 Isin jabaadhaa dhaabadhaa; yoos lubbuu keessan ni oolfattu. 20 "Isin yommuu Yerusaalem loltootaan marfamtee argitanitti akka badiin ishee dhi'aate beekaa. 21 Yommus warri Yihuudaa keessa jiran gaarranitti haa baqatan; warri magaalaa keessa jiranis achii haa ba'an; warri baadiyyaa jiran immoo magaalaa hin seenin. 22 Akka wanni barreeffame hundinuu raawwatamuuf yeroon kun yeroo haaloo baasutii. 23 Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! Lafa irratti dhiphinni guddaan, saba kanatti immoo dheekkamsi ni dhufaati. 24 Isaanis goraadeedhaan ajeefamu; booji'amaniis biyyoota ormaa hundatti ni geeffamu; hamma barri Namoota Ormaa dhumutti Yerusaalem Namoota Ormaatiin dhidhiitamti. 25 "Aduu irratti, ji'a irratti, urjiwwan irrattis mallattoon ni ta'a. Lafa irrattis sababii huursaatii fi dha'aa galaanaatiif saboonni ni muddamu; waan ta'anis ni wallaalu. 26 Namoonnis sababii humnoonni samii irraa raafamaniif, waan addunyaa kanatti dhufuuf jiru yaadda'anii sodaadhaan ni gaggabu. 27 Isaanis yeroo sana utuu Ilmi Namaa humnaa fi ulfina guddaadhaan duumessaan dhufuu ni argu. 28 Yommuu wanni kun ta'uu jalqabutti mataa keessan ol qabdhaa; olis ilaala; furamuun keessan dhi'aateeraatii." 29 Innis akkana jedhee fakkeenyaa kana isaanitti hime; "Mee muka harbuutii fi muka hunda ilaala. 30 Yommuu isaan baala baafatanitti isin mataan keessan iyyuu ilaaltanii akka bonni dhi'aate beekuu dandeessu. 31 Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka mootummaan Waaqaa dhi'aate ni beektu. 32 "Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun

hin darbu. 33 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. 34 "Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii qalbiin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo jireenyaatiin fudhatamee guyyaan sunis utuu isin hin beekin akkuma kiyyoo isin qabata. 35 Guyyaan sun warra lafa irra jiraatan hundatti ni dhufaati. 36 Kanaafuu akka waan dhufuuf jiru hunda jalaa baataniif, akka fuula Ilma Namaa duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo hunda dammaqaas; kadhadhaas." 37 Yesuus guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisa ture; halkan halkan immoo tulluu Gaara Ejersaa jedhamu irra bulu ture. 38 Namoonni hundinuu isa dhaggeeffachuuf jedhanii barii barraaqaan mana qulqullummaa dhufu turan.

22 Yeroo sana Ayyaanni Maxinoor kan Faasiikaa jedhamu dhi'aate ture; 2 luboонни hangafoonni fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif, mala ittiin Yesuusin ajeesan barbaadaa turan. 3 Ergasiis seexanni namicha Yihuudaa Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan keessaa tokko ture sanatti gale. 4 Yihuudaanis gara luboota hangafootaatiif fi ajajoota waardiyyaa mana qulqullummaa dhaqee haala ittiin Yesuusin dabarsee kenuu irratti isaan wajjin mari'ate. 5 Isaanis gammadanii maallaqa isaaf kenuuuf walii galan. 6 Innis tole jedhee yeroo namoonni hin jirretti Yesuusin dabarsee isaanitti kenuudhaaf haala mijaa'aa eeggachaa ture. 7 Guyyaan Ayyaana Maxinoor kan hoolaan Faasiikaa itti qalamuu qabu ga'ee ture. 8 Yesuusis, "Akka Faasiikaa nyaannuuf dhaqaatii nuu qopheessaa" jedhee Phexrosii fi Yohannisin erge. 9 Isaanis, "Akka nu eessatti qopheessinu barbaadda?" jedhanii isa gaafatan. 10 Inni immoo deebisee akkana jedhe; "Akkuma isin magaalaa seentaniin, namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa. Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu'atii, 11 abbaa mana sanaatiin, 'Barsiisaan, "Manni keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?" siin jedha' jedhaa. 12 Abbaan manaa sunis darbi bal'aa mi'a manaatiin guutame tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti qopheessaa." 13 Isaanis dhaqanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaa ni qopheessan. 14 Yommuu sa'aatiin sun ga'etti Yesuusii fi ergamoonni isaa maaddiitti dhi'aatan. 15 Innis akkana isaaniin jedhe; "Ani utuu hin dhiphatiniin dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu akka malee hawween ture. 16 Ani isinittin himaatii; hamma Faasiikaa

kun mootummaa Waaqaa keessatti raawwatamutti ani deebi'ee isa hin nyaadhu." 17 Innis erga xoofoo fuudhee galata galchee booddee akkana jedhe; "Kana fudhadhaatii gargar qoeddadhaa. 18 Ani isinitti nan himaatii; ani hamma mootummaan Waaqaa dhufutti ija wayinii kana irraa deebi'ee hin dhugu" jedhe. 19 Innis buddeena fuudhee galata galchee, caccabsee isaaniif kennee, "Kun foon koo kan isiniif kennamuu dha; kanas yaadanno kootiif godhadhaa" jedheen. 20 Akkasumas irbaata booddee xoofoo sana fuudhee akkana jedhe; "Xoofoon kun Kakuu Haaraa dhiiga koo kan isiniif dhangalaafamuun ta'uun dha. 21 Garuu harki namicha dabarsee na kennu sanaa kunoo harka koo wajjin maaddii irra jira. 22 Ilmi Namaa akkuma murteeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee isa kennu sanaaf wayyoo!" 23 Isaanis namni isaan keessaa waan kana gochuuf jiru eenyu akka ta'e wal gaggaafachuu jalqaban. 24 Akkasumas isaan keessaa namni akka nama nama hundumaa caalutti ilaalamu eenyu akka ta'e irratti wal falmiin gidduu isaaniitti ka'e. 25 Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Mootonni Namoota Ormaa isaan irratti gootummaa mul'isu; warri isaan irratti taayitaa argisiisan immoo Gargaartota ofiin jedhu. 26 Isin garuu akkas ta'uun hin qabdan. Qooda kanaa isin keessaa namni nama hunda caalu, akka quxisuu nama hundaa, bulchaan immoo akka tajaajilaa haa ta'u. 27 Eenyutu guddaa dha? Nama maaddiitti dhi'aatu moo nama tajaajilu? Nama maaddiitti dhi'aatu mitii? Ani garuu isin giddutti akka tajaajilaa tokkoo ti. 28 Isin immoo warra yeroo qorama koo na wajjin turanii dha. 29 Akkuma Abbaan koo mootummaa natti kenne, anis akkasuma isinittin kenna; 30 kunis akka isin mootummaa koo keessatti maaddii koo irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan irra teessanii gosoota Israa'el kudha lamaanitti murtanii. 31 "Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni akkuma qamadiitti isin gิง Gilchuuf kadhateera. 32 Yaa Simoon, ani garuu akka amantiin kee hin dadhabneef siif kadhadheera; atis yommuu deebitutti, obboloota kee jajjabeessi." 33 Sim'oont garuu deebisee, "Yaa Gooftaa, ani si wajjin hidhamuu fi du'uuf illee qophaa'eera" jedhe. 34 Yesuus, "Yaa Phexros, ani sittin hima; ati har'a utuu indaanqoon hin iyyin akkuma na beektu illee yeroo sadii ni ganta" jedhe deebise. 35 Yesuusis, "Yeroo ani borsaa, korojoo yookaan kophee malee isin erge sana waa isin duraa

hir'ateeraa?" jedhee isaan gaafate. Isaanis deebisanii, "Wanni tokko iyyuu hin hir'anne" jedhan. 36 Inni immoo akkana isaaniin jedhe; "Amma garuu yoo borsaa qabaattan fudhadhaa; yoo korojoo qabaattanis fudhadhaa; yoo goraadee hin qabaannes uffata keessan gurguraatii goraadee bitadhaa. 37 Wanni, 'Inni yakkitoottatti lakkaa'ame' jehamee barreeffame sun akka narratti raawwatamuu qabu ani isinitti hima; wanni waa ee koo barreeffame raawwatamuu ga'eeraatii." 38 Barattoonnis, "Yaa Gooftaa, kunoo goraadee lamatu as jira" jedhan. Innis, "Ni ga'a" jedhee deebiseef. 39 Yesuusis achii ba'ee, akkuma amala isaa gara Tulluu Ejersaa dhaqe; barattoonni isaaas isa duukaa bu'an. 40 Innis akkuma iddo sana ga'en, "Isin akka qorumsatti hin galleef kadhadhaa" isaaniin jedhe. 41 Innis hamma darbata dhagaa tokkoo achi hiiqee, jilbeenfatees akkana jedhee kadhate; 42 "Yaa Abbaa, yoo fedhii kee ta'e, xoofoo kana narraa fuudhi; garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta'in." 43 Ergamaan Waaqaa tokkos samii irraa isatti mul'atee isa jajjabeesse. 44 Innis lubbamee jabeessee kadhate; dafqi isaaas akka coccopha dhiigaa lafatti cophaa ture. 45 Innis yommuu kadhannaa irraa ka'ee gara barattootaatti deebi'etti, isaanii gaddaan bututanii rafaa jiran isaan arge. 46 Innis, "Isin maaliif raftu? Isin akka qorumsatti hin galleef ka'atii kadhadhaa" isaaniin jedhe. 47 Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruus, tuunni namootaa tokko dhufe; namichi Yihuudaa jedhamu kan warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sunis isaan dura deemaa ture. Innis Yesuusin dhungachuuf itti dhi'aate; 48 Yesuus garuu, "Yaa Yihuudaa, ati dhungoodhaan Ilma Namaa dabarsitee kennitaa?" jedhee gaafate. 49 Warri isa wajjin turanis yommuu waan ta'uuf jiru arganitti, "Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan dhoofnuu" jedhan. 50 Isaan keessaa namni tokko garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. 51 Yesuusis deebisee, "Dhiisa! Waan akkanaa itti hin deebi'inaa" jedhe; gurra namichaas tuttuqee fayyise. 52 Ergasiis Yesuus luboota hangafoota, dura bu'oota mana qulqullummaatii fi maanguddoota isa qabuu dhufaniin akkanaa jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabutti dhuftanii? 53 Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa isin wajjinan ture; isin harkaanuu na hin tuqne. Garuu sa'atiin kun sa'atiin keessan; innis yeroo itti dukkanni mo'uu

dha.” **54** Isaanis isa qabanii fuudhanii deeman; fidaniis mana luba ol aanaa ol isa seensisan. Phexros immoo fagootti duukaa bu’aa ture. **55** Yommuu isaan walakkaa lafa dallaa keessaatti ibidda qabsiisanii walii wajjin tataa’anitti Phexrosis isaan wajjin taa’ee. **56** Xomboreen tokkos utuu inni ifa ibiddaa keessa taa’ee jiruu isa argite. Isheenis hubattee isa ilaaltee, “Namichi kunis isa wajjin ture” jette. **57** Inni garuu, “Dubartii nana, ani isa hin beeku” jedhee gane. **58** Yeroo xinnoo booddee namni bira isa argee, “Atis jara keessaat tokkoo dha” jedhee. Phexros garuu, “Namichoo, ana miti” jedhee deebise. **59** Gara Sa’aatii tokkoo booddee namni bira, “Namichi kunis waan nama Galiilaa ta’ee dhuguma iyuu isa wajjin ture” jedhee jabeesee dubbate. **60** Phexros immoo deebisee, “Namichoo, ani waan ati jettu kana hin beeku” jedhee. Utuma inni dubbachaa jiruuus indaanqoon iyye. **61** Gooftaanis garagalee Phexrosin ilaale. Phexrosis waan Gooftaan, “Ati har’aa utuu indaanqoon hin iyin yeroo sadii na ganta” isaan jedhee ture sana yaadate. **62** Innis gad ba’ee hiqqifatee boo’ee. **63** Namoonni Yesuusin eegaa turan sun isatti qoosuu fi isa tumuu jalqaban. **64** Isaanis isa haguuganii, “Mee raajii dubbadhu! Eenyutu si rukute?” jedhanii isa gaafatan. **65** Isaanis isa arrabsaa waan hedduu isaan jedhan. **66** Yommuu lafti bari’ettis yaa’iin maanguddoota sabaa akkasumas luboontti hangafoonnii fi barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa’ii isaanii durattis Yesuusin dhi’eessanii, **67** “Ati yoo Kiristoos taate mee nutti himi” jedhaniin. Yesuusis akkana jedhee deebise; “Yoo ani isinitti hime isin na hin amantan; **68** yoo ani isin gaafadhes hin deebiftan. **69** Garuu si’achi Ilmi Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni taa’aa.” **70** Hundi isaaniis, “Yoo ati Ilma Waaqaatii ree?” jedhanii gaafatan. Innis deebisee, “Akka ana ta’ee isinuu ni dubbattu!” jedhee. **71** Kana irratti isaan, “Kana caalaa dhuga ba’umsa maalii nu barbaachisa? Nu mataan keenya iyuu afaanuma isaa irraa dhageenyerraatii” jedhan.

23 Ergasii yaa’iin sun guutuun ka’ee Yesuusin gara Phiilaaxoositti geesse. **2** Isaanis, “Nu utuu namichi kun saba keenya karaa irraa jal’isuu, utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafamne godhuu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa Kiristoos mooticha ta’ee dubbattu argineerra” jedhanii isa himachuu jalqaban. **3** Kanaafuu Phiilaaxoos, “Ati mootii Yihuudootaatii?” jedhee Yesuusin

gaafate. Yesuus immoo, “Atuu jette kaa!” jedhee deebise. **4** Phiilaaxoos luboota hangafootaa fi tuuta namootaatiin, “Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne” jedhee. **5** Isaan garuu ittuma caalchisani, “Inni Galiilaa irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsiisa isaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufereera” jedhan. **6** Phiilaaxoos yommuu waan kana dhaga’etti, “Namichi kun nama Galiilaatii?” jedhee gaafate. **7** Innis yommuu akka Yesuus nama kutaa Heroodis bulchuu ta’ee beeketti Heroodisitti isa erge; Heroodisis yeroo sana Yerusaalem keessa ture. **8** Heroodis yommuu Yesuusin argetti akka malee gammade; inni sababii waa’ee Yesuus dhaga’aa fi hojii dinqii kan inni hojjetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheeraaf isa arguu barbaadaa ture. **9** Innis Gaaffii baay’ee isa gaafate; Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. **10** Luboontti hangafoonnii fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatanii cimsanii isa himachaa turan. **11** Heroodisii fi loltoonni isaa isa tuffatan; isatti qoosanis. Isaanis uffata miidhagaa isatti uffisanii deebisanii Phiilaaxoositti isa ergan. **12** Guyyuma sana Heroodisii fi Phiilaaxoos walitti michooman; isaan duraan diina walii turaniitii. **13** Phiilaaxoos luboota hangafoota, bulchitoottaa fi saba walitti waamee, **14** akkana isaaniin jedhee; “Isin namichi kun, ‘karaa irraa saba jal’isa’ jettanii isa natti fiddan; anis fuuluma keessan duratti isa qoree akka inni waan isin ittiin isa himattan sana keessaat tokko illee hojjete hin argine. **15** Heroodisis waan tokko illee isa irratti hin argine; inni deebisee isa nutti ergeeraatii. Akkuma isin argitan kana namichi kun waan du’aan isa ga’u tokko illee hin hojjenne. **16** Kanaafuu ani namicha kana adabbeen gad isa dhiisa.” [**17** Phiilaaxoos guyyaa ayyaanaatiin nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisuu dirqama ture.] **18** Isaan garuu sagalee tokkoon iyani, “Namicha kana balleessi! Barabbaasin gad nuu dhiisi!” jedhan. **19** Barabbaas sababii fincila magaalaa keessatti ka’etii fi ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture. **20** Phiilaaxoos Yesuusin gad dhiisuu barbaadee amma illee isaanitti dubbate. **21** Isaan garuu, “Isa fannisi! Isa fannisi!” jedhanii iyaa turan. **22** Innis yeroo sadaffaa, “Maaliif? Namichi kun yakka maalii hojjete? Ani yakka du’aan isa ga’u isa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isa adabbeen gad isa dhiisa” isaaniin jedhe. **23** Isaan garuu

akka inni fannifamuuf sagalee guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi isaaniis ittuma jabaate. **24** Kanaaf Phiilaaxoos waan isaan kadhatan sana isaaniif kennuu murteesse. **25** Innis namicha sababii fincilaatii fi sababii ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufame kan isaan akka inni hiikamuuf kadhatan sana gad dhiise; Yesuusin immoo dabarsee fedhii isaaniitti kenne. **26** Isaanis utuu Yesuusin geessaa jiranuu Simoon namicha Qareenaa tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fannoosanisa irra kaa'anii akka inni baatee Yesuus duubaan deemu isa dirqisiisan. **27** Namoonni baay'een, dubartoota keessas warri isaaf gaddaa fi boo'aa turan isa duukaa bu'an. **28** Yesuusis isaanitti garagaleeakkana jedhe; "Yaa durboota Yerusaalem, ofii keessanii fi ijoolee keessanii boo'aa malee naaf hin boo'inaa. **29** Kunoo guyyoonni itti namoonni, 'dubartoonni dhabdoonni, garaan takkumaa ulfa hin baatinii fi harmi takkumaa hin hoosisin eebbfamoo dha' jedhan ni dhufuutii. **30** Yeroo sana, "Namoonni gaarraniin, "Nurratti jigaal!" tulluuwwaniin immoo, "Nu dhoksaal!" ni jedhu.' **31** Isaan erga muka jiidhaaakkana godhanii muka gogaa immoo akkam haa godhan?" **32** Namoonni biraakanneen yakkitoota turan lamas isa wajjin ajjeefamuuf geeffaman. **33** Yommuu iddo Buqqee Mataa jedhamu ga'anitti achitti isa fannisan; yakkitoota sanas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin fannisan. **34** Yesuusis, "Yaa Abbaa, isaan waan hoijetan hin beekaniitiiisaaniif dhiisi" jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan. **35** Namoonnis achi dhadhaabatanii ilaala turan; bulchitoonni garuu, "Inni warra kaan oolcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos Waqaqa isa Filatamaa sana ta'e mee of haa oolchuu!" jedhanii isatti qoosan. **36** Loltoonnis isatti dhi'aatanii itti qoosaa daadhii wayinii dhangaggaa'aa kennaniifii, **37** "Ati yoo mootii Yihuudootaa taate mee of oolchi" jedhan. **38** Katabbiin, Kun Mooticha Yihuudootaa ti, jedhu tokkos mataa isaati ol ture. **39** Yakkitoota achitti fannifaman keessaa tokko, "Ati Kiristoos mitii? Mee of oolchi; nu illee oolchi!" jedhee isa arrabse. **40** Yakkituun kaan garuuakkana jedhee isa ifate; "Atis waan murtii wal fakkatu jala jirtuuf, Waqaq illee hin sodaattuu? **41** Nu adabbii sirrii adabamaa jirra; gatii hojii keenyaaf malu argachaa jirraati. Namichi kun garuu yakka tokko illee hin hojenne." **42** Yesuusin, "Yaa Yesuus, yeroo mootummaa keetiin

dhuftutti na yaadadhu" jedhe. **43** Yesuusis deebisee, "Ani dhuguman sitti hima; ati har'a na wajjin jannatatti ni galta" jedheen. **44** Yeroon sun gara sa'aatii ja'aa ture; hamma sa'aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu'e; **45** aduun ifa dhownatteetii. Golgaan mana qulqullummaas iddo lamatti ni tarsa'e. **46** Yesuusis sagalee guddaadhaan iyee, "Yaa Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keettin kennadha" jedhe. Kana jedhees hafuura dhumaabaaafate. **47** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan ta'e sana argetti Waqaqaaf ulfina kennee, "Dhugumaanuu namichi kun nama qajeelaa ture" jedhe. **48** Namoonni waan kana ilaaluuf iddo sanatti walitti qabaman hundi yommuu waan ta'e sana arganitti qoma isaanii rurrukutaa achii deeman. **49** Warri isa beekan hundi, dubartoonni Galilaadhaa isa duukaa bu'anis fagoo dhaabatanii waan kana ilaala turan. **50** Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuudootaa kan Yoosef jedhamu tokkotu ture; inni nama gaarii fi qajeelaa ture; **51** innis murtii fi hojii isaanii irratii jaraan walii hin galle. Yoosef magaalaa Yihuudaa kan Armaatiyaa jedhamtuu dhufe; innis mootummaa Waqaqa eeggachaa ture. **52** Namichi kun gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate. **53** Reeffa sanas gad buusee huccuu quncee talbaa irraa hoijetameen kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotame kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin tokko keessa kaa'e. **54** Guyyaan sun Guyyaq qophii ture; Sanbannis seenuu ga'eera. **55** Dubartoonni Yesuus wajjin Galilaadhaa dhufanis Yoosef duukaa bu'anii awwaala sanaa fi akka itti reeffi Yesuus awwaala keessa kaa'ame argan. **56** Achii deebi'aniis qayyaa fi shittoo qopheessan. Guyyaan Sanbataa garuu seeraaf ajajamuuf jedhanii boqton.

24 Guyyaan jalqaba torban sanaa ganama barii, dubartoonni sun urgoottuu qopheessan sana fudhatanii gara awwaalaa dhaqan. **2** Isaanis dhagaa sana balbala awwaalaa irraa gara galfamee argan; **3** yommuu seenanitti garuu reeffa Gootaa Yesuus hin arganne. **4** Utuma isaan waa'ee kanaa dinqisiifachaa jiranuu, namoonni uffata caccalaqqisaa uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **5** Dubartoonni sunis sodaatanii mataa buusanii lafa ilaalan; namoonni sun garuuakkana isaaniin jedhan; "Isin maaliif warra du'an keessa isa jiraataa barbaaddu? **6** Inni as hin jiru; ka'eera! Waan inni yeroo isin wajjin Galilaalat uretti isinitti hime sana yaadadhaa. **7**

‘Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama; ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo ni kaafama’ jedhee tureetii.” 8 Dubartoonnis dubbii isaa yaadatan. 9 Isaanis yommuu iddoa awwaalaatii deebi’anitti waan kana hunda barattoota kudha tokkottii fi namoota hafan hundatti himan. 10 Warri waan kana ergamootatti himanis Maariyaam ishee Magdalaa, Yohaanaa, Maariyaam haadha Yaaqoobii fi dubartoota biraan warra isaan wajjin turanii dha. 11 Isaan garuu sababii dubbichi oduu sobaa itti fakkaateef dubartoota sana hin amanne. 12 Ta’us Phexros ka’ee gara awwaala sanaatti fiige. Yommuu gad jedhee ilalettis huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qofa arge; innis waan arge sana dinqifachaa deebi’e. 13 Guyyuma sana isaan keessaa namoonni lama ganda Emaa’uus jedhamu dhaqaa turan; Emaa’uusis Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira kudha tokkoo fagaata. 14 Isaanis waa’ee waan ta’e sana hundaa walitti dudubbachaa turan. 15 Utuma isaan walitti dudubbachaa fi wajjin haasa’aa jiranuus Yesuus mataan isaa itti dhi’aatettsa isaan wajjin deemuu jalqabe. 16 Garuu akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee ture. 17 Innis, “Wanni isin dudubbachaa deemtan kun maali?” jedhee isaan gaafate. Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan. 18 Isaan keessaa namichi Qileyoophaa jedhamu tokko immoo deebisee, “Waan gidduu kana achitti ta’e kan hin beekne ati Yerusaalemiif keessummaadhaa?” jedheen. 19 Innis, “Maal faatu ta’e?” jedhee gaafate. Isaanis deebisanii akkana jedhan, “Waa’ee Yesuus nama Naazreetti; inni raajii ture; fuula Waaqaatii fi fuula nama hundaa durattis dubbii fi hojjidhaan jabaa ture. 20 Luboontti hangafoonni fi bulchitoonni keenya akka duuti itti muramuuf dabarsanii isa kennan; isa fannisanis. 21 Nu garuu namni Israa’elin furu isa jennee abdannee ture. Kana irratti immoo erga wanni kun hundi ta’ee har’aa guyyaa sadaffaa dha. 22 Akkasumas dubartoota keenya keessaa tokko nu dinqisiisaniiru; isaanis barii barraaqaan gara awwaala sanaa dhaqanii, 23 reefa isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis deebi’anii akka ergamoonni isaanitti mul’atanii, Yesuus jiraataa ta’uu isaa isaanitti himan nutti odeessan. 24 Warra nu wajjin turan keessaas namoonni tokko tokko gara awwaala dhaqanii akka wanni sunakkuma dubartoonni nutti odeessan sana ta’e argan; isa garuu hin argine.” 25 Innis akkana isaanii jedhe; “Isin yaa warra hin hubannee

fi warra waan raajonni dubbatan hunda amanuuttis mataa jabaattan! 26 Kiristooswaan kana hundaan dhiphatee ergasii immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?” 27 Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee waan Katabbiwwan Qulqulluu hunda keessatti waa’ee isaa dubbatame isaaniif ibse. 28 Yommuu ganda dhaqaa turan sanatti dhi’aatanttis Yesuus waan darbee deemu of fakkeesse. 29 Isaan garuu, “Sababii galgalaa uu ga’ee fi dukkanaa’aa jiruuf, nu bira buli” jedhanii jabeessanii isa kadhatan. Innis isaan bira buluuf gore. 30 Innis yommuu isaan wajjin maaddiitti dhi’aatetti buddeena fuudhee, eebbisee, caccabsees isaaniif kenne. 31 Iji isaanii ni baname; isas ni beekan; innis ija isaanii duraa dhokate. 32 Isaanis, “Yeroo inni karaatti nu wajjin dubbachaa turee fi yeroo inni Katabbiwwan Qulqulluu nuu ibsa ture sana, garaan keenya nu keessatti boba’aa hin turree?” jedhanii wal gaafatan. 33 Yeruma sanas ka’anii Yerusaalemitti deebi’an; achitti immoo barattoota kudha tokkoo fi namoota isaan wajjin turan sana walitti qabamanii argan. 34 Warri walitti qabaman sunis, “Dhugumaan Gooftaan du’aa ka’era; Simoonittis mul’ateera” jechaa turan. 35 Namoonni lamaan sunis waan karaa irratti ta’e hundumaa fi yeroo Yesuus buddeena caccabse sana akkamitti akka isa beekan odeessan. 36 Utuu isaan waan kana dudubbachaa jiranuu, Yesuus mataan isaa isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. 37 Isaan garuu waan ekeraa argan se’aniin na’an; ni sodaatanis. 38 Innis akkana isaanii jedhe; “Maaliif sodaattu? Mamiinis maaliif garaa keessan keessatti uumama? 39 Akka anuma mataa koo ta’e mee harka koo fi miilla koo ilaalaal! Qaqqabadhaatii na ilaalaal; ekeraan foonii fi lafee hin qabu; ani garuuakkuma isin argitan kana foonii fi lafee qaba.” 40 Innis waan kana dubbatee harka isaatii fi miilla isaa isaanitti argisiise. 41 Utuma isaan sababii gammachuutii fi sababii dinqifannaatiif amma illee hin amanin, “Isin waan nyaatamu asii qabduu?” jedhee isaan gaafate. 42 Isaanis qurxummii waadame kennaniif; 43 innis fudhatee fuuluma isaanii duratti nyaate. 44 Innis, “Yeroo ani isin bira turetti, ‘Wanni seera Musee keessatti, kitaabota raajotaatii fi kitaaba faarfannaa keessatti waa’ee koo barreffame hundi raawwatamuu qaba’ jedhee isinittti hime sun isa kana” jedheen. 45 Innis akka isaan Katabbiwwan Qulqulluu hubataniiif qalbii isaanii baneef. 46 Akkanas isaanii jedhe; “Wanni

barreeffame akkana jedha; ‘Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti immoo warra du’an keessaa ni ka’; **47** maqaa isaatiinis qalbii jijiirachuunii fi dhiifamni cubbuu Yerusaalemii jalqabee saba hundatti ni lallabama.’ **48** Isinis dhuga baatota waan kanaa ti. **49** Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii humna uffattanitti magaalaa Yerusaalem keessa turaa.’ **50** Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafatee isaan eebbise. **51** Utuma isaan eebbisaa jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame. **52** Isaanis isaaf sagadanii gammachuu guddaadhaan Yerusaalemitti deebi’an. **53** Yeroo hundas mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateeffachaa turan.

Yohannis

1 Jalqabatti dubbiitu ture; dubbichis Waaqa wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. **2** Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. **3** Wanni hundinuu isaan ta'e; waan ta'e hunda keessaas wanni isa malee ta'e tokko iyyuu hin jiru. **4** Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa namootaa ture. **5** Ifni sun dukkana keessatti ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo'anne. **6** Nama Waaqa bira ergame kan maqaan isaa Yohannis jedhamu tokkotu ture. **7** Innis akka namni hundinuu karaa isatiin amanuuf dhuga baatuu ta'ee waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uuf dhufe. **8** Waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uu dhufe malee inni mataan isaa ifa hin turre. **9** Ifni dhugaa kan nama hundaaf ifa kennu sun gara addunyaa dhufaa ture. **10** Inni addunyaa keessa ture; addunyaa isaan uumame; addunyaa garuu isa hin beekne. **11** Innis gara saba isaa dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. **12** Warra isa fudhatanii maqaa isatti amananiif garuu akka ijoollee Waaqaa ta'aniif mirga kenne. **13** Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan fedhii dhiiraa irraa hin dhalanne. **14** Dubbiin foon ta'ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa, ulfina Ilma Tokkicha ayyaanaa fi dhugaadhaan guutamee Abbaa bira dhufe sanaa argineerra. **15** Yohannisis waa'ee isaa dhugaa ba'e. Sagalee isaas ol fudhateeakkana jedhe; "Inni ani, 'Inni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbade sun isa kana." **16** Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaanaa irratti ayyaanaa arganneerra. **17** Seerri karaa Museetiin kennameetii; ayyaannii fi dhugaan garuu karaa Yesuus Kiristoositiin dhufe. **18** Eenyu iyyuu takkumaa Waaqa hin argine; garuu Ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa beeksise. **19** Yommuu Yihuudooni lubootaa fi Lewwota Yerusaalem Yohannisitti erganii, "Ati eenu?" jedhanii gaafachiisanitti dhuga ba'umsi Yohannis kenne kana ture. **20** Inni dhugaa ba'e malee hin ganne; "Ati Kiristoos miti" jedhee dhugaa ba'e. **21** Isaanis, "Yoos ati eenu ree? Eeliyaas moo?" jedhanii isa gaafatan. Innis, "Lakki, ani isa miti" jedhee deebiseef. Isaanis, "Yoos ati Raajichaa ree?" jedhaniin. Inni immoo, "Lakki" jedheen. **22** Isaanis, "Ati eenu ree? Akka warra nu erganiif deebii kenniuuf ati eenu ofiin jetta?" jedhaniin. **23** Yohannisis dubbi Isaayyaas raajichi dubbate sanaan deebisee,

"Ani sagalee gammoojji keessaa, 'Gooftaaf karaa qajeelchaa' jedhee iyyu sanaa dha" jedheen. **24** Fariisonni ergaman tokko tokkos, **25**akkana jedhanii isa gaafatan; "Ati erga Kiristoos yookaan Eeliyaas yookaan raajicha ta'uu baattee maaliif cuuphxa ree?" **26** Yohannis immooakkana jedhee deebiseef; "Ani bishaaniin nan cuupha; namni isin isa hin beekne tokko garuu isin gidduu dhaabata. **27** Innis isa na duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa iyyuu hiikuufii hin mallee dha." **28** Wanni kun hundi Yordaanos gama iddo Yohannis itti cuuphhaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e. **29** Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara isaa dhufuu argeeakkana jedhe; "Ilaa Hoolaa Waaqaa isa cubbuu addunyaa balleessu! **30** Inni ani, 'Namni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbade sun isa kana. **31** Ani mataan koo iyyuu isa hin beekun ture; sababiin ani bishaaniin cuuphhaa dhufeef garuu akka inni saba Israa'elitti mul'ifamuuf." **32** Yohannis itti fufeeakkana jedhee dhugaa ba'e; "Ani utuu Hafuurriakkuma gugeetti samii irraa gad bu'ee isa irra jiraatuu nan arge. **33** Inni akka ani bishaaniin cuuphuuf na erge sun, 'Namichi ati utuu Hafuurri gad bu'ee isa irra jiraatuu argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan cuuphu dha' jedhee utuu natti himuu baatee silaa ani iyyuu isa hin beeku ture. **34** Anis argeera; akka inni Ilma Waaqaa ta'es dhugaa ba'eera." **35** Guyyaa itti aanutti Yohannis ammas barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture. **36** Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee, "Ilaa, Hoolaa Waaqaa!" jedhe. **37** Barattooni lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an. **38** Yesuusis of irra garagalee isa duukaa bu'uusisaanii argee, "Isin maal barbaaddu?" jedheen. Isaanis, "Rabbii, ati eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuun Barsiisaa jechuu dha. **39** Innis, "Kottaatii ilaala" jedheen. Isaanis dhaqanii akka inni eessa jiraatu argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis gara sa'atii kurnaffaa ture. **40** Warra waan Yohannis dubbate dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an lamaan keessaa inni tokko Indiriyaas obboleessa Simoon Phexros ture. **41** Innis duraan dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, "Nu Masiihicha arganneerra" jedheen; Masiihii jechuun Kiristoos jechuu dha. **42** Indiriyaasis Sim'oonin gara Yesuusitti fide. Yesuusis isa ilaalee, "Ati Simoon ilma Yohannis, Keefaa jedhamtee ni waamamta" jedheen.

Keefaa jechuun Phexros jechuu dha. **43** Yesuusis guyyaa itti aanutti Galilila dhaquu barbaade. Innis Fiiliphoozin argee, “Na duukaa bu’i” jedheen. **44** Fiiliphoozis akkuma Indiriyaasii fi Phexros nama magaalaa Beetisayidaa ture. **45** Fiiliphooz Naatnaa’elin argee, “Isa Museen kitaaba Seeraa keessatti waa’ee isaa barreessee fi isa rajaonnis waa’ee isaa barreessan, ilma Yoosef, Yesuus nama Naazreeti arganneerra” jedheen. **46** Naatnaa’elis, “Naazreeti keessaa wanni gaariin ba’uu ni danda’aa?” jedhee gaafate. Fiiliphoozis, “Kottutu ilalaal” jedheen. **47** Yesuusis utuu Naatnaa’el gara isaa dhufuu argee, “Ilaa Israa’elicha dhugaa kan haxxummaan keessa hin jirre!” jedhee waa’ee isaa dubbate. **48** Naatnaa’elis, “Ati eessatti na beekta?” jedheen. Yesuusis, “Utuu Fiiliphooz si hin waamin dura yeroo ati muka harbuu jala turtettin si arge” jedhee deebiseef. **49** Naatnaa’elis, “Yaa Barsiisaa, ati Ilma Waaqaa ti! Ati Mootii Israa’el” jedheen. **50** Yesuus immoo akkana jedheen; “Ati sababii ani muka harbuu jalattan si arge siin jedheef amantee? Waan kana caalu iyyuu arguuuf jirta.” **51** Innis itti dabalee, “Ani dhuguman, dhuguman isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamoonni Waaqaa Ilma Namaa irra ol ba’anii gad bu’anuu ni argitu” jedheen.

2 Guyyaa sadaffaatti Qaanaa Galilila keessa cidha gaa’elaatu ture. Haati Yesuusiis achi turte; **2** Yesuusii fi barattoonni isaa gara cidha sanaatti waamamanii turan. **3** Yommuu Daadhiin wayinii dhumetti haati Yesuus, “Jarri daadhiin wayinii hin qaban” isaan jette. **4** Yesuus immoo deebiseef, “Dubartii nana! Maal godhi naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geenyee” jedheen. **5** Haati isaas tajaajiltootaan, “Waanuma inni isinitti himu hunda godhaa” jette. **6** Gaaniiwwan dhagaa ja’aa sirna qulqulleessuu Yihuudoontaaifi achi dhaabamanii turan; tokkoon tokkoon isaaniis gara liitiroo 75 hamma 115 qabata ture. **7** Yesuus tajaajiltootaan, “Gaaniiwaniitti bishaan guutaa” jedhe; isaanis hamma afaan gaaniiwaniitti guutan. **8** Innis, “Egaa budduusqaatii abbaa cidhaatti kennaa” jedheen. Isaanis akkasuma godhan; **9** abbaan cidhaas bishaan gara daadhiin wayinitti geeddarame sana afaaniin qabee ilaale. Daadhiin wayinii sun eessaa akka dhufe tajaajiltoota bishaan waraabaniit beeka malee abbaan cidhaa sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee **10** akkana jedheen; “Namni hundi daadhiin wayinii isa gaarii

jalqabatti dhi’eessee, erga keessumoonni machaa’anii booddee immoo daadhii isa laafaa dhi’eessee; ati garuu daadhii gaarii hamma ammaatti tursite.” **11** Yesuus mallattoowwan isaa keessaa isa jalqabaa kana Qaanaa Galilila keessatti hojjete. Ulfina isaas ni mul’ise; barattoonni isaas isatti amanan. **12** Kana booddees inni haadha isaa, obboloota isaatii fi barattoota isaa wajjin Qifirnaahomitti gad bu’e. Isaanis guyyoota muraasa achi turan. **13** Yesuusis waan Faasiikaan Yihuudoontaa dhi’ataeef Yerusaalemitti ol ba’e. **14** Mana qulqullummaa keessattis warra loon, hoolotaa fi gugee gurguratanii fi warra taa’anii maallaqa geeddararan arge. **15** Innis quncee irraa qaccee dha’atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin mana qulqullummaa keessaa ari’e; saantima warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse; minjaala isaaniis garagalche. **16** Warra gugee gurguraniinis, “Kana hunda asii baasaa! Mana Abbaa koo mana daldalaa hin godhinaal!” jedhe. **17** Barattoonni isaas, “Hinaaffaan mana keetii na gugguba” jedhamee akka barreeffame yaadatan. **18** Yihuudoonis deebisanii, “Kana hunda hojjechuuf akka taayitaa qabdu mirkaneessuu mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?” jedhanii isa gaafatan. **19** Yesuus, “Mana qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa sadii olin dhaabaa” jedhee deebiseef. **20** Yihuudoonis deebisanii, “Mana qulqullummaa kana ijaaruun waggaa afurtamii ja’aa fudhate; ati immoo guyyaa sadii keessatti ol dhaabdaa?” jedhaniin. **21** Manni qulqullummaa kan inni waa’ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. **22** Erga inni du’aa ka’ee booddee barattoonni isaa waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis Katabbi Qulqulluu fi dubbi Yesuus dubbate amanan. **23** Yeroo inni Ayyaana Faasiikaatiif jedhee Yerusaalem turetti namoonni baay’een mallattoo inni hojjete arganii maqaa isaatti amanan. **24** Yesuus garuu waan nama hunda beekuuf, amanee isaanitti of hin dhiifne. **25** Akka namni tokko iyyuu waa’ee namaa isaaf dhugaa ba’u isa hin barbaachifne; inni waan nama keessa jiru beeka tureetii.

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa Yihuudoontaa tokkotu ture. **2** Innis halkaniin Yesuus bira dhaqee, “Yaa barsiisaa, akka ati barsiisaa Waaqa biraad dhufte taate nu beekna; nama Waaqni isaa wajjin jiru malee namni mallattoo ati hojjettu kana

hojjechuu danda'u tokko iyyuu hin jiruutii" jedheen. **3** Yesuusis deebisee, "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo lammata dhalate malee mootummaa Waaqaa arguu hin danda'u" jedheen. **4** Niqoodemoos immoo, "Namni erga dulloomee booddee akkamitti dhalachuu danda'a? Dhalachuuf jedhee lammata gadameessa haadha isaa keessa seenuu danda'aa?" jedhee gaafate. **5** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo bishaanii fi Hafuura irraa dhalate malee mootummaa Waaqaatti galuu hin danda'u. **6** Kan foon irraa dhalate foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. **7** Jecha ani, 'Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin jedhe hin dinqifatin.' **8** Bubbeen gara fedhetti bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemu hin beektu; namni Hafuura irraa dhalate hundinuus akkanuma." **9** Niqoodemoosis, "Kun akkamitti ta'u danda'a?" jedhee gaafate. **10** Yesuuus akkana jedhee deebiseef; "Ati utuu barsiisa Israa'el taatee jirtuu waan kana hin beektuu? **11** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa ba'umsa keenya hin fudhattan. **12** Isin yoo ani waan addunyaa isinitti himnaan hin amanin, yoo ani waan samii isinitti hime akkamitti amantu ree? **13** Ilma Namaa isa samii irraa gad bu'e malee eenu iyyuu samiitti ol hin baane. **14** Akkuma Museen gammoojiji keessatti bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu qaba. **15** Kunis akka namni isatti amanu hundi jirenya bara baraa qabaatuuf." (aiōnios g166) **16** Kan isatti amanu hundi jirenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) **17** Waaqni karaa isaaatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyatti muruuf Ilma isaa gara addunyatti hin ergineetii. **18** Kan isatti amanutti hin muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif ammuma iyyuu itti murameera. **19** Murtiin sunis isa kana: Ifni gara addunyaa dhufe; namoonni garuu waan hojiin isaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. **20** Namni waan hamaa hojjetu kam iyyuu ifa jibba; akka hojiin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin dhufu. **21** Namni dhugaa hojjetu kam iyyuu garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti hojjetamuun isaa mul'atuuf

gara ifaa dhufa. **22** Ergasiis Yesuusii fi barattooni isaa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin achi ture; ni cuuphes. **23** Yohannisis naannoo Saalem iddo Enoon jedhamutti ni cuupha ture; bishaan baay'een achi tureetii; namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. **24** Kunis utuu Yohannis mana hidhaatti hin galfamin ta'e. **25** Yommus barattoota Yohannisis fi Yihuudii tokko gidduutti waa'ee qulqulleeffamuu irratti wal falmiin uumame. **26** Isaanis Yohannis bira dhufanii, "Yaa barsiisa, namichi si wajjin Yordaanos gama ture, kan ati waa'ee isaa dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni hundis gara isaa dhaquutti jira" jedhaniin. **27** Yohannisis akkana jedhee deebise; "Namni yoo samii irraa isaaaf kennname malee homaa fudhachuu hin danda'u. **28** Akka ani, 'Ani Kiristoos miti; garuu isa dura nan ergame' jedhe isin mataan keessan iyyuu dhugaa naa baatu. **29** Misirrittiin kan misirrichaa ti. Miinjeen misirrichaa bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu, yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka malee gammada. Gammachuun sun kan koo ti; gammachuun koos amma guutuu ta'eera. **30** Inni guddaa ta'u qaba; ani immoo xiimaa ta'uun qaba. **31** "Kan olii dhufu inni hundumaa oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni hundumaa oli. **32** Inni waan argee fi waan dhaga'e dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu eenu iyyuu hin fudhatu. **33** Namni dhuga ba'umsa kana fudhates akka Waaqni dhugaa ta'e mirkaneesse. **34** Inni Waaqni erge dubbi Waaqaa dubbata; Waaqnis safara malee Hafuura isaa ni kennaatii. **35** Abbaan Ilma ni jaallata; waan hundas harka isaaatti kenneera. **36** Namni Ilmatti amanu jirenya bara baraa qaba; namni Ilmaaf hin ajajamne garuu dheekkamsa Waaqaatu isa irra jiraata malee jirenya hin argu." (aiōnios g166)

4 Egaa Yesuus Yohannis caalaa barattoota akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni dhaga'uu isaanii Gooftaan ni bee; **2** ta'uus barattoota isaatu cuuphaa ture malee Yesuuus ofii isaaati hin cuuphine. **3** Inni Yihuudaa dhiisee amma illee Galilaatti deebi'e. **4** Innis Samaariyaa keessa darbuu qaba ture. **5** Kanaafuu gara magaalaa Samaariyaa kan Siikaar jedhamu tokkoo dhufe; magaalaa sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yooseefiif kenne sanatti dhi'oo dha. **6** Boolli bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture; Yesuusis waan karaa

deemuudhaan dadhabeef boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeroonis gara sa'aati ja'aa ture. 7 Dubartiin Samaariyaa tokkos bishaan waraabbachuu dhufte; Yesuusis, "Mee na obaasi" jedheen. 8 Barattoonni isaa nyaata bituuf gara magaalaa dhaqanii turaniitii. 9 Dubartiin Samaariyaa sunis Yesuusiin, "Ati utuu Yihuudii taatee jirtuu akkamitti 'na obaasi' jettee ana dubartii Samaariyaa kadhatta?" jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyaa wajjin walitti dhufeenyaa hin qaban tureetii. 10 Yesuusis deebisee, "Kennaa Waaqaatii fi inni, 'na obaasi' siin jedhu kun eenyu akka ta'e utuu beektee silaa situ isa kadhata ture; innis bishaan jirenyaa siif kenna ture" jedheen. 11 Dubartittiin isakana jetteen; "Yaa gooftaa, ati waan ittiin waraabbattu hin qabdu; boolli bishaanii kunis gad fagoo dha. Yoos bishaan jirenyaa eessaa argatta? 12 Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni mataan isaa, ijoolleen isatii fi horiin isaa boolla bishaanii kana keessaa dhugaa turan." 13 Yesuus immooakkana jedhee deebisee; "Namni bishaan kana dhugu hundinuu deebi'ee ni dheebota; 14 garuu namni bishaan anisaaf kenuu dhugu kam iyyuu gonkumaa hin dheebotu. Bishaan anisaaf kenuu isa keessatti burqaa bishaanii isa jirenyaa bara baraatiif burqu ni ta'a." (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Dubartittiin, "Yaa Gooftaa, akka anihin dheebonneef, bishaan waraabuufis akka anihin dhufneef bishaan sana naa kenni" jetteen. 16 Yesuus immoo, "Dhaqitii dhirsa kee waamii kottu!" jedheen. 17 Dubartittiin, "Ani dhirsa hin qabu" jetteen. Yesuusisakkana jedheen; "Dhirsa hin qabu jechuun kee sirrii dha; 18 ati dhirsoota shan qabda turteetii; namichi amma si wajjin jirus dhirsa kee miti. Wanni ati amma dubbate dhugaa dha." 19 Dubartittiin isakkana jette; "Yaa Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha. 20 Abbootiin keenya tulluu kana irratti sagadada turan; isin Yihuudoonni garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yerusaalem jettu." 21 Yesuusisakkana jedheen; "Dubartii nana, na amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusaalemittii Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. 22 Isin waan hin beekne waaqeffattu; nu sababii fayyinni Yihuudoota keessaa dhufuu kan beeknu waaqeffanna. 23 Warri dhugaan waaqeffatan yeroon isaan itti hafuuraa fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan tokko ni dhufa; amma iyyuu dhufereera; Abbaan warra akkasitti isa

waaqeffatan barbaada. 24 Waaqni hafuura; warri isawaaqeffatanis Hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu." 25 Dubartittiin, "Ani akka Masiihiin Kiristoos jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu dhufutti waan hunda nutti hima" jetteen. 26 Yesuusis, "Ani, namni amma sitti dubbachaa jiru kun isuma" jedheen. 27 Barattoonni isaa yommusuma deebi'anii utuu inni dubartii tokko wajjin dubbatuu arganii dinqisiifatan. Garuu namni, "Maal barbaadda?" yookaan "Maaliif ishee wajjin haasofta?" jedhee isa gaafatu tokko iyyuu hin turre. 28 Dubartittiin sunis okkotee ishee dhiiftee gara magaalaaatti deebite; namootaanisakkana jette; 29 "Kottaatii nama waan anihojjedhe hunda natti hime tokko ilaalaal Tarii inni Kiristoos ta'innaa?" 30 Isaanis magaalaa keessaa ba'anii Yesuus bira dhufan. 31 Kana gidduutti barattoonni isaa, "Yaa barsiisaa, mee waa nyaadhu" jedhanii isakadhataan. 32 Inni garuu, "Ani nyaata isin hin beekne kanan nyaadhu qaba" jedheen. 33 Barattoonni isas, "Namatu nyaata fideefii laata?" jedhanii wal gaafatan. 34 Yesuus immooakkana jedheen; "Nyaanni koo fedhii isana na ergee guutuu fi hojji isaa raawwachuu dha. 35 Isin, 'Ji'a afurtu hafe; ergasii midhaan walitti qabama' jette mitii? Kunoo, anisinttan hima; akka midhaan bilchaatee walitti qabamuu ga'e mee ol jedhaatiilafa qotisaa ilaalaal 36 Inni midhaan haamu amma iyyuu mindaa ni argata; jirenyaa bara baraatiif ija walitti ni qaba; kunis akka inni facaaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif. (aiōnios g166) 37 Haala kanaan mammaaksi, 'Inni tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama' jedhu sun dhugaa dha. 38 Ani akka isin waan itti hin dadhabin haammattaniifan isin erge. Warri kaan itti dadhabaniiru; isin garuu bu'aa dadhabbiisaanii galGattu." 39 Sababii dubartittiin, "Inni waan anihojjedhe hunda natti hima" jettee dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri magaalaa sanaa baay'een isatti amanan. 40 Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isakadhataan; innis guyyaa lama achi ture. 41 Sababii dubbiisaatiiniis namoonni biraababay'een isatti amanan. 42 Isaanis dubartittiidhaan, "Si'achi wanni nu amannuuf sababii dubbiati nutti himte sanaatiif miti; nu mataan keenya iyyuu isadhageenyeerraati; akka inni dhugumaan Fayyisaa addunyaa ta'es beekneerra" jedhan. 43 Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galilaa dhage. 44 Yesuus mataan

isaa iyyuu akka raajiin tokko biyya isaa keessatti kabaja hin qabne dubbatee tureetii. **45** Yommuu inni Galiilaa ga'ettis warri Galiilaa isa simatan. Isaanis sababii Yerusaalem turaniif waan inni yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete hunda arganii turan. **46** Kanaafuu inni deebi'ee gara Qaanaa ishee Galiilaa keessaa iddoottu itti bishaan gara daadhii wayiniitti geeddaree ture sanaa dhage. Qondaalli mootii kan ilmi isaa dhukkubsate tokkos Qifirnaahom keessa ture. **47** Namichi kunis yommuu akka Yesuus Yihuudaadhaa ka'ee Galiilaa dhufe dhaga'etti isa bira dhagee akka inni dhufee ilma isaa kan du'uu ga'e sana fayyisu isa kadhate. **48** Kana irratti Yesuus, "Isin yoo mallattoo fi dinqii argitan malee hin amantan!" isaan jedhe. **49** Qondaaltichis, "Yaa Gooftaa, maaloo utuu mucaan koo hin du'in naa qaqqabi" jedheen. **50** Yesuusis, "Ilmi kee ni jiraataati gali!" jedheen. Namichis waan Yesuus isatti dubbate amanee deeme. **51** Utuu inni deemaa jiruus tajaajilttoonni isaa itti dhufanii akka ilmi isaa lubbuu jiru itti himan. **52** Innis yeroo itti mucaa isaatti wayyaa'e gaafate; isaanis, "Kaleessa sa'atii torbatti dhagna gubaan isa dhiise" jedhaniin. **53** Abbaan mucichaas akka yeroon sun yeroo Yesuus itti, "Ilmi kee ni jiraata" jedheen ta'e hubate. Kanaafuu innis, warri mana isaa hundinuu ni amanan. **54** Kun mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa Galiilaa dhufee hojjeteet dha.

5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudootaa tokkotu ture; Yesuusis Yerusaalemitti ol ba'e. **2** Yerusaalem keessa Karra Hoolaa bira haroo afaan Ibraayisxiitiin Beetizaataa jedhamu tokkotu jira; haroon sun gardaafuu shan qaba. **3** Gardaafowwan sana keessas namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamonnii, warri naafatanii fi warri dhagni irratti du'e baay'een ciisanii raafama bishaanii eeggachaa turan. [**4** Ergamaan Gooftaa yeroo yerootti gad bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama bishaanicha booddee namni jalqabatti bishaan sana keessa seenuu kam iyyuu dhukkuba qabu hunda irraa ni fayya ture.] **5** Namichi waggaa soddomii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture. **6** Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture beeketti, "Ati fayyuu barbaaddaa?" jedhee isa gaafate. **7** Dhukkubsataan sunis, "Yaa Gooftaa, ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi raafamutti haroo sana keessa na buusu hin qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis

namni biraa na dursee seena" jedheen. **8** Kana irratti Yesuus, "Ka'il! Siree kee fudhadhuutii deemi" jedheen. **9** Namichis yeruma sana fayye; sreee isaaas fudhatee deeme. Guyyaan wanni kun ta'e sunis Sanbata ture; **10** Yihuudoonnis namicha fayye sanaan, "Har'a Sanbata; seerri sreee kee baachuu si dhowwa" jedhaniin. **11** Inni garuu, "Namicha na fayyisetu 'Siree kee fudhadhuu deemi' naan jedhe" jedheen. **12** Isaanis, "Namichi sreee kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun eenyu?" jedhanii isa gaafatan. **13** Namichi fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta iddoottu sana ture keessa seeneef inni eenyu akka ta'e hin beekne. **14** Yesuusis ergasii namicha sana mana qulqullummaa keessatti argee, "Ati kunoo amma fayyiteerta. Wanni kana caalu akka sitti hin dhufneef si'achi cubbuu hin hojjetin" jedheen. **15** Namichis dhagee kan isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudootatti hime. **16** Kanaafuu sababii inni Sanbataan waan kana hojjeteef, Yihuudoonni Yesuusin ari'achuu jalqaban. **17** Yesuus garuu, "Abbaan koo hamma ammaatti hojjechaa jira; anis hojjechaan jira" isaaniin jedhe. **18** Sababii kanaaf Yihuudoonni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu barbaadan; inni Waqaan of qixxeessuudhaan Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa ture malee Sanbata qofa hin cabsine. **19** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Ilmi ofii isaatiin waan tokko illee hojjechuu hin danda'u; inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu arge qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan hojjetu Ilmis akkasuma hojjetaati. **20** Abbaan Ilma ni jaallataati; waan hojjetu hundumas isatti ni argisiisa. Akka isin dinqisiifattaniifis inni hojjiwwan hojjiwwan kanneen caalan iyyuu isatti ni argisiisa. **21** Akkuma Abbaan warra du'an du'aa kaasee jireenya kenuuf sana, Ilmis akkasuma abbaa fedheef jireenya ni kenna. **22** Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii hunda garuu Ilmatti kenneera; **23** kunis akka namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti Ilmaafis ulfina kenuuf. Namni Ilmaaf ulfina hin kennine, Abbaa isa Ilma ergeefis ulfina hin kenu. **24** "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni dubbi koo dhaga'u, isa na ergettis kan amanu hundi jireenya bara baraa qaba; murtiittis hin dhi'aatu; inni du'a jalaa gara jireenyaatti darbeera. (aiōnios g166) **25** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon warri du'an itti sagalee Ilma Waqaan dhaga'an tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufeera;

warri dhaga'anis ni jiraatu. **26** Akkuma Abbaan ofuma isaatiin jirenya qabu sana, Ilmis akkasuma akka ofuma isaatiin jirenya qabaatuuf isaaaf kenneeraatii. **27** Sababii inni Ilma Namaa ta'eefis Abbaan akka inni murtii kenuuuf taayitaa isaaaf kenneera. **28** "Kana hin dinqisiifatinaa; sa'atiin itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee isaa dhaga'an tokko ni dhufaatii. **29** Warri waan gaarii hoijetan du'aa ka'uu jirenyaatiif, warri waan hamaa hoijetan immoo du'aa ka'uu murtiitiif du'aa ni ka'u. **30** Ani ofii kootiin waan tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman dhaga'utti nan murteessa; ani fedhii isa na ergee malee fedhii mataa kootii waan hin barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. **31** "Ani yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga ba'umsi koo dhugaa miti. **32** Garuu kan waa'ee koo dhugaa ba'u biraa jira; anis akka dhuga ba'umsi inni waa'ee koo kenuu sun dhugaa ta'e beeka. **33** "Isin Yohannisitti ergitaniirtu; innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. **34** Ani dhuga ba'umsa namaa hin fudhadhu; garuu akka isin fayyitanifi wantoota kanneen nan dubbadha. **35** Yohannis ibrasaa boba'ee ifa kenuu ture; isinis yeroo xinnoo ifa isaaati gammaduu barbaaddan. **36** "Ani garuu dhuga ba'umsa, dhuga ba'umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojiin akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne, kan ani hojjedhu kun iyuu akka Abbaan na erge mirkaneessaatii. **37** Abbaan inni na erges ofii isaaati waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin takkumaa sagalee isaa hin dhageeny; bifa isaaas takkumaa hin argine. **38** Isin sababii isa inni erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin jiraatu. **39** Isin Katabbiwwan Qulqulluudhaan jirenya bara baraa arganna jettanii waan yaaddaniif Katabbiwwan Qulqulluu sana qorattu. Katabbiwwan Qulqulluun kenneen waa'ee koo dhugaa ba'u; (**aiōnios g166**) **40** isin garuu jirenya argachuudhaaf gara koo dhufuu hin barbaaddan. **41** "Ani nama irraa ulfina hin fudhadhu; **42** garuu akka isin jaalala Waqaqaa of keessa hin qabne na hin simattan; utuu namni biraan maqaa ofii isaaatiin dhufee garuu isa ni simattu. **44** Isin yoo wal irraa ulfina argattanii ulfina Waqaqaa tokkicha biraan dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu dandeessu ree? **45** "Waan ani Abbaa durattu isin himadhu hin se'inaa. Kan isin himatu tokko jira; innis Musee isin abdattan sana. **46** Utuu Musee amantanii silaa anas ni amantu ture; inni waa'ee koo barreesetii. **47** Isin

erga waan inni barreesse hin amannee, dubbii koo immoo akkamitti amantu ree?"

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus Galaana Galiilaa isa Galaana Xibeeriyaas jedhamu gama ce'e; **2** namoonni baay'eenis sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan fayyisuudhaan hojjete arganiif isa duukaa bu'an. **3** Yesuusis barattoota isaa wajjin gaaratti ol ba'ee taa'e. **4** Yeroo sana Ayyaanni Yihuudootaa, Faasiikaan dhi'aatee ture. **5** Yesuus yommuu ol ilaaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko arge; Fiiliphoosiinis, "Namoota kanneenif buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?" jedhe. **6** Kanas Filiphooisin qoruudhaaf jedhee gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu beeka tureetii. **7** Filiphoois immoo, "Akka tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee argataniif buddeena ga'u bituuf diinaarii dhibba lama fudhata" jedhee deebiseef. **8** Barattoota isaa keessaa tokko Indiriyaas, obboleessi Simoon Phexros akkana jedheen; **9** "Gurbaan buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana baay'atu kanaaf kun maali?" **10** Yesuusis, "Namoota teessisaa" jedhe. Iddoo sanas marga baay'eetu ture; namoonnis ni tataa'an; dhiira gara kuma shantu achi ture. **11** Yesuusis ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra tataa'aniif hamma isaan barbaadan qoqquode. Qurxummii sana illee akkasuma godhe. **12** Innis yommuu isaan hundi nyaatanii quufanitti barattoota isaaatiin, "Hurraa'aa hambifame walitti qabaa. Wanni tokko iyuu hin badin" jedhe. **13** Kanaafuu isaan hurraa'aa buddeena garbuu shananiit kan namoonni nyaatanii hambisan walitti qabanii gundoo kudha lama guutan. **14** Namoonnis yommuu mallattoo Yesuus hojjete arganitti, "Kun dhugumaanuu Raajii gara addunyaa dhufuuf jiru" jedhan. **15** Yesuusis akka namoonni sun dhufanii humnaan qabanii mootii isa gochuu yaadan hubatee ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. **16** Yommuu galgalaa'etti barattooni isaa gara galaanaatti gad bu'an; **17** achittis bidiruu yaabbatani galaana irra gama Qifirnaahomitti qajeelan. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus amma iyuu gara isaanii hin dhufne ture. **18** Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef bishaanichi ni raafame. **19** Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'aa mooqanii booddee utuu Yesuus galaana irra deemaa, bidiruu sanattis dhi'aachaa jiruu argan; ni sodaatanis. **20**

Inni garuu, "Anumaatii hin sodaatinaa" jedheen. **21** Isaanis bidiruutti ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis yommusuma lafa isaan dhaqaa turan sana ga'e. **22** Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti achi ture, akka Yesuus barattoota isaa wajjin bidiruu hin yaabbatinii fi akka isaan kophaa isaanii deeman hubatan. **23** Bidiruuwan bira Xibeeriyaasi ka'anii iddo itti Gooftaan galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan sana bira ga'an. **24** Namoonni sunis yommuu akka Yesuusii fi barattooni isaa achi hin jirre baranitti bidiruuwan yaabbataniii Yesuusin barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. **25** Namoonni yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, "Yaa Barsiisaa, ati yoom as dhufte?" jedhanii isa gaafatan. **26** Yesuusakkana jedhee deebiseef; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin waan mallattoo argitaniif utuu hin ta'in, waan buddeena nyaattanii quuftaniif na barbaaddu. **27** Nyaata jirenya bara bараatiif ta'u kan Ilmi Namaa isinii kenneuf dadhabaa malee nyaata baduuuf hin dadhabinaa. Waaqni Abbaan chaappaa isaa kan mirkaneessu Ilma irratti rukuteeraatii." (aiōnios g166) **28** Isaanis, "Nu akka hojii Waaqaa hojjenuuf maal gochuu qabna?" jedhanii isa gaafatan. **29** Yesuusis, "Isa inni ergetti amanuuun keessan kun hojii Waaqaa ti" jedhee deebiseef. **30** Kanaafuu isaanakkana jedhanii isa gaafatan; "Akka nu isa arginee si amannuuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal hojjettas? **31** 'Akka isaan nyaatiif samii irraa buddeena isaaniif kenne' jedhameeakkuma barreffame, abbootiin keenya gammoojjii keessatti mannaa nyaatan." **32** Yesuusisakkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; kan samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti; kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kenne garuu Abbaa koo ti. **33** Buddeenni Waaqaa isa samii irraa gad bu'ee addunyaaf jirenya kenne sanaatii." **34** Isaanis, "Yaa Gooftaa, yeroo hunda buddeena kana nuu kenni" jedhanii. **35** Yesuusisakkana isaaniin jedhe; "Buddeenni jirenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa hin beela'u; kan anatti amanus gonkumaa hin dheebotu. **36** Akkuma anisinitti hime isin na argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantan. **37** Kan Abbaan naa kenne hundi gara koo ni dhufu; anis kan gara koo dhufu gonkumaa alatti hin ari'u. **38** Ani fedhii isa na erge sanaa guutuuf malee, fedhii koo guutachuuuf samii irraa gad hin buuneetii. **39**

Fedhiin isa na ergees akka ani warra inni natti kenne hunda guyyaa dhumaatti du'aa kaasuuf malee akka ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti. **40** Fedhiin Abbaa kootiis akka namni Ilma ilaalee isatti amanu hundi jirenya bara bараа qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa." (aiōnios g166) **41** Kana irratti Yihuudoonni sababii inni, "Ani buddeena samii irraa gad bu'ee dha" jedheef isatti guungumuujalqaban. **42** Isaanis, "Kun Yesuus ilma Yoosef, isa nu abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos inni akkamitti, 'Ani samii irraa gad bu'eera' jedha ree?" jedhan. **43** Yesuus immooakkana jedhee deebiseef; "Walitti hin guunguminaa. **44** Abbaan na erge sunisa harkisu baannaan namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. **45** Raajota keessatti, 'Isaan hundi warra Waaqa irraa baratan ni ta'u'jedhamee barreffameera. Namni Abbaa irraa dhaga'ee fi kan isa irraa barate hundi gara koo ni dhufa. **46** Isa Waaqa biraadhu sana malee namni tokko iyyuu Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. **47** Ani dhuguman isinitti hima; kan amanu jirenya bara bараа qaba. (aiōnios g166) **48** Buddeenni jirenyaa ana. **49** Abbootiin keessan gammoojjii keessatti mannaa nyaatan; ta'us ni du'an. **50** Buddeenni samii irraa gad bu'e garuu isa kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du'u. **51** Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate bara bараан ni jiraata. Buddeenni ani jirenya addunyaatiif kennus foon koo ti." (aiōn g165) **52** Yihuudoonnis, "Namichi kun akkamitti akka nu nyaannuuf foon isaa nuu kenne danda'a?" jedhanii wal falman. **53** Yesuus immooakkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; isin foon Ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaaas dhuguu baannaan ofii keessaniin jirenya hin qabdan. **54** Namni foon koo nyaatuuf fi dhiiga koo dhugu jirenya bara bараа qaba. Anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. (aiōnios g166) **55** Foon koo nyaataa dhugaati; dhiigni koos dhugaati dhugaa ti. **56** Namni foon koo nyaatuuf fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata; anis isa keessa nan jiraadha. **57** Akkuma Abbaan jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin jiraadhu sana, namni na nyaatusababii kootiin ni jiraata. **58** Buddeenni samii irraa bu'e isa kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan nyaatanii du'an sanaa miti; namni buddeena kana nyaatu bara bараан

ni jiraata.” (aiōn g165) 59 Innis Qifirnaahomitti utuu mana sagadaa keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate. 60 Barattoota isaa keessaa baay’een yommuu waan kana dhaga’anitti, “Barsiisni kun cimaa dha; eenyetu fudhachuu danda’a?” jedhan. 61 Yesuusis akka barattooni isaa waa’ee waan kanaa guunguman hubateeakkana jedheen; “Kun isin gafachiisaa ree? 62 Yoos yoo utuu Ilmi Namaa iddo dur turetti ol ba’uu argitan akkam ta’inna ree? 63 Kan jirenyen kenu Hafuura; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isinitti dubbadhe Hafuura; jirenyas. 64 Isin keessas warri hin amanne tokko tokko jiru.” Yesuus jalqabumaa kaasee isaan keessaa eenyu akka hin amaninii fi eenyu akka dabarsee isa kenu ni beeka tureetii. 65 Innis ittuma fufee, “Sababiin ani, ‘Yoo Abbaa biraasisaaf kennname malee namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda’u’ isiniin jedheefis kanuma” jedhe. 66 Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa keessaa baay’een duubatti deebi’an; ergasiis isa wajjin hin deemne. 67 Yesuusis warra Kudha Lamaaniin, “Isinis deemuu barbaadduu?” jedhee gaafate. 68 Simoon Phexrosis akkana jedhee deebise; “Yaa Gooftaa, gara eenyu deemna? Ati dubbii jirenyen bara baraa qabdaa. (aiōnios g166) 69 Nu akka ati Qulqullicha Waaqaa taate amanneerra; beekneerras.” 70 Yesuusis deebisee, “Anumatu Kudha Lamaan keessan filate mitii? Ta’us isin keessaa inni tokko diiyaabiloosii dha!” jedhe. 71 Innis waa’ee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaa dubbate; Yihuudaa warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta’us Yesuusin dabarsee kenuuf tureetii!

7 Kana booddee Yesuus Galilaa keessa deddeebi’aa ture; sababii Yihuudoonni isa ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin deddeebine. 2 Ayyaanni Daasii Yihuudootaa dhi’ataee ture. 3 Obboloonni isasaaakkana jedhaniin; “Akka barattooni kee warri achii waan ati hojjetu arganiif ka’iitii Yihuudaa dhaqi. 4 Namni utuu ifaana ifatti beekamuu barbaaduu dhoksaatti waa hojjetu hin jiruutii. Atis sababii waan kana hojjetuuf addunyaatti of mul’isi.” 5 Obboloonni isaa iyyuu isatti hin amanne tureetii. 6 Yesuusis akkana jedheen; “Yeroon koo amma illee hin geenyee; isiniif garuu yeroon hundi mijaa’aa dha. 7 Addunyaanaa isin jibbuu hin danda’u; ana garuu akka hojiin isaa hamaa ta’e waanan itti dhugaa ba’uuf na jibba. 8 Isin gara Ayyaanaa sanaa dhaqaa. Ani garuu waan

zeroon koo amma illee hin ga’iniif gara Ayyaanichaatti ol hin ba’u.” 9 Inni waan kana isaanitti dubbatee Galilaatti hafe. 10 Garuu erga obboloonni isaa gara Ayyaanichaatti ol ba’anii booddee innis utuu ifaana ifatti hin ta’in dhoksaadhaan ol ba’e. 11 Yihuudoonnis Ayyaanicha irratti, “Namichi sun eessa jira?” jedhaniif gaafachaa isa barbaadaa turan. 12 Namoota gidduuttiis waa’ee isaa guungummii guddatu ture. Namoonni tokko tokko, “Inni nama gaarii dha” jedhan. Warri kaan immoo, “Akkas miti; inni nama dogoggorsa” jedhan. 13 Garuu waan Yihuudoota sodaatanifi namni tokko iyyuu ifaana ifatti waa’ee isaa hin dubbanne. 14 Gara walakkaa Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisuu jalqabe. 15 Yihuudoonnis dinqifataniif, “Namichi kun akkamitti utuu hin baratin beekumsa akkanaa qabaate?” jedhan. 16 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Barsiisni koo kan isa na ergeeti malee kan koo miti. 17 Namni fedhii Waaqaa gochuu barbaadu kam iyyuu barsiisni koo Waaqaa biraas dhufuu fi dhufuu baachuu isaa yookaan ani ofuma kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo ni beeka. 18 Namni ofuma isatiin dubbatu inni ofuma isatiit ulfina argachuu barbaada; namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu garuu inni nama dhugaa ti; jal’innis isa keessa hin jiru. 19 Museen seera isinii kenneera mitii? Isin keessaa garuu namni tokko iyyuu seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu barbaaddu?” 20 Jarris deebisanii, “Hafuura hamaatu si keessa jira; eenyetu si ajjeesuu barbaada?” jedhaniin. 21 Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Ani hojii tokko hojjennaan hundi keessan dinqifattan. 22 Museen seera dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu abbootiit jalqabe malee Musee miti; isinis Sanbataan nama dhagna qabdu. 23 Akka seerri Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan dhagna qabachuu danda’ee, isin maaliif sababii ani Sanbataan dhagna namaa guutuu fayyiseef natti aartu? 24 Murtii qajeelaa kenna malee, bifa qofa ilaltanii hin murteessinaa.” 25 Kana irratti namoota Yerusaalem keessaa tokko tokko akkana jedhan; “Inni kun namicha isaan ajjeesuuuf barbaadan sana mitii? 26 Kunoo inni ifatti ba’ee dubbata; isaanis homaa isaan hin jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos ta’e sirriitti beekaniiruu laata? 27 Ta’us namichi kun nama eessaa akka ta’e nu beekna. Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu namni tokko iyyuu hin beeku.” 28 Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti

barsiisuu sagalee isaa ol fudhatee akkana jedhe; “Isin na beektu; akka ani eessaa dhufe illee beektu. Ani ofii kootiin hin dhufne; inni na erge sun dhuga qabeessa. Isin garuu isa hin beektan; **29** ani garuu sababiin isa biraan dhufee fi sababii inni na ergeef isa nan beeka.” **30** Kana irratti isaan isa qabuu yaalan; garuu waan sa’attiin isaa hin ga’iniif namni tokko iyyuu harkaan isa hin tuqne. **31** Ta’us namoonni baay’een isatti amanan. Isaanis, “Kiristoos yommuu dhufutti namicha kana caalaa mallatloo hojjetaa?” jedhan. **32** Fariisonnis utuu namoonni waa’ee isaa waan akkanaa guungumanuu dhaga’an. Luboonni hangafoonni fi Fariisonni Yesuusin qabsiisuudhaaf eegdota mana qulqullummaa ergan. **33** Yesuusis akkanaa jedheen; “Ani yeroo gabaabaa isin wajjin jira; ergasii gara isa na erge sanaa nan dhaqa. **34** Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddo anjirus dhufuu hin dandeessan.” **35** Yihuudoonis akkanaa waliin jedhan; “Namichi kun akka nu isa hin argineef eessa dhaquu yaade laata? Gara saba keenya warra Giriikota keessa faffaca’anii dhaqee Giriikota barsiisaa? **36** ‘Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddo anjirus dhufuu hin dandeessan’ jechuun isas maal jechuu isatii?” **37** Guyyaa Ayyaanichi itti hobba’u, guyyaa guddaa sana, Yesuus ka’ee dhaabatee sagalee guddaadhaan akkanaa jedhe; “Eenu iyyuu yoo dheebole, gara koo dhufee haa dhugu. **38** Akkuma Katabbiin Qulqulluun jedhe nama natti amanu kam iyyuu laga bishaan jireenyaaatu garaa isaa keessaan burqa.” **39** Kunis waa’ee Hafuura Qulqulluun warri isatti amanan argachuuf jiranii dubbachuu isaa ti. Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatinii Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin kennamne tureetii. **40** Namoota sana keessaan tokko tokko yommuu dubbii kana dhaga’anitti, “Kun dhugumaanuu Raajicha” jedhan. **41** Warri kaan immoo, “Inni Kiristoosii dha” jedhan. Namoonni kaanis akkanaa jedhan; “Kiristoos Galiilaadhaa dhufaa? **42** Akka Kiristoos sanyii Daawit keessaan dhalatuu fi akka inni Beetlihemii, ganda Daawitii dhufu Katabbiin Qulqulluun ni dubbata mitii?” **43** Akkasiin waa’ee Yesuus irratti garaa garummaan waldaa gidduutti uumame. **44** Isaan keessaas tokko tokko isa qabuu barbaadan; garuu namni tokko iyyuu harkaan isa hin tuqne. **45** Eegdonni sun gara luboota hangafootaati fi gara Fariisotaatti deebi’an; isaanis, “Isin maaliif isa hin fidin?” jedhanii

eegdota sana gaafatan. **46** Eegdonnis, “Takkumaa namni akka namicha kanaatti hin dubbanne” jedhanii deebisan. **47** Fariisonnis deebisanii akkanaa jedhan, “Isinis gowwoomfamtaaniiirtuu? **48** Bulchitoota keessaan yookaan Fariisota keessaan namni tokko iyyuu isatti amaneeraa? **49** Sabni seera hin beekne kun garuu abaaramaa dha.” **50** Niqoodemoos inni duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessaas tokko ta’e sun akkanaa isaanin jedhe; **51** “Seerri keenya utuu isa irraa hin dhaga’in, waan inni hojjetes utuu hin beekin nama tokkotti ni muraa?” **52** Isaanis, “Atis nama Galiilaatii? Akka raajiin Galiilaadhaa hin kaane qoradhuu bira ga’i” jedhaniin. [**53** Ergasii isaan hundinuu gara mana isaanii galan.

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhaqe. **2** Ganama bariis deebi’ee mana qulqullummaa dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti qabamnaan taa’ee isaan barsiise. **3** Barsiistonni seeraatii fi Fariisonni dubartii ejja irratti qabamte tokko isatti fidan. Gidduu isamiis dhaabachiisani, **4** Yesuusiin akkanaa jedhan; “Yaa barsiisaa, dubartiin kun utuu ejja hojettuu qabamte. **5** Museen Seera keessatti akka warri akkanaa dhagaadhaan tumaman nu ajajeera. Ati immoo maal jettä?” **6** Isaanis waan ittiin isa himatan argachuuf jedhanii isa qoruudhaaf waan kana gaafatan. Yesuus garuu gad jedhee quba isatii lafa irratti barreessuu jalqabe. **7** Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee, “Isin keessaan namni cubbuu hin qabne dursee isheetti dhagaa haa darbatu” jedheen. **8** Ammas gad jedhee lafa irratti barreesse. **9** Isaanis yommuu kana dhaga’anitti maanguddootaa jalqabani tokko tokkoon ba’anii sokkan; Yesuus immoo dubartittii achuma dhaabattee jirtu wajjin kophaa hafe. **10** Yesuusis ol jedhee, “Dubartii nana, warri si himatan meerre? Namni tokko iyyuu sitti hin murree?” jedheen. **11** Isheenis, “Yaa Gooftaa, namni tokko iyyuu natti hin murre” jetteen. Yesuusis, “Anis sitti hin muruu deemi; garuu si’achi cubbuu hin hojjetin” jedheen.] **12** Yesuus ammas, “Ani ifa addunyaa ti. Namni na duukaa bu’u kam iyyuu ifa jireenyaa qabaata malee dukkana keessa hin deddeebi’u” jedhee isaanitti dubbate. **13** Fariisonnis, “Ati waa’ee mataa keetii dhugaa baata; dhuga ba’umsi kee immoo dhugaa miti” jedhaniin. **14** Yesuusis akkanaa jedhee deebise; “Ani yoon ofii kootiif dhugaa ba’e illee ani akkan eessaa dhufee fi akkan garam deemu waanan beekuuf

dhuga ba'umsi koo dhugaa dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufe yookaan akka ani garam deemu hin beektan. 15 Isin akka yaada fooniitti murteessitu; ani nama tokkotti illee hin muru. 16 Garuu ani yoon mure illee murtiin koo dhugaa dha; kan murus na qofa miti. Ani Abbaa na erge sana wajjinan jiraatii. 17 Dhuga ba'umsi nama lamaa akka dhugaa ta'e Seera keessan keessatti barreeffameera. 18 Ani ofii kootiif dhugaa nan ba'a; Abbaan na erges waa' ee koo dhugaa ba'a." 19 Isaanis, "Abbaan kee eessa jira?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, "Isin anas, Abbaa koos hin beektan; utuu na beektanii silaa Abbaa koos ni beektu turtan" jedhe. 20 Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti kuufamu keessatti barsiisa jiruu dubbi kana dubbate. Garuu waan sa'attiin isaa hin ga'iniif namni tokko iyuu isa hin qabne. 21 Yesuus amma illee, "Ani nan deema; isin na barbaaddu; cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin iddo an dhaqu dhufuu hin dandeessan" isaaniin jedhe. 22 Yihuudoonnis, "Isin iddo an dhaqu dhufuu hin dandeessan' jechuun isaa of ajjeesuufii laata?" jedhan. 23 Innis ittuma fufee akkana jedhe; "Isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan addunyaa kanaa ti; ani immoo kan addunyaa kanaa miti. 24 Akka isin cubbuu keessaniin duutan ani isinitti himeera; isin yoo akka ani isa ta'e amanuu baattan, cubbuu keessaniin ni duutu." 25 Isaanis, "Ati eenyu?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo akkana jedhee deebisee; "Ani isuma jalqabaa kaasee isinitti dubbachaa turee dha. 26 Ani waa'ee keessan waanan jedhhu fi waanan murteessu baay'een qaba. Garuu inni na erge dhugaa qabeessa; anis waanan isa irraa dhaga'e addunyatti nan hima." 27 Isaan garuu akka inni waa'ee Abbaa isaa isaanitti himaa ture hin hubanne. 28 Kanaafuu Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Yommuu Ilma Namaa ol fuutanitti akka ani isa ta'e, waanuma Abbaan na barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiin homaa hin hojennees ni beektu. 29 Inni na erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa koo na hin dhiifne." 30 Utuma inni dubbatuus, namoonni baay'een isatti amanan. 31 Yesuus Yihuudoota isatti amananiin akkana jedhe; "Yoo dubbi kootti cichitanii jiraattan isin dhuguma barattoota koo ti. 32 Dhugaas ni beektu; dhugaanis bilisa isin baasa." 33 Isaanis, "Nu sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa hin garboomne. Yoos ati

akkamitti bilisa baatu nuun jetta ree?" jedhaniin. 34 Yesuus deebisee akkana jedhe; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni cubbuu hojjetu hundi garbicha cubbuu ti. 35 Garbichi bara bараan mana hin jiraatu; ilmi garuu bara bараan ni jiraata. (aiōn g165) 36 Kanaafuu yoo Ilmi bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. 37 Isin sanyii Abrahaam ta'u keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddo hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. 38 Ani waanan Abbaa koo biratti argen dubbadha; isin is waanuma abbaa keessan irraa dhageessan hojjettu." 39 Isaanis, "Abbaan keenya Abrahaam" jedhan. Yesuus immoo akkana jedhe; "Isin utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojii Abrahaam hojjete ni hojjettu turtan. 40 Isin garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga'e isinitti hima ajjeesuu barbaaddu. Abrahaam waan akkasii hin hojenne. 41 Isin waan abbaan keessan hojjete hojjettu." Isaanis, "Nu ejjaan hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis Waaqa" jedhaniin. 42 Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta'ee silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraa ba'een dhufetii. Isatu na erge malee ani ofii kootiin hin dhufne. 43 Wanni ani dubbadhu maaliif isinii hin galu? Sababiin isaas waan isin waan ani jedhu fudhachuu hin feeneef. 44 Isin ijoollee abbaa keessanii ijoollee diiyaabiloos; fedhiin keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachuu dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni dhugaadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa sobaa waan ta'eef yommuu soba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. 45 Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuuf na hin amantan! 46 Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu eenyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif na hin amanne? 47 Namni kan Waaqaa ta'e kam iyuu dubbi Waaqaa ni dhaga'a. Isin waan kan Waaqaa hin ta'iniif hin dhageessan." 48 Yihuudoonnis deebisanii, "Ati nama Samaariyya ti; hafuurra hamaatu si keessa jira jechuun keenya dhugaa mitii?" jedhaniin. 49 Yesuus immoo akkana jedhe; "Hafuurri hamaan na keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin garuu na hin kabajjan. 50 Ani ulfina mataa koo hin barbaadu; garuu kan isa barbaadu tokkotu jira; innis Abbaa murtii ti. 51 Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; eenyu iyuu yoo dubbi koo egee bara bараan du'a hin argu." (aiōn g165) 52 Yihuudoonnis akkana jedhaniin; "Akka hafuurri

hamaan si keessa jiru nu amma barreerra. Abrahaam du'eera; raajonnis du'aniiru; ati garuu, 'Eenyu iyuu yoo dubbii koo egee bara baraan du'a hin dhandhamu' jetta. (aiōn g165) 53 Ati abbaa keenya Abrahaam caaltaa? Inni du'eera; raajonnis du'aniiru. Egaa ati eenyu ofiin jetta ree?" 54 Yesuus akkana jedhee deebise; "Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne, ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya jettaniin sanaa dha. 55 Yoo isin isa beekuu baattan illee ani isa beeka. Ani utuu isa hin beeku jedhee silaa akkuma keessan sobduu nan ta'a ture. Ani garuu isa beeka; dubbii isaa illee nan eega. 56 Abbaan keessan Abrahaam guyyaa koo arguuf gammadee ture; innis ni arge; ni gammades." 57 Yihuudoonnis, "Umuriin kee wagga shantama iyuu hin guunne; yoos Abrahaamin argiteertaa?" jedhaniin. 58 Yesuusis, "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyuu ani anuma" isaaniin jedhe. 59 Kana irratti isaa isa dha'uuf jedhanii dhagaa guurrate; Yesuus garuu dhokatee mana qulqullummaati ba'ee deeme.

9 Yesuus utuu darbuu namicha dhalootuma isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. 2 Barattoonni isaa, "Yaa barsiisaa, akka namichi kun jaamaa ta'ee dhalatuuf eenyutu cubbuu hojjete? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?" jedhanii isa gaafatan. 3 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Akka hojiin Waaqaa isaan mul'atuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjetanii miti. 4 Utuu guyyaa ta'ee jiruu hojii isa na ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko iyuu itti hojjechuun hin dandeenye ni dhufa. 5 Ani yommuun addunyaa irra jiru, ifa addunyaa ti." 6 Innis erga waan kana dubbatee booddee lafatti tufee dhoqkee tolche; dhoqkee sanas ija namichaatti dibe. 7 Innis namicha sanaan, "Dhaqitii Haroo Saliihoomitti dhiqadhu" jedhe. Saliihoom jechuu kan ergame jechuu dha. Namichis dhaqee dhiqate; argaas deebi'ee dhufe. 8 Olloonni isaatii fi namoonni duraan utuu inni kadhatuss argan, "Namichi kun isuma taa'ee kadhachaa ture sana mitii?" jedhan. 9 Namoonni tokko tokko, "Eeyyee, isa" jedhan. Kaan immoo, "Miti, isa fakkaata malee" jedhan. Inni garuu, "Namichi sun anuma" jedhe. 10 Jarris, "Iji kee akkamitti baname ree?" jedhaniin. 11 Innis deebisee, "Namicha Yesuus jedhamutu dhoqkee tolchee ija koo dibe, 'Gara Haroo Saliihoom dhaqitii dhiqadhu' naan jedhe; anis dhaqeen dhiqadhe; arguus nan danda'e." 12 Isaanis,

"Namichi sun eessa jira?" jedhanii isa gaafatan. Inni immoo, "Ani hin beeku" jedheen. 13 Isaanis namicha jaamaa ture sana Fariisotatti geessan. 14 Guyyaan itti Yesuus dhoqkee tolchee ija namichaa bane Sanbata ture. 15 Fariisotis namichi akkamitti akka arguu danda'e isa gaafatan; namichis, "Inni dhoqkee tolchee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe; nan arges" jedheen. 16 Fariisota keessaas tokko tokko, "Namichi kun waan Sanbata hin eegneef, inni Waaqa biraan hin dhufne" jedhan. Warri kaan garuu, "Cubbamaan tokko akkamitti dinqii akkanaa hojjechuun danda'a?" jedhan. Garaa garummaanis isaan gidduuttiuumame. 17 Isaanis amma illee namicha jaamaa ture sanaan, "Waa'ee namicha ija kee siif bane sanaa maal jetta?" jedhan. Namichis deebisee, "Inni raajii dha" jedhe. 18 Yihuudoonnis hamma abbaa fi haadha namicha agartuu isaa argate sanaa waamanitti akka inni jaamaa turee fi akka inni agartuu isaa argate amma illee hin amanne. 19 Isaanis, "Inni kun ilma keessan isuma isin jaamaa ta'ee dhalate jettan sanaa? Yoos amma immoo akkamitti arguu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. 20 Abbaa fi haati namichaas deebisanii akkana jedhan; "Akka inni ilma keenya ta'ee fi akka inni jaamaa ta'ee dhalate ni beeknu. Inni nama ga'aa dha; waa'ee mataa isaa dubbachuu ni danda'a; isuma gaafadhaa." 22 Abbaa fi haati isaa sababii Yihuudoota sodaatanifi waan kana jedhan; namni kam iyuu yoo Yesuus inni Kiristoos jedhee dhugaa ba'e akka mana sagadaa keessaa ari'amu Yihuudoonni kanaan dura walii galanii murteessanii turaniitii. 23 Kanaafuu abbaa fi haati isaa, "Inni nama ga'aa dha; isuma gaafadhaa" jedhan. 24 Isaanis yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana waamanii, "Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun cubbamaa ta'uus isaa nu ni beeknu" jedhaniin. 25 Innis, "Cubbamaa ta'uus fi ta'uus baachuu isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka. Ani jaamaan ture; amma garuu nan argal" jedhee deebise. 26 Isaanis, "Inni maal siif godhe? Ija kees akkamitti siif bane?" jedhanii isa gaafatan. 27 Inni immoo, "Ani kanaan dura isinitti himeera; isinis hin dhageenye. Ammas maaliif dhaga'uus barbaaddu? Isinis barattoota isaa ta'uus barbaadduu?" jedheen. 28 Isaanis akkana jedhanii isa arrabsan; "Barataan namicha kanaa si'i! Nu barattoota Musee ti! 29 Akka Waaqni Museetti

dubbate nu beekna; namichi kun garuu eessaa akka dhufe iyyuu hin beeknu.” **30** Namichis deebisee akkana jedhe; “Inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan waan nama dinquu dha; garuu inni ija koo naa bane. **31** Akka Waaqni cubbamoota hin dhageenye ni beekna. Inni nama isa waaqeffatuu fi fedhii isaa guutu dhaga’aa. **32** Eenyu iyyuu ija nama jaamaa ta’ee dhalate tokkoo akka bane uumama addunyaaatii jalqabee hin dhaga’ amne. (aiōn g165) **33** Namichi kun utuu Waaqa biraatuu baatee silaa homaa gochuu hin danda’u ture.” **34** Isaanis deebisanii, “Ati kan guutummaatti cubbuun dhalatte, situ nu barsiisa?” jedhaniin. Alattis gad isa baasan. **35** Yesuusis akka isaan gad isa baasan dhaga’e; yommuu isa argettis, “Ati Ilma Namaatti ni amantaa?” jedheen. **36** Namichis, “Yaa gooftaa, akka ani isatti amanuuf inni eenyu?” jedhe. **37** Yesuusis, “Ati amma isa argiteerta; inni si wajjin haasa’aa jiru isuma” jedheen. **38** Namichi sunis, “Yaa Gooftaa, ani nan amana” jedhe; ni sagadeefis. **39** Yesuus immoo, “Warri hin argine akka arganiif, warri argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara addunyaa kanaa dhufeera” jedhe. **40** Fariisota isa wajjin turan keessaa tokko tokko waan kana jechuu isaa dhaga’ani, “Nus jaamota mitii ree?” jedhaniin gaafatan. **41** Yesuusis, “Utuu jaamota taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; isin garuu, ‘Ni argina’ jettu; cubbuu keessan ni jiraata” jedheen.

10 “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni balbalaan gola hoolotaa hin seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu inni hattuu fi saamtuu dha. **2** Namni balbalaan seenu immoo tiksee hoolotaa ti. **3** Eegduunis balbala isaaaf bana; hoolonnis sagalee isaa ni dhaga’u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gad yaasa. **4** Erga warra kan isaa ta’an hunda gad yaasee booddee isaan dura deema; hoolonni isaa waan sagalee isaa beekaniif isa faana bu’u. **5** Orma garuu ni baqatu malee faana hin bu’an; sagalee ormaa hin beekaniitii.” **6** Yesuus fakkeenya kana isaanitti hime; isaan garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne. **7** Kanaafuu Yesuus ammas akkana jedheen; “Dhuguman, dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. **8** Warri na dura dhufan hundi hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu isaan hin dhageenye. **9** Balballi ana; namni karaa kootiin ol seenu kam iyyuu ni fayya. Inni ni seena; ni ba’as; lafa dheedaas ni argata. **10** Hattichi hatuuf, ajjeesuu fi

balleessuu qofaaf dhufa; ani garuu akka isaan jirenya qabaataniif, jirenya irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera. **11** “Tikseen gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota isatiif jedhee lubbuu isaa dabarsee kenna. **12** Namni qacaramaan kan tiksee hin ta’in garuu waan hoolonni kan isaa hin ta’iniif yommuu dhufaatiif yeeyyii argutti hoolota dhiisee baqata. Yeeyyiin bushaayee ni butata; ni bittinneessas. **13** Namichi waan qacaramaa ta’ eef ni baqata; dhimma hoolotaas hin qabu. **14** “Tikseen gaariin ana; ani hoolota koo beeka; hoolonni koos na beeku; **15** kunis akkuma Abbaan na beekutti fi akkuma ani Abbaa beekutti. Anis lubbuu koo hoolotaaf nan kenna. **16** Ani warra gola kanatti galan malees hoolota gara biraan qaba. Isaanis fiduun qaba. Isaanis sagalee koo ni dhaga’u; karra tokkos ni ta’u; tikseen isaaniis tokko ta’ a. **17** Kanaafuu Abbaan waan ani deebisee fudhachuuf lubbuu koo dabarsee kennuuf na jaallata. **18** Lubbuu koo anumatu ofi kootiin dabarsee kenna malee eenyu iyyuu narraa hin fudhatu. Ani lubbuu koo dabarsee kennuuf taayitaan qaba; deebisee fudhachuufis taayitaan qaba. Ajaja kanas Abbaa koo biraat fudhadheera.” **19** Amma illee sababii dubbii kanaatiif Yihuudoota gidduutti garaa garummaan uumame. **20** Baay’een isaaniis, “Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni maraateera. Isin maaliif isa dhageessu?” jedhan. **21** Warri kaan immoo, “Kun jecha nama hafuura hamaadhaan qabame miti. Hafuurri hamaan ija nama jaamaa banuu ni danda’aa?” jedhan. **22** Yeroo sana Ayyaanni mana qulqullummaa haaromsuu Yerusaalemitti ayyaaneffamee ture. Yeroon sunis ganna ture; **23** Yesuusis mana qulqullummaa keessa gardaafuu Solomoon keessa deddeebi’aa ture. **24** Yihuudoonis isa marsanii, “Hamma yoomiitti qalbii nu rarraftaa? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasii nutti himi” jedhaniin. **25** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan. Hojiin ani maqaa Abbaa kootiitiin hoiqedhu waa’ee koo dhugaa ba’ a. **26** Isin garuu waan hoolota koo hin ta’iniif hin amantan. **27** Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga’u; anis isaan beeka; isaanis na faana bu’u. **28** Anis jirenya bara baraa nan kennaaf; isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyyuu harka koo keessaa isaan hin butatu. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Abbaan koo kan natti isaan kenne sun hunduma caala; namni tokko iyyuu harka Abbaa kootii keessaa isaan butachuu hin danda’u. **30** Anii fi

Abbaan tokkuma.” 31 Yihuudoonni isa dha’uuf jedhanii ammas dhagaa guurratan. 32 Yesuusis, “Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay’ee isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin sababii isa kamiitiif dhagaadhaan na dhooftu?” jedheen. 33 Yihuudoonnis, “Nu hojii gaariif jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee jirtuu Waaqa of gooteef si dhoofna” jedhanii deebisanii. 34 Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Seera keessan keessatti, ‘Anuu isin, “waaqota” jedheera’ jedhamee barreeffameera mitii? 35 Innis erga warra dubbiin Waaqaa isaanif dhufreen ‘waaqota’ jedhee, Katabbiin Qulqulluun immoo waan hin diigamneef, 36 sababii ani, ‘Ani ilma Waaqaa ti’ jedheef, isin maaliif isa Abbaan qulqulleessee gara addunyatti erge sanaan ‘Ati Waaqa arrabsita’ jettu? 37 Yoo ani hojii Abbaa kootii hojjechuu baadhe na hin amaninaa. 38 Yoo ani hojii sana hojjedhe garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka hubattaniif.” 39 Isaan amma illee isa qabuu barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe. 40 Yesuus ergasii deebi’ee Yordaanos gama iddo Yohannis jalqabatti itti cuuphaa ture sana dhaqee achis ture. 41 Namoonni baay’eenis gara isaa dhufanii, “Yohannis mallatoo tokko illee hin hojjenne; garuu wannu inni waa’ee namicha kanaa dubbate hundinuu dhugaa dha” jedhan. 42 Achittis namoonni hedduun Yesuusitti amanan.

11 Namichi Al'aazaar jedhamu kan Biitaaniyaa keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture. Biitaaniyaa ganda Maariyaamii fi obboleettiin ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. 2 Maariyaam isheen obboleessi ishee Al'aazaar dhukkubsatee kun, isheedhuma Gooftaa shittoo dibdee rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee sanaa dha. 3 Kanaaf obboleetttonni isaa, “Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu kunoo dhukkubsatee jira” jedhanii Yesuusitti dhaaman. 4 Yesuusis yommuu waan kana dhaga’etti, “Dhibeen kun akka Ilmi Waaqaa itti ulfaatuuf, ulfina Waaqaatiif dhufe malee du’aan hin ga’u” jedhe. 5 Yesuusis Maartaa fi obboleettii ishee, Al'aazaariniis ni jaallata ture. 6 Innis yommuu akka Al'aazaar dhukkubsate dhaga’etti guyyaa lama idduma jiru sana ture. 7 Innis ergasii barattoota isatiin, “Kottaa

Yihuudaatti deebinaa” jedhe. 8 Barattoonni isaa immoo, “Yaa Barsiisa, Yihuudoonni dhi’eenya kana dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati amma illee deebitee achi dhaqxaa?” jedhaniin. 9 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Guyyaan tokko sa’atii kudha lama qaba mitii? Namni guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin arguuf hin gufatu. 10 Kan halkaniin deemu garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni gufata.” 11 Innis erga waan kana dubbatee booddee, “Michuun keenya Al'aazaar rafeera; ani garuu hirribaa isa kaasuu nan dhaqa” isaanin jedhe. 12 Barattoonni isaa, “Yaa Gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya” jedhaniin. 13 Yesuus waa’ee du’ a Al'aazaar dubbate; barattoonni isaa garuu waan inni waa’ee rafitii hirribaa dubbate se’ an. 14 Kanaafuu Yesuus akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; ‘Al'aazaar du’ eera; 15 akka isin amantaniif ani waan achi hin turiniif waa’ee keessaniif nan gammada. Ta’us kottaa gara isaa dhaqnaa.” 16 Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo barattoota kaaniin, “Nus akka isa wajjin duunuuf ka’aa ni dhaqnaa” jedhe. 17 Yesuus yommuu achi ga’etti Al'aazaar erga awwaalamee guyyaa afur akka ture beeke. 18 Biitaaniyaa Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira sadii fagaatti ture; 19 Yihuudoonni baay’een Maartaa fi Maariyaamin sababii obboleessa isaanitiif isaan jajjabeessuu dhaqanii turan. 20 Maartaan yommuu dhufaatiif Yesuus dhageessetti isa simachuu gad baate; Maariyaam garuu mana teesse. 21 Maartaanis Yesuusiin akkana jette; “Yaa Gooftaa, utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’ ture. 22 Ammas taanaan akka waan ati Waaqa kadhattu hunda Waaqni siif kenuu nan beeka.” 23 Yesuusis, “Obboleessi kee ni ka’ a” jedheen. 24 Maartaanis deebiftee, “Akka inni du’aa ka’uu guyyaa dhumaan sanatti ka’u anuu beeka” jetteen. 25 Yesuus immoo akkana isheedhaan jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du’ eiyuu ni jiraata; 26 kan na keessa jiraatuu fi kan natti amanu hundinuu bara baraan hin du’u. Kana ni amantaa ree?” (aiōn g165) 27 Isheen, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati Kiristoos Ilma Waaqaa kan gara addunyaa dhufu sana taate nan amana” jetteen. 28 Isheen, erga akkas jettee dhaqxee obboleettii ishee Maariyaamin kophatti waamtee, “Barsiisaan dhufeera; si waamas” jetteen. 29 Maariyaamis yommuu waan kana dhageessetti ariitiin kaatee gara isaa dhaqxe. 30 Yesuus yeroo

sana iddo Maartaan itti isa simatte ture malee amma illee ganda sana hin seenne. **31** Yihuudoonni Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee wajjin turanis yommuu akka isheen ariitiidhaan kaatee gad baate arganitti waan isheen achitti boo'uuf jettee gara awwaalaa dhaqxu se'anii ishee duukaa bu'an. **32** Maariyaamis yommuu iddo Yesuus ture sana geesee isa argitetti, miilla isaa irratti kuftee, "Yaa Gooftaa utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du'u ture" jetteen. **33** Yesuusis yommuu boo'uus ishee, Yihuudoonni ishee wajjin dhufanis boo'uus isaanii argetti hafuuraan akka malee jeeqame; ni dhiphates. **34** Innis, "Eessa isa keessan?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Yaa Gooftaa, kottuu ilaali" jedhanii. **35** Yesuusis imimmaan dhangalaase. **36** Yihuudoonnis, "Inni hammam akka isa jaallatu mee ilaala!" jedhan. **37** Isaan keessaa tokko tokko garuu, "Inni kan ija namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis hin duune gochuun hin danda'u turee?" jedhan. **38** Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara awwaala sanaa dhaqe. Awwaalli sunis holqa balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. **39** Yesuusis, "Dhagaa kana achi irraa fuudhaa!" jedhe. Maartaan obboleettiin isa du'e sanaa garuu, "Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee waan guyyaa afur tureef yoona ni ajaa'a" jetteen. **40** Yesuus immoo, "Ati yoo amante akka ulfina Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?" jedheen. **41** Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusis ol ilaaleeakkana jedhe; "Yaa Abbaa, waan ati na dhageesseef sin galateeffadha. **42** Akka ati yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu akka namoonni as dhadhaabatan kunneen akka ati na ergite amananiif ani isaaniif jedheen waan kana dubbade." **43** Yesuusis waan kana dubbatee, "Al'aazaar, as ba'i!" jedhee sagalee guddaadhaan iyye. **44** Namichi du'e sunis akkuma harki isaatii fi miilli isaa huccuudhaan kafanamee, fuulli isas wayyaadhaan marametti gad ba'e. Yesuusis, "Isa hiikaa, haa deemu" isaaniin jedhe. **45** Kanaafuu Yihuudoota gara Maariyaam dhufanii waan Yesuus hojjete argan keessaa hedduun isatti amanan. **46** Isaan keessaa tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii waan Yesuus hojjete itti himan. **47** Kana irratti luboonti hangafoonni fi Fariisonni yaa'i Yihuudoootaa waaman. Isaanisakkana jedhanii gaafatan; "Namichi kun mallattoo baay' ee argisiisa jira. Maal haa goonu?" **48** Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundi isatti

amanu; warri Roomaas dhufanii iddo keenyaa fi saba keenya nurraa fudhatu." **49** Isaan keessaas namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana luba ol aanaa ture tokkoakkana isaaniin jedhe; "Isin waan tokko illee hin beektan! **50** Sabni guutummaatti dhumu irra namni tokko sabaaf du'uun akka isinii wayyu hin hubattan." **51** Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka Yesuus saba sanaaf du'u raajii dubbachuu isaati malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin dubbanne; **52** kunis ijlolle Waaqaa kanneen bittinnaa'an walitti qabee tokko gochuuf malee saba sana qofaaf miti. **53** Kanaafuu isaan gaafasii jalqabanii isa aijeesuuf malachaa turan. **54** Kanaafuu Yesuus ifatti ba'ee Yihuudoota gidduu hin deddeebine. Achii ka'ee gara magaalaa Efreem jedhamu kan gammoojiiitti dhi'atu tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi ture. **55** Faasiikaan Yihuudoootaa waan dhi'aatee tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin ga'in of qulqulleessuuf jedhanii baadiyyaadhaa Yerusaalemitti ol ba'an. **56** Isaanis Yesuusin barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas dhaabatanii, "Isin maal seetu? Inni gara Ayyaana kanaa hin dhufuu laata?" waliin jedhan. **57** Luboonni hangafoonni fi Fariisonni garuu Yesuusin qabuuf jedhanii namni iddo inni jiru beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja kennanii turan.

12 Faasiikaa dura guyyaa ja'ffaatti Yesuus gara Biitaaniyaa ganda Al'aazaar, kan Yesuus du'aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe. **2** Achitti irbaata qopheessaniif. Maartaanis ni tajaajilti turt; Al'aazaaris warra isa wajjin irbaatatti dhi'ataan keessaa tokko ture. **3** Maariyaamis shittoo Naardoos qulqullu gatiin isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta'u fiddee miilla Yesuus dibde; rifeensa mataa isheetiinis miilla isaa haqx. Manichis urgaa shittoo sanaatiin guutame. **4** Barattoota isaa keessaa tokko kan dabarsee isa kennuuf jiru Yihuudaa Keeriyotichi garuuakkana jedhe; **5** "Shittoon kun maaliif diinaarii dhibba sadiitti gurguramee hiyyeeyyiif hin kernamne?" **6** Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee hiyyeeyyiif yaade miti. Innis sababii korojoon maallaqaa harka isaa tureef, waan achi keessa buufamu irraa ofii isaatii fudhachaa ture. **7** Yesuusis deebiseeakkana jedhe; "Isheen shittoo kana guyyaa awwaala kootiitiif haa tursitutii ishee dhiisaa. **8** Hiyyeeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan." **9** Yihuudoonni baay'een akka

Yesuus achi jiru beekanii Yesuus qofaaf jedhaanii utuu hin ta'in, Al'aazaar isa inni du'aa kaases ilaaluuf dhufan. **10** Kanaafuu luboonti hangafoonni Al'aazaarini ajeesuuuf mari'atan; **11** Yihuudoota keessaa namoonni baay'een sababii isaatiiif dhaqanii Yesuusitti amanaa turaniitii. **12** Guyyaa itti aanutti namoonni Ayyanichaaf dhufanii turan baay'een akka Yesuus gara Yerusaalem dhufaa jiru dhaga'an. **13** Isaanis damee meexxii harkatti qabtanii isa simachuu ba'an; iyyaniisakkana jedhan; "Hoosaa'inaa!" "Inni maqaa Gooftatiin dhufu eebbfamaa dha!" "Mootiin Israa'el eebbfamaa dha!" **14** Yesuusis ilmoo harree tokko argatee yaabbate; kunisakkumaakkana jedhamee barreeffamee dha; **15** "Yaa Intala Xiyoon, hin sodaatin; kunoo, mootiin kee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira." **16** Barattoonni isaa jalqabatti waan kana hin hubanne. Erga Yesuus ulfina argatee booddee garuu akka wanni barreeffamee kun waa'ee isaa ta'ee fi akka isaanis waanuma kana isaaaf godhan yaadatan. **17** Namoonni baay'een yommuu inni Al'aazaarin awwaala keessaa waamee du'aa kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa ba'an. **18** Namoonni baay'eenis sababii mallattoo kana gochuu isaa dhaga'aniif isa simachuu ba'an. **19** Kanaafuu Fariisonti, "Isin akka waa tokko illee gochuu hin dandeenye argitanii? Ilaa, addunyan guutuun akkamitti akka isa duukaa bu'e ilaalaal!" waliin jedhan. **20** Warra yeroo Ayyanichaatti waaqeffachuuf ol ba'an keessaa tokko tokko Giriikota turan. **21** Isaanis Fiiliphoo namicha Beetisayidaa Galiilaati dhufe sanatti dhi'aatanii, "Yaa gooftaa, Yesuusin arguu barbaanna" jedhaniin. **22** Fiiliphosis dhaqee Indiriyaasitti hime; Indiriyaasii fi Fiiliphoo immoo dhaqanii Yesuusitti himan. **23** Yesuus immooakkana jedhee isaaniiif deebise; "Sa'atiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga'eera. **24** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; iji qamadii tokko yoo lafa bu'ee du'uubaate kophaa isaa hafa. Yoo du'e garuu ija baay'ee naqata. **25** Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; kan addunyaa kana irratti lubbuu isaa jibbu immoo jireenyabarabaraatiif lubbuu isaa kaa'ata. **(aiōnios g166)** **26** Namni na tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu'u; iddo anijiru tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo nama na tajaajilu kamiif iyyuu ulfina ni kenna. **27** "Amma lubbuun koo dhiphatteerti; egaa aniaa maal jedhu ree? Yaa Abbaa, sa'atii kana jalaa na baasi;" garuu anisababii kanaafan gara sa'atii

kanaa dhufe. **28** Yaa Abbaa, maqaa kee ulfeessi!" Ergasii sagaleen, "Ani isa ulfeesseera; ammas nan ulfeessa" jedhu tokko samiidhaa dhufe. **29** Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu sagalee kana dhaga'etti, "Ni kakawwise" jedhe. Warri kaan immoo, "Ergamaa Waaqaatu isatti dubbate" jedhan. **30** Yesuusakkana jedhee deebise; "Sagaleen kun sababii keessaniif dhufe malee sababii kootif miti. **31** Yeroon itti addunyaa kanatti muramu amma; bulchaan addunyaa kanaas amma gad gatama. **32** Ani garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama hunda ofitti nan harkisa." **33** Innis akka du'a akkamii du'uuf jiru argisiisuuuf kana jedhe. **34** Tuunnis deebisee, "Akka Kiristoos bara baraan jiraatu nu Seera irraa dhageenyerra; yoos ati akkamitti, 'Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba' jetta? 'Ilmi Namaa' kunis eenyu?" jedheen. **(aiōn g165)** **35** Yesuus immooakkana jedheen; "Ifni yeroo gabaabaadhaaf isin bira jira. Akka dukkanni isin hin liqimsineef utuu ifa qabdanuu deddeebi'aa. Namni dukkana keessa deddeebi'u eessa akka dhaqu hin beekuutii. **36** Ijoollee ifaa akka taataniif utuu ifa qabdanuu ifa sanatti amanaa." Yesuusis erga waan kana dubbatee fixee booddee iddo sanaa ka'ee isaan duraa dhokate. **37** Yesuus fuula isaanii duratti mallattoo hedduu hojjetu iyyuu, isaan isatti hin amanne. **38** Kunis dubbiin Isaayyaas raajichaa kan: "Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Gooftas eenyutti mul'ate?" jedhu sun akka raawwatamuuf ture. **39** Sababii kanaaf isaan amanuu hin dandeenye; Isaayyaas iddo biraattiakkana jedheeraatii; **40** "Ija isaaniiitiin akka hin argineef, qalbii isaaniiitiin akka hin hubanneef, akka anisaan fayyisuufis akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii jaamseeraatii; garaa isaanis jabeesseera." **41** Isaayyaas sababii ulfina isaa argee waa'ee isaaas dubbateef waan kana jedhe. **42** Ta'us hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay'een isatti amanan. Garuu waan mana sagadaatii nu baasu jedhanii Fariisota sodaataniif amantii isaanii ifatti hin baafne; **43** isaan ulfina Waaqaai rirula fina namaa jaallataniiruutii. **44** Yesuusis iyyeeakkana jedhe; "Namni natti amanu isa na erge sanatti amana malee natti miti. **45** Kan na argusisa na erge sana arga. **46** Akka namni natti amanu hundinuu dukkana keessa hin jiraanneef anifa ta'ee gara addunyaa dhufeera. **47** "Namni yoo dubbiikoo dhaga'ee eeguu baatee kan isatti muru ana miti; anisaddunyaa fayyisuufin dhufe

malee itti muruuf hin dhufneetii. **48** Namni na didu kan dubbii koos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba; dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura. **49** Garuu Abbaa isuma na erge sanatu akka ani waanan dubbadhe sana jedhu na ajaje malee ani ofii kootiin hin dubbanne. **50** Akka ajajni isaa jirenya bara baraa ta'e nan beeka. Kanaafuu wanni ani dubbadhu kam iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti himee dha.” (aiōnios g166)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dura ture.

Yesuusis akka addunyaa kana keessaa gara Abbaa dhaquudhaaf sa'atiin isaa ga'e ni beeke. Innis warra kan isaa ta'an kanneen addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma dhumaattis isaan jaallate. **2** Yeroo irbaataati diiyyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee kenuuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon keessa duraan dursee yaada kaa'e. **3** Yesuusis akka Abbaan waan hunda harka isatti kenne, akka Waaqa biraadhufee fi akka gara Waaqaatti deebi'u illee beeka ture; **4** kanaaf irbaata irraa ka'ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa'e; fooxaas mudhiitti hidhate. **5** Ergasii gabateetti bishaan naqatee miilla barattootaa dhiquu fi fooxaas mudhiitti hidhate sanaanis haquu jalqabe. **6** Inni gara Simoon Phexros dhufe; Phexrosis, “Yaa Gooftaa, situ miilla koo naa dhiquaa?” jedheen. **7** Yesuus immoo deebisee, “Waan ani hojjechaa jiru ati amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta” jedheen. **8** Phexrosis, “Hin ta'u; ati gonkumaa miilla koo naa hin dhiquxu” jedheen. Yesuusis deebisee, “Yoo ani siif dhiquu baadhe ati na biraadhufee hin qabaattu” jedheen. (aiōn g165) **9** Simoon Phexrosis deebisee, “Yaa Gooftaa, yoos harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa hin ta'in” jedheen. **10** Yesuusis, “Namni dhagna isaa dhiqate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isa barbaachisa; dhagni isaa guutuun qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan miti” jedheen. **11** Innis nama dabarsee isaa kenuuuf jiru beeka tureetii; sababiin inni, “Qulqulluun hunda keessan miti” jedheefis kanuma. **12** Innis erga miilla isaanii dhiquee booddee, uffata isaa uffatee iddoa isatti deebi'ee taa'e. Akkanas jedheen; “Isin waan ani isiniif godhe hubattanii? **13** Isin, ‘Barsiisaas’, ‘Gooftaa’ naan jettu; anis waan isuma isin jettan ta'eef isin dhuguma jettan. **14** Yoos erga anि Gooftaa fi Barsiisaan keessan miilla keessan isiniif dhiquee, isinis akkasuma miilla walii dhiquu qabdu. **15** Akkuma ani

isiniif godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya isiniif kenneera. **16** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu; ergamaanis kan isa erge hin caalu. **17** Egaa isin yoo waan kana beektanii hojii irra oolchitan isin eebbfamoo dha. **18** “Ani waa'ee hunda keessanii dubbachaa hin jiru; ani warran filadhe nan beeka. Kun garuu dubbiin Katabbi Qulqulluu kan, ‘Inni buddeena koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate’ jedhu sun akka guutamuuf. **19** “Isin yommuu wanni kun ta'utti akka ani Isa ta'e akka amantaniif utuu inni hin ta'in amma isinitti nan hima. **20** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; kan nama ani ergu kam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan na simatu hundis isa na erge sana simata.” **21** Yesuusis erga kana dubbatee booddee hafuuraan jeeqamee, “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna” jedhee dhugaa ba'e. **22** Barattoonni akka inni waa'ee eenyuu dubbate wallaalanii wal ilaalan. **23** Barattoota keessas inni Yesuus isaa jaallatu tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi'aatee ture. **24** Simoon Phexrosis, “Mee eenyuu jechuu isaa akka ta'e isa gaafadhu!” jedhee nyaaraan barataa sanatti hime. **25** Innis qoma Yesuusiitti hirkatee, “Yaa Gooftaa, eenyu innii?” jedhee gaafate. **26** Yesuusis deebisee, “Namichi ani buddeena afaan kaa'ata tokkoo caabii keessa cuuphee kenuuuf isa” jedhe. Innis buddeena caabii keessa cuuphee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaatiif kenne. **27** Yihuudaas akkuma inni buddeenicha fudhateen Seexanni itti gale. Yesuusis, “Waan gochuuf jirtu dafii godhi” isaan jedhe. **28** Warra nyaataaf tataa'an keessas namni tokko iyyuu waan inni akkas isaan jedheef hin hubanne. **29** Sababii Yihuudaan korojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus, akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bitu yookaan akka inni hiyyeeyyiif waa kennu isatti hime se'an. **30** Yihuudaanis akkuma buddeena sana fudhateen gad ba'e. Yeroon sunis halkan ture. **31** Erga Yihuudaan gad ba'ee booddee Yesuusakkana jedhe; “Amma Ilmi Namaa ulfaateera; Waaqnis isaan ulfina argateera. **32** Waaqnis erga isaan ulfina argatee, Waaqnis ofuma isatiin Ilma ulfeessa; inni takkumaan isaa ulfeessa. **33** “Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin wajjinan jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma Yihuudootaan, ‘Iddoa ani dhaqu isin dhufuu hin dandeessan’ jedhe sana ammas isiniin nan jedha. **34**

"Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraa isiniifin kenna. Akkuma ani isin jaalladhetti isinis akkasuma wal jaalladhaa. **35** Yoo isin jaalala waliif qabaattan namoonni hundinuu akka isin barattoota koo taatan kanaan ni beeku." **36** Simum Phexrosis, "Yaa Gooftaa, eessa dhaqxaa?" jedhee isa gaafate. Yesuusis, "Ati amma iddo an dhaqu na faana dhaquu hin dandeessu; gara booddeetti garuu na duukaa buuta" jedhee deebiseef. **37** Phexrosis, "Yaa Gooftaa, ani maaliifan amma si duukaa bu'uu hin dandeeny? Ani siif jedhee lubbuu koo nan kenna" jedheen. **38** Yesuusis deebisee, "Ati dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa? Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedheen.

14 "Garaan keessan hin raafamin. Waaqatti amanaa;

nattis amanaa. **2** Mana Abbaa koo keessa iddo jirenyaa baay'eetu jira; utuuakkana ta'u baatee silaa isinittin hima ture. Ani iddo isinii qopheessuuf achin dhaqaatii. **3** Anis yoon dhaqee iddo isinii qopheesse, akka isinis iddo an jiru jiraattaniif deebi'ee dhufeen ofitti isin fudhadha. **4** Isinis karaa iddo an dhaquu ni beektu." **5** Toomaasis, "Yaa Gooftaa, ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoos akkamitti karaa sana beekuu dandeenya ree?" jedheen. **6** Yesuusisakkana jedhee deebiseef; "Karaa fi dhugaan, jireenyis anuma. Yoo anaan ta'e malee eenyu iyyuu gara Abbaa hin dhufu. **7** Utuu na beektanii silaa Abbaa koos akkasuma ni beektu turtan; ammaa jalqabdaniis isa beektu; isas argitaniirtu." **8** Fiiliphoo, "Yaa Gooftaa, Abbaa nutti argisiisi; kun nu ga'atii" jedheen. **9** Yesuusisakkana isaan jedhe; "Yaa Fiiliphoo, ani yeroo dheeraa akkanaa isin wajjin jiraadhee, ati amma illee na hin beeknee? Namni na arge Abbaas argeera. Yoos ati akkamitti, 'Abbaa nutti argisiisi' jechuu dandeessa ree? **10** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadhu kana ofuma kootiin hin dubbadhu. Garuu Abbaa isa na keessa jiraatutu hojii isaa hojjeta. **11** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru na amanaa; yookaan sababii hojii sanaatiif na amanaa. **12** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni natti amanu hojii ani hojjedhu ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquuif inni waan kana caalu iyyuu ni hojjeta. **13** Akka Abbaan Ilmaan ulfina argatuuf ani waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu nan raawwadha. **14** Yoo isin maqaa kootiin waan kam

iyyuu na kadhattan ani nan raawwadha. **15** "Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. **16** Ani Abbaa nan kadhadha; innis akka inni bara bараan isin wajjin jiraatuuf Jajjabeessaa biraa isinii kenna; (aiōn g165) **17** inni Hafuura dhugaa ti. Addunyaan waan isa hin arginee fi waan isa hin beekneef isa fudhachuu hin danda'u. Isin garuu waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isa ni beektu. **18** Ani akka ijoolee haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. **19** Yeroo muraasa booddee addunyaan deebi'ee na hin argu; isin garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuuf isinis ni jiraattu. **20** Akka ani Abbaa koo keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa jiru gaafas ni beektu. **21** Namni ajajawwan koo qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama na jaallatu Abbaan koo ni jaallata; anis isin nan jaalladha; isattis of nan mul'isa." **22** Yihuudaa Keeriyoticha utuu hin ta'in inni Yihuudaan kaan, "Yaa Gooftaa, ati maaliif addunyaatti utuu hin ta'in nutti of mul'isuu barbaadda?" jedheen. **23** Yesuusisakkana jedhee deebiseef; "Namni na jaallatu kam iyyuu dubbii koo ni eega. Abbaan koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna; iddo jirenyaa isin wajjin ni godhanna. **24** Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu. Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaati malee kan koo miti. **25** "Ati utuman isin wajjin jiruu waan kana isinitti dubbadheera. **26** Jajjabeessaa sun, Hafuurrin Qulqulluun kan Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda isin barsiisa; waan ani isinitti hime hundas isin yaadachiisa. **27** Ani nagaa isin biratti nan hambisa; nagaa koos isiniif nan kenna. Ani akka addunyaan kennutti isinii hin kenu. Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. **28** "Isin akka ani, 'Ati nan deema; deebi'ees gara keessan nan dhufa' jedhe dhageessaniirtu. Utuu na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kooti ni gammaddu turtan; Abbaan na caalaati. **29** Akka yommuu wanni kun ta'utti isin amantaniif utuu wanni kun hin ta'in ani amma duraan dursee isinitti himeera. **30** Waan bulchaan addunyaa kanaa dhufuuf, ani si'achi isin wajjin baay'ee hin dubbadhu; inni narraa homaa hin qabu; **31** garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaan akka beekuuf, ani akkuma Abbaan na ajajetti nan hojjedha. "Ka'aa, asii ni deemnaa.

15 "Ati muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes Abbaa koo ti. **2** Inni damee koo kan ija hin naqanne

hunda muree gata; damee ija naqatu immoo akka inni caalaatti naqatuuf irraa qora. 3 Isin dubbii ani isinitti dubbadheen amma qulqullu dha. 4 Na keessa jiraadhaa; anis isin keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo muka wayiniitti jiraate malee ofuma isaatiin ija naqachuu hin dandeenyne, isinis yoo na keessa jiraattan malee ija naqachuu hin dandeessan. 5 “Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isa keessa jiraadhe inni ija baay’ee naqata; isin narraa gargar baatanii homaa gochuu hin dandeessaniitii. 6 Namni na keessa hin jiraanne akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus. 7 Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadhhaa; innis isiniif ni kennama. 8 Isin yoo ija baay’ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan, kanaan Abbaan koo ulfina argata. 9 “Akkuma Abbaan na jaallatetti anis akkasuma isin jaalladheera. Egaa jaalala koo keessa jiraadhaa. 10 Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegee jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. 11 Akka gammachuun koo isin keessa jiraattu fi akka gammachuun keessanis guutuu ta’uuf ani waan kana isinitti himeera. 12 Ajajni koo isa kana: Akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal jaalladhaa. 13 Eenyu iyyuu jaalala guddaa kan namni lubbuu isaa dabarsee michoota isaatiif kennu sana irra caalu hin qabu. 14 Waan ani isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti. 15 Garbichi waan gooftaan isaa hoijetu waan hin beekneef, ani si’achi garboota isiniin hin jedhu. Qooda kanaan ani michoota isiniin jedheera; ani waanan Abbaa koo irraa dhaga’e hundumaa isin beeksiseeraatii. 16 Isinis akka dhaqxanii ija naqattanii, iji keessanis akka jiraatuuf anatu isin filatee isin muude malee isin na hin filanne. Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isiniif kennuuf. 17 Ajajni koo isa kana: Wal jaalladhaa. 18 “Yoo addunyaa isin jibbe, akka inni isin dura na jibbe beekaa. 19 Utuu isin kan addunyaa taatanii silaa addunyaa kan ofii isaa ni jaallata ture. Amma garuu waan ani addunyaa keessaa isin filadheef isin kan addunyaa miti. Kanaafuu addunyaa isin jibba. 20 Dubbii ani, ‘Garbichi gooftaa isaa hin caalu’ jedhee isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan erga na ari’atanii, isinis ni ari’atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii keessaniifis

ni ajajamu. 21 Isaan waan Isa na erge sana hin beekneef, sababii maqaa kootiitif waan kana hunda isin irratti raawwatu. 22 Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u ture. Amma garuu cubbuu isaaniitif sababii dhi’effatan hin qaban. 23 Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. 24 Utuu ani hojii namni bira tokko iyyuu hin hoijetin gidduu isaaniitti hojjechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. 25 Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, ‘Isaan akkasumaan na jibban’jedhamee barreeffame sun raawwatuamuuf ta’e. 26 “Jajjabeessaan ani Abbaa biraas isiniif ergu, jechuunis Hafuurri Dhugaa inni Abbaa keessaa ba’u sun yommuu dhufutti waa’ee koo dhugaa ba’u. 27 Isinis jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif dhugaa baatu.

16 “Ani akka isin hin gufanneef jedhee wantoota kanneen isinitti himeera. 2 Isaan mana sagadaa keessaa isin ari’u; dhugumaan yeroon itti namni isin ajeesu kam iyyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa. 3 Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif wantoota kanneen godhu. 4 Anis akka isin yommuu yeroon sun ga’utti isaan yaadattaniif wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan isin wajjin tureef jalqabatti wantoota kanneen isinitti hin himne. 5 “Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta’us isin keessaa namni, ‘Ati eessa dhaqxaa?’ jedhee na gaafatu tokko iyyuu hin jiru. 6 Garuu waan ani wantoota kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan guutameera. 7 Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemuun koo bu’aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan erga. 8 Innis yommuu dhufutti akka addunyaa waa’ee cubbuu, waa’ee qajeelummaati fi waa’ee murtii dogoggoree jiru mirkaneessa; 9 waa’ee cubbuu, sababii namoonni natti hin aman neef; 10 waa’ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa dhaquu fi sababii isinis si’achi na hin argineef; 11 waa’ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaa kanaatti murameef. 12 “Ani amma iyyuu waanan isinitti himu baay’ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeessan. 13 Hafuurri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti isin geessa. Inni waan dhaga’u qofa dubbata malee ofuma isaatiin

hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. **14** Inni sababii waanuma koo fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. **15** Wanni Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun koos kanumaaf. **16** “Isin yeroo muraasa booddee na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo deebitanii na argitu.” **17** Barattoota isaa keessaas tokko tokko, “Inni, ‘Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu’ akkanumas ‘Ani waanan gara Abbaa dhaquuf’ nuun jechuun isaa maal jechuu isaa ti?” waliin jedhan. **18** Isaanis, “Yeroo muraasaaf” jechuun isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu isaa akka ta’e nu hin beeknu” jedhan. **19** Yesuus immoo akka isaan isa gaafachuu barbaadan beekee akkana jedheen; “Wanni ani, ‘Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu’ jedhe sun maal jechuu koo akka ta’e wal gaafachaa jirtuu? **20** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin ni boossu; ni gadittus. Addunyaan garuu ni gammada. Isin ni gadditu; gaddi keessan garuu gammachuutti ni geeddarama. **21** Dubartiin yommuu ciniisifattu, waan yeroon ishee ga’eef ni gadditi; erga daa’ima deessee booddee garuu waan addunyaa irratti namni dhalateef, isheenis waan gammadduuf dhiphina sana hin yaadattu. **22** Isinis akkasuma amma gadditaniirtu; ani garuu deebi’een isin ilaala; garaan keessanis ni gammada. Gammachuu keessanis eenyu iyyuu isin irraa hin fudhatu. **23** Gaafas isin homaa na hin kadhattan. Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isinii kenna. **24** Isin hamma ammaatti maqaa kootiin homaa hin kadhanne. Akka gammachuun keessan guutuu ta’uuf kadhadhaa ni argattu. **25** “Ani wantoota kanneen fakkeenyaan isinitti himeera; garuu yeroon ani deebi’ee fakkeenyaan isinitti hin dubbanne ni dhufa; yommus ani waa’ee Abbaa koo ifaan ifatti isinittin hima. **26** Isin gaafas maqaa kootiin ni kadhattu. Ani Abbaa isiniif nan kadhadha isiniin hin jedhu. **27** Isin waan na jaallattaniif, Waaqa biraabuu koo waan amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaallata. **28** Ani Abbaa biraabaa’ee gara addunyaa dhufeera; ammas addunyaa dhiisee gara Abbaa nan dhaqa.” **29** Barattooniisaas akkana jedhan; “Kunoo, ati amma iyyuu fakkeenyaan utuu hin ta’in ifatti dubbachaa jirta. **30** Akka ati waan hunda beektuu fi akka namni tokko iyyuu gaaffii si gaafachuu hin

barbaachifne nu amma ni beekna. Kanaanis nu akka ati Waaqa biraabaa’ee amantuu.” **31** Yesuus deebisee akkana jedheen; “Isin amma ni amantuu? **32** Kunoo yeroon isin itti kophattu na dhiiftanii tokkoon tokkoon keessan gara feetanitti bittinnooftan tokko ni dhufa. Ammuma iyyuu dhufeera. Garuu waan Abbaan koo na wajjin jiruuf ani kophaa koo miti. **33** “Akka isin anaan nagaa qabaattaniif ani wantoota kanneen isinitti himeera. Addunyaa kana irratti rakkinni isin argata. Garuu jabaadhaa! Ani addunyaa mo’adheeraa.”

17 Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara samii ol ilaalee akkana jedhe: “Yaa Abbaa, sa’atiin sun ga’eera. Akka Ilmi kees ulfina siif kennuuf, ati Ilma keetiif ulfina kenni. **2** Akka inni warra ati isaaf kennite hundaaf jirenya bara baraa kennuuf, nama hunda irratti taayitaa isaaf kenniteertaati. (aiōnios g166) **3** Jirenyi bara baraas kana; innis akka isaan si’i Waaqa dhugaa tokkichaa fi Yesuus Kiristoos isa ati ergite sana beekaniif. (aiōnios g166) **4** Ani hojii ati akka ani hojjedhuuf natti kennite sana raawwachuudhaan lafa irratti ulfina siif kenneera. **5** Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfina ani utuu addunyaa hin uumaminiin dura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na ulfeessi. **6** “Ani namoota ati addunyaa keessaa naa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan kan kee turan; ati isaan naa kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. **7** Isaan akka wannu ati anaaf kennite hundumtuu si biraabaa dhufe amma beekaniiru. **8** Ani dubbii ati anaaf kennite isaaniif kenneeraatii; isaanis fudhataniiru. Akka ani si biraabaa’ees dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites amananiiru. **9** Ani isaaniif nan kadhadha. Warri ati naa kennite waan kan kee ta’aniif isaaniifin kadhadha malee addunyaaaf hin kadhadhu. **10** Wanni ani qabu hundinuu kan kee ti; wanni ati qabdu hundinuu kan koo ti. Anis kanaan ulfina nan argadha. **11** Ani si’achi addunyaa keessa hin turu; isaan garuu amma iyyuu addunyaa keessa jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu, akkuma nu tokko taane sana isaanis tokko akka ta’aniif maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan eegi. **12** Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee kan ati naa kennite sanaan isaan nan eegi; isaan eegeeras. Akka Katabbiin Qulqulluun raawwataamuufis ilma badii sana malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin badne. **13** “Amma garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun koos akka isaan keessatti guutuu

ta'uuf, ani amma iyuu utuman addunyaa keessa jiruu wantoota kanneen nan dubbadha. **14** Ani dubbii kee isaaniif kenneera; akkuma ani kan addunyaa hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa hin ta'iniif, addunyaaan isaan jibbeera. **15** Ani akka ati isa hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka ati addunyaa keessaa isaan baafstuuf si hin kadhadhu. **16** Akkuma ani kan addunyaa hin ta'in isaanis akkasuma kan addunyaa miti. **17** Dhugaadhaan isaan qulqulleessi; dubbiin kee dhugaa dha. **18** Akkuma ati gara addunyaatti na ergite sana anis gara addunyaatti isaan ergeera. **19** Akka isaanis dhugumaan qulqulla'anii, ani isaaniif jedhee of nan qulqulleessa. **20** "Ani warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee isaan kana qofaaf hin kadhadhu; **21** kunis yaa Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa jiru sana, akka hundi isaanii tokko ta'anii. Akka ati na ergite addunyaaan akka amanuuf isaanis nu keessa haa jiraatan. **22** Akkuma nu tokko taane isaanis tokko akka ta'anii, ulfina ati naaf kennite sana anis isaaniif kenneera; **23** kunis akka isaan guutummaatti tokko ta'anii ani isaan keessa nan jiraadha; ati immoo na keessa jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyaaan ni beeka. **24** "Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite kуннеен iddo anjiru na wajjin jiraatanii fi akka isaan ulfina koo kan ati utuu addunyaa hin uumaminiin dura waan na jaallatteef naa kennite sana arganis nan barbaada. **25** "Yaa Abbaa Qajeelticha, addunyaaan si hin beeku; ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na ergite ni beeku. **26** Akkan jaalalli ati ittiin na jaallatte sun isaan keessa jiraatuuf, anis akka isaan keessa jiraadhuuf ani akka maqaan kee isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus nan godha."

18 Yesuus wantoota kanneen dubbatee barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon gama iddo biqiltuun ture tokkotti ce'e; innis, barattoonni isaas achi keessa seenan. **2** Yesuus yeroo baay'ee barattoota isaa wajjin achitti wal argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesuusin dabarsee kenu sunis iddo sana beeka ture. **3** Kanaafuu Yihuudaan tuuta loltoataati fi qondaaltota luboota hangafootaa fi Fariisota biraan ergaman dura deemaa achi dhufe. Isaanis guca, ibsaa fi mi'a lolaa qabatanii turan. **4** Yesuusis waan isa irra ga'uuf jiru hunda beeknaan gad ba'ee, "Isin

eenyun barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. **5** Isaanis deebisanii, "Yesuus isa Naazreetti" jedhan. Yesuus immoo, "Ani isaa dha" jedhe. Yihuudaan inni dabarsee isa kenu sunis jara wajjin achi dhaabachaa ture. **6** Yommuu Yesuus, "Ani isaa dha" isaaniin jedhetti dugda duubatti deebi'anii lafatti kukkufan. **7** Inni ammas, "Isin eenyun barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Yesuus isa Naazreetti" jedhan. **8** Yesuusis deebisee, "Ani, 'Ani isaa dha' isiniin jedheera. Kanaafuu, isin yoo na barbaaddan namoota kanneen dhiisaa haa deemanii!" jedhe. **9** Kunis akka dubbiin inni, "Ani warra ati naa kennite keessaa tokko illee hin ganne" jedhee dubbate sun raawwatamuuf ta'e. **10** Simoon Phexros goraadee qabu luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii dha. **11** Yesuusis Phexrosiin, "Goraadee kee man'ee isaatti deebisi! Ani xoofoo Abbaan naa kenne hin dhuguu?" jedhe. **12** Tuunni loltootaa, ajajaan isaaniitii fi eegdonni Yihuudootaas Yesuusin qabanii hidhan. **13** Isaanis duraan dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas abbaa niitii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo bara sana luba ol aanaa ture. **14** Qayyaaffaan isa akka namni tokko uummataaf du'un wayyu Yihuudoota gorsee turee dha. **15** Simoon Phexrosiin fi barataan biraa Yesuus faana bu'an. Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti beekamaa tureef, Yesuus wajjin dallaa luba ol aanaa keessa seene; **16** Phexros garuu balbala dura ala dhaabachaa ture. Barataan luba ol aanaa biratti beekamaa ture kaan gad ba'ee intala balbala eegdutti himee Phexrosin ol seensise. **17** Intalli balbala eegdu sunis Phexrosiin, "Atis barattoota namicha kanaa keessaa tokko mitii?" jette. Inni immoo deebisee, "Ana miti" jedhe. **18** Yeroon isaa waan dhaamocha tureef garboonii fi eegdonni ibidda qabsiifatanii dhadhaabatanii qaqqaammachaa turan. Phexrosis isaan wajjin dhaabatee qaqqaammachaa ture. **19** Yommus lubni ol aanaan Yesuusin waa'ee barattoota isaatii fi waa'ee barsiisa isaa gaafate. **20** Yesuusis akkanaa jedhee deebiseef; "Ani ifaan ifatti addunyaatti dubbadheera; iddo Yihuudoonni hundi itti walitti qabamanitti, manneen sagadaattii fi mana qulqullummaa keessattis ani yeroo hunda barsiisaan ture. Ani waan tokko illee icciitiidhaan hin dubbanne. **21** Ati maalif na gaafatta? Warra waan ani isaaniin jedhe dhaga'an gaafadhu. Kunoo isaan waan ani

jedhe beeku.” 22 Yommuu Yesuus wantoota kanneen jedhetti qondaaltota achi ijaajja turan keessaa tokko, “Luba ol aanaafakkana deebiftaa?” jedhee isa kabale. 23 Yesuusis deebisee, “Yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhe, waan hamaa sana dhugaa ba’i. Yoo ani waan qajeelaa dubbadhee jiraadhe garuu ati maaliif na rukutta?” jedhe. 24 Haannaasis Yesuusin akkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. 25 Simoon Phexros dhaabatee ibidda qaqlaammachaa ture. Kanaafuu isaan, “Atis barattoota isaa keessaa tokko mitii?” jedhaniin. Inni immoo, “Ana mitii” jedhee haale. 26 Garboota luba ol aanaa keessaas firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa tokko, “Ani iddo biqiltuutti isa wajjin si hin arginee?” jedheen. 27 Phexros ammas ni gane; yommusuma indaanqoon iyye. 28 Yihuudoonis Yesuusin mana Qayyaaffaatiis fuudhanii masaraa bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun ganama barii ture; Yihuudoonis akka hin xuroofneef jedhanii masaraa ol hin seenne; kunis akka Faasiikaa nyaachuu danda’aniif. 29 Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaanitti gad ba’ee, “Himanni isin namicha kana irratti dhi’eessitan maali?” jedhee gaafate. 30 Isaanis, “Utuu namichi kun yakka hojjechuu baatee nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture” jedhanii deebisanii. 31 Phiilaaxosis, “Isin ofuma keessanii isa fuudhaatii akka seera keessanitti itti muraa” jedheen. Yihuudoonis, “Nu garuu nama tokko illee aijeesuuuf mirga hin qabnu” jedhaniin. 32 Kunis wanni Yesuus akka du’a akkamiiitiin du’uuf jiru argisiisuuuf jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta’e. 33 Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa seene; Yesuusin ofitti waamee, “Ati mootii Yihuudoootati?” jedhee isa gaafate. 34 Yesuusis, “Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu waa’ee koo sitti hime?” jedhee gaafate. 35 Phiilaaxosis deebisee, “Anatu Yihuudiidhaa ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma keetii fi luboota hangafoota. Garuu ati maali gooteeti?” jedheen. 36 Yesuusis, “Mootummaan koo kan addunyaa kanaati miti. Utuu kan addunyaa kanaa ta’ee silaa akka ani dabarfamee Yihuudoootati hin kennamneef tajaajiltoonni koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaan koo kan addunyaa kanaa miti” jedhe. 37 Phiilaaxosis, “Yoos ati mootii dha kaa!” jedheen. Yesuus immoo, “Akka ani mootii ta’e attuu jette. Dhugumaan wanni ani dhaladhee gara addunyaa

dhufefis dhugaadhaaf dhugaa ba’uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinuu sagalee koo dhaga’a” jedhee deebise. 38 Phiilaaxosis, “Dhugaan maal inni?” jedheen. Innis erga waan kana dubbatee booddee amma illee Yihuudoootati gad ba’eeakkana jedheen; “Ani balleessa tokko illee isa irratti hin arganne. 39 Garuu isin akka ani yeroo Faasiikaatti nama tokko gad isinii dhiisu bartee godhattaniirtu. Kanaafuu akka ani, ‘Mootii Yihuudoota’ gad isinii dhiisu barbaadduu?’ 40 Isaan amma illee iyyanii, “Lakki, Barabbaas malee isa miti!” jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.

19 Phiilaaxosis Yesuusin fuudhee garafsiise. 2

Loltoonnis gonfoo qoraattii micciirani dha’aniis mataa isaa irra kaa’an. Isaanis uffata dhiilgee isatti uffisanii, 3 “Akkam ree, yaa Mootii Yihuudoota!” jechaa gara isaatti deddeebi’aa turan. Isas ni kabalani. 4 Phiilaaxoos amma illee gad ba’ee Yihuudootaan, “Akka ani balleessa tokko illee isa irratti hin argatin akka beektaniif kunoo ani isa gad isiniiin baasa” jedhe. 5 Yesuusis gonfoo qoraattii kaa’atee, wayyaa dhiilgees uffatee gad ba’e; Phiilaaxosis, “Namichi kunoo ti!” isaanin jedhe. 6 Luboonti hangafoonni fi qondaaltonni isaanii yommuu isa arganitti, “Fannisi! Fannisi!” jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee, “Isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisaa malee ani balleessa tokko iyyuu isa irratti hin arganne” jedheen. 7 Yihuudoonis deebisanii, “Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma Waaqaa of godheef akka seera keenyaatti du’uu qaba” jedhan. 8 Phiilaaxosis yommuu dubbii kana dhaga’etti ittuma caalchisee sodaate. 9 Innis masaraatti ol deebi’ee, “Ati nama eessaati?” jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus garuu deebii tokko iyyuu hin kennineef. 10 Phiilaaxosis, “Ati na jalaa dubbachuu diddaa? Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi akka ani si fannisuuuf taayitaa qabu ati hin beektuu?” jedheen. 11 Yesuus immoo, “Ati utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu qaba” jedhee deebiseef. 12 Phiilaaxosis yeroo sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisuuf barbaada ture; Yihuudooni garuu, “Ati yoo namicha kana gad dhiifte michuu Qeesaar miti. Namni mootii of godhu kam iyyuu Qeesaariin morma” jedhaniin iyyan. 13 Phiilaaxosis yommuu dubbii kana dhaga’etti Yesuusin gad baasee, iddo

“Dhagaa Afamaa” kan afaan Ibraayisxiitiin “Gabataa” jedhamutti barcuma murtii irra taa’e. **14** Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa ture; yeroon isaas gara sa’atii ja’aa ture. Phiilaaxoosis Yihuudootaan, “Mootiin keessan kunoo ti!” jedhe. **15** Isaan garuu, “Isa balleessi! Isa balleessi! Isa fannisi!” jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo, “Mootii keessan fannisu moo?” jedhee gaafate. Luboonti hangafoonnis, “Nu Qeesaar malee mootii biraan hin qabnu” jedhanii deebisanii. **16** Kanaaf Phiilaaxoos akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti kenne. Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. **17** Innis fannoo ofii isaa baadhatee iddo Buqqee Mataa kan afaan Ibraayisxiitiin Golgootaa jedhamutti ol ba’e. **18** Isaanis achitti isa fannisan; isa wajjinis namoota biraan lama, isa tokko garanaan, kaan immoo garasiin, Yesuusin immoo gidduu isaanitti fannisan. **19** Phiilaaxoosis Katabbi, Yesuus Isa Naazreeti, Mooticha Yihuudootaa, jedhu tokko barreesee fannoo sanatti maxxanse. **20** Iddoon Yesuus itti fannifame waan magaalaatti dhi’oo tureef Yihuudoonni hedduu katabbi sana dubbisaniiru; katabbiin sunis afaan Ibraayisxiitiin, Laatiinii fi Girikiin barreeffame. **21** Luboonti Yihuudootaa hangafoonni Phiilaaxoosiin, “Namichi kun, “Ani mootii Yihuudootaa ti” jedheera’ jedhii barreessi malee, ‘Inni Mootii Yihuudootaa ti’ jettee hin barreessin” jedhan. **22** Phiilaaxoosis, “Ani waanan barreesse, barreesseera” jedhee deebise. **23** Loltoonni sunis erga Yesuusin fannisanii booddee kittaa isaa hambisanii wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko isaan ga’uuf iddo afuritti hiratan. Kittaan sun hin hodhamne; olii hamma gadiittis dha’aa tokko ture. **24** Kanaafuu isaan, “Kottaa hin tarsaasnuu; garuu ixaa buufannee akka inni kan eenyuu ta’u ilaallaa” waliin jedhan. Kunis akka Katabbiin Qulqulluun, “Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan” jedhu sun raawwatamuuf ta’e. Wanni loltoonni godhanis kanuma. **25** Fannoo Yesuus biras haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin Qilophaatii fi Maariyaam isheen Magdalaa dhaabatanii turan. **26** Yesuusis yommuu haadha isaatii fi barataa inni jaallatu sana utuu inni ishee cina dhaabatu argetti haadha isatiin, “Dubartii nana! Kunoo, ilma kee” jedhe. **27** Barataa sanaan illee, “Kunoo haadha kee” jedhe; barataan sunis sa’atii sanaa jalqabee gara mana isatti ishee fudhate. **28** Ergasii Yesuus akka wanni hundinuu raawwatame beekee

akka Katabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, “Nan dheebodhe” jedhe. **29** Qodaan dhangaggaa’aa qabu tokko achi ture; isaanis dhangaggaa’aa sana keessa ispoonjii cuuphanii hiisophiitti kaa’anii afaan isatti qaban. **30** Yesuusis dhangaggaa’aa sana fudhatee, “Raawwateera” jedhe. Mataa buusees hafuura isaa kenne. **31** Guyyaan sun guyyaa Qophii ture; guyyaan itti aanus Sanbataa addaa ture. Kanaafuu akka reeffi isaanii Sanbataan fannoo irra hin oolle gochuuf jedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo irraa gad buufamuuf Yihuudoonni Phiilaaxoosin kadhathan. **32** Kanaafuu loltoonni dhaqanii miilla namicha jalqabaa, miilla namicha Yesuus wajjin fannifame kaaniis cabsan. **33** Yommuu gara Yesuus dhufanitti garuu inni du’e waan arganiif miilla isaa hin cabsine. **34** Loltoota sana keessaa inni tokko garuu eeboodhaan cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii fi bishaan ba’e. **35** Namni waan kana arge rageesseera; ragaan isaa dhugaa dha. Inni akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isinis amantaniif dubbata. **36** Kunis wanni Katabbiin Qulqulluun, “Lafeen isaa tokko iyyuu hin cabsamu” jedhe sun akka raawwatamuuf ta’e. **37** Ammas Katabbiin Qulqulluun biraa, “Isaanis isa waraanan sana ni ilaalu” jedha. **38** Ergasii Yoosif namni Armaatiyya kan sababii Yihuudoota sodaateef dhoksaan barataa Yesuus ture sun reeffa Yesuus fudhachuu Phiilaaxoosin kadhate. Phiilaaxoosis isaaaf eeyyame; kanaafuu inni dhaqee reeffa Yesuus fudhate. **39** Niqoodemoos inni duraan halkaniin gara Yesuus dhufee tures walmakaa qumbiitti fi argeessa gara kiiloo giraamii soddomii afur ulfaatu qabatee dhufe. **40** Isaanis reeffa Yesuus fuudhanii akka duudhaa Yihuudoottaa awwaaluuf urgoottuu wajjin huccuu quncee talbaa irraa hujjetameen kafanan. **41** Iddoo Yesuus itti fannifames lafa biqiltuu tokkotu ture; lafa biqiltuu sana keessas iddo awwaalaa haaraa kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin tokkotu ture. **42** Sababii guyyaan sun guyyaa Qophii Yihuudootaa turee fi iddoon awwaalaa sunis waan dhi’oo tureef Yesuusin achi keessa kaa’an.

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii utuma dukkanaa’ee jiruu Maariyaam isheen Magdalaa gara awwaalaa dhaqxee akka dhagaan afaan awwaala sanaa irraa fuudhame argite. **2** Kanaafuu isheen fiigaa gara Simoon Phexrosii fi gara barataa biraan kan Yesuus

isa jaallate sanaa dhaqxee, "Gooftaa awwala keessaa fudhataniiru; eessa akka isa kaa'anis hin beeknu!" jetteen. **3** Kanaafuu Phexrosii fi barataan kaan ba'anii gara awwalichaa dhaqan. **4** Lachan isaanii iyuu ni fiigu turan; barataan kaan garuu Phexros bira darbee fiiguudhaan dursee iddo awwaalaa sana ga'e. **5** Innis gad jedhee ilaalee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame lafatti arge malee awwalichaa keessa hin seenne. **6** Simumon Phexros immoo isa duubaan dhufee awwalichaa keessa seene. Huccuu sanas lafatti arge; **7** akkanumas huccuu mataa Yesuusitti maramee ture arge. Huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee iddo biraat ture malee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame sana bira hin turre. **8** Ergasisiis barataan biraat inni jalqabatti awwalichaa bira ga'e sun keessa seene. Innis argee amane. **9** Isaan akka Yesuus warra du'an keessaa ka'u Kataabbi Qulqulluu irraa amma iyuu hin beekne tureetii. **10** Barattooni sunis gara mana isaaniitti deebi'an. **11** Maariyaam garuu alaan awwala bira dhaabattee boo'aa ture. Utuma boosuuus awwaallatti gad jettee ilaalte; **12** isheen ergamoota lama kanneen uffata adaadii uffatanii iddo reefi Yesuus kaa'amee ture sana, inni tokko mataa duraan, kaan immoo miilla jalaan taa'an argite. **13** Isheen, "Dubartii nana, maaliif boossa?" jedhaniin. Isheen immoo, "Gooftaa koo fudhataniiru; eessa akka isa kaa'anis ani hin beeku" jetteen. **14** Yommuu waan kana dubbattee of irra gara galtettis Yesuusin isaa achi dhaabatu argite; garuu Yesuus ta'uu isaa hin beekne. **15** Yesuusis, "Dubartii nana, maaliif boossa? Eenyun barbaadda?" jedheen. Isheen immoo, nama iddo biqiltuu keessa hojjetu seetee, "Yaa gooftaa, ati yoo isa fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf eessa akka isa keesse natti himi" jetteen. **16** Yesuusis, "Maariyaam!" jedheen. Isheen isatti gara galtee afaan Ibraayisxiitiin, "Rabbuunii!" jetteen. Hiikkaan isaa "Barsiisa" jechuu dha. **17** Yesuus immoo, "Ani amma illee waan gara Abbaatti ol hin ba'iniif na hin tuqin. Garuu obboloota koo bira dhaqitii, 'Ani gara Abbaa kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi Waaqa keessaniitti ol nan ba'a' jedheera jedhiitii isaanitti himi" jedheen. **18** Maariyaam isheen Magdalaas gara barattootaa dhaqxee, "Ani Gooftaa argeera!" jette. Akka inni waan kana isheen jedhes isaanitti himte. **19** Guyyaa jalqaba torban sanaa galgala utuu barattooni waan Yihuudoota sodaataniif balbala cufatanii walitti

qabamanii jiranuu Yesuus dhufee isaan gidduu dhaabatee, "Nagaan isiniif haa ta'u" jedheen. **20** Innis erga waan kana dubbattee booddee harka isaatii fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. Barattooni yommuu Gooftaa organitti akka malee gammadan. **21** Yesuus amma illee, "Nagaan isiniif haa ta'u! Akkuma Abbaan na erge sana anis isinan erga" jedheen. **22** Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafatee akkana jedheen; "Hafuura Qulqulluu fudhadhaa. **23** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiiftan isaaniiif ni dhiifama; yoo isaaniiif dhiisuu baattan immoo isaaniiif hin dhiifamu." **24** Garuu yeroo Yesuus dhufetti warra Kudha Lamaan keessaa Toomaas inni Didimoos jedhamu tokko barattoota wajjin hin turre. **25** Kanaafuu barattooni warri kaan, "Nu Gooftaa argineerra!" jedhanii isatti himan. Inni garuu, "Ani iddo mismaaraan waraaname harka isaa irratti argu malee, quba koo iddo mismaaraa sana keessa kaa'u malee, harka koos cinaacha isaa keessa kaa'u malee hin amanu" jedheen. **26** Guyyaa saddeeti booddee barattooni isaa ammas mana keessa turan; Toomaasis isaan wajjin ture. Utuma balbalichi cufamee jiruu Yesuus ol galee isaan gidduu dhaabatee, "Nagaan isiniif haa ta'u!" jedheen. **27** Innis Toomaasiin, "Quba kee as fidi; harka koo ilaali. Harka kee diriirfadhuutii cinaacha koo keessa kaa'i. Amani malee amantii hin dhabin" jedhe. **28** Toomaas immoo, "Gooftaa koo! Waaqa koo!" jedheen. **29** Yesuusis, "Ati waan na argiteef amante; warri utuu hin argin amanan eebbfamoo dha" jedheen. **30** Yesuus barattoota isaa duratti mallattoowwan biraat kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamin hedduu hojjete. **31** Wantoota kunneen garuu akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqaa ta'e akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isatiin jirenya qabaattaniif barreeffame.

21 Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas galaana Xibeeriyaas biratti barattoota isatti of mul'ise. Haalli inni ittiin of mul'ises akkana ture: **2** Simumon Phexros, Toomaas inni Didimoos jedhamu, Naatnaa'el namichi Qaanaa Galilaa, ilmaan Zabdewoosii fi barattooni biraat lama walii wajjin turan. **3** Simumon Phexrosis, "Ani qurxummii qabuu nan dhaqa" isaaaniin jedhe; isaanis, "Nus si wajjin dhaqna" jedhaniin. Gad ba'anis bidiruu yaabbatan; halkan sana garuu homaa hin qabne. **4** Ganama bariidhaanis

Yesuus qarqara galaanichaa irra dhaabachaa ture; barattoonni garuu akka inni Yesuus ta'e hin beekne. 5 Innis isaan waamee, "Ijoolle, qurxummii tokko illee hin qabdani?" jedhee gaafate. Isaan immoo, "Hin qabnu" jedhanii deebisan. 6 Innis, "Karaa mirga bidiruutiin kiyyoo gad darbadhaa; qurxummii ni argattuu" jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad darbatan; sababii baay'ina qurxummiitiifis kiyyoo sana harkisuu dadhaban. 7 Barataan inni Yesuus isa jaallachaa ture sunis, "Inni Gooftaa dha!" jedhee Phexrositti hime. Kanaafuu Simoon Phexros yommuu "Inni Gooftaa dha" jechuu isaa dhaga'etti waan marxoo isaa of irraa baasee tureef, marxoo isaa marxifatee bishaanitti gad utaale. 8 Barattoonni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa hin fagaatiniif kiyyoo qurxummiin keessa guute sana harkisaa bidiruudhaan dhufan. 9 Yommuu lafatti ba'anittis ibidda cilee kan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan. 10 Yesuusis, "Mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaa!" isaaniin jedhe. 11 Simoon Phexrosis bidiruu sana yaabbatee kiyyoo qurxummiin gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise. Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay'attuun guutamu illee hin tarsaane. 12 Yesuusis, "Kottaa ciree nyaadhaa!" isaaniin jedhe. Barattoota keessaas namni ija jabaatee, "Ati eenyu?" jedhee isa gaafate tokko iyyuu hin turre. Isaan akka inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. 13 Yesuusis dhufee buddeena sana fuudhee isaaniif kenne; qurxummichas akkasuma godhe. 14 Egaa Yesuus erga du'a kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa barattoota isaatti mul'ate. 15 Yesuus erga isaan ciree nyaatanii booddee Sim'oon Phexrosiin, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana caalaa na jaallattaa?" jedhe. Innis, "Eeyyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaalladhu atuu ni beekta" jedheen. Yesuusis, "Ilmoolee hoolaa koo soori" jedheen. 16 Yesuus amma illee, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Innis deebisee, "Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaalladhu atuu ni beekta" jedheen. Yesuus immoo, "Hoolota koo tiksi" jedheen. 17 Yeroo sadaffaas, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Phexrosis sababii Yesuus yeroo sadaffaa, "Ati na jaallattaa?" jedhee isa gaafateef gaddee, "Yaa Gooftaa, ati waan hunda beekta; akka ani si jaalladhus ni beekta" jedheen. Yesuusis akkana jedheen; "Hoolota koo soori. 18 Ani dhuguman,

dhuguman sitti hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii kee hidhattee lafa barbaadde dhaqxa turte; yeroo dulloomtutti garuu harka kee ni diriirfatta; namni biraas mudhii kee siif hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa." 19 Yesuusis akka Phexros du'a akkamiitiin Waaqa ulfeessu argisiisuuuf jedhee waan kana dubbate; ergasii, "Na duukaa bu'i" jedheen. 20 Phexrosis garagalee utuu barataan inni Yesuus isa jaallatu sun isaan duukaa bu'u arge. Barataan kunis isa yeroo irbaataatti qoma Yesuusiitti irkatee, "Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennu eenyu?" jedhe sanaa dha. 21 Phexrosis yommuu isa argetti, "Yaa Gooftaa, namichi kun hoo?" jedhee Yesuusin gaafate. 22 Yesuusis deebisee, "Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e, maaltu si dhibe? Ati na duukaa bu'i" jedheen. 23 Kanaaf oduun, "Barataan kun hin du'u" jedhu obboloota gidduutti odeeoffame. Yesuus garuu, "Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e maaltu si dhibe?" jedhe malee, "Inni hin du'u" hin jenne. 24 Inni dubbi kana dhugaa ba'u, kan waan kanas barreesse barataadhuma kana. Akka dhuga ba'umsi isaa dhugaa ta'es nu beekna. 25 Kana malees Yesuus waan biraa baay'ee hojjeteera. Utuu tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii jiraatanii silaa ani waan addunyaan mataan ishee iyyuu kitaabota barreeffaman sanaaf iddo ga'u qabdu hin se'u.

Hojii

1 Yaa Tewofilos, ani waan Yesuus hojjechuu fi barsiisuu jalqabe hunda kitaaba koo kan jalqabaa keessatti barreesseera. **2** Wanni kunis waan erga Yesuus ergamoota filate sanaaf karaa hafuura qulqullutiin ajaja kennee booddee hamma gaafa inni Samiitti ol fudhatameetti ta'ee dha. **3** Innis du'a isaa booddee namoota kanatti of argisiisee waan akka inni jiraataa ta'e mirkaneessu baay'ees dhi'eesse; bultii afurtama isaanitti mul'atee waa'ee mootummaa Waqaqaa dubbate. **4** Utuu isaan wajjin jiruusakkana jedhee isaan ajaje; "Waadaa Abbaa kootii kan waa'ee isaa narraa dhageessan sana eeggadhaa malee Yerusaalemii hin ba'inaa. **5** Yohannis bishaaniin cuupheetii; isin garuu bultii xinnoo booddee Hafuura Qulqulluudhaan ni cuuphamtu." **6** Isaanis yommuu walitti qabamanitti, "Yaa Gooftaa, ati yeroo kanatti Israa'eliif mootummaa ni deebiftaa?" jedhanii isa gaafatan. **7** Inni immooakkana isaaniin jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun hojii keessan miti. **8** Yeroo hafuurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu humnaa ni argattu; isinis Yerusaalem keessatti, Yihuudaa hundaa fi Samaariyaa keessatti, hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo ni taatu." **9** Erga inni waan kana dubbatee booddee utuma isaan ilaalanuu ol fudhatame; duumessis ija isaanii duraa isa dhokse. **10** Yeroo inni ol ba'aa turettis, utuma isaan xiyyeefatani gara Samii ilaalaajiranuu namoonni uffata adaadii uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **11** Akkanas jedhanii; "Yaa namoota Galiilaa, isin maaliif as dhadhaabattanii gara Samii ilaaltu? Yesuus innumti isin biraamiaiitii ol fudhatame kun, akkuma isin utuu inni samiitti ol ba'uu argitan kana deebi'ee ni dhufa." **12** Isaanis gaara Tulluu Ejersaa jedhamu irraa Yerusaalemitti deebi'an; gaarri kunis Yerusaalem irraa gara deemsa guyyaa Sanbata tokkoo fagaata. **13** Isaanis yommuu Yerusaalem ga'anitti kutaa darbii kan keessa jiraachaa turan sanatti ol ba'an; isaanis: Phexrosii fi Yohannis, Yaaqoobii fi Indiriyaas, Filiphooosii fi Toomaas, Bartaloomewoosii fi Maatewos, Yaaqoob ilma Alfewoos, Simoon isa Hinaafticha jedhamuu fi Yihuudaa ilma Yaaqoob turan. **14** Hundi isaaniiis dubartootaa fi Maariyaam haadha Yesuus wajjin, obboloota isaa wajjinis utuu gargar hin kutin yaada

tokkoon kadhannaatti jabaachaa turan. **15** Gidduma sana Phexros ka'ee amantoota gara 120 ta'an gidduu dhaabate. **16** Akkanas jedhe; "Yaa obboloota, dubbiin kitaabaa kan Hafuurri Qulqulluun yeroo dheeraan dura waa'ee Yihuudaa isa warra Yesuusin qaban fide sanaa afaan Daawitiin dubbate sun raawwatamuu qaba. **17** Innis miseensa keenyaa fi nama akka tajaajila kana keessatti qooda qabaatuuf filatame ture." **18** Yihuudaa horii hammina hojjeteet argate sanaan lafa bitate; innis mataan kufee qixxee lamaanitti tarsa'e; mar'umaan isaa hundinuu keessaa jige. **19** Namoonni Yerusaalem keessa jiraatan hundinuu waan kana dhaga'an; lafa sanas afaan isaaniitiin Akeldaamaa jedhanii waaman. Akeldaamaa jechuu "Lafa Dhiigaa" jechuu dha. **20** Phexrosisakkana jedhe; "Kitaaba faarfannaa keessattiakkana jedhamee barreeffameeraatii: "Qe'een isaa haa onu; namni keessa jiraatu tokko iyyuus hin hafin' akkasumas "Aangoo isaa namni biraahaa fudhatu." **21** Kanaaf warra yeroo gooftaa Yesuus nu gidduu ba'ee galaa ture hundumaa nu wajjin turan keessaa nama tokko filachuun barbaachisaa dha; **22** namni filatamu kun nama cuuphaa Yohannisii jalqabee hamma gaafa Yesuus nu biraamiaiitii ol fudhatameetti nu wajjin ture ta'uu qaba. Namoota kanneen keessaa tokko nu wajjin dhuga baatuu du'aa ka'uu Yesuus ta'uu qabaatii." **23** Kanaafis namoota lama dhi'eessan; isaanis Yoosif isa Barsaabaas jedhamu kan Yoosxoos jedhamee beekamu tokkoo fi Maatiyaas. **24** Akkanas jedhanii Waaqa kadhathan; "Yaa Gooftaa garaa nama hundumaa beektu, ati namoota kanneen lamaan keessaa isa kam akka filate nutti argisiisi; **25** kunis akka inni tajaajila fi ergatummaa Yihuudaa dhiisee gara iddoofii isaaatti gara gale sana fudhatuuf." **26** Isaanis ixaa buusan; ixaan sunis Maatiyaasiif ba'e. Kanaafuu inni ergamoota kudha tokkotti dabalam.

2 Yeroo guyyaan Pheenxeqoosxee ga'etti, hundi isaanii iddo tokkotti walitti qabamanii turan. **2** Akkuma tasaas sagaleen akka bubbee jabaa bubbisu tokko samii irraa dhufee mana isaan keessa tataa'aa turan sana hunda guute. **3** Isaanis waan akka arraba ibiddaa tokko isaa gargar qoodamee dhufee tokkoo tokkoo isaanii irra bubb'u argan. **4** Hundi isaanis Hafuura Qulqulluudhaan guutamanii akkuma hafuurri sun isaan dandeessisetti afaan gara biraatiin

dubbachuu jalqaban. 5 Yeroo sana Yihuudoonni Waqa sodaatan saboota samii jala jiran hunda keessaa dhufanii Yerusaalem keessa jiraachaa turan. 6 Yeroo sagaleen sun dhaga'amettis namoonni hedduun waan jedhan dhabanii walitti qabaman; warri Hafuuraan guutaman sun afaan tokkoo tokkoo namoota sanaatiin dubbachaa turaniitii. 7 Isaanis akka malee dinqifatanii akkana jedhan; "Namoonni dudubbatan kunneen hundi warra Galiilaati mitii? 8 Yoos akkamiin tokkoon tokkoon keenya isaanii afaanuma keenya kan nu itti dhalanne dubbatan dhageenya ree? 9 Nu warri Phartee, warri Meedii fi warri Elaam, jiraattonni Mesophotaamiyya, warri Yihuudaa fi Qaphadooqiyaa akkasumas jiraattonni Phonxoosii fi Asiyaa, 10 Firiigiyaa fi Phamfiliyya, Gibxii fi kutaawwan biyya Liibiyaa kanneen naannoo Qareenaatti argaman, nu warri Roomaadhaa dhufne, 11 nu Yihuudoonni fi warri amantii Yihuudootaa fudhanne lamaan, namoonni Qareexii fi Araboonni kunoo yommuu namoonni kunneen afaanuma keenyaan dinqii Waqaan dubbatan dhageenya!" 12 Hundi isaaniis dinqifatanii, waan jedhanis wallaalanii, "Kun maal jechuu dha?" jedhanii wal gaafatan. 13 Namoonni tokko tokko garuu, "Isaan daadhii wayinii baay'ee dhuganiiru" jedhanii isaanitti qoosan. 14 Phexrosis ergamoota Kudha Tokkoo sana wajjin ka'ee dhaabate; sagalee isaaas ol fudhatee tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin yaa namoota Yihuudaatiif fi warri Yerusaalem keessa jiraattan hundi, mee waan kana beekaa; waan ani isinitti himu kana hubadhaa dhaga'aa. 15 Yeroon kun waan guyyaa keessaan sa'atii sadaffaa ta'eef namoonni kunneen akka isin yaaddan sana hin machoofne! 16 Kun garuu waan Yoo'eel raajichi dubbatee dha; innis akkana jedha: 17 "Bara dhumaan keessa, jedha Waaqayyo, ani Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa; ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; dargaggoonni keessan mul'ata argu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu. 18 Bara sana keessa garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee, Hafuura koo nan dhangalaasa; isaanis raajii ni dubbatu. 19 Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis mallattoo, dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. 20 Utuu guyyaan Gooftaa inni guddichii fi ulfina qabeessi sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. 21 Namni maqaa Gooftaa waammatu, hundinuu ni fayya." 22 "Yaa namoota Israa'el, dubbii kana dhaga'aa;

akkuma isinuu beektan, Yesuus namni Naazreeti nama Waaqni dinqii, raajii fi mallattoo karaa isaatiin isin gidduutti hojjeteen isinii mirkaneessee dha. 23 Namicha kana Waaqatu akkuma dur murteessee fi akkuma duraan dursee beeku sanatti dabarsee isinitti kenne. Isinis namoota hamoo wajjin tokko taatanii fanniftanii isa ajeeftan. 24 Waaqni garuu dhiphina keessaa isa baasee, warra du'an keessaa isa kaase; duuti isa irratti aangoo qabaachuu hin dandeenyetii. 25 Daawitis akkana jedhee waa'ee isaa dubbate: "Ani yeroo hunda Gooftaa of duratti nan argan ture. Waan inni mirga koo jiruuf, ani hin raafamu. 26 Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililcha; foon koos abdiidhaan jiraata. 27 Ati sii'ool keessatti na hin dhiiftuutii; qulqullichi kee akka tortoru hin gootu. (Hadès g86) 28 Karaa jireenyaa na barsiifteerta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta.' 29 "Yaa obboloota, akka Daawit hangafni abbootii durii sun du'ee awwalame, awwaalli isaa hamma har'aatti asuma akka jiru ani ija jabaadhee isinitti himuu nan danda'a. 30 Innis waan raajii tureef akka Waaqni sanyii isaa keessaan nama tokko teessoo isaa irra teessisuuf akka kakatee waadaa galeefii ture beeke. 31 Innis waa'ee du'aa ka'uu Kiristoos, lubbuun isaa sii'ool keessatti akka hin hafin, yookaan foon isaa akka hin tortorin duraan dursee argee dubbate. (Hadès g86) 32 Yesuusuma kana Waaqni du'aa kaaseera; nu hundinuu dhuga baatota waan kanaa ti. 33 Kanaaf inni gara mirga Waaqaatti ol ol jedhee, abdi Hafuura Qulqulluu Abbaa biraa fuudhee waan isin amma argitanii fi dhageessan kana dhangalaase. 34 Daawit gara samiitti ol hin baaneetii; inni mataan isaa garuu akkana jedha: "Gooftaan Gooftaa kootiin akkana jedhe; "Gara mirga koo taa'i; 35 hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii siif godhutti." 36 "Kanaafuu Yesuusuma isin fanniftan kana akka Waaqni Gooftaa fi Kiristoos isa godhe manni Israa'el hundi dhugumaan haa beeku." 37 Namoonni sunis yommuu waan kana dhaga'anitti, garaan isaanii raafamee Phexrosii fi ergamoota kaaniin, "Yaa obboloota, yoos maal haa goonu?" jedhan. 38 Phexrosis akkana jedhee deebise; "Tokkoon tokkoon keessan qalbii jijiirradhaa; dhiifama cubbuu keessaniitiifis maqaa Yesuus Kiristoosiitiin cuuphamaa; kennaa Hafuura Qulqulluu ni argattu. 39 Abdiin kunis isinii fi ijoolee keessaniif, akkasumas warra Waaqni Gooftaan keenya

ofitti waamu kanneen fagoo jiran hundaaf kennname.” 40 Innis dubbii biraa baay’eedhaan dhugaa ba’ee, “Dhaloota jal’aa kana duraa of oolchaa” jedhee isaan gorse. 41 Warri dubbii isaa fudhatanis ni cuuphaman; gaafas nama gara kuma sadiitu isaanitti dabalame. 42 Isaanis barsiisa ergamootaaatti, jirenya tokkummaatti, buddeena caccabsuutti, Waaqa kadhachuuttis ni jabaatan. 43 Namni hundinuus sodaan guutame; dinqii fi mallatfoon baay’ een ergamootaan hoijetame. 44 Amantoonni hundinuus wajjin turan; waan hundas walumaan qabu turan. 45 Qabeenya isaaniitti fi mi’ a isaaniis gurguraniis nama rakkina qabu kamiif iyyuu qoodaa turan. 46 Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti wal ga’aa turan; mana tokkoo tokkoo isaaniittis buddeena kukkanii, gammachuu fi garaa qulqulluudhaan wajjin nyaachaa turan. 47 Waaqas galateeffachaa turan. Namoota hunda durattis ulfina qabu turan. Gooftaanis guyyuma guyyaan warra fayyan waldaa isaaniitti dabalaat ture.

3 Gaaf tokko Phexrosii fi Yohannis yeroo kadhannaatti jechuunis waaree booddee sa’atii sagalitti mana qulqullummaatti ol ba’aa turan. 2 Namoonnis akka inni warra mana qulqullummaa seenan waa kadhatuuf jedhanii namicha dhalootuma isatii jalqabee naafa ture tokko guyyuma guyyaan baatanii gara karra mana qulqullummaa kan “Miidhagaa” jedhamuutti geessu turan. 3 Innis utuu Phexrosii fi Yohannis mana qulqullummaa seenanuu argee horii isaan kadhate. 4 Phexrosis Yohannis wajjin namicha hubatee ilaalee, “Mee nu ilaali!” jedheen. 5 Namichis waa isaan irraa argachuu abdatee hubatee isaan ilaale. 6 Phexrosis, “Ani meetii yookaan warqee hin qabu; ani garuu waan qabu siifin kenna. Maqaa Yesuus Kiristoos isa Naazreetiin ol ka’ii deemi!” jedhe. 7 Phexrosis harka isaa mirgaa qabee ol isa kaase; yeruma sana miillaa fi gulubiin isaa ni jabaate. 8 Innis utaalee ka’ee miillaan deemuu jalqabe; deemaa, utaalaa, Waaqas galateeffachaa isaan wajjin mana qulqullummaa seene. 9 Namoonni hundinuu yommuu deemuu isatii fi Waaqa galateeffachuu isaa arganitti, 10 akka inni namicha karra mana qulqullummaa kan, “Miidhagaa” jedhamu sana bira taa’ee kadhachaa ture sana ta’ee hubatan; isaanis waan isaf ta’ee sanaaf akka malee raajeffatan; ni dinqifatanis. 11 Namoonni hundinuu yeroo namichi fayye sun Phexrosii fi Yohannis biraat deebi’uu didetti dinqisiifatanii utuu

isaan iddoogardaafoo Solomoon jedhamu keessa jirruu fiigaa isaanitti dhufan. 12 Phexrosis yommuu waan kana argetti akkana isaaniin jedhe; “Yaa namoota Israa’el wanni kun maaliif isin dinqa? Akka waan nu humna yookaan qulqullummaa mataa keenyaatiin akka namichi kun deemu gooneetti maaliif ija nutti babaafuu? 13 Waaqni abbootii keenyaa, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaqii fi Waaqni Yaaqoob tajaajilaas isaa Yesuusin kabajeera. Isin garuu akka inni aijeefamuuf dabarsitanii isa kennitan; Phiilaaxoos gad isa dhiisuu murteessu iyyuu isin fuuluma Phiilaaxoos duratti isa haaltan. 14 Isinis isa qulqulluu fi qajeelaa sana gantanii akka namichi nama aijeeese sun gad isinii dhiifamu kadhattan. 15 Isin burqaa jirenyaa aijeeftan; Waaqni garuu warra du’an keessaa isa kaase; nus dhuga baatota waan kanaa ti. 16 Namichi isin argitanii fi isa beektan kun maqaa Yesuusitti amanuudhaan jabaate. Maqaa Yesuusii fi amantii karaa isaatiin dhufutu akkuma isin hundi argitan kana namicha kanaaf fayyaa guutuu kenne. 17 “Ammas yaa obboloota, akka isinis utuu hin beekin akkuma bulchitooni keessan gochaa turan sana gootan ani nan beeka. 18 Waaqni garuu waan akka Kiristoos dhiphachuu jiru duraan dursee karaa raajota hundaatiin dubbate sana akkanaan raawwate. 19 Egaa akka cubbuun keessan haqamuuf, akka barri haaromfamaa Gooftaa biraat dhufuuf qalbii jijiirradhaa gara Waaqaatti deebi’aa; 20 kunis akka inni Kiristoos isiniif filatame sana jechuunis Yesuusin erguuf. 21 Innis hamma yeroon Waaqni itti waan hunda iddootti deebisu sun ga’utti samii irra turuu qaba; Waaqnis bara dheeraadhaan dura karaa raajota isaa qulqulootaatiin waan kana dubbatee ture. (alōn g165) 22 Museen akkana jedheeraatii; ‘Waaqni keessan Gooftaan sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa; isinis waan inni isinitti himu hunda dhaga’aa. 23 Namni raajii sana hin dhageenye kam iyyuu saba isaa keessaa baafamee ni balleeffama.’ 24 ‘Saamu’eel irraa jalqabee raajonni isaa duubaan dhufanii waa dubbatan hundi duraan dursanii waa’ee yeroo sanaa labsaniiru. 25 Isin immoo ilmaan raajotaati fi ilmaan kakuu Waaqni abbootii keessan wajjin seene sanaa ti. Innis Abrahaamiin, ‘Sabni lafa irraa hundi karaa sanyii keetiitiin ni eebbfama’ jedhe. 26 Waaqni yeroo Ilma isaa du’aa kaasetti, tokkoo tokkoo keessan hammina irraa isin

deebisuuudhaan isin eebbisuuf jedhee jalqabatti gara keessanitti isa erge."

4 Utuu Phexrosii fi Yohannis namootatti dubbachaa jiranuu, luboonti, ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi Saduuqonni isaanitti dhufan. **2** Sababii ergamoonni sun namoota barsisanii du'aa ka'uu karaa Yesuusiitin argamu labsaniifis akka malee aaran. **3** Isaanis Phexrosii fi Yohannisin qabani hamma guyyaa itti aanuutti mana hidhaatti isaan galchan; galgalaa'ee tureetii. **4** Warra dubbicha dhaga'an keessaas baay'eetu amane; baay'inni warra amanees gara kuma shaniitti ol ka'e. **5** Guyyaa itti aanuttis bulchitoonni, maanguddoonni fi barsiistonni seeraa Yerusaalemitti wal ga'an. **6** Haannaas lubicha ol aanaan, isa wajjin immoo Qayyaaffaan, Yohannis, Iskindiroosii fi namoonni maatii lubicha ol aanaa ta'an kaan hundi achi turan. **7** Isaanis Phexrosii fi Yohannisin gidduu isaanii dhaabani, "Isin humna maaliitiin yookaan maqaa eenyuutiin waan kana gootan?" jedhanii gaafachuu jalqaban. **8** Phexrosis Hafuura Qulqulluudhaan guutameeakkana isaaniin jedhe; "Isin yaa bulchitootaa fi maanguddoota uummataa! **9** Har'a waa'ee waan gaarrii nama naafa tokkoof godhameetii fi akka inni itti fayyifame yoo nu gaafattan, **10** isinii fi namoonni Israa'el hundinuu waan kana beekaa; namichi kun maqaa Yesuus Kiristoos nama Naazreetti kan isin fanniftanii Waaqni immoo warra du'an keessaas isa kaase sanaatiin fayyee fuula keessan dura dhaabata. **11** Yesuusis, "Dhagaa isin ijaartonni tuffattan kan dhagaa golee ta'ee dha." **12** Fayyinni nama bira tokko irraa iyyuu hin argamu; maqaan nu ittiin fayyifamnu kan samii gaditti namootaaf kennname bira tokko iyyuu hin jiruutii." **13** Namoonni sunis yommuu ija jabina Phexrosii fi Yohannis arganii akka isaan warra barumsa hin qabnee fi warra hin beekamne ta'an hubatanitti ni dinqisiifatan; akka isaan Yesuus wajjin turanis ni qalbeeffatan. **14** Garuu namicha fayyifame sana isaa isaanuma wajjin achi dhaabatu arganii waan dubbatan dhaban. **15** Kanaaf akka isaan waldaa keessaas gad ba'an ajajanii wajjin mari'achuu jalqaban. **16** Akkanas jedhan; "Jara kana maal haa goonu? Akka isaan dinqii guddaa hoijetan namni Yerusaalem keessa jiraatu hundi ni beeka; nus waan kana waakkachuu hin dandeenyu. **17** Garuu akka wanni kun hammana caalaa uummataa keessa hin babal'anneef nu akka jarri kun si'achi maqaa kanaan nama tokkotti illee

hin dubbanne isaan of eeggachiisuu qabna." **18** Isaanis jara waamanii akka isaan gonkumaa maqaa Yesuusiitin hin dubbanne yookaan hin barsiifne isaan ajajan. **19** Phexrosii fi Yohannis garuu deebisaniiakkana jedhan; "Qooda Waaqaa isiniif ajajamuun fuula Waaqaa duratti akka qajelaa ta'ee fi akka hin ta'in mee isinuu ilaalaal! **20** Nu waan arginee fi waan dhageenye dubbachuu dhiisuu hin dandeenyuutii." **21** Isaanis erga ittuma fufanii doorsisanii booddee jara gad dhiisan. Waan namoonni sababii waan hoijetame sanaatiif Waaqa galateeffachaa turaniifis akka itti jara adaban murteeffachuu hin dandeenyeye. **22** Umuriin namicha karaa dinqiiitii fayyifame sanaa waggaa afurtamaa ol tureetii. **23** Phexrosii fi Yohannis yeroo gad dhiifamanitti gara saba isaanii dhaqanii waan luboonti hangafoonni fi maanguddoonni jedhaniin hundumaa isaanitti himan. **24** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti kadhannaadhaan sagalee isaanii tokkummaan Waaqattti ol fuudhaniiakkana jedhan; "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, situ samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uume. **25** Ati Hafuura Qulqulluun karaa afaan tajaajilaa kee abbaa keenya Daawitiitiiinakkana jettee dubbatteerta; "Namoonni maaliif akkanumaan mari'atu? Saboonnisaaliif waan faayidaa hin qabne yaadu? **26** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoonnis Gooftichaa fi dibamaa isatiin mormuuf walitti qabaman." **27** Dhugumaan Heroodisisi fi Phonxoos Phiilaaxoos Namoota Ormaatiif uummata Israa'el wajjin hoijetaa kee isa qulqulluu, Yesuusisa ati dibdetti mari'achuuuf jedhanii magaalaa kana keessatti walitti qabaman. **28** Isaanis waanuma humnii fi fedhiin kee akka wanni kun ta'uuf duraan dursanii murteessan sana hoijetan. **29** Yaa Gooftaa, egaa doorsisa isaanii ilaaliitii akka garboonni kee ija jabinaan dubbii kee dubbataniif dandeettii kenniif. **30** Nama fayyisu fi maqaa tajaajilaa kee qulqullichaa, maqaa Yesuusiitin mallattoo fi dinqii hoijechuuf harka kee diriirfadhu." **31** Erga isaan Waaqa kadhatanii booddee lafti isaan itti wal ga'an sun ni sosochoote; isaan hundinuu hafuura qulqulluudhaan guutamanii ija jabinaan dubbii Waaqaa dubbatan. **32** Amantoonni hundinuu garaa tokko fi yaada tokko qabu turan; waan qaban hundas walumaan qoodachaa turan malee namni tokko iyyuu akka waan qabeenyi inni qabu kam iyyuu kan mataa isaa qofa ta'eetti hin lakkofne. **33** Ergamoonnis du'aa ka'u Gooftaa Yesuus humna

guddaadhaan dhugaa ba'aa turan; ayyaanni guddaanis hunduma isaanii irra ture. **34** Rakkataan tokko iyuu isaan gidduu hin turre. Warri lafa yookaan mana qaban hundinuu gurguranii maallaqa fidanii, **35** miilla ergamootaa bira kaa'u turan; maallaqni sunis nama rakkina qabu kamiiif iyuu ni qoodama ture. **36** Yoosef namni goса Lewwii kan Qophiroositti dhalate, inni ergamoonni Barnaabaas jedhaniin tokkos achi ture. Barnaabaas jechuu "ilma jajjabinaa" jechuu dha. **37** Innis lafa qotisaa ofii isaa gurguree horii isaa fidee miilla ergamootaa bira kaa'e.

5 Namni Anaaniyaas jedhamu tokko niitii isaa

Safiraa wajjin lafa gurgurate. **2** Innis utuma niitiin isaa beektuu horii sana irraa gartokko ofii isatiif hambifatee kan hafe immoo geessee miilla ergamootaa bira kaa'e. **3** Phexros garuuakkana jedhe; "Yaa Anaaniyaas, akka ati Hafuura Qulqulluu sobdee horii lafa gurguratee argate irraa gartokko hambifattuuf seexanni maaliif akkas garaa kee guute? **4** Lafti sun utuu hin gurguramin iyuu kan kee ture mitii? Erga gurguramee booddees horiin sun harkuma kee hin turree? Yoos akka ati waan akkasii gootu maalitu si yaachise? Ati Waaqa sobde malee nama hin sobne." **5** Anaaniyaasis yommuu waan kana dhaga'etti kufee du'e. Warri waan kana dhaga'an hundinuu sodaa guddaan qabaman. **6** Dargaggoonis dhufanii, reeffa isaa kafanan; gad baasaniis isa awwaalan. **7** Gara sa'atii sadii booddee niitiin isaa utuu waanta'e hin beekin dhuftee ol seente. **8** Phexrosis, "Gatiin isin Anaaniyaas wajjin lafa gurgurattan sana irraa argattan kanumaa? Mee natti himi!" jedhee ishee gaafate. Isheenis, "Eeyyee kanuma" jette. **9** Phexrosis, "Isin akkam Hafuura Gooftaa qoruuf walii galuu dandeessan? Ilaa! miilli warra dhirsa kee awwaalanii balbala dura ga'eera; sis gad si baasu" jedheen. **10** Isheenis yeruma sana miilla isaa jalatti lafa dhooftee duute; dargaggooni sunis ol seenanii reeffa ishee argan; gad baasaniis dhirsa ishee biratti ishee awwaalan. **11** Waldaan kiristaanaa hundi, warri waan kana dhaga'an hundinuu sodaa guddaan qabaman. **12** Ergamoonnis mallattoo fi dinqii baay'ee uummata gidduutti hoijetan. Amantoonni hundinuu iddoogardaafaa Soloomoon jedhamutti walitti qabamu turan. **13** Warra hafan keessaa namni tokko iyuu isaanitti dabalamuuf ija hin jabaanne, uummanni

garuu akka malee isaan ulfeessa ture. **14** Hamma duraa caalaas dhiironnii fi dubartoonni hedduun Gooftaatti amananii amantootatti dabalaman. **15** Kanaafis akka yommuu Phexros achiin darbutti gaaddidumti isaa iyuu isaan keessaa tokko tokko irra bu'uuf jedhanii namoonni dhukkubsattoota karaatti baasanii siree fi itillee irra ciciibs. **16** Namoonnis magaalaawwan naannoo Yerusaalem jiran keessaa warra dhukkubsatanii fi warra hafuura xuraa'aan dhiphatan fidanii achitti wal ga'an; warri geeffaman hundinuu ni fayyifaman. **17** Lubni ol aanaanii fi miseensonni garee Saduuqotaa warri isa wajjin turan hundinuu hinaaffaan guutaman. **18** Isaanis ergamoota qabaniif mana hidhaa uummataa keessa buusan. **19** Garuu ergamaan Gooftaa tokko halkaniin balbala mana hidhaa banee gad isaan baase. **20** Innis, "Dhaqaa mana qulqullummaa keessa dhadhaabdaatii, dubbi jireenya haaraa kana hunda isaa uummattati himaa" jedheen. **21** Isaanis akkuma isaanitti himame sanatti ganama barii mana qulqullummaa seenanii uummata barsiisuu jalqaban. Lubni ol aanaanii fi warri isa wajjin turan yommuu achi ga'anitti waldaa Yihuudootaatiif fi yaa'ii maanguddoota Israa'el walitti waaman; akka ergamoota sana fidaniifis mana hidhaatti namoota ergan. **22** Qondaaltonni ergaman sun garuu yommuu mana hidhaa ga'anitti jara achitti hin arganne; kanaafis deebi'anii, **23** "Mana hidhaa sana isaa sirriitti qollofamee jiru, eegdotas, utuu isaan balbala dura dhaabatanii jiranuu argine; yeroo bannetti garuu nama tokko illee achi keessatti hin arganne" jedhan. **24** Ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi luboonni hangafoonni yommuu oduu kana dhaga'anitti dinqifachuudhaan waan jedhan wallaalanii, "Maaltu dhalate immoo?" jedhan. **25** Yommus namichi tokko dhufee, "Jarri isin mana hidhaatti galchitan sun kunoo, mana qulqullummaa keessa dhadhaabatanii uummata barsiisaa jiru!" jedhe. **26** Kana irratti ajajaan sun qondaaltota wajjin dhaggee ergamoota sana fide; isaanis sababii uummanni dhagaan nu tuma jedhanii sodaataniif humnatti hin fayyadamne. **27** Ergamootas fidanii, akka lubni ol aanaan isaan qoruuf fuula yaa'ii Yihuudootaa dura isaan dhadhaabachiisan. **28** Lubichi ol aanaanis, "Nu akka isin maqaa kanaan hin barsiisne jabeessinee isin ajajnee turre; isin garuu barsiisa keessaniin Yerusaalem guuttaniirtu; akka nu itti gaafatamtoota

dhiiga namicha kanaa taanu nu gochuu barbaaddu” jedhe. **29** Phexrosii fi ergamoonni kaan garuuakkana jedhanii deebisan; “Nu namaaf ajajamuu irra Waqaaf ajajamuu qabna! **30** Yesuus isa isin fannoo irratti fanniftanii ajjeeftan sana Waaqni abbootii keenyaa warra du'an keessaa isa kaaseera. **31** Waaqni akka inni Israa'eliif qalbii jijiirachuu fi dhiifama cubbuu kennuuf jedhee bulchaa fi Fayyisaa godhee mirga ofiitti ol ol isa qabe. **32** Nu dhuga baatota waan kanaa ti; akkasumas Hafuurri Qulqulluun Waaqni warra isaaf ajajamaniif kenne sun dhuga ba'aa waan kanaa ti.” **33** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aariidhaan guggubatanii ergamoota ajjeesuuf mari'atan. **34** Fariisichi Gamaaliyaal jedhamu, barsiisaan seeraa kan namni hundi kabaju tokko garuu waldaa Yihuudootaa keessa dhaabatee akka ergamoonni sun yeroof gad baafaman ajaje. **35** Innis akkana isaaniin jedhe; “Yaa namoota Israa'el, waan jara kana gochuuf deemtan keessatti of eeggadhaa. **36** Bara dheeraan dura Toyidaas akka waan nama guddaa ta'eetti of ilaalee kaanaan namoonni gara dhibba afuriitti hedaman isa faana bu'an; inni ni ajjeefame; duuka buutonni isaa ni bittinneffaman; akkasumaan badanis. **37** Namicha kana booddee immoo Yihuudaan, namni Galiilaa bara lakkobsa sabaa keessa ka'ee nama baay'ee ofitti kutate; innis ni ajjeefame; warri isa faana bu'anis ni bittinnaa'an. **38** Kanaafuu dubbii kana keessatti ani isinittin hima; namoota kana gad dhiisaa! Haa deeman! Mariin isaanii yookaan hojiin isaanii kun yoo waan nama irraa dhufe ta'e ni bada. **39** Yoo waan Waaqa irraa dhufe ta'e garuu jara kana dhowwuu hin dandeessan; isin mataan keessan iyyuu akka utuu Waaqaan wal loltanuu hin argamne of eeggadhaa!” **40** Isaanis gorsa isaa fudhatan; ergamoota sanas ol waamanii garafan; akka isaan maqaa Yesuusiitiin waa hin dubbannes ajajanii gad isaan dhiisan. **41** Ergamonnis akka maqaa sanaaf jedhanii qaana'aniif waan ga'umsa argataniif akka malee gammadaa fuula waldaa duraa deeman. **42** Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti, mana namaattis utuu gargar hin kutin akka Yesuu Kiristoos ta'e barsiisaa, lallabaas turan.

6 Bara sana keessa yommuu baay'inni barattootaa dabalamaa deemetti Yihuudooni Giriikota keessa jiraatan lbroottatti guunguman; haadhonni hiyyeessaa

Yihuudootaa nyaata guyyaa guyyaan hiram u keessatti hacuucamanii turanii. **2** Kanaaf ergamoonni kudha lamaan barattoota hunda walitti qabani akkana jedhanii; “Maaddii tajaajiluuf jennee dubbii Waaqaa barsiisu dhiisuu nuuf qajeelaa miti. **3** Kanaaf yaa obboloota isin namoota maqaa gaarii qaban kanneen Hafuura Qulqulluun fi ogummaan guutaman torba gidduu keessanii filadhaa. Nus itti gaafatama kana isaanitti kenninee, **4** Waaqa kadhachuu fi dubbii isaa barsiisutti jabaannaa.” **5** Wanni isaan jedhanis tuuta sana hunda gammachiise. Isaanis Isxifaanos namicha amantii fi Hafuura Qulqulluudhaan guutame tokko, akkasumas Fiiliphosii fi Phirookoroosin, Niiqaaroonaa fi Xiimoonaa, Pharmeenaa fi Niqoolaas namicha Anxookiyya isa amantii Yihuudootaatti gale sana filatan. **6** Isaanis jara kana fuula ergamootaa dura dhaaban; ergamonnis Waaqa kadhataniifii harka isaan irra kaa'an. **7** Dubbiin Waaqaa ni babal'ate; baay'inni barattootaa Yerusaalem keessatti akka malee dabalam; luboonni hedduun amantii kanaaf ajajaman. **8** Isxifaanos ayyaanaa fi humna Waaqaatiin guutamee dinqii fi mallattoo gurguddaa namoota gidduutti hojjette. **9** Miseenonni mana sagadaa warra, “Namoota bilisooman” jedhamanii, jechuunis Yihuudooni Qareenaa fi Iskindiriyadhaa dhufan akkasumas Yihuudooni Kiilqiyaa fi Asiyaadhaa dhufan tokko Isxifaanosiin mormuu jalqaban. **10** Isaan garuu ogummaa isaa yookaan Hafuura Qulqullu inni ittiin dubbatu sanaan mormuu hin dandeeny. **11** Kanaafuu akka isaan, “Nu utuu Isxifaanos Musee fi Waaqa irratti dubbii arrabsoo dubbatuu dhageenyerra” jedhaniiif dhoksaan namoota tokko tokko sossobatan. **12** Isaanis uummata, maanguddootaa fi barsiistota seeraa kakaasan. Isxifaanosiis qabani fuula waldaa Yihuudootaa duratti isa dhi'eessan. **13** Dhuga baatota sobduus qopheeffatan; isaanis akkana jedhan; “Namichi kun iddo qulqulluu kanaa fi seeraan mormuu takkumaa hin dhiifne. **14** Nu isaa, ‘Yesuus namni Naazreeti kun iddo kana ni diiga; seera Museen nuu kennes ni geeddaa' jedhu dhageenyerra.’” **15** Warri waldaa sana keessa turan hundi ija babaasanii Isxifaanosi ilaalanii akka fuuli isaa akkuma fuula ergamaa Waaqaa ta'e argan.

7 Lubni ol aanaanis, “Wanni kun dhugumaa?” jedhee isa gaafate. **2** Innis akkana jedhee deebise; “Yaa obbolootaa fi yaa abbootii, mee na dhaga'aa!

Waaqni ulfinaa, yeroo abbaan keenya Abrahaam Mesophotaamiyaa turetti, utuu inni biyya Kaaraan hin dhaqin isatti mul'ate. 3 Waaqnis, 'Biyya keetii fi saba kee dhiisiitii gara biyya anii si argisiisuu dhaqi' jedheen. 4 "Innis biyya Kaldootaatii ba'ee dhaqee Kaaraan keessa jiraate. Erga abbaan isaa du'e immoo Waaqni achii isa baasee biyya isin amma keessa jiraattan kanatti isa erge. 5 Ta'us Waaqni dhaala tokko illee, lafa taakkuu tokkittii illee biyya sana keessatti hin kennineef; garuu Waaqni akka Abrahaamii fi sanyii isaa warra isaan booddeetii biyya sana akkuma qabeenyaatti kennuuf waadaa galeef. Abrahaam yeroo sana ijoollee tokko illee hin qabu ture. 6 Waaqniakkana jedhee karaa kanaan isatti dubbate; 'Sanyiin kee biyya kan isaa hin ta'in keessatti alagaa ta'a; waggaan dhibba afuris ni garboomfama; ni cunqurfamas.' 7 Waaqniakkana jedhee; 'Ani garuu saba isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii immoo isaan biyya sanaa ba'anii lafa kanatti na waaqeffatu.' 8 Waaqnis kakuu dhagna qabaa Abrahaamii kenne; Abrahaamis abbaa Yisihaaq ta'ee guyyaa saddeettffaatti dhagna isa qabe; Yisihaaqis ergasii abbaa Yaaqoob ta'ee; Yaaqoob immoo abbaa abbootii gosoota kudha lamaanii ta'ee. 9 "Abbootiin sunis waan Yoosefitti hinaafaniif akka inni biyya Gibxitti garba ta'uuf isa gurguran; Waaqni garuu isa wajjin ture; 10 rakkina isaa hunda keessaa isa baase; Waaqnis fuula Fara'oontootiibbaa Gibxi duratti ulfinaa fi ogummaa Yoosefif kenne; Fara'oontootiibbaa Gibxi fi mana mootummaa isaa hunda irratti bulchaa isa godhe. 11 "Baruma sana biyya Gibxii fi biyya Kana'an hundatti beelli bu'ee rakkina guddaa fide; abbootiin keenyas waan nyaatan tokko illee argachuu hin dandeeny. 12 Yaaqoobis akka Gibxi keessa midhaan jiru dhageenyaan yeroo jalqabaatiif abbootiin keenya achi erge. 13 Imala isaanii lammaffaa irrattis Yoosef eenyummaa isaa obboloota isatti hime; Fara'oontootiibbaa isaa obboloota Yoosef beeke. 14 Yoosefis ergasii nama ergee abbaa isaa Yaaqoobii fi maatii isaa hunda jechuunis walumatti qabaatti nama 75 waamsise. 15 Yaaqoobis Gibxitti gad bu'e; innis, abbootiin keenyas achitti du'an. 16 Reeifi isaanis Sheekemitti geeffamee lafa awwaalaa kan Abrahaam ijoollee Hamoori irraa horii wayiitiin bitee ture sanatti awwaalame. 17 "Akkuma yeroon waadaa Waaqni Abrahaamii gale sun itti raawwatamu dhi'aachaa dhufreen baay'inni

saba keenya Gibxi keessatti akka malee guddate. 18 Ergasii 'Mootiin waa'ee Yoosef hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e.' 19 Innis akka malee saba keenya cunqur; abbooti keenyas akka daa'imman isaanii dhumaniif akka isaan gad gatan dirqisiise. 20 "Yeroon Museen dhalates yeruma kana ture; innis fuula Waaqaa duratti miidhagaa ture; ji'a sadifis mana abbaa isatti kunuunfamee guddate. 21 Yommuu inni alatti gatametti intalli Fara'oontootiibbaa akka ilma isheetti isa guddifatte. 22 Museen ogummaa warra Gibxi hunda barate; innis dubbii isatiif fi hojii isatiin jabaa ture. 23 "Museen yommuu umuriin isaa waggaan 40 guutetti dhaqee obboloota isaa ijoollee Israa'el ilaalu murteesesse. 24 Museenis utuu namni Gibxi tokko nama isaanii tokko miidhuu arge. Kanaafis nama isaanii gargaaruu dhaqee namicha Gibxi sana ajjeesuu haaloo baaseef. 25 Museen waan sabni isaa akka Waaqni karaa isatiin saba Israa'el furu hubatu se'ee ture; sabni sun garuu hin hubanne. 26 Guyyaa itti aanutti immoo utuu namoonni Israa'el lama wal lolanuu itti dhufree, 'Jarana, isin obboloota walii ti; yoos maaliif wal miitu ree?' jedhee walitti araarsuu yaale. 27 "Namichi hiriyaa isaa miidhhaa ture sun garuu Musee achi of irraa darbateeakkana jedhee; 'Eenyutu narratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe?' 28 Akkuma kaleessa namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee ajjeesuu barbaaddaa?' 29 Museenis waan kana dhageenyaan biyya Midyaanitti baqatee galuu ta'ee achi jiraate; achittis ilmaan lama dhalche. 30 "Erga waggaan afurtamni darbee booddees ergamaan Waaqaa tokko gammoojiji naannoo Tulluu Siinaa keessatti daggala boba'u keessaa arraba ibiddaa keessaan Museetti mul'ate. 31 Innis waan kana arginaan waan arge sana dinqifate. Yommuu ilaaluuf itti dhi'aatettis sagalee Gooftaa dhaga'e. 32 Sagaleen sunis, 'Ani Waaqa abbooti keetii, Waaqa Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob' jedheen. Museenis ni hollate; ilaaluus ni sodaate. 33 "Gooftaan immooakkana jedheen; 'Sababii iddoon ati dhaabatu kun qulqulluu ta'eeef kophee kee baafadhu. 34 Ani akka sabni koo biyya Gibxi keessatti cunqurfamaa jiru dhugumaan argeera; boo'icha isaanis dhaga'ee isaan bilisoomsuuf jedhee gad bu'eera; egaa kottu Gibxittin deebisee si ergaatiif.' 35 "Namni isaan, 'Eenyutu bulchaa fi abbaa murtii si godhe?' jedhanii tuffatan sun Museedhuma kana. Isas Waaqni akka inni bulchaa fi furaa isaanii ta'uuf harka

ergamaa Waaqaa kan daggala keessaan isatti mul'ate sanaatiin erge. **36** Innis Gibxi keessatti, galaana diimaa irratti akkasumas waggaa 40 gammoojji keessatti dinqii fi mallattoo hojjechaa Gibxi keessaa isaan baase. **37** “Museen kun isuma saba Israa'eliitiin, ‘Waaqni sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa’ jedhe sanaa dha. **38** Innis, Ergamaa Waaqaa kan Tulluu Siinaa irratti isatti dubbate sanaa fi abbootii keenya wajjin gammoojji keessatti waldaa keessa ture; dubbii jiraataas nutti kenuuf fudhate. **39** “Abbooti keenya garuu isaaaf ajajamuu didan; qooda ajajamuu isa tufftanii garaa isaanitiiniis gara Gibxitti deebi'an. **40** Arooniinis, ‘Waaqota nu dura deeman nuu tolchi; Museen Gibxii nu baase sun maal akka ta'e hin beeknuutii’ jedhan. **41** Yeroon isaan Waaqaa tolfamaa bifa jabbiitin qopheeffatanis baruma sana; isaanis Waaqa sanaaf aarsaa dhi'eessanii waanuma harka isaanitiin tolfame sanaaf ayyaana ulfinaa ayyaaneffatan. **42** Waaqni garuu isaan irraa garagalee akka isaan hummoota samii irraa waaqeffataniiif isaan dhiise. Kunis waan kitaaba raajotaa keessatti barreeffame sanaan wal fakkaata; innisakkana jedha; “Yaa mana Israa'el isin waggaa afurtama gammoojji keessatti takkumaa aarsaa fi kennaaf fiddaniirtuu? **43** Isin fakkii waaqota waaqeffachuuf tolfattanii jechuunis dunkaanaa Moolekiitii fi urjii waaqa keessan Reefaan ol qabdaniirtu. Kanaafuu ani biyya Baabilioniin gamaattin isin ari'a.’ **44** “Abbooti keenya gammoojji keessatti dunkaanaa dhuga ba'umsaa of biraq qabu turan. Dunkaanni sunisakkuma Waaqni akka Museen akkuma bifa arge sanaatti hojjetuuf isa qajeelchetti hojjetamee ture. **45** Abbooti keenyas dunkaanicha fudhatanii biyya saba Waaqni isaan duraa ari'ee baase sanaatti Iyyasuu wajjin galan; dunkaanni sun hamma bara Daawitiitti biyya sana ture. **46** Daawitis fuula Waaqaa duratti fudhatama argatee Waaqa Yaaqobiitif mana jireenyaa ijaaruuf kadhate. **47** Garuu kan mana sana ijaareef Solomoon ture. **48** “Ta'us Waaqni Waan Hundaa Olii mana harki nammaa ijaare keessa hin jiraatu; kunisakkuma raajichiakkana jedhee dubbatee dha: **49** “Samiin teessoo koo ti; laftis ejjeta miilla kootii ti. Yoos isin mana akkamii naaf ijaartu ree? jedha Gooftaan. Yookaan lafti boqonaa kootii eessa ta'a? **50** Waan kana hunda harki koo hin hojjennee?” **51** “Yaa namoota mata jabeeyyii nana! garaan keessan hin amanu; gurri

keessanis hin dhaga'u! Isin yeroo hunda Hafuura Qulqulluun mormitu; akkuma abbootiin keessan godhan sana isinis gooto. **52** Raajin abbootiin keessan hin ari'atin tokko iyyuu jiraa? Isaan warra duraan dursanii dhufaatii isa qajeelaa sanaa himan illee ni ajjees; isinis amma isa dabarsitanii kennitanii ajjeeftaniirtu; **53** warri karraa ergamoota Waaqatiin seera fudhantanii seera sanaaf ajajamuu diddanis isinuma.” **54** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti aariin guggubatanii isatti ciniinnatan. **55** Isxifaanos garuu Hafuura Qulqulluun guutamee gara samii ol ilaalee ulfina Waaqatii fi Yesuusinis isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru arge. **56** Innis, “Ani kunoo samiin banamee, Ilma Namaas isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru nan arga” jedhe. **57** Kana irratti isaan hundi gurra isaanii qabatanii sagalee guddaan iyyaa isatti girrisan. **58** Magaalaa keessaaas gad isa baasanii dhagaan isa tumuu jalqaban. Yeroo sana dhuga baatonni uffata isaanii miilla dargaggeessa Saa'ol jedhamu tokkoo jala kaa'atan. **59** Isxifaanosis utuu isaan dhagaan isa tumaa jiranuu, “Yaa Gooftaa Yesuus, hafuura koo fudhadhu” jedhee kadhate. **60** Jilbeenfatees sagalee guddaadhaan, “Yaa Gooftaa, cubbuu kana isaanitti hin lakkaa'in!” jedhee iyye; innis erga waan kana dubbatee booddee ni du'e.

8 Saa'olis ajjeefamuu Isxifaanos irratti namootaan walii galee ture. Guyyuma sana waldaa Kiristaanaa ishee Yerusaalem jirtutti ari'atamni guddaan ka'e; ergamoota malee warri kaan hundinuu biyya Yihuudaatii fi Samaariyaa hunda keessa bibittinnaa'an. **2** Namoonni Waaqa sodaatanis Isxifaanisin awwaalan; boo'icha guddas boo'aniif. **3** Saa'ol garuu waldaa kiristaanaa balleessuu jalqabe; innis mana tokko irraa gara mana biraq dhaqee dhiiraa fi dubartii lafa irra harkisee mana hidhaatti galchaa ture. **4** Warri bittinnaa'an sun lafa dhaqan hundatti dubbii sana lallaban. **5** Fiiliphosis gara magaalaa Samaariyaa tokkootti gad bu'ee achitti Kiristoos lallabe. **6** Namoonni sunis yommuu waan Fiiliphos dubbatu dhaga'anii dinqii inni hojjetu arganitti hundi isaanii qalbeeffatanii isa dhaga'an. **7** Hafuurri xuraa'anis sagalee guddaan iyyee nama hedduu keessaa ba'e; warri laamsha'anii fi warri naafatan baay'eenis ni fayyan. **8** Kanaafis gammachuu guddatu magaalaa sana keessatti ta'e. **9** Garuu yeroo sanaan dura namichi Simoon jedhamu tokko magaalaa sana keessatti falfala

hojjetee namoota Samaariyya hunda dinqisiisaa ture; innis akka waan nama guddaa ta'eetti of hedaa ture. **10** Namoonni hundinuu xinnaa guddaan qalbii isaanii gara isaatti deebifatanii, "Namichi kun humna Waaqaa isa 'humna guddaa' jedhamu sanaa dha" jedhanii isa saadan. **11** Namoonni sunis sababii inni yeroo dheeraa falfala isaatiin isaan dinqisiiseef qalbii isaanii gara isaatti deebifatan. **12** Garuu yommuu Fiiliphoo wangeela waa'ee mootummaa Waaqaaqti fi maqaa Yesuus Kiristoos lallabetti amananii dhiiraa dubartiin cuuphaman. **13** Simoon mataan isaa iyuu amanee cuuphame. Innis mallatloo fi dinqii arge sana dinqifachaa Fiiliphoo wajjin deeme. **14** Ergamoonni Yerusaalem turan akka warri Samaariyya dubbii Waaqaa fudhatan dhaga'anii Phexrosii fi Yohannisin isaanitti ergan. **15** Ergamoonni sunis yommuu achi ga'anitti akka isaan Hafuura Qulqulluu argataniif ni kadhataniif; **16** Hafuuri Qulqulluun isaan keessaa nama tokko irra illee hin buune tureeti; isaan maqaa Gooftaa Yesuus qofaan cuuphamanii turan. **17** Phexrosii fi Yohannis harka isaanii jara sana irra kakaa'an; isaanis Hafuura Qulqulluun argatan. **18** Simoon falfaltichis akka yeroo ergamoonni harka isaanii nama irra kaa'an Hafuuri Qulqulluun namaa kennamu arginaan ergamootaa horii kennee, **19** "Akka namni ani harka irra kaa'u hundi Hafuura Qulqulluu argatuuf dandeettii kana anaaf illee kennaa" jedheen. **20** Phexros garuu akkana jedhee deebiseef; "Sababii ati kennaa Waaqaa waan horiin bitachuu dandeessu seeteef horiin kee suma wajjin haa badu! **21** Garaan kee fuula Waaqaa duratti waan qajeelaa hin ta'iniif ati tajaajila kana keessatti qooda yookaan carraa hin qabdu. **22** Kanaaf hammina kee kana irraa deebi'iittii gooftaa kadhadhu; inni yaada garaa keetii kana siif dhiisa ta'atii. **23** Ani akka ati yaada hadhaa'an guutamtee fi akka ati garbicha cubbuu taate nan arga." **24** Simoonis, "Akka wanni isin jettan kun tokko iyuu narru hin geenyeef Gooftaa naa kadhadhaa" jedhee deebise. **25** Phexrosii fi Yohannis erga dhugaa ba'anii dubbii Gooftaa labsanii booddee gandoota Samaariyya hedduu keessatti wangeela lallabaa Yerusaalemitti deebi'an. **26** Ergamaan Gooftaa tokko Fiiliphoo siin, "Ka'iittii karaa Kibbaatiin gara daandii Yerusaalemitti ba'ee Gaazaatti gad bu'u sanaa dhaqi" jedhee; daandiin sunis daandii gammoojiji ti. **27** Innis ka'ee deeme; karaa isaa irrattis xu'aashii Itoophiyaa tokko jechuunis

qondaalticha Kandakee mootittii saba Itoophiyaa kan qabeenya ishee hunda irratti itti gaafatamaa ta'e arge; qondaalli sun sagaduuf jedhee Yerusaalem dhaqee ture. **28** Innis yeroo biyya isaatti deebi'u gaarii isaa irra taa'ee kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifachaa ture. **29** Hafuuri Qulqulluunis Fiiliphoo siin, "Dhaqitii gaarii sanatti dhi'aadhu" jedhee. **30** Fiiliphosis gaarii sanatti fiigee utuu namichi sun kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifatuu dhaga'ee, "Ati waan dubbiftu kana ni hubattaa?" jedhee gaafate. **31** Namichis, "Yoo namni naa hin ibsin ani akkamiin hubachuu danda'a?" jedhee. Innis akka Fiiliphoo ol ba'ee isa bira taa'uuf waammate. **32** Kutaan kitaabaa kan xu'aashiin sun dubbisaa ture isa kana: "Inni akkuma hoolaa iddo qalmaatti geefamee, yookaan akkuma ilmoo hoolaa kan fuula nama rifeensa irraa murmuruu duratti cal'isuu akkasuma afaan isaa hin saaqqanne. **33** Inni cunqurfamuu isaatiin murtii qajeelaa dhowwatame; eenyutu waa'ee sanyii isaa dubbachuu danda'a? Jireenyi isaa lafa irraa fudhatameeraati." **34** Xu'aashiin sunis Fiiliphoo siin, "Raajii sun waa'ee eenyuu dubbata? Waa'ee mataa isaa moo waa'ee nama biraa ti? Maaloo mee natti himi!" jedhee gaafate. **35** Fiiliphosis kutaadhumaa kitaabaa sanaan afaan saaqatee oduu gaarii waa'ee Yesuus isatti hime. **36** Isaanis utuu karaa deemanuu bishaanitti ba'an; xu'aashiin sunis, "Kunoo bishaan as jira; yoos maaltu cuuphamuu na dhowwa ree?" jedheen. [**37** Fiiliphosis, "Ati yoo garaa kee guutuun amante cuuphamuu ni dandeessa" jedhee. Namichis deebisee, "Akka Yesuus Kiristoos ilma Waaqaa ta'e ani nan amana" jedhee.] **38** Innis akka gaariin sun dhaabatu ajaje; isaan lamaanuu dhaqanii bishaan seenan; Fiiliphosis isa cuuphe. **39** Yommuu isaan bishaan keessaa ba'anittis Hafuuri Gooftaa Fiiliphoo sin fudhate; xu'aashiin sunis ergasiis isaa hin argine; garuu gammadaa karaa isaa itti fufe. **40** Fiiliphoo immoo Azooxoonitti argame; innis hamma Qiisaariyya ga'utti magaalaawwan hunda keessatti wangeela lallabaa darbe.

9 Giddiudhuma sana Saa'ol barattoota Gooftaa ajjeesuuuf dhaadachaa gara luba ol aanaa dhaqee, **2** nama karaa kana irra jiru kam iyuu dhiiras dubartiis yoo argate akka hidhee Yerusaalemitti geessuuuf akka lubni sun gara manneen sagadaa kanneen Damaasqoo jiraniitti xalayaawwan isaaaf barreessuuuf isaa kadhate. **3** Utuu inni deemaa jiruu akkuma

Damaasqotti dhi'aateen akkuma tasaa ifni tokko samii irraa naannoo isaatti balaqqise. **4** Innis lafatti kufee sagalee, "Yaa Saa'ol, Yaa Saa'ol, ati maaliif na ari'atta?" isaan jedhu tokko dhaga'e. **5** Saa'olis, "Yaa Gooftaa, ati eenyu?" jedhee gaafate. Innis akkana jedhee deebiseef; "Ani Yesuus isa ati ari'attuu dha. Arfii wayii dhiituun suma miidha. **6** Amma ka'ii magaalaa seeni; wanni ati gootu sitti himamaatii" jedheen. **7** Namoonni Saa'ol wajjin deemaa turanis waan dubbatan dhabanii dhadhaabatan; isaanis sagalee dhaga'an malee nama tokko illee hin argine. **8** Saa'olis lafaa ka'e; innis yommuu iji isaa banametti homaa arguu hin dandeeny; isaanis harka isaa qabani Damaasqotti isa geessan. **9** Iji isaaas Guyyaa sadii guutuu arguu hin dandeeny; innis homaa hin nyaanne; homaas hin dhugne. **10** Damaasqoo keessa barataa Anaaniyaas jedhamu tokkotu ture. Gooftaanis mul'ataan, "Yaa Anaaniyaas!" jedhee isa waame. Innis, "Yaa Gooftaa, kunoo anि asin jira" jedhee deebise. **11** Gooftaanis akkana jedheen; "Ka'ii gara daandii 'Qajeelaa' jedhamu sanaa mana Yihuudaa dhaqitii nama Saa'ol jedhamu kan Xarseesii dhuf tokko iyyafadhu; inni kadhanna irra jiraatii. **12** Saa'olis nama Anaaniyaas jedhamu tokko isaa dhufee akka agartuun isaaa deebi'uufiif harka isa irra kaa'u mul'ataan arge." **13** Anaaniyaasis deebisee akkana jedhe; "Yaa Gooftaa, ani waa'ee namicha kanaa, miidhaa inni qulquloota kee warra Yerusaalem jiraatan irratti hojjete hundumaa dhaga'eera. **14** Ammas warra maqaa kee waammattan hunda hidhuuf jedhee luboota hangafoota irraa aangoo fudhatee dhufeera." **15** Gooftaan garuu Anaaniyaasiin akkana jedhe; "Namichi kun mi'a koo kan anि akka inni namoota Ormaatii fi mootota isaanii duratti, saba Isra'a'el durattis maqaa koo baatuuf jedhee filadhe waan ta'eef ka'ii dhaqi! **16** Ani akka inni maqaa kootiif jedhee rakkachuu qabu isattin argisiisa." **17** Anaaniyaasis dhaqee mana sana seene. Harka isaaas Saa'ol irra kaa'ee, "Yaa obboleessa koo Saa'ol, Gooftaa Yesuus inni utuu ati as dhuftuu karaa irratti sitti mul'ate sun akka ati argituu fi akka ati Hafuura Qulqulluun guutamtuuf na ergeera" jedhe. **18** Yommusuma wanni akka qolaa ija Saa'ol irraa harca'e; inni ammas arguu danda'e. Ka'ees cuuphame. **19** Nyaatas nyaatee jajjabaate. Saa'ol bultii gabaabduudhaaf barattoota Damaasqoo jiran bira

bubbule. **20** Innis akka Yesuus ilma Waqaqa ta'e yeruma sana manneen sagadaa keessatti lallabuu jalqabe. **21** Warri isa dhaga'an hundinuu dinqifatanii akkana jedhan; "Namichi kun isuma Yerusaalem keessatti warra maqaa kana waammattan balleesse sana mitii? Ammas hidhee luboota hangafootatti isaan geessuuf dhufe mitii?" **22** Saa'ol garuu ittuma jabaachaa deeme; innis akka Yesuus kun Kiristoos ta'e mirkaneessuudhaan Yihuudoota Damaasqoo keessa jiraatan afaan qabachiise. **23** Erga guyyaan hedduun darbee booddees Yihuudoonni isa ajjeesuuf mari'atan. **24** Saa'ol garuu marii isaanii kana beeke; isaanis isa ajjeesuuf jedhanii halkanii guyyaa balbala magaalaa sanaa jabeessanii eegaa turan. **25** Barattoonni isaa garuu halkaniin fuudhanii guuboodhaan dallaa irraan dabarsanii gad isa buusan. **26** Innis yommuu gara Yerusaalem dhufetti barattootatti dabalamuu yaale; isaanis waan barataa ta'u isaa hin amaniniif hundi isaanii isa sodaatan. **27** Barnaabaas immoo fuudhee ergamootatti isa geesse; akka Saa'ol itti karaatti gooftaa arge, akka itti gooftaan isatti dubbatee fi akka inni sodaa malee Damaasqoo keessatti maqaa Yesusiiin lallabe isaanitti hime. **28** Saa'olis isaa wajjin jiraatee Yerusaalem keessa sodaa malee ba'ee galaa ture; maqaa Gooftaatiinis ija jabinaan lallabe. **29** Yihuudoota Giriikota keessa jiraatan wajjinis dubbachaa isaaniinis morkachaa ture; isaan garuu isa ajjeesuu barbaadan. **30** Obboloonnis yommuu waan kana beekanitti fuudhanii Qiisaariyaatti gad isa buusan; gara Xarsees isa ergan. **31** Kanaafis waldaan kiristaanaa Yihuudaa, Galiilaa fi Samaariyaa keessa jirtu guutummaatti nagaan argatte; ni cimtes. Isheenis Hafuura Qulqulluudhaan jajjabaatee sodaa Gooftaatiin jiraachuudhaan baay'inaan guddachaa deemte. **32** Phexros utuu biyya sana keessa naanna'aa jiruu qulquloota Liidaa keessa jiraatan ilaaluuf gad bu'e. **33** Achittis namicha laamsha'aa Eeniyyaa jedhamu kan wagga saddeeti siree irratti hafee ture tokko arge. **34** Phexrosis, "Yaa Eeniyyaa, Yesuus Kiristoos si fayyisa; ka'iitii siree kee afadhu" jedheen. Eeniyyaanis yommusuma ka'e. **35** Namoonni Liidaa fi Shaaroon keessa jiraatan hundinuu isa arganii Gooftaatti deebi'an. **36** Yoophee keessas barattuu Xaabiitaa jedhamtu tokkotu ture; Xaabiitaa jechuun Doorqaa jechuu dha. Isheenis yeroo hunda waan gaarii hojjetti; hiyyeyyiis ni gargaarti ture. **37** Isheenis

baruma sana keessa dhukkubsattee duute; reefa ishees dhiqanii kutaa darbii tokko keessa kaa'an. **38** Liidaan kun Yoopheetti dhi'oo turt; barattoonis yommuu akka Phexros Liidaa jiru dhaga'anitti nama lama isatti erganii, "Maaloo dafii nu bira ga'il!" jedhanii isa kadhatan. **39** Phexrosis ka'ee isaan wajjin deeme; akkuma inni achi ga'eenis gara kutaa darbii sanaatti isa geessan. Haadhonni hiyyeessaa hundinuu isa bira dhaabatanii kootii fi wayyaa biraa kan Doorqaan yeroo isaan wajjin turte hoijette sana isatti argisiisani boo'aa turan. **40** Phexrosis hunda isaanii gad baasee jilbeenfatee Waaqa kadhate; reefa sanattis garagalee, "Xaabiitaa ka'il!" jedhe. Isheenis ija ishee banattee Phexrosin argite; kaatees ni teesse. **41** Innis harka qabee ishee kaase; amantootaa fi haadhota hiyyeessaa waamee jiraattuu taatee isaan fuuldura dhaabe. **42** Kunis Yoophee hunda keessatti beekame; namoonni baay'eenis Gooftaatti amanan. **43** Phexrosis Yoophee keessa gogaa duugduu Simoon jedhamu tokko bira guyyaa hedduu ture.

10 Namichi Qorneelewoos jedhamu tokko

Qiisaariyaa keessa ture; innis kutaa, "Humna waraana lixaaliyaa" jedhamu keessatti ajajaa dhibbaa ture. **2** Qorneelewoosii fi maatiin isaa hundinuu warra Waaqaaf bulanii fi warra Waaqa sodaatan turan; innis warra rakkataniif arjummaadhaan kenna ture; yeroo hundas Waaqa kadhata ture. **3** Innis gaafa tokko ergamaa Waaqaa tokko isaa gara isaa dhufee, "Yaa Qorneelewoos!" jedhuun guyyaa keessaa gara sa'atii sagaliitti ifaan ifatti mul'ataan arge. **4** Qorneelewoosis sodaan ija babaasee isa ilaalee, "Yaa Gooftaa, maal barbaadda?" jedhee gaafate. Ergamaan Waaqaa sun immooakkana jedhee deebise; "Kadhanna keetii fi kennaan ati hiyyeyyiidhaaf kennitu aarsaa yaadachaa ta'ee fuula Waaqaa duratti ol ba'eera. **5** Amma Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana as fichiisi. **6** Innis namicha gogaa duugu kan Simoon jedhamu kan manni isaa qarqara galaanaatti argamu tokko bira jira." **7** Qorneelewoosis yommuu ergamaan Waaqaa kan isatti dubbate sun deemetti tajaajiltoota isaa keessaa nama lama, warra isa eegan keessaa immoo loltuu Waaqaaf bulu tokko waamee, **8** waan kana hunda itti himee Yoopheetti isaan erge. **9** Guyyaa itti aanuttis utuu warri ergaman sun karaa jiranuu, yeroo isaan magalaatti dhi'aatanitti Phexros gara sa'atii ja'aatti

kadhannaaf bantii manaatti ol ba'e. **10** Innis beela'ee waan nyaatu barbaade; utuu isaan qopheessaafii jiranuu akka waan yaadaan fudhatamee ta'e. **11** Samii banamee fi waan akka wayyaa bal'aa tokkos isaa roga isaa afraniin qabamee lafatti gad buufamu arge. **12** Wayyaan sunis bineensota miilla afurii, uumamawwan lafa irra loo'anii fi simbirroota samii kanneen gosa hundaa of keessaa qaba ture. **13** Sagaleen tokkos, "Yaa Phexros, k'a'itii qaladhuu nyaadhu" jedheen. **14** Phexros garuu deebise, "Yaa Gooftaa, hin ta'u! Ani takkumaa waan balfamaa yookaan waan xuraa'aa hin nyaanne" jedhe. **15** Sagaleen sunis yeroo lammaffaa, "Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin" jedheen. **16** Wanni kunis yeroo sadii ta'e; wayyaan sunis yommusuma deebi'ee samiitti ol fudhatame. **17** Utuu Phexros waa'ee hiikkaa mul'ata sanaa dinqisiifachaa jiruus namoonni Qorneelewoos erge sun mana Simoon iyyaafachaa dhufanii karra dura dhaabatan. **18** Isaanis lallabani, "Simoon inni Phexros jedhamu tokko as jiraa?" jedhanii gaafatan. **19** Ammas utuu Phexros waa'ee mul'ata sanaa yaadaa jiruu, Hafuurri Qulqulluunakkana isaan jedhe; "Yaa Simoon, kunoo namoonni sadii si barbaaduutti jiru. **20** Ka'iitii gad bu'i. Isaan wajjin deemuus hin shakkin; anatu isaan ergeetii." **21** Phexrosis gara namoota sanaatti gad bu'ee, "Namni isin barbaadaa jirtan ana; maaliif dhuftani?" jedheen. **22** Jarri sunisakkana jedhanii deebisan; "Nu ajajaa dhibbaa kan Qorneelewoos jedhamu tokko biraa dhufne; inni nama qajeelaa fi nama Waaqa sodaatu kan Yihuudoota hunda birattis kabajamu dha; ergamaan Waaqaa qulqulluun tokko akka inni mana isatti si waamsisee waan ati jettu dhaga'uuf isatti dubbate." **23** Phexrosis namoota sana manatti ol galchee keessumsiise. Guyyaa itti aanutti Phexros ka'ee isaan wajjin deeme; obboloonni tokko tokkos Yoopheedhaa ka'anii isa wajjin deeman. **24** Isaanis guyyaa itti aanu Qiisaariyaaatti galan; Qorneelewoosis firoota isaatii fi michoota isaa warra isatti dhi'aatan walitti waamee isaan eegaa ture. **25** Akkuma Phexros mana seeneen Qorneelewoos isaa simatee isaaq sagaduuf jedhee miilla isaa irratti kufe. **26** Phexros garuu, "Ka'il! Anis namumaatii" jedhee ol isa qabe. **27** Phexrosis isa wajjin dudubbachaa mana seenee namoota walitti qabaman hedduu arge. **28** Innisakkana isaanii jedhe; "Akka Yihuudiin tokko nama ormaa wajjin tokkummaa qabaachuu fi itti

dhi'aachuun seera keenya hin ta'in isin mataan keessan iyyuu beektu; garuu Waaqni akka ani nama tokkoonuu jibbamaa yookaan xuraa'aa hin jenne natti argisiiseera. **29** Kanaaf yommuu isin nama natti ergitanitti ami mormii tokko malee dhufe; egaa waan isin na waamtaniif beekuu nan barbaada.” **30** Qorneeleoosis akkana jedhee deebise: “Bultii afuriin dura, sa'aatiidhuma kanatti, ani sa'aati sagalitti mana kootti kadhachaan ture. Akkuma tasaa namichi wayyaa adii qaanqee uffatu tokko na dura dhaabatee **31** akkana jedhe; ‘Yaa Qorneeleoosis, Waaqni kadhanna kee dhaga'era; kennaa ati hiyyeyyiif kennitus yaadateera. **32** Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi. Inni mana Simoon namicha gogaa duugu kan qarqara galaanaa jiraatu sanaa jira.’ **33** Kanaaf ani yeruma sana nama ergeen si waamsise; atis baga dhufte. Egaa nu hundinuu waan akka ati nutti himtu Gooftaan si ajaje hunda dhaga'uuf jennee as fuula Waaqaa dura jirra.” **34** Phexrosis akkana jedhee dubbachuu jalqabe; “Ani amma akka Waaqni nama Wal hin caalchifne dhugumaan nan hubadha. **35** Garuu saba hundumaa keessaa namni isa sodaatuu fi namni waan qajeelaa hoijetu kam iyyuu fuula isaa duratti fudhatamaa dha. **36** Isin ergaa Waaqni karaa Yesuus Kiristoosiin nagaa labsuudhaan saba Israa'elitti erge sana beektu; Yesuus Kiristoos kun Gooftaa waan hundaa ti. **37** Isin waan Cuuphaa Yohannis lallabee booddee Galiilaadhaa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti ta'e sana ni beektu. **38** Kunis akka Waaqni Yesuus nama Naazreetti sana Hafuura Qulqulluu fi humnaan dibee fi akka Yesuus waan gaarii hoijechaa fi warra humna diyyabiloos jala turan fayyisa biyya hunda keessa nanaanna'ee dha; Waaqni isa wajjin tureetii. **39** “Nus waan inni biyya Yihuudootaati fi Yerusaalem keessatti hoijete hundaaf dhuga baatota. Isaanis fannoo irratti fannisanii isa ajjeesan. **40** Waaqni immoo guyyaa sadaffaatti warra du'an keessaa isa kaase; akka inni namatti mul'atus godhe. **41** Inni nama hundatti hin mul'anne; garuu nu dhuga baatota Waaqni duraan dursee filatettii fi erga inni warra du'an keessaa ka'ee booddee isa wajjin nyaannee dhugnetti mul'ate. **42** Innis akka nu namootatti lallabnuu fi akka inni nama Waaqni warra jiranii fi warra du'an irratti abbaa murtii godhee muude ta'e akka dhugaa baanuuf nu ajaje. **43** Raajonni hundinuu akka namni isatti amanu

hundi maqaa isaatiin dhiifama cubbuu argatu waa'ee isaa dhugaa ba'u.” **44** Utuma Phexros amma illee waan kana dubbachaa jiruu, Hafuurri Qulqulluu warra dubbii sana dhaga'aa turan hunda irra bu'e. **45** Amantoonni dhagna qabatan kanneen Phexros wajjin dhufan sun waan kennaan Hafuura Qulqulluu Namoota Ormaa irratii illee dhangala'eef ni dinqifatan; **46** isaan jaraa afaan haaraa dubbatanii fi Waaqas jajatan dhaga'aniiruutii. Phexrosis akkana jedhe; **47** “Akka namoonni akkuma keenya Hafuura Qulqulluu argatan kunneen hin cuuphamneef namni bishaan dhowwachuu danda'u eenyu?” **48** Innis akka isaan maqaa Yesuus Kiristoositti cuuphaman ajaje; isaanis akka Phexros bultii xinnoo isaan bira turuuf isa kadhatan.

11 Ergamoonnii fi obboloonni Yihuudaa keessa jiran akka Namoonni Ormaas dubbii Waaqaa fudhatan dhaga'an. **2** Kanaaf yommuu Phexros Yerusaalemitti ol ba'etti amantoonni dhagna qabatan isaan morman; **3** akkanas jedhan; “Ati maaliif mana namoota dhagna hin qabatinii dhaqxee isaan wajjin nyaatte?” **4** Phexrosis akkana jedhee waan ta'e sana tokko tokkoon isaanii ibsuu jalqabe. **5** “Ani magaalaa Yoophee keessatti kadhanna irran ture; akka waan yaadaan fudhatamuus ta'ee waan akka wayyaa bal'aa tokko isaa roga isaa afraniin qabamee samii irraa gad buufamu mul'ataan arge. Innis iddo an turetti gad dhufe. **6** Anis xiyyeffadhee ilaalee bineensota miilla afuri, bineensota bosonaa, uumamawwan lafa irra loo'anii fi simbirroota samii nan arge. **7** Anis sagalee, ‘Yaa Phexros, ka'iiti qaladhuu nyaadhu' naan jedhu tokkon dhaga'e. **8** “Ani garuu deebisee, ‘Yaa Gooftaa, hin ta'u! Takkumaa wanni balfamaan yookaan wanni xuraa'aan tokko iyyuu afaan koo hin seenne' jedhe. **9** “Sagaleen sunis yeroo lammaffaa samii irraa, ‘Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin' jedhe. **10** Wanni kunis yeroo sadii ta'e; kana booddees hundumti isaa amma illee samiitti ol fudhatame. **11** “Yommusuma namoonni Qiisaariyaadhaa natti ergaman sadii mana ani jiraachaa ture sana dura dhaabatan. **12** Hafuurri Qulqulluunis akka ani shakkii tokko malee isaan wajjin deemu natti hime. Obboloonni kunneen ja'aanis na wajjin deeman; nus mana namichaa ol seenne. **13** Innis akka ergamaa Waaqaa kan mana isaa keessatti itti mul'ate tokko arge nutti hime; ergamaan sunis akkana isaan jedhe; ‘Yoopheetti nama ergitii Simoon

isa Phexros jedhamu sana waamsisi; 14 inni ergaa sii fi namoonni mana keetii hundinuu ittiin fayyitan sitti hima.’ 15 “Akkuma ani dubbachuu jalqabeen, Hafuurri Qulqulluunakkuma jalqabatti nurra bu’e sana isaan irras bu’e. 16 Anis waan Gooftaan, ‘Yohannis bishaaniin cuuphe; isin garuu Hafuura Qulqulluudhaan cuuphamtu’ jedhee ture sana nan yaadadhe. 17 Kanaafuu erga Waqni kennaadhuma yeroo nu gooftaa Yesuus Kiristoositti amanne niuu kenne sana isaaniifis kennee Waaqaan mormuuf ani eenyu?’ 18 Isaanis waan kana dhaga’anii cal’isan; ‘Yoos Waaqni qalbii jijiirratani jiraachuu Namoota Ormaatiifis kenneera’ jedhanii Waaqa galateeffatan. 19 Warri sababii ari’atama Isxifaanosisitti ka’etii bittinnaa’anii turan sun ergaa sana Yihuudoota qofatti himaa hamma Finiiquee, Qophiroosii fi Anxookiiyaatti deeman. 20 Isaan keessaa namoonni Qophiroosii fi Qareenaa irraa dhufan tokko garuu Anxookiyyaa dhaqanii oduu gaarii waa’ee Gooftaa Yesuus Giriikottattis himuu jalqaban. 21 Harki Gooftaa isaan wajjin ture; namoonni hedduunis amananii Gooftaatti deebi’an. 22 Oduun kunis gurra waldaa kiristaanaa ishee Yerusaalem jirtuu seene; isaanis Barnaabaasin Anxookiiyaatti ergan. 23 Innis yommuu achi ga’ee Ayyaana Waaqaa argetti ni gammade; akka isaan garaa tokkoon Gooftaaf amanamanii jiraataniifis isaan hunda jajjabeesse. 24 Inni nama gaarii Hafuura Qulqullu fi amantiidhaan guutame ture; namoonni baay’eenis Gooftaatti dabalaman. 25 Barnaabaasis Saa’olin barbaaduuf jedhee Xarsees dhaqe; 26 Yommuu isa argettis Anxookiiyaatti isa geesse. Isaanis waggaa tokko guutuu waldaa sanaan wal ga’anii namoota baay’ee barsiisan. Barattoonis yeroo jalqabaatiif Anxookiiyaatti, “Kiristaana” jedhaman. 27 Giddudhuma sana raajonni tokko tokko Yerusaalemii ka’anii Anxookiiyaatti gad bu’an. 28 Isaan keessaa namichi Agaaboos jedhamu tokko ka’ee dhaabatee akka beelli guddaan isaa addunyaa hunda irratti bu’u Hafuuraan dubbate. Wanni kunis bara mo’umsa Qilaawudewoos Qeesaar keessa ta’e. 29 Barattoonis tokkoon tokkoon isaaniiakkuma dandeettii isaaniitti obboloota Yihuudaa keessa jiraatan gargaaru murteessan. 30 Isaanis harka Barnaabaasis fi harka Saa’olitti gargaarsa isaanii maanguddootaatti erguuun gargaarsa kennan.

12 Baruma sana keessa Heroodis mootichi isaan ari’achuuuf jedhee miseensota waldaa kiristaanaa tokko tokko qabe. 2 Innis Yaaqoob obboleessa Yohannis goraadeen ajjeese. 3 Yommuu akka wanni kun Yihuudoota gammachiise argettis, ituma fufee Phexrosinis qabsiise. Wanni kunis yeroo Ayyaana Maxinoo keessa ta’e. 4 Erga isa qabee booddee akka isaan isa eeganiif jedhee gareewwan loltootaa afur kanneen tokkoon tokkoon isaanii loltoota afur afur of keessaa qabanitti dabarsee isa kennuudhaan, mana hidhaa keessa isa buuse; kanas ayyaana Faasiikaa booddee fuula uummataa duratti dhi’eesee isa qoruuf godhe. 5 Kanaafuu Phexros mana hidhaa keessatti eegamaa ture; waldaan kiristaanaa garuu jabeessitee waa’ee isaatiif Waaqa kadhachaa turt. 6 Edumtii guyyaa Heroodis itti Phexrosin dhi’eessuuf ture sanaa Phexros foncaa lamaan hidhamee loltoota lama gidduu rafaa ture; loltoonni kaanis balbala dura dhaabatanii mana hidhaa sana eegaa turan. 7 Akkuma tasaas, ergamaan Gooftaa tokko mul’ate; kutaa mana hidhaa sana keessattis ifni ife; ergamaan sunis cinaacha Phexros tuqee isa dammaqsuudhaan, “Dafii ka’i!” jedheen. Foncaan sunis harka isaa irraa harca’e. 8 Ergamaan Waaqaa sunis, “Uffata kee uffadhu; kophee kees kaa’adhu” jedheen. Phexrosis akkasuma godhe. Ergamaan sunis, “Wayyaa kee marxifadhuutii na faana bu’i” jedheen. 9 Phexrosis isa duukaa bu’ee mana hidhaatii ba’e; innis waan mul’ata argu se’e malee akka wanni ergamaan Waaqaa hojjechaa ture sun dhugaa ta’e hin beekne. 10 Isaanis waardiyaa duraatii fi isa lammaffaa bira darbanii balbala sibiilaa kan magaalaatti gad baasu bira ga’an; balballi sunis ofumaan banameef; isaanis gad ba’anii utuu daandii tokko irra gad bu’aa jiranuu ergamaan sun isa biraa sokke. 11 Phexrosis qalbii isaatti deebi’ee, “Ani amma akka Gooftaan ergamaa isaa ergee harka Heroodisii fi waan Yihuudonni natti yaadaa turan hunda jalaa na baase shakkii malee beekeera” jedhe. 12 Innis erga waan kana hubatee booddee mana Maariyaam haadha Yohannis isa Maarqos jedhamu sanaa iddo itti namoonni baay’een walitti qabamanii kadhachaa turan dhaqe. 13 Yommuu Phexros balbala alaa rurrukutetti intalli hojjettuun Roodaa jedhamtu tokko ilaaluu dhufte. 14 Isheenis yommuu sagalee Phexros hubattetti akka malee gammadde; balbala banuu dhiiftees fiigdee ol deebitee akka Phexros balbala

dura dhaabatu himte. **15** Isaanis, “Ati maraatteerta!” jedhaniin; isheen garuu cimsitee akka wanni kun akkasuma ta’e dubbatte; isaan immoo, “Yoos ergamaa isaa til!” jedhan. **16** Phexros garuu ittuma fufee balbalicha rurrukute; isaanis yommuu bananitti, isa arganii dinqifatan. **17** Phexrosis akka isaan cal’isaniif harkaan itti hime; akka itti Gooftaan mana hidhaatii isa baases isaanitti odeesse; innis, “Waan kana Yaaqoobii fi obbolootatti himaa” isaaniin jedhe; achiik ka’ees lafa biraan dhaqe. **18** Yommuu bari’etti raafamni guddaa isaa loltoota gidduutti uumame; isaanis, “Phexros maal ta’e?” jedhaniin wal gaggaafatan. **19** Heroodisis cimsee barbaadee isa dhabnaan eegdota sana jabeessee qoree akka isaan ajeefaman ajaje. Heroodis Yihuudaadhaa ka’ee Qiisaariyaatti gad bu’ee xinnoo achi jiraate. **20** Innis warra Xiiroosii fi Siidoonaatti akka malee aare; isaanis tajaajilaa mootichaa amanamaa Bilaasxoos jedhamu tokko michoomfataniit tokkummaan gara mootichaa dhaqanii araara kadhatan; biyyi isaanii biyya mooticha sanaa irraa midhaan nyaataa argachaa jiraatteetii. **21** Guyya beellamaattis Heroodis uffata mootii uffatee teessoo isaa irra taa’e; uummataattis dubbate. **22** Namoonnis, “Kun sagalee Waaqaati malee sagalee namaa miti” jedhaniin iyyan. **23** Heroodisis waan Waaqaaf ulfina hin kenniif yeruma sana ergamaan Waaqaa tokko isa dha’e; innis raammoodhaan nyaatamee du’e. **24** Dubbiin Waaqaa garuu ittuma fufee guddachaa, babal’achaas deeme. **25** Barnaabaasi fi Saa’ol erga ergama isaanii fixataniit booddee Yohannisisa Maarqos jedhamu sana fudhatanii Yerusaalemiiddeebi’an.

13 Waldaa kiristaanaa Anxookiyyaa keessa Raajotaa fi barsiistotatu ture; isaanis Barnaabaas, Simi’oonisa Niiger jedhamu, Luukiyos nama Qareenaa, Maanaa’en isa Heroodis bulchaa sana wajjin guddatee fi Saa’ol fa’a. **2** Utuu isaan Gooftaa tajaajilaa, soomaas jiranuu Hafuurri Qulqulluun, “Barnaabaasi fi Saa’olin hojii ani itti isaan waammadheef naa filaa” jedhe. **3** Kanaaf isaan erga soomanii kadhatanii booddee harka isaanii jara irra kaa’aniisaan ergan. **4** Isaan lachuu Hafuurra Qulqulluudhaan ergamanii Seluuqiyatti gad bu’an; achiis ka’aniidooniin Qophiroos dhaqan. **5** Yommuu Salaamiis ga’anittis manneen sagadaa Yihuudoottaa keessatti dubbii Waaqaa lallaban; Yohannisisa isaan gargaaruuf isaan bira ture. **6** Isaanis yommuu biyyoota bishaaniin

marfaman sana hundumaa keessa ba’ani hamma Phaafositti dhufanitti, Yihuudii falfaltichaa fi raajii sobaa kan maqaan isaa Baaryesuu jedhamu tokkotti dhufan. **7** Innis namicha hubataa bulchaa biyyaa ta’e kan Sergiyoos Phaawulos jedhamu tokko wajjin ture. Bulchaan sunis waan dubbii Waaqaa dhaga’uu barbaadeef nama ergee Barnaabaasi fi Saa’olin waamsifate. **8** Eliimaas falfaltichi kan hiikkaan maqaan isaa afaan Girikiin akkasuma ta’e sun garuu bulchaa biyyaa sana amantii irraa deebisuuf jedhee isaaniin morme. **9** Saa’ol inni Phaawulos jedhamu sun garuu Hafuurra Qulqulluudhaan guutamee Eelimaasin hubatee ilaaleeakkana jedheen; **10** “Ati ilma diiyaabiloosii fi diina qajeelummaa hundaa ti! Sobaa fi gowwoomsaa gosa hundaatiinis guutamteerta. Ati karaa Gooftaa isa qajeelaa sana jal’isuu hin dhiiftuu? **11** Kunoo amma harki Gooftaa sitti ka’era; atis jaamtee yeroof ifa aduu arguu ni dadhabda.” Yeruma sana hurrii fi dukkanni isa irra bu’e; innis nama harka qabee isa qajeelchu barbaaduu jalqabe. **12** Bulchaan biyyaa sunis waan kana arginaan amane; barsiisa waa’ee Gooftaa dinqifatee tureetii. **13** Phaawulosii fi miiltonni isaa Phaafosii bidiruudhaan ka’ani Phergeen ishee Phamfiliyyaa sana dhaqan; Yohannisis achitti isaan dhiisee Yerusaalemitti deebi’e. **14** Isaan garuu Phergeenii ka’ani gara Anxookiyyaa ishee Phisiidiyaatti argamtuu dhufan; guyya Sanbataas mana sagadaa seenanii tataa’an. **15** Bulchitooni mana sagadaa sanaas erga kitaabonni Seeraatii fi Raajotaa dubbifamanii booddee nama isaanitti erganii, “Yaa obboloota, yoo dubbii gorsaa uummataaf qabaattan mee dubbadhaa” jedhaniin. **16** Phaawulos ka’ee dhaabatee harkaan mallattoo argisiiseeakkana jedhe; “Yaa namoota Israa’el, isin warri Waaqa sodaattanis mee na dhaga’aa! **17** Waaqni saba Israa’el abbootii keenya filate; innis yeroo isaan biyya Gibxi jiraachaa turanitti sabicha saba guddaa godhe; irree jabaanis achiisaan baase; **18** gammoojiji keessattis gara waggaa afurtamaa isaanii obse. **19** Biyya Kana’aan keessaa saboota torba balleessee lafa isaanii akka dhaalaatti saba isaatiif kenne. **20** Wanni kun hundinuu gara waggaa 450 fudhatte. “Kana booddees Waaqni hamma bara Saamu’el raajichaatti abbootii murtii isaaniiif kenne. **21** Yommuu isaan akka inni mootii kennuufiif isa kadhatanitti Waaqni gosa Beniyaam keessaa Saa’ol ilma Qiishi isaaniif kenne; Saa’olis waggaa 40 isaan

bulche. 22 Waaqni Saa'olin mootummaa irraa buusee Daawitit mootii isaanii godhe; innis, 'Ani nama akka garaa koo Daawit ilma Isseey argadheera; inni waan ani akka inni hojjeta fedhu hunda ni hojjeta' jedhee waa'ee Daawit rageesseera. 23 "Waaqnis akkuma abdachiise sana, sanyii nama kanaa keessaa Yesuus fayyisaa saba Israa'eliif fide. 24 Yohannis dhufaati Yesuus duratti cuuphaa qalbii jijiirranna saba Israa'el hundumatti lallabee ture. 25 Yohannisis utuu ergama isaa guutachaa jiruu, 'Isin eenyu na seetu? Ani isa isin eeggachaa jirtan miti. Garuu namni ani kophee isaa illee hiikuun hin malle tokko na duubaan ni dhufa' jedhe. 26 "Obboloota, yaa ijoolee Abrahaam, isin warri Waaqa sodaattanis, dubbiin fayyina kanaa nuu ergame. 27 Warra Yerusaalem keessa jiraatani fi bulchitooniisaanii waan Yesuusin hin beekiniif yookaan dubbii rajotaa isa Sanbata Sanbata dubbifamu waan hin hubatimiif isatti muruudhaan dubbii rajotaa sana guutan. 28 Isaanis yoo sababii du'a isatti mursiisuu danda'u argachuu baatan illee akka Yesuus ajeefamuu Phiiilaaxoosin kadhatan. 29 Erga waan waa'ee isaa barreeffame hunda guutataniif booddees fannoo irraa gad buusaniif awwala keessa isa kaa'an. 30 Waaqni garuu warra du'an keessaa isa kaase. 31 Innis warra isa wajjin Galiilaadhaa gara Yerusaalemitti ol ba'anitti guyyaa hedduu mul'ate; isaanis amma saba keenya duratti dhuga baatota isaa ti. 32 "Nus oduu nama gammachiisu isinittti odeessina; oduun kunis: Waaqni waan abbootii keenya abdachiise sana, 33 Yesuusin du'aa kaasuudhaan nuu ijoolee isaaniitiif guuteera. Kunis akkuma faarfannaa lammaffaa keessattiakkana jedhamee barreeffamee dha; "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera.' 34 Wanni Waaqni, akka inni gonkumaa hin tortorrejedhee warra du'an keessaa isa kaaseekkakkana jedhamee dubbii kana keessatti barreeffameera; "Ani eebba qulqulluu fi mirkanaa'aa, isa Daawit abdachiifame sana isiniif nan kenna.' 35 Akkasumas iddoobiraattiakkana jedha: "Qulqullichii kee akka tortoru hin gootu.' 36 "Daawitis bara isaa keessa fedhii Waaqaa tajaajilee boqote; abbootii isaa biratti awwaalame; dhagni isaa ni tortore. 37 Inni Waaqni warra du'an keessaa isa kaase sun garuu hin tortorre. 38 "Kanaaf yaa obboloota ko, isin akka karaa Yesuusiiin dhiifamni cubbuu isinittti lallabame akka beektan nan fedha. 39 Namni amanu hundinuu waan seera Museetiin furamuun hin

danda'in hunda irraa karaa Yesuusiiin furamuun ni danda'a. 40 Isinis akka wanniraajonni dubbatan sun isin irra hin geenyee of eeggadhaa; innis akkana jedha: 41 "Ilaala, isin qoostota nana; dinqisiifadhaa; dhumaas; ani bara keessan keessa waan isin yoo namni tokko isinittti hime illee hin amanne tokko nan hojjedha." 42 Utuu Phaaawulosii fi Barnaabaas mana sagadaati ba'uutti jiranuu namoonni sun akka isaan Sanbata itti aanu illee deebi'anii dubbii sana lallabaniif isaan kadhatan. 43 Erga wal ga'iin mana sagadaa bittinnaa'ee booddee, Yihuudoonni fi namoonni amantii Yihuudootaa fudhatanii itti bulan baay'een isaan duukaa bu'an; Phaaawulosii fi Barnaabaasis jara sana wajjin dudubbatanii akka isaan ayyaana Waaqaatti jiraataniif cimsanii isaan gorsan. 44 Sanbata itti aanutti nama muraasa malee uummanni magaala sanaa guutuun dubbii Gooftaa dhaga'uuf walitti qabame. 45 Yihuudoonni garuu uummata baay'ee arganii hinaaffaan guutaman; Phaaawulosinis arrabsanii waan inni dubbateen morman. 46 Phaaawulosii fi Barnaabaasis akka jedhanii sodaa malee deebii kernaniif; "Nu duraan dursinee dubbii Waaqaa isinittti himuu qabna ture; isin garuu dubbii sana diddanii akka jireenyi bara baraa isiniif hin malleetti waan of heddaniiif kunoo, nu amma gara Namoota Ormaatti gara galla. (aiōnios g166) 47 Gooftaan akka jedhee nu ajajeeraatii; "Ani akka ati Namoota Ormaatiif ifa taatee, hamma qarqara lafaatti fayyina geessituuf si filadheera." 48 Namoonni Ormaas yommuu waan kana dhaga'anitti gammadanii dubbii Gooftaa ulfeessan; warri jireenya bara baraatiif filataman hundinuu amanan. (aiōnios g166) 49 Dubbiin Gooftaan naannoo sana hunda keessatti facafame. 50 Yihuudoonni garuu dubartoota bebeekamoo Waaqa sodaatanii fi dura bu'oota magaalatti isaanitti tuttuqan; isaanis Phaaawulosii fi Barnaabaas irratti ari'atama kaasanii biyya isaanii keessaa isaan baasan. 51 Isaan garuu akka akeekkachiisa isaanif ta'uuf, awwaara miilla isaanii dhadha'atanii Iqooniyoonitti qajeelan. 52 Barattoonis gammachuu fi Hafuura Qulqulluudhaan guutaman.

14 Phaaawulosii fi Barnaabaas akkuma amala isaanii Iqooniyoonitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan; achittis waan akka gaarii dubbatanii Yihuudoonni fi Giriikonni hedduun ni amanan. 2

Yihuudoonni hin amanin garuu Namoota Ormaa kakaasanii akka isaan obbolootaan mormaniif yaada isaanii hammeessan. **3** Phaawulosii fi Barnaabaas sodaa malee waa'ee Gooftaa dubbachaa yeroo dheeraa achi turan; Gooftaanis akka isaan mallattoo fi dinqii hojjetan isaan dandeessisuudhaan dubbii ayyaana isaa mirkaneesse. **4** Uummanni magaalaa sanaas gargar qoodame; garri tokko Yihuudoota wajjin, kaan immoo ergamotoa wajjin dhaabate. **5** Namoonni Ormaatii fi Yihuudoonni bulchitoota isaanii wajjin isaan dhiphisu fi dhagaadhaan isaan tumuuf mari'atan. **6** Jarri garuu waan kana beekkatanii magaalaawwan Liqaa'ooniyaa kanneen Lisxiraanii fi Darbeen jedhamanitti, gara biyya naannoo sanaattis baqatan. **7** Achittis wangeela lallabuu itti fufan. **8** Lisxiraan keessa namichi miilli isaa laamsha'e, kan dhaloota isatii jalqabee naafa turee fi takkumaa miillaan deemee hin beekin tokko taa'aa ture. **9** Innis yeroo Phaawulos dubbatutti isa dhaggeeffachaa ture; Phaawulosis hubatee isa ilaalee akka namichi sun fayyuuf amantii qabu arge; **10** sagalee guddaadhaanis, "Ka'ii miilla keetiin dhaabadhui" jedheen. Namichi sunis ol utaalee ka'e; miillaan deemius jalqabe. **11** Namoonnis yommuu waan Phaawulos hojjete arganitti, sagalee isaanii ol fudhatanii afaan Liqaa'ooniyaatiin, "Waaqonni bifa namaatiin nutti gad bu'aniiru!" jedhan. **12** Isaanis Barnaabaasiin, "Ze'oos" jedhan; Phaawulos immoo waan inni dubbataa hangafat ureef, "Hermeen" jedhaniin. **13** Lubni Ze'oos uummata wajjin aarsaa isaanii dhi'eessuu barbaadee sangoottaa fi daraaraa fo'amme gara balbala magaalatti fide; manni qulqullummaa Diyas magaalaa sanaan alatti argama ture. **14** Ergamooni jechuunis Barnaabaasiin fi Phaawulos garuu yommuu waan kana dhaga'anitti wayyaa isaanii tarsaasanii iyyaa fiiganii uummata keessa seenan; akkanas jedhan; **15** "Yaa jarana, isin maaliif waan kana gootan? Nus namuma akka keessanii ti. Akka isin waan faayidaa hin qabne kana irraa deebitani Waaqa jiraataa isa samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumetti deebitaniif nu oduu gaarii isinitti himna. **16** Innibara durii keessa akka saboonni hundinuu akkuma fedhanitti jiraatan isaan dhiise; **17** ta'us dhuga ba'umsa malee of hin dhiifne. Bokkaa samii irraa roobsee midhaanis yeroo isaatti isinii kennee, garaa laafummaa isaa argisiiseera; soora hedduus isinii

kennee garaa keessan gammachuudhaan guuta." **18** Jarri garuu dubbii kanaan iyyuu rakkina guddaadhaan akka tuunni sun aarsaa isaaniif hin dhi'eessine of irraa deebisan. **19** Yihuudoonni tokko tokko Anxookiyya fi Iqooniyoonii dhufanii uummata gara ofii isaaniitti deebifatan. Phaawulosin dhagaadhaan tumanii waan inni du'e se'anis lafa irra harkisaa magaalaa keessaa gad isa baasan. **20** Innis garuu yeroo barattooni isatti naanna'anitti ka'ee magaalaa seene; guyyaa itti aanutti immoo Barnaabaas wajjin magaalaa Darbeenitti qajeele. **21** Isaanis erga magaalaa sanatti wangeela lallabanii namoota hedduu barattoota godhatanii booddee Lisxiraanitti, Iqooniyoonii fi Anxookiyyaatti deebi'an. **22** Isaanis, "Nu mootummaa Waaqaatti galuudhaaf rakkina baay'ee keessa darbuu qabna" jedhanii barattoota jajjabeessaa, akka isaan amantiitti cimaniifis gorsaa turan. **23** Phaawulosii fi Barnaabaas tokkoo tokkoo waldaa kiristaanaa keessatti maanguddoota muudaniifii kadhaa fi soomaan Goofticha isaan itti amananitti dabarsanii isaan kennan. **24** Phisiidiyya keessa darbanii Phamfiliyya seenan. **25** Phergeenitti dubbicha lallabanii Axaaliyaatti gad bu'an. **26** Axaaliyaadhaa ka'anii gara iddoa itti hojji amma fixatan kanaaf ayyaana Waaqaatti imaanaa kennamanii turanii Anxookiyyaatti dooniin deebi'an. **27** Akkuma achi ga'aniiis waldaa kiristaanaa walitti qabani waan Waaqni karaa isaaniitti hojjete hundaa fi akkamitti akka inni Namoota Ormaatiif balbala amantii banes isaanitti himan. **28** Isaanis barattoota wajjin yeroo dheeraa achi turan.

15 Namoonni tokko tokko Yihuudaa gara Anxookiyyaatti gad bu'anii, "Isin yoo akkuma seera Museetti dhagna qabachuu baattan fayyuuf hin dandeessan" jedhanii obboloota barsiisa turan. **2** Kunis akka Phaawulosii fi Barnaabaas jara wajjin wal diddaa fi wal morkii cimaa keessa seenan isaan godhe; kanaaf Phaawulosii fi Barnaabaas waa'ee dubbii kanaatiif jedhanii akka Yerusaalemitti ol ba'anii ergamotoaa fi maanguddoota bira dhaqaniif amantoota tokko tokko wajjin filataman. **3** Waldaan kiristaanaas isaan ergite; isaanis akka Namoonni Ormaa Waaqatti deebi'an odeessaa Finiqee fi Samaariyya keessa darban. Oduun kunis obboloota hunda akka malee gammachiise. **4** Yommuu isaan Yerusaalem ga'anitti waldaan kiristaanaa,

ergamoonnii fi maanguddoонни isaan simatan; isaanis waan Waaqni karaa isaaniitiin hojjete hunda jaratti himan. 5 Amantoonni garee Fariisotaa tokko tokko garuu ka'anii dhaabatanii, "Namoonni Ormaa dhagna qabachuu qaban; akka seera Musee eeganiifis itti himamuu qaba" jedhan. 6 Ergamoonnii fi maanguddoонни dubbii kana ilaaluuf walitti qabaman. 7 Phexrosis falmii guddaan booddee ka'ee dhaabateeakkana isaaniin jedhe; "Yaa obboloota, isin akka Waaqni yeroo gabaabaan dura akka Namoonni Ormaa afaan koo irraa dubbii wangeelaa dhaga'anii amananiif jedhee isinuma keessaa na filate beektu. 8 Waaqni yaada garaa namaa beeku sun akkuma nuuf kenne sanatti isaaniifis Hafuura Qulqulluu kennuudhaan akka isaan simate mirkaneesse. 9 Innis sababii garaa isaanii amantiin qulqulleesseef, nuu fi isaan gidduutti garaa garummaa tokko illee hin goone. 10 Yoos maaliif waanjoo nus abbootiin keenyas baachuu hin danda'in morma barattootaa irra kaa'uudhaan Waaqa qortu ree? 11 Nu akka ayyanaa Gooftaa keenya Yesuusitiin fayyinu ni amanna; isaanis akkasuma ni fayyu." 12 Yommuu Barnaabaasi fi Phaawulos waa'ee mallattoo fi dinqii Waaqni harka isaaniitiin Namoota Ormaa keessatti hojjete sanaa dubbatanitti yaa'iin guutuun cal'isee isaan dhaga'aa ture. 13 Erga isaan dubbatanii fixanii booddees Yaaqoobakkana jedhe; "Yaa obboloota, mee na dhaggeeffadhaa! 14 Simoonis akka Waaqni duraan dursee Namoota Ormaa keessaa saba tokko ofii isaatii filachuu jaalala isaa argisiise nutti himeera. 15 Dubbiin raajotaas waan kana wajjin walii gala; innisakkana jedhamee barreeffameera: 16 "Kana booddee ani nan deebi'a; dafkaana Daawit kan kufe sana deebisee nan ijaara; diigamaa isaa immoo deebisee nan ijaara; deebisees nan dhaaba; 17 kunis akka namoonni hafan jechuunis, Namoonni Ormaa warri maqaa kootiin waamaman hundinuu gooftaa barbaadaniif" 18 jedha Gooftichi waan bara dheeraaf beekame hojjete sun. (aīōn g165) 19 "Kanaaf nu akka murtii kootiiti Namoota Ormaa kanneen Waaqatti deebi'an rakkisuu hin qabnu. 20 Qooda kanaa akka isaan nyaata waaqonni tolfafoon xureessan, sagaagalummaa, foon horii hudhamee du'eetii fi dhiiga lagataniif xalayaa barreessinee itti himuu qabna. 21 Seerri Musee dhaloota duriitii jalqabee magaalaa hunda keessatti lallabamaa ture; manneen sagadaa keessatis Sanbata Sanbata ni dubbifama." 22 Yommus

ergamoonnii fi maanguddoонни miseensota waldaa kiristaanaa guutuu wajjin tokko ta'anii namoota isaanii keessaa tokko tokko filatanii Phaawulosii fi Barnaabaas wajjin gara Anxookiiyaatti erguu murteessan; isaanis namoota lama jechuunis Yihuudaa isa Barsiyaan jedhamuu fi Siilaas kanneen obboloota keessatti dura bu'oota turan sana filatan. 23 Xalayaa armaan gad jiru kanas isaanitti ergan: Obboloota keessan, ergamootaa fi maanguddoota irraa; Gara Namoota Ormaa kanneen amanan warra Anxookiyya, Sooriyaa fi Kiilqiyya keessa jiraataniitti; Nagaa isinii dhaamna. 24 Nu akka namoonni tokko tokko eeyyama keenya malee nu bira ba'anii waan dubbataniin qalbii isin raasanii isin jeeqan dhageenyerra. 25 Kanaafuu nu hundi namoota tokko tokko filannee obboloota keenya jaallatamoo Barnaabaasi fi Phaawulos jechuunis 26 namoota maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositiif jedhanii jirenya isaanii kennan isinitti erguuf walii galle. 27 Kanaafuu akka isaan waanuma nu barreessine sana dubbii afaaaniitiin isinii mirkaneessaniiif jennee Yihuudaa fi Siilaasin engineerra. 28 Waan barbaachisa armaan gad jiru kana malee akka nu ba'aa tokko illee isin irra hin keenye Hafuurri Qulqulluun jaallateera; nus itti gammanneerra; 29 kunis akka isin nyaata waaqota tolfafoon aarsaa dhi'eefamu, dhiiga, foon horii hudhamee du'eetii fi sagaagalummaa lagattanii dha. Isin yoo waan kana irraa of eegdan, waan qajeelelaa hojjettan. Nagaatti. 30 Jarri sunis ergamani Anxookiiyaatti gad bu'an; achittis amantoota walitti qabani xalayaa sana itti kennan. 31 Amantoonnis yommuu xalayaa sana dubbisaniitti gorsa jajjabeessaa sanatti ni gammadan. 32 Yihuudaa fi Siilaas warri mataan isaanii iyyuu raajota turan sun dubbii baay'een obboloota gorsanii jajjabeessan. 33 Erga isaan yeroo gabaabaa achi turanii booddees, obboloonni akka isaan warra isaan erganitti deebi'aniif nagaan isaan geggeessan. [34 Siilaas immoo achumatti hafuu murteesse.] 35 Phaawulosii fi Barnaabaas garuu Anxookiiyaatti hafanii namoota bira hedduu wajjin dubbii Gooftaa barsiisan; ni lallabanis. 36 Phaawulosis bultii gabaabduu booddee Barnaabaasiin, "Mee kottu, magaalaawwan itti dubbii Gooftaa lallabne hundatti deebinee obboloota dubbifnaa; haala isaan keessa jiranis ni ilaallaal" jedhe. 37 Barnaabaasis Yohannis isa Maarqos jedhamu sana isaan wajjin fudhatee deemuu barbaade. 38 Phaawulos garuu sababii Maarqos isaan

wajjin hojiitti fufuu didee Phamfiliyaatti isaan dhiisee deemeef akka inni isaan wajjin deemu hin jaallanne. **39** Kana irratti waldbabiisni gudduu isaaniitti uumamnaan gargar ba'an; Barnaabaasis Maqrqosin fudhatee dooniidhaan Qophiroositti qajeele. **40** Phaawulos immoo Siilaasin filatee erga obboloonni dabarsanii ayyaana gooftaatti isa kennanii booddee ka'ee deeme. **41** Innis waldoota kiristaanaa jajjabeessaa Sooriya fi Kiilqiyya keessa darbe.

16 Phaawulos ittuma fufee gara Darbeenii fi Lixsiraanii dhaqe; barataan Xiimotewos jedhamu kan haati isaa Yihuudii amantu taate tokkos achi ture; abbaan isaa garuu nama Giriik ture. **2** Obboloonni Lixsiraanii fi Iqooniyoon keessa jiraatan waa'ee isaa waan gaarii dubbatan. **3** Phaawulos akka Xiimotewos isa faana deemu barbaade; kanaaf sababii Yihuudoota naannoo sana jiraataniitiif jedhee dhagna isa qabe; isaan hundinuu akka abbaan Xiimotewos nama Giriik ta'e beeku turaniitii. **4** Isaanis akkuma magaalaa tokkoo gara magaalaa kaaniitti darbaniin akka namoonni ajajamaniif jedhanii murtii ergamoonnii fi maanguddooni Yerusaalem keessa jiraatan murteessan sana namootatti himan. **5** Kanaafuu waldooni kiristaanaa amantiitti cimaa, baay'inaanis guyyuma guyyaan itti dabalamaa deeman. **6** Isaanis Hafuurri Qulqulluun akka isaan biyya Asiyaa keessatti dubbicha hin lallabne isaan dhowwinaan biyya Firiigiyatii fi Galatiyaa keessa darban. **7** Yommuu Miisiyaa ga'anittis Biitaaniyaa seenuu yaalan; Hafuurri Yesuus garuu isaanii hin eeyyamne. **8** Kanaaf Miisiyaa keessa ba'anii Xiroo'aasitti gad bu'an. **9** Phaawulosis halkan sana namicha Maqedooniyaa tokko isaa dhaabatee, "Maqedooniyaa kottututii nu gargaari" jedhee isa kadhatu mul'ataan arge. **10** Nus erga Phaawulos mul'ata sana argee booddee, Waaqni akka nu wangeela isaanitti lallabnuuf nu waamuu isati jennee Maqedooniyaa dhaquuuf qophoofnee kaane. **11** Xiroo'aasii dooniidhaan kaanee Saamotraaqueetti fuula deebifannee qajeele; guyyaa itti aanu immoo Ne'aphoolisitti dabarre. **12** Achii kaanees Fiiliphisiyuus dhaqne; isheenis magaalaa beekamtuu aanaa Maqedooniyaa kan kolonii mootummaa Roomaa jala turtee dha; nus magaalattii keessa guyyaa muraasa turre. **13** Guyyaa Sanbataa immoo magaalattii keessa baanee gara lagaa iddo akka lafa kadhannaat itti argannu abdanne tokkootti

gad buune; teteenyees dubartoota achitti walitti qabamanitti dubbachuu jalqabne. **14** Warra nu dhaggeeffachaa turan keessaas dubartii Liidiyaa jedhamtu tokkotu ture; isheen daldaltuu wayyaa dhiilgee kan magaalaa Tiyaatiraatii dhuftee, Waaqas waaqeffattu turte. Gooftaan akka isheen waan Phaawulos dubbatu qalbeeffattuuf qalbii ishee baneef. **15** Isheenis erga warra mana ishee jiraatan wajjin cuuphamtee booddee, "Yoo akka nama Gooftaatti amanu tokkootti na ilaaltan, kottaatii mana koo turaa" jettee nu waamte; jabeessitees nu kadhatte. **16** Gaaf tokko utuu iddo itti kadhatan dhaqnuu xomboree hafuura waa himsiisuun guutamte tokkoon walitti dhufne; isheen waa namaa himuun gooftota isheetiif maallaqa guddaa galchiti turte. **17** Isheenis, "Namoonni kunneen tajaajiltoota Waaqa Waan Hundaa Olii kanneen karaa fayyinnaa isinitti himanii dha" jettee iyaa Phaawulosii fi nu duukaa buute. **18** Waan kanas guyyaa hedduu itti fufte; Phaawulos garuu waan akka malee aareef itti garagalee hafuura sanaan, "Ani akka ati ishee keessa baatu maqaa Yesuus Kiristoosiitiin sin ajaja" jedhe; hafuurichis yommusuma ishee keessa ba'e. **19** Gooftonni xomboree sanaas yommuu akka abdiin galii isaanii citte hubatanitti Phaawulosii fi Siilaasin qabanii fuula abbootii taayitaa durattii dhi'eessuuf jedhanii lafa irra harkisaa iddo gabaatti isaan geessan. **20** Fuula qondaaltotaa durattis isaan dhi'eessaniiakkana jedhan; "Namoonni kunneen Yihuudoota; magaalaa keenyas jeequutti jiru. **21** Isaanis duudhaa fudhachuun yookaan itti buluun nuu warra Roomaatiiif hin eeyyamamne barsiisu." **22** Namoonnis tokkummaadhaan Phaawulosii fi Siilaasitti ka'an; qondaaltonni sunis akka wayyaan isaan irraa baafamee uleedhaan tumaman ajajan. **23** Jarris erga akka malee garafamanii booddee mana hidhaatti darbataman; eegduun mana hidhaa sanaas akka jabeessee isaan eegu ajajame. **24** Innis ajaja kana fudhatee gola mana hidhaa keessa isaan galche; miilla isaanis jirma gidduu galchee hidhe. **25** Gara halkan walakkaatti Phaawulosii fi Siilaas kadhachaa, faarfannaadhaanis Waaqa galateeffachaa turan; hidhamtoonni kaanis isaan dhaggeeffachaa turan. **26** Akkuma tasaa sochiin lafaa cimaan tokko ta'e; kanaanis hundeen mana hidhaa sanaa raafame; yommusuma balballi hundinuu ni baname; foncaan nama hundaas ni hiikame. **27** Eegduun mana hidhaa sunis yommuu dammaqee

akka balballi mana hidhaa baname argetti waan hidhamtooni ba'anii badan se'ee of ajjeesuuf goraadee isaa luqqifate. **28** Phaawulos garuu sagalee guddaadhaan iyyee, "Nu hundi asuma jirraatii of hin miidhin" jedheen. **29** Eegduun sunis ibsaas fichisiifatee fiigaa ol gale; sodaadhaanis hollachaa Phaawulosii fi Siilaas duratti kufe; **30** gad isaan baasees, "Yaa Gooftoko, ani akka fayyuuf maal gochuun qaba?" jedhee gaafate. **31** Isaanis deebisanii, "Gooftaa Yesuusitt amani; ati ni fayyitaa; warri mana kee jiraatanis ni fayyuutii" jedhan. **32** Dubbii Gooftas isaa fi warra mana isaa jiraatan hundatti himan. **33** Eegduun mana hidhaa sunis sa'aatuma halkanii sana isaan fuudhee madaa isaanii dhiqeef; yommusumas innii fi maatiin isaa hundinuu cuuphaman. **34** Eegduun sunis mana isaatti isaan geessee nyaata dhi'eesseef; sababii maatiin isaa hundi gara Waaqa amanuutti dhufaniif warri mana isaa jiraatan hundi akka malee gammadan. **35** Yommuu bari'etti qondaaltonni sun, "Namoota sana gad dhiisi" jedhanii eegduu mana hidhaa sanatti poolisii ergan. **36** Eegduun sunis, "Qondaaltonni akka isin hiikamtan ajajaniiru; kanaaf amma deemuu ni dandeessu; nagaan galaa" jedhee Phaawulositti hime. **37** Phaawulos garuu poolisoota sanaanakkana jedhe; "Isaan utuma nu lammiiwwan Roomaa taanee jirruu, murtii tokko malee nu garafanii mana hidhaatti nu darbatan; amma immoo dhoksaan nu baasuu barbaaduu? Kun hin ta'u! Isaanumti mataan isaanii dhufanii nu haa baasaniil" jedhe. **38** Poolisoonnis dubbii kana qondaaltotatti himan; qondaaltonnis yommuu akka Phaawulosii fi Siilaas lammiiwwan Roomaa ta'an dhaga'anitti ni rifatan. **39** Isaanis dhufanii dhiifama isaan gaafatan; mana hidhaatti isaan baasaniikkaa isaan magaalattii keessaa ba'anii deemaniif isaan kadhatan. **40** Phaawulosii fi Siilaas mana hidhaatii ba'anii mana Liidiyyaa dhqaan; isaanis yommuu obboloota arganitti isaan jajjabeessan; achiis ba'anii deeman.

17 Isaanis Amfiipholiisii fi Apholoonyaa keessa darbanii Tasaloniiqee iddo manni sagadaa Yihuudootaa ture dhufan. **2** Phaawulosis akkuma amala isaa mana sagadaa seenee guyyaa Sanbataa sadii dubbii kitaabaa irratti isaan wajjin dudubbachaa, **3** akka Kiristoos dhiphachuu fi warra du'an keessaa ka'uu qabu addeessaa, mirkaneessaas ture. Innis, "Yesuus ani amma isinitti himu kun Kiristoosii dha"

jedhe. **4** Yihuudootaa keessaa tokko tokko, Giriikota Waaqa sodaatan keessaas namoonni akka malee baay'atanii fi dubartoonni bebeekamoon hedduun amanani Phaawulosii fi Siilaasitti dabalaman. **5** Yihuudoonni garuu hinaaffaan guutaman; isaanis iddo gabaatii kashlabboota tokko tokko walitti qabatanii, uummataas kakaasanii magaalaa keessatti goolii uuman; Phaawulosii fi Siilaasinis fuula uummataa duratti dhi'eessuuf jedhanii isaan barbaacha mana Yaasonitti fiigan. **6** Yommuu jara dhabanitti immoo Yaasonii fi obboloota tokko tokko harkisaa fuula qondaaltota magaalaa duratti dhi'eessaniiakkana jedhanii iyyan; "Namoonni addunyaa hunda rakkisaa turan kunneen amma kunoo as dhufaniiru; **7** Yaasonis mana isaatti isaan simateera. Hundi isaaniis, 'Mootiin biraa kan Yesuus jedhamu tokko jira' jedhanii labsii Qeesaariin mormu.' **8** Uummannii fi qondaaltonni magaalaa sanaas yommuu waan kana dhaga'anitti ni raafaman. **9** Isaanis Yaasonii fi warra kaan irraa qabsiisa fuudhanii gad isaan dhiisan. **10** Obboloonnis yeruma sana Phaawulosii fi Siilaasin halkaniin Beeriyaatti ergan; isaanis yommuu achi ga'anitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan. **11** Yihuudoonni Beeriya Yihuudoota Tasaloniiqee irra qalbii qabeeyyii turan; isaanis fedhii guddaan dubbii sana fudhatanii akka wanni Phaawulos jedhe sun dhugaa ta'ee fi akka dhugaa hin ta'in ilaaluuf jedhanii guyyuma guyyaan Katabbiwwan Qulqullu qorachaa turaniitii. **12** Kanaaf Yihuudootaa keessaa baay'een ni amanan; akkasumas dubartoonni Giriik beekamoon hedduunii fi dhiironni Giriik hedduun ni amanan. **13** Yihuudoonni Tasaloniiqee yommuu akka Phaawulos Beeriya keessattis dubbii Waaqaa lallabaa ture dhaga'anitti achis dhaqanii rakkoo uumanii uummataas kakaasan. **14** Obboloonni immoo yommusuma Phaawulosin gara qarqara galaanaatti ergan; Siilaasii fi Xiomotewos garuu Beeriyaatti hafan. **15** Namoonni Phaawulosin geggeessanis Ateenaan isa ga'anii akka Siilaasii fi Xiomotewos hamma isaanii danda'ametti dafanii Phaawulos bira dhaqaniif ajaja fuudhaniifii deebi'an. **16** Phaawulos utuu Ateenaan keessatti isaan eegaa jiruu akka magaalaa sun waaqota tol famoodhaan guutamte argee akka malee gadde. **17** Kanaaf mana sagadaa keessatti Yihuudootaa fi Giriikota Waaqa sodaatan wajjin, iddo gabaatti immoo guyyuma guyyaan warra achitti

argaman wajjin falmaa ture. **18** Gareen falaasamtoota Efiqoroosiitii fi Isto’iki tokkos isaan falmaa ture; isaan keessaa tokko tokko, “Namichi legellegaan kun maal jedha?” jedhan. Warri kaan immoo, “Inni waa’ee waaqota ormaa labsa fakkaata” jedhan. Phaawulos waa’ee Yesuusii fi waa’ee du’aa ka’uu lallabaa tureetii. **19** Isaanis isa qabamii gara wal ga’ii Ariyoosphaagositte geessan; achittis akkana jedhaniin; “Barsiisni haaraan ati fidde kun maal akka ta’ e beekuu dandeenyaa? **20** Ati waan nu takkumaa hin dhaga’in nutti himaa jirta; kanaaf nu akka wanni kun maal jechuu ta’ e beekuu feena.” **21** Warri Ateenaa hundii fi namoonni biyya ormaa kanneen achi jiraatan yeroo isaanii waan haaraa dhaga’uu fi odeessuu irratti malee waan biraar irratti hin balleessan ture. **22** Phaawulosis wal ga’ii Ariyoosphaagos walakkaa dhaabatee akkana jedhe; “Yaa namoota Ateenaa! Ani akka isin karaa hundaanuu warra amantaa taatan nan hubadha. **23** Ani yommuun nanaanna’ee waan isin waaqeffattan ilaaletti iddo aarsaa kan katabpii, Waaqa hin Beekamneef, jedhu of irraa qabu argeeraati. Egaa amma waan isin utuu hin beekin waaqeffattan kana isimittin hima. **24** “Waaqni addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda uume sun Gooftaa samiitii fi lafaa ti; inni mana qulqullummaa kan harka namaatiin hoijetame keessa hin jiraatu. **25** Inni mataan isaa sababii jirenya hafuura baafatamuu fi waan bira hunda nama hundaaf kennuuf akka waan waa dhabeetti harka namaatiin hin tajaajilamu. **26** Inni saboota hunda nama tokko irraa uumee akka isaan lafa hunda irra jiraatan godhe; bara jirenyaa kan isaanii kennamee fi daarii lafa isaan jiraatanii murteesse. **27** Waaqni yoo tokkoo tokkoo keenya irraa fagoo jiraachuu baate iyyuu akka namoonni isa barbaadanii, tarii carraaqaniis isa argatanaiif jedhee waan kana godhe. **28** Akkuma beektonni keessan tokko tokko, ‘Nu ilmaan isaa ti’ jedhan sana ‘Nu isa keessa jiraanna; isa keessa sochoona; eenyummaa keenya illee isa keessatti qabaannaati.’ **29** “Kanaafuu nu waan ilmaan Waaqaa taaneef Waaqni waan akka warqee yookaan meetii yookaan dhagaa jechuunis waan ogummaa fi beekumsa namaatiin hoijetame fakkaata jennee yaaduu hin qabnu. **30** Waaqni bara wallalummaa durii hin ilaalu ture; amma garuu akka namni iddo hunda jiru hundi qalbii jijiirratu ajaja. **31** Innis guyyaa itti harka namicha filate sanaatiin qajeelummaadhaan addunyaaatti muru

murteesseeraatii; kanas warra du’an keessaa isa kaasuuun nama hundumaaf mirkaneesseera.” **32** Isaan keessaa namoonni tokko tokko yommuu waa’ee du’aa ka’uu warra du’ani dhaga’anitti ni qoosan; warri kaan immoo, “Nu ammas dubbi kana sirraa dhaga’uu barbaanna” jedhan. **33** Kana irratti Phaawulos isaan keessaa ba’ee deeme. **34** Namoonni tokko tokko garuu gama Phaawulos goranii amanan; isaan keessas namichi Diiyonaasiyoos jedhamu kan miseensa Ariyoosphaagos ture tokko, dubartiin Damaariis jedhamtuu fi namoonni biraas isaan wajjin turan.

18 Kana booddee Phaawulos Ateenaa ka’ee Qorontos dhaqe. **2** Achittis Yihuudii Aqilaan jedhamu kan biyya Phonxoositti dhalate tokko argate; Aqilaan kunis sababii Qilaawudeweos akka Yihuudoonni hundinuu biyya Roomaa keessaa ba’an ajajeef dhi’oo niitii isaa Phirisqilaa wajjin Iixaaliyaadhaa dhufe. Phaawulosis isaan ilaalu dhaqe. **3** Innis waan akkuma isaanii hoijetaa dunkaanaa tureef achi jiraatee isaan wajjin hojjete. **4** Guyyaa Sanbataa hundas mana sagadaa keessatti falmee Yihuudootaa fi Giriikota amansiisa ture. **5** Phaawulos yeroo Siilaasii fi Xiimotewos Maqedooniyaadhaa dhufanitti akka Yesuus kun Kiristoos ta’ e Yihuudootaaf dhugaa ba’aa dubbicha lallabuutti ni jabaata ture. **6** Yommuu Yihuudoonni isaan mormanii isa arrabsanittis garuu Phaawulos uffata isaa hurgufatee, “Dhiigni keessan matuma keessan irra haa jiraatu! Ani qulqulluu dha; ammaa jalqabee gara Namoota Ormaa nan dhaqa” jedheen. **7** Innis achii ba’ee mana namicha Waaqa waaqeffatu kan maqaan isaa Tiitoo jedhamu tokkoo dhaqe; manni namicha sanaas mana sagadaatti aana ture. **8** Kiriisphoos bulchaan mana sagadaa sanaas warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Gooftaatti amane; namoota Qorontos kanneen Phaawulosin dhaga’an keessaa baay’een isaanii amanani cuuphaman. **9** Halkan tokko Gooftaan akkana jedhee mul’ataan Phaawulositti dubbate; “Hin sodaatin; dubbadhu malees hin cal’isin. **10** Sababii ani si wajjin jiruuf namni tokko iyyuu si miidhuuf jedhee si hin tuqu; ani magaalaa kana keessaa nama baay’ee qabaatii.” **11** Kanaafuu Phaawulos dubbi Waaqaa isaan barsiisa wagga tokkoo fi walakkaa achi ture. **12** Yeroo Gaaliyoon bulchaa Akaayaa turetti Yihuudoonni tokkummaadhaan Phaawulositti ka’aniitii

mana murtiitti isa dhi'eessan. **13** Isaanis, "Namichi kun akka isaan karaa seeraan ala ta'een Waaqa waaqeffataniif namoota sossobaa jira" jedhanii isa himatan. **14** Utuu Phaawulos dubbachuu jedhee afaan banachuutti jiruu Gaaliyoon Yihuudootaan akkana jedhe; "Yaa Yihuudoota, utuu dubbiin kun waa'ee balleessaa hojjechuu yookaan waa'ee yakka guddaa ta'ee ani silaa obsaan isinan dhaga'a ture. **15** Gaaffiin keessan garuu waan waa'ee jechootaa, waa'ee maqaawwaniitii fi waa'ee seera keessanii ta'eef kana isinuu fixadhaa; ani waan akkanaatiif abbaa murtii hin ta'uutii." **16** Kanaafuu mana murtii keessaa gad isaan baase. **17** Isaan hundi bulchaa mana sagadaa sanatti jechuunis Soostenesitti garagalaniif fuula mana murtii duratti isa tumuu jalqaban. Wanni kun garuu xinnuma illee Gaaliyoo hin yaaddessine. **18** Phaawulos yeroo muraasa Qorontos keessa ture. Ergasiis obboloota biraa deemeet Phirisqilaa fi Aqilaa wajjin dooniidhaan Sooriyaa dhaqe; innis waan wareega qabuuf utuu hin deemin Kanchire'aatti mataa haaddate. **19** Phaawulosis yeroo Efesoont ga'anitti Phirisqilaa fi Aqilaa achitti dhiisee ofii isaatii garuu mana sagadaa seenee Yihuudootaan mormaa ture. **20** Yommuu isaan akka inni yeroo dheeraa isaan bira turu kadhatanitti immoo dhaga'uud dide. **21** Garuuakkuma isaan biraa deemeen, "Yoo Waaqni jedhe ani deebi'ee nan dhufa" jedheen; dooniidhaanis Efesoont ka'ee deeme. **22** Innis Qiisaariyaa geenyaaan ol ba'ee waldaa kiristaanaa dubbise; ergasiis Anxookiyyaatti gad bu'e. **23** Phaawulos erga Anxookiyya keessa takka bubbulee booddee achii ka'ee barattoota hunda jajjabeessaa biyya Galaatiyaatti fi Firiigiyaa hunda keessa iddo tokko irraa iddo kaanitti nanaanna'aa ture. **24** Giddudhuma sana Yihuudiin Iskindiriyaatti dhalate kan Apholoos jedhamu tokko gara Efesoont dhufa; innis nama arraba qajeelu, kan Katabbiwwan Qulqulluu gad fageenyaa beeku ture. **25** Namichi kun duraan karaa Gooftaa baratee ture; inni yoo cuuphaa Yohannis qofa beeke illee hafuura ho'aadhaan waa'ee Yesuus qajeelchee dubbachaa, barsiisaas ture. **26** Mana sagadaa keessattis sodaa malee dubbachuu jalqabe; Phirisqilaa fi Aqilaanis yommuu isa dhaga'anitti mana isaaniitti isa waamanii karaa Waaqaa isa duraa caalaatti sirriitti addeessaniif. **27** Yeroo Apholoos Akaayaa dhaquu barbaadetti obboloonii isa jajjabeessanii akka barattooni achi jiran sun isa simataniif

xalayaa barreessaniif. Innis achi ga'ee warra ayyaana Waaqaatiin amananii turaniif gargaarsa guddaa ta'e. **28** Inni akka Yesuus kun Kiristoos ta'e Katabbiwwan Qulqulluuudhaan mirkaneessaa, jabaatee ifattii Yihuudootaan mormee amansiisaa tureetii.

19 Utuu Apholoos Qorontos keessa jiruu Phaawulos immoo biyya ol aanu keessa ba'ee Efesoont dhufa; achittis barattoota tokko tokko argate. **2** Innis, "Isin yeroo amantanitti Hafuura Qulqulluu argattaniirtuu?" jedhee gaafate. Isaan immoo deebisanii, "Hin arganne; nu akka Hafuurri Qulqulluu jiru iyuu takkumaa hin dhageenye" jedhan. **3** Phaawulosis, "Yoos cuuphaa kami cuuphamtan ree?" jedhee gaafate. Isaanis, "Cuuphaa Yohannis" jedhan. **4** Phaawulosis, "Cuuphaan Yohannis cuuphaa qalbii jijiirranna ti; Yohannis akka isaan kan isa duubaan dhufaa jirutti, jechuunis Yesuusitti amananiiif namootatti hima ture" jedhe. **5** Isaanis waan kana dhaga'anii maqaa Gooftaa Yesuusitti cuuphaman. **6** Yommuu Phaawulos harka isaan irra kaa'etti Hafuurri Qulqulluu isaan irra bu'e; isaanis afaan haaraadhaan dubbatan; raajiis ni dubbatan. **7** Isaanis walumatti gara nama kudha lamaa turan. **8** Phaawulosis mana sagadaa seenee waa'ee mootummaa Waaqaa isaan wajjin falmaa, akka isaan amananifiis yaalaa, ji'a sadii sodaa malee dubbachaa ture. **9** Isaan keessa tokko tokko garuu mata jabeeyyi ta'an; amanuuus didanii waa'ee karaa sanaa uummata duratti waan hamaa dubbatan; kanaaf Phaawulos isaan dhiisee deeme; barattootaa ofitti fudhatee mana barumsaa Xiraanoos keessatti guyyuma guyyaan isaan wajjin mari'achaa ture. **10** Kunis wagga lama itti fufe; kanaaf Yihuudoonii fi Giriikoni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu dubbii Gooftaa dhaga'an. **11** Waaqni harka Phaawulosisiitin hojii dinqii kan akka malee dinqisiisu hojjechaa ture. **12** Kanaaf maarrabiin yookaan marxoon dhagna isaa tuqe iyuu dhukkubsattootatti geeffama ture; isaanis ni fayyu; hafuurri hamaanis isaan keessa ba'a ture. **13** Yihuudoonni biyya keessa nanaanna'anii hafuurota xuraa'oo nama keessa baasan tokko tokkos namoota hafuura hamaan qabaman irratti maqaa Gooftaa Yesuus waamuu yaalan; isaanis, "Ani maqaa Yesuus kan Phaawulos lallabu sanaan sin ajaja" jedhan. **14** Ilmaan Iskoyaas, isa luba hangafa Yihuudootaa ture sanaa torbanis waan kana hojjetaniiru. **15**

Hafuurri hamaan sun garuu, “Ani Yesuusin beeka; waa’ee Phaawulosis beeka; isin immoo eenyu?” jedhee deebiseef. **16** Namichi hafuura hamaan qabame sunis isaanitti uteale; hunda isaaniis mo’ate; ni tumes; isaanis madaa’anii qullaa isaanii mana keessaa ba’anii baqatan. **17** Kunis Yihuudootaa fi Giriikota Efesoon keessa jiraatan hunda biratti beekame; isaan hundis sodaan guutaman; maqaan Gooftaa Yesuusis baay’ee kabajame. **18** Warra amaran keessaas baay’een isaanii dhufanii hojii isaanii hamaa sana ifatti baasanii himachaa turan. **19** Warra falfala hojjechaa turan keessaas namoonni baay’een kitaabota isaanii walitti qabaniif fuula uummataa duratti guban; gatiin kitaabota sanaas yommuu shallagametti gara meetii kuma shantama ta’e. **20** Haala kanaanis dubbiin Gooftaa akka malee babal’ate; humnaanis guddate. **21** Erga wanni kun hundinuu ta’ee booddee Phaawulos Maqedooniyaa fi Akaayaa keessa darbee Yerusaalem dhaquu murteeffate; innis, “Ani ergan achi ga’ee booddee Roomaas dhaquun qaba” jedhe. **22** Innis gargaartota isaa keessaas nama lama jechuunis Xiimotewosii fi Erisxoosin Maqedooniyatti ergee ofii immoo yeroof biyya Asiyaa keessa ture. **23** Gidduma sana waa’ee karaa sanaa irratti gooliin guddaaan uumame. **24** Tumtuun meetii kan Dimeexiroos jedhamu tokko fakkii mana qulqullummaa Arxemiisi meetii irraa hojjechuun ogeeyyii hojii harkaatiif galii guddaa galchaa ture. **25** Innis isaan hundaa fi namoota hojii akkasii qaban kaan walitti waameeakkana jedheen; “Yaa namoota nana, akka nu hojii kana irraa galii guddaa argannu ni beektu. **26** Isin akka namichi Phaawulos jedhamu kun utuu Efesoon qofatti hin ta’in guutummaa biyya Asiyaa gara caalu keessattis akka waaqonni harka namaatiin tolfaman waaqota hin ta’in dubbachuudhaan nama hedduu amansiisee karaa irraa balleesse ni argitu; ni dhageessus. **27** Kanaafuu akka maqaan hojii keenyaa inni gaariin sun badu sodaan jira; garuu kana qofa utuu hin ta’in manni sagadaa Arxemiisi waaqittii guddoo sanaa iyyuu ni salphata; waaqittii biyya Asiyaa guutuu fi addunyaa keessatti waaqeffatamtu mataan ishee iyyuu ulfina waaqummaa ishee ni dhabdi.” **28** Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti akka malee aaranii, “Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dhal!” jedhanii iyyan. **29** Yommusuma magaalattiin ni raafamte; namoonni sunis miiltota Phaawulos kanneen Maqedooniyadhaa dhufan

jechuunis Gaayoosii fi Arisxirokoosin qabaniiakkuma nama tokkootti gara iddo itti tapha argisiisanii garrisaniif fiigan. **30** Phaawulos uummattati mul’achuu barbaade; barattoonni garuu hin eeyyamneef. **31** Qondaaltota biyya Asiyaa warra michoota Phaawulos turan keessaas tokko tokko nama isatti organii akka inni iddo itti tapha argisiisan sana hin dhaqne isa kadhatan. **32** Yaa’ichis wacaan guutame: Garri tokko waan tokko, garri kaan waan biraaj iyye. Garri caalaan isaanii immoo waan achitti walitti qabamaniiif illee hin beekne. **33** Yihuudoonnis Iskindiroosin dhiibaniif fuula uummataa duratti baafnaan, namoonni tokko tokko uummata keessaai iyyanii gorsa kennaniif; innis uummataa duratti falmachuuf jedhee akka namoonni cal’isaniif harkaan mallattoo kenne. **34** Yommuu akka inni Yihuudii ta’e hubatanitti garuu isaan hundinuu sagalee tokkoon, “Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dhal!” jedhanii gara sa’atii lamaa iyyaa turan. **35** Barreessaan magaalaan sanaas uummata cal’isii seeakkana jedhe; “Yaa namoota Efesoon, akka magaalaan Efesoon kun eegduu mana sagadaa Arxemiisi guddittiiif fi fakkii ishee kan samii irraa bu’ee sanaa taate namni hin beekne jiraa? **36** Kanaaf waan namni dhugaa kana falmu hin jirreef isin cal’isuu qabdu; waan tokko illee jarjarsuun hojjechuu hin qabdan. **37** Isaan mana sagadaa saamuu yookaan waaqittii keenya arrabsuu baatan illee isin jara kana as fiddaniirtu. **38** Kanaaf Dimeexiroosii fi ogeeyyinisa wajjin jiran sun yoo waan ittiin nama tokko iyyuu himatan qabaatan manneen murtii banaa dha; bulchitoonni biyyaas jiru. Isaan himata qaban achitti haa dhi’effatan. **39** Yoo wanni biraak kan isin dhi’effachuu barbaaddan tokko iyyuu jiraate garuu wanni sun yaa’ii seera qabeessa irratti ilaalam. **40** Nu wal ga’ii kanaaf sababii dhi’effachuu dandeenyu waan hin qabneef goolii har’aa ta’e kanatti akka gaafatamnu sodaa qabna.” **41** Innis erga waan kana dubbatee booddee waldaa sana gad lakkise.

20 Phaawulos erga gooliin qabbanaa’ee booddee barattoota waamsisee isaan jajjabeesse; “Nagaatti” isaaniin jedhees Maqedooniyaa dhaquuf ka’ee. **2** Innis dubbii nama jajjabeessu baay’ee uummattati dubbachaa naannoo sana keessa darbee dhuma irratti Giriik ga’ee; **3** achis ji’ a sadii ture. Akkuma inni dooniin Sooriyya dhaquuf ka’eenis sababii Yihuudoonni isatti malataniif karaa Maqedooniyatiin

deebi'uuf kutate. 4 Beeriyaadhaa Soophaaxroos ilma Phiiyiroos, Tasaloniiqeedhaa Arisxirokooosii fi Sekunduus, Darbeenii immoo Gaayoos isa wajjin deeman; akkasumas Xiimotewos, biyya Asiyaatii immoo Xikiqosii fi Xiroofiimoos isa wajjin deeman. 5 Namoonni kunneen nu dura darbanii Xiroo'aasitti nu eegan. 6 Ayyaana Maxinoo booddee garuu Fiiliphisiyuusii dooniin kaanee bultii shan booddee warra kaan wajjin Xiroo'aasitti wal arganne; achis guyyaa torba turre. 7 Nus guyyaa jalqaba torban sanaatti buddeena caccabsuuf jennee walitti qabamne; Phaawulos namootatti haasa'e. Innis waan guyyaa itti aanutti deemuu barbaadeef hamma halkan walakkaatti haasaa dheeresse. 8 Gulantaa darbii iddo nu itti walitti qabamne keessa ibrasaa baay'eetu ture. 9 Dargaggeessi Awuxekiis jedhamu tokkos foddaa irra taa'a ture; yommuu Phaawulos haasaa dheeressettis hirribni cimaan isa fudhate; utuu hirribaan of wallaalee jiruus darbii sadaffaa irraa kufe; isaanis reefa isaa lafaa fuudhan. 10 Phaawulosis gad bu'ee dargaggeessa sana irratti gombifamee isa hammachiudhaan, "Lubbuun keessa jirtiitii hin rifatinaal!" jedhe. 11 Innis darbii sanatti ol deebi'ee buddeena caccabsee nyaate; hamma lafti bariuttis yeroo dheeraa isaan wajjin haasa'e achii deeme. 12 Namoonnis dargaggeessa sana jiraataa ta'ee manatti geessan; baay'ees ni jajjabaatan. 13 Nus Phaawulosin achii fuudhuuf jennee duraan dursinee gara doonii dhaqnee dooniidhaan Asoositti qajeelle; Phaawulos miillaan deemuuf jedhee ofuma isaatii waan kana karoorfatee tureetii. 14 Asoosittis isaan wal arginee dooniidhaan Miixiliinitti dabarre. 15 Guyyaa itti aanuttis dooniin achii kaanee fulleee Kiiyos geenyee; guyyaa tokko booddees Saamoositti baane; guyyaa itti aanu immoo Miilexoos geenyee. 16 Phaawulosis yoo danda'ameef waan guyyaa Pheenxeqoosxeetiin Yerusaalem ga'uuf ariifateef akka biyya Asiyaa keessatti yeroon isa duraa hin dhumneef jedhee dooniidhaan Efesoon bira darbee deemuu murteeffatee ture. 17 Innis Miilexoosii Efesoonitti nama ergee jaarsolii waldaa kiristaanaa ofitti waamsise. 18 Isaan gara isaa dhufnaanakkana jedheen; "Ani gaafan biyya Asiyaa dhufe kan duraatii jalqabee yeroon isin wajjin jiraachaa ture sana hunda haala akkam keessa akka ani jiraachaa ture isin mataan keessan iyyuu beektu. 19 Ani yoon mala

Yihuudootaatiin akka malee qorame illee gad of qabiisa guddaa fi imimmaaniin Gooftaa tajaajileera. 20 Utuu waan faayidaa isinii qabu tokko illee lallabuu irraa of hin qusatii akka ani mana tokkoo gara mana kaanii deemee ifatti baasee isin barsiise isinuu beektu. 21 Ani akka Yihuudoonnii fi Giriikoni qalbii jijiirrachuudhaan gara Waaqaatti deebi'anii fi akka isaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti amanan isaanitti himeera. 22 "Ammas ani utuu waan achitti narra ga'uuf jiru hin beekin Hafuuraan dirqamee Yerusaalem dhaquutin jira. 23 Hafuuri Qulqulluun immoo akka hidhamuu fi rakkachuun na eeggatu magaalaa hunda keessatti dhugaa naa ba'a. 24 Ta'us ani fiigicha sana xumuruu fi hojii Gooftaa Yesuus natti kenne sana hobbaafachuuuf jedhee jirenya koo akka waan faayidaa hin qabneetti nan lakka'a; hojni kunis wangeela ayyaana Waaqaatiif dhugaa ba'uu dha. 25 "Ani akka isin warra ani keessa nanaanna'ee mootummaa Waaqaa lallabe kanneen keessa namni tokko iyyuu lammataa na hin argine nan beeka. 26 Kanaafuu ani dhiiga nama hundaa irraa qulqulluutuu koo har'a isinitti nan hima. 27 Ani fedhii Waaqaa hunda isinitti himuu irraa of hin qusanneetii. 28 Isin of eegaa; karra hoolota Hafuuri Qulqulluun irratti Phaaphasota isin godhe sanaa hundas eegaa. Waldaa Kiristaanaa Waaqaa kan inni dhiiga ofii isatiin bitate sanaafis tiksoota ta'aa. 29 Erga ani deemee booddee akka yeeyiwwan hamoon dhufanii gidduu keessan seenan, akka isaan karra hoolotaa sana keessa tokko illee hin hambifnes ani beeka. 30 Isinuma keessa iyyuu namoonni barattoota of faana fudhachuuf jedhanii dubbii micciiramaa dubbatan ni ka'u. 31 Kanaafuu isin of eeggadhaa! Akka ani wagga sadii halkanii guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaaniin tokkoo tokkoo keessan gorsaa ture yaadadhaa. 32 "Ani amma Waaqatti, akkasumas dubbii ayyaana isaa kan isin ijaaruu danda'u fi kan warra qulqulla'an hunda keessatti dhaala isinii kennuu danda'u sanatti isinin kennadha. 33 Ani meetii yookaan warqee yookaan uffata nama tokkoo iyyuu hin kajeelle. 34 Akka ani harkuma koo kanaan hojjedhee waan naa fi warra na wajjin jiraniif barbaachisu argamsiise isin mataan keessan iyyuu ni beektu. 35 Ani waan hojjedhe hunda keessatti nu dubbii Gooftaa Yesuus mataan isaa, 'Fudhachuu irra kennuu eebba qaba' jedhee dubbate sana yaadachaa hojii jabaaakkanaatiin akka warra

dadhabaa gargaaruu qabnu isin argisiiseera.” **36** Innis waan kana dubbatee isaan hunda wajjin jilbeenfatee Waaqa kadhate. **37** Hundi isaaniis akka malee boo’aa morma Phaawulositti marmanii isa dhungatan. **38** Wanni akka malee isaan gaddisiise akka isaan yeroo sanaa jalqabanii lammata isa hin argine dubbachuu isaa ti. Ergasii isaan hamma dooniitti isa geggeessan.

21 Erga isaaniin gargar baanee booddees dooniidhaan kaanee utuu mirgaa bitaatti hin gorin Qoositti qajeelle. Guyyaa itti aanutti Roodees dhaqnee achii immoo Phaaxaraatti dabarre. **2** Doonii Finiiqueetti ce’u tokkos argannee isa yaabbannee adeemsa itti fufne. **3** Yommuu Qophiroosin arguu dandeenyetti, harka bitaatti ishee dhiifnee Sooriyaatti qajeelle; nus iddo dooniin keenya fe’iisa isaa itti buufachuuf ture Xiiroositti irraa buune. **4** Achitti barattoota argannee guyyaa torba isaan bira turre. Isaanis akka Phaawulos Yerusaalem hin dhaqneef Hafuura Qulqulluun isa akekkachiisan. **5** Garuu yeroon keenya dhumnaan achii kaanee deemsa keenya itti fufne; barattooni hundinuu niitota isaaniitti fi ijoollee isaanii wajjin magaalattii keessaa nu baasanii nu geggeessan; nus qarqara galaanaatti jilbeenfannee kadhanne. **6** Erga nagaatti waliin jennee booddees doonii yaabbanne; isaan immoo mana isaaniitti deebi’an. **7** Xiiroosii kaanee adeemsa keenya itti fufuudhaan Phitolemaayisitti galle; achittis obboloota dubbifnee guyyaa tokko isaan bira oolle. **8** Guyyaa itti aanutti achii kaanee Qiisaariyaa geenyi; achittis mana lallabaa wangeelaa tokkoo mana Filiphoo isawarra torbaan keessaa tokko ture sanaa dhaqnee isa bira turre. **9** Innis ijoollee durbaa kanneen hin heerumin afur qaba ture; isaanis raajii dubbatu turan. **10** Erga nu guyyaa hedduu achi turree booddee raajiiin Agaabos jedhamu tokko Yihuudaadhaa gad bu’e. **11** Innis gara keenya dhufee sabbata Phaawulos fuudhee harkaa fi miilla ofii isaa hidhee, “Hafuurri Qulqulluun, ‘Yihuudoonni Yerusaalem jiraatan abbaa sabbata kanaa akkanatti hidhanii dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu’ jedha” jedhe. **12** Nus yommuu waan kana dhageenyetti akka Phaawulos Yerusaalemitti ol hin baaneef namoota achi jiran wajjin isa kadhanne. **13** Phaawulos immoo deebisee, “Isin maaliif boossanii garaa na raaftu? Ani maqaa Gooftaa Yesuusiitiif jedhee Yerusaalemitti hidhamuu qofa utuu hin ta’in du’uuf illee qophaa’eraatii”

jedhe. **14** Yommuu inni nuu sarmuu didettis, “Fedhiin Gooftaa haa ta’u” jennee dhiifne. **15** Guyyoota kanneen booddees qophoofnee Yerusaalemitti ol baane. **16** Barattooni Qiisaariyaa keessaa tokko tokko nu miiltessanii gara mana Minaason nu geessan; innis nama Qophiroos kan barattoota durii keessaa tokko turee dha. **17** Yommuu nu Yerusaalem geenyetti obboloonni gammachuudhaan nu simatan. **18** Guyyaa itti aanutti Phaawulos nu wajjin Yaaqoob bira dhaqe; jaarsoliin hundinuu achi turan. **19** Phaawulosis nagaa isaan gaafatee waan Waaqni tajaajila inni kenneen Namoota Ormaa keessatti hojjete hunda tokko tokkoon isaanii ibse. **20** Isaan yommuu waan kana dhaga’anitti Waaqa galateeffatan. Phaawulosiinis akkana jedhan; “Yaa obboleessa, ati akka Yihuudoonni kuma hedduun amanan ni argita; hundi isaaniis hinaaffaa seeraaf qabu. **21** Ati akka Yihuudoonni Namoota Ormaa keessa jiraatan hundinuu ilmaan isaanii dhagna hin qabnee fi akka isaan akka duudhaa keenyaatti hin jiraanne itti himtee akka isaan seera Musee irraa gara galan barsiisuun kee isaanitti himameera. **22** Isaan akka ati dhufte dhugumaan ni dhaga’u; egaa maal gochuu wayya? **23** Kanaaf ati waan nu sitti himnu godhi; namoonni wareega of irraa qaban afur nu bira jiru. **24** Akka isaan mataa isaanii haaddataniif namoota kanneen ofitti fuudhiitiisaan wajjin of qulqulleessiiti baasii isaanii ati baasi. Kanaanis namoonni hundinuu akka oduun waa’ee kee odeeoffame sun dhugaa hin ta’in, akka ati mataan kee iyuu seeraaf ajajamtee jiraattu ni beeku. **25** Waa’ee Namoota Ormaa kanneen amananii immoo akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi’effame, dhiiga, foon horii hudhamee du’eetii fi sagaagalummaa lagataniif nu murtii keenya isaaniif barreessineerra.” **26** Phaawulosis guyyaa itti aanutti namoota sana ofitti fuudhee isaan wajjin of qulqulleesse; ergasii immoo gaafa guyyoonni qulqulla’ummaa sun itti xumuramanii fi yeroo itti aarsaan maqaa tokkoo tokkoo isaaniittiin dhi’effamuu malu beeksisuuf mana qulqullummaa seene. **27** Yommuu guyyoonni torban sun xumuramuu ga’anitti Yihuudoonni biyya Asiyaatii dhufan tokko Phaawulosin mana qulqullummaa keessatti argan. Isaanis nama hundumaa kakaasanii isa qaban. **28** Iyyaniis, “Yaa namoota Israa’el nu gargaaraal! Namichi kun nama saba keenyaan mormaa, seera keenyaa fi mana

qulqullummaa mormaa nama hunda iddoo hundatti barsiisuu dha. Kana malees inni Giriikota mana qulqullummaatti ol galchee iddoo qulqulluu kana xureesseera” jedhan. 29 Isaan waan duraan namicha Efesoon kan maqaan isaa Xiroofiimoos jedhamu tokko Phaawulos biratti magaalaa keessatti arganii turaniif, waan Phaawulos mana qulqullummaatti ol isa galche se’aniitii. 30 Magaalaan sunis guutummaatti ni raafamte; namoonnis karaa hundumaan fiigaa dhufan. Isaanis Phaawulosin qabaniif lafa irra harkisaa mana qulqullummaatiif gad baasan; yommusuma karroonni cufaman. 31 Utuu isaan isa ajjeesuu yaalanuu akka magaalaan Yerusaalem guutummaatti raafamaa jirtu oduun ajajaa waraana Roomaa ga’e. 32 Innis yeruma sana loltootaa fi ajajuuwwan dhibbaa tokko tokko fudhatee fiigichaan isaanitti gad bu’e. Isaanis yommuu ajajaa sanaa fi loltoota isaa arganitti Phaawulosin tumuu dhiisan. 33 Ajajaan sunis dhufee isa qabe; akka inni foncaa lamaan hidhamus ajaje; akka inni eenuy ta’ee fi akka inni maal hoijectaa tures isa gaafate. 34 Tuuta sana keessaas garri tokko waan tokko jedhanii iyyaa, garri kaan immoo waan bira jedhanii iyyaa turan; ajajaan sunis sababii waca namaatiif waan mirkana ta’e argachuu waan dadhabeef akka Phaawulos gara qubata loltootaatti geeffamu ajaje. 35 Phaawulos gulantaa ittiin gad ba’an bira geenyaan sababii goolii namootaatiif loltoonni isa baatan. 36 Namoonni hedduunis, “Isa ajjeesi!” jedhanii iyyaa duukaa bu’an. 37 Phaawulos yommuu loltoonni isa fuudhanii qubata loltootaatti ol isa galchuuf jedhanitti, ajajaa sanaan, “Akka ani waa sitti himu naa eeyyamtaa?” jedhee gaafate. Ajajaan sun immoo deebiseeakkana jedhe; “Ati afaan Giriik ni dubbattaa? 38 Ati namicha biyya Gibxi kan dhi’eenya kana goolii kaasee shororkeessitoota 4,000 fudhatee gammoojiitti gale sana mitii?” 39 Phaawulosis, “Ani Yihuudii Xarsees magaalaa beekamtuu Kiilqiyaa keessaa sanaa ti. Maaloo, akka ani namoota kanatti dubbadhu naa eeyyami” jedhee deebise. 40 Phaawulos akkuma eeyyama ajajaa sanaa argateen gulantaa sana irra dhaabatee akka namoonni cal’isaniif harkaan mallattoo kenne; yommuu isaan hundinuu cal’isaniif immoo afaan Araamaayikiitiinakkana jedheen.

22 “Yaa obbolootaa fi abbootii, falmata ani amma isin duratti dhi’effadhu kana mee naa dhaga’aa.” 2 Jarris yommuu isaa afaan Ibraayisxiitiin isaanitti

dubbatu dhaga’anitti kan duraa illee caalaa cal’isan. Phaawulosis akkana jedhe; 3 “Ani Yihuudii dha; magaalaa Xarsees ishee biyya Kiilqiyaa keessaa sanattin dhaladhe; garuu Yerusaalemittin guddadhe. Miilla Gamaaliyaal jalattis seera Abbootii keenyaa akka gaariitti baradhee, akkuma isin hundi har’ a hinaaftan kana anis Waaqaaf nan hinaafa ture. 4 Dhiiraa fi dubartii qabee, mana hidhaa keessa isaan buusuudhaan duuka buutota karaa kanaa hamma du’atti ari’adheera; 5 waan kanas lubni ol aanaamii fi waldaan jaarsolii guutuun ragaa naa ba’u. Anis xalayoota isaan gara obboloota warra Damaasqoo jiraniitti barreessan fudhadheen akka namoonni kunneen adabamaniiif hidhee Yerusaalemitti isaan fiduuf achi nan dhaqe. 6 “Gara saafaatti, akkuma ani Damaasqootti dhi’aadheen ifni guddaan isaa akkuma tasaa samii irraa naannoo kootti balaqqise. 7 Anis lafatti kufeen sagalee, ‘Yaa Saa’ol! Yaa Saa’ol! Ati maaliif na ari’atta?’ naan jedhu tokkon dhaga’ee. 8 “Anis, ‘Yaa Gooftaa ati eenuy?’ jedheen gaafadhe. “Inni immoo deebisee, ‘Ani Yesuu nama Naazreetti isaa ati ari’attuu dha’ naan jedhe. 9 Warri na wajjin turanis ifa sana argan malee sagalee isa natti dubbachaa ture sanaa hin hubanne. 10 “Anis, ‘Yaa Gooftaa, ani maal godhu ree?’ jedhee gaafadhe. “Gooftaanis, ‘Ka’ii Damaasqoo seeni. Wanni akka ati hoijettuuf siif kaa’ame hundinuu achitti sitti himamaatiif’ naan jedhe. 11 Anis sababii calaqqisa ifa sanaatiif homaa arguu dadhabnaan, warri na wajjin turan harka qabaniif Damaasqootti na geessan. 12 “Namichi Anaaniyaas jedhamu kan sirriitti seera eegu tokko Yihuudoota achi jiraatan hunda biratti maqaa gaariif qaba ture. 13 Innis gara koo dhufee na bira dhaabatee, ‘Yaa obboleessa koo Saa’ol, agartuun kee siif haa deebi’ul’ naan jedhe; agartuun koos yeruma sana naa deebi’ee. Anis isa arguu danda’ee. 14 “Innis akkana jedhe; ‘Waaqni abbootii keenyaa akka ati fedhii isaa beektu, akka ati Isa Qajeelaa sana argituu fi akka afaan isaa irraa dubbii dhageessuuf si filateera. 15 Atis waan argitee fi waan dhageesse sana fuula nama hundumaa duratti isaaaf dhugaa ni baata. 16 Egaa amma maal eegda ree? Ka’ii maqaa isaa waammachaa cuuphamiitii cubuu kee of irraa dhiqi.’ 17 “Anis Yerusaalemitti deebi’ee utuu mana qulqullummaa keessatti kadhannaatti jiruu akka waan of wallaaluu nan ta’ee. 18 Gooftaa illee isaa, ‘Jarri kun waan ati waa’ee koo dhugaa

baatu hin fudhataniitii dafii ammuma Yerusaalem keessaa ba'i! jedhee natti dubbatu nan arge. **19** "Anis deebiseen akkana jedhe; 'Yaa Gooftaa jarri kun akka ani warra sitti amanan hidhuu fi tumuu jedhee mana sagadaa tokko irraa gara isa biraatti darbaa ture beeku. **20** Yeroo dhiigni dhuga baatuu keetii, dhiigni Isxifaanos dhangalaafamettis ani ajjeefamuu Isaatti namootaan walii galee achi dhaabahdeen uffata warra isa ajjeesanii eegaa ture.' **21** "Gooftaanis, 'Ani fagootti, gara Namoota Ormaatti sin ergaatii deemi' naan jedhe." **22** Namoonni sunis hamma inni dubbii kana dubbatutti isa dhaga'aa turan; ergasiis sagalee isaanii ol fudhatanii, "Namni akkanaa jiraachuu hin qabuutii lafa irraa balleessaal!" jedhanii iyyan. **23** Utuu Isaan uffata Isaanii dadarbatanii, awwaaras qilleensa keessa bibittinneeessanii iyyanuu, **24** ajajaan sun akka Phaawulos qubata loltootaatti ol galfamuu ajaje; innis waan namoonni akkas isatti iyyaniif beekuuf jedhee akka Phaawulos garafamee qoratamu ajaje. **25** Phaawulos immoo yommuu Isaanisa garafuuuf jedhanii teephaaanisa hidhanitti ajajaa dhibbaa kan isa bira dhaabachaa tureen, "Lammii Roomaa tokko murtii malee garafuuun isiniif ni eeyyamamaa?" jedhe. **26** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan kana dhaga'etti gara ajajaa kumaa sanaa dhaqee, "Namichi kunoo lammii Roomaatii ati maal gochuu yaadda?" jedheen. **27** Ajajaan kumaa sunis Phaawulos bira dhaqee, "Mee natti himi; ati lammii Roomaatii?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee" jedhee deebise. **28** Ajajaan kumaa sunis, "Ani lammummaa kana argachuudhaaf gatii guddaa baase" jedhee. Phaawulos immoo deebisee, "Ani garuu ittin dhaladhe" jedhe. **29** Warri Isa qoruuf yaadanis yommusuma isa irraa deebi'an; ajajaan kumaa sunis yommuu akka Phaawulos lammii Roomaa ta'ee fi akka ofii isatii immoo Phaawulosin foncaan hidhe hubatetti ni rifate. **30** Ajajaan kumaa sun sababii Yihuudooni Phaawulosin himataniif sirriitti beekuuf fedhee guyyaa itti aanu Isa hiikee akka luboonni hangafoonni fi waldaan Yihuudootaa hundi walitti qabaman ajaje. Ergasii immoo Phaawulosin fidee akka inni fuula Isaanii duratti dhi'atu godhe.

23 Phaawulos xiyyeefatee yaa'ii sana ilaalee, "Yaa obboloota ko, ani hamma guyyaa har'aatti fuula Waaqaa dura yaada gaariidhaan jiraadheera" jedhe. **2** Kana irratti Anaaniyaas lubni ol aanaan akka warri

Phaawulos bira dhaabachaa turan sun afaan isaa keessa dha'an ajaje. **3** Phaawulosis deebisee, "Ati keenyan noora dibame, Waaqni si rukuta! Seeraan natti muruuf jettee achi teessee atumti mataan kee immoo akka ani dha'amu ajajuudhaan seera cabsitaa?" jedhe. **4** Warri Phaawulos bira dhaabachaa turanis; "Ati akkam luba Waaqaa ol aanaa tokko arrabsita?" jedhaniin. **5** Phaawulos immoo deebisee, "Yaa obboloota, ani akka inni lubicha ol aanaa ta'e hin beekne; 'Waa ee bulchaa saba keetii hamaa hin dubbatin' jedhamee barreefameeraatii" jedhe. **6** Phaawulos yommuu akka Isaan keessaa garri tokko Saduuqota, garri kaan immoo Fariisota ta'an beeketti, "Yaa obboloota ko, ani Fariisicha ilma Fariisii ti. Ani sababii akka warri du'an du'aa ka'an abdadhuuf qoramuuf dhi'aadheera" jedhe. **7** Yommuu inni waan kana dubbatetti Fariisota fi Saduuqota gidduutti falmiin uumame; yaa'iin sun gargar qoodame. **8** Saduuqonni, "Du'aa ka'uun hin jiru, ergamoonnis, hafuuronnis hin jiran" jedhu; Fariisonni garuu akka kunneen hundinuu jiran amanu. **9** Wacni guddaaniis uumame; barsiistonni seeraa tokko tokkos garree Fariisota keessaa ka'anii, "Nu balleessaal tokko illee namicha kana irratti hin arganne; Hafuura yookaan ergamaa Waaqatu isatti dubbate ta'innaa?" jedhanii cimsanii dubbatan. **10** Ajajaan kumaa sunis yommuu falmiin jabaachaa deemetti jarri kun Phaawulosin cicciru jedhee sodaate. Kanaaf akka loltooni dhaqanii humnaan achii Isa fuudhanii qubata loltootaatti ol galchan ajaje. **11** Gooftaanis halkan itti aanutti Phaawulositti mul'atee, "Jabaadhu! Akkuma Yerusaalem keessatti waa'ee koo dhugaa baate sana Roomaa keessattis dhugaa ba'u qabdaatii" jedheen. **12** Yihuudooni tokko tokko barii guyyaa itti aanuu mari'atanii akka hamma Phaawulosin ajjeesanitti waa hin nyaanne yookaan waa hin dhugne walii kakatan. **13** Namoota afurtamaa oltu maree kana irratti hirmaate. **14** Isaanis gara luboota hangafootaatii fi gara maanguddootaa dhaqaniiakkana jedhan; "Nu hamma Phaawulosin ajjeefnutti akka homaa afaaniin hin qabne jabeessinee kakanneerra. **15** Kanaafuu isinii fi waldaan Yihuudootaa waan waa'ee Phaawulos sirriitti cimsitanii qorachuu barbaaddan fakkeessaatii akka ajajaan kumaa sun Phaawulosin gara keessanitti gad ergu kadhadhaa; nu utuu inni achi hin ga'in Isa ajjeesuuf qophoofneerraatii." **16** Garuu ilmi obboleettii Phaawulos yommuu maree kana

dhaga'etti qubata loltootaatti ol galee Phaawulositti hime. 17 Phaawulosis ajajjuuwwan dhibbaa keessaa nama tokko waamee, "Dargaggeessi kun waan isatti himu qabaatii mee ajajaa kumaatti isa geessi" jedheen. 18 Innis ajajaa kumaa sanatti isa geess. Ajajaan dhibbaa sunis, "Phaawulos inni mana hidhaa jiru sun na waamsisee waan dargaggeessi kun waan sitti himu qabuuf akka ani isa sitti fidu na kadhate" jedheen. 19 Ajajaan kumaas dargaggeessa sana harka qabee kophaatti baasee, "Wanni ati natti himuu barbaaddu maali?" jedhee gaafate. 20 Dargaggeessi sunisakkana jedhe; "Yihuudoonni waan waa'ee isaa sirriitti cimsanii qoruu barbaadan fakkeessanii akka ati Phaawulosin bori gara yaa'ii Yihuudootaatti gad ergitu si kadhachuu walii galaniiru. 21 Waan isaan keessaa namoonni afurtamaa oli ta'an riphaniisa eggachaa jiraniif ati isaan jalaan hin qabin. Isaan akka hamma isa ajjeesanitti homaa hin nyaanne yookaan hin dhugne kakataniiru; qophaa'aniis eeyyama kee eggachaa jiru." 22 Ajajaan kumaa sunis, "Ati akka waan kana natti himte nama tokkotti iyuu hin dubbatin" jedhee dargaggeessa sana akeekkachiisee gad dhiise. 23 Ergasii inni ajajjuuwwan dhibbaa keessaa nama lama waameeakkana jedhee ajaje; "Akka loltoonni dhibbi lama, abbootiin fardaa torbaatamnii fi warri eeboo qabatan dhibbi lama edana sa'atii sadiitti Qiisaariya dhaqaniif qopheessaa. 24 Phaawulosiifis farda inni yaabbatu qopheessaati gara Feeliksi Bulchaa Biyyaatti nagaan geessaa." 25 Innisakkana jedhee xalayaa tokko barreesse. 26 Qilaawudewoos Liisiyaas irraa, Gara bulchaa kabajamaa, gara Feeliksi: Nagaajirtaa. 27 Yihuudoonni namicha kana qabaniiajjeesuu barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii Roomaa ta'e beekee loltoota koo wajjin dhaqee isa baase. 28 Anis waan isaan isa himatanii beekuu barbaadeen fuula waldaa isaanii duratti isa dhi'eesse. 29 Ani akka inni waa'ee gaaffii seera isaaniitiin himatame arge malee akka inni waan du'aan yookaan hidhaan isa ga'u tokkumaanuu himatame hin argine. 30 Ani yeroo akka isaan namicha sanatti mari'atan dhaga'etti dafee isa sitti erge. Warra isa himatanis akka isaan himata isaanii sittan dhi'eeffatan ajajeera. 31 Kanaaf loltoonni sunakkuma ajajaman sana Phaawulosin fuudhanii halkaniin Antiiphaxriisitti geessan. 32 Isaanis guyyaa itti aanutti akka abbootiin fardaa isa wajjin deeman godhanii ofii immoo qubata loltootaatti deebi'an. 33

Abbootiin fardaa sunis yommuu Qiisaariya ga'anitti xalayaa sana bulchaatti kennan; Phaawulosinis fuula isaa dura dhi'eessan. 34 Bulchaan sunis erga xalayaa sana dubbifatee booddee, akka inni biyya kamii dhufe isa gaafate. Yommuu akka inni Kiilqiyaadhaa dhufe beekettis, 35 "Ani yeroo himattooni kee as ga'anitti dubbi kee nan dhaga'a" jedhe. Innis ergasii akka Phaawulos masaraa Heroodis keessatti eegamus ajaje.

24 Guyyaa shan booddee Anaaniyaas lubni ol aanaan maanguddoota tokko tokkoo fi abukaattoo Xerxuloos jedhamu tokko wajjin Qiisaariyaatti gad bu'e; isaanis waan ittiin Phaawulosin himatan bulchaa duratti dhi'eeffatan. 2 Yommuu Phaawulos waamamee ol galetti, Xerxuloosakkana jedhee himata isaa Feeliksi duratti dhi'eeffate; "Yaa Feeliksi kabajamaa, nu bara kee keessa yeroo dheeraa nagaan jiraanneera; ogummaan kees saba kanaaf geeddarama fideera. 3 Yaa Feeliksi kabajamaa, nu waan kana karaa hundumaa fi iddo hundatti galata guddaadhaan ni fudhanna. 4 Garuu ani akka hammana irra si hin dadhabsiifneef akka ati gabaabumatti gara laafinaan nu dhageessu sin kadhadha. 5 "Nu akka namichi kun dhukkuba hamaa ta'ee Yihuudoota addunyaa guutuu irra jiran hunda keessatti goolii kaasaa jiru argineerra. Inni hoogganaa garee Naazirootaa ti. 6 Inni mana qulqullummaa iyuu xureessuu yaaleera; nu immoo akka seera keenyaatti itti muruuf jennee isa qabne. [7 Garuu Luusiyooos ajajaan kumaa sun dhufee humna guddaan harka keenya keessaa isa baase; akka himattooni isaa fuula kee duratti dhi'aatanis ni ajaje.] 8 Ati mataan kee iyuu isa qoruudhaan waa'ee waan nu isa himannu kanaa hunda beekuu ni dandeessa." 9 Yihuudoonnis akka dubbiin kun dhugaa ta'e mirkaneessanii himata sana deeggaran. 10 Phaawulosis yommuu bulchaan sun akka inni dubbatuuf harkaan mallattoo kennefittiakkana jedhee deebii kenne; "Ani waan akka ati waggoota hedduuf abbaa murtii saba kanaa taate beekuuf falmii koo gammachuudhaan nan dhi'eeffadha. 11 Akkuma ati rakkoo malee mirkaneeffachuu dandeessu ani waqaeffachuu jedhee Yerusaalemitti ol ba'uun koo guyyaa kudha lama hin caalu. 12 Warri na himatan kun anaa mana qulqullummaa keessatti yookaan manneen sagadaa keessatti yookaan magaalaa keessatti nama tokkoon illee falmu yookaan uummata kakaasu na hin arganne. 13 Isaan waan amma ittiin na himachaa jiran kanas siif mirkaneessuu hin danda'an. 14 Ta'us ani akka

nama karaa isaan garee mormitootaa jedhaniin sana duukaa bu'u tokkootti akka Waaqa abbootii keenyaa waaqeffadhu fuula kee duratti nan amana. Waan seera Museetiin walii galuu fi waan kitaabota raajotaa keessatti barreeffame hundas nan amana. **15** Anis akkuma jara kanaa akka du'aa ka'uun qajeeltotaati fi hamootaa jiraatu Waaqa nan abdadha. **16** Kanaafuu ani akka yeroo hunda Waaqaa fi nama duratti yaada qulqulluu qabaadhu nan tattaaffadha. **17** “Anis bara baay’ee hiyyeeyii saba kootiitiif gargaarsa kennuuf, Waaqaafis aarsaa dhi’eessuuf jedhee Yerusaalem dhufe. **18** Yeroo ani waan kana hojjechaa turettis isaan anaa qulqullaa’ee jiru mana qulqullummaa keessatti na argan. Tuunni tokko iyuu na bira hin turre; anis goolii keessatti hin hirmaanne. **19** Garuu Yihuudoonni biyya Asiyaa kanneen yoo waan ittiin na himatan tokko illee narraa qabaatan si duratti as dhi’aatani na himachuu malan tokko tokko jiru. **20** Yookaan warri as jiran kуннеen yakka yeroo ani fuula Waldaa Yihuudootaa dura dhaabahdhe sana narratti argan haa himan; **21** waan ani yeroo fuula isaanii dura dhaabahdhe sana iyee, ‘Ani har’aa waa’ee du’aa ka’uu warra du’anii irratti qoramuuuf jedhee fuula keessan dura dhaabahdeera’ jedhe tokkicha sana malee yoo jiraate haa himan.’ **22** Feeliksi garuu waan waa’ee Karaa sanaa sirriitti beekuuf, ‘Ani gaafa Liisiyaas ajajaan kumaa sun dhufutti dubbii keessan nan murteessa’ jedhee yeroo biraatti dabarse. **23** Innis akka ajajaan dhibbaa sun Phaawulosin eegumsa jala tursu, garuu akka haala isaa itti furuu fi akka michoonni isaas waan isa barbaachisu kam iyuu isaaf dhi’eessan eeyyamuuf ajaje. **24** Feeliksiis bultii muraasa booddee niitii isaa Diruuusilaa ishee Yihuudii turt wajjin dhufe; innis Phaawulosin waamsisee isaa waa’ee Kiristoos Yesuusitti amanuu dubbatu dhaggeeffate. **25** Yommuu Phaawulos waa’ee qajeelummaa, waa’ee of qabuutii fi waa’ee murtii kan dhufuuf jiru sanaa dubbatetti Feeliksiis sodaatee, ‘Ammaaf ni ga’atii deemi! Yommuu naa mijaa’utti anuu sin waamsisaati’ jedhee. **26** Yeroodhuma sanattis inni akka waan Phaawulos matta’aa isaaf kennuutti waan abdachaa tureef ammuma amma waamsisee isa wajjin haasa’aa ture. **27** Phoorqiyos Fesxoos erga waggaan lama darbee booddee iddo Feeliksi qabate; Feeliksiis waan Yihuudoota gammachiisuu barbaadeef Phaawulosin manuma hidhaatti dhiise.

25 Fesxoosis biyya sana ga’ee guyyaa sadii booddee Qiisaariyaadhaa Yerusaalemitti ol ba’e; **2** achittis luboonni hangafoonni fi dura bu’onni Yihuudootaa fuula isaa duratti dhi’aatani himata Phaawulos irraa qaban dhi’effatan. **3** Isaanis waan karaatti riphanii Phaawulosin ajjeesuuf qophaa’aa turaniif akka Fesxoos isaan deeggaree nama ergee gara Yerusaalem isa fichtisiisu kadhatan. **4** Fesxoos immooakkana jedhee deebise; ‘Phaaawulos Qiisaariyaatti eegamaa jira; ani mataan koo iyuu dhi’eenyatti achi nan dhaqa. **5** Kanaafuu abbootii taayitaa keessan keessaa tokko tokko na wajjin deemanii yoo namichi sun balleessaa wayii qabaate achitti isa haa himatan.’ **6** Innis erga guyyaa saddeeti yookaan kudhan isaan bira bubbulee booddee Qiisaariyaatti gad bu’e; guyyaa itti aanuttis barcumu murtii irra taa’ee akka Phaawulos fuula isaa duratti dhi’effamu ajaje. **7** Yommuu Phaawulos dhi’aatettis Yihuudoonni Yerusaalemii gad bu’an sun isatti naanna’anii dhaabachuu himata ciccimaa hedduu isa irratti dhi’essan; garuu amansiisuu hin dandeeny. **8** Phaawulosis, ‘Ani seera Yihuudootaa irratti yookaan mana qulqullummaa irratti yookaan Qeesaar irratti yakka tokko illee hin hojenne’ jedhee falmate. **9** Fesxoosis Yihuudoota gammachiisuuuf jedhee Phaawulosiin, ‘Ati Yerusaalemitti ol baatee himata kana irratti fuula koo duratti qoratamuu ni feetaa?’ jedhee. **10** Phaawulos garuuakkana jedhee deebise; ‘Ani amma barcumu murtii Qeesaar dura, iddo itti qoratamuu qabu dhaabahdheen jira; akkuma ati mataan kee iyuu sirriitti beektu ani yakka tokko illee Yihuudoota irratti hin hojenne. **11** Ta’us ani utuu balleessaa du’aa natti mursiisu tokko illee hojjedhee silaa du’aa jalaa ba’uuf hin carraaqu; garuu yoo wanni Yihuudoonni kunneen ittiin na himatan dhugaa hin ta’in, namni tokko iyuu dabarsee harka isaaniitti na kennuuf mirga hin qabu. Ani Qeesaaritti oli nan iyaydha!’ **12** Fesxoosis erga gorsitoota isaa wajjin mari’atee booddee, ‘Ati Qeesaaritti ol iyyatteerta; gara Qeesaar ni dhaqxa!’ jedhee. **13** Bultii muraasa booddee Agriiphaa mootichii fi Barniiqueen Fesxoos simachuuf Qiisaariya dhaqan. **14** Fesxoosis isaan guyyaa hedduu achi bubbullaanakkana jedhee waa’ee himata Phaawulos mooticha wajjin dubbate; ‘Namichi Feeliksi mana hidhaa keessatti dhiisee deeme tokko as jira. **15** Yeroo ani Yerusaalem turetti luboonni hangafoonni fi maangudsoonni Yihuudootaa isa himatanii akka itti

muramu kadhatan. **16** “Anis akka namni kam iyyuu akka seera biyya Roomaatti utuu fuula himattoota isaa duratti dhi'aatee himata sana mormachuuf carraa hin argatin dabarfamee kennamuu hin qabne isaanitti himeera. **17** Kanaafuu ani yommuu isaan na wajjin as dhufanitti barcuma murtii irra taa'een akka namicha natti fidan ajaje malee dubbii sana lafa irra hin harkifne. **18** Himattooni isaaas yommuu dubbachuuf ka'anitti yakka ani ittiin isa himatu jedhee egee keessaa tokko illee isa irratti hin dhi'eessine. **19** Garuu isaan waa'ee amantaa isaanii fi waa'ee namicha du'e kan Yesuus jedhamu isa Phaawulos immoo, ‘Inni jiraataa dha’ jedhee falmuu tokkoo irratti wal dhaban. **20** Anis akka itti dubbii sana qoradhu wallaale; kanaaf inni Yerusaalem dhaqee himata kana irratti qoratamuuf fedhii qabuu fi akka inni hin qabne isa gaafadhe. **21** Garuu yommuu Phaawulos murtii Awugisxoos Qeesaar argachuuf jedhee turfamuu kadhatetti ani akka inni hamma ani Qeesaaritti isa ergutti eegamu nan ajaje.” **22** Agriiphaanis Fesxoosiin, “Ani mataan koo namicha kana dhaga’uu nan barbaada” jedhe. Inni immoo deebisee, “Bori isa dhageessa” jedheen. **23** Guyyaa itti aanuttis Agriiphaa fi Barniiqeen ulfina guddaan dhufanii Ajajjuuwan kumaatii fi gurguddoota magaalaa wajjin galma wal ga’ii seenan. Fesxoos ajajnaan Phaawulosin ol galchan. **24** Fesxoosis akkana jedhe; “Yaa Agriiphaa mooticha, warri nu wajjin as jirtan hundinuu isin namicha kana ni argitu! Hawaasni Yihuudootaa guutummaatti, ‘Namichi kun si’achi jiraachuu hin qabu’ jedhanii waa'ee isaa Yerusaalemittii fi as Qiisaariyaatti iyyanii na kadhatan. **25** Ani waan du’aan isa ga’u kan inni hujjete tokko illee hin argine; ani garuu sababii inni Awugisxoositti ol iyyateef gara Roomaatti isa erguu nan murteesse. **26** Ani waa'ee namicha kanaa waan ifatti ba’e kan gooftaa kootiif barreessu tokko illee hin qabu; kanaafuu ani erga isa qorannee booddee akka waan barreessu argadhuuf jedhee fuula hunda keessanii duratti, keessumattuu yaa Agriiphaa mooticha, fuula kee duratti isa dhi'eesseera. **27** Ani nama hidhame tokko utuu waan inni ittiin himatame ifatti hin baasin ol dabarsuu qajeela hin se’utii.”

26 Agriiphaan Phaawulosiin, “Akka ati ofii keetiif dubbattu siif eeyyamameera” jedhe. Phaawulosis harkaan mallattoo kennee akkana jedhee falmachuuf

jalqabe; **2** “Yaa Agriiphaa Mooticha, ani sababii waan Yihuudooni ittiin na himatan hunda falmachuudhaaf jedhee har’aa fuula kee dura dhaabadhuuf akka ayyaantuu tokkoottin of ilaala. **3** Kunis waan ati duudhaa fi wal mormii Yihuudootaa hunda keessa beektuufii dha. Kanaafuu ani akka ati obsaan na dhagoeffattu sin kadhadha. **4** “Ani ijoollummaa kootii jalqabee saba koo keessatti, Yerusaalem keessattis akkamitti akka jiraachaa ture Yihuudooni hundinuu ni beeku. **5** Akka ani akka Fariisicha tokkootti akkuma sirna garee akka malee amantaa keenyatti cichu sanaatti jiraadhe isaanuu bara dheeraa waan na beekaniif, yoo fedhii qabaatan dhugaa ba’uu ni danda’u. **6** Ammas ani waadaa Waaqni abbootii keenyaaf gale sana waan abdadhuuf qoratamuuf dhi'aadheen as jira. **7** Waadaan kun isuma gosoonni keenya kudha lamaan halkanii guyyaa Waaqa tajaajiluutti jabaatanii raawwatamuu isaa arguu hawwan sanaa dha. Yaa Agriiphaa Mooticha, Yihuudoonis sababuma abdii kanaatiif na himachaa jiru. **8** Akka Waaqni warra du’an du’aa kaasu isin maaliif akka waan hin amanamne tokkootti herregdu? **9** “Ani mataan koo iyyuu maqaa Yesuus nama Naazreetiitiin mormuudhaaf akka waan danda’amu hunda gochuu qabu nan amana ture. **10** Wanni ani Yerusaalem keessatti hojjedhes kanuma; ani taayitaa luboota hangafoota irraa argadheen qulquloota baay’ee mana hidhaatti naquu qofa utuu hin ta’in yeroo isaan ajeefaman iyyuu dubbicha irratti walii galaan ture. **11** Anis akka isaan adabamaniif yeroo baay’ee mana sagadaa tokko irraa gara mana sagadaa biraatti darbaa, akka isaan amantii isaanii arrabsaniiifis isaan dirqisiisaan ture. Ani waan akka malee isaanitti aaraa tureef hamma magalaawwan biyya alaatti illee deemee isaan ari’achaan ture. **12** “Anis gaafa tokko kanumaaf jedhee taayitaa fi ergama luboota hangafoota biraa fudhadhee utuun Damaasqoo deemaa jiruu, **13** yaa mooticha, ani utuman karaa deemaa jiruu gara saafaatti ifa ifa aduu caalaa ibsu tokko isaa samii irraa naannoo koottii fi naannoo warra na wajjin deemaniitti ibsu arge. **14** Hundi keenya lafatti kukkufne; anis sagalee afaan Ibraayisxiitiin ‘Yaa Saa’ol, yaa Saa’ol, ati maaliif na ari’atta? Arfii wayii dhiitiun suma miidha’ naan jedhu tokkon dhaga’e. **15** “Anis, ‘Yaa Gooftaa ati Eenyu?’ jedheen gaafadhe. “Gooftaanis deebisee akkana jedhe; ‘Ani Yesuus isa ati

ari'attuu dha. **16** Amma ka'ii miilla keetiin dhaabadhu. Ani akka ati tajaajilaa koo taatee, waa'ee koos waan argitee fi waan ani sitti mul'isuuf jiru dhugaa baatuuf si muuduuf jedhee sitti mul'adheera. **17** Ani saba keetii fi Namoota Ormaa kanneen gara isaaniitti si ergu jalaa sin baasa. **18** Atis ija isaanii bantee dukkana keessaa gara ifaatti, humna Seexanaa jalaas gara Waaqaatti isaan deebifta; kunis akka isaan dhiifama cubbuu argatanii fi akka isaan warra natti amanuun qulqullaa'an gidduutti dhaala argatanii.' **19** "Kanaafuu yaa Agriiphaa Mooticha, ani mul'ata samii irraa dhufe sanaaf ajajamuun hin didne. **20** Anis akka isaan qalbii jijiirratani gara Waaqaatti deebi'aniif, qalbii jijiirrachuu isaaniis akka hojiidhaan mirkaneessaniif jalqabatti warra Damaasqotti, warra Yerusaalemiitti, warra Yihuudaa guutuutti akkasumas Namoota Ormaatti lallabeera. **21** Sababiin Yihuudoonni mana qulqullummaa keessatti na qabanii na ajeesuu yaalaniifis kanuma. **22** Ani garuu hamma guyyaa har'aatti gargaarsa Waaqaa qaba; kanaafuu ani dhaabadhee xinnaa guddaaf dhugaa ba'an jira. Ani waan raajonnii fi Museen 'Ni ta'a' jedhanii dubbataniin alatti waan tokko illee hin dubbadhu. **23** Kunis akka Kiristooz dhiphachuu qabu, akka inni warra du'an keessaa ka'uudhaan kan jalqabaa ta'ee saba isaatii fi Namoota Ormaatiif ifa labsuu dha." **24** Utuma Phaawulos akkasitti falmachaa jiruu Fesxoos sagalee guddaan, "Phaawulos, ati maraatteerta! Barumsi kee guddaan sun si maraachisaa jira" jedheen. **25** Phaawulosis akkana jedhee deebise; "Yaa Fesxoos kabajamaa, ani hin maraanne; wanni ani dubbachaa jirus dhugaa dha; sirrii dhas. **26** Sababii mootichi waan kana beekuuf, ani ifatti baasee isatti himuu nan danda'a. Sababii wanni kun suuqatti hin hoijetaminiiif ani akka waan kana keessaa tokko iyyuu isa duraahin dhokatin nan amana. **27** Yaa Agriiphaa Mooticha, ati raajota ni amantaa? Akka ati amantu ani iyyuu beeka." **28** Agriiphaa Phaawulosiin, "Ati yeruma gabaabaa keessatti Kiristaana na gochuu yaaddaa?" jedhe. **29** Phaawulosis deebisee, "Yeroo gabaabaattis ta'u dheeraatti, si qofa utuu hin ta'in akka warri na dhaga'aa jiran hundinuu foncaa kanaan hidhamuu malee akkuma koo akka ta'an ani Waaqa nan kadhadha" jedhe. **30** Kana irratti mootichi, bulchaanii fi Barniiqueen, akkasumas warri isaan wajjin tataa'aa turan ol ka'an. **31** Isaanis yeroo gad ba'anitti, "Namichi

kun waan du'aan yookaan hidhaan isa ga'u tokko illee hin hoijenne" wajjin jedhan. **32** Agriiphaa Phaawulosiin, "Namichi kun utuu Qeesaaritti ol iyyachuu baatee silaa ni hiikama ture" jedhe.

27 Yommuu dooniin Iixaaliyaa dhaquun keenya murteeffametti, Phaawulosiin fi warri hidhaman biraa ajajaa dhibbaa kan Yuuliyos jedhamu tokkotti dabarfamanii kennaman; innis miseensa kutaa waraanaa "Awugisxoos" jedhamu tokkoo ture. **2** Nus dooni Adraamiixosii ka'ee gara buufatawwan dooni kanneen qarqara galaana biyya Asiyaa dhaquuf ka'e tokko yaabbannee deemuu jalqabne. Arisxirokoos namichi Maqedooniyaa kan Tasaloniiqee jiraatu tokkos nu wajjin ture. **3** Guyyaa itti aanutti Siidoonaatti galle; Yuuliyosis Phaawulosiif garaa laafee akka inni michoota isaa bira dhaqee waan isa barbaachisu argatu eeyyameef. **4** Nus dooniin achii kaanee waan bubbeneen fuula keenya duraan nutti bubbisaa tureef Qophiroosiin da'annee dabarre. **5** Erga galaana Kiilqiyyaa fi Phamfiliyaa irra dooniin darbinee booddee magaalaa Miiraa kan Luuqiyyaa keessatti argamtu geenyee. **6** Ajajaan dhibbaa sunis dooniin Iskindiriyaa kan Iixaaliyaa dhaquutti jiru tokko achitti argatee nu yaabbachiise. **7** Nus guyyaa hedduu suuta jennee dooniin deemnee rakkinaan naannoo Kiniidoos geenyee; yommuu bubbeneen karaa sana irra darbuu nu dhowwettis Salmoonee biraan gara da'oo Qareexitti qajeelle. **8** Rakkina guddaadhaanis qarqara galaanichaa irra darbinee iddo "Buufata dooniin gaarii" jedhamu kan magaalaa Laasiyyaa biraan tokkotti baane. **9** Yeroon dheeraan badeera; sababii yeroon sun erga Soomni darbee ta'eef dooniidhaan karaa deemuu sodaachisaa ta'eera; kanaafuu Phaawulos akkana jedhee isaan akekkachiise; **10** "Yaa jarana, ani akka karaan keenya kun badiisa of keessaa qabu, akka inni doonichattii fi mi'a qofatti utuu hin ta'in jirenya keenyatti illee balaa guddaa fiduuf deemuu nan arga." **11** Ajajaan dhibbaa sun garuu qooda waan Phaawulos jedhe dhaga'u gorsa ooftuu dooniitii fi gorsa abbaa dooni fudhate. **12** Sababii buufanni dooni sun ganna achi turuuf mijaa'aa hin ta'inif baay'een isaanii Finiiqueetti galanii ganna achitti dabarsuu abdatanii akka nu ittuma fufnee dooniin deemnu murteessan. Buufanni Qareexi kun fuulli isaa gara kibba dhi'aatti fi gara kaaba dhi'aatti deebi'ee ture. **13** Yeroo bubbeneen kibbaa suuta bubbisuu

jalqabetti waan kaayyoo isaanii guutachuu danda'an se'anii hiituu doonii hiikanii Qareexi biraan qarqara galaana irra darban. **14** Utuu hin turinis bubbleen hamaan, "Awuraaqiis" jedhamu tokko biyya bishaaniin marfamte sana irraa gad bubbise. **15** Dooniin sunis bubbleedhaan qabamee gara bubblee sanaatti deemuu dadhabe; kanaafuu akka inni bubbleen fudhatamuuf ittuma dhiifne. **16** Nus biyya bishaaniin marfamte xinnoo Qeedaa jedhamtu tokkoon da'annee rakkina guddaadhaan bidiruu doonichaa oolchuu dandeenye. **17** Namoonni sunis bidiruu sana dooniitti ol baasaniii akka dooniin sun gargar hin diigamneef funyoon xaxanii walitti hidhan. Isaanis tima cirracha Sirtiisitti bu'uu sodaatanii hiituu doonii galaanatti gad buusaniii akka dooniin sun bubbleen oofamtuuf ittuma dhiisan. **18** Waan bubbleen sun akka malee nutti jabaachaa deemeef isaan guyyaa itti aanutti doonii sana irraa fe'iisa guuranii bishaanitti dadarbachuu jalqaban. **19** Guyyaa sadafkaatti immoo mi'a doonii sanaa harkuma ofii isaaniitiin dadarbatan. **20** Nu waan utuu aduu yookaan urjii hin argin guyyaa hedduu turree fi waan bubbleen nutti jabaateef dhuma irratti abdiisa ooluuq qabnu hunda ni kutanne. **21** Phaawulosis erga namoonni sun agabuu isaanii yeroo dheeraa turanii booddee gidduu isaanii dhaabateeakkana jedhe; "Yaa jarana, isin utuu gorsa koo dhageessanii Qareexii ka'uu hin qabdan ture; silaa balaa fi badiisa kana hundumaa irraa of oolchitu turtan. **22** Amma garuu ani akka isin jabaattan isinan gorsa; doonicha malee isin keessaa lubbuun nama tokkoo iyuu hin baduutii. **23** Ergamaan Waaqa ani kan isaa ta'ee fi isa tajaajilu sanaa tokko eda dhufee na cina dhaabatee, **24** 'Yaa Phaawulosis, hin sodaatin; ati Qeesaar dura dhaabachuu qabdaatii; kunoo, Waaqni warra si wajjin deemaa jiran hunda gaarummaa isatiin sitti kenneera' naan jedhe. **25** Kanaaf yaa jarana jabaadhaa! Ani akka wanni kun akkuma natti himame sana ta'u Waaqa nan amanaatii. **26** Ta'us biyya bishaaniin marfamte tokkotti bu'uun keenya hin oolu." **27** Halkan kudha afurafkaatti utuu galaana Adiriyaa irra asii fi achi oofamaa jirruu gara halkan walakkaatti warri doonii irra hoijetan sun waan gara lafaatti dhi'aatan se'an. **28** Isaan funyoo ittiin gad fageenya galaanaa ilaalan gad buusaniii akka galaanni sun meetira soddomii torba gad fagaatu argan; yeroo gabaabaa booddee ammas funyoo sana gad buusaniii akka gad fageenyi

galaanichaa meetira digdamii saddeet ta'e argan. **29** Isaanis kattaatti buuna jedhanii sodaatanii hiituu doonii afur dugda duubaan doonii irraa gad buusan. Akka lafti bariituufis kadhatan. **30** Warri doonii irra hoijetanis bidiruu keessaa baqachuuf jedhanii waan fuula doonii duraan hiituu doonii buusan fakkaatanii bidiruu sana galaana keessa buusan. **31** Phaawulosis immoo ajajaa dhibbaatii fi loltootaan, "Yoo namoonni kunneen doonii keessatti hafan malee isin badii ooluu hin dandeessan" jedhe. **32** Kanaafuu loltoonni sun funyoo bidirichi ittiin hidhamee ture sana irraa kutanii galaanatti gad ishee dhiisan. **33** Gara barii lafaattis Phaawulosis akka namoonni hundinuu waa nyaataniif isaan kadhate; akkanas jedheen; "Isin bultii kudha afran darban yaadda'aa, utuu waa tokko illee hin nyaatin agabuu keessan ooltanii bultaniirtu. **34** Kanaaf ani akka isin waa nyaattaniif isin kadhadha. Nyaanni jiraachuuf isin barbaachisaatii. Isin keessaa nama kam iyuu rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyuu hin baduutii." **35** Innis erga waan kana dubbatee booddee buddeena fuudhee hunduma isaanii duratti Waaqa galateeffate; kutatees nyaachuu jalqabe. **36** Isaan hundinuu jajjabaatanii ofumaan waa nyaatan. **37** Walumatti nu nama 276 taanee doonii sana keessa ture. **38** Isaanis erga nyaatanii quufanii booddee qamadii fe'amee ture sana galaanatti naqanii akka dooniin salphatu godhan. **39** Isaanis yommuu lafti bariitetti galoo galaanaa kan kuufama cirrachaa qabu tokko argan malee biyyi fuula isaanii dura jiru sun eessa akka ta'e hin hubanne; doonii sanas yoo isaanii danda'ame dhiibani qarqara galaanaatti baasuu murteessan. **40** Kanaafuu funyoo hiituu doonii kutanii galaana keessatti gad dhiisan; yeruma sana funyoo batoon ittiin hidhame sana hiikan; ergasiis sharaa karaa fuula doonii duraan jiru sana qilleensatti ol fuudhanii gara kuufama cirrachaatti qajeelan. **41** Garuu dooniin sun iddo itti galaanni lama wal ga'utti tima cirrachaatti bu'ee lafa tuqe. Mataan isaa achitti qabamee socho'uu dide; dugda duubni isaa immoo humna dha'aa galaanaatiin dha'amee caccabe. **42** Loltoonnis akka warra hidhaman sana keessaa namni tokko iyuu bishaan daakee baqatee jalaa hin baaneef isaan ajeesuuuf karoorfatan. **43** Garuu ajajaan dhibbaa sun waan Phaawulosis du'a oolchuu fedheef akka isaan waan karoorfatan sana hin goone dhowwe; innis akka warri bishaan daakuu danda'an duraan dursanii

doonii irraa utaalani gara lafaatti ba'an ajaje. **44** Akka warri hafan immoo saanqaa yookaan caccabaa dooniitiin achi ga'an ajaje; haala kanaan hundi isaanii nagaan lafatti ba'an.

28 Nus nagumaan qarqara galaanaatti baanee akka biyyi bishaaniin marfamte sun Malaaxiyaa jedhamtu beekne. **2** Namoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatanis gara laafina dinqisiisaa nu argisiisan. Isaanis sababii roobnii fi dhaamochi tureef ibidda bobeessanii hunda keenya simatan. **3** Utuu Phaawulos hanxaxii qoraanii walitti qabee ibiddatti naqaa jiruu buutiin sababii ho'attiin gad baate tokko harka isaatti maxxantee gad dhiisuu didde. **4** Warri biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan sunis buutii harka isaatti rarraatu arganii, "Namichi kun nama nama ajeese ta'uun hin oolu; inni yoo balaa galaanaa jalaa ba'e illee Murtiin Qajeelaan akka inni jiraatu hin eeyyamameef" waliin jedhan. **5** Phaawulos buutii sana ibidda keessa of irraa buuse; miidhaa tokko malees hafe. **6** Namoonni sunis, "Inni ni dhiita'a yookaan akkuma tasaa kufee du'a" jedhanii eegan; garuu yommuu yeroo dheeraa eeganii akka inni waa tokko illee hin ta'in arganitti yaada geeddaratanii, "Inni waqaq" jedhan. **7** Bulchaan biyya bishaaniin marfamtee kan Phubiliyoos jedhamu tokkos naannoo sanaa lafa qotiisaa qaba ture; innis mana isaatti nu simatee guyyaa sadii jaalalaan nu keessumiisi. **8** Abbaan Phubiliyoos dhukkuba dhagnaa nama gubuu fi garaa nama kaasuu qabamee ciisaa ture; Phaawulosisa gaafachuu ol seenee erga kadhatee booddee harka irra kaa'ee isa fayyise. **9** Yommuu wanni kun ta'etti dhukkubsattoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan bira hundi dhufanii fayyan. **10** Isaanis karaa baay'eedhaan ulfina nuu kennan; yommuu nu dooniin deemuuf kaanettis waan nu barbaachisu hunda nuuf kennan. **11** Nus ji'a sadii booddee doonii Iskindiriyaa kan biyya bishaaniin marfamte sana irratti yeroo gannaababarse tokkoon kaanee deemsaa jalqabne; dooniin sunis asxaa waqaota lakkuu Kastoorii fi Paaluksi adda isaa irraa qaba ture. **12** Seraakuus geenyees bultii sadii achi turre. **13** Achiis kaanee Reegiyuumitti galle; guyyaa tokko booddees waan bubbbeen kibbaa bubbiseef guyyaa itti aanutti Putiyooluus geenyee. **14** Achitti obboloota tokko tokko arganne; isaanis akka

nu bultii torba isaan bira turru nu kadhatan. Nus akkasiin Roomaatti galle. **15** Obboloonni achi turanis yommuu dhufaatii keenya dhaga'anitti hamma iddo gabaa Aphiyuusiittii fi iddo "Lafa Bultoo Sadii" jedhamuutti nu simachuu dhufan; Phaawulosisa argee Waaqa galateeffe; ofii isaatiis ni jajjabaate. **16** Yommuu nu Roomaa geenyetti Phaawulos akka loltuu isa eegu tokko wajjin kophaa isaa jiraatu eeyyamameef. **17** Phaawulosis guyyaa sadii booddee dura bu'oota Yihuudoottaa walitti waame; yommuu isaan walitti qabamanittisakkana jedheen; "Yaa obboloota ko, ani utuu waan saba keenyaan yookaan duudhaa abbootii keenyaatiin mormu tokko illee hin hoijetin Yerusaalem keessatti qabamee dabarfamee harka warra Roomaatti kennameera. **18** Isaanis erga na qoranii booddee sababii ani yakka du'a namatti mursiisu tokko illee hin qabaatiniif gad na dhiisuu barbaadan. **19** Ani garuu yoo waan ittiin saba koo himadhu tokko iyyuu hin qabaatiniif gad na dhiisuu barbaadan. **20** Wanni ani isin arguu fi isin wajjin haasa'uun kadhadeefis kanuma. Ani sababuma abdiis Israa'eliif jedhee foncaa kanaan hidhameera." **21** Isaanisakkana jedhanii deebisan; "Nu xalayaawaa waa'ee kee dubbatu tokko illee biyya Yihuudaatii hin arganne; obboloota achii dhufan keessaas namni tokko iyyuu waa'ee kee waan hamaa hin dubbanne; nuttis hin himne. **22** Nu garuu yaadni kee maal akka ta'e sirraa dhaga'uun barbaanna; nu akka namoonni iddo hunda jiran garee kanaan morman ni beeknaatii." **23** Isaanis guyyaa itti Phaawulos wajjin wal argan qabatanii, akka malee baay'ataniif lafa inni jiraachaa ture dhaqan; innis ganamaa jalqabne hamma galgalaatti waa'ee mootummaa Waqaqa isaanii ubsaa, lallabaas ture; waa'ee Yesuusis Seera Museetii fi Kitaabota Raajotaa keessaa eeree isaan amansiisuu yaalaa ture. **24** Isaan keessaa warri tokko tokko waan inni jedhe ni fudhatan; warri kaan immoo amanuu didan. **25** Isaan gidduutti waldhabiisni uumamnaan ka'anii deemuu jalqaban; kunis erga Phaawulosakkana jedhee dubbii dhumaa dubbatee booddee; "Hafuurri Qulqulluun yeroo karaa Isaayyaas raajichaatiin abbootii keessanitti dubbatee sana dhugaa isaa dubbatee; innisakkana jedhe: **26** "Gara saba kanaa dhaqitiiakkana jedhi; "Dhaga'uun inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan." **27** Qalbiin saba

kanaa doomeeraatii; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniis dunuunfataniiru; utuu akkas ta'uu baatee silaa ija isaaniitiin arganii, gurra isaaniitiin dhaga'anii, qalbii isaaniitiinis hubatanii, ni deebi'u turan; anis isaan nan fayyisa ture.' **28** "Kanaafuu ani akka fayyisuun Waaqaa gara Namoota Ormaatti ergame akka isin beektan nan barbaada! Isaanis ni dhaga'u."

[**29** Yihuudoonnis erga inni waan kana dubbatee booddee jabeessanii waliin mormaa achii deeman.] **30** Phaawulosis wagga lama guutuu mana ofii isaatii kireeffate keessa jiraachaa, warra isa dubbisuu dhufan hundas simachaa ture. **31** Innis ija jabinaan, gufuu tokko malees mootummaa Waaqaa lallabaa, waa'ee Gooftaa Yesuus Kiristoosis barsiisaa ture.

Roomaa

1 Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa: **2** Wangeelli kunis kan Waaqni duraan dursee karaa raajota isaatiin Katabbiwwan Qulqulluu keessatti waadaa galee dha. **3** Wangeelichis waa'ee ilma isaa kan akka namummaatti sanyii Daawit irraa dhalatee, **4** akka Hafuura qulqullummaatti immoo warra du'an keessaa ka'uu isaatiin Ilma Waaqaa humna qabeessa ta'uun isaa labsamee dha; innis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos. **5** Nus karaa isaatiin, maqaa isaatiif jecha ormoota hunda keessaa akka gara ajajamuu amantii irraa dhufuutti namoota waamnuuf ayyaanaa fi ergamtummaa arganneerra. **6** Isinis warra akka kan Yesuus Kiristoos ta'aniif waamaman sana keessa jirtu. **7** Warra Waaqaan jaallatamtanii qulquloota ta'uuf waamamtan kanneen Roomaa jirtan hundaaf: Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **8** Sababii amantiin keessan guutummaa addunyaa irratti odeeffamaa jiruuf, ani duraan dursee waa'ee hunda keessaniitiif karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa koo nan galateeffadha. **9** Akka ani kadhannaa koo keessatti utuu wal irraa hin kutin isin yaadadhu Waaqni ani wangeela Ilma isaa lallabuudhaan hafuura kootiin isa tajaajilu sun dhuga baatuu koo ti; **10** ani akka ammas dhuma irratti gara keessan dhufuuf fedhii Waaqaatiin karaan naa banamu nan kadhadhu. **11** Akka isin jabaattaniifis kennaa hafuuraa isinii hiruuf isin arguu baay'ee nan hawwa; **12** kunis akka isinii fi ani amantii keenyaan wal jajjabeessiuuf. **13** Yaa obboloota ko, ani akkuma Namoota Ormaa kaan keessatti ija qabaadhe sana isin keessattis akkasuma akkan qabaadhuuf yeroo baay'ee gara keessan dhufuuf yaadaa turuu ko, garuu hamma ammaatti dhowwamuu koo akka isin beekuu dhabdan hin barbaadu. **14** Ani namoota Giriikii fi warra nama Giriik hin ta'iniif, beektotaa fi wallaaltotaaf gatii of irraa nan qaba. **15** Sababiin ani isin warra Roomaa jirtanittis wangeela lallabuuf akka malee hawwuuf kanuma. **16** Ani wangeelatti hin qaana'u; kunis sababii wangeelli humna Waaqaa kan warra amanan hunda fayyisu ta'eef; innis jalqabatti Yihuudootaaf, itti aansee immoo Giriikotaaf. **17** Wangeela keessatti qajeelummaan Waaqaa amantii irraa gara amantiitti mul'ateeraatiit;

kunis akkuma, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraata" jedhamee barreeffamee dha. **18** Dheekkamsi Waaqaa, Waaqa malee jiraachuu fi hammina namootaa hunda irratti samii irraa ni mul'ata; namoonni kunneen hammina isaaniitiin dhugaa ukkaamsu; **19** kunis sababii wanni waa'ee Waaqaa beekamuu malu isaaniif ifa ta'eef; Waaqni isaaniif ibseeraatiit. **20** Amalli Waaqaa kan hin mul'anne jechuunis humni isaa kan bara baraatiit fi waaqummaan isaa uumama addunyaaatii jalqabee wantoota uumaman irraa ifaan ifatti mul'ataatii; kanaafuu isaan waan itti qabatan hin qaban. (aiddios g126) **21** Isaan yoo Waaqa beekan illee akka waaqummaa isaatti ulfina hin kennineef; galatas hin galchineef. Garuu yaadni isaanii waan faayidaa hin qabne ta'e; qalbiin isaanii kan hin hubannes ni dukkanaa'e. **22** Isaan yoo ogeeyyi ofiin jedhan iyyuu gowwoota ta'an; **23** ulfina Waaqa hin duunees nama du'utti, simbiratti, horii miilla afuriitti akkasumas uumamawwan lafa irra loo'anitti fakkeessuudhaan geeddaran. **24** Kanaafuu Waaqni akka isaan dhagna walii isaanii salphisaniif hawwii garaa isaanii hamaadhaan dabarsee xuraa'ummaatti isaan kenne. **25** Isaanis dhugaa Waaqaa sobatti geeddaran; Uumaa dhiisanii uumama waaqeffatan; ni tajaajilanis. Uumaan bara baraan eebbfamaa dha. Ameen. (aïön g165) **26** Sababii kanaaf Waaqni dabarsee hawwii jibbiisaatti isaan kenne. Dubartoonni isaanis karaa ittiin fedhii fooniitiif dhiira wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii, gara isa uumamaan isaanii hin kennaminitti geeddaran. **27** Warri dhiiraas akkasuma karaa ittiin fedhii fooniitiif dubartoota wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii kajeellaa walii isaanii gubatan. Warri dhiira, dhiira bira wajjin gocha jibbiisa raawwatan; dogoggora isaanii kanaafis adaba isaanii malu ofuma isaanitiin fudhatan. **28** Sababii isaan Waaqa beekuu akka waan faayidaa hin qabneetti fudhataniif, Waaqni immoo akka isaan waan hoijetamuu hin malle hoijetaniif qalbii faayidaa hin qabnetti dabarsee isaan kenne. **29** Isaanis hammina gosa hundaatiin, jal'inaan, sassattummaan, amala baduun, hinaaffaan, nama ajjeesun, wal loluun, gowwoomsuu fi dabaan guutaman. Isaan hamattoota, **30** warra maqaa nama balleessan, warra Waaqa jibban, warra nama arrabsan, warra of jajanii fi warra of tuulaniif dha; isaan warra karaa ittiin jal'ina hoijetan yaadan, warra abbaa fi haadha isaanitiif

hin ajajamnee dha; **31** isaan warra hubannaah hin qabne, warra walii galtee diigan, warra jaalala hin qabnee fi warra namaaf garaa hin laafnee dha. **32** Isaan seera Waaqaa kan, “Warra waan akkanaa hoijjetan du’utu isaaniif mala” jedhu sana yoo beekan iyuu ofii isaaniitiif waan akkanaa hoijechuu qofa utuu hin ta’in warra waan kana hoijjetan iyuu ni jajjabeessu.

2 Kanaafuu yaa namichoo, ati yoo abbaa fedhe illee taate kan nama kaanitti murtu waan itti qabattu hin qabdu; waan ittiin namatti murtu hundaan ofittis ni murtaatii; ati kan murtii kennitu iyuu ofii keetis isuma hoijettaati. **2** Nu akka murtiin Waaqaa kan warra waan akkanaa hoijjetan irratti murteeffamu dhugaa irratti hundaa’e ni beekna. **3** Yaa namichoo, ati yommuu warra waan akkanaa hoijetanitti murtee ofii keetii immoo waanuma akkasii hoijettu waan murtii Waaqaa jalaa baatu seetaa? **4** Yookaan ati akka gara laafummaan Waaqaa gara qalbii jijiirrannatti si geessu utuu hin beekin baay’ina gara laafummaa isaa, gara bal’ina isaatii fi obsa isaa ni tuffattaa? **5** Ati garuu sababii mata jabina keetiitii fi garaa kee isaa qalbii hin jijiirranne sanaatiif guyyaa dheekkamsa Waaqaa kan murtiin qajeelaan itti mul’atu sanaaf dheekkamsa of irratti kuusaa jirta. **6** Waaqni, “Nama hundaafakkuma hojii isaatti gatii isaa ni kenna.” **7** Inni warra obsaan waan gaarii hoijechaa kabaja, ulfinaa fi jireenya hin dabarre barbaadaniif jireenya bara baraa ni kenna. (aiōnios g166) **8** Warra ofittoo kanneen dhugaadhaaf ajajamuu didanii hammina duukaa bu’an garuu dheekkamsaa fi aariitu isaan eeggata. **9** Nama hammina hoijetu hunda irratti, jalqabatti Yihuudii irratti, ergasii immoo Nama Ormaa irratti dhiphinnii fi rakkinni ni dhufa. **10** Garuu nama waan gaarii hoijetu hundaaf, jalqabatti Yihuudii, ergasii immoo Nama Ormaatiif kabajni, ulfinniif fi nagaan ni ta’aa. **11** Waaqni nama wal hin caalchisuutii. **12** Warri utuu seera hin qabatint cubbuu hoijjetan hundinuu seera malee barbadaa’u; warra utuu seera qabantu cubbuu hoijjetan hundattis seeruma sanaan murama. **13** Sababiin isaas warra seeraaf ajajamanitu fuula Waaqaa duratti qajeeltota taasifama malee warri seera dhaga’an qajeeltota miti. **14** Namoonni Ormaa warri seera hin qabne yoo uumamaan waan seerri ajaju hoijjetan, yoo seera qabaachuu baatan illee isaan ofii isaaniitiifuu seera. **15** Isaan waan qalbiin isaaniif dhugaa ba’uuf, waan yaadni isaaniis yeroo tokko isaan

himatee yeroo kaan immoo isaaniif falmuuf, akka ajajni seeraa garaa isaanii keessatti barreeffame ni argisiisu. **16** Akka wangeela ani lallabuutti wanni kun gaafa Waaqni icciitii namootaa karaa Yesuus Kiristoosiin murtii itti kennutti ta’aa. **17** Ati yoo Yihuudii ofiin jette, yoo seera amanatte, yoo kan Waaqaanis of jajju taate, **18** yoo fedhii isaa beekte, yoo seera sanaanis qajeelfamtee waan hunda caalu mirkanoeffatte, **19** warra iji isaanii jaameef dura deemaa, warra dukkana keessa jiraniif immoo ifa ta’uu kee yoo amante, **20** karaa seeraatiinis beekumsaa fi dhugaa qabduun yoo wallaaltota gorsite, daa’immanis yoo barsiifte, **21** egaan ati kan warra kaan barsiiftu, ofii kee immoo hin barsiiftuu? Kan “Hin hatin” jettee barsiiftu ofii keetii immoo ni hattaa? **22** Ati kan, “Namni ejjuu hin qabu” jettu ofii keetii ni ejjitaan? Kan waaqota tolfaamoo akka malee jibbitu mana qulqullummaa ni saamtaa? **23** Ati kan Seeraan of jajju seera cabsuudhaan Waaqa ni salphiftaa? **24** “Sababii keessaniif maqaan Waaqaa Namoota Ormaa gidduutti arrabsama” jedhamee barreeffameeraatii. **25** Yoo ati seera eegde dhagna qabaan faayidaa qaba; yoo seera cabsite garuu akka waan dhagna hin qabatinii taateerta. **26** Warri dhagna hin qabatin yoo waan seerri ajaju eegan, akka waan dhagna qabataniitti hin ilaalamaniif ree? **27** Namni utuu fooniin dhagna hin qabatin seera eegu tokko si nama seera barreeffame qabattee dhagnas qabattee seera cabsitutti ni mura. **28** Namni waan alaan mul’atu qofaan Yihuudii ta’etu Yihuudii dha; dhagna qabaanis dhagna qabaa yaada garaa kan Hafuuraan ta’uudha malee seera barreeffameen miti. Namni akkasii Waaqa biratti malee nama biratti hin jajamu.

3 Egaan Yihuudii ta’uun faayidaa maalii qaba? Yookaan bu’aan dhagna qabaa maalii? **2** Karaa hundaanuu bu’aa guddaa qaba! Jalqabatti dubbiin Waaqaa Yihuudootatti imaanaa kennname. **3** Isaan keessaa tokko tokko yoo hin amanin maal ree? Amantii dhabuun isaanii amanamummaa Waaqaa ni balleessaa? **4** Gonkumaa hin ta’u! Namoonni hundinuu sobdoota, Waaqni immoo dhugaa qabeessa haa ta’u. Kunis akkuma, “Akka ati dubbii keetin dhuga qabeessa taatuuf, yommuu murtiitti dhi’attuttis

akka mo'attuuf" jedhamee barreffamee dha. 5 Yoo jal'inni keenya qajeelina Waaqaa ifa baase garuu maal jenna ree? Waaqni dheekkamsa isaa nutti fiduun isaa qajeelina dhabeetii? Kanas ani akka namaattin dubbadha. 6 Gonkumaa hin ta'u! Utuu akkas ta'ee silaa Waaqni akkamitti addunyatti muruu danda'a ree? 7 Namni tokko, "Yoo soba kootiin dhuga qabeessummaan Waaqaa guddatee ulfinni isaa baay' ate maaliif hamma ammaatti akka cubbamaa tokkootti natti murama ree?" jedhee falma ta'a. 8 Kunis isa namoonni tokko tokko, "Isaan, 'Akka wanni gaariin dhufuuf hammina haa hojjennu?' jedhu" jedhanii narratti odeessisanii dha. Murtiin isaanitti muramus waanuma maluu dha! 9 Egaa maal jenna ree? Nu Yihuudoonni warra kaan caallaa? Gonkumaa akkas miti! Akka Yihuudoonni fi Giriikoni hundinuu cubbuu jala jiran duraan dursinee mirkaneessineerraatii. 10 Kunis kanakkana jedhamee barreffamee dha: "Qajeelaan tokko iyyuu hin jiru; namni tokko iyyuu; 11 namni hubannaa qabu, kan Waaqa barbaadu tokko iyyuu hin jiru. 12 Hundinuu dogoggoraniiru; walumatti warra faayidaa hin qabne ta'aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru." 13 "Laagaan isaanii awwala banamaa dha; arraba isaanii ni gowwoomsu." "Hadhaan buutii hidhii isaanii jala jira." 14 "Afaan isaanii abaarsaa fi hadhha' ummaan guutame." 15 "Miilli isaanii dhiiga dhangalaasutti ariifata; 16 badiisaa fi gadadootu karaa isaanii irra jira; 17 karaa nagaas hin beekan." 18 "Waaqa sodaachuun ija isaanii dura hin jiru." 19 Akka afaan hundi cufamuu fi akka addunyaa hundinuu murtii Waaqaa jala galuuf, wanni seerri jedhu hundinuu akka warra seera jala jiraniif dubbatu ni beekna. 20 Kanaafis enyu iyyuu seera eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeelaan hin ta'u; seeratu cubbuu nu hubachiisaatii. 21 Amma garuu qajeelummaan Waaqaaan kennamu kan seeraan adda ta'e, kan Seerrii fi Raajonni dhugaa ba'aniif mul'ateera. 22 Qajeelummaan Waaqaa kun amantiidhaan warra Yesuus Kiristoositti amanan hundaaf kennama; nama wal caalchisuun hin jiru; 23 sababii hundi isaanii iyyuu cubbuu hojjetaniif isaan ulfina Waaqaa irraa citaniiruutii; 24 isaanis ayyaana Waaqaa isa furama karaa Kiristoos Yesuusiin toluma kennameefiin qajeeltota taasifamaniiru. 25 Dhiiga isattii amanti qabaachuudhaanis akka inni

aarsaa araaraa ta'uuf Waaqni isa dhi'eesse. Waan kana gochuun isaa cubbuu kanaan dura hojjetame utuu hin adabin waan obsaan bira darbeef qajeelina isaa argisiisuuuf jedhee ti; 26 Waaqni yeroo ammaa qajeelummaa isaa argisiisuu fi akka nama Yesuusitti amanus qajeelaa ta'uu isaa labsuuf waan kana godhe. 27 Yoos of tuuluun eessa jira ree? Inni hafeera. Seera kamiin? Seera eeguudhaan moo? Miti; seera amantiitiin malee. 28 Nu akka namni seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantiidhaan qajeelaa taasifamu ni amannaatii. 29 Waaqni Waaqa Yihuudootaa qofa moo? Inni Waaqa Namoota Ormaas mitii? Eeyyee, inni Waaqa Namoota Ormaatis; 30 egaa kan dhagna qabates amantiin, kan dhagna hin qabatinis amantiidhuma sanaan qajeelaa kan taasisu Waaquma tokkicha. 31 Yoos nu amantii kanaan seera sana cabsinaa ree? Gonkumaa akkas miti! Seericha ni cimsina malee.

4 Egaa Abrahaam inni fooniin abbaa keenya ta'e sun haala kanaan maal argate jenna ree? 2 Abrahaam utuu hojiin qajeelaa taasifamee jiraatee silaa waan ittiin of jaju qaba ture; fuula Waaqaa duratti garuu akkas miti. 3 Katabbiin Qulqulluun maal jedha? "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef." 4 Nama hojjetu tokkoof Mindaan gatiidha malee akka kennaatolaatti hin hedamu. 5 Ta'us nama hin hojenne, kan Waaqa isa nama hamaa qajeelaa taasisu amanatu garuu amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'amaaf. 6 Daawitis akka namni Waaqni qajeelummaa hojii malee argamu lakkaa'uuf eebbfamamaa ta'e yommuu dubbatu akkana jedha: 7 "Warri yakki isaanii dhiifameef, kanneen cubbuun isaanii haguugameef eebbfamoo dha. 8 Namni Gooftaan cubbuu isaa itti hin lakkofne eebbfamamaa dha." 9 Eebbi kun warra dhagna qabatan qofaaf moo warra dhagna hin qabatiniifis? Abrahaamiif amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'ame jenneerraatii. 10 Kun egaa akkamitti isaa lakkaa'ame ree? Erga inni dhagna qabatee moo duraanii? Durumaan malee erga dhagna qabate miti! 11 Inni mallattoo dhagna qabaa fudhate; kunis chaappaa qajeelummaa inni utuu dhagna hin qabatin dura amantiin argate sanaati. Kanaafis inni warra utuu dhagna hin qabatin amanan kanneen amantiin isaanii qajeelummaatti lakkaa'ameef hundaaf abbaa dha. 12 Akkasumas inni warra dhagna qabataniif, dhagna qabachuu qofas

utuu hin ta'in warra karaa amantii abbaan keenya Abrahaam utuu dhagna hin qabatiniin dura fudhate sana duukaa bu'an hundaaf abbaa dha. **13** Abrahaamii fi sanyiin isaa waadaa akka inni dhaaltuu addunyaa ta'u kennname sana karaa qajeelummaa amantiin dhufutiin argatan malee karaa seeraatiin miti. **14** Yoo warri seeratti bulan dhaaltota ta'an, amantiin gatii hin qabu; waadaanis homaa hin fayyaduutii; **15** kunis sababii seerri dheekkamsa fiduuf. Lafa seerri hin jirre yakki hin jiruutii. **16** Kanaafuu waadaan kun akka ayyaanaan ta'u fi akka sanyii isaa hundaaf wabii ta'uuf amantii irratti hundeffame; innis warra akka Abrahaam amananiif malee warra seeratti bulan qofaaf miti; Abrahaam abbaa hunduma keenyaa ti. **17** Kunis akkuma, "Ani abbaa saboota baay'ee si taasiseera" jedhamee barreffamee dha. Abrahaam Waaqa amanate; innis Waaqa warra du'aniif jirenya kennuu fi isa waan hin jirre akka waan jiruutti waamu sana duratti abbaa keenya. **18** Abrahaamis akkuma, "Sanyiin kee akkas ni ta'a" jedhametti utuu abdiin tokko iyyuu hin jiraatin abdiidhaan amanee abbaa saboota baay'ee ta'e. **19** Innis akka umuriin isaa gara wagga dhibbaa ga'ee dhagni isaa du'e, akkasumas akka gadameessi Saaraa du'e beeku illee amantii isaatti hin laafne. **20** Inni amantii isaatti jabaachuun Waaqaaf ulfina kenne malee amantii dhabuun waadaa Waaqaa hin shakkine; **21** akka Waaqni waan waadaa gale raawwachuu danda'us guutumaan guutuutti hubateera. **22** Kanaafuu, "Amantiin isaa qajeelummaatti isaaf lakkaa'ame." **23** Dubbiin, "Qajeelummaatti isaaf lakkaa'ame" jedhuun Abrahaam qofaaf hin barreffamne; **24** nuufis, warra Waaqa Gooftaa keenya Yesuusin warra du'an keessaa kaase sanatti amannuufis, qajeelummaatti ni lakkaa'ame. **25** Yesuus cubbuun keenyaaf dabarfamee du'atti kennname; qajeeltota nu taasisuuf immoo du'aa kaafame.

5 Kanaafuu amantiidhaan qajeeltota erga taasifamnee nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristosiin Waaqa wajjin nagaa qabna. **2** Ayyaana amma jabaannee ittiin dhaabannu kanattis karaa isaatiin amantiin galuuf carraa arganneerra. Abdii ulfina Waaqaattis ni gammanna. **3** Kana qofa miti; nu dhiphina keenyattis ni gammanna; akka dhiphinni obsa fidu ni beeknaatii; **4** obsi jabaatanii dhaabachuu, jabaatanii dhaabachuu immoo abdii

fida. **5** Jaalalli Waaqaa karaa Hafuura Qulqulluu nuu kennnamee sanaatiin garaa keenya keessatti waan dhangalaafameef abdiin nu hin qaanessu. **6** Utuu nu amma illee dadhabdoota taanee jirruu yeroo malutti Kiristoos cubbamootaaaf jedhee du'e. **7** Yoo namni tokko nama gaariif du'uuf ija jabaachuu danda'e iyyuu, namni nama qajeelaaf du'u akka malee muraasa. **8** Garuu utuma nu cubbamoota taanee jirruu Kiristoos nuuf jedhee du'e; kunis jaalala Waaqni nuuf qabu argisiisa. **9** Egaanu amma erga dhiiga isaatiin qajeeltota taasifamnee, akkam karuma isaatiin dheekkamsa Waaqaa jalaa hin baane ree! **10** Nu utuu diinota Waaqaa taanee jirruu erga du'a ilma isaatiin isatti araaramnee, erga isatti araaramnee booddee immoo hammam caalaa jirenya isaatiin hin fayyinu ree! **11** Kana qofa miti; nu garuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa ittiin amma araara arganne sanaan Waaqattis ni gammanna. **12** Kanaaf akkuma cubbuun karaa nama tokkootiin addunyaa seene, duuti immoo karaa cubbuutiin seene; sababii namni hundinuu cubbuu hojjeteefis duuti nama hundatti dhufe. **13** Utuu seerri hin kennaminiin dura iyyuu cubbuun addunyaa keessa tureetii; yeroo seerri hin jirretti garuu cubbuun hin lakkaa'amu. **14** Ta'us duuti bara Addaam irraa jalqabee hamma bara Museetti warra dogoggora akka Addaam hin hojjetin irratti illee mo'ee ture; Addaamis Isa dhufuuf jiru sanaaf fakkeenyaa ture. **15** Kennaan tolaa sun garuu akka balleessaa sanaa miti. Erga sababii balleessaa nama tokkootiin namoonni baay'een du'anii, ayyaanni Waaqaatii fi kennaan karaa ayyaana nama tokkootiin jechuunis kennaan karaa Yesuus Kiristosiitii dhufe sun immoo hammam caalaa namootaaaf haa baay'atu ree! **16** Kennaan Waaqaa miidhaa cubbuun namni tokko hojjete fiduun tokko miti: Murtiin cubbuu tokkichaaf kennname yakkamtummaa fideera; kennaan tolaa kan balleessaa baay'ee irratti kennname garuu qajeelummaa fide. **17** Erga sababii balleessaa nama tokkootiin karaa namicha sanaatiin duuti mo'ee, warri ayyaana baay'atee irraa hafaa ta'ee fi kennaan qajeeltota nama taasisu argatan immoo karaa nama tokkoo karaa Yesuus Kiristosiitii hammam caalaa jirenyaan hin mo'an ree! **18** Kanaafuu akkuma balleessaan tokko nama hundatti yakka mursiise, akkasuma immoo hojiin qajeelummaa tokko nama hundaaf qajeelummaa jirenya fidu ta'e. **19** Akkuma

ajajamuu diduu nama tokkootiin namoonni baay'een cubbamoota ta'an, akkasuma immoo ajajamuu nama tokkootiin namoonni baay'een qajeeltota ni taasifamu. **20** Seerris akka cubbuun baay'atuuf dhufe. Lafa cubbuun baay'atetti garuu ayyaanni akka malee baay'ate; **21** kunis akkuma cubbuun karaa du'attiin mo'e sana ayyaannis karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristooiitiin akka jirenya bara baraa fiduuf karaa qajeelinaatiin akka mo'uuf. (aiōnios g166)

6 Egaa maal jenna ree? Akka ayyaanni baay'atuuf ittuma fufnee cubbuu haa hojjennuu? **2** Gonkumaa hin ta'u! Nu warri cubbuuf duune, si'achi akkamitti cubbuu jala jiraanna? **3** Yookaan nu warri Kiristooos Yesuusitti cuuphamne hundi akka du'a isaattis cuuphamne isin hin beektanii? **4** Kanaafuu akkuma Kiristooos ulfina Abbaatiin warra du'an keessaa kaafame sana nus akka jirenya haaraa jiraannuuf cuuphaadhaan du'a isaa keessatti hirmaannee isa wajjin awwaalamne. **5** Nu erga du'a isaatiin akkasitti isa wajjin tokko taane, du'aa ka'uu isaatiinis akkasuma isa wajjin tokko ni taana. **6** Akka dhagni cubbamaan balleeffamuuf, nus akka si'achi garboota cubbuu hin taaneef akka namummaan keenya moofaan sun isa wajjin fannifame ni beekna; **7** namni du'e cubbuu irraa bilisoomeeraati. **8** Egaa nu yoo Kiristooos wajjin duune, akka isa wajjin jiraannus ni amanna. **9** Kiristooos warra du'an keessaa waan ka'eef, akka inni deebi'ee hin duune ni beeknaati; duutis si'achi isa irratti gooftummaa hin qabu. **10** Inni du'a du'e sana si'a tokko yeroo hundaaf cubbuuf du'e; jirenya jiraatu sana garuu Waaqaaf jiraata. **11** Isinis akkasuma akka cubbuuf duutanitti, Kiristooos Yesuusiin garuu akka Waaqaaf jiraattota taatanitti of hedaa. **12** Kanaafuu isin akka fedhii isaa hamaadhaaf hin ajajamneef dhagna keessan kan du'a hin oolle irratti cubbuu hin moosisinaa. **13** Akka warra du'a irraa gara jirenyaatti fidamaniitti Waaqaaf of dhi'eessaa malee kutaa dhagna keessanii mi'a jal'inaa gootanii cubbuuf hin dhi'eessinaa; garuu kutaa dhagna keessanii mi'a qajeelinaa godhaatii Waaqaaf dhi'eessaa. **14** Isin ayyaana jala jirtu malee waan seera jala hin jirreef, cubbuun isin irratti gooftummaa hin qabaatu. **15** Egaa maal haa ta'u ree? Nu sababii ayyaana jala malee seera jala hin jirreef cubbuu haa hojjennuu? Gonkumaa hin ta'u! **16** Cubbuu gara du'aatti nama geessuufis ta'u yookaan ajajamuu gara qajeelummaatti nama

geessuuf, yommuu akka garbootaatti nama tokkoof ajajamuu of kennitanitti, nama ajajamtaniif sanaaf akka garboota taatan hin beektanii? **17** Isin yoo garboota cubbuu turtan illee amma garuu barumsa itti kennamtan sanaaf waan garaa guutuun ajajamtaniif Waaqaaf galanni haa ta'u. **18** Isin cubbuu irraa bilisoontanii garboota qajeelummaa taatanirtu. **19** Sababii isin uumamaanuu dadhaboo taatanifiit ani jecha namaa galuun nan dubbadha; akkuma kutaa dhagna keessanii xuraa'ummaa fi hammina guddachaa deemuuf garba gootanii dhi'eessaa turtan sana ammas kutaa dhagna keessanii qajeelummaa gara qulqullummaatti geessuuf garba godhaatii dhi'eessaa. **20** Isin yeroo garboota cubbuu turtanitti, qajeelummaa irraa bilisa turtan. **21** Waan amma itti qaanoftan kana irraa yeroo sana bu'aa maalii argattan ree? Dhumni waan sanaa du'atti! **22** Amma garuu waan cubbuu irraa bilisoontanii garboota Waaqaa taatanifiit faayidaan isin argattan gara qulqullummaatti isin geessa; dhumni isaas jirenya bara baraa ti. (aiōnios g166) **23** Mindaan cubbuu du'atti; kennaan Waaqaa garuu karaa Gooftaa keenya Kiristooos Yesuusiin jirenya bara baraa ti. (aiōnios g166)

7 Yaa obboloota, ani warra seera beekanitti nan dubbadhaatii; seeri nama tokko irratti taayitaa kan qabaatu hamma namichi sun lubbuun jiru qofa akka ta'e isin hin beektanii ree? **2** Dubartiin heerumte tokko hamma inni lubbuudhaan jirutti seeraan dhirsaa isheetti hidhamteerti; yoo dhirsaa ishee du'e garuu seera fuudhaa fi heerumaa sana irraa hiikamteerti. **3** Kanaafuu utuu dhirsaa ishee lubbuudhaan jiruu yoo nama biraatti heerumte isheen ejjituu jedhamti. Yoo dhirsaa ishee du'e garuu waan seera sana irraa hiikamteef yoo nama biraatti heerumte illee ejjituu miti. **4** Kanaafuu yaa obboloota ko, isinis akkasuma karaa dhagna Kiristooiin seeraaf duutaniirtu; kunis akka isin kan bira, kan isa warra du'an keessaa kaafame sanaa taatanifiit; kun immoo akka nu Waaqaaf ija naqannuuf. **5** Yeroo nu akka namummaa cubbamaatti jiraachaa turretti, hawwiin cubbuu kan seeraan kakaafame sun akka nu du'aaf ija naqannuuf dhagna keenya keessatti hojjechaa ture. **6** Amma garuu waan duraan nu hidhee ture sanaaf du'uudhaan seera irraa hiikamneerra; kunis akka seera moofaa barreeffame sana jalatti tajaajilluuf utuu hin ta'in akka jirenya

Hafuuraa haaraa sanaan tajaajilluuf. 7 Egaa maal jenna ree? Seerri cubbuudhaa? Gonkumaa akkas miti! Garuu ani utuu seeraan ta'uu baatee cubbuun maal akka ta'e hin beeku ture. Utuu seerri "Hin hawwin" jechuu baatee ani silaa hawwiin maal akka ta'e dhugumaan hin beeku ture. 8 Cubbuun garuu carraa ajajni argamsiiseen hawwi hamaa gosa hundaa na keessatti uume. Lafa seerri hin jirretti cubbuun du'aadhaatii. 9 Ani dur seera malee jiraachaan ture; yommuu ajajni dhufetti garuu cubbuun ni bayyanatte; anis nan du'e. 10 Ajajni jirenya fida jedhamee eegame sunis akka du'a natti fide nan hubadhe. 11 Cubbuun carraa ajajni argamsiiseen na gowwoomse; ajajuma sanaanis na ajjeese. 12 Kanaafuu seerri qulqulluu dha; ajajni sunis qulqulluu dha; qajeelaa dha; gaarii dhas. 13 Egaa waan gaarii sanatu du'a natti ta'ee ree? Gonkumaa akkas miti! Cubbuunis akka cubbuutti akka ilaalamuuf, akka karaa ajajaatin ittuma caalee cubbuu ta'uufis cubbuun karaa waan gaarii sanaatiin du'a natti fide. 14 Nus akka seerri sun seera hafuuraa ta'e ni beekna; ani garuu nama foonii kan akkuma garbaatti cubbuutti gurguramee dha. 15 Ani waanan hojjedhu hin beeku. Ani waanan jibbun hojjedha malee waanan hojjechuu barbaadu hin hojjedhuutii. 16 Ani erga waanan hojjechuu hin barbaanne hojjedhee, akka seerri sun gaarii ta'e walii nan gala. 17 Yoos, si'achi cubbuu na keessa jiraatutu waan kana hojjeta malee ana miti. 18 Na keessa jechuunis namummaa koo cubbamaa keessa akka wanni gaarii tokko iyyuu hin jirre nan beeka. Ani waan gaarii hojjechuu nan hawwa; garuu hojjechuu hin danda'u. 19 Wanti ani hojjedhu waan hamaa ani hojjechuu hin barbaanne malee waan gaarii ani hojjechuu barbaadu mitiitii. 20 Egaa ani waanan hojjechuu hin barbaanne yoon hojjedhee, si'achi cubbuu na keessa jiraatu sanatu waan kana hojjeta malee ana miti. 21 Kanaafuu akka seerri sun hojjechaa jiru nan hubadha; yommuu ani waan gaarii hojjechuu barbaadu hamminni na biratti argama. 22 Ani keessa namummaa kootti seera Waaqaattin nan gammadaatii; 23 ani garuu utuu seerri biraan seera qalbii koo wajjin kutaa dhagna koo keessatti wal lolee seera cubbuu kan kutaa dhagna koo keessa jiruuf na booji'uun nan arga. 24 Ani nama gadadamaa akkamii ti! Dhagna du'u kana jalaa eenyutu na baasa? 25 Karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin galannii Waaqaaf haa ta'u! Kanaafuu ani mataan koo qalbii

kootiin garbicha seera Waaqaa ti; namummaa koo cubbamaadhaan garuu ani garbicha seera cubbuu ti.

8 Egaa amma murtiin warra Kiristoos Yesuus keessa jiraatanitti muramu hin jiru; 2 seerri Hafuura jirenyaa karaa Kiristoos Yesuusiin seera cubbuutii fi seera du'aa jalaa na bilisoomseeraatii. 3 Waan seerri sababii fooniitiin dadhabsiifameef hojjechuu hin danda'in, Waaqni Ilma ofii isaa bifa foon cubbamaatiin aarsaa cubbuu akka ta'uuf erguun hojjeteeraatii. Kanaanis inni fooniin cubbuutti mure. 4 Kunis akka qajeelummaan seeraa sun nu warra utuu akka namummaa cubbamaatti hin ta'in akka Hafuuraatti jiraannu keessatti raawwatamuufii dha. 5 Warri akka fooniitti jiraatan waan foonii yaadu; warri akka Hafuuraatti jiraatan garuu waan Hafuuraa yaadu. 6 Yaadni foonii du'a; yaadni Hafuuraa garuu jirenyaa fi nagaa dha. 7 Yaadni foonii diina Waaqaa ti; seera Waaqaatiifis hin bulu. Buluuus hin danda'u. 8 Warri akka fooniitti jiraatan Waaqa gammachiisuu hin danda'an. 9 Isin garuu yoo Hafuurri Waaqaa isin keessa jiraate akka Hafuuraatti jiraattu malee akka fooniitti hin jiraattan. Eenyu iyyuu yoo Hafuura Kiristoos qabaachuu baate inni kan Kiristoos miti. 10 Yoo Kiristoos isin keessa jiraate garuu dhagni keessan sababii cubbuutiin du'aa dha; hafuurri keessan immoo sababii qajeelummaatiin jiraataa dha. 11 Hafuurri Waaqaa inni Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun yoo isin keessa jiraate garuu, inni Kiristoos Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun karaa Hafuura isaa kan isin keessa jiruutiin dhagna keessan isa du'uufis jirenya kenna. 12 Egaa yaa obboloota, nu gatii of irraa qabna; garuu fooniif miti; akka fooniitti jiraachuufis miti. 13 Isin yoo akka fooniitti jiraattan ni duututuutii; yoo Hafuuraan hojji foon keessanii ajjeeftan garuu ni jiraattu. 14 Warri Hafuura Waaqaatiin qajeelfaman hundinuu ilmaan Waaqaati. 15 Isin Hafuura ilmummaa isaa nu ittiin, "Aabbaa, yaa Abbaa" jennee waammannu sana argattan malee Hafuura garbummaa kan gara sodaatti isin deebisu hin arganne. 16 Akka nu ijoollee Waaqaa taane kan hafuura keenya wajjin dhugaa ba'us Hafuuruma sana. 17 Yoo ijoollee taane immoo nu dhaaltota; akka hirmaattota ulfina isaa taanuufis yoo hirmaattota dhiphina isaa taane, nu dhaaltota Waaqaa ti; Kiristoos wajjinis ni dhaalla. 18 Dhiphinni keenya kan ammaa kun ulfina nutti mul'achuuf jiruun yommuu wal bira qabamu akka waan tokkottuu hin

lakkaa'amne ani nan yaada. **19** Uumamni mul'achuu ijoollee Waaqaa hawwiidhaan eeggachaa jira. **20** Uumamni utuu filannoo isaatiin hin ta'in, fedhii isa dabarsee isa kenne sanaatiin abdiidhaan waan faayidaa hin qabnetti saaxilameeraatii; **21** kunis akka uumamni mataan isaa garbummaa tortoruu jalaa ba'ee bilisummaa ulfina qabeessa ijoollee Waaqaatti galuuf.

22 Uumamni hundinuu hamma ammaatti akkuma dhiphina yeroo ciniinsuutti akka aadaa jiru ni beekna.

23 Uumama qofa utuu hin ta'in nu mataan keenya warri ija Hafuuraa kan jalqabaa qabnu iyyuu furii dhagna keenya ilmummaatti guddifamuu eeggachaa of keessatti ni aadna. **24** Nu abdii kanaan fayyineetii. Abdiin argamu garuu abdii miti; namni waan amma iyyuu qabu abdatu eenyu ree? **25** Nu yoo waan amma hin qabne abdanne garuu obsaan eegganna.

26 Akkasumas Hafuurri dadhabbi keenya irratti nu gargaara. Nu waan kadhachuu qabnu hin beeknuutii; hafuurri mataan isaa garuu aaduu ibsamuu hin danda'amneen nuuf kadhata. **27** Inni garaa keenya qoru sun yaada Hafuuraas ni beeka; Hafuurri akka fedhii Waaqaatti qulqulootaaaf kadhataati. **28** Waaqni warra isa jaallatanii akka kaayyoo isaatti waamamaniif akka wanti hundinuu gaarii ta'uuf hoijetu ni beekna.

29 Akka inni obboloota baay'ee keessatti hangafa ta'uuf Waaqni warra duraan dursee beeke akka bifa ilma isaa fakkaataniif duraan dursee murteesseeraatii. **30** Inni warra duraan dursee murteesse sana ni waame; warra waame sanas qajeeltota taasise; warra qajeeltota taasiseef immoo ulfina kenne. **31** Egaa kana irratti maal jenna ree? Erga Waaqni nu wajjin ta'ee eenyutu nuun mormuu danda'a? **32** Waaqni Ilma isaa illee utuu hin marfatin hunduma keenyaaf dabarsee kenne sun akkamitti waan biraa hundumas isa wajjin akkasuma arjummaan nuuf hin kennu ree? **33** Warra Waaqni filate eenyutu himata? Kan qajeelaa nama taasisu Waaqa. **34** Kan itti muru eenyu? Kiristoos Yesuus isuma nuuf du'ee, kana caalaa immoo warra du'an keessaa ka'ee mirga Waaqaa jiruu fi nuuf kadhatu sanaa dha. **35** Jaalala Kiristoos irraa eenyutu gargar nu baasa? Dhiphina moo rakkina, ari'atama moo beela, daaruu moo balaa yookaan goraadee? **36** Kunis akkuma, "Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa'amneerra" jedhamee barreffamee dha. **37** Kana hunda keessatti garuu nu isa nu jaallate sanaan mo'attoota ni caalla.

38 Duuti yookaan jireenyi, ergamoonni yookaan bulchitoonni, hangafoonni, wanni ammaa yookaan wanni dhufuuf jiru yookaan humni tokko iyyuu, **39** ol dheerinni yookaan gad fageenyi yookaan uumamni biraa kam iyyuu jaalala Waaqaa kan Kiristoos Yesuus Gooftaa keenyaa irraa akka gargar nu baasuu hin dandeenyne ani amaneera.

9 Ani Kiristoosiin dhugaa nan dubbatha; ani hin

sobu; yaadni koos Hafuura Qulqulluudhaan naa mirkaneessa; **2** ani gadda guddaa fi dhiphina wal irraa hin cinne garaa koo keessaa qaba. **3** Ani iyyuu obboloota koo warra akka fooniitti sanyii koo ta'aniif jedhee utuu Kiristoos irraa gargar ba'ee abaaramee nan hawwa tureetii; **4** isaan saba Israa'el. Ilmummaan, ulfinni, kakuun, seera fudhachuu, tajaajilu fi waadaan kan isaanii ti. **5** Abbootiin kan isaanii ti; Kiristoosis isaan irraa fooniin dhalate; inni waan hunda irratti Waaqa; inni bara baraan haa eebbfamu! Ameen. (aiōn g165) **6** Kun garuu dubbiin Waaqaa diigameera jechuu miti. Kan Israa'el irraa dhalate hundi Israa'el miti. **7** Yookaan isaan sababii sanyii Abrahaam ta'aniif hundi isaanii ijoollee isaa miti. Garuu, "Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama" jedhameera. **8** Kana jechuunis ijoollee waadaatu sanyiitti lakkaa'ama malee ijoolleen foon irraa dhalatan ijoollee Waaqaa miti. **9** Dubbiin waadaa sunis kan, "Ani yeroo murteeffametti deebi'ee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi" jedhu tureetii. **10** Kana qofa miti; Ribqaan yeroo namuma tokkoof, abbaa keenya Yisihaaqiif ulfoftetti, **11** ijoolleen sun utuu hin dhalatin yookaan utuu waan gaarii yookaan waan hamaa hin hoijetin akka kaayyoon filannoo Waaqaa raawwatamuuf, **12** utuu hojiin hin ta'in isa waamicha Waaqaatiin, "Inni hangafni isa quxisuu tajaajila" jedhamee isheetti himame. **13** Kunis akkuma, "Yaaqoobin nan jaalladhe; Esaawun garuu nan jibbe" jedhamee barreffamee dha. **14** Egaa maal jenna ree? Waaqni jal'aadhaa? Gonkumaa akkas miti! **15** Inni Museedhaan, "Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuufis garaa nan laafa" jedhaatii. **16** Kanaafuu wanti kun araara Waaqaatiin malee hawwi yookaan carraaqqii namaatiin miti. **17** Katabbiin qulqulluun Fara'ooniin, "Ani humna koo srratti argisiisuuf, maqaan koos akka lafa hunda irratti labsamuuf kaayyoo kanaaf si kaaseera" jedhaatii. **18** Kanaaf Waaqni kan maaruu barbaadu ni maara; kan

mata jabeessa gochuu barbaadu immoo mata jabeessa godha. **19** Isinis, “Yoos Waaqni maaliif amma iyuu dogoggora nurra barbaada? Fedhii isaas eenyutu mormuu danda’aa?” naan jettu. **20** Garuu yaa namichoo, Waaqaan mormuuf ati eenyu? “Wanti tolfame tokko kan isa tolcheen, ‘Ati maaliif akkanatti na tolchite?’” jedhaa? **21** Suphee dhooftuun tokko dhoqee suphee kan bukaa’e irraa qodaa ulfinaa fi salphinaaf oolu tolchuuf mirga hin qabuu? **22** Waaqni dheekkamsa isa argisiisuu fi humna isaas beeksisuuf jedhee yoo mi’ a dheekkamsa kanneen badiisaaf qopheeffaman obsa guddaan bira darbe hoo? **23** Inni badhaadhummaa ulfinaa isaa yoo mi’ a araara isaa kanneen duraan durseel ulfinaaf qopheessetti beeksisuuf jedhee waan kana godhe hoo? **24** Nus warra waamaman keessaa tokkoo dha; inni Yihuudoota qofa keessaa utuu hin ta’in Namoota Ormaa keessas waameera. **25** Inni kitaaba Hoose’aa keessattiakkana jedha: “Ani warra saba koo hin ta’iniin, ‘saba koo’ nan jedha; ishee jaallatamtuu hin ta’iniin immoo, ‘jaallatamtuu’ nan jedha.” **26** Akkasumas isaan, “Iddoodhuma itti, ‘isin saba koo miti’ isaaniin jedhame sanatti, ‘ilmaan Waaqa jiraataa’ jedhamanii ni waamamu.” **27** Isaayyaasakkana jedhee waa’ee Israa’el iyaa: “Baay’inni ilmaan Israa’el yoo akkuma cirracha qarqara galaanaa ta’e iyuu, hambaa qofatu fayya. **28** Gooftaan utuu hin turin, yeroo dhumaatiif lafa irratti ni muraatii.” **29** Kunis akkuma Isaayyaas duraan durseelakkana jedhee dubbatee dha: “Utuu Gooftaan Waan Hunda Danda’u, sanyii nuuf hambisuu baatee, nu silaa akkuma Sodoom taanee, Gomoraas fakkaanna turre.” **30** Egaa maal jenna ree? Namoonni Ormaa kan qajeelummaa duukaa hin bu’in qajeelummaa karaa amantiitiin ta’e argataniiru. **31** Israa’eloonni seera qajeelummaa duukaa bu’an garuu qajeelummaa hin arganne. **32** Maaliif dhaban? Kunis sababiiisaan utuu karaa amantiitiin hin ta’in hojiidhaan qajeelummaa argachuu barbaadaniif; isaanis dhagaa nama gufachiisuun gufatan. **33** Kunis akkuma, “Kunoo, ani dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu Xiyoon keessa nan kaa’aa; namni isatti amanu gonkumaa hin qaana’u” jedhamee barreefamee sanaa dha.

10 Yaa obboloota, hawwiin garaa kootii fi wannani Israa’elootaaf Waaqa kadhadhu akka isaan fayyanifi. **2** Ani akka isaan Waaqaaf hinaaffaa qaban

dhugaa nan ba’aa; hinaaffaan isaanii garuu kan beekumsa irratti hundeffame miti. **3** Isaan waan qajeelummaa Waaqa bira dhufu hin beekinii fi waan qajeelummaa ofii isaanii uumachuu barbaadaniif qajeelummaa Waaqaatiif hin bulle. **4** Akka namni amanu hundinuu qajeelummaa argatuuf Kiristoos raawwii seeraatii. **5** Museen waa’ee qajeelummaa seeraan argamuu, “Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraataa” jedhee waan kana barreesseeraatii. **6** Qajeelummaan amantiidhaan argamu garuuakkana jedha; “Ati garaa kee keessatti, ‘Eenyutu gara samiitti ol ba’aa?’ hin jedhin;” Kun Kiristoosin gad buusuu; **7** “Yookaan, ‘Eenyutu qileetti gad bu’aa?’ hin jedhin;” kun Kiristoosin warra du’an keessaa ol baasuu. (*Abyssos* g12) **8** Inni garuu maal jedha? “Dubbichi si bira jira; afaan keetii fi garaa kee keessa jira;” innis dubbi amantiiisa nu lallabnuu dha; **9** kunis yoo ati, “Yesuus Gooftaa dha” jettee afaan keetiin dhugaa baatee akka Waaqni warra du’an keessaa isa kaase garaa keetti amante, ati ni fayyita. **10** Namni garaa isaatiin amanee qajeelaa taasifamaatii; afaan isaatiinis dhugaa ba’ee fayya. **11** Katabbiin Qulqulluun, “Namni isatti amanu kam iyuu gonkumaa hin qaana’u” jedhaatii. **12** Yihuudii fi Giriikii gidduu garaa garummaan hin jiruutii; Gooftuma tokkicha sanatu Gooftaa hundaa ti; innis warra isa waammatan hunda eebba isaatiin badhaasa. **13** “Namni maqaa Gooftaa waammatu hundinuu ni fayyatiit.” **14** Yoos isaan akkamittiisa itti hin amanin waammachuu danda’u ree? Isa waa’ee isaa hin dhaga’initis akkamitti amanuu danda’u ree? Utuu namni isaanitti hin lallabinis akkamitti dhaga’uu danda’u ree? **15** Isaanis utuu hin ergamin akkamitti lallabuu danda’u? Kunis isa, “Miilli warra wangeela fidaniiakkam miidhagaa dha!” jedhamee barreefamee dha. **16** Oduu gaarii sanas kan fudhate Israa’eloota hunda miti. Isaayyaas, “Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane?” jedhaatii. **17** Egaa amantiin ergaa dhaga’uudhaan dhufa; ergaan kunis karaa dubbi waa’ee Kiristoosiin dhaga’ama. **18** Ani garuu: Isaan hin dhageenye moo? jedhee nan gaafadha; dhugumaanuu isaan dhaga’aniiru: “Sagaleen isaanii lafa hunda, dubbiin isaaniis handaara addunyaa ga’ee.” **19** Ammas ani: Israa’el hin hubannee moo? jedheen gaafadha. Museen duraan durseel, “Ani warra saba hin ta’iniin akka isin hinaaftan nan godha; saba hubannaah hin qabneenis isin nan aarsaa” jedha. **20** Isaayyaasis

ija jabinaan, "Warri na hin barbaadin na argatan; warra na hin iyyafatinitis nan mul'adhe" jedha. **21** Waa'ee Israa'el garuu, "Ani guyyaa guutuu gara uummata hin ajajamnee fi didaa ta'eetti harka koo nan diriirfadhe" jedha.

11 Anis, "Egaa Waaqni saba isaa ni gatee ree?" jedhee nan gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Ani iyyuu Israa'elicha, sanyii Abrahaam keessaa gosa Beniyaam. **2** Waaqni saba isaa warra duraan dursee beeke sana hin ganne; isin waa'ee Eeliyaas, inni akkamitti Waaqa duratti akka Israa'elin himate Kataabbiin Qulqulluun maal akka jedhu hin beektanii? Innis akkana jedha: **3** "Yaa Gooftaa isaan raajota kee aijeesaniiru; iddo aarsaa keetii illee diiganiiru; anuma qofatu hafe; anas aijeesuu barbaadu." **4** Garuu deebiin Waaqni isaaaf kenne maal ture? "Ani ofii kootiif namoota Ba'aaliif hin jilbeenfatin 7,000 hambifadheera." **5** Akkasuma yeroo ammaas hambaawwan ayyaanaan filataman jiru. **6** Erga ayyaanaan ta'e immoo si'achi hojiin miti; utuu hojiin ta'ee immoo ayyaanni silaa ayyaana hin ta'u ture. **7** Egaa maali ree? Israa'el waan jabeesee barbaade sana hin arganne; warri filataman garuu argataniiru. Warri kaan immoo mataa jabaatan. **8** Kunis isa, "Waaqni hamma guyyaa har'aatti, akka iji isaanii hin argineef, akka gurri isaanis hin dhageenyee, hafuura nama dawweessu isaanif kenne" jedhamee barreeffamee dha. **9** Daawitis akkana jedha; "Maaddii isaanii iddaa fi kiyyoo, gufuu nama gufachiisuu fi adaba isaanitti haa ta'u. **10** Akka arguu hin dandeenyee iji isaanii haa haguuggamu; dugdi isaanis bara baraan haa goophatu." **11** Anis deebisee, "Isaan hamma kufanii ka'uun hin dandeenyetti gufatanii?" jedheen gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Garuu akka sabni Israa'el hinaafuu sababii balleessaa isaanitiif fayyinni Namoota Ormaatiif dhufe. **12** Yoos erga balleessaan isaanii addunyaaf badhaadhummaa fidee, kufaatiin isaanis erga Namoota Ormaatiif badhaadhummaa fidee, guutummaan isaanii immoo hammam caalaa badhaadhummaa haa fiduu ree? **13** Yaa Namoota Ormaa, anii isinittin dubbadha. Ani waanan ergamaa Namoota Ormaa ta'eef, tajaajila koo nan kabaja. **14** Kanaanis anii tarii saba koo hinaaffaaf kakaasee isaan keessaa tokko tokko fayyisuu abdadhee ti. **15** Erga gatamuun isaanii addunyaaf araara fidee,

fudhatamuun isaanii immoo warra du'an keessaa jireenyatti kaafamuu malee maal fida ree? **16** Kutaan bukoo kan akka kennaa hangafaatti dhi'effame tokko erga qulqullu ta'ee, bukoon guutuu qulqullu dha; hiddi erga qulqullu ta'ee, dameewwan isaan akkasuma qulquloota. **17** Dameewwan sana keessaa tokko tokko caccabsamnaan ati utuma lataa ejersa bosonaa taatee jirtuu iddo dameewwan caccabaniitti fayyifamtee soora hidda ejersaa irraa argamu kan quoddattu taanaan, **18** dameewwan sanatti hin koorin. Yoo of jajje garuu hidda sanatu si baata malee akka ati hidda sana hin baanne hubadhu. **19** Atis, "Akka anii itti fayyifamuuf dameewwan sun caccabsaman" ni jetta. **20** Kun dhuguma. Isaan waan amantii hin qabneef caccabsaman; ati garuu amantiidhaan dhaabatteerta. Kanaafuu sodaadhu malee of hin tuulin. **21** Waaqni yoo dameewwan uumamaatiif hin hilin siifis hin hiluutii. **22** Egaa arjummaa fi gara jabina Waaqaa hubadhu: gara jabinni isaa warra kufan irratti; arjummaan isaa garuu hamma ati arjummaa isaa keessa jiraattutti siif; yoo kanaa achii atis ni kutamta. **23** Isaanis yoo amantii dhabuutti fufuu baatan itti fayyifamu; Waaqni deebisee itti isaan fayyisuu ni danda'atii. **24** Ati muka uumamaan ejersa bosonaa ta'e irraa muramtee karaa seera uumamaatiin ala ta'een muka ejersaa kan dhaabame irratti erga fayyifamtee, dameewwan uumamaa kunneen hammam caalaa muka ejersa isaanii irratti deebifamanii hin fayyifaman ree! **25** Yaa obboloota, anii akka isin ogeeyyii of seetanii icciitii kana wallaaltan hin barbaadu; hamma lakkobsi Namoota Ormaa guutuu seenutti Israa'el gariin mata jabinaan jiraachaa turan. **26** Kanaafuu Israa'el hundi ni fayyu; akkana jedhamee barreeffameeraati: "Inni furu Xiyooni ni dhufa; Yaaqoob irraas Waaqa malee jiraachuu ni balleessa. **27** Yommuu anii cubbuu isaanii isaan irraa fuudhutti, kakuun koo kan anii isaan wajjin qabu kana." **28** Akka wangeelaatti isiniif jecha isaan diinota; akka filannootti garuu abbootiif jecha isaan jaallatamoo dha; **29** kennaan Waaqatii fi waamichi isaa gaabbiin hin qabuutii. **30** Akkuma isin kanaan dura Waaqaaaf ajajamuu diddanii amma garuu ajajamuu diduu isaanitiin araara argattan sana **31** isaanis akkasuma araara Waaqaa kan isin argattaniin akka araara argataniif amma ajajamuu didan. **32** Waaqni hunduma isaanitiif araara buusuf jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala galche. (eleesë g1653) **33**

Badhaadhummaan ogummaatii fi beekumsa Waaqaa hammam gad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin ga'amu! Karaan isaaas barbaadamee itti hin ba'amu! **34** “Eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke? Yookaan eenyutu gorsaa isaa ture?” **35** “Yookaan akka Waaqni deebisee isaaaf kennuuf jedhee, eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?” **36** Wanti hundinuu isaa dhufe; isumaan dhufe; isaaaf dhufe. Bara baraan ulfinni isaaaf haa ta'ul! Ameen. (aīōn g165)

12 Kanaafuu yaa obboloota, akka isin dhagna keessan aarsaa jiraataa, qulqullaa'aa fi kan Waaqa gammachiisu gootanii dhi'eessitaniif ani gara laafina Waaqaatiin isin kadhadha; kunis waqaeffannaa keessan kan hafuuraa ti. **2** Fedhiin Waaqaa gaarii, gammachiisaanii fi kan mudaan hin qabne maal akka ta'e qorattanii akka mirkaneessuu dandeessaniif haaromfamuu qalbii keessaniitiin geeddaramaa malee addunyaa kana hin fakkaatinaa. (aīōn g165) **3** Ani ayyaana naa kennameen tokkoo tokkoo keessan nan gorsaati: Akka madaalii amantii kan Waaqni isinii kenne sanaatti qalbeeffannaadhaan waa'ee ofii keessanii yaadaa malee hamma yaaduu qabdaniif olitti hin yaadinaa. **4** Akkuma dhagni keenya kutaa baay'ee qabu, akkuma kutaaawwan kunneneen hojii wal fakkaatu hin qabaatin sana **5** akkasuma immoo nu warri baay'ee taane Kiristooxiin dhagna tokkoo dha; tokkoon tokkoon kutaa dhagnaa kan walii isaanii ti. **6** Nu akkuma ayyaana nuu kennameetti kennaa garaa garaa qabna. Yoo kennaan nama tokkoo raajii dubbachuu ta'e, inni akkuma amantii isaatitti haa dubbatu. **7** Yoo tajaajiluu ta'e, haa tajaajilu; yoo barsiisu ta'e, haa barsiisu; **8** yoo jajjabeessuu ta'e, haa jajjabeessu; yoo warra rakkataniif kennuuf ta'e, arjummaadhaan haa kennu; yoo bulchuu ta'e, jabaatee haa bulchu; yoo maaruu ta'e, gammachuun haa maaru. **9** Jaalalli keessan itti fakkeessuudhaan hin ta'in. Waan hamaa jibbaa; waan gaariitti maxxanaa. **10** Jaalala obbolummaatiin jabeessaa wal jaalladhaa. Ulfina walii kennuutti wal dorgomaa. **11** Gooftaa tajaajiluu keessatti hafuu gubaa qabaadhaa malee hinaaffaa hin dhabinaa. **12** Abdiidhaan gammadaa; dhiphina obsaa; kadhannaatti cimaa. **13** Qulqulloota rakkataniif waa gumaachaa. Keessummoota simadhaa. **14** Warra isin ari'atan eebbisaa; eebbisaa malee hin abaarinaa. **15** Warra gammadan wajjin gammadaa; warra boo'an wajjin boo'aa. **16** Walii galteedhaan wajjin jiraadhaa. Warra

jireenya gad aanaa jiraatan wajjin jiraadhaa malee hin koorinaa. Of hin tuulinaa. **17** Nama kamiif iyyuu hammina hamminaan hin deebisinaa. Nama hunda duratti waan gaarii hojjedhaa. **18** Yoo danda'ame, gama keessaniin nama hunda wajjin nagaan jiraadhaa. **19** Yaa jaallatamtoota, dheekkamsa Waaqaatiif iddo kenna malee haaloo hin ba'inaa; Gooftaan, “Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa” jedha, jedhamee barreeffameeraatii. **20** Garuu, “Yoo diinni kee beela'e, beela baasi; yoo inni dheebootes, waan inni dhugu kenniif. Kana gochuu keettiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta.” **21** Gaarummaan hammina mo'i malee hamminaan hin mo'amin.

13 Namni kam iyyuu warra taayitaa bulchiinsaa irra jiran jalatti buluu qaba; yoo Waaqa irraa ta'e malee taayitaa qabaachuu hin danda'amuutii. Warra taayitaa qaban Waaqatu muude. **2** Kanaafuu namni abbootii taayitaatiin mormu sirna Waaqaatiin morma; warri akkas godhanis murtii ofitti fidu. **3** Bulchitoonni warra waan hamaa hojjetan malee warra waan gaarii hojjetan hin sodaachisan. Ati akka nama taayitaa qabu hin sodaanne ni barbaaddaa? Egaa waan gaarii hojjedhu; inni iyyuu si galateeffataatii. **4** Inni waan gaarii siif gochuudhaaf tajaajilaa Waaqaati. Ati garuu yoo waan hamaa hojjette sodaadhu; inni akkasumaan goraadee hin qabatuutii. Inni tajaajilaa Waaqaa kan warra waan hamaa hojjetan irratti dheekkamsa fiduun haaloo baasuu dha. **5** Kanaafuu sababii dheekkamsaa qofaaf utuu hin ta'in, yaada qulqulluudhaan warra taayitaa irra jiran jalatti buluun barbaachisa dha. **6** Isinis kanumaaf qaraxa baaftu; abbootiin taayitaa tajaajiltoota Waaqaa warra yeroo isaanii guutuu hojii bulchiinsatiif kennaniidhaatii. **7** Waan nama hundaaf kennuun isin irra jiru kennaa; yoo qaraxa ta'e qaraxa, yoo gibira ta'e immoo gibira baasaa; yoo sodaachuu ta'e sodaadhaa; yoo ulfina kennuuf ta'es, ulfina kennaa. **8** Isin wal jaallachuu malee gatii tokko illee of irraa hin qabaatinaa; namni nama biraa jaallatu kam iyyuu seera raawwateeraatii. **9** Ajajawwan, “Hin ejjin; hin ajeesin; hin hatin; hin hawwin” jedhanii fi ajajni biraas seera, “Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu” jedhu kanaan walitti guduunfamu. **10** Jaalalli ollaa isaa hin miidhu. Kanaafuu jaalalli raawwii seeraa ti. **11** Yeroon isin hirribaa dammaqsan amma akka ta'e hubadhaa. Yeroon nu itti amanne sana caalaa fayyinni keenya amma nutti dhi'aateeraatii. **12** Halkan

bari'uu ga'eera; guyyaanis dhi'aateera. Kanaafuu hojii dukkanaa of irraa gannee mi'a lolaa kan ifaa haa hidhannu. **13** Kottaa akka yeroo guyyaatti amala gaariin haa jiraannu; addaggummaa fi machiidhaan miti; jirenya sagaagalummaa fi gad dhiisiitiin miti; wal loluu fi hinaaffaadhaan miti. **14** Qooda kanaa Yesuus Kiristoos Goofticha uffadhaa; akka itti hawwii foonii gammachiiftan hin yaadinaa.

14 Nama amantiitti dadhabaa ta'e ofitti qabaa; waan wal nama falmisiisu irrattis itti hin murinaa. **2** Namni tokko akka waan hunda nyaachuu danda'u amana; namni amantiin isaa dadhabaa ta'e kaan garuu biqiltuu qofa nyaata. **3** Namni nyaatu kan hin nyaatin hin tuffatin; inni hin nyaatinis kan nyaatutti hin murin; Waaqni isa ofitti qabeeraatii. **4** Hojjetaa nama kaaniitti kan murtu ati eenyu? Inni yoo dhaabates yoo kufes gooftaa isatiif. Waan Gooftaan isa dhaabachiisuu danda'uufis ni dhaabata. **5** Namni tokko akka waan guyyaan tokko guyyaan kaan caaluutti yaada; namni kaan immoo guyyaan hundi tokkuma jedhee yaada. Namni kam iyyuu yaada ofii isaa guutummaatti amanee haa fudhatu. **6** Namni guyyicha kabaju Gooftaaf jedhee kabaja; kan guyyicha hin kabajnes Gooftaaf jedhee hin kabaju. Kan nyaatu Gooftaaf jedhee nyaata; inni Waaqa galateeffataati; kan hin nyaannes Gooftaaf jedhee hin nyaatu; Waaqas ni galateeffata. **7** Nu keessaa namni mataa isatiif jiraatu, kan mataa isatiif du'us hin jiruutii. **8** Nu yoo jiraanne Gooftaaf jiraanna; yoo duunes Gooftaaf duuna. Kanaafuu yoo jiraannes yoo duunes nu kan Gooftaa ti. **9** Sababii kanaaf Kiristoos Gooftaa du'aaleyyiitii fi jiraatoo ta'uuf du'e; deebi'ees jiraataa ta'e. **10** Yoos ati maaliif obboleessa keetti murtree? Yookaan maaliif obboleessa kee tuffatta ree? Nu hundi teessoo murtii Waaqaa dura ni dhaabannaatii. **11** Kunis: "Ani jiraataadhaatii; jilbi hundi anaaf ni jilbeenfata; arrabni hundi Waaqaaf dhugaa ba'a' jedha Gooftaan" jedhamee barreffameeraatii. **12** Kanaafis tokkoon tokkoon keenya waa'ee mataa keenya fuula Waaqaa duratti deebii ni kennina. **13** Kanaafuu nu walitti muruu haa dhiifnu. Qooda kanaa akka karaa obboleessa keessanii irra gufuu yookaan waan gufachiisu tokko illee hin keenye murtieeffadhaa. **14** Akka wanni ofuma isatiin xuraa'aa ta'e tokko iyyuu hin jirre ani karaa Gooftaa Yesuus nan beeka; nan amanas. Nama wanni tokko xuraa'aadha jedhee

yaaduuf garuu wanni sun isaaaf xuraa'aa dha. **15** Yoo wanni ati nyaattu obboleessa kee miidhe, ati jaalalaan jiraachaa hin jirtu. Ati waan nyaattuun obboleessa kee isa Kiristoos isaa du'e hin balleessin. **16** Kanaafuu wanti isin gaariidha jettan akka arrabsamu hin godhinaa. **17** Mootummaan Waaqaa qajeelummaa, nagaa fi gammachuu Hafuura Qulqulluun ta'eedha malee waa'ee nyaataa fi dhugaatii mitiitii. **18** Namni haala kanaan Kiristoosin tajaajil Waaqaa gammachiisaatii; namoota birattis fudhatama argata. **19** Kanaaf waan nagaa fidu gochuu fi wal ijaaruuf haa tattaaffannu. **20** Nyaataaf jettee hojii Waaqaa hin balleessin. Nyaanni hundi qulqulluun dha; garuu waan nama biraat gufachiisu kam iyyuu nyaachuu nama tokkoof dogoggora. **21** Akka obboleessi kee hin gufaneeef, foon nyaachuu dhiisuun yookaan daadhii wayinii dhuguu dhiisuun yookaan waan biraat kam iyyuu gochuu dhiisuun gaarii dha. **22** Kanaafuu ati amantii waan kana irratti qabdu kam iyyuu fuula Waaqaa duratti ofumaa keetii qabaadhu. Namni waan amanee fudhate irratti ofitti hin murre eebbfamamaa dha. **23** Namni shakkii qabu garuu nyaachuu isaa waan amantiin hin ta'iniif yoo nyaate isatti murama; wanni amantiin hin ta'in kam iyyuu cubbuudhaatii.

15 Nu warri jajjaboo taane, dadhabpii warra dadhaboo baachuu qabna malee ofuma gammachiisuun hin qabnu. **2** Tokkoon tokkoon keenya ollaa keenya ijaaruuf, akka isatti toluuf waan isa gammachiisu gochuu qabna. **3** Kiristoos iyyuu ofii isaa hin gammachiifneetii; kun garuu akkuma, "Arrabsoon warra si arrabsanii narraga'eera" jedhamee barreffamee dha. **4** Nu akka obsaa fi jajjabina Katabbiwwan Qulqulluun kennaniin abdii qabaannuuf wanti duraan barreffame hundi barumsa keenyaaf barreffameetii. **5** Waaqni obsaa fi jajjabina namaa kennu sun akka isin yaaduma Kiristoos Yesuus qabaate sana walii qabaattan isin haa gargaaru. **6** Kunis akka isin yaada tokkoo fi afaan tokkoon Waaqaaf, Abbaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosif ulfina kennitanif. **7** Kanaaf akkuma Kiristoos ulfina Waaqaatiif jedhee isin simatetti isinis wal simadhaa. **8** Kiristoos dhugaa Waaqaatiif jedhee waadaa abbootiif kennname mirkaneessuuf akka tajaajilaa warra dhagna qabataniit ta'e ani isinittin himaatii; **9** kunis akka Namoonni Ormaa sababii araara isatiif Waaqa ulfeessaniif. Innis akkuma, "Kanaafuu ani Namoota

Ormaa gidduutti sin jajadha; maqaa keetiifis nan faarfadha" jedhamee barreeffamee dha. **10** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, isin saba isaa wajjin gammadaa" jedha. **11** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, hundi keessan Gooftaa jajadhaa; namoonni hundinuu faarfannaadhaan isa leellisaa" jedha. **12** Akkasumas Isaayyaas, "Hiddi Isseey kan saboota bulchuuf ka'u tokko ni dhufa; Namoonni Ormaas isa abdatu" jedha. **13** Isinis akka humna Hafuura Qulqullutiin abdiitti akka malee guddattaniif, Waaqni abdii sun isa amanachuu keessaniin gammachuu fi nagaa hundumaan isin haa guutu. **14** Yaa obboloota ko, isin ofii keessanii akka gaarummaadhaan guutuutaatan, akka beekumsaan guutamtanii fi akka wal gorsuu dandeessan ani iyuu hubadheera. **15** Ani sababii ayyanaa Waaqni naaf kenneetiif waan tokko tokko isin yaadachiisuuf jedhee ija jabinaan isinii barreesseera; **16** kunis akka Namoonni Ormaa Hafuura Qulqulluun Qulqulleffamanii fuula Waaqaa duratti aarsaa fudhatama qabu ta'anii fi akka ani lubummaa wangeela Waaqaa lallabuutiin Namoota Ormaatiif tajaajilaa Kiristoos Yesuus ta'uuf. **17** Kanaafuu ani Waaqa tajaajiluu kootiin Kiristoos Yesuusiin nan boona. **18** Ani waan Kiristoos waan ani jedhee fi hojjedheen akka Namoonni Ormaa Waaqaaf ajajaman gochuudhaan karaa kootiin raawwateen alatti homaa dubbachuuf ija hin jabaadhu; **19** kunis humna mallattoo fi dinqiitiin, humna Hafuura Qulqullutiiniis raawwatame. Kanaafuu ani Yerusaalemii jalqabee naanna'uun hamma Ilwaariqoonitti guutummaatti wangeela Kiristoos lallabeera. **20** Ani akka hundee namni bira ahuu buuse irratti hin ijaareef lafa Kiristoos itti hin beekaminiti wangeela lallabuuf yeroo hunda tattaaffadheera. **21** Kunis isa, "Warri waa'een isaa itti hin himamin ni argu; warri hin dhaga'inis ni hubatu" jedhamee barreeffamee dha. **22** Anis kan yeroo baay'ee gara keessan dhufuu dhowwameef kanuma. **23** Amma garuu naannoowwan kanneenitti iddoon itti hojjedhu waan hin jirree fi anis waan isin arguuf wagga baay'ee hawwaa tureef, **24** yeroo Isphaaniyaa dhaqu isinitti goruu nan yaada. Anis yeroo achi irra darbu erga isin argee xinnoo isin wajjin gammadee booddee akka imala koo irratti na gargaartan nan abdadha. **25** Amma garuu ani qulqulloota tajaajiluu Yerusaalem dhaquutin jira. **26** Warri Maqdooniyatii fi Akaayaq qulqulloota

Yerusaalem jiraatan keessaa kanneen hiyyeyyii ta'aniif buusii gochuutti gammadaniiruutii. **27** Isaan waan kana gochuuf ni gammadan; dhugumaanuu waan kana isaaniif gochuun dirqama isaanii ti. Namoonni Ormaa erga eeba hafuuraa Yihuudoota irraa qooddatanii, eeba isaanii kan foonii immoo Yihuudootaaf quodduun dirqama isaanii ti. **28** Kanaaf ani ergan waan kana raawwadhee, akka isaan buusii kana fudhatan mirkanoeffadhee booddee goree isin ilaalee Isphaaniyaa nan dhaga. **29** Ani yommuu gara keessan dhufu akka eeba Kiristoosiin guutamee dhufu nan beeka. **30** Yaa obboloota, akka isin kadhanna Waaqa kadhattan keessatti naaf kadhachuudhaan na wajjin dhamaatan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin, jaalala Hafuura Qulqullutiiniis isinin kadhadha. **31** Akka ani namoota Yihuudaa keessa jiraatan kanneen hin amanin jalaabuu fi akka tajaajilli koos Yerusaalem keessatti qulqulloota achi jiraatan biratti fudhatama argatu naaf kadhadhaa; **32** kunis akka ani fedhii Waaqaatiin, gammachuudhaan isin bira dhufee isin wajjin boqodhuuf. **33** Waaqni nagaa hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

16 Obboleettii keenya Feebeen tajaajiltuu waldaa kiristaanaa ishee Kanchire'aa imaanaa isinitti nan kennadha. **2** Isheen namoota baay'eef, anaafis gargaarsa guddaa waan taateef akka isin simannaa qulqullootaaf maluun Gooftaadhaan ishee simattanii fi akka gargaarsa isheen isin irraa barbaaddu kam iyuu isheef gootan isinin kadhadhaa. **3** Phirisqila fi Aqila, warra Kiristoos Yesuusiin na wajjin tajaajilaniitti nagaa naa himaa. **4** Isaan naa jedhanii lubbuu isaanii balaaf saaxilan. Utuu ana qofa hin ta'in Waldaaleen Kiristaanaa Namoota Ormaa hundinuu isaan galateeffatu. **5** Waldaa Kiristaanaa kan mana isaaniitti walitti qabamtuttis nagaa naa himaa. Biyya Asiyaa keessaa Kiristoositti amanuutti hangafa kan ta'e michuu koo jaallatamaa Axeenexoonittis nagaa naa himaa. **6** Maariyaam ishee baay'ee isinii dhamaatettis nagaa naa himaa. **7** Firoota koo warra na wajjin hidhaman Androoniqoosii fi Yuuniyaanittis nagaa naa himaa. Isaan warra ergamoota keessaa maqaa gaarii qaban kanneen na dura Kiristoositti amanani dha. **8** Amphiliyaaxos isa ani Gooftaadhaan jaalladhuutti nagaa naa himaa. **9** Urbaanos isa Kiristoosin nu wajjin tajaajiluu fi michuu koo jaallatamaa Isxaakisittis

nagaa naa himaa. **10** Apheeleees isa Kiristoositti amanamuun isaa qoramee mirkaneeffametti nagaa naa himaa. Warra mana Arisxoobuluu jiraatanittis nagaa naa himaa. **11** Fira koo Heroodiyoonaatti, nagaa naa himaa. Warra mana Naarkisoos jiraatan kanneen Gooftaatti amananittis nagaa naa himaa. **12** Warra Gooftaatti amananii dhama'an Tiriifeenaa fi Tiriifosaatti nagaa naa himaa. Pharsiis jaallatamtuu hojii Gooftaatti amantee baay'ee dhamaatettis nagaa naa himaa. **13** Ruufoos isa Gooftaadhaan filatamee fi haadha isaa ishee anaafis haadha taatetti nagaa naa himaa. **14** Asinqiriixositti, Fileegoonitti, Hermeesitti, Phaaxroobaasitti, Hermaasittii fi obboloota isaan wajjin jiranitti nagaa naa himaa. **15** Filologoonitti, Yuuliyaatti, Neeriyoosittii fi obboleettii isaatti, Olimphaasittii fi qulqulloota isaan wajjin jiran hundattis nagaa naa himaa. **16** Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. Waldaaleen Kiristoos hundinuu nagaa isinii dhaamu. **17** Yaa obboloota, ani akka isin warra gargar ba'uu uumanii barumsa isin barattaniinis mormuudhaan karaa keessan irra gufuu kaa'an irraa of eeggattan isin kadhadha. Isaan irraa fagaadhaa. **18** Namoonni akkasii garaa ofii malee Gooftaa keenya Kiristoosin hin tajaajilaniitii. Isaan afaan toluu fi saaduudhaan qalbii namoota garraamii ni hatu. **19** Waa'een ajajamuu keessanii nama hundumaa biratti dhaga'ameera; anis isinitti nan gammada; garuu akka isin waan gaariif ogeeyyii, waan hamaaf immoo garraamota taatan nan barbaada. **20** Waaqni nagaa dafee Seexana miilla keessan jalatti ni burkuteessa. Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. **21** Xiimotewos inni na wajjin tajaajilu, akkasumas firoonni koo Luukiyos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nagaa isinii dhaamu. **22** Ani Xerxiwoos barreessaan xalaya kanaa Gooftaadhaan nagaa isinii dhaama. **23** Gaayoos inni anaa fi waldaa Kiristaanaa guutuu keessumsiisus nagaa isinii dhaama. Bulchaan maallaqaa kan magaalaa kanaa Erisxoos, akkasumas obboleessi keenya Qu'asxiros nagaa isinii dhaamu. [**24** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.] **25** Egaa Waaqni akka wangeela koottii fi lallaba waa'ee Yesuus Kiristoositti, akka mul'ata icciiti baraa dheeraaf dhokfamee tureettis jabeessee isin dhaabuu ni danda'a; (**aiōnios g166**) **26** amma garuu akka saboонни hundinuu Waaqatti amananii fi isaaf ajajamanii icciitiin sun ajaja Waaqa bara

baraatiin katabbiwwan raajotaatiin ifatti baafameera; beeksifameeras. (**aiōnios g166**) **27** Waaqa kophaa isaa ogeessa ta'e sanaaf karaa Yesuus Kiristoosiin ulfinni bara baaan haa ta'u! Ameen. (**aiōn g165**)

1 Qorontos

1 Phaawulos isa akka ergamaa Kiristoos Yesuus ta'uuf fedhii Waaqaatiin waamamee fi obboleessa keenya Soostees irraa, **2** Gara waldaa Waaqaa ishee Qorontos keessa jirtuutti, gara warra Kiristoos Yesuusiin qulqulleeffamanii fi warra lafa hundaa kanneen maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa Gooftaa isaanitii fi Gooftaa keenyas ta'e sanaa waammatan hunda wajjin qulquloota ta'uuf waamamaniitti: **3** Ayyaannii fi nagaan Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo hunda ayyaana Waaqaa isa Kiristoos Yesuusiin isinii kennameef waa'ee keessaniif Waaqaa nan galateeffadha. **5** Isinis karaa hundaan jechuunis dubbii fi beekumsa hundaan isaan badhaataniirtu; **6** wanti nu waa'ee Kiristoos dhugaa baane sun isin gidduutti mirkaneeffameeraati. **7** Kanaafuu utuu mul'achuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirtanuu kennaan hafuuraa tokko iyyuu isin jalaa hin hir'atu. **8** Akka isin guyyaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti warra mudaa hin qabne taatanifiis inni hamma dhumaatti jabeessee isin eega. **9** Waaqni gara tokkummaa Ilma isaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti isin waame sun amanamaa dha. **10** Yaa obboloota, ani akka isin gidduu gargar ba'uun hin jiraannee fi akka qalbii fi yaada tokko qabaattanii hundi keessan walii galtaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin kadhadha. **11** Yaa obboloota ko, akka isin gidduu lolli jiru warri mana Kilo'ee jiraatan tokko tokko natti himaniiru. **12** Wanti ani jedhus kana: Isin keessaa namni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedha; inni kaan, "Ani kan Apholoos" jedha; kaanis, "Ani kan Keefaa ti" jedha; kaan immoo, "Ani kan Kiristoos" jedha. **13** Kiristoos gargar qoodameeraa? Phaawulosityi isinii fannifame ree? Yookaan maqaa Phaawulosityi cuuphamtanii? **14** Ani Kiriisphoosii fi Gaayoosin malee isin keessaa nama tokko illee waan hin cuuphiniif Waaqaa nan galateeffadha. **15** Kanaaf namni akka isin maqaa kootiin cuuphamtan dubbachuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **16** Eeyyee, ani warra mana Isxiifaanaas jiraatanis akkasuma cuupheera; sanaan alatti nama biraan tokko illee cuuphuu koo hin yaadadhu. **17** Kiristoos akka ani wangeela lallabuuf malee akka ani cuuphuuf na hin ergineetii; anis akka fannoont Kiristoos humna hin dhabneef dubbii ogummaa

namaatiin hin lallabu. **18** Dubbiin fannoo warra baduuf jiraniif gowwummaadhaati; nu warra fayyinuuf garuu humna Waaqaa ti. **19** Kunis, "Ani ogummaa ogeeyyii nan balleessa; hubannaa hubattootaas nan fashaleessa" jedhamee barreeffameera. **20** Namni ogeessi eessa jira? Hayyuun eessa jira? Falaasamaan bara kanaa eessa jira? Waaqni ogummaa addunyaa kanaa gowwummaa hin goonee ree? (aiōn g165) **21** Sababii ogummaa Waaqaatiin addunyaaan karaa ogummaa isheetiin Waaqa waan hin beekiniif, Waaqni gowwummaa lallabaatiin warra amanan fayyisuu jaallate. **22** Yihuudoonni mallatloo fedhu; Giriikoni immoo ogummaa barbaadu; **23** nu garuu Kiristoos isa fannifame sana lallabna; innis Yihuudootatti gufuu dha; Namoota Ormaatiif immoo gowwummaa dha; **24** warra waamamaniif garuu Yihuudootaaafis ta'u Giriikotaaf Kiristoos humna Waaqaatiif fi ogummaa Waaqaa ti. **25** Gowwummaan Waaqaa ogummaa namaa caalaa ogeessaatii; dadhabbiin Waaqas jabina namaa irra jabaa dha. **26** Yaa obboloota, isin yeroo waamamtanitti maal akka turtan yaadadhaa. Akka ilaalcha namaatti baay'een keessan ogeeyyii hin turre; baay'een keessanis beekamoo hin turre; baay'een keessan immoo sanyii warra gurguddaa irraa hin dhalanne. **27** Waaqni garuu ogeeyyii qaanessuuf jedhee waan addunyaa irratti dadhabaa ta'e filate; Waaqni warra jajjabeeyyii qaanessuuf jedhee waan addunyaa irratti dadhabaa ta'e filate. **28** Waaqni waan jiru waan hin jirre gochuuf, waan addunyaa kana irratti gad aanaa fi tuffatamaa ta'e, waan iddo hin qabnes filate; **29** kunis akka eenyu iyyuu isa duratti of hin jajneef. **30** Isin sababii isatiin kan Kiristoos Yesuus taatan; inni ogummaa keenya kan Waaqa biraan dhufe jechuunis qajeelummaa keenya, qulqullummaa fi furii keenyaa dha. **31** Kunis akkuma, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu" jedhamee barreeffamee dha.

2 Yaa obboloota, ani yeroon gara keessan dhufetti, afaan toluun yookaan ogummaa guddadhaan dhuga ba'umsa waa'ee Waaqaa lallabaa hin dhufne. **2** Ani yeroon isin bira turetti Yesuus Kiristoos isa fannifame sana malee akka waan tokko illee hin beekne murteesseen tureetii. **3** Ani dadhabbiin, sodaa fi hollannaa guddadhaan gara keessan dhufe. **4** Ergaan koo fi lallabni koo Hafuuraa fi humna argisiisuudhaan malee dubbii ogummaa fi sossobbii

of keessa qabuun hin turre; **5** kunis akka amantiin keessan humna Waaqaa irratti malee ogummaa namaa irratti hin hundeffamneef. **6** Haa ta'uu malee nu warra bilchaatan gidduutti ogummaa dubbanna; garuu ogummaa addunyaa kanaa yookaan ogummaa bulchitoota addunyaa kanaa kanneen baduuif jiranii miti. (aiōn g165) **7** Garuu nu ogummaa Waaqaa, ogummaa dhokfamee ture, isa Waaqni uumama addunyaaatiin dura ulfina keenyaaf jedhee murteesse sanaa icciitiidhaan dubbanna. (aiōn g165) **8** Bulchitoota addunyaa kanaa keessa tokko iyyuu ogummaa kana hin hubanne; isaan utuu hubatanii jiraatanii silaa Gooftaa ulfinaa hin fannisan tureetii. (aiōn g165) **9** Ta'u iyyuu akkuma, "Waan Waaqni warra isa jaallataniif qopheesse iji hin argine, gurri hin dhageeny, garaa namaattis hin yaadamne" jedhamee barreeffamee sana, **10** Waaqni garuu Hafuura isatiin waan kana nutti mul'iseera. Hafuurri wantoota hunda, wantoota Waaqaa kanneen gad fagoo ta'an illee ni qora. **11** Hafuura isa keessa jiru malee yaada nama tokkoo eenyutu beeka? Akkasuma immoo Hafuura Waaqaa malee kan yaada Waaqaa beeku tokko iyyuu hin jiru. **12** Nu akka waan Waaqni toluma nuu kenne hubannuuf Hafuura Waaqa irraa dhufe arganne malee hafuura addunyaa hin arganne. **13** Wanni nu dubbannus kana; nu dubbii Hafuurri nu barsiisun malee dubbii ogummaan namaa barsiisun hin dubbannu; dhugaa Hafuuraas dubbii Hafuuraatiin ibsina. **14** Namni foonii wantoota Hafuura Waaqaa hin fudhatu; kun isaaf gowwummaadhaatii; wantoonni Hafuuraa waan Hafuuraan qoramaniif inni hubachuu hin danda'u. **15** Namni Hafuuraa waan hundumaa ni qora; ofii isatii garuu eenyuun iyyuu hin qoram. **16** "Akka isa barsiisuu, eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke?" Nu garuu yaada garaa Kiristoos qabna.

3 Yaa obbolota, ani akka namoota foonii warra Kiristoositti daa'imman taataniitti malee akka namoota Hafuuraatti isintti dubbachuu hin dandeeny. **2** Waan isin nyaata jabaa nyaachuu hin ga'iniif ani aannan isiniif kenne malee nyaata cimaa isinii hin kennine. Dhugumaan isin amma iyyuu nyaachuu hin dandeeny. **3** Isin amma iyyuu nama foonii ti. Sababii hinaaffaa fi wal qoccoluuun isin gidduu jiruuf isin nama foonii mitii? Akkuma namoota kaaniitti jiraattu mitii? **4** Namni tokko, "Ani

kan Phaawulos" jedhee, inni kaan immoo, "Ani kan Apholoos" yoo jedhe isin namuma qofa mitii ree? **5** Egaa Apholoos eenyu? Phaawulosis eenyu? Isaan warra akkuma hojii Gooftaan tokkoo tokkoo isaaniitiif kenneetti tajaajilaniif dha; isin immoo karaa isaaniitiin amantan. **6** Ani nan dhaabe; Apholoos bishaan obaase; Waaqni garuu ni guddise. **7** Kanaafuu Waaqa isa guddisu sana malee namichi dhaabu yookaan inni bishaan obaasuu sun homaa miti. **8** Inni dhaabus, inni bishaan obaasuu tokkuma; tokkoon tokkoon isaaniis akkuma dadhabbiisaanii gatii ni argatu. **9** Nu warra Waaqa wajjin hoijennuu dha; isin lafa qotisaa Waaqaa ti; ijaarsa Waaqaatis. **10** Anis ayyaana Waaqni naa kenneen akkuma ogeessa ijaarsaa tokkotti hundee buuseera; namni kaan immoo isa irratti ijaaraa jira. Garuu tokkoon tokkoon namaa akkamitti akka ijaaru of eeggachuu qaba. **11** Namni tokko iyyuu hundee duraan buufamee sana malee kan biraa buusuu hin danda'uutii; hundeen sunis Yesuus Kiristoos. **12** Namni kam iyyuu yoo hundee sana irratti warqueen, meetiin, dhagaa gatii guddaatiin, mukaan, citaan yookaan hoffaan ijaare, **13** guyyaan sun waan ifatti isa baasuuf hojiin isaa maal akka ta'e ni beekama. Innis ibiddaan ifatti baafama; ibiddi sunis qulqullina hojii nama hundaa ni qora. **14** Yoo wanni inni ijaare utuu hin gubatin hafeef inni gatii isaa ni argata. **15** Namni hojiin isaa jalaajubate kam iyyuu gatii isaa ni dhaba; inni mataan isaa garuu ni oolfama; ta'us akka nama ibidda keessa darbeetti oolfama. **16** Isin akka mana qulqullummaa Waaqaa taatanii fi akka Hafuurri Waaqaa isin keessa jiraatu hin beektanii? **17** Eenyu iyyuu yoo mana qulqullummaa Waaqaa balleesse, Waaqni isa ni balleessa; manni qulqullummaa Waaqaa qulqulluudhaatii; manni qulqullummaa sunis isin. **18** Eenyu iyyuu of hin gowwoomsin. Isin keessaan namni tokko yoo addunyaa kana irratti ogeessa of se'e, inni akka ogeessa ta'uuf gowwaa haa ta'u. (aiōn g165) **19** Ogummaan addunyaa kanaa fuula Waaqaa durattti gowwummaadhaatii. Kunis isa, "Inni ogeeyyii haxxummaa isaaniitiin qaba" jedhamee barreeffamee dha. **20** Akkasumas, "Gooftaan akka yaadni ogeeyyii faayidaa hin qabne ni beeka" jedhameera. **21** Kanaafuu eenyu iyyuu namaan hin booniin! Wanni hundinuu keessaniiti; **22** Phaawulosis ta'u Apholoos yookaan Keefaan yookaan addunyaaan yookaan jireenyi yookaan duuti yookaan wanti amma jirus ta'u wanti dhufu

hundinuu keessan; 23 isin kan Kiristoos; Kiristoos immoo kan Waaqaa ti.

4 Kanaafuu namni akka tajaajiltoota Kiristoosii fi akka warra icciitiin Waaqaa imaanaa itti kennameetti nu ilaaluu qaba. 2 Warra imaanaan itti kenname sanas amanamoo ta'uutu irraa eegama. 3 Yoo isiniin yookaan nama kaaniin natti murame anि homaattu hin lakkaa'u; dhugumaan anuu ofitti hin muru. 4 Yaadni garaa koo qulqulluu dha; kun garuu qulqullina koo hin mirkaneessu. Kan natti muru Gooftaa dha. 5 Kanaafuu isin utuu yeroon murteeffame sun hin ga'in murtii tokko iyyuu hin kenninaa; hamma Gooftaan dhufutti eegaa. Inni waan dukkana keessatti dhokfame ifatti ni baasa; hawwii garaa namaas ni mul'isa. Yeroo sana namni hundinuu Waaqa biraan galata ni argata. 6 Egaa yaa obboloota, anि akka isin jechi, "Waan barreffame irra hin darbin" jedhu sun maal jechuu akka ta'e nurraa barattaniif bu'aa keessaniif jedhee waan kana hunda Apholoosii fi ofii kootti fakkeesseera; kunis akka isin nama tokko isa kaan caalchiftanii hin koorreef. 7 Eenyutu akka ati warra kaan caaltu si godhe? Wanni Waaqni siif hin kennin kan ati qabdu maal faatu jira? Erga siif kennamee immoo akka waan kennaa hin ta'iniitti maaliif boonta ree? 8 Amma isin waan barbaaddan hundumaa argattaniirtu! Sooromtaniirtu! Nurraa gargar baatanii mootota taataniirtu! Nus akka isin wajjin mootota taanuuf utuu isin mootota taatanii anि akkaman hawwa ture! 9 Waaqni, nu ergamoota akka namoota diuti itti murtaa'eetti waan dhuma hiriiraa nu taasise natti fakkaataati. Nu addunyaa duratti, ergamootaa fi namoota durattis waan daawwatamu taaneerra. 10 Nu Kiristoosiif jennee gowwoota; isin garuu Kiristoosiin ogeeyyii dha! Nu dadhaboo dha; isin immoo jajjabeeyyii dha! Isin kabajamtoota; nu immoo tuffatamtoot! 11 Hamma sa'atii ammaatti ni beelofna; ni dheebonna; ni daarra; ni reebamma; mana jireenyaas hin qabnu. 12 Harkuma keenyaan hojjechuu dhaanis ni dadhabna. Yommuu abaaramnu ni eebbfina; yommuu ari'atamnus ni obsina. 13 Yommuu arrabsamnu, waan gaarii deebifna; hamma yeroo kanaattis xurii lafaatii fi kosii addunyaa taaneerra. 14 Kanas isinii barreessuun koo akka ijoollee koo kanneen jaallatamaniitti isin gorsuudhaaf malee isin qaanessuuf miti. 15 Isin yoo karaa Kiristoosiin guddiftoota kuma kudhan

qabaattan iyyuu, abbootii baay'ee hin qabdan; anि Kiristoos Yesuusiin karaa wangeelaatiin abbaa keessan ta'eeraatii. 16 Kanaaf anि akka isin fakkeenyaa koo duukaa buutan isinan kadhadha. 17 Sababii kanaafis anि ilma koo isan jaalladhu, kan Gooftaattis amanamaa ta'e Xiimotewosin gara keessanitti ergeera. Inni haala jireenya koo kan anि Kiristoos Yesuusiin argadhe kan waan anि iddo hundatti waldaa kiristaanaa hunda keessatti barsiisu wajjin deemu sana isin yaadachiisa. 18 Isin keessaa namoonni tokko tokko waan anि gara keessan hin dhufne se'anii of tuulanii jiru. 19 Yoo fedhii Waaqaa ta'e garuu anि dafee gara keessan nan dhufa; ergasii waan of tuultonni kunneen dubbatan qofa utuu hin ta'in humna isaan qabanis beekuu nan barbaada. 20 Mootummaan Waaqaa humnaan malee dubbiidhaan miti. 21 Isin maal barbaaddu? Ani ulee qabadhee moo jaalalaa fi hafuura gad of qabuutiin gara keessan dhufa?

5 Akka halalummaan ormoota keessatti illee hin beekamin isin gidduu jiru odeeoffamaa jira: namni niitii abbaa isaa wajjin ciise tokko jiraatii. 2 Isinis of tuultaniirtu! Qooda kanaa akka malee gadditanii namicha waan akkasii hojjete sana tokkummaa keessan keessaa baasuun isin irra hin jiruu? 3 Ani fooniin isin biratti argamuu baadhu illee hafuuraan isin wajjinan jira. Ani akka waan isin wajjin jiruutti namicha waan akkasii hojjetetti ammuma mureera. 4 Yommuu isin maqaa Gooftaa keenya Yesuusiin walitti qabamtanitti anis yeroo hafuuraan isin wajjin ta'uutii fi humna Gooftaa keenya Yesuus arganutti, 5 akka foon isaa balleeffamuuf, akka hafuurri isaa immoo guyyaa Gooftaatti fayyuuf namicha kana dabarsaati Seexanatti kennaa. 6 Of tuuluun keessan gaarii miti. Isin akka raacitiin xinnoon bukoo guutuu bukeessitu hin beektanii? 7 Isin waan bukoo raacitiin hin qabne taataniif akka Maxinoo haaraa taataniif raacitiif moofaa of keessaa baasaatii gataa; hoolaan Faasiikaa keenya, Kiristoos aarsaa nuuf ta'eeraatii. 8 Kanaafuu kottaa raacitiif moofaa yookaan raacitiif jal'inaatiif fi hamminaatiin utuu hin ta'in Buddeena Hin bukaa'in kan qulqullinaa fi dhugaa of keessaa qabuun ayyaanicha ayyaaneffannaa. 9 Ani akka isin namoota halalummaadhaan jiraatan wajjin walitti dhufeenyaa hin qabaanneef xalayaa koo keessatti isinii barreesseen ture; 10 kunis gonkumaa namoota halalummaadhaan addunyaa kana irra jiraatan yookaan doqnootaa fi

saamtota yookaan warra Waaqa tolfamaa waaqeffatan jechuu koo miti. Utuu akkas ta'ee immoo silaa addunyaa kana keessaa ba'uu qabdu ture. **11** Ani garuu akka isin nama, "Ani obboleessa" ofiin jechaa halalummaan jiraatu yookaan doqna yookaan nama Waaqa tolfamaa waaqeffatu yookaan maqaa nama balleessu yookaan machooftuu yookaan saamtuu wajjin walitti dhufeennyaa hin qabaanneef amma isinii barreessa. Nama akkasii wajjin nyaata iyuu hin nyaatinna! **12** Warra ala jiranitti muruu hojii kootii? Isin warra keessa jiranitti muruu hin qabdani? **13** Waaqni warra ala jiranitti ni mura; "Nama hamaa of keessaa baasaa!"

6 Isin keessaa namni kam iyuu yoo nama biraa irraa falmii qabaate, dhimma isaa qulqulloota duratti dhi'eefachuu irra akkamitti warra Waaqattii hin amanin duratti murtiif dhi'eefachuuuf ija jabaata? **2** Isin akka qulqullooni addunyaaatti muran hin beektanii? Erga kan addunyaaatti murtan taatanii waan xixinnootti muruu hin dandeessanii? **3** Isin akka nu ergamoota Waaqaatti murru hin beektanii? Yoos hammam caalaa waan jirenya addunyaa kanaatti haa murru ree? **4** Egaa yoo falmii dhimma akkasii qabaattan maaliif namoota waldaa Kiristaanaa keessatti tuffataman duratti dhi'eefattu ree? **5** Anis isin qaanessuuf waan kana nan dubbadha. Namni beekaan falmii amantoota gidduu jiruuf murtii kennuu danda'u tokko iyuu hin jiru jechuudhaa? **6** Obboleessi tokko obboleessa kaan himachuuf jedhee mana murtii dhaqa; kunis fuula warra hin amannee duratti! **7** Wal himachuun keessan amma iyuu guutumaatti mo'atamuu keessan argisiisa. Qooda kanaa dabni isinitti hojjetamuu hin wayyuu? Gowwoomfamuu isinii hin wayyuu? **8** Garuu isin mataan keessan iyuu ni gowwoomsitu; dabas ni hojjettu; kanas obbolootuma keessanitti hojjettu. **9** Isin akka jal'oonee mootummaa Waaqaa hin dhaalle hin beektanii? Hin gowwoominaa: halaleewwan yookaan warri Waaqa tolfamaa waaqeffatan yookaan ejjitoonni yookaan dhiironni sagaagaltoonni yookaan dhiironni dhiira wajjin sagaagal, **10** yookaan hattoonni yookaan doqnoonni yookaan machooftonni yookaan warri maqaa nama balleessan yookaan saamtonni mootummaa Waaqaa hin dhaalan. **11** Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi Hafuura

Waaqa keenyaatiin dhiqamtaniirtu; qulqulloftaniirtu; qajeeltotas taasifamtaniirtu. **12** "Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;" kan faayidaa qabu garuu hunda isaa miti; "Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;" garuu wanti tokko iyuu na hin mo'atu. **13** "Nyaanni garaadhaaf; garaanis nyaataaf;" Waaqni garuu lachan isaanii iyuu ni balleessa. Dhagni Gooftaa tajaajiluudhaaf malee halalummaaf miti; Gooftaanis dhagnaaf. **14** Waaqni humna isatiin warra du'an keessaa Gooftaa kaaseera; nus akkasuma ni kaasa. **15** Isin akka dhagni keessan kutaa dhagna Kiristoos ta'e hin beektanii? Yoos ani kutaa dhagna Kiristoos fuudhee kutaa dhagna sagaagaltuu godhuu ree? Gonkumaa hin ta'u! **16** Isin akka namni sagaagaltuu wajjin wal qunnamtii qabu tokko ishee wajjin dhagna tokko ta'u hin beektanii? "Lamaan isaanii iyuu foon tokko ni ta'u" jedhameeraatii. **17** Namni Gooftaa wajjin tokko ta'e garuu Gooftaa wajjin hafuuraan tokko. **18** Halalummaa irraa baqadhaa. Namni cubbuu biraa hunda dhagna isatiit alatti hojjeta; namni halalummaa hojjetu garuu dhagnuma ofii isattti cubbuu hojjeta. **19** Isin akka dhagni keessan mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu isin keessa jiraatu, kan Waaqa irraa argattan sanaa ta'e hin beektanii? Isin kan ofii keessanii miti; **20** isin gatiin bitamtan; kanaafuu dhagna keessaniin Waaqaaf ulfina kennaa.

7 Waa'ee waan isin naa barreessitan sanaa, namni tokko utuu fuudhuu baatee isaaf gaarii dha. **2** Garuu waan halalummaan jiruuf dhiirri hundi niitiif ofii isaa haa qabaatu; dubartiin hundis dhirsaa ofii ishee haa qabaattu. **3** Dhirsaa waan niitiis isatiif malu haa guutuuf; niitiis akkasuma dhirsaa isheetiif haa guutu. **4** Niitiin dhagna ofii ishee irratti aangoo hin qabdu; kan aangoo qabu dhirsaa. Akkasuma immoo dhirsaa dhagna ofii isaa irratti aangoo hin qabu; kan aangoo qabdu niiti dha. **5** Yoo kadhannaatti jabaachuuuf jettanii yeroof itti walii galtan malee wal hin didinaa. Ergasiis akka of qabuu dadhabuu keessaniin Seexanni isin hin qorreel deebi'aa wajjin jiraadhaa. **6** Kanas ani eeyyamaan malee ajajaaf hin dubbadhu. **7** Ani utuu namni hundumtuu akkuma koo ta'ee nan hawwa ture. Garuu namni hundi kennaa ofii isaa kan Waaqni isaaf kenne qaba; inni tokko kennaa tokko, kaan immoo kennaa biraa qaba. **8** Ani warra hin fuudhiniif fi warra hin heeruminiin, haadhota hiyyeessaatiin illee akkanan jedha: Isaan

yooakkuma koo fuudhaa fi heeruma malee hafan isaaaniif wayya. **9** Yoo of qabuu dadhaban garuu haa fuudhan yookaan haa heeruman; hawwiin gubachuu irra fuudhoo yookaan heerumuun wayyaatii. **10** Warra fuudhanii fi warra heerumaniijis ajajni ani kennu kana: Ajaja kanas Gooftaatu kenna malee ana miti; niitiin dhirsa isheettiin gargar hin ba'in. **11** Yoo gargar baate garuu utuu hin heerumin haa jiraattu; yoo kanaa achii dhirsa isheetti haa araaramtu. Dhiris niitii isaa hin hiikin. **12** Warra hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam iyyuu yoo niitii amantii hin qabne qabaatte, yoo isheenisa waajjin jiraachuuf fedhii qabaatte, inni ishee hin hiikin. **13** Dubartiin tokkos yoo dhirsa amantii hin qabne qabaatte, yoo innis ishee waajjin jiraachuuf fedhii qabaate, isheenisa hin hiikin. **14** Dhirsi amantii hin qabne karaa niitii isatiin qulqulleeffameeraatii; niitiin amantii hin qabnes karaa dhirsa isheettiin qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa achii ijoolleen keessan xuraa'oo ta'u; amma garuu qulqulloota. **15** Namni amantii hin qabne garuu yoo gargar ba'uu fedhe gargar haa ba'u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattaniif isin waameeraatii. **16** Yaa niitii, ati dhirsa kee ni fayyifta ta'atii maal beekta? Yookaan yaa dhirsa, ati niitii kee ni fayyifta ta'atii maal beekta? **17** Tokkoon tokkoon namaa garuuakkuma jirenya Gooftaan kenneefiitti, akkuma Waaqni isa waamettis haa jiraatu. Waldoota Kiristaanaa hunda keessattis ajajni koo kanuma. **18** Namni tokko waamamuu isatiin dura dhagna qabatee ture? Inni nama dhagna hin qabatin ta'uu hin qabu. Namni tokko waamamuu isatiin dura dhagna hin qabannee? Inni dhagna hin qabatin. **19** Ajaja Waaqaa eeguutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuu yookaan qabachuu baachuu faayidaa hin qabu. **20** Tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo Waaqni isa waametti keessa ture keessa haa jiraatu. **21** Ati yeroo waamametti garba turtee? Yoo akkas ta'e inni si hin yaaddessin; yoo bilisa ba'uu dandeesse garuu itti fayyadami. **22** Namni yeroo Gooftaadhaan waamametti garba ture inni goftaadhaaf bilisa; akkuma immoo namni yeroo waamametti bilisa ture inni garbicha Kiristoo. **23** Isin gatiidhaan bitamtan; garboota namootaa hin ta'inaa. **24** Yaa obboloota, tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo itti waamametti keessa

tureen fuula Waaqaa dura haa jiraatu. **25** Ani waa'ee dubarran qulqulluu ajaja Gooftaan natti kenne hin qabu; garuu akka nama amanamaa ta'uuf araara Gooftaa argate tokkootti yaada koo nan kenna. **26** Sababii rakkina ammaatiif jettaniiakkuma jirtanitti turuun isiniif gaarii natti fakkaata. **27** Ati niitiitii hidhamteertaa? Ishee hiikuu hin barbaadin. Ati niitii irraa hiikamteertaa? Niitii hin barbaadin. **28** Ati garuu yoo fuute cubbuu hojjechuu kee miti; durbis yoo heerumte cubbuu hojjechuu ishee miti. Ta'us addunyaa kana irratti warra fuudhanii fi warra heeruman rakkina argata; ani immoo rakkina kana jalaa isin baasuun barbaada. **29** Yaa obboloota, wanti ani jedhu kana; yeroon murteeffame sun gabaabateera; si'achi warri niitii qaban akka waan hin qabaatiniitti haa jiraatan; **30** warri boo'an akka waan hin boo'iniitti, warri gammadan akka waan hin gammadiniitti, warri waa bitatan akka waan wanni bitatan sun kan isaanii hin ta'iniitti, **31** warri waan addunyaa kanaatti fayyadamanis akka waan itti hin fayyadaminitti haa hedan. Bifti addunyaa kanaa ni badaatii. **32** Ani akka isin yaaddoo malee jiraattan nan hawwa. Namni hin fuudhin tokko Gooftaa gammachiisuuf dhimma Gooftaatti dhimma. **33** Namni fuudhe garuu niitii isaa gammachiisuuf dhimma addunyaaatti dhimma; **34** fedhiin isaas gargar qoodameera. Dubartiin hin heerumin yookaan durbi qulqulluun dhagnaa fi hafuuraan qulqulluu ta'uuf dhimma Gooftaatti dhimmiti. Dubartiin heerumte garuu dhirsa ishee gammachiisuuf dhimma addunyaaatti dhimmiti. **35** Kana jechuun koos isin fayyaduuf malee kiyyootti isin galchuuf miti; qooda kanaa akka isin yaada gargar hin hiraminii karaa qajeelaa irra Gooftaaf jiraattan nan hawwa. **36** Namni kam iyyuu yoo durba kaadhimate sirriitti qabuu baate, yoo umuriin ishee dabalaan deemee innis akka ishee fuudhoo qabu yaade, akkuma fedhii isaa haa godhu. Inni cubbuu hojjechuu isaa miti. Isaan wal fuudhoo qabu. **37** Garuu namni waan kana yaada ofii isatiin murteesse, kan dirqama tokko illee jala hin jirree fedhii ofii isaa mo'achuu danda'u, kan akka durba sana hin fuune murteeffate, innis waan qajeelaa hojjete. **38** Kanaafuu namni durba fuudhu waan qajeelaa hojjete; kan ishee fuudhoo dhiise immoo caalaa waan qajeelaa hojjete. **39** Dubartiin tokko hamma dhirsi ishee jirutti isatti hidhamteerti. Yoo dhirsi ishee du'e garuu isheen abbaa barbaaddetti

heerumuuf bilisa; garuu inni nama Gooftaa ta'uu qaba. **40** Akka yaada kootti garuu isheen yoo utuu hin heerumin hafte caalaa gammaddi; anis Hafuura Waaqaa of keessaa nan qaba jedheen yaada.

8 Waa'ee nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'eeffamee akka nu hundinuu beekumsa qabnu beekna. Beekumsi of nama tuulchisa; jaalalli garuu nama ijaara. **2** Namni waan waa beeku of se'u inni amma illee akka beekuun isa irra jirutti hin beeku. **3** Namni Waaqa jaallatu garuu Waaqaan beekameera. **4** Egaa waa'ee nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'eeffame nyaachuu irratti, "Akka addunyaa kana irratti Waaqni tolfamaan homaa hin fayyadne, Waaqa tokkicha malees akka Waaqni biraan hin jirre" beekna. **5** Dhugumaan akkuma waqaonni baay'eenii fi gooftonni baay'een jiran sana wantoonni waqqota jedhaman samii irra yookaan lafa irra jiraatan iyuu, **6** garuu Waaqa tokkicha, Abbaa, kan wanni hundi isa biraan dhufe, kan nus isaaf jiraannu qabna; akkasumas Gooftaa tokkicha, Yesuus Kiristoos kan wanni hundi karaa isaatiin dhufee fi kan nuus karaa isaatiin jiraannutu jira. **7** Garuu namni beekumsa kana qabu nama hunda miti. Namoonni tokko tokko waqqota tolfamoo waan baraniif yommuu nyaata akkanaa nyaatanitti akka waan Waaqa tolfamaaf dhi'eeffameetti hedu; yaadni garaa isaaniis waan dadhabaa ta'eef ni xuraa'a. **8** Nyanni garuu Waaqatti nu hin dhi'eessu; yoo nyaachuu baarne wanni nutti hammaatu, yoo nyaannes wanni nutti tolu hin jiru. **9** Ta'us akka mirgi keessan kun warra dadhabootti gafuu hin taaneef of eeggadhaa. **10** Namni yaada dadhabaa qabu tokko yoo utuu ati iyuu namni beekumsa qabdu mana qulqullummaa Waaqa tolfamaa keessatti nyaattuu si arge inni waan waqqota tolfamoof dhi'eeffame sana nyaachuu ija hin jabaatu? **11** Akkasiin obboleessi dadhabaan Kiristoos isaaf jedhee du'e kun beekumsa keetiin bada. **12** Isinis yoo karaa kanaan obboloota keessanitti cubbuu hujettan, yaada isaanii isa dadhabaas yoo madeessitan, isin Kiristoositti cubbuu hujettu. **13** Kanaafuu yoo wanni ani nyaadhu obboleessa koo gafachiise, ani akka obboleessi koo hin gafaneef gonkumaa deebi'ee foon hin nyaadhu. (aiōn g165)

9 Ani bilisa mitii? Ani ergamaa mitii? Ani Gooftaa keenya Yesuusin hin arginee? Isin bu'aa

hojii ani Gooftaaaf hojjedhee mitii? **2** Ani yoon warra kaaniif ergamaa ta'uu baadhe iyuu isiniif dhugumaan ergamaa dha! Isin Gooftaadhaan chaappaa ergamtummaa koo ti. **3** Deebiin ani warra na qoraniif kenu kana. **4** Nu nyaachuu fi dhuguuf mirga hin qabnuu? **5** Nu akkuma ergamoota kaanii, akkuma obboloota Gooftaatii fi akkuma Keefaa niitii amantu tokko of faana fudhannee deemuuf mirga hin qabnuu? **6** Yookaan anaa fi Barnaabaas qofatu hojii dhiisuf mirga hin qabnee? **7** Namni baasii ofii isaatiin loltuu ta'ee tajaajilu eenyu? Namni iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabee ija isaa hin nyaanne eenyu? Namni bushaayee tiksaan aannan hin dhugne eenyu? **8** Kanas ani akka taayitaa namaa qofaanan dubbadaa? Seerris kanuma dubbata mitii? **9** Seera Musee keessatti, "Qotiyoo midhaan siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin" jedhamee barreeffameeraatii. Egaa Waaqni qotiyoodhaaf yaaduu isaatii ree? **10** Inni guutummaatti sababii keenyaaf dubbachuu isaa mitii? Eeyyee, kun sababii keenyaaf barreeffame; sababiin isaa inni qotu qotuun isaa, inni midhaan siribsiisus siribsiisuun isaa akka midhaan sana keessaa qooddatu abdachaa hojjechuu qaba. **11** Nu waan hafuuraa isin keessatti facaafnee yoo waan foonii isin irraa haammanne kun ni guddataa? **12** Erga warri kaan mirga gargaarsaa kana isin irraa qabaattanii, nu immoo kan caalu hin qabaannu ree? Nu garuu mirga kanatti hin fayyadamne. Nu wangeela Kiristoositti gafuu ta'uu mannaa waanuma hunda obsuu qabna. **13** Isin akka warri mana qulqullummaa keessa wantoota qulqulluu irra tajaajilan nyaata isaanii mana qulqullummaa irraa argatan, akka warri iddo aarsaa tajaajilan immoo waan iddo aarsaa irratti dhi'eeffamu irraa qooddatan hin beektanii? **14** Akkasuma immoo akka warri wangeela lallaban waan ittiin jiraatan wangeela irraa argatan Gooftaan ajajeera. **15** Ani garuu mirga kana keessaa tokkotti illee hin fayyadamne. Kanas isiniif barreessuu koo waan akkasiin naa gootu jedhee abdadhee miti. Namni tokko waan ani ittiin of jaju kana na jalaa busheessuu mannaa ani du'uu naa wayya! **16** Ani yoon wangeela lallabe of jajuu hin danda'u; lallabuu dirqama kootii. Yoon wangeela lallabuu baadhe anaaf wayyoo! **17** Ani yoon fedhii kootiin hin ta'in garuu ani imaanaadhumaa natti kennname sana raawwachuu koo ti. **18** Yoos badhaasni koo maali

ree? Badhaasni koo, lallaba koo keessatti ani mirga wangeelaan qabutti guutuumaan guutuutti utuu hin fayyadamin kaffaltii malee wangeela lallabuu koo ti. **19** Ani nama hunda irraa bilisa ta'u iyyuu nama gara caaluuf bu'aa buusuuf jedhee nama hundaaf of garboomse. **20** Ani Yihuudootaaf bu'aa buusuuf jedhee Yihuudootaaf akka Yihuudii nan ta'e. Yoon ofii kootii seera jala jiraachuu baadhe iyyuu, warra seera jala jiraniif bu'aa buusuuf jedhee akka nama seera jala jiruu nan ta'e. **21** Ani utuun seera Waaqaatiin ala hin ta'in, garuu utuman seera Kiristoos jala jiruu, warra seera hin qabneef bu'aa buusuuf jedhee warra seera hin qabneef akka nama seera hin qabneen ta'e. **22** Ani warra dadhaboof bu'aa buusuuf jedhee warra dadhaboo biratti dadhabaan ta'e. Ani karaa danda'amu hundaan namoota tokko tokko fayyisuuuf jedhee nama hunda biratti waanuma hunda nan ta'e. **23** Akkan wangeela keessatti hirmaadhuufis sababii wangeelaatiif jedhee waan kana hunda nan hojjedha. **24** Dorgommii fiigichaa keessatti akka warri fiigan hundinuu dorgoman, garuu akka namni tokko qofti badhaasa argatu hin beektani? Isinis akkasuma akka badhaasa argattaniif fiigaa! **25** Namni dorgommii keessatti dorgomu hundinuu leenjii cimaa keessa darba. Isaan gonfoo badu argachuuf waan kana godhu; nu garuu gonfoo hin badne argachuuf waan kana goona. **26** Kanaafuu ani akka nama kaayyoo malee fiiguutti hin fiigu; akka nama qilleensa rukutuutti hin lolu. **27** Ani garuu warra kaaniif lallabee akka ofii kootii immoo nama gatame hin taaneef dhagna koo adabee akka inni naa ajajamu nan godha.

10 Yaa obboloota, akka abbootiin keenya hundi duumessa jala turan, akka hundi isaaniis galaana keessa darban akka isin utuu hin beekin haftan ani hin barbaadu. **2** Hundi isaaniis kan Musee ta'uuf duumessaa fi galaanaan cuuphaman. **3** Hundi isaaniis nyaata hafuuraa tokkicha nyaatan. **4** Hundi isaaniis dhugaatii hafuuraa tokkicha dhugan. Isaan kattaa hafuuraa isa isaan wajjin deemaa ture irraa dhuganiiruutii; kattaan sunis Kiristoos ture. **5** Ta'u iyyuu waan Waaqni hedduu isaaniitti hin gammadiniif isaan lafa gammoojji keessatti dhuman. **6** Wantoonni kunneen akka nu akkuma isaanii waan hamaa hin hawwineef fakkeenyaa nuu ta'an. **7** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko godhan sana isin waaqota tolfamoo hin waaqeffatinaa;

kunis akkuma, "Namoonni nyaachuu fi dhuguuf tataa'an; sirbuufis ka'an" jedhamee barreeffamee dha. **8** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko halalummaa raawwatani guyyaa tokkotti namoonni 23,000 dhuman sana, nu halalummaa raawwachuu hin qabnu. **9** Akka isaan keessaa tokko tokko Gooftaa qoranii bofaan ajjeefaman sana nu Gooftaa qoruu hin qabnu. **10** Isin akka isaan keessaa tokko tokko giungumanii isa nama balleessuun balleeffaman sana hin guunguminaa. **11** Kun hundi akka fakkeenyaa ta'uuf isaan irratti raawwatame; nuu warra dhumni baraa itti dhufeef immoo akka of eegganna ta'uuf barreeffame. (aiōn 9165) **12** Kanaafuu namni waan dhaabate of se'u akka hin kufneef of haa eeggatu. **13** Qorama nama irra ga'u malee qoramni tokko iyyuu isinitti hin dhufne. Waaqnis amanamaa dha; inni akka isin waan baachuu hin dandeenyeeen qoramtan isin hin godhu. Yommuu qoramtanitti garuu inni akka isin obsuu dandeessaniif karaa ittiin keessaa baatan isiniiif qopheessa. **14** Kanaafuu yaa michoota ko, isin waaqota tolfamoo waaqeffachuu irraa baqadhaa. **15** Ani namoota hubanna qabanittin dubbadha; waan ani dubbadhu isinuu murteessaa. **16** Xoofoon eebbaa kan nu eebbfnu sun dhiiga Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? Buddeenni nu caccabsinu sunis foon Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? **17** Waan buddeenni tokko qofti jiruuf, nu baay'ee taanu iyyuu dhagnuma tokko; hundi keenya buddeenuma tokkicha sana irraa hirmaannaati. **18** Mee saba Israa'el ilaala: Warri aarsaa irraa nyaatan sun iddo aarsaa irraa qooda qabu mitii? **19** Egaa maal jechuu koo ti? Nyaanni waaqota tolfamoo aarsaa dhi'eefamu wayi moo ree yookaan Waaqni tolfamaan wayi moo ree jechuu kootii? **20** Akkas miti; aarsaan namoonni ormaa dhi'eessan hafuurota hamoodhaaf malee Waaqqaaf miti; ani akka isin hafuurota hamoo wajjin tokkummaa qabaattan hin barbaadu. **21** Isin xoofoo Gooftaatii fi xoofoo hafuurota hamoo dhuguu hin dandeessan; maaddii Gooftaatii fi maaddii hafuurota hamoo irrattis hirmaachuu hin dandeessan. **22** Nu Gooftaa hinaaffaaf kakaafnaa? Nu isa caalaas jabaannaa? **23** "Wanni hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;" kan faayidaa qabu garuu waan hunda miti. "Wanni hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;" kan nama fayyadu garuu waan hunda miti. **24** Namni tokko iyyuu waan warra kaaniif gaarii ta'e barbaaduu qaba malee waan ofii isatiif

gaarii ta'e barbaaduu hin qabu. 25 Utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan gabaa fooniitti gurguramu kam iyyuu nyaadhaa; 26 "Laftii fi wanni lafa irra jiru hundinuu kan Gooftaatii." 27 Warra hin amanin keessaa yoo namni tokko nyaataaf isin affeere, isinis yoo dhaquu barbaaddan dhaqaa; utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan isin duratti dhi'eeffame kam iyyuu nyaadhaa. 28 Garuu yoo namni tokko, "Kun waaqota tolfamoodhaaf dhi'eeffame" isiniin jedhe, sababii namicha isinitti hime sanaatii fi sababii qalbiitiif waan sana hin nyaatinaa. 29 Kanas qalbii namicha sanaati malee kan keeti jechuu koo miti. Maaliif qalbii nama biraatiin bilisummaa kootti murama ree? 30 Ani ergan galateeffachuudhaan nyaataa sana irratti hirmaadhee maaliifan waan ittiin Waaqa galateeffadhuun balaaleffatama ree? 31 Kanaafuu yoo nyaattan yookaan yoo dhugdan yookaan yoo waanuma fedhe illee hojettan waan hunda ulfina Waaqaa tif hojjedhaa. 32 Yihuudoota yookaan Giriikota yookaan waldaa kiristaanaa kan Waaqaa hin gufachiisinaa; 33 kunis akkuma ani nama hunda karaa hundaan gammachiisuu yaalii godhutti jechuu dha. Ani akka isaan fayyanifi bu'aa namoota baay'eetiif malee bu'aa kootiif jedhee waan kana hin godhu.

11 Akkuma ani Kiristoosin fakkaadhu, isinis na fakkaadhaa. 2 Ani sababii isin waan hundaan na yaadattanii fi waan duudhaa ani dabarsee isinitti kenes jabeessitanii qabattanii isinin galateeffadha. 3 Ani akka mataan dhiira hundumaa Kiristoos ta'e, akka mataan dubartii dhiira ta'e, akka mataan Kiristoos immoo Waaqa ta'e akka beektan nan barbaada. 4 Dhiirri mataa isaa haguuggatee kadhatu yookaan raajii dubbatu hundinuu mataa ofii isaa salphisa. 5 Dubartiin utuu mataa ishee hin haguuggatin kadhattu yookaan raajii dubbattu kam iyyuu mataa ofii ishee salphifti; kun akka waan mataan ishee haaddameetti hedamaatii. 6 Dubartiin tokko yoo mataa ishee haguuggachuu baatte rifeensa mataa ishee murachuu qabdi; dubartiin rifeensa mataa ishee murachuu yookaan haaddachuu yoo qaanii itti ta'e immoo mataa ishee haguuggachuu qabdi. 7 Dhiirri fakkaattii fi ulfina Waaqaa waan ta'eef mataa isaa haguuggachuu hin qabu; dubartiin garuu ulfina dhiiraa ti. 8 Dubartiit dhiira irraa argame malee dhiirri dubartii irraa hin argamneetii; 9 dubartiit dhiiraaf uumame malee dhiirri dubartiiif hin uumamne. 10 Kanaafuu dubartiin

sababii ergamoota Waaqaatiif mallattoo taayitaa mataa ishee irraa qabaachuu qabdi. 11 Ta'us Gooftaa biratti dubartiin dhiira malee yookaan dhiirri dubartii malee hin ta'u. 12 Akkuma dubartiin dhiira irraa argamte akkasuma immoo dhiirri dubartii irraa dhalataatii; wanni hundi garuu Waaqa biraa argama. 13 Mee isinuu murteesaa; dubartiin utuu mataa ishee hin haguuggatin Waaqa kadhachuu sirriidhaa? 14 Akka dhiirri rifeensa mataa dheereffachuu isaaf salphina ta'e uumamni iyyuu isin hin barsiisuu? 15 Dubartiin garuu yoo rifeensa dheeraa qabaatte, inni isheef ulfina mitii? Rifeensi dheeraan akka haguuggiitti isheef kennameeraatii. 16 Garuu yoo abbaan fedhe iyyuu waa'ee kanaa mormuu barbaade, nu yookaan waldaaleen kiristaanaa Waaqaa duudhaa akkasii hin qabnu. 17 Walitti qabamuun keessan waan waa balleessu malee waa tolchu hin ta'iniif ani ajaja kana keessatti isin hin jaju. 18 Waan hunda dura, yommuu isin akka waldaatti walitti qabamtanitti akka gargar ba'uun gidduu keessan jiru nan dhaga'a; kanas karaa tokkoon ani nan amana. 19 Warra isin keessaa Waaqa biratti fudhatama qaban ifatti baasuuf, garaa garummaan isin gidduu jiraachuu qaba. 20 Yommuu walitti qabamtanitti wanti isin nyaattan Irbaata Gooftaa miti; 21 yeroo nyaataatti namni hundinuu irbaata ofii isaa nyaata. Inni tokko ni beela'a; kaan immoo ni machaa'a. 22 Isin mana itti nyaattanii fi itti dhugdan hin qabdan moo? Yookaan waldaa Kiristaanaa Waaqaa tuffattanii warra homaa hin qabne qaanessitu? Ani maalan isiniin jedha? Isin jajuu ree? Ani kanaan isin hin jaju! 23 Ani waanan dabarsee isinitti kenne kana Gooftaa irraa fudhadheeraatii; Gooftaa Yesuus halkan dabarfamee kennname sana buddeena fuudhee, 24 galata galche; buddeena sanas caccabsee, "Kun foon koo kan isiniif ta'u dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa" jedhe. 25 Akkasumas irbaata booddee xoofoo fuudhee, "Xoofoon kun kakuu haaraa dhiiga kootiin ta'u dha; yeroo isa dhugdan hunda na yaadachuuuf godhadhaa" jedhe. 26 Isinis hamma Gooftaan dhufutti yeroo buddeena kana nyaattanii xoofoo kana dhugdan hunda du'a isaa ni labsitu. 27 Kanaafuu namni haala hin malleen buddeena sana nyaatu yookaan xoofoo Gooftaa dhugu kam iyyuu foonii fi dhiiga Gooftaatti ni gaafatama. 28 Namni tokko utuu buddeena sana irraa hin nyaatin, utuu xoofoo sana irraas hin dhugin

dura of qoruu qaba. **29** Namni utuu foon Gooftaa addaan baasee hin hubatin nyaatee dhugu, inni ofi isaatti murtii nyaatee dhugaatii. **30** Kanaafis isin keessaa hedduun dadhabaniiru; dhukkubsataniirus; hedduunis boqotaniiru. **31** Utuu of qorree garuu nutti hin muramu ture. **32** Gooftaan yommuu nutti muru garuu akka addunyaa wajjin nutti hin muramneef nu adaba. **33** Kanaafuu yaa obboloota ko, isin yommuu nyaachuuf walitti qabamtan wal eegaa. **34** Akka walitti qabamuun keessan murtii isinitti hin fidneef eenyu iyyuu yoo beela'e mana isaatti haa nyaatu! Waan hafe irratti immoo ani yommuin dhufutti qajeelcha nan kenna.

12 Yaa obboloota ko, egaa ani akka isin waa'ee kennaawwan hafuuraa wallaaltan hin barbaadu. **2** Isin yeroo ormoota turtanitti akka gowwoomfamtanii gara waaqota tolfamoo dubbachuu hin dandeenyetti geeffamtanii turtan ni beektu. **3** Kanaafuu namni Hafuura Waaqaatiin dubbatu kam iyyuu akka, "Yesuus abaaramaa dha" hin jenne, akka eenyu iyyuu yoo Hafuura Qulqulluudhaan ta'e malee, "Yesuus Gooftaa dha" jechuu hin dandeenyе ani isinittin hima. **4** Kennaawwan gosa garaa garaatu jira; Hafuurri garuu tokkuma. **5** Tajaajila gosa garaa garaatu jira; Gooftaan garuu tokkuma. **6** Hojii gosa garaa garaatu jira; waan hundumaa garuu Waaqa tokkichatu nama hundumaan hojjeta. **7** Mul'anni Hafuura Qulqulluu garuu faayidaa waliitiif tokkoo tokkoo namaatiif kennama. **8** Isa tokkoof karaa Hafuuraatiin dubbii ogummaatu kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma sanaan dubbii beekumsaatu kennama; **9** isa kaaniif Hafuuruma sanaan amantiitu kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma tokkicha sanaan kennaawwan warra dhukkubsatan fayyisuutu kennama; **10** isa tokkoof dinqiwwan hojjechuu, isa kaaniif raajii dubbachuu, isa kaaniif hafuurota addaan baasee beekuu, isa kaaniifis afaan haaraa gosa adda addaa dubbachuu, isa kaaniif immoo afaan haaraa sana hiikuutu kennama. **11** Waan kana hundas Hafuuruma tokkicha sanatu akkuma fedhii ofii isaatti tokkoo tokkoo namaatiif dhuunfaatti hiruudhaan hojjeta. **12** Dhagni kutaa baay'ee qabaatu illee dhagnuma tokko; kutaawwan dhagnaa yoo baay'atani illee hundi isaanii dhagnuma tokko ta'u. Kiristoosis akkasuma. **13** Nu Yihuudoota yookaan Girikota, garboota yookaan warra bilisooman taanus hundi keenya Hafuura

tokkoon dhagna tokkotti cuuphamneerraatii; hundi keenyas, akka dhugnuuf Hafuurri tokkichi sun nuu kennameera. **14** Dhagni kutaa tokko qofa utuu hin ta'in kutaawwan baay'eedhaatii. **15** Miilli yoo, "Ani waanan harka hin ta'iniif, ani kutaa dhagnaa mitii" jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta'uun isaa hin hafu. **16** Gurris yoo, "Ani waanan ija hin ta'iniif, ani kutaa dhagnaa miti" jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta'uun isaa hin hafu. **17** Utuu dhagni guutumaatti ija ta'ee jiraatee silaa dhaga'uun eessa jira? Utuu dhagni guutumaatti gurra ta'ee jiraatee silaa fuunfachuuun eessa jira? **18** Amma garuu Waaqni akkuma ofi barbaadetti kutaawwan sana adduma addaan dhagna keessa kaa'eera. **19** Utuu hundi isaanii kutaa dhagnaa tokkicha ta'anii silaa dhagni eessa jira? **20** Egaa kutaawwan dhagnaa baay'ee dha; dhagni garuu tokkuma. **21** Iji harkaan, "Ati na hin barbaachiftu!" jechuu hin danda'u; yookaan mataan miillaan, "Ati na hin barbaachiftu!" jechuu hin danda'u. **22** Dhugumaanuu kutaawwan dhagnaa kanneen dadhaboo fakkaatan akka malee barbaachisoo dha; **23** kutaawwan dhagnaa kanneen tuffatamoo nutti fakkaatiifis ulfina addaa ni kennina. Kutaawwan dhagnaa kanneen nu itti qaanofnuuf immoo ulfinni addaa ni kennama; **24** kutaawwan dhagna keenya kanneen nu itti hin qaanofne waan kana hin barbaadan. Waaqni garuu kutaawwan dhagnaa walitti fayyisee kutaawwan nu itti qaanofnuuf ulfina caalu kenne; **25** kunis akka kutaawwan haaluma tokkoon walii yaadanii fi akka dhagna keessa gargar ba'uun hin jiraanneef. **26** Yoo kutaan dhagnaa tokko rakkate kutaawwan hundinuu isa wajjin rakkatu; yoo kutaan tokko ulfina argate kutaawwan hundi isa wajjin gammadu. **27** Isin amma dhagna Kiristoos; tokkoon tokkoon keessanis kutaa dhagna sanaa ti. **28** Waaqni waldaa Kiristaanaa keessatti tokkoffaa ergamoota, lammaffaa raajota, sadaffaa barsiistota, ergasiis warra hojii dinqii hojjetan, itti aansees warra kennaa dhukkubsattoota fayyisuut qaban, warra namoota gargaaruu danda'an, warra kennaa bulchiinsaa qabanii fi warra afaan haaraa gosa addaa addaa dubbatan filateera. **29** Hundumatu ergamootaa? Hundumatu raajotaa? Hundumatu barsiistota? Hundinuu hojii dinqii hojjetuu? **30** Hundumatu kennaa dhukkubsattoota fayyisuut qaba? Hundumatu afaan haaraa dubbataa? Hundumatu afaan

sana hiikaa? **31** Isin garuu jabeessaatii kennaan caalu barbaadaa. Amma illee ani karaa karaa hundumaa caalu isinitti nan argisiisa.

13 Ani yoon afaan namootaatii fi afaan ergamoota

Waaqaa dubbadhe, garuu jaalala qabaachuu baannaaan akkuma sibiila iyyuu yookaan akka kilillee qillisu tokkoo ti. **2** Ani yoon kennaan raajii dubbachuu qabaadhe, icciitii hundaa fi beekumsa hunda hubachuu yoon danda'e, amantiin gaara buqqisuu danda'us yoon qabaadhe, garuu jaalala qabaachuu baannaaan ani homaa miti. **3** Ani yoon waanan qabu hunda hiyyeyyiif kenne, dhagna koos akka gubamuuf yoon kenne, garuu jaalala qabaachuu baannaaan homaa na hin fayyadu. **4** Jaalalli obsa qaba; jaalalli arjaadha. Inni hin hinaafu; hin kooru; ofis hin tuulu. **5** Jaalalli waan hin malle hin hoijetu; ofittoo miti; dafee hin aaru; hammina namatti hin lakkaa'u. **6** Jaalalli dhugaatti gammada malee waan hamaatti hin gammadu. **7** Jaalalli waan hunda ni obsa; waan hunda ni amana; waan hunda abdata; waan hunda keessattis jabaatee dhaabata. **8** Jaalalli gonkumaa hin badu. Raajii taanaan ni darba; afaan haaraa taanaan ni hafa; beekumsas taanaan ni bada. **9** Nu beekumsa irraa gara tokko beeknaatii; raajiis gara tokko dubbanna; **10** yommuu inni guutuun dhufutti garuu inni gartokkeen ni bada. **11** Ani yeroon ijoollee turetti, akka ijolleettin dubbadha ture; akka ijolleettin yaada ture; akka ijolleetti nan herrega ture; ani ergan nama guddaa ta'ee garuu ijoollummaa dhiiseera. **12** Amma of-ilaalee keessaan bifa dimimmisaa'aa arginaatii; yeroo sana garuu ifaan ifatti ni argina. Ani amma gartokkon beeka; yeroo sana garuu ani akkuma guutummaatti beekame sana guutummaatti beekuufin jira. **13** Egaa amantiin, abdii fi jaalalli sadan isaanii iyyuu ni jiraatu. Isaan keessaan garuu jaalalatu caala.

14 Karaa jaalalaa duukaa bu'aa; kennaawwan

Hafuuraa, keessumattuu kennaan raajii cimsaati barbaadaa. **2** Namni afaan haaraan dubbatu kam iyyuu Waaqatti malee namootatti hin dubbatuutii. Dhugumaan namni tokko iyyuu isa hin hubatu; inni Hafuuraan icciitii dubbata. **3** Namni raajii dubbatu garuu isaan ijaaruuf, gorsuu fi jajjabeessuu jedhee namootatti dubbata. **4** Namni afaan haaraan dubbatu ofuma isaa cimsa; kan raajii dubbatu garuu waldaa kiristaanaa cimsa. **5** Ani akka hundi keessan afaan

haaraan dubbattan nan barbaada; caalaatti garuu akka raajii dubbatan nan jaalladha. Namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waldaan kiristaanaa ittiin jajjabaattuuf jedhee waan dubbatu sana yoo hiikuu baatee isa afaan haaraan dubbatu irra isa raajii dubbatu caala. **6** Egaa yaa obboloota, ani yoon mul'ata yookaan beekumsa yookaan raajii yookaan barsiisa tokko tokko isinitti hime malee yoon afaan haaraa qofa dubbachaa gara keessan dhufe maal isin fayyada? **7** Kunis meeshaa lubbuu hin qabne kan akka ululleetii fi kiraaraa kanneen sagalee kennaan biratti illee akkanuma; ululleen afuufamee yookaan kiraarri rukutamee yoo sagaleen isaa gargar baafamee malee namni tokko akkamitti addaan baasee beekuu danda'a? **8** Yoo sagaleen malakataa addaan baafamee beekame malees eenyutu lolaaf qophaa'a? **9** Isinis akkasuma. Yoo afaan keessaniin dubbii hubatamaa dubbattan malee namni tokko akkamitti waan isin jettan sana beekuu danda'a? Qilleensatti dubbachuu keessanitii. **10** Akka afaan gosa garaa garaa addunyaa irra jiran hin shakkamu. Garuu isaan keessaa kan hiikkaa hin qabne tokko iyyuu hin jiru. **11** Kanaafuu ani yoon hiikkaa waan namni tokko dubbattuu hubachuu baadhe ani namicha dubbatu sanatti alagaa dha. Namichi dubbatu sunis anatti alagaa dha. **12** Isinis akkasuma. Isin waan jabeessitanii kennaawwan Hafuuraa qabaachuu barbaaddaniif, kennaawwan waldaa kiristaanaa cimsan jabeessaatii barbaadaa. **13** Kanaaf namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waan dubbatu sana hiikuu danda'uuf kadhachuu qaba. **14** Yoo ani afaan haaraan kadhadhe hafuurri koo ni kadhataatii; qalbiin koo garuu hin hirmaatu. **15** Yoos ani maalan godha ree? Hafuura kootiin nan kadhadha; qalbii kootiinis nan kadhadha; hafuura kootiin nan faarfadha; qalbii kootiinis nan faarfadha. **16** Yoo kanaa achii utuu ati hafuura keetiin Waaqa galateeffachuuuti jirtuu, namni iddo warra hin baratinii taa'e tokko waan ati dubbattu waan hin beekiniif akkamitti galata ati dhi'eessitu sanaaf "Ameen" jechuu danda'a? **17** Ati dhugumaan sirriitti galateeffata ta'a; namni kaan garuu ittiin hin jajjabeeffamu. **18** Ani waanan hunduma keessan caalaa afaan haaraan dubbahuuf Waaqa nan galateeffadha. **19** Waldaa kiristaanaa keessatti garuu dubbii kuma kudhan afaan haaraan dubbachuu irra warra kaan barsiisuuf dubbii hubatamaa shan dubbachuu nan barbaada. **20** Yaa obboloota, akka

ijoolleetti yaaduu dhiisaa; waan hamaaf daa'imman ta'aa; hubannaadhaan garuu nama guddaa ta'aa. **21** Seera keessattiakkana jedhamee barreffameera: "Ani afaan biraatiin, afaan alagootaatiinis saba kanattin dubbadha; isaan garuu yeroo sanatti illee na hin dhaga'an, jedha Gooftaan." **22** Kanaafuu afaan haaraan dubbachuu warra hin amananiif mallatloo ta'a malee warra amananiif miti; raajii dubbachuu garuu warra amananiif malee warra hin amananiif miti. **23** Egaa waldaan amantootaa guutuun walitti qabamee yoo hundi isaanii afaan haaraan dubbatan, yoo namoonni hin baratin yookaan namoonni hin amanne ol seenan isin maraattaniirtu isiniin hin jedhani? **24** Utuu namni hundi raajii dubbachaa jiruu yoo namni hin amanne tokko yookaan namni hin baratin tokko ol seene inni akka cubbamaa ta'e nama hundaan ni amansiifama; nama hundaanis isatti murama; **25** icciitiin garaa isaa keessaas ifatti ni baafama. Innis, "Waaqni dhugumaan isin gidduu jira" jedhee dubbachaa addaan lafatti gombifamee Waaqa waaqeffata. **26** Yaa obboloota, egaa maal jenna ree? Yommuu isin walitti qabamtanitti namni hundi faarfannaayookaan barsiisa yookaan mul'ata yookaan afaan haaraa yookaan hiikkaa afaan haaraa sanaa qaba. Wanni hundinuu waldaa kiristaanaa cimsuuf hoijetamuu qabu. **27** Namni afaan haaraan dubbatu yoo jiraate lama yookaan yoo baay'ate sadii ta'anii dabaree dabareen haa dubbatan; namni tokko immoo haa hiiku. **28** Yoo namni hiiku jiraachuu baate garuu namichi dubbatu sun waldaa kiristaanaa keessatti cal'isee ofii isaattii fi Waaqattihaa dubbatu. **29** Raajonnislama yookaan sadii ta'anii haa dubbatan; warri kaan immoo waan dubbatamu sana haa madaalan. **30** Yoo warra achi taa'an keessaa isa tokkoof mul'anni dhufe, namichi duraan dubbachaa ture sun haa cal'isu. **31** Namni hundi akka baratuuf, hundinuu akka jajjabeeffamuuf dabaree dabareedhaan raajii dubbachuu ni dandeessutii. **32** Hafuuronni raajotaaf ni ajajamu. **33** Waaqni akka waldoota qulqullootaa hundumaa keessatti ta'aa jiru kana Waaqa jeequmsaa utuu hin ta'in Waaqa nagaa ti. **34** Dubartoonni waldaa kiristaanaa keessatti haa cal'isan. Akka seerri jedhutti isaan akka ajajaman malee akka dubbatan hin eeyyamamneefiitii. **35** Wanti isaan beekuu barbaadan yoo jiraate manattidhirsa isaanii haa gaafatan; dubartiin tokko waldaa

kiristaanaa keessatti dubbachuu qaaniidhaatii. **36** Dubbiin Waaqaa isin keessaa argamee? Yookaan isinuma qofa bira ga'ee? **37** Eenyu iyuu yoo raajii yookaan nama Hafuuraa of se'e akka wanni ani amma isiniif barreessu kun ajaja Gooftaa ta'e haa beeku. **38** Namni kam iyuu yoo waan kana beekuu baate, inni hin beekin. **39** Kanaaf yaa obboloota ko, raajii dubbachuu jabeessaatii hawwaa; afaan haaraan dubbachuu hin dhowwinaa. **40** Wanti hundinuu garuu karaa qajeelaa fi sirna qabeessa ta'een hoijetamuu qaba.

15 Ammas yaa obboloota, ani waa'ee wangeela
ani isinitti lallabe, kan isin fudhattenii ittiin
dhaabatan sanaa isin yaadachiisuu nan barbaada. **2**
Isin yoo dubbiin ani isinitti lallabe sana jabeessitanii
qabattan wangeeluma kanaan ni fayyitu. Yoo
kanaa achii akkasumaan amantan jechuu dha. **3**
Anis waanan fudhadhe duraan dursee dabarseen
isinitti kenneeraatii; akka Katabbiwwan Qulqulluun
dubbatanitti, Kiristoos cubbuu keenyaaf jedhee du'e;
4 ni awwalames; akka Katabbiwwan Qulqulluun
dubbatanitti guyyaa sadaffaatti du'aa kaafame. **5**
Inni duraan dursee Keefaatti, ergasiis warra Kudha
Lamaanitti mul'ate. **6** Sana booddee yeroo tokkotti
obboloota dhibba shanii ol ta'anitti mul'ate; isaan
keessaas yoo muraasni boqotan iyuu hedduun isaanii
hamma ammaatti ni jiru. **7** Ergasiis Yaaqoobitti,
itti aanshee ergamoota hundatti mul'ate; **8** dhuma
irratti immoo ana kan akka gatataatti dhalateetti
lakkaa'amutti mul'ate. **9** Ani ergamoota hundaa
gadi; ergamaa jedhamee waamamuun iyuu naaf
hin malu; ani waldaa kiristaanaa Waaqaa ari'achaan
tureetii. **10** Garuu ani ayyaana Waaqatiin akkuman
jiru kana jira; ayyaanni isaa kan naa kennames
akkasumaan hin hafne. Ani hunduma isaanii caalaa
jabaadhee hojjedheera; kanas utuu ana hin ta'in
ayyaana Waaqaa kan na wajjin jirutu hojjete. **11** Egaa
anas ta'u yookaan isaan, wanni nu lallabnu, wanni isin
amantaniis kanuma. **12** Kiristoos warra du'an keessaa
akka kaafame erga lallabamee, isin keessaa namoonni
tokko tokko akkamitti du'aa ka'uun warra du'anii hin
jiru jechuu danda'u ree? **13** Erga du'aa ka'uun warra
du'anii hin jirre, Kiristoos iyuu du'aa hin kaafamne
jechuudha kaa! **14** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin
immoo lallabni keenya faayidaa hin qabu; amantiin

keessanis faayidaa hin qabu. **15** Kana malees Waaqni Kiristoosin du'aa kaaseera jennee waa'ee Waaqaa waan dhugaa baaneef, nu waa'ee Waaqaa dhuga baatota sobaa taanee argamneerra. Garuu erga warri du'an hin kaafamin inni Kiristoosin hin kaafne jechuu dha. **16** Yoo warri du'an kaafamuu baatan, Kiristoosis du'aa hin kaafanneetii. **17** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin amantiin keessan faayidaa hin qabu; isinis ammuma iyuu cubbuu keessa jirtu. **18** Yos warri utuu Kiristoositti jiranuu boqotan baduu isaanii ti. **19** Yoo jirenya ammaa qofaaf Kiristoosin abdanne nu warra namni hundi na'uuf ta'uun keenya. **20** Amma garuu Kiristoos warra boqotaniif hangafa ta'ee dhugumaan warra du'an keessaa kaafameera. **21** Akkuma duuti karaa nama tokkootiin dhufe, akkasuma immoo du'aa ka'uun warra du'anii karaa nama tokkootiin dhufetii. **22** Akkuma hundinuu Addaamiin du'an, hundinuu Kiristoosiin jiraatoo ni taasifamuutii. **23** Kun hundinuu yeroo dabaree isaatti ni ta'a; Kiristoos hangafticha, ergasii immoo yeroo inni deebi'ee dhufutti warra kan Kiristoos ta'an. **24** Innis erga bulchiinsa hunda, taayitaa fi humna hunda balleessee booddee, yeroo Waaqa Abbaatti mootummaa dabarsee kennutti dhumni ni ta'a. **25** Inni hamma diinota isaa hunda miilla isaa jala galfatutti mo'uu qabaatii. **26** Diinni dhumaa kan barbadeeffamuu qabu du'a. **27** Inni, "Waan hunda miilla isaa jala galcheeraatii." Garuu "Wanni hundi" isa jala galfameera jechuun akka isa waan hunda isa jala galche sana hin dabalatin beekamaa dha. **28** Erga waan kana godhee booddee akka Waaqni waan hundumaan hundumaa ta'uuf ilmi mataan isaa iyuu isa waan hundumaa miilla isaa jala galche sanaaf ni bula. **29** Yoo du'aa ka'uun jiraachuu baate namoonni warra du'anii jedhanii cuuphaman maal gochuu isaanii ti? Warri du'anis yoo du'aa hin kaafamin namoonni maaliif qooda isaanii cuuphamu ree? **30** Nu maaliif sa'atii hunda balaaf of saaxilla? **31** Yaa obboloota, ani guyyuma guyyaan akkan du'u of jajuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin isin irratti qabuun nan kakadha. **32** Ani akka namaatti Efesonitti bineensa wajjin wal loluun koo, erga warri du'an hin kaafamnee, maal na fayyada? "Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; bor ni duunaatii." **33** Hin gowwoomfaminaa: "Hiriyaan hamaan amala gaarii balleessa." **34** Gara qalbi keessan isa qajeelaatti deebi'aa; cubbuu hojjechuus dhiisaa; namoonni Waaqa

hin beekne tokko tokko isin gidduu jiruutii. Anis isin qaanessuufin waan kana dubbadha. **35** Garuu namni tokko, "Warri du'an akkamitti kaafamu? Dhagna akkamittiin dhufu?" jedhee ni gaafata ta'a. **36** Yaa gowwaal! Wanni ati facaaftu yoo du'e malee jirenya hin argatu. **37** Wanni ati facaaftu sanyiidhuma, jechuunis sanyii qamadii yookaan sanyii midhaan biraati malee dhagna midhaan biqilee guddachuuf jiru sanaa miti. **38** Waaqni garuu akkuma fedhetti dhagna isaa kenna; tokkoo tokkoo gosa sanyiitiifis dhagna mataa isaa kenna. **39** Foon hundinuu tokko miti; namni foon gosa tokkoo qaba; horiin foon gosa bira, simbirroon foon gosa bira, qurxummiinis foon gosa bira qabu. **40** Akkasuma immoo dhagnawwan samii irraa ni jiru; dhagnawwan lafa irraas ni jiru; garuu ulfinni dhagnawwan samii irraa gosa tokko; ulfinni dhagnawwan lafa irraa immoo gosa bira ti. **41** Aduun ulfina gosa tokkoo qabdi; ji'is ulfina gosa bira, urjiwwanis ulfina gosa bira qabu; urjiin tokko ulfinaan urjii biraatiin addaati. **42** Du'aa ka'uun warra du'aniis akkasuma. Dhagni facaaftu kan baduu dha; kan hin badne ta'ee immoo kaafama. **43** Inni salphinaan facaaftu; ulfinaan kaafama; dadhabbiin facaaftu; humnaan kaafama; **44** dhagna fooniitu facaaftu; dhagna hafuuraatu kaafama. Erga dhagni foonii jiraate, dhagni hafuuraas ni jira. **45** Kanaaf, "Addaam namichi jalqabaa lubbuu jiraataa ta'e" jedhamee barreefameera; Addaam inni dhumaa immoo hafuura jirenya kenuu ta'e. **46** Inni jalqabatti dhufe garuu isa hafuuraa utuu hin ta'in isa foonii ti; inni hafuuraa immoo ergasii dhufe. **47** Namichi duraa lafa irraa dhufe; inni kan lafaa ti; namichi lammafaan immoo samii irraa dhufe. **48** Warri kan lafaa ta'an akkuma namicha lafa irraa sanaa ti; warri kan samii ta'an immoo akkuma namicha samii irraa dhufe sanaa ti. **49** Nu akkuma bifaa namicha lafaa sanaa uffanne, akkasuma immoo bifaa namicha samii sanaa ni uffanna. **50** Yaa obboloota, akka foonii fi dhiigni mootummaa Waaqaa dhaaluu hin dandeenye yookaan akka inni badu isa hin badne dhaaluu hin dandeenye ani isinittii nan hima. **51** Kunoo, ani icciitii tokko isinittin hima: Hundi keenya hin duunu; nu hundi garuu ni geeddaramna; **52** kunis yeroo malakanni dhumaa afuufamu yeruma sanatti hamma liphsuu ijaatti raawwatama. Malakanni ni afuufamaatii; warri du'anis kanneen hin badne ta'anii ni kaafamu; nus ni

geeddaramna. 53 Inni badu kun isa hin badne, inni du'u kun immoo isa hin duune uffachuu qabaatii. 54 Yeroo inni badu isa hin badne uffatee, inni du'u immoo isa hin duune uffatutti dubbiinakkana jedhamee barreeffame sun ni raawwatama; "Duuti mo'ichaan liqimfameera." Akkasumas, 55 "Yaa du'a, mo'ichi kee meerre? Yaa du'a, ilkeen kee meerre?" (Hadēs g86) 56 Ilkeen du'aa cubbuu dha; humni cubbuu immoo seera. 57 Waaqa karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin mo'icha nuu kennuuf garuu galanni haa ta'u! 58 Kanaafuu yaa obboloota koo jaallatamoo, jabaadhaa dhaabahdaa. Wanni tokko isin hin sochoosin; akka dadhabbiin keessan Gooftaa biratti faayidaa malee hin hafne waan beektaniif yeroo hunda hojji Gooftatiif guutummaatti of kennaa.

16 Egaa waa'ee buusii qulqullootaaf walitti qabamu, isinis akkuma ani waldoota kiristaanaa kanneen Galaatiyya ajaje sanatti raawwadhaa. 2 Akka buusii walitti qabuun yeroo ani dhufutti hin taaneef tokkoon tokkoon keessan akkuma galii keessaniitti torbanuma torbaniin guyyaa jalqabaa waa kophaahti baasaatii kaa'aa. 3 Anis yeroon isin bira dhufutti akka namoonni isin filattan kennaa keessan geessaniif xalayaa ittiin beekaman kerneefii Yerusaalemitti isaan nan erga. 4 Yoo dhaquun koo barbaachisaa ta'e immoo isaan na wajjin dhaqu. 5 Ani waanan Maqedooniyya keessa darbuuf, yeroon Maqedooniyya keessa darbutti isin bira nan dhufa. 6 Akka isin iddo ani dhaqu hundatti karaa koo irratti na gargaaruu dandeessaniif tarii yeroo xinnoo isin bira nan tura ta'a; yookaan ganna isin bira nan tura ta'a. 7 Yoo Gooftaan jedhe ani waanan yeroo muraasa isin bira turuu abdadhuuf, amma utuun darbuu goree isin arguu hin barbaadu. 8 Hamma guyyaa Pheenxeqoosxeetti garuu Efesoon keessa nan tura. 9 Balballi guddaanii fi bu'aa qabeessi tokko naa banameeraatii; mormitoonis baay'ee dha. 10 Yoo Xiimotewos gara keessan dhufe waan innis akkuma koo hojji Gooftaa hojjetuuf yeroo inni isin bira turutti akka inni waa tokko iyyuu hin sodaanne godhaa. 11 Kanaaf namni tokko iyyuu isa hin tuffatin; akka inni gara kootti deebi'uufis nagaadhaan ergaa; ani obboloota wajjin isa eegaan jiraatii. 12 Waa'ee obboleessa keenya Apholoos immoo akka inni obboloota kaan wajjin gara keessan dhufuuf ani jabeessee isa kadhadheen ture. Inni garuu amma dhufuuf gonkumaa fedhii

hin qabu; yeroo isaaf mijaa'utti garuu ni dhufa. 13 Dammaqaa; amantiitti cimaatii dhaabahdaa; jajjabaadhaa; cimaas. 14 Wanni isin hojjetan hundinuu jaalalaan haa ta'u. 15 Yaa obboloota, akka warri mana Isxiifaanaas jiraatan Akaayaa keessaa warra jalqabatti amanan ta'an isin ni beektu; isaanis qulqulloota tajaajiluuf of kennaniiru. 16 Anis akka isin namootaakkasiitiif, warra isaan wajjin hojjetanii fi dadhaban hundaaf ajajamtan isinin kadhadha. 17 Isxiifaanaas, Fartunaaxoosii fi Akaayiqos na bira dhufuu isaaniitti ani gammadeera; isaan waan asii dhabamuu keessaniin hir'ate guutaniiruutii. 18 Isaan hafuura koo fi hafuura keessan boqochiisaniruutii. Kanaaf isin namootaakkanaatiif beekamtii kennaa. 19 Waldoonni kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa nagaa isiniif dhaamu. Aqila fi Phirisqillaan, waldaan kiristaanaa kan mana isaanii jirtus Gooftaadhaan nagaa guddaa isiniif dhaamu. 20 Obboloonni hundinuu nagaa isinii dhaamu. Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. 21 Ani Phaawulos, xalayaa nagaa kana harkuma kootiin barreessa. 22 Namni Gooftaa hin jaallanne kam iyyuu haa abaaramu. Yaa Gooftaa kottu. 23 Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. 24 Jaalalli koo Kiristoos Yesuusiin hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

2 Qorontos

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos

Yeuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, Gara waldaa kiristaanaa Waqaan ishee Qorontos jirtuutii fi qulqulloota Akaayaan guutuu keessa jiraatan hundumaatti: **2** Abbaan keenya Waqaan fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan araaraatii fi Waaqnii jajjabina hundaa haa eebbifamu; **4** inni akka nu jajjabina Waqaan biraa arganne sanaan warra dhiphina adda addaa keessa jiran jajjabeessuu dandeenyuuf dhiphina keenya hunda keessatti nu jajjabeessa. **5** Akkuma nu dhiphina Kiristoos keessatti baay'ee hirmaannu, akksuma immoo karaa Kiristoosiin jajjabinni nuu baay'ata. **6** Nu yoo dhiphanne jajjabinaa fi fayyina keessaniif ta'a; nu yoo jajjabanne jajjabina keessaniif ta'a; jajjabinni kunis kan isin yeroo dhiphina nu dhiphannu kana keessa dabartanitti obsaan dhaabachuudhaan argattanii dha. **7** Abdiin nu waa' ee keessaniif qabnu cimaa dha; isin akkuma dhiphina keenya keessatti hirmaattan amma immoo jajjabina keenya keessatti akka hirmaattan beeknaatii. **8** Yaa obboloota, isin waa'ee dhiphina biyya Asiyaatti nurra ga'ee akka wallaaltan hin barbaannu. Hamma lubbuudhaan jiraachuuf illee abdii kutannutti dhiphinni baachuudhaaf humna keenyaa ol ta'e nurra ga'ee tureetii. **9** Dhugumaanuu murtiin du'aa nutti dhaga'amee turre. Kun garuu akka nu Waqaan warra du'an kaasutti malee ofii keenyatti hin amananneef ta'e. **10** Inni balaa du'a akkasii jalaa nu baaseera; nu baasas. Inni ittuma fufee akka nu baasu abdii keenya isa irra kaa'anneerra. **11** Akkuma isin kadhannaan keessaniin nu gargaartan, ayyaana kadhannaan namoota baay'etiiif deebii ta'ee nuu kennname sanaaf namoonni baay'een nuuf galateeffatu. **12** Egaa wanti nu ittiin of jajnu kanaa dha: Akka nu qulqullummaa fi amanamummaa Waqaan biraa argameen fooniin keessumattuu hariiroo isin wajjin qabnuu jiraachaa turre yaadni garaa keenyaa dhugaa nuuf ba'a. Kanas akka ayyaana Waqaatiin goone malee akka ogummaa addunyaatti miti. **13** Nu waan isin dubbisuu yookaan hubachuu hin dandeenyet tokko illee isinii hin barreessinuutii. Ani akka isin hamma dhumaatti hubattan nan abdadha; **14** innis akkuma

isin gara tokko nu hubattan kana, akka guyyaa Gooftaa Yesuusitti akkuma nu isiniin of jajnu sana isinis nuun of jajuu dandeessan guutummaatti hubattanii dha. **15** Anis sababiin waan kana amaneef akka isin ayyaana lammaffaa qabaattaniiif jedhee jalqabatti gara keessan dhufuu barbaade. **16** Ani yeroon Maqedooniyaa dhaqutti isin ilaaluu fi yeroon Maqedooniyaaadhaa deebi'uttis gara keessan dhufee, akka isin yeroo ani Yihuudaa dhaqutti na ergitan barbaade. **17** Ani yeroon waan kana karoorfadhatti akka salphaattin hojjedhee? Yookaan akka yaada fooniitti yeruma tokkotti, "Eeyyee, eeyyee" fi "Waawuu, waawuu" jechuufan karoora baafadhaa ree? **18** Akkuma Waaqnii amanamaa ta'e dubbiin nu isinitti dubbannus "Eeyyee" fi "Waawuu" miti. **19** Yesuus Kiristoos Ilmi Waaqnii inni nu jechuunis ani, Silwaanosisii fi Xiimotewos isin gidduutti lallabne sun, "Eeyyee" fi "Waawuu" hin tureetii; isa keessa "Eeyyeetu" jira. **20** Waadaawwan Waqaan hundinuu Kiristoosiin "Eeyyeedhaati". Kanaafuu nu karaa isatiin ulfina Waqaatiif "Ameen" jenna. **21** Egaa kan akka nu isin wajjin Kiristoositti jabaannee dhaabannu godhuu fi kan nu dibe Waqaan; **22** innis chaappaa nutti chaappessee, qabdi Hafuura Qulqulluu garaa keenya keessa kaa'e. **23** Ani garuu isin qusachuudhaaf jecha Qorontositti hin deebine; anis akka inni dhugaa natti ba'uuf Waqaan ofitti nan waama. **24** Nu gammachuu keessaniif isin wajjin hojjenna malee amantii keessan irratti gooftummaa hin qabnu; isin amantiin jabaattanii dhaabattaniiitii.

2 Ani akkan lammata gaddaan gara keessan hin dhufne murteeffadheera. **2** Yoo ani isin gaddisiise, isinuma warra ani gaddisiisu sana malee eenyutu na gammachiisa ree? **3** Akkasitti barreessuun koo akka yommuu ani dhufutti namoonni na gammachiisu qaban na hin gaddisiisneefi. Akka gammachuun koo gammachuu hunda keessanii ta'e ani hunda keessan nan amana ture. **4** Ani dhiphina guddaa, yaaddoo garaatii fi imimmaan baay'eedhaan isinii barreesseetii; kunis jaalallii ani isiniif qabu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniif malee isin gaddisiisuuf miti. **5** Eenyu iyyuu yoo nama gaddisiise utuu dubbiif ho'isuuf hin ta'in inni karaa tokko hunduma keessan gaddisiisu isati malee na gaddisiisu isaa miti. **6** Nama akkanaa irratti adabbiin harki caalaan keessan adabdan ni ga'a. **7** Qooda kanaa akka inni gadda

guddaan hin liqimfamneef dhiifama isaaf gochuu fi
isa jajjabeessuutu isin irra jira. **8** Kanaafuu ani akka
isin jaalala isaaf qabdan cimsitan isinan kadhadha. **9**
Anis akka isin waan hunda irratti ajajamtoota taatan
mirkaneeffachuuufin waan kana isinii barreeses. **10**
Nama isin dhiifama gootaniif, anis dhiifama nan
godha. Yoo wanti ani dhiifama godhe tokko iyyuu
jiraates ani isiniif jedhee fuula Kiristoos duratti
dhiifama godheera; **11** kunis akka Seexanni nu hin
gowwoomsineefi. Nu mala isaa hin wallaallutii.
12 Yeroo ani wangeela Kiristoos lallabuuf Xiroo'aas
dhaqee Gooftaan balbala naa banetti, **13** waan ani
obboleessa koo Tiitoo hin argatiniif, hafuurri koo
boqonnaa hin arganne. Kanaafuu ani nagaatti isaaniin
jedhee Maqedooniyaatti darbe. **14** Waaqa yeroo hunda
akka nu Kiristoosiin mo'annoo qabaannu nu taasisee
urgaa beekumsa isaa karaa keenyaan iddo hundatti
facaasuuf galanni haa ta'u. **15** Nu warra fayyifamaa
jiranii fi warra baduutti jiran gidduutti Waaqaaf
urgaa Kiristoos. **16** Nu isa tokkoof urgaa du'aa ti;
isa kaaniif immoo urgaa jirenyaa ti. Egaa eenyutu
waan kanaaf ga'aa ta'a? **17** Nu garuu akka namoota
Waaqa bira ergamaniitti Kiristoosiin fuula Waaqaa
duratti garaa qulqulluudhaan dubbanna malee akka
namoota hedduu kanneen bu'aa argachuuf jedhanii
dubbii Waaqaa gurguratan sanaa miti.

3 Nu ammas of galateeffachuu jalqabnaa ree?

Yookaan akka namoota tokko tokkoo xalaya
deeggarsaa gara keessanitti fiduu yookaan isin bira
argachuu nu barbaachisaa ree? **2** Xalayaan keenya kan
namni hundinuu beekuu fi dubbisu kan garaa keenya
keessatti barreeffame isinuma. **3** Isin akka xalayaan
Kiristoos, bu'aa tajaajila keenya taatan ifa; xalayaan
kunis qalamiidhaan utuu hin ta'in Hafuura Waaqa
jiraataatiin, gabatee dhagaa irratti utuu hin ta'in
gabatee garaa namaa irratti kan barreeffamee dha. **4**
Amantiin nu karaa Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti
qabnus kan akkanaa ti. **5** Nu waan tokko illee ofii
keenyaa hojjechuuf dandeettii qabna jennee miti;
dandeettiin keenya garuu Waaqa irraa dhufa. **6** Innis
akka nu tajaajiltoota kakuu haaraa taanuuf dandeettii
nuu kenneera; kakuun kunis kan qubee utuu hin
ta'in kan Hafuuraa ti; qubeen ni ajjeesa; Hafuurri
garuu jirenyaa kenna. **7** Erga tajaajilli du'a fide kan
qubeedhaan dhagaa irratti qirixame sun hamma
Israa'eloonni sababii ulfina isaa kan irraa badaa

deemu sanaatiif xiyyeeffatanii fuula Musee ilaaluu hin
dandeenyetti ulfinaan dhufee, **8** tajaajilli Hafuuraa
immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatuu ree? **9**
Erga tajaajilli murtii namatti fidu ulfina qabaatee,
tajaajilli qajeelummaa fidu immoo hammam caalaa
ulfina haa qabaatu ree! **10** Wanni ulfina qabeessa
ture sun yommuu ulfina caalu biratti ilaalamu amma
ulfina hin qabutii. **11** Erga wanni yeroodhaaf jiraatu
sun ulfinaan dhufee, ulfinni isa bara bараan jiraatu
immoo hammam caalaa guddaa haa ta'u ree! **12**
Kanaafuu nu abdii akkasii waan qabnuuf baay'ee ija
jabaanna. **13** Nu warra akka Musee isa akka sabni
Israa'el dhuma waan badaa deemu sanaa hin argineef
jedhee haguuggiidaan fuula isaa haguuggatee miti.
14 Yaadni isaanii garuu hadoodeera; isaan hamma
har'aatti iyyuu yommuu kakuu moofaa dubbisanitti
haguuggiin sun isaan irraa hin fuudhamne. Inni
Kiristoos qofaan irraa fuudhamaatii. **15** Hamma
har'aatti illee yeroo isaan seera Musee dubbisanitti
haguuggiin yaada garaa isaanii ni haguuga. **16** Yeroo
namni kam iyyuu gara Gooftaatti deebi'utti garuu
haguuggiin sun irraa fuudhama. **17** Gooftaan Hafuura.
Idoo Hafuurri Gooftaa jiru immoo bilisummaatu
jira. **18** Nu warri utuu fuulli keenya hin haguugamin
ulfina Gooftaa calaqisnu hundi ulfina ittuma caalee
guddachaa deemu kan Gooftaa Hafuura ta'e irraa
dhufuun gara bifaa isaatti geedaramaa jirra.

4 Kanaafuu nu araara Waaqaatiin tajaajila kana waan qabnuuf abdii hin kutannu. **2** Nu waan dhoksaa ta'ee fi waan nama qaanessu dhiifneerra; namas hin gowwoomsinu; dubbii Waaqaas hin micciirru. Garuu dhugaa ifatti baafnee dubbachuudhaan fuula Waaqaa duratti qalbii nama hundumaatti of dhi'eessina. **3** Wangeelli keenya yoo haguugame illee warra baduutti jiran jalaa haguugama; **4** Waaqni addunyaa kanaa akka namoonni hin amanin ifa wangeela ulfina Kiristoos isa fakkaattii Waaqaa ta'e sanaa arguu hin dandeenyef qalbii isaanii jaamseera. (aīōn g165) **5** Nu akka Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'e lallabna malee of hin lallabnu; nu mataan keenya Yesuusiif jennee tajaajiltoota keessan. **6** Waaqni, "Dukkana keessaa ifni haa ifu" jedhe sun akka fuula Kiristoos irraa ifa beekumsa ulfina Waaqaa nuu kennuuf ifa isaa garaa keenya keessatti ibseeraatii. **7** Garuu akka humni waan hunda caalu kun Waaqa irraa malee nu biraa hin dhufin argisiisuuf nu badhaadhummaa kana qodaa suphee

keessaa qabna. **8** Nu karaa hundaan ni dhiibamna; garuu hin caccabnu; ni burjaofna; garuu abdii hin kutannu; **9** ni ari'atamna, garuu hin gatamnu; lafaan dha'amma, garuu hin badnu. **10** Akka jireenyi Yesuus dhagna keenyaan mul'ifamuuf nu yeroo hunda du'a Yesuus dhagna keenyatti baannee deemna. **11** Nu warri lubbuun jirru akka jireenyi isaa foon keenya kan du'u keessaa mul'ifamuuf yeroo hunda Yesuusiif jennee du'atti dabarfamnee kennammaatii. **12** Egaa duuti nu keessatti hojjeta; jireenyi immoo isin keessatti hojjeta. **13** "Ani amaneera; kanaafis dubbadheera" jedhamee barreeffameera. Nu immoo sababii hafuura amantii sanaan ni amanna; kanaafis ni dubbanna; **14** inni Gooftaa Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun nuus Yesuus wajjin kaasee isin wajjinis fuula isaa duratti akka nu dhi'eessu ni beekna. **15** Ayyaanni namoota hedduu waliin ga'aa jiru kun ulfina Waaqaatiif galata guutee dhangala'u akka fiduuf wannu kun hundi bu'aa keessaniif ta'e. **16** Kanaafuu nu abdii hin kutannu. Yoo namummaan keenya inni alaan mul'atu dhumaa deeme iyuu, namummaan keenya inni keessaa garuu guyyuma guyyaan haaromfamaa deema. **17** Dhiphinni keenya inni salphaanii fi yeroodhaaf turu kun ulfina bara baraa kan waan hunda caalu nuuf fida. (aiōnios g166) **18** Kanaafuu nu waan hin mul'anne ilaalla malee waan mul'atu hin ilaallu. Wanti mul'atu waan yeroo ti; wanti hin mul'anne garuu waan bara baraati. (aiōnios g166)

5 Yoo dunkaanni lafa irraa kan nu keessa jiraannu kun diigame mana Waaqni ijaare, mana bara baraa kan harka namaatiin hin ijaaramin samii irraa akka qabnu beekna. (aiōnios g166) **2** Hammasitti mana keenya kan samii irraa sana uffachuu hawwuudhaan ni aadna; **3** nu yommuu isa ufannutti qullaa hin argamnuutii. **4** Nu utuma dunkaana kana keessa jirruu ni aadna; ba'anis nutti ulfaateera; nu garuu wannu du'a hin oolle jirenyaan akka liqimfamuuf mana keenya kan samii irraa uffachuu malee akka uffanni nurraa baafamu hin barbaannuutii. **5** Kan kaayyoo kanaaf nu qopheesses Waaqa isa Hafuura Qulqulluu wabii waan dhufuuf jiruu godhee akka qabdiitti nuu kenne sanaa dha. **6** Kanaaf nu yeroo hunda ija jabina qabna; hamma dhagna fooniitiin jirrutti Gooftaa irraa fagoo akka jirru beekna. **7** Nu amantiidhaan jiraanna malee arguun miti. **8** Nu ija

jabina qabna; dhagna foonii kana irraa addaan baanee Gooftaa wajjin jiraachuu filanna. **9** Kanaaf nu dhagna fooniitiin jiraannus, dhagna foonii irraa fagaannus kaayyoon keenya Isa gammachiisuu dha. **10** Tokkoon tokkoon namaa yeroo dhagna fooniitiin jiraachaa turetti akka hojii tolaa yookaan hamaa hojjeteef gatii isaa argatuuf hundi keenya barcuma murtii Kiristoos duratti dhi'aachuu qabnaatii. **11** Nu Gooftaa sodaachuu maal akka ta'e waan beeknuuf namoota amansiisuu yaalii goona. Eenyummaan keenya Waaqa biratti beekamaa dha; yaada garaa keessaniitiifis beekamaa akka ta'e nan abdadha. **12** Nu akka isin nuun boontaniif carraa isinii kenuuf malee amma illee isin biratti of galateeffachuu miti; kunis isin warra waan garaa keessa jiru caalaa waan ijatti mul'atuun boonaniif deebii kenuu akka dandeessaniif. **13** Nu yoo akka namoonni tokko tokko jedhan sana "qalbii dabarsine," Waaqaaf jennee ti; yoo qalbii qabeeyyi taane immoo isiniif jennee ti. **14** Jaalalli Kiristoos nu dirqisiisaatii; sababiin isaas waan namni tokko nama hundaaf du'eef namni hundi kan du'e ta'uun isaa amansifamneerra. **15** Innis akka warri lubbuun jiran si'achi isa isaaniif jedhee du'e du'aa kaafame sanaaf malee akka ofii isaanitiif hin jiraanneef nama hundumaaf du'e. **16** Kanaafuu nu ammaa jalqabnee nama tokko iyuu akka ilaalcha fooniitti hin ilaallu. Yoo kanaan dura akka ilaalcha addunyatti Kiristoosin ilaalaal turre iyuu, si'achi akkas hin goonu. **17** Kanaafuu eenyu iyuu yoo Kiristoositti jiraate inni uumama haaraa dha; wannu moofaan darbeera; kunoo wannu haaraan dhufeera. **18** Kun hundinuu Waaqa Kiristoosiin ofitti nu araarsee fi tajaajila araaraa nuu kenne sana irraa dhufe; **19** kunis, Waaqni cubbuu namootaa isaanitti lakkau'u dhiisudhaan Kiristoosiin addunyaa ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis ergaa araaraa sana imaanaa nutti kenneera. **20** Kanaafuu nu bakka bu'oota Kiristoos; Waaqnis karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin Waaqatti araaramtaniif qooda Kiristoos taanee isin kadhanna. **21** Akka nu isumaan qajeelummaa Waaqaa taanuuuf Waaqni nuuf jedhee Kiristoos isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

6 Egaa nu warri Waaqa wajjin hojjennu, akka isin ayyaana Waaqaa akka waan gatii hin qabneetti hin fudhanne isin kadhanna. **2** Inni, "Ani yeroo

fudhatama qabutti si dhaga'eera; guyyaa fayyinaattis si gargaareera" jedhaatii. Kunoo yeroon fudhatama qabu amma; guyyaan fayyinaas amma. 3 Nu akka tajaajilli keenya hin tuffatamneef, karaa nama kamii irra iyuu gufuu hin keenyu. 4 Qooda kanaa nu karaa hundaan akka tajaajiltoota Waaqaatti of dhi'eessina; obsa guddaadhaan, dhiphinaan, gidiraa fi yaaddoon, 5 garafamuun, mana hidhaatti galfamuun, jeequmsaan, hojii dadhabsiisa hojjechuun, hirriba dhabuun, beela'uun, 6 qulqulla'ummaan, hubannaan, obsaa fi gara laafinaan, Hafuura Qulqulluu fi jaalala of tuulummaa hin qabneen, 7 dubbii dhugaatii fi humna Waaqaatiin, mi'a waraanaa kan qajeelinaa harka mirgaatii fi harka bitaatti qabachuu, 8 ulfinaa fi salphinaan, maqaa baduu fi maqaa toluun jiraanneerra; akkasumas utuu dhugaa qabeeyyii taanee jirruu, sobduu jedhamneerra; 9 beekamtoota turre; garuu akka warra hin beekaminiitti hedamne; nu du'aa jirra; garuu kunoo ni jiraanna; ni tumamna; garuu hin ajeeefamnu; 10 ni gaddina; garuu yeroo hunda ni gammanna; hiyyeeyyii dha; garuu namoota hedduu sooromsina; homaa hin qabnu; garuu waan hunda qabna. 11 Yaa warra Qorontos, nu afaan guunnee isinitti dubbanneerra; garaan keenyas isiniif banamaa dha. 12 Isinitu garaa nu dhokfate malee nu garaa isin hin dhokfanne. 13 Ani akka waan isin ijoollee koo taataniiittin isinitti dubbadha; isin is akkasuma garaa keessan bal'isaa nuu banaa. 14 Warra hin amanneen walitti hin camadaminaa. Qajeelummaa fi jal'inni maal wal irraa qabu? Yookaan ifni dukkana wajjin tokkummaa maalii qaba? 15 Kiristoosii fi Belhor gidduu walii galtee maaliit jira? Namni amanu tokko nama hin amanne wajjin maal wal irraa qaba? 16 Manni qulqullummaa Waaqaa waaqota tolfamoo wajjin walii galtee maalii qaba? Nu mana qulqullummaa Waaqa jiraataa ti. Waaqnis akkana jedhee dubbateera; "Ani isaan wajjin nan jiraadha; isaan gidduuus nan deddeebi'a. Ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u." 17 Kanaafuu, "Isaan keessaa ba'aa; isaan irraas gargar fo'amaa; jedha Gooftaan. Waan xuraa'aa hin tuqinaa, anis isinan simadha." 18 Amma illee, "Ani Abbaa isiniif nan ta'a; isinis ilmaanii fi intallan koo ni taatu; jedha Gooftaan Waan Hunda Danda'u."

7 Kanaafuu yaa jaallatamtoota, nu waan waadaawwan kanneen qabnuuf kottaa Waaqa sodaachaa

qulqullina fiixaan baasuudhaan waan foonii fi hafuura xureessu hundumaa irraa of qulqulleessinaa. 2 Isin garaa nuu bal'adhaa. Nu nama tokko illee hin yakkine; nama tokko illee amala hin balleessine; nama tokko illee gowwoomsinee waa irraa hin fudhanne. 3 Kana jechuun koos isinitti muruuf miti; nu isin wajjin du'u fi jiraachuuf akka isin garaa keenya keessa jirtan ani duraan durse himeeraatii. 4 Ani guddiseen isin amanadha; guddisees isiniin nan boona. Ani baay'ee jajjabeeffameera; rakkina keenya hunda keessattis gammachuun koo hamma hin qabu. 5 Yeroo Maqedooniyyaa dhufnettis nu qixa hundaan dhiphachaa turre malee foon keenya kun boqonnaa hin arganne; alaan lola, keessaan immoo sodaatu nurra ture. 6 Waaqni warra gaddan jajjabeessu garuu dhufaati Tiitootiin nu jajjabeesse; 7 kun immoo isin isa jajjabeessuu keessaniinis malee dhufaatiis isaa qofaan miti. Innis na yaaduu keessan, gadduu keessan, hinaaffaa isin naaf qabdan nutti himeera; kanaafuu ani hamma duraa caalaa gammadeera. 8 Ani yoon xalayaan kootiin isin gaddisiise illee waan kana gochuu kootiif hin gaabbu. Ani yoon gaabbe illee akka xalayaan sun isin gaddisiise nan hubadha; ta'u isin gaddisiisuum isaa yeruma gabaabaaf; 9 amma garuu sababii isin gadditaniif utuu hin ta'in sababii gaddi keessan gara qalbii jijiirrachuutti isin geesseef ani nan gammada. Isin akka fedhii Waaqaatti gadditaniitii; kanaafuu isin karaa kamiin iyuu nuun hin miidhamne. 10 Gaddi akka fedhii Waaqaatti ta'u qalbii jijiirranna gara fayyinaatti nama geessu fida malee gaabbiif hin fidu; gaddi akka fedhii addunyaatti ta'u garuu du'a fida. 11 Gaddi akka fedhii Waaqaatti ta'e kun tattaaffii akkamii, dandeettii falmachuu akkamii, dheekkamsa akkamii, sodaa akkamii, namaa yaaduu akkamii, hinaaffaa qajeelaa akkamii, murtii qajeelaa akkamii isin keessatti akka uume mee ilalaalaa! Isin waan kana irratti karaa hundaan akka qulqulloota taatan mirkaneeffattaniirtu. 12 Kanaafuu ani isiniif barreessu iyuu, isin fuula Waaqaa duratti hammam akka nuuf of kennitan akka ofuma keessaniin argitaniif malee sababii namicha nama miidheetiif yookaan sababii namicha miidhameetiif miti. 13 Nuus kana hundaanuu ni jajjabaanna. Jajjabina keenyatti dabalees keessumattuu Tiitoon gammaduu isaa arginee gammanneerra; hafuurri isaa isin hundaan haaromfameeraatii. 14 Ani isiniin isatti booneen ture;

isinis na hin qaanessine. Garuu akkuma wanni nu isinitti himne sun hundi dhugaa ta'e, waa'ee keessan Tiitootti boonuun keenyas akkasuma dhugaa ta'uun isaa mirkanaa'eera. **15** Innis ajajamuu hunda keessanii akkasumas sodaa fi hollannaa isin ittiin isa simattan sana yeroo yaadatutti jaalalli inni isiniif qabu isa durii caalaa dabalama. **16** Ani abdii guutuu isin irraa qaba; kanaafuu nan gammada.

8 Yaa obboloota, waa'ee ayyaana Waaqni waldoota kiristaanaa Maqedooniyaatiif kennee isin akka beektan ni barbaanna. **2** Isaanis utuu dhiphina baay'een qoramutti jiranuu, baay'inni gammachuu isaanitii fi akka malee deeguun isaanii arjummaa isaanii baay'iseera. **3** Ani akka isaan hamma dandeettii isaanii, dandeettii isaanitii olis fedhii isaanitiiin kennan dhugaa nan ba'atii. Isaan guutumaan guutuutti ofuma isaanitiiin **4** carraa qulquloota tajaajiluu kana keessatti akka hirmaatan cimsanii nu kadhatan. **5** Isaan garuu duraan dursanii Gooftaaf, ergasii immoo fedhii Waaqaatiin nuuf of kennan malee akka nu eegne hin goone. **6** Kanaafuu Tiitoon akkuma duraan jalqabe sana hojii arjummaa kana gama keessani akka fiixaan baasuuf isa kadhanne. **7** Isin garuu akkuma waan hundaan jechuunis amantiin, dubbiin, beekumsaan, tattaaffii guutuu fi jaalala nuuf qabdaniin caaltan sana, kennaa arjummaa kaaniinis akka caaltan mirkaneessaa. **8** Ani tattaaffii namoota kaaniitiin wal bira qabee jaalalli keessan dhugaa ta'uu isaa qoruu barbaadeeti malee isin ajajaa hin jiru. **9** Isin ayyaana Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos ni beektuutii; inni utuu sooreessa ta'ee jiruu akka isin hiyyummaa isatiin sooromtaniif isiniif jedhee hiyyoome. **10** Waan kana irratti gorsi ani waa'ee waan hunda caalaa isiniif wayyuu irratti kenuu kanaa dha. Isin waggaan darbe kennuu qofaan utuu hin ta'in fedhii kennuu qabdaniinis kanneen jalqabaa turtaan. **11** Ammas fedhiin cimaan isin hojii sanaaf qabdan isa fiixa baasuu keessaniin akka mirkanaa'uuf waanuma qabdaniin hojii sana fiixaan baasaa. **12** Erga fedhiin jiraate kennaan sun akkuma waan namni qabuutti fudhatama malee akka waan namni hin qabneetti miti. **13** Fedhiin keenya akka isin rakkattanii warra kaanitti immoo toluuf utuu hin ta'in akka wal qixxummaan jiraatuuf. **14** Akka wanti isaan irraa hafu hir'ina keessan guutuuf, yeroo ammaa wanti isin irraa hafu hir'ina isaanii ni guuta. Yoos wal qixxummaan ni

jiraata; **15** kunis akkuma, "Isa baay'ee walitti qabateef baay'een hin hafne; isa xinnoo walitti qabatettis wanni tokko iyuu hin hir'anne" jedhamee barreeffamee dha. **16** Waaqa yaaduma anि isiniif qabu garaa Tiitoo keessa kaa'e sana nan galateeffadha. **17** Tiitoon gorsa keenya fudhachuu qofaan utuu hin ta'in fedhii guddaan ofuma isatiin ka'ee gara keessan dhufaa jiraatii. **18** Nus obboleessa tajaajila wangeelaatiin waldoota kiristaanaa hundaan jajame sana isa wajjin ni ergina. **19** Kana malees inni hojii nu ulfina Gooftaatiif fi fedhii gaarii qabnu mul'isuuq hojjennu keessatti akka nu wajjin deemuuf waldoota kiristaanaatiin filatameera. **20** Nu kennaa arjummaa kana hojii irra oolchuu keessatti akka namni kam iyuu maqaa nu hin balleessine of eegganna. **21** Nu utuu fuula Gooftaa qofa duratti hin ta'in fuula namootaa durattis waan qajeelaa hojjechuuf tattaaffanna. **22** Kana malees obboleessa keenya isa nu yeroo baay'ee waan hedduun qorree nama hisataa ta'uu isaa mirkaneeffanne sana isaan wajjin engineerra; innis waan amantiif guddaa isin irraa qabuuf kan duraa caalaa ni yaada. **23** Waa'ee Tiitoo irratti, inni garee koo kan na wajjin isin gidduu hojjetuu dha; waa'ee obboloota keenya immoo isaan bakka bu'ota waldoota kiristaanaatiif ulfina Kiristoos. **24** Kanaafuu akka waldoonni kiristaanaa arguu danda'aniif dhugaa jaalala keessaniitii fi sababii nu isimiin of jajnuuf namoota kanneenitti argisiisaa.

9 Waa'ee tajaajila qulqulootaaf kennamu kanaa isiniif barreessuu na hin barbaachisu. **2** Ani akka isin gargaaruuf hinaftan nan beekaatiif; anis, "Warri Akaayaa bara darbee jalqabani gargaarsa kennuuuf qophaa'aniiru" jedhee namoota Maqedooniya biratti of jajeen ture; fedhiin keessanis isaan keessaa namoota baay'ee hojiif kakaaseera. **3** Egaa ani akkuman "Isaan qophaa'aniiru" jedhee dubbadhe sanatti, akka isin qophooftanii argamtaniif malee waa'ee kanaatiif isiniin of jajuun keenya waan akkasumaan dubbatame akka hin taane ani obboloota ergeera. **4** Yoo namoonni Maqedooniyaa kam iyuu na wajjin dhufanii akka isin hin qophaa'in argan, nu warri akkas isin amananne iyuu waa'ee keessan waan jennu dhabnee ni qaanofna. **5** Kanaafuu akka obboloonni kunneen duraan dursanii gara keessan dhufanii kennaa arjummaa kan isin waadaa galtan sana qophessaniif isaan gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. Yoos kennaan sun akka dirqamaatti utuu hin

ta'in akka kennaar jummaatti qopheeffama. **6** Waan kana yaadadhaa: Namni harka isaa utuu hin guutin facaasuutuu harka isaa hin guutin galfata; namni harka isaa guutee facaasu immoo harka isaa guutee galfata. **7** Tokkoon tokkoon nammia utuu sassataan yookaan dirqamaan hin ta'in waan kennuuf garaa keessatti yaade haa kenuu; Waaqni nama gammachuun kenuu jaallataatii. **8** Isin yeroo hundumaa waan hundumaan waan isin barbaachisu hunda qabaattanii hojii gaarii hundumaan akka guutamtaniifis Waaqni ayyaana hunda isinii baay'isuu ni danda'a. **9** Kunis akkuma, "Inni ni bittinnesse; hiyyeyyiif ni kenne; qajeelummaan isaa bara baaan ni jiraata" jedhamee barreeffamee dha. (aiōn g165) **10** Inni namicha facaasuuf sanyii, kan nyaatuuf immoo buddeena kenuu sun isinis akka facaafattaniiif sanyii isinii kenna; isinii baay'isas; ija qajeelummaa keessaniis ni baay'isa. **11** Isin yeroo hunda akka arjoontaniiif karaa hundaan ni sooromfamu; arjummaan keessanis karaa keenyaan Waaqaaf galata fida. **12** Tajaajilli isin kennitan kun waan qulqullootaaf barbaachisu guutuu qofa utuu hin ta'in, akka galanni baay'een guutee Waaqaaf irra dhangala'u taasisa. **13** Sababii tajaajila isin ittiin of mirkaneessitan sanaatiin, wangeela Kiristoos lallabuun ajajamuu keessanii fi arjummaan keessan kan isin isaanii fi warra kaan hundaaf arjoontan sanaaf namoonni Waaqa jajatu. **14** Isaanis kadhanna isiniif kadhatan keessatti sababii ayyaana guddaa kan Waaqni isinii kenne sanaatiif isin yaadu. **15** Kenna isaa kan ibsamuu hin dandeenyne sanaaf galanni Waaqaaf haa ta'u!

10 Ani Phawulos kan yeroon isin bira jiru "Ija laafessa" yeroon isin irraa fagaadhu immoo "Ija jabeessa" ta'e garraamummaa fi gara laafina Kiristoosiin isinan kadhadha! **2** Ani yeroon gara keessan dhufutti akka isin ija jabina ani warra waan nu akka yaada fooniitti jiraannu se'an sana irratti nan qabaadha jedhee yaadu sana qabaadhu akka isin na hin goone isin kadhadha. **3** Nu yoo fooniin jiraanne iyuu akka yaada fooniitti hin lollu. **4** Mi'i waraanaa kan nu ittiin lollu kan da'annoo jigsuudhaaf humna Waaqaa qabuudha malee mi'a waraanaa foonii miti. **5** Mormii fi of tuulummaa beekumsa Waaqaa irratti ka'u hunda ni diigna; yaada hundas boojinee Kiristoosiif akka ajajamu ni goona. **6** Yommuu isin guutummaatti ajajamuu keessan raawwattanitti, nu immoo ajajamuu

diduu hunda haaloo ba'uuf ni qophoofna. **7** Isin waanuma isiniti mul'atu qofa ilaaltu. Eenyu iyuu yoo kan Kiristoos ta'uua isatti amane akkuma inni kan Kiristoos ta'e, nus kan Kiristoos ta'u keenya haa hubatu. **8** Ani taayitaa keenya kan Gooftaan akka ittiin isin diignuuf utuu hin ta'in akka ittiin isin ijaarruu nuu kenne sanaan caalaatti yoon boone iyuu itti hin qaana'u. **9** Ani waanan ergaa kootiin isin sodaachisu yaalu fakkaachuu hin barbaadu. **10** Namoonni tokko tokko, "Ergaan isaa ulfaataa fi cimaa dha; inni yeroo qaamaan argamutti garuu dadhabaa dha; dubbiin isaas tuffatamaa dha" jedhu. **11** Warri akkasii akka wanni nu fagoo jiraannee barreessinu fi wanni nu yeroo isaan wajjin jirruttii hojennu tokkuma ta'e haa hubatan. **12** Nu warra of saadan tokko tokkotti of ramaduuf yookaan isaaniin of qixxeessuuf ija hin jabaannu. Isaan yeroo walii isaaniitti of madaalanii fi walii isaaniitti of qixxeessan hin hubatan. **13** Nu garuu hamma daangaa Waaqni nuu ramade kan isin bira ga'uutti malee dandeettii keenya olitti of hin jajnu. **14** Nu waan wangeela Kiristoos lallabaa gara keessan dhufneef, akka waan isin bira hin ga'iniitti baay'ee hin hiixannuutii. **15** Nu hojii warra kaaniin hojjetameen baay'ee of hin jajnu. Akkuma amantiin keessan guddachaa deemuun akka iddoon hojii keenya kan isin gidduutti argamu akka malee babal'atu ni abdanna; **16** kunis akka nu hojii duraan dursee biyya nama bira keessatti hojjetameen utuu of hin jajin biyyoota isinii achi jiran keessatti wangeela lallabuu dandeenyuuf. **17** Garuu, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu." **18** Nama Gooftaan galateessutu fudhatama argata malee namni of galateessu fudhatama hin argatuutii.

11 Ani gowwummaa koo ishee xinnoo naa obsitu jedheen abdadha; duraanuu naa obsitaniirtu. **2** Ani hinaaffaa Waaqatiin isiniif nan hinaafa. Ani akka durba tokkotti fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhirsaa tokko jechuunis Kiristoosiif isin kaadhimeeraatii. **3** Garuu akkuma bofti haxxummaa isatiin Hewanin gowwoomse sana yaadni keessanis akksuma dhugaa fi qulqullina ittiin Kiristoosiif of kennitan sana irraa ni dogoggorfama jedheen sodaadha. **4** Namni tokko gara keessan dhufee yoo Yesuus nu isinii lallabne malee Yesuus kan bira isinii lallabe, yookaan Hafuura nu isinii lallabne malee hafuura kan bira yoo fudhatten, yookaan wangeela nu

isinii lallabne malee wangeela kan biraan yoo fudhatten ni obsitu. 5 Ani, "Ergamoota hangaafosta" sanaa gaditti of hin ilaalu. 6 Ani dubbiitti leenjii hin qabu; garuu beekumsa qaba. Kanas karaa hundaan sirriitti isinii ibsineerra. 7 Wangeela Waaqaa gatii malee isinitti lallabuudhaan akka isin ol ol jettaniif ani gad of qabuun koo cubbuu turee? 8 Ani isin tajaajiluuf jedhee gargaarsa isaan irraa fudhachuudhaan waldoota kiristaanaa kaan saameera. 9 Ani yeroon isin bira turee fi yeroo waa na barbaachisetti eenyutti illee ba'aa hin taane; obboloonni Maqedooniyaa irraa dhufan waan na barbaachisuuu na gargaaraa turaniitii. Anis waanuma tokkoon illee akka ba'aa isinitti hin taaneef of eeggachaan ture; amma illee ittuma fufee ofin eeggadha. 10 Hamma dhugaan Kiristoos na keessa jirutti boonuu koo kana kutaalee biyya Akaaya keessatti eenyu iyuu na dhowwuu hin danda'u. 11 Maaliif? Ani waan isin hin jaallanneef moo? Isin jaallachuu koo Waaqni ni beeka! 12 Warra waan ittiin boonaniin nuun qixxaachuuf jedhanii carraa barbaaddatan carraa dhowwachuuuf ani waanan amma hojjedhu ittuma fufee nan hojjedha. 13 Namoonni akkanaa ergamoota sobaa, hojjettoota nama gowwoomsan, warra ergamoota Kiristoos fakkaachuuf of geeddaraniif dha. 14 Seexanni mataan isaa ergamaa ifaa fakkaachuuf waan of geeddaruuuf kun nama hin dinqu. 15 Egaa tajaajiltoonni isas yoo tajaajiltoota qajeelummaa fakkaachuuf of geeddarun kun waan nama dinqu miti. Dhumni isaaniis akkuma hojii isaanii ta'a. 16 Ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha: Namni tokko iyuu gowwaa na hin se'in. Isin yoo gowwaa na seetan ani xinnoo akkan boonuu akkuma gowwaa tokkootti na fudhadhaa. 17 Ani of amanadhee boonuu kana keessatti akka gowwaa tokkoottin dubbadha malee akka Gooftaan dubbatutti hin dubbadhu. 18 Waan namoonni hedduun akkuma yaada fooniitti boonaniif, anis nan boona. 19 Isin ogeeyyii waan taataniif gammachuudhaan gowwootaaf obsitu! 20 Yoo eenyu iyuu isin garboomfate yookaan yoo isin irraa nyaate yookaan yoo faayidaa ofitiif isinitti fayyadame yookaan yoo koore yookaan yoo isin kabale ni obsituitii. 21 Akka nu waan akkasii irratti dadhaboo turre ani qaana'aa nan dubbadha. Ani akka gowwaa tokkoottin dubbadha; waan namni kam iyuu ittiin of jajuu fi ija jabaatu sana anis ittiin of jajuu fi

nan jabaa dha. 22 Isaan lbrootaa? Anis akkasuma. Isaan Israa'elootaa? Anis akkasuma. Isaan sanyii Abrahaamii? Anis akkasuma. 23 Isaan tajaajiltoota Kiristoosii? Ani akka nama qalbii dabarseettin dubbadhaatii ani nan caala. Ani caalchisee baay'ee itti dadhabeera; caalchisee yeroo baay'ee hidhameera; caalchisee akka malee garafameera; ammumaa ammas du'aaf saaxilameera. 24 Harka Yihuudootaattis si'a shan afurtama jechuu tokko hanquu garafameera. 25 Si'a sadii uleen dhaanameera; si'a tokko dhagaadhaan tumameera; si'a sadii dooniin na jalaa caccabeera; halkan tokkoo fi guyyaa tokko galaana keessa tureera; 26 ani utuun wal irraa hin kutin deemsaa irra ture. Balaan lagaa, balaan saamtotaa, balaan saba kootii, balaan Namoota Ormaa, magaalaa keessatti balaan, gammoojii keessatti balaan, galaana irratti balaan, obboloota sobaa irraas balaan na mudatee ture. 27 Ani baay'ee hojjedhee bututeera; halkan baay'ee hirriba dhabeera; beela'eera; dheebedheera; yeroo baay'ee soomeera; dhaamodheera; daareeras. 28 Kana hundumaa caalaa yaaddoo ani waldoota kiristaanaa hundumaaf qabtu guyyaa guyyaan natti ulfaata. 29 Eenyutu dadhabaa dha? Ani hin dadhabuu ree? Eenyutu hin gufanne? Ani aaree hin gubadhuu ree? 30 Ani yoon of jajuu qabaadhe waan dadhabbi koo mul'isuun of nan jaja. 31 Waaqaa fi Abbaan Gooftaa Yesuus inni bara bараan eebbfamu sun akka ani hin sobne ni beeka. (aiōn g165) 32 Damaasqoo keessatti namichi mooticha Areexaa jalatti bulchaa biyyaa ture na qabsiisuuuf jedhee magaalaa namoota Damaasqoo eegsisa ture. 33 Ani garuu foddaa dallaa keessaan guuboodhaan gad buufamee harka isaa jalaa ba'e.

12 Yoo bu'aa qabaachuu baate iyuu ani nan boona. Ani gara waan Gooftaan na argisiiseetii fi mul'ata isa biraan dhufeetti nan qajeela. 2 Namichi Kiristoositti jiru tokko waggaa kudha afur dura gara samii sadaffaatti ol fudhatamuu isaa nan beeka. Innis dhagna fooniitiin ta'u fi ta'u baachuu isaa Waaqatu beeka malee ani hin beeku. 3 Ani nama akkanaa nan beeka; dhagna fooniitiin ta'u fi ta'u baachuu isaa ani hin beeku; Waaqatu beeka; 4 innis gara jannataatti ol fudhatamee waan hin dubbatamne kan akka namni himuuf hin eeyyamamne dhaga'e. 5 Ani waa'ee nama akkasiitiif nan boona; garuu waa'ee dadhabbi kootii malee waa'ee ofii kootii hin boonu. 6 Ani waanan dhugaa dubbachaa jiruuf yoon boonuu filadhe iyuu

hin gowwoomu. Garuu namni tokko iyyuu waan narratti arguu fi waan narraa dhaga'u caalaa akka waa'ee koo hin yaadneef ani waan akkasii irraa ofin quсадha; 7 akka ani mul'ata akka malee guddaa kanaan of hin tuulleef qoraattiin foon koo waraan tokko, ergamaan Seexanaa akka na dhiphisuuf naa kennname. 8 Wanni kun akka narraa fagaatuuf si'a sadii Gooftaa nan kadhadhe. 9 Inni garuu, "Ayyaanni koo si ga'a; humni koo dadhabbi keessatti guutuu ta'atii" naan jedhe. Kanaafuu humni Kiristoos akka narra boqotuuf waa'ee dadhabbi kootii caalchisee gammaduudhaan akka malee nan boona. 10 Ani waa'ee Kiristoosiif jedhee dadhabbi keessatti, arrabsuu keessatti, gidiraa keessatti, ari'atama keessatti, rakkina keessattis gammaduun koo kanumaaf. Yoos ani yeroon dadhabutti nan jabaadhaatii. 11 Ani of gowwoomseera; waan kanatti garuu isinitu na dhiibe. Ani yoon waanuma tokkotti illee hedamuu baadhe, waan "Ergamoota hangafoota" sanaa gad hin taaneef silaa isin naa dubbachuu qabdu turtan. 12 Mallattoowwan ergamaa dhugaa tokko jechuunis mallattoon, hojiin dinqiitii fi raaJIin isin gidduutti obsa guddaadhaan hojjetamaniiru. 13 Ani utuu ba'aa isinitti hin ta'in hafuu kootiin alatti wanti isin ittiin waldoota kiristaanaa kaanii gad taatan maali? Yakka kana naa dhiisaal! 14 Ani si'a sadaffaaf gara keessan dhufuuf qophaa'eera; ani isinuma malee qabeenya keessan waan hin barbaanneef ba'aa isinitti hin ta'u. Warratu ijomollee isaaniiitiif qabeenya kuusuu qaba malee ijomolleen warra isaaniiitiif kuusuu hin qaban. 15 Ani waanan qabu hunda gammachuun isiniif nan kenna; ofii koo illee isiniif nan kenna. Sababii ani baay'isee isin jaalladhuuf isin immoo xinneessitanii na jaallattuure? 16 Haa ta'u malee ani ba'aa isinitti hin taane. Ani garuu waanan abshaala ta'eef malaan isin qabadhe. 17 Ani namoota isinitti erge keessaa karaa isa tokkootiin illee waa isin irraa nyaadheeraa? 18 Ani akka Tiitoon gara keessan dhufuuf isa kadhadhe; obboleessa tokkos isa wajjin ergeera. Tiitoon waa isin irraa nyaateeraa? Nu hafuura tokkoon, karuma tokko irra deddeebi'aa hin turree? 19 Isin waan nu hamma ammaatti fuula keessan duratti ofii keenyaaf falmanuu seetanii? Nu akka warra Kiristoositti jiraataniitti fuula Waaqaa duratti dubbanna; yaa michoota, waan kana hunda hojjechuun keenya isinuma jajjabeessuu. 20 Yeroo ani gara keessan dhufuuti isin akka ani fedhu taatanii

hin argamtan ta'a. Yookaan ani akka isin feetan ta'ee hin argamu ta'a jedheen sodaadhaatii. Wal loluun, hinaaffaan, aariin boba'uun, wal quoduun, maqaa nama balleessuu, hamiiin, of tuulummaanii fi jeequmsi isin gidduu jiraata jedheen sodaadha. 21 Yeroo ani deebi'ee gara keessan dhufuuti Waaqni koo fuula keessan duratti gad na deebisa; anis waa'ee namoota baay'ee kanneen kanaan dura cubbuu hojjetanii fi xuraa' ummaa irraa, halalummaa fi jireenya gad dhiisii hamaa irraa hin deebi'iniif nan gadda jedheen sodaadha.

13 Ani kanaan walitti si'a sadaffaaf gara keessan dhufuu koo ti. "Dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkanoeffamuu qaba." 2 Ani duraanuu yommuun si'a lammaffaa isin bira turetti isin akeekkachiiseera. Amma illee fagoo taa'ee isuma irra nan deebi'a; ani yeroon deebi'ee dhufuuti warra kanaan dura cubbuu hojjetanifis ta'u warra kaan hundaaf garaa hin laafu; 3 kunis isin akka Kiristoos karaa kootiin dubbatu ragaa waan barbaaddaniif. Inni isin gidduutti cimaadha malee waa'ee keessan irratti dadhabaa miti. 4 Inni dadhabbiidhaan fannifamu iyyuu, humna Waaqaatiin garuu ni jiraata. Nus akkasuma isatti dadhabdoota; ta'u isin tajaajiluuf humna Waaqaatiin isa wajjin ni jiraanna. 5 Isin amantiidhaan jiraachuu fi jiraachuu baachuu keessan beekuuf of qoraa; of ilaalaas. Dhugumaan isin yoo qormaaticha kuftan malee akka Yesuus Kiristoos isin keessa jiru hin beektanii? 6 Anis akka nu qormaaticha hin kufin isin akka hubattan nan amana. 7 Nu ammas akka isin waan hamaa tokko illee hin hojjenneef Waaqa kadhanna. Kunis nu yoo waan qormataa kufne fakkaanne illee akka isin waan qajeelaa hojjettaniif malee akka namoonni qormaaticha keessatti cimnee dhaabachuu keenya arganiif miti. 8 Nu dhugaaf hojjenna malee, dhugaa mormuudhaan homaa hojjechuun hin dandeenyuutii. 9 Yommuu nu dadhabnee isin immoo jabaattanitti ni gammanna; kadhannaan keenyas akka isin warra hir'ina hin qabne taataniif. 10 Wanni ani yeroo fagoo jirutti barreessuu kanaa dha; kunis akka ani yeroon gara keessan dhufuuti taayitaa Gooftaan akka ani ittiin isin diiguuf utuu hin ta'in, akka ani ittiin isin ijaaruuf naa kennetti fayyadamee isinitti hin jabaanneef. 11 Egaa yaa obboloota nagaatti. Haaromfamaa; wal

jajjabeessaa; yaada tokko qabaadhaa; nagaadhaan
jiraadhaa. Waaqni jaalalaatii fi nagaa isin wajjin ni
ta'a. **12** Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa.
13 Sabni Waaqaa hundinuu nagaa isinii dhaamu. **14**
Ayyaanni Gooftaa Yesuus Kiristoos, jaalalli Waaqaa,
tokkummaan Hafuura Qulqulluus hunda keessan
wajjin haa ta'u.

Galaatiyaa

1 Phaawulos ergamticha isa utuu namoota biraayookaan namaan hin ta'in garuu Yesuus Kiristoosii fi Waaqa Abbaa isa Yesuusin warra du'an keessaa kaaseen ergamee fi **2** obboloota na wajjin jiran hundumaa irraa, Gara Waldoota Kiristaanaa Galaatiyaatti: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u; **4** inni akka fedhii Abbaa keenya fi Waaqa keenyaatti bara hamaa kana jalaa nu oolchuuf jedhee cubbuu keenyaaf of kenne; (**aiōn g165**) **5** ulfinni bara baraa hamma bara baraatti isaf haa ta'u. Ameen. (**aiōn g165**) **6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan wangeela biraayookaan bu'uun keessan baay'ee na dinqeera; **7** wangeelli biraay illee hin jiru. Garuu namoonni isin dogoggorsanii wangeela Kiristoos jal'isuu yaalan tokko tokko jiru. **8** Nus taanaan yookaan yoo ergamaan Waaqaa samii irraa dhufe tokko wangeela nu kanaan dura isinitti lallabne sana irraa adda ta'e isinitti lallabe, inni bara baaan haa abaaramu! **9** Akkuma nu kanaan dura jenne ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha; yoo enyu iyyuu wangeela isin kanaan dura fudhatten sana irraa adda ta'e isinitti lallabe inni abaaramaa haa ta'u! **10** Ani amma nama biratti moo Waaqa biratti fudhatama argachuu yaalaan jira? Yookaan nama gammachiisuu nan yaalaa? Ani utuun hamma ammaatti nama gammachiisuu yaalee silaa tajaajilaa Kiristoos hin ta'u ture. **11** Yaa obboloota, wangeelli ani lallabe sun nama irraa akka hin dhufin isin akka beektan nan barbaada. **12** Ani wangeelicha mul'ataan Yesuus Kiristoos irraa fudhadhe malee nama tokko irraa illee hin fudhanne; yookaan namni na hin barsiifne. **13** Akka ani yeroon amantii Yihuudootaa duukaa bu'aa turetti waldaa kiristaanaa Waaqaa akka malee ari'achaa fi balleessuufis yaalaa ture dhageessaniirtu. **14** Ani amantii Yihuudootaatiin warra saba koo keessaa hiriyoota koo ta'an baay'ee nan caala ture; duudhaa abbootii kootiifis akka malee nan hinaafa ture. **15** Garuu yommuu Waaqni gadameessa haadha kootii jalqabee na filatee fi ayyaana isatiin na waame sun, **16** akka ani Namoota Ormaa gidduutti waa'ee ilma isaa lallabuuf isa natti mul'isuu jaallatetti ani nama tokkoon iyyuu hin mari'anne. **17** Ani warra anaan dura ergamoota turan arguuf Yerusaalemitti

ol hin baane; garuu yeruma sana biyya Arabaan dhaqe. Ergasiis Damaasqoottin deebi'e. **18** Ergasiis anis waggaa sadii booddee Keefaan wal baruuf jedhee Yerusaalemitti ol ba'e; guyyaa kudha shanis isa biran ture. **19** Ani garuu Yaaqoob obboleessa Gooftaa malee ergamoota kaan keessaa tokko illee hin argine. **20** Wanti ani isinii barreessu akka soba hin ta'in kunoo fuula Waaqaa duratti isiniifin mirkaneessa. **21** Ergasiis ani gara Sooriyaa fi biyya Kiilqiyaan dhaqe. **22** Waldoonni Kiristaanaa Yihuudaa kanneen Kiristoosittti jiranis fuula koo arganii hin beekan. **23** Isaanis oduu, "Namichi duraan nu ari'achaa ture sun amma immoo amantiidhuma dur balleessuuf yaalaa ture sana lallabaa jira" jedhu qofa dhaga'an. **24** Isaanis sababii kootiif Waaqaa ulfina kennan.

2 Ani waggaa kudha afur booddee deebi'ee Yerusaalemitti ol ba'e; ani yeroo kana Barnaabaas wajjinin ture. Tiitoo illee of duukaa fudhadhee dhaqe. **2** Ani mul'ataanin ol ba'e; wangeela Namoota Ormaa gidduutti lallabus isaaniif nan ibse. Kanas akka fiigichi koo kan duraa, kan ammaas akkasumaan hin hafne waan sodaadheef kophatti warra dura bu'oota fakkaatanittin hime. **3** Garuu Tiitoon inni ana wajjin ture iyyuu utuma nama Giriik ta'ee jiruu akka dhagna qabatu hin dirqisifamne. **4** Kunis sababii obboloota sobaa tokko tokko bilisummaa nu karaa Kiristoos Yesuusiin arganne basaasuu fi nu garboomfachuu dhokatanii nu gidduu galaniif ta'e. **5** Nus akka dhugaan wangeela isin bira jiraatuuf jennee battala tokkoof illee isaaniif hin ajajamne. **6** Waa'een warra gurguddaa fakkaatan sanaa yoo isaan waanuma fedhan ta'an iyyuu anaaf homaa miti; Waaqni fuula namaa ilaalee nama wal hin caalchisu; namoonni kunneen ergaa koo irratti waan tokko hin daballe. **7** Karaa kaaniin immoo isaan akkuma Phexros warra dhagna qabatanitti wangeela lallabuuf imaanaan itti kennname sana, anis akka warra dhagna hin qabannetti wangeela lallabuuf imaanaan natti kennname argan. **8** Waaqni akka Phexros ergamaa ta'ee warra dhagna qabatan tajaajilu hujjetee sun akka anis ergamaa ta'ee Namoota Ormaa tajaajilu hujjetereatii. **9** Yaaqoob, Keefaa fi Yohannis warri akka "Utubaatti" ilaalamani sun yommuu ayyaana naa kennname hubatanitti anaa fi Barnaabaasiif harka mirgaa kan tokkummaa kennanii akka nu gara Namoota Ormaa deemnu, isaan immoo akka gara warra dhagna qabatanii dhaqan

walii galan. **10** Wanni isaan nu kadhatanis akka nu hiyyeyyii yaadannu qofa ture; kun immoo waanuma ani gochuuf hawwaa turee dha. **11** Keefaan waan dogoggoree tureef yeroo inni Anxookiyyaa dhufetti ani ifaan ifattin isaan morme. **12** Utuu jarri tokko Yaaqoob biraa hin dhufin dura inni Namoota Ormaa wajjin nyaachaa ture. Yommuu isaan achi ga'anitti garuu waan garee warra dhagna qabatanii sodaateef dugda duubatti deebi' ee Namoota Ormaa irraa gargar ba'e. **13** Yihuudoonni kaanis itti fakkeessummaa isaa duukaa bu'an; Barnaabaas iyyuu itti fakkeessummaa isaaniiitiin dogoggorfamee ture. **14** Anis yommuu akka isaan daandii dhugaa wangeelaa irra hin deemne argetti hunda isaanii duratti Keefaanakkana jedhe; "Ati Yihuudii dha; garuu utuu akka Yihuudiitti hin ta'in akka Nama Ormaatti jiraatta; yoos ati akkamitti akka Namoonni Ormaa bartee Yihuudootaa duukaa bu'an dirqisiifta ree? **15** "Nu dhalootaan Yihuudoota malee Namoota Ormaa cubbamoota miti; **16** namni Yesuus Kiristoosittti amanuun malee akka seera eeguun qajeelaa hin taasifamne beekna. Kanaafuu seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantii Kiristoos irratti qabnuu qajeeltota akka taanuuf Kiristoos Yesuusittti amanneerra; eenyu iyyuu seera eeguudhaan qajeelaa hin ta'uutii. **17** "Egaa nu utuu karaa Kiristoosiin qajeeltota taasifamuu barbaannuu nu mataan keenya iyyuu cubbamoota taanee yoo argamnee Kiristoos tajaajilaat cubbuuti jechuudhaa ree? Kun gonkumaa akkas miti! **18** Ani yoon waanan diige deebisee ijaaare akkan seera cabsituu ta'en mirkaneessa. **19** "Ani akkan Waaqaaf jiraadhuuf, karaa seeraatiin seeraaf du'eeraatii. **20** Ani Kiristoos wajjin fannifameera; si'achi Kiristoositu na keessa jiraata malee kan jiraatu ana miti. Ani jireenya amma fooniin jiraadhu kana amantii Ilma Waaqaa isa na jaallatee naaf jedhee of kennetti qabuun nan jiraadha. **21** Ani ayyaana Waaqaa gatii hin dhabsiisu; utuu qajeelummaan karaa seeraatiin argamee Kiristoos akkanumaan du'e jechuu dha kaa!"

3 Yaa warra Galaatiyyaa gowwoota! Eenyutu falfala isinitti hojjete? Yesuus Kiristoos akka waan ijuma keessan duratti fannifameetti mul'ifamee hin turree? **2** Ani waan tokko qofa isin irraa barachuu nan barbaada: Isin seera eeguun moo waan dhageessan amanuun Hafuura Qulqulluu argattan? **3** Isin akkas gowwaadhaa? Hafuura Qulqulluudhaan jalqabdaniif

amma immoo fooniin fixxuu ree? **4** Kun dhugumaan iyyuu waan hin fayyadne taanaan isin waanuma hin fayyadneef hammana dhiphattanii ree? **5** Wanni Waaqni Hafuura isaa isinii kennee hojii dinqii gidduu keessanitti hojjetuuf sababii isin seera eegdaniif moo sababii isin waan dhageessan amantaniif? **6** Akkasumas Abrahaam, "Waaqa amane; kunis qajeelummaati lakkaa'ameef." **7** Kanaafuu warri amanan ijoollee Abrahaam akka ta'an hubadhaa. **8** Katabbiin Qulqulluun akka Waaqni amantiin Namoota Ormaa qajeeltota taasisu duraan dursee argee, "Sabni hundinuu karaa keetiin eebbfama" jedhee duraan dursee Abrahaamitti wangeela lallabe. **9** Kanaaf warri amantii qaban, Abrahaam nama amantii sana wajjin eebbfaman. **10** Warri seera eeguu isaanii abdatan hundinuu abaarsa jala jiru; "Namni waan Kitaaba Seeraa keessatti barreeffame hundaaf itti fufee hin ajajamne kam iyyuu abaaramaa dha" jedhamee barreeffameeraatii. **11** Waan, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraatuuf" akka eenyu iyyuu fuula Waaqaa duratti seeraan qajeelaa hin taasifamne ifa. **12** Seerri amantii irratti hin hundeffamne; inni garuu, "Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata" jedha. **13** Waan, "Namni muka irratti fannifamu kam iyyuu abaaramaa dha" jedhamee barreeffameef, Kiristoos nuuf jedhee abaarsa ta'uudhaan abaarsa seeraa irraa nu fure. **14** Inni akka nu amantiin Hafuura Qulqulluu waadaa kennname sana argannuuf, akka eebbi Abrahaamiif kennname sun karaa Kiristoos Yesuusiin gara Namoota Ormaa dhufuuf nu fure. **15** Yaa obboloota, ani akka namaattin dubbadha. Kakuun namaa iyyuu erga yeroo tokko mirkaneeffamne booddee eenyu iyyuu hin tuffatu yookaan itti hin dabalu. **16** Egaa Abrahaamii fi sanyii isaatiif waadaan galameera. Katabbiin Qulqulluun, akka waan nama hedduuf dubbatameetti, "Sanyiwwan" hin jedhu; garuu akka waan nama tokkoof dubbatameetti, "Sanyii keetiif" jedha; innis Kiristoos. **17** Wanni ani jedhus kana: Seerri wagga 430 booddee dhufe sun kakuu Waaqni duraan dursee gale diigee akkasiin waadaa sana hin balleessu. **18** Dhaallii utuu karaa seeraatiin ta'ee si'achi waadaadhaan hin ta'u ture; Waaqni garuu ayyaana isaatiin waadaadhaan Abrahaamiif dhaala kenne. **19** Yoos seerri maaliif kennname ree? Seerri sababii yakka hamma Sanyiin waadaan kennnameef sun dhufutti tureetiif kennname. Seerri sunis karaa

ergamootaatiin harka araarsaa gidduu galeessa tokkootiin hojii irra oolfame. **20** Ta'us araarsaan gidduu galeessi tokko garee tokko qofaaf hin dhaabatu; Waaqni garuu tokkichuma. **21** Kanaafuu seerri waadaa Waaqaatiin mormaa ree? Gonkumaa akkas miti! Utuu seerri jirenya kennuu danda'u kennamee jiraatee silaa qajeelummaan dhugumaan seeraan argama tureetii. **22** Katabbiin Qulqulluun garuu akka wanni karaa Yesuus Kiristoositti amanuutiin waadaa galame sun warra amananiif kennamuuf waan hundumaa cubbuu akka hidhamaa godhe labsa. **23** Utuu amantiin hin dhufiniin dura hamma amantiin mul'ifamutti seera jalatti hidhamnee nutti cufamee turre. **24** Kanaafuu akka nu amantiin qajeeltota taasifamnuuf Kiristoositti nu geessuuf seerri guddiftuu keenya ture. **25** Amma garuu waan amantiin dhufuef nu si'achi guddiftuu jala hin jiraannu. **26** Hundi keessan amantii Kiristoos Yesuusitti qabdaniin ijoollee Waaqaa ti; **27** isin warri Kiristoositti cuuphamtan hundi Kiristoosin uffattaniirtutii. **28** Yihuudii yookaan Giriik, garba yookaan birmaduu, dhiira yookaan dubartii jechuun hin jiru; hundi keessan Kiristoos Yesuusin tokkumaatii. **29** Erga kan Kiristoos taatanii yoos isin sanyii Abrahaam; akka waadaattis dhaaltota.

4 Wanni ani jedhu kana; dhaaltuun yoo qabeenyi hundi kan isaa ta'e iyyuu inni hamma daa'ima ta'ee jirutti garba irraa adda miti. **2** Inni hamma guyyaan abbaan isaa murteesse sun ga'utti warra isa eeganiif warra isa guddisan jala jira. **3** Nus akkasuma bara daa'imman turretti garbummaa sirna addunyaa jala turre. **4** Yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti garuu Waaqni Ilma isaa isa dubartii irraa dhalate, kan seera jalatti dhalate sana erge; **5** kunis akka nu mirga ilmummaa argannuuf warra seera jala jiran furuuf. **6** Sababii isin ilmaan taataniifis Waaqni Hafuuura Ilma isaa kan, "Aabbaa, yaa Abbaa" jedhee waamu sana gara keessa garaa keenyaatti erge. **7** Kanaaf ati si'achi ilma malee garba miti; erga ilma taatee immoo Waaqni dhaaltuu si taasiseera. **8** Isin utuu Waaqa hin beekiniin dura, waaqota uumama isaaniitiin waaqota hin ta'iniif garboomtanii turtan. **9** Amma garuu isin erga Waaqa beektanii, keessumattuu erga Waaqa biratti beekamtanii booddee akkamitti gara sirnoota dadhaboo fi sirnoota faayidaa hin qabneetti deebitu ree? Isin ammas isaaniif garboomuu barbaadduu? **10** Isin guyyoota, ji'oota, waqtilee fi waggoota addaa

kabajju! **11** Ani akkasumaan isinitti dadhabe jedheen isiniif sodaadha. **12** Yaa obboloota, akkuma ani isin fakkaadhe, isinis akka na fakkaattan isin kadhadha. Isin balleessa tokko illee natti hin hojenne. **13** Yeroo jalqabaatti akka ani sababii dhukkubaatiin wangeela isinitti lallabe ni beektu; **14** yoo dhukkubni koo qoramsa isinitti ta'e iyyuu, isin akka waan ani ergamaa Waaqaa ta'eetti, akka waan ani Kiristoos Yesuus matuma isaa ta'eetti na simattan malee na hin tuffanne yookaan na hin balfine. **15** Eebbi keessan sun hundi eessa jira? Utuu danda'amme ija keessan illee akka of keessaa baaftanii naa kennuu fedhii keessan ture ani dhugaa ba'uu nan danda'a. **16** Egaa ani waan dhugaa isinitti himeef diina keessan ta'ee ree? **17** Namoonni sun ofitti isin deebisuuf hinaafu; garuu waan gaariif miti. Isaan akka isin isaaniif hinaaftaniif nurraa gargar isin baasuu barbaadu. **18** Yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in yeroo hundumaa kaayyoo gaariif hinaaffaa qabaachuun gaarii dha. **19** Yaa ijoollee ko, ani hamma Kiristoos isin keessatti mul'atutti ammas isiniif jedhee nan ciniinsifadha; **20** ani waa'ee keessaniif waan shakkii keessa jiruuf utuu isin biratti argamee sagalee koo geeddaradhee akkam hawwan ture! **21** Warri seera jala jiraachuu barbaaddan mee natti himaa; isin waan seerri jedhu hin dhageenyee? **22** "Abrahaam ilmaan lama qaba ture; tokko dubartii garbittii irraa, kaan immoo dubartii birmaduu irraa dhalate" jedhamee barreeffameeraatii. **23** Ilmi isaa inni dubartii garbittii irraa dhalate akka fedhii fooniitti dhalate; inni dubartii birmaduu irraa dhalate immoo akka waadaatti dhalate. **24** Kunis akka fakkeenyatti fudhatamuu danda'a; dubartoonni kunneen kakuuwwan lamaan argisiisu. Kakuun tokko kan Tulluu Siinaa ti; kunis garbummaaf ijoollee horti; isheenis Aggaar. **25** Egaa Aggaar akka Tulluu Siinaa isa biyya Arabaa keessaat ti; isheenis magaalaa Yerusaalem ishee yeroo ammaatti fakkeeffamti; magaalaa kun ijoollee ishee wajjin garbummaa keessa jirtiitii. **26** Yerusaalem isheen samii irraa garuu birmaduu dha; isheenis haadha keenya. **27** Akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Yaa dubartii dhabduu kan ijoollee tokko illee hin da'in ati gammadi; atis kan ciniinsifattee hin beekne guddisiitii ililchi; ijoollee dubartii dhirsaa qabduu caalaa, ijoolleen dubartii gatamtee ni baay'atu." **28** Yaa obboloota, isinis akkuma Yisihaaq ijoollee waadaa

ti. **29** Yeroo sana ilmi akka fedhii fooniitti dhalate sun ilma humna Hafuuraatiin dhalate ari'ate. Amma illee akkasuma. **30** Garuu Kataabbiin Qulqulluun maal jedha? "Garbittii sanaa fi ilma ishee ari'i; ilmi garbittii sun ilma dubartittii birmaduu wajjin hin dhaaluutii" jedha. **31** Kanaafuu yaa obboloota, nu ilmaan dubartii birmaduu sanaati malee ilmaan garbittii miti.

5 Akka bilisummaan jiraannuuf Kiristoos bilisa nu baase. Kanaafuu jabaadhaa dhaabadhaa! Deebitaniis waanjoo garbummaatiin hin qabaminaa. **2** Kunoo, dhagna yoo qabattan Kiristoos waan tokko akka isin hin fayyadne ani Phaawulos isinitti nan hima. **3** Namni dhagna qabatu hundinuu akka guutummaatti seera eeguun dirqama isaa ta'e ani amma illee nan mirkaneessaaf. **4** Isin warri seeraan qajeeltota taasifamuu barbaaddan Kiristoos irraa gargar baataniirtu; ayyana irraas kuftaniirtu. **5** Nu garuu qajeelummaa abdannu sana karaa Hafuuraatiin hawwiidhaan amantiin eegganna. **6** Kiristoos Yesuusitti jiraannaan dhagna qabachuu yookaan qabachuu baachuun faayidaa tokko illee hin qabuutii. Wanni gatii qabu amantii jaalalaan of mul'isu qofa. **7** Isin fiigicha gaarii fiigaa turstan. Eenyutu gufuu isinitti ta'ee dhugaadhaaf ajajamuu isin dhowwe ree? **8** Sossoobiin akkasii isa isin waame sana biraan hin dhufu. **9** "Raacitiin xinnoon bukoo guutuu ni bukeessa." **10** Ani akka isin yaada biraan hin qabaanne karaa Gooftaatiin isin amanadha. Abbaa fedhe illee taanaan namni isin jeequu murtii ni argata. **11** Yaa obboloota, ani amma iyyuu yoon dhagna qabaa lallabaa jiraadhee ani amma iyyuu maaliifin ari'atama ree? Yoo akkas ta'ee immoo fannoongufuu ta'uun isaa ni hafa ture! **12** Warri isin jeeqan sun dhagna qabachuu qofa utuu hin ta'in utuu of irraa muranii iyyuu nan hawwa! **13** Yaa obboloota ko, isin akka bilisa taataniif waamamtan. Jaalalaan wal tajaajilaa malee bilisummaa keessan fedhii foonii guutuuf hin oolchinaa. **14** Seerri guutuun ajaja tokkicha, "Ollaa kee akka ofii keetiitti jaalladhu" jedhuun xumurameeraatii. **15** Garuu isin yoo wal ciiniuu fi wal nyaachuutti fuftan akka wal hin balleessineef of eeggadhaa. **16** Kanaafuu ani, "Hafuuraan jiraadhaa; yoos hawwii foonii hin guuttaniitti" jedha. **17** Foon Hafuuraan ni mormaatii; Hafuurris fooniin ni morma. Isaan akka isin waan hojjechuu barbaaddan hin hoijenneef wal mormu. **18** Isin garuu Hafuuraan yoo geggeeffamtan seera jala

hin jirtan. **19** Hojiwwan fooniis beekamoo dha; isaanis halalummaa, xuraa'ummaa fi jirenya gad dhiiisi, **20** waaqota tolfamoo waaqeffachuu, falfala hojjechuu, jibba, aarii, hinaaffaa, dheekkamsa, ofittummaa, wal loluu, gargar ba'u, **21** weennoo, machii, addaggummaa fi kanneen kana fakkaatan. Aniakkuman kanaan dura godhe sana akka warri waanakkanaa hojjetan mootummaa Waaqaa hin dhaalle isinin akekkachiisa. **22** Iji Hafuuraa garuu jaalala, gammachuu, nagaan, obsa, arjummaa, gaarummaa, amanamummaa, **23** garraamummaa fi of qabuu dha. Seerri waanakkanaa mormus hin jiru. **24** Warri kan Kiristoos Yesuus ta'an immoo foon fedhii isatii fi hawwii isaa wajjin fannisaniiru. **25** Nu erga Hafuuraan jiraannee kottaa Hafuuraan haa deddeebinu. **26** Kottaa of hin tuulluu; wal hin aarsinuu; walittis hin hinaafnuu.

6 Yaa obboloota, yoo namni tokko cubbuu keessa seene, isin warri hafuuraan jiraattan garraamummaan isa deebisuu qabdu. Garuu atis akka hin qoramneef of eeggadhu. **2** Isin ba'aa walii baadhaa; akkasiin isin seera Kiristoos ni eegdu. **3** Namni tokko utuu waan tokko iyyuu hin ta'in, waan waa tokko ta'e yoo of se'e, inni of gowwoomsa. **4** Tokkoon tokkoon namaa hojji matalaa isaa haa qoru. Ergasiis utuu nama kaanitti of hin madaalin of qofa jajuu ni danda'a; **5** tokkoon tokkoon namaa ba'aa ofii isaa baadhachuu qabaatii. **6** Namni dubbicha baratu kam iyyuu waan gaarii hundumaa barsiisaa isaa wajjin haa qodatu. **7** Hin gowwoominaa; Waaqaatti qoosun hin danda'amu. Namni waanuma facaafate haammataatii. **8** Namni foonittti facaasuu foon irraa badiisa galfata; namni Hafuuratti facaasuu immoo Hafuura irraa jirenya bara baraa haammata. (aiōnios g166) **9** Kottaa waan gaarii hojjechuu hin dadhabnu; yoo abdiit kutachuu baanne gaafa yeroon isaa ga'e midhaan isaa ni haammannaatii. **10** Kanaaf kottaa, carraa qabnuun nama hundaaf, keessumattuu warra maatii amantootaa ta'aniif waan gaarii goonaa. **11** Akka ani harkuma kootiin qubee gurguddaa hammam ga'uun isinii barreesse mee ilaala! **12** Warri fooniin gaarii ta'aniif mul'achuu barbaadan akka isin dhagna qabattan isin dirqisiisuu yaalu. Isaanis fanno Kiristoosiif jedhanii akka hin ari'atamne qofaaf waan kana godhu. **13** Warri dhagna qabatan mataan isaanii iyyuu seera hin eegan; ta'us isaan dhagna

qabaa keessan kan fooniitiin boonuuf jedhanii akka isin dhagna qabattan barbaadu. **14** Fannoo Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos kan ittiin addunyaan naaf fannifame, kan anis ittiin addunyaaf fannifame sana malee waan biraatiin of jajuun narraa haa fagaatu. **15** Uumama haaraa ta'uutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuu yookaan qabachuu baachuu faayidaa hin qabu. **16** Nagaa fi araarri warra seera kana duukaa bu'an hundaaf, Israa'el Waaqaatiifis haa ta'u. **17** Ani dhagna koo irraa godaannisa Yesuus qabaatii si'achi namni tokko iyuu na hin rakkisin. **18** Yaa obboloota, ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Efesoon

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuuus ta'e irraa, Gara qulqulloota Efesoon jiraatan kanneen Kiristoos Yesuusitti amanamoo ta'anitti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuuus Kiristoos inni Kiristoosiin eebba hafuuraa hundumaan samii irratti nu eebbise sun haa eebbfamu. **4** Inni nu fuula isaa duratti qulqulloota fi warra mudaan hin qabne akka taanuuf utuu addunyaan hin uumaminiin dura isaan nu filateeraatii. Jaalalaanis **5** akka kaayyoo fedhii isaatti akka nu karaa Yesuuus Kiristoosiin ilmaan isaa taanuuf duraan dursee nu murteesse; **6** kunis akka ulfinni ayyaana isaa kan inni Ilma isaa jaallatamaa sanaan toluma nuu kenne sun jajamuuf. **7** Nus isumaan akkuma badhaadhummaa ayyaana Waaqaatti dhiiga isaatiin furama jechuunis, dhiifama cubbuu arganneerra; **8** ayyaana isas ogummaa fi hubannaa hunda wajjin nuu baay'ise. **9** Innis akka nu icciitii fedhii isaa kan akka yaada isaa isa gaarii inni karaa Kiristoosiin karoorfate sana beeknu godhe; **10** yaadni isas yeroo barri murtaa'e sun guutuutti wantoota samii keessaa fi lafa irra jiran hunda Kiristoos jalatti walitti qabuuf jedhee ti. **11** Nus akkuma karoora isaa waan hundumaan akka kaayyoo fedhii isaatti hoijetu sanaatti duraan dursee waan murteeffamneef Kiristoosiin dhaala arganneerra; **12** kunis akka nu warri Kiristoos abdachuutti kanneen jalqabaa taane galata ulfina isaa taanuuf. **13** Isinis dubbi dhugaa jechuunis wangeela fayyina keessanii dhageessanii Kiristoositti amantanii, Hafuura Qulqulluu waadaa galame sanaan chaappeffamtan; **14** innis warri kan Waaqayyoo ta'an galata ulfina isaatiif yeroo furamanitti wanta nu argachuuf jirruuf qabdii keenya. **15** Kanaafuu ani waa'ee amantii isin Gooftaa Yesuusitti qabdaniif fi jaalala isin qulqulloota hundaaq qabdaniif dhaga'ee **16** kadhhanna koo keessatti isin yaadachaa waa'ee keessaniiif galateeffachuu hin dhiifne. **17** Waaqni Gooftaa keenya Yesuuus Kiristoos, Abbaan ulfinaa, akka isin guutummaatti isa beektaniif Hafuura ogummaa fi mul'ataa akka isinii kenuu nan kadhadha. **18** Abdiin inni itti isin waame maal akka ta'e, badhaadhummaan dhaala qulqulloota ulfina qabeessi maal akka ta'e akka beektaniif iji qalbii keessanii akka isinii banamu

Waaqa nan kadhadha; **19** akkasumas humni isaa inni nu warra amannu keessatti hoijetu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniifis nan kadhadha. Humni sunis akkuma jabina guddaa **20** kan inni ittiin Kiristoosin warra du'an keessaa kaasee samii irratti mirga ofii teessise sana mul'isee dha; **21** isas ol aantummaa, taayitaa, humna, gooftummaa hundaa fi bara ammaa qofa utuu hin ta'in bara dhufuuf jiru keessa illee maqaa kennamu hundaa olitti mirga ofii teessise. (aiōn g165) **22** Waaqnis waan hunda miilla isaa jala galche; waldaan kiristaanaatiifis mataa waan hundaa godhee isa kenne; **23** waldaan kiristaanaa dhagna isaa ti; isheenis guutama isaa kan inni waan hunda karaa hundaan guutuu dha.

2 Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu keessaniin duutanii turtan; **2** kunis isuma isin yeroo jirenya addunyaa kanaatiif fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuunis hafuura amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti hoijetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. (aiōn g165) **3** Hundi keenyas yeroo tokko dharraa foon keenya guutaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'aa isaan gidduu jiraanne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **4** Garuu Waaqni araaraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turretti illee Kiristoos wajjin jiraattota nu taasise; isinis ayyaanaan fayyina argattan. **6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'aa nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiinis isa wajjin iddo samii irra nu teessise; **7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyaana isaa kan gita hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusiin nuuf qabu argisiisuuf jedhee waan kana godhe. (aiōn g165) **8** Isinis ayyaanaan karaa amantiitiin fayyitaniirtutii; kunis kenna Waaqaati malee hojii ofii keessanii miti; **9** akka namni tokko iyyuu of hin jajneefis kun hojiidhaan miti. **10** Nu hojii harka isatii; hojii gaarii Waaqni duraan dursee akka nu hojjennuuf qopheesse sana akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusiin uumamne. **11** Kanaaf isin warri durumaa dhalootaan Namoota Ormaa taatan akka warra dhagna qabaa harka namaatiin dhagna namaan irratti hoijetamuun, "Nu warra dhagna qabatee dha" ofin jedhan biratti "Warra dhagna hin qabatin" jedhamtanii waamamtan sana yaadadhaa; **12** isin akka yeroo sana Kiristoos irraa cittanii, lammummaa Israa'el keessaa

baafamtanii, kakuu waadaatiifis keessumoota taatanii, abdii malee, Waaqa malees addunyaa keessa turtan yaadadhaa. **13** Amma garuu isin warri yeroo tokko fagoo turtan Kiristoos Yesuusiin dhiiga Kiristoosiin dhi'eefamtaniirtu. **14** Kiristoos nagaa keenyaatiit; innis dallaa diinummaa kan gargar baasu sana diigee jara lamaanuu tokko godheera; **15** inni foon ofitiin seera ajajaa fi sirna isaa wajjin diigeera. Kaayyoon isasas jara lamaan keessa ofuma isatiitii nama haaraa tokko uumee akkasiin nagaa buusuudhaan **16** fannoo ittiin diinummaa isaanii ajeese sanaan lamaan isaanii iyuu dhagna tokko godhee Waaqatti araarse. **17** Innis dhufee isin warra fagoo turtanitti nagaa, warra dhi'oo turanittis nagaa lallabe. **18** Nu lamaanuu karaa isatiitii Hafuura tokkicha sanaan akka itti Abbaa bira geenyu qabnaatii. **19** Kanaafuu isin si'achi saba Waaqaa wajjin lammii fi miseensota warra mana Waaqaa jiraataniiti malee ormaa fi alagoota miti; **20** isin hundee ergamootaa fi raajotaa irratti ijaaramtaniirtu; Kiristoos Yesuus ofii isatiitii mataa dhagaa golee ti. **21** Karaa isasas ijaarsi sun guutuun tokkummaan wal qabatee mana qulqullummaa qulqulluu ta'uuf Gooftaadhaan guddata. **22** Isinis isumaan mana Waaqni Hafuura isatiitii keessa jiraatu taatanii tokkummaadhaan ijaaramaa jirtu.

3 Sababii kanaaf anii Phaawulos isin Namoota Ormaatiif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuus ta'eera. **2** Isin dhugumaan waa'ee hojii ayyaana Waaqaa kan isiniif jedhamee natti kennname sanaa dhageessaniirtu; **3** kunis akkuma anii kanaan dura gabaabsee isinii barreesetti icciitiit mul'ataatiin natti beeksifame. **4** Isin yommuu waan kana dubbiftanitti akka anii waa'ee icciitiit Kiristoos beekumsa qabu hubachuu ni dandeessu; **5** icciitiit kunis akka amma Hafuuraan ergamootaa fi raajota qulqulloota Waaqaatti mul'ifametti dhaloota kaanitti hin beeksifame. **6** Iccitiitii kunis Namoonni Ormaa karaa wangeelaatiin saba Israa'el wajjin dhaaltota, isaanuma wajjin dhagna tokko, waadaa Kiristoos Yesuusiin kennname keessatti immoo hirmaattota ta'u isaanii ti. **7** Anis kennaa ayyaana Waaqaa kan karaa hojii humna isatiitii naa kennnameen tajaajilaa wangeela kanaa ta'eera. **8** Ani qulqulloota hundaa gad ta'u iyuu akka badhaadhummaa Kiristoos kan qoramee bira hin ga'amne sana Namoota Ormaatti lallabuuf ayyaanni kun naa kennnameera; **9** akkasumas

icciitiin bara dheeraaf Waaqa waan hunda uumeen dhokfamee ture kun maal akka ta'e ani namoota hundaaf akka ibsuuf. (aiōn g165) **10** Kaayyoon isasas akka ogummaan Waaqaa inni dachaa hedduu qabu sun amma karaa waldaa kiristaanaatiin bulchitootaa fi abbootii taayitaa kanneen samii irra jiranitti beeksifamuuf; **11** kunis akkuma kaayyoo isaa kan bara baraa kan inni karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin raawwate sanaatti ture. (aiōn g165) **12** Nus isaan, amantii isa irratti qabnuun, ija jabinaa fi amanachuudhaan Waaqatti dhi'aachuu dandeenyaa. **13** Kanaafuu sababii anii isiniif dhiphachaa jiruuf jettanii akka abdii hin kutanne isin kadhadha; dhiphachuuun koo ulfinuma keessan. **14** Sababii kanaaf anii fuula Abbaa duratti nan jilbeenfadha; **15** maatiin isaa warri samii irraa fi warri lafa irraa hundinuu maqaa isaanii isa irraa argatu. **16** Inni akkuma badhaadhummaa ulfina isatti karaa Hafuura isatiitii namummaa keessan kan keessa humnaan akka cimsuuf nan kadhadha; **17** akka Kiristoosis karaa amantiitiin garaa keessan keessa jiraatuuf nan kadhadha. Akka isin hidda gad fageeffattanii jaalalaan dhaabattaniifis nan kadhadha; **18** isinis jaalalli Kiristoos hammam akka bal'atu, hammam akka dheeratu, hammam akka ol fagaatuu fi hammam akka gad fagaatu qulqulloota hunda wajjin hubachuudhaaf akka humna qabaattaniif, **19** akka guutama Waaqaa hundaan guutamtaniifis jaalalaan Kiristoos kan beekumsaa ol ta'e sana akka beektaniif nan kadhadha. **20** Waaqa isaa humna isaa kan nu keessatti hojjetu sanaan hamma nu kadhannu yookaan hamma nu yaadnu hundumaa olitti akka malee hojjechuu danda'u sanaaf, **21** waldaa kiristaanaa keessatti, dhaloota hunda keessattis karaa Kiristoos Yesuusiin bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaaaf haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

4 Kanaafuu anii kan Gooftaaaf jedhee hidhame, isin waamicha itti waamamtan sanaaf akka malutti akka jiraattan isin nan kadhadha. **2** Guutumaan guutuutti gad of qabaa; garraamota ta'aa; obsa qabaadhaa; jaalalaanis wal danda'aa. **3** Hidhaa nagaatiin tokkummaa Hafuuraa eeguuf carraaqaa. **4** Akkuma yeroo waamamtanitti gara abdii tokkoottti waamamtan sana, dhagna tokkoo fi Hafuura tokkotu jira; **5** Gooftaa tokko, amantii tokkoo fi cuuphaa tokkotu jira; **6** Waaqaa fi Abbaan waan hundaa,

inni waan hundaa ol ta'e, kan waan hunda keessatti hoijetuu fi kan waan hunda keessa jiru tokkitchatu jira. 7 Garuu akkuma safara kennaa Kiristoositti tokkoo tokkoo keenyaaf ayyaanni kennameera. 8 Kanaafuu, "Inni yommuu ol gubbaa ba'etti, boojuu booji'e; namootaafis kennaa kenne" jedha. 9 Egaa, "Inni ol ba'e" jechuun isaa dhidhima lafaatti gad bu'e jechuu malee maal jechuu isaa ti? 10 Inni gad bu'e sun isuma waan hunda guituuf jedhee samiiwwan hundaa olitti ol ba'ee dha. 11 Innis namoota tokko tokko ergamoota, kaan raajota, kaan lallabdoota wangeelaa, kaan immoo tiksootaa fi barsiistota taasisee kenne; 12 waan kanas akka dhagni Kiristoos ijaaramuuf qulqulloota hojii tajaajilaatiif qopheessuuf jedhee godhe; 13 kunis waan hamma hundi keenya tokkummaa amantiitii fi tokkummaa Ilma Waaqaa beekuu bira geenyutti, akka guddanee sadarkaa guutama Kiristoos bira ga'uudhaan namoota bilchaatoo taanuuf. 14 Egaa nu si'achi duraa duubatti dadarbatamaa bubblee barsiisa gosa hundaatiin, haxxummaa fi jal'ina marii gowwoomsitootaatiin asii fi achi oofamaa daa'imman hin taanu. 15 Qooda kanaa jaalalaan dhugaa dubbachaa gara isa mataa ta'e sanaatti waan hundaan ni guddanna; innis Kiristoos. 16 Isumaanis kutaaleen dhagnaa guutuun ribuu walitti isaan qabuun hidhamaniiru; yommuu kutaaleen dhagnaa sun hundi hojii isaanii hoijetanittis dhagni sun jaalalaan guddatee of ijaara. 17 Kanaafuu ani waan kana isinitti nan hima; maqaa Gooftaatiinis jabeessee isinitti nan dubbadha; isin si'achi akka Namoonni Ormaa warri yaadni isaanii faayidaa hin qabne sun jiraatanitti hin jiraatinaa. 18 Sababii mata jabina isaaniiitiinis waan wallaalummaan isaan keessa jiruuf hubannaan isaanii dukkaneeffameera; jirenya Waaqaa keessaas ba'aniiru. 19 Isaanis waan qalbiin isaanii hadoodeef hamma xuraa'ummaa gosa hundaa keessa galanitti sassattummaan guutaman. 20 Isin garuu akkasitti Kiristoosin hin barre; 21 isin dhugumaan akkuma dhugaa Yesuus keessa jiru sanaatti waa'ee Kiristoos dhageessanii isumaanis barsiifamtaniirtu. 22 Haala jirenya keessan kan durii, eenyummaa keessan moofaa hawwii gowwoomsaa isatiin xuraa'e sana dhabamsiisaa; 23 hafuura yaada keessaniiitiinis haaromfamaa; 24 namummaa haaraa isa qajeelummaa fi qulqullina dhugaatiin fakkeenyaa Waaqaatiin uumame sana uffadhaa. 25 Kanaafuu

waan nu hundi miseensa walii taaneef tokkoon tokkoon keessan soba of keessaa baastanii olla keessanitti dhugaa dubbachuu qabdu. 26 "Aaraa malee cubbuu hin hoijetinaa;" utuma aartanii jirtaniis aduun hin lixin; 27 diiyaabiloosiiifis carraa hin kenninaa. 28 Namni kanaan dura hataa ture si'achi hin hatin; qooda kanaa akka warra rakkatan gargaaruu danda'uuf harkuma ofii isatiin waan faayidaa qabu haa hoijetu. 29 Waan nama ijaaruuf gargaaru, akkuma barbaachisaa ta'ettis waan warra dhaggeeffataniif ayyaana kennu malee dubbiin hamaan tokko iyyuu afaan keessanii hin ba'in. 30 Hafuura Qulqulluu Waqaan kan guyyaa furamaatiif ittiin chaappeffamtan sana hin gaddisiisinaa. 31 Hadhaa'ummaan, dheekkamsii fi aariin, wacnii fi maqaa nama balleessuu hundinuu hammina hundumaa wajjin isin irraa haa fagaatu. 32 Akkuma Waaqni karaa Kiristoosiin dhiifama isinii godhe sana, isinis dhiifama walii godhaa; walii na'aa; garaas walii laafaa.

5 Kanaaf akkuma ijollee jaallatamootti fakkeenyaa Waaqaa duukaa bu'aa; 2 akkuma Kiristoos nu jaallatee nuufis jedhee akka aarsaa fi qalma urgaa'uutti Waaqaaaf of kenne sana isinis jaalalaan deddeebi'aa. 3 Garuu waa'een halalummaa yookaan xuraa'ummaa gosa kamii iyyuu yookaan waa'een doqnummaa gidduu keessanitti hin dhaga'amin; wanni akkasii qulqulloota Waaqaa biratti hin barbaachisutut. 4 Galateeffachuu malee haasaan qaanii yookaan dubbiin gowwummaa kan faayidaa hin qabne yookaan qoosaan namatti hin tolle isin gidduu hin jiraatin. 5 Halaleen yookaan xuraa'aan yookaan sassattuun jechuunis kan Waaqa tolfamaa waaqeffatu mootummaa Kiristoosii fi kan Waaqaa keessaa akka dhaala tokko illee hin qabne beekaa. 6 Namni tokko iyyuu dubbi faayidaa hin qabneen isin hin gowwoomsin; sababii waan akkanaatiif dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufaati. 7 Kanaafuu isin waan isaan hoijetan keessatti hin hirmaatinaa. 8 Isin dur dukkana turtaniitii; amma garuu Gooftaadhaan ifa taataniirtu. Akka ijollee ifaatti jiraadhaa; 9 iji ifaa gaarummaa, qajeelummaa fi dhugaa hunda keessatti argamaatii; 10 waan Gooftaa gammachiisu qoradhaa bira ga'aa. 11 Hojii dukkanaa kan ija hin qabne saaxilaa malee irratti hin hirmaatinaa. 12 Waan isaan icciitiin hoijetan dubbachuu iyyuu qaaniidhaatii. 13 Wanni ifni sun saaxilu hundinuu garuu ni mul'ata; 14 kanaafis, "Ati yaa

isa raftu, dammaq; warra du'an keessaas ka'i; Kiristoos siif ibsaatii" jedhameera. **15** Egaa isin akkamitti akka jiraattan jabeessaa of eeggadhaa! Akka ogeeyyiitti jiraadhaa malee akka warra ogeeyyi hin ta'iniitti hin jiraatinaa; **16** waan guyyoonni kunneen hamoo ta'aniif baricha furaa. **17** Kanaafuu fedhiin Gooftaa maal akka ta'e hubadhaa malee gowwaa hin ta'inaa. **18** Daadhii wayiniitiin hin machaa'inaa; kun jireenya gad dhiiyiitti geessaatii. Qooda kanaa Hafuuraan guutamaa; **19** faarfannaadhaan, weedduu galataatii fi faarfanna Hafuuraatiin wal jalaa qabaa. Garaa keessan keessatti Gooftaaf faarfadhaatii muuziqaah dageessisa; **20** yeroo hundas waan hundaaf maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqa Abbaa galateeffadhaa. **21** Sodaa Kiristoosiif qabdaniin waliif ajajamaa. **22** Yaa niitota, akkuma Gooftaaf ajajamtanitti dhirsoota keessaniif ajajamaa. **23** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif mataa ta'e sana dhirsi niitiif mataadhaati; Kiristoos Fayyisa waldaa kiristaanaati; waldaan kiristaanaa immoo dhagna isaa ti. **24** Egaa akkuma waldaan kiristaanaa Kiristoosiif ajajamtu, niitonnis waan hundaan dhirsoota isaaniitiif haa ajajaman. **25** Yaa dhirsoota, akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaa jaallatee isheef of kenne sana isin isitota keessan jaalladhaa; **26** innis karaa dubbii isatiin bishaaniin ishee dhiqee qullessee akka isheen qulqullu taatuuf, **27** waldaa kiristaanaa ulfina qabeetii, mudaa yookaan suntuura yookaan waan akkanaa tokko illee hin qabnee garuu qulqulloftuu mudaa hin qabne godhee ofitti ishee dhi'eessuuf waan kana godhe. **28** Akkasuma immoo dhirsoonni niitota isaanii akkuma dhagna ofii isaaniitti jaallachuu qabu. Namni niitii ofii jaallatu of jaallata. **29** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif godhu sana namni kam iyyuu foon ofii ni soora; ni kunuunsas malee foon ofii hin jibbu; **30** nu kutaalee dhagna isatii. **31** "Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isatti ni maxxana; lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u." **32** Kun icciitii guddaa dha; ani garuu waa'ee Kiristoosii fi waa'ee waldaa kiristaanaa dubbadha. **33** Ta'us isin keessaa tokkoon tokkoon namaa akkuma of jaallatutti niitii ofii haa jaallatu; niitiinis dhirsaa ofii haa kabajju.

6 Yaa ijolle, Gooftaaf jedhaatii abbootii fi haadhota keessaniif ajajamaa; kun qajeelaadhaatii. **2** Ajajni jalqabaa kan waadaa qabu, "Abbaa keetii fi haadha

keetiif ulfina kenni" jedha; **3** kunis, "Akka sitti toluu fi akka lafa irra bara dheeraa jiraattuu." **4** Yaa abbootii, isinis ijolle keessan barsiisaa fi gorsa Gooftaatiin guddisaa malee hin aarsinaa. **5** Yaa garboota, akkuma Kiristoosiif ajajamtanitti kabajaa fi sodaadhaan, garaa qulqulluunis gooftota keessan warra addunyaa kanaatiif ajajamaa. **6** Yeroo iji isaanii isin argutti isaan biratti fudhatama argachuu qofaaf utuu hin ta'in garaa guutuu fedhii Waaqa raawwachaa akka garboota Kiristoositti isaaniif ajajamaa. **7** Akka waan nama tajaajiltaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaa tajaajiltaniitti garaa guutuu hujedhaa; **8** sababiin isas isin akka Gooftaan tokkoo tokkoo namaatiif garbas ta'u yookaan birmaduu, waan gaarii inni hujetu kamiif iyyuu gatii kennu ni beektu. **9** Yaa gooftota, isinis garboota keessaniif akkasuma godhaa. Isin akka inni isaanii fi isiniif Gooftaa ta'e sun samii irra jiruu fi akka nama wal caalchisuunis isa bira hin jirre waan beektanifi isaan hin doorsisinaa. **10** Kanaa achi Gooftaa fi humna isaa jabaa sanaan cimaa. **11** Haxxummaa diiyaabiloosiin akka mormuu dandeessaniif mi'a lolaa kan Waaqa guutuu hidhadhaa. **12** Wal'aansoon keenya bulchitoota wajjin, abbootii taayitaa wajjin, humnoota addunyaa dukkanaa kanaa fi humnoota hafuura hamaa iddo samii keessa jiruu wajjin malee foonii fi dhiiga wajjin mitii. (aiōn g165) **13** Kanaafuu akka yommuu guyyaan hamaan sun dhufutti obsaan dhaabachuu dandeessaniif, waan kana hunda gochuunis akka jabaattanii dhaabattaniiif mi'a lolaa kan Waaqa guutuu hidhadhaa. **14** Egaa mudhii keessan dhugaan hidhadhaatii, qomee sibiilaan kan qajeelummaas uffadhaatii jabaadhaa dhaabadhaa; **15** qophaa'ummaa wangeela nagaa akka kopheetti miilla keessanitti kaa'adhaa dhaabadhaa. **16** Kana hundumaa irrattis gaachana amantii kan xiyya boba'aa hamaa sanaa hunda ittiin dhaamsuu dandeessan qabadhaa. **17** Qoobii sibiilaan kan fayyinaa kaa'adhaa; goraadee Hafuuraas qabadhaa; innis dubbii Waaqa ti. **18** Kadhanan fi waammata gosa hunda keessatti yeroo hunda Hafuuraan kadhadhaa. Kanas yaadatti qabachaa yeroo hunda dammaqaatii qulqulloota hundaaf jabaadhaa kadhadhaa. **19** Yommuu afaan saaqqadhu hunda ija jabinaan icciitii wangeelaa akkan beeksisuuf dubbiin akka naa kennamu anaafis kadhadhaa; **20** wangeelli kunis isuma anisaaf jedhee ergamaa ta'ee foncaan hidhamee dha. Isinis akka ani

akkuma narraa eegamutti sodaa malee isa lallabuu
danda'uuf naa kadhadhaa. **21** Xikiqoos obboleessi
jaallatamaan, Gooftaattis tajaajilaan amanamaan haala
ani keessa jiruu fi maal akka ani hojjechaa jiru akka
beektaniif waan hundumaa isinitti hima. **22** Anis
akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni
isin jajjabeessuuf, waanuma kanaaf jedhee ani gara
keessanitti isa ergeera. **23** Waaqa Abbaa fi Yesuus
Kiristoos Gooftaa irraa nagaan, jaalallis amantii wajjin
obboloota hundaaf haa ta'u. **24** Warra jaalala hin
badneen Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin jaallatan
hundaaf ayyaanni haa ta'u.

Fiiliphisiyuus

1 Phaawulosii fi Xiimotewos tajaajiltoota Kiristoos Yesuus irraa, Gara warra karaa Kiristoos Yesuusiin qulqulloota ta'an kanneen Phaaphasotaa fi daaqonoota wajjin Fiiliphisiyuus keessa jiraatan hundaatti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Ani yeroo isin yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha. **4** Ani kadhannaa hunda keessaniif kadhadhu keessatti yeroo hunda gammachuun nan kadhadha; **5** isin guyyaa jalqabaatii hamma ammaatti wangeela lallabuu keessatti hirmaattaniirtutii; **6** inni hojii gaarii isin keessatti jalqabe sun hamma guyyaa Kiristoos Yesuusitti akka raawwatu nan amana. **7** Waan isin garaa koo keessa jirtaniif ani waa'ee hunda keessanii akkanatti yaaduun koo anaaf sirrii dha; hidhamuu koo keessattis ta'u yookaan wangeelaaf falmuu kootii fi akka wangeelli cimee dhaabatu gochuu koo keessatti hundi keessan na wajjin ayyaana Waaqayyo dhuga baatu koo ti. **9** Kadhannaan koo kanaa dha: kunis akka jaalalli keessan beekumsaa fi hubannaa hundaan ittuma fufee baay'atu, **10** akka isin isa waan hundumaa caalu addaan baaftanii beekuu dandeessanii fi akka isin hamma guyyaa Kiristoositts qulqullootaa fi warra mudaan hin qabne taataniiif, **11** akka ulfinaa fi galata Waaqaatiifis iji qajeelinaa kan karaa Yesuus Kiristoosiin argamuun guutamtaniif. **12** Yaa obboloota, wanti narra ga'e kun dhugumaan wangeela babal'isuuf gargaaruu isaa akka beektan nan barbaada. **13** Kanaanis Kiristoosif jedhee hidhamuu koo guutummaa masaraatiif fi namoota kaan hunda biratti beekameera. **14** Sababii ani hidhameefis obboloota keessaa garri caalaan Gooftaa amanatanii, dubbii Waaqaa sodaa malee dubbachuuf ija jabina guddaa argataniiru. **15** Namoonni tokko tokko dhugumaan weennoo fi morkiidhaan Kiristoosin lallabu; warri kaan garuu yaada gaariidhaan lallabu. **16** Warri yaada gaariidhaan lallaban kunneen, akka ani wangeelaaf falmuuf jedhee as kaa'ame beekanii jaalalaan lallabu. **17** Warri weennoo fi morkiidhaan lallaban immoo utuu garaa qulqulluun hin ta'in, mana hidhaa keessatti rakkina natti cimsuuf jedhanii fedhii ofittummaatiin Kiristoosin lallabu. **18** Yoos

wanni kun maal qaba ree? Wanni barbaachisaan fakkeessunis ta'u yookaan dhugaan karaa kam iyyuu Kiristoos lallabamuu isaa ti. Sababii kanaaf ani akka malee nan gammada. Eeyyee ani ittuma fufee nan gammada; **19** akka wanni narra ga'e kun karaa kadhannaa keessaniitii fi karaa gargaarsa Hafuura Yesuus Kiristoosiin gara furamaatti naa geeddaramu nan beekaatii. **20** Ani akkuma yeroo kaanii ammas jireenyaaanis ta'u yookaan du'aan ija jabinaan dubbachuun koo akka Kiristoos dhagna koo keessatti ulfina argatuuf malee karaa kamiin iyyuu akka hin qaafoneef baay'isee nan hawwa; nan abdadhas. **21** Anaaf jiraachuun Kiristoos; du'unis bu'aa dha. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe kun anaaf hojii bu'a qabeessa; garuu maalan filadha? Ani hin beeku! **23** Ani yaada kana lamaan gidduutti rarra'eera; ani deemei Kiristoos wajjin jiraachuun nan hawwa; kun waan hunda caalaatii; **24** isiniif garuu fooniin turuun koo caalaa barbaachisaa dha. **25** Anis kana amanadhee akka isin amantiin guddattanii fi akka isin gammaddaniif hunda keessan bira akka turu, isin wajjinis akka jiraadhuun beeka. **26** Kunis ami ammas isin biratti argamuu kootiin of jajuun isin Kiristoos Yesuusitti qabdan sababii kootiin akka baay'atuuf. **27** Waan fedhe iyyuu ta'u akka wangeela Kiristoosiif malutti jiraadhaa. Yoos ani dhufee isin arguunis ta'u yookaan fagoo taa'ee waa'ee keessan dhaga'uu qofaan, akka isin amantii wangeelaatiif jettanii akkuma nama tokkootti tattaaffachuun hafuura tokkoon jabaattanii dhaabattan nan beeka. **28** Isin waanuma tokkoon illee mormitoota keessaniin hin raafaminaa. Kun isaaniif mallattoo badiisaatii; isiniif immoo mallattoo fayyinaa ti; kunis hojii Waaqaa ti. **29** Isin akka Kiristoositti amantan qofa utuu hin ta'in akka isaaft jettanii dhiphattaniiif kun isaaft jechaa isinii kennameeraatiif; **30** kunis wal'aansoo ani keessa ture isa argitan sanaa fi isa ani amma iyyuu keessa jiru kan dhageessan kana keessa darbuutti waan jirtaniifii dha.

2 Kanaafuu gorsa Kiristoosiin qabdan kam iyyuu taanaan, jaalalaan wal jajjabeessuu kam iyyuu taanaan, tokkummaa Hafuuraa kam iyyuu taanaan, araaraa fi gara laafina kam iyyuu taanaan, **2** gammachuu koo naa guuttaa; yaadaan tokko ta'aa; jaalala tokko qabaadhaa; hafuuraa fi kaayyoon tokko ta'aa. **3** Isin gad of qabuudhaan akka waan warri kaan isin caalaniitti ilaalaan malee fedhii ofittummaatiin

yookaan of tuulummaatiin waanuma tokko illee hin hoijjetinaa. **4** Tokkoon tokkoon keessan waan warra kaaniifis ta'u malee waan isin qofaaf ta'u hin ilaalinnaa. **5** Yaadni Kiristoos Yesuus keessa ture sun, isin keessas haa jiraatu. **6** Inni utuma bifa Waaqaatiin jiruu, wal qixxummaa Waaqa wajjin qabu akka waan irraa fudhatameetti hin lakkofne; **7** qooda kanaa inni bifa garbaa uffatee fakkaattii namaa fudhachuudhaan duwwaa of godhe. **8** Bifa namaa uffatee argamuudhaanis, gad of deebise; du'aaf jechuunis du'a fannoo irraatiif iyyuu ni ajajame! **9** Kanaafuu Waaqni akka malee ol isa qabe; maqaa maqaa hunda caalus isaaf kerne. **10** Kunis akka jilbi hundinuu samii fi lafa irratti, lafa jalattis, maqaa Yesuusif jilbeenfatuuf. **11** Akka arrabni hundinuuus ulfina Waaqa Abbaatiif jedhee Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'uu isaa dhugaa ba'uuf. **12** Kanaafuu yaa jaallatamoo, akkuma yeroo hunda ajajamtan sana, yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in amma yeroo ani isin bira hin jirretti caalchisaatii sodaa fi hollannaan fayyina keessan fiixaan baasuuf itti fufaa; **13** akkuma kaayyoo isaa gaarii sanaatti fedhuu fi hoijechuu isin keessatti kan raawwatu Waaqaatiit. **14** Waan hunda guungummii fi falmii malee hojjedhaa; **15** kunis akka isin dhaloota micciiramaa fi jal'aa kana gidduutti akkuma ifaa addunyaa keessatti ibsitanifi, akka warra mudaa hin qabnee fi qulqulla'o, ijoolee Waaqaa warra yakka hin qabnes taatanifi, **16** yoo isin dubbii jireenya jabeessitanii qabattan ani akkasumaan akka hin fiigin yookaan akkasumaan akka hin dadhabin guyyaa Kiristoositti of jajuu nan danda'a. **17** Ani utuu aarsaa fi tajaajila amantii keessanii irratti akka dhibaayyutti dhangalaafamee iyyuu nan gammada; hunda keessan wajjinis nan gammada. **18** Kanaafuu isinis na wajjin gammaduu fi ililchuu qabdu. **19** Ani oduu waa'ee keessanii dhaga'ee gammaduuf, akka ani dafee Xiimotewosin gara keessanitti erguu danda'u Gooftaa Yesuusin nan abdadha. **20** Ani nama biraan akka isaa waa'ee keessan garaa qulqulluun yaadu tokko illee hin qabu. **21** Sababiin isas warri kaan hundi utuu fedhii Yesuus Kiristoosif hin ta'in fedhii mataa isaaniitiif yaaduutii. **22** Xiimotewos garuu akkuma ilmi abbaa isaa tajaajilutti hojii wangeelaa keessatti na wajjin tajaajiluu isaa akka of mirkaneesse isinuu beektu. **23** Kanaaf ani akkuma haala koo hubadheen isa erguuf nan abdadha. **24** Ani mataan

koo iyyuu dafee dhufuuf Gooftaa nan amanadha. **25** Ani garuu obboleessa koo Ephafroodiixuu hojjetaa hidhata koo ta'e fi loltuu hidhata koo ta'e, ergamaa keessan kan isin akka inni waan na barbaachisuun na tajaajiluuf ergitan sana deebisee gara keessan erguun barbaachisaa natti fakkata. **26** Inni hunda keessan yaadaati; isin akka inni dhukkubsatee ture waan dhageessaniifis dhiphachaa jira. **27** Inni dhugumaan dhukkubsatee du'u ga'ee ture. Waaqni garuu isa maareera; utuu isa qofa hin ta'in akka gaddi gadda irratti natti hin dabalamneef anas baraareera. **28** Kanaafuu isin akka yommuu lammataa isa argitanitti gammaddanii fi akka yaaddoon koos naa salphatuuf dafee gara keessanitti isa erguu guddaa nan hawwa. **29** Isinis Gooftaadhaan gammachuu guddaaan isa simadhaa; namoota akkasiis kabajaa; **30** inni gargaarsa isin naa kennuu hin danda'in naa kennuu, jireenya isaa illee dabarsee kennuu, hojii Kiristoosif jedhee du'u iyyuu ga'ee tureetii.

3 Dhuma irrattis yaa obboloota ko, Gooftaatti gammadaa! Ani waanuma kanaan duraa irra deebi'ee isinii barreesuun na hin dhibu; kun isiniif eegumsa. **2** Saroota irraa of eeggadhaa; namoota hammina hoijetan irraa of eeggadhaa; dhagna qabaa sobaa irraas of eeggadhaa. **3** Sababiin isaa nu warri Hafuura Waaqaatiin waqaeffannu, warri Kiristoos Yesuusiin of jajnuu fi warri foon hin amananne dhagna qabanneerraatii; **4** ta'us ani mataan koo amanachuu akkanaatiif sababii qaba. Namni biraakam iyyuu foon amanachuuuf waan sababii qabu yoo of se'e, ani immoo isa caalaa qaba: **5** Ani dhaladhee guyyaa saddeettaffaattin dhagna qabadhe; sanyii Israa'el keessaas gosa Beniyaam irraa dhaladhe; warra Ibrootaa keessaas Ibricha tokkoo dha; akka seeraattis ani Fariisota keessaa tokko dha; **6** waa'ee hinaaffaa, ani waldaa kiristaanaa ari'achaan ture; waa'ee qajeelummaa seera eeguun argamuus ani mudaa hin qabu ture. **7** Garuu waan na fayyadaa ture amma Kiristoosif jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. **8** Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo Kiristoos Yesuus isa waan hundumaa caalu sana beekutiif ani waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuuufis waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; **9** kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguun argamu

utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositti amanuun argamu jechuunis akka ani qajeelummaa Waaqa biraamantidhaan dhufu qabaadhee isa keessa jiraadhuuf. **10** Ani Kiristoosii fi humna du'aa ka'uua isaa beekuu, dhiphina isaa keessatti hirmaachuu fi du'a isatiiniis isa fakkachuu nan barbaada; **11** akkasiiniis ani du'aa ka'uua warra du'anii argachuu nan danda'a. **12** Kiristoos Yesuus waan kan ofii isaa na godhateef anis waan kana harkatti galfachuu nan fiiga jechuudha malee waan kana hunda argadheera yookaan nama hir'ina hin qabne ta'eera jechuu miti. **13** Yaa obboloota, ani akka waan harkatti isa galfadheetti hin ilaalu. Waan tokko garuu nan godha: Waan na duuba jiru irraanfadhee gara waan fuula koo dura jiruutti nan hiixadha; **14** badhaasa Waaqni Kiristoos Yesuusiin ol samiitti itti na waame sana argachuu gara kaayyoo sanaatti nan fiiga. **15** Nu warri bilchaatoon hundinuu waan akkanaa haa yaadnu. Yoo waan tokko irratti yaada garaa garaa qabaattan garuu kanas Waaqni isinii ibsa. **16** Ta'us waanuma kanaan dura irra geenye sanaan haa jiraannu. **17** Yaa obboloota, fakkeenyaa koo duukaa bu'uudhaan warra kaaniin tokko ta'aa; warra fakkeenyaa nu isinii kennineen jiraatanis hubadhaa. **18** Akkuma ani yeroo hedduu isinitti himee fi akkuma ani amma illee imimmaaniin iyyuu isinitti himu, namoonni baay'een diinota fannoo Kiristoos ta'anii jiraatuutii. **19** Dhumni isaanii badiisa; Waaqni isaanii garaa isaanii ti; ulfinni isaanii salphina isaaniiitiin. Yaadni isaaniiis waanuma lafaa irratti hundeeffama. **20** Nu garuu biyyi keenya samii irra. Fayyisaa achii dhufu, Gooftaa Yesuus Kiristoos eegganna; **21** innis humna waan hunda of jala galfachuu isa dandeessisu sanaan akka dhagni keenya inni dadhabaan dhagna isaa ulfina qabeessa sana fakkatuuf dhagna keenya ni geeddara.

4 Kanaafuu yaa obboloota ko, isin warri ani jaalladhuu fi warri ani yaadu, warri gammachuu kootii fi gonfoo koos taatan, yaa michoota ko, akkanatti Gooftaatti jabaadhaa dhaabahdaa! **2** Ani akka isaan Gooftaadhaan yaada tokko qabaataniif Ewoodiyaanin nan kadhada; Siniikeenis nan kadhada. **3** Yaa hidhata dhugaa, dubartoonni kunneen Qaleeminxoosii fi warra na wajjin hoijetan kanneen maqaan isaanii kitaaba jireenyaa keessatti barreeffame kaan wajjin waan hojii wangeela keessatti na wajjin dadhabaniif

akka ati isaan gargaartuuuf sin kadhada. **4** Isin yeroo hunda Gooftaatti gammadaa. Ammas ani irra deebi'ee nan jedha, gammadaa! **5** Garraamummaan keessan nama hundumaa biratti haa beekamu. Gooftaan dhi'oo jira. **6** Waan hundumaa keessatti Waaqa kadhachuu fi waammataan, galata wajjinis gaaffii keessan Waaqatti dhi'effadhaa malee waan tokko illee hin yaadda'inaa. **7** Nagaan Waaqaa kan hubanna hundaa ol ta'e sun karaa Kiristoos Yesuusiin qalbii fi yaada keessan ni eega. **8** Dhuma irrattis yaa obboloota, wanni dhugaa ta'e kam iyyuu, wanni ulfina qabeessa ta'e kam iyyuu, wanni qajeeleaa ta'e kam iyyuu, wanni qulqulluu ta'e kam iyyuu, wanni jaallatamaa ta'e kam iyyuu, wanni gurra namaatti tolu kam iyyuu, wanni gaarii ta'e yookaan galateeffamaa ta'e kam iyyuu yoo jiraate isin waan akkanaa yaadaa. **9** Isin waan narraa barattan yookaan narraa argattan yookaan narraa dhageessan yookaan narratti argitan hunda isinis akkasuma godhaa. Waaqni nagaan isin wajjin ni ta'a. **10** Sababii isin dhuma irratti deebitanii naa yaaduu jalqabdaniif ani Gooftaatti baay'ee nan gammada. Dhugumaanuu carraa ittiin argisiiftan dhabdaniiti malee isin durumaanuu naa yaadaa turtan. **11** Ani waan waa dhabeef akkana jechaa hin jiru; haala kam iyyuu keessatti na ga' a jechuu baradheeraatii. **12** Ani dhabuu maal akka ta'e beeka; baay'ee qabaachuunis maal akka ta'e nan beeka. Haala kam iyyuu keessatti, waan hunda keessattis icciitii quufuutii fi beela'uu, baay'ee qabaachuutii fi dhabuu baradheera. **13** Ani isa humna naa kennu sanaan waan hunda gochuu nan danda'a. **14** Haa ta'uu malee rakkina koo keessatti hirmaachuuun keessan waan gaarii gochuu keessan ture. **15** Kana malees isin warri Fiiliphisiyuus akkuma beektan, jalqabatti yeroo ani wangeela isinitti lallabetti, yeroo ani Maqedooniyaadhaa ka'etti isin qofa malee waldaan kiristaanaa tokko iyyuu waa'ee kennuu fi fudhachuu keessatti na wajjin hin hirmaanne. **16** Yeroo ani Tasaloniiqee turetti illee yommuu ani rakkadheti isin yeroo tokkoo ol gargaarsa naaf ergitaniiutii. **17** Kunis akka bu'aan isiniif baay'atu barbaadeen malee ani kennaa keessan barbaadee miti. **18** Ani kaffaltii guutuu argadhee caalaa iyyuu qabaadheera; kennaa isin ergitanis Ephafroodiixuu harkaa fudhadhee hamma na ga'u argadheera. Kunis kennaa urgaa'aa fi qalma fudhatamaa Waaqa gammachiisuu dha. **19** Waaqni koos akkuma badhaadhummaa isaa ulfina qabeessa sanaatti

waan isin barbaachisu hunda Kiristoos Yesuusiin
isiniif guuta. **20** Waaqa keenyaa fi Abbaa keenyaaf
bara baraa hamma bara baraatti ulfinni haa ta'u.
Ameen. (aiōn g165) **21** Kiristoos Yesuusiin qulquloota
hundatti nagaa naa himaa. Obboloonni na wajjin
jiranis nagaa isinii dhaamu. **22** Qulquloonni hundinuu,
keessumattuu warri mana Qeesaarii jiraatan nagaa
isinii dhaamu. **23** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus
Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Qolosaayis

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos

Yeuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, **2** Gara qulqulloota, obboloota Kiristoosiin amanamoo ta'an kanneen Qolosaayis jiraataniitti; Abbaa keenya Waaqa biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Nu yommuu isiniif kadhannutti Waaqa, Abbaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos yeroo hunda ni galateeffanna; **4** amantii isin Kiristoos Yesuuusitti qabdanii fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdan sana dhageenyerraati; **5** kunis sababii abdii samii keessatti isinii kuufame sanaatiif; isin waa'ee abdii kanaa duraanuu dubbii dhugaa, wangeela keessatti dhageessaniirtu; **6** wangeelli kunis isin bira ga'eera. Wangeelli kunis gaafa isin isa dhageessanii dhugumaan ayyaana Waaqaa hubattanii jalqabee akkuma isin gidduutti hojjechaa ture sana addunyaa guutuu keessattis ija naqachaa fi guddachaa jira. **7** Kanas tajaajilaa jaallatamaa hidhata keenya ta'e Ephafira irraa barattaniirtu; innis Kiristoosiif tajaajilaa amanamoo ta'ee iddo keenya kan bu'ee dha; **8** inni waa'ee jaalala keessan kan Hafuurri isinii kenne sanaas nutti himeera. **9** Sababii kanaaf nu gaafa waa'ee keessan dhageenyee jalqabnee isinii kadhachuu fi akka Waaqni karaa ogummaatiif fi hubannaa hafuuraa hundaan beekumsa fedhii isatiin isin guutu kadhachuu hin dhiifne. **10** Kunis akka isin hojji gaarii hundaan ija naqachaa, Waaqa beekudhaanis guddachaa, jirenya Gooftaaf maluu fi kan karaa hundaan isa gammachiisu jiraattaniif; **11** isinis jajjabinaa fi obsa guddaa akka qabaattaniif, akkuma aangoo isaa ulfina qabeessa sanaatti humna hundaan jabaachaa, gammadaas **12** Waaqa Abbaa kan akka isin mootummaa ifaa keessatti qulqulloota wajjin dhaala keessatti hirmaattan isin dandeessise sana galateeffadhaa. **13** Inni taayitaa dukkanaa jalaa nu baasee gara mootummaa Ilma inni jaallatuutti nu dabarseeraati; **14** nus isumaan furama, jechuunis dhiifama cubbuu arganneerra. **15** Inni fakkaattii Waaqa hin mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. **16** Wanni hundinuu isumaan uumameetii; Wanni samii keessaa fi lafa irraa, wanni mul'atuu fi hin mul'anne, teessoowwan yookaan humnooni yookaan bulchitoonni yookaan taayitaawwan, wanni hundinuu isumaan, isumaaf uumaman. **17** Inni waan

hunda dura jira; wanni hundinuu isumaan wal qabatee dhaabata. **18** Inni mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa ti; waan hunda irratti ol aantummaa akka qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **19** Waaqni guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu isatti gammadeeraati; **20** dhiiga isaa kan fannoo irratti dhangala'e sanaanis nagaa buusuudhaan waan lafa irra jiru yookaan waan samii keessa jiru hunda karaa isatiin ofitti araarseeraati. **21** Isinis dur amala keessan hamaa sanaan Waaqatti orma taatanii yaada keessaniinis diinota turtan. **22** Amma garuu qulqulloota mudaan hin qabnee fi warra hir'ina hin qabne godhee fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhagna foon Kiristoosiin, karaa du'a isatiin isin araarseera; **23** kunis yoo isin amantii keessaniin itti fuftan, yoo jabaattanii dhaabattanii fi yoo isin abdii wangeelaa irraa hin sochoone ta'a. Wangeelli kunis isuma isin dhageessanii fi isuma samii gaditti uumama hundatti lallabamee dha; ani Phaawulosis wangeeluma kanaaf tajaajilaa ta'eera. **24** Ani amma isiniif dhiphachuu kootti nan gammada; waan dhiphina Kiristoos dhagna isatiif jechuunis waldaa kiristaanaatiif jedhee dhiphate sana keessaa hir'ates ani foon kootiin nan guuta. **25** Ergama Waaqni natti kenneen ani akka dubbii Waaqaa guutummaatti isinii dhi'eessuuf tajaajilaa waldaa kiristaanaa ta'eera; **26** dubbiin kunis icciitii barootaa fi dhaloota jalaa dhokfamee turee dha; amma garuu qulqulloota isatti mul'ifameera. (aiōn g165) **27** Waaqni badhaadhummaan ulfina icciitii kanaa hammam guddaa akka ta'e Namoota Ormaa gidduutti qulqulloota isatti beeksisuu filateera; icciitii kunis Kiristoos, abdii ulfinaa isa isin keessa jiruu dha. **28** Nus isuma lallabna; nama hunda kan guutumaan guutuutti Kiristoositti bilchaataa ta'e akka dhi'eessiuuf, tokkoo tokkoo namaa ogummaa hundaan gorsaa barsiisna. **29** Kanaafuu ani akkuma hojji humna isaa kan ciminaan na keessatti hojjetu sanaatti carraaqaa nan dhimma.

2 Akka ani isiniif, warra Lodoqiyaa jiranii fi warra fooniin fuula koo hin argin hundaafis jedhee hammam carraaqaa jiru isin akka beektan nan barbaada. **2** Kunis akka isaan jaalalaan tokko ta'anii garaan isaanii jajjabeeffamuuf, akka isaan badhaadhummaa hubannaa guutuu qabaatanii icciitii Waaqaa jechuunis Kiristoosin beekaniif; **3** badhaadhummaan ogummaa fi beekumsaa hundinuu

isuma keessa dhokfameera. 4 Anis akka namni tokko iyyuu afaan tolee isin hin gowwoomsineef waan kana isinittin hima. 5 Ani yoon fooniin isin irraa fagaadhe illee hafuuraan isin wajjin waanan jiruuf, isin hammam naamusa qabeeyyii akka taatanii fi amantiin isin Kiristoositti qabdanis hammam cimaa akka ta'e arguu kootiif nan gammada. 6 Yoos akkuma Kiristoos Yesuus Goofticha fudhantanitti isatti jiraadhaa; 7 akkuma barattan sanatti hidda keessan isa keessatti gad fageeffadhaatii isin irratti ijaaramaa; amantiittis jabaadhaa; galata guutee dhangala'us dhi'eessaa. 8 Eenyu iyyuu barsiisa waa'ee Kiristoos irratti hundeffameen utuu hin ta'in falaasama faayidaa hin qabnee fi gowwoomsaa, kan bartee namaatii fi qajeelfama addunyaa kanaa irratti hundeffameen akka isin hin boojine of eeggadhaa. 9 Guutummaan Waaqummaa hundinuu fooniin Kiristoos keessa jiraataatii; 10 isinis Kiristoos isa humnaa fi taayitaa hunda irratti mataa ta'e sanaan guutamtaniirtu. 11 Isumaanis foon cubbamaa ta'e sana of irraa gattanii dhagna qabattaniirtu; dhagna qabaan kunis dhagna qabaa harka namaatiin ta'e utuu hin ta'in kan Kiristoosiin ta'ee dha; 12 isinis cuuphaadhaan isa wajjin awwaalamtanii humna Waaqaa kan Kiristoosin warra du'an keessaa isa kaasetti amanuu keessaniin cuuphaadhuma sanaan isa wajjin kaafamtaniirtu. 13 Yeroo isin cubbuu keessanii fi foon keessan kan dhagna hin qabamin sanaan duutanii turtanitti Waaqni Kiristoos wajjin jiraattota isin taasise. Cubbuu keenya hundas nuu dhiise; 14 innis himata idaa keenya kan seeraa kan nuun mormuu fi nutti muru sana haqee mismaaraan fannootti diree dhabamsiise. 15 Innis humnootaa fi taayitaawwan fannooodhaan mo'ate hidhannoo hiikkachiisuudhaan ifa baasee uummattati isaan argisiise. 16 Kanaafuu enyu iyyuu waan nyaattanii fi waan dhugdaniin yookaan waa'ee ayyaanaatiin yookaan waa'ee Baatii Haaraatiin yookaan waa'ee Sanbataatiin isinitti hin murin. 17 Isaan kunneen gaaddidduu waan dhufuuf jiruu ti; dhugaan isaa garuu Kiristoos keessa jira. 18 Namni sobee gad of qabuu fi ergamoota waaqeffachuu jaallatu kam iyyuu badhaasa isin hin dhabsiisin. Namni akkasii waan arge hunda baay'isee odeessa; sababii malee yaada foon isatiin of tuula. 19 Innis mataa isa dhagni guutuun ittiin soorame, hiddaa fi ribuu isatiin walitti

hidhamee guddina Waaqni kennuufiin guddatu sana irraa citeera. 20 Isin erga Kiristoos wajjin qajeelfama hundee kan addunyaa kanaatiif duutanii maaliif akka waan amma iyyuu kan addunyaa taatanii sirna isatiif bultu ree? 21 Innis, "Harkaan hin qabatin! Hin dhandhamin! Hin tuqin!" jedha. 22 Isaanis waan ajajaa fi barsiisa namaa irratti hundeffamaniif yeroo hoojii irra oolanitti baduuf murteeffamaniiru. 23 Sirni kunis dhugumaan of dirqisiisuu waaqeffachuu isaanii, gad of qabuu sobaatii fi foon isaanii miidhuu isaaniiitiin bifa ogummaa qaba; hawwii foonii dhowwuuf garuu faayidaa tokko illee hin qabu.

3 Egaa isin erga Kiristoos wajjin kaafamtanii waan ol gubbaa, mirga Waaqaa iddo Kiristoos taa'u sana jiru barbaadaa. 2 Waan ol gubbaa yaadaa malee waan lafa irraa hin yaadinaa. 3 Duutaniirtuutii; jireenyi keessanis Kiristoos wajjin Waaqa keessa dhokfameera. 4 Yommuu Kiristoos inni jirenya keessan ta'e sun mul'atutti isinis isa wajjin ulfinaan ni mul'attu. 5 Kanaaf hawwii addunyaa isa isin keessatti hojjechaa jiru hundumaa ajjeesaa; kunis halalummaa, xuraa'ummaa, dharraa foonii, hawwii hamaa fi sassattummaa isa waqaq tolfamaa waqqeffachuu ta'e sanaa dha. 6 Sababii kanaafis dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufa. 7 Isinis jirenya dur jiraattan keessatti karuma akkasii irra deddeebi'aa turtan. 8 Amma garuu waan akkasii hunda: arii, dheekkamsa, hamminaa fi maqaa nama balleessuu of irraa fageessaa; dubbiin gadheenis afaan keessanii hin ba'in. 9 Wal hin sobinaa; isin eenyummaa keessan isa moofaa sana hojii isaa wajjin of irraa baftanii 10 eenyummaa haaraa kan beekumsa fakkaattii Uumaa isatiin haaromfamaa jirus uffattaniirtu. 11 Sababii kanaaf, nama Giriik yookaan Yihuudii, nama dhagna qabate yookaan kan dhagna hin qabatin, nama wallaala, nama jirenya isaa hin qajeelfatin, garba yookaan birmaduu jechuun hin jiru; Kiristoos garuu hunduma; hunduma keessas jira. 12 Kanaafuu isin akkuma warra Waaqaa filatamanii qulqulla'anii fi jaallatamaniitti, gara laafummaa, arjummaa, gad of qabiisa, garraamummaa fi obsa qabaadhaa. 13 Wal danda'aa; yoo enyu iyyuu nama tokko illee irraa komii qabaate walii dhiisaa. Akkuma Gooftaan isinii dhiise sana isinis walii dhiisaa. 14 Kana hundumaa irrattis jaalala waan hundumaa tokkummaa hir'ina hin qabneen walitti hidhu qabaadhaa. 15

Nagaan Kiristoos kan isin akkuma kutaa dhagna tokkootti itti waamamtan sun garaa keessan keessatti haa mo'u. Warra galateeffattanis ta'aa. **16** Dubbiin Kiristoos baay'inaan isin keessa haa jiraatu; ogummaa hundaan wal barsisaa; wal gorsaas; faarfannaadhaan, weedduu galataatti fi faarfanna Hafuuraatiin garaa keessan keessatti Waaqa galateeffadhaa. **17** Dubbiinis ta'u hojjidhaan, waan hojjettan kam iyuu maqaa Gooftaa Yesuusiin hojjedhaa; isumaanis Waaqa Abbaa galateeffadhaa. **18** Yaa niitota, akka Gooftaaf ta'utti dhirsoota keessaniiif ajajamaa. **19** Yaa dhirsoota, isinis niitota keessan jaalladhaa; isaanittis hin hammaatinaa. **20** Yaa ijolle, waan hundumaan abbootii fi haadhota keessaniiif ajajamaa; kun Gooftaa gammachiisati. **21** Yaa abbootii, isinis akka ijoolleen keessan abdii hin kutanneef tuttuqxanii isaan hin aarsinaa. **22** Yaa garboota, isinis warra fooniin gooftota keessan ta'aniif waan hundaan ajajamaa; kanas yeroo isaan isin ilaalan qofa isaan gammachiisuf utuu hin ta'in garaa qulqulluu fi Gooftaa sodaachuudhaan godhaa. **23** Waan hojjettan hunda akka waan namaaf hojjettaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaaf hojjettaniitti garaa guutuudhaan hojjedhaa; **24** kunis sababii isin akka Gooftaa biraadhaasa dhaalaa argattan beektaniif. Kan isin tajaajila jirtan Kiristoos Goofticha. **25** Namni balleessaa hojjetu kam iyuu gatii balleessaa isaa ni argataati; nama wal caalchisuunis hin jiru.

4 Yaa gooftota, isinis akka samii irraa Gooftaa qabdan waan beektaniif, garboota keessan qajeelummaa fi wal qixxummaadhaan bulchaa. **2** Warra dammaqanii galateeffatan ta'uudhaan kadhannaatti jabaadhaa. **3** Nu icciitii Kiristoos kan ani isaaaf jedhee hidhamee jiru sana akka lallabnuuf Waaqni balbala dubbichaa akka nuu banu nuufis kadhadhaa. **4** Anis akka narraa eegamutti ibsee akkan lallabuuf naa kadhadhaa. **5** Baricha furuudhaan warra alaa wajjin hubannaadhaan jiraadhaa. **6** Tokkoo tokkoo namaatiif akkamitti akka deebii kennitan akka beektaniif dubbiin keessan yeroo hunda ayyaanaan kan guutame, soogiddaanis kan mi'eefame haa ta'u. **7** Xikiqoos oduu waa'ee kootii hunda isinitti ni hima. Inni obboleessa jaallatamaa, tajaajila amanamaa fi Gooftaatti garbicha hidhata koo ta'ee dha. **8** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni garaa keessan jajjabeessuuf gara keessanitti isa ergeera. **9** Innis obboleessa keenya amanamaa fi jaallatamaa isa garee keessan

keessaa tokko ta'e Oneesimoos wajjin dhufa. Isaanis waan asitti ta'aa jiru hundumaa isinitti himu. **10** Arisxirokos inni na wajjin hidhamee jiru nagaa isinii dhaama; Maarqos durbiin Barnaabaasis akkanuma nagaa isinii dhaama. Waa'ee isaas ajajni, "Yoo inni gara keessan dhufe isa simadhaa" jedhu isin ga'eera. **11** Yesuus inni Yoosxoos jedhamus akkasuma nagaa isinii dhaama. Warra dhagna qabatan keessaas kanneen na wajjin mootummaa Waaqaatiif hojjetan isaanuma qofa; isaanis jajjabina guddaa naa ta'aniiru. **12** Ephafiraan inni isin keessa tokko ta'ee fi tajaajilaan Kiristoos Yesuus nagaa isinii dhaama. Innis akka isin fedhii Waaqaa hundaan bilchaatoo fi guutuu taatanii jabaattanii dhaabattaniif yeroo hunda kadhannaadhaan isinii dadhabaa jira. **13** Ani akka inni isinii, warra Lodoqiyya fi magaalaa Heraapoolis jiraniifis hinaaffaa gaarii qabu dhugaa nan ba'aaf. **14** Luqaas ogeessi fayyaa michuun keenya jaallatamaanii fi Deemaas nagaa isinii dhaamu. **15** Obboloota Lodoqiyya jiranitti, akkasumas Niimfaa fi waldaa kiristaanaa kan mana ishee jirtutti nagaa naa himaa. **16** Erga xalayaan kun isinii dubbifamee booddee waldaa Kiristaanaa Lodoqiyyaatti akka dubbifamu godhaa; isinis xalaya Lodoqiyyadhaa dhufu dubbifadhaa. **17** Arkiphaadhaanis, "Hojii Gooftaadaan sitti kennname sana akka xumurtu mirkaneeffadhu" jedhaa. **18** Ani Phaawulos, xalaya nagaa kana harkuma kootiin barreessa. Hidhamuu koo yaadadhaa. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

1 Tasaloniiqee

1 Phaawulos, Silwaanosii fi Xiimotewos irraa, Gara waldaa kiristaanaa warra Tasaloniiqee kan Waaqa Abbaatii fi kan Gooftaa Yesuus Kiristoos taateetti: Ayyaanii fi nagaan isiniif haa ta'u. **2** Nu kadhannaa keenya keessatti maqaa keessan dhoofnee yeroo hunda waa'ee hunda keessaniiif Waaqa ni galateeffanna. **3** Nu hojji amanti keessanii, dadhabbi jaalala keessanii fi obsa abdii keessanii kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti qabdan sana Waaqa keenya fi Abbaa keenya duratti ittuma fufnee ni yaadanna. **4** Yaa obboloota Waaqaan jaallatamtan, nu akka inni isin filate beeknaatii; **5** wangeelli keenya humnaan, Hafuura Qulqulluu fi amansiisa guddaan malee dubbii afaanii qofaan gara keessan hin dhufneetii. Nu isiniif jennee akkamitti akka isin gidduu jiraanne ni beektu. **6** Isinis fakkeinya keenya fi fakkeinya Gooftaa duukaa buutaniirtu; utuma dhiphina guddaa keessa jirtanuu gammachuu Hafuurri Qulqulluun isinii kenuun dubbicha fudhattaniirtu. **7** Kanaanis amantoota Maqedooniyyaa fi Akaayaa jiran hundaaf fakkeinya taatanii jirtan. **8** Dubbiin Gooftaa isin bira ba'ee Maqedooniyyaa fi Akaayaa qofatti hin dhaga'amne; amantiin isin Waaqatti qabdanis lafa hunda ga'eera. Kanaafuu waa'ee isaa homaa dubbachuu nu hin barbaachisu; **9** isin simannaa akkamii akka nuu gootan isaanuu ni dubbatuutii. Isaan akkamitti akka isin Waaqa jiraataa fi Waaqa dhugaa tajaajiluuf jettanii waaqota tolfamoo irraa gara Waaqaatti deebitanis ni himu; **10** akkasumas Ilma isaa isa inni warra du'an keessaa kaase jechuunis Yesuus isa dheekkamsa dhufu jalaalaa nu baasu sana akka samii irraa eeggattan ni himu.

2 Yaa obboloota, isin bira dhufuu keenya sun akkasumaan akka hin ta'in isinuu ni beektu. **2** Akkuma isin beektan nu kanaan dura Filiphisiyuusitti dhiphanneerra; akka malees qaaneffamneerra. Garuu yoo mormiin cimaan nu qunname illee gargaarsa Waaqa keenyaatiin wangeela isaa isinitti himuudhaaf ija jabina arganneerra. **3** Gorsu nu kenninus kan dogoggora yookaan xuraa'ummaa yookaan gowwoomsaa irraa dhufe miti. **4** Qooda kanaa nu akka warra Waaqni wangeela imaanaa itti kennuuf qoratee fudhateetti dubbanna. Yaaliin keenyas

Waaqa garaa keenya qoru sana gammachiisuuf malee nama gammachiisuuf miti. **5** Akkuma isin beektanii fi akkuma Waaqnis dhugaa ba'u sana nu dubbii sossobbiitti hin fayyadamine; doqnummaa dhokfachuufis haguuggannee gara keessan hin dhufne. **6** Nu namoota irraa, isin irraas ta'u yookaan warra kaan irraa ulfina hin barbaanne. Nu akka ergamoota Kiristoositti ba'aa isinitti ta'u ni dandeenya ture; **7** nu garuu akkuma haadha daa'immam ishee kumuunfattu tokkoo taane. Garraamummaadhaan gidduu keessan jiraanne. **8** Nu waan akka malee isin jaallanneef wangeela Waaqaa qofa utuu hin ta'in lubbuu keenya illee isinii kenuun fedhii keenya ture; isin nu biratti akka malee jaallatamoo turtanitii. **9** Yaa obboloota, isin dadhabbi fi dhiphina keenya ni yaadattuutii; nu yeroo wangeela Waaqaa isinii lallabnetti nama tokkotti illee akka ba'aa hin taaneef halkanii guyyaa hojjechaa turre. **10** Nu hammam qulqullummaan, qajeelummaa fi mudaal malee isin warra amantian gidduu akka jiraanne isin dhugaa ni baatu; Waaqnis dhugaa ba'a. **11** Isin akka nu akkuma abbaan ijomlee isaa gorsee jajjabeessutti tokkoo tokkoo keessanii taane ni beektuutii; **12** kunis akka isin jireenyaa Waaqa isa mootummaa isaattii fi ulfina isaattii isin waamu sanaaf malu jiraattaniif. **13** Isinis yommuu dubbii Waaqaan kan nurraa dhageessan sana fudhattanitti akkuma inni jirutti, akka dubbii Waaqaan kan isin warra amantian keessatti hojjetuutti fudhattan malee akka dubbii namaatti waan hin fudhatiniif nu utuu gargar hin kutin Waaqa galateeffanna. **14** Yaa obboloota, isin fakkeinya waldoota kiristaanaa Waaqaan warra Kiristoos Yesuusitti jiran kanneen biyya Yihuudaa jiranii duukaa buutaniirtu; akkuma waldoonni kunneen harka Yihuudootaatti dhiphatan sana isinis harka namoota biyya keessanii dhiphattaniirtu; **15** Yihuudoonni kunneen warra Gooftaa Yesuusitti fi raajota ajjeesanii nu illee ari'atani dha. Isaan Waaqa hin gammachiisan; nama hundattis diina ta'u; **16** isaanis cubbuu isaanii guuttachuu jedhanii akka nu akka Namoonni Ormaa fayyifamaniif itti hin dubbanne nu dhowwu. Dhuma irratti garuu dheekkamsi Waaqaa isaanitti dhufeera. **17** Garuu yaa obboloota, erga yaadaan utuu hin ta'in fooniin yeroo gabaabaaf isin irraa gargar baanee jalqabnee fuula keessan arguuf hawwii guddaan caalchifnee dhamaane. **18** Nu gara keessan dhufuu barbaanne turreetii; dhugumaanuu

ani Phaawulos yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaaleera; garuu Seexanatu nu dhowwe. **19** Yommuu Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti fuula isaa duratti abdiin keenya yookaan gammachuun keenya yookaan gonfoon nu ittiin of jajnu eenyu? Isinuma mitii? **20** Isin ulfinaa fi gammachuun keenyaatii.

3 Kanaafuu nu waan hammana caalaa obsuu dadhabneef kophaa keenya Ateenaatti hafuu gaarii nutti fakkaate. **2** Nus obboleessa keenya Xiimotewos, tajaajilaa Waaqaa isa wangeela Kiristoosiitti hojjetaa hidhata keenya ta'e sana, akka inni amantii keessanitti isin cimsuu fi isin jajjabeessuuf engineerra; **3** kunis akka namni tokko iyyuu dhiphina kanaan hin jeeqamneef. Isinis akka nu waan kanaaf filatamne sirriitti beektu. **4** Yeroo isin bira turretti akka dhiphinni nurra ga'u isinitti himaa turreetii. Innis akkuma isin beektan sana ta'e. **5** Sababii kanaaf ani yommuu kana caalaa obsuu dadhabetti waa'ee amantii keessanii baruu jedheen isa erge. Tarii inni nama qoru sun isin qoree dadhabbiin keenyas faayidaa malee hafeera jedheen sodaadhe. **6** Amma garuu Xiimotewos isin bira gara keenya dhufee waa'ee amantii keessanii fi waa'ee jaalala keessanii oduu gaarii nutti himeera. Akkasumas akka isin yeroo hunda yaada gaariidhaan nu yaaddanii fi akkuma nu isin arguu hawwinu sana akka isinis nu arguu hawwitan nutti himeera. **7** Kanaaf yaa obboloota, nu dhiphinaa fi ari'atama keenya hunda keessatti amantii keessanii waa'ee keessan jajjabaanneerra. **8** Yoo isin Gooftaatti cimtanii dhaabatan nu dhugumaan ni jiraannatii. **9** Gammachuu sababii keessanii fuula Waaqa keenyaa duratti qabnu hundaaf waa'ee keessanii hammam Waaqa galateeffachuu dandeenyaa? **10** Nu akka deebinee isin arginuu fi waan amantii keessan keessaa hir'ates akka isinii guutuu dandeenyuuf halkanii guyyaa cimsinee kadhanna. **11** Ammas Waaqni keenyaa fi Abbaan keenya mataan isaa, Gooftaan keenya Yesuus is akka nu gara keessan dhufnu karaa nuuf haa qajeelchu. **12** Akkuma jaalalli nu isinii qabnu dabalaan deemu sana Gooftaan jaalala isin walii keessanii fi nama hundaaf qabdan isinii haa guddisuu; haa baay'isus. **13** Akka isin yommuu Gooftaan keenya Yesuus qulqulloota isaa hunda wajjin dhufutti fuula Waaqa keenyaatii fi Abbaa keenyaa duratti warra mudaan hin qabnee fi qulqulloota taataniifis inni garaa keessan haa jajjabeessu.

4 Kana malees yaa obboloota, Waaqa gammachiisuuf akkamitti akka jiraachuu qabdan nu isin barsiifneerra; isinis akkuma sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma caalchiftanii waan kana gootan Gooftaa Yesuusiin isin kadhanna; isin gorsinas. **2** Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiin ajaja maalii akka isinii kennee beektuutii. **3** Fedhiin Waaqaa akka isin qulqulloftanii dha; kunis akka isin halalummaa irraa fagaattanii; **4** tokkoon tokkoon keessan akkamitti akka karaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna keessan eeggattan beekuu qabdu; **5** kunis akka ormoota Waaqa hin beekneetti hawwii fooniitiin hin ta'in; **6** waan kanaanis namni tokko iyyuu obboleessa isaa hin miidhin yookaan hin gowwoomsin. Akkuma nu kanaan dura isinitti himnee isin akeekkachiifne sana, Gooftaan warra cubbuu akkasii hojjetan hunda haaloo ba'a. **7** Waaqni akka nu jirenya qulqulluu jiraannuuf malee akka xurofnuuf nu hin waamneetii. **8** Kanaafuu namni gorsa kana tuffatu Waaqa Hafuura isaa Qulqulluu isinii kennu sana tuffata malee nama hin tuffatu. **9** Egaa waan Waaqni akka isin wal jaallattan isin barsiiseef waa'ee jaalala obbolummaa isinii barreessuu nu hin barbaachisu. **10** Dhugumaan isin obboloota guutummaa Maqedooniyaa keessa jiran hunda ni jaallattu. Yaa obboloota, nu garuu akka kana caalaa isaan jaallattan isin gorsina; **11** akkuma nu kanaan dura isin ajajnetti tasgabbiin jiraachuuuf tattaaffadhaa; harkuma keessanii hojji keessan hojjetadhaa; **12** kunis akka isin warra alaa biratti ulfina argattanii fi akka harka nama tokko illee hin eegganee. **13** Yaa obboloota, nu akka isin waa'ee warra rafan sanaa wallaaltan yookaan akka namoota abdii hin qabne kaaniitti gadditan hin barbaannu. **14** Nu erga akka Yesuus du'ee du'aa ka'e amannee akkasuma immoo Waaqni warra Yesuusitti amanani rafan sana akka isuma wajjin kaasu ni amanna. **15** Wanni nu akka dubbii Gooftaatti isinitti himnu kana; nu warri lubbuun jirru kanneen hamma dhufaatii Gooftaatti jiraannu gonkumaa warra rafan sana hin dursinu. **16** Gooftaan mataan isaa ajajaan, sagalee ergamaa hangafaatii fi sagalee malakata Waaqatiin samii irraa ni bu'a; warri Kiristoositti amanani du'anis jalqabatti ni ka'u. **17** Ergasii immoo nu warri hafnee lubbuun jirru qilleensa irratti Gooftaa simachuuf isaan wajjin duumessaan ol fudhatamna. Akkasumas

bara baraan Gooftaa wajjin ni jiraanna. **18** Kanaafuu dubbi kanaan wal jajjabeessaa.

5 Egaa yaa obboloota, waa'ee barootaatii fi waa'ee waqtiiilee waan tokko iyyuu isinii barreessuu nu hin barbaachisu; **2** akka guyyaan Gooftaa akkuma hattuutti halkaniin dhufu isinuu sirriitti beektuutii. **3** Utuma namoonni, "Nagaa dha; qabbanas" jedhanuu akkuma ciniinsuu dubartii ulfaatti dhufu badiisni akka tasaa isaanitti dhufa; jalaas hin ba'an. **4** Isin garuu yaa obboloota, akka guyyaan sun akkuma hattuutti isinitti hin dhufneef isin warra dukkana keessa jirtan miti. **5** Isin hundi ijoolee ifaa ti; ijoolee guyyaatis. Nu warra halkanii yookaan warra dukkanaa miti. **6** Egaa kottaa nu akka warra kaanii hin rafnuu; qooda kanaa kottaa ni dammaqnaa; of qabnas. **7** Warri rafan halkaniin rafuutii; warri machaa'anis halkaniin machaa'u. **8** Nu garuu waan warra guyyaa taaneef kottaa amantii fi jaalala akka qomee sibiilaatti uffannee, abdiif fayyinaa immoo akka qoobii sibiilaatti kaa'annee of qabnaa. **9** Waaqni akka nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin fayyina argannuuf malee dheekkamsaaf nu hin filanneetii. **10** Nu yoo dammaqne yookaan yoo rafne akka isa wajjin tokkummaan jiraannuuf inni nuuf du'e. **11** Kanaafuu akkuma amma gochaa jirtan kana wal jajjabeessaa; wal ijaaraas. **12** Egaa yaa obboloota, nu akka isin warra gidduu keessanitti cimanii hoijetan, kanneen karaa Gooftatiin isin hoogganani fi isin gorsan sana kabajjan isin kadhanna. **13** Sababii hojii isaaniitiifis jaalalaan ulfina guddaa isaaniif kenna. Nagaadhaanis walii wajjin jiraadhaa. **14** Yaa obboloota, nu akka isin warra hojii hojjechuu hin jaallanne akeekkachiiftan, sodaattota jajjabeessitan, dadhaboo gargaartan, akka nama hundumaafis obsitan isin gorsina. **15** Akka namni tokko iyyuu waan hamaaf deebii hamaa hin deebifne of eeggadhaa; qooda kanaa yeroo hunda waliif, nama hundaafis waan gaarii gochuuf carraaqaa. **16** Yeroo hunda gammadaa; **17** utuu gargar hin kutin kadhadhaa. **18** Haala hundumaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; fedhiin Waaqni Kiristoos Yesuusitti isiniif qabu kanaatii. **19** Hafuura hin dhaamsinaa; **20** raajii hin tuffatinaa; **21** waan hunda qoraa. Isa gaarii jabeessaatii qabadhaa. **22** Hammina gosa hundumaa irraa fagaadhaa. **23** Waaqni mataan isaa, Waaqni nagaa guutumaan guutuutti isin haa qulqulleessu. Hafuurri keessan, lubbuun keessanii fi dhagni keessan guutuun

guyyaa Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti mudaar irraa haa eegaman. **24** Inni isin waamu sun amanamaa dha; waan kanas ni godha. **25** Yaa obboloota, nuufis kadhadhaa. **26** Dhungoo qulqulluudhaanis obboloota hunda nagaa gaafadhaa. **27** Ani akka xalayaan kun obboloota hundaaf dubbifamu fuula Gooftaa duratti isin ajaja. **28** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin wajjin haa ta'u.

2 Tasaloniiqee

1 Phaawulos, Silwaanosii fi Xiimotewos irraa, Gara Waldaa Kiristaanaa warra Tasaloniiqee kan Abbaa keenya Waaqaatii fi kan Gooftaa Yesuuus Kiristoos taateetti: **2** Ayyaannii fi nagaan Waaqa Abbaa fi Gooftaa Yesuuus Kiristoos irraa isiniif haa ta'u. **3** Yaa obboloota, sababii amantiin keessan baay'ee guddachaa, jaalalli hundi keessan walii keessaniif qabdaniit ittuma dabalaan jiruuf nu yeroo hunda waa'ee keessaniif akka malutti Waaqa galateeffachuu qabna. **4** Kanaafuu nu qorumsa isin obsitan sanaaf, ari'atama hunda keessatti jabaattanii dhaabachuu keessanii fi amantii keessaniin waloota Kiristaanaa Waaqaa keessatti sababii keessaniin of jajna. **5** Kun hundinuu akka murtiin Waaqaa qajeelaa ta'e mul'isa; sababii kanaafis isin warra mootummaa isaa kan dhiphachaafii jirtan sanaaf maltan ni taatu. **6** Waaqni qajeelaa dha; Inni warra isin rakkisan ni rakkis; **7** isin warra rakkattaniif, nuufis boqonnaa ni kenna. Kunis yommuu Gooftaan Yesuuus ibidda balali'uun ergamoota isaa humna qabeeyyii wajjin samii irraa mul'atutti ta'a. **8** Inni warra Waaqa hin beeknee fi warra wangeela Gooftaa keenya Yesuuusif hin ajajamne ni adaba. **9** Isaanis fuula Gooftaa duraa fi ulfina humna isaa irraa fageeffamanii badiisa bara baraatiin ni adabamu; (*aiōnios g166*) **10** kunis guyyaa inni qulqulloota isatiin kabajamuu fi warra amanan hundumaa giddutti dinqisiifatamuuf dhufutti ta'a. Isinis waan dhuga ba'umsa keenya amantaniif isaanitti lakkaa'amtu. **11** Nus waan kana yaadatti qabachaa, akka Waaqni keenya warra waamicha isatiif malan isin godhuuf, humna isatiiniis kaayyoo keessan gaarii hundaa fi akka hojii amantii keessanii hunda fiixaan isinii baasuuutu gargar hin kutin isinii kadhanna. **12** Nus akkuma ayyaana Waaqa keenyaattii fi Gooftaa Yesuuus Kiristooiitti akka maqaan Gooftaa keenya Yesuuus isiniin kabajamuu fi akka isinis isaan kabajamtaniiif waan kana kadhanna.

2 Yaa obboloota, waa'ee dhufaati Gooftaa keenya Yesuuus Kiristooiif fi waa'ee isa biratti walitti qabamuu keenyaa wanni nu isin kadhannu kana; **2** kunis raajii yookaan dubbi yookaan xalayaan akka waan nu biraan dhufeetti hedamuun akka isin guyyaa Gooftaa ammuma iyyuu dhufeera jettanii daftanii hin raafamneef yookaan hin jeeqamneef. **3** Namni

tokko iyyuu karaa kamiin iyyuu isin hin gowwoomsin; utuu fincilli dursee hin dhufin, namni cubbuu, ilmi badiisaa sun utuu hin mul'atin guyyaan sun hin dhufuutii. **4** Innis waan Waaqa jedhamu yookaan waan waqaeffatamu hundumaan mormee isaan irratti ol ol of qaba; "Ani Waaqa" ofiin jechuudhaanis mana qulqullummaa Waaqaa keessa taa'a. **5** Isin akka ani yeroo isin bira turetti waan kana isinitti himaa ture hin yaadattanii? **6** Akka inni yeroo murteeffame sanatti mul'atuufis waan amma isa dhowwu ni beektu. **7** Icciiitiin humna fincila sanaa amma iyyuu hojiitti jiraatii; garuu inni amma humna sana duubatti deebisu sun hamma karaa irraa fuudhamutti ittuma fufee isa dhowwa. **8** Inni Hamaan sun ni mul'ata; Yesuuus Gooftaan immoo hafuuruma afaan ofii isatiin is galaafata; ifa dhufaati isatiiniis isa barbadeessa. **9** Dhufaatiin namicha isa hamaa sanaa akkuma hojii Seexanaatti humna hundaa fi mallattoon, dinqii sobaatiiniis ni ta'a; **10** innis gowwoomsaa gosa hundaa kan warra badan sana ittiin gowwoomsuun mul'ata. Warri badan sunis sababii dhugaa silaa ittiin fayyan sana jaallachuu didaniif badu. **11** Kanaafuu Waaqni akka isaan soba amananiif waan nama wallaalchisu isaanitti erga; **12** kunis akka warra dhugaatti amanuu didanii jal'inatti gammadan hundatti murtaa'uuf. **13** Nu garuu yaa obboloota Gooftaan jaallatamtan, sababii Waaqni warra jalqabaa godhee akka isin karaa Hafuuraan qulqulleeffamuutii fi karaa dhugaatti amanuuutiin fayyitaniif isin filateef yeroo hunda Waaqa galateeffachuu qabna. **14** Innis akka isin ulfina Gooftaa keenya Yesuuus Kiristoos keessatti hirmaattaniiif karaa wangeela keenyaatiin kaayyoo kanaaf isin waame. **15** Egaa yaa obboloota, jabaadhaati dhaabadhaa; barsiisa nu karaa dubbi afaaniitiin yookaan xalayaan isin barsiifne sana jabeessaatii qabadhaa. **16** Gooftaan keenya Yesuuus Kiristoos mataan isaa, Waaqni Abbaan keenya inni nu jaallatee karaa ayyaana isatiin jajjabina bara baraati fi abdii gaarii nuu kenne sun, (*aiōnios g166*) **17** hojii fi dubbi gaarii hunda keessatti garaa keessan haa jajjabeessu; isin haa cimsus.

3 Egaa yaa obboloota, akka dubbiin Gooftaa akkuma isin biratti ta'e sana dafee iddo hunda ga'uutu fi akka ulfinas qabaatu nuuf kadhadhaa. **2** Akka nu harka namoota hamootii fi jal'ootaa jalaa baanuufis nuuf kadhadhaa; amantii kan qabu nama hunda mitii.

3 Gooftaan garuu amanamaa dha; inni isin cimsa; isa hamaa irraas isin eega. **4** Nu akka isin waan nu isin ajajne sana hojjechaa jirtan, akka ittuma fuftaniis hojjetan Gooftaa ni amananna. **5** Gooftaan garaa keessan gara jaalala Waaqaatii fi gara obsa Kiristoositti haa qajeelchu. **6** Yaa obboloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin ajajna. **7** Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'uu qabdan ni beektuutii. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; **8** nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabbiif fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. **9** Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. **10** Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee turreetii. **11** Akka isin keessaa namoonni tokko tokko dhibaa'ota ta'anii jiraatan dhageenyerraatii. Isaan dhimma nama bira keessa galuu malee ofii isaaniitii waan tokko illee hin hojjetan. **12** Namoonniakkanaa akka gab jedhanii hojji hojjetanii fi akka buddeena ofii isaanii nyaataniif Gooftaa Yesuus Kiristoosiin isaan ajajna; ni gorsinas. **13** Isin garuu yaa obboloota, waan gaarii hojjechuutti hin laafinna. **14** Yoo namni kam iyyuu dubbii keenya kan xalayaa kana keessaatiif hin ajajamne, nama kana yaadatti qabadhaa. Akka inni qaana'uufis isa wajjin tokkummaa hin qabaatinaa. **15** Ta'us akka obboleessaatti isa gorsaa malee akka diinaatti isa hin ilaalinaa. **16** Gooftaan nagaa mataan isas yeroo hunda, karaa hundaan nagaa isinii haa kenuu. Gooftaan hunduma keessan wajjin haa ta'u. **17** Ani Phaawulos xalayaa kana harkuma kootiin barreessa; kuniis mallattoo xalayoota koo hundaa ti. Akki ani itti barreessus kanuma. **18** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.

1 Xiimotewos

1 Phaawulos isa ajaja fayyisaa keenya Waaqaatii fi abdii keenya Kiristoos Yesuusiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos isa amantiidhaan ilma koo dhugaa ta'eetti: Waaqa Abbaa fi Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaanni, aaraarrii fi nagaan siif haa ta'u. **3** Akkuma ani yeroo Maqedooniyaa dhaqetti si gorse sana ati akka namoonni tokko tokko barsiisa addaa hin barsiifne akka ajajjuuf achuma Efesoos turi; **4** akkasumas akka isaan oduu hundee hin qabnee fi hidda dhalootaa kan dhuma hin qabne sanaan hin fudhatamne isaan ajaji. Wanni kun hojii Waaqaa kan amantiin ta'u guddisuu irra mormii kakaasaatii. **5** Kaayyoon ajaja kanaas jaalala garaa qulqulluu, qalbii gaarii fi amantii itti fakkeessuu hin qabne keessaa ba'uu dha. **6** Namoonni tokko tokko karaa kana irraa badanii gara dubbii faayidaa hin qabneetti gara galaniiru. **7** Isaanis maal akka jedhan yookaan akka waa'ee maalii cimsanii dubbatan utuu hin hubatin barsiistota seeraa ta'uun barbaadu. **8** Yoo namni sirriitti itti fayyadame seerri gaarii akka ta'e ni beekna. **9** Seerri warra seera cabsanii fi finciltootaaf, warra Waaqa malee jiraatanii fi cubbamootaaf, warra qulqulluu hin ta'inii fi xuraa'otaaf, warra abbaa isaanitii fi haadha isaanii ajjeesanii fi warra nama ajjeesaniif malee akka qajeeltotaaf hin tumamin ni beekna; **10** akkanumas seerri ejjitoottaa fi dhiirota dhiira wajjin sagaagalaniif, warra garba daldalanii fi warra soba dubbataniif, warra sobaan dhugaa ba'anii fi warra barsiisa dhugaatiin morman hundumaaf akka tumame ni beekna; **11** kunis wangeela ulfina qabeessa kan Waaqa eebbfamaa irraa imaanaa natti kennname sana wajjin walii gala. **12** Waan inni tajaajila isaatiif na filatee akka nama amanamaatti na lakkaa'eef, ani Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus isa jabina naa kenne sana nan galateeffadha. **13** Ani kanaan dura nama nama arrabsu, kan nama ari'atuu fi kan nama miidhu ta'u iyyuu sababii ani wallaalummaa fi amantii dhabuun waan kana hojjedheef araara argadhe. **14** Ayyaanni Gooftaa keenyaas amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin argamu wajjin baay'inaan narratti dhangalaafame. **15** Dubbiin, "Kiristoos Yesuus cubbamoota fayyisuudhaaf gara addunyaa dhufe" jedhu sun amanamaa dha; namni hundinuu kana fudhachuu qaba; cubbamoota sana keessaa cubbamaan cubbamoota hunda caalu

ana. **16** Ta'us sababuma kanaaf Yesuus Kiristoos akka ani warra jirenya bara baraa argachuuif isatti amananiif fakkeenyta'uuf ana nama cubbamoota hunda caalaa cubbamaa ta'een obsa isaa kan dhuma hin qabne sana mul'isuuf jedhee naa araaram. (aiōnios g166) **17** Egaa Mootii bara baraa, isa hin duune, isa ijatti hin mul'anne Waaqa tokkicha sanaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfinnii fi galanni haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **18** Yaa ilma koo Xiimotewos, akkuma raajii kanaan dura waa'ee kee dubbatame sanaatti, akka ati lola gaarii loltuuf ani ajaja kana siifin kenna; **19** waan kanas amantii fi qalbii qajelaa qabaachuudhaan godhi. Namoonni tokko tokko waan kana gochuu didanii amantii isaanii balleessaniiru. **20** Himenewoosii fi Iskindiroos warri ani akka isaan Waaqa arrabsuu dhiisuu barataniif dabarsee Seexanatti kenne sun isaan keessatti argamu.

2 Egaa ani akka waammachuun, kadhannaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'effamu duraan dursee nan gorsa; **2** nus akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaanis jirenya nagaatii fi tasgabbiin jiraannuuf moototaa fi warra taayitaa qaban hundumaafis akkasuma haa godhamu. **3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisaa keenya Waaqaa durattis fudhatamaa dha; **4** Waaqni akka namni hundinuu fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **5** Waaqni tokkicha; Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha; **6** Yesuus kunis isa furii ta'ee nama hundaaf dabarsee of kennee dha; kunis yeroo isaatti mirkanoeffameera. **7** Sababii kanaaf ani lallabaa fi ergamaa, Namoota Ormaatiif immoo barsiisaa amantii dhugaa ta'ee muudameen jira. Ani dhugaa dubbadha; hin sobu. **8** Kanaafuu ani akka dhiironni iddo hundatti dheekkamsaa fi wal mormii malee harka qulqulla'aa ol fudhatanii kadhatan nan barbaada. **9** Akkasumas dubartoonni akka hin malletti mataa dha'achuun, warqee yookaan lula naqachuu yookaan uffata gatii guddaa uffachuuutuu hin ta'in akka of qabuu fi naamusaafta'utti uffatanii akka of miidhagsan nan barbaada; **10** isaanis akkuma dubartoota, "Nu Waaqa sodaanna" jedhaniitti waan gaarii haa hojjetan. **11** Dubartiin waan hundaan ajajamuun cal'istee haa barattu. **12** Ani akka dubartiin cal'istu malee akka barsiiftu yookaan akka dhiira

irratti taayitaa qabaattu hin eeyamu. **13** Sababiin isaaas Addaam jalqabatti uumame; Hewaan immoo ergasii uumamte. **14** Addaam hin gowwoomfamne; dubartittiin garuu gowwoomfamtee seera cabsite. **15** Ta'us dubartoonni yoo amantiin, jaalalaat fi qulqullinaan, naamusaan jiraatan ijoolle da'uudhaan ni fayyu.

3 Jechi, "Eenyu iyyuu yoo Phaaphaasiit ta'uun hawwe, hojii gaarii hawwa" jedhu kun amanamaa dha. **2** Egaa Phaaphaasiin kan mudaan hin qabne, kan niitii tokkittii qabu, amala qabeessa, kan of qabu, kabajamaa, kan keessummaa simatu, kan barsiisuu danda'u, **3** kan hin machoofne, kan goolii kaasuu utuu hin ta'in obsa qabeessa, kan lola hin jaallannee fi kan maallaqa hin jaallanne ta'uun qaba. **4** Innis maatii ofii isaa sirriitti bulfatee akka ijoolleen isaa kabaja maluun isaaaf ajajaman mirkaneessuu qaba. **5** Namni tokko yoo maatii ofii isaa akka bulfatu hin beekne inni akkamitti waldaa kiristaanaa Waqaqa eeguu danda'aa? **6** Inni akka of jajuudhaan afuufamee murtii diiyaabiloos keessatti hin kufneef nama dhi'oo amane hin ta'in. **7** Innis akka hin tuffatamnee fi akka kiyyoo diiyaabiloos keessattis hin kufneef warra alaa biratti maqaa gaarii haa qabaatu. **8** Daaqonoonnis akkasuma namoota kabajaman, warra afaan lama hin dubbanne, warra dhugaatii daadhii wayiniitiin hin fudhatamnee fi warra bu'aa hin malle argachuuf hin tattaaffanne ta'uun qabu. **9** Yaada qulqulluunis icciitii amantii jabeessanii qabachuu qabu. **10** Isaanis duraan dursanii haa qorataman; ergasiis yoo mudaan tokko iyyuu isaan irratti hin argamin daaqonoota ta'anii haa tajaajilan. **11** Akkasumas dubartoonni isaanii kabajamoo, kanneen maqaa nama hin balleessine, amala qabeeyyii fi waan hundaan amanamoo ta'uun qabu. **12** Daaqoniit tokko dhirsaa niitii tokkittii, kan ijoolle isaatii fi warra mana isaa jiraatan sirriitti bulchu ta'uun qaba. **13** Warri daaqonummaan sirriitti tajaajilan ulfina guddaa, amantii Kiristoos Yesuusitti qabaniin immoo ija jabina guddaa argatu. **14** Ani akkan dafee gara kee dhufu abdadhee qajeelfama kana siif nan barreessa; **15** kanas tarii yoo ani ture, namni tokko akkamitti akka mana Waqaqa keessa jiraachuu qabu akka beektuufin siif barreessa; manni Waqaqa kunis waldaa Waqaqa jiraataa isa utubaa fi hundee dhugaa ta'ee dha. **16** Waqaqatti buluu shakkii tokko malee icciitii guddaa of keessaa qaba;

kunis, Inni fooniin mul'ate; Hafuuraan mirkaneeffame; ergamoota Waaqaatu isa arge; saboota keessatti lallabame; addunyaa irratti itti amaname; ulfinaan ol fudhatame.

4 Akka bara dhufuuf jiru keessa namoonni tokko tokko hafuurota sobaatii fi barsiisa hafuurota hamoo duukaa bu'uudhaan amantii dhiisan Hafuuri Qulqulluu ifa baasee dubbata. **2** Barsiisni akkasiis karaa namoota fakkeessuudhaan sobanii warra qalbiin isaanii akka waan gubaan gubameetti hadoodeetiin dhufa. **3** Isaanis fuudhaa fi heeruma dhowwu; nyaata Waqaqni akka warri amanamii fi warri dhugaa beekan galataan fudhatanii nyaataniif jedhee uume sanas akka namoonni lagatan ajaju. **4** Wanni Waqaqni uume hundinuu waan gaarii ta'eef yoo galataan fudhatame wanni gatamu tokko iyyuu hin jiru; **5** inni dubbi Waqaqatti fi kadhannaadhaan qulqulleeffameeraatii. **6** Atis yoo wantoota kanneen obbolootatti himte, dubbi amantiitii fi barsiisa gaarii duukaa bu'aa turte sanaan bilchaattee tajaajilaa gaarii kan Kiristoos Yesuus taata. **7** Oduu xuraa'aa fi mammaaksa beeraa irraa fagaadhu; qooda kanaa nama Waqaqa ta'uuf of leenjisi. **8** Leenjiin dhagnaa faayidaa xinnaa qabaatii; Waqaqatti buluu garuu jirenya ammaatiifis jirenya dhufuuf jiruufis waan waadaa of keessaa qabuuf waan hundaaf fayyada. **9** Jechi kun amanamaa fi kan guutumaan guutuutti fudhatamuu maluu dha. **10** Sababii abdii keenya Waqaqa jiraataa isa Fayyisaa nama hundaa keessumattuu kan warra isatti amanamii ta'e sana irra kaa'anneef nuus kanaaf jennee ni dadhabna; ni tattaaffannas. **11** Wantoota kanneen ajaji; barsiisis. **12** Ati dubbiidhaan, amalaan, jaalalaan, amantii fi qulqullinaan warra amananiif fakkeenya ta'i malee namni tokko iyyuu dargaggummaa kee hin tuffatin. **13** Hamma ani dhufutti Kataabbi Qulqulluu namootaaf dubbisuutti, gorsuu fi barsiisutti jabaadhu. **14** Kennaa kee isa yommuu jaarsoliin harka isaanii sirra kaa'anitti karaa raajitiin siif kenname sana hin dagatin. **15** Waan kanattis jabaadhu; akka namni hundinuu guddachuu kee arguufis guutumaan guututti itti of kenni. **16** Jirenya keetii fi barsiisa kee eeggadhu. Ittis jabaadhu; waan kana gochuu keetiinis ofii keetii fi warra si dhaga'an ni fayyiftaati.

5 Nama dulloome tokko akka waan inni abbaa kee ta'eetti gorsi malee hin ifatin. Dargaggootas

akka obbolootaatti ilaali; 2 dubartoota dullooman akka haadhotiitti, dubartoota shamarran akka obboleettotaatti qulqullummaa guutuun ilaali. 3 Haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an kabaji. 4 Garuu haati hiyyeessaa tokko yoo ijoolee yookaan akkoowwan qabaatte ijooleen kenneen maatii isaanii gargaaruu fi warra isaaniitiif gatii deebisudhaan amantii isaanii hojiin mul'isuuf duraan dursanii barachuu qabu; kun Waaqa gammachiisaatii. 5 Haati hiyyeessaa kan dhugumaan rakkattuu taatee kophaa ishee hafte abdii ishee Waaqa irra kaa'attee halkanii guyyaa kadhanna fi gargaarsa Waaqaa gaafachuu itti fufti. 6 Haati hiyyeessaa kan jirenya gammachuutti of gattu garuu utuma jirtuu iyuu duuteerti. 7 Akka namni tokko iyuu mudaa hin qabaanneef ajaja kana kenni. 8 Namni firoota isaa keessumattuu misesensota maatii isaa warra isatti aannan hin gargaarre kam iyuu amantii ganeera; inni nama hin amanne caalaattis hamaa dha. 9 Haati hiyyeessaa tokko yoo umuriin ishee waggaa jaatamaa ol ta'ee akkasumas niitii dhirsa tokkichaat turte taate malee maqaan ishee galmee haadhota hiyyeessaa irratti hin galmeeffamin; 10 akkasumas isheen hojii gaarii hojjechuudhaan jechuunis ijoolee guddisudhaan, keessummaa simachuudhaan, miilla qulqulootaa dhiquudhaan, warra rakkatan gargaaruudhaan, karaa hundumaanis hojii gaarii hojjechuu keessatti of kennuudhaan kan beekamte ta'u qabdi. 11 Haadhota hiyyeessaa kanneen shamarran ta'an garuu hin galmeessin. Isaan yommuu hawwiin foonii Kiristoos irraa gargar isaan baasutti deebi'anii heerumuun barbaaduutii. 12 Kanaanis isaan waan kakuu isaanii kan jalqabaa cabsaniif murtii ofitti fidu. 13 Kana malees manaa gara manaatti labanii dhibaa'ummaa baratu. Dhibaa'ummaa qofa utuu hin ta'in waan dubbachuun isaaniif hin malle dubbachuudhaan nama hamatu; dhimma namaa keessas galu. 14 Kanaafuu haadhoni hiyyeessaa kanneen ijoollummaa qaban akka carraa maqaa nu balleessuu diinaaf hin kennineef ani akka isaan heeruman, akka ijoolee da'anii fi akka mana isaanii bulfatan nan gorsa. 15 Namoonni tokko tokko Seexana duukaa bu'uuf jedhanii duraanuu karaa irraa goraniiru. 16 Dubartiin amantu kam iyuu yoo haadhota hiyyeessaa maatii ishee keessaa qabaatte, akka waldaan kiristaanaa

haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an gargaartuuf isheen isaan haa gargaartuu malee akka waldaa kiristaanaatti ba'aa ta'an hin godhin. 17 Jaarsoliin sirriitti waldaa kiristaanaa bulchan keessumattuu warri hojiin isaanii lallabuu fi barsiisu ta'e ulfina dachaa argachuu qabu. 18 Kataabbiin Qulqulluun, "Qotiyoo midhaan sirbsiisutti jiru afaan hin hidhin;" akkasumas, "Hojjetaaf mindaa isaa argachuun ni mala" jedhaati. 19 Yoo dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffame malee himata jaarsa tokko mormuu dhi'effamu kam iyuu hin fudhatin. 20 Akka warri kaan sodaatanifi namoota cubbuu hojjetan fuula namoota hundaa duratti itti dheekkami. 21 Ani akka ati waan tokko iyuu loogiidaan hin goonee fi akka wal caalchisu malee ajajawwan kanneen eegduuf fuula Waaqaatii fi fuula Kiristoos Yesuus duratti, fuula ergamoota filatamanii durattis sin gorsa. 22 Eenyu irra iyuu harka kaa'uuf hin ariifatin; cubbuu nama biraa keessatti hin hirmaatin. Qulqullummaadhaanis of eeggadhu. 23 Sababii garaa keetiitii fi dhukkuba ammumaa amma sitti ka'u sanaatiif daadhii wayinii xinnoo ishee dhugi malee bishaan qofa hin dhugin. 24 Cubbuun namoota tokko tokkoo duraan dursee ifatti mul'ata; isaan dura darbees lafa murtii ga'a; cubbuun warra kaanii garuu duuba irratti beekama. 25 Hojiin gaariinis akkasuma ifatti mul'ata; kan ifatti hin mul'annes dhokfamee hafuu hin danda'u.

6 Akka maqaan Waaqaatii fi barsiisni keenya hin arrabsamneef warri waanjoo garbummaa jala jiran hundinuu akka ulfinni guutuun gooftota isaaniitiif malutti haa ilaalan. 2 Warri gooftota amanan qabanis sababii isaan obboloota ta'aniif isaan hin tuffatin. Qooda kanaa warri tajaajila isaaniitiin fayyadaman sun waan isaan amantootaa fi jaallatamtoota ta'aniif ittuma cimsanii isaan haa tajaajilan. Atis waan kana barsiisi; gorsis. 3 Eenyu iyuu yoo barsiisa addaa barsiise, yoo dubbi dhugaa kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi barsiisa nama Waaqaa ta'uuf fayyaduun walii hin galle, 4 inni of tuulummaan guutameera; waan tokko iyuuus hin hubatu. Inni waa'ee jechootaa irratti morkii fi lolaa fedhii hamaa qaba; kunis hinaaffaa, wal dhabuu, arrabsoo fi shakkii hamaa fida; 5 namoota qalbiin isaanii badee dhugaanis irraa fudhatame kanneen Waaqatti buluu karaa

ittiin maallaqni argamu se'an gidduuttis walitti bu'iisa dhuma hin qabnetu uumama. **6** Waaqatti buluun, "Wanni ani qabu na ga'a" jechuu of keessaa qabaannaan kun dhugumaan faayidaa guddaa qaba. **7** Nu waan tokko illee gara addunyaatti waan hin fidiniif, waan tokko illee addunyaa keessaa fudhachuu hin dandeenyu. **8** Garuu waan nyaannuu fi waan uffannu qabaannaan nu ga'a. **9** Warri sooromuu barbaadan garuu qorumsaa fi kiyyoo, hawwii gowwummaa fi miidhaa baay'ee fidu kan diigamaa fi badiisatti nama dhidhimsu keessatti kufu. **10** Maallaqa jaallachuun hidda hammina gosa hundumaatii. Namoonni tokko tokko akka malee maallaqa jaallachuun amantii irraa badanii dhiphina baay'een of waraananiiru. **11** Ati garuu yaa nama Waaqaa, waan kana hunda irraa baqadhu; qajeelummaa, Waaqatti buluu, amantii, jaalala, obsaa fi garraamummaa duukaa bu'i. **12** Wal'aansoo amantii gaarii sana qabi. Jirenya bara baraa kan yeroo fuula dhuga baatota baay'ee duratti akka gaarii beeksiftetti itti waamamte sana jabeessii qabadhu. (aiōnios g166) **13** Ani fuula Waaqa waan hundaaf jirenya kennuu duratti, fuula Kiristoos Yesuus kan yommuu Phonxoos Phiilaaxoos duratti dhugaa ba'etti akka gaarii beeksise sanaa durattis, **14** akka ati hamma dhufaati Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti ajaja kana xurii fi mudaa malee eegdus sin gorsa. **15** Waaqni eebbfamaanii fi Bulchaan tokkichi, Mootiin moototaa fi Gooftaan gooftotaa yeroo isaatti waan kana ni mul'isa; **16** kan hin duune isa qofa; innis ifa namni tokko iyyuu itti dhi'aachuu hin dandeenye keessa jiraata; eenuy iyyuu isa hin argine; isa arguus hin danda'u. Ulfinii fi humni bara bараan isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōnios g166) **17** Ati akka sooreyyiin addunyaakanaa of tuuluu yookaan qabeenya badu abdachuu dhiisanii Waaqa akka nu itti gammannuuf jedhee waan hunda baay'isee nuu kennu sana abdataniif isaan ajaji. (aiōn g165) **18** Akka isaan waan gaarii hoijetan, akka badhaadhummaan isaanii hojii gaarii ta'u, akka arjooman, akka waan qabanis quoduuuf fedhii qabaatan isaan ajaji. **19** Isaanis karaa kanaan jirenya dhugumaan jirenya ta'e qabaachuuf jedhanii badhaadhummaa hundee jabaa ta'u bara dhufuuf jiruuf ofii isaaniitii kuufatu. **20** Yaa Xiimotewos, waan imaanaa sitti kennname jabeessii eegi. Oduu Waaqni hin jaallannee fi yaada mormii kan sobaan "Beekumsa" jedhamu irraa fagaadhu; **21** namoonni tokko tokko,

"Nu beekumsa akkasii qabna" jechuu amantii irraa badaniiruutii. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

2 Xiimotewos

1 Phaawulos isa akkuma waadaa jirenya karaa Kiristoos Yesuusiin galame sanaatti fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos, ilma koo jaallatamaatti: Abbaa keenya Waaqaa fi Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaanni, araarrii fi nagaan siif haa ta'u. **3** Ani yommuu utuu gargar hin kutin halkanii guyyaa kadhannaan koo keessatti si yaadadhutti Waaqa akkuma abbootii kootii anis yaada qulqulluun isa waqaeffadhu sana nan galateeffadha. **4** Ani yommuun imimmaan kee yaadadhutti akka gammachuudhaan guutamuuf guddisee si arguu nan hawwa. **5** Ani amantii kee isa dhugaa sana nan yaadadh; amantiin kunis jalqabatti akkoo kee Loo'isii fi haadha kee Ewuunqee keessa ture; amma immoo akka si keessa jiru nan amana. **6** Sababii kanaaf anि akka ati kennaa Waaqaa kan yeroo anि harka koo sirra kaa'etti siif kennname sana akka ibiddatti akka qabsiiftuuf sin yaadachiisa. **7** Waaqni hafuura humnaa, kan jaalalaatii fi kan of dhowwuu nuu kenne malee hafuura sodaa nuuf hin kennineetii. **8** Kanaafuu waa'ee Gooftaa keenyaa dhugaa ba'uutti yookaan ana nama isaaf jedhee hidhametti hin qaana'in. Wangeelaaf dhiphachuu keessatti garuu humna Waaqaatiin na wajjin hirmaadhu; **9** Waaqni sababii kaayyoosaatii fi sababii ayyaanaisaatiif nu fayyisee gara jirenya qulqulluutti nu waame malee sababii hojii nu hojenne kamiif iyyuu miti. Ayyaanni kunis uumama addunyaatiin dura karaa Kiristoos Yesuusiin nuu kennname; (*aiōnios g166*) **10** amma garuu ayyaanni sun dhufaatii Fayyisaa keenya Kiristoos Yesuus isaa karaa wangeelaatiin du'a balleessee jirenyaa fi badiisa ooluu ifatti baase sanaatiin mul'ifameera. **11** Anis wangeela kanaaf lallabaa, ergamaa fi barsiisaatii ee'ee muudameera. **12** Anis akka amma jiru kanattii dhiphachuu koo kanumaaf. Ani garuu eenyun akka amane waan beekuuf hin qaana'u; akka inni waan anि imaanaa itti kennadhe hamma guyyaa sanaatti eeguu danda'us nan amana. **13** Waan narraa dhageesse sana akka fakkeinya barsiisa dhugaatti amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin qabdu jabeessii qabadhu. **14** Waan gaarii imaanaa sitti kennname sana gargaarsa Hafuura Qulqulluun nu keessa jiraatu sanaatiin eegi. **15** Namoonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu akka narraa gara galan ni beekta; Fiigeloosii fi

Hermoogenees isaan keessa jiru. **16** Oneesifooros yeroo baay'ee waan na boqochiiseef Gooftaan warra mana isaa jiraataniif araara haa buusu; inni hidhamuu kootti illee hin qaanoofneetii. **17** Akkasumas inni yeroo Roomaa dhufetti hamma na argutti dhimmee na barbaadaa ture. **18** Akka inni guyyaa sanatti Gooftaa irraa araara argatuuf fedhii Gooftaa haa ta'u! Inni Efeson keessatti karaa baay'een akka na tajaajile ati iyuu sirriitti beekta.

2 Kanaafuu yaa ilma ko, ayyaana Kiristoos Yesuusiin jabaadhu. **2** Waan fuula dhuga baatota baay'ee duratti narraa dhageesse sana namoota amanamoo kanneen warra kaan barsiisuu danda'anitti imaanaa kenni. **3** Atis akkuma loltuu jabaan kan Kiristoos Yesuusiitti nu wajjin dhiphadhu. **4** Namni loltummaan tajaajilu kam iyuu ajajaa isaa gammachiisu yaala malee dhimma jirenyatiin of hin xaxu. **5** Akkasumas dorgomaan tokko yoo akka malutti dorgome malee gonfoo hin argatu. **6** Qonnaan bulaan jabaatee hojjetus ija qoeddachuuutti nama jalqabaa ta'u qaba. **7** Waan anि sitti himu kana qalbeeffadhu; Gooftaan waan hunda keessatti hubannaa siif kennatii. **8** Yesuus Kiristoos isa warra du'an keessaa kaafame, isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadh. Kun wangeela koo **9** kan anि isaaf jedhee akka nama yakka hojjete tokkootti hamma foncaan hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha. Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu. **10** Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos Yesuusiin ta'e sana ulfina bara baraa wajjin argatanii anि isaaniif jedhee waan hundumaa nan obsa. (*aiōnios g166*) **11** Dubbichi amanamaan akkana jedha: Nu isa wajjin yoo duune, isa wajjin ni jiraanna; **12** nu yoo obsine, isa wajjin ni moona. Nu yoo isa ganne, innis nu gana. **13** Nu yoo amanamoo ta'u baanne, inni amanamaa ta'ee jiraata; inni of ganuu hin danda'uutii. **14** Wantoota kanneen isaan yaadachiisi; waa'ee jechootaatiin isaa kaka wal hin lolleef fuula Waaqaa duratti isaan akeekkachiisi; wanni akkasii warra dhaga'an ni diiga malee waa tokko illee hin fayyaduutii. **15** Atis dubbii dhugaa sana sirriitti qabachuudhaan hojjetaa qoratamee fudhatame kan itti hin qaanoofne ta'itii fuula Waaqaa duratti of dhi'eessuuuf tattaaffadhu. **16** Garuu dubbii faayidaa hin qabne irraa fagaadhu; dubbiin akkasii ittuma caalchisee nama Waaqaa ta'u irraa nama fageessaatii. **17** Barsiisni isaaniis akka dhukkuba gaangiriiniibabal'achaa deema. Himenewoosii fi Filexoosis isaan

keessatti argamu; **18** isaanis du'aa ka'uun ta'ee darbeera jechuudhaan dhugaa irraa fagaataniiru. Amantii namoota tokko tokkoos ni balleessu. **19** Garuu hundeen Waaqaa hin sochofamne kan chaappa, "Gooftaan warra kan isaa ta'an ni beeka," akkanumas "Namni maqaa Gooftaa waammatu hundi hammina irraa haa deebi'u" jedhuun chaappeffame jabaatee dhaabateera. **20** Mana guddaa tokko keessa mi'a warqeetii fi meetii qofa utuu hin ta'in, mi'i mukaatii fi suphees jira; kana keessaas tokko tokko ulfinaaf, kaan immoo salphinaaf oola. **21** Namni tokko yoo salphina kana irraa of qulqulleesse, inni mi'a ulfinaa kan qulqulleeffame, kan Gooftaa isaa fayyaduu fi kan hojii gaarii kam iyyuu hojjechuuf qopheeffame ta'a. **22** Atis hawwii hamaa yeroo dargaggummaa irraa baqadhu; warra garaa qulqulluun Gooftaa waammataan wajjin qajeelummaa, amantii, jaalalaa fi nagaa duukaa bu'i. **23** Falmii faayidaa hin qabnee fi gowwummaa keessa hin seenin; kun akka lola fidu atuu ni beektaati. **24** Garbichi Gooftaa kan nama hundumaaf garaa laafu, kan barsiisuu danda'u fi obsa qabeessa ta'u qaba malee kan namaan wal lolu ta'u hin qabu. **25** Innis akka Waaqni qalbii jijiirrannaa gara dhugaa beekuutti isaan geessu isaaniiif kennu abdachaa warra isaan morman garraamummaan sirreessuu qaba; **26** akkasiniis isaan qalbii horatanii kiyyoo diiyaabiloos kan akka isaan fedhii isaa guutaniif isaan booji'e sana jalaa ba'u.

3 Garuu guyyoota dhumaan keessa yeroon rakkinaa akka dhufu hubadhu. **2** Namoonni of jaallattoota, jaallattoota maallaqaa, of jajjoota, of tuultota, warra Waaqa arrabsan, warra abbaa fi haadha isaaniiif hin ajajamne, warra hin galateeffanne, warra qulqullummaa hin qabne, **3** warra jaalala hin qabne, warra dhiifama hin goone, warra maqaa nama balleessan, warra of hin qabne, gara jabeeyyii, warra waan gaarii hin jaallanne, **4** gantoota, warra akka malee jarjaran, warra of bokoksan, warra Waaqa jaallachuu irra waan isaan gammachiisu jaallatan ni ta'u; **5** warra Waaqaaf bulan ni fakkaatu; garuu humma isaa ni ganu. Ati warra akkasii irraa fagaadhu. **6** Isaan warra manneen seenuudhaan dubartoota dadhaboo warra cubbuun isaan irra tuulamee fi warra hawwii gosa hundaatiin asii fi achi raafaman booji'anii dha; **7** dubartoonni kunneen yeroo hunda

ni baratu; garuu gonkumaa dhugaa beekuutti dhufuu hin danda'an. **8** Akkuma Yaaneesii fi Yaambirees Museen morman sana namoonni qalbiin isaanii badee waa'ee amantiitti fudhatama dhaban kunneen dhugaadhaan ni mormu. **9** Ta'us gowwummaan isaanii waan akkuma namoota sanaa nama hunda biratti ifatti ba'uuf isaan fagoo hin deeman. **10** Ati garuu barsiisa ko, haala jirenya koo, kaayyoo koo, amantii koo, obsa koo, jaalala koo, jabaadhee dhaabachuu koo hundumaa duukaa buuteerta; **11** ari'atamuu koo, rakkina kootii fi waan Anxookiyyaatti, Iqooniyoonii fi Lisxiraanitti narraga'e, ari'atama garaa garaa kan ani obsaan keessa darbes duukaa buuteerta. Gooftaan garuu waan kana hunda jalaa na baase. **12** Dhugumaanuu namni Kiristoos Yesuusiin nama Waaqaa ta'ee jiraachuu barbaadu kam iyyuu ni ari'atama; **13** namoonni hamoonii fi gowwoomsitoonni garuu nama gowwoomsaa, of illee gowwoomfamaa hamminaan ittuma caalaa deemu. **14** Ati garuu waan baratteee fi waan hubatte sanatti jabaadhu; eenu irraa akka baratte beektaati; **15** akkasumas ati ijoollummaa keetii jalqabdee Katabbiwwan Qulqulluu kanneen waa'ee fayyina karaa Kiristoos Yesuusitti amanuutiin argamu sanaaf ogeessa si taasisuun danda'an akkamitti akka baratte ni beekta. **16** Katabbiin Qulqulluun hundi hafuura afaan Waaqaatii ba'een kennaman; isaanis barsiisuu, akeekkachiisuuf, sirreessuu fi qajeelummaan leenjisuuuf ni fayyadu; **17** kunis akka namni Waaqaa hojii gaarii hundumaaf guutummaatti hidhatee qophaa'uuf.

4 Ani fuula Waaqaa duratti, fuula Kiristoos Yesuusisa warra jiraatanii fi warra du'anitti muruuf jiruu durattis mul'achuu isaatii fi mootummaa isatiin sin gorsa. **2** Dubbicha lallabi; yeroo mijaa'aattis ta'u yeroo hin mijofnetti qophaa'i; obsa guddaa fi barsiisa of eeggannaatiin sirreessi; ifadhu; jajjabeessis. **3** Yeroon itti namoonni barsiisa dhugaa dhaga'uuf obsa hin qabaanne ni dhufaatii. Qooda kanaa akka waan gurri isaanii inni hooqsisu sun dhaga'uuf barbaadu itti himaniif hawwii isaanii guutachuuf barsiistota baay'ee ofii isaaniiif walitti qabatu. **4** Gurra isaanis dhugaa dhaga'uuf irraa garagalchanii gara oduu hundee hin qabneetti deebisu. **5** Ati garuu waan hunda keessatti ilaallachaa deemi; rakkina obsi; hojii tajaajilaan wangeelaa tokko hojjetu hojgedhu;

tajaajila kees fiixaan baasi. **6** Ani ammuma iyyuu akka dhibaayyuutti dhangalaafamuuf qophaa'eera; yeroon deemsa koos ga'eera. **7** Ani lola gaarii loleera; dorgommii xumureera; amantiis eegeera. **8** Amma gonfoon qajeelummaa na eeggata; isas Abbaa Murtii qajeelaa, Gooftichatu guyyaa sana naa kenna; kanas warra mul'achuu isaa jaallatan hundaaf kenna malee ana qofaaf miti. **9** Dafii gara koo kottu; **10** Deemaas addunyaa kana jaallatee na dhiisee gara Tasaloniiqee deemeeraatii. Queerqis gara Galaatiyaa, Tiitoon immoo gara Dilmaaxiyaa deemaniiru. (aiōn g165) **11** Luqaas qofatu na bira jira. Maarqos waan tajaajila koo keessatti na gargaaruuf isa of duukaa fidii kottu. **12** Ani Xikiqoosin Efesonitti ergeera. **13** Ati yommuu dhuututti waaroo ani Xiroo'asitti Kaariphoos biratti dhiisee fi kitaabota maramoo, keessumattuu kitaabota gogaa duugamaa sana naa fidi. **14** Iskindiroos tumtuun naasii sun akka malee natti hammaate. Gooftaan akka hojii isaatti ni deebisaaf. **15** Namichi kun waan akka malee ergaa keenya mormeef atis isa irraa of eeggachuu qabda. **16** Yeroo ani falmata koo kan jalqabaa dhi'eeffadhetti hundi isaanii iyyuu na dhiisanii deeman malee namni tokko iyyuu na hin gargaarre. Anis akka wanni kun isaanitti hin lakkaa'amneef Waaqa nan kadhadha. **17** Garuu akka karaa kootiin ergaan guutummaatti lallabamuu fi akka Namoonni Ormaa hundi dhaga'aniif Gooftaan na bira dhaabatee na jajjabeesse. Anis afaan leencaa jalaa nan baafame. **18** Gooftaan waan hamaa hunda jalaa na baasee mootummaa isaa kan samiiti nagumaan na galcha. Bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **19** Phirisqilaa fi Aqilaatti, warra mana Oneesifooros jiraatanittis nagaa naa himi. **20** Erisxoos Qorontositti hafe; Xiroofiimoos immoo dhukkubsannaan ani Miilexoositti isa dhiise. **21** Gannaan dura dafii kottu. Ewugiloos nagaa siif dhaama; Phuudenii, Liinoos, Qilaawudiyaa fi obboloonni hundinuu akkasuma nagaa siif dhaamu. **22** Gooftaan hafuura kee wajjin haa ta'u. Ayyaanni si wajjin haa ta'u.

Tiitoo

1 Phaawulos isa amantii filatamtoota Waaqaatii fi dhugaa beekuu gara Waaqaaf buluutti nama geessuuuf garbicha Waaqaatii fi ergamaa Yesuuus Kiristoos ta'e irraa; **2** kunis abdii jirenya bara baraa isa Waaqni hin sobne sun jalqaba addunyatiin dura waadaa gale irratti kan hundeeffamee dha; (**aiōnios g166**) **3** innis yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti karaa lallaba isa ajaja Fayyisa keenya Waaqaatiin imaanaa natti kennameetiin dubbii isaa ifatti baaseera, **4** Gara Tiitoo isa amantii walii wajjin qabnuun ilma koo dhugaa ta'eetti: Waaqa Abbaa fi Fayyisa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaannii fi nagaan siif haa ta'u. **5** Sababiin ani Qareexitti si hambiseef akka ati waan utuu hin xumuramin hafe toora qabsiiftuu fi akkuma ani si ajajettis magaalaawwan hunda keessatti jaarsolii muudduuf ture. **6** Jaarsi tokko kan mudaan hin qabne, dhirsa niitii tokkittii, kan ijoolleen isaa amananii jirenya gad dhiisitii fi ajajamuu diduun maqaan isaanii hin badin ta'uu qaba. **7** Phaaphaasiin tokko sababii hojiin Waaqaa imaanaa isatti kennameef inni nama mudaan hin qabne ta'uu qaba malee kan of tuulu, kan dafee aaru, kan machaa'u, kan lola jaallatuu fi kan karaa hin malleen bu'aa argachuuf tattaaffatu ta'uu hin qabu. **8** Qooda kanaa inni nama keessumaa simatu, nama waan gaarii jaallatu, kan of qabu, qajeelaa, qulqullu fi nama naamusa qabu ta'uu qaba. **9** Inni akka barsiisa dhugaatiin warra kaan gorsuu, warra barsiisa sanaan morman immoo akka dogoggora isaanii itti himee amansiisuu danda'uuf akkuma barsiifametti dubbii amanamaa sana jabeesee qabachuu qaba. **10** Finciltoonni baay'een, warri dubbii faayidaa hin qabne dubbatanii fi gowwoomsitoonni keessumattuu miseensonni garee warra dhagna qabatanii hedduutu jiraatii. **11** Isaan bu'aa hin malle argachuuf jedhanii waan barsiisuun isaan irra hin jirre barsiisuudhaan waan maatii guutuu diiganiif afaan qabachifamuu qabu. **12** Raajota isaanii keessaa tokko, "Warri Qareexi yeroo hunda sobdoota; bineensota hamoo dha; albaadheyii dhibaa'oo dha" jedheera. **13** Dhuga ba'umsi kun dhugaa dha. Kanaafuu akka isaan amantii dhugaa qabaataniif jabeessii isaan ifadhu. **14** Akka isaan mammaaksa Yihuudootaa kan hundee hin qabne yookaan ajaja warra dhugaadhaan mormanii duukaa hin buunefis jabeessii isaan ifadhu. **15** Warra

qulqulla'oof wanni hundinuu qulqulluu dha; warra xuraa'oo fi warra hin amanneef garuu wanni tokko iyyuu qulqullu miti. Dhugumaanuu yaadni isaaniitii fi qalbiin isaanii xuraa'eera. **16** Isaan nu Waaqa beekna jedhu; hojii isaaniitiin garuu isa ganu. Isaan jibbamoo dha; warra hin ajajamnee fi warra waan gaarii tokko iyyuu hojjechuuf ga'umsa hin qabnee dha.

2 Ati garuu waan barsiisa dhugaa wajjin deemu barsiisi. **2** Jaarsoliin akka amala qabeeyyi, kabajamoo fi warra of qaban ta'aniif, akkasumas akka warra amantii dhugaa, jaalalaa fi obsa qabaatan barsiisi. **3** Akkasuma immoo jaartoliin akka jirenya isaaniitiin kabajamoo ta'an, akka waan gaariis barsiisan malee akka maqaa nama hin balleessine yookaan akka dhugaatii daadhii wayinii baay'eetiin hin fudhatamne isaan barsiisi. **4** Yoos isaan akka dubartoonni shamarran dhirsoota isaanii fi ijoollee isaanii jaallatan barsiisuu ni danda'u; **5** akka dubbiin Waaqaa hin tuffatamneefis akka of qaban, akka qulqulla'an, akka hojii mana keessaatiin qabaman, akka arjoota ta'an, akka dhirsoota isaaniitiif ajajaman ni barsiisu. **6** Akkasumas dargaggoonni akka of qabaniif gorsi. **7** Waan hunda keessatti waan gaarii hojjechuun fakkeenya isaanif ta'i. Barsiisa kee keessatti amanamaa, kabajamaa fi nama akka salphaatti hin ilaalamne ta'i; **8** akka warri siin morman waa'ee keenya waan hamaa dubbatan tokko illee dhabanii qaana'aniifis dubbii dhugaa kan tuffatamuu hin dandeenye dubbadhu. **9** Garboonni waan hundaan akka gooftota isaaniitiif ajajaman, akka gooftota isaanii gammachiisuu yaalan, akka waan gooftonni isaanii dubbataniif deebii mormii hin deebifne barsiisi; **10** akka isaan gooftota isaanii jalaa hin hanne, garuu akka barsiisni Fayyisaa keenya Waaqaa karaa hundumaan hawwataa ta'u gochuuf akka isaan amanamummaa guutuu argisiisan barsiisi. **11** Ayyaanni Waaqaa kan fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraatii. **12** Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa ganuun bara kana keessa jirenya of qabiisa, jirenya qajeelummaatii fi jirenya Waaqatti buluu akka jiraannu nu barsiisa; (**aiōn g165**) **13** kunis yommuu nu abdii keenya isa eebbfamaa jechuunis mul'achuu ulfina Waaqa keenya guddichaatii fi Fayyisaa keenya Yesuuus Kiristoos eeggachaa jirrutti ta'a; **14** innis hamminna hunda irraa nu furuu fi saba ofii isaa warra waan gaarii hojjechuuf

hinaafan ofiif qulqulleeffachuu jedhee of dabarsee nuuf kenneera. **15** Egaa wantoonni ati barsiisuu qabdu kanneenii dha. Taayitaa guutuun jajjabeessi; ifadhus. Namni tokko iyyuu si hin tuffatin.

3 Ati akka namoonni bulchitootaa fi abbootii taayitaatiif bulan, akka ajajamanii fi akka waan gaarii kam iyyuu hojjechuuf qophaa'oo ta'an yaadachiisi; **2** akka isaan maqaa nama tokko illee hin balleessine, akka namoota nagaatii fi obsa qabeeyyii ta'an, akka nama hundaaf garraamummaa argisiisanis yaadachiisi. **3** Nu mataan keenyas duraan warra gowwoota, warra hin ajajamne, warra gowwoomfamnee fi warra dharraa hamaa fi gammachuu gosa hundaatiif garboomfamne turre. Namootaan jibbamaa fi walis jibbaa, hamminaa fi hinaaffaan jiraachaa turre. **4** Yommuu gaarummaa fi jaalalli Fayyisaa keenya Waaqaa mul'atetti garuu, **5** inni sababii qajeelummaa nu hojjenneetiif utuu hin ta'in sababii araara isaatiif jedhee nu fayyise. Inni dhiqannaalammata dhalachuutii fi haaromsuu Hafuura Qulqulluutiin nu fayyise; **6** hafuurri kunis isa Waaqni karaa Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin arjummaadhaan narratti dhangalaase sana; **7** kunis akka nu ayyanaa isaatiin qajeeltota taasifamnee abdiijirenya bara baraa qabaachuun dhaaltota taanuuf.

(aiōnios g166) **8** Jechi kunis amanamaa dha. Warri Waaqa amanatan akka waan gaarii hojjechuuf of eeggannaan of kermari, akka ati ciimsitee waan kana dubbattu nan barbaada. Kunis waan akka malee gaarii fi waan nama hundumaa fayyaduu dha. **9** Ati garuu falmii faayidaa hin qabnee fi hidda dhalootaa lakkaa'uu irraa, waa'ee seeraa irratti wal mormuu fi wal loluu irraa fagaadhu; kun waan bu'aa hin qabnee fi waan hin fayyadnee dhaatii. **10** Nama gargar ba'uu fidu tokko yeroo tokko akekkachiisi; yeroo lammaffaas akekkachiisi. Ergasiimmoisa irraa fagaadhu. **11** Namni akkasii akka micciiramaa fi cubbamaa ta'e atuu beekta; inni nama ofuma isaatti muruu dha. **12** Ani waanan yeroo gannaa Niqophiliyoonitti dabarsuuf murteesseef akkuma ani Arxemasas yookaan Xikiqoosin sitti ergeen dafii kottu. **13** Zenaas abukaattichaa fi Apholoosin imala isaanii irratti gargaaruuf waan dandeessu hunda godhi; waan isaan barbaachisu hunda qabaachuun isaanii illee mirkaneessi. **14** Namoonni keenya akka waan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu hojjetanii argatanii fi

akka jirenya bu'aa hin qabne hin jiraanneefis waan gaarii hojjechuuf of kennuu barachuu qabu. **15** Warri na wajjin jiran hundinuu nagaa siif dhaamu. Warra amantiin nu jaallatanitti nagaa nuuf himi. Ayyaanni hunda keessan wajjin haa ta'u.

Fiilmoonaa

1 Phaawulos isa Kiristoos Yesuusiif jedhee hidhamee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, Gara Fiilmoonaa isa jaallatamaa fi hojjetaa hidhata keenya ta'e sanaatti; **2** akkanumas gara obboleettti keenya Aphifiyaatti, gara Arkiphaa isa nu wajjin loltuu ta'eetti, gara waldaa kiristaanaa ishee mana keetti walitti qabamtuuttiis: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo kadhanna koo keessatti si yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha; **5** ani waa'ee amantii kee kan ati Gooftaa Yesuusitti qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulquloota isaa hundaaf qabduu nan dhaga'aatii. **6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosi qabnu hundumaa hubannaa guutuu qabaattee amantii kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhadha. **7** Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqulootaa qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera. **8** Kanaafuu ani akka ati waan hojjechuu qabdu hojjetu si ajajuuf yoo Kiristoosi ija jabina qabaadhe illee, **9** sababii jaalalaatiif cimseen si kadhadha. Egaa ani Phaawulos jaarsichii fi ammas Kiristoos Yesuusiif kanan hidhame, **10** ilma koo Oneesimoos isa ani hidhamuu kootiin dhalche sanaaf sin kadhadha. **11** Inni kanaan dura nama homaa si hin fayyadne ture; amma garuu siifis anaafis nama faayidaa qabu ta'eera. **12** Ani isa, nama akka garaa kootii sana deebisee gara keetti nan erga. **13** Ani yeroon wangeelaaf hidhametti inni iddo kee bu'ee akka na tajaajiluuf of biratti isa hambifachuu barbaadeen ture. **14** Ani garuu gaarummaan kee utuu dirqamaan hin ta'in fedhiidhaan akka ta'uuf waanuma tokko illee eeyyama kee malee gochuu hin barbaanne. **15** Tarii inni yeroon gabaabaaf siin gargar ba'uun isaa akka ati deebiftee isa simattee hamma dhumaatti of bira tursituuf ta'a; (*aiōnios g166*) **16** atis si'achi akka garbichaatti utuu hin ta'in, akka obboleessa jaallatamaa garbicha caalu tokkootti isa simadhu. Inni keessumattuu erga anaaf akkas jaallatamaa ta'e siif immoof fooniinis Gooftaadhaanis hammam caalaa jaallatamaa haa ta'u ree? **17** Egaa ati yoo akka michuu keetiitti na ilalte akkuma na simatutti isas simadhu. **18** Yoo inni waanuma tokkoon illee si yakkee jiraate yookaan ati yoo waanuma tokko illee isa irraa qabaatte natti lakkaa'i. **19** Ani Phaawulos siifan kaffala jedhee

harkuma kootiin barreesseera. Akka ati mataan kee iyuu kan koo taate ani homaa sitti hin himu. **20** Egaa yaa obboleessa, ani Gooftaadhaan faayidaa kana sirraa argachuu nan barbaada; Kiristoositti garaa koo naa qabbaneessi. **21** Akka ati waan ani si kadhadhu caalaa naa gootu beekuudhaan ajajamuu kee amanadhee siifan barreessa. **22** Kana malees ani kadhannaa keessaniin akkan isiniif kennamu waanan abdadhuuf mana boqonnaa naa qopheessi. **23** Ephaafireen inni Kiristoos Yesuusiif jedhee na wajjin hidhame nagaa siif dhaama. **24** Akkasumas warri na wajjin hojjetan Maarsqos, Arisxirokoos, Deemaasii fi Luqas nagaa siif dhaamu. **25** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u.

Ibroota

1 Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbateeture; **2** bara dhumaan kana keessa garuu Ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaawwan uume. (aiōn g165) **3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eenyummaa Waaqaas akkuma jirutti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa sanaa taa'e. **4** Akkuma maqaan inni dhaale sun kan ergamootaa caalaa guddaa ta'e sana innis ergamootaa caalaa guddaa dha. **5** Waaqni ergamootaa keessaa isa kamiin, "Ati Ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera" Yookaan isa kamiin, "Ani isaaf Abbaa nan ta'a; innis Ilma naa ta'a" jedhee beeka? **6** Akkasumas Waaqni yommuu Ilma isaa hangafa gara addunyaa kanaatti ergutti, "Ergamoonni Waaqaa hundi isa haa waaqeffatan" jedha. **7** Yommuu waa'ee ergamootaa dubbatus, "Inni ergamootaa isaa hafuurota, tajaajltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha" jedha. **8** Waa'ee Ilmaa garuu akkana jedha; "Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. (aiōn g165) **9** Ati qajeelummaa jaallatte; jal'ina immoo ni jibbite; kanaafuu Waaqayyo Waaqni kee zayitii gammachuutiin si dabee, hiriyoota kee si caalchise." **10** Akkasumas inni akkana jedha; "Yaa Gooftaa, ati jalqabatti lafa hundeessite; samiiwanis hojii harka keetii ti. **11** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; hundumti isaanii akkuma uffataa ni moofa'u; **12** ati akkuma wayyaatti isaan marta; isaan akkuma uffataatti geeddaramu; ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu." **13** Waaqni ergamootaa keessaa isa kamiin, "Hamma ani diinota kee ejeta miilla keetii godhutti, gara mirga koo taa'" jedhe? **14** Ergamoonni hundinuu hafuurota tajaajilan kanneen warra fayyina dhaalan tajaajiluuf ergaman mitii?

2 Kanaafuu nu akka waan dhageenye irraa hin jal'anneef waan sana irratti xiyyeeffannoo guddaa gochuu qabna. **2** Sababiin isaas erga dubbiin ergamootaan dubbatame sun eegamuu qabaatee, seera cabsuu fi ajajamuu diduun hundis erga adabbii

malu argatanii, **3** yoos nu yoo fayyina guddaa akkanaa tuffanne, akkamitti adabbii kana jalaa baana ree? Fayyinni jalqabatti Gooftaadhaan labsame kun warra dhaga'aniin nuuf mirkanoeffame. **4** Waaqni mallattoon, raajii fi hojii dinqii adda addaatiin akkasumas kennaawan Hafuura Qulqulluu kanneen akka fedhii isaatti kennamaniin dhugaa ba'eera. **5** Inni addunyaa dhufuuf jiru, kan nu waa'ee isaa dubbannu sana ergamootaa jala hin galchine. **6** Namni tokko garuu iddo tokkotti akkana jedhee dhugaa ba'eera; "Akka ati isaaf yaadduuf namni maali? Akka isaaf dhimmituuf ilmi namaa maali? **7** Ati xinnoo ishee ergamootaa gad isa goote; ulfinaa fi kabajaan isa gonfite; hojii harka keetii irrattis isa muudde. **8** Waan hundas miilla isaa jala galchite." Inni yommuu waan hunda isa jala galchetti wanni inni utuu isa jala hin galchin hambise tokko iyyuu hin jiru. Ta'us yeroo ammaa wanni hundinuu isa jala galee hin arginu. **9** Garuu Yesuus inni ayyana Waaqaatiin nama hundaaf du'a dhandhamuuf jedhee xinnoo ishee ergamootaa gad ta'ee ture sun dhiphina du'aa waan dhiphateef amma ulfinaa fi kabajaan gonfamee argina. **10** Waaqni wanni hundi isaaf jiraatuu fi isaan jiraatu sun ilmaan baay'ee gara ulfinaatti geessuuf jedhee mataa fayyina isaanii dhiphina kan hir'ina hin qabne gochuun isaaf ni mala ture. **11** Inni namoota qulqulleessuu fi kanneen qulqulleeffaman hundi kanuma abbaa tokkoo ti. Kanaafuu Yesuus obboloota jedhee isaan waamuu hin qaana'u. **12** Inni, "Maqa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa kiristaanaa keessattis faarfannaadhaan sin jajadha" jedha. **13** Akkasumas, "Ani isa nan amanadha" jedha. Ammas inni, "Anii fi ijoolleen Waaqayyo naa kenne kunoo ti" jedha. **14** Sababiijjoolleen sun foonii fi dhiiga qabaniif, Yesuusis du'a ofii isaatiin diyyabiloos isa du'a irratti humna qabu sana balleessuuf jedhee namummaa isaanii qoodate; **15** innis warra bara jirenya isaanii hunda garbummaa sodaa du'attiin hidhamanii turan bilisa baasuuuf jedhee waan kana godhe. **16** Inni dhugumaanuu sanyii Abrahaam gargaaruuf malee ergamootaa Waaqaa gargaaruuf miti. **17** Kanaafuu inni Waaqa tajaajiluu keessatti akka luba ol aanaa araara qabeessaa fi amanamaa ta'uuf, akka cubbuu namootaatiif araara buusuuf waan hundaan obboloota isaa fakkaachuuutu isaa irra ture. **18** Inni mataan isaa

waan dhiphina keessatti qorameef warra qoramaa jiran gargaaruu ni danda'a.

3 Kanaafuu yaa obboloota qulqulloota, warra waamicha samii keessatti hirmaattan, Yesuus ergamaa fi luba ol aanaa amantii keenyaa sana ilaala. **2** Akkuma Museen mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture sana innis isa isa muudeef amanamaa ture. **3** Akkuma namni mana ijaaru tokko mana sana caalaa kabaja guddaa qabu, innis Musee caalaa kabaja guddaa qaba. **4** Tokkoon tokkoon manaa namaan ijaaramaatii; kan waan hunda ijaare garuu Waaqa. **5** Museen waan fuul duratti dubbatamuuf jiru dhugaa ba'uuf akka tajaajilaa tokkootti mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture. **6** Kiristoos garuu akka Ilmaatti mana Waaqaa irratti amanamaa dha. Nus yoo ija jabina keenyaa fi abdii ittiin boonnu sana jabeessinee qabanne, nu mana isaa ti. **7** Kanaafuu akkuma Hafuurri Qulqulluun jedhu: "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, **8** akka yeroo qorumsaa gammoojji keessatti finciluun gootan sana, mataa hin jabaatinaa; **9** abbootiin keessan achitti na qoranii na ilaalan; waggaa afurtamas waan ani hojjedhe argan. **10** Kanaafuu ani dhaloota sanatti aaree, 'Yeroo hunda qalbii isaaniitiin dogoggoru; isaan karaa koo hin beekne' jedhe. **11** Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, 'Isaan boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadhe." **12** Yaa obboloota, akka isin keessaa namni tokko iyyuu garaa hamaa fi hin amanne kan Waaqa jiraataa irraa nama fageessu hin qabaanneef of eeggadhaa. **13** Garuu isin keessaa akka namni tokko iyyuu gowwoomsaa cubbuutiin mata jabeessa hin taaneef utuu "Har'a" jedhamaa jiruu guyyuma guyyaan wal jajjabeessaa. **14** Nus yoo amantii keenya isa jalqabaa sana hamma dhumaatti jabeessinee qabanne Kiristoos wajjin hirmaattota ni taanaatii. **15** Kunis akkuma, "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, akka yeroo fincilaa sana, mataa hin jabaatinaa" jedhamee barreeffamee dha. **16** Warri dhaga'anii fincilan sun eenyu? Warra Museen qajeelchee Gibxii baase sana hunda mitii? **17** Waaqni waggaa afurtama eenyu faatti aare? Warruma cubbuu hojjetanii reeffi isaanii gammoojji keessatti kukkufe sanatti mitii? **18** Yoo warruma ajajamuu didan sana ta'e malee Waaqni akka isaan gonkumaa boqonnaa isaatti hin galleef eenyu faatti kakate ree? **19** Kanaafuu akka isaan sababii amantii dhabuu isaaniitiif boqonnaa sanatti galuu hin danda'in argina.

4 Kanaaf waadaan boqonnaa isaatti galuu sun amma iyyuu waan jiruuf isin keessaa namni kam iyyuu utuu boqonnaa sanatti hin galin akka hin hafne of haa eeggannu. **2** Wangeelli isaanitti lallabame nuttis lallabameeraati; garuu dubbiin lallabame sun waan amantii isaaniitiin wal hin fudhanneef warra dhaga'an sanaaf faayidaa tokko illee hin kennine. **3** Nu warri amanne boqonnaa sanatti ni galla; kunis akkuma inni, "Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, 'Isaan boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadhe" jedhu sanaa dha. Ta'us hojiin isaa uumama addunyati jalqabee xumurameera. **4** Innis iddo tokkotti waa'ee guyyaa torbaffaa; "Waaqni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote" jedhee dubbate. **5** Ammas inni iddoohuma kanatti, "Isaan boqonnaa kootti hin galan" jedha. **6** Amma iyyuu akka namoonni tokko tokko itti galaniif iddoon boqonnaa sun hambifameera; warri duraan wangeelli itti lallabame sun immoo sababii ajajamuu didaniif boqonnaa sanatti hin galle. **7** Kanaafuu Waaqni deebisee guyyaa tokko "Har'a" jedhee waamuudhaan murteesse. Innis akkuma kanaan dura dubbatame sana bara dheeraa booddee karaa Daawitiitiin, "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, mataa hin jabaatinaa" jedha. **8** Utuu Iyyaasuuu boqonnaa sanatti isaan galchee jiraatee, silaa Waaqni ergasii waa'ee guyyaa biraa hin dubbatu tureetii. **9** Kanaafuu boqonnaan Sanbataa saba Waaqaatiif kaa'ameera; **10** namni boqonnaa Waaqaatti galu kam iyyuu akkuma Waaqni hojii isaa irraa boqote sana, innis hojii isaa irraa ni boqota. **11** Kanaafuu akka namni tokko illee fakkeenyaa ajajamuu diduu jara sanaa duukaa bu'ee boqonnaa sanatti galuu hin dhabneef kottaa boqonnaa sanatti galuuf ni tattaaffannaa. **12** Dubbiin Waaqaa jiraataa fi kan hojjetuudhaatii. Goraadee qara lama qabu kam iyyuu caalaa qaramaa dha; hamma lubbuu fi hafuura, buusaa fi dhuka gargar baasutti waraanee seena; yaadaa fi fedhii garaa namaas ni qora. **13** Uumama hunda keessaa wanti fuula Waaqaa duraa dhokatu tokko illee hin jiru. Wanti hundi ija isaa duratti qullaa fi saaqamaa dha; nus waa'ee mataa keenyaa deebii kennuufi qabna. **14** Egaa luba ol aanaa guddicha isa samiiwan keessa darbe, Yesuus Ilma Waaqaa waan qabnuuf kottaa amantii keenya jabeessinee qabannaa. **15** Nu luba ol aanaa dadhabbi keenna keessatti garaa nuu hin laafne hin qabnuutii;

garuu kan waan hundaan akkuma keenya qorame qabna; ta'us inni cubbuu hin hojenne. **16** Kanaafuu akka araara argannuu fi akka ayyaana yeroo nu barbaachisutti nu gargaaru argannuuf kottaa gara teessoo ayyaanaatti sodaa malee dhi'aannaa.

5 Tokkoon tokkoon luba ol aanaa namoota gidduudhaa filatamee waan Waaqa ilaallatu irratti namoota iddo bu'ee sababii cubbuutii kenna fi aarsaa dhi'eessuuf muudama. **2** Inni mataan isaa iyuu waan dadhabbi keessa jiruuf wallaaltotaa fi warra karaa irraa jallataniif garaa laafuu ni danda'a. **3** Sababii kanaaf inni cubbuu ofii isatiif, akkasumas cubbuu namootaatiif aarsaa dhi'eessuu qaba. **4** Nama akkuma Aroonitti Waaqaan waamame malee, namni kam iyuu ulfina kana ofii isatiif hin fudhatu. **5** Kiristoosis akkasuma luba ol aanaa ta'uuf of hin ulfeessine. Waaqni garuu, "Ati Ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera" jedheen. **6** Iddoo biraattis, "Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti" jedha. (aiōn g165) **7** Yesuu yeroo lafa irra jiraachaa turetti iyya guddaa fi imimmaaniin isa du'a isa oolchuu danda'u sanatti kadhanna fi waammata dhi'eeffate; sababii inni sodaa Waaqaa qabuufis kadhannaan isaa ni dhaga'ameef. **8** Inni Ilma ta'u iyuu dhiphina isaa sana irraa ajajamuu barate; **9** erga kan mudaan hin qabne taasifamee immoo warra isaaajajaman hundaaf burqaa fayyina bara baraa ta'e. (aiōn g166) **10** Akka sirna Malkiiseedeqittis luba ol aanaa jedhamee Waaqaan waamame. **11** Nu waa'ee isaa waan jennu baay'ee qabna; isin garuu waan hubachuutti dadhaboo taataniif isinii ibrusun rakkisaa dha. **12** Isin yeroo kanatti barsiistota ta'u qabdu ture; isin immoo nama waa'ee dhugaa dubbii Waaqaa kan jalqabaa irra deebi'ee isin barsiisutu isin barbaachisa. Nyaata jabaataas utuu hin ta'in aannan isin barbaachisa. **13** Namni aannaniin jiraatu kam iyuu waan amma illee daa'ima ta'eef dubbii qajeelummaa hin beeku. **14** Nyaanni jabaataan garuu namoota bilchaatoo kanneen waan gaarii fi waan hamaa gargar baasanii beekuuf of leenjisaniif ta'a.

6 Kanaafuu kottaa barsiisa waa'ee Kiristoos isajalqabaa sana dhiifnee gara bilchinaatti dabarraa; waa'ee hojii gara du'aatti nama geessuu irraa deebi'uu fi waa'ee Waaqatti amanuu lammata hundee hin buufnu; **2** akkasumas barsiisa waa'ee cuuphaa, waa'ee harka nama irra kaa'uu, waa'ee du'aa ka'uu warra

du'aniitii fi waa'ee murtii bara baraa ammas hundee hin buufnu. (aiōnios g166) **3** Nus yoo Waaqni jedhe waan kana ni goona. **4** Warra yeroo tokko ifni ifeefii kenna samii dhandhamatan, kanneen Hafuura Qulqulluu irraa qooddatan, **5** warra gaarummaa dubbii Waaqaatii fi humna bara dhufuuf jiru sanaa dhandhamatanii (aiōn g165) **6** ergasii garuu amantii irraa gara galan, gara qalbii jijiirrannaatti isaan fiduun hin danda'amu; sababii isaa isaan fedhuma isaaniiitiin deebisanii Ilma Waaqaa ni fannis; fuula namootaa durattis salphinatti isa saaxilu. **7** Lafti bokkaa yeroo baay'ee irratti roobu dhugdee warra ishee qotataniiif midhaan fayyadu kennitu eebba Waaqaa argatti. **8** Lafti qoraattii fi sokorruu biqilchitu garuu faayidaa hin qabdu; abaaramuuus geesseerti. Dhumni ishees gubamuu dha. **9** Yaa michoota jaallatamtoota, nu yooakkana dubbanne illee waa'ee keessan waan wayyu, waan fayyina wajjin deemus akka qabdan mirkaneeffanneerra. **10** Waaqni qulquloota tajaajiluu keessanii fi ammas tajaajiluu keessaniiin hojii isin hojettanii fi jaalala maqaa isatiif argisiftan irraanfachuuuf jal'aa mitiitii. **11** Nus akka tokkoon tokkoon keessan abdii keessan mirkaneesitanii hamma dhumaatti tattaaffiiakkanaa argisiftan barbaanna. **12** Nu akka isin fakkeenywaarra amantii fi obsaan waan waadaa galame sana dhaalanii duukaa buutan barbaanna malee akka isin dhibaa'oo taatan hin barbaannu. **13** Waaqni yeroo Abrahaamiif waadaa galetti kan isa caalu kan inni ittiin kakatu tokko iyuu waan hin jirreef matuma ofiitiin kakate. **14** Innis, "Ani dhugumaan eebba, sin eebbisa; baay'isuus si baay'isa" jedha. **15** Kanaafuu Abrahaam obsaan eeggatee waan waadaa galame sana argate. **16** Namoonni kan isaan caaluun kakatu; kakuun sunis waan jedhame sana mirkaneessee akka falmiin hundumtuu fiixaan ba'u godha. **17** Waaqni haala kaayyoo isaa kan hin geeddaramne sana caalaatti ibsee warra waadaa dhaalanitti argisiisuu waan barbaadeef waadaa sana kakuudhaan cimse. **18** Egaa waan hin geeddaramne kan Waaqni waa'ee isaanii sobuu hin dandeenye lamatu jira; kanaafuu nu warri isatti baqanne abdii fuula keenya dura kaa'ame sana jabeessinee qabachuuuf jajjabina guddaa qabna. **19** Nus abdii kana akka hiituu dooniitti lubbuuf qabna. Abdiin kunis iddo qulqulluu golgaa duuba jiru sana ol seena; **20** iddoon kunis kan Yesuu iddo keenya bu'ee nu dursee itti ol seenee dha. Innis akka sirna

Malkiiseedeqitti luba ol aanaa bara baraa ta'eera. (aiōn g165)

7 Malkiiseedeq mootii Saalemiitii fi luba Waaqa

Waan Hundaa Olii ture. Innis utuu Abrahaam mootota mo'atee deebi'uu itti dhufee isa eebbise; 2 Abrahaamis waan hundumaa kudhan keessaa tokko isaaf kenne. Jalqabatti maqaan isaa, "Mootii qajeelummaa" jechuu dha; ergasii immoo, "Mootii Saalem" jechunis, "Mootii nagaa" jechuu dha. 3 Inni abbaa yookaan haadha hin qabu; hidda dhalootaa hin qabu; jalqaba guyyootaa yookaan dhuma jireenyaas hin qabu; inni akkuma Ilma Waaqaatti luba bara baraa ta'ee jiraata. 4 Egaa Abrahaam hangafni abbootii iyuu erga waan booji'ee irraa kudhan keessaa tokko isaaf kennee, Malkiiseedeq hammam guddaa akka ta'e mee ilaala! 5 Ilmaan Lewwii warri luboota ta'an yoo obboloonni isaanii sanyii Abrahaam ta'an iyuu namoota irraa jechuunis obbolootuma isaanii irraa kudhan keessaa tokko akka fudhatan seerri ni ajaja. 6 Namichi sanyii isaanii irraa hin ta'in kun garuu Abrahaam isa waadaan galameef sana irraa kudhan keessaa tokko fudhatee isa eebbise. 7 Inni xinnaan akka isa guddaadhaan eebbfifamu shakkii hin qabu. 8 Karaa tokkoon kudhan keessaa tokko namoota du'a hin oolleen walitti qabama; karaa kaaniin immoo isa jiraataa ta'uun isaa dhugaa ba'ameef sanaan walitti qabama. 9 Lewwiin inni kudhan keessaa tokko walitti qabu mataan isaa iyuu kudhan keessaa harka tokko karaa Abrahaamiiin baaseera jechuun ni danda'ama; 10 Malkiiseedeq yommuu Abrahaamin simatetti Lewwiin mudhii abbaa ofii isaa keessa tureetii. 11 Utuu sirni lubummaa Lewwii kan hir'ina hin qabne ta'ee, silaa lubni biraan kan akka sirna lubummaa Aroonitti utuu hin ta'in lubni akka sirna lubummaa Malkiiseedeqitti filatame dhufuun isaa maaliif barbaachise ree? Seerri sirna lubummaa Lewwii kana irratti hundeffamee sabaaf kennameetii. 12 Yommuu lubummaan geeddaramu seerichis akkasuma geeddaramaatii. 13 Inni wanni kun waa'ee isaa dubbatame sun gosti isaa kan biraatii; gosa kana keessaas namni tokko iyuu takkumaa iddo aarsaa hin tajaajille. 14 Gooftaan keenya akka sanyii Yihuudaa irraa dhalate beekamaadhaatii; Museen is gosa sana ilaachisee waa'ee lubummaa homaa hin dubbanne. 15 Yommuu lubni akka Malkiiseedeqi kan biraatii, wanni nu dubbanne sun ittuma caalee

ifa ta'a; 16 innis utuu ajaja fooniitiin hin ta'in humna jireenya hin badneetiin luba ta'e. 17 Waa'ee isaas, "Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti" jedhamee dhugaa ba'ameeraafitii. (aiōn g165) 18

Ajajni duraa sun waan dadhabaa fi kan hin fayyadne tureef diigameera. 19 Sababii seerri waanuma tokko illee kan mudaa hin qabne hin godhiniif abdiin caalu kan nu ittiin gara Waaqaatti dhi'aannu tokko dhufeera. 20 Kunis kakaa malee hin taane! Warri kaan immoo kakaa tokko malee luboota ta'an; 21 inni garuu yeroo Waaqni, "Gooftaan, 'Ati luba bara baraa ti' jedhee kakateera; inni yaada isaa hin geeddaru" isaan jedhetti kakaadhaan luba ta'e. (aiōn g165) 22 Yesuus sababii kakaa kanaatiif kakuu caaluuf wabii ta'eera. 23 Luboonni durii sababii duuti akka isaan tajaajila itti hin fufneef isaan dhowweef baay'ee turan; 24 Yesuus garuu waan bara baraan jiraatuuf lubummaa hin geeddaramne qaba. (aiōn g165) 25 Kanaaf inni yeroo hundumaa waan isaaniif kadhachuu jiraatuuf warra karaa isaatiin gara Waaqa dhufan guutumaan guutuutti fayyisuu ni danda'a. 26 Egaa luba ol aanaa qulqulluu, kan mudaa hin qabne, kan xurii hin qabne, kan cubbamoota irraa adda ta'e, samii olittis kan kabajame akkasii qabaachuu nu barbaachisa. 27 Inni akka luboota ol aantota kaaniitti guyyuma guyyaan duraan dursee cubbuu ofii isaatiif, ergasii immoo cubbuu namootaatiif aarsaa dhi'eessuun isa hin barbaachisu. Inni yommuu of kenne sanatti al tokko yeroo hundaaf cubbuu namootaatiif aarsaa dhi'eesseeraatii. 28 Seerichi namoota dadhaboo, luboota ol aantota godhee muudaatii; dubbiin kakaa kan seera booddee dhufe garuu, Ilma Waaqaa isa bara baraan mudaa hin qabne sana muuda. (aiōn g165)

8 Waan nu dubbannu keessaa ijoon kana: Nu luba ol aanaa samii irra karaa mirga teessoo Isa Ulfina Qabeessa Samii keessaa sanaa taa'e akkasii qabna. 2 Innis iddo qulqullummaa fi dunkaana isa dhugaa kan utuu namaan hin ta'in Gooftaadhaan dhaabame keessa tajaajila. 3 Lubni ol aanaan kam iyuu kennaa fi aarsaa dhi'eessuuf muudama; kanaafuu lubni kun waan dhi'eessu tokko qabaachuu qaba. 4 Waan luboonni akka seeraatti kennaa dhi'eessan duraanuu jiraniif, inni utuu lafa irra jiraatee silaa luba hin ta'u ture. 5 Isaanis iddo qulqullummaa kan fakkeenyaa fi gaaddidduu wantoota samii tajaajilu. Waaqnis yommuu Museen dunkaana qulqulluu dhaabuuuf ka'etti, "Waan hunda

akkuma fakkeenya tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti hojjechuu kee mirkaneeffadhu!" jedhee isa akeekkachiisuun isaa kanumaaf. 6 Garuuakkuma kakuun inni Yesuu gidduu galeessa ta'eef sun kakuun moofaa akka malee caalu sana tajaajilli inni fudhates tajaajila isaanii irra guddaa dha; kakuun haaraan waadaa caalu irratti hundeffameetii. 7 Utuu kakuun jalqabaa sun mudaa qabaachuu baatee silaa kakuun lammaffaan hin barbaachisu ture. 8 Waaqni garuu saba sana irratti balleessaa argeeakkana jedha; "Yeroonani itti mana Israa'el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis, kakuun haaraa galu ni dhufa jedha Gooftaan. 9 Kakuunkunis kakuunani, yeroo biyya Gibxiitii isaan baasuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii isaanii wajjin gale sanaan tokko miti; isaan kakuun kootti jabaatanii waan hin dhaabatiniif, ani isaan irraa gara galeera, jedha Gooftaan. 10 Kakuunani yeroo sana booddee mana Israa'el wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waqaqisaanii nanta'a; isaanis saba koo ni ta'u. 11 Sababii hundi isaanii, xinnaa hamma guddaatti na beekaniff, si'achi namni kam iyuu, 'Gooftaa beeki' jedhee, ollaa isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisu. 12 Ani daba isaanii nandhiisaaf; cubbuu isaanis si'achi hin yaadadhu." 13 Innis kakuun kanaan "haaraa" jedhee kakuun jalqabaa sana moofesseera; wanni moofa'ee fi wanni dulloome dafee bada.

9 Kakuun jalqabaa sun iyuu sirna waaqeffannaatii fididdoo qulqulluu isala faa qabne ture. 2 Dukaanni qulqulluu dhaabamee ture. Kutaan dukaana sanaa kan jalqabaa, "Iddoo Qulqulluu" jedhamat ture; kutaan kana keessas baattuu ibsaatii fi minjaala akkasumas buddeena qulqulleeffametu ture. 3 Golgaa lammaffaaduubaan immoo kutaa, "Iddoo Hundumaa Caalaa Qulqulluu" jedhamat tokkotu ture. 4 Achis iddooaarsaaixaanaa kan warqee irraa hojjetamee fi taabota kakuun kan karaa hundaan warqee dibametu ture. Taabota sana keessas okkotee warqee kan mannaabatu, ulee Aroon inni latee fi gabatee dhagaa kan kakuun sun irratti barreeffametu kaa'ame. 5 Taaboticha gubbaadhaanis kiirubeeliin Ulfinaa teessooaraaraa irra golboobanii turan. Amma garuu waa'ee kanaa gad fageenyaan dubbachuu hin dandeenyu. 6 Luboonti yommuu wanni hundinuu haala kanaan

opheeffametti tajaajila kennuuf jedhanii yeroo hunda dukaana qulqulluu isajalqabaa seenu turan. 7 Dukaana isalammaffaa garuu luba ol aanaa qofatu waggatti yeroo tokko qofa seena; innis dhiiga cubbuu ofiiisaatiif dhi'eessuu fi dhiiga cubbuu namoonni utuu hin beekin hojjetaniif dhi'eessu qabatu malee hin seenu ture. 8 Hafuurri Qulqulluunis hamma dukaanni jalqabaa sun dhaabatee jirutti akka karaan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'eetti geessu sun amma illee hin mul'ifamin haala kanaan argisiisa ture. 9 Kunis fakkeenya bara ammaa ti; innis akka kennaa fi aarsaan dhi'eeffamu sun qalbii waaqeffataa tokkoo qulqulleessuu hin dandeenye mul'isa. 10 Innis waa'ee nyaataatii fi dhugaatii, waa'eesirna dhiqannaagaraa garaa jechuunis sirna foonii isahamma seerichi haafomfamutti faayidaa kennaa ture qofa. 11 Kiristoos garuu yommuu waan gaarii dhufuuf jiruuf luba ol aanaa ta'ee dhufetti, dukaanicha guddaa mudaa hin qabne, kan harka namaatiin hin hojjetamin jechuunis kan uumama kana irraa hin dhufin sana keessa darbe. 12 Dhiiga re'ootaaatii fidhiiga jabbootaatiin hin seenn; garuu furii bara baraa nuu fiduudhaan dhiiguma ofiitiin yeroo tokko bara baraan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'esanaatti seene. (aiōnios g166) 13 Erga dhiignire'ootaa, dhiigni korommiitii fi daaraan goromsaa kan warra xuraa'anitti facaafamu akka isaan fooniin qulqulla'an godhee, 14 yoos dhiigni Kiristoos isakaraa Hafuura bara baraaatiin aarsaa hir'ina hin qabne ta'ee Waqaqaf of dhi'eesse sanaa akka nu Waqaq jiraataat jajaajilluuhammam caalaa hojii gara du'aatti nama geessu irraa qalbii keenya haa qulqulleessuu ree! (aiōnios g166) 15 Sababii kanaaf akka warri waamaman dhaala bara baraa isabdii kennname sana argataniif Kiristoosaraarsaa gidduu galeessa kakuun haaraa ti; inni cubbuu isaan yeroo kakuun jalqabaa jala turanitti hojjetan irraa isaan bilisoomsuuf jedhee furii ta'ee du'eeraatii. (aiōnios g166) 16 Iddoo dhaamsi dhaalaa jirutti du'a namicha dhaamate sanaa mirkaneessuun barbaachisaa dha; 17 dhaamsi dhaalaa yommuu namni dhaamate sun du'qofa hojii irra oola malee utuu inni lubbuun jiruu hin hojjetutti. 18 Sababiin kakuun jalqabaa iyuu dhiiga malee hojii irra hin oolinifis kanuma. 19 Museen ergajaja seera sanaa tokko tokkoon saba sana hundatti himee booddeetti, dhiiga jabbootaatiif dhiiga re'ootaa bishaan wajjin, rifeensa hoolaa bildiimaa fi hiiisophii

fuudhee kitaaba maramaa fi saba hundatti facaase. **20** Innis, “Kun dhiiga kakuu kan Waaqni isiniif ajajee dha” jedhe. **21** Haaluma wal fakkaatuunis dunkaanichattii fi mi’ a dunkaanicha keessatti sirna waaqeffannaatiif itti fayyadaman hundumatti dhiiga sana facaase. **22** Dhugumaan akka seeraatti wantoota muraasa malee wanni hundinuu dhiigaan qulqulleefffama; dhiigni dhangalaafamu malees dhiifamni cubbuu hin jiru. **23** Kanaafuu fakkeenyawwan waan samii irraa aarsaawwan kanneenii qulqulleefffamuun barbaachisaa ture; wanni samii irraa mataan isaa garuu aarsaawwan waan kanneen caalaniin qulqulleefffamuun isaan barbaachisa. **24** Kiristoos amma iddo keenya bu’ee fuula Waaqaa duratti argamuuf samii seene malee iddo qulqulluu kan harka namaatiin ijaarame isa fakkeenyaa iddo qulqulluu kan dhugaa ta’e hin seenne. **25** Yookaan inni akkuma luba ol aanaa wagguma waggaan dhiiga kan isaa hin ta’in qabatee Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’e seenu sanaatti yeroo baay’ee of dhi’eesuuuf samii hin seenne. **26** Utuu akkas ta’ee silaa Kiristoos uumama addunyaaftii jalqabee yeroo baay’ee dhiphachuu qaba ture. Amma garuu inni ofii isaa aarsaa godhee cubbuu balleessuuuf dhuma baraatti yeroo tokko bara bараan mul’ateera. (aiōn g165) **27** Akkuma yeroo tokko du’uun ergasii immoo murtiitti dhi’achuuun namatti murteeffame sana **28** akkasuma immoo Kiristoos cubbuu namoota baay’ee baachuuuf jedhee yeroo tokko aarsaa ta’eera; yeroo lammaffaa immoo cubbuu baachuuuf utuu hin ta’in warra isa eeggachaa jiraniif fayyina fiduuf ni mul’ata.

10 Seerri gaaddidduu waan gaarii dhufuuf jiruu qofa malee bifa dhugaa miti. Kanaafuu seerichi aarsaa utuu wal irraa hin citin wagguma waggaan dhi’efffamuun sanaan gonkumaa namoota waaqeffachuu dhi’ataan sana warra mudaan hin qabne gochuu hin danda’u. **2** Utuu isaan waan kana gochuu danda’anii silaa aarsaan dhi’efffamuun isaa ni hafa ture mitii? Waaqeffattoonis si’ a tokko yeroo hundaaf ni qulqulleefffamu turaniitii; ergasii sababii cubbuu isaaniiif yakki isaanitti hin dhaga’amu ture. **3** Aarsaawwan kenneen garuu wagguma waggaan cubbuu nama yaadachiisu. **4** Sababiin isas dhiigni korommiitii fi dhiigni re’ootaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin danda’utii. **5** Kanaafuu Kiristoos yommuu gara addunyaa dhufetti akkana jedhe:

“Ati aarsaa fi kennaan hin feene; garuu dhagna naa qopheessite; **6** ati aarsaa gubamuu fi kennaan sababii cubbuutiif dhi’efffamutti hin gammanne. **7** Yeroo sana ani, ‘Ani kunoo ti; waa’een koo kitaaba maramaa keessatti barreeffameera; yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuuuf dhufeera’ nan jedhe.” **8** Isaan akka seeraatti dhi’efffaman iyyuu inni jalqabatti, “Ati qalmawwanii fi aarsaawwan, aarsaawwan gubamanii fi aarsaawwan cubbuuf dhi’efffaman hin feene yookaan itti hin gammanne” jedhe. **9** Ergasiis inni, “Ani kunoo fedhii kee raawwachuuuf dhufeera” jedhe. Innis isa lammaffaa dhaabuuuf jedhee isa jalqabaa dhabamsiise. **10** Fedhii sanaanis nu aarsaa dhagna Yesuu Kiristoos isa si’ a tokko yeroo hundaaf dhi’efffameen qulqulleefffamneerra. **11** Lubni hundinuu guyyuma guyyaan dhaabatee tajaajila isaa raawwata; aarsaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin dandeenyne sanas yeroo hunda dhi’eessa. **12** Lubni kun garuu erga aarsaa tokkicha bara bараan cubbuudhaaf dhi’eesee booddee gara mirga Waaqaa taa’e. **13** Yeroo sanaa jalqabees hamma diinonni isaa ejjeta miilla isaa taasifamanitti ni eeggata; **14** inni aarsaa tokkicha sanaan warra qulqulleefffamuutti jiran kanneen bara bараan mudaan hin qabne godheeraatii. **15** Hafuurri Qulqullunis waa’ee kanaa dhugaa nuu ba’ a. Innis jalqabatti akkana jedha: **16** “Kakuun ani yeroo sana booddee isaan wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa’ a; garaa isaanii keessattis nan barreessa.” **17** Ammas, “Ani cubbuu fi yakka isaanii si’ achi hin yaadadhu” jedha. **18** Iddoo isaan kenneen itti dhiifama argatanitti si’ achi sababii cubbuutiif aarsaa dhi’eesuu hin barbaachisu. **19** Kanaafuu yaa obboloota, nu dhiiga Yesuusiin gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’eetti galuuf ija jabina waan qabnuuf **20** karaa haaraa fi jiraataa golgaa keessaan jechuunis karaa foon isaaatiin nuu baname sanaan **21** waan luba guddaa mana Waaqaa irratti qabnuuf, **22** kottaa akka qalbiin keenya yaada yakka qabaachuu irraa qulqulleefffamuuf garaa keenyatti nuu facafamee, dhagna keenyas bishaan qulqullun dhiqannee garaa qulqulluu amantii mirkanaa’aa guutuu qabuun Waaqattii dhi’annaa. **23** Inni waadaa gale sun waan amanamaa ta’eef kottaa nu utuu hin raafamin abdii dhugaa baanu sana jabeessinee qabannaa. **24** Kottaa jaalalaa fi hojii gaariif wal kakaasuuf itti yaadnaa. **25** Akka namoonni tokko

tokko walitti qabamuu dhiisan sana kottaa nu walitti qabamuu hin dhiifnuu; qooda kanaa akka guyyaan sun dhi'aate waan argitaniif ittuma caalchifnee wal haa jajjabeessinu. **26** Nu erga beekumsa dhugaa argannee booddee yoo beekaa ittuma fufnee cubbuu hoijenne, si'achi aarsaan cubbuuf dhi'eefamu hin jiraatu; **27** garuu murtii fi ibidda hamaa diinota Waaqa barbadeessu sodaan eeggachuu qofatu jiraata. **28** Namni seera Musee tuffate kam iyuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin gara laafina malee ajeeefama. **29** Nama Ilma Waaqaa irra ejjete, nama dhiiga kakuu kan ittiin qulqulleeffame sana akka waan qulqulluu hin ta'iniitti hedee fi nama Hafuura ayyaanaa arrabse tokko adabbii hammam caalaa guddaatu isaaf mala seetu? **30** Nu isa, "Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa" jedhe sana beeknaatii; akkasumas, "Gooftaan saba isaatti ni mura" jedhe. **31** Harka Waaqa jiraataatti kufuun sodaachisaa dha. **32** Bara duraa yeroo erga ifni isinii ifee booddee wal'aansoo dhiphinaa guddaa obsitanii keessa dhaabattan sana yaadadhaa. **33** Isin yeroo tokko fuula namootaa duratti arrabsoo fi ari'atamaaf saaxilamtanii turtan; yeroo kaan immoo namoota rakkinni akkasii irra ga'e wajjin hirmaachaa turtan. **34** Isin mataan keessan akka qabeenya wayyu kan hin dabarre qabdan waan beektaniif warra hidhaman wajjin dhiphattaniirtu; yommuu qabeenyi keessan saamamus gammachuudhaan fudhattaniirtu. **35** Kanaafuu ija jabina keessan isa gatii guddaa qabu sana hin gatinan. **36** Yommuu fedhii Waaqaa raawwattanittis akka waan inni waadaa gale sana argattaniif obsuu isin barbaachisaatii. **37** "Yeroo xinnoo keessatti, inni dhufuuf jiru ni dhufa; hin turus." **38** Akkasumas, "Qajeelaan koo garuu amantiidhaan jiraata. Kan duubatti harkifatu immoo ani itti hin gammadu." **39** Nu garuu warra amananiai lubbuu ofii oolfatan malee warra gara badiisaatti harkifatan miti.

11 Amantiin waan abdannu tokko dhugumaan ni ta'a jennee fudhachuu dha; waan ijaan hin argine tokko immoo qabatamaadha jennee heduu dha. **2** Jaarsoliifis kanaan dhugaa ba'ameetii. **3** Addunyaawwan akka ajaja Waaqaatiin uumaman, wanni mul'atus akka waan mul'atu irraa hin hoijetamin nu amantiidhaan hubanna. (aiōn g165) **4** Abeel amantiidhaan aarsaa isa Qaayin dhi'eesse caalu Waaqaaf dhi'eesse. Inni yommuu Waaqni waa'ee

kennaa isaa dhugaa ba'ameeffiti nama qajeelaa ta'uun isaa amantiidhaan dhugaa ba'ameef. Abeel du'u iyuu hamma ammaatti amantiidhaan dubbachaa jira. **5** Henook akka du'a hin argineef amantiidhaan fudhatame; waan Waaqni isa fudhateef inni hin argamne. Inni utuu hin fudhatamin dura akka nama Waaqa gammachiiseetti dhugaa ba'ameeffi tureetii. **6** Amantiidhaan malee Waaqa gammachiisuun hin danda'amu; sababiin isaa namni gara isaa dhufu kam iyuu akka inni jiruu fi akka inni warra isa barbaadaniif gatii kennu amanuu qaba. **7** Nohi waa'ee waan amma illee ijaan hin argaminii Waaqni isa akeekkachiifnaan sodaatee warra mana isaa jiraatan oolfachuuf jedhee amantiin doonii tolche. Amantiisisaatiinis addunyaatti mure; dhaaltu qajeelummaa amantiin argamuus ta'e. **8** Abrahaam gara iddo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. **9** Innis akka keessummaa biyya ormaa jiruutti biyya isaaf waadaa galame sana keessa amantiidhaan qubate; akkuma warra isa wajjin waadaadhumaa sana dhaalan, akkuma Yisihaaqii fi Yaaqoob dunkaana keessa jiraate. **10** Inni magaalaa hundee qabdu kan Waaqni ijaaree fi tolche eeggachaa tureetii. **11** Saaraan yoo umurii da'umsaa dabartee, dhabduu turte illee isheen waan Waaqa waadaa isheef gale sana amanamaa gootee fudhateef, amantiidhaan mucaa da'u dandeesse. **12** Kanaaf namicha akka waan du'eetti ilaalamu tokkicha kana irraa sanyiin akka urjii samii baay'attuu fi akka cirracha qarqara galaanaa kan hin lakkaa'amne dhalate. **13** Namoonni kunneen hundinuu utuu waan waadaa galameef sana hin argatin amantii isaanii immoo utuu hin dhiisin du'an. Waadaa sanas fagootti ilaalanii simatan. Isaanis lafa irratti akka keessummoottaa fi godaantota turan beekaniiru. **14** Warri waan akkasii jedhan kunneen akka biyya ofii isaanii eeggachaa jiran mul'isu. **15** Isaan utuu waa'ee biyya keessaa ba'an sanaa yaadaa turanii silaa, biyya isaaniitti deebi'uuf carraa ni argatu turan. **16** Qooda kanaa isaan biyya wayyu tokko jechuunis biyya samii irraa sana hawwaa turan. Kanaafuu Waaqayyo Waaqa isaanii jedhamee waamamuutti hin qaana'u; inni magaalaa isaaniif qopheesseeraatii. **17** Abrahaam yeroo Waaqni isa qoretti amantiidhaan Yisihaaqin aarsaadhaaf dhi'eesse. Isuma waadaa argate sanatu ilma isaa tokkicha aarsaa godhee

dhi'eessuuf qophaa'e; 18 innis isuma Waaqni, "Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama" jedheen sana. 19 Abrahaam akka Waaqni warra du'an keessaa nama kaasuu danda'u illee hubatee ture; kunis karaa tokkoon inni ilma isaa Yisihaaqin warra du'an keessaa deebee see argate jechuu dha. 20 Yisihaaq amantiidhaan waan dhufuu jiru irratti Yaaqoobii fi Esaawun eebbise. 21 Yaaqoob yeroo du'etti amantiidhaan ilmaan Yoosef tokko tokkoon eebbise; mataa ulee isaatti irkatees sagade. 22 Yoosefis yeroo du'etti amantiidhaan waa'ee Gibxi keessaa ba'uu ijoollie Israa'el dubbate; waa'ee lafee isaa ajaja kenne. 23 Yeroo Museen dhalatetti abbaa fi haati isaa mucaa miidhagaa ta'u isaa arganii utuu labsii mootichaa hin sodaatin amantiidhaan ji'a sadii isa dhoksan. 24 Museen yeroo guddatetti ilma intala Fara'o on jedhamee waamamu amantiidhaan dide. 25 Inni gammachuu cubbuutiin yeroo gabaabaaf gammaduu irra saba Waaqaa wajjin dhiphachuu filate. 26 Inni waan badhaasa isaa of duratti ilaalef, Kiristoo siif jedhee salphachuu akka qabeenya Gibxi caalaa gatii guddaa qabuutti fudhate. 27 Innis utuu dheekkamsa mootichaa hin sodaatin amantiidhaan Gibxi keessaa ba'e; isa hin mul'anne sana akka waan argeetti obsee eeggate. 28 Akka ergamaan hangafa aijeesu sun hangafoota saba Israa'el hin tuqneefis amantiidhaan akka Faasiikaan ayyaaneffamu, dhiignis akka facaafamu godhe. 29 Sabni Israa'el akkuma nama lafa gogaa irra deemuutti amantiin Galaana Diimaa ce'e; warri Gibxi garuu yommuu akkuma sanatti ce'u yaalanitti ni liqimfaman. 30 Dallaan Yerikoo erga guyyaa torba marfamee booddee amantiidhaan jige. 31 Sagaagaltuun Rahaab jedhamtu basaastota simachuu isheettiin amantiidhaan hafte malee warra hin amanii wajjin hin aijeefamne. 32 Ani egaa kana caalaa maalin jedha ree? Waa'ee Gedewoon, waa'ee Baaraq, waa'ee Saamsoon, waa'ee Yiftaa, waa'ee Daawit, waa'ee Saamu'elii fi waa'ee raajotaa odeessuuf ani yeroo hin qabu; 33 isaan amantiidhaan mootummoota mo'atan; murtii qajeelaa kennan; waan waadaa galame argatan; afaan leencotaa cufan; 34 amantiidhaan ibidda jabaa dhaamsan; qara goraadee jalaa ba'an; dadhabbiin isaanii jabinatti geeddaram; waraana keessatti humna argatanii loltoota diinaa ari'an. 35 Dubartoornis namoonni isaanii kanneen du'an du'aa kaafamanii fi deebeisanii fudhatan. Warri kaanis du'aa ka'u wayyu argachuuf jedhanii gad dhiifamuu

didanii dhiphatan. 36 Warra kaanitti ni qoosame; ni garafamanis; akkasumas foncaan hidhamanii mana hidhaatti darbataman. 37 Dhagaadhaanis ni tumaman; iddo lamatti baqaqfaman; goraadeedhaan aijeefaman. Deeguudhaan, ari'atamuu fi dhiphachuu dhaan gogaa hoolotaatii fi re'ootaa uffatanii jooran; 38 addunyaan isaaniif hin maleetii. Isaanis gammoojji fi gaara irra, holqaa fi boolla keessa joraa turan. 39 Warri kunneen hundinuu yoo sababii amantii isaaniitiif jajaman iyuu isaan keessaa namni tokko iyuu waan waadaa galame sana hin arganne. 40 Waaqni akka isaan nu qofa wajjin warra mudaa hin qabne ta'aniif duraan dusee waan nuuf wayyu argeera.

12 Kanaafuu nu waan dhuga baatota akka duumessa guddaa akkanaatiin marfamneef kottaa ba'aa hunda, cubbuu xaxee nu qabates of irraa baafnee gannaa; dorgommii fuula keenya dura jirus obsaan jabaannee fiignaa; 2 kottaa Yesuus isa jalqabaa fi fiixaan baasaa amantii keenyaa ta'e sana irra ija keenya kaa'annaa. Innis gammachuu fuula isaa dura jiruuf jedhee qaanii fannoo tuffachuu fannoo obsee mirga teessoo Waaqaa taa'e. 3 Isin akka dadhabdanii abdii hin kutanneef isa mormii cubbamoota isa irra ga'e akkasii obse sana yaadatti qabadhaa. 4 Isin amma iyuu wal'aansoo cubbuu wajjin gootan keessatti hamma dhiiga dhangalaasutti jabaattanii hin mormine. 5 Dubbii jajjabinaa kan akkuma ilmaaniitti isinitti dubbatu sana irraanfattaniirtu; innis akkana jedha: "Yaa ilma ko, adabbii Gooftaa hin tuffatin; yommuu inni si ifatus abdii hin kutatin; 6 Gooftaan warra jaallatu ni adabaatii; inni nama akka ilmaatti ilaalu kam iyuu ni adaba." 7 Rakkina akkuma adabbiitti obsaa; Waaqni akka ilmaan isaatti isin adabaatii. Ilmi abbaan isaa hin adabne ilma akkamii ti? 8 Isin yoo adabbii ijoolleen hundinuu ittiin adabaman keessatti hin hirmaanne isin diqaalota malee ijoollee dhugaa miti. 9 Kana malees nu hundinuu abbootii foonii kanneen nu adaban qabna turre; isaan kabajnas turre. Yoos Abbaa hafuurotaatiif immoo hammam caalaa ajajamnee jiraachuu qabna ree! 10 Abbootiin keenya akkuma isaanitti gaarii fakkaatetti yeroo gabaabaaf nu adabaa turan; Waaqni garuu akka nu qulqullummaa isaa keessatti hirmaannuuf faayidaa keenyaaf jedhee nu adaba. 11 Adabbiin hundinuu yeroo sana waan nama gaddisiisu malee waan nama gammachiisu hin fakkaatu. Ergasii garuu

warra adabbii sanaan leenjifamaniif ija qajeelummaa fi nagaa kenna. **12** Kanaafuu irree laafee fi jilba dadhabe jabeessaa. **13** Naafti akka fayyuuf malee akka karaa irraa hin jal'anneef, "Miilla keessaniif daandii qajeelaa baafadhaa." **14** Nama hunda wajjin nagaadhaan jiraachuu fi qulqulluu ta'uuf tattaaaffadhaa; qulqullummaan malee namni kam iyyuu Gooftaa arguu hin danda'uutii. **15** Nama kamitti iyyuu ayyaanni Waaqaa akka hin hir'anne of eeggadhaa; hiddi hadhaa'an biqilee rakkina akka hin uumnee fi namoota baay'ees hin xureessineef of eeggadhaa. **16** Namni kam iyyuu akka Esaawu isa mirga hangafummaa isaa nyaata tokkittiitti gurgurate sanaa sagaagaltuu yookaan nama Waaqatti hin bulle hin taaneef of eeggadhaa. **17** Inni ergasii yeroo eebba sana dhaaluu barbaadetti akka didame isin ni beektu. Inni yoo eebba sana imimmaaniin barbaade illee geeddarama tokko illee fiduu hin dandeeny. **18** Isin gara tulluu tuqamuu danda'u fi ibiddi irraa boba'u, gara dukkanaa, gara dimimmisa fi bubbee hin geeny; **19** gara sagalee malakataatii fi gara sagalee dubbii dubbatuu hin geeny; warri isa dhaga'anis akka dubbiin biraab dabalamee isaanitti hin dubbatamne kadhatan. **20** Isaan waan, "Bineensi iyyuu yoo tulluu sana tuqe dhagaadhaan tumamee haa ajjeefamu" jedhamee ajajame sana obsuu hin dandeenyetii. **21** Wanti achitti mul'ates waan sodaachisaa ta'eef Museen, "Ani sodaadhaan hollachaan jira" jedhe. **22** Isin garuu gara Tulluu Xiyoon, gara magaalaa Waaqa jiraataa jechuunis Yerusaalem ishee samii keessaa dhuftaniirtu. Gara ergamoota kumaatama gammachuun walitti qabamanii dhuftaniirtu; **23** gara waldaa kiristaanaa hangafoota maqaan isaanii samii keessatti barreeffamee dhuftaniirtu. Gara Waaqa Abbaa Murtii waan hundaa, gara hafuurota namoota qajeeltota warra mudaan hin qabne taasifamanii, **24** gara Yesuus araarsaa gidduu galeessa kakuu haaraa, gara dhiiga facafamee kan dubbii dhiigni Abeel dubbatu sana caalaa dubbatuu dhuftaniirtu. **25** Isinis akka isa dubbachaa jiru sana hin didneef of eeggadhaa. Erga isaan yeroo isa lafa irratti isaan akeekkachiise sana didanitti jalaa hin ba'in, nu immoo yoo isa samii irraa nu akeekkachiisu sana irraa gara galle akkamitti jalaa ba'uun dandeeny ree? **26** Yeroo sanatti sagaleen isaa lafa sochoose; amma garuu inni, "Ani ammas yeroo tokko lafa qofa utuu hin

ta'in samiiwanis nan sochoosa" jedhee waadaa galeera. **27** Dubbiin, "Ammas yeroo tokko" jedhu kun akka wanni hin sochoofamne hafee jiraatuuf, wanni sochoofamu jechuunis wanni uumame baduu isaa argisiisa. **28** Kanaafuu nu waan mootummaa hin sochoone argannuuf kottaa haa galateeffannu! Kabajaa fi sodaadhaanis karaa fudhatamaa ta'een Waaqa haa waaqeffannu; **29** Waaqni keenya ibidda gubee balleessuudhaati.

13 Akka obbolootaatti wal jaallachuu itti fufaa.

2 Keessumoota simachuu hin irraanfatinaa; namoonni tokko tokko akkasiin utuu hin beekin ergamoota Waaqaa simataniiruutii. **3** Warra mana hidhaa jiran akka waan isaan wajjin hidhamtaniitti, warra dhiphina keessa jiranis akka waan ofi dhiphattaniitti yaadadhaa. **4** Fuudhaa fi heerumni nama hunda biratti haa kabajamu; siren fuudhaa fi heerumaas qulqulluu haa ta'u; Waaqni ejjitootaa fi sagaagaltootatti ni muraatii. **5** Jireenya keessan jaalala maallaqaa irraa jabeessaa eeggadhaa; wanni qabdan isin haa ga'u; Waaqni, "Ani gonkumaa si hin dhiisu; gonkumaas si hin gatu" jedheeraatii. **6** Kanaaf nu ija jabinaan, "Gooftaan gargaaraa koo ti; ani hin sodaadhu. Namni maal na gochuu danda'a?" jenna. **7** Hooggantoota keessan warra dubbii Waaqaa isinitti himanii turan sana yaadadhaa. Waan jireenya isaanii irraa argames ilaala; amantii isaanii duukaa bu'aa. **8** Yesuus Kiristoos kaleessa, har'a, bara baraanis sanuma.

(aiōn g165) **9** Barsiisa gosa hundumaa kan keessummaa ta'een hin fudhataminaa. Garaan keenyas sirna waa'ee nyaataatiin utuu hin ta'in ayyaanaanaa jabina argachuu qaba; sirni waa'ee nyaataa warra isa kabajan iyyuu hin fayyadu. **10** Nu iddo aarsaa kan warri dinkaana qulqulluu keessa tajaajilan irraa nyaachuuq mirga hin qabne tokko qabna. **11** Lubni ol aanaan dhiiga horii qabatee sababii cubbuutiif aarsaa dhi'eessuuf jedhee Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana seena; foon horii sanaas qubata keessaa gad baafamee gubama. **12** Kanaafuu Yesuus dhiiga ofitiin saba qulqulleessuuf jedhee karra magaalattiitiin alatti dhiphate. **13** Egaa kottaa nus salphina inni baate sana baannee iddo qubataatiin ala gara isaa haa dhaqnu. **14** Nu magaalaa dhufuuf jirtu eegganna malee magaalaa bara baraa asii hin qabnuutii. **15** Kanaafuu kottaa utuu gargar hin kutin karaa Yesuusiitiin aarsaa galataa Waaqaf haa dhi'eessinu; aarsaan kunis dubbii

maqaa isaa beeksisuuf afaan keenya keessaa ba'uu dha.
16 Waan gaarii gochuu fi waan qabdanis namaan ga'uu
hin dhiisinaa; Waaqni aarsaaakkasiitti gammadaatii.
17 Hooggantoota keessaniif ajajamaa; isaaniifis bulaa.
Isaan waan itti gaafatamtoota lubbuu keessanii ta'aniif
isin eegu; kanas utuu gaddaan hin ta'in akka isaan
gammachuun hojjetaniif isaaniif ajajamaa; yoo isaan
gaddaan hojjetan isin hin fayyaduutii. **18** Isin Waaqa
nuu kadhadhaa. Nu akka karaa hundumaan qalbi
qulqulluu qabnuu fi akka jirenya kabajamaa jiraachuu
hawwinu mirkaneeffanneerra. **19** Keessumattuu akka
ani dafee deebi'ee gara keessan dhufuuf akka Waaqa
kadhattan isin gorsa. **20** Waaqni nagaa inni karaa dhiiga
kakuu bara baraatiin Gooftaa keenya Yesuus, Tiksee
hoolotaa guddicha sana warra du'an keessaa kaase sun,
(aiōnios g166) **21** akka isin fedhii isaa raawwattaniif waan
gaarii hundaan isin haa qopheessu; innis karaa Yesuus
Kiristoosiiin waan isa gammachiisu nu keessatti haa
hojjetu; ulfinni bara baraa hamma bara baraatti Yesuus
Kiristoosiif haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **22** Yaa obboloota
nana, ani waan xalayaa gabaabaa isinii barreesseef,
akka isin ergaa gorsaa kana obsaan fudhattan isin
kadhadha. **23** Akka obboleessi keenya Xiimotewos
manaa hidhaatii hiikame akka beektan nan barbaada.
Yoo inni dafee as dhufe ani isin arguuf isa wajjin nan
dhufa. **24** Hooggantoota keessan hundaa fi qulqulloota
hundatti nagaa naa himaa. Warri Iixaaliyaa irraa
dhufanis nagaa isinii dhaamu. **25** Ayyaanni isin hunda
wajjin haa ta'u.

Yaaqoob

1 Yaaqoob garbicha Waaqaatii fi kan Yesuus Kiristoos Gooftichaa irraa, Gara gosoota kudha lamaan bibittinnaa'aniitti: Nagaan isiniif haa ta'u. **2** Yaa obboloota ko, yommuu qorumi adda addaa isin irra ga'utti akka gammachuu guutuutti fudhadhaa; **3** amantiin keessan qoramuun isaa akka obsa isiniif argamsiisu beektuutii. **4** Akka isin bilchaatoo fi guutuu, warra hir'ina tokko iyyuu hin qabne taataniif obsi hojii isaa haa raawwatu. **5** Isin keessaa namni tokko iyyuu hanqina ogummaa yoo qabaate, Waaqa utuu hin tuffatin nama hundumaaf arjummaan kenuu haa kadhatu; isaafis ni kennama. **6** Inni garuu yommuu kadhatu amantiin haa kadhatu; hin shakkiniis; namni shakku akka dambalii galaanaa kan bubbeen dha'amee oofamuut ti. **7** Namni sun waan tokko illee Gooftaa biraan argadha jedhee hin eeggatin; **8** inni nama yaada lamaa ti; iddo tokkos hin dhaabatu. **9** Obboleessi gad qabame ol qabamuu isaatiin of haa jaju. **10** Sooressi garuu gad qabamuu isaatti of haa jaju; inniakkuma daraaraa margaa ni harca'atii. **11** Aduun ho'a gubuu baatee marga gogsiitii; daraaraan biqiltuu sanaas ni harca'a; miidhaginiisaas ni bada. Sooressis utuma hojii isatiif olii gad fiiguu bada. **12** Namni qorumsa obsu eebbfamaa dha; inni yommuu qorametti jabaatee waan dhaabateef gonfoo jireenyaa kan Waaqni warra isaa jaallataniif waadaa gale sana ni argataatii. **13** Namni kam iyyuu yommuu qoramutti, "Waaqatu na qoraa jira" hin jedhin. Waaqni hamaadhaan hin qoramutti; innis nama tokko illee hin qoru; **14** tokkoon tokkoon namaa garuu yommuu hawwii ofii isaa hamaa sanaan harkifamee gowwoomfamutti qorama. **15** Hawwiinis yommuu ulfoftetti cubbuu dhalti; cubbuun immoo yommuu guitumaan guutuutti guddattetti du'a dhalti. **16** Yaa obboloota koo jaallatamoo, hin dogoggirinaa. **17** Kennaan gaariin hundinuu, kennaan mudaan hin qabne hundinuu Abbaa ifaa isa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana biraa gubbaadhaa gad bu'a. **18** Innis akka nu uumama isaa hundumaaf gosa hangafa taanuuakkuma fedhii isaatti dubbii dhugaatiin nu dhalche. **19** Yaa obboloota koo jaallatamoo, waan kana hubadhaa: Namni hundinuu dhaga'uutti haa ariifatu; dubbachuuf suuta haa jedhu; aaruuttis suuta haa jedhu; **20** aariin namaa qajeelummaa Waaqaa hin hojjetutii. **21** Kanaaf xuraa'ummaa hundaa fi

hammina isin keessa jiraatu hunda of irraa fageessaa; dubbi lubbuu keessan fayyisuu danda'u kan isin keessatti facaafame sana garraamummaan fudhadhaa. **22** Isin garuu warra dubbicha hojii irra oolchitan ta'aa malee warra dhaga'uutti qofaan of gowwoomsitan hin ta'inaa. **23** Namni dubbicha dhaga'ee hojii irra hin oolchine kam iyyuu nama of-ilaalee keessatti fuula isaa ilaallatu fakkaata; **24** innis erga of ilaalee booddee ni deema; yommusuma maal akka fakkaatu ni irraanfata. **25** Garuu namni seera bilisaa kan hir'ina hin qabne sana hubatee ilaalu, kan akka seera sanaattis jiraatu, kan waan dhaga'es hojii irra oolchuu malee hin irraanfanne sun waan hojjetu keessatti ni eebbfama. **26** Namni waan amantaa qabu of se'u, kan garuu arraba isaa hin luugamanne yoo jiraate inni of gowwoomsa; amantaan isaas faayidaa hin qabu. **27** Amantaan Waaqa Abbaa keenya duratti qulqulluu ta'ee fi kan mudaan hin qabne isa kana: kunis ijoolee abbaa fi haadha hin qabnee fi haadhota hiyyeessaa rakkina isaanii keessatti kunuunsuu fi xuraa'ummaa addunyaa irraa of eeggachuu dha.

2 Yaa obboloota ko, isin waan Gooftaa keenya kan ulfinaa Yesuus Kiristoositti amantaniif nama wal hin caalchisinaa. **2** Namni qubeelaa warqee kaa'atee uffata bareedaas uffatu tokko gara wal ga'ii keessanii dhufa haa jennu; akkasumas hiyyeessi darsa uffatu ni dhufa haa jennu. **3** Isinis yoo namicha uffata bareedaas uffatu sanaaf ulfina addaa kennitanii, "Maaloo kottuu iddo gaarii taa'i!" jettan, yoo namicha hiyyeessa sanaan immoo, "Ati achi dhaabadhu" yookaan "Kottuutii miilla koo bira taa'i!" jettan, **4** isin gidduu keessanitti garaa garummaa uumtanii warra yaada hamaan murteessitan hin taanee? **5** Yaa obboloota koo jaallatamoo, mee dhaga'aa! Waaqni akka isaan amantiitti sooreyyii ta'anii fi akka isaan mootummaa inni warra isaa jaallataniif waadaa gale sana dhaalanii hiyyeeyyii addunyaa kanaa fileera mitii? **6** Isin garuu hiyyeeyyii salphiftaniirtu. Warri isin qisaasutti jiran warruma sooreyyii sana mitii? Kanneen gara mana murtiitti isin harkisaa jiranis isaanuma mitii? **7** Maqaa kabajamaa isin ittiin waamamtan sanas kan arrabsan isaanuma mitii? **8** Seera mootii kan Kataabbi Qulqulluu keessatti, "Ollaa kee garuu akka ofii keetti jaalladhu" jedhu sana yoo dhugumaan eegdan isin waan qajeelaa gochaa jirtu. **9** Yoo nama wal caalchiftan garuu isin cubbuu hojjettan; seera

durattis akka seera cabsitootaatti isinitti murama. **10** Sababiin isaas namni seera guutummaatti eeggee waan tokko qofa cabse kam iyyuu akka waan seera hunda cabseetti ilaalamatii. **11** Inni, "Hin ejjin" jedhe sun akkasuma immoo, "Hin ajjesin" jedheeraati. Ati yoo ejjuu baatte illee nama ajjeefnaan seera cabsiteerta. **12** Isin akka warra seera nama bilisoomsuun itti muramuutti dubbadhaa; hojjedhaas; **13** nama namaaf hin araaramnetti murtii araara hin qabnetu murama. Araarri murtii mo'a. **14** Yaa obboloota ko, namni tokko yoo, "Ani amantii qaba" jedhee garuu hojiin argisiisuu baate, kun faayidaa maalii qaba? Amantiin akkanaa isa fayyisuu danda'aa ree? **15** Fakkeenyaaaf obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko uffataa fi waan guyyaa guyyaan nyaatan hin qaban haa jennu. **16** Isin keessaa yoo namni tokko, "Nagaan deemaa; isinitti haa ho'u; quufaas" isaaniin jedhee garuu waan foon isaaniitiif barbaachisu tokko illee hin kenniif, kun faayidaa maalii qaba ree? **17** Akkasumas amantiin hojiin hin mul'ifamne ofiinuu du'aa dha. **18** Namni tokko garuu, "Ati amantii qabd; ani immoo hojii qaba" jedha. Ati amantii kee hojii malee na argisiisi; anis hojii kootiin amantii koo sin argisiisa. **19** Akka Waaqni tokkichi jiru ati ni amanta. Kun gaarii dha! Hafuuronni hamoon iyyuu waan kana ni amanu; sodaadhaanis ni hollatu. **20** Yaa namicha gowwaa nana, ati akka amantiin hojii of keessaa hin qabne du'aa ta'e beekuu barbaaddaa? **21** Abbaan keenya Abrahaam yommuu ilma isaa Yisihaaqin iddo aarsaa irratti dhi'eessetti waan hojjete sanaaf qajeelaa ta'e hin lakkaa'amnee ree? **22** Akka amantiin isaatii fi hojiin isaa tokkummaan hojjechaa turan ni argita; waan inni hojjeteen amantiin isaa guutuu ta'e. **23** Kanaanis wanni katabbi qulqullu keessatti, "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef" jedhu ni raawwatame; innis michuu Waaqaa jedhame. **24** Egaa akka namni hojiidhaanis malee amantii qofaan qajeelaatti hin lakkaa'amne ni argitu. **25** Akkasuma immoo sagaagaltuun Rahaab jedhamtu yommuu basaastota simattee karaa kaaniin isaan geggeessitetti waan hojjeteen qajeeltuutti hin lakkaa'amnee ree? **26** Akkuma dhagni hafuura hin qabne du'aa ta'e sana, amantiin hojii hin qabnes du'aa dha.

3 Yaa obboloota ko, baay'een keessan barsiistota hin ta'inaa; nu warra barsiisnutti murtii cimaan akka muramu ni beektuutii. **2** Nu hundinuu karaa

baay'eedhaan gufanna. Namni waan dubbatu keessatti hin gufanne kam iyyuu nama hir'ina hin qabnee dha; dhagna isaas guutummaatti to'achuu danda'a. **3** Fardi akka nuuf ajajamuuf yoo afaan isaa luugamne dhagna isaa guutuu gara barbaanne geessuu dandeenyaa. **4** Mee doonii illee ilaala! Dooniin yoo akka malee guddaa ta'ee bubbbee jabaadhaan oofame illee namichi isa oofu batoo xinnoo isheetiin gara barbaadetti geessa. **5** Akkasuma immoo arrabni kutaa dhagna xinnoo dha; waan gurguddaadaan of jaja. Bosonni hammam guddaa ta'u iyyuu qaanqee ibiddaa xinnaadhaan akka gubatu hubadhaa. **6** Arrabni ibidda; kutaawwan dhagna keessattis addunyaa hamminaati ti. Inni dhagna guutuu xureessa; adeemsaa uumamaattis ibidda qabsiisa; ofii isaatii immoo ibidda gahaannamiitiin gubama. **(Geenna g1067)** **7** Bineenonni gosa hundaa, simbirroonni, uumamawwan lafa irra loo'anii fi galaana keessa jiraatan hundinuu namaan madaqfamu; madaqfamaniirus; **8** arraba garuu namni tokko iyyuu leenjisuu hin danda'u. Arrabni hamaa boqonnaa hin qabnee dha; summii nama ajjeesunis kan guutamee dha. **9** Nu arrabaan Gooftaa fi Abbaa eebbfina; isumaan immoo nama bifa Waaqatiin uumame abaarra. **10** Afaanuma tokko keessaa eebbi fi abaarsi ba'a. Yaa obboloota ko, wanni kun akkas ta'uun hin qabu. **11** Bishaan mi'aawaa fi hadhaa'an burqaa tokko keessaa ni ba'aa? **12** Yaa obboloota ko, mukni harbuu ija ejersaa naqachuu yookaan wayiniin ija harbuu naqachuu danda'aa? Akkasuma immoo burqaan bishaan soogiddaa bishaan mi'aawaa kennuu hin danda'u. **13** Isin keessaa ogeessii fi hubataan eenyu? Kanas inni jireenya isaa gaariidhaan, hojii ogummaa kan gad of qabuudhaan hojjetamuun haa argisiisu. **14** Isin garuu yoo hinaaffaa hadhaa'aa fi hawwii ofittummaa garaa keessan keessaa qabaattan of hin jajinaa; dhugaa irrattis soba hin dubbatinaa. **15** Ogunmaan kun kan lafaa ti; kan foonii ti; kan hafuura hamaati malee kan samii irraa dhufu miti. **16** Iddoo hinaaffaa fi hawwiin ofittummaa jiru, jeequmsaa fi hojii hamminaah hundumatu jira. **17** Ogunmaan samii irraa dhufu garuu duraan dursee qulqullu dha; akkasumas nagaa qabeessa; garraamii dha; ajajamaa dha; kan araaraa fi ija gaariin guutamee dha; wal caalchisuu fi itti fakkeessuu of keessaa hin qabu. **18** Iji qajeelummaa warra nagaa buusaniin nagaadhaan facaafama.

4 Wanni lolaa fi walitti bu'uu isin gidduutti kaasu maali? Isaan hawwii isin keessatti wal lolan irraa dhufu mitii? **2** Isin ni hawwitu; garuu hin argattan. Kanaaf ni ajjeeftu; ni hinaaftus. Garuu waan barbaaddan sana argachuu hin dandeessan. Kanaafis walitti buutu; wal loltus. Isin waan Waaqa hin kadhanneef hin qabaattan. **3** Isin dharraa keessan hamaa guutachuuf jettanii yaada hamaan waan kadhattaniif yommuu kadhattan hin argattan. **4** Yaa ejjitoota, addunyaatti michoomuun Waaqatti diina ta'uu akka ta'e hin beektanii? Namni michuu addunya ta'u kam iyuu diina Waaqaa ta'a. **5** Yookaan wanni Kataabbiin Qulqulluun, "Hafuurri nu keessa jiraatu sun hinaaffaadhaan hawwa" jedhu akkasumaan dubbatama seetuu ree? **6** Inni garuu ayyaana caalu nuuf kenna. Sababiin Kataabbiin Qulqulluun, "Waaqni of tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kenna" jedhuufis kanuma. **7** Kanaafuu Waaqaaf bulaa. Diyyabiloosiin immoo mormaa; innis isin baqataa. **8** Waaqatti dhi'aadhaa; innis isinitti ni dhi'aataa. Isin cubbamoonni harka keessan dhiqadhaa; warri yaada lama qabdanis garaa keessan qulqulleeffadhaa. **9** Dhiphadhaa; gaddaa; boo'as. Kolfi keessan boo'ichatti, gammachuun keessan immoo gaddatti haa geeddaramu. **10** Fuula Gooftaa duratti gad of qabaa; inni immoo ol isin qabaa. **11** Yaa obboloota, wal hin hammeessinaa. Namni obboleessa isaa hammeessu yookaan obboleessa isaatti muru kam iyuu seera hammeessa; seerattis ni mura. Garuu ati yoo seeratti murte seera sanatti muraa jirta malee isaaajamaa hin jirtu. **12** Inni seera tumuu fi Abbaan Murtii tokkichuma; innis isa fayyisuu fi balleessuu danda'uu dha. Garuu nama kaanitti muruuf ati eenyu? **13** Egaa isin warri, "Har'a yookaan bor magaalaa kana yookaan magaalaa sana dhaqnee wagga tokko achi turra; daldallees bu'aa arganna" jettan mee dhaga'aa. **14** Isin waan bor ta'uuf jiru iyuu hin beektan. Jireenyi keessan maal innii? Isin hurrii yeroo xinnoof mul'attee ergasii immoo badduu dha. **15** Qooda kanaa isin, "Yoo Gooftaan jedhe, nu ni jiraanna; waan kana yookaan waan sana ni hojjenna" jechuu qabdu. **16** Amma garuu isin of jajuu keessanitti gammaddu. Gammachuun akkasii hundi hamaa dha. **17** Egaa namni kam iyuu waan gaarii hojjechuu qabu utuma beekuu yoo hojjechuu baate kun cubbuu isatti ta'a.

5 Isin yaa sooreyyii, sababii dhiphinni isinitti dhufuuf jiruutif boo'aa; wawaadhaas. **2** Qabeenyi keessan tortoreera; biliinis uffata keessan nyaateera. **3** Warqee fi meetiin keessan sameera. Dandaa'uun isaaniis isinitti dhugaa ba'a; akkuma ibiddattis foon keessan nyaata. Isin bara dhumaatiif qabeenya walitti qabattaniirtu. **4** Kunoo, mindaan isin warra midhaan keessan haaman dhowwattan sun ni iyya. Iyyi warra midhaan keessan walitti qabaniis gurra Gooftaa Waan Hunda Danda'u sanaa seeneera. **5** Isin qananii fi gammachuun lafa irra jiraattaniirtu. Guyyaa qalmaatiifis of gabbiftaniirtu. **6** Nama qajeelaa isiniin hin morminetti murtanii ajjeeftu. **7** Kanaafuu yaa obboloota, hamma dhufaatiif Gooftaatti obsaa. Qonnaan bulaan tokko lafa irraa midhaan gaarii argachuuf hammam akka eeggatu, bokkaa duraatii fi kan dhumaah hamma argattuttis hammam akka obsu hubadhaa. **8** Isinis akkasumaan obsaa; jabaadhaa dhaabadhaas; dhufaatiin Gooftaa dhi'aateeraatii. **9** Yaa obboloota, akka isinitti hin muramneef walitti hin guunguminaa. Kunoo, Abbaan Murtii balbala dura dhaabateera. **10** Yaa obboloota, raajota maqaa Gooftaatiin dubbachaa turan sana akka fakkeenyi dhiphinaa fi obsaatti fudhadhaa. **11** Kunoo, nu warra obsaan jabaattanii dhaabatan sanaan eebbfamoo jenna; Iyyoob obsuu isaa dhageessaniirtu; waan Gooftaan dhuma irratti isaaaf godhes argitaniirtu. Gooftaan gara laafinaa fi araaraan kan guutamee dha. **12** Hundumaa caalaa immoo yaa obboloota ko, hin kakatinaa; samiin yookaan lafaan yookaan waan biraa tokkoon illee hin kakatinaa. Wanni isin jechuu qabdan, "Eeyyee" yookaan "waawuu" haa ta'u. Yoo kanaa achii isinitti murama. **13** Isin keessaa namni dhiphachaa jiru jiraa? Inni haa kadhatu. Namni gammadu jiraa? Inni faarfannaa galataa haa faarfatu. **14** Isin keessaa namni dhukkubsatu jiraa? Inni jaarsolii waldaa kiristaanaa haa waamsifatu; isaanis maqaa Gooftaatiin zayitii isa dibanii haa kadhataniif. **15** Kadhannaan amantiin godhamu nama dhukkubsatu ni fayyisa; Gooftaanis isa ni kaasa. Yoo inni cubbuu hojjeteet jiraates ni dhiifamaaf. **16** Kanaafuu akka fayyitanif cubbuu keessan walitti himadhaatiif walii kadhadhaa. Kadhannaan nama qajeelaa humna qaba; waan guddas ni hojjeta. **17** Eeliyaas namuma akka keenyaa ture. Innis akka bokkaan hin roobneef jabeessee kadhat; bokkaanis wagga sadii fi ji'a ja'a lafa irratti hin roobne. **18** Ammas deebi'ee kadhat;

samiin bokkaa kenne; laftis midhaan baafte. **19** Yaa
obboloota ko, isin keessaa namni tokko yoo dhugaa
irraa fagaate, namni biraa immoo yoo isa deebise, **20**
inni nama cubbamaa karaa jal'aa irraa deebisu lubbuu
namicha sanaa akka du'a jalaa baasu, cubbuu baay'ees
akka dhoksu haa beeku.

1 Phexros

1 Phexros ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, Gara filatamtoota Phonxoos, Galaatiyya, Qaphadooqiyaa, Asiyaa fi Biitaaniyya keessa bibittinnaa'an 2 kanneen akka beekumsa Waaqa Abbaatti, karaa hojii qulqulleessuu Hafuuratiin, akka Yesuus Kiristoosiif ajajamanii fi akka dhiigni isaa isaanitti facaafamuuf filatamaniitti: Ayyaannii fi nagaan isiniif haa baay'atu. 3 Waaqaa fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos haa eebbifamu! Inni araara isaa guddaa sanaan, warra du'an keessaa ka'u Yesuus Kiristoosiin abdii jiraataadhaaf lammata nu dhalche; 4 akkasumas dhaala hin badne, kan hin xuroofne yookaan hin geeddaramnetti nu galche; dhaalli kunis samii keessa isinii kaa'ameera; 5 isin warra karaa amantiitiin hamma fayyina bara dhumaatti mul'achuudhaaf qophaa'e sanaatti humna Waaqaatiin eegamtanii dha. 6 Isinis yoo amma yeroo gabaabaaf qorumsa gosa garaa garaa keessa darbuu qabaattan iyyuu waan kanaan akka malee gammaddan. 7 Wanni kunis akka amantiin keessan kan warqee yoo ibiddaan qulqulleeffame iyyuu badu sana caalu sun dhugaa ta'uun isaa mirkaneeffamee, yeroo itti Yesuus Kiristoos mul'atutti galata, ulfinaa fi kabaja fiduuf ta'e. 8 Isin utuu isa hin argin isa jaallattu; amma yoo isa arguu baattan iyyuu isatti amantu; gammachuu ibramuun hin dandeenyee fi ulfina qabeessaanis guutamtaniirtu; 9 isin bu'aa amantiik keessanii jechuunis fayyina lubbuu keessanii argachaa jirtuutii. 10 Raajonni waa'ee ayyaana isinii kennamuuf jiru sanaa dubbatan sun itti jabaatanii waa'ee fayyina kanaa qorachaa, iyyaafachaas turan; 11 isaanis yommuu Hafuurri Kiristoos inni isaan keessa ture sun waa'ee dhiphina Kiristoosiitti fi waa'ee ulfina itti aanu sanaa duraan dursee dubbatetti yoomii fi haala akkamii keessa akka ta'u beekuuf yaalaa turan. 12 Namoonni Hafuura Qulqulluu isa samiidhaa ergameen wangeela isinitti lallaban sun waan amma isinitti himan keessatti utuu ofii isaanii hin ta'in isin akka tajaajilan ifa ni ta'eef; waan kana ergamoonni iyyuu gad fageeyaan arguu hawwu. 13 Kanaafuu mudhii qalbii keessanii hidhadhaa; warra of qaban ta'aa; abdii keessanis guutumaan guutuutti ayyaana yeroo Yesuus Kiristoos mul'atutti isinii kennamu sana irra kaa'adhaa. 14 Akka ijoollee ajajamanii ta'aa malee hawwii hamaa bara

wallaalummaa keessanii sana duukaa hin bu'inaa. 15 Qooda kanaaakkuma inni isin waame sun qulqulloota ta'e, isinis waan hojjetan hundumaan qulqulloota ta'aa; 16 "Ani qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta'aa" jedhamee barreeffameeraatii. 17 Isin erga isa utuu wal hin caalchisin nama hundaakkuma hojii isaatti itti muru sana "Abbaa" jettanii waammattanii bara keessumummaa keessanisa sodaachaa jiraadhaa. 18 Isin akka jirenya faayidaa hin qabne kan abbootii keessan irraa dhaaltan irraa waan baduu danda'u kan akka meetiitii fi warqeetiin hin furamin beektuutii. 19 Garuu dhiiga gatii guddaa qabu, dhiiga Kiristoos jechuunis hoolaa mudaay yookaan hanqina hin qabne sanaatiin furamtaniirtu. 20 Inni utuu addunyaan hin uumamin duraan dursee beekame; garuu isinii jedhee bara dhumaana kana keessa mul'ate. 21 Isinis karaa isatiin Waaqa warra du'an keessaa isa kaasee ulfinaa isaaaf kenne sanatti amantu; kunis akka amantiif fi abdiin keessan Waaqayyo ta'uuf. 22 Egaa isin waan akka obboloota keessanii jaalala dhugaa qabaattaniiif jettanii dhugaadhaaf ajajamuun of qulqulleessitaniif, cimsaatiit garaa qulqulluudhaan wal jaalladhaa. 23 Isin karaa dubbiit Waaqaa isaa jiraatuut fi cimee dhaabatu sanaatiin sanyii hin badne irraa lammata dhalattan malee sanyii badu irraa miti. (aiōn g165) 24 "Foon hundi akkuma margaa ti; ulfinni isaa hundis akkuma daraaraa margaa ti; margi ni coolлага; daraaraanis ni harca'a; 25 dubbiin Gooftaa garuu bara baaan ni jiraata." Dubbiin kunis wangeela isinitti lallabame sana. (aiōn g165)

2 Kanaafuu hammina hunda, gowwoomsaa hunda, itti fakkeessummaa, weennoo fi maqaa nama balleessuu hunda of irraa fageessaa. 2 Akka ittiin fayyina keessanii guddattaniifis akkuma daa'imman reefuu dhalataniitti aannan hafuuraa qulqullaa'aa sana jabeessaa dharra'aa; 3 isin gaarummaa Gooftaa dhandhamattaniirtuutii. 4 Isin erga gara isaa, gara Dhagaa jiraataa namoonni tuffatanii Waaqni garuu filate gati jabeessa sanaa dhuftanii, 5 isinis akkuma aarsaa hafuuraa kan karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa biratti fudhatamaa ta'e dhi'eessuudhaan luboota qulqullaa'oo ta'uuf akkuma dhagaawwan jiraatootti mana hafuuraa taatanii ijaaramaa jirtu. 6 Kataabbiin Qulqulluu, "Kunoo, ani Xiyoon keessa, dhagaa tokko, dhagaa golee filatamaa gati jabeessa nan kaa'a; namni

isa amanatu kam iyyuu hin qaana'u" jedhaatii. 7 Kanaafuu dhagaan kun isin warra amantaniif dhagaa gati jabeessaa dha. Warra hin amanneef garuu, "Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera." 8 Akkasumas, "Dhagaa nama gufachiis, kattaa nama kuffisu ta'e" jedhameera. Isaanis waan dubbii sanaaf ajajamuu didaniif gufatan; dhugumaanuu isaan kanumaaf ramadaman. 9 Isin garuu akka galata isa dukkana keessaa gara ifa isaa dinqisiisaatti isin waame sanaa labsitaniif dhaloota filatame, luboota mootii, saba qulqulluu, saba Waaqaa kan addaa taataniirtu. 10 Isin dur saba Waaqaa hin turre; amma garuu saba Waaqaa ti; isin dur araara hin arganne; amma garuu araara argattaniirtu. 11 Yaa michoota jaallatamoo, isin waan addunyaa keessatti alagootaa fi keessummoota taataniif akka hawwi foonii kan lubbuu keessan lolu irraa fagaattan ani isinin gorsa. 12 Akka ormoonni akka waan isin hammina hoijetaniitti maqaa isin balleessan sun, hojii keessan isa gaarii arganii guyyaa Waaqni nu ilaaluu dhufutti ulfina isaaaf kennaniif isaan gidduutti amala gaarii qabaadhaa. 13 Gooftaadhaaf jedhaatii taayitaa namaa hunda jalatti bulaa; mootii taayitaa ol aanaa qabu 14 yookaan bulchitoota inni akka isaan namoota balleessaa hoijetan adabanii warra waan qajeelaa hoijetan immoo galateeffataniiif erge hundumaa jalattis bulaa. 15 Waaqni akka isin waan gaarii hoijechuudhaan haasaa wallalummaa namoota gowwaa afaan qabachiftan fedhaatii. 16 Akka warra bilisummaa qabaniitti jiraadhaa; bilisummaa keessan immoo hammina dhoksuuf itti hin fayyadaminaa; garuu akka tajaajiltoota Waaqaatti jiraadhaa. 17 Nama hunda kabajaa; obbolummaa amantootaa jaalladhaa; Waaqa sodaadhaa; mootiifis ulfina kennaa. 18 Yaa garboota, isinis gooftota keessan warra gaarii fi toloota qofa utuu hin ta'in warra jal'ootas sodaa hundaan jalatti bulaa. 19 Namni tokko yoo Waaqaaf jedhee dhiphina dabaan isatti dhufe obse galata qaba. 20 Isin yoo sababii balleessaa hoijettaniif dhaanamtaniif obsitan galata maalii argattu? Garuu yoo sababii waan qajeelaa hoijettaniif dhiphattaniiif obsitan kun fuula Waaqaa durattii galata qaba. 21 Wanni isin waamamtaniifis kanuma. Kiristoos akka isin faana isaa duukaa buutaniif jedhee isiniif dhiphachuudhaan fakkeenyaa isinii kenneeraatii. 22 "Inni cubbuu hin hojenne; sobni afaan isaatii hin baane." 23 Yeroo isaan isa arrabsanitti inni isaan hin arrabsine;

zeroo dhiphattis nama hin doorsifne. Garuu isaa qajeelummaan muru sanatti imaanaa of kenne. 24 Inni mataan isaa akka nu cubbuu duunee qajeelummaaf immoo jiraannuuf jedhee dhagna isatiin cubbuu keenya fannoo irratti baate; isinis madaa isatiin fayyitaniirtu. 25 Isin dur akkuma hoolota karaa irraa badanii turtan; amma garuu gara Tiksee fi Phaaphaasiif lubbuu keessaniitti deebitaniirtu.

3 Yaa niitota, yoo dhirsooni dubbicha hin amanne tokko tokko jiraatan akka isaan dubbii tokko malee amaluma niitota isaaniiitiin booji'amaniiif isinis akkasuma dhirsoota keessaniif ajajamaa; 2 isaanis yommuu qulqullinaa fi sodaa isin jirenya keessan keessatti qabdan arganitti ni booji'amu. 3 Miidhaginni keessan faaya alaan mul'atuun jechuunis shurrubbaa dha'achuu, warqee kaa'achuu fi uffata bareedaa uffachuun hin ta'in; 4 qooda kanaa miidhaginni keessan miidhagina keessa namummaa keessanii haa ta'u; innis miidhagina hafuura garraamii fi tasgabbaa'aa, kan hin badne, kan fuula Waaqaa durattii gatii guddaa qabu haa ta'u. 5 Dubartoonni qulqullooni durii warri Waaqa abdatanis akkasuma dhirsoota isaaniiitiif ajajamuudhaan of miidhagsan; 6 Saaraanis Abrahaamiin "Gooftaa" jettee waamaa isaaaf ajajamaa turte. Isinis yoo waan qajeelaa hoijettanii fi sodaachuu baattan intallan ishee ti. 7 Yaa dhirsoota, isinis akkasuma akka isaan dadhaboo ta'an hubadhaatii ulfina isaaniiif kennuudhaan niitota keessan wajjin jiraadhaa; kanas sababii isaanis isin wajjin ayyaana jirenyaa dhaalaniif akka wanni tokko iyyuu kadhaa keessan hin gufachiifneef jedhaatii godhaa. 8 Dhuma irratti hundi keessan yaada tokko qabaadhaa; walii na'aa; akka obbolootaatti wal jaalladhaa; garaa laafotaa fi warra gad of qabanis ta'aa. 9 Hamaa, hamaadhaan hin deebisinaa; yookaan arrabsoo, arrabsoodhaan hin deebisinaa; qooda kanaa eebbisaa. Isinis akka eebba dhaaltaniif kanumaaf waamamtaniitii. 10 "Namni jirenya jaallatu, kan bara gaariis arguu hawwu kam iyyuu, arraba isaa hammina irraa, hidhii isaa immoo soba dubbachuu irraa haa eeggatu. 11 Inni hammina irraa deebi'ee gaarii haa hoijetu; nagaa haa barbaadu; duukaa haa bu'us. 12 Iji Gooftaa qajeeltota irra jiraatii; gurri isaaas kadhata isaaniiifiif banamaa dha; garuu fuulli Gooftaa warra hamaa hoijetanitti ni hammaata." 13 Isin gaarii hoijechuuf yoo hinaaftan, eenyutu isin miidha? 14 Garuu yoo qajeelummaaf

jettanii dhiphattan isin eebbfamoo dha. "Sodaachisuu isaanii hin sodaatinaa; hin jeeqaminaas." 15 Garuu garaa keessan keessatti Kiristoos Gooftichaaf ulfina guddaa kennaa. Nama sababii abdii isin qabdan sanaa isin gaafatu kamiif iyyuu deebii kennuuf yeroo hunda qophaa'aa. Waan kana immoo garraamummaa fi sodaan godhaa; 16 isinis yommuu namoonni waa'ee keessan waan hamaa dubbatanitti akka warri amala gaarii isin Kiristoos keessatti qabdan sana arrabsan qaana'aniif yaada gaarii qabaadhaa. 17 Dhiphachuu keessan fedhii Waaqaa yoo ta'e, hamaa hojjettanii dhiphachuu irra gaarii hojjettanii dhiphachuu wayya. 18 Kiristoosis Waaqattii isin fiduuf jedhee inni qajeelaan, warra qajeeltota hin ta'iniif si'a tokko cubbuuf dhiphateeraati. Inni fooniin ni ajeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame; 19 erga jiraataa taasifamee immoo dhaqee hafuurota mana hidhaa jiranitti lallabe; 20 isaanis bara Nohi keessa utuu dooniin ijaaramaa jiruu, yeroo Waaqni obsaan eegetti warra hin ajajaminii dha. Doonii kanaanis nama muraasa, walumatti nama saddeeti qofatu badiisa bishaanii jalaa ba'e; 21 bishaan kun fakkeenya cuuphaa amma iyyuu isin fayyisuutti; kunis dhagna irraa xurii baasuu utuu hin ta'in qalbii qulqulluun Waaqaaq waadaa galuu dha. Innis du'aa ka'uu Yesuus Kiristoosiin isin fayyisa; 22 Kiristoos samiitti ol ba'ee mirga Waaqaa jira; ergamoonni Waaqaa, aangoowwanii fi humnoonni hundinuu isa jalatti bulu.

4 Kanaafuu waan Kiristoos foon isatiin dhiphateef isinis yaaduma akkasiitiin hidhadhaa; sababiin isas inni fooniin dhiphate cubbuu dhiiseera. 2 Kanaafuu inni bara jirenya isaa kan foonii isa hafe sana akka fedhii Waaqattii jiraata malee akka hawwii namaatti hin jiraatu. 3 Yeroon isin duraan waan ormoonni hojjechuu jaallatan sana jechuunis jirenya gad dhiisii irratti, hawwii foonii irratti, machii irratti, addaggummaa irratti, gar malee dhuguu fi waaqeffannaa waaqota tolfamoo kan jibbiisisa ta'e irratti balleessitan sun haa ga'u. 4 Isaanis sababii isin gara jirenya gad dhiisii akkasiitti isaan wajjin hin fiigneef ni dinqisiifatu; isin arrabsus. 5 Garuu isaan Waaqa warra jiranii fi warra du'anitti muruuf qophaa'e sana duratti deebii ni kennu. 6 Kanaafuu karaa fooniitiin akkuma namaatti akka isaanitti muramuuf, karaa hafuuraatiin immoo

akka Waaqaatti akka jiraataniif wangeelli warra du'anii jiranitti iyyuu lallabameera. 7 Dhumni waan hunda dhi'aateera. Kanaaf akka Waaqa kadhachuu dandeessaniif dammaqaa; warra of qabanis ta'aa. 8 Waan hunda caalaatti jaalala ho'aa waliif qabaadhaa; jaalalli cubbuu baay'ee dhoksaatii. 9 Guungummii malee wal keessumsiisaa. 10 Tokkoon tokkoon namaa kennaa warra kaan tajaajiluuf argate kam iyyuu akkuma abbaa imaanaa amanamaa kan ayyaana Waaqaa bifa garaa gaaraatiin jiru sanaa tokkootti itti fayyadamuu qaba. 11 Namni dubbatu kam iyyuu akka nama dubbii Waaqaa dubbatuutti haa dubbatu. Namni tajaajilu kam iyyuu akka Waaqni waan hunda keessatti karaa Yesuus Kiristoosiin galateeffamuuf jedhee jabina Waaqni isaaf kenneen haa tajaajilu. Ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) 12 Yaa michoota jaallatamoo, qorama akka ibiddaa kan amma ittiin dhiphachaa jirtan kana akka waan wanni haaraan isinitti dhufeetti hin dinqisiifatinaa. 13 Garuu isin yeroo ulfinni isaa mul'atutti akka baay'ee gammaddaniif waan dhiphina Kiristoos keessatti qooda fudhattaniif gammadaa. 14 Yoo maqaa Kiristoosiitiif jettanii arrabsamtan isin eebbfamoo dha; Hafuurri ulfinaatiif fi Hafuurri Waaqaa isin irra boqotaatii. 15 Isin keessaa namni kam iyyuu akka nama nama ajeesuutti yookaan akka hattuutti yookaan akka nama yakka hojjetuutti yookaan akka nama dubbii namaa keessa seenuutti hin dhiphatin. 16 Garuu namni tokko yoo sababii Kiristaana ta'eef dhiphate maqaa sanaan Waaqa haa galateeffatu malee hin qaana'in. 17 Yeroon itti murtiin mana Waaqattii jalqabu dhi'aateeraatii; murtiin kun yoo narratti jalqaba ta'e dhumni warra wangeela Waaqaatiif hin ajajamnee akkam haa ta'u ree? 18 "Erga qajeeltonni fayyuun rakkisaa ta'e, namni Waaqattii hin bullee fi cubbamaan maal haa ta'u ree?" 19 Kanaafuu warri akka fedhii Waaqattii dhiphatan lubbuu isaanii Uumaa isaanii amanamaa sanatti imaanaa kennatanii waan gaarii hojjechuutti haa fufan.

5 Ani akka maanguddoo akkuma isaanii tokkootti, akka dhuga baatuu dhiphina Kiristoosii fi akka nama ulfina mul'achuuf jiru sana keessatti qooda qabu tokkoottiakkana jedhee maanguddoota isin gidduu jiran sana nan gorsa; 2 karra hoolotaa Waaqaa kan tika keessan jala jiru eeguudhaan tiksoota ta'aa; kanas sababii dirqamtaniif utuu hin

ta'in fedhiidhuma keessaniin akka Waaqni akka isin taatan barbaadutti, bu'aa nama qaanessu argachuuf utuu hin ta'in hawwii guddaa tajaajilaaf qabdaniin godhaa; **3** karra hoolotaatiif fakkeenya ta'aa malee warra imaanaa isinitti kennaman sana humnaan hin bulchinaa. **4** Isinis yommuu hangafni tiksootaa mul'atutti gonfoo ulfinaa kan miidhaginni isaa irraa hin badne argattu. **5** Yaa dargaggoota, isinis akkasuma maanguddoota jalatti bulaa. Hundi keessanis tokkoo tokkoo keessaniif gad of qabiisa akka wayyaatti uffadhaa; "Waaqni of tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kennaatii." **6** Kanaafuu akka Waaqni yeroo malutti ol isin qabuuf, harka isaa humna qabeessa sana jalatti gad of qabaa. **7** Inni isiniif waan yaaduuf, yaaddoo keessan hunda isa irra kaa'adhaa. **8** Warra of qaban ta'a; dammaqaas. Diiyaabiloos diinni keessan nama liqimsu barbaadee akkuma leenca aaduu nanaanna'atii. **9** Sababii akka obboloonni keessan warri addunyaa guutuu keessa jiraatan dhiphina akkasii dhiphachaa jiran beektaniif amantiitti jabaadhaatii isaan mormaa. **10** Waaqni ayyaana hundaa karaa Kiristoosiin gara ulfina isaa kan bara baraatti isin waame sun erga isin yeroo gabaabaaf dhiphattanii booddee inni mataan isaa guutuu isin taasisa; isin dhaaba; isin jabeessas. (**aiōnios g166**) **11** Bara baraa hamma bara baraatti humni isaf haa ta'u. Ameen. (**aiōn g165**) **12** Anis isin jajjabeessuudhaaf, akka wanni kun ayyaana Waaqaa isa dhugaa ta'e sana dhugaa ba'uuf harka Silwaanos isa ani akka obboleessa amanamaatti hedu sanaatiin gabaabumatti barreesee isinii ergeera. Ayyaana kanaan jabaadhaa dhaabadhaa. **13** Waldaan kiristaanaa isheen isin wajjin filatamtee Baabilon keessa jirtu sun nagaa isinii dhaamti; ilmi koo Maarqosis akkasuma nagaa isinii dhaama. **14** Dhungoo jaalalaattiin nagaa wal gaafadhaa. Isin warra kan Kiristoos taatan hundaaf nagaan haa ta'u.

2 Phexros

1 Simoon Phexros garbichaa fi ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, Gara warra karaa qajeelummaa Waqa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin amantiiakkuma amantii keenyaa gatii guddaa qabu sana argattaniitti: **2** Beekumsa Waaqaatii fi beekumsa Gooftaa keenya Yesuusiin ayyaannii fi nagaan isiniif haa baay'atu. **3** Humni waaqummaa isaa karaa isa ulfina isaatii fi gaarummaa isatiin nu waame sana beekuu keenyatiin waan jirenyaa fi Waaqattibuluuf nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **4** Kennaa kanaanis isin badiisa sababii hawwii hamaatiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii akka amala waaqummaa isaa sana keessatti hirmaattaniif jedhee karaa kennaa kanaatiin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu nuuf galeera. **5** Sababuma kanaaf amantii keessan irratti gaarummaa, gaarummaa irrattis beekumsa dabalachuu waan isinii danda'ame hunda godhaa; **6** akkasuma beekumsa irratti of qabuu, of qabuu irratti obsaan dhaabachuu, obsaan dhaabachuu irratti Waaqattibuluu, **7** Waaqattibuluu irratti jaalala obbolummaa, jaalala obbolummaa irratti immoo jaalala dhugaa dabalandhaa. **8** Yoo isin waan kana hunda qabaattanii ittuma isinii baay'achaa deeme, wanni kun akka isin Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos beekuu keessatti dadhaboo fi bu'aa dhabeeyyii hin taane isin godha. **9** Garuu namni waan kana hin qabne kam iyyuu jaamaa dha; fagoottis arguu hin danda'u; cubbuu isaa durii sana irraa qulqulleeffamuu isaa irraanfateera. **10** Kanaaf yaa obboloota ko, waamamuu fi filatamuu keessan mirkanoeffachuuu caalaatti hinaaffaa qabaadhaa. Yoo waan kana gootan isin hin gufattan; **11** akkasiin gara mootummaa bara baraa kan Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosittigaluun guutummaatti isiniif kennama. (aiōnios g166) **12** Kanaafuu isin wantoota kanneen beektanii, dhugaa amma qabdan kanatti jabaatanii dhaabattanii iyyuu ani yeroo hunda wantoota kanneen isin yaadachiisuu nan barbaada. **13** Ani hamman dunkaana kana keessa jirutti waan kana isin yaadachiisudhaan isin dammaqsuu koo qajeelaa nan se'a; **14** ani akka Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos naaf ibsetti, dunkaana koo kana akkan dafee of irraa baasu beekaatii. **15** Ani akka isin erguma ani isin biraa godaanee booddee yeroo hunda waan kana yaadachuu dandeessan gochuuf nan

carraaqa. **16** Nu yommuu waa'ee humnaa fi dhufaatii Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isinitti himnetti, surraa isaa ijuma keenyaan argineeti malee oduu haxxummaadhaan uumame duukaa buunee miti. **17** Innis yommuu sagaleen, "Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada" jedhu sun Ulfina Surra qabeessa sana biraa dhufeffitti, Waaqa Abbaa biraa kabajaa fi ulfina argateeraatii. **18** Nu mataan keenya iyyuu yeroo isa wajjin tulluu qulqulluu irra turretti, utuu sagaleen kun samii irraa dhufuu dhageeny. **19** Kanaafuu dubbiin raajonni dubbatan sun ittuma caalee nuuf mirkanoeffame; isinis hamma boruun baqaqee bakkalchi barii garaa keessan keessatti ba'utti yooakkuma ibsaa dukkanakeessatti ibsuutti dubbi kanaaf xiyyeffannoo kennitan waan gaarii gochuu keessan. **20** Raajiin Katabbii Qulqulluu kam iyyuu hiikkaa raajichaa kan mataa isatiin akka hin dhufin duraan dursitanii beekuu qabdu. **21** Raajiin takkumaa fedhii namaatiin hin dhufneetii; garuu namoota Waaqaatu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee dubbate.

2 Akkuma raajonni sobduun saba gidduu turan sana, barsiistonni sobduun isin gidduu ni jiraatu. Isaan Goofticha isaan fure sana gananii, barsiisa sobaa kan nama balleessu dhoksanii galchu; kanaanis badiisa ariifatu ofitti fidu. **2** Namoonni baay'eenis amala isaanii isa qaanessaa sana duukaa bu'u; sababii isaaniitiinis karaan dhugaa ni arrabsama. **3** Barsiistonni kunneen doqnummaa isaaniitiin oduu ofumaan uumanii odeessaniin isin qisaasu. Murtiin bara dheeraan dura isaanitti murame sun amma illee hojjechaa jira; badiisni isaaniis hin mugu. **4** Waaqni yeroo ergamoonni cubbuu hojjetanitti utuu isaanii hin hilin akka isaan guyyaa murtiitiif turfamaniif foncaadhaan dukkanakeessatti hidhee gahaannamitti erga isaan darbatee, (Tartaroō g5020) **5** utuu addunyaa duriitiif hin hilin Nohi isa qajeelummaa lallabu namoota biraa torba wajjin oolchee warra Waaqattibuluu bulletti bishaan badiisa erga fidee, **6** magalaawwan Sodoomii fi Gomoraas hamma isaan daaraa ta'anitti gubuudhaan itti muree, fakkeenyaa waan warra Waaqaaf hin bulletti dhufuuf jiruu erga isaan godhee, **7** namicha qajeelaa jechuunis Looxi isa jirenyaa xuraa'aa finciltootaatiin dhiphachaa ture sana erga badiisa oolchee, **8** namichi qajeelaan sun yeroo gidduu isaanii jiraachaa turetti guyyuma guyyaan fincila isaanii

sana arguu fi dhaga'uudhaan lubbuun isaa qajeeltuun sun isa keessatti dhiphachaa turtee, **9** wanni kun akkas ta'ee Gooftaan akkamitti akka warra Waaqaaf bulan qorumsa keessaa baasuu fi akka itti warra jal'aa hamma guyyaa murtiitti adabbiif tursu beeka. **10** Wanni kun keessumattuu warra hawwii foonii xuraa'aa sana duukaa bu'anii fi warra abbootii taayitaa tuffatanitti ni cima. Namoonni kunneen ija jabeeyyii fi of tuultota; isaan ulfina qabeeyyii samii arrabsuu hin sodaatan; **11** ergamoonni iyuu yoo isaan caalaa jajjaboo fi humna qabeeyyii ta'an iyuu fuula Gooftaa duratti uumamawwan akkasii arrabsanii hin himatan. **12** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu. Isaan akkuma bineensota qalbii hin qabnee ti; akkuma uumamawwan miira isaaniitti qajeelfaman kanneen qabamuu fi aijefamuu qofaaf dhalatanii ti; akkuma bineensonni sun badanitti jarris ni badu. **13** Miidhaa isaan hojjetaniif miidhaatu deebi'aaf. Isaan guyyaa adiidhaan gara malee machaa'uun akka gammachuutti fudhatu. Yeroo isin wajjin nyaataa fi dhugaatiitti dhi'aatanittis isaan gowwoomsaa isaaniitti gidduu keessanitti xurii fi waan fafaa ta'u. **14** Waan iji isaanii ejjaan guutameef isaan cubbuu hojjechuu hin dhiisan; warra hin jabaatin gowwoomsu; garaan isaanii doqnummaa barateera; isaan ijomlee abaaramanii dha! **15** Karaa qajeelaa dhiisanii karaa Bala'aam ilma Bosoor isa gatii jal'inaa jaallate sanaa duukaa bu'uuf karaa irraa badan. **16** Bala'aam garuu sababii dogoggora isatiif harreen isa ifatte; horiin duudaan afaan namaa dubbattee maraatummaa raajii sanaa ittifte. **17** Namoonni kunneen burqaa bishaan hin qabnee fi hurrii bubbleen oofamuu dha. Dukkanni limixiin isaaniif kaa'ameera. (questioned) **18** Isaan dubbii faayidaa hin qabnee fi dubbii of tuulummaa odeessu; warra namoota jirenya dogoggora keessa jiraatan keessaa baqatanii ba'an hawwii foonii hamaadhaan gowwoomsu. **19** Isaan utuma ofii isaaniitti iyuu garboota badiisaa ta'anii jiranuu birmadummaa isaan abdachisu; namni tokko waan isa mo'ate kamiifuu ni garboomaatii. **20** Isaan erga Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos beekuudhaan xuraa'ummaa addunyaa keessaa ba'anii booddee yoo amma illee deebi'anii xuraa'ummaa sanaan qabamanii fudhataman haalli isaanii kan dhumaan isa jalqabaa sana caalaa hammaata. **21** Isaan karaa qajeelinaa beekanii ajaja qulqulluu isaanii kenname

sanatti dugda galuu irra utuu duraanuu karaa qajeelinnaa sana beekuu baatanii isaaniif wayya ture. **22** Mammaaksi, "Sareen diddiga isheetti deebiti" akkasumas, "Booyeen dhiqamte dhoqqee keessa gangalachuu isheetti deebiti" jedhu sun isaan irratti mirkaneeffame.

3 Yaa michoota jaallatamoo, ani amma xalayaa lammaffaa isiniif barreessuu koo ti. Lamaan isaanii iyuu keessatti isin yaadachiisuudhaan qalbii keessan qulqulluu sana nan kakaasa. **2** Isin dubbii dur raajota qulqulluudhaan dubbatamee fi ajaja Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenyaa kan karaa ergamoota keessanii in dubbatame sana akka yaadattan nan barbaada. **3** Akka bara dhumaan keessa ga'istoonni ga'isaa hawwii hamaa kan ofii isaanii duukaa bu'aa dhufan duraan dursaati beekaa. **4** Isaanis, "dhufaatiin" inni waadaa gale kun meerre? Wanni hundinuu erga abbootiin keenya du'anii jalqabee akkuma yeroo jalqaba uumamaatti itti fufeeraatii" jedhu. **5** Garuu isaan akka samiiwwan bara baay'een dura dubbii Waaqaatiin uumaman, akka laftis bishaan irraa fi bishaanii tolfaamte utuma beekanuu didan. **6** Addunyaan yeroo sanaas bishaanuma kanaan liqimfamee bade. **7** Dubbiidhuma kanaanis samiiwwanii fi lafti yeroo ammaa jiran kunneen guyyaa murtii, kan badiisa namoota Waaqaaf hin bulleetiif kaa'amanii ibiddaaf turfamaniiru. **8** Yaa michoota jaallatamoo, isin garuu waan tokkicha kana hin irraanfatinaa. Gooftaa biratti guyyaan tokko akka waggaan kumaa, waggaan kumnis akka guyyaa tokkoo ti. **9** Gooftaan akka namoonni tokko tokko lafa irra harkifata jedhanii yaadan sana, waadaa isaa guutuu irratti lafa irra hin harkifatu. Inni akka namni hundinuu qalbii jijiirrachuuuf jedhee isinii obsa malee akka namni tokko iyuu badu barbaadee miti. **10** Guyyaan Gooftaa garuu akkuma hattuutti dhufa. Samiiwwan sagalee guddaadhaan dhabamu; wanni samiiwwan keessa jiru hundinuu ho'a guddaadhaan baqa; laftii fi wanni ishee irra jiru hundinuu ni gubata. **11** Wanni hundinuu akkasitti bada erga ta'ee, isin nama akkamii ta'uun qabdu ree? Jirenya qulqulluu fi Waaqaaf bulu jiraachuu qabdu; **12** kanas guyyaa Waaqaaf eeggachaa, dhufaatiis isaa arifachiisa gochuu qabdu. Guyyaa sana samiiwwan ibiddaan badu; wanni samiiwwan keessa jirus ho'aan baqa. **13** Nu garuu akkuma waadaa isatti samiiwwan haaraa fi lafa haaraa qajeelinni keessa jiraatu eegganna. **14** Kanaafuu

yaa michoota jaallatamoo, isinis sababii waanuma kana eeggataniif akka warra xurii fi hir'ina hin qabne, warra nagaan isa wajjin jiraatan taataniif yaalii isinii danda'ame hunda godhaa. **15** Akkuma Phaawulos obboleessi keenya jaallatamaan sun ogummaa Waaqni kenneefiin isinii barreesse sana akka obsi Gooftaa keenyaa fayyina ta'e yaadatti qabadhaa. **16** Innis waa'ee waan kanaa dubbatee xalayoota isaa hunda keessatti haaluma kanaan barreessa. Xalayoota isaa keessas waan hubachuun nama rakkisu tokko tokkotu jira; wallaaltonnii fi warri jabaatanii hin dhaabanne akkuma Katabbiwwan Qulqulluu kaan jal'isan sana kanas badiidhuma ofii isaaniitif ni jal'isu. **17** Kanaaf yaa michoota jaallatamoo, isin sababii duraan dursitanii waan kana beektaniif akka dogoggora finciltootaatiin fudhatamnii hundee jabaattanii irra dhaabattan irraa hin kufneef of eeggadhaa. **18** Garuu ayyaanaa fi beekumsa Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin guddadhaa. Ammas, bara baraanis ulfinni isaaaf haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Yohannis

1 Nu waa'ee Dubbii jirenyaa kan jalqabaa kaaseeture, kan dhageeny, kan ija keenyaan argine, kan ilaaallee fi kan harki keenyas qaqqabe kana labsina. **2** Jirenyi mul'ateera; nus isa argineerra; dhugaasi baanaaf; nu jirenya bara baraa isa Abbaa wajjin turee fi isa nutti mul'ate sana isinitti labsina. (aiōnios g166) **3** Akka isinis nu wajjin tokkummaa qabaattaniif waan arginee fi waan dhageeny isinitti labsina. Tokkummaan keenyas Abbaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos wajjin. **4** Nus akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf waan kana barreessina. **5** Ergaan nu isa irraa dhageeny, kan isinittis labsinu isa kana: Kunis akka Waaqni ifa ta'ee fi akka dukkanni gonkumaa isa keessa hin jirree dha. **6** Nu isa wajjin tokkummaa qabna jennee yoo dukkan keessa deddeebine ni sobna; dhugaa sanaanis hin jiraannu. **7** Garuu akkuma inni ifa keessa jiru sana, nus yoo ifa keessa deddeebine walii wajjin tokkummaa qabna; dhiigni Ilma isaa Yesuus cubbuu hundumaa irraa nu qulqulleessa. **8** Nu yoo cubbuu hin qabnu jenne of gowwoomsina; dhugaanis nu keessa hin jiru. **9** Yoo cubbuu keenya himanne, inni cubbuu keenya nuu dhiisuf amanamaa fi qajelaa dha; jal'ina hunda irraas nu qulqulleessa. **10** Nu yoo cubbuu hin hoijennee jenne immoo sobduu isa goona; dubbiin isas nu keessa hin jiru.

2 Yaa ijoollee ko, ani akka isin cubbuu hin hoijenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyyuu cubbuu hoijete nu Abbaa biraabukaatto qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusuu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifis malee cubbuu keenya qofaaf miti. **3** Nu yoo ajaja isaa eegne, kanaan akka isabekne ni beekna. **4** Namni, "Ani isa nan beeka" jedhu kan garuu ajaja isaa hin eegne kam iyyuu sobduu dha; dhugaanis isa keessa hin jiru. **5** Garuu yoo namni kam iyyuu dubbii isatiif ajajame, jaalalli Waaqaa dhugumaan isa keessatti guutuu ta'a. Kanaanis nu akka isa keessa jirru ni beekna; **6** namni ani isaanen jiraadha ofiin jedhu kam iyyuu akkuma Yesuus jiraate sanatti jiraachuu qaba. **7** Yaa obboloota, ani ajaja moofaa isuma jalqabaa kaasee isin bira ture sana malee ajaja haaraa isinii hin barreessu. Ajajni moofaan kunis ergaadhumaa isin dhageessan sana. **8** Ta'us ani ajaja haaraa tokko isiniif nan barreessa; sababiin

isaas dukkanichi darbaa, ifni dhugaa immoo waan amma iyyuu ifaa jiruuf dhugaan isaa isa keessattii fi isin keessatti ni mul'ata. **9** Namni ani ifa keessa jira ofiin jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyyuu amma illee dukkana keessa jira. **10** Namni obboleessa isaa jaallatu hundinuu ifa keessa jiraata; wanni isa gufachiisu tokko iyyuu isa keessa hin jiru. **11** Namni obboleessa isaa jibbu garuu dukkan keessa jira; dukkanuma keessa jiraatas; inni waan dukkanni sun isa jaamseef gara itti adeemu hin beeku. **12** Yaa ijolle, cubbuun keessan sababii maqaa isatiif waan isinii dhiifameef ani isiniifin barreessa. **13** Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan isa hamaa sana mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **14** Yaa ijolle, isin waan Abbaa beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan jajjaboo taataniif, waan dubbiin Waaqaa isin keessa jiraatuuf, waan isa hamaa sanas mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **15** Addunyaa yookaan waan addunyaa keessa jiru tokko illee hin jaallatinaa. Eenyu iyyuu yoo addunyaa jaallate, jaalalli Abbaa isa keessa hin jiru. **16** Wanni addunyaa keessa jiru hundinuu jechuunis hawwiin foonii, hawwiin ijaa, akkasumas waan qabaniin kooruun kan addunyaaati malee kan Abbaa miti. **17** Addunyaa fi hawwiin ishee ni badu; namni fedhii Waaqaa raawwatu garuu bara baraan jiraata. (aiōn g165) **18** Yaa ijolle, sa'atiin kunsaa'atiif dhumaa ti; akka farri Kiristoos sun dhufu akkuma dhageessan sana ammuma iyyuu farroonni Kiristoos baay'een dhufaniiru. Kanaanis nu akka sa'atiin kunsaa'atiif dhumaa ta'e beekna. **19** Isaan nu keessaa ba'an malee dhugumaan kan keenya hin turre. Utuu kan keenya ta'anii silaa nu biratti hafuturan; nu biraab deemuun isaanii garuu akka tokkoon isaanii iyyuu keenya hin ta'in mul'ise. **20** Isin garuu Isa Qulqulluu sanaan dibamtaniirtu; isin hundis dhugaa ni beektu. **21** Sababiin ani isinii barreessuuf waan isin dhugaa beektanii fi akka sobni tokko iyyuu dhugaa keessa hin jirres beektaniiif malee waan isin dhugaa hin beekneef miti. **22** Nama Yesuus kun Kiristoos miti jedhee ganu malee sobduun eenyu ree? Namni akkasii farra Kiristoos; inni Abbaa fi Ilma ni gana. **23** Namni Ilma ganu kam iyyuu Abbaa illee hin qabu; namni waa'ee Ilmaa dhugaa ba'u hundinuu Abbaas

qaba. 24 Wanni isin jalqabaa kaaftanii dhageessan sun isin keessa haa jiraatu. Yoo wanni jalqabaa kaaftanii dhageessan isin keessa jiraate, isinis ilmaa fi Abbaadhaan ni jiraattu. 25 Wanni inni waadaa nuu gale kanaa dha; kunis jirenya bara baraa ti. (aiōnios g166) 26 Ani waa'ee warra karaa irraa isin jal'isuu yaalan sanaatiif waan kana isiniifin barreessa. 27 Garuu dibanni isin isa irraa argattan sun waan isin keessa jiraatuuf namni tokko iyuu isin barsiisuu hin barbaachisu; dibanni isaa sun garuu waan waa'ee hundumaa isin barsiisuu, dibanni sun waan dhugaa malee soba hin ta'iniifakkuma inni isin barsiise sanatti isumaan jiraadhaa. 28 Ammas yaa ijolle, akka yommuu inni mul'atutti ija jabina qabaannuuf, akka nu guyyaa dhufaatiisaattis fuula isaa duratti hin qaanoofneef isaan jiraadhaa. 29 Isin yoo akka inni qajeelaa ta'e beektan, akka namni waan qajeelaa hoijetu hundinuu isa irraa dhalate ni beektu.

3 Nu akka ijolle Waaqaa jedhamnee waamamnuuf jaallali Abbaan narratti dhangalaase akkam guddaa dha! Nus akkasuma ijolle isaa ti! Addunyaa waan isa hin beekiniif nu hin beeku. 2 Yaa michoota jaallatamoo, nu amma ijolle Waaqaa ti; gara fuula duraatti immoo maal akka taanu amma hin ibsamne. Garuu yommuu inni mul'atutti sababiiakkuma inni jirutti isa arginuuf nuakkuma isaa akka taanu ni beekna. 3 Namni akkasitti isa abdatu hundinuuakkuma inni qulqulluu ta'e sana of qulqulleessa. 4 Namni cubbuu hoijetu kam iyuu seeratti ni fincila; cubbuun finciluudhaatii. 5 Isin garuu akka inni cubbuu keenya balleessuudhaaf mul'ate ni beektu. Isa keessa cubbuun hin jiru. 6 Namni isaan jiraatu kam iyuu cubbuu hin hoijetu. Namni cubbuu hoijetu kam iyuu isa hin argine yookaan isa hin beekne. 7 Yaa ijolle, namni tokko iyuu isin hin gowwoomsin. Akkuma inni qajeelaa ta'e sana namni waan qajeelaa hoijetus qajeelaa dha. 8 Namni cubbuu hoijetu kan diiyaabiloos; diiyaabiloos jalqabumaa kaasee cubbuu hoijetaati. Ilmi Waaqaa hojii diiyaabiloos diiguudhaaf mul'ateetii. 9 Namni Waaqaa irraa dhalate kam iyuu waan sanyiin Waaqaa isa keessa jiraatuuf cubbuu hojechuutti hin fufu; inni waan Waaqaa irraa dhalateef cubbuu hojechuu hin danda'u. 10 Ijolleen Waaqatii fi ijolleen diiyaabiloos kanaan gargar baafamanii beekamu: Namni waan qajeelaa hin hoijenne yookaan obboleessa isaa hin jaallanne kam iyuu kan Waaqaa

miti. 11 Ergaan isin jalqabaa kaaftanii dhageessan isa, "Nu wal jaallachuu qabna" jedhuu dha. 12 Isin akka Qaayin isa kan isa hamaa sanaa ta'ee obboleessa isaa ajeese sanaa hin ta'inaa; inni maaliif obboleessa isaa ajeese? Sababii hojiin isaa jal'aa ta'ee, kan obboleessa isaa immoo qajeelaa ta'eef. 13 Yaa obboloota ko, yoo addunyaa isin jibbe isin hin dinqin. 14 Nu sababii obboloota jaallannuuf du'a keessa gara jirenyaatti akka ceene ni beekna. Namni obboleessa isaa hin jaallanne du'a keessa jiraata. 15 Namni obboleessa isaa jibbu kam iyuu nama nama ajeesuu dha; isinis akka namni nama ajeesuu jirenya bara baraa of keessaa hin qabne beektu. (aiōnios g166) 16 Yesuus Kiristoos lubbuu isaa dabarsee nuuf kenneera: Jaalalli maal akka ta'es kanaan beekna; nus akkasuma lubbuu keenya dabarsinee obboloota keenyaaf kennuu qabna. 17 Namni qabeenya addunyaa qabu kam iyuu yoo obboleessa isaa rakkataa argee garaa itti jabaate jaalalli Waaqaa akkamitti isa keessa jiraachuu danda'a? 18 Yaa ijolle jaallatamoo, kottaa dubbiin yookaan afaan qofaan utuu hin ta'in hojii fi dhugaaadhaan jaallannaa. 19 Nus kan dhugaa ta'uun keenya kanaan beekna; fuula isaa durattis garaa keenya boqochiifna. 20 Yeroo garaan keenya nutti murutti Waaqni garaa keenya caalaa guddaa akka ta'e ni beeknaatii; inni waan hunda ni beeka. 21 Yaa michoota, yoo garaan keenya nutti muruu baate nu fuula Waaqaa duratti ija jabina qabna. 22 Nus sababii ajaja isaa eegnuu fi sababii waan isa gammachiisu hoijennuuf waan kadhannu hunda isa irraa ni arganna. 23 Ajajni isaa kana: kunis nu maqaa Ilma isaa Yesuus Kiristoositti akka amannuu fiakkuma inni nu ajajetti akka wal jaallannuuf. 24 Namni ajaja isaa eegu isa keessa jiraata; innis isa keessa jiraata. Kanaanis akka inni nu keessa jiraatu nu Hafuura inni nuu kenneen ni beekna.

4 Yaa michoota, hafuuronni kan Waaqaa ta'uun fi ta'uun baachuu isaanii ilaaluuf qoradhaa malee hafuurota hunda hin amaninaa; raajonni sobduun hedduun addunyaa seenaniiru. 2 Haalli isin ittiin Hafuura Waaqaa beektanis kanuma: Hafuuri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa ba'u hundi kan Waaqaa ti; 3 hafuuri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa hin baane hundi kan Waaqaa miti. Inni hafuura farra Kiristoos, kan isin akka inni dhufu dhageessan sanaa ti; innis ammuma iyuu addunyaa

keessa jira. 4 Yaa ijoolle, isin kan Waaqaa ti; jaras mo'attaniirtu; inni isin keessa jiru kan addunyaa keessa jiru sana caalaa guddadhaatii. 5 Isaan kan addunyaa ti; kanaaf wanni isaan dubbatanis kanuma addunyaa ti; addunyaanis isaan dhaggeeffata. 6 Nu kan Waaqaa ti; namni Waaqa beeku hundinuu nu dhaggeeffata; namni kan Waaqaa hin ta'in garuu nu hin dhaggeeffatu. Kanaanis Hafuura dhugaatii fi hafuura sobaa addaaan baafnee ni beekna. 7 Yaa michoota, jaalalli kan Waaqaa waan ta'eef kottaa wal jaallannaa. Namni jaallatu hundi Waaqa irraa dhalate; Waaqas ni beeka. 8 Sababii Waaqni jaalala ta'eef, namni hin jaallanne hundi Waaqa hin beeku. 9 Waaqni akka nu karaa isaatiin jirenya argannuuf jedhee Ilma isaa tokkicha sana gara addunyaaatti erge. Kanaanis jaalalli Waaqaa nu gidduutti mul'ateera. 10 Jaalalli isa kana: Kunis nu Waaqa jaallannee miti; garuu Waaqatu nu jaallatee akka inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusu ta'uuf Ilma isaa erge. 11 Yaa michoota, erga Waaqniakkana nu jaallatee nus wal jaallachuu qabna. 12 Namni tokko iyuu takkumaa Waaqa hin argine; yoo wal jaallanne garuu Waaqni nu keessa jiraata; jaalalli isaa nu keessatti guutuu ta'a. 13 Inni waan Hafuura isaa irraa nuu kenneef nu akka isa keessa jiraannuuf fi akka innis nu keessa jiraatu kanaan ni beekna. 14 Akka inni Fayyisaa addunyaa ta'uuf jedhee Abbaan Ilma isaa akka erge argineerra; dhugaa baanas. 15 Yoo namni kam iyuu Yesuus Ilma Waaqaa akka ta'e dhugaa ba'e, Waaqni isa keessa jiraata; innis Waaqa keessa jiraata. 16 Kanaafuu jaalala Waaqni nuuf qabu beekneerra; amanneerras. Waaqni jaalala. Namni jaalalaan jiraatu Waaqa keessa jiraata; Waaqnis isa keessa jiraata. 17 Nus akka guyyaa murtiitti ija jabina qabaannuuf karaa kanaan jaalalli nu gidduutti guutuu ta'eera; nu addunyaa kana irratti Yesuusin fakkaannaatii. 18 Jaalala keessa sodaan hin jiru. Sodaan waan adabbii wajjin wal qabatee jiruuf jaalalli mudaan hin qabne sodaan of keessaa baasee gata. Namni sodaatu tokko jaalalli isaa guutuu miti. 19 Nu sababii inni duraan dursee nu jaallateef isa jaallanna. 20 Namni, "Ani Waaqa nan jaalladha" jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyuu sobduu dha. Namni obboleessa isaa kan arge sana hin jaallanne kam iyuu Waaqa hin argin sana jaallachuu hin danda'u. 21 Inni ajaja kana nuu kenneera: Namni Waaqa jaallatu kam iyuu obboleessa ofii isaa jaallachuu qaba.

5 Yesuus kun Kiristoos akka ta'e namni amanu hundinuu Waaqa irraa dhalate; namni Abbaa jaallatu hundinuu kan Abbaa irraa dhalates ni jaallata. 2 Nu yommuu Waaqa jaallannuu fi yommuu ajaja isaa eegnutti akka ijoollee Waaqaa jaallannu kanaan beekna. 3 Waaqa jaallachuun ajaja isaa eeguu dha. Ajajni isaas hin ulfaatu. 4 Namni Waaqa irraa dhalatu hundinuu addunyaa ni mo'ataatii. Kan addunyaa mo'atus amantii keenya. 5 Yesuus Ilma Waaqaa ta'u uu isaa nama amanu malee eenyutu addunyaa mo'ata? 6 Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe isa kana; innis Yesuus Kiristoos. Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe malee bishaan qofaan hin dhufne. Kanas Hafuuratu dhugaa ba'a; Hafuurri dhugaadhaatii. 7 Dhuga baatota sadiitu jira: 8 Isaanis Hafuura, bishaanii fi dhiiga; sadanuus walii galu. 9 Dhuga ba'umsa namaa ni fudhanna; dhuga ba'umsi Waaqaa garuu kana caalaa guddaa dha; dhuga ba'umsi kun isa Waaqni waa'ee Ilma isaa dhugaa ba'e sana. 10 Namni Ilma Waaqaatti amanu kam iyuu dhuga ba'umsa kana garaa isaa keessaa qaba. Namni Waaqa hin amanne garuu waan isa Waaqni waa'ee Ilma isaa dhugaa ba'e sana hin amaniniif inni Waaqa sobduu godheera. 11 Dhuga ba'umsi sunis isa kana: Waaqni jirenya bara baraa nuu kenneera; jirenyi sunis Ilma isaa keessa jira. (aiōnios g166) 12 Namni Ilma sana qabu jirenya qaba; namni Ilma Waaqaa hin qabne immoo jirenya hin qabu. 13 Isin warri maqaa Ilma Waaqaatti amant jirenya bara baraa qabaachuu keessan akka beektaniif ani waan kana isinii barreessa. (aiōnios g166) 14 Ija jabinni nu fuula Waaqaa duratti qabnu isa kana: yoo nu akka fedhii isaatti waan hunda isa kadhanne inni nuuf dhaga'a. 15 Nu yoo akka inni waan nu kadhanne hunda nuuf dhaga'u beekne, akka waan isa kadhanne argannu ni beekna. 16 Namni kam iyuu utuu obboleessi isaa cubbuu gara du'aatti hin geessine hoijetuu yoo arge Waaqa kadhachufii qaba; Waaqnis warra cubbuun isaanii gara du'aatti isaan hin geessineef jirenya ni kenna. Cubbuun gara du'aatti nama geessu jira; anis waan akkasiitiif inni haa kadhatu jechuu koo miti. 17 Jal'inni hundinuu cubbuu dha; cubbuun gara du'aatti nama hin geessines jira. 18 Namni Waaqa irraa dhalate kam iyuu akka cubbuu hoijechuutti hin fufne ni beekna; Inni Waaqa irraa dhalate sun isa eega; inni hamaan isa tuquu hin danda'u. 19 Nu ijoollee Waaqaa akka taane, addunyaan guutuunis to'annaa isa hamaa

sanaa jala akka jiru ni beekna. **20** Akkasumas akka Ilmi
Waaqaa dhufee akka isa dhugaa ta'e sanas beeknuuf
hubannaa nuu kenne ni beekna. Nus Ilma isaa isa
dhugaa sana, jechuunis Yesuus Kiristoositti jirra. Inni
Waaqa dhugaa ti; jireenya bara baraatis. (*alōnios g166*) **21**
Yaa ijoolle, waaqota tolfamoo irraa of eegaa.

2 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, Gara giiftii filatamtuu fi ijoollees ishee, warra ani dhugaadhaan jaalladhu, warra ana qofa utuu hin ta'in warri dhugaa beekan hundi akkasuma jaallataniitti; **2** kunis sababii dhugaa nu keessa jiraatuu fi isa bara bараan nu wajjin jiraatu sanaatiif: (aiōn g165) **3** Ayyaanni, araarrii fi nagaan Waaqa Abbaa bira, Yesuus Kiristoos Ilma Abbaa biraas, dhugaa fi jaalalaan nu wajjin ni ta'a. **4** Ani waan ijoollees kee keessaa tokko tokko akka isaanakkuma Abbaan nu ajajetti dhugaan jiraatan argeef baay'ee gammadeera. **5** Ammas yaa giiftii jaallatamtuu, ani ajaja durumaa jalqabee nuuf kenname sana malee ajaja haaraa siif barreessuutti hin jiru. Akka wal jaallannuufis sin kadhadha. **6** Jaalallis kana: kunis ajaja isaa eegnee jiraachuu dha. Akkuma isin durumaa jalqabdani dhageessan sana ajajni isaa akka isin jaalalaan jiraattanii dha. **7** Gowwoomsitoonni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun addunyaa seenaniiru. Namniakkanaa kam iyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos. **8** Isin akka gatii guutuu argattan malee akka waan hojettan sana hin dhabneef of eeggadhaa. **9** Namni barsiisa Kiristoosiin hin jiraanne kan barsiisa sana keessaa ba'u kam iyuu Waaqa hin qabu; namni barsiisa Kiristoosiin jiraatu hundinuu immoo Abbaas Ilmas qaba. **10** Isin yoo namni kam iyuu gara keessan dhufee garuu barsiisa kana hin fidin, mana keessanitti ol isa hin galchinaa yookaan isa hin simatinaa. **11** Namni isa simatu kam iyuu hojii isaa hamaa sana keessatti qooda qabaataati. **12** Ani waanan isiniif barreessu baay'ee qaba; ta'us waraqa fi qalamiitti fayyadamuu hin barbaadu. Qooda kanaa akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf ani gara keessan dhufee ifaattu haasofnu abdiin qaba. **13** Ijoolleen obboleettii kee kan filatamte sanaas nagaa siif dhaamu.

3 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, Gara Gaayoos michuu koo, isa
ani dhugaadhaan jaalladhuutti. **2** Yaa michuu ko,
akkuma lubbuu keetti tole sana akka wanni hundinuu
sitti toluu fi akka ati fayyaa qabaattuuf nan kadhadha.
3 Obboloonni tokko tokko dhufanii akka ati dhugaaf
amanamaa taatee fi akka ati dhugaadhaan jiraattu
natti himnaan ani akka malee gammade. **4** Ijoolleen
koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'uu caalaa
ani gammachuu guddaa hin qabu. **5** Yaa michuu ko,
yoo isaan keessummoota sitti ta'an illee ati waan
obbolootaaf gootu keessatti amanamaa dha. **6** Isaan
waa'ee jaalala keetii waldaa kiristaanaatti himaniiru.
Maaloo haala Waaqatti toluun karaan isaanii irratti
isaan gargaari. **7** Isaan Maqaa isaatiif jedhanii utuu
ormoota irraa gargaarsa tokko illee hin argatin
ba'aniiruutii. **8** Kanaafuu nu akka isaan wajjin dhugaaf
hojjennuuf namoota akkasii simanee gargaaruu
qabna. **9** Ani waldaa kiristaanaatiif barreesseera; garuu
isaan keessaa Diiyoxiraaxis inni duree ta'uu barbaadu
nu hin simatu. **10** Kanaafuu ani yoon dhufe waan
inni maqaa keenya balleessuudhaan hojjechaa jiru
ifatti nan baasa. Akka waan wanni kun isa hanqateetti
inni obboloota simachuu dida. Warra isaan simachuu
barbaadanis ni dhowwa; waldaa kiristaanaa keessaas
isaan ari'a. **11** Yaa michuu ko, waan gaarii duukaa bu'i
malee waan hamaa duukaa hin bu'in. Namni waan
gaarii hojjetu kam iyyuu kan Waaqaa ti. Namni waan
hamaa hojjetu garuu takkumaa Waaqa hin argine. **12**
Namni hundi Dimeexiroosiif dhugaa ba'a; dhugaan
mataan ishee iyyuu dhugaa baati. Nus dhugaa baanaaf;
isinis akka dhuga ba'umsi keenya dhugaa ta'e ni
beektu. **13** Ani waanan siif barreessu baay'ee qaba;
garuu biirii fi qalamiidhaan barreessuu hin barbaadu.
14 Qooda kanaa ani dhi'ootti si arguuf abdii qaba;
nus ifaan ifatti ni haasofna. Nagaan siif haa ta'u.
Michoonni as jiran nagaa siif dhaamu. Atis michoota
achi jiran tokko tokkoon maqaa dha'iitii nagaa itti
nuu himi.

Yihuudaa

1 Yihuudaa obboleessa Yaaqoob garbicha Yesuus Kiristoos irraa, Gara warra waamamanii Waaqa Abbaadhaan jaallataman kanneen Yesuus Kiristoosiin eegamaniitti: **2** Araarri, nagaanii fi jaalalli isiniif haa baay'atu. **3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin quoddannu kanaa isiniif barreessuuf guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara baraan qulqulloota Waaqaatti imaanaa kennname sanaaf jabaattanii loltaniif isiniif barreessee isin gorsuuu barbaachisaa natti fakkaate. **4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenaniiruutii. Isaanis namoota Waaqaaf hin bulle, warra ayyaana Waaqa keenyaa gara halalummaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin gananii dha. **5** Yoo isin duraanuu waan kana hunda beektan illee, ani akka Gooftaan yeroo tokko saba isaa Gibxii baasee ergasii immoo warra hin amanin balleesse isin yaadachiisuu nan barbaada. **6** Innis ergamoota sadarkaa taayitaa isaanii irra hin turin, kanneen lafa jirenya isaanii dhiisan sana foncaa bara baraatiin hidhee hamma murtii Guyyaa guddaa sanaatti dukkana keessa turseera. (aïdios g126) **7** Sodoomii fi Gomoraan, magaalaawwan naannoch isaanii jiranis akkasuma halalummaa fi hawwii foonii kan haala uumamaatiin ala ta'etti dabarsanii of kennamii. Isaanis warra adaba ibidda bara baraatiin adabamaniif fakkeanya ta'aniiru. (aïonios g166) **8** Haaluma wal fakkaatuunis namoonni abjootan kunneen foon ofii isaanii xureessu; gooftummaa ni tuffatu; ulfina qabeeyyi illee ni arrabsu. **9** Garuu Miikaa'el hangafni ergamoota Waaqaa iyyuu yeroo waa'ee reeffa Musee irratti diiyaabiloosiin walitti falmanitti, "Gooftaan si haa ifatul!" jedhe malee isa arrabsuudhaan itti muruuf ija hin jabaanne. **10** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu; waan isaan akkuma bineensota waa yaaduu hin dandeenyettti miiraan hubatantu isaan balleessa. **11** Isaaniiif wayyoo! Isaan karaa Qaayin irra deeman; faayidaa argachuuuf jedhanii dogoggora Bala'aam keessa of buusan; fincila Qooraahiitiinis ni barbadaa'an. **12** Namoonni kunneen utuma xuraa'oo ta'anii jiranuu qaanii tokko malee cidha jaalalaa isin wajjin nyaatu; isaan tiksoota ofuma isaanii qofa sooranii dha. Isaan akkuma duumessa

bokkaa hin qabne kan bubbeen asii fi achi oofuu ti; akkuma muka yeroo itti ija naqachuu qabutti ija dhabee buqqifamee dachaa lama du'ee ti. **13** Isaan warra akka dambalii galaanaa hoomacha qaanii isaanii baasanii dha; akkuma urjiiwwan asii fi achi jooran kanneen dukkanni limixiin hamma bara baraatti isaanii kaa'amee ti. (aïon g165) **14** Henook inni Addaam irraa jalqabee torbaffaa ture sunakkana jedhee waa'ee namoota kanaa raajii dubbateera: "Kunoo, Gooftaan qulqulloota isaa kumaatama wajjin ni dhufa; **15** innis nama hundatti muruuf, warra Waaqaaf hin bulle kanneen karaa Waaqni hin jaallanneen waan Waaqni hin jaallannee hoijjetan hundaa fi dubbii hamaa cubbamooni Waaqaaf hin bulle hundinuu isa irratti dubbatan hundatti isaan gaafachuu ni dhufa." **16** Namoonni kunneen yeroo hunda ni guungumu; komiis ni qabaatu; hawwii isaanii isa hamaa duukaa bu'u; of jaju; faayidaa argachuuuf jedhaniiis nama saadu. **17** Yaa michoota, isin garuu waan ergamoonni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos duraan dursanii himan sana yaadadhaa. **18** Isaanis, "Qoostonni hawwii fedhii Waaqaatiin ala ta'e duukaa bu'an bara dhuma keessa ni dhufu" isiniin jedhan. **19** Namoonni kunneen warra gargar ba'uu uuman, warra hawwii foonii duukaa bu'anii fi warra Hafuura Qulqulluu hin qabnee dha. **20** Isin garuu yaa michoota, amantii keessan kan waan hunda irra qulqulluu ta'e sana irratti of ijaaraa; Hafuura Qulqulluudhaanis kadhadhaha. **21** Araarri Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos jirenya bara baraatti akka isin geessu eeggachaa jaalala Waaqaatiin of eegaa. (aïonios g166) **22** Warra shakkii qabaniif garaa laafaa; **23** Warra kaan ibidda keessaa butaatii oolchaa; kaan immoo uffata hawwii fooniitiin xureeffame iyyuu balfaatii sodaadhaan isaan maaraa. **24** Isa gufachuu isin oolchuu danda'u fi isa fuula ulfina isaa duratti hir'ina malee, gammachuu guddaadhaan isin dhi'eessuu danda'u sanaaf, **25** Fayyisa keenya Waaqa tokkichaaf ulfinni, surraan, humnii fi taayitaan karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin bara hundumaan dura, amma, bara baraanis haa ta'u! Ameen. (aïon g165)

Mul'ata

1 Kun mul'ata Yesuus Kiristoos, kan akka inni waan dhi'ootti ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf jedhee Waaqni isaaaf kennee dha. Innis ergamaa isaa gara garbicha isaa Yohannisitti ergee akka mul'anni sun beekamu godhe; **2** Yohannis isa waan arge hundumaa jechuunis dubbii Waaqaatii fi dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **3** Namni dubbii raajii kana dubbisu eebbfamaa dha; warri waan raajii sana keessatti barreeffame dhaga'anii eeganis eebbfamoo dha; barichi dhi'aateeraatii. **4** Yohannis irraa, Gara waldoota kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa keessa jiran torbaniitti: Isa jiru, isa ture, Isa dhufuuf jiruu fi Hafuurota torban fuula teessoo isaa dura jiran irraa, **5** akkasumas Yesuus Kiristoos dhuga baatuu amanamaa, hangafa warra du'aniitii fi bulchaa mootota lafaa ta'e sana irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. Isa nu jaallatuu fi isa dhiiga isaatiin cubbuu keenya irraa bilisa nu baase, **6** isa akka nu Waaqa isaatti fi Abbaa isaa tajaajilluuf mootummaa fi luboota nu taasise sanaaf ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

7 "Kunoo, inni duumessa wajjin dhufa; jii hundinuu, warri isa waraanan iyuu isa ni argu;" saboonni lafaa hundinuu "sababii isaatiif ni wawwaatu." **8** Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u, "Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa jiru, isa turee fi isa dhufuuf jiruu dha" jedha. **9** Ani obboleessi keessan Yohannis dhiphina keessatti, mootummaa fi obsa Yesuus Kiristoos keessattis isin wajjin kan hirmaadhu sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa Yesuus Kiristooisif Phaaximoos biyya bishaaniin marfamte irran ture. **10** Anis guyyaa Gooftaatti Hafuuraanin ture; dugda koo duubaanis sagalee guddaa akka malakataa tokko nan dhaga'e; **11** sagaleen sunis, "Waan argitu kitaaba maramaa irratti barreessiitii gara waldoota kiristaanaa torbaniitti jechuunis Efesoontti, Samirnaatti, Phergaamoonitti, Tiyaatiraatti, Sardeesitti, Filaadelfiyaattii fi Lodoorqiyatti ergi" jedhe. **12** Anis sagalee natti dubbachaa ture sana ilaaluuf jedheen of irra gara gale. Ani yommuu of irra gara galetti baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torba nan arge; **13** baattuuwan ibsaa sana gidduu kan, "ilma namaa fakkaatu" tokkotu ture; innis uffata dheeraa miilla ga'u uffatee, naannoo

qoma isaatti immoo sabbata warqee hidhatee ture. **14** Mataan isaatti fi rifeensi mataa isaa adii akka rifeensa hoolaa, adii akka cabbii ture; iji isaas akka arraba ibiddaa ture. **15** Miilli isaas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkaata ture; sagaleen isaa immoo akkuma sagalee bishaan baay'ee ti. **16** Harka isaa mirgaatiin urjiwwan torba qabatee ture; afaan isaa keessas goraadee qara lama qabutu ba'aa ture. Fuulli isasas biiftuu humna guutuun iftu fakkaata ture. **17** Ani yommuu isa argetti akka nama du'ee miilla isaa jalattin kufe. Inni immoo harka isaa mirgaa narra kaa'eeakkana naan jedhe: "Hin sodaatin. Ani kan Jalqabaatii fi kan Dhumaa ti. **18** Isa jiraataa dhas; ani du'en ture; kunoo, bara baraa hamma bara baraatti nan jiraadha! Furtuu du'atii fi kan Sii'oolis qaba. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** "Kanaafuu ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara fuulduraatti ta'u barreessi. **20** Icciitiin urjiwwan torbaa kanneen ati harka koo mirgaa keessatti argiteetii fi baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torbanii isa kana: Urjiwwan torban ergamoota waldaa kiristaanaa torbaa ti; baattuuwan ibsaa torban immoo waldoota kiristaanaa torbanii dha.

2 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Efesoonttiakkana jedhii barreessi: Inni urjiwwan torba harka isaa mirgaatti qabatee baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman gidduu deddeebi'u sun akkana jedha. **2** Ani hojii kee, dadhabbi keetii fi obsaan dhaabachuu kee beeka. Akka ati cal'iftee namoota hamoo hin dhiifne, warra utuu ergamoota hin ta'in ergamoota ofiin jedhan qortee akka isaan sobduu ta'an mirkaneessites nan beeka. **3** Ati maqaa kootiif jettee obsaan dhaabatteerta; rakkina obsiteerta; hin dadhabnes. **4** Ta'us jaalala kee isa jalqabaa dhiisu keetiif ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. **5** Kanaaf ati maal irraa akka kufte yaadadhu! Qalbii jijiirradhuutii hojii kee kan duraa sana hojjedhu. Yoo ati qalbii jijiirrachuu baatte immoo ani sittin dhufa; baattuu ibsaa keetiis iddoo isaatii nan fuudha. **6** Garuu waan gaarii tokko qabda: Hojii Niqolaawotaa kan ani jibbu sana atis ni jibbita. **7** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atu akka inni muka jirenyaa kan jannata Waaqaa keessa jiru irraa nyaatuuf mirga nan kennaaf. **8** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa

Samirnaattiakkana jedhii barreessi: Inni Jalqabaatii fi inni Dhumaa, inni du'ee turee fi amma immoo jiraataa ta'e sunakkana jedha. **9** Ani rakkinaa fi hiyyummaa kee beeka; ta'us ati sooreessa! Arrabsoo warra utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofiin jedhan sanaas nan beeka; isaan garuu waldaa Seexanaa ti. **10** Dhiphina sirra ga'uuf jiru hin sodaatin. Kunoo, akka qoramtaanif diiyaabiloos isin keessaa namoota tokko tokko mana hidhaatti ni galcha. Guyyaa kudhanis ni dhiphattu. Ati hamma du'aatti amanamaa ta'i; ani gonfoo jireenyaa siifin kennaatii. **11** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Namni mo'atu du'a lammaffaan hin miidhamu. **12** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Phergaamoonittakkana jedhii barreessi: Inni goraadee qaramaa afaan lamaa qabu sunakkana jedha. **13** Ani iddo ati jiraattu beeka; innis iddo teessoon Seexanaa jiruu dha. Ta'us ati maqaa koo jabeessitee qabatteerta. Bara Antiiphaas dhuga baatuun koo amanamaan magaalaa keessan keessatti iddo Seexanni jiraatutti ajjeefame illee ati amantii narratti qabdu hin dhiifne. **14** Haa ta'u malee sababii ati namoota barsiisa Bala'aamduukaa bu'an achii qabduu ani waan sirraaj jibbu xinnoo qaba; namni akka inni saba Israa'el dura gafuu kaa'ee akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effame nyaatanii fi akka isaan halalummaadhaan jiraatan godhuuf jedhee Baalaaqin barsiise Bala'aam tureetii. **15** Akkasumas namoota barsiisa Niqolaawotaa duukaa bu'an tokko tokko of biraq qabda. **16** Kanaafuu qalbii jijiirradhu! Yoo kanaa achii ani dafeen sitti dhufa; goraadee afaan kootiitiinis jara sana nan lola. **17** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atuuf mannaa dhokfame irraa nan kenna. Akkasumas dhagaa adii maqaan haaraan irratti barreeffame tokko nan kennaaf; maqaa sanas namicha isa fudhatu sana malee namni tokko iyuu hin beeku. **18** "Ergamaa Waaqaa kan Waaqaa kan waldaa Kiristaanaa Tiyaatiraattakkana jedhii barreessi: Ilmi Waaqaa inni iji isaa arraba ibiddaa fakkaatu, kan miilli isaa immoo naasii baqfamee qulqulleeffame fakkaatu sunakkana jedha. **19** Ani hojii kee, jaalala fi amantii kee, tajaajilaa fi obsaan dhaabachuu kee beeka; akkasumas akka hojiin kee inni ammaa kun isaduraa caaluu nan beeka. **20** Haa ta'u malee sababii atidubartittii raajii ofiin jettu lizaabelin cal'iftee ilaaltuuf

ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. Isheen barsiisa isheetiin tajaajiltoota koo gowwoomsitee akka isaan halalummaa hojjetanii fi akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effame nyaatan gooti. **21** Ani akka isheen halalummaa ishee irraa qalbii jijiirrattuuf yeroo kenneefiin ture; isheen garuu ni didde. **22** Kanaafuu ani siree dhiphinaa irratti ishee nan gata; warra ishee wajjin ejjanis yoo isaan karaa ishee irraa qalbii jijiirrachuu baatan rakkina guddaa keessa isaan nan buusa. **23** Ijoollee ishee immoo dha'ichaan nan ajjeesa. Waldoonni kiristaanaa hundinuus akka ani kalee fi onnee qoruu ni beeku; anis tokkoo tokkoo keessaniif akkuma hojii keessaniitti gatii keessan isinii nan kenna. **24** Isin warra Tiyaatiraat keessa jiraattan kanneen barsiisa ishee duukaa hin bu'inii fi warra barsiisa Seexanaa kan dhoksaad gad fagoo jedhamu sana hin baratiniinakkana nan jedha; 'Ani ba'aa biraat isinitti hin fe'u; **25** isin garuu hamma ani dhufutti waan qabdan sana jabeessaa qabadhaa.' **26** Ani nama mo'atuuf, kan hamma dhumaattis fedhii koo guutuuf saboota irratti taayitaa nan kenna. **27** 'Inni bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha; akkuma qodaa supheettisaan hurreessa;' kunis akkuma ani itti Abbaa koo biraat taayitaa argadhe sanaan. **28** Ani immoo bakkalcha barii nan kennaaf. **29** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u.

3 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Sardeesittakkana jedhii barreessi: Inni Hafurota Waaqaa torbaa fi urjiwwan torba qabu sunakkana jedha. Ani hojii kee beeka; ati maqumaaf jirta malee duuteerta. **2** Dammaqi! Ani fuula Waaqa kootii duratti hojiin kee guutuuf ta'u isaa hin argineetii waan du'u ga'e sana jajjabeessi. **3** Kanaafuu waan fudhathee fi waan dhageesse yaadadhu; waan dhageesse sanaaf ajajami; qalbiis jijiirradhu. Yoo ati dammaquu baatte garuu ani akkuma hattuutti sitti nan dhufa; sa'atii kamitti akka ani sitti dhufus ati hin beektu. **4** Ta'u iyuu ati namoota uffata isaanii hin xureessim muraasa Sardees keessaa qabda. Isaanis uffata adaadii uffatanii na wajjin ni deemu; isaan kanaaf warra malanii dha. **5** Namni mo'u akkuma isaanii uffata adaadii ni uffata. Anis maqaa isaa kitaaba jireenyaa keessaa gonkumaa hin haqu; fuula Abbaa kootii fi ergamoota isaa durattis maqaa isaa nan beeksisa. **6** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin

jedhu haa dhaga'u. 7 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Filaadelfiyaattiakkana jedhii barreessi: Inni qulqulluun, inni dhugaan, inni furtuu Daawit harka isaatii qabu, kan waan inni banu eenyu iyyuu cufuu hin dandeenyee fi waan inni cufus eenyu iyyuu banuu hin dandeenyee sunakkana jedha. 8 Ani hojii kee beeka. Kunoo, ani balbala banamaa namni cufuu hin dandeenyee tokko fuula kee dura kaa'eera. Akka ati humna xinnoo qabdu beeka; ta'u dubbii koo eegdeerta; maqaa koos hin ganne. 9 Kunoo, ani warra waldaa Seexanaa ta'an kanneen utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota oftiin jedhanii soban keessaa tokko tokko akka isaan dhufanii miilla kee irratti kufanii sagadanii fi akka isaan akka ani si jaalladhe beekan nan godha. 10 Ajaja ani akka ati obsaan dhaabattuuf siif kenne sana waan eegdeef, anis sa'atii qorumsaa kan warra lafa irra jiraatan qoruuf addunyaa guutuutti dhufuuf jiru sana irraa si oolcha. 11 Ani dafeen dhufa. Atis akka namni tokko iyyuu gonfoo kee hin fudhanneef waan qabdu jabeessii qabadhu. 12 Nama mo'atus mana qulqullummaa Waaqa koo keessatti utubaa nan godha. Innis achi keessaa gonkumaa hin ba'u. Anis maqaa Waaqa kootii fi maqaa magaalaa Waaqa koo, maqaa Yerusaalem ishee haaraa, ishee Waaqa koo biraa samii irraa gad buutu sanaa isa irratti nan barreessa; maqaa koo haaraas isa irratti nan barreessa. 13 Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. 14 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Lodoopiyaattiakkana jedhii barreessi: Ameen, inni amanamaan, dhuga baatuun dhugaatii fi jalqabaan uumamaa Waaqaa sunakkana jedha. 15 Akka ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa hin ta'in ani hojii kee beeka! Ani utuu ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa taatee silaa nan hawwa ture. 16 Kanaafuu ati waan laphiitaafeef, ho'aa yookaan qabbanaa'aa waan hin ta'iniif ani afaan kootii si tufuu ga'eera. 17 Ati, 'Ani sooreessa; qabeenya argadheera; wanni na barbaachisu tokko iyyuu hin jiru' jetta. Garuu ati deegaa, rakkataa, hiyyeessa, jaamaa fi qullaa ta'u kee hin beektu. 18 Kanaafuu ati akka sooromtuuf, warqee ibiddaan qulqulleeffame akka narraa bitattu, akka qullaa kee qaanessaa sana haguuggattuufis uffata adii uffattu akka narraa bitattu, akka arguu dandeessuuf immoo kuulii ijatti naqattu akka narraa bitattu sin gorsa. 19 Ani warran jaalladhu nan ifadha; nan adabas.

Kanaafuu jabaadhu; qalbii jijiirradhus. 20 Kunoo, ani balbala dura dhaabahdheen balbala rurukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga'ee balbala naaf bane, ani ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. 21 Akkuma ani mo'adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irra taa'e sana, namni mo'atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa'uuf mirga nan kennaaf. 22 Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u."

4 Anis ergasii nan ilaale; kunoo balballi banamaan tokko fuula koo dura samii keessa ture. Sagaleen jalqabaa kan ani utuu inni akka malakataatti natti dubbatuu dhaga'e sun, "As ol kottu; anis waan asiin booddee ta'u qabu sittin argisiisaa" jedhe. 2 Anis yommusuma Hafuuraan ture; kunoo, teessoon namni tokko irra taa'e tokko samii keessa ture. 3 Inni achi taa'es dhagaa gatii guddaa yaasphiidiitii fi sardiyoon fakkaata ture. Naannoo teessoo sanaas sabbata Waaqaa kan bifti isaa dhagaa maragdi fakkaatutu ture. 4 Naannoo teessoo sanaas teessoowwan biraa digdamii afurtu ture. Teessoowwan sana irras maanguddoorni digdamii afur uffata adaadii uffatanii, mataa isaaniitti immoo gonfoo warqee kaa'atanii tataa'anii turan. 5 Teessoo sana keessas ifni balaqqee ni mul'ate; kakawhee fi sagaleen ni dhaga'ame. Teessoo sana fuuldurattis guci torba boba'aa ture. Isaan kenneen Hafuurota Waaqaa torbanii dha. 6 Akkasumas wanni galaana bililee fakkaatu kan akka of-ilaalee qulqulla'e tokko teessoo sana fuuldu ture. Walakkaa naannoo teessoo sanaas uumamawwan lubbuu qabeeyyii afurtu ture; isaanis duraa fi duubaan ijaan guutamanii turan. 7 Uumamni lubbuu qabeessi jalqabaa leenca, inni lammaffaan sangaa fakkaata ture; inni sadaffaan fuula akka fuula namaa qaba ture; afuraffaan immoo risaa barrisu fakkaata ture. 8 Tokkoon tokkoon uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii qoochoo ja'a ja'a qabu turan; duubni isaaniitti fi keessi isaaniis ijaan guutamee ture. Isaanis utuu aara hin galfatim halkanii guyyaa, "Waaqni Gootaan Waan Hunda Danda'u" inni ture, inni jiruu fi inni dhufuuf jiru, 'Qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha" jedhanii faarfachuu hin dhiisan. 9 Uumamawwan lubbuu qabeeyyi sun isa teessoo irra taa'ee jiru kan bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ulfina, kabajaa fi galata yommuu kennanitti, (aiōn g165) 10 maanguddoorni digdamii afran sunis

fuula isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa duratti kufanii
isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ni
sagadan. Gonfoowwan isaaniis fuula teessoo sanaa
dura kakaa'anii akkana jedhu: (aiōn g165) 11 "Yaa Gooftaa
fi Waaqa keenya, ati waan hunda waan uumteef, isaan
fedhii keetiin waan uumamaniif, waan jiraataniifis,
ulfina, kabajaa fi humna fudhachuun siif ni mala."

5 Anis harka mirga isa teessoo irra taa'e sanaa
irratti kitaaba maramaa keessaa fi duubaan itti
barreefamee chaappaa torbaan cufame tokko nan
arge. 2 Anis ergamaa Waaqaa isa jabaan sagalee
guddaadhaan, "Chaappaa hiikuun, kitaaba maramaa
banuun kan maluuuf eenyu inni?" jedhee labsu
tokko nan arge. 3 Garuu namni tokko iyyuu
samii keessaa yookaan lafa irraa yookaan lafa jalaa
kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa iyyuu
ilaaluu hin dandeenye. 4 Anis waan namni kitaaba
maramaa banuun yookaan keessa isaa ilaaluun maluuuf
tokko iyyuu dhabameef baay'isee nan boo'e. 5
Ergasiis maanguddoota sana keessaa inni tokko,
"Hin boo'in! Kunoo, Leenci gosa Yihuudaa, Hiddi
Daawit mo'ateera. Inni kitaabicha maramaa banuu,
chaappaa isaa torbanuus hiikuun ni danda'a" naan
jedhe. 6 Anis Hoolaa waan qalame fakkaatee teessoo
walakkaa uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi
maanguddootaan marfamee dhaabatu tokko arge.
Hoolichis gaanfa torbaa fi ija torba qaba ture; iji
torban kunneenis Hafuurota Waaqaa kanneen gara
lafa hundaatti ergaman torbanii dha. 7 Innis dhufee
harka mirgaa isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa irraa
kitaaba maramaa fudhate. 8 Yommuu inni kitaaba
maramaa sana fudhatettis uumamawwan lubbuu
qabeeyyii afranii fi maanguddoonti digdamii afran
fuula Hoolichaa duratti kufan. Tokkoon tokkoon isaanii
baganaa qabu turan; isaanis mi'aixaanaa kan warqee
irraa hojjetamee fi kanixaanni keessa guute harkaa
qabu turan;ixaanni kunis kadhannaa qulqullootaa
ti. 9 Isaanis akkana jedhanii faarfannaa haaraa
faarfatan; "Kitaaba maramaa fuudhuun, chaappaa
kitaabicha maramaa hiikuun siif mala; sababiin isaas
ati qalamtee, gosa hundumaa keessaa, afaan hunda
keessaa, saba hunda keessaa, sanyii hunda keessaa,
namoota dhiiga keetiin Waaqaaf bitteertaati. 10
Akka isaan mootummaa fi luboota Waaqa keenyaa
ta'anis gooteerta; isaanis lafa irratti ni mo'u." 11 Anis
ilaalee sagalee ergamoota baay'ee dhaga'e; baay'inni

isaaniis kumaatamaa fi kuma kumaatama ture. Isaanis
teessoo sanatti, uumamawwan lubbuu qabeeyyii fi
maanguddootatti naanna'anii turan. 12 Isaanis akkana
jedhanii sagalee guddaadhaan faarfatan; "Hoolaa
qalame sanaaf, humnaa fi qabeenya, ogummaa fi
jabina, kabajaa fi ulfina, galatas argachuun ni mala!"

13 Anis ergasiis uumamni samii keessa jiru, kan lafa irra
jiru, kan lafa jala jiruu fi kan galaana keessa jiru hundi,
uumamni isaan keessa jiru hundinuu, "Isa teessoo
irra taa'u sanaa fi Hoolichaaf, galannii fi kabajni,
ulfinnii fi humni, bara baraa hamma bara baraatti haa
ta'u!" jedhanii utuu faarfatanuu nan dhaga'e. (aiōn g165)
14 Uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran, "Ameen"
jedhan; maanguddoonti kufanii sagadan.

6 Anis yommuu Hoolichi chaappaawwan torban
keessaa isa jalqabaa banu nan arge. Ergasiis
uumamawwan lubbuu qabeeyyii keessaa inni tokko
sagalee akka kakawweetiin, "Kottu!" jechuu isaa nan
dhaga'e. 2 Anis nan ilaale; kunoo, fardi adiin tokko
fuula koo dura ture! Inni farda sana yaabbates iddaa
harkatti qabatee ture; gonfoonis ni kennameef; innis
mo'achaa, ammas mo'achuuf ba'e. 3 Yommuu Hoolichi
chaappaa lammaffaa banettis uumamni jiraataan inni
lammaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. 4
Fardi biraan daamaan tokkos ni dhufe. Isa fardicha
yaabbatuufis akka inni nagaa lafa irraa balleessuu fi
akka namoonni wal gorra'an akka godhuuf humni
kennameef; goraadeen guddaan tokkos ni kennameef.
5 Yommuu Hoolichi chaappaa sadaffaa banettis
uumamni jiraataan inni sadaffaan, "Kottu!" jechuu
isaa nan dhaga'e; nan ilaales; kunoo, fardi gurraachi
tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus
madaalii of harkaa qaba ture. 6 Anis waan akka
sagalee uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran gidduu
dubbataame fakkaatu tokko, "Qamadiin safartuu tokkoo
mindaay guyyaa tokkootiif, garbuun safartuu sadiis
mindaay guyyaa tokkootiif haa ta'u; garuu zayitii fi
daadhii wayinii hin miidhin!" jechuu isaa nan dhaga'e.
7 Yommuu Hoolichi chaappaa afuraffaa banetti sagalee
uumama jiraataa afuraffaa kan, "Kottu!" jedhu nan
dhaga'e. 8 Anis nan ilaale; kunoo, fardi daalachi tokko
fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus maqaan
isaa Du'a jedhama ture; Sii'oolis dugda duubaan itti
dhi'aatee isa duukaa bu'aa ture. Isaanis goraadeen,
beelaan, balaa fi bineensota lafaatiin akka ajjeesaniif
kurmaana lafaa irratti humni ni kennameef. (Hadēs

9 Yommuu inni chaappaa shanaffaa banetti ani iddo aarsaa jalatti lubbuuwan warra sababii dubbi Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa eegan sanaatiif gorra'amani nan arge. 10 Isaanis sagalee guddadhaan, "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, qulqullichaa fi dhugaa, ati warra lafa irra jiraatanitti utuu hin murin hamma yoomiitti turta? Hamma yoomiittis dhiiga keenyaaf haaloo hin baatu?" jedhanii iyyan. 11 Tokkoo tokkoo isaaniitiifis uffanni adaadiin ni kennname; hamma lakkobsi warra isaan wajjin tajaajilaniitti fi lakkobsi obboloota isaanii karneen akkuma isaaniitti aijefamuuf jiran sanaa guutamutti akka yeroo xinnoo obsan isaanitti himame. 12 Yommuu inni chaappaa ja'affaa banettis nan arge. Sochii lafaa guddaa tokkotu ture. Aduun akka uffata gaddaa gurraachofte; ji'is akkuma dhiigaa diimate; 13 urjiwwan samiis akkuma iji muka harbuu yommuu qilleensa jabaan raafamutti harca'u sana lafatti gad harca'an. 14 Samiin akkuma kitaaba maramaatti marame; tulluu fi biyyi bishaaniin marfamtes iddo isaaniitti buqqifaman. 15 Mootonni lafa irraa, bulchitoonni fi abbootiin duulaa, sooreyyii fi namoonni jajjaboonni, namoonni kaan hundi, garbas ta'u birmaduun holqa keessaa fi kattaawwan tulluuwwanii gidduutti dhokatan. 16 Isaanis tulluuwwanii fi kattaawwan waammatanii akkana jedhu; "Nurratti kufaa; fuula isa teessoo irra taa'u sanaatii fi dheekkamsa Hoolichaa duraa nu dhoksaa! 17 Guyyaan dheekkamsa isaa guddaa sun ga'eeraatii; egaa eenyutu guyyaa sana duraa dhaabachuu danda'a ree?"

7 Ergasiis ani utuu ergamooni afur golee lafaa afran irra dhaabatanii akka bubbeen lafatti yookaan galaanatti yookaan muka kamitti iyuu hin bubbifne bubbee lafaa afran dhowwanuu nan arge. 2 Ergamaan chaappaa Waaqa jiraataa qabu kaan immoo utuu karaa ba'a biiftuutiin ol ba'uun nan arge. Innis ergamoota afran akka isaan lafaa fi galaana miidhanniif humni kennameef sana sagalee guddadhaan waamee, 3 "Hamma nu adda tajaajiltoota Waaqa keenyaa irratti chaappaa goonutti lafa yookaan galaana yookaan muka hin miidhinaa" jedhe. 4 Anis baay'ina warra chaappeffamanii dhaga'e: gosa Israa'el hunda keessaa 144,000 ture. 5 Gosa Yihuudaa keessaa 12,000, gosa Ruubeen keessaa 12,000, gosa Gaad keessaa 12,000, 6 gosa Aasheer keessaa 12,000, gosa Niftaalem keessaa

12,000, gosa Minaasee keessaa 12,000, 7 gosa Simi'oон keessaa 12,000, gosa Lewwii keessaa 12,000, gosa Yisaakor keessaa 12,000, 8 gosa Zebuuloon keessaa 12,000, gosa Yoosef keessaa 12,000, gosa Beniyaam keessaa 12,000 turan. 9 Anis kana booddee nan ilaale; kunoo, tuunni guddaan namni tokko iyuu lakkaa'uun hin dandeenyne kan saba hundumaa, gosa hundumaa, nama hundumaa fi afaan hundumaa keessaa walitti qabame tokko teessoo sanaa duraa fi fuula Hoolichaa duraa dhaabatee ture. Isaanis uffata adaadii uffatanii, damee meexxiis harkatti qabatanii turan. 10 Isaanis sagalee guddadhaan, "Fayyinni kan Waaqa keenya isa teessoo irra taa'uutii fi kan Hoolichaati" jedhanii iyyan. 11 Ergamooni hundinuu teessichatti, maanguddootaa fi uumamawwan lubbuu qabeeyii afranitti naanna'anii dhadhaabachaa turan. Isaanis adda isaaniitiin fuula teessoo sanaa duratti gombifamanii Waaqaaf sagadan; 12 akkanas jedhan: "Ameen! Eebbi fi ulfinni, ogummaan, galanni, kabajni, humnii fi jabinni, bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaaf haa ta'u. Ameen!" (aiõn g165) 13 Maanguddoota keessas inni tokko, "Warri uffata adaadii uffatan kunneen eenyu fa'i? Eessaa dhufan?" jedhee na gaafate. 14 Anis, "Yaa Gooftaa, situ beeka" jedheen deebiseef. Inni immoo akkana naan jedhe; "Isaan kunneen warra dhiphina guddaa keessaa ba'anii dhufanii dha; isaanis dhiiga Hoolichaatiin uffata isaanii miicatanii addeeffatanii. 15 Kanaafuu, "Isaan teessoo Waaqaa dura jiru; halkanii guyyaas mana qulqullummaa isaa keessatti isa tajaajilu; inni teessicha irra taa'ee jiru sunis isaan gidduu jiraata. 16 'Isaan si'achi gonkumaa hin beela'an; si'achis gonkumaa hin dheeobotan. Aduun isaan hin dha'u;' ho'i finiinaanis isaan hin gubu. 17 Hoolichi walakkaa teessoo sanaa jiru tiksee isaanii ni ta'atii; 'inni gara burqaa bishaan jirenyaatti isaan geessa.' Waaqnis imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa."

8 Yommuu Hoolichi chaappaa torbaffaa banetti gara walakkaa sa'atii tokkoo samii keessa tasgabbiitu ture. 2 Anis ergamoota fuula Waaqaa dura dhadhaabatan torban arge; isaaniifis malakanni torba ni kennname. 3 Ergamaan biraa kan girkira warqee qabu tokko dhufee iddo aarsaa bira dhaabate. Innis iddo aarsaa warqee kan fuula teessichaa dura jiru sana irratti akka kadhanna qulquloota hundumaa wajjin dhi'eessuuf ixaanni baay'een isaaf ni kennname.

4 Arri ixaana sanaas kadhannaa qulqullootaa wajjin harka ergamaa sanaa keessaa fuula Waqaqa duratti ol ba'e. 5 Ergamaan sunis girgiraa fuudhee iddo aarsaa irraa ibidda itti guutee lafatti gad darbate; ergasiis sagaleen kakawhee, balaqqeessaa fi sochii lafaa ni dhaga'ame. 6 Ergamoonni Waqaqa torban warri malakata torban qabanis malakata afuuuf ni qophaa'an. 7 Ergamaan jalgabaa malakata isaa afuufe; cabbii fi ibiddi dhiigaan makames lafatti gad darbatame. Lafti harka sadii keessaa harki tokko ni gubatte; muktis harka sadii keessaa harki tokko ni gubate; margi lalisaan hundinuu ni gubate. 8 Ergamaan lammaffaanis malakata isaa afuufe; wanni tulluu guddaa fakkaatu kan ibiddaan gubachaa jiru tokkos galaanatti gad darbatame. Galaannis harka sadii keessaa harki tokko dhiiga ta'e; 9 uuumamawwan lubbuu qabeeyyiin galaana keessaa harka sadii keessaa harki tokko ni dhuman; dooniwwan harka sadii keessaa harki tokko ni barbadaa'an. 10 Ergamaan sadaffaanis malakata isaa afuufe; urjiin guddaa akka gucaa boba'u tokkos samii irraa lafa dha'e; innis lageen harka sadii keessaa harki tokko irratti, burqaawwan bishaanii irrattis kufe; 11 maqaan urjii sanaas "Hadheessaa" jedhama. Bishaan sunis harka sadii keessaa harki tokko ni hadhha'e; sababii bishaan sun hadheeffameefis namoonni baay'een bishaaniin dhuman. 12 Ergamaan afuraffaanis malakata isaa afuufe; aduun harka sadii keessaa harki tokko, ji'i harka sadii keessaa harki tokko, urjiinis harka sadii keessaa harki tokko ni rukutaman; kanaanis ifni isaanii harka sadii keessaa harki tokko ni dukkanaa'e. Guyyaan harka sadii keessaa harki tokko akkasumas halkan harka sadii keessaa harki tokko ifa malee hafe. 13 Anis ilaalee risaa samii walakkaa barrisaa sagalee guddaadhaan, "Sababii sagalee malakataa kan ergamoota biraan sadaniin dhageessifamuuf jiru sanaatiif warra lafa irra jiraataniif Wayyo! Wayyo! Wayyo!" jedhee iyyu tokko nan dhaga'e.

9 Ergamaan shanaffaan malakata isaa afuufe; anis urjii samii irraa lafa dha'e tokko nan arge. Urjii sanaafis furtuun "Boolla Qilee" ni kennname. (Abyssos g12) 2 Yommuu inni Boolla Qilee sana banettis arri tokko akkuma aara boolla ibiddaa guddaa keessaa ba'uutti ol ba'e. Aduu fi samiinis aara Boolla Qilee keessaa ba'u sanaan ni dukkanaa'an. (Abyssos g12) 3 Aara sana keessaa hawaannisa baay'eetu lafatti yaa'e;

hawaannisoota sanaafis taayitaan akka taayitaa torbaanqabaa lafaa ni kennname. 4 Isaanis akka marga lafaa yookaan biqiltuu yookaan muka tokko illee miidhan utuu hin ta'in akka namoota adda isaanii irraa chaappaa Waqaqa hin qabaatin qofa miidhan ajajaman. 5 Isaanis akka namoota sana ji'a shan dhiphisaniif eeyyamameef malee akka jara aijeesaniif miti. Dhiphinni kunis akkuma dhiphina isaa yommuu torbaanqabaan nama idduuti dhiphatanii ti. 6 Guyyoota sana keessa namoonni du'a barbaadu; garuu hin argatan. Du'uus ni hawwu; duuti garuu isaan baqata. 7 Bifti hawaannisoota sanaas fardeen duulaaf qopheeffaman fakkaata ture. Mataa isaaniiittis waan akka gonfoo warqee kaa'atanii turan; fuulli isaaniiis fuula namaa fakkaata ture. 8 Rifeensi isaanii rifeensa mataa dubartootaa fakkaata ture; ilkaan isaaniiis ilkaan leencaa fakkaata ture. 9 Isaanis maddaa maddaa sibiilaa fakkaatu qabu turan; sagaleen qoochoo isaaniiis sagalee fardeenii fi gaariwwan baay'ee kanneen gara duulaatti didichanii fakkaata ture. 10 Isaanis akkuma torbaanqabaa eegee fi ilkee qabu turan; eegee isaanii keessaa immoo taayitaa ittiin ji'a shan nama dhiphisan qabu turan. 11 Isaanis mootii qabu turan; innis ergamaa Boolla Qilee ti; maqaan isaas afaan Ibraayisxiitiin Abadoon, afaan Giriikiin immoo Aphooliyoon jedhama ture. (Abyssos g12) 12 Wayyoon inni duraa darbeera; kunoo, wayyoowwan biraan lamatu dhufuuf jira. 13 Ergamaan ja'affaanis malakata isaa afuufe; anis gaanfa afran kanneen iddo aarsaa warqee irraa hojjetamee fuula Waqaqa dura jiru irraa sagalee tokko nan dhaga'e. 14 Sagaleen sunis ergamaa ja'affaa malakata qabu sanaan, "Ergamoota afran kanneen laga Efraaxiisi guddicha biratti hidhaman sana gad dhiisi" jedhe. 15 Ergamoonni afran sa'atii kanaaf, guyyaa kanaaf, ji'aa fi waggaa kanaaf qopheeffamanii turanis sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko fixuuf gad dhiifaman. 16 Baay'inni loltoota fardeeniin duulanii miliyoona dhibba lama ture. Anis baay'ina isaaniiis nan dhaga'e. 17 Anis mul'ata koo keessatti fardeenii fi namoota farda yaabbatan nan arge: Isaanis maddaa diimaa akka ibiddaa, sanpeerii fi keeloo akka dinyii qabu turan. Mataan fardeen sanaas mataa leencaa fakkaata ture; afaan isaanii keessaa ibidda, aaraa fi dinyiitu ba'e. 18 Dha'icha sadan kanaan jechuunis ibidda, aaraa fi dinyii afaan isaaniiittis ba'een sanyiin namaa harka sadii keessaa

harki tokko ni ajjeefame. 19 Taayitaan fardeen sanaas afaan isaaniitii fi eegee isaanii keessa ture; eegee isaanii akkuma bofaa mataa qaba tureetii; isaanis mataa sanaan nama miidhu turan. 20 Namoonni dha'icha sanaan ajjeefamuu jalaa ba'anis amma iyuu qalbii jijiirratani hojii harka isaanii irraa hin deebee; hafuuota hamoo waaqeffachuu fi waaqota tolfamoo warqee irraa, meetii irraa, naasii irraa, dhagaa fi muka irraa hojjetaman kanneen arguu yookaan dhaga'uu yookaan deemuu hin dandeenye waaqeffachuu hin dhiifne. 21 Akkasumas gaabbanii nama ajjeesuu isaanii irraa yookaan falfala hojjechuu isaanii irraa yookaan halalummaa isaanii irraa yookaan hanna isaanii irraa hin deebee.

10 Anis utuu ergamaan Waaqaa inni jabaan biraan tokko samii irraa gad bu'uu nan arge. Innis duumessa uffatee ture; mataa isaa irraan immoo sabbata Waaqaatu ture; fuulli isaa akka aduu, miilli isas akka utubaa ibiddaa ture. 2 Innis kitaaba maramaa xinnaa baname tokko harkatti qabatee ture. Miilla isaa mirgaa galaana irra, miilla isaa bitaa immoo lafa irra dhaabee ture; 3 innis akkuma leenca aaduutti sagalee guddadhaan iyye. Yommuu inni iyettis bakakkaawwan torban ni dubbatan. 4 Yommuu bakakkaawwan torban dubbatanittis ani barreessuuf qophaa'en ture; garuu sagalee, "Waan bakakkaawwan torban jedhan sana chaappaan cufi malee hin barreessin" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e. 5 Ergamaan ani utuu inni galaanaa fi lafa irra dhaabatu argee ture sunis harka isaa mirgaa samiitti ol qabe. 6 Innis isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu, isa samiiwanii fi waan isaan keessa jiru hundumaa, lafaa fi waan isa keessa jiru hundumaa uume sanaan kakateeakkana jedhe; "Ammaan achi lafa irra harkisuun hin jiru! (aiōn g165) 7 Garuu guyyoota ergamaan torbaffaan malakata isaa afuufutti icciitiin Waaqaa akkuma inni raajota warra hojjettoota isaa ta'anitti labse sanatti ni raawwatama." 8 Sagaleen ani samii irraa dhaga'e ture sun ammas deebi'ee, "Dhaqitii kitaaba maramaa banamee ergamaa galaanaa fi lafa irra dhaabatu harka jiru sana fudhadhu" naan jedhe. 9 Kanaafuu ani gara ergamichaa dhaqee akka inni kitaaba maramaa xinnaa sana naa kennuuf isa gaafadhe. Innis, "Fudhadhuutii nyaadhu; kitaabni kun garaa kee ni hadheessa;

'afaan kee keessatti garuu akka dammaa mi'aawa" naan jedhe. 10 Anis kitaaba maramaa xinnaa sana ergamicha harkaa fudhadhee nan nyaadhe. Innis afaan koo keessatti akkuma dammaa mi'aawe; erga ani nyaadhe garuu garaan koo ni hadheeffame. 11 Ergasiimmo, "Ati waa'ee saba baay'ee, sanyii baay'ee, afaan baay'eetii fi waa'ee mootota baay'ee ammas raajii dubbachuu qabda" jedhamee natti himame.

11 Shambaqqoon ulee safartuu fakkaatu tokko naa kennameeakkana jedhamee natti himame; "Dhaqitii mana qulqullummaa Waaqaatii fi iddo aarsaa safari; warra achitti waaqeffatanis lakkaa'i. 2 Oobdii mana qulqullummaatii ala ta'e garuu hin safarin; oobdiin sun waan Namoota Ormaatiif kennameef isa itti hin dabalin. Isaanis magaalaa qulqulluu sana ji'a 42 lafatti dhidhiitu. 3 Anis dhuga baatota koo lamaaniif humna nan kenna; isaanis uffata gaddaa uffatanii guyyaa 1,260 raajii ni dubbatu." 4 Isaan kunneenis mukkeen ejersaa lamaanii fi baattuuwwan ibsaalamaan fuula Gooftaa lafaa dura dhaabatanii dha. 5 Namni kam iyuu isaan miidhuu yaallaan ibiddi afaan isaanii ba'ee diinota isaanii ni balleessa. Kunis haala namni isaan miidhuu barbaadu kam iyuu ittiin ajjeefamuu qabuu dha. 6 Isaan yeroo raajii dubbatanitti akka bokkaan hin roobneef humna ittiin samii cufan qabu; akkasumas bishaanota dhiigatti geeddaruuudhaa fi yeroo barbaadanitti dha'icha gosa hundaatiin lafa rukutuuf taayitaa qabu. 7 Yommuu isaan dhuga ba'umsa isaanii xumuranittis bineensi Boolla Qilee keessaa ol ba'u sun lola isaanitti kaasa; isaan mo'ata; isaan ajjeesas. (Abyssos g12) 8 Reeffi isaaniis daandii magaalaa guddoo irra ni ciciisa; magaalattiin kunis ishee hiikkaa hafuuraatiin Sodoomii fi Gibxi jedhamtu kan Gooftaan isaanii itti fannifamee turee dha. 9 Namoonni saba hunda keessaa, gosa hunda keessaa, afaanii fi sanyii hunda keessaa dhufanis guyyaa sadii fi walakkaa reeffa isaanii ilaalu; akka hin awwaalamnes ni dhowwu. 10 Raajonni lamaan kunneen waan warra lafa irra jiraatan dhiphisaa turanii warri lafa irra jiraatan isaanitti gammadu; ni ililchus; kennas walii ergu. 11 Guyyaa sadii fi walakkaa booddee garuu hafuurri jireenyaa Waaqa biraan dhufee isaan seene; isaanis ka'anii miilla isaanii dhaabatan; warri isaan organis akka malee sodaatan. 12 Isaanis sagalee guddaa, "As ol kottaa!" isaaniiin jedhu tokko samii

irraa dhaga'an. Utuma diinonni isaanii ilaalanuu duumessaan gara samiitti ol ba'an. **13** Yeroo sanattis sochii lafaa guddaa isaatu ture; magaalaan sunis kudhan keessaa tokko ni barbadaa'e. Namoonni kumni torbas sochii lafaa sanaan dhuman; warri hafan immoo sodaatanii Waaqa samiitiif ulfina kennan. **14** Wayyoon lammaffaan darbeera; kunoo, wayyoon sadaffaan dafee ni dhufa. **15** Ergamaan torbaffaanis malakata isaa afuufe; sagaleen guddaan, "Mootummaan addunyaa amma mootummaa Gooftaa keenyaati fi mootummaa Kiristoos ta'eera; innis bara baraa hamma bara baraatti ni mo'a" jedhu samii keessa ture. (**aiōn g165**) **16** Maanguddooni digdamii afraan fuula Waaqaa dura teessoo isaanii irra tataa'anii turan sunis adda isaaniitiin gombifamanii Waaqaaf ni sagadan; **17** akkanas jedhan: "Yaa Waaqayyoo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, Kan jirtuu fi kan turte, ati humna kee isa guddaa fudhathee waan mo'uu jalqabdeef galata siif dhi'eessina. **18** Saboonni ni aaran; dheekkamsi kees dhufeera. Yeroon warri du'an itti murtii argatan ga'eera; yeroon ati itti raajota tajaajiltoota kee ta'aniif, qulquloota keetii fi warra maqaa kee sodaatan xinnaafis ta'u guddaaf badhaasa kennitu ga'eera; yeroon ati itti warra lafa balleessan balleessitus ga'eera." **19** Manni qulqullummaa Waaqaa kan samii keessaas ni baname; taabonni kakuu isaas mana qulqullummaa isaa keessatti mul'ate. Ergasiis ifa balaqfee, sagalee, bakakkaa, sochii lafaatii fi bokkaa cabbii guddaa isaatu ture.

12 Mallattoon guddaan tokko samii keessatti mul'ate: dubartii biiftuu uffattee miilla ishee jalaa ji'a qabdu kan mataa ishee irraa gonfoo urjiiwwan kudha lamaa qabdu tokkotu ture. **2** Isheen ulfa turte; yommuu da'umsi ishee ga'ettis ciniinsuudhaan qabamtee iyyite. **3** Mallattoon biraas samii keessatti mul'ate; kunoo, bineensa jawwee fakkaatu diimaa guddaa, mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu, kan mataa isaa irraa gonfoo torba qabu tokkotu ture. **4** Eegeen isaas urjiiwwan samii irra jiran harka sadii keessaa harka tokko haxaa'ee lafatti gad darbate. Bineensi jawwee fakkaatu sunis yeroo dubartittii deessutti mucaa ishee liqimsuuf jedhee fuula dubartii da'uuf jirtu sanaa dura dhaabate. **5** Isheen ilma bokkuu sibiilaatiin saba hundumaa bulchuuf jiru tokko deesse; daa'imni ishees gara Waaqaatti, gara teessoo isaattis

ol butame. **6** Dubartittiin gara lafa gammoojji iddo akka isheen guyyaa 1,260 achitti gabbifamtuuf jedhee Waaqni isheef qopheesettee baqatte. **7** Lollis samii keessatti ka'e. Miikaa'elii fi ergamooni isaa bineensa jawwee fakkaatu sana lolan; bineensi jawwee fakkaatu sunii fi ergamooni isaaas of irraa lolan. **8** Isaan garuu mo'achuu hin dandeenye; ergasiis iddo isaanii kan samii keessaa sana ni dhaban. **9** Bineensi guddaan jawwee fakkaatu sunis gad darbatame; innis bofa durii isa diiyaabiloos yookaan Seexana jedhamu, isa addunyaa guutuu karaa irraa jal'isu sanaa dha. Inni lafatti gad darbatame; ergamooni isaa isa wajjin darbataman. **10** Anis sagalee guddaa tokko samii keessaa nan dhaga'e; innis akkana jedha: "Amma fayyinni, humnii fi mootummaan Waaqa keenyaa, taayitaan Kiristoos isaaas dhufeera. Himataan obboloota keenyaa inni halkanii guyyaa fuula Waaqaa duratti, isaan himatu sun gad darbatameeraatii. **11** Isaanis dhiiga Hoolichaatiin, dubbii dhuga ba'umsa isaaniitiis, isa mo'atan; isaan hamma du'aatti illee taanaan lubbuu isaanii hin mararfanne. **12** Kanaafuu yaa samiwwan, isin warri isaan keessa jiraattanis gammadaa! Garuu yaa lafaa fi yaa galaana isiniif wayyoo! Diyaabiloos gara keessanitti gad bu'eeraati! Innis akka yeroo gabaabaa qabu waan beekuuf baay'ee aareera." **13** Bineensi jawwee fakkaatu sunis yommuu akka lafatti gad darbatame argetti, dubartittii daa'ima dhiiraa deesse sana ari'achuu jalqabe. **14** Dubartittiin garuu akka gara gammoojji iddo isheef qopheeffametti boficha jalaa barriftuuf, achittis baraaf, barootaa fi walakkaa baraatiif akka gabbifamtuuf baalleen risaa guddaan lama isheedhaaf ni kennname. **15** Bofichis akka dubartittiin lolaadhaan fudhatamtuuf jedhee dugda ishee duubaan bishaan akka lagaa afaan isaa keessaa dhangalaase. **16** Lafti garuu afaan bantee laga bineensi jawwee fakkaatu sun afaan isaa keessaa dhangalaase sana liqimsuudhaan dubartittii gargaarte. **17** Bineensi jawwee fakkaatu sun dubartitti aaree sanyii ishee warra hafanitti lola kaasuu dhaqe; isaanis warra ajaja Waaqaa eeganii fi warra dhuga ba'umsa Yesuus jabeessanii qabatanii dha.

13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis cirracha galaanaa irra dhaabate. Bineensa tokkos utuu inni galaana keessaa ba'uu nan arge. Innis gaanfa kudhanii fi

mataa torba qaba ture; gaanfawwan isaa irratti gonfoo kudhan, tokkoo tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa arrabsoo qaba ture. 2 Bineensi ane arge sunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miilla amaaketaa, afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata ture. Bineensi jawwee fakkaatu sunis humna isaa, teessoo isaatii fi taayitaa guddaas bineensichaaf kenne. 3 Mataa bineensichaa torban keessaa inni tokko waan madaa du'a fidu qabu fakkaata ture; madaan du'a fidu sun garuu fayyee ture. Addunyaan guutuunis dinqisifatee bineensicha duukaa bu'e. 4 Namoonni sababii inni taayitaa isaa bineensa sanaaf kenneef bineensa jawwee fakkaatu sanaaf ni sagadan; akkasumas, "Kan akka bineensichaa eenyuu? Eenyutus lola isatti kaasuu danda'a?" jedhanii bineensichaaf sagadan. 5 Akka bineensichi dubbii of tuulummaatiif fi arrabsoo dubbatuuf afaan ni kennameef; ji'a afurtamii lamaaf akka ittiin hojjetuufis taayitaan isaaaf kenname. 6 Innis Waaqa arrabsuuf, Waaqaa fi iddo jirenyaa isaa, akkasumas warra samii keessa jiraatan maqaa balleessuuf jedhee afaan banate. 7 Akka inni qulqulootatti waraana kaasee isaan mo'atuufis humni ni kennameef. Gosa hunda, saba hunda, afaanii fi sanyii hunda irrattis taayitaan ni kennameef. 8 Warri lafa irra jiraatan hundinuu jechuunis warri maqaan isaanii erga addunyaan uumamee jalqabee kitaaba jirenyaa kan Hoolicha qalame sanaa keessatti hin galmeeffamin hundinuu bineensichaaf ni sagadu. 9 Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u. 10 "Namni booji'amuuf jiru kam iyyuu inni ni booji'ama. Namni goraadeedhaan ajeefamuuf jiru kam iyyuu goraadeedhaan ni ajeefama." Kunis obsaa fi amanamummaa qulqulootaa argisiisa. 11 Bineensa biraas utuu inni lafa keessaa ba'uun nan arge. Innis akka hoolaa gaanfa lama qaba ture; akka bineensa jawwee fakkaatuuttis dubbata ture. 12 Innis taayitaa bineensicha jalqabaa hundaan fuula isaa duratti hojjechaa ture; akka laftii fi warri lafa irra jiraatan bineensicha jalqabaa isa madaan du'a fidu fayyef sanaaf sagadanis godhe. 13 Innis hamma akka ibiddi samii irraa lafatti gad bu'u godhutti ija namaa duratti dinqii gurguddaa hojjete. 14 Mallattoo akka inni iddo bineensichi jalqabaa jirutti hojjetuuf eeyyamameef sanaanis namoota lafa irra jiraatan ni gowwoomse. Akka isaan ulfinna bineensicha goraadeedhaan madaa'ee ergasii immoo

jiraate sanaatiif fakkii dhaaban ajaje. 15 Fakkiin bineensa jalqabaa sunis akka dubbachuu danda'u fi warra fakkii sanaaf sagaduu didan hundas akka ajeesisuuf bineensi inni lammaffaan akka fakkii sanaaf lubbuu kennuuf humni kennameef. 16 Akkasumas namni hundinuu xinnaa fi guddaan, sooreessii fi hiyyeessi, birmaduu fi garbi harka mirgaa irratti yookaan adda irratti akka mallattoo qabaatu dirqisiise; 17 kunis akka namni mallattoo kana jechuunis maqaa bineensichaa yookaan lakkobsa maqaa isaa hin qabaatin kam iyyuu bitachuu yookaan gurgurachuu hin dandeenyee. 18 Ogummaan as jira. Lakkobsichi waan lakkobsa namaa ta'eef namni hubanna qabu kam iyyuu lakkobsa bineensichaa haa herregu. Lakkobsi isaaas 666.

14 Anis nan ilaale; kunoo, Hoolichi Tulluu Xiyoona
irra dhaabachaa ture; namoonni 144,000, kanneen maqaan isaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanii irratti barreeffames isa wajjin turan. 2 Anis sagalee akka sagalee bishaan baay'eetii fi akka sagalee kakawwee guddaa samii irraa nan dhaga'e. Sagaleen ane dhaga'e sunis akka sagalee baganaa kan namoonni baganaa taphatan dhageessisanii ture. 3 Isaanis fuula teessichaa duratti, fuula uumamawwan lubbuu qabeeyyi afraniitii fi fuula maanguddootaa duratti faarfannaa haaraa tokko faarfatan. Faarfannaa sanas namoota 144,000 warra lafa irraa furaman sana malee namni tokko iyyuu barachuu hin dandeenye. 4 Isaan kunneen waan qulqullinaan of eegganiif warra dubartootaan of hin xureessinii dha. Isaanis iddo Hoolichi dhaqu hundumatti isa duukaa bu'u. Sanyii namaa keessaas hangafa ta'anii Waaqaa fi Hoolichaaf ni furaman. 5 Sobni tokko iyyuu afaan isaanii keessatti hin argamne; isaan mudaan hin qaban. 6 Anis ergamaa biraan kan warra lafa irra jiraatanitti jechuunis saba hundatti, gosa hundatti, afaanii fi sanyii hundatti lallabuuf jedhee wangeela bara baraa qabatee samii walakkaa barrisu tokko nan arge. (aiōnios g166) 7 Innis sagalee guddadhaan akkana jedhe; "Sa'aatiin murtii isaa waan dhi'aateef Waaqa sodaadhaa; ulfinas isaaaf kennaa. Isa samii fi lafa, galaanaa fi burqaawwan bishaanii uume sanaaf sagadadaa." 8 Ergamaan lammaffaanis itti aansee, "Kufteerti! Baabilon guddittiin' isheen akka sabni hundi daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhugu goote sun kufteerti" jedhe. 9 Ergamaan

Waaqaa inni sadaffaanis isaanitti aansee sagalee guddaadhaan akkana jedhe; "Namni kam iyyuu bineensichaa fi fakkii isatiif yoo sagade, mallattoo isas adda isaa irratti yookaan harka isaa irratti yoo fudhate, **10** innis akkasuma daadhii wayinii dheekkamsa Waaqaa isa utuu homtuu itti hin makamin xoofoo aarii isatti buufame irraa ni dhuga. Fuula ergamoota qulqulootaatii fi fuula Hoolichaa durattis ibiddaa fi dinyidhaan ni dhiphata. **11** Arri dhiphina isaniis bara baraa hamma bara baraatti ol ba'a. Warri bineensichaa fi fakkii isatiif sagadan yookaan warri mallattoo maqaa isaa fudhatan hundi halkanii guyyaa boqonnaa hin qabaatan." (aiōn g165) **12** Kun obsa qulquloota ajaja Waaqaa eeganiitii fi Yesuusiif amanamanii jiraatanii gaafata. **13** Anis sagalee, "Waan kana barreessi: Si'achi warri utuu Gooftaadhaan jiranuu du'an eebbifamoo dha" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e. Hafuurri Qulqullunis, "Eeyyee; hojiin isaniis waan isaan duukaa bu'uuf isaan dadhabbii isaniii irraa ni boqotu" jedha. **14** Anis nan ilaale; kunoo, duumessa adii tokkotu ture; inni "ilma namaa fakkaatu" tokkos gonfoo warqee mataa isatti kaa'atee, haamtuu qaramaa harkatti qabatee duumessa irra taa'ee ture. **15** Ergamaan Waaqaa kan biraas mana qulqullummaatii ba'ee sagalee guddaadhaan isaa duumessa irra taa'ee sanaan, "Midhaan lafaa waan bilchaateef, yeroon haamaas waan ga'eef haamtuu kee fudhadhuutii haami" jedhee iyye. **16** Kanaafis inni duumessa irra taa'ee sun haamtuu isaa lafatti dhaabe; laftis ni haamamte. **17** Ergamaan Waaqaa kan biraas mana qulqullummaa isaa samii keessaatii ba'e; innis akkasuma haamtuu qaramaa qaba ture. **18** Ammas ergamaan Waaqaa kan biraas inni ibidda irratti taayitaa qabu tokko iddo aarsaa biraas dhufee, sagalee guddaadhaan ergamaa haamtuu qaramaa qabu sanaan, "Hurbuun wayinii waan bilchaateef haamtuu kee qaramaa sana fudhadhuutii hurbuu wayinii lafaa walitti qabi" jedhe. **19** Ergamichis haamtuu isaa lafatti dhaabe; hurbuu wayinii lafaas walitti qabee gara iddo cuunfaa wayinii dheekkamsa Waaqaa isaa guddaatti darbate. **20** Isaanis iddo cuunfaa wayinii kan magaalaan ala jiru keessatti dhihiitaman; iddo cuunfaa sana keessaas dhiigni hamma luugama fardaatti ol ka'ee fageenya gara kiiloo meetira 300 lola'e.

15 Anis mallattoo guddaa fi dinqisiisaa biraas samii keessattin arge; mallattoon kunis ergamoota torban kanneen dha'icha dhumaat torba qaban ture; dha'ichi torban kunneen isababii dheekkamsi Waaqaa isaniin raawwatamuuf dha'icha dhumaat jedhaman. **2** Anis waan galaana bilillee ibiddaan makamee fakkaatu tokko nan arge; warri bineensichaa fi fakkii isaa, lakkobsa maqaa isas mo'atan baganaa Waaqni isaniif kenne harkatti qabatanii galaanicha bira dhadhaabachaa turan. **3** Isaanis faarfanna Musee garbicha Waaqatii fi faarfanna Hoolichaa akkana jedhanii faarfatan: "Yaa Waaqa Gooftaa Waan Hundumaa Dandeessu, hojiin kee guddaa fi dinqisiisaa dha. Yaa Mootii sabootaa, karaan kee qajeelaa fi dhugaa dha. **4** Yaa Gooftaa, namni si hin sodaanne, kan maqaa kees hin ulfeessine eenyu? Si qofatu qulqulluudhaatii. Hojiin qajeelummaa keetii waan mul'ifameef, saboonni hundinuu ni dhufu; fuula kee durattis ni sagadu." **5** Ergasiis nan ilaale; manni qulqullummaa inni samii jechuunis dinkaanni dhuga ba'uun ni baname. **6** Mana qulqullummaa sana keessaas ergamoonni torban dha'icha torba qaban ni ba'an. Isaanis uffata qulqullu fi calaqqisaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatani naannoo qoma isaniittis sabbata warqee hidhatanii turan. **7** Uumamawwan lubbuu qabeeyyi afran keessaas inni tokko waciitiwwan warqee torba kanneen dheekkamsa Waaqa isaa bara baraa hamma bara baraatti jiraatuutiin guutaman ergamoota torbaniif kenne. (aiōn g165) **8** Manni qulqullummaa sunis aara ulfinaa fi humna Waaqaa keessaas ba'uun guutame; hamma dha'ichi torban ergamoota torbani raawwatamuttis eenyu iyyuu mana qulqullummaa sana seenuu hin dandeenye.

16 Anis sagalee guddaa, ergamoota torbaniin, "Dhaqaatii, waciitiwwan dheekkamsa Waaqaa torban keessaas lafa irratti dhangalaasaa" jedhu tokko mana qulqullummaa keessaas nan dhaga'e. **2** Ergamaan Waaqaa inni jalqabaa dhaqee waciitii isaa keessaas lafa irratti dhangalaase; namoota mallattoo bineensichaa of irraa qabani fi fakkii isatiif sagadanittis madaan hamaanii fi dhukkubaan ni yaa'e. **3** Ergamaan lammaffaan waciitii isaa keessaas galaanatti dhangalaase; galaanichis dhiiga akka dhiiga nama du'ee ta'e; lubbuu qabeeyyiin galaana sana keessaas hundinuu ni du'an. **4** Ergamaan sadaffaan waciitii isaa keessaas lageenii fi burqaawwan bishaanii

irratti dhangalaase; isaanis dhiiga ta'an. **5** Ergamaan bishaanota irratti itti gaafatamummaa qabus utuu akkana jedhuu nan dhaga'e: "Yaa Isa Qulqulluu, kan jirtu, kan turte, sababii wantoota kanneen murteessiteef, ati qajeelaa dha; **6** Waan isaan dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga raajotaa dhangalaasaniif, ati immoo akka isaan dhuganiif dhiiga isaaniif kenniteerta; kun isaaniif ni malaatii." **7** Anis utuu iddoon aarsaa, "Eeyyee yaa Waaqayyo Goofaa Waan Hunda Dandeessu, murtiin kee dhugaa fi qajeelaa dha" jedhuu nan dhaga'e. **8** Ergamaan afuraffaanis waciitii isaa keessaa aduu irratti dhangalaase; aduudhaafis akka isheen ibiddaan nama gubduuf humni ni kennname. **9** Namoonnis ho'a guddaa sanaan ni gubatan; maqaa Waaqa dha'icha kanneen irratti humna qabu sanaas ni abaaran; qalbii jijiirrachuu fi ulfina isaaf kennuu ni didan. **10** Ergamaan shanaffaanis waciitii isaa keessaa teessoo bineensichaas irratti dhangalaase; mootummaan bineensichaas dukkanaan liqimfame. Namoonnis dhiphachuudhaan arraba isaanii cicciiniinan; **11** sababii dhukkubbii fi madaa isaaniiifis Waaqa samii ni abaaran; garuu hojii isaanii irraa qalbii hin jijiirranne. **12** Ergamaan ja'affaanis waciitii isaa keessaa Efraaxiis lagicha guddaa irratti dhangalaase; bishaan laga sanaas mootota Ba'a Biiftutii dhufaniif akka karaan qopheeffamuuf ni goge. **13** Ergasiis afaan bineensa jawwee fakkaatu sanaa keessaa, afaan bineensicha keessaa fi afaan raajii sobaa keessaa hafuuronni xuraa'oون fattee fakkaatan sadii utuu ba'anuu nan arge. **14** Isaanis hafuurota hafuura hamaa kanneen hojiiwyan dinqii hoijetanii dha; isaanis lola guyyaa guddichaa kan Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaatiif walitti isaan qabuuf gara mootota addunyaa hundaatti kan ba'anii dha. **15** "Kunoo, ani akka hattuutti nan dhufa! Namni akka qullaa hin deemneef, akka qaaniin isaas hin mul'anneef dammaqee uffata isaa eeggatu eebbfamaa dha." **16** Isaanis iddoon afaan Ibraayixiiti Armaageedon jedhamutti mootota sana walitti qaban. **17** Ergamaan torbaffaanis waciitii isaa keessaa qilleensa keessatti dhangalaase; sagaleen guddaa, "Raawwatameera!" jedhu tokkos mana qulqullummaatii teessoo keessaa ba'e. **18** Ergasiis balaqqueen, sagaleen, kakawheetii fi sochiin lafaa hamaaan tokko ni ta'e. Sochiin lafaa kan akkanaas erga namni lafa irra jiraachuu jalqabee kaasee takkumaa

ta'ee hin beeku; sochiin lafaa sunis akka malee guddaa ture. **19** Magaalattiin guddoon iddoon sadiitti gargar qoodamte; magalaawwan sabootaas ni kufan. Waaqnis Baabilon Guddittii ni yaadate; xoofoo daadhii wayinii dheekkamsa isaa sodaachisaadhaan guutames ni kenneef. **20** Biyyoonni bishaaniin marfaman hundinuu ni baqatan; tulluuwwanis argamuu hin dandeenye. **21** Dhagaan cabbii gurguddaan tokkoon tokkoon isaa gara kiiroo giraamii afurtamii shanii ulfaatu samii irraa namoota irra bubbue'e. Dha'ichi sunis waan akka malee hamaa tureef namoonni sababii dha'icha cabbii sanaatiif Waaqa ni abaaran.

17 Ergamoota torban waciitiwwan torba qaban keessaa inni tokko gara koo dhufeeakkana naan jedhe; "Kottu! Adaba sagaagaltittii guddittii ishee bishaanota baay'ee irra teessu sana irratti raawwatamuuf jiru sittin argisiisaa. **2** Mootonni lafaa ishee wajjin sagaagalaniiru; warri lafa irra jiraatanis daadhii wayinii sagaagala isheetiin machaa'aniiru." **3** Ergamaan Waaqaa sunis Hafuura Qulqulluudhaan na fuudhee gammoojiitti na geesse. Achittis dubartii bineensa bildiimaa maqaa arrabsootiin guutame tokko irra teessu nan arge; bineensicha mataa torbaa fi gaanfa kudhan qaba ture. **4** Dubartittiis uffata dhiilgee fi bildiimaa uffattee warqueen, dhagaa gatii guddatii fi lulaan miidhagfamtee ture. Harka isheettis xoofoo warqee kan waan jibbisiisaa fi xuraa'ummaa sagaagala isheetiin guutame qabattee ture. **5** Adda ishee irrattis maqaan icciitii kanakkana jedhu tokko barreeffamee ture: Baabilon Guddittii, Haadha Sagaagaloota fi, Haadha waan Jibbisiisaa Lafaa. **6** Akka dubartittiin dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga warra Yesuusif dhugaa ba'aniitiin machooftee nan arge. Anis yommuu ishee argetti baay'een dinqifadhe. **7** Ergamichis akka naan jedhe; "Ati maaliif dinqifatta? Icciitii dubartitti fi icciitii bineensicha ishee baatu kan mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu sanaa sitti nan hima. **8** Bineensi ati argite sun dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu Boolla Qilee keessaa ol ba'ee gara badiisa isaa ni dhaqa. Warri lafa irra jiraatan kanneen maqaan isaanii uumama addunyaaatii jalqabee kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin yommuu bineensicha arganitti ni dinqisiifatu; sababiin isaas bineensichi dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu ni dhufa. (Abyssos g12) **9** "Kunis sammuu ogummaa

qabu gaafata. Mataawwan torban sunis tulluuwwan torban dubartittiin irra teessuu dha. 10 Akkasumas mataawwan torban sun mootota torba. Isaan keessaa shan kufaniiru; inni tokko jira; inni kaan immoo amma illee hin dhufne; yommuu dhufutti garuu yeroo gabaabaaf turuu qaba. 11 Bineensichi duraan turee amma immoo hin jirre sun mootii saddeetaffaa dha. Inni mootota torban keessaa tokkoo dha; gara badiisa isaas ni dhaqa. 12 “Gaafawwan kurnan ati argite sun mootota kurnan warra amma illee mootummaa hin argatinii dha; ta’us isaan bineensicha wajjin sa’atii tokko akka moototaatti mo’uuf taayitaa ni fudhatu. 13 Isaanis yaaduma tokko qabu; humna isaaniitii fi taayitaa isaaniis dabarsanii bineensichaaf ni kenuu. 14 Isaanis Hoolichatti lola ni kaasu; Hoolichi garuu waan Gooftaa gooftotaati fi Mootii moototaa ta’eef isaan mo’ata; warri isa wajjin jiranis warra isaaf waamaman, warra isaaf filatamanii fi warra isaaf amanamanii dha.” 15 Ergamaan sunis akkana naan jedhe; “Bishaanonnii ati argite kanneen sagaagaltittiin irra teessu sun saboota, namoota, sanyiwwanii fi afaanota. 16 Bineensichii fi gaafawwan kurnan ati argite sun sagaagaltitti ni jibbu. Isaanis ishee onsanii qullaa ishee hambisu; foon ishee ni nyaatu; ibiddaanis ishee gubu. 17 Isaanis hamma dubbiin Waaqaa fiixaan ba’utti walii galuudhaan taayitaa isaanii dabarsanii bineensichaaf kennuudhaan akka kaayyoo Waaqaa raawwatanaiiif Waaqni yaada kana garaa isaanii keessa kaa’eeratii. 18 Dubartittiin ati argite sun magaalattii guddoo mootota lafaa bulchituu dha.”

18 Ergasiis utuu ergamaan biraam samii irraa gad bu’u nan arge. Innis taayitaa guddaa qaba ture; ulfina isaatiiniis lafti ni ifte. 2 Innis akkana jedhee sagalee guddaadhaan iyye: “Kufteerti! Baabilon guddittiin kufteerti! Lafa jireenya hafuurota hamoo, lafa qubata hafuurota xuraa’oo hundaa, iddo jireenya simbirroota xuraa’oo, iddo jireenya bineensota xuraa’oo fi jibbisiso hundaa taateerti. 3 Sabooni hundinuus, daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhuganiiruutii. Mootoni lafaas ishee wajjin sagaagalaniru; daldaltonni addunyaas qananii ishee guddaa sanaan sooromaniiru.” 4 Sagalee biraas samii irraa nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Yaa saba ko, isin akka cubbuu ishee keessatti hin hirmaanneef, balaa ishee irra ga’us akka hin qoodanneef, kottaa

ishee keessaa ba’aa; 5 cubbuun ishee hamma samiitti ol tuulameeraatii; Waaqnis yakka ishee yaadateera. 6 Akkuma isheen kennitetti isinis isheef kennaa; akkuma hojji isheettis dachaa lama godhaatii isheef deebisaa. Xoofoo isheen itti bulbultettis dachaa lama godhaatii isheef bulbulaa. 7 Hammuma isheen ulfina ofii kennitee qananii guddaadhaan jiraatte sana, qixxeedhuma isaa dhiphinaa fi gadda isheef kennaa. Isheen isaraa ishee keessatti, ‘Ani akka mootittii tokkootti nan taa’aa; ani haadha hiyyeessaa miti; gonkumaas hin gaddu’ jettee of jajji. 8 Kanaafuu dha’ichi garaa garaa jechuunis, duuti, gaddii fi beelli guyyuma tokkotti ishee irra ni ga’aa. Waaqni Gooftaan isheetti murteessu sun waan jabaa ta’eef, isheen ibiddaan ni gubamti. 9 “Mootoni lafaa warri ishee wajjin sagaagalanii fi warri qananii guddaadhaan ishee wajjin jiraatan yommuu aara gubamuu ishee arganitti ishee ni boo’u; ni wawwaatus. 10 Isaanis dhiphina ishee waan sodaatanaiiif fagoo dhaabatanii, “Wayyoo! Wayyoo! Yaa magaalaa guddittii, yaa Baabilon magaalattii jabduu! Badiin kee sa’atuma tokko keessatti dhufeeraatiil” jedhu. 11 “Daldaltonni lafaas si’achi waan namni tokko iyyuu mi’ a daldala isaanii hin binneef ishee ni boo’u; ni wawwaatus. 12 Mi’i daldala isaaniis warqee, meetii, dhagaawwan gatii guddaati fi lula, uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee, uffata haarriitii fi bildiimaa, muka urgaa’aa gosa hundaa, mi’ a ilka arbaa irraa hojjetame hunda, mi’ a muka gatii guddaa irraa hojjetame hunda, mi’ a naasii irraa hojjetame hunda, mi’ a sibiilaatii fi mi’ a dhagaa adii irraa hojjetame hundaa fi 13 qarafaa fi urgoftuu, ixaana, qumbii, haphee urgaa’aa, daadhii wayiniitii fi zayitii ejersaa, daakuu bullaa’aa fi qamadii, loowwanii fi hoolota, fardeenii fi gaariiwwan, akkasumas garbootaa fi lubbuuwwan namootaa fa’aa. 14 “Isaanis, ‘Iji waan ati hawwite sanaa si duraa badeera. Badhaadhummaa fi bareedinni kee hundinuu sirraa badeera; gonkumaas deebitee hin argattu’ isheedhaan jedhu. 15 Daldaltonni mi’ a kanneen gurguratanii ishee irraa badhaadhummaa argatanis dhiphina ishee sodaatanii fagoo dhaabatu. Isaanis boo’aa, wawwaachaas, 16 sagalee guddaadhaan akkana jedhu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii; yaa ishee uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee fi uffata bildiimaa uffatte, yaa ishee warqeedhaan, dhagaa gatii guddaati fi lulaan

miidhagfamte! 17 Badhaadhummaan guddaan akkanaa sa'aatuma tokko keessatti barbadaa'e! "Ajajjuun doonii hundinuu, warri dooniin imala deeman hundinuu, warri doonii irra hojjetanii fi warri galaana irra hojjechuun jiraatan hundinuu fagaatanii ni dhaabatu. 18 Isaan yommuu aara gubamuu ishee arganitti, 'Magaalaan akka magaalaa guddittii kanaa jiraattee beekti?' jedhanii iyuu. 19 Isaanis awwaara mataatti firfirfatanii boo'aa, wawwaachaasakkana jedhanii iyuu: "Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii, yaa ishee warri galaana irraa dooniiwwan qaban hundinuu qabeenya isheetiin sooroman! Ishee sa'aatuma tokko keessatti barbadoofte!" 20 "Yaa samii kufaatii isheetti gammadi! Isin sabni Waaqaa gammadaa! Ergamoonnii fi raajonni gammadaa! Waaqni ishee irratti isiniif mureeraatii." 21 Ergamaan jabaan tokkos dhagaa hamma dhagaa daakuu ga'u tokko fuudhee galaanatti gad darbateeakkana jedhe: "Baabilon magaalaa guddittii, akksuma furguggifamtee ni darbatamtii; gonkumaas deebitee hin argantu. 22 Sagaleen warra baganaa fi muuziqaap taphatanii, sagaleen warra ulullee fi malakata afuufanii si'achi si keessatti hin dhaga'amu. Ogeessi hojji harkaa tokko iyuu, si'achi si keessatti hin argamu. Sagaleen dhagaa daakuus, si'achi si keessatti hin dhaga'amu. 23 Ifni ibsaa, lammata si keessatti hin ifu. Sagaleen misirrichaatii fi misirrittii, lammata si keessatti hin dhaga'amu. Daldaltoonni kee namoota gurguddaa addunyaa turan. Falfala keetiin sabni hundinuu gowwoomfameera. 24 Dhiigni raajotaatii fi dhiigni qulqullootaa, dhiigni warra lafa irratti gorra'aman hundumaas ishee keessatti argame."

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa nan dhaga'e; innis akkana jedha: "Haalleluuya! Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqa keenyaa ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaatii. Inni sagaagaltittii guddoo, ishee sagaagaltummaa isheetiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiiga garboota isaatifiis isheetti haaloo ba'eera." 3 Ammas, "Haalleluuya! Aarri ishees bara baraahamma bara baraatti ol ni ba'a" jedhanii iyyan. (aiōn g165) 4 Maanguddoonee digdamii afranii fi uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran kufanii Waaqa teessoo irra taa'ee jiru sanaaf sagadan; sagalee guddaaadhaanis, "Ameen; Haalleluuya!" jedhan. 5 Ergasiis sagaleen, "Isin garboonni isaa hundinuu,

warri isa sodaattan, xinnaanis guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa" jedhu tokko teessicha keessaa ni ba'e. 6 Anis utuu sagaleen akka sagalee tuuta nama baay'ee, akka sagalee bishaan baay'eetii fi akka sagalee kakawwee guddaan tokkoakkana jedhuan dhaga'e: "Haalleluuya! Waaqni keenya Gooftaan Waan Hunda Danda'u mo'eeraatii. 7 Kottaa ni gammanna; ni ililchinas; ulfinas isaaaf ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa ga'eeraatii; misirrittii isaaas of qopheessiteerti. 8 Akka uffattuufis uffanni haphiin qunceet talbaa irraa hojjetame, adii fi qulqullootaa isaaqjeelaa sana argisisa. 9 Ergamaan Waaqaa sunis, "Warri gara irbaata cidha fuudha Hoolichaatti affeeraman eebbfamoo dha!" jedhii barreessi" naan jedhe; innis, "Dubbii kun dubbii Waaqaa isa dhugaa dha" naan jedhe. 10 Anis isaaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irrattin kufe. Inni garuuakkana naan jedhe, "Naaf hin sagadin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee warra Yesuusiif dhugaa ba'an wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadi! Dhuga ba'umsi Yesuus hafuura raaifiitii." 11 Anis samii baname nan arge; kunoo, farda adii tokkotu ture; inni farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa; waraana kaasas. 12 Iji isaa akka arraba ibiddaa ti; mataa isaa irras gonfoo baay'eetu jira. Innis maqaa isaa irratti barreeffame kan isa malee namni tokko iyuu hin beekne tokko qaba. 13 Innis uffata dhiiga keessa cuuphame tokko uffata; maqaan isaaas Dubbii Waaqaa jedhama. 14 Loltoonni samii irraas uffata haphiin qunceet talbaa irraa hojjetame adaadii fi qulqullootaa isaa qulqullootaa, fardeen adaadii yaabbataniisa duukaa bu'an. 15 Afaan isaa keessaa goraadee qaramaa inni ittiin saboota dha'u tokkotu ba'a; "Innis bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha." Iddoo cuunfaa wayinii dheeekkamsa sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaas ni dhidhiita. 16 Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan sunis akkana jedha: Mootii Moototaa fi Gooftaa Gooftotaa. 17 Ergamaan tokkos utuu inni aduu irra dhaabatuun arge; innis sagalee guddaaadhaan simbirroota samii walakkaa barrisanittiakkana jedhee iyye; "Kottaa, irbaata Waaqaa isa guddaaaf walitti qabamaa; 18 kunis akka isin foon moototaa, foon ajajjoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardeeniitii fi foon warra farda

yaabbatanii akkasumas foon nama hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta'etii fi garbaa, foon xinnaatii fi guddaa nyaattaniif.” 19 Yeroo sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi loltoonni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa fi loltoota isaatti waraana kaasuuif jedhanii utuu walitti qabamanuu nan arge. 20 Bineensichi garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula bineensichaa duratti hojiiwan dinqii hojjechaa ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiiwan dinqii kanneeniin warra mallattoo bineensichaa fudhatanii fi warra fakkii isaatiif sagadan ni gowwoomse. Isaan lachuu utuma lubbuun jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba'u keessatti gad darbataman. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Warri hafan immoo goraadee afaanisa farda yaabbatu sanaa keessaa ba'een ajjeefaman; allaattiin hundinuuus foon isaanii nyaatanii quufan.

20 Utuu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetti fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gad bu'uu nan arge. (Abyssos g12) 2 Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkaatu, bofa durii sana jechuunis diiyaabiloos yookaan Seexana qabee waggaa kuma tokko hidhe. 3 Hamma waggaan kumaa sun dhumuttis akka inni deebi'ee saboota hin gowwoomsineef Boolla Qileetti gad isa darbatee itti cufe. Chaappaas irratti chaappesse; ergasii immoo yeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. (Abyssos g12)

4 Anis teessoowwan nan arge; warri akka murtii kennaniif taayitaan kennameef teessoowwan sana irra taa'anii turan. Lubbuuwan namoota sababii Yesuusiiif dhugaa ba'anii fi sababii dubbii Waaqaatiif jedhanii gorra'amaniis nan arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii bineensichaatiif hin sagadne; mallattoo isaaas adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti hin fudhanne. Isaanis du'aa ka'anii Kiristoos wajjin waggaa kuma tokko mo'an. 5 Warri du'an kaan garuu hamma waggaan kumni sun dhumutti deebi'anii lubbuudhaan hin jiraanne. Kunis du'aa ka'uul jalqabaa ti. 6 Warri du'aa ka'uul jalqabaa keessatti qooda qaban eebbfamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatiif luboota Kiristoos ta'anii waggaan kuma tokko isa wajjin mo'u malee duuti lammafaan isaan irratti taayitaan hin qabu. 7 Yommuu waggaan kumni sun dhumutti Seexanni iddoor itti hidhamee ture keessaa gad dhiifama; 8 innis saboota golee lafaa afran jiran jechuunis Googii fi Maagoogin gowwoomsuuf ni ba'a;

hunduma isaaniis waraanaaf walitti ni qaba. Baay'inni isaaniis akka cirracha qarqara galaanaa ti. 9 Isaanis lafa hunda irratti faffaca'anii qubata qulqulootaatii fi magaalattii jaallatamtuu marsan. Garuu ibiddi samii irraa gad bu'ee isaan fixe. 10 Diiyaabiloos inni isaan gowwoomse sunis gara haroo dinyii boba'uutti iddoor bineensichii fi raajichi sobaa itti darbataman sanatti gad darbatame. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti halkanii guyyaa ni dhiphifamu. (aīon g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Anis teessoo adii guddaa tokkoo fi isa teessicha irra taa'e nan arge. Laftii fi samiin fuula isaa duraa ni baqatan; iddoonis isaaniif hin argamne. 12 Warri du'anis xinnaa guddaa fuula teessicha dura dhaabatanii nan arge; kitaabonnis ni banaman; akkasumas kitaabni biraaj jechuunis kitaabni jireenyaa ni baname. Warra du'anis akkuma kitaabota keessatti galmeeffametti, akkuma hojii isaan duraan hojjetaniitti murtiin ni kennameef. 13 Galaannis warra du'an kanneen isa keessa turan of keessaa baasee kenne; duutii fi Sii'oolis warra du'an kanneen isaan keessa turan of keessaa baasanii kennan; namni hundis akkuma hojii isaatti murtii argate. (Hadēs g86) 14 Ergasiis duutii fi Sii'ool haroo ibiddaatti gad darbataman. Haroon ibiddaa kunis du'a lammaffaa ti. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Namni maqaan isaa kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin kam iyyuu haroo ibiddaatti gad darbatame. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Anis ergasii samii haaraa fi lafa haaraa nan arge; samiin duraatii fi lafti duraa sun badaniiruutii; galaannis si'achi hin jiraatu. 2 Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraaj utuu gad buutuu nan arge. 3 Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; “Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaa isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a. 4 Inni imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa. Si'achi duuti yookaan gaddi yookaan boo'ichi yookaan dhiphinni hin jiraatu; sirni moofaan sun darbeeraatii.” 5 Inni teessoo sana irra taa'es, “Kunoo, ani waan hundumaa nan haaromsa!” jedhe; innis, “Dubbiin kun waan amanamaa fi dhugaa ta'eef, kana barreessi” naan jedhe. 6 Innis akkana naan jedhe: “Raawwatameera. Alfaa fi Omeegaan, Jalqabaa fi Dhumni anuma. Ani nama dheeboteef

burqaa bishaan jireenyaa irraa tola nan kenna. 7 Inni mo'u waan kana hunda ni dhaala; ani Waaqa isaa nan ta'aaf; innis ilma koo ni ta'a. 8 Garuu qoodni sodaattotaa, kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa, kan warra nama ajjeesanii, kan halaleewwanii, kan warra falfala hoijetanii, kan warra waaqota tolfamoo waaqeffataniitii fi kan sobduuwan hundaa haroo ibiddaatii fi dinyii boba'u keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa ti." (Limnē Pyr g3041 g4442)

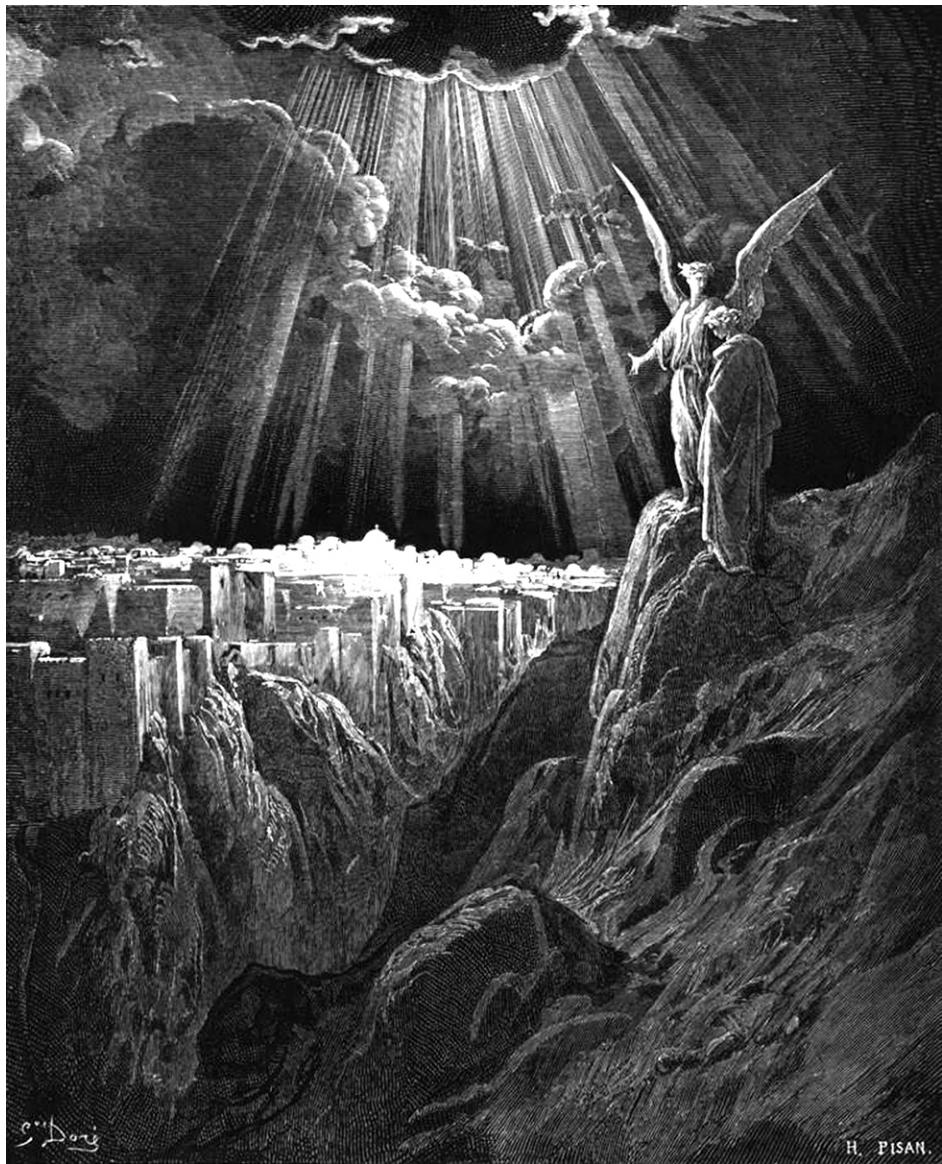
9 Ergamoota torban warra waciitii torban dha'icha dhumaan torbaniin guutaman qaban keessaas inni tokko dhufee, "Kottu, misirrtii niitii Hoolichaa sitti nan argisiisaatii" naan jedhe. 10 Innis Hafuuraan na fuudhee tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti na geesse; utuu Yerusaalem Magaalaa Qulqullittiin samii keessaa Waaqa biraad gad buutuu natti argisiise. 11 Isheenis ulfina Waaqaatiin ni ibsiti turte; cululuqni ishees akuma cululuqa dhagaa gatii guddaa, akka dhagaa yaasphiidii qulqulluu akka bilillee ture. 12 Magaalattiis dallaa guddaa fi ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte. Karrawwan sana irras ergamoota kudha lamatu dhaabatee ture; karra kudha lamaan sana irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii barreffamee ture. 13 Karaa ba'a biiftuutiin karra sadii, karaa kaabaatiin karra sadii, karaa kibbaatiin karra sadii, karaa lixa biiftuutiin karra sadiitu ture. 14 Dallaan magaalattiis hundee kudha lama qaba ture; hundeeawan sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa kudha lamaanii barreffamee ture. 15 Ergamaan natti dubbate sunis magaalattiis, karrawwan isheetii fi dallaawan ishee safaruudhaaf ulee safartuu kan warqee qaba ture. 16 Magaalaan sunis golee afur qabdi turte; dheerinni isheetii fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis ulee isatiin magaalattiis safare; bal'inni ishees gara kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee, garaan isheetii fi ol dheerinni ishees wal qixxee ture. 17 Dallaan magaalattiis ni safare; innis akka safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture sanaatti dhundhuma 144 ta'e. 18 Dallaan sun dhagaa yaasphiidii ijaarame; magaalaan sun immoo warqee qulqulluu akka bilillee qulqulluu ta'een ijaaramte. 19 Hundeewwan dallaa magaalaa sanaas dhagaa gatii guddaa gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hundeen jalqabaa yaasphiidiin, lammaffaa sanpeeriin, sadaffaan keelqedooniin, afuraffaan immoo maragdiin miidhagfame; 20 Inni

shanaffaan sardooniksiin, ja'affaan sardiyooniin, torbaffaan kiristolobeen, saddeetaffaan biiraleen, saglaffaan wuraawureen, kurnaffaan kirisphiraasisiin, kudha tokkoffaan yaakintiin, kudha lammaffaan immoo ametiixsinoosiin miidhagfame. 21 Karrawwan kudha lamaan lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra sanaas lula tokko irraa hoijetame. Daandiin magaalaa sanaas warqee qulqulluu akkuma bilillee keessaan waa argamuu ti. 22 Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u fi Hoolichi mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani magaalattii keessatti mana qulqullummaa tokko illee hin argine. 23 Aduun yookaan ji'i magaalattiif ibsuun hin barbaachisu; ulfinni Waaqaa ifa kennaafitii; Hoolichis ibsa ishee ti. 24 Saboonti ifa isheetiin deddeebi'u; mootonni lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. 25 Sababii halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii gonkumaa guyyaa tokko iyyuu hin cufaman. 26 Ulfinaa fi kabaja sabootaa gara ishee ni fidu. 27 Warra maqaan isaanii kitaaba jirenyaa kan Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wanni xuraa'aan tokko iyyuu yookaan namni waan jibbisiisa hoijetu yookaan namni nama sobu kam iyyuu magaalaa sana hin seenu.

22 Ergamaan sunis laga bishaan jirenyaa, qulqulluu akka bilillee kan teessoo Waaqaatiif fi Hoolichaa keessaa burqu tokko natti argisiise; 2 bishaan sunis walakkaa daandii magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana lagichaa irras mukni jirenyaa ija gosa kudha lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota fayyisa ture. 3 Si'achi abaarsi tokko iyyuu hin jiraatu. Teessoon Waaqaatiif fi Hoolichaa magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isa tajaajilu. 4 Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas adda isaanii irratti ni argama. 5 Si'achi halkan hin jiru. Ifni ibsa yookaan ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniif kennaatii. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti ni mo'u. (aiōn g165) 6 Ergamaan Waaqaa sunis, "Dubbii kun amanamaa fi dhugaa dha. Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan dafee ta'u qabu garboota isaatti argisiisuu jedhee ergamaa isaa ergeera" naan jedhe. 7 "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbfamaa dha." 8 Kan wantoota kanneen dhaga'ee fi arge ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen

dhaga'ee argetti ergamaa wantoota kanneen natti argisiisa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla isaa irrattin kufe. **9** Inni garuu, "Kana hin godhin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadi!" naan jedhe. **10** Inni akkana naan jedhe; "Sababii yeroon sun dhi'aateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. **11** Jal'aan jal'ina isaatti haa fufu; xuraa' aan xuraa' ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufu." **12** "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti nan kenna. **13** Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa Duraatii fi isa Booddee ti; isa Jalqabaatii fi isa Dhumaatis. **14** "Warri akka muka jireenyaa irratti mirga qabaatanii fi akka karrawwaniin magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan eebbfamoo dha. **15** Garuu saroonni, fal faltoonni, halaleewwan, warri nama ajjeesanii fi warri waaqota tol famoo waaqeffatan akkasumas warri soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu alatti hafu. **16** "Ani Yesuus, akka inni wantoota kanneen wal doota kiristaanaa keessatti dhugaa isinii ba'uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi Sanyii Daawit, Bakkalcha Barii kan ifuu dha." **17** Hafuurichii fi misirrittiin, "Kottu!" jedhu; namni dhaga'us, "Kottu!" haa jedhu; namni dhee bote haa dhufu; kan barbaadu bishaan jireenyaa tola haa fudhatu. **18** Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan akekkachiisa: Yoo namni kam iyyuu dubbii kanatti waan tokko illee dabale, Waaqni dha'ichawan kitaaba kana keessatti ibsaman isatti dabala. **19** Namni kam iyyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana keessaan waan tokko illee hir'ise, Waaqni muka jireenyatii fi magaalattii qulqulluun kitaaba kana keessatti ibsaman keessaan qooda isaa hir'isa. **20** Inni waan kana dhugaa ba'us, "Eeyyee, ani dafee nan dhufa" jedha. Ameen. Yaa Gooftaa Yesuus kottu. **21** Ayyaanni Gooftaa Yesuus qulqulloota hundumaa wajjin haa ta'u. Ameen.

Anis magaalaan qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif
miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraan utuu gad buutuu nan arge. Sagalee
guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu
namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas
isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Oromo---New-World/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqaas 8:31
Roomaa 10:7
Mul'ata 9:1
Mul'ata 9:2
Mul'ata 9:11
Mul'ata 11:7
Mul'ata 17:8
Mul'ata 20:1
Mul'ata 20:3

aīdios

Roomaa 1:20
Yihuudaa 1:6

aiōn

Maatewos 12:32
Maatewos 13:22
Maatewos 13:39
Maatewos 13:40
Maatewos 13:49
Maatewos 21:19
Maatewos 24:3
Maatewos 28:20
Maarqos 3:29
Maarqos 4:19
Maarqos 10:30
Maarqos 11:14
Luqaas 1:33
Luqaas 1:55
Luqaas 1:70
Luqaas 16:8
Luqaas 18:30
Luqaas 20:34
Luqaas 20:35
Yohannis 4:14
Yohannis 6:51
Yohannis 6:58
Yohannis 8:35
Yohannis 8:51
Yohannis 8:52
Yohannis 9:32
Yohannis 10:28
Yohannis 11:26
Yohannis 12:34
Yohannis 13:8
Yohannis 14:16

Hojii 3:21
Hojii 15:18
Roomaa 1:25
Roomaa 9:5
Roomaa 11:36
Roomaa 12:2
Roomaa 16:27
1 Qorontos 1:20
1 Qorontos 2:6
1 Qorontos 2:7
1 Qorontos 2:8
1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyaa 1:4
Galaatiyaa 1:5
Efeson 1:21
Efeson 2:2
Efeson 2:7
Efeson 3:9
Efeson 3:11
Efeson 3:21
Efeson 6:12
Fiiliphisiyuus 4:20
Qolosaayis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21
1 Phexros 1:23

1 Phexros 1:25
1 Phexros 4:11
1 Phexros 5:11
2 Phexros 3:18
1 Yohannis 2:17
2 Yohannis 1:2
Yihuudaa 1:13
Yihuudaa 1:25
Mul'ata 1:6
Mul'ata 1:18
Mul'ata 4:9
Mul'ata 4:10
Mul'ata 5:13
Mul'ata 7:12
Mul'ata 10:6
Mul'ata 11:15
Mul'ata 14:11
Mul'ata 15:7
Mul'ata 19:3
Mul'ata 20:10
Mul'ata 22:5

aiōnios

Maatewos 18:8
Maatewos 19:16
Maatewos 19:29
Maatewos 25:41
Maatewos 25:46
Maarqos 3:29
Maarqos 10:17
Maarqos 10:30
Luqaas 10:25
Luqaas 16:9
Luqaas 18:18
Luqaas 18:30
Yohannis 3:15
Yohannis 3:16
Yohannis 3:36
Yohannis 4:14
Yohannis 4:36
Yohannis 5:24
Yohannis 5:39
Yohannis 6:27
Yohannis 6:40
Yohannis 6:47
Yohannis 6:54
Yohannis 6:68

Yohannis 10:28
Yohannis 12:25
Yohannis 12:50
Yohannis 17:2
Yohannis 17:3
Hojii 13:46
Hojii 13:48
Roomaa 2:7
Roomaa 5:21
Roomaa 6:22
Roomaa 6:23
Roomaa 16:25
Roomaa 16:26
2 Qorontos 4:17
2 Qorontos 4:18
2 Qorontos 5:1
Galaatiyaa 6:8
2 Tasaloniiqee 1:9
2 Tasaloniiqee 2:16
1 Xiimotewos 1:16
1 Xiimotewos 6:12
1 Xiimotewos 6:16
2 Xiimotewos 1:9
2 Xiimotewos 2:10
Tiitoo 1:2
Tiitoo 3:7
Fiiimoonaa 1:15
Ibroota 5:9
Ibroota 6:2
Ibroota 9:12
Ibroota 9:14
Ibroota 9:15
Ibroota 13:20
1 Phexros 5:10
2 Phexros 1:11
1 Yohannis 1:2
1 Yohannis 2:25
1 Yohannis 3:15
1 Yohannis 5:11
1 Yohannis 5:13
1 Yohannis 5:20
Yihuudaa 1:7
Yihuudaa 1:21
Mul'ata 14:6

eleēsē

Roomaa 11:32

Geenna

Maatewos 5:22
Maatewos 5:29
Maatewos 5:30
Maatewos 10:28
Maatewos 18:9
Maatewos 23:15
Maatewos 23:33
Maarqos 9:43

Maarqos 9:45
Maarqos 9:47
Luqaas 12:5
Yaaqoob 3:6
Hadēs
Maatewos 11:23
Maatewos 16:18
Luqaas 10:15
Luqaas 16:23
Hojii 2:27
Hojii 2:31
1 Qorontos 15:55
Mul'ata 1:18
Mul'ata 6:8
Mul'ata 20:13
Mul'ata 20:14

Limnē Pyr

Mul'ata 19:20
Mul'ata 20:10
Mul'ata 20:14
Mul'ata 20:15
Mul'ata 21:8

Sheol

Uumama 37:35
Uumama 42:38
Uumama 44:29
Uumama 44:31
Lakkobsa 16:30
Lakkobsa 16:33
Keessa Deebii 32:22
1 Saamu'eel 2:6
2 Saamu'eel 22:6
1 Mootota 2:6
1 Mootota 2:9
Iyyoob 7:9
Iyyoob 11:8
Iyyoob 14:13
Iyyoob 17:13
Iyyoob 17:16
Iyyoob 21:13
Iyyoob 24:19
Iyyoob 26:6

Faarfannaa 6:5
Faarfannaa 9:17
Faarfannaa 16:10
Faarfannaa 18:5
Faarfannaa 30:3
Faarfannaa 31:17
Faarfannaa 49:14
Faarfannaa 49:15
Faarfannaa 55:15
Faarfannaa 86:13
Faarfannaa 88:3
Faarfannaa 89:48

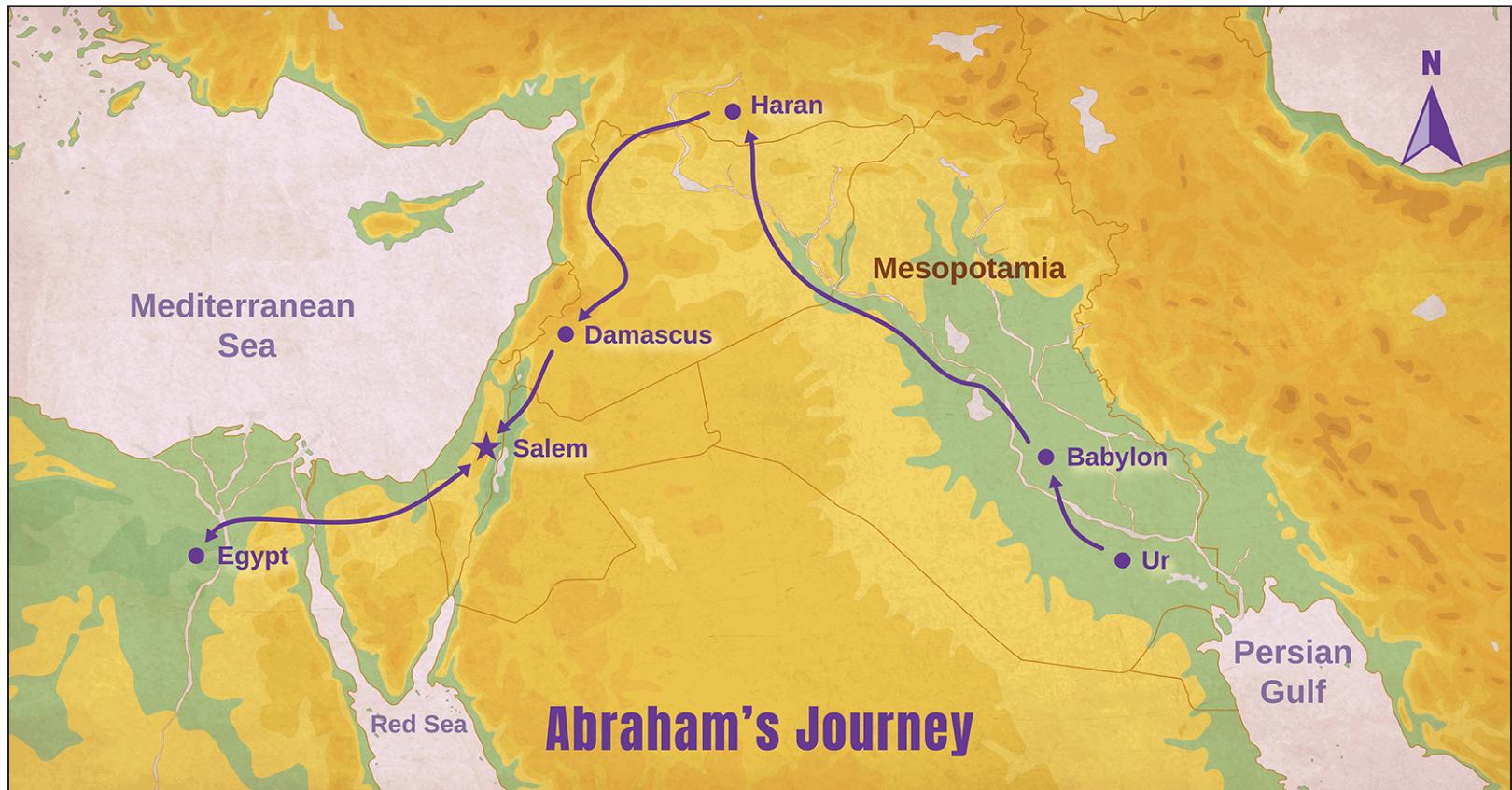
Faarfannaa 116:3
Faarfannaa 139:8
Faarfannaa 141:7
Fakkeenya 1:12
Fakkeenya 5:5
Fakkeenya 7:27
Fakkeenya 9:18
Fakkeenya 15:11
Fakkeenya 15:24
Fakkeenya 23:14
Fakkeenya 27:20
Fakkeenya 30:16
Lallaba 9:10
Weedduu 8:6
Isaayyaas 5:14
Isaayyaas 7:11
Isaayyaas 14:9
Isaayyaas 14:11
Isaayyaas 14:15
Isaayyaas 28:15
Isaayyaas 28:18
Isaayyaas 38:10
Isaayyaas 38:18
Isaayyaas 57:9
Hisqi'eel 31:15
Hisqi'eel 31:16
Hisqi'eel 31:17
Hisqi'eel 32:21
Hisqi'eel 32:27
Hoose'aa 13:14
Amoos 9:2
Yoonaaas 2:2
Anbaaqoom 2:5

Tartaroō

2 Phexros 2:4

Questioned

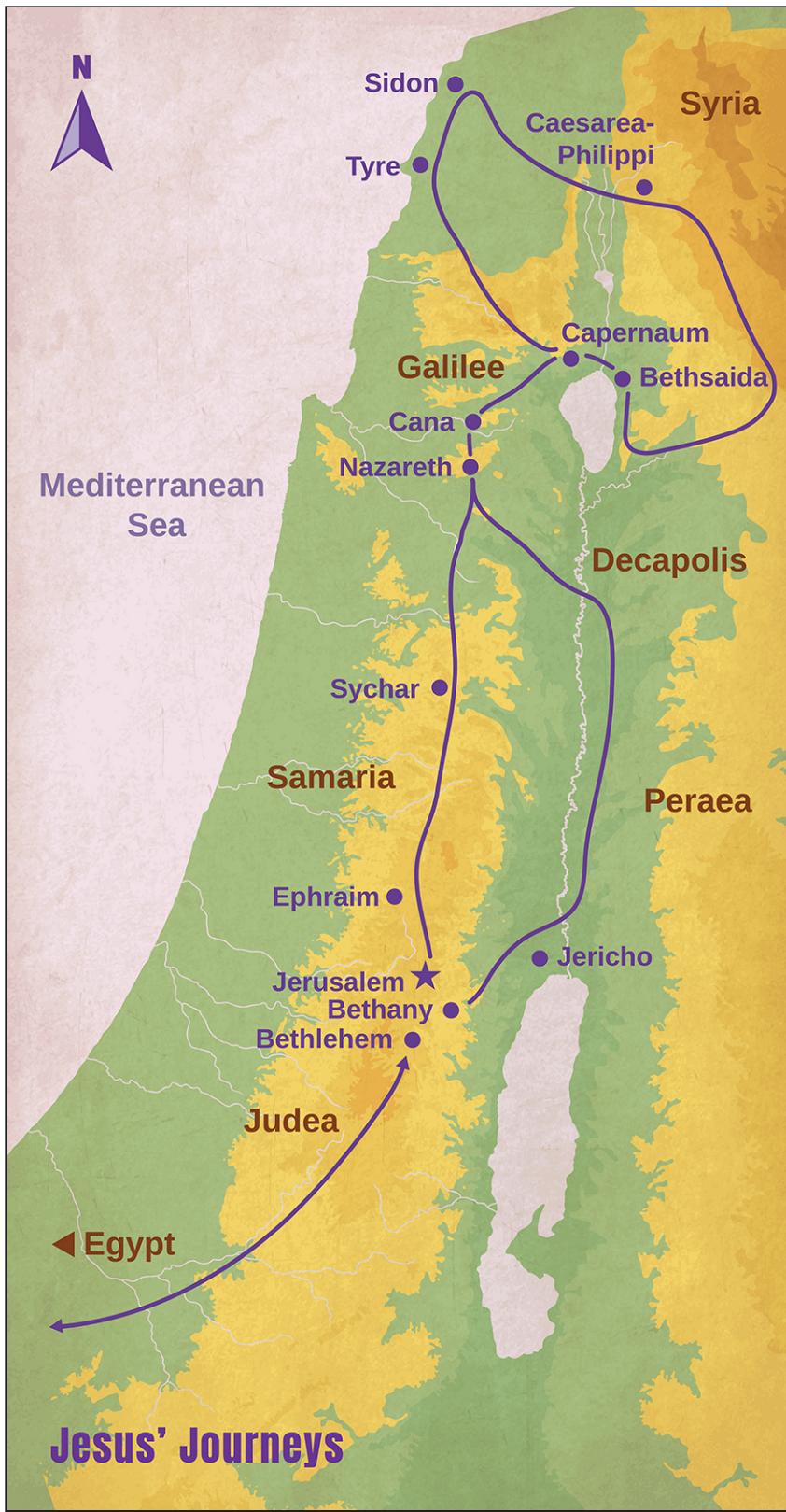
Maarqos 9:44
Maarqos 9:46
Maarqos 9:48
2 Phexros 2:17

Abrahaam gara iddo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

Yeroo Fara'oон saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta'u iyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchine;
sababiin isaas Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratanii Gibxitti deebi'uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uu 13:17

Ilmaa iyyuu tajaajluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaaf furii godhee kemuuf dhufneetii. - Maaroq 10:45

Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waqqa lallabuuf addaan baafame irraa: - Roomaa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Titus destroys the Jewish Temple
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		Innocence		Fallen			Glory					
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth			
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City			
		God's Perfect Fellowship		Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43						
		God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden		Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17							
	Mankind	No Fall No Death Gen 1:31	No Creation	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					All Restored Acts 3:21			
				Blessed in Paradise, Luke 16:22								
				Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13								
	Angels	No people Gen 1:1	No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					No Hades No Dead Rev 20:3			
				Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6								
				Rebelling Against Christ			Thalaasa, Rev 20:13					
			No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20		Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10			
				1 Peter 5:8 and Revelation 12:10								
				Abyss Revelation 20:2								

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

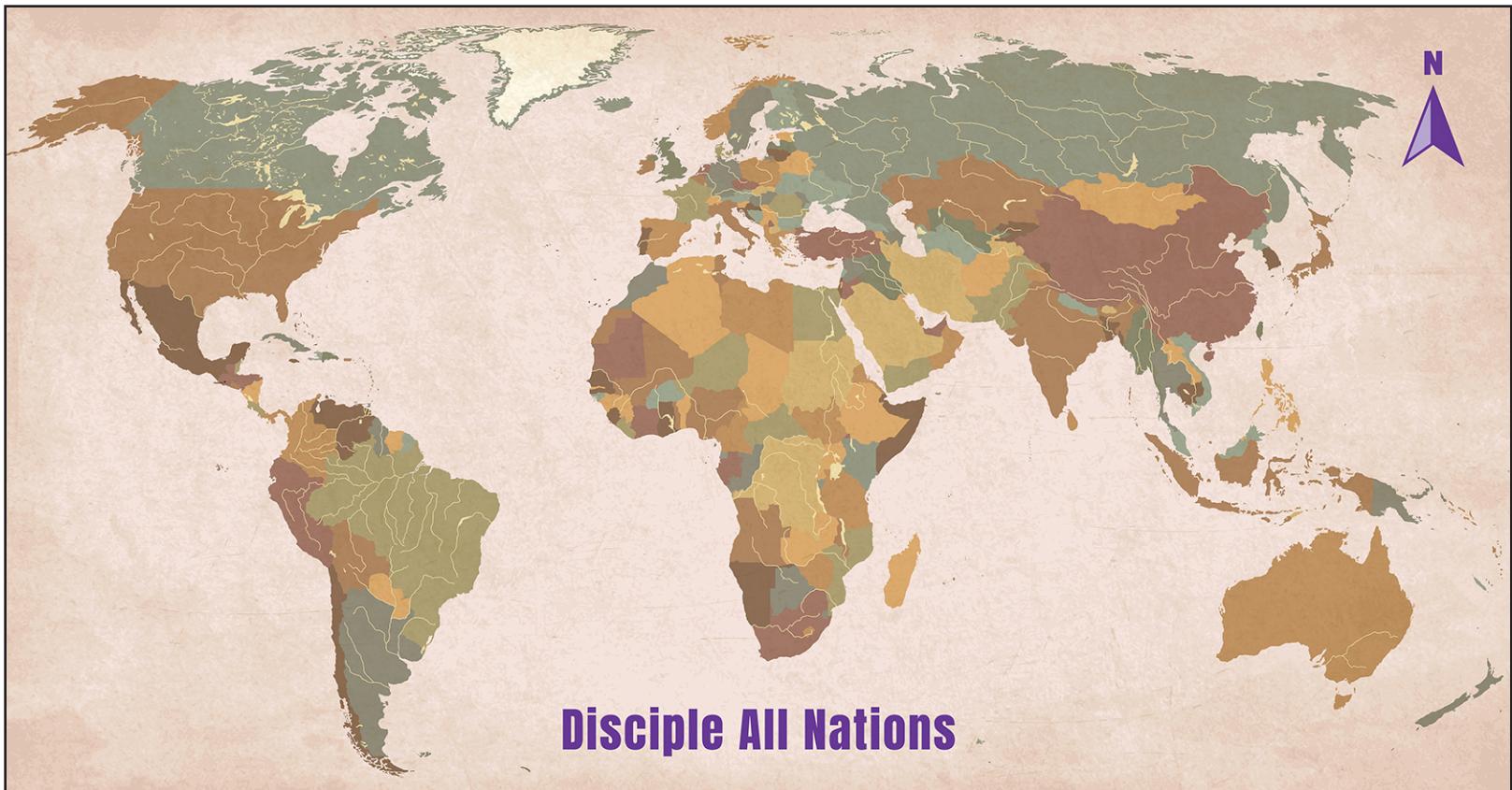
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; - Maatewos 28:19